

Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقەددەس كلام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

AionianBible.org

The world's first Holy Bible untranslation

100% free to copy and print

also known as "The Purple Bible"

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقەددەس كلام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 8/25/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.20 (Pro) on 9/2/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 377 translations now available in 166 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

OLD TESTAMENT

2157..... مائتا

2243..... ماركۇس

2298..... لۇقا

2393..... يۇھاننا

2464..... روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

2559..... رىملىقلارغا

2600..... كورىنتۇسلۇقلارغا 1

2638..... كورىنتۇسلۇقلارغا 2

2664..... گالالىيلىقلارغا

2678..... ئەفەسسۇسلۇقلارغا

2691..... فىلىپپىلىقلارغا

2701..... كولوسسلىكلەرگە

2710..... تېسالونىكىلىقلارغا 1

2719..... تېسالونىكىلىقلارغا 2

2724..... تىموتىيغا 1

2735..... تىموتىيغا 2

2743..... تىتۇسقا

2748..... فىلېمۇنغا

2750..... ئىبرانىيلارغا

2780..... ياقۇپ

2790..... پېترۇس 1

2802..... پېترۇس 2

2809..... يۇھاننا 1

2819..... يۇھاننا 2

2821..... يۇھاننا 3

2823..... يەھۇدا

2826..... ۋەھىي

11..... يارىتىلىش

140..... مىسىردىن چىقىش

253..... لاۋىيلار

336..... چۆل-باياۋاندىكى سەپەر

448..... قانۇن شەرھى

543..... يەشۇئا

608..... باتۇر ھاكىملار

674..... رۇت

683..... سامۇئىل 1

764..... سامۇئىل 2

832..... پادىشاھلار 1

914..... پادىشاھلار 2

993..... تارىخ-تەزكىرە 1

1068..... تارىخ-تەزكىرە 2

1161..... ئەزرا

1188..... نەھەمىيا

1227..... ئەستەر

1248..... ئايۇپ

1317..... زەبۇر

1482..... پەند-نەسەھەتلەر

1536..... ھېكمەت توپلىغۇچى

1555..... كۆپلەرنىڭ كۆيى

1565..... يەشاي

1700..... يەرەمىيا

1850..... يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1863..... ئەزاكىيال

1995..... دانىيال

2037..... ھوشىيا

2057..... يوئىل

2065..... تاموس

2081..... ئوبادىيا

2084..... يۇنۇس

2089..... مىكاھ

2101..... ناھۇم

2106..... ھاباككۇك

2112..... زەفانىيا

2118..... ھاگاي

2123..... زەكەرىيا

2146..... مالاكى

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

ئادەمنى قوغلاۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە بارىدىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۆ ئېرەم بېشىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۋىلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پەرقلىدىغان يالقۇنلۇق

بىر شەمشەرنى قۇيۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

يارىتىلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىنى ياراتتى. 2 ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكىلسىز ۋە قۇيۇقۇرۇق ھالەتتە بولدى؛ قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى؛ خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزىن پەرۋاز قىلاتتى. 3 خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېۋىدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. 4 خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى، خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. 5 خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى. 6 ئاندىن خۇدا: «سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. 8 خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. 9 ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەرگە يىغىلسۇن، قۇرۇق تۇپراق كۆرۈنسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 10 خۇدا قۇرۇق تۇپراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئۆرۈقلۈك ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۈرلىرى بويىچە تۈزىدە تۈندۈرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۆرۈقلەرى بولسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى؛ 12 يەردىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئۆرۈك چىقىدىغان ئوتياشلارنى تۈز تۈرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۆرۈقلەرى بولغان دەرەخلەرنى تۈز تۈرلىرى بويىچە تۈندۈردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 13 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. 14

خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللەر ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ 15 ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 16 خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسىمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. 17 خۇدا بۇلارنى بەرگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبەزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 19 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. 20 خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىغ-مىغ جانىۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. 21 شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىغ-مىغ جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 22 خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپىيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇرۇڭلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. 23 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. 24 خۇدا يەنە: «يەر جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە چىقارسۇن - مال-چارۋىلارنى، ئومۇلگۈچى جانىۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ئايرىدە قىلسۇن» - دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 25 شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئومۇلگۈچى بارلىق جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 26 ئاندىن خۇدا: «ئۆز

سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنساننى يارىتىلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. 27 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. 28 خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «سەلەر نەسلىلىنىپ، كۆپىيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ بولسۇندۇرۇڭلار؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. 29 ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئورۇقلۇق ئوتياشلار بىلەن ئورۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سەلەرگە ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ 30 شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانىۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۆمىلىگۈچىلەرگە، يەنى بارلىق جان-جانىۋارلارغا ئوزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 31 خۇدا ياراتقانلارنىڭ ھەممىسىگە سەپسىلىپ قارىدى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغانىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. 2 خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشنى تاماملىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشنى توختىتىپ ئارام ئالدى. 3 يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈنى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. 4 پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسماننى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: - 5 زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش

ئۇنىڭغا نىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغاندى،
شۇنداقلا يەر تېرىيدىغان ئادەممۇ يوق ئىدى. 6 لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ،
تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن
ياساپ، ھاياتلىق نەپەسىنى ئۇنىڭ بۇرىغا پۈتۈلدى، شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر
جان بولدى. 8 ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا
بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يەرگە ئورۇنلاشتۇردى. 9 پەرۋەردىگار
خۇدا يەردىن كۆزنى قاملاشتۇرىدىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل
دەرەخنى ئۇندۇردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرەخى» ۋە «ياخشى
بىلەن ياماننى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۇندۇردى. 10 باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر
دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن بۆلۈنۈپ، تۆت ئېقىن بولدى. 11 بىرىنچى ئېقىننىڭ
نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىنىنى ئايلىنىپ تۇتدۇ.
12 بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە پۇراقلىق دېھقانچى بىلەن
ئاق ھېقىمۇ چىقىدۇ. 13 ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گېھون بولۇپ، پۈتكۈل
كۆش زېمىنىنى ئايلىنىپ تۇتدۇ. 14 ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجەل بولۇپ،
ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ تۇتدۇ، تۆتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. 15
پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ
ئۇنى شۇ يەرگە قويۇپ قويدى. 16 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ:
باغدىكى ھەر بىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ 17 ئەمما «ياخشى بىلەن ياماننى
بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگەن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنۈڭدە
جەزەمەن تولىسەن، - دېدى. 18 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: -
ئادەمنىڭ يالغۇز تۇرۇشى ياخشى ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى
ھەمراھنى ياساپ بېرەي، - دېدى. 19 پەرۋەردىگار خۇدا تۇپراقتىن دالادىكى

بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغاندى، ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەر بىر جانۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. 20 بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەر بىر جانۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋە ھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر ياردەمچى ھەمراھ ئۇچراتمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ئۇيغۇن سالىدى؛ ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر ئاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسىمدىن بىر ئايالىنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. 23 ئادەم ئاتا خۇشال بولۇپ: - مانا بۇ سۆڭەكلەردىكى سۆڭەك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغاندۇر، - دېدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. 25 ئادەم ئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى ياللىق بولسۇمۇ، ھېچ ئۇيالمايتتى.

3 يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدىن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: - خۇدا راستتىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن يېمەڭلار، دېدىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ: - باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. 3 ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «بۇنىڭدىن يېمەڭلار، قولۇ تەگكۈزمەڭلار، بولىسا ئۆلسىلەر» دېگەن، دېدى. 4 يىلان ئايالغا: - ئۇنداق ئەمەس! ھەرگىز ئۆلمەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۈزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانى بىلىدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى

بىلدۇ، - دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يېمەكلىك ئۈچۈن ياخشىلىقىنى،
ئۇنىڭ كۆزنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەمدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق
قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يېنىدا تۇرغان
ئېرىگىمۇ بەردى؛ ئۇمۇ يېدى. 7 يېيىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى
ئېچىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ يالڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-
بىرىگە ئۇلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە ياپقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن سالىقىلىغاندا، ئۇلار
پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن
پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا
يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا تۇتۇلۇپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا:
سەن نەدە؟ - دېدى. 10 ئادەم ئاتا جاۋاب بېرىپ: - مەن باغدا شەپەننى ئاڭلاپ،
يالڭاچ تۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، - دېدى. 11 [خۇدا]
ئۇنىڭغا: - يالڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر
قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ - دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: -
سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بەرگەندى،
مەن يېدىم، - دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: - بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ - دېدى.
ئايال جاۋاب بېرىپ: - يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، -
دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: - «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن
ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋاناتلاردىن بەكرەك لەنەتكە قالىسەن؛
قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. 15
ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسلىنىڭ
ئارىسىغا ئۆچمەنلىك سالمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسسەپ زەخمىلەندۈرىدۇ، سەن
قوپۇپ ئۇنىڭ تاپىنىنى [چېقىپ] زەخمىلەندۈرسەن». 16 ئاندىن خۇدا ئايالغا:

- «سېنىڭ ھامىلىدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئىچىدە بوشىنىسەن؛ سەن ئېرىڭدىن ئۈستۈن تۇرۇشقا ھەۋەس قىلساڭمۇ، ئۇ ئۈستۈڭدىن خوجىلىق قىلدۇ» - دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئادەمئاتىغا: «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختتىن يېگىنىڭ تۈپەيلىدىن، سېنىڭ تۈپەيلىڭدىن يەر-تۇپراق لەنتىمگە ئۇچرايدۇ؛ ئومرۇڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىسەن. 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۈندۈرىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئوتياشلارنى يەيسەن. 19 تاكى سەن تۇپراققا قايىقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تەرگە چۈمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى تۇپراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» - دېدى. 20 ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان شىكلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. 21 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھاياۋان تېرىلىرىدىن كىيىم قىلىپ كىيىدۈرۈپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: - مانا، ئادەم بىزىلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۈزۈپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋىلىپ، تا ئەبەدىگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنى يەرگە ئىشلەيدىغان، يەنى ئۆزى ئەسلى ئاپىرىدە قىلىنغان تۇپراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. 24 ئادەمنى قوغلۇۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە بارىدىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم باغىنىڭ مەشرىقى تەرىپىگە كېرۈبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

4 ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھامىلىدار بولۇپ قېلىپ تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم - ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» - دېدى. 2 ئاندىن ئۇ

يەنە قابىلىنىڭ ئىنىسى ھابىلىنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. 3 بېكىتىلگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل تۇپراقنىڭ ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھابىل پادىسىدىن قويلارنىڭ تۇنجىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يىغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغانغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: نېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 ئەگەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەمسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلكىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. 8 قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتۇردى. 9 پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ - دېدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: - سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەرياد كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىنىڭنىڭ قولۇڭدا توكۇلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12 سەن يەرگە ئىشلىسەڭمۇ ئۇ بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سەرگەردان بولسەن، - دېدى. 13 بۇنى ئاڭلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: - مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! 14 مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈزۈڭدىن يوشۇرۇنۇپ يۈرمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سەرگەردانلىقتا يۈرمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، - دېدى. 15 لېكىن پەرۋەردىگار

ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - شۇنداق بولدىكى، كىمكى قايلىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىندۇ، - دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قايلىغا ئۆچرىغان بىرى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. 16 شۇنىڭ بىلەن قايلى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېرەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتتا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 17 قايلى ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھامىلىدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتتا قايلى بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى؛ ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئوغلنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. 18 ھانوختىن ئىراد تۈرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۈرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۈرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۈرەلدى. 19 لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئىسمى ئاداھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى زىللاھ ئىدى. 20 ئاداھ يايالىنى تۇغدى. ئۇ چىدىردا ئولتۇرىدىغان كۆچمەن مالچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 21 ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن ئەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 22 زىللاھ يەنە تۇبال-قايىن دېگەن بىر ئوغۇلنى تۇغدى. ئۇ مۇس-تومۇر ئەسۋابلىرىنى سوققۇچى ئىدى. تۇبال-قايىننىڭ ئاتا-ئامماھ ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. 23 لەمەخ بولسا ئاياللىرىغا سۆز قىلىپ: - «ئەي ئاداھ بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئاياللىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخمىلەندۈرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۆلتۈردۈم، تېنىمنى زېدە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۈم. 24 ئەگەر قايلى ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتتىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىندۇ!» - دېدى. 25 ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويۇپ: قايلى ھايلىنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26

شېتىنمۇ بىر ئوغۇل تۇغۇلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا ئىزا قىلىشقا باشلىدى.

5 بۇ ئادەم ئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: - خۇدا ئىنساننى ياراتقان كۈنىدە، ئۇنى ئۆزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. 2 ئۇ ئۇلارنى ئەر جىنسى ۋە ئايال جىنسى قىلىپ يارىتىپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈنىدە ئۇلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. 3 ئادەم ئاتا بىر يۈز ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئۆزىگە ئوخشايدىغان، ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدەك بىر ئوغۇل تۈرەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. 4 شېت تۇغۇلغاندىن كېيىن ئادەم ئاتا سەككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزىلار تۈرەلدى. 5 ئادەم ئاتا جەمئىي توققۇز يۈز ئوتتۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 6 شېت بىر يۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئېنوش تۈرەلدى. 7 ئېنوش تۇغۇلغاندىن كېيىن شېت سەككىز يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزىلار تۈرەلدى. 8 شېت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 9 ئېنوش توقسان ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن كېنان تۈرەلدى. 10 كېنان تۇغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزىلار تۈرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 12 كېنان يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ماھالال تۈرەلدى. 13 ماھالال تۇغۇلغاندىن كېيىن كېنان سەككىز يۈز قىرىق يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزىلار تۈرەلدى. 14 كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 15 ماھالال ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن يارەد تۈرەلدى. 16 يارەد تۇغۇلغاندىن كېيىن ماھالال سەككىز يۈز ئوتتۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزىلار تۈرەلدى. 17 ماھالال جەمئىي سەككىز يۈز توقسان بەش يىل

كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 18 يارەد بىر يۈز ئاتمىش ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ھانوخ تۆرەلدى. 19 ھانوخ تۇغۇلغاندىن كېيىن يارەد سەككىز يۈز يىل تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 20 يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش ئىككى يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 21 ھانوخ ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن مەتۇشەلاھ تۆرەلدى. 22 مەتۇشەلاھ تۇغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۆرگەن كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [تۇيۇقسىز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەنىدى. 25 مەتۇشەلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن لەمەخ تۆرەلدى. 26 لەمەخ تۇغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشەلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 27 مەتۇشەلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش توققۇز يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كىرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: - پەرۋەردىگار تۇپراققا لەنەت قىلدى؛ شۇڭا بىز [يەرگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدە بۇ بالا بىزگە تەسەللى بېرىدۇ، - دېدى. 30 نۇھ تۇغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل تۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتتىمىش يەتتە يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئوتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كىرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۆرەلدى.

6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپىيىشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپلەپ تۇغۇلغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى.

3 تۇ ۋاقتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: -- مېنىڭ روھم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۆرەش قىلىۋەرمەيدۇ؛ چۈنكى ئىنسان ئەتىۋر، خالاس. كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ تۆمرى پەقەت بىر يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! -- دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردەمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنساننىڭ ئۆتكۈزۈۋاتقان رەزىللىكى يەر يۈزىدە كۆپىيىپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئايرىدە قىلغىنىغا پۇشايماق قىلىپ، كۆڭلىدە ئازابلاندى. 7 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: -- ئۈزۈم ياراتقان ئىنساننى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن -- ئىنساندىن تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، ئۆملىگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى ياراتقىنىغا پۇشايماق قىلدىم، -- دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقانىدى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىش-ئەزىزلىرى تۆۋەندىكىچە: -- نۇھ ھەققانىي، ئۆز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيىبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھتىن شەم، ھام، يافەت دېگەن ئۈچ ئوغۇل تۈرەلدى. 11 پۈتكۈل جاھان خۇدانىڭ ئالدىدا رەزىللىشىپ، ھەممە يەر زوراۋانلىققا تولۇپ كەتكەنىدى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاھان رەزىللىشىپ كەتكەنىدى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈپچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇھقا: -- مانا، ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋاللىقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل يەر-جاھاننى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زوراۋانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆزۈڭگە گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە ياساپ،

كېمىنىڭ ئىچىدە بۇلە-خانلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن سۇۋا. 15 سەن تۇنى شۇنداق ياسىغىن: - ئۇزۇنلۇقى ئۈچ يۈز گەز، كەڭلىكى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۇنى ئاستىغا بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، تۇنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكىنى كېمىنىڭ يېنىغا ئورۇنلاشتۇر؛ كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۈچ قەۋەت ياسا. 17 چۈنكى مانا، مەن ئۆزۈم ئاسماننىڭ ئاستىدىكى ھاياتلىق تىنىقى بارلىكى ھەر بىر ئەت ئىگىسىنى ھاللا كىلىدىغان سۇ توپانى يەر يۈزىگە كەلتۈرمەن؛ بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن ئەھدەمنى تۈزمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئاياللىق ۋە كىشىلىرىڭنى ئېلىپ بىرلىكتە كېمىگە كىرىڭلار. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، بارلىق جاندارلاردىن ھەرقايسىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئەركىمدىن بىرىنى، چىشىدىن بىرىنى كېمىگە ئېلىپ كىرىڭ؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ ھەر بىر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ ھەر بىر تۈرلىرىدىن ۋە يەردە ئومىلىگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەر بىر تۈرلىرىدىن بىر جۈپنى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇقى ئۈچۈن ھەرخىل يېمەكلىكلەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن، - دېدى. 22 نۆھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە بۇيرۇغان ھەممە ئىشنى ئۆ بە جا كەلتۈردى.

7 پەرۋەردىگار نۇھقا مۇنداق دېدى: - «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلەرنىڭ بىلەن كېمىگە كىرىڭ؛ چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىمدا سېنى ھەققانىي دەپ كۆردۈم. 2 ھەممە ھالال ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن، ھارام ھايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئەكەر. 4 چۈنكى يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق

كېچە- كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرغىمەن، ئۈزۈم ياسىغان ھەممە جانئورلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش] ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 ھالال ھايۋانلار بولسۇن، ھارام ھايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە تۇمىلىگۈچى جانئورلار بولسۇن، [ھەربىر تۈردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئەركەك-چىشى بولۇپ، خۇدا نۇھقا بۇيرۇغاندەك كېمىگە، نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى. 11 نۇھنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىنچى يىلى، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون يەتتىنچى كۈنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەڭلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار يېرىلىپ، ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇھنىڭ شەم، ھام، يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇھنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى. 14 ئۇلار بىلەن بىللە ھەرخىل ياۋا ھايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، ھەرخىل مال-چارۋىلار تۈر-تۈرى بويىچە، يەردە تۇمىلىگۈچى ھەرخىل جانئورلار تۈر-تۈرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى ھەرخىل قاناتلىق جانئورلار تۈر-تۈرى بويىچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىككىرىدىن، يەنى بارلىق ھاياتلىق تىنىقى بولغان ھەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇھنىڭ قېشىغا كىردى. 16 كىرگەنلەر خۇدانىڭ نۇھقا بۇيرۇغىنىدەك ئەت ئىككىرىنىڭ ھەرتۈرىنىڭ ئەركەك-چىشى ئىدى. ئاندىن پەرۋەردىگار ئىشىكىنى ئېتىۋەتتى. 17 توپان يەر يۈزىنى ئۇدا قىرىق كۈن بېسىپ، سۇلار ئۇلغىيىپ كەتتى. كېمە يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ لەيلەپ قالدى. 18 سۇ ئۇلغىيىپ، يەر ئۈستىدە تېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى؛ كېمە سۇ ئۈستىدە داۋالغۇپ

تۇراتتى. 19 سۇلار يەر يۈزىدە تولىمۇ ئۇلغىيىپ، پۈتكۈل ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ بېسىپ كەتتى. 20 سۇلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز تۈرلەپ، تاغ چوققىلىرىمۇ سۇ ئاستىدا قالدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى ھەممە ئەت ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەردە ئۆمىلىگۈچى ھەممە جانىۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل ئادەملەر ھەممىسى ئۆلدى؛ 22 قۇرۇقلۇقتا ياشىغۇچى، بۇرىندا ھاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆلدى. 23 يەر يۈزىدىكى جېنى بارلارنىڭ ھەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن، ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، ھەممىسى ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى، پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يۈز ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۇ بېسىپ تۇردى.

8 خۇدا نۇھنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەڭلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن تۈكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن ياندى؛ بىر يۈز ئەللىك كۈن تۆتكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون يەتتىنچى كۈنى، كېمە ئارارات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى. 5 سۇلار ئونىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازىيىپ، ئونىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئۆزى ئورناتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇرغۇنىنى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ئۇيان-ئۇيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ

تۇرغاچقا، كەپتەر پۇتىنى قويغۇدەك جاي تاپالماي، نۇھنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن نۇھ قولنى سۇنۇپ ئۇنى تۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن ساقلاپ، بۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى؛ مانا، ئۇنىڭ تۇمشۇقىدا يېڭى ئۈزۈۋالغان زەيتۇن يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنى بىلدى. 12 ئۇ يەنە يەتتە كۈن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ قېتىم كەپتەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بىر ياشقا كىرگەن يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۇ يەر يۈزىدىن قۇرۇغاندى. نۇھ كېمىنىڭ قاپقىقىنى ئېچىپ قارۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا خۇدا نۇھقا سۆز قىلىپ: - سەن ئۆزۈڭ، ئايالڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۆزۈڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن ھەر بىر تۈردىكى جانىۋارلارنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، يەردە تۇمىلىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. 19 جانىۋارلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق تۇمىلىگۈچى ھايۋانلار، بارلىق ئۇچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. 20 شۇ چاغدا نۇھ پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ ئۇ ھالال جانىۋارلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈرىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» تۈتكۈزدى. 21 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇي پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: - «ئىنساننىڭ كۆڭۈل-نېپىتى ياشلىقىدىن تارتىپ

رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان تۈپەيلىدىن يەرگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جاندارلارنى ئۇرۇپ يوقىتىۋەتمەيمەن. 22 بۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۈنلىرىدە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۈندۈز بىلەن كېچە ئۈزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» - دېدى.

9 خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سەلەر جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. 2 يەر يۈزىدىكى بارلىق جانىۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سەلەردىن قورقۇپ ۋە ھىممە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. 3 مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانىۋارلار سەلەرگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سەلەرگە كۆك ئوتياشلارنى بەرگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمدى سەلەرگە بەردىم. 4 لېكىن سەلەر گۆشنى ئىچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 5 قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۆكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالمەن؛ ھەرقانداق ھايۋاننىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۆلەتكۈزۈمەن؛ ئىنساننىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بېرىشنىڭ قولىدا ئۆز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قاننى تۆلەتكۈزۈمەن. 6 كىمكى ئىنساننىڭ قېنىنى تۆكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۆكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتقاندىن. 7 ئەمدى سەلەر، جۈپلىشىپ كۆپىيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپىيىڭلار». 8 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: «مانا ئۆزۈم سەلەر بىلەن ۋە سەلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سەلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەر بىر جان ئىگىسى، ئۇچارقاناتلار، مال-چارۋىلار، سەلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەر بىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى

بىلەن - يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋاننى قالدۇرماي، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن

11 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلسا، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كەلمەس». 12 خۇدا يەنە: - «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: - مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدەمنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسنىمنى بۇلۇتلار ئىچىگە قويغەن، 14 ۋە شۇنداق بولدىكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئىچىدە تايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانئورالار بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن، بۇنىڭدىن كېيىن سۇلار ھەرگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. 16 ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئارىسىدا پەيدا بولدى، مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانئورالار بىلەن ئوتتۇرىمىزدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، - دېدى. 17 خۇدا نۇھقا يەنە: - «مانا بۇ مەن ئۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، - دېدى. 18 نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت ئىدى. ھام قاناتاننىڭ ئاتىسى بولدى. 19 بۇ ئۈچى نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان تاھالە شۇلارنىڭ نەسلى-ئەۋلادلىرىدۇر. 20 نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۆزۈمزارلىق بەرپا قىلدى. 21 ئۇ ئۇنىڭ شارابىدىن ئىچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئىچىدە كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىپ، يالڭاچ يېتىپ قالدى. 22 قاناتاننىڭ ئاتىسى ھام كېلىپ، ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىنداشىغا ئېيتتى. 23 شەم بىلەن يافەت قوپۇپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۇرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە

مېڭىپ كىرىپ، ئاتىسىنىڭ يالڭىچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، ئاتىسىنىڭ يالڭىچ تېنىگە قارىدى. 24 نۆھ شارابىنىڭ كەيپىدىن ئويغىنىپ، كەنجى ئوغلنىڭ ئۆزىگە نېمە قىلغىنىنى بىلىپ: - 25 قاناتانغا لەنەت بولغاي! ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ قۇلىنىڭ قۇلى بولسۇن، - دەپ قارىدى. 26 ئۇ يەنە: - شەمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قاناتان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 27 خۇدا يافەتنى ئاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا تۇرغاي، قاناتان بولسا ئۇنىڭ قۇلى بولغاي! - دېدى. 28 نۆھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئەللىك يىل ئۆمۈر كۆردى. 29 بۇ تەرىقىدە نۆھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۈن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى.

10 تۆۋەندىكىلەر نۆھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: - ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇللار تۆرەلگەن: - 2 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تراس ئىدى. 3 گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىناز، رىفات ۋە تورگامما ئىدى. 4 ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايسىسى ئۆز تىلى، ئۆز ئائىلە-قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. 6 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسەر، پۇت ۋە قاناتانلار ئىدى. 7 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، راتامما ۋە سابتىكا ئىدى. راتاممەنىڭ ئوغۇللىرى شېبا ۋە دېدان ئىدى. 8 كۇشتىن يەنە نىمروود تۆرەلگەن، ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۈچتۈڭگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «پالانچى بولسا نىمروودتەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ

تارقالغان. 10 ئۇنىڭ پادشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. 11 ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنىغا چىقىپ نىنەۋە، رەھوبوت-ئىر، كالاھ ۋە نىنەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). 13 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، 14 پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. 15 قاناتاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۈرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۈرەلگەن. 16 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گېرگاشىيلار، 17 ھۇيىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، 18 ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قاناتانىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ كەتتى. 19 قاناتانىيلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چىقىپ، ئاندىن سودوم، گوموررا، ئادماھ بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لېشاغچە يېتىپ باراتتى. 20 يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 21 شەمۇ ئوغۇل پەرزەنتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ ئاكىسى، ئېبەرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. 22 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ 23 ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. 24 ئارفاخشادتىن شېلاھ تۈرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۈرەلدى. 25 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۈرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزىدە بۆلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىسمىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 26 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، 27 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 28 ئوبال، ئاجمائەل، شېبا، 29 ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۈرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 30 ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان

جايلېرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەفقار دېگەن رايوننىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. 31 يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۆز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ ئۆز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 32 يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ئۆز نەسەبلىرى ۋە قوۋملىرى بويىچە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋملار ئۇلارنىڭ ئىچىدىن تارقالغان.

11 ئۇ زاماندا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. 2 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلەڭلىكنى ئۇچرىتىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 ئۇلار بىر-بىرىگە: «كېلىڭلار، بىز خىش قۇيۇپ، ئوتتا پىشۇرايلى!» - دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لايىنىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. 4 ئۇلار يەنە: «كېلىڭلار، ئەمدى ئۆزۈمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۇچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ ئۆزۈمىزگە بىر نام تىكلىيەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز» - دېيىشتى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلىۋاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. 6 پەرۋەردىگار: «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىردۇر، بۇ ئۇلارنىڭ ئىشىنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن ئۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقانداق ئىشىنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. 7 شۇڭا بىز تۆۋەنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» - دېدى. 8 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. 9 شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ ئاتالدى؛ چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى

ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارتىۋەتتى. 10 تۆۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: -
توپان ئۆتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارقا كىشاد تۆرەلدى.
11 ئارقا كىشاد تۇغۇلغاندىن كېيىن شەم بەش يۈز يىل ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن
يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 12 ئارقا كىشاد ئۆتۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن
شېلاھ تۆرەلدى. 13 شېلاھ تۇغۇلغاندىن كېيىن ئارقا كىشاد تۆت يۈز ئۈچ يىل ئومۇر
كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 14 شېلاھ ئۆتۈز ياشقا كىرگەندە
ئۇنىڭدىن ئېبەر تۆرەلدى. 15 ئېبەر تۇغۇلغاندىن كېيىن شېلاھ تۆت يۈز ئۈچ يىل
ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 16 ئېبەر ئۆتۈز تۆت ياشقا
كىرگەندە ئۇنىڭدىن پەلەگ تۆرەلدى. 17 پەلەگ تۇغۇلغاندىن كېيىن ئېبەر تۆت
يۈز ئۆتۈز يىل ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 18 پەلەگ
ئۆتۈز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن رەئۇ تۆرەلدى. 19 رەئۇ تۇغۇلغاندىن كېيىن پەلەگ
ئىككى يۈز توققۇز يىل ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى.
20 رەئۇ ئۆتۈز ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن سېرۇگ تۆرەلدى. 21 سېرۇگ
تۇغۇلغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتتە يىل ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-
قىزلار تۆرەلدى. 22 سېرۇگ ئۆتۈز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ناھور تۆرەلدى.
23 ناھور تۇغۇلغاندىن كېيىن سېرۇگ ئىككى يۈز يىل ئومۇر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن
يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 24 ناھور يىگىرمە توققۇز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن
تەراھ تۆرەلدى. 25 تەراھ تۇغۇلغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توققۇز يىل ئومۇر
كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۆرەلدى. 26 تەراھ يەتتىن ياشقا كىرگەندە
ئۇنىڭدىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۆرەلدى. 27 تەراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە:
- تەراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۆرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۆرەلدى. 28 لېكىن
ھاران تۇغۇلغان يۇرتى بولغان، كالدېيلەرنىڭ ئۆز شەھىرىدە ئاتىسى تەراھنىڭ ئالدىدا،

تەراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. 29 ئايرام بىلەن ناھور ئىككىسى ئۆيلەندى. ئايرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مىلكاھ ئىدى؛ مىلكاھ ھاراننىڭ قېزى ئىدى؛ ھاران بولسا مىلكاھ ۋە ئىسكاهنىڭ ئاتىسى ئىدى. 30 لېكىن ساراي تۇغماس بولغاچقا، ئۇنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 31 تەراھ بولسا ئوغلى ئايرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھاراننىڭ ئوغلى) نى ۋە كېلىنى، يەنى ئايرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قاناتان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن كالدېيلەرنىڭ تۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛ بىراق ئۇلار ھاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 32 تەراھنىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، ھاراندا ئالەمدىن ئۆتتى.

12 پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئايرامغا مۇنداق دېگەندى: - سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭدىن ۋە ئۆز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ باشقىلارغا بەخت-بەرىكەت بولسەن؛ 3 كىملىرى ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەرىكەتتە تەيىمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىندۇ! - دېدى. 4 ئايرام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنى بويىچە [ھاراندىن] ئايرىلدى؛ لۇتۇمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭدى. ئايرام ھاراندىن چىققىنىدا يەتمىش بەش ياشتا ئىدى. 5 ئايرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يىغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، ھاراندا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قاناتان زېمىنىغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قاناتان زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 6 ئايرام زېمىنى كېزىپ، شەكەم دېگەن جايدىكى «مورەھنىڭ دۇب دەرىخى» نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قاناتانىلار تۇراتتى). 7

پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: - مەن بۇ زېمىننى سېنىڭ نەسلىڭگە ئاتا قىلىمەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانغاھ سالدى. 8 ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۆتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئايى دېگەن جاي بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانغاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 9 ئاندىن كېيىن ئابرام تەدرىجىي كۆچۈپ، جەنۇبىدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۆتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغاندى؛ ئابرام مىسىرغا چۈشتى؛ ئۇ شۇ يەردە ۋاقىتنىچە تۇرماقچى بولغاندى، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى ساراغا: - مانا، مەن سېنىڭ ھۆسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى تۈتىنمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالغىمەن، - دېدى. 14 ئابرام مىسىرغا كىرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پەرەۋنىڭ ئەمىرلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پەرەۋنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پەرەۋنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پەرەۋن ساراينىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، ھاڭگا ئېشەكلەر، قۇل-دېدەكلەر، مادا ئېشەكلەر ۋە تۆگىلەرگە ئېرىشتى. 17 ئەمما پەرۋەردىگار پەرەۋن ۋە ئۆيىدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينىڭ سەۋەبىدىن تولمۇ ئېغىر ۋابالارغا مۇپتىلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرەۋن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىنىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتىمىدۇ؟»

19 نېمىشقا ئۇنى «سىگم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالدىن! مانا بۇ ئايالنىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكەن! - دېدى. 20 پەرۋان ئۆز ئادەملىرىگە ئايرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13 شۇنىڭ بىلەن ئايرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە ئۆتىنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قاناتاننىڭ جەنۇبىدىكى نەگەۋيۇرتغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئايرامنىڭ مال-ۋاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەنۇبتىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىككەن جايغا، 4 قۇربانگاھ ياسىغان جايغا قايتىپ كەلدى. ئايرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارىنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئايرام بىلەن بىللە ماڭغان لۇتىنىڭمۇ قوي-كالا پادىلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى ئۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قامدىيالىمايتتى؛ 7 بۇ سەۋەبتىن ئايرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لۇتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قاناتانىيلار بىلەن پەرزىيەلەر شۇ زېمىندا تۇراتتى). 8 شۇڭا ئايرام لۇتقا: - «بىز بولساق قېرىنداشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن تۇرمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئەگەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي؛ ئەگەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي»، - دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لۇت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۈزلەڭلىكنىڭ زوتار شەھىرىگىچە ھەممىلا يەرنىڭ سۈيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گوموررانى ۋەيران قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەئەينى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن

لۇت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى يۈتكۈل تۈزلەڭلىكىنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لۇت مەشرىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەن ئايرىلدى. 12 ئايرام قاناتان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى؛ لۇت بولسا تۈزلەڭلىكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى؛ ئۇ بارا-بارا چېدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۆتكىدى. 13 سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە تولىمۇ ئېغىر گۇناھكارلار ئىدى. 14 لۇت ئايرامدىن ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئايرامغا: - سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆزۈڭ تۇرغان جايدىن شىمال ۋە جەنۇبقا، مەشرىق ۋە مەغرب تەرەپكە قارىغىن؛ 15 چۈنكى سەن ھازىر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. 16 سېنىڭ نەسلىڭنى يەردىكى تۈپدەك كۆپ قىلمەن؛ شۇنداقكى، ئەگەر بىرسى يەردىكى تۈپنى ساناپ چىقالسا، سېنىڭ نەسلىڭنىمۇ ساناپ چىقالشى مۇمكىن بولىدۇ. 17 ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى ئۆزۈڭلۈك ۋە كەڭلىكى بويىچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساڭا ئاتا قىلمەن، - دېدى. 18 شۇڭا ئايرام چېدىرلىرىنى يۆتكەپ، ھېرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى دۇبزارلىقنىڭ يېنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتا بىر قۇربانغاھ ياسىدى.

14 شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارشوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گويىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۈنلىرىدە شۇ ۋەقە بولدىكى، 2 ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گومورراننىڭ پادىشاھى بېرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شىتاب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئېبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار) نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتلاندى. 3 بۇ [بەشىنىڭ] ھەممىسى كېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. 4 ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومەرگە بېقىندى بولدى، ئون ئۈچىنچى يىلغا كەلگەندە،

كېدورلايومەرگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. 5 ئون تۆتىنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يىغىلىپ، ئاشتاروت-كارنائىم دېگەن يەردە رەفايىيلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھ-كېرئائىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى، 6 ئاندىن ئۇلار ھورىيلارنى ئۇلارنىڭ سېتىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلىنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 7 ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئامالەكلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تاماردا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گوموررانىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلاننىڭ (يەنى زونئارنىڭ) پادىشاھى چىقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى؛ 9 مۇشۇ [بەشەيلەن] ئېلاننىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوموررانىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارشوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى؛ يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ ئۆزئارا سوقۇشتى. 10 سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئورەكلەرى] بار ئىدى. سودوم ۋە گوموررانىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئورەكلەرگە چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ كەتتى. 11 [غالب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گوموررانىڭ ھەممە مال-مۈلكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىنى ئېلىپ كەتتى. 12 ئۇلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى لۇتىنىمۇ ماللىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقان ئىدى. 13 ھالبۇكى، قۇتۇلۇپ قالغان بىرىسى بېرىپ بۇ ئىشلارنى ئىبرانىي ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئامورىي مامرنىڭ دۇبۇزلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكىسى ئىدى؛ بۇ ئۈچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. 14 ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ

قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆز ئۆيىدە تۇغۇلغان، ئالاھىدە تەربىيەلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سەككىز ئادەمنى باشلاپ چىقىپ، [تۆت پادىشاھنى] قوغلاپ دانغىچە باردى. 15 كېچىسى ئۇ ئادەملەرنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ھوباب دەپكەن جايغىچە قوغلاپ بېرىپ، 16 يۈتكۈل [ئولجا ئالغان] مال-مۈلۈكنى قايتۇرۇۋالدى؛ ئۆز قېرىندىشى لۈتى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇپ كەلدى. 17 ئايرام كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىنتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋەھ ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى) غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 18 ساھىبىنىڭ پادىشاھى مەلىكەزەدە كۇنان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدىن ئالىي تەكۈننىڭ كاهىنى ئىدى؛ 19 ئۇ [ئايرامنى] بەخت-بەرىكەتلەپ: «ئايرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالىي تەكۈن تەرىپىدىن بەرىكەتلەنسۇن! 20 شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى ئۆز قولىڭغا تاپشۇرغان ھەممىدىن ئالىي تەكۈنگە ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» - دېدى. ئايرام بولسا غەنىمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. 21 ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئايرامغا: «ئادەملەرنى ماڭا بەرگەيلا، غەنىمەتلەرنى ئۆزلىرىگە ئالغايلا، - دېدى. 22 لېكىن ئايرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: - مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالىي تەكۈن پەرۋەردىگارىغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغانمەنكى، 23 مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغۇقچىنىمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقانداق نەرسەڭنى ئالمايمەن؛ بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئايرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. 24 شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر،

ئەشكول ۋە مامرەلەرگە تېگىشلىك ئۆلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىمەتتىن] ھېچنەرسە ئالمايمەن؛ شۇلار ئۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۆلۈشنى ئالسۇن، - دېدى.

15 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئايرامغا ئالامەت

كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئايرام، قورقىغىن؛ مەن تۈزۈم قالىقنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭدۇرمەن» - دېدى. 2 لېكىن ئايرام: - ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە

بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز تۇرسام، ئوي-بىسائىلىرىمغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقىلىك ئەلئىزەرلا باردۇر، - دېدى. 3 ئايرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ھېچ نەسىل

بەرمىدىڭ، مانا ئويۇمدە تۇرۇۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. 4 شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس

بولمايدۇ، بەلكى ئۆز پۇشۇڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: - ئەمدى ئاسمانغا قاراپ

يۇلتۇزلارنى سانا - قېنى، ئۇلارنى سانىيالا مەن نەنكىن؟! - دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: - سېنىڭ نەسىلىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ، - دېدى. 6 ئايرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى؛

پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. 7 يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىنغا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدېيەدىكى ئۇر شەھىرىدىن ئېلىپ

چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، - دېدى. 8 لېكىن [ئايرام]: - ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قانداق بىلىمەن؟ - دەپ سورىدى. 9

[پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: - مەن ئۈچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئۈچكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باجكا ئېلىپ كەلگەن، -

دېدى. 10 شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمنى يەنە بىر يېرىمغا ئۆدۈلمۈتۈدۈل قىلىپ قويۇپ قويدى؛

ئەمما قۇشلارنى پارچىلىمىدى. 11 قاغا-قوزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە،

ئابرام ئۇلارنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈپ ھەيدىۋەتتى. 12 لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ئۇيقۇ باسقى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھمە، توم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: - جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ ئۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولدى ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. 14 لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ تائىپىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. 15 ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قوشۇلسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈپ ئاندىن دەپنە قىلىنسەن. 16 لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد تۇتۇپ، [نەسلىڭ] بۇ يەرگە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئامورىيلارنىڭ قەبىلىسىنىڭ زىخى تېخى توشمىدى، دەدى. 17 شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۆشلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۆتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. 18 دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: - «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىننى مىسىرنىڭ ئېقىنىدىن تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىلەر، كەنەزىيلەر، كادونىيلەر، 20 ھىتتىيلەر، پەرزىيلەر، رەفايىيلەر، 21 ئامورىيلار، قاناتانىيلەر، گىرگاشىيلەر ۋە بەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلمەن» دەدى.

16 ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسىملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ 2 ساراي ئابرامغا: - مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توستى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگەن؛ بەلكىم ئۇ ئارقىلىق ئانا بولۇپ تىكىلىنىشىم مۇمكىن، - دەدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى

مىسىرلىق ھەجەرنى ئۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىققا ئاپىرىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناتان زېمىنىدا ئون يىل ئولتۇرغانىدى). 4 ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھامىلدار بولدى. ئەمما ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى بىلگىنىدە، ئۇ ئايال خوجا يىنىنى كۆزگە ئىلماس بولۇپ قالدى. 5 ساراي ئابرامغا قېيىداپ: - ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن ئۆز دەپكىمنى قۇچقىمىغا سېلىپ بەردىم، ئەمدى ئۇ ئۆزىنىڭ ھامىلدار بولغىنىنى كۆرگەندە مەن ئۆزىمنى نەزىردە كۆزگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! - دېدى. 6 ئابرام سارايعا: - مانا، دەپكىم ئۆز قولۇڭدىدۇر، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، - دېدى. بۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. 7 ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ بويىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: 8 ئەي ساراينىڭ دەپكىسى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نەگە بارىسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن خوجا يىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، - دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا: - ئايال خوجا يىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆزىڭنىڭ قول ئاستىدا بول، - دېدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: - سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، - دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن ھامىلدارسەن، سەن بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىرى-جاپايىڭنى ئاڭلىدى. 12 ئۇ ياۋا ئېشەك كەبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۆزىنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى ئۆزىنى تۇتىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى تۇتىلىدۇ؛ ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇدۇلىدا ئايرىم تۇرىدۇ، دېدى. 13 ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە:

«مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۈم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «بەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ قادەش بىلەن بەرەد شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. 15 ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر ئۆنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17 ئابرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ ئۆنىڭغا: - مەن قانداق تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. 2 مەن ئۆزۈم بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، - دېدى. 3 ئابرام ئۆزىنى تاشلاپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ ياتتى؛ خۇدا ئۆنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: - 4 ئۆزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن تۈزۈلگەندۇر: - سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. 6 مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قوۋملارنى پەيدا قىلىمەن، پۇشتۇڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. 7 مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن ئۆزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن؛ 8 مەن ساڭا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بۇ زېمىننى، يەنى پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئەبەدىي بىر مۈلۈك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، - دېدى. 9 ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: - سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى تۇتقىن، ئۆزۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭمۇ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا بۇنى تۇتۇشى

كېرەك. 10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىك بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەركەك خەتتە قىلىنسۇن. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتلىككڭلارنى كېسۈپتېشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 12 بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە ئاراڭلاردا، مەيلى ئۆيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، ياكى ئەۋلادىڭلاردىن بولماي ياتلاردىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئەركەك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتتە قىلىنسۇن. 13 ئۆيۈڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىنىشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. 14 لېكىن خەتلىكى تۇرۇپ، تېخى خەتتە قىلىنمىغان ھەربىر ئەركەك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان ھېسابلىنىپ، ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، - دېدى. 15 خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: - ئايالىڭ ساراينى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىمىغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. 16 مەن ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت بېرىپ، ئۇنىڭدىنمۇ ساڭا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى بەرىكەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، - دېدى. 17 ئىبراھىم [يەنە] تۈزىنى يەرگە ئېتىپ دۈم يېتىپ كۆلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەممۇ باللىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا تۇغارمۇ؟!»، - دېدى. 18 ئىبراھىم خۇداغا: - ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. 19 خۇدا ئۇنىڭغا: - ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزەيمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. 20 ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ توغرىسىدىكى دۇنيانىڭ ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى بەرىكەتلەپ، نەسلىنى كۆپەيتىپ،

ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن. ئۇنىڭ پۇشتىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ، مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. 21 بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساڭا تۇغۇپ بېرىدىغان ئوغۇل - ئىسھاق بىلەن تۈزىمەن، - دېدى. 22 خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. 23 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنىلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ئۆيىدە تۇغۇلغانلار ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق ئەركەكلەرنى ئېلىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقاندا ئۇلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتتە قىلدى. 24 ئىبراھىمنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتتە قىلىنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. 25 ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتتە قىلىنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. 26 ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە خەتتە قىلىندى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ئۆيىدە تۇغۇلغان بولسۇن ياكى ياتتىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتتە قىلىندى.

18 پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇزارلىقنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى؛ بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىق ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. 2 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا ئۈچ كىشى تۈرە تۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قوپۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 3 - ئى رەببىم، ئەگەر پېقىر نەزەرلەردە ئىلتىپات تاپقان بولسام، تۆتۈنمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن تۆتۈپ كەتمىگەيلا؛ 4 ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەرەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىۋېلىڭلار. 5 سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنكى ئىسلىلەر، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن تۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، 6 ئىبراھىم چېدىرىغا

ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ئۈچ داس ئېسىل ئۇندىن تېز خېمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، - دېدى. 7 ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران ئوبدان بىر موزايىنى تاللاپ، چاكرىغا تاپشۇردى؛ ئۇ بۇنى تېزلا تەييار قىلدى. 8 ئاندىن ئىبراھىم سېرىق ماي، سۈت ۋە تەييارلاشقان موزايىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇتۇپ، ئۆزى دەرەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۈرە تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مانا، چېدىردا، دېدى. 10 بىرى: - مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، - دېدى. ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتتى. 11 ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغانىدى؛ ساراھتا ئايال كىشىلەردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغانىدى. 12 شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە كۈلۈپ: - مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستتىنلا لەززەت كۆرەلمەيمۇ؟ ئېرىممۇ قېرىپ كەتكەن تۇرسا؟ - دەپ خىيال قىلدى. 13 پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: - ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن تۇرسام، راستتىنلا بالا تۇغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ 14 پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، - دېدى. 15 ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: - كۈلىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: - ياق، سەن كۈلدۈڭ، - دېدى. 16 ئاندىن بۇ زاتلار ئۇ يەردىن قوپۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرىنى ئاغدۇردى. ئىبراھىم ئۇلارنى ئۆزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى. 17 پەرۋەردىگار: - مەن قىلىدىغان ئىشىمنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ 18 چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۇلۇغ ۋە كۈچلۈك بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۇ

ئارقىلىق بەخت-بەرىكەتكە مۇيەسسەر بولىدىغان تۇرسا؟ 19 چۈنكى مەن ئۇنى بىلىپ تاللىغانمەن؛ ئۇ چوقۇم ئۆز بالىلىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئويىدىكىلەرنى ئۆزىگە ئەگەشتۈرۈپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارىنىڭ يولىنى تۇتۇپ، ھەققانىيلىقىنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئۆگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم توغرىلىق قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرمىەن، - دېدى. 20 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - «سودوم ۋە گوموررا توغرىلىق كۆتۈرۈلگەن داد-پەرياد ناھايىتى كۈچلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۈچۈن، 21 مەن ھازىرلا چۈشمەن، قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە زەھىم، بىلىپ باقاي؛ ئۇنچە زەھىل بولمىغاندەك، مەن ئۇنى بىلىشم كېرەك». 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۆيەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم بەنلا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆرە تۇراتتى. 23 ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: - سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھاللاڭ قىلمىسەن؟ 24 شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ جاينى ھاللاڭ قىلمىسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۈچۈن ئۇ جاينى كەچۈرۈم قىلمىسەن؟ 25 ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىللەرگە قوشۇپ ئۆلتۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھاننىڭ سوراچىسى ئادالەت يۈرگۈزمەمدۇ؟ - دېدى. 26 پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىينى تاپسام، ئۇلار ئۈچۈن پۈتكۈل جاينى تاپاپ قالمەن، - دېدى. 27 ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: - مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۆلدىن ئىبارەت بولساممۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىئالدىم. 28 مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۈچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ - دېدى. ئۇ: - ئەگەر مەن شۇ يەردە

قىرىق بەشىنى تاپساممۇ، ئۇنى يوقاتمايمەن، دېدى. 29 ئىبراھىم ئۇنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: - شۇ يەردە قىرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: - بۇ قىرىقى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، - دېدى. 30 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمىغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئوتتۇزى تېپىلىشى مۇمكىن؟ - دېدى. ئۇ: - ئەگەر مەن ئۇ يەردە ئوتتۇزنى تاپساممۇ، يوقاتمايمەن، - دېدى. 31 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ: - مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم، شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، - دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۈچۈن ئۇ يەرنى يوقاتمايمەن، - دېدى. 32 ئۇ سۆزلەپ: - ئى ئىگەم، خاپا بولمىغايسى، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئۇنى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۇنى ئۈچۈن ئۇنى يوقاتمايمەن، - دېدى. 33 پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19 ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى، شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۇلارنى كۆرۈپلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 2 - مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنلىرىنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغايىسىلەر؛ ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: - ياق، بىز شەھەر مەيدانىدا كەچلەيمىز، - دېدى. 3 ئەمما ئۇ ئۇلارنى چىڭ تۇتۇۋىدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بېرىپ ئۆيىگە كىردى. ئۇ ئۇلارغا داستىخان سېلىپ، پىتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۇلار غىزالاندى. 4 ئۇلار تېخى ياتمىغاندى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئەركەكلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلەردىن كېلىپ ئۆيىنى قورشىۋالدى، 5 ئۇلار لۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - بۈگۈن كەچتە سېنىڭكىگە

كىرگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۇلارنى بىزگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، - دېدى. 6 لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشىكىنى يېپىۋېتىپ، 7 ئۇلارغا: - ئەي بۇرادەرلەر، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار! 8 مانا، تېخى ھېچ نەرسە بىلەن بىللە بولمىغان ئىككى قىزىم بار؛ ئۇلارنى سىلەرگە چىقىرىپ بېرىي. ئۇلار بىلەن خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار. ئەمما بۇ ئادەملەر ئۆگەمنىڭ سايىسى ئاستىغا كىرگەننىكى، سىلەر ئۇلارنى ھېچنېمە قىلماڭلار! - دېدى. 9 لېكىن ئۇلار جاۋاب بېرىپ: «ئېرى تۇر!» دېگىنىچە، يەنە: - بۇ يەردە تۇرۇشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساڭا ئۇلارغا قىلغاندىنمۇ بەتتەر يامانلىق قىلىمىز! - دەپ لۇتىنى قىستاپ، ئىشىكىنى چىقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. 10 ئەمما ئۇ ئىككى كىشى قوللىرىنى ئۇزىتىپ لۇتىنى ئۆيگە ئۆز قېشىغا تارتىپ ئەكىرىۋېلىپ، ئىشىكىنى تاقىۋالدى 11 ۋە ئۆينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇپتىلا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالدىن كەتتى. 12 ئاندىن ئىككى يەنە لۇتقا: - مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۆيۈغۇل، ئوغۇل ياكى قىزىڭ ۋە ياكى شەھەردە باشقا ئادەملەرنىڭ بولسا ئۇلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! 13 چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۇلار توغرىلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەرياد پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۈچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۆتى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۆيۈغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئەمدى قوپۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» - دېدى. ئەمما ئۇ [بولغۇسى] كۆيۈغۇللىرىنىڭ نەزىرىگە چاقچاق قىلغاندەك كۆرۈندى. 15 تاڭ ئاتقاندا، پەرىشتىلەر لۇتىنى ئالدىرىتىپ: - ئەمدى قوپۇپ ئايالنىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزىڭنى ئالغىن؛ بولمىسا شەھەرنىڭ قەبھىلىكىگە چېتىلىپ

قېلىپ، ھالاک بولسەن، - دېدى. 16 ئەمما ئۇ تېخىچە ئارسالدى بولۇپ تۇرغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئىككىلەن لۇتىنىڭ قولىنى، ئاياللىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قېزىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئەچقىپ، ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 17 ئۇلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، ئۇلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: - جېنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاک بولماسلىقىڭ ئۈچۈن كەينىڭگە قارىماي، تۈزلەڭلىكتىكى ھېچ يەردە توختىماي، تاغقا قاچقىن! - دېدى. 18 لېكىن لۇت ئۇلارغا: - ئۇنداق بولماي، ئەي خوجام، تۇتۇنۇپ قالاي! 19 مانا، كەينىڭ كۆزۈڭدە ئىلتىپات تاپتى، جېنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماڭا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ، ئەمما مەن تاغقا قاچالمىيەن؛ ئۇنداق قىلسام، ماڭا بىرەر ئاپەت چۈشۈپ، ئۆلۈپ كېتەرمەنمىكەن. 20 قارا، ئاۋۇ شەھەرگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! تۇتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يەرگە قېچىشىمغا يول قويغايىسەن! ئۇ كىچىك [شەھەر] ئەمەسمۇ؟! جېنىم شۇ يەردە ئامان قالدۇ! - دېدى. 21 پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - خەير، بۇ ئىشىمۇ ساڭا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلماي. 22 ئەمدى ئۇ يەرگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالمايەن، - دېدى. شۇڭا ئۇ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوتار» دەپ ئاتالغان. 23 لۇت زوتارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يەرىۈزىگە چېچىلغانىدى. 24 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەرىشتىن، تۈز يېنىدىن سودوم بىلەن گومورراننىڭ ئۈستىگە كۆڭگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇپ، 25 شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۈزلەڭلىكنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يەردىن ئۈنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات قىلدى. 26 لېكىن لۇتىنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، تۈز تۈۋرۈككە ئايلىنىپ قالدى. 27 ئەتىسى تاڭ سەھەردە، شېراھم قوپۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايغا

چىقىپ، 28 سودوم بىلەن گوموررا تەرەپكە، شۇنداقلا تۈزلەڭلىكنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمداننىڭ تۆتۈندەك تۆتۈن ئۆرلەۋاتقىنىنى كۆردى. 29 ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۇ تۈزلەڭلىكنىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت تۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا يىتاپەتنىڭ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. 30 ئەمما لۇت زوتار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققانچقا، زوتاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر ئۆڭكۈردە تۇردى. 31 ئەمدى چوڭ قىز كىچىكىگە: - ئاتىم بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ قائىدە-يوسۇنى بويىچە بۇ يۇرتتا بىزگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. 32 قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قويۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئورۇقىنى قالدۇرالايمىز، - دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قويۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 34 ئەتسى شۇنداق بولدىكى، چوڭ كىچىكىگە: - مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتىم؛ بۈگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزەيلى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن؛ شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز، - دېدى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قويۇپ، كىچىك قىزى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئەمما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. 36 شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككى قىزى ئۆز ئاتىسىدىن ھامىلىدار بولۇپ قالدى. 37 چوڭ بولسا ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ

ئېتىنى موئاب قويدى؛ ئۇ بۈگۈنكى موئابىلارنىڭ ئاتىسىدۇر. 38 كىچىكىمۇ ئوغۇل

تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامونىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20 ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نەگەۋگە كۆچۈپ

كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن

گەراردا ئولتۇراقلاشتى. 2 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ

سىڭلىمىدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم

ئەۋەتىپ، ساراھنى [تۈزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. 3 لېكىن [بىر كۈنى]

كېچىسى چۈشە خۇدا ئابىمەلەككە كېلىپ ئۇنىڭغا: - مانا، سەن ئۈزۈڭگە ئېلىۋالغان

ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى ئۆلگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى ئۇ باشقا بىرسىنىڭ ئايالدى

- دېدى. 4 ئەمما ئابىمەلەك ئۇنىڭغا تېخى يېقىنچىلىق قىلىغانىدى. ئۇ خۇداغا: - ئى

رەب، ھەققانىي بىر خەلقىنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ 5 ئۇ ئۆزۈمۇ ماڭا: «ئۇ مېنىڭ

سىڭىم» دەپ ئېيتىمىدۇمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايال «ئۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقانىدى.

مەن بولسام ساپ كۆڭۈم ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، - دېدى. 6

خۇدا چۈشە ئۇنىڭغا يەنە: - بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلىمەن؛ شۇ

سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، ئۇنىڭغا تېگىشىڭگە قويمىدىم.

7 ئەمدى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بەر؛ چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر، ئۇ سېنىڭ

ھەققىڭدە دۇئا قىلدۇ ۋە سەن تىرىك قالسىەن. ئەگەر ئۇنى ياندۇرۇپ بەرمىسەڭ

شۇنى بىلىپ قويغىنىكى، سەن ۋە ھەممە ئادەملەرنىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن ئۆلسىلەر،

- دېدى. 8 ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى

چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر

ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. 9 ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - بۇ

بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا

ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! - دېدى.

10 ئاجەلەك ئىبراھىمغا يەنە: - سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ - دېدى. 11 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: - «بۇ يەردە شۈبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم تۈپەيلىدىن ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. 12 ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۆلەك سىڭلىم؛ كېيىن ئۇ مېنىڭ ئايالىم بولدى. 13 لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ سەرگەردانلىققا يۈرگۈزگىنىدە، مەن ئايالىمغا: - بىز قەيەرگىلا بارساق، سەن ماڭا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ توغرا مەدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ»، دېگەن، - دەپ ئېيتقاندىم - دېدى. 14 ئاندىن ئاجەلەك قوي-كالىلار، قۇللار ۋە دېدەكلەرنى ئېلىپ ئۇلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەردى. 15 ئاجەلەك: - مانا مېنىڭ زېمىنم بولسا ئالدىڭدا تۇرۇپتۇ، كۆزۈڭگە قايسى يەرياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، - دېدى.

16 ئۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم، مانا بۇلار ئۆز يېنىڭدىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆياتى ياپقۇچى بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». 17 ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئاجەلەك، ئايالى ۋە كېنەزەكلەرنى ساقايتتى؛ ئاندىن ئۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ تۈپەيلىدىن ئاجەلەكنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىلىقۇللىرىنى ئېتىپ قويغانىدى.

21 ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. 2 ساراھ ھامىلىدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 3 ئىبراھىم ئۆزىگە تۈرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. 4

ئاندىن ئىبراھىم خۇدا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۆز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى خەتتە قىلدى. 5 ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. 6 ساراھ: «خۇدا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى؛ ھەركىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. 7 ئۇ يەنە: - كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولىدۇ!» دەپ ئېيتالايتتى؟ چۈنكى ئۇ قېرىغاندا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! - دېدى. 8 بالا چوڭ بولۇپ، ئەچچەكتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەچچەكتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىياپەت ئۆتكۈزۈپ بەردى. 9 ئەمما ساراھ مىسىرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇلنىڭ [ئىسھاقنى] مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىبراھىمغا: - بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدەكنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، - دېدى. 11 [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولمۇ ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسھاقنىڭ] ئۇنىڭ ئوغلى-دە! 12 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: - بالاڭ ۋە دېدىكىڭ ۋە جىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئىسھاقتىن بولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ. 13 لېكىن دېدەكنىڭ ئوغلىدىنمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى ئۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، - دېدى. 14 ئەتسى تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قوپۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجەرگە بېرىپ، ئوشنىسىگە يۈدكۈزۈپ، بالنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەز-شېبانىڭ چۆلىدە كېزىپ يۈردى. 15 ئەمدى تۇلۇمدىكى سۇ تۈگەپ كەتكەندى، ھەجەر بالنى بىر چاتقاننىڭ تۈۋىگە تاشلاپ قويۇپ، ئۆز-ئۆزىگە: «بالنىڭ ئۆلۈپ كېتىشىگە قاراپ چىدامايەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراققا بېرىپ، ئۇدۇلدا ئولتۇردى. ئۇ ئۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى. 17 خۇدا ئۇنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ

پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - ئەي ھەجەر، ساڭا نېمە بولدى؟
 قورقىغىن، چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى ياتقان يېرىدىن ئاڭلىدى. 18
 ئەمدى قوپۇپ، قولۇڭ بىلەن بالنى يۈلەپ تۇرغۇز؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر ئەل-
 مىللەت قىلمەن، - دېدى. 19 شۇ ئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ بىر
 قۇدۇقنى كۆردى. ئۇ بېرىپ تۇلۇمغا سۇ تولدۇرۇپ، ئوغۇلغا ئىچكۈزدى. 20 خۇدا
 ئۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ ئۇ ئۆسۈپ چوڭ بولدى. ئۇ چۆلدە ياشاپ، مەرگەن
 بولۇپ يېتىشتى. 21 ئۇ پاران چۆلىدە تۇردى؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى ئۇنىڭغا مىسىر
 زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. 22 ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى،
 ئاجەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكەر بېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: - قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا،
 خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللەدۇر. 23 ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئوغۇلۇمغا
 ۋە نەۋرەمگە خىيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بەرگەيسەن؛
 مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماڭا ۋە سەن ھازىر
 تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايەن، - دېدى. 24 ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي،
 دېدى. 25 ئاندىن ئىبراھىم ئاجەلەكنىڭ چاكارلىرى تارتۇلغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا
 ئاجەلەكنى تەيىبلىدى. 26 ئاجەلەك: - بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلەيمەن؛ سەن بۇ
 ئىشنى ماڭمۇ ئېيتماپسەن؛ مەن بۇ ئىشنى پەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، - دېدى. 27
 ئىبراھىم قوي- كالا ئېلىپ ئاجەلەككە تەقدىم قىلدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە
 قىلىشتى. 28 ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشى قوزنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. 29
 ئاجەلەك ئىبراھىمدىن: - سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزنىڭ نېمە
 مەنىسى بار؟ - دەپ سورىۋېدى، 30 ئۇ: - مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىمنى ئېتىراپ
 قىلغىنىڭغا گۇۋاھلىق سۈپىتىدە بۇ يەتتە چىشى قوزنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايەن، -
 دەپ جاۋاب بەردى. 31 بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ

شۇ جايى «بەئەر-شېبا» دەپ ئاتىدى. 32 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شېبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكەر بېشى فېكول قوزغىلىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كەتتى. 33 ئىبراھىم بەئەر-شېبادا بىر تۈپ يۇلغۇننى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدىي تەڭرى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. 34 ئىبراھىم فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇزۇن ۋاقىتتە تۇرۇپ قالدى.

22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ ئۇنىڭغا: -

ئەي ئىبراھىم! دەيدى. ئۇ: مانا مەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ: - سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، مورىيا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، - دەيدى. 3 ئەتسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يىگىتلەردىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن يېرىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقان يەرگە قاراپ ماڭدى. 4 ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. 5 ئىبراھىم يىگىتلەرگە: - سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يەرگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ كېلىمىز، - دەيدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. 7 ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: - ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مانا مەن، ئوغلۇم، دەيدى. ئۇ ئۇنىڭدىن: - مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ - دەپ سورىۋىدى، 8 ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: - ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، - دەيدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا

ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۈستىگە ئوتۇنى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. 10 ئاندىن ئىبراھىم قولىنى تۈزىتىپ، ئوغلىنى بوغۇزلىغىلى پىچاقنى ئالدى. 11 شۇ ئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - ئىبراھىم، ئىبراھىم! - دەپ ۋارقىرىدى. ئۇ: - مانا مەن، - دېدى. 12 ئۇ ئۇنىڭغا: - سەن بالغا قولۇڭنى تەگكۈزمىگىن، ئۇنى ھېچنەمە قىلمىغىن، چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورققانلىقىڭنى بىلىم، چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايمىدىڭ، - دېدى. 13 ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى، مانا، ئارقىسىدا مۇڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرىمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلنىڭ ئورنىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يەرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. 15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - 16 سەن ئوز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايمىماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، 17 - مەن سېنى زور بەرىكەتلىك، نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار دەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلەرنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. 18 سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ، - دېدى. 19 ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلەرنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ بەئەز-شېباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەز-شېبادا تۇرۇپ قالدى. 20 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا مىلكاھۇمۇ ئىنىڭ ناھورغا

بىراقچە ئوغۇل تۇغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. 21 ئۇلار بولسا تۇنجى ئوغلى ئۆز، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۇئەل، 22 ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە يىتۇئەل دېگەن ئوغۇللار ئىدى. 23 (بىتۇئەلدىن رىئۇكاھ تۆرەلدى). بۇ سەككىزىنى مىلكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا تۇغۇپ بەردى. 24 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە مائاكاھ دېگەنلەرنى تۇغۇپ بەردى.

23 ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە تۆمۈر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ تۆمۈرىنىڭ يىللىرى ئىدى. 2 ساراھ قاناتان زېمىندىكى كىرىتات-ئاربا، يەنى ھېبروندا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. 3 ئىبراھىم ئۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتىيىلارغا سۆز قىلىپ: 4 - مەن بولسام ئاراڭلاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس؛ سىلەر ئەمدى ئاراڭلاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالدىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمىسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، - دېدى. 5 ھىتىيىلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: - ئى خوجام، بىزگە قۇلاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى تاللاپ، شۇ يەردە مەرھۇمەلەرنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلەرنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايسىمىز ئۆز يەرلىكىنى سىلدىن ئايمىدايۇ، - دېدى. 7 ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆز زېمىندىكى خەلققە، يەنى ھىتىيىلارغا تەزىم قىلىپ، 8 ئۇلارغا: - ئەگەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا تۇرىۋەرمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسەڭلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاڭلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، 9 ئۇنىڭ ئېتىزىنىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكىپىلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشىنى ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ ماڭا بۇنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا گۆرىستان بولۇشقا تولۇق نەرخىدە بەرسۇن، - دېدى.

10 شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلق ئەفرون ھىتتىيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھىرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرگۈچلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: - 11 يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرىي؛ ئۇنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېھنەتلىرىنى دەپنە قىلغايلا، - دېدى. 12 ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، 13 شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: - ئىلتىماسىمغا قۇلاق سالغايلا، مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى بويىچە پۇل بېرىي، ئۇنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېھنەتلىرىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، - دېدى. 14 ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: 15 ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا؛ تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلىق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېھنەتلىرىنى دەپنە قىلغايلا. - دېدى. 16 ئىبراھىم ئەفروننىڭ سۆزىگە قوشۇلدى؛ ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا ئۆلچىمى بويىچە تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. 17 شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكىپىلاھقا جايلاشقان ئەفروننىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئىچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى 18 ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفروننىڭ] شەھىرنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۈلكى قىلىپ بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قاناتان زېمىندىكى مامرە (يەنى، ھېبرون) نىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكىپىلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غارىدا دەپنە قىلدى. 20 شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۇرۇستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يەرگە بېرىپ قالغاندى؛ پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا
 ھەر تەرەپتە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاندى. 2 ئىبراھىم ئۆيىدىكى ئەڭ مۇتەۋەر
 خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارغا: - قولۇڭنى
 يوتامنىڭ ئاستىغا قويغىن؛ 3 مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ
 خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەنكى، سەن مەن
 ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قاناتاننىلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، 4 بەلكى
 ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا
 خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن، - دېدى. 5 خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: - مۇبادا ئۇ قىز مەن
 بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگىلى تۇنمىسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغلۇلارنى
 ياندۇرۇپ ئاپىرامدىمەن؟ - دېدى. 6 ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ھېزى
 بول، ئوغلۇمنى ھەرگىز شۇ يەرگە ياندۇرۇپ بارمىغىن! 7 مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن
 تۇغۇلغان يۇرتۇمدىن يېتەكلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: - «سېنىڭ
 نەسلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسماننىڭ خۇداسى بولغان
 پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭىغا ئەۋەتدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆيەردىن
 ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كەلەيسەن. 8 شۇنداقتىمۇ، ئەگەر قىز سەن بىلەن بۇ يەرگە كەلگىلى
 تۇنمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئەمما ئوغلۇمنى ئۇ
 يەرگە ھەرگىز ياندۇرۇپ بارمىغىن، - دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولنى
 خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ تۇرۇپ، بۇ توغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم
 قىلدى. 10 ئاندىن خىزمەتكار بۇ توغرىدا خوجىسىنىڭ تۆڭلىرىدىن ئونى، شۇنداقلا
 خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ناھارائىم
 رايونىغا سەپەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. 11 ئۇ شەھەرنىڭ
 سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆڭلىرىنى چۆكۈندۈردى: بۇ كەچقۇرۇن، قىز-

ئاياللارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. 12 ئۇ دۇئا قىلىپ: - ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، تۆتۈنمەنكى، بۈگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئوڭغا تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 13 مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ بېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يەرگە سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. 14 ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايسى قىزغا: «كوزمىكىنى چۈشۈرسەڭ، مەن سۇ ئىچۈلسام بوپتىكەن!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئىچكىن، مەن تۆگىلىرىڭنىمۇ سۇغرىپ قوياي»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇلۇڭ ئىسھاققا بېكىتكىنىڭنى ئۆزى بولسۇن. بۇنىڭدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغىنىڭنى بىلەلمەيمەن، - دېدى. 15 ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا رىۋاھ كۆمۈرەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى، ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورنىڭ ئايالى مىلكاھتىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۇئەلنىڭ قىزى ئىدى، 16 قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تەگمىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقنىڭ بويىغا چۈشۈپ، كۆمۈرەكنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. 17 خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: - ئۆتۈنۈپ قالاي، كوزمىكىڭدىن ئازغىنا سۇ ئوتلىۋالاي، دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئىچكەيلا، ئەي خوجام! دەپلا، كۆمۈرەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. 19 ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا قانغۇچە ئىچكۈزگەندىن كېيىن: - تۆگىلىرىڭمۇ قانغۇچە سۇ ئىچكۈزۈپ قوياي، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كۆمۈرەكتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. 21 ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىككىنچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئوڭ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۈتۈۋاتاتتى. 22 تۆگىلەر سۇ ئىچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شەكەللىك بىر ئالتۇن بۇرۇن ھالقىسى

بىلەن ئىككى قولىغا ئون شەكەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا:
 23 سەن كىمىنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە بىزگە
 قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ - دەپ سورىدى. 24 قىز ئۇنىڭغا: - مەن مىلكاھنىڭ
 ناھورغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلى بېتۇئەنىڭ قىزى بولمەن، - دېدى، 25 يەنە ئۇنىڭغا: -
 بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كەڭرى، [سىلەرگە] قونغىلى جايىمۇ بار، - دېدى. 26
 شۇئان بۇ ئادەم ئېڭىشىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: 27 تۈز شاپائىتى
 بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايمىغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان
 پەرۋەردىگارىغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ
 قېرىنداشلىرى تۇرغان ئۆيگە باشلاپ كەلدى! - دېدى. 28 قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ،
 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ئۆيدىكىلەرگە ئېيتىپ بەردى. 29 ئەمدى رىۋاھنىڭ
 لابان دېگەن بىر ئاكىسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقنىڭ بېشىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا
 يۈگۈرۈپ چىقتى. 30 چۈنكى ئۇ سىڭلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قوللىرىدىكى
 بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىڭلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى،
 دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقنىڭ يېنىدا
 تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 31 لابان ئۇنىڭغا: - ئەي پەرۋەردىگارىنىڭ بەخت-
 بەرىكىتى ئاتا قىلىنغۇچى، كىرگەيلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىرىدا تۇردىلا؟ مەن ئۆيى
 تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلەرگىمۇ جاي راسلىدىم، - دېدى. 32 ئۇ ئادەم ئۆيگە
 كىردى، لابان تۆگىلەردىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، تۆگىلەرگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ،
 ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى، 33
 ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى، لېكىن ئۇ: - مەن گىيىمىنى دېمەي تۇرۇپ
 تائام بېمەن، - دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: - ئېيتقايدا، دېدى. 34 ئۇ: - مەن
 بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن، 35 پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-

بەرىكەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ ئۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدەكلەرنى، تۈگە بىلەن ئېشەكلەرنى بەردى. 36 خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. خوجام [ئوغلغا] ئۆزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. 37 خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، 38 بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ تويىگە، ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن»، - دېدى. 39 ئۇ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن بىلەن كەلگىلى ئۇنىمىسچۇ؟» - دېسەم، 40 ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «تۇتقان يوللىرىم ئۇنىڭغا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارم ئۆز پەرىشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئىچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. 41 شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولسەن»، - دېگەندى. 42 شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: - ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئەگەر سەن بۇ سەپىرىمنى ئوڭ قىلساڭ: - 43 مانا مەن سۇ قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن، ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزاڭدىن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگەن بولساڭ»، دېسەم، 44 ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۈگلىرىڭگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. 45 كۆڭلۈمدە تېخى سۈزۈم تۈگمەيلا، مانا، رىۋاھ كۆمۈرەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقنىڭ بويىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى، مەن ئۇنىڭغا: - ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قويساڭ، دېۋىدىم، 46 ئۇ دەرھال كۆمۈرەكنى

مۇراسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قوياي»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. 47 ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: - كىمنىڭ قىزى بولسەن، دەپ سورىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ناھورنىڭ مىلكاھدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۇئەلنىڭ قىزى بولمەن، - دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرغىغا ھالقا، قوللىرىغا بىلەزۈكەرنى سېلىپ قويدۇم؛ 48 ئاندىن ئېگىشىپ پەرۋەردىگارىغا سەجدە قىلدىم؛ خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. 49 ئەمدى سىلەر خوجامغا ئىخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتىپ دېسەڭلار، بۇنى ماڭا دەڭلار. ئەگەر خالىمىساڭلار، ئۇنىمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرەپكە ياكى سول تەرەپكە بارمەن، - دېدى. 50 ئەمدى لابان بىلەن بېتۇئەل جاۋاب بېرىپ: - بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلگە يا ئۇنداق يا بۇنداق دېيەلمەيمىز. 51 مانا، رىۋكاه ئالدىلىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا. ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ دېگىندەك ئۆز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، - دېدى. 52 ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يەرگە ئېگىشىپ، پەرۋەردىگارىغا سەجدە قىلدى. 53 ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى چىقىرىپ، بۇلارنى رىۋكاهقا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزنىڭ ئاكىسى ۋە ئانىسىنى قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۇندى. 54 ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يەپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، دېۋىدى، 55 قىزنىڭ ئاكىسى بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: - قىز بىراقچە كۈن ياكى ئون كۈن يېنىمىزدا تۇرسۇن؛ ئاندىن بارسۇن، - دېدى. 56 ئەمما ئۇ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسماڭلار؛ خوجامنىڭ قېشىغا بېرىشىم ئۈچۈن

مېنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار، - دېدى. 57 ئۇلار ئۇنىڭغا: - قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ 58 رىۋاھنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: - بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ: - باراي، دەپ جاۋاب بەردى. 59 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىڭلىسى رىۋاھنى، ئۇنىڭ ئىنىسى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملەرى بىلەن قوشۇپ يولغا سېلىپ قويدى. 60 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار رىۋاھقا بەخت تىلەپ: - ئەي سىڭلىمىز، مېڭىغان ئون مېڭىغان ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايىسەن! نەسلىڭ دۈشمەنلەرنىڭ دەۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! - دېدى. 61 شۇنىڭ بىلەن رىۋاھ بىلەن ئۇنىڭ دېدەكلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆڭكەرگە مىنىپ، ئۇ كىشىگە ئەگىشىپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار رىۋاھنى ئېلىپ يولغا چىقتى. 62 ئىسھاق بەئەز-لاھاي-روي دېگەن جايدىن بايلا قايتىپ كەلگەندى، چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نەگەۋدە تۇراتتى، 63 ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالغا چىققاندى، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆڭكەر كېلىۋاتاتتى. 64 رىۋاھ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى، ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكاردىن: - سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىققۇاتقان بۇ كىشى كىم بولىدۇ؟ - دەپ سورىدى. خىزمەتكار: - بۇ خوجامدۇر! دېدى. رىۋاھ دەرھال چۈمبىلىنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. 66 خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. 67 ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى، ئۇ رىۋاھنى ئۆز ئەمرىگە ئالدى، ئۇ ئۇنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى، بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25 ئىبراھىم كەتۇراھ ئىسىملىك يەنە بىر ئايالى ئالغاندى. 2 ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مېدىيان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغۇپ بەردى. 3 يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى، دېداننىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار

ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. 4 مىدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفە، ئېفەر، ھانوخ، ئابدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 5 ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىۋەتكەندى، 6 ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتۋەتكەندى. 7 ئىبراھىمنىڭ تۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش يىل بولدى، ئۇ تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى، ئۇ ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 9 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ ئۇدۇلغا جايلاشقان، ھىتىي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرۇنىنىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكىپىلاھنىڭ غارىدا دەپنە قىلدى. 10 بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتىيىلاردىن سېتىۋالغاندى، مانا بۇ يەرلىككە ئىبراھىم دەپنە قىلىندى، ئايالى ساراھۇمۇ مۇشۇ يەرگە دەپنە قىلىنغاندى. 11 ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەرىكەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روينىڭ يېنىدا تۇراتتى. 12 تۆۋەندىكىلەر ساراھنىڭ مىسىرلىق دەپدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى:

– 13 ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىلىلىرى بويىچە ئىسمى تۆۋەندىكىچە: – ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نېبايوت، ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مېبىسام، 14 مىشما، دۇماھ، ماسسا، 15 ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن ئافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. 16 بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، ئۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە ئەمىر بولغاندى. 17 ئىسمائىلنىڭ تۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپىسىنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. 18 [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايونىدىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر

بولسا مىسىرنىڭ ئۆمىتىرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا بارىدىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل
ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلدا ئولتۇراقلاشتى. 19 ئىبراھىمنىڭ ئوغلى
ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايىنى مۇنداق تۇر: - ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۆرەلدى. 20 ئىسھاق
پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي يېتۈنەنلىك قىزى، ئارامىي لابانىڭ سىڭلىسى
بولغان رۇكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەندى. 21 ئەمما رۇكاھ بولسا
تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارىغا دۇئا-تلاۋەت قىلدى،
پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رۇكاھ ھامىلدار
بولدى. 22 ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى.
شۇنىڭ بىلەن رۇكاھ: - ئەگەر بۇنداقلقنى بىلسەم، [ھامىلدار] بولۇپ نېمە قىلايم؟
- دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سورىغىلى باردى. 23 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: -
«سېنىڭ قورسىقىڭدا ئىككى ئەل باردۇر، ئىچىڭدىن ئىككى خەلق چىقىپ بىر-بىرىدىن
ئايرىلىدۇ، بىر خەلق يەنە بىر خەلقنى غالىب كېلىدۇ، چوڭ كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى
قىلىدۇ» - دېدى. 24 ئۇنىڭ ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر
جۈپ قوشكېزەك بار ئىدى. 25 ئاۋۋال تۇغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى
جۈۋىدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. 26 ئاندىن
ئىككىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنى تۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمى
ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار تۇغۇلغاندا ئىسھاق ئاتىدىش ياشتا ئىدى. 27 بالىلار
ئۆسۈپ چوڭ بولدى، ئەساۋ ماھىر ئوۋچى بولۇپ، دالا-جاسگاڭدا يۈرىدىغان ئادەم
بولدى. ياقۇپ بولسا دۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. 28 ئىسھاق
ئەساۋنىڭ ئوۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى.
لېكىن رۇكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. 29 بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شورپىسى
قاينىتىۋاتاتتى، ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئىچىپ قايتىپ كەلدى. 30 ئەساۋ ياقۇپقا:

- مەن ھالىمدىن كەتتىم! ئۆتۈنۈپ قالاي، ئاۋۇ قىزىلدىن بەرسەك! - ئاۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭمۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، - دېدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). 31 ياقۇپ ئۇنىڭغا: - ئۇنداق بولسا، ئۇنجىلىق ھوقۇقۇڭنى ماڭا سېتىپ بەرگىن، - دېدى. 32 ئەساۋ: - مەن ئولەي دەۋاتمەن، بۇ ئۇنجىلىق ھوقۇقنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ - دېدى. 33 ياقۇپ: - ئەمىسە ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، ئۇنجىلىق ھوقۇقنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋغا نان بىلەن قىزىل پۇرچاق شورپىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئىچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ ئۇنجىلىق ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قارىغانىدى.

26 [قانائان] زېمىنىدا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەرار شەھىرىگە، فىلىستىنلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: - سەن مىسىرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتتا تۇرغىن. 3 موشۇ زېمىندىن چىقماي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن، شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن، چۈنكى مەن سەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتاڭ ئىبراھىمغا بەرگەن قەسىمىنى ئادا قىلىمەن، 4 نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتمەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن، يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ [نامى] بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ، 5 چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، تاپىلىغىنىم، ئەمىرلىرىم، بەلگىلىملىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گەراردا تۇرۇپ قالدى. 7 ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سورىسا ئۇ: - بۇ مېنىڭ سىڭلىم

بولدۇ، - دەدى؛ چۈنكى رۇكاھ ئىنتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولدۇ»، دەپسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر رۇكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، - دەپ قورقتى. 8 لېكىن ئۇ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيەلەرنىڭ پادىشاھى ئاجمەلەك دەرىزىدىن قارىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى رۇكاھ بىر-بىرىگە ئەرىكىلىشىپ تۇراتتى. 9 ئاندىن ئاجمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: - مانا، ئۇ جەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم»، دەيدىڭ؟ - دەيدى، ئىسھاق ئۇنىڭغا: - چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بېرى مېنى ئۆلتۈرۈۋېتەرمىكىن، دەپ ئەنسىرىگەندىم، - دەدى. 10 ئاجمەلەك ئۇنىڭغا: بۇ بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قاپتۇ خەلق ئارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بىرگە بولغىلى؟! ئۇنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتتىڭ! - دەدى. 11 ئاندىن ئاجمەلەك ھەممە خەلققە بۇيرۇپ: - كىمكى بۇ كىشىگە ۋە ياكى خوتۇنىغا قول تەگكۈزسە جەزمەن ئۆلتۈرۈلمەي قالمايدۇ، - دەپ يارلىق چۈشۈردى. 12 ئىسھاق ئۇزىمىدا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۇ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بەرىكەتلىگەندى. 13 بۇ كىشى باش كۆتۈرۈپ، بارغانسېرى راۋاج تېپىپ، تولىمۇ كاتتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. 14 ئۇنىڭ قويى-كالا پادىلىرى ۋە ئۆيدىكى قۇللىرى ئىنتايىن كۆپەيدى، فىلىستىيەلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. 15 بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۈنلىرىدە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيەلەر ئېتىپ، توپا بىلەن تىندۇرۇۋەتتى. 16 ئاجمەلەك ئىسھاققا: - سەن بىزدىن زىيادە كۈچىيىپ كەتتىڭ، ئەمدى ئارىمىزدىن چىقىپ كەتكىن، - دەدى. 17 ئىسھاق ئۇ يەردىن كېتىپ، گەرار ۋادىسىغا چىقىپ كەتتى، شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. 18 ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىر مۇنچە قۇدۇقلارنى قازغاندى؛ بىراق ئىبراھىم ئۆلگەندىن كېيىن،

فلىستىلەر بۇلارنى توپا بىلەن تىندۇرۇۋەتكەندى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۇلارغا ئاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. 19 ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقاندا سۇلىرى تۇرغۇپ چىقىپ ئاقىدىغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. 20 لېكىن گەراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۇنى تالىشىپ: - بۇ سۇ بىزنىڭكىدۇر، - دەپتى. ئۇلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۇ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. 21 ئۇلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۇلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق بۇنىڭ ئىسمىنى «سىنتناھ» دەپ ئاتىدى. 22 ئاندىن ئۇ ئۆيەردىن كېتىپ، باشقا يەرگە بېرىپ، شۇ يەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى، ئەمدى گەراردىكىلەر بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويدى: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن جاي بەرگەنكەن، بۇ زېمىندا مېۋىلىك بولىمىز»، - دەپتى. 23 ئاندىن ئۇ ئۆيەردىن چىقىپ بەئەر-شېباغا باردى. 24 پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: - مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ قورقىغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىلىمەن، سېنى بەخت-بەرىكەتلەپ، نەسلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتمەن، - دەپتى. 25 ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. 26 ئەمدى ئاجمەلەك، ئاغىنىسى ئاھۇزرات بىلەن لەشكەر بېشى فېكول بىرگە گەراردىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 27 ئىسھاق ئۇلارغا: - ماڭا ئۆچمەنلىك قىلىپ، مېنى ئاراڭلاردىن قوغلىۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ - دەپتى. 28 ئۇلار جاۋابەن: - بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ توغرا كىد: «ئوتتۇرىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن

بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق؛ شۇ ۋەجىدىن سەن بىزگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن؛ بىز ساڭا ھېچ تەگمىگىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇڭغا ئەۋەتكەندۇق) سەنمۇ شۇنداق قىلغايەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت-بەرىكەت كۆرۈۋاتىسەن! - دېيىشتى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا بىر زىياپەت قىلىپ بەردى. ئۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. 31 ئەتسى تاڭ سەھەردە ئۇلار قوپۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. 32 ئۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا تۈزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. 33 ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شېباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شېبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 34 ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتىيلاردىن بولغان بەئەرنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى باسمىتىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 35 ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن رېۋكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27 ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇۋا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - ئوغۇلۇم! - دېدى. ئۇ: - مانا مەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: - مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمىمۇ بىلمەيمەن. 3 شۇڭا سەندىن تۆتۈنمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۈچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ 4 مەن ياخشى كۆرىدىغان مەزىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۇنى يەپ، ئولۇشتىن ئىلگىرى كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلاي، - دېدى. 5 ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا

سۆز قىلغاندا رىۋكاهمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ
كەتكەندە، 6 رىۋكاه ئوغلى ياقۇپقا: - مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكاڭ ئەساۋغا: «سەن
ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەزىلىك بىر تائامنى ئەتكەن؛ مەن ئۇنى يەپ تۈلۈپ
كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلاي»،
- دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. 8 ئەمدى، ئۇ ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ
بۇيرۇغىنىمنى قىلغىن. 9 سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئوچىكلەرنىڭ ئىچىدىن ئېسىل
ئىككى ئوغلاننى ئېلىپ كەلگەن، مەن ئۇلاردىن ئاتاڭ ئۈچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان
مەزىلىك بىر تائام تەييار قىلاي. 10 سەن ئۇنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگەن.
شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەپ، تۈلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلەپ
دۇئا قىلدۇ، - دەدى. 11 لېكىن ياقۇپ ئانىسى رىۋكاهقا: - مانا ئاكام ئەساۋ بولسا
تۈكلۈك كىشى، مەن بولسام تۈكسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. 12 مۇبادا تائام مېنى
سىلاپ قالسا، ئۇنداقتا مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ
قىلىپ، بېشىمغا بەرىكەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنمىكەن، دەدى. 13 ئانىسى
ئۇنىڭغا: - ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشىسۇن؛ ئەمما سەن
پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلانلارنى] ئېلىپ كەل، - دەدى. 14
ئۇ بېرىپ ئۇلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۇنىڭ ئاتىسى ياخشى
كۆرىدىغان مەزىلىك بىر تائامنى تەييار قىلدى. 15 ئاندىن رىۋكاه تۇنجى ئوغلى
ئەساۋنىڭ ئۆيدە تۇز يېنىدا ساقلاشقا ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك
ئوغلى ياقۇپقا كىيىدۈرۈپ، 16 ئوغلانلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن بوينىنىڭ
تۈكسىز جايىغا يۆگەپ، 17 ئاندىن ئۆزى ئەتكەن مەزىلىك تائاملار بىلەن نانلارنى
ئوغلى ياقۇپنىڭ قولىغا تۇتقۇزدى. 18 ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: - ئەي
ئاتا! دەدى. ئۇ: - مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولسەن؟ - دېۋىدى، 19 ياقۇپ

ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: - مەن چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلاردەك قىلدىم؛ ئەمدى ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئوۋۇمنىڭ گۆشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، - دېدى. 20 ئىسھاق ئوغلغا: - ئەي ئوغلۇم، قانداقۇ ئۇنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ - دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدالىرى ئۇنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، - دېدى. 21 ئىسھاق ياقۇبقا: - ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا يېقىن باردى؛ ئۇ ئۇنى سىلاپ تۇرۇپ: - ئاۋاز ياقۇپنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، - دېدى. 23 ئۇنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك تۈكلۈك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى تونىيالماي، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلدى. 24 ئاندىن ئۇ يەنە: - سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - دەل مەن، - دېدى. 25 ئىسھاق ئۇنىڭغا: - ئاتامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭلۈمدىن ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلاي، - دېدى. [ياقۇپ] ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى، ئۇ ئىدى. ئۇ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، ئۇنىمۇ ئىچتى. 26 ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: - ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۆيگىن، - دېدى. 27 ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنى سۆيىدى. ئاتىسى ئۇنىڭ كىيىمىنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: - «مانا، ئوغلۇمنىڭ تېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەرىكەتلىگەن كۆكەزارنىڭ خۇش بۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! 28 خۇدا ساڭا ئاسماننىڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۈچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۈلۈك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بەرگەي. 29 خەلىقلەر سېنىڭ قۇللۇقۇڭدا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي؛ قېرىنداشلىرىڭغا خوجا بولغاي، سەن ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى

ساڭا تىزلانغاي، ساڭا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي، ساڭا بەخت تىلگەنلەر
 بەخت تاپقاي! - دېدى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇپقا دۇئا قىلىپ بولۇپ،
 ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئوۋدىن قايتىپ
 كەلدى. 31 ئۇمۇ مەزىلىك تائاملارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كىرىپ،
 ئاتىسىغا: - ئانا قوپقايلما، ئوغۇللىرىنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىرىدىن ماڭا
 بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، - دېدى. 32 ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: -
 سەن كىمسەن؟ - دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ئوغۇللىرىم، چوڭ ئوغۇللىرىم
 ئەساۋمەن! - دېدى. 33 بۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقىدارلىققا چۈشۈپ، پۈتۈن
 بەدىنى جالاقلاپ تىرەپ: - ئۇنداقتا باياتىن ئوۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟
 سەن كېلىشتىن بۇرۇن ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت
 تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، ئۇ بەخت-بەرىكەت كۆردىدۇ! - دېدى. 34
 ئەساۋ ئاتىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئىچىنارلىق ھالدا ئۇن سېلىپ ئاچچىق
 پەرياد كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: - مېنىمۇ، ئى ئاتا، مېنىمۇ بەخت-بەرىكەتلىگەيلا! -
 دېدى. 35 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - سېنىڭ ئىنىڭ ھىيلە بىلەن كىرىپ، ساڭا تېگىشلىك
 بەخت-بەرىكەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. 36 ئەساۋ: - راست ئۇنىڭ ئېتى ياقۇپ
 ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنىمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال
 تۇنجىلىق ھوقۇقىمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماڭا تېگىدىغان بەخت-بەرىكەتنى
 ئېلىپ كەتتى، - دېدى، ئاندىن يەنە: - مېنىڭ ئۈچۈن بىرەر بەخت-بەرىكەت
 قالدۇرمىدىلمۇ؟ - دېدى. 37 ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: - مانا، مەن ئۇنى
 ئۈستۈڭگە خوجا قىلدىم؛ ھەممە قېرىنداشلىرىمنى ئۇنىڭ قۇلۇقىدا بولدىغان قىلدىم؛
 ئاشلىق ۋە يېڭى شىراب بىلەن ئۇنى قۇۋۋەتلىدىم؛ ئەي ئوغۇلۇم، ئەمدى ساڭا يەنە
 نېمىمۇ قىلىپ بېرەلەيمەن؟ - دېدى. 38 ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: - ئەي ئاتا، سىلەدە

پەقەت شۇ بىرلا بەخت-بەرىكەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن ئۇ ئون سېلىپ يىغلاپ كەتتى. 39 ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «مانا، تۇرالغۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۈچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسماننىڭ شەبىنىدىن يىراق بولۇر؛ 40 سەن قىلچىڭغا تايىنىپ جان باقسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولسەن؛ لېكىن چېگرىدىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن بوينۇڭدىن ئۇنىڭ بوينۇتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» - دېدى. 41 شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى ئۇنىڭغا تىلگەن بەخت-بەرىكەت سەۋەبىدىن ياقۇپقا ئۈچمەنلىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: - ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلىشىپ قالدى؛ شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇپنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. 42 لېكىن رېۋكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇپنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ تۈز-تۈزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىتۇ؛ 43 ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام لابانىنىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكەن؛ 44 ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. 45 ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدىرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىڭلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ - دېدى. 46 ئەمما رېۋكاھ ئىسھاققا: - مەن مۇشۇ ھىتىي قىزلار ۋە جىدىن جېنىمدىن جاق تويدۇم. ئەگەر ياقۇپمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتىي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ - دېدى.

28 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكەپ: - سەن قاناتايىلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما؛ 2 بەلكى قوپۇپ،

پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتىسى بېتۇئەننىڭ ئويىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. 3 ھەممىگە قانداق تەكۋىرى سېنى بەخت-بەرىكەتلىپ، ئاۋۇتۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكى، 4 شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بەرگەي، شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بەرگەن زېمىنىنى ئىگەلسەن! - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى يولغا سالدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەننىڭ ئوغلى، ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رۇكھنىڭ ئاكىسى لابانىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. 6 ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇپقا بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكەپ: سەن قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن، دېگەنلىرىنى ئوقۇپ، ياقۇپنىڭ ئۆز ئاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، 8 ئەساۋ: - قانائانىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ نەزىرىدە يامان كۆرۈنىدىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. 9 ئۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 10 ياقۇپ بولسا بەئەر-شېبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، 11 بىر يەرگە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونماقچى بولدى. ئۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قويۇپ، ئۇخلىغىلى ياتتى. 12 ئۇ بىر چۈش كۆردى: - مانا، ئۈچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەي يەردە تىكلەكلىك تۇراتتى؛ خۇدانىڭ پەرشتىلىرى ئۇنىڭغا چىقىپ-چۈشۈپ تۇرۇشاتتى. 13 مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇ: - «مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان بۇ

زېمىنى سېنىڭ بىلەن نەسلىڭگە بېرىمەن. 14 نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ توپىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرەپ بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئاتىلە-قەبىلىلەر بەخت-بەرىكەت تاپدۇ. 15 مانا، مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، قەيەرگە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىنغا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساڭا ئېيتقان سۆزۈمنى ئادا قىلماي تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» - دېدى. 16 ئاندىن ياقۇپ ئويغىنىپ: - بەرھەق، پەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلمەپتەمەن، - دېدى. 17 ئۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسماننىڭ دەۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، - دېدى. 18 ياقۇپ ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۈۋرۈك سۈپىتىدە تىكلەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. 19 ئۇ جاينىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى، ئەمما ئىلگىرى ئۇ جاينىڭ ئېتى لۇز ئىدى. 20 ئاندىن ياقۇپ قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: - ئەگەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېڭى نان، كىيىم بېرىپ، 21 مەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايم بولىدۇ؛ 22 شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۈۋرۈك سۈپىتىدە تىكلەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ئۆيى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماڭا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ساڭا تەقدىم قىلماي قالمايمەن، - دېدى.

29 ئاندىن ياقۇپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. 2 ئۇ قارىۋېدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. 3 قاچانكى پادىلارنىڭ ھەممىسى

ئۇ يەرگە يىغلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇمىلىتىۋېتىپ،
قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۆز ئورنىغا قويۇپ قويماقتى.
4 ياقۇپ [پادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ - دەپ سورىدى.
ئۇلار: - بىز ھارائلىقمىز، دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن: - سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لاياننى
تونۇمىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - تونۇيمىز، دېدى. 6 ئۇ ئۇلاردىن: - ئۇ
سالامەتمۇ، دەپ سورىۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئۇ سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ.
مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. 7 ئۇ: - مانا، كۈن
تېخى ئېگىز تۇرسا، ھازىر تېخى مانىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولىدى، نېشىقا قويلارنى
سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلامىسىلەر؟ - دېدى. 8 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ياق،
مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقنىڭ
ئاغزىدىن يۇمىلىتۋەتكەندىن كېيىن، ئاندىن قويلارنى سۇغىرىمىز، دېدى. 9 ئۇ ئۇلار
بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئانىسىنىڭ قويلرى بىلەن يېتىپ كەلدى،
چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئانىسىنىڭ ئاكىسى
لاياننىڭ قىزى راھىلە بىلەن ئانىسىنىڭ ئاكىسى لاياننىڭ قويلرىنى كۆرگەندە،
ئۇ قوپۇپ بېرىپ، قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇمىلىتىۋېتىپ، ئانىسىنىڭ ئاكىسى
لاياننىڭ قويلرىنى سۇغاردى. 11 ئاندىن ياقۇپ راھىلەنى سۆيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز
بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلەگە: - مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تۇغقىنى، رۇكاھنىڭ
ئوغلى بولمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئانىسىغا خەۋەر بەردى. 13 شۇنداق
بولدىكى، لايان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇپنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا
يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۆيۈپ، ئۆيىگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ
لايانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. 14 لايان ئۇنىڭغا: - سەن
دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۈرسەن! - دېدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ

قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. 15 ئاندىن لابان ياقۇپقا: - سەن مېنىڭ تۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەققىڭگە نېمە ئالدىسەن؟ - دېدى. 16 لاباننىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى، چوڭىنىڭ ئېتى لىياھ، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. 17 لىياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى، ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەقى-تۇرقى كېلىشكەن، ھۆسنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. 18 ياقۇپنىڭ كۆڭلى راھىلەگە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: - مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. 19 لابان جاۋاب بېرىپ: - ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. 20 ياقۇپ راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت بىرنەچچە كۈندەكلا بىلىندى. 21 ۋاقت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: - مانا مېنىڭ كۈنلۈرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. 22 لابان شۇ يەردىكى ھەممە كىشىلەرنى يىغىپ، زىياپەت قىلىپ بەردى. 23 لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لىياھنى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. 24 لابان ئۆز دەپكى زىياھنى قىزى لىياھقا دەپكە قىلىپ بەردى. 25 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لىياھ تۇراتتى! ئۇ لابانغا: - بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلىدىممۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! - دېدى. 26 لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكىنى چوڭدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە يوق. 27 ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئۆتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرىپ، ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ، - دېدى. 28 ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لىياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئۆتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنىمۇ

ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 29 لايان دەپكى بىلھانى قىزى راھىلەگە دەپكە قىلىپ بەردى. 30 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىڭ قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لىياھىدىن زىيادە ياخشى كۆردى، ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لايانغا خىزمەت قىلدى. 31 ئەمما پەرۋەردىگار لىياھنىڭ ئەتۋارلاشمىغانلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا تۇغۇشنى نېسىپ قىلدى. لېكىن راھىلە تۇغماس ئىدى. 32 لىياھ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆردى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. 33 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «پەرۋەردىگار ئەتۋارلاشمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمپئون قويدى. 34 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋىي قويدى. 35 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغۇپ: «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇي!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ تۇغۇتتىن توختاپ قالدى.

30 ئەمما راھىلە ئۆزىنىڭ ياقۇپقا بالا تۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، ئاچىسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: «ماڭا بالا بەرگىن؛ بولمىسا ئۆلمەن،» دەپتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلەگە غەزىپى كېلىپ: «مەن بالياتقۇنىڭ مېۋىسىنى سەندىن ئايغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟!» دەپتى. 3- مانا، دەپكىم بىلھان بۇ يەردە تۇرىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچقىمغا تۇغسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق باللىق بولاي،» دەپتى راھىلە. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەپكى بىلھانى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. 5 بىلھان ھامىلىدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 6 راھىلە: «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ بەرىدىمىنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. 7 راھىلەنىڭ

دېدىكى بىلھار يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 8
راھىلە: - «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق تۇتۇشۇپ، يەكەم» دەپ ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئاقتىلى قويدى. 9 لىياھ ئۆزىنىڭ تۇغۇتىن توختاپ قالغانى كۆرۈپ،
دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. 10 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا
بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. 11 لىياھ: - «ئىمىدېگەن تەلەپلىك-ھە!» دەپ ئۇنىڭ
ئىسمىنى گاد قويدى. 12 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ
بەردى. 13 لىياھ: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك
دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. 14 بۇغداي ئورمىسى كۈنلەردە
رۇبەن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بىر قانچە مۇھەببەتگۈلنى تېرىپ، بۇلارنى
ئانىسى لىياھنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. ئەمدى راھىلە لىياھقا: - تۇتۇپ قالاي،
ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلدىن بىرنەچچىنى ماڭا بەرگىن! - دېدى. 15 [لىياھ] ئۇنىڭغا
جاۋابەن: - ئېرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلنىمۇ
تارتىۋالماقچۇمۇسەن؟ - دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: - ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ
مۇھەببەتگۈللىرى ئۈچۈن بۈگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، - دېدى. 16 ياقۇپ
كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لىياھ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - مېنىڭ
قېشىمغا كىرىشكەن كېرەك، چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى بىلەن سېنى
ئىجارىگە ئالدىم، - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 17 خۇدا
لىياھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ
بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن لىياھ: «دېدىكىمى ئېرىمگە بەرگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا
«ئىجارە ھەققىم» نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. 19 لىياھ
يەنە ھامىلدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى تۇغۇپ بەردى. 20 لىياھ: - «خۇدا
ماڭا ياخشى تولىق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرىدىغان بولدى؛

چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلون قويدى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قېتىم تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىناھ قويدى. 22 ئەمما خۇدا رايىلەرنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى تۇغدىغان قىلدى. 23 ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «خۇدا مېنى نومۇستىن خالاس قىلدى»، دېدى. 24 ئۇ: «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بەرسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يۈسۈپ قويدى. 25 رايىلە يۈسۈپنى تۇغقاندىن كېيىن ياقۇب لابانغا: «مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. 26 مېنىڭ ساڭا ئىشلەپ ئېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئاياللىرىم بىلەن بالىلىرىمنى ماڭا بەرگىن؛ مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساڭا ئىشلىگەن جاپالىق خىزمەتم ئۈزۈڭگە تايان، - دېدى. 27 لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆتۈنۈپ قالاي، [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماڭا بەرىكەت بەرگىنىنى تونۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇب] يەنە: - 28 ماڭا ئالدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساڭا شۇنى بېرەي، دېدى. 29 [ياقۇب] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ساڭا قانداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا ماللىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۈزۈڭگە تايان. 30 چۈنكى مەن كەلمەستە مېنىڭ ئاز ئىدى، ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىم قەيەرگە يەتسە، پەرۋەردىگار ساڭا بەرىكەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىككىلىك تىكلەيمەن؟ - دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن لابان: - مەن ساڭا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇب: - سەن ماڭا ھېچنېمە بەرمىگەن؛ پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمغا قوشۇلساڭلا، مەن يەنە پادا ئىشى بېقىپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئالمەن. 32 مەن بۈگۈن پۈتكۈل پادا ئىشى ئارىلاپ، ئالا-چىپار قويلارنى، قارا-قوڭۇر پاخالارنى، شۇنداقلا ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىن ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. 33 كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى

تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛
تۆچكەلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاختا ئارلىرىدا قارا-
قوڭۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلىنىدۇ، - دېدى. 34 نۆ
ۋاقتتا لايان: - ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، - دېدى. 35 شۇ كۈنى [لايان]
تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېپكەلەرنى، ئالا-چىپار چىشى تۆچكەلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز
ئاق چىكىمى بولغان بارلىق تۆچكەلەرنى، بارلىق قارا-قوڭۇر قوزلارنى ئايرىپ، ئۆز
ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، 36 ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك
ئارىلىقنى قويدى. ياقۇپ بولسا لاياننىڭ پادىلەرنىڭ قالغىنىنى باقتى. 37 لېكىن ياقۇپ
تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلىرىدىن يۇمران چۈشۈقلەرنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق
قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. 38 ئاندىن مال كۆپلەنگەن ۋاقتلىرىدا سۇ
ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چۈشۈقلەرنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى
ئۇلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چۈشۈقلەرنىڭ ئالدىدا
جۈپلەشكەندىن كېيىن ئۇلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزلارنى تۇغدى. 40 ئاندىن
ياقۇپ بۇ قوزلارنى لاياننىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى؛ ئاندىن ئۇ لاياننىڭ
پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوڭۇر قويلارغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى؛ شۇنداق
قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لاياننىڭ مېلىغا قوشماي بۆلەك قويۇپ، ئۆزى ئۈچۈن ئايرىم
پادىلارنى قىلدى. 41 ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكەندە، ياقۇپ چۈشۈقلەرنى
پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئۇلاقلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چۈشۈقلەرنىڭ يېنىدا جۈپلەشەتتى.
42 لېكىن جۈپلەشۈۋاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چۈشۈقلەرنى قويماتتى. بۇ تەرىقىدە
ئاجىزلىرى لايانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. 43 شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى
ناھايىتى باي بولۇپ، ماللىرى، دېدەكلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشەكلىرى خېلى
كۆپ بولدى.

31 ئەمما ياقۇپ لابانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: - ياقۇپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى

ئېلىپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئېرىشكەن بۇ دۇلىنى ئاتىمىزنىڭ تەئەللۇقاتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاڭلاپ قالدى. 2 ياقۇپ لابانىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ ئۆزىگە بۇرۇنقىدەك خۇش يېتىل بولدى. 3 بۇ چاغدا، بەرۋەردىگار ياقۇپقا: - سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكەن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولمەن، - دېدى. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۇپ ئادەم ئەۋەتىپ، رايىغا ۋە لىياھنى ئۆز پادىسى تۇرغان كۆكەمگە چاقىرىپ كېلىپ 5 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن ئاتاڭلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماڭا بۇرۇنقىدەك خۇش يېتىل بولمىدى؛ ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. 6 كۈچۈمنىڭ يېتىشىچە ئاتاڭلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلەرگە ئايان؛ 7 ھالبۇكى، ئاتاڭلار مېنى ئەخمەق قىلىپ، ھەقىقىتى ئون قېتىم ئۆزگەرتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭ ماڭا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. 8 ئەگەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىڭ بولدى»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغىلى تۇردى. ئۇ: «تاغلى قوزىلار ھەققىڭ بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغلى قوزىلىغىلى تۇردى. 9 بۇ تەرىقىدە خۇدا ئاتاڭلارنىڭ ماللىرىنى تارتىۋېلىپ، ماڭا بەردى. 10 پادىلار كۈيلىگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە بېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۈمكى، مانا، ماللارنىڭ ئۈستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكەلەرنىڭ ھەممىسى تاغلى ياكى ئالا-چىپار ئىدى. 11 ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى چۈشۈمدە ماڭا: «ئەي ياقۇپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. 12 ئۇ ماڭا: - «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن؛ مانا ماللارنىڭ ئۈستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكەلەرنىڭ ھەممىسى تاغلى ۋە ئالا-چىپاردۇر؛ چۈنكى مەن لابانىڭ ساڭا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۈم. 13 مەن بەيت-ئەلدە [ساڭا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۈرمەن. سەن شۇ يەردە تۇرۇۋاتىسىز

مەسھەلەپ، ماڭا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. 14 راھىلە ۋە لېياھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئاتىمىزنىڭ ئۆيىدە بىزگە تېگىشلىك نېسۋە ياكى مىراس قالمىغانمۇ؟ 15 بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، تولىۋىقىمىزنىمۇ پۈتۈنلەي يەپ كەتتى! 16 شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساڭا ئېلىپ بەرگەن بارلىق دۆلەت بىز بىلەن بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساڭا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، - دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ياقۇب ئورنىدىن تۇرۇپ، بالىلىرى ۋە ئاياللىرىنى تۈگەلەرگە مىندۇرۇپ، ئېرىشكەن بارلىق ماللىرى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى، يەنى پادان-ئارامدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئاتىسى ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قاناتان زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. 19 لا بان بولسا قويلارنى قىرغىلى كەتكەندى، راھىلە ئۆز ئاتىسىغا تەۋە «ئۆي بۇتلىرى» نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. 20 ياقۇب ئارامىي لا بانغا ئۆز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۇنى ئالداپ قويغانىدى. 21 ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى؛ ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گېلىئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. 22 ئۈچىنچى كۈنى، لا بانغا ياقۇبنىڭ قاچقىنى توغرىسىدا خەۋەر يەتتى. 23 ئۇ ئۆز تۇغقانلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغىچە كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، گېلىئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. 24 لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامىي لا باننىڭ چۈشكە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، ياقۇبقا ياتاق يا كۆك دېمە!» دېدى. 25 لا بان ياقۇبقا يېتىشىپ بارغاندا، ياقۇب چېدىرىنى تاغنىڭ ئۈستىگە تىككەندى. لا بانمۇ تۇغقانلىرى بىلەن گېلىئاد تېغىنىڭ ئۈستىدە چېدىر تىكتى. 26 لا بان ياقۇبقا: - بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئولجىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ 27 نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماڭا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماڭا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇراملىق بىلەن

غەزەل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سېنى ئۈزۈپ قويمايمم ؟ 28 شۇنداق قىلىپ سەن ماڭا ئوز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۇيۇپ ئۈزۈپ قويۇش پۇرسىتىنىمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. 29 سىلەرگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن تۈنۈگۈن كېچە ئاتاڭنىڭ خۇداسى ماڭا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، ياقۇپقا ياتاق يا كۆك دېمە» دېدى. 30 خوش، سەن ئاتاڭنىڭ تويىنى تولمۇ سېغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويمايسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ - دېدى. 31 ياقۇپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: - مەن قورقۇپ قاچتىم؛ چۈنكى سېنى قىزلىرىنى مەندىن مەجبۇرىي تارتىۋالامدىكىن، دېدىم. 32 ئەمدى بۇتلىرىڭغا كەلسەك، ئۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمىز ئالدىدا مەندىن قانداقلا نېمەڭنى تونۇۋالساڭ، ئۇنى ئېلىپ كەت، - دېدى. ھالبۇكى، ياقۇپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلىرىنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. 33 لابان ئالدى بىلەن ياقۇپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لېياھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدەكنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاخشۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمىدى. لېياھنىڭ چېدىرىدىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. 34 راھىلە بولسا توي بۇتلىرىنى ئېلىپ، بۇلارنى توڭنىڭ چومىنىڭ ئىچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۈستىدە ئولتۇرۇۋالغانىدى. لابان پۈتكۈل چېدىرىنى ئاخشۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمىدى. 35 راھىلە ئاتىسىغا: - ئەي خوجام، ئالدىڭدا تۇرالمىغىنىم ئۈچۈن خاپا بولمىغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئاياللارنىڭ ئادەت مەزگىلىدە تۇرۇۋاتمەن، - دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قويماي ئاخشۇرۇپمۇ، توي بۇتلىرىنى تاپالمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جېدەللىشىپ كەتتى. ياقۇپ لابانغا: - سەن مېنى كەينىمدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ 37 سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىمنى ئاخشۇرۇپ چىقتىڭ، ئويۇڭنىڭ نەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقان

بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۇنى قويغىن،
ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. 38 مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل
قېشىڭدا تۇردۇم، ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى ئوچىڭنىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى،
پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يىگىنم يوق. 39 بوغۇۋېتىلگەنلىرىنى قېشىڭغا ئېلىپ
كەلمەي، بۇ زىياننى تۈزۈم تولدۇردۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان ياكى كۈندۈزى
ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۇنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. 40 مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق
ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قىنىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن
قاچاتتى. 41 مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ئويۇڭدە تۇرۇپ شۇنداق بولدى؛
ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن
خىزمەت قىلدىم؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆزگەرتتىڭ. 42
ئەگەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى
بولغاننىڭ ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول
قىلىپ قايۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبرى-جاپالىرىمنى، قوللىرىمنىڭ
مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۈنۈگۈن كېچە ساڭا تەنبە بەردى، - دېدى. 43 لابان
ياقۇپقا جاۋاب بېرىپ: - بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ
پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ؛ شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭكىدۇر،
ئەمما مەن بۈگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ 44 قېنى
كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا
گۇۋاھ بولسۇن، - دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ بىر تاشنى ئېلىپ ئۆرە تىكلەپ
تۇرۇك قىلىپ قويدى. 46 ئاندىن ياقۇپ قېرىنداشلىرىغا: - تاش يىغىڭلار، - دېدى،
تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۈۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۈۋىسىنىڭ يېنىدا غىزلىنىشتى.
47 لابان بۇ دۆۋىنى «يەگەر-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۇپ ئۇنىڭغا «كالبەد»

دەپ ئات قويدى. 48 لابلان: - بۇ دۆۋە بۈگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرا مەدا گۇۋاھ بولسۇن، - دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۇۋىنىڭ نامى «گالپەد» ئاتالدى. 49 ئۇ جاي يەنە «مىزباھ»، دەپمۇ ئاتالدى؛ چۈنكى لابلان يەنە: - ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرا مەدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. 50 ئەگەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، ياكى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئاراڭدا گۇۋاھچىدۇر! 51 لابلان ياقۇبقا يەنە: - مانا، بۇ دۆۋىگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرا مەدا تىكلەپ قويغان بۇ تۈۋرۈكىمۇ قارا؛ 52 كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈكۈمۇ مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىڭمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈكتىن ئۆتۈپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۇۋاھچى بولسۇن. 53 ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىلاھلىرى ئارىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، - دېدى. ياقۇپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغۇچى بىلەن قەسەم قىلدى. 54 ئاندىن ياقۇپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى تۈزى بىلەن تاماقلاندىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار ھەمدىداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى. 55 ئەتىسى تاڭ سەھەردە لابلان ئورنىدىن تۇرۇپ، نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئۆز ئۆيىگە راۋان بولدى.

32 ياقۇپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراقتى؛ يولدا خۇدانىڭ پەرشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. 2 ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: - بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! - دەپ، بۇ جاينىڭ نامىنى «ماھانائىم» دەپ قويدى. 3 ئاندىن ياقۇپ سېتىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يايلىقى»غا، ئاكىسى ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى

ئەۋەتسې، 4 ئۇلارغا چېكىلەپ: - سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: «كەمىنلىرى ياقۇپ مۇنداق دېدى: - مەن لابانىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تامۇشۇ ۋاقتىغىچە تۇردۇم. 5 ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدەكلەرمۇ بار، مەن ئۆزلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپارمەنمىكىن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۈم»، دېگەنلەر، - دېدى. 6 خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ: - بىز ئاڭلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق؛ ئۇ تۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلەرنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتدۇ، - دېدى. 7 ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسەگە چۈشۈپ ئادەملەرنى قوي، كالا ۋە تۆگىلەرگە قوشۇپ، ئىككى توققا ئايرىدى. 8 ئۇ: «ئەگەر ئەساۋ كېلىپ بىر توپىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر توپى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» - دەپ ئويلىدى. 9 ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭا: «ئۆز زېمىنىڭ ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساڭا ياخشىلىق قىلمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگار! 10 - مەن سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭغا كۆرسەتكەن ئۆزگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە بارلىق ۋاپادارلىقىڭ ئالدىدا ھېچنېمە ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. 11 ئوتتۇنۇپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىسەن؛ چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىمنى ئۆلتۈرۈۋېتەمدىكىن، دەپ قورقىمەن. 12 سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددى-ھېسابسىز كۆپ قىلمەن»، دېگەندىڭ، - دېدى. 13 ئۇ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى؛ ئاندىن ئۇ قول ئىلىكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز تۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى تۈگىنى تاپلاقلرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە ماددا

ئېشەك، ئون ھاڭگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، 16 بۇلارنى ئايرىم-ئايرىم
 توپ قىلىپ خىزمەتكارلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇپ، ئۇلارغا جېككەپ: - سىلەر مەندىن
 بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، - دېدى.
 17 ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: - ئاكام ئەساۋ ساڭا
 ئۇچرىغاندا، ئەگەر ئۇ سەندىن: «كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ئالدىڭىزنى
 جانىۋارلار كىمنىڭ؟» - دەپ سورىسا، 18 ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار
 كەمىنلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتتۇر. مانا، ئۇ ئۆزىمۇ
 كەمىنمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» - دېگەن، دېدى. 19 شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى
 ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلەرگىمۇ ئوخشاش ئەمر
 قىلىپ: - ئەساۋ سىزلەرگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دەڭلار، ئاندىن: -
 مانا، كەمىنلىرى ياقۇپ ئۆزىمۇ ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ، - دەڭلار، دېدى؛ چۈنكى
 ئۇ: - مەن ئالدىدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلدۇرۇپ، ئاندىن
 يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قويۇل قىلارمىكىن، - دەپ ئويلىغانىدى. 21 شۇنداق قىلىپ
 سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى؛ ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھدا قونۇپ قالدى. 22 ئۇ شۇ
 كېچىدە قويۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، يايىك
 كېچىكىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 23 ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئۆتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە
 تە ئەللىقنىمۇ ئۇ قارشى تەرەپكە ئۆتكۈزدى. 24 ياقۇپ بولسا بۇ قاتنا يالغۇز قالدى؛ بىر
 زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. 25 لېكىن بۇ زات ئۇنى
 يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى؛
 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشىۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. 26 ئۇ
 زات: - مېنى قويۇپ بەرگەن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. - سەن مېنى
 بەرىكە تلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. 27 ئۇ ئۇنىڭدىن: - ئېتىڭ

نېمە؟ دەپ سورىدى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، - دېدى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، - دېدى. 29 ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: - نامىڭنى ماڭا دەپ بەرگەن، دېۋىدى، ئۇ: - نېمىشقا مېنىڭ نامىمنى سوراپسەن؟ - دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: - خۇدانى يۈز-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جاينىڭ نامىنى «بەنئەل» دەپ ئاتىدى. 31 ئۇ پەنئەلدىن ئۆتۈپ ماڭغاندا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىدىكى يورۇتقى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى تۈپەيلىدىن ئاقساق ماڭاتتى. 32 بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىلار بۈگۈنگىچە يوتىنىڭ ئۈستىدىكى پەينى چىقىرىدۇ؛ چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيىگە قولىنى تەگكۈزۈپ قويغانىدى.

33 ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ تۆت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلىرىنى ئايرىپ، لېياھ، راحىلە ۋە ئىككى دېدەككە تاپشۇردى؛ 2 ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لېياھ بىلەن ئۇنىڭ بالىلىرىنى، ئەڭ ئاخىرىدا راحىلە بىلەن يۈسۈپنى ماڭدۇردى. 3 ئۆزى بولسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە قېتىم يەرگە باش تۇرۇپ تەزىم قىلدى. 4 ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، بوينىغا گىرە سېلىپ، ئۇنى سۆيىدى؛ ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. 5 ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئاياللار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: - بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملىرى؟ - دەپ سورىدى. ياقۇپ: - بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمىلىرىگە بەرگەن بالىلاردۇر، - دېدى. 6 ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى؛ 7 ئاندىن لېياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىرىدا يۈسۈپ بىلەن راحىلە ئالدىغا

بېرىپ، تەزىم قىلدى. 8 ئەسەۋ: - ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ توپلىرىڭدا نېمە مەقسەتنىڭ بار؟ - دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: - بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچۈندۇر، دېدى. 9 لېكىن ئەسەۋ: - ئەي قېرىنداشىم، مەندە يېتىپ تاشقۇدەك بار. سېنىڭ ئۆز نەرسىلىرىڭ ئۆزۈڭگە قالسۇن، دېدى. 10 ئەمما ياقۇپ: - ئۇنداق قىلمىغىن؛ ئەگەر مەن نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى سىلنىڭ مېنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆرگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆرگەندەك بولدۇم! 11 ئەمدى ساڭا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆرگەن] بۇ بەرىكەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى خۇدا ماڭا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، - دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئۆتۈنۈۋىدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. 12 ئاندىن ئەسەۋ: - ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭاي، دېدى. 13 ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: - خوجام كۆردىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايىلار بار، ئەگەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتىپ قوغلاپ ماڭدۇرسام، پۈتكۈل پادا ئولۇپ كېتىدۇ. 14 شۇڭا ئۆتۈنمەنكى، خوجام كەمىنلىرىدىن ئالدىدا ماڭغاچ تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېتىرغا ئۇدۇل باراي، دېدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا ئەسەۋ: - ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈم بىلەن كەلگەن كىشىلەردىن بىرنەچچىنى قېشىڭدا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: - بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپساملا شۇ كۈنبايە، دېدى. 16 ئەسەۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېتىرغا يېنىپ كەتتى. 17 ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۈككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۇ يەرگە بىر ئۆي سېلىپ، ماللىرىغا لاپاسلارنى ياسىدى. شۇڭا بۇ يەر «سۈككوت» دەپ ئاتالدى. 18 شۇ تەرىقىدە ياقۇپ پادان-ئارامدىن قايتىپ،

قانائان زېمىندىكى شەكەم شەھىرىگە ئامان-ئېسەن كەلدى. ئۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. 19 ئاندىن ئۇ چېدىر تىككەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شەكەمنىڭ ئاتىسى بولغان ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، 20 شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوھە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدى.

34 بىر كۈنى، لېياھنىڭ ياقۇبقا تۇغۇپ بەرگەن قىزى دىناھ يۇرتنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. 2 شۇ يۇرتنىڭ ئەمىرى ھىۋى ھامورنىڭ ئوغلى شەكەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسىغا تەگدى. 3 ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببەت بىلەن كۆڭۈل سوردى. 4 شۇنىڭ بىلەن شەكەم ئاتىسى ھاموردىن: - بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەرگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. 5 ياقۇپ [شەكەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېيىتىگە تەگكەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ماللىرى بىلەن دالالاردا ئىدى؛ شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردى. 6 شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى؛ 7 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندى. بۇلار [شەكەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشىنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 8 ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: - ئوغلۇم شەكەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلار! 9 بىز بىلەن قۇدا- باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بىزگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار؛ 10 بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ؛ بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئۆي-مۈلۈك ئېلىڭلار، - دېدى. 11 شەكەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۆكلىرىغا: - نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن،

سەلەر نېمە دەپسەڭلار، شۇنى بېرەي. 12 مەندىن قانچىلىك تويۇق ياكى سوۋغات تەلەپ قىلساڭلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي؛ پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلارلا بولىدۇ، دەيدى. 13 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شەكەم ۋە ئاتىسى ھامورغا ھىيلە-مىكەر بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىڭلىسى دىناھنىڭ ئېيىتىگە تەگكەندى؛ 14 ئۇلارغا: - بىز بۇنداق قىلالمايمىز، سىڭلىمىزنى خەتتىسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلمەيمىز؛ چۈنكى بۇ بىزگە نومۇس بولىدۇ. 15 پەقەت بىر شەرتىمىزگە كۆنسەڭلارلا سىلەرگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭلار خەتتە قىلىنىپ بىزدەك بولسا، 16 قىزلىرىمىزنى سىلەرگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى بىز ئېلىپ تاراڭلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋم بولۇپ قالغىمىز. 17 ئەمما بىزگە قۇلاق سالماي خەتتە قىلىنىشقا ئۇنىمىساڭلار، ئۇنداقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، - دەيدى. 18 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ھامور ۋە ئوغلى شەكەمنىڭ نەزىرىگە ياقى. 19 يىگىت بۇ ئىشنى كەينىگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ھەممىدىن ئەتۋارلىق ئىدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ھامور ئوغلى شەكەم بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەھەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: - 21 بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئۆتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتتا تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جاينىڭ ئىككى تەرەپى ئۇلارغا يەتكۈدەك كەڭدۇر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. 22 لېكىن پەقەت ئارىمىزدىكى ھەممە ئەركەك ئۇلار خەتتە قىلىنغاندەك خەتتە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. 23 شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەئەللۇقاتى، ھەممە چارپايلىرى بىزنىڭكى بولمامدۇ؟ بىز پەقەت ئۇلارغا ماقۇل دەپسەكلا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، - دەيدى. 24 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىدى.

شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقارغانلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىندى. 25 ئەمما ئۈچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق ياتقىمىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇپنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكاىرى شىمپئون بىلەن لاۋىي ھەرقايسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەھەر خاتىرجەملىك ئىچىدە تۇرغىنىدا بېسىپ كىرىپ، ھەممە ئەركەكنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 26 ئۇلار ھامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناھنى شەكەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتى. 27 ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىڭلىمىزنىڭ نومۇسىغا تەگدى» دەپ، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەھەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. 28 ئۇلارنىڭ قويى-كالا، ئېشەكلىرىنى، شەھەردىكى ھەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى ھەممىنى ئېلىپ كەتتى، 29 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆي ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىمۇ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. 30 ياقۇپ شىمپئون ۋە لاۋىينى ئەيىبلەپ: - سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زېمىندىكىلەر - قاناتانىلار بىلەن پەرزىپىلەرنىڭ ئالدىدا سېستىنىڭلار. بىزنىڭ ئادىمىمىز ئاز بىر خەلقئۇرۇمىمىز، ئۇلار ماڭا قارشى چىقىپ يىغىلىپ ھۇجۇم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەتم ۋەيران بولىمىز، - دېدى. 31 ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئەجەب، سىڭلىمىزغا بىر پادىشاھ ئايالغا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ - دېدى.

35 ئاندىن خۇدا ياقۇبقا: - سەن ھازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكاڭ ئەساۋدىن قېچىپ ماڭغىنىڭدا ساڭا كۆرۈنگەن [مەن] تەڭرىگە بىر قۇربانغاھ ياسىغىن، - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيىدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: - ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھ بۇتلارنى تاشلىۋېتىپ، ئۆزۈڭلارنى پاكلاپ ئېگىنلىرىڭلارنى يەڭگۈشلەڭلار. 3 ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىيىنچىلىقتا قالغاندا دۇئايمىنى ئىجابەت قىلىپ،

يۈرگەن يولۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تەڭرىگە قۇربانگاھ سالاي، -
دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكى ھەممە يات ئىلاھ بۇتلارنى، شۇنداقلا
قۇلاقلاردىكى زىرلەرنى چىقىرىپ ياقۇپقا بەردى. ياقۇپ بۇلارنى شەكەمدىكى
دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كۆمۈپ قويدى. 5 ئاندىن ئۇلار سەپەرگە ئاتلاندى؛ ئەمما
ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنى خۇدادىن بولغان بىر ۋەھىمە باسقۇچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ
ئوغۇللىرىنى قوغلىدى. 6 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ
ھەممىسى قاناتان زېمىنىدىكى لۇز، يەنى بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدى. 7 ئۇ شۇ يەردە
بىر قۇربانگاھ ياسىدى؛ ئاكىسىدىن قېچىپ ماڭغىنىدا شۇ يەردە خۇدا ئۇنىڭغا
كۆرۈنگىنى ئۈچۈن بۇ جاينىڭ ئىسمىنى «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 8
رېۋكاھنىڭ ئىنىسى دەوراھ بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ
ئايغىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە دەپنە قىلىندى. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرىخە «يىغا-
زارنىڭ دۇب دەرىخى» دەپ ئاتالدى. 9 ياقۇپ [شۇ يول بىلەن] پادان-ئارامدىن
يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىڭغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا بەخت-
بەرىكەت ئاتا قىلدى. 10 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما
مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالمىي، بەلكى نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئىسرائىل قويۇپ قويدى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىڭغا: - مەن ئۆزۈم
ھەممىگە قانداق تەڭرىدۇرمەن؛ سەن نەسىللىنىپ، كۆپەيگەن؛ بىر ئەل، شۇنداقلا بىر
تۈركۈم ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ؛ پادىشاھلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ.
12 مەن ئىبراھىم ۋە ئىسھاققا بەرگەن زېمىنى ساڭا بېرىمەن، شۇنداقلا سەندىن
كېيىنكى نەسىللىگىمۇ شۇ زېمىنى بېرىمەن، - دېدى. 13 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ
بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى. 14 ياقۇپ خۇدا
ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش تۇرۇشنى تىكلەپ، ئۈستىگە بىر شاراب

ھەدىيە سىنى تۆكتى ۋە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. 15 ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جاينىڭ نامىنى «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. 16 ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفرائىقا ئازغىنا يول قالغاندا، راسىلەنى تولغاق تۇتۇپ كېتىپ، قاتتىق تۇغۇت ئازابىدا قالدى. 17 ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، تۇغۇت ئانىسى ئۇنىڭغا: - قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغۇلۇڭ بولىدىغان بولىدۇ - دېدى. 18 شۇنداق بولىدىكى، راسىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرقى نەپسى بىلەن ئوغلىغا «بەن-ئۇنى» دەپ ئىسىم قويدى، ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدى. 19 راسىلە ۋاپات بولدى ۋە بەيت-لەھەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفرائىقنىڭ يولىنىڭ بويىغا دەپنە قىلىندى. 20 ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ ئۈستىگە بىر خاتىرە تېشى تىكلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر «راسىلەنىڭ قەبرى تېشى» شۇ يەردە تۇرماقتا. 21 ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدىرنىڭ ئۆتەرىپىدە ئۆز چىدىرىنى تىكتى. 22 ئىسرائىل ئۆز زېمىنىدا تۇرغان ۋاقتىدا، رۇبەن يېرىپ ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزىكى بىلھام بىلەن بىر ئورۇندا ياتتى، ئىسرائىل بۇنى ئاڭلاپ قالدى. ياقۇپنىڭ ئون ئىككى ئوغلى بار ئىدى: - 23 لېياھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: - ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ۋە شىمېئون، لاۋى، يەھۇدا، ئىسساكار ھەم زەبۇلون ئىدى. 24 راسىلەدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: - يۇسۇپ ۋە بېنىامىن ئىدى. 25 راسىلەنىڭ دېدىكى بىلھامدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: - دان ۋە نافتالى ئىدى. 26 لېياھنىڭ دېدىكى زېلپاھدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: - گاد بىلەن ئاشىر ئىدى. بۇلار بولسا ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىدى. 27 ئەمدى ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا، ئىبراھىم ۋە ئىسھاق مۇساپىر بولۇپ تۇرغان كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروننىڭ يېنىدىكى مامرەگە كەلدى. 28 ئىسھاقنىڭ كۆرگەن كۈنلىرى بىر يۈز سەكسەن يىل بولدى. 29 ئىسھاق تولمۇ

قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەستىن توختاپ ۋاپات بولدى ۋە تۈز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ياقۇپ ئۇنى دەپنە قىلدى.

36 تۆۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ):

– 2 ئەساۋ ئاياللىرىنى قاناتاننىلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئاداھ بىلەن ھىۋىيلاردىن بولغان زېبېئوننىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولبامانى ئالدى؛ 3 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوننىڭ سىڭلىسى باسما تىنمۇ ئالغانىدى. 4 ئاداھ ئەساۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى؛ باسما ت بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. 5 ئوھولباماه يەتۇش، ياتالام ۋە كوراھنى تۇغدى؛ بۇلار قاناتان زېمىنىدا ئەساۋغا تۇغۇلغان ئوغۇللار ئىدى. 6 ئەساۋ ئاياللىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، ئۆيدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چاربايلىرىنى، بارلىق ئۇلاغلىرىنى، شۇنداقلا قاناتان زېمىنىدا تاپقان بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئىنىسى ياقۇبتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. 7 چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئىنتايىن كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان زېمىن ئۇلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنى باقالمايتتى. 8 بۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 9 تۆۋەندىكىلەر تاغلىق رايون سېئىردىكى ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: – 10 ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: – ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسما تنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: – تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنى تېمان ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. يۇقىرىدا بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: – ناھات، زەراھ، شامما ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسما تنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 14 ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زېبېئوننىڭ

چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولبامانىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەتۇش،
ياتالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. 15 ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىچىدىن تۆۋەندىكى
ئەمىرلەر چىققان: - ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: - ئەمىر تېمان،
ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كېناز، 16 ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر
ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىنىدا ئېلىفازنىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەر
بولۇپ، ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 17 ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن
ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شامماھ ۋە ئەمىر مېززاھلار چىققان؛ بۇلار
ئېدوم زېمىنىدا رېئۇئەلنىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى
ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 18 ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولبامانىڭ
ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەتۇش، ئەمىر ياتالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ
قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولبامانىڭ نەسلىدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. 19 بۇلار
ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى.
20 ھورىيلاردىن بولغان سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىنىدا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: - لوتان،
شوبال، زېبېئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى
بولۇپ، ئېدوم زېمىنىدا ھورىيلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. 22 لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى
بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. 23 شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان،
ماناھات، ئېبال، شېفو ۋە ئونام ئىدى. 24 زېبېئوننىڭ ئوغۇللىرى: - ئاياب ۋە ئاناھ
ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زېبېئوننىڭ ئېشەكلىرىنى بېقىۋېتىپ، ئارشاڭلارنى
تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل ئۆزى شۇ ئىدى. 25 ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون،
ئاناھنىڭ قىزى ئوھولبامماھ ئىدى. 26 دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان،
ئىران ۋە كېران ئىدى. 27 ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاتاۋان ۋە ئاكان ئىدى.
28 دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: ئۆز ۋە ئاران ئىدى. 29 ھورىيلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى:

ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبىئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھورىيلارنىڭ سېتىر زېمىنىدا ئۆز ناملىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. 31 ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىنىدا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: -

32 بېئورنىڭ ئوغلى بېلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. 33 بېلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 34 يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىنىدىن كەلگەن ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 35 ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مېدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋت ئىدى.

36 ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرە كاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 37 ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ بويىدىكى رەھوبوت» تىن كەلگەن سائۇل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 38 سائۇل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكېورنىڭ ئوغلى بائال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. 39 ئاكېورنىڭ ئوغلى بائال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پائۇ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. 40 ئەسائۇننىڭ نەسلىدىن بولغان ئەمىرلەر ئۇلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە تۇرغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولبامماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېناز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مېزار، ئەمىر ماگدىئەل ۋە ئەمىر ئىراملار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، ئۆزلىرى ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار

ئۆز ناملىرى بىلەن ئاتالغانىدى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەساۋ ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37 ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپەر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قاناتان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى. 2 تۆۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۈسۈپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىرىدا، ئاكتلىرى بىلەن بىللە قويلارنى باقاتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاه ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۈسۈپ ئاتىسىغا ئۇلارنىڭ ناچار قىلىقلىرىنى ئېيتىپ قوياتتى. 3 يۈسۈپ ئىسرائىلنىڭ قەبرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۈسۈپكە ئۇزۇن يەڭگىك تون تىكتۈرۈپ بەردى. 4 ئەمما ئاكتلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۆزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغانىدى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلمايتتى. 5 ئۇنىڭ ئۈستىگە يۈسۈپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكتلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. 6 يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەكەم. قارىسام مېنىڭ ئۈنچەم ئۈرە تۇرۇپتەك؛ سىلەرنىڭ ئۈنچەڭلار بولسا مېنىڭ ئۈنچەمنىڭ چۆرسىگە ئولتۇرۇپ تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! - دەيدى. 8 ئاكتلىرى ئۇنىڭدىن: - ئەجەبا، سەن بىزگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۈستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكتلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. 9 كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشنى ئاكتلىرىغا دەپ: - مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۈم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماڭا تەزىم قىلىپ تۇرغۇدەك! - دەيدى. 10 ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە ئاكتلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبە بېرىپ: - بۇ

كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئۆڭلەرنىڭ ئالدىڭغا
 بېرىپ، ساڭا يەرگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلىمىزمۇ؟ - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن
 ئاڭلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ
 قويدى. 12 ئەمدى يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلارنى باققىلى شەككە مەڭگە
 كەتكەندى. 13 ئىسرائىل يۈسۈپكە: - ئاڭلىرىڭ شەككە مەدە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل،
 مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۈسۈپ: - مانا مەن، دېدى.
 14 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئەمدى بېرىپ ئاڭلىرىڭ ئامان-ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، قويلار ئامان-
 ئېسەنمۇ-ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋىرىنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى ھېيرون جىلغىسىدىن
 يولغا سالدى، ئۇ شەككە مەڭگە باردى. 15 شۇ يەردە بىرىنى ئۇنىڭ دالدا تېنەپ
 يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: - نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سورىدى. 16 ئۇ: -
 مەن ئاڭلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ
 بەرسىڭىز، دېدى. 17 ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: - ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى،
 چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ «يۈرۈڭلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى.
 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاڭلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. 18
 ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تېخى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئولتۇرۇۋېتىشى
 مەسلىھەتلىشتى. 19 ئۇلار بىر-بىرىگە: - مانا ھېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. 20
 كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرۇپ مۇشۇ يەردىكى ئورەكلەردىن بىرىگە تاشلىۋېتىيلى، ئاندىن:
 - ۋەھشىي بىر ھايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى. شۇنداق، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ
 نېمە بولىدىغىنىنى كۆرەيلى! - دېدى. 21 ئەمما رۇبەن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ
 قوللىرىدىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: - ئۇنى ئولتۇرمايلى، دېدى. 22 رۇبەن ئۇلارغا يەنە: -
 قان تۆكمەڭلار! بەلكى ئۇنى چۆلىدىكى مۇشۇ ئورەككە تاشلىۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا
 قول تەگكۈزمەڭلەر، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ،

ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋەتمە چىكى ئىدى). 23 يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ ئالاھىدە تونىنى، يەنى كىيىملىك ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئورەككە تاشلىۋەتتى. لېكىن ئورەك قۇرۇق بولۇپ، ئىچىدە سۇيۇق ئىدى. 25 ئاندىن ئۇلار تاماق يېگىلى ئولتۇردى. ئۇلار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋېدى، مانا ئىسمائىللارنىڭ بىر كارۋىنى گىلپىتاد تەرەپتىن كېلىۋاتاتتى. تۈگىلىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتيا ۋە مۇرمەككەلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. 26 يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: - بىزنىڭ بىر تۇغقان قېرىنداشىمىزنى ئولتۇرۇپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 27 كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىللارغا سېتىۋېتەيلى؛ قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر تۇغقان قېرىنداشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالىيلى، دېۋىدى، قېرىنداشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالىدى. 28 مېدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئورەكتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 29 رۇبەن ئورەكنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئورەكتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتىپ، 30 ئىنلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: - بالا يوق تۇرىدۇ! ئەمدى مەن نەگە باراي؟! - دېدى. 31 ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۇنىڭ قېنىغا مىلەپ، 32 ئاندىن ئۇزۇن يەڭلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا: - بۇنى بىز تېپىۋالدۇق؛ بۇ ئوغلۇڭنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئۆزۈڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. 33 ئۇ ئۇنى تونۇپ: - بۇ دەروەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي ھايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ؛ شۇبھىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلمۇ بىلىپتۇ! - دېدى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۇز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەرگىچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 35 ئۇنىڭ ھەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى

قوبۇل قىلماي: «مەن تەھتىسارغا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغۇچە شۇنداق ماتەم تۇتمەن!» دېدى. يۈسۈپنىڭ ئاتىسى شۇ يېقى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتى. (Sheol h7585) 36 ئەمدى مېديانيلار [يۈسۈپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋنىڭ بىر غوجدارى، پاسىبان بېشى پوتىفارىغا ساتتى.

38 ئۇ ۋاقتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۆكلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، ھىراھ ئىسىملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. 2 شۇ يەردە يەھۇدا شۇ ئىسىملىك بىر قاناتانىنىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. 3 ئۇ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى؛ يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. 5 ئاندىن يەنە ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ تۇغۇلغاندا يەھۇدا كېزىدا ئىدى. 6 يەھۇدا تۇنجى ئوغلى ئەرگە تامار ئىسىملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. 7 لېكىن يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئەر پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاچقا، پەرۋەردىگارى ئۇنى ئۆلتۈردى. 8 بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: - ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. 9 ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن ھەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنەيسىنى يەرگە ئاقىتۇرۇۋېتەتتى. 10 ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل كۆرۈنگەچكە، ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 11 يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: - ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغۇچە ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئىچىدە: - بۇمۇ ئاكاڭغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 12 ئەمدى كۆپ كۈنلەر ئۆتۈپ،

شۇئاننىڭ قىزى، يەھۇداغا تەگكەن ئايال ئۆلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى ھىراھ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ قوي قىرغۇچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تىنماققا چىقتى. 13 تامارغا: - قېنىئاناڭ قويلارنى قىرغىلى تىنماققا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. 14 شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلدىم، دەپ قاراپ، تۇللۇق كىيىمنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىنماھ يولىنىڭ ئۈستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. 15 ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق ھالدا كۆرگەندە: - بۇ بىر پادىشاھ ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. 16 ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: - كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سورىدى. 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - پادىشاھنىڭ ئىچىدىن بىر ئوغلاقنى ساڭا ئەۋەتىپ بېرىي، دېدى. ئايال: - سەن ئۇنى ئەكىلىپ بەرگۈچە، ماڭا رەنىگە بىرەر نەرسە بېرىمسەن؟ دەپ سورىۋېتىدى، 18 ئۇ: - ساڭا نېمىنى رەنىگە بېرىي؟ - دېدى. ئۇ: - ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۇنىڭ شويىنىسىنى ۋە قولۇڭدىكى ھاساڭنى رەنىگە بەرگەن، دېۋىدى، ئۇ بۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭدىن ھامىلىدار بولۇپ قالدى. 19 ئاندىن تامار ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى، ئۇ پەرەنجىنى سېلىۋېتىپ، تۇللۇق كىيىمنى كىيىۋالدى. 20 يەھۇدا: - ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىكى رەننى ياندۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقنى ئەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. 21 ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: - ئەنائىمدىكى يولىنىڭ بويىدا ئولتۇرغان بۇ تېپەرەس پادىشاھ قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: - بۇ يەردە ھېچبىر بۇ تېپەرەس پادىشاھ بولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. 22 بۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېتىپ بېرىپ: - مەن ئۇنى تاپالمىدىم، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە ھېچبىر بۇ تېپەرەس

پاھدشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشنى، دېدى. 23 يەھۇدا: - بويتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۇ ئېلىپ كەتسە كەتسۇن؛ بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەسئۇرىيىتىگە قالمىز. نېمىلا بولمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتتىم، لېكىن سەن ئۇ خوتۇننى تاپالمىدىڭ، دېدى. 24 ئۈچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بېرىسى يەھۇداغا: - سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۆستىگە زىندان ھامىلىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: - ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن! - دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېيناتىسىغا خەۋەر ئەۋەتتى: - بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھامىلىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۇھۇر، شوپىنىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمىنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. 26 يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: - ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقىقەتتۇر، دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلدى. 27 ئۇنىڭ تۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكېزەك بار ئىدى. 28 ئۇ تۇغقان ۋاقتىدا بالىلاردىن بېرىسى قولىنى چىقىرىۋېتىپ، تۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يېنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىڭگىپ قويدى. 29 لېكىن ئۇ قولىنى يەنە ئىچىگە تىقمىۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنىسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن تۇغۇت ئانىسى: «سەن قانداق قىلىپ بۆسۈپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. 30 ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىڭگىگەن ئاكىسى تۇغۇلدى. ئۇنىڭ ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39 يۈسۈپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پەرەزنىڭ غوجىدارى، پاسىبان بېشى پوتىفارى شۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. 2 لېكىن پەرەز دىگەر يۈسۈپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئوڭغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 3 ئۇنىڭ خوجىسى پەرەز دىگەننىڭ ئۇنىڭ

بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۈنەم ئىش قىلسا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى تويىنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى تويى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ تويىنى يۈسۈپنىڭ سەۋەبىدىن بەرىكەتلىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ بەرىكەتتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [يوتغار] بارلىق ئىشلىرىنى يۈسۈپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۈسۈپ بولسا قامىتى كېلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۈسۈپكە كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: - مەن بىلەن ياتقىن! - دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۇنىماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: - مانا خوجام ئۆيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەئەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولىمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ئۆيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى - چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قانداقۇمۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ - دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۈسۈپكە شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلىشنى ياكى ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئىشى بىلەن تويى ئىچىگە كىرگەندى، ئۆيدىكىلەردىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ 12 بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى تۇتۇۋېلىپ: - مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قويۇپ، يۈگۈرگەن پېتى قېچىپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى. 13 ئايال يۈسۈپنىڭ تونىنى ئۆز قولىغا تاشلاپ

قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، 14 ئۆيدىكى خىزمەتچىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا:
 - قاراڭلار، ئېرىم بىزگە ھاقارەت كەلتۈرسۇن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ
 كەپتۇ! بۇ ئادەم يېنىمغا كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋارقىرىدىم! 15
 ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋارقىرىغىنىمنى ئاڭلاپ، توننى يېنىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ
 كەتتى، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ئۆيىگە يېنىپ كەلگۈچە ئۇ يۈسۈپنىڭ
 توننى يېنىدا ساقلاپ قويدى. 17 ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: - سەن ئېلىپ
 كەلگەن ھېلىقى ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېشىمغا كىردى. 18 لېكىن
 مەن قاتتىق ۋارقىراپ-جارقىردىم، ئۇ توننى قېشىمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ
 كەتتى، - دېدى. 19 ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: - سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق-
 مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزىپى ئوتتەك تۇتاشتى. 20 شۇنىڭ
 بىلەن يۈسۈپنىڭ خوجىسى ئۇنى تۇتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانغا قاماپ قويدى. شۇ
 يەرگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولنىقتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاققا
 يېتىپ قالدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار يۈسۈپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت
 كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپتۇردى. 22 شۇنىڭ بىلەن
 زىندان بېگى گۈندىن-گۈندە ياتقان ھەممە مەھبۇسلارنى يۈسۈپنىڭ قولىغا تاپشۇردى.
 شۇ يەردە قىلىندىغان ھەرقانداق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. 23 زىندان بېگى
 يۈسۈپنىڭ قولىدىكى ھېچقانداق ئىشتىن غەم قىلماقتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ
 بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەر نېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئوڭۇشلۇق قىلاتتى.

40 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋبى مىسىر
 پادىشاھىنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەن ئۇنىڭ
 بۇ ئىككى مەنەسەپدارغا، يەنى باش ساقىيى ۋە باش ناۋابغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى
 پاسىيان بېشىنىڭ سارىيىغا، يۈسۈپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانغا سولاپ قويدى. 4

پاسىبان بېشى يۈسۈپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۈتۈشكە تەيىنلىدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىككىسى - مىسىر پادىشاھىنىڭ ساقىيسى ۋە ناۋىي گۇندىخاندا سولاقلىق تۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەر بىرنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەتىسى ئەتىگەندە، يۈسۈپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋېدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ سارىيىدا سولاقلىق ياتقان پىرەۋنىڭ بۇ ئىككى مەنەسەپداردىن: - نېمىشقا چىرايىڭلار بۈگۈن شۇنچە سولغۇن؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق؛ ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دەپدى. يۈسۈپ ئۇلارغا: - چۈشكە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، - دەپدى. 9 بۇنىڭ بىلەن باش ساقىي يۈسۈپكە چۈشىنى ئېيتىپ: - چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۈزۈم تېلى تۇرغۇدەك؛ 10 بۇ ئۈزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شېخى بار ئىكەن. ئۈبىخ تۇرۇپ چىچەكلەپ، ساپلىرىدا ئۈزۈم پىشىپ كېتىۋىدەك؛ 11 پىرەۋنىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن؛ مەن ئۈزۈملەرنى ئېلىپ پىرەۋنىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولغا سۇنۇۋېتىمەن، دەپدى. 12 يۈسۈپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن قەددىڭنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنسىپىڭگە قايتىدىن تەيىنلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقىي بولغاندەك پىرەۋنىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولغا سۇنىدىغان بولىسەن. 14 لېكىن ئىشلىرىڭ ئوڭۇشلۇق بولغاندا مېنى يادىڭغا يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پىرەۋنىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ ئۆيدىن چىقارتىۋېتىسەن. 15 چۈنكى مەن ھەقىقەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق تۇتۇپ ئېلىپ كېلىندىم، بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك بىر ئىش قىلىدىم، - دەپدى. 16 باش ناۋاي

يۈسۈپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - مەنمۇ ئۆزۈمنى چۈشۈمدە كۆردۈم؛ مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. 17 ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلا پىرەۋىنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىپتۇدەك، - دېدى. 18 يۈسۈپ جاۋابەن: - چۈشنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: - بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. 19 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋىن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەستىڭنى دەرخەكە ئاسدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چارقاناتلار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، - دېدى. 20 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پىرەۋىننىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى؛ 21 ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پىرەۋىننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۈندىغان بولدى. 22 لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۈسۈپ ئۇلارغا تەبىر بەرگەندەك ئېسىۋەتتى. 23 ئەمما باش ساقىي يۈسۈپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى ئۆلتۈپ قالدى.

41 توپوغرا ئىككى يىل ئۆتۈپ، پىرەۋىن بىر چۈش كۆردى. چۈشۈشە ئۇ [نىل] دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرغۇدەك. 2 ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە تۇياق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇدەك. 3 ئاندىن يەنە يەتتە تۇياق ئىنەك دەريادىن چىقىپتۇ؛ ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنەكلەرنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇپتۇ. 4 بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنەكلەر ئۆيەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنەكلەرنى يەۋىتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پىرەۋىن ئويغىنىپ كېتىپتۇ. 5 ئۆيەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: - مانا، بىر تۈپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ؛

ئۇلار ھەم ئورۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلىدا سولشىپ قالغانىدى. 7

بۇ ئورۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سېمىز، توق باشاقتى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۇنىڭ چۈشى ئىكەن. 8 ئەتسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جادۇگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پرەۋن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. 9 ئۇ چاغدا باش ساقىي پرەۋنگە: - بۈگۈن مېنىڭ ئۆتكۈزگەن خاتالىقىم ئېسىمگە كەلدى. 10 بۇرۇن پرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى پېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىقلىنىپ، بىزنى پاسىبان بېشىنىڭ سارىيىدا سولاققا تاشلىغاندىلا؛ 11 شۇ چاغلاردا ھەربىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۈق، ھەر قايسىمىز كۆرگەن چۈشنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. 12 شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسىبان بېشىنىڭ قولى بولغان بىر ئىبرانىي يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتىۋىدۇق، ئۇ بىزگە چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەربىرىمىزنىڭ كۆرگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەرگەنىدى. 13 شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەرگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى پېقىرنى ئۆز مەنسىپىمگە قايتىدىن تەيىنلىدى، باش ناۋايىنى دارغا ئاستىلا، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن پرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۈسۈپنى چاقىردى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى زىنداندىن چىقاردى. يۈسۈپ بۇرۇت-ساقلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پرەۋننىڭ ئالدىغا كىردى. 15 پرەۋن يۈسۈپكە: - مەن بىر چۈش كۆردۈم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسىن، - دېدى. 16 يۈسۈپ پرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: - تەبىر بېرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، - دېدى. 17 پرەۋن يۈسۈپكە: - چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا

تۇرۇپتەن. 18 قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم چىرايلىق يەتتە تۇياق ئىنەك چىقىپ قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇ. 19 ئاندىن ئۇلاردىن كېيىن ئاجىز، تولمۇ سەت ھەم ئورۇق يەتتە تۇياق ئىنەك چىقىپتۇ. مەن مىسىر زېمىنىدا شۇنداق سەت ئىنەكلەرنى كۆرگەن ئەمەسمەن. 20 بۇ ئورۇق، ئەسكى ئىنەكلەر بولسا ئاۋۋالقى يەتتە سېمىز ئىنەكنى يەۋىتتۇ. 21 ئۇلارنى يەۋەتكەن بولسىمۇ، قورسىقىغا بىر نېمىنىڭ كىرگەنلىكى ھېچ ئايان بولماپتۇ، ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى بەلكى بۇرۇنقىدەك سەت ئىدى. ئاندىن مەن ئويغىنىپ كەتتىم. 22 ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۈم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. 23 ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئورۇق باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار شەرق شامىلى بىلەن سوللىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. 24 بۇ ئورۇق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پالچى-جادۇگەرلەرگە دەپ بەرسەم، ماڭا تەبىرىنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. 25 يۈسۈپ پەرەۋىنگە: - [جانابلىرى] پەرەۋىننىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدۇر. خۇدا ئۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرىنى پەرەۋىنگە ئالدىن بىلدۈردى. 26 بۇ يەتتە ياخشى ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاق يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشۈر. 27 ئۇلاردىن كېيىن چىققان يەتتە ئورۇق، يامان سەت ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سوللىشىپ قالغان يەتتە ئورۇق باشاق شۇنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولىدىغان يەتتە يىلدۇر. 28 مەن پەرەۋىنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا يېقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پەرەۋىنگە ئايان قىلدى. 29 مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا يەتتە يىلغىچە مەمۇرچىلىق بولىدۇ؛ 30 ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا پۈتكۈل مەمۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىنى ۋەيران قىلىدۇ. 31 كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىندا بولغان مەمۇرچىلىق كىشىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛

چۈنكى ئاچارچىلىق تولمۇ ئېغىر بولدى. 32 لېكىن چۈشنىڭ ياندۇرۇلۇپ، پرەۋىنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ ئەھمىيىتى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئارىدا ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 33 ئەمدى پرەۋىن تۈزى ئۈچۈن پەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنىغا قويسۇن. 34 پرەۋىن شۇنداق قىلسۇنكى، مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرىنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەتچىلەرنى تەيىنلىسۇن. 35 بۇلار شۇ كېلىدىغان توقچىلىق يىللىرىدا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە بېكەكلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پرەۋىننىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. 36 [يىغىلغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىنىدا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاک بولمايدۇ، - دېدى. 37 بۇ سۆز پرەۋىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقى. 38 شۇنىڭ بىلەن پرەۋىن خىزمەتكارلىرىغا: - بۇ كىشىدەك، ئىچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! - دېدى. 39 پرەۋىن يۈسۈپكە: - خۇدا ساڭا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. 40 سەن ئەمدى مېنىڭ ئويۇمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلق سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ ئۆزلىرىنى تەرتىپكە تىزسۇن. پەقەت تەختىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، - دېدى. 41 ئاخىرىدا پرەۋىن يۈسۈپكە: - مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە تەيىنلىدىم، - دېدى. 42 بۇنىڭ بىلەن، پرەۋىن ئۆز قولىدىن مۆھۈر ئۈزۈكنى چىقىرىپ، يۈسۈپنىڭ قولىغا سالىدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاناپ رەختتىن تىكىلگەن لىباسنى كىيگۈزۈپ، بوينىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. 43 ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تېز پۈكۈڭلار!» - دەپ جار سالدى. شۇنداق قىلىپ، پرەۋىن ئۇنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا

تسكەپ قويدى. 44 ئاندىن پرەۋن يۈسۈپكە يەنە: - مەن دېگەن پرەۋندۇرمەن؛
 پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا سەئىسز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! - دېدى. 45
 پرەۋن يۈسۈپكە زافنات-پاتانىياھ دېگەن نامنى بەردى ۋە ئون شەھىرىدىكى كاھىن
 پوتفەراھنىڭ قىزى ئاسناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ
 يۈسۈپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۆرگەشكە چىقتى. يۈسۈپ
 مىسىر پادىشاھى پرەۋننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى،
 ئۇ پرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدىن
 كەچۈردى. 47 مەمۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئىچىدە زېمىننىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە
 بولدى. 48 يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەرگە
 توپلىدى، ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقىنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ
 ئۆزىگە جۇغلاپ قويدى. 49 شۇ تەرىقىدە يۈسۈپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى
 كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھېسابسىز بولغاچقا، ئۇلار ھېسابلاشنى
 توختاتتى. 50 ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۈسۈپكە شىككى ئوغۇل
 تۆرەلدى. بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتفەراھنىڭ قىزى ئاسنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ
 بەردى. 51 يۈسۈپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققەت ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى
 كۆڭلۈمدىن كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ تۇنجى ئوغلىغا ماناسسەھ دەپ ئات قويدى؛ 52
 ئاندىن: «مەن ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن بۇرتتا خۇدا مېنى مېۋىلىك قىلدى» دەپ
 شىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. 53 مىسىر زېمىنىدا مەمۇرچىلىق بولغان
 يەتتە يىل ئاياغلاشتى. 54 ئاندىن يۈسۈپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى
 باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردا ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر
 زېمىنىدىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. 55 ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى
 باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پرەۋنگە بەرىاد قىلدى. پرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ

ھەممىسىگە: - يۈسۈپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سىلەرگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، - دېدى. 56 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى بېسىپ كەتتى. يۈسۈپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىنىدا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. 57 ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقىمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۈسۈپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42 ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگەندە ئوغۇللىرىغا: - نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ - دېدى. 2 ئاندىن يەنە: - ماڭا قاراڭلار، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەرگە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىزگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، بۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەي، تىرىك قالغىمىز، - دېدى. 3 بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. 4 لېكىن ياقۇپ يۈسۈپنىڭ ئىنىسى بىنىامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. 5 شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قاناتان زېمىنىدەمۇ يۈز بەرگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بار ئىدى. 6 يۈسۈپ زېمىننىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بەرگۈچى شۇ ئىدى. يۈسۈپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 7 يۈسۈپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا ئۇلارنى تونۇدى؛ لېكىن ئۇ تونۇشلۇق بەرمەي، ئۇلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: - قەيەردىن كەلدىڭلار، دەپ سورىدى. ئۇلار جاۋابەن: - قاناتان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، - دېدى. 8 يۈسۈپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمىدى. 9 يۈسۈپ ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا كۆرگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئۇلارغا: - سىلەر جاسۇس، بۇ ئىشنىڭ مۇداپىئەسىز جايلەرنى كۆزەتكىلى كەلدىڭلار، - دېدى. 10 ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنلىرى

ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! 11 بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز. كەمىنلىرى جاسۇس ئەمەس! - دېدى. 12 ئۇ ئۇلارغا يەنە: - ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىننىڭ مۇداپىئەسىز جايلارنى كۆرگىلى كەلدىڭلار، - دېدى. 13 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - كەمىنلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قاناتان زېمىندىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئاتىمىزنىڭ قېشىدا قېلىپ قالدى؛ يەنە بىر ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، - دېدى. 14 ئەمما يۈسۈپ ئۇلارغا يەنە: - مانا مەن دەل سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنلىكلەر! 15 پەرەۋىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كىچىك ئىنىڭلار بۇ يەرگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلمەيسىلەر؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. 16 ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىڭلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى ئىسپاتلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرەۋىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! - دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. 18 ئۈچىنچى كۈنى يۈسۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن خۇدادىن قورقۇدىغان ئادەممەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: - 19 ئەگەر سەممىي ئادەملەر بولساڭلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىن ئاندىن سولاقلق تۇرۇۋەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلەڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ 20 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سۆزلىرىڭلار ئىسپاتلانسا، ئۆلمەيسىلەر! - دېدى. ئۇلار شۇنداق قىلىدىغان بولدى. 21 ئاندىن ئۇلار تۇتۇلار: - بەرھەق، بىز ئىنىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۇناھكار بولۇپ قالدۇق؛ ئۇ بىزگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالىمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئوقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، - دېيىشتى. 22 رۇبەن

ئۇلارغا جاۋابەن: - مەن سىلەرگە: بالغا زۇلۇم قىلماڭلار، دېگەن ئەمەسمىدەم؟ لېكىن ئۇنىمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، - دېدى. 23

ئەمما يۈسۈپ ئۇلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكە چەك، ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆز گەپلىرىنى ئوقۇپ تۇرۇۋاتقىنىنى بىلىدى. 24 ئۇ ئۇلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن ئۇلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇلارغا يەنە سۆز قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن شىمپونى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا باغلىدى. 25 ئاندىن يۈسۈپ ئەمىر چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ تاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ تاغرىغا سېلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلسۇن دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلارغا شۇنداق قىلىندى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاكتىرى ئېشەكلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. 27 ئەمما ئۆتەڭگە كەلگەندە ئۇلاردىن بىرى ئېشىككە يەم بەرگىلى تاغرىنى ئىچىۋىدى، مانا، ئۆز پۇلى تاغارنىڭ تاغرىدا تۇراتتى. 28 ئۇ قېرىنداشلىرىغا: - مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ تاغرىدا تۇرىدۇ، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: - بۇ خۇدانىڭ بىزگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ - دېيىشتى. 29 ئۇلار قاناتان زېمىنغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: 30 - ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە قوياي گەپ قىلدى، بىزگە زېمىننى پايلىغۇچى جاسۇستەك مۇئامىلە قىلدى؛ 31 ئەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. 32 بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق؛ بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قاناتان زېمىنىدا تاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، 33 ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلەڭلار

ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار، 34 ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەمىمىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلەلەيمەن. ئاندىن قېرىنداشىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىندا سودا-سېتىق قىلساڭلار بولىدۇ» - دېدى. 35 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەر بىرىنىڭ پۇلىنى ئۆز تاغارلىرىدا تۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىگىكىلىك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. 36 ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: - مېنى ئوغلۇمدىن جۇدا قىلىڭلار! يۈسۈپ يوق بولدى، شىمپونمۇ يوق، ئەمدى بىنىامىنمۇ ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغا كەلدى! - دېدى. 37 رۇبەن ئاتىسىغا: - ئەگەر مەن بىنىامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن؛ ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن؛ مەن ئۇنى قېشىڭغا ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، - دېدى. 38 لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: - ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇ يەرگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بىرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختىسارغا چۈشۈرۈپتېسىلەر، - دېدى.

(Sheol h7585)

43 ئاچارچىلىق زېمىنى ئىنتايىن ئېغىر باسقاندى. 2 بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: - يەنە بېرىپ بىزگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 3 لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن. 4 ئەگەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەك، بىز بېرىپ ساڭا ئاشلىق ئېلىپ كېلىمىز. 5 ئەمما ئەۋەتسەك، ئۇنىڭغا،

بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بىزگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرمىەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن، - دېدى. 6 ئىسرائىل ئۇلارغا: - سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ تۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىز مۇ بار» دېدىڭلار، - دېدى. 7 ئۇلار جاۋابەن: - ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كۆچىلاپ: «ئاتاڭلار تېخى ھاياتمۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» - دەپ سورىدى. بىز ئۇنىڭ شۇ سوئالغا يارىشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بىزگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى نەدىن بىلەيلى؟ - دېدى. 8 يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: - بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى؛ شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم بالىلىرىمىز تۆلەي، تىرىك قالغىمىز. 9 مەن ئۇنىڭغا كېيىل بولمەن؛ سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالدىن؛ ئەگەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن ياندۇرۇپ كېلىپ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزمىسام، پۈتكۈل تۆمرۈمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولاي. 10 چۈنكى ھاياال بولغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەتتۇق، - دېدى. 11 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل ئۇلارغا: - ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: - ئۇ كىشىگە قاچا-قۇچاڭلارغا زېمىندىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغىچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا تۇتيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمەككى، پىستە ۋە باداملارنى ئالغىچ بېرىڭلار. 12 قولۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلېرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى تۈزۈڭلارغا ياندۇرۇلغان پۇلنىمۇ ئالغىچ بېرىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. 13 ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. 14 ھەممىگە قانداق تەكۈرى تۈزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرگەي. بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىنداشلىقىڭلارنى ۋە بىنىيەمنى قويۇپ بېرىپ، سىلەرگە قوشۇپ قويارىمىكەن؛ تۈزۈم

ناۋادا باللىرىمدىن جۇدا بولسام بولاي! - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى تۇتۇپ، بىنيامىنى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۈسۈپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. 16 يۈسۈپ بىنيامىنى ئۇلار بىلەن بىللە كۆرگەندە، ئۆز ئوينى باشقۇرىدىغان غوجدارغا بۇرۇپ: - بۇ ئادەملەرنى ئويۇمىغا باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تاتام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزنى مەن بىلەن يەيدۇ، - دېدى. 17 ئۇ كىشى يۈسۈپنىڭ بۇرۇغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۈسۈپنىڭ ئويۇمىغا باشلاپ كىردى. 18 ئۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئويۇمىغا باشلاپ كېلىشىدىن قورقۇشۇپ: - ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا ياندۇرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۇنىڭ ئويۇمىغا ئېلىپ كېلىندۇق؛ ئۇنىڭ مەقسىتى بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۈستىمىزدىن بېسىپ قۇل قىلىپ، ئېشەكلىرىمىزنى تارتىۋېلىش ئوخشايدۇ، - دېدى. 19 ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئوينى باشقۇرىدىغان غوجدارنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئىشىكىنىڭ تۈۋىدە تۇنىڭغا: - 20 ئەي خوجام، بىز ھەقىقەتەن ئەسلىدە مۇشۇ يەرگە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەندۇق؛ 21 شۇنداق بولدىكى، بىز ئوتتۇرىغا كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەر بىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى بويىچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا تۇرۇپتۇ؛ شۇڭا بىز بۇنى ياندۇرۇپ قولىمىزدا ئالغىچ كەلدۇق. 22 ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلۇ ئېلىپ كەلدۇق؛ ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمىنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، - دېدى. 23 ئۇ ئۇلارغا: - خاتىرجەم بولۇڭلار، قورققانلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاناڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلەرگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ؛ سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، - دېدى. ئاندىن ئۇ شىمپونى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. 24 ئۇ كىشى ئۇلارنى يۈسۈپنىڭ ئويۇمىغا باشلاپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشىغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشەكلىرىگە يەم بەردى. 25 ئۇلار يۈسۈپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۆلگۈرتۈپ سوۋغاتنى

تەييارلاپ قويدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى.

26 يۈسۈپ ئويگە كەلگەندە ئۇلار قوللىرىدىكى سوۋغاتنى ئويگە ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى. 27 ئۇ ئۇلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: - سىلەر گېپىنى قىلغان قېرى ئاتاڭلار سالامەتمۇ؟ ئۇ ھاياتمۇ؟ - دېدى. 28 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - سىلەنڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇ تېخى ھاياتمۇ، - دەپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئېڭىلىپ تەزىم قىلدى. 29 يۈسۈپ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بىنيامىنى كۆرۈپ: - سىلەر ماڭا گېپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ - دەپ سوراپ: - ئەي ئوغۇلم، خۇدا ساڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! - دېدى. 30 يۈسۈپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىش ئوتى قاتتىق كۈچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئىچكىرىكى ئويگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. 31 ئاندىن يۈزۈنى يۇيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسىۋېلىپ: - تاتاملارنى قويۇڭلار، - دەپ بۇيرۇدى. 32 خىزمەتكارلار يۈسۈپكە ئايرىم، ئۇلارغا ئايرىم ۋە يۈسۈپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى، چۈنكى مىسىرلىقلار ئېرانبىلار بىلەن بىر داستاندا تاماق يېيىشنى بىرگىنچىلىك دەپ قاراپ، ئۇلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى. 33 يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپى بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى؛ چوڭى چوڭلۇقىغا يارىشا، كىچىكى كىچىكلىكىگە يارىشا ئولتۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. 34 يۈسۈپ ئالدىدىكى داستاندىكى تاماقلاردىن ئۇلارغا بۆلۈپ بەردى. ئەمما بىنيامىغا بەرگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۇلار شاراب ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44 ئاندىن ئۇ ئۆز ئويىنى باشقۇرىدىغان غوجدارغا بۇيرۇپ: - بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغرىنىڭ

ئاغزىغا سېلىپ قويغىن؛ 2 ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۆمۈش جامىنى ئاشلىقنىڭ
 پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكىنىڭ ئاغزىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، - دېدى. ئۇ
 ئادەم يۈسۈپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. 3 ئەتىسى تاڭ يورغاندا، ئۇلار ئېشەكلىرى بىلەن
 بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. 4 لېكىن ئۇلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماڭايلا،
 يۈسۈپ غوجىدارغا: - ئورنىڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەينىدىن قوغلىغىن؛ ئۇلارغا
 يېتىشكىنىڭدە ئۇلارغا: «ئېشىقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇردۇڭلار؟ 5 خوجام شۇ
 [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۇنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنىڭلار
 رەزىللىك قىلغىنىڭلار بولمامدۇ!» دېگەن، - دېدى. 6 بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ كەينىدىن
 يېتىشىپ بېرىپ، ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - خوجىمىز
 ئېشىقا مۇنداق گەپ قىلدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمسىلىرىدىن نېرى بولسۇن!
 8 بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلىنىمۇ قاناتان زېمىندىن سىلىنىڭ
 قاشلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئەكەلگەندۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقۇ خوجىلىرىنىڭ
 ئۆيىدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ 9 كەمسىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ
 [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، -
 دېدى. 10 غوجىدار جاۋابەن: - ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ
 يېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ
 بولسىلەر، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يەرگە
 چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغرىنى ئېچىپ بەردى. 12 غوجىدار چوڭنىڭكىدىن
 باشلاپ كىچىكىگىگىچە ئاخشۇردى، جام بىنيامىنىڭ تاغرىدىن تېپىلدى.
 13 بۇنى كۆرۈپ ئۇلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن
 يۈكىنى ئارتىپ، شەھەرگە قايتتى. 14 شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى
 يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە كەلدى؛ ئۇ تېخى شۇ يەردە ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ

ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىشتى. 15 يۈسۈپ ئۇلارغا: - بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟
 مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ - دېدى. 16
 يەھۇدا جاۋابەن: - بىز خوجىمىزغا نېمىمۇ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق
 قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلالايمىز؟ خۇدا كەمىنلەرنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا،
 بىز ۋە قولدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق،
 - دېدى. 17 لېكىن يۈسۈپ: - مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام
 كىمنىڭ قولدىن تېپىلغان بولسا پەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن
 قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، - دېدى. 18 ئاندىن
 يەھۇدا ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: - ئەي خوجام، كەمىنلەرگە قۇلاق
 سېلىپ خوجامنىڭ قۇلىقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا. غەزەپلىرى
 كەمىنلەرگە تۇتاشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پەرەۋىنگە ئوخشاش ئىكەنلا. 19 ئەسلىدە
 خوجام كەمىنلەردىن: «ئاتاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سورىۋىدىلا، 20 بىز
 خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۇ قېرىغاندا تاپقان، ياش بىر
 بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز
 قالدى؛ ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، 21 سىلى كەمىنلەرگە: «ئۇنىڭ
 ئۆزى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرەي» دېدىلە. 22
 بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ؛ ئەگەر ئاتىسىدىن
 ئايرىلسا، ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىدۇ» دېسەك، 23 سىلى يەنىلا كەمىنلەرگە: «ئەگەر
 كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال
 قىلماڭلار» دېگەندىلا. 24 شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنلەرنى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا
 خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا ئېيتتۇق؛ 25 ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بىزگە
 ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، 26 بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يەرگە قايتىدىن

چۈشەلمەيمىز؛ ئەگەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇ زاتنىڭ يۈزى ئالدىدا تۇرالمايمىز»، دېدۇق.

27 سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بىزگە يەنە: «سىلەرگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. 28 بىرى مېنىڭ يېنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۇ جەزمەن تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ، دەپ ئويلىدىم، شۇنداقتا ئۇنى بۈگۈنگىچە كۆرمىدىم. 29 ئەمدى سىلەر بۇنىمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇنىڭغا بىر كېلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەختىسارغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر»، دېگەندى. (Sheol h7585) 30 ئەمدى مەن سىلىنىڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولسا ئۇنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغا باغلانغان بولغاچقا، 31 شۇنداق بولدىكى، ئۇ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئۆلۈپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچنى دەرد-ئەلەم ئىچىدە تەختىسارغا چۈشۈرۈۋەتكەن بولىمىز. (Sheol h7585) 32 چۈنكى مەنكى كەمىنلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۈچۈن كېپىل بولۇپ: «ئەگەر مەن ئۇنى قېشىڭغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم پۈتكۈل تۇمرۇمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەندىم. 33 شۇڭا ھازىر ئوتتۇنۇپ قالاي، مەنكى كەمىنلىرى ئۇ يىگىتنىڭ ئورنىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ تۇرسام، ئۇ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! 34 چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولسا، مەن قانداقۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆرۈم كۆرگۈچى بولىسۇن! - دېدى.

45 يۈسۈپ ئۆز يېنىدا تۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۇتالماي: - ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرىۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىرىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغاندا ئۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ

كەتتى، مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پەرەۋىنىڭ ئوردىسىگە مۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. 3 يۈسۈپ قېرىنداشلىرىغا: - مەن يۈسۈپ بولمەن! ئاتام ھازىر ھاياتمۇ؟! - دەپ سورىدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. 4 لېكىن يۈسۈپ ئۇلارنى: - قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىرىدى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: - مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۈسۈپ بولمەن. 5 ئەمدى مېنى مۇشۇ يەرگە سېتىۋەتكىنىڭلار ئۈچۈن ئازابلاڭلار، ئوزۇڭلارنى ئەيىبە بۇيرۇماڭلار، چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. 6 چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى، لېكىن تېخى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ، ئورمۇمۇ بولمايدۇ. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە دۇنيادا بىر قالدۇقنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، ئۇلۇغ بىرىنجىلىك كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. 8 شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يەرگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پەرەۋىگە ئاتىنىڭ ئورنىدا قىلىپ، ئۇنىڭ پۈتكۈل ئۆيىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. 9 ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئوغۇلۇڭ يۈسۈپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايات قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن؛ 10 سەن گۈشەن يۇرتىدا تۇرسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلارىڭ، كالىللىرىڭ ۋە ھەممە ئەللىۋاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرسىلەر. 11 ئۆزۈڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە ئەللىۋاتلىقنى نامراتلىق بېسىۋالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقمەن؛ چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، - دەڭلار. 12 - مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار ۋە ئىنىم بىنئامىننىڭ كۆزلىرى سىلەرگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ ئۆز

ئاغزىم ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋاتىدۇ. 13 ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىڭلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزىدىن بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنى بىنيامينغا ئېتىپ ئۇنىڭ بويىغا گەرە سېلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بىنيامينمۇ ئۇنىڭ بويىغا يۆلىنىپ يىغلىدى. 15 ئاندىن يۈسۈپ بارلىق قېرىنداشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىنداشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. 16 يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پەرەۋىنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى؛ بۇ پەرەۋەن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىدە قۇتلۇق ئىش بولدى. 17 پەرەۋەن يۈسۈپكە: - قېرىنداشلىرىڭغا: - «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىڭلار؛ ئۇلارنىڭلارغا يۈك تارتىپ، قاناتان زېمىنىغا بېرىپ، 18 ئاناتاڭلار ۋە جەمەتلىرىنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىڭلار؛ مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلەرگە بېرىمەن؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-ئېمەتلەردىن يەيسىلەر» - دېگەن. 19 ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «بالىلىرىڭلار ۋە ئاياللىرىڭلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىڭلار. شۇنىڭدەك ئاناتاڭلارنىمۇ بۇ يەرگە يەتكۈزۈپ كېلىڭلار. 20 پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، ئۆز سەرەمجانلىرىڭلارغا كارىڭلار بولىدۇ» دەپ بۇيرۇغىن، - دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۈسۈپ پەرەۋىنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بەردى. 22 ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۇر كىيىم بەردى؛ لېكىن بىنيامينغا بولسا ئۈچ يۈز كۆمۈش تەڭگە، بەش قۇر كىيىم بەردى. 23 ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ھاڭگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەييارلىقى ئارتىلغان ئون ماددا ئېشەكنى ئەۋەتتى. 24 ئاندىن ئۇ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: - يولدا

جېدەللەشمەڭلار، دەپ چېكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. 25 ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قاناتان زېمىنىغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، 26 ئۇنىڭغا يۈسۈپ تۈزلىرىگە ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۈسۈپ تېخى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتەي دەپ قالدى. 27 لېكىن ئۇلار يۈسۈپنىڭ تۈزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۈسۈپنىڭ تۈزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆرگەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ روھىغا جان كېردى. 28 ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: - ئەمدى ئارمىنىم يوق! ئوغلۇم يۈسۈپ تېخى ھاياتتۇر! مەن تۆلمەستە بېرىپ ئۇنى كۆرۈۋالاي، - دېدى.

46 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شېباغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. 2 كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشلەردە ئىسرائىلغا: - ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مانا مەن! - دېدى. 3 ئۇ: - ئاتاڭنىڭ تەكۋىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قوۋم قىلىمەن. 4 مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارمەن ۋە مەن ئۈزۈم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۈسۈپ ئۆز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمدۇرىدۇ، - دېدى. 5 ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شېبادىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پەرۋان ئۇنى ئېپىكىلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، 6 چارپايلىرى بىلەن قاناتان زېمىنىدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرىنى، ئوغۇل نەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يىغىپ، نەسىللەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. 8 ئىسرائىلنىڭ

ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: - ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن؛ 9 رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پالۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. 10 شىمېئوننىڭ ئوغۇللىرى: - يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتانى ئايالدىن بولغان ساتۇل. 11 لاۋىنىڭ ئوغۇللىرى: - گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 12 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: - ئەر، ئونان، شەلاھ، پەرزە ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قاناتانىنىڭ زېمىنىدا تۇلۇپ كەتكەنىدى. پەرزەنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇللار ئىدى. 13 ئىسساکارنىڭ ئوغۇللىرى: - تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. 14 زەبۇلوننىڭ ئوغۇللىرى: - سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. 15 بۇلار لېياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. بۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئىي بولۇپ ئۆتۈز ئۈچ جان ئىدى. 16 گادنىڭ ئوغۇللىرى: - زىفىئون، ھاگگى، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارتەلى. 17 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: - يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىڭلىسى سېراھ ئىدى؛ بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. 18 بۇلار بولسا لابان قىزى لېياھقا دېدەك بولۇشقا بەرگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. 19 ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۇسۇپ ۋە بىنىامىن. 20 يۇسۇپكە مىسىر زېمىنىدا تۆرەلگەن ئوغۇللىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. 21 بىنىامىننىڭ ئوغۇللىرى: - بېلاھ، بەكەر، ئاشبەل، گېرا، ئاتامان، ئېھى، روش، مۇپپىم، ھۇپپىم ۋە ئارد. 22 بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. 23 داننىڭ ئوغلى: - ھۇشم. 24 ئاقتالىنىڭ ئوغۇللىرى: - ياهزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شىللەم. 25 بۇلار لابان قىزى راھىلەگە دېدەك بولۇشقا بەرگەن بېلھاننىڭ

ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى.

26 ياقۇپنىڭ كېلىنلىرىدىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي تاتمىش ئالتە جان ئىدى. 27 يۈسۈپنىڭ مىسىردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. 28 ياقۇپ يۈسۈپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئۆزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. 29 يۈسۈپ ئۆزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەنگە چىقتى. ئۆزۈنى ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا ئۆزىنى ئېيتىپ بويىغا گىرە سېلىپ قۇچاقلاپ، ئۆزۈندىن ئۇزۇن يىغلىدى. 30 ئىسرائىل يۈسۈپكە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم؛ ئەمدى ئۆلسەممۇ ئارمىم يوق، - دېدى. 31 ئاندىن يۈسۈپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: - مەن ھازىر چىقىپ پەرەۋىگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىنىدا ئولتۇرغان قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيدىكىلىرى قېشىمغا كەلدى؛ 32 بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۈلۈكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتتى. 33 شۇنداق بولدىكى، پەرەۋى سىلەرنى چاقىرىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ سىلەردىن: «نېمە ئوقىتىڭلار بار؟» دەپ سورىسا، 34 سىلەر جاۋاب بېرىپ: - كەمىنلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، - دېگەنلەر. شۇنداق دېسەڭلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالدىڭلار؛ چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆزگە ئىلىنمايدۇ.

47 يۈسۈپ پەرەۋىنىڭ قېشىغا كېلىپ: - ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كالىلىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۈلۈكلىرىنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدىن كەلدى. مانا، ئۇلار

ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، 2 قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن
 بەشەيلەننى ئېلىپ، پرەۋىنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. 3 پرەۋىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن:
 - نېمە ئوقىتىڭلار بار، دەپ سورىدى، ئۇلار پرەۋىنىڭ جاۋاب بېرىپ: - كەمىنلىرى
 ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، - دېدى. 4 ئاندىن ئۇلار پرەۋىنىڭ
 ئىلتىماس قىلىپ: - قانائان زېمىنىدا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنلىرىنىڭ
 قولىرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاقمۇ يوق؛ شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇشقا
 كەلدۇق؛ جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنلىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا تۇرۇشقا
 ئىجازەت بەرگەيلا، - دېدى. 5 پرەۋىنىڭ يۈسۈپكە: - ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا
 كەلدى؛ 6 مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپتۇ؛ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى
 زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن.
 شۇنىڭدەك، ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قايىل كىشىلەرنى بىلسەڭ، بۇلارنى
 مېنىڭ چاربايلىرىمغا نازارەتچى قىلغىن، - دېدى. 7 كېيىن، يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇپنى
 ئېلىپ، پرەۋىنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇپ پرەۋىنىڭ بەخت-بەرىكەت تىلىدى.
 8 ئاندىن پرەۋىنىڭ ياقۇپتىن: - ئومرۇڭنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ - دەپ
 سورىدى. 9 ياقۇپ پرەۋىنىڭ جاۋاب بېرىپ: - مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر
 يۈز ئون تۆت يىلغا يەتتى؛ ئومرۇمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ،
 ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق ئومۇر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، - دېدى.
 10 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پرەۋىنىڭ بەخت-بەرىكەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ
 كەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا
 ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى؛ پرەۋىنىڭ بۇيرۇغىدىن كۆز ئايرىغاندا زېمىنىڭ ئەڭ ئېسىل
 يېرىدىن، يەنى رامسەس دېگەن يۇرتتىن تەۋەلىك بەردى. 12 يۈسۈپ ئاتىسى،
 قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانلىرىغا

قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. 13 ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۈلۈك تېپىلمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قاناتان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خاراپىلىشىپ كەتتى. 14 يۈسۈپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قاناتان زېمىندىكى بارلىق پۇلنى يىغىۋالدى. ئاندىن يۈسۈپ بۇ پۇلنى پىرەۋنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. 15 ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قاناتان زېمىندىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - بىزگە نان بەرگەيلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلمىزمۇ؟ - دېدى. 16 يۈسۈپ جاۋابەن: - پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسەڭلار، مەن ماللىرىڭلارغا ئوزۇق-تۈلۈك تېگىشىپ بېرىمەن، - دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى؛ يۈسۈپ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەكلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۈلۈك بەردى؛ شۇ يىلى ماللىرىنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا ئوزۇق-تۈلۈك بېرىپ باقتى. 18 ئۇ يىلى ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - بىز خوجىمىزدىن ھېچنەم يوشۇرمايمىز؛ پۇلنىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجىمىزنىڭ ئىلكىدە، خوجىمىزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنەرسە قالمىدى. 19 نېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئۆلۈپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۆزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۈلۈككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلا؛ ئۆزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەۋنىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئۆلۈپ كەتمەي، تىرىك تۇرۇشىمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بىزگە ئوزۇق-تۈلۈك بەرگەيلا، دېدى. 20 بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پىرەۋن ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن پىرەۋننىڭ بولۇپ قالدى. 21 يۈسۈپ خەلقىنى مىسىرنىڭ

بۇ چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلەرگە كۆچۈردى. 22 پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۆز ئالدىغا؛ چۈنكى كاھىنلارغا پەرەۋان تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەنچە، ئۇلار پەرەۋان تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئۇلۇشىنى يەپ، ئۆز يەرلىرىنى ساتمىغانىدى. 23 يۈسۈپ خەلققە: - مانا، مەن بۈگۈن ئۆزۈڭلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پەرەۋان ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلەرگە ئۇرۇق! ئەمدى يەر تېرىڭلار. 24 ئەمدى شۇنداق قىلىسىلەركى، چىققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرىنى پەرەۋانگە بېرىپ، قالغان تۆت قىسمىنى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ قېلىڭلار؛ ئۇ ئۇرۇقلۇق ھەمدە ئۆزۈڭلارغا، جۈملىدىن ئۆيۈڭلەرگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئۇرۇق بولسۇن، - دېدى. 25 ئۇلار جاۋابەن: - سىلى جېنىمىزنى قۇتقۇزدىڭلار. خوجىمىزنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولساقلا، پەرەۋاننىڭ قۇللىرى بولۇپ تۇرايلى، - دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ: - «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرى پەرەۋانگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۈگۈنگە قەدەر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن-بەلگىسىمە قىلدى. پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىلا بۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پەرەۋانگە تەۋە بولمىدى. 27 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدا، گۈشەن ئۆلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يەر-زېمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولىمۇ كۆپەيدى. 28 ياقۇپ مىسىر زېمىنىدا ئون يەتتە يىل تۆمۈر كۆردى؛ بۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ تۆمۈر كۈنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يەتتى. 29 ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سەكراتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۈسۈپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: - ئەگەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائەت ۋە ساداقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلما؛ 30 بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۆرىستانىغا دەپنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، - دېدى. 31 ياقۇپ

ئۇنىڭغا: - ماڭا قەسەم قىلىپ بەرگەن، - دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى،
ئاندىن ئىسرائىل كارۋاتىنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۈسۈپكە: - مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ،
دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى.
2 بىرسى ياقۇبقا: - مانا ئوغلۇڭ يۈسۈپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بېرىۋېتىدى،
ئىسرائىل كۈچەپ قوپۇپ كارۋاتتا ئولتۇردى. 3 ياقۇپ يۈسۈپكە: - ھەممىگە قادر
تەڭرى ماڭا قاناتان زېمىندىكى لوز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەرىكەتلەپ
4 ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتتەن،
سەندىن بىر تۈركۈم خەلق چىقىرىمەن؛ بۇ زېمىننى سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە ئەبەدىي
مىراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقاندى. 5 ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى
ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ ھېسابلىنىدۇ؛ ئەفرائىم بىلەن
ماناسسەھ بولسا، خۇددى رۇبەن بىلەن شىمپئونغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ
ئوغلۇللىرىم بولىدۇ. 6 ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلارنىڭ ئوزۇنلىقى بولىدۇ؛ ئۇلار
كەلگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكەندە ئاكا-ئىنىلارنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. 7 ماڭا كەلسەك،
پاداندىن كېلىۋاتقىنىمدا رەھىلە قاناتان زېمىنىدا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى
تاشلاپ ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە)
باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، - دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغلۇللىرىغا
قاراپ: - بۇلار كىمدۇر، - دەپ سورىدى. 9 يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: -
بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بەرگەن ئوغلۇللىرىمدۇر، - دېدى. ئۇ: - ئۇلارنى
ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگەن، مەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلەي، - دېدى. 10
ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقىدىن غۇۋالىشىپ [ياخشى] كۆرەلمەيتتى. شۇڭا
يۈسۈپ ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى؛ ئۇ ئۇلارنى سۆيۈپ قۇچاقلدى.

11 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: - مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمىغاندىم؛ لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ بالىلىرىڭنىمۇ كۆرۈشكە نېسىپ قىلدى، - دېدى. 12 يۈسۈپ بالىلارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. 13 ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىلەرنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفراتنى ئوڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى؛ ماناسسەنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئوڭ قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى. 14 لېكىن ئىسرائىل ئوڭ قولىنى ئۈزۈپ، كەنجى بالىسى ئەفراتنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى ماناسسەنىڭ بېشىغا قويدى. ماناسسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قاينىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. 15 ئۇ يۈسۈپكە بەخت-بەرىكەت تىلەپ: - ئاتلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭغان، مېنى پۈتكۈل ئومۇمدە بۇ كۈنگىچە پادىچىدەك يېتەكلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، 16 ماڭا ھەممە مەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەرىكەتلىسۇن؛ ئۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسىملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇغاي! - دېدى. 17 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئوڭ قولىنى ئەفراتنىڭ بېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى؛ شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفراتنىڭ بېشىدىن ئېلىپ ماناسسەنىڭ بېشىغا يۆتكەپكى بولۇپ، 18 ئاتىسىغا: - ئەي ئاتا، بۇنداق قىلغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر؛ ئوڭ قولىڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قويغىن! - دېدى. 19 لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: - بىلىمەن، ئى ئوغۇلم، بىلىمەن؛ ئۇنىڭدىنمۇ بىر قوۋم چىقىپ، ئۆزۈم ئۇلۇغ بولىدۇ، ئەمما دەرھەققەت ئۇنىڭ ئىسمى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نەسلىدىن ناھايىتى كۆپ قوۋملار پەيدا بولىدۇ، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەرىكەتلىپ: - كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەخت-

بەرىكەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن ماناسسە ھەدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولدى، دېدى. بۇ تەرىقىدە ئۇ ئەفرائىمنى ماناسسە ھەتتىن ئۈستۈن قويدى. 21 ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: - مانا، مەن تۆلىمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنىغا قايتۇرۇپ بارىدۇ. 22 مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭنىڭكىدىن بىر ئۇلۇش يەرنى ئارتۇق بەردىم؛ شۇ يەرنى ئۈزۈم قىلىچ ۋە ئوقيايم بىلەن ئامورىيلارنىڭ قولىدىن تارتۇلغاندىم.

49 ئاندىن ياقۇب ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - [ھەممىڭلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلەرگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر يولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىمەن: - 2 يىغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاتاڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغۇلمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈم بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاپەت ۋە قۇدرەتتە ئالدى ئىدىڭ، 4 لېكىن قايناپ تېشىپ چۈشكەن سۇدەك، ئەمدى ئالدى بولماسسەن؛ سەن ئاتاڭنىڭ كۆرىپىسىگە چىقىش، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى بۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرىپەمنىڭ ئۈستىگە چىقتى! 5 شىمىئون بىلەن لاۋىي قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلچىلىرى زوراۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! 6 ئاھ جېنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىزىتىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ بۇقىلارنىڭ پېيىنى كەستى. 7 ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددى بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! غەزىپىمۇ رەھىمسىز بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى چېچىۋېتىمەن. 8 ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش ئۇرار، 9 يەھۇدا ياش بىر شەردۇر؛ ئەي ئوغۇلم، سەن ئوۋنى

تۇتۇپلا چىقتىڭ، ئۇ شىردەك [ئوۋنىڭ يېنىدا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك يېتىۋالسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا پېتىنار؟ 10 شاھانە ھاسا يەھۇدان كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇداننىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى توكسۇمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كۈتىدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. 11 ئۇ تەخىپنى ئۈزۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتۇق ئۈزۈم تېلىغا باغلاپ قويار. ئۇ لىباسنى شارابتا يۇيۇپ، توننى ئۈزۈم شەرىپىدە يۇيار. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى شارابتىن قىزىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئىچكىندىن ئاچىق تۇرار. 13 زەبۇلۇن دېڭىز بويىنى ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. 14 ئىسساكار بەستىلىك بەردەم بىر ئېشەكتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقاندۇر، 15 ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىگە قاراپ، زېمىننى ئېسىللىقنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇرسىنى ئېگىپ، ئالۋانغا ئىشلەيدىغان قول بولۇپ قالار. 16 دان ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن بىرى بولار، ئۆز خەلقىگە ھۆكۈم چىقارار. 17 دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە تۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئۇيىقىنى چېقىپ، ئات مىنگۈچىنى ئارقىغا موللاق ئاتقۇزار. 18 ئۇ پەرۋەردىگار، نىجاتىڭغا تەلمۈرۈپ كۈتۈپ كەلدىم! 19 گادقا بولسا، قاراچىقلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ تاپىنىنى يېسىپ زەربە بېرەر. 20 ئاشىرنىڭ تامىقىدا زەيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەمىنلەر. 21 نافتالدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قويۇۋېتىلگەن مارالدۇر. 22 يۈسۈپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شېخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاخىتەكتۇر، ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. 23 يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەپرەتلەندى. 24 ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقيايى مەزمۇت تۇرار، قول-بىلەكلىرى ئەپلىك تۇرغۇزۇلار، شۇ [كۈچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىنىڭ

قوللىرىدىندۇر - ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقارما!

25 [ئاشۇ كىچىك] ئاتاڭنىڭ تەكۋىنىدىندۇر - (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەن!) [يەنى]

ھەممىگە قانداق قىلىشنى بىلىش! يۇقىرىدا ئاسماننىڭ بەرىكەتلىرى بىلەن،

تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەرىكەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بايلىقتۇننىڭ

بەرىكىتى بىلەن سېنى بەرىكەتلىرى! 26 سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلىگەن بەرىكەتلىرى ئاتا-

بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەرىكەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ

چەتلىرىگىچە يېتەر، ئۇلار يۈسۈپنىڭ بېشىغا چۈشەر، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم

تۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. 27 بىنايەن يىرتقۇچ بۇرىدە كۆتۈر، ئەتگەندە ئۇ ئوۋنى

يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئولجىسىنى تەقسىم قىلار - دېدى. 28 بۇلارنىڭ ھەممىسى

ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ، مەزكۇر سۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا

تىلىگەن بەخت-بەرىكەت سۆزلىرىدۇر. ئۇ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە ماس

كېلىدىغان بىر بەرىكەت بىلەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلىدى. 29 ئاندىن ياقۇپ

ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: - «مەن ئەمدى ئۆز قوۋمىمنىڭ قېشىغا قوشۇلمەن. سىلەر

مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ يېنىدا، ھىتىيىلاردىن بولغان ئەفرۇنىنىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا

دەپنە قىلىڭلار، 30 ئۇ غار بولسا قاناتان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۆدۈلىدا، ماكىپلاھنىڭ

ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۇرستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتىي

ئەفرۇندىن سېتىۋالغانىدى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ بىلەن دەپنە قىلىنغان،

شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رېۋكاھ بىلەن دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەئۇ لېياھنى دەپنە

قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئىچىدىكى غار ھەتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغانىدى»،

33 ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كارۋاتتا تۈزلەپ،

نەپەس توختاپ ئۆز قوۋمىغا قوشۇلدى.

يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە ئوزىنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، ئۇنى سۆيىدى. 2 ئاندىن يۈسۈپ ئۆز خىزمىتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلىشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار ئۇنىڭغا يەتمەش كۈن ماتەم تۇتتى. 4 ئۇنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى تۇتۇپ بولغاندا، يۈسۈپ پرەۋنىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە: - مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پرەۋنىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلاركى: - ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن ئۆلمەن، سەن مېنى مەن قاناتان زېمىنىدا ئۆزۈم ئۈچۈن كولاپ قويغان گۈرگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پرەۋن ماڭا ئىجازەت بەرگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، - دېدى. 6 پرەۋن جاۋابەن: - سەن بېرىپ ئۆزۈڭگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەپنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماڭدى. پرەۋنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 8 يۈسۈپنىڭ ئۆيىدىكى ھەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەر مۇبللە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گۈشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار مۇبللە باردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بېر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدىكى «ئاتادىنىڭ خامىنى» غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغ-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۈسۈپ ئاتىسى ئۈچۈن يەتتە كۈن ماتەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قاناتانىيلار ئاتادىنىڭ خامىنىدا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈپ: - بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان ھازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ جاينىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆ

تەرىپىدەدۇر. 12 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تاپلىغىنىدەك قىلدى، 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قاناتان زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۆدۈلدا، ماكىپلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئىچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراھىم قەبرىستانلىق قىلدى دەپ ماكىپلاھنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇپ ھىتتى ئەفرونىدىن سېتىۋالغانىدى. 14 يۈسۈپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن، ئۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەپنە قىلىشقا ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ھەممە خەلقلەر مىسىرغا يېنىپ كەلدى. 15 لېكىن يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىنى كۆرگەندە: - ئەمدى يۈسۈپ بىزگە دۈشمەن بولۇپ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۈستىمىزگە ياندۇرۇۋالدى، دېيىشتى. 16 ئۇلار يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: - ئاتىلىرى ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بىزگە ۋەسىيەت قىلىپ تاپلاپ: - «سەلەر يۈسۈپكە: - ئاڭلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغانىدى، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى ھەم گۇناھىنى كەچۈرگىن! - دەڭلار» - دېگەندى. ھازىر سىلدىن تۆتۈنۈمىزكى، ئاتىلىرىڭ خۇداسىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈرگەنلا! - دېدى. يۈسۈپ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ يىغلىدى. 18 ئاندىن ئاڭلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىپ: - مانا، بىز سىلنىڭ قۇللىرىدۇرمىز! - دېدى. 19 لېكىن يۈسۈپ ئۇلارغا جاۋابەن: - قورققاڭلار! مەن خۇدانىڭ ئورنىدا تۇرۇۋاتامدەم؟ 20 سەلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلىدىڭلار؛ لېكىن خۇدا بۈگۈنكى كۈندىكىدەك نۇرغۇنلىغان خەلقنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا بېكىتكەندى. 21 شۇڭا ئەمدى قورققاڭلار، مەن ھەم سەلەرنى ھەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقمەن، - دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېھرىلىك گەپ قىلدى. 22 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ جەمەت بىلەن بىللە مىسىردا تۇرۇپ قالدى. يۈسۈپ بىر يۈز ئون يىل ئومۇر كۆردى. 23 بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ ئەفرائىمنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىنى

كۆردى، ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكرىننىڭ بالىلىرىمۇ ئۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە تۇغۇلدى.

24 يۈسۈپ قېرىنداشلىرىغا: - مەن ئۆلۈپ كېتىمەن، لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ سىلەرنى بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا يەتكۈزىدۇ، - دېدى. 25 ئاندىن يۈسۈپ يەنە قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئىچكىزۈپ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ، شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، - دېدى. 26 يۈسۈپ بىر يۈز ئون ياشقا كىرگەندە ۋاپات تاپتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مىسىردىن چىقىش

1 ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسىرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايسىسى ئۆز بالا-چاقلرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسىرغا بارغانىدى): - 2 رۇبەن، شىمېون، لاۋى، يەھۇدا، 3 ئىسساكار، زەبۇلون، بىنيامين، 4 دان، نفتالى، گاد ۋە ئاشىر. 5 ئەمدى ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسىردا ئىدى. 6 كېيىن يۈسۈپ، ئۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زامانداشلىرى ئۆلۈپ تۈگىدى. 7 شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۈچەيدى، ئۇلار زېمىنغا بىر كەلدى. 8 ئۇ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 9 ئۇ خەلقكە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۈچلۈك كەتتى. 10 ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقلانە ئىش تۇتايلى؛ بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار دۈشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتتىن چىقىپ كېتىشى مۇمكىن، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قاتتىق ئەمگەكلەر بىلەن خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەيىنلەپ نازارەتچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن راتامسەس دېگەن ماددى ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. 12 لېكىن ئۇلارنى [قانچە] ئەزگەنسېرى، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى؛ بۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا ئۈچ بولۇپ كەتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. 14 مىسىرلىقلار ئۇلارنى لايىچىلىق، خىش-كېسەك قۇيۇش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەكلىرىگە سېلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى؛ ئۇلارنى نېمە

ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. 15 مىسىر پادىشاھى ئىككى ئىبرانىي تۇغۇت ئانىسىغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): 16 - سىلەر قاچانلىكى ئىبرانىي خوتۇنلارنى تۇغدۇرساڭلار، تۇغقاندا ئوبدان قاراڭلار؛ بوۋاق ئوغۇل بولسا، ئولتۇرۇۋېتىڭلار؛ قىز بولسا، تىرىك قويۇڭلار، - دېدى. 17 لېكىن تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقانداكى قىلماي، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. 18 شۇڭا مىسىرنىڭ پادىشاھى تۇغۇت ئانىلىرىنى چاقىرتىپ ئۇلاردىن: - بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇڭلار؟ - دەپ سورىدى. 19 تۇغۇت ئانىلىرى پەرۋەنگە جاۋاب بېرىپ: - ئىبرانىي ئاياللار مىسىرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇلار كۈچلۈك، ساغلام-تەمەن بولغىنى ئۈچۈن تۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، ئۆزلىرى تۇغۇپ بولىدۇ، - دېدى. 20 نەتىجىدە، خۇدا تۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۈچەيدى. 21 شۇنداق بولدىكى، تۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىخلاسەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. 22 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەن بارلىق پۇخرالىرىغا: - ئىسرائىللاردىن يېڭى تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەرياغا تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمىر قىلدى.

2 لاۋيىنىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋيىنىڭ نەسلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. 2 بۇ ئايال ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. 3 ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، ئۇنىڭغا يارىيلىم ۋە موم سۇۋاپ، بالنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ

قويدى. 4 ئاندىن بالنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا نېمە بولار كىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پرەۋىنىڭ قىزى سۇغا چۈمۈلگى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۆرىلىرى دەريا بويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پرەۋىنىڭ قىزى قومۇشلۇقنىڭ ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈپ، خاس چۆرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. 6 ئۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: - بۇ شۇبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. 7 ئۇ چاغدا بالنىڭ ھەدىسى پرەۋىنىڭ قىزىدىن: - مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالنى ئېلىپ باقمىدىغان بىر ئىبرانىي ئىنىڭغا تېپىپ كېلەيۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 پرەۋىنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: - بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ ئانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. 9 پرەۋىنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: - بۇ بالنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېلىپ بېقىپ بەر؛ ھەقىقىتى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېلىپ باقتى. 10 بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پرەۋىنىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۇدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. 11 مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنىۋاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. ئارىدا، بىر مىسىرلىقنىڭ ئىبرانىي قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 12 ئۇ تۆت ئەتراپىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۇرۇپ تۇتۇرۇپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويدى. 13 ئەتىسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىدى، مانا ئىككى ئىبرانىي بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: - ئۆز قېرىنداشىڭنى نېمىشقا ئۇرسەن؟ - دېدى. 14 ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: - كىم سېنى بىزگە ھاكىم ۋە سوراچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگىنىڭدەك مېنىمۇ

ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ - دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ تۇرۇپ: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قاپتۇ!» دەپ ئويلىدى. 15 پەرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسаны ئۆلتۈرمەكچى بولدى؛ لېكىن مۇسا پەرەۋننىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مېدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى. 16 مېدىياننىڭ كاھىنىنىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قۇيۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قۇيۇپ قىزلارغا ياردەم بېرىپ، قويلرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. 18 ئۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: - نېمىشقا بۈگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 19 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - بىر مىسىرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىمىزنى سۇغىرىپتۇ بەردى! - دېدى. 20 ئۇ قىزلارغا: - ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تاماققا چاقىرىڭلار، - دېدى. 21 مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە تۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزى زىپپوراھنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 22 ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گەرشوم دەپ قويدى. 23 نۇرغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار ئۆز قۇللۇق ھالىتى تۈپەيلىدىن ئاھ-زار تۇرۇپ، ئالە-پەرياد كۆتۈردى؛ قۇللۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. 24 خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېيىناتىسى مەدىياننىڭ كەھنى يە تروننىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. ئۇ قويلارنى باشلاپ چۆلىنىڭ ئەڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھورەب تېغىنىڭ باغرىغا كەلدى. 2 شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن ئۆرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارىنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەندى. 3 مۇسا: - مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەزىرىنى كۆرۈپ باقاي، ئازغانلىق نېمىشقا كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ - دەپ ئويلىدى. 4 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتتەپ [ئازغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى؛ خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: - مۇسا! مۇسا! - دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئۇ ئۇنىڭغا: - بۇ يەرگە يېقىن كەلمە، پۇتلىرىڭدىن كەشكىنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر. 6 مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇرمەن، - دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، مەن مىسىردا تۇرۇۋاتقان قوۋمىمنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆردۈم، نازارەتچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خاراۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پەريادىنى ئاڭلىدىم؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرىنى بىلىمەن. 8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قاناتانى، ھىتتى، ئامورىي، پەرىزىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈم. 9 مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ نالە-پەريادى ماڭا يەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنىمۇ كۆردۈم. 10 ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئالدىغا ئەۋەتمەن، - دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداغا: -

مەن كىم ئىدىم، پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقىرىۋەتكەن؟ -
 دېدى. 12 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولمەن؛ سەن قوۋمنى
 مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسەن؛ بۇ ئىش
 مانا ئۆزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولىدۇ، - دېدى.
 ۋ 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: - مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا:
 «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن:
 «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» - دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ - دېدى.
 14 خۇدا مۇساغا: - مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» دۇرمەن - دېدى. ئاندىن ئۇ:
 بېرىپ، ئىسرائىللارغا: «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ
 ئېيتتى، دېدى. 15 خۇدا مۇساغا يەنە: - ئىسرائىللارغا: - «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ
 خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى
 بولغان «ياھۋە» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى؛ ئۇ: [ياھۋە دەپكەن] بۇ نام ئەبەدىگىچە
 مېنىڭ نامم بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە مەن شۇ نام بىلەن ئەسكە ئېلىنمەن،
 دەيدۇ» - دېگەن. 16 - بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ ئۇلارغا: - «ئاتا-
 بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان
 پىرەۋدىگەر ماڭا كۆرۈنۈپ: - مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلەرگە
 قانداق مۇئامىلە قىلىنغانلىقىنى كۆردۈم؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزۈم شۇدۇركى،
 مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمدىن چىقىرىپ، قاناتانلىرى، ھىتىيىلەر، ئامورىيىلەر،
 پەرىزىيىلەر، ھىۋىيلەر ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ
 تۇرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارمەن، دېدى، - دېگەن، دېدى. 18 - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
 سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالدىغان بولىدۇ. ئۇ ۋاقىتتا سەن، ئۆزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ
 ئاقساقاللىرى بىلەن بىرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبراھىمىڭلارنىڭ

خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن تۆتۈنمىزكى، بىزگە ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز» - دەڭلار. 19 لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا تۇرۇپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بەرمەيدىغىنى بىلىمەن. 20 شۇڭا قولۇمنى ئۆزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۆز زېمىنى ئىچىدە كۆرسەتمەكچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۆجىزىلەرم بىلەن تۇرمەن؛ ئاندىن [پەرۋان] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. 21 بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپتۇرمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. 22 بەلكى ھەربىر ئايال كىشى ئۆز قوشنىسىدىن ۋە ئۆز ئۆيىدە ئولتۇرۇشلۇق يات ئايالدىن كۆمۈش زىننەت بۇيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت بۇيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايسىلەر، كىيىدۈرىسىلەر؛ شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئولجا ئالغان بولىسىلەر، - دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: - مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي تۇرۇپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى. 3 ئۇ: - ئۇنى يەرگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يەرگە تاشلىۋىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى، مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - قولۇڭنى ئۆزىتىپ، ئۇنى قۇيرۇقىدىن توت، دېۋىدى، ئۇ قولنى ئۆزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. 5 [پەرۋەردىگار يەنە]: - بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، - دېدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: - قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، ئۇ قولنى قوينۇڭغا

سېلىپ چىقىرىۋېدى، مانا، قولى پېسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 7 ئاندىن ئۇنىڭغا: - قولۇڭنى يەنە قويۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، قولىنى قويىنغا سالدى. ئۇنى يەنە قوينىدىن چىقىرىۋېدى، مانا، ئۆز ئەكسىگە كېلىپ ئەتلەرنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. 8 پەرۋەردىگار يەنە: - شۇنداق بولدىكى، ئەگەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۆجىزىلىك ئالامەتكە كۆڭۈلشۈمسە، ئۇلار ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامەتكە ئىشىنىدۇ. 9 ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۆجىزىگە يەنىلا ئىشەنمەسە ۋە ياسۇزۇڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنداقتا سەن [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يەرگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر ئۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: - ئەي ئىككىم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە ئۇستا ئەمەستىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق؛ چۈنكى مەن ئاغزىم كالۋا ۋە تىلىم ئېغىر ئادەممەن، - دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - كىم ئىنسانغا ئېغىز بەرگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا ياكى گاس، كۆرگۈچى ياكى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ 12 ئەمدى سەن بارغىن، مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە بولمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ تۇرىمەن، - دېدى. 13 لېكىن ئۇ: - ئەي ئىككىم! سەندىن ئوتۇنۇپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتپ، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! - دېدى. 14 بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا تۇتىشىپ: - لاۋىيلاردىن بولغان ئاكاڭ ھارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئۇبدان قىلالايدىغىنىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭغا چىقىشقا ئاللىقاچان يولغا چىقتى؛ ئۇ سېنى كۆرسە، كۆڭلى تولىمۇ خۇش بولىدۇ. 15 ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت؛ مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزى بىلەن بىللە بولمەن، نېمە قىلىش كېرەكلىكلىكلارنى سىلەرگە ئۆگىتمەن. 16 ھارۇن

سېنىڭ ئورنۇڭدا خەلققە سۆزلەيدۇ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ ساڭا ئېغىز بولدى،
سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولسەن. 17 بۇ ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ
مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېيىنئانىسى
يە ترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئىجازەت بەرگەيلا، مىسىردىكى
قېرىنداشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار ھاياتمۇ، ئەمەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دېدى.
يە ترو مۇساغا: - ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، - دېدى. 19 مۇسا تېخى مىدىياندىكى
ۋاقتىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: - مىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى
ئىستىگەن كىشىلەر ئۆلۈپ كەتتى، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە
ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىندۈرۈپ، مىسىر زېمىنىغا بېرىشقا يولغا
چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ ھاسىنى ئالغايچ كەتتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا:
- مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاگاھ بول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق
كارامەتلەرنى پەرۋەردىگار ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقنى
قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلمەن. 22 سەن پەرۋەردىگار: - «پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: - ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولدى. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن
مەن ساڭا: ئوغلۇمنى تۈزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول
قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرمەن» - دېگىن، -
دېدى. 24 ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا
ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەي كېلىپ بولدى. 25 شۇنىڭ بىلەن زېپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى
ئېلىپ، ئوغلنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىغا تاشلاپ: - سەن
دەرۋەقە ئالدىدا قان تۆكەر ئەر ئىكەنسەن! - دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار
ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زېپپوراھ ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىدا قان
تۆكەر بىر ئەر ئىكەنسەن!» - دېدى. بۇ سۆزنى ئۇ خەتتە تۈپەيلىدىن ئېيتتى). 27

پەرۋەردىگار ھارۇنغا: - سەن چۆل-باياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچرىشىپ، ئۇنى سۆيىدى. 28 مۇسا ئۆزىنى ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا بۇرۇنغان بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھارۇنغا دەپ بەردى. 29 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 31 بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، ئۇلار ئۇچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: - «ئۇلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت تۇتكۈزۈشكە قوشمىغا يول قويسۇن» دەيدۇ، - دېدى. 2 لېكىن پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمىمەن، دېدى. 3 ئۇلار سۆز قىلىپ: - ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا تونۇيمىزكى، بىزگە پەرۋەردىگار خۇدايمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بىزگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بەرگەيسىز. بولمىسا، ئۇ بىزنى ۋابا ياكى قىلىچ بىلەن ئۇرۇشى مۇمكىن، - دېدى. 4 لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەي مۇسا ۋە ھارۇن، نېمىشقا ئىككىڭلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قويمىچى بولسىلەر؟ بېرىپ ئۆز ئەپكەشلىكلەرنى كۆتۈرۈڭلار! - دېدى. 5 پەرۋەردىگار: - مانا، خەلق يۇرتىدا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولساڭلار، ئۇلارنى ئەپكەشلىرىدىن خالاس قىلىۋېتىڭلار، دېدى. 6 شۇ كۈنى

پرەۋن نازارەتچىلەرگە ۋە نازارەتچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا بۇيرۇق
 چۈشۈرۈپ: 7 ھازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قۇيۇشقا سامان
 بەرمەڭلار! ئۇلار ساماننى تۈزلىرى يىغسۇن. 8 لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك
 قۇيۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىھەم كەم قىلماي شۇنچىلىك كېسەك قۇيۇرۇڭلار،
 چۈنكى ئۇلار ھۇرۇنلىشىپ: «خۇدايىمىزغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي»
 دەپ غەلۋە قىلىشۋاتىدۇ. 9 ئەمدى ئۇلارنى تۈز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-
 ياۋىداق گەپلەرگە قۇلاق سالماستىكى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ ئېغىر
 ئەمگەكلەرنى يۈكلەڭلار، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۈستىدىكى نازارەتچىلەر
 بىلەن ئىش باشلىرى چىقىپ خەلققە: پرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلەرگە
 سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. 11 تۈزۈڭلار بېرىڭلار، تۈزۈڭلار ئۈچۈن قەيەردىن
 سامان تاپالساڭلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىڭلار؛ لېكىن قىلىدىغان ئىشلەرڭلار بولسا
 قىلچىلىكمۇ كېمە يىتلەيدۇ، - دېدى. 12 بۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا
 تارلىپ، ساماننىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. 13 نازارەتچىلەر بولسا ئۇلارنى
 قىستاپ: سىلەرگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى
 شۇ كۈنى قىلىڭلار، دېدى. 14 ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە پرەۋننىڭ نازارەتچىلىرى
 تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: - تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن
 نېمىشقا كېسەك قۇيۇش ۋە زېمىننى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىڭلار؟! -
 دەپ تىل ئىشنىتى. 15 ئاندىن ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى پرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ:
 نېمىشقا ئۆز قۇللىرىغا مۇنداق مۇئامىلە قىلىدىنلا؟ 16 ئۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى.
 لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قۇيۇرۇڭلار» دەپ بىزنى بۇيرۇيدۇ. مانا، ئۆز
 قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئادەملىرىدە، دەپ پەرياد
 قىلدى. 17 لېكىن ئۇ يەنە: - سىلەر ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! شۇڭا

سەلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشمىزگە ئىجازەت بەر دەۋاتىسىلەر. 18 قايتىپ بېرىپ ئىشىكىنى قىلىش! سەلەرگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسەكلەرنى بەلگەلەنگەن سان بويىچە [ئاۋۋالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشسەن، دېدى. 19 ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى [پەرەۋىنىنىڭ]: «سەلەر ھەركۈنلۈك ۋەزىپەڭلارنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسەكلەرنى بەلگەلەنگەن ساندىن كېمەيتسەڭلار قەتئى بولمايدۇ» دېگىنىگە قاراپ، بېشىغا بالا-قازاننىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلىشتى. 20 ئۇلار پەرەۋىنىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىدا، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۇرغان مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇچرىشىپ قالدى. 21 ئۇلار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: - بىزنى پەرەۋىنىنىڭ نەزىرىدە ۋە ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە سېلىنىپ، بىزنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇلارنىڭ قولغا قىلىچ تۇتقۇزغىنىڭلار ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سەلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: - ئەي ئىكەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقىش؟ سەن نېمە ئۈچۈن مېنى ئەۋەتىش؟ 23 چۈنكى مەن پەرەۋىنىنىڭ ئالدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۇردى. ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، - دېدى.

6 لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئەمدى سەن مېنىڭ پەرەۋىنگە قىلىدىغانلىرىمنى كۆرسەن؛ چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولىدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ، - دېدى. 2 ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 3 مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۈم؛ لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامم بىلەن ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلدىم. 4 مەن ئۇلار بىلەن: - «سەلەر مۇساپىر بولۇپ ئولتۇرغان زېمىننى، يەنى قاناتان

زېمىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانمەن. 5 ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە ئالدىم. 6 شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى ئۆزىتىپ ئۇلارغا چوڭ بالايىناپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، سىلەرگە ھەممەت بولۇپ ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرىمەن. 7 سىلەرنى ئۆز قوۋمىم بولۇشقا قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغۇچىنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 8 مەن شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارمەن؛ مەن ئۆيەرنى سىلەرگە مىراس قىلىپ زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا ئىسرائىللارغا دەپ بەردى، لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇللۇق ئازابىدىن پىغانغا چۈشكەن بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: - 11 بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە يول قوي»، دەپ ئېيتتىن، دېدى. 12 لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پەرەۋ قانداقۇ مەندەك كاپۇكى خەتتە قىلىنمىغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالىسۇن؟ - دېدى. 13 ئەمما پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋنگە ئىسرائىللار توغرىلۇق: - «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن» دېگەن ئەمر يەتكۈزۈشىنى بۇيرۇدى. 14 تۆۋەندىكىلەر جەمەت باشلىقلىرى: - ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانۇق، پاللۇ، ھەزرون ۋە كارىمى. بۇلار بولسا رۇبەننىڭ

نەسىللىرى ئىدى. 15 شىمپونىڭ ئوغۇللىرى: - يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناتلىق ئايالدىن بولغان سائۇللار ئىدى؛ بۇلار شىمپونىڭ نەسىللىرى ئىدى. 16 لاۋينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى، نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گەرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋينىڭ تۆمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. 17 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە: - لىبنى ۋە شىمەي. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: - ئامرام، يىزھار، ھېرون بىلەن ئۆزىشەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل تۆمۈر كۆردى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: - ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى بويىچە لاۋينىڭ نەسىللىرى ئىدى. 20 ئامرام ئۆز ھاممىسى يۈكە بەدىنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يۈكە بەد تۇنىڭغا ھارۇن ۋە مۇسانى تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل تۆمۈر كۆردى. 21 يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: - كوراه، نەفەگ ۋە زىكرى ئىدى. 22 ئۆزىشەلنىڭ ئوغۇللىرى: - مىشائەل، ئەلزاڧان ۋە سىتىرى ئىدى. 23 ھارۇن بولسا ناھشوننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى ئاممىناداينىڭ قىزى ئېلىشېبانى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۇ ئۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابېھۇنى، ۋە ئەلتازار بىلەن ئىتتامارنى تۇغۇپ بەردى. 24 كوراهنىڭ ئوغۇللىرى: - ئاسسىر، ئەلكاناھ ۋە ئابىئاساف؛ بۇلار كوراهلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. 25 ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلتازار پۇتتەلنىڭ قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا فىنھاسىنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلار بولسا ئۆز نەسەبى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 26 پەرۋەردىگارنىڭ: - ئىسرائىللارنى قوشۇنلاردەك توپ-توپى بىلەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىڭلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرۇۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. 27 ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلسۇن، دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا بىلەن ھارۇن ئىدى. 28 پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان ۋاقتىدا 29 مۇساغا: «مەن

پەرۋەردىگار دۇرمەن. ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋىنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. 30 لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: - مەندەك كالىۋكى خەتتە قىلىنمىغان بىر كىشىگە پەرۋەن قانداقۇ قۇلاق سالىسۇن؟» - دەپ جاۋاب بەرگەندى.

7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، مەن پەرۋىنىڭ ئالدىدا سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ. 2 مەن ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى [ئۇنىڭغا] دەيسەن؛ ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن پەرۋىنگە ئۇنىڭ ئۆز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. 3 لېكىن مەن پەرۋىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلمەن؛ بۇنىڭ بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆپلەپ كۆرسىتىمەن. 4 شۇنداقسىمۇ، پەرۋەن سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن مىسىرنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولىمنى ئۆزىتىپ، چوڭ بالا يىشاپەتلەرنى چۈشۈرۈپ، قوشۇنلارم بولغان ئۆز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىمەن. 5 ئۆز قولىمنى مىسىرنىڭ ئۈستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، - دېدى. 6 مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا قانداق تاپلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. 7 ئۇلار پەرۋىنگە سۆز قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كىرگەندى. 8 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: - 9 ئەمدى پەرۋەن سىلەرگە: - ئۆزۈڭلارنى تەستىقلاپ بىر مۆجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: - ھاساڭنى ئېلىپ پەرۋىنىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتتى. شۇنداق قىلىشى بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛

ھارۇن ھاسسىنى پەرەۋن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا ئايلىنىدى. 11 ئۇ ۋاقىتتا پەرەۋن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ كەلدى؛ مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى. 12 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ھاسسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلىنىدى. لېكىن ھارۇننىڭ ھاسسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. 13 بىراق پەرەۋەردىگار ئېيتقانداك پەرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرەۋەردىگار ئېيتقانداك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 14 ئاندىن پەرەۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - پەرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق؛ ئۇ قوۋمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىدۇ. 15 ئەمدى سەن ئەتە سەھەردە پەرەۋننىڭ قېشىغا بارغىن (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويغا چىقىدۇ) - سەن ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ بويىدا ساقلاپ تۇرغىن؛ يىلانغا ئايلىنغان ھاسسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. 16 سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: - «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرەۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەندى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ ئاڭلىمىدىڭ. 17 شۇڭا پەرەۋەردىگار ساڭا: - «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن مېنىڭ پەرەۋەردىگار شەكلىڭنى بىلىسەن»، دەيدۇ - مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈيىنى تۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ، 18 دەريانىڭ بېلىقلىرى ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ؛ مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچىلمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». 19 پەرەۋەردىگار مۇساغا يەنە: - سەن ھارۇنغا: - ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىۋاتقان دەپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، ئۈستەڭلىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۇلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. 20 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرەۋەردىگارنىڭ بۇرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن پەرەۋن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ

كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈيىنى ئۇرۇۋىدى، پۈتۈن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. 21 دەريادىكى بېلىقلار ئۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. 22 لېكىن مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقانداك پەرۋەننىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى؛ 23 ئەكسىچە پەرۋەن تويىگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. 24 دەريانىڭ سۈيىنى ئىچەلمىگىنى ئۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكىۋدەك سۇ تېپىش ئۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كۆلدى. 25 پەرۋەردىگار دەريانى ئۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن تۇتتى.

8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرۋەننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا ئۆز قوۋمىنى قويۇپ بەر. 2 لېكىن ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۆلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقىلار بىلەن باستۇرۇپ ئۆرمەن. 3 دەريادا توپ-توپ پاقىلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئورداڭغا، ھۇجراڭغا، ئورۇن-كۆرپەڭگە، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۆيلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ ئۈچىسىغا، تونۇر ۋە تەڭلىرىڭگە يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. 4 پاقىلار ئۆزۈڭنىڭ ئۈستىڭىغا، خەلقىڭنىڭ ئۈستىڭىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈستىڭىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» - دېگەن، - 5 دەيدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن ھارۇنغا: پاقىلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە چىقىشى ئۈچۈن قولۇڭنى ئۆزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، ئۈستەڭلەر ۋە كۆللەرنىڭ ئۈستىگە شىلتىغىن، دېگەن - دەيدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۈلەرى ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋىدى، پاقىلار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. 7 لېكىن جادۇگەرلەرمۇ ئۆز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى ئۈستىگە

پاقلارنى پەيدا قىلدى. 8 پەرۋان مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: - پاقلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلسۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن، دېدى.

9 مۇسا پەرۋانگە: - بوپتۇ، مەن ئىززىتىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقلارلا قېلىپ، باشقىلارنى ئۈزۈڭدەن ۋە ئويلرىڭدىن ئايرىلسۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلارنىڭ ۋە خەلقىڭ ئۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقتىمنى بېكىتكەن، دېدى. 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا ئۇنىڭغا: - خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ ئۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. 11 پاقلار سەندىن، ئويلرىڭدىن، ئەمەلدارلارنىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ؛ پەقەت دەريادىلا قالدۇ، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پەرۋاننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پەرۋاننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىلگەن پاقلار توغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. 13 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئويلرىدىكى، ھويللاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقلار ئۆلدى. 14 خەلق ئۇلارنى يىغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىققا تولدى. 15 لېكىن پەرۋان ئاپەتتىن خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن ھارۇنغا: - ھاساڭنى ئۆزىتىپ، يەرنىڭ توپىسىنى ئورغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ پاشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، دېگەن، - دېدى. 17 ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۆزىتىپ ھاسسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئورۇۋىدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبېشىنى پاشا باستى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىندىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلىنىدى. 18 جادۇگەرلەر مۇتوز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ

ھەم ھايۋانلارنىڭ ئۈستىبېشىنى قاپلاپ كەتتى. 19 ئاندىن جادۇگەرلەر پرەۋىگە:
- بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! - دېيىشتى. لېكىن پرەۋىگە كۆڭلىنى
قاتتىق قىلىپ، پرەۋىگە ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 20 پرەۋىگەردىڭگار
مۇساغا: - ئەتە سەھەر قوپۇپ پرەۋىگە ئالدىغا بېرىپ تۇرغىن - (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ
بويىغا چىقىدۇ) ئۇنىڭغا: «پرەۋىگەردىڭگار مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا ئىبادەت قىلىشى
ئۈچۈن تۈز قوۋمىنى قوپۇپ بەر! 21 چۈنكى ئەگەر قوۋمىنى قوپۇپ بەرمىسەڭ،
مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ ئۈستىگە، ئۆيلىرىڭگە كۆكۈيۈنلەرنى
ئەۋەتمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرى ۋە ھەتتا ئۇلار تۇرۇۋاتقان تۇپراققۇ
كۆكۈيۈنلەر بىلەن تولدۇ. 22 لېكىن شۇ كۈندە تۈز قوۋمىم تۇرۇۋاتقان گۈشەن
يۇرتىنى باشقىچە قىلمەن؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردە كۆكۈيۈنلەر تېپىلمايدۇ.
شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پرەۋىگەردىڭگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلسەن. 23
شۇنداق قىلىپ مەن تۈز قوۋمىنى سېنىڭ خەلقىڭدىن پەرقلەندۈرمەن؛ بۇ مۆجىزىلىك
ئالامەت ئەتە يۈز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتتى، دېدى. 24 پرەۋىگەردىڭگار دېگىنىنى
قىلدى. پرەۋىگە ئۆيلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە كۆكۈيۈنلەر توپ-توپ بولۇپ
كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۈنلەر تەرىپىدىن خاراب
بولۇشقا باشلىدى. 25 پرەۋىگە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: بېرىپ
مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈڭلار، - دېدى. 26 لېكىن مۇسا
جاۋاب بېرىپ: - بۇنداق قىلىش بىزگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پرەۋىگەردىڭگار
خۇدايىمىزغا سۇنماقچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارغا نىسبەتەن يىرگىنچىلىكتۇر.
ئەمدى ئەگەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق
قىلساق ئۇلار بىزنى چالما-كېسەك قىلىۋەتمەمدۇ؟ 27 بىز ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ،
چۆلدە پرەۋىگەردىڭگار خۇدايىمىز بىزگە بۇرۇغىنىدەك ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇشىمىز

كېرەك، دېدى. 28 پەرەۋن: - سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۆلدە قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بارغىلى قويمەن؛ پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. 29 مۇسا جاۋاب بېرىپ: - مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلمەن ۋە كۆكۈيۈنلەر سەن پەرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پەرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقىنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولمىسۇن، دېدى. 30 مۇسا پەرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. 31 پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ ئۇ كۆكۈيۈنلەرنى پەرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۆكۈيۈنمۇ قالمىدى. 32 لېكىن پەرەۋن بۇ قېتىممۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - «ئىبراھىمىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا ئىبادەت قىلىشىڭلارنى تۈز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 2 ئەگەر ئۇلارنى قويۇپ بېرىشىنى رەت قىلىپ، يەنىلا تۇتۇپ تۇرۇۋالدىغان بولساڭ، 3 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ ئۈستىگە، ئات-ئېشەكلەر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلىرىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. 4 لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۈرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى ئۆلمەيدۇ» - دېگەن، دېدى. 5 پەرۋەردىگار ۋاقتىنى بېكىتىپ: - ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. 6 ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى ئۆلدى؛ لېكىن ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ ئۆلمىدى. 7 پەرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ تەكشۈرۈۋېدى، مانا، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ ئۆلمىگەندى. لېكىن پەرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، ئۇ قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: - خۇمداننىڭ كۆلىدىن چاڭگىلىڭلارنى توشقۇزۇپ ئېلىڭلار، ئاندىن مۇسا ئۆنى پەرۋەننىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچسۇن. 9 شۇنداق قىلىشى بىلەن كۆل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىندىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۆررەك-ھۆررەك چاقا چىقىرىدۇ، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇمداندىن كۆل ئېلىپ، پەرۋەننىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى ۋە مۇسا ئۆنى ئاسمانغا قارىتىپ چاچتى؛ ئۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھۆررەك-ھۆررەك چاقا چىقاردى. 11 جادۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇسانىڭ ئالدىدا تۇرالمىي قالدى؛ چۈنكى جادۇگەرلەرنىڭ بەدىنىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ ئوخشاش چاقا بېسىپ كەتكەندى. 12 لېكىن پەرۋەردىگار پەرۋەننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئەتە تاڭ سەھەر قوپۇپ، پەرۋەننىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قوۋمىنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر؛ 14 چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا يىتاپەتلىرىمنى يۈرىكىڭگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتتىمەن. بۇنىڭ بىلەن سەن پۈتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلسەن. 15 چۈنكى مەن قولۇمنى ئۈزۈپ، ئوزۇڭ ۋە قوۋمىڭنى ۋابا بىلەن ئورغان بولسامىدى، بۇ ۋاقىتتىنچە سەن يەر يۈزىدىن يوقىلىپ كېتەتتىڭ. 16 ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلەشۈمۈكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل ئۆز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا نامىمنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. 17 سەن يەنە قوۋمىغا چوڭلىق قىلىپ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىۋېرەمسەن؟ 18 مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن بۇيان ھېچ كۆرۈلۈپ

باقىغان قاتتىق مۆلدۈرنى ياغدۇرغىمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئىچكىرى سولغىن؛ چۈنكى ئويگە قايۇرۇلماي سىرتتا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۆلدۈرنىڭ ئاستىدا قېلىپ تۈلۈپ كېتىدۇ! - دېگەن، دېدى. 20 بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەر بىر ئادەم تۈز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى يۈگۈرتۈپ ئويلەرگە ئېلىپ كەلدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار تۈز قۇل ۋە ماللىرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مىسىر زېمىنىدىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ئۈستىگە، ماللارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىنىدىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۈستىگە مۆلدۈر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگەن، دېدى. 23 مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋېدى، پەرۋەردىگار گۈلدۈرمامىنى گۈلدۈرلىتىپ، مۆلدۈر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقماق چېقىندىلىرى چېپىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۆلدۈر ياغدۇردى. 24 مۆلدۈر يىغىپ، مۆلدۈر بىلەن ئوت ئارىلاش چۈشتى؛ مۆلدۈر شۇنچە ئېغىر بولدىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۆلدۈر يىغىپ باقمىغانىدى. 25 مۆلدۈر پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەر يېرىدە چۈشۈپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئوردى؛ مۆلدۈر ئېتىزدىكى ھەممە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەممە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۇندۇرۇۋەتتى. 26 پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىنىدىلا مۆلدۈر ياغمىدى. 27 پەرۋەن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۋىنى چاقىرتىپ ئۇلارغا: - مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيىدۇر؛ سەۋەنلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن ئوتتى. 28 يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمامىلار ۋە مۆلدۈر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛

سەلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە تۇرۇۋەرسەڭلار بولمايدۇ، - دېدى. 29 مۇسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىمنى يېيىپ كۆتۈرمەن؛ گۈلدۈرمامىلار شۇ ھامان بېسىقىپ مۆلدۈر يەنە ياغمايدۇ. يەر يۈزى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىشك ئۈچۈن شۇنداق بولدۇم. 30 لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سەلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقمايۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. 31 شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۆلدۈردىن ۋەيران قىلىندى. 32 لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. 33 مۇسا پەرۋەرنىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۆلدۈر توختاپ، يامغۇر يەرگە يەنە تۆكۈلمىدى. 34 ئەمما پەرۋەن يامغۇر، مۆلدۈر ۋە گۈلدۈرمامىلارنىڭ توختىغىنىنى كۆرگەندە، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى؛ ئۇمۇ، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. 35 بۇ تەرىقىدە پەرۋەرنىڭ كۆڭلى قاتتىق تۇرۇۋېرىپ، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىش ئۈچۈن پەرۋەرنىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. 2 بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مېسىرلىقلارنى قانداق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرەڭنىڭ قۇلقىغا يەتكۈزۈسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەلەر، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئوزۇڭنى ئالدىمدا تۇۋەن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت

قىلىش ئۈچۈن قوۋمىنى قويۇپ بەر. 4 چۈنكى ئەگەر سەن قوۋمىنى قويۇپ
بېرىشىنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېكەتكە ئەۋەتمەن. 5
ئۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ، سىلەرنىڭ مۈلدۈردىن
ئامان قالغان نەرسىلىرىڭلارنىمۇ، دالالاردا تۆسكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىڭلارنىمۇ
يەپ كېتىدۇ. 6 ئۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلېرى، شۇنداقلا
بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق تاپەتنى ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ
ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ
باقىغان» - دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پىرەۋىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 7 پىرەۋىنىڭ
ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: - بۇ ئادەم بىزگە قاچانغىچە تۇزاق بولار؟ تۇز خۇداسى
پىرەۋىدىكىگە ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بەرگەيلا! مىسىرنىڭ خاراب
بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەيۋاتامدەنلا؟ - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن
پىرەۋىنىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرىتىپ كېلىندى. ئۇ ئۇلارغا: - پىرەۋىدىكىگە ئىبادەت
قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار؛ لېكىن بارىدىغانلار زادى كىملىرى؟ - دېدى. 9 مۇسا
جاۋاب بېرىپ: - ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۆرىلەر بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز
بىلەن، قوي ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پىرەۋىدىكىگە
ئۈچۈن ھېيت تۆتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. 10 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرنى بالا-
چاقاڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بەرگىنىمدە، پىرەۋىدىكىگە سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!
مانا، ئالدىڭلاردا بالايىناپەت تۇرۇپتۇ! 11 يوقسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ!
پىرەۋىدىكىگە ئىبادەت قىلىشقا پەقەت ئاراڭلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن!
چۈنكى سىلەرنىڭ تەلپىڭلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! - دېدى-دە، ئۇلار پىرەۋىنىڭ
ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. 12 ئاندىن پىرەۋىدىكىگە مۇساغا: - مىسىر زېمىنىنىڭ
ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېكەتكىلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ،

زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۇلدۇردىن ئامان قالغاننىڭ ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. 13 مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېكەتكەلەرنى ئۇچۇرۇپ كەلدى. 14 چېكەتكەلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنىغا يېيىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگراسىنىمۇ باسقى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېكەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. 15 ئۇلار پۈتكۈل زېمىننىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار مۇلدۇردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ ئۇلارغا: - مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. 17 ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشىنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئۆتۈنمەن، - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگار ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېكەتكەلەرنى ئۇچۇرۇپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېكەتكە قالمىدى. 20 لېكىن پەرۋەردىگار پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - قولىڭنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىسا قولىغا تۇيۇلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، - دېدى. 22 ئاندىن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزىتىۋېتىپ،

قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. 23 ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغىلاماس بولدى، لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. 24 پەرەۋن مۇسائى چاقىرىتىپ ئۇنىڭغا: - بېرىپ، پەرەۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلەرڭلار قالسۇن؛ بالا-چاقىلەرڭلارنىمۇ ئېلىپ بارساڭلار بولىدۇ، دېدى. 25 مۇسا جاۋابەن: - ئۇنداقتا خۇدايمىز پەرەۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چارپايىلارنى سەن بىزگە بېرەمسەن؟ 26 ئۆزىمىزنىڭ چارپايىلىرىمىز بىز بىلەن بىرگە كېتىشى كېرەك، بىر تۇيىقىمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇدايمىز پەرەۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قۇربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلاردىن تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرەۋەردىگارغا قايسى قۇربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلەيمىز، - دېدى. 27 لېكىن پەرەۋەردىگار پەرەۋەردىگارنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. 28 پەرەۋەردىگار مۇساغا: - ئالدىمدىن يوقال! ھېزى بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جېنىڭدىن ئايرىلسەن، - دېدى. 29 مۇسا ئۇنىڭغا: - راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، - دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن پەرەۋەردىگار مۇساغا: - يەنە بىر ئاپەتنى پەرەۋەردىگار ئۈستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. 2 ئەمدى سەن خەلققە تاپىلاپ: - ھەر بىرىڭلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەر بىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەر بىرى ئۆز قوشنىسىدىن كۆمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى سوراپ ئالسۇن، دېگەن،

- دەپدى 3 (پەرۋەردىگار خەلقىنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزدى). شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسىر زېمىنىدا پرەۋىنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىرىدە بولسۇن، ناھايىتى تۇلۇغ زات بولدى). 4 ئاندىن مۇسا يەنە: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسىرنى كېزىپ چىقىمەن. 5 شۇ ۋاقىتتا تەختتە ئولتۇرۇۋاتقان پرەۋىنىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغۇنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايىلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسىردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى ئۆلدۈ. 6 بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا قاتتىق بىر پەرياد كۆتۈرۈلدى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پەرياد بولۇپ باقمىغاندى، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پەرياد ئاڭلانمايدۇ. 7 لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋاناتلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قويمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈرىدىغانلىقىنى بىلىسەن». 8 - شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئالدىغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سىلى ئۆزلىرى ۋە سىلگە ئەگەشكەن بارلىق قوۋملىرى چىقىپ كېتىشىڭلار!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چىقىپ كېتىمەن» - دەيدى. دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پرەۋىنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مىسىر زېمىنىدا مېنىڭ كارامەت مۇجىزىلىرىمنىڭ كۆپلەپ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن پرەۋىنىڭ سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ، - دېگەندى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۇجىزىلىرىنىڭ ھەممىسىنى پرەۋىنىڭ ئالدىدا كۆرسىتىپ بولدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار پرەۋىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى ئۇنىڭ زېمىنىدىن كەتكىلى قويمىدى.

12 پەرۋەردىگار مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دەيدى: - 2 بۇ ئاي سىلەرگە ئايالارنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلىنىڭ تۇنجى ئېيى بولىدۇ. 3 سىلەر

پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز قىلىپ: - بۇ ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى ھەممىڭلار ئائىلىرىڭلارنىڭ ئائىلىسى بويىچە بىر قوزنى ئېلىڭلار؛ ھەر بىر ئائىلىگە بىردىن قوز ئېلىڭلار. 4 ئەگەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۆي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانغا قاراپ بىر قوز ئېلىڭلار؛ ھەر بىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوز ھازىرلاڭلار. 5 ھەر بىر ئائىلە تاللايدىغان قوزلار بېجىرىم، بىر ياشلىق ئەركەك بولسۇن؛ قوي ياكى ئۆچكە پادىلەردىن تاللانمىمۇ بولىدۇ. 6 قوزنى بۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچە يېنىڭلاردا تۇرغۇزۇڭلار، - دېگەن. - شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مېلىنى گۇگۇمدا سويىسۇن. 7 ئاندىن ئۇلار ئۆيىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۆش يېيىلگەن ئۆيىنىڭ ئىشىكىنىڭ باش تەرىپىگە ھەم ئىككى يان كېشىكىگە سۈركەپ قويىسۇن. 8 ئۇلار شۇ كېچىسى گۆشنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پېتىر نان ۋە ئاچىق-چۈچۈك كۆكتات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. 9 قەتئىي خام ياكى سۇدا پىشۇرۇپ يېمەڭلار، بەلكى ئۇنى باش، پۇت ۋە ئىچ-قارىلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يەڭلار. 10 ئۆيىڭلارنىڭ ھېچنەمىسىنى ئەتىگە قالدۇرماڭلار. ئەگەر ئەتىگە ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 11 سىلەر ئۇنى مۇنداق ھالەتتە يەڭلار: - ئۇنى يېگەندە بەللىرىڭلارنى چىڭ باغلاپ، ئاياغلىرىڭلارغا كەش كىيىپ، قوللىرىڭلاردا ھاسا تۇتقان ھالدا تېز يەڭلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ «تۆتۈپ كېتىش» قوزىسىدۇر. 12 چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسىر زېمىنىنى كېزىپ ئۆتمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىدا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى ھايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجى تۇغۇلغان ئەركىكىنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 شۇ قۇربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئۆلتۈرگەن ئۆيلەردە سىلەرگە

[نجات] بەلگىسى بولدى، بۇ قانلارنى كۆرگىنىدە سىلەرگە ئۆتۈپ تۇرىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىمدا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئاپەت سىلەرگە تەگمەيدۇ. 14 بۇ كۈن سىلەرگە خاتىرە كۈن بولسۇن، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈپ تەبرىكلەڭلار، ئەبەدىي بەلگىسىمە سۈپىتىدە نەسىلدىن-نەسىلگە مەڭگۈ ئۆتكۈزۈڭلار. 15 يەتتە كۈن پېتىر نان يەڭلار، بىرىنچى كۈنى ئويۇڭلاردىن [بارلىق] خېمىر تۇرۇچلارنى يوق قىلىڭلار، چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچە بولدۇرۇلغان نان يېسە، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 16 بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى تۈزۈڭلار، يەتتىنچى كۈنىمۇ ھەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىدە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىنمىسۇن، پەقەت ھەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلساڭلار بولىدۇ. 17 مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزۈڭلار، شۇ كۈننى نەسىلدىن-نەسىلگە ئەبەدىي بەلگىسىمە سۈپىتىدە ھېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىڭلار. 18 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچە، پېتىر نان يەڭلار. 19 يەتتە كۈن ئىچىدە ئويلدىڭلاردا ھېچ خېمىر تۇرۇچ بولمىسۇن، چۈنكى مۇساپەر بولسۇن، زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسە شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 20 سىلەر ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەردىلا تۇرساڭلار، پېتىر نان يەڭلار. 21 مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - بېرىپ ھەربىر ئىككى ئائىلىسى بويىچە ئۆزۈڭلارغا بىر قوزنى تارتىپ چىقىرىپ پاختا قوزسىنى سويۇڭلار. 22 ئاندىن بىر تۇتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قاننى ئىشىكىنىڭ

بېشى ۋە ئىككى كېشىكىگە سۈركەڭلار. سىلەردىن ئەتىگەنگىچە ھېچكىم ئۆيىنىڭ ئىشىكىدىن قەتئىي چىقىمىسۇن. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۇرۇپ ھاللاڭ قىلىش ئۈچۈن، زېمىنى كېزىپ تۇتدۇ؛ ئۇ ئىشىكىنىڭ بېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانى كۆرگەندە، پەرۋەردىگار ھاللاڭ قىلغۇچىنىڭ ئۆيلىرىگىلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇھاپىزەت قىلىپ] ئىشىكىنىڭ ئالدىغا تۇتۇپ تۇرىدۇ. 24 بۇ رەسىم-قانىدىنى ئوزۇڭلار ۋە بالىلىرىگىلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىگە سۈپىتىدە تۇتۇڭلار. 25 سىلەر پەرۋەردىگار ئۆز ۋەدىسى بويىچە سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا بۇ ھېيتلىق ئىبادەتنى تۇتۇڭلار. 26 بالىلىرىگىلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادىتىڭلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» - دەپ سورىسا، 27 سىلەر: «بۇ مىسىرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسىردا ئىسرائىللارنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئالدىغا تۇتۇپ تۇرۇپ، بىزنىڭ ئۆيدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا بولغان «تۇتۇپ كېتىش» قۇربانلىقى بولىدۇ» - دەڭلار. شۇنى ئاڭلىغاندا، خەلق ئېڭىشىپ [خۇداغا] سەجدە قىلدى. 28 ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن ھارۇنغا ئەمر قىلغاندەك ئىش كۆردى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچە بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇۋاتقان ئۇنجىسىدىن تارتىپ زىنداندا يېتىۋاتقان مەھبۇسنىڭ ئۇنجىسىغىچە، مىسىر زېمىنىدىكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى، شۇنداقلا ئۇ ھايۋاناتلارنىڭ تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى. 30 ئادەم ئۆلىگەن بىر مۇتوي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەۋنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋە بارلىق مىسىرلىقلار كېچىدە ئورنىدىن قوپتى؛ مىسىر زېمىنىدا ئىنتايىن قاتتىق پەرياد كۆتۈرۈلدى. 31 پىرەۋن كېچىدە مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: - تۇرۇڭلار، سىلەر ۋە ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ ئېيتقىنىڭلاردەك بېرىپ،

پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلگۇلار! 32 سىلەرنىڭ دېگىنىڭلار بويىچە قوي، ئۆچكە، كالا پادىلەرنىمۇ ئېلىپ كېتىڭلار؛ مەن ئۈچۈنمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەڭلار، - دېدى. 33 مىسىرلىق پۇقرالارمۇ «ھەممىز ئۆلۈپ كەتكۈدەكەن» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىندىن تېز چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكە ئالدىراتتى. 34 خەلق تېخى بولمىغان خېمىرلەرنى ئېلىپ، ئۇنى تەڭنىلەرگە سېلىپ، كىيىم-كېچەكلەرنى بىلەن يۈگەپ، مۇرىلەرگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ مېڭىشتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ تاپلىغىنى بويىچە قىلىپ، مىسىرلىقلاردىن كۈمۈش بۇيۇملار، ئالتۇن بۇيۇملار ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى سوراپ ئېلىشتى. 36 پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىدىن سورىغانلىرىنى بەردى، شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىرلىقلاردىن غەنىمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار بالىلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچە ئەركەك بولۇپ، رامسەستىن چىقىپ، سۈككوت شەھىرىگىچە پىيادە ماڭدى. 38 ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغۇت خەلقىمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ماڭدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپلىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. 39 مىسىردىن ئالغاچ چىققان خېمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسىردا بىردەم-يېرىم دەم تۇرغۇزۇلماي ھەيدەلگىنى ئۈچۈن خېمىر بولمىغاندى، ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن يېمەكلىك تەييارلىۋېلىشقىمۇ ئۆلگۈرەلمىگەندى. 40 ئىسرائىللارنىڭ مىسىردا تۇرغان ۋاقتى جەمئىي تۆت يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. 41 شۇنداق بولدىكى، شۇ تۆت يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ كەتتى. 42 شۇ كۈنى كېچىدە ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىلغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ تۇتۇشى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە پەرۋەردىگارغا ئاتا-ئۇلۇپ، تۇنۇشى

كېرەك. 43 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەندى: - پايخا قوزىسى توغرىسىدىكى بەلگىگە شۇ بولسۇنكى؛ - ھېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. 44 لېكىن ھەركىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قولى بولسا، ئۇ خەتە قىلىنسۇن، ئاندىن ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. 45 ئەمما ئويۇڭلاردا ۋاقىتلىق تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى مەدىكار بۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. 46 گۆشى باشقا بىر ئويگە ئېلىپ چىقىمىغىن؛ بىرلا تۈيدە يېيىلسۇن؛ قوزنىڭ ھېچبىر سۆڭىكى سۇندۇرۇلمىسۇن. 47 پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بۇ ھېيتنى ئۆتكۈزسۇن. 48 ئەگەر سېنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتا پايخا ھېيتىنى ئۆتكۈزۈمەنكى بولسا، ئۇنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئەركەكلىرى خەتە قىلىنسۇن؛ ئاندىن كېلىپ ھېيت ئۆتكۈزسۇن. ئۆزىمىدا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتتە ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. 49 زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئاراڭلاردا تۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن-بەلگىگە بولسۇن. 50 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللىرىنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. 51 شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللىرىنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىنىدىن چىقاردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا: 2 - ئىسرائىللىرى ئارىسىدا بالياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئەركەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنساننىڭ ياكى ھايۋاننىڭ بولسۇن، ماڭا ئاتا پۇقۇدەدەس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، دېگەندى. 3 مۇسا خەلقكە مۇنداق دېدى: - سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇللۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولمىغان نەرسە يېيىلمىسۇن. 4 ئابىب ئېيىنىڭ بۈگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. 5 ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغان، سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى

قانائى، ھىتتى، ئامورى، ھۆي ۋە يەبۇسىلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئايىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى تۇتقىن. 6 يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەڭلار؛ يەتتىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان ھېيت تۇتكۈزۈلسۇن. 7 يەتتە كۈن ئىچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان تېپىلمىسۇن ۋە يا چېگرىلەرنىڭ ئىچىدە ھېچ خېمىرتۇرۇچمۇ كۆرۈنمىسۇن. 8 شۇ كۈنى سەن ئۆز ئوغلوڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشەككۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] تۇتكۈزۈمەن»، دەپ چۈشەندۈرگەن. 9 پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەمىشە ئاغزىڭدىن چۈشەنمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىنى قولىڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشتەك ئەسلىمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. 10 ئەمدى بۇ بەلگىنى يىل-يىل بېكىتىلگەن ۋاقتىدا تۇتقىن. 11 پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قىلغان قەسىمى بويىچە سېنى قانائىلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشنىڭ كېرەك: 12 بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاىپ سۈنۈنسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىكىنىڭ ھەممە تۇنجى ئەركەكلىرىمۇ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپ بولسۇن. 13 ئەمما ئېشەكلەرنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بەرگەن. ئەگەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ بويىنى سۇندۇرۇۋەتكەن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تۇلۇشۇڭ كېرەك. 14 كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلوڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. 15 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار بويى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى

بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئىنساننىڭ بولسۇن، مالىنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالىنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى تۇغۇلغان ئەركەكلىرىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتا پۇرىغانلىقى قىلىپ سۇنمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەر بىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتتى. 16. بۇ بەلگىلىمىنى قولۇڭغا [ئەسلىمە-] بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەگە قاشقىدەك ئەسلىمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بەزى مىسىردىن چىقاردى» - دېگەن. 17. ئەمما پەرەۋن خەلقى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. 18. شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقىنى ئايلاندۇرۇپ، قەزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلىنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. 19. مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى؛ چۈنكى يۈسۈپ ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قەبرىدە اشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار»، دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. 20. ئاندىن ئۇلار سۆڭەكتىن چىقىپ، چۆلىنىڭ چېتىدىكى ئېتىم دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. 21. ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۇرۇكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۇرۇكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە-كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. 22. بۇلۇت تۇرۇكى كۈندۈزى، ئوت تۇرۇكى كېچىسى خەلقنى ئايرىلماي، ئالدىدا يۈرەتتى.

14 پەرۋەردىگار مۇساغا: 2- سەن ئىسرائىللارغا: «سەلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چىدىر تىكىڭلار؛ باتال-زېفوننىڭ ئۆزلىكىدىكى دېڭىزنىڭ بويىدا چىدىر تىكىڭلار»، دېگەن. 3 شۇنىڭ بىلەن پەرەۋن: «ئىسرائىللار زېمىندا ئېزىپ قالدى، چۈنكى ئىچىدە قاملىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ 4 ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پەرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلمەن؛ شۇنداق قىلىپ، مەن پەرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغۇقۇمىنى ئايان قىلمەن؛ ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، - دەيدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. 5 «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلۋىدى، پەرەۋن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قارارىدىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇللۇقتىن قويۇۋەتكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» - دېيىشتى. 6 [پەرەۋن] دەرھال جەڭ ھارۋىسىنى قوشۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. 7 ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىللا تىلغان جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى يىغىۋۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەر بىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. 8 پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قوللىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چىقىپ بولغانىدى. 9 مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پەرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇننى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز بويىغا چىدىر تىكىكەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، باتال-زېفوننىڭ ئۆزلىكىدا ئۇلارغا يېتىشتى. 10 پەرەۋن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىللار يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتتى! شۇنى كۆرگەندە ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، پەرۋەردىگارغا

ندا-پەرياد كۆتۈردى. 11 ئۇلار مۇساغا: - مىسىردا گۈرستان تېپىلماستى، سەن بىزنى چۆلدە ئۆلسۈن دەپ مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كەلدىڭغۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىزگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! 12 مىسىردا تۇرغان ۋاقتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن» دەپ ئېيتىمىغانمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىمىز چۆلگە كېلىپ ئۆلگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! - دېدى. 13 بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: - قورقماي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ بۈگۈن سىلەرگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرسىلەر، چۈنكى سىلەر بۈگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. 14 پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، لېكىن سىلەر بولساڭلار جىم تۇرساڭلارلا بولدى، دېدى. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - نېمىشقا سەن ماڭا پەرياد كۆتۈرسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ بۇيرۇغىن. 16 لېكىن سەن ھاساڭنى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا ئۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۆلگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلىقىمنى ئايان قىلمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، مەن پرەۋن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلىقىمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. 19 ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۇلارنىڭ كەينىگە ئۆتتى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۈۋرۈكىمۇ ئۇلارنىڭ كەينىگە يۆتكىلىپ، 20 مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى، بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى.

بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلىدى. 21 مۇسا
قولنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى؛ پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر
شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى؛ ئۇ سۇنى ياندۇرۇپ
دېڭىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۇلار ئىككىگە بۆلۈندى. 22 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار
دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار بولسا
ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 23 ئەمما مىسىرلىقلار
ئۇلارنى قوغلاپ كېلىۋاتتى - پەرۋەردىگار بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە
ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۇلارنىڭ كەينىدىن دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغىچە كەلدى. 24 تاڭ
ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلوت تۇرۇكىدە تۇرۇپ
مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنغا قارىدى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنغا پارا كەندىچىلىك
چۈشۈردى. 25 ئۇ ئۇلارنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشىنى
مۈشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: - يۈرۈڭلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى
پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشتى.
26 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سۇلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ
جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۇلارنى
چۆكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولۇڭنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتقىن، - دېدى. 27 مۇسا
قولنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزىتىۋېدى، تاڭ ئاتقاندا دېڭىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي
ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈگۈرۈشتى،
پەرۋەردىگار ئۇلارنى دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا موللاق ئاتقۇزدى. 28 سۇ ئەسلىگە
يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئارقىدىن
قوغلاپ دېڭىزغا كىرگەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل قوشۇننى غەرق قىلىۋەتتى؛ ئۇلاردىن
بىرمۇ ساق قالمىدى. 29 لېكىن ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن

مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار ئۇلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 30 شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېڭىزنىڭ بويىدا تۈلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 31 ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگاردىن قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قولى مۇساغا ئىشەندى.

15 شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈيىنى ئېيتتى: - «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەپ كۈي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت ئۇلۇغۇقنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە مىنگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 2 مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياكى ئۆزۈمدۇر؛ ئۇ ماڭا نىجات بولدى؛ ئۇ مېنىڭ تەڭرىمدۇر، مەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيەلەيمەن. 3 پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. 4 پرەۋىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېڭىزدا غەرق قىلىندى. 5 چوڭقۇر سۇلار ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۇلار خۇددى تاشتەك دېڭىز تېڭىگە چۆكۈپ كەتتى. 6 سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، دۈشمەننى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. 7 ئۆز ئۇلۇغۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۆزۈڭگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلىدىك، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانى كۆيدۈرگەن ئوتتەك ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 8 دىمىڭنىڭ نەپىسى بىلەن سۇلار دۇڭ بولۇپ ئورلىدى، جۇشقۇنلىغان دولقۇنلار دۇڭ كەبى تىك تۇردى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۇلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. 9 دۈشمەن دەيدى: «مەن ئۇلارنى قوغلايمەن، يېتىشمەن، ئولجا ئېلىپ ئۆلەشتۈرمەن، ئۇلاردىن

دەردىمى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۇلارنى ئايرىۋېتىپ قىلىمەن». 10 لېكىن سەن نە پىسىڭ بىلەن پۇۋلىدىڭ، دېڭىز ئۇلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۇلار جۇشقۇنلۇق سۇلاردا قوغۇشۇندەك چۆكۈپ كەتتى. 11 ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەڭدىشىڭ بولسۇن؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئىچىدە ئۆز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمدە دەھىبىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك تۇرىدىغان، مۇجىزە-كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولسۇن؟ 12 سەن ئوڭ قولۇڭنى ئۆزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى يۇتۇۋەتتى. 13 لېكىن ئۆزۈڭگە ھەججە مەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ؛ سەن ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتەكلىدىڭ. 14 يات خەلقلەر بۇنى ئاڭلاپ، تىرىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە تۇرۇۋاتقانلارنى تولغاقتەك ئازاب تۇتتى. 15 ئاندىن ئېدومنىڭ ئەمىرلىرى دەككە-دۈككەگە چۈشتى؛ موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولسا، راسا تىترەك باشتى؛ قاناتان زېمىندىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ 16 قورقۇنچ ۋە دەھشەت ئۇلارنى باشتى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۇلار خۇددى تاشتەك مىدىرلىيالمىي قالدى؛ خەلقىڭ تۆتۈپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تۆلەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ تۆتۈپ بولغۇچە. 17 ئۇلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچە تىكەن تىكسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايغا، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايغا، ئى رەب، ئۇلارنى ئېلىپ بارسەن. 18 پەرۋەردىگار ئەبەدىلىككە بەدگىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! 19 چۈنكى پەرۋەردىگار ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېڭىزغا كىرىپ بولدى؛ پەرۋەردىگار دېڭىزنىڭ سۇلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ تۆتۈپ كەتتى». 20 ئاندىن ھارۋىنىڭ ھەدىسى پەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى،

بارلىق قىز-ئاياللارمۇ قولغا داپ ئېلىپ، ئۇسسۇل ئوينىشىپ ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 21 مەريەم ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق كۆيىنى ئوقۇدى: - «پەرۋەردىگارى مەدھىيەلەپ كۆي ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور ئۇلۇغلىقنى كۆرسەتتى؛ ئۇ ئات ۋە مىنگۈچنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى!». 22 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېڭىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۇلار ئۇدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. 23 ئاندىن ئۇلار ماراھقا يېتىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۈيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيىنى ئىچكى بولمايتتى، شۇڭا ئۇ جاينىڭ نامى «ماراھ» دەپ قويۇلغان. 24 ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: - بىز نېمە ئىچمىز؟ - دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 25 ئۇ پەرۋەردىگارىغا پەرياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرىخنى كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرىخ ياغىچىنى ئېلىپ، سۇغا تاشلىۋىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇلارغا ھۆكۈم-بەلگىلەمە بېكىتىپ، ئۇلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: - 26 «ئەگەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، ئەمىرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستۈڭىگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلەرگە شىپالىق بەرگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». 27 ئاندىن ئۇلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە سۇلارنىڭ بويىدا چېدىر تىكتى.

16 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىناينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 3

ئىسرائىللار ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدا تۇتۇرۇۋەتكەن بولسا بولماسمىدى! شۇ يەردە بىز گۆش قايناۋاتقان قازانلارنى چۆرىدەپ ئولتۇرۇپ، تويغۇدەك نان يېمىگەنمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئۆلتۈرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىڭلار! - دېيىشتى. 4 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، مەن ئاسماندىن سىلەرگە نان ياغدۇرغىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقىنى يىغۋالسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۇلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىنايمەن. 5 ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار يىغۋالغانلىرىنى تەييارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، - دېدى. 6 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: - بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە 7 ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى؛ بىزگە كەلسەك، سىلەر يامان گېيىمىزنى قىلىپ غوتۇلداغۇدەك بىز كىم ئىدۇق؟ - دېدى. 8 مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلەرگە يېڭى گۆش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە تويغۇدەك نان بەرگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۇنىڭ يامان گېيىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلەرگە قارىتىلغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارىتىلغاندۇر، - دېدى. 9 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: - سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئېلىڭلار، چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتتى، - دېدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، ئۇلار چۆل تەرەپكە قارىۋىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇپتا

ئايان بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - 12 - مەن
 ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم، ئەمدى ئۇلارغا:
 «گۇگۇمدا سىلەر گۆش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە ناندىن تويۇنسىلەر، شۇنىڭ بىلەن
 سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» - دەپ
 ئېيتتى، دېدى. 13 كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۇدۇنلەر ئوچۇپ كېلىپ،
 چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلەرگە
 شەبەم چۈشكەندى. 14 ئەتراپتا ياتقان شەبەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن،
 مانا، چۆللۈكنىڭ يەر يۈزىدە قاراۋدەك نېپىز، كىچىك-كىچىك يۇمىلاق نەرسىلەر
 تۇراتتى. 15 ئىسرائىللار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىشى ئۈچۈن: -
 بۇ نېمەدۇ؟ - دەپ سوراشتى. مۇسا ئۇلارغا جاۋابەن: - بۇ پەرۋەردىگار سىلەرگە
 ئاتا قىلغان ئوزۇق-تۈلۈكتۇر. 16 پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى،
 «ھەر بىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۇنىڭدىن يىغۇپلىڭلار؛ ھەر بىرىڭلار ئائىلىدىكى
 ئادەم سانغا قاراپ، ھەر بىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقداردا يىغىڭلار؛ ھەر ئادەم
 ئۆز چېدىرىدىكى كىشىلەر ئۈچۈن يىغىڭلار» - دېدى. 17 ئىسرائىللار شۇنداق
 قىلىپ، بەزىسى كۆپرەك، بەزىسى ئازراق يىغۋالدى. 18 ئۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى
 بىلەن ئولچىۋىدى، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتتى، ئاز يىغقانلارنىڭكىمۇ
 كەملىك قىلىدى؛ ھەر بىر كىشى ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقاندى. 19 مۇسا
 ئۇلارغا: - ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنېمىنى ئەتىگە قالدۇرمىسۇن، دېدى. 20
 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛ بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر
 قىسمىنى ئەتىگە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى.
 بۇ ئىش ئۈچۈن مۇسا ئۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. 21 شۇ سەۋەبتىن ئۇلارنىڭ
 ھەر بىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۋالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا

ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. 22 لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار كۈنلۈك ئوزۇقنىڭ ئىككى ھەسسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۈچۈن ئىككى ئومەر مىقداردا يىغۋالدى؛ ئاندىن جامائەت ئەمەللىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. 23 مۇسا ئۇلارغا: - مانا پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ دېگىنى: - ئەتە ئارام كۈنى، پەرۋەردىگارىڭىزغا ئاتالغان مۇقەددەس شابات كۈنى بولدى؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇپ، قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغاننىڭ ھەممىسىنى ئەتىگە ساقلاپ قويۇڭلار، - دېدى. 24 ئۇلار مۇسا بۇرۇغاندەك، ئېشىپ قالغاننى ئەتىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، ئۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. 25 مۇسا ئۇلارغا: - بۇنى بۈگۈن يەڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارىڭىزغا ئاتالغان شابات كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن دالدىن تاپالماسلىرىڭىز. 26 ئالتە كۈن سىلەر يىغساڭلار بولىدۇ، لېكىن يەتتىنچى كۈنى شابات بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈندە ھېچنەمە تېپىلمايدۇ، - دېدى. 27 ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلق تىن بىر نەچچىسى ئوزۇق-تۈلۈك يىغىلى چىقىۋىدى، ھېچنەمە تاپالمىدى. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمەللىرىم ۋە قانۇن-بەلگىلىملىرىمنى تۇتۇشنى رەت قىلىسىلەر؟» 29 مانا، پەرۋەردىگار سىلەرگە شابات كۈنىنى بېكىتىپ بەردى؛ شۇڭا يەتتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئوز ئورنىدا تۇرۇپ، سىرتلارغا چىقىمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، - دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى ئارام ئالدى. 31 ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «ماننا» دەپ ئاتىدى؛ ئۇنىڭ [شەكلى] يۇمغاقسۇت ئۇرۇقىدەك، رەڭگى ئاق بولۇپ، تەمى ھەسەلگە مەلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. 32 مۇسا ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئەمرى شۇكى، - كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلەرگە چۆلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان ناننى كۆرسىتىش ئۈچۈن، ئۇنىڭدىن كۆمۈرەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، ئۇلار ئۈچۈن

ساقلاپ قويۇڭلار، - دېدى. 33 مۇسا ھارۇنغا: - كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرسىتىشكە ساقلاش ئۈچۈن بىر كۆمۈرەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا ماننا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، - دېدى. 34 [كېيىن، ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك كۆمۈرەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قويۇپ قويدى. 35 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللىقلار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «ماننا» يېدى، ئۇلار قاناتان زېمىننىڭ چېگرالىرىغا يەتكۈچە ماننا يېدى. 36 ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» «ئەفە» نىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ، سىن چۆلىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفدىم دېگەن يەرگە كېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى. 2 شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جېدەللىشىپ: - بىزگە ئىچكىلى سۇ بەرگىن! - دېدى. لېكىن مۇسا ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جېدەللىشىسلەر؟ نېمىشقا پەرۋەردىگارنى سىنايسىلەر؟ - دېدى. 3 لېكىن خەلق چاڭقاپ، سۇ تەلەپ قىلىپ، مۇسادىن تاغرىنىپ غوتۇلدېشىپ: - سەن نېمىشقا بىزنى، بالىلىرىمىزنى ۋە مېلىمىزنى ئۆسسۈزلۈك بىلەن ئۆلتۈرۈشكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرۈپ: - بۇ خەلقنى قانداق قىلىسام بولار؟! ئۇلار ھېلىلا مېنى چالما- كېسەك قىلىشى مۇمكىن! - دېدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: - سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئۇرغىنىڭدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ 6 مانا، مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە

ئىچكى سۇ چىقىدۇ، - دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق قىلدى. 7 مۇسا ئىسرائىللىرىنىڭ جېدەللەشكىنى ۋە ئۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا زادى بارمۇ-يوقۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارىنى سىنىغىنى ئۈچۈن، ئۇ يەرنى «ماسساھ» ۋە «مەرىياھ» دەپ ئاتىدى. 8 شۇ چاغدا ئامالەكلەر كېلىپ رەفدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. 9 مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىنىنى قولۇمغا ئېلىپ دۇڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. 10 يەشۇئا مۇسا بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالەكلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر دۇڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. 11 شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قوللىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا، ئامالەك غالىب كېلەتتى. 12 مۇسا ئۇ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرەپىدە، بىرى يەنە بىر تەرەپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى يۈلەپ تۇردى؛ بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى. 13 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: - بىر ئەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاقلىرىغا ئوقۇپ بەر، چۈنكى مەن ئامالەكنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىنمۇ مۇتلەق ئۆچۈرۈۋېتىمەن، دېدى. 15 ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگاھنى ياساپ، نامىنى «پەرۋەردىگار تۇغۇمدۇر» دەپ ئاتىدى. 16 ۋە مۇسا: - ياهىنىڭ تەختى ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: - «پەرۋەردىگار ئەۋلادىتىن ئەۋلاد قىچە ئامالەككە قارشى جەڭ قىلدۇ» دېيىلگەندى، - دېدى.

مۇسانىڭ قېينئاتىسى، يەنى مەدىياننىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ مۇسا ئۈچۈن ھەمدە ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى توغرىلىق ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقارغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. 2 شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينئاتىسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئۆز يېنىغا ئەۋەتۋەتكەن ئايالى زىپورا ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يولغا چىقتى (بىرىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى گەرشوم دەپ قويۇلغانىدى، چۈنكى مۇسا: «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپەر بولۇپ تۇرۇۋاتمەن» دېگەندى. 4 يەنە بىرىنىڭ ئىسمى ئەلئېزەر دەپ قويۇلغانىدى، چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا ياردەمدە بولۇپ، مېنى پەرۋەرنىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەندى). 5 شۇنداق قىلىپ مۇسانىڭ قېينئاتىسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ، مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەن يېرىگە يېتىپ كەلدى. 6 ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: «مانا، مەنكى قېينئاتاڭ يەترو سېنىڭ ئايالىڭنى ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يېنىڭغا كېتىۋاتمەن» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەندى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينئاتىسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم قىلىپ، ئۇنى سۆيىدى. ئۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سورىشىپ چېدىرغا كىردى؛ 8 ئاندىن مۇسا قېينئاتىسىغا ئىسرائىلنىڭ ۋە جىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرۋەن ۋە مىسىرلىقلارغا قىلغان ھەممە ئەمەللىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ يول بويى بېشىغا چۈشكەن جەھەزى-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ ئۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. 9 بۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. 10 يەترو شادلىنىپ: «سەلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ۋە پەرۋەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بولغاي! ئۇ بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 11 مەن پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئىلاھلاردىن

ئۈستۈن تۇرىدىغانلىقىنى ئەمدى بىلىم؛ چۈنكى ئۇ دەل ئۇلار يوغانچىلىق قىلغان
ئىشتا ئۆزىنىڭ ئۇلاردىن ئۈستۈن تۇرىدىغانلىقىنى نامايان قىلدى - دېدى. 12 ئاندىن
مۇسانىڭ قېيىناتىسى يە ترو خۇداغا ئاتا پەرمانى بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە بىرنەچچە
[تەشەككۈر] قۇربانلىقلىرىنى ئېلىپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر
ئاقساقىلى مۇسانىڭ قېيىناتىسى بىلەن بىللە خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تائام يېيىشكە كەلدى.
13 ئەتىسى مۇسا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالەرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى؛
خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكەچە مۇسانىڭ چۆرىسىدە تۇرۇشتى. 14 مۇسانىڭ
قېيىناتىسى ئۇنىڭ خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلەرنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: - سېنىڭ
خەلقىڭ قىلىۋاتقان بۇ ئىشنىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز
ئولتۇرسەن، بارلىق خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكەچە سېنىڭ چۆرەگە
تۇرىدۇ؟ - دېدى. 15 مۇسا قېيىناتىسىغا جاۋاب بېرىپ: - خەلق خۇدادىن يول
ئىزدەشكە مېنىڭ قېيىناتىسىغا كېلىدۇ. 16 قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا
ئۇلار يېنىمغا كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن
ۋە شۇنداقلا خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، - دېدى. 17
مۇسانىڭ قېيىناتىسى ئۇنىڭغا: - بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. 18 سەن جەزمەن
تۈزۈشنى ھەمدە چۆرەگە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويدىسەن؛ چۈنكى بۇ
ئىش ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشەلمەيسەن. 19 ئەمدى
مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرىمەن ۋە [شۇنداق
قىلساڭ،] خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ: - سەن ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا خەلقنىڭ
ۋەكىلى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەرنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ 20 سەن خەلقىگە قانۇن-
بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىپ، ماڭدىغان يولنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ قانداق بۇرچى
بارلىقىنى ئۇقتۇرغىن. 21 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقنىڭ ئارىسىدىن

خۇدادىن قورقىدىغان، نەپسانىيە ئىچىلىكىنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكىبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەيىنلىگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالرىنى سورايدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرسۇن؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى بېجىرسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپىڭنى يېنىكلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. 23 ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇسا، ئۈزۈڭ [ۋەزىپەڭدە] پۈت تىرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقىڭمۇ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دەيدى. 24 مۇسا قېيىنئانىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىنىنىڭ ھەممىسىنى قىلدى. 25 مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكىبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. 26 بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقنىڭ ئىش-دەۋالرىنى سوراپ تۇردى؛ تەسرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يوللايتتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا ئۆزلىرى سورايتتى. 27 ئاندىن مۇسا قېيىنئانىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19 ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۈچىنچى ئېيىنىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئۇلار رەفدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۇدۇلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. 3 مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋېدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دەيدى: - سەن ياقۇپنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن: - 4 «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمنى، شۇنداقلا مەن

سەلەرنى خۇددى بۈركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۈرۈپ ئېلىپ يۈرگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۈزۈڭلار كۆردۈڭلار. 5 ئەمدى سەلەر دەرەھە قەقەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەمدەمنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولسىلەر - چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر - 6 ۋە سەلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 8 خەلقنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: - پەرۋەردىگار بۇيرۇغاننىڭ ھەممىسىگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! - دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىمنى ئاڭلىسۇن، ھەممىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇسامۇ خەلقنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: - سەن خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدۇرغىن. 11 ئۇلار ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن، چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. 12 سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سەلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار ياكى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمەڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۆلتۈرۈلمەي قالمايدۇ؛ 13 ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن ياكى ئوق ئېتىپ ئۆلتۈرۈلسۇن. مەيلى ھايۋان ياكى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» - دەپ ئېيتتى.

لېكىن كاناي ئۇزۇن چېلىنسا، ئۇلار تاغنىڭ تۈۋىگە چىقسۇن، دېدى. 14 مۇسا
 تاغدىن چۈشۈپ خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتا پۇرسەت دەپ
 قىلدى؛ ئۇلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدى. 15 ئاندىن مۇسا خەلققە: - ئۈچىنچى
 كۈنگە تەييار تۇرۇڭلار؛ ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. 16
 ئۈچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يورۇشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرماملار
 گۈلدۈرلەپ، چاقماق چېقىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى،
 زور قاتتىق چېلىنغان كاناينىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. بۇنى كۆرۈپ چىدىرگاھدىكى
 پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىرەپ كەتتى. 17 مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر
 بولۇشقا چىدىرگاھدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇلار كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردى. 18
 پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتتا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل
 تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمداندىن ئورلىگەن ئىس-تۈتەكتەك ئۈستىگە ئورلەپ
 چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. 19 كاناي ئاۋازى بارغانسېرى
 كۈچىيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋىدى، خۇدا ئاڭلاپ ئۈزلۈك ئاۋاز
 بىلەن جاۋاب بەردى. 20 پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوققىسىغا
 چۈشتى؛ ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا
 چىقتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن چۈشۈپ خالايىقىنى ئاڭلايدۇرۇپ:
 ئۇلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمىز» دەپ پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا،
 ئۇلاردىن كۆپ ئادەم ھاللاك بولىدۇ، دەپ ئېيتتى. 22 پەرۋەردىگارغا يېقىن
 كېلەلەيدىغان كاهىنلارمۇ ئۆزلىرىنى ماڭا ئاتا پۇرسەت دەپ قىلسۇن؛ بولمىسا،
 پەرۋەردىگار [سېپىلىنى] بۆسكەندەك ئۇلارغا ھاللاكتە يەتكۈزدۈدۇ، - دېدى. 23
 مۇسا پەرۋەردىگارغا: - خالايىقىنىڭ سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس،
 چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بىزگە قاتتىق ئاڭلايدۇرۇدۇڭ. تاغنى «مۇقەددەس» دەپ

قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىللارنى بېكىتىڭلار، دەپ ئەمر قىلىندى، - دېدى. 24
پەرۋەردىگار مۇساغا: - ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكەن. ئاندىن سەن ھارۋىنى ئېلىپ،
بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ
پاسىلدىن بۆسۈپ ئۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سېپىلىنى] بۆسكەندەك ئۇلارنىڭ
ئۆستىگە چۈشىدۇ، - دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ،
ئۇلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20 خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 مەن
سېنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار
خۇدايىكىدۇرمەن. 3 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىك بولمايدۇ. 4
سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا
بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى
ھېچقانداق ئويما شەكىلنى ياسىما. 5 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئورما ياكى
ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسزلىققا
ھەسسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزلىرىگە،
ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، 6 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە
ئەمرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن.
7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدەكم نامىنى
قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 8 شابات
كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇتقىلى يادىڭدا ساقلىغىن. 9 ئالتە كۈن ئىشلەپ
بارلىق ئىشلىرىڭنى تۈگەتكەن، 10 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا
ئاتالغان شابات كۈنىدۇر؛ سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى
سەن ياكى ئوغۇلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى

بۇقاڭ ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. 11 چۈنكى ئالتە كۈن ئىچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىننى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارىنى ياراتتى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەرىكەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى. 12 ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن تومۇر كۆرسەن. 13 قاتىللىق قىلما. 14 زىنا قىلما. 15 ئوغرىلىق قىلما. 16 قوشناڭ توغرىلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 17 سەن قوشناڭنىڭ توي-ئىمارىتىگە كۆز قىرىڭنى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قۇلغا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كاللىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى ياكى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما. 18 پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرمامىلارنى، چىقىن-يالقۇنلارنى، كانانىڭ ئاۋازى ۋە تاغدىن ئۆرلەپ چىققان ئىس-تۆتەكلەرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى؛ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇشتى 19 ۋە مۇساغا: - بىزگە سەنلا سۆز قىلغايىسەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بىزگە ئۆزى سۆز قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. 20 مۇسا خالا يىققا جاۋابەن: - قورقماڭلار؛ چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، - دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئىچىدە تۇرغان قوبۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلەرگە ئەرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. 23 سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۈمۈشتىن بۇتلار ياسىماڭلار، ياكى تۈزۈڭلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. 24 - سەن مەن ئۈچۈن تۇپراقتىن بىر قۇربانغاھ ياساپ،

شۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-تۆچكە بىلەن كاللىرىڭنى سۇنغىن. ئومۇمەن مەن خەلققە نامىمنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن. 25 - ئەگەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانغاھ ياسىماقچى بولساڭ، يۈنلۈك تاشلاردىن ياسىمىغىن؛ چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تەگكۈزسەڭ، ئۇلار ناپاك بولۇپ قالدۇ. 26 قۇربانغاھمغا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن؛ تۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، - دېدى.

21 - سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: 2 - ئەگەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تۆلەمسىز ھۆر قىلىنسۇن. 3 ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالەتتە ئېلىپ كېلىنكەن بولسا، تەنھا ھالەتتە كەتسۇن. ئايالى بىلەن بىرگە ئېلىپ كېلىنكەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەتسۇن. 4 ئەگەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلىرىنى تۇغۇپ بەرگەن بولسا، ئايال بالىلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كەتسۇن. 5 لېكىن ئەگەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمغا مۇھەببەت بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، 6 ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشكىنىڭ ئالدىدا ياكى ئىشكىنىڭ كېشىكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگىز بىلەن ئۇنىڭ قۇلقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مەڭگۈگە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالدۇ. 7 ئەگەر بىر كىم قىزنى دېدەكلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغاندەك ھۆر قىلىنمىسۇن. 8 ئەگەر ئۆزىگە خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا ياقىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپنىڭ ھەق تۆلەپ ئۇنى ھۆر قىلىشىغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىش ھوقۇقى

بولمايدۇ؛ چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسزلىق قىلغاندۇر. 9 ئەگەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۆز قىزىدەك مۇئامىلە قىلسۇن. 10 ئەگەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ يېمەك-ئىچمىكىنى، كىيىم-كېچىكىنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق بۇرچىنى كېمە يېتىسۇن. 11 ئەگەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلمەي ھۆر بولسۇن. 12 كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ تۇتۇرۇپ قويسا، ئۇمۇ چوقۇم تۇتۇرۇلسۇن. 13 لېكىن ئەگەر ئۇ كىشى [تولگۇچىنىڭ] جېنىنى يايلاپ تۇرۇپ قەستەن تۇتۇرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جايىنى ئورۇنلاشتۇرمىەن. 14 لېكىن ئەگەر بىرسى ئۆز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن تۇتۇرمىەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئەزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە تۇتۇلسۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 15 كىمكى ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىغا قول تەگكۈزسە، چوقۇم تۇتۇرۇلسۇن. 16 كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا ياكى ئۇنىڭ قولىدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزىمەن تۇتۇرۇلۇشى كېرەك. 17 كىمكى ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارىغان بولسا، جەزىمەن تۇتۇرۇلۇشى كېرەك. 18 ئەگەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش ياموشقى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغان بولسا، 19 ئۇ كىشى قوپۇپ ھاسىغا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تۆلەم بېرىپ، ئۇنى داۋالتىپ سەللىمازا ساقايتسۇن. 20 ئەگەر بىرسى قۇلى ياكى دېدىكىنى تايماقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قۇل ياكى دېدەك نەق مەيداندا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلسۇن. 21 لېكىن ئەگەر تايماق

يېڭىچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك تۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجا يېنىنىڭ شەخسى مال-
 مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن. 22 ئەگەر كىشىلەر بىر-
 بىرى بىلەن تۇرۇشۇپ قېلىپ، ھامىلىدار بىر ئايالنى تۇرۇپ سالىسا، ھامىلىدار ئايالدا
 بالىسى بالدۇر تۇغۇلۇشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تۆلەم تەلپى
 بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ جەزىمانە تۆلىسۇن. 23 ئەگەر [ئايال
 ياكى بالا] زىيان-زەخەتكە ئۇچرىغان بولسا، ئۇنداقتا جېنىغا جان، 24 كۆزىگە كۆز،
 چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، 25 كۆيۈككە كۆيۈك، زەخمىگە زەخم،
 كۆككە كۆك تۆلەنسۇن. 26 ئەگەر بىرسى ئۆز قۇل يادىدىكىنىڭ كۆزىنى تۇرۇپ
 ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋە جىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. 27 شۇنىڭدەك بىرسى ئۆز
 قۇلى يادىدىكىنىڭ چىشىنى تۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋە جىدىن ئۇنى ئازاد
 قىلسۇن». 28 ئەگەر بىر كالا بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنى ئۆسۈپ تۇتۇرۇپ قويسا،
 شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنىشى كېرەك، ئۇنىڭ گۆشى بېيىلمىسۇن. لېكىن
 كاللىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. 29 لېكىن بۇ ئۇيىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۆسۈش ئادىتى
 بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۇنى باغلىمىغىنى
 ئۈچۈن ئەر-ئايال كىشىلەرنى ئۆسۈپ تۇتۇرۇپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-
 كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 30 لېكىن ئۇنىڭدىن خۇن
 ھەققى تەلەپ قىلىنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭغا قانچىلىك تۆلەم قويۇلغان بولسا
 شۇنى بەرسۇن. 31 كالدىن ئۆسۈلگۈچى ئوغۇل ياكى قىز بالا بولسا، كاللىنىڭ
 ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. 32 كالا قۇل
 ياكى دېدەكنى ئۆسكەن بولسا، كاللىنىڭ ئىگىسى ئۆسۈلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز
 شەكەل كۈمۈش بەرسۇن؛ ئاندىن كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن. 33 ئەگەر بىرسى بىر
 ئورنىنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ ياكى كولاۋاتقان ئورنىنىڭ ئاغزىنى ياپماي، كالا

ياكى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، 34 ئۇنداقتا ئورنىنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۇنىڭكى بولىدۇ. 35 ئەگەر بىرسىنىڭ كالىسى يەنە بىرسىنىڭ كالىسىنى ئۈسۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. 36 لېكىن كالىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۈسىدىغان ئادىتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىماي قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۈسكۈچى كالىنىڭ ئىگىسى كالىغا كالا تۆلەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۇنىڭ بولىسۇن.

22 ئەگەر بىرسى بىر كالا ياكى قوينى ئوغرىلاپ، ئۇنى سوبىسا ياكى سېتىۋەتسە، ئۇ بىر كالىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تۆلىسۇن. 2 ئوغرى تام تەشكەندە تۇتۇلۇپ قېلىپ، تاياق يەپ ئۆلۈپ قالسا، ئۆلتۈرگۈچىگە خۇن جازاسى كەلمىسۇن. 3 لېكىن شۇ ۋەقە بولغان پەيتتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆلتۈرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلسۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنى تۆلەپ زىيانى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدا بىر نېمە بولمىسا، قۇللۇققا سېتىلىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تۆلىشى كېرەك. 4 ئوغرى تۇتۇلغاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇنىڭ قولىدا تىرىك ھالەتتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 5 ئەگەر بىرسى ئۆز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا ياكى ئۆزۈمزارلىققا ئوتلاشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئوتلاشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرىدىن ياكى ئۆزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 6 ئەگەر ئوت كېتىپ، تىكەنلىككە تۇتۇشىپ كېتىپ، ئاندىن ئۆنچىلەرنى، باش تارتىپ پىشقان زىرائەتنى كۆيدۈرۈپ، پۈتكۈل ئېتىزلىقنى كۆل قىلىۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانى تۆلەپ بەرسۇن. 7 ئەگەر بىرسى قوشنىسىغا پۇل ياكى مال-دۇنياسىنى ئامانەت قىلغان

بولسا، بۇلار تويىدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرى كېيىن تۇتۇلسا، ئۇ ئوغرىلىغىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 8 لېكىن ئوغرى تېپىلمىسا، توي ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 9 ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتتۈرۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار توغرىلۇق بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋاسى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تۆلەپ بەرسۇن. 10 ئەگەر بىرى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي ياكى باشقا بىر چارپايى ئامانەت قىلسا، بۇ ئامانەت مېلى كىشى كۆرمەي تۇلۇپ كەتسە، ياكى زەخمىلەنسە، ياكى ھەيدەپ ئەكىتىلسە، 11 ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەگكۈزگەن يا تەگكۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر قەسەم ئىچۈرۈلسۇن. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قوبۇل قىلسۇن؛ قوشنىسى ئۇنىڭغا تۆلەم تۆلەپ بەرمىسۇن. 12 لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تۆلەپ بەرسۇن. 13 ئەگەر ئۇنى ۋەھشىي ھايۋان بوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ ماننىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق ئۈچۈن كۆرسىتىپ، ئۇنى تۆلەپ بەرمىسىمۇ بولىدۇ. 14 ئەگەر بىرى قوشنىسىدىن بىر ئۇلاغنى ئۆتتە ئېلىپ، ئۇلاغ ئىگىسى يوق يەردە زەخمىلەنسە ياكى ئۆلۈپ قالسا، ئۆتتە ئالغۇچى تولۇق تۆلەپ بەرسۇن. 15 لېكىن ئىگىسى نەق مەيداندا بولسا، ئۆتتە ئالغۇچى تۆلەپ بەرمىسۇن؛ ئۇلاغ ئىجارىگە ئېلىنغان بولسا، ئالغۇچى تۆلەم تۆلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنى ئىجارە تۆلەپ ئەكەلگەن. 16 ئەگەر بىر ئادەم تېخى ياتلىق بولمىغان بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ تويۇقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالسۇن. 17 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى

ئۇنىڭغا بەرگىلى ئۇنىمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ تويلىقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۈمۈش پۇلنى تارازىدا ئۆلچەپ بەرسۇن. 18 جادۇگەر خوتۇنى تىرىك قويىمىغان. 19 ھايۋان بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت تۈتكۈزگەن ھەربىرى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 20 كىم دەكم بىردىنبىر پەرۋەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھقا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالدا كەتكە مەھكۇم قىلىنسۇن. 21 سىلەر مۇمىنلاردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىكەنسىلەر، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خاراھىمەتسىزلىككە ئۇرۇنماڭلار ۋە ياكى ئۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماڭلار. 22 ھەرقانداق تۈل خوتۇن ياكى يېتىم بالىنى خورلىماڭلار. 23 سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ماڭا پەرياد كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ 24 شۇنىڭ بىلەن غەزىپم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۈل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالدۇ. 25 ئەگەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بەرگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاخخورلاردەك مۇئامىلە قىلىمىن؛ ئۇنىڭدىن ئۆسۈم ئالماڭلار. 26 ئەگەر سەن قوشناڭنىڭ چاپىنى گۈرۈگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۇنىڭغا ياندۇرۇپ بەر. 27 چۈنكى چاپىنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ماڭا پەرياد قىلسا، پەريادىنى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. 28 خۇداغا كۆپۈرلۈك قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارغاپ تىللىما. 29 خامنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ تاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆلچىكىڭدىن تاشقىنىدىن ماڭا ھەدىيە سۇنۇشنى ھايال قىلىمىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ماڭا تاتىمىن. 30 كالا بىلەن قويلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق تاتىمىن؛ تۇنجى بالا يەتتە كۈنگىچە تاتىمى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئەمما سەككىزىنچى كۈنى ئۇنى ماڭا تاتاپ سۇنمىن. 31 سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر

بولسىلەر؛ شۇڭا دالادا يىرتقۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى
بېجەڭلار، بەلكى ئۇنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىڭلار.

23 يالغان گەپنى يايىمىغىن ۋە يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان
باسمىغىن. 2 توپقا ئەگىشىپ رەزىل ئىشتا بولما ياكى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق
بەرگەندە توپقا ئەگىشىپ ھەقىقەتنى بۇرمىلىما. 3 كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا
يان باسما. 4 دۈشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى
ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بەر. 5 ئەگەر ساڭا ئۇچ بولغاننىڭ
ئېشىكى يۈكنى كۆتۈرەلمەي يۈكنىڭ ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى ياردەمسىز
تاشلىماي، بەلكى ئۇنىڭغا ياردەملىشىپ ئېشىكىنى قوپۇرۇشۇپ بېرىشنىڭ زۆرۈر. 6
ئاراڭدىكى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. 7 ھەرقانداق ساختا ئىشتىن
ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئۆلتۈرمىگەن؛ چۈنكى
مەن رەزىل ئادەمنى ھەرگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. 8 شۇنىڭدەك ھېچقانداق
پارا بېجە، چۈنكى پارا كۆزى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۆزلىرىنى
بۇرمىلايدۇ. 9 مۇساپىر كىشىلەرگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆزۈڭلار مىسىر زېمىنىدا
مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بولغاچقا، مۇساپىرنىڭ روھى ھالىنى بىلىسىلەر. 10 ئالتە يىل
ئۆز بېرىڭنى تېرىپ، ھوسۇللىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى يەرگە ئارام بېرىپ ئۇنى
بوش قوي؛ خەلقىڭنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يىغىپ يېسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى
جاڭگالدىكى ھايۋانلار يېسۇن؛ شۇنداقلا ئۆزۈمزالىقنىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىڭنىمۇ
شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئىچىدە ئۆز ئىشىڭنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام
ئېلىشنىڭ زۆرۈر. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشەكلەرنىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى
بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى
كۆڭۈل بۆلۈپ ئادا قىل؛ باشقا ئىشلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھەتتا

ئاغزىڭىمۇ چىقىمىسۇن. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت ئۆتكۈزگىن.

15 ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى» نى ئۆتكۈزۈپ، ساڭا ئەمىر قىلغىنىمدەك ئايبى ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن؛ چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققاندىڭ. شۇ ھېيتتا ھېچكىشى ئالدىمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى» نى ئۆتكۈزۈپ، شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يەردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىرىدا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى» نى ئۆتكۈزۈپ، 17 يىلدا ئۈچ قېتىم ئەركەكلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ماڭا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىر تۇرۇپ سېلىنغان نان بىلەن سۇمىغىن؛ ھېيت قۇربانلىقنىڭ يىغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئەتىگىچە ساقلىما. 19 زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگارىڭ خۇدايىڭنىڭ تويىگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساڭا تەييارلىغان يەرگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتمەن. 21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۈزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تەگمە، بولمىسا، ئۇ ئىتتە تىسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدۇر. 22 لېكىن ئەگەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق بۇيرۇغانلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىڭگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىڭگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتىي، پەرزىي، قاناتانىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش تۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [بۇلىرىنى] ئۈزۈل-كېسىل چىقىۋەت، بۇت تۇۋرۇكلارنى ئۈزۈل-كېسىل كۆكۈم-

تالغان قىلىۋات، 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ ئان بىلەن سۈيۈڭلارنى بەرىكەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى ئاراڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا بويىدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى تۇغماس ھېچبىر ئايال ياكى چارپاي بولمايدۇ؛ ئومرۇڭنىڭ كۈنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىمنى ئەۋەتمەن، قايسى تائىپىگە يېقىنلاشساڭ شۇلارنى پارا كەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھىۋىيلار، قاناتانبايلار ۋە ھىتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتمەن. 29 ئەمما زېمىنىڭ خارابىلىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇپ ساڭا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدىۋەتمەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىنى [پۈتۈنلەي] مېراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ تۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگرىلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىنلەرنىڭ دېڭىزغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەرياسىغىچە بېكىتمەن؛ چۈنكى زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدىۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشكە ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. 33 ئۇلارنىڭ سېنى ئالدىڭدا گۇناھقا ياتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي تۇرغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساڭا تۇزاق بولىدۇ.

24 ئۇ مۇساغا يەنە: «سەن بېرىپ، ئوزۇڭ بىلەن بىللە ھارۇن، ناداب، ئابھۇنى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا تۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. 2 پەقەت مۇساللا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن؛ باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق

ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۈستىگە چىقىمىسۇن، - دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالا يىققا دەپ بەردى؛ پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: - پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرىلەپ، ئەتىسى سەھەر قوپۇپ تاغنىڭ تۆۋىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۈۋرۈكنى تىكلدى. 5 يەنە ئىسرائىلنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىرنەچچە تورپاقنىمۇ سويۇپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قاننىڭ يېرىمىنى قاچىلارغا قاچىلىدى، يەنە يېرىمىنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: - پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! - دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قاننى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: - مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، ناداب ۋە ئابھۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقتىن ياسالغان نەپىس پاياندازدەك، ئاسمان گۈمبىزىدەك سۈپۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ مۆتۈرلىرىگە قول تەگكۈزمىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: - تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساڭا ئۇلارغا تۈگىتىشكە تاش تاختايلىرىنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-ئەمرنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، ياردەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماڭدى. مۇسا

خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. 14 ئۇ ئاۋۋال ئاقساقاللارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ؛ ئەگەر بىرسىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن مۇسانى چاقىردى؛ 17 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسىنىڭ قىياپىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆز ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممى يۇتقۇچى ئوتتەك كۆرۈندى. 18 مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتتىن، ئۇلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» نى كەلتۈرسۇن؛ كىمىنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۇنۇشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۇنۇلدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. 3 سىلەر ئۇلاردىن تاپشۇرۇۋالدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: - ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 4 كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاناپ رەخت، تىۋىت، 5 قىزىل بويالغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى، ئاكاڭسىيە ياغىچى، 6 چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسھەلەش مېيى» ۋە خۇشبوۋى ئۈچۈن خۇشبوۋى دورا-دەرمەكلەر، 7 ئەفود بىلەن «قوشىن» غا ئورنىتىلدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. 8 مېنىڭ ئۆزلىرى ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [شۇلاردىن] ماڭا بىر مۇقەددەس تۇرالغۇنى ياسىسۇن. 9 ئۇنى مەن ساڭا بارلىق كۆرسەتمە كىچى بولغىنىغا ئاساسەن، يەنى ئىبادەت چىدىرىنىڭ نۇسخىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلارنىڭ نۇسخىسىغا ئويۇنۇشقا قىلىپ ياساڭلار. 10 ئۇلار ئاكاڭسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۈزۈنلۈكى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز

بولسۇن. 11 سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار. 12 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇرۇپ، تۆت چېتىغا بېكىتكىن. بىر تەرەپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرەپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. 13 سەن ھەم ئاكىسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ 14 ئاندىن ساندۇق ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ قويغىن. 15 بالداقلار ھەممىشە ساندۇقتىكى ھالقا تۇرسۇن؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلىدۇ. 16 مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. 17 ساندۇقنىڭ [ياپقۇچى سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىغىن. 18 ئىككى كېرۋىنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىغىن. ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرەپىگە ئورناتقىن. 19 بىر كېرۋىنى بىر تەرەپىگە، يەنە بىر كېرۋىنى يەنە بىر تەرەپىگە ئورناتىش ئۈچۈن ياسىغىن. ئىككى تەرەپىدىكى كېرۋىنلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلىڭلار. 20 كېرۋىنلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۇن، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى ياپسۇن؛ كېرۋىنلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلسۇن. 21 سەن كافارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. 22 مەن شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشمەن؛ كافارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۋىننىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ ساڭا ئىسرائىللارغا يەتكۈزۈشكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلەرنى توغرىسىدا سۆز قىلىمەن. 23 ھەم ئاكىسىيە ياغىچىدىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شېرە ياسىغىن. 24 ئۇنى ساپ ئالتۇن

بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقار.
25 سەن شىرەنىڭ چۆرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛ بۇ لەۋنىڭ
چۆرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. 26 سەن ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقاقا
ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتقىن. 27 شىرەنى
كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئۆتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۇن.
28 بالداقلارنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۇلار
ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. 29 شىرەگە يانداپ لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە «شاراب
ھەدىيەلىرى»نى چاچىدىغان قەدەھلەرنى ياسىغىن؛ ئۇلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن.
30 مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا سەن شىرەگە ھەممىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. 31
سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛
چىراغداننىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چېچەكلەرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن
سوقۇلسۇن. 32 چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلسۇن -
چىراغداننىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغداننىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە
چىقىرىلسۇن؛ 33 بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە
چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچىدە بادام
گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا
چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. 34 چىراغداننىڭ [غولىدىن]
بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلسۇن.
35 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى]
ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر
غۇنچە بولسۇن؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى شۇنداق
بولسۇن. 36 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە

قىلىنسۇن - بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. 37 سەن چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار ئۇدۇلغا يورۇق چۈشۈرەلشى ئۈچۈن ئۈستى تەرەپكە ئورنىتىلسۇن. 38 ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلەرى ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 39 چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. 40 ساڭا تاغدا ئايدان قىلىنغان نۇسخا بويىچە بۇلارنى ئىپتىيات بىلەن ياسىغىن.

26 مۇقەددەس چىدىرنى ئون پارچە يوپۇقتىن ياساتقىن؛ يوپۇقلار نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چۆرە قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقارغۇزغىن. 2 ھەر بىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەر بىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 3 يوپۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن، قالغان بەش يوپۇق ھەم بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن. 4 سەن ئۇلارنى چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرەپىگە رەڭگى كۆك ئىزمە قاندىغىن، شۇنىڭدەك ئۇلارنى چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرەپىگىمۇ ھەم شۇنداق قىلغىن. 5 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قاندىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قاندىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇ ئۇدۇل بولسۇن. 6 مۇقەددەس چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرغىن. 7 مۇقەددەس چىدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۈچكە تۈتىدىن يوپۇقلارنى ياسىغىن؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىغىن. 8 يوپۇقلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن. 9 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلار بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلار بىر قىلىپ،

ئالتىنچى يوپۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلىتىپ قويغىن. 10 سەن بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قىلىغىن. 11 سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئىزمىلەرگە ئۆتكۈزۈپ ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويغىن. 12 لېكىن يوپۇقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. 13 چېدىر يوپۇقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ بويىدىن ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] ياپسۇن. 14 بۇنىڭدىن باشقا، چېدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ ياپقىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلىق تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىغىن. 15 مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكا تىسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىگىن. 16 ھەر بىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 17 ھەر بىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۇرۇمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. 18 چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرەپكە تىكلىگىن؛ 19 بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۆمۈشتىن قىرىق تەڭلىك ياسىغىن؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەڭلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەڭلىك ياسىغىن. 20 شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ 21 بۇلارنىڭ قىرىق تەڭلىكى كۆمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەڭلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەڭلىك ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن. 22

چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلەنگەن. 23
چېدىرنىڭ كەينى تەرەپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقان. 24 بۇ
[بۇلۇڭ تاختايلرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] ئۆزئارا
چېتىشتۈرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ،
ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. 25 ئارقا تەرەپتە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ
كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بولدى، بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك،
يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بولدى. 26 بۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكىسىيە
ياغىچىدىن بالداق ياسىغان؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 27
چېدىرنىڭ ئۇ تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرەپىدىكى
تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى ياسىغان. 28
تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن.
29 تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۆتكۈزۈلدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن
ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغان. 30 چېدىرنى ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان
نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلەنگەن. 31 سەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك،
سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغان؛ ئۇنى چېۋەر
قوللار كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقسۇن. 32
ئۇنى ئاكىسىيە ياغىچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغان. بۇ خادىلار ئالتۇن
بىلەن قاپلانمىسۇن، ھەربىرنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان
تۆت تەگلىككە ئورنىتىلسۇن. 33 پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمەكلەرگە ئېسىلىپ
ساڭگىلىتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۈكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ يەرگە كەلتۈرۈپ،
پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگەن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس
جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. 34

ئاندىن سەن « كافارەت تەختى » نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم- گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. 35 شەرە بولسا پەردىنىڭ تېشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانى شەرەنىڭ ئۇدۇلىغا، چىدىرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە قويغىن؛ شەرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. 36 بۇنىڭدىن باشقا سەن چىدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل ياپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. 37 بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكتاسىيە ياغىچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەرىرىنىڭ ئالتۇن ئېلىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تەگلىكى مىستىن قۇيۇپ تەييارلاقتىن.

27 سەن قۇربانگاھنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. 2 ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 3 قۇربانگاھنىڭ ياغ [ۋە كۆلىنى] ئېلىشقا داسلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈرچەكلەرنى، كوربالارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. 4 قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن؛ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە تۆت مىس ھالقا ياساپ بېكىتىپ قويغىن. 5 شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 6 قۇربانگاھقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكتاسىيە ياغىچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 7 قۇربانگاھنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھالقىلارغا تۆتكۈزۈپ قويغىن. 8 قۇربانگاھنى تاختايلىرىدىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساڭا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە [ھۈنەرۋەنلەر] تەييار

قىلسۇن. 9 مۇقەددەس چىدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىغىن. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 12 ھويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تەگلىكى بولسۇن. 13 ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز بولسۇن. 14 بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. 15 يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. 16 ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز كېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپىلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن تۆت تەگلىكى بولسۇن. 17 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى كۈمۈشتىن، تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 18 ھويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى ھەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 19 مۇقەددەس چىدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان

بارلىق ئەسۋاب-سايماڭلىرى ھەمدە بارلىق مىق-قوزۇقلىرى، شۇنداقلا ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. 20- چىراغنىڭ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ ماينى قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. 21 جامائەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغۇزۇش ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىسىمە بولسۇن.

28 سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ناداب، ئابھۇ، ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن يېنىڭغا كەلتۈرگىن. 2 ئاكاڭ ھارۇنغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس كىيىملەرنى تەييارلىغىن. 3 ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى ئالاھىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. 4 ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر مۇنۇلاردىن ئىبارەت: - بىر قوشپىن، بىر ئەفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر خالتا كۆڭلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىسۇن. 5 ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپىلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەخت ئىشلىتىلسۇن؛ 6 ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپىلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەرنى تەييارلاپ، چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. 7 ئەفودنىڭ ئىككى

بېشىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن.

8 ئەفودنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. 9 ئىككى ئاق ھېقىقى تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئويدۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ ناملىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغۇلۇش تەرتىپى بويىچە پۈتۈلسۇن. 11 خۇددى ياقۇت نەقىشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۆھۈر ئويۇلغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن ياسالغان كۆزلۈككە بېكىتىلسۇن. 12 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغۇزغىن؛ شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ناملىرىنى ئەسلىمە سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 بۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە ئىككى كۆزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شۇندەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلمە زەنجىرلەر كۆزلۈكلەرگە بېكىتىلسۇن. 15 «ھۆكۈم قوشىپ» نى چۆرەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغان، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. 16 ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. 17 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: - بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەت ئورنىتىلسۇن؛ 18 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ 19 ئۈچىنچى قاتارغا سۆسۈن ياقۇت، پېروزا ۋە سۆسۈن كۋارتس ئورنىتىلسۇن؛ 20 تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت،

ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈك ئىچىگە ئورنىتلسۇن. 21 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھور ئويغاندەك ھەر بىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلسۇن. 22 قوشىنغا شۇ يىلىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. 23 قوشىنغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكەن، 24 ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۆتكۈزۈپ، 25 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۈچىنى ئىككى كۆزلۈككە بېكىتىپ، [كۆزلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۈرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 بۇنىڭدىن باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىننىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكەن؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئىچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۈرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى ئەفودقا ئۆلىنىدىغان جايغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىز رەك قىلىپ بېكىتكەن. 28 قوشىننىڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىننىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشىننىڭ ھالقىسىنى كۆك شۇينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. 29 شۇنداق قىلغاندا، ھارۇن مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشىننى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئەسلىمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كىرگەندە، ئۆرم بىلەن تۆمۈم ئۇنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، بۇلارنى ھۆكۈم قوشىننىڭ ئىچىگە ئالغىن؛ مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق

ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفوندىڭ [ئىچىدىكى] تونى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن. 32 تونىڭ باشقا كىيىلىدىغان تۈشۈكى دەل ئوتتۇرىسىدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى باپكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش چۆرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاسقىن ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، چۆرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىڭ ئېتىكىنىڭ پۈتكۈل چۆرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار... بېكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونى كىيىسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە، ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالدى. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نەپىس بىر ئوتۇغاتنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۆھۈرگە نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن سەللىسىگە چىگىكىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ پېشانىسىدە تۇرسۇن. بۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن ئوتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 بۇنىڭدىن باشقا ئاق كاناپ رەختتىن بىر كۆڭلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاناپ رەختتىن توقۇلغان بىر سەللە تەييارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا خالتا كۆڭلەكلەرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار

ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن. 41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيىدۈرگەن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىدا كەسنىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسھەلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاناپ رەختتىن تامبال ئەتتۈرگەن؛ ئۇ بېلىدىن يوتىسىغىچە يېپىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ياكى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار گۇناھكار بولۇپ تۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالنى] كىيۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسلىلىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولسۇن.

29 ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، كەسنىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: - سەن بىر ياش ئەركەك تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى بېجىم بولسۇن) 2 ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسھەلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلارنى تەييارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇنىدىن قىلغىن؛ 3 نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگەن. 4 سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇنغا خالتا كۆڭلەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيىدۈرگەن، قوشىنى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋېغىنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى يۈگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئوتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسھەلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى مەسھەلەنگەن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالتا كۆڭلەكلەرنى كىيىدۈرگەن؛ 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۇن

ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز يۆكەرنى كىلدۈرگەن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە بويىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەيىنلىگەن. 10 – سەن تورپاقنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەن؛ ئېلىپ كەلگەننىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يېنىدا بوغۇزلىغەن؛ 12 تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ، قالغان قاننىڭ ھەممىسىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويغەن. 13 ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايىنى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى يۈرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايى ئاجرىتىپ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگەن. 14 تورپاقنىڭ گۆشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چىدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتكەن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولدۇ. 15 ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ كەلگەن؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ 16 ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكەن. 17 قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئىچ قارى بىلەن پاچاقلارنى يۇيۇپ، ئۇلارنى گۆش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، 18 پۈتۈن قوچقارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگەن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق – ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يەتكۈزىدىغان ھەدىيە بولدۇ. 19 كېيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويسۇن. 20 ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ

يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئوڭ قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۈركەپ قويغىن، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكەن. 21 ئاندىن قۇربانگاھ ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسەلەش مېيدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان بولدى. 22 ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قۇيرۇق مېيى، ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان بارلىق ماي، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا ماي، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ماينى چىقار ھەمدە ئوڭ ئارقا پۇتىنى ئالغىن - (چۈنكى بۇ قوچقار كاھىنلىققا تىكلەش [قۇربانلىقىغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) - 23 - بۇنىڭدىن باشقا سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قويۇلغان پېتىر نان سېۋىتىدىن بىر گېردىنى، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پېتىر ھەمەك ئاندىن بىرنى ئېلىپ، 24 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇننىڭ قوللىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاقتۇرغىن. 25 ئاندىن سەن بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈرگىن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولدى. 26 سەن ھارۇننى كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ توشىنى ئېلىپ «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلاڭلاقتىن؛ بۇ سېنىڭ ئۆلۈشۈڭ بولدى. 27 شۇنىڭدەك، سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پۇلاڭلىتىلغان توشى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېگىز كۆتۈرۈپ پۇلاڭلىتىلغان ئارقا پۇتىنى، يەنى

ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان شۇ ئۆلۈشلەرنى «مۇقەددەس» دەپ ئايرىپ بېكىتكەن. 28 شۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىلەر ئەبەدىي بەلگىگە بويىچە ئىسرائىل تەرىپىدىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان نېسۋە بولدى؛ چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. بۇلار ئىسرائىل تەرىپىدىن سۇنۇلدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن ئايرىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ئاتا پۇتى «ئېگىز كۆتۈرگەن ھەدىيە» سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولدى. 29 ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كىيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلدى. ئۇلار مەسھلىنىپ، كاھىنلىققا تەييارلىنىشقا تەييارلانغاندا شۇ كىيىملەرنى كىيىش. 30 ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چىدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە خىزمەتكە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۇدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرسۇن. 31 سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ 32 ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۆشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېسۇن؛ 33 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەييارلىنىشىدا خۇداغا ئاتا پۇتى قىلىنغاندا كافارەتكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېسۇن، لېكىن بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى بۇنىڭدىن ھېچنەمىنى يېمەسۇن. 34 ئەگەر كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىق گۆشىدىن ياكى ناندىن ئەتىگە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغاننى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەت؛ بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېمەسۇن. 35 سەن شۇ تەرىقىدە ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۇدا يەتتە كۈنگىچە ئۇلارنى كاھىنلىققا تىكلەش ۋە زىپىسىنى ئادا قىلغىن. 36 ھەر كۈنى كافارەت قىلىنىشقا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۆزىنى گۇناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈمۇ كافارەت كەلتۈرگەن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەپىۋن مېيى بىلەن

مەسھەلگەن. 37 يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ،
ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى»
ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا تەگكەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 38 مانا،
قۇربانگاھتا ھەمىشە سۇندىغانلىرىڭ مۇنۇلار: - ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى
قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. 39 بىرىنى ئەتىگەندە، يەنە بىرىنى گۈگۈمدا قۇربانلىق
قىلىپ سۇنغىن. 40 بىرىنى قوزا بىلەن بىرگە زەيتۇن مېيدىن بىر ھىنىڭ تۆتىن
بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي ئۇندىن [ئەفھنىڭ] ئۇندىن بىرى ۋە يەنە شاراب
ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆتىن بىر ھىن شاراب قۇشۇپ سۇنۇلسۇن. 41 ئىككىنچى
قوزىنى گۈگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىڭىدەك، خۇشبۇي بولۇشى
ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيە ۋە
شاراب ھەدىيە بىلەن قۇشۇپ سۇنغىن. 42 شۇ تەرىقىدە بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق
نەسلىدىن-نەسلىگە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا
تۆتكۈزۈلۈپ داۋىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [پەرۋەردىگار] شۇ يەردە سىلەر بىلەن
كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. 43 شۇنىڭدەك مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار
بىلەن ئۇچرىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ شان-شەرىپ بىلەن مۇقەددەس
قىلىندۇ. 44 مەن جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى ئۈزۈمگە ئاتاپ مۇقەددەس
قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ ئۈزۈمگە كاهىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ
مۇقەددەس قىلىمەن. 45 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان
قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن. 46 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا
ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى
پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدۈرۈپ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردۇرمەن.

سەن يەنە خۇشبۇي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياساتقىن؛
ئۇنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن تەييارلىغىن. 2 ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز،
كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى]
مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. 3 سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ
ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇڭگۈزلەرنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ
ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقارغىن. 4 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن
ئىككى ھالقاساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا
ئۇدۇلمۇتۇدۇل بېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن
بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 بالداقلىرىنى ئاكتىسىيە
ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 6 خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق
ساندۇقىنىڭ ئۇدۇلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن كۆرىشىدىغان
جاي بولغان ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنىڭ ئۇدۇلىغا
قويغىن. 7 ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇي ئەتىرىنى ياندۇرسۇن؛ ھەر
كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى پەزىلىگى كەلگەندە، خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. 8
شۇنىڭدەك ھارۇن گۇۋاھلىق چىراغلارنى تىزىپ ياققاندا، خۇشبۇي ياندۇرسۇن.
شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدا نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇي ھەمىشە
ئۆچۈرۈلمەي يېنىق بولىدۇ. 9 سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە نەھىچقانداق غەيرى خۇشبۇي
ياندۇرماڭلار، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيە سۇنماڭلار، شۇنداقلا
ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق شاراب ھەدىيەنى تۆكمەڭلار. 10 ھەر يىلدا ھارۇن بىر
قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ] مۇڭگۈزلەرگە كافارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كافارەت
كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن.
نەسىلدىن-نەسىلگە شۇنداق قىلىڭلار؛ بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەرۋەردىگارىغا «ئەڭ

مۇقەددەس» ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىندۇر. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دەيدى: - 12 سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانغىنىڭدا، ئۇلارنىڭ سانلىشى ۋە جىدىن ئارىسىغا بالا يىتاپەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى سانغىنىڭدا ھەربىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كافارەت پۇلى تاپشۇرسۇن. 13 رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن تۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بېرىشى كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە يېرىم شەكەل بەرسۇن (بىر شەكەل يىگىرمە گىراھقا باراۋەر كېلىدۇ). بۇ يېرىم شەكەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. 14 رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن تۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش ياكى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. 15 ئۆز جېنىڭلارغا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىڭلاردا باي كىشى يېرىم شەكەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ يېرىم شەكەلدىن كەم بەرمىسۇن. 16 سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كافارەت پۇلىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ پۇل ئىسرائىللارغا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلىمە سۈپىتىدە جېنىڭلارغا كافارەت كەلتۈرىدىغان بولىدۇ. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دەيدى: - 18 سەن يۇيۇنۇشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يوغان] بىر داس ۋە ئۇنىڭغا مىستىن بىر تەڭلىك ياساتقىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 19 ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن. 20 ئۇلار جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ئۆلمەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى يۇيۇشى كېرەك؛ ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق ئاتىلىدىغان قۇربانلىق سۇنماقچى بولغىنىدەمۇ، شۇنداق قىلسۇن. 21 ئۇلار ئۆلمەسلىكى

ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزى ۋە ئۇنىڭ نەسلىلىرى
ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا
مۇنداق دېدى: - 23 سەن ھەممىدىن ئېسىل خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەردىن تەييارلا،
يەنى مۇرمەككى سۇيۇقلۇقىدىن بەش يۈز شەكەل، دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك
شەكەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شەكەل، 24 قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز
شەكەل ئېلىپ (بۇ ئۆلچەملەر مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە
بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيدىنىمۇ بىر ھىن تەييارلا؛ 25 بۇ دورا-دەرمەكلەر بىلەن مەسھ
قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس ماي - ئەتىرچى چىقارغاندەك بىر خۇشبۇي ماي
چىقارغۇزغىن. بۇ «مۇقەددەس مەسھەش مېيى» بولىدۇ. 26 سەن ئۇنىڭ بىلەن
جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، 27 شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-
قۇچىلىرىنى، چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھىنى، 28 كۆيۈرمە
قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى
مەسھەلگىن؛ 29 سەن شۇ تەرىزدە ئۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا
مۇقەددەس قىلغىن. ئۇلارغا تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ.
30 ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماگا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن
مەسھەپ مۇقەددەس قىلغىن. 31 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتتىن: - بۇ
ماي ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماگا ئاتالغان مۇقەددەس مەسھەش مېيى بولىدۇ.
32 ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قۇيسا بولمايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ياكى
تەركىبى ئوخشىشىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىماڭلار. ئۇ مۇقەددەس بولغىنى
ئۈچۈن سىلەرگىمۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 33 كىمكى تەركىبى شۇنىڭغا
ئوخشايدىغان ماي تەكشىدە، ياكى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز خەلقى
ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 34 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - سەن

خۇشبۇي دورا-دەرمەكلەر، يەنى خۇشبۇي يېلەم، دېڭىز قۇلۇسى مېيى، ئاق دېۋرقاي ۋە ساپ مەستىكى تەييارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش مىقداردا بولسۇن؛ 35 خۇددى ئەتىرىچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى تەكشۈپ خۇشبۇي ياسىغىن؛ ئۇ تۇزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس پۇراقلىق ئەتىر بولسۇن. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، تالقاندەك ئوبدان ئېزىپ، جامائەت چىدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] تۇدۇلغا، يەنى مەن سىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جاينىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلەرگە پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا ھېسابلىنسۇن. 37 سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇينىڭ رېتسىپى بىلەن تۈزۈكلەرغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇينى ياسىۋالساڭلار بولمايدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ئېيتقاندا پەرۋەردىگارىغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولسۇن. 38 كىمكى ئۇنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇينى ياسىسا، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىانسۇن.

31 پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: - 2 مانا، مەن ئۆزۈم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۆرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ 3 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا داناللىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 4 تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 5 ياقتۇلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، ئۇلارنى زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. 6 شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىسماقنىڭ ئوغلى ئوھولياينى ئۇنىڭغا ياردەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىلەرنىڭ

كۆڭلگە تېخىمۇ ئەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى، چېدىرىنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، 8 شەرە بىلەن ئۇنىڭ قاچا-قۇچلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيىگاھنى، 9 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دەپسى بىلەن ئۇنىڭ تەڭلىكىنى ياسىيالايدىغان، 10 خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، 11 مەسەلەش مېپى ۋە مۇقەددەس جايغا تەييارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەردىن خۇشبۇيىنى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمىر قىلغىنىم بويىچە ئۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈردى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمىر قىلىپ مۇنداق دېدى: - 13 سەن ئىسرائىللارغا ئەمىر قىلىپ ئۇلارغا: «سەلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى چوقۇم تۇتۇڭلار؛ چۈنكى بۇلار سەلەرنىڭ تۇتۇڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن بىلەن سەلەرنىڭ ئوتتۇراڭلاردىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. 14 شابات كۈنى سەلەرگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى ئۈچۈن، ئۇنى تۇتۇڭلار؛ كىمكى ئۇنى بۇزسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلىسا بولمايدۇ؛ بەرھەق، كىمكى ئۇ كۈندە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن. 15 ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ كىمكى شابات كۈنىدە بىرەر ئىش قىلسا، ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلىسا بولمايدۇ. 16 ئىسرائىللار شابات كۈنىنى تۇتۇشى كېرەك؛ ئۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە ئۇنى ئەۋلادىتىن ئەۋلادىچە تۇتسۇن. 17 بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار

ئالتە كۈن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىننى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈندە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقانىدى»، - دېگەن. 18 خۇدا سىناي تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۈكۈم-گۇۋاھلىق تاختىيىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايلا تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن ئۇلارغا پۈتۈلگەندى.

32 خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەي ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يىغىلىپ ئۇنىڭغا: - سەن قويۇپ، بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن ھېلىقى كىشىگە نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمىز، - دېيىشتى. 2 ھارۇن ئۇلارغا: - خوتۇنلىرىڭلار بىلەن ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنىڭ قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ، مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل خەلق ئۆز قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ ھارۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 4 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ، ئىسكىنە بىلەن قۇيما بىر موزايىنى ياساتقۇزدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: - ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار مانا بۇدۇر! - دېيىشتى. 5 ھارۇن ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭ ئالدىدا بىر قۇربانغاھنى ياسىتىپ ئاندىن: «ئەتە پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ھېيت ئۆتكۈزۈلدى»، دەپ ئېلان قىلدى. 6 ئەتىسى ئۇلار سەھەر قوپۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىمۇ كەلتۈردى، ئاندىن خالايق ئولتۇرۇپ يەپ-ئىچىشتى، قوپۇپ ئەيش-ئىشرەت قىلدى. 7 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئورنۇڭدىن تۇر، تېزدىن پەسكە چۈشكىن! چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭ بۇزۇقچىلىققا بېرىلىپ كەتتى. 8 مەن ئۇلارغا بۇيرۇغان يولدىن شۇنچە تېزلا چەتتەپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن بىر قۇيما موزايىنى ياساپ، ئۇنىڭغا چوقۇنۇپ قۇربانلىق كەلتۈرۈشتى ھەمدە: «ئەي ئىسرائىل،

سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭ مانا شۇدۇر!»، دېيىشتى، -
دېدى. 9 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: - مانا، بۇ خەلقنى كۆرۈپ قويدۇم؛ مانا،
ئۇلار دەرۋەقە بويىنى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 10 ئەمدى مېنى توسما، مەن غەزەپ
ئوتۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن؛ ئاندىن سېنى ئۇلۇغ
بىر ئەل قىلىمەن، - دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئوتۇنۇپ
ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى: - ئەي پەرۋەردىگار، نېمىشقا سەن غەزەپ ئوتۇڭنى
ئۆزۈڭ زور قۇدرەت ۋە كۈچلۈك قول بىلەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن
خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرسەن؟ 12 مىسىرلىقلار مازاق قىلىپ: - ئۇلارنىڭ
بېشىغا بالا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى تاغلارنىڭ ئۈستىدە تولىتۇرۇپ يەر يۈزىدىن
يوقىتىش ئۈچۈن، [ئۇلارنىڭ خۇداسى] ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى، - دېيىشىۋاتىمۇ؟
ئۆز ئوتلۇق غەزىپىڭدىن يېنىپ، ئۆز خەلقىگە بالا يېتاپەت كەلتۈرۈش نىيىتىڭدىن
يانغايىسەن! 13 ئۆز قۇللارنىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنى ياد قىلغىن؛ سەن ئۇلارغا
قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: «نەسلىڭلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتىمەن،
ئۆزۈم ئۇنىڭ توغرىسىدا سۆزلىگەن مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى نەسلىڭلارغا بېرىمەن،
ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان بولىدۇ» دېگەندىكىمۇ، - دېدى. 14
شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە: «بالا يېتاپەت چۈشۈرمەن»
دېگەن نىيىتىدىن ياندى. 15 مۇسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق
تاختىيىنى قولغا ئېلىپ تاغدىن چۈشتى. تاختايلىرىنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۆزلەر
پۈتۈلگەندى، ئۇ يۈزىگىمۇ، بۇ يۈزىگىمۇ پۈتۈكلۈك ئىدى. 16 بۇ تاختايلىرى بولسا
خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ ياسىغىنى، پۈتۈلگەنلىرى بولسا خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ پۈتكىنى ئىدى،
ئۇ تاختايلىرىغا ئويۇلغانىدى. 17 يەشۇئا خەلقىنىڭ كۆتۈرگەن چوقان-سۈرەنلىرىنى،
ۋارقىراشلىرىنى ئاڭلاپ مۇساغا: - چېدىرگاھدىن جەڭنىڭ خىتابى چىقىۋاتىدۇ،

دېدى. 18 لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئاڭلىنىۋاتقان ئاۋاز نە نۇسرەت تەنتەنسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى ناخشا-كۆي ساداسى! -

دېدى. 19 مۇسا چېدىرگاھغا يېقىن كېلىپ، موزايى ۋە جامائەتنىڭ ئۇسسۇلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختايلىرىنى قولدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۈۋىدە چېقىۋەتتى. 20 ئاندىن ئۇلار ياسىغان موزايى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈپ، ئۇنى يانچىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئىچىشكە مەجبۇرلىدى. 21 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن ئۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتقۇزغۇدەك، مۇشۇ خەلق ساڭا نېمە قىلدى؟ - دېدى. 22 ھارۇن جاۋاب بېرىپ: - خوجامنىڭ غەزەپ-ئاچچىقى تۇتاشمىغاي! بۇ خەلقنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ زەزىللىككە مايىل ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن. 23 ئۇلار ماڭا: - «بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگەن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغىنىنى بىلمەيمىز»، دېدى. 24 مەن ئۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۇلار ماڭا تاپشۇرۇپ بەردى؛ مەن ئۇنى ئوتقا تاشلىۋىدىم، مانا، بۇ موزايى چىقتى، - دېدى. 25 مۇسا خەلقنىڭ قانداقسىگە تىزگىنىنىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى؛ چۈنكى ھارۇن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئويىڭىنى بولۇشقا ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتكەندى. 26 مۇسا چېدىرگاھنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: - كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! - دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 27 ئۇ ئۇلارغا: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ھەر بىر كىشى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئېسىپ، چېدىرگاھنىڭ ئىچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن ئۆچىتىشكە كېزىپ يۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنى، ئۆز دوست-بۇرادىرىنى، ئۆز قوشنىسىنى

تۆلتۇرسۇن!»، - دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە ئىش كۆردى؛ شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى تۆلتۇرۇلدى. 29 ئاندىن مۇسا: - ھەربىرىڭلار بۈگۈن تۈزۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا خاس بولۇشقا ئاتىدىڭلار، چۈنكى ھەربىرىڭلار ھەتتا ئۆز ئوغلۇڭلار ھەم قېرىنداشىڭلارنىمۇ ئايىدىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن بۈگۈن بەخت-بەرىكەتنى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈردۈڭلار، دېدى. 30 ئەتسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: - سىلەر دەرۋەقە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىدىڭلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن؛ گۇناھىڭلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرەلەيمەنمىكەن، - دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: - ھەي...! بۇ خەلق دەرۋەقە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! 32 لېكىن ئەمدى سەن ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ئەپۇ قىلىشقا تۇنغايىسەن...، ئۆتىمىساڭ، ئىسمىمنى تۈزۈڭ يازغان دەپتىرىڭدىن ئۆچۈرۈۋەتكەن! - دېدى. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋاب بېرىپ: - كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى ئۆز دەپتىرىمدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن. 34 ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساڭا ئېيتقان جايغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا ماڭدۇ. لېكىن ئۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۇلارغا گۇناھى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. 35 بۇ سۆزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ ھارۇنىنىڭ قولى بىلەن موزايىنى قۇيۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۇلارنى ۋابا بىلەن جازالدى.

33 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، تۈزۈڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە ئۆنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇبقا ۋەدە قىلغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرىشتە ئەۋەتىپ، قاناتاي، ئامورىي، ھىتتىي، پەرزىبىلەرنى، ھىۋىي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ

چىقىرىپ، 3 سېنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر بويى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، تۈزۈم سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، - دېدى. 4 خالايق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ھېچقايسى تۈز زىيۇ-زىننەتلەرنى تاقىمىدى. 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: - سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: «پەرۋەردىگار]: - سىلەر بويى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر، ئەگەر مەن پەرۋەردىگار ئاراڭلارغا چىقىپ بىر دەققىلا تۇرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلاردىكى زىيۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار؛ شۇ چاغدا مەن سىلەرگە نېمە قىلىدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتتىن، - دېگەندى. 6 شۇڭا ئىسرائىللار ھورەب تېغىدىن ئايرىلىپلا زىيۇ-زىننەتلەرنى تۈزلىرىدىن ئېلىۋەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تۈز چىدىرىنى ئېلىپ، ئۇنى چىدىرگاھنىڭ سىرتىدا، چىدىرگاھدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۇنى «كۆرۈشۈش چىدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئەزدەپ، يول سورىماقچى بولسا چىدىرگاھنىڭ سىرتىدىكى «كۆرۈشۈش چىدىرى»غا باراقتى. 8 شۇنداق بولاتتىكى، ھەر قېتىم مۇسا چىدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايق قوپۇپ، ھەر بىرى تۈز چىدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۈرە تۇرۇپ، مۇسا چىدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۇنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. 9 ئاندىن مۇسا ھەر قېتىم چىدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۇرۇۋىكى چۈشۈپ، چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. 10 پۈتكۈل خالايق بۇلۇت تۇرۇۋىكىنىڭ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۇنى كۆرگىنىدە خەلقنىڭ ھەممىسى قوپۇپ، ھەر بىرى تۈز چىدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ سەجدە قىلىشاتتى. 11 شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر تۈز دوست-بۇرادىرى بىلەن

سۆزلەشكەندەك، يۈزمۇيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاھغا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئىچىدىن چىقىپتتى. 12 مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: - مانا، سەن دائىم ماڭا: «بۇ خەلقى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ، لېكىن ئۆزۈڭ ماڭا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولسا كۆمۈ، سەن مېنىڭ بىلەن بىرگە كىمى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماڭا ئايان قىلىدىڭ. 13 ئەگەر مەن راستتىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆزۈمنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تېپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئايان قىلغايىسەن؛ مانا، بۇ خەلقنىڭ ئۆز خەلقىڭ بولغىنىنى نەزىرىڭدە تۇتقايىسەن! - دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن ئۆزۈم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساڭا ئارام ئاتا قىلىمەن، - دېدى. 15 مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئەگەر سەن ئۆزۈڭ [بىز] بىلەن بىللە ماڭىڭىز، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايىسەن؛ 16 چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز نېمىدىن بىلىندۇ؟ ئەجەب، ئۆزۈڭنىڭ بىز بىلەن بىللە ماڭغىنىڭدىن بىلىنمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى ھەر بىر تائىپىلەردىن ئالاهىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! - دېدى. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا: - مۇشۇ ئىلتىجايىڭنىمۇ ئىجابەت قىلىمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن، دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا: - ئۆز شان-شەرىپىڭنى ماڭا كۆرسەتكەيسىەن، - دېدى. 19 [پەرۋەردىگار]: - ئۆزۈمنىڭ پۈتكۈل مېھرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئۆتكۈزۈمەن ۋە ئالدىڭدا «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتمەقچى بولسام، شۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. 20 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - سەن يۈزۈمنى كۆرەلمەيسىەن؛ چۈنكى ھېچ ئادەم ئات

مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار: مانا، يېنىمدا بىر جاي باردۇر؛ سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. 22 مېنىڭ شان-شەرىپىم تۆتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدۇكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغۇزۇپ، مەن تۆتۈپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. 23 ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، - دېدى.

34 پەرۋەردىگار مۇساغا: - سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تۈزۈك ئۈچۈن تاشتىن ئىككى تاختايى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايىلارغا سەن ئىلگىرى چىقىۋەتكەن تاختايىلاردىكى سۆزلەرنى يېزىپ قويمەن. 2 سەن ئەتە ئەتىگە نىگىچە تەييار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا ھازىر بولغىن. 3 لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقىمىسۇن ۋە ياكى تاغنىڭ ھېچ يېرىدە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي-كالىلارمۇ تاغنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرمىسۇن، - دېدى. 4 مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختايى يونۇپ، ئەتىسى تاڭ سەھەر قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختايىنى قولدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇرۇغىنى بويىچە سىناي تېغىغا چىقتى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلىدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆتۈپ: «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە مېھىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپائەت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تەڭرىدۇر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم-شاپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارمايدىغان، بەلكى ئاتلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە تۆتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [تەڭرىدۇر]» - دەپ

جا كارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يەرگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: - 9
- ئەي رەب، ئەگەر مەن راستتىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئۇ
رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماڭغايىسەن؛ چۈنكى بۇ خەلق دەرۋەقە بويىنى قاتتىق بىر
خەلىقتۇر؛ بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈرگەيسىەن، بىزنى ئۆز مىراسىڭ
بولۇشقا قوبۇل قىلغايىسەن! - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇساغا: - مانا، مەن بىر
ئەھدە تۈزۈمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچبىر جايدا
ياكى ھېچبىر ئەل ئارىسىدا قىلىنىپ باقمىغان مۆجىزىلەرنى يارىتمەن. شۇنىڭ بىلەن
سەن ئارىسىدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارىڭنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى
كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلەرگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش
بولدۇ. 11 مەن بۈگۈن ساڭا تاپلايدىغان ئەمرلەرنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ
ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قاناتانىي، ھىتتىي، پەرزىي، ھۇي ۋە يەبۇسىلارنى ھەيدەپ
چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېزى بولغىنىكى، سەن بارىدىغان زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن
ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن؛ بولسا، بۇ ئىش سىلەرگە تۇزاق بولىدۇ؛ 13 بەلكى سىلەر
ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىنى چۆرۈپ، بۇت تۇرۇرۇكلەرنى سۇندۇرۇپ، «ئاشەراھ»
بۇتلەرنى كېسىپ تاشلاڭلار. 14 چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت
قىلماسلىقىڭ كېرەك - چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت
قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھدۇرمەن. 15 بولسا، شۇ زېمىندا
تۇرۇۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن ئۇلار ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن
يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئۆتكۈزگەندە، سىلەرنى چاقىرسا
ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ 16 سەن شۇنداقلا يەنە
ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن؛ ئۇ قىزلار ئۆز
ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدا، ئۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ ئۆز

ئىلاھلارنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغۇزۇپ، بۇزۇقچىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. 17 تۈزۈك ئۈچۈن ھېچقانداق قۇيما بۇتلارنى ياساتمىغان. 18 پېتىر نان ھېيتىنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا يەتتە كۈن پېتىر نان يەڭلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردىن چىققانىسلەر. 19 بالياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى مېنىڭكى بولدۇ؛ چارباي ماللىرىڭنىڭ ئىچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئەركەكلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. 20 لېكىن ئېشەكلەرنىڭ تۇنجى تەخەيلەرنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تۆلىشىڭ لازىم بولدۇ. ئەگەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەينىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. تۇنجى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، ئۇلارغا بەدەل تۆلەپ قايتۇرۇۋال. ھېچكىم مېنىڭ ھۇزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 21 سەن ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش-ئەمەلنىڭنى قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ زۆرۈر. 22 يېڭى بۇغداينىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى تەبرىكلەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى تۇتۇڭلار؛ يىلىنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى تۇتۇڭلار. 23 سېنىڭ ھەربىر ئەركەك كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. 24 چۈنكى مەن تائىپىلەرنى ئالدىڭىن ھەيدىۋېتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن؛ شۇنىڭدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. 25 ماڭا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۇمىغىن؛ ياكى ئوتتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گۆشىنى ئەتىگە قالدۇرما. 26 زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن تۇنجى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۈيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 27 پەرۋەردىگار مۇساغا: - بۇ سۆزلەرنى تۈزۈك ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن

مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. 28 ئۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردى؛ ئۇ ھېچنەرسە يېمىدى، ھېچ سۇ ئىچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلاغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى پۈتتى. 29 مۇسا سىناي تېغىدىن چۈشكەندە شۇنداق بولدىكى (ئۇ تاغدىن چۈشكەندە ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىي ئۇنىڭ قولىدا ئىدى)، ئۇنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىنى ئۈچۈن يۈزىنىڭ پارقراپ كەتكىنى بىلەن يېتى. 30 ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇسانى كۆردى، مانا، ئۇنىڭ يۈز تېرىسى پارقراپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. 31 لېكىن مۇسا ئۇلارنى چاقىرىۋېتىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى. 32 شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە سىناي تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۇلارغا تاپلىدى. 33 مۇسا ئۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ تۈگەتتى. ئۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چۈمپەردە تارتۇۋالغاندى، 34 قاچانكى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چۈمپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى ئۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا ئۆزىگە نېمە تاپلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. 35 ئىسرائىللار مۇسаныڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چۈمپەردە تارتۇۋالاتتى.

35 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار سىلەرگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرلەر مۇنۇلاردۇر: - 2 ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلەرگە نىسبەتەن مۇقەددەس بىر كۈن

بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولسۇن. ھەركىم شۇ كۈندە ئىش-ئەمگەك قىلسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 3 شابات كۈندە بارلىق تۇرالغۇلىرىڭلاردا ھەرگىز ئوت قالماڭلار، - دېدى. 4 مۇسا ئىسرائىللىرىنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگار بۇرۇن ئەرمانا شۇكى: - 5 ئۆزۈڭلارنىڭ ئاراڭلاردىن پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار، كۆڭلى خالىغانلارنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سېنى كەلتۈرسۇن: يەنى ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، 6 كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاناپ رەخت، ئۆچكە تۈتى، 7 قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسى، دېلفىن تېرىسى، ئاكتىسىيە ياغىچى، 8 چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسھەش مېيى» بىلەن خۇشبۇي ئۈچۈن ئىشلىتىلدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەر، 9 ئەفۇدقا ھەم قوشىنغا ئورنىتىلدىغان ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار». 10 - «ئاراڭلاردىكى بارلىق ماھىر ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار بۇرۇن ئەرمانا ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: 11 - [مۇقەددەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئىچكى ۋە تاشقى يوپۇقلىرىنى، ئىلغۇلىرىنى، تاختايلرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلارنىڭ تەڭلىكلىرىنى، 12 ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، «ئايىما پەردە-يوپۇق»نى، 13 شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچلىرىنى ۋە «تەقدىم نانلىرى»نى، 14 يورۇقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، 15 خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «مەسھەش مېيى»نى، دورا-دەرمەكلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەس چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، 16 كۆيۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەڭلىكىنى، 17 ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە

ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، 18 چېدىرنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانلىرىنى، 19 توقۇلدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىگە كاسنىلىق خىزمىتىدە كىيىلدىغان، ھارۇن كاھىنىنىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەييار قىلسۇن». 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا نىڭ يېنىدىن چىقىپ كېتىشتى. 21 ئاندىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ ھەربىرى، روھى ئۆزلىرىگە تۈرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ، جامائەت چېدىرىنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلدىغان بارلىق سەرەمجانلارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكشۈشكە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پۇلاڭلا ھەدىيە» نى كەلتۈرگىلى تۇردى. 22 ئۇلار ئەرلەرمۇ، ئاياللارمۇ كېلىپ، سۇنۇشقا كۆڭلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ، بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، ئۈزۈك، زۇننار-بىلەزۈك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى، ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرىپ دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۇندى. 23 كىمدە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت، ئۆچكە تۈتى، قىزىل بولغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلپىن تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. 24 كۈمۈش يامىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۇندى. كىمدە چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلدىغان ھەرخىل سەرەمجانلارغا يارىغۇدەك ئاكايسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. 25 قولى چېۋەر ئاياللارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە رەختلەرنى، يەنى كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەختلەرنى كەلتۈردى، 26 شۇنىڭدەك كۆڭلى قوزغالغان ئاياللارنىڭ ھەممىسى ھۈنرىنى ئىشلىتىپ ئۆچكە تۈتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. 27 ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشىنغا ئورنىتىلدىغان ھېقىقلار ۋە ياقۇتلارنى، 28

دورا-دەرمەكلەرنى، چىراغقا ۋە مەسھەش مېيىغا ئىشلىتىلدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبوياغا ئىشلىتىلدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەرنى كەلتۈردى. 29 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇرۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايسىغا بىر نەرسە بېرىشكە كۆڭلى تارتقان بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. 30 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: - «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، 31 ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، 32 ئۇنى تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان - ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، 33 ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چىقىراالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇراالايدىغان قىلدى. 34 ئۇ يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھوليابنىڭ كۆڭلىگە [باشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى سېلىپ، 35 ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇلارنى ھەرخىل نەققاشلىق-ئويمىچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاناپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە باپكارلىققا ئىقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل لايىھەلەش ئىشلىرىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36 شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھوليابالار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار مۇقەددەس چىقىرىپ ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى ئۇلارغا قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى

ئۇنىڭ ئەمر قىلغىنى بويىچە ئەمەلگە ئاشۇردى» . 2 شۇ ۋاقىتتا مۇسا بەزەلەل ۋە ئوھوليايى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى ئۆزىنى شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يىغدى . 3 ئۇلار كېلىپ مۇقەددەس چىدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە كېرەكلىك سەرەمجانلارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى . ئىسرائىل خەلقى يەنىلا ئۆز مەيلى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگىنى مۇساغا ئىختىيارى ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى . 4 ئاندىن مۇقەددەس چىدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولدىكى ئىشنى قويۇپ قويۇپ كېلىپ، 5 مۇساغا: - خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى پەرۋەردىگار بىزگە قىلىشقا بۇرۇنغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئىھتىياج بولغىنىدىن كۆپ ئېشىپ كەتتى! - دېيىشتى . 6 ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل چىدىرگاھ بويىچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس چىدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە تەييارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى . بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى . 7 چۈنكى ئۇلار تەييارلىغان ماتېرىياللار پۈتكۈل قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى . 8 مۇقەددەس چىدىرنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەر بىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە يوپۇق ياساپ، كېرۋىلارنىڭ سۈرىتىنى يوپۇقلارغا چۆۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقتى . 9 ھەر بىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەر بىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى . 10 [بەزەلەل] يوپۇقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرىگە ئۆلدى، قالغان بەش يوپۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۆلدى . 11 ئۇ ئۆلۈپ

چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئۆزىمىلەرنى قاندىدى، شۇنىڭدەك ئۆلەپ چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ شۇنداق قىلدى. 12 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمە قاندىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئۆزىمە قاندىدى. ئۆزىمىلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلمۈتۈدۇل قىلىندى. 13 مۇقەددەس چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە تۇتاشتۇردى. 14 ئۇ مۇقەددەس چىدىرنى بېپىش ئۈچۈن ئوچىكە تۈتىدىن يوپۇقلارنى ياسىدى؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. 15 يوپۇقلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 16 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۆلەپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۆلەپ بىر قىلدى. 17 ئۇ بىرىنچى ئۆلەپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمە، ئىككىنچى ئۆلەپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چىتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئۆزىمە قاندىدى. 18 ئۇ چىدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۆلەپ قويدى. 19 ئۇ بۇنىڭدىن باشقا چىدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىدى. 20 ئۇ مۇقەددەس چىدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىدى. 21 ھەر بىر تاختاينىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز قىلىندى. 22 ھەر بىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۇرۇمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چىدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چىدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرەپكە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە

كۆمۈشتىن قەرىق تەڭلىك ياسىدى، بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەڭلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۇرۇمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەڭلىكنى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۈچۈن تەڭلىك، يەنى شىمال تەرەپىگە، يەنى شىمال تەرەپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا بۇلارنىڭ قەرىق تەڭلىكىنى كۆمۈشتىن ياسىدى، بىر تاختاينىڭ تېڭىگە ئىككىدىن تەڭلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېڭىگە ئىككىدىن تەڭلىك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چېدىرنىڭ كەينى تەرەپىگە، يەنى غەرب تەرەپىگە ئالتە تاختاي ياساپ ئورناتتى. 28 ئۈچۈن تەڭلىك كەينى تەرەپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتتى. 29 بۇ بۇلۇڭ تاختايلەرنى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئۆزئارا چېتىشتۈردى، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭغا ئورناتتى. 30 شۇڭلاشقىمۇ ئۇ تەرەپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۆمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەڭلىكى بار ئىدى، بىر تاختاينىڭ تېڭىدە ئىككى تەڭلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېڭىدە ئىككى تەڭلىك بار ئىدى. 31 بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئاكاسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىدى، چېدىرنىڭ بۇ تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 32 چېدىرنىڭ ئۇ تەرەپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرەپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرەپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. 33 ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. 34 ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۆتكۈزۈلدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 35 ئۇ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چىۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ، كەشتىلەپ چىقاردى. 36 ئۇنى ئېسىشقا ئۇ ئاكاسىيە ياغىچىدىن تۆت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى.

ئۇلارنىڭ ئىلمەكلەرى ئالتۇندىن ياسالدى، خادىلارغا ئۇ كۆمۈشتىن تۆت تەڭلىكىنى قۇيۇپ ياسىدى. 37 ئۇ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. 38 ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمەكلەرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تەڭلىكى مىستىن ياسالدى.

37 ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 2 ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 3 ئۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىسىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بېكىتتى. 4 ئۇ ھەم ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ 5 ئاندىن ساندۇق ئۇلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلىرىنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ قويدى. 6 ئۇ [ساندۇقنىڭ ياپقۇچى سۈپىتىدە] ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كافارەت تەختى» ياسىدى. 7 ئۇ ئىككى كېرۋىنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنى كافارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ 8 بىر كېرۋىنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۋىنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۋىلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. 9 كېرۋىلار بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كافارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى؛ كېرۋىلارنىڭ يۈزى كافارەت تەختىگە قارىتىلدى. 10 ئۇ ھەم شىرەنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز،

كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 11 ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 12 ئۇ شىرەنىڭ چۆرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى، بۇ لەۋنىڭ چۆرىسىگەمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقاردى. 13 ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. 14 شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار تۈتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. 15 شىرە ئۈچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكتاسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، شىرە ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى. 16 ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قويۇلدىغان بارلىق بۇيۇملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، [«شاراب ھەدىيەلىرى»نى] قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىياللەرنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 17 ئۇ ھەم چىراغدانى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. 18 چىراغدانىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى - چىراغدانىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ 19 بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى، يەنە بىر يېنىدىكى ھەر بىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالدى. 20 چىراغدانىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلدى. 21 بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە ياسالغانىدى؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 22 ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم

شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى - بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. 23 ئۇ چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پىلىك قاچىلىرى بىلەن كۆلدىلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 24 ئۇ چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 25 ئۇ يەنە خۇشبۇيگاھنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. 26 ئۇ ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇڭگۈزلەرنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. 27 ئۇنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۇدۇلمۇتۇدۇل بېكىتتى. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇردى. 28 ئۇ بالداقلارنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسھەش مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەتىرىچى چىقارغاندەك دورا-دەرمەكلەرنى تەكشۈپ ساپ خۇشبۇيىنى ياسىدى.

38 ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن ياسىدى.

قۇربانگاھ تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. 2 ئۇ ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلدىغان مۇڭگۈزلەرنى ياسىدى؛ مۇڭگۈزلەرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىدى. 3 ئۇ قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى - ئۇنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۈرچەكلەرنى، كوربالارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىمۇ ياسىدى؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. 4 قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك

تۇرىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 5 ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئۆتكۈزۈلدىغان تۆت مىس ھالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. 6 ئۇ بالداقلارنى ئاكتىسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. 7 ئاندىن ئۇ قۇربانگاھنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاھنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئۆتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاھنى تاختايلاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. 8 ئۇ يەنە يۇيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۇنىڭ تەڭلىكىنىمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى» نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئاياللارنىڭ مىس ئەينەكلىرىدىن ياسىدى. 9 ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىدى. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەڭلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغانىدى. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدەمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يىگىرمە تەڭلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغانىدى. 12 شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى ئېسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تەڭلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. 13 ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. 14 بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەڭلىكى بار ئىدى. 15 يەنە بىر تەرىپىدەمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەڭلىكى بار ئىدى. 16 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى

پەردىلەرنىڭ ھەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىن تىكلەنگەندى. 17
ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىملارنىڭ تەڭلىكى مىستىن، ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە
بالداقلىرى كۆمۈشتىن ياسالدى؛ خادىملارنىڭ باشلىرىمۇ كۆمۈشتىن قاپلانغانىدى.
ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىملار كۆمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-
بىرىگە چېتىلدى. 18 ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ
رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلەر تەرىپىدىن
كەشتىلەندى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ھويلىدىكى پەردىلەرنىڭ
ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. 19 ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن
مىستىن ياسالغان تۆت تەڭلىكى بار ئىدى؛ خادىملارنىڭ ئىلمەكلىرى كۆمۈشتىن
ياسالدى، ئۇلارنىڭ باشلىرى كۆمۈش بىلەن قاپلاندى ۋە بالداقلىرى كۆمۈشتىن
ياسالدى. 20 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھەم چۆرىسىدىكى ھويلىنىڭ بارلىق مىق-
قوزۇقلىرى مىستىن ياسالدى. 21 مۇقەددەس چېدىر، يەنى «ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى
چېدىرى» ئۈچۈن ئاتالغان ماتېرىياللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (ئۇلار
مۇسانىڭ بۇيرۇقى بىلەن، كاھىن ھارۇنىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار
مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن تۆتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغانىدى): - 22 يەھۇدا
قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزىلەل پەرۋەردىگار مۇساغا
بۇيرۇغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى؛ 23 دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھساماقنىڭ ئوغلى
ئوھولىياب ئۇنىڭ ياردەمچىسى ئىدى؛ ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئويمىچىلىق ئۈستىسى،
لايىھىلىگۈچى ھەمدە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپتىن ئاق كاناپ رەختكە كەشتە
تىكلەيدىغان ئۈستى ئىدى. 24 مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن،
يەنى «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ھەممىسى مۇقەددەس
جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يىگىرمە توقمۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتتۇز

شەكەل ئىدى. 25 جامائەت ئارىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۆمۈش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە بىر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتتىش بەش شەكەل ئىدى. 26 بۇ كۆمۈش نوپۇسى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغانىدى - دەپمەك، كىمكى يىگىرمە ياش يا ئۇنىڭدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەر بىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يېرىم شەكەل كۆمۈش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. 27 مۇقەددەس جاينىڭ تەڭلىكلىرىنى ھەم ئوتتۇرىسىدىكى پەردىنىڭ تەڭلىكلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۆمۈش كەتتى؛ يۈز تالانت كۆمۈشتىن يۈز تەڭلىك ياسىلىپ، ھەر بىر تەڭلىك ئۈچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. 28 ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتتىش بەش شەكەل كۆمۈشتىن خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرىنى ياسىدى، ئۇلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك ئۇلارنى بىر-بىرىگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. 29 «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتتىش تالانت، ئىككى مىڭ تۆت يۈز شەكەل چىقتى. 30 بۇنىڭدىن ئۇ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تەڭلىكلىرىنى، مىس قۇربانگاھىنى، ئۇنىڭ مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، 31 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى خادا تەڭلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تەڭلىكلەرنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39 پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپىلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كىيىلىدىغان [كاھىنلىق] كىيىملەر، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەييار قىلىندى. 2 [بەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپىلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى

ياساپ تەپيارلىدى. 3 ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۆسۈن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لايىھىلەنگەن نۇسخىلار ئۈستىگە توقۇدى. 4 ئۇلار ئەفوندىنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى؛ ئەفوندىنىڭ ئىككى تەرىپى بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇلدى. 5 ئەفوندىنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش سىپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 6 ئۇلار ئىككى ئاق ھېقىمنى ئىككى ئالتۇن كۈزلۈككە ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۆھۈر ئويغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىنى ئويۇپ ياسىدى. 7 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلىمە تاش بولسۇن ئۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك ئىككى ياقۇتنى ئەفوندىنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. 8 ئۇ قوشىپنى چۆرە قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفوندى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. 9 ئۇلار قوشىپنى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولدى. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتتى: - بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۇمرەتلەر ئىدى؛ بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. 11 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، 12 ئۈچىنچى قاتارغا سۆسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۆسۈن كۋارتس، 13 تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۈزلۈككە بېكىتىلدى. 14 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ناملىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى

بولۇپ، مۆھۈر ئويغاندەك ھەر بىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبلىنىڭ نامى بىردىن- بىردىن پۈتۈلدى. 15 ئۇلار قوشېنىغا شوپىندەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىدى، 16 ئۇلار قوشېنىغا ئالتۇندىن ئىككى كۈزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشېنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى، 17 ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشېنىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن تۈتكۈزۈپ، 18 ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۈچىنى ئىككى كۈزلۈككە بېكىتىپ، [كۈزلۈكلەرنى] ئەفوندىڭ ئىككى مۈرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. 19 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشېنىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى، ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئىچىگە قالدۇ. 20 مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفوندىڭ ئىككى مۈرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۈۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا ئۆلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزەرەك قىلىپ بېكىتتى. 21 ئۇلار قوشېنىڭ ئەفوندىڭ بەلۋاغدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشېنىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوپىنا بىلەن قوشېنىڭ ھالقىسىنى ئەفوندىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا بۇرۇغىنىدەك قىلىندى. 22 [بەزىلەر] ئەفوندىڭ [ئىچىدىكى] توننى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلدى. 23 توننىڭ [باشقا كېيىلىدىغان] تۈشۈكى دەل ئوتتۇرىسىدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەندىكى يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭ چۆرىسىگە پەۋاز ئىشلەندى. 24 ئۇلار توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يېتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. 25 ئۇلار ھەمدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى، ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق

ئېسىپ قويۇلدى. 26 [كاھنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] توننىڭ ئېتىكىنىڭ چۆرىسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 27 ئۇلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالتا كۆڭلەكلەرنى تىكتى؛ 28 سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۆكلەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامبالارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ 29 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار بەلۋاغنىمۇ كۆك، سۇسۇن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 30 ئۇلار يەنە نەپىس تاختايى، يەنى مۇقەددەس ئوتۇغاتى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۈر ئويغاندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويۇپ پۈتتى؛ 31 ئۇلار ئوتۇغاتقا كۆك رەڭلىك يېنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئوتۇغاتنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 32 شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چىدىرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى شۇ بويىچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتتۈردى. 33 ئۇلار چىدىرنى مۇسانىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى - چىدىر يوپۇقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ئىلمەكلەرنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرى بىلەن تەگلىكلەرنى، 34 شۇنىڭدەك قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇق بىلەن دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇقنى، «ئايىرما پەردە»نى، 35 ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كافارەت تەختى»نى، 36 شېرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «تەقدىم نانلار»نى، 37 ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۈستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، 38

ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسھەلەش مېيى، دورا-دەرمەكلەردىن ياسالغان خۇشبۇيى،
چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، 39 مىس قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ مىس
شالاسىنى، ئۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۇنىڭ
تەڭلىكىنى، 40 ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ
تەڭلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانلىرى ۋە
قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتكە
ئىشلىتىلدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، 41 مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن
تىكلىگەن كاھىنلىق كىيىمىنى، يەنى ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن
ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. 42 بۇ
ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا بارلىق بۇيرۇغانلىرى
بويىچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغانىدى. 43 مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسىگە تەپسىلىي
قارىدى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈزگەندى،
بۇيرۇلغاندەك، دەل شۇنداق قىلغانىدى؛ مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، ئۇلارغا بەخت-
بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: - 2 بىرىنچى ئاينىڭ
بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چېدىرىنىڭ مۇقەددەسسىنى
تىكلىگەن. 3 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭ ئىچىگە قويۇپ، ئىچكى پەردە
ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ 4 شىرەنى چېدىرنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ،
ئۈستىگە تىزىلدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانى ئەكىرىپ، ئۈستىگە
چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇيى كۆيدۈرگۈچى
قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۇدۇلغا تىكلەپ قويغىن؛ چېدىرنىڭ
كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى

مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛
7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چىدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا
ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشۇرۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ چۆرىسىگە پەردىلەرنى
بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛ 9 ئاندىن «مەسەلەش
مېيى» نى ئېلىپ، ئىبادەت چىدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى مەسەلەپ،
ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا ئاتا پ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلىپ
[پۈتكۈل چىدىر] مۇقەددەس بولدى. 10 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى،
شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مەسەلەپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتا پ] مۇقەددەس
قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتارىدا بولدى. 11
سەن يەنە يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەڭلىكىنى مەسەلەپ مۇقەددەس قىلغىن.
12 ئاندىن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا
يېقىن ئەكىلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى
كىيىدۈرۈپ، ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى مەسەلەپ، [ماڭا
ئايرىپ] مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا
خالتا كۆڭلەكلەرنى كىيىدۈرۈپ، 15 ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسەلەپ كىيىشكە ماڭا
كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى مەسەلەپ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ بۇ
مەسەلەندىشى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقا قىچە ئەبەدىي كاھىنلىقنىڭ [بەلگىسى]
بولدى. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نېمە بۇيرۇغان بولسا،
ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق بولدىكى، ئىككىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى
ئېيىدا، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت چىدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چىدىرىنى
تىكىپ، تەڭلىكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، تاختايلارنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى
بېكىتىپ، خادىلارنى تىكلدى. 19 مۇقەددەس چىدىرىنىڭ ئۈستىگە [ئىچكى] يوپۇقنى

ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېپىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ئېلىپ، ئۇنى ساندۇق ئىچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن] ئۆتكۈزۈپ، «كافارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى. 21 ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چېدىر ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئايرىما پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 22 ئۇ شېرىنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سىرتىغا قويدى. 23 «تەقدىم نانلار»نى شېرىنىڭ ئۈستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 24 ئاندىن ئۇ چىراغدانى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شېرىنىڭ ئۇدۇلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 26 ئاندىن ئۇ [خۇشبۇيىنى كۆيدۈرگۈچى] ئالتۇن قۇربانگاھنى ئىچىدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلدى؛ 27 ئۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇيىنى كۆيدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 28 ئۇ ئىبادەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە تارتتى. 29 ئاندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى جامائەت چېدىرىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە تاشلىق ھەدىيەسىنى ئۆتكۈزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 30 يۇيۇتۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۇيۇشقا ئىشلىتىلدىغان سۇنى داسقا توشقۇزۇپ

قۇيدى. 31 مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا جامائەت چىدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاھقا يېقىن بارسا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۇياتتى. بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىدەك قىلىندى. 33 ئاندىن ئۇ چىدىر ھەم قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىغا ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى. 34 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت چىدىرىنى قاپلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چىدىرىنى تولدۇردى. 35 بۇلۇت ساپە چۈشۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى چىدىرىنى تولدۇرغىنى ئۈچۈن، مۇسا جامائەت چىدىرىغا كىرەلمىدى. 36 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چىدىرىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپەرگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە شۇنداق بولاتتى. 37 بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە ئۇلار قوزغىلماي، تاكى كۆتۈرۈلىدىغان كۈنگىچە سەپەرگە چىقمايتتى. 38 چۈنكى كۈندۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇقى مۇقەددەس چىدىر ئۈستىدە تۇراتتى، كېچىسى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىيلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسائى چاقىرىپ جامائەت چىدىرىدىن ئۆزىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دەدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ئەگەر سىلەردىن بىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولساڭلار، قۇربانلىقنىڭلارنى چاربايلاردىن، يەنى كالا ياكى ئۇششاق ماللاردىن سۇنۇشۇڭلار كېرەك. 3 ئەگەر ئۇنىڭ سۇندىغىنى كالىلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ پىچىرىم ئەركەك ھايۋاننى كەلتۈرسۇن؛ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. 4 ئۇ قولىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كافارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىندۇ. 5 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بۇقنى بوغۇزلىسۇن؛ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانلىقنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 6 ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنغان ھايۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن 7 ۋە ھارۇن كاھىننىڭ ئوغۇللىرى قۇربانلىقنى ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۈستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. 8 ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانلىقنىڭ ئوتىنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئىچى-قارىنى بىلەن پاقاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 10 ئەگەر ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۇششاق ماللاردىن قوي ياكى ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پىچىرىم بولغان بىر ئەركىننى كەلتۈرسۇن.

11 ئۇ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 12 [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاھتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە تەرتىپ بويىچە تىزىپ قويۇسۇن. 13 لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. 14 ئەگەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارغا ئاتا تۇتۇپ قاناتلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا تۇباختەكلەردىن ياكى كەپتەر باچكىلەردىن قۇربانلىق كەلتۈرسۇن. 15 كاھىن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ تۈزۈپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا سۈرتۈلسۇن. 16 لېكىن تاشلىقنى پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاھنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈللۈككە تاشلىۋەتسۇن؛ 17 ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇنى ئېلىپ قۇربانگاھتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئەگەر بىر كىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيە سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئاندىن ئۈستىگە مەستكى سالسۇن. 2 ئۇ ئۇنى ئېلىپ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن [كاھىن ھەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادلىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن

مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئۇندىن بىر چاڭگال ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان ھەدىيە بولدى. 3 ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 4 ئەگەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان نەرسىلەردىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ياكى زەيتۇن مېيى سۈزۈلۈپ مەسھەلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلاردىن بولسۇن. 5 ئەگەر سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ تاۋىدا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇ زەيتۇن مېيى ئىشلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل ئۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. 6 سەن ئۇنى ئوشۇتۇپ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيغىن؛ ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولدى. 7 سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيە بولسا ئۇنداقتا ئۇ ئېسىل ئۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. 8 شۇ يوللاردا تەييارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرگەن؛ ئۇنى كاھىنغا بەرگەن، ئۇ ئۇنى قۇربانگاھقا ئېلىپ باردى. 9 كاھىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەدىن «يادلىنىش ئۇلۇشى» نى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان ھەدىيە بولدى. 10 ئەمما ئاشلىق ھەدىيەدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 11 سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنىدىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلەر ئىچىتقۇ بىلەن تەييارلانمىسۇن. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيەڭلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئىچىتقۇ ياكى ھەسەلنى كۆيدۈرۈشكە بولمايدۇ. 12 بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا

«دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنساڭلار بولىدۇ، لېكىن ئۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈلۈپ سۇنۇلمىسۇن. 13 سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۈز بىلەن تۈزلىنىشى كېرەك؛ ئاشلىق ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۈزىدىن مەھرۇم قىلماي، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۈز بىلەن تۈزلىغىن. 14 ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل» دىن ئاشلىق ھەدىيە سۇنماي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۆك بېشىنى ئېلىپ، دانلارنى ئوتتا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ 15 سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيە بولىدۇ. 16 كاھىن بولسا ئۇنىڭدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۇلۇشى» سۈپىتىدە كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇنىدىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كاللاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا بېجىرىم بىر ئەر كىكىنى ياكى چىشىنى كەلتۈرسۇن. 2 ئۇ سۇنىدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۋىنىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 3 سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان مايى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ 4 ئىككى بۆرەكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 5 ھارۋىنىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇننىڭ ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ

كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلدىغان قۇربانلىق بولدى. 6 بىرىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇندىغىنى تۇششاق مالدىن بولسا، ئۇنداقتا ئۈچبىرىم بىر ئەركىكنى ياكى چىشىنى كەلتۈرسۇن. 7 ئەگەر ئۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، 8 قۇربانلىق قىلىدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 9 سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، - پۈتۈن مايلىق قۇرۇقنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسىغا يېقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 10 ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 11 كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتتا سۇنۇلدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئاتام ھەدىيەسى بولدى. 12 ئۇنىڭ سۇندىغىنى ئۈچكە بولسا، بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرسۇن. 13 ئۇ قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 14 ئاندىن سۇنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنى يۆگەپ تۇرغان مايىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 15 ئىككى بۆرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۆرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى

قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن، بۇ ئوتتا سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان تاتام ھەدىيەسى بولدى. ماينىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا تەۋەدۇر. 17 بۇ ھەرقانداق تۇرار جايىڭلاردا سىلەرگە ئەبەدىي بەلگىگە بولدى؛ سىلەر ھېچقانداق ماي ياكى قان بېمەسلىكىڭلار كېرەك.

4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - «بىرىسى بىلەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ بۇرۇغان ھەرقانداق ئەمرلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: - 3 - ئەگەر مەسھەلەنگەن كاھىن خەلقىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر يېرىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 4 ئۇ تورپاقنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. 5 ئاندىن مەسھەلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چىدىرى ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ 6 كاھىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قاننى مۇقەددەس جاينىڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتەۋە سەپسۇن. 7 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چىدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۇرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنى بولسا، جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 8 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئىچىدىن ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن - يەنى ئىچ قارىنىنى يۈگەپ تۇرغان ماي بىلەن قالغان ئىچ مېيى، 9 ئىككى يۈرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ

بۆرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتسۇن 10 (خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغان كالنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغاندەك)؛ ئاندىن كاھىن بۇلارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 11 لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن ھەممە گۆشى، باش بىلەن پاچاقلرى، ئىچ قارى بىلەن زىنى، 12 يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسىملىرىنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، پاك بىر يەرگە، يەنى كۆللەر تۆكۈلىدىغان جايغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ئوتتا كۆيدۈرسۇن. بۇلار كۆللەر تۆكۈلىدىغان جايدا كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن. 13 ئەگەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى تۈزى بىلمىگەن ھالدا ئېزىپ گۇناھ قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ بۇرۇغان ھەرقانداق ئەمرىگە خىلاپلىق ئىشلارنىڭ بىرىنى قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 14 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئايدىڭلاشقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۇنۇپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوللىرىنى تورپاقنىڭ يېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 16 مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرسۇن؛ 17 شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى [مۇقەددەس جاينىڭ] پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتەۋە سەپسۇن. 18 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 19 كاھىن [تورپاقنىڭ] ئىچىدىن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 20 ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلغىغا ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ

شۇنداق قىلسۇن؛ ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈلدى. 21 ئاندىن ئۇ تورپاقنى چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كۆيدۈرگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كۆيدۈرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولدى. 22 ئەگەر بىر ئەمىر بىلەن ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 23 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى قۇربانلىق ئۈچۈن بېچىرىم بىر تېكىنى سۇنسۇن؛ 24 ئۇ قولىنى تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىندىغان ھايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناھ قۇربانلىقى بولدى. 25 كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئاندىن قالغان قېنىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. 26 ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيىنى كۆيدۈرگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنى گۇناھتىن پاكلىنىدۇرۇش ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھى ئۈستىدىن كەچۈرۈلدى. 27 ئەگەر پۇقرالاردىن بىرى بىلەن ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 28 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بېچىرىم بىر چىشى ئۈچكىنى سۇنسۇن؛ 29 ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. 30 ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى

كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۈكۈپ قويسۇن. 31 ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۈنكۈمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۈنكۈندىن كەچۈرۈلدى. 32 ئەگەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، پىچىم بىر چىشى قوزنى سۇنسۇن. 33 ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. 34 ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۈكۈپ قويسۇن. 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئىچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۈنكۈمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۈنكۈندىن كەچۈرۈلدى.

5 ئەگەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم بۇرۇلغىنىدا كۆرگىنى ياكى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبھلىكنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 2 ئەگەر بىرسى ئۆزى بىلەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە - مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاننىڭ جەسىتى بولسۇن، ياكى ناپاك بىر تۆملىگۈچى ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگىپ كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانىلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ 3 ئەگەر شۇنىڭدەك

بىرى ئۆزى تۇپماي مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ھەرقانداق نىجاستىگە تېگىپ كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلىپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 4 ئەگەر بىرى ئاڭسىز رەۋىشتە يامان ياكى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋىشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. 5 بىرى يۇقىرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ 6 ئاندىن ئۆزى سادىر قىلغان گۇناھنىڭ كافارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئۆچكىنى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكالاندۇرۇشقا ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن. 7 ئەگەر ئۇ قويلاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمەسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنسۇن. 8 ئۇ بۇلارنى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغاننى قۇربانلىق قىلىپ بوينىنى ئۈزمەي، بېشىغا يېقىن جايدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى بوينىدىن ئۈزۈۋەتمەسۇن؛ 9 ئاندىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا چاچسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 10 ئەمما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىسىمە بويىچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 11 ئەگەر ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى

يەتمىسە، ئۇنداقتا گۇناھ قىلغان كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفەھنىڭ ئوندىن بىرىنى كەلتۈرسۇن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيىدۇ ياكى ئۈستىگە ھېچقانداق مەستكى سالىدۇ، چۈنكى ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 12 ئۇ ئۇنى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۇنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۇلۇشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئېلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا سۇنۇلغان قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 13 بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۇناھلاردىن قايسىسىنى قىلغان بولسا، كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئاشلىق ھەدىيەلەردىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنغا تەۋە بولىدۇ. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 15 بىرىسى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئىتائەتسىزلىك قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۇششاق مالدىن بىر قىسمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ شۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۈچۈم بىرلىكى بويىچە كۆمۈش شەكەلگە توختاتقىن. 16 ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەس نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئۆتكۈزگەن خاتالىقىدىن بولغان زىياننى تولدۇرسۇن، شۇنداقلا زىياننىڭ بەشتىن بىرى بويىچە قوشۇپ كاھىنغا تۆلەم تۆلىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 17 ئەگەر بىرىسى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرىنىڭ پەرىسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۇناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبىھلىكنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ، 18 شۇنداق بولسا، ئۇ ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەتتە بىر قىسمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن.

بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ بىلەي توتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ ئىتائەتسىزلىك گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدى. 19 بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولدى؛ چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئىتائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئەگەر بىرسى گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋاپاسزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۆزىگە ئامانەت ياكى كاپالەتكە بەرگەن بىر نەرسە ياكى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا ياكى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، 3 ياكى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا ياكى كىشىلەرنىڭ گۇناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، 4 ئۇ گۇناھ قىلغان ئىشتا ئۆزىنى گۇناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان ياكى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە ياكى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن، ياكى يىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، 5 ياكى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تۆلىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تۆلىسۇن؛ ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈنىدە تۆلەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. 6 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت بويىچە بېچىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. 7 كاھىن بۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدى. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 9 سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەمر

قىلىپ مۇنداق دېگەن: - كۆيدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-نەزەم مۇنداق بولدى: - كۆيدۈرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قۇربانگاھتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كۆيۈپ تۇرسۇن، ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتنى ئوچۇرمەي يېنىق تۇرغۇزۇڭلار. 10 كاھىن كاناپ توننى كىيىپ، يالڭاچلىقىنى يېيىپ، ساغراسىغىچە كاناپ ئىچ تامبال كىيىپ تۇرسۇن؛ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ 11 ئاندىن كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، كۈلىنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. 12 قۇربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئوچۇرۇشكە بولمايدۇ، كاھىن ئۆزى ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تىزسۇن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قويۇپ كۆيدۈرسۇن. 13 ئۈزۈلمەس بىر ئوت قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كۆيۈپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھەرگىز ئوچۇرۇلمىسۇن. 14 ئاشلىق ھەدىيە توغرىسىدىكى قائىدە-نەزەم مۇنداق: - ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 ئۇ ئاشلىق ھەدىيە بولغان ئېسىل ئۇنغا قولىنى سېلىپ ئۇنىڭدىن شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكىنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۇلۇشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. 16 ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئىچتىقۇ سېلىنماي پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. 17 ئۇ مۇتلەق ئىچتىقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتتا ماڭا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئىچىدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۆز ئۇلۇشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق

قىلىپ بەردەم، ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش
«ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 18 ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان
ئەرەكلەرنىڭ ھەممىسى بۇنىڭدىن يېسۇن؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگە ئارا كىلاردىن ئەبەدىي
بىر بەلگىگە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلغانلىرىدىن بۇلار ئۇلارنىڭ
ئۆلۈشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك.
19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: - 20 ھارۇن مەسھلىنىدىغان
كۈنىدە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇندىغىنى مۇنداق بولۇشى
كېرەك: - ئۇلار ئۆزۈملەس ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفەھنىڭ
ئۇندىن بىرىنى سۇنۇشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمىنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمىنى سۇنۇسۇن.
21 ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۆزەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن
كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كېر؛ ئاشلىق ھەدىيەنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشبوۋى
سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغىن. 22 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى
ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇشقا مەسھلەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەييارلاپ
سۇنۇسۇن؛ بۇ ئەبەدىي مۇتلەق بىر بەلگىگە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
تولۇق كۆيدۈرۈلسۇن. 23 كاھىننىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي
كۆيدۈرۈلسۇن؛ ئۇ ھەرگىز يېيىلمىسۇن. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ
مۇنداق دەيدى: - 25 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: - گۇناھ قۇربانلىقى
توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزىم-ئىزىم مۇنداق: - گۇناھ قۇربانلىقىمۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق
بوغۇزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلانسۇن؛ بۇ خىل قۇربانلىق
«ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 26 گۇناھ قۇربانلىقىنى ئۆتكۈزگۈچى
كاھىن ئۆزى ئۇنى يېسۇن؛ قۇربانلىق مۇقەددەس بىر يەردە، جامائەت چىدىرىنىڭ
ھويلىسىدا يېيىلسۇن. 27 ئۇنىڭ گۆشىگە قول تەگكۈزگۈچى ھەركىم مۇقەددەس

بولسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك ئەگەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەس بىر يەردە يۇيۇلسۇن. 28 قايسى ساپال قازاندا قۇربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئەگەر ئۇ مەس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۇرۇلسۇن ھەم سۇ بىلەن يۇيۇلسۇن. 29 كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 30 ھالبۇكى، مۇقەددەس جايدا كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى جامائەت چېدىرىغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۇناھ قۇربانلىقى بولسا، ھەرگىز يېيىلمىسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۆيدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزنام مانا مۇنداق: - بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 2 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. 3 [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۇنسۇن، يەنى مايلىق قۇيرۇق بىلەن ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان مايى، 4 ئىككى بۈرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۈرەككەچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۇنسۇن. 5 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. 6 كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن؛ ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 7 گۇناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-ئىزنام ئوخشاش؛ بۇ قۇربانلىق كافارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق تۆتكۈزگۈچى كاھىننىڭ تۈزىگە تەۋە بولسۇن. 8 كاھىن بىرسىنىڭ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى تۆتكۈزگەن

بولسا، كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ تېرىسى شۇ كاھىنىنىڭ بولدى. 9 تونۇردا پىشۇرۇلغان
ھەر بىر ئاشلىق ھەدىيە، شۇنداقلا قازاندا ياكى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەر بىر ئاشلىق ھەدىيە
بولسا ئۇنى تۆتكۈزگەن كاھىنىنىڭ بولدى، يەنى كاھىنىنىڭ تۈزگەن تەۋە بولدى. 10
ھەر بىر ئاشلىق ھەدىيە، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، ياكى قۇرۇق
كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەر بىرىگە باراۋەر بۆلۈپ
بېرىلدى. 11 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى
قائىدە-نىزام مۇنداق: - 12 سۇنماقچى بولغان كىشى ئۇنى تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن
سۇنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشەككۈر قۇربانلىقى» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن
پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسھەلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە
ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۇن. 13
شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە تەشەككۈر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە
ئىچتىقۇ سېلىنغان نانلارنىمۇ سۇنسۇن؛ 14 ئۇ شۇ سۇنغانلىرىنىڭ ھەر بىرى تۈردىن بىرنى
ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قوللاپ] سۇنىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ
كەلتۈرسۇن؛ بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن
كاھىنىنىڭ تۈزگەن تەكسۈن. 15 تەشەككۈر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ
گۆشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلىشى كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۇنغۇچى
كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمىسۇن. 16 ئەگەر ئۇنىڭ سۇنغان
قۇربانلىقى قەسىمگە خاس قۇربانلىق ياكى ئىختىيارى كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا،
ئۇنداقتا ھايۋاننىڭ گۆشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ
قالغىنى بولسا، ئەتسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ 17 لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن
ئۈچىنچى كۈنگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئىناقلىق
قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن ئۈچىنچى كۈندە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ،

قۇربانلىق سۇنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلاشمايدۇ، بەلكى مەكرۇھ بولىدۇ؛ كىمدەكم ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز قەبھلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. 19 شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۆشمۇ يېيىلمەسلىكى كېرەك، بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تەگمىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۆشىنى يېسە بولىدۇ. 20 لېكىن كىمكى ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 21 كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتتىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن ياكى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنچىلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارىغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 22 پەرۋەردىگارىغا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 23 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھەرگىز يەڭمەڭلار. 24 ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن ياكى يىرتقۇچىلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەستىنىڭ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھەرگىز ئۇنىڭدىن يەڭمەڭلار. 25 چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 26 سىلەر ھەرقانداق تۇرار جايىڭلاردا ھېچقانداق قانى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن ياكى چارپايىلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھەرگىز ئېستىمال قىلماڭلار. 27 كىمدەكم ھەرقانداق قانى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 28 پەرۋەردىگارىغا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 29 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - كىمكى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنسا، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارىغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۇن. 30 ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارىغا ئاتىغان، ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى ماي بىلەن توشنى

قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، تۆشىنى «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتسۇن. 31 كاهىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. توش بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. 32 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ئوڭ ئارقا پۇتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاهىنغا بېرىڭلار. 33 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۇنغان بولسا ئوز ئۈلۈشى ئۈچۈن ئوڭ ئارقا پۇتىنى تۈزى ئالسۇن. 34 چۈنكى مەن ئىسرائىللىرىڭلارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» بولغان توش بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئارقا پۇتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىگە بىلەن ئىسرائىللىرىدىن ئېلىپ، كاهىن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەقىقىي بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلىم. 35 [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاهىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈنىدە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتما سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاهىنلىق ئۈلۈشى مانا شۇدۇر. 36 [مۇسا] ئۇلارنى مەسھلىگەن كۈنىدە، پەرۋەردىگار بۇ ئۈلۈشىنى ئىسرائىللىرىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللىرىغا] دەۋردىن دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ. 37 كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاهىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نەزەم مانا شۇدۇر. 38 پەرۋەردىگار ئىسرائىللىرىغا: «سىلەر بۇ سىناي باياۋىنىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىڭلارنى سۇنۇڭلار» دەپ بۇيرۇغان كۈنىدە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغانىدى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: - 2 ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسھلەش مېيى»نى، گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ

كېلىپ، 3 [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جامائىتىنى جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، - دېدى. 4 مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، جامائەت جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. 5 ئاندىن مۇسا جامائەتكە: - پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىش مانا مۇنداق، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، 7 [ھارۇنغا] كۆڭلەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، توننى كىيىۋەردى ۋە ئۈستىگە ئەفودنى ياپتى؛ ئۇ ئەفودنىڭ بەلۋاغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. 8 ئاندىن مۇسا ئۇنىڭغا «قوشىن» نى تاقاپ، قوشىننىڭ ئىچىگە «ئۆرم بىلەن تۆمۈم» نى سېلىپ، 9 بېشىغا سەللە يۈگەپ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك سەللەنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات» نى بېكىتىپ قويدى. 10 ئاندىن مۇسا مەسھەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسھەپ مۇقەددەس قىلدى. 11 ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتەپە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قۇچلىرىنى، يۇيۇنۇش دەپسى ۋە تەگلىكىنى خۇداغا ئاتا پۇقۇدەدەس قىلىشقا مەسھەلدى. 12 ئۇ يەنە مەسھەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتا پۇقۇدەدەس قىلىشقا مەسھەلدى. 13 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا كۆڭلەك كىيىۋەردۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكەرنىمۇ تاقاپ قويدى. 14 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تورپاقنى يېتىلەپ كەلدى، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تورپاقنىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى. 15 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىدىن ئېلىپ، تۈز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چۆرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۇناھتىن پاكلىدى؛ قالغان قانى

بولسا ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كافارەت كەلتۈردى.

16 ئاندىن ئۇ ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان ماينىڭ ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا ماينى، ئىككى يۈرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلەرنى قوشۇپ ئالدى؛ ئاندىن مۇسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 17 بىراق [مۇسا] تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۆشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇيرۇغىنىدەك چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىدا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 18 ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنىدىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ قوشىقىغا قويدى. 19 [ھارۇن قوچقارنى] بوغۇزلىدى؛ ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى؛ 20 [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ پارچىلىدى؛ ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۆشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈردى. 21 ئۈچەي-قېرىنلەرى بىلەن پاچاقلەرنى سۇدا يۇدى. ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان، «پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتى سۇنۇلدىغان خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق» ئىدى. 22 ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى قىلىنىدىغان قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ قوشىقىغا قويدى. 23 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۇسا ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۇۋاپ قويدى. 24 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى؛ ئۇلارنىڭ ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۇۋاپ قويدى، قالغان قاننى مۇسا قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىگە سەپتى. 25 شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلنى قۇيۇقنى، ئىچ قارىنى يۈگەپ تۇرغان بارلىق ماي بىلەن

جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مېيىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ
ئېلىپ ئوڭ ئارقا پۇتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، 26 پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىكى پېتىر
نان سېلىنغان سېۋەتتىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن مايى توقىچى ۋە بىر دانە
ھەمەك ناننى ئېلىپ بۇلارنى ماي بىلەن ئوڭ ئارقا پۇتنىڭ ئۈستىدە قويدى، 27 ئاندىن
بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇپ، پۇلاڭلاتما
ھەدىيە بولسۇن دەپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتتى. 28 ئاندىن مۇسا بۇلارنى
ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ ئۈستىدە قويۇپ
كۆيدۈردى. بۇ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولۇپ، پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئوتتا
سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي چىقىدىغان قۇربانلىق ئىدى. 29 ئاندىن مۇسا توشنى ئېلىپ
پۇلاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتتى، پەرۋەردىگارىنىڭ
ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنى بويىچە، «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ
بۇ قىسمى مۇسانىڭ ئۆلۈشى ئىدى. 30 ئاندىن مۇسا مەسھەش مېيىدىن ۋە
قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىر ئاز ئېلىپ، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە
ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن
ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. 31
مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق بۇيرۇدى: - «بۇ گۆشنى جامائەت
چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ پىشۇرۇپ شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاھىنلىققا
تىكلەش قۇربانلىقى» غا تەۋە بولغان سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ يەڭلار؛ بۇلارنى
ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن، دەپ بۇيرۇغىنىمدا ئۇنى يەڭلار؛ 32 لېكىن
گۆش بىلەن ناندىن ئېشىپ قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 33
سىلەر يەتتە كۈنگىچە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقماي، خۇداغا
ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش كۈنلىرىڭلار توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار؛ چۈنكى

سەلەرنى خۇداغا ئاتا پ كاهىنلىققا تىكلەش ئۈچۈن يەتتە كۈن كېتىدۇ. 34
بۈگۈن قىلىنغان ئىشلار پەرۋەردىگارىنىڭ بۇيرۇقىنى بويىچە سەلەر ئۈچۈن كافارەت
كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىندى. 35 سەلەر تۆلەسلىكىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ
ئەمرىنى تۇتۇپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز يەتتە
كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلدى». 36 ھارۇن بىلەن
ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارىنىڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بۇيرۇغىنىڭ ھەممىسىنى بەجا
كەلتۈردى.

9 سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ
ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، 2 ھارۇنغا مۇنداق دېدى: - «سەن گۇناھ قۇربانلىقىغا
پىچىرىم بىر موزايى، كۆيدۈرمە قۇربانلىققا پىچىرىم بىر قوچقارنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئېلىپ،
پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن، 3 ئاندىن ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: - سەلەر
گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە ئېلىپ كېلىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن
بىر موزايى ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ھەر ئىككىسى پىچىرىم، بىر ياشقا كىرگەن
بولسۇن؛ 4 پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا سۇنۇشقا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق
بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە
كەلتۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارى ئۆزىنى سەلەرگە ئايان قىلدۇ، دېگەن». 5
ئۇلار مۇسا بۇيرۇغان نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛
پۈتكۈل جامائەت يېقىن كېلىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. 6
مۇسا: - مانا، بۇ پەرۋەردىگارى بۇيرۇغان ئىشتۇر؛ بۇنى قىلساڭلار پەرۋەردىگارىنىڭ
شان-شەرىپى سەلەرگە ئايان بولىدۇ، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇنغا: - سەن
قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ
ئۆزۈڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرگەن؛ ئاندىن خەلقنىڭ قۇربانلىقىنىمۇ

سۇنۇپ، پەرۋەردىگار ئەمر قىلغاندەك ئۇلار ھەققىدە كافارەت كەلتۈرگەن» - دەيدى. 8 شۇنى دېۋىدى، ھارۇن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ ئۆزى ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزايىنى بوغۇزلىدى. 9 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قانىنى ئۇنىڭغا سۇنۇپ بەردى، ئۇ بارمىقىنى قانغا تەگكۈزۈپ، قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە قۇيىدى. 10 گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 11 گۆش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتتا كۆيدۈردى. 12 ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىدىغان [قوچقارنى] بوغۇزلىدى، ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭغا قانىنى سۇنۇپ بەردى، ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 13 ئاندىن ئۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى بېشى بىلەن بىللە ئۇنىڭغا سۇنۇپ بەردى، ئۇ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈردى. 14 ئۇ ئىچ قارىنى بىلەن پاچاقلارنى يۇيۇپ، بۇلارنىمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈردى. 15 ئاندىن ئۇ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى، خەلقنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تېكىنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھاياۋانى سۇنغاندەك ئۇنىمۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۇندى. 16 ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىدىغان مالنى كەلتۈرۈپ بۇتۇم بەلگىلىمە بويىچە سۇندى. 17 ئاندىن ئۇ ئاشلىق ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ ئۇنىڭدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 18 ئاندىن خەلققە بولىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن قوچقارنى بوغۇزلىدى. ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئۇنىڭغا سۇنۇپ بەردى، ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 19 ئۇلار تورپاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق قۇيۇقنى، ئىچ قارىنى يۈگەپ

تۇرغان مايلىرىنى، ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ چاۋا مېيىنى ئېلىپ، 20 بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى توشنىڭ ئۈستىدە قويدى، [ھارۇن] بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 21 ئاخىرىدا ھارۇن ئىككى توش بىلەن ئوڭ تارقا پۇتىنى پۇلاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاقتى. 22 ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈپ، ئۇلارغا بەخت تىلدى، ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، [قۇربانگاھتىن] چۈشتى. 23 مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چىدىرىغا كىرىپ، يەنە يېنىپ چىقىپ خەلققە بەخت تىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە تايان بولدى، 24 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، توۋلىشىپ، دۈم يىقىلىشتى.

10 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابېھۇ ئىككىسى ئۆز خۇشبۇيىدىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت يېقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، پەرۋەردىگار ئۇلارغا بۇيرۇپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارغا سۇندى؛ 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ ئۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇئان ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 3 مۇسا ھارۇنغا: - مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە ئۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن سۆزىنىڭ ئۆزىدۇر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ھارۇن جىم تۇرۇپ قالدى. 4 مۇسا ھارۇننىڭ تاغىسى ئۆزىنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائەل بىلەن ئەلزاڧانى چاقىرىپ ئۇلارغا: - سىلەر يېقىن كېلىپ ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كىيىكلىك كۆڭلەكلىرى

بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ بۇرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. 6

مۇسا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلتازار بىلەن ئىتامارغا: - سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويمىڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار؛ بولمىسا تۈزۈڭلار تۈلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرسىلەر؛ لېكىن قەبرىداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. 7 ئەمما سىلەر بولساڭلار پەرۋەردىگارنىڭ مەسھەش مېيى ئۈستۈڭلارغا سۈرۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرىنىڭ تاشقىرىغا چىقماڭلار؛ بولمىسا ئولسىلەر، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار مۇسانىڭ بۇرۇغىنىدەك قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:

- 9 «سەن تۈزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا باشقا كۈچلۈك ھاراقىلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا ھەرگىز كىرمەڭلار؛ بولمىسا، ئۆلۈپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. 10 شۇنداق قىلساڭلار، مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكىنى پەرق ئېتىپ تاجىرتالايدىغان بولسىلەر؛ 11 شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان ھەممە بەلگىمىلەرنى ئۇلارغا ئۆگىتەلەيسىلەر». 12 مۇسا ھارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلتازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: - «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق ھەدىيەنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىدا ئېچىتقۇ ئارىلاشتۇرمىغان ھالدا يەڭلار؛ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. 13 بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ نېسۋەڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسۋىسى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغاندۇر. 14 ئۇنىڭدىن باشقا پۇلاڭلارغا ھەدىيە قىلىنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇتى سەن ۋە ئوغۇل-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يەڭلار؛ چۈنكى بۇلار

سېنىڭ نېسۋەك بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسۋىسى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن سىلەرگە بېرىلگەن. 15 ئۇلار كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇت بىلەن پۇلا كىلا تىما ھەدىيە قىلىنغان توشىنى ئوتتا سۇنۇلدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارىڭ ئالدىدا پۇلا كىلا تىما ھەدىيە سۈپىتىدە پۇلا كىلىتىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن؛ پەرۋەردىگارىڭنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ نېسۋىسى بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ». 16 ئاندىن مۇسا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كۆيدۈرۈلۈپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ھارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلىئازار بىلەن ئىتامارغا ئاچچىقلىنىپ: 17 - نېمىشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ كۆشىنى مۇقەددەس جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىڭنىڭ بىرى» ھېسابلىناتتى، پەرۋەردىگارىڭ سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلەرگە تەقسىم قىلغانىدى. 18 مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى؛ سىلەر ئەسلىدە مەن بۇرۇغاندەك ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېمىشىڭلار كېرەك ئىدى، - دەپتى. 19 لېكىن ھارۇن مۇساغا: - مانا، بۇلار بۈگۈن توغرا ئىش قىلىپ [تۈزلىرىڭنىڭ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدا سۇندى؛ مېنىڭ يېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى، ئەگەر مەن بۈگۈن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ [كۆشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارىڭ نەزىرىدە ئوبدان بولاتتىمۇ؟ - دەپتى. 20 مۇسا بۇنى ئاڭلاپ جاۋابىدىن رازى بولدى.

11 پەرۋەردىگارىڭ مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دەپتى: - 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - يەر يۈزىدىكى بارلىق ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە يېمىشكە بولىدىغان جانىۋارلار شۇكى: - 3 ھايۋانلار ئىچىدە ھەم تۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (تۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەربىرىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 4 لېكىن

كۆشگۈچى ياكى ئاچماق تۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: - تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلەرگە ھارام بولدى. 5 سۇغۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس - ئۇ سىلەرگە ھارام بولدى. 6 توشقان بولسا بۇمۇ كۆشىگىنى بىلەن تۇيىقى ئاچماق ئەمەس - ئۇ سىلەرگە ھارام بولدى. 7 چوشقا بولسا تۇياقلىرى ئاچماق (تۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىگىنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولدى. 8 سىلەر شۇ ھايۋانلارنىڭ گۆشىدىن يېمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ تۈلۈكىگىمۇ تەگمەڭلار. ئۇلار بولسا سىلەرگە ھارام بولدى. 9 سۇدا ياشايدىغان جانئورلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولدى: - سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانئورلاردىن قانتى ۋە قاسراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولدى؛ 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ ئۆزىدىن بارلىق جانئورلاردىن، قاسراقلىرى ياكى قانتى بولمىغانلىرىنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە يىرگىنچىلىك سانالسۇن. 11 مەزكۇر جانئورلار دەرىۋەقە سىلەرگە يىرگىنچىلىك سانالسۇن؛ سىلەر ئۇلارنىڭ گۆشىدىن يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلارنىڭ تۈلۈكىنى يىرگىنچىلىك دەپ قاراڭلار. 12 سۇدىكى جانئورلارنىڭ ئىچىدىن قانتى بىلەن قاسرىقى بولمىغان جانئورلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرگىنچىلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قاتاتلاردىن تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە يىرگىنچىلىكتۇر؛ ئۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلەرگە يىرگىنچىلىك بولسۇن: - يەنى بۈركۈت، قورۇلتاز-تاپقۇشلار، دېڭىز بۈركۈتى، 14 قارلىغاچ قۇيرۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 مۈشۈكچاڭپاق، تۆگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 17 ھۇۋقۇش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىقۇش، بېلىقتالغۇچ، 19 لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۆيۈپ ۋە شەپەرەك قاتارلىقلار سىلەرگە ھارام سانالسۇن. 20 بۇنىڭدىن

باشقا تۆت پۇتلاپ ماڭدىغان، ئۇچدىغان ئۇششاق جانئورلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە يىرگىنچلىك بولىدۇ. 21 ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭدىغان، ئۇچدىغان ئۇششاق جانئورلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېسەڭلار بولىدۇ: - پۇتى بىلەن ئۆڭلىك پاچىقى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرىيەلەيدىغانلارنى يېسەڭلار بولىدۇ؛ 22 بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: - چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، قارا چېكەتكە ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، تومۇزغا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، چاقىقىز ۋە ئۇنىڭ خىللىرى. 23 لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان ئۆملىگۈچى ھەم ئۇچدىغان ھەممە باشقا جانئورلار سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 24 بۇ جانئورلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن ناپاك بولىسىلەر؛ بىرىكىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تېنىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 25 كىمدەكىم بۇلارنىڭ ئۆلۈكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۆكشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. 26 تۇياقلىرى ئاچىماق، بىراق پۈتۈنلەي بۆلۈنمىگەن ياكى كۆشەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ھارامدۇر؛ ھەرىكىم [ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە] تەگسە ناپاك سانالسۇن. 27 تۆت پۇتى بىلەن ماڭدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ناپاك بولۇپ، ھەرىكىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تەنلىرىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانلىدۇ. 28 كىمكى ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۆكشى كەچ كىرگۈچە ناپاك تۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. 29 يەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى ئۇششاق جانئورلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: - قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسلەنچۈك ۋە ئۇلارنىڭ تۈرلىرى، 30 سالما، قىزىل كەسلەنچۈك، تام كەسلەنچۈكى، تۈگۈرۈك كەسلەنچۈك ۋە خامبېشون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. 31 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى ھەممە ئۇششاق جانئورلارنىڭ ئىچىدە سىلەرگە ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە تەگسە،

كەچ كىرگۈچە ناپاك سانلىدۇ. 32 بۇ جانئورلارنىڭ ئۆلۈكى ھەرقانداق نېمىگە
 چۈشۈپ قالسا شۇ نېمە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ھەرقانداق ياغاچ قاچا-قۇچا بولسۇن،
 كىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق ئىشقا ئىشلىتىلدىغان ئەسۋاب
 بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ ئۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانلىپ، كېيىن پاك
 بولىدۇ. 33 بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ
 قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەممە نەرسە ناپاك سانالسۇن ۋە قاچا تۈزى سۇندۇرۇلسۇن.
 34 ئەگەر قاچىدىكى سۇدىن ئاش-تائام ئۈستىگە چاچراپ كەتسە، ئاش-تائام
 ناپاك سانالسۇن ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىك ناپاك سانالسۇن.
 35 ھەرنېمىگە ئۇنداق تۈلۈكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسىمۇ، ناپاك سانالسۇن.
 ئەگەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چىقىۋېتىلسۇن؛ ئۇلار سىلەرگە
 ھارام بولسۇن. 36 لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق ياكى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك
 يەنىلا پاك سانلىدۇ؛ ئەمما بىر كىم ئۇلارنىڭ تۈلۈك تېنىگە تەگسە ناپاك بولىدۇ. 37
 ئەگەر ئۇنداق تۈلۈكنىڭ بىرەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا،
 بۇمۇ يەنىلا پاك سانلىدۇ. 38 لېكىن ئەگەر داننىڭ ئۈستىگە سۇ قۇيۇلغاندىن كېيىن
 شۇنداق بىر تۈلۈكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلەرگە ناپاك
 سانالسۇن. 39 ئەگەر سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى ئۆلۈپ قالسا،
 ئۇنىڭ تۈلۈكىگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 40 كىمكى ئۇنداق
 تۈلۈكنىڭ گۆشىدىن يېسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك
 سانالسۇن؛ شۇنداقلا ئۇنداق بىر تۈلۈكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى
 كېرەك ۋە ئۆز كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 41 يەر يۈزىدە تۆمۈلگۈچى
 ھەممە ئۇششاق جانئورلار يىرگىنچىلىك سانلىپ، ھەرگىز يېيىلمىسۇن. 42 قورسىقى
 بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانئور بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن

ياكى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، ئۇلارنى ھەرگىز بېجەڭلار؛ چۈنكى ئۇلار يىرگىنچىلىكىدۇر. 43 سىلەر بولساڭلار مۇنداق ئۆمىلىگۈچى جانىۋارنىڭ سەۋەبىدىن ئوزۇڭلارنى يىرگىنچىلىك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. ئوزۇڭلارنى ئۇلار تۈپەيلىدىن ناپاك قىلماڭلار، بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالسىلەر؛ 44 چۈنكى مەن خۇدايىڭلاردۇرمەن. سىلەر ئوزۇڭلارنى [ئوزۇمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىڭلار كېرەك؛ مەن ئوزۇم مۇقەددەس بولغاچ سىلەرمۇ ئوزۇڭلارنى مۇقەددەس تۇتۇشۇڭلار كېرەك. سىلەر ئوزۇڭلارنى يەر يۈزىدە ئۆمىلىگۈچى ئۇششاق ھەرقانداق جانىۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلماڭلار. 45 چۈنكى مەن ئوزۇڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ سىلەر مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن مۇقەددەستۇرمەن. 46 شۇلار بولسا چارپاي بىلەن ئوچار-قانائالار، سۇدا يۈرىدىغان ھەربىر جانىۋار بىلەن يەر يۈزىدە ئۆمىلىگۈچى ھەربىر ئۇششاق جانىۋارلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. 47 بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى ئوقۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن يېيىشكە بولمايدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

12 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - «ئايال كىشى ھامىلىدار بولۇپ ئوغۇل تۇغسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغرىق بولغان كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن. 3 سەككىزىنچى كۈنى ئوغلى بولسا خەتتە قىلىنسۇن. 4 ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتتۇز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش» تا تۇرسۇن؛ پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تەگمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. 5 ئەگەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك تۇرۇپ، ئاندىن ئاتمىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش» تا تۇرسۇن. 6 مەيلى ئوغۇل ياكى

قەز تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كىرگەن قوزنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا ياكى پاختەكنى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 7 كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇندىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل ياكى قەز تۇغقان ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىسىمانا شۇدۇر. 8 ئەگەر ئۇنىڭ قوزىغا قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ ئۇلارنىڭ بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 بىرىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بىر چىقان، ياكى تەمرەتكە ياكى پارقراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىنىنىڭ ياكى ئۇنىڭ كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛ جاراھەت بولغان جاينىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتتە تىرىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، بۇ پېسە-ماخاۋ كېسەللىكىدۇر. شۇڭا كاھىن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 4 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان تاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن بۇ جاراھەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 5 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئەگەر جاراھەت ئوخشاش تۇرۇپ، تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 6 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراھەتنىڭ

رەڭگى سۇسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراھەتنىڭ پەقەت بىر چاقا ئىكەنلىكى بېكىتىلىپ، كېسەل كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. 7 لېكىن ئەگەر ئۇ كاھىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاھىنغا كۆرۈنسۇن. 8 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئەگەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراھەت پېسە-ماخاۋدۇر. 9 ئەگەر بىر كىمدە پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 10 كاھىن ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئەگەر تېرىسدە ئاق بىر چىققان پەيدا بولغان، تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىققان چىققان جايدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، 11 بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پېسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. 12 لېكىن ئەگەر پېسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېپىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن نەگلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پېسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۇتتىكىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، 13 ئۇنداقتا كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالسۇن. 14 لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۆشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالسۇن. 15 كاھىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۆشىگە قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۆش ناپاك بولۇپ، ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. 16 ھالبۇكى، ئەگەر ئەت-گۆشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاھىننىڭ

قېشىغا كەلسۇن. 17 كاهىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كاهىن جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇپاك سانلىدۇ. 18 ئەگەر بىركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە ھۆررەك چىقىپ ساقىيىپ، 19 ھۆررەكنىڭ ئورنىدا ئاق چىقان ياكى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاهىنغا كۆرسىتىلسۇن. 20 كاهىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنۈش، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ ھۆررەكتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھەتدۇر. 21 لېكىن كاهىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، رەڭگى سەل سۇسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 22 ئەگەر داغ دەرۋەقە تېرىسىگە يېپىلىپ كەتكەن بولسا، كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ [پېسە-ماخاۋ] جاراھەتدۇر. 23 ئەمما ئەگەر داغ ئۆز جايىدا توختاپ يېپىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت ھۆررەكنىڭ زەنجى، خالاس؛ كاهىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. 24 ئەگەر بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۆيۈپ قېلىپ، كۆيگەن جاي ئاق-قىزغۇچ ياكى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، 25 كاهىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر شۇ داغدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۆيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر؛ كاهىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پېسە-ماخاۋ جاراھەتدۇر. 26 لېكىن ئەگەر كاهىن سەپسىلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورنىدا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۈك بولمىسا، شۇنداقلا داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق بولمىسا، بەلكى رەڭگى سۇس بولسا، ئۇنداقتا كاهىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 27 يەتتىنچى كۈنى

كاھن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 28 ئەمما ئەگەر داغ جايدا توختاپ، يېپىلىغان بولسا، شۇنداقلا رەڭگى سۇس بولسا، بۇ پەقەت كۆيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كاھن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ كۆيۈكنىڭ تاتۇقى، خالاس. 29 ئەگەر بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا ياكى ساقلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، 30 كاھن جاراھەتكە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر جاراھەت ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، ئۈستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كاھن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقاچ بولۇپ، باش ياكى ساقالدىكى پېسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. 31 ئەگەر كاھن قاقاچ جايغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق قارا تۈكۈم بولمىسا، ئۇنداقتا كاھن قاقىچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 32 كاھن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۈستىدەمۇ ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، 33 جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقىلىنى چۈشۈرۈۋەتسۇن؛ قاقاچنىڭ ئۆزىنى غەردىمىسۇن. كاھن قاقىچى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 34 يەتتىنچى كۈنى كاھن قاقاچقا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاھن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانلىدۇ. 35 لېكىن ئەگەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، 36 كاھن ئۇنىڭغا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى

ناپاكتۇر. 37 ئەگەر قاقاچ جايدا شۇ يېتى قېلىپ، ئۈستىدىن قارا تۈك ئۈزۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقايغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك. 38 ئەگەر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا 39 كاھىن سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۇسلىشىپ بوز رەڭگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالسۇن. 40 ئەگەر بىر كىشىنىڭ بېشىنىڭ تۈكلەرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالسۇن. 41 ئەگەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى بېشەنە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت پايىنەك باش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالسۇن. 42 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پايىنەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراهەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پايىنەك بېشىدىكى پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. 43 كاھىن جاراهەتكە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا ياكى پايىنەك بېشىدا ئىششىق جاراهەت بولسا ھەمدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، 44 ئۇنداقتا ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراهەت چۈشكەن بولغاچ، كاھىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 45 شۇنداق جاراهەتتى بار پېسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۇۋۇق، بۇرۇت-ساقىلى يېپىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. 46 شۇ جاراهەتتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ «ناپاك» سانىلىدۇ؛ ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم تۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ تۇرالغۇسى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بولسۇن. 47 ئەگەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۇڭدىن ياكى كاناپىن تىكىلگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى پەيدا بولسا، 48 يەنى كاناپ ياكى يۇڭدىن توقۇلغان رەختتە، ئورۇش يېمىدا ياكى ئارقاق يېمىدا

بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرىدىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پېسە-ماخاۋ
ئىز-دېغى بولسا، 49 شۇنداقلا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدا، ئورۇش يىپ
ياكى ئارقاق يىپلىرىدا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ
يېشىراق ياكى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پېسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ
كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. 50 كاھىن [داغقا] سەپسىلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ
پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. 51 ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-
داغقا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چۈشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يىپتا ياكى
ئورۇش يىپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە
بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ كېسىلى
دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالسۇن. 52 شۇنىڭدەك كاھىن ئورۇش يىپ ياكى
ئارقاق يىپتا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە
شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پېسە-ماخاۋ
كېسىلىدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈش كېرەكتۇر. 53
لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتىكى ئورۇش يىپتا
بولسۇن، ئارقاق يىپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-
داغ كېڭەيمىگەن بولسا، 54 ئۇنداقتا كاھىن دېغى بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ
بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. 55 بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن
كېيىن كاھىن يەنە داغقا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۆزگەرمىگەن
بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاك تۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا
كۆيدۈرگەن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن ياكى تاش يۈزىدە
بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ ھېسابلىنىدۇ. 56 لېكىن ئەگەر كاھىن سەپسىلىپ
قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەڭگى يۇيۇلغاندىن كېيىن سۇلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ

شۇ قىسىمنى كىم - كېچەكتىن، تۇرۇش يېتىن ياكى ئارقاق يېتىن بولسۇن، ياكى تېرە - خۇرۇمدىن بولسۇن ئۇنى يىرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. 57 ئەگەر بۇ ئىز - داغ كىم - كېچەكتە، مەيلى ئارقاق يېتىن ياكى تۇرۇش يېتىن بولسۇن، يا تېرە - خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۇن، بۇ كېڭىدىغان بىرخىل يېسە - ماخاۋ ئىز - دېغى دەپ سانالسۇن؛ سەن ئۇ چاپلاشقان كىم - كېچەكنى كۆيدۈرۈۋەتكىن. 58 لېكىن ئەگەر ئىز - داغ كىم - كېچەكتە بولسۇن (تۇرۇش يېتىن ياكى ئارقاق يېتىن بولسۇن) ياكى تېرە - خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، يۇيۇلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. 59 يېسە - ماخاۋ كېسىلىنىڭكىدەك ئىز - داغ پەيدا بولغان يۇڭ ياكى كاناپ رەختتىن توقۇلغان كىم - كېچەك (ئىز - داغ تۇرۇش يېتىن ياكى ئارقاق يېتىن بولسۇن) ياكى تېرە - خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن - بەلگىگە مانا شۇدۇر؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك ياكى ناپاك جاكارلاشقا بولىدۇ.

14 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 يېسە - ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىندىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن - بەلگىگە مانا تۆۋەندىكىدەكتۇر: - ئۇ كاهىننىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. 3 كاهىن چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، يېسە - ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر يېسە - ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلىدىن ساقايغان بولسا، 4 ئۇنداقتا كاهىن پاك قىلىندىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۇنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇلسۇن. 5 ئاندىن كاهىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاقچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلاڭلار دەپ بۇيرۇلسۇن؛ 6 ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاهىن ئۇنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بىرگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە

بوغۇزلا نغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، 7 ئاندىن پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىندىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سېپىشى بىلەن ئۇنى پاك دەپ جاكارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. 8 پېسە-ماخاۋدىن پاك قىلىندىغان كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۈشۈرۈپ، سۇدا يۇيۇنغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا چىدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ پەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە تۈز چىدىرىنىڭ تېشىدا تۇرۇشى كېرەك. 9 يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۈشۈرسۇن؛ باشنىڭ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلەرنى چۈشۈرسۇن؛ ئۇ كىيىملىرىنى يۇيۇپ تۈز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. 10 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى بېجىرم ئەركەك قوزا بىلەن بىر ياشقا كىرگەن بېجىرم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاننىڭ] ئوندىن ئۈچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن «ئاشلىق ھەدىيە»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. 11 ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۆتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىندىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلىسۇن. 12 ئاندىن كاھىن ئەركەك قوزىلارنىڭ بىرنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇتۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۇلاڭلا ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلا تىسۇن. 13 قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جاينىڭ ئىچىدە گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايدا بوغۇزلا تىسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۇناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. 14 كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىمۇ

سۈرۈپ قويسۇن. 15 ئاندىن كاھىن شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، ئۆزىنىڭ سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قويسۇن. 16 كاھىن ئوڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپسۇن. 17 ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈلگەن ئىتتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرۈپ قويسۇن. 18 سۈرۈپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان ماينى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قويسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 19 ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۈنۈپ، پاك قىلىندىغان كىشىنى ناپا كلىقىدىن پاك قىلىشقا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى بوغۇزلىسۇن. 20 كاھىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قۇربانلىققا سۈنۈسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۆزىنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. 21 لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمەسە، ئۆزىگە كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «پۇلاڭلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئەركەك قوزنى ئىتتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيە ئۈچۈن بىر ئەفەھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بىلەن بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن 22 ۋە ئۆز ئەھۋالىغا يارىشا ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ 23 سەككىزىنچى كۈنى بۇلارنى ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 24 كاھىن ئىتتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئەركەك قوزا بىلەن شۇ بىر لوگ ماينى ئېلىپ، بۇلارنى پۇلاڭلاتما

ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاشۇن. 25 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئەركەك قوزنى بولسا ئۆزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۇرسۇن. 26 ئاندىن كاھىن مايدىن ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئاللىقىغا ئازغىنا قۇيسۇن. 27 شۇنداق قىلىپ، كاھىن ئوڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم سەپسۇن. 28 ئاندىن كاھىن ئۆزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۇرسۇن. 29 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭغا كافارەت كەلتۈرۈشكە كاھىن قولىدىكى ماينىڭ قالغىنىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن؛ 30 ئاندىن شۇ كىشى ئۆز قۇربىغا قاراپ پاختەكتىن بىرنى ياكى باچكىدىن بىرنى سۇنسۇن؛ 31 ئۆز قۇربىغا قاراپ، بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيە بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىندىغان كىشى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 32 تۈزىدە پېسە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىپ بولدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىگە مانا شۇلاردۇر. 33 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: - 34 - سىلەر مەن ئۆزۈڭلارغا مېراس قىلىپ بېرىدىغان قاناتان زېمىنىغا كىرگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىندىكى بىر ئۆيگە بىرخىل پېسە-ماخاۋ يارىتىنى ئەۋەتسەم، 35 ئۆينىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلىپ: «مېنىڭ ئۆيۈمگە ۋابا يۇققاندا كۆرۈنىدۇ»، دەپ مەلۇم قىلىشى كېرەك. 36 كاھىن بولسا: - ئۆيدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك

بولسۇن ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن ئۆيىنى بىكارلاڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ ئۆيگە سەپسېلىپ قارىسۇن. 37 ئۇ شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئۆيىنىڭ تاملىرىغا ۋابا داغلىرى يۇققان جايلار كاۋاك بولسا، ھەم يېشىلغا مايىل ياكى قىزغۇچ بولۇپ، تامنىڭ يۈزىدىن قېنىقراق بولسا، 38 كاھىن ئۆيىنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشىكىنى يەتتە كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. 39 ئاندىن كاھىن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ، سەپسېلىپ قارىغىنىدا، ئۆيىنىڭ تاملىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، 40 كاھىن: «ۋابا يۇققان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلىۋېتىڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. 41 شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۆيىنىڭ ئىچىنىڭ تۆت ئەتراپىنى قىردورسۇن ۋە ئۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ تېشىدىكى ناپاك بىر جايغا تۈكۈۋەتسۇن. 42 ئاندىن ئۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ، ئىلگىرىكى تاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لايى ئېتىپ، ئۆيىنىڭ بىلەن ئۆيىنى قايتىدىن سۇۋىسۇن. 43 ئەگەر ئۇ تاشلارنى چىقىرىپ، ئۆيىنى قىردۇرۇپ قايتىدىن سۇۋاتقاندىن كېيىن، ئۆيدە ۋابا دېغى يەنە پەيدا بولسا، 44 ئۇنداقتا كاھىن يەنە كىرىپ بۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن. سەپسېلىپ قارىغىنىدا، مانا ئىز-داغ ئۆيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئۆيگە يۇققىنى چىرىتكۈچ ۋابا بولىدۇ؛ ئۆي ناپاك سانىلدۇ. 45 بۇ ۋەجدىن ئۇلار ئۆيىنى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق سۇۋىقى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر جايغا تاشلىۋەتسۇن. 46 كىمدەكم ئۆي تاقالغان مەزگىلدە ئۇنىڭغا كىرسە، ئۆكەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلدۇ. 47 ئەگەر بىر كىم ئۆي ئىچىدە ياتقان بولسا، كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ ۋە ئەگەر بىرسى ئۆيدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ ئۆز كىيىملىرىنى يۇسۇن. 48 لېكىن كاھىن كىرىپ، ئۆيگە سەپسېلىپ قارىغىنىدا ئۆي سۇۋالغاندىن كېيىن ۋابا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۆيىنى «پاك» دەپ

جا كارلسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋابا ساقايغان بولدى. 49 ئاندىن ئۇ ئۆيىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل رەخت بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، 50 قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ 51 ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا، قىزىل رەخت ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، ئۆيگە يەتتە مەرتىۋە سەپسۇن؛ 52 بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆيىنى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش، كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەخت ئارقىلىق ناپا كىلىقتىن پاكلايدۇ. 53 ئاندىن ئۇ تىرىك قۇشنى شەھەرنىڭ سىرتىدا، دالادا قويۇپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق قىلىپ، ئۆي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ ئۆي پاك سانىلىدۇ. 54 بۇلار بولسا ھەرخىل پېسە-ماخاۋ جاراھىتى، قاقچ، 55 كىيىم-كېچەك ۋە ئۆيگە يۇققان پېسە-ماخاۋ ۋاباسى، 56 تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقراق ئاق ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. 57 شۇ بەلگىلىمىلەر بىلەن بىر نەرسىنىڭ قايسى ئەھۋالدا ناپاك، قايسى ئەھۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى پەرق ئېتىشكە كۆرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ؛ مانا بۇ پېسە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 2 - ئىسرائىللارغا مۇنداق دەڭلار: - ھەرقانداق ئەركەكنىڭ ئۆز تېنىدىن ئاقما چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقما سەۋەبىدىن ناپاك سانالسىۇن. 3 ئاقما چىقىشتىن بولغان ناپا كىلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇكى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ تۇرسۇن ياكى ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالسىۇن؛ 4 مۇنداق ئاقما بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. 5 كىمكى ئۇ ياتقان ئورۇن-كۆرپىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ئاندىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسىۇن. 6

شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقما بولغان كىشى ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 7 كىمكى ئاقما بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 8 ئەگەر ئاقما بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۆكۈرسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 9 قايسىبىر ئېگەر-توقۇمنىڭ ئۈستىگە [ئاقما بولغان] كىشى مىنىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالسۇن. 10 كىمكى ئۇنىڭ تېنىگە قويۇلغان نەرسىلەرگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانلىدۇ؛ ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 11 ئاقما بولغان كىشى قولىنى يۇمىشتىن بىر كىمگە تەگكۈزسە، شۇ كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 12 ئاقما بولغان كىشى ساپال قاچىنى تۇتۇپ سالىسا، شۇ قاچا چىقىۋېتىلسۇن، ياغاچ قاچا بولسا سۇدا يۇيۇلسۇن. 13 قاچانكى ئاقما بار كىشى ئاقما ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۆزىنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈننى ھېسابلاپ ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ، ئېقىن سۇدا يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانلىدۇ. 14 سەككىزىنچى كۈنى ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرسۇن. 15 كاھىن ئۇلاردىن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ئاقما بولغانلىقىغا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 16 ئەگەر بىر ئەركەكنىڭ مەنىيسى ئۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئۆز كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 17 شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىيسى قايسى كىيىمگە ياكى تېرىسىگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 18

ئەر ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلىشىشى بىلەن مەنئى چىقسا، ئىككىسى يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 19 ئەگەر ئايال كىشىلەر ئاقما كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئىرىم» تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 20 «ئىرىم» تۇرۇش مەزگىلىدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. 21 ھەركىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرىنىشىگە تەگسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 22 ھەركىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 23 ۋە ئەگەر بىر كىمكى ئۇ ياتقان ياكى ئولتۇرغان جايدا قويۇلغان بىر نەرسىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 24 ئەگەر بىر ئەر كىشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپا كلىقى شۇ ئەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرىمىمۇ ناپاك سانالسۇن. 25 ئەگەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىر نەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، ياكى خۇن ئاقىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە تۇرغاندەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. 26 قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرىمىگە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىرىدە ياتقان ئورۇن-كۆرىملىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپا كلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. 27 ھەركىم بۇ نەرسىلەرگە تەگسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 28 ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈننى ھېسابلاپ، ئۆتكۈزۈپ بولغاندا ناپاك سانلىدۇ. 29 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ

ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چىدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. 30 كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن تۆتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقا قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ. 31 سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىللارنى ناپاكلىقىدىن ئۈزۈڭلار؛ بولمىسا، ئۇلار ناپاكلىقىدا تۇرىۋېرىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ تۇرالغۇ چىدىرىمنى بۇلغىشى تۈپەيلىدىن ناپاك ھالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. 32 ئاقا كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنئى كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، 33 شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرىلىق، ئاقا ھالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرىلىق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرىلىق كەلگەن قانۇن-بەلگىسىمە مانا شۇلاردۇر.

16 ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا يېقىنلىشىشى بىلەن ئۆلۈپ كەتتى. ئۇلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. 2 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئۆلۈپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا قويۇلغان ئەھدە ساندىقىنىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى» نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقىت كەلمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كافارەت تەختى» نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. 3 ھارۇن [ئەل] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: - گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ 4 تۈزى مۇقەددەس كاناپ خالتا كۆڭلەكنى كىيىپ، ئەتلەرنى ياپىدىغان كاناپ ئىشتانتىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كاناپ بەلۋاغنى باغلاپ، بېشىغا كاناپ سەللىنى يۆگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيىملەر بولغاچقا، كىيىشتىن ئىلگىرى

بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن. 5 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ جامائىتىدىن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسىۇن. 6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاقتى سۇنۇپ، ئۆزى ۋە ئۆز ئۆيدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشى كېرەك. 7 ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن. 8 ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چەكنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. 9 ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنۇسۇن. 10 لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى بولسا، كافارەت كەلتۈرۈشى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. 11 ئاندىن ھارۇن گۇناھ قۇربانلىقىنى، يەنى ئۆزى ئۈچۈن بولغان تورپاقتى كەلتۈرۈپ، ئۆزى ۋە ئۆز ئۆيدىكىلەر ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە ئۆزىگە گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ تورپاقتى بوغۇزلىسۇن؛ 12 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوچ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانى ئېلىپ، ئىككى قوللاپ يۇمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇي ئەتىرى بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ 13 ئاندىن خۇشبۇي ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم-گۇۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كافارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇي پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلمەيدۇ. 14 ئۇ تورپاقتى قېنىدىن ئېلىپ ئۆز بارمىقى بىلەن كافارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغىمۇ ئۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەتتە قېتىم سەپسۇن. 15 ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى

پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، تورپاقنىڭ قېنىنى قىلغاندەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كافارەت تەختىگە ۋە كافارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچسۇن. 16 ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپا كلىقىدىن، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان گۇناھلىرىدىن پا كىلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ناپا كلىقى ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان جامائەت چىدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كافارەت قىلسۇن. 17 ئۇ كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ ئۇنىڭدىن چىققۇچە ھېچبىر ئادەم جامائەت چىدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆزى، ئۆيىدىكىلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 18 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭدەك تورپاقنىڭ قېنى بىلەن تېكىننىڭ قېنىدىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىكى مۇڭگۈزلەرگە سۈرسۈن؛ 19 ئۇ بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە يەتتە قېتىم سەپسۈن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپا كلىقلىرىدىن پا كىلاپ [خۇداغا ئاتا پ] مۇقەددەس قىلىدۇ. 20 - مۇقەددەس جاي، جامائەت چىدىرى ۋە قۇربانگاھ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ تىرىك تېكىننى كەلتۈرسۇن؛ 21 ئاندىن ھارۇن ئىككى قولىنى تىرىك تېكىننىڭ بېشىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق قەبىھلىكلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئۇلارنى تېكىننىڭ بېشىغا ئارتسۇن؛ ئاندىن ئۇنى يېنىدا تەييار تۇرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۆلگە ئەۋەتسۇن. 22 بۇ يول بىلەن تېكە ئۇلارنىڭ ھەممە قەبىھلىكلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەمزانسىز چۆلگە كېتىدۇ. شۇڭا ئۇ تېكىننى چۆلگە قويۇۋەتسۇن. 23 - ئاندىن ھارۇن جامائەت چىدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاناپ كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە

ئۇلارنى قويۇپ قويسۇن. 24 ئۇ مۇقەددەس يەردە ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ،
ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ تاشقىرىغا چىقىپ، ئۆزىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن
خەلقنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، شۇ يول بىلەن ئۆزى ۋە خەلق ئۈچۈن
كافارەت كەلتۈرىدۇ. 25 شۇنداقلا ئۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانگاھتا
كۆيدۈرسۇن. 26 «ئازازەل» گە بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بېرىپ قويۇۋەتكەن كىشى
ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ.
27 كافارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلىپ،
گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرىسى
چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ تېرىسى، گۆشى ۋە تېزەكلەرنى
ئوتتا كۆيدۈرسۇن. 28 ئۇلارنى كۆيدۈرگەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. 29 - مانا بۇ سىلەرگە بىر
ئەبەدىي قانۇن-بەلگىسىمە بولسۇن: - ھەر يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە سىلەر ئۆز
نەپىسلىكلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار،
مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن ياكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار بولسۇن شۇنداق
قىلىشىڭلار كېرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا سىلەر ئۈچۈن
كافارەت كەلتۈرۈلدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە گۇناھلىرىڭلاردىن پاك
بولسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلەرگە پۈتۈنلەي ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولۇپ،
نەپىسلىكلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار، بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىسىمۇ.
32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كاھىنلىق يۈرگۈزۈش ئۈچۈن مەسھ قىلىنىپ،
خۇداغا ئاتا تىكلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. ئۇ
كاناپتىن ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ تۇرۇپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس
جاي ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ ئۈچۈنمۇ

كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ قالغان كاھىنلار بىلەن بارلىق خەلقنىڭ جامائىتى ئۈچۈن
ھەم كافارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ؛
شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم
كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىلسەن،» شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا
بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ھارۇن بىلەن
ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار سىلەرگە بۇيرۇغان
ھۆكۈم شۇكى: - 3 ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى قۇربانلىق
قىلماقچى بولۇپ، كالا ياكى قوي ياكى تۆچكىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش
ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇ چېدىرىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان
قۇربانلىق سۈپىتىدە يېتىلەپ تەپكەلمەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئىچىدە ياكى تاشقىرىدا
بوغۇزلىسا، ئۇنىڭدىن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە ئارتىلىدۇ؛ بۇ ئادەم «قان
تۆككەن» دەپ، ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 5 بۇ ھۆكۈمنىڭ مەقسىتى
ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلىشنىڭ ئورنىغا،
قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا
كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى» سۈپىتىدە
سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. 6 كاھىن قاننى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش
ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ، پەرۋەردىگارغا
خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن ماينى كۆيدۈرسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەمدى
بۇرۇنقىدەك بۇزۇقلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ كەينىدە يۈرۈپ، ئۇلارغا ئۆز
قۇربانلىقلىرىنى تۆتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ ئۇلار ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە
ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولسۇن. 8 سەن ئۇلارغا: - ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن ياكى

ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلاردىن بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى [باشقا] قۇربانلىق ئۆتكۈزۈمەكچى بولسا، 9 ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتا پ سۇنۇش ئۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرمىسە، ئۇ كىشى ئۆز خەلقلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلاڭسۇن» - دېگەن. 10 ئەگەر ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قاننى يېگەن شۇ كىشىگە قارشى قىلمەن، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 11 چۈنكى ھەر بىر جانىۋارنىڭ جېنى بولسا ئۇنىڭ قېنىدۇر، مەن ئۇنى جېنىڭلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ئۈستىگە كافارەت كەلتۈرۈشكە بەرگەنمەن. چۈنكى قان ئۆزىدىكى جاننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن كافارەت كەلتۈرىدۇ. 12 شۇڭا بۇ سەۋەبتىن مەن ئىسرائىللارغا: «سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلار قان يېمەسلىكىڭلار كېرەك، ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» - دېگەندىم. 13 ئەگەر ئىسرائىللاردىن بىرى ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارنىڭ بىرى يېيىشكە بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان ياكى قۇشنى ئوۋلاپ، قېنىنى تۈكسە، ئۇنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. 14 چۈنكى ھەر بىر جانىۋارنىڭ جېنى بولسا، ئۇنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر ھېچقانداق جانىۋارنىڭ قېنىنى يېمەڭلار، چۈنكى ھەر بىر جانىۋارنىڭ جېنى ئۇنىڭ قېنىدۇر، كىمكى ئۇنى يېسە ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ» - دېدىم. 15 كىمدەكىم ئۆلۈپ قالغان ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ تىتما- تىتما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋاننى يېسە، مەيلى ئۇ يەرلىك ياكى ياقا يۇرتلۇق بولسۇن ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ ئاندىن ئۇ پاك بولىدۇ. 16 لېكىن ئۇ ياكى كىيىملىرىنى يۇمسىسا، ياكى سۇدا بەدىنىنى يۇمسىسا، شۇ كىشى ئۆز قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگەن: - «مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇرمەن. 3 سىلەر ئىلگىرى تۇرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار ۋە ياكى مەن سىلەرنى ئېلىپ بارىدىغان قاناتان زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار؛ ئۇلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمەڭلار، 4 بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ شۇ بويىچە مېڭىڭلار. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇرمەن. 5 سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك؛ ئىنسان ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن. 6 - ھېچكىم ئۆزىگە يېقىن تۇغقان بولغان ئايالغا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىشى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن. 7 ئاناڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، بۇ ئاناڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكىنىڭ بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسەڭ بولمايدۇ. 8 ئاناڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاناڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەندەك بولىدۇ. 9 سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان ياكى بىر ئانىدىن بولغان، ياكى شۇ ئۆيدە تۇغۇلغان ياكى باشقا يەردە تۇغۇلغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. 10 سەن ئۆز ئوغۇڭنىڭ قىزى ۋە ياكى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىتى سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەۋرىتىدۇر. 11 سەن ئاناڭنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇ ئاتاڭدىن تۇغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. 12 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىر تۇغقىنىدۇر. 13 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىر تۇغقىنىدۇر. 14 ئاناڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇلارنىڭ ئاياللىرىغا يېقىنلىق قىلما؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھامماڭدۇر. 15 سەن كېلىنىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇ سېنىڭ ئوغۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، ئۇنىڭ

ئەۋرىتىگە تەگسەك بولمايدۇ. 16 سەن ئاكا-ئىنىلېرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، چۈنكى بۇ ئۆز ئاكا-ئىنىلېرىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەندەك بولدى. 17 سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ [خوتۇنلۇققا ئېلىپ] ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىن تۇغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش پەسەندىلىكتۇر. 18 سەن ئايالنىڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭغا كۈندە شىك ئازابىنى كەلتۈرسەن. 19 سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. 20 سەن ئۆز قوشناڭنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭ بىلەن ناپاك قىلما. 21 سەن ئۆز نەسلىڭدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتتىن ئۆتكۈزسەڭ قەتئىي بولمايدۇ. ئەگەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن. مەن ئۆزۈم پەرۋەردىگاردۇرمەن. 22 سەن ئاياللار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بىرگە بولما. بۇ ئىش يىرگىنچىلىكتۇر. 23 سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ ئۆزۈڭنى ناپاك قىلما؛ شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋاننىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نىجىسىلىقتۇر. 24 سەلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار، چۈنكى مەن سەلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ ئۆزلىرىنى ناپاك قىلغان 25 ۋە زېمىنمۇ ناپاك بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز زېمىننىڭ قەبھىلىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرمەن، شۇنىڭدەك ئۆز زېمىنمۇ ئۆزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 26 لېكىن سەلەر بولساڭلار مېنىڭ بەلگىلىمىلەرم بىلەن ھۆكۈملەرنى تۇتۇڭلار؛ سەلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك ياكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يىرگىنچىلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن 27 (چۈنكى بۇ بارلىق يىرگىنچىلىك ئىشلارنى سەلەردىن ئىلگىرى شۇ

زېمىندا تۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ ئۆزى ناپاك بولۇپ قالدى). 28
شۇنداق قىلىپ زېمىننى ناپاك قىلساڭلار، زېمىن ئۆزى سىلەردىن ئىلگىرى ئۆزىدە
تۇرغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 29
چۈنكى بۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنىڭ ھەرقاندىقىنى قىلغۇچى، - مۇنداق قىلىشلارنى
قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 سىلەر مەن
سىلەرگە تاپلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈردۇر؛ - دېمەك، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن
ئىلگىرى ئۆتكەنلەر تۇتقان شۇ يىرگىنچىلىك رەسىم-قائىدىلەرنى تۇتۇپ، ئۆزۈڭلارنى
ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.

19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارنىڭ
پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: - «مەن خۇدايىڭلار
پەرۋەردىگار مۇقەددەس بولغاچقا، سىلەرمۇ مۇقەددەس بولۇشىڭلار كېرەك. 3
سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار؛ مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى
بولسا، ئۇلارنى تۇتۇشىڭلار كېرەك. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.
4 سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا تايانماڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بۇتلارنى ياسماڭلار.
مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 5 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق
قۇربانلىقىنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار.
6 سىلەر ئۇنى سۇنغان كۈنى ۋە ئەتىسى ئۆيىڭلارنى يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنىگە قالغىنى بولسا
ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. 7 ئەگەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق
ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. 8 كىمكى ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز گۇناھىنى ئۆز
ئۆستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتا ئاتا مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىنى ناپاك
قىلدى، ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 9 سىلەر زېمىنڭلاردىكى
ھوسۇلنى يىغساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۆلۈك-بۆشۈكلىرىغىچە تامام يىغما ۋە

ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاسائىتى تېرىۋالمىغىن. 10 ئۈزۈم تاللىرىڭنى پاساڭدۇتما ۋە ئۈزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەلەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۈزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 11 سىلەر ئوغرىلىق قىلماڭلار، ئالدامچىلىق قىلماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلەمەڭلار. 12 مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمەڭلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايىسەن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 ئۆز قوشناڭغا زۇلۇم قىلما، ئۆزىڭنى ئۆزۈڭنىڭ قىلۋالما. مەدىكارنىڭ ھەققىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. 14 گاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما؛ بەلكى ئۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 15 ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلماڭلار، نامراتقىمۇ يان باسماي، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلماي، بەلكى ئادىللىق بىلەن ئۆز قوشناڭ ئۈستىدىن توغرا ھۆكۈم قىلغىن. 16 ئۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە، قوشناڭنىڭ جېنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 17 سەن كۆڭلۈڭدە ئۆز قېرىندىشىڭدىن نەپرەتلىنىمىگەن؛ قوشناڭدا [گۇناھ بولسا] سەن ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماستىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبە-نەسەت بەرگىن. 18 سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 19 سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار. سەن ئۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېپىشتۇرما، ئېتىزىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق سالماغىن، ئىككى خىل يېتىپ تۇرغان كىيىمنى كىيمە. 20 ئەگەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت تۇتۇۋالسا، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دەپدەك بولسا، بۇ دەپدەكنىڭ ھۆرلۈك پۇلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، ياكى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن.

لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچقا، ھەر ئىككىسى ئۆلتۈرۈلمىسۇن. 21 نە كىشى بولسا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن. 22 كاهىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا كافارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 23 سىلەر زېمىنغا كىرىپ ھەرخىل يەيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتتىسىز» دەپ قاراڭلار؛ ئۈچ يىلغىچە بۇنى «خەتتىسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. 24 تۆتىنچى يىلى ئۇلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارىغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلانسۇن. 25 ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۇلارنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە باشلاڭلار. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلەرگە زىيادە قىلىدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 26 سىلەر قان چىقىمىغان نەرسىنى يېمەڭلار. نە پالچىلىق نە جادۇگەرلىك قىلىڭلار. 27 سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۆرىسىدىكى چاچنى چۈشۈرۈپ دۈگەك قىلىۋالماڭلار، ساقالنىڭ ئۈچ-يانلىرىنى بۇزماڭلار. 28 سىلەر تۈلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى زەخم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، ئۈزۈڭلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت چەكمەڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 29 سەن قىزىڭنى بۇزۇقلۇق-پاھىشلىككە سېلىپ ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىندىكىلەر بۇزۇقلۇق-پاھىشلىككە بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىننى ئەيش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. 30 سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 31 جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايانماڭلار، ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلىڭلار. مەن ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 32 ئاق

باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇڭدىن تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 33 بىر مۇساپىر زېمىندا ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، 34 بەلكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلەرگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن؛ چۈنكى سىلەر مۇمىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 35 سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، ئۆزۈڭلۈك، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم ئۆلچەشتە ھېچقانداق ناھەقلىك بولمىسۇن؛ 36 سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئەفەھ كەمچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەمچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 37 سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىملىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن.

20 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: - ئەگەر ئىسرائىللارنىڭ بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتغا نەسلىنىڭ بىرىنى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. 3 ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرىنى مولەك بۇتغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ نامىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 4 ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسلىدىن بىرىنى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمىسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، 5 مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە قارشى قىلمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولەكنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز

خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 6 جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلەرگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 7 شۇڭا ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 8 قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگاردۇرمەن. 9 ئەگەر بىرىڭم ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلسە بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 10 ئەگەر بىرىڭم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمسا بولمايدۇ. 11 ئەگەر بىرىڭم ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 12 بىرىڭم ئۆز كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتىمسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 13 بىرىڭم ئايال كىشى بىلەن ياتقاندا ئەر كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يىرگىنچىلىك ئىش قىلغان بولىدۇ؛ ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلسە بولمايدۇ. ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 14 ئەگەر بىرىڭم قىزى بىلەن ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا پەسەندىلىك قىلغان بولىدۇ. ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئاراڭلاردا ھېچ پەسەندىلىك ئىش بولمايدۇ. 15 بىرىڭم بىر ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت تۇتۇۋالسا، ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتىسۇن، ھايۋاننىمۇ ئۆلتۈرۈڭلار. 16 ئەگەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلدۇرسا، ئايال بىلەن ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 17 بىرىڭم ئاچا-سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن ياكى

ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەۋرىتىگە تەگسە ۋە بۇ قىزىمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ئۇياتلىق ئىش بولىدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى ئۆز خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۆزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۆز ئاچا ياكى سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەچكە، ئۆز قەبىلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 18 بىرىسى ئادەت كۆرگەن ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بىرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان مەنبەسىگە تەگكەن، ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ، ئىككىسى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 19 سەن ئۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسى ۋە ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكە، چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن تۇغقىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسىنىڭ ئۆز قەبىلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 20 بىرىسى تاغىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئىككىسى ئۆز گۇناھىنى ئۆز بېشىغا ئالىدۇ؛ ئۇلار پەرزەنتسىز بولىدۇ. 21 بىرىسى ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئايالىنى ئالسا پاسكىنا بىر ئىش بولىدۇ. ئۇ ئۆز بىر تۇغقان ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى پەرزەنتسىز قالىدۇ. 22 سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن بەلگىلىمىلەرم بىلەن بارلىق ھۆكۈملەرنى تۇتۇپ، بۇنىڭغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلغۇلار؛ بولمىسا، مەن سىلەرنى ئېلىپ بېرىپ تۇرغۇزىدىغان زېمىن سىلەرنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 23 سىلەر مەن ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋېتىدىغان ئەللەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى بويىچە ماڭساڭلار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا يىرگىنچىلىك بولدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە: «سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مېراس قىلىپ ئالسىلەر؛ مەن شۇ سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقاندىم؛ سىلەرنى باشقا خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇر مەن. 25 شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك چاربايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قانائاتلارنى

تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بېكىتىپ بەرگەن جانىۋالارنىڭ ئىچىدىن ھەرقاندىقى، چارپاي ياكى ئۇچار-قانات بولسۇن ياكى يەردە تومىلىگۈچى جانىۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن تۈزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. 26 سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانمەن. 27 جىنكەش ياكى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەرياكى خوتۇن كىشىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىلمەسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ.

21 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - سەن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: - بىر كاھىن ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدىكى ئۆلگەنلەر ۋە جىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. 2 پەقەت ئۆزىنىڭ يېقىن تۇغقانلىرى ئۈچۈن - ئانىسى بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئۆلۈكى تۈپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ 3 شۇنىڭدەك ئەگەر ئاچا-سىڭىلىسى ئەرگە تەگمەي پاك قىز ھالەتتە ئۆزى بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بولسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكى تۈپەيلىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ 4 چۈنكى [كاھىن] ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا مۆتۈر بولغاچقا، ئۆزىنى ناپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى كېرەك. 5 كاھىنلار بېشىنى يېرىم-ياتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقلىنىش ئۈچ-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى، بەدىنىگىمۇ زەخم يەتكۈزۈپ تىلەسلىكى كېرەك، 6 بەلكى ئۇلار ئۆز خۇداسىغا مۇقەددەس تۇرۇپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقلارنى، ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇندۇ؛ شۇڭا ئۇلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 7 ئۇلار بىر ئايالى ئۆز ئەمرىگە ئالغاندا پاكلىنىشى، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماستىكى كېرەك ۋە ئېرى قويۇۋەتكەن ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى

كاھىن بولسا ئۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس قىلىنغان. 8 ئۇ خۇدايىڭنىڭ نېنىنى سۇنغىنى ئۈچۈن ئۇ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس دەپ سانلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈم مۇقەددەستۈرمەن. 9 ئەگەر بىر كاھىننىڭ قىزى پاھىشلىك قىلىپ ئۆزىنى بۇلغىغان قىلسا، ئۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. 10 بېشىغا مەسھەش زەپتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلىق كىيىملەرنى كىيىشكە تىكلەنگەن، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى ياللاڭچاش بولىدۇ، كىيىملىرىنىمۇ يىرتىدۇ؛ 11 ئۇ يەنە ھېچ ئۆلۈككە يېقىنلاشماسلىقى كېرەك، ھەتتا ئاتىسى ۋە ياكى ئانىسىنىڭ ئۆلۈكلىرىنىڭ ۋە جىدىن ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك. 12 ئۇ [ۋەزىپىسىدە تۇرۇۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھەرگىز ئايرىلمىسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسىنىڭ ئۇنى ئۆزىگە خاس قىلغان «مەسھەش مېيى» ئۇنىڭ بېشىدا تۇرىدۇ. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 13 ئۇ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى كېرەك؛ 14 تۇل ۋە ياكى ئەردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە ياكى بۇزۇق ۋە ياكى پاھىشە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى ئۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. 15 بولمىسا ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئۆز ئۇرۇقىنى ناپاك قىلدۇ، چۈنكى ئۇنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرمەن. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 17 سەن ھارۇنغا مۇنداق دېگەن: - «ئەۋلادىتىن-ئەۋلادىقىچە سېنىڭ نەسلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا، خۇدانىڭ نېنىنى سۇنۇش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ 18 مېيىپ بولغان ھەرقانداق كىشى ھەرگىز يېقىن كەلمىسۇن - ياكى كور بولسۇن، توكۇر بولسۇن، پاناق بولسۇن ياكى بىر ئەزاسى يەنە بىر جۈپىدىن ئۇزۇن بولغان ئادەم بولسۇن، 19 پۇتى ياكى قولى سۇنۇق بولسۇن، 20 دوڭ بولسۇن، پاريا بولسۇن، كۆزىدە ئاق بولسۇن، قىچىشقاق

بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن ياكى ئۇرۇقدىن ئېزىلگەن ھەركىم بولسۇن،
21 ھارۇن كاھىننىڭ نەسلىدىن بولغان ئۇنداق مېيىپ كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى
پەرۋەردىگارغا ئاتا ئاتا ئوتما سۇنۇلدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛
ئۇنداق كىشى مېيىپتۇر؛ ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى سۇنۇشقا يېقىن كەلمىسۇن. 22
ھالبۇكى، ئۇ ئۆز خۇداسىنىڭ نېنىنى، يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس»
ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يېسۇن. 23 پەقەت ئۇ پەردىدىن تۆتۈپ
ئىچكىرىسىگە كىرمەسلىكى ياكى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ
مېيىپتۇر؛ بولسا، ئۇ مېنىڭ مۇقەددەس جايلېرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى
مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». 24 بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى
مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ھارۇن بىلەن
ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: - «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماكا ئاتىغان مۇقەددەس
ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، بولسا ئۇلار نامىنى بۇلغىشى
مۇمكىن. مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن». 3 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: - «سىلەر ھەر بىر
دەۋرلەردە، بارلىق نەسلىڭلاردىن ھەرقايسى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتىغان
پاك نەرسىلەرگە ناپاك ھالەتتە يېقىنلاشسا، ئۇنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۈزۈپ
تاشلىنىدۇ. مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن. 4 ھارۇننىڭ نەسلىدىن بىرى پېسە-ماخاۋ
ياكى ئاقما كېسىلى بولغان بولسا، پاك بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېسۇن.
بىر كىم ئۆلۈكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك بولغان بىر كىمگە ۋە ياكى مەنىسى ئېقىپ كەتكەن
كىشىگە تېگىپ كەتسە، 5 ياكى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ئومىلگۈچى جانئورغا
تەگسە ياكى ھەرقانداق يۇقۇپ قالىدىغان ناپاكلىقى بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە،
(ناپاكلىقى نېمىدىن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر) 6 مۇنداق نەرسىلەرگە تەگكەن كىشى

كەچ كىرگۈچە ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. ئۇ بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن 7 ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار ئۇنىڭ ئوزۇقىدۇر. 8 ئۇ [ئوزلۇكىدىن] تۈلگەن ۋە ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننى يېيىش بىلەن ئۆزىنى ناپاك قىلىسۇن. مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن. 9 ئۇلار مېنىڭ بۇ تاپلىغانلىرىمنى تۇتۇشى كېرەك؛ بولمىسا، بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ تۈلۈك] تۈپەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ تۈلدۇ؛ ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن. 10 كاھىنلارغا يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ يېنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە ياكى مەدىكارى بولسۇن ئۇلارمۇ مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. 11 ھالبۇكى، كاھىن ئۆزى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان قۇل ئۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان كىشىمۇ ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تەگكەن بولسا ئۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. 13 لېكىن ئەگەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، ياكى قويۇپ بېرىلىپ پەرزەنتسىز ھالەتتە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك ئولتۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئاتىسىنىڭ تائامىدىن يېيەلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات كىشى ئۇنىڭدىن يېمەسلىكى كېرەك. 14 ئەگەر بىر كىم بىلمەي، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭغا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ، مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئۆزى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. 15 [كاھىنلار] ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ئاتىغان نەرسىلىرىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ 16 بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقنىڭ گەدىنىگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قويغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن». 17 پەرۋەردىگار

مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 18 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېگەن: - ئەگەر ئىسرائىل جەمەتىدىن بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى تۈز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق ياكى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، 19 ئۇنداقتا ئۇ قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بىچىرم ئەركەك كالا، قوي ياكى تۆچكەلەردىن كەلتۈرۈڭلار. 20 ئەيى بولمىغان بىر جانئورنى سۇنۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. 21 بىرى كالىلاردىن ياكى تۇششاق مالدىن تۈز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق ياكى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقنى قىلماقچى بولسا، سۇنۇلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بىچىرم بولۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيى بولمىسۇن. 22 كور ياكى ئاقساق-چولاق، چوناق ياكى يارىسى يىرىكداپ كەتكەن، تەمرەتكە باسقان ياكى قوتۇر-چاقا بېسىپ قالغان ھايۋانلار بولسا - بۇلارنى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ سۇنساڭلار ياكى بۇلارنى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتتا كۆيدۈرسەڭلار بولمايدۇ. 23 تورپاق ياكى قوينىڭ مەلۇم جۈپ ئەزاسىدىن بىرى ئۇزۇنراق ياقىسىغا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۈپىتىدە تۆتكۈزسەڭ بولىدۇ، لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۈچۈن قوبۇل قىلىنماس. 24 ئۇرۇقدىن زەخمىلەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلغان ياكى پىچىلغان ھايۋاننى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماڭلار. مۇنداق ئىشنى تۈز زېمىنڭلاردىمۇ ھەرگىز قىلماڭلار. 25 خۇدايىڭلارنىڭ نېنى سۈپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۇنماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا، سىلەر ئۈچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 27 بىر موزاي، قوزا ياكى ئوغلاق تۇغۇلسا

يەتتە كۈنگىچە ئانىسىنى ئەمسۇن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتىدا سۇندىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايىدۇ. 28 مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن، سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىماڭلار. 29 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتىدا تەشەككۈر قۇربانلىقى سۇنماقچى بولساڭلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق بولغان يول بىلەن سۇنۇڭلار. 30 ئۇ سۇنۇلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن ھېچنەمىنى ئەتسىڭە قالدۇرما سىلىڭلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 31 سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 32 مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىماڭلار، مەن ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنمەن. مەن سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، 33 خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلەرنى مانا مۇنۇلاردۇر: - 3 (ئالتە كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»، مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولدى؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. قەيەردىلا تۇرساڭلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات كۈنى بولدى). 4 سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلەرنى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: - 5 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولدى. 6 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولدى؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر. 7 بىرىنچى كۈندە سىلەر مۇقەددەس

يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 8 سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتىدا سۇنىدىغان قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇرۇڭلار. يەتتىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 10 سەن ئىسرائىلغا مۇنداق دېگەن: - سىلەر مەن ئۆزۈڭلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۆزىڭىزنىڭ ھوسۇل يىغىنىڭلاردا، ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىڭلار. 11 كاھىن سىلەر ئۈچۈن قوبۇل بولۇشقا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كىلتىسۇن؛ ئۇنى پۇلا كىلتىغان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ. 12 سىلەر ئۇنى پۇلا كىلتىغان كۈندە سىلەر بىر ياشقا كىرگەن بېجىرىم بىر قوزنى پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇڭلار؛ 13 شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاننىڭ ئۇندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇڭلار؛ بۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيە سۈپىتىدە شارابتىن بىر ھىنىڭ تۆتىن بىرىنى سۇنۇڭلار. 14 سىلەر خۇدايىڭلارغا خاس بولغان بۇ ھەدىيەنى سۇنىدىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنېمىنى، نە نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن بېجەڭلار. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرساڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولسۇن. 15 ئاندىن سىلەر شۇ شابات كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا كىلتىما ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنىغان كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناڭلار (ئۇلار تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ 16 يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە ئەللىك كۈننى ساناڭلار؛ ئاندىن پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتىدا [ھوسۇلدىن] بىر ئاشلىق ھەدىيە سۇنۇڭلار. 17 ئۆزۈڭلار تۇرۇۋاتقان جايلاردىن پۇلا كىلتىما ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاننىڭ ئۇندىن ئىككىسىدە ئېتىلگەن ئىككى ناننى

ئېلىپ كەلتۈرۈڭلار؛ ئۇلار ئىچىتقۇ سېلىپ ئېتىلگەن بولسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھېسابلىنىدۇ. 18 ناندن باشقا يەنە بىر ياشلىق يەتتە بېچىم قوزا، ياش بىر تورپاق ۋە ئىككى قوچقارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار؛ ئۇلارغا خاس ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ، ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرۈشكە سۇنۇلسۇن. 19 بۇنىڭدىن باشقا سىلەر گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق ئىككى قوزنى كەلتۈرۈڭلار؛ 20 كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزنى دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگار ئالدىدا پۇلاڭلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس سانلىق، كاھىنغا تەگسۇن. 21 شۇ كۈنى سىلەر «بۈگۈن بىزىڭگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ» دەپ جاكارلاڭلار؛ شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. بۇ سىلەر ئۈچۈن قەيەردىنلا تۇرساڭلار ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ. 22 ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭ-بۇچقاقلرىغىچە تامام يىغىۋالماڭلار، ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۈزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: - 24 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىپ، كانايىلار چېلىنىش بىلەن ئەسەتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ، مۇقەددەس سورۇنلارنى تۈزۈڭلار. 25 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان بىر قۇربانلىق سۇنۇڭلار. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 27 يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى بولسا كافارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس يىغىلىش كۈنى بولىدۇ؛ شۇ كۈنى نەپىسڭلارنى تارتىپ تۈزۈڭلارنى

تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇڭلار، 28
ئۆز كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار؛ چۈنكى ئۇ بىر كافارەت كۈنى
بولۇپ، شۇ كۈن ئۆزۈڭلار ئۈچۈن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كافارەت
قىلىنىشقا بېكىتىلگەندۇر. 29 ھەرىكەت شۇ كۈنى نەپسىنى تارتماي ئۆزى تۆۋەن
تۇتۇشقا ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 كىم دەكم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق بىر
ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 31 شۇ كۈنى
ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە
تۇرساڭلار بىر ئەبەدىي بەلگىسىمە بولىدۇ. 32 ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق ئارام
ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ نەپسىڭلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار.
شۇ ئاينىڭ توقمۇزىنچى كۈنى گۇگۇمدىن تارتىپ ئەتىسى گۇگۇمغىچە شابات
كۈنىگە رىئايە قىلىپ ئارام ئېلىڭلار. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق
دېدى: - 34 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: - يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى
كۈنىدىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپلەر ھېيتى» بولىدۇ. 35
بىرىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار.
36 يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛
سەككىزىنچى كۈندە سىلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا
سۇنۇلدىغان قۇربانلىق سۇنۇڭلار. بۇ ئۆزى تەنتەنلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۇ كۈنى
ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 37 سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن»
دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ
سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگەن بويىچە، پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا
سۇنۇلدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيە،
باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى سۇنۇشقا، 38 بۇلاردىن

باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شابات كۈنلىرىنى تۇتسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيەلىرىڭلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارى قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۇنسىلەر. 39 سىلەر ئەمدى زېمىندىن ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى ئۆتكۈزۈڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ، سەككىزىنچى كۈندىمۇ تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. 40 بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلىرىنى چاتاپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۆگەت چىۋىقلىرىنى قىرىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈننى شۇنداق شاد-خۇرام ئۆتكۈزۈسىلەر. 41 سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ. سىلەر ھېيتىنى يەتتىنچى ئايدا ئۆتكۈزۈڭلار. 42 يەتتە كۈنگىچە كەپلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپدە تۇرسۇن. 43 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغىنىمدا، ئۇلارنى كەپلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىڭلار بىلىدۇ. ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 44 شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىللارغا بايان قىلدى.

24 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 ئىسرائىللارغا

چىراغ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەپتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ ماينى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇغىن. 3 ھارۇن جامائەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ

دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ. 4 ھارۋىن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغلارنىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. 5 سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۈندىن ئون ئىككى توقاچنى ئەتكەن. ھەر بىر توقاچ بىر ئەفەندىنىڭ ئۈندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولىدۇ. 6 ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شېرىنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. 7 ھەر بىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتۇرىدا سۇنۇلدىغان ھەدىيە، ئەسلىمە نان بولىدۇ. 8 بۇلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ۋاكالەتەن ھەر بىر شابات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. 9 نانلار ھارۋىن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەس جايدا يېسۇن؛ چۈنكى بۇ نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتۇرىدا سۇنۇلغان نەرسىلەر ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلىرىنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۋىغا تەۋە بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىمىدۇر. 10 ئانىسى ئىسرائىلىي، ئاتىسى مىدىرلىق بىر ئوغۇل باردى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا باردى؛ ئۇ چىدىرگاھتا بىر ئىسرائىلىي بىلەن تۇرۇشۇپ قالدى. 11 ئۇلار سوقۇشقاندا ئىسرائىلىي ئايالنىڭ ئوغلى كۆپۈرلۈك قىلىپ، [مۇقەددەس] نامىنى بۇلغاپ قارغىدى. خەلق ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى شېلومىت بولۇپ، ئۇ دان قەبىلىسىدىن بولغان دېرىنىڭ قىزى ئىدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈم بۇيرۇقى چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 14 قارغۇچىنى چىدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار. ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. 15 ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - ئەگەر بىر كىم ئوز خۇداسىنى ھاقارەتلەپ قارغىسا ئوز گۇناھىنى

تارتىدۇ. 16 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۆپۈرلۈك قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەس] نامغا كۆپۈرلۈك قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. 17 ئەگەر بىرسى باشقا بىرسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 18 بىرسى بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھاياۋانى تۆلەپ، جانغا-جان تۆلەپ بەرسۇن. 19 بىر كىم ئۆز قوشنىسىنى مېھىپ قىلسا، ئۇ ئۆزىگە قانداق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگەمۇ شۇنداق قىلىنسۇن. 20 بەررە ئەزاسى سۇندۇرۇۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۇندۇرۇلسۇن؛ كۆزىگە-كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قانداق زەخمىلەندۈرگەن بولسا ئۇمۇ ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. 21 كىمدەكىم بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، چارپايى تۆلەپ بەرسۇن؛ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. 22 سىلەردە بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دەيدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ قارغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسەك قىلدى. شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: - مەن سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇ زېمىننىڭ ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتا بىر شابات ئارامىنى ئالسۇن. 3 سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۇلاردىن ھوسۇللارنى يىغىقن؛ 4 ئەمما يەتتىنچى يىلى زېمىننىڭ ئۆزى ئۈچۈن بىر «شاباتلىق ئارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر «شابات» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن

ۋە تاللىقنى چاتمايسەن. 5 ئۆزلۈكىدىن ئۆنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئورمايسەن؛
ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۆزۈمەيسەن؛ چۈنكى شۇ يىل زېمىن ئارام
تالدىغان يىلدۇر. 6 ھالبۇكى، زېمىن شابات يىلىدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىڭلارغا
ئۇزۇق بولىدۇ، يەنى ئۇزۇڭ ئۈچۈن، قۇل-دېدىكىڭ ئۈچۈن، مەدىكارىڭ ئۈچۈن ۋە
سېنىڭكىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن 7
ۋە زېمىنىڭكى ياۋايى ھايۋانلار ئۈچۈنمۇ ئۇزۇق بولىدۇ؛ زېمىنىڭ ھەممە ھوسۇلى
ئۇزۇق بولىدۇ. 8 شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شابات يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە
يەتتە يىلىنى سانغىن؛ يەتتە شابات يىل كۈنلىرى قىرىق توققۇز يىل بولىدۇ. 9
شۇنچىلىك ۋاقىت ئۆتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى، كافارەت كۈنىدە
بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسىلەر؛ كافارەت كۈنىنىڭ ئۆزىدە سىلەر
پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. 10 شۇ ئەللىكىنچى يىلىنى
سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ
ھەممىسىگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىل سىلەرگە «ئازادلىق يىلى»
بولىدۇ، ھەر بىرىڭلار ئۆز يەر-مۈلۈكلىرىڭلارغا قايتىسىلەر، ھەر بىرىڭلار ئۆز ئائىلە-
جەمەتىڭلارغا قايتىپ بارىسىلەر. 11 بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلەرگە بىر ئازادلىق
يىلى بولسۇن؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمىسىلەر، ئۆزلۈكىدىن ئۆنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ
ئورمايسىلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۆزۈملىرىنىمۇ يىغمايسىلەر. 12 چۈنكى بۇ
ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلەرگە مۇقەددەس ھېسابلىنۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلىنى بولسا،
ئېتىز-داللىلاردىن تېپىپ [ھەممىڭلار] يەيسىلەر. 13 ئازادلىق يىلى ئاراڭلاردىكى
ھەر بىر ئادەم ئۆز يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 14 سىلەر قوشناڭلارغا بىر نېمە سېتىپ
بەرسەڭلار، ياكى قوشناڭلاردىن بىر نېمە سېتىۋالساڭلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك
قىلماڭلار. 15 قوشناڭدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن

تۆتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ ئۇنىڭدىن سېتىۋېلىشنىڭ كېرەك؛ ئۇمۇ قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇللىرىغا ئاساسەن ساڭا سېتىپ بەرسۇن. 16 «ئازادلىق يىلى» غىچە [بولغان يىللار كۆپرەك بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەيتسۇن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ بويىچە ساڭا سېتىپ بېرىدۇ. 17 سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار؛ چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 18 سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە تۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار، زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلەرگە ئۆز مېۋىسىنى بېرىدۇ، سىلەر توغۇدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. 20 ئەگەر سىلەر: - مانا، بىزگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلسە، يەتتىنچى يىلى نېمە يەيمىز، دەپ سورىساڭلار، 21 [سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلىدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن ئۈستۈڭلارغا بەرىكىتىمنى «چۈش» دەپ بۇيرۇيمەن. 22 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېخىچە يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. 23 يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلسۇن، چۈنكى زېمىننىڭ ئۆزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولساڭلار مېنىڭ يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. 24 سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىننىڭ ئىگىلىرىگە ئۇنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى» نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. 25 ئەگەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز مېراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغىنى، يەنى «ھەججە مەت شاپائەتچى» نى كېلىپ ئۆز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. 26 ئەگەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى

تۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلى تاپالمىسا، 27 ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلىق يىلىغىچە] قالغان يىللار ئۈچۈن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل بېرىپ، ئۆز يېرىگە قايتسۇن. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلى تاپالمىسا، ئۆزى سېتىپ بەرگەن يەر ئازادلىق يىلىغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدىن چىقسۇن، ئۆز ئىگىسى ئۆز يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 29 ئەگەر بىرىسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر تۇرالغۇ ئۆيى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۇنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل تۈگەپ بولغۇچە، ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 30 لېكىن پۈتۈن يىل ئىچىدە ياندۇرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بۇ ئۆي نەسىلدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، ئازادلىق يىلى كەلسەمۇ ياندۇرۇلماس. 31 لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ ئۆيلىرى بولسا زېمىننىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇلارنى ياندۇرۇپ سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا ياندۇرۇلىدۇ. 32 لېكىن لاۋىي شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋىيلار ئۆز مېراسى بولغان شەھەرلەردىكى ئۆيلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 33 لاۋىيلاردىن بىرى ئۆيلىرىنى، يەنى ئۆز مېراسى بولغان شەھەردىكى بىر ئۆيى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇپ ئالمىغان بولسا]، ئۇنداق ئەھۋالدا ئۇ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋىي شەھەرلىرىنىڭ ئۆيلىرى بولسا لاۋىيلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدىكى مېراسى بولىدۇ. 34 شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ئەبەدىي مېراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. 35 ساڭا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، ئۆز جېنىنى باقالمىي قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق مېھماندەك يېنىڭدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن

خەۋەر ئالغىن. 36 سەن ئۇنىڭدىن ئۆسۈم ۋە ياكى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىندىشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. 37 پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا ئۆسۈمگە بەرمە، ئاشلىقنىڭمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا تۆتتە بەرمىگىن. 38 خۇدايىڭلار بولۇشقا، قاناتان زېمىنى سىلەرگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۈزۈمدۈرمەن. 39 ئەگەر ساڭا قوشنا بولغان قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۆزىنى ساڭا ساتسا، ئۇنى قۇلدەك قۇللۇق خىزمىتىگە سالمىغىن؛ 40 بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار ياكى مۇساپىردەك تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلىغىچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ 41 ئاندىن ئازاد بولۇپ ئۆزى بىلەن باللىرى قېشىڭدىن چىقىپ، ئۆز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۈلكىگە قايتسۇن. 42 چۈنكى ئۇلار مەن تۈزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلەرم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويمىڭلار. 43 سەن ئۇلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورققىن. 44 لېكىن ئۆزۈڭگە قۇل ياكى دېدەك ئالماقچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپتىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يادېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. 45 بۇلاردىن باشقا، ئاراڭلاردا ئولتۇراقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۈلكۈڭلار بولۇپ قالىدۇ. 46 سىلەر مۇشۇلارنى تۈزۈڭلاردىن كېيىنكى بالىلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۈلك بولۇشقا قالدۇرساڭلار بولىدۇ، مۇشۇلارنى ئەبەدىگىچە قۇل قىلساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللار ئارىسىدا بولسا، پىرىڭلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايلىقىڭلار كېرەك. 47 ئەگەر ئاراڭلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۇنىڭغا قوشنا قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ،

تۈزى شۇ قوشنا مۇساپىغا ۋە ياكى شۇ مۇساپىنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، 48
ئۆسپىتىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا پۇل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىش ھوقۇقى قالدۇ؛ ئۇنىڭ
ئاكا-ئۆكلىرىنىڭ ھەرقايسىسى ئۇنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 49 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ
تاغىسى ياكى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە ياكى جەمەتىدىن بولغان ھەرقايسى يېقىن تۇغىنى
ئۇنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ؛ ياكى ئۆزىنىڭ قۇربى يەتسە، پۇل بېرىپ ئۆز-
تۈزى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 50 ئۇنى سېتىۋالدىغان كىشى ئۇنىڭ خوجىسى
بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى
ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش باھاسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۆرلۈك
پۇلى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلەرنىڭ
ھەققى «مەدكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى» دەك ھېسابلىنسۇن. 51 ئازادلىق يىلىغا يەنە
خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۇلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۆرلۈك پۇلىنى
ھېسابلاپ بەرسۇن؛ 52 ئەگەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۇنى ھېساب
قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۇلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. 53 بولمىسا، قۇل
شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىللىق مەدكار دەك تۇرۇشى كېرەك؛ ئۇنىڭ خوجىسى
سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۇنىڭغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلىنسۇن. 54 ئەگەر
قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۆرلۈككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ
بېرىلسۇن - ئۇ بالىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. 55 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ
تۈزى ماڭا قۇل-بەندىلەردۇر، ئۇلار مەن تۈزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن
قۇل-بەندىلەردۇر. خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۈزۈمدۈرمەن.

26 سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار ياكى تۈزۈڭلارغا ھېچ
ئويما مەبۇد ياكى ھەيكەل-تۈۋرۈكنى تۇرغۇزماڭلار ياكى ئۇلارغا باش تۇرۇشقا
ئويۇلغان نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنڭلاردا ھەرگىز تىكلەمەڭلار؛ چۈنكى تۈزۈم

خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇر مەن. 2 مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى تۇتۇپ، مۇقەددەس جايىغا ئىخلاسمەن بولۇڭلار. مەن پەرۋەردىگار دۇر مەن. 3 ئەگەر سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمىرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار، 4 مەن يېرىڭلارنىڭ ئۆز ھوسۇلىنى بېرىپ تۇرۇشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقىتدا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ تۇرىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى ئۈزۈم يىغىش پەسلىگىچە بولىدۇ، ئۈزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ، سىلەر نېنىڭلارنى تويۇنغۇچە يەپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. 6 مەن زېمىنىڭلاردا تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقۇتالمىدۇ، ئارامچۇدا يېتىپ تۇخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىنىڭلاردىن يوقىتىمەن، قىلچىمۇ زېمىنىڭلاردىن ئۆتمەيدۇ، 7 سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلچىلىنىپ يىقىلىدۇ. 8 سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ، دۈشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلچىلىنىپ يىقىلىدۇ. 9 مەن سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى مەزمۇت تۇرغۇزىمەن. 10 سىلەر تېخىچە ئۇزۇن ساقلىغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كۈنىسىنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 11 مەن ئۆز ماكانىمنى ئاراڭلاردا تۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپەرتەلمەيدۇ. 12 مەن ئاراڭلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. 13 مەن سىلەرنى مىسىردا ئۇلارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۆر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار دۇر مەن؛ مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزدۇم. 14 ھالبۇكى، ئەگەر سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، 15 بەلگىلىمىلىرىمنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىمنى

يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمىرلىرىنى تۇتماي، ئەھدەمنى بۇزساڭلار، 16 مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرمەنكى، - مەن سىلەرگە ۋەھىمە سېلىپ، كۆزۈڭلارنى كور قىلىدىغان، جېنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرمەن. سىلەر ئۇرۇقۇڭلارنى بىكار چېچىپ- تېرىيسىلەر، چۈنكى دۈشمەنلىرىڭلار ئۆنى يەپ كېتىدۇ. 17 مەن يۈزۈمنى سىلەرگە قارشى قىلمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولسىلەر، سىلەرنى ئوچ كۆرگۈچىلەر ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇ، ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. 18 بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالمىي، بەلكى ماڭا يەنە قۇلاق سالىمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلار تۈپەيلىدىن سىلەرگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن، 19 كۆچ-ھەيۋەڭلاردىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقڭلارنى سۇندۇرمەن؛ ئاسمىنىڭلارنى تۆمۈردەك قىلىپ، يېرىڭلارنى مىستەك قىلىۋېتىمەن؛ 20 ئەجىر-جاپايىڭلار بىكارغا كېتىدۇ، يېرىڭلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەرگە مېۋە چۈشمەيدۇ. 21 ئەگەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماڭساڭلار، شۇنداقلا ماڭا قۇلاق سالىمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلارغا لايىق بېشىڭلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۈلپەتلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. 22 ئاراڭلارغا سىلەرنى بالىلىرىڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىڭلارنى يوقىتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئەۋەتمەن؛ يول-كۆچىلىرىڭلار ئادەمزاتسىز چۆلدەك بولۇپ قالىدۇ. 23 سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالمىي، بەلكى يەنىلا ماڭا قارشى ماڭساڭلار، 24 مەنمۇ سىلەرگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار تۈپەيلىدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن ئۆزۈم سىلەرنى ئۆرمەن؛ 25 ئۈستۈڭلارغا ئەھدەمنى بۇزغانلىقىڭلارنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدىغان قىلىچ چۈشۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلەرگە يىغىلىۋالسىلەر، مەن ئاراڭلارغا ۋابا چۈشۈرمەن؛ شۇنىڭ

بىلەن سىلەر دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا چۈشۈشۈڭلار. 26 سىلەرگە يۈلەنچۈك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇردا نان يېقىپ، نانلارنى سىلەرگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئەمما بۇنى يېگىنىڭلار بىلەن تويماسىلەر. 27 ئەگەر بۇلاردىن ھېچ ئىبىرەت ئالماي، ماڭا قۇلاق سالىدىساڭلار، بەلكى ماڭا قارشى ماڭساڭلار، 28 مەنمۇ قەھىرى بىلەن سىلەرگە قارشى ماڭمەن؛ مەن، يەنى مەن ئۈزۈم گۇناھلىرىڭلار تۈپەيلىدىن جازا-تەرىپىنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. 29 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گۆشى ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گۆشىنى يەيسىلەر، 30 شۇنداقلا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، «كۈن تۇرۇك»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇپ، ئۆلۈكلىرىڭلارنى سۇنۇق بۇتلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە تاشلىۋېتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 31 مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلارنىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقىڭلارنىڭ] خۇشبۇيلىرىنى يەنە پۇرىمايمەن؛ 32 زېمىنى ھالاکەتكە ئېلىپ بارمەن؛ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقان دۈشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيرانئۆھس قالىدۇ. 33 سىلەرنى ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۇغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. 34 ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۈنلەردە، زېمىن ئۆز شابات كۈنلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛ ئۇ زاماندا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ ئۆز شاباتلىرىدىن سۆيۈنىدۇ. 35 ئۆزى ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۈنلىرىدە ئۇ ئارام ئالىدۇ، يەنى سىلەر ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شابات كۈنلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئارامنى ئەمدى ئالىدۇ. 36 ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرەكۈزۈشۈشۈڭلار بىلەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يوپۇرماقنىڭ شەپسىنى ئاڭلىسا قىلىچتىن قاچقانداك قاچىدۇ؛

ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يىقىلىپ چۈشىدۇ. 37 گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ،
دەرۋەقە قىلچىتىن يىقىتىلغاندەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛
سىلەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. 38 ئەللەرنىڭ ئارىسىدا
ھالەك بولسىلەر، دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. 39 ئاراڭلاردىن
قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا ئۆز رەزىللىكى تۈپەيلىدىن دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا
زە ئېلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدەمۇ يۈرۈپ، شۇلار زە ئېلىشكەندەك
ئۇلارمۇ زە ئېلىشىدۇ. 40 ھالبۇكى، ئۇلار ئۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ
سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماڭا يۈز ئورۇپ ئاسىيلىق قىلغىنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ
ماڭا قارشى تۇرۇپ ماڭغىنىنى بوينىغا ئالدى، 41 شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۇلارغا
قارشى ماڭغىنىغا، شۇنىڭدەك ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولغا تاپشۇرغىنىغا ئىقرار
بولدۇ. شۇڭا ئەگەر ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ خەتتىسىز كۆڭلى تۈۋەن قىلىنىپ، ئۆز
قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، 42 ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان
ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان
ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرمەن، زېمىنىمۇ ياد قىلمەن. 43 چۈنكى زېمىن ئۇلاردىن
تاشلىنىپ، ئۇلار سىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شابات كۈنلىرىدىن سۆيۈنىدۇ؛
ئۇلار بولسا ئۆز قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇكى،
ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى.
44 ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىدا مەن
ئۇلارنى تاشلىمايمەن ياكى ئۇلارغا ئوچلۇك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۇلار بىلەن باغلىغان
ئەھدەمنى بۇزمايمەن، ئۇلارنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئۆزۈم ئۇلارنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگاردۇرمەن. 45 مەن بەلكى ئۇلارنى دەپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا
ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن

باغلاشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتمەن. مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 46 پەرۋەردىگار مۇسائى ۋاسىتە قىلىپ، سىناي تېغىدا تۈزى بىلەن ئىسرائىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىلارغا

مۇنداق دېگەن: - ئەگەر بىرسى پەۋقۇلئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېنىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ، 3 يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شەكەل كۆمۈشكە توختىتىلسۇن. 4 ئايال كىشى بولسا، ئاراڭلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شەكەل بولسۇن. 5 ئەگەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئەر كەك ئۈچۈن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شەكەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۈچۈن ئون شەكەل بولسۇن. 6 ئەگەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۈچۈن بەش شەكەل، قىز بالا ئۈچۈن ئۈچ شەكەل كۆمۈش بولسۇن. 7 ئەگەر ئاتمىش ياكى ئۈنكۈندىن چوڭراق ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۈچۈن ئون بەش شەكەل، خوتۇن كىشى ئۈچۈن ئون شەكەل بولسۇن. 8 ئەگەر بىرسى توختىتىلغان قىممىتىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمەسە، ئۇ ئۆزىنى كاھىننىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. 9 ئەگەر بىرسى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋاننى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ 10 ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى ياكى ياخشىنىڭ ئورنىغا

ناچىرىنى تېگىشىشكە ياكى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچى ئۇ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋاننى يەڭگۈشلىمەكچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئەگەلگىنىنىڭ ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسىۇن. 11 ئەگەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ھايۋاننى كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ 12 ئاندىن كاھىن ئۆزى ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇنداق بولسۇن. 13 ئەگەر ئىگىسى پۇل تۆلەپ ھايۋاننى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. 14 ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ئۆيىنى ئۇنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 15 كېيىن ئەگەر ئۆيىنى ئاتىغۇچى كىشى ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۆيى يەنە ئۇنىڭ بولىدۇ. 16 ئەگەر بىرسى ئۆز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقنىڭ بىر قىسمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۇنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق تېرىلدىغانلىقىغا قاراپ توختىتىلسۇن؛ بىر خومىر ئاريا ئۇرۇق كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شەكەل كۆمۈشكە توختىتىلسۇن. 17 ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. 18 لېكىن ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھېسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۆتۈپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۇل كېمەيتىلسۇن. 19 ئەگەر بىرسى ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۇل تۆلەپ ئۇنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ

سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلىق ئۇنىڭ ئۆز قولىغا قايتىدۇ. 20 ئەگەر ئۇ پۇل بېرىپ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋالغان بولسا ياكى باشقا بىرسىگە سېتىپ بەرگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋېلىشقا بولمايدۇ، 21 بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلدىغاندا» ئۇ مۇتلەق بېغىشلانغان يەرگە ئوخشاش، پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كەينىگە تۇتىدۇ. 22 ئەگەر بىرىنى سېتىۋالغان ئەمما ئۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، 23 كەينى ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھېسابلاپ، قىممىتىنى توختاتىسۇن. ئاندىن ئۇ كۈنى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۇن. 24 لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمىدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۇن. 25 سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەممىشە مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بولمىسا، ھېسابلاشۇن؛ بىر شەكەل يىگىرمە گىراھقا باراۋەر بولىدۇ. 26 لېكىن چارپاينىڭ تۇنجى بالىسى تۇنجى بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىنلا پەرۋەردىگارىغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-تۆچكە بولسۇن ھېچكىم ئۇنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگارىنىڭ ئىدى. 27 ئەگەر ئۇ ناپاك بىر ھايۋاندىن تۇغۇلغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئەگەر ئىگىسى ئۇنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمايمەن دېسە، بۇ ھايۋان سەن توختاتقان قىممەتكە سېتىلسۇن. 28 ئەگەر بىرىنى پەرۋەردىگارىغا ئۆز مېلىدىن، ئادەم بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ياكى مىراس بېرى بولسۇن، پەرۋەردىگارىغا مۇتلەق ئاتىغان بولسا، ئۇنداق نەرسە ھەرگىز سېتىلمىسۇن ياكى بەدەل تۆلەش بىلەنمۇ قايتۇرۇلمىسۇن. پەرۋەردىگارىغا

مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. 29 ئەگەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۈچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 30 يەر-زېمىندىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارىڭىڭكى بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. 31 بىرىنى ئۆز ئۆشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۇنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. 32 كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن ئېلىنىدىغان ئۆشرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئۆتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئونىنچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارىغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. 33 ھېچكىم ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۇنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئەگەر ئۇنى ئالماشتۇرمىەن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن؛ ئۇ ھەرگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. 34 پەرۋەردىگارى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل-باياۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇپ مۇساغا مۇنداق دېدى: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى بويىچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار؛ ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئەركەكلەر تىزىملىنىدۇ. 3 ئىسرائىللار ئىچىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار ئۇلارنىڭ قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە سانىدىن تۈتكۈزۈڭلار. 4 ھەر بىر قەبىلىدىن سىلەرگە ياردەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ ھەر بىرى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ يېشى بولىدۇ. 5 تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە ياردەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسمى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن شىدورنىڭ ئوغلى ئەلئۇر؛ 6 شىمپئون قەبىلىسىدىن زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ 7 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئامىناداينىڭ ئوغلى ناھشون؛ 8 ئىسساكار قەبىلىسىدىن زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل؛ 9 زەبۇلون قەبىلىسىدىن ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ 10 يۇسۇپ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ئاممېھۇدنىڭ ئوغلى ئەلئاشام؛ ماناسسەھ قەبىلىسىدىن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ 11 بىنيامين قەبىلىسىدىن گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان؛ 12 دان قەبىلىسىدىن ئامىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر؛ 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ 14 گاد قەبىلىسىدىن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف؛ 15 ئافئالى قەبىلىسىدىن ئېناننىڭ ئوغلى ئاھرا. 16 بۇلار جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىلەرنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. 17 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، 18 ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ ئۇلار خەلقنىڭ ھەر بىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى بويىچە ئىسمىنى

ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى.

19 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە ئۇلارنى شۇنداق ساناقتىن تۆتكۈزدى. 20 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 21 رۇبەن قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 22 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 23 شىمېئون قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. 24 گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 25 گاد قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 26 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 27 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى.

28 ئىسساکارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 29 ئىسساکار قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 30 زەبۇلوننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 31 زەبۇلون قەبىلىسىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر

جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 32 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى:
 — ئۇنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى
 ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-
 بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 33 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق
 مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 34 [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] ماناسسەھنىڭ
 ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن
 ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 35 ماناسسەھ
 قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈستۈز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى
 بولدى. 36 بىنياميننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس
 قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ
 تىزىملىنىدى؛ 37 بىنيامين قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئۈستۈز بەش
 مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. 38 داننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە،
 ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ
 ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 39 دان قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر
 جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 40 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا
 جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە
 چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 41 ئاشىر قەبىلىسىدىن ساناقتىن
 ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 42 ئاقتالنىڭ
 ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن
 ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملىنىدى؛ 43 ئاقتالى
 قەبىلىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى
 بولدى. 44 يۇقىرىقىلار بولسا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسابىلەن ھارۇن

ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى «ھەر بىرى ئۆز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى»
 ئۇلارنى ساناقتىن ئۆتكەزگەن. 45 شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى
 ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا
 جەمەتلىرى بويىچە تىزىملىنىدى؛ 46 ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ
 مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 47 بىراق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى
 بويىچە ساناقنىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. 48 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ:
 — «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنىلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگەن، ئۇلارنىڭ
 ئومۇمىي سانىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگەن. 50 لېكىن سەن لاۋىيلارنى
 [خۇدانىڭ] ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاشقا چىقىرىۋەتتىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-
 قۇچا ئەسۋابلىرىنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگەن؛
 ئۇلار [ئىبادەت] چىقىرىۋەتتىڭ ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى
 كۆتۈردۈ؛ ئىبادەت چىقىرىۋەتكەن خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن، ئۇلار
 چىقىرىۋەتكەن تۆت ئەتراپىدا ئۆز چىقىرىۋەتكەنلىكىنى تىكسۇن. 51 چىقىرىۋەتكەن
 قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى تىكلىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛
 [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۆلۈمگە مەھكۇم
 قىلىنسۇن. 52 ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم ئۆز قىسمىدا، ئۆزىگە خاس
 تۇغ ئاستىغا چىقىرىۋەتكەنلىكىنى تىكسۇن. 53 بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ
 ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى ساقلاشقا
 چىقىرىۋەتكەن تۆت ئەتراپىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقى
 ساقلاشقا چىقىرىۋەتكەن مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ» — دېگەندى. 54
 ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئۇلار
 شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — 2 ئىسرائىللار ھەر بىرى ئۆزلىرىنىڭ تۇغى ئاستىغا، ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايرىقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن سەل يىراق بارگاھ قۇرسۇن. 3 كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ ئۆز تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى بويىچە بارگاھ قۇرىدىغىنى يەھۇدا بولسۇن؛ يەھۇدلارنىڭ ئەمىرى ئامىنادانىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. 4 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. 5 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئىسساکار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساکارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولسۇن. 6 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلون قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلونلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. 8 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى. 9 ئومۇمەن يەھۇدا بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ تۆت يۈز كىشى؛ ئۇلار ئالدى بىلەن يولغا چىقسۇن. 10 — جەنۇب تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ ئەمىرى شىدورنىڭ ئوغلى ئەلئۇر بولسۇن. 11 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن قىرىق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. 12 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى شىمېئون قەبىلىسى بولسۇن؛ شىمېئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولسۇن. 13 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. 14 ئۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولسۇن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلتاساف بولسۇن. 15 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىيەتتىن قىرىق بەش

مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. 16 رۇبەن بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى بويىچە ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ ئۇلار ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 17 ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭسۇن؛ ئۇلار قانداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقسۇن؛ ھەر قايسى ئۆز ئورنىدا تۇرۇشى ئاستىدا بولسۇن. 18 — كۈن پېتىش تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولسۇن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممھۇدنىڭ ئوغلى ئەلشاما بولسۇن. 19 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى. 20 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ماناسسەھ قەبىلىسى بولسۇن؛ ماناسسەھلەرنىڭ ئەمىرى پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولسۇن. 21 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. 22 ئۇلارنىڭ يېنىدا بىنيامىن قەبىلىسى بولسۇن؛ بىنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان بولسۇن. 23 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. 24 ئومۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسىملىرى بويىچە ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۈچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 25 — شىمال تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇرىدىغىنى دان قەبىلىسى بولسۇن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر بولسۇن. 26 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. 27 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇرىدىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولسۇن. 28 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. 29 ئۇلارنىڭ

يېنىدا ئاقتالى قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاقتاللىرىنىڭ ئەمىرى ئېناننىڭ ئوغلى ئاھرا بولسۇن. 30 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. 31 دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۆز ئۇغلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقسۇن. 32 يۇقىرىدىكىلەر ئۆز ئاتا-جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر؛ قوشۇن-قىسىملىرى بويىچە بارگاھلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 33 بىراق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللار قاتارىدا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلمىدى. 34 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە ئىش تۇتۇپ، ئۆزلىرىنىڭ تۇغى بويىچە بارگاھ قۇراتتى؛ ئۇلار ئۆز قەبىلىسى ۋە ئاتا-جەمەتى تەرىپى بويىچە يولغا چىقاتتى.

3 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. 2 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، ئۇنىڭ يەنە ئابېھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 3 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسھەلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تۆتەشكە خۇداغا ئاتا ئاپ ئايرىغانىدى. 4 لېكىن ناداب بىلەن ئابېھۇ سىناي چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتتى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆلدى ۋە ئۇلارنىڭ ھېچ نەسلى قالدۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار ئۆز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 6 سەن لاۋىي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. 7 ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل

جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە تۆتەپ، ئىبادەت چىدىرىنىڭ خىزمىتىنى بېجىرسۇن. 8 ئۇلار يەنە جامائەت چىدىرىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە تۆتەپ، ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. 9 سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگەن؛ ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تاللاپ بېرىلگەن. 10 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تۆتەشكە بېكىتكەن؛ ھەرقانداق يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 12 — قارا، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قويىمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭ بولىدۇ. 13 چۈنكى تۇنجى ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا تۇنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن ياكى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھېسابلاپ مېنىڭكى قىلغانىدىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگار دۇر مەن. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار سىناي چۆل-باياۋىنىدا مۇساغا: — 15 — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە ساناقتىن تۆتكۈز؛ بارلىق ئەركەكلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن تۆتكۈز، — دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزىگە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن تۆتكۈزدى. 17 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: — گەرشون، كوھات، مەرارى. 18 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئائىللىرى بويىچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 19 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى بويىچە ئامرام، ئىزھار، ھىبرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. 20 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى بويىچە ماھلى

ۋە مۇشۇ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئانا جەمەتنى بويىچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى.

21 گەرشوندىن لىبىنلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 22 بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەنلىرى جەمئىي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 23 گەرشوننىڭ جەمەتى ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ 24 گەرشون جەمەتىنىڭ ئەمىرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 25 گەرشونلارنىڭ جامائەت چىدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۆزىدىكى ئاستىنقى ئىككى بايقۇچ-پەردە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى يوپۇق ۋە جامائەت چىدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسىگە، 26 شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەۋرۋازىسىنىڭ پەردىسى «ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چىدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۆرىدەپ تۇراتتى» ۋە ھويلا ئىشلىتىلدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانلارغا قاراش ئىدى. 27 كوھاتىن ئامىرلارنىڭ جەمەتى، ئىزھارلارنىڭ جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۆزىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 28 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانى بويىچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئىي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى تۆتەيدىغان بولدى. 29 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چىدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 30 كوھات جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئۆزىئەلنىڭ ئوغلى ئەلئازافان ئىدى. 31 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇق، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە قاراش ئىدى. 32 لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمىرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازافان ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەس ئىچىدىكى قاراش ۋەزىپىسىنى تۆتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت

قىلىدىغان بولدى. 33 مەھارەتتىن ماھىلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەھارەتنىڭ جەمەتلىرى بولدى. 34 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. 35 مەھارەتنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئابھايلىنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چىدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قوردى. 36 مەھارەتى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چىدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىملىرىغا، تەڭلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە، 37 شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىملىرىغا ۋە ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. 38 ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چىدىرىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىللىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى تۆتتەپ، مۇقەددەس جايغا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. 39 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمىرى بولمىدى، سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەن بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بولمىدى، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى سانىدىن ئۆتكۈزۈلگەن ئەركەكلەر جەمەتى يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. 40 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ئىسرائىللىرى ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان تۇنجى ئوغۇللارنى سانىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى بولمىدى تىزىملاپ چىقتى. 41 سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللىرىنىڭ بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل <مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن>؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىمۇ ئىسرائىللىرىنىڭ بارلىق تۇنجى مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. 42 مۇسا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمىرى بولمىدى، ئىسرائىللىرىنىڭ تۇنجىلىرىنى

قويماي ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 43 بىر ئايلىقتىن يۇقىرى تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئۆتكۈزگەندە، ئۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. 44 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 45 سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تاللا؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن. 46 ۋە لاۋىيلارنىڭ سانىدىن ئارتۇق چىققان ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچى ئۈچۈن ھۆرلۈك ھەققىنى قوبۇل قىلغىن؛ 47 شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن بەش شەكەل كۆمۈش ئال، كىشى سانغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ۇلاردىن ئالغىن دېر شەكەل يىگىرمە گەراھدۇر». 48 ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى ھۆرلۈك ھەققىنى تۆلىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۆمۈشىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. 49 ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان» دەپ ھېسابلانغان تۇنجى ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۇلاردىن شۇ ھۆرلۈك ھەققىنى ئالدى؛ 50 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىلىرىدىن شۇ كۆمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە جەمئىي بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش شەكەل ئالدى. 51 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە «ھۆرلۈككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۆمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار بۇرۇغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن لاۋىيلار ئىچىدىن ئاتا جەمەتنى بويىچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزىملىغىن، 3 ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چىدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزىملاپ چىق. 4 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ

جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى باشقۇرۇش بولىدۇ. 5 بارگاھكۆچۈرۈلدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» دىكى «ئايرىما پەردە-يوپۇق» نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقنى يۈگىسۇن، 6 ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىننىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن ئوراپ، ئۈستىگە كۆك بىر رەختنى يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى تۆتكۈزسۇن. 7 تەقدىم نان [تېزىلغان] شەرەگە كۆك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۈستىگە لېگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ قويۇلسۇن؛ شەرەدىمۇ «دائىمىي نان» تىزىلىپ تۇرىۋەرسۇن؛ 8 بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستى قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستى يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىلىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلار تۆتكۈزۈپ قويۇلسۇن. 9 ئۇلار كۆك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۈستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان، بارلىق ماي قاقچىلايدىغان قاقچىلارنى يېپىپ قويۇلسۇن. 10 ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان ھەممە قاقچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يۈگەپ، ئاندىن ئەپكەشكە سېلىپ قويۇلسۇن. 11 ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا كۆك بىر رەخت سېلىپ، يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچكە قوش بالداقلارنى تۆتكۈزۈپ قويۇلسۇن. 12 مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاقچا-قۇچىلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۈگەپ، ئاندىن ئۈستىگە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى يېپىپ، ئاندىن بىر ئەپكەشكە سېلىپ قويۇلسۇن. 13 ئۇلار قۇربانگاھنى كۈلدىن تازىلاپ، ئۈستىگە سۆسۈن رەڭلىك بىر رەختنى يېپىپ قويۇلسۇن. 14 ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۈلدان، ئىلەك، بەلگۈرچەك، چىنلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە تىزىپ،

ئاندىن دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلىگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويسۇن. 15 پۈتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېپىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۆلۈپ كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس بۇيۇملارغا قول تەگكۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. 16 ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلتازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشبۇي ئەتىر، دائىمىي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن مەسھەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. 17 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 18 سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار؛ 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆلمەي، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» بۇيۇملارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويسۇن؛ 20 ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايدا كىرگەندە مۇقەددەس بۇيۇملارغا بىر دەققىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۆلۈپ كېتىدۇ. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 22 گەر شون ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 24 گەر شون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۆۋەندىكىچە: 25 — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئۆزىنى، يەنى ئاستىدىكى ئىچكى

پەردىلىرى ۋە سىرتقى پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ ياپقۇچىنى، شۇنداقلا ئۈستىگە ياپقان دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقىنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، 26 ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۆرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. 27 گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە بېجىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. 28 گەرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقتىن تۆتكۈزۈ، 30 توتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن تۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. 31 ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىملىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرى، 32 ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىملار، ئۇلارنىڭ تەڭلىكلىرى، قوزۇقلىرى، تانالىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كېرەكلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈرىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 33 مەرارى جەمەت-ئائىلىلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا تۇرۇپ ئىشلىسۇن. 34 مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى

كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 36 ئۇلاردىن جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمەتى ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. 37 مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر ئىدى. 38 گەرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 40 ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمەتى ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولۇپ چىقتى. 41 مۇشۇلار گەرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر ئىدى. 42 مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ 44 ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمەتى ئۈچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. 45 مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساىنىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئەمىرلىرى ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت

قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋە زىچىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزگەن. 48
ئۇلارنىڭ سانى جەمئىي سەككىز مىڭ بەش يۈز سەكسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. 49
پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى، ھەرىكەت
ئۆزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈرىدىغان يۈككە ئاساسەن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى.
بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ئەمر
قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ئاقما كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى،
شۇنداقلا تۈلۈككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي
بارگاھتىن چىقىرىۋېتىڭلار. بارگاھلارنى بۇلغۇۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى بارگاھتىن
چىقىرىۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگاھ ئوتتۇرىسىدا ماكان قىلدىم» — دېگەن، —
دېدى. 4 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار
مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 5 پەرۋەردىگار
مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 6 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: — مەيلى ئەرباكي
ئايال بولسۇن، ئەگەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ۋاپاسزلىق قىلىدىغان ھەرقانداق
گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، 7
ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى ئۆتكۈزگەن گۇناھىغا ئىقرار قىلىپ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ
چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئۇنىڭ سىرتىدا
ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۆلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. 8 زىيانلانغۇچىنىڭ
مۇبادا ئىتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تۆلەم پۇلىنى ئالغۇدەك
تۇغقىنى بولمىسا، تۆلەم پۇلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۇنۇلدىغان
قوشقارغا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا تاتلىپ، كاھىنغا بېرىلسۇن. 9 شۇنىڭدەك
ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا تاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا

كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. 10 ھەرىكم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانمىسۇن، شۇنداقلا كاھىننىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا نېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىننىڭ بولسۇن. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 12 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئەگەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئۆز ئېرىدىن يۈز تۈرۈگەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، 13 — دېمەك، باشقا بىرى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغدا تۇتۇلۇپمۇ قالمىغان بولسا، 14 — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى ئۆز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆنلىسىمۇ، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ياكى ئۆز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆنلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا، 15 ئەھۋالنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىننىڭ يېنىغا ئەكەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاننى ئالغىچ كەلسۇن؛ شۇ ھەدىيەنىڭ ئۈستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قويمىسۇن ياكى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قويمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۈنداشلىق ھەدىيەسى، ئەسلىمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبھلىكىگە بولغان ئەسلىمە ئىدى. 16 كاھىن ئۇ خوتۇنىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزسۇن. 17 كاھىن كۆمۈرەككە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرىنىڭ يەر توپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. 18 كاھىن ئۇ خوتۇنىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلىمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۈنداشلىق ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتقۇزسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارىغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. 19 كاھىن ئۇ خوتۇنغا قەسەم ئىچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ

ئورنىدا باشقا بىرى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېزىپ بۇزۇقلۇق قىلىنغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايەن. 20 لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورنىدا باشقا بىرىگە يېقىنلىشىپ تۈزۈڭنى بۇلغىغان بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېسۇن؛ 21 ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇنغا قارغىش قەسىمى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «— پەرۋەردىگار يوتاڭنى يىگىلتىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتتۈرۈۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى تۈز خەلقنىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئىچىش دەستىكىگە ئايلاندۇرسۇن؛ بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭغا كىرىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتتۈرۈۋەتسۇن، يوتاڭنى يىگىلتتۈرۈۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. 23 شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۆزلىرىنى دەپتەرگە پۈتۈپ قويۇپ، شۇنداقلا يازغان سۆزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، 24 ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئىچكۈزۈۋەتسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. 25 كاھىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۈنداشلىق ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلا كىلىتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. 26 كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم تۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۈيى ئىچكۈزۈۋەتسۇن. 27 كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۈيى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، ئەگەر ئۆھەققىي بۇلغانغان بولۇپ، ئۆز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگىلەپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن تۈز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئەكسىچە ھامىلىدار بولۇپ پەرزەنتلىك بولىدۇ. 29 مانا بۇ كۈنداشلىق

توغرىسىدىكى قانۇندۇر، خوتۇن ئۆز ئېرىنىڭ ئورنىدا باشقا بىرى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېزىپ بۇلغانغان بولسا 30 ۋە ياكى بىرى خوتۇندىن گۇمان قىلىپ كۈنلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن بويىچە ھەممىنى ئىجرا قىلسۇن. 31 ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن ئۆز گۇناھىنى كۆتەردۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلارغا ئېيتقىن:

«مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «ئۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتا، نازارىيلاردىن بولمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئىچكەن بولسا، 3 ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنى ھاراق-شارابىن ئايرىپ پەرھىز تۇتسۇن؛ ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنىمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئۆزۈم شەرىپىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئۆزۈملەرنىمۇ ئىچمىسۇن. 4 ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۈنلەردە، ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئۆزۈم ئۇرۇقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، ئۇلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. 5 ئۆزۈمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۈنلەردە، ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۈستىرا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلەر ئۆتۈپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار چاچلىرىنى ئۇزۇن قويۇشى كېرەك. 6 ئۇ قەسەم ئىچكەن بارلىق كۈنلەردە ھېچقانداق ئۆلۈكلەرگە يېقىنلىشىشقا بولمايدۇ. 7 ئۇنىڭ ئۆز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭىللىرى ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇلارنى دەپ ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغىلا خاس بولمەن دەپ بەرگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولدى. 8 ئۆزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۈنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ تۇرسۇن. 9 مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز ئۆلۈپ قېلىپ، ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ ئۆزىنى

پاڭلاش كۈنى ۋە كېيىنكى يەتتىنچى كۈنمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. 10 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەكنى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. 11 كاھىن بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇپ، ئۆلۈك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھنى تىلەپ كافارەت قىلسۇن؛ نازارىي شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە ئۆز بېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن، 12 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېڭىۋاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن؛ ئىلگىرىكى كۈنلىرى بولسا ئىناۋەتسىز ھېسابلانسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بولغان. 13 نازارىيلاردىن بىرى ئۆزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈنىدە ئۇ توغرىلۇق قانۇن-بەلگىگە مۇنداق: - كىشىلەر ئۆزى جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئەكەلسۇن؛ 14 ئۇ ئۆزى پەرۋەردىگارغا سۇنۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشلىق بېجىم ئەركەك قوزنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى بېجىم بىر قوزنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بېجىم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۇن، 15 شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەمدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنسۇن؛ 17 ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى سۇنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر ناننى سۇنسۇن؛ كاھىن شۇلار بىلەن تەڭ نازارىي قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى كەلتۈرۈپ سۇنسۇن. 18 نازارىي جامائەت

چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋەتكەن چېچىنى چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن. 19 نازارىي شۇ تەرىقىدە ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىق چېچىنى چۈشۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، كاھىن قايناپ پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەممەك ناننى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ قولىغا تۇتۇزۇسۇن. 20 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە تۇرۇسۇن؛ بۇلار پۇلا گلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغان توش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئىچسە بولىدۇ. 21 شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارىي توغرىسىدا، ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاشتا سۇنۇش زۆرۈر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-بەلگىلىمىدۇر؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قولى ئىچىگە يەتسە شۇنى سۇنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ ئىچكەن قەسمى بويىچە، يەنى ئۆزى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرىلىق شۇ نىزام-بەلگىلىمە بويىچە ھەممە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 23 سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق بەخت-بەرىكەت تىلەڭلار: — 24 «پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي؛ 25 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە يورۇتۇپ، سىلەرگە شاپائەت قىلغاي؛ 26 پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلەرگە خاتىرجەملىك بەرگەي!» — دەپ تىلەڭلار. 27 ئۇلار شۇنداق قىلىپ نامىنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىمەن.

7 مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلەنگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسھ قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى، يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ ھەدىيەلەرنى سۇندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن تۆتكۈزۈش ئىشىغا نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە ھارۋا، ئون ئىككى تۆكۈزدىن ئىبارەت ئىدى؛ ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ بىردىن سايۋەنلىك ھارۋا، ھەر بىر ئەمىر بىردىن تۆكۈز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكىلىشتى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: - 5 جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ بېجىرىدىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئىشلىتىشىگە بەرگىن، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۋا بىلەن تۆكۈزلەرنى قوبۇل قىلىپ لاۋىيلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 7 ئۇ گەرەشون ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۋا بىلەن تۆت تۆكۈز بەردى. 8 مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۋا بىلەن سەككىز تۆكۈز بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۋىنىڭ ئوغلى ئىتامارغا قارايتتى؛ 9 لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىغا ھېچنەمە بەرمىدى؛ چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل ئىدى؛ دېمەك، ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى ئۆز مۇرىسىدە كۆتۈرەتتى. 10 قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا ئەمىرلەر سۇندىغان ھەدىيەلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: - ئۇلار قۇربانگاھنى

بېغىشلاش يولىدا ھەدىيەلىرىنى سۇنسۇن، ھەر بىر ئەمىر ئۆز كۈنىدە سۇنسۇن، —
دېدى. 12 بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئاممىدا بىننىڭ ئوغلى
ناھشون بولدى. 13 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان
بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس
بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛
ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن
تولدۇرۇلغاندى؛ 14 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالا؛
15 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك
قوزا؛ 16 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 17 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى
بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا، بۇلار ئاممىدا بىننىڭ
ئوغلى ناھشون سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 18 ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى
ئىسساکارنىڭ ئەمرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. 19 ئۇ سۇنغان ھەدىيە
ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش
شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ
ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن
مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 20 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا،
خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالا؛ 21 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق،
بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 22 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛
23 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق
بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 24
ئۈچىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى زەبۇلون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمرى ھېلوننىڭ ئوغلى
ئېلىئاب بولدى. 25 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان

بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغانىدى؛ 26 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالا؛ 27 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 28 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 29 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ھېلونىڭ ئوغلى ئېلىتاب سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 30 تۆتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلئۇر بولدى. 31 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغانىدى؛ 32 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالا؛ 33 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 34 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 35 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلئۇر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 36 بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شىمپئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. 37 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان

ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغانىدى؛ 38 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالىھ؛ 39 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 40 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 41 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 42 ئالتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمرى دېئۇتەلنىڭ ئوغلى ئەلتاساف بولدى. 43 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغانىدى؛ 44 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالىھ؛ 45 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 46 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 47 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار دېئۇتەلنىڭ ئوغلى ئەلتاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 48 يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمرى ئاممېھۇدنىڭ ئوغلى ئەلشاما بولدى. 49 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغانىدى؛ 50 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالىھ؛ 51 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 52 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 53 ئىناقلىق قۇربانلىقى

ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلشامما سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 54 سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ماناسسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. 55 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى، 56 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 57 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ 58 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 59 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 60 توققۇزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى بېنىيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان بولدى. 61 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە تۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 62 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 63 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ 64 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 65 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 66 ئونىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى دان ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممىشادداينىڭ ئوغلى ئاھسەزەر بولدى. 67

ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن،
ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس
جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ
ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى، 68 ئون
شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 69 كۆيدۈرمە قۇربانلىق
ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 70 گۇناھ قۇربانلىقى
ئۈچۈن بىر تېكە؛ 71 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش
تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئىمامشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر سۇنغان
ھەدىيەلەر ئىدى. 72 ئون بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ
ئەمرى ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. 73 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز
ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر
كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە
ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان
ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 74 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر
ئالتۇن پىيالە؛ 75 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق
بىر ئەركەك قوزا؛ 76 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 77 ئىناقلىق قۇربانلىقى
ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛
بۇلار ئوكراننىڭ ئوغلى پاگىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 78 ئون ئىككىنچى كۈنى
ھەدىيە سۇنغۇچى ئاقتالى ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمرى ئېناننىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. 79
ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن،
ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس
جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيە بولسۇن دەپ

ئىككىسىگە زەپىن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۇن تولدۇرۇلغاندى، 80 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالىھ؛ 81 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 82 گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكە؛ 83 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئېنانىڭ ئوغلى ئاھىرا سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 84 قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھلەنگەن كۈندە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۇنغان ھەدىيەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىيالىھ بولدى، 85 ھەر بىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل، ھەر بىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل ئىدى؛ مۇشۇ قاچا-قۇچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ تۆت يۈز شەكەل چىقتى؛ 86 خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالىھ ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە ئۆلچەنگەندە، ھەر بىر ئالتۇن پىيالىھنىڭ ئېغىرلىقى ئون شەكەل چىقتى؛ بۇ ئالتۇن پىيالىھلەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شەكەل چىقتى؛ 87 كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن بولغان ماللار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئەركەك قوزا ئىدى، ھەر بىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن بىللە سۇنۇلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن سۇنۇلدى؛ 88 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن سۇنۇلغىنى جەمئىي يىگىرمە تۆت بۇقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تېكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئەركەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسھلەنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. 89 مۇسا [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۇ «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقى» نىڭ ئۈستىدىكى «كافارەت

تەختى» نىڭكىكى تەرىپىدىكى كېرۋېنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۇنىڭ ئۆزىگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ پەرۋەردىگار شۇ يولدا ئۇنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدىن ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. 3 ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدىن ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسىنى ياندۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغدىن ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. 4 چىراغدىن ئالدىنى ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن يولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۇتىدىن گۈللەرگىچە يولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدەك، ئۇ چىراغدىن شۇنداق ياساتتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 6 سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. 7 ئۇلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: «كافارەت سۈيى» نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن، ئاندىن ئۇلار ئۆزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۈستۈرە بىلەن چۈشۈرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆزىنى پاك قىلسۇن. 8 ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر تورپاق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، يەنى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۆننى كەلتۈرسۇن؛ سەن گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. 9 سەن لاۋىيلارنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ 10 لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. 11 ھارۇن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ «بۇلاڭلاتما قۇربانلىق» ى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. 12 لاۋىيلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق

بولسۇن، لاۋىيىلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسۇن دەپ پەرۋەردىگارىغا سۇنغىن.

13 سەن ئاندىن لاۋىيىلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارىغا ھەدىيە قىل. 14 لاۋىيىلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىيىلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. 15 ئاندىن لاۋىيىلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پاكلايدۇ، ئۇلارنى پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدىيە قىل. 16 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماڭا ئاتالغان، مېنىڭ ئۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى ئورنىدا قويغانلىقىمىدۇر. 17 چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ تۇنجىسى، مەيلى ئۇ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق تۇنجىلارنى تۇتۇرگەن كۈنى ئۇلارنى ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغانىم. 18 مېنىڭ لاۋىيىلارنى ئۇ يول بىلەن تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا قويۇشۇم ئۈچۈندۇر. 19 ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا ئۇلار ئارىسىدا بالا-قازا چىقىمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيىلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم. 20 مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىيىلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگارىنىڭ لاۋىيىلار توغرىلىق مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى.

21 لاۋىيىلار شۇنداق قىلىپ ئۆزلىرىنى [گۇناھتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى؛ ھارۇن ئۇلارنى پۇلاڭلاتما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارىغا ھەدىيە قىلدى؛ ھارۇن يەنە ئۇلارنى پاكلاشقا [گۇناھىنى تىلەپ] كافارەت قىلدى.

22 ئاندىن كېيىن لاۋىيىلار كىرىپ ھارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ

ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى؛ پەرۋەردىگار لاۋىيلار توغرىلىق مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار ئۇنى شۇ بويىچە بەجا كەلتۈردى. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 24 لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ 25 ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلىنسۇن؛ 26 لېكىن ئۇلار جامائەت چېدىرى ئىچىدە قېرىنداشلىرىغا ياردەملىشىپ، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرى ھەققىدە ئۇلارغا ئەنە شۇنداق قىل.

9 مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە مۇساغا بۇيرۇپ: — 2 ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزسۇن؛ 3 يەنى مۇشۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىلەمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلار بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا، سىناي چۆلىدە تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 6 بىر نەچچە يىلەن بىر تۈلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار شۇ كۈنى تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — 7 بىز تۆلۈپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقمۇ، لېكىن نېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتارىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنمىز؟ — دېدىشى. 8 — توختاپ

تۇرۇڭلار، مەن بېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغراڭلاردا نېمە بۇيرۇيدىكىن، ئاڭلاپ باقاي، - دەيدى مۇسا ئۇلارغا. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئىچىدە بەزىلەر ئۆلۈكلەرگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا ياكى ئۇزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، ئۇلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۈتكۈزۈشكە بولىدۇ. 11 ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۇگۇمدا ھېيتىنى تۈتكۈزۈسۇن؛ [ھېيت تائامىنى] يېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكتاتلار بىلەن بىللە يېسۇن؛ 12 ئۇلاردىن ئەتىگە ئازراقمۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ] ئۈستىخانلىرىدىن بىرەرسىنىمۇ سۇندۇرغۇچى بولمىسۇن؛ ئۇلار ھېيتىنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە تۈتكۈزۈسۇن. 13 ھالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدەمۇ بولغان ئەمما تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۈتكۈزۈشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۇنۇش كېرەك بولغىنىنى سۇنمىغانلىق بۇچۇن، ئۇ ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. 14 ئەگەر ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى تۈتكۈزۈشنى خالىسا، ئۇ تۇتۇپ كېتىش ھېيتى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە تۈتكۈزۈسۇن؛ يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا تۇغۇلغانلار ئۈچۈنمۇ ئاراڭلاردا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. 15 ئىبادەت چېدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئوتتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. 16 دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۇ ئوتقا ئوخشاشتتى. 17 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا

چىققاتى، بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە بارگاھ تىكەتتى. 18
ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ماڭاتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى
بويىچە بارگاھ تىكەتتى؛ بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە ئۇزاق توختىسا،
ئۇلار بارگاھتا شۇنچە ئۇزاق تۇراتتى. 19 بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى
كۈنلەرگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى تۇتۇپ
سەپەرگە چىقمايتتى؛ 20 مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىر نەچچە
كۈنلا توختىسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە شۇ ۋاقىتتا بارگاھ قۇرۇپ
ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە سەپەرگە ئاتلىناتتى. 21 ۋە مۇبادا
بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە،
ئۇلار يەنە يولغا چىققاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى ياكى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسە،
ئۇلار سەپەرگە چىققاتتى. 22 بۇلۇت ئىبادەت چىدىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇزۇنراق تۇرسا،
مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسۇمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقماي بارگاھتا
تۇرۇۋىرەتتى؛ لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماڭسا ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى.
23 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار بارگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى
بىلەن ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى
بىلەن بەرگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى تۇتاتتى.

10 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئۈزۈڭگە ئىككى
كاناي ياساتقىن؛ ئۇلارنى كۈمۈشتىن سوقتۇر. ئۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا
جامائەتنى بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. 3
ئىككى كاناي چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چىدىرى
دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. 4 ئەگەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى،
يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. 5

سەلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن. 6 ئاندىن سەلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن؛ ئۇلار يولغا چىققان چاغدا كاناي قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنىشى كېرەكتۇر. 7 جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كاناي چېلىڭلار، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماڭلار؛ 8 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلىرىنى چالسۇن؛ بۇلار سەلەرگە ئەۋلادىمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىگە بولسۇن. 9 ئەگەر سەلەر ئۆز زېمىنلىرىدا سەلەرگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنلىك بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقساڭلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئالدىدا ياد ئېتىلىپ، دۈشمىنلىكلىرىڭلاردىن قۇتۇلسىلەر. 10 بۇنىڭدىن باشقا، خۇشال كۈنلىرىڭلاردا، يېقىنلىقىڭلاردا ۋە ئاينىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سەلەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە تىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنغىنىڭلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ كاناي چېلىڭلار، شۇنىڭ بىلەن [كانايلىرى] سەلەرنى خۇدايلىرىڭلارغا ئەسلى تەكۈچى بولدى؛ مەن خۇدايلىرىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 11 ئىككىنچى يىلى، ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللىرى سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى. 13 بۇ ئۇلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ مۇساڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە يولغا چىقىشى بولدى. 14 يەھۇدا بارگاھى ئۆزىنىڭ تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىداڭنىڭ ئوغلى ناھشون ئىدى. 15 ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. 16 زەبۇلون قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. 17 ئاندىن ئىبادەت

چېدىرى چۇۋۇلۇپ، گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارنىڭ ئەۋلادلىرى ئۇنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. 18 رۇبەن بارگاھى ئۆزىنىڭ تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلزۇر ئىدى. 19 شىمېئون قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇرى-شادداينىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. 20 گاد قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 21 ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى؛ ئۇلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۇنى تىكلەپ قويۇشقانىدى. 22 ئەفرائىم بارگاھى ئۆزىنىڭ تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممھۇدنىڭ ئوغلى ئەلشاما ئىدى. 23 ماناسسەھ قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. 24 بىنيامين قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى گىدېئوننىڭ ئوغلى ئابدان ئىدى. 25 دان بارگاھى ھەممە بارگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئامىشادداينىڭ ئوغلى ئاھىئەزەر ئىدى. 26 ئاشىر قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئوكرانىڭ ئوغلى پاكىيەل ئىدى. 27 ئاقتالى قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئېناننىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. 28 بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىش تەرتىپى ئىدى؛ ئۇلار شۇ تەرىقىدە يولغا چىقتى. 29 مۇسا ئۆزىنىڭ قېيناتىسى، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يەرگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتىمىز، ئۇ: «مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مەراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۆزلىرىنىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى تۈتۈنمەن، بىز سىلگە ياخشى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل توغرىلۇق بەخت-سائادەت ئاتا قىلمەن دەپ ۋەدە بەرگەن، — دېدى. 30 لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. 31 مۇسا

ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە؛ چۈنكى سىلى چۆلدە قانداق بارگاھ قۇرىشىمىز كېرەكلىكىنى بىللا، سىلى بىزگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. 32 شۇنداق بولدىكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بىزگە قانداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. 33 ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماڭدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۇلارغا ئارام ئالدىغان يەر ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماڭدى. 34 ئۇلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇقى ھامان ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. 35 ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورنۇڭدىن تۇرغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىڭ تىرىپىرەن بولسۇن؛ ساڭا ئۆچلەر يۈزۈڭنىڭ ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. 36 ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېڭىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى ئارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلدىشاتتى، ئۇلارنىڭ غوتۇلدىشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەزىل ئاڭلاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى. 2 خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرۇۋىدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ ئوچتى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۆيەرگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شالغۇت كىشىلەرنىڭ نەپسى تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بىزگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ 5 ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي تۇرۇپمۇ بېلىق يېيەلەيتتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۈدە

پىياز بىلەن سامساققۇ بار ئىدى. 6 مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانادىن باشقا
 ھېچنەمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جېنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. 7 مانا گويا
 يۇمغاقسۈت تۇرۇقىغا، كۆرۈنۈشى گويا كەھرىۋاغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر ئۇيان-
 بۇيان چېپىپ ئۇنى يىغىپ، بەزىدە يارغۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋانچىدا سوقۇپ،
 يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يەيتتى؛ تەمى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا
 ئوخشايتتى. 9 كېچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانامۇ شۇنىڭ ئۈستىگە
 چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەرىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى
 ئالدىدا يىغا-زار قىلىشىۋاتقىنىنى ئاڭلىدى؛ بۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق
 قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسا نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا:
 — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى نېمىشقا
 بۇنداق قىلمايسەن؛ نېمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ
 پۈتۈن خەلققە ھامىلدار بولۇپ، ئۇلارنى تۇغدۇمۇ؟ سەن تېخى ماڭا: «سەن ئۇلارنى
 مەن قەسەم ئېچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مېراس قىلغان شۇ يەرگە يەتكۈزگۈچە،
 خۇددى باققان ئاتىسى ئەمچەكتىكى بوۋاقتى باغرىغا ئالغاندەك باغرىڭغا ئېلىپ
 كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتىسەن؟ 13 مەن بۇ خەلققە نەدىن گۆش تېپىپ بېرەلەيمەن؟
 چۈنكى ئۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بىزگە يېگۈدەك گۆش تېپىپ بەر!» دېيىشمەكتە.
 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلمەيدىكەنمەن، بۇ ئىش
 ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ،
 مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماڭا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى
 ئۆلتۈرۈۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل
 ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يېنىمغا تونۇيدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە بەگلەردىن
 يەتمىشىنى تاللاپ يىغىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئەكەل. ئۇلار

سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يەرگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؛ ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بۆلۈپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالدى، ئاندىن سەن ئۇنى ئۆزۈڭ يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولسىن. 18 سەن خەلققە مۇنداق دېگەن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ تۈزەڭلەرنى [خۇداغا] ئاتا پاكلاڭلار، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بىزگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەندىڭلار. ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۇنىڭدىن يەيسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تاكى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەيسىلەر؛ چۈنكى سىلەر ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنسىتمەي، ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردىن چىقتۇق؟» — دېدىڭلار. 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقنى يولغا چىقالايدىغان ئەرەكلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن تېخى: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن؛ 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ ياكى دېڭىزدىكى ھەممە بېلىق ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشىگە يېتەرمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قاپتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئىچىدىكى ئاقساقاللاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چىدىرىنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلوت ئىچىدىن چۈشۈپ،

مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛
روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن
شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار تۇنداق قىلىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى
ئادەم باراھتا قالدى؛ بىرىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى «ئۇلار
ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىزىملىغانىدى، لېكىن ئىبادەت چىقىرىغا چىقماي
قالغانىدى». روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قوندى ۋە ئۇلار باراھ ئىچىدە بېشارەت
بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن
مېداد باراھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا
تاللىغان سەرخىل يىگىتلىرىدىن بىرى، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ: — ئى خوجام
مۇسا، ئۇلارنى توسۇغا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ
سەۋەبىدىن ھەسەت قىلىۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارىڭ پۈتۈن خەلقنى يەيغەمبەر بولۇپ
كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! —
دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى باراھقا
قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز
تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۇچۇرتۇپ كېلىپ، باراھنىڭ ئەتراپىغا يېپىۋەتتى؛ بۇدۇنلەر
باراھنىڭ تۈتەپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرەپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك
يەر يۈزى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدىن تۇرۇپ
پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ
ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھىزەل ئىككى خومىر يىغدى؛ ئۇلار بۇلارنى باراھنىڭ تۈت
ئەتراپىغا ئۆزلىرى ئۈچۈن يېپىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چايناپ ئېزىپ بولماي، گۆش
تېخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىپ،
خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئوردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-

ھائىتاۋاھ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپىسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى يەرلىككە قويغانىدى. 35 كېيىن خەلق قىبروت-ھائىتاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىرتقا كېلىپ، ھازىرتتا توختىدى.

12 مەريەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزى خوتۇنلۇققا ئالغىنى ئۈچۈن

ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى «چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى ئالغانىدى». 2 ئۇلار:

— پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز بىلەن سۆزلەشمەپتەنمۇ؟ —

دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. 3 مۇسا دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-

مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا تۇتىدىغىنى

يوق ئىدى. 4 پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەمگە تۇيۇقسىز: — سىلەر

ئۇچۇڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار، — دېدى. ئۈچىلىسى چىقىپ كەلدى.

5 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرىشتىن] بۇلۇت تۇۋرۇكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت

چېدىرىنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن بىلەن مەريەمنى قىچقىرىۋېتىدى، ئۇلار ئالدىغا

كەلدى. 6 ئۇ ئۇلارغا: — ئەمدى سىلەر گېيىمنى ئاڭلاڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ

ئاراڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭغا

تۈزۈمنى تايان قىلىمەن، چۈشىدە ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. 7 لېكىن قۇلۇم مۇساغا

نەسىبەتەن ئۇنداق ئەمەس؛ ئۇ بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر؛ 8 مەن ئۇنىڭ

بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ ئولتۇرماي، يۈزمۇ يۈز تۇرۇپ بىۋاسىتە سۆزلىشىمەن؛ ئۇ

مەن پەرۋەردىگارنىڭ قىياپىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا

توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىشتىن قورقىدىڭلار؟ — دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ

ئوتلۇق غەزىپى ئۇلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت

جامائەت چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپئاق قاردەك

پېسە-ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋېتىدى، مانا، ئۇ پېسە-

ماخاۋ بولۇپ قالغانىدى. 11 ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ گۇناھ تۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ئارتىمىغايسىن. 12 ئۇ خۇددى ئانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا بەدىنى يېرىم چىرىك، ئۆلۈك تۇغۇلغان بالىدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلىنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، — دەپ نىدا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئەگەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرگەن بولسا، ئۇ يەتتە كۈن خىجىلچىلىق ئىچىدە تۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ كەلسۇن، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتتە كۈن قاماپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقماي تۇرۇپ تۇردى. 16 ئاندىن كېيىن خەلق ھازىر تىن يولغا چىقىپ، پاران چۆلىدە بارگاھ قۇردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 مەن ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ بەرگەن قاناتان زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكەن؛ ھەربىر ئاتا جەمەتكە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار ئۆز قەبىلىسىدىكى ئەمىر بولسۇن، — دېدى. 3 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى پاران چۆلىدىن يولغا سالدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى. 4 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى شاممۇيا، 5 شىمپئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات، 6 يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەقۇننەھنىڭ ئوغلى كالب، 7 ئىسساكار قەبىلىسىدىن يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىنگال، 8 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇنىڭ ئوغلى ھوشىيا، 9 بىنيامين قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ ئوغلى پالتي، 10 زەبۇلون قەبىلىسىدىن سودنىڭ ئوغلى گاددىيەل، 11 يۇسۇپ قەبىلىسىدىن، يەنى ماناسسەھ قەبىلىسىدىن سۇسنىڭ ئوغلى گاددى، 12 دان قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى

ئاممىيەل، 13 ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى سەتۇر، 14 ئاقتالى قەبىلىسىدىن
ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناھىي، 15 گاد قەبىلىسىدىن ماكىنىڭ ئوغلى گېئۇئەل. 16 مانا بۇلار
مۇسا چارلاپ كېلىڭلار دەپ قاناتان زېمىنىغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا
ئۇنىڭ ئوغلى ھوشىيانى يەھوشۇيا دەپ ئاتىدى. 17 مۇسا ئۇلارنى چارلاپ كېلىشكە
قانائانغا سەپەرۋەر قىلىپ: — سىلەر مۇشۇ يەردىن نەگەۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ
مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا چىقىڭلار. 18 ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ
يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقىنى، ئازياكى كۆپلۈكنى كۆرۈپ بېقىڭلار، 19
ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-يامانلىقىنى كۆرۈڭلار؛ ئۇلار
تۇرۇۋاتقان شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، بارگاھلىق شەھەر ياكى سېپىل-
قەئەلەك شەھەر ئىكەنلىكىنى، 20 ئۇ يەرنىڭ مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى،
دەل-دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. يۈرەكلىك بولۇپ، مېۋە-
چىۋىلىرىدىن ئالغاچ كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان ۋاقىت
ئىدى. 21 ئۇلار شۇ تەرەپلەرگە چىقىپ، زېمىنى زىن چۆلىدىن تارتىپ تاكى ھامات
ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبقىچە بېرىپ چارلاشتى. 22 ئۇلار جەنۇب تەرەپتە ھېبرونغا
باردى، ئۇ يەرلەردە ئاناقييلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاھمان، شىشاي، تالمىي دېگەنلەر
ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى مىسىردىكى زوتان شەھىرىدىن يەتتە
يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. 23 ئۇلار «ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، ئۇ يەردە
بىر ساپ ئۈزۈمى بار بىر ئۈزۈم شېخىنى كېسىپ، بىر بالداققا ئېسىپ ئىككى
ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ماڭدى، ئۇلار ئازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ
كەلدى. 24 ئىسرائىللار شۇ يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر
«ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈم ساپىقى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. 25 ئۇلار قىرىق
كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. 26 ئۇلار كېلىپ،

پاران چۆللۈكىدىكى قادهشتە مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى بىلەن كۆرۈشتى. ئۇلار ئىككىيلەنگە ھەم پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىننىڭ مېۋىلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. 27 ئۇلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز ئۆزلىرى بېرىڭلار دېگەن يەرلەرگە باردۇق، راستتىنلا سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. 28 بىراق ئۆيەردىكىلەر بەك كۈچتۈڭگۈز ئىكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ ھەم پۇختا-ھەيۋەتلىك ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۆيەردە ئانا قىيىلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىمۇ كۆردۈق. 29 ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپتە تۇرىدىكەن؛ ھىتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار تاغلاردا تۇرىدىكەن؛ قاناتايىلار دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئىئوردان دەرياسى بويلىرىدا تۇرىدىكەن، — دېدى. 30 كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆچمىلىكىنى تىنچىتىپ: — بىز دەرھال ئاتلىنىپ بېرىپ ئۆيەرنى ئىگىلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىپ كېلىمىز — دېدى. 31 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — ئۇلار بىزدىن كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا ئۇلارغا ھۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. 32 ئاندىن چارلىغۇچىلار ئۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ ئۆتكەن زېمىن بولسا ئۆز ئاھالىسىنى يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز ئۆيەردە كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان ئادەملەر ئىكەن. 33 بىز ئۆيەردە «نەفلىيلەر» دېگەن [گىگانىت] ئادەملەرنى كۆردۈق <دەرۋەقە ئانا قىيىلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفلىيلەردىن چىققاندۇر>، بىز ئۆزىمىزگە قارساق چېكەتكىدەك تۇرىدىكەنمىز، بىز ئۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، — دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ ئۇلار

كېچىچە يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. 2 ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە قىلىپ: — بىز بالدۇرلا مىسىردا ئۆلۈپ كەتسەك بوپتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە

ئۆلۈپ كەتسەك بوپتىكەن! 3 پەرۋەردىگار نېمىشقا بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلسۇن،
 خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بۇلىنىپ، [دۈشمەننىڭ] ئولجىسى بولسۇن دەپ بىزنى بۇ
 يەرگە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى
 ئەمەسمۇ؟ — دەپ غوتۇلداشتى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر
 باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. 5 مۇسا بىلەن ھارۇن پۈتۈن
 ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۈم ياتتى. 6 شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر
 ئىچىدىكى ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇننەنىڭ ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى يىرتىپ،
 7 پۈتۈن ئىسرائىل جامائەتچىلىكىگە: — بىز چارلاپ كېلىشىكە ئۆتۈپ بارغان زېمىن
 ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. 8 ئەگەر پەرۋەردىگار بىزدىن سۆيۈنسە، بىزنى شۇ
 زېمىنغا، يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى
 بىزگە بېرىدۇ. 9 سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىندىكىلەردىن
 قورقاڭلار، چۈنكى ئۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر؛ ئۇلارنىڭ پاناھدارلىرى
 ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە؛ ئۇلاردىن قورقاڭلار، —
 دېدى. 10 ھالبۇكى، پۈتكۈل جامائەت تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى
 چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى
 جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق
 مېنى قاچانغىچە مەنسىتمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنچە مۆجىزىلىك
 ئالامەتلەرنى ياراتقان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشىمەيدىكەن؟ 12
 مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ
 ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. 13 مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق
 دېدى: — «بۇنداق بولىدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالدۇ، چۈنكى
 سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىققانىڭ، 14

ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىندىكى خەلقلەرگىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىندىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقنىڭ ئارىسىدا ئىكەنلىكىنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۇيۈز كۆرۈنگەنلىكىنى، سېنىڭ بۇلۇت دائىم ئۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى بۇلۇت تۇرۇكىدە، كېچىسى ئوت تۇرۇكىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىنى ئاڭلىغانىدى. 15 ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: 16 «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆزى ئۇلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمىدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتۈرۈۋېتىۋ» دەپ قالدۇ. 17 ئەمدى تۆتۈنمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى قىلدۇرغايىسەن، ئۆزۈڭنىڭ: 18 «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلاتمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتلارنىڭ قەبھىلىكىنى ئاتىسىدىن بالدېغىچە، ھەتتا نەرۋە-چەۋرلىرىگىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈكلىەيدۇ» دېگىنىگە قىلغايىسەن. 19 مېھرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى بويىچە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ كەلگىنىگە، بۇ خەلقنىڭ قەبھىلىكىنى كەچۈرگەيسىن!»، 20 پەرۋەردىگار: — «بوتۇ، سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۈم. 21 لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولدۇ. 22 ھالبۇكى، مېنىڭ جۇلايمىنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالىمىغانلار، 23 مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۆز زېمىنىنى ھەرگىز كۆرەلمەيدۇ؛ مېنى مەنسىتمىگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلمەيدۇ. 24 لېكىن ئۆزىدە

باشقىچە بىر روھنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئەگەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبىنى ئۆزىگە يەرگە باشلاپ كىرمەن؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ ئۆزىگە مېرىخخور بولىدۇ. 25 «شۇ چاغدا ئامالەكلەر بىلەن قاناتاننىلار [تاغلىق] جىلغىلاردا تۇرۇۋاتاتتى» — ئەتە سىلەر يولۇڭلاردىن بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن مېڭىپ چۆلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى. 26 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 27 — مەن مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدەشدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟ ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاۋسىز] غوتۇلدەشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. 28 سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلەرگە قۇلقىمغا كىرگەن سۆزلىرىڭلار بويىچە مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! 29 سىلەرنىڭ ئۆلۈكۈڭلار مۇشۇ چۆلدە ياتدۇ؛ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقان، مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدەغانلارنىڭ ھەممىسى پۈتۈن سانى بويىچە 30 سىلەرگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم قىلىپ]، تۇرالغۇڭلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھېچ كىرەلمەيدۇ؛ پەقەت يەقۇمەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئالا كىرىدۇ. 31 سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى «بۇلىنىپ، دۈشمەننىڭ ئولجىسى بولۇپ قالدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرمەن، ئۇلار سىلەر كەمسىتكەن ئۆزىمىزدىن بەھرىمەن بولىدۇ. 32 بىراق سىلەر بولساڭلار، سىلەر يىقىلىپ، ئۆلۈكۈڭلار بۇ چۆلدە قالدۇ. 33 سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-ۋاپاسىزلىقىڭلارنىڭ ئەلەمنى تارتىپ، ئۆلۈكۈڭلار چۆلدە يوقالغۇچە، بۇ چۆلدە قىرىق يىل سەرگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. 34 سىلەرنىڭ شۇ زېمىننى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى بويىچە، قىرىق كۈننىڭ ھەر بىر كۈنىنى بىر يىل ھېسابلاپ، قەبھىلىكلىرىڭلارنى قىرىق يىل ئۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ

يۈرسىلەر؛ شۇ چاغدا مېنىڭ ئوزۇڭلاردىن ياتلاشقىنىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ
يېتىسىلەر» — دېگەن. 35 مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنكى ئەنە، يىغىلىپ ماڭا
قارشى چىققان بۇرەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛ ئۇلار
مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە يەۋىتىلدى، شۇ يەردە ئۆلدى. 36 مۇسا ئۆزىمنى چارلاپ
كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۆزىمىن توغرىلۇق يامان خەۋەر ئېلىپ
كېلىش بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلدېتىپ، مۇسانىڭ يامان گېيىنى قىلغۇزغانلار، 37
يەنى ئۆزىمىن توغرىلۇق يامان خەۋەر ئەكەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا
كېسىلى تېگىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 38 زېمىنى چارلاپ كېلىشكە
بارغان ئادەملەر ئىچىدىن پەقەت ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇنەنىڭ ئوغلى كالا بىلا
ھايات قالدى. 39 مۇسا بۇ گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى،
ھەممىسى بەك ھەسرەت چەكتى. 40 ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتقاندا تۇرۇپ تاغقا
چىقىپ: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان يۇرتقا چىقىپ ھۇجۇم قىلايلى،
چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. 41 — سىلەر يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ
ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش غەلبىلىك بولمايدۇ! 42
پەرۋەردىگار ئاراڭلاردا بولمىغاچقا، دۈشمەننىڭ قىلىچى ئاستىدا تۇلۇپ، مەغلۇپ
بولمايسىڭلار ئۈچۈن ھۇجۇمغا چىقىماڭلار. 43 چۈنكى ئامالەكلەر بىلەن قاناتانىيلار
ئۇ يۇرتتا، سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ؛ سىلەر قىلىچ ئاستىدا تۇلۇپ كېتىسىلەر؛
چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن تېنىپ كەتسىڭلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە
بولمايدۇ. 44 لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھتىن
قوزغالمىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا ئۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ ھۇجۇمغا تۇتتى. 45
شۇنىڭ بىلەن ئامالەكلەر بىلەن شۇ تاغدا تۇرۇشلۇق قاناتانىيلار چۈشۈپ ئۇلارنى تاكى
خورماھغىچە قوغلاپ، بىتچىت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىلارغا مۇنداق دېگەن: — سىلەر ماكانلىشىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چېغىڭلاردا، 3 ئەگەر پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتتا سۇنۇلدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارى قۇربانلىق ياكى سىلەرگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۆرۈر قۇربانلىق بولسۇن، 4 قۇربانلىق سۇنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىنىڭ تۆتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفھنىڭ ئوندىن بىرى بولسۇن؛ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۇپىتىدە تۆتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۇنسۇن. 6 قۇربانلىقنىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۇپىتىدە ئۈچتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفھنىڭ ئوندىن ئىككىسى بولسۇن 7 ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇپىتىدە تۆتىن بىر ھىن شارابنى قۇشۇپ سۇنسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. 8 ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇپىتىدە تورپاق ئاتىغان بولساڭ، 9 ئۇنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيە سۇپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفھنىڭ ئوندىن ئۈچتىن بىرى، 10 شاراب ھەدىيە سۇپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قوشۇپ سۇنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ پۇتتا سۇنۇلۇپ، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. 11 ھەر بىر سۇنۇلغان تورپاق، قوچقار، قوزا ياكى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. 12 سىلەر سۇندىغىنىڭلارنىڭ سانى بويىچە، ھەر خىل

قۇربانلىقنىڭ سانغا قاراپ شۇنداق قىلىلسە، 13 شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ
ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق
قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. 14 شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان
مۇساپىر ياكى ئەۋلاد-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇي
چىقارسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇلدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قانداق قىلغان
بولسا ئۇلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. 15 پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار
ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىڭلار ئۈچۈن ئوخشاش
بىر بەلگىگە بولىدۇ؛ سىلەر ئۈچۈن دەۋر-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىگە بولىدۇ؛
پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قانداق بولسا ئۇلارمۇ شۇنداق بولسۇن. 16
سىلەرگىمۇ، ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىگە،
ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:
— 18 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: — «سىلەر مەن
سىلەرنى ئەكەرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، 19 شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى
يەيدىغان چېغىڭلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار.
20 سىلەر ھەر بىر يېڭى خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە»
قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار؛ سىلەر ئۇنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خاماننىڭ «كۆتۈرمە
ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. 21 دەۋردىن-دەۋرگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن
چىققان خېمىردىن بىر ناننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۇنۇڭلار.
22 ئەگەر سىلەر ئوزۇڭلار بىلەن ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا
بۇيرۇغان بۇ بارلىق ئەمەللىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولسا ئۇلار، 23 يەنى پەرۋەردىگار
بۇيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇساڭنىڭ
ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغان بارلىق ئىشلىرىغا ئەمەل قىلمىغان بولسا ئۇلار،

24 جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلەي ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدىن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنسۇن ھەمدە قاتىدە-نېزام بويىچە ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيە بىلەن شاراب ھەدىيەنى قوشۇپ سۇنسۇن، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 25 شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىندۇ، چۈنكى بۇ بىلەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىلەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاىپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۇنغان. 26 بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىندۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلەي تۇرۇپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. 27 ئەگەر بىر كىشى بىلەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. 28 كاھىن شۇ يول بىلەن بىلەي گۇناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلەي ئۆتكۈزۈلگەن گۇناھى ئۈستىگە كەچۈرۈم قىلىندۇ. 29 بىلەي بىرەر سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلەرگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىڭلارغا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىمە تەتبىقلىنىدۇ. 30 لېكىن يۈرىكىنى قاپتەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن ياكى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارغا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولسۇن، ئۇ ھامان ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 31 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنسىتمىگەنكەن، پەرۋەردىگارنىڭ

ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ چوقۇم ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 32 ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقىتلەردا، بىر كىشىنىڭ شابات كۈنىدە ئوتۇن تەرگەنلىكى بايقالدى. 33 ئوتۇن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 34 ئۇنى قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەكلىكى تېخى كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۇلار ئۇنى قاماپ قويدى. 35 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلمىسە بولمايدۇ؛ پۈتۈن جامائەت ئۇنى بارگاھنىڭ تېشىغا ئەپچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. 36 ئاندىن پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى بارگاھ سىرتىغا ئەپچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 37 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 38 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن، ئۇلار ئەۋلاد-ئەۋلاد كىم-كېچەكلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۈچىلارنى تۇتسۇن ھەم بۇرچىكىدىكى چۈچىلەرنىڭ ھەربىرىگە كۆك شويىنا تىكىپ قويسۇن؛ 39 بۇ خىل چۈچىلەر سىلەرنىڭ ئۇنى تىكىپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ سىلەرگە بىر ئەسلىمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆزۈڭلارنىڭ كۆڭلۈڭلار ۋە كۆزۈڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتتىق بۇزۇقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، 40 مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەستە تۇتۇشۇڭلار ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتا پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار ئۈچۈن بولسۇن. 41 مەن خۇدايىڭلار بولۇش ئۈچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن.

16 لاۋيىنىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ ئەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىتابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابرام ۋە پەلەتنىڭ

ئوغلى ئون 2 ئىسرائىللار ئىچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئىچىدىن سايلاپ چىقىلغان مۆتۈەرلەردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. 3 ئۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارىمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر نېمە دەپ تۈزۈڭلەرنى پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ جامائىتىدىن ئۈستۈن قويۇسىلەر؟ — دېدى. 4 مۇسا ئۇلارنىڭ گېيىنى ئاڭلاپ دۈم يىقىلىپ، كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئۆزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلدۇ، شۇ كىشىنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇردۇ، كىمنى تاللىغان بولسا، ئۇنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇردۇ. 6 سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى خۇشبۇيدانلارنى ئەپكەڭلار، 7 ئەتە پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشبۇيىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگارىڭىزنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار! — دېدى. 8 مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېيىمگە قۇلاق سېلىڭلار. 9 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىڭىزنى ئۆزىڭىزنىڭ چىدىرىڭىزنىڭ ئىشلىرىنى قىلسۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگارىڭىزنى سېنى ۋە سېنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ 11 شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارىڭىزغا قارشى چىقىۋېتىپسىلەر.

دە؛ ھارۇن نېمىدى، سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. 12 مۇسا ئېلىئابنىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتتى، ئۇلار: — بارمايمىز! 13 سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىندىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىدە ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشىمۇ؟ سەن تېخى ئۆزۈڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ 14 ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۆزۈمزارلىقلارنىمۇ بىزگە مېھرىسى قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇۋالماقچىمۇ؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. 15 بۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارىغا: — ئۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمىغايسەن، مەن ئۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالدىم، بىرەر ئادىمىڭمۇ ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدىم، — دېدى. 16 مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭدىكىلەر — سەن، ئۇلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. 17 ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئەكىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇشبۇينى سېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشبۇيداننى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدا تۇتۇپ تۇرۇڭلار؛ سەنمۇ، ھارۇنمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ھەربىر ئادەم ئۆزىنىڭ خۇشبۇيداننى ئېلىپ، ئوتنى يېقىپ، خۇشبۇي سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. 19 كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەتنى يىغىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارىنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. 20 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: —

21 سىلەر بۇ خەلقنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، 22 مۇسا بىلەن ھارۇن دۇم يىقىلىپ: — ئى تەكۋىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 24 سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابىرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئايرىلىپ ئۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ بۇيرۇق بەر، — دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى، ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 26 مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن ئۆتۈنمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن ئۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگكۈزمەڭلار، — دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابىرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابىرام بولسا ئۆز ئاياللىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بوۋاقلارنى ئېلىپ چىقىپ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. 28 مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭلۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى ئۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: 29 — ئەگەر بۇ ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمىگە ئوخشاش بولدىغان ياكى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولدىغان قىسمەتلەرگە ئوخشاش بولدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. 30 ئەگەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشى بىلەن، ئۇلار تىرىكلا تەھتىسارغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنسىتمىگەنلىكىنى بىلىپ قالسىلەر، — دېدى. (Sheol h7585) 31 مۇسانىڭ بۇ گېيى

ئاخىرلىشىشى بىلەنلا ئۇلارنىڭ بۇنى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. 32 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراهقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قويماي تەئەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يۇتۇپ كەتتى. 33 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتسارغا چۈشۈپ كەتتى، يەر ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. ئۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى.

(Sheol h7585) 34 ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكەن!» دېيىشىپ قېچىشتى. 35 ئاندىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشبۇي سۇنۇۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. 36 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 37 سەن كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلتازارغا بۇيرۇغىن، ئۇ خۇشبۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلەرنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشبۇيدانلار خۇداغا ئاتالغاندۇر، 38 شۇڭا ئۆزىنىڭ جېنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن، ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ نېپىز تۈنكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشبۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ تۈنكە ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولىدىغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. 39 شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلتازار ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگەنلەر سۇنغان مىس خۇشبۇيدانلارنى تېرىۋالدى؛ ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلىتىشقا نېپىز تۈنكە قىلىپ سوقۇلدى. 40 شۇنىڭ بىلەن [قۇربانگاھنىڭ بۇ قاپلىمىسى] ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ خۇددى كوراه بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا خۇشبۇي كۆيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا ئىسرائىللار ئۈچۈن بىر ئەسەتمە بولدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەلتازارغا

بۇرۇغانلار بۇرۇر. 41 ئەتسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ خەلقىنى ئۆلتۈردۈڭلار، — دەپ غوتۇلداشتى. 42 ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىۋاتقاندا، جامائەت بۇرۇلۇپ جامائەت چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى ھەم پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ جۇلاسى ئايان بولدى. 43 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. 44 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 45 مەن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۈچۈن ئىككىڭلار بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ بۇرۇۋىدى، ئىككىيلەن يىقىلىپ يەردە دۈم ياتتى. 46 مۇسا ھارۇنغا: — سەن خۇشبۇيدانى ئېلىپ ئۇنىڭغا قۇربانگاھتىكى ئوتتىن سال، ئۇنىڭغا خۇشبۇي قويۇپ، ئۇلار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار، چۈنكى قەھر-غەزەپ پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باسقۇچى تۇردى، — دېدى. 47 ھارۇن مۇسانىڭ دېگىندەك قىلىپ، خۇشبۇيدانى ئېلىپ جامائەتنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى، ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى، ئۇ خۇشبۇينى خۇشبۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى. 48 ئۇ ئۆلۈكلەر بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋىدى، ۋابا توختىدى. 49 كوراهنىڭ ۋە قەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 50 ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى، ۋابا توختىدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئاتا جەمەتنى بويىچە، ھەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن بىردىن ئون ئىككى ھاسا ئالغىن، سەن ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ھاسىسىغا يېزىپ

قويغىن. 3 لاۋىي قەبىلىسىنىڭ ھاسسىغا ھارۇننىڭ ئىسمىنى يازغىن، چۈنكى ھەر بىر ئاتا جەمەت قەبىلە باشلىقى ئۈچۈن بىر ھاسسا ۋەكىل بولىدۇ. 4 سەن بۇ ھاسسلارنى جامائەت چىدىرىدىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقىنىڭ] ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يەرگە قويغىن. 5 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ھاسسىسى بىخ سۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلەرگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا ئاڭلانمايدىغان قىلىۋېتىمەن». 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز قىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە ئەمەللىرى ئۇنىڭغا بىردىن ھاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون ئىككى ھاسىنى بەردى؛ ھەر بىر ئاتا جەمەتكە بىر ھاسسا ۋەكىل بولدى، ھارۇننىڭ ھاسسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. 7 مۇسا ھاسسلارنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چىدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا قويدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، مۇسا ئەتىسى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چىدىرىغا كىرىۋېتىدى، مانا، لاۋىي جەمەتكە ۋەكىل بولغان ھارۇننىڭ ھاسسىسى بىخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەكلەپ، بادام چۈشكەندى. 9 مۇسا ھاسسلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ ئۇلار كۆرگەندىن كېيىن ھەركىم ئۆز ھاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا: — شۇ ئاسىيلىق قىلغۇچى بالىلارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھارۇننىڭ ھاسسىسىنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن ئۇلارنىڭ غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاڭلانمايدىغان قىلىسەن؛ ئۇلارمۇ شۇنىڭ بىلەن تولۇپ كەتمەيدۇ، — دېدى. 11 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۆزىگە قانداق بۇيرۇغان بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. 12 ئىسرائىللار مۇساغا سۆز قىلىپ: — بىز نەپەستىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز تۈگەشتۇق، بىز ھەممىمىز تۈگەشتۇق! 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت

چېدىرىغا يېقىنلاشقانلار ئۆلمەي قالمايدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز ھەممىمىز مۇتلەق نەپەستىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟ — دېيىشتى.

18 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە ئاتا

جەمەتىڭدىكىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەس جايغا مۇناسىۋەتلىك بولغان

گۇناھنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاھىنلىق ۋە زېپىسىگە مۇناسىۋەتلىك

بولغان گۇناھنى ئۈستۈڭلەرگە ئالسىلەر. 2 سەن قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىي

قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى تۈزۈڭ بىلەن بىرلەشتۈر

ھەم ئۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ كەل؛ بىراق سەن بىلەن

ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى

قىلسۇن. 3 ئۇلار سېنىڭ بۇيرۇقلىرىڭغا تەييار تۇرۇپ، شۇنداقلا چېدىردىكى بارلىق

خىزمەت-ۋە زېپىسىنى تۆتەيدۇ؛ پەقەت مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا

ۋە قۇربانگاھقا يېقىنلاشمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلارمۇ، سىلەرمۇ تۈلۈپ كېتىسىلەر.

4 ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىرلىشىپ، جامائەت چېدىردىكى ۋە زېپىنى تۆتەپ، قىلىدىغان

ھەر بىر ئىشنى قىلسۇن؛ پەقەتلا ھېچ يات كىشىلەر سىلەرگە يېقىنلاشمىسۇن. 5 قەھر-

غەزەپ يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى

ۋە زېپە بىلەن قۇربانگاھدىكى ۋە زېپىنى تۆتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. 6 مانا، مەن ئۆزۈم

سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋىيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن تاللاپ چىقتىم؛

ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىنغان بولۇپ،

سىلەرگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. 7 لېكىن سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن

بىرلىكتە كاھىنلىق ۋە زېپەڭلەردە تۇرۇپ، قۇربانگاھتىكى بارلىق ئىشلارنى ھەم پەردە

ئىچىدىكى ئىشلارنى بېجىرىڭلار؛ سىلەرنىڭ ۋە زېپەڭلەر شۇنداق بولسۇن. كاھىنلىق

ۋە زېپىسىنى، خىزمىتىدە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلەرگە سوۋغا قىلىپ بەردىم، يات

ئادەملەر يېقىنلاشسا، ئولتۇرۇۋېتىلسۇن. 8 پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۇنۇلغان كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەس دەپ تاتىغان بارلىق نەرسىلەرنى تۇلۇشۇڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن ساڭا ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. 9 ئىسرائىللار ئوتتا سۇنىدىغان، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلەرگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلدى: — ئۇلارنىڭ ماڭا ئاتاپ سۇنغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلەردىن، بارلىق گۇناھ قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەس» ھېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىندۇ. 10 سەن شۇ [تۇلۇشۇشۇڭنى] «ئەڭ مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان ھەربىر ئەر كىشى ئۇنى بېسىن؛ ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەس» دەپ بىلىنسۇن. 11 مۇنۇلارمۇ سېنىڭ بولدى: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە ھەدىيەلەر، بارلىق پۇلاڭلارغا ھەدىيەلەر سېنىڭ؛ مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ئويۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلىنى، يېڭى شارابتىن ئەڭ ئېسىلىنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلىنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ سۇنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. 13 ئۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئەكەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ ئويۇڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 14 ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتىلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانىۋارلارنىڭ تۇنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى ئۇلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ تۇنجىلىرى بولسا ئۇلارنى تۆلەم تۆلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك ھايۋانلارنىڭ

تۇنجىلىرىنى تۆلەم تۆلەپ ياندۇرۇۋالسىۇن. 16 تۆلەم تۆلەش كېرەك بولغانلار ئۈچۈن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۆلەم پۇلى تۆلەنسۇن؛ ئۇلارغا سەن توختاتقان باھا بويىچە، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم بىرلىكى بويىچە «بىر شەكەل يىگىرمە گىراھدۇر» باھا قويۇپ، بەش كۆمۈش شەكەل ئال. 17 پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي ياكى تۇنجى ئوغلاققا تۆلەم ئالساڭ بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر. سەن ئۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانگاھقا چېچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرگىن. 18 ئۇلارنىڭ گۆشى سېنىڭ بولىدۇ؛ خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان توش ۋە ئوڭ ئارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا تەۋە بولىدۇ. 19 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئوغۇل-قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىسىمە بىلەن تەقدىم قىلىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلىرىڭ ئۈچۈن مەڭگۈلۈك تۈزلۈك ئەھدە بولىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ھارۋىغا مۇنداق دېدى: — [ئىسرائىل] زېمىنىدا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدۇمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار ئارىسىدا مانا مەن ئۆزۈم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسىڭدۇرمەن. 21 لاۋىيلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ تۆتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئۈندىن بىر ئۆلۈش» نىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەنمەن. 22 بۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت چېدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. 23 جامائەت چېدىرىدىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئۆتكۈچىلەر پەقەت لاۋىيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھنى ئۆزلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەۋلاد-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر

بەلگىسىمە بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق مېراسى بولمايدۇ. 24

چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنغان «ئۇندىن بىر ئۆلۈش» نى لاۋىيلارغا مېراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان بولدى؛ شۇڭا مەن ئۇلار توغرىلىق: ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مېراسى بولسا بولمايدۇ، — دېدىم.

25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 26 سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىن: «سەلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سەلەرگە مېراس بولسۇن دەپ تەقدىم قىلغان «ئۇندىن بىر ئۆلۈش» نى ئالغان ئىكەنسىلەر، سەلەر شۇ ئۇندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئۇندىن بىر ئۆلۈشنى ئايرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 27 بۇ يول بىلەن سەلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار سەلەرگە «خاماندېكى ئاشلىقنىڭلار» دىن ھەم «شاراب كۆچكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابىڭلار» دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. 28 بۇنداق بولغاندا، سەلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئۇندىن بىر ئۆلۈشنىڭ ھەممىسىدىن پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈنسىلەر، سەلەر پەرۋەردىگارىغا ئاتىغان شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» نى كاھىن ھارۇنغا بېرىڭلار. 29 سەلەرگە تەقدىم قىلىنغان بارلىق نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلىنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەس ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 30 شۇڭا سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىنكى، «سەلەر شۇلاردىن ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۇنساڭلار، بۇ سەلەر لاۋىيلارنىڭ خاماندېكى ئاشلىقنىڭلار ۋە شاراب كۆچكىدىكى شارابىڭلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. 31 شۇنداق قىلغاندىن كېيىن سەلەر ۋە ئۆيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئۇندىن بىر ئۆلۈش» لەرنى خالىغان يەردە بېسىڭلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سەلەرنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتىڭلارنىڭ ئىنتايىن بولىدۇ؛ 32 سەلەر [شۇ ئۆلۈشلەردىن] ئەڭ ئېسىلىنى كۆتۈرۈپ سۇنساڭلار، مۇشۇ ئىشىڭلار

سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر. ئۇنداق قىلساڭلار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلمەيسىلەر».

19 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 مەن

پەرۋەردىگار ئەمر قىلغان قانۇن-بەلگىلەمە شۇكى: — سەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىن،

ئۇلار بېچىرىم، نۇقسانسىز، بويۇنتۇرۇق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيىردىن بىرنى سېنىڭ

يېنىڭغا ئەكەلسۇن. 3 سەن سىيىرنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇر، ئۇ ئۇنى چېدىرگاھنىڭ

سىرتىغا تەپچىقسۇن، ئاندىن بىرىنى سىيىرنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 4 كاھىن

ئەلئازار بارمىقىنى قانغا مەلەپ، جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتەم

چاچسۇن. 5 ئاندىن بىرىنى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيىرنى كۆيدۈرسۇن،

يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۆشى، قېنى ۋە تېزەكلەرنى كۆيدۈرسۇن. 6 كاھىن كېدىر

ياغىچى، زوفا ئۆسۈملۈكى ۋە قىزىل رەختىنى سىيىر كۆيدۈرۈلدىغان ئوتقا تاشلىسۇن.

7 ئاندىن كاھىن ئۆز كىيىمىنى يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن

بارگاھقا كىرىشكە بولىدۇ؛ لېكىن كاھىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 8 سىيىرنى

كۆيدۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن،

ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. 9 پاك بىر ئادەم سىيىرنىڭ كۆلىنى

يىغىپ بارگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يەرگە قويسۇن؛ ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن

«ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى

پاكلىغۇچى» دۇر. 10 سىيىرنىڭ كۆلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى

يۇسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا

تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىلەمە بولىدۇ. 11 — ئۆلۈككە، يەنى

ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن

ناپاك سانىلىدۇ. 12 ئۇ ئادەم ئۈچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن،

ھەمدە يەتتىنچى كۈنمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانلىدۇ، ئەگەر ئۇ ئۈچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمىدۇ. 13 ھەرقانداق ئادەم ئۆلۈككە، يەنى ھەرقانداق ئۆلگەن كىشىنىڭ جەستىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە ئۆزىنى پاكلىمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ چىدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ، شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى «ناپا كلىقى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭغا سېپىلىمىگەچكە، ئۇ ناپاك سانلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپا كلىقى تېخىچە ئۈستىدە تۇرىدۇ. 14 ئەگەر بىرەر كىشى بىر چىدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ توغرىلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق بولىدۇ: — شۇ چىدىرغا كىرگەن ھەربىرى ۋە چىدىردا تۇرۇپ قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانلىدۇ. 15 ھەربىر ئوچۇق تۇرغان، تاغزى يېپىلغان قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانلىدۇ. 16 شۇنىڭدەك دالادا قىلىچ-شەمشەر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغاننىڭ ئۆلۈككە، ياكى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىغا ياكى قەبرىسىگە تەگكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانلىدۇ. 17 كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكالاندۇرغۇچى قۇربانلىق» نىڭ كۈلدىن ئازراق ئېلىپ كۆمۈرگە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قويسۇن. 18 ئاندىن پاك بىر كىشى زوفا ئۆسۈملۈكىنى ئېلىپ شۇ سۇغا تەگكۈزۈپ ئۇنى چىدىرغا ۋە ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچلارغا ھەم شۇ يەردە تۇرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن، ۋە يەنە ئۇنى ئۈستىخانىغا، ئۆلتۈرۈلگۈچىگە ياكى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويسۇن. 19 ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۇنى سېپىپ قويسۇن؛ شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكالانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانلىدۇ. 20 لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس

جاينى بۇلغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپا كلىقى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭ ئۈستىگە سېپىلىگەن، شۇڭا ئۇ ناپا ك سانلىدۇ. 21 بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بولىدۇ. «ناپا كلىقى چىقارغۇچى سۇ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە «ناپا كلىقى چىقارغۇچى سۇ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپا ك سانالسۇن. 22 ناپا ك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپا ك سانلىدۇ؛ بۇ نەرسىلەرگە تەگكەن كىشىلەر مۇ كەچ كىرگۈچە ناپا ك سانالسۇن.

20 بىرىنچى ئاينىڭ ئىچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن

چۆلگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يەرگە دەپنە قىلىندى. 2 جامائەتكە ئىچىدىغانغا سۇ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. 3 خەلق مۇسا بىلەن تەگىشىپ:

— قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئالدىدا تۈگەن چاغدا بىز مۇ بىللە تۈگەشكەن بولمىدۇمۇ؟

4 سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلرىمىزنى بۇ يەردە تۇرۇپ كەتسۇن دەپ،

پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ 5 سىلەر نېمە

ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەرگە ئەكەلدىڭلار؟ بۇ

يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئىچىدىغانغا

سۇمۇ بولمىسا، — دېيىشتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتتىن ئايرىلىپ

جامائەت چىدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۈم يىقىلىۋېتىدى، پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ

جۇلاسى ئۆتكۈسىگە ئايان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگارىڭىز مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق

دېدى: — 8 ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى

يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا بۇيرۇق قىل؛ شۇنداق قىلساڭ قورام

تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۇ چىقىرىپ، جامائەت

ۋە چارپايلرى ئىچىدىغانغا سۇ بېرىسەن. 9 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ

ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلەرگە بۇ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. 11 ئاندىن مۇسا ھاسسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋىدى، ناھايىتى كۆپ سۇ ئېقىپ چىقتى، سۇدىن جامائەتمۇ، چاربايلارمۇ ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمىيەن، — دېدى. 13 سۇ چىقىرىلغان جاي «مەرباھ سۇلىرى» دەپ ئاتالغان، ئىسرائىللار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاللاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 14 مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتۇتقان جەب-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، 15 بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتۇق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ 16 بىز پەرۋەردىگارغا يېلىنىۋېدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرىشتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگرىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە تۇرۇۋاتىمىز. 17 ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئۆتۈشىمىزگە رۇخسەت قىلغان بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە ئۈزۈملەرلىقلاردىن ئۆتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلاردىن سۇمۇ ئىچمەيمىز؛ «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگرىلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. 18 لېكىن ئېدوملار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئۆتۈشۈڭلەرگە بولمايدۇ، ئۆتمەن دېسەڭلار قىلىچ كۆتۈرۈپ سىلەرگە

جەڭگە چىقىمىز» — دېدى. 19 ئىسرائىللار ئۇنىڭغا: «بىز» كۆتۈرۈلگەن يول» بىلەن ماڭمىز، ئۆزىمىز ۋە ماللىرىمىز سۈيۈڭلارنى ئىچسەك، نەرخى بويىچە ھەققىنى بېرىمىز؛ بىز پەقەت پىيادە تۇتۇپ كېتىمىز، باشقا ھېچ تەلپىمىز يوق» دېۋىدى، 20 ئېدوم پادىشاھى: «ياق، ئۆتمەيسىلەر!» دېدى. ئېدوم [پادىشاھى] ناھايىتى كۆپ ئادىمىنى باشلاپ چىقىپ ئىسرائىللارغا زور ھەيۋە كۆرسەتتى. 21 شۇنداق قىلىپ ئېدوملار ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارنىڭ تەۋەلىكىدىن تۇتۇشىگە ئەنە شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدوملارنىڭ ئالدىدىن يۇرۇلۇپ كەتتى. 22 ئۇلار قەدەشتىن يولغا چىقتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. 23 پەرۋەردىگار ئېدومنىڭ چېگراسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 24 ھارۇن ئۆز خەلقىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئىككىڭلار مەرىباھ سۇلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. 25 سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ 26 ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيىدۈرۈپ قوي؛ ھارۇن شۇ يەردە تۇلۇپ، ئۆز خەلقىگە قوشۇلىدۇ. 27 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۈچەيەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. 28 مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارغا كىيىدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا تۇلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. 29 پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتتۇز كۈن ماتەم تۇتتى.

21 جەنۇبتا تۇرۇشلۇق ئاراد مەملىكىتىنىڭ قاناتانىيلاردىن بولغان پادىشاھى

ئىسرائىللارنىڭ ئاتارم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چىقىپ ئۇلار بىلەن

سوقۇشۇپ، نەچچەيلەننى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى. 2 ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا قەسەم ئىچىپ: «ئەگەر بۇ خەلقنى بىزنىڭ قولىمىزغا پۈتۈنلەي تاپشۇرىدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. 3 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانلىقلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانلىقلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. 4 ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز بويىدىكى يولنى بويلاپ ماڭدى؛ خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلەدە تولۇق تاقەتسىز بولۇپ، 5 خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چىقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە تۇلسۇن دەپ مىسىر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانىسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۇ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. 6 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى؛ يىلانلار ئۇلارنى چاقىتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. 7 خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆيىگە: — بىز ئاغزىمىزنى بۇزۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم ساڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق؛ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. 8 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلاننىڭ شەكلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن؛ يىلان چىقىۋالغان ھەربىرى ئۆيىگە قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. 9 مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بىركىمنى چىقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. 10 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 11 يەنە ئوبوتتىن يولغا چىقىپ، موئاب زېمىنىنىڭ ئۇدۇلىدا كۈن چىقىش

تەرەپتىكى ئىيە-ئىبارىمغا كېلىپ چىدىر تىكتى. 12 ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چىدىر تىكتى. 13 يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ، ئېقىپ تۇرغان ئارنون دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا چىدىر تىكتى «چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابىيلارنىڭ چېگرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. 14 شۇڭا «پەرۋەردىگارنىڭ جەڭنامىسى» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەرياسى ۋە جىلغىلىرىنىڭ يانباغرىلىرى، ئارنىڭ تۇرالغۇسىغىچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشۈدۇ» دەپ پۈتۈلگەندى. 16 [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئەزگە كەلدى؛ «[بەئەز] قۇدۇق دېگەن مەندە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقىنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرىي» دېگەندە شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشقان: — «ئاھ قۇدۇق، چىقسۇن سۇيۇك بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىشكۇلار، قۇدۇققا بېغىشلاپ: 18 بۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۆزى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-باياۋاندىن يەنە ماتىناھقا، 19 ماتىناھتىن ناھالىيەلگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، 20 باموتتىن موئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراپ تۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. 21 ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: 22 — بىزنىڭ ئۆز زېمىنلىرىدىن ئۆتۈۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بەرگەيلا، بىز سىلنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۆزۈمىز ئارقىلىقىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۇمۇ ئىچمەيمىز، تەۋەلىرىدىن ئۆتۈپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. 23 سېھون ئىسرائىللارنى ئۆز چېگرىسىدىن ئۆتكىلى قويمايلا قالماستىن، ئەكسىچە ئۇ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشمەن دەپ، ئۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يىغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ يازغا كېلىپ

ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. 24 ئىسرائىللار ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەرياسىدىن يابوك دەرياسىغىچە، يەنى ئامونىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىلىدى؛ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. 25 ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىلىدى ھەم ئامورىيلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبونغا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. 26 چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەركىزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىرىكى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەرياسىغىچە بولغان ھەممە زېمىنىنى تارتىۋالغانىدى. 27 شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېڭىۋاشتىن قۇرۇلسۇن، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. 28 چۈنكى ھەشبوننىڭ ئۆزىدىن چىققى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۇتۇۋەتتى موئابتىكى ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەمىرلىرىنى. 29 ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېموشنىڭ ئۇمىتى، تۈگەشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] ئۆز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا ئايلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسەرلىككە بېرىپ، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا تۇتۇپ بەردى! 30 بىز ئۇلارنى يىقىتۇۋەتتۇق، ھەشبون تاكى دېنۇنغىچە ھالەك بولدى؛ بىز ھەتتا نۇفۇھتىغىچە «نۇفۇھتىن مەدەباغا يېتىدۇ» ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ۋەيران قىلىۋەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقانىدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەرىقىدە ئامورىيلارنىڭ يۇرتىغا ئورۇنلاشتى. 32 مۇسا يانازەرنى چارلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئاندىن ئىسرائىللار يانازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۆيەرلەردىكى ئامورىيلارنى يېرىدىن قوغلىۋەتتى. 33 شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشانىڭ يولىنى بويلاپ ماڭدى؛ باشانىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق خەلقى چىقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. 34 پەرۋەردىگار مۇساغا:

— قورقا، مەن ئۇنى، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىنى قولۇڭغا تاپشۇرمەن؛ سەن ئۇنى ئىلگىرى ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننى قىلغاندەك قىلسەن، — دېدى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقنىڭ بىرىنى قويماي قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى.

22 ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا چېدىر تىكتى. 2 ئىسرائىللارنىڭ ئامورىيلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زېپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ تۇرغانىدى. 3 موئابلار خەلق تىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى، موئابىلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقزادە بولۇپ كېتىشتى. 4 موئابىلار مېدىيان ئاقساقاللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەتراپىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زېپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. 5 ئۇ ئەلچىلەرنى يېئورنىڭ ئوغلى بالانامنىڭ ئالدىغا، بالانامنىڭ ئانا يۇرتىدىكى ئۇلۇغ دەريا بويىدىكى پېتور شەھىرىگە بېرىپ، بالانامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتىپ: پادىشاھىمىز: — «قارىسلا، بىر خەلق مىسىردىن چىققانىدى؛ مانا، ئۇلار پۈتۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۇدۇلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. 6 ئۇلار مېنىڭدىن كۈچلۈك بولغاچقا، ئەمدى ئۆزلىرى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قارغاپ بەرگەن بولسلا؛ بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۆزلىرى كىمگە بەخت تىلىسلا شۇنىڭ بەخت قۇچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسلا، شۇنىڭ قارغىشقا قالدۇغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دەڭلار، — دېدى. 7 موئابنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن مېدىياننىڭ ئاقساقاللىرى قوللىرىدا پال سېلىش ئىنتاملىرىنى ئېلىپ ماڭدى؛ ئۇلار بالانامنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالانامنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. 8 بالانام

ئۇلارغا: — بۈگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا قىلغان سۆزى بويىچە سىلەرگە جاۋاب يەتكۈزۈمەن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالائامنىڭكىدە قونۇپ قالدى. 9 خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ: — سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، 10 بالائام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زېپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماڭا: 11 «قاراسلا، مىسىردىن بىر خەلق چىققانىدى، ئۇلار پۈتۈن زېمىنغا يامراپ كەتتى؛ بۇ يەرگە كېلىپ مېنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلىۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. 12 خۇدا بالائامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارساڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىساڭمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنغان، — دېدى. 13 بالائام ئەتىگەن تۇرۇپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر ئۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشىمغا رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. 14 موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قويۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بالائام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە ئۈنىمىدى، — دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن بالاق تېخىمۇ كۆپ ۋە تېخىمۇ مۇتەۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، 16 ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — «زېپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنېمە سىلنىڭ يېنىمغا كېلىشلىرىنى توسۇمىغا، 17 چۈنكى مەن ئۆزلىرىنى زور شان-شۆھرەتكە ئېگە قىلمەن؛ نېمە دېسىلە ماڭۇل دەيمەن؛ شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلسىلا بولىدۇ»، — دېدى. 18 بالائام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز تۆپىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا بۇيرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتەلمەيمەن. 19 سىلەرمۇ بۈگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ

ئىشلار توغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دەيدى. 20 شۇ كېچىسى خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ ئۇنىڭغا: — ئۆكۈشلەر سېنى تەكلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم بويىچە ئىش قىلىشنىڭ كېرەك، — دەيدى. 21 بالائام ئەتىگەن تۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمەللىرى بىلەن بىللە ماڭدى. 22 خۇدا بالائامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەپلەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا تۇراتتى. ئۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مېنىڭ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتتى. 23 مادا ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنىڭ قولغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چىقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭىۋىدى، بالائام ئېشەكنى يولغا چىقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ تۇردى. 24 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئىككى تەرىپى توشما تام بىلەن توسالغان ئۆزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. 25 ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالائامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندى كۆرۈپ قويدى؛ بالائام ئېشەكنى يەنە دۇمبالدى. 26 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بولسا يەنە ئالدىغىراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان تېخىمۇ تار بىر يەردە كۆتۈپ تۇردى. 27 ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىنى كۆرۈپ ماڭىي، بالائامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى؛ بالائام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەكنى ھاسسى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. 28 بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كىرگۈزۈۋىدى، ئېشەك بالائامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە يامانلىق قېتىمەن؟ — دېۋىدى، 29 بالائام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتلەشتۈردۈڭ، قولىمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ ئۆلتۈرۈۋېتەتتىم! — دەيدى. 30 ئېشەك بالائامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ مېنىڭ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دەيدى

[بالا ئام]. 31 ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالا ئامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالا ئام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىنى غىلبىدىن چىقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۆيەرگە بېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. 32 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىكىڭنى نېمە ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىمدە تەتۈر بولغاچقا، سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن ئۈزۈم ئىدىم. 33 ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئەگەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئولتۇرۇپ ئېشەكنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. 34 بالا ئام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، ئۆزلىرىمنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقىنى كۆرمەپتىمەن؛ مۇبادا ئەمدى مېنىڭ بېرىشىم نەزەرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. 35 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بالا ئامغا يەنە: — بوپتۇ، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق پەقەت مەن ساڭا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالا ئام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. 36 بالاق بالا ئامنى كېلىۋېتىۋەپ ئاڭلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ بېشىدىكى شەھەرگە كەلدى: 37 — مەن سىلنى چاقىرىشقا شۇنچە جىددىي ئەلچى ئەۋەتكەندىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە ئۇنىمىدىلا؟ مەن سىلنى شان-شۆھرەتكە ئىگە قىلالايتتىمۇ؟ — دېدى بالاق بالا ئامغا. 38 — قارىسلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن ئۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتتىمۇ؟ — دېدى بالا ئام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنىلا دەيمەن. 39 بالا ئام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىتات-خۇزوتقا كەلدى. 40 بالاق كالا، قويلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالا ئام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلەرگە ئەۋەتىپ

بەردى. 41 ئاندىن بالاق ئەتسى سەھەردە بالائامنى بائالنىڭ ئېگىز جايلارىغا ئېلىپ

چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23 بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەرگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە،

مۇشۇ يەرگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى.

2 بالاق بالائامنىڭ دېگىندەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالائام ئىككىسى

ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى.

3 بالائام بالاققا: — سىلى ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن

ئالدىغا بارمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلەمدىكىن؟ ئۇ ماڭا

نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن ئۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە

بىر دۈگگە چىقتى. 4 خۇدا بالائام بىلەن كۆرۈشتى؛ بالائام خۇداغا: — مەن

يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلايم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا

بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. 5 پەرۋەردىگار بالائامنىڭ ئاغزىغا

بىر سۆزنى سېلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق

دېگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، ئۇ

ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 7

بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن

يۇرتتىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق

دېدى: — كەل، مېنىڭ ئۈچۈن ياقۇپنى قارغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر

سۆكۈپ ئەيىبلەگىن. 8 تەڭرى ئۆزى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟

پەرۋەردىگار ئۆزى سۆكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆكۈپ ئەيىبلەي؟

9 مەن قورام تاشلارنىڭ چوققىلىرىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆرمەكتىمەن، دۈگگەردە

تۇرۇپ ئۇنىڭغا نەزەر سالماقتىمەن؛ مانا، ئۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، ئۇلار

باشقا قوۋملارنىڭ قاتارىدا سانالمىدۇ. 10 ياقۇپنىڭ توپلىرىنى كىم ھېسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتىن بىرىنىمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىيلىقنىڭ تۆلۈمدەك تولىسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم ئۇنىڭكىدەك بولغاي! 11 بالاق بالائامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلىۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىتقان تۇرسام، مانا سەن ئەكسىچە پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىڭ! — دېدى. 12 — پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئاغزىغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈل قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاب بەردى بالائام. 13 بالاق بالائامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يەرگە بارسىلا، ئۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا؛ بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، ئۇلارنىڭ چېگرىدىكى بىر قىسمىنىلا كۆرەلەيلا؛ سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى مەن ئۈچۈن قارغاپ بەرسىلە، — دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى «زوفىمنىڭ دالاسى»غا، پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ، ھەر بىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا، بىردىن قوشقار سۇندى. 15 بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە ئۆزلىرىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈشۈپ كېلەي، — دېدى. 16 پەرۋەردىگار بالائام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگەن، — دېدى. 17 بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ ۋە مۇئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. — پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سورىدى بالاق. 18 بالائام كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قوپۇپ ئاڭلىغىن، ئاھ، زېپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. 19 تەڭرى ئىنسان ئەمەستۇر، ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، ياكى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ دېگەنكەن، ئىشقا

ئاشۇرماي قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارماي قالامدۇ؟ 20 مانا، ماڭا «بەرىكەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەرىكەتلىگەننىكەن، بۇنى مەن ياندۇرالمىيەن. 21 ئۇ ياقۇپتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ تەنتەنە ئاۋازى ئۇنىڭ ئارىسىدۇر. 22 تەڭرى ئۇنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان؛ ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. 23 چۈنكى ياقۇپلارغا ئەپسۇن كارغا كەلمەيدۇ، ئىسرائىللار غىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە، ياقۇپ بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «تەڭرى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ بەرگەن-ھە!» دەپ جاكارلانماي قالمايدۇ! 24 مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك قوپىدۇ، ئەركەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ؛ تۈزى ئوۋلىغان ئوۋنى بېگۈچە، ئولتۇرگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھەرگىز ياتمايدۇ!». 25 بالاق بالائامغا: — بولدى، سىلى ئۇلارنى ئازراق قارغىمىسىلا، ئۇلارغا ئامەت تۇتلىمىسىلە! — دېدى. 26 بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىنسام بولمايدۇ» دېگەن ئەمەسمىم؟ — دېدى. 27 بالاق بالائامغا: — كەلسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يەرگە ئاپىراي، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق تېپىلارمىكىن؟ — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-باياۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. 29 بالائام بالاققا: — سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ تەيارلاپ بەرسىلە، — دېدى. 30 بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ھەر بىر قۇربانگاھقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوچقار سۇندى.

24 بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىشىنى مۇۋاپىق كۆرگەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدەكىدەك سېپەر

ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراتتى. 2 بالائام بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە بويىچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، 4 يەنى تەكۈننىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۈم يىقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كالام سۆزى: — 5 ئاھ ياقۇپ، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، تۇرالغۇلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! 6 گويا كېڭەيگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ ئۆستۈرگەن ئۆد دەرەخلىرىدەك، دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ 7 سۇلار ئۇنىڭ سوغىلىرىدىن ئېقىپ چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۇنى مول جايلاردا بولىدۇ؛ پادىشاھى ئاگاگىن ئېشىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. 8 تەكۈن ئۇنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا بۇقنىڭ كۈچى باردۇر؛ دۈشمەن ئەللەرنى ئۆيەپ كېتىدۇ، ئۆستىخانلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى تېشىپ تاشلايدۇ. 9 ئۇ باغراپ ياتسا، ئەركەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى شىردەك، كىم ئۇنى قوزغىتىشقا پېتىنار؟ كىم ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلىسە، بەخت-بەرىكەت تاپىدۇ. كىم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». 10 بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ، قولىنى قولغا تۇرۇپ كەتتى؛ بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمى قارغاپ بېرىشكە قىچقىرتقاندىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت تىلىدىلە! 11 ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسە، مەن ئەسلىدە سىلنىڭ ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەندىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا ئىززەت-ھۆرمەتكە ئائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، —

دېدى. 12 بالائام بالاقتا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: 13 «بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئۆيىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىدىن ھالقىپ، ئۆز مەيلىمچە ياخشى-يامان ئىش قىلالايمەن؛ پەرۋەردىگار ماڭا نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى مەن ئۆز خەلقىمگە قايتىمەن؛ كەلسە، مەن ئۆزلىرىگە بۇ خەلقنىڭ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرى، — دېدى. 15 ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بېشورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلمىغان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى، 16 تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىدىن ئالىينىڭ ۋەھىيلىرىنى بىلگۈچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان دۈم يىقىلغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — 17 مەن ئۇنى كۆرىمەن، لېكىن ھازىر ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛ ياقۇپتىن چىقار بىر يۇلتۇز، كۆتۈرۈلەر ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چىقىۋېتەر ئۇ موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتەلەرنىڭ بېشىنى يانجىيدۇ. 18 ئېدوم ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ، يەنە تېخى دۈشمىنى سېتىرلار ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛ ئىسرائىل بولسا باتۇرلۇق قىلىدۇ. 19 ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەت سۈرىدۇ، شەھەردە قالغان ھەممەيلەننى يوقىتىدۇ». 20 ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى ئەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى ھالاكەتتۇر تەقدىر-قىسمى». 21 ئاندىن بالائام كېنىيەرنى كۆرۈپ مۇنداق كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاڭ قورام تاش ئىچىدە بولسىمۇ، 22 لېكىن سىلەر كېنىيەلەر ھالاكەت قىلىنىپ تۇرىسىلەر؛ تاكى ئاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». 23 بالائام يەنە كالام سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: — «ئاھ، تەڭرى بۇ ئىشلارنى قىلغان چىغدا،

كم تىرىك قىلىشقا قانداق بولار؟ 24 كىتىم تەرەپلەردىن كېمىلەر كېلىپ، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالىدۇ ئېبەرگە؛ لېكىن [كىتىمدىن كەلگۈچى] ئۆزىمۇ ھالاكەتكە يۈزلىنەر. 25 شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن قوپۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتى؛ بالا قۇ ئۆز يولىغا ماڭدى.

25 ئىسرائىللار شىتتىمدا تۇرغان مەزگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. 2 ئۇ قىزلار ئىسرائىللارنى ئۆز ئىلاھلىرىغا ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتنىشىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن بەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا بىرلىكتە چوقۇندىغان بولدى. 3 ئىسرائىللار باتال-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارىنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمەسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سوراچىلىرىغا: — سىلەر بېرىپ ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ باتال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، — دېدى. 6 ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرە بىلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مېدىيانى بىر قىزنى ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماڭدى. 7 كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئىچىدىن قوپتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، 8 ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. 9 شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ ئۆلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەندى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 11 —

«كاھن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فنىھاس مېنى دەپ ۋاپاسزلىققا بولغان ھەستىمىنى ئۆز ھەسەتى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزەپىمنى ياندۇردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسزلىققا بولغان ھەستىمدىن غەزەپلەنگەن بولساممۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتتىم. 12 شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا ئۆز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! 13 بۇ [ئەھدە] ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسزلىققا ھەسەت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كافارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». 14 ئۆلتۈرۈلگەن يەنى ھېلىقى مېدىيانى قىز بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمىرى بولۇپ، سالىۇنىڭ ئوغلى، شىمىئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتنىڭ ئەمىرى ئىدى. 15 ئۆلتۈرۈلگەن مېدىيانى قىزنىڭ ئىسمى كوزى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مېدىيانى بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا: — 17 سەن مېدىيانىلارغا ئارام بەرمەي زەرە بەرگىن؛ 18 چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مكىر ئىشلىتىپ سىلەرگە ئارام بەرمىگەن؛ پېئوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مېدىيانىڭ بىر ئەمىرىنىڭ قىزى كوزىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزى ۋابا تارقالغان كۈنىدە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

26 ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىققانلارنى ئاتا جەمەتنى بويىچە ھېسابلاپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارغا: 4 «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسردىن چىققان ئىسرائىللارغا بۇيرۇغى

بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تېزلىنىپ] ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۆقتۈردى. [تېزلىتىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: —

5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسلىدىن بولغان ھانۇق جەمەتى؛ پاللونىڭ نەسلىدىن بولغان پاللون جەمەتى؛ 6 ھەزرون نەسلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ كارمى نەسلىدىن بولغان كارمى جەمەتى. 7 بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز ئونئۈز كىشى بولدى. 8 پاللوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ 9 ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نىمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئەسلىدە جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغان مۇتۋەرلەر بولسىمۇ، كوراه گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاللاشقاندا، ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاللاشقاندى. 10 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى كوراه بىلەن بىرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراه گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلگەن؛ باشقىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت ئۇنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادىمىنى يۇتۇپ كەتكەن. 11 لېكىن كوراهنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆلۈپ كەتمىگەن. 12 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسلىدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى؛ يامىن نەسلىدىن بولغان يامىن جەمەتى؛ ياقىن نەسلىدىن بولغان ياقىن جەمەتى؛ 13 زەراھ نەسلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى؛ سائۇل نەسلىدىن بولغان سائۇل جەمەتى. 14 بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. 15 گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسلىدىن بولغان زەفون جەمەتى؛ ھاگگى نەسلىدىن بولغان ھاگگى جەمەتى؛ شۇنى نەسلىدىن بولغان شۇنى جەمەتى؛ 16 ئوزنى نەسلىدىن بولغان ئوزنى جەمەتى؛ ئېرى نەسلىدىن بولغان ئېرى جەمەتى؛ 17 ئارود نەسلىدىن بولغان ئارود جەمەتى؛ ئارئەلى نەسلىدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. 18 بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ،

ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 19 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېربىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قاناتان زېمىنىدا تۇلۇپ كەتكەن. 20 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، شىلاھنىڭ نەسلىدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسلىدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛ زەراھنىڭ نەسلىدىن بولغان زەراھ جەمەتى. 21 پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزروننىڭ نەسلىدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلىنىڭ نەسلىدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. 22 بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يەتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 23 ئىسساکارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، تولانىڭ نەسلىدىن بولغان تولا جەمەتى؛ پۇئاھنىڭ نەسلىدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى؛ 24 ياشۇبىنىڭ نەسلىدىن بولغان ياشۇب جەمەتى؛ شىمروننىڭ نەسلىدىن بولغان شىمرون جەمەتى. 25 بۇلار ئىسساکارنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئاتمىش تۆت مىڭ ئۈچ يۈز ئادەم چىقتى. 26 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، سەرەدننىڭ نەسلىدىن بولغان سەرەد جەمەتى؛ ئېلون نەسلىدىن بولغان ئېلون جەمەتى؛ جاھلىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى. 27 بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئاتمىش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 28 يۇسۇپنىڭ ئوغۇللىرى: — جەمەت بويىچە، ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. 29 ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرى: — ماكرىننىڭ نەسلىدىن بولغان ماكرىن جەمەتى «ماكرىن گىلېئاد تۆرەلىگەن»، گىلېئادنىڭ نەسلىدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. 30 تۆۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى: — يەئەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ 31 ئاسرىيەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسلىدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛

32 شەمىدانىڭ نەسلىدىن بولغان شەمىدا جەمەتى، ھەفەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەفەر جەمەتى. 33 ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوتاه، ھوگلاھ، مىلكاھ، تىرزاھ ئىدى. 34 بۇلار ماناسسەھنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى ئەللىك ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئادەم چىقتى. 35 تۆۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە: — شۇتلاھنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇتلاھ جەمەتى، بەكەرنىڭ نەسلىدىن بولغان بەكەر جەمەتى، تاھاننىڭ نەسلىدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتلاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئەفرائىمنىڭ نەسلىدىن بولغان ئەفران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتلەر بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى ئوتتۇز ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى بويىچە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 38 بىنياميننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، يېلاننىڭ نەسلىدىن بولغان يېلا جەمەتى؛ ئاشبەلنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاشبەل جەمەتى؛ ئاھىرامنىڭ نەسلىدىن بولغان ئاھىرام جەمەتى؛ 39 شەفۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇفام جەمەتى؛ ھۇفامنىڭ نەسلىدىن بولغان ھۇفام جەمەتى. 40 ئارد بىلەن ئاتامان يېلاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسلىدىن بولغان ئارد جەمەتى؛ ئاتاماننىڭ نەسلىدىن بولغان ئاتامان جەمەتى. 41 بۇلار بىنياميننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 تۆۋەندىكىلەر داننىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە، شۇھامنىڭ نەسلىدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت بويىچە بۇلار داننىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمەتى ئاتمىش تۆت مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، يىناھنىڭ نەسلىدىن بولغان يىناھ جەمەتى؛ يېشۇننىڭ

نەسلىدىن بولغان يېشىۋى جەمەتى، بېرىھانىڭ نەسلىدىن بولغان بېرىھان جەمەتى. 45
بېرىھانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ھەبەرنىڭ نەسلىدىن بولغان ھەبەر جەمەتى،
مالكىئەنىڭ نەسلىدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى. 46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى
سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت
بويىچە ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48
ناقتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ياهىزىئەنىڭ نەسلىدىن بولغان ياهىزىئەل
جەمەتى، گۇننىڭ نەسلىدىن بولغان گۇنى جەمەتى، 49 يەزەرنىڭ نەسلىدىن بولغان
يەزەر جەمەتى، شىللەنىڭ نەسلىدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار ناقتالىنىڭ
جەمەتلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش
مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 51 يۇقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر
بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار
مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان سان
بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ قەبىلىلەرگە
كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەرگە ئازراق بۇل؛ مىراس رويخەتتىن ئۆتكۈزۈلگەن
ئادەم سانىغا قاراپ ھەر بىر ئادەمگە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى، زېمىن چەك
تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسۇن؛ ئۇلار مىراسقا ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەت-قەبىلىسىنىڭ
نامى بويىچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس ئۇلارغا چەك تاشلاش يولى بىلەن ئادەم
سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەر بىر [ئائىلە-جەمەتكە] بۆلۈپ بېرىلسۇن. 57
تۆۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت بويىچە ساناقىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار: — گەرشوننىڭ
نەسلىدىن بولغان گەرشون جەمەتى، كوھاتنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھات جەمەتى،
مەرارىنىڭ نەسلىدىن بولغان مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى:
— لىبنى جەمەتى، ھېرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراه

جەمەتى. كوهاستىن ئامرام تۆرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئاياللىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋينىڭ مىسىردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ ئۇ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە ئۇلارنىڭ ئاچىسى مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن ناداب، ئابېھۇ، ئەلتازار، ئىتامار تۆرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابېھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر ئوتتى سۇنغاندا تۈلۈپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق ئەركەكلەر سانىدىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى. ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە سانىدىن تۆتكۈزۈلگەن، چۈنكى ئۇلارغا ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بولۇپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئادەملەر موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا مۇسا بىلەن كاھىن ئەلتازار تەرىپىدىن سانىدىن تۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر. 64 بىراق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىناي چۆلىدە سانىدىن تۆتكۈزۈلگەندە سانىدىن تۆتكۈزۈلگەن بىر مۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار توغرىسىدا: «ئۇلار چۆلدە ئۆلەي قالمىدۇ» دەپ ئېيتقاندى. شۇڭا، يەقۇنەننىڭ ئوغلى كالەب بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئادىن باشقا بىر مۇ قالمىغان.

27 يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەنىڭ نەسلىدىن بولغان جەمەتلەر ئىچىدە ماناسسەنىڭ چەۋرىسى، ماكرىننىڭ ئەۋرىسى، گېلىئادىننىڭ ئەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفىھادىننىڭ قىزلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، مىلكاھ، ۋە تىرازھ ئىدى. 2 ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ دەۋرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلتازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ:

3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە تۈلۈپ كەتكەن؛ ئۇ ئۆيەردە پەرۋەردىگارغا ھۇجۇم قىلغىلى يىغىلغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس؛ ئۆبەلىكى ئۆز گۇناھى ئىچىدە ئۆلگەن، ۋە ئۇنىڭ ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن

ئاتمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبلىك ئۇنىڭ نامى ئۇنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرۈۋېتىلىدۇ؟
ئۆزلىرىنىڭ بەزگە ئاتمىزنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مېراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى تۇتۇمىز،
— دەيدى. 5 مۇسا ئۇلارنىڭ بۇ ئىشىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6
پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: — 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ
ئېيتقىنى دۇرۇس، سەن چوقۇم ئۇلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا مېراس بەر،
ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ مېراسىنى ئۇلارغا تۆتكۈزۈپ بەرگەن. 8 سەن ئىسرائىللارغا
ئېيتقىن: «بىر ئادەم ئۆلۈپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ
مېراسىنى قىزىغا تۆتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مېراسىنى قېرىنداشلىرىغا
بېرىڭلار. 10 قېرىنداشلىرى بولمىسا، مېراسىنى ئاتا جەمەت تاغلىرىغا بېرىڭلار.
11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مېراسىنى ئۇنىڭ
جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغقىنىغا بېرىڭلار؛ ئۇ ئادەم ئۇنىڭ مېراسىغا ئىگە بولسۇن.
بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن ھۆكۈم، قانۇن-
بەلگىسىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن ماۋۇ ئابارم تېغىغا
چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن
كېيىن سەنمۇ ئاكاڭ ھارۇنغا ئوخشاش ئۆز خەلقىڭىزگە قوشۇلسەن. 14 چۈنكى
زىن چۆلدە، جامائەت جېدەل چىقارغان چاغدا، ئىككىڭلار مېنىڭ بۇيرۇقىمغا
ئاسىيلىق قىلىپ، سۇنىڭ ئىشىدا «زىن چۆلدە، قادەشتىكى» «مەرىباھ سۇلىرى» دېگەن
جايدا، مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار، — دەيدى.
15 مۇسا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلىپ: 16 — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىكلىرىنىڭ
روھلىرىنىڭ خۇداسى، ئۆز جامائەتنىڭ پادىچىسىز پادىدەك بولۇپ قېلىشنىڭ ئالدىنى
ئېلىش ئۈچۈن جامائەتنى ئىدارە قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان،
ئۇلارنى باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تەلەپمەن، — دەيدى.

18 سەن نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانى تاللىغىن، — دەيدى پەرۋەردىگار مۇساغا، — ئۇنىڭدا روھم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، 19 ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىپىگە قوي. 20 سەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنىڭ گېپىگە كىرىشى ئۈچۈن ئوزۇڭنىڭ ئىززەت-شۆھرىتىڭدىن بىر قىسمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن. 21 ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۆرنىمىنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاسىتە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۇنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن، ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۈتكۈل جامائەت ئۇنىڭ بۇيرۇقى بىلەن چىقىدۇ، ئۇنىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىرىشى كېرەك. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى، 23 [ئەلئازار] قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساڭنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ۋەزىپىگە قويدى.

28 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدى: — 2 سەن ئىسرائىلغا بۇيرۇپ: — «ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئوزۇق بولىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئوتتا سۇنۇلدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەر بىرىنى بېكىتىلگەن قەرەلىدە سۇنۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگىن. 3 سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭلار مۇنداق بولدۇ: — ھەر كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئىككىنى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. 4 ئەتىگىنى بىرنى، گۈڭۈمدە بىرنى سۇنۇڭلار، 5 يەنە تۆتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفەھنى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇڭلار. 6 سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۇنۇلدىغان دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. 7 ھەر بىر قوزا ئۈچۈن

ئۇنىڭغا قوشۇلدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتىن بىر ھىن شاراب بولدى؛ ئىچىمما ئىچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلسۇن. 8 سەن ئىككىنچى بىر قوزنى گۈگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ ئۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولدى. 9 — شابات كۈنى بىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئەركەك قوزا سۇنۇلسۇن؛ ئۇنىڭغا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاننىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە سۇنۇلسۇن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن؛ 10 بۇ ھەر بىر شابات كۈنىدە سۇنۇلدىغان شابات كۈنىدىكى قۇربانلىقتۇر؛ ئۇنىڭ بىلەن دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 11 — ھەر ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ يەنى ئىككى ياش تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىرىم بەتتە ئەركەك قوزنى سۇنۇڭلار. 12 ھەر تورپاق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاننىڭ ئوندىن ئۈچى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاننىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە، 13 ھەر بىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاننىڭ ئوندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيە سۈپىتىدە؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۇنۇلدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىقتۇر. 14 ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەر بىر تورپاق بېشىغا شارابتىن بىرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەر بىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ تۆتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلدىغان ئايلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان گۇناھ قۇربانلىق

سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن. 16 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «تۆتۈپ كېتىش» [قوزىسى سۇنۇلسۇن]. 17 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يىيىلسۇن. 18 بىرىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش تۆتكۈزۈلسۇن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك، 19 شۇ كۈنى ئوتتا سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئەركەك قوزا سۇنۇڭلار؛ ئۇلار ئالدىڭلاردا پىچىم كۆرۈنسۇن؛ 20 شۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئون بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفاننىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاننىڭ ئوندىن ئىككىسى، 21 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاننىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 22 شۇنىڭدەك [گۇناھىڭلار] ئۈچۈن كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 23 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۇنۇڭلار. 24 سىلەر بۇ تەرىقىدە ئۇدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇپ سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۇنۇلدۇ. 25 يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش تۆتكۈزۈڭلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. 26 «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتەلىرى ھېيتى» ڭلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەنى پەرۋەردىگارغا سۇنغان چاغدا مۇقەددەس يىغىلىش تۆتكۈزۈڭلار؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 27 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن

ئىككىنى، قوچقاردىن بىرى، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىن سۇنۇڭلار. 28
شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل
ئۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفەنىڭ ئۇندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا
ئەفەنىڭ ئۇندىن ئىككىسى، 29 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفەنىڭ ئۇندىن بىرى
سۇنۇلسۇن؛ 30 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھىڭلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە
[گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە] بىر تېكە سۇنۇلسۇن. 31 شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمى
كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ «بۇلارنىڭ ھەممىسى
ئالدىڭلاردا بېجىم كۆرۈنسۇن»، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن.

29 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈڭلار؛
[ئۇ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن
كانايىلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. 2 سىلەر پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان، خۇشبۇي
كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، يەتتە
بىر ياشلىق بېجىم ئەركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. 3 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلدىغان
ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق
بېشىغا ئەفەنىڭ ئۇندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفەنىڭ ئۇندىن ئىككىسى، 4
شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفەنىڭ ئۇندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ 5 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ
[گۇناھىڭلار ئۈچۈن] كافارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر
تېكە سۇنۇلسۇن. 6 شۇلارنى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە
ئۇنىڭغا قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭغا
قوشۇمچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ
سىرتىدا سۇنۇڭلار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەر بىرى بەلگىلىمە بويىچە پەرۋەردىگارىغا
ئاتاپ ئوتتا خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ سۇنۇلسۇن. 7 يەتتىنچى ئاينىڭ ئونىنچى

كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، نەپىسلىكلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار. ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. 8 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىن سۇنۇڭلار <بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېجىرىم كۆرۈنسۇن>. 9 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەر بىر تورپاق بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 11 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كافارەت كۈندىكى گۇناھ قۇربانلىقى، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۇنۇلسۇن. 12 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يەتتە كۈن ھېيت قىلىڭلار؛ 13 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش تورپاقتىن ئون ئۈچى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېجىرىم بولسۇن>. 14 شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ئون ئۈچ تورپاق بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن ئۈچى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 15 ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفەھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 16 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 17 ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك

قوزىدىن ئون تۆتىنچى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېچىرىم بولسۇن> 18 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار. 19 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن سۇنۇلسۇن. 20 ئۈچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتىنچى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېچىرىم بولسۇن> 21 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 22 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۇنۇلسۇن. 23 تۆتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئونى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتىنچى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېچىرىم بولسۇن> 24 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 25 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار، شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن سۇنۇلسۇن. 26 بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتىنچى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېچىرىم بولسۇن> 27 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار، 28 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە

بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 29 ئالتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېجىرىم بولسۇن> 30 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار؛ 31 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 32 يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن يەتتىن، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتى سۇنۇڭلار <شۇلار ھەممىسى بېجىرىم بولسۇن> 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار؛ 34 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 35 سەككىزىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈڭلار؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 سىلەر پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ، خۇشبۇي كەلتۈرسۇن دەپ ئوتتا سۇنۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتى <شۇلار ھەممىسى بېجىرىم بولسۇن> 37 ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانغا قاراپ، بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۇنۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۇنۇڭلار؛ 38 شۇنىڭدەك گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۇنۇڭلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب

ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. 39 بەلگىلەنگەن ھېيتلىرىڭلاردا پەرۋەردىگارىڭغا ئاتاپ سۇنۇلدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق ياكى ئىختىيارەن سۇنىدىغانلىرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلار، شاراب ھەدىيەلىرىڭلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدىدۇر. 40 شۇنداق قىلىپ، مۇسا پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆزىگە بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا تۇتقۇردى.

30 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: —

پەرۋەردىگارىڭنىڭ بۇيرۇغانلىرى مۇنداق: — 2 ئەگەر بىراۋ پەرۋەردىگارىڭغا قەسەم ئىچكەن بولسا ياكى ئۆز ئۆزىنى چەكلىمەكچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا، لەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەممەگەپ بويىچە ئىش تۇتۇشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكى چاغدا، ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىلىق پەرۋەردىگارىڭغا قەسەم بەرگەن بولسا، 4 ئەمما ئاتىسى قىزىنىڭ قەسەمىنى ياكى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىنى ئاڭلىغان ۋە قىزىنىڭ ئالدىدا ئۈندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ھەممە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 5 لېكىن قىزىنىڭ ئاتىسى ئاڭلىغان چاغدا ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى ياكى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىرىدىن ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى ئۇنى توسقان بولغاچقا، پەرۋەردىگارىڭمۇ ئۇنى كەچۈرىدۇ. 6 — ئەگەر ئۇ قەسەم قىلغان ياكى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەشكە ئاغزىدا تەتەكلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالەتتە ئەرگە تەگكەن بولسا، 7 ئېرى شۇنى ئاڭلىغان بولسا، لېكىن ئاڭلىغان كۈنى ئۈندىمەي شۇك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى ياكى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 8 ئەگەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى ئۇنى توسقان بولسا،

ئۇنىڭ قىلغان قەسىمى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىلىق ئاغزىدىن چىقارغان تەنتەك گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 9 لېكىن تۇل خوتۇن ياكى ئېرىدىن ئاجرىشىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسىم، يەنى ئۇنىڭ ئۆزىنى چەكلەش توغرىلىق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 10 ئەگەر ئۇ ئېرىنىڭ ئۆيىدە قەسىم قىلغان ياكى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىلىق قەسىم-ۋەدە ئىچكەن، 11 ئېرى ئاڭلاپ تۇرۇقلۇق شۇك تۇرۇۋېلىپ تۇسماي بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسىملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىلىق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 12 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بېرىش ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەپ تۇرۇش توغرىلىق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. 13 ئايالنىڭ بەرگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۇنىڭ چىداپ تۇرۇپ ئۆزۈمنى چەكلەيمەن دەپ قىلغان قەسىم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىك قىلالايدۇ، ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. 14 ئەگەر ئۇنىڭ ئېرى ھەركۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۇك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بەرگەن بارلىق قىلغان قەسىملىرىنى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەپ تۇرۇش توغرىلىق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئېرىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغان كۈنىدە گەپ قىلماي شۇك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى كۈچكە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. 15 لېكىن ئېرى ئايالنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى ئاڭلاپ ناھايىتى ئۇزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئاندىن ئۇنىڭ قەسىم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ. 16 يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ

مۇساغا بۇرۇغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن ئۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان، تېخى ياشلىقىدا بولغان قىزى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىمىلەردۇر.

31 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن مەدىيانلاردىن ئىسرائىلنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىڭگە قوشۇلسەن، — دېدى. 3 مۇسا خەلققە مۇنداق دېدى: — ئاراڭلاردىن جەڭگە چىقىشقا بىر تۈركۈم ئادەملەرنى قوراللاندىرۇڭلار؛ ئاندىن ئۇلار مەدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتالانسۇن. 4 سىلەر ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ماڭدۇرۇڭلار. 5 شۇنىڭ بىلەن تۆمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندىرۇلدى. 6 مۇسا ھەر قەبىلىدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا ماڭدۇردى ھەمدە ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسىنى ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدۇردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس ئەسۋابلار ۋە ئاگاھ كاناي بار ئىدى. 7 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنى بويىچە مەدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 8 مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مەدىياننىڭ ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھنى ئۆلتۈردى، يەنە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. 9 ئىسرائىل مەدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ كەتتى، يەنە ئۇلارنىڭ پۈتۈن چارۋا ماللىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلدى؛ 10 ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى؛ 11 ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غەنىمەت، بارلىق ئولجىنى ئېلىپ كەتتى؛ 12 ئۇلار تۇتقان ئەسىرلەرنى ھەم ئولجا-غەنىمەتنى موئاب تۈزلەڭلىكلىرىگە، ئىئوردان دەرياسى بويىغا جايلاشقان يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى بارگاھقا ئەكىلىپ، مۇسا بىلەن كاهىن ئەلئازارغا، شۇنداقلا

ئىسرائىللارنىڭ جامائەتىگە تاپشۇردى. 13 مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جامائەتنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى بارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئالدى. 14 لېكىن مۇسا جەڭدىن قايتقان ھەربىي سەردارلارغا، يەنى مىگېبىشى، يۈزبېشىلارغا خاپا بولۇپ: — 15 سىلەر ئاياللارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇردۇڭلارمۇ؟ 16 قاراڭلار، دەل شۇلار بالا ئامنىڭ ھىيلە-مەسلەھەتى بىلەن پېتىوردىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھقا پاتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جامائەتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ 17 ئەمدى سىلەر بارلىق ئوغۇل بالىلارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، ئەلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەن ئاياللارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار. 18 بىراق ياش قىزلار، يەنى ئەلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈلمىگەنلەرنى بولسا، ئۆزلىرىڭلارغا تىرىك قالدۇرۇڭلار. 19 سىلەر بارگاھ سىرتىدا يەتتە كۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇڭلار، ئادەم ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆلۈككە تەگكەن ھەرىكەت ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى تۈزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلەر ئەسىر قىلغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلسۇن. 20 بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۈسكۈنىلەر، تىۋىتا توقۇلغان بارلىق نەرسىلەر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسىنى پاكلاڭلار، — دېدى. 21 كاھىن ئەلئازار جەڭگە چىقىپ قايتقان لەشكەرلەرگە: — مانا پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان قانۇن-بەلگىسىمە: 22 ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن قاتارلىق 23 ئوتقا چىداملىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈڭلار، شۇنداق قىلساڭلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يەنىلا «ناپا كلىقى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن پاكىزلاڭلار؛ ئوتقا چىدامسىز نەرسىلەرنى شۇ سۇدىن ئۆتكۈزۈڭلار. 24 يەتتىنچى كۈنى كىيىملىرىڭلارنى يۇيۇڭلار، ئاندىن سىلەر پاك ھېسابلىنىسىلەر؛ ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرسەڭلار بولىدۇ، — دېدى. 25 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 26 سەن كاھىن ئەلئازار ۋە جامائەت ئىچىدىكى قەبىلە كاتىبلىرى بىلەن

بىرلىكتە ئېلىنغان ئولجا-غەنمەتنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنى ھېسابلاپ چىققىن؛ 27 ئولجا-غەنمەتنى ئىككىگە بۆل، يېرىمىنى جەڭگە چىققانلارغا بەر، قالغان يېرىمىنى بارلىق جامائەتكە بەر. 28 سەن يەنە چىقىپ جەڭگە قاتناشقان لەشكەرلەر ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك ياكى قوي پادىلىرىدىن بەش يۈزدىن بىرىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دەپ ئايرىغىن؛ 29 سىلەر شۇنى لەشكەرلەرگە تەۋە بولغان يېرىمدىن ئېلىپ پەرۋەردىگارىغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇڭلار. 30 ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا ھەرخىل ھايۋانلاردىن ئەللىكتىن بىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ جامائەت چىدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا بېرىڭلار. 31 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار پەرۋەردىگارىنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 32 ئەمدى ئولجا-غەنمەت، يەنى جەڭگە چىققان لەشكەرلەر ئېلىۋالغان نەرسىلەردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يەتمىش بەش مىڭ، 33 كالا يەتمىش ئىككى مىڭ، 34 ئېشەك ئاتمىش بىر مىڭ، 35 ئەركەكلەر بىلەن مۇناسىۋەت تۆتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. 36 جەڭگە چىققانلارنىڭ ئۆلۈشى، يەنى ئۇلارغا تەۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز؛ 37 بۇ قوي پادىلىرىدىن پەرۋەردىگارىغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يەتمىش بەش بولدى؛ 38 كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارىغا ئاتالغىنى يەتمىش ئىككى بولدى. 39 ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارىغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. 40 ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارىغا ئاتالغىنى ئوتتۇز ئىككى ئادەم بولدى. 41 مۇسا پەرۋەردىگارى ئۆزىگە بۇيرۇغىنى بويىچە پەرۋەردىگارىغا سۈنۈلدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشىنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 42 ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ

كەلگەنلەردىن ئېلىپ بۇلۇپ بەرگىنى — 43 جامائەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز، 44 كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، 45 ئېشەك ئوتتۇز مىڭ بەش يۈز، 46 ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. 47 مۇسا پەرۋەردىگار ئۆزىگە بۇرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ يېرىمنىڭ، مەيلى ئادەم ياكى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرنى ئايرىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. 48 پۈتكۈل قوشۇننىڭ سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، 49 مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىنىڭ قول ئاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن تۆتكۈزسەك بىرمۇ كەم چىقىمىدى. 50 شۇڭا، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆزىمىزنىڭ گۇناھىنىڭ كافارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۇن بۇيۇملار، پۇت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۆھۈر ئۈزۈك، زىرە-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. 51 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ئۇلار ئەكەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇندا ياسالغان ھەرخىل بۇيۇملارنى ئالدى. 52 ئۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىدىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈلدى؛ بارلىق ئالتۇن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شەكەل چىقتى 53 لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈكىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقانىدى. 54 مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۇننى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىگە ئەكىرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32 رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ كۆپەيگەندى؛ ئۇلارنىڭ ياتازەرنىڭ زېمىنى بىلەن گېلىئادنىڭ زېمىنىغا كۆزى چۈشتى؛ ۋە مانا، شۇ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. 2 شۇڭا

ئۇلار مۇسا، كاھىن ئەلسازار ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا:

— 3 ئاتاروت، دىيون، يائازەر، نىراھ، ھەشبون، ئەلەئالەھ، سەبام، نېبۇ، بەئون دېگەن يەرلەر، 4 يەنى ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بەرگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باپ يەرلەر ئىكەن، قۇللارنىڭ چارۋا مېلى بار، — دېدى 5 ۋە يەنە: — ئەگەر سىلەنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىئوردان دەرياسىدىن تۆت دېمەي، بۇ يەرنى بىزگە مېراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. 6 مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىڭلار جەڭگە چىققان ۋاقتىدا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىڭلار؟ 7 سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ [دەريادىن] تۆتۈپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشكە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ 8 ئىلگىرى مەن قادەش-بارئىئادىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىم دە ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىشقاندى. 9 ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىلنىڭ كۆڭلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتقان. 10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: 11 «مىسىردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭلىدىن ماڭا ئەگەشمىگەچكە، ئۇلار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلەرگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار بولماي كېتەي!] 12 پەقەت كەنئىزىيەردىن بولغان يەفۇنەھنىڭ ئوغلى كالب بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئالا ماڭا چىن كۆڭلىدىن ئەگەشكەن بولغاچقا، زېمىننى كۆرەلەيدۇ»، دېگەندى. 13 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغاننى قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد تۇلۇپ تۇڭگۈچە، ئۇ ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا قىرىق يىل سەرگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. 14 ئەمدى مانا، گۇناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-

بوۋاڭلارنىڭ ئىزىنى بېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزىپىنى تېخىمۇ قوزغىماقتى بولسىلەر-دە! 15 ئەگەر سىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن بۇرۇلۇپ كەتسەڭلار، ئۇنداقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-باياۋانغا تاشلىۋېتىدۇ، بۇ ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولسىلەر، — دېدى. 16 ئىككى قەبىلىنىڭ ئادەملىرى مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە ماللىرىمىزغا قوتان، باللىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. 17 بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز، بۇ زېمىندىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك باللىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە تۇرۇشى كېرەك. 18 ئىسرائىللار ئۆز مېراسلىرىغا ئىگە بولغۇچە بىز ئۆيىمىزگە ھەرگىز قايتمايمىز. 19 چۈنكى بىز ئۇلار بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا ياكى ئۇنىڭدىنمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەڭ ئىگىدار بولمايمىز، چۈنكى مېراسىمىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشىدىنمۇ، — دېدى. 20 مۇسا ئۇلارغا: — ئەگەر شۇنداق قىلساڭلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جەڭگە چىقىپ، 21 سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، 22 شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا بويسۇندۇرۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتساڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۇناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەرگە مېراس قىلىپ بېرىلىدۇ. 23 لېكىن بۇنداق قىلمىساڭلار، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولسىلەر؛ شۇنى ئوبدان بىلىشىڭلار كېرەككى، گۇناھكارلار ئۆزۈڭلارنى قوغلاپ بېشىڭلارغا چۈشىدۇ. 24 ئەمدى سىلەر ئاغزىڭلاردىن چىققان گېپىڭلار بويىچە ئىش تۇتۇڭلار، باللىرىڭلار ئۈچۈن شەھەر، قوي پادىلىرىڭلار ئۈچۈن قوتان سېلىڭلار، — دېدى. 25 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن

رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلدۇ. 26 خوتۇن-بالا چاقىلىرىمىز، كالىلار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گېلىئادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالدۇ؛ 27 لېكىن قۇللىرى، جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] تۆتۈپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلدۇ، — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۇلار توغرىلۇق كاھىن ئەلتازار بىلەن نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، 29 ئۇلارغا: — ئەگەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا جەڭگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسە، ئۆزىمىز سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا بوي سۇندۇرۇلسا، ئۇنداقتا سىلەر گېلىئاد زېمىنىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىڭلار. 30 ئەگەر ئۇلار قوراللىنىپ سىلەر بىلەن بىللە ئۆتمەيمىز دېسە، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ مىراسى ئاراڭلاردا، يەنى قاناتان زېمىنىدا بولسۇن، — دېدى. 31 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. 32 بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا دەريادىن تۆتۈپ قاناتان زېمىنىغا كىرىمىز، ئاندىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بىزگە مىراس قىلىپ بېرىلدىغان بولسۇن، — دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە تەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەتراپىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. 34 گادنىڭ ئەۋلادلىرى دېيىن، ئاتاروت، ئاروت، ئاروت، 35 ئاتروت-شوفان، يازازەر، يوكبىخاھ، 36 بەيت-نمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالىدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالىدى. 37 رۇبەنىڭ ئەۋلادلىرى [يېڭىدىن] ھەشبون، ئەلەئالەھ، كىرىئائىم، 38 نېبو، بائال-

مېئون «يۇقىرىقى ئىسىملار ئۆزگەرتىلگەن» ۋە سېماھنى سالدى؛ ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلەرگە يېڭىدىن نام بەردى. 39 ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكرىننىڭ ئەۋلادلىرى گېئادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۆيەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنى قوغلۇۋەتتى. 40 شۇنىڭ بىلەن مۇسا گېئادنى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكرىغا بېرىۋېدى، ئۇ شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. 41 ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋوت-يائىر دەپ ئاتىدى. 42 نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33 تۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى بويىچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتەكچىلىكى

ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ 2 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرىنى پۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — 3 بىرىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىللار] رامسەس شەھىرىدىن سەپەرگە چىقتى؛ ئوتتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. 4 بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق تۇنجى ئوغۇللىرىنى دەپنە قىلىۋاتقاندى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چۈشۈردى. 5 ئىسرائىللار رامسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چىدىر تىكتى. 6 ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-باياۋاننىڭ ئايغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چىدىر تىكتى. 7 ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مىگدوننىڭ ئالدىدا چىدىر تىكتى. 8 پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ ماراھدا چىدىر تىكتى. 9 ماراھدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛

ئېلىمىدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە
چېدىر تىكتى. 10 ئېلىمىدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. 11 قىزىل
دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. 12 سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ
دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 13 دوققاھدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر
تىكتى. 14 ئاندىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى،
ئۇ يەردە خەلققە ئىچىدىغان سۇ تېپىلماي قالدى. 15 رىفدىمىدىن يولغا چىقىپ،
سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. 16 سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-
ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 17 قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتتا
چېدىر تىكتى. 18 ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىمناھدا چېدىر تىكتى. 19 رىمناھدىن
يولغا چىقىپ رىمىون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. 20 رىمىون-پەرەزدىن يولغا چىقىپ
لىبناھدا چېدىر تىكتى. 21 لىبناھدىن يولغا چىقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. 22
رىسساھدىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. 23 كەھەلاتاھدىن يولغا
چىقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. 24 شافىر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھاراداھتا چېدىر
تىكتى. 25 ھاراداھدىن يولغا چىقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. 26 ماكھىلوتتىن يولغا
چىقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. 27 تاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى.
28 تەراھدىن يولغا چىقىپ مىتقاھدا چېدىر تىكتى. 29 مىتقاھدىن يولغا چىقىپ
ھاشموناھتا چېدىر تىكتى. 30 ھاشموناھتىن يولغا چىقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. 31
موشەروتتىن يولغا چىقىپ بەنە-يائاكاندا چېدىر تىكتى. 32 بەنە-يائاكاندىن يولغا
چىقىپ خور-ھاگىدگادقا بېرىپ چېدىر تىكتى. 33 خور-ھاگىدگادتىن يولغا چىقىپ
يوتتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 34 يوتتاھتىن يولغا چىقىپ ئابروناھقا كېلىپ چېدىر
تىكتى. 35 ئابروناھتىن يولغا چىقىپ ئەزىئون-گەبەرگە كېلىپ چېدىر تىكتى. 36
ئەزىئون-گەبەردىن يولغا چىقىپ زىن چۆلىدە، يەنى قادەشتە چېدىر تىكتى. 37

قادهشتن يولغا چىقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر تىكتى. 38
ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرىقنچى يىلى بەشىنچى ئاينىڭ
بىرىنچى كۈنى، كاھىن ھارۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى بويىچە ھور تېغىغا چىقىپ
شۇ يەردە ئۆلدى. 39 ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلگەن چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ
ياشتا ئىدى. 40 ئۇ چاغدا، قاناتان زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا تۇرۇشلۇق قاناتانىيلارنىڭ
پادىشاھى ئاراد ئىسرائىللار كېلىۋېتىپتۇ دەپ ئاڭلىغانىدى. 41 ئىسرائىللار ھور
تېغىدىن يولغا چىقىپ زالموناھدا چېدىر تىكتى. 42 زالموناھدىن يولغا چىقىپ پۇنونغا
كېلىپ چېدىر تىكتى. 43 پۇنوندىن يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 44
ئوبوتتىن يولغا چىقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى ئىيە-ئابارمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 45
ئىيىمدىن يولغا چىقىپ دىبون-گادقا كېلىپ چېدىر تىكتى. 46 دىبون-گادتىن يولغا
چىقىپ ئالمون-دىبلا تايىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 47 ئالمون-دىبلا تايىمىدىن يولغا چىقىپ
ئېيونىڭ ئالدىدىكى ئابارم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. 48 ئابارم تاغلىقىدىن يولغا
چىقىپ يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلەڭلىكىدە
چېدىر تىكتى. 49 موئاب تۈزلەڭلىكىدە ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ تىككەن
چېدىرلىرى بەيت-يەشمۇتىن تارتىپ ئابەل-شىنتىمىغىچە باردى. 50 پەرۋەردىگار
موئاب تۈزلەڭلىكىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا مۇساغا سۆز
قىلىپ مۇنداق دېدى: — 51 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: —
«سەلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ قاناتان زېمىنىغا كەلگەن چېغىڭلاردا، 52
زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق
ئويما، قۇيما بۇتلەرنى چېقىپ تاشلاڭلار ھەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لارنى ۋەيران
قىلىپ تاشلاڭلار. 53 سەلەر شۇ زېمىننى ئىگەلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن
ئۇ زېمىننى سەلەرگە مەراس قىلىپ بەرگەنمەن. 54 سەلەر جەمەت بويىچە چەك

تاشلاپ، زېمىنى ئۆزۈڭلەرگە مېراس قىلىپ ئېلىڭلار، ئادىمى كۆپرەكلەرگە كۆپرەك مېراس بۆلۈپ بېرىڭلار؛ ئادىمى ئازراقلاغا ئازراق مېراس بۆلۈپ بېرىڭلار؛ چەك تاشلانغاندا كىملىرىگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر ئۈستى مېراسى بولسۇن؛ سىلەر مېراسقا ئاتا قەبىلە-جەمەت بويىچە ۋارىسلىق قىلىڭلار. 55 ھالبۇكى، ئەگەر ئۆزىمىزدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋەتمەسەڭلار، ئۇلاردىن قېلىپ قالغانلار چوقۇم كۆزۈڭلەرگە تىكەن، بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، تۇرغان زېمىنىڭلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ؛ 56 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەسلىدە ئۇلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولسام، سىلەرگە شۇنداق مۇئامىلە بولىمەن».

34 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: «سىلەر قاناتان زېمىنىغا كىرگەن چاغدا، سىلەرگە مېراس بولۇشقا تەقسىم قىلىندىغان زېمىن قاناتان زېمىنى بولىدۇ؛ زېمىنىڭ بېكىتىلگەن جاي-چىگرالىرى مۇنداق بولىدۇ: — 3 سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چىگرىسىغا تاقالسۇن؛ ئاندىن جەنۇب تەرىپىكى چىگراڭلار «شور دېڭىزى» نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايغىغا يەتسۇن؛ 4 شۇ يەردىن چىگراڭلار «سېرىق ئېشەك داۋىنى» نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىنغا تۇتسۇن؛ ئۇنىڭ ئايغى توپوغرا قادەش-بارنىشانىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە ھازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا تۇتىشىدۇ؛ 5 ئاندىن چىگرا ئازموندىن بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا بارىدۇ ۋە دېڭىزغىچە تۇتىشىدۇ. 6 كۈن پېتىش تەرەپتە چىگراڭلار «ئۇلۇغ دېڭىز» نىڭ ئۆزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ بويلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ كۈن پېتىش تەرەپتىكى چىگراڭلار بولىدۇ. 7 شىمال تەرەپتىكى چىگراڭلار مۇنداق بولىدۇ: — «ئۇلۇغ دېڭىز» دىن باشلاپ ھور تېغىغىچە پاسىل سىزىلسۇن؛ 8 پاسىل سىزىقى ھور تېغىدىن باشلاپ خامات تېغىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چىگرا زەدادغا

تۇتاشسۇن؛ 9 چېگرا يەنە زىفرونغا تۆتۈپ ھازار-ئېناندا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگراڭلار بولدى. 10 ئاندىن شەرقىي چېگرايىڭلارنىڭ پاسىل سىزىقى ھازار-ئېناندىن شىفامغىچە سىزىلسۇن. 11 بۇ چېگرا شىفامدىن ئاينىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى رىبلاھقا چۈشىدۇ؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۈشۈپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىنىدىن تۆتۈپ كۈن چىقىش تەرىپىگە تۇتىشىدۇ. 12 ئاندىن چېگرا تۆۋەنلەپ ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ چۈشۈپ، شور دېڭىزىغىچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن بېكىتىلگەن زېمىنڭلار بولدى». 13 مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ بۇيرۇدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار توققۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلىگە تەقدىم قىلىنسۇن دەپ بۇيرۇغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق ئۈزۈڭلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىنڭلار بولدى؛ 14 چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتنى بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتنى بويىچە ئۈز مېراسىغا ئاللىقاچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىگىلىگەن، ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ ئۈز مېراسىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىگىلىگەن؛ 15 بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۈن چىقىش تەرىپىدە ئۈز مېراسىنى ئېلىپ بولغا». 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 17 تۆۋەندىكىلەر زېمىننى سىلەرگە تەقسىم قىلىپ بەرگۈچىلەرنىڭ ئىسمى: — كاھىن ئەلئازار ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا. 18 سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا ياردەملىشىش ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىڭلار. 19 بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالاھب. 20 شىمېئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. 21 بىنىامين قەبىلىسىدىن كىسلوننىڭ ئوغلى ئەلداد. 22 دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگلىنىڭ ئوغلى، ئەمىر بۇكىكى ئىدى. 23 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — ماناسسەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر ھاننىيەل. 24

ھەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىقتانىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. 25 زەبۇلون قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلېزافان؛ 26 ئىسساکار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززاننىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ 27 ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخېھۇد؛ 28 ئاقتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممېھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر بەداھەل ئىدى. 29 مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىللارغا قاناتان زېمىندىكى مېراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەنلەر ئىدى.

35 پەرۋەردىگار پىرىمخونىڭ ئۆدۈلدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب

تۈزلەڭلىكلەردە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمىر قىل، ئۇلار مېراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىندىكى بەزى شەھەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا بەرسۇن؛ ئۇ شەھەرلەرنىڭ ئۆچۈرسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ تۇرىدىغان شەھەرلىرى بولدى ۋە شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلارغا ئۇلارنىڭ چاربايلىرى، باشقا مال-مۈلۈكلىرى ھەمدە بارلىق ھايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 4 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەردىكى يايلاقلار سېپىلىدىن باشلاپ ھېسابلىغاندا مىڭ گەز بولسۇن. 5 سىلەر يەنە شەھەر سىرتىدىن كۈن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۈن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز ئۆلچەڭلەر، شەھەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛ شەھەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇ يەرلەر ئۇلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. 6 سىلەر لاۋىيلارغا بەرگەن شەھەرلەر ئىچىدە ئالتە شەھەر «پاناھلىق شەھىرى» بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بېكىتكەنلەر، بۇلاردىن باشقا ئۇلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەھەر بېرىڭلار. 7 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز بولۇپ، شۇ شەھەرلەر بىلەن ئۇلارغا

تەۋە يايلاقلار ئۇلارغا بېرىلسۇن. 8 سىلەر ئۇلارغا بېرىدىغان شۇ شەھەرلەر ئىسرائىللار مېراس قىلغان تەۋەلىكلەردىن بولسۇن؛ ئادىمى كۆپرەك بولغانلاردىن كۆپرەك، ئادىمى ئازراق بولغانلاردىن ئازراق ئېلىڭلار؛ ھەر بىر قەبلە تۈزىگە تەقسىم قىلىنغان مېراسقا ئاساسەن شەھەرلەردىن بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتۈپ قاناتان زېمىنىغا كىرگىنىڭلاردا، 11 تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغانلارنىڭ پاناھلىنىشى ئۈچۈن قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بىرنەچچە شەھەر تاللاپ بېكىتىڭلار. 12 شۇنداق قىلغاندا بۇ شەھەرلەر ئادەم ئۆلتۈرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراققا تارتىلغۇچە، قىساسكارنىڭ ئۆلتۈرۈپ قويۇشىدىن پاناھلىنىدىغان شەھەرلەر بولىدۇ. 13 سىلەر بېكىتكەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە پاناھلىنىدىغان ئالتە شەھەر بولىدۇ. 14 پاناھلىق شەھىرى ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدە ئۈچ شەھەر، قاناتان زېمىنىدەمۇ ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ قويۇڭلار. 15 بۇ ئالتە شەھەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئارىلىشىپ ئولتۇرغان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھلىق شەھەرلەرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەر بىر كىشى شۇ يەرلەرگە قېچىشقا بولىدۇ. 16 — ئەگەر بىراۋ تۆمۈر ئەسۋاب بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 ئەگەر بىراۋ قول كۆتۈرۈپ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك تاش بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئەگەر بىراۋ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك كالتەك بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك.

19 قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتلىنى ئۆلتۈرسۇن؛ ئۇ قاتلىنى ئۇچراتقان يېرىدە ئۆلتۈرسۇن. 20 ئەگەر بىراۋ ئۆچمەنلىك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يىقىتۇپتەن ياكى مۇكۈپ تۇرۇپ بىرەر نەرسە ئېتىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، 21 ياكى ئۆچمەن كىشى مۇشت بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئادەم ئۇرغۇچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇ قاتلى بولدى؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتلىنى ئۇچرىغان يەردە ئۆلتۈرۈۋەلسۇن. 22 لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئوچى يوق، تاسادىپى ئىتتىرىۋېتىش ياكى مەقسەتسىزلا بىرەر نەرسە ئېتىپ، 23 ياكى ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك ھەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆرمەي ئېتىپ سېلىپ، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئەسلىدە ئۇنىڭغا ھېچقانداق ئوچى بولمىسا، ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ بولمىسا؛ 24 بۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملەرگە ئاساسەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. 25 جامائەت تاسادىپى ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغۇچى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ ئۇلار ئۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن مۇقەددەس ماي بىلەن مەسھلەنگەن باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكۈچە ئۇ شۇ شەھەردە تۇرسۇن. 26 لېكىن تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەگەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، 27 شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى ئۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ پاسلىرىنىڭ سىرتىدا ئۇچرىتىپ قېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ 28 چۈنكى تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىرىدە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ئۆز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. 29 — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادىمۇ-

ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. 30 باشقا بىرسىنى ئۆلتۈرگەن قاتلىنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن ئۆلتۈرۈشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، ئۇ ئۇنى ئۆلتۈرۈشنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. 31 ئۆلۈمگە لايىق گۇناھ ئۆتكۈزگەنلەرگە، يەنى قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەنلەر ئۈچۈن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ ئۇنداق كىشى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 32 شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھەرگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى ئۈچۈن باش كاھىن ئۆلۈپ كېتىشتىن ئىلگىرى ئۆز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. 33 شۇنداق قىلساڭلار، ئۆزۈڭلار تۇرغان زېمىننى بۇلغىغان بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىننى بۇلغىدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قاننى تۆككەن كىشىنىڭ ئۆز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كافارەت كەلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 34 ئۆزۈڭلار ئۆلتۈرگەن زېمىننى، يەنى مەن ئۆزۈم ماكان قىلغان زېمىننى بۇلغىماڭلار؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36 يۈسۈپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتىبلىرى بولغان ئەمىرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — «پەرۋەردىگار ئىلگىرى غوجامغا چەك تاشلاپ زېمىننى ئىسرائىل خەلقىگە مېراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ غوجاممۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىنداشىمىز زەلوفھادنىڭ مېراسىنى ئۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىنىمۇ ئالغان. 3 لېكىن، ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلەرگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، ئۇلارنىڭ مېراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مېراسىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ئەللىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مېراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن

مىراس تۆگەيدۇ. 4 ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە ئۇلارنىڭ مىراسى ئۇلارنىڭ ئەرلەرنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا ئۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلەرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». 5 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۈسۈپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. 6 زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقىنى مۇنداق: «ئۇلار ئۆزلىرى خالىغان ئەرگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن ئۆز جەمەتى، ئۆز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 7 شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلەرنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. 8 ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئاتا-بوۋىلەرنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال ئۆز ئاتا-بوۋىلەرنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرسىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. 9 مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۆز مىراسىنى قولدىن بەرمەسلىكى كېرەك، — دېدى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. 11 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، مىلكاھ ۋە ئوتتالار ئۆز تاغلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. 12 ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە ياتلىق بولدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ قەبىلىسى ئىچىدە قالدى. 13 بۇلار پەرۋەردىگار بىرىخوننىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانون شەرقى

1 تۆۋەندە خاتىرىلەنگىنى مۇسانىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى پاران بىلەن توفەل، لابان، ھازروت، دى-زاھابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۇفنىڭ ئۆزلىكى چۆل-تۈزلەڭلىكتە، پۈتكۈل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: - 2 ھورەب تېغىدىن چىقىپ، سېتىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارئىشاغا بارغۇچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. 3 ھالبۇكى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۇلارنى دەپ ئۆزىگە تاپلىغىنى بويىچە ئىسرائىلغا ئېيتقان ۋاقتى قىرىقچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بولدى؛ 4 بۇ ۋاقىت مۇسا ھەشبوننى پايىتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەينى پايىتەخت قىلغان باشانىڭ پادىشاھى ئوگىنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىنىدا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمىنى شەرھلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: - 6 «پەرۋەردىگار خۇدايىم ھورەب تېغىدا بىزگە سۆز قىلىپ: - «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا تۇرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ 7 ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپەرگە ئاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىككە ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە، تاغلىقلارغا، ئويمانلىققا، جەنۇبقا، دېڭىز بويلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قاناتاننىلارنىڭ زېمىنىغا ھەم لىۋان زېمىنىغا بېرىڭلار. 8 مانا، مەن شۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويدۇم، كىرىڭلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇب ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگەڭلار» - دېگەندى. 9 شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: - «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. 10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك

نۇرغۇنسىلەر. 11 ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرنى
ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلەرگە
بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي! 12 لېكىن مەن تۈزۈم يالغۇز قانداقۇ سىلەرنىڭ
جاپالىرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ 13 تۈزۈڭلار
ئۈچۈن ھەرقايسى قەبىلىلىرىڭلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۇتەۋەپلەرنى تاللاڭلار،
مەن ئۇلارنى ئۈستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىمەن» - دېدىم. 14 سىلەر بولساڭلار ماڭا:
- «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىڭلار. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن
قەبىلىلىرىڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۇتەۋەپ ئادەملەرنى
تاللاپ، ئۈستۈڭلەرگە يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى
قىلىپ تەيىنلەپ، قەبىلىلىرىڭلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەللەرنى تۇتۇشقا تىكلدىم. 16
شۇ چاغدا مەن ئاراڭلاردىكى سوراڭىلارغا: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-
دەۋالارنى سوراڭلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن
قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۇرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار، 17 ھۆكۈم
چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلماڭلار، مەيلى كىچىك بولسۇن،
چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىنىڭلا ئىشلىرىنى سوراڭلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ
سۈلتىدىن قورقاسلىقىڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا
تەۋە ئىشتۇر. سىلەرگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار،
مەن ئۇنى ئاڭلايمەن» - دېدىم. 18 ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق
ئىشلار توغرىلىق تاپلىغانمەن. 19 بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغاندەك
ھورەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى باپايان،
دەھشەتلىك چۆلىنى كۆردۈڭلار، بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئۆتۈپ، قادەش-بارئىناغا
كەلدۇق. 20 ۋە مەن سىلەرگە: - «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە ئاتا قىلىدىغان،

ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. 21 مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىنى ئالدىڭلارغا قويدى، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ئېيتقاندا، شۇ يەرگە چىقىپ ئۇنى ئىگەڭلار، قورقاڭلار، ھېچ ھودۇققاڭلار. - دېدىم. 22 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا: - «بىز زېمىنغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى، ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز ئۇچرايدىغان شەھەرلەر توغرىلىق خەۋەر يەتكۈزسۇن» - دېدىڭلار. 23 بۇ ئىش نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئاراڭلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. 24 ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكۈل جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. 25 ئۇلار قوللىرىغا شۇ زېمىندىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بىزگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» - دېدى. 26 ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا تۇنمىدىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار 27 ۋە ئۆز چىدىرىڭلاردا قاقشاپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ئۈچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. 28 ئەمدى بىز نەگە بارامىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «شۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېڭىز بىر خەلق ئىكەن، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پارا كەندە قىلىۋەتتى» - دېدىڭلار. 29 شۇڭا مەن سىلەرگە: «قورقاڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار، 30 سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىڭلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ، 31 سىلەر يەنە چۆل-باياۋاندىمۇ بارلىق ماڭغان يوللىرىڭلاردا مۇشۇ يەرگە يېتىپ كەلگۈچە

ئىنسان ئۆز ئوغلىنى قۇچقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدا يىگىلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆردۈڭلار. 32 شۇنىڭدەك گەرچە ئۇ يەنە كىچىدە ئوتتا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئىچىدە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ، بارگاھ تىككۈدەك يەرلەرنى ئىزدەپ تېپىش ئۈچۈن يۈرگەن بولسىمۇ، بۇ ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدا يىگىلارغا ئىشەنمىدىڭلار. 34 پەرۋەردىگار بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئاۋازىڭلارنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ: 35 «بۇ رەزىل دەۋرىدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقانداق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! 36 پەقەت يەفۇنەنەنىڭ ئوغلى كالەب پۈتۈن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەچكە، شۇلا زېمىننى كۆرىدۇ ۋە ئۇ ئۆز پۇتى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» - دەپ قەسەم قىلدى. 37 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن مەندىنمۇ ئاچچىقلىدى ۋە: «سەنمۇ شۇ يەرگە كىرگۈچى بولمايسەن. 38 لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كىرەلەيدۇ. ئۇنى كۈچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىللارنى ئۇنىڭغا مەراس قىلدۇرىدۇ. 39 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى بۈگۈنكى كۈندە ياخشى-يامانى پەرق ئېتەلمەيدىغان بالىلىرىڭلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يەرنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگەلەيدۇ. 40 لېكىن سىلەر بولساڭلار، بۇرۇلۇپ قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن چۆل-باياۋانغا قايتىڭلار» - دېدى. 41 شۇ چاغدا سىلەر ماڭا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەروھە قە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدا بىزگە قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە جەڭ قىلغىلى چىقىمىز» - دېدىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىڭلارنى ئېسىپ، تاغقا چىققاچقى بولدۇڭلار. 42 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ئۇلارغا: - «چىقىڭلار، جەڭ قىلىڭلار،

چۈنكى مەن ئاراڭلاردا ئەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۈشمەنلىرىڭلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلەر»، دېگەن، دېدى. 43 مەن سىلەرگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالىدىڭلار، بەلكى پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىپ، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىڭلار. 44 لېكىن تاغدا تۇرغان ئامورىيلار سىلەرگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىچچە قوغلاپ، سېتىردا سىلەرنى قىلچىلاپ تۇتۇردى. 45 سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈردۈڭلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىڭلارنى ئاڭلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالىمىدى. 46 شۇنىڭ بىلەن سىلەر قەدەشتە نۇرغۇن كۈنلەر تۇرۇپ قالدىڭلار - سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇردۇڭلار!

2 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندا قىزىل دېڭىزغا بارىدىغان يول بىلەن سەپەرگە ئاتلاندىق؛ بىز نۇرغۇن كۈنلەر سېتىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۈق. 2 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: - 3 «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ تۇرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇڭلار. 4 خەلققە: - سىلەر سېتىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشىڭلار ئەساولارنىڭ چېگرىسىدىن ئۆتىدىغان بولدۇڭلار؛ ئۇلار سىلەردىن قورقۇدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىپ، 5 ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ئۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا تاپانچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېتىر تېغىنى ئەساولارغا مېراس قىلىپ بەردىم. 6 سىلەر ئۇلارغا پۇل تۆلەپ ئوزۇق-تۈلۈك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تۆلەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجەرنى بەرىكەتلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىپايان چۆل-باياۋاندىن مېڭىپ ئۆتۈۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى؛ ھېچ نەرسىدىن كەم بولىدىڭلار» - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بىز سېتىردا تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز

ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدىن، شۇنداقلا ئېلات ۋە ئېزىئون-
گەبەردىن تۆتۈپ، بۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-باياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. 9
پەرۋەردىگار ماڭا: «موئابىلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار،
چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە مېراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن
ئار شەھەر-زېمىنىنى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مېراس قىلىپ بەردىم» - دېدى 10
(ئەمىيلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى؛ ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۈچلۈك،
سانى كۆپ، ئېگىز بويلۇق بىر خەلق ئىدى. 11 ئۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانىلار»
دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىلار ئۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. 12 سېتىردا
ئەسلىدە ھورىيلار تۇراتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھورىيلارنى زېمىنىدىن ھەيدىۋېتىپ،
ئۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى - خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار
ئۇلارغا تەقدىم قىلغان، ئۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش).
13 [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىنىدىن
تۇتۇڭلار» دېدى. بۇنى ئاڭلاپ بىز زەرەد ئېقىنىدىن تۇتۇق. 14 قادەش-بارېئادىن
ئايرىلىپ زەرەد ئېقىنىدىن تۆتكۈچە بولغان كۈنلەر ئوتتۇز سەككىز يىل بولدى؛ بۇ
دەل خۇددى پەرۋەردىگار ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋردىكى جەڭچىلەر
بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. 15 دەرۋەقە
پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ تۈگەتكۈچە ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا
قارشى چىققانىدى. 16 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر تۈلۈپ خەلق ئارىسىدىن
پۈتۈنلەي تۈگىگەندىن كېيىن، 17 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: - 18 «سىلەر يۈگۈن
موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن تۆتسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئامونىيلارغا
يېقىن كېلىسىلەر؛ ئەمما ئۇلارنى ئاۋارە قىلماڭلار ياكى ئۇلارغا جەڭ قوزغىماڭلار،
چۈنكى مەن ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە مېراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى

مەن ئۇنى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مېراس قىلىپ بەردىم» - دېدى. 20 (بۇ زېمىنمۇ «گىگانىتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانىتلار شۇ يەردە تۇرغانىدى، ئاممونييلار ئۇلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. 21 ئۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۈچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بولۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنى [ئاممونييلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئاممونييلار] ئۇلارنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 22 پەرۋەردىگار سېتىردا تۇرغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھورىيلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار ئۇلارنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 23 ۋە گازاش ھەرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۇييلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتوريلار يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى). 24 - «ئەمدى ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىڭلارغا چىقىڭلار؛ ئارنون دەرياسىدىن تۆتۈڭلار، مانا، مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى ئامورىي سېھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنىمۇ قولۇڭلارغا تاپشۇردۇم؛ ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگەشكە، ئۇنىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار؛ 25 مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھشىستىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرمەن؛ ئۇلار سىلەرنىڭ خەۋىرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ تۈپەيلىڭلاردىن تىترەپ دەككە-دۈككەگە چۈشىدۇ». 26 شۇ چاغدا مەن ھەشبوننىڭ پادىشاھى سېھونغا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، تىنچلىق سالىمى يوللاپ: - 27 «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئۆتۈشمىزگە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلماي، پەقەتلا يولدىن چىقماي ماڭمىز. 28 سەن ماڭا ئوزۇق-تۈلۈكنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئۆتىمىز، خالاس. 29 سېتىردا تۇرۇۋاتقان ئەساۋلار، ئاردا تۇرۇۋاتقان موئابىيلار بىزگە

مۇئامىلە قىلغاندەك سەنمۇ بىز ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغابىسەن» - دېدىم. 30 لېكىن ھەشېوننىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ بىزنىڭ ئۆيەردىن ئۆتۈشمىزگە يول قويغۇسى يوق ئىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىگىلار ئۇنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ روم-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۈگۈنكى ئەھۋال دەروھە قە شۇنداق). 31 پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سېھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشىنى باشلاڭلار، ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» - دېدى. 32 سېھون دەروھە قە ئۆزى ۋە بارلىق خەلقى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا يازغا چىقتى. 33 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇنى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭ ئۆزىنى، ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. 34 شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق؛ ئۇلاردىكى بارلىق ئەركەك، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنىمۇ قويماي يوقاتتۇق؛ ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. 35 بىز پەقەت ئۆزلىرىمىز ئۈچۈن چارۋا ماللىرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئولجا غەنىمەت ئالدىق. 36 ئارنون دەرياسى بويىدىكى ئاروئەردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلبئاد قىچە ھېچقانداق شەھەر بىزگە تەڭ كېلەلمىدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. 37 ھالبۇكى، سىلەر ئاممونييلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان پۈتكۈل يايىك ۋادىسىغا، تاغدىكى شەھەرلەرگە ياكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يەرگە يېقىنلاشمىدىڭلار.

3 ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا بارىدىغان يول بىلەن چىقىپ ماڭدۇق؛ باشاننىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بىزگە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى.

2 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭدىن قورقما، چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشېوندا تۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننى نېمە قىلغان بولسا، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلسەن» - دېدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشانىڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقنى قولمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرماي قەردۇق. 4 شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگلىمىگەن بىرسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشانىڭ ئوگنىنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى پۈتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. 5 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. 6 بىز ئۇلارنى ھەشېوننىڭ پادىشاھى سېھوننى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكۈس يوقاتتۇق - بارلىق شەھەرلەر، ئەزلەر، ئايال-بالىلارنى قويماي ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقاتتۇق. 7 بىز پەقەت تۈزلىرىمىز ئۈچۈن بارلىق چارۋا-ماللارنى ۋە شەھەرلەردىن ئولجا غەنىمەت ئالدىق. 8 شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىنىنى، يەنى ئارتون دەرياسىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنىنى تارتتۇلدۇق 9 (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرىئون»، ئامورىيلار «سېنر» دەپ ئاتايدۇ)؛ 10 بىز يەنە تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە ئەدرەي شەھەرلىرىگىچە، باشانىڭ بارلىق زېمىنىنى ئىگىلىدۇق 11 (شۇ چاغدا گىگانىلارنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشانىڭ پادىشاھى ئوگى قالغانىدى؛ ئۇنىڭ كارۋىتى تۆمۈردىن ياسالغانىدى؛ مانا، ئۇ ئامورىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە ساقلىنىۋاتمامدۇ؟ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز. «گەز» - ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەينىكى ئۆلچەم قىلىنغان). 12 بىز شۇ چاغدا

ئىككىگە زېمىن مۇنداق: - ئارنون دەرياسى يېنىدىكى ئاروئەر شەھىرىدىن تارتىپ، گېئاد تاغلىقىنىڭ يېرىمى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەرگە تەقدىم قىلدىم؛ 13 گېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانى مەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلىدۇ. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغلى ياتىر پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى باشانى گەشۇرىيلار ۋە ماناكتايلىرىنىڭ چېگرىسىغىچە ئىككىگە ۋە ئۇنى ئۆز ئىسمى بىلەن «ھاۋۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). 15 گېئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. 16 رۇبەندىكىلەر ۋە گادتىكىلەرگە مەن گېئادتىن ئارنون دەرياسىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولغان يابىك دەرياسىغىچە بولغان زېمىنى تەقدىم قىلدىم؛ 17 يەنە پىسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئاراباھ تۈزلەڭلىكى (تاغلىق تۈزلەڭلىكنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىننەرەت كۆلىدىن تارتىپ تۈز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ تەئەللۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىككىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىنى سىلەرگە ئاتا قىلغان، ئاراڭلاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغان ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار؛ 19 پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكىنى بىلىمەن) مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ 20 پەرۋەردىگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بەرگۈچە، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتۈپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنى ئىككىگۈچە ئۇلار بىلەن بىرگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان ئۆز

تەئەللۇقاتىڭلارغا قايتىسىلەر» - دەپ تاپىلغانمەن. 21 شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۈز كۈزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ؛ پەرۋەردىگار سەن بارىدىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلدۇ. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورققانلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلدۇ» - دەپ تاپىلغانمەن. 23 شۇ چاغدا مەن پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇپ: - 24 «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن تۈز قۇلۇڭغا تۈز ئۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قۇلۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا ياكى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ 25 سەندىن تۇتۇنۇمەنكى، مېنى ئىئوردان دەرياسىدىن تۇتۇپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىننى - شۇ ياخشى تاغلىقنى ۋە لىۋانى كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايىسەن»، - دەپم. 26 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماڭا غەزەپلىنىپ ئىلتىجايغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماڭا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەنۇبقا ۋە مەشرىققە تىكىلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتمەيسەن. 28 يەشۇئاغا ۋە زېپىنى تاپىلغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرەكلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن تۇتۇپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» - دەپ. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4 - ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلەرگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار؛ ئۇلارغا ئەمەل قىلساڭلار ھاياتلىق تاپسىلەر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگەلەيسىلەر. 2 مەن سىلەرگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردىگار

خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەرگە ئەمىر قىلغان سۆزگە ھېچنېمىنى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنى چىقىرىۋەتمەڭلار. 3 سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ بائال-پېئورنىڭ تۈپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەنسىلەر، چۈنكى بائال-پېئورغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاراڭلاردىن يوقاتتى؛ 4 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چىڭ باغلىغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات تۇرۇۋاتىسىلەر. 5 مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ئەمىر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگەلىدىغان زېمىندا تۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلسۇن دەپ سىلەرگە بەلگىلىمە ھەم ھۆكۈملەرنى تۈگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلساڭلار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرۋەقە: «بۇ ئۇلۇغ ئەل دەرھەققەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» - دەيدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۇنىڭغا نىدا قىلغان ھەربىر تىلەكلىرىمىزدە بىزگە يېقىن تۇرغىنىدەك، ئۆزىگە يېقىن تۇرغان بىر خۇداسى بولغان بىزگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 8 مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇندىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئىگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 9 ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرگەن ئىشلارنى ئۇنىۋاماسلىقىڭلار، ھەتتا ئومۇمىڭلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئىخلاسلۇق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار؛ شۇنىڭدەك سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈزۈڭلار؛ 10 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەرۋەردىگار ماڭا: «خەلقى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يېنىمغا يىغىقن؛ شۇنىڭ بىلەن

ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلەردە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» - دېگەندى. 11 سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردۇڭلار؛ بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ باغرىغىچە كۆيۈپ يەتتى، ھەمدە قاراڭغۇلۇق، بۇلۇتلار ۋە سۈر تاغنى قاپلىدى؛ 12 پەرۋەردىگار ئوتنىڭ ئوتتۇرىسىدىن سىلەرگە سۆز قىلدى؛ سىلەر سۆزلەرنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكىلنى كۆرمىدىڭلار؛ سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. 13 ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلەرگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر» نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە پۈتتى. 14 ۋە ئۇ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن تۆتۈپ ئىگەلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگىتىشنى تاپلىدى. 15 ئوزۇڭلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلاركى (چۈنكى پەرۋەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتتۇرىسىدىن سىلەرگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكىلنى كۆرمىگەنسىلەر)، 16 ئوزۇڭلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئەركەك ياكى ئايال سۈرىتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان ياكى ئاسماندا ئۈچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق تومىلىگۈچى ھايۋان ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرىتىدە ھېچقانداق شەكىل-قىياپەتتىكى ئويما بۇتنى ئوزۇڭلار ئۈچۈن ياسىماڭلار، 19 ياكى شۇنىڭدەك، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇننى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇققا كىرمەڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. 20 لېكىن سىلەرنى بولسا پەرۋەردىگار ئۆز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «تۆمۈر تاۋلاش خۇمدانى» دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ

ۋەجەڭلاردىن ماڭا غەزەپلىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مېراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن توغرىسىدا: - «سەن شۇ يەرگە كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. 22 شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررە، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولساڭلار ئۆزىڭلارنى ئۆتۈپ شۇ ياخشى زېمىننى ئىگەلەيسىلەر. 23 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئۇتۇماسلىقىڭلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مەنئى قىلغان ئويما بۇتى ياكى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكىل-قىياپىتىنى ياسىماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار. 24 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر خۇدادۇر. 25 سىلەر پەرزەنتلەر، پەرزەنتىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكىل-قىياپەتتە بولغان ئويما بۇتى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى رەنجىتىپ ئۆزىڭلار نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ ئۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بولساڭلار، 26 مەن ئاسمان-زېمىننى ئۇستۇڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، ئىگەلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئۆزىڭلاردا ياشىغان كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۆزىڭلارنى پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر. 27 پەرۋەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدىشى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. 28 سىلەر شۇ يەرلەردە تۇرۇپ ياغاچتىن ياكى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلمەيدىغان، نە ئاڭلىيالمايدىغان، نە يېمەيدىغان، نە پۇرالمالمايدىغان، پەقەت ئىنساننىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. 29 سىلەر شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ئەزدەيسىلەر؛ پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جىنىڭلار بىلەن

ئۇنى ئىزدەسەڭلار، ئۇنى تاپسىلەر. 30 سىلەر ئىغىر ئازاب-ئوقۇبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالسىلەر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر، ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە ھالدا قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەن قەسەم ئېچىپ تۈزگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۆتۈمايدۇ. 32 ئەمدى، سىلەردىن ئىلگىرى، خۇدا ئىنساننى يەر يۈزىدە ياراتقان كۈندىن تارتىپ ئۆتكەن كۈنلەر توغرىلىق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلاركى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ 33 سىلەرگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئىچىدىن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ 34 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدا قىلغانلىرىدەك، قىيىن سىناقلا بىلەن، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۈچلۈك قول ھەم ئۆزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىمىلەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ 35 پەرۋەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۇلۇغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. 36 سىلەرگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسمانلاردىن سىلەرگە ئۆز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتتۇرىسىدىنمۇ ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. 37 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ 38 ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن

تۈزۈڭلاردىن كۆپ ۋە كۈچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىندىن ھەيدەپ، سىلەرنى
ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك سىلەرگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ
شۇنداق قىلغاندۇر. 39 شۇڭا بۈگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى ۋە كۈڭلۈڭلارنى
شۇنىڭغا بۆلۈڭلاركى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدىكى ئاسمانلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-
زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر؛ ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. 40 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ
ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلار سىلەرگە ئاتا قىلدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ھەتتا مەڭگۈلۈك
قىلىش ئۈچۈن مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى ۋە
ئەمرلىرىنى تۇتۇڭلار». 41 ئاندىن مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە ئۈچ
شەھەرنى ئايرىپ بېكىتتى؛ 42 مەقسىتى، ھېچقانداق ئۈچ-ئاداۋىتى بولماي، تاسادىپى
قوشنىسىنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆلتۈرگەن كىشى شۇ يەرلەرگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن
بىرىگە قېچىپ بېرىپ تامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 43 بۇ شەھەرلەر
بولسا: - رۇبەنلەرنىڭ زېمىندىن چۆل-باياۋاندىكى بەزەر، گادىلارنىڭ زېمىندىن
گېئادتىكى راموت، ماناسسەھلەرنىڭ زېمىندىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت
ئىدى. 44 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: - 45
(بۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۇلارغا جاكارلىغان
ئاگاھ-گۇۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر؛ 46 مۇسا ۋە ئىسرائىللار
مىسىردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇشلۇق پادىشاھى سېھوننى
ئۆلتۈرگەندى؛ مۇسا بۇ ئەمرلەرنى سېھوننىڭ زېمىنىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق
تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ ئۆزلىدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. 47 شۇ
چاغدا ئىسرائىللار [سېھوننىڭ] ۋە باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى، يەنى
ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ

زېمىنىمۇ ئىككىگە ئىدى، 48 ئۇلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئارونئەردىن تارتىپ سئون (يەنى ھەرمون) تېغىغىچە، 49 شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئاراباھ تۈزلەڭلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلەڭلىكتىكى دېڭىز» غىچە ئىدى).

5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «ئى ئىسرائىل، مەن بۈگۈن قۇلاقلارغا ئاڭلىتىۋاتقان بۇ بەلگىلەمگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۇلارنى تۈگىنىڭلار، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! 2 پەرۋەردىگار خۇدايمىز بىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. 3 بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. 4 تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكە ئىدى 5 (شۇ چاغدا سىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغانىم، سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقىشنى خالىمىدىڭلار). 6 ئۇ مۇنداق دېدى: - «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى» دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ خۇدادۇرمەن. 7 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 8 سەن ئۈزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، ياكى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئويما شەكلىنى ياسىما؛ 9 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئورما ياكى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپەرتلەنگەنلەرنىڭ قەبھىلىكىنى ئۈزۈلەرگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرمەن. 10 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمىرلىرىمنى تۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزگەرمەس

مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىم دەم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمىدۇ. 12 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمىر قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. 13 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلەرنى تۈگەتكەن؛ 14 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈنىدۇر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن ياكى ئوغۇلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق باشقا ئۇلغىڭ، ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. 15 سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا شابات كۈنىنى تۇتۇشنى ئەمىر قىلغان. 16 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئەمىر قىلغاندەك ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن تۆمۈر كۆرسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. 17 قاتىللىق قىلما. 18 ھەم زىنا قىلما. 19 ھەم ئوغرىلىق قىلما. 20 ھەم قوشناڭ توغرىلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 21 ھەم قوشناڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۇنىڭ ئويى، ئۇنىڭ ئېتىزى، ئۇنىڭ قولى، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئېشىكىگە ياكى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما. 22 - بۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۈزلۈك قاراڭغۇلۇق ئىچىدىن كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا ئېيتقان ۋە ئۇلارغا ھېچ باشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان؛ ئۇ ئۇلارنى ئىككى تاش تاختايغا پۈتۈپ ماڭا

تاپشۇردى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، قاراڭغۇلۇقتىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىغىنىڭلاردا ۋە ئوتلۇق تاغ كۆيگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار يېنىمغا كېلىپ: - 24 «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۇلۇغلىقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئوت ئوتتۇرىسىدىن ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۈگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسۇمۇ، ئۇلارنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. 25 ئەمدى بىز جېنىمىزغا تەۋەككۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ. ئەگەر بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋەرسەك ئۆلۈپ كېتىمىز. 26 چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن ھايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتنىڭ ئوتتۇرىسىدىن سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلاپ، بىزدەك تىرىك تۇرۇۋاتقانلاردىن كىم بار؟ 27 سەن ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلاشۇپ، ئۇنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغىن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ساڭا سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىمىز» - دېدىڭلار. 28 پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماڭا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇستتۇر. 29 كاشكى ئۇلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمىرلىرىمنى ئىزچىل تۇتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، ئۇلارنىڭ ھالى ۋە بالىلىرىڭنىڭ ھالى مەڭگۈگە ياخشى بولاتتى! 30 سەن بېرىپ ئۇلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» - دېگىن. 31 سەن بولساڭ يېنىمدا تۇرغىن؛ مەن سېنىڭ ئۇلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمىرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ساڭا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. 32 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمىر قىلغاندەك قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ ئۇنىڭدىن ئوڭ ۋە سولغا تايماڭلار!

33 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمىر قىلغان بارلىق يوللىرىدا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھاياتلىق تېپىپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولىدۇ».

6 «مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماڭا سىلەر [دەريادىن] ئۆتۈپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تۈگىتىشى تاپلىغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر: - 2 (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئوزۇڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلەرگە تاپلاۋاتقان ئۇنىڭ بارلىق بەلگىسىمە ۋە ئەمرلىرىنى تۇتىسىلەر، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرسىلەر. 3 سەن، ئىسرائىل، ئۇلارنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپىيدۇ): - 4 ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: - پەرۋەردىگار خۇدايمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر؛ 5 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن. 6 مەن ساڭا بۈگۈن تاپلىغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن؛ 7 سەن ئۇلارنى بالىلىرىڭغا سىڭدۈرۈپ تۈگەت، مەيلى ئۆيدە ئولتۇرغاندا، يولدا ماڭغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن تۇرۇۋاتقاندا ھەر ۋاقىت ئۇلار توغرىلۇق سۆزلىگىن؛ 8 ئۇلارنى قولۇڭغا [ئەسلىمە] - بەلگە قىلىپ تېڭىۋال، پېشانەڭگە قاشتەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋال؛ 9 سەن ئۇلارنى ئۆيۈڭدىكى كېشەكلەرگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. 10 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا ۋە دە قىلغان زېمىنى ساڭا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۇنىڭغا باشلىغاندا،

- تۈزۈك قۇرمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەھەرلەرگە، 11 تۈزۈك بىساتلىق قىلىنغان ئاللىقاچان ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ئۆيلەرگە، تۈزۈك كولىمىغان، ئاللىقاچان كولىنغان قۇدۇقلارغا، تۈزۈك تىكىمگەن ئۈزۈملەرلەر ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇبەسسەر قىلىنىشنى بىلەن سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، 12 - ئەينى چاغدا سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىنى ئۇنتۇشتىن ھېزى بول. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچكىن. 14 سىلەر باشقا ئىلاھلار، يەنى ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنى قەتئىي ئىزدەمەڭلار؛ 15 چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر. [ئەگەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزەپى ساڭا قوزغىلىپ، ئۇ سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتماي قالمايدۇ. 16 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى ماسساھتا سىنىغاندەك ئۇنى سىنىماڭلار. 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىنى، سىلەرگە تاپىلغان گۇۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىملىرىنى كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇڭلار. 18 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى بولغاننى قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا پېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگەلەيسىلەر، 19 شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغاندەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىۋېتىسىلەر. 20 كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: - «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سىلەرگە تاپىلغان ئاگاھ-گۇۋاھ، بەلگىمە ھەم ھۆكۈملەر نېمە؟» دەپ سورىسا، 21 سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىردا پەرۋەردىگار قۇللۇقى ئىكەنمىز؛ بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۈچلۈك بىر قول بىلەن چىقارغان. 22 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پەرۋەردىگار ئۇستىگە ھەم ئۇنىڭ

بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈردى، 23 نۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ ۋەدە قىلغان زېمىنى بەزگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بەزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ يەردىن يېتەكلەپ چىقارغان. 24 پەرۋەردىگار بەزگە بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇشنى، پەرۋەردىگار خۇدايمىزدىن قورقۇشنى تاپلىغان؛ ئۇ ھالىمىزنىڭ دائىم ياخشى بولۇشى ۋە بەزنىڭ بۈگۈنكىدەك تىرىك ساقلانغاندەك، ئۇنىڭ پاناھىدا بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپلىغاندۇر، 25 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايمىزنىڭ ئالدىدا ئۇ بەزگە تاپلىغاندەك بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەك بۇ بەز ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىككەشكە كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناانىيلار، پەرزىيلار، ھىتىيلار، يەبۇسىيلارنى - سەندىن كۈچلۈك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدىۋېتىدۇ. 2 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇشى بىلەن سەن ئۇلارغا ھۇجۇم قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەلتۆكۈس يوقىتىشنىڭ كېرەك؛ ئۇلار بىلەن ھېچ ئەھدە تۈزۈشكە ۋە ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلىشكىغا بولمايدۇ. 3 سېنىڭ ئۇلار بىلەن نىكاھلىشىشكىغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىشىڭگىمۇ ۋە ئۇلارنىڭ قىزىنى ئوغۇلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ 4 چۈنكى ئۇلار ئوغۇلۇڭنى ماڭا ئەگىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ باشقا ئىللارغا چوقۇندۇ؛ ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپى سىلەرگە قوزغىلىپ، سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. 5 سەن ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلغىنىكى، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۇرۇقلارنى چېقىۋېتىڭلار، ئاشەراھ بۇتلەرنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئويما بۇتلەرنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ 6 چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقىڭلار؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى

بارلىق باشقا خەلقلەردىن ئۈستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. 7 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە مېھرى چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن كۆپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، 8 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى سۈيىشى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بەرگەن قەسسىگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرنى كۈچلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇللۇق ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاھى پەرۋەننىڭ قولىدىن چىقارغان. 9 شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرھەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تەكۋىنى ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمىرلىرىنى تۇتقانلارغا مىڭ دەۋرگىچە ئۆزگەرمەس مېھرى كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچىدۇر؛ 10 لېكىن ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يوقىتىدۇ؛ ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ھەربىرىگە ئۆزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە قايىنۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. 11 سىلەر مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپىلغان ئەمىر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى چىڭ تۇتۇڭلار. 12 چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بەلگىلىمىلەرگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھرىنى سىلەرگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛ 13 سېنى سۆيۈپ بەرىكەتلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-تۇپرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغدىيىڭنى، يېڭى شارابىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى، كالىلىرىڭنىڭ نەسلىنى ۋە قويلارىڭنىڭ قوزلىرىنى بەرىكەتلىپ كۆپەيتىدۇ. 14 سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەخت-بەرىكەت كۆرسەن؛ ئاراڭدا، ئەر-ئايال ياكى مال-چارۋاڭ ئارىسىدا ھېچ تۇغماسلىق بولمايدۇ؛ 15 پەرۋەردىگار

سەندىن بارلىق كېسەللەرنى نېرى قىلدۇ ۋە سەن ئۆزۈڭ كۆرگەن مىسىردىكى دەھشەتلىك ۋابالاردىن ھېچقايسىسىنى ئۈستۈڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۈچ بولغانلارغا سالدى. 16 سەن پەرۋەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى يوقىتىشنىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارنى كۆرگەندە، ئۇلارغا ھېچ رەھم قىلماسلىقىڭ كېرەك، سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئەگەر شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ. 17 ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «بۇ ئەللەر مەندىن كۈچلۈك؛ مەن قانداق قىلىپ ئۇلارنى زېمىندىن قوغلىۋېتەلەيمەن؟» - دېسەڭ، 18 ئۇلاردىن قورقما؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ پەرۋەن ھەم بارلىق مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئەسلىگەن، 19 - يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاسىتە قىلغان، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۈچلۈك قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى مەھكەم ئېسىڭدە تۇت؛ پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقنىمۇ شۇنداق قىلدۇ. 20 ئۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى ئۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سېرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتدۇ؛ 21 سەن ئۇلاردىن قورقاسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئاراڭدۇر؛ ئۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھدۇر. 22 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭىز پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ؛ سەن ئۇلارنى بىراقلا يوقىتىۋېتەلمەيسەن؛ بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دادىڭنى ھاياتلار كۆپىيىپ، ئۈستۈڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. 23 لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە ئۇلارنى پارا كەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۈككەگە سالدى. 24 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ ناملىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلسەن؛

ئۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمىدۇ. 25 سىلەر ئۇلارنىڭ ئويما بۇتتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ كۆز قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، ئۇلارنى ئالماڭلار؛ بولمىسا ئۇ سىلەرگە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. 26 سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى ئۆيۈڭگە ئېلىپ كەلمە؛ بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالسىن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى ئۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8 مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلغان بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپىنچە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگەلەيسىلەر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆڭلۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىگەن يولنى ئەسلىگەن. 3 دەرۋەقە ئۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئەسلىدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «ماننا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ ئۇ ساڭا ئىنسان پەقەت يېمەكلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. 4 بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچىكىڭ كۈنۈمدى، پۈتۈڭ ئىششىپ كەتتى. 5 سەن شۇنى بىلىپ قويغىنىكى، ئادەم ئۆز ئوغلىنى تەربىيەلەنگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيەلەيدۇ؛ 6 شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقىن. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا - ئېرىق-ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۆڭلەردە ئۇرغۇپ چىقىدىغان ئۇلۇغ

سۇلىرى بار بىر زېمىنغا - 8 بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا، 9 - سەن ھېچنېمىدىن كەملىك تارتماي ئوزۇقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا - تاشلىرى تۆمۈر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا يېتەكلەپ كىرىدۇ، 10 سەن شۇ يەردە يەپ تويۇنسىن ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىسىن. 11 مەن ساڭا بۈگۈن تاپلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىنى تۇتاسلىقتىن، ئۇنى ئۇنتۇپ قېلىشتىن ھېزى بول؛ 12 بولسا، سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، ئېسىل ئويلەرنى قۇرۇپ ئۇلاردا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، 13 كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپىيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشكۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، 14 كۆڭلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى تۇتۇپسىن؛ 15 (ئۇ سېنى بىپايان ۋە دەھشەتلىك چۆل-باياۋاندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۇسىراپ قاغىراپ كەتكەن بىر چۆل-باياۋاندىن يېتەكلەپ چىققان، شۇ يەردە ساڭا چاقماق تېشىدىن سۇ چىقىرىپ بەرگەن، 16 سېنى ئوزۇن تۇۋەن تۇتسۇن دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەرىكەت كۆرسىتىش ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «ماننا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) 17 - ئەگەر ئۇنى تۇتۇساڭ، كۆڭلۈڭدە: «ئۆز كۈچۈم، ئۆز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇشۇ دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆزى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتتىن بەرگۈچى ئىكەنلىكىنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئەھدىنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلدۇ. 19 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى

قاچانكى ئۇنتۇساڭ، باشقا ئاھالارغا ئەگەشسەڭ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ
ئۇلارغا باش ئۇرساڭ، مەن سىلەرگە بۈگۈن شۇ ئاگاھنى بېرىپكى، شۇنداق بولدىكى،
سىلەر تەلتۈككۈس ھالدا بولسىلەر. 20 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان
ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ
ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9 ئاڭلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۈگۈن ئۆزۈڭدىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرگە
ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگەلەش
ئۈچۈن، ئاناكىيلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسەن
(سەن ئۇلارنى بىلىسەن، ئۇلار توغرىلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!»
دەپ ئاڭلىغانسەن). 3 سەن بۈگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنكى، سېنىڭ
ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تۈزىدۇر، ئۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ
مۇشۇ ئەللەرنى ھالدا قىلدۇ، ئالدىڭدا ئۇلارنى تېزدىن يىقىتىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ
تەۋەلىكىنى ئىگەلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقان دەك ئۇلارنى تېزدىن يوقىتىسەن.
4 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆڭلۈڭدە: «ھەققانىيلىقىم
سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنى ئىگەلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتەكلەپ كىردى»
دېمىگىن؛ بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا
ئۇلارنى تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلدۇ. 5 سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىغا كىرىپ تۇنى
ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن ياكى كۆڭلۈڭنىڭ دۇرۇسلىقىدىن ئەمەس،
بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق
ۋە ياقۇبقا قەسەم قىلغان سۆزىگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ
ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلدۇ. 6 ئەمدى شۇنى بىلىپ
قويغىنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مېراس قىلغىنى سېنىڭ

ھەققانىيلىقىڭىز ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى بويى قاتتىق بىر خەلقىسەن. 7 ئەمدى سېنىڭ چۆل-باياۋاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قانداق غەزەپلەندۈرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن - ئۇنى ئۇتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يەرگە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ. 8 سەلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. 9 شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلىرىنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدە تاختايلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققاندىم، مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا ئۆز بارمىقى بىلەن پۈتكەن ئىككى تاختاي تاپشۇردى، ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلەرگە سۆزلىگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېيتقان بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەندى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇتۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاي، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى. 12 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن؛ چۈنكى سەن مىسىردىن چىقارغان خەلقىڭ ئۆزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلغان يولدىن چەتتەپ ئۆزلىرىگە قۇيما بىر بۇتى ياسىدى» دېدى. 13 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقىنى كۆرۈپ يەتتىم؛ مانا، ئۇ بويى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 14 مېنى تۇتسا، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېگىدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن» - دېدى. 15 مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم، تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى؛ ئىككى ئەھدە تاختى ئىككى قولۇمدا ئىدى. 16 مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۇناھ قىلىپسىلەر؛ سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بىر موزايىنى ياساپسىلەر؛ سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار

سەلەرگە تاپىلغان يولدىن چەتتەپ كېتىپسەلەر. 17 مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۆرۈپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. 18 سەلەر پەرۋەردىگارى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق تۆتكۈزگەن گۇناھىڭلار، يەنى پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۋالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يىقىلىپ، قىرىق كېچە-كۈندۈز دۈم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە بېسىم، سۇ ئىچمىدىم) 19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارىنىڭ سەلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىپى ھەم قەھرىدىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. 20 پەرۋەردىگار ھارۋىدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۋى ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. 21 مەن سەلەرنىڭ گۇناھىڭلارنى، يەنى ياسىغان موزايىنى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كۆيدۈردۈم ۋە ئۇنى يانچىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ ئېزۋەتتىم؛ ئۇنىڭ توپىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چېچىۋەتتىم 22 (سەلەر يەنە تابەراھ، ماسساھ، كىبروت-ھامتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارىنى غەزەپلەندۈردۈڭلار. 23 پەرۋەردىگار سەلەرنى قادەش-بارنىئادىن [قانائانغا] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سەلەرگە: «چىقىپ، مەن سەلەرگە تەقدىم قىلغان زېمىننى ئىگىلەڭلار» - دېگەندىمۇ، سەلەر ئۇنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلىدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمايدىڭلار. 24 مەن سەلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سەلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار. 25 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا تۈزۈمنى يەرگە ئېتىپ يەنە قىرىق كېچە-كۈندۈز دۈم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۈم ياتتىم؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەلەرگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەندى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن تۈز ئۇلۇغلۇقۇڭ ئارقىلىق تۈزۈڭ ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ سېتىۋالغان، مىسىردىن كۈچلۈك قولىڭ بىلەن چىقارغان تۈز خەلقىڭ

بولغان مېراسىڭنى يوقاتمىغايىسەن، 27 تۈز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبىنى ئېسىڭدە تۇتقايىسەن؛ بۇ خەلقنىڭ باشباشتا قىلىقىغا، ئۇلارنىڭ زەبىلىكى ياكى گۇناھىغا قارىمىغايىسەن؛ 28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۇلارغا ۋە دە قىلغان زېمىنى ئىگەلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپرەتلەنگىنى تۈپەيلىدىن ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا يوقىتىشقا [مىسىردىن] چىقاردى» - دەيدۇ. 29 قانداقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈك ۋە ئۇزارتىلغان بىلىككە بىلەن [مىسىردىن] چىقارغان خەلقنىڭ ۋە سېنىڭ مېراسىڭدۇر» - دەيدىم.

10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «تۈزۈك ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش

تاختايىنى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. تۈزۈگە ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختايلاغا سەن چىقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يازمەن؛ سەن ئۇلارنى ساندۇققا قويسەن» - دەيدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاي ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختايىنى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلەرگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى پۈتۈكتەك تاختايلاغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى ئۆزۈم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم؛ پەرۋەردىگار ماڭا تاپلىغىنىدەك ئۇلار تېخى ئۇنىڭدا تۇرماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەئەروت-بەنە-ياتاكاندىن موسىراھقا يول ئېلىپ ماڭدى؛ ھارۇن شۇ يەردە تۇلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كەسلىك قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۇدگوداھقا، ئاندىن گۇدگوداھتىن يوتىتاتاققا سەپەر قىلدى (يوتىتاتاق ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا

بەخت-بەرىكەت تىلەشكە لاۋىي قەبىلىسىنى ئۆزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋىي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئىچىدە نېسۇسى ياكى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقاندا، پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرىق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا تۇردۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتتى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، خەلقىنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن»- دېدى. 12 ئەمدى، ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ - ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ بۈگۈن سىلەرگە مۇشۇ تاپىلغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ - ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭ ۋە پۈتكۈل جىنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالبۇكى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيۈنۈپ، ئۇلارنى سۆيىدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۈگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېيىنكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. 16 شۇڭا كۆڭلۈڭلارنى خەتنىلىك قىلىڭلار، بوينۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلىڭلار. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، رەببەلەرنىڭ رەببى، ئۇلۇغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىغۇچى، ھېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر؛ 18 ئۇ ئېتىم-يېسىر ۋە

تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرىنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا بېك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەكنى بەرگۈچىدۇر. 19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرىنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا باغلاغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. 21 ئۇ سەن ئۈچۈن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سەن مەدھىيەلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر، 22 ئاتا-بوۋىلىرىڭ جەمئىي يەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەندى، ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ قىلدى.

11 ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپلىغىنى، بەلگىلىمىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئىزچىل تۇتقىن. 2 شۇ ئىشلارنى بۈگۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلىقى، كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پەرۋەنگە ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلەيمەن 4 (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۇلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۆزۈل-كېسىل ھالدا قىلغانلىقى، 5 ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يەرگە كەلگۈچە سىلەرگە نېمە قىلغانلىقى، 6 ئۇنىڭ رۇبەننىڭ ئەۋلادى، ئېلىئابىنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابىرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى پۈتۈن ئىسرائىللار ئارىسىدا يەريۇزنىڭ ئاغزىنى قانداق ئىچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋە چېدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق تەئەللۇقاتلىرى بىلەن يۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندى)؛ 7 [مەن بەلكى سىلەرگە سۆز قىلمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى.

8 ئەمدى، مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار كۈچلىنىپ، ھازىر ئۆتۈپ ئىگىلىمە پىكى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۆزى ئىگىلىسەلەر 9 ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىندا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت بىر زېمىندا تۇرۇپ ئۇزۇن تۆمۈر كۆرسىلەر. 10 چۈنكى سىلەر ئىگىلىشكە كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس؛ ئۇ يەر بولسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۇتۇڭلار بىلەن سۇغرىدىغان كۆكتاتلىقتەك زېمىن ئىدى؛ 11 بىراق سىلەر ئىگىلىشكە ئۆتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر؛ ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، 12 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئەزىزلىدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلىنىڭ بېشىدىن يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئۈزلۈكسىز ئۇنىڭغا تىكىلىدۇ. 13 شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جېنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلغان ئەمرلەرگە كۆڭۈل قويۇپ قۇلاق سالساڭلار، 14 ئۇ: «مەن زېمىنىڭلارغا ئۆز پەسلىدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شارابىڭلار ۋە زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر؛ 15 مەن شۇنداقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن؛ سەن يەپ-ئىچىپ تويۇنسىەن» - دەيدۇ. 16 قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئوزۇڭلارغا ھېزى بولۇڭلار؛ 17 بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، تۇپراق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلىدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلسەلەر. 18 سىلەر مېنىڭ

بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا يۈكۈپ جېنىڭلاردا ساقلاڭلار، قولۇڭلارغا [ئەسلىمە]-
بەلگە قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېشانەڭلەرگە قاشقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار،
19 سىلەر ئۇلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلەر، ئۆيدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا
مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرىلىق
سۆزلەڭلار، 20 ئۇلارنى ئۆيۈڭلەردىكى كېشەكلەرگە ۋە دەرۋازىلىرىڭلارغا پۈتۈپ
قويۇڭلار. 21 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە
قەسەم قىلىپ ۋە دە قىلغان زېمىندا تۇرىدىغان كۈنلىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ
كۈنلىرى ئۇزۇن بولىدۇ، يەرىۋىدىكى كۈنلىرىڭلار ئاسماننىڭ كۈنلىرىدەك بولىدۇ. 22
مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپلىغان بۇ پۈتكۈل ئەمرنى ئىخلاس بىلەن تۇتساڭلار،
يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشىڭلار
بىلەن ئۇنىڭغا باغلاڭلار، 23 ئۇنداقتا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ كۆز ئالدىڭلاردا
بۇ بارلىق ئەللەرنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ ھەيدەيدۇ ۋە سىلەر تۈزۈڭلاردىن
چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ تەئەللۇقاتىنى ئىگەلسىلەر. 24 تاپىنىڭلار دەسسەگەن
ھەربىر جاي سىلەرنىڭكى بولىدۇ؛ چېگراڭلار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ، لىۋانغىچە
ۋە [ئەفرات] دەرياسىدىن ئوتتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. 25 ھېچكىم ئالدىڭلاردا
تۇرالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەردىن بولغان قورقۇنچ
ۋە دەھشەتتىكى سىلەر دەسسەگەن بارلىق جايلار ئۈستىگە سالىدۇ. 26 مانا، مەن
بۈگۈن ئالدىڭلارغا بەخت-بەرىكەت ۋە لەنەتنى قويىمەن؛ 27 مەن سىلەرگە بۈگۈن
تاپلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلساڭلار، بەخت-
بەرىكەت بولىدۇ؛ 28 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىساڭلار،
بەلكى سىلەر تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، مەن بۈگۈن تاپلىغان يولدىن
چەتتەپ كەتسەڭلار، سىلەرگە لەنەت چۈشىدۇ. 29 شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەككى،

پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى سىلەر ئىگەلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كىرگەندىن كېيىن، بەخت-بەرىكەتنى گەرەزىم تېغى ئۈستىدە ۋە لەنەتنى ئەبال تېغى ئۈستىدە تۇرۇپ جاكارلايسىلەر. 30 بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدە، گىلگالنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە تۇرۇۋاتقان قاناتاننىلارنىڭ زېمىنىدا، مەغرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورەھتىكى دۇب دەرىخىلەرگە يېقىن يەردە ئەمەسمۇ؟ 31 چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە تەقدىم قىلىۋاتقان زېمىننى ئىگەلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسىلەر؛ سىلەر دەرۋەقە ئۇنى ئىگەلەيسىلەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلەر. 32 سىلەر مەن ئالدىڭلارغا قويغان بۇ بارلىق ھۆكۈملەر ۋە بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار.

12 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا تۇرغاندا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىڭلاردا كۆڭۈل قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: - 2 سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرىخ ئاستىدىكى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ 3 ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇڭلار، بۇت تۇرۇڭلارنى چېقىڭلار ۋە ئاشەراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ ئىلاھلىرىنىڭ ئويما مەبۇدلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار؛ ئۇلارنىڭ ئىسىم-ناملىرىنىمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇلاردەك قىلىڭلار، 5 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلەرڭلارنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، ئۆز تۇرالغۇسى بولغان جايىنى ئىزدەڭلار، شۇ يەرگە كېلىڭلار؛ 6 شۇ يەرگە سىلەر كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقنىڭ قۇربانلىقلىرى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئوشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە

باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارى ھەدىيەلەرنى ۋە قوي-كالا پادىلىرىنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى ئەكىلىسىلەر؛ 7 سىلەر ئائىلە كىشىلىرى بىلەن قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا زىياپەت قىلىڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەرىكەتلىگەن قول ئەمگىكىڭلارنىڭ مېۋىسىدىن شادلىنىسىلەر. 8 سىلەر بىز بۈگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەر بىرىڭلار ئۆز بىلىڭىڭلارچە قىلغىنىڭلاردەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك؛ 9 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان ئاراملىق ھەم مېھرىبانلىقىنى يېتىپ كەلمىدىڭلار. 10 بىراق سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مېھرىبانلىق قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، شۇنداقلا ئۇ سىلەرنى ئەتراپىڭلاردىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭلاردىن قۇتقۇزۇپ ئارام بەرگەندىن كېيىن، سىلەر تىنچ-ئامان تۇرغاندا، 11 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى قويدىغان بىر جاي بولدى؛ سىلەر شۇ يەرگە كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىڭلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشۈرلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قەسەم قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئەكىلىسىلەر؛ 12 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا شادلىنىسىلەر، يەنى سىلەر، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، قۇل-دېدەكلىرىڭلار ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاراڭلاردا ھېچقانداق نېپىۋىسى ياكى مېھرىبانلىقى يوقتۇر) ھەممىڭلار شادلىنىسىلەر. 13 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى ئۇدۇل كەلگەن جايلاردا قىلماسلىق ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن؛ 14 پەقەت پەرۋەردىگار ھەممە قەبىلىلىرىڭنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى قىل ۋە شۇ جايدا مېھنىڭ ساڭا بارلىق تاپلىغىنىغا ئەمەل قىل. 15 ھالبۇكى، سەن كۆڭۈڭ تارتىشىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى بويىچە شەھەر-يېزىلىرىڭدا ھالال ھايۋانلارنى سويۇپ (خۇددى

جەرەن ياكى كېيىك گۆشىدىن يېگەنگە ئوخشاش)، گۆش يېسەك بولدۇ؛ مەيلى پاك، مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇلارنىڭ گۆشىنى يېسە بولدۇ. 16 سىلەر پەقەت ئۇنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ سىلەر قېنىنى سۇ تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋېتىشىڭلار كېرەك. 17 سەن ئاشلىقتىن، يېڭى شارايىتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئوندىن بىرى بولغان ئوشىرلىرىڭنى ياكى كالا-قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، ياكى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىڭنى، ئىختىيارى ھەدىيەلىرىڭنى ياكى قولۇڭدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىڭنى شەھەر-يېزىلىرىڭدا يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ 18 بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە يېسەك بولدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. 19 ئۈزۈڭگە ھېزى بولغىنىكى، سەن زېمىندا تۇرغان بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋە دە قىلغاندەك چېگرالىرىڭنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆڭلۈڭ تارتىپ: «گۆش يەيمەن» دېسەك، سەن كۆڭلۈڭنىڭ تارتقىنىچە گۆش يېسەك بولدۇ. 21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۈز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساڭا تەقدىم قىلغان كالا-قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساڭا تاپىلغاندەك ئۇلارنى سويىسەن ۋە شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆڭلۈڭ تارتقىنىچە بوغۇزلاپ يەيسەن. 22 جەرەن ياكى كېيىك يېگەندەك ئۇلارنى يەيسەن؛ مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇنىڭ گۆشىدىن يېسە بولدۇ. 23 پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىكى، ئۇلارنىڭ قېنىنى يېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر؛ سەن گۆشىنى جان بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭ كېرەك. 24 سەن قانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ بەلكى ئۇنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك

يەرگە تۆكۈۋەت. 25 سەن تۇنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى بالىلارنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلغان بولسەن. 26 بىراق سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن ئۇلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا ئاپىرسەن؛ 27 سەن [شۇ يەردە] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانغاھى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭنى، گۆش بىلەن قېنىنى سۇنغىن؛ باشقا قۇربانلىقلىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانغاھى ئۈستىدە قۇيغىن ۋە گۆشىنى يېگىن. 28 مەن ساڭا تاپلىغان بۇ بارلىق سۈزلەرگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلساڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغاننى قىلغان بولسەن ۋە ئۆز ھالىڭ ۋە سەندىن كېيىنكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ. 29 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بارىدىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ. شۇ چاغدا، سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەپ شۇ يەردە تۇرغىنىڭدا، 30 شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشقا ئېزىقتۇرۇلماستىڭ ئۈچۈن تۈزۈڭگە ھېزى بول ۋە: «بۇ ئەللەر ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق تۇتقان بولغىدى؟ مەنمۇ شۇنداق قىلىپ باقايچۇ!» دەپ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدەمە. 31 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۇلارنىڭ يولى بويىچە ئىش تۇتماستىڭ كېرەك؛ چۈنكى نېمە ئىش پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىك بولسا، نېمە ئىش ئۇنىڭغا نەپرەتلىك بولسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇلار ھەتتا ئۆز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنىمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈپ كەلگەن. 32 مەن سىلەرگە تاپلىغانلىقى ئەمەللەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ ئۇنىڭغا ھېچ نېمە قوشماڭلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرىۋەتمەڭلار.

13 ئەگەر ئاراڭلاردىن پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ، سىلەرگە مەلۇم بىر مۆجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرىپ دېسە 2 ۋە ئۇ سىلەرگە ئالدىنئاللا دېگەن مۆجىزىلىك ئالامەت ياكى كارامەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئەگىشىۋېلى» ۋە «ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دېسە، 3 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنىڭ ئۇنى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيىمەيدىغىنىڭلارنى بىلىش ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئەگىشىپ مېڭىشىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەمىرلىرىنى تۇتۇڭلار، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىڭلار؛ سىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىڭلار. 5 شۇ پەيغەمبەر ياكى چۈش كۆرگۈچى بولسا تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىشنى قۇتراتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سېنى مېڭىشقا ئەمىر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا ئۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. 6 قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى ياكى ئوزۇنلۇڭ ياكى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئاياللىڭ ياكى جان دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرەيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان، ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن، ھەتتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا ياكى ئۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرەيلى دېسە، 8 ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما ياكى ئۇنىڭغا قۇلاق سالما؛

سەن ئۇنى ھېچ ئايما، ئۇنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما؛ 9
قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگەن؛ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تۇنجى قول سالغۇچى سەن بول،
ئاندىن بارلىق خەلقنىڭ قوللىرى ئەگىشىپ شۇنداق قىلسۇن. 10 ئۇ سېنى مىسىر
زېمىنىدىن، «قۇللۇق ماكانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى
تاشلاشقا ئېزىقتۇرماقتى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئۆلتۈرۈشۈڭ، چالما-كېسەك
قىلىشنىڭ كېرەك؛ 11 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقۇدۇ، شۇنىڭدىن
كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئاراڭلاردا قىلمايدۇ. 12 ئەگەر پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ ئۆلتۈرۈۋالدىشقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى
رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دەپ
سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئەگىشىشكە ئۆز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىقتۈردى»
دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، 14 شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل، راست
بولسا، دەرۋەقە بۇ يىرگىنچىلىك ئىش ئاراڭلاردا يۈز بەرگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا،
15 ئۇنداقتا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ
ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلەرنى تەلتۈكۈس ھالدا قىلىۋەت.
16 ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق
ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقتەك
ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋەت؛ ئۇ مەڭگۈگە خارابىلىك بولىدۇ. قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى
كېرەك. 17 تەلتۈكۈس ھالدا كەتكە بېكىتىلگەن ھېچبىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛
شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ ساڭا
ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغاندەك سېنى كۆپەيتىدۇ. 18 سەن مەن
بۈگۈن تاپىلغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە

دۇرۇس بولغاننى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازغا قۇلاق سالىساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدا يىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ياكى ماڭلاي چېچىڭلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىڭلار كېرەك؛ 2 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدا يىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلىقتۇرسەن؛ پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلىقلەر ئارىسىدىن ئۆزىنىڭ ئالاھىدە گۈھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشى ئۈچۈن سېنى تاللىغاندۇر. 3 سەن ھېچقانداق يىرگىنچىلىك نەرسىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك. 4 تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشىكە بولىدىغان ھايۋانلار: - كالا، قوي، ئۆچكە؛ 5 كېيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا ئۆچكە، ئاھۇ، بۆكەن، ياۋا قوي، 6 شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە تۇياقلىرى پۈتۈنلەي ئاچىماق (تۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 7 لېكىن، كۆشىگۈچى ياكى ئاچىماق تۇياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: - تۆگە، توشقان ۋە سۇغۇر (چۈنكى ئۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن تۇيىقى ئاچىماق ئەمەستۇر. شۇڭا ئۇلار سىلەرگە ھارام بولىدۇ). 8 چوشقا بولسا تۇياقلىرى ئاچىماق بولغىنى بىلەن كۆشىمىگىنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ھەم ئۆلۈكلەرگە تەگمەسلىكىڭلار كېرەك. 9 سۇدا ياشايدىغان جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشىكە بولىدۇ: - سۇدىكى جانىۋارلاردىن قاننى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشىكە بولىدۇ، 10 لېكىن قاننى ۋە قاسىراقلىرى بولمىغانلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. 11 بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەڭلار بولىدۇ، 12 بىراق تۆۋەندىكى ئۇچار-قاناتلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك: يەنى بۈركۈت، تاپقۇش-غىچىرلار، دېڭىز بۈركۈتى، 13 قارلىغاج قۇيرۇقلۇق سار، لاپچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ

خىللىرى، 14 ھەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 مۇشۇكىپلاق، تۆگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 ھۇقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، 17 ساقىقۇش، بېلىقتالغۇچ، قارنا، 18 لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۆبۈپ بىلەن شەپەرەڭ دېگەنلەر سىلەرگە ھارام سانالسۇن. 19 ھەربىر قاناتلىق تۆمۈلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 20 سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەڭلار بولىدۇ. 21 سىلەر ھېچقانداق تۈلۈك جانۋارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنداق نەرسىنى شەھەر-بېزاڭلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بېرىڭلار؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ ياكى ئۇنى يات ئەللىكلەرگە سېتىۋەتسۇمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلىقتۇرسەن. سەن ئۇغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. 22 سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەممە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشنىڭ كېرەك؛ 23 سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقنىڭ، يېڭى شارابنىڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ ئۆز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجى بالىلىرىنى شۇ يەردە يە؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. 24 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگەندە، ئۇ ئۆز نامىنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يەرگە ئاپرالمىغۇدەك بولساڭ، 25 سەن شۇ چاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېگىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايدا بارغىن 26 ۋە كۆڭلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، ياكى شۇنىڭدەك كۆڭلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر شۇ يەردە ئۇنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-

خۇرام بولسىلەر. 27 شەھەر-يېزىلىرىڭدا تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى تۇتۇماسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئاراڭلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسۋىسى ياكى مېراسى يوق. 28 ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى تۆشرە قىلىپ چىقار؛ سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە تويلا؛ 29 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئاراڭلاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسۋىسى ياكى مېراسى يوق)، مۇساپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار كېلىپ تۇنىڭدىن يەپ تويۇنسۇن؛ شۇنداق قىلىساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قولۇڭدىكى بارلىق مېۋىنى بەرىكەتلەيدۇ.

15 ھەر بىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جاكارلىغىن. 2 بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: - بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشنىسىغا بەرگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشنىسىدىن ياكى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جاكارلاندى. 3 چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. 4 ھالبۇكى، ئاراڭلاردا ھاجەتتە نەلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەرگە مېراس بولۇش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا تۇرغىنىڭدا سېنى زىيادە بەرىكەتلەيدۇ؛ 5 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلغان بۇ پۈتۈن ئەمرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭلار شۇنداق بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋە دە قىلغاندەك ئۇ سېنى بەرىكەتلەيدۇ؛ سەن كۆپ ئەللەرگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالماسەن؛ سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزاڭلار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ ئارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭلۈڭنى

قاتتىق قىلما ياكى ھاجىتى چۈشكەن قېرىنداشىڭىزغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ 8 سەن بەلكى سېخىلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم ھاجىتىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا تۆتتە بېرىپ تۇر. 9 كۆڭلۈڭدە نامرات قېرىنداشىڭىزنى ئاغرىتىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزى بول؛ شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ توغرا كىيىمىڭدا پەرۋەردىگارىغا پەرياد كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سېخىلىق بىلەن بەرگىن؛ ئۇنىڭغا بەرگىنىڭدە كۆڭلۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قولۇڭدىكى بارلىق ئەمگىكىڭدە بەرىكەتلەيدۇ. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سېخىلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىنداشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەنلىرىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» - دەپ تاپلىدىم. 12 سېنىڭ قېرىنداشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەرياكى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇقۇڭدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى تۈزۈڭدىن خالاس قىلىپ قويۇۋەت. 13 ئۇنى قويۇۋەتكەندە قۇرۇق قول قويۇۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ 14 سەن چوقۇم قويلارىڭدىن، خامىنىڭدىن ۋە شاراب كۆلچىكىڭدىن تەقدىم قىلىشنىڭ كېرەك؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى بويىچە سەن ئۇنىڭغا بەر. 15 سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت؛ شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپلىدىم. 16 ھالبۇكى، شۇ قۇلۇڭ ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) 17 - شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ ئۇنىڭ قۇلىقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە سېنىڭ قۇلۇڭ

بولدۇ. شۇنىڭدەك دەپىكىگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. 18 [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن قويۇۋېتىش ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ قۇلۇڭۇڭدا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارنىڭكىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولدى؛ [ئۇنى قويۇۋەتسەڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەرىكەتلەيدۇ. 19 كالىلىرىڭ ۋە قويلرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئەركەك موزاي-قوزلىرىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كالىلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قويلرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرغىما. 20 سەن ۋە ئويۇڭدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا يەڭلار. 21 بىراق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر يېرى مېيىپ بولسا، مەيلى ئۇ مەجرۇھ، كور ياكى ئۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. 22 بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزاڭلار ئىچىدە يېسەڭ بولىدۇ؛ كىشىلەر مەيلى پاك ياكى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن ياكى كېيىكىنى يېگەندەك يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى چىقىرىپ، سۇنى يەرگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16 ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىڭدە تۇت ۋە تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. 2 سەن «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي ياكى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ بېكىتىدىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتا قۇربانلىق قىلغىن؛ 3 شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان ناننى چەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن يېتىر نان، يەنى «كۆلپەت نېنى» نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تۆمۈرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىنىدىن چىققان شۇ كۈننى يادىڭدا تۇتقايسەن. 4 يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئىچىدە، ئويۇڭدە ھېچقانداق

ئىچتىقۇ تېپىلمىسۇن؛ سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گۈشلەرنى ئەتىگەنگە قالدۇرما سىلىقنىڭ كېرەك. 5 سەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقاندىدا قىلساڭ بولمايدۇ؛ 6 بەلكى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقنى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى تۇرغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايدىلا قىل؛ ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسىردىن چىققاندىكى ۋاقتقا ئوخشاش ۋاقتتا قىلسەن. 7 ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا پىشۇرۇپ يېگىن؛ ئاندىن ئەتىگەندە چىقىرىلىرىڭغا قايتساڭ بولىدۇ. 8 سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن؛ يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ؛ سەن ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمايسەن. 9 ئاندىن يەتتە ھەپتىنى سانايسەن؛ ئاشلىققا ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ 10 ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قولۇڭدىكى ئىختىيارى ھەدىيە بىلەن ئۆتكۈزۈسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەرىكەتلىگىنىگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۇنسىەن. 11 شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇ تۈز نامىنى تۇرغۇزۇشقا تاللايدىغان جايدا شادلىنىسەن؛ سەن تۈزۈڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار، ئاراڭلاردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شادلىنىسەن. 12 سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسىردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ ئەمەل قىلغىن. 13 سەن «كەپلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن ئۆتكۈزۈسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۆلچىكىڭنى يىغقان چېغىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئىچىدە تۇرىدىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە تۇل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسەن. 15 پەرۋەردىگار تاللايدىغان

جايدا سەن يەتتە كۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت تۇتقۇزسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەرىكەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. 16 يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، ھەپتىلەر ھېيتى ۋە كەپلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۇتاللايدىغان جايدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولمايدۇ؛ 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەرىكىتى بويىچە ھەر بىرى قولدىن كېلىشىچە سۇنسۇن. 18 خەلقنىڭ ئۈستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلارنىڭ ئىچىدە ھەر بىر قەبىلىدە سوراچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتىش كېرەك. 19 ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ بولمايدۇ؛ ئادەملەرگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ؛ پارا ئالساڭ بولمايدۇ؛ پارا بولسا ئاققانلارنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 20 سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدەش كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرسەن ھەمدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنى ئىگەلەيسەن. 21 سەن ئوزۇڭ ئۈچۈن ياسايدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەتراپىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىدىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكەمسلىكىڭ كېرەك 22 ۋە ئوزۇڭ ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت تۇرۇكى تىكەمسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر.

17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى ياكى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا ياكى قوينى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا يىرگىنچلىكتۇر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بىرىنىڭ پەرۋەردىگار

خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا بىرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى - ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن ساڭا ئىبادەت قىلىشقا مەئىي قىلغان قۇياش، ئاي ياكى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ ئۇلارغا باش ئۇرغانلىقى بايقالسا، 4 - شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان ياكى ئۇنى ئاڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۈرۈشتۈرگەن؛ بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا، دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يىرگىنچىلىك ئىش قىلىنغان بولسا، 5 سەن شۇ رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر ياكى ئايالىنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ ئەر ياكى ئايالىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسەك قىلىشنىڭ كېرەك. 6 بىرسىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن ئۆلتۈرۈشكە بولمايدۇ. 7 ئۆلتۈرۈلدىغاندا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالىسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول سالىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن ھەيدىۋېتىسىلەر. 8 شەھەر-يېزاڭلاردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساڭا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا، مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى ياكى زوراۋانلىق دەۋاسىدا، ھەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايغا بېرىڭلار. 9 سىلەر لاۋىي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان سوراچى بەگنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر؛ ئۇلار سىلەر ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ سىلەرگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى بويىچە ئىجرا قىلىسىلەر؛ ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكەنلىكىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلار كېرەك. 11 سىلەر ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى بويىچە، چىقىرىدىغان قارارى بويىچە قىلىسىلەر؛ ئۇلار سىلەرگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن ئوڭ يا سولغا چەتتەپ كەتمەڭلار.

12 ۋە باشباشتاقلق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنغا ياكى سوراچى بەگكە قۇلاق سالغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم ئۆلۈمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. 13 شۇنداقلا، بارلىق خەلق بۇلارنى ئاڭلاپ قورقۇدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلق قىلمايدۇ. 14 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە، شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغاندا: «مەن ئەتراپىدىكى ئەللەرنىڭكىدەك ئۆزۈمگە بىر پادىشاھ تىكلەمەن» دېسەڭ، 15 شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭگە پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنىنى تىكلەيسەن؛ ئۆستۈڭگە قېرىنداش بولمىغان چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. 16 [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئاتلارنى كۆپەيتىمەسلىكى ياكى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسىرغا قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن ھەرگىز قايتماسلىقىڭلار كېرەك» دېگەندى. 17 پادىشاھ كۆپ ئاياللارنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن. ئۇ ئۆزى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتىمەسلىكى كېرەك. 18 پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۇ ئۆزى ئۈچۈن لاۋىي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى بىر دەپتەرگە كۆچۈرۈپ پۈتۈشى كېرەك. 19 شۇ دەپتەر ئۇنىڭ يېنىدا دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق قىلسا ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىشى تۈگىنىدۇ. 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆڭلى قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىشىپ كەتمەيدۇ، بۇ ئەمرلەردىن ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇنىڭ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

لاۋېي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋېيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا ھېچقانداق نېسۇسى ياكى مېراسى بولمايدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ ئوتتۇرا سۇنۇلدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارىنىڭ] مېراسىدىن يېپىشكە بولىدۇ، 2 بىراق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مېراسى بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگارى ئېيتقاندا، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مېراسىدۇر. 3 كاھىنلارنىڭ قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقنى ئالدىغان ئۆلۈشى مۇنداق: - (مەيلى كالا ياكى قوي بولسۇن) قول، ئېكەك گۆشى ۋە ئۈچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلدى. 4 سىلەرنىڭ ئاشلىقلىرىدىن، يېڭى شارابىڭلاردىن ۋە زەيتۇن مېيىڭلاردىن دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلى ۋە قويلارنىڭ دەسلەپكى قىرلىغان يۇڭى ئۈنۈمگە بېرىلسە، 5 چۈنكى پەرۋەردىگارى خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى ئۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلەر ئىچىدىن تاللىۋالغان. 6 ئەگەر لاۋېي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارى تاللايدىغان جايغا كەلسە 7 ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگارى ئالدىدا تۇرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش پەرۋەردىگارى خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمەتتە تۇرغان بولسا، 8 ئۇنداقتا (مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مېراسىنى سېتىۋەتكەن ياكى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن) ئۇنىڭ يەيدىغان ئۆلۈشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. 9 سەن پەرۋەردىگارى خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى ئەللەرنىڭ يىرگىنچىلىك ئادەتلىرىنى ئۆگەنمەسلىكىڭ كېرەك. 10 ئاراڭلاردا ئۆز ئوغلى ياكى قىزىنى ئوتتۇرىدىن ئۆتكۈزۈۋالغان، پالچىلىق، رەمچىلىك، ئەپسانىلىك، جادۇگەرلىك 11 ياكى دەمىدچىلىك قىلغۇچى ياكى جىنكەش، سېھىرگەر ياكى ئۆلگەنلەردىن يول سوراغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ 12 چۈنكى بۇنداق ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارىغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ يىرگىنچىلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن

پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيبىسىز مۇكەممەل بولۇشۇڭ كېرەك؛ 14 چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق قىلىشقا يول قويمىدۇ. 15 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۈچۈن ئاراڭلاردىن، قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. 16 بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىنى يەنە ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. 17 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇلارنىڭ ماڭا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. 18 مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالغىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. 19 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالمەن. 20 ئەمما مېنىڭ نامىدا باشبىاشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە ياكى باشقا ئىشلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلسۇن. 21 ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلىنغان سۆزنى قانداق پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، 22 بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش توغرا چىقىمىسا ياكى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشبىاشتاقلىق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۈزۈپ تاشلىغان ۋاقتىدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە

ئۆيلىرىدە تۇرغىنىڭلاردا، 2 سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ 3 شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلەرگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسىۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مېراس بولۇشقا سىلەرگە بېرىدىغان زېمىننى ئۈچ رايونغا بۆلسىلەر. 4 تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلەرگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى توغرىلىق بەلگىلىمە مۇنداق: - ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىلىقتىن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۈچ-ئاداۋىتى بولمىغان بولسا، شۇ يەرگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. 5 مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كىرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سېپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋېلىپ ھايات قالدۇ؛ 6 بولمىسا، قان قىساسى ئالغۇچى غەزىپى قاينىغاندا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول ئۇزۇن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشىۋېلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىشى مۇمكىن؛ ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۈچ-ئاداۋىتى يوق ئىدى. 7 شۇڭا مەن سىلەرگە: «ئۆزۈڭلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشىڭلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلىمەن. 8 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىڭلارنى كېڭەيتىشى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىننى سىلەرگە تەقدىم قىلىشىنى خالايدۇ؛ 9 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلغان بۇ ئەمرنى تۇتساڭلارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەرمۇ ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشنىسىلەر. 10 ۋە شۇنداق قىلساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مېراس قىلىپ تەقدىم

قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان توكۇلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. 11 لېكىن بىرى قوشنىسىغا ئۈچ-ئاداۋەت تۇتقان بولسا، پايلاپ تۇرۇپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇرۇپ تولىتۇرۇۋەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، 12 ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆلتۈرۈلسۇن دەپ «قان قىساسى ئالغۇچى» نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك. 13 سەن ئۇنى ھېچ ئايىمىغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن توكۇلگەن گۇناھسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولسىلەر؛ ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئىككىگە ئۈچۈن تەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس يېرىگە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكەمسىلىكىڭ كېرەك. 15 مەلۇم جىنايەت ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىشتا يالغۇز بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۇپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلسۇن. 16 بىرى توغرىلىق «بالانچى-پوكۇنچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلىدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، 17 دەۋالاشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۈنلەردە بولىدىغان كەھنەلەر ۋە سوراچى بەگلەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن؛ 18 سوراچى بەگلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۇن؛ ئەگەر ھېلىقى گۇۋاھچى يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، ئۆز قېرىندىشى توغرىلىق يالغان گۇۋاھلىق بەرگەن بولسا، 19 ئۇنداقتا، سىلەر دەل ئۇ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن يوقىتىسىلەر. 20 قالغان خەلقىمۇ بۇ ئىشنى ئاڭلايدۇ ۋە قورقۇدۇ ۋە شۇنداقلا، ئاراڭلاردا ئۇنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. 21 سىلەر ھېچ رەھىم قىلماڭلار؛ جانغا جان، كۆزگە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20 ئەگەر سەن دۈشمەنلەرگە جەڭ قىلغىلى چىقىپ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا ئۆزۈڭدىن كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى سەن بىلەن بىللەدۇر. 2 سىلەر جەڭگە چىقىش ئالدىدا كاھىن ئۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ 3 ئۇلارغا: ئەي ئىسرائىل، ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن دۈشمەنلەرگە بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا تۇرۇۋاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۈرئەتسىز بولمىسۇن، قورقماڭلار، تىرىمەڭلار، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار، 4 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى دۈشمەنلەرگە ئۈستۈن غەلبە قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جەڭگە چىقىدۇ» - دەپ ئېيتىسۇن. 5 شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: - «ئاراڭلاردا بىر يېڭى ئوي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىمىغان بىرسى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. 6 تەڭ سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىر كىم بارمۇ؟ بار بولسا ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېيىشى مۇمكىن. 7 بىر قېز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى ئۆز ئەمرىگە ئالمىغان بىر كىم بولسا، ئۇ ئويىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى ئۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». 8 ئاندىن مەنەسەپدارلار خەلققە يەنە سۆزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جۈرئەتسىز بىر كىم بارمۇ؟ ئۇ ئويىگە يېنىپ كەتسۇن. بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ ئۇنىڭكىدەك جاسارەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىسۇن. 9 ئەمەلدارلار خەلققە شۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتەكچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. 10 سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھەرگە يېقىنلاشقاندا

ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۈلھى توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. 11 ئەگەر ئۇلار سۈلھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئۆز دەرۋازىلىرىنى سىلەرگە ئاچسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلەرگە بېقىنىپ قۇللۇق ھاشاردا بولىدۇ. 12 لېكىن سىلەر بىلەن سۈلھى قىلىشقا ئۇنماي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشىڭلار. 13 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا ئۇنىڭدىكى ھەربىر ئەركەكنى قىلىچلاپ تۇلتۇرۇڭلار؛ 14 لېكىن ئاياللار بىلەن بالىلارنى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىمەتنى ئۆزۈڭلارغا ئولجا قىلىپ ئېلىڭلار؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلەرگە ئېلىپ بەرگەن ئولجىدىن يەپ سۈيۈنىسىلەر. 15 سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا تەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. 16 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مەراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىندىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى تىنقى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويماي، 17 بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بۇرۇغاندەك ھىتىتىلار بىلەن ئامورىيلار، قاناانىيلار بىلەن پەرزىيىلەر، ھىۋىيلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك. 18 بولمىسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە يىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى سىلەرگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا گۇناھ قىلىدىغان بولسىلەر. 19 بىر شەھەرنى ئىگەش ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ تۇرۇشقا توغرا كەلسە، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلىڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يېسەڭلار بولىدۇ. شۇڭا ئۇلارنى كەسمەڭلار؛ چۈنكى دادىدىكى دەرەخلەر قورشۇۋېلىش كېرەك بولغان ئادەممدى؟ 20 لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى

ھۆجۇم قىلىپ غۇلتىشقا شۇ دەره خەلەردىن ئىستىھكام-پوتەيلەرنى ياسىساڭلار بولىدۇ.

21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مېراس قىلىپ ئىگەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دادادا ئۆلتۈرۈلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، 2 ئاقساقاللىرىڭلار بىلەن سوراڭى بېگلىرىڭلار چىقىپ ئۆلۈك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچىسۇن؛ 3 ئۆلتۈرۈلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، بويۇتوروقۇ سېلىنمىغان ئەنەك تېپىپ كەلسۇن؛ 4 شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئەنەكى سۈنى توختىماي ئاقىدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ ئۆزىدە ئەنەكىنىڭ بويىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ 5 شۇ چاغدا لاۋىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەرىكەت تىلەشكە تاللىغاندۇر. ھەر بىر دەۋا ۋە ھەر بىر تاياق جازاسى ئۇلارنىڭ سۆزى بويىچە كېسىلسۇن. 6 ئۆلتۈرۈلگۈچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بويىنى سۇندۇرۇلغان ئەنەكىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ 7 گۇۋاھلىق بېرىپ: «قوللىرىمىز بولسا بۇ قاننى تۆكىدى، كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ 8 ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۆزۈڭ ھۆلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقنىڭ ئىسرائىلنى كەچۈرگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قاننىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگە ئارتىمىغايەن» - دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىغا كافارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. 9 سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغاننى قىلىپ ناھەق تۆكۈلگەن قاننىڭ گۇناھىنى ئۆزۈڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولسىلەر. 10 ئەگەر سىلەر دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا

پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا بەرگەچ، ئۇلاردىن ئەسىر ئالغان بولساڭلار، 11 بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭ ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىڭگە ئېلىشنى خالىساڭ، 12 ئۇنداقتا ئۇنى ئويۇڭگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرىقلىرىنى ياساپ، 13 ئەسىرلىكتە كىيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، ئويۇڭدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى ئۈچۈن مائەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى تۈزۈڭگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا ئەر بولساڭ بولىدۇ. 14 كېيىن، ئەگەردە كۆڭلۈڭ ئۇنىڭدىن سۆيۈمىسى، ئۇ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك؛ ئۇنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدەكتەك مۇئامىلە قىلمىغىن، چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ ئۇيات قىلغانسەن. 15 ئەگەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى بولۇپ ئۇلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە ئوچلۇق قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە ئوچ بولغان ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل تۇغۇلغان بولسا، تۇنجىسىنى ئوچ ئايالىدىن تاپقان بولسا 16 ئۇنداقتا ئۇ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس ئۈچۈن ئۆلەشتۈرۈپ بەرگەن كۈندە ئوچ ئايالىنىڭ ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالىنىڭ ئوغلىنى تۇنجى ئوغۇلۇققا قويۇشقا بولمايدۇ. 17 ئۇ بەلكى ئوچ ئايالىنىڭ ئوغلىنى تۇنجى ئوغۇل دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقتىدىكى دەسلەپكى مېۋىسىدۇر؛ تۇنجى ئوغۇلۇق ھوقۇقى ئۇنىڭكى بولغاچقا، ئاتىسى بارلىق مال-مۈلۈكتىن ئۇنىڭغا ئىككى ئۆلۈش مىراس بەرسۇن. 18 ئەگەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە، نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىي، ھەتتا تاياق-تەرىپىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېپىنى يەنلا ئاڭلىمىسا، 19 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى تۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن؛ 20 ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئەرز قىلىپ: - «بۇ ئوغلۇمىز باشباشتاقلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك

قىلىپ، سۆزىمىزنى ئاڭلىماي يۈردىمۇ؛ ئۇ نەپىسى يامان، شارابخور بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتىسۇن. 21 شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسەلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولدى. 22 ئەگەر بىرسى ئۆلۈم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆلتۈرۈلگەن بولسا ۋە جەستىنى بىر دەرهخكە ئېسىپ قويغان بولسا، 23 ئۆلۈكى كېچىچە دەرهختە قالمىسۇن؛ قانداقلا بولمىسۇن، سىلەر دەرهخكە ئېسىلغۇچى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىمدەكم [دەرهخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىننى بۇلغىمىغان بولىسەلەر.

22 سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قولى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتقىڭ بولماي يۈرمە؛ قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بەر. 2 ئەگەردە قېرىندىشىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە ياكى ئىگىسىنى تونۇمىساڭ، شۇ ھايۋاننى ئوز ئويۇڭگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىندىشىڭ ئۇنى ئەزدەپ كەلگۈچە ئوزۇڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بەرگىن. 3 سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يىتكەن ئېشىكى ياكى كىيىملىرىنىمۇ شۇنداق قىل؛ شۇنداقلا قېرىندىشىڭنىڭ ھەرقانداق يىتكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئوزۇڭنى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. 4 ئەگەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى ياكى كالىسىنىڭ يولدا يىقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئوزۇڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭغا ياردەملىشىپ ئۇلغىنى تارتىپ تۇرغۇزغىن. 5 ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيىمىنى كىيىمىسۇن؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيىمىنى كىيىمىسۇن؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچىلىك

بولدۇ. 6 ئەگەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەرەختە ياكى يەردە بالىلىرى ياكى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ ئۇۋىسىغا ئۇچرساڭ، ئانىسى تۇخۇم ياكى بالىلىرىنى بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-بالىلىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ 7 ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، بالىلىرىنىلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرسەن. 8 يېڭى بىر ئوي سالساڭ، ئۆزۈڭگە بىر توشما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرسى ئۇنىڭدىن يىقىلىپ چۈشسە، ئۆزۈڭگە قان تۆكۈلۈش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. 9 ئۆز ئۆزۈمزالقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا تېرىغىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۆزۈمزالقىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بىرگە قوشۇپ يەر ھەيدىمىگىن. 11 يۇڭ ۋە كاناپىن ئىبارەت ئىككى خىل يېپتىن توقولغان كىيىمنى كىيىمىگىن. 12 سەن يېپىنغان تونۇڭنىڭ تۆت بۇرجىكىگە پۈپۈك قويغىن. 13 ئەگەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئۈچ بولۇپ، 14 ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلسام ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلىم» دېسە، 15 ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۇن، 16 ئاندىن قىزنىڭ ئانىسى ئاقساقالارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردىم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا ئۈچ بولۇپ قالدى؛ 17 ۋە مانا، ئۇ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلىم» دەيدۇ. بىراق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختى ئاقساقالارنىڭ ئالدىدا يېيىپ قويسۇن. 18 ئۇ ۋاقىتتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق-تەرىپىيە بېرىپ، 19 ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شەكەل كۈمۈش تۆلەتسۇن؛ ئاندىن

ئۇلار پۇلنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتسۇن. ئەمما قىز بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇپتىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن ئومىددا ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 20 لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولمىسا، 21 قىزنى ئاتىسىنىڭ ئوينىنىڭ دەۋرىسى ئالدىغا ئاپارسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە بۇزۇقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ تۇتۇرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 22 ئەگەر بىرسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ تۇتۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىسى تۇتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئىچىدىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 23 ئەگەر بىرسى شەھەردە بىراۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچرىتىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، 24 ئىككىلىنى شەھەرنىڭ دەۋرىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ تۇتۇرۇڭلار؛ قىز بولسا شەھەردە تۇرۇپ ۋارقىرىمىغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا باشقىسىنىڭ ۋەدىلىشىگەن قىزى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن تۇتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 25 ئەگەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلىشىگەن قىزنى دالادا تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، پەقەت قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى تۇتۇرۇلسۇن. 26 قىزغا بولسا، ھېچنېمە قىلماڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە ئۆلۈمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرسى قوشنىسىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى تۇتۇرۇۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. 27 چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلىشىگەن قىزنى دالادا تۇتۇۋالغاندا، قىز تۇتۇلغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى تېپىلغان. 28 ئەگەر بىرسى بىرەر ئەر بىلەن ۋەدىلىشىگەن قىزنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى تۇتۇلسا، 29 قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شەكەل كۈمۈش بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن

قزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ پۈتكۈل تۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. 30 ھېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچماسلىقى كېرەك.

23 كىمكى سوقۇلۇش ياكى كېسىلىش تۈپەيلىدىن ئاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 2 كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. 3 ھېچبىر ئاممىنى ۋە يا ھېچبىر موئابىي پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئونىنچى ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ھەرگىز كىرمىسۇن. 4 سەۋەب شۇكى، سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا يېمەكلىك، سۇ ئېلىپ چىقىمىدى ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائىمىدىكى پېتورلۇق بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى ياللىدى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشىنى بەرىكەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مۇھەببەت باغلىغان. 6 سىلەر ھەممە كۈنلىرىڭلاردا [ئاممىنىلار ۋە موئابىيلار] نىڭ ئامان-ئېسەنلىكى ۋە بەختىنى ھەرگىز ئىستىمەڭلار. 7 لېكىن ئېدومىيلار قېرىندىشىڭلار بولغاچ، ئۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىماڭلار. مىسىرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن قارىماڭلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرغانىڭلار. 8 بۇلارنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بالىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ. 9 دۈشمەنلىرىڭگە قارشى جەڭگە چىقىپ چىدىر تىكسەڭ، ھەرخىل ناپا كلىقتىن ئېھتىيات قىلغىن. 10 ئەگەر ئاراڭلاردا كېچىسى بىرسى چۈشىدە شەيتان ئاتلاپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ چىدىرگاھدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چىدىرگاھقا ئۇدۇلا كىرمىسۇن؛ 11

كەچقۇرۇن كىرگەندە ئۇ سۇغا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىرگاھغا يېنىپ كىرسۇن. 12 [ھاجىتىڭلار] ئۈچۈن چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ تەرەتكە شۇ يەرگە بېرىڭلار. 13 سايمانلىرىڭ ئىچىدە بىر گۈرچەك بولسۇن؛ سەن سىرتتا تەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن ئورەك كولاپ تەرىتىڭنى كۆمۈۋەت. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۈشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا تاپشۇرۇشقا چېدىرگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىرگاھنىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ سېنىڭكىدە بەرەپاسكىنىلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. 15 ئۆز خوجىسىدىن قېچىپ يېنىڭغا كەلگەن قولىنى ئۆز خوجىسىغا تۇتۇپ بەرمىگەن. 16 ئۇ ئاراڭلاردا سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇپ، قايسى شەھەرنىڭ دەرۋازىسى ئىچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە تۇرسۇن. سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار. 17 ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پادىشاھ بولمىسۇن، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پادىشاھ ھەزىلەك بولمىسۇن. 18 بىر قەسەمنى بەجا كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە پادىشاھنىڭ پۇلىنى ياكى ھەزىلەكنىڭ پۇلىنى كەلتۈرمىگەن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچىلىكتۇر. 19 سىلەر ئۆز قېرىنداشىڭلاردىن تۆسۈم ئالماڭلار؛ پۇلنىڭ تۆسۈمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ تۆسۈمى بولسۇن ياكى ھەرقانداق تۆسۈم ئالغۇدەك باشقا نەرسىنىڭ تۆسۈمىنى ئالساڭلار بولمايدۇ. 20 ئەمما چەتئەللىكتىن تۆسۈم ئالساڭلار بولىدۇ، لېكىن قېرىنداشىڭلاردىن ھېچ تۆسۈم ئالماڭلار. شۇنداق قىلساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۇنى ئىگەشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ بارلىق ئەمگىكىدە سىلەرگە بەرىكەت بېرىدۇ. 21 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ھايات قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى سەندىن تەلەپ قىلغىنىدا گۇناھكار بولىسەن.

22 لېكىن ئەگەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. 23 ئاغزىڭدىن چىققانغا ئەمەل قىلغىن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۆزى بويىچە ئىختىيارىي ھەدىيەڭنى سۇنۇشۇڭ كېرەك. 24 سەن قوشناڭنىڭ تاللىقىغا كىرسەڭ خالىغىنىڭچە يەپ تويۇن، ئەمما قاچا-قۇچاڭغا ئېلىپ ماڭمىغىن. 25 قوشناڭنىڭ پىشقان زىرائەتلىكىگە كىرسەڭ، قولۇڭ بىلەن زىرائەتنىڭ بېشىنى ئۈزۈپ ئالساڭ بولىدۇ، ئەمما قوشناڭنىڭ زىرائەتلىرىگە ئورغاق سالغۇچى بولما.

24 ئەگەر بىرسى بىر ئايالى ئەمرىگە ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۆيۈمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى پۈتۈپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. 2 ئايال ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئەرگە تەگسە بولىدۇ. 3 بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە ياكى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئۆلۈپ كەتسە 4 ئۇنى قويۇپ بەرگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھېسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچىلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۈستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. 5 ئەگەر بىرىڭدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جەڭگە چىقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا بۇيرۇلمىسۇن؛ ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇننى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئەركىن-ئازاد بولۇپ ئۆيدە ئولتۇرسۇن. 6 ھېچكىم يارغۇنچاق ياكى تۆگەنىڭ ئۈستى تېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغاندەك بولىدۇ. 7 ئەگەر بىرىڭدىن ئىسرائىللاردىن بولغان قېرىنداشىڭنىڭ بىرىنى بۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇلدەك ئىشلەتسە ۋە ياكى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاڭچى ئولتۇرۇلسۇن؛

سەلەر شۇنداق قىلساڭلار ئاراڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. 8 بېسە-
ماخاۋ ۋاباسى پەيدا بولسا، ئوزۇڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋىي كاھىنلارنىڭ
سىلەرگە بارلىق كۆرسەتكىنى قىلىڭلار؛ مەن ئۇلارغا قانداق ئەمر قىلغان بولسام
شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىڭلار. 9 مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەريەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. 10 ئەگەر سەن
ئۆز بۇرادەر-قوشناڭغا قەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن ئۆيىگە كىرمىگەن،
11 بەلكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر؛ ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان
كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. 12 شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن
كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېپىنىپ ئۇخلىمىغايىسەن؛ 13 ھېچ بولمىغاندا سەن
بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەرگەن، شۇنداق قىلساڭ ئۇ ئۆز
تونىنى يېپىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ
ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىق سانىلىدۇ. 14 ئاجىز،
نامرات مەدىكارغا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىنداشلىرىڭلاردىن بولسۇن ياكى يېزا-
شەھەرلىرىڭلاردا تۇرغان مۇساپىرلاردىن بولسۇن. 15 ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە
ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەققىنى چوقۇم
بەرگەن، بولمىسا، ئۇ سېنىڭ توغراڭدا پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش
گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. 16 بالىلارنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئولتۇرۇلمىسۇن،
بالىلارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئولتۇرۇلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر
كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن. 17 سەن مۇساپىر ياكى يېتىم
توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىما؛ تۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنىمۇ كاپالەتكە
ئالما، 18 بەلكى ئۆزۈڭنىڭ مىسىردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى
شۇ يەردىن ھۆر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگەن. شۇڭا مەن

ساگا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن. 19 سەن ئېتىزلىقنىڭ ھوسۇلىنى يىغقىنىڭدا بىر باغ ئونچىنى تۇتۇپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئونچە مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەرىكەتلەيدۇ. 20 زەيتۇن دەرىخىنىڭ قاققىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاچا؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. 21 ئۈزۈملەرنىڭ قاققىنىڭ ئۈزۈملىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. 22 ئۈزۈكنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساگا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن.

25 ئەگەر ئىككى كىشى بىر نەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. 2 ئەگەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يەرگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق ساناپ دەررىلىسۇن. 3 لېكىن پەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆپ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشنىڭ كۆز ئالدىدا كەمسىتىلگەن بولىدۇ. 4 سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. 5 ئەگەر بىر يەردە تۇرىدىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يۈزى كۆرمەي تۇلۇپ كەتسە، ئۆلگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تەگمىسۇن؛ بەلكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىر تۇغقان قېرىنداشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىر تۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ 6 ئۆلگەن قېرىنداشنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلەلسىكى ئۈچۈن ئايالنىڭ تۇنجى بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى قويۇلسۇن. 7 لېكىن ئەگەر بۇ كىشى يەڭگىسىنى ئېلىشى خالىمىسا، يەڭگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى

ئاقساقاللارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا تۇنمىدى؛ ئۇ مەن ئۈچۈن بىر تۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىشقا تۇنمىدى»، دەپ ئېيتسۇن. 8 ئاندىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسەت قىلسۇن؛ ئەگەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايمەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، 9 يەڭگىسى ئاقساقاللارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشىنى سالدۇرۇپ، يۈزىگە تۆكۈرۈپ: «بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۈچۈن ئائىلە قۇرۇشقا تۇنمىغان كىشىگە شۇنداق قىلىنسۇن!» دەپ جاكارلىسۇن. 10 شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە: «كەشى سېلىنغۇچىنىڭ تويى» دەپ ئاتالسۇن. 11 ئەگەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۆز ئېرىگە ياردەملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۆزى تېپىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى تۇتۇۋالسا، 12 ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلماي قولىنى كېسىۋەت. 13 سېنىڭ خالتاڭدا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا تېشى بولىسۇن. 14 تۆيۈڭدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئەفەساقلىما. 15 تارازا تېشىڭ توپتوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئەفەساقلىق توپتوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا تۆمرۈڭ ئۇزۇن بولىدۇ. 16 چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچىلىك سانىلىدۇ. 17 مىسىردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىڭلاردا ئامالەكلەرنىڭ سىلەرگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ 18 ئۇلار خۇدادىن قورقماي، يولدا سىلەرگە ئۇچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىڭلار قالمىغان چاغدا، كەينىڭلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى تۇرۇپ يوقاتمىدۇمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقىدى. 19 شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مېراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار

خۇدايىڭ ئەتراپىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بەرگىنىدە، ئامالەكلەرنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ تېگىدە ئەسلىتىۋىدىغان دەرىجىدە ئۆچۈرۈۋەت؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا

كىرىپ ئۇنى ئوزۇڭنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ

ساڭا بېرىدىغان زېمىننىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان

مېۋىسىنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى قويۇشقا

تاللايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ 3 ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىننىڭ

قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۆزى بىزگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا

قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۈگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا

شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھىمەن»، دەپ ئېيتتى. 4 كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن ئېلىپ

ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا قويدۇ؛ 5 ئاندىن سەن

پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: - «مېنىڭ ئاتام

ئەسلى غەرب بىر ئارامىي ئىدى؛ مىسىرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ يەردە

سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپىيىپ ئۇلۇغ، كۈچلۈك، چوڭ بىر خەلق

بولدى. 6 لېكىن مىسىرلىقلار بىزگە قاتتىق قوللۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى

ئېغىر ئەمگەككە سالدى. 7 ئەمما بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا

پەرياد قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە

زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۈچلۈك قول ۋە ئۆزارتقان

بىلەك، دەھشەتلىرى ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە كارامەتلىرى بىلەن بىزنى مىسىردىن

چىقىرىپ 9 بىزنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۇت بىلەن ھەسەل ئېقىپ

تۇرىدىغان بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! 10 ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا

بەرگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا ئەلدىم»،

دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋەتنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلسەن؛ 11 شۇنداق قىلىپ سەن ۋە ئويۇڭدىكىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلەرگە ئاتا قىلغان ھەممە نېمەتلىرىدىن خۇش بولۇڭلار؛ ئۆزۈڭ، لاۋىيلار ۋە ئاراڭلاردا تۇرىدىغان مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شادلىنىڭلار. 12 سەن ھەر ئۈچىنچى يىلىدا، يەنى ئوندىن بىرى بولغان تۆشۈرە يىلىدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى تۆشۈرە ئايرىپ بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا دەرۋازىلىرىڭنىڭ ئىچىدە شۇلاردىن يەپ تويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ 13 ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن ئويۇمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئايرىپ ئېلىپ چىقىپ، سەن ماڭا تاپىلغان ئەمىر بويىچە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا بەردىم، مەن سېنىڭ ئەمىرلىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە بۇرمىدىم، نە/ھېچقاچان ئۇنۇتمىدىم؛ 14 ماتەم تۇتقانلىرىمدا شۇلاردىن ھېچبىرىمنى يېمىدىم، ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بىرنىمىنى ئالمىدىم؛ ئولگەن كىشىگە ئاتاپ بۇنىڭدىن ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر ئىشتا سەن ماڭا ئەمىر قىلغىنىڭ بويىچە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەس ماكاننىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ بويىچە، ھەسەل بىلەن سۈت ئاقىدىغان، بىزگە بەرگەن بۇ زېمىننى بەرىكەتلىگەيسەن». 16 بۈگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىشقا ئەمىر قىلدى؛ پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن بۈگۈن پەرۋەردىگارنى ئۆزۈڭنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قوبۇل قىلىدىڭ؛

18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا بۈگۈن سىلەرنى ئۆزىنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا (ئۆسۈلەرگە ۋە دە قىلغاندەك) سىلەرنى قوبۇل قىلدى.

19 شۇنداق بولسا، ئۆسۈلەرگە ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى ياراتقان بارلىق ئەللەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27 مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: -

«مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپلىغان بۇ بارلىق ئەمرنى تۇتۇڭلار. 2 ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكلەپ ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار؛ 3 ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋە دە قىلغاندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كىرىشىڭلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتكىنىڭلەردە، بۇ قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. 4 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مېنىڭ بۈگۈنكى ئەمرىم بويىچە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكلەپ، ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار. 5 سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن تۆمۈر ئەسۋاب تەگمەكەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياساڭلار؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يوتۇلمىغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇتۇڭلار، 7 ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىمۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. 8 سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق پۈتۈپ قويۇڭلار». 9 ئاندىن مۇسا بىلەن لاۋىي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇك تۇرۇپ ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگار

خۇدايىڭلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار. 10 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپىلغان ئۇنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىڭلار» - دېيىشتى. 11 شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى:

- 12 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمىئون، لاۋى، يەھۇدا، ئىسساكار، يۇسۇپ بىلەن بىنىامينلار گەرزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەخت-بەرىكەت تىلىسۇن. 13 بۇلار، يەنى رۇبەن، گاد، ئاشىر، زەبۇلون، دان بىلەن نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. 14 تۇۋاقتا لاۋىيلار ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - 15 «كىمكى ھۈنەرۋەننىڭ قولى بىلەن بىرەر ئويما ياكى قۇيما مەبۇدىنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا يىرگىنچىلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكلەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: - ئامىن! دېسۇن. 16 «كىمكى ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئېلىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: - ئامىن! دېسۇن. 17 «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكەسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 18 «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: - ئامىن! دېسۇن. 19 «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: - ئامىن! دېسۇن. 20 «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن!

- دېسۇن. 21 «كىمكى ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! - دېسۇن. 22 «كىمكى

ئاتىسىنىڭ قىزى ياكى ئانىسىنىڭ قىزى بولغان ئۆز ھەمىشىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» - دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! - دېسۇن. 23 «كىمكى قىيىنچىلىقى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! - دېسۇن. 24 «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن ئولتۇرسە لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 25 «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ قىيىنچىلىقىنى ئوچۇن ھەق ئالسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 26 «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن.

28 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ مەن بۈگۈن ساڭا تاپشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭ، خۇدايىڭ پەرۋەردىگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ قىلىدۇ؛ 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-بەرىكەتلەر ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: - 3 سەن شەھەردە بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن. 4 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ نەسلىلىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 5 سېۋىتىڭ بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ، تەڭنە ئۇمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولىدۇ. 6 سەن كىرىسە ئۇمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن، چىقسا ئۇمۇ بەخت-بەرىكەتلىك بولسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۈشمەنلىرىڭنى پەرۋەردىگار ئالدىڭدا مەغلۇپ قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان

بارلىق ئىشلىرىڭدا پەرۋەردىگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەرىكەت بۇيرۇيدۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۆسپىنى بەرىكەتلەيدۇ. 9 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، تۈزى قەسەم بىلەن ساڭا ۋەدە قىلغاندەك پەرۋەردىگار سېنى تىكلەپ ئۆزىگە مۇقەددەس بىر خەلق قىلدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقۇدۇ. 11 پەرۋەردىگار سېنى ياشىتىدۇ، ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى مول ۋە بەرىكەتلىك قىلدۇ. 12 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەرىكەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان ئاسماننى ساڭا ئاچىدۇ، ئۆزۈڭ ھېچ كىمدىن قەرز ئالمىسەن، بەلكى كۆپ ئەللەرگە قەرز بېرىسەن. 13 پەرۋەردىگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلدۇ، سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئەگەر مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۈگۈن سىلەرگە بۇيرۇغان ھەممە سۆزلەرنىڭ ھېچ بىرىدىن ئوڭ ياكى سولغا چەتتەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىشلارغا ئەگىشىپ قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپلىغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىساڭلار ھەم ئۇلارغا ئەمەل قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: - 16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالسىەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالسىەن. 17 سېۋىتىڭ لەنەتكە قالدۇ، تەڭنەڭمۇ لەنەتكە قالدۇ. 18 بايلىقتۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ مېۋىسى، كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە

قالدۇ. 19 سەن كىرسە كۇلەنەتكە قالسەن، چىقسا كۇلەنەتكە قالسەن. 20 سېنىڭ پەرۋەردىگارىنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ ئۈچۈن ئۇ سەن يوق قىلىنغۇچە، تېزىدىن ھالاک قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ ئۈستۈڭگە لەنەت، پاراكەندىلىك ۋە دەشنىم چۈشۈرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار سەن ئىككەشكە كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چاپلاشتۇرىدۇ. 22 پەرۋەردىگار سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، ياللىغۇلۇق كېسىلى ۋە بەزىگە كېسىلىگە كىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋىرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە مۇپتىلا قىلىدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. 23 بېشىڭنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئايغىڭنىڭ ئاستىدىكى يەر تۆمۈردەك بولىدۇ. 24 پەرۋەردىگار سېنىڭ زېمىنىڭدا ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛ ئۇلار تاكى سەن ھالاک بولغۇچە ئاسماندىن ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. 25 پەرۋەردىگار ئۆزى سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن ئۇلارغا قارشى بىر يول بىلەن بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن؛ يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دەككە-دۈككەگە سالىدىغان ئوبىيكت بولۇپ قالدىسىلەر. 26 ئۆلۈكلەرنىڭ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا يەم بولىدۇ؛ ئۇلارنى ھەيدىۋېتىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 27 پەرۋەردىگار سېنى مىسىردىكى ساقايىماس يارا-چاقىلىرى، چىقان-ھۈزۈرلەر، تەمرەتكە، قىچىشقاق بىلەن ئۆرىدۇ. 28 پەرۋەردىگار سېنى ساراڭلىق، كورلۇق ۋە پاراكەندىلىك بىلەن ئۆرىدۇ. 29 سەن كۆپكۈندۈزدە كور كىشى قاراڭغۇدا تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاقمايدۇ؛ سەن كۈندىن-كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا ئۇچرىغۇچى بولسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 30 سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ؛ ئۆيى سالىساڭ ئۇنىڭدا ئولتۇرالماسەن، تەك تىككەن

بولساڭ مېۋىسىنى يېيەلمەيسەن. 31 كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلدۇ، لېكىن گۆشىدىن يېيەلمەيسەن؛ قاراپ تۇرۇپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلدۇ، ساڭا يېنىپ كەلمەيدۇ. قويلرىڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە ياردەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. 32 ئوغۇل بىلەن قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۈشۈپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن ئۇلارغا تەلمۈرۈش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ ئۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالدۇ. 33 يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگىكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن تونۇمايدىغان بىر ئەل يەپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم تارتىسەن؛ 34 كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن. 35 پەرۋەردىگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققاڭغىچە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۇتلىرىڭغىچە ساقايماس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن ئۇرىدۇ. 36 پەرۋەردىگار سېنى ئۆز ئۈستۈڭگە تىكلەنگەن پادىشاھىڭغا قوشۇپ ئۈزۈڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ تونۇمىغان بىر ئەلگە تۇتۇپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە تۇرۇپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنسىەن. 37 سەن پەرۋەردىگار سېنى ئېلىپ بارىدىغان ھەممە ئەللەر ئارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىڭ ئويىپكىتى بولۇپ قالسىەن. 38 سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ تۇرۇق چاچسىەن، لېكىن چېكەتكىلەر ئۇلارنى يەپ كېتىپ، ئۇنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. 39 تاللىرىنى تىكىپ پەرۋىش قىلساڭمۇ، ئۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالماسىەن، نە شاراب ئىچەلمەيسەن. 40 زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، ئۇنىڭ مېۋىسى بىلەن بەدىنىڭنى مەسھەپ مائىلىيالماسىەن؛ چۈنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر پىشمايلا چۈشۈپ كېتىدۇ. 41 ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كۆرسەڭمۇ، لېكىن ئۇلار يېنىڭدا تۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ. 42 سېنىڭ ھەر بىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەر ئۆزىنىڭ قىلىدۇ.

43 ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى ئۈستۈن بولۇپ، سەن بارغانسېرى تۆۋەن بولۇپ قالىسەن. 44 ئۇ ساڭا قەرز بەرگۈچى بولدى، ئەمما سەن ئۇنىڭغا قەرز بېرىلمەيسەن. ئۇ باش بولدى، سەن قۇيرۇق بولسەن. 45 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، ئۇ ساڭا تاپلىغان ئەمىر ۋە بەلگىلىمىلەرنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاک قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. 46 بۇ لەنەتلەر ئۈزۈك ۋە نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە مەڭگۈلۈك چۈشىدىغان مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت بولۇپ قالدۇ. 47 سەن كەڭچىلىكتە شادلىق ۋە كۈڭۈل خۇشلۇقى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇلۇقىدا بولمىغاچقا، 48 بۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇق، يالڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ ئۇ سېنى ھالاک قىلغۇچە بوينۇڭغا تۆمۈر بوينۇتۇرۇقى سالدى. 49 پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلنى بىلمەيدىغان، بۈركۈتمەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەلنى ساڭا قارشى ئەۋەتتى. 50 ئۇ ئەلپازى ئەشەددى، قېرىلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولدى. 51 ئۇ سەن ھالاک بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا نە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالاڭنىڭ موزايلىرى نە قوي پادىلىرىڭنىڭ قوزلىرىدىن بىر نېمىنى قويمىدۇ. 52 سەن تايانغان پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ ئورۇلۇپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشىۋالىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەرگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشىۋالىدۇ. 53 شۇ ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشىرى بىلەن بولغان قامال-

قىستاڭنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۆشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۆشىنى يەيسەن. 54 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئاراڭلاردىكى نازۇك، تىنتايىن سىلىق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تېخى تىرىك بالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ 55 شۇڭا، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەۋرۋازلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەمە قالمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى يەۋاتقان بالىلىرىڭنىڭ گۆشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. 56 ئاراڭلاردىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلىق-سىپايە بولغان، سىلىق-سىپايىلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۇتى بىلەن يەرگە دەسسەشنىمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەۋرۋازلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەرسە قالمىغاچقا، ئۇ ئۆز پۇتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇرغان بالىلىرىنى يوشۇرۇنچە يەيدۇ. 58 سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلمىسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقۇنساڭ، 59 پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدىغان ۋابالار ھەم نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابالارنى ئاجايىپ قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈرىدۇ؛ 60 پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. 61 شۇنىڭدەك بۇ قانۇننى كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋاباتمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھاللاك بولغۇچە ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدۇ. 62 شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولساڭلارمۇ، ئەمدىلىكتە ئاز بىر تۈركۈم كىشىلەر

بولۇپ قالسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق
سالمىدىڭلار. 63 ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلەرگە ياخشىلىق
قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتقىنىدىن سۆيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك
قىلىدىغىنىدىن سۆيۈندۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلىشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ
تاشلىنىسىلەر. 64 پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن ئۆچىتىپ چىقىپ بولغان
ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر ئوزۇڭلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان
ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ 65 سىلەر ئۇ ئەللەرنىڭ
ئارىسىدا نە ئارام تاپالمىسىلەر، نە تاپىنىڭلار تىرەپ تۇرغۇدەك ھېچ مەزمۇت جاي
بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭلۈڭلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ
تتىرىتىپ، كۆزۈڭلارنى قاراڭغۇلاشتۇرۇپ جېنىڭلارنى سولاشتۇرىدۇ. 66 سىلەر
قاراپ تۇرۇپ جېنىڭلار قىلدا ئېسىقلىقتەك تۇرىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دەككە-
دۈككىدە بولۇپ جېنىمىدىن ئايرىلىپ قالارمەنمۇ؟ - دەپ قورقسىلەر؛ 67 كۆڭلۈڭنى
باسقان ۋەھىمە ۋە پارا كەندىچىلىك ۋە كۈزلىرىڭ كۆرگەن كۆرۈنۈشلەر تۈپەيلىدىن
ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگە بولسىدى!»
دەپسەن. 68 پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى
يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا
ياندۇرىدۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا ئۆزۈڭلارنى
ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن موئاب
زېمىنىدا مۇساغا تاپلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبە
قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. 2 مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا
مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ بارلىق

خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىننىڭ ھەممە يېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كۆردۈڭلار، 3 يەنى شۇ چوڭ ئايەتلەر بىلەن ئۇلۇغ مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆردۈڭلار. 4 لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرگە بۈگۈنگىچە چۈشەنگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. 5 مەن قىرىق يىل سىلەرنى باياۋاندا يېتەكلەپ يۈردۈم، شۇ ۋاقىتلاردا ئۈستۈڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كۈنرىمىدى، پۈتۈڭلاردىكى كەشىڭلارمۇ كۈنرەپ كەتمىدى. 6 خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن دەپ، سىلەرگە يېيىشكە نان، ئىچىشكە شاراب ياكى كۈچلۈك ئىچىملىك ئېسىپ قىلىدى. 7 سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشوبنىڭ پادىشاھى سەھون بىلەن باشانىڭ پادىشاھى ئوگ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى، ئەمما بىز ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ 8 بىز ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەردۈك. 9 ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. 10 بۈگۈن ھەممىڭلار - قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقساقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەربلىرى، 11 كىچىك بالىلىرىڭلار، ئاياللىرىڭلار، چىدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكىچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ 12 مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۈگۈن سىلەرگە بەرگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، 13 ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇ سىلەرنى بۈگۈن ئۆزىگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا قىلغان قەسىمى بويىچە ئۆزى سىلەرگە

خۇدا بولۇشتۇر. 14 لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسەمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس،
15 بەلكى بۈگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار،
شۇنداقلا بۈگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بىرگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ
تۈزۈشمەن 16 (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق تۇرغانلىقىمىز ۋە
سەپىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق ئۆتۈپ كەلگىنىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر؛
17 سىلەر ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرگىنچىلىك نەرسىلەرنى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى
ياغاچ، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆردۈڭلار). 18 ئەھدىنىڭ
مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە
ھەربىر قەبىلىلەرگە بۇ بۈگۈن كۆڭلى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ
ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا
ئاراڭلاردا تۆت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۈچۈندۇر.
19 دەرۋەقە شۇنداق بولدىكى، شۇ لەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا تۈز كۆڭلىدە تۈز-
تۈزى بەخت-بەرىكەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشباشتاقلق بىلەن ماڭساممۇ، تىنىچ-
ئامانلىقتا تۇرۇپمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولدى؛ نەتىجىدە، نەم يەرمۇ
چاڭقاق يەرگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىندۇ. 20 پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى
ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوتلۇق قەھرى تۈتۈندەك شۇ
كىشىگە چۈشۈدۇ؛ بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۇنىڭ بېشىغا چۈشۈدۇ؛
پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاسماننىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. 21 پەرۋەردىگار بۇ
قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق
قەبىلىلەردىن ئۇنى ئايرىپ چىقىپ، ئاپەتكە مۇپتىلا قىلىدۇ. 22 كەلگۈسى دەۋر
بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلارنىڭ ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتتىن
كەلگەن مۇساپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتكەن بالايىتاپەتلەر

بىلەن كېسەللەرنى كۆرىدۇ، 23 پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گوموررا، ئادماھ ۋە زەبوئىلارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىننىڭ ھەممە يېرى گۆڭگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كۆيۈپ كەتكىنى، تېرىقچىلىقمۇ، ھوسۇلمۇ بولمىغىنى، ئوت-چۆپمۇ ئۆتمىگىنى كۆرىدۇ؛ 24 بۇنى كۆرگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «نېدىققا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېدىققا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سورىدايۇ؛ 25 ئاندىن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: «ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا ئۇلار بىلەن بېكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، 26 بېرىپ ئۇلارنىڭ نېسىۋىسى بولمىغان، ئۆزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 27 مانا بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا تۇتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھىرى بىلەن ئۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» - دېيىلدى. 29 ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر؛ لېكىن ھەرقانداق ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبەدىگىچە بىز ۋە بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر.

30 ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سېنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەرىكەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ بۇلارنى ئېسىڭگە ئېلىپ كۆڭۈل بۆلۈپ، 2 تۈزۈڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن ساڭا ئەمىر قىلغان بارلىق ئىشلارغا پۈتۈن قەلبىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، 3 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى

سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى
ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. 4 گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ
چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ
يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ
تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ ئۇ ساڭا ياخشىلىق
قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ سانىدىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ 6 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى
پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە
نەسىللىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتتە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. 7
شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە ئەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە،
سىلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە
چۈشۈرىدۇ. 8 سىلەر بولساڭلار يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ
ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۈگۈن سىلەرگە تاپىلغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلىسىلەر. 9 شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە
ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي ماللىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭلارنىڭ
مېۋىسىنىمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىتىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-
بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىشتىن
سۆيۈنىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ قانۇن
كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن
جېنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلساڭلارلا، شۇنداق
بولدۇ. 11 چۈنكى مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت
ئىش ئەمەس ياكى سەندىن يىراققۇ ئەمەس. 12 بۇ ئەمر ئاسماننىڭ ئۈستىدە ئەمەس،
سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىقىمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ

چۈشۈپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 13 ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمىر دېڭىزنىڭ ئۆتەر يېرىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىقىمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. 14 چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ئۈچۈن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. 15 مانا، مەن بۈگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، تۈلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ 16 چۈنكى تۈزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: - سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمىرلەرنى، بەلگىلىمىلەرنى ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۈگۈن سىلەرگە تاپلىدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەرىكەتلەيدۇ. 17 لېكىن ئەگەر كۆڭلۈڭنى تەتۈر قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش تۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، 18 مەن شۇنى بۈگۈن سىلەرگە ئاڭلاندىم؛ ئۇنىڭ ئېيتىپ قويىدىكى، سىلەر ھالدا بولماي قالمايسىلەر؛ سىلەر ئۇنى ئىگەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىنغا كىرىشىڭلاردا ئۇزۇن تۆمۈر كۆرەلمەيسىلەر. 19 مەن بۈگۈن ھايات بىلەن تۈلۈمنى، بەرىكەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭدا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ ۋە نەسلىڭ ياشاي دېسەڭلار، ھاياتى تاللىۋال؛ 20 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭغا باغلىنىڭ؛ چۈنكى ئۇ ئۆزى سېنىڭ ھاياتىڭ ۋە ئۆمرۈڭنىڭ ئۇزۇنلۇقىدۇر؛ چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلەرنىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا: «مەن سىلەرگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋە دە قىلغان زېمىندا تۇرسەن».

ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۈگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم؛ ئەمدى سىلەرگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمىمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن، دېگەندى. 3 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەرنى يېتەكلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگەلەيسىلەر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتدۇ. 4 پەرۋەردىگار سېھون بىلەن ئوگ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ھالاک قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللەرگىمۇ شۇنداق قىلدۇ. 5 ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلەرگە تاپلىغان پۈتكۈل ئەمىر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. 6 جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىتىمەڭلار، ئۇلاردىن ھېچ قورقماڭلار؛ چۈنكى سىلەر بىلەن بىرگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۈزىدۇر؛ ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ!». 7 ئاندىن مۇسا يەشۇئانى چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشكە كېرەك؛ سەن ئۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مېراس قىلدۇرسەن. 8 مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار تۈزىدۇر؛ ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيدۇ! سەن قورقماغىن، پارا كەندە بولما!». - دېدى. 9 مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيىنىڭ ئەۋلادى بولغان كاھىنلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 10 مۇسا ئۇلارغا مۇنداق بۇيرۇدى: «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرقى يىلىدا، يەنى ئازادلىق يىلى

دەپ بېكىتىلگەن ۋاقتتا، «كەپلەر ھېيتى» باشلانغاندا، 11 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۆتالايدىغان جايغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاڭلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قوۋۇقلىرىڭنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپەر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاڭلاپ، ئوڭىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى يىغىن. 13 شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇننى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاڭلاپ ئوڭىنىپ، سىلەر ئىگەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». 14 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرىغىن، ئىككىڭلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. 15 پەرۋەردىگار بۇلۇت تۇۋرۇكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى، بۇلۇت تۇۋرۇكى چېدىرنىڭ دەۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا تۇرسەن، ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، بارىدىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. 17 شۇ ۋاقتتا مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا تۇتىشىپ، مەن ئۇلارنىمۇ تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا يىتاپەت ۋە كۈلپەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقتتا: «شۈبھىسىزكى، خۇدايمىز ئارىمىزدا بولىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» - دەيدۇ. 18 لېكىن مەن ئۇلارنىڭ

باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئەگىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرمەن. 19 ئەمدى سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى پۈتۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارغا تۈگىتىڭلار؛ بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىللارنىڭ ئەيىبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. 20 چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان يۇرتقا كىرگۈزمەن؛ ئاندىن ئۇلار يەپ توپۇپ، سەمرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىدۇ ۋە مېنى كۆزگە ئىلماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. 21 ئەمما شۇنداق بولىدۇكى، كۆپ بالايىتاپەتلەر بىلەن كۈلپەتلەر ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىندە، بۇ غەزەل ئۇلارنى ئەيىبلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛ چۈنكى بۇ غەزەل ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا تۇتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تېخى كىرگۈزمەيلا ئۇلارنىڭ نېمە خىيال قىلىۋاتقىنىنى ئوبدان بىلىمەن». 22 شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىللارغا تۈگەتتى. 23 ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن مەن ئىسرائىللارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا ئۇلارنى باشلاپ كىرسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. 24 مۇسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن 25 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: 26 - بۇ قانۇن كىتابىنى سىلەرنىڭ ئەيىبىڭلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا قويۇڭلار. 27 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئاسىي ۋە بوينۇڭلار قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تېخى ئاراڭلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار؛ ئولۇمۇمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! 28 مەن ئۇلارنىڭ

قۇلاقلارغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر بىلەن ئاسماننى ئۇلارنىڭ ئەيىبىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ ئالدىغا قەبىلىلىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. 29 چۈنكى ئۆلۈمۈمدىن كېيىن سىلەرنىڭ تۈپتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلەرگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتتەپ كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۆلپەتلەر بېشىڭلارغا چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلىپ، قوللىرىڭلارنىڭ ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغايلىسىلەر». 30 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئالدىدا بۇ غەزەپنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: -

32 «قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەيمەن؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! 2 تەلىم بولسا يامغۇردەك ياغىدۇ، سۆزلىرىم شەبەنەمدەك تامىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆكۈرلىقنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن، ئەمدى خۇدايىمىزنى تۇلۇغ دەپ جاكارلاڭلار! 4 تۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇكەممەلدۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىي. ئۇ ناھەقلىق يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل ۋە دىيانەتلىكتۇر. 5 ئەمما [تۈز خەلقى] ئۇنىڭغا بۇزۇقلۇق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇنىڭ ئۆز بالىلىرىنىڭكىدەك بولىدى - مانا بۇ ئۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! ئۇلار ئەگرى ۋە ئىپلاس بىر نەسىلدۇر! 6 ئەي ئەخمەق ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق ياندۇرامسەن؟ ئۇ سېنى بەدەل تۆلەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۆتكەن يىللارنى ئويلىغىن؛ ئاتاڭدىن سورا، ئۇ ساڭا دەپ بېرىدۇ؛ ئاقساقاللىرىڭغا سوئال قويا، ئۇلار

سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 8 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ ئۆلۈشىنى ئۇلارغا
ئۆلەشتۈرگەندە، ئادەمئاتنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىرىدىن بۆلگىنىدە، ئۇ خەلقلەرنىڭ
چېگرىلىرىنى ئىسرائىل باللىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ
نېسىۋىسى بولسا ئۇنىڭغا خاس بولغان خەلقئۇرۇ، ياۋۇپ خۇددى چەك تاشلىنىپ
چىققاندا، ئۇنىڭ مېراسىدۇر. 10 ئۇ ئۇنى چۆل بىر زېمىندا، شامال ھۇۋلايدىغان
دەھشەتلىك بىر باياۋاندا ئۇنى تاپتى؛ ئۇنى ئوراپ ئەتراپىدا قوغداپ تۇردى، ئۇنى
كۆز قارمىقىدا ساقلىدى؛ 11 خۇددى بۈركۈت ئۆز چاڭگىلىنى تەۋرىتىپ،
باللىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ ئۇلارنى پەيلەرنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ
كۆتۈرگىنىدە، 12 پەرۋەردىگارمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق ياغۇز يېتەكچىلىك قىلدى،
ھېچقانداق يات ئىلاھ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 ئۇ ئۇنى يەر يۈزىنىڭ
ئېگىز جايلىرىغا مىندۈردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۇنىڭغا قىيا
تاشتىن ھەسەل شورىتىپ، چاقماق تېشىدىن زەيتۇن مېيى شورىتىپ؛ 14 ساڭا كالا
قايمىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئىچكۈزۈپ، قوزلارنىڭ يىغىنى، باشاندىكى قوچقارلار ۋە
تېكەلەرنىڭ گۆشىنى يېگۈزۈپ، ئېسىل بۇغداينىڭ ئېسىل دانلىرىدىن يېگۈزدى،
سەن بولساڭ ئۈزۈم قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. 15 لېكىن يەشۈرۈن سەمرىپ
تەپكەك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەمرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ،
تويۇنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزىنى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۆز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى
كۆزگە ئىلىدى. 16 ئۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇنىڭ ۋاپاسىزلىققا
بولغان ھەستىنى قوزغىدى، يىرگىنچلىك ئىشلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى.
17 ئۇلار ئىگە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-
بوۋىلىرىمۇ قورقمايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18
سەن ئۆزۈڭنى تۈرەلدۈرگەن قورام تاشنى كۆڭلۈڭدىن چىقاردىڭ، سېنى ئاپىرىدە

قىلغان تەكشۈرۈش ئىنتايىن كۆپ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ ئۆزىنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، ئۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: - 20 «مەن ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرمەن، ئۇلارنىڭ ئاقسۆڭەكىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى ئۇلار ئېپلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىگە-تەكشۈرۈش ئەمەسلىرى بىلەن ھەستىمىنى كەلتۈردى، ئەزىمەت مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى؛ شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەستىنى قوزغاپمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرمەن. 22 چۈنكى مېنىڭ غەزەبىمدىن بىر ئوت تۇتاشتى؛ ئۇ تەھتىساراننىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ باردى، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۆللىرىنىمۇ تۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا يىتاپەتلەرنى دۇۋىلەيمەن؛ يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قويماي ئۇلارغا ئاتىمەن. 24 ئۇلار ئاچارچىلىقتىن يېڭىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتەلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشىلىرى، توپدا ئۆملىگۈچلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتمەن. 25 تاشقىرىدا قىلىچ ئۇلارنى مۇسبەتكە سالىدۇ، ئىچكىرىدە ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچەكتىكى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «ئۇلارنى چېپىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرمەن» - دەيتىم، 27 بىراق دۈشمەننىڭ مەننىڭ قىلىشىدىن قورقتۇم؛ ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: - بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۈچلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلىدىم]. 28 ئىسرائىل نەسەبەتتىن مەھرۇم بولغان بىر ئەل، ئۇلارنىڭ ھېچ ئەقىل-پەيى يوقتۇر. 29 ئاھ، ئۇلار دانا بولمىدى! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، ئۆز ئاقسۆڭەكى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتتى! 30 ئەگەر ئۇلارنىڭ قورام تېشى ئۇلارنى سېتىۋەتمىگەن بولسا،

پەرۋەردىگار ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قانداقۇ
 مىڭ كىشىنى ئۆز ئالدىدىن ھەيدىيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قانداقۇ ئون مىڭ كىشىنى
 قاجۇرلايتتى؟ 31 چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك
 ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۈشمەنلىرىمىز ئۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! 32 چۈنكى ئۇلارنىڭ
 ئۆزۈم تېلى سودومنىڭ ئۆزۈم تېلىدىن، گوموررانىڭ ئېتىزلىقلىرىدىن چىققاندۇر؛
 ئۆزۈملىرى زەھەرلىك ئۆزۈملەردۇر، ئۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر، 33
 شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوپرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر.
 34 [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاشقا ئەمەسمۇ؟ ئۆز
 خەزىنىلىرىمدە مۇھۈرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ 35 ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، يامانلىقنى قايتۇرۇشۇ
 شۇنداق، بۇلار ئۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتتىنچە ساقلاشقا تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ
 بالايىتا تىلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز
 كېلىۋاتىدۇ. 36 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۈچى تۈگەپ كەتكەنلىكىنى،
 ئۇلارنىڭ [ئازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپلەرنىڭ قالمىغىنىنى كۆرگەندە، ئۇ ئۆز
 خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۆز بەندىلىرىگە مېھرى-شەپقەت كۆرسىتىدۇ.
 37 ئۇ ۋاقىتتا ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ ئۆزىگە تايانچ قىلغان
 قورام تېشى ئەمدى قەيەردۇر؟ 38 ئۇلارنىڭ ئۆتكۈزگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى
 يېگەن، ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرىدىكى شارابنى ئىچكەنلەر قەيەرگە كەتتى؟ ئەمدى
 ئۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ سىلەرگە ياردەم بېرىپ، پاناھكار بولسۇن! 39 ئەمدى
 مەن ئۆزۈم، پەقەت مەنلا «شۇ» دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ
 يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىڭلار. مەن ئۆلتۈرۈپ تىرىلدۈرمەن، زەخمىلەندۈرۈپ
 ساقايتىمەن؛ ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمىدۇ. 40 چۈنكى مەن قولۇمنى
 ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: - «ئەبەدىگىچە ھاياتتۇرمەن» دەپ ئېيتىپ، 41 چاقناپ

تۇرىدىغان قىلچىمنى ئىتتىك قىلمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ تۇتدۇ،
دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالغۇن، مەندىن نەپەرتەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇلارغا
ياندۇرىمەن! 42 مەن يا ئوقلىرىمنى قان ئىچكۈزۈپ مەست قىلمەن، مېنىڭ قىلچىم
گۆش يەيدۇ، مەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۈشمەننىڭ
سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلمەن». 43 ئەي ئەللەر، ئۇنىڭ خەلقى
بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدى،
ئۆز دۈشمەنلىرىگە قىساس ياندۇردى، ئۆز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم-
كافارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». 44 ئەمدى مۇسا بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كېلىپ بۇ
غەزەپنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. 45 ئاندىن مۇسا بۇ
ھەممە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ 46 ئۇلارغا سۆز قىلىپ:
«مەن بۈگۈن ئوتتۇراڭلاردا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۇۋاھلىق بەرگەن بۇ بارلىق
سۆزلەرگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، سىلەر بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇننىڭ
ھەممە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ بۇيرۇشۇڭلار كېرەك. 47
چۈنكى بۇ سۆز سىلەرگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ
ھاياتىڭلاردۇر! سىلەر ئۆز زېمىنىنى ئىگەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتسىلەر،
ئۆتكەندىن كېيىن ئۆز زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر» - دېدى.
48 يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 49 سەن
ئۇشۇ ئابارم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئۆتۈرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا
چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا ئۆز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان
قانائان زېمىنىنى كۆرگەن. 50 ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلۈپ خەلقلىرىگە
قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئۆلۈپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ 51 چۈنكى
سىلەر زىن چۆلىدىكى مەرىباھ-قادەشنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىغا بارغاندا، ئىككىڭلار

ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماگا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار. 52 شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىننى ئۆدۈلۈڭدا كۆرسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرەلمەيسەن.

33 خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى

بەرىكەتلەشكە تىلگەن بەخت-تىلەكلەرى مۇنۇلار: - 2 ئۇ مۇنداق دېدى: -

«پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىدىن كېلىپ، سېئىردىن چىقىپ [ئىسرائىل] ئۈستىگە

پارلىدى، پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقىدى، ئۇ تۈمەنلىگەن مۇقەددەسلەرنىڭ

ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان ئوتلۇق بىر قانۇن

چىقتى. 3 دەرھەققەت، ئۇ خەلقنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ

قولۇڭدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەرىرى ئايىغىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، سۆزلەشكە مۇيەسسەر

بولدۇ. 4 مۇسا بىزگە بىر قانۇن بۇيرۇپ، بۇنى ياقۇپنىڭ جامائىتىگە مېراس قىلىپ

بەردى؛ 5 خەلقنىڭ سەردارلىرى جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بىر يەرگە

يىغىلغاندا، ئۇ يەشۇرۇننىڭ ئوتتۇرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. 6 «رۇبەن بولسا،

ئادەملەرى ئۆلۈپ كەتمەي، ھايات تۇرسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملەرى ئاز بولسۇن». 7

[مۇسا] نىڭ يەھۇدا توغرىسىدا تىلگەن بەختى مۇنداق: - «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى

ئاڭلىغايسەن، ئۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇنى ئۆز خەلقىگە قويۇل قىلدۇرغايسەن؛ ئۇنىڭ

قوللىرى ئۇلار ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن؛ ئەمدى ئۆزىنى ئەزگۈچىلەرگە قارشى

تۇرۇشقا ئۇنىڭغا مەدەت بولغايسەن». 8 ئۇ لاۋىي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: -

«سېنىڭ ئۆرم ۋە تۇمم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەس بەندەڭگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن

ئۇنى ماسساھادا سىنىدىڭ، مەرباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ.

9 ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «ئۇلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايمەن»، دەپ ئېيتتى،

ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، ئۆز بالىلىرىنىمۇ تونۇشنى خالىماي، بەلكى

سېنىڭ سۈزۈڭگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدە ئىچى چىڭ تۇتتى. 10 مانا، [لاۋىيلار] ياقۇپقا
ھۆكۈملەرنى ئۇقتۇردى، ئۇلار ئىسرائىلغا قانۇننى ئۆگەتتى، ئۇلار دىمىغىڭغا
خۇشبوۋىنى سۇندى، قۇربانگاھىڭغا پۈتۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى. 11
ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ تەئەللۇقاتىنى بەرىكەتلىگەن، ئۇنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرى
سېنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار ۋە ئۇنىڭ نەپەتلىگەنلەر
بولسا، ئۇلارنى قوپالمىغۇدەك ھالدا بەللىرىنى سۇندۇرغايەن!» 12 ئۇ بىنايەتتىن
توغرىسىدا مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىدا
بىخەتەر ماكان قىلىدۇ، پەرۋەردىگار سايە بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۇنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇنى
مۇرسى ئوتتۇرىسىدا ماكانلاشتۇردى» 13 يۈسۈپ توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: -
«ئۇنىڭ زېمىنى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەرىكەتلىك بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل
نېمەتلىرى بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن، 14 كۈندىن ھاسىل
بولدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل نېمەتلىرى
بىلەن، 15 قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆڭلەرنىڭ ئېسىل
نېمەتلىرى بىلەن، 16 يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلىرى
بىلەن، تازغانلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەرىكەتلىنىسۇن! بۇلارنىڭ ھەممىسى
يۈسۈپنىڭ بېشىغا، يەنى ئۆز قەبرىداشلىرىدىن ئايرىلغاننىڭ چوققىسىغا چۈشسۇن.
17 ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئۆز بۇقىسىنىڭ تۇنجىسىدە كىتۈر، ئۇنىڭ مۈڭگۈزلىرى ياۋا
كالىنىڭ مۈڭگۈزلىرىدە كىتۈر، ئۇلار بىلەن ئۆلەل-يۇرتلارنىڭ ھەممىسىنى بىراقلا يەر
يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۇسىدۇ. مانا ئەفرائىمنىڭ تۈمەنلىگەن ئادەملىرى، ماناسسەنىڭ
مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ». 18 زەبۇلون توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى:
- «ئەي زەبۇلون، سەن چىققىنىڭدا شادلانغىن؛ ئەي سەن ئىسساكار، ئۆز
چىدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! 19 مانا ئۇلار خەلقلىرىنى تاغقا چاقىرىدۇ، شۇ يەردە ئۇلار

ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇندۇ، چۈنكى ئۇلار دېڭىزدىكى مول دۆلەتلەرنى،
قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ ئۇلارغا مۇيەسسەر بولدى». 20 گاد
توغرىسىدا تۆمۈنداق دېدى: «گادنىڭ زېمىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەرىكەت
بولغاي؛ گاد بولسا چىشى شىردەك ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى
تېتىما-تېتىما قىلىۋېتىدۇ؛ 21 شۇ يەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل نېپسۇنى تاللىۋالدى؛ چۈنكى شۇ
يەردىمۇ ئۇ ھۆكۈم بېكىتكۈچىنىڭ ئولۇشى بولغان جاي ساقلاقلقتۇر؛ ئۇ خەلقنىڭ
سەردارلىرى بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بىرگە پەرۋەردىگارىنىڭ ئادالىتى بىلەن
ھۆكۈملىرىنى يۈرگۈزدى». 22 دان توغرىسىدا تۆمۈنداق دېدى: «دان بولسا ياش
بىر شىردۇر؛ ئۇ باشىدىن تاقلاپ تۇتىدۇ». 23 ئاقتالى توغرىسىدا تۆمۈنداق دېدى: -
«ئەي ئاقتالى، ئىلتىپاتقا تويۇنغانسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-
بەرىكەتكە تەك تۇلۇپ، مەغرەپ بىلەن جەنۇبى ئۆزۈڭگە مۈلۈك قىلىپ ئىگەلسەن». 24
ئاشىر توغرىسىدا تۆمۈنداق دېدى: «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەرىكەتلىنىدۇ؛
ئۇ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۈن؛ پۇتى مايغا چىلانسون. 25 دەرۋازا
بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلەرنىڭ قانداق بولسا، كۈچۈڭمۇ شۇنىڭغا
مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىڭدەك باشقا ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇ
ساڭا ياردەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىگە مىنىپ
كېلىدۇ. 27 ئەزەلىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا ئەبەدىي بىلەكلەر تۇرىدۇ.
ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن دۈشمەننى ھەيدەپ: «ئۇلارنى ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساڭا]
بۇيرۇيدۇ. 28 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن يېڭى شاراب مول بولغان بىر
زېمىندا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان تۇتىدۇ، ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا
ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبنەم تېمىتىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئى
ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى قۇتقۇزغان خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۇ بولسا

سېنىڭ مەدەتكار قالقىنىڭ، ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ بويۇنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭسەن».

34 ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە، يەنى يېرىخونىڭ ئۆتۈرسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىنى كۆرسەتتى؛ گىلبادتىن دانیغچە، 2 پۈتكۈل ئافئالى بىلەن ئەفرائىم ۋە ماناسسەھنىڭ زېمىنى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە، 3 جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنى، «خورما شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى تۈزلەڭلىكنى زوتار شەھىرىگە قەدەر، ھەممىنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «مەن قەسەم قىلىپ: «بۇ زېمىنى سېنىڭ نەسلىڭگە بېرىمەن» دەپ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبقا ۋەدە قىلغان زېمىن مانا مۇشۇدۇر. ئەمدى ساڭا ئۇنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈشكە تېشىپ قىلدىم، لېكىن سەن شۇ يەرگە تۇتۇپ كىرەلمەيسەن» دېدى. 5 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا شۇ يەردە، يەنى موئابنىڭ زېمىنىدا ۋاپات بولدى. 6 ئۇ ئۇنى موئابنىڭ زېمىنىدىكى تاغ جىلغىسىدا، بەيت-پېئورنىڭ ئۆتۈرسىدا دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنى بۈگۈنكىچە ھېچكىم بىلمەيدۇ. 7 مۇسا ۋاپات بولغان ۋاقىتتا بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىرگەندى، لېكىن كۆزلىرى ھېچ تورلاشمىغان ۋە ماغدۇرىدىن ھېچ كەتمىگەندى. 8 ئىسرائىللار مۇسا ئۈچۈن موئابدىكى تۈزلەڭلىكتە ئوتتۇز كۈنگىچە مائەم تۇتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۈچۈن مائەم تۇتۇپ يىغلايدىغان كۈنلەر تۈگىگەندى. 9 مۇسا قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويغاچقا، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا دانالىق بەرگۈچى روھ بىلەن تولغاندى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 10 مۇسادىن كېيىن ئۇنىڭدەك پەرۋەردىگار بىلەن

يۈز تۇرانە سۆزلەشكەن ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر ئىسرائىل ئىچىدە چىقىمىدى، 11
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى مىسىر زېمىنىغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ شۇ يەردە پىرەۋنگە، ئۇنىڭ
خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىندىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە مۆجىزىلىك
ئالامەت ۋە كارامەتلەرگە، 12 ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە مۇساننىڭ
پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ
تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقىمىدى.

يەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگەن. 3 مەن مۇساغا ئېيتقىنىمىدەك، پۇتۇڭلارنىڭ تاپىنى قەيەرگە تەگكەن بولسا، شۇ جايىنى سىلەرگە بەردىم، 4 چېگراڭلار چۆل-باياۋاندىن تارتىپ لىۋانغىچە، ھىتىيىلارنىڭ زېمىنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشىكى ئوتتۇرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. 5 سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن ئۆزۈم مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 6 سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مەراسىم قىلىپ ئىگىلىنەن. 7 مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇرۇن بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۈرئەتلىك ۋە تولمۇ قەيسەر بولغىن، سەن قەيەرگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتتەپ كەتمە، 8 بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلماي، ئۇنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ئويلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلبىلىك بولۇپ، ئۆزۈڭ روناقتا پەسەن. 9 مانا ساڭا: - جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇرۇنغىندىمۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما؛ چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر. 10 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا بۇرۇپ: - 11 سىلەر چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ خەلققە: - ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئوزۇق-تۈلۈك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر

ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنى ئىگەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، - دەڭلار، دېدى. 12 يەشۇئا رۇبەنلەر بىلەن گادىلار ۋە ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: - 13 خۇدانىڭ قولى بولغان مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇپ: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئاراملىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنى سىلەرگە بەرگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 14 خوتۇن بالا-چاقاڭلار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئۆزى سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئاراڭلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولساڭلار، سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرگە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مېراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنى ئىگەتكۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنى، يەنى خۇدانىڭ قولى بولغان مۇسا سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنى ئىگەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، - دېدى. 16 ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - سەن بىزگە ئەمر قىلغاننىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەرگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەرگە بارىمىز. 17 بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز، بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! 18 كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بىزگە بۇيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالىمىسا، ئۆلتۈرۈلۈڭ! سەن پەقەتلا جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، - دېدى.

2 ئاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىنتىمدىن ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىنى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆيەرگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ

قوندى. 2 لېكىن بىرىسى كېلىپ يېرىخو پادىشاھىغا: - بۇگۈن كېچە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىننى چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: - سېنىڭ قېشىڭغا كېلىپ، ئويۇڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بىزگە تاپشۇرۇپ بەرگەن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى پايلىغىلى كەپتۇ، - دېدى. 4 لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغانىدى؛ ئۇ جاۋاب بېرىپ: - دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىدىم، 5 قاراڭغۇ چۈشۈپ، قوۋۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەرگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشىۋالسىلەر، - دېدى. 6 لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېنىپ قويغان زىغىر پاخاللىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغانىدى. 7 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى تاقالدى. 8 شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئوخلاشقا ياتمىغانىدى، راھاب ئۆزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ 9 ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارىڭىز بۇ زېمىننى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمەتلىك بىزىڭگە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتەي دېگىنىنى بىلىمەن، 10 چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارىڭىز ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سېھون بىلەن ئوڭى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. 11 بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ

بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە تۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. 12 ئەمدى سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، مەن سىلەرگە كۆرسەتكەن ھىممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھىممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقىغا چىقىلماسلىقىڭلار، جېنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، - دېدى. 14 ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جېنىڭلاردىن ئايرىلساڭلار، بىزمۇ جېنىمىزدىن ئايرىلغايىمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بىزگە بۇ زېمىننى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلەرگە مېھرىبانلارچە ۋە سەمىمىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ تۈپى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). 16 ئايال ئۇ ئىككىسىگە: - قوغلىغۇچىلار سىلەرگە ئۇچراپ قالماستىن ئۈچۈن، تاغقا چىقىپ، ئۆيەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ تۇرۇڭلار، قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭساڭلار بولىدۇ، - دېدى. 17 ئىككىسى ئايالغا: - ئەگەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: - 18 مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە ئىشلەتكەن بۇ قىزىل تاننى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن، ئاندىن ئاتا-ئاناڭنى، ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ بارلىق جەمەتلىكلىرىنى تويۇڭگە، ئۈزۈڭگە يىغىپ جەم قىلغىن. 19 شۇنداق بولىدۇكى، ئۆيۈڭنىڭ ئىشىكلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەركىمنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ، بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز،

لېكىن بىراۋ ئويۇڭدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! 20 ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولمىز، - دېدى. 21 راھاب جاۋاب بېرىپ: - سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەر دەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تاننى باغلاپ قويدى. 22 ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چىقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەرگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. 23 ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماڭدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 24 ئۇلار يەشۇئاغا: - پەرۋەردىگار دەۋە قەبارلىق زېمىننى قوللىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تۈپەيلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، - دېدى.

3 يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىنتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتكۈچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ تۇردى. 2 ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ، 3 خەلققە ئەمر قىلىپ: - سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماڭغىنىنى كۆرگەن ھامان، تۇرغان ئورۇنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. 4 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماڭدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشماڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، - دېدى. 5 يەشۇئا خەلققە: - ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئاراڭلاردا

مۇجىزە- كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، - دېدى. 6 ئاندىن يەشۇئا كاھىنلارغا: - ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرۈپ خەلقنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 7 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلمەن. 8 ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، - دېگەن، - دېدى. 9 يەشۇئا ئىسرائىللارغا: - بۇ ياققا كېڭىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. 10 ئاندىن يەشۇئا: - مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئاراڭلاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتىيىلار، گىرگاڭشىيىلار، ئامورىيىلار، قاناتانىيلار، پەرزىيىلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيىلارنى ھەيدىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر - پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇق سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلدى. 12 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللاڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن؛ 13 شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىنىدىن ئېقىپ كەلگەن سۇلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، - دېدى. 14 ئەمدى شۇنداق بولىدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەي كېلى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ 15 ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۇتلىرى سۇغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقتىدا

ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ، 16 يۇقىرى ئېقىندىكى سۇلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئاراباھ تۈزلەڭلىكى بويىدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى؛ خەلق بولسا بېرىخو شەھىرىنىڭ ئۆدۈلدىن [دەريادىن] تۆتۈپ ماڭدى. 17 پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي تۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە سانىدۇقنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4 پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن تۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - 2 خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، 3 ئۇلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۈزۈڭلار بۈگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەرگە قويۇڭلار، دېگىن، دەدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ 5 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: - سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە سانىدۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇرەككەڭلەرگە قويۇڭلار. 6 چۈنكى بۇ ئاراڭلاردا بىر ئەسلىمە-بەلگە بولدى؛ كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: - بۇ تاشلارنىڭ سىلەرگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ - دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: - 7 ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۇلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانىدۇقىنىڭ ئالدىدا ئۈزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە سانىدۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈلگەندە ئىئوردان

دەرياسىنىڭ سۇلىرى ئۈزۈپ قويۇلدى، شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلىمە-بەلگە بولىدۇ، - دەپ جاۋاب بېرىشلەر. 8 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەشۇئا ئۇلارغا بۇرۇغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارىنىڭ يەشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قوندىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. 9 بۇنىڭدىن باشقا يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەشۇئاغا بۇرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزىدىن ئوتتۇراتتى. 11 شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگارىنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. 12 رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە ماناسسەنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر مۇساغا ئۇلارغا بۇرۇغىنىدەك سەپتە تۈزۈپ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتتى. 13 جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ، يېرىخو تۈزلەڭلىكىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى. 14 ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە مۇسادىن قورققانداك ئۇنىڭدىنمۇ قورقتى. 15 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - 16 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: - ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇرۇغىن، دېدى. 17 شۇڭا يەشۇئا كاھىنلارغا: - ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇرۇدى. 18 شۇنداق بولدىكى،

پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۇتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقىنى دەسسەشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىغا تېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. 19 خەلق بولسا بىرىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چىدىرگاھ تىكتى. 20 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاج كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكلەپ قويدى؛ 21 ئاندىن ئىسرائىللارغا: - كېيىن بالىلىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: - بۇ تاشلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، 22 سىلەر بالىلىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: - «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندى؛ 23 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئۆتكۈچە ئالدىمىزدا ئۇنىڭ سۇلىرىنى قۇرۇتۇپ بەرگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۆتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى؛ 24 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈككۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» - دېدى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قانائانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئۆتۈپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۇلىرىنى قانداق قۇرۇتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرەكلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - سەن چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتتە قىلغىن، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى

ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتلىك دۆڭلۈكى» دەخەتتە قىلدى. 4 يەشۇئانىڭ ئۇلارنى خەتتە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسىردىن چىققان جەڭگە يارىغۇدەك ھەممە ئەركەكلەر مىسىردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكنىڭ يولىدا تۇلۇپ تۈگىگەندى. 5 چۈنكى مىسىردىن چىققان بارلىق خەلق خەتتە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسىردىن چىقىپ چۆللۈكنىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتتىسىز قالغانىدى؛ 6 چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىمىغان، مىسىردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى جەڭگە يارىغۇدەك بارلىق ئەركەكلەر تۇلۇپ تۈگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەندى؛ پەرۋەردىگارىڭىز ئۇلارغا: - سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭىزغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگارىڭىز ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولىدا خەتتە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا تۈزى ئۇلارنى خەتتە قىلدى. 8 بارلىق خەلق خەتتە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چىدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقماي تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارى يەشۇئاغا: - بۈگۈن مەن مىسىرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۈستۈڭلاردىن يۇمىلىتۇۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىگالدا چىدىر تىكىپ تۇردى. بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە «توتۇپ كېتىش ھېيتى» نى تۆتكۈزدى. 11 «توتۇپ كېتىش ھېيتى» نىڭ ئەتىسى ئۇلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. 12 ئۇلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «ماننا» نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ ماننا بولمىدى؛ شۇ يىلدا ئۇلار قانائان زېمىنىنىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن

يېدى. 13 ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۇغۇرۇلغان قىلچىنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: - سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى بولۇپ كەلدىم» - دېدى. يەشۇئا يەرگە دۈم يىقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: - رەببىمنىڭ قۇلغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى باركىن؟ دەپ سورىدى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەشۇئاغا: - پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتتى، ھېچكىم كىرەلمەيتتى. 2 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: - مانا، مەن يېرىخو شەھىرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەڭچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 3 ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەڭچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار، ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. 4 ھەمدە يەتتە كاهىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر؛ كاهىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. 5 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەتەنە قىلىپ تۇرۇلسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن ئورۇلۇپ چۈشىدۇ، ھەر بىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا كاهىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار؛ يەتتە كاهىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا

يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. 7 ئۇ خەلققە: - چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار؛ قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. 8 يەشۇئا بۇنى خەلققە بۇيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى؛ پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئېلىپ مېڭىدى. 9 قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چېلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى. 10 يەشۇئا خەلققە بۇيرۇپ: - مەن سىلەرگە: «توۋلاڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە تاغزىڭلاردىن ھېچبىر سۆزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلەرگە «توۋلاڭلار» دېگەن كۈندە، شۇ چاغدا توۋلاڭلار، - دېگەندى. 11 شۇ تەرىقىدە ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلىدى. خالايق چېدىرگاھقا قايتىپ كېلىپ، چېدىرگاھدا قوندى. 12 ئەتسى يەشۇئا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلارمۇ پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ 13 پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭاتتى؛ [كاھىنلار] ماڭغاچ بۇرغا چالغاندا، قوراللىق لەشكەرلەر ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئەگىشىپ ماڭدى. 14 ئىككىنچى كۈنمۇ ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم ئايلىنىپ، يەنە چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. ئۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ تۇردى. 15 يەتتىنچى كۈنى ئۇلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالەتتە يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلىدى؛ پەقەت شۇ كۈنلا ئۇلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلىدى. 16 يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا چالغاندا يەشۇئا خەلققە: - ئەمدى توۋلاڭلار! چۈنكى

پەرۋەردىگار شەھەرنى سىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى! 17 لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلەرگە] «ھارام» دۇر؛ پەقەت پادىشاھ ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن تۈپىدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛ چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 18 لېكىن سىلەر قانداقلا بولمىسۇن «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن تۈزۈكلەرنى تارتىڭلار؛ بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن تۈزۈكلەرنى ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرسىلەر. 19 ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ، كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا ئىنتايىن قاتتىق توۋلىۋىدى، سېپىل تېگىدىن تۈرۈلۈپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ھەر بىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلدى. 21 ئۇلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە ئېشەكلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. 22 يەشۇئا ئۆزىمىنى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: - سىلەر ئۇ پادىشاھ خوتۇنىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭغا بەرگەن قەسىمىڭلار بويىچە ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىغا قوشۇپ ھەممە نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى. 24 خالايق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يىغىپ،

پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە ئەكىرىپ قويدى. 25 لېكىن يەشۇئا پادىشاھقا ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتلىكلىرىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ ئۇ بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرۇۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەشۇئا پىرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن ئەلچىلەرنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 26 ئۇ چاغدا يەشۇئا ئاگاھ-بېشارەت بېرىپ: - بۇ پىرىخون شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قوپقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئۇ شەھەرنىڭ ئۆلىنى سالغاندا تۇنجى ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ، شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، - دېدى. 27 پەرۋەردىگار يەشۇئا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

7 لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھىنىڭ ئەۋرىسى، زايدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. 2 يەشۇئا پىرىخودىن بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئايى شەھىرىگە بىر نەچچە ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - ئۇ يەرگە چىقىپ ئۇ زېمىننى چارلاپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەملەر چىقىپ ئايى زېمىننى چارلاپ كەلدى. 3 ئۇلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: - ھەممە خەلقنىڭ ئۇ يەرگە بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم قىلىپ [ئۇنى ئىگىلىۋېلىدۇ؛] ئۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا، پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئۇ يەرگە ئەۋەتمىگەن، - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن خەلق تىن ئۈچ مىڭچە كىشى ئۇ يەرگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. 5 ئايىنىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن ئوتتۇز ئالتىنچە كىشىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ قالغانلىرىنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ

ئالدىدىن شىبارىمغىچە قوغلاپ بېرىپ، ئۆيەردىكى داۋاندا ئۇلارنى تۇرۇپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق ساراسىمگە چۈشتى. 6 يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەرگە دۈم يىقىلىپ، باشلىرىغا توپلارنى چېچىپ، ئۆيەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ قالدى. 7 يەشۇئا: - ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھاللاڭ قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىگە ئۆتكۈزگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدە تۇرۇۋەرگەن بولساق بوپتىكەن! 8 ئەي رەببىم! ئىسرائىل ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ 9 قاناتانىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قايسىۋېلىپ يەر يۈزىدىن ناممىزنى ئۇزۇپ تاشلايدۇ، شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلىسەن؟! - دېدى. 10 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - «ئورنۇڭدىن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۈم ياتسەن؟ 11 ئىسرائىل گۇناھ قىلدى! ئۇلار يەنە مەن ئۇلارغا تاپىلغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالدامچىلىق قىلىپ ھەم ھارام بېكىتىلگەننى ئۆز ماللىرىنىڭ ئارىسىغا تىقىپ قويدى. 12 شۇڭا ئىسرائىللار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ، مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ ئارقىسىغا قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەننى ئاراڭلاردىن تامامەن يوق قىلساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. 13 ئەمدى سەن تۇرۇپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ ئۇلارغا: - «ئەتە ئۈچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىڭلار، چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - ئەي ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە

باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى ئاراڭلاردىن يوق قىلىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر. 14 ئەتە سەھەردە سىلەر قەبلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبلە جەمەت-جەمەتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا كەلسۇن؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئەركەكلەر بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. 15 شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز يېنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك سادىر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن، - دەيدۇ»، دەپ ئېيتتىن». 16 يەشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە تۇرۇپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يىغىپ، قەبلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ 17 ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەتلىرىنى ھازىر قىلىۋىدى، زارھىيلار جەمەتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەتىنى ئائىلە-ئائىلە بويىچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زاۋادى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. 18 زاۋادى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەركەكلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زاۋادىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: - ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۇنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرماي، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. 20 ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - مەن دەۋرۋە قە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: 21 مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدىن شىئارددا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شەكەل كۈمۈش، ئەللىك شەكەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم.

مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يەرگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، - دېدى. 22 شۇلارنى دېۋىدى، يە شۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. 23 ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يە شۇئاغا، شۇنداقتا بارلىق ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا قويدى. 24 ئاندىن يە شۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقانى، كۆمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ئۆيلىرى بىلەن ئېشەكلىرى، قويلارى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. 25 يە شۇئا ئاقانغا: - سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۈڭ! مانا، بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈردى، - دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 26 ئاندىن خالايتى بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە دۈۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۆيەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يەرگە «ئاپەت جىلغىسى» («ئاقور جىلغىسى») دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8 پەرۋەردىگار يە شۇئاغا: - سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقىمىن. تۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ، ئايى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئايىنىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 2 سەن يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئايى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلسەن. پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايىلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم

قىلىشقا پىستىرما قويغىن، - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۇلارنى ماڭدۇردى 4 ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ تۇرۇپ، ھەممىڭلار بۆكتۈرمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار. 5 مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەرگە يېقىن بارمەن، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز، 6 ئۇلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ؛ ئۇلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن كېچىپ كەتتى» دەپ ئويلايدۇ، بىز ئۇلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. 7 ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۆكتۈرمىدىن قوپۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. 8 شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپلىغىنى بويىچە ئۇ شەھەرنى ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈپتەڭلار. مانا، مەن سىلەرگە ئەمر بەردىم». 9 يەشۇئا ئۇلارنى يولغا سالدى، ئۇلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئاينىڭ غەرب تەرىپىدە بۆكتۈرمە سېلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقنىڭ ئارىسىدا قوندى. 10 ئەتىسى سەھەر يەشۇئا قوپۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقنىڭ ئالدىدا ئايغا قارشى ماڭدى. 11 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئاينىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۈشكەن جاي بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. 12 يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۆكتۈرمە تۇرغۇزغاندى. 13

شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىستىرما قوشۇن ئورۇنلاشتۇرۇپ بۆلۈندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا ئۆزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. 14 ئاينىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قوپۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگەنگەن ۋاقىتتا ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىستىرما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. 15 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۆزلىرىنى ئۇلاردىن يېڭىلىگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. 16 شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۇلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئۇلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. 17 ئاينى بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئىچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقىمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمىدى؛ ئۇلار شەھەرنى ئوچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى. 18 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: - قولىڭدىكى نەيزىنى ئايغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولىڭغا تاپشۇردۇم، - دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەرگە قارىتىپ ئۇزاتتى. 19 ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىستىرمىدا ياتقانلار جايدىن تېزلا چىقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەرگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇئان ئوت يېقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 20 ئاينىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-پەلەك ئۆرلەۋاتقان تۇتۇننى كۆردى، يا ئۇ ياققا يا بۇ ياققا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغاندى؛ چۆل تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۆزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. 21 يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىستىرما قوشۇنىنىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن تۇتۇننىڭ ئۆرلەپ چىقىشىنى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئاينىڭ ئادەملىرىنى ئۆلتۈرگىلى تۇردى. 22 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ

ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلەر بۇ تەرەپتىن، بەزىلەر ئۆتەرەپتىن قاپسىلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنى قويمىدى، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 23 ئۇلار ئاينىڭ پادشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 ئىسرائىل دالادا ئۇچرىغان بارلىق ئايلىقلارنى، يەنى ئۆزلىرىنى چۆلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچىلىنىپ يوقىتىلغاندىن)، بارلىق ئىسرائىل ئايغا يېنىپ كېلىپ، ئۆ يەردىكىلەرنى قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. 25 شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈندە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. 26 چۈنكى يەشۇئا ئايدا تۇرۇۋاتقان ھەممە ئادەم يوقىتىلغۇچە قولىدىكى ئۇزۇتۇپ تۇرغان نەزىسىنى يىغىمغاندى. 27 ھالبۇكى، پەرۋەردىگارىنىڭ يەشۇئاغا بۇيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. 28 ئاندىن يەشۇئا ئايى شەھىرىنى كۆيدۈرۈپ، ئۇنى ئەبەدىگىچە خارابىلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى، تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا. 29 ئاينىڭ پادشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرىخە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋېدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى دەرىختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلىۋەتتى، بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. 30 ئاندىن يەشۇئا ئېبال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا قۇربانگاھ ياسىدى. 31 پەرۋەردىگارىنىڭ قولى مۇساننىڭ ئىسرائىلغا بۇيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تۆمۈر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغاندى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. 32 شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە

پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى.

33 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۈرە تۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا نىڭ دەسلەپتە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللىارنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى تىلەشكە خەلقنىڭ يېرىمى گەرزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېبال تېغى ئالدىدا تۇردى.

34 ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەرىكەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. 35 يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى؛ مۇسا نىڭ بارلىق بۇيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئويمانلىقىدىكى، ئۇلۇغ دېڭىز بويىدىكى، لىۋاننىڭ تۇدۇلغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتىيلار، ئامورىيلار، قانا ئانىيلار، پەرزىيەلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، 2 ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى تىتىپلاشتى. 3 ئەمما گىبېئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، 4 ئۇلار ھىيلە-مىكەر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [ئۇزۇن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشەكلەرگە كونا تاغار-خۇرجۇن بىلەن كونا، يىرتق-ياماق شاراب تۇلۇملىرىنى ئارتىپ، 5 پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشلەرنى كىيىپ، كونا جۇل-جۇل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورنىغان ئىدى؛ ئۇلار سەپەرگە ئالغان نانلارنىڭ

ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇرۇپ كەتكەندى. 6 ئۇلار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارغا: - بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭلار، دېدى. 7 لېكىن ئىسرائىللار ھۇيىلارغا جاۋاب بېرىپ: - سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداقۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ - دېدى. 8 ئۇلار يەشۇئاغا: - بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۇلاردىن: - سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 9 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، 10 شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئورداننىڭ ئۈستىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سېھون بىلەن ئاشتاروتتا تۇرۇقلۇق باشاننىڭ پادىشاھى ئوگقا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. 11 شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتتا تۇرغۇچى ھەممە خەلق بىزگە سۆز قىلىپ: - قولىڭلارغا سەپەرگە لازىملىق ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز؛ شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دەڭلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. 12 سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈندە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۆيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇرۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. 13 بۇ شاراب تۇلۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كوناپ كەتتى، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئوزۇق-تۈلۈكىدىن ئازراق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگار دىن يول سورىمىدى. 15 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۇلار بىلەن سۈلھى تۈزۈپ، ئۇلارنى تىرىك قويۇشقا ئۇلار بىلەن ئەھدە باغلىدى؛ جامائەت

ئەمىرلىرىمۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ بەردى. 16 ئۇلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقنىڭ ئۆزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۆزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۇلارغا مەلۇم بولدى. 17 ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى گىبېئون، كەفراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارم ئىدى. 18 جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوتۇلداشقىلى تۇردى. 19 لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: - بىز ئۇلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بەرگەچكە، ئۇلارغا قول تەگكۈزەلمەيمىز. 20 بىز ئۇلارغا قىلغان قەسەمىمىز تۈپەيلىدىن، ئۈستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۇلارغا شۇنداق قىلىنساق بولمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: - ئۇلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالبۇكى، ئۇلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئوتۇن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولدى، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى. 22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۇلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىڭلار؟ 23 بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئاراڭلاردا خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئوتۇن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بەرە ئادەمۇ مۇستەسنا بولمايدۇ، - دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆز قولى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلەرگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان پېقىرلارغا ئېنىق مەلۇم قىلىندى، شۇڭا بىز سىلەرنىڭ تۈپەيلىڭلاردىن جېنىمىزدىن

جەزمەن ئايرىلىپ قالغىز دەپ ۋەھمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. 25 ئەمدى بىز قولۇڭغا چۈشتۇق؛ نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، - دېدى. 26 يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلىش بىلەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. 27 لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قوربانىغا ئۈچۈن ئۇلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. ئۇلار بۈگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10 شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىندەك، ئايى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلغىنىنى، گىبېئوندا ئۆلتۈرۈۋېتىلگەن ئىسرائىل بىلەن سۆلھ تۈزۈپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 ئۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبېئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھېبروننىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرتام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافيا ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر ئەۋەتتى: - 4 مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبېئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۆلھ تۈزۈۋالدى، - دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى - ئۇلار ئۆزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبېئوننىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 بۇنىڭ بىلەن گىبېئونلىقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ

قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: - سەن ئۆز قۇللىرىڭنى تاشلىۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بىزگە ھۇجۇم قىلدى، - دېدى. 7. بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، جۈملىدىن ھەممە بائۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. 8. پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: - ئۇلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ، - دېدى. 9. يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشتى. 10. پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى، يەشۇئا ئۇلارنى گىبىئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چىقىدىغان داۋان يولىدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككە داھىقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11. ئۇلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھوروننىڭ داۋاندىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى ئۇلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۆلدۈر-تاشلارنى ياغدۇردى. ئۇلار ئۆلدى؛ مۇشۇ مۆلدۈرلەر بىلەن ئولتۇرۇلگەنلەر ئىسرائىللار قىلچىلاپ ئولتۇرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12. ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۆز قىلدى، - يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈنىدە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: - «ئەي قۇياش، گىبىئون ئۈستىدە توختاپ تۇر! ئەي ئاي، ئايچالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇر!» 13. شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماڭاي توختاپ تۇردى، ئايىمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. 14. پەرۋەردىگار بىر ئىنساننىڭ نىداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى

پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككە داھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: - ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ ئۇلار ماككە داھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى. 18 يەشۇئا: - ئۇنداق بولسا غارنىڭ تاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۇمىلىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۈزەتكە قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار؛ ئۇلارنى ئۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، - دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماككە داھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 22 يەشۇئا: - غارنىڭ تاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. 23 ئۇلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەڭگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: - كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلار كېلىپ پۇتلىرىنى ئۇلارنىڭ گەدىلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا ئۇلارغا: - قورققانلار ۋە ھېچ ھودۇققانلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا

شۇنداق ئىشنى قىلدۇ، - دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈپ، جەسەتلەرنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ ئۇلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىشىلەر ئۆلۈكلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، ئۇلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چىقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھدىن چىقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقنىڭ بىرىنىمۇ قويماي قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملەرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قويماي ئۆلتۈردى. 34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چىقىپ، ئەلگونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 35 ئۇلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچىلدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى

تەلتۆكۈس يوقاتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36

ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگۈندىن چىقىپ ھېرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگۈندا قىلغاندەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبرگە بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا-كەنتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھىنى تۇتۇپ، بۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قويماي تەلتۆكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېرونغا قىلغىنىدەك، لېناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتتى، يەنى تاغلىق رايوننى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بۇ يۇرۇغىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قويماي، بەلكى نەپەسى بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارئىئادىن تارتىپ گازاغچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەننىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تاكى گىبېئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چىدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

11 ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاڭلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمروننىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا

شمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادشاھلارغا، كىننەروتىنىڭ جەنۇبىدىكى تۈزلەڭلىك، ئويمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى؛ 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قاناتانىيلار، تامورىيلار، ھىتىيلار، پەرزىيلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مېزپاھ يۇرتىدا تۇرۇۋاتقان ھۇيىلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى؛ ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادشاھلار بىر بولۇپ يىغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەرۇم سۇلىرىنىڭ بويىدا چېدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: - سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقىغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھاللاكتە تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، - دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەرۇم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرە فوت-مايمىغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مېزپاھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىللار] شەھەر ئىچىدە ئۆلتۈرۈشلۈك ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قويماي ھەممىسىنى ئۈزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، 12

شۇ پادشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ئۇلارنى قىلچىلاپ ئۈزۈل-كېسىل يوقاتتى. 13 لېكىن ئېگىزلىككە سېلىنغان شەھەرلەرنى بولسا، ئىسرائىل كۆيدۈرمىدى؛ يەشۇئا ئۇلاردىن پەقەت ھازورنىلا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ئىسرائىللار بۇ شەھەرلەردىكى غەنىمەتلەرنى ۋە چارپايىلارنى ئۆزلىرىگە ئولجا قىلىپ ئالدى، لېكىن ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرنى قىلچىلاپ يوقاتتى؛ ئۇلار بىرمۇ نەپەس ئىگىسىنى تىرىك قويمىدى. 15 پەرۋەردىگار ئۆز قولى بولغان مۇساغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، مۇسامۇ يەشۇئاغا شۇنى بۇيرۇغاندى ۋە يەشۇئامۇ شۇنداق قىلدى. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدىن ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى شۇ بويىچە ئادا قىلدى. 16 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى، يەنى تاغلىق رايوندىكى زېمىنلارنى، بارلىق جەنۇبىي نەگەۋ زېمىنىنى، بارلىق گوشەن زېمىنىنى، ئويمانلىقتىكى زېمىنلارنى، تۈزلەڭلىكتىكى زېمىنلارنى ۋە ئىسرائىلنىڭ تاغلىق رايونلىرىنى ۋە شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، 17 سېتىر داۋىنىغىچە سوزۇلغان ھالاك تېغىدىن تاكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى لىۋان جىلغىسىغا جايلاشقان بائال-گادقىچە بولغان زېمىننى ئىگىلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممە پادشاھلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 18 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا بۇ ھەممە پادشاھلار بىلەن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلدى. 19 گېبېئۇندا ئولتۇراقلاشقان ھىۋىيلاردىن باشقا، ھېچبىر شەھەر ئىسرائىل بىلەن سۆلھ تۈزمىدى. ئىسرائىل ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جەڭ ئارقىلىقلا ئالدى. 20 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلىنىڭ قاتتىق قىلىنىشى، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش نىيىتىدە بولۇشى پەرۋەردىگاردىن ئىدى؛ بۇنىڭ مەقسىتى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈل-كېسىل يوقىتىلىشى؛ يەنى، ئۇلارغا ھېچ رەھم قىلىنماي، ئەكسىچە پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنىڭ يوقىتىلىشى ئۈچۈن ئىدى. 21 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا كېلىپ ئاناكىيلارغا ھۇجۇم

قىلىپ ئۇلارنى تاغلىق رايوندىن، ھېيرونىدىن، دەبىردىن، ئانايدىن، يەھۇدانىڭ ھەممە تاغلىق رايونى بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە تاغلىق رايونىدىن يوقاتتى؛ يەشۇئا ئۇلارنى شەھەرلەرى بىلەن قوشۇپ ئۈزۈل-كېسىل يوقاتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ زېمىنىدا ئاناكىيلاردىن ھېچبىرىمۇ قالدۇرۇلمىدى؛ پەقەت گازا، گات ۋە ئاشدودتا بىرنەچچىسىلا قالدى. 23 شۇ تەرىقىدە يەشۇئا پەرۋەردىگار مۇساغا ۋەدە قىلغاندەك پۈتكۈل زېمىنى ئالدى؛ يەشۇئا ئۇنى ئىسرائىلغا ئۇلارنىڭ قوشۇن-قەبىلىسى بويىچە مېراس قىلىپ تەقسىم قىلدى. ئاندىن زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

12 ئىسرائىل ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىش تەرىپىدە [ئىككى] پادىشاھنى ئۆلتۈردى. ئۇلار ئۇلارنىڭ زېمىنى، يەنى ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ ھەرمون تاغلىقىغا تۇتاشقان زېمىن بىلەن شەرق تەرەپتىكى بارلىق ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى ئىگىلىدى. شۇ [ئىككى] پادىشاھلار بولسا: - 2 [بىرىسى] ھەشبوندا تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھون؛ ئۇ ئارونئەر (ئارونئەر ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدا) ۋە ئارنون جىلغىسىدىكى شەھەردىن تارتىپ، گېئادنىڭ يېرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياببوك دەرياسىغىچە (بۇ ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى ئىدى) بولغان يەرلەردە سەلتەنەت قىلاتتى؛ 3 ئۇ سەلتەنەت قىلغان زېمىن يەنە شەرق تەرەپتىكى كىنەروت دېڭىزىدىن تارتىپ ئاراباھ دېڭىزىغىچە، يەنى شور دېڭىزىغىچە سوزۇلغان ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى بەيت-يەشموتقا بارىدىغان يولنى ۋە جەنۇب تەرىپىدە پىسگاھ تېغىنىڭ داۋانلىرىنىڭ چېتىگىچە سوزۇلغان زېمىننى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 4 ئۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئالدى؛ ئۇ رەفايىيلار [دېيىلدىغان گىگانىلارنىڭ] قالدۇقىدىن بىرى ئىدى (ئۇلار ئاشتاروت ۋە ئەدرەيدە تۇراتتى). 5 ئۇ ھەرمون تېغىدىكى يۇرتلارغا، سالكاھ ۋە پۈتكۈل باشان زېمىنىغا، يەنى گەشۇرىيلار بىلەن مائاكتاييلارنىڭ چېگرىسىغىچە،

شۇنىڭدەك كېلىۋاتقاندا، تاكى ھەشونىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ چېگرىسىغىچە سەلتەنەت قىلاتتى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا شۇ زېمىننى رۇبەنلەرگە، گادلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مېراس قىلىپ بەرگەندى. 7 تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى لىۋان جىلغىسىدىكى بائال-گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مېراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۇرتى، شەفەلاھ ئۆيىملىقىنى، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنىنى، ھىتىيلار، ئامورىيلار، قاناتانىيلار، پەرزىيەلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۆلۈپ بەردى: 9 ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخوننىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئاينىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھېبروننىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى ئەگلوننىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لېبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇلامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشاروننىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادوننىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىمرون-مەروننىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقسافنىڭ پادىشاھى، 21 بىرى تائاناقنىڭ پادىشاھى، بىرى مەگىدوننىڭ پادىشاھى،

22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكىنپامنىڭ پادىشاھى،
23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى، بىرى گويمىنىڭ پادىشاھى، 24
بىرى تىراھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت بىر پادىشاھ ئىدى.

13 ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يەرگە بېرىپ قالغانىدى. پەرۋەردىگار
ئۇنىڭغا مۇنداق دەدى: - «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى،
لېكىن يەنە ئىگىلىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار:
- فىلىستىيەلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق
تەرىپىدىكى شەھەر دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرۇن شەھىرىنىڭ
چېگرا لىنىيىسىگە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناتانىيلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىناتتى)،
جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكرۇندىكى بەش فىلىستىيە ئەمىر
باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يۇرتلىرى؛ زېدونييلارغا
تەۋە بولغان مەئارادىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگراسىغىچە بولغان
قاناتانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەبالىيلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لىۋان زېمىنى،
يەنى كۆن چىقىش تەرىپىدىكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى ئاتال-گادىن تارتىپ،
خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لىۋاندىن تارتىپ مىسىر پوت-
مايمىغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زېدونييلارنىڭ زېمىنى
قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن
قوغلىۋېتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا بۇرۇغىنىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ
ئىسرائىللىقلارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى
بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن ماناسسىيەنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ
بۆلگىن». 8 رۇبەنلەر بىلەن گادىلار بولسا، [ماناسسىيەنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن
بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوقىيى، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇساننىڭ ئۇلارغا

بەرگەن مەراسىغا ئىگە بولدى؛ بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى بولغان مۇسا ئۇلارغا مەراس قىلىپ بەرگەندى: - 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ بويىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دېغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلەڭلىكى، 10 ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننىڭ ئامورىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى؛ 11 گېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھىغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگاننلار بولغان] رەفايىيلارنىڭ قالدۇق نەسلىدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگىنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى. 13 لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلارنى ئۆز يۇرتلىرىدىن قوغلىۋەتمىدى؛ شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن مائاكاتىيلار بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا. 14 لېكىن [مۇسا] لاۋىي قەبىلىسىگە ھىچ مەراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتۇرا سۇنۇلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مەراسىدۇر. 15 مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسىگە، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە يۇرتلارنى مەراس قىلىپ بەردى. 16 ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەباننىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلەڭلىك، 17 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلەڭلىكتىكى ھەممە شەھەرلەر، دېون، باموت-بائال، بەيت-بائال-مېئون، 18 ياهاز، كەدەموت، مەفائات، 19 كىرىئائىم، سېماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، 20 بەيت-پېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، 21 تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى بولغان سېھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنەتنىڭ زېمىنى ئۆز ئىچىگە

ئالدى. بۇ پادشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق، [سېھونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مەدىيان ئەمەرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئولتۇرۇلگەندى. 22 شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار ئولتۇرگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالا ئامۇ بار ئىدى، ئۇنىمۇ ئۇلار قىلچىلاپ ئولتۇرگەندى. 23 رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىنىڭ چېگراسى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. رۇبەنلەرنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بۆلۈنگەن مەراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 24 مۇسا يەنە گاد قەبىلىسىگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا مەراس بۆلۈپ بەرگەندى. 25 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا يائازەر بىلەن گېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنىڭ يېرىمى تاكى رابباھ ئالدىدىكى ئاروئەرگىچە، 26 ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزپەھ ۋە بەتوئىغىچە، ماھانايدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگراسىغىچە، 27 جىلغىغا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-ئىمراھ، سۇككوت ۋە زافونلار، ھەشبوننىڭ پادشاھى سېھوننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىنەرەت دېڭىزىنىڭ ئۇ بېشىغىچە ئىدى. 28 گادلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بۆلۈنگەن مەراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 29 مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مەراس بەرگەندى، ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە بۇ مەراس بۆلۈپ بېرىلگەندى: 30 زېمىنلىرى ماھانايدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادشاھى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا-كەنتلىرى (بۇ يېزا-كەنتلەر باشاننىڭ ئۆزىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش ئىدى)، 31 گېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادشاھى ئوگنىڭ سەلتەنتىدىكى ئاشتاروت ۋە ئەدرەي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرنىڭ يېرىم

قىسىمغا جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مەراس قىلىپ بۆلۈپ بېرىلگەندى. 32 مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە بولغان ۋاقتىدا بۆلۈپ بەرگەن مەراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋىي قەبىلىسىگە ھېچ مەراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مەراسىدۇر.

14 ئىسرائىللارنىڭ قاناتان زېمىنىدىن ئالغان مەراسلىرى تۆۋەندىكىدەك؛ ئەلئازار كاھىن بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مەراسلارنى ئۇلارغا بۆلۈپ بەرگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇسا ئىنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن توقمۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئۆلۈشى چەك تاشلاش بىلەن بۆلۈپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مەراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتۈپ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى؛ لېكىن ئۇ لاۋىيلارغا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ مەراس بەرمىگەندى 4 (يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلىگە بۆلۈنگەندى. لاۋىيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بېكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلاردىن چاربايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۆلۈشلەرنى بەرمىگەندى). 5 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىنى بۆلۈشۈۋالدى. 6 يەھۇدالار گىلگالغا، يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنزىي يەقۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب يەشۇئاغا مۇنداق دەدى: - «پەرۋەردىگار ئۆز ئادىمى بولغان مۇساغا مەن بىلەن سېنىڭ توغرا گۇدا قەدەش-بارئېئادان نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؛ 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادىمى مۇسا مېنى قەدەش-بارئېئادان زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەندە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭلۈم بىلەن

ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەندىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەندى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا ئەگەشتىم. 9 ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: - «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىغا ئەگەشكىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ پۈتۈن دەسسەگەن زېمىن جەزمەن ئەبەدىگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مەراسىمى بولىدۇ» - دېگەندى. 10 - مانا ئىسرائىل چۆلدە سەرگەردان بولۇپ يۈرگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق بەش يىل ئىچىدە ئۆزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سەكسەن بەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈكەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن ياكى بىر يەرگە بېرىپ- كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈندە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مەراسىم قىلىپ بەرگەن، چۈنكى ئۇ كۈنى سەئۇد ئۆيەردە ئانا كىيىلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسالا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلىۋېتىمەن». 13 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا يەقۇنەھنىڭ ئوغلى كالاھىكە بەخت- بەرىكەت تىلەپ، ھېروننى ئۇنىڭغا مەراسىم قىلىپ بەردى. 14 شۇڭا ھېرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنەزى يەقۇنەھنىڭ ئوغلى كالاھىكە مەراسىمى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئانا كىيىلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

15 يەھۇدالار قەبلىسىنىڭ مەراسىمى بولسا جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە چەك

تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەنۇبىي تەرەپنىڭ ئۈچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا

ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەنۇبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى» نىڭ ئايغىدىن، يەنى جەنۇبىي تەرەپكە چوققىسى چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، 3 «سېرىق ئېشەك داۋىنى» نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئۆتۈپ، زىنغا تۇتاشتى؛ ئاندىن قەدەش-بارىئەنىڭ جەنۇبىي ياقىلاپ ھەزىرەغا ئۆتۈپ، ئاددارغا بېرىپ، كاركاھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازمۇنغا ئۆتۈپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۈچى دېڭىزغا تاقىشتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ، رۇبەنىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەپرىگە قاراپ ئۆتۈپ، ئۆيەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىغا چىقىدىغان داۋاننىڭ ئۇدۇلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۇلىرىدىن ئۆتۈپ، ئەن-روگەل بۇلىقىغا تۇتاشتى؛ 8 ئۆيەردىن «بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسى» غا چىقىپ، يەبۇسىلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئۆتۈپ، ئاندىن ھىننوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفايىلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي بېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتوئاھ سۇيىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلەرنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۆيەردىن بانالاھ (يەنى كىرىئەت-يېئارم) غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بانالاھتىن ئۆتۈپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارم تېغى (يەنى كېسالون) نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئۆتۈپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئۆتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئەكرونىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونىغا ئۆتۈپ، بانالاھ تېغىنىڭ يېنىغا تۇتىشىپ، يابنەئەلگە

يېتىپ، ئاندىن ئوچى دېڭىزغا تاقاشقاندى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا
 دېڭىز بويلىرى ئىدى. يەھۇدلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا توختىتىلغان
 تۆت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەقۇننەھنىڭ ئوغلى كالاڭگە بولسا،
 پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بەرگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدلارنىڭ ئارىسىدا بىر
 ئۇلۇش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئارىيانىڭ شەھىرى بولغان ھېرون ئاتا قىلىندى. 14
 كالاڭ شۇ يەردىن شېشاي، ئاھىمان ۋە تالمىي دېگەن ئۈچ ئاناكىنى قوغلىۋەتتى،
 ئۇلار ئوچى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، دەبەردە
 تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبەرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى).
 16 كالاڭ: - كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم
 ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. 17 كالاڭنىڭ ئۆكسى كېنازنىڭ ئوغلى
 ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالاڭ ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى.
 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن
 بىر پارچە يەر سوراقتا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشكە كالاڭ ئۇنىڭدىن: -
 سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مېنى ئالاھىدە
 بىر بەرىكەتلىگەيسەن، سەن ماڭا نەگەۋدىن [قاغچىراق] يەر بەرگەنكەنەن، ماڭا
 بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، - دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالاڭ ئۇنىڭغا ئۈستۈن
 بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۆۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە
 ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تەگكەن مىراس ئۇلۇشلەردۇر: - 21 يەھۇدا
 قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: -
 كىزەئەل، ئېدەر، ياكۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئاداداھ، 23 كەدەش، ھازور،
 يىتتان، 24 زىف، تەلەم، بىئالوت، 25 ھازور-ھادىتاھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى
 ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولاداھ، 27 ھازار-گادداھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت،

28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا، بىزئوتىيا، 29 بائالاھ، ئىجىم، ئېزەم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورماھ، 31 زىكلاگ، مادمانناھ، سانسانناھ، 32 لىباوت، شىلېم، ئايىن ۋە رىمىون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلاھ ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورپىئاھ، ئاشناھ، 34 زانوتئاھ، ئەن-گانىم، تاپپۇئاھ، ئەنام، 35 يارمۇت، ئادۇللام، سوکۇھ، ئازىكئاھ، 36 شاتارايىم، ئادىتائىم، گەدەراھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھاداشاھ، مىگدال-گاد، 38 دىلپىئان، مېزپاھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئەگىون، 40 كايون، لاھماس، قىتىش، 41 گەدەروت، بەيت-داگىون، ئاھامماھ ۋە ماككەداھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 بۇنىڭدىن باشقا يەنە لىبناھ، ئېتەر، ئاشان، 43 يەفتاھ، ئاشناھ، نەزىب، 44 كېئىلاھ، ئاقزىب ۋە مارەشاھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى، 45 يەنە ئەكرىون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكرىوننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايوندىكى شەھەرلەر: - شامىر، ياتتىر، سوکۇھ، 49 دانتاھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئاناب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئاھ، ئافىكئاھ، 54 ھۇمتاھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى

ھېرون) ۋە زىغور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت- قىشلاقلار بار ئىدى. 55 بۇنىڭدىن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىف، يۇتساي، 56 يىزرەئەل، يوكدېتام، زانوتتاھ، 57 كايىن، گىبىتتاھ ۋە تىمناھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 بۇنىڭدىن باشقا يەنە كىرىئات-بائال (يەنى كىرىئات-پىئارم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: - بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەكاھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇقلۇق يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلىۋېتەلمىگەن؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللەرگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن ئۆتۈپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، ياقىلە تىيىلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشىپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەرگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشىپتى. 4 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىمىلار ئېرىشكەن مىراس ئۆلۈشى مانا شۇ ئىدى. 5 ئەفرائىمىلارنىڭ جەمەت- ئائىلىرى بويىچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: - مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرەپتىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئادداردىن تارتىپ ئۈستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ،

6 ئاندىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مېكىتاتقا چىقتى؛ ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شېلوھقا قايرىلىپ، ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانۇئاھقا، 7 يانۇئاھدىن چۈشۈپ تائاروت بىلەن ئائاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەرياسىغا چىقتى. 8 چېگرا تاپپۇئاھدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئاياغلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسىگە، يەنى ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرىگە تەگكەن مېراس ئۆلۈشى شۇ ئىدى. 9 بۇنىڭدىن باشقا ئەفرائىملار ئۈچۈن ماناسسەھنىڭ مېراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بىلەن قوشۇلغانىدى. 10 ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلارنى قوغلۇۋەتمىگەندى؛ شۇڭا قانائانىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17 ماناسسەھ يۈسۈپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسىگىمۇ چەك تاشلىنىپ مېراس بېرىلگەن. ماناسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكرىننىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكرىن گېلىئادنىڭ ئاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا گېلىئاد بىلەن باشان مېراس قىلىپ بېرىلدى. 2 ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەكلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئۆز جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مېراس ئۆلۈشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىلىلىرى ئىدى. 3 ئەمدى ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكرىننىڭ ئەۋرىسى، گېلىئادنىڭ ئەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرىلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلاھ، نوتاه، ھوگلاھ، مىلكاھ ۋە تىرزاھ ئىدى. 4 ئۇلار كاھىن ئەلىتازار بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار مۇساغا بىز

توغرۇلۇق قېرىنداشلىرىمىز قاتارىدا مېراس بېرىشكە ئەمىر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەشۇئا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتارىدا ئۇلارغا مېراس بەردى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى گېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسە ھەكە يەنە ئون ئۇلۇش يەر بېرىلدى. 6 چۈنكى ماناسسە ھەكە قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتارىدا مېراسقا ئىگە بولغانىدى؛ گېئاد زېمىنى ماناسسە ھەكە قالىغان ئەۋلادلىرىغا تەگكەنىدى. 7 ماناسسە ھەكە زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئۆتۈرىدىكى مېكتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپپۇئاھادا تۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە تۇتاشتى. 8 چۈنكى تاپپۇئاھەنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسە ھەكە تەگكەنىدى؛ لېكىن ماناسسە ھەكە چېگرىسىدىكى تاپپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۆيەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسە ھەكە شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسە ھەكە چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسە ھەكە تەۋە ئىدى؛ غەرب تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېڭىز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شىمال تەرىپىدە ئاشىرنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۇلۇشىگە تۇتاشقانىدى. 11 ماناسسە ھەكەمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۇلۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئېلېئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تائاناق ئاھالىسى بىلەن تائاناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلىك» دېگەن يۇرت تەگدى. 12 لېكىن ماناسسە ھەكە بۇ شەھەرلىكلەرنى

قوغلۇتەلمىدى، قاناتانىيلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. 13

ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناتانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلۇتەلمىدى. 14 يۈسۈپلەر بولسا يەشۇئاغا: - بىزلەر پەرۋەردىگار ھازىرغىچە شۇنداق بەرىكەتلەپ كەلگەن، چوڭ بىر خەلق تۇرساق، سەن نېمىشقا چەك تاشلاش بىلەن بىزگە پەقەت بىر ئۆلۈش مىراس، بىر پارچە يەرلا بەردىڭ؟ - دېدى. 15 يەشۇئا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر سىلەر چوڭ بىر خەلق بولساڭلار، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتى سىلەرگە تار كەلگەن بولسا، ئورمانغا بېرىپ ئۆيەردىكى پەرىزىيلەر بىلەن [گىگانىت] رەفائىيلەر يۇرتىدا دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بىر جايىنى چىقىرىۋېلىڭلار، دېدى. 16 لېكىن يۈسۈپلەر: - تاغلىق يۇرت بىزگە يەتمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جىلغىدا تۇرۇۋاتقانلار، مەيلى بەيت-شېئاندا ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردە بولسۇن ياكى يىزرەئەل جىلغىسىدا تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ تۆمۈردىن جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىكەن، دېدى. 17 شۇنداق دېۋىدى، يەشۇئا يۈسۈپ جەمەتى بولغان ئەفرائىم بىلەن ماناسسەھگە سۆز قىلىپ: - سىلەر دەرۋەقە چوڭ بىر خەلقسىلەر ۋە زور كۈچۈڭلار باردۇر، شۇڭا سىلەرگە پەقەت بىر ئۆلۈشلا مىراس بېرىلسە بولمايدۇ، 18 ئاشۇ پۈتكۈل تاغلىق يۇرتىمۇ سىلەرگە بېرىلدى، گەرچە ئۇ ئورمانلىق بولسىمۇ، سىلەر ئۇنى كېسىپ بوشتىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئەتراپلىرىغىمۇ ئىگە بولىسىلەر؛ قاناتانىيلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بار، شۇنداقلا كۈچلۈك بولسىمۇ، سىلەر ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىۋېتەلەيسىلەر، - دېدى.

18 پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چىقىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، 2 لېكىن ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۆز مىراس ئۆلۈشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە

قالغاندى. 3 شۇڭا يەشۇئا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە بەرگەن بۇ زېمىننى قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۇسۇلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرسىلەر؟ 4 سىلەر تۈزۈڭلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىننى ئايلىنىپ چىقىپ، ئۇنى ھەر بىر قەبىلە ئۆز مېراس ئۇلۇشىغا مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتمەن. 5 ئۇلار زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلسۇن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن، يۇسۇپنىڭ جەمەتمۇ شىمال تەرەپتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىنىدا تۇرۇۋەرسۇن. 6 سىلەر زېمىننى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسلىنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار؛ ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. 7 ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئاراڭلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مېراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مېراس قىلىپ بەرگەن يەرلەرنى ئاللىقاچان ئالغاندۇر». 8 [زېمىننى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەشۇئا ئۇلارغا قاتتىق جېكەپ:

- سىلەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار؛ ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. 9 شۇنداق دېۋدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىننى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىمغا يېنىپ كەلدى.

10 ئاندىن يەشۇئا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىننى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى.

11 بىنيامينلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك ئارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۈسۈپلەرنىڭ زېمىنى ئومۇملىشىدىكى يۇرت بولدى. 12 ئۇلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شىمال تەرىپىدىكى داۋاننى يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چىقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە تۇتاشتى؛ 13 ئاندىن لۇزغا چىقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ تۇتۇپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ 14 چېگرا شۇ يەردىن تۇتۇپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-باتال (يەنى كىرىئات-يىئارم) غا تۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 15 جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يىئارمىنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە تۇتاشتى؛ 16 چېگرا ئاندىن رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغنىڭ يېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەھۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-روگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ 17 ئاندىن شىمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلىقىدىن تۇتۇپ، ئادۇلام داۋىنىنىڭ ئۇدۇلىدىكى گەللوئىغا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، 18 ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن تۇتۇپ، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشتى. 19 ئاندىن چېگرا شىمال تەرىپىگە چىقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا تۇتۇشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولىنىڭ ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 20 شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. بۇ بىنيامينلارنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، ئۇلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مەراس

زېمىننىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. 21 بىنيامينلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تەڭگەن شەھەرلەر بولسا تۆۋەندىكىلەردۇر: - يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك-كەزىز، 22 بەيت-ئاراباھ، زەمارايم، بەيت-ئەل، 23 ئاۋۇم، پاراھ، ئوقراھ، 24 كەفار-ھائاموناي، ئوفنى ۋە گېبا بولۇپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 25 بۇنىڭدىن باشقا گېبىئون، رامماھ، بەئەروت، 26 مېزىياھ، كەفراھ، موزاھ، 27 رەكەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، 28 زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گېبئەھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بىنيامينلارنىڭ مېراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەن ئىدى.

19 ئىككىنچى چەك شىمېئونغا چىقتى، يەنى شىمېئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مېراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مېراس ئۆلۈشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 2 ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مېراسى ئىچىدە بەئەر-شېبا، شېبا، مولاداھ، 3 ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، 4 ئەلتولاد، بىئۇل، خورماھ، 5 زىكلاگ، بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، 6 بەيت-لىباتوت ۋە شارۇھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 7 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئاپىن، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار 8 ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى باتالات-بەئەر (يەنى جەنۇبىدىكى رامماھ) غىچە بولغان بۇ [تۆت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمېئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئېرىشكەن مېراسى ئىدى. 9 شىمېئونلارنىڭ مېراس ئۆلۈشى يەھۇدالارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مېراس ئۆلۈشى ئۆزلىرىگە كۆپلۈك قىلغان ئىدى، شۇڭا شىمېئونلارنىڭ مېراس ئۆلۈشى ئۇلارنىڭ مېراس ئۆلۈشىنىڭ ئىچىدىن

بېرىلدى. 10 ئۆچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مېراس چېگرىسى سارىدقا باراقتى، 11 چېگرىسى غەرب تەرەپتە مارپالاققا بېرىپ داببەشەتكە يېتىپ يوكىنئامنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئېقىنغا تۇتاشتى؛ 12 ئۇ سارىدەن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا تۇتاشىپ، دابراتقا تۇتۇپ، ياقىياغا باردى؛ 13 ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كازىنغا كېلىپ ئېتاققا سوزۇلغان رىمىون يۇرتىغا يېتىپ باردى. 14 ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھانئاتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. 15 ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى يەنە كاتىتات، ناھالال، شىرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالدى. 16 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مېراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 17 تۆتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 18 ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇلوت، شۇنەم، 19 ھافارئايم، شىتون، ئاناھارات، 20 رابىست، كىشىئون، ئېبەز، 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھادداھ ۋە بەيت-پاززەزنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىشوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مېراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى،

بەتەن، ئاقساق، 26 ئاللاممەلەك، ئامبئاد ۋە مىشالى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبىئاتقا تۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئۆتۈپ، بەيت-ئېمەك بىلەن نېشئەلگە يېتىپ بېرىپ كابلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېپرون، رەھوب، ھامون ۋە كاناھنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى رامماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇردىگەن مۇستەھكەم شەھەرگە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە تۇتاش بولغان دېڭىزدا ئاخىرلاشتى؛ 30 زېمىنى ئۆمماھ، ئافەك ۋە رەھونىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغانىدى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 32 ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 ئۇلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زائانانىمىدىكى دۇب دەرىخىدىن ئۆتۈپ، ئادامى-نەكەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاکكۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. 34 ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۆككوكقا چىقىپ، جەنۇبتا زەبۇلۇننىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا تۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا يېتىپ، كۆن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەرياسىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۆلۈش زېمىنىغا ئۇلاشتى. 35 نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھاممات، راکكات، كىننەرەت، 36 ئادامماھ، رامماھ، ھازور، 37 كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، 38 يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئانات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 39 بۇ بولسا، يەنى بۇ

شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالبار قەبىلىسىنىڭ مەراسىمى ئۆلۈشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەندى. 40 يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسىگە چىقتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە تارتىلدى. 41 ئۇلارنىڭ مەراسىمى بولسا زور پىشاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، 42 شائالابىن، ئايچالون، يىتلاھ، 43 ئېلون، تىمناھا، ئەكرون، 44 ئەل-تەكەھ، گىببېتون، بائالات، 45 يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، 46 مە-ياركون، راکكون ۋە يافوننىڭ ئۇدۇلىدىكى يۇرتىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. 47 لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئۆز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چىقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلچىلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. 48 مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسىگە، ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە مەراسىم قىلىپ بېرىلگەندى. 49 بۇ تەرىقىدە [ئىسرائىللار] زېمىنىنى چېگرا-چېگرا بويىچە بۆلۈپ بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ئۆز ئارىسىدىن مەراسىم بۆلۈپ بەردى. 50 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەقرايم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنا-سېراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا تۇردى. 51 مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتىپاباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھدا، جامائەت چىدىرىنىڭ دەۋازىسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۆلۈپ تەقسىم قىلغان مەراسىملاردۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىنىنىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگەن: «ئۆزۈم مۇسائىننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغاندەك، ئۆزۈڭلار

ئۈچۈن «پاناھلىق شەھەرلەر» نى تاللاپ بېكىتىڭلار؛ 3 بىلەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە قان ئىنتىقامنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. 4 [ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈرگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئۆز ئەھۋالىنى ئېيتسۇن؛ ئۇلار ئۇنى تۈزىگە قويۇپ قىلىپ شەھەرگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۈچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن؛ ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن ئۆلۈپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، ئۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئافئالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبروننى، 8 يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۈزلەڭلىكنىڭ چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسە قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندېكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر؛ كىمكى بىلەي، تاسادىپىلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارنىڭ قولىدا ئۆلەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي جەمەتلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلئازار، ئۇنىڭ

ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قاناتان

زېمىندىكى شىلوھدا ئۇلارغا: - مۇسانىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز

توغرىلۇق: «ئۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ

بەرگەن»، دەپ ئېيتقان، دېدى. 3 شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ

ئەمرى بويىچە ئۆز مېراس ئۆلۈشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ

لاۋىيلارغا بەردى: - 4 بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى،

چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى،

شىمېئون قەبىلىسى ۋە بىنيامين قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى،

5 ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ

زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن

ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار

قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، ئافئالى قەبىلىسىنىڭ

زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر

بېكىتىلدى. 7 مەرارنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ،

رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلون قەبىلىسىنىڭ

زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ

ۋاسىتىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن

يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى. 9 ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن

شىمېئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىملىغان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: -

10 (چەك تاشلانغاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسلى بولغان كوھاتلار جەمەتلىكى ھارۇنىڭ

ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): - 11 ئۇلارغا

يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ ئاتىسى ئىدى)،
يەنى ھېرون بىلەن ئەتراپىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەرگە
تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەقۇنەھنىڭ ئوغلى كالبەكە مېراس قىلىپ
بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىنىنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن
كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لېناھ بىلەن
يايلاقلىرىنى، 14 ياتتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتە موئا بىلەن يايلاقلىرىنى، 15 ھولون
بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، 16 ئاين بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ
بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ
زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنىامىن
قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبېئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گېبا بىلەن يايلاقلىرىنى، 18
ئاناتوت بىلەن يايلاقلىرىنى، ئالمون بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر
بەردى. 19 بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر
ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 20 ئۇلار يەنە
لاۋيىلارنىڭ نەسلىدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگىمۇ شەھەرلەرنى بەردى.
چەك تاشلاش بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: - ئۇلارغا ئەفرائىم
قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن 21 ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر
پاناھلىنىدىغان شەھەر شەكەم بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن يايلاقلىرى، 22
كىبزائىم بىلەن يايلاقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت
شەھەرنى بەردى؛ 23 بۇنىڭدىن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكەھ بىلەن
يايلاقلىرى، گىببېتون بىلەن يايلاقلىرى، 24 ئايچالون بىلەن يايلاقلىرى ۋە گات-
رىمون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 25 بۇنىڭدىن
باشقا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناق بىلەن يايلاقلىرى، گات-

رعمون بىلەن يايلاقلرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. 26 بۇ تەرىقىدە
كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى
يايلاقلرى بىلەن بېرىلدى. 27 لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گەرشونلارغا
بولسا ئۇلار ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر
پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلرىنى، شۇنداقلا بەئەشتېراھ
بىلەن يايلاقلرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ 28 يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ
زېمىنىدىن كىشىلەر بىلەن يايلاقلرى، دابرات بىلەن يايلاقلرى، 29 يارمۇت بىلەن
يايلاقلرى ۋە ئەن-گانىم بىلەن يايلاقلرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛
30 بۇنىڭدىن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن يايلاقلرى، ئابدون
بىلەن يايلاقلرى، 31 ھەلكات بىلەن يايلاقلرى ۋە رەھوب بىلەن يايلاقلرى بولۇپ،
جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ 32 بۇنىڭدىن باشقا ئاقتالى قەبىلىسىنىڭ
زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گالىيەدىكى كەدەش
بىلەن يايلاقلرىنى، يەنە ھاموت-دور بىلەن يايلاقلرى ۋە كارتان بىلەن ئەتراپىدىكى
يايلاقلرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. 33 بۇ تەرىقىدە گەرشونلارغا
بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەتراپىدىكى يايلاقلرى بىلەن بېرىلدى.
34 قالغان لاۋىيلارغا، يەنى مەرارىلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن
يوكنېئام بىلەن يايلاقلرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلرى، 35 دىمناھ بىلەن يايلاقلرى ۋە
ناھالال بىلەن يايلاقلرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 36 بۇنىڭدىن
باشقا رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلرى، ياھاز بىلەن يايلاقلرى،
37 كەدەموت بىلەن يايلاقلرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلرى بولۇپ، جەمئىي تۆت
شەھەرنى بەردى. 38 بۇنىڭدىن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن
كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلرىنى، يەنە ماھانايىم

بىلەن يايلاقلار، 39 ھەشېون بىلەن يايلاقلار ۋە جانازە بىلەن يايلاقلار بولۇپ،
جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 40 بۇلار بولسا قالغان لاۋيىلارنىڭ جەمئەتلىرىگە،
يەنى مەرابارلار جەمئەتلىرىگە بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر؛ ئۇلارغا چەك تاشلىنىش
بىلەن بېرىلگەن ئۆلۈشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى. 41 ئىسرائىلارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن
لاۋيىلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار
ئەتراپىدىكى يايلاقلار بىلەن بېرىلدى. 42 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەر بىرىنىڭ ئەتراپىدا
يايلاقلار بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 43 پەرۋەردىگار شۇ
تەرىقىدە ئىسرائىلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل
زېمىننى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار كېلىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. 44 ئۇ
ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك،
ئۇلارغا ھەر ئەتراپتا تىنچ-ئاراملىق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقاندىقى
ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە
دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 45 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمئەتگە
ۋەدە قىلغان ھىممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22 ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى
چاقىرىپ ئۇلارغا: 2 سىلەر بولسا گادىلار پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسانىڭ سىلەرگە
بۇيرۇغىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىدىغانلار، مېنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق
سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالىدىغانلار؛ 3 سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر
قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلەرگە] ئەمر
قىلغان ۋەزىپىنى تۇتۇپ كەلدىڭلار؛ 4 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە
قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئاراملىق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قولى
مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەپىدە سىلەرگە بەرگەن مەراسىمىڭلارغا،

تۆز چىدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. 5 پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا سىلەرگە بۇيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمىرلىرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دېلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەخت-بەرىكەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار تۆز چىدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 7 ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشانى مېراس قىلىپ بەرگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مېراس بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى تۆز چىدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقتىدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-بەرىكەت تىلەپ، 8 ئۇلارغا: - ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايىلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ، تۆز چىدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار؛ دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دېدى. 9 ئۇ ۋاقتتا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىندىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا نىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان تۆز مېراس زېمىنى گېلىئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. 10 رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىندىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى گەللوئوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغانىدى. 11 ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتان زېمىندىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەللوئوتتا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئۇدۇلىدا بىر قۇربانگاھنى

ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. 12 ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. 13 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گېلىئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى 14 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئەمەرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمەرنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمەرنى ھەرقايسى ئاتا جەمەتتىكى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتۇپىنى ئىدى. 15 بۇلار ئەمدى گېلىئاد زېمىنىغا، رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: - 16 مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆزۈڭلارغا قۇربانغاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز تۈرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈزگەن بۇ زەنلىكلىكلار زادى قانداق ئىش؟ 17 پېئوردادا بۇرۇن ئۆتكۈزگەن قەبىلىكىمىز بىزگە يېتىپ تاشماسمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۈگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلايدۇرمىدۇق. 18 سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ياندىڭلار، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغاچقا، ئۆزىمىز ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. 19 ھالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدا بىمىزنىڭ قۇربانغاھىدىن باشقا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇربانغاھ ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلەرگە ئاسىيلىق قىلماڭلار. 20 زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىلىكى ئۈچۈن يالغۇز ئۇلار

تۆلتۈرۈلۈپ قالماي، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». 21 شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ بېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 22 «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلئۇ ئۇنى بىلگەي! ئەگەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا ياكى پەرۋەردىگارغا تىناتەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۈگۈن تۈلۈمدىن ئايمىڭلار! 23 ئەگەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرىلىق بىزدىن ھېساب ئالسۇن؛ 24 ئەكسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەقىقەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟ 25 ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەرياسىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلدۇق. 26 شۇڭا بىز: «قوپۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى؛ لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، 27 بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسلىمە گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن

شۇنداق قىلدۇق. 28 ئەگەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ياكى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. 29 پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان قۇربانگاھتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاھنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى تۆتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». 30 كاھىن فىنھاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتىۋاشلىرى رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۇلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. 31 ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاھىن فىنھاس رۇبەنلەر، گادىلار ۋە ماناسسەھلەرگە: - سىلەر پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتائەتسىزلىكنى قىلىشىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىمىزدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۈرۈڭ، سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇڭلار، دېدى. 32 ئاندىن ئەلئازار كاھىننىڭ ئوغلى فىنھاس بىلەن ئەمىرلەر رۇبەنلەر ۋە گادىلارنىڭ يېنىدىن، گىلبئاد زېمىنىدىن چىقىپ قاناتان زېمىنىغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇلارغا دەپ بەردى. 33 بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىرىدە ياخشى كۆرۈندى، ئىسرائىللار خۇداغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبەنلەر بىلەن گادىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالدى. 34 رۇبەنلەر بىلەن گادىلار بۇ قۇربانگاھقا «گۇۋاھلىق» دەپ ئات قويدى، چۈنكى ئۇلار: - «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاھتۇر» دېدى.

پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن

زامانلار ئۆتۈپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، 2 يەشۇئا

پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرىنى، ھاكىم-سوراچىلىرى

بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «مەن قېرىپ قالدىم،

يېشىمۇ چوڭىيىپ قالدى. 3 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ

يەردىكى بارلىق تائىپىلەرگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار كۆردۈڭلار،

چۈنكى سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر. 4

مانا، مەن ئۆزۈم يوقاتقان ھەممە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ

زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتلىكلەر بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن

تارتىپ كۈن يېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلەرگە مىراس قىلىپ

تەقسىم قىلىپ بەردىم. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن

قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە

ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر. 6 شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر

بولۇپ مۇساڭنىڭ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئوڭ يا سولغا

چەتتەپ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار، 7 شۇنداق قىلىپ،

ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى-كەلدى قىلىڭلار، شۇنىڭدەك

ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ناملىرىنى تىلغا ئالماڭلار ياكى ئۇلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم

قىلىڭلار، ئۇلارغا ئىبادەت قىلىڭلار، ئۇلارغا باش تۇرماڭلار، 8 بەلكى

بۈگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ تۇرۇڭلار. 9

چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ

چىقىرىۋەتكەندۇر، بۈگۈنگىچە ھېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۇت تىرەپ تۇرالمىدى.

10 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنى بويىچە سىلەر تەرەپتە تۇرۇپ جەڭ

قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمىڭلار ئۇلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تىرىپەرەن قىلدۇ. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭلۈڭلارغا قاتتىق سەگەك بولۇڭلار! 12 چۈنكى ئەگەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز تۈرۈپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۇلار بىلەن قودا-باجا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلساڭلار، 13 ئۇنداقتا سىلەرگە شۇ ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلەرگە قاپقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بىقىنىڭلارغا قاچا بولۇپ چۈشۈپ، كۆزۈڭلەرگە تىكەن بولۇپ سانجىلىدۇ؛ ئاخىردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بەرگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەھرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر. 14 مانا، مەن بۈگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بېسىپ تۇتىدىغان يولنى ماڭمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ئۇچۇدۇڭلارغا شۇ روشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرىلىق قىلغان مۇبارەك ۋەدەلىرىنىڭ ھېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمىدى؛ ھەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، ھېچقايسىسى يەردە قالمىدى. 15 لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەرگە ئەمىر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ۋەدە قىلغان ھەممە بەرىكەت ئۈستۈڭلەرگە چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۇنىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە تۇتىشىپ، سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلدۇ».

24 ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، ھاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛

ئۇلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغاندا 2 يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە:
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاز: - «قەدىمكى زاماندا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن
ئىبراھىم بىلەن ناھورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۆتەرىپىدە ئولتۇراتتى، ئۇلار باشقا
ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. 3 لېكىن مەن ئاتاڭلار ئىبراھىمنى دەريانىڭ ئۆتەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قاناتان زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ،
ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇتۇپ ئۇنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. 4 ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ
بىلەن ئەساۋنى بەردىم، ئەساۋغا سېتىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم،
ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. 5 كېيىنرەك مەن مۇسا
بىلەن ھارۇننى تەۋەلىك قىلىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۇلارغا دەھشەتلىك
ۋابالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. 6 مەن بۇ
تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، ئۇلار [قىزىل] دېڭىزغا
يېتىپ كەلگەندە، مىسىرلىقلار جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-
بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ ئاندا پەرۋەردىگارغا
ئىبادەت قىلىۋىدى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۆم قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى،
ئاندىن دېڭىزنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ ياپتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن
مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە
تۇردۇڭلار. 8 كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆتەرىپىدە تۇرغان
ئامورىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۇلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن
ئۇلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۇلارنى
ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. 9 ئۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاھى، زېپورنىڭ ئوغلى بالاق
قوپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ
ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ 10 لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق

سالمدىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرگە قايتا-قايتا بەخت-بەرىكەت تىلدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. 11 كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن تۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىيلار، پەرزىيەلەر، قاناتانىيلار، ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار سىلەر بىلەن ئۇرۇشقا قويغىنى بىلەن مەن ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم، 12 مەن ئالدىڭلارغا سېرىق ھەرىنى ئەۋەتتىم، سېرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى، بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقيايىڭلار بىلەن بولدى. 13 مەن سىلەرگە ئۆز قولۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىننى، ئۆزۈڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلىڭلار؛ ئۆزۈڭلار تىكىمگەن ئۆزۈمزارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتسىلەر» دەيدۇ، - دېدى. 14 - شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەقىقەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ تۆتەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 15 لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلەرگە يامان كۆرۈنسى، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللىۋېلىڭلار - مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ تۆتەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئويۇمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، - دېدى. 16 خەلق جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! 17 چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماڭايلى، قايسى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئۆتمەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار

خۇدايىمىز تۈزىدۇر! 18 پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلىۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەكۈمىمىزدۇر! - دېدى. 19 يەشۇئا خەلققە: - سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەكۈم بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلەرگە بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرەلمەيدۇ. 20 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز تۇرۇپ، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەننىڭ ئورنىدا سىلەرگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، - دېدى. 21 لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، - دېدى. 22 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: - ئوزۇڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: - ئۆزىمىز گۇۋاھ! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 23 ئۇ: - ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭلۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلىدىغان قىلىڭلار، دېدى. 24 خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: - بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالدىغان بولىمىز، دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. 26 ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا يۆتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. 27 ئاندىن يەشۇئا خەلققە: - مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن تائىماسلىقىڭلار

ئۈچۈن ئۈستۈڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ تۇرىدۇ، - دېدى. 28 يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقىنى يولغا سېلىپ، ھەر بىرىنى ئۆز مېراسى يېرىگە ياندۇردى. 29 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئۇنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قولى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. 30 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مېراسى ئۆلۈشى بولغان تىمنا-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. 31 يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۇجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئويدان بىلىدىغان ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدەمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. 32 يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەندى. ئۇلار بۇلارنى شەكەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەسىنتاھ كۈمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مېراسى ئۆلۈشى بولۇپ قالدى. 33 ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلتازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنھاسقا مېراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى گېبىشاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەشۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن: - بىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ قاناتانيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ - دەپ سورىدى.

2 پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: - يەھۇدا چىقسۇن؛ مانا، مەن زېمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، - دېدى. 3 ئۇ ۋاقتتا يەھۇدا ئاكىسى شىمپئونغا: - سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قاناتانيلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مېراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مېراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شىمپئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. 4 يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قاناتانيلار ۋە پەرزىيەلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 5 ئۇلار بېزەكتە ئادونى-بېزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قاناتانيلار بىلەن پەرزىيەلەرنى ئۇرۇپ قىردى. 6 ئادونى-بېزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بېزەك: - ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستانىمىنىڭ تېگىدىكى ئۇۋاقلارنى تېرىپ يېگەندى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۆزۈمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. 8 يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرگە ئوت قويۇۋەتتى. 9 ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبىدىكى نەگەۋ ۋە شەفەلاھ ئويمانلىقىدا تۇرۇۋاتقان قاناتانيلار بىلەن سوقۇشتى. 10 ئاندىن يەھۇدالار ھېبروندىكى قاناتانيلارغا ھۇجۇم قىلىپ،

شېشاي، ئاھمان ۋە تالمىلارنى ئۇرۇپ قەردى (ئىلگىرى ھېرون «كېرىئات-ئارىيا» دەپ ئاتىلاتتى). 11 ئاندىن ئۇلار ئۆيەردىن چىقىپ، دەپەردە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەپەردە «كېرىئات-سەفەر» دەپ ئاتىلاتتى). 12 كالب: - كىمكى كېرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەندى. 13 كالبىنىڭ ئۆكسى كېلىنىنىڭ ئوغلى ئوتتۇرىغا ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالب ئۇنىڭغا قىزى ئاكىسىنى خوتۇنلۇققا بەردى. 14 ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا تۇندى. ئاكىسى ئېشىكتىن چۈشۈشىگە كالب ئۇنىڭدىن: - سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 15 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مېنى ئالاھىدە بىر بەرىكەتلىگە بېسەن، سەن ماڭا نەگەۋدىن [قاغجىراق] يەر بەرگەنكەنەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەنەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 16 مۇسانىڭ قېنىئاتىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېلىنلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورمىلىق شەھەر»دىن چىقىپ ئازادىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە تۇرغاندى. 17 يەھۇدا بولسا ئاكىسى شېمىئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قانائانىلارنى ئۇرۇپ قېرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. 18 ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلىدى. 19 پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۋىلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىندىن قوغلىۋېتەلمىدى. 20 ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىدىن ھېروننى كالبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالب ئانا كىنىڭ ئۈچ

ئوغلنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. 21 لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتەلمىدى؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. 22 يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. 23 يۇسۇپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بېلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). 24 چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: شەھەرگە كىرىدىغان يولنى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، - دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھەرگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى تۇرۇپ قىلىچىلىدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. 26 ئۇ ئادەم كېيىن ھىتىيىلارنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. 27 لېكىن ماناسسەلەر بولسا بەيت-شېئانى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، تائاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، ئىبېلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقنى قوغلۇۋەتتى، زېمىنى ئالدى؛ قانائانىيلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋېرىشكە بەل باغلىغانىدى. 28 ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قانائانىيلارنى ئۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۆز يەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتتى. 29 ئەفرائىملارمۇ گەزەردە تۇرۇۋاتقان قانائانىيلارنى قوغلۇۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن قانائانىيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى. 30 زەبۇلون نە قىتروندا تۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالولدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن قانائانىيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدكار بولدى. 31 ئاشىر بولسا

نە ئاكودا تۇرۇۋاتقانلارنى نە زىدوندا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇنداقلا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا تۇرۇۋاتقانلارنىمۇ قوغلۇۋەتمىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتاننىلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قاناتاننىلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. 33 نافتاليلار نە بەيت-شەمەشتە تۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئانائىما تۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قاناتاننىلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئانائىمىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. 34 ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-تۈزلەڭلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. 35 ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايچالون ۋە شائالبىمدا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتنىڭ قولى كۈچەيگەندە، قاناتاننىلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. 36 ئامورىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا «سېرىق تېشىك داۋىنى»دىن قورام تېشىغا تۇتۇپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گلگالدىن بوكمىغا كېلىپ: - مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا ئېلىپ كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبەدىگىچە بىكار قىلمايمەن؛ 2 لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە باغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىنى بۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» - دېگەندىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار؟! 3 شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلەرگە: «[شۇنداق قىلساڭلار] ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ ئۇلار بىقىنىڭلارغا يانتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلەرگە تور-تۇزاق بولىدۇ» - دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، - دېدى. 4 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بارلىق

ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەندە، ئۇلار ئون سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن بۇ جاينىڭ نامى «بوكم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى. 6 يەشۇئا خەلقنى تارقىتىۋېتىۋېتىدى، ئىسرائىللار ھەرقايسى ئۆزلىرىگە مېراس قىلىنغان زېمىننى ئىگەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. 7 يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارىنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدەمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. 8 ئەمدى ئۇنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارىنىڭ قولى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. 9 ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مېراس ئۆلۈشى بولغان تىمنا-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. 10 بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۆلۈپ] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ئۇلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارىمۇ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر پەيدا بولدى. 11 شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ باتال-بۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. 12 ئۇلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان بات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارغا باش ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 13 ئۇلار پەرۋەردىگارىنى تاشلاپ، باتال ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. 14 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، خاراب قىلىنسۇن دەپ، ئۇ ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. 15 ئۇلار قەيەرگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارىنىڭ قولى ئۇلارنى

ئاپەت بىلەن ئوردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىندەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇلار تولمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىللارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 17 شۇنداقتىمۇ، ئۇلار ئۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇپ چوقۇندى؛ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماڭغان يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. 18 پەرۋەردىگار قاچانكى ئۇلار ئۈچۈن باتۇر ھاكىملارنى تۇرغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئەزگەنلەر تۈپەيلىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. 19 لېكىن باتۇر ھاكىم ئۆلۈپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش تۇرۇشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىنمۇ زىيادە بۇلغايىتى؛ ئۇلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختمايتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ ياغمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قاتتىق تۇتاشتى، ئۇ: «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، 21 بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتتا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ 22 بۇنىڭدىكى مەقسەت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى تۇتقاندەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تۇتۇپ ماڭدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىنايمەن» - دېدى. 23

شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۇلارنى نە دەھاللا زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ قوغلىۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 تۆۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قاناتانىلار بىلەن بولغان جەڭنى بېشىدىن ئۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سىناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر 2 (ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-ئۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جەڭنى ئۆگۈنسۇن دەپ قالدۇرغانىدى): - 3 - ئۇلار فىلىستىيەلەرنىڭ بەش ئەمىرلىكى، بارلىق قاناتانىلار، زىدونلۇقلار ۋە بائال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لىۋان تاغلىقىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى، 4 ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سىناش، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇساننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قاناتانىلار، يەنى ھىتىيىلار، ئامورىيلار، پەرىزىيەلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار ئارىسىدا تۇردى؛ 6 ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ قىزلىرىغا ئويلىنىپ، ئۆز قىزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 7 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇتۇپ، باتاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، ئۇلارنى ئارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سەككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. 9 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى تۇرغۇزۇپ، ئۇ ئۇلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالا بىنىڭ ئىنىسى كىنازنىڭ ئوغلى ئوتىيەل ئىدى. 10 پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى؛ ئۇ جەڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمىنى ئۇنىڭ

قولغا تاپشۇردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالب كەلدى. 11 شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە ئامانلىق بولدى؛ كېنازنىڭ ئوغلى ئوتتەيەل ئالەمدىن ئوتتى. 12 ئاندىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئەلگوننى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۈچلەندۈردى. 13 ئۇ ئامونىيلار ۋە ئامالەكىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جەڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قىرىپ، «خورمىلىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. 14 بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سەككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئەلگونغا بېقىندى بولدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بىنيامين قەبىلىسىدىن بولغان گەرانىڭ ئوغلى ئەھۇدىنى تۇرغۇزدى؛ ئۇ سونخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئەلگونغا سوۋغات ئەۋەتتى. 16 ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۈزۈنلۈقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشەر ياساتقانىدى؛ ئۇنى كېيىمنىڭ ئىچىگە، ئوڭ يۆتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى؛ 17 ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئەلگوننىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەلگون تولمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. 18 ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋەتتى؛ 19 ئاندىن ئۆزى گىلگالىنىڭ يېنىدىكى تاش ئويمىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: - ئەي پادىشاھ، مەندە ئۆزلىرىگە دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، - دېۋىدى؛ پادىشاھ: - جىم تۇر! - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چىقىپ كەتتى. 20 ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى؛ پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالىخانىدا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: - مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېۋىدى؛ پادىشاھ ئورۇندۇقتىن قوپۇپ تۆرە تۇردى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول

قولنى ئۆزىتىپ ئوڭ يوتىسىدىن شەمشەرنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. 22 شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۇۋالغۇچقا، ئەھۋد شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالدى؛ ئۈچەي-پوقى ئارقىدىن چىقتى. 23 ئاندىن ئەھۋد دالانغا چىقىپ، بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئىچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. 24 ئۇ چىقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخاننىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلق ئىدى. ئۇلار: - پادىشاھ سالقىن ئۆيدە چوڭ تەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. 25 ئۇلار ئۇزۇن ساقلاپ كىرمىسەك سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكلىرىنى ئېچىۋېتىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە تۈلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 26 ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقتىدا، ئەھۋد قېچىپ چىققانىدى؛ ئۇ تاش ئويمىلار بار جايدىن ئۆتۈپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەنىدى. 27 شۇ يەرگە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا كاناي چېلىۋېتىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى. 28 ئۇ ئۇلارغا: - ماڭا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار دۈشمىنىڭلار موئابىلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، - دېۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كىچىكلىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئۆتكۈزمىدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمبەل پالۋانلار ئىدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالىدى. 30 شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بېسىقتۇرۇلدى. زېمىن سەكسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا تۇردى. 31 ئەھۋددىن كېيىن ئاناتانىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئۆلتۈردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۋۇد ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغاننى قىلغىلى تۇردى. 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قانائانىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازىر شەھىرىدە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسېرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويىم دېگەن شەھەردە تۇراتتى. 3 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئالە-پەرياد كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىللارغا يىگىرمە يىلدىن بۇيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەندى. 4 ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراه دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. 5 ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماه بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراهنىڭ خورما دەرىخى» نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى توغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. 6 ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ ئاقتالى يۇرتىدىكى كەدەشتىن ئابدونامنىڭ ئوغلى باراقنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: - مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: - سەن بېرىپ ئاقتالار قەبىلىسى ھەم زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەردارى سىسېرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ بويىغا، سېنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، - دېدى. 8 باراق ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارمەن. سەن مەن بىلەن بارساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! - دېدى. 9 دەبوراه جاۋابەن: - ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي، ھالبۇكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىسېرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراه قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماڭدى. 10 باراق زەبۇلونلار ۋە ئاقتالارنى كەدەشكە

چاقىرتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ دەبوراهمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى 11 (شۇ چاغدا كېنىيلەردىن بولغان ھەبەر ئۆزىنى مۇسانىڭ قېنىئاتىسى ھوبابنىڭ نەسلىدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىپ چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى زائانائىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەندى). 12 ئەمدى سىسىپراغا: - ئابىئوتامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ سىسىپرا بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلەرنى يىغىپ، ھاروشەت-گويىمدىن چىقىپ، كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىدا توپلىدى. 14 دەبوراه باراققا: - قوپقىن؛ بۈگۈن پەرۋەردىگار سىسىپرانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۇر. مانا، پەرۋەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغىلى چىقتى ئەمەسمۇ؟! - دېدى. شۇنى دېۋىدى، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگىشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. 15 پەرۋەردىگار سىسىپرانى، ئۇنىڭ ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە بارلىق قوشۇننى قوشۇپ باراقنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرىپىرەن قىلدى؛ سىسىپرا ئۆزى جەڭ ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. 16 باراق جەڭ ھارۋىلىرىنى ۋە قوشۇننى ھاروشەت-گويىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىپرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، بىرىمۇ قالمىدى. 17 لېكىن سىسىپرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائەلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازىرنىڭ پادىشاھى ياپىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. 18 يائەل سىسىپرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ ئۇنىڭغا: - ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقا، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىپرا ئۇنىڭ چېدىرىغا كىردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: - مەن ئۇسساپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بېرىپ سۇت تۇلۇمىنى ئېچىپ، ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە ئۇنى يېپىپ قويدى. 20 ئاندىن سىسىپرا

ئۇنىڭغا: - سەن چىدىرنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ تۇرغىن. بىرىكم كېلىپ سەندىن: - بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سورىسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، - دېدى. 21 ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل قوپۇپ، بىر چىدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولغىنى تۇتقىنچە شەپە چىقارماي ئۇنىڭ قېشىغا باردى، ئۇ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەندى. يائەل ئۇنىڭ چېكىسىگە قوزۇقىنى شۇنداق قاتتىق، قوزۇق چېكىسىدىن تۆتۈپ يەرگە كىرىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆلدى. 22 شۇ چاغدا، باراق سىسىپرانى قوغلاپ كەلدى، يائەل ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا: - كەلگىن، سەن ئەزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، - دېدى. ئۇ ئۇنىڭ چىدىرىغا كىرىپ قارىۋېدى، مانا سىسىپرا تۈلۈك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىقلىق تۇراتتى. 23 شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قانائان پادىشاھى يابىننى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۆۋەن قىلدى. 24 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچىيىپ، قانائان پادىشاھى يابىندىن ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى، ئاخىردا ئۇلار قانائان پادىشاھى يابىننى يوقاتتى.

5 شۇ كۈنى دەبوراه ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە ئوقۇدى: -
2 ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغىنى ئۈچۈن، خەلق ئىختىيارەن ئۆزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 3 ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن پەرۋەردىگارىغا ئاتا پىدا نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا كۆي ئېيتىمەن.
4 ئى پەرۋەردىگارى، سەن سېتىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىترەپ، ئاسمانلاردىن سۇلار تاشچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ 5 تاغلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا. 6 ئانائىنىڭ

ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم ياتەننىڭ كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئەگرى-توقاي چىغىر يوللار بىلەن ماڭاتتى؛ 7 ئىسرائىلدا ئەزىمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراه قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمغىچە. 8 [ئىسرائىللار] يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەروازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە ئىسرائىللىقنىڭ ئارىسىدا، يا بىر قالغان يا بىر نەيزە تېپىلسىچۇ؟! 9 قەلبىم ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايلىدۇر، ئۇلار خەلق ئارىسىدا ئۆزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا قىلدى؛ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! 10 ئى ئاق ئېشەكلەرگە مىنگەنلەر، ئى نەپىس زىلچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈرگەنلەر، كۆڭۈل بۆلۈڭلار! 11 سۇ ئەكىلىدىغان جايلاردا ئولجا بۆلۈشۈۋاتقانلارنىڭ جۇشقۇن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۇلار شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى مەدھىيەلەپ، ئۇنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزىمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەروازىلارغا يېتىپ كېلىپ: - «ئى دەبوراه، ئويغان، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، غەزەل ئېيتقىن! ئورنۇڭدىن تۇر، ئى باراق، ئەسەرلىرىڭنى يالاپ ماڭ، ئى ئابنوتامنىڭ ئوغلى!» - دېيىشىدۇ. 13 مانا خەلقنىڭ ئاز بىر قالدۇسى ئالىجانابىلارغا ئەگىشىش ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ كەلدى. 14 مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا، بىنيامينلارمۇ قوۋملىرىڭغا قوشۇلۇپ ئەگىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى تۇتقانلار يېتىپ كەلدى. 15 ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراهقا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن جىلغىغا تاپ باستۇرۇپ ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەندى!

16 سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، قويلارغا چېلىنغان نەينىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكۈلگەندى! 17 گېئادلار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۈتەرىپىدە تۇرۇپ قالدى، دانلارمۇ نېمىشقا كېمىلەرنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز بويىدا [جىم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا تۇرۇپ قالدى.

18 زەبۇلونلار جانلىرىنى تۈلۈمگە تەۋەككۈل قىلدى، نافتاللارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! 19 پادشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوقۇشتى، قاناتاننىلارنىڭ پادشاھلىرىمۇ ئۇرۇشقا چىقتى؛ تاتاناقتا، مېگىدوننىڭ سۇ بويلىرىدا ئۇرۇشتى. لېكىن بىر ئازمۇ كۈمۈش ئولجا ئالالمىدى! 20 ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ جەڭ قىلدى، ئوربتىلىرىدىن سىسىپراغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. 21 كىشون دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۈشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى؛ شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جېنىم، پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقن! 22 ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇۋاقلرى تاكراڭ-تاكراڭ قىلماقتا، تولىلىرى چاچماقتا، چاچماقتا. 23 مەروزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارىغا ياردەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەرۋەردىگارىغا ياردەمگە كەلمىدى. 24 ئاياللار ئىچىدە كەنىلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل بەخت-بەرىكەتلىنىسۇن، چېدىردا تۇرغان ئاياللار ئىچىدە ئۇ بەخت-بەرىكەت تاپسۇن! 25 سىسىپرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا سۈت بەردى، ئېسىلزاڭلەرگە لايىق بىر قاچىدا قايماق تۇتى، 26 ئۇ سول قولنى چېدىر قوزۇقىغا، ئوڭ قولنى تۆمۈرچىنىڭ بولقىسىغا ئۇزاتتى؛ سىسىپرانى ئۇرۇپ، باش سۈڭۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن يانچىپ ئۆتكۈزۈۋەتتى. 27 سىسىپرا ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايىدى، ئۇ يىقىلدى، ئۇ [ئۆلۈكتەك] ياتتى، ئۇ ئۇنىڭ ئىككى

پۇتنىڭ ئارىلىقىغا قىسايىدى، ئۇ يىقىلدى، قىسايىغان يەردە ئۇ يىقىلىپ، جان بەردى. 28 سىسپىرانىڭ ئانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ رۇجىكىدىن توۋلاپ: «ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسى نېمىشقا شۇنچە ئۇزاقچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولىدۇ؟ - دېدى. 29 ئۇنىڭ دېدەكلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇنداقلا، ئۇ دەرۋەقە تۈز- تۈزىگە جاۋاب بېرىدۇ: - 30 «ئۇلار ئولجىلىرىنى يىغىپ بۆلۈشۈۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟!» ھەربىر ئەركەككە [ئايغ ئاستى قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تەگكەندۇ، سىسپىراغا رەڭدار كىيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەردىن ئولجا تەگكەندۇ، بۇلاچىنىڭ بوينىغا ئالدى-كەينى كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەر تەگكەن بولسا كېرەك! 31 ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق يوقۇتۇلغاي! لېكىن سېنى سۆيگەنلەر قۇياشنىڭ ئورلەۋاتقاندىكى قۇدرىتىدەك كۈچلۈك بولغاي!»، شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئامانلىق تاپتى.

6 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مېدىيانىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 ئۇ ۋاقىتتا مېدىيانىلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل مېدىيانىلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن تاغلاردىن، ئوڭكۈرلەردىن ۋە قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. 3 ھەر قېتىم ئىسرائىللار ئۇرۇق تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مېدىيانىلار، ئامالەكىلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. 4 ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا بارگاھلارنى تىكىپ، زېمىندىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق قالدۇرماي، ئۇلارنىڭ قويى، كالا، ئېشەكلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتەتتى. 5 چۈنكى ئۇلار چېكەتكەندەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ كېتەتتى، ئۇلارنىڭ ئادەملىرى ۋە ئۆگلىرى سان-ساناقسىز

بولۇپ، زېمىنى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل
مىدىيانىيلارنىڭ ئالدىدا تولمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى؛ ئاندىن ئىسرائىللار
پەرۋەردىگارغا نالە-پەرياد كۆتۈردى. 7 مىدىيانىيلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل
پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈرگەندە شۇنداق بولدىكى، 8 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر
پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. ئۆكۈپ ئۇلارغا: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئېلىپ چىققاندىم؛
9 سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلەرگە بارلىق زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ
قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلىۋېتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنى سىلەرگە
بەردىم 10 ۋە سىلەرگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن؛
سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورققانلار،
دېگەندىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدىڭلار»، - دېدى. 11 ئاندىن
پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانىنى كېلىپ ئوفاھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەتىدىكى
يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى
گىدېئون مىدىيانىيلارنىڭ [بۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچۈپ
ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانىنى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: -
ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللەدۇر! - دېدى. 13 گىدېئون
ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئى خوجام، ئەگەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان
بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۈستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ
بەرگەن ئۇنىڭ بارلىق مۆجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا،
پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» - دېدى. لېكىن بۈگۈنكى
كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىياننىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! - دېدى.
14 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: - سەن مۇشۇ كۈچۈڭگە تايىنىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى

مىدياننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 15

گىدېئون ئۇنىڭغا: - ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قانداق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، تۈزۈم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، - دېدى. 16 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولمەن؛ شۇڭا سەن مىديانلارنى بىر ئادەمنى ئورغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، - دېدى. 17 گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: - مەن نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىگە بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن؛ 18 تۆتۈنمەن، مەن يېنىپ كېلىپ ئۆز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتسەيسەن، - دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتمەن، دېدى. 19 گىدېئون بېرىپ [ئۆيگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەييارلاپ، بىر ئەفەھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۆشنى سېۋەتكە سېلىپ، شورپىسىنى كورىغا تۇسۇپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۇندى (ئۇ تېخىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى). 20 ئاندىن خۇدانىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا: - بۇ گۆش بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شورپىنى تۈككەن، - دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. 21 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۈزۈپ ئۇچىنى گۆش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككۈزۈۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۆش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. 22 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: - ئاپلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بىلەن يۈزمۇيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! - دېدى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - خاتىرجەم بولغىن! قورقما، ئۆلمەيسەن، - دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن

گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا بۈگۈنگىچە ئابىئەزەر جەمەتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. 25 تۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىككىنچى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان بائال قۇربانگاھنى ئورۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشەراھ بۇتىنى كېسىۋەتكىن. 26 ئاندىن مۇشۇ قورغاننىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم بويىچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۆزۈڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلغىن، - دېدى. 27 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى؛ لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورققىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى قىلماي، كېچىسى قىلدى. 28 ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قوپۇپ قارىسا، مانا، بائال قۇربانگاھى ئورۇۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشىراھ بۇقى كېسىۋېتىلگەندى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغانىدى. 29 بۇنى كۆرۈپ ئۇلار بىر-بىرىگە: - بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ - دېيىشتى. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈۋىدى، بۇنى يوشانىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. 30 شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوشانغا: - ئوغلۇڭنى چىقىرىپ بەرگىن! ئۇ بائال قۇربانگاھنى ئورۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشىراھنى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن تولىۋرۇلسۇن! - دېدى. 31 بىراق يوشان ئۆزىگە قارشىلىشىشقا تۇرغان كۆپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: - سىلەر بائال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇ سىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ توغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگە قالمىي تولىمگە مەھكۇم قىلىنسۇن! ئەگەر بائال دەۋرۈۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئورۇۋەتكىنى ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن

ئۆزى دەۋالاشسۇن! - دېدى. 32 بۇ سەۋەبتىن [ئاتسى] گىدېئوننى «يەرۇبائال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتسى]: «ئۇ بائالنىڭ قۇربانگاھىنى ئورۇۋەتكىنى ئۈچۈن، بائال ئۆزى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەندى. 33 ئەمما مېدىيان، ئامالەكلەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەرياسىدىن ئۆتۈپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلارنى تىكىشتى. 34 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئوننىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ كاناي چېلىۋىدى، ئابىشېرە جەمەتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. 35 ئاندىن ئۇ ئەلچىلەرنى ماناسسەھنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ كېلىشكە ئەۋەتۋىدى، ماناسسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلونلارغا ۋە ئاقتاللىلارغا ئەلچى ئەۋەتۋىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشتى. 36 گىدېئون خۇداغا: - ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولىم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، 37 ئۇنداقتا مانا، مەن خامانغا بىر پارچە قوي تېرىسى قويۇپ قويىمەن، ئەگەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگە شەبنەم چۈشۈپ، چۆرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇق تۇرسا، مەن ئۆزۈڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولىم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، - دېدى. 38 ئىش دەروۋەقە شۇنداق بولدى. ئەتىسى سەھەردە گىدېئون قوپۇپ، يۇڭنى سىقىۋىدى، لىق بىر پىيالا شەبنەم سۈيى چىقتى. 39 ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمىغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي، ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسىگە شەبنەم چۈشكەي، - دېدى. 40 بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى؛ دەروۋەقە پەقەت تېرىلا قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسىگە شەبنەم چۈشكەندى.

7 يەرۇبائال (يەنى گىدېئون) ۋە ئۆزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتسى سەھەر قوپۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا بېرىپ چېدىر تىكتى. مېدىيانىلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، مورەھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. 2 ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: - ساڭا ئەگەشكەن خەلقنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مېدىيانىلارنى ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇرالمىيەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملىرى قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گېلىئاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. 4 پەرۋەردىگار گىدېئونغا يەنە: - خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ، ئەمدى سەن بۇلارنى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئۆتكۈزەي، مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن؛ لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن گىدېئون خەلقى سۇنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - كىمكى ئىت سۇ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن، - دېدى. 6 شۇنداق بولدىكى، ئوچۇمنى ئاغزىغا تەگكۈزۈپ يالاپ سۇ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۇ ئىچتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگار گىدېئونغا: - مەن مۇشۇ سۇنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مېدىيانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ

يۈز ئادەم] ئوزۇق-تۈلۈك ۋە كانايلىرىنى قولغا ئېلىشتى؛ گىدېئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىدىيانىلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. 9 شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - سەن قوپۇپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىللە ئېلىپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن. 11 سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشىۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكەرگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەرگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. 12 مانا مىدىيان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ بويىغا يېيىلغاندى؛ ئۇلارنىڭ تۈگىلىرى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەددى-ھېسابسىز ئىدى. 13 گىدېئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشىنى سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى: - مانا، مەن بىر چۈش كۆردۈم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقىچى مىدىياننىڭ لەشكەرگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتۇدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر تۇرۇلۇپ، دۈم كۆتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ - دەۋاتاتتى. 14 ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: - بۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوشاقنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدېئوننىڭ قىلىچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر؛ خۇدا مىدىيان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولغا تاپشۇرۇپتۇ، دېدى. 15 شۇنداق بولدىكى، گىدېئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ بېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يېنىپ كېلىپ: - قوپۇڭلار، پەرۋەردىگار مىدىياننىڭ لەشكەرگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇرۇپپىغا

بۇلۇپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردىن كاناي بىلەن بىردىن قۇرۇق كۆمۈرەكنى بەردى؛
ھەر بىر كۆمۈرەك ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. 17 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر ماڭا
قاراپ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا بارغاندا،
نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ 18 مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان
بارلىق ئادەملەر كاناي چالساق، سىلەرمۇ لەشكەرگاھنىڭ چۆرىسىدە تۇرۇپ كاناي
چېلىڭلار ۋە: «پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھەم گىدېئون ئۈچۈن!» دەپ توۋلاڭلار،
- دېدى. 19 كېيىنكى يېرىم كېچىلىك كۆزەتنىڭ باشلىنىشىدا، كۆزەتچىلەر
يېڭىدىن ئالماشقاندا، گىدېئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەرگاھنىڭ
قېشىغا كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار كاناي چېلىپ قوللىرىدىكى كۆمۈرەكلەرنى چاقتى.
20 شۇ ھامان ئۈچ گۇرۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كاناي چېلىپ، كۆمۈرەكلەرنى
چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى تۇتۇپ، ئوڭ قوللىرىدا كانايلىرىنى ئېلىپ: -
پەرۋەردىگارغا ۋە گىدېئونغا ئاتالغان قىلىچ! - دەپ توۋلاشقىچە، 21 ئۇلارنىڭ
ھەربىرى لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىدا، ئۆز جايىدا تۇرۇشتى؛ ياۋ قوشۇنى تەرەپ-
تەرەپكە پېتىراپ، ۋارقىراپ-جارقىرىغان پېتى قاچقىلى تۇردى. 22 بۇ ئۈچ يۈز
ئادەم كاناي چالغاندا، پەرۋەردىگار پۈتكۈل لەشكەرگاھتىكى ياۋ لەشكەرلىرىنى بىر-
بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋ قوشۇنى زېرەھقا بارىدىغان
يولدىكى بەيت-شىنتاھ تەرەپكە قاچتى؛ ئۇلار تابىاتنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولانىڭ
چېگرىسىغىچە قاچتى. 23 ئاندىن ئاقتىلى، ئاشىر ۋە پۈتكۈل ماناسسەھنىڭ قەبىلىلىرىدىن
ئىسرائىللار چاقىرىپ كېلىندى ۋە ئۇلار مېدىيانىلارنى قوغلىدى. 24 شۇنىڭ
بىلەن گىدېئون ئەفرائىم پۈتكۈل تاغلىقىنى ئارىلاپ كېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ
ئەفرائىملارغا: «سىلەر چۈشۈپ مېدىيانىلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە،
شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلەرنى ئىگەپ، ئۇلارنى

توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملەرى يىغىلىپ، بەيت-باراھقچە ۋە ئىئوردان دەرياسىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلەرنى ئىگىلىدى. 25 ئۇلار مېدىيانىڭ ئورەب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى ئەمىرىنى تۇتۇۋالدى؛ ئورەبى ئۇلار «ئورەب قورام تېشى» ئۈستىدە، زەئەبى «زەئەب شاراب كۆچكى» دە ئولتۇردى، مېدىيانىلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئورەب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈستىگە گىدېئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8 (كېيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: - سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مېدىيانىلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرىمىدىڭغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېيىشىپ كەتتى. 2 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭلەشتۈرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈملەرنى پاسا كىيىشى، ئابىشە زەرلەرنىڭ ئۈزۈم ئۈزگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 3 خۇدا مېدىيانىڭ ئەمىرلىرى ئورەب بىلەن زەئەبى قولىڭلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭلەشتۈرگىلى بولسۇن؟ - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئاچچىقى ياندى). 4 ئەمدى گىدېئون ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلدى. ئۇ ۋە ئۆزىگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا مېدىيانىلارنى قوغلاپ دەريادىن ئۆتتى. 5 گىدېئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەرگە: - ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەرگە نان بەرسەڭلار، چۈنكى ئۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بىز مېدىيانىڭ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇئانى قوغلاپ كېتىپ بارىمىز، - دېدى. 6 لېكىن سۇككوتنىڭ چوڭلىرى جاۋاب بېرىپ: - زەباھ ۋە زالمۇئانا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟! بىز سېنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! - دېدى. 7 گىدېئون: - خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇئانى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغاندا،

ئەتلەنگانلارنى چۆلدەكى يانتاق ۋە شوخا بىلەن خاماندا تېپىمەن، - دېدى. 8 گىدېئون ئۆيەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، ئۆيەردىكى ئادەملەرگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۈكۈتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. 9 ئۆيەنۇئەلدىكىلەرگە: - مەن غەلبە بىلەن يېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىڭلارنى تۇرۇۋېتىمەن، - دېدى. 10 ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇننا كاركور دېگەن جايدا ئىدى؛ ئۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇندىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى ئۇلاردىن قىلىچ تۇتقانلىرىدىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئۆلتۈرۈلگەنىدى. 11 گىدېئون بولسا نوباه ۋە يوكىخاھنىڭ شەرقىدىكى كۆچمەنلەر يولى بىلەن چىقىپ مېدىياننىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەرگاھتىكىلەر تولىمۇ ئەندىشىسىز تۇرغانىدى. 12 زەباھ ۋە زالمۇننا قېچىپ كەتتى؛ گىدېئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مېدىياننىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇننانى تۇتۇۋالدى؛ ئۇ پۈتكۈل لەشكەرگاھتىكىلەرنى ئالاقرا دەپ قىلىپ تىرىپىرەن قىلىۋەتتى. 13 ئاندىن يوشانىڭ ئوغلى گىدېئون ھەرەس داۋىنىدىن ئۆتۈپ، جەكۇن قايتىپ كەلدى. 14 ئۇ سۈكۈتتۇق بىر ياش يىگىتنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سۈرۈشتە قىلىۋىدى، يىگىت ئۇنىڭغا سۈكۈتتىكى چوڭلىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى يېزىپ بەردى؛ ئۇلار جەمئىي بولۇپ يەتمىش يەتتە ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن گىدېئون سۈكۈتتىكى ئادەملىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغاندا: - سىلەر مېنى زاڭلىق قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇننا ھازىر سېنىڭ قولىڭغا چۈشتمۇ؟ بىز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلەر! مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇننا دېگەنلەر! - دېدى. 16 شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلدەكى يانتاق بىلەن شوخلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن سۈكۈتتىكى ئادەملىرىنى تۇرۇپ ئەدەپنى بەردى. 17 ئاندىن ئۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى تۇرۇپ،

شەھەردىكى ئادەملەرنى ئولتۇردى. 18 گىدېئون زەباھ ۋە زالمۇننى سوراق قىلىپ: - سىلەر ئىككىڭلار تابوردا ئولتۇرگەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - ئۇلار ساڭا ئىنتايىن ئوخشايتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، - دېدى. 19 ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: - ئۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەينى ۋاقىتتا ئۇلارنى تىرىك قويغان بولساڭلار، مەن سىلەرنى ھەرگىز ئولتۇرمەيتتىم، - دېدى؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى يەتەرگە: - سەن قوپۇپ بۇلارنى ئولتۇرگەن، - دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچنى سۇغۇرمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇننا: - سەن ئۆزۈڭ قوپۇپ بىزنى ئولتۇرگەن؛ چۈنكى ئادەم قانداق بولسا كۈچمۇ شۇنداق بولىدۇ، - دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدېئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇننى ئولتۇردى. ئۇ تۈگۈلەرنىڭ بويىدىكى ھىلال ئاي شەكىللىك بىزەكلەرنى ئېلىۋالدى. 22 ئاندىن ئىسرائىللار گىدېئونغا: - سەن بىزنى مېدىياننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىكەنەن، ئۆزۈڭ بىزگە پادىشاھ بولغىن؛ ئوغۇلۇڭ ۋە ئوغۇلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۇن، - دېدى. 23 ئەمما گىدېئون ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۈستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغۇلۇمۇ ئۈستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. 24 ئاندىن گىدېئون ئۇلارغا يەنە: - سىلەرگە پەقەت بىرلا ئىلتىماس بار: - ھەر بىرىڭلار ئۆز ئولجاڭلاردىن ھالقا-زىپىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مېدىيانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). 25 ئۇلار جاۋابەن: - بېرىشكە رازىمىز، دەپ يەرگە بىر يېپىنچىنى سېلىپ، ھەربىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ئولجىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. 26 ئۇ سوراپ يىغقان ئالتۇن زىرەلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ يەتتە يۈز

شەكەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مەدىيان پادىشاھلىرى ئۆزىگە ئاسقان ھىلال ئاي شەكىللىك بۇيۇملار، زۇننار، ئۆچىسىغا كىيگەن سۆسۈن ئېگىنلەر ۋە تۆگىلەرنىڭ بويىغا ئاسقان ئالتۇن زەنجىرلەر مۇ بار ئىدى. 27 گىدېئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود ياسىتىپ، ئۆز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئەزدەپ بۇزۇۋېتىش قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدېئون ۋە ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-تۇزاق بولدى. 28 مەدىيانلىقلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللىقلارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گىدېئوننىڭ كۈنلىرىدە قىرىق يىلغىچە تىنچ-ئاراملىق تاپتى. 29 يوشانىنىڭ ئوغلى يەرۇبىئال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئۆيىدە ئولتۇردى. 30 گىدېئوننىڭ ئاياللىرى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ پۇشتىدىن يەتمىش ئوغۇل تۈردى. 31 شەكەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گىدېئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئاجمەلەك» دەپ قويدى. 32 يوشانىنىڭ ئوغلى گىدېئون ئۇزۇن تۆمۈر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ ئابىئېزەرلەرگە تەۋە بولغان ئوفراھدا، ئۆز ئاتىسى يوشانىنىڭ قەبرىسىگە دەپنە قىلىندى. 33 گىدېئون ئۆلگەندىن كېيىن ئىسرائىللىقلار كەينىگە يېنىپ، باتال بۇتلارغا ئەگىشىپ بۇزۇۋېتىش قىلدى ۋە «باتال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. 34 شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللىقلار ئۆزلىرىنى ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارىنى ئۆتتۈردى 35 ۋە شۇنىڭدەك گىدېئوننىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە ياخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، يەرۇبىئال (يەنى گىدېئون) نىڭ جەمەتىگە ھېچبىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9 ئەمدى يەرۇبىئالنىڭ ئوغلى ئاجمەلەك شەكەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۆكلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلەرگە: - 2 سىلەر شەكەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا: «سىلەر ئۈچۈن يەتمىش

كشى، يەنى يەرۇبىئالنىڭ ئوغۇللىرى ئۈستۈڭلەرگە ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ ياكى
بىرلا ئادەمنىڭ ئۈستۈڭلەردىن ھۆكۈم سۈرگىنى ياخشىمۇ؟ ئېسىڭلاردا بولسۇنكى،
مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىنداشىڭلارمەن» - دېگەن گېيىمنى يەتكۈزۈڭلار، - دېدى.
3 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۆڭلىرى ئۇ توغرىدا بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى
شەكەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئاجىمەلەككە مايىل بولۇپ: - ئۇ
بىزنىڭ قېرىنداشىمىز ئىكەنغۇ، دېيىشىپ، 4 باتال-بېرىتنىڭ بۇتخانىسىدىن يەتمىش
شەكەل كۆمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئاجىمەلەك بىرمۇنچە بىكار
تەلەپ لۈپكەكلەرنى ياللاپ، ئۇلارغا باش بولدى. 5 ئاندىن ئۇ ئوفراھقا، ئانىسىنىڭ
تويىگە بېرىپ تۈزىنىڭ ئاكا-ئۆڭلىرى، يەنى يەرۇبىئالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي
يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە تۇتۇرۇۋەتتى. لېكىن يەرۇبىئالنىڭ كىچىك
ئوغلى يوتام يوشۇرۇنۇۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. 6 ئاندىن پۈتكۈل شەكەمدىكىلەر ۋە
بەيت-مىللۇدىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىشىپ بېرىپ ئاجىمەلەكنى شەكەمدىكى دۇب
دەرىخىنىڭ تۈۋىدە پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 7 بۇ خەۋەر يوتامغا يەتكۈزۈلدى،
ئۇ بېرىپ گەرزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ يۇقىرى ئاۋازدا
كۆپچىلىككە توۋلاپ: - ئەي شەكەم چوڭلىرى، مېنىڭ سۈزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار،
ئاندىن خۇدامۇ سىلەرگە قۇلاق سالدۇ. 8 كۈنلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ
ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسھەلەپ پادىشاھ تىكلەشكە ئىزدەپ
چىقىپ، زەيتۇن دەرىخىگە: - ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇپ بەرگىن، دەپتىكەن. 9
زەيتۇن دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمەتنى
ئىپادىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلاڭلاشقا
كېتەمدىم؟ - دەپتۇ. 10 بۇنى ئاڭلاپ دەرەخلەر ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: -
سەن كېلىپ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ، 11 ئەنجۈر دەرىخى

ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۆز شىرنەم بىلەن ياخشى مېۋەنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلاڭلاشقا كېتەمدىم؟ - دەپتۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر ئۈزۈم تاللىقنىڭ قېشىغا بېرىپ: - سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، 13 ئۈزۈم تېلى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېڭى شارابىنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلاڭلاشقا كېتەمدىم؟ - دەپتۇ. 14 ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغاننىڭ قېشىغا بېرىپ: - سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ، 15 ئازغان ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر سىلەر مېنى سەممىي نىيەتلىكلەر بىلەن ئۈستۈڭلەرگە پادىشاھ قىلىشنى خاللىساڭلار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىڭلار، بولمىسا، ئازغاندىن بىر ئوت چىقىدۇ ۋە لىۋاننىڭ كېدىر دەرەخلەرنى يەپ كېتىدۇ! - دەپتۇ. 16 ئەگەر سىلەرنىڭ ئاجىمەلەكنى پادىشاھ قىلغىنىڭلار راست سەممىي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبىئاتال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بويىچە ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولساڭلار - 17 (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنىنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلىپ سىلەرنى مەدىيەنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 18 لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئاجىمەلەكنى ئوغۇقنىڭلار بولغىنى ئۈچۈن شەكەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسەلەر!) 19 - ئەمدى ئەگەر سىلەر يەرۇبىئاتال ۋە جەمەتكە سەممىي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولساڭلار، سىلەر ئاجىمەلەكتىن خۇشاللىق تاپقايىسىلەر، ئۇمۇ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقاي! 20 لېكىن بولمىسا، ئاجىمەلەكتىن ئوت چىقىپ، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللىونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن؛ شۇنداقلا، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللىونىڭ خەلقىدىن ئوت

چىقىپ، ئاجمەلەكنى يەپ كەتسۇن! - دېدى. 21 يوتام قېرىندىشى ئاجمەلەكتىن قورقۇپ، قىچىپ بەتەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 22 ئاجمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 23 خۇدا ئاجمەلەك بىلەن شەكەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن شەكەملىكلەر ئاجمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. 24 بۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبائالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن قېرىندىشى ئاجمەلەكنىڭ بويىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۆكلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنى قوللاپ-قۇۋۋەتلىگەن شەكەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 شەكەمدىكى كىشىلەر ئاجمەلەكنى تۇتماقچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاپچىلارنى بۆكتۈرمە قىلىپ تۇرغۇزدى؛ ئۇلار ئۇ يەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئاجمەلەككە يەتكۈزۈلدى. 26 ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۆكلىرى بىلەن شەكەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شەكەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى ئۆز يار-يۆلىكى قىلدى. 27 شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۈزۈملارنىڭ ئۈزۈملىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئاجمەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. 28 ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائال: - ئاجمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شەكەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدەككەن؟! ئۇ يەرۇبائالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازاتەتچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولساڭلار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئاجمەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ 29 كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئاجمەلەكنى ھەيدىۋەتتىم! مەن ئاجمەلەككە: - ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! - دېگەن بولاتتىم. 30 ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدىنىڭ

ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، 31 ئەلچىلەرنى ئاجىزەلەكنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنۇپ ئەۋەتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىنداشلىرى بىلەن شەكەمگە كېلىۋاتىدۇ، مانا، شەھەرنى سىلگە قارشى چىقىشقا قۇرتىۋاتىدۇ. 32 شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۈگۈن كېچە [شەھەر] ئەتراپىدىكى ئېتىزلىققا بېرىپ ماراپ ئولتۇرغايلا؛ 33 ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەرگە ھۇجۇم قىلغايلا؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغايلا، - دېدى. 34 بۇنى ئاڭلاپ، ئاجىزەلەك ھەممە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت توپقا بۆلۈنۈپ، يوشۇرۇنۇپ شەكەمگە ھۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. 35 ئەبەدىنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا تۇرۇرغاندا، ئاجىزەلەك ئۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. 36 گائال خەلقىنى كۆرۈپ زەبۇلغا: - مانا تاغ چوققىلىرىدىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: - تاغلارنىڭ كۆلەڭگىسى ساڭا ئادەملەردەك كۆرۈنىدۇ، - دېدى. 37 گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر دۆڭلەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پالچىلارنىڭ دۇب دەرىخى» نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، - دېدى. 38 ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: - سېنىڭ: «ئاجىزەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتۇقۇ؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىنىڭ ھازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆزگە ئېلىنغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! - دېدى. 39 شۇنىڭ بىلەن گائال شەكەملىكلەر بىلەن چىقىپ ئاجىزەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. 40 لېكىن ئاجىزەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە يېتىشىپ كەتكەندى. 41 ئاندىن ئاجىزەلەك ئارۇماھادا تۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قوغلاپ، ئۇلارنىڭ

شەكەمدە تۇرۇشىغا يول قويمىدى. 42 ئەتىسى [گاۋالدىكلەر] دالغا چىقتى؛ بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەندە 43 تۇخەلنى ئېلىپ، ئۇلارنى ئۈچ توقما بۇلۇپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماباپ تۇردى؛ ئۇ قاراپ تۇرۇۋىدى، شەكەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قويۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. 44 ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرىنچى توپ ئاتلىنىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا بېسىپ بېرىپ، ئۆيەردە تۇردى؛ قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا تۇرغان ئادەملەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى قىرۋەتتى. 45 شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك پۈتۈن بىر كۈن شەھەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلقنى ئۆلتۈرۈپ، شەھەرنى خانئۆمىرەن قىلىپ ئۈستىگە تۇزلارنى چېچىۋەتتى. 46 شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاڭلاپ، پىرىت دېگەن بۇتنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. 47 شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يەرگە يىغىلىۋاپتۇ، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى؛ ئۇ قولغا پالنىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شېخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئوشنىسىگە قويۇپ، ئاندىن ئۆزى بىلەن بولغان خەلققە: - مېنىڭ نېمە قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار، ئەمدى سىلەر مۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، - دېدى. 49 بۇنى ئاڭلاپ خەلقنىڭ ھەر بىرى ئابىمەلەكتەك بىردىن شاخنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۆۋىلەپ، ئوت قويۇپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەكەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەممە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئۆلدى. 50 ئاندىن ئابىمەلەك تەبەزگە بېرىپ، ئۆيەردە بارگاھ قۇرۇپ تەبەزگە قورشاپ، ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 51 لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى؛ بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەممە چوڭلىرى ئۆيەرگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئىچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالدى. 52 ئابىمەلەك مۇنارغا

ھۆجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، 53
 بىر ئايال يارغۇنچاقنىڭ ئۈستۈنكى تېشىنى ئاجمەلەكنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش
 سۈڭىكىنى سۇندۇرۋەتتى. 54 ئاندىن ئاجمەلەك دەرھال ئۆز يارىغىنى كۆتۈرگۈچى
 يىگىتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - قىلچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن، بولمىسا،
 خەلق مېنىڭ توغرىمدا: «بىر ئايال كىشى ئۆنى ئۆلتۈرۈۋېتىۋېتىۋېتىدۇ» - دېدى.
 بۇنى ئاڭلاپ يىگىت ئۆنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 55 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملەرى
 ئاجمەلەكنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى.
 56 شۇنداق قىلىپ خۇدا ئاجمەلەكنىڭ ئۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-ئۆكسىنى ئۆلتۈرۈپ،
 ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇردى؛ 57 شۇنىڭدەك خۇدا
 شەكەمنىڭ ئادەملەرى قىلغان بارلىق يامانلىقلارنىمۇ ئۇلارنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ
 چۈشۈردى. بۇنىڭ بىلەن يەرۇبىئانىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە
 كەلدى.

10 ئاجمەلەكتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى،
 پۇتھانىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى؛ ئۇ ئەفرائىمنىڭ
 تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا تۇراتتى؛ 2 ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۈچ يىل ھاكىم
 بولۇپ ئالەمدىن ئۆتتى ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن گىلئادلىق يائىر
 تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. 4 ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى
 بولۇپ، ئۇلار ئوتتۇز تەخەيگە مىنىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتتۇز شەھەرگە ئىگىدارچىلىق
 قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گىلئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى»
 دەپ ئاتالماقتا. 5 يائىر ۋاپات بولۇپ، كاموندا دەپنە قىلىندى. 6 لېكىن ئىسرائىللار
 يەنە پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، باتال بىلەن ئاشىراھ بۇتلارغا
 باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۇرىيەنىڭ ئىلاھلىرى، زېدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى،

موتابنىڭ ئىلاھلىرى، ئاممونييلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيەلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ ۋە ئاممونييلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. 8 بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىللارنى قاتتىق بېسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىقى تەرىپىدە ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدىكى گېئادتا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سەككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. 9 ئاممونييلار يەنە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، يەھۇدا، بىنيامين ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا پەرياد قىلىپ: - بىز ساڭا گۇناھ قىلدۇق، ئۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، بائال بۇتلەرنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. 11 پەرۋەردىگارى ئىسرائىللارغا: - مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئامورىيلاردىن، ئاممونييلاردىن ۋە فىلىستىيەلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمۇ؟ 12 زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە مائونلار كېلىپ سىلەرگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماڭا پەرياد قىلغىنىڭلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمۇ؟ 13 شۇنداقسىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردىڭلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! 14 ئەمدى بېرىپ ئۆزۈڭلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەرياد قىلىڭلار، قىيىنچىلىققا قالغان چېغىڭلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، - دېدى. 15 ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىغا يالۋۇرۇپ: - بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە بىزگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايىسەن! - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى ئۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگارى] ئىسرائىلنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. 17 شۇ

ۋاقتتا ئامونىيلار توپلىنىپ گېئادتا چېدىرگاھ تىكتى، ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مېزىباھغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. 18 گېئادتىكى خەلقنىڭ چوڭلىرى ئۆزئارا: - كىم ئامونىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلايچى بولسا، ئۇ بارلىق گېئادتىكىلەرگە باش بولىدۇ، دېدى.

11 شۇ چاغدا گېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پادىشاھ ئايالىنىڭ ئوغلى بولۇپ، گېئادتىن تۈرەلگەندى. 2 لېكىن گېئادنىڭ ئۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بەرگەندى؛ بۇ ئايالدىن تۇغۇلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ئويىدىن قوغلاپ: - سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمىزنىڭ ئويىدىن مېراسقا ئىگە بولمايسەن، - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا تۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىر مۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. 4 ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندە ئامونىيلار ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقا چىقتى. 5 ئامونىيلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. 6 ئۇلار بېرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: - بىزنىڭ ئامونىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بىزگە سەردار بولۇپ بەرگەن، - دېدى. 7 يەفتاھ گېئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: - سىلەر مېنى ئوچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋەتكەندىكىلارغۇ، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يىتاپەت چۈشكەندە قانداقسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، - دېدى. 8 گېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: - دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بېرىپ ئامونىيلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گېئادتا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، - دېدى. 9 يەفتاھ گېئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: - ئەگەر سىلەر مېنى ئامونىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا ياندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا،

پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلەرگە باش بولامدەنمەن؟ - دەپ سورىدى. 10 گېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاغا جاۋاب بېرىپ: - ئېيتقىنىڭدەك قىلىساق، پەرۋەردىگار ئۆزى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! - دېدى. 11 بۇنى ئاڭلاپ يەفتا گېئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى ئۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكلدى. يەفتا مېزىپاغا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. 12 ئاندىن يەفتا ئامونىيلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: - مېنىڭ زېمىنىمغا بېسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ - دەپ سورىدى. 13 ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتانىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: - چۈنكى ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارون دەرياسىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] يابوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلىۋالغانىدى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا ياندۇرۇپ بەر! - دېدى. 14 يەفتا ئەلچىلەرنى ئامونىيلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بەنە ئەۋەتىپ 15 ئۇنىڭغا: - يەفتا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنىنى نە ئاموننىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى، 16 بەلكى ئۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-باياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئاندىن قادەش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندى، 17 شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئۆتۈۋېلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا» دەپ سورىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغانىدى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە تۇرۇپ قالغان؛ 18 ئاندىن ئۇلار چۆل-باياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈپ، موئاب زېمىنىنىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىرىدا ئارون

دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چىدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگرىسى ئىچىگە كىرمىدى، چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چېگراسىدۇر. 19 ئاندىن ئىسرائىل ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھونغا، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ زېمىنلىرىمىزنىڭ ئىچىدىن تۆتۈپ ئۆز جايىمىزغا بېرىۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بەرگەنلا» - دېدى. 20 لېكىن سېھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالماي، يۇرتىدىن ئۆتكىلى قويمىدى، ئۇ بەلكى خەلقلەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھىزادە دېگەن جايغا چۈشۈپ چىدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. 21 ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سېھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلىدى. 22 ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ يابوك ئېقىنىغىچە، چۆل-باياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە ئامورىيلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىگىلىدى. 23 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولماقچىمۇ سەن؟ 24 سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش ساڭا ئىگە تەكەن يەرگە ئۈزۈڭ ئىگە بولۇڭمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭغا ئىگە بولىمىز. 25 ئەمدى سەن دەۋرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زېپورنىڭ ئوغلى بالاقىنىمۇ كۈچلۈكمۇ؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تىرىكەشكەن ياكى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ 26 يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروئە ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقتلاردا، نېمىشقا سىلەر شۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالدىڭلار؟ 27 شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز

قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى
پەرۋەردىگار ئۆزى بۈگۈن ئىسرائىللار بىلەن ئاممونييلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم
چىقارسۇن!» - دېدى. 28 لېكىن ئاممونييلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ
ئېيتقان سۆزلىرىنى تىگىشىمىدى. 29 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ
ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۋەتلىنىپ] گىلپىئاد بىلەن ماناسسەھلەرنىڭ يۇرتىدىن
تۆتۈپ گىلپىئادتىكى مېزىھقا بېرىپ، ئاندىن گىلپىئادتىكى مېزىھادىن ئاممونييلار تەرەپكە
ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: - ئەگەر سەن دەرۋەقە
ئاممونييلارنى قولۇمغا تۇتۇپ بەرسەڭ، 31 ئۇنداقتا مەن ئاممونييلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-
ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، ئويۇمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا ئۇنچى يولۇققىنى
پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن، - دېدى.
32 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چىقىپ ئاممونييلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە تۆتتى؛
پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئەردىن
تارتىپ مىنىنتىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئابەل-
قېراممىغىچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئاممونييلار ئىسرائىلغا بۆسۈندۈرۈلدى.
34 ئاندىن يەفتاھ مېزىھقا قايتىپ ئويىگە كەلگەندە ئۆز قىزى داپ چېلىپ ئۈسسۈل
ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن
باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۆز ئىگىلىرىنى يىرتىپ: -
ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۈڭ، مېنى دەردكە
چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى
ئىچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالمايمەن، - دېدى. 36 قىزى ئۇنىڭغا: - ئەي ئاتا،
پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئىچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى بويىچە،
ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۈشمەنلەرىڭ بولغان ئاممونييلاردىن

ئىنتىقامىنى ئېلىپ بەردى، - دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: - مېنىڭ شۇ ئىلتىماسىنى قوبۇل كۆرگىنى، ماڭا ئىككى ئايلىق مۆھلەت بەرسەڭ، مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بېرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، - دېدى. 38 ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: - بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۆھلەت بېرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بېرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۆزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ يىغلاپ يۈردى. 39 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئاتىسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قىلغان قەسىمىنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر ئۆرپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، 40 ھەر يىلى ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ئۆيىدىن چىقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلىپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12 لېكىن ئەفرائىمىلار بولسا توپلىشىپ زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: - سەن ئاممونييلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا نېمىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ئويۇڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، - دېدى. 2 يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەن بىلەن خەلقىم ئاممونييلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلىۋاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. 3 سىلەرنىڭ كېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالغىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئاممونييلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتلاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۈگۈن كېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ - دېدى. 4 لېكىن ئەفرائىملار گىلبئادلارنى [ھاقارەتلەپ]: - سىلەر ئى گىلبئادلار، ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا ۋە ماناسسەھنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلەر، ئەفرائىمدا تۇرۇۋاتقان قاققۇنىسلەر، خالاس! - دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلبئاد تىككەلەرنى يىغىپ

ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5
ئاندىن گېئادىئەل تىكلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى
تۆتكۈزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملىق بىرەر قاچقون كېچىككە كېلىپ: - مېنى
تۆتكىلى قويغىن، دېسە گېئادىئەل تىكلەر ئۇنىڭدىن: - سەن ئەفرائىمىمۇ؟ - دەپ سوراپتتى.
ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: - «شىبۆلەت» دېگەن! - دەپتتى. ئەگەر ئۇ
كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سىبۆلەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى
تۇتۇپ ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇۋېتەتتى. شۇ تەرىقىدە شۇ
ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمىي ئولتۇرۇلدى. 7 يەفتاھ ئالتە يىل ئىسرائىلغا
ھاكىم بولدى. ئاندىن گېئادىئەل يەفتاھ ئالەمدىن تۆتۈپ، گېئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە
دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.
9 ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى، ئوتتۇز قىزى بولۇپ، ئوتتۇز قىزىنى سىرتقا ئەرگە بېرىپ،
سىرتتىن ئوتتۇز قىزى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەتتە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم
بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەمدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن
زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا
ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن
زېمىنىدىكى ئايجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق
ھىللەنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوتتۇز
نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتتىن ئېشەككە مىنىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز
يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم
زېمىنىدا، ئامالەكلەرنىڭ تاغلىق رايونىدىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13 لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانى قىلدى،
شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىنلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ

قويدى. 2 شۇ چاغدا زور پىشاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان، مانوئاھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى تۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: «مانا، سەن تۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغىدىڭ، لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. 4 ئەمما سەن سەگەك بولۇپ، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگەن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازارى» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھەرگىز ئۆستىرا سېلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىنلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، - دېدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى يېنىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ تۇرقى خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: - «مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆلىدىغان كۈنىگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازارى بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگەن» دېدى، - دېدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: - ئاھ رەببىم، سەن بۇ يەرگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بىزگە يەنە كېلىپ، تۇغۇلىدىغان بالغا نېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆگىتىپ قويىسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغاندا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: - مانا، ھېلىقى كۈنى يېنىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، 11 مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالنىڭ كەينىدىن

مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: - بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋابەن: - شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. 12 مانوئاھ ئۇنىڭغا: - ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنىشى كېرەك، ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلدۇ؟ - دەپ سورىدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: - مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئۇ ھېزى بولۇپ تۇرغۇن تارتسۇن، 14 ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدىن يېمىسۇن، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمر قىلغىنىمنى تۇتسۇن، دېدى. 15 مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىگە: - ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي تۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: - سەن مېنى تۇتۇپ قالساڭمۇ، مەن ئېنىڭدىن يېمەن، ئەگەر سەن بىرەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك، دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئىكەنلىكىنى بېلىمىگەندى). 17 ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىدىن: - ئۆزلىرىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بەرگەن بولسىلا، سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، - دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: - نامىنى سوراپ قالدىڭمۇ؟ مېنىڭ نامم كارامەت تىلىسماتتۇر، - دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. 20 شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى

ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى بۇنى كۆرۈپ، ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يەرگە يېقىپ دۈم ياتتى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. 22 ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: - مانا، بىز چوقۇم ئۆلۈمۈز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۈق! - دېدى. 23 لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆرگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەنى قولمىزدىن قوبۇل قىلىغان بولاتتى، بۇ ئىشىنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۆزلەرنى بىزگە ئېيتىمىغان بولاتتى، - دېدى. 24 شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل تۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمشون قويدى. بۇ بالا ئۆسۈپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنى بەرىكەتلىدى. 25 زور پىشاھ بىلەن ئەشتائونىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ماھانەھ-داندا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا تۈز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14 بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىمناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستى قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. 2 ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: - مەن تىمناھدا فىلىستى قىزلىرىدىن بىرنى كۆردۈم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، - دېدى. 3 بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: - قېرىنداشلىرىڭنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ پۈتكۈل قوۋمىمىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماسمۇ؟ نېمىشقا خەتتىسىز بولغان فىلىستىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولسىن؟ - دېدى، ئەمما شىمشون ئاتىسىغا: - ئۇنى ماڭا ئېلىپ بەرگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، - دېدى. 4 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پۇرسەت ياراتماقچى ئىدى. 5 ئەمدى

شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىنماھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىنماھدىكى ئۈزۈمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۆركىرىگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. 6 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە بولمىغان ھالەتتە شىرنى تۇتۇپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندا يىرتىپ تىتما-تىتما قىلىۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دەيدى. 7 ئاندىن ئۇ [تىنماھقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پاراڭلاشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. 8 بىرمەزگىلدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قايتا بارغاندا، شىرنىڭ ئۆلۈكىنى كۆرۈپ باقاي دەپ يولدىن بۇرۇلۇپ قارىۋېدى، مانا شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدە بىر توپ ھەسەل ھەرلىرى بىلەن ھەسەل تۇراتتى. 9 ئۇ ھەسەلدىن ئوچۇمغا ئېلىپ يەپ ماڭدى؛ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۆزىنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دەيدى. 10 ئۇنىڭ ئاتىسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى بۇرۇندىنلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. 11 ئۇلار شىمشوننى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتتۇز يىگىتنى تېپىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. 12 شىمشون ئۇلارغا: - مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سوراي، ئەگەر سىلەر زىيارەت قىلىنىدىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنسىنى ماڭا دەپ پېرەلسەڭلار، مەن سىلەرگە ئوتتۇز دانە كاناپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىمەن؛ 13 ئەگەر ئۇنى يېشىپ پېرەلسەڭلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاناپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىڭلار، - دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: - ماڭۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشىمىزنى ئېيتقىن، قېنى تاڭلايلى، - دېدى. 14 ئۇ ئۇلارغا: - يېپىلىدىغىنى يېگۈچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى؛ تاتلىق كۈچتۈڭگۈرنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە؟] - دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە

بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. 15 يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شىمشوننىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: - سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن، بولمىسا سېنى ئاتاڭنىڭ تۈيى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقسۇل قىلىشقا بۇ يەرگە چاقىرغانمۇ؟! - دېدى.

16 شىمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: - سەن ماڭا ئۈچ، مېنى پەقەت سۆيەيسەن، سەن مېنىڭ قوۋمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سورىدىڭ، ئەمما ماڭا مەنسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغىلى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: - مانا، مەن ئۇنى ئاتا-ئانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ - دېدى. 17 زىياپەت تۈتكۈزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنسىنى دەپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ھەسەلدەنمۇ تاتلىقى بارمۇ؟ شىردىنمۇ كۈچتۈڭگۈرى بارمۇ؟ - دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئەگەر سىلەر مېنىڭ ئىنىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولساڭلار، تېپىشماقنى ھەرگىز تاپالمىيىتىڭلار! - دېدى. 19 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارىنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ ئاشىچىلارغا چۈشۈپ، ئاشىچىلارنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا ئېلىپ، ئولجىدىن ئىگىنلەرنى ئېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنسىنى يېشىپ بەرگەنلەرگە بەردى. شۇنىڭدەك شىمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 ئاندىن شىمشوننىڭ ئايالى شىمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن قولداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتۈپ بۇغداي ئورۇش مەزگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ئويىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۇنىڭ ھۇجرىسىغا كىرمەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشىگە يول قويمىدى. 2 قېيىناتىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھەقىقەتەن سىزنى ئۇنىڭغا مۇتلەق ئۈچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم؛ شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولىڭىزغا بېرىۋەتكەندىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭلىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ چىرايلىقمۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! - دېدى. 3 ئەمما شىمشون ئۇلارغا: «ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيەلەرگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! - دېدى. 4 شۇنى دەپ شىمشون بېرىپ ئۈچ يۈز چىلبۇرنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەييارلاپ، چىلبۇرلەرنى جۈيلەپ قۇيرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قۇيرىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى؛ 5 ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۇرلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ ئېتىزىدىكى ئورمىغان زىرائەتلەرگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئۇنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. 6 فىلىستىيەلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، - دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: - تىناھلىق ئادەمنىڭ كۇيغۇلى شىمشون قىلدى؛ قېيىناتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولىداشقا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 7 شىمشون ئۇلارغا: - سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالماي بولدى قىلمايمەن، - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئوڭىرىدە تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيەلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. 10 يەھۇدالار بولسا: - نېمىشقا بىزگە ھۇجۇم قىلماقچى بولسىلەر؟ - دېۋىدى، ئۇلار

جاۋاب بېرىپ: - بىز شىمشوننى تۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بىزگە قانداق قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۈچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆگىرىگە چۈشۈپ، شىمشونغا: - سەن فىلىستىيەلەرنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق قىلدىڭ؟ - دېدى. ئۇ ئۇلارغا: - ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. 12 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بىز سېنى باغلاپ فىلىستىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شىمشون ئۇلارغا: - «بىز ئۆزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۆلتۈرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغانلار، دېدى. 13 ئۇلار ئۇنىڭغا: - سېنى ئۆلتۈرمەيمىز، پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز، ھەرگىز ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى ئارغاچقا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. 14 ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فىلىستىيەلەر ۋارقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، قوللىرىنى باغلىغان ئارغاچچىلار ئوت تۇتاشقان كەندىر يىپتەك ئۈزۈلۈپ، تۈگۈچلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. 15 ئاندىن ئۇ ئېشەكنىڭ يېڭى بىر ئېگەك سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۈزۈپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى. 16 شىمشون: - «ئېشەكنىڭ بىر ئېگەك سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشەكنىڭ بىر ئېگەك سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردۈم!» - دېدى. 17 بۇلارنى دەپ ئېشەكنىڭ ئېگەك سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايعا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. 18 ئۇ ئىنتايىن ئۆسسەپ پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىپ: - سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۈڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۆسسۈزلۈقتىن

تۇلۇپ، خەتتەن سۆزلەرنىڭ قولغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ - دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى ئازگالىنى ياردى، سۇ ئۆنكىدىن ئۇرغۇپ چىقتى. شىمشون ئىچىپ، روھى ئۇرغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككوره» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. 20 شىمشون فىلىستىيەلەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16 ئاندىن شىمشون گازغا باردى، ئۇ ئۆيەردە بىر پادىشاھ ئايالىنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلدى. 2 لېكىن گازلىقلار بىرسىنىڭ: - شىمشون بۇ يەرگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۇن چىقارماي مارات تۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرۈمىز، - دېيىشتى. 3 شىمشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى؛ ئاندىن ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانتىنى تۇتۇپ، ئۇنى ئىككى كېشىكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، ئۆسنىسىگە ئارتىپ ھېروننىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. 4 كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئولتۇرۇشلۇق دىللاھ ئىسىملىك بىر ئايالىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تاشقى بولۇپ قالدى. 5 بۇنى بىلىپ فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۈچتۈڭگۈرلۈكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سورا، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭەلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ بويسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەر بىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن دىللاھ شىمشوندىن: - سەن كۈچتۈڭگۈرلۈكىڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ بويسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! - دېدى. 7 شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئادەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالغىمەن، - دېدى. 8 شۇنىڭ

بىلەن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلغان يېڭى يا كىرىچىنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بېرىۋېدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى 9 (دىللاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغانىدى). ئۇ شىمشونغا: - ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! - دېدى. ئۇ قوپۇپ كىرىچلەرنى چىگە شويىنا ئوتتا كۆيۈپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچتۈڭگۈزلىكىنىڭ سىرى ئاشكارىلاندى. 10 بۇنى كۆرۈپ دىللاھ شىمشونغا: - مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگەن، - دېدى. 11 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغاچقا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالەن، - دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن دىللاھ يېڭى ئارغاچقا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: - ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! - دېدى (ئەسلىدە بىرنەچچە ئادەم ھۇجرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۇنى پايلاپ تۇرۇشقانىدى). لېكىن شىمشون ئۆز قولىدىكى ئارغاچلارنى يېنى ئۈزگەندەك ئۈزۈپ تاشلىدى. 13 بۇنى كۆرۈپ دىللاھ شىمشونغا: - سەن ھازىرغىچە مېنى ئالدىڭ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن، ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگەن، - دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: - سەن مېنىڭ بېشىمدىكى يەتتە ئۈرۈم چاچنى دۇكاندىكى ئورۇش يىپى بىلەن قوشۇپ ئورۇپ قويساڭلا بولىدۇ، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن [شىمشون ئۇخلىغاندا ئۇ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تال چاچنى ئورۇش يىپى بىلەن قوشۇپ ئورۇپ]، قوزۇققا باغلاپ قويۇپ ئۇنىڭغا: - ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! - دېدى. شىمشون ئۇيغۇندىن ئويغىنىپ، ئورۇش يىپى بىلەن قوزۇقنى بىراقلا تارتىپ يۈلۈۋەتتى. 15 ئاندىن ئايال ئۇنىڭغا: - ماڭا كۆڭلۈڭ يوق تۇرۇپ، قانداقسىگە ساڭا ئاشىق بولدۇم، دەيسەن؟ سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ،

كۈچتۈگۈرلۈكۈڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ، - دېدى.

16 ئۇنىڭ ھەركۈنى سۆزلىرى بىلەن ئۇنى قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شىمشوننىڭ تۈلگۈدەك ئىچى پۇشتى ۋە شۇنداق بولدىكى، 17 ئۇ كۆڭلىدىكى سىرىنى قويماي ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: - مەن ئانامنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتىلىپ نازارىي بولغىنىم ئۈچۈن، بېشىمغا ھەرگىز ئۈستىرا سېلىنىپ باقمىغان؛ ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۈشۈرۈۋېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالغىن، - دېدى. 18 دىللاھ ئۇنىڭ تۈزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى دەپ بەرگىنىنى كۆرۈپ، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ماڭدۇرۇپ: - «بۇ قېتىم سىلەر يەنە بىر چىقىڭلار، چۈنكى شىمشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرىنى ماڭا ئاشكارا قىلدى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى قوللىرىغا كۈمۈشلەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى. 19 ئاندىن دىللاھ ئۇنى ئۆز يۇرتىغا ياتقۇزۇپ، ئۇخلىتىپ قويۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ ئۇنىڭ بېشىدىكى يەتتە تۈرۈم چاچنى چۈشۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ شىمشوننىڭ بوزەك قىلىنىشىنى باشلىغۇچى بولدى. شىمشون كۈچىدىن كەتكەندىكى، 20 ئۇ: ئەي شىمشون، فىلىستىيەلەر سېنى تۇتقىلى كەلدى! - دېۋىدى، ئۇ ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ: - مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئىلگىرىكى بىر قانچە قېتىمقىدەك، يوشنىپ كېتىمەن، دەپ ئويلىدى. لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىدىن كەتكىنى بىلەيتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن، فىلىستىيەلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كۆزلىرىنى ئويۇپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇنى مىس زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ، زىنداندا ئۇن تارتىشقا سالدى. 22 لېكىن بېشىدىكى چۈشۈرۈۋېتىلگەن چېچى يەنە ئۆسۈشكە باشلىدى. 23 كېيىن، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۆز ئىلاھى بولغان داگون ئۈچۈن چوڭ بىر قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە ھەم تەبرىكلەپ شادلىنىشقا يىغلىدى. چۈنكى ئۇلار: - مانا، ئىلاھىمىز دۈشمىنىمىز

بولغان شىمشونى قولمىزغا تاپشۇرۇپ بەردى، - دېيىشتى. 24 خەلق شىمشونى كۆرگەندە، ئۆز ئىلاھىنى داڭلاپ: - ئىلاھىمىز بولسا، يۇرتىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى، ئادەملىرىمىزنى كۆپ تۇلتۇرگەن دۈشمىنىمىزنى قولمىزغا چۈشۈرۈپ بەردى! - دېيىشتى. 25 ئۇلار تازا شاد-خۇراملىق كەيپىگە چۆمۈپ: - شىمشون كەلتۈرۈلسۇن، ئۇ بەزگە بىر ئويۇن كۆرسىتىپ بەرسۇن، دېيىشتى؛ ئۇلار شىمشوننى زىنداندىن ئېلىپ چىقتى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئويۇن كۆرسەتتى. ئەمدى ئۇلار ئۇنى ئىككى تۇرۇۋىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختىتىپ قويغانىدى. 26 شۇنىڭ بىلەن شىمشون قولىنى تۇتۇپ تۇرغان يىگىتكە: - مېنى قويۇۋەت، ئويىنى كۆتۈرۈپ تۇرغان تۇرۇۋىكىلەرنى سىلاپ، ئۇلارغا يۆلىنىۋالغىلى قويغايىسەن، - دېدى. 27 ئۇ چاغدا ئوي ئەر-ئاياللار بىلەن لىق تولغانىدى، فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇ يەردە ئىدى؛ ئۆزىدىمۇ شىمشوننىڭ كۆرسىتىۋاتقان ئويۇنىنى كۆرۈۋاتقان تەخمىنەن ئۈچ مىڭچە ئەر-ئايال بار ئىدى. 28 شىمشون پەرۋەردىگارىغا ندا قىلىپ: - ئەي رەب پەرۋەردىگارى، مېنى ياد قىلىپ پەقەت مۇشۇ بىر قېتىم ماڭا كۈچ ئاتا قىلغايىسەن؛ ئى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن ئىككى كۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى فىلىستىيەلەردىن بىر يوللا ئالغۇزغايىسەن! - دېدى. 29 شىمشون شۇلارنى دەپ ئويىنى كۆتۈرۈپ تۇرغان ئوتتۇرىدىكى ئىككى تۇرۇۋىكىنى تۇتۇۋالدى؛ بىرىنى ئوڭ قولى بىلەن، يەنە بىرىنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، ئۇلارغا تايىنىپ تۇردى. 30 ئاندىن: «فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆلۈپ كەتسەم!» دەپ بەدىنىنى ئېگىپ كۈچىنى يىغىپ [ئىتتىرىۋىدى]، ئوي تۇرۇلۇپ، ئۆيەردىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۆز ئۆلۈمى بىلەن تۇلتۇرگەن ئادەملەر ئۇنىڭ تىرىك ۋاقتىدا تۇلتۇرگەنلىرىدىن كۆپ بولدى. 31 ئاندىن كېيىن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، زور پىشاھ

بىلەن ئەشتائونىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغانىدى.

17 ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. 2 ئۇ ئانىسىغا: -

سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگەڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەندى، سەن تەڭگىلەرنى قارغىدىڭ ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، ئۇنى مەن ئالغانىدىم، دېۋىدى، ئانىسى: - ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەرىكەتلىگەي!، -

دېدى. 3 مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى.

ئانىسى: - مەن ئەسلىدە بۇ پۇلنى سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ،

ئۇنىڭ بىلەن ئويما بۇت ۋە قۇيما بۇت ياساشقا ئاتىۋەتكەندىم، ئەمدى يەنىلا ساڭا

بېرەي، دېدى. 4 لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى، ئانىسى

ئۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بىر زەرگەرگە بېرىپ، بىر ئويما بۇت

بىلەن بىر قۇيما بۇت ياساتتى؛ ئۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىگە قويۇپ قويۇلدى. 5 مىكاھ

دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك ئۆزىگە بىر ئەفود

بىلەن بىر نەچچە «تەرافىم» نى ياسىغانىدى؛ ئاندىن ئۆز ئوغۇللىرىدىن بىرنى كاھىنلىققا

مەخسۇس تەيىنلەپ، ئۇنى ئۆزىگە كاھىن قىلدى. 6 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ

پادىشاھ بولمىدى؛ ھەركىم ئۆز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. 7 يەھۇدا

جەمەتنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋىي قەبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار

ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالغانىدى. 8 بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ

تۇراي دەپ، يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. ئۇ سەپەر

قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ ئۆيىگە كېلىپ چۈشتى. 9 مىكاھ ئۇنىڭدىن: -

قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: - مەن يەھۇدالارنىڭ

يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋىيەن، بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ چىقتىم،

- دېدى. 10 مېھنەت ئۇنىڭغا: - ئۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگەن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۈرۈش ئېگىن ۋە كۈندىلىك يېمەك-ئىچمىكىڭنى بېرىي، - دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋىي كىشى ئۇنىڭكىگە كىردى. 11 لاۋىي ئۇ كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە ئۆز ئوغۇللىرىدىن بىرىدەك بولۇپ قالدى. 12 ئاندىن مېھنەت بۇ لاۋىي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەييارلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋىي] يىگىت ئۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مېھنەت ئۆيدە تۇرۇپ قالدى. 13 ئاندىن مېھنەت: - بىر لاۋىي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلىدىغىنىنى بىلىمەن، - دېدى.

18 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھىچ پادىشاھ بولمىدى، شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى ئۆزلىرىگە ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقاندى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مېھنەت زېمىنغا ئېرىشمىگەندى. 2 شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتتىن زور پىشاھ ۋە ئەشتاتولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋاننى زېمىننى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپلاپ: - سىلەر بېرىپ زېمىننى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مېھنەت ئۆيىگە چۈشۈپ ئۆيەردە قوندى. 3 ئۇلار مېھنەت ئۆيىنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىدا لاۋىي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭدىن: - سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ - دەپ سورىدى. 4 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - مېھنەت ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى ياللاپ ئۆزىگە كاھىن قىلدى، دېدى. 5 بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنىڭغا: - ئۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭغان سەپىرىمىزنىڭ ئوڭۇشلۇق بولىدىغان-بولمايدىغانلىقىنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، خۇدادىن سوراپ بەرگەن، - دېدى.

6 كاهىن ئۇلارغا: - خاتىرجەم بېرىۋېرىڭلار. ماڭغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىدۇر، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. ئۇلار ئۆيەردىكى خەلقنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنى، تۇرمۇشنىڭ زىدونىلارنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىكەنلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى؛ شۇ زېمىندا ئۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى؛ ئۇلار زىدونىلاردىن يىراقتا تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. 8 [بەش پالۋان] زور پىشاھ ۋە ئەشتائۇلغا ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى ئۇلاردىن: - نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 9 ئۇلار جاۋابەن: - بىز قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلمايلى! چۈنكى بىز شۇ زېمىننى چارلاپ كەلدۇق، مانا، ئۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى نېدىشقا قىممەت قىلماي جىم ئولتۇرسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، ئۇ يۇرتنى ئېلىشقا ئەزمەڭلەرنى ئەزمەڭلار، بېرىپ ھۇجۇم قىلىپ زېمىننى ئىگەڭلار. 10 ئۇ يەرگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زېمىننى كۆرسىلەر! خۇدا ئۆيەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندۇر. ئۇ يۇرتتا يەر يۈزىدە تېپىلىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يۈز ئادەم جەڭگە قوراللىنىپ، زور پىشاھ ۋە ئەشتائۇلدىن چىقىپ ماڭدى. 12 ئۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارم دېگەن جايغا بېرىپ، چىدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «داننىڭ لەشكەرگاھى» دەپ ئاتالماقتا؛ ئۇ كىرىئات-يېئارمىنىڭ ئارقا تەرىپىگە جايلاشقاندى). 13 ئاندىن ئۇلار ئۆيەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاهنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كەلدى. 14 لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۈچۈن بارغان بەش كىشى ئۆز قېرىنداشلىرىغا: - بىلەمسىلەر؟ بۇ ئۆيدە بىر ئەفود تونى، بىر نەچچە تەرافىم بۇتلىرى،

بىر ئويما مەبۇد ۋە قۇيما مەبۇد باردۇر! ئەمدى قانداق قىلىشىڭلار كېرەكلىكىنى
 ئويلىشىڭلار! - دېدى. 15 ئۇلار بۇرۇلۇپ لاۋىي يىگىنىنىڭ ئويىگە (مىكاهقا تەۋە
 ئويىگە) كىرىپ ئۆيىدىن ھال سورىدى. 16 دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قوراللىرىنى
 كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. 17 ئۆزىمىنى چارلاشقا
 بارغان بەش ئادەم [بۇتخانىغا] كىرىپ، ئويما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلەرى
 ۋە قۇيما بۇتىنى ئېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يۈز كىشى
 بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى. 18 بۇ بەش ئادەم مىكاهنىڭ ئويىگە كىرىپ ئويما
 بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلەرى ۋە قۇيما بۇتىنى ئېلىپ چىققاندا كاھىن ئۇلاردىن:
 - بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! - دەپ سورىدى. 19 ئۇلار ئۆيىگە: - ئون چىقارماي،
 ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بىزگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ
 بەرگىن. سېنىڭ پەقەت بىر ئادەمنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ،
 ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان پۈتۈن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ -
 دېدى. 20 شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم
 بۇتلەرى ۋە ئويما مەبۇدنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. 21 ئاندىن ئۇلار
 بۇرۇلۇپ، ئۆيەردىن كەتتى؛ ئۇلار بالىلىرى ۋە چاربايلارنى ۋە يۈك-تاقلىرىنىڭ
 ھەممىسىنى ئالدىدا ماڭدۇرۇۋەتكەنىدى. 22 مىكاهنىڭ ئۆيىدىن خېلى يىراقلىغاندا
 مىكاهنىڭ ئويىنىڭ ئەتراپىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانلارغا قوغلاپ يېتىشتى.
 23 ئۇلار دانلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانلار بۇرۇلۇپ مىكاهقا: - ساڭا نېمە
 بولدى، بۇنچىۋىلا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! - دېدى. 24 ئۇ
 جاۋاب بېرىپ: - سىلەر مەن ياساتقان مەبۇدلارنى كاھىن بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار،
 ئاندىن كەتتىڭلار! ماڭا يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق تۇرۇقلۇق سىلەر تېخى: «ساڭا نېمە
 بولدى؟» - دەۋاتىسىلەرغۇ! - دېدى. 25 دانلار ئۆيىگە: - ئۆيىڭنى چىقارما، بولمىسا

ئاچچى يامان كىشىلەر سېنى تۇتۇۋېلىپ، سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلىۋېتىش، يەنە، - دەيدى. 26 بۇلارنى دەپ دانلار ئۆز يولىغا ماڭدى؛ مېھمان ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ ئۆز ئۆيىگە كەتتى. 27 ئۇلار مېھمان ياساتقۇزغان نەرسىلەر ۋە ئۇنىڭ كاھىنىنى ئېلىپ، لائىشقا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم تۇرۇۋاتقاندى؛ ئۇلار ئۇلارنى قىلىچلاپ قېرىپ، شەھەرنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 28 شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقىمىدى؛ چۈنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراققا ئىدى، خەلقى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. دانلار شەھەرنى قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. 29 ئۇلار بۇ شەھەرگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، ئۆز ئاتىسى داننىڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى ئۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. 30 دانلار شۇ يەردە بۇ ئويما بۇتى ئۆزلىرىگە تىكلدى؛ مۇسانىڭ ئوغلى گەرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زېمىننىڭ خەلقى سۈرگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە دانلارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ تۇرغانىدى. 31 خۇدانىڭ ئويى شىلوهدا تۇرغان بارلىق ۋاقىتلاردا، دانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن تىكلەنگەن، مېھمان ياساتقۇزغان ئويما مەبۇد [داندا] تۇرغۇزۇلدى.

19 ئىسرائىلدا تېخى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايونىنىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋىي كىشى بار ئىدى؛ ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزە كىلىككە ئالدى. 2 لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايچە تۇردى. 3 ئۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئېرى قوپۇپ كېنىزىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇپ كېلىشكە كېنىزىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ

بىر خىزمەتكارنى ۋە ئىككى ئېشەكنى ئېلىپ باردى. كېنەزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ
ئۆيىگە ئېلىپ كىردى؛ ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. 4 ئۇنىڭ
قېنىئاتىسى، يەنى قىزىنىڭ ئاتىسى ئۇنى تۇتۇپ قالدى، ئۇ ئۇ يەردە ئۈچ كۈنگىچە
يەپ-ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. 5 تۆتىنچى كۈنى لاۋىي كىشى سەھەر
قوپۇپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، كېنەزىكىنىڭ ئاتىسى كۆيۈغلغا: - بىر توغرام نان
يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماڭغىن، - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزىنىڭ ئاتىسى ئۇ كىشىگە: -
سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئىچىلسۇن، دېدى. 7 بۇ كىشى
ماڭغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېنىئاتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر
كۈن قوندى. 8 بەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەييارلاندى، لېكىن
قىزىنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: - [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ
بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. 9 ئاندىن بۇ
كىشى كېنەزىكى ۋە خىزمەتكارنى ئېلىپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، قېنىئاتىسى، يەنى
قىزىنىڭ داداسى ئۇنىڭغا: - مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن ئۆتۈنەي، بۇ يەردە
يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزۈڭلار، مانا، كۈن مەغرىبقە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن،
كۆڭلۈڭ ئىچىلسۇن؛ ئاندىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭلەرگە كېتىڭلار، -
دېدى. 10 لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا تۇنماي، قوپۇپ يولغا
چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى
توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنەزىكى بار ئىدى. 11 ئۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن
ئولتۇراي دەپ قالغاچقا، خىزمەتكارى غوجسىغا: - يەبۇسىلارنىڭ بۇ شەھەرگە
كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. 12 لېكىن غوجسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ:
- بىز ئىسرائىللار تۇرمايدىغان، يات ئەللەر تۇرىدىغان شەھەرگە كىرمەيلى، بەلكى

گېبېئاھقا تۆتۈپ كېتەيلى، دېدى. 13 ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارغا: - كەلگىن،
بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرىگە بارايلى، گېبېئاھدا ياكى رامالدا قونايلى، دېدى.
14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گېبېئاھنىڭ يېنىغا يېتىپ
بارغاندا كۈن ئولتۇرغانىدى. 15 ئۇلار گېبېئاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى؛
شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى؛ لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا
تۈيىگە تەكلىپ قىلمىدى. 16 ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئىشنى تۈگىتىپ،
ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. ئۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونلىق ئادەم ئىدى، ئۇ
گېبېئاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغانىدى؛ لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر
بىنيامىنلاردىن ئىدى. 17 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ
مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ ئۆنگىدىن: - قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيەرگە بارىسەن؟ -
دەپ سورىدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن
ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقىلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ،
يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە بارغانىدىم؛ ئىشلىرىم پەرۋەردىگارىڭنىڭ تۈيىگە
مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى تۈيىگە تەكلىپ قىلمىدى.
19 بىزنىڭ ئېشەكلىرىمىزگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، ئۈزۈم، دېدەكلىرى،
شۇنداقلا كەمىنلىرىڭ بىلەن بولغان يىگىتكىمۇ نان ۋە شارابىلار بار، بىزگە ھېچ نېمە
كەم ئەمەس، - دېدى. 20 بۇنى ئاڭلاپ قېرى كىشى: - تىنچ-ئامان بولغايىسەن؛
سىلەرنىڭ موھتاجلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۈستۈمگە بولسۇن، ئەمما كۈچىدا
ياتماڭلار! - دەپ، 21 ئۇنى ئۆز تۈيىگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشەكلىرىگە يەم بەردى.
مېھمانلار پۇتلىرىنى يۇيۇپ، يەپ-ئىچىپ غىزالاندى. 22 ئۇلار كۆڭلىدە خۇش
بولۇپ تۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچە يەلەن، يەنى بىر قانچە لۈچكەك
كېلىپ تۈپنى قورشۇپ، ئىشىكىنى ئۇرۇپ-قېقىپ، ئۇنىڭ ئىگىسى بولغان قېرى

كششگە: - سېنىڭ ئويۇڭگە كەلگەن شۇ كىشىنى بىزگە چىقىرىپ بەرگەن، ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، - دېدى. 23 بۇنى ئاڭلاپ ئوي ئىگىسى ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇلارغا: - بولمايدۇ، ئەي بۇرادەرلەرم، سىلەردىن ئوتۇنۇپ قالاي، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار، بۇ كىشى مېنىڭ ئويۇمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنكەن، سىلەر بۇنداق ئىپلاسىلىق قىلماڭلار. 24 مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن ئۇلارنى قېشىڭلارغا چىقىرىپ بەرەي، سىلەر ئۇلارنى ئاياغ ئاستى قىلساڭلار مەيلى، نەزىرىڭلارغا نېمە خۇش ياقسا ئۇلارنى شۇنداق قىلىڭلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئىپلاسىلىق ئىشنى قىلماڭلار، - دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ يولۇچى كېنىزىكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا سۆرەپ چىقىرىپ بەردى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئاياغ ئاستى قىلدى؛ ئۇلار تاڭ يورۇغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. 26 چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئوينىڭ دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە يىقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. 27 ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قويۇپ ئوينىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ، يولغا چىقماقچى بولۇپ تېشىغا چىقىۋىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئوينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى بوسۇغىنىڭ ئۈستىگە قويۇقلۇق ھالدا ياتاتتى. 28 ئۇ ئۇنىڭغا: - قوپقىن، بىز ماڭايلى، دېدى. لېكىن چوكان ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكاننى ئېشەككە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ئوينىگە يۈرۈپ كەتتى. 29 ئۆز ئوينىگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەستىنى سۆكەكلىرى بويىچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقلىرىغىچە ئەۋەتتى. 30 شۇنداق بولدىكى، بۇنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى: «ئىسرائىل مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە

بۇنداق ئىش بولۇپ باقمىغاندى ياكى كۆرۈلۈپ باقمىغاندى. ئەمدى بۇ ئىشنى

ئوبدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى مەسلىھەتلەشەيلى» - دېيىشتى.

20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت داندىن تارتىپ

بەئەر-شېباغىچە يىغىلىپ گېئاد زېمىنىنىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مېزىھادا،

پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. 2 پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوڭلىرى،

يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى

ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە

ئەسكەر ئىدى 3 (بىنايىمىنلار ئىسرائىلنىڭ مېزىھادا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر

تاپقاندى). ئىسرائىللار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» -

دەپ سورىدى. 4 ئولتۇرۇلگەن چوكانىڭ ئېرى لاۋىي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق

دېدى: - «مەن بولسام ئۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بىنايىمىننىڭ گېئاد شەھىرىگە

قونغىلى بارغاندىم، 5 گېئادنىڭ ئادەملىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ،

مېنى دەپ ئوينى قورشىۋالدى. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇشنى قەستلىدى، كېنىزىكىمنى

بولسا ئۇلار ئاياغ ئاستى قىلىپ ئولتۇرۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكىمنىڭ

جەستىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلەرگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى

بولغان زېمىننىڭ ھەربىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە

ئېيلاسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر ھەممىڭلار ئويلىنىپ،

مەسلىھەت كۆرسىتىڭلار». 8 شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قوپۇپ: -

ئارىمىزدىن نە ھېچكىم ئۆز چېدىرىگە بارمىسۇن نە ھېچكىم ئۆز ئۆيىگە قايتمىسۇن،

9 بەلكى بىز گېئادقا شۇنداق قىلايلىكى: - بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم

قىلايلى؛ 10 بىز ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزىنىڭ ئىچىدىن ئونى،

مىڭدىن يۈزى، ئون مىڭدىن مىڭنى تاللاپ چىقىپ، ئۇلارنى خەلق ئۈچۈن ئوزۇق-

تالقان يەتكۈزۈشكە تەييارلىق قىلىپ خەلق بىنيامىن يۇرتىدىكى گېئىتھاھ شەھەرگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئىپلاسلىقىنى ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇرسۇن، - دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا توپلاندى. 12 ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بىنيامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتتى: - ئاراڭلاردا يۈز بەرگەن بۇ رەزىللىك زادى نېمە ئىش؟ 13 ئەمدى گېئىتھاھدىكى بۇ لۇچكەكلەرنى بىزگە تۇتۇپ بېرىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى، - دېدى. لېكىن بىنيامىنلار ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىلنىڭ سۆزىنى تىگىشىمىدى، 14 بەلكى بىنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرلەردىن كېلىپ گېئىتھاھدا يىغىلدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا بىنيامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىملىغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئەركەك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گېئىتھاھدىن خىللانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. 16 بۇ پۈتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىللانغان يەتتە يۈز سونخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قېلىپ كەتمەيتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى سانىدىن تۆتكۈزۈلۈپ، قىلچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئەركەك چىقتى، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. 18 ئىسرائىل قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن: - بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بىنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قويۇپ گېئىتھاھنىڭ ئۇدۇلىدا چىدىرگاھ تىكتى. 20 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىنيامىن بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گېئىتھاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزدى. 21 شۇ كۈنى بىنيامىنلار گېئىتھاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى

تولتۇرۇپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى. 22 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈزگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. 23 [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەرياد قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: - بىز ئۆز قېرىنداشىمىز بولغان بىنيامين نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولمامدۇ؟ - دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: - ئۇلارغا ھۇجۇم قىلڭلار، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئىككىنچى كۈنى بىنيامينلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. 25 بىنيامينمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبىئاھىدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سەككىز مىڭ ئادىمىنى تولتۇرۇپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. 26 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قويۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا كەچكەچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى تۆتكۈزدى. 27 شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، ھارۇننىڭ ئەۋلادى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: - بىز ئۆز قېرىنداشىمىز بولغان بىنياميننىڭ نەسىللىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقامدۇق ياكى توختاپ قالمادۇق؟ - دەپ سورىدى؛ پەرۋەردىگار جاۋابەن: - چىقىڭلار، چۈنكى ئەتە مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرمىەن، دېدى. 29 بۇنى ئاڭلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبىئاھىنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىستىرما قويدى؛ 30 ئۈچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك بىنيامينلارغا ھۇجۇم قىلىشقا گىبىئاھىنىڭ ئۇدۇلىغا كېلىپ سەپ تۈزدى. 31 بىنيامين [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى جەڭگە چىقىۋىدى، خەلق ئۇلارنى شەھەردىن

ئازدۇرۇپ چىقتى. ئۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبىئاھقا بارىدىغان يولنىڭ ئۈستىدە ھەم دالادا خەلقنى ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك ئۇرۇپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملەردىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈردى. 32 بىنيامينلار: - ئۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەك مەغلۇپ بولدى، - دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل: - بىزلەر قېچىپ ئۇلارنى شەھەردىن ئەگەشتۈرۈپ چىقىپ، يوللارغا ئېلىپ چىقالى، دەپ مەسلىھەتلىشىۋالغانىدى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى تۈز جايىدىن قوپۇپ بائال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىستىرىمدا تۇرغان ئىسرائىللارمۇ تۈز جايىدىن، يەنى گىبىادىكى چىمەندىن چىقىپ كەلدى. 34 ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىدىن تۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بىنيامينلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە بالا يېقىنلاشقىنى بىلەي قالدى. 35 پەرۋەردىگار بىنيامينلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، ئۇلار ئۆز كۈنى بىنيامينلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۆلتۈردى. 36 ئەمدى بىنيامينلار ئۆزلىرىنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبىئاھقا قويغان پىستىرىمدىكى كىشىلەرگە ئىشەنچ قىلىپ، بىنيامينلارنى ئالداپ، ئالدىدا چېكىنگەندى. 37 ئۇ ۋاقىتتا پىستىرىمدىكىلەر تېزدىن ئاتلىنىپ گىبىئاھقا ھۇجۇم قىلىپ بېسىپ كىرىپ، شەھەردىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلچىلاپ قىردى. 38 ئىسرائىللار ئەسلىدە پىستىرىمدىكىلەر بىلەن ئالدىنلا نىشان ئۈچۈن بەلگە بېكىتكەندى، يەنى شەھەرگە ئوت قۇيۇپ، قېلىن تۆتۈن تۇرۇۋىكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشىۋالغانىدى. 39 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇرۇشتىن ۋاقىتنى چىكىنگەندە، بىنيامينلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۇرۇپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۆلتۈرۈپ: - مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جەڭدىكىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولدى، - دېيىشتى. 40 لېكىن شەھەرنىڭ ئىچىدىن تۆتۈن

تۇرۇك ئۆرلەپ چىققاندا، بىنيامىنلار كەينىگە بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا، پۈتكۈل شەھەر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتتى. 41 شۇ ھامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ يېنىپ كەلدى، بىنيامىننىڭ ئادەملىرى بولسا: بىزگە بالا يېقىنلاشتى دەپ، ۋەھىمگە چۈشتى. 42 ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ چۆللۈككە ماڭىدىغان يول بىلەن قېچىپ كەتتى؛ لېكىن جەڭ ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىز بېسىپ ماڭدى؛ ئەتراپىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن ئادەملەر چىقىپ ئۇلارنى ئارىغا ئېلىپ ھاللاڭ قىلدى. 43 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بىنيامىنلارنى قورشىۋالدى، ئۇلارنى كۈن چىقىش تەرىپىدىكى گېباننىڭ ئۇدۇلغىچە توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چەيلەپ ئۆلتۈردى. 44 بۇنىڭ بىلەن بىنيامىنلاردىن ئون سەككىز مىڭ كىشى ئۆلدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. 45 باشقىلىرى بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىمىون قورام تېشىغا باردى؛ ئەمما ئىسرائىللار يوللاردا خۇددى باشقا تەرەگەندەك ئۇلاردىن بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن گىدومغىچە قوغلاپ بېرىپ، يەنە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 46 ئۇ كۈنى بىنيامىنلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. 47 ھالبۇكى، ئۇلاردىن پەقەت ئالتە يۈز ئادەم قالغانىدى، ئۇلار بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىمىوندىكى تىك يارغا باردى. ئۇلار رىمىوندىكى تىك ياردا تۆت ئاي تۇردى. 48 ئىسرائىللار يەنە بىنيامىنلارنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چارپايىلارنى ھەم ئۇچرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىچ بىلەن قىرۋەتتى، شۇنداقلا ئوت قۇيۇپ، ئۇدۇل كەلگەن شەھەرلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈۋەتتى.

21 ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مېزپاھدا قەسەم قىلىشىپ: - بىزنىڭ

ئىچىمىزدىن ھېچكىم ئۆز قىزىنى بىنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمىسۇن، - دېيىشكەندى. 2.

شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا پەرياد كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: - 3 ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا نېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بەردۇ، نېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلەردىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ - دېيىشتى. 4 ئەتسى خەلق سەھەر قوپۇپ، ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. 5 ئىسرائىللار تۇرتارا: - ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلەردىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملىرى بار؟ - دەپ سوراشتى، چۈنكى ئۇلار كىمكى مېزىھقا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولمىسا، ئۇ شەكسىز تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقاندى. 6 ئىسرائىل تۈز قېرىندىشى بولغان بىنيامىن توغرىلىق پۇشايمان قىلىپ: - مانا، ئەمدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قەبىلە ئۈزۈۋېتىلدى. 7 بىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزنىڭ ئىچىمىزدىن ھېچقايسىمىز تۈز قىزىمىزنى بىنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز، - دەپ قەسەم قىلغاندۇق، ئەمدى قانداق قىلساق ئۇلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز - دېيىشتى. 8 ئۇلار يەنە تۇرتارا: - ئىسرائىل قەبىلىلەردىن قايسى مېزىھقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمىدى؟ - دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گېئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چىقىدىغانغا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەندى. 9 چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆرگەندە يابەش-گېئادنىڭ ئادەملەردىن ئۇ يەردە ھېچكىم يوق ئىدى. 10 شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋاننى ئۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: - يابەش-گېئادتا تۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋە بالىلارنى ئۆرۈپ-قىرىپ قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار؛ 11 شۇنداق قىلىڭلاركى، بارلىق ئەركەكلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. 12 ئۇلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گېئادتىكى خەلقنىڭ ئىچىدە تېخى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان تۆت

يۈز قىزنى تېپىپ، ئۇلارنى تۇتۇپ قاناتان زېمىندىكى شىلوھقا، چېدىرگاھغا ئېلىپ كەلدى. 13 ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىمىمىندىكى تىك ياردىكى بىنيامىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تىنچلىق سالىمىنى جاكارلىدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بىنيامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابەش-گىلئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار ئۇلارغا يېتىشمىدى. 15 ۋە خەلق بىنيامىن توغۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغانىدى. 16 بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: - بىنيامىننىڭ قىز-ئاياللىرى يوقۇتۇۋېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، - دېدى. 17 ئاندىن يەنە: - بىنيامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدۇسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ ئوچۇپ كەتمەسلىكى كېرەك. 18 پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىللار: «ئۆز قىزىنى بىنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرگەن كىشى لەنەتكە قالسۇن!» دەپ قەسەم قىلىشقان، - دېيىشتى. 19 ئۇلار يەنە: - مانا، بەيت-ئەلنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، بەيت-ئەلدىن شەكەمگە چىقىدىغان يولنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، لىبونانىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى شىلوھدا ھەر يىلى پەرۋەردىگارنىڭ بىر ھېيتى بولۇپ تۇرىدۇ، - دېدى. 20 ئاندىن ئىسرائىللار بىنيامىنلارغا بۇيرۇپ: - سىلەر بېرىپ، [شۇ يەردىكى] ئۈزۈملەرلىقلەرغا يوشۇرۇنۇپلىڭلار. 21 كۆزىتىپ تۇرۇڭلار، قاچانكى شىلوھدىكى قىزلارنىڭ ئۈسسۈل ئوينىغىلى چىققىنىنى كۆرسەڭلار، ئۈزۈملەرلىقلەردىن چىقىپ ھەربىر ئىگىلەر شىلوھنىڭ قىزلىرىدىن بىرىنى ئۈزۈڭلارغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بىنيامىننىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. 22 شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۆكلىرى كېلىپ بىزگە پەرياد كۆتۈرسە، بىز ئۇلارغا: «بىزگە يۈز-خاتىرە قىلىپ، ئۇلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جەڭدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە

خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق، ئۇنىڭ ئۈستىگە سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى
ئۆز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن ئۇلارغا بەرمىدىڭلار، ئىختىيارەن بەرگەن بولساڭلار،
گۇناھقا تارتىلاتىڭلار»، دەيمىز، - دەيدى. 23 بىنيامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى
بويىچە ئۈسسۇل ئوينىدىغان قىزلاردىن ئۆزلىرىگە خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، ئۆز
مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شەھەرلەرنى يەنە ياساپ ئۆيەردە تۇردى. 24 ئۇ
ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۆيەردىن ئايرىلىپ، ھەربىرى ئۆز قەبىلىلىرى ۋە جەمەتىگە يېنىپ
باردى، ئاندىن ھەربىرى ئۆز مىراس زېمىنىغا كەتتى. 25 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا
ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەركىم ئۆز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەنىنى قىلاتتى.

رۇت

1 [باتۇر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىندىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ سەھراىدا بىر مەزگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. 2 ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى ناتومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كليون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 كېيىن ناتومنىڭ ئېرى ئەلمەلەك ئۆلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. 4 ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن ئۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنىڭ ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. 5 ماھلون بىلەن كليون ھەر ئىككىسى ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاپىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قويۇپ موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بەرگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابنىڭ سەھراسىدا تۇرۇپ ئاڭلىغانىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە تۇرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. 8 ناتومى ئىككى كېلىنىگە: - ھەر ئىككىڭلار قايتىپ ئۆز ئاناڭلارنىڭ ئۆيىگە بېرىڭلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنڭلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلەرگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! 9 پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىڭلارنى ئۆز ئېرىڭلارنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! - دەپ، ئۇلارنى سۇيۇپ قويدى. ئۇلار ھۆركەرەپ يىغلىشىپ 10 ئۇنىڭغا: - ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ ئۆز خەلقىڭنىڭ يېنىغا قايتىمىز، - دېيىشتى. 11 لېكىن ناتومى: - يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! نېمىشقا مېنىڭ

بىلەن بارماقچىسىلەر؟ قورسىقىمدا سىلەرگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ 12
يېنىپ كېتىڭلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئەرگە تېگىشكە
يارىمايمەن. دەرھەقىقەتەن بۈگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق
بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، 13 ئۇلار يىگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ تۇراتتىڭلارمۇ؟
ئۇلارنى دەپ باشقا ئەرگە تەگمەي ساقلاپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم!
چۈنكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن
تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ، - دېدى. 14 ئۇلار يەنە
ھۆركىرەپ يىغلاشتى. ئورپاھ قېنىئاننى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت تۇنى
چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدى. 15 ناۋمى ئۇنىڭغا: - مانا، كېلىن سىڭلىڭ ئۆز خەلقى
بىلەن ئىلاھلىرىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ كەتتى! سەئۇمۇ كېلىن سىڭلىڭنىڭ كەينىدىن يېنىپ
كەتكەن! - دېدى. 16 لېكىن رۇت جاۋابەن: - مېنىڭ سېنىڭ يېنىڭدىن كېتىشىمنى
ۋە ساڭا ئەگىشىش نىيىتىمدىن يېنىشىنى تۈتۈمە؛ چۈنكى سەن ئەگە بارساڭ مەئۇمۇ شۇ
يەرگە بارمەن؛ سەن نەدە قونساڭ مەئۇمۇ شۇ يەردە قونمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭمۇ
خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭمۇ خۇدايمدۇر. 17 سەن نەدە ئۆلسەڭ مەئۇمۇ
شۇ يەردە ئۆلمەن ۋە شۇ يەردە ياتمەن؛ ئۆلۈمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە
پەرۋەردىگارىڭ مېنى ئۇرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالىسۇن! - دېدى. 18 ناۋمى
ئۇنىڭ ئۆزىگە ئەگىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز
ئاچمىدى. 19 ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى،
ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگەندە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ
زىلزىلىگە كەلدى. ئاياللار بولسا: - بۇ راستتىنلا ناۋمىمۇ؟ - دېدى. 20 ئۇ ئۇلارغا
جاۋابەن: - مېنى ناۋمى دېمەي، بەلكى «مارا» دېگەن چۈنكى ھەممىدىن قانداق
ماڭا زەرداب يۇتقۇزدى. 21 توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن

پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەردى، ھەممىدىن قانداق مېنى خارلىغانىكەن، نېمىشقا مېنى ناھومى دەيسىلەر؟ - دېدى. 22 شۇنداق قىلىپ ناھومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغاندى.

2 ناھومنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان بوئاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلەلەكنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. 2 موئاب قىزى رۇت ناھومغا: - مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرەركىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئارپا باشاقلارنى تەرسەم؟ - دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن باشقا تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلەلەكنىڭ جەمەتى بولغان بوئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. 4 مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلار بىلەن سالاملىشىپ: - پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! - دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - پەرۋەردىگار ساڭا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي! - دېدى. 5 بوئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە نازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: - بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ - دەپ سورىدى. 6 ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: - بۇ ناھومى بىلەن بىللە موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابى چوكان بولدۇ. 7 ئۇ: «ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن ئوۋچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ پەقەت كەپدە بىر ئاز دەم ئالدى، - دېدى. 8 بوئاز رۇتقا: - ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشقا تەرگىلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا

بارمىغىن، بۇ يەردىنمۇ كەتتە، مېنىڭ دېدەكلىرىم بىلەن بىرگە مۇشۇ يەردە تۇرغىن. 9 دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدەكلەرگە] ئەگىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلەرگە: ئۇنىڭغا چىقىلماڭلار، دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئەگەر ئۇسساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۇدىن ئىچكىن، - دېدى. 10 رۇت ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ تىزلىنىپ، بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: - مەن بىر بىگانە تۇرسام، نېمىشقا ماڭا شۇنچە غەخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانمەن؟ - دېدى. 11 وئاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن قېيىنئاناڭغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭ ئاناڭنى ۋە ئۆز ۋە تىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى، 12 پەرۋەردىگار قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنتامى بېرىلگەي، دېدى. 13 رۇت جاۋابەن: - ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقانمەن، مەن سېنىڭ دېدىڭنى بولۇشىمۇ يارىمىساممۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىڭكىگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، - دېدى. 14 تاماق ۋاقتىدا بوئاز ئۇنىڭغا: - قېنى، بۇ ياققا كەلگىن، ناندن يە، ناننى سىرىكىگە تۆگۈرگىن! - دېدى. رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى؛ بوئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن توغۇچە يېدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇپ قويدى. 15 ئۇ باشقا تەرگىلى قوپقاندا، بوئاز يىگىتلىرىگە بۇيرۇپ: - ئۇنى ھەتتا ئۆنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشقا تەرگىلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتتە قالدۇرماڭلار. 16 ھەتتا ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن ئازراق باشقا تەرگىلى ئۆنچىلەردىن ئەتەي ئايرىپ، ئۇنىڭغا تەرگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ ئەيىبلەمەڭلار، دېدى. 17 شۇنداق قىلىپ ئۇ كەچكەچە ئېتىزلىقتا باشقا تەردى، تېرىۋالغانلىرىنى

سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئەفاھ ئارپا چىقتى. 18 ئاندىن ئۇ ئارپىسىنى ئېلىپ، شەھەرگە كىردى، قېيىنئانىسى ئۇنىڭ تەرگەن [ئارپىسىنى] كۆردى؛ ئۇ يەنە ئۇ يەپ تويۇنغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ ئۇنىڭغا بەردى. 19 قېيىنئانىسى ئۇنىڭغا: - سەن بۈگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىنغاي! - دېدى. ئۇ قېيىنئانىسىغا كىمىنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: - مەن بۈگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بوئاز ئىكەن، دېدى. 20 ئاتومى كېلىنگە: - تىرىكلەرگىمۇ، ئۆلگەنلەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتىمىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەرىكەت كۆرگەي! - دېدى. ئاندىن ئاتومى ئۇنىڭغا يەنە: - ئۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن تۇغقىنىمىزدۇر، ئۇ بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ھەممەتلەردىن بىرىدۇر، - دېدى. 21 موئاب قىزى رۇت يەنە: - ئۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلەرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە ئۇلار بىلەن بىرگە بولغن» دېدى، - دېدى. 22 ئاتومى كېلىنى رۇتقا: - ئەي قىزىم، بىرىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارماي، ئۇنىڭ دېدەكلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئارپا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. ئۇ قېيىنئانىسى بىلەن بىللە تۇرۇۋەردى.

3 شۇ كۈنلەردە، قېيىنئانىسى ئاتومى ئۇنىڭغا: - ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەختىڭنى ئىزدەيمەنمۇ؟ 2 سەن دېدەكلىرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بىزگە تۇغقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۈگۈن ئاخشام ئۇ خاماندا ئارپا سورۇيدۇ. 3 ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-تارنىپ، ئۈزۈڭگە ئەتىرلىك ماي سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن ئۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، ئۈزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگەن. 4 ئۇ ياتقاندا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان

يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن ئۇ ساگا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىدۇ، - دەيدى. 5 رۇت ئۇنىڭغا: - سەن نېمە دەيسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، - دەيدى. 6 ئۇ خامانغا چۈشۈپ، قېيىنئانىسى ئۇنىڭغا تاپلىغاندەك قىلدى. 7 بوئاز يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ چەشنىڭ ئايغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپە چىقارماي كېلىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 يېرىم كېچىدە بوئاز چۈچۈپ، ئالدىغا ئېگىشكەندە، مانا بىر ئايال ئايغىدا ياتاتتى! 9 كىم سەن؟! - دەپ سورىدى ئۇ. رۇت جاۋابەن: - مەن خىزمەتكارنىڭ رۇت بولمەن. سەن مېنىڭ ھەججە مەت-نىجاتكارم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارنىڭ ئۈستىگە تونۇشنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قويغايىسەن، - دەيدى. 10 ئۇ جاۋابەن: - ئەي قىزىم، پەرۋەردىگاردىن بەخت-بەرىكەت تاپقايسىن! سېنىڭ كىيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگىرى كۆرسەتكىنىڭدەن ئارتۇق تۇر؛ چۈنكى [سېنى ئىزدىگەن] يىگىتلەر، مەيلى كەمبەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۇلارنىڭ كەينىدىن كەتمىدىڭ. 11 ئۇ قىزىم، ئەمدى قورققىن! دېگىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى پۈتكۈل شەھىرىمىزدىكى مۇتۋەرلەر سېنى پەزىلەتلىك ئايال دەپ بىلىدۇ. 12 دۇرۇس، ساگا ھەججە مەت-نىجاتكار بولغىنىم راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەججە مەتلىك بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن؛ ئەتە سەھەردە ئەگەر ئۇ ھەججە مەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشىنى خالىسا، ئۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەججە مەتلىك ھوقۇقى بويىچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساگا ھەججە مەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ تۇرغىن! - دەيدى 14 ئۇ ئۇنىڭ ئايغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: - بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. 15 ئۇ يەنە

[رۇتقا]: - سەن كىيگەن يېپىنچى ئېچىپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئېچىپ تۇرۇۋىدى،
بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەمچەن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئوشنىسىگە ئارتىپ قويدى.
ئاندىن ئۇ شەھەرگە كىردى. 16 رۇت قېيىنا ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ: - ئەي قىزىم،
سەن ھازىر كىم؟! - دەپ سورىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قېيىنا ئانىسىغا ئۇ كىشىنىڭ
قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 17 ئۇ: - ئۇ بۇ ئالتە كەمچەن ئارپىنى ماڭا
بەردى، چۈنكى ئۇ: «قېيىنا ئانىسىنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، -
دېدى. 18 نائومى: - ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنىنى بىلگۈچە
مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بۈگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام
ئالمايدۇ، دېدى.

4 بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، ئۇ ۋاقىتتا
بوئاز ئېيتقان ھېلىقى ھەججە مەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتتى. بوئاز ئۇنىڭغا:
- ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، ئۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2
ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغىمۇ: - بۇ
يەردە ئولتۇرۇڭلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 ئۇ ھەججە مەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە
كىشىگە: - مونا ئېنىڭ سەھراسىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىنداشىمىز ئەلەلەككە
تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. 4 سى شۇڭا مەن مۇشۇ ئىشنى ساڭا
خەۋەرلەندۈرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە
خەلقىمىزنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئەگەر
ھەججە مەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەججە مەتلىك قىلماي،
ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن [ئاۋۋال]
باشقىسىنىڭ ھەججە مەتلىك ھوقۇقى بولمايدۇ؛ ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقىم
بار، دېدى. ئۇ كىشى: - ھەججە مەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالەمەن، دېدى. 5 بوئاز

ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا يەرنى ئاتومنىڭ قولىدىن ئالغان كۈندە مەرھۇمنىڭ مەراسىغا ئۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتىمۇ ئېلىشنىڭ كېرەك، - دېدى. 6 ھەججە مەت كىشى: - ئۇنداق بولسا ھەججە مەتلىك ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولىغۇدەك؛ ئالسام ئۆز مەراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەكەن. ھەججە مەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن؛ مەن ئىشلىتەلمەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقتلاردا ئىسرائىلدا ھەججە مەتلىك ھوقۇقىغا ياكى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: - ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر تەرەپ ئۆز كەشىنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۇسۇل بار ئىدى. 8 شۇڭا ھەججە مەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: - سەن ئۆنى ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشىنى سېلىۋەتتى. 9 بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلىككە: - سىلەر بۈگۈن مېنىڭ ئەلمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كىيىن بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممىنى ئاتومنىڭ قولىدىن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مەراسىغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلسۇن ئۈچۈن ماھلوننىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۈگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەرۋازىدا تۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: - بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۆيۈڭگە كىرگەن ئايالىنى ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لىياھ ئىككىسىدەك قىلغاي؛ سەن ئۆزۈڭ ئەفراتتا جەمەتنى ئىچىدە باياشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-ئىززىتىڭنى زىيادە بولغاي؛ 12 پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان نەسلىڭ تۈپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتنىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بەرگەن

پەرەزنىڭ جەمەتدەك بولغاي! - دېدى. 13 ئاندىن بوغاز رۇتىنى ئەمرىگە ئېلىپ،
ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلىدار بولۇپ
بىر ئوغۇل تۇغدى. 14 قىز-ئاياللار ئاتومغا: - ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا ھەججە مەت-
نىجاتكار نەسلىنى ئۈزۈپ قويىمىغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن!
شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئەزەت-ئابىرۇيۇق بولغاي! 15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى
يېڭىغۇچى ھەم قېرىغىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولدى، چۈنكى سېنى سۆيىدىغان،
ساڭا يەتتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى تۇغدى، - دېدى. 16 ئاتومى
بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باسقى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا بولدى. 17 ئۇنىڭغا قوشنا
بولغان ئاياللار «ئاتومغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ، ئۇنىڭغا ئىسىم قويدى. ئۇلار
ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئۇ يەسسەنىڭ ئاتىسى بولدى، يەسسە داۋۇتنىڭ
ئاتىسى بولدى. 18 پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى تۆۋەندىكىدەككۇر: - پەرەزدىن ھەزرون
تۆرەلدى، 19 ھەزروندىن رام تۆرەلدى، رامدىن ئاممىناداب تۆرەلدى، ئاممىنادابتىن
ناھشون تۆرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۆرەلدى، 20 ئاممىنادابتىن ناھشون تۆرەلدى،
ناھشوندىن سالمون تۆرەلدى، 21 سالموندىن بوغاز تۆرەلدى، بوغازدىن ئوبەد تۆرەلدى،
22 ئوبەدتىن يەسسە تۆرەلدى ۋە يەسسەدىن داۋۇت تۆرەلدى.

سامۇئىل 1

1 ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفىمدا ئەلكاناھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلخۇنىڭ ئوغلى، ئېلخۇ توخۇنىڭ ئوغلى، توخۇ زۇفنىڭ ئوغلى ئىدى. 2 ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرىنىڭ ئىسمى ھانناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پەننناھ ئىدى. پەننناھنىڭ بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھانناھنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 3 بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىرىدىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شىلوھغا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلنىڭ خوفىي ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. 4 ھەر قېتىم ئەلكاناھ قۇربانلىق قىلغان كۈندە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننناھ ۋە ئۇنىڭ ھەر بىر ئوغۇل-قىزلىرىغا ئۆز ئۆلۈشىنى بېرەتتى. 5 ئەمما ھانناھقا بولسا ئۇ ئىككى ھەسسىلىك ئۆلۈش بېرەتتى، چۈنكى ئۇ ھانناھنى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغانىدى. 6 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننناھ ھانناھنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. 7 ۋە ھەر يىلى، ھانناھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىققاندا، [پەننناھ] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننناھ شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. 8 ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: - ئى ھانناھ، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈم ساڭا ئون ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! - دېدى. 9 ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىكى يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھانناھ داستىخاندىن تۇردى، 10 ئۇ قاتتىق ئازاب ئىچىدە پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. 11 ئۇ قەسەم ئىچىپ: - ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان

پەرۋەردىگار، ئەگەر دېدىكىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى
ئۇنتۇماي، بەلكى دېدىكىڭگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلساڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ
كۈنلىرىدە سەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ بېشىغا ئۈستىرا ھېچقاچان
سېلىنمايدۇ، دېدى. 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا،
ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى؛ 13 چۈنكى ھانناھ دۇئانى ئىچىدە قىلغاچقا
لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاڭلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ
قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. 14 ئەلى ئۇنىڭغا: - قاچانغىچە مەست يۈرسەن؟ شارابىڭنى
تۈزۈڭدىن نېرى قىل، دېدى. 15 لېكىن ھانناھ جاۋابەن: - ئۇنداق ئەمەس، ئى
غوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابمۇ، ھاراقۇ ئىچمىدىم، بەلكى
جېنىم دەردىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۈكتۈم، 16 دېدەكلىرىنى يامان خوتۇن
دەپ بىلمىگەيلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۈنگىچە شۇنداق
نىدا قىلىۋاتمەن، دېدى. 17 ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - تىنچ-ئامان قايىتقىن،
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. 18
ھانناھ: - دېدەكلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ
چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك
كۆرۈنمىدى. 19 ئۇلار ئەتسى تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ
ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، رامادىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلدى. ئەلکاناھ ئايالى
ھانناھقا يېقىنچىلىق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. 20 ھانناھ ھامىلدار
بولۇپ، ۋاقتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى پەرۋەردىگاردىن
تېلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى سامۇئىل قويدى. 21 ئۇنىڭ ئېرى ئەلکاناھ ئۆيىدىكى
ھەممىسى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ۋە قىلغان
قەسمىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھغا چىقتى. 22 لېكىن ھانناھ بىللە بارماي ئېرىگە: -

بالا ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. 23 نېرى ئەلکاناھ ئۇنىڭغا: - تۈزۈڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە تۇرۇپ تۇرغىن. پەرۋەردىگار ئۆز سۆز-كلامغا ئەمەل قىلغاي، دېدى. ئايالى ئۆيدە قېلىپ بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە ئېمىتى. 24 بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئەفە تۇن ۋە بىر تۈلۈم شارابى ئېلىپ پەرۋەردىگارىنىڭ شىلوھدىكى ئۆيىگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. 25 ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 26 شۇنىڭ بىلەن ھانناھ [ئۇنىڭغا]: - ئى غوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولمەن، دېدى. 27 مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، پەرۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىنى ئىجابەت قىلدى. 28 ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئومرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆيەردە پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2 ھانناھ دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ قەلبىم پەرۋەردىگار بىلەن يايىدۇ، مېنىڭ مۈڭگۈزۈم پەرۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى؛ ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنلىكتە ئېچىلدى، چۈنكى سېنىڭ نىجاتىڭدىن شادلىنىمەن. 2 پەرۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر؛ چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدايىمىزدەك ھېچ ئۇيۇلتاش يوقتۇر. 3 ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمەڭلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بىلىم-ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىپىدىن تارازىدا تارتىلىدۇ. 4 پالۋانلارنىڭ ئوق-ياللىرى سۇندۇرىلدى؛ لېكىن

پۇتلىشىپ يىقىلغانلارنىڭ بىلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. 5 قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى ياللاملىققا بەردى، لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى؛ ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغدۇ؛ لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولشىپ كېتىدۇ. 6 پەرۋەردىگار ھەم ئۆلتۈردى، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ ئادەمنى تەھتىسارغا چۈشۈردى، ئۇ يەردىن يەنە تۇرغۇزىدۇ؛ (Sheol h7585) 7 پەرۋەردىگار ئادەمنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. 8 ئۇ ئۆزى مىسكىننى توپىدىن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزاڭلار ئارىسىدا تەڭ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلىدۇ؛ چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغانىدى. 9 ئۆز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ؛ ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇك قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. 10 پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ. پەرۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تىكلەنگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزى مەسھلىگىنىنىڭ مۇڭگۈزىنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ؛ 11 ئەللىكناھ بولسا رامادىكى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلنىڭ قېشىدا پەرۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. 12 ئەمما ئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تونۇمايتتى. 13 كاھىنلارنىڭ خەلقەرگە مۇنداق ئادىتى بولغان: - بىرى قۇربانلىق قىلىپ، گۆش قايناپ پىششۇتقاندا كاھىننىڭ خىزمەتكارى كېلىپ ئۈچ تىللىق چاڭگاكنى قولدا تۇتۇپ 14 داش، قازان، داڭقان ياكى كورنىڭ ئىچىگە سانجىپ، چاڭگاكتا نېمە ئېلىنغان بولسا كاھىن شۇنى ئۆزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھغا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق

ئادىتى بولغان. 15 شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاھىنىنىڭ خىزمەتكارى كېلىپ قۇربانلىق قىلىۋاتقان ئادەمگە: - كاھىنىغا كاۋاپ ئۈچۈن گۆش بەرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قايناپ پىشقان گۆش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۆش لازىم، دەيتتى. 16 ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: - ئاۋۋال يېغى كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن نېمىنى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: - بولمايدۇ، ماڭا دەرھال بەر! بولمىسا مەجبۇرىي ئالغىن، دەيتتى؛ 17 شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغانىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق پەرۋەردىگارىغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە ئىلىنمايۋاتتى. 18 ئەمما سامۇئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپتىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. 19 بۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغىچ كېلەتتى. 20 ئەلى ئەلكانناھ ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: - «ئايالىڭنىڭ پەرۋەردىگارىغا يېغىشلىغىنىنىڭ ئورنىغا ساڭا ئۇنىڭدىن باشقا نەسىل بەرگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى ئۆز ئۆيىگە ياندى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھانناھنى يوقلاپ بەرىكەتلەپ، ئۇ ھامىلىدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز تۇغدى. كىچىك سامۇئىل بولسا پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ تۇسۇۋاتتى. 22 ئەلى بەك قېرىپ كەتكەندى. ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئاياللار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. 23 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتمەن، دېدى. 24 بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. 25 ئەگەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرى ئۇنىڭ

ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سورىسا بولىدۇ؛ لېكىن ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ - دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى تولىتۇرۇشنى نىيەت قىلغانىدى. 26 ئەمما سامۇئىل دېگەن بالا ئۆسۈۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقانىدى. 27 خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئەلنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: - پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پىرەۋنىڭكىدە تۇرغاندا تۈزۈمنى ئاتاڭنىڭ جەمەتكە ئوچۇق ئايان قىلىدىمۇ؟ 28 مەن ئۇنى كاھىنىم بولۇش، ئۆز قۇربانگاھىدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇي يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىدا ئەفود تونىنى كېيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىرىدىن تاللىمىغاندىمۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتا كۆيدۈرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭغا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ 29 نېمىشقا مەن بۇيرۇغان، تۇرالغۇ جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلەرنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلىدىن ئۆزلىرىڭلارنى سەمرىتىپ، ئۆز ئوغۇللىرىڭلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟» 30 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەقىقەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتلىكلىرى مېنىڭ ئالدىدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭدۇ، دەپ ئېيتقانىدىم؛ لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمسىتىشكەنلەر پەس قارىلىدۇ. 31 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەمەتكە بىر مۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ! 32 سەن تۇرالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كۆرسەن؛ ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۇزۇر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتكە ئەبەدىگىچە بىر مۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ.

33 ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۈزۈپ تاشلىمىغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلاندىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتكە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتتىن تۆتمەي تولىدۇ. 34 ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغۇلۇڭ خۇفنى بىلەن فىنھاسنىڭ يېشىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: - ئۇلارنىڭ ئىككىسى بىر كۈندە ئولىدۇ. 35 ئەمما تۈزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيەتم بويىچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىنى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. 36 شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭ جەمەتكىڭدىكىلەردىن ھەر بىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېڭى بىر چىشلەم نان تاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3 سامۇئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارىنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشلەرمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. 2 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر كۈنى ئەلى ئورنىدا ياتقانىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تولىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەندى) 3 خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، سامۇئىل پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. 4 پەرۋەردىگار سامۇئىلنى چاقىردى. ئۇ: - مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. 5 ئۇ ئەلنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: - مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن چاقىرىمىدىم؛ قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. 6 پەرۋەردىگار يەنە: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل قوپۇپ ئەلنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭغۇ، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن چاقىرىمىدىم ئۇ ئوغۇلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن،

دېدى. 7 سامۇئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغاندى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغاندى. 8 لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۈچىنچى قېتىم: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى؛ ئۇ قوپۇپ ئەلىنىڭ قېشىغا بېرىپ: - مانا مەن، سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئەلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بىلىپ يەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئەلى سامۇئىلغا: - بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئەگەر سېنى چاقىرسا، سەن: - ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېۋىدى، سامۇئىل بېرىپ ئورنىدا ياتتى. 10 ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ يېقىن تۇرۇپ ئىلگىرىكىدەك: - «سامۇئىل، سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل: - سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 11 پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: - مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قولىنى زىككەلتقۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. 12 شۇ كۈندە مەن بۇرۇن ئەلىنىڭ جەمەتدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەن؛ باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلمەن! 13 چۈنكى ئۆزىگە ئايان بولغان قەبىھلىك تۈپەيلىدىن مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتكىدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانمەن؛ چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئىپلاسلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى توستىدى. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەلىنىڭ جەمەتدىكىلەرگە قەسەم قىلغانمەنكى، ئەلىنىڭ جەمەتدىكىلەرنىڭ قەبىھلىكى مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كافارەت قىلىنماي، ئەبەدىگىچە كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ، دېدى. 15 سامۇئىل ئەتىسى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكلەرنى ئاچتى. ئەمما سامۇئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. 16 لېكىن ئەلى سامۇئىلنى چاقىرىپ: - ئى سامۇئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: - مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئۇ: - ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۆتۈنەي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئەگەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى

ماڭا ئېيتماي قويساڭ، خۇدا دېگىنىنى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۇن! - دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: - مانا، ئۇ پەرۋەردىگار دۇر؛ ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. 19 سامۇئىل ئوسۇپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەردە قالدۇرمايتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەز-شېباغىچە سامۇئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 21 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆز-كلامى ئارقىلىق سامۇئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە سامۇئىل ئۇنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئەزەرگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيەلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. 2 فىلىستىيەلەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيەلەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيەلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپلىرىدىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. 3 خالايق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: - نېمىشقا پەرۋەردىگار بۈگۈن بىزنى فىلىستىيەلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇ گەپتىن كېيىن خالايق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن بىللە كەلدى.

5 ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لەشكەرگاھقا ئېلىپ كېلىنەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۈچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى.

6 فىلىستىيەلەر كۈچلۈك تەنتەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: - ئىبرانىيلارنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۈچلۈك چۇقان نېمە ۋەجدىن چىققاندۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر قورقۇپ: - ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى.

8 ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا باياۋاندا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋابالار بىلەن تۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلاردۇر! 9 ئى فىلىستىيەلەر، ئۆزلىرىڭلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئەركەكتەك تۇرۇڭلار. بولمىسا، ئىبرانىيلار بىزگە قۇل بولغاندەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز؛ ئەركەكتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى تەرەپ-تەرەپكە ئۆز چېدىرىگە بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتتۇز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. 12 شۇ كۈنى بىر بىنيامىنلىق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىم-كىچىكلىرى يىرتىق، ئۈستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھغا يۈگۈرۈپ كەلدى. 13 ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقى-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەرگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پەرياد-چۇقان كۆتۈردى. 14 ئەلى پەرياد ساداسىنى ئاڭلاپ: - بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇڭ؟ دەپ سورىدى. ئۇ

كشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلگە خەۋەر بەردى 15 (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). 16 ئۇ كىشى ئەلگە: - مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: - ئۇ ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ - دەپ سورىدى. 17 خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: - ئىسرائىل فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خۇشخەتەر بىلەن فىنھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئولجا بولۇپ كەتتى، دېدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەۋرۋازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يىقىلىپ چۈشۈپ، بوينى سۇنۇپ ئۆلدى، چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغانىدى. 19 ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنھاسنىڭ ئايالى ھامىلىدار بولۇپ تۇغۇشقا ئاز قالغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئولجا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قىيىنچىلىقى بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىكى خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق تۇتۇپ، پۈكۈلۈپ بالىنى تۇغدى. 20 ئۇ ئۆلەي دەپ قالغاندا، چۆرىسىدە تۇرغان ئاياللار: - قورقىغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. 21 ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتكەن ھەم قىيىنچىلىقى بىلەن ئېرىمۇ ئۆلگەنىدى. 22 ئۇ يەنە: - شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى، چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتتى! - دېدى.

5 فىلىستىيەلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئولجا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئەزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. 2 ئۇ يەردە فىلىستىيەلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. 3

ئاشدوددىكىلەر ئەتسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنچە دۈم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. 4 لېكىن ئەتسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يىقىلغىنچە دۈم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغدا چىقىلغاندى؛ داگوننىڭ پەقەت يېلىقىسىمان تېنى قالغاندى. 5 شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىغا دەسسە پىدۇ. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدوددىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۈررەك كېسىلى بىلەن ئۆردى. 7 ئاشدوددىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بېسىۋالدى، دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ قىلىمىز؟ دەپ سورىدى. ئۇلار: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۆتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆيەرگە چەت يول بىلەن يۆتكىدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۆنى چەت يول بىلەن يۆتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ شەھەرگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق ساراسىمىگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكلەردىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئۆردى، ئۇلار ھۈررەك كېسىلگە گىرىپتار بولدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكروندىكىلەر پەرياد قىلىپ: - بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن

ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بىزگە يۆتكىدى! - دېدى. 11 ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلەرنى قىچقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: - بىز بىلەن خەلقىمىزنى تولىتۇرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈڭلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقاندى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولىمۇ ئېغىر چۈشكەندى. 12 ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۆررەك كېسىلى بىلەن تۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پەريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي تۇردى. 2 فىلىستىيەلەر كاھىنلار بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. 3 ئۇلار: - ئەگەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسەڭلار، قۇرۇق ئەۋەتمەڭلار، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى» نى بىرگە ئەۋەتسىڭلار زۆرۈردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپسىلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. 4 ئۇلار: - بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتەيمىز؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلەرنىڭ سانى بەش، شۇڭا بەش ئالتۇن ھۆررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىڭلار؛ چۈنكى سىلەرگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. 5 ھۆررەكلىرىڭلارنىڭ شەكلىنى ۋە زېمىنىڭلارنى ۋەيران قىلىدىغان چاشقانلارنىڭ شەكلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنىڭلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكىن: - 6 مىسىرلىقلار بىلەن پەرۋان ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك

سەلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭلۈڭلارنى قاتتىق قىلسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قوللۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەلمدىمۇ؟ 7 ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى بويۇنتۇرۇققا كۆندۈرۈلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇڭلار، ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ئۆيدە ئېلىپ قېلىڭلار؛ 8 ئاندىن پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتتەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن بۇيۇملارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇققا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندۇقىنى شۇ پېتى ماڭدۇرۇڭلار؛ 9 ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئەگەر ھارۋا ئىسرائىل چېگرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بىزگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بىزگە چۈشكەن تاسادىپلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشى. 10 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇپ، موزايلىرىنى ئۆيدە سولاپ قويۇپ، 11 پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۋىغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قۇبما ھۆررەكلەر قاچىلانغان قاپنى ئۇنىڭغا يانداپ قويدى. 12 ئىنەكلەر بەيت-شەمەشكە بارىدىغان يول بىلەن ئۆدۈل يۈرۈپ كەتتى. ئۇلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماڭغاچ مۆرە يېتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قېيىپ كەتمىدى. فىلىستىيەلەرنىڭ غوجاھىرى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگرىسىغىچە باردى. 13 بەيت-شەمەشنىڭ جىلغىدا بۇغداي ئورۇۋاتاتتى، ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. 14 ھارۋا بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. ئۇلار ھارۋىنى چېقىپ، ئىككى ئىنەكنى پەرۋەردىگارغا تاپتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. 15 لاۋىيلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن

ئالتۇن بۇيۇملار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 16 فىلىستىيەلەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئەكرونغا قايتىپ كەتتى. 17 فىلىستىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بەرگەن ئالتۇن ھۈررىكى: - ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئەكرون ئۈچۈن بىر ئىدى. 18 ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق سەھرا-كەنتلەرنى، شۇنداقلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چىمە نزارغىچە ھەممە جايىنى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چىمە نزار ھازىرمۇ بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. 19 ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر ئۆز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىگە قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئۇلاردىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوڭلاردىن ئەللىكىنى ئوردى. پەرۋەردىگار خەلقنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۈتۈن خەلق ماتەم تۇتتى. 20 بەيت-شەمەشتىكىلەر: - بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم تۈرە تۇرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمىنىڭ قېشىغا ئاپىرىلىشى كېرەك؟ - دېدى. 21 ئاندىن ئۇلار كىرىئات-يېئارمىدىكىلەرگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى: - فىلىستىيەلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەرگە كېلىپ ئۇنى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى.

7 شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارمىدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۇڭنىڭ ئۈستىدىكى ئابنادابنىڭ ئۈستىدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلتازارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتا بېكىتتى. 2 ئەھدە ساندۇقى كىرىئات-يېئارمىدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل

تۆتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارىنى سېغىندى. 3 ۋە سامۇئىل
ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: - ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ
يېنىغا قايتىپ، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئاراڭلاردىن يوقىتىپ،
كۆڭلۈڭلارنى پەرۋەردىگارىغا باغلاپ، خاس ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭلار ئۇ
سىلەرنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل
باتاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدى. 5
ئاندىن سامۇئىل: - پۈتكۈل ئىسرائىلنى مېزىياھ شەھىرىگە جەم قىلساڭلار، مەن
سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. 6 ئەمدى ئۇلار
مېزىياھقا جەم بولۇپ، ئۇ يەردە سۇ تارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگارىڭلار ئالدىغا قويدى
ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: - بىز پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق،
دېدى. شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل مېزىياھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋالېرى ئۈستىدىن
ھۆكۈم چىقاردى. 7 فىلىستىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ مېزىياھدا جەم بولغىنىنى ئاڭلىدى،
فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى. ئىسرائىللار بۇنى
ئاڭلاپ فىلىستىيەلەردىن قورقتى. 8 ئىسرائىللار سامۇئىلغا: - بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگارىڭلار
خۇدايمىز بىزنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نىدا قىلىشتىن
توختىمىغان، دېدى. 9 سامۇئىل ئانىسىنى ئېمىۋاتقان بىر قوزنى ئېلىپ تولۇق
بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارىغا سۇندى، سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ
ھەققىدە پەرۋەردىگارىغا پەرياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگارى دۇئاسىنى ئاڭلىدى. 10
سامۇئىل كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى
يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگارى شۇ كۈنى فىلىستىيەلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق
گۈلدۈرمەما گۈلدۈرلىتىپ ئۇلارنى ئالاقزادە قىلىۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىل
ئالدىدا تارمار بولدى. 11 ئىسرائىللار مېزىياھتىن چىقىپ ئۇلارنى بەيت-كارنىڭ

تۇۋىگچە قوغلاپ قەردى. 12 ئۇ ۋاقىتتا سامۇئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مەزىپاھ بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە ياردەم بېرىۋاتدۇ» - دەپ ئۇنى ئەبەن-ئەزەر دەپ ئاتىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەلەر پېسىقپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە تاجاۋۇز قىلىدى، سامۇئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى فىلىستىيەلەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ 14 شۇنداق قىلىپ ئەكرودىن تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيەلەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلغا ياندۇرۇلدى؛ شەھەرلەرگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن ياندۇرۇپ ئالدى. بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلار ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 15 سامۇئىل بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى سۈرىدى. 16 ھەر يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مەزىياھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. 17 ئاندىن ئۇ رامماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردەمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردەمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانغاھ ياسىغانىدى.

8 شۇنداق بولدىكى، سامۇئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ قويدى. 2 ئۇنىڭ تۇنجىسىنىڭ ئىسمى يوشىل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەئەز-شېبادا ھاكىملىق قىلدى. 3 لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى مەنپەئەتتى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. 4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى رامماھدا جەم بولۇپ سامۇئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ 5 ئۇنىڭغا: - مانا سەن قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. 6 ئۇلارنىڭ «ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى سامۇئىلنىڭ كۆڭلىگە ئېغىر كەلدى.

سامۇئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىۋىدى، 7 پەرۋەردىگار سامۇئىلغا جاۋابەن: - خەلق ساڭا ھەرنېمە ئېيتسا ئۇلارغا قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولىسۇن» دەپ مېنى تاشلىدى. 8 مەن ئۇلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى ئۇلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ سۆزىگە تۇنغىن. لېكىن ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۇلارنى قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن، دېدى. 10 سامۇئىل ئۆزىدىن بىر پادىشاھ سورىغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 11 ئۇ: - ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ تۇتىدىغان يولى مۇنداق بولىدۇ: - ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا قويۇپ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەيدەشكە، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ ئۇلار ئۆننىڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈرىدۇ؛ 12 ئۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە، ھوسۇلنى ئورۇشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۋا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ. 13 قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق ئېتىشكە ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. 14 ئەڭ ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتىۋېلىپ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. 15 ئۇ ئۇرۇقچۇكلاردىن، ئۈزۈمزارلىرىڭلارنىڭ ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر تۈلۈشنى ئۆزىنىڭ غوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۆلۈپ بېرىدۇ. 16 ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدەكلىرىڭلار، ئەڭ كېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە ئېشەكلىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا سالىدۇ. 17 ئۇ قويلرىڭلاردىن ئوندىن بىر تۈلۈشنى ئالىدۇ؛ سىلەر ئۆننىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. 18 سىلەر ئۇ كۈندە ئۆزۈڭلارغا تاللىغان پادىشاھ تۈپەيلىدىن پەرياد كۆتۈرىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇ كۈندە سىلەرگە قۇلاق

سالمايدۇ، دەيدى. 19 خەلق بولسا سامۇئىلنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي: - ياق، بەلكى ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلىدىغان بىر پادىشاھ بولسۇن، دەيدى. 20 - شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەر بىر ئەللەرگە ئوخشاش بولمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، دەيدى. 21 سامۇئىل خەلقنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. 22 پەرۋەردىگار ئەمدى سامۇئىلغا: - سەن ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دەيدى. سامۇئىل ئىسرائىللارغا: - ھەر يىرىڭلار ئۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دەيدى.

9 بىنيامين قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئافىيا بولسا بىنيامينلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى ئىدى. 2 كىشىنىڭ ساتۇل ئىسىملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى. ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى؛ ئۇ شۇنداق ئېگىز بويلىق ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقاندىقى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. 3 ساتۇلنىڭ ئاتىسى كىشىنىڭ ئېشەكلىرى يىتىپ كەتكەندى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى ساتۇلغا: - سەن خىزمەتكارلاردىن بىرىنى ئۈزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشەكلەرنى تېپىپ كەلگىن، دەيدى. 4 ئۇلار بېرىپ ئەفرائىم ئېدىرلىقىدىن ئۆتۈپ، شالىشاھ زېمىنىنى كېزىپ، ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۇلار شائالىم زېمىنىدىنمۇ ئۆتتى، ئېشەكلەر ئۇ يەردىنمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامين زېمىنىنى كېزىپ ئۆتتى، ئۇلارنى يەنە تاپالمىدى. 5 ئۇلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساتۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن خىزمەتكارىغا: - بولە، ئۆيگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشەكلەردىن ئەنسىرمەي، ئەكسىچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دەيدى. 6 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: - مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۇھتەرەم بىر ئادەم، ھەر

نېمە دېسە ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۆيەرگە بارايلى، ئۆيەرگە بارىدىغان يولمىزنى كۆرسىتىپ قويارمىكىن، دېدى. 7 شۇڭا سائۇل خىزمەتكارىغا: - لېكىن ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇرجۇنلارمىزدا نان تۈگەپ قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بەرگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا يەنە نېمە بار؟ - دېدى. 8 خىزمەتكار سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: - مانا قولىمدا چارەك شەكەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ ئادىمىگە شۇنى بېرىي، دېدى 9 (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول سورىماقچى بولسا: - كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر «پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). 10 سائۇل خىزمەتكارىغا: - مەسلەھەتنىڭ ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى تۇرغان شەھەرگە باردى. 11 ئۇلار شەھەرگە چىقىدىغان يولدا كېتىۋاتقاندا، سۇ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە ئۇلاردىن: - ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 12 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭلاردا تۇرىدۇ، تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھەرگە كىردى. 13 ئۇ [قۇربانلىقتىن] يېيىشكە تېخى يۇقىرى جايغا چىقماي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىڭلار. خەلق ئۇ كەلىڭچە تاتام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئاۋۋال قۇربانلىقنى بەرىكەتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار تاتامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. 14 ئۇلار شەھەرگە چىقىپ شەھەر مەركىزىگە كەلگەندە، مانا سامۇئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. 15 پەرۋەردىگار سائۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى سامۇئىلغا: 16 - ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بىنىامىن زېمىندىن بىر ئادەمنى ئەۋەتتىمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر

بولۇشقا مەسھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىنلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ.
 چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن
 قارىدىم، - دېدى. 17 سامۇئىل ساتۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار تۇنىڭغا: - مانا، مەن
 ساڭا سۆز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت
 قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. 18 ساتۇل دەرۋازىدا تۇرغان سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ:
 سىلدىن سوراي، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ تۈيى نەدە، دەپ سورىدى. 19 سامۇئىل
 ساتۇلغا: - ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئۆزۈم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن.
 بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن تائام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۇزۇتۇپ چىققاندا، كوكۇڭدىكى
 ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرىي، - دەپ جاۋاب بەردى. 20 ئەمما ئۈچ كۈن
 بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشەكلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى
 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە
 ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 21 ساتۇل جاۋاب بېرىپ: - مەن ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىكى
 ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بىنيامىدىن، جەمەتمۇ بىنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ
 كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۆزلەرنى ماڭا دەيلا؟ - دېدى. 22 سامۇئىل
 بولسا ساتۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا تويىگە كىردى ۋە ئۇلارنى
 چاقىرىلغانلارنىڭ ئارىسىدا تۈردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇرىچە ئادەم ئىدى. 23
 سامۇئىل ئاشپەزگە: - مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھېلىقى تائامنى
 ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ ئاجرىتىلغان
 قولىنى ئېلىپ ساتۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. سامۇئىل: - مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى
 شۇدۇر! ئۇنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقىنى چاقىرىغان چېغىمدا
 تائامىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى،
 دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى ساتۇل بىلەن سامۇئىل تاماقتا بىللە بولدى. 25 ئۇلار

يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەرگە كىردى، [سامۇئىل] ئۆگزىدە سائۇل بىلەن سۆزلەشتى. 26 ئەتسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن تۇرغاندا سامۇئىل سائۇلنى ئۆگزىدىن چاقىرىپ: - ئورۇنۇڭدىن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ قويماي، دېدى. سائۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، - ھەم ئۇ سامۇئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. 27 ئۇلار شەھەرنىڭ ئايغىغا كېتىۋاتقاندا، سامۇئىل سائۇلغا: خىزمەتكارغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن سامۇئىل: - سەن تۇرۇپ تۇر، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆز-كلامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10 سامۇئىل بىر ماي كوزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا توكۇپ ئۇنى سۆيۈپ مۇنداق دېدى: - «مانا بۇ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سېنى ئۆز مېراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ 2 سەن بۈگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بىنىامىن زېمىنىنىڭ چىگرىسىدىكى زەلزاھقا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ، ئۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشەكلەر تېپىلدى، ۋە مانا، ئاتاڭ ئېشەكلەردىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قانداق قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىرىمەكتە» دەپ ئېيتىدۇ. 3 سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابوردىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىغا بېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. ئۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر تۇلۇم شارابى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 4 - ئۇلار ساڭا سالام قىلىپ ئىككى ناننى سۇندۇ، سەن بەرگىنىنى قوللىرىدىن ئالغىن. 5 ئاندىن سەن «خۇداغا [ئاتالغان] گىبىئاھ شەھەرگە بارىسەن (ئۇ يەردە فىلىستىيەلەرنىڭ بىر لەشكەرگاھى بار)؛ سەن شۇ شەھەرگە كەلسەڭ چىلتار، تەمبۇر، نەي ۋە لىرنى كۆتۈرۈپ يۇقىرى جايدىن چۈشكەن بىر بۆلەك پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. ئۇلار بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ

روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشۈدۇ، سەن ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولسەن. 7 مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللەدۇر. 8 ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم يېنىڭغا چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇنۇش ۋە ئىناق قۇربانلىقلار قىلىش ئۈچۈن كېلمەن. مەن يېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى تۇتۇرمىغۇچە، مېنى يەتتە كۈن ساقلاپ تۇرغىن». 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇرۇلۇپ سامۇئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرسىتىلدى. 10 ئۇلار گىبىئاھغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۆلەك پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. 11 ئۇنى ئىلگىرى تونۇيدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆرگەندە ئۇلار بىر-بىرىگە: - كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە بوپتۇ؟ سائۇلۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ - دېيىشتى. 12 ئەمما يەرلىك بىر ئادەم: - بۇلارنىڭ ئاتلىرى كىملىرى؟ - دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «سائۇلۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمىدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. 13 ئەمدى سائۇل بېشارەتلىك سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. 14 سائۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: - نەگە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سورىدى. ئۇ: - ئېشەكلەرنى ئىزدىگىلى چىقتۇق؛ لېكىن ئۇلارنى تاپالمىي سامۇئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. 15 سائۇلنىڭ تاغىسى: - سامۇئىلنىڭ سىلەرگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگىنە، دېدى. 16 سائۇل تاغىسىغا: - ئۇ جەزم بىلەن بىزگە ئېشەكلەر تېپىلدى، دەپ خەۋەر بەردى، دېدى. لېكىن سامۇئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرىلۇق ئېيتقان سۆزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى.

17 سامۇئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مېزىھقا چاقىردى. 18 ئۇ ئىسرائىلغا: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن سىلەر ئىسرائىلى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلەرگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. 19 لېكىن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى بېشىڭلارغا چۈشكەن بارلىق بالا يىتاپەتلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ تۇنىڭغا: «ياق! ئۈستىمىزگە بىر پادىشاھ بېكىتىپ بەرگەيسەن» - دېدىڭلار. ئەمدى ئۆزۈڭلارنى قەبىلەڭلار بويىچە، جەمەتڭلار بويىچە پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىڭلار» - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلىۋىدى، چەك بىنئامىن قەبىلىسىگە چىقتى. 21 ئۇ بىنئامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلىۋىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتلىرىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلىۋىدى، كىشنىڭ ئوغلى ساتۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. 22 شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يەنە: - ئۇ كىشى بۇ يەرگە كېلەمدۇ؟ - دەپ سورىدى. پەرۋەردىگار جاۋابەن: - مانا، ئۇ يۈك-تاقىلارنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. 23 شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندا خالايىقنىڭ بويى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلدى. 24 سامۇئىل بارلىق خەلققە: - ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قاراڭلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: - پادىشاھ ياشىسۇن! - دەپ تۇۋلاشتى. 25 سامۇئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى ئۇقتۇردى ۋە ئۇنى ئورام يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن سامۇئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايسىسىنى ئۆز ئۆيلىرىگە قايتۇردى. 26 ساتۇل ھەم گىبئادىكى ئۆيىگە قايتتى؛

كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بىر تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. 27 لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: - بۇ كىشى قانداقۇ بىزنى قۇتقۇزالىدۇ؟ - دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى، ئەمما ئۇ ئاڭلىماستىنلا سالىدى.

11 شۇ ۋاقىتتا ئاممىنى ناھاش چىقىپ يابەش-گىپىئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: - ئەگەر بىز بىلەن ئەمدە تۈزسەڭ، ساڭا بويسۇنمىز، دېدى. 2 لېكىن ئاممىنى ناھاش ئۇلارغا: - پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنام قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىڭلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ئويۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەمدە قىلاي، دېدى. 3 يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: - بىزگە يەتتە كۈن مۆھلەت بەرگىن، بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقىمىسا، ئۆزىمىز چىقىپ ساڭا تەسلىم بولىمىز، دېدى. 4 ئەمدى ئەلچىلەر سائۇلنىڭ شەھىرى گىبىئاھغا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى، ھەممە خەلق پەرياد كۆتۈرۈپ يىغىلدى. 5 ۋە مانا، سائۇل ئېتىزلىقتىن چىقىپ كالىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتتى، ئۇ: - خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سورىدى. ئۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 6 سائۇل بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى. 7 ئۇ بىر جۈپ ئۆيىنى چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىغا تارقىتىپ: - ھەر كىم كېلىپ سائۇل بىلەن سامۇئىلغا ئەگەشمىسە، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىندۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىنتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جەڭگە چىقتى. 8 سائۇل ئۇلارنى بېزەك [دېگەن جايدا] سانغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىڭ

ئادەملەرى بولسا ئوتتۇز مىڭ چىقتى. 9 ئۇلار كەلگەن ئەلچىلەرگە: - گىلبادتىكى يابەشنىڭ ئادەملەرگە شۇنداق ئېيتىڭلاركى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلەرگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلبادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى، ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن يابەشنىڭلەر: - ئەتە بىز قېشىڭلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسەڭلار، شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەتە شۇنداق بولدىكى، سائۇل خەلقى ئۈچ بۆلەك قىلدى، ئۇلار كېچە تۆتىنچى جېسەكتە لەشكەرگاھغا كىرىپ ئاممىنىلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قەردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پارا كەندە بولدىكى، ئۇلاردىن شۇكى ئادەمۇ بىر يەرگە كېلىدى. 12 خەلق ئەمدى سامۇئىلغا: - بىزنىڭ ئۈستىمىزگە سائۇل پادىشاھ بولمىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملىرى؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. 13 لېكىن سائۇل: - بۈگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى، دېدى. 14 سامۇئىل خەلققە: - قىيى، گىلبادقا بېرىپ ئۇ يەردە پادىشاھلىقنى يېڭىباشتىن تىكلەيلى، دەپ ئېيتتى. 15 شۇنى دېۋىدى، ھەممە خەلق گىلبادقا بېرىپ گىلبادتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سائۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. سائۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشاللىققا چۆمدى.

12 سامۇئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: - مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلاپ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم؛ 2 مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم ئاقدى؛ مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراڭلاردا تۇرىدۇ. ياشلىقىمىدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ كەلدىم. 3 مانا بۇ يەردە تۇرۇپتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

ۋە ئۇنىڭ مەسەھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەرزىڭلار بولسا دەۋرىڭلار، كىمىنىڭ ئۆيىنى تارتىۋالدىم؟ كىمىنىڭ ئېشىكىنى تارتىۋالدىم؟ كىمىنىڭ ھەققىنى بېدىم؟ كىمىگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دەڭلار، ۋە مەن ئۇنى سىلەرگە تۆلەپ بېرىمەن، دېدى. 4 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى بېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمايدىڭ، دېدى. 5 ئۇلارغا: - مەندە ھېچ ھەققىڭلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلەرگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسەھ قىلغىنى ھەم بۈگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: - ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. 6 سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكلەپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى بولسا پەرۋەردىگاردۇر. 7 ئەمدى ئورۇنڭلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا يۈرگۈزگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويۇشقا سۈز قىلاي. 8 ياقۇپ مىسىرغا كىرگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. 9 ئەمما ئۇلار تۈز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى، شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازىرنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيەلەرنىڭ قولىغا ھەم موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى، بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ باتاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق، ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساڭا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. 11 ۋە پەرۋەردىگار يەرۇبىئاتال، بېدان، يەفتاھ ۋە سامۇئىلنى ئەۋەتىپ، ئەتراپىڭلاردىكى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن سىلەرنى

قۇتقۇزدى، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقاندىكىلەر. 12 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار تۈزى پادىشاھىڭلار بولسىمۇ، ئاممىنىڭ پادىشاھى ناھاشنىڭ سىلەرگە قارشى قوپىقىنى كۆرگىنىڭلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماڭا ئېيتىڭلار. 13 ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن پادىشاھقا قاراڭلار؛ مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. 14 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاقلىرىڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئەگەشسەڭلار، ئەمدى سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 15 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغاندەك سىلەرگىمۇ قارشى بولىدۇ. 16 ئەمدى تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۆزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! 17 بۈگۈن بۇغداي ئورىدىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغۇرۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىسەلەر». 18 ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغۇرۇپتۇ. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. 19 خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: - خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى ئۆلمىسۇن دەپ كەمىنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن، چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇپ ئۆزىمىزگە بىر پادىشاھ تىلدۇق، دېدى. 20 سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: - قورقاڭلار، سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن

چە تىنمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار،
21 ئادەمگە پايدا يەتكۈزمەيدىغان ياكى ئادەمنى قۇتقۇزالمىدىغان بېھۇدە ئىشلارنى
ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تايىنى يوقتۇر. 22 چۈنكى
پەرۋەردىگارىڭ ئۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن ئۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ
سىلەرنى ئۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. 23 ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن
دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارىڭغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛
بەلكى مەن سىلەرگە ياخشى ۋە دۇرۇس يولنى تۈگىتىمەن. 24 پەقەت سىلەر
پەرۋەردىگارىڭدىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭ
ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلەرگە قاراڭلار! 25
لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم ئوزۇڭلار ھەم پادىشاھىڭلار ھاللاڭ قىلىنسىلەر».

13 سائۇل [ئوتتۇز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل
سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن 2 ئۆزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئىلغاپ ئالدى.
ئىككى مىڭ مىڭدا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا سائۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭ بىنىامىن
زېمىندىكى گىبېئاھدا يوناتاننىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەر بىرىنى
ئۆز ئۆيلەرگە كەتكۈزۈۋەتتى. 3 يوناتان بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ گىبېادىكى لەشكەرگاھىغا
ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيەلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. سائۇل بولسا: - پۈتكۈل زېمىندىكى
ئىسرائىللىقلار ئاڭلاپ ئويغانسۇن دەپ، كاناي چالدۇردى. 4 پۈتكۈل ئىسرائىل
سائۇلنىڭ فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ
فىلىستىيەلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق سائۇلنىڭ كەينىدىن گىلگالغا
بېرىپ يىغىلدى. 5 فىلىستىيەلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ
ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە
لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار كېلىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىڭدا بارگاھ

تېكى. 6 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئازگالارغا يوشۇرۇنۇپ بېرىشقا؛ 7 [بەزى] ئىسرائىللىقلار ئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گېئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن سائۇل گېئاددا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىرىگەن ھالدا ئەگەشتى. 8 ئەمدى سائۇل سامۇئىل ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتىنمۇ يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى، لېكىن سامۇئىل گېئادغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. 9 سائۇل: - كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى بۇ يەرگە - يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆتكۈزدى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى تۈگىتىشى بىلەنلا، مانا سامۇئىل كەلدى. سائۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. 11 لېكىن سامۇئىل: - نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! - دەپ سورىدى. سائۇل: - خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكىنى، سىلنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتتا كەلمىگەنلىكىنى، فىلىستىنلەرنىڭ مىكاشتا يىغىلغىنىنى كۆردۈم، 12 مەن ئىچىمدە: ئەمدى فىلىستىنلەر گېئادغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىدىم، دېدىم. شۇڭا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشقا تۈزۈمنى مەجبۇرلىدىم، دېدى. 13 سامۇئىل سائۇلغا: - سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ، سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغان ئەمرنى تۇتىدىڭ، شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنتىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. 14 لېكىن ئەمدى سەلتەنتىنىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار ئۆز كۆڭلىدىكىدەك مۇۋاپىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ باشلامچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغاننى تۇتىدىڭ، دېدى. 15 ئاندىن سامۇئىل ئورداندىن تۇرۇپ گېئاددىن كېتىپ بېنىامىن زېمىنىدىكى گېئادقا باردى. سائۇل بولسا ئۆز

يېنىدىكى ئادەملەرنى ساندى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. 16 سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بىنيامين زېمىنىدىكى گېبادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيەلەر بولسا مىكاشتا بارگاھ تىككەندى. 17 قاراچىلار دائىم فىلىستىيەلەرنىڭ بارگاھىدىن چىقىپ ئۈچ بۆلەككە بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھغا بارىدىغان يولغا ئاتلىناتتى، 18 بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا بارىدىغان يول بىلەن ماگاگتى، يەنە بىر بۆلەك چۆلىنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىندىكى يولغا ماگاگتى. 19 ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا ھېچبىر تۆمۈرچى تېپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيەلەر: - ئىبرانىيلار ئۆزلىرىگە قىلىچ ياكى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ئويلايتتى. 20 بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمە نىلرېنى، پالتىلرېنى ۋە ئورغاقلرېنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيەلەرنىڭ قېشىغا باراتتى. 21 ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمە نىلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شەكەل، جوتۇ، پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەلنى تۆلەيتتى. 22 شۇڭا تۇرۇش بولغاندا سائۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىرىدە قىلىچ ياكى نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. 23 ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيەلەرنىڭ بىر قاراۋۇللار ئەترىتى مىكاشتىكى داۋانغا چىققاندى.

14 بىر كۈنى سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: - كەلگىن، ئۆدۈلمىزدىكى فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ ئاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى. 2 سائۇل بولسا گىبېئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى 3 (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاخشۇبىنىڭ ئوغلى، ئىخابودنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى؛ ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارىنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاخىتۇب فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتاننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمىگەندى.

4 يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتى تەرەپكە ئۆتمەكچى بولغان داۋاننىڭ ئىككى تەرەپىدە تۇرۇۋاتقان تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ نامى بوزەز، يەنە بىرىنىڭ نامى سەنەھ ئىدى. 5 بىر قىيا تاش شىمالىي تەرەپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەبۇب تەرەپىدە گېبانىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. 6 يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: - كەل، بۇ خەتنى سىزلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە چىقايلى؛ پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. 7 ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: - كۆڭلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن؛ بارغىن، مانا، كۆڭلۈڭ نېمىنى خالىسا مەن سەن بىلەن بىلىمەن، دېدى. 8 يوناتان: - مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى؛ 9 ئەگەر ئۇلار بىزگە: - بىز سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقماي ئۆز جايىمىزدا تۇرۇپ تۇرايلى؛ 10 لېكىن ئۇلار: - بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بىزگە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. 11 ئىككىيلەن ئۆزىنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: - مانا، ئىسرائىللىقلار ئۆزىنى يوشۇرغان ئازگاللاردىن چىققۇتدۇ، دېدى. 12 ئەترەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: - بىزگە چىقىڭلار، بىز سىلەرگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: - ماڭا ئەگىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. 13 يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن تۆمۈلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەينىدىن ئۇنىڭغا ئەگەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ ئالدىدا يىقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەينىدىن كېلىپ ئۇلارنى قەتل قىلدى. 14 شۇ تۇنجى ھۇجۇمدا يوناتان بىلەن ياراغ

كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشلۇق يەردە ئۆلتۈرگەنلەر يىگىرمەدەك ئادەم ئىدى. 15 ئاندىن لەشكەرگاھدىكىكەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. ئۇلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەندى. 16 ئەمدى بىنايەت زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاپچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر توپلىرى تارمار بولۇپ ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈشۈپ كەتتى. 17 سائۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملەرىمىزنى ساناپ كىمىنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. ئۇلار سانۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. 18 سائۇل ئاخىياھقا: - خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 19 سائۇل كاھىنغا سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدا بولغان غەۋۋە بارغانسېرى كۈچىيىپ كەتتى. سائۇل كاھىنغا: - قولۇڭنى يىغىن، دېدى. 20 ئاندىن سائۇل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغىلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيەلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز سەپىشىغا قارشى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پارا كەندىلىك بولدى. 21 ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيەلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۇلار بىلەن بىللە لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى؛ ئۇلارمۇ سائۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. 22 شۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا ئۆزىنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيەلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ ئۇلارنى قوغلىدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەننىڭ ئۆتۈپىگە تۆتتى. 24 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بېسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى سائۇل ئۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: - مەن دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن،

دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق تەن ھېچكىم تائام بېمىدى. 25 ئەمما بارلىق زېمىندىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كىرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. 26 خەلق ئورمانلىققا كىرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. 27 لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغاندى. شۇڭا ئۇ قولىدىكى ھاسىنى سۇنۇپ ئۇچىنى ھەسەل كۈنكىگە تىقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. 28 ئەمما خەلق تەن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: - بۈگۈن تائام يېگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. 29 يوناتان: - مېنىڭ تائام زېمىنغا ئازار بەردى؛ قاراڭلار، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنى كۆرمىدىڭلارمۇ؟ 30 خەلق بۈگۈن دۈشمەنلەردىن تارتۇلغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يېگەن بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ - دېدى. 31 ئاشۇ كۈنى ئۇلار مىكاشتىن تارتىپ فىلىستىيەلەرنى قوغلاپ ئايىجالونغىچە ئۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەندى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايىلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويىدى. ئاندىن خەلق گۆشنى قانى ئادالۋەتمەيلا يېدى. 33 ساتۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانى ئادالۋەتمەيلا گۆشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىۋاتىدۇ، دەپ ئېيتىلدى. ئۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىدىڭلار! ئەمدى بۇ يەرگە يېنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. 34 ساتۇل يەنە: سىلەر خەلقنىڭ ئارىسىغا چىقىپ ئۇلارغا: ھەر بىرى ئۆز كالىسىنى، ئۆز قوينى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يېسۇن؛ لېكىن گۆشنى قانى ئادالۋەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىڭلار، دەڭلار، دېدى. بۇ كېچە خەلقنىڭ

ھەممىسى ھەربىرى ئۆز كالىسىنى ئېلىپ كېلىپ ئۆيەردە سويىدى. 35 سائۇل بولسا
 پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان تۇنجى
 قۇربانگاھى ئىدى. 36 سائۇل: - بۇ كېچىدە فىلىستىيەلەرنىڭ پېيىگە چۈشۈپ، ئەتە
 تاڭ ئاتقۇچە ئۇلارنى تالاپ ھېچ بىرنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: - نېمە ساڭا
 ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: -
 پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا كىرىپ [يوليورۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. 37 سائۇل
 خۇدادىن: - يا فىلىستىيەلەرنىڭ كەينىدىن چۈشۈمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ
 قولغا تاپشۇرامسەن؟ - دەپ سورىدى. لېكىن ئۇ كۈنى ئۇ ئۇنىڭغا ھېچ جاۋاب
 بەرمىدى. 38 سائۇل: - ئى خەلقنىڭ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەرگە چىقىڭلار. بۈگۈن
 كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. 39 چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەرگەن
 پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا
 تېپىلسمۇ ئۇ جەزمەن ئۆلتۈرۈلسۇن، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلق تىن ھېچكىم ئۇنىڭغا
 جاۋاب بەرمىدى. 40 ئاندىن ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: - سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار،
 مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق ئۇنىڭغا: - نېمە ساڭا ياخشى
 كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. 41 سائۇل ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا:
 - بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايىسەن، دېدى. چەك بولسا سائۇل
 بىلەن يوناتاننى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. 42 سائۇل: - مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم
 يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى. شۇنداق قىلىۋىدى، چەك يوناتانغا
 چىقتى. 43 سائۇل يوناتانغا: - قىلغىنىڭنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان ئۇنىڭغا: -
 قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ تېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ
 ئۈچۈن مەن ئولۇمگە مەھكۇم بولدۇم! - دەپ جاۋاب بەردى. 44 سائۇل: - سەن
 چوقۇم ئولۇشۇڭ كېرەك، ئى يوناتان، ئۇنداق قىلىسام، خۇدا ماڭا سېنىڭ بېشىڭغا

چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! - دېدى. 45 لېكىن خەلق سائۇلغا: - ئىسرائىلدا بۇ ئۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان ئۆلتۈرۈلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن نېرى بولغايسى!

پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى بۈگۈنكى ئىشنى ئۇ خۇدانىڭ ياردىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتاننى ئۆلۈمدىن خالاس قىلدى. 46

ئاندىن سائۇل فىلىستىيەلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيەلەر مۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى. 47 شۇنداق قىلىپ سائۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنتىنى ئۆزىنىڭ قىلدى؛ ئاندىن ئۇ چۆرىسىدىكى دۈشمەنلەرگە، يەنى موئابلار، ئامونىيلار، ئېدومىيلار، زوبابىدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيەلەرگە ھۇجۇم قىلدى. ئۇ قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىپ كېلەتتى. 48 ئۇ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالەكلەرنى ئۇرۇپ ئىسرائىلنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. 49 سائۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يېشۇئى ۋە مالىقى-شۇئائىدى، ئۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا - چوگىنىڭ مېراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. 50 سائۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، ئۇ ئاخىماتازنىڭ قىزى ئىدى. سائۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئابنەر ئىدى؛ ئۇ سائۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. 51 سائۇلنىڭ ئاتىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ ئاتىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابنەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 52 سائۇل پۈتكۈل ئۆمرىدە فىلىستىيەلەر بىلەن قاتتىق جەڭدە بولۇپ تۇردى. سائۇل ئۆزى ھەرقاچان باتۇر ياكى پالۋانلارنى كۆرسە، ئۇنى ئۆز خىزمىتىگە سالاتتى.

15 ئەمدى سامۇئىل سائۇلغا: - پەرۋەردىگار سېنى ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەندى، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئامالەكلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن

چىققاندا ئۇلارنىڭ يولدا ئۇلارغا قانداق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆڭلۈمگە
پۈككەنمەن. 3 ئەمدى بېرىپ ئامالەكلەرنى ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران
قىلىپ ئۇلارنى ھېچ ئايمايلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، تۆسمۈر بولسۇن، بوۋاق
بولسۇن، كالا-قوي، تۆگە ۋە ئىشەك ھەممىسىنى يوقاتتىن، دېدى. 4 ساۋىل
خەلقىنى جەم قىلىپ ئۇلارنى تەلەم شەھىرىدە سانئۇدى، ئىككى يۈز مىڭ پىيادە
ئەسكەر، يەھۇدا قەبلىسىدىن ئون مىڭ ئادەم چىقتى. 5 ساۋىل ئامالەكلەرنىڭ
شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكى ۋادىدا بۆكتۈرمە قويدى. 6 ئاندىن ساۋىل
كېنىلەرگە: - چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنى ئۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقىم ئۈچۈن
ئامالەكلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا
سىلەر ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن
كېنىلەر ئامالەكلەردىن چىقىپ كەتتى. 7 ئەمدى ساۋىل ئامالەكلەرنى ھاۋىلاھدىن
تارتىپ مىسىرنىڭ ئۇدۇلىدىكى شۇرغىچە قوغلاپ تۇردى. 8 ئامالەكلەرنىڭ
پادىشاھى ئاگاگنى تىرىك تۇتتى، ئەمما بارلىق خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن پۈتۈنلەي
يوقاتتى. 9 لېكىن ساۋىل بىلەن خەلق ئاگاگنى ئايدى ۋە قوي-كالا، بوردالغان مال
ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللەرنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن نېمە ياخشى بولسا شۇنى
ئاپ ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قولى بارمىدى؛ لېكىن نېمە يارماس ۋە زەئىپ بولسا
شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار يوقاتتى. 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
سامۇئىلغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 11 «ساۋىلنى پادىشاھ قىلغىنىغا پۇشايمان
قىلدىم، چۈنكى ئۇ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدى»،
سامۇئىل ئازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى. 12
ئەتسى سامۇئىل ساۋىلنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدىن تۇردى.
سامۇئىلغا: - ساۋىل كارمەلگە باردى ۋە مانا، ئۇ ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغۇزۇپ ئاندىن

يېنىپ گىلگاغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر يېرىلدى. 13 سامۇئىل ساۋىئىلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋىئىل ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار سېنى مۇبارەكلىگەي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلدىم، دېدى. 14 لېكىن سامۇئىل: - ئۇنداق بولسا قۇللىقىمغا ئاڭلانغان قوينىڭ مەرىشى بىلەن مەن ئاڭلاۋاتقان كاللىنىڭ مۇرىشى زادى نەدىن كەلدى؟ - دېدى. 15 ساۋىئىل جاۋاب بېرىپ: - ئۇلار ئامالەكلەردىن ئېلىپ كېلىندى، چۈنكى خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن قوي- كاللىنىڭ ئېسىللىرىنى ئاياپ قالدۇرۇپ قويدى، قالغىنىنى بولسا پۈتۈنلەي يوقاتتۇق، دېدى. 16 سامۇئىل ساۋىئىلغا: - قوي، بۇ گېپىڭنى! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنى ساڭا ئېيتىپ بېرىي، دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ئېيتقىن، دېدى. 17 سامۇئىل مۇنداق دېدى: - ئۆز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدا پەرۋەردىگار سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشى بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشى بولغان ئەمەسىمىڭ؟ 18 ئاندىن پەرۋەردىگار سېنى: - سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالەكلەرنى ھاللاڭ قىلغىن، ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدى. 19 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى ئولجا ئۈستىگە دۈم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغانى قىلدىڭ؟ 20 ساۋىئىل سامۇئىلغا: - مەن ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاڭلىغانى ئېلىپ كېلىپ ئامالەكلەرنىڭ ئۆزىنى پۈتۈنلەي يوقاتتىم. 21 ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنى يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلنى ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگاغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، دېدى. 22 سامۇئىل: - پەرۋەردىگار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتىن سۆيۈنەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت

قىلىشتىن سۈيۈنەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆڭۈل قويۇش قوچقار يېغىنى سۇنۇشتىن ئەۋزەلدۇر. 23 چۈنكى ئاسىيلىق بولسا جادۇگەرلىك گۇناھى بىلەن ئوخشاشتۇر، باشپاشتاقلق قەبھىلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغىنىڭ ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، - دېدى. 24 سائۇل سامۇئىلغا: - مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سېنىڭ سۆزۈڭدىنمۇ چىقىم، چۈنكى مەن خەلقىتىن قورقۇپ ئۇلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. 25 ئەمدى گۇناھىمنى ئەپۇ قىلغىن؛ مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم ئۈچۈن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدى. 26 سامۇئىل سائۇلغا: - مەن سېنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغانسەن، ۋە پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، دېدى. 27 سامۇئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا سائۇل ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۇتۇۋالدى، ئۇ يىرتىلىپ كەتتى. 28 سامۇئىل ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردى. 29 ئىسرائىلنىڭ جانابىي ئالىيسى بولغۇچى يالغان سۆزلەيدۇ ياكى نىيىتىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئادەم بالىسىدەك نىيىتىدىن يانغۇچى ئەمەستۇر، دېدى. 30 سائۇل: - مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئەززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدى. 31 شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل سائۇل بىلەن يېنىپ باردى ۋە سائۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 32 ئاندىن سامۇئىل: - ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا باردى. ئاگاگ كۆڭلىدە: - شۇبھىسىزكى، ئۆلۈم دەھشىتى تۆتۈپ كەتتى، دېدى. 33 ئەمما سامۇئىل: -

سېنىڭ قىلچىڭ خوتۇنلارنى بالىسىز قىلغاندەك سېنىڭ ئاناڭمۇ خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا بالىسىز بولدى، دېۋىدى، سامۇئىل ئاگاگى گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاناپ پارە-پارە قىلدى. 34 ئاندىن سامۇئىل راماققا باردى. ساتۇل بولسا «ساتۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھ» دېگەن جايدىكى ئۆيگە چىقىپ كەتتى. 35 سامۇئىل ئۆلگەن كۈنىگىچە ساتۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدى. ئەمما سامۇئىل ساتۇل ئۈچۈن قايغۇردى. پەرۋەردىگار ساتۇلنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندى.

16 پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: - سەن قاچانغىچە ساتۇل ئۈچۈن قايغۇرۇپ

يۈرسەن؟ مەن ئۇنى ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇڭگۈزۈڭنى زەيتۇن مېيى بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سېنى بەيت-لەھەملىك يەسسەننىڭ قېشىغا ئەۋەتتەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۈزۈمگە بىرنى بېكىتتىم، دېدى. 2 سامۇئىل بولسا: - مەن قانداق بارمەن؟ ساتۇل بۇ ئىشنى ئاڭلىسا مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! - دېدى. پەرۋەردىگار: - ئۆزۈڭ بىلەن بىر ئىنەكنى ئالغىچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگەن. 3 يەسسەنى قۇربانلىققا چاقىرىغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنى ئايان قىلىمەن، ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنى تۈزۈم ئۈچۈن مەسھ قىلغىن، دېدى. 4 سامۇئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنى ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردى. يېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىترىگەن ھالدا چىقىپ: - بىزگە تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ - دەپ سورىدى. 5 ئۇ: - تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم؛ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۇنۇشقا كەلدىم. سىلەر ئۆزۈڭلارنى ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەسسە بىلەن ئوغۇللىرىنى ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردى. 6 ئۇلار كەلگەندە سامۇئىل ئېلىئابىنى كۆرۈپ ئىچىدە: - پەرۋەردىگارنىڭ مەسھ قىلىدىغىنى شۇبھىسىزكى ئۆزىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، دېدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگار

سامۇئىلغا: - ئۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا ياكى بويىغا قارىمىغىن. مەن ئۇنى شاللىۋەتتىم، چۈنكى خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىياپىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىگە قارايدۇ، دېدى. 8 ئاندىن يەسسە ئابىنادابنى چاقىرىپ سامۇئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. ئەمما سامۇئىل: - پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 9 ئاندىن يەسسە شامماھنى ئۇنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. ئەمما سامۇئىل: - پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنىڭ يەتتىسىنى سامۇئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. لېكىن سامۇئىل يەسسەگە: - پەرۋەردىگار بۇلارنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. 11 سامۇئىل يەسسەدىن: - بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: - ھەممىدىن كىچىكى قالدى. لېكىن مانا، ئۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدى. سامۇئىل يەسسەگە: - ئۇنى چاقىرىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ كەلىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدى. 12 [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى كەلتۈردى. ئۇ چىرايىدا قان يۇڭگۈرۈپ تۇرىدىغان، كۆزلىرى چىرايلىق ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدى. پەرۋەردىگار: - قوپۇپ ئۇنى مەسھ قىلغىن، چۈنكى [مېنىڭ تاللىغىم] شۇدۇر! دېدى. 13 سامۇئىل ماي مۇڭگۈزىنى ئېلىپ ئۇنى قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەسھ قىلدى. ئۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى. سامۇئىل بولسا قوپۇپ رامماغا كەتتى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى سائۇلدىن كەتكەندى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ ئۇنى پەرىشان قىلدى. 15 سائۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرىشان قىلدۇ. 16 ئەمدى غوجىمىز ئۆزلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال بۇيرۇغايلىكى، ئۇلار چىلتار چېلىشقا ئۇستا ئادەمنى تاپسۇن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ ئۆستۈلگەن كەلسە ئۇ چىلتار چالسۇن، ئۇنىڭ بىلەن ھاللىرى ئوبدان بولىدۇ، دېدى. 17 سائۇل

خىزمەتكارلىرىغا: - مېنىڭ ئۈچۈن چىلتار چېلىشقا ئۇستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 18 غۇلاملاردىن بىرى ئۇنىڭغا: - مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىلتارغا ئۇستا بىر ئوغلىنى كۆردۈم. ئۇ تۈزى باتۇر بىر جەكچى، گەپتە ھوشيار ۋە كېلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن سائۇل يەسسەگە ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: - قولى باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكەن، دەپ ئېيتتى. 20 يەسسە بىر ئېشەكنى تەييارلاپ ئۇنىڭغا نان بىلەن بىر تۈلۈم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، بۇلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن سائۇلغا ئەۋەتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت سائۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. سائۇل ئۇنىڭغا تولمۇ ئامراق ئىدى، ئۇ سائۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. 22 ئاندىن سائۇل يەسسەگە خەۋەر ئەۋەتىپ: - داۋۇت مېنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۇ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. 23 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئۇ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن سائۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىلتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالدى. بۇنىڭ بىلەن سائۇل ئارام تېپىپ ھالى ئوبدان بولۇپ يامان روھ ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى.

17 ئەمما فىلىستىيەلەر جەڭ قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇداغا تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىنكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-داممىدا چېدىرلارنى تىكتى. 2 سائۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيەلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. 4 شۇ ۋاقىتتا فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن گاتلىق گولئات ئىسىملىك بىر چېمپىيون پالۋان چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. 5 بېشىغا مىس دۇبۇلغا، ئۇچىسىغا قاسىراقلىق ساۋۇت كىيگەندى. ئۇنىڭ بۇ مىس

ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شەكەل كېلەتتى. 6 پاچاقلارغا مىستىن تىزلىق باغلىغان،
ئوشىنىڭغا مىس ئاتما نەيزە قىستۇرىۋالغانىدى. 7 ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا
باپكارنىڭ خادىمىدەك ئىدى؛ نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە مىڭ شەكەل كېلەتتى؛ قالقان
كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 8 ئۇ ئورنىدا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا
مۇنداق توۋلايتتى: «سەلەر نېمىشقا جەڭ قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنسىلەر؟
مەن فىلىستىي ئەمەسمۇ؟ سەلەر بولسا گىلار ساتۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئارا گىلاردىن بىر
ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن! 9 ئۇ مەن بىلەن
ئېلىشىپ مېنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سەلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى
مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سەلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە
بولۇسىلەر». 10 شۇ فىلىستىي يەنە سۆز قىلىپ: - مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا
ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سەلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! - دېدى. 11 ساتۇل
بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فىلىستىيىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقىزادە بولۇپ بەك
قورقتى. 12 داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇقلۇق يەسسە دېگەن
ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساتۇلنىڭ
كۈنلىرىدە ئۇ خېلى ياشنىپ قالغانىدى. 13 يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساتۇل بىلەن
جەڭگە چىققانىدى. جەڭگە چىققان ئۈچ ئوغۇلنىڭ تۇنجىسىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب،
ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شامماھ ئىدى. 14 داۋۇت
ھەممىدىن كىچىكى ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساتۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. 15 بەزىدە
داۋۇت ساتۇلنىڭ قېشىدىن ئۆز ئاتىسىنىڭ قولىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى.
16 ئاشۇ فىلىستىي بولسا قىرىق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى.
17 يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: - بۇ ئەفەھ قوماچى ۋە بۇ ئون ناننى ئېلىپ لەشكەرگاھىغا
تېز بېرىپ ئاڭلىرىڭغا بەرگەن، 18 بۇ ئون پارچە قۇرۇتنى ئۇلارنىڭ مېڭىشىغا بېرىپ

ئاڭلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ ئۇلارنىڭ كېيىل خېتىنى ئېلىپ كەلگەن، دېدى.

19 سائۇل، شۇ [ئۈچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فىلىستىيلەرگە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قوپۇپ قويلارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۈلۈكنى ئېلىپ يەسسە ئۇنىڭغا تاپىلغاندەك، قوشۇن ئىستېھكامغا يەتكەندە، جەڭگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقاندى. 21 ئىسرائىل ۋە فىلىستىيلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇ ئۇدۇل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقىلارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاڭلىرىدىن تىنچلىق سورىدى. 23 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، فىلىستىيلەردىن بولغان گولئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ سېپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گەپنى قىلدى؛ داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشى ۋە بەك قورقتى. 25 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: - چىقىۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولدىكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنتام قىلدۇ، ئۆز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلدۇ، دېدى. 26 داۋۇت ئۆز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: - بۇ فىلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىندۇ؟ چۈنكى بۇ خەتتىسىز فىلىستىي زادى كىم؟ ئۇ قانداقسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پىتىندۇ؟ - دېدى. 27 خالايق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى بويىچە جاۋاب بېرىپ: - ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىندۇ، دېدى. 28 لېكىن ئۇنىڭ چوڭ ئاكىسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنى ئاڭلاپ قالدى، ئېلىئابنىڭ

داۋۇتقا ئاچچىقى كېلىپ: - نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى ئۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبىرلىككىنى ۋە كۆكۈڭنىڭ يامانلىقىنى بىلىمەن. سەن ئالايتتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. 29 داۋۇت: - مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولمامدەكەن؟ - دېدى. 30 داۋۇت بۇرۇلۇپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سورىدى، خەلق ئالدىدا ئېيتقانداك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 31 ئەمما بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساتۇلغا يەتكۈزدى، ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساتۇلغا: - بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلنىڭ قۇللىرى بۇ فىلىستىيىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دېدى. 33 ساتۇل داۋۇتقا: - سەن بۇ فىلىستىيىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەڭچى ئىدى، دېدى. 34 داۋۇت ساتۇلغا: - قۇللىرى ئۆز ئاتىسىنىڭ قويللىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىركى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى ئۇرۇپ قوزنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالالىم. ئەگەر قوپۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن تۇتۇۋېلىپ ئۇرۇپ ئۆلتۈرەتتىم. 36 قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقىنى ئۆلتۈرگەن، بۇ خەتنىسىز فىلىستىيىمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى - دېدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: - مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيىقىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فىلىستىيىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساتۇل داۋۇتقا: - بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. 38 ئاندىن ساتۇل داۋۇتقا ئۆز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. 39 داۋۇت بولسا ساتۇلنىڭ قىلىچىنى كىيىمنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى؛ چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن

داۋۇت سائۇلغا: - مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمىدىكەنمەن، چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. 40 ئۇ قولغا ھاسىدىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى؛ ئۇ سالغۇسىنى قولغا ئېلىپ فىلىستىيىگە يېقىن باردى. 41 فىلىستىي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 42 فىلىستىي داۋۇتقا بىر قۇر سەپىلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېخى ياش، بۇغداي ئوڭلۇك ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدى. 43 فىلىستىي داۋۇتقا: - سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كەپسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟ - دەپ ئۆز بۇتلارنىڭ ناملىرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. 44 فىلىستىي داۋۇتقا يەنە: - بۇ ياققا كەل، مەن گۆشۈڭنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچىلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. 45 داۋۇت فىلىستىيىگە: - سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلغىلى كەلدىڭ، لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم - دېدى. 46 «دەل بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردۇ. مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالمەن؛ مەن لەشكەرگاھدىكى فىلىستىيەلەرنىڭ جەسەتلىرىنىمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچىلارغا يەم قىلىمەن. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ 47 ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قوللىمىزغا تاپشۇردۇ». 48 فىلىستىي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلغىلى قوپۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى فىلىستىي قوشۇنىنىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. 49 داۋۇت قولنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ سالغۇغا سېلىپ فىلىستىيىگە قارىتىپ

ئاتتى؛ تاش فىلىستىنىڭ پېشانىسىگە تەگدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۇم چۈشۈپ يەرگە يىقىلدى. 50 شۇنداق قىلىپ داۋۇت فىلىستىنى سالىغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلچ يوق ئىدى. 51 داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فىلىستىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قىلچى قىندىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فىلىستىلەر ئۆز باتۇرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. 52 ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورنىدىن قوپۇپ سۆرەن سېلىشىپ فىلىستىلەرنى جىلغىچە ۋە ئەكرەن دەۋازىلىرىغىچە كەينىدىن قوغلاپ كەلدى؛ ئۆلتۈرۈلگەن فىلىستىلەر شائارائىمغا بارىدىغان يولدا گات ۋە ئەكرەنغىچە يېتىپ كەتكەندى. 53 ئىسرائىل فىلىستىلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. 54 داۋۇت فىلىستىنىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا ئۆز چېدىرىغا قويدى. 55 ساۋول داۋۇتنىڭ فىلىستىنىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇننىڭ سەردارى ئابنەردىن: - ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ - دەپ سورىدى. ئابنەر: - ئى پادشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دەپتى. 56 پادشاھ: - بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەن دەپ سوراپ باققىن، دەپتى. 57 داۋۇت فىلىستىنى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فىلىستىنىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولىدا تۇراتتى. 58 ساۋول ئۇنىڭدىن: - ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسىن؟ دەپ سورىدى. داۋۇت: - مەن سىلنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەننىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18 داۋۇت بىلەن ساۋولنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلاندىكى، ئۇنى ئۆز جېنىدەك سۆيدى. 2 ساۋول بولسا ئۇ كۈنى ئۇنى ئۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ تويىگە قايتقىلى قويمىدى. 3 يوناتان

داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇنى ئۆز جېندەك سۈيەتتى. 4 يوناتان ئۆچىسىدىكى توننى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كېسىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمىرىنىمۇ ئۇنىڭغا بەردى. 5 سائۇل داۋۇتنى نەنگلا ئەۋەتسە ئۇ شۇ يەرگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايدا قلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن سائۇل ئۇنى لەشكەرلەرنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم سائۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقى. 6 داۋۇت فىلىستىننى ئۆلتۈرۈپ كۆپچىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئاياللار سائۇلنى ناخشا ئېيتىپ ئۈسسۈل ئويناپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۇلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئوچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. 7 قىز-ئاياللار نەغمە چالغاندا: - سائۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتتى. 8 بۇنى ئاڭلاپ سائۇل ناھايىتى خاپا بولدى؛ بۇ سۆز ئۇنىڭ كۆڭلىگە تەگدى. ئۇ: - داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۇنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. 9 شۇ كۈندىن تارتىپ سائۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. 10 ئەتسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ سائۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە ئۇ ئۆيىدە قالمايىقان جۈبلىگىلى تۇردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقىتتىكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى؛ سائۇلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. 11 سائۇل: - داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قانۇنسىز دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم ئۆزىنى دالدىغا ئالدى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، ئۆزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۈچۈن سائۇل داۋۇتتىن قورقاتتى. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سائۇل داۋۇتنى ئۆز يېنىدىن ئايرىپ، ئۇنى لەشكەرلەرگە مېڭىشى قىلىپ قويدى؛ ئۇ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ تۇراتتى. 14 داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 15 سائۇل ئۇنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى

كۆرۈپ ئۇنىڭدىن بەك قورقاتتى. 16 ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنى سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى يېتەكلەپ جەڭگە چىقاتتى. 17 سائۇل داۋۇتقا: - مانا، چوڭ قىزىم مېھراب - مەن ئۇنى ساڭا خوتۇنلۇققا بەرگۈم بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ جەڭلىرىدە كۆرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى سائۇل ئىچىدە: - ئۇ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فىلىستىيەلەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلسۇن، دەپ خىيال قىلغانىدى. 18 ئەمما داۋۇت سائۇلغا: - مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قانداقۇ پادىشاھنىڭ كۆيۈغى بولاي؟ - دېدى. 19 لېكىن سائۇلنىڭ قىزى مېھراب داۋۇتقا بېرىلدىغان ۋاقىتتا، ئۇ مەھولالىق ئادرىشەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. 20 ئەمما سائۇلنىڭ قىزى مىقاننىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى سائۇلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن سائۇل خۇش بولدى. 21 سائۇل: - قىزىمنى داۋۇتقا بېرىي، ئۇ ئۇنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدا يوقىتىلسۇن، دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن سائۇل داۋۇتقا: - بۈگۈن ئىككىنچى قېتىم كۆيۈغلۈم بولسەن، دېدى. 22 سائۇل ئۆز غۇلاملىرىغا: - داۋۇتقا ئاستىرتىن: - مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈندۈ، ۋە ھەممە غۇلاملىرى ساڭا تامراق. شۇنىڭ ئۈچۈن پادىشاھنىڭ كۆيۈغى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلدى. 23 سائۇلنىڭ غۇلاملىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قولىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: - نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۆيۈغى بولۇش كىچىك ئىشىمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە ئەتۈرسىز ئادەمەن - دېدى. 24 سائۇلنىڭ غۇلاملىرى سائۇلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۆز ئەينى يەتكۈزدى. 25 سائۇل: - سىلەر داۋۇتقا: - پادىشاھ ساڭا باشقا تويۇق ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يۈز فىلىستىيەنىڭ خەتلىكىنى ئالدى، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (سائۇلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدا

يوقىتىش ئىدى). 26 غۇلاملار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا بەتكۈزدى؛ پادشاھنىڭ كۇيغۇلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى بېكىتىلگەن مۇھەت توشمايلا، 27 داۋۇت تۇرۇپ ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فىلىستىننى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۇلارنىڭ خەتلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادشاھنىڭ كۇيغۇلى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزى مىقانى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 28 ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مىقانىنىڭ ئۇنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ 29 داۋۇتتىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۆزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. 30 فىلىستىلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋۇلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ نامى [خالايىق] تەرەپىدىن تولمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19 ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىگە داۋۇتتىن ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. 2 يوناتان داۋۇتقا: - ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەسكى، ئەمدى ئەتە ئەتەگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايى تېپىپ ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ 3 مەن ئۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرا كىدا سۆزلىشىپ باقاي؛ ئەھۋالنى ئېنىق بىلگەندىن كېيىن ساڭا خەۋەر قىلاي، دەيدى. 4 يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىپ: - پادشاھ ئۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا يامانلىق قىلىسغاي! چۈنكى ئۇ ساڭا گۇناھ قىلىغان؛ بەلكى ئۇنىڭ ئەمەللىرى ئۆزۈڭگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: - 5 ئۇ ئۆز جېنىنى ئالغىنىغا ئېلىپ قوپۇپ ھېلىقى فىلىستىننى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭ كۆرۈپ خۇش

بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق قان تۆكۈپ
گۇناھكار بولماقچى بولسەن؟ - دېدى. 6 سائۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كىردى. ئۇ: -
پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ،
دېدى. 7 ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى
دەپ بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى سائۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە
ئۇ ئىلگىرىكىدەك ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 8 ئەمما يەنە جەڭ بولدى؛ داۋۇت
چىقىپ فىلىستىنلەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛
ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىشتى. 9 ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك
بىر روھ يەنە سائۇلنى باشتى. ئۇ ئۆز ئۆيىدە قولدا نەيزىسىنى تۇتۇپ ئولتۇراتتى؛ داۋۇت
بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ تۇراتتى. 10 سائۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانجىپ
تامغا قاداپ قويماقچى بولۇۋاتتى، لېكىن داۋۇت ئۆزىنى قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا
قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. 11 سائۇل بىرنەچچە
چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ ئۇنى بايلاپ تۇرۇپ ئەتىسى تاڭ يورۇغاندا
ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ماڭدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مىقال ئۇنىڭغا: - ئەگەر بۇ كېچە
جېنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ، ئەتە ئۆلتۈرۈلسەن، دېدى. 12 شۇڭا مىقال داۋۇتنى
پەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ ئۇ قېچىپ قۇتۇلدى. 13 ئاندىن
مىقال بىر «تەرافم» بۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا ئوچكە يۇڭدىن قىلىنغان
بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. 14 سائۇل داۋۇتنى تۇتۇش
ئۈچۈن چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەندە مىقال: - ئۇ ئاغرىپ قالدى، دېدى. 15 سائۇل
چاپارمەنلەرنى [قايتىدىن] ئەۋەتىپ: - ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار،
ئۇنى ئۆلتۈرمەن، دەپ بۇيرۇدى. 16 چاپارمەنلەر كىرگەندە، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت
ياتتى، بېشىغا ئوچكە يۇڭدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغانىدى. 17 سائۇل مىقالغا: -

ئېشىقا مېنى بۇنداق ئالداپ، دۇشمىنى قاجۇرۇۋېتىسەن؟ - دېدى. مقال سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇ: «مېنى قويۇۋەتكىن؛ بولسا سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن» دېدى، دېدى. 18 داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ، راماققا سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، سائۇلنىڭ ئۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن ئۇ سامۇئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. 19 بىرى سائۇلغا: - داۋۇت راماققا نايوتقا بارىدىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. 20 سائۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە چاقىرىمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جامائىتى بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە سامۇئىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى سائۇلنىڭ چاقىرىمەنلەرنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 21 بۇ خەۋەر سائۇلغا ئېيتىلدى؛ ئۇ يەنە باشقا چاقىرىمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. ئاندىن سائۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاقىرىمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. 22 ئاندىن سائۇل ئۆزى راماققا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ كەلگەندە، «سامۇئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» - دەپ سورىدى. بىرى: - ئۇلار راماققا نايوتقا بارىدىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. 23 شۇڭا ئۇ راماققا نايوتقا يېتىپ كەلدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ پىيادە مېڭىپ راماققا نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماڭدى. 24 ئۇ ھەتتا كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ سامۇئىلنىڭ ئالدىدا بېشارەت بەردى؛ پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالڭاچ ياتتى. بۇنىڭ بىلەن: - «سائۇل پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20 داۋۇت راماققا نايوتتىن قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۆتكەن: -

مەن نېمە قىلىپتەمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىپتەمەن؟ ئاتاڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىپتەمەن،

ئۇ مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ - دېدى. 2 ئۇ ئۇنىڭغا: - يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن ئۆلمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماڭا دېمەي قويمايدۇ. نېشىقا ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكەن؟ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. 3 لېكىن داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: - ئاتاڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ. شۇڭا ئۇ كۆڭلۈڭدە: - يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن؛ بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلمەنكى، ماڭا ئۆلۈمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەر مالا قالدى، دېدى. 4 يوناتان داۋۇتقا: - كۆڭلۈڭ نېمى خالىسا شۇنى قىلاي، دېدى. 5 داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: - مانا ئەتە «يېڭى ئاي» بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولىسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دادادا مۆكۈنۈۋالاي. 6 ئاتاڭ مېنىڭ سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن ئۆز شەھىرى بەيت-لەھەمگە تېزراق بېرىپ كېلىشكە جىددىي رۇخسەت سورىدى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق ئۆتكۈزۈۋىدەكەن»، دېگىن، دېدى. 7 ئەگەر ئۇ: - ئوبدان بوپتۇ، دېسە، قۇلۇڭ تىنچ-ئامان بولىدۇ: - لېكىن ئۇ ئاچچىقلاسا، ئۇنىڭ ماڭا يامانلىق قىلىشىنى نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىمىن. 8 سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈرگەنسەن. لېكىن ئەگەر مەندە بىر يامانلىق بولسا سەن ئۆزۈڭلا مېنى ئۆلتۈرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشنىڭ نېمە ھاجىتى؟ - دېدى. 9 يوناتان: - ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئەگەر ئاتاڭنىڭ ساڭا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلىپ قالسام، ساڭا دەيتىم ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 10 داۋۇت يوناتانغا: - ئەگەر ئاتاڭ ساڭا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم

ماڭا خەۋەر بېرىدۇ؟ - دېدى. 11 يوناتان داۋۇتقا: - كەلگەن، دالاغا چىقايلى،
دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. 12 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: -
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [گۇۋاھى]، مەن ئەتە ياكى تۈگۈنلۈككە
مۇشۇ ۋاقىتتا ئاتامنىڭ نىيىتىنى بىلىپ، ساڭا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ
ساڭا مەلۇم قىلمايمدۇم؟ 13 ئەگەر ئاتام ساڭا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنچ-
تامان يولغا سېلىش ئۈچۈن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار
ماڭا سېنىڭ يېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن؛ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام
بىلەن بىللە بولغاندەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولسۇن. 14 ھاياتلا بولسام مېنى ئۆلمىسۇن
دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن. 15 مەن ئۆلۈپ
كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆيدىكىلەردىن ھەم ھېچ ۋاقىت مېھرىبانلىقىڭنى ئۆزۈمگە بېسەن؛
پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن يوقاتقاندىن كېيىنمۇ
شۇنداق قىلغايىسەن». 16 شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى بىلەن ئەھدە
قىلىشىپ: - پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى. 17
ئاندىن يوناتان يەنە ئۆزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى؛
چۈنكى ئۇ ئۇنى ئۆز جېنىدەك سۆيەتتى. 18 يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: - ئەتە يېڭى
ئاي بولدى. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقىڭغا دىققەت
قىلدۇ. 19 ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا يولۇققىنىڭدا
ئۆزۈڭنى يوشۇرغان جايغا بېرىپ «ئېزەل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا تۇرۇپ تۇرغىن.
20 مەن تاشنىڭ يېنىدىكى بىر جايغا خۇددى نىشاننى قارالغاندەك ئۈچ پاي ياكى
ئوق ئاتاي. 21 ئاندىن غۇلامنى ماڭدۇرۇپ: - «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگەن» -
دەيمەن. ئەگەر مەن غۇلامغا: - ئەنە، ئوقلار ئارقا تەرەپتە تۇرىدۇ، ئۇلارنى ئېلىپ
كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگەن؛ شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ

ھاياتى بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنىچ-ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. 22 لېكىن غۇلامغا: - ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا تۇرىدۇ، دېسەم، سەن كەتكەن، چۈنكى تۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكۈزۈۋەتكەن بولىدۇ. 23 ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرىلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا گۇۋاھچىدۇر. 24 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۆكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كەلگەندە، پادىشاھ تاتام يېڭى داستاندا ئولتۇردى. 25 پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدەكلا ئۆز ئورنىدا تامنىڭ يېنىدىكى توردە ئولتۇردى. يوناتان ئورنىدىن تۇردى، ئابىر سائۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. 26 ئەمما سائۇل ئۇ كۈنى ھېچنەمە دېمىدى. چۈنكى ئۇ: - داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، ئۇ ناپاك بولۇپ قالدى. ئۇ جەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. 27 لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. سائۇل ئوغلى يوناتاندىن: - نېمىشقا يەسسەننىڭ ئوغلى ياكى تۈنۈگۈن ياكى بۈگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سورىدى. 28 يوناتان سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جىددىي رۇخسەت سوراپ: - 29 مېنىڭ بېرىشىمغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېيتىپتۇ، ئەگەر سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىنداشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە رۇخسەت بەرگىن، دېدى. شۇڭا ئۇ پادىشاھنىڭ داستانىغا كەلمىدى، دېدى. 30 سائۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزەپى كېلىپ: - ئۇ بۇزۇق، كاج خوتۇننىڭ ئوغلى، نېمىشقا يەسسەننىڭ ئوغلىنى ئۈزۈڭگە تاللاپ، ئۈزۈڭنى شەرمەندە قىلىپ ۋە ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلەمدىمەن؟ 31 ئەگەر يەسسەننىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ

تۆلۈمگە مەھكەمدۇر! - دېدى. 32 يوناتان ئاتىسى سائۇلغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇ ئېمىشقا تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ - دېدى. 33 ئاندىن سائۇل يوناتانغا سانجىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەيزىنى ئاتتى؛ بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى تۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. 34 يوناتان بولسا قاتتىق ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قوپۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ تاام بېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۇنىڭغا قاتتىق ئازار بولغانىدى. 35 ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. 36 ئۇ غۇلامغا: - سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلارنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى، ئۇ بىر ئوقنى ئۇنىڭ ئالدى تەرىپىگە ئاتتى. 37 غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چۈشكەن جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: - ئوق سېنىڭ ئالدى تەرىپىڭدە تۇرمامدۇ؟ - دېدى. 38 ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: - بول، ئىتتىك بول، ھايال بولمىغىن! - دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا ئېلىپ كەلدى. 39 لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى ئوق ئىدى. بۇنى يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. 40 ئاندىن يوناتان غۇلامغا ياراغلىرىنى بېرىپ ئۇنىڭغا: - ئۇلارنى شەھەرگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. 41 غۇلام كەتكەندىن كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] جەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يەرگە يىقىلىپ ئۈچ قېتىم تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى، بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. 42 يوناتان داۋۇتقا: - سەپىرىڭ تىنچ-ئامان بولسۇن؛ چۈنكى بىز ئىككىمىز: - پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىڭدا ۋە مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈگە گۇۋاھ بولسۇن، دەپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قوپۇپ ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەرگە كىرىپ كەتتى.

داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخىمەلەك كاهىننىڭ قېشىغا باردى. لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۆرگەندە تترەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: - نېدىشقا بىرىمۇ سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ - دېدى. 2 داۋۇت ئاخىمەلەك كاهىنغا: - پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى بۇيرۇپ: - مەن ساڭا بۇيرۇغان ئىش ياكى ساڭا تاپىلغان يوليورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىر نېمە بىلمەسۇن، دېگەندى. ئۆز غۇلاملىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. 3 ئەمدى قولۇڭدا نېمە بار؟ بەش نان، ياكى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. 4 كاهىن داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: - قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئەگەر غۇلاملار ئاياللارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. 5 داۋۇت كاهىنغا جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، مەن باشقا ۋاقتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش، ئاياللار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا، گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلاملارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان يەردە، بۈگۈن ئۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولمايدۇ، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن كاهىن ئۇنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم نان» دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا يېڭى ئىسسىق نان قويۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى 7 (لېكىن ئۇ كۈنى سائۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئەگ بولۇپ سائۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى ئىدى). 8 داۋۇت ئاخىمەلەككە: - قولۇڭدا نەيزە ياكى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ تاپشۇرغان ئىش جىددى بولغاچ ياكى قىلىچ ياكى باشقا ياراغلىرىمنى ئېلىپ كەلمىدىم، دېدى. 9 كاهىن: - سەن ئېلاھ جىلغىسىدا ئولتۇرگەن فىلىستىي گولستاننىڭ قىلىچى بۇ يەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە ئورالغان ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت: - بۇ

تەڭدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. 10 داۋۇت ئۇ كۈنى قويۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقشېننىڭ قېشىغا باردى. 11 لېكىن ئاقشېننىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ توغرىسىدا قىز-ئاياللار بىر-بىرىگە: - ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، - دەپ ناخشا-غەزەل ئوقۇشۇپ ئۆسسۇل ئوينىغان ئەمەسمۇ، دېدى. 12 داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۈڭلگە پۈكۈپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقشېننى بەك قورقتى. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشلىرىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنىڭ قولىدا تۇرغان ۋاقتىدا ئۆزىنى ساراڭدەك كۆرسەتتى، ئۇ دەروازىلارنىڭ ئىشىكلىرىگە جىجىپ، تۈكۈرۈكىنى ساقلىغا ئاقتۇراتتى. 14 ئاقشېن خىزمەتكارلىرىغا: - مانا بۇ ئادەمنىڭ ساراڭلىقىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىڭلار؟ 15 مەندە ساراڭلار كەمچىلىدى؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىغا ساراڭلىق قىلغىلى ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ئويۇمىغا كىرىشى كېرەكمۇ؟ - دېدى.

22 داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا باردى. 2 ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەنلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. 3 داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مېزپاققا بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: - خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-ئانامنىڭ بۇ يەرگە كېلىپ ئاراڭلاردا تۇرۇشىغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى. 4 داۋۇت ئاتىسى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى. 5 ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: - قورغاندا تۇرماي، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن

داۋۇت ئۇيەردىن ئايرىلىپ، ھەرەت ئورمانلىقىغا باردى. 6 سائۇل داۋۇتنىڭ نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى. سائۇل بۇ ۋاقىتتا رامادىكى گىبىئاھادا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولىدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۆرىسىدە تۇراتتى. 7 سائۇل چۆرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ئى بىنىيامىنلىقلار، قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈملارنى تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشى قىلامدۇ؟ 8 سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلىڭلار، ئۈز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىڭ ئوغلى بىلەن ئەمدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۆتتۈرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئىچ ئاغرىتىدىڭلار ياكى ئۈز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشقا قۇتراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. 9 ئاندىن سائۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئىچىگە كىرىۋالغان دوئەگ: «مەن يەسسەنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا ئاختۇبىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ قېشىغا كەلگىنىنى كۆردۈم، 10 ئاخىمەلەك ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سورىدى ۋە ئۇنىڭغا ئۇزۇق-تۇلۇك بىلەن فىلىستىي گولئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» - دېدى. 11 پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاختۇبىنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخىمەلەكنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىمۇ چاقىرتىپ كەلدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. 12 سائۇل: ئى ئاختۇبىنىڭ ئوغلى ئاڭلىغىن، دېدى. ئۇ: ئى غوجام، مانا مەن، دېدى. 13 سائۇل ئۇنىڭغا: نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلىسىلەر؟ سەن ئۇنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سورىدىڭغۇ؟ مانا ئەمدى ئۇ بۈگۈنكىدەك ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! - دېدى. 14 ئاخىمەلەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - سىلنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتدەك سادىق

كم بار؟ ئۇ پادشاھنىڭ كۇيغۇغى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئىززەتلىك ئەمەسمىدى؟ 15 مەن پەقەت ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن يول سوراڭىنى بۇگۈنلا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادشاھ ئۆز قۇلىنى ۋە ئاتامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئەيىبىگە بۇيرۇمغايلما، چۈنكى قۇللىرىنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. 16 لېكىن پادشاھ: - ئى ئاخىمەلەك، سەن ئۆلسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتى چوقۇم ئۆلسىلەر، دېدى. 17 پادشاھ ئۆز چۆرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: - ماڭ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۇنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگىلى ئۆتمىدى. 18 ئەمدى پادشاھ دوئەگە: - سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدوملۇق دوئەگە بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى، بۇ كۈنى ئۇ كاناپىن توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. 19 ئاندىن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئولتۇرغۇچىلارنى قەردى، يەنى ئەر ۋە ئاياللار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار - ھەممىسىنى قىلىچىلىدى. 20 ئەمما ئاختۇبىنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. 21 ئابىياتار داۋۇتقا سائۇل پەرۋەردىگارىڭنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. 22 داۋۇت ئابىياتارغا: - ئۇ كۈنى دوئەگىنىڭ ئۆيەردە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ جەزمەن سائۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەندىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىگە زامان بولدۇم، دېدى. 23 مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھىچ قورقىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرسەن، دېدى.

بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: - مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھغا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى بۇلاپ-تالماقتا، دېدى. 2 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: - مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرىمەنمۇ؟ - دەپ سورىدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: - بېرىپ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. 3 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: - مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپمۇ قورقۇۋاتقان يەردە، كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ - دېدى. 4 شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سورىۋېدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھغا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 5 بۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھغا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئولجا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا تۇرۇۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. 6 ئەمدى ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھقا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. 7 بىرسى سائۇلغا، داۋۇت كېئىلاھقا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. سائۇل: - ئەمدى خۇدا ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلرى بار شەھەرگە كىرگەچكە سولۇنۇپ قالدى، دېدى. 8 ئەمدى سائۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئۈچۈن ھەممە خەلقىنى كېئىلاھغا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. 9 داۋۇت سائۇلنىڭ تۈزىنى قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: - ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 10 ئاندىن داۋۇت: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ سائۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىدىن خاراب قىلىش ئۈچۈن كېئىلاھقا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. 11 كېئىلاھدىكىلەر مېنى ئۇنىڭ قولغا تۇتۇپ بېرىرمۇ؟ سائۇل ئۆز بەندەڭ ئاڭلىغاندەك بۇ يەرگە كېلەرمۇ؟ ئىسرائىلنىڭ

خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن تۆتۈنمەنكى، ئۆز بەندەگىگە بىلدۈرگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: - ئۇ بۇ يەرگە كېلىدۇ، دېدى. 12 داۋۇت يەنە: - كېيىنلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملەرنى سائۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى. پەرۋەردىگار: - ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. 13 ئەمدى داۋۇت ئادەملەرنى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېيىنلاھدىن چىقىپ، ئۆزلىرى بارا لايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. سائۇلغا، داۋۇت كېيىنلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۇنى قوغلاشقا چىقىمىدى. 14 داۋۇت بولسا چۆلىدىكى قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. سائۇل ئۇنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى، لېكىن خۇدا ئۇنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. 15 ئەمدى داۋۇت سائۇلنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا ئۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا تۇراتتى. 16 سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ تۇنىڭغا: - 17 قورقىغىن، چۈنكى ئاتام سائۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمىدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولمەن، بۇنى ئاتام سائۇل بىلدۈردى، دېدى. 18 ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى، داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا تۇرۇپ قالدى، يوناتان ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن زىفتىكىلەر گىبىئاھتا تۇرۇۋاتقان سائۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: - مانا، داۋۇت خاقلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشمونىڭ جەنۇبى تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلمەمدىلا؟ 20 شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈللىرى تارتسا شۇ چاغدا كەلسە، بىزنىڭ بۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. 21 سائۇل: ماڭا ئىچ ئاغرىتىقىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت ئاتا قىلغاي. 22 ئەمدى سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە تۇرىدىغىنىنى

جەزملەشتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋە كىمىنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر ئېيتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھېلىگەر ئىكەن، دېدى. 23 شۇڭا بېرىپ، ئۇنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلارنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماڭا ئەينى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارمەن؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەگەر ئۆزىڭلاردا بولسا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپمەن، دېدى. 24 ئۇلار قوپۇپ ساتئۇلدىن ئىلگىرى زىققا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆللۈكىدىكى يەشمونىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە تۇرۇۋاتاتتى. 25 ساتئۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۈشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆلىدە تۇردى. ساتئۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائوننىڭ چۆلىگە چىقتى. 26 ساتئۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماڭدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماڭدى. داۋۇت ساتئۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرئوتقاندى، لېكىن ساتئۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى تۇتمىز دەپ ئۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. 27 ئەمما بىر خەۋەرچى ساتئۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - فىلىستىيەلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋاتىدۇ، تېزدىن قايتىسلا، دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ساتئۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېپلا-خامماھېكوت دەپ ئاتالدى. 29 داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

24 ساتئۇل فىلىستىيەلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: - مانا، داۋۇت ئەن-گەدىدىكى چۆلدە تۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 2 ساتئۇل ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى

ئىزدىگىلى «ياۋا تېكەلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. 3 ئۆيۈنلۈك يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملەرى غارنىڭ ئىچكىرىسىدە ئولتۇراتتى. 4 داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: - مانا پەرۋەردىگارىڭ ساڭا: - ئۆز دۇشمىنىڭنى سېنىڭ قولىڭغا بېرىمەن، نېمە ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۈنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋۇننىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۇيدۇرماي كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋۇننىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ ئۆز ئادەملىرىگە: - پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگار تۈزى مەسھ قىلغان غوجامغا بۇنداق قولۇمنى ئۇزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسھلىگىنىدۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇنغا چىقىلغىلى قويدى. ساۋۇل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ ئۆز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇت تۇرۇپ غاردىن چىقىپ ساۋۇننىڭ كەينىدىن: - ئى غوجام پادىشاھ! - دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەرگە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋۇنغا مۇنداق دېدى: - «مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە نېمىشقا قۇلاق سالما؟» 10 مانا بۈگۈن ئۆز كۆزلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەرۋەردىگار بۈگۈن غاردا سىلنى ئۆز قولىمغا بەرگەندى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى تاپا: - غوجامغا قولۇمنى ئۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسھلىگىنىدۇر، دېدىم. 11 قارىسلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونلارنىڭ پېشىگە. سىلنى ئۆلتۈرمەي تونلارنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلسىڭىز، كۆڭلۈمدە سىلگە يامانلىق ياكى ئاسىيلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىنىم يوق، لېكىن سىلى جېنىمنى ئالغىلى پايلماقتا. 12 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ

ھېسابىنى سىلىدىن پەرۋەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ.

13 كونلار: - «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقاندىن، لېكىن ئۆز قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى تۇتقىلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈردۈ؟ بىر ئۆلۈك ئىتتى، خالاس! يالغۇز بىر بۈرگىنى، خالاس! 15 پەرۋەردىگار سوراشنى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋامىنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قوللىرىدىن خالاس قىلىپ، ئادالەت يۈرگۈزگەي!» - دېدى. 16 داۋۇت سائۇلغا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا سائۇل: - بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئۇ ئوغلۇم داۋۇت؟ - دېدى. ئاندىن سائۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: - «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ساڭا يامانلىق قايتۇردۇم. 18 سەن بۈگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئوبدان كۆرسىتىپ بەردىڭ، پەرۋەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى تولىتىرمىدىڭ. 19 بىرسى ئۆز دۈشمىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەرۋەردىگار سېنىڭ ماڭا بۈگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا ياخشىلىق ياندۇرغاي. 20 ئەمدى مانا، شۇنى بىلىدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولسىن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكلەندۇ. 21 لېكىن ھازىر پەرۋەردىگار بىلەن ماڭا قەسەم قىلغىنىكى، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسلىمنى يوقاتماي، نامىنى ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرمىگەيسەن»، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت سائۇلغا قەسەم قىلدى. سائۇل ئۆز ئويىگە يېنىپ كەتتى، داۋۇت ئادەملەرى بىلەن قورغان-قىياغا چىقىپ شۇ يەردە تۇردى.

25 سامۇئىل ئۆلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ رامادىكى ئۆيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ پاران چۆلىگە باردى. 2 ئەمدى تىرىكچىلىكى كارمەلدە بولغان، مائوندا ئولتۇرۇقلۇق بىر ئادەم بار

ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۈچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆز قويلەرنى كارمەلدە قىرغۇتاتتى. 3 ئۆئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالنىڭ ئىسمى ئابگانىل ئىدى؛ ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپت-تۇرقى چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى؛ ئۇ كالا بىنۇ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت چۆلدە تۇرۇپ نابالنىڭ ئۆز قويلەرنى قىرغۇتاتقىنىنى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۆيەرگە ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر كارمەلگە چىقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: - «باشغايىسەن، سىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ئۆيىڭىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭىزغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي!» 7 مەن قىرغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرەپلەردە تۇرغاندا ئۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزۈلمەيدۇ؛ بىز كارمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ ھېچ تەرسىسى يىتىپ كەتمەيدۇ. 8 ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سورىسىڭىز ئۇلار سىزگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتلۇق بىر كۈندە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن؛ ئۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنىڭىزگە ۋە ئوغللىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بەرگەيسىز»، دەڭلار، - دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۆيەرگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم تۇرۇپ ساقلىدى. 10 نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسەننىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن ئۆزۈمنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىمنى ۋە يۇڭ قىرغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلەرگە بېرەمدىم؟ - دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ ئۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت ئۆز ئادەملىرىگە: - ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەر بىرى ئۆز

قىلىچىنى [تاسمىسىغا] ئاستى، داۋۇتتۇ ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگا ئىلغا: - داۋۇت ئەلچىلەرنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنكەن، لېكىن ئۇ ئۇلارنى تىللاپ كايىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بىزگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا ئۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بىزگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يىتىپ كەتمىگەندى. 16 بىز ئۇلارغا يېقىن جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بىزگە سېپىلدەك بولغانىدى. 17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولدىلا، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى ئويلىشىپ باقتايمىلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلىرىگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كىچىك بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمىدۇ، دېدى. 18 ئابىگا ئىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۈلۈم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېتھ قومماچ، بىر يۈز كىشىمىش پوشىكى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشىكى ئېلىپ ئېشەكلەرگە ئارتىپ 19 ئۆز يىگىتلىرىگە: - مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىڭلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. 20 ئۇ ئۆز ئېشىكىگە مىنىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۇدۇلغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 21 داۋۇت ئەسلىدە: - مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنېمىنى يىتتۈرگۈزمىگەندىم، لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. 22 ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئەركەكنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭغا خۇ ئارتۇق جازالىغا، دېگەندى. 23 ئابىگا ئىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى؛ 24 ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: - «ئى

غوجام، بۇ قەبەلەك ماڭا ھېسابلاڭسۇن؛ ئەمدى شۇنى تۆتۈنمەنكى، دېدەكلىرىنىڭ سىلگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: -

25 تۆتۈنمەنكى، غوجام بۇرەزىل ئادەم ئابالغا پىسەنت قىلىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر؛ ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدەكلىرى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. 26 ئەمدى ئۇ غوجام، پەرۋەردىگارىنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ جېنىڭ بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى ئۆز قولىرى بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۈشمەنلىرىمۇ، سىلى غوجامغا يامانلىق قىلماقچى بولغانلارمۇ ئابالغا ئوخشاش بولسۇن. 27 ئەمدى دېدەكلىرى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سوۋغات بولسا غوجامغا ئەگەشكەن يىگىتلەرگە تەقسىم قىلىنسۇن. 28 سىلدىن تۆتۈنمەنكى، دېدەكلىرىنىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگەيلا؛ چۈنكى سىلى، ئۇ غوجام پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى ئۈچۈن، بارلىق كۈنلىرىدە سىلدىن يامانلىق تېپىلىشىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلدۇ.

29 بىرى قوپۇپ سىلنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدەسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەرۋەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالىتىسى ئىچىدە ئورلىپ ساقلىنىدۇ، لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، ئۇ سالغۇغا سېلىپ چۈرۈپ تاشلايدۇ. 30 ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام توغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشى ۋەدىلىرىگە ئەمەل قىلىپ، سىلنى ئىسرائىلغا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇكى، 31 سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆكۈشكەنلىكى ياكى ئۆز ئىنتىقاملىرىنى ئالمىغانلىقلىرى ئۈچۈن كۆڭۈللىرىگە پۇتلىكشاڭ ياكى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بەرگەندە سىلى ئۆز دېدەكلىرىنى ياد قىلغايلا». 32 داۋۇت ئابىگا ئىلغا: - سېنى بۈگۈن مېنىڭ بىلەن ئۇچرىشىشقا ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-

مەدھىيە قايۇرۇلغاي! 33 ئەمدى ئەقىل-پاراستىگىگە بارىكالا، ساڭمۇ بارىكالا!
چۈنكى سەن بۈگۈن مېنى ئۆز قولىم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن توستۇڭ. 34
لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ
كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملەردىن ھېچ ئەركەك ئەتىگىچە تىرىك قالماستىن
ئىدى، دەيدى. 35 ئاندىن داۋۇت ئۇنىڭ تۈزىگە كەلتۈرگەن نەرسىلەرنى قولدىن
تاپشۇرۇپ ئېلىپ ئۇنىڭغا: - تىنچ-ئامان ئويۇڭگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق
سىلىپ، كۆڭلۈڭنى قوبۇل قىلدىم، دەيدى. 36 ئابىگاىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى؛
مانا، ئۇ ئۆيىدە شاھانە زىياپەتتەك بىر زىياپەت ئۆتكۈزۈۋاتاتتى. نابال كۆڭلىدە
خۇشال ئىدى ۋە ئىنتايىن مەست بولۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئابىگاىل ئەتىسى تاڭ
ئاتقۇچە ئۇنىڭغا ھېچ نېمە دېمىدى. 37 لېكىن ئەتىسى نابال مەستلىكتىن يېشىلگەندە
ئايالى ئۇنىڭغا بولغان ۋەقەلەرنى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ يۈرىكى تۈلگەندەك بولۇپ،
ئۆزى تاشتەك بولۇپ قالدى. 38 ۋە شۇنداق بولدىكى، تەخمىنەن ئون كۈندىن كېيىن
نابالى پەرۋەردىگار ئوردى ۋە ئۆتۈلدى. 39 داۋۇت نابالنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ:
- پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر. چۈنكى ئۇ مەن نابالدىن تارتقان ھاقارەت ئۈچۈن
دەۋايىنى سوراپ ئۆز قولىنى يامانلىقتىن ساقلىدى؛ ئەكسىچە پەرۋەردىگار نابالنىڭ
يامانلىقىنى ئۆز بېشىغا ياندۇردى، دەيدى. ئاندىن ئابىگاىلنى ئۆز ئەمرىگە ئالاي دەپ،
ئۇنىڭغا سۆز قىلغىلى ئەلچى ماڭدۇردى. 40 داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى كارمەلگە
ئابىگاىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - سېنى ئەمرىگە ئالاي دەپ داۋۇت ساڭا سۆز
قىلغىلى بەزى ئەۋەتتى، دەيدى. 41 ئابىگاىل بولسا قوپۇپ يۈزىنى يەرگە تەگكۈدەك
تەزىم قىلىپ: - مانا، دېدىڭىز غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا
قۇل بولسۇن، دەيدى. 42 ئاندىن ئابىگاىل شۇ ھامان ئۆزىگە ھەمراھ بولغان بەش

چۆرىسى بىلەن ئېشەككە مىنىپ داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ كەينىدىن بېرىپ، ئۇنىڭ ئايالى بولدى. 43 داۋۇت يىزرەئەللىك ئاھىنوتامنى ھەم خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىككىسى ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. 44 لېكىن ساتۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بەرگەن قىزى مىقانى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىغا خوتۇنلۇققا بەرگەندى.

26 ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھغا ساتۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: - داۋۇت يەشمونغا يېقىن ھاقلاھ ئېگىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 2 ساتۇل قوپۇپ ئىسرائىلدىن خىلانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلىدە داۋۇتنى ئىزدىگىلى ئۆيەرگە باردى. 3 ساتۇل بولسا يول بويىدا، يەشمونغا يېقىن ھاقلاھ ئېگىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە تۇرۇۋاتاتتى؛ ئۇ ساتۇلنىڭ چۆلگە ئۆز كەينىدىن چىققىنىدىن خەۋەر تاپقاندا 4 داۋۇت پايلاڭچىلارنى ماڭدۇرۇپ ساتۇلنىڭ راستلا كەلگەنلىكىنى بىلدى. 5 داۋۇت قوپۇپ ساتۇل چېدىر تىككەن جايغا باردى؛ ئۇ ساتۇل بىلەن قوشۇن سەردارى، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ياتقان يەرنى كۆردى. ساتۇل بولسا قوشۇن ئىستېھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقاندى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا تىككەندى. 6 داۋۇت ئەمدى ھىتىيلاردىن بولغان ئاخىمەلەك ۋە يوتابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاياغا: - كىم مەن بىلەن لەشكەرگاھغا چۈشۈپ، ساتۇلنىڭ يېنىغا بارىدۇ؟ - دەپ سورىدى. ئابىشايا: - مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشايا كېچىدە قوشۇن بار يەرگە بېرىۋىدى، مانا ساتۇل قوشۇن ئىستېھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقاندى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تەكىدىسىنىڭ يېنىدا يەرگە قاقلىق تۇراتتى؛ ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى. 8 ئابىشايا داۋۇتقا: - خۇدا بۈگۈن دۈشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، ماڭا نەيزە بىلەن بىرلا سانجىپ ئۇنى يەرگە قاقاپ قويۇشقا ئىجازەت بەرگەنمەن! ئىككى قېتىم سانجىشىمنىڭ لازىمى يوقتۇر، دېدى. 9 داۋۇت ئابىشاياغا: - ئۇنى يوقاتمىغىن.

كم پەرۋەردىگارنىڭ مەسھ قىلغىنىغا قول ئۈزىتىپ گۇناھغا تارتىلغان؟ - دېدى.

10 داۋۇت يەنە: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۆردى، يا ئۇنىڭ ئۆلىدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەگگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسھلىگىنىگە قول ئۈزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشىنى ساتۇشنىڭ بېشىنىڭ يېنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چىقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ئۇ يۇمۇ قالمىدى ھەم ئويغىنىپ كەتتى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى، چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتتىق ئۇيقۇنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەندى. 13 داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقاق بىر دۇڭنىڭ تۈپىسىدە تۇردى، ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. 14 داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرگە توۋلاپ: - جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! - دېدى. ئابنەر: - پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ - دېدى. 15 داۋۇت ئابنەرگە: - سەن باتۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ نېمىشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلق تىن بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرىپتۇ. 16 سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسھ قىلغان غوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆلۈمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. 17 ساتۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: - بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغۇلۇم داۋۇت! - دېدى. داۋۇت: - ئى غوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. 18 ئۇ يەنە: - نېمىشقا غوجام ئۆز قولىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ 19 ئەمدى غوجام پادىشاھ ئۆز قولىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلنى ماڭا

قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۇنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي، لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارىنىڭ مېراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولدى. 20 ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يەرگە توكۇلمىسۇن؛ چۈنكى تاغلاردا بىر كەكلىكىنى ئوۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۈرگىنى ئىزدىگىلى چىقىپتۇ، دېدى. 21 سائۇل: - مەن گۇناھ قىلدىم، يېنىپ كەلگىنى ئۇ ئوغلۇم داۋۇت؛ مېنىڭ جېنىم بۈگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتەيمەن، دېدى. 22 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: - مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلاملاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى ياندۇرۇپ ئالسۇن. 23 پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ ياندۇرغاي. چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگار سىلنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارىنىڭ مەسھلىگىنىگە قول ئۇزىتىشى خالىمىدىم. 24 مانا، بۈگۈن سىلنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارىنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەممە ئاۋارچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. 25 سائۇل داۋۇتقا: - ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەرىكەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولدى، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، سائۇل ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27 داۋۇت كۆڭلىدە: - ھامان بىر كۈنى سائۇلنىڭ قولىدا ھالاک بولىدىغان ئوخشاشمەن. شۇڭا فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا تېزدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام سائۇل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول ئۇزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلمەن، دەپ ئويلىدى. 2 شۇنىڭ

بىلەن داۋۇت قويۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى
 ماشوقنىڭ ئوغلى ئاقشېننىڭ قېشىغا باردى. 3 ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى
 ھەربىرى ئۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتتا ئاقشېن بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى
 ئايلى، يەنى يىزرە ئەللىك ئاھىنى ئام ۋە نابالنىڭ تۈل خوتۇنى كارمەللىك ئابىگائىل
 بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. 4 سائۇل: - داۋۇت گاتقا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى
 ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. 5 داۋۇت ئاقشېنقا: - ئەگەر كۆزلىرىڭنىڭ
 ئالدىدا ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئولتۇرۇشۇم ئۈچۈن سەھرادىكى بىر شەھەردىن بىزگە
 بىر جاي بەرگەيلا؛ قۇلۇڭ قانداقمۇ شاھانە شەھەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرسۇن،
 دېدى. 6 ئۇ كۈنى ئاقشېن ئۇنىڭغا زىكلاگ شەھىرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۈچۈن
 زىكلاگ بۈگۈنكى كۈنىگىچە يەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمەكتە. 7 داۋۇت
 فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت ئاي بولدى. 8 داۋۇت بولسا
 ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزىيەلەرگە ۋە ئامالەكلەرگە ھۇجۇم
 قىلىپ، ئۇلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ تۇراتتى (چۈنكى ئۇلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا
 كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىگىچە بولغان شۇ يۇرتتا تۇراتتى). 9 داۋۇت
 [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر ياكى ئايال بولسۇن، بىرىنچى تىرىك قالدۇرمايتتى
 ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ ئاقشېننىڭ يېنىغا يېنىپ
 كېلەتتى. 10 ئاقشېن: - بۈگۈن قايسى جايلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدىڭلار، دەپ
 سوراپتتى؛ داۋۇت: - يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمە ئەللىكلەرنىڭ
 جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيەلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى.
 11 داۋۇت ئەر ياكى ئاياللارنىڭ بىرىنىمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى؛ چۈنكى ئۇ: -
 ئۇلار بىزنىڭ توغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۇنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى
 مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغان ۋاقىتتا ئۇ دائىم شۇنداق

قالاتتى. 12 شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: «ئەمدى ئۇ خەلقى ئىسرائىلنى ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈۋەتتى؛ مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ئويلىدى.

28 ئۇ كۈنلەردە فىلىستىيەلىك ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئاقىش داۋۇتقا: - بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دەپتى. 2 داۋۇت ئاقىشقا: - ئۇنداقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالالا - دەپتى. ئاقىش داۋۇتقا: - مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسىبان قىلاي، دەپتى. 3 (سامۇئىل تۈلگەندى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى ئۆز شەھىرى بولغان رامادا دەپنە قىلغانىدى. ساتۇل بولسا جىنكەشلەر بىلەن پالچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). 4 فىلىستىيەلىك تويلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چېدىر تىكتى. ساتۇلۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گلبوئاھدا چېدىر تىكتى. 5 ساتۇل ئەمدى فىلىستىيەلىكلەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. 6 ساتۇل پەرۋەردىگاردىن يول سورىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۆرم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ساتۇل خىزمەتكارلىرىغا: - ماڭا پالچى جىنكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوراي، دەپتى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - ئەن-دوردا جىنكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دەپتى. 8 ساتۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ خوتۇنغا: - ماڭا جىن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دەپتى. 9 خوتۇن ئۇنىڭغا: - مانا، ساتۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنكەشلەرنى ۋە پالچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلىسەن؛ نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جېنىمغا تۇزاق قويدىسەن، دەپتى. 10 ساتۇل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار

بىلەن قەسەم قىلىپ: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ ئىش ئۈچۈن ساڭا جازا بولمايدۇ، دېدى. 11 خوتۇن: - ساڭا كىمنى چىقىرىمەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - ماڭا سامۇئىلنى چىقارغىن، دېدى. 12 خوتۇن سامۇئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىقىرىدى، ئاندىن سائۇلغا: - نېمىشقا مېنى گوللايسەن؟ سەن ئوزۇڭ سائۇلغۇ! - دېدى. 13 پادىشاھ ئۇنىڭغا: - قورقمىغىن! نېمىنى كۆردۈڭ؟ - دېدى. ئۇ سائۇلغا: - مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۈم، دېدى. 14 ئۇ: - ئۇنىڭ قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: - قېرى بىر بوۋاي چىقتىدۇ، ئۇ يېپىنچا كىيىگەنكەن، دېدى. سائۇل: - ئۇ سامۇئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى. 15 سامۇئىل سائۇلغا: - نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ - دېدى. سائۇل: - مەن تولىمۇ پەرىشان بولدۇم، چۈنكى فىلىستىيلەر ماڭا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماڭا ياكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ياكى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكىنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. 16 سامۇئىل: - پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغاندىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسلىھەت سوراپسەن؟ - دېدى. 17 - پەرۋەردىگار تۈزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى؛ پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قولۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشناڭغا، يەنى داۋۇتقا بەردى. 18 سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ئۇنىڭ تامالەكلەرگە قاراتقان قاتتىق غەزىپىنى يۈرگۈزمىگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۈگۈن ساڭا شۇ ئىشنى قىلدى. 19 پەرۋەردىگار ئوزۇڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. 20 سائۇل شۇ ئان يەرگە دۈم يىقىلدى، سامۇئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛

بىر كېچە - كۈندۈز تاماقۇ يېمىگەچكە، ماغدۇرمۇ قالمىدى. 21 ئايال ئەمدى سائۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭ تولىمۇ پەرىشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: مانا، دېدەكلىرى جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ تاپلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. 22 ئەمدى سىلدىن ئۆتۈنمەن، دېدىكىلەرنىڭ سۆزىگە كىرگەيلا؛ مېنى سىلنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنغا يالا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتەلەيلا، دېدى. 23 لېكىن ئۇرەت قىلىپ: - يېمەن، دەپ ئۇنىمىدى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالۇ يېيىشنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى؛ ئۇ يەردىن قويۇپ كارىۋاتما ئولتۇردى. 24 ئايالنىڭ ئۆيىدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى؛ ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. 25 ئۇ ئۇنى سائۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29 فىلىستىيەلەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يىغىپ ئافەكتە جەم قىلدى؛ ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى. 2 فىلىستىيەلەرنىڭ سەردارلىرى يۈز ياكى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۈزدى. 3 فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: - بۇ ئىسرائىللىار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ - دېدى. ئاقىش فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: - بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سائۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن تۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ نە يىب بايقىمىدىم، دېدى. 4 ئەمما فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچچىقلاندى. فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: - ئۇنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۆزۈڭ ئۇنىڭغا ئورۇنلاشتۇرغان جايغا كەتسۇن؛ بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىزگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىسى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟

بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولمامدۇ؟ 5 بۇ قىز-ئاياللار بۇرۇن ئۇنىڭ توغرىسىدا ئۆسسۇل ئويناپ قوشاق قېتىپ: - سائۇل مىڭلاپ ئولتۇردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئولتۇردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 6 ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۇرۇس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكەرگاھدا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىمدە ياخشى ئىشتۇر؛ چۈنكى ماڭا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلەرگە ياقاپسەن. 7 شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. 8 داۋۇت ئاقىشقا: - مەن نېمە قىلدىم؟ سىلنىڭ قاشلىرىغا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە قىلغان قايىسى [يامانلىقىم] ئۈچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ - دېدى. 9 ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: - كۆزلىرىمدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ماڭا ياخشى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقىمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. 10 شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، ئۈزۈڭ ۋە بىللە كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرى؛ سەھەردە قوپۇڭلار، تاڭ يورۇشى بىلەنلا چىقىپ كېتىڭلار، دېدى. 11 شۇڭا داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە تۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا ماڭدى. فىلىستىيەلەر بولسا يىزرەتەلگە چىقتى.

30 شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاڭقا يېتىپ كەلدى؛ مانا، ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاڭقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاڭنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرگەندى. 2 ئۇلار شەھەردىكى قىز-ئاياللارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. ئۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولغا چىققاندى. 3

داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەرگە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تۈگىگەندى؛ ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. 4 ئەمدى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرى قالمىغۇچە يىغلاشتى. 5 داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەللىك ئاھىئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن تۇل قالغان ئابىگا ئېلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. 6 داۋۇت قاتتىق ئازابلاندى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى ئۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايقۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرەيلى، دېيىشۋاتتى. ئەمما داۋۇت ئۆزىنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلىنىدۇردى. 7 داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىئاتارغا: - ئەفۇدىنى يېنىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 8 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: - بۇ قوشۇننى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - قوغلا؛ سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشۋالدىسەن ھەم ھەممىسىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. 9 داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بېسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۆرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. 10 داۋۇت ئۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماكدى؛ ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بېسور ۋادىسىدىن تۆتەلمەي كەينىدە قالغانىدى. 11 ئۇلار دالادا مىسىرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ 12 ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشىكى بىلەن ئىككى كىشىنى پوشىكىنىمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كەردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان يېمىگەن، سۇمۇ ئىچمىگەندى. 13 داۋۇت ئۇنىڭدىن: - سەن كىمگە تەۋە؟ سەن قەيەرلىكسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - مەن مىسىرلىق يىگىت بولۇپ، بىر ئامالەكنىڭ قولىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا، غوجام مېنى تاشلىۋەتتى.

14 بىز ئەسلى كەرەتلىلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە كالىيەنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق؛ شۇنداقلا زىكلاڭنى كۆيدۈرۈۋەتكەندۇق، دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: - بىزنى ئۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ بارالامسەن، دېدى. ئۇ: - خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن، سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسىلا، سىلنى ئۇ قوشۇننىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى ئۇ يەرگە باشلاپ بارغاندا، مانا ئۇلار پۈتكۈل يەرگە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئولجىلىرىدىن خۇش بولۇپ ئۆسسۈل ئوينىشۇۋاتتى. 17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۇگۇمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە ئۇلارنى ئۇرۇپ قەردى. تۈگىگە مىنىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ 18 ۋە داۋۇت ئامالەكلەر بۇلۇۋالغان ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى، ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى. 19 ئامالەكلەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۈلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى داۋۇت ئۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنەمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن چۈشۈپ قالمىغاندى. 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىدى] قايتۇرۇۋالغان ماللىرىنىڭ ئالدىغا [ئولجا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا يادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتتى. [ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: - بۇلار داۋۇتنىڭ ئولجىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالىسىزلىنىپ ئۆزى بىلەن بىللە بارالمىغان بېسور ۋادىسىنىڭ بويىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلدى، ئۇلار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلىرىنىڭ ھەممىسى قويۇپ: - بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز

ياندۇرۇپ ئالغان ئولجىدىن ئۇلارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. ئۇلار پەقەت ھەربىرى ئۆز خوتۇن-بالىلىرىنى ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: - ياق، ئۇ بۇرادەرلېرىم؛ پەرۋەردىگار بىزگە تەقسىم قىلغاننى [ئۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلمىساق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنى قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قوللىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا كىم سىلەرگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەننىڭ ئۆلۈشى قانداق بولسا يۈك-تاقارغا قارىغۇچىلارنىڭمۇ ئۆلۈشى شۇنداق بولىدۇ، ھەممە ئادەم تەڭ بۇلۇشىسۇن - دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۈگۈنگىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاگقا يېتىپ كەلگەندە، ئولجىدىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: - مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ئالغان ئولجا سىلەرگە بىر سوۋغات بولسۇن، دېدى. 27 ئۇ ئولجىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكىلەرگە، جەنۇبىي راموتىكىلەرگە، ياتىبردىكىلەرگە، 28 ئارونئەردىكىلەرگە، سىفموتىكىلەرگە، ئەشتە مونادىكىلەرگە، 29 راقالدىكىلەرگە، يەراھمە ئەللىكىلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلەرگە ۋە كېنىيەلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلەرگە، 30 خورماھتىكىلەرگە، قوراشاندىكىلەرگە، ئاتاقىتىكىلەرگە، 31 ھېروندىكىلەرگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكىلەرگە سوۋغات ئەۋەتتى.

31 ئەمدى فىلىستىيەلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گلبوئا تېغىدا قېرىپ يىقىتىلدى. 2 فىلىستىيەلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتاتتى. فىلىستىيەلەر بولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابناداب، مەلكىشۇئانى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 ساۋۇلنىڭ ئەتراپىنى ئۇرۇش قاپلىدى، ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى، ئۇ يا ئوقى بىلەن ئېغىر يارىلاندىرۇلدى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: - قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن، بولمىسا بۇ خەتنىسىزىلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا

قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ،
ئۇنىمىدى. شۇنىڭ بىلەن سائۇل قىلچىنى ئېلىپ ئۈستىگە ئوزنى تاشلىدى. 5 ياراغ
كۆتۈرگۈچىسى سائۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئوزنى قىلچىنىڭ
ئۈستىگە تاشلاپ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن سائۇل، ئۈچ ئوغلى،
ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7
ئەمدى ۋادىنىڭ تۆت تەرىپىدىكى ھەممە ئىشوردا دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىلار
ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە،
شەھەرلەرنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيەلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8
ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيەلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى
سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گلبوئا تېغىدا سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى
كۆردى. 9 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى
فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە تاپىرىپ بۇتخانىلىرىدا ۋە خەلقنىڭ ئارىسىدا
بۇ خۇش خەۋەرنى تارقاتتى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت
بۇتخانىسىدا قويۇپ ئۆلۈكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. 11
ئەمدى يابەش-گلبئادا ئۆلتۈرگۈچىلەر فىلىستىيەلەرنىڭ ساۋۇلغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا
12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ كېچىچە مېڭىپ، سائۇل بىلەن
ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يابەشكە
ئېلىپ بېرىپ ئۆيەردە كۆيدۈردى. 13 ئاندىن ئۇلارنىڭ سۈڭەكلىرىنى يابەشتىكى
يۇلغۇننىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئل 2

1 سائۇل ئۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ بېنىپ كەلگەندە، ئۆزىنىڭ ئىككى كۈن تۇردى. 2 ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا سائۇلنىڭ لەشكەرگاھىدىن كېيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، يەرگە يىقىلىپ باش تۇردى. 3 داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدىن قېچىپ كەلدىم - دېدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ بەرگىن، دېدى. ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقنى بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، - دېدى. 5 داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. 6 ئۇنىڭغا خەۋەر بەرگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققاندىم، مانا سائۇل نەيزىگە يۈلىنىپ تۇرۇپتۇ؛ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قوغلاۋاتاتتى. 7 ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. 8 ئۇ ئۆزۈڭ كىم بولسىەن، دەپ مەندىن سورىۋىدى، مەن ئامالەكلەردىنمەن، دېدىم. 9 ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، گەرچە جېنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازاپلىنىپ كېتۋاتمەن - دېدى. 10 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈردۈم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يىقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن يېشىدىكى تاجىنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يەرگە غوجامغا ئېلىپ كەلدىم، - دېدى. 11 شۇ ئاندا داۋۇت ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملەرمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. 12 ئۇلار سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ

كەچكەچە روزا تۇتتى؛ چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يىقىلىپ قازا قىلغانىدى. 13 داۋۇت ئۇنىڭ ئۆزىگە خەۋەر بەرگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرنىڭ ئوغلىمەن - دېدى. 14 داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداقۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسھ قىلغىنىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقۇدىڭ؟ - دېدى. 15 ئاندىن داۋۇت ئۆز غۇلاملىرىدىن بىرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: بۇياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن - دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۇرۇۋىدى، [ئامالەك] ئۆلدى. 16 داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى ئۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىڭگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلدى، - دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساتۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى 18 (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندى): - 19 - ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزەل ئەزىزىڭ يۇقىرى جايلارنىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلىدىغۇ!؟ 20 گات شەھىرىدە بۇ خەۋەرنى بەرمەڭلار، ئاشىكولونىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلماڭلار، فىلىستىننىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتتىسىزلىرىڭنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! 21 ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭلارغا نە شەبەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرۈلمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغاندى، ساتۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرۈلمەيدىغان بولدى. 22 قىرىلىدىغانلارنىڭ قېنىنى تۆكەي، پالۋانلارنىڭ تېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ ئوقىسى ھېچقاچان [جەڭدىن] يانغان ئەمەس، ساتۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. 23 ساتۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار ئۆلۈمدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى،

ئۇلار بۈركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. 24 ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلاڭلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيىدۈرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى ئالتۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەندى. 25 پالۋانلار كەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلىدىغۇ؟! يوناتان يۇقىرى جايلارنىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! 26 سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قانچىسى ئىدى، ھەتتا قىز-ئاياللارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. 27 پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلىدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىنىدىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايۇ؟ دېدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - چىققىن، دېدى. داۋۇت، نەگە چىقاي؟ - دەپ سورىۋېدى، ئۇ: ھېرونىغا چىققىن - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگانىل بىلەن ئۆيەرگە چىقتى. 3 داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغان ئادەملەرنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۆيەرگە ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ھېرونىنىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. 4 يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۆيەرگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتكە پادىشاھ بولۇشقا مەسئۇل قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گېئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى؛ 5 داۋۇت يابەش-گېئادتىكىلەرگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - «غوجاڭلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي. 6 پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇبەرىكلىك ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقنىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرىمەن. 7 ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى غوجاڭلار

سائۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى»
- دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 8 ئەمما سائۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ
ئوغلى ئابنەر سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوئەلنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، 9 ئۇنى گېلىئادقا،
گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامينغا ۋە شۇنداقلا يۇدەيىدا ئىسرائىلغا
پادىشاھ قىلدى. 10 سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوئەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا
كىرگەندى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى،
يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئەگىشەتتى. 11 داۋۇتنىڭ ھېروندا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە
سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتتە يىل ئالتە ئاي بولدى. 12 [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى
ئابنەر سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوئەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گېلىئونغا
باردى. 13 شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوثاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ
ئۇلار بىلەن گېلىئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ
يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. 14 ئابنەر يوثابقا: يىگىتلەر
قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئوينىسۇن - دېدى. يوثاب: قوپسۇن - دېدى. 15 ئۇلار
بېكىتىلگەن سان بويىچە بىنيامين بىلەن سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوئەت تەرەپتىن ئون
ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا تۇتتى.
16 ئۇلار بىر-بىرىنىڭ بېشىنى قاماللاپ تۇتۇپ ھەرىرى رەقىبىنىڭ بېقىنىغا قىلىچى
بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ
ئېتىزى» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ گېلىئوندىدۇر. 17 ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش
ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى؛ ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى
تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. 18 شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوثاب، ئابىشاى
ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلى بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك
چاققان ئىدى. 19 ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيدىن قوغلاپ يۈگۈردى؛ ئابنەرگە

ئەگىشىپ ئوڭغا ياكى سولغا بۇرۇلماي تاپ بېسىپ قوغلىدى. 20 ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 21 ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۈزۈڭگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇشقا ئۈنمىدى. 22 ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىماي بۇرۇلۇپ كەتكىن، مەن سېنى نېمە دەپ تۇرۇپ يىقىتقۇدەكەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوتابنىڭ ئالدىدا قانداقۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ - دېدى. 23 لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ تۇتقۇچىنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقۇۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تىشىپ چىقتى، ئۇ شۇ يەردە يىقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يىقىلىپ ئۆلگەن يەرگە ھازىر كېلىدىغان ھەر بىر كىشىلەر ئۇ يەردە توختاپ قالدۇ. 24 شۇنىڭ بىلەن يوتاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا ئۇلار گىبېئوننىڭ چۆلىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بويىغا، گىشاھ يېزىسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئامماھ ئېدىرلىقىغا يېتىپ كەلدى، 25 بىنايمانلار بولسا ئابنەرنىڭ كەينىدە قوشۇندەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ تۆپىسىگە چىقىپ تۇردى. 26 ئابنەر يوتابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت ئۈچ-ئاداۋەتتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلىقلەرگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختاڭلار» دەپ بۇيرۇماي تۇرۇۋىرسەن؟ 27 يوتاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلىغان بولساڭ، كۆپچىلىكنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتىگەنگىچە يانمايتتى - دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن يوتاب كاناي چالدى، ھەممە [يەھۇدالار] شۇنچە توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشىمىدى. 29 ئابنەر بىلەن ئادەملەرى بولسا كېچىگە مېڭىپ، ئاراباھ

تۈزلەنگىلىدىن چىقىپ، ئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىرون دېگەن پۈتكۈل يۇرتى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھاناغا يېتىپ كەلدى. 30 يول ئاب ئابەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلاملىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ 31 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىنئامىنلاردىن ۋە ئابەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەنىدى. 32 ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يول ئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، سائۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۇزۇن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن سائۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. 2 ھېروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇللۇق بولدى، ئۇنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىئامدون تۇغۇلدى؛ 3 ئىككىنچىسى كېتاب بولۇپ كارمەللىك ئابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى تالماينىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغانىدى، 4 تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىئالدىن تۇغۇلغان ئىدى. 5 ئالتىنچىسى يىترىئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېروندا تۇغۇلدى. 6 سائۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابنەر سائۇلنىڭ جەمەتىدە ئۆز ھوقۇقىنى كۈچەيتتى. 7 ئەمدى سائۇلنىڭ بىر كىنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئاياننىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزىياھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوئەت ئابنەرگە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كېنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ - دېدى. 8 ئابنەر ئىشبوئەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: - «مەن بۈگۈنكى كۈندىمۇ ئاتاڭ سائۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىغا ۋە

دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، بۈگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا بۇيرۇماقچىمۇسەن؟ 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق ئۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق ئۇرسۇن! 10- يەنى، پادىشاھلىقى سائۇلنىڭ جەمەتىدىن يۆتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى داندىن بەئەز-شېباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلەمسەم!».

11 ئىشبوشتە ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالىدى. 12 ئابنەر بولسا تۈزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمىنىڭكى؟ مەن بىلەن ئەمدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ تەرىپىڭدە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن - دېدى. 13

داۋۇت جاۋاب بېرىپ: - بولدى، مەن سەن بىلەن ئەمدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە سائۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، دېدى. 14 ئاندىن داۋۇت ئىشبوشتەنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىننىڭ خەتىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن - دېدى. 15 ئىشبوشتە ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئۇنىڭ ئېرىدىن، يەنى لائىشنىڭ ئوغلى پالتىيەدىن ئېلىپ كەلدى. 16

لېكىن ئۇنىڭ ئېرى باخۇرمىغىچە ئۇنىڭ كەينىدىن يىغلىغان پېتى ئەگىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۇنىڭغا: - يېنىپ كەتكىن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. 17

ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. 18 ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: - قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىنى فىلىستىنلەرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ قولىدىن

قۇتقۇزمەن، - دېگەندى. 19 ئابنەر يەنە بىنيامينلارنىڭ قۇلۇقىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بىنياميننىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلقىغا ئېيتىشقا ھېرونغا باردى. 20 شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. 21 ئابنەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھىنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەمدە قىلىشىسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغاننىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولىسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. 22 مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوتاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۆزىنى قۇيۇشى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەندى. 23 يوتاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قۇيۇشى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى - دېدى. 24 ئاندىن يوتاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ نېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! 25 سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش ئۈچۈن، سېنىڭ چىقىپ-كېرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيەتلىرىڭنى بىلىۋېلىش ئۈچۈندۇر، - دېدى. 26 يوتاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. ئۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن ياندۇرۇپ ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. 27 ئابنەر ھېرونغا يېنىپ كەلگەندە يوتاب ئۇنى شەھەر قۇۋۇقىدا ئۇچرىتىپ، «ساڭا

دەيدىغان مەخپىي سۆزۈم بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئەكىلىپ ئۇ يەردە ئىنىسى ئاساھەننىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. 28 كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىدا نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاقتان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز، 29 [ئۇنىڭ قېنىنى ئاقتۇرۇش] گۇناھى يوتابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قاينام بولۇپ چۈشسۇن، يوتابنىڭ ئاتىلىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلچىتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۈلۈكسىزلەر ئۆكسۈمسۇن! - دېدى. 30 شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبېئوندىكى جەڭدە ئۇلارنىڭ ئىنىسى ئاساھەلنى ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن، يوتاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي ئۇنى ئۆلتۈردى. 31 داۋۇت يوتابقا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن بارلىق خەلققە: كېيىنلىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بۆز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 32 ئۇلار ئابنەرنى ھېبروندا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى، خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. 33 پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: - «ئابنەرنىڭ ئەخمەتتەك ئۆلگىنى توغرىمۇ؟ 34 قوللىرىڭ باغلاغلىق بولمىسىمۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسىمۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. 35 ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى تۇتۇندى. ئەمما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يانان ياشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۆرسۇن ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن، - دېدى. 36 بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى، ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. 37 شۇنىڭ

بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. 38 پادىشاھ تۈز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۈگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يىقىلدى! 39 گەرچە مەن مەسھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولساممۇ، مەن ئاجىز بىر بەندەمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكمەن، پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى تۈز بېشىغا قاپۇرسۇن! - دېدى.

4 سائۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېروندا ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 2 سائۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەردارى بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى باناناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامين قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىممونىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامين قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىناتتى؛ 3 لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتايمغا قېچىپ بېرىپ ئۇ يەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىر دەك ياشاۋاتىدۇ). 4 سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. سائۇل بىلەن يوناتاننىڭ ئۆلگەنلىكى توغرىلۇق خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، ئۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى، لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. 5 ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلۇق رىممونىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن باناناھ چىڭگىتى چۈش ۋاقتىدا ئىشېوشەتنىڭ ئۆيىگە باردى. ئىشېوشەت چۈشۈلۈك ئۇيقۇدا ئۇخلاۋاتقاندى. 6 ئۇلار بۇغداي ئالمىز دېگەننى باھانە قىلىپ، ئۆينىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، ئىشېوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانجىدى. ئاندىن رەكاب ۋە باناناھ قېچىپ كەتتى 7 (ئۇلار ئىشېوشەت ھۇجرىسىدا كارىۋاتتا

ياتقىنىدا، ئۆيگە كىرىپ، ئۇنى ئولتۇرگەندى. ئۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدىن مېڭىپ تۆتتى. 8 ئۇلار ئىشبوئەتنىڭ كاللىسىنى ھېرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جېنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى سائۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوئەتنىڭ كاللىسى! بۈگۈن پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھنى سائۇل بىلەن نەسلىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى - دېدى. 9 داۋۇت بەئەروتلۇق رىمىمىنىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنسى بائاناھغا: مېنى بارلىق قىيىنچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 10 بۇرۇن بەرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ئويلاپ، ماڭا: - مانا، سائۇل تولىدى، دەپ كەلگەندە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاڭغا ئولتۇرۇۋەتتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! 11 ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر ئۆز ئۆيىدە ئورۇندا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئولتۇرگەن بولسا، مەن نېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ - دېدى. 12 داۋۇت غۇلاملىرىغا بۇيرۇق قىلىۋېتىدى، ئۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. ئۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، ئۇلارنى ھېروندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن ئۇلار ئىشبوئەتنىڭ بېشىنى ئېلىپ ھېروندا ئابىبەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن سائۇل بىزنىڭ ئۆستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا، پەرۋەردىگار سىلگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، ئۇلارنى باقسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمرى بولسەن، دېگەندى - دېدى. 3

شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ھېرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى،
داۋۇت پادىشاھ ھېرونغا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى.
ئاندىن ئۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلدى. 4 داۋۇت پادىشاھ
بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 5 ئۇ ھېرونغا
يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا پۈتكۈل
ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 پادىشاھ
ئۆز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا تۇرغان يەبۇسىلار بىلەن جەڭ
قىلغىلى باردى. ئۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەرگە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار
بىلەن ئاقساقالار سېنى چېكىندۈرىدۇ! - دېدى. چۈنكى ئۇلار: «داۋۇت بۇ يەرگە
قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ئويلايتتى. 7 لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ
يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). 8 داۋۇت ئۇ كۈنى: كىمكى يەبۇسىلارنى
تۇراي دېسە سۈڭۈڭۈچ بىلەن چىقىشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قىن-قىندىن
ئۆچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقالار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن
«كورلار يا ئاقساقالار ئويگە كىرمىسۇن» دەيدىغان ماقال پەيدا بولدى. 9 شۇنداق
قىلىپ داۋۇت قورغاندا تۇردى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى.
داۋۇت شەھەرنىڭ ئەتراپىغا مىللودىن تارتىپ ئىچ تەرەپكە ئىمارەت سالدى.
10 داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى؛ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
خۇدا پەرۋەردىگارىنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 11 تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ
قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە ئۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە
تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئۇلار داۋۇت ئۈچۈن بىر ئوردا ياساپ بەردى. 12 داۋۇت
پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن
ئۆزىنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 13 داۋۇت ھېروندىن

كەلگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئاياللارنى ۋە كېنەزەكلەرنى ئالدى، شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قەزىلار تۇغۇلدى. 14 يېرۇسالېمدا ئۇنىڭدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامۇئا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 15 ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافىيا، 16 ئېلىشامما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. 17 فىلىستىيەلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسھەلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ھەممىسى داۋۇتنى تۇتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۈشتى. 18 فىلىستىيەلەر كېلىپ «رەفايم جىلغىسى» دا يېپىلىپ تۇردى، 19 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيەلەرگە قارشى ئاتلىنمايمۇ؟ ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ - دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۈنكى، مەن فىلىستىيەلەرنى جەزمەن قولۇڭغا تاپشۇرمەن - دېدى. 20 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت باتال-پەرازىمغا باردى. ئۇ يەردە داۋۇت ئۇلارنى تارمار قىلدى. ئۇ: «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۈشمەنلەرم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۆسۈپ كىردى» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەرنى «باتال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. 21 فىلىستىيەلەر ئۇ يەردە ئۆز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى، داۋۇت بىلەن ئادەملەرى ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 22 ئەمدى فىلىستىيەلەر يەنە چىقىپ «رەفايم جىلغىسى» دا يېپىلىپ تۇردى. 23 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سورىدى. پەرۋەردىگار: سەن ئۇ يەرگە چىقماي، بەلكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ ئۈجمە دەرىخىلەرنىڭ ئۆدۈلدىن ھۇجۇم قىلغىن - دېدى، 24 شۇنداق بولدىكى، سەن ئۈجمە دەرىخىلىكىنىڭ ئۈستىدىن ئاياغ تۇتىشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان، چۈنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، - دېدى. 25 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۈنىشىگە ئەمىر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيەلەرنى گىبئوندىن گەزەرگىچە قوغلاپ قىردى.

6 داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغىۋېتىدى، بۇلار ئوتتۇز مىڭ چىقتى. 2 ئاندىن داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن يەھۇدادىكى باتالغا چىقتى؛ ساندۇق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبىلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. 3 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى دۈڭدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدە يېڭى بىر ھارۋىغا سېلىپ، ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابنادابنىڭ ئوغۇللىرى ئۆززاھ بىلەن ئاھىيو ئۆيىگە ھارۋىنى ھەيدىدى. 4 ئۇلار ھارۋىنى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن دۈڭدە ئولتۇرۇشلۇق ئابنادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھىيو ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 5 داۋۇت بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتلىكلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۆي ئوقۇپ چىلتار، تەمبۇر، داپ، داقا-دۇمباق ۋە چاڭلار چېلىپ ئۇسسۇل ئوينىدى. 6 لېكىن ئۇلار ناكوتنىڭ خامىنىغا كەلگەندە، كالىلار ئالدىغا مۇدۈرەپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۆززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۇتۋالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆززاھقا قوزغالدى؛ ئۇ خاتا قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇنى خۇدا شۇ يەردە تۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۆززاھ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا يىقىلىپ ئۆلدى. 8 لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆززاھنىڭ تېنىنى بۈسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۆززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 9 ئۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزۈمنىڭكىگە قايسى يول بىلەن ئەپكەرمەن؟ - دېدى. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، ئۆزىنىڭكىگە يۆتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە قالدۇردى.

11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل ئۆيدىكىلەرنى بەرىكەتلىدى.

12 داۋۇت پادىشاھقا: «پەرۋەردىگار ئۆز ئەھدە ساندۇقى ۋە جىدىن ئوبەد-ئېدوم ۋە ئۇنىڭ بارىنى بەرىكەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشلۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ساندۇقىنى كۆتۈرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، ئۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بورداق موزايىنى قۇربانلىق قىلدى.

14 داۋۇت بولسا كاناپ ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچىنىڭ بارىچە ئۆسسۈل ئوينايتتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرىشىپ، كاناي چىلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، سائۇلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدىن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سەكرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆسسۈل ئويناۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز كۆڭلىدە مەنسىتمىدى. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت ئۇنىڭ ئۈچۈن تىكتۈرگەن چېدىرنىڭ ئوتتۇرسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى.

18 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايققا ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەرىكەت تىلدى. 19 ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، ئەر بىلەن ئاياللارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماچ، بىردىن خورما پوشىكى ۋە بىردىن ئۈزۈم پوشىكىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارەكلەش ئۈچۈن يېنىپ كەلگەندە، سائۇلنىڭ

قېزى مقال ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: بۇگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتمىمۇ، قانداق؟ ئۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسىزلاچە ئۆزىنى يالڭاچلىغىغا ئوخشاش، خىزمەتكارلىرىنىڭ دېدەكلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالڭاچلىدى! 21 داۋۇت ماقالغا: ئۇنداق [شادلانغىم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. ئۇ ئاتاڭ ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئورۇپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىل ئۈستىگە باشلاپ قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈسسۈل ئوينىمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن ئۆزۈمنى تېخىمۇ ئەرزىمەس قىلىپ، ئۆز نەزىرىمدە ئۆزۈم تۆۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان ئۇ دېدەكلىرىنىڭ نەزىرىدە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمەن - دېدى. 23 سائۇلنىڭ قېزى مقال بولسا، ئۆلىدىغان كۈنىگىچە بالا تۇغىدى.

7 پادىشاھ ئۆز ئوردىسىدا تۇراتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ئارام بەرگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان پەيغەمبەرگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تۆيدە ئولتۇرمىەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىر چىدىرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتىدۇ - دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: كۆڭلۈڭدە نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىلىدۇر - دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 5 - بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن: «پەرۋەردىگار: - «سەن دەرۋەقە ماڭا تۇرىدىغانغا ئوي سالماقچىمۇ سەن؟» - دەيدۇ. 6 - «مەن ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۇ كۈنگىچە بىر تۆيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چىدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ يۈردۈم. 7 مەن ئۆزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يۈرگەن ھەممە يەرلەردە، خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا ئەمر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [بېتەكچىسىگە]: نېدىشقا ماڭا كېدىر

ياغاچتىن بىر ئوي ياسىمايسىلەر؟ - دەپ باققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگەن: - ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: - سېنى خەلقىم ئىسرائىلغا باشلاپ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن ئېلىپ كەلدىم، - دەيدۇ، 9 - ۋە مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلەرنىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى ئۇلۇغ نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۆستۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولدى. رەزىللەر دەسلەپتىكىدەك، شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا ھەممە دۈشمەنلەرنىڭنى ئارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئوينى قۇرۇپ بېرىمەن! - دەيدۇ. 12 «كۈنلەرنىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلەرنىڭ بىلەن [ئۆلۈمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى سېنىڭ ئورنىڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامم ئۈچۈن بىر ئوينى ياسىغۇچى ئۇ بولدى، ۋە مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى ئەبەدىگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولدى. ئەگەر ئۇ قەبىھلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۇمبالاشلىرى بىلەن تەرىپىيە بېرىمەن. 15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋەتكەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۇدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئويۇڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىندۇ، تەختىڭ ئەبەدىگىچە مەزمۇت تۇرغۇزۇلدى». 17 ئاتان بۇ بارلىق سۆزلەر

ۋە بارلىق ۋەھىنى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى، رەب پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ تويۇم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 19 لېكىن، ئى رەب پەرۋەردىگار، [مېنىڭ بۇ مەرتىۋەم] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ تويىنىڭ يىراق كەلگۈسى توغرىلىق سۆزلىدىڭ؛ بۇ ھەممىلا ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىش، ئى، رەب پەرۋەردىگار؟ 20 ئەمدى داۋۇت ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى تونۇيسەن، ئى، رەب پەرۋەردىگار! 21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋە جىدىن، ئۆز كۆڭلۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قۇلاڭلىرىمىز بارلىق ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەكلىشىڭ يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. 23 خەلقىنىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە تۇرىدۇ؟ - چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ ئۆزۈڭگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-شۆھرەتكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ باردىڭ؛ سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسىردىن، ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقنىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلدىڭ. 24 سەن خەلقىنىڭ ئىسرائىلنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبەدىگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ؛ سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆز قۇلۇڭ ۋە ئۆيى توغرىسىدا ئېيتقان ۋەدەڭگە ئەبەدىگىچە مەزمۇت ئەمەل قىلغىن؛ سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايىسەن! 26 سېنىڭ نامىڭ ئەبەدىگىچە ئۇلۇغلىنىپ: - ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە تۇرىدىغان خۇدادۇر، دەپ ئېيتىلسۇن، شۇنداقلا ئۆز قۇلۇڭنىڭ

توي-سۇلالىسى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. 27 چۈنكى سەن، ئى
ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆز
قۇلۇڭغا: مەن ساڭا بىر توي-سۇلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھىي قىلدىڭ؛ شۇڭا
قۇلۇڭ بۇ دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 28 ئەمدى سەن، ئى
رەب پەرۋەردىگار، بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ سۆزلەرنىڭ ھەقىقەتتۇر ۋە سەن
بۇ بەخت-ئىلتىپاتنى ئۆز قۇلۇڭغا ۋەدە قىلدىڭ؛ 29 شۇڭا قۇلۇڭنىڭ توي-جەمەتىنى
سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشقا نېسىپ قىلىپ بەرىكەتلىگەنسەن؛ چۈنكى سەن، ئى
رەب پەرۋەردىگار، بۇنى ۋەدە قىلغانسەن؛ بۇ بەخت-ئىلتىپاتنىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ
توي-جەمەتى ئەبەدىگىچە بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولىدۇ».

8 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىنلەرگە ھۇجۇم قىلىپ،
ئۇلارنى بويسۇندۇردى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىنلەرنىڭ قولدىن مەركىزىي
شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. 2 تۆھمەم موئابىلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ
قىلدى. ئۇلارنى يەرگە ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆلچەپ، ئىككى تانا كەلگەنلەرنى
ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى. موئابىلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ،
ئۇنىڭغا سېلىق تاپشۇردى. 3 ئاندىن زوباهنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر
ئەفرات دەرياسىغا چىقىپ، شۇ يەردىكى ھاكىمىيەتنى ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى
بولغاندا، داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ
قوشۇنىدىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى
ئەسەر قىلدى؛ داۋۇت ھارۋا ئاتلىرىنىڭ پىيىنى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز
ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ قويدى. 5 دەمەشىقتىكى سۇرىيلەر زوباهنىڭ پادىشاھى
ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىش ئۈچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۇرىيلەردىن يىگىرمە
ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 6 ئاندىن داۋۇت بىرنەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى

دەمەشقتىكى سۇرىيەرنىڭ زېمىنىدا تۇرغۇزدى، شۇنىڭ بىلەن سۇرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ ئۇنىڭغا سېلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غۇلاملىرىغا تەمسىلەنگەن ئالتۇن قالدقانى تارتىۋېلىپ، يېرۇسالېمغا كەلتۈردى 8 ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىنمۇ ئىنتايىن كۆپ مىسنى قولغا چۈشۈردى. 9 خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغىنىنى ئاڭلاپ، 10 ئۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا ئۇنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا كۈمۈش، ئالتۇن ۋە مىس قاچا-بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى بېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۇرىيەلەردىن، موئابىيلاردىن، ئامونىيلاردىن، فىلىستىيەلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوبابنىڭ پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئولجىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. 13 داۋۇت سۇرىيەلەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا ئۆلتۈرۈپ يانغاندا، ئۇنىڭ نام-داڭقى خېلى چىققانىدى. 14 ئۇ ئېدومدا ئەسكەر بارگاھلىرىنى تۇرغۇزدى، پۈتۈن ئېدومدا بارگاھلارنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. 15 داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزەتتى. 16 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب قوشۇننىڭ سەردارى بولدى؛ ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مېرزا بولدى؛ 17 ئاخىتۇنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاهىن بولدى؛ سېرايا

دئون بېگى بولدى. 18 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتلىلەر بىلەن پەلەتتىلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: سائۇلنىڭ ئويىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكىن، بار بولسا مەن يوناتاننىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ - دېدى. 2 ئەمدى سائۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىيا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغانىدى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: سەن زىيامۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: پېقىر مەن شۇ! - دېدى. 3 پادىشاھ: سائۇلنىڭ ئائىلىسىدىن بىرەرسى تىرىك قالدۇمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتمەن، - دېدى. زىيا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى؛ ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقسايىدۇ - دېدى. 4 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سورىدى. زىيا پادىشاھقا: ئۇ لو-دىباردا، ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئويىدە تۇرىدۇ - دېدى. 5 شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دىباردىن، ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئويىدىن ئېلىپ كەلدى. 6 سائۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ ئوغلى مەفبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يەرگە يىقىپ، تەزىم قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفبوشەتمۇ؟ - دەپ چاقىرىۋېدى، ئۇ: پېقىر شۇ! - دەپ جاۋاب قايتۇردى. 7 داۋۇت ئۇنىڭغا: قورقىغىن، ئاتاڭ يوناتان ئۈچۈن، ساڭا شاپائەت قىلماي قالمايمەن؛ بوۋاڭ سائۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا قايتۇرۇپ بېرىي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستىخانىمدىن غىزالىنىسەن - دېدى. 8 مەفبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر ئۆلۈك ئىت ئاللىبىرى قەدرلىگۈدەك نېمە ئىدىم؟ - دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ سائۇلنىڭ خىزمەتكارى زىيانى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سائۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى مانا مەن غوجاڭنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ،

چىققان مەھسۇلاتلىرىنى غوجا كىنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. غوجا كىنىڭ ئوغلى مەھسۇلات مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداسىتخان بولۇپ غىزالىنىدۇ، - دېدى (زىيانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). 11 زىيا پادىشاھقا: غوجا پادىشاھ قۇللىرىغا بۇيرۇغاننىڭ ھەممىسىگە كەمىنلىرى ئەمەل قىلدۇ، - دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەھسۇلات بولسا پادىشاھنىڭ بىر ئوغلىدەك داسىتخىنىدىن تاتام يېسۇن - [دېدى]. 12 مەھسۇلاتنىڭ مىكا دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىيانىڭ ئۆيىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى مەھسۇلاتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەھسۇلات يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داسىتخىنىدىن تاتام يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئاممىنىلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: ئۇنىڭ ئاتىسى ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ناھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسەتەي، - دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە [ھانۇننىڭ] كۆڭلىنى سوراقتا ئۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ماڭدۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى ئاممىنىلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئاممىنىلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل سوراپ ئادەم ئەۋەتپتۇ، دەپ قاراملا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۇنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتۈنى ئېچىپ كەتكۈزۈۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماڭدۇردى؛ چۈنكى ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغانىدى. پادىشاھ

ئۇلارغا: ساقال-بۇرۇتۇڭلار ئۆسكۈچىلىك يېرىخۇ شەھىرىدە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، - دېدى. 6 ئاممونييلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ بەيت-رەھوبدىكى سۇرىيلەر بىلەن زوباهدىكى سۇرىيلەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە توبدىكى ئادەملەردىن ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى ياللاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوثابنىڭ پۈتكۈل جەڭگىۋار قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] ماڭدۇردى. 8 ئاممونييلار چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزدى؛ زوباه بىلەن رەھوبدىكى سۇرىيلەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزدى؛ 9 يوثاب جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەينىدىن بولىدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۇرىيلەرگە قارشى سەپ تۈزدى؛ 10 قالغانلارنى ئاممونييلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنسى ئابدشايىننىڭ قولغا تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭغا: 11 - ئەگەر سۇرىيلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئاممونييلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرەي. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! - دېدى. 13 ئەمدى يوثاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيلەر ئۇنىڭ ئالدىدا قاچتى. 14 ئاممونييلار سۇرىيلەرنىڭ قاچقىنىنى كۆرگەندە، ئۇلارمۇ ئابدشايىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. يوثاب بولسا ئاممونييلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چىكىنىپ، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۇرىيلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللىرىنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، يەنە جەم بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۇرىيلەرنى [ياردەمگە] چاقىرىپ، ئۇلارنى يۆتكەپ كەلدى؛ ئۇلار

خېلام شەھىرىگە كەلگەندە، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى شوباك ئۇلارغا باشچىلىق قىلدى. 17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەندە، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۇرىيلەر داۋۇتقا قارشى سەپ تىزىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۇرىيلەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قوردى ھەم قوشۇنىنىڭ سەردارى شوباكنى ئۆيەردە تۇتۇردى. 19 ھادادئېزەرگە بېقىنغان ھەممە پادىشاھلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلىنىشى كۆرگەندە، ئىسرائىل بىلەن سۈلھ قىلىشىپ ئۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيلەر ئاممونييلارغا يەنە ياردەم بېرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلىنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوتابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمدە ھەممە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى، ئۇلار ئاممونييلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رايىھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارىۋاتىدىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ ئۆگزىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى، ئۆگزىدىن ئۇ مۇنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالىنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سورىدى؛ بىرىسى ئۇنىڭغا: - بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتى ئورپانىنىڭ ئايالى بات-شېبا ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قېشىغا ئەكەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئادەم بىن پاكلىنىۋاتقانىدى). ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە، داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھامىلىدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ بويۇمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوتابقا خەۋەر بەتكۈزۈپ: ھىتتى ئورپانىنى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلار، دېدى. يوتاب ئورپانىنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. 7 ئورپا داۋۇتنىڭ قېشىغا

كەلگەندە، ئۇيۇشما ئورمانىڭ ھالىنى، خەلقنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سورىدى.

8 ئاندىن داۋۇت ئۇرپاغا: ئۆز ئويۇڭغا بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. ئۇرپا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن ئۇنىڭغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن ئۇرپا ئۆز ئويۇڭغا بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 ئۇلار داۋۇتقا: ئۇرپا ئۆز ئويۇڭغا بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت ئۇرپادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا ئۆز ئويۇڭغا كەلمىدىڭ؟ - دەپ سورىدى. 11 ئۇرپا داۋۇتقا: مانا، ئەمدە ساندۇق، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدىلار بولسا كەپلەردە تۇرۇپ، غوجام يۇتاپ بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالم بىلەن يېتىشقا ئويۇمگە بارايمۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن - دېدى. 12 داۋۇت ئۇرپاغا: بۈگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈپتەيمەن، - دېدى. ئۇرپا ئۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت ئۇنى چاقىرىپ ھەمداسىنىڭ قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى ئۇرپا ئۆز ئويۇڭغا بارماي، چىقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆز كارىۋىتىدا ئۇخلايدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يۇتاپقا خەت يېزىپ، ئۇرپانىڭ ئالغاچ كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: ئۇرپانى سوقۇش ئەڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە تۇرغۇزغىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ تۇرۇڭلار، دەپ يازغانىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن يۇتاپ شەھەرنى كۆزىتىپ، ئۇرپانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يەرگە ماڭدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چىقىپ، يۇتاپ بىلەن سوقۇشقاندا خەلقنى، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچىسى يىقىلدى، ئۇرپامۇ ئۆلدى. 18 يۇتاپ ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە

مۇنداق تاپىلدى: پادشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولغىنىڭدا، 20 ئەگەر پادشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ئۇلارنىڭ سېپىلدىن ياتىدىغانلىقىنى بىلمەيتىڭلار؟ 21 يەرۋىيە شەھىرىنىڭ ئوغلى ئاممەلەكنى كىم ئۆلتۈرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن ئۆزىگە بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىرىدە ئۆلدىمۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا ئۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ - دېسە، سەن: سىلەرنىڭ قۇللىرى ھىتىي ئۇرپامۇ ئۆلدى، دەپ ئېيتتىن - دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يۇرتى ئۆزىگە تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز ئۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىندۈرۈپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا قوغلىدۇق. 24 ئاندىن ياتاقچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭغا ياتاپ، پادشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللىرى ئۇرپامۇ ئۆلدى - دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يۇرتقا مۇنداق دېگەن: - بۇ ئىش نەزىرىدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ ياتۇنى ياكى يەيدۇ، شەھەرگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلجىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگەن - دېدى. 26 ئۇرپامنىڭ ئايالى ئېرى ئۇرپامنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئۆتكەندە داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

12 پەرۋەردىگار ئاتىنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرى باي، يەنە بىرى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا

بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۆيدە بالىلىرى بىلەن تەڭ تۇسۇپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنىڭ يېڭىدىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچكىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قۇچقىدا تۇخلىدى، ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇ ئۆز قىزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭگىگە كەلدى. ئەمما ئۇ ئۆزىگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۆزىنىڭ قوي ياكى كالا پادىلىرىدىن بىرنى يېڭۈزۈشكە تەييارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتۇپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى. 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ئاتانغا: پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقتۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىلىك كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزغا تۆت ھەسسە تۆلەم تۆلىسۇن - دېدى. 7 ئاتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسسە قىلدىم ۋە سائۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم، 8 مەن غوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، غوجاڭنىڭ ئاياللىرىنى قۇچقىڭغا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئەگەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسەلەپ بېرىمەن؛ 9 نېدىشقا پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئىلماي، ئۇنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتى ئورپىنى قىلىپ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئاممونيالىرنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئىلماي، ھىتتى ئورپىنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ئۆيۈڭدىن ئايرىلمايدۇ». 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا ئۆز ئۆيۈڭدىن ساڭا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئاياللىرىڭنى ئېلىپ، ساڭا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، ئۇ بولسا كۆپكۈندۈزدە ئاياللىرىڭ بىلەن ياتدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى

پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلمەن» - دېدى. 13 داۋۇت ناتانغا: - مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم - دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭدىن ئۆتتى؛ سەن تۆلمەيسەن. 14 ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۆپۈرلۈك قىلىشقا پۇرسەت بەرگەننىڭ ئۈچۈن، سېنىڭدىن تۇغۇلغان ئوغۇل بالا چوقۇم ئۆلدۈ، - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ناتان ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئوربانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. 16 داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يېلىندى. ئۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئىچكىرىگە كىرىپ يەردە دۈم ياتاتتى. 17 ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى؛ لېكىن ئۇ ئۆتمىدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. 18 يەتتىنچى كۈنى بالا ئۆلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا ئۆلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قانداقۇ ئۇنىڭغا بالا ئۆلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ ئۆزىنى زەخمىلەندۈرۈشى مۇمكىن!» - دېيىشتى. 19 لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پىچىرلاشقىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ ئۆلگىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: بالا ئۆلمىدۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇلار: ئۆلدى، - دەپ جاۋاب بەردى. 20 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] ماي بىلەن مەسھلىنىپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن ئۆز ئۆيىگە قايتىپ ئۆزىگە تاماق ئەكەلتۈرۈپ يېدى. 21 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلنىڭ بۇ نېمە قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا ئۆلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يېدىلا، - دېدى. 22 ئۇ: مەن: «كىم بىلسۇن، پەرۋەردىگار ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرالمىدى» دەپ ئويلاپ، بالا تىرىك ۋاقتتا روزا تۇتۇپ يىغلىدىم. 23 لېكىن

ئەمدى ئۇ ئۆلگەندىن كېيىن نېمىشقا روزا تۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئاللايىمەنمۇ؟
مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارمىمەن، لېكىن ئۇ يېنىمغا يېنىپ كېلمەيدۇ، - دېدى 24 داۋۇت
ئايالى بات-شېباغا تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى؛ ئۇ
بىر ئوغۇل تۇغۇدى، داۋۇت ئۇنى سۇلايمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى
سۆيىدى، 25 ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھىي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار
ئۈچۈن «يەدىدىيا» دەپ ئىسىم قويدى. 26 يوتاب ئاممونييلارنىڭ شاھانە پايىتەختى
راياھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. 27 ئاندىن يوتاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ
قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رايياھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى
ئالدىم. 28 ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى
ئىشغال قىلغىن؛ بولمىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسىمىم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن
- دېدى. 29 شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رايياھقا ھۇجۇم قىلىپ
ئۇنى ئالدى. 30 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ
ئۈستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر
بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجىنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ
شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. 31 ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ
ئۇلارنى ھەرە، خامان تېپىدىغان تەرىنلەر ۋە تۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى ياكى
خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئاممونييلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە
شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13 داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى.
بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا تاشقى بولۇپ قالدى. 2 ئامنون
سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشىقىدا شۇنچە دەرد تارتتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى.
ئەمما تامار تېخى قىز ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئامنونغا ئۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن

بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. 3 لېكىن ئامنوننىڭ يوناداب ئىسىملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شېمېئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولۇق ھېلىگەدەر بىر كىشى ئىدى. 4 ئۇ ئامنونغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى تۇرۇپ، نېدىققا كۈندىن كۈنگە بۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتىپ بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنىم ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشىق بولدۇم، دېدى. 5 يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئورۇن تۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇۋال، ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭىم تامار كېلىپ ماڭا تاماق بەرسۇن، ئۇنىڭ تاماق ئەتكىنىنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، ئالدىدا تاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن تاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتىۋېلىپ ئۆزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۆتۈنمەن، سىڭىم تامار بۇ يەرگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۆتۈنمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ئويىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېڭۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بەرگىن، دەپ ئېيتتى. 8 تامار ئامنوننىڭ ئويىگە باردى؛ ئۇ ياتقانىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. 9 ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يىڭىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: - ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چىقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىدىن چىقىپ كەتتى. 10 ئاندىن ئامنون تامارغا: تائامنى ئىچكىرىكى ھۇجرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قولۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، - دېدى. تامار ئۆزى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئىچكىرىكى ھۇجرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. 11 تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېڭۈزۈپ قويماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: ئى سىڭىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. 12 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئى ئاكا،

مېنى نومۇسقا قويغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلىغىن! 13 مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قانداقۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولسا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالسىەن. تۆتۈنۈپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسەڭلا، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسمايدۇ، - دېدى. 14 لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك كېلىپ، ئۇنى زورلاپ ئاياغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 15 ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا ئىنتايىن قاتتىق نەپرەتلەندى، ئۇنىڭ ئۇنىڭغا بولغان نەپرەتى ئۇنىڭغا بولغان ئەسلىدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قوپۇپ، يوقال! - دېدى. 16 تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۇناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتتەردۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، 17 بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇنى] ماڭا چاپلاشتۇرماي، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكىنى تاقاپ قوي، دېدى. 18 تامار تولمۇرە گۇناھكار بىر كۆڭلەك كىيگەندى، چۈنكى پادىشاھنىڭ تېخى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيىم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكىنى تاقىۋالدى. 19 تامار بېشىغا كۆل چېچىپ، كىيگەن رەڭدار كۆڭلىكىنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتتى. 20 ئاكىسى ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭلۈڭگە ئالمىغىن، - دېدى. تامار ئاكىسى ئابشالومنىڭ تۆيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇپ قالدى. 21 داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئاچچىقلاندى. 22 ئابشالوم بولسا ئامنونغا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابشالوم سىڭلىسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى ئوچ كۆرەتتى. 23 تولۇق ئىككى يىل تۆتۈپ، ئەفرائىمغا يېقىن بائال-ھازوردا ئابشالومنىڭ قىرغۇچىلىرى قويلارنى قىرغۇتاتتى،

ئۇ پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تەكلىپ قىلدى. 24 ئابشالوم پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلەرنى قىرقتاۋاتىدۇ، پادشاھ ۋە خىزمەتكارلارنىڭ سىلنىڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشنى تۈتمەن، - دېدى. 25 پادشاھ ئابشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساڭا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، - دېدى. ئابشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى تۈتمەن، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلدى. 26 لېكىن ئابشالوم: ئەگەر بېرىشقا تۈتمەنسىلا، ئاكام ئامنوننى بىز بىلەن بارغىلى قويسىلا، - دېدى. پادشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن باردۇ؟ - دەپ سورىدى. 27 ئەمما ئابشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامنوننىڭ، شۇنداقلا پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشىغا قوشۇلدى. 28 ئابشالوم ئۆز غۇلاملىرىغا بۇيرۇپ: سەگەك تۇرۇڭلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلەرگە ئامنوننى تۇرۇڭلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئۆلتۈرۈڭلار. قورققاڭلار! بۇلارنى سىلەرگە بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار. - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن ئابشالومنىڭ غۇلاملىرى ئامنونغا ئابشالوم ئۆزى بۇرۇغاندەك قىلدى. شۇ ئان پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تېخى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابشالوم پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئۆلتۈردى. ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكۈزۈلدى. 31 پادشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۈم ياتتى؛ ئۇنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. 32 ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شېمئائىھنىڭ ئوغلى يوناڧاب ئۇنىڭغا: - غوجام، ئۇلار پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئۆلتۈردى، دەپ خىيال قىلىنسىلا، چۈنكى پەقەت ئامنون ئۆلدى؛ ئۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى

ئىدى. 33 ئەمدى غوجام پادشاھ «پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئۆلدى» دېگەن ئويىدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلىۋالسا. چۈنكى پەقەت ئامنونلا ئۆلدى - دېدى. 34 ئابشالوم بولسا قېچىپ كەتكەندى. [يېرۇسالېمىدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارىۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتتى. 35 يوناداب پادشاھقا: مانا، پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى - دېدى. 36 سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرىۋىدى، پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. 37 لېكىن ئابشالوم بولسا گەشۈرنىڭ پادشاھى، ئاممىھۇدىنىڭ ئوغلى تالماينىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۇتۇپ قايغۇردى. 38 ئابشالوم قېچىپ، گەشۈرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. 39 داۋۇت پادشاھنىڭ قەلبى ئابشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى؛ چۈنكى ئۇ ئامنونغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقانىدى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14 ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب پادشاھ قەلبىنىڭ ئابشالومغا تەلۈرۋاتقانلىقىنى بايقىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن يوتاب تەكۈنغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەكەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن تۆتۈنەي، ئوزۇڭنى ماتەم تۇتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمى كىيىپ، ئوزۇڭنى ئەتىرلىك ماي بىلەن ياغلىماي، بەلكى ئوزۇڭنى ئۆلگۈچى ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدىك قىلىپ 3 [داۋۇت] پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن، - دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوتاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تەكۈن ئالىق بۇ ئايال پادشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادشاھم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، - دېدى. 5 پادشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن دەرۋەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛

6 دېدەكلەرنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئارىغا چۈشىدىغان ئادەم بولغاچقا، بىرى يەنە بىرىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. 7 مانا، ھازىر پۈتۈن تۈيدىكلەر دېدەكلەرنىڭ قارشى قوپۇپ، ئىنسىنى ئۆلتۈرگىنى بىزگە تۇتۇپ بەرگەن؛ ئىنسىنىڭ جېنىنى ئېلىپ، قەتل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالغىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مېھرىبان ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتتۇ. ئۇلار شۇنداق قىلىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۇچۇرۇپ، ئېرىمگە نە نام نە يەر يۈزىدە ئەۋلادىمۇ قالدۇرغىلى قويمىدۇ، - دېدى. 8 پادىشاھ ئايالغا: ئويۇڭگە بارغىن، مەن ئەھۋالغا قاراپ سەن توغۇرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، - دېدى. 9 تەكۋىنلىق ئايال پادىشاھقا: ئى، غوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، - دېدى. 10 پادىشاھ: بىرەر كىم ساڭا [بۇ توغۇرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولىدۇ، - دېدى. 11 ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەرۋەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، - دېدى. پادىشاھ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يەرگە چۈشمەيدۇ، - دېدى. 12 لېكىن ئايال: دېدەكلەرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگىلى قويمىغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن - دېدى. 13 ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى نېمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گېپى بىلەن ئۆزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزى پالغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدى. 14 دەرۋەقە ھەممىز چوقۇم ئۆلۈپ، يەرگە تۈكۈلگەن، قايتىدىن يىغۇلغىلى بولمايدىغان سۇدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى ئۆز پالانغىنىنى ئۆزىگە

قايۇرۇپ ئەكىلىشكە ئىلاج قىلدۇ. 15 ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش توغرىسىدىن سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدەكلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتاي! پادىشاھ بەلكىم ئۆز چۆرىسىنىڭ ئىلتىماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئويدا بولدى. 16 چۈنكى پادىشاھ ئاڭلىشى مۇمكىن، چۆرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مېراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. 17 شۇڭا دېدەكلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا ئاراملىق بېرەر، دەپ ئويلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-ياماننى پەرق ئەتكۈچىدۇر. پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغاي! 18 پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن تۆتۈنمەنكى، مەن سەندىن سورىماقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسلا، دېدى. 19 پادىشاھ: بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسى يوتابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قانداق؟ - دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئى، غوجام پادىشاھ، سىلنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئوڭغۇمۇ، سولغۇمۇ قايمايدىغان ھەقىقەتتۇر. دەرۋەقە سىلنىڭ قۇللىرى يوتاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدەكلىرىنىڭ تاغزىغا سالدى. 20 يوتابنىڭ بۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ كىدەك ئىكەن، زېمىندا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، - دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوتابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئىجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابشالومنى ئېلىپ كەلگەن، دېدى. 22 يوتاب يەرگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەخت-بەرىكەت تىلدى. ئاندىن يوتاب: ئى غوجام پادىشاھ، ئۆز قۇلۇڭنىڭ تەلپىگە ئىجازەت بەرگىنىڭىز، ئۆز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۈگۈن بىلدىم، - دېدى. 23 ئاندىن يوتاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابشالومنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئەمما

پادشاھ: - ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ئۆيىگە بارسۇن، دېگەندى. شۇڭا ئابشالوم پادشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ئۆيىگە كەتتى. 25 ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىندىن تارتىپ چوققۇسىغىچە ئۇنىڭدا ھېچ ئەيىب يوق ئىدى. 26 ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈرگەندە (ئۆھەر يىلىنىڭ ئاخىرىدا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادشاھنىڭ «ئۆلچەم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شەكەل چىقاتتى. 27 ئابشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسىملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولمۇ چىرايلىق ئىدى. 28 ئابشالوم پادشاھنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا توپوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى؛ 29 ئابشالوم يوتابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادشاھنىڭ قېشىغا ئەۋەتىشىنى ئۆتۈندى، ئەمما ئۇ كەلگىلى ئۆتمىدى. ئابشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوتاب كېلىشىنى خالىمىدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئابشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: - يوتابنىڭ مېنىڭكىگە يانداش ئاريا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنداق قىلىپ، ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوتابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. 31 ئاندىن يوتاب قوزغىلىپ ئابشالومنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! - دەپ سورىدى. 32 ئابشالوم يوتابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتتىم: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادشاھنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالەتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن نېمىشقا گەشۈردىم يېنىپ كەلگەندىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادشاھ بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن؛ مەندە قەبھەلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، - دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن يوتاب پادشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. پادشاھ ئابشالومنى چاقىردى؛ ئۇ

پادشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادشاھنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش تۇردى؛ پادشاھ ئابشالومنى سۆيىدى.

15 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابشالوم ئۆزىگە جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەييارلاشقا ھەم ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. 2 ئابشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ، دەرۋازىغا بارىدىغان يولنىڭ يېنىدا تۇراتتى. قاچان بېرىسى دەۋايىمىنى كەسسۇن دەپ، پادشاھقا ئەرز تۇتقىلى كەلسە، ئابشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەھەردىن كەلدىڭ، - دەپ سوراپتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ پالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، 3 ئابشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋايىكلار دۇرۇس ۋە ھەق ئىكەن، لېكىن پادشاھ تەرىپىدىن ئۆزىگە ۋاكالەتەن ئەرزىڭنى ئاڭلاشقا قويۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. 4 ئاندىن ئابشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراچى قىلىنسامدى، ھەر كىمنىڭ ئەرزى ياكى دەۋايى بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەيمەن! - دەيتتى. 5 بىر كىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابشالوم قولىنى ئۇزۇتۇپ، ئۇنى تۇتۇپ سۆيەتتى. 6 ئابشالوم شۇنداق قىلىپ پادشاھنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ ھەر بىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. 7 تۆت يىل ئۆتكەندە، ئابشالوم پادشاھقا: مېنىڭ ھېروندا پەرۋەردىگارغا ئىچكەن قەسىمىنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يەرگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ، 8 چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىمدا قەسەم ئىچىپ: ئەگەر پەرۋەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقاندى، - دېدى. 9 پادشاھ ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ ھېرونغا كەتتى. 10 لېكىن ئابشالوم ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا تاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابشالوم ھېروندا پادشاھ بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم

تەكلىپ بىلەن ئابشالوم بىلەن بىرگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار ھەقىقىي ئەھۋالدىن
بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. 12 ئابشالوم قۇربانلىق ئۆتكۈزگەندە،
ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىھەتچىسى بولغان گلوھلۇق ئاھستوفەلنى ئۆز
شەھىرى گلوھدىن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى،
ئابشالومغا ئەگەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپۈيۈۋاتاتتى. 13 داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ:
ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابشالومغا مايىل بولدى، - دېدى. 14 شۇنىڭ
بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قوپۇپ
قاچايلى! بولمىسا، ئابشالومدىن قۇتۇلالمىمىز. ئىتتىك كېتەيلى، بولمىسا، ئۇ تۇيۇقسىز
ئۈستىمىزگە بېسىپ كېلىپ، بىزگە بالا كەلتۈرۈپ شەھەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن
ئۆردۈ، دېدى. 15 پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ نېمە
بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەرنى
ئېلىپ، چىقىپ كەتتى، ئەمما پادىشاھ كېنىزەكلەردىن ئۇنى ئوردىغا قاراشقا قويدى.
17 پادىشاھ چىقىپ كەتكەندە ھەممە خەلق ئۇنىڭغا ئەگەشتى، ئۇلار بەيت-
مەرھاكىغا ئۇرۇپ قالدى. 18 ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون
ئېقىنىدىن] تۇتۇۋاتاتتى، بارلىق كەرەتلىلەر، بارلىق پەلەتلىلەر، بارلىق گاتلىقلار،
يەنى گات شەھىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادىشاھنىڭ
ئالدىدا ماڭاتتى. 19 پادىشاھ گاتلىق ئىتتىغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارىسەن؟ يېنىپ
بېرىپ پادىشاھنىڭ قېشىدا تۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن مۇساپىر بولۇپ
پالانغانسەن. 20 سەن پەقەت تۇنۇگۇنلا كەلدىڭ، مەن بۈگۈن قانداقسىگە سېنى
ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نەگە بارالسام، شۇ يەرگە بارمەن.
قېرىنداشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتى ۋە ھەقىقىي ساڭا
يار بولغاي! - دېدى. 21 لېكىن ئىتتىي پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: پەرۋەردىگارىڭنىڭ

ھاياتى بىلەن ۋە غوجام پادىشاھنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى ھايات ياكى مامات بولسۇن، غوجام پادىشاھ قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردەمۇ بولىدۇ! - دېدى. 22 داۋۇت ئىنتايىن: ئەمدى سەمۇ بېرىپ [ئېقىندىن] ئۆتكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىنتايىن ھەممە ئادەملەرنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقىلىرى ئۆتۈپ كەتتى. 23 ھەممە خەلق ئۆتۈۋاتقاندا، پۈتكۈل شۇ يۇرتتىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادىشاھ تۈزۈم كىرون ئېقىندىن ئۆتكەندە، بارلىق خەلق چۆللۈك تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. 24 ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەھەردىن چىقىپ ئۆتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇراتتى. 25 پادىشاھ زادوكقا: خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى شەھەرگە ياندۇرۇپ ئېلىپ كىرگەن. مەن ئەگەر پەرۋەردىگارىڭنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى ياندۇرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەھدە ساندۇقىنى ۋە ئۆز ماكانىنى يەنە كۆرگۈزدۈ، 26 لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا: سەندىن خۇرسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشىنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، - دېدى. 27 پادىشاھ كاھىن زادوكقا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئۆز ئوغلۇڭ ئاخىماتاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىڭلارنىڭ ئىككى ئوغلۇڭلار ساڭا ھەمراھ بولۇپ تىنچ-ئامان شەھەرگە قايتقىن. 28 مانا، مەن سىلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئۆتكەللەردە كۈتۈپ تۇراي، - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. 30 لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، بېشىنى يېپىپ يالاڭ تايغا بولۇپ يىغلاۋاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلقنىڭ ھەربىرى بېشىنى يېپىپ يىغلاپ چىقىۋاتتى. 31 بىرىسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھستوفەلمۇ ئابىياتارنىڭ

قەستىگە قاتناشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى
 پەرۋەردىگار، ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەخمەقانىلىككە ئايلاندۇرغايىسەن، دېدى.
 32 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەتتە ئۆمەخسۇس خۇداغا ئىبادەت
 قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركتىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان
 ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 33 داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا
 يۈك بولۇپ قالسىەن؛ 34 لېكىن شەھەرگە قايتىپ بېرىپ ئابشالومغا: ئى پادىشاھ،
 مەن بۈگۈنگە قەدەر ئاتاڭنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-
 خىزمەتكارىڭ بولاي، دېسەڭ، سەن مەن ئۈچۈن ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار
 قىلىۋېتەلەيسەن. 35 مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاهىنلارمۇ شۇ يەردە سەن
 بىلەن بىللە بولدى ۋە مەسئۇم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن
 ئابىياتار كاهىنلارغا ئېيتتى. 36 مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادوكنىڭ ئوغلى
 ئاخىماتاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەر نېمە
 ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگەن - دېدى. 37 شۇنىڭ بىلەن
 داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەرگە باردى؛ ئابشالوممۇ دەل شۇ چاغدا پېرۇساپىغا
 كىردى.

16 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا ئۆتۈشكە مەجبۇشەتنىڭ خىزمەتكارى
 زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشىنى پوشىش، يۈز يازلىق مېۋە پوشىش ۋە بىر
 تۇلۇم شارابى ئىككى ئېشەككە ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. 2 پادىشاھ زىباغا:
 بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئەكەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشەكلەرنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر
 مېنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلاملارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن،
 شارابىنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئەكەلدىم - دېدى. 3 پادىشاھ:
 غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ - دەپ سورىدى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ

يەنىلا يېرۇسالىمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: بۈگۈن ئىسرائىل جەمەتدىكىلەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇردۇ - دېدى. 4 پادىشاھ زىباغا: مانا مەقبۇشەتنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلگە تەزىم قىلمەن، سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادىشاھ، - دېدى. 5 داۋۇت پادىشاھ باھۇرىمغا كەلگەندە، مانا سائۇلنىڭ جەمەتىدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسىملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ ياققا كەلگەچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتتى. 6 ئۇ داۋۇتنىڭ ئۆزىگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى؛ ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە تۇراتتى. 7 شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئىپلاس! 8 سەن سائۇلنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايىتۇردى؛ ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابشالومنىڭ قولىغا بەردى، مانا، ئوزۇڭنىڭ رەزىللىكىنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! - دېدى. 9 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابشاي پادىشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت غوجام پادىشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يەرگە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بەرگەيسەن! - دېدى. 10 لېكىن پادىشاھ: ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېمىشقا بۇنداق قىلسەن؟ - دېيەلسۇن؟ 11 داۋۇت ئابشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئۆز پۇشتۇمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئۆزىڭدەن يەردە، بۇ بىنىيەمىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيرۇپتۇ. 12 پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ بۈگۈن مېنى قارغىغانلىرىنىڭ

ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋەردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۇدۇلدىكى تاغ باغرىدا ماڭغاچ قارغايىتى ھەم تاش ئېتىپ توپا-چاڭ چاچاتتى. 14 پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەزىلىگە بارغاندا ئۆيەردە ئارام ئالدى. 15 ئەمدى ئابشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئاھتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 16 داۋۇتنىڭ دوستى ئاركىلىق ھۇشاي ئابشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! - دېدى. 17 ئابشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھىممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ - دېدى. 18 ھۇشاي ئابشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرىمەن. 19 شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلمايمى؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغاندەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، - دېدى. 20 ئاندىن ئابشالوم ئاھتوفەلگە: مەسلەھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار، قانداق قىلساق بولار؟ - دېدى. 21 ئاھتوفەل ئابشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغىلى قويغان كېنەزەكلەرى بىلەن بىللە ياتقىن، شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ ئۆزۈڭنى ئاتاڭغا نەپەسلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ساڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۆگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنەزەكلەرى بىلەن بىللە بولدى. 23 ئۇ كۈنلەردە ئاھتوفەلنىڭ بەرگەن مەسلەھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كلامدەك ھېسابلىناتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابشالومغا بەرگەن ھەممە مەسلەھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17 ئاھتوفەل ئابشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللىۋېلىشقا رۇخسەت

بەرسەڭ، مەن بۈگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلاي؛ 2 مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكەنمىدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ؛ مەن ئۇنى ئالاقزادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا تۇرۇپ ئۆلتۈرىمەن، 3 ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قاپتۇرمەن. سەن ئىزدىگەن ئادەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالدۇ، دېدى. 4 بۇ مەسلىھەت ئابشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقى، 5 لېكىن ئابشالوم: ئارىكىلىق ھۇشايىنىمۇ چاقىرىڭلار؛ ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، - دېدى. 6 ھۇشاي ئابشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاھتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بەرگەن، - دېدى. 7 ھۇشاي ئابشالومغا: ئاھتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بەرگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، - دېدى. 8 ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئادەملەرنى بىلىسەنغۇ - ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالدىكى بالىلىرىدىن جۇدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك پەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۆز ئادەملىرى بىلەن بىرگە قونمايدۇ. 9 مانا ئۇ ھازىر بىر غاردار يا باشقا بىر يەردە مۈكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەرىكىم: ئابشالومغا ئەگەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، - دەيدۇ. 10 ئۇ ۋاقىتتا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرەكلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭمۇ پالۋان ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ. 11 شۇڭا مەسلىھەتم شۇكى، پۈتكۈل ئىسرائىل داندن تارتىپ بەئەر-شېباغىچە سېنىڭ قېشىڭغا تېز يىغىلسۇن (ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر!). سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنى باشلاپ جەڭگە چىققىن. 12 بىز ئۇنى قەيەردە

تاپساق، شەنبەم يەرگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۈزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. 13 ئەگەر ئۆزى شەھەرگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يەرگە ئارغاچچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شېغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۆرەپ ئەكىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلىۋېتىمىز». 14 ئابسالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى: ئارىكىلىق ھۇشايىنىڭ مەسلىھەتى ئاھتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى ئىكەن، دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابسالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ، ئاھتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. 15 ھۇشاي زادوڭ بىلەن ئابدىئاتار كاھىنلارغا: ئاھتوفەلنىڭ ئابسالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا بەرگەن مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئەمما مېنىڭ مەسلىھەتم بولسا مۇنداق-مۇنداق؛ 16 ھازىر سىلەر دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە چۈلنىڭ كېچىكلەردە قونماي، بەلكى تېز تۈتۈپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار - دېدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىمائاز ئەن-روگەلدە كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماستىن ئۇچۇن شەھەرگە كىرمىدى؛ بىر دېدەكنىڭ چىقىپ ئۇلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۇلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەرنى يەتكۈزدى. 18 لېكىن بىر ياش يىگىت ئۇلارنى كۆرۈپ قېلىپ، ئابسالومغا دەپ قويدى. ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمىدىكى بىر ئادەمنىڭ تۈيىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى؛ ئۇلار شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. 19 ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچنى يېپىپ ئۈستىگە سوقۇلغان بۇغداينى تۈگۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش ئاشكارىلانمىدى. 20 ئابسالومنىڭ خىزمەتكارلىرى تۈيىگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئاخىمائاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ - دەپ سورىدى. ئايال: ئۇلار

ئېرىقتىن تۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 21 ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۇلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن تۆتكەن، چۈنكى ئاھتوفەل سېنى تۇتۇش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى، تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەگەن ھېچكىم قالمىدى. 23 ئاھتوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيىدىكىلەرگە ۋە سىيەت تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ تولىۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. 24 شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندى، ئابشالوم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملەرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بولغانىدى. 25 ئابشالوم يوناڭنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يىترا ئىسىملىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگاڭل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغانىدى. ناھاش يوناڭنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىلى ئىدى. 26 ئىسرائىل بىلەن ئابشالوم گېلىئادنىڭ زېمىنىدا بارگاھ تىكتى. 27 داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئامونىيلارنىڭ رايىھ شەھىرىدىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن لو-دىبارلىق ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگېلىمدىن بولغان گېلىئادلىق بارزىللاي دېگەنلەر 28 يوتقان-كۆرىپە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، ئارپا، ئۇن، قوماچ، پۇرچاق، قىزىل ماش، قۇرۇغان پۇرچاقلار، 29 ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئىرىچىك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۇلار: شۇبھىسىزكى، خەلق چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۆسسىپ كەتكەندۇ، دەپ ئويلىغانىدى.

داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئېدىتلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. 2 ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ جەڭگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوتابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوتابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى بۆلەكنى گاتلىق ئىتتاينىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلققە: بەرھەق، مەنمۇ سىلەر بىلەن جەڭگە چىقمەن، دېدى. 3 لېكىن خەلق: سىلى چىقىمىسىلا، ئەگەر بىز قاچساق دۈشمەن بىزگە پەرۋا قىلمايدۇ، ھەتتا بىرىمىز ئۆلۈپ كەتسەمۇ بىزگە پەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى ئۆزلىرى بىزنىڭ ئون مىڭمىزگە باراۋەر بولالا. ياخشىسى سىلى شەھەردە تۇرۇپ بىزگە ھەمدەم بولۇشقا تەييار تۇرغايلا، دېدى. 4 پادىشاھ ئۇلارغا: سىلەرگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بۆلۈپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ يېنىدا تۇردى. 5 پادىشاھ يوتاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتايجا: مەن ئۈچۈن ئابىشالومغا ياخشى مۇئامىلەدە بولۇپ ئاياڭلار، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا] ئابىشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلغىنىنى ئاڭلىدى. 6 ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى؛ سوقۇش ئەفرائىمنىڭ ئورمانلىقىدا بولدى. 7 ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ بولدى. ئۇ كۈنى ئۇلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى - يىگىرمە مىڭ ئۆلدى. 8 سوقۇش شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋەتكەنلەر قىلىچتا تۈلگەنلەردىن كۆپ بولدى. 9 ئابىشالوم داۋۇتنىڭ غۇلاملىرى بىلەن تۇيۇقسىز ئۇچرىشىپ قالدى؛ ئابىشالوم ئۆز قېچىرىغا مىنىپ، چوڭ دۇب دەرىخىنىڭ قويۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئۆتكەندە، ئۇنىڭ بېشى دەرىخ شېخىغا كەپلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ مىڭگەن قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. 10 بىرىسى بۇنى كۆرۈپ يوتابقا خەۋەر بەرىپ: مانا، مەن ئابىشالومنىڭ بىر

دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ تۇرغىنى كۆردۈم، دېدى. 11 يوتاب خەۋەر بەرگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، نېمىشقا ئۇنى تۇرۇپ ئولتۇرۇپ يەرگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ، ساڭا ئون كۈمۈش تەڭگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، - دېدى. 12 ئۇ ئادەم يوتابقا: قولىمغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە تەگسىمۇ، قولىمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆزاتمايتتىم! چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىز ئالدىدا ساڭا، ئابدۇشاھقا ۋە ئىتتىغا: مېنىڭ ئۈچۈن ھەر بىرىڭلار ئابدالومنى تايانچلار، دەپ بۇيرۇغىنى ئاڭلىدۇق. 13 ئەگەر مەن ئۆز جېنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەرقانداق ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمىدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتارىدا كۆرەتتىڭ، - دېدى. 14 يوتاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چولام يوق! - دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقتى ھالدا تىرىك تۇرغان ئابدالومنىڭ يۈرىكىگە سانجىدى. 15 ئاندىن يوتابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابدالومنىڭ چۆرسىگە يىغىلىپ، ئۇنى تۇرۇپ ئولتۇردى. 16 ئاندىن يوتاب كاناي چالدى، خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن ياندى، چۈنكى يوتاب قوشۇننى چېكىنىشكە چاقىردى. 17 ئۇلار ئابدالومنى ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر ئازگاغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانغا كەتتى. 18 ئابدالوم تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابدە تۇرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ: مېنىڭ نامىمنى قالدۇردىغانغا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابدەنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۈگۈنگە قەدەر «ئابدالومنىڭ يادىكارى» دەپ ئاتىلىدۇ. 19 زادوكنىڭ ئوغلى ئاخماناز [يوتابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، - دېدى. 20 لېكىن يوتاب ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى

خەۋەر بېرىسەن، پادشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى تۈپەيلىدىن، بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دەيدى. 21 شۇنىڭ بىلەن يوتاب كۆشىغا: بېرىپ پادشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بەرگىن، دەيدى. كۆشى يوتابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. 22 لېكىن زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز يوتابقا يەنە: قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۆشىنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بەرگىن، - دەيدى. يوتاب: ئۇ ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۆيۈنچى بەرگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ - دەيدى. 23 تۈپەينە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دەيدى. يوتاب ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماتاز ئوردان دەرياسىدىكى تۈزلەڭلىك بىلەن يۈگۈرۈپ كۆشىگە يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كەتتى. 24 داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۆزەتچى دەرۋازىنىڭ ئۆگزىسىدىن سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. 25 كۆزەتچى ۋارقىراپ پادشاھقا خەۋەر بەردى. پادشاھ: ئەگەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دەيدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. 26 ئاندىن كۆزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۆزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، - دەيدى. پادشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دەيدى. 27 كۆزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرىشىدەك كۆرۈندى، - دەيدى. پادشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، - دەيدى. 28 ئاخىماتاز پادشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادشاھقا يۈزىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قوللىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇبتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! - دەيدى. 29 پادشاھ: ئابسالوم سالامەتمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يوتاب پادشاھنىڭ قولى ۋە پېقىرلىرىنى

ماگدۇرغاندا، پېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۈم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، - دېدى. 30 پادىشاھ: بولدى، بۇياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. 31 ۋە مانا، كۇشى يېتىپ كەلدى؛ كۇشى: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلام. پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسىدىن سىلنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. 32 پادىشاھ كۇشىغا: يىگىت ئابشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سورىدى. كۇشىلىق: غوجام پادىشاھنىڭ دۇشمەنلىرى ۋە سىلنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يىگىتكە ئوخشاش بولسۇن! - دېدى. 33 پادىشاھ تولغۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ تۈپسىدىكى بالىخانغا يىغلىغان پېتى چىقتى، ئۇ ماڭغاچ: ئۇ ئوغلۇم ئابشالوم! ئۇ ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورنىڭدا ئۆلسەم بولماسمىدى! ئۇ ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19 بىرىسى يوتابقا: پادىشاھ ئابشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. 2 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسبەتكە ئايلاندى، چۈنكى خەلق شۇ كۈندە: پادىشاھ ئوز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. 3 ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خىجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەرگە كىردى. 4 پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئۇ، ئوغلۇم ئابشالوم، ئۇ ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! - دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەرياد كۆتۈردى. 5 لېكىن يوتاب پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئوز جېنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جېنىنى، ئاياللىرىڭنىڭ جېنى بىلەن كېنىزەڭلېرىڭنىڭ جېنىنى قۇتقۇزغان ھەممە خىزمەتكارلارنىڭ يۈزىنى سەن بۈگۈن خىجالەتتە قالدۇردۇڭ! 6 سەن ئوزۇڭگە نەپەرتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپەرتلىنىدىغاندەك قىلسەن! چۈنكى سەن بۈگۈن سەردارلىرىڭنى

ياكى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە ئەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۈگۈن ئابشالوم تېرىك قېلىپ، بىز ھەممىمىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم. 7 ئەمدى چىقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بەرگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر چىقىمىساڭ، بۈگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنىگىچە ئۈستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولىدۇ، - دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چىقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. 9 ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىدى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابشالوم تۆپەيلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. 10 لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلغان ئابشالوم بولسا جەڭدە ئۆلدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. 11 داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاهىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: - ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھى ئوردىسىغا قايتۇرۇپ كېلەيلى، دېيىشكەن تەلپەننىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قۇلقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۇلاردىن كېيىن قالسىلەر؟ 12 سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ كېلىشتە ھەممىسىدىن كېيىن قالسىلەر؟! - دەڭلار. 13 ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - سەن مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئەگەر سېنى يوتابنىڭ ئورنىدا مېنىڭ قېشىمدا دائىم تۇرىدىغان قوشۇننىڭ سەردارى قىلىسام،

خۇدا مېنى ئۆرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالسۇن - دەڭلار، - دېدى. 14
بۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك
تۈزىگە مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: سەن تۈزۈڭ بىلەن ھەممە
خىزمەتكارلىرىڭ بىرگە يېنىپ كېلىڭلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 15 شۇنىڭ بىلەن
پادىشاھ يېنىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى
ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ بەردەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ بارغانىدى. 16
باھۇرىمدىن چىققان بىنيامينلىق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى
ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. 17 شىمەيگە بىنيامين قەبىلىسىدىن
مىڭ ئادەم ئەگەشتى؛ ئۇلار بىلەن ساتۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىيا،
ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارمۇ ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ كەلدى؛
بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. 18 بىر
كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارغا قويۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن
ئۇيان-بۇيان ئۆتۈپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكەندە، گېرانىڭ
ئوغلى شىمەي كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ تۇرۇپ 19 پادىشاھقا: غوجام قۇللىرىغا
قەبىلىك سانمىغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇسالېمدىن چىققان كۈندە قۇللىرىنىڭ قىلغان
قەبىلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا؛ ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلمىسۇن. 20 چۈنكى
قۇللىرى ئۆزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىنى ئوبدان بىلىدۇ؛ شۇڭا مانا، مەن يۈسۈپنىڭ
جەمەتىدىن ھەممىدىن ئاۋۋال بۈگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقىمەن، -
دېدى. 21 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابدشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي پەرۋەردىگارىڭنىڭ
مەسىھ قىلغىنىنى قارغىغان تۇرسا، ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولمامدۇ؟ -
دېدى. 22 لېكىن داۋۇت: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە
كارىڭلار؟ بۈگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇ سىلەر؟ بۈگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا

ئادەملەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەكمۇ؟ بۈگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىكەنلىكىمنى بىلمەيمەنمۇ؟ - دېدى. 23 ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن ئۆلمەيسەن، - دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. 24 ئەمدى سائۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرىقچىسى ئالمىغان ياكى ساقلىنىپ ياشىمىغان ۋە ياكى كىيىملىرىنى يۇمىغانىدى. 25 ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇسالېمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ - دەپ سورىدى. 26 ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ 27 ئۇ يەنە غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدە كىتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. 28 چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى ئۆز قۇللىرىنى ئۆزلىرى بىلەن ھەمداستىغان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا؛ مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پەرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ - دېدى. 29 پادىشاھ ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ توغرىسىدا سۆزلۈۋېرسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈپلىڭلار، - دېدى. 30 مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-پسەن ئۆز ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالسىمۇ رازىمەن! - دېدى. 31 گېلىئادلىق بارزىلايمۇ روڭلىمىدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى. 32 ئەمدى بارزىلاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەنىدى. پادىشاھ ماھانائىمدا تۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى؛ چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. 33 پادىشاھ بارزىلايغا: مېنىڭ

بىلەن بارغىن، مەن سەندىن يېرۇسالېمدا ئۆزۈمنىڭكىدە خەۋەر ئالمەن، دېدى. 34
 لېكىن بارزىللاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرنەچچە كۈنلۈك ئومرۇم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن
 بىرگە يېرۇسالېمغا بارامدىم؟ 35 قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-يامانى
 يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمنى تېتالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر
 بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاھقا
 يەنە يۈك بولمەن؟ 36 قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈپ
 ئاندىن ئازراق ئۆزىتىپ قويماي دېگەن، پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە
 شاپاتەت كۆرسىتىدىنلا؟ 37 قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئۆز شەھىرىمدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ
 قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىمگە ئىجازەت بەرگەيلا. ئەمدى
 مانا، بۇ يەردە ئۆز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئۆتۈپ
 بارسۇن، ئۇنىڭغا ئۆزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، - دېدى. 38 پادىشاھ:
 كىمھام مېنىڭ بىلەن ئۆتۈپ بارسۇن، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى
 قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، - دېدى. 39
 ئاندىن خەلقنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتتى، پادىشاھمۇ ئۆتتى. ئاندىن
 پادىشاھ بارزىللاينى سۆيۈپ ئۇنىڭغا بەخت تىلدى، بارزىللاي ئۆز يۇرتىغا يېنىپ
 كەتتى. 40 پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۇنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى
 بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئۆتكۈزۈپ
 ئۆزىتىپ قويغانىدى. 41 ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ
 قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە
 پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابىئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئەگەشكەن ھەممە ئادەملەرنى
 ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدى؟ - دېدى. 42 يەھۇدانىڭ
 ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاب بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن

بىزنىڭ تۇغقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش ئۈچۈن بىزدىن خاپا بولدىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقۇمۇ، ياكى ئۇ بىزگە بىر ئىنتام بەردىمۇ؟ - دېدى. 43 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاب بېرىپ: قەبلە بويىچە ئالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئون ئىككى] ئۆلۈشتىن ئونى بىزگە تەۋەدۇر، سىلەرگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چوڭراق بۇرادەرچىلىكىمىز بار. نېمىشقا بىزنى كۆزىگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئاۋۋال تەشەببۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمۇ؟ - دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بىنيامين قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا ئىسىملىك بىر ئىپلاس بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: - بىزنىڭ داۋۇتتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىمىز يوق؛ يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭلەرگە يېنىپ كېتىڭلار، - دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتتىن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شېباغا ئەگەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەرياسىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە ئۆز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 3 داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنەزەكنى بىر ئۆيگە قاماپ قويدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆيەردە تۇل ئاياللاردەك ئۆلگۈچە قامالغان پېتى تۇردى. 4 ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن، ئۆزۈڭمۇ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىلى باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۇنداق قىلىشى پادىشاھ يېقىتەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، 6 ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابدۇشاھقا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا بىزگە

چۈشۈرىدىغان ئاپەت ئابىسالىمنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولىدۇ. ئەمدى غوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلىۋېلىپ، بىزدىن ئۆزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، - دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يوتابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتلىەر، بەلەتلىەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چىقتى؛ ئۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىننىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغىلى باردى. 8 ئۇلار گېبىئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوتاب ئۈستىبېشىغا جەڭ لىباسىنى كىيىپ، بېلىگە غىلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭىۋىدى، قىلىچ غىلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. 9 يوتاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ - دەپ سورىدى. يوتاب ئاماسانى سۈيىمەكچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقلىدىن تۇتتى. 10 ئاماسا يوتابنىڭ يەنە بىر قولىدا قىلىچ بارلىغىغا دىققەت قىلىدى. يوتاب ئۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تىقتىكى، ئۈچەيلىرى چىقىپ يەرگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سېلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى؛ چۈنكى ئۇ ئۆلدى. ئاندىن يوتاب بىلەن ئىنسى ئابىساي بىكرىننىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغىلى كەتتى. 11 يوتابنىڭ غۇلاملىرىدىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا تۇرۇپ: كىم يوتاب تەرەپتە تۇرۇپ داۋۇتنى قوللىسا، يوتابقا ئەگەشسۇن، دەيتتى. 12 ئەمما ئاماسا ئۆز قېنىدا يۇمىلىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرسىدا ياتاتتى؛ ئۇنى كۆرگەن خەلقنىڭ ھەربىرى توختاپتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ جەسىتىنى يولدىن ئېتىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. 13 جەسەت يولدىن يۆتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىننىڭ ئوغلى شېبانى قوغلىغىلى يوتابقا ئەگەشتى. 14 شېبا بولسا بەيت-ماتا كاھىدىكى ئابەلگىچە ۋە يېرىلىكلەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تۇتتى. [بېرىلىكلەرمۇ] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 15 شۇنىڭ بىلەن

يوتاب ۋە ئادەملەرنى كېلىپ، بەيت-مانا كەھدىكى ئابەلدە ئۇنى مۇھاسىرگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۇدۇلىدا بىر ئىستېھكام سالدى؛ يوتابقا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى تۇرۇشكە بازغاناۋاتقاندا، 16 دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن توۋلاپ: قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوتابنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، - دېدى. 17 ئۇ يېقىن كەلگەندە خوتۇن ئۇنىڭدىن: سىلى يوتابمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: شۇنداق، مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: دېدەڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى. ئۇ: ئاڭلاۋاتمەن، دېدى. 18 خوتۇن: كوناڭلاردا ئابەلدە مەسلىھەت تاپقىن، ئاندىن مەسلىھەت ھەل قىلىندۇ، دېگەن گەپ بار؛ 19 ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن بەندىلەردىن بىرىمەن؛ سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى خاراپ قىلىۋاتىدىلا؛ نېمىشقا پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ مەراسىنى يوقاتماقچى بولالا؟ - دېدى. 20 يوتاب جاۋاب بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمىنى يۇتۇۋالغۇم ياكى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ 21 ئىش ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدىرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شېبا دېگەن بىر ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ. پەقەت ئۇنى تاپشۇرساڭلار، ئاندىن شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوتابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن سىلىگە تاشلىنىدۇ، - دېدى. 22 ئاندىن خوتۇن ئۆز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە مەسلىھەت سالدى؛ ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شېبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوتابقا تاشلاپ بەردى. يوتاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملەرى شۇنى ئاڭلاپ، شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قايتتى. يوتاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ قېشىغا باردى. 23 ئەمدى يوتاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئىدى؛ يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا بولسا كەرەتلىلەر بىلەن پەلەتلىلەرنىڭ ئۈستىگە سەردار بولدى. 24 ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى،

ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات بولسا دېۋان بېگى بولدى، 25 شېۋا كاتىپ، زادوك بىلەن ئابدىتار كاھىن ئىدى، 26 يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21 ئەمما داۋۇتنىڭ كۈنلىرىدە ئۇدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت

ئۇنىڭ توغرىلىق پەرۋەردىگاردىن سورىدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق

ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ قانخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى ئۇنىڭ گىبىئونلۇقلارنى

قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. 2 پادىشاھ گىبىئونلۇقلارنى چاقىرىپ، ئۇلار بىلەن

سۆزلەشتى (گىبىئونلۇقلار ئىسرائىلاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى ئامورىيلارنىڭ بىر

قەبىلىسى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ قەسەم ئىچكەندى،

لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشكە

ئىنتىلگەندى). 3 داۋۇت گىبىئونلۇقلارغا: سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىمەن؟ مەن قانداق

قىلىپ بۇ گۇناھنى كافارەت قىلىپ ياپسام، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مېراسىغا

بەخت-بەرىكەت تىلىيەلەيسىلەر؟ - دېدى. 4 گىبىئونلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل

ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ

سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر ئادەمنىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ھەققىمىز

يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر نېمە دېسەڭلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. 5

ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ بارلىق پاسىللىرى

ئىچىدە تۇرغۇدەك يېرى قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھېلىقى

كىشىنىڭ، 6 ھازىر ئۇنىڭ ئەركەك ئەسلىدىن يەتتىسى بىزگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز

پەرۋەردىگارنىڭ تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبىئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ

ئالدىدا ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: - مەن سىلەرگە چوقۇم

تاپشۇرۇپ بېرىمەن، دېدى. 7 لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ

پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىچىشكەن قەسىمى ۋە جىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى،

يوناتاننىڭ ئوغلى مەقبۇشەتنى ئايدى. 8 پادىشاھ ئايھاننىڭ قىزى رىزپاننىڭ ساتۇلغا تۇغۇپ بەرگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەقبۇشەتنى ۋە ساتۇلنىڭ قىزى مىقال مەھولالىق بارزىلانىڭ ئوغلى ئادىئەل ئۈچۈن بېقىۋالغان بەش ئوغۇلنى تۇتۇپ، 9 گىبىئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار ئۇلارنى دۇڭدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يەتتە يەنە بىر كۈندە ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەندە ئارپا ئورمىسى ئالدىدىكى كۈنلەر ئىدى. 10 ئاندىن ئايھاننىڭ قىزى رىزپان بۇز رەختىنى ئېلىپ، قورام ئۈستىگە يېيىپ سالدى. ئۇ ئورما باشلانغاندىن تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكەن ۋاقىتقىچە، ئۇ يەردە ئۆلتۈرۈپ كۈندۈزى قۇشلارنىڭ جەسەتلەرنىڭ ئۈستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچىلارنىڭ ئۇلارنى دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. 11 بىرىسى ساتۇلنىڭ كېنىزىكى، ئايھاننىڭ قىزى رىزپاننىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يابەش-گىلپاد تىككەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن ساتۇلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيەلەر گىلبوئادا ساتۇلنى ئۆلتۈرگەن كۈندە ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغانىدى؛ يابەش-گىلپاد تىككەر ئەسلىدە بۇلارنى شۇ يەردىن توغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەنىدى). 13 داۋۇت ساتۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن يەتتە يەنە ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ يىغىپ قويدى، 14 ئاندىن شۇلارنى ساتۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن بىنپامەن زېمىندىكى زېلادا، ئاتىسى كىشنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇلار پادىشاھ ئەمر قىلغاندەك قىلدى. ئاندىن خۇدا [خەلقنىڭ] زېمىن توغرىلىق دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلدى. 15 فىلىستىيەلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيەلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت تولىمۇ چارچاپ كەتتى؛ 16 رافاھاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئىشى-بىنوب داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى

ئىدى، ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شەكەل ئىدى، ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلق ئىدى. 17 لېكىن زەررۇئىيانىڭ ئوغلى ئابدشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىنى قىلچىلاپ ئۆلتۈردى. شۇ كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە چىقىمىغىن! بولسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالدۇ، - دېدى. 18 بۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيەلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى، ئۇ ۋاقىتتا ھۇشاتلىق سىبىكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافى ئۆلتۈردى. 19 گوبتا يەنە بىر قېتىم فىلىستىيەلەر بىلەن جەڭ بولدى، ئۇ چاغدا بەيت-لەھەملىك يائىرنىڭ ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولياتنىڭ ئىنىسىنى ئۆلتۈردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى باپكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. 20 يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى، ئۇ يەردە ئېگىز بويلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 21 ئۇ ئىسرائىللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇلارنى مازاق قىلدى، لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۆلتۈردى. 22 بۇ تۆت كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا ياكى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلتۈرۈلدى.

22 پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساتۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۆيىنى ئېيتتى: - 2 ئۇ مۇنداق دېدى: - پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! 3 خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن - ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارم ۋە باشپانام، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمىدۇر؛ سەن مېنى زوراۋانلاردىن قۇتقۇزسەن! 4 مەدھىيەلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن نىدا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۈشمەنلىرىمدىن

قۇتقۇزۇلمەن، 5 چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلىرىنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقۇتۇۋەتتى؛ 6 تەھتىساراننىڭ تانلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتىمماقلىرى ئالدىغا كەلدى. (Sheol h7585) 7 قىيىنلىقىمدا مەن پەرۋەردىگارىغا نىدا قىلدىم، خۇدايىمغا پەرياد كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ قولىغا كىردى. 8 ئاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ ئۆللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 9 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ تۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلارنى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۆم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۈپ ئۈستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قاناتلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يىغلىغان سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، تۈز ئەتراپدا چىدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياكىراتتى؛ 15 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقاقلارنى چاقىتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالىدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۆللىرى ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەبىئىي بىلەن، دىمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن. 17 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى تۈزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 18 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ماڭا ئۆچمەنلەردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئوتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭرى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى.

21 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ
ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم؛
رەزىللىك قىلىپ خۇدايمدىن ئايرىلىپ كەتتىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى
ئالدىمدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن چەتنەپ كەتتىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ
بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم. 25 ۋە پەرۋەردىگار
ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالالىقىم بويىچە قىلغانلىرىمنى قايتۇردى.
26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا
ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىنلىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ دىنلىق
كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلەرگە ئۆزۈڭنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن ئاجىز
مۇمىن خەلقىنى قۇتقۇزسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تەكەببۇر ئۈستىگە تىكىپ، ئۇلارنى
شەرمەندە قىلسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىراغىمدۇرسەن؛
پەرۋەردىگار مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇردۇ؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق
دۈشمەن قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتتۈم؛ سەن خۇدايم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن
ئاتلاپ ئۆتتۈم. 31 تەكۈم - ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالداندۇر. 32 چۈنكى
پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايمىزدىن باشقا كىم قورام
تاشتۇر؟ 33 تەكۈم مېنىڭ مۇستەھكەم قورغىنىمدۇر؛ ئۇ يولۇمنى مۇكەممەل، تۈپ-
تۈز قىلدۇ؛ 34 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكىڭىڭدەك قىلدۇ؛ ئۇ مېنى يۇقىرى
جايلارغا تۇرغۇزدۇ؛ 35 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئوڭتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم
مىس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 36 سەن ماڭا نىجاتىڭنىڭى قالداندۇ، سېنىڭ
مۇلايم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 37 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى
كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتتى. 38 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ

يوقاقتىم، ئۇلار ھالاک بولغۇچە ھېچ يانمىدىم. 39 قايتا تۇرالغۇدەك قىلىپ،
ئۇلارنى ھالاک قىلىپ يانچىدىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 40 سەن جەڭ
قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا
ئېڭىلدۈردۈڭ؛ 41 دۈشمەنلىرىمنى ماڭا ئارقىنى قىلىپ قاققۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن
مەن ماڭا ئۈچمەنلەرنى يوقاقتىم. 42 ئۇلار تەلمۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم
يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارىغا قارۋىدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 43
مەن ئۇلارنى سوقۇپ يەردىكى توپدەك قىلىۋەتتىم؛ كۈچىدىكى پاتقاق تەك مەن
ئۇلارنى چەبلىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن پېتىقەدۋەتتىم. 44 سەن مېنى خەلقىمنىڭ
نزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى بولۇشقا ساقلىدىڭ؛ ماڭا
يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 45 يات ئەلدىكىلەر ماڭا زەئىپلىشىپ
تەسلىم بولىدۇ؛ ئاڭلىشى بىلەنلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلىدۇ؛ 46 يات ئەلدىكىلەر
چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىرىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛
47 پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن؛ نىجاتم بولغان قورام
تاش خۇدا ئالىدۇر، دەپ مەدھىيەلەنسۇن! 48 ئۇ، يەنى مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس
ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغۇچىدۇر؛ 49 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىم
ئارىسىدىن چىقارغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى
كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. 50 مۇشۇ سەۋەبلىك مەن
ئەللەر ئارىسىدا ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن، ئۇ پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى ئۇلۇغلاپ
كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 51 ئۇ بولسا ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور قۇتقۇزۇشلارنى
بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە
ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى كۆرسىتىدۇ.

تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: - يەسسەنىڭ ئوغلى

داۋۇتنىڭ بېشارىتى، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن، ياقۇپنىڭ خۇداسى تەرىپىدىن

مەسھلەنگەن، ئىسرائىلنىڭ سۆيۈملۈك كۆچمىسىنىڭ بېشارەت سۆزلىرى مانا: 2 -

پەرۋەردىگارنىڭ روھى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمىدۇر.

3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى ماڭا شۇنداق

دېدى: - كىمكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى

خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇرىدەك،

بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغۇردىن كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران

مايسىلار تۇپراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 5 بەرھەق، مېنىڭ ئويۇم تەڭرى

ئالدىدا شۇنداق ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ مەن بىلەن مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى، بۇ ئەھدە

ھەممە ئىشلاردا مۇپەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق

ئىشلىرىمنى، ھەممە ئىستىزارلىقىمنى، ئۇ بەرق ئۇرغۇزمامدۇ؟ 6 لېكىن ئىپلاسلىرىنىڭ

ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولىدا تۇتالمىغاچقا، چۆرۈپ تىلىدۇ. 7 ئۇلارغا قول

ئۇزاتقۇچى ئۆزىنى تۆمۈر قورال ۋە نەيزە سېپى بىلەن قوراللاندىمۇ بولمايدۇ؛

ئۇلار ھامان تۇرغان يېرىدە ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ

ئىسىملىرى تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: - تاخكىمونلۇق يوشەب-باشسەبەت

سەردارلارنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئوينىتىپ، سەككىز

يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەندى. 9 كېيىنكىسى ئاخوخىي دودوننىڭ ئوغلى ئەلئازار

ئىدى؛ فىلىستىيەلەر يىغىلىپ جەڭ قىلماقچى بولدى؛ شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا

ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان ئۇلارنى جەڭگە چاقىردى؛ ئەلئازار شۇ ئۈچتىن

بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىلچىلار چىكىندى؛ 10 ئۇ قوزغىلىپ، تاكى بېلىكى تېلىپ،

قولى قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيەلەرنى قىردى. ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار

ئىسرائىللارنى چوڭ نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتقاندا پەقەت ئولجا يىغىش ئىشلا قالغانىدى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ھارارلىق ئاڭگىنىڭ ئوغلى شامماھ ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيەلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغانىدى؛ يېقىن ئەتراپتا قويۇق ئۆسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقاندى، 12 شامماھ بولسا قىزىل ماشلىق ئوتتۇرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيەلەرنى قېرىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13 ئورما ۋاقتىدا ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن يەنە ئۈچى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنى رەفايم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغانىدى؛ 14 ئۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا ئىدى، فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-لەھەمدە ئىدى. 15 داۋۇت ئۆسپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! - دېۋىدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۆتمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتا تۈكۈپ: 17 - ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۈچ ئادەمنىڭ ئۆز ھاياتىغا تەۋەككۈل قىلىپ بېرىپ ئەكەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ! - دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۆتمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرىتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇنىڭ ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە بەتمەيتتى. 20 يەھويادانىڭ

ئوغلى بىنايا كاپزە ئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئارىئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قارىغان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەندى. 21 ئۇ ھەم كۈچتۈڭگۈر بىر مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندى. مىسىرلىقنىڭ قولىدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولىدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسىرلىقنىڭ قولىدىن نەيزىسىنى تارتىۋېلىپ، ئۆز نەيزىسى بىلەن ئۇنى ئۆلتۈردى. 22 بۇ ئىشلارنى يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان ئارىسىدا نام چىقارغاندى. 23 ئۇ ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبان بېگى قىلدى. 24 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە يوتابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودوننىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. 25 [بۇنىڭدىن باشقا]: ھارودلۇق شامماھ، ھارودلۇق ئېلىكا، 26 پاتلىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئەرا، 27 ئاناتولۇق ئابىزەر، ھۇشاتلىق مېبونىي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، ننتوفاتلىق ماھاراي، 29 ننتوفاتلىق بائاناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنىامىنلاردىن گىبىئاھلىق رىباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، 30 پىراتونلۇق بىنايا، گائاش ۋادىلىرىدىن ھىدداي، 31 ئارىباتلىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق ئازماۋەت، 32 شاتالبونلۇق ئەلىياھبا، ياشەننىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شامماھنىڭ [ئوغلى] يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، 34 مائاكاتىي ئاخاسىيانىڭ ئوغلى ئەلفەلەت، گولونلۇق ئاھتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، 35 كارمەللىك ھەزراي، ئارىبلىق پاتاراي، 36 زوبابھدىن بولغان ناتاننىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق باننى، 37 ئامموني زەلەك، بەئەروتلۇق ناھاراي (ئۆزەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىدى)، 38 يىترىلىق ئەرا، يىترىلىق گارەب 39 ۋە ھىتتىي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتتۇز يەتتە كىشى ئىدى.

پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغىۋېدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، ئۇلارغا: - ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدىقلارنىڭ سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۆز يېنىدا تۇرغان قوشۇن سەردارى يوتابقا: بارغىن، داندن تارتىپ بەئەر-شېباغىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقىنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوتاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا بۇ ئىشتىن خۇش بولىدىكىن؟ - دېدى. 4 ئەمما يوتاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئۆمىسىمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى ئۇلاردىن كۈچلۈك ئىدى، شۇنىڭ بىلەن يوتاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانغىلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. 5 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ ياتازەرگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئاروئەردە، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن ئۇلار گىلگادقا ۋە تاخىم-ھودشىنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يائانغا كېلىپ ئايلىنىپ زېدونغا باردى. 7 ئاندىن ئۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەرگە، شۇنداقلا ھۇيىلار بىلەن قاناتانىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى، ئاندىن ئۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شېباغىچە باردى. 8 شۇنداق قىلىپ ئۇلار پۈتكۈل زېمىننى كېزىپ، توققۇز ئاي يىگىرمە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوتاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭ، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭ بار ئىكەن، دېدى. 10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئۇ پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرۈۋەتكەن،

چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمەقانىلىك قىپتىمەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە تۇرغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەرگە كېلىپ: 12 - «بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: - مەن ئۈچ [بالا-قازانى] ئالدىڭغا قويىمەن، ئۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن، مەن شۇنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ - دېگەن» - دېيىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ ياكى دۈشمەنلەرنىڭ ئۈچ ئايغىچە سېنى قوغلاپ، سەن ئۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە ياكى ئۈچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئوبدان ئويلاپ، بىر نېمە دېگەن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاب بېرىي؟» - دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولىمۇ تەڭلىكتە قالدىم! سەندىن ئۆتۈنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى زور دۇر؛ ئىنساننىڭ قولىغا پەقەت چۈشۈپ قالمىغايمەن! - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتىچە ۋابا چۈشۈردى. داندىن تارتىپ بەئەز-شېباغىچە يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 16 ئەمدى پەرىشتە قولىنى يېرۇسالېمغا ئۇزۇتۇپ شەھەرنى ھالاك قىلاي دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقىنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرىشتىگە: ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن، - دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسى ئاراۋناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. 17 داۋۇت خەلقى يوقىتىۋاتقان پەرىشتىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قويلار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۈستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈسۇن! - دېدى. 18 شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسى ئاراۋناھنىڭ خامىنىغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. 19 داۋۇت گادنىڭ

سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار بۇرۇغاندەك قىلدى. 20 ئاراۋناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. 21 ئاراۋناھ: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللارنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكىن؟ - دەپ سورىدى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، - دېدى. 22 ئاراۋناھ داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى نېمىنى خالىسىلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كالىلار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تىرىنلار بىلەن كالىلارنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرى بار. 23 ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئاراۋناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. 24 پادىشاھ ئاراۋناھقا: ياق، قانداقلا بولمىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالمىسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلمەي پەرۋەردىگار خۇدايىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، - دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كالىلارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. 25 ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاھلار 1

1 داۋۇت پادشاھ خېلى ياشنىپ قالغانىدى؛ ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. 2 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - غوجام پادشاھ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىرىدا تۇرىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادشاھتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلارىدا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادشاھ ئىسسىيلا - دەيدى. 3 ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇ ناملىق ئابىشاگنى تېپىپ پادشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 4 قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى؛ ئۇ پادشاھتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادشاھ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. 5 ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتىۋىسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادشاھ بولمەن» دەيدى. ئۇ ئۆزىگە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى 6 (ئۇنىڭ ئاتىسى ھېچقاچان: «ئېدىشقا بۇنداق قىلسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا تەنبە-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغانىدى ھەم ئۇ ناھايىتى كېلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابىشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). 7 ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب ۋە كاھىن ئابىياتار بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا ياردەم بېرىتتى. 8 لېكىن كاھىن زادوڭ ۋە يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ ئۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. 9 ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-روگەلنىڭ يېنىدىكى زوھەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە ئاكا-ئۇكىلىرىنى، يەنى پادشاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادشاھنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدلارنى چاقىردى. 10 لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بىنايا، پالۋانلار ۋە ئۆز ئىنىسى سۇلايماننى ئۇ چاقىرمىدى. 11 ناتان بولسا سۇلايماننىڭ ئانىسى بات-شېباغا: - «ئاڭلىمىدىڭمۇ؟ ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادشاھ بولدى، لېكىن غوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن

خەۋەرسىز. 12 ئەمدى مانا، ئۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايماننىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساڭا بىر مەسلىھەت بېرىشىمگە ئىجازەت بەرگەيسەن. 13 داۋۇت پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى قەسەم قىلىپ ئۆز كەمىنلىرىگە ۋە دە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدە؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادىشاھ بولىدۇ؟ - دېگەن. 14 مانا، پادىشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىڭدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كېرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، - دېدى. 15 بات-شېبا ئىچكىرى ئۆيگە پادىشاھنىڭ قېشىغا كىردى (پادىشاھ تولمۇ قېرىپ كەتكەندى، شۇناملىق ئابدۇشاگ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). 16 بات-شېبا پادىشاھقا ئېڭىشىپ تەزىم قىلدى. پادىشاھ: - نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇدالىرى بىلەن ئۆز دېدەكلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. 18 ئەمدى مانا، ئادونىيا پادىشاھ بولدى! لېكىن ئى غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. 19 ئۇ كۆپ كالىلارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، ئابداتار كاھىنى ۋە قوشۇننىڭ سەردارى يوتابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايماننى ئۇ چاقىرمىدى. 20 ئەمدى، ئى غوجام پادىشاھ، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكىلەكتە، ئۇلار غوجام پادىشاھنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمىنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتىشىۋاتىدۇ، 21 بىر قارارغا كەلمىسە، غوجام پادىشاھ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناھكار سانلىق قالمىزىمىكىن، - دېدى. 22 مانا، ئۇ ئى غوجام پادىشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ئاتان پەيغەمبەرمۇ كېرىپ كەلدى. 23 ئۇلار پادىشاھقا: - ئاتان پەيغەمبەر كەلدى،

دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاھقا تەزىم قىلدى. 24 ناتان: - ئى غوجام پادشاھ، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىن بېشىمۇ؟ 25 چۈنكى ئۇ بۈگۈن چۈشۈپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاھىنى چاقىردى، ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشىسۇن پادشاھ ئادونىيا!» - دەپ تۇتۇشماقتا. 26 لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاھىنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايماننى ئۇ چاقىرىمىدى. 27 غوجام پادشاھ كىمىنىڭ تۈزلىرىدىن كېيىن غوجام پادشاھنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى ئۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرماي ئۇ ئىشنى بۇيرۇدىلمۇ؟ - دەپ. 28 داۋۇت پادشاھ: - بات-شېبانى ئالدىغا قىچقىرىڭلار، دەپ. ئۇ پادشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 29 پادشاھ بولسا: - جېنىمنى ھەممە قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 30 مەن ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارى بىلەن ساڭا قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغۇلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادشاھ بولۇپ ئورنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۈگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ئۇچۇدقا چىقىرىمەن، - دەپ. 31 ۋە بات-شېبا يۈزىنى يەرگە يېقىپ تۇرۇپ پادشاھقا تەزىم قىلىپ: - غوجام داۋۇت پادشاھ ئەبەدىي ياشىسۇن! - دەپ. 32 داۋۇت پادشاھ: - زادوك كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى ئالدىغا چاقىرىڭلار، دەپ. ئۇلار پادشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى. 33 پادشاھ ئۇلارغا: - غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئۆزۈڭلارغا قوشۇپ، سۇلايماننى ئۆز قېچىرىمىگە مىندۈرۈپ، گىھونغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ 34 ئۇ يەردە زادوك كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادشاھ بولۇشقا مەسھ قىلسۇن.

ئاندىن كاناي چېلىپ: - سۇلايمان پادىشاھ ياشىسۇن! دەپ تۇۋلاڭلار. 35 ئاندىن ئۇ تەختىمىدە ئولتۇرۇشقا بۇ يەرگە كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار؛ ئۇ مېنىڭ ئورنىمدا پادىشاھ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا تەيىنلىدىم، - دېدى. 36 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - ئامىن! غوجام پادىشاھنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىمۇ شۇنداق بۇيرۇسۇن! 37 پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھ بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادىشاھنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! - دېدى. 38 زادوك كاھىن، ناتان پەيغەمبەر، يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا ۋە كەرەتتە بىلەن پەلەتتە بىلەن چۈشۈپ، سۇلايماننى داۋۇت پادىشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۈرۈپ، گېھونغا ئېلىپ باردى. 39 زادوك كاھىن ئىبادەت چېدىرىدىن ماي بىلەن تولغان بىر مۇڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايماننى مەس قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقنىڭ ھەممىسى: - سۇلايمان پادىشاھ ياشىسۇن! - دەپ تۇۋلاشتى. 40 خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، سۇناي چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەنتەنە قىلىشتى. 41 ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېھمانلار غزالىنى چىققاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوناڭ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: - نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيىقاس-سۈرەن سېلىندۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاھىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: - كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىزگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، - دېدى. 43 يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇنداق ئەمەس! غوجامنى داۋۇت پادىشاھ سۇلايماننى پادىشاھ قىلدى! 44 ۋە پادىشاھ ئۆزى ئۇنىڭغا زادوك كاھىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى ۋە كەرەتتە بىلەن پەلەتتە بىلەن ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى، ئۇنى پادىشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۈردى، 45 ئاندىن زادوك كاھىن

بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى پادىشاھ بولۇشقا گەھوندا مەسھ قىلدى. ئۇلار ئۆيەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەھەرنى قىياس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز ئاڭلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. 46 ئۇنىڭ ئۈستىگە سۇلايمان ھازىر پادىشاھلىق تەختىدە ئولتۇرۇۋاتىدۇ. 47 يەنە كېلىپ پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادىشاھقا: «خۇدالەرى سۇلايماننىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارەكلەشكە كېلىشتى. پادىشاھ ئۆزى ياتقان ئورۇندا سەجدە قىلدى 48 ۋە پادىشاھ: «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، ئۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارەكلەنسۇن!» - دېدى - دېدى. 49 شۇنى ئاڭلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېھمانلىرى ھودۇقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ ھەرىرى ئۆز يولىغا كەتتى. 50 ئادونىيا بولسا سۇلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدىن قوپۇپ، [ئىبادەت چىدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 51 سۇلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: «ئادونىيا سۇلايمان پادىشاھتىن قورقۇدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: - «سۇلايمان پادىشاھ بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ ئۆز قولىنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرمەسلىكىگە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، - دېيىلدى. 52 سۇلايمان: - ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ. لېكىن ئۇنىڭدا رەزىلىك تېپىلسا، ئۆلدۇ، دېدى. 53 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى قۇربانگاھتىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىشىپ تەزىم قىلدى. سۇلايمان ئۇنىڭغا: - ئۆز ئويۇڭىگە كەتكەن، - دېدى.

2 داۋۇتنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۇلايمانغا تاپلاپ مۇنداق دېدى: - 2 «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بارىدىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرەكلىك بولۇپ، ئەركەكتەك بولغىن! 3 سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەمدە

بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلەرنىڭدا راۋاج تېپىشنىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. 4 شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئەگەر ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەقىقەتتە ماڭسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئەمەل قىلدۇ. 5 ئەمما زەرئۇئىيانىڭ ئوغلى يوناڭنىڭ ماڭا قىلغىنى، يەنى ئۇنىڭ ئۆزى قانداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىدىكى ئىككى سەردارىنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى تۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ، تىنچ مەزگىلدە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمەرگە ۋە پۇتغا كىيگەن كەشكە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلسەن. 6 سەن ئۇنى دانالىقىڭغا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق بېشىنىڭ گۆرگە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايىسەن. (Sheol h7585) 7 لېكىن گېڭىڭدالىق بارزىللاينىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستانىڭدىن نان يېگۈزگەن؛ چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. 8 ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنىامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي يېنىڭدا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا بارىدىغاندا، ئەشەددىي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرمەيمەن» دەپ قەسەم قىلدىم. 9 ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساتتىم. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قانداق قىلىشنى بىلسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق بېشىنى قانتىپ گۆرگە چۈشۈرگەن»، (Sheol h7585) 10 داۋۇت ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر

يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. 11

داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 12 سۇلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى؛ ئۇنىڭ سەلتەنەتتى خېلى مۇستەھكەملەندى. 13 ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۇلايماننىڭ ئاتىسى بات-شېبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: - تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. 14 ئۇ يەنە: - ساڭا بىر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: - سۆزۈڭنى ئېيتقىن، دېدى. 15 ئۇ: - بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلكىگە ئۆتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. 16 ئەمدى ساڭا بىر ئىلتىماسم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. ئۇ: - ئېيتقىن، دېدى. 17 ئۇ: - سەندىن ئۆتۈنمەن، سۇلايمان پادىشاھقا مەن ئۈچۈن ئېيتقىنكى - چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! - ئۇ شۇناملىق ئابىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. 18 بات-شېبا: - ماقۇل؛ سەن ئۈچۈن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. 19 بات-شېبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قويۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بىر تەختى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: - 20 ساڭا كىچىككىنە بىر ئىلتىماسم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: - ئى ئانا، سوراۋەرگىن، مەن سېنى ياندۇرمايمەن، دېدى. 21 ئۇ: - ئاكاڭ ئادونىياغا شۇناملىق ئابىشاگنى خوتۇنلۇققا بەرگۈزگىن، دېدى. 22 سۇلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: - نېمىشقا ئادونىيا ئۈچۈن شۇناملىق ئابىشاگنى سوراپسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىئاتار

كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب ئۈچۈن پادشاھلىقىنىمۇ سورىمامسەن! -
 دېدى. 23 سۇلايمان پادشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى:
 - ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن تولىمسە، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ياكى ئۈنىگۈدىن
 ئارتۇق جازالىسۇن! 24 مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە
 ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بىر ئويىنى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى
 بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئادونىيا بۈگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىندۇ، دېدى. 25 شۇنىڭ
 بىلەن سۇلايمان پادشاھ يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنى چېچىپ
 ئۆلتۈردى. 26 پادشاھ ئابىياتار كاھىنغا: - ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن.
 سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام
 داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈرگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە ئازاب-
 ئوقۇبەتلىرىدە ئۆزىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم
 قىلمايمەن، دېدى. 27 ئاندىن سۇلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن
 جۇدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلنىڭ جەمەتى توغرىلىق
 شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 28 بۇنىڭ خەۋىرى يوتابقا يەتكەندە
 (چۈنكى يوتاب ئابىشالومغا ئەگەشمىگەن بولسىمۇ، ئادونىياغا ئەگەشكەن ئىدى) يوتاب
 پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىنى تۇتتى. 29 سۇلايمان
 پادشاھقا: «مانا، يوتاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ
 يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۇلايمان يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايانى شۇ
 يەرگە ئەۋەتىپ: - ماڭ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. 30 بىنايا پەرۋەردىگارنىڭ
 چېدىرىغا بېرىپ ئۆزىگە: - «پادشاھ سېنى بۇ ياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. ئۇ: -
 ياق، مۇشۇ يەردە تولىمەن، دېدى. بىنايا پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۆزىگە خەۋەر
 بېرىپ: - يوتاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى.

31 پادشاھ ئۇنىڭغا: - ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈرگەن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوثاب تۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. 32 شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ ئۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىچلىغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئۇ تۆككەن قانىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرىدۇ. 33 ئۇلارنىڭ قېنى يوثابنىڭ بېشى ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا مەڭگۈ يانغاي، لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسلى، جەمەتى ۋە تەختىگە ئەبەدىگە بەدگىچە پەرۋەردىگاردىن تىنىچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. 34 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئۇلارمىگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ئۆيىدە دەپنە قىلىندى. 35 پادشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلدى؛ پادشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاھىن قىلىپ تەيىنلىدى. 36 ئاندىن كېيىن پادشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭگە بىر ئۆي سېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يەرگە چىقما. 37 ئەگەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شەكسىز ئۆلسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشۈدۇ، دېدى. 38 شىمەي پادشاھقا: - غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادشاھ ئېيتقان دەك قۇللىرى شۇنداق قىلدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۇزۇن ۋاقىتقىچە يېرۇسالېمدا تۇردى. 39 ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادشاھى ئاقشىنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: - مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە تۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 40 شىمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگىلى كاتقا، ئاقشىنىڭ يېنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. 41 سۇلايمانغا: - شىمەي

يېرۇسالېمدىن كاتتا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 42 پادشاھ شىمەينى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: - مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: - شۇنى ئېنىق بىلىپ قويىكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بىرەر يەرگە بارغان بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شەكسىز ئۆلسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمغايمدىم؟ ئوزۇڭمۇ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىڭمۇ؟ 43 شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا ئوزۇڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسمنى بۇزۇپ، مەن ساڭا بۇرۇن بۇرۇقۇمنى تۇتمىدىڭ؟ - دېدى. 44 پادشاھ شىمەينگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكىنى ئوبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭلۈڭگە ئاياندۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇردى. 45 لېكىن سۇلايمان پادشاھ بولسا بەرىكەتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەبەدىگە مۇستەھكەم قىلىندۇ، دېدى. 46 ئاندىن پادشاھنىڭ بۇرۇقۇ بىلەن يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. پادشاھلىق بولسا سۇلايماننىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3 سۇلايمان مىسىرنىڭ پادشاھى پەرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پەرەۋننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۆز ئوردىسى، پەرۋەردىگارنىڭ تۈپى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك ئۇ ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ تۇرغۇزدى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن بىر ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار» دا قۇربانلىقلىرىنى قىلاتتى. 3 سۇلايمان پەرۋەردىگارنى سۆيۈپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلىگەنلىرىدە ماڭاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار» دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 4 پادشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبېئونغا باردى؛ چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھدا بىر مىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇندى. 5 پەرۋەردىگار گىبېئوندا سۇلايمانغا كېچىسى چۈشكەن كۆرۈندى. خۇدا ئۇنىڭغا: - مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى

لايىق تاپساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. 6 سۇلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: - قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت، ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىڭنىڭ سەمىمىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۇنىڭغا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەندىڭ؛ ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ئۆز تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. 7 ئەمدى ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىدۇ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۆدەك بالا خالاس، چىقىش-كىرىشىمۇ بىلەيمەن. 8 ئۆز قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولمايدىغان ھېسابسىز ئۇلۇغ بىر خەلق ئارىسىدا تۇرىدۇ. 9 شۇڭا ئۆز قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-يامانى پەرق ئېتىدىغان ئويغاق بىر قەلبى بەرگەيسەن؛ بولمىسا، كىم بۇ ئۇلۇغ خەلقىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ - دېدى. 10 سۇلايماننىڭ شۇنى تىلىكىنى رەببى خۇش قىلدى. 11 خۇدا ئۇنىڭغا: - سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن - يا تۈزۈڭ ئۈچۈن تۈزۈن تۆمۈر تىلىمەي، يا تۈزۈڭ ئۈچۈن دۆلەت-بايلىق تىلىمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، بەلكى توغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئويغاق بولۇشقا تۈزۈڭ ئۈچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۈچۈن، 12 مانا، سۆزۈڭ بويىچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يورۇتۇلغان قەلبى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. 13 مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۈنلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. 14 ئەگەر ئاتاڭ داۋۇت ماڭغاندەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، بەلگىلىمىلەرم ۋە ئەمىرلىرىمنى تۇتساڭ كۈنلىرىڭنى ئۇزارتمەن، دېدى. 15 سۇلايمان ئويغانغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. ئۇ يېرۇسالېمغا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئورە تۇرۇپ

كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن ئىككى پادىشاھ ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 17 بىرىنچى ئايال: - ئى غوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرمىز، ئۇ مەن بىلەن ئۆيدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. 18 مەن بالىنى تۇغۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ خوتۇنمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىلىمەن ئۆيەردە ئولتۇردۇق، ئۆيدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز ئىككىلىمەن ئۆيدە ئىدۇق. 19 شۇ كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى، چۈنكى ئۇ بالىسىنى بېسىپ ئولتۇرۇپ قويغانىدى. 20 ئۇ يېرىم كېچىدە قوپۇپ دېدەكلىرى ئۇخلاپ قالغاندا، يېنىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ ئۆز قۇچقىمغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلۇنى مېنىڭ قۇچقىمغا سېلىپ قويۇپتۇ. 21 ئەتسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۆلۈك تۇرىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، ئۇ مەن تۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. 22 ئىككىنچى ئايال: - ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى. لېكىن بىرىنچى ئايال: - ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۇلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تاللىشىپ تۇراتتى. 23 پادىشاھ: - بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ. ئەمما يەنە بىرى: «ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. 24 پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە 25 پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ بېرىمىنى بىرىگە، يەنە بىر بېرىمنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. 26 ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى ئۆز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: - ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھەرگىز ئۇنى ئولتۇرمىگەنلەر! - دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: - ئۇنى نە مېنىڭكى نە

سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. 27 پادىشاھ جاۋابەن: - تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئولتۇرمەڭلار؛ چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۇنىڭدا بارلىقىنى كۆردى.

4 سۇلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: - زادوكنىڭ ئوغلى ئازارىيا كاھىن ئىدى؛ 3 شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى؛ ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات دىۋانچى ئىدى؛ 4 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قوشۇننىڭ باش سەردارى ئىدى. زادوكن بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ 5 ئاتانىڭ ئوغلى ئازارىيا نازارەت بېگى، ئاتانىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. 6 ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجدارى، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بېگى ئىدى. 7 پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئۆزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەن ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. 8 ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونغا بەن-خۇر؛ 9 ماكار، شائالىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھانانغا بەن-دەكەر؛ 10 ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ 11 يەنە ئافات-دورغا بەن-ئابىناداب (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى ئافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ 12 ئاتاناق، مەگىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتانىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندىن تارتىپ ئابەل-مەھولاھغىچە، جوكنېئامدىن تۆتكۈچە بولغان زېمىنلارغا ئاھلۇدنىڭ ئوغلى بائانا؛ 13 راموت-گېئادا بەن-

گەبەر، ئۇ يەنە گېلىئاد يۇرتىغا جايلاشقان، ماناسسەھنىڭ ئوغلى ياتىرغا تەۋە بولغان كەنتلەر ۋە ھەم باشاندېكى يۇرت ئارگوب، جۇملىدىن ئۇ يەردىكى سېپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئاتمىش چوڭ شەھەرگىمۇ مەسئۇل ئىدى. 14 ماھانائىمغا ئىددونىڭ ئوغلى ئاھناداب؛ 15 نافتالىغا ئاخىمائاز (ئۇ سۇلايماننىڭ قىزى باسما تى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). 16 ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشايىنىڭ ئوغلى بائاناھ؛ 17 ئىسسارغا پارۇئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ 18 بىنيامين زېمىنىغا ئېلاننىڭ ئوغلى شىمىي؛ 19 گېلىئاد زېمىنىغا (ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھون ۋە باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئورنىڭ ئوغلى گەبەر. ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. 20 يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشاللىق قىلاتتى. 21 ۋە سۇلايمان بولسا [ئەفرات] دەرياسىدىن تارتىپ فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرالىرىغىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۆلپان كەلتۈرۈپ سۇلايماننىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. 22 سۇلايماننىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق ئون، ئاتمىش كور قارا ئون، 23 ئون بوردىغان ئوي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئوي، يۈز قوي كېتەتتى، بۇنىڭدىن باشقا بۇغلار، جەرەنلەر، كىيىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. 24 چۈنكى ئۇ تىنقىسلىقتىن تارتىپ گازاغچە، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى بارلىق پادىشاھلارنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت ئەتراپى تىنچ ئىدى. 25 سۇلايماننىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە داندان تارتىپ بەئەر-شېباغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆزۈم تېلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. 26 سۇلايماننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن

تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. 27 مەزكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەر بىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۇلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخانىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى كېمە يەتەي تەمىنلەيتتى. 28 خەلق بولسا ھەر بىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما بويىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئارپا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] يەرگە ئېلىپ كېلەتتى. 29 خۇدا سۇلايمانغا دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. 30 شۇنىڭ بىلەن سۇلايماننىڭ دانالىقى بارلىق شەرقىي تەرىپىنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. 31 چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۇنىڭ شۆھرىتى ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدا يېيىلدى. 32 ئۇ ئېيتقان پەند-نەسەھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۇنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. 33 ئۇ ئىلۋاندىكى كېدەر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا ئۆسدىغان لېپەكگۈلگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى؛ ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-تۆمىلىگۈچىلەر ۋە بېلىقلار توغرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلىگەندى. 34 سۇلايماننىڭ دانالىقىنى ئاڭلىغىلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ دانالىقى توغرىلىق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5 تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايماننى ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتتى ئىزچىل سۇيگۈچى ئىدى. 2 سۇلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: - 3 «ئۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەتراپىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى

تۆپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇداسنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالىدى. 4 ئەمدى
ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى، ھېچبىر دۈشمىنىم
يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. 5 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ
ئورنىڭغا ئۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا
ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا
ياساي دەپ نىيەت قىلدىم؛ 6 ئەمدى مەن ئۈچۈن [ئادەملىرىڭگە] لىۋاندىن كېلىدىغان
دەرەخلىرىنى كېسىڭلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگەن؛ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ
خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولىدۇ. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ بويىچە خىزمەتكارلىرىڭغا
بېرىلدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تۆلەيمەن؛ چۈنكى ئۆزۈڭگە تايانكى، دەرەخ كېسىشتە
ئارىمىزدا ھېچكىم زىددىكىلەردەك ئۈستۈن ئەمەس». 7 ھىرام سۇلايماننىڭ سۆزىنى
ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: - بۈگۈن بۇ ئۇلۇغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە
داۋۇتقا شۇنداق دانا بىر ئوغۇل بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىلسۇن!
- دېدى. 8 ھىرام سۇلايمانغا ئادەم ئەۋەتىپ: - سەن ماڭا قويغان تەلەپلىرىڭنى
ئاڭلاپ قوبۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېلىدىغان ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرىلىق
ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ 9 مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى
لىۋاندىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن
ماڭا بېكىتكەن يەرگە يەتكۈزۈمەن، ئاندىن شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزۈمەن. شۇنىڭ
بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. بۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلەپلىرىم
بويىچە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلىگەنمەن، - دېدى. 10 شۇنداق
قىلىپ، ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلپى بويىچە كېلىدىغان ياغچىلىرى ۋە ئارچا ياغچىلىرىنى
بەردى. 11 سۇلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ يېمەك-ئىچمەككە يىگىرمە مىڭ كور
بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى. ھەر يىلى سۇلايمان

ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. 12 پەرۋەردىگار سۇلايمانغا ۋەدە قىلغاندەك ئۇنىڭغا دانالىق بەرگەندى. ھىرام بىلەن سۇلايماننىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. 13 سۇلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەمچىلەرنى بېكىتتى، ئۇلارنىڭ سانى ئۈستۈز مىڭ ئىدى. 14 ئۇ بۇلارنى تۆۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لۇئانغا ئەۋەتەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لۇئاندا تۇرسا، ئىككى ئاي تۈيىدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. 15 سۇلايماننىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سەكسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. 16 ئۇنىڭدىن باشقا سۇلايماننىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى؛ ئۇلار ئىشلەمچىلەرنى باشقۇراتتى. 17 پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۆلىنى سېلىشقا يۈزلۈك، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. 18 ۋە سۇلايماننىڭ تاشچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاشچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ئويۇپ، ئويىنى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەييارلاپ قويدى.

6 ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سەككىسەنچى يىلى، سۇلايماننىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىنى ياساشقا باشلىدى. 2 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئۈستۈز گەز ئىدى. 3 ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» نىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كەڭلىكى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ كەڭلىكى ئون گەز ئىدى. 4 ئۇ ئىبادەتخانىغا روجەكلىك دېرىزە-پەنجىرىلەرنى ئورناتتى. 5 ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالاخانا» نىڭ تېمىغا يانداش [ئۈچ قەۋەتلىك] بىر

نۇمبەرىنى سالدۇ ۋە ئۇنىڭ ئىچىگە ھۇجرىلارنى ياسىدى. 6 [تاشقىرىقى نۇمبەرنىڭ] تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كەڭلىكى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا ئىمارىتى ئورناتقان تۈشۈكلەر بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەكچە چىقىرىلغانىدى. 7 ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىپ كېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغانىدى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولغانا پالتا نە باشقا تۆمۈر ئەسۋابىلارنىڭ ئاۋازى ئۇ يەردە ھېچ ئاڭلانمايتتى. 8 تۆۋەنكى قەۋەتنىڭ ھۇجرىلەرنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايالما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. 9 شۇنداق قىلىپ [سۇلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-ئىمارىتى بېكىتىپ، ئۇنى كېڭىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. 10 ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش نۇمبەرنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ نۇمبەرنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېڭىر ئىمارىتى ئارقىلىق تۇتۇشۇقلۇق ئىدى. 11 پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى سۇلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدىكى: - «سەن ماڭا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىغا كەلسەك، ئەگەر سەن بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمىرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلاردا ماڭساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرىلىق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەل قىلمەن؛ 13 مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 14 سۇلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. 15 ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېڭىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ ئىللىرىغىچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى؛ ۋە ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىغا پۇل ياتقۇزدى. 16 ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يىگىرمە گەز ئۆلچەپ ئارا تام ياساپ، ئىچكىرىكى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس

ئىلمىرىغىچە كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئىچكىرىكى خاننا بولۇپ، يەنى «كالاخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. 17 ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوي، يەنى مۇقەددەس خاننىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. 18 ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى تاملىرىغا قاپاق ۋە چېچەكنىڭ نۇسخىلىرى نەقدىش قىلىنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. 19 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقىنى ئۇ يەردە قويۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كالاخانىنى ياسىدى. 20 كالاخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۆيى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. 21 سۇلايمان ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئىچكى كالاخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالاخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 22 شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇق قاپلىغانىدى. كالاخانىغا تەئەللۇق بولغان قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. 23 كالاخانىغا ئۈزەيتۈن ياغىچىدىن ئىككى كېرۋىنىڭ شەكلىنى ياسىدى. ھەر بىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. 24 بىر كېرۋىنىڭ بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانتىنىڭ ئۈچىغىچە ئون گەز ئىدى. 25 ئىككىنچى كېرۋىنىڭ ئىككى قانتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۋىنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شەكلى ئوخشاش ئىدى. 26 بىر كېرۋىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۋىنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. 27 ئۇ كېرۋىلارنى ئىچكىرىكى خاندا قويدى. كېرۋىلارنىڭ قاناتلىرى يېپىلىپ تۇراتتى. بىرىنىڭ بىر قانتى بىر تامغا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانتى ئۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىسىنىڭ ئىچىدىكى

قاتاتلرى خاننىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى. 28 ئۇ كېرۇيلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 29 ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ پۈتكۈل ئىچ چۆرىسىنى، يەنى ئىچكىرىكى خاننىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خاننىڭ چۆرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شەكلىرى ۋە چېچەك ئۇيغۇلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. 30 ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئىچكىرىكى خاننىڭ ھەم تاشقىرىقى خاننىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 31 كالاخانىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكلەرنى ياسىدى. ئىشىكلەرنىڭ كېشەكلىرى ۋە بېشى ئۆيىنىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. 32 بۇ قوش ئىشىكلەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەندى، ئۇ ئىشىكلەرنىڭ ئۈستىگە كېرۇيلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك ئۇيغۇلىرى نەقىش قىلىنىپ زىننەتلەنگەندى، ئۇ ئىشىكلەرنى، جۈملىدىن كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ نەقىشلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 33 ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى خانىسىنىڭ ئىشىكىنىڭ كېشەكلىرىنى زەيتۇن ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇلار ئۆيىنىڭ توغرىسىنىڭ تۆتىن بىر قىسمى ئىدى؛ 34 قوش قاناتلىق ئىشىك بولسا ئارچا ياغىچىدىن ياسالدى. بىر قانچى بېيىلىپ قاتلىناتتى، ئىككىنچى قانتىمۇ بېيىلىپ قاتلىناتتى. 35 ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېرۇيلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك ئۇيغۇلىرىنى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، جۈملىدىن نەقىشلەر ئۈستىگە ئالتۇن قاپلىدى. 36 ئىچكىرىكى ھويلىنىڭ تېنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يۈنۈلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر ياغىچىدىن ياسىدى. 37 [سۇلايماننىڭ سەلتەنتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۆلى سېلىندى. 38 ۋە ئون بىرىنچى يىلىنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزىنچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھېچبىرى قالدۇرۇلماي، لايىھە بويىچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئۆيى ياسىشىغا يەتتە يىل كەتتى.

7 سۇلايمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتتۈردى. 2 ئۇ ياسىغان بۇ «لىۋان ئورمىنى سارىيى» نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، كەڭلىكىنى ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېيىن ياغىچى تۇۋرۇكىدىن تۆت قاتار ۋە تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىگە كېيىن لىمىرى قويۇلغانىدى. 3 تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان ئۆگزىسىمۇ كېيىن ياغىچىدىن ئىدى. لىملار جەمئىي قىرىق بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتتىكى دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇتۇدۇل ئىدى. 5 بارلىق ئىشىكلەر ۋە كېشەكلەر تۆت چاسلىق قىلىنغانىدى؛ ئىشىكلەر ئۈچ كۆزىگە كېلىپ بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇتۇدۇل ئىدى. 6 ئۇ ئۇزۇنلۇقىنى ئەللىك گەز، توغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، تۇۋرۇكلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە تۇۋرۇكلۈك ئايۋان بار ئىدى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۈچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىمىرىغىچە كېيىن ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. 8 [سۇلايمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي، يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق] تۆينى» نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۇلايمان ئۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەۋىنىڭ قىزى ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر ساراينى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى ئىچكىرىكى تاملىرىدىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۇلدىن تارتىپ ئۆگزىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۆلچەم بويىچە ئويۇلۇپ ئاندىن ئىچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. 10 ئۇللىرى بولسا چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۇزۇنلۇقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان تاشلاردىن قىلىنغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۆلچەم بويىچە ئويۇلغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېيىن لىمىرى قويۇلغانىدى.

12 چوڭ ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ئويۇلغان تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان كېدىر ئىلمىرىدىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزىنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى. 13 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى تۇردىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى ئافئالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى تۇرلۇق بىر مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تولمۇ ئۇستا، پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۇۋرۇكنى مىستىن ياسىدى. ھەر بىر تۇۋرۇكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلاشمىسى ئون ئىككى گەز ئىدى. 16 بۇ تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇش ئۈچۈن مىستىن ئىككى تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۇۋرۇكلەرنىڭ تۆپىسىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىننەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق يەتتە قاتار تور ھالقىلىرى بار ئىدى، ئىككىنچى تاجنىڭمۇ ھەم شۇنداق يەتتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى. 18 ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى ھەر بىر تاجنى يېپىپ تۇرىدىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۈستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرىنچى ۋە ئىككىنچى تاجنىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. 19 ئايۋاندىكى تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىدىكى تاجلىرى نىلۇپەر شەكىللىك بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى. 20 ئىككى تۇۋرۇكنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىيىپ چىققان جاينىڭ ئۈستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇسخىسى بار ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. 21 ئۇ تۇۋرۇكلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكلدى. ئۇڭ تەرىپىگە بىرنى

تىكلەپ نامىنى «ياقىن»، سول تەرىپىگە بىرنى تىكلەپ، نامىنى «بوغاز» ئاتىدى. 22
تۇرۇرۇكلەرنىڭ ئۈستى نىلۇپەر شەكلىدە ياسالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن تۇرۇرۇكلەرنىڭ
ئىشلىرى پۈتكەندى. 23 ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى.
ئۇنىڭ بىر گىرۋىكىدىن يەنە بىر گىرۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى. ئۇنىڭ ئايلامسى
ئوتتۇز گەز ئىدى. 24 داسنىڭ گىرۋىكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇسخىلىرى بىلەن
زىننەتلەنگەندى. بۇلار داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەر بىر گېزىگە ئۈندىن، ئىككى قاتار
قويۇلغان ئىدى. ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا قۇيۇپ چىقىرىلغانىدى. 25 داس ئون
ئىككى بۇقا شەكلى ئۈستىدە تۇرغۇزۇلغانىدى. بۇلارنىڭ ئۈچى شىمال تەرەپكە، ئۈچى
غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەندى.
«دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئىچ تەرىپىدە ئىدى. 26
داسنىڭ قېلىنلىقى ئالقانىنىڭ كەڭلىكىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۋىكى پىيالىنىڭ
گىرۋىكىدەك، شەكلى ئىچىلغان نىلۇپەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا ئىككى مىڭ بات سۇ
سوغاتتى. 27 ئۇنىڭدىن باشقا ئۇ مىستىن ئون تەڭلىكىنى ياسىدى. ھەر بىر تەڭلىكنىڭ
ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى. 28 بۇ
تەڭلىكلەر شۇنداق ياسالغاندىكى، ئۇلارنىڭ [رەسىملىك] تاختىلىرى بار ئىدى،
تاختىلىرى رامىكلار ئىچىگە ئورنىتىلغانىدى. 29 رامىكلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسىم
تاختايلېرىدا ۋە رامىكلارنىڭ ئۆزىدىمۇ شىرلار، بۇقلار ۋە كېرۋىبلارنىڭ سۈرەتلىك
زىننەتلىرى بار ئىدى، شىرلار ۋە بۇقلارنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى زەنجىرسىمان گۈل
چەمبەرەك شەكلىدە زىننەتلەنگەندى. 30 ھەر بىر تەڭلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن
تۆت چاقى بار ئىدى، تەڭلىكنىڭ داسىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان تۆت بۇرجىكىدە
جازىسى بار ئىدى، داس ئاستىدىكى پۇتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان قۇيما گۈل
شاخلىرى ئورنىتىلغانىدى. 31 ھەر تەڭلىكنىڭ ئىچىدە چوڭقۇرلۇقى بىر گەز كېلىدىغان

«كىچىك تەڭلىك» بولۇپ، ئاغزى دۈڭلەك ئىدى، كىچىك تەڭلىكنىڭ ئۈزۈنلۈكى بىر يېرىم گەز ئىدى؛ ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقىشلەر بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ رامىكلىرى دۈڭلەك ئەمەس، بەلكى تۆت چاسلىق ئىدى. 32 تۆت چاقى رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقلىرى تەڭلىككە بېكىتىلگەنىدى. ھەر بىر چاقىنىڭ ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقىلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقىلىرىدەك ئىدى. ئۇلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېتىقلىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى مىستىن قۇيۇلغانىدى. 34 ھەر بىر تەڭلىكنىڭ تۆت بۇرجىكىدە بىردىن تۆت تۇتقۇچى بار ئىدى؛ ئۇلار تەڭلىكتىن چىقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار تەڭلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 35 ھەر بىر تەڭلىكنىڭ تۆپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەر بىر تەڭلىكنىڭ تۆپىسىدە تىرەك ۋە رەسىملىك تاختايلىرى بار ئىدى. ئۇلار تەڭلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 36 ئۇ مۇشۇ تىرەك ۋە رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرۈپ، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ ئۇخلىرىنى ۋە چۆرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ تەرىقىدە ئۇ مۇشۇ ئون تەڭلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر نۇسخىدا قۇيۇلۇپ، ئوخشاش چوڭلۇقتا ۋە شەكىلدە ئىدى. 38 ئۇ مىستىن ئون داس ياسىغان بولۇپ، ھەر بىر داسقا قىرىق بات سۇسغاتتى؛ ھەر بىر داسنىڭ توغرىسى تۆت گەز ئىدى. ئون تەڭلىكنىڭ ھەر بىرىنىڭ تۆپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى. 39 ئۇ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشىنى ئىبادەتخانىنىڭ سول يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەئەللۇق داس، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ ياساپ تەييار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن پەرۋەردىگارىنىڭ ئوينىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى: - 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ

ئىككى باشنى بېيىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتۈردى، 42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى، ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى بېيىپ تۇراتتى. 43 ئۇ ئون داس تەگلىكى ۋە داس تەگلىكىگە قويۇلدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈرەكلەرنى ۋە قاچا-قۇچلارنىمۇ تەييار قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ ئۇلارنى ئىئوردان تۈزلەڭلىكىدە، سۈككوت بىلەن زارە تاننىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سېغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچىمىدى. شۇنىڭ بىلەن مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى: - يەنى ئالتۇن خۇشبۇيىگە، «تەقدىم نان» قويۇلدىغان ئالتۇن شىرەنى، 49 كالاخانا ئالدىدا تۇرىدىغان ساپ ئالتۇن چىراغلارنى (بەشىنى ئوڭ يېنىدا، بەشىنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ گۈللىمە زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى؛ 50 داس-پىياللىرىنى، پىچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئىچكىرىكى خانىنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە تويىدىكى مۇقەددەس جاينىڭ [ئىشىكلەرنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە تۈرلۈك باشقا بۇيۇملارنى) ئەكەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ تويىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىغوندىن يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا تۈز يېنىغا يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بېكىتىلگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چىدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاهىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىلارنى قۇربانلىق قىلىشتى. 6 كاهىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تۈز جايغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىكى «كالاخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۋىلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 7 چۈنكى كېرۋىلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالاخانىنىڭ ئالدىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۆچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۇنىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئىچىگە سالغان ئىككى تاش تاختىدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللىار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەب دە ئەھدە تۈزگەندى). 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، كاهىنلار مۇقەددەس

جايدىن چىقىشىغا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. 11

كاھىنلار بۇلۇت تۈپەيلىدىن ئۆز ۋەزىپىلىرىنى ئوتەشكە ئۆرە تۇرالمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى تولدۇرغانىدى. 12 بۇ پەيتتە سۇلايمان: - پەرۋەردىگار تۆم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرمەن، دەپ ئېيتقاندى، 13 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر ئوينى ياسىدىم، دېدى. 14 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلدى، ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 15 ئۇ مۇنداق دېدى: - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ داۋۇتقا يەنە: - 16 «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر ئوي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىدىم؛ بىراق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەندى. 17 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئوي سېلىش ئارزۇ-ئېھتىياجى بار ئىدى. 18 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە مېنىڭ نامىغا بىر ئوي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 19 ئەمما شۇ ئوينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىغا ئاتاپ شۇ ئوينى سالىدۇ»، دېگەندى. 20 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغانىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئوينى سالىدىم. 21 ئۆيدە ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر جايىنى راستلىدىم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى

مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققاندا، ئۇلار بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر»،
 22 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ
 قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ 23 مۇنداق دۇئا
 قىلدى: - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە تۆۋەنكى
 يەردە سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭدىغان قۇللىرىڭ ئۈچۈن
 ئەھدە كەڭ تۇرۇپ تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. 24 چۈنكى سەن
 ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان
 سۆزۈڭگە مانا بۈگۈنكىدەك ئۆز قۇلۇڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى
 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: - «ئەگەر سېنىڭ
 ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك ماڭدىغان
 بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ»
 دەپ بەرگەن ۋەدە كەڭ تۇرغايىسەن. 26 ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى،
 سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۆتۈنمەن!
 27 لېكىن خۇدا ئۆزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن
 ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئوي قانداقۇ
 سېنىڭ ماكانىڭ بولالسىۇن؟! 28 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى
 بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۈگۈن ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە
 تىلىكىنى ئاڭلىغايىسەن؛ 29 شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئويگە،
 يەنى سەن: «مېنىڭ نامم ئۆيەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز
 تىككەيسەن؛ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۇ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايىسەن.
 30 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ
 ئىلتىجىسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايىسەن،

ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەن. 31 ئەگەر بىرى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قۇربانگاھىنىڭ ئالدىغا كەلسە، 32 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايىسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا ھەققىنى بەرگەن. 33 ئۆز خەلقىنى ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلىسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۆيدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 34 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىنى ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەن. 35 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىيىنچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، 36 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىنىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەن. 37 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق ياۋا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا تۇنى چىكەتكەن ياكى چىكەتكەن لىچىنكىلىرى بېسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 38 سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى ئۆز كۆڭلىدىكى ۋابانى بىلىپ، ئۇلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ تۈيگە سۇنۇپ، ھەرقانداق دۇئا ياكى ئىلتىجا قىلغان بولسا، 39 ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكاننىڭ

ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايىسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايىسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 40 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئومرنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇدىغان بولدۇم. 41 ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا 42 (چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ توغرىسىدا ئاڭلىيالايدۇ)، - ئۇنداق بېرىسى كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، 43 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا نىدا قىلىپ تىلگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقۇدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆيىنىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇم. 44 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، 45 سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. 46 ئەگەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۆزلىرىنىڭ زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 47 لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتتا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، ئۆزى سۈرگۈن بولغان يۇرتتا ساڭا: - بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، 48 - ئەگەر ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغان دۈشمەنلىرىنىڭ

زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، 49 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، 50 تۈز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا ئۆتكۈزگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايىسەن ۋە ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا ئۇلارغا رەھىم تاپقۇزغايىسەنكى، شۇلار ئۇلارغا رەھىم قىلسۇن 51 (چۈنكى ئۇلار ئۆزۈڭ مىسىردىن، يەنى تۆمۈر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان تۈز خەلقىڭ ۋە تۈز مېراسىڭدۇر)؛ 52 سېنىڭ كۆزلىرىڭ تۈز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە تۈز خەلقىڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ئوچۇق بولغاي، ئۇلار ھەر ئىشتا ساڭا نىدا قىلىپ تىلىگىنىدە ئۇلارغا قۇلاق سالغايىسەن؛ 53 چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا تۈز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىڭنى ئۆزۈڭگە خاس مېراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن ئۇلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگارا!». 54 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ تۇرغان يەردىن قوپۇپ، 55 تۈرە تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەخت تىلەپ مۇنداق دېدى: - «ئۇنىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى بويىچە تۈز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بەرگەن پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر! ئۇ ئۆز قولى مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلەرنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! 57 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن؛ 58 بۇنىڭ بىلەن ئۇ قەلبىمىزنى ئۇنىڭ يوللىرىدا

مېڭىشقا، ئۆزى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇيرۇغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنى تۇتۇشقا ئۆزىگە مايىل قىلغاي؛ 59 مېنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۆزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىدا تۇرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن توغرا ھۆكۈم قىلىپ، خەلقىنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن توغرا ھۆكۈم قىلىپ، ھەر كۈندىكى دەردىگە يەتكەن بىسەن؛ 60 شۇنىڭ بىلەن يەريۇزدىكى ھەممە ئەللەر پەرۋەردىگار ئۆزى خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى ھېچقايسىسى يوقتۇر دەپ بىلگەي، 61 شۇنداقلا بۈگۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە مېڭىشقا ۋە ئەمرلىرىنى تۇتۇشقا قەلبىڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا مۇكەممەل بولغاي!». 62 ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 63 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىل شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ئۇنىڭغا بېغىشلىدى. 64 شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۈندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان مىس قۇربانلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت تۇتقۇزدى. 66 سەككىزىنچى كۈندە ئۇ خەلقىنى قايتۇردى؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلدى، ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز

قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ تۇرۇپ ئۆي-چېدىرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان باشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆڭلىدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، 2 پەرۋەردىگار سۇلايمانغا گىبېئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم، مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدا ئەبەدىگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ ئۆيىنى ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. 4 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەنمۇ ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۇرۇسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭساڭ، 5 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدىگىچە مەھكەم قىلىمەن. 6 لېكىن ئۆزۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، 7 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن، ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆيىنى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئويىپكىتى بولىدۇ؛ 8 بۇ ئۆي گەرچە ھازىر كۆركەم كۆرۈنىمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۇشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. 9 كىشىلەر: - چۈنكى

[زېمىندىكى خەلقلەر] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 10 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل تۆتۈپ، سۇلايمان ئۆسكۈنى تويى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تويى بىلەن پادىشاھ تويىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 11 تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى بويىچە كېلىرى دەرىخى، ئارچا دەرىخى ۋە ئالتۇن تەمىنىلىگىنى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھ ئۇنىڭغا گاللىيە ئۆلكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. 12 ھىرام سۇلايمان ئۇنىڭغا بەرگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە تۇردىن چىقىپ كەلدى، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ھېچ ياقمىدى. 13 ئۆ: - ھەي بۇرادىم، سەن مۇشۇ ماڭا بەرگەننىڭ زادى قانداق شەھەرلەر؟! - دەپ. ئۇلارنى «كايۇنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى، ۋە ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 14 ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەندى. 15 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ تويى، ئۆز تويى، مىللىتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا تۇتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق: - 16 (مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋان چىقىپ گەزەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ، شەھەردە تۇرۇۋاتقان قاناتانلىقلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋغىسى سۈپىتىدە سۇلايماننىڭ خوتۇنى بولغان ئۆز قىزىغا بەرگەندى) 17 سۇلايمان گەزەر بىلەن تۆۋەنكى بەيت-ھوروننى بىنا قىلدى، 18 ئۇ بائالات بىلەن ئۆز زېمىندىكى چۆلگە جايلاشقان تادمونىمۇ يېڭىدىن ياسىدى، 19 شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە يېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 20 ئىسرائىللاردىن

بولمىغان ئامورىيلار، ھىتىيلار، پەرزىيەلەر، ھىتىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 21 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتىلمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا تۇتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 22 لېكىن سۇلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 23 بۇلاردىن سۇلايماننىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان چوڭ نازارەتچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. 24 پەرۋەننىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۇلايمان ئۇنىڭ ئۈچۈن ياسىغان تۆپە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. 25 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھدا يىلدا ئۈچ قېتىم كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇناتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشبۇيگاھتا] خۇشبۇي ياقىتى. شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. 26 سۇلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۈركۈم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇ يەر بولسا ئېدوم زېمىنىدا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئېلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. 27 ھىرام ئۆز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ئوبدان بىلىدىغان نەچچە كېمىچىلەرنى سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. 28 ئۇلار ئوفرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ، سۇلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايماننىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىيىن چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى كەلدى. 2 ئۇ خۇشبۇي بۇيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۈگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۇلايماننىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرىلۇق

ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 3 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سورىغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 4 شېبانىڭ ئايال پادشاھى سۇلايماننىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردى-سارايغا، 5 داستىخاندىكى ئاتاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. 6 ئۇ پادشاھقا: - مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 7 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن يېرىمىنىمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەرىكەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 8 سىلنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەممىشە سىلنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! 9 سىلدىن سۇيۈنگەن، سىلنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادشاھ قىلدى، دېدى. 10 ئۇ پادشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي بۇيۇملار ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادشاھى سۇلايمان پادشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي بۇيۇملار ئۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 11 (ھىرامنىڭ ئوفىردىن ئالتۇن ئەپكەلدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردىن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. 12 پادشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-

ناۋاچلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). 13 سۇلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بەرگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى - نېمە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۆخىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 14 سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئوزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 15 بۇ كىرىمدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، ئوقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. 16 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى، 17 شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالدۇقنى ياپىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى، ھەر بىر قالدۇقنى ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇئان ئورمىنى سارىيى»غا ئېسىپ قويدى. 18 پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 19 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەي بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۈلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەر بىر تايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن ئۆرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. 20 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرەپىدە ئۆرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەر بىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرەپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 21 سۇلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىياللىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇئان ئورمىنى سارىيى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۇلايماننىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمىگە ئەرزىمەيتتى. 22 چۈنكى

پادشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئەترىتمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايۇنلار ۋە تۈزلارنى ئەكەلتى. 23 سۇلايمان پادشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. 24 خۇدا سۇلايماننىڭ كۈڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كەلتى. 25 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كەلتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەكلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كەلتى. ئۇلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 26 ۋە سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكەرى بار ئىدى؛ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە تۈزى تۇرۇۋاتقان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. 27 پادشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 سۇلايمان ئالغان ئاتلار مىسىردىن ۋە كۇۋەدىن ئىدى؛ پادشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى ئۇلارنى كۇۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. 29 مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئەللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە ئۇلار يەنە ھىتىپلارنىڭ پادشاھلىرى ھەم سۇرىيە پادشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11 لېكىن سۇلايمان پادشاھنىڭ كۆڭلى پەرۋاننىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئاياللارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئامونىي، ئېدومىي، زېدونىي، ھىتىي ئاياللىرىغا چۈشكەندى. 2 پەرۋەردىگار ئەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرۇلۇق ئىسرائىللارغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئەزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلەرگە كىرگۈزمەڭلار؛

چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىگىلارنى چوقۇم ئۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ
ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۇلايماننىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلاندى. 3 ئۇنىڭ يەتتە
يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى، ئاياللىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى
ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتكەندى. 4 شۇنداق بولدىكى، سۇلايمان ياشانغاندا، ئۇنىڭ ئاياللىرى
ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ
كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتنىڭكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولمىدى. 5
شۇڭا سۇلايمان زېدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتاروتىنى، ئامونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك
مەبۇدى مىلكومنى ئىزدىدى؛ 6 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە
رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەندەك ئىزچىللىق
بىلەن ئەگەشمىدى. 7 ئاندىن سۇلايمان يېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ
يىرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئامونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى مىلكوم
ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي» نى ياسىدى؛ 8 شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇي
ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەر بىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق
قىلدى؛ 9 شۇڭا پەرۋەردىگار سۇلايماندىن رەنجىدى؛ گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى
قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرىدا، يەنى باشقا
ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكىنى تاپىلغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگاردىن ئاينىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. 11
شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: - «سەن شۇنداق قىلىۋېرىپ،
مېنىڭ ساڭا بۇرۇغان ئەھدەم بىلەن بەلگىلىمىنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن
پادىشاھلىقىنى سەندىن يىرتىۋېتىپ خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن. 12 لېكىن ئاناڭ داۋۇتنىڭ
ۋەجىدىن سېنىڭ ئۆز كۈنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن
ئۇنى يىرتىۋېتىمەن. 13 لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقىنى ئۇنىڭدىن يىرتىۋەتمەيمەن، بەلكى

قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋە جىدىن ۋە تۈزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغۇلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويىمەن». 14 ئەمما پەرۋەردىگار سۇلايمانغا بىر دۈشمەن، يەنى ئېدوملۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسلىدىن ئىدى. 15 ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەردارى يوتاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەللىرىنى يوقاتقاندى (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەللىرىنى يوقاتقۇچە، يوتاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالتە ئاي تۇرغانىدى)؛ ئۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا 17 ھاداد ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومىي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەنىدى. ھاداد ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. 18 ئۇلار مىدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەننىڭ قېشىغا كەلدى. پەرۋەن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۈلۈكۈ تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. 19 ھاداد پەرۋەننىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ ئۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاپىنەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. 20 تاپىنەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاپىنەنەس پەرۋەننىڭ ئوردىسىدا ئۇنى تۈزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پەرۋەننىڭ ئائىلىسى، يەنى پەرۋەننىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا تۇردى. 21 ھاداد مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەردارى يوتابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پەرۋەنگە: - مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. 22 پەرۋەن ئۇنىڭغا: - سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگەننىڭ نېمە دېگەننىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساڭا نېمە كەملىك قىلىدۇ؟ - دېدى. ئۇ جاۋابەن: - ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما نېمەلا بولىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. 23 خۇدا سۇلايمانغا يەنە بىر دۈشمىنى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوبابنىڭ

پادشاھى ھادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. 24 داۋۇت [زوبالھىقىلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەردارى بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ ئۇ يەردە تۇرۇپ، دەمەشقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. 25 شۇنىڭ بىلەن ھاداد ئىسرائىلغا ئاۋازچىلىك تۇغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۇلايماننىڭ بارلىق كۈنلەردە ئىسرائىلنىڭ دۈشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۈچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادشاھ ئىدى. 26 سۇلايماننىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرائىمىي نىبائىنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئائە ئىسىملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئاممۇ پادشاھقا قارشى چىقتى. 27 ئۇنىڭ پادشاھقا قارشى چىقىشىنى سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۇلايمان مىللو قەئەسىنى ياسىغاندا، ئانىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلنىڭ بىر بۆسۈكىنى ياساۋاتاتتى؛ 28 يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۇلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەتىگە بۇرۇلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. 29 شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخيياھ پەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخيياھ يېپيېڭى بىر توننى كىيۋالغانىدى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا 30 ئاخيياھ ئۈستىدىكى توننى قولغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31 يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: «ئۆزۈڭگە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، پادشاھلىقىنى سۇلايماننىڭ قولىدىن يىرتىۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساڭا بېرىمەن. 32 بىراق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالېم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۇنىڭغا قالدۇ. 33 – چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئامونىيلارنىڭ مەبۇدى مىلكومغا

سەجدە قىلىپ، ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغاندا قىلماي، مېنىڭ بەلگىلىمىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلماي، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغاننى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن تاللىغان، ئۆز ئەمرلىرىم ۋە بەلگىلىمىمىنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۇنىڭ ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. 35 ئەمما پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساڭا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلىنى بېرىمەن. 36 لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە بولۇشىغا ئۆزۈم تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يورۇق بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۇنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرى. 37 مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگۈزۈمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ بولىسەن. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر سەن ھەممە بۇيرۇغانلىرىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، قۇلۇم داۋۇت قىلغاندەك مېنىڭ بەلگىلىمىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساڭمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خارلاپ پەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»... 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۇلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرۈشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاكنىڭ قېشىغا باردى؛ سۇلايمان ئۆلگۈچە ئۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۇلايماننىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۇنىڭ دانالىقى بولسا «سۇلايماننىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 42 سۇلايماننىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقتى قىرىق يىل بولدى. 43

سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئوخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

12 رەھوبوئام شەھەرگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگىلى شەھەرگە كەلگەندى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىنجى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 - سىلنىڭ ئاتىلىرى بويىنىمىزغا سالغان بويۇنتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇلارغا: - ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مۇسپىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: - بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟ - دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: - ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۈگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمەن دېسە، (ۋە دەرۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسالا) ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسالا، ئۇلار سىلنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مۇسپىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى قارىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: - ماڭا «سىلنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بويۇنتۇرۇقنى يېنىكلىتەيلا» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرىلىق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ - دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: - «سىلنىڭ ئاتىلىرى بويۇنتۇرۇقىمىزنى

ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن توراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىچىلار بىلەن تەنبە-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن سىلەرگە «چايانلىق قاچىچىلار» بىلەن تەنبە بېرىمەن»، دېگەنلا، - دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگەندەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مۇسەپپىتلارنىڭ ئۇنىڭغا بەرگەن مەسلىھەتنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: - ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىچىلار بىلەن تەنبە-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قاچىچىلار» بىلەن تەنبە-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلۋھلۇق ئاخيياھنىڭ ۋاسىتىسىدە نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىمىغىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇتتىن بىزگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مۇراسىمىز يوقتۇر! ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگە ئىگە بول، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىلغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىلغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام

پادشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى خەلقنىڭ جامائىتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئەگەشمىدى. 21 رەبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادشاھلىقىنى سۇلايماننىڭ ئوغلى بولغان ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بىنئامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەڭگىۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېماياغا كېلىپ: - 23 «يەھۇدانىڭ پادشاھى، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بىنئامىننىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: - 24 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھۇجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆز ئويۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگەن» - دېيىلدى. ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا ئەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھىرىنى ياساپ شۇ يەردە تۇردى؛ كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ پەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەبوئام كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىگە: - ئەمدى پادشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئەگەر بۇ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۆز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادشاھى رەبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن ئۇلار مېنى ئۆلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادشاھى رەبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكىن، دېدى. 28 پادشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى

موزاي ھەيكىلىنى ياسىتىپ خەلققە: - يېرۇسالېمغا چىقىش سىلەرگە ئېغىر كېلىدۇ. ئىسرائىل، مانا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلار! - دېدى. 29 بېرىنى ئۆ بەيت-ئەلدە، يەنە بېرىنى داندا تۇرغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بېرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا دانغىچە باراقتى. 31 ئۆھەم «ئېگىز جايلار» دا [ئىبادەت] تۆپلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ تەيىنلەپ قويدى. 32 يەروبوئام يەنە سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ بېكىتتى. ئۇ ئۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۆ بەيت-ئەلدە ئۆزى ئەتكۈزگەن موزاي مەبۇدلىرىگە قۇربانلىق ئۆتكۈزدى. ئۇ يەنە بەيت-ئەلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەيىنلىدى. 33 ئۆ بەيت-ئەلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى (بۇ ئاي- كۈنى ئۆ تۈز مەيلىچە تاللىغاندى) قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا چىقتى، شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۇ ئۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۇندى ۋە خۇشبۇي ياقى.

13 ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئەلگە كەلدى؛ شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ 2 شۇ ئادەم قۇربانگاھقا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: - ئۇ قۇربانگاھ، ئۇ قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا داۋۇتنىڭ جەمەتدە يوسىيا ئىسىملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلدۇ. ئۇ بولسا سېنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي ياققان «يۇقىرى جايلار» دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلدۇ؛ شۇنداقلا سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۈككەلىرى كۆيدۈرۈلدى! - دېدى. 3 ئۇ كۈنى ئۆ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان

ئالامەت شۇ بولدىكى: - مانا، قۇربانگاھ يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، - دېدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانگاھتا تۇرۇپ قولىنى سوزۇپ: - ئۇنى تۇتۇڭلار، دېدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ يېقى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى تۈزىگە يەنە يىغالمىدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەققىمدا تۈتۈنگەيسەنكى، قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگەي، دەپ يالۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى تۈتۈنگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە تۈزىگە يىغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: - مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ تۈزۈڭنى قۇتالاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنتام بېرىي، دېدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - سەن ماڭا ئوردانىڭ يېرىمىنى بەرسەڭمۇ، سېنىڭ بىلەن بارمايمەن ياكى بۇ يەردە نان يەپ سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا بۇيرۇپ: «سەن نە نان يېمەن نە سۇ ئىچمەن، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمە» دېگەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. 11 لېكىن بەيت-ئەلدە ياشانغان بىر پەيغەمبەر تۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۇ كۈنى بەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنىمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. 12 ئاتىسى ئۇلاردىن، ئۇ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سورىدى، چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەنىدى. 13 ئۇ ئوغۇللىرىغا: - ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار،

دەپ تاپىلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەكنى توقۇپ بەرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا مىنىپ 14 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كەينىدىن قوغلاپ كەتتى. ئۇ ئۇنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىدا ئولتۇرغان يېرىدىن تېپىپ ئۇنىڭدىن: - يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمى سەنمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ ئۇنىڭغا: - مېنىڭ بىلەن ئويۇمگە بېرىپ نان يېگەن، دېدى. 16 ئۇ جاۋابەن: - مەن نە سېنىڭ بىلەن قايتالمىمەن، نە سېنىڭكىگە كىرەلمەيمەن؛ مەن نە بۇ يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلمەيمەن؛ 17 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزى بىلەن ماڭا تاپلاپ: «ئۇ يەردە نان يېمە، سۇ ئىچمىگەن؛ بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمىگەن» دېگەن، دېدى. 18 [قېرى پەيغەمبەر] ئۇنىڭغا: - مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشتە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: - «ئۇنىڭغا نان يېگۈرۈپ، سۇ ئىچكۈرگىلى ئۈزۈك بىلەن ئويۇمگە ياندۇرۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيتتى. لېكىن ئۇ شۇنى دەپ ئۇنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتتى. 19 شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادىمى] ئۇنىڭ بىلەن يېنىپ ئۆيدە نان يەپ سۇ ئىچتى. 20 لېكىن ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنى ياندۇرۇپ ئەكەلگەن قېرى پەيغەمبەرگە كەلدى. 21 ئۇ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بۇيرۇغان ئەمرىنى تۇتماي، 22 بەلكى يېنىپ، ئۇ ساڭا: - نان يېمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۈپەيلىدىن، جەسىتىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلەيدۇ»، دەپ تۇۋىلدى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى ئۆزى ياندۇرۇپ ئەكەلگەن پەيغەمبەرگە ئېشەكنى توقۇپ بەردى. 24 ئۇ يولغا چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يولدا تاشلىنىپ قالدى،

ئېشىكى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ شىرمۇ جەسەتنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 25 مانا بىرنەچچە ئادەم ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان شىرنى كۆردى؛ ئۇلار قېرى پەيغەمبەر تۇرغان شەھەرگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. 26 ئۇنى يولدىن ياندۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: - ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا تاپشۇردى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ ئۆلتۈردى، دېدى. 27 ئۇ ئوغۇللىرىغا: - ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛ ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. 28 ئۇ يولدا تاشلاقلق جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسەتنى يېمىگەندى نە ئېشەكنىمۇ تالىمىغاندى. 29 پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەسىتىنى ئېلىپ ئېشەككە ئارتىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلغىلى شەھەرگە كىردى. 30 ئۇ جەسەتنى ئۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ: - ئاھ بۇرادىم! - دەپ پەرياد كۆتۈردى. 31 ئۇنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۆز ئوغۇللىرىغا: - مەن ئۆلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى دەپنە قىلىنغان گۈرگە دەپنە قىلىڭلار؛ مېنىڭ سۈككە كىرىمى ئۇنىڭ سۈككە كىرىشىنىڭ يېنىدا قويۇڭلار؛ 32 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قارىغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي» لىرىدىكى [ئىبادەت] ئۆيلىرىگە قارىغان، ئۇنىڭ چار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ، - دېدى. 33 لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ ئۆز رەزىل يولىدىن يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار» غا ھەرخىل خەلقىتىن كاھىنلارنى تەيىنلىدى؛ كىم خالىسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار» دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى. 34 شۇ ئىش

تۈپەيلىدىن يەروبوئام جەمەتنىڭ ھېسابغا گۇناھ بولۇپ، ئۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن ئۆزۈپ ئېلىنىپ ھالاک بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14 ئۇ ۋاقىتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى. 2 يەروبوئام

ئايالىغا: - ئورنۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى ئىكەنلىكىڭنى تونۇمغۇدەك قىلىپ ئۆز قىياپىتىڭنى ئۆزگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن. مانا ماڭ: «بۇ

خەلقنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولسەن» دەپ ئېيتقان ئاخىياھ پەيغەمبەر ئۇ يەردە ئولتۇردۇ. 3 قولۇڭغا ئون نان، بىرنەچچە پوشكال، بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئۇنىڭ

قېشىغا بارغىن. ئۇ يىگىتمىزنىڭ نېمە بولىدىغانلىقىنى ساڭا دەپ بېرىدۇ، دەيدى. 4 يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوھقا بېرىپ ئاخىياھنىڭ ئۆيىگە كەلدى.

ئاخىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ كۆرەلمەيتتى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار ئاخىياھقا: - مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى ئۆز ئوغلى توغرىسىدا سەندىن سورىغىلى كېلىدۇ،

چۈنكى ئۇ كېسەلدۇر. ئۇنىڭغا مۇنداق-مۇنداق دېگىن، چۈنكى ئۇ كەلگەندە باشقا قىياپەتكە كىرىۋالغان بولىدۇ، دەپ ئېيتقاندى. 6 ئۇ ئىشىكتىن كىرگەندە ئاخىياھ

ئايغ تۈشىنى ئاڭلاپ مۇنداق دەيدى: - «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن، نېمىشقا باشقا قىياپەتكە كىرىۋالدىڭ؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى بېرىش ماڭا بۇيرۇلدى.

7 بېرىپ يەروبوئامغا مۇنداق دېگىن: - «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن سېنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، ئۆز خەلقىم ئىسرائىلغا

ھۆكۈمران قىلىپ 8 پادىشاھلىقىنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يىرتىۋېتىپ، ساڭا بەردىم، لېكىن سەن مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ، نەزىمدە پەقەت دۇرۇس بولغاننىلا قىلىشتا

پۈتۈن قەلبىدىن ماڭا ئەگەشكەن قۇلۇم داۋۇتقا ئوخشاش بولىدىڭ، 9 بەلكى ئۆزۈڭدىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ

غەزىپىمنى قوزغاپ، مېنى ئارقا كۆڭۈمگە تاشلاپ، بېرىپ ئۆزۈڭگە غەيرىي ئىلاھلارنى،

قۇيما مەبۇدلارنى ياساتتىڭ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خانداندىن ھەممە ئەركەكنى، ھەتتا تاجىز ياكى مېيىپ بولسىمۇ ھەممىسىنى تۈزۈپ تاشلايمەن، ئادەملەر پوق-تېزەكلەرنى سۈيۈرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە سۈيۈرمەن. 11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە ئۆلگىنىنى ئىتتار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگىنىنى تاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغاندۇر. 12 ئەمدى سەن بولساڭ، قوپۇپ ئۆز ئويۇڭگە بارغىن؛ ئايغىڭ شەھەرگە كىرگەن ھامان، بالا ئۆلدۈ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبرىگە قويۇلدىغان يالغۇز شۇلا بولدى؛ چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەقەت شۇنىڭدا پەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى تۈزۈپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ. دەرھەققەت، ئۇ پات ئارىدا بولىدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئۇرۇپ، خۇددى سۇدا لىكشىپ قالغان قۇمۇشتەك قىلىپ قويدۇ، ئاتا-بوۋىلەرغا تەقدىم قىلغان بۇ ياخشى زېمىندىن قومۇرۇپ، ئۇلارنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە تارقىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىگە «ئاشەراھ بۇتلار»نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپىنى قوزغىدى. 16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ قىلدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ!»، 17 شۇنىڭ بىلەن يەروبوئامنىڭ ئايالى قوپۇپ، يولغا چىقىپ تىزىھقا قايتىپ كەلدى. ئۇ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدىن ئاتلىشىغا بالا ئۆلدى. 18 ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قولى ئاخىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزىدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى

جەڭلىرى ۋە قانداق سەلتەنەت قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى. ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورنىدا ھۆكۈم سۈردى. 21 ۋە سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەندى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز نامىنى ئايدان قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللىغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئانامام بولۇپ، ئامموني ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلدى، ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلىپ، ئۇنىڭ ھەسەتلىك غەزىپىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئۇلار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت تۇۋرۇك»لەرنى ۋە ھەم ھەربىر ئېگىز دۇڭلار ئۈستىدە، ھەربىر كۆك دەرىخەلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشەراھ» بۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسپىي بەچچۈازلارمۇ بار ئىدى. ئۇلار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يىرگىنچىلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سىپارلارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىر مۇنچە سىپار-قالقانلار ياسىتىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسىبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسىبانلار ئۇ سىپار-قالقانلارنى

كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسىباخانغا ئەكىرىپ قويۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇرغانىدى. 31 رەھوبوئام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى ئاناھاب بولۇپ، بىر ئاممىنى ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆڭلىدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئاتىسى رەھوبوئامنىڭ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماڭاتتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلىپ، ھىتىي ئۆزىغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئومىرنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەمىر قىلغانلىرىدىن چىقىمىدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى، ئۇلار ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دە

دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئام سەلتەنتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاقاھ بولۇپ، ئابدشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 12 ئۇ كەسپىي بەچچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان ھەممە يىرگىنچىلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 ئۇ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنى يىرگىنچىلىك بىر «ئاشەراھ» تۇرۇكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچىلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلىشىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆزى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى، ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، رامام شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئاندىن ئاسا پادىشاھ ئۇلارنى دەمەشىقتە تۇرۇشلۇق سۈرىيە پادىشاھى ھىزىئوننىڭ نەۋرىسى، تارىمىمىنىڭ ئوغلى بەن-ھادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: - «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن

ھەدىيە ئەۋەتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۆزسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆمبىنى قامال قىلىشتىن قول تۇزسۇن» - دېدى. 20 بەن-ھاداد ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئىچون، دان، بەيت-ماتاقاھدىكى ئابەل، پۈتكۈل كىننەرەت يۇرتى بىلەن ئاقتاللىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، رامام ئىستېھكامىنى ياساشتىن قولىنى يىغىپ، تىزىھقا بېرىپ تۇردى. 22 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قويماي چاقىرىپ يىغدى؛ ئۇلار بائاشا رامام شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى رامامدىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادىشاھ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بىنىئامىن زېمىنىدىكى گېبانى ۋە مېزىياھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، ئۇنىڭ قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەھەرلەر توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن قەبرىغاندا، ئۇنىڭ پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادىشاھ بولدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدا ماڭدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن بولغان ئاخىياھنىڭ ئوغلى بائاشا ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى فىلىستىنلەرنىڭ تەۋەسىدىكى گىبېتوئادا ئۆلتۈردى. شۇ چاغدا ناداب پۈتۈن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىبېتوئادا قورشاپ ھۇجۇم قىلىۋاتتى. 28 يەھۇدا پادىشاھى

ئاساننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا بائاشا نادابنى تۇتۇرۇپ، ئۆزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھ بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى چېپىپ تۇتۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قولى شىلوھلۇق ئاخيياھنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپىسى بارلارنى بىرىنىمۇ قويماي پۈتۈنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن بولدى؛ ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 32 ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاساننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخيياھنىڭ ئوغلى بائاشا پۈتۈن ئىسرائىل ئۈستىگە تىزىملىك تىزىملىك سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ ئۇ يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پاتقۇزغان گۇناھدا ماڭدى.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇغا كېلىپ بائاشانى ئەيىبلەپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدىن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن بائاشانى ئۆز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتتىكى نىبائىتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 بائاشادىن بولغانلاردىن شەھەردە تۈلگىنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا تۈلگىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5

باتاشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 باتاشا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە تىزىھتا دەپنە قىلىندى، ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 باتاشانىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارىنىڭ باتاشانىڭ بېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا چۈشۈرگىنى توغرىلىق سۆزى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق بېرىلگەندى. چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ ئۆز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈرگەنلىكى) بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا، باتاشانىڭ ئوغلى ئېلاھ تىزىھتا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئېلاھ] تىزىھتا تىزىھتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار ئارزاننىڭ ئۆيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمى كىرىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. بۇ ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمى ئېلاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 ئۇ پادىشاھ بولۇپ ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ باتاشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ ئۆلتۈردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن بىر ئەركەكنىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمى پەرۋەردىگارىنىڭ يەھۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق باتاشانى ئەيىبلەگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، باتاشانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش باتاشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئېلاھنىڭ گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەزىمەتسۇز بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ

غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى. 14 ئىپلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ
ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن
ئەمەسمۇ؟ 15 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى
يىلدا زىمىرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنت قىلدى. خەلق فىلىستىنلەرگە تەۋە بولغان
گىبىيونى قورشۇپ بارگاھ تىككەندى. 16 بارگاھدا تۇرغان خالايىق: - «زىمىرى
قەست قىلىپ پادىشاھنى ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل
شۇ كۈنى بارگاھدا قوشۇننىڭ سەردارى ئومرىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. 17
ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتەكلەپ، گىبىيوندىن چىقىپ، تىرزاھنى
قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمىرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ،
پادىشاھ ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋەتتى، ئۆزى كۆيۈپ
ئۆلدى. 19 بۇ ئىش ئۆزىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە
رەزىللىك قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان
گۇناھتا ماڭغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 20 زىمىرنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست
قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا
پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 21 ئەمما ئىسرائىل خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۇلارنىڭ
بىرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبىنى پادىشاھ قىلىشقا ئۈنىگەن گەشتى، باشقا بىرىمى بولسا
ئومرىگە ئەگەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئەگەشكەن خەلق گىناتنىڭ ئوغلى تىبىنىگە
ئەگەشكەن خەلقنى كۈچلۈك چىقتى. تىبىنى ئۆلدى، ئومرى پادىشاھ بولدى. 23
يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ ئوتتۇز بىرىنچى يىلدا ئومرى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ
ئون ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنت قىلدى. 24
ئۇ شەمەردىن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ
ئېگىزلىك ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۇنى ئېگىزلىكنىڭ

ئەسلىي ئىگىسى شەمەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىرىكى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ يامانلىق قىلدى. 26 ئۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھى ئىچىدە ماڭدى؛ ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 27 ئومرنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 28 ئومرى ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 29 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىككى يىلدا ئومرنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. ئومرنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنت قىلدى. 30 ئەمما ئومرنىڭ ئوغلى ئاھاب پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۆزىدىن ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش ئانچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادىشاھى ئەتباتانىڭ قىزى يىزەبەلنى خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ بائال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 32 ئۇ سامارىيەدە ياسىغان بائالنىڭ بۇتخانىسى ئىچىگە بائالغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. 33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت» نىمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭدىن بۇرۇن ئۆتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 34 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىشل بىر خوشەھرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئۆلىنى سالغاندا تۇنجى ئوغلى ئابرام ئۆلدى؛ ۋە دەۋرۋازلىرىنى سالغاندا

ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەگۈب ئۆلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئارقىلىق [يېرىخو توغرىلىق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17 ئەمدى گىلبئادا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان تىشبلق ئىلياس ئاھابقا: - مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمىز بۇ يىللاردا نە شەبەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ، دېدى. 2. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: - 3 بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈستىدىكى قېرىت ئېقىنىنىڭ بويىدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەن ئېقىننىڭ سۈيىدىن ئىچسەن، مانا، ساڭا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە قاغا-قۇزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۈستىدىكى قېرىت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 6 قاغا-قۇزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى. ئۇ ئۆزى ئېقىننىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى. 7 لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىر مەزگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ كەتتى. 8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ: - 9 ئورنىڭدىن تۇرۇپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇرغىن؛ مانا، مەن ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم، دېيىلدى. 10 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل خوتۇن ئوتۇن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: - ئۆتۈمەن، قاچىدا ماڭا ئىچكى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماڭغاندا، ئۇ يەنە: - ئۆتۈمەن، ماڭا قولۇڭدا بىر چىشلەم نامۇ ئالغىچ كەلگەيسەن، دېدى. 12 ئەمما ئۇ: - پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، ساڭا قەسەم قىلىمەنكى، مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاڭگال ئۇن، كوزىدا ئازغىنە ماي بار، مانا

ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئوزۇم بىلەن ئوغلۇمغا نان ئېتىپ، ئۇنى يەپ تولىمىز، دېدى. 13 ئىلىياس ئۇنىڭغا: - قورقمىغىن؛ بېرىپ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماڭا ئېلىپ كەلگىن؛ ئاندىن ئوزۇڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئەتكىن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «پەرۋەردىگار يەريۇزىگە يامغۇر ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك ئىدىشىنى تۇن تۈگمەيدۇ ۋە كوزىدىكى ماي كېمەيمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلىياسنىڭ ئېيتقىنىدەك قىلدى ۋە ئۇ، ئىلىياس ۋە ئايالنىڭ ئۆيدىكىلەر خېلى كۈنلەرگىچە يېدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى بويىچە، ئىدىشىنى تۇن تۈگمىدى ۋە كوزىدىكى ماي كېمەيمىدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۆينىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئۇنىڭ كېسىلى شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. 18 ئايال ئىلىياسقا: - ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھىمنى يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جېنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ - دېدى. 19 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئوغلۇڭنى قولۇمغا بەرگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچقىدىن ئېلىپ ئۆزى ئولتۇرغان بالىخانغا ئېلىپ چىقىپ ئۆز ئورنىغا قويۇپ، 20 پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىپ: - ئى خۇدايم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ ئوغلىنى ئولتۇرۇش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈردۈڭمۇ؟ - دەپ ندا قىلدى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئوزۇننى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلىپ: - ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، بۇ بالىنىڭ جېنى ئۆزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! - دەپ ندا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلىياسنىڭ پەريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ جېنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۆتۈلدى. 23 ئىلىياس بالىنى بالىخاندىن ئېلىپ چۈشۈپ، ئۆيىگە كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلىياس: - مانا ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى.

24 ئايال ئىلياسقا: - مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىدىم، دەدى.

18 ئۇزۇن ۋاقىت تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ] ئۈچىنچى يىلىدا ئىلياسقا كېلىپ: - سەن بېرىپ ئۆزۈڭنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرغىمەن، دېيىلدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئىلياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى چاقىردى (ئوبادىيا تولمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قورقاتتى. 4 يىزە بەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتىۋاتقاندا ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققاندى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: - زېمىنى كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكەن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سويماي تۇرالارمىز، دەدى. 6 ئۇلار ھەر بىرى جايىلارغا بۆلۈنۈپ ماڭدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماڭدى، ئوبادىيامۇ ئۆز ئالدىغا ماڭدى. 7 ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلياس ئۇچرىدى. ئۇ ئۇنى تونۇپ يەرگە يىقىلىپ دۈم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلياسمۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: - بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: - ئىلياس قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دەدى. 9 ئۇ ئىلياسقا مۇنداق دەدى: - «سەن قانداقسىگە كەمسەڭنى ئۆلتۈرگىلى ئاھابنىڭ قولغا تاپشۇرماقچى بولسەن، مەن زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ 10 ئۆز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت

قالمدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادشاھ ئۇلارغا سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكۈزدى. 11 لېكىن سەن ماڭا ھازىر: - «بېرىپ غوجاڭغا: - ئىلىياس قايتىپ كەلدى! دېگەن» - دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بېلىگەن يەرگە ئېلىپ بارىدۇ، شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا، مېنى ئۆلتۈرىدۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنىڭ ياشلىقىدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يەزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرگەندە مېنىڭ قانداق قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزى ئەللىكتىن - ئەللىكتىن ئايرىم-ئايرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى سەن ھازىر ماڭا: - «بېرىپ غوجاڭغا: - مانا ئىلىياس كەلدى دېگەن»، - دېدىڭ. شۇنداق قىلسام ئۇ مېنى ئۆلتۈرىدۇ!»، 15 لېكىن ئىلىياس: - مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۈگۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ئايان بولىمەن، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى. ئاھاب ئىلىياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلىياسنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا: - بۇ سەئۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! - دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ جەمەتلىككەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ بائال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئەگەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىلنى يېنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يەزەبەلنىڭ داستىخانىدىن غىزالىنىدىغان بائالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە

ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلىياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: - قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارىسالدى تۇرسىلەر؟ ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، باتال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئون-تىن چىقارمىدى.

22 ئىلىياس خەلققە: - پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما باتالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. 23 ئەمدى بىزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار ئۆزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئوت ياقىنسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئوت ياقاي ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قوياي. 24 سىلەر بولساڭلار، ئۆز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەممە خەلق: - بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. 25 ئىلىياس باتالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىڭلار، ئاندىن ھىچ ئوت ياقاي ئۆز ئىلاھىڭلارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىڭلار، دېدى. 26 ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنى بويىچە ئۆزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۇنى تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكەچە ئۇلار باتالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: - ئى باتال، بىزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھىچ ئاۋاز ياكى ھىچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانغاھ چۆرىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلىياس ئۇلارنى زاڭلىق قىلىپ: - ئۇنلۇكرەك قىچقىرىڭلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوڭقۇر خىيالغا چۆمۈپ كەتكەندۇ، ياكى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، ياكى بىر سەپەرگە چىقىپ كەتكەندۇ؟ ياكى بولمىسا ئۇ ئۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ئويغىتىشىڭلار كېرەك! - دېدى. 28 ئۇلار تېخىمۇ ئۇنلۇك چاقىرىپ ئۆز قائىدىسى

بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە ئۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. 29 چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقىتىغىچە شۇ ھالەتتە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاڭلانمىدى، ياكى جاۋاب بەرگۈچى ياكى ئىجابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. 30 ئىلىياس ھەممە خەلققە: - يېنىمغا يېقىن كېلىڭلار، دېدى. ھەممە خەلق ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ يەردىكى يىقىتىلغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. 31 ئىلىياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. 32 شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھىنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك ئازگال كولىدى. 33 ئاندىن ئۇ ئوتۇننى راستلاپ، بۇقنى پارچىلاپ ئوتۇننىڭ تۆپىسىگە قويدى. 34 ئۇ: - توت ئىدىشىنى سۇغا توشقۇزۇپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تۈكۈڭلار، - دېدى. ئاندىن: يەنە بىر قېتىم قىلىڭلار، - دېدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: - ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا 35 سۇ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولاغان ئازگالنىمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. 36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلىياس پەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئوزۇڭنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغىنەن، شۇنداقلا مېنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۈگۈن بىلدۈرگەنەن. 37 ماڭا ئىجابەت قىلغىنەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئىجابەت قىلغىنەن؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى

توغرا يولغا ياندۇرغۇچى ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرگەيسەن، دەدى. 38 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئوتۇنى، تاشلارنى ۋە توپىنى كۆيدۈرۈپ ئازگالدىكى سۇنمۇ يوقىتىۋەتتى. 39 خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، ئۇلار دۈم يىقىلىپ: - پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. 40 ئىلىياس خەلققە بۇيرۇپ: - بائالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى تۇتۇڭلار، ھېچقايسىنى قويۇپ بەرمەڭلار، - دەدى. ئۇلار ئۇلارنى تۇتقاندا ئىلىياس ئۇلارنى كىشۈن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. 41 ئىلىياس ئاھابقا بولسا: - چىقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرىلغان ئاۋازى ئاڭلانماقتا، - دەدى. 42 ئاھاب قويۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلىياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يەرگە ئېگىشىپ، بېشىنى تىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ 43 خىزمەتكارغا: - چىقىپ دېڭىز تەرەپكە قارىغىن، دەدى. ئۇ چىقىپ سەپسىلىپ قاراپ: - ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دەدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: - بېرىپ قاراپ باققىن، دەپ بۇيرۇدى. 44 يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: - مانا، دېڭىزدىن چىقىۋاتقان، ئادەم ئالقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتتى كۆردۈم - دەدى. ئىلىياس ئۇنىڭغا: - چىقىپ ئاھابقا: - «ھارۋىنى قېتىپ تۈۋەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالدۇ»، دەپ ئېيتتى، - دەدى. 45 ئاڭغۇچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن تۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۋىغا چىقىپ يىزرەتەلگە كەتتى. 46 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلىياسنىڭ ۋۇجۇدىدا تۇرغاچ، ئۇ بېلىنى باغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يىزرەتەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19 لېكىن ئاھاب ئىلىياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچلاپ تۇلتۇرگىنىنى يىزە بەلگە ئېيتىپ بەردى. 2 يىزە بەل بولسا ئىلىياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: - ئەگەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا

قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جېنىڭنى ئوخشاش قىلىسام، ئىلاھلار ماڭمۇ شۇنداق
 قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭ ئىزىدا قىلسۇن! - دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە،
 ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قېچىپ يەھۇدا تەۋەسىدىكى بەئەر-شېباغا باردى. ئۇ
 ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قويۇپ، 4 ئۆزى چۆلىنىڭ ئىچىگە قاراپ
 بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شىۋاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىدا
 ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ تۈلۈمىگە تىلەك تىلەپ: - ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى،
 جېنىمنى ئالغىن؛ نېمىلا دېگەنبىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، - دېدى.
 5 ئۇ شۇ شىۋاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى ئوقۇپ ئۇنىڭغا:
 - قوپۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىششۇتقان بىر
 پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ تۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغىلى ياتتى. 7 ئاندىن
 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى ئوقۇپ ئۇنىڭغا:-
 قوپۇپ نان يېگىن. بولسا يولۇڭنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرەلمەيسەن، دېدى. 8 ئۇ قوپۇپ
 يەپ-ئىچتى. شۇ تائامدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىزىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ
 خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. 9 ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە
 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - ئى ئىلىياس، بۇ
 يەردە نېمە قىلىۋاتسەن؟ 10 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
 بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم.
 چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ
 پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ
 جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 11 ئۇ ئۇنىڭغا: - چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ
 ئالدىدا تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار تۆتۈپ كېتىۋاتتى؛ [ئۇنىڭ
 ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى

پارچىلاپ چىقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. 12 يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلىياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: - ئىلىياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلىۋاتىسەن؟ - دېدى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۈچۈن زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. 15 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقىنىڭ چۆلىگە بارغىن. ئۇ يەرگە بارغاندا ھازائەلنى سۇرىيە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلغىن. 16 ئاندىن نىمىشنىڭ ئوغلى يەھۋانى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلغىن؛ ئۆز ئورنۇڭغا پەيغەمبەر بولۇشقا تايەل-مەھولاللىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشائۇ مەسھ قىلغىن. 17 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھازائەلنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى يەھۋا ئۆلتۈرىدۇ؛ يەھۋانىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرىنى ئېلىشائۇ ئۆلتۈرىدۇ. 18 لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باتالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى پۈككەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۆيگۈزمىگەن ھەربىرىنى ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم، - دېدى. 19 ئۇ ئۆيەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشائۇ تاپتى. ئۇ چاغدا ئۆيە ھەيدەۋاتاتتى، ئۇنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلىياس كېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ

ئارتىپ قويدى. 20 ئۇ ئۇيلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىپ: -
مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۆيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشەي،
- دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - قايتقىن؛ مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ - دېدى. 21 ئۇ ئۇنىڭدىن
ئايلىنىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ئۇيى سويۇپ، ئۇلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن
قىلىپ، گۆشىنى پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋېتىدى، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن
قوپۇپ ئىلياسنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇننى جەم قىلدى؛ ئۇ ئوتتۇز
ئىككى پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، سامارىيەگە
قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. 2 ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەرگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ
پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: 3 «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: -
سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلارنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى
مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. 4 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: - ئى غوجام
پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلاردەك مەن ئۈزۈم ۋە بارلىق سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب
بەردى. 5 ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: - «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: - ساڭا
دەرۋەقە: - سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلارنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى
ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتىم. 6 لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا
خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتمەن؛ ئۇلار ئورداڭ بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ
ئويلارنى ئاخشۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭگە نېمە ئەرز بولسا، ئۇلار شۇنى قولغا ئېلىپ
كېلىدۇ» - دېدى. 7 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىندىكى ھەممە ئاقساقالارنى
چاقىرىپ ئۇلارغا: - بۇ كىشىنىڭ قانداق ئاۋازچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ
قىلىڭلار. ئۇ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلار بىلەن بالىلىرىم، كۈمۈش بىلەن
ئالتۇنلارنى تەلەپ قىلغىنىدا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. 8 بارلىق ئاقساقالار

بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: - قۇلاق سالمىغىن، ئۇنىڭغا ماقۇل دېمىگىن،
 دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: - غوجام پادىشاھقا، سىلى
 ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆز كەمىنلىرىدىن دەسلەپتە سورىغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛
 لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل دېيەلمەيمەن، دەپ بېرىڭلار، - دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ
 بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى. 10 بەن-ھاداد ئۇنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: -
 «پۈتكۈل سامارىيە شەھىرىدە ماڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرىغا ئوچۇملىغۇدەك توپا
 قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭمۇ شۇنداق قىلسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ قىلسۇن!» -
 دېدى. 11 لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب بېرىپ: - «ساۋۇت-قوراللار بىلەن
 جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنىڭۇچىدەك ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ
 ئېيتىڭلار، - دېدى. 12 بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ھەرقايسى پادىشاھلار
 بىلەن چېدىرلىرىدا شاراب ئىچىشىۋاتاتتى. ئۇ خىزمەتكارلىرىغا: - سەپكە تىزىلىڭلار،
 دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. 13 ئۇ ۋاقىتتا بىر
 پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق
 دەيدۇ: - «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆردۈڭمۇ؟ مانا، مەن بۇ كۈنى ئۇلارنى سېنىڭ
 قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»،
 دېدى. 14 ئاھاب: - كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولىدۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: -
 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرى بىلەن بولىدۇ»، دېدى. ئۇ
 يەنە: - كىم ھۇجۇمنى باشلايدۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - سەن ئۆزۈڭ، دېدى. 15
 ئۇ ۋاقىتتا ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرىنى سانىۋىدى، ئۇلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز
 ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن كېيىن ئۇ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىللارنى
 سانىۋىدى، ئۇلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ نەپەر چىقتى. 16 ئىسرائىللار شەھەردىن
 چۈش ۋاقتىدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ پادىشاھلار، يەنى ياردەمگە كەلگەن

ئوتتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىرىدا شاراب ئىچىپ مەست بولۇشقاندى. 17
 ۋالىيلارنىڭ غۇلاملىرى يۈرۈشتە ئاۋۋال ماڭدى. بەن-ھاداد ئادەم ئەۋەتۋىدى،
 ئۇلار ئۇنىڭغا خەۋەر بەرپ: «سامارىيەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ» - دېدى. 18 ئۇ: -
 ئەگەر سۈلھى تۈزۈشكە چىققان بولسا ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، ئەگەر سوقۇشقىلى
 چىققان بولسىمۇ ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، دېدى. 19 ئەمدى ۋالىيلارنىڭ بۇ
 غۇلاملىرى ۋە ئۇلارنىڭ كەينىدىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، 20 ھەربىرى
 ئۆزىگە ئوچرىغان ئادەمنى چېپىپ ئولتۇردى. سۈرىيلەر قاچتى؛ ئىسرائىل ئۇلارنى
 قوغلىدى. سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا مىنىپ ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ
 قۇتۇلدى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىقلارنى ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنى
 بىتچىت قىلىپ سۈرىيلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. 22 بەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ
 پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - تۈزۈڭنى مۇستەھكەملەپ، تۈزۈڭنى ئوبدان
 دەڭسەپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئويلاپ باققىن. چۈنكى كېلەر يىلى ئەتىيازدا
 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. 23 سۈرىيەنىڭ
 پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - «ئۇلارنىڭ ئىلاھى تاغ
 ئىلاھى بولغاچقا، ئۇلار بىزگە كۈچلۈك كەلدى. لېكىن بىز تۈزلەڭلىكتە ئۇلار بىلەن
 سوقۇشساق، جەزمەن ئۇلارغا كۈچلۈك كېلىمىز. 24 ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى،
 پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ۋالىيلارنى
 تىكلەيلى. 25 ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىغا باراۋەر بولغان يەنە بىر
 قوشۇننى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۋىنىڭ ئورنىغا ھارۋا تەييار قىلدۇرۇپ
 تۈزلىرىگە يىغقايلا؛ بىز تۈزلەڭلىكتە ئۇلار بىلەن سوقۇشايلى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا
 كۈچلۈك كەلمەمدۇق؟». ئۇ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. 26
 كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈرىيلەرنى ئېستىلاپ تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل

بلەن جەك قىلغىلى ئافەك شەھىرىگە چىقتى. 27 ئىسرائىللارمۇ ئۆزلىرىنى ئېدىتلاپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەييارلاپ، ئۇلار بىلەن جەك قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئۆدۈلدا بارگاھ تىكلۈدى، سۈرىيەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك ئوغلاق پادىسەدەك كۆرۈندى. لېكىن سۈرىيەلەر پۈتكۈل زېمىنى قاپلىغاندى. 28 ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سۈرىيەلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئالاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەلەر»، دېدى. 29 ئىككى تەرەپ يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۆدۈلدا بارگاھلىرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر كۈندە سۈرىيەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 30 قالغانلار ئافەك شەھىرىگە قېچىپ كىرىۋالدى، لېكىن سېپىلى ئورۇلۇپ ئۇلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئۆلتۈردى. بەن-ھاداد ئۆزى بەدەر قېچىپ شەھەرگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر ئۆيگە مۇكۇۋالدى. 31 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: - مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزگە بۆز باغلاپ باشلىرىمىزغا كۇلا يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. ئۇ سىلنىڭ جانلىرىنى ئايارمىكەن؟ - دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەللىرىگە بۆز باغلاپ باشلىرىغا كۇلا يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - كەمىنلىرى بەن-ھاداد: «جېنىمنى ئايغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. ئۇ بولسا: - ئۇ تېخى ھاياتمۇ؟ ئۇ مېنىڭ بۇرادىرىم، دېدى. 33 بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ئويلاپ، دەرھاللا ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى چىڭ تۇتۇۋېلىپ: - بەن-ھاداد سىلنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! - دېدى. ئۇ: - ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ

بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى قولدىن تارتىپ جەڭ ھارۋىسىغا چىقاردى. 34 بەن-ھاداد ئۇنىڭغا: - مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلگە قايتۇرۇپ بېرىي. ئاتام سامارىيەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلەنگەندەك سىلى ئۆزلىرى ئۈچۈن دەمەشقتە رەستە-بازارلارنى تىكلەيلا، - دېدى. ئاھاب: - بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرىي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەھدە قىلىشتى ۋە ئۇ ئۇنى قويۇپ بەردى. 35 پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەنە بىرىگە: - سەندىن تۆتۈنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۆتمىدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭغا: - سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغىنىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئۆلتۈرىدۇ، - دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئۆلتۈردى. 37 ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنىڭغا: - سەندىن تۆتۈنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخمىلەندۈردى. 38 ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۆز قىياپىتىنى ئۆزگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېڭىق بىلەن تېڭىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۈتۈپ تۇردى. 39 پادىشاھ شۇ يەردىن ئۆتكەندە ئۇ پادىشاھنى چاقىرىپ: - كەمىنلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققاندىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا بۇرۇلۇپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چىڭ قارىغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن ئۇ يوقاپ كەتسە، سەن ئۆز جېنىڭنى ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىغا تۆلەيسەن؛ بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تۆلەيسەن»، دېدى. 40 لېكىن مەن كەمىنلىرى ئۇ-بۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: - ئۆزۈڭ بېكىتكىنىڭدەك ساڭا ھۆكۈم قىلىندۇ! - دېدى. 41 ئۇ دەرھال كۆزلىرىدىن تېڭىقنى ئېلىۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. 42

پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن ھالاكەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جېنىڭ ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا ئېلىندۇ؛ سېنىڭ خەلقىنىڭ ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىندۇ»، دېدى. 43 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىككە چۆمگەن ھالدا سامارىيەگە قايتىپ ئوردىسىغا كىردى.

21 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۈزۈمزارلىقى بار ئىدى. 2 ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: - ئۆز ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن، مېنىڭ ئويۇمىمغا يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆكتاتلىق باغ قىلاي. ئۇنىڭ ئورنىدا ساڭا ئوبدانراق بىر ئۈزۈمزارلىق بېرەي ياكى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. 3 ئەمما نابوت ئاھابقا: - پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. 4 ئاھاب يىزرەئەللىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىككە چۆمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى؛ ئۇ كارىۋاتتا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە تۇرۇپ ئانغۇ يېمىدى. 5 خوتۇنى يىزرەئەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھى كەيپىياتنىڭ نېمىشقا شۇنچە تۆۋەن، نېمىشقا نان بېمەيسەن؟ - دېدى. 6 ئۇ ئۇنىڭغا: - مەن يىزرەئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۈزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، ياكى لايىق كۆرسەڭ ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا ئۈزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۈزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، - دېدى. 7 خوتۇنى يىزرەئەل ئۇنىڭغا: - سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ قوپۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن، مەن ساڭا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. 8 ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۈستىگە ئۇنىڭ مۇھۈرىنى بېسىپ، خەتنى

ناپوتنىڭ شەھرىدە ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋاتقان ئاقساقاللار ۋە مۆتىۋەرلەرگە ئەۋەتتى. 9 خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى: «روزا تۇتۇش كېرەك دەپ بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۆردە ئولتۇرغۇزغىن، 10 ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيانىڭ بالىسىنى ئۇنىڭ ئۆدۈلدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ» دەپ گۇۋاھلىق بەرگۈزۈڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار». 11 شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھرىدە تۇرۇۋاتقان ئاقساقاللار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزەبەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە پۈتۈلگەندەك قىلدى؛ 12 ئۇلار روزىنى بۇيرۇپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۆردە ئولتۇرغۇزدى. 13 ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيانىڭ بالىلىرى خەلقنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشەنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۈرەپ ئېلىپ چىقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. 14 ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇلدى» دەپ خەۋەر بەردى. 15 يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كېسەك قىلىنىپ ئولتۇرۇلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قوپۇپ، يىزەتەللىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بەرگىلى ئۇنىمىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزەتەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگەش ئۈچۈن شۇ يەرگە باردى. 17 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشېلىق ئىلىياسقا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 18 «قوپۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۇچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇنى ئىگىلىۋېلىش ئۈچۈن ئۇ يەرگە باردى. 19 ئۇنىڭغا: - «ئادەم ئولتۇردۇڭمۇ، يېرىنى ئىگىلىۋالدىڭمۇ؟» - دېگەن. ئاندىن

ئۇنىڭغا يەنە سۆز قىلىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئابوتنىڭ قېنى ئىتلار يالغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» - دېگەن. 20 ئاھاب ئىلىياسقا: ئى دۇشمىنم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ - دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئوزۇڭنى سېتىۋەتتىڭ. 21 پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۈستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان جەمەتىدىكى ھەممە ئەركەكنى، ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىنى ئۈزۈپ يوقىتىمەن؛ 22 ۋە سەن مېنىڭ غەزەپىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باناشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلمەن» - دەيدۇ، - دېدى. 23 - يەزەبەل توغرىسىدەمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يەزەبەلنىڭ سېپىلىنىڭ تېشىدا ئىتلار يەزەبەلنى يەيدۇ. 24 ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە تۈلگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا تۈلگەنلەرنى بولسا ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى 25 (بەرھەق، خوتۇنى يەزەبەلنىڭ قۇرتىشىلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللىرىنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلىۋەتكەن ئامورىيلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يىرگىنچلىك بۇتلارغا تايىنىپ ئەگىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). 27 لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنىگە بۇز يۈگەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۇز رەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. 28 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشىلىق ئىلىياسقا كېلىپ: - 29 «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى قانداق تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ ئۆزىنى مېنىڭ ئالدىدا تۆۋەن تۇتۇۋاتقانلىقى تۈپەيلىدىن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرمەن» - دېيىلدى.

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا تۇتتى. 2 ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. 3 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تۈز خىزمەتكارلىرىغا: - گېلىئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسلىرىغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، نېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېخىچە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ - دېدى. 4 ئۇ يەھوشافاتقا: - جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گېلىئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدۇ؟ - دەپ سورىدى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: - بىز سىلنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. 5 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: - تۆتۈنمەنكى، بۈگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: - سوقۇشقىلى گېلىئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇلار: - چىققىن، رەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 7 لېكىن يەھوشافات بولسا: - بۇلاردىن باشقا، يول سورىغۇدەك پەرۋەردىگارىڭنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار، لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرىمدا قۇتۇلۇقنى ئەمەس، بەلكى بالا بىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگەچكە، مەن ئۇنى تۆچ كۆرمىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: - ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكارىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 10 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى

خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 11 كەتتاھنىڭ ئوغلى زەدەكيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۇڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مۇشۇ مۇڭگۈزلەر بىلەن سۇرىيلەرنى يوقاتقۇچە ئۆسۈپ ئورسلا»، دېدى. 12 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۆزسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنالا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 13 مىكايانى قىچقىرىغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: - مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئوتتۇرىغا، سېنىڭ سۆزۈڭمۇ ئۇلارنىڭ سۆزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. 14 ئەمما مىكايان: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 15 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مىكايان، جەڭ قىلغىلى گېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنسىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. 16 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپنى باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! - دېدى. 17 مىكايان: - مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق، بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن»، دېدى، - دېدى. 18 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: - مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالايىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدەم؟ - دېدى. 19 مىكايان يەنە: - شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن، مەن پەرۋەردىگارنىڭ

ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسماننىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئۇنىڭ ۋە
 سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 20 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلگادتىكى
 راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھاللاڭ بولۇشقا ئالدايدۇ؟» - دېدى. بىرى مۇنداق،
 بىرى مۇنداق دېيىشتى؛ 21 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
 تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭ: «قانداق ئۆسۈل
 بىلەن ئالدايسەن؟» - دەپ سورىۋىدى، 22 ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە
 پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى
 ئالداپ ئىلكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» - دېدى. 23 مانا ئەمدى
 پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالىدى،
 پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا كىدا بالا يىتاپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» - دېدى.
 24 شۇنى ئاڭلاپ كەتتاناھنىڭ ئوغلى زەدەكيا كېلىپ مېكايانىڭ كاپىتىغا بىرى
 سېلىپ: - پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۆز
 قىلىشقا باردى؟! - دېدى. 25 مېكايان جاۋاب بېرىپ: - ئۆزۈمنى يوشۇرۇش ئۈچۈن
 ئىچكىرىدىكى ئۆيگە يۈگۈرگەن كۈندە شۇنى كۆرسەن، دېدى. 26 ئىسرائىلنىڭ
 پادىشاھى ئەمدى: - مېكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى تامون
 بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتاشقا تاپشۇرۇپ، 27 ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق
 دەيدۇ: - ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىلىپ
 نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» - دېگەن، دەپ بۇيرۇدى. 28 مېكايان:
 - ئەگەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ
 ۋاسىتىم بىلەن سۆز قىلىمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: - ئەي جامائەت،
 ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ
 پادىشاھى يەھوشافات گىلگادتىكى راموتقا چىقتى. 30 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى

يەھوشافاتقا: - مەن باشقا قىياپەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىياپەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 31 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىدىكى ئوتتۇز ئىككى سەردارغا: - چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 32 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: - ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەرياد كۆتۈردى. 33 جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 34 ئەمما بىر يەنە قارىسىغىلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلۈكىدىن ئۆتۈپ تەگدى. ئۇ ھارۋىكېشىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن، چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. 35 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈرىيەلەرنىڭ ئۇدۇلىدا ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا يۆلىنىپ تۈرە تۇردى. زەخمىدىن قېنى ھارۋىنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. 36 كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: - ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! - دېيىلدى. 37 پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى سامارىيەگە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادىشاھنى سامارىيەدە دەپنە قىلدى. 38 بىرسى پادىشاھنىڭ ھارۋىسىنى سامارىيەنىڭ كۆلىدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل پادىشاھ ئاياللار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتتار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. 39 ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش سارىيى» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرىلىق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا

پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 40 ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 41 ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 42 يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلېنىڭ قىزى ئىدى. 43 ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ بارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقماي پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى؛ خالايق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 44 ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. 45 يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 46 ئۇ ئاتىسى ئاسانىڭ كۈنلىرىدە زېمىندىن قوغلىۋېتىلگەن كەسپىي بەجچۈزلەرنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. 47 ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. 48 يەھوشافات ئوفردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمە» ئەرتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچبىرگە بارالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ئۇرۇلۇپ ۋەيران بولغاندى. 49 ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: «مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. 50 يەھوشافات ئوز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 51 ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇپ ئىككى يىل

سەلتەنەت قىلدى. 52 نۆپەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولىدا ۋە ئانىسىنىڭ يولىدا يۈرۈپ، شۇنداقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولىدا ماڭدى؛ 53 نۆپەتسى قىلغاننىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، باتالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى.

پادشاھلار 2

1 ئاھاب ئۆلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى. 2 ئاھازىيا سامارىيەدە تۇرغاندا [ئوردىسىدىكى] بالخاننىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارغا: - ئەكرىن شەھىرىدىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسىلىدىن ساقىيىمىدۇ، دەپ سوراڭلار، دېدى. 3 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بولسا تىشىلىق ئىلىياسقا: - ئورنىڭدىن تۇر، سامارىيە پادشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇلارغا: - ئىسرائىلدا خۇدا يوقۇ، ئەكرىندىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغىلى ماڭدىڭلارمۇ؟ 4 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن؛ سەن چوقۇم ئۆلسەن» دېگەن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس يولغا چىقتى. 5 خەۋەرچىلەر پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى؛ ئۇ ئۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سورىدى. 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بىر ئادەم بىزگە ئۇچراپ بىزگە: - سىلەرنى ئەۋەتكەن پادشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىلدا خۇدا يوقۇ، ئەكرىندىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغىلى ئادەملەرنى ئەۋەتتىڭمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن؛ سەن چوقۇم ئۆلسەن!» دەڭلار، - دېدى. 7 پادشاھ ئۇلاردىن: سىلەرگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادشاھ: ئۇ تىشىلىق ئىلىياس ئىكەن، دېدى. 9 ئاندىن پادشاھ بىر ئەللىكىپىشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئىلىياسنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى؛ بۇ كىشى ئىلىياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۆڭنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، پادشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. 10 لېكىن

ئىلىياس ئەللىكىپىشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 11 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يەنە بىر ئەللىكىپىشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، پادىشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! - دېدى. 12 لېكىن ئىلىياس ئەللىكىپىشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇئان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئوزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 13 پادىشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكىپىشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى؛ ئەللىكىپىشى بېرىپ ئىلىياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! 14 دەرۋەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكىپىشىنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادىمى بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى ئىلىياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن، ئۇنىڭدىن قورقغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ 16 پادىشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سورىغىلى بولىدىغان خۇدا يوقۇ، ئەكرىدىكى ئىلاھ باتال-زەبۇدىن يول سورىغىلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىڭغۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن؛ سەن چوقۇم ئۆلسەن!» دەيدۇ، - دېدى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس دېگەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئاھازىيا ئۆلدى. ئۇنىڭ ئوغلى بولمىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى

يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. 18 ئەمدى ئاھازيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟

2 پەرۋەردىگار ئىلىياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقىتتا ئىلىياس بىلەن ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. 2 ئىلىياس ئېلىشاغا: - سەندىن تۆتۈنمەن، بۇ يەردە قالغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ - دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛ شۇڭا تۇرۇڭلار، دېدى. 4 ئىلىياس ئېلىشاغا: - سەندىن تۆتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا ماڭغۇزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى يېرىخوغا باردى. 5 ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ - دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛ شۇڭا تۇرۇڭلار، دېدى. 6 ئىلىياس ئېلىشاغا: - سەندىن تۆتۈنمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماڭغۇزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى مېڭىۋەردى. 7 ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا

توختاپ تۇردى. 8 ئىلياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرۇدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ ئۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئۆتتى. 9 ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن ئىلياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۈزۈڭ ئۈچۈن مەندىن نېمە تىلىك بولسا، دەۋەرگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرغان روھنىڭ ئىككى ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، - دېدى. 10 ئۇ: بۇ تىلىككە ئېرىشمەك قىيىندۇر، مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقىتتا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلدۇ، بولسا، بېرىلەيدۇ، - دېدى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ ماڭغاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار نامايان بولدى، ئۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. 12 ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! - دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۇنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئۆز كىيىمىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. 13 ئاندىن ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. 14 ئۇ ئىلياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نەدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى، ئېلىشا سۇدىن ئۆتۈپ كەتتى. 15 يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاققا تۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدەدۇر» دەپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش تۇرۇپ تەزىم قىلدى. 16 ئۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزىمەت بار، ئۆتۈنمىز، بۇلار غوجاڭنى ئەزدىگىلى بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېرىدە ياكى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويدىمىكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمەڭلار، دېدى. 17 ئەمما ئۇلارنىڭ ئۇنى

قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭلار، دېدى. شۇڭا ئۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى؛ بۇلار ئۈچ كۈن ئۆتۈپ كەتتى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. 18 ئۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ يېرىمدا تۇرۇۋاتتى) ئۇ ئۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلەرگە «ئىزدەپ بارماڭلار!» دېمىدىمۇ؟ - دېدى. 19 شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆرگەندەك، شەھەر ئۆزى ئوبدان جايدىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە تۇپراق تۇغماستۇر، دېدى. 20 ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىپ، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ماڭا بېرىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. 21 ئۇ بۇلاقتىڭ بېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا تۇزنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا تولۇم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ تۇغماسلىقى بولمايدۇ» - دېدى. 22 خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزدەك، ئۇ سۇ تاكى بۈگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. 23 ئېلىشا يېرىمدا چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغاندا، بەزى بالىلار شەھەردىن چىقىپ ئۇنى زاڭلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! - دەپ ۋارقىراشتى. 24 ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىنى يىرتىۋەتتى. 25 ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيەگە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ ئۆزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساتقان «باتال تۇرۇكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. 3 لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئوغلى

يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. 4 موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چوڭ قويىچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. 5 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز تۇرۇدى. 6 ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېدىتلىدى. 7 ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز تۇرىدى، موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ - دېدى. ئۇ: چىقىمەن؛ بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. 8 ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سورىدى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. 9 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالمىدى. 10 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاپلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشسۇن دەپ، بىر يەرگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. 11 لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ - دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلىياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ بەرگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. 12 يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ باردى. 13 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: - مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۆز ئاتاڭنىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاناڭنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن،

دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن، چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، - دېدى. 14 ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىغان بولسام، سېنى كۆزگە ئېلىنغان ياكى ساڭا قارىمىغان بولاتتىم. 15 لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، - دېدى. سازچى ساز چالغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 16 ئۇ: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئورا كولاڭلار» دېدى، - دېدى ئاندىن يەنە: 17 - چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسەڭلارمۇ، بۇ ۋادى سۇغا تولۇپ، تۈزۈڭلار بىلەن ئات-ئۇلاڭلارنىڭلار ھەممىسى سۇ ئىچىلسە»، 18 لېكىن بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرىدۇ. 19 سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۆسۈپ تۈتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۈرۈپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىتىزلىقنى تاشلاپ بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىلسە»، - دېدى. 20 ۋە ئەتىسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۇنۇلغان ۋاقتىدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا توشقۇزدى. 21 ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپتۇ، دەپ ئاڭلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگرادا تىزىلىپ سەپتە تۇردى. 22 ئۇلار ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى؛ كۈننىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: - 23 بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار تۇرۇشۇپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ. ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۆلىشىۋالايلى! دېدى. 24 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ

لەشكەر گاهىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئورنىدىن قوپۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سۈرۈپ-توقاي قىلىۋەتتى. 25 ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەر بىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋەتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرىخەلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمىنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھەرگە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا چۆرگەپ ھۇجۇم قىلدى. 26 موئابنىڭ پادىشاھى جەئىنىئە ئۆزىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ ئۆزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۇزنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۆسۈپ تۆتۈشكە ئاتلاندى؛ لېكىن ئۇلار بۆسۈپ تۆتەلمىدى. 27 شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى تۇنجى ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ تۆپىسىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەرۋەردىگارىنىڭ قاتتىق قەھرىگە ئۇچرىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايسىسى ئۆز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ تۇل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەرياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ بولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپتۇ. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەرۋەردىگاردىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرزىڭنى مېنىڭ ئىككى ئوغلىمنى قۇللۇققا ئالغىلى كەلدى. 2 ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلاي؟ دېگەن، ئۆيۈڭدە نېمە بار؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: دېدىكىڭنىڭ ئۆيىدە كىچىك بىر كوزا مايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق، - دېدى. 3 ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۆگۈن-كوزا، يەنى بوش چۆگۈن-كوزىلارنى تۆتتە ئالغىن، ئۇلار ئاز بولىسۇن. 4 ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭ ئۆيگە كىرگىن، ئىشىكىنى يېپىپ ھەممە چۆگۈن-كوزىلارغا ماي قاقچىلىغىن. توشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيەردىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى

بىلەن ئۆيگە كىرىپ ئىشىكىنى ياپتى. ئوغۇللىرى چۆگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قويدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، چۆگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. 7 ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمىگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ ماينى سېتىۋەت، قەرزىڭنى تۆگەتكەن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن تۈزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جېنىنى بېقىڭلار، دېدى. 8 بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئۆز ئۆيىدە تاماققا تۇتۇپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئۆتۈپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ئۆيىگە كىرىپ غىزالىناتتى. 9 بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 10 بىز ئۆزىدە ئۇنىڭغا بىر كىچىكرەك ئۆي سالايلى. ئۇنىڭغا ئۆيىدە كارىۋات، شېرە، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەييارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمىزغا كەلسە شۇ ئۆيىدە تۇرسۇن، - دېدى. 11 ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۆيەرگە كەلگەندە، شۇ بالىخانغا كىرىپ يېتىپ قالدى. 12 ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرىغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرىغاندا، ئايال ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئۇنىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلىدىلا؛ مەن سىلى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا ياكى قوشۇن سەردارىغا بىرەر تەلەپلىرىنى يەتكۈزەيمۇ؟» - دېگەن، دېدى. ئايال بۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. 14 ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئۇنىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ - دەپ سورىدى. گەھازى: ئۇنىڭ ئوغۇل بالىسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. 15 ئۇ: ئۇنى چاقىرىغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرىۋېتىپ، ئايال ئىشىكىگە كېلىپ

تۇردى. 16 يەنە مەھر ئۇنىڭغا: كېلەر يىلى تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قۇچاقلاردا بىر ئوغۇللىرى بولدۇ، دەدى. ئۇ: ياق، ئۇ غوجام! ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، دەيدىكىگە يالغان ئېيتىمىغىن، دەدى. 17 ئەمدى ئېلىشا ئۇنىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال ھامىلدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. 18 بالا تۇسۇپ چوڭ بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئاتىسى بار يەرگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. 19 ئۇ ئاتىسىغا: ۋاي بېشىم، ۋاي بېشىم، دەپ ۋايسىدى. ئۇ خىزمەتكارغا، ئۇنى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دەدى. 20 ئۇ ئۇنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن ئولۇپ قالدى. 21 ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۆيىدىكى كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكىنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. 22 ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: غۇلاملاردىن بىرنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەكنى ئېلىپ كەلسۇن؛ مەن ئۇنى چاپتۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرھال بېرىپ كېلەي، دەدى. 23 ئېرى ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئۇنىڭ قېشىغا بۈگۈن بارسەن؟ بۈگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولمىسا، دەدى. ئايالى ئۇنىڭغا، ھەممە ئىش تىنچلىق - دەدى. 24 ئۇ ئېشەكنى توقۇتۇپ غۇلامغا: ئىتتىك ھەيدەپ ماڭ؛ مەن دېمىگۈچە توختىمىغىن، دەدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنى يىراقتىنلا كۆرۈپ ئۆز خىزمەتكارى گەھازغا: مانا شۇنەملىك ئايال كېلىۋاتدۇ؛ 26 سەن ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» - دەپ سورىغىن، دەدى. - ھەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. 27 ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلدى. گەھازى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنى ئىتتىرىۋەتمەسكى بولدى؛ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى: - ئۇنى ئۆز ئىختىيارىغا

قويغىن، چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۇنۇق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇپتۇ، دېدى. 28 ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىممۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلىغىن، دەپ سەندىن تۆتۈمىدىممۇ؟ - دېدى. 29 پەيغەمبەر گەھازىغا: - بېلىڭنى چىڭ باغلاپ، مېنىڭ ھاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە ئۇچرىساڭ، ئۇنىڭغا سالام قىلىغىن، بىرسى ساڭا سالام قىلسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگەن. مېنىڭ ھاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. 30 بالىنىڭ ئانىسى: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى. ئېلىشا ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگەشتى. 31 گەھازى ئۇلاردىن بۇرۇن بېرىپ ھاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغانىدى. ئەمما ھېچ ئاۋاز ياكى تۈش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: بالا ئويغاندى، دېدى. 32 ئېلىشا ئويىگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا ئۇنىڭ كارۋىتىدا تۈلۈك ياتتى. 33 ئۇ بالا بىلەن ئۆزىنى ئايرىم قالدۇرۇپ، ئىشىكىنى يېپىۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. 34 ئاندىن ئۇ كارۋىتقا چىقىپ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۆزىنى قويۇپ ئاغزىنى ئۇنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى ئۇنىڭ كۆزلىرىگە، قوللىرىنى ئۇنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسسىشقا باشلىدى. 35 ئۇ چۈشۈپ تۆيدە تۇياق-بۇياققا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارۋىتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ ئۈستىگە ئېگىلدى. ئۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چۈشكۈردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. 36 پەيغەمبەر گەھازىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: شۇنەملىك ئايالى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرىپ قويدى. ئۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە. ئۇ ئۇنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈپ ئالسىلا، دېدى. 37 ئۇ ئويىگە كىرىپلا ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا يىقىلىپ دۈم ياتتى، بېشى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن ئۆز ئوغلىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتتى. 38 ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتتا ئاچارچىلىق بولغانىدى. پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ

يېنىدا ئولتۇرغاندا ئۇ ئۆز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازاننى ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇپ بەرگىن، دېدى. 39 ئۇلاردىن بىرى ئوتياش تەرگى دالاغا چىقىپ ياۋا قاپاق پىلىكىنى تېپىپ، ئۇنىڭدىن ياۋا قاپاق ئۈزۈپ ئېتىكىنى تولدۇرۇپ كېلىپ، توغراپ قازانغا سالدى، چۈنكى ئۇلار بۇلارنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. 40 ئاندىن ئۇلار يەڭگىلەر دەپ ئادەملەرگە ئۆسۈپ بەردى. لېكىن ئۇلار تاماقنى يېگىلى باشلىغاندا: ئۇ خۇدانىڭ ئادىمى، قازاندا تولۇم بار، دەپ ۋارقىراشتى. ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېيەلمىدى. 41 ئېلىشا: ئازراققىمۇ ئۇن ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇ شۇنى قازانغا تاشلاپ: خەلققە ئۆسۈپ بەرگىن، يېسۇن، دېدى. ۋە مانا، قازاندا ھېچ زەھەر قالمىدى. 42 ئەمدى باتال-شالشاھدىن بىر ئادەم كېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىگە ئارپا ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسىدىن ئاش-نان، يەنى يىگىرمە ئارپا ناننى ۋە بىر خالتا كۆك باشنى ئېلىپ كېلىۋىدى، ئۇ: خەلققە يېگىلى ئالدىغا قويغىن، دېدى. 43 ئۇنىڭ خىزمەتكارى: شۇنى بىر يۈز ئادەمنىڭ ئالدىدا قانداق قويايلىمەن؟ دېدى. ئېلىشا: خەلققە يېگىلى بەرگىن، چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇلار يەيدۇ ۋە ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالىدۇ، دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قويدى؛ ئۇلار يېدى ۋە دەل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالدى.

5 سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇن سەردارى ناتامان ئۆز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولىمۇ قەدرلەندى ۋە ئىززەتلەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق سۈرىيەگە نۇسرەتلەر بەرگەندى. ئۇ باتۇر جەڭچى بولغىنى بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغانىدى. 2 ئەمدى سۈرىيەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنى تۇتۇپ كەلگەندى، بۇ قىز ناتاماننىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنى قىلاتتى. 3 ئۇ خانىمغا: كاشكى، مېنىڭ غوجام سامارىيەدىكى پەيغەمبەرنىڭ

قېشىدا بولسىدى! ئۇ ئۇنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتاتتى، دېدى. 4 ئاتامان بېرىپ خوجىسىغا: - ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى، دېدى. 5 سۈرىيە پادىشاھى: ياخشى! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتمەن، دېدى. ئاتامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شەكەل ئالتۇن ۋە ھەم ئون كىشىلىك كىيىمنى ئېلىپ ئىسرائىلغا باردى. 6 ئۇ مەكتۇپنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇپ بەردى. مەكتۇپتا: - «بۇ مەكتۇپ ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكى، مەن ئۆز خىزمەتكارىم ئاتاماننى سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن ئۇنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتقايسەن»، دەپ پۈتۈلگەندى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خەتنى ئوقۇپ بولۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتتۈرتتى ۋە: - مەن خۇدامۇ؟ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ ھەم تىرىلدۈرەلەيمەنمۇ؟ نېمىشقا ئۆكشى: - بۇ ئادەمنى ماخاۋ كېسىلىدىن ساقايتقىن، دەپ ھاۋالە قىلدۇ؟ قېنى، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلى باھانە تىزدەيدۇ، دېدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆز كىيىملىرىنى يىرتقىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھقا ئادەم ئەۋەتىپ: نېمىشقا ئۆز كىيىملىرىڭنى يىرتتىڭ؟ ئۆكشى ھازىر بۇ يەرگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلىدۇ، دېدى. 9 ئاتامان ئاتلىرى ۋە جەڭ ھارۋىسى بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىدى. 10 ئېلىشا بىر خەۋەرچىنى ماڭدۇرۇپ ئاتامانغا: - بېرىپ ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم يۇيۇنۇپ كەلگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئەتلىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدى. 11 لېكىن ئاتامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: - مانا، ئۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرىشىدۇ، ئۆرە تۇرۇپ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جاينىڭ ئۈستىدە قولىنى سىلىكىپ، ماخاۋ كېسىلىنى ساقايتىدۇ، دەپ ئويلاپ كەلگەندىم. 12 دەمەشقىنىڭ دەريالىرى، يەنى ئابارنا

بىلەن فارىيار [دەرياسىنىڭ سۇلىرى] ئىسرائىلنىڭ ھەممە سۇلىرىدىن ياخشى ئەمەسمۇ؟
 مەن ئۇلاردا يۇيۇنسام پاكىز بولمامدۇم؟ - دېدى. ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ
 يولغا چىقتى. 13 لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: - ئى ئاتام،
 ئەگەر بەيغەمبەر سىلگە ئېغىر بىر ئىشنى تاپلىغان بولسا، قىلماسمىدۇلا؟ ئۇنداق بولغان
 يەردە، ئۇ سىلگە سۇغا چۈشۈپ يۇيۇنۇپ، پاكىز بولسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق
 قىلماملا؟ - دېيىشتى. 14 شۇڭا ئۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن
 ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۆمۈلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتى پاكلىنىپ،
 كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق ھەمراھلىرى
 بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: - مانا
 ئەمدى پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ
 يەتتىم، ئەمدى ھازىر، ئۆز كەمىنىڭدىن بىر سوۋغاتنى قوبۇل قىلغىن، دېدى. 16
 لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارىمنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم
 قىلىمەنكى، ھېچ نېمىنى قوبۇل قىلماسمەن، دېدى. [ئاتامان] تولا چىڭ تۇرۇۋالسىمۇ،
 ھېچ قوبۇل قىلمىدى. 17 ئاندىن ئاتامان مۇنداق دېدى: - ئەگەر قوبۇل قىلمىساڭ،
 كەمىنىڭگە توپىدىن ئىككى قېچىر يۈك بېرىلسۇن؛ چۈنكى كەمىنىڭ بۇندىن كېيىن
 پەرۋەردىگاردىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھلارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى ئىناقلىق
 قۇربانلىقىنى كەلتۈرمەيدۇ. 18 لېكىن پەرۋەردىگار كەمىنىڭنىڭ شۇ بىر ئىشىنى
 كەچۈرۈم قىلغاي: غوجامنىڭ ئۆزى رىمىمنىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق ئۈچۈن
 كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۈلەنسە مەن رىمىمنىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ
 ئامالسىز تىز پۈككىنىم ئۈچۈن پەرۋەردىگار مەن كەمىنىڭنى كەچۈرگەي، دېدى.
 19 ئېلىشا ئۇنىڭغا: - سەن ئاتامان-خاتىرجەملىكتە كەتكەن، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن
 ئايرىلىپ ئازغىنە يول ماڭدى. 20 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى

گەھازى كۆڭلەدە: - مانا، ئۇ سۇرىيەلىك ئاتامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەردىن غوجام ھېچنېمىنى ئالماي، ئۇنى بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالاي، دەپ ئويلىدى. 21 شۇنى دەپ گەھازى ئاتاماننىڭ كەينىدىن باردى. ئاتامان بىر كىمىنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ھارۋىسىدىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ - دەپ سورىدى. 22 ئۇ: - تىنچلىق، - دېدى، - ئەمما غوجام مېنى ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدى ئەفرائىم تاغلىقىدىن پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتىلەردىن ئىككى يىگىت قېشىمغا كەلدى. بۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككى كىشىلىك كىيىم بەرسە، دەپ ئېيتتى، - دېدى. 23 ئاتامان: - ئىككى تالانت كۈمۈشنى قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنى زورلاپ ئىككى تالانت كۈمۈشنى ئىككى خالىتىغا چېگىپ، ئىككى كىشىلىك كىيىمنى چىقىرىپ بەردى. بۇلارنى ئاتامان غۇلاملىرىدىن ئىككى يىگىتكە يۈدكۈزدى، ئۇلار گەھازىنىڭ ئالدىدا بۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدى. 24 ئۇ تۇرغان دۈڭگە يەتكەندە بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ ئۆيىگە تىقىپ قويدى، ئاندىن بۇ ئادەملەرنى كەتكۈزۈۋەتتى. 25 ئاندىن ئۇ غوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردى. ئېلىشا ئۇنىڭدىن: - ئى گەھازى، نەگە بېرىپ كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ ھېچبىرگە بارمىدى، - دېدى. 26 ئېلىشا ئۇنىڭغا: - مەلۇم بىر كىشى ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روھم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بىرگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ كىشىلەر كۈمۈش بىلەن كىيىم، زەيتۇن باغلىرى بىلەن ئۆزۈمزارلار، قوي بىلەن كالا، مالايىلار بىلەن كېنەزەكلەرنى قوبۇل قىلىدىغان ۋاقىتمۇ؟ 27 لېكىن ھازىر ئاتاماننىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا ھەم نەسلىڭگە مەڭگۈگە

چاپلىشىدۇ، - دەدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق بولۇپ قالدى.

6 بەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشاغا: - مانا بىزگە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋاتقان يېرىمىز تار كەلدى. 2 ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا بېرىپ، ھەر بىرىمىز بىردىن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرىدىغانغا بىر تۇرالغۇ ئوي ياسايمىز، - دەدى. - بېرىڭلار، دەپ جاۋاب بەردى ئۆ. 3 ئۇلارنىڭ بىرى يەنە: - ئىلتىپات قىلىپ قەمىلىرىڭ بىلەن بىرگە بارغىن، دەدى. ئۆ: - بىللە باراي، دەدى. 4 ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدى. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدى. 5 لېكىن ئۇلارنىڭ بىرى دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ بېشى سۇغا چۈشۈپ كەتتى. ئۇ ۋارقىراپ: - ۋاي غوجام، بۇ ئۆتە ئالغان پالتا ئىدى، دەدى. 6 خۇدانىڭ ئادىمى: نەگە چۈشتى، دەپ سورىدى. ئۇ چۈشكەن يەرنى كۆرسىتىپ بەردى. ئۇ بىر شاخنى كېسىپ، ئۇنى سۇغا تاشلىۋىدى، پالتىنىڭ بېشى لەيلەپ چىقتى. 7 ئۇنى قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدى، ئۇ كىشى قولنى ئۇزۇتۇپ ئۇنى تۇتۇۋالدى. 8 سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىۋاتتى. ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچى-پوكۇنچى يەردە بارگاھ تىكىمەن، دەپ بېكىتتەتتى. 9 خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر ئەۋەتتى: - سەن پالانچى-پوكۇنچى يەرگە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۇرىيەلەر ئۇ يەرگە چۈشمەپكى، دەدى. 10 ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادىمى ئۆزىگە كۆرسەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىكى ئادەملەرگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش بىرقانچە قېتىم بولدى. 11 بۇنىڭ سەۋەبىدىن سۇرىيەنىڭ پادىشاھى كۆڭلىدە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: - ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە تۇرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! - دەپ سورىدى. 12 لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ

بىرى: - ئى غوجام پادىشاھ ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئىسرائىلدا تۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان ھۇجرا كىدا قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، - دېدى. 13 ئۇ: بېرىپ ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى بايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى تۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: - ئۇ دوتان شەھىرىدە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەرگە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇننى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشىۋالدى. 15 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيى سەھەردە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۋىلىرى قوشۇنى شەھەرنى قورشىۋالغانىدى. مالاي ئۇنىڭغا: ئاپلا، ئى غوجام، قانداق قىلارمىز؟ - دېدى. 16 لېكىن ئۇ: قورقىغىن، مانا بىز بىلەن بىرگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغانلاردىن كۆپتۇر، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى، مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۆرىدەپ تۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولغانىدى. 18 سۇرىيەلەر چۈشۈپ ئۇ تەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن تۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىكى بويىچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن تۇردى. 19 ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە [سىلەر ئىزدىگەن] شەھەر ئەمەس، مېنىڭ كەينىمدىن ئەگىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيەگە باشلاپ باردى. 20 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيەگە كىرگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇراتتى. 21 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى

كۆرگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۇلارنى ئولتۇرۇۋېتەيمۇ؟ ئۇلارنى ئولتۇرۇۋېتەيمۇ؟ دەپ سورىدى. 22 ئۇ: - سەن ئۇلارنى ئولتۇرمە، ھەتتا ئوزۇك قىلىچ ۋە ئوقيايىك بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئولتۇرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئولتۇرۇشكە بولامتى؟ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئوز غوجىسىغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. 23 شۇنداق قىلىپ، ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى، ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالدى. ئۇلار غوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيەدىن بۇلاڭچىلار شايبكىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا بېسىپ كىرمىدى. 24 كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۇرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇننى يىغىپ سامارىيەنى مۇھاسىرگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۇزۇن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سەكسەن شەكەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تۆتتىن بىرى بەش شەكەل كۈمۈشكە يارايىتى. 26 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلنىڭ ئۈستىدىن ئۆتكەندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئى غوجام پادىشاھ، ياردەم بەرگىنە! دەپ پەرياد كۆتۈردى. 27 ئۇ: ئەگەر پەرۋەردىگار ساڭا ياردەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق ياردەم قىلاي؟ يا خاماندىن يا ئۆزۈم كۆچكىدىن ياردەم تېپىلامدۇ؟ - دېدى. 28 پادىشاھ ئەمدى ئۇنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سورىدى. ئۇ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بەرگىن، بىز ئۇنى بۈگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. 29 ئۇ ۋاقىتتا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قاينىتىپ پىشۇرۇپ يېدۇق. ئەتە مەن ئۇنىڭغا: ئەمدى سەن ئوغلۇڭنى بەرگىن، ئۇنى يەيلى دېسەم، ئۇ ئۆز ئوغلۇنى يوشۇرۇپ قويدى، - دېدى. 30 پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كىيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتىۋەتتى. ئۇ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۇنىڭ كىيىمىنىڭ ئىچىگە، يەنى ئېتىگە بۆز كىيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. 31 [پادىشاھ]: - ئەگەر

شافاتىنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۈگۈن تېنىدە قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى ئالسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئىخۇ ئارتۇق جازالسۇن! - دېدى. 32 ئەمما ئېلىشا ئۆز ئۆيىدە ئولتۇراتتى؛ ئاقساقاللارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرغانىدى. پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغانىدى. لېكىن ئۇ خەۋەرچى ئۆيە رەگە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقاللارغا: - مانا بۇ جاللانىڭ بالىسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ تاقاپ ئىچىدىن تىرىۋېلىڭلار. مانا ئۇنىڭ كەينىدىن كەلگەن غوجىسىنىڭ قەدىمىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىۋاتمامدۇ؟ - دېدى. 33 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادىشاھ: «مانا بۇ بالايىتاپەتنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى، مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارغا يەنە ئۈمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7 ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق ئۈن بىر شەكەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلىدۇ، - دېدى. 2 ئەمما پادىشاھ بېلىكىنى تۇتۇپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۈگۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. ئۇ: - سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. 3 ئەمدى دەرۋازىنىڭ تۈۋىدە تۆت ماخاۋ كېسىلى بار ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلار بىر-بىرىگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە ئۆلۈمنى كۈتۈپ ئولتۇرمىز؟ 4 شەھەرگە كىرەيلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۇ يەردە ئۆلۈمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساق ئۆلۈمىز، قوپۇپ سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا كېتەيلى. ئۇلار بىزنى ئايدىسا تىرىك قالىمىز، بىزنى ئۆلتۈرەيلى دېسە ئۆلۈمىز، خالاس، - دېيىشتى. 5 شۇنى دەپ ئۇلار كەچقۇرۇن سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا بارغىلى قوپتى. لەشكەرگاھىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ

كشى يوق ئىدى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇننىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقاندى. شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار بىر-بىرىگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشەك ھىتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئۈستىمىزگە ھۇجۇم قىلغىلى ياللىۋاپتۇ، دېيىشتى؛ 7 كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چىقىرىلدى، ئات بىلەن ئېشەكلەرنى تاشلاپ لەشكەرگاھى شۇ يېقى قوپۇپ، ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچقاندى. 8 ماخاۋ كېسىلى بار ئادەملەر لەشكەرگاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بىر چىدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۆتكەن كۆمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن ئۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چىدىرغا كىرىپ ئۆيەردىكى ئولجىنىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. 9 ئاندىن ئۇلار بىر-بىرىگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۈگۈن قۇتلۇق خەۋەر بار كۆندۈر، لېكىن بىز تىنماي تۇرۇۋاتىمىز. سەھەرگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بىرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسىبانلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: بىز سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شەپەسىمۇ يوقتۇر، بەلكى ئاتلار باغلاقتى، ئېشەكلەر باغلاقتى بولۇپ، چىدىرلار ئەينى يېقى تۇردى، دېدى. 11 دەرۋازىدىكى پاسىبانلار شۇ خەۋەرنى تۇتۇپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. 12 پادىشاھ كېچىسى قوپۇپ خىزمەتكارلىرىغا: - مەن سۈرىيەلەرنىڭ بىزگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلەرگە دەپ بېرەي. ئۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكەرگاھتىن چىقىپ دالادا مۇكۈنۈۋېلىپ: - ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز ئۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەرگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. 13 خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب

بېرىپ: - بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشىنى ئېلىپ (ئۇلارنىڭ ئاقۇبى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتتەر بولمايدۇ!)، ئۇلارنى كۆرۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئۇلارغا قاتنىدىغان ئاتلارنى تەييار قىلدى. پادىشاھ ئۇلارنى سۈرىيەلەرنىڭ قوشۇنىنىڭ كەينىدىن ئەۋەتەيلى: - بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 15 بۇلار ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەرياسىغىچە قوغلاپ باردى، ۋە مانا، پۈتكۈل يول بويى سۈرىيەلەر ئالدىراپ قاچقاندا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر بىلەن تولغانىدى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. 16 ئۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۈرىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئولجالارنى تالدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق تۇن بىر شەكەلگە، ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلدى. 17 ئەمدى پادىشاھ بىلىكىنى تۇتۇپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەپ قويغانىدى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققاندا] ئۇنى دەسسەپ-چەيلۈۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنى تۇتماقچى بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقان دەك بولدى. 18 شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە ۋە بىر خالتا ئاق تۇن بىر شەكەلگە سېتىلدى». 19 ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادىمىگە: - «مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۈگۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!»، دېگەندى. ئۇ: - «سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرسەن، لېكىن شۇنىڭدىن بېھىسەن»، دېگەندى. 20 ئۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق ئۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ ئۆلتۈرگەندى.

8 ئېلىشا ئۆزى ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن ئايالغا نەسەت قىلىپ: - سەن ۋە ئۆز ئۆيدىكىلەرنىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپساڭ، ئۆيەردە تۇرغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: - ئاچارچىلىق بولسۇن، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە تۇگمەيدۇ، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال خۇدانىڭ ئادىمى ئېيتقاندا ئۆز ئۆيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە تۇردى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل تۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى، ئۇ پادىشاھتىن ئۆيى بىلەن زېمىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. 4 شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۇنىڭغا: - ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بەرگىن، دەۋاتاتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر ئۆلۈكنى تىرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرىۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ئۆيى ۋە زېمىنىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: - ئى پادىشاھ غوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا ئۆلۈمىدىن تىرىلدۈرگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. 6 پادىشاھ ئايالدىن سورىۋېدى، ئۇ شۇ ۋەقەنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۋاتنى بەلگىلەپ: - ئۇنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتلىرىنى ياندۇرۇپ بەرگىن ۋە شۇنىڭدەك ئۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن، دېدى. 7 ئەمدى ئېلىشا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بىن-ھاداد كېسەل ياتقىنىدا دەمەشققە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادىمى بۇ يەرگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. 8 پادىشاھ ھازائەلگە: - ئۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ توغرامدا: «ئۇ بۇ كېسەلدىن ساقايامدۇ، ساقايمايدۇ» دەپ سورىغىن، -

دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن ھازائەل تۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە باردى. ئۇ ئۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل ماللاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسەلدىن ساقىيمەنمۇ، ساقايمايەنمۇ؟» دەپ سوراپتۇ، - دېدى. 10 ئېلىشا ئۇنىڭغا: - بېرىپ ئۇنىڭغا: - چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتتى. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قانداقلا بولسۇن ئۇ چوقۇم تولىدۇ، دەپ ۋەھىي قىلدى، دېدى. 11 خۇدانىڭ ئادىمى تاكى ھازائەل خىجىل بولۇپ كەتكۈچە ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى يىغلاشقا باشلىدى. 12 ھازائەل: - غوجام نېشىقا يىغلايلا! دەپ سورىدى. ئۇ: - مەن سېنىڭ ئىسرائىللارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئۇششاق بالىلىرىنى چۈرۈپ تاشلاپ، ھامىلىدار ئاياللارنىڭ قارىنى يېرىۋېتىسەن، دېدى. 13 ھازائەل: - مەنكى ئىتتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، ئۇنداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامم؟ ئېلىشا: - پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بولىدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. 14 ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ غوجىسىنىڭ يېنىغا باردى. بەن-ھاداد ئۇنىڭدىن: - ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سورىدى. ئۇ: - ئۇ ماڭا سىلنىڭ توغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. 15 ئەتىسى ھازائەل بىر پارچە بۇزنى ئېلىپ، سۇغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يۈزى ئەتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى، ۋە ھازائەل ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 16 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا، يەھوشافات تېخى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقتىدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 17 ئۇ پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنت قىلدى. 18 ئۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى ئۇنىڭ

ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى.

19 لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: - سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭغا «مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ يەھۇدانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى.

20 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ ئۆز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلدى. 21 شۇنىڭ بىلەن يورام ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زاتىر شەھىرىگە ئۆتتى. ئۇ كېچىسى ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆزى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشىۋالغان ئېدوملارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى مەغلۇپ قىلدى؛ لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى ئۆز ئۆيلىرىگە قېچىپ كەتتى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئېدوملار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۈگۈنكىچە ئازاد بولدى. ئۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. 23 ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 24 يورام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى.

ئوغلى ئاھازىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 26 ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. 27 [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولىدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى؛ چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ كۈيۈغلى بولۇپ ئۇنىڭغا ھەممە مەت ئىدى.

28 ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گېلىئادتىكى راموتتا سوقۇشقاندا ئاھازىيا ئۇنىڭغا ھەمدە مەلۇشۇپ سوقۇشقا چىققاندى. سۈرىيە يورامنى

زەخمىلەندۈردى. 29 يورام پادشاھ رامادا سۇرىيە پادشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۇرىيلەردىن يېگەن زەخمىنى داۋالاش ئۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9 ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: - «يېلىڭنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلىئادتىكى راموتقا بارغىن. 2 ئۆيەرگە بارغاندا نىمىشنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى تېپىپ، ئۆيەرگە كىرىپ، ئۇنى ئۆز بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئورنىدىن تۇرغۇزۇپ، ئىچكىرىكى ئۆيەرگە باشلاپ كىر. 3 ئاندىن قاچىدىكى ماينى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنى ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇشقا مەسھ قىلدىم، دېگەن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشكىنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» - دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يىگىت گىلىئادتىكى راموتقا باردى. 5 ئۆيەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئۆيەردە ئولتۇراتتى. ئۆ: - ئى سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: - قايسىمىزغا؟ - دەپ سورىدى. ئۆ: - ساڭا، ئى سەردار، دېدى. 6 ئۇ قوپۇپ ئۆيەرگە كىردى. يىگىت بېشىغا ماينى قۇيۇپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇشقا مەسھ قىلدىم. 7 سەن ئۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى ئۆز قۇللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە قۇللىرىنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزە بەلدىن ئىنتىقام ئالاي. 8 ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ؛ ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەممە ئەرگە كەلەرنى ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. 9 مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىيانىڭ ئوغلى باتاشانىڭ

جەمەتدەك يوق قىلمەن. 10 ئىتلار يىزە بەلنى يىزە ئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشكىنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. 11 يەھۇ ئۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سەپسەتەلىرىنى بىلىسىلەر، - دېدى. 12 ئۇلار: يالغان ئېيتما! بىزگە دەپ بەرگىنە! دېۋىدى، ئۇ: - ئۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى - دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سېلىپ، پەلەمپەيدە يېنىپ ئۇنىڭغا پايانداز قىلدى. ئۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئىمىشنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. ئۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلبئادتىكى راموتتا تۇرۇپ، ئۇ جاينى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلىۋاتاتتى. 15 ئەمدى يورام پادىشاھ سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۇرىيەلەردىن يېگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزە ئەلگە يېنىپ كەلگەندى. يەھۇ بولسا [ئۆزىگە ئەگەشكەنلەرگە]: سىلەرگە لايىق كۆرۈنسە، يىزە ئەلگە بېرىپ خەۋەر بەرگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرماڭلار، دېگەندى. 16 يەھۇ بىر جەڭ ھارۋىسىنى ھەيدەپ يىزە ئەلگە باردى، چۈنكى يورام ئۇ يەردە كېسەل بىلەن ياتقاندى (يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا يورامنى يوقىلىغىلى چۈشۈپ كەلگەندى). 17 ئەمدى كۆزەتچى يىزە ئەلنىڭ مۇنارىدا تۇرۇپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. ئۇ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۈم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىڭلار، ئۇ ئۇلاردىن: - ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ - دەپ سورىسۇن،

دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: - پادىشاھ،
 ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سورىدى، دېدى. يەھۇ: - تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ،
 بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، - دېدى. كۆزەتچى
 [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: - خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ
 كەلمىدى» - دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە بىر ئاتلىق كىشىنى ماڭدۇردى. ئۇ
 ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: - پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سورىدى، دېدى.
 يەھۇ: - تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن
 ماڭ، دېدى. 20 كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: - خەۋەرچى ئۇلارنىڭ
 قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ ھارۋا ھەيدىشى نىمىشىنىڭ
 ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى ئۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. 21
 يورام: - ھارۋىنى قېتىڭلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىنى قېتىپ
 تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا،
 ھەر بىرى ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى، ئۇلار
 ئۇنىڭ بىلەن يىزرە ئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا ئۇچراشتى. 22 يورام يەھۇنى كۆرگەندە،
 «ئۇ يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سورىدى. ئۇ: - ئاناڭ يىزرە ئەللىك قىلغان
 بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جادۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قانداقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟!
 - دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۋىنى ياندۇرۇپ ئاھازىياغا: «ئۇ ئاھازىيا،
 ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. 24 يەھۇ ئوقىياسىنى قولغا ئېلىپ، ئوق
 سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] ئۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا
 ئوق ئۇنىڭ يۈرىكىدىن تېشىپ چىقتى ۋە ئۇ ئۆز ھارۋىسىغا يىقىلىپ چۈشتى. 25
 يەھۇ ئۆز يېنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرە ئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا
 تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن ئۇنىڭ ئاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە

ماڭغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ توغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىنى ئېيتقان:

– 26 «مەن تۇنۇگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۈم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يەرگە تاشلىغىن، – دېدى. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىڭلار!» دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ ئېلىۋالماستىن، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يولدا ئاتتى. ئۇ مەگىددوغىچە قېچىپ ئۆيەردە ئۆلدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەسىتىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

29 (ئاھازىيا ئوغلى يوراننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بىرىنچى يىلىدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغانىدى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزرەئەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەۋراۋىدىن كىرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا: ئى زىمىرى، ئۆز غوجاڭنىڭ قاتلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ – دەپ سورىدى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: – مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سورىۋىدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن ئۇنىڭغا قارىدى. 33 ئۇ: شۇ ئايالى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىڭلار، ئۇلار ئۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ قېنى ھەم تامغا ھەم ئاتالارغا چېچىلدى. ئۇ ئۇنى ئاتلىرىغا دەسسىتىپ ئۈستىدىن ئۆتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن ئۇ ئۆيگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنتى ئايالنىڭ جەسىتىنى تەكشۈرۈپ، ئۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى نېملا بولسۇن ئۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلىۋېتەيلى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ

ئالقىندىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 ئۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۇنىڭغا دېگەندە ئۇ: - بۇ ئىش پەرۋەردىگار ئۆز قولى تىشىلىق ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: - «ئىتتار يىزرە ئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزە بەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزە بەلنىڭ ئۆلۈكى سىرىتا، يىزرە ئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېيىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «ئۇ يىزە بەل ئىكەن» دېيەلمەيدۇ» - دېدى.

10 ئەمدى سامارىيەدە ئاھابىنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ سامارىيەگە، يەنى يىزرە ئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھابىنىڭ جەمەتىدىكى پاسىبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: - 2 «سەلەر بىلەن بىللە غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ باردۇر، شۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سەلەرگە تەگكەندە، 3 ئۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، ئۆز ئاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، غوجاڭلارنىڭ جەمەتى ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار!». 4 لېكىن ئۇلار دەككە-دۈككە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۇت تىرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداق پۇت تىرەپ تۇرالايمىز؟ - دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقاللار بىلەن پاسىبانلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، سەن ھەرنېمە بۇيرۇساڭ شۇنى قىلىمىز؛ ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: - «ئەگەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولساڭلار ئۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرە ئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا ئۇلارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، ئۆزلىرىنى

باققان شەھەرنىڭ ئۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت ئۇلارغا تەگكەندە ئۇلار شاھزادىلەرنى، يەتمىشەيلەننىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈپ، باشلىرىنى سېۋەتلەرگە سېلىپ، يىزرەتلىگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: ئۇلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بەرگەندە، ئۇ: ئۇلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە تەتگەنگىچە قويۇڭلار، دېدى. 9 ئەتگەندە ئۇ چىقىپ، ئۇ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالا يىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر، مانا، مەن ئۆزۈم غوجامغا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردۈم، لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ ئۆلتۈردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلاركى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولى ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەل قىلدى، - دېدى. 11 ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەتلىدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئەربابلار، دوست-تاغىنلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرماي ئۆلتۈردى. 12 ئاندىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، سامارىيەگە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «پادىچىلارغا تەۋە بەيت-ئەكەد» كە يەتكەندە 13 يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن تۇپراشقى. ئۇ ئۇلاردىن: سىلەر كىم؟ - دەپ سورىدى. «ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سورىغىلى بارىمىز، دېدى. 14 ئۇ: ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار! دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن ئادەملىرى ئۇلارنى تىرىك تۇتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئەكەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ھېچ بىرىنى قويمىدى. ئۇلار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. 15 ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ بارغاندا ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان رەكابنىڭ ئوغلى يەھونادابقا يولۇقتى. ئۇ ئۇنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭمۇ ماڭا سادىقمۇ؟ - دېدى. سادىق،

دېدى يەھوناداب. يەھۇ: - ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بەرگىن، دېدى. ئۇ قولنى بېرىۋېدى، يەھۇ ئۇنى جەڭ ھارۋىسىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۆز يېنىدا جاي بېرىپ 16 ئۇنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارىغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماڭدى. 17 ئۇ سامارىيەگە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن سامارىيەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قېرىپ تۈگەتكۈچە ئولتۇردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارىنىڭ ئىلىياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 18 ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئاھاب باتالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلدۇ. 19 بۇنىڭ ئۈچۈن باتالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار؛ ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باتالغا چوڭ قۇربانلىق سۇنغۇم بار؛ ھەركىم ھازىر بولمىسا جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باتالپەرەسلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلەگەرلىك بىلەن قىلدى. 20 شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باتالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق ئېلان قىلدى. 21 يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تەكلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باتالپەرەسلەر كەلدى، ئۇلاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. ئۇلار باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى؛ شۇنىڭ بىلەن باتالنىڭ بۇتخانىسى بۇ بېشىدىن يەنە بىر بېشىغىچە لىق تولدى. 22 ئۇ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باتالپەرەسلەرگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى ئەچىقىپ بەر، دېۋىدى، ئۇ كىيىملەرنى ئۇلارغا ئەچىقىپ بەردى. 23 يەھۇ بىلەن رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باتالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باتالپەرەسلەرگە: تەكشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارىنىڭ بەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى پەقەت باتالپەرەسلەر بولسۇن، دېدى. 24 ئۇلار تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى تۆتكۈرگىلى كىردى. يەھۇ سەكسەن ئادىمنى

تېشىدا قويۇپ ئۇلارغا: مەن سىلەرنىڭ ئىلكىڭلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن
بىرسى قولۇڭلاردىن قېچىپ كەتسە، جېنىنىڭ ئورنىدا جان بېرىلسە، دەيدى. 25
ئۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى تۆتكۈزۈپ بولۇشىغا، يەھۇ ئوردا پاسىبانلىرى ۋە
سەردارلارغا: كىرىپ ئۇلارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىقىلى قويمىڭلار، دەپ
بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا پاسىبانلىرى بىلەن سەردارلار ئۇلارنى قىلىچ بىسى بىلەن
قەتل قىلىپ، تۈلۈكلەرنى شۇ يەرگە تاشلىۋەتتى. ئاندىن بائالنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ئىچىگە
كىرىپ 26 بۇت تۈۋرۈكلەرنى بائالنىڭ بۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى.
27 ئۇلار يەنە بائالنىڭ تۈۋرۈك-ھەيكىلىنى چىقىپ، بائالنىڭ بۇتخانىسىنى يىقىتىپ
ئۇنى بۈگۈنگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. 28 يەھۇ شۇ يول بىلەن بائالنى
ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. 29 يەھۇ نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى ئالتۇن موزاي
بۇتلەردىن ئۆزىنى يىغمىدى. 30 پەرۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئۇدان قىلدىڭ، مېنىڭ
نەزىمىگە مۇۋاپىق كۆرۈنگىنىنى ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆڭلۈمدىكى ھەممە
نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىنى ئۈچۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە
ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دەيدى. 31 لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۆڭۈل بۆلدى؛ ئۇ
ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن نېرى تۇرمىدى. 32 شۇ
كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى.
چۈنكى ھازائەل ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىقى تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنىڭ
چېگرالىرىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گېلىئاد يۇرتىنى،
ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گېلىئادتىن ئۆتۈپ باشانغىچە، گاد،
رۇبەن ۋە ماناسسەھنىڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. 34 ئەمدى يەھۇنىڭ

باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟
35 يەھۇ تۈز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 36 يەھۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سامارىيەدە سەلتەنت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سەككىز يىل ئىدى.

11 ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ تۈلگىنىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. 2 لېكىن يورام پادىشاھنىڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى يەھوشېبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوشاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كېرىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوشاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلمىدى. 3 ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىنىدا سەلتەنت قىلدى. 4 يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئەۋەتىپ كارىيلار ھەم ئوردا پاسىبانلىرىنىڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئۇلارغا پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكۈزۈپ، پادىشاھنىڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. 5 ئاندىن ئۇلارغا بۇيرۇپ: مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: - شابات كۈنىدە پاسىبانلىق تۇتۇشى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا پاسىبانلىق كۆزىتى قىلسۇن. 6 ئۈچتىن بىرى سۈر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسىبانلار ھويلىسىنىڭ كەينىدىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسىبانلىق قىلىشىلەر. 7 شابات كۈنىدە پاسىبانلىق تۇتۇشىنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسىبانلىق قىلسۇن. 8 سىلەر

پادشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قولۇڭلارغا ئۆز قوراللىڭلارنى ئېلىپ، كىمدەكىم سېپىڭلاردىن ئۆتكىلى ئۇرۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ پادشاھ چىقىپ- كىرسە ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. 9 يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق تاپلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىرى يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە پاسىبانلىق تۇۋىتىگە كەلگەنلەرنى ھەم پاسىبانلىق تۇۋىتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى؛ ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. 10 كاھىن بولسا داۋۇت پادشاھنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ساقلانغان نەيزە ۋە قالغانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. 11 ئوردا پاسىبانلىرى تىزىلىپ، ھەربىرى ئۆز قولىدا قورالنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى بويلاپ پادشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇردى. 12 يەھويادا شاھزادىنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۇۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادشاھ بولۇشقا [خۇشبۇيى ماي بىلەن] مەسھ قىلدى. ھەممەيلىن چاۋاك چېلىپ: - «پادشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. 13 ئاتالىيا ئوردا پاسىبانلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆچكىلىكىنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 14 ئۇ قارىۋېدى، مانا پادشاھ قائىدە-رەسىم بويىچە تۇرۇۋاتقاندا يېنىدا تۇراتتى. پادشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: - ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! - دەپ ۋارقىردى. 15 ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىڭلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار؛ كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچىلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: - ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشتىپ بەردى، ۋە ئۇ پادشاھ ئوردىسىغا

كەرىدىغان ئات يولغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 17
يەھويادا: - «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ
بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا
ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. 18 ئاندىن بارلىق زېمىندىكى خەلق باتالنىڭ بۇتخانىسىغا
بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ
پارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كاھىنى مائىتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى.
ئاندىن كېيىن [يەھويادا] كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە پاسىبانلارنى تەيىنلىدى.
19 ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كارىيلار، ئوردا پاسىبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى
ئۆزى بىلەن ئېلىپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن باشلاپ چۈشۈپ،
ئوردىدىكى «پاسىبانلارنىڭ دەۋۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛
يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. 20 يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار
ئاتاللىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر
تىنچ بولۇپ قالدى. 21 يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12 يەھۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ
قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شېبالىق زىبىياھ
ئىدى. 2 يەھوئاش يەھويادا كاھىن ئۇنىڭغا نەسەت قىلىپ تۇرغان بارلىق
كۈنلەردە، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 3 پەقەت «يۇقىرى
جايلار»لا يوقىتىلدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ
خۇشبۇي ياقاتتى. 4 يەھوئاش كاھىنلارغا: - پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە خۇداغا
ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتتىن ئۆتكۈزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى،
قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەركىم ئىختىيارى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە
بېغىشلاپ ئەكەلگەن ھەممە پۇلنى 5 كاھىنلار خەزىنىچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ

پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ يۇلنى ئىشلىتىپ شۇلارنى ئوڭشاسۇن، دېدى. 6 لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئوڭلىمىغانىدى. 7 ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھويادا كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: - نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشىمىدىڭلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنىچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئوزۇڭلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭلاڭلار، دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز بۇنىڭدىن كېيىن خەلقنى پۇل ئالمايمىز ھەم ئۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنىمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. 9 ئەمدى يەھويادا كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چىقىپ، ياپقۇچىدىن بىر تۈشۈك تېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى، كىشىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىگە كىرگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە تۇراتتى. دەرۋازىغا قارايدىغان كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. 10 ۋە شۇنداق بولاتتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىپى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدىكى پۇلنى خالىغا چىكىپ، ساناپ قوياتتى. 11 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا ئۆلچەپ-ھېسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنى ئوڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاشچىلار، 12 تاشچىلار بىلەن تاشتراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. 13 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا ئاتىلىدىغان كۆمۈش قاچا-قۇچىلار، پىچاقلار، پىياللەر، كانايىلار، ياكى ئالتۇندىن ياكى كۆمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق نەرسىلەرنى ياستىشقا

ئىشلىتىلمە يېتى. 14 ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ئوڭشىتاتتى. 15 ئۇلار پۇلنى ئىش بېجىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلەمچىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېساۋاتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 16 لېكىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى پۇلى بىلەن گۇناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۇللار پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىغا ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا سۇرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافا ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھۇدا پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس بۇيۇملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە ئەۋەتتى؛ ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىندى. 19 يوشانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 20 ئەمدى [يەھوشانىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا قەست قىلىپ سىلا داۋىنى تەرىپىدىكى مىللۇ قەلئەسىدە ئۇنى ئۆلتۈردى. 21 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمپئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۇنى زەخمىلەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13 ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوشانىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھۇنىڭ ئوغلى يەھوشافا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل

بولغانى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ ما كدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ھېچ چىقمىدى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلارنى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 4 يەھوئاھاز پەرۋەردىگار دىن رەھىم تىلدى؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. 5 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۇرىيەلەرنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىدە ماكانلاشتى. 6 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۇلار يەنىلا شۇ يولدا ما كاتتى. ھەتتا سامارىيەدە بىر «ئاشەراھ» بۇتۇمۇ قالغانىدى. 7 [سۇرىيەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق لەشكەرنى، ئون جەڭ خارۋىسى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنىلا قالدۇرغانىدى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇنىنى] يوقىتىپ خاماندىكى توپا-چا كدەك قىلىۋەتكەنىدى. 8 ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 9 يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 10 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچۈن يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنتەت قىلدى. 11 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ما كاتتى. 12

ئەمدى يوشاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 13 يوشاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئوخلىدى ۋە يەروبوئام ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوشاش سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. 14 ئېلىشا ئۆز ئەجلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوشاش ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ يۈزىگە ئېگىشىپ يىغلاپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پەرياد كۆتۈردى. 15 ئېلىشا ئۇنىڭغا: بىر يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگەندە 16 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولىڭنى ياغا سېلىپ تۇتقىن، دېدى. ئۇ قولىنى قويغاندا ئېلىشامۇ قولىرىنى پادىشاھنىڭ قولىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۇنىڭغا: 17 - مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋىدى، ئېلىشا ئۇنىڭغا: مانا بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئوقى، يەنى سۈرىيەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقدۇر. سەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلسەن، دېدى. 18 ئاندىن ئۇ: - يا ئوقلىرىنى قولۇڭغا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يەرگە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. 19 خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن بەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭغا توغرا كېلەتتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۈزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلاتتىڭ، لېكىن ئەمدى سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. 20 ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى ھەر يىلى، يىل بېشىدا مونتابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پارا كەندىچىلىك سالاتتى. 21 بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى

يەرلىكىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشنىڭ گۈزەل تاشلىدى. جەسەت ئېلىشنىڭ ئۈستىخىغا تەگكەندە، ئۇ تىرىلىپ، قوپۇپ تىك تۇردى. 22 ئەمما سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئىچ ئاغرىتاتتى؛ ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇبقا باغلىغان ئەھدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى بۈگۈنگە قەدەر ھاللاڭ قىلماي، ئۆز ھۇزۇرىدىن چىقىرىۋېتىشنى خالىمىغانىدى. 24 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل ئۆلدى ۋە ئوغلى بەن-ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل ئۆز ئاتىسى يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۇنى ئۇرۇپ، ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇۋالدى.

14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوشاشنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا [يەھۇدادىكى] يوشاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەندى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توقمۇز يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئاتىسى يېرۇسالېملىق يەھوئادان ئىدى. 3 ئامازىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوشاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى بويىچە ئىش كۆرەتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنتى ئۇنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئۆلتۈردى. 6 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «ئاتلارنى ئوغۇللىرى

ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ يا ئوغۇللىرىنى ئاتلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدى. 7 نۆ «شور ۋادىسى» دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقىتىپ دەپ ئاتىدى؛ بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. 8 ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھۇنىڭ نەۋرسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قىنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: - «لۇئادىكى تىكەن لۇئادىكى كېدەر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن، دېدى. لېكىن لۇئادىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسەۋەتتى. 10 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ، كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يىراپ پەخىرلەن، بىراق ئۆيدە قالغىن؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۆلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يىقىتىسەن؟». 11 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھۇدادىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچرىشىپ سوقۇشتى. 12 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش بەيت-شەمەشتە ئاھازىيانىڭ نەۋرسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەتراپى دەۋرۈزىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەۋرۈزىسىگىچە بولغان تۆت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى ئورۇۋەتتى.

14 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە قاچا-قۇچلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېپىللىك سۈپىتىدە بىرنەچچە تۇتقۇننى ئېلىپ سامارىيەگە يېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 16 يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئازانىڭ ئوغلى يەھوئاش ئۆلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 19 ئۇ يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى، لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. 20 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا تارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئازارىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازارىيانى ئىدى). 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوشانىڭ ئوغلى ئامازىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلاپ، سامارىيەدە قىرىق بىر يىل سەلتەنت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى؛

ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قولى گات-ھەفەرلىك ئامىتتاينىڭ ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ [شىمالدا] خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ [جەنۇبتا] «ئاراباھ دېڭىزى» غىچە ئىسرائىلنىڭ چېگرالىرىنى كېڭەيتىپ ئەسلىگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم مېيىلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەدەتكار يوق ئىدى. 27 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسماننىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى؛ شۇڭا ئۇ يەھوئاشىننىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ قۇدرىتى ۋە قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى ياندۇرۇۋالغانلىقى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 29 يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى زەكەرىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكوليا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار» لا يوقىتىلدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار» غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ئەمما پەرۋەردىگار پادىشاھنى تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىگىچە

ئۇنى ماخاۋ كېسىلگە مۇپتىلا قىلغىچ، ئۇ ئايرىم ئۆيدە تۇراتتى ۋە پادشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۇرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6. ئازاربانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئازاربان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئوخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى. ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 8 يەھۇدا پادشاھى ئازاربانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى زەكەرىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 10 يابەشنىڭ ئوغلى شالۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 11 زەكەرىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 12 [ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى] پەرۋەردىگارىنىڭ يەھۇغا: - سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق بولدى. 13 يابەشنىڭ ئوغلى شالۇم يەھۇدا پادشاھى ئازاربانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پادشاھ بولۇپ، سامارىيەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنت قىلدى. 14 گادنىڭ ئوغلى مەناھەم تىرزاھدىن چىقىپ، سامارىيەگە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شالۇمنى شۇ يەردە ئۇرۇپ ئۆلتۈردى ۋە ئۇنىڭ ئورنىدا پادشاھ بولدى. 15 شالۇمنىڭ باشقا ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تىپساھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە

تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئۇ يەنە تىرزاھدىن تارتىپ ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلارنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن بېرىپ دەرۋازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن شەھەرگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى جىمى ھامىلىدار ئاياللارنىڭ قارىنى يىرتىپ ئۆلتۈردى. 17 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا، گادنىڭ ئوغلى مەناھەم ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يىل سەلتەنت قىلدى. 18 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 19 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ ئۇنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 20 مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سېلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ ھەر بىرىدىن ئەللىك شەكەل كۈمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا تۇرۇپ قالدى. 21 مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئوغلى پەكاهىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئەللىكىنچى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پەكاهىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنت قىلدى. 24 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 25 ۋە ئۇنىڭ سەردارى رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاه ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى سامارىيەدە، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قەلئەدە ئۆلتۈردى؛ شۇنىڭدا ئارگوب بىلەن ئارىيە ۋە ئەللىك گىلئادلىق كىشى پىكاه تەرەپتە تۇردى؛ ئۇ پەكاهىيانى ئۆلتۈرۈپ

ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 26 يەكەھيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 27 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئازارىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، رەماليانىڭ ئوغلى پىكاه سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنت قىلدى. 28 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىپ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقىمىدى. 29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پىكاهنىڭ كۈنلىرىدە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلالت-پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-ماناكاھ، يانئاھ، كەدەش، ھازور، گېئاد، گاللىيە، جۇملىدىن نافتالىننىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇرىيەگە ئېلىپ باردى. 30 ئەلانىڭ ئوغلى ھوشيا رەماليانىڭ ئوغلى پىكاهقا قەست قىلىپ ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۆزىيانىڭ ئوغلى يوتامنىڭ سەلتەنتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پىكاهنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 31 پىكاهنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 32 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى رەماليانىڭ ئوغلى پىكاهنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۆزىيانىڭ ئوغلى يوتام يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 33 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا ئىدى؛ ئۇ زادوكنىڭ قىزى ئىدى. 34 يوتام ئاتىسى ئۆزىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى. 35 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ «يۇقىرى دەرۋازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. 36 يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن

كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 37 شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاهنى يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغىدى. 38 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16 رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاهنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغانىدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، ئەكسىچە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلىدى. 3 ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا ماڭاتتى، ھەتتا پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچىلىك گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ، ئۆز ئوغلىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ كۆيدۈردى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار»دا، دۈڭلەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق قىلىپ، كۈچە كۆيدۈرەتتى. 5 شۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاه يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، [پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشىۋالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ قىلالىدى. 6 ئاشۇ ۋاقىتتا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى سۈرىيەگە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان يەھۇدلارنى ھەيدىۋەتتى. ئاندىن سۈرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرماقتا. 7 ئاھاز ئاسۈرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەرگە ئەپلىلەرنى ئەۋەتىپ: مەن سىلنىڭ قۇللىرى، سىلنىڭ ئوغۇللىرى بولمەن؛ ماڭا ھۇجۇم قىلىۋاتقان سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشقا چىققايلام، دېدى. 8 شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا

قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. 9 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ تەلپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھەرگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىنى ئۆلتۈردى. 10 ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەربىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئوريا كاھىنىغا يەتكۈزدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئوريا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئوريا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغاندى. 12 پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ 13 ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، «شاراب ھەدىيە»سىنى تۈكۈپ، «ئىناقلىق قۇربانلىقى»نىڭ قېنىنى چاچتى. 14 شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ تويى بىلەن ئۆزىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئۆز قۇربانگاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. 15 ئاھاز پادىشاھ ئوريا كاھىنىغا بۇيرۇق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۇنسىن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۇشبۇ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكۈن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورىشىم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. 16

شۇنىڭ بىلەن ئورپا كاهىن ئاھاز پادىشاھ بۇرۇغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. 17 ئاھاز پادىشاھ داس تەڭلىكلەرگە بېكىتىلگەن تاختايلىرىنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى تەڭلىكلەردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېڭىدىكى مىس ئۇيلىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. 18 ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تۇتىشىدىغان «شابات كۈنىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولىنى ئېتىۋەتتى. 19 ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 20 ئاھاز ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ھەزەكىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى؛ لېكىن ئۇنىڭدىن ئىلگىرى تۆتكەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. 3 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىققاندا، ھوشىيا ئۇنىڭغا بېقىنىپ سوۋغا-سالام بەردى. 4 ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشىيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام يوللىماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرغانىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى تۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولۇۋەتتى. 5 ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چىقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. 6 ھوشىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيەگە

سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندېكى خابور دەرياسىنىڭ بويلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. 7 مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرەۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ 8 پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-بەلگىلىمىلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئۆزلىرى چىقارغان قائىدە-بەلگىلىمىلىرىدە ماڭغانىدى. 9 ۋە ئىسرائىللار ئۆز پەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە توغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۈزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. 10 ئۇلار ھەممە ئېگىز دۆڭلەردە ۋە ھەممە كۆك دەرىخەلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۇرۇك» ۋە «ئاشەراھ» بۇتى تۇرغۇزدى. 11 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغاندەك، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياقاتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. 12 گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: - «بۇ ئىشنى قىلماڭلار!» دېگەن بولسىمۇ، ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا بېرىلىپ كەتكەنىدى. 13 پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ھەممە ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تاپلانغان ۋە قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلەرگە تەستىقلىغان پۈتۈن قانۇنغا بويسۇنۇپ، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇڭلار، دېگەنىدى. 14 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك، بوۋىلىرىنى قاتتىق قىلدى. 15 ئۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلارنى چەتكە

قاققان؛ ئۇلار ئەزىمەس نەرسىلەرگە ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئەزىمەس بولۇپ چىقتى؛
پەرۋەردىگار ئۇلارغا: - ئەتراپىڭلاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلماڭلار،
دېگەن دەل شۇ ئەللەرگە ئەگىشىپ، رەزىللىك قىلاتتى. 16 ئۇلار خۇداسى بولغان
پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قۇيما مەبۇدلارنى،
يەنى ئىككى موزايىنى قۇيۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسماندىكى
نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئوردى ۋە باتالنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 17 ئۇلار
ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئۆتكۈزدى، پالچىلىق ۋە جادۇگەرلىك ئىشلەتتى،
شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى
سېتىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا
ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبلىسىدىن
باشقا ھېچقايسىسى ئۆز [زېمىنىدا] قالدۇرۇلمىدى. 19 لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى
پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتتى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-بەلگىلىمىلەر
ئىچىدە ماڭدى. 20 ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسلىنى چەتكە
قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن تاشلىغان كۈنىگىچە [زېمىنىدا] خارلىققا قالدۇرۇپ،
بۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 21 ئۇ ئىسرائىلنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن
تارتىۋالغانىدى. ئۇلار نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنى پادىشاھ قىلدى ۋە يەروبوئام بولسا
ئىسرائىلنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇلارنى ئېغىر بىر گۇناھقا پاتقۇزۇپ
ئازدۇردى. 22 ئىسرائىللار يەروبوئامنىڭ قىلغان ھەممە گۇناھلىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن
چىقىمىدى. 23 ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ
ۋاسىتىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىلنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ ئىسرائىللار ئۆز
يۇرتىدىن ئاسۇرىيەگە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۆيەردە بۈگۈنگە قەدەر تۇرۇپ كەلدى.
24 ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى بابىل، كۇتتاھ، ئاۋۋا، خامات ۋە سەفارۋاتىمدىن

خەلقى يۆتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. ئۇلار شۇنىڭ بىلەن سامارىيەگە ئىگىدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. 25 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇ يەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمايدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىيما-جىيما قىلىدىغان بىرنەچچە شىرلارنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: - سىلى يۆتكەپ سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار ئۇلارنى ئولتۇرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. 27 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: - سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يەرگە ئاپىرىڭلار؛ ئۇ ئۇ يەردە تۇرۇپ، ئۇلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، - دېدى. 28 ئۇنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار سامارىيەدىن يۆتكەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى ئۇلارغا ئۆگەتتى. 29 لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ بۇتلىرىنى ياساپ، سامارىيەلىكلەر سالغان «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە تۇرغۇزدى؛ ھەربىر خەلق ئۆزى تۇرغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. 30 بايلىدىن كەلگەنلەر سۈككوت-بىنوت دېگەن مەبۇدىنى ياسىدى، كۆپىن كەلگەنلەر نەرگال بۇتنى، خاماتىن كەلگەنلەر ئاشما بۇتنى، 31 ئاۋۇبىلار نىبھاز بىلەن تارتاك بۇتلارنى ياسىدى؛ سەفارۇبىلار سەفارۇۋاتىمىدىكى بۇتلارنى بولغان ئادراىمەلەك بىلەن ئاناممەلەككە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈردى. 32 ئۇلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز ئارىسىدىكى ھەر تۈرلۈك ئادەملەرنى تۈزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى بۇتخانلاردا قۇربانلىقلارنى سۇندىغان كاھىن قىلىپ

بېكىتكەن. 33 ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىشلارنىڭ قۇللۇقىمۇ بولاتتى. 34 بۈگۈنگە قەدەر ئۇلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەرگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. 35 پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ ئۇلارغا بۇيرۇپ: - «باشقا ئىشلاردىن قورقماي، ئۇلارغا سەجدە قىلماي ياكى ئۇلارغا باش ئۇرماي ۋە ئۇلارغا قۇربانلىق قىلماڭلار. - 36 پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار دىنلا قورقۇڭلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇڭلار. 37 ئۇ سىلەر ئۈچۈن پۈتكۈزگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، ئۇلارنى ئەبەدىگىچە كۆڭۈل بۆلۈپ تۇتۇڭلار، باشقا ئىشلاردىن قورقماڭلار. 38 مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنتۇماڭلار ياكى باشقا ئىشلاردىن قورقماڭلار، 39 بەلكى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇڭلار؛ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» - دېگەندى. 40 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈرگۈزەتتى. 41 مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئويما مەبۇدلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، ئۇلارمۇ بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18 ئېلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابىق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز

يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابى ئىدى؛ ئۇ زەكەرىيانىڭ قىزى ئىدى. 3 ھەزەكىيا بولسا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلاتتى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار» نى يوقىتىپ، «بۇت تۇرۇكلەر» نى چىقىپ «ئاشەراھ» لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلاننى چىقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى ئۇ چاغقىچە ئىسرائىللار ئۇنىڭغا خۇشپۇي ياقاتتى)، ئۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. 5 ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تاياندى. بۇ جەھەتتە نە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە ئۇنىڭدىن ئىلگىرى تۆتكەن يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدىكى ھېچبىرى ئۇنىڭغا يەتمەيتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارغا چىڭ باغلىنىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن چىقاماي، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇرۇغان ئەمرلەرنى تۇتاتتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇ قايسلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن ياندى. 8 ئۇ فىلىستىيەلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى گازا شەھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى زېمىنلىرىغىچە، كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە بېسىپ مەغلۇپ قىلدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابىق] پادىشاھى ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشيانىڭ سەلتەنتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئەزەر سامارىيەگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قامال قىلدى. 10 ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۇلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشيانىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، سامارىيە ئىشغال قىلىندى. 11 ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيەگە ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنى خالاھدا، گوزاندېكى خابور دەرياسىنىڭ بويلىرىدا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. 12 چۈنكى ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ

ئاۋازغا ئىتائەت قىلىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا بۇيرۇغاننىڭ ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ ئۇلار ياكى قۇلاق سالمىدى، ياكى ئەمەل قىلمىدى. 13 ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون تۆتىنچى يىلى، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سەناخېرىپ يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 14 ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا: مەن گۇناھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، ئۈستۈمگە ھەرنېمە چۈشۈرسىلە شۇنى [تولەيمەن]، - دېدى. ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا ئۈچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئوتتۇز تالانت ئالتۇن توختىتىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە ئۆزى ئەسلىدە قاپلاتقان ئىشىك كېشەكلىرىدىن ئالتۇننى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. 17 شۇ چاغدا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىپ تارتان، راب-سارس ۋە راب-شاكەلەرنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، ئۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆلچەكنىڭ ئورنىنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇردى. 18 ئۇلار پادىشاھنى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دىۋانىبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مەرزىبېگى يوتاهلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 19 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «سەلەر ھەزەكىياغا: - «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساگا مۇنداق دېدى، دەڭلار: - سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «تۇرۇش قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتتىمىز ھەم كۈچىمىز بار، دەيسەن - بۇ پەقەت بىر قۇرۇق

گەپ، خالاس! - سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى تۆكتە قوپسەن؟ 21 مانا ئەمدى سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولغا سانجىپ كىرىدۇ؛ مىسىر پادىشاھى پەرۋەنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئەگەر سىلەر ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» - دېسەڭلار، ھەزەكىيا ئۆزى يەھۇدادىكلەرگە ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېملىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، ئۇنىڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىمۇ؟ ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمۇ؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجاينىم ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا كېلىڭلار: - «ئەگەر سىلەردە ئۇلارغا مەنەلگۈدەك ئەسكەرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلەرگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرىي!» 24 سىلەردە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجاينىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» - دېدى!». 26 ئېلىئاكم، شەبنا ۋە يوتاه راب-شا كەھگە: - پېقىرلىرىغا ئارامى تىلىدا سۆزلىسىلەر؛ بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانى تىلىدا سۆزلىمىسىلەر، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قولىغا كىرمىسۇن! - دېدى. 27 بىراق راب-شا كەھ: - خوجاينىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاينىڭلارغا ۋە سىلەرگەلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۆز پوقنى يېگۈچى ھەم ئۆز سۈيىدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» - دېدى. 28 ئاندىن راب-شا كەھ ئىبرانى تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئولۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ

قويۇڭلار! - دەپ ۋارقىرىدى. 29 - «پادشاھ مۇنداق دەيدۇ: - ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمىدۇ. 30 ئۇنىڭ سىلەرنى: - «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويماڭلار! 31 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئاسۇرىيە پادشاھى مۇنداق دەيدۇ: - مەن بىلەن سۆھبەتلىشىپ، مەن تەرەپكە تۇتۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ ئۆزۈم بارىڭدىن ھەم ئۆزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچكىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ 32 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، ئېنى، ئۆزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، تۆلمەيسىلەر! ھەزەكىيا سىلەرگە: - «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزدۇ» دېسە ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارى قېنى؟ سەفارۋاتم، خېنا ۋە شۇۋاھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلارى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار بىرۇسالىھنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزالمىدۇ؟» - دېدى. 36 ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى، چۈنكى پادشاھنىڭ بۇيرۇقى شۇكى: - «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانىبېگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مېرىبېگى يوناھلار كىيىم-

كېچەكلەرنى يىرتىش، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شا كەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئوقۇردى.

19 شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيانى بۇنى ئاڭلىغاندا، كىم-كېچەكلەرنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۆھلىقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلانغان پېتى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: - ھەزەكىيانى مۇنداق دەيدۇ: «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىندىغان، مازاق قىلىندىغان بىر كۈندۇر. 4 ئۆز خوجايىنى بولغان ئاسۋىرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شا كەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىگىشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكىن؟ شۇڭا قېلىپ قالغان قالدسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئا يېزىپ بەرسەڭ» - دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايا نىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: - «خوجايىنىڭلارغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - «ئاسۋىرىيە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۆپۈرلۈك قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىنساننى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىنىدا تۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزمەن» - دەڭلار» - دېدى. 8 راب-شا كەھ ئۆزى كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۋىرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لېناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقان پادىشاھنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىسۇپىيە پادىشاھى تىرىك ھالدا سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى»

دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندى. لېكىن ئۇ يەنە ھەزەكياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: - «سەلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكياغا مۇنداق دەڭارسالدىلار: - «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالداغما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئۆز ئىلاھ-بۇتلارغا ئاتاپ ھالاک قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلالمىسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاک قىلغان ئەللەرنىڭ ئۆز ئىلاھ-بۇتلارنى ئۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەر ئىچى، تېلاسسىدا تۇرغان ئىدەنلەر ئىچى؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۇئىم، خېنا ھەم ئىۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟» 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېپىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دەدى: - «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: - سەن ئۆزۈڭدۇرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆزۈڭدۇرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىڭنى تۆۋەن قىلىپ ئاڭلىغايىسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەن ناخېرىنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايىسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى، شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 18 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇڭا ئاسۇرىيلار ئۇلارنى ھالاک قىلدى. 19 ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ،

پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەلە كىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: -- ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -- «سېنىڭ ماڭا سەنا خېرىب توغرىلىق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: -- «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۆلىدۇ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆيۈرلۈك قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ؛ -- «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لىۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدەر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت تۇرالغۇسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ بۈك-باراقسان ئورمانلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ ياقا يۇرتنىڭ سۈيىنى ئىچتىم؛ پۇتۈمنىڭ ئۇچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئۆستەڭلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم -- دېدىڭ. 25 -- سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغاندىڭ؟ ئۆزۈندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلەرگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئۆسۈپ ئاتقان ئوت-چۆپتەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆگىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 بىراق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سېنىڭ ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ

كەتكەنلىكىنىڭ قۇلقىغا يەتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، مەن قارمىقىمى بۇرىنكىدىن تۆتكۈزۈمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالمەن، ۋە ئۈزۈڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، مۇشۇ يىلى ئۈزلۈكسىز ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ سىلەرنىڭ رىزىقىڭلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىپىسلەر، ئورمىسلەر، ئۈزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر، ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ، 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۇتۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: - ۋە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ؛ نە قالقانى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 34 - چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزمەن». 35 شۇ كېچە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۆردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتەكتەندە ئورنىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ تۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولىدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقىنىڭ بۇتخانىسىدا ئۇنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرايمەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئاندىن ئۇلار بولسا ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20 شۇ كۈنلەردە ھەزەكيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتلا بولدى.

ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا بەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -- تويۇڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشمايسەن» - دېدى. 2 [ھەزەكيا] بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: - 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايەن، - دېدى. ۋە ھەزەكيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4

يەشايا چىقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: - 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىنىڭ باشلامچىسى ھەزەكياغا مۇنداق دېگەن: - «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «دۇئاڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم، مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون بەش يىل قوشمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمەن؛ تۈزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: - «ئەنجۈر پوشىكى تەپيارلاڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلىۋېدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكيا يەشايدىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ تويىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سورىغانىدى. 9 يەشايا: - پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، سەن قۇياشنىڭ پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ياكى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشىنى خالامسەن؟ -

دېدى. 10 ھەزەكىيا: قۇياش سايسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان؛ ساياھ ئون باسقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەندى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا نىدا قىلدى ۋە ئۇ قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايسىنى ياندۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). 12 شۇ پەيتتە بالاداننىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاڭلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 13 ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلەرنىڭ گېپىنى تىڭشاپ، ئۇلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۆمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلىرىنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىر مۇ قالمىدى. 14 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» - دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: «ئۇلار ئورداڭدا نېمىنى كۆردى؟» دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: «ئورداڭدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىر مۇ قالمىدى» - دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىياغا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: - 17 - مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئورداڭدا بار نەرسىلەر ۋە بۈگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە بابلىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 - ھەمدە بابلىقلار ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 19 ھەزەكىيا ئەمدى ئۆز-ئۆزىگە «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولمامدۇ؟»، دەپ

يەشاياغا: - «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» - دېدى. 20 ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ قۇدرىتى، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ شەھەرگە سۇ تەمىنلەش ئۈچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 21 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئوغلى ماناسسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21 ماناسسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزاباھ ئىدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچىلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقاتقان «يۇقىرى جايلار» نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باتالغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرىلىق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويمەن، دېگەندى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى» غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۆز ئوغلىنى ئۈستىن ئۆتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك بىلەن پالچىلىق ئىشلەتتى، ئۆزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئوما مەبۇدىنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە قويدى. شۇ ئۆي توغرىلىق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: - «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان

يېرۇسالېمدا ئۆز نامىنى ئەبەدىگىچە قالدۇرىمەن، 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا تاپىلغان بارلىق ئەمرلەرگە، يەنى ئۆز قۇلۇم مۇسا ئۇلارغا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۈڭۈل قويسا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇزىمىدىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن»، دېگەندى. 9 لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇڭلاشقىمۇ، ماناسسەھ ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: - 11 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ماناسسەھ بۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۇنىڭدىن ئىلگىرى تۆتكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۇنىڭ پۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن 12 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە شۇنداق بالا يىتاپەت كەلتۈرمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسا قۇلاقلىرى زىچكىداپ كېتىدۇ. 13 مەن سامارىيەنى ئۆلچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرتمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن كېيىن دۈم كۆمۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ ئورۇيمەن. 14 مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىنمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلەرگە بۇلاڭ-تالاڭ ئويىپكىتى ۋە ئولجا قىلىپ بېرىمەن؛ 15 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغاننى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». 16 ماناسسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا ئۆزى قىلىۋاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى

رەزىللىكىنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. 17 ماناسسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 18 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئۆز ئۆيىنىڭ بېغدا، يەنى ئۆززاھنىڭ بېغدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 19 ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتباھلىق ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. 20 ئامون ئاتىسى ماناسسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى. 21 ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى؛ ئۇ ئاتىسى قۇللۇقىدا بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، 22 پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا يۈرمەي، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى تەرك قىلدى. 23 ئەمدى ئاموننىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. 24 لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. 25 ئاموننىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 26 ئۇ ئۆززاھنىڭ بېغدا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22 يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئۆتتۈز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەدىداھ ئىدى؛ ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. 2 يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق يولىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتتەپ كەتمىدى. 3 پادىشاھ يوسىيا سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللەمنىڭ

نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافانى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: 4
 «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا چىقىپ شۇنى بۇيرۇغىنىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ
 ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنكەن، دەرۋازىۋەنلەر خەلقىتىن يىغقان پۇلنى سانسۇن. 5 ئاندىن
 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا
 تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى
 ئوڭشاشقا ئۆيدە ئىشلىگۈچىلەرگە، يەنى ياغاچچىلار، تاجىچىلار ۋە تاشتراشلىرىغا
 بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆيىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئۇيۇلغان
 تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگەن» - دېدى. 7 لېكىن ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇلغان
 پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 8 باش
 كاھىن ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: - مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى
 تاپتىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابىنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۆيىنى ئوقۇدى. 9
 ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: -
 خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان
 ئىش بېشىلىرىنىڭ قوللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. 10 ئاندىن كاتىپ شافان
 پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابىنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى
 ئوقۇپ بەردى. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات كىتابىنىڭ سۆزلىرىنى
 ئاڭلىغاندا، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 12 پادىشاھ ھىلقىيا كاھىن بىلەن شافاننىڭ ئوغلى
 ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبۇر بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى
 ئاسايغا بۇيرۇپ: - 13 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە خەلق ئۈچۈن، يەنى پۈتكۈل
 يەھۇدادىكىلەر ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن
 يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۆزىڭدىكى بىزلەرگە
 پۈتۈلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە

قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دەپدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ھىلىقىيا كاھىن، ئاھىكام، ئاكىبور، شافان ۋە ئاسايالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىم- كېچەك بېگى شالۇمنىڭ ئايالى ئايال پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دەپدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: - 16 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا يىتاپەت چۈشۈرمەن. 17 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە قاراپ ياندى ھەم ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 18 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگار دىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دەڭلار: سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - 19 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلاندۇرۇلدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئوزۇنقى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئا ئېيتىشنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 20 بۇنىڭ ئۈچۈن سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، ئۆز قەبرىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا تېخىمۇ قىلمەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

پادشاھ ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى ئۆز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. 2 پادشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 3 پادشاھ تۇرۇۋاتقان كىتابنىڭ يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: - پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ پۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-كۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەھدىگە ئەمەل قىلمەن دەپ ئەھدىگە ئۆزىنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلىدى. 4 ئاندىن كېيىن پادشاھ باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئورۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىلەرگە: - بائالغا، ئاشىراھ بۇتغا ۋە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرىن ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۆللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. 5 ئۇ يەھۇدا پادشاھلىرىنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياندۇرۇشقا تىكلەنگەن بۇت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك بائالغا، قۇياشقا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسماننىڭ بارلىق قوشۇنىغا خۇشبۇي ياققۇچىلارنى ئىشتىن ھەيدىۋەتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ئاشىراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرىن جىلغىسىغا ئاپىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، توپىسىنى ئاددىي پۇقرالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچۈۋەتتى. 7 ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە جايلاشقان

بەچچىۋازلارنىڭ تۇرالغۇلىرىنى چىقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ئۆيلەردە يەنە ئاياللار ئاشەراھ بۇتقا چىقىپ توقۇپتۇ. 8 ئۆيەھۇدا شەھەرلىرىدىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، تۈزىگە يىغدى. ئاندىن ئۆگەدىن تارتىپ بەئەر-شېباغىچە كاھىنلار خۇشبۇي ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار» نى بۇزۇپ بۇلغۇتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار» نى چىقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەشۇئانىڭ قۇۋىتى» نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋىتىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى 9 (ئەمدى «يۇقىرى جايلار» دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارىنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چەكلەنگەنىدى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق ئۆز قەبرىداشلىرى بىلەن بىرگە پىتىر ئانلاردىن يېيىشىگە مۇيەسسەر ئىدى). 10 يوسىيا ھېچكىم ئۆز ئوغلى ياكى قىزىنى مولەككە ئاتاپ ئوتتىن ئۆتكۈزمىسۇن دەپ، ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىمۇ بۇزۇپ بۇلغۇتتى. 11 پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان يولنىڭ ئېغىزىدا يەھۇدا پادىشاھلىرى قۇياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۆتكەپ، «قۇياش ھارۋىلىرى» نى ئوتتا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغۋاتنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا تۇراتتى). 12 پادىشاھ يەنە يەھۇدا پادىشاھلىرى ئاھازنىڭ بالىخانىسىنىڭ تۈگىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە ماناسسەھ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياساتقان قۇربانگاھلارنى چىقىپ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ توپىسىنى ئۆيەردىن ئېلىپ، كىدرىن جىلغىسىغا چىچۋەتتى. 13 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىقى تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى» نىڭ جەنۇبىغا زىدونىيلارنىڭ يىرگىنچىلىك بۇتى ئاستاروت، موئابىيلارنىڭ يىرگىنچىلىك بۇتى كېموش ۋە ئاممونلارنىڭ يىرگىنچىلىك بۇتى مىلكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار» نىمۇ پادىشاھ بۇزۇپ بۇلغۇتتى. 14 ئۇ بۇت تۈزۈۋەتكەنلىرى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يىقىتىپ، ئۇلار تۇرغان

يەرلەرنى ئادەم سۆڭەكلىرى بىلەن تولدۇردى. 15 ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۆيدۈرۈپ كۆكۈم-تالغان قىلۋەتتى، ئاشەراھ بۇتسىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. 16 يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ قەبرىلەردىكى سۆڭەكلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغۇۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنلا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 17 ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە تېشى كىمىنىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەھەردىكىلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلەرنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دەپتى. 18 يوسىيا: - ئۇنى قويۇڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن سامارىيەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆڭەكلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. 19 ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، سامارىيەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان «يۇقىرى جايلار»دىكى بارلىق ئۆيلەرنى چاقتى؛ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، يوقاتتى. 20 ئۇ ئۆيەرلەردىكى «يۇقىرى جايلار»غا خاس بولغان ھەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆڭەكلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. 21 پادىشاھ بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: - بۇ ئەھدە كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى تۆتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 22 «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن

كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقتلىرىدا نە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقتلىرىدا ئۇنداق بىر «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» تۆتكۈزۈلۈپ باقمىغاندى؛ 23 يوسىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتا بۇ «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا تۆتكۈزۈلدى. 24 شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقانداق بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلىقىدا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىن تاپقان كىتابتا خاتىرىلەنگەن تەۋراتتىكى سۆزلەرگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۆزىنى بېغىشلىغان بىر پادىشاھ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغاندى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. 26 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى ماناسسەنىڭ ئۆزىنى رەنجىتىكەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇداغا تۇتاشقاندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ شىددەتلىك غەزەپىدىن يانمىدى. 27 پەرۋەردىگار: - ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدا ئۇمۇ ئۆز كۆزۈمدىن نېرى قىلمەن ۋە ئۆزۈم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: - «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلمەن، دېدى. 28 يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادىشاھى پەرۋەن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلغىلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاھ پەرۋەن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پەرۋەن ئۇنى كۆرۈپ مەگىددودا ئۇنى تۇلتۇردى. 30 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ مەگىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى. 31 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى؛ ئۇ لېناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 33 ئەمدى پەرەۋ-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى رىبلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھۇدا] زېمىنىغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىق چۈشۈردى. 34 ئاندىن پەرەۋ-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلئاسكىنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاھازغا ئۆزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. 35 يەھوئاھاز كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى پەرەۋنگە بەردى؛ لېكىن پەرەۋنىڭ شۇ بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىپ پۇلىنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەر بىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان قويغانىدى؛ ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۇ يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەر بىرىگە سالغان ئۆلچەم بويىچە پەرەۋ-نەكوغا بېرىشكە يىغقاندى. 36 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى؛ ئۇ رۇماھلىق بەدئايانىڭ قىزى ئىدى. 37 يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلاتتى.

24 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلىنىڭ پادىشاھى نېبوئادنەسار [يەھۇداغا] ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى؛ يەھوئاھاز ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن تېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا كالىيىلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۇرىيىلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، موئابىلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامونىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛

ئۇلارنى يەھۇدانى ھالاک قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار تۈز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز-كلامنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 3 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، ماناسسەھنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇدانى تۈز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 4 چۈنكى [ماناسسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار [يەھۇدلارنى] ئەپۇ قىلىشقا كۆڭلى ئۇنمايتتى. 5 يەھوئاكەمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 يەھوئاكەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكەن ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقىمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەرياسىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. 8 يەھوئاكەن پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتانىڭ قىزى ئىدى. 9 يەھوئاكەن ئانىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 10 بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. 11 ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ تۇرغاندا نېبوقادنەسار ئۆزىمۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكەن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە تاغۋاتلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنتىنىڭ سەككىزىنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ تۇتتى. 13 نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ

ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۈكتى. 14 يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۇرتتىكى خەلق تىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. 15 ئۇ يەھوئاكىنى بايلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئاياللىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۋاتلىرى ۋە يۇرتتىكى مۆتۈەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بايلغا ئېلىپ باردى. 16 ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەنىمە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە تۆمۈرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) - بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگىۋار ئادەملەر بولۇپ، بايلىق پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بايلغا ئېلىپ كەتتى. 17 ئاندىن بايلىق پادىشاھى يەھوئاكىنىڭ تاغىسى مائىتائىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكياغا ئۆزگەرتتى. 18 زەدەكيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 19 زەدەكيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلاتتى. 20 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: - ئاۋۋال، زەدەكيا بايلىق پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە بايلىق پادىشاھى نېبوقەدەنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتەكچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ

ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 3 شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. 4 شەھەر سېپىلى بۆسۈلدى؛ بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۆن كېچىدە بەدەر تىكشۈپتىشى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشى (كالدېيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا تۇراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى» نى بويلاپ قېچىشتى. 5 لېكىن كالدېيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخۇ تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. 6 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، رىبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردى. 7 [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. 8 ۋە بەشىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېپوقەدەنە سارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسىبان بېگى نېبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۆت ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 ۋە پاسىبان بېگى يېتەكچىلىكىدىكى كالدېيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلنى ئورۇۋەتتى. 11 پاسىبان بېگى نېبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسەر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 12 لېكىن پاسىبان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۈزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە

تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 13 كالدېيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۇۋرۇكىنى، داس تەڭلىكلەرنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چىقىپ، بارلىق مىسلەرنى بايلىغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلدىغان] ئىدىشلار، گۈرچەك-بەلگۈرچەكلەر، لاخشىگەرلەر، پىيالىھ-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 15 خۇشبۇيدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىيان بېگى ئېلىپ كەتتى. 16 ۋە سۇلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۇۋرۇك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تەڭلىكلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 17 بىرىنچى تۇۋرۇكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلىنىشى تور شەكىلدە ھەم ئانار نۇسخىسىدا بېزەلگەن ئىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۇۋرۇك ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ ئانار نۇسخىسىدا بېزەلگەن ئىدى. 18 پاسىيان بېگى نېبۇزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئورۇنبايسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشچىلارنىمۇ ئەسىرگە ئالدى. 19 ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا مەسلىھەتچىلەردىن بەشىنى، يەرلىك خەلقى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنى قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن تاتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى. 20 پاسىيان بېگى نېبۇزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، رىبلاھغا ئېلىپ باردى. 21 بابىل پادىشاھى خامات زېمىنىدىكى رىبلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن قىلىندى. 22 يەھۇدا زېمىنىدا قالغان كىشىلەرنى، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسار

قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۇلارنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەيىنلىدى. 23 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابل پادىشاھىنىڭ شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى؛ شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملەرى بىلەن] مېزىپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى، باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوهانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە مائاكات جەمەتىدىن بىرىنىڭ ئوغلى جازازانىيا ئىدى. 24 گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملەرگە: «كالدېيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. 25 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە ئەلشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالىيانى ھەم مېزىپادا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدېيلەرنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 26 شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ مىسىرغا كىردى؛ چۈنكى ئۇلار كالدېيلەردىن قورقاتتى. 27 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مېروداق بابىغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەدىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ 28 ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزى بىلەن بىرگە بابىدا تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ 29 شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر

بولدى. 30 ئۇنىڭ نېسۋىسى بولسا، [بابىل] پادشاھىنىڭ ئۇنىڭغا يېغىنىلغان دائىملىق
ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇنىڭغا ئومرىنىڭ ھەر بىر كۈنى
مۇيەسسەر قىلىنغان.

تارىخ-تەزكىرە 1

1 ئادەمئاتا، شېت، ئېنوش، 2 كېنان، ماھالابل، ياردە، 3 ھانوخ، مەئۇشەلاھ، لەمەخ، 4 نۇھ. نۇھتىن شەم، ھام، يافەتلەر تۆرەلگەن. 5 يافەتنىڭ ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. 6 گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى. 7 ياۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلشاه، تارشىش ئىدى، كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 8 ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناتان ئىدى. 9 كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېپا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، راتامماھ ۋە سابىكا ئىدى. راتاماننىڭ ئوغلى شېبا ۋە دېدان ئىدى. 10 كۇشتىن يەنە نىمرود تۆرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. 11 مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئانامىيلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، 12 پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. 13 قاناتاندىن تۇنجى ئوغۇل زېدون تۇرىپ، كېيىن يەنە ھەت تۆرەلگەن. 14 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، 15 ھىۋىيلار، ئاركىيلار، سىنىيلار، 16 ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. 17 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام، [ئارامنىڭ ئوغۇللىرى] ئۆز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. 18 ئارفاخشادتىن شېلاھ تۆرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۆرەلدى. 19 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۆرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى بۆلۈنۈپ كەتكەنىدى؛ پەلەگنىڭ ئىسمىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 20 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، بېراھ، 21 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 22 ئېبال، ئابىمائەل، شېبا، 23 ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب تۆرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 24 شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، 25 ئېبەر، پەلەگ، رەئۇ، 26 سېرۇگ، ناھور، تەراھ،

27 ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى (ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئوزى). 28 ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن ئىسمائىل ئىدى. 29 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى ئىبايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مېسىم، 30 مېشىما، دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، 31 يەتۇر، ئافىش، قەدەماھ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 32 ئىبراھىمنىڭ توقىلى كەتۇراھدىن تۆرەلگەن ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مېدان، مېدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننىڭ ئوغۇللىرى شېبا بىلەن دېدان ئىدى. 33 مېدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفاه، ئېفەر، ھانوخ، ئابدائ، ئەلدائاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى. 34 ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۆرەلدى. ئىسھاقنىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل ئىدى. 35 ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ ئىدى. 36 ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەفى، گاتام، كېناز، تىنا ۋە ئامالەك ئىدى. 37 رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شامماھ بىلەن مېززاھ ئىدى. 38 سېئىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زېبىئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. 39 ھورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىنا لوتاننىڭ سىڭلىسى ئىدى). 40 شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالىيان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن ئونام ئىدى. زېبىئوننىڭ ئوغۇللىرى ئاياھ بىلەن ئاناھ ئىدى. 41 ئاناھنىڭ ئوغلى دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى. 42 ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بېلھان، زاتاۋان، ياتاكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى ئۆز بىلەن ئاران ئىدى. 43 ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ ئوغلى بېلا، ئۇنىڭ پايىتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتىلاتتى. 44 بېلا ئۆلگەندىن كېيىن بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 45 يوباب ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان

ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 46 ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مېدىيانلارنى تارمار قىلغان، ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋت ئىدى. 47 ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن ماسرە كاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 48 ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن دەريا بويىدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن ساتۇل ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 49 ساتۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكىسىنىڭ ئوغلى بائال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 50 بائال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى پاي ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھپتابەل بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەدىن قىزى ئىدى. 51 ئاندىن ھاداد ئۆلدى. 52 ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە باشلىقى ئالىيا، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولبامماھ، قەبىلە باشلىقى ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، 53 قەبىلە باشلىقى كېناز، قەبىلە باشلىقى تېمان، قەبىلە باشلىقى مېزار، 54 قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمېئون، لاۋى، يەھۇدا، ئىسساكار، زەبۇلون، 2 دان، يۇسۇپ، بىنيامين، ئاقتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت. 3 يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلىن قاناتانلىق شۇيانىڭ قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانلىقىدىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جېنىنى ئالغان. 4 يەھۇداغا كېلىنى تاماردىن پەرەزىلەن زەراھ تۈرەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. 5 پەرەزىلنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. 6 زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمىرى، ئېتان، ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. 7 كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا

لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. 8 ئېتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا ئىدى. 9 ھەزروندىن تۆرەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. 10 ئامىناداب رامدىن تۆرەلگەن؛ ناھشون ئامىنادابتىن تۆرەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى بولغان. 11 سالمون ناھشوندىن تۆرەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تۆرەلگەن. 12 ئوبەد بوئازدىن تۆرەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تۆرەلگەن. 13 يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈچىسى ئېلىتاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، 14 تۆتىنچىسى نەتانەل، بەشىنچىسى رادداي، 15 ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى. 16 زەرۇئىيا بىلەن ئابىگاىل ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي، يوتاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 17 ئاماسا ئابىگاىلدىن تۆرەلدى؛ ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىللاردىن بولغان يەتەر ئىدى. 18 كالەب ئازۇباھ (يېرىغوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ) تىن ئوغۇل كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. 19 ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۆيىگە خۇرنى تۇغۇپ بەردى. 20 خۇردىن ئۆرى تۆرەلدى؛ ئۆرىدىن بەزالەل تۆرەلدى. 21 كېيىن ھەزرون گېلىئادنىڭ ئاتىسى ماكرىننىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتىش ياشقا كىرگەندە ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۇب تۆرەلدى. 22 سەگۇبتىن يائىر تۆرەلدى؛ يائىرنىڭ گېلىئاد زېمىنىدا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. 23 گەشۇر بىلەن ئارام شۇ يۇرتتىكىلەردىن «يائىرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرى» نى، كىناتى ۋە ئۆيىگە قاراشلىق يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى گېلىئادنىڭ ئاتىسى ماكرىننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 24 ھەزرون كالەب-ئەفراتتا ئۆلگەندىن كېيىن، ئايالى ئابىياھ ئۆيىگە ئاشخۇرنى تۇغدى؛ ئاشخۇر تەكوتانىڭ ئاتىسى ئىدى. 25 ھەزروننىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى رام،

بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخيياھ ئىدى. 26 يەراھمىيەلنىڭ ئاتاراھ دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنىڭ ئانىسى ئىدى. 27 يەراھمىيەلنىڭ تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى مائاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. 28 ئونامنىڭ ئوغۇللىرى شامماي بىلەن يادا ئىدى، شامماينىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابشۇر ئىدى. 29 ئابشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابھايىل بولۇپ، ئابھايىلدىن ئۇنىڭغا ئاھبان بىلەن مولد تۈرەلدى. 30 نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايم ئىدى؛ سەلەد تا تۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. 31 يىشى ئاپپايمنىڭ ئوغلى، شېشان يىشىنىڭ ئوغلى، ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. 32 شامماينىڭ ئىنىسى يادانىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تاكى تۆلگۈچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. 33 پەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 34 شېشان قىز پەرزەنت كۆرۈپ، ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەندى؛ شېشاننىڭ مىسىرلىق يارخا دەيدىغان بىر مالىيى بار ئىدى. 35 شېشان قىزىنى مالىيى يارخاغا خوتۇنلۇققا بەرگەن، ئۇنىڭدىن يارخاغا ئىتاي تۈرەلگەن. 36 ئىتايىدىن ناتان؛ ناتاندىن زاباد تۈرەلگەن. 37 زابادتىن ئىفلال؛ ئىفلالدىن ئوبەد تۈرەلگەن. 38 ئوبەدتىن يەھۇ؛ يەھۇدىن ئازاريا تۈرەلگەن. 39 ئازارىيادىن ھەلەز؛ ھەلەزدىن ئەلتاساھ تۈرەلگەن. 40 ئەلتاساھتىن سىسماي؛ سىسمايدىن شاللۇم تۈرەلگەن. 41 شاللۇمدىن يەكامىيا؛ يەكامىيادىن ئەلشاما تۈرەلگەن. 42 يەراھمىيەلنىڭ ئىنىسى كالاھنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ، زىفىنىڭ ئاتىسى ئىدى، مارشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېروننىڭ ئاتىسى ئىدى. 43 ھېروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. 44 شېمادىن راھام تۈرەلگەن؛ ئۇ يوركېشاننىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شامماي رەكەمدىن تۈرەلگەن. 45 مائون شامماينىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. 46 كالاھنىڭ توقىلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازەز

تۆرەلگەن. ھاراندن گازەز تۆرەلگەن. 47 ياخذابىنىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار ئىدى. 48 كالاھىنىڭ توقىلى ماناكاھدىن شېبەر بىلەن تىرخاناھ تۆرەلگەن؛ 49 ئۇنىڭدىن يەنە مادمانناھنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكىبىنانىڭ ئاتىسى ۋە گىبىئاننىڭ ئاتىسى شىۋا تۆرەلگەن. ئاكىساھ كالاھىنىڭ قىزى ئىدى. 50 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى كالاھىنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراھانىڭ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى: كىرىئەت-يېئارمىنىڭ ئاتىسى شوبال، 51 بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. 52 كىرىئەت-يېئارمىنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. 53 كىرىئەت-يېئارم جەمەتلىرىدىكىلەر ئىتىرىيلەر، پۇتتىلار، شۇماتىيلار، مىشراىتىيلار بولۇپ، بۇ جەمەتلەردىن يەنە زورائىيلار بىلەن ئەشتايولىيلار ئايرىلىپ چىققان. 54 سالماننىڭ ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوتابالار، ماناھاتلارنىڭ يېرىم قىسمى، زورىيلار، 55 يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتتاتلىرى، يەنى تىراىتىيلار، شىمىياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاخىنوتامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگاھىدىن بولغان؛ 2 ئۈچىنچى ئوغلى ئابىشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالماننىڭ قىزى ماناكاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغانىدى؛ 3 بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىئالدىن بولغانىدى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىترىيام بولۇپ، ئۇنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن بولغانىدى. 4 بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتتىن ھېبروندا تۆرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئون ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. 5 يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئاممىيەلنىڭ قىزى بات-شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تۆرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان

ۋە سۇلايمان ئىدى. 6 يەنە ئىبھار، ئەلشاما، ئەلفەلەت، 7 نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، 8 ئەلشاما، ئەلىداد، ئەلفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىرىدىن بولغان ئوغۇللار بار ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. 10 سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئام، رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابدىا، ئابدىاننىڭ ئوغلى ئاسا، ئاساننىڭ ئوغلى يەھوشافات، 11 يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوتاش، 12 يوتاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتام، 13 يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھ، 14 ماناسسەھنىڭ ئوغلى تامون، تاموننىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى. 15 يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوهانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكم، ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكىيا، تۆتىنچى ئوغلى شالۇم ئىدى. 16 يەھوئاكمنىڭ ئوغۇللىرى: ئوغلى يەھوئىياھ بىلەن ئوغلى زەدەكىيا. 17 سۈرگۈن قىلىنغان يەھوئىياھنىڭ ئوغۇللىرى: - شېئالتئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 18 يەنە مالىقرا، پەداياھ، شەناززار، يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. 19 پەداياھنىڭ ئوغۇللىرى زەرۇببا بەل بىلەن شىمەي ئىدى؛ زەرۇببا بەلنىڭ پەرزەنتلىرى: - مەشۇلام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ 20 ئۇنىڭ يەنە ھاشۇباھ، ئوھەل، بەرەكىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار ئىدى. 21 ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايئ ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە رېفاياننىڭ ئوغۇللىرى، ئاراننىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىياننىڭ ئوغۇللىرى ۋە شېكانىياننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 شېكانىياننىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى شېمايا، شېماياننىڭ ئوغۇللىرى ھاتۇش، يىگېئال، بارىيا، نېئارىيا، شافات بولۇپ جەمئىي ئالتە ئىدى. 23 نېئارىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەليويئىئاي، ھەزەكىيا، ئازرىكام بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى.

24 ئەلبويناينىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلبياشېب، پەلايا، ئاڭكۇب، يوهانان،

دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال ئىدى. 2

شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۆرەلدى؛ جاھاتتىن ئاخۇماي بىلەن لاخاد

تۆرەلدى. بۇلار زورراتى جەمەتىدىن ئىدى. 3 ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى يىزرەئەل،

ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىلېلپونى ئىدى. 4

گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل؛ خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى

بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاهنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن تۆرەلگەن. 5

تەكوتانىڭ ئاتىسى ئاشخۇرنىڭ ھېلاھ ۋە ئاتاراھ دېگەن ئىككى ئايالى بار ئىدى.

6 ئاتاراھ ئاشخۇرغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى تۇغۇپ بەردى؛

بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتاراھنىڭ ئوغۇللىرى. 7 ھېلاھنىڭ ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار

بىلەن ئەتتان ۋە 8 كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب، ھاززىبىيا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى

ئاخارھەلنىڭ جەمەتلىرى تۆرەلدى. 9 يابەز ئۆز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن

بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇقنى ئۈستىدە بەك ئازاپلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا

يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. 10 يابەز ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ندا قىلىپ: «مېنى

ناھايىتى كۆپ بەرىكەتلىگەن بولساڭ، زېمىنىمى كېڭەيتسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى

يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ، ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» -

دەپ تىلىدى. خۇدا ئۇنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت ئەيلدى. 11 شۇخاھنىڭ ئىسمى

كېلۇبتىن مېخىر تۆرەلگەن؛ مېخىر ئېشتوننىڭ ئاتىسى ئىدى. 12 ئېشتوندىن بەيت-

رافا، پاسېئاه ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى تېخىنناھ تۆرەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى

رىكاهلىقلار ئىدى. 13 كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ

ئوغلى خاتات بىلەن مېئوتوتاي ئىدى. 14 مېئوتوتايدىن ئوفراھ تۆرەلدى. سېرايادىن

«ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى» دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوتاب تۈرەلدى (ئۇلار ئەسلىدە ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). 15 يەقۇننەھنىڭ ئوغلى كالا بىنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن ناتام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. 16 يەھاللىلەننىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىرىيا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. 17 ئەزىرانىڭ ئوغۇللىرى: - يەتەر، مېرەد، ئىفەر ۋە يالونلار؛ مېرەد پىرەۋنىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھامىلىدار بولۇپ مەرىيەم، شامماي بىلەن ئېشىتموئاننىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدنى، سوكونىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوتانىڭ ئاتىسى يەكۇتتەيەلنى تۇغدى. 19 ناھامنىڭ سىڭلىسى خودىياننىڭ ئايالىدىن گارمىلىق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن مائاكات جەمەتتىن بولغان ئېشىتموئاننىڭ ئاتىسى تۈرەلگەن. 20 شىمۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىناھ، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. 21 شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تۈرەلگەن لېكھانىڭ ئاتىسى ئېر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاھ ۋە بەيت-ئاشىيادا ئولتۇراقلاشقان چەكەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى 22 ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالىقلار، يوتاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى مۇتاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇنى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). 23 بۇلار نېتايىم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆلچىلار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە تۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. 24 نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شىمپوئىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 25 شالوم سائۇلنىڭ ئوغلى؛ مېسسام شالومنىڭ ئوغلى، مىشما مېسسامنىڭ ئوغلى ئىدى. 26 مىشماننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەر: - مىشماننىڭ ئوغلى خاممۇئىل، خاممۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇر؛ زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى. 27 شىمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى

كۆپ بولغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. 28 ئۇلار بەئەر-شېبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال، 29 بلخاھ، ئېزەم، تولاد، 30 بېتۇئەل، خورماھ، زىكلاگ، 31 بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇسۇم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقاندى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. 32 ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتام، ئاين، رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. 33 ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئۆپچۈرسىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى بائالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەب ناملىرىمۇ بار ئىدى. 34 [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، ياملەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، 35 يوشېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەنىڭ ئوغلى ئىدى)، 36 ئەليويناى، يائاكوبباھ، يەشواھيا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسسىئەل، بىنايا 37 ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللوننىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمرنىڭ ئوغلى، شىمرى شېمايانىڭ ئوغلى ئىدى). 38 يۇقىرىدا خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. 39 ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. 40 ئۇلار شۇ يەردە ياپېشىل، ناھايىتى مۇنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامدىكلەردىن ئىكەن. 41 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامدىكلەرنىڭ] چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مەسئۇلۇقلارغا ھۆججەم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن يوقاتقاندى، تاكى بۈگۈنگە قەدەر، ئۇلار شۇلارنىڭ

يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باقمۇدەك ئوتلاق بار ئىدى. 42 شۇ چاغلاردا شىمپونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېتىرى تېغىغا قاراپ ماكدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا، نىئارىيا، رىفايا بىلەن ئۆزىشەل ئىدى؛ 43 ئۇلار قىچىپ تىرىك قالغان ئامالەكلەرنىمۇ ئولتۇرۇپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇتۇۋاتىدۇ.

5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: - (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇللىق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇڭا نەسەب نامە بويىچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. 2 يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىدارە قىلغۇچى ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللىق ھوقۇقى يۈسۈپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): -

3 ئىسرائىلنىڭ تۇنجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: - ھانوخ ۋە پاللو، ھەزرون ۋە كارىمى. 4 يوپۇننىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: - [يوپۇننىڭ] ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمىي، 5 شىمىينىڭ ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رىئاييا، رىئايانىڭ ئوغلى بائال، 6 بائالنىڭ ئوغلى بەئەراھ، بەئەراھ ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن تۇتقۇن قىلىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. 7 ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەب نامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلەرنىڭ تارىخى بويىچە يولباشچى بولغان جەئىيەل، زەكەرىيا ۋە بېلا دەپ پۈتۈلگەندى 8 (بېلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شېماننىڭ ئوغلى، شېما يوپۇننىڭ ئوغلى ئىدى). يوپۇنلار ئاروئەردە، نېبو ۋە بائال-مېئونىچە سوزۇلغان جايلاردا تۇراتتى. 9 ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئىفرات دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گېئاد يۇرتىدىكى چارۋا ماللىرى كۆپىيىپ

كەتكەندى. 10 سائۇننىڭ سەلتەنتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگارىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگارىيلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گېئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگارىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. 11 ئۇلارنىڭ ئۇدۇلدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالكاھغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقاندى. 12 باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋىن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتلىرى بويىچە مېكائىل، مەشۇلام، شېبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. 14 يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابېھايلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابېھايلى خۇرنىڭ ئوغلى، خۇرى ياروياننىڭ ئوغلى، يارويان گېئادنىڭ ئوغلى، گېئاد مېكائىلنىڭ ئوغلى، مېكائىل يەششايىنىڭ ئوغلى، يەششاي ياهدوننىڭ ئوغلى، ياهدون بۇزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 15 گۇننىڭ نەۋرىسى، ئابدئەلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. 16 ئۇلار گېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۆت چېتىگىچە ماكانلاشقاندى. 17 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلەرگە پۈتۈلگەندى. 18 رۇبەن، گاد قەبىلىلىرىنىڭ ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا ئاتالايدىغان ھەم جەڭگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە يۈز ئاتمىش جەڭگىۋار ئادىمى بار ئىدى. 19 ئۇلار ھاگارىيلار، يەتۇرلار، ناپىشلا ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. 20 ئۇلار جەڭ قىلغاندا مەدەت تېپىپ، ھاگارىيلار ۋە ئۇلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى ئۇلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا ندا قىلغان؛ ئۇلار ئۇنىڭغا تايانغاچقا، خۇدا ئۇلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. 21 ئۇلار يەنە دۈشمەننىڭ چارۋا-ماللىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ

تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكىنى ئولجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جاننى ئەسىر ئالغان. 22 بۇ ئۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۈشمەندىن تۆلگەنلەر ناھايىتى كۆپ بولغان، سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ تۇرغان. 23 ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبلىسىدىكىلەر باشاندىن بائال-ھەرمون، سېنېر، ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېپىلىپ ماكانلاشتى. ئۇلار زور كۆپەيگەن. 24 ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، يەرمىيا، خوداۋىيا ۋە ياھىيەل ئىدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەڭچىلەر، مەشھۇر مۆتۈەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆز جەمەتگە جەمەت بېشى ئىدى. 25 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز تۈرۈپ، بۇزۇقلۇق قىلىپ خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا ئەگىشىپ كەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇرىيە پادىشاھى پۇل (يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن، ئۇ ئۇلارنى، يەنى رۇبەن قەبلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇرماقتا.

6 لاۋيىنىڭ ئوغۇللىرى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 2 كوھاتنىڭ ئوغلى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. 3 ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابھۇ، ئەلتازار ۋە ئىتامار ئىدى. 4 ئەلتازاردىن فىنھاس، فىنھاستىن ئابشۇئا، 5 ئابشۇئادىن بۇكىكى، بۇكىكىدىن ئۆزى، 6 ئۆزىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت، 7 مېرايوتتىن ئاماريا، ئامارياىدىن ئاخىتۇب، 8 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن ئاخىماتاز، 9 ئاخىماتازدىن ئازاريا،

ئازاريادىن يوهانان، 10 يوهاناندن ئازاريا (بۇ ئازاريا يېرۇسالېمدا سۇلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كاهىنلىق خىزمىتىدە بولغان)، 11 ئازاريادىن ئاماريا، ئاماريادىن ئاخىتۇب، 12 ئاخىتۇبتىن زادوك، زادوكتىن شاللوم، 13 شاللومدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازاريا، 14 ئازاريادىن سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۆرەلدى، 15 پەرۋەردىگار نېپوقادىنە سارنىڭ ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇسالېمدا كىچىك رىنى سۈرگۈن قىلىدىغان چاغدا، بۇ يەھوزادا كۆپ سۈرگۈن قىلىنغان. 16 لاۋىنىڭ ئوغلى گەرشوم، كوهات ۋە مەرارى. 17 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 18 كوهاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىئەل ئىدى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. 20 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات، جاھاتنىڭ ئوغلى زىمماھ، 21 زىمماھنىڭ ئوغلى يوتاه، يوتاهنىڭ ئوغلى ئىددو، ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. 22 گوتاهنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گوتاهنىڭ ئوغلى ئاممىناداب، ئاممىنادابنىڭ ئوغلى كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 23 ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى ئېبىئاساف، ئېبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 24 ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئۆرىئەل، ئۆرىئەلنىڭ ئوغلى ئۆزىيا، ئۆزىيانىڭ ئوغلى شائۇل ئىدى. 25 ئەلكاناھنىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت، 26 ئاخىموتنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ، ئەلكاناھنىڭ ئوغلى زوفاي، زوفايىنىڭ ئوغلى ناھات، 27 ناھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكاناھ ئىدى. 28 سامۇئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يويىل، ئىككىنچى ئوغلى ئابىيا ئىدى. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۆززا، 30 ئۆززانىڭ

ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى ئاسايا ئىدى. 31 داۋۇت ئەھدە ساندۇقى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تويىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۈۋەندىكى كىشىلەرنى قويدى. 32 ئۇلار تاكى سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چىقىرى» نىڭ ئالدىدا كۆي ئېيتىش خىزمىتىنى تۈتەپ كەلدى. ئۇلار ۋەزىپىسى بەلگىلەنگەن تەرتىپى بىلەن تۈتىگەندى. 33 تۈۋەندىكىلەر ۋەزىپە تۈتىگەن ئادەملەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: - كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە: - نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يۈپىننىڭ ئوغلى، يۈپىن سامۇئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 34 سامۇئىل ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكاناه يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توتانىڭ ئوغلى، 35 توتاه زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكاناه ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ئاماسياننىڭ ئوغلى، 36 ئاماساي ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكاناه يۈپىننىڭ ئوغلى، يۈپىن ئازارىياننىڭ ئوغلى، ئازارىيا زەفانىياننىڭ ئوغلى، 37 زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى، تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئېيتاسافنىڭ ئوغلى، ئېيتاساف كوراهنىڭ ئوغلى، 38 كوراه ئەزھارنىڭ ئوغلى، ئەزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 39 [ھېماننىڭ] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىياننىڭ ئوغلى، بەرەكىيا شىمىياننىڭ ئوغلى، 40 شىمىيا مېكائىلنىڭ ئوغلى، مېكائىل باتاسىياننىڭ ئوغلى، باتاسىيا مالكىياننىڭ ئوغلى، 41 مالكىيا ئېتىننىڭ ئوغلى، ئېتىن زەراھنىڭ ئوغلى، زەراھ ئاداياننىڭ ئوغلى، 42 ئادايا ئېتاننىڭ ئوغلى، ئېتان زىمماھنىڭ ئوغلى، زىمماھ شىمىياننىڭ ئوغلى، 43 شىمىيان جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گەرشومنىڭ ئوغلى، گەرشوم لاۋىيننىڭ ئوغلى ئىدى. 44 [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىنداشلىرى مەرارىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار ئىدى. ئېتان

بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدنىڭ ئوغلى، ئابدى ماللۇقنىڭ ئوغلى،
45 ماللۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا تامازىيانىڭ ئوغلى، تامازىيا ھىلقىيانىڭ
ئوغلى، 46 ھىلقىيا تامزىنىڭ ئوغلى، تامزى باننىڭ ئوغلى، بانى شېمەرنىڭ ئوغلى،
47 شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى، مۇشى مەرارنىڭ ئوغلى،
مەرارى لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. 48 ئۇلارنىڭ قالغان لاۋىي قېرىنداشلىرى بولسا
ھەممىسى خۇدانىڭ تويى، يەنى ئىبادەت چىدىرىدىكى [باشقا] خىزمەتلەرنى بېجىرىشكە
ئاتالغانىدى. 49 ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇساننىڭ
تاپلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ،
خۇشبۇيىگاھدا خۇشبۇيى يېقىپ، مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا
قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. 50
ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار، ئەلئازارنىڭ ئوغلى
فنىھاس، فنىھاسنىڭ ئوغلى ئابشۇيا، 51 ئابشۇيانىڭ ئوغلى بۇكىكى، بۇكىكىنىڭ
ئوغلى ئۇزى، ئۇزىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، 52 زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ
ئوغلى ئاماريا، ئاماريانىڭ ئوغلى ئاخىتۇب، 53 ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ
ئوغلى ئاخىماتاز ئىدى. 54 تۆۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئۆز زېمىنى ئىچىدە
ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: - كوھات جەمەتنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ
يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان): - 55 يەھۇدا زېمىنىدىكى
ھېرون ۋە ھېروننىڭ تۆت ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقلار ئۇلارغا تەقسىم قىلىنغان 56
(لېكىن بۇ شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئوتلۇقلار ۋە شەھەرگە قاراشلىق يېزا-كەنتلەر بولسا
يەقۇنەھنىڭ ئوغلى كالبەككە بېرىلدى). 57 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى»
ھېرون بېرىلدى، بۇنىڭدىن باشقا لىبناھ بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتتىر،
ئېشتېموتا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 58 ھىلەن ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر

ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 59 ئاشان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ 60 يەنە بىنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گېبا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئالەممەت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى. 61 كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 62 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتگە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، ئافئالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 63 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتگە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 64 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلىرىغا بۇلۇپ بەردى. 65 ئۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىرىدا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ ئۇلارغا بەردى. 66 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەرگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. 67 ئىسرائىللار ئۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ 68 يەنە يوكىيام ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، 69 ئايىجالون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ئۇلارغا بەردى. 70 [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بېلئام ۋە

ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوها تىنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. 71 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشلاندىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى، 72 ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، داېرات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 73 راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى، 74 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئۇلارغا ماشال ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 75 خۇكوك ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى، 76 ئافئالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى. 77 مەرارنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلون قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى، 78 يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆت تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۇدۇلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلىدىكى بەزەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يازھار ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 79 كەدەموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى، 80 گاد قەبىلىسىدىنمۇ بولسا ئۇلارغا گېلىئادتىكى راموت ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 81 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: - تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. 2 تولانىڭ ئوغۇللىرى: - ئوززى، رېفايا، يېرىئەل، يىھماي، يېسىم ۋە سامۇئەلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت يېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زامانىدا تولا ئىككى ئادەم سانى نەسەب نامىلەردە يىگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەسپى

دەپ خاتىرىلەنگەن. 3 ئۆزىنىڭ ئوغلى ئىزراقىيا ئىدى، ئىزراقىيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوبادىيا، يوشىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشەيلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر بويىچە ئۇلار بىلەن بىللە ھېسابلانغانلاردىن جەڭگىۋار ئوتتۇز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقلرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغان جەمەتتىكى سەككىسەن يەتتە مىڭ ئادەمى بار ئىدى. 6 بىنىاميننىڭ يېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بېلاننىڭ ئېزبون، ئوزى، ئوزىئەل، يەرموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمەتتىكى يىگىرمە ئىككى مىڭ ئوتتۇز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمراھ، يوشاش، ئەلئېزەر، ئەليوبىناي، ئومرى، يەرموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىمغا ئېلىنغان جەمەتتىكى يىگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بېلھان ئىدى؛ بېلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئوش، بىنىامين، ئەخۇد، كەئاناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزىملانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىشىدا يىغىلغانلىرى جەمەتتىكى ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇ يىپىيلار ۋە خۇيپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشپىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 ئاقتالنىڭ ئوغۇللىرى: يازئەل، گۇنى، يەزەر، شالوم؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بېلھاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: - ئۇنىڭ سۇرىيەلىك توقىلىدىن ئاسرىئەل تۈرەلگەن؛ ئۇنىڭدىن يەنە گېئادنىڭ ئاتىسى ماكر تۇغۇلغان. 15

ماكر شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئارىسىدىمۇ ئايال ئالغان (ماكرنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ماناكاھ ئىدى). ماكرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفىھاد ئىدى، زەلوفىھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزىلا بولغان. 16 ماكرنىڭ ئايالى ماناكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۆلام ۋە راكم ئىدى. 17 ئۆلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گېئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گېئاد ماكرنىڭ ئوغلى، ماكر ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. 18 گېئادنىڭ سىڭلىسى ھامولەكەتتىن ئىشپود، ئابئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. 19 شېمدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانئام ئىدى. 20 ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: ئۇنىڭ ئوغلى شۇتلاھ، شۇتلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاداھ، ئېلىئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، 21 تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتلاھ ئىدى (ئېزەر بىلەن ئېلىئاد گاتلىقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەندە، شۇ يەرلىك گاتلىقلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن. 22 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خېلى كۈنلەرگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۇنىڭ بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. 23 ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم ئۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇقتى دەپ، بېرىياھ دەپ ئىسىم قويغان. 24 ئۇنىڭ قىزى ئۇستۇن بەيت-ھورون بىلەن تۆۋەن بەيت-ھوروننى ۋە ئۆزى-شەئەراھنى بىنا قىلغان). 25 بېرىياھنىڭ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاھان، 26 تاھاننىڭ ئوغلى لادان، لاداننىڭ ئوغلى ئاممھۇد، ئاممھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، 27 ئەلىشامانىڭ ئوغلى ئۇن، ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. 28 ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەر بولۇپ،

كۈنچىقىش تەرىپىدە نارائان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-
كەنتلەر؛ شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-
كەنتلەرگىچە سوزۇلاتتى. 29 ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-
شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، ئاتاناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، مەگىددو
ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر مۇ بار ئىدى.
ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلەرگە ماكانلاشقاندى.
30 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: - يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ ئۇلارنىڭ سېراھ
دېگەن سىڭلىسىمۇ بار ئىدى. 31 بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ،
مالكىئەل بىرزاۋىتىنىڭ ئاتىسى ئىدى. 32 خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە
ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شۇيا تۆرەلگەن. 33 يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە
ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 34 شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى،
روھگاھ، خۇبباھ ۋە ئارام ئىدى. 35 [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاه،
يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ 36 زوفاهنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال،
بېرى، ئىمراھ، 37 بېزەر، خود، شامما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. 38
يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەقۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. 39 ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ئاراھ،
خانئەل ۋە رىزىيا ئىدى. 40 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر
قايسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ
جەمەتلىرى بويىچە نەسەبىنامىگە تىزىملىغاندا، جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي
يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8 بىنىامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى
ئاخاراھ، 2 تۆتىنچى ئوغلى نوحاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. 3 بېلانىڭ ئوغۇللىرى
ئاددار، گېرا، ئابھۇد، 4 ئابشۇئا، ئاتامان، ئاخوتاه، 5 گېرا، شېفۇفان ۋە

ھۇرام ئىدى. 6 تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: - ئاتا، ئاخىياھ ۋە گېرا (ئەسلىدە ئۇلار گېبالىقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گېبالىقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەندى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ ئۇنىڭدىن ئوززا بىلەن ئاخىھۇد تۆرەلگەن). 8 شاھارائىم ھۇشم بىلەن بائارا دېگەن ئىككى ئايالنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن موئاب دىيارىدا ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن. 9 ئۇنىڭ خۇدەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، مالكام، 10 يەئۇز، شاقىيا، مېرماھ دېگەن ئوغۇللار تۆرەلگەن؛ ئۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. 11 ھۇشمىدىنمۇ ئۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇللار تۆرەلگەن. 12 ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئون بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، 13 بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايچالوندىكىلەر ئىچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلۇۋەتكەندى. 14 ئاخىيو، شاشاق، يەرەموت، 15 زەبادىيا، ئاراد، ئېدەر، 16 مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 17 زەبادىيا، مەشۇلام، ھىزكى، خېبەر، 18 ئىشمېراي، يېزىليا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 19 ياكىم، زىكرى، زايدى، 20 ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، 21 ئادايا، بېرايا ۋە شىمىراتلار شىمەينىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، 23 ئابدون، زىكرى، ھانان، 24 ھانانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، 25 ئېقدېئاھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 26 شامشىراي، شېخارىيا، ئاتالىيا، 27 ياتارېشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەرۇھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 28 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەب نامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۆتۈەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. 29 گېبېئوننىڭ ئاتىسى جەئىيەل گېبېئونغا ماكانلاشقانىدى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. 30 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش،

بائال، ناداب، 31 گېدور، ئاخىيو، زېكەر ۋە مېكوت ئىدى؛ 32 مېكوتتىن شىمپيا تۆرەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 33 نەردىن كىش تۆرەلگەن؛ كىشتىن ساتۇل تۆرەلگەن؛ ساتۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېش-بائال تۆرەلگەن. 34 مېرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مېكاه مېرىب-بائالدىن تۆرەلگەن. 35 مېكاهنىڭ ئوغۇللىرى پېتون، مەلەك، تارىيا ۋە ئاھاز ئىدى. 36 ئاھازدىن يەھوئادداھ تۆرەلگەن؛ يەھوئادداھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمىرى تۆرەلگەن؛ زىمىردىن موزا تۆرەلگەن؛ 37 موزادىن بىنىئامىن تۆرەلگەن؛ بىنىئامىننىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 38 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 39 ئازەلنىڭ ئىسمى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۆلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلفەلەت ئىدى. 40 ئۆلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەككى، ئوقياچى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بىنىئامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9 پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا يۈتۈلگەندۇر. 2 يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ ئۆز زېمىنى ۋە ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. 3 يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بىنىئامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. 4 ئۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن

ئۇتاي بار ئىدى، ئۇتاي ئاممھۇدنىڭ ئوغلى، ئاممھۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى باننىڭ ئوغلى ئىدى. 5 شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بار ئىدى. 6 زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەتتۇنچى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. 7 بىنىامىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسىئۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋىيانىڭ ئەۋرىسى، مەشۇلامنىڭ ئوغلى ساللۇ بار ئىدى، 8 يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبىنيا، مىكرىنىڭ ئەۋرىسى، ئۇزۇننىڭ ئوغلى ئېلاھ ۋە ئىبىنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ ئەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇلام 9 ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار نەسەبنامىسى بويىچە تىزىلغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغانلار ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى ئىدى. 10 كاھىنلار ئىچىدە يەدايا، يەھويارىب، ياقىن ۋە 11 ئازارىيا بار ئىدى. ئازارىيا خۇدانىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھىلىقىيانىڭ ئوغلى، ھىلىقىيا مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايوننىڭ ئوغلى، مېرايون ئاخىتۇبىنىڭ ئوغلى ئىدى. 12 يەنە مالكىيانىڭ ئەۋرىسى، پاشخۇرنىڭ ئەۋرىسى، يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا ھەمدە ئادىيەلنىڭ ئوغلى مائاساي بار ئىدى؛ ئادىيەل يەزەرراھنىڭ ئوغلى، يەزەرراھ مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام مەشلىپمىتنىڭ ئوغلى، مەشلىپمىت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ، جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز تاتمىش ئادەم ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرنى قىلىشقا بېكىتىلگەن ئىقتىدارلىق كىشىلەر ئىدى. 14 لاۋىي قەبىلىسىدىن مەرارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاشابىيانىڭ ئەۋرىسى، ئازرىكامنىڭ ئەۋرىسى، ھاششۇبىنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ 15 يەنە باقباقتار، ھەرەش، گالال ۋە ئاسافنىڭ ئەۋرىسى، زىكرىنىڭ ئەۋرىسى، مىكانىڭ ئوغلى ماتىئانبا؛ 16

يەنە يەدۇتۇننىڭ ئەۋرىسى، گالانىڭ ئەۋرىسى، شېمپايانىڭ ئوغلى ئوبادىيا ھەمدە ئەلكانانىڭ ئەۋرىسى، ئاسانىڭ ئوغلى بەرەكيا بار ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىگە ماكانلاشقاندى. 17 دەرۋازىۋەنلەر شاللۇم، ئاققۇب، تالمون، ئاخمان ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئىدى؛ شاللۇم ئۇلارنىڭ بېشى ئىدى. 18 ئۇلار تاكى ھازىرغىچە شەرق تەرەپتىكى «پادىشاھنىڭ دەرۋازىسى»دا [دەرۋازىۋەنلىك] قىلىپ كەلمەكتە؛ ئۇلار ئىلگىرى لاۋىيلارنىڭ چېدىرگاھىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلغانىدى. 19 كورەنىڭ ئەۋرىسى، ئېبىئاسافنىڭ ئەۋرىسى، كوراهنىڭ ئوغلى شاللۇم ھەمدە ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ جەمەتىدىكى قېرىنداشلىرى بولغان كوراهىيلار [خۇدانىڭ تويىنىڭ] خىزمىتىنى باشقۇراتتى، چېدىرنىڭ ئىشىكلىرىنى باقاتتى؛ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئەسلىدە پەرۋەردىگارىنىڭ چېدىرگاھىنى باشقۇرۇشقا قويۇلغان، [ئىبادەت] چېدىرنىڭ ئىشىكىنى باققاندى. 20 ئىلگىرى ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولغان؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان. 21 مەشەلەمىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيا بولسا جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىۋەنى بولغانىدى. 22 دەرۋازىۋەنلىككە تاللانغان بۇ كىشىلەر جەمئىي ئىككى يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ ئۇلار ئۆز يېزا-كەنتلىرىدە، نەسەبلىرى بويىچە تىزىلانغان (ئەسلىدە داۋۇت ۋە ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل ئۇلارنى ئامانەت قىلىنغان ۋەزىپىلىرىگە بېكىتكەندى. 23 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى پەرۋەردىگارىنىڭ ئويى، يەنى مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشىك-دەرۋازىلىرىنى بېقىشقا بېكىتىلگەندى). 24 شەرقىي، غەربىي، شىمالىي ۋە جەنۇبىي ئىشىك-دەرۋازىلىرىدا دەرۋازىۋەنلەر بېكىتىلگەندى. 25 ئۇلارنىڭ يېزا-كەنتلەردە ئولتۇرۇشلۇق قېرىنداشلىرى بولسا ھەر يەتتە كۈندە تۆۋەت بويىچە كېلىپ ئۇلار بىلەن بىرگە خىزمەتتە بولاتتى. 26 تۆت دەرۋازىۋەن يېڭى لاۋىيلاردىن ئىدى؛ ئۇلارغا تاپشۇرۇلغىنى پەرۋەردىگارىنىڭ تويىدىكى ئامبار-

خەزىنلەرنى بېقىش ئىدى. 27 بېقىش مەسئۇلىيىتى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بولغاچقا، ئۇلار كېچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ئەتراپىدىكى ئورۇنلىرىدا تۇراتتى ھەمدە ھەر كۈنى ئەتىگەندە ئىشىك-دەرۋازىلارنى ئېچىشقا مەسئۇل ئىدى. 28 ئۇلاردىن بىر قىسمى [ئىبادەتخانا] خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرگە مەسئۇل ئىدى؛ ئۇلار ساناپ ئەپچىقىپ، ساناپ ئەپكەرىپ قوياتتى. 29 ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسمى تاپشۇرۇلغىنى بويىچە قاچا-قۇچىلار ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، شۇنداقلا ئاق ئۈن، شاراب، زەپىۋن مېيى، مەستىكى ۋە خۇشبوۋى بۇيۇملارغا مەسئۇل ئىدى. 30 كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلەر خۇشبوۋى بۇيۇملاردىن ئەتىر ياسايتتى. 31 لاۋىيلاردىن ماتتسىياھ، يەنى كوراھىيلاردىن شاللىمنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئىدى. 32 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تېزىدىغان نانلارنى تەييارلايتتى. 33 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ئۆيلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە-كۈندۈز ئۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. 34 يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى ئۆز نەسەبى بويىچە جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى. 35 گېبىئوننىڭ ئاتىسى جەئىئەل گېبىئونغا ماكانلاشقاندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. 36 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، بائال، نەر، ناداب، 37 گېدور، ئاخىيو، زەكەريا ۋە مىكوت ئىدى. 38 مىكوتتىن شىمىيام تۈرەلگەن. بۇلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 39 نەردىن كىش تۈرەلگەن، كىشتىن سائۇل تۈرەلگەن، سائۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابناداب ۋە ئېش-بائال تۈرەلگەن. 40 مېرىب-بائال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى، مېرىب-

باۋالدىن مىكاھ تۆرەلگەن. 41 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھرىيا ۋە ئاھاز ئىدى. 42 ئاھازدىن ياراھ تۆرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمىرى تۆرەلگەن. زىمىردىن موزا تۆرەلگەن؛ 43 موزادىن بىنېئا تۆرەلگەن؛ بىنېئانىڭ ئوغلى رېفائىيا، رېفائىيانىڭ ئوغلى ئېلئاساھ، ئېلئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 44 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھاتان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10 فىلىستىيەلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋىدى، ئىسرائىللار فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. 2 فىلىستىيەلەر سائۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار ئاخىرى سائۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. 3 سائۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار سائۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندى. 4 ئاندىن سائۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزىلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنىمىدى. شۇنىڭ بىلەن سائۇل قىلىچىنى ئېلىپ ئۈستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى سائۇلنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچىنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن سائۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيەلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيەلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا سائۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى

كۆردى-دە، 9 كىمىلىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلارنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە بۇلارنى فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ، ئۆز بۇتلارغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. 10 ئۇلار ساتۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلارنى ئۇلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون بۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گېئادا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيەلەرنىڭ ساتۇلغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساتۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا تۇتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن ساتۇل پەرۋەردىگارىغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن تۈلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ سۆز-كلامىغا كىرمەي ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سورىماي، بەلكى پالچى جىنكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورىغانىدى. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى ئولتۇرۇپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتقا تۆتكۈزۈپ بەردى.

11 ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ھېبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن ساتۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندۇمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا. ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارىمۇ ئۆزلىرىگە: - سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۇلارنى باقسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمرى بولسەن، دېگەندى» - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھېبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھېبروندا پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن بىر ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 4 داۋۇت بىلەن

بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىندىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). 5 يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەرگە ھېچقاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغاننى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلدى). 6 داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. 7 داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغاننى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. 8 داۋۇت شەھەرنى مىلودىن باشلاپ تۆت ئەتراپىدىكى سېپىلىغىچە يېڭىۋاشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوتاب ياساتتى. 9 داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 10 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە ئۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى. 11 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: - ھاكونىيلاردىن بولغان ياشوبئام يولباشچىلار ئىچىدە بېشى ئىدى؛ ئۇ نەيزىسىنى پىقىرىتىپ بىر قېتىمدا ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەن. 12 ئۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، ئۇ «ئۈچ پالۋان» نىڭ بىرى ئىدى؛ 13 ئىلگىرى فىلىستىيەلەر پاس-داممىدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، ئۇ داۋۇت بىلەن ئۇ يەردە ئىدى. ئۇ يەردە ئارپا ئۆسۈپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيەلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقاندى؛ 14 ئۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيەلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن ئۇلارنى غايەت زور غەلبىگە ئېرىشتۈرگەن. 15 ئۇ ئۆتۈز

يولباشچى ئىچىدىن [يەنە] ئۈچە بىلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايم جىلغىسى»دا بارگاھ قۇرغانىدى. 16 بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيەلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. 17 داۋۇت ئۇسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، 18 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيەلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكى ئۆنمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتا تۆكۈپ: 19 «خۇدايم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىمنىڭ خەۋپتە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئىچسەم قانداق بولىدۇ؟ چۈنكى بۇنى ئۇلار ھاياتىمنىڭ خەۋپتە قېلىشىغا قارىماي ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكى ئۆنمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 20 يوتابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى، ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرىتىپ ئۇلارنى ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 21 ئۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدىن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى ئۈچە بىلەنگە يەتمەيتتى. 22 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كېزەنەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى، ئۇ كۆپ قالىتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئارىشەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قارىغقان بىر كۈنى ئازگاغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەنىدى. 23 ئۇ يەنە قولدا باپكارنىڭ ئوقىدەك بىر نەيزىسى بار، بىرىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان بىر مىسىرلىقنى قەتل قىلدى؛ ئۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەيزىسىنى قولدىن تارتىۋېلىپ ئۆز نەيزىسى بىلەن ئۆلتۈردى. 24 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە

نام چىقارغاندى. 25 مانا، ئۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىنمۇ بەكرەك شۆھرەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبان بېگى قىلىپ تەيىنلىگەن. 26 قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: - يوتابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، 27 ھارورلۇق شامموت، پىلونلۇق ھەلەز، 28 تەكوتاللىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتوتلۇق ئابىئەزەر، 29 خۇشاتلىق سىببەكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، 30 نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق باتانانىڭ ئوغلى خەلەب، 31 بىنىامىن ئەۋلادلىرىدىن گىبئىئاھلىق رىباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، پىراتونلۇق بىنايا، 32 گاتاش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئارباتلىق ئابىيەل، 33 باھارۇملۇق ئازماۋەت، شالبونلۇق ئېلىياھبا، 34 گىزونلۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، 35 ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۆرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، 36 مەكەرەتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، 37 كارمەللىك ھەزرۇ، ئەزباينىڭ ئوغلى ناتاراي، 38 ناتاننىڭ ئىنىسى يوتېل، ھاگرىنىڭ ئوغلى مېبھار، 39 ئامونلۇق زەلەك، زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، 40 ئىترىلىق ئىرا، ئىترىلىق گارەب، 41 ھىتتى ئۆرىيا، ئاھلاينىڭ ئوغلى زاباد، 42 رۇبەن قەبلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئىچىدە يولباشچى بولغان ئادنا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، 43 مائاكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتلىق يوشافات، 44 ئاشتاراتلىق ئۆزىيا، ئاروئەللىك خوتامنىڭ ئوغلى شامابىلەن جەئىيەل، 45 شىمرىنىڭ ئوغلى يىدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزلىق يوخا، 46 ماھاۋىلىق ئەلىيەل، ئەلئامانىڭ ئوغۇللىرى يەربىياي بىلەن يوشاۋىيا، موئابلىق يىتتما، 47 ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوباللىق يائاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى.

12 داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى سائۇلنىڭ بېسىمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا

جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى، 2 ئوقيا بىلەن قوراللانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالايتتى؛ ئۇلار ساۋىئىنىڭ بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان تۇغقانلىرى ئىدى): 3- ئۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىنېزەر، ئاندىن قالسا يوتاش بولۇپ، ئىككىسى گىبىئاھلىق شېماتاهنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن پەلەتمۇ؛ يەنە بەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، 4 گىبىئونلۇق يىشمایامۇ بار ئىدى. يىشمایا «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزغا يېتەكچىلىك قىلغۇچى ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياهازىيەل، يوهانان ۋە گەدەرئىلىق يوزاباد، 5 ئەلۇزاي، يەرموت، بىئالیا، شەمارىيا، خارۇفلۇق شەفاتىيا، 6 كوراھلىقلاردىن بولغان ئەلكاناھ، يىشىيا، ئازارەل، يونېزەر ۋە ياشوبىئاملار؛ 7 يەنە گەدورلۇق يەروھامنىڭ ئوغلى يوتىلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. 8 گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر چۆلدەكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر، قالغان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى بەئەينى شىرغا، چاققانلىقى بەئەينى تاغدىكى بۆكەنگە ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، 10 تۆتىنچىسى مىشمىئانناھ، بەشىنچىسى يەرەمىيا، 11 ئالتىنچىسى ئائىتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل، 12 سەككىزىنچىسى يوهانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، 13 ئونىنچىسى يەرەمىيا، ئون بىرىنچىسى ماكاناي ئىدى. 14 بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن، قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يۈزلەشكەرگە، ئەڭ چوڭى مىڭ لەشكەرگە يېتەكچى ئىدى. 15 بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان دەرياسى تېشىپ قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئۆتۈپ، شەرققە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق جىلغىلاردىكىلەرنى تىرىپىرەن قىلىپ قاقچۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى. 16 بىنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىنمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا بېقىنغان. 17 داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر

تىنچلىق نىيىتىدە ماڭا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولساڭلار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل بولمەن، لېكىن قوللىرىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۈشمەنلەرىمگە سېتىۋەتمەي كېتى بولساڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى بۇنى نەزىرىگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!» - دېدى. 18 بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ھېلىقى ئوتتۇرا پالۋاننىڭ يولباشچىسى ئاماسايغا چۈشۈۋېتىلدى، ئۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقۇمۇ؟ ئاھ يەسسەنىڭ ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللەدۇرمىز؛ ئۆزۈڭگە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق بولغاي! ساڭا ياردەم بەرگۈچىلەرگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ خۇدايىڭ ساڭا مەدەتكار دۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ، «زەربىدار ئەترەت باشلىقلىرى» قىلدى. 19 داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيەلەر بىلەن بىرلىكتە ساتۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئۆتتى (لېكىن ئۇلار فىلىستىيەلەرگە) ياردەم بەرمىدى، چۈنكى فىلىستىيەلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساتۇل تەرەپكە ئۆتۈپ كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمىدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەي كېتىپ بولغانىدى. 20 داۋۇت زىكلاڭغا قايتىپ بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد، ئېلخۇ، زىلتايىلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. 21 ئۇلار داۋۇت قاراچىلارغا قارشى جەڭ قىلغاندا ئۇنىڭغا ياردەملەشتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى يولباشچىلار ئىدى. 22 چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇنىدەك زور بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەنىدى. 23 پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆز-كلامى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ساتۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەي كېتى بولغان قوراللانغان جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى

تۆۋەندىكىچە: - 24 يەھۇدىلاردىن قالغان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار جەمئىي ئالتە مىڭ سەككىز يۈز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەييارلانغانىدى. 25 شىمپونلاردىن جەڭگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يۈز كىشى، 26 لاۋبىلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ 27 يەھوئادا ھارۇنلارنىڭ جەمەت بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 28 يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوڭ ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. 29 بىنيامينلاردىن، سائۇلنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ كۆپىنچىسى ساۋل جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى. 30 ئەفرايملاردىن، ئۆز جەمەتلىرىدە يۈز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز يۈز كىشى ئىدى. 31 ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 32 ئىسساکارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يۈز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە بويسۇناتتى. 33 زەبۇلونلاردىن جەڭگە تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى. 34 نافتالىيلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئەگىشىپ قولغا قالغان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئۈتۈز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى. 35 دانلاردىن جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئاتلىنىشقا تەييار بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. 37 ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولغا

ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە مىڭ كىشى ئىدى. 38 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۈرۈشى تەكشى بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكە نىدى، قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلەمەكچى بولۇشقاندى. 39 ئۇلار شۇ يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالاندى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەييارلاپ قويۇشقاندى. 40 ئۇلارنىڭ ئوپچۇرسىدىكى خەلقلەر، ھەتتا ئىسساكار، زەبۇلون ۋە ئاقتاللىلارنىڭ زېمىندىكىلەر ئېشەك، تۆگە، قېچىر ۋە كالىلارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن، ئۇلار زور مىقداردا تۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكە نىدى، پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-خۇراملىققا چۈمگەندى.

13 داۋۇت مىگېبىشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئاممىسىغا: «ئەگەر سىلەر ماقۇل كۆرسەڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسەڭلار، بىز ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلەردا تۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم لاۋىيلارغا مۇشۇ يەرگە يىغىلىش توغرىلىق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز خۇدايىمىزنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەشەگە يۆتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى سائۇلنىڭ كۈنلىرىدە ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى. 4 بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلىن ماقۇل بولۇشتى. 5 شۇڭا داۋۇت مىسىرنىڭ شەھەر دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كىرىتات-يېئارمىدىن يۆتكەپ كەلمەكچى بولدى. 6 ئاندىن داۋۇت بىلەن

پۈتكۈل ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن بائالاھقا، يەنى يەھۇداغا تەۋە بولغان كىرىئات-يېئارمىغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە ئۆز نامىنى قويغانىدى. 7 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىئادابنىڭ ئۆيىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر ھارۋىغا قويدى؛ ئۆزى بىلەن ئاخىمىو ھارۋىنى ھەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار، تەمبۇر، داپ، چاڭلار ۋە كاناي-سۇنايلار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون خامىنىغا كەلگەندە كالىلار ئالدىغا مۇدۈرەپ كېتىپ يىقىلغاندا ئۆزى ئۆزى ئەھدە ساندۇقىنى يۆتكەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. 10 ئۆزىنىڭ ئەھدە ساندۇقىغا قولى تەگكەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنىڭ تېنىنى بۆسكەنلىكىگە ئاچچىقلىنىدى ۋە ئۇ يەرنى «پەرەز-ئۆزى» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەردىن تاشقى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن ئاتىلىپ كەلمەكتە. 12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدانى قورقۇپ: «مەن زادى قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەرگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى. 13 شۇڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى بەرىكەتلىدى.

14 تۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېلىدىغان ياغىچى، تاشچى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ چاغدا داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار

تۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەندى. 3 داۋۇت
يېرۇسالېمدا يەنە بىر مۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلىرىنى كۆردى. 4
تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا، شوباب،
ئاتان، سۇلايمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ، يافىيا، 7
ئەلىشاما، بەئەلىيادا ۋە ئەلفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ مەسھ قىلىنىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ
ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيەلەرنىڭ ھەممىسى داۋۇت بىلەن
قارشىلىشىش پۇرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى
جەڭگە ئاتالدى. 9 فىلىستىيەلەر «رەفايم جىلغىسى» غا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىردى.
10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيەلەرگە قارشى جەڭگە چىقسام بولامدۇ؟
ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا:
«جەڭگە چىق، مەن ئۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيەلەر
باتال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە، داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ
قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن
يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۆسۈپ كىردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «باتال-پەرازىم»
دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيەلەر ئۆزلىرىنىڭ بۇ ئىشنى شۇ يەرگە تاشلاپ قاچقانلىقتىن،
داۋۇت ئادەملەرگە ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىشنى تاپلىدى. 13 فىلىستىيەلەر يەنە
ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدادىن يول
سورىدى. خۇدا ئۇنىڭغا: «ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىماي، ئەگىپ تۇتۇپ، ئۇلارغا
ئۈچمىلىكىنىڭ ئۇدۇلدىن ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۈچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىدىن
ئايماق تۇشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا جەڭگە ئاتلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ
ئالدىڭدا فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن
داۋۇت خۇدانىڭ دېگىنى بويىچە ئىش تۇتۇپ، فىلىستىيەلەرنىڭ قوشۇنىغا گىبېئوندىن

گەزەرگىچە قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-زېمىنلارغا پۇر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە سالدى.

15 داۋۇت داۋۇت شەھىرىدە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ چاغدا داۋۇت: «خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۆلەك كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغانىدى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يەرگە يۆتكەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كۇھاننىڭ ئەۋلادلىرى جەمەت بېشى بولغان ئۆرىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشى؛ 7 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان يويىل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلزاڧاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېروننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سەكسەن كىشى؛ 10 ئۆزىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغان ئامىناداب ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كاھىنلاردىن زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىيلاردىن ئۆرىيەل، ئاسايا، يويىل، شېمايا، ئەلىيەل ۋە ئامىنادابنى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي جەمەتنىڭ باشلىرىسىلەر، ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان

يەرگە كۆتۈرۈپ كېلىش ئۈچۈن پاك قىلغۇچىلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلماي، بەلگەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار بىزگە زەربە بەرگەن» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كەسپلەر بىلەن لاۋىيلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسا نىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى بىلەن تاپلىغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن تەمبۇر، چىلتار، جاڭگال قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ شاد-خۇراملىق ئىچىدە كۆي ئېيتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇڭلاشقا، لاۋىيلار يولباشچىلىق ئوغلى ھېماننى ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكى بەرەكىيانىڭ ئوغلى ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەرارلاردىن كۇشاياننىڭ ئوغلى ئېتاننى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەريا، بنى، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنى، ئېلىئاب، بىناياھ، ماتاسېياھ، ماتتېياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا ھەم دەرۋازىيەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن جەئىيەلنى ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىللىدى. 19 نەغمىچى ھېمان، ئاساف ۋە ئېتانلار مىس چاڭگال چېلىپ، ياڭراق ئاۋاز چىقىراتتى؛ 20 زەكەريا، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇنى، ئېلىئاب، ماتاسېياھ ۋە بىنايالار تەمبۇر چېلىپ «ئالاموت ئۇسلۇبى»دا تەڭگەش قىلاتتى؛ 21 ماتتېياھ، ئەلفەلەھ، مېكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، جەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ باشلاپچىلىق قىلىپ، «شەمىنت ئۇسلۇبى»دا تەڭگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكا ناھايىتى پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-ئاۋازچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئوڭىتتەتتى. 23 بەرەكىيا بىلەن ئەلكان

ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشچىقارلار ئىدى. 24 شەبانىيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زەكەرىيا، بنىايا ۋە ئەلئىزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالماقتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھۇمۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشچىقار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مىكئېشى قاتارلىقلار بىلەن بىرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۈمگەن ھالدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا ياردەم بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە بۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى بولغان كەنانىيلارنىڭ ھەممىسى كاناپ لىباس كىيىشكەندى؛ داۋۇت ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە كاناپ ئەفود كىيگەندى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەمدى شۇ تەرىقىدە تەنتەنە قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جاجئاڭ، تەمبۇر، چىلتار قاتارلىق تۈرلۈك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارىنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساتۇلنىڭ قىزى مىقال پەنجىردىن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سەكرەپ ئويناپ-چېلىپ تەنتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاڭلىق قىلدى.

16 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇندى. 2 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارىنىڭ نامىدا خەلقىگە بەخت تىلدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن

خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم پوشكىلى ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۆي-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەرىيا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا جەئىيەل، شېبراموت، يەھىيەل، ماتتىياھ، ئېلىئاب، بىنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە جەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۈر-چىلتار چېلىشقا قوبۇلدى؛ ئاساف بولسا چاڭلارنى چالاتتى. 6 بىنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قوبۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۆيىنى تاپشۇردى: - 8 «پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ نىدا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۈزۈرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قولى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، تۈزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار - خۇدايمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۆزى تۈزگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار - بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلاد قەچچە ۋە دىلەشكەن سۆزىدۇر - 16 ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسھاققا ئىچكەن قەسىمىدۇر. 17 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: - 18 «ساڭا قانائان زېمىنىنى

بېرىمەن، ئۇنى مېراسىڭ بولغان نېسىۋەڭ قىلمەن» - دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادىمىڭلار ئاز ھەم ئۆيەردە مۇساپىر ئىدىڭلار؛ 20 بۇ ئەلدىن ئۆتەلگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈرگەن. 21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەبىئە بېرىپ: - «مەن مەسىھ قىلغانلارغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» - دېدى. 23 پۈتۈن جاھان، پەرۋەردىگارنى كۈيلەڭلار، نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 24 ئۇنىڭ جۇلاسىنى ئەللەردە بايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار. 25 چۈنكى پەرۋەردىگار بىز ئۆلۈڭدۇر، زور ھەمدۇساناغا لايىقتۇر؛ ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 26 چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى - بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر. 27 شانۇشەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشلۇق ئۇنىڭ جايىدىدۇر. 28 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇقنى بەرگەيسىلەر، ئۇ ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 29 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان-شۆھرەتنى ئۇنىڭغا بەرگەيسىلەر؛ سوۋغا-سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار؛ 30 پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 31 ئاسمانلار شادلانسون، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسون، ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسون: - «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! داللىلار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە ياپرسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياكۇتسىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھاننى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىدۇر ئۇنىڭ

مېھىر-مۇھەببىتى. 35 ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا! بىزنى [يېنىڭغا] يىغىۋالغايىسەن، مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر قىلىشقا، ياپراپ سېنى مەدھىيەلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! - دەڭلار! 36 نىسرا ئىلىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تائەبەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق «ئامىن!» دېدى ھەمدە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت]

شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندىقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندىقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساس بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش سەككىز كىشى بار ئىدى؛ شۇنىڭدەك يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋەتلىككە قويۇلدى. 39 كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبىئون ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، 40 پەرۋەردىگارنىڭ نىسرا ئىلىغا تاپلىغان قانۇن-ئەھكاملىرىدا بارلىق يېزىلغىنى بويىچە، ھەركۈنى ئەتسى-ئاخشىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگى ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. 41 ئۇلار بىلەن بىللە بولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە، جۈملىدىن كاناي، جاڭ-جاڭ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇننىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا قاراشقا قويۇلدى. 43 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق ئۆز ئۆيلىرىگە قايتىشتى؛ داۋۇتتۇمۇ ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

داۋۇت ئۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان چېغدا، ناتان پەيغەمبەرگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە تۇرۇۋاتمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر پەردىلەرى ئاستىدا تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 2 ناتان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللەدۇر» - دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ يەتتى: 4 «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن تۇرالغۇ ئۆيى سالساڭ بولمايدۇ. 5 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيدە تۇرۇپ باقمىغانمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۆچىدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرگە يۆتكىلىپ يۈردۈم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيەرگە بارماي، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمىغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلغان بىرەر سىگە: نېمىشقا سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆيى سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ - دېدىممۇ؟ 7 ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگەن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئېيتىدۇكى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقىم. 8 مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جايىنى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۆستۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا تۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۆچىرمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلەپتىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۈردىمەن.

ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئوينى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلەرنىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلەرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ ئورنۇڭنى باسدىغان قىلمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلمەن. 12 ئۇ ماڭا بىر ئوي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلمەن. 13 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھرى-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال تۆتكەن [ئىدارە قىلغۇچىدىن] جۇدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىز جۇدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ ئويۇمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ تۇرغۇزۇمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەزمۇت بولۇپ تۇرغۇزۇلىدۇ». 15 ئاتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دەيدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئويۇم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، [بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگەننىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئوينىنىڭ يىراق كەلگۈسى توغرىلىق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قارىدىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! 18 سەن كەمىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ توغرىلىق داۋۇت ساڭا نېمە دېيەلسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ بىلىسەن. 19 ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە ئۆز كۆڭلۈڭدىكى نىيەتنى بويىچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلىقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلدىڭ. 20 ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلقىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى بويىچە ساڭا تەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۆلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلسۇن؟ ئۇلارنى ئۆزۈڭگە خاس

بىردىنبىر خەلق بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقنىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە بەھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق ئۆز نامىگىنى تىكىلىدىڭ! 22 سەن خەلقنىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ ئۆزۈڭنىڭ خەلقىڭ قىلىدىڭ؛ ئاھ پەرۋەردىگار، سەئۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇڭ. 23 ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۆنۈڭ ئويى توغرىلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈگە ئەمەل قىلىنسۇن؛ سەن دېگەنلەرنىڭ بويىچە ئىشى ئادا قىلغايىسەن! 24 ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋى قوشۇننىڭ سەردارى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەقىقەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ ئويى-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلسۇن. 25 ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا ئوي ياسايمەن، دېگەن ۋەھىي كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 26 ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشىنى ۋەدە قىلدىڭ؛ 27 ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ ئويى-جەمەتكە ئىلتىپات قىلىپ، ئۆنۈڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ تۇرۇشىغا ساقلىغايىسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، [پېقىرنىڭ ئويى-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە بەخت-ئىلتىپاتقا ئېسىپ بولىدۇ».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىنلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى بويسۇندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتىنى ۋە ئۆنۈڭ تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۆيەنە موئابىلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ موئابىلار ئۆنۈڭغا بېقىنىپ، ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. 3 زوباهنىڭ پادىشاھى ھادادېزەر ئۆز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۆنۈڭغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۆنۈڭ مىڭ جەڭ ھارۋىسىنى ئولجا ئالدى،

يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭ ھارۇبىلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقتۇپتەپ، پەقەت يۈز ھارۇبغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشىقتىكى سۈرىيلەر زوبانىنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۈرىيلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 6 داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەشىق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋىدى، سۈرىيلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئولپان تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيەرگە [جەڭگە] چىقىمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە ھادادئېزەرگە تەۋە تىبھات بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئولجا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۇرۇكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاھى توۋ داۋۇتنىڭ زوبان پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 ئۆز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۇنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۋ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ تۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئەكەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممۇنلاردىن، فىلىستىيەلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئولجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى. 12 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاھ «شور ۋادىسى» دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزدى؛ ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى.

داۋۇت قەيەرگە جەڭگە چىقىمىسۇن، بەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 14
داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل ئۆستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق
خەلقكە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى
يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاھلۇدىننىڭ ئوغلى يەھوشافات مېرزا، 16 ئاخستۇبىنىڭ
ئوغلى زادوك بىلەن ئابداتارنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىپ،
17 يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتلىلەر بىلەن پەلەتلىلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى،
داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئاممىلارنىڭ پادىشاھى ناھاش
ئۆلدى، ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت: «ناھاش ماڭا ئىلتىپات
كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن» دەپ، ئاتىسىنىڭ
پەتىسىگە ئۇنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا ھانۇننىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ
ئەلچىلىرى ئاممىلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى سورىغىلى ھانۇن بىلەن
كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئاممىلارنىڭ ئەمەلدارلىرى ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا
ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلگە كۆڭۈل سورىغىلى ئادەم ئەۋەتپتۇ،
دەپ قاراملا؟ ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى
كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟» - دېدى. 4
شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ساقال-بۇرۇتلىرىنى
چۈشۈرگۈزۈپتەپ ھەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى
قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى، ئۇ ئۇلارنى
كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى، چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتتە قالغانىدى. شۇڭا
پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-بۇرۇتتىڭلار ئۆسكىچىلىك يېرىخۇ شەھىرىدە تۇرۇپ ئاندىن
يېنىپ كېلىڭلار» دېدى. 6 ئاممىلار ئۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى

بىلدى، ھانۇن ۋە ئامونلار ئارام-ناھارائىم، ئارام-ماتاكاھ ۋە زوباھدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق لەشكەر ياللاشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 7 ئۇلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا ماتاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنىنى ياللىۋالدى؛ ئۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئامونلارمۇ جەڭ قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلەردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ يوتاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى. 9 ئامونلار چىقىپ شەھەر دەۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى؛ جەڭگە تاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 10 يوتاب ئۆزىنىڭ ئالدى-كەينىدىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۇرىيلەر بىلەن جەڭ قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملەرنى ئىنىسى ئابىشاھقا تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى ئامونلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ تەييارلىدى. 12 يوتاب ئابىشاھقا: «ئەگەر سۇرىيلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن ماڭا ياردەم بەرگەنەن؛ ئەمما ئامونلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن بېرىپ ساڭا ياردەم بېرىم. 13 جۈرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! - دېدى. 14 ئەمدى يوتاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۇرىيلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۇرىيلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۇرىيلەرنىڭ قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئامونلارمۇ يوتابنىڭ ئىنىسى ئابىشاھنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، شەھەرگە كىرىۋالدى. ئاندىن يوتاب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 16 سۇرىيلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىدىكى سۇرىيلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. ھادادئەزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى بولغان شوقاق ئۇلارغا

بېتەكچى ئىدى. 17 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت بۇتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۇرىيلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۇرىيلەر جەڭگە ئاتلاندى. 18 سۇرىيلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۇرىيلەردىن يەتتە مىڭ جەڭ ھارۋىلىقىنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ئۆلتۈردى ۋە يەنە سۇرىيلەرنىڭ سەردارى شوقافنى ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلىكىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھ قىلىپ ئۇنىڭغا بېقىندى؛ شۇنىڭدىن كېيىن سۇرىيلەر ئىككىنچى ئاممىنىڭ ياردەم بېرىشىنى خالىمايدىغان بولدى.

20 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلىنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا، يوتاب كۈچلۈك قىسمىنى باشلاپ كېلىپ، ئاممىلارنىڭ يەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباھنى مۇھاسىرگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتاتتى. يوتاب رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى. 2 داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋېتىپ (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى بىر تالانت چىقتى، ئۇنىڭغا ياقتۇتۇلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيىۋرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ غەنىمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالىدى؛ داۋۇت ئاممىنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنىمۇ شۇنداق ئىشلەتتى؛ ئاندىن داۋۇت كۆپچىلىك بىلەن يېرۇسالېمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىبىكاي رەفايىلاردىن بولغان سىپپاي ئىسىملىك بىرنى ئۆلتۈرۈۋەتتى، فىلىستىيلەر تىز پۈكتى. 5 كېيىنچە [ئىسرائىللار] بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولياننىڭ ئىنىسى لائىمىنى ئۆلتۈردى؛ بۇ ئادەمنىڭ نەزىسىنىڭ دەستىسى

باپكارنىڭ ئوقدەك توم ئىدى. 6 كېيىنكى ۋاقتلاردا گامتا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناھايىتى بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولدىمۇ، پۇتىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. 7 بۇ ئادەم ئىسرائىللارنى تىللىغىلى تۇرۇۋىدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئۆلدى.

21 شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوتابقا ۋە خەلقنىڭ يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەز-شېبادىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى. 3 لېكىن يوتاب جاۋابەن: «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئى خوجام پادىشاھم، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزۈڭنىڭ خىزمىتىڭدە تۇرۇۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلىدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇپتىلا قىلىدالام؟» - دېدى. 4 لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوتابنىڭ سۆزىنى بېسىپ چۈشتى؛ شۇڭا يوتاب چىقىپ پۈتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوتاب ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى؛ پۈتۈن ئىسرائىلدا قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇدلاردىن قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 بىراق لاۋىيلار بىلەن بېنىامينلارلا ساناقتا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ بۇيرۇقى يوتابنىڭ نەزىرىدە بىرگىنچىلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەربە بەردى. 8 داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزۈپتەمەن؛ ئەمدى مەنكى

قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبھلىكىنى كەچۈرۈشىڭنى تەلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانە ئىش قىلىمەن» - دېدى. 9 پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرىنى تاللىۋال، مەن شۇنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن» دېگەن، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قىنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلارنىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىۋېلىنىشىدىن ۋە ياكى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۇرۇشى - يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرىنى تاللىغىن». ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگەن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاب بېرىي؟» دېدى. 13 داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەڭلىكتە قالدىم؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمەسمەن، دەيمەن» دېدى. 14 شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقىتىپ؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 15 خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلىۋاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈرگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسى ئورناننىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 16 داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپتىن سۇغۇرغان قىلىچىنى يېرۇسالېمغا تەڭلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى بۇز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە

دۈم يېقىلدى. 17 داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇرەزىلىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايم، قولۇڭ ئوز خەلقىگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى ئوز خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتتىن، ئۇ يەبۇسى ئورناننىڭ خامنىغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، 19 داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامدا ئېيتتىنى بويىچە شۇ يەرگە چىقتى. 20 ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرشتىنى كۆرۈپ، ئوزى تۆت ئوغلى بىلەن مۇكۇۋالغاندى. 21 داۋۇت ئورناننىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خاماندىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يەرگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزم قىلدى. 22 داۋۇت ئورنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانى ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاناپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. 23 - ئالسىلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قانداق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي، قارىسلا، قۇربانلىق قىلىشقا كالىلارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان تېرىلارنى ئوتۇن قىلىپ قالسىلا، بۇغداينى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسە؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ئۆزلىرىگە تۇتۇم، دېدى ئورنان داۋۇتقا. 24 «ياق»، - دېدى داۋۇت ئورنانغا، - «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى بويىچە سېتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن». 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇننى ئۆلچەپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى. 26 داۋۇت ئۇ يەرگە پەرۋەردىگارغا

ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالىدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ،
پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن
ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. 27 پەرۋەردىگار
پەرىشتىسىنى بۇرۇۋېدى، ئۇ قىلىچنى قايتىدىن غىلىپىغا سالىدى. 28 ئۇ چاغدا،
داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورناننىڭ خامىنىدا ئۇنىڭ تىلىكىگە
جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. 29 ئۇ
چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق
قۇربانگاھى گىبېئوننىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ 30 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ
پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا
جۈرئەت قىلالمايتتى.

22 شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ
ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» - دېدى. 2
داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات
ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ئويۇشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. 3
ئىشك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن
تۆمۈر تەييارلىدى؛ يەنە نۇرغۇن مىس تەييارلىدىكى، ئۇنىڭ ئېغىرلىقىنى تارازىلاپ
بولمايتتى؛ 4 ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەييارلىدى، چۈنكى زېدولۇقلار
بىلەن تۇرلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەنىدى. 5
داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس،
پەرۋەردىگارغا سېلىنىدىغان ئۆي ناھايىتى بەھەبۇت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى
بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۆيگە كېتىدىغان ماتېرىياللارنى
ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ئويلىدى. شۇڭا داۋۇت ئۆلۈشتىن ئىلگىرى

نۇرغۇن ماتېرىيال ھازىرلاپ قويدى. 6 داۋۇت ئوغلى سۇلايماننى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا توي سېلىشنى تاپىلدى. 7 داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئۇ ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر توي سېلىشنى ئويلىغان، 8 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭگەرنى قىلدىڭ؛ سېنىڭ مېنىڭ نامىغا ئاتاپ توي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يەرگە تۆكتۈڭ. 9 قارا، سېنىڭ بىر ئوغۇل تۇرۇلدى، ئۇ ئارام-تىنچلىق ئادىمى بولدى، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلەردىن ئارام تاپقۇزمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۇلايمان ئاتىلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلەردە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. 10 ئۇ مېنىڭ نامىغا ئاتاپ توي سالىدۇ، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۆستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن» دېگەن سۆز-كالاھى ماڭا يەتتى. 11 ئۇ ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي! شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سېنىڭ توغۇلۇق بەرگەن ۋەدىسى بويىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ تويىنى سالىسىن. 12 پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بەرگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بەرگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. 13 شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقۇپمۇ كەتمە. 14 قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تۆمۈر تەييارلىدىم؛ يەنە ياغاچ ۋە تاش تەييارلىدىم؛ بۇنىڭغا يەنە سەن قوشساڭ بولىدۇ. 15 بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش

كەسكىچى، تاچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۆستىلار بار؛ 16 ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تۆمۈر بولسا سان-ساناقسىز؛ سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورنۇڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!» 17 داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: 18 «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلاردا سىلەرگە تىنچ-ئاراملىق بەرگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى، زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تىزگىنلەندى. 19 ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلەڭلار؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەس خانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۇنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ئۆيىگە ئاپىرىپ قويۇش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەس خانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23 داۋۇت قېرىپ كۈنلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايماننى ئىسرائىل ئۆستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 2 داۋۇت ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. 3 لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ تىزىملىغىنى بويىچە، ئۇلاردىن ئەزلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 4 داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، 5 تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋەنلىككە ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا قويۇلسۇن» - دېدى. 6 داۋۇت ئۇلارنى لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى بويىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: - 7 گەرشونىلاردىن لادان بىلەن شىمەي

بار ئىدى؛ 8 لاداننىڭ ئوغلى: تۇنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يۈپتەلدىن
ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ 9 شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھاراندىن
ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ يۇقىرىقىلار لاداننىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 10
شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرىياھ، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى
شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. 11 جاھات تۇنجى ئوغۇل، زىنا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛
يەئۇش بىلەن بېرىياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى]
دەپ ھېسابلانغان. 12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، ئىزھار، ھېرون ۋە ئۆزىيەلدىن
ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. 13 ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن
بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارىنىڭ
ئالدىدا مەڭگۈگە [قۇربانلىقلارنى] سۇتۇش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ
نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. 14 خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا
كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. 15
مۇسانىڭ ئوغلى گەرشوم بىلەن ئەلشېزەر ئىدى. 16 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن
شەبۇيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. 17 ئەلشېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلشېزەرنىڭ
باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 18
ئىزھارنىڭ تۇنجى ئوغلى شېلومىت ئىدى. 19 ھېروننىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى بېرىيا،
ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، تۆتىنچى ئوغلى جەكامىيام
ئىدى. 20 ئۆزىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىشىيا
ئىدى. 21 مەرارنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار
بىلەن كىش ئىدى. 22 ئەلئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرىلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ
تۇغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمگە ئالدى. 23 مۇشىنىڭ
ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچلا ئوغلى بار ئىدى. 24 يۇقىرىقىلارنىڭ

ھەممىسى لاۋېنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى جەمەت باشلىرى بويىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئەركەكلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىلەرنى تۆتەشكە ئىسمىلىرى بويىچە تىزىملىغانىدى. 25 چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۆزى مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلدۇ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قانچا-ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەندى. 27 شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۈزۈش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى بويىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندى. 28 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئاراملارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكىز تۇتۇش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى بېجىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ 29 يەنە «تىزىلغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۇنلىرى، پېتىر قوتۇرماچىلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل ئۆلچەش ئەسۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ 30 ئۇلار يەنە ھەركۈنى ئەتىگەندە تۈرە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھەركۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. 31 يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك بېكىتىلگەن ھېيت-بايراملاردا سۇنۇلدىغان بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى. ئۆزلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلەمە بويىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېكىتىلگەن سانى ۋە تۇتۇشى بىلەن خىزمەتتە تۇراتتى. 32 ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جايىنى باقاتتى، شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ تۆۋەنچىلىكىگە بۆلۈنۈشى تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى

ناداب، ئابھۇ، ئەلتازار ۋە ئىتامار. 2 ناداب بىلەن ئابھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ

كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەنىدى، شۇڭا ئەلتازار بىلەن ئىتامار كەسپلىقنى

تۇتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلتازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن

ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە

ئىشقا قويدى؛ 4 ئەلتازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ

ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى

شۇنىڭغا ئاساسەن ئايرىپ تۆۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلتازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن

جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت

بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ 5 ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن

تەكشۈپ تۆۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەسنىڭدىكى

ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار

ھەم ئەلتازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى. 6 لاۋي

نەتانەلنىڭ ئوغلى شېمايا كاتىپ بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك،

ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت

باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى پۈتۈپ قويدى. ئەلتازارنىڭ ئەۋلادلىرى

ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىنمۇ بىر جەمەت

تاللاندى. 7 بىرىنچى چەك يەھويارىبقا، ئىككىنچى چەك يەداياغا، 8 ئۈچىنچى چەك

ھارمىغا، تۆتىنچى چەك سېئورمىغا، 9 بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك

مىيامىغا، 10 يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىياغا، 11 توققۇزىنچى

چەك يەشۇئاغا، ئونىنچى چەك شېكانىياغا، 12 ئون بىرىنچى چەك ئەلىياشېبقا،

ئون ئىككىنچى چەك ياكىمىغا، 13 ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپياغا، ئون تۆتىنچى

چەك يەشە بىتاقا، 14 ئون بەشىنچى چەك بىلگەھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممەرگە،
15 ئون يەتتىنچى چەك ھېزىغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپپىزەزگە، 16 ئون
توققۇزىنچى چەك پىتھايغا، يىگىرمىنچى چەك يەھەزكەلگە، 17 يىگىرمە بىرىنچى
چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، 18 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك
دېلاياغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك مائازياغا چىقتى. 19 مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت
تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى
بىلەن بۇيرۇغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىش تۈۋىتى ئىدى. 20
لاۋيىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامراننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل؛ شۇبايەلنىڭ
ئەۋلادلىرى ئىچىدە يەھدىيا بار ئىدى. 21 رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى،
جۇملىدىن تۇنجى ئوغلى يىشبايا بار ئىدى. 22 ئىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلوموت؛
شېلوموتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. 23 ھېروننىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى
ئوغلى يەريا، ئىككىنچىسى ئاماريا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام
ئىدى. 24 ئۆزىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاه، مىكاهنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى.
25 مىكاهنىڭ ئىنىسى ئىسشىيا ئىدى؛ يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە زەكەرىيا بار
ئىدى. 26 مەرارنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ يائازيانىڭ ئوغلى بېنو ئىدى. 27
مەرارنىڭ ئوغلى يائازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بېنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار
ئىدى. 28 ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. 29 كىشكە
كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. 30 مۇشنىڭ ئوغۇللىرى
ماھلى، ئېدەر ۋە يەرموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋيىنىڭ ئەۋلادلىرى
بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەندى. 31 ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى
ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە
شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋيىلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛

ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25 داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 2 ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۈسۈپ، نىتانيا ۋە ئاشارابلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. 3 يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشاييا، شەمەي، ھاشابىيا ۋە ماتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى. 4 ھېماننىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتىتانيا، ئۆزىيەل، شەبۇيەل، يەرىموت، ھانانىيا، ھانانى، ئەلبىياتا، گىددالىتى ۋە رومامتى-ئېزەر، يوشىبكاشا، ماللوقى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېماننىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياكىرتىش ئۈچۈن قويۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلاپچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جاڭ-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىسىنى تۆتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [بۇ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتتى. 7 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سەكسەن سەككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاهىدە تەربىيە كۆرگەن،

كۆي ئېيتىشقا ئۇستا ئىدى). 8 بۇلار چوڭ-كىچىككە، ئۇستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۈرۈپپىلارغا بۆلۈنگەندى. 9 بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ توغلى يۈسۈپكە، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 10 ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 11 تۆتىنچى چەك ئىزىزغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 12 بەشىنچى چەك نەتانىياغا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 13 ئالتىنچى چەك بۇككىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 14 يەتتىنچى چەك يەشاربلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 15 سەككىزىنچى چەك يەشاياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 16 توققۇزىنچى چەك ماتىئانباغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 17 ئونىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 18 ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 19 ئون ئىككىنچى چەك ھاسابىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 20 ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 21 ئون تۆتىنچى چەك ماتىئىياھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 22 ئون بەشىنچى چەك يەرموتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 23 ئون ئالتىنچى

چەك ھانانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 24 ئون يەتتىنچى چەك يوشىبىكاشاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 25 ئون سەككىزىنچى چەك ھانانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 26 ئون توققۇزىنچى چەك مالوتغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 27 يىگىرمىنچى چەك ئەلىياتاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 28 يىگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 29 يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 30 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 31 يىگىرمە تۆتىنچى چەك رومامتى-ئېزەرگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ جەمەتدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار ئىدى. 2 مەشەلەمىيانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، تۇنجىسى زەكەرىيا، ئىككىنچىسى يەدىيايەل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا، تۆتىنچىسى ياتىيەل، 3 بەشىنچىسى ئېلام، ئالتىنچىسى يەھوئانان، يەتتىنچىسى ئەليويىناي ئىدى. 4 تۆبەد-ئېدومنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شېمايا، ئىككىنچىسى بەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوتائ، تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، 5 ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى ئىسساکار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا تۆبەد-ئېدومغا بەخت-سانادەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۇنىڭ ئوغلى شېمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا

جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. 7 شېمپايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتتى، رېفايەل، ئوبەد ۋە ئەلزاباد ئىدى. ئەلزابادنىڭ ئىنسىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكيانىڭ ئىككىسى باتۇر ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتمىش ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەمىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەرارنىڭ ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى (شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى ئۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ تىكلەنگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا، ئۈچىنچىسى تەباليا، تۆتىنچىسى زەكەرىيا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىرى بولۇپ دەروازىلارنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەت ۋە زىچىسى تاپشۇرۇلغانىدى. 13 ئۇلار، مەيلى چوڭ بولسۇن ياكى كىچىك بولسۇن، ئۆز جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەر بىر دەروازىغا بەلگەلەندى. 14 شەرقىي دەروازىدا دەروازىلارنىڭ قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ ئوغلى زەكەرىيا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۇنىڭغا شىمالىي دەروازىنىڭ دەروازىلارنىڭ چىكى چىقتى. 15 جەنۇبىي دەروازىنىڭ چىكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەرگە مەسئۇل بولدى. 16 شۇپېم بىلەن خوساھقا غەربىي دەروازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان يولىدىكى شالەكەت دەروازىسىنىڭ چىكى چىقتى؛ دەروازىلارنىڭ ياندىشىپ تۇراتتى. 17 شەرقىي دەروازىغا ھەركۈنى ئالتە لاۋىي دەروازىلار مەسئۇل

ئىدى؛ شىمالىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئىككى ئادەم بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى يولدا تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ ئۆزىدە ئىككى كىشى پاسبانلىق قىلاتتى. 19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراهنىڭ ۋە مەرارانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 ئۇلارنىڭ [باشقا] لاۋىي قېرىنداشلىرىدىن خۇدانىڭ تويىدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا ئاخيياھ قويۇلدى. 21 گەرشون جەمەتىدىكى لاداننىڭ ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونىي لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلى ئىدى؛ 22 جەھىيەلىنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوشىل ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ تويىدىكى خەزىنىلەرگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى، ئىزھار جەمەتى، ھېرون جەمەتى ۋە ئۆزىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشوننىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلىتېزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلىتېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومست ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومست بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار ساقلىنىدىغان بارلىق خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ بۇيۇملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەت باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى. 27 ئۇلار جەڭگاھلاردا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۈلۈكلەردىن ۋە ئولجىدىن پەرۋەردىگارىنىڭ تويىنى پۇختا قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ ئىچىدىمۇ] ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل، كىشىنىڭ ئوغلى سائۇل، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتابالار مۇقەددەس دەپ ئايرىغان نەرسىلەر بار ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس

دەپ ئايرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29
ئىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [مۇقەددەس ئۆيىنىڭ] سىرتىدا
ئىسرائىلدا مەنەسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ قويۇلدى. 30 ھېرون جەمەتىدىن ھاشابىيا
ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي
تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنەسەپ تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ
ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا قويۇلغان. ئۇلار جەمئىي بىر مىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى.
31 ھېرون جەمەتى ئىچىدە، جەمەتنىڭ نەسەب نامىسى بويىچە يەريا جەمەت بېشى
ئىدى. داۋۇتنىڭ سەلتەنتىنىڭ قىرىقىنچى يىلى [نەسەب نامىلەرنى] تەكشۈرۈش
ئارقىلىق گىلبادنىڭ ياتازەر دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتتىنمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. 32
يەريانىڭ قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار
ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ
داۋۇت ئۇلارنى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى
خۇداغا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

27 تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي قىسىملارغا
مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق
مەنەسەپدارلار ئىدى. ئۇلار سانغا قاراپ قىسىملارغا بۆلۈنگەنىدى. ئۇلار ھەر
يىلى ئاي بويىچە تۆۋەنلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار
ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى تۆۋەنچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى ياشوبىئام
مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 3 ئۆ
پەرەز ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسىمىنىڭ سەردارلىرىنى
باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى تۆۋەنچى قوشۇنغا مەسئۇل كىشى ئاھوھلۇق
دوداي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباشار سەردارى مىككوت بار ئىدى؛ بۇ

قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۈچىنچى ئايدىكى ئۈچىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى كاھىن يەھوياداننىڭ ئوغلى بىنايا ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 6 بۇ بىنايا «ئوتتۇز پالۋان» نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتتۇز ئادەمنى باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسىمدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئاممىزاباد بار ئىدى. 7 تۆتىنچى ئايدىكى تۆتىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى يوتابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل ئىدى؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەباديا ئۇنىڭ ئورنىنى باسقۇچ. ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئىزاھلىق شاخخۇت ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتدىكى خۇشاتلىق سىبىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى بىنىامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتولۇق ئابىئەزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئونىنچى ئايدىكى ئونىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتدىكى ننتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرىنچى ئايدىكى ئون بىرىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسىمدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى تۆۋەنچى قوشۇننىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتدىكى ننتوفاتلىق

ھەلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنى ئىدارە قىلىپ كەلگەنلەر تۆۋەندىكىلەر: رۇبەنىيلار ئۈچۈن زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلتىزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمىئونىيلار ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى مائاكاھنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17 لاۋىي قەبىلىسى ئۈچۈن كەمۇئەلنىڭ ئوغلى ھاسابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ھارۇنىيلار ئۈچۈن جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۈچۈن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسساکارىيلار ئۈچۈن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار ئۈچۈن ئوبادىيانىڭ ئوغلى يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئاقتالى قەبىلىسى ئۈچۈن ئازرىيەلنىڭ ئوغلى يەرموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 20 ئەفرائىمىيلار ئۈچۈن ئازازيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن پىدايانىڭ ئوغلى يوتىل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 21 گېئادتا ماكانلاشقان ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۈچۈن زەكەرىيانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ بىنيامين قەبىلىسى ئۈچۈن ئابنەرنىڭ ئوغلى يائاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 22 دان قەبىلىسى ئۈچۈن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۈچۈن قەبىلە باشلىقى ئىدى. 23 داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى تىزىملىمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلمەن دېگەندى. 24 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوتاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلىناملىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. 25 پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا-كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۆزىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى. 26

ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇنىڭ ئوغلى ئەزىرى ئىدى؛ 27 ئۆزۈمزالىقلارنى باشقۇرغۇچى راماهلىق شىمەي؛ ئۆزۈمزالىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىمىلىق زاىدى؛ 28 شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۈجمە دەرىخىلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك بائال-ھانان ئىدى؛ ماي ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوتاش؛ 29 شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق سىترىي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلاينىڭ ئوغلى شافات؛ 30 تۆڭكەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشەكلەرنى باشقۇرغۇچى مېرونوتلۇق يەھىدىيا؛ 31 قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارىلىق يازىز ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى. 32 داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم تەۋرات خەتتاتچىسى ئىدى؛ خاقوننىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۇستازى ئىدى. 33 ئاھتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركتىق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. 34 ئاھتوفەلدىن كېيىن بىنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىياتار ئۇنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوتاب پادىشاھنىڭ قوشۇن سەردارى ئىدى.

28 داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، تۆۋەنلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-غوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرىپ كەلدى. 2 پادىشاھ داۋۇت ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دەيدى: - ئى بۇرادەرلەر ۋە خەلقىم، گېيىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭلۈمدە پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرسى

بولدىغان بىر ئۆي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۇنى سېلىشقا تەييارلىقمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم. 3 لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىغا ئاتاپ ئۆي سالىساڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەننى، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن» دېدى. 4 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىگە بەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى، چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلەنگەن؛ 5 مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۇ يەنە ئوغلۇم سۇلايماننى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئۆلتۈرۈپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى. 6 ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ ئۆيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۆزۈمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. 7 ئۇ مېنىڭ ئەمىر-بەلگىلىمىلەرگە بۈگۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەندى. 8 شۇڭا بۈگۈن پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: - بۇ ياخشى يۇرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مېراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ تۇتۇڭلار. 9-ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل، ساپ دىل ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ، بارلىق ئۆي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدەسەڭ، ئۇ ئۆزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ، ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۆزۈپ تاشلايدۇ. 10 ئەمدى سەن

كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسنىڭ قىلىش ئۈچۈن بىر تۇنجى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۇنى ئادا قىل!». 11 داۋۇت [مۇقەددەسگاھنىڭ] دەھلىزى، خانلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانلىرى، ئىچكى ئويللىرى ۋە كافارەت تەختىدىكى ئوينىنىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ 12 [خۇدانىڭ] روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ھويلىلىرى، تۆت ئەتراپىدىكى كىچىك ئويلەر، مۇقەددەسنىڭ خەزىنىلىرى، مۇقەددەس دەپ يېغىشلايدىغان بۇيۇملار قويۇلدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 13 يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىغا ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى؛ 14 ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، 15 ئالتۇن چىراغانلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدىن ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغانلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدىن ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەربىر چىراغدا ئىشلىتىش ئورنىغا قاراپ كېرەكلىكىنى بەردى؛ 16 نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياسىتىشقا، يەنى ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەكلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياسىتىشقا كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ 17 ۋىلكا-ئىلمەكلەر، تەخسە-پىيالا ۋە چۆگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەكلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەربىر چىنى ئۈچۈن كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ 18 خۇشبۇيگاھ ياساشقا كېرەكلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن

كېرۇبلار قارايدىغان [كافارەت] تەختىنىڭ نۇسخىسىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 19
«بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگار ئۆز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن
بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دەپ داۋۇت. 20 داۋۇت
يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، بۇنى ئادا قىل؛ قورققا،
ئالاقىزادىمۇ بولۇپ كەتمە؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايم سېنىڭ
بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى
ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى تۈگىگەنگە قەدەر ئۆسەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ
قويمىدۇ. 21 قارا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمىتىنى بېجىرىدىغان كاهىنلار ۋە
لاۋىيلارنىڭ گۇرۇپپىلىرى تەييار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ يېنىڭدا ھەرخىل ھۈنەرگە ئۈستىدا،
ھەربىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە
ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دەپ.

29 داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ: «خۇدا ئۆزى تاللىغان
ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۈچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولۇم
چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار
خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. 2 مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ،
ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش،
مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۆمۈر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۆمۈر، ياغاچ بىلەن
ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۆزلۈك ياھۇت،
رەڭلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ
قويدۇم. 3 مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۆيۈندىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆيىنى
سېلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ تەئەللۇقاتىدىن ئالتۇن-
كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ 4 يەنى ئۆيىنىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن

ئۇفر ئالتۇندىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۆمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ 5 ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۆمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۆمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملىرىنىڭ پەرۋەردىگارىغا بىرىنچە ئاتىغۇسى بار؟»، 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىكېپىشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ بېغىشلانغا كىرىشتى. 7 ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون مىڭ دارىك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۆمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. 8 ياقۇنى بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئوينىنىڭ خەزىنىسىگە، يەنى گەرشونىي يەھىيەلىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 9 خالايىق كىشىلەرنىڭ مۇنداق ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى ئۇلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارىغا تەقدىم قىلىشقاندى. داۋۇت ئالامەت خۇش بولدى. 10 شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ مۇنداق دېدى: «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلىككە بەدگىچە ھەمدۇساناغا لايىقسەن. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-شەرەپ، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوق سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدىن ئۈستۈن بولغان ئىدارە قىلغۇچىسى. 12 دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭكىدۇر، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدار سەن. كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۇڭدا؛ ھەركىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت قولۇڭدىن دۇر. 13 ئەمدى، ئاھ خۇدايمىز، بىز ساڭا تەشەككۈر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! 14 مانا مۇشۇنداق

ئۆزلۈكۈمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟
چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت ئۆز قولۇڭدىن كەلگىنىدىن ئۆزۈڭگە
قايتۇردۇق، خالاس! 15 بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا
ئوخشاش مۇساپىرىمىز، خالاس؛ يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز گويىا بىر سايە، ئۈمىدىمىز
ئۆتكۈزۈلۈدۇ. 16 ئى خۇدايمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ ئوي سېلىشقا
تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگەن، ئەسلى
سېنىڭكىدۇر. 17 ئى خۇدايم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنساننىڭ قەلبىنى سىناپ،
دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىدىن بۇلارنى ئىختىيارەن
تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭ سائىگە تەقدىم قىلغىنى
خۇشال-خۇراملىق بىلەن كۆردۈم. 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان
ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭلىدىكى بۇنداق
ئوي-نىيەتنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايىسەن، كۆڭلىنى ئوزۇڭگە تارتقۇزغايىسەن! 19
ئوغلۇم سۇلايمانغا سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى
تۇتۇپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ، مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا
دۇرۇس بىر قەلب بەرگەيسەن». 20 داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار
بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇپ مەدھىيەلەڭلار!» دېۋىدى،
پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە
ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئوردى.
21 ئەتسى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى
كەلتۈردى؛ شۇ كۈنى ئۇلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ قوزنى شاراب
ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل ئۈچۈن
نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. 22 ئۇلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. ئۇلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننى ئىككىنچى قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا، زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسھ قىلدى. 23 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا تەۋە تەختكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. 24 بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ بويسۇندى. 25 پەرۋەردىگار سۇلايماننى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى تۆتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. 26 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغانىدى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئون تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ ئۇزۇن تۆمۈر، دۆلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئۆتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30 ئۇنىڭ سەلتەنتى، كۆرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن تۆتكەن ۋە قەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تارىخ-تەزكىرە 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ ھۆكۈمرانلىقى مۇستەھكەملەندى؛ چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك بۈيۈك قىلدى. 2 سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىكېبىشى، يۈزبېشى، سوراچى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا سۆز قىلدى. 3 سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئوننىڭ ئېگىزلىكىگە باردى؛ چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا باياۋاندا ياساتقان چېدىر بار ئىدى. 4 خۇدانىڭ ئەھدە ساندىقىنى بولسا داۋۇت كىرىتات-پىئارمىدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۇنىڭغا تەييارلىغان يەرگە ئەكەلگەندى؛ چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندىقى ئۈچۈن بىر چېدىر تىكتۈرگەندى. 5 خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن] تىلەك تىلدى. 6 سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. 7 شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: - سەن نېمى تىلسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. 8 سۇلايمان خۇداغا: - سەن ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىڭ. 9 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدەڭنى پۇختا ئورۇنلىغابىسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەردىكى توپىدەك نۇرغۇن خەلققە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ قىلىڭ. 10 ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق ۋە بىلىم بەرگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم سۈرەلسۇن؟ - دېدى.

11 خۇدا سۇلايمانغا: - مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەيمەن. ئەمدى سەن مۇشۇنداق نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۈلۈك، نە ئىززەت-ھۆرمەت ۋە دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن تۆمۈر كۆرۈشنى تىلىمەي، بەلكى بۇ خەلقىمگە ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلگەن ئىكەنسەن، 12 دانالىق ۋە بىلىم ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۈلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇ بېرەي، شۇنداق بولدىكى، سېنىڭدىن ئىلگىرى تۆتكەن پادىشاھلارنىڭ ھېچبىرىدە ئۇنداق بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلاردىمۇ ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. 13 بۇ ئىشتىن كېيىن سۇلايمان گېبىئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت چىدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. 14 سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنى توپلىدى: - ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق لەشكەرى بار ئىدى؛ ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. 15 پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاشلاردەك كۆپ، كېلىدەر دەرەخلىرىنى تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىدەك كۆپ قىلدى. 16 سۇلايماننىڭ ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۇۋەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛ پادىشاھنىڭ سودىگەرلىرى كۇۋەدىن توختىتىلغان باھاسى بويىچە سېتىۋالاتتى. 17 ئۇلار مىسىردىن سېتىۋالغان ھەر بىر ھارۋىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر بىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك كۈمۈش تەڭگە ئىدى؛ ئات-ھارۋىلار يەنە ھىتىيىلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە سۇرىيە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ [سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئوي ھەم پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. 2 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەقىنلىقى مىڭ ئادەمنى ھامماللىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ مىڭ

ئالتە يۈز كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. 3 سۇلايمان تۇر پادىشاھى ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتتى: «ئۆزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ تۇرالغۇسى بولسۇن دەپ ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەن ئىدىلىغۇ، ماڭمۇ شۇنداق قىلغايلا. 4 مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتا بىر ئوي سالماقچىمەن؛ ئوي ئۇنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي يېقىش، «تەقدىم نانلار» نىڭ ئۈزۈلمەي قويۇلۇشى، ھەركۈنى ئەتە-ئاخشا مىللىرىدا، شابات كۈنلىرىدە، يېڭى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بېكىتىپ بەرگەن ھېيت-ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىگە بولىدۇ. 5 مەن سالماقچى بولغان ئوي تاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىشلاردىن ئۈستۈندۇر. 6 لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۈستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى سىغۇرالمىدىغان تۇرسا، كىم ئۇنىڭغا ئوي سالالسىۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقۇمۇ ئۇنىڭغا ئوي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى كۆيدۈرگۈدەكلا ئادەممەن، خالاس! 7 ئەمدى ئۆزلىرى ماڭا ئاتام داۋۇت يەھۇدادا ۋە يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۆستىلەر بىلەن بىللە ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە تۆمۈردە ئىشلەشكە پىششىق، سۆسۈن، توق قىزىل ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم نەققاشلىقنى بىلىدىغان بىر ئۇستامنى ئەۋەتكەن. 8 ھەم ماڭا لىۋاندىن كېدىر، ئارچا-قارىغاي ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بەرگەن بولسىلا؛ چۈنكى ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ لىۋاندا ياغاچنى كېسىشكە ئۈستىلىقنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا كۆيەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ئۆزلىرىنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالدىغان ئوي ئىنتايىن ھەيۋەتلىك ۋە تاجايىپ كارامەت بولىدۇ. 10 مانا، مەن ئۆزلىرىنىڭ ياغاچ كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي،

يىگىرمە مىڭ كور ئاريا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» - دېدى. 11 تۇرنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن مەكتۇپ يوللاپ: «پەرۋەردىگار تۆز خەلقىنى سۆيگەچكە تۆزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى» - دېدى. 12 ھۇرام يەنە: «ئاسمان-پەلەك بىلەن يەر-زېمىننى ياراتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ داۋۇتقا يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر توي، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى. 13 مانا مەن ھازىر تۈزلىرىگە ھۈنەردە كامالەتكە يەتكەن، ئەقىل-پاراسەت بىلەن يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. 14 ئۇنىڭ ئاتىسى دان قەبىلىسىلىك بىر ئايال، ئاتىسى تۇرلۇق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۆسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئۇستا، تاپشۇرۇلغان ھەرقانداق لايىھىگە ئامالنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى ئۆزلىرىنىڭ ھۈنەرۋەنلىرى بىلەن ۋە ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۈنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن. 15 ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان بۇغداي، ئارپا، ماي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى تۆز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ بەرگەيلا. 16 بىز بولساق سىلگە قانچە كېرەك بولسا لىۋاندا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپىغا يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۆز يەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسە بولىدۇ» دېدى. 17 ئاتىسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇشلۇق ياقا يۇرتلۇقلارنى ساناقتىن تۆتكۈزگەندەك، سۇلايمانمۇ ئۇلارنى ساناقتىن تۆتكۈزدى. ئۇلار جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 18 ئۇ ئۇلاردىن يەتمىش مىڭ كىشىنى ھامماللىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا

تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ تۇرۇشقا ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان مورىيا تېغىدا، يەنى يەبۇسى ئورماننىڭ خامىنىدا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. 2 سۇلايماننىڭ سەلتەنتىنىڭ تۆتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. 3 سۇلايمان سالغان خۇدانىڭ ئوينىنىڭ ئولى مۇنداق: - ئۇزۇنلۇقى (قەدىمكى زاماندا قوللانغان ئۆلچەم بويىچە) ئاتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. 4 ئوينىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئوينىنىڭ كەڭلىكىگە توغرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 5 ئوينىنىڭ چوڭ زېلىنىڭ تاملىرىنى ئارچا-قارىغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى، ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۈستىگە خورما دەرىخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 6 ئۇ ئوينى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۈتۈنلەي پارۋايم ئالتۇنى ئىدى. 7 ئۇ پۈتۈن ئوينى، ئوينىنىڭ لىملىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشەكلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۋىلارنىڭ نەقىشلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۇلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ئوينىنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئوينىنىڭ ئىچىنى پۈتۈنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالانت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شەكەل بولدى. بالخانلىرىنىڭ ئىچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جايى ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۋىننىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11

ئىككى كېرۋىنىڭ قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۋىنىڭ بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ئۆينىڭ تېمغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى تەرەپتىكى قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۋىنىڭ قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۆي تېمغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۋىنىڭ قانتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۋىنىڭ قاناتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككىلا كېرۋى ئۆرە تۇرغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ئۆينىڭ ئىچىگە قارايتتى. 14 سۇلايمان يەنە كۆك رەڭلىك، سۆسۈن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلمىلىرىدىن ۋە نەپىس كاناپىتىن [ئۆينىڭ ئىچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۋىلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ئۆينىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈۋرۈك ياساپ قويدۇردى، ھەر تۈۋرۈكنىڭ بېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۆيەنە (ئىچكى كالاخانىدىكىدەك) مارجانىسمان زەنجىر ياسىتىپ، تۈۋرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۆيۈز دانە ئانار ياسىتىپ ئۇلارنى زەنجىرلەرگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈۋرۈكنى ئۆينىڭ ئالدىغا، بىرىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرىنى سول تەرىپىدە تۇرغۇزدى؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى؛ ئۇنىڭ شەكلى دۈڭكەك بولۇپ، ئۆگىۋىكىدىن بۇگىۋىكىگىچە ئون گەز كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئايلاشمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقنىڭ شەكلى بىلەن چۆرۈلدۈرۈپ بېزەلگەن بولۇپ، بۇقلار ھەر بىر گەزگە ئوندىن، ئىككى قاتار

قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قۇيۇپ چىقىلغانىدى. 4 مىس «دېڭىز» نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچى شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە ياتقۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قۇيرۇقى ئىچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۆرىسى چىنىنىڭ گىرۋىكىدەك نىلۇپەر شەكىلدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «يۇيۇش دېسى» ياسىتىپ، بەشىنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشىنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان بۇيۇم-ئەسۋابلىرىنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا يۇيۇلاتتى؛ «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ يۇيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگە تەڭ شەكىلدە ئون ئالتۇن چىراغدان ياسىتىپ مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرەپكە، بەشىنى سول تەرەپكە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياسىتىپ مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىگە قويغۇزدى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرەپكە، بەشىنى سول تەرەپكە قويغۇزدى. ئۇ يەنە يۈز دانە ئالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز» نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۆرەك ۋە قاچا-قۇچلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۇلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ تويىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ بىر توردى ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تەڭلىكى ۋە داس

تەڭلىكىگە قويۇلدىغان ئون «يۇيۇش دەپسى»نى، 15 «مىس دەپسى» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۈرەك، ۋىلكا-ئىلمەكلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى دەپ سۇلايمان پادىشاھقا پارقايدىغان مىستا ياسىتىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۈزلەڭلىكىدە، سۈككوت بىلەن زەرەداتاه ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سېغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 18 سۇلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى؛ كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەپ بولمايتتى. 19 سۇلايمان يەنە خۇدانىڭ تويى ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى - يەنى ئالتۇن خۇشبۇيىگەھنى، «تەقدىم نان» قويۇلدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ ئالتۇندا قىلىنغان چىراغلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىمە بويىچە ئىچكى «كالاخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولدى. 21 ئۇ يەنە چىراغلارنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايىچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالتۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پىچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ئۆيىنىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئىچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئىچكى قاتلىما ئىشىكلەر ۋە ئۆيىنىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشىكلىرىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، ئۇ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە ھەممە باشقا بۇيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىلىرىگە قويۇردى. 2 شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۆتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا

يىغلىشقا چاقىردى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتىئام ئېلىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى 4 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقنى كۆتۈرۈپ [ماڭدى]. 5. ئۇلار ئەھدە ساندۇقنى، جامائەت چىدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. 6 سۇلايمان پادشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. 7 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىكى «كالاخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۋىلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى. 8 كېرۋىلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قاننى ئەھدە ساندۇقنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇق بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان بالداقلارنى يېيىپ تۇراتتى. 9 بۇ بالداقلار ساندۇقنىڭ تۇتقۇچىلىرىدىن ناھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالاخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۆچلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق ئۆينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى، بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 10 ئەھدە ساندۇقنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئىچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبە ئەھدە تۈزگەندى). 11. كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، ئۆز ئۆيىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتا پاكىزلىغاندى، 12 نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چەكەن تونلىرىنى كىيىشىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ

چاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشىۋاتقاندى، ئۇلار بىلەن بىللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كەھن بار ئىدى) 13 ۋە شۇنداق بولدىكى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايچىلار، جاڭلار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، تۈزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلىككە بەدگىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقاندا - شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈپى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 14 كەھنلەر ئەشۇ بۇلۇت تۈپەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى ئۆتۈشكە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى خۇدانىڭ تۈپىنى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ پەيتتە سۇلايمان: - پەرۋەردىگار تۆم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقاندى، 2 لېكىن، [ئى پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ تۇرىدىغان بىر تۈپنى ياسىدىم، دېدى. 3 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلدى، ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە داۋۇتقا: - «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر تۈپ سالايم دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، ياكى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىمىدىم؛ 6 ھالبۇكى، مەن نامم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەندى. 7 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا

ئاتاپ بىر توي سېلىش ئارزۇ-نېيىتى بار ئىدى. 8 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆكۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر توي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 9 ئەمما شۇ تويىنى سەن ياسىمىسەن، بەلكى پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغۇلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ تويىنى سالىدۇ»، دېگەندى. 10 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ تويىنى سالىم. 11 مەن بۇ ئۆيدە ئەھدە ساندۇقنى قويدۇم؛ ئەھدە ساندۇق ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. 12 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: - 13 (چۈنكى بايا سۇلايمان مىستىن ئۇزۇنلۇق بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلىچىنى يايغانىدى) 14 - ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان ئۆز قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدە كە تۇرۇپ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىسەن. 15 چۈنكى سەن ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدەدە تۇردۇڭ؛ سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا بۈگۈنكىدەك ئۆز قۇلۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. 16 ئەمدى ھازىر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: - «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر

زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەگە تۇرغايىسەن. 17 ئەمدى ھازىر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ تۆتۈنمەن! 18 لېكىن خۇدا تۆزى راستلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ توي قانداقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالسىۇن؟! 19 لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايىسەن. 20 شۇنىڭ بىلەن تۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئويگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۆ يەردە ئايان قىلىمەن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن؛ تۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايىسەن. 21 قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، تۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايىسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۇلارنى كەچۈرگەيسەن. 22 ئەگەر بىرسى تۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئويدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، 23 سەن قەسەمنى ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ تۆز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايىسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى تۆزگە قايتۇرۇپ، تۆز يولىنى تۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ تۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا ھەققىنى بەرگەيسەن. 24 تۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ئويدە تۇرۇپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 25 سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا ۋە ئۆزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 26 ئۇلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ

يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۇلارنى قىيىنچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، 27 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللارنىڭ ۋە خەلقىنىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسىەن، چۈنكى سەن ئۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى تۈگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىگە مەراس قىلىپ بەرگەن زېمىننىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرسەن! 28 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق ياۋا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكىلەر ياكى چېكەتكە لىچىكىلىرى بېسىۋالسا، يا دۈشمەنلەر ئۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇۋالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 29 ئۇنداقتا بارلىق خەلقنىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، ئۆزىگە كەلگەن ئاپەتنى ۋە ئۆز دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ تۈيگە سۇنۇپ، مەيلى قانداق دۇئا ياكى ئىلتىجا قىلسۇن، 30 ئەمدى سەن تۇرۇۋاتقان ماكاننىڭ ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايىسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايىسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 31 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭدىغان بولىدۇ. 32 ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدىن بولغان، سېنىڭ ئۇلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قۇلۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۇ كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، 33 سەن تۇرۇۋاتقان ماكاننىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا نىدا قىلىپ تىلگىنىڭنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ

نامىڭ بىلەن ئاتالغىنى بىلدۈ. 34 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، 35 سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. 36 ئەگەر ئۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۇلارنى يىراق-يېقىنغا، تۈز زېمىنغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 37 لېكىن ئۇلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتتا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۈزى سۈرگۈن بولغان يۇرتتا ساڭا: - بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز تۇرۇپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، 38 - ئەگەر ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىنىدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، سەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ تۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ دۇئا قىلسا، 39 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرىنى تاڭلاپ ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، تۈز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلغايىسەن؛ 40 ئەمدى ئى خۇدايم، سەندىن ئۆتۈنمەن، بۇ يەردە قىلغان دۇئالارغا كۈزۈڭ ئوچۇق، قۇلقىڭ دىڭ بولغاي! 41 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىبادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، تۈز ئارامگاھىڭغا كىرگەيسەن! كاهىنلارنىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيدۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلەرنىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن! 42 ئى پەرۋەردىگار خۇدا، تۈزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرغىن؛ قۇلۇڭ داۋۇتقا كۆرسەتكەن تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن!».

7 سۇلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگىلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق ھەمدە باشقا قۇربانلىقلارنى قويماي كۆيدۈرۈۋەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرپى ئۆيىنى تولدۇردى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرپى ئۆيىنى تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرەلمىدى. 3 ئوت چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرپى ئۆيىنىڭ ئۈستىدە توختىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش ياتقۇزۇلغان مەيداندا يۈكۈنۈپ باش ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئۆزىگە رەس مۇھەببىتى مەڭگۈگىچە تۇرىدۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇشتى. 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 5 سۇلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنى [خۇداغا] بېغىشلىدى. 6 كاھىنلار ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا ئاتىغان سازلارنى تۇتقان لاۋىيلار ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇراتتى (پادىشاھ داۋۇت بۇ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكىلى ياسىغانىدى، [ئۇ پەرۋەردىگارغا]: «ئۇنىڭ ئۆزىگە رەس مۇھەببىتى ئەبەدىگىچەدۇر» دەپ مەدھىيە ئوقۇغىنىدا ئۇلارنى ئىشلەتتى)؛ كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرۇپ كاناي چېلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە تۈرە تۇرۇشقانىدى. 7 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۇندى؛ چۈنكى سۇلايمان ياساتقان مىس قۇربانلىققا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، تاش ھەدىيىلىرى ۋە قۇربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر

ئېقىنغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت ھېيت ئۆتكۈزدى. 9 سەككىزىنچى كۈنى ئۇلار تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يىغىلىشى ئۆتكۈزدى؛ ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھنى خۇداغا ئاتاپ بېغىشلىغاندىن ئاندىن ئۇلار يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئۆتكۈزدى. 10 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقى ئۆز ئۆي-چېدىرلىرىگە قايتۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا، سۇلايمانغا ۋە ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ كەتتى. 11 شۇنداق قىلىپ سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدە ۋە ئۆزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئوڭۇشلۇق پۈتتى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۇلايمانغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئاڭنى ئاڭلىدىم ۋە ئۆزۈمگىمۇ بۇ جاينى «قۇربانلىق ئوينى» بولۇشقا تاللىدىم. 13 ئەگەر مەن ئاسماننى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ ئېتىۋەتسەم ياكى چېكەتكىلەرگە زېمىندىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى بۇيرۇسام ۋە ياكى خەلقىم ئارىسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۇ چاغدا] نامم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم ئۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ، رەزىل يوللىرىدىن يانسا، مەن ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرىمەن ۋە زېمىنىنى ساقايتىمەن. 15 ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا مېنىڭ كۆزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاقلىرىم دىڭ بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامم مەڭگۈ بۇ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۇ ئوينى تاللاپ، ئۇنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم؛ كۆزۈمۈ، قەلبىمۈ ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىدەك سەنمۇ ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىملىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئالدىدا ماڭساڭ، 18 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭىزنى ئولتۇرۇشقا بىر

زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلغىنىدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. 19 بىراق ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن يۈز تۈرۈپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمىرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار، 20 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ ۋە ئۆز نامىنى كۆرسىتىشكە ئۈزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ تۈپنى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىڭ ئۈيبىكى قىلىمەن؛ 21 بۇ تۈپى گەرچە ھازىر ئۇلۇغ بولسىمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قىلىشىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ تۈپكە نېمىشقا شۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 22 كىشىلەر: - چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۇلارنى مۇسۇلمان زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ پۈتكۈل كۆپەتتى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ تۈپى بىلەن پادىشاھنىڭ تۈپىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۇ ھىرام ئۆزىگە سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى، ئىسرائىللىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 سۇلايمان خامات-زوباه شەھەرگە بېرىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 4 ئۇ يەنە چۆلدىكى تادمورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتتا قۇرغان بارلىق خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئوڭشىتىپ قۇردى. 5 ئۇ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھوروننى سېپىل، بالداقلىق قورۇقلىرى بولغان قورغانلىق شەھەرلەرگە ئايلاندۇردى، 6 باتالاتنى، شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە

تۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولىغان
ھىتىيلار، ئامورىيلار، پەرزىيەلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىنىدا
قىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 8 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللىقلار
پۈتۈنلەي يوقاتمىغان ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشاغا تۇتتى. ئۇلار
بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىلدىن سۇلايمان تۈز
ئىشلىرى ئۈچۈن ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-
ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۇلاردىن پادىشاھ
سۇلايماننىڭ ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەتچىلىرى بولۇپ، ئىككى
يۈز ئەللىك ئىدى. 11 سۇلايمان پرەۋىنىڭ قىزىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دىن تۆزى
ئۇنىڭغا سالدۇرغان ئوردىغا ئەكەلتۈردى، چۈنكى ئۇ: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى
داۋۇتنىڭ ئوردىسىدا تۇرۇشى مۇۋاپىق ئەمەس؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەھدە
ساندۇقى بارغانلىقى جايلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر»، - دېدى. 12 سۇلايمان
بۇ چاغدا پەرۋەردىگارىڭنىڭ قۇربانگاھىدا، يەنى [مۇقەددەس جاينىڭ] ئايۋاننىڭ
ئالدىغا سالدۇرغان قۇربانگاھتا پەرۋەردىگارىڭغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق تەقدىم
قىلاتتى؛ 13 - يەنى مۇسا پەيغەمبەرنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ھەر كۈنى، شابات
كۈنلىرىدە، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم ئۆتكۈزۈلدىغان ئالاھىدە
ھېيت كۈنلىرىدە - «پېتىر نان ھېيتى»، «ھەپتەلەر ھېيتى» ۋە «كەپلەر ھېيتى» دىكى
كۈنلەردە بېكىتىلگەن بۇرچلۇق قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. 14 سۇلايمان يەنە ئاتىسى
داۋۇتنىڭ بەلگەلەپ بەرگىنى بويىچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ
بۇرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى ئۈچۈن تۆۋەت-گۈرۈپپىلارنى بېكىتتى؛ لاۋىيلارنىڭ
ھەر كۈنى مەدھىيە ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش
بۇرچى بار ئىدى. سۇلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى تۇتتى بويىچە ھەر دەرۋازىنىڭ

خىزمىتىنى قىلىشقا بېكىتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ بۇيرۇقى شۇنداق ئىدى. 15 [كاھىن-لاۋىيلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا بۇيرۇغانلاردىن، مەيلى قانداق ئىش بولسۇن ياكى خەزىنىلەرگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش تارتمايتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سېلىشتا، ئۆي ئۆلى سېلىنغان كۈندىن تارتىپ پۈتكۈچە سۇلايماننىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرى پۇختا تاماملاندى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى پۈتتى. 17 ئاندىن سۇلايمان ئېدوم زېمىنىدا [قىزىل] دېڭىز بويىدىكى ئەزىئون-گەبەرگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماڭدى. 18 ھۇرام [پادىشاھ] ئۆز خىزمەتكارلىرى ئارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يوللىرىغا بېشىش ئادەملەرنى سۇلايماننىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى پادىشاھ سۇلايماننىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايماننىڭ داخىق-شۆھرەتتىكى ئاڭلاپ، ئۇنى قىيىن چىڭگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشبۇي بۇيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقتۇ-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆڭكەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۇلايماننىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش توغرىلىق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سورىغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۇلايمانغا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايماننىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردى-سارايغا، 4 داستىخاندىكى تاتاملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى.

5 ئۇ پادشاھقا: - مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 6 ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن ھەتتا يېرىمىنىمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەرىكەت-باياشاتلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 7 سىلنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 8 سىلدىن سۆيۈنگەن، سىلنى ئۆزى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇلارنى مەڭگۈ مەزمۇت تۇرسۇن دەپ ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى ئۇلار ئۈستىگە پادشاھ قىلدى، دېدى. 9 ئۇ پادشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي بۇيۇملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادشاھى سۇلايمان پادشاھقا سۇنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي بۇيۇملار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنگەن ئەمەس 10 (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئەپكەلدىغان ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنىمۇ ئېلىپ كەلدى. 11 پادشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئويى ئۈچۈن ۋە پادشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى). 12 سۇلايمان پادشاھ شېبانىڭ ئايال پادشاھقا ئۇنىڭ ئۆزىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا تۇتتى، ئايال پادشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى - نېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. 13 سۇلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن

ئالتۇننىڭ ئوزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. 14 بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقەتچى -
تىجارەتچىلەر، بارلىق ئەرەب پادىشاھلار ۋە ئۆز زېمىندىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن -
كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۇلايمانغا تاپشۇراتتى. 15 سۇلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ
سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى. 16 شۇنداقلا
ئۈچ يۈز قالدۇقنى ياپلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى، ھەر بىر قالدۇقنى ياساشقا ئۈچ يۈز
شەكەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇئان ئورمىنى سارىيى»غا ئېسىپ
قويدى. 17 پادىشاھ پىل چىشلەردىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن
بىلەن قاپلاتتى. 18 تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەي بار ئىدى، ئۇنىڭ بىر ئالتۇن
پۇتپەرسى تەخت بىلەن تۇتىشىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى
بار ئىدى، ھەر بىر تايانغۇچىنىڭ يېنىدا بىردىن ئورە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى.
19 ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئورە تۇرغان ئون
ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەر بىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار
ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. 20 سۇلايمان
پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىياللىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇئان ئورمىنى ساراينى»دىكى
بارلىق قاچا-قۇچلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۇلايماننىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش
ھېچنەمە ھېسابلىناتتى. 21 چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى
بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ تۇراتتى؛ «تارشىش كېمە»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم
كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مائىمۇنلار ۋە تۈزلەرنى ئەكەتتى. 22
سۇلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن
ئىدى. 23 خۇدانىڭ سۇلايماننىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر
يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛
24 كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا -

قۇچلار، ئالتۇن قاچا-قۇچلار، كىيىم-كېچەكلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، تېنتىقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. 25 ۋە سۇلايماننىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتنىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىل بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى.

26 سۇلايمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىنە زېمىنىغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 27 پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۆمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. 28 كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۇلايمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ تۇراتتى. 29 سۇلايماننىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ئاتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرىلىق «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددو كۆرگۈن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 سۇلايمان يېرۇسالېمدا تۇرۇپ پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. 31 سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى؛ خالايق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10 رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگىلى شەقەمگە كەلگەنىدى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى خالايق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: 4

سىلىنىڭ ئاتىلىرى بويىنىمىزغا سالغان بويۇنتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى يېنىكىلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: - ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھو بوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مۇسپىتتالاردىن مەسلىھەت سوراپ: - بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرسىتىسىلەر؟ - دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: - ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۈگۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلىپ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مۇسپىتتالارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى قارىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: - ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بويۇنتۇرۇقنى يېنىكىلەتكەنمىدە» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرىلىق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ - دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: - «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بويۇنتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: - «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قانچىلار بىلەن تەننەپ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قانچىلار» بىلەن تەننەپ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگەنلا، - دېدى. 12 رەھو بوئام پادىشاھ ئۇلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەرو بوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 رەھو بوئام پادىشاھ مۇسپىتتالارنىڭ مەسلىھەتنى

تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۇلارغا: - ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قاچىلار بىلەن تەنبە بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قاچىلار» بىلەن تەنبە-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلۋهلىق ناخىياھنىڭ ۋاسىتىسىدە نىبانىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: - داۋۇتتىن بىزگە نېمە نېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئىسرائىل! ئۇ داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتتىڭلارنىڭ ئىگە بول - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئۆز ئۆي-چىدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىلغا بولسا، يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىلغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ پادىشاھلىقنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بىنئامىن جەمەتىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەڭگىۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 2 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېماياغا كېلىپ: - 3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن بىنئامىندىكى ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: - 4 «پەرۋەردىگار

مۇنداق دەيدۇ: - ھۇجۇمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلماڭلار،
ھەربىرىڭلار ئۆز ئويۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»،
دېگەن» - دېيىلدى. ۋە ئۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالىدى، يەروبوئامغا
ھۇجۇم قىلىشتىن ياندى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق
شەھەرلەرنى سالغۇزغانىدى. 6 ئۆ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوئا، 7 بەيت-زۇر،
سوكوھ، ئادۇلام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايم، لاقىش، ئازىكاھ،
10 زوراھ، ئايچالون، ھېروننى ياساتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق شەھەرلەر
بولۇپ، يەھۇدا ۋە بىنياميننىڭ زېمىنىدا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق قەلئە-قورغانلارنى
مۇستەھكەملىدى ۋە ئۇلاردا سەردارلارنى تەيىنلىدى، زاپاس ئاشلىق، ماي ۋە
شارابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى شەھەرلەرنى كۆپلىگەن قالدۇق ۋە
نەيزىلەر بىلەن قوراللاندىرۇپ، ئالامەت مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بىنيامين
ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 13 پۈتكۈل ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار
قايسى يۇرتتا بولمىسۇن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ
ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە قېقىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ
كاھىنلىق تۆتكۈزۈشىنى چەكلىگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-
مۈلكىنى تاشلاپ يەھۇدا زېمىنىغا ۋە يېرۇسالېمغا كېلىشكەندى 15 (چۈنكى يەروبوئام
«يۇقىرى جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي
مەبۇدلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەيىنلىگەندى). 16 ۋە
بۇ [لاۋىيلارغا] ئەگىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارىنى سېغىنىپ-ئەزدەشكە ئىرادە تىكلەنگەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ
خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 17
شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ، سۇلايماننىڭ

ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۈچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكلەر] ئۈچ يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۇلايماننىڭ يولىدا ماڭغانىدى. 18 رەھوبوئام ماھالانى ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلئابنىڭ قىزى ئابھايلى ئىدى. 19 ماھالانى رەھوبوئامغا يەتۈش، شېمارىيا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۆرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا رەھوبوئام يەنە ئابشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئابىيا، ئاتىي، زىزا ۋە شېلومستلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى مائاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئاياللىرى ۋە كېنەزەكلەردىن بەكرەك سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سەككىز ئايال ۋە ئاتىش كېنەزەكنى ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سەككىز ئوغۇل، ئاتىش قىز پەرزەنت كۆرگەن. 22 رەھوبوئام مائاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاققانلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بىنياميننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۇلارغا نۇرغۇن خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12 رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا كۈچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسلىق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئاتىش مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ

تۆزى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان لەشكەرلەر، جۈملىدىن لىۋىيەلىكلەر، سۇككىيلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىر سان-ساناقسىز ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى، ئاندىن يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقانىدى، شىمايا پەيغەمبەر رەھبەرلەر ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سىلەردىن ۋاز كېچىپ شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: - پەرۋەردىگار ئادىلدۇر، دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شىماياغا يېتىپ كېلىپ: «ئۇلار ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن ئۇلارنى ھالاك قىلماي، بەلكى ئۇلارغا ئازغىنە نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قايناپ تۇرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن يېرۇسالېمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنيادىكى پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرقى بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن، ئۇلار شىشاكقا بېقىندى بولىدۇ» - دېيىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۇلايمان ياساتقان ئالتۇن سېپار-قالقانلارنى قويماي ئېلىپ كەتتى. 10 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھبەرلەر پادىشاھ مىسىردىن بىر مۇنچە سېپار-قالقانلار ياستىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسىبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسىبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسىبانغا ئەكىلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنى

تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ، ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى؛ يەھۇدادىكىلەر ئىچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئاستا-ئاستا قۇدرەت تېپىپ، ئۆز سەلتەنتىنى سۈرەتتى. رەھوبوئام تەختكە چىققان چىغدا قىرىق بىر ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا، يەنى پەرۋەردىگار ئۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئىچىدىن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ناتامماھ بولۇپ، ئۇ ئامموني ئىدى. 14 رەھوبوئام كۆڭلىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى تۈپەيلىدىن زەبىللىك قىلدى. 15 رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شىمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددوننىڭ سۆزلىرى» دەپ يۈزلىگەن ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇشلار توختىماي بولۇپ تۇراتتى. 16 رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13 پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكاييا بولۇپ، ئۇ گىبېئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. 3 ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىللانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئاممۇ خىللانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. 4 ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايونىدىكى زەمارايم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دەيدى: - «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گىيىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 5 بىلەمسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «ئۇزۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا

ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈگە تەقدىم قىلغانغۇ؟ 6 لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ قولى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ ئۆز غوجىسىدىن يۈز تۇردى. 7 شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەھەمەلەر، «بېلىيانىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلىپ، سۇلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىشىشقا ئۆزلىرىنى كۈچلەندۈردى؛ رەھوبوئام ئۇ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بالىدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. 8 ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «ئۆزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئادىمىڭلار دەرۋەقە كۆپتۇر؛ سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلەرگە ياساپ بەرگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايىلار بار. 9 سىلەر پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ كاهىنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلىۋېتىپ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك ئۆزلىرىڭلارغا [خالغانچە] كاهىن تىكلەۋالغان ئەمەسمىڭلار؟ كىمدەكىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزنى ئېلىپ كېلىپ ئۆزۈمنى [كاهىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، ئۇ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاهىن بولالايدۇ! 10 لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز ئۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق؛ پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاهىنلار بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. 11 ئۇلار ھەر كۈنى ئەتسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارىڭىزغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شېرەگە «تەقدىم نانلار» مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ، ھەر كۈنى كەچتە ئۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولساڭلار ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتىڭلار. 12 قاراڭلار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللەدۇر؛ قوللىرىغا كاناي ئالغان، سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا سىڭال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاهىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللەدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، ئاتا-

بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ چۈنكى سىلەر
ھەرگىز غەلبە قازىنالمىسىلەر». 13 لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم
قىلماق ئۈچۈن بۇكتۇرمە قويغانىدى. شۇنداقكى، ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدى
تەرىپىدە ئىدى ۋە بۇكتۇرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرىپىدە ساقلاپ تۇراتتى. 14
يەھۇدالار بۇرۇلۇپ قارىسا، مانا ئۆزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا ئۇچراۋاتاتتى؛
ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى، كاهىنلارمۇ كانايىلارنى چالدى. 15 بۇنىڭ
بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشتى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدالار
قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشۈۋاتقاندا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىللارنى
ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن ئۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. 16 ئىسرائىللار
يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ خۇدا ئۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولغا تاپشۇردى. 17
ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىللارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن
خىللا نىغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتل قىلىندى. 18 بۇ چاغدا ئىسرائىللار تۇۋەن
قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن
غەلبە قازاندى. 19 ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماڭدى؛ ئۇ ئۇنىڭ
ئىلكىدىن بىر قانچە شەھىرىنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى،
يېشاناھ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-
بازارلارنى تارتىۋالدى. 20 يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلەنمىدى.
پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. 21 ئابىيا بولسا ئۆزىنى قۇدرەت
تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون تۆت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز
پەرزەنت كۆردى. 22 ئابىيانىڭ باشقا ئىشىلىرى، ئۇنىڭ ماڭغان يوللىرى ۋە ئېيتقان
سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھلىلى» دە پۈتۈلگەندۇر.

14 ئابدۇئاپتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ تۇتتى. 2 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە توغرا بولغانى قىلدى. 3 ئۇ يات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «يۇقىرى جايلار» نى يوقىتىپ، «بۇت تۇۋرۇك» لەرنى تۈرۈپ چىقىپ، ئاشەراھ بۇتلارنى كىسىپ تاشلىدى، 4 يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئەزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرلەرنى تۇتۇشنى ئەمر قىلدى. 5 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «يۇقىرى جايلار» نى ۋە «كۈن تۇۋرۇكلار» نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-ئاسايىشلىقتا تۇتتى. 6 ئۇ يەنە يەھۇدا زېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن ئاراملىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئاراملىق بەرگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ تۇرۇش بولمىدى. 7 ئۇ يەھۇدالارغا: - زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ تۇرغاندا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز خۇدا بىز پەرۋەردىگارنى ئەزدىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى، بىز ئۇنى ئەزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ تۆت ئەتراپىمىزدا بىزگە ئاراملىق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئوڭۇشلۇق بولدى. 8 ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى؛ يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالغان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سىپار ۋە ئوقيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ كىشىلىك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. 9 ئۇ چاغدا زەراھ ئىسىملىك بىر ئېفىئوپىيەلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۋىسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ مارەشاھقا كەلدى. 10 ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا ئاتلاندى؛ ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ

جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى. 11 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا نىدا قىلىپ: - ئى پەرۋەردىگار، ئۆز بەندەگىگە ياردەم بەرسەڭ، ئۇ كۈچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۈچۈن ھېچقاچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بىزگە ياردەم قىلغايىسەن، چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! - دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەھۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيەلەرنى ئۇرۇپ تىرىپەرەن قىلىۋەتتى، ئېفىئوپىيەلەر قاچتى. 13 ئاسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى؛ ئېفىئوپىيەلەر شۇنداق يىقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەم تىرىك قالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆكۈم-تالقان قىلىندى. يەھۇدالار غايەت زور جەڭ غەنمەتلەرنى قولغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنۇچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقاندى. يەھۇدالار يەنە ھەممە شەھەرلەرنى بىرىنمۇ قويماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۈلۈك بار ئىدى. 15 ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

15 خۇدانىڭ روھى ئودەنىڭ ئوغلى ئازارىيانىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: - ئى ئاسا، پۈتكۈل يەھۇدالار ۋە بىنيامينلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسەڭلار ئۇ سىلەرگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسەڭلار ئۇ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ.

3 ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەرگىچە ھەقىقىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاھىن ۋە قانۇن-ئەھكاملاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى، 4 لېكىن ئۇلار قىيىنچىلىقتا قالغان ۋاقتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزدى. 5 ئۇ ۋاقتلاردا چىقىپ-كىرىپ تۇرغانلارغا ھېچ ئاراملىق بولمىغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مائىمانچىلىق ئىچىدە تۇراتتى. 6 خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قىيىنچىلىق-مائىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. 7 لېكىن سىلەر بولساڭلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى بوشاتماڭلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئەجىر-ئىنتامى باردۇر، دېدى. 8 ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئودەد پەيغەمبەر بەرگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەھۇدا ۋە بىنيامين زېمىنلىرىدا، شۇنداقلا ئەفراتنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈرگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يىرگىنچىلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان پەرۋەردىگار قۇربانلىقىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. 9 ئۇ بارلىق يەھۇدالار ۋە بىنيامينلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفراتىي، ماناسسەھىي، شىمېئونىي مۇساپەرلىرىنى يىغدى (چۈنكى نۇرغۇن ئىسرائىللار ئاساننىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆرگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا تەرەپكە ئۆتكەندى). 10 ئاساننىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 11 شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يەتتە يۈز بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتا قۇربانلىق قىلدى. 12 ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جىنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ 13 ئەھدەدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-باش، ئەر-ئايال

دېمەي ھەممىسى ئولتۇرۇلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. 15 پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى ئىچكەن قەسەمدىن شادلاندى، چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئىچكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تولمۇ تەلمۈرۈپ ئىزدىدى، ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تۆت ئەتراپىدا ئاراملىق ئاتا قىلدى. 16 ئاسا پادىشاھ يەنە چوڭ ئانىسى مائاقاھنى يىرگىنچلىك بىر «ئاشېراھ» تۈۋرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ، ئاياغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدىرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 17 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلىشىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 18 ھەم ئاتىسى ھەم ئۇ ئۆزى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى.

16 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز بەشىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقمىدى. ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز ئالتىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باتاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى، ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، رامما شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە تۇرۇشلۇق سۇرىيە پادىشاھى بەن-ھادادا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: - 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم، ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باتاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۆزسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول تۇزسۇن» - دېدى. 4 بەن-ھادادا ئاسا پادىشاھنىڭ

سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئىچون، دان، ئابەل-مايم، ئاقتالدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 باتاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، رامام ئىستېھكامىنى ياساشتىن قولىنى يىغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، باتاشا رامام شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى رامامتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گېبانى ۋە مېزىياھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانانى يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەمەس، بەلكى سۈرىيە پادىشاھىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇنى ئۆز قولىڭدىن قۇتۇلدى. 8 ئېفىسۇپىيلەر بىلەن لىۋىيەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار كۆڭلى ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا ياردەمدە بولۇپ، ئۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتەي دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە ئۇيان-بۇيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ. ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالماسەن، دەيدى. 10 بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قايناپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلق تىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزىنچى يىلىدا پۈتتە بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە كېسەل بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغرىغاندۇمۇ پەرۋەردىگارنى ئەزىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلاردىنلا ياردەم ئىزدىدى. 13 ئاسا

سەلتەنتىنىڭ قىرىق بىرىنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆلدى. 14 خەلقلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۇنى ئەتىبارلارنىڭ ئۇسۇلى بىلەن تەكشۈرۈلگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرماندىن بولغان بىر ئارىلاشما پۈركەلگەن جىنازىغا ياتقۇزدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئاتاپ نۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17 ئوغلى يەھوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ئۆزىنى كۈچەيتتى. 2 ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفراتىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەرگە مۇداپىئە كۈچلىرىنى تۇرغۇزدى. 3 پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈزگەن يوللىرىدا مېڭىپ بائال بۇتلىرىنى ئىزدىمىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنىلا ئىزدەپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىللىرىنىڭ قىلمىشلىرىنى دورىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقىدىكى ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۇنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۈنۈپ تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا ماڭغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراھ بۇتلىرىنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-ھايىل، ئوبادىيا، زەكەرىيا، نەتانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمىيا، نەتانىيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلشامما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاھىنمۇ بار

ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغايچى بېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۈرۈپ خەلق ئارىسىدا تەلىم بېرىپتۇ. 10 يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باسقى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا يېتىنالمىتى. 11 فىلىستىيلەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۆمۈش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى؛ ئەرەبلەرمۇ پادىلاردىن ئۇنىڭغا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مىڭ يەتتە يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە نۇرغۇن ماددىي ئەشيا زاپىسى تەييارلىدى؛ يېرۇسالېمدىمۇ ئۇنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭبىلىرى ئىچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭغا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھاناننىڭ قول ئاستىدا زىكرىننىڭ ئوغلى ئاماسىيا بار ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتىۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 17 بىنىامين قەبىلىسى ئىچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18 يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرەتى ناھايىتى يۇقىرى

بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىتتىپاقلاشتى. 2 بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كۆرۈشۈشكە سامارىيەگە باردى. ئاھاب بولسا ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتا پۇل نۇرغۇن كالا، قوي سويدى؛ ئاندىن ئۇ ئۇنى گىلبئادتىكى راموتقا بىللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۇناتتى. 3 ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتتىن: - تۈزلىرى مېنىڭ بىلەن بىللە گىلبئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدۇ؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇ: - بىز سىلنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم تۈزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن تۈزلىرى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا بارماي تۇرمايمەن، دەپ جاۋاب بەردى. 4 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: - تۇتۇنمەنكى، بۈگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: - بىز جەڭ قىلغىلى گىلبئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سورىۋىدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدىشى. 6 لېكىن يەھوشافات بولسا: - بۇلاردىن باشقا يول سورىغۇدەك، پەرۋەردىگارىڭنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟» دەپ سورىدى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: - پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار، لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالا يىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگەچكە، مەن ئۇنى ئۈچ كۈرمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: - ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكارىنى قىچقىرىپ ئۇنىڭغا: - چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 9 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ

دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 10 كە ئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۇڭگۈزلەرنى ياساپ: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مۇشۇ مۇڭگۈزلەر بىلەن سۇرىيلەرنى يوقاتقۇچە ئۈسۈپ ئۇرسلا»، دېدى. 11 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گېئادىكى راموتقا چىقىپ سۆزسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 12 مىكايانى قىچقىرىغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: - مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى تۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆزۈڭمۇ ئۇلارنىڭكى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگەن، دېدى. 13 ئەمما مىكايان: - پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايم ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 14 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: - ئى مىكايان، جەڭ قىلغىلى گېئادىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ - دەپ سورىۋېدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنسەلەر؛ چۈنكى [دۇشمىنىڭلار] قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى، دېدى. 15 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! - دېدى. 16 مىكايان: - مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن» دېدى، - دېدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: - مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا يىتاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدەم؟ - دېدى. 18 مىكايان يەنە: - شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ

سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسماننىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. 19 پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابى گىلىئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» - دېدى. بىرى ئۇنداق، بىرى مۇنداق دېيىشتى؛ 20 شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سورىۋىدى، 21 ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» - دېدى. 22 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالىدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا كىتابىغا يېتەپ كۆرسىتىپ سۆزلىدى» - دېدى. 23 شۇنى ئاڭلاپ كەتتاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ مىكايانىڭ كاختىغا بىرىپ سېلىپ: - پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! - دېدى. 24 مىكاييا جاۋاب بېرىپ: تۈزۈكنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى تۈگە يۈگۈرگەن كۈندە شۇنى كۆرسەن، دېدى. 25 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: - مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوشىقا تاپشۇرۇپ، 26 ئۇلارغا تاپلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىلىپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» - دەڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 27 مىكاييا: - ئەگەر سەن ھەقىقەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاسىتىم بىلەن سۆز قىلىشقا بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: - ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. 28 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گىلىئادتىكى راموتقا چىقتى. 29 ئىسرائىلنىڭ

پادشاھى يەھوشافاتقا: - مەن باشقا قىياپەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي، سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقسىلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادشاھى باشقا قىياپەت بىلەن جەڭگە چىقتى. 30 سۈرىيەنىڭ پادشاھى جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا: - چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: - ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى، لېكىن يەھوشافات پەرياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ 32 چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. 33 ئەمما پەرەيلەن قارىسىغا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تەڭدى. ئۇ ھارۋىكېشىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. 34 ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادشاھ كەچكىچە سۈرىيەلەرنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا يۆلىنىپ تۈرە تۈردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۆتۈلدى.

19 يەھۇدا پادشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسەن يېرۇسالېمدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. 2 ئالدىن كۆرگۈچى ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇ پادشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - سېنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۈچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. 3 ھالبۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئەزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. 4 يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ، بەئەز-شېبادىن

تارتىپ ئەفرائىم تاغلىرىغىچە سەپەر قىلىپ، خەلقى توۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ياندۇردى. 5 ئۆيەنە يەھۇدا تەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سوراچىلارنى تەيىنلىدى؛ 6 ئۇ سوراچىلارغا: - ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۈچۈندۇر؛ سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 7 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن؛ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا يېپىشمۇ يوقتۇر، دەيدى. 8 يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەيىنلىدى. 9 يەھوشافات ئۇلارغا: - سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ ساداقەتلىك بىلەن چىن كۆڭلۈڭلاردىن بېجىرىڭلار. 10 ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۇ خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، گۇناھكار بولمايسىلەر. 11 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ؛ پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ يولباشچىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ

خىزمىتىڭلاردا تۇرىدىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلڭلار

ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! - دېدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئامونىيلار ۋە مائونىيلاردىن

بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. 2 [چاپارمەنلەر]

كېلىپ يەھوشافاتقا: - [تولۇك] دېگەننىڭ ئۆقېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلگە ھۇجۇم

قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى، مانا، ئۇلار ھازازون-تاماردا، دېدى

(ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 3 بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات

قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئەزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە

«روزا تۇتۇشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. 4 يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن

ياردەم تىلگىلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ

پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. 5 يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى

جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا تۆرە

تۇرۇپ 6 مۇنداق دۇئا قىلىپ: - «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى،

سەن ئەرىشتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم

سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭ كۈچ-قۇدرەتكە تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى

توسالمايدۇ. 7 ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار

ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئېبراهىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مېراس قىلىپ

بەرگەن ئەمەسمىدىڭ؟ 8 ئۇلار شۇ يەردە تۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا

ئاتاپ بىر مۇقەددەس خانىغا سېلىپ: 9 «مۇبادا پېشىمىزغا بىرەر بالا يىتاپەت كەلسە،

مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قىيىنچىلىقتا قالغان ۋاقىتىمىزدا،

مۇشۇ ئۆي، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى

سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ ئۆيدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزسەن» دېگەندى. 10

ئەمدى مانا، بۇ يەرگە ئامونىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بېسىپ كېلىۋاتىدۇ!
ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ ئۇلارغا
تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغاندىكى، ئۇ چاغدا ئىسرائىللار ئۇلارنى يوقىتاي ئۆ
يەردىن ئايلىنىپ ئۆتكەن. 11 ئەمدى قارا، ھازىر ئۇلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق
يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتقىنىغا! ئۇلار بىزنى سەن بىزگە مېراس قىلىپ بەرگەن
بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. 12 ئى خۇدايمىز، سەن ئۇلارنىڭ
ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بىزگە ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان
بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ نېمە قىلىشىمىزنىمۇ بىلمەي
قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» - دېدى. 13 بۇ چاغدا
پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، ئۇلارنىڭ قۇچاقتىكى بالىلىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ
ھەممىسى پەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 14 ۋە شۇ پەيتتە پەرۋەردىگارىنىڭ
روھى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادى بولغان
ماتتانياينىڭ چەۋرىسى، جەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ ئەۋرىسى، زەكەرىيانىڭ
ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ 15 ئۇ: - ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا
تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگارىڭلارغا
مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمەڭلار ۋە ئالاقىدە
بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ
ئۆزىنىڭكىدۇر. 16 ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار؛ مانا، ئۇلار زىداۋاندىن
چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر ئۇلارنى يەرۋەل چۈلنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا
ئۇچرىتىسىلەر. 17 سىلەر بۇ دۆرەم جەڭدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ؛
پەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارىنىڭ نىجات-
نۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى يېرۇسالېملىكلەر، قورقماڭلار، ئالاقىدەمۇ بولۇپ

كەتمەڭلار، ئەتە ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» - دېدى. 18 بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېملىكلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۈم يىقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 19 كۇھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئىچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەشتى. 20 پۈتۈن خەلق ئەتسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تەكۈئا چۆلىگە قاراپ ئاتلاندى، ئۇلار ئاتلىنىپ كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارغا: - ئى يەھۇدا خەلقى، ئى يېرۇسالېملىكلەر، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چوقۇم مەزمۇت تۇرغۇزۇلسىلەر، ئۇنىڭ بەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋان بولىدۇ! - دېدى. 21 ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيەلەپ، ئۇنىڭغا ئاتا پەرۋەردىگار، كۆي ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئوقۇشقا تەيىنلەپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. 22 ئۇلار تەنتەنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئاممىنىلار، موئابىلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەرگە پىستىرما قوشۇشنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى تارمار قىلدۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئاممىنىلار بىلەن موئابىلار سېئىر تېغىدىكىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا تۇتتى، ئۇلارنى بىرىنى قويمىي قىرغۇچى، ئۇلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغۇچى قىلىشقا چۈشكەندى. 24 يەھۇدالار چۆلىدىكى كۆزەتگاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىر مۇئادەم يوق بولۇپ، ھەممە يەرنى ئۆلۈك قاپلاپ كەتكەندى. 25 يەھوشافات

تۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۈشمەندىن ئولجا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەندە، ئۇلار ئۆلۈكلەر بىلەن بىللە نۇرغۇن مال-مۈلۈك ۋە كۆپ قىممەتلىك بۇيۇملارنى تاپتى. ئۇلار سالدۇرۇۋالغانلىرىنىڭ توللىقىدىن ئېلىپ كىتەلمەي قالدى، ئولجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۇنى يىغىۋېلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. 26 ئۇلار تۆتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارىغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارەكلىدى، شۇڭا ئۇ يەر تاكى بۈگۈنگە قەدەر «بەراكاھ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 27 ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكلەر ۋە يېرۇسالېملىكلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ يېرۇسالېمغا قايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەندى. 28 ئۇلار يېرۇسالېمغا تەمبۇر، چىلتار ۋە كانايىلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 29 بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۈشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھمىسى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باستى. 30 شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنچ-ئاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت ئەتراپىنى تىنچ قىلغاندى. 31 شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلېمنىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوشافات قايماي ئاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 33 پەقەت «يۇقىرى جايلار» لا يوقىتىلغاندى، خەلق تېخىچە كۆڭۈللىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغاندى. 34 يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» غا كىرگۈزۈلگەن «ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى» دەپ پۈتۈلگەندۇر. 35 بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا

پادشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. 36 يەھوشافات تارشىشقا بارىدىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شىركەلەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى ئۇلار ئەزىن-گە بەردە ياساتتى. 37 ئۇ چاغدا مارە شاھلىق دوداۋاھۇنىڭ ئوغلى ئەلئىزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: - ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ كېمىلەر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراپ تارشىشقا ماڭمىدى.

21 يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇت شەھىرى» دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادشاھ بولدى. 2 [يەھورامنىڭ] بىرنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازارىيا، يەھىيەل، زەكەرىيا، ئازارىياھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 3 ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك بۇيۇملارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلىق شەھەرنى سوۋغا قىلدى؛ پەقەت پادشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. 4 يەھورام ئاتىسىنىڭ پادشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىنسىلارنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتل قىلدى. 5 يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. 6 ئۇ ئاھاب جەمەتلىكلەرگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمىرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 7 بىراق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئۆچمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە

قىلغىنى بويىچە داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. 8 [يەھورامنىڭ] سەلتەنتىدىكى كۈنلەردە ئېدوملار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. 9 يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۋىلىرى [ئىئوردان دەرياسىدىن] ئۆتۈپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشىۋالغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭ ھارۋىسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. 10 ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىۋارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لېناھلىقلارمۇ شۇ چاغدا ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. 11 ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار» نى ياسىتىپ، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى بۇزۇقچىلىققا پۇتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق ئازدۇردى. 12 شۇ ۋاقىتلاردا ئىلىياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭاي، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يوللىرىنى تۇتماي، 13 بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇقچىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇقچىلىقلارغا پۇتلاشتۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى ئۆزۈڭدىن ياخشى بولغان ئىنسىلارنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 14 پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭگە ئالامەت زور زەرب بىلەن تۇردۇ. 15 ئۇ سېنىمۇ ئېغىر ۋابالار بىلەن تۇرۇپ، ئۈچەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەلگە مۇپتىلا قىلدۇكى، كېسىلنىڭ كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۈچەيلەرنىڭ ئېقىپ چىقىدۇ» دېيىلگەندى. 16 كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار

فلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيەلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغاتتى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنىغا زەرب قىلىپ بېسىپ ئوتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۆلەك ئوغۇللىرىدىن بىرىنىمۇ قالدۇرمىدى. 18 بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى تۇرۇپ، ئۈچەيلەرنى ساقايماس ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار قىلدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت تۇتۇشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك تۈپەيلىدىن ئۈچەيلەرنى تېشىلىپ چۈشتى، ئۇ تولىمۇ ئازابلىنىپ تۇلدى، ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خۇشبۇي ياققانداك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خۇشبۇي يېقىپ ئولتۇرمىدى. 20 يەھورام تەختكە چىققان چىغدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى.

22 يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بىللە باراڭھقا بېسىپ كىرگەن قاراچىلار ئاھازيانىڭ ئاڭلىرىنى قويمىي تۇتۇرۇۋەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازيا سەلتەنەت قىلدى. 2 ئاھازيا تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. 3 ئاھازيامۇ ئاھاب جەمەتنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. 4 ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى؛

چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن ئاھاب جەمەتلىكلەر ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان رەزىل نەسەتلەرنى بېرەتتى. 5 ئۇ ئۇلارنىڭ نەسەتلىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گېڭىئادتىكى راموتقا بېرىپ سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشتى؛ شۇ چاغدا سۈرىيەلەر يەھورامنى زەخمىلەندۈردى. 6 ئاندىن يەھورام رامادا سۈرىيە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جاراھەتلىرىنى داۋالاش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازاريا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسەل بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقىلىشى يىزرەئەلگە باردى. 7 ھالبۇكى، ئاھازيانىڭ يەھورامنى يوقىلىشى بارغىنى دەل ئۆزىنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە ئىشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسھ قىلىنغانىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئۈستىگە يۈرگۈزگەن ۋاقتىدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازيانىڭ خىزمىتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇچرىتىپ، ئۇلارنى قويماي تۇتۇرۇۋەتتى. 9 يەھۇ ئاھازيانىمۇ ئىزدىدى، كىشىلەر ئۇنى تۇتۇۋالدى (ئۇ سامارىيەگە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھۇنىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ تۇتۇردى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ دېگەن پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭلىدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ نەۋرىسىدۇر» دېگەنىدى. ئاھازيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمايدى. 10 ئەمدى ئاھازيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنى كۆرگەندە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى تۇتۇرۇشقا قوزغالدى. 11 لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشىبىيات تۇتۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدىن ئاھازيانىڭ ئوغلى

يوشاشنى ئوغرىلىقىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كەرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازيانىڭ سىڭلىسى)، [باش] كاھىن يەھۇياداننىڭ خوتۇنى يەھوشىبىيات يوشاشنى ئاتالىيا ئۆلتۈرۈۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى. 12 ئاندىن كېيىن يوشاش ئۇلار بىلەن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھۇدا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23 يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھانانىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدىنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى مائاسىيا ۋە زىكرىيانىڭ ئوغلى ئەلشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۇلار ئەمدە تۇردى. 2 ئۇلار يەھۇدا زېمىنىنى ئارىلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۇلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 3 پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۇلارغا: - پادىشاھنىڭ ئوغلى پەرۋەردىگارىنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلدۇ. 4 مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: - شابات كۈنىدە پاسىبانلىق تۇتۇپ كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ 5 ئۈچتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۈچتىن بىرى «ئۆل دەرۋازىسى» نى مۇھاپىزەت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. 6 لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە تۆتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۆلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلانغاچقا كىرىشىگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۆزىگە بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. 7 لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۆز

مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيگە كىرىشكە ئۇرۇنغان ھەركىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، - دېدى. 8 لاۋىيلار بىلەن يەھۇدلارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھوياداننىڭ بارلىق تاپىلغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شابات كۈنى تۆۋەنچىلىككە كىرگەن ۋە تۆۋەنچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى ئۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى تۆۋەنچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. 9 ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ساقلانغان نەيزە ۋە قالغان-سىپارلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. 10 ئۇ يەنە كۆپچىلىكنى، ھەربىرى قولغا ئۆز نەيزىسىنى تۇتقان ھالدا، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى بويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 11 ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۇۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشبۇي ماي بىلەن] ئۇنى مەسھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشىسۇن!» دەپ توۋلاشتى. 12 ئاتالىيا خەلقلەرنىڭ چېپىشىپ يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 13 ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ئۆينىڭ دەرۋازىسىدا، تۇۋرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: - ئاسىلىق، ئاسىلىق! - دەپ ۋارقىردى. 14 ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا: - ئۇنى سەپلىرىڭلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار؛ كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچالانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: - ئۇنى پەرۋەردىگارىنىڭ

تۇنجى ئىچىدە ئۆلتۈرمەكلەر، دەپ ئېيتقاندى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەندە [لەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئۆلتۈردى. 16 يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. 17 ئاندىن بارلىق خەلق باتالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باتالنىڭ كاھىنى مائىتانى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. 18 ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆي ئىشلىرىغا تۆۋەت بىلەن قاراشقا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا داۋۇت تەيىنلىگەندى. ئۇلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك سۇنۇشقا مەسئۇل ئىدى. 19 [يەھويادا] يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھەرقايسى دەرىۋازىلىرىغا دەرىۋازىيەتلەرنى تەيىنلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. 20 ئۇ يەنە يۈزبېشىلىرى، ئاقسۆڭەكلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرىۋازا» ئارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. 21 يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار ئاتالىقانى قىلچىلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24 يوتاش تەختىگە چىققان چىغدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زېبىياھ بولۇپ، بەئەز-شېبالىق ئىدى. 2 يەھويادا كاھىن ھايات كۈنلىرىدە يوتاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس

بولغانى قىلاتتى. 3 يەھويادا ئۇنىڭغا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز پەرزەنت كۆردى. 4 شۇنىڭدىن كېيىن يوشاش پەرۋەردىگارنىڭ ئويى قايتا ياستىش نىيىتىگە كەلدى، 5 ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ ئۇلارغا: - خۇدا يىڭلارنىڭ ئويىنى ئوڭلىتىپ تۇرۇش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىشائە توپلاڭلار؛ بۇ ئىشنى تېزدىن بېجىرىڭلار! - دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى بېجىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. 6 بۇنى تۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھويادانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: - ئۆزلىرى نېمىشقا لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇسا ئىسرائىل جامائىتىگە خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى ساقلاشقا چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن بەلگىلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇمىدىلا؟ - دېدى 7 (چۈنكى ئەسلىدە رەزىل خوتۇن ئاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ئويىگە بۆسۈپ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى ئېلىپ باتال بۇتلىرىغا ئاتاپ تەقدىم قىلىۋەتكەنىدى). 8 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياستىپ پەرۋەردىگار ئويىنىڭ دەۋازىسىنىڭ سىرتىغا قويغۇزدى؛ 9 ئاندىن: «خۇدانىڭ قولى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە بېكىتكەن باجنى يىغىپ ئەكىلىپ پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم تەۋەسىدە چىقىرىلدى. 10 بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكىلىپ ساندۇق تولغۇچە ئۇنىڭغا تاشلىدى. 11 لاۋىيلار پۇل ساندۇقىنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكەلگەندە، ئۇلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىپى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادىمى كېلىپ پۇل ساندۇقىنى ئۆتكۈزۈپ قۇرۇق قىلغاندىن كېيىن، يەنە ئەسلى ئورنىغا ئاپىرىپ قوياتتى. ھەركۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى؛ ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. 12 پادىشاھ بىلەن يەھويادا پۇلنى پەرۋەردىگار

تۆيىدىكى ئىش بېجىرگۈچلەرگە تاپشۇردى، ئۇلار [بۇنىڭ بىلەن] پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىنى ئوڭشاش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تۆمۈرچىلەر بىلەن مىسكەرلەرنى ياللىدى. 13 ئىشلەمچىلەر توختىماي ئىشلىدى، ئوڭشاش ئىشى ئۇلارنىڭ قولىدا ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىنى ئەسلىدىكى تۆلچەم-لاھىيەسى بويىچە ياسىدى، شۇنداقلا تۆنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. 14 ئۇلار ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئېشىپ قالغان پۇلنى پادىشاھ بىلەن يەھوياداننىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆنى ئۈچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-بۇيۇملارنى، جۈملىدىن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل بۇيۇملار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش باشقا بۇيۇملارنى ياساتتى. يەھوياداننىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆيدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى دائىم سۇنۇپ تۇردى. 15 يەھويادا قېرىپ، ياشايدىغان يېشى توشۇپ تولىدى؛ ئۇ تۆلگەن چاغدا بىر يۈز ئوتتۇز ياشتا ئىدى. 16 ئۇلار تۆنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ پادىشاھلار قاتارىدا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۇنىڭ تۆيىگە نىسبەتەن ناھايىتى چوڭ تۆھپە كۆرسەتكەنىدى. 17 يەھويادا تۆلگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا باش تۇردى، پادىشاھ ئۇلار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. 18 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. ئۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېملىكلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. 19 شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنى تۆزىگە ياندۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى؛ بۇ پەيغەمبەرلەر گەرچە ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالىمىدى. 20 ئۇ چاغدا

خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى زەكەرىياغا چۈشتى، ئۇ خەلقنىڭ ئالدىدا تۈرە تۇرۇپ ئۇلارغا: - خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئەمىرلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىڭلار ۋە ئۇمۇ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، - دېدى. 21 خالايق [زەكەرىيانى] ئۆلتۈرۈشكە قەستلىدى، ئاخىر ئۇلار ئۇنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 22 پادىشاھ يوشاش زەكەرىيانىڭ ئاتىسى يەھويادانىڭ ئۆزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك تۈگۈل، ئەكسىچە ئۇنىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. زەكەرىيا جان ئۈزۈش ئالدىدا: - پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! - دېدى. 23 شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا سۈرىيەنىڭ قوشۇنى يوشاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى، ئۇلار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئالغان پۈتۈن ئۇرۇش غەنىمەتلىرىنى دەمەشقى پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 دەرۋەقە سۈرىيە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇننى ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇردى، ئۇلار يوشاشقا جازا ئىجرا قىلدى. 25 سۈرىيەلەر يوشاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغانىدى) ئۇنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۇنى قەستلىدى، ئۇلار ئۇنى كارىۋىتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، بىراق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى. 26 ئۇنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: - ئامموني ئايال شىمىيانىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابىي ئايال سىمىرتىنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. 27 يوشاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا

قارىتىلغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇدانىڭ ئويىنى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۈتۈلگەندۇر. يوشانىڭ ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25 ئامازىيا تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئادان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. 2 ئامازىيا پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئۆلتۈردى. 4 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارىنىڭ: «نە ئاتلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە ئوغۇللىرىنى ئاتلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 5 ئامازىيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ پۈتۈن يەھۇدالارنى ۋە بېنىامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈزبېشىلار ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇ ئۇلاردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋېتىدى، جەڭگە چىقالايدىغان، قولغا نەيزە ۋە قالدان ئالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. 6 ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەڭچى ياللىۋالدى. 7 لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئى پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغا يېزىپ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ياكى ئەفراتىمىلارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. 8 ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلمەن، باتۇرانە كۈرەش قىلمەن دېسىلمۇ، خۇدا ئۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يىقىتىدۇ، چۈنكى خۇدا ئىنسانغا ياردەم بېرىشكەمۇ

قادر دۇر، ئىنساننى يىقىتىشقىمۇ قادر دۇر، دېدى. 9 ئامازىيا خۇدانىڭ ئادىمىگە: -
ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ ياللانما قوشۇنىغا بەرگەن يۈز تالانت كۈمۈشنى قانداق
قىلىپم بولىدۇ؟ - دەپ سورىدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار
ئۆزلىرىگە بۇنىڭدىنمۇ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادر دۇر، دەپ جاۋاب بەردى. 10
شۇنىڭ بىلەن ئامازىيا ئەفرائىمدىن ئۆزىگە كەلتۈرۈلگەن ياللانما قوشۇننى ئايرىپ
چىقىپ، ئۆيلەرگە قايتۇرۇۋەتتى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ،
قاتتىق قەھرى ئىچىدە ئۆيلەرگە قايتىپ كېتىشتى. 11 ئامازىيا جاسارىتنى ئۇرغۇتۇپ،
ئۆزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى» غا بېرىپ سېتىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى
يوقاتتى. 12 يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك تۇتۇۋېلىپ، تىك يارىنىڭ لېۋىغا
ئاپرىپ، ياردىن ئىتتىرىۋېدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. 13
ھالبۇكى، ئامازىيا ئۆزى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا رۇخسەت قىلماي قايتۇرۇۋەتكەن
ياللانما ئەسكەرلەر سامارىيەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى
شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۈچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن
مال-مۈلۈكىنى بۇلاپ كەتتى. 14 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامازىيا ئېدومىيلارنى
مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېتىرلارنىڭ بۇتلارنىمۇ ئېلىپ كېلىپ،
ئۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن مەبۇد قىلىپ، ئۇلارغا باش ئوردى ۋە ئۇلارغا خۇشبۇي
ياقتى. 15 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئامازىياغا قوزغالدى، ئۇ ئۆزىنىڭ
ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: - ئۆز خەلقىنى سېنىڭ قولىڭدىن
قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئەزدەيسەن؟ - دېدى. 16 ۋە
شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تېخى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: - بىز سېنى
پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلەنگەنمۇ؟ قوي، بۇ گېپىڭنى! ئۆلگۈڭ كەلمەي
نېمە؟ - دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپتىن توختىدى-دە، يەنە: - بۇ ئىشنى

قىلغىنىڭ ھەم نەسەتتىكى قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، - دېدى. 17 شۇنىڭدىن كېيىن ئامازىيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھۇنىڭ نەۋرىسى، يەھونائاھازنىڭ ئوغلى يوتاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قىنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 18 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوتاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇئادىكى تىكەن لۇئادىكى كېدەر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «ئۆز قىزىڭنى ئوغۇلغا خوتۇنلۇققا بەرگىن!» - دېدى. لېكىن لۇئادىكى بىر ياۋايى ھايۋان تۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسۈۋەتتى. 19 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆڭلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ يايىپ كەتتىڭ. ئەمدى ئۆيۈڭدە قالغىنىڭ ياخشى؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يىقىتىسەن؟». 20 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى؛ چۈنكى ئۇلار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەندى، خۇدا ئۇلارنى [يوتاشنىڭ] قولىغا چۈشۈشۈن دەپ ئەنە شۇنداق ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوتاش جەڭگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەڭ مەيدانىدا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. 22 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپىرەن قىلىنىپ، ھەر بىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 23 ئىسرائىل پادىشاھى يوتاش بەيت-شەمەشتە يەھونائاھازنىڭ نەۋرىسى، يوتاشنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان تۆت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى ئورۇۋەتتى. 24 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئوبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلاۋاتقان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قۇچلارنى بۇلۋالدى

ۋە كېيىنكى سۈپىتىدە بىرنەچچە تۇتقۇننى ئېلىپ سامارىيەگە يېنىپ كەتتى. 25
ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوتاش ئۆلگەندىن كېيىن، يوتاشنىڭ ئوغلى،
يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل تۆمۈر كۆردى. 26 ئامازىيانىڭ قالغان
ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 27 ئامازىيا پەرۋەردىگاردىن
ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى،
شۇنىڭ بىلەن ئۇلا قىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن
لا قىشقا ئادەم ئەۋەتتى، ئۇ يەردە ئۇنى تۇتۇردى. 28 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا
تارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «يەھۇدانىڭ
شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۆزىيانى
تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 2 (پادىشاھ ئاتىسى
ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ،
يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۆزىيانى ئىدى). 3 ئۆزىيانى تەختكە چىققان چاغدا
ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى.
ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىسمى يەكوليا بولۇپ، يېرۇسالېم ئىدى. 4 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ
بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 5 خۇدا
بەرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زەكەرىيا ئۆزىيانىغا تەلىم بەرگەچكە،
ئۇ ھايات ۋاقتىدا ئۆزىيانى خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۈنلەردە
خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋان قىلدى. 6 ئۇ چىقىپ فىلىستىيەلەرگە ھۇجۇم قىلدى ۋە
كاتىننىڭ سېپىلىنى، جابىھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقىتۇرۇۋەتتى. يەنە
ئاشدود ئەتراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيەلەر ئارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بەرپا قىلدى.

7 خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيەلەر ۋە گۇر-باۋالدا تۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائۇنلارغا قارشى تۇرۇشىغا ياردەم بەردى. 8 ئاممونييلار ئۆزىغا ئولپان تولىدى؛ ئۆزىغا تولىمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرەتى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. 9 ئۆزىغا يېرۇسالېمىدىكى «بۇرجەك دەۋرۋازىسى»دا، «جىلغا دەۋرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قىرلىدىغان يېرىدە مۇنارلار سالىدى ۋە ئۇلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. 10 ئۇ يەنە چۆللەردە بىر مۇنارنى سالىدى ۋە ئۇلارنى سالىغۇزدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئامراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [نۇرغۇن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۆزۈمچىلەرنى ياللاپ ئىشلەتتى. 11 ئۆزىغا يەنە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ جەئىبەل ۋە ئەمەلدار مائاسىپىياھ ئېنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسىم-قىسىملار بويىچە بۆلۈنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھانانىيانىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا سەپ بولۇپ جەڭگە چىقاتتى. 12 بۇ باتۇر جەڭچىلەر ئىچىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا قوشۇن جەمئىي ئۈچ يۈز يەتتىمىش يەتتە مىڭ بەش يۈز بولۇپ، ھەممىسى ئىشتا قايىل، جەڭدە ماھىر ئىدى، ئۇلار پادىشاھقا ياردەملىشىپ دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلالايتتى. 14 ئۆزىغا پۈتكۈل قوشۇندىكى لەشكەرلىرىنى قالغان، نەيزە، دوپۇلغا، ساۋۇت، ئوقيا ۋە سالغىلار بىلەنمۇ قوراللاندىغانىدى. 15 ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا ئۆستىلەر ئىجاد قىلغان ئوق بېشى ۋە يوغان تاشلارنى ئاتقۇچى ئۆسكۈنىلەرنى ياسىتىپ، ئۇلارنى سېپىل مۇنارلىرىغا ۋە بۇرجەكلەرگە ئورۇنلاشتۇرغانىدى. ئۇنىڭ نام-شۆھرەتى يىراق-يىراقلارغا كەتكەنىدى، چۈنكى ئۇ ئالامەت ياردەملەرگە ئېرىشكەنچەك، كارامەت قۇدرەت تاپقاندى. 16 لېكىن ئۇ كۈچەيگەندىن كېيىن، مەغرۇرلىنىپ كەتتى ۋە بۇ

ئىش ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. ئۇ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە خۇشبۇي ياقمەن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىردى. 17 كاهىن ئازاريا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باشقا كاهىنلىرىدىن سەكسەن ئەزىمەت ئۇنىڭ ئارقىدىن كىردى، 18 ئۇلار پادىشاھ ئۆزىيانى توسۇپ: - ئۇ ئۆزىيا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يېقىش ساڭا تەۋە ئىش ئەمەس، بەلكى خۇشبۇي يېقىشقا مۇقەددەس خىزمەتكە ئاتالغان كاهىنلار بولغان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا مەنسۇپتۇر؛ مۇقەددەس خانىدىن چىققىن، چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قىلىپ قويدۇڭ؛ سەن خۇدا پەرۋەردىگاردىن ئەزەت تاپالمىدىغان بولۇپ قالدىڭ، دەدى. 19 ئۆزىيا قاتتىق غەزەپلەندى؛ ئۇ خۇشبۇي ياقىلى تۇرغان ھالەتتە، قولدا بىر خۇشبۇيدانى تۇتۇپ تۇراتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىدىكى خۇشبۇيگاھنىڭ يېنىدا تۇرۇپ كاهىنلارغا غەزەپلىنىۋاتقان چاغدا، كاهىنلارنىڭ ئالدىدىلا ئۇنىڭ پىشانىسىغا ماخاۋ تۇرلەپ چىقتى. 20 باش كاهىن ئازاريا بىلەن باشقا كاهىنلار قارسا، مانا، بىردىنلا ئۇنىڭ پىشانىسىغا ماخاۋ تۇرلەپ چىققانىدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى چىقىرىۋېتىشكە ئىتتىرىدى؛ ئۇ ئۆزىمۇ چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇرغانىدى. 21 پادىشاھ ئۆزىيانى تاكى ئۆلگۈچە ماخاۋ كېسىلى چىرمىۋالدى؛ ئۇ ماخاۋ كېسىلى بولغاچقا، ئايرىم بىر ئۆيدە تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىرىشتىن مەھرۇم قىلىندى. ئۇنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرۇپ، يۇرت سوردى. 22 ئۆزىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى بولسا باشتىن ئاخىرىغىچە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىپ قالدۇرۇلغاندۇر. 23 ئۆزىيا ئۆزىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ بەزىلەر: - «ئۇ ماخاۋ بولغان ئادەم» دېگەچكە، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قاتارىدا ياتقۇزۇلغان بولسىمۇ، پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا تەۋە [چە ترەك] بىر يەرلىككە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

27 يوتام تەختكە چىققان چېغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەرۇشا بولۇپ، زادوكنىڭ قىزى ئىدى. 2 ئۇ ئاتىسى ئۆزىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلدى (لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ مۇقەددەس سخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. 3 پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ يۇقىرىقى دەۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلىدۇمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. 4 ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. 5 ئۇ ئامونىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ شۇ يىلى ئامونىيلار ئۇنىڭغا ئۈچ تالانت كۆمۈش، مىڭ توننا بۇغداي، مىڭ توننا ئارپا ئولپان بەردى؛ ئامونىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش ئولپان ئېلىپ كەلدى. 6 يوتام خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. 7 يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن قىلغان جەڭلىرى ۋە تۇتقان يوللىرىنىڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» دا پۈتۈلگەندۇر. 8 ئۇ تەختكە چىققان چېغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28 ئاھاز تەختكە چىققان چېغدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلماي، 2 بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىغا كىرىپ ماڭدى؛ ئۇ ھەتتا بائالارغا ئاتاپ مەبۇدلارنى قۇيۇردى؛ 3 پەرۋەردىگار ئىسرائىللار زېمىنىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچىلىك گۇناھلىرىنى دوراپ، ھىننوم جىلغىسىدا

كۈچە كۆيدۈردى، ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن تۆتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ 4 يەنە «يۇقىرى جايلار»دا، دۆڭلەردە ۋە ھەرقايسى كۆكەرگەن دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۈچە كۆيدۈردى. 5 شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تۇنى سۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ سۇرىيەلەر ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى تۇتقۇن قىلىپ دەمەشققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى. 6 رەمالىيانىڭ ئوغلى پىكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى تۇتقۇندى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى؛ بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنىدى. 7 زىكرى ئىسىملىك بىر ئەفرائىمى ئەزىمەت بار ئىدى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى مائاسىياھانى، ئوردىنىڭ باش غوجدارى ئازرىكام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكانانى قەتل قىلدى. 8 ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۇرۇش غەنىمەتلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ سامارىيەگە ئەكەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئودە ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى؛ ئۇ سامارىيەگە قايتىپ كەلگەن قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: - قاراڭلار، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر پەلەككە يەتكەن قەھرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى تۇتقۇندۇڭلار. 10 ئەمدى سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆزۈڭلارغا قۇل-دېدەك قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكلەر تۆتكۈزدۈڭلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن تۇتقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق

غەزىپى بېشىڭلارغا چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفراتىمىلارنىڭ بىر قانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوهانانىڭ ئوغلى ئازارىيا، مەشلىمونتىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شالۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە ھادلاينىڭ ئوغلى تاماسا قوزغىلىپ چىقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇنى تۇسۇۋېلىپ 13 ئۇلارغا: - بۇ تۇتقۇنلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسەڭلار بولمايدۇ، بىزنىڭ پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز تۇرۇپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار ۋە ئىتائەتسىزلىكلەرنى ئاينىتماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشەي دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر تۇتقۇنلار بىلەن ئۇرۇش غەنىمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى. 15 يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، تۇتقۇنلارنى باشلاپ چىقتى، ئۇرۇش غەنىمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلىرىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بارلىق يالڭاچ، يالاڭ تايغ تۇرغانلارغا كىيگۈزۈپ، ھەممىسىنى يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۈستىباشلىرىنى مايلدى، بارلىق ئاجىزلارنى ئېشەكلەرگە مىندۈرۈپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، تۈز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن سامارىيەگە قايتتى. 16 بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىغا ياردەم تىلەپ ئادەم ئەۋەتتى، 17 چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئادەمنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكەندى. 18 فىلىستىيەلەر مۇشەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى ۋە يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلەرگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش، ئايىجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىمناھ ۋە تىمناھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلەرگە جايلاشقاندى. 19 پەرۋەردىگار يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھاز تۈپەيلىدىن

يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى، چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى ئىتائەتسىزلىككە ئېزىقتۇردى ۋە ئۆزى پەرۋەردىگارىغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى. 20 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلالت-پىلنەسەر دەرۋەقە ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى، لېكىن ياردەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئاۋارچىلىكلەرنى كەلتۈردى. 21 چۈنكى ئاھاز پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا ئەمەلدارلارنىڭ ئۆيلىرىدىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇرىيە پادىشاھىغا بەرگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. 22 مۇشۇنداق ئىنتايىن مۇشكۈل پەيتتە بۇ پادىشاھ ئاھاز پەرۋەردىگارى ئالدىدا تېخىمۇ ئېغىر قەبىھلىككە چۆكۈپ كەتتى. 23 ئۇ ئۆزىنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشقىنىڭ ئىلاھلىرىغا قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئۇلارغا ياردەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئۇلارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئۇلارنى ماڭمۇ ياردەم بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئەكسىچە بۇ بۇتلار ئۇنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاکەتكە ئېلىپ باردى. 24 ئاھاز پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى ئەسۋاب-بۇيۇملارنى يىغىپ ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارنى كېسىپ-ئېزىپ پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى بېچەتلىۋەتتى. ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەر بىر دوقۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى. 25 ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار» نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 26 مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن بارلىق تۇتقان يوللىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» دا پۈتۈلگەندۇر. 27 ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۇخلىدى؛ كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

ھەزەكىيا تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئابىيا بولۇپ، زەكەرىيانىڭ قىزى ئىدى. 2 [ھەزەكىيا] ئانىسى داۋۇت بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلدى. 3 ئۇ تەختكە چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئاچتۇرۇپ، يېڭىباشتىن ياساتتى. 4 ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ ئۆيىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە يىغىپ، 5 ئۇلارغا: - ئۇ لاۋىيلار، گېيىمىگە قۇلاق سېلىڭلار؛ ئوزۇڭلارنى خۇداغا ئاتا پاكىزلاڭلار ۋە ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۇنىڭغا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلاڭلار، مۇقەددەس خانىدىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاڭلار. 6 چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدا بىز پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇسىدىن يۈزىنى ئورۇپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. 7 ئۇلار ئايۋاننىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي ياقىمغاندى ۋە مۇقەددەس خانىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەندى؛ 8 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېملىكلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئوز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرغىنىڭلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھمە بولۇشقا ھەم زاڭلىق قىلىپ تۇش-تۇش قىلىنىدىغان ئۆيىكىتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. 9 شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى؛ ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىز مۇتۇتقۇن قىلىندى. 10 ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن ياندۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. 11 ئۇ بالىلىرىم، غاپىل بولماڭلار؛ چۈنكى

پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز ئالدىدا تۇرۇپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيىلاردىن تۆۋەندىكىلەر ئورنىدىن تۇرۇپ ئوتتۇرىغا چىقتى: - كوھاتلاردىن بولغان ئاماساينىڭ ئوغلى ماھات ۋە ئازارىيانىڭ ئوغلى يوتىل، مەرارىلاردىن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھالەلەنىڭ ئوغلى ئازارىيا، گەرشونلاردىن زىمماھنىڭ ئوغلى يوتاه، يوتاهنىڭ ئوغلى ئېدەن، 13 ئەلزاڧانىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمىرى بىلەن جەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەرىيا بىلەن مائىتانيا، 14 ھېماننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمىي، يەدۇئۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمايا بىلەن ئۆزىيەللەر. 15 ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى پاكىزلاشقا كىردى. 16 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-ئىجىس نەرسىلەرنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى؛ ئاندىن ئۇلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تۆكتى. 17 ئۇلار بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، ئۆينى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ئايۋىنىغا چىقتى؛ ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى تۈگەتتى. 18 ئاندىن ئۇلار ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: - بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل ئۆيىنى، جۈملىدىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ۋە ئۆنىڭدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شېرىنى ۋە شېرى ئۆستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلىۋەتتۇق؛ 19 ئاھاز پادىشاھ تەختتىكى چېغىدا ئاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ

قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق؛ مانا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانغا ئالدىغا قويۇلدى، دەدى. 20 ھەزەكىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. 21 ئۇلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە پۈتۈن يەھۇدىلار ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانغا سۇنۇشىنى بۇيرۇدى. 22 ئۇلار بۇقلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانغا سەپتى؛ ئاندىن ئۇلار قوچقلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانغا سەپتى؛ قوزىلارنىمۇ بوغۇزلاپ، ئۇلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانغا سەپتى. 23 ئاخىرىدا گۇناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تېكەلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىۋىدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكەلەر ئۈستىگە قويۇشتى. 24 كاھىنلار تېكەلەرنى بوغۇزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىللارنىڭ گۇناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كافارەت سۈپىتىدە قۇربانغا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىللار ئۈچۈن سۇنۇلسۇن» دېگەندى. 25 پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى پەرۋەردىگار تويىدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ بۇيرۇغىدەك جاجاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى تۇتۇپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەيىنلىدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمىر پەرۋەردىگاردىن، ئۆز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپلانغانىدى). 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايىلارنى تۇتقان ھالدا تۇرۇشتى. 27 ھەزەكىيا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانغا ئۈستىگە سۇنۇلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلغان ھامان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايىلار چېلىنىشقا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى

تەڭكەش قىلىنىشقا باشلىدى. 28 پۈتكۈل كۆيدۈرمە قۇربانلىق تۆتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كاناي چېلىپ توردى. 29 كۆيدۈرمە قۇربانلىق تۆتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلىشتى. 30 ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇشال-خۇراملىق بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلىشتى. 31 ھەزەكىيا: - سىلەر ئەمدى ئۈزۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەببىڭىزگە كەلتۈرۈپ سۇنۇڭلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى؛ خالىغانلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى كەلتۈرۈشتى. 32 جامائەت ئېلىپ كەلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار تۆۋەندىكىچە: - يەتتىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىققا ئەكىلىنگەندى. 33 بۇلاردىن باشقا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قويمۇ بار ئىدى. 34 كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ماللىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئۆلگۈرەلمەيتتى؛ شۇڭا لاۋىي قېرىنداشلىرى تاكى ماللار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ بولغۇچە ياردەملەشتى (چۈنكى لاۋىيلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاش ئىشىدا كاھىنلارغا نىسبەتەن بەكرەك ئىخلاسەن ئىدى). 35 ئۇنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كۆپ ئىدى، شۇنداقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار تۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن

ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 36 خۇدا ئۆز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئورۇنلاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزەكىيا ۋە پۈتكۈل خەلق تولىمۇ خۇشال بولۇشتى؛ چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا بېجىرىلىپ بولغانىدى.

30 ھەزەكىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن ماناسسەھلەرگە خەت يېزىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىنى سېغىنىپ «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» نى تۆتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە يىغىلىشنى چاقىردى 2 (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە يېرۇسالېمكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى تۆتكۈزۈپ دەپ قارارغا كېلىشتى. 3 لېكىن پاكلا نىغان كاهىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقىمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا تۆتكۈزۈلمىدى). 4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانى ناھايىتى ياخشى بوپتۇ، دەپ قارىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەز-شېبادىن دانغىچە بارلىق خەلقىنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى سېغىنىپ تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى تۆتكۈزۈشكە چاقىرىقنامە ئەۋەتەيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى ئۇلار ھېيتنى ئۇزۇن ۋاقىتلاردىن بۇيان پۈتۈلگەن بەلگىمە بويىچە تۆتكۈزۈلمىگەندى. 6 چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۇرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلغان قالدېڭلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. 7 ئاتا-بوۋاڭلار ۋە قېرىنداشلىڭلارغا ئوخشاش بولماڭلار، ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۇ خۇددى سىلەر كۆرگەندەك ئۇلارنى خارايچىلىككە تاپشۇرغان. 8 ئاتا-بوۋاڭلارغا

ئوخشاش بويۇڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارغا بېقىنىڭلار، ئۇ مەڭگۈگە ئۆزىگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەس خانىغا كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 9 ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارغا قايتساڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ۋە بالا-چاقىلىرىڭلار ئۆزلىرىنى تۇتقۇن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم-ئىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىملىكتۇر؛ سىلەر ئۇنىڭ تەرىپىگە ئۆتسەڭلار، ئۇ سىلەردىن يۈز تۈرۈمەيدۇ». 10 چاپارمەنلەر شەھەر مۇ-شەھەر بېرىپ، تاكى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە ماناسسەنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر ئۇلارنى زالىملىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. 11 ھالبۇكى، ئاشىر، ماناسسە ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ، ئۇلارنى بىر نىيەتتە پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلغانىدى؛ توپلانغان خەلق زور بىر تۈركۈم ئادەم ئىدى. 14 ئۇلار قوزغىلىپ يېرۇسالېم شەھىرىدىكى قۇربانگاھلارنى بۇزۇپ يوقىتىپ، ئىسرىقگاھلارنىمۇ ئېلىپ چىقىپ، كىدرۇن جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. 15 ئۇلار ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزىلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. 16 ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئاساسەن، بەلگىسىمە بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىغا كېلىپ تۇرۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن

قانى ئېلىپ [قۇربانگاھقا] سەپتى. 17 جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلىنىمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئورنىدا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قوزىلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. 18 چۈنكى ئەفرائىم ۋە ماناسسەھ، ئىسساکار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كۆپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر تۈركۈم كىشىلەر پاكلىنماي تۇرۇپلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا گۆشلىرىنى بېيىشكە كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: - كىمكى ئوز ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىنى چىن كۆڭلىدىن ئىزلەش نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەس خىيانغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەبۇ قىلغاي، دېدى. 20 پەرۋەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەبۇ قىلدى. 21 يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە تۆتكۈزدى؛ لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 22 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قۇربانلىقلىرىنى بېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىنى مەدھىيىلىدى. 23 بارلىق جامائەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت تۆتكۈزۈش توغرىلىق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇراملىققا چۈمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت تۆتكۈزدى. 24 چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جامائەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جامائەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. 25 پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق

جامائەت، جۈملىدىن ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلار ھەمدە يەھۇدا تۇرۇۋاتقان مۇساپەرلارنىڭ ھەممىسى ئالامەت خۇشال بولۇشتى. 26 يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەيپىيات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ زامانىدىن بۇيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق تەبئەتە بولۇپ باقمىغانىدى. 27 ئاخىرىدا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەخت-بەرىكەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلاندى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس تۇرالغۇسىغا يەتتى.

31 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللىق ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۇ يەرلەردىكى «بۇت تۇرۇك»لەرنى چىقىپ، ئاشەراھ بۇتلارنى كېسىپ تاشلىۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامين زېمىنىدا، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە ماناسسەھ زېمىنىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۆكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز تەۋەلىكىگە، ئۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. 2 ھەزەكيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى ئۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ، پەرۋەردىگار ئوينىنىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە تۆتەپ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. 3 پادىشاھ يەنە ئۆز مېلىدىن بىر ئۇلۇشنى ئېلىپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە بۇيرۇدى؛ بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنى بويىچە ئەتگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئايرىلدى. 4 پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ

پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئىجرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىشقا تېگىشلىك ئۆلۈشىنى ئۇلارغا بېرىڭلار، دەپ يېرۇسالېمدا تۇرۇشلۇق خەلققە بۇيرۇدى.

5 بۇ بۇيرۇق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق، يېڭى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىرىدىن ئەكىلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى توشرىگە تۈركۈملەپ ئەكىلىشتى. 6 يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي-كالىلىرىنىڭ ئوندىن بىرىنى توشرىگە ۋە پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس بۇيۇملارنىڭ ئوندىن بىرىنى توشرىگە ئەكىلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىۋەتتى. 7 ئۈچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. 8 ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىللارغا بەخت-سائادەت تىلدى. 9 ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرىلىق سورىۋېدى، 10 زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازاريا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - خەلق پەرۋەردىگارنىڭ تويىگە ھەدىيە كەلتۈرگىلى باشلىغاندىن بۇيان تويغۇدەك بېدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى بەرىكەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. 11 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ تويىدە ئامبارلارنى تەييارلاشنى بۇيرۇۋېدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى.

12 ئۇلار سەممىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئوندىن بىر توشرى ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئەكىردى. لاۋىيلاردىن بولغان كوتونىيا باش ئامبارچى، ئىننىسى شەمىي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. 13 كوتونىيا ۋە ئىننىسى شەمىي يىنىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازاريا، ناخات، ئاساھەل، يەرموت، يوزاباد،

ئەلبەل، يېسماقيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ باشقۇرغۇچىسى نازارىيانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. 14 شەرقىي دەۋرۋازنىڭ دەۋرۋازىنى لاۋىي يىماننىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا سۇنۇلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. 15 ئېدەن، مېنىامېن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكائىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارالمىي، تۆۋەت بويىچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەيىنلەندى؛ 16 بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىملىغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئەركەكلەردىن، ھەر كۈنى تۆۋىتى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، يۈكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگە مۇتەقسىم قىلىپ بېرەتتى. 17 ئۇلار نەسەبى تىزىملىغان جەمەتلىرى بويىچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا تۆۋىتى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ 18 نەسەبنامىدە «[لاۋىي جامائىتى]» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتا پاكلىنىپ، مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىدى. 19 ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەر بىر شەھەردە مەخسۇس تىزىملىغان ئادەم قويۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق ئەركەكلەرگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۆلۈشلىرىنى بېرەتتى. 20 ھەزەكيا پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۇرۇس ۋە ھەق بولغاننى قىلدى. 21 مەيلى پەرۋەردىگارنىڭ

ئۆيدىكى خىزمەتلەرگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمىرلەرگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە روناق تاپتى.

32 بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى بېجىرگەندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلەرگە ھۇجۇم قىلىپ بۆسۈپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشىۋالدى. 2 ھەزەكىيا سەناخېرىبىنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، 3 ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزىمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرىدا مەسلىھەتلەشتى، ئۇلار ئۇنى قوللىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «ئېمە ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ ئۆتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. 5 ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، بۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىللارنى يېڭىباشتىن ئوڭلاتتى، ئۈستىگە قاراۋۇنلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلمۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى، ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. 6 ئۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەيىنلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىپ: 7- ئىرادەڭلارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن زور قوشۇندىن قورققاڭلار ياكى ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بىز بىلەن بىرگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۇر. 8 ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغىنى ناھايىتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك، خالاس؛ لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بىزگە مەدەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى

خۇدايىمىز پەرۋەردىگار باردۇر! - دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ تاياندى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب پۈتكۈل كۈچ-قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدالارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ:

- 10 «ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب: «يېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە تۇرۇقلۇق، سىلەر زادى نېمىگە تايىنىپ ئۇنىڭدا تېخىچە تۇرۇۋاتىسىلەر؟ 11 ھەزەكىيا سىلەرگە: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئۆسسۈزلۈقتىن تولۇمىگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتمامدۇ؟ 12 شۇ ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىمۇ؟ ئاندىن يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: - «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگە خۇشبۇي ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ 13 مېنىڭ ۋە مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقىگە نېمە قىلغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلەرنى ئۆز زېمىنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزۇشقا بىرەر ئامال قىلالغامۇ؟ 14 مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىلىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزالامتى؟ 15 سىلەر ئەمدى ھەزەكىياغا ئالدىماڭلار، سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويمىڭلار ياكى ئۇنىڭغا ئىشىنىپمۇ ئولتۇرماڭلار؛ چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولىمدىن ياكى مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى؛ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ

ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ» - دېدى. 16 [سەناخېرىبىنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەرۋەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى ھەزەكىيانى ھاقارەتلەيدىغان گەپلەرنى قىلدى. 17 ئاندىن سەناخېرىب تېخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ھاقارەتلەپ، زاڭلىق قىلىپ: «خۇددى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھلىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، ھەزەكىيانىڭ خۇداسىمۇ ئۇنىڭ خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمادى» دېدى. 18 ئۇلار شەھەرنى ئېلىش غەرىزىدە يېرۇسالېم سېپىلدە تۇرۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتىپاراقچىلىققا چۆمدۈرۈش ئۈچۈن يەھۇدىي تىلىدا ئۈنلۈك توۋلاپ تۇردى. 19 ئۇلار يېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنساننىڭ قولىدا ياسالغان ئىلاھلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. 20 شۇنىڭ تۈپەيلىدىن ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا بەيغەمبەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىۋىدى، 21 پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھى قوشۇنىنىڭ لەشكەرگاھىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى قويماي قىرۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە پادىشاھى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. ئۆزىنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا ئۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. 22 ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار ھەزەكىيانى ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسىنى ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىبىنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى ھەر تەرەپتە قوغدىدى. 23 نۇرغۇن كىشىلەر ھەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئەكەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئەكىلىپ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا سۈندى؛ شۇنىڭدىن ئېتىۋارەن ھەزەكىيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. 24 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ ساكراتقا چۈشۈپ

قالدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. 25 لېكىن ھەزەكىيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۈر ئېيتىمىدى؛ ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە قوزغالدى. 26 لېكىن ھەزەكىيا ۋە يېرۇسالېملىكلەر تەكەببۇرلىقىدىن يېنىپ ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يۈرگەچكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ھەزەكىيانىڭ كۆزلىرىدە ئۇلارغا چۈشمىدى. 27 ھەزەكىيانىڭ دۇنياسى تولمۇ كۆپ، ئىززەت-ھۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى ئىدى؛ ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆھەر-ياقۇت، خۇشبۇي دورا-دەرمەك، قالدۇق ۋە ھەرخىل قىممەتلىك بۇيۇملارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ 28 ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە ھەر تۈرلۈك ماللار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. 29 ئۇ ئۆزىگە شەھەرلەر بىنا قىلدۇردى ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپنە-دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. 30 ھەزەكىيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گېھون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى توپتوغرا داۋۇت شەھىرىنىڭ كۆنپىتىش تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. ھەزەكىيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە روناق تاپتى. 31 ھالبۇكى، بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ ھەزەكىيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەھۇدا زېمىنىدا يۈز بەرگەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەت توغرىدا سورايدىغان سورىغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقتى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى. 32 ھەزەكىيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى» دا، تاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆرگەن ۋە ھىيلىك خاتىرىسىدە پۈتۈلگەندۇر. 33 ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئۇلار ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى

قەرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەھۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئۇنىڭغا ھۆرمەت بىلدۈردى. ئۇنىڭ ئورنىغا ئوغلى ماناسسەھ پادىشاھ بولدى.

33 ماناسسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك

بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ

چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچىلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن

پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا چېقىپ

تاشلىغان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ بائالارغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى

سالدۇرۇپ، ئاشەراھ مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-

يۇلتۇزلارغا باش ئوردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ

ئۆيىدەمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرىلىق پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېمدا

مېنىڭ نامم مەڭگۈ قالدۇ» دېگەندى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى

ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇ بەن-

ھىنومنىڭ جىلغىسىدا تۈز بالىرىنى ئوتتىن ئۆتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك، پالچىلىق

ۋە دەمدىچىلىك ئىشلەتتى، تۈزگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛

ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى

قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان ئويما مەبۇدىنى خۇدانىڭ ئويىگە تىكلدى. شۇ ئوي

توغرىلىق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا

ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا تۈز

نامىنى ئەبەدىگىچە قالدۇرمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاسىتىسى

بىلەن ئۇلارغا تاپلىغان بارلىق ئەمرلەرگە، يەنى بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە

ھۆكۈملەرگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۈڭۈل قويسلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى

ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» - دېگەندى. 9

لېكىن ماناسسەھ يەھۇدلارنى ۋە يېرۇسالېملىكلەرنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 پەرۋەردىگار ماناسسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاھلاندۇرۇپ سۆزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالىدى. 11 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇمغا سالدۇردى. ئۇلار ماناسسەھنى ئىلەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىغا ئەكەلدى. 12 ماناسسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەندە خۇداسى پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى ئالدىدا تۈزىنى بەك تۈۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ، تىلىكىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاھلىقىغا قايتىدىن ئىگە قىلدى. ماناسسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭلا خۇدا ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ماناسسەھ «داۋۇت شەھىرى» نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئۆتۈرىسىدىكى گېھوننىڭ كۆنۈپىتىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەۋرۋازىسى ئاغزىغىچە، ئوفەلنى چۆرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۇنى ناھايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى قورغانلىق شەھەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەبىئىلىدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىن يات ئەللىكلەرنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن [تۈزى قويغان] بۇتتى، تۈزى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاھلارنى ئېلىۋېتىپ، شەھەر سىرتىغا تاشلاشقۇزۇۋەتتى. 16 [ماناسسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىلاشتىن تىكىلىتىپ، قۇربانگاھقا ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەھۇدلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشىنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقىنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار» دا تۈتكۈزۈۋەتتى؛ لېكىن

ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا سۇنۇلاتتى. 18 ماناسسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۇنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 19 ئۇنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسىزلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، ئاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئويما مەبۇدلارنى تىكلەنگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» پۈتۈلگەندۇر. 20 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى، ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاننى قىلدى. ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ ياساتقان بارلىق ئويما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ ئۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى ماناسسەھ ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقاندەك تۆۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئاموننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ ئۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىندىكىلەر ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى.

34 يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئۆتۈز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغاننى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتتەپ كەتمىدى. 3

ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۇ ئىنجى گۈدەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمىدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدىلىرى، ئويمان بۇتلار ۋە قۇيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىنى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا «بائاللار» نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورۇنلاشتۇرۇلغان «كۈن تۇرۇكلەرنى» نى كېسىپ تاشلىدى؛ ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدىلىرى، ئويمان-قۇيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [بۇت] كاھىنلارنىڭ ئۈستىخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسەھ، ئەفرائىم، شىمېون ھەتتا ئاقتالغىچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، ئاشەراھ مەبۇدىلىرى ۋە ئويمان بۇتلارنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشبۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنى ۋە مۇقەددەس خانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى ماناسسىياھ ۋە يوئىھازنىڭ ئوغلى تەزكېرىچى يوئىھانى خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى ئوڭلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىغا بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى ئەسلىدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالداسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بىنيامين زېمىندىكىلەر ۋە يېرۇسالېمىدىكىلەردىن يىغقاندى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۇلنى

پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىنى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلەرگە بەردى،
 11 ئۇلار بولسا پۇلنى يەھۇدا پادىشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن ئوي-ئىمارەتلەرگە لازىملىق
 كېسىپ-ئويۇلغان تاشلارنى ۋە تۈۋرۈك-ئىمىلارغا ياغاچ سېتىۋالدىغا ياغاچچىلار
 بىلەن تاشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر ساداقەتلىك بىلەن ئىشلىدى.
 ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرانىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات
 بىلەن ئوبادىيا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەرىيا بىلەن مەشۇلام بار ئىدى؛ بۇ
 لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى، 13 ئۇلار يەنە ھاممالار ۋە
 ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇراتتى؛ لاۋىيلاردىن پۈتۈنچىلەرمۇ،
 ئەمەلدارلارمۇ، دەۋرۈزۈنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار تۆيىگە بېغىشلاپ
 ئەكەلگەن پۇللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاهىن پەرۋەردىگارنىڭ
 مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بەرگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدى. 15 ھىلقىيا
 كاتىپ شافانغا: - مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدىم،
 دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابىنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادىشاھنىڭ
 يېنىغا ئاپاردى ۋە ئۆزىگە: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى
 ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار تۆيىگە [بېغىشلىغان] پۇللارنى تۆكۈپ،
 ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات
 بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادىشاھقا: - ھىلقىيا كاهىن يەنە ماڭا بىر ئورام
 كىتاپ بەردى دەپ ئۇنى پادىشاھ ئالدىدا توقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى،
 پادىشاھ تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20
 پادىشاھ ھىلقىيا بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مېھماننىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن
 شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاسايانغا بۇيرۇپ: - 21 بېرىپ مەن
 ئۈچۈن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ

سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگار دىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابتا بارلىق پۈتۈلگەنلەرگە ئەمەل قىلماي، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتقانلىقى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە تۈگۈلدىغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ھىلىقىا ۋە پادىشاھ تەيىنلىگەن كىشىلەر ئايال پەيغەمبەر ھۇداھنىڭ قېشىغا باردى؛ ھۇداھ خاسراھنىڭ نەۋرىسى، توکھاتنىڭ ئوغلى كىم- كېچەك يېڭى شالۇمنىڭ ئايالى ئىدى؛ ئۇ ئۆزى يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار توغرىدا سۆزلەشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: - 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۇرغۇچىلارغا بالا بىتاپەت چۈشۈرمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە تۈگۈلدۇ، ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگار دىن يول سورىغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا، مۇنداق دەڭلار: - سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 27 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى تۈۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك ئۆزۈڭنى شۇنداق تۈۋەن قىلغىنىڭدا، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئاڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا- بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، ئۆز قەبرىگىگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا نېسىپ قىلمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى

كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادشاھقا يەتكۈزدى. 29 پادشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. 30 پادشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىككىدىن تارتىپ چوڭغىچە ھەممىسى ئۆيگە بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەدەبىياتنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. 31 پادشاھ ئۆز ئورنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: - پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ پۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۆيگە ئەمىرلىرىنى، ھۆكۈم-كۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ئەدەبىيات ئەمەل قىلىمەن دەپ ئۆزىنى ئەدەبىياتقا باغلىدى. 32 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەدەبىياتتا ئالدىدا تۇرۇپ ئۆيگە ئۆزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بىنياميندىكى خەلقنىمۇ بۇ ئەدەبىياتتا تۇرغۇزۇپ ئۆيگە ئۆزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى بويىچە ئىش قىلىدىغان بولدى. 33 يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچىلىك نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۈنلىرىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35 يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزۈمەكچى بولدى؛ بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار تۇتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويىدى. 2 پادشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلىدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. 3 ئۇ

يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە ئۆزلىرىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتا پاك-مۇقەددەس بولۇشقا تەلىم بەرگۈچى لاۋىيلارغا: - سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندۇقنى ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان تۈيگە ئەكىرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار، ئەمدى ئۇنى مۇرەككەردە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۇنىڭ خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. 4 شۇنىڭ ئۈچۈن جەمئىيەتلىك ۋە تۆۋەت-گۇرۇپپاڭلار بويىچە، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، ئۆزۈڭلارنى ئوبدان تەييارلاڭلار. 5 سىلەر ئۆز ئاتا جەمەتلىرىڭلارنىڭ تۆۋەت-گۇرۇپپا تەرتىپى بويىچە قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەس ساھىپىدا تۇرىشىڭلار، ھەر بىر گۇرۇپپىدا لاۋىي جەمەتىدىن بىرنەچچە ئادەم بولسۇن. 6 سىلەر تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويۇشىڭلار، ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىڭلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارى مۇساننىڭ ۋاسىتىسى بىلەن تاپلىغان سۆز-كلامغا بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. 7 يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق-پۇقرالارنىڭ تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قۇربانلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي ئۈچۈن مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. 8 ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قۇربانلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زەكەريا ۋە يەھىيەلۇئىكى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-ئۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقنى كاھىنلارغا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتا پۇقرانلىق قىلىش ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. 9 لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونا نىيا

ۋە ئۇنىڭ قەبرىداشلىرىدىن شېميا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابىيا، جەئىيەل ۋە يوزابادىمۇ بەش مىڭ قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشىغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى. 10 شۇنداق قىلىپ، تۆتىلىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن، پادىشاھنىڭ تاپلىغىنى بويىچە، كاھىنلار ئۆز ئورنىدا تۇردى، لاۋىيلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ تۆۋەت-گۇرۇپپا تەرتىپى بويىچە تۇرۇشتى. 11 لاۋىيلار تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى بوغۇزلىدى؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ قولىدىن قاننى ئېلىپ قۇربانگاھقا سەپتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لاۋىيلار قۇربانلىق مالىنىڭ تېرىسىنى سويدى. 12 كۆيدۈرمە قۇربانلىققا سۇنۇلىدىغان ماللارنى بولسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر بويىچە خەلققە بۆلۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مۇساڭنىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا تەييارلىدى. سۇنۇلىدىغان بۇقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. 13 ئاندىن بەلگىسىمە بويىچە ئۇلار تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزا-تۆچىكلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى، باشقا قۇربانلىقلاردىن قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسىملارنى قازاندا، داڭقاندا ياكى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن خەلق-پۇقرالارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى، 14 شۇنىڭدىن كېيىن ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا قۇربانلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەندى، شۇڭا لاۋىيلار ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغىمۇ قۇربانلىقلاردىن [گۆش] تەييارلاپ قويۇشتى. 15 ناۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇت، ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىدا تۇرۇشتى؛ دەرۋازىۋەنلەر ھەرقايسىسى ئۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاجرىشىنىڭ ھاجىتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ

قېرىنداشلىرى بولغان لاۋىيلار قۇربانلىقلاردىن تەييارلاپ قوياتتى. 16 شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈلۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇنۇلۇشى بىلەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ ئۆتكۈزۈلگەن ئىبادەت تولۇق ئورۇنلاندى. 17 شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەتتە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزدى. 18 سامۇئىل پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن بۇيان ئىسرائىلدا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئۆتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى، ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۆتكۈزگەندەك مۇنداق ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈپ باقمىغانىدى. 19 بۇ قېتىمقى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى يوسىيانىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۆتكۈزۈلدى. 20 يوسىيا [مۇقەددەس] ئۆينىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو ئەفرات دەرياسىنىڭ بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىدە ئۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۇنىڭ ئالدىنى توسقىلى چىقتى. 21 نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئۇ يەھۇدا پادىشاھى، ئۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۈگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلىۋاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانمەن، يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۇجۇم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىشىغا كاشلا قىلمىسلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللەدۇر» دېدى. 22 لېكىن يوسىيا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشتىن يانمىدى، ئەكسىچە ئۆزىنى نىقابلاپ ئۇنىڭغا جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالمىي، مەگىددو تۈزلەڭلىكىگە كېلىپ نەقو بىلەن تۇتۇشتى. 23 ئوقياچىلار يوسىيا پادىشاھقا

ئوق ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەڭكۈزدى]؛ پادشاھ خىزمەتكارلىرىغا: - مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى. 24 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىدىن يۆلەپ چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېملىكلەر يوسىياغا تەزىيە تۇتۇشتى. 25 يەرمىيا [يەيغەمبەر] يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ نەغمە-ناۋاچى ئەر-ئاياللارنىڭ ھەممىسى تاكى بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرىپلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە؛ ئۇ ئىش ئىسرائىلدا بەلگىلىمىگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيەلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر. 26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات كىتابىدا يېزىلغانلىرىغا ئەگەشكەن ياخشى ئەمەللىرى، 27 قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر.

36 [يەھۇدا] زېمىنىدىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ، يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادشاھ قىلىپ تىكلدى. 2 يەھوئاھاز تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت قىلدى. 3 مىسىر پادشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەرىمانە قويدى. 4 ئاندىن مىسىر پادشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلئاشىمىنى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم ئۈستىگە پادشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكامغا ئۆزگەرتتى؛ ئاندىن نەقو ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 5 يەھوئاكام تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارى خۇداسىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 6 بابىل پادشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ

كەتتى. 7 نېبوقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى بىر قىسىم ئەسۋاب-بۇيۇملارنى بايلىغا ئاپىرىپ، ئۆزىنىڭ بايلىدىكى بۇتخانىسىغا قويدى. 8 يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى، ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 9 يەھوئاكىن تەختكە چىققان چىغدا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى. 10 يېڭى يىل ئۆتكەندە، نېبوقادنەسار ئادەم ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئېسىل بۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە بايلىغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلدى. 11 زەدەكىيا تەختكە چىققان چىغدا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ 12 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى تۆۋەن قىلىدى؛ 13 ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [يېقىندىش] قەسىمىنى ئىچكۈزگەن نېبوقادنەساردىن يۈز تۇردى؛ بويىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۈڭلىنى جاھىل قىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە، كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ئوينى بۇلغۇۋەتتى. 15 ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە تۇرالغۇسىغا ئىچىنى تاغرىتقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئەچلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ تۇردى. 16 بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەچلىرىنى مازاق قىلىپ،

سۆز-كالملىرىنى مەنسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاڭلىق قىلاتتى؛ ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۆرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 17 پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدېيەلەرنىڭ پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ئۆيىدە ياشلىرىنى قىلچىلدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، بېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئىچ ئاغرىتىپ ئولتۇرماي، ھەممىنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدېيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 18 كالدېيە پادىشاھى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى چوڭ-كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-بۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى قويماي، بابلىغا ئېلىپ كەتتى. 19 كالدېيەلەر خۇدانىڭ ئۆيىنى كۆيدۈرۈۋەتتى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چىقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-بۇيۇملارنى چىقىپ كۆكۈم-تالقان قىلدى. 20 قىلىچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدېيە پادىشاھى] بابلىغا تۇتقۇن قىلىپ ئەكەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ سەلتەنتىگىچە بابلى پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ تۇردى. 21 بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن] ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن ئۆزىگە تېگىشلىك شابات كۈنلىرىگە مۇيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش يىل توشقۇچە خارابىلىكتە تۇرۇپ «شابات تۇتۇپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

ئەزرا

1 پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادىشاھى قورەشنىڭ روھىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادىشاھلىقى تەۋەسىدە ئۇ مۇنداق بىر جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۇنى يازما قىلىپ پۈكۈپ: 2 «پارس پادىشاھى قورەش مۇنداق دەيدۇ: - ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى، ئۇ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا تۈزگە بىر ئوي سېلىشقا بۇيرۇدى. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسىڭلارغا بولسا، ئۇنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى سالىسۇن! ئۇ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدۇر! 4 [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۇ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايىلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ئوينى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بېنىامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روھى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى [يېڭىۋاشتىن] سېلىشقا بېرىشقا تەييارلاندى. 6 ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايىلار ۋە قىممەت باھالىق بۇيۇملار بىلەن ئۇلارنى قوللاپ قۇۋۋەتلىدى، بۇنىڭدىن باشقا سۇنۇلىدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 7 پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدىكى قاچا-قۇچىلارنىمۇ،

يەنى ئىلگىرى نېپوقادىنە سار يېرۇسالىھىدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. 8 پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە يېڭى مېترەداتنى بۇيرۇپ بۇ قاچا-قۇچلارنى ئالدىرۇپ چىقتى، مېترەدات شۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. 9 قاچا-قۇچلارنىڭ سانى مۇنداق: - ئالتۇن داس ئوتتۇز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، 10 ئالتۇن پىيالە ئوتتۇز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون، باشقا قاچا-قۇچلار بىر مىڭ. 11 بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بايلىدىن يېرۇسالىھىغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2 تۆۋەندىكىلەر نېپوقادىنە سار تەرىپىدىن بايلىغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالىھىم ۋە يەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھەرلىرىگە كەتكەنلەر: - 2 - ئۇلار زەرۇببابل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سېرايا، رەئىلىيا، مۇردىكاھى، بېلىشان، مىسپار، بېگۇئا، رەھۇم ۋە باتاناھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئىچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - 3 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 4 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 5 ئارائىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 6 پاهات-موتابىنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوتابىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 8 زائىنىنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 9 زاككائىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ 10 باننىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 11 بىيانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 12 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر

مىڭ ئىككى يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 13 ئادۋونكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز
ئاتمىش ئالتە كىشى؛ 14 بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ 15
ئادىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 16 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن
بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ 17 بىزايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ
يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 18 يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 19
ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 20 گىببىرنىڭ ئەۋلادلىرى
توقسان بەش كىشى؛ 21 بەيت-لەھە مىلىكلەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 22
نىتوفاللىقلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ 23 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 24
ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى؛ 25 كىرىئات-ئارىملىقلار، كەفراھلىقلار ۋە
بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىيەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 26 راماهلىقلار بىلەن
گىببىلىقلار جەمئىيەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 27 مىكاشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە
ئىككى كىشى؛ 28 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايلىقلار جەمئىيەتتە ئىككى يۈز يىگىرمە
ئۈچ كىشى؛ 29 نېبوللىقلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ 30 ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر
يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ 31 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى
يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 32 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 33
لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىيەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ 34
بېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 35 سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە
يۈز ئون يۈز كىشى. 36 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - يەشۇئا جەمەتىدىكى
يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 37 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر
مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 38 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق
يەتتە كىشى؛ 39 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 40 لاۋىيىلارنىڭ
سانى تۆۋەندىكىچە: - خوداۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادىمىيەلنىڭ

ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى، 41 غەزەلكەشلەردىن: - ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى
بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. 42 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: - شاللۇمنىڭ
ئەۋلادلىرى، ئاتپىرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى،
خاتتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوباينىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز
كىشى. 43 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: - زىخاننىڭ ئەۋلادلىرى،
خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابىئوتنىڭ ئەۋلادلىرى، 44 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى،
سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 45 لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى،
ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، 46 ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى،
شاملانىڭ ئەۋلادلىرى، ھانانىڭ ئەۋلادلىرى، 47 گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى،
گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رىپايانىڭ ئەۋلادلىرى، 48 رەزىنىڭ ئەۋلادلىرى،
نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گاززىماننىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ئۆزىنىڭ ئەۋلادلىرى،
پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى،
مەئۇنىنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسىسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 51 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى،
خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بازۇلتىنىڭ ئەۋلادلىرى،
مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى،
سىسپرانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن
خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. 55 سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى
تۆۋەندىكىچە: - سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پىرۇداننىڭ
ئەۋلادلىرى، 56 يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ
ئەۋلادلىرى، 57 شەفەتپىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-
ھازىبائىمىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. 58 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى
ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان

ئىككى كىشى. 59 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارش، كېرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادىمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىلمىدى. 60 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ 61 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىلانىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىلانىڭ گېئادلىق بارزىلانىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 62 بۇلار جەمەتنىڭ نەسەبنامىسىنى ئەزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 63 ۋالىي ئۇلارغا: - تۇرم ۋە تۇمىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 64 پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 65 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. 66 ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 67 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۈگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 68 جەمەت كاتتۇشلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمغا ۋە پەرۇردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ئۆيى ئەسلى ئورنىغا يېڭىۋاشتىن سېلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭلىدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. 69 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قۇربىغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ دارىك ئالتۇن، بەش مىڭ مىنا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. 70 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلگەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى

تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى؛ قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى تۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3 ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسى تۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقاندى؛ يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 2 يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتائەننىڭ ئوغلى زەرۇبابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى مۇسا پۈتكەن قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. 3 گەرچە ئۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئەسلىدىكى ئۆلى ئۆسنىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق تۆتكۈزۈشكە كىرىشتى. 4 ئۇلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پۈتۈلگىنى بويىچە «كەپلەر ھېيتى» نى تۆتكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى سۇنۇشتى. 5 شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭلىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىدىغان ئىختىيارى قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ تۇراتتى. 6 شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلى تېخى سېلىنمىدى. 7 ئۇلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۇنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىندانلار بىلەن تۇرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لۇئاندىن [ئوتتۇرا] دېڭىز ئارقىلىق يوپىغا ئەكەلدۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارغا يەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى.

8 جامائەت يېرۇسالىھدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىيەنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل، يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ يېرۇسالىھقا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى؛ ئۇلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەتچىلىككە قويدى. 9 يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادىمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ ئۆيىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتلاندى؛ ھېنادانىڭ ئوغۇللىرى، ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار ئۇلارغا ياردەملەشتى. 10 تايچىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئۇل سالىدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاڭجاڭ چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ تۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار داۋۇت بەلگىلىگەن كۆرسەتمىلەر بويىچە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 11 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆزئارا: - «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەپ تۇرۇپ تەنتەنە قىلىشتى. 12 لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلاردىن نۇرغۇنلىرى، يەنى ئەسلىدە ئىلگىرىكى ئۆيى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ ئۆيىنىڭ ئۇلغا قاراپ، ئۇن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەنتەنە قىلىپ تۇرۇشتى؛ 13 ۋە خەلق ھەتتا كىملىرىنىڭ تەنتەنە قىلىشىۋاتقانلىقى بىلەن كىملىرىنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئايرىۋالماي

قالدى، چۈنكى جامائەت تەنتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتي؛ ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-
يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4 يەھۇدا ۋە بىنياميندىكى رەقىبەلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاتا پويىنى يېڭىۋاشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، 2 زەرۇببابل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: - بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىز مۇسۇلمانلارغا ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەرگە ئەكەلگەن ئاسۇرىيە پادىشاھى ئېسار-ھاددوننىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇپ كېلىۋاتىمىز، دېيىشتى. 3 لېكىن زەرۇببابل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى ئۇلارغا: - خۇدايىمىزغا ئوي سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقەڭلار يوق؛ بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بىزگە بۇيرۇغاندەك، پەقەت بىز ئۆزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئوي سالىمىز، دېيىشتى. 4 شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشىغا كاشلا تۇغدۇرۇپ تۇردى. 5 ئۇلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىرىدىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختكە ئولتۇرغان ۋاقىتقىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سېتىۋېلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرىشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا تۇرۇنۇپ تۇردى. 6 ئاھاشۇپروس تەختكە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا ئۇلار ئۇنىڭغا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. 7 شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىرىدە بىشلام، مىترىدات، تابەئەل ۋە ئۇلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامىي تىلدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى؛ خەت ئارامىي تىلدىن تەرجىمە قىلىندى. 8 ۋالىي رەھۇم بىلەن دىۋان بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: - 9 «مەزكۇر مەكتۇپنى يازغانلاردىن، ۋالىي

رەھۇم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە ئۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراچىلار، مۇپەتتىشلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇلىقلار، بابلىقلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار 10 ۋە ئۇلۇغ جانابى ئوسناپپار سامارىيە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىمۇ بار 11 (مانا بۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) - ئۆزلىرىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئاللىرى ئارتاخشاقتاغا سالام! 12 پادىشاھ ئاللىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، ئۆزلىرى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ ئۇلار ئاشۇ ئاسىي ۋە سېسىق شەھەرنى قۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلنى ياساپ پۈتتۈردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇللىرىنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. 13 ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئاللىرىگە شۇ مەلۇم بولغىكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوڭلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، ئۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تۆلمەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، بۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۆزسىز زىيان بولىدۇ. 14 بىز ئوردىنىڭ تۈزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ بۇنداق بىھۆرمەت قىلىنىشىغا قاراپ تۇرۇشىمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن [ئاللىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز؛ سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى تۈلكىلەرگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسىي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەنلا، دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغانىدى. 16 شۇڭا بىز ئاللىرىغا شۇنى ئۆقتۈرماقچىمىزكى، ئەگەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلەرگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقلىرى بولماي قالىدۇ». 17

پادشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: «ۋالىي رەھۇم، دىۋان بېگى شىمشايغا ۋە سامارىيە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەردە تۇرۇشلۇق ھەمراھلىرىڭلارغا سالام! 18 سىلەرنىڭ بىزگە يازغان نەرز خېتىڭلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. 19 تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى بۇيرۇۋىدىم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋەقە قەدىمدىن تارتىپ پادشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. 20 ئىلگىرىكى ۋاقتلاردا قۇدرەتلىك پادشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا بېقىنىپ باج، ئولپان ۋە پارىقىنى تاپشۇرۇپ كەلگەنكەن. 21 ئەمدى سىلەر بۇيرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۇقتۇرۇڭلار. 22 بۇ ئىشنى ئادا قىلماي قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار؛ پادشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت نېمىشقا كۈچىيۈپرىدىكەن؟». 23 پادشاھ ئارتاخشاھنىڭ يارلىقىنىڭ كۈچۈرۈلمىسى رەھۇمغا، دىۋان بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئوقۇپ بېرىلشى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-ئالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربىي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشتىن توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. 24 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تاكى پارس پادشاھى دارىئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلىغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زەكەرىيا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلارغا بېشارەت بېرىشكە باشلىدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا بېشارەت بېرىشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شېئالتىيەنىڭ ئوغلى زەرۇبابەل ۋە يوزاداكىنىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى

خۇدانىڭ تويىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا باشلىدى، خۇدانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا ياردەم بەردى. 3 شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتىتساي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ: «كىم سىلەرگە بۇ تويىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇيرۇق بەردى؟» دەپ سورىدى. 4 ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سورىدى. 5 لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالىي قاتارلىقلار پادشاھ دارغۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە بىرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى تولىمىدى. 6 دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتىتساي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادشاھ دارغۇسقا خەت ئەۋەتتى؛ خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: 7 ئۇلار پادشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتتا مۇنداق دېيىلگەن: «دارغۇس ئالىيلىرىغا چوڭقۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! 8 پادشاھمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيەگە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ تويىگە بېرىپ كۆردۈفكى، شۇ توي يوغان تاشلار بىلەن ياسىلىۋاتىدۇ، تاملىرىغا ئىمىلار تۆتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىۋېتىتۇ. 9 ئاندىن بىز ئۇ يەردىكى ئاقساقاللاردىن: - كىم سىلەرگە بۇ تويىنى سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇيرۇق بەردى؟ - دەپ سورىدۇق. 10 ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۇچۇن ئۇلارنىڭ ئىسىملىرىنى سورىدۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. 11 ئۇلار بىزگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۇزۇن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان تويىنى يېڭىۋاشتىن سېلىۋاتىمىز. مۇشۇ تويىنى ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادشاھى سالدۇرغانىدى. 12 لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز

ئاسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كالدەيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوئادنە سارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ئوينى چاققۇرۇۋېتىپ، خەلقىنى بابىلغا تۇتقۇن قىلىپ ئەكەتكەن. 13 لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ئوينى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرگەن. 14 ۋە نېبوئادنە سار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ئوينىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەپچىقتۈرۈپ، شەبازار ئىسىملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ ئۇ ئۇنى باش ۋالىي قىلىپ تەيىنلىگەندى. 15 ھەم ئۇنىڭغا: - بۇ قاچا-قۇچلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن؛ خۇدانىڭ ئوينى ئەسلى جايىغا يېڭىۋاشتىن سېلىنسۇن، دەپ بۇيرۇغان. 16 ئاندىن شۇ شەبازار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئوينىگە ئۆل سالغان؛ ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلىۋاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەمدى ئالىيلەرغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى ئاخشۇرۇپ بېقىشىنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئوينى يېڭىۋاشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈرگەن يارلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىنى سورايىمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ئۆز ئىرادىسىنى بىزگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى تۇتۇنمىز».

6 ئاندىن پادىشاھ دارىئۇس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار ئوينى»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. 2 مېدىئا ئۆلكىسىدىكى ئاخېپتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: 3 «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئوينىگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈرىدۇ: - «قۇربانلىق سۇنۇلدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن

بۇ ئۆي يېڭىۋاشتىن سېلىنسۇن؛ ئۇلى پۇختا سېلىنسۇن، ئۆينىڭ ئىگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئاتمىش گەز بولسۇن. 4 ئۆچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، بارلىق خىراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنسۇن. 5 ئەسلىدە نېپوقادىنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بارىلغان ئايىرپ قويناغ، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەر بىرى تۈز جايغا قويۇلسۇن؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئۆيىگە قۇيۇلسۇن!»، 6 [دارىۋىستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «... شۇڭا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىڭلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۆيەردىن نېرى كېتىڭلار! 7 خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولىسۇن؛ يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول قويۇڭلار. 8 شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنىڭ سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى توغرىلۇق سىلەرگە بۇيرۇق چۈشۈردۈمكى: - دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملەرگە تولۇق خىراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. 9 ئۇلارغا نېمە كېرەك بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا، مەيلى ئەركەك تورپاق بولسۇن، قوچقار ياكى قوزىلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن؛ يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ بەلگىلىگىنى بويىچە بۇغداي، تۇز، شاراب ياكى زەيتۇن مايىلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنماي، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇي قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۇزۇن ئۆمۈر تىلىسۇن. 11 مەن يەنە بۇيرۇيمەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆزگەرتسە، شۇ

كشىنىڭ ئۆيىنىڭ بىر تال لىمى سۇغۇرۇۋېلىنىپ تىكلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۇنىڭغا ئېسىپ مىخلاپ قويۇلسۇن، ئۆي ئەخەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! 12 ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالىمىدىكى ئۆيىنى ئۆزگەرتىشكە ياكى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ ياكى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىئۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۈم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. 13 ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتىساي، شېتار-بوزناي ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىئۇسنىڭ ئەۋەتكەن يوليورۇقى بويىچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. 14 يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددونىڭ ئوغلى زەكەرىيانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا روناق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى بويىچە، شۇنداقلا قورەش، دارىئۇس ۋە ئارتاخشاشتا قاتارلىق پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى بويىچە ئىشلەپ، ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىش ئىشىنى پۈتتۈردى. 15 بۇ ئۆي دارىئۇس پادىشاھى سەلتەنتىنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. 16 ئىسرائىللار - كاهىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئۇنىڭغا ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئۆتكۈزدى. 17 ئۆيىنى خۇدانىڭ ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمىدا ئۇلار يۈز تورپاق، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۇندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى بويىچە بارلىق ئىسرائىل ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۇندى. 18 ئۇلار يەنە يېرۇسالىمىدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئۆتەشكە، مۇسالىمىنىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى بويىچە، كاهىنلارنى ئۆز تۇۋىقى بويىچە، لاۋىيلارنى گۇرۇپپىلىرى بويىچە تۇرغۇزدى. 19 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى

تۆتكۈزدى. 20 چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن بىرلىكتە پاكلىنىش رەسىملىرىنى تۆتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلىنىدى؛ ئاندىن ئۇلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۆزلىرى ئۈچۈن تۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان [قوزلىرىنى] سويدى. 21 سۈرگۈنلۈكتىن [يېڭىلا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىنى ئىزدەپ، ئۆزلىرىنى زېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گۆشلىرىنى بىرلىكتە يېيىشتى. 22 ئۇلار پېتىر نان ھېيتىنى خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە يەتتە كۈن تۆتكۈزدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈردى ھەم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىنى ئۇلارغا مايىل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئوينى - ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئوينى قۇرۇشقا ئۇلارنىڭ قولىنى مۇستەھكەملىدى.

7 شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بايلىدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازاريا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 2 ھىلقىيا شالۇمنىڭ ئوغلى، شالۇم زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى، 3 ئاخىتۇب ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازاريا مېرايونىڭ ئوغلى، 4 مېرايون زەراھىيەھنىڭ ئوغلى، زەراھىياھ ئۆزىنىڭ ئوغلى، ئۆزى بۇكىننىڭ ئوغلى، 5 بۇكىن ئابدشۇئانىڭ ئوغلى، ئابدشۇئا ھىنىھاسنىڭ ئوغلى، ھىنىھاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ 6 - ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بايلىدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇساغا نازىل قىلغان تەۋرات قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ ئېھىتى تەلەپ قىلسا پادىشاھ شۇنى بەرگەندى. 7 پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يەتتىنچى

يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلەكەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. 8 [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلتەنتىنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بايىدىن چىقىشقا تەييارلاندى، خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭدا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 10 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىشكە نىيەت قىلغانىدى. 11 مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخشاشتا كاھىن ھەم تەۋراتشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: - (ئەزرا پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى): - 12 «مەنكى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ مۇكەممەل تەۋرات-قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزراغا سالام! 13 ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرۈمنى، پادىشاھلىقىمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىيلاردىن كىملىرى يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. 14 چۈنكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن ئىكەنسەن، قولۇڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى بويىچە، يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. 15 سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا سۇنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدۇر)؛ 16 شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بايىل ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالسا، شۇنى خەلق ۋە كاھىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە تەقدىم

قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بەرگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ ئاپارغىن. 17 سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياتچانلىق بىلەن قۇربانلىقلار ئۈچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ھەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىگىلارنىڭ ئۆيىدىكى قۇربانگاھقا سۇنغىن. 18 قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمەتكىلىكلەرگە قانداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىگىلارنىڭ ئىرادىسى بويىچە شۇنداق قىلىڭلار. 19 سېنىڭ خۇدايىگىلارنىڭ ئۆيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بەرگەن قاچا-قوچىلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. 20 ئەگەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىگىلارنىڭ ئۆيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا نېمە خىراجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. 21 شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇغەرب تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە بەگلىرىگە شۇنداق بۇيرۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنىڭ ئالىمى بولغان كاھىن ئەزرا سىلەردىن نېمىنى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىڭلار. 22 ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۈمۈش يۈز تالانتىچە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، تۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. 23 ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمىنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ نېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاھ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدەكمىز؟ 24 بىز شۇنىمۇ سىلەرگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئومۇمەن كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۆيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باج، ئولپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. 25 ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىگىلارنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇغەرب تەرىپىدە خۇدايىگىلارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى بىلگەن، بارلىق خەلقنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان،

ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەيىنلىگەن؛ ۋە تەۋرات-
قانۇننى بىلەيدىغانلارغا بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. 26 خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا
ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئادالەتلىك
بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۇ ئۆلۈمگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى
مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن». 27 [ئەزرا مۇنداق
دېدى] - ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا ھەمدۇسانا بولغاي!
چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمىدىكى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىنى شۇنداق
كۆركەم بېزەش نىيىتىنى سالىدى، 28 يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا
ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. پەرۋەردىگار
خۇدايىمىزنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە
[يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئىچىدىن بىرنەچچە مۇتۋەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاھ ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ تۇرغان ۋاقىتتا، بابىدىن مېنىڭ
بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى
تۆۋەندىكىچە: - 2 فىنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گەرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن
دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاتتۇش، 3 شېكەنىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى
پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىلغان ئەركەكلەر
جەمئىي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ 4 پاھات-موتابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراھىياھنىڭ
ئوغلى ئەليوبىناي ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز كىشى؛ 5
شېكەنىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ياھازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان
ئەركەكلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ 6 ئاداننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە
ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئەللىك كىشى؛ 7 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن
ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش كىشى؛ 8

شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەككىنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر سەكسەن كىشى؛ 9 يوتابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز ئون سەككىز كىشى؛ 10 شېلومستنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسىفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئاتمىش كىشى؛ 11 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىباينىڭ ئوغلى زەكەرىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 12 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاككاتاننىڭ ئوغلى يوهانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ 13 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىرىدا قايتقانلارنىڭ ئىسىملىرى ئەلەقەلەت، جەئىيەل ۋە شېمايا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئاتمىش كىشى؛ 14 بېگۇيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بىلەن زابىئود ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش كىشى. 15 - مەن ئۇلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ بويىغا يىغدىم؛ بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن تۇردۇق. خەلقنى ۋە كەھنەلەرنى ئارىلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلەتتەر، ئارىيەل، شېمايا، ئەلئانان، يارىب، ئەلئانان، ناتان، زەكەرىيا بىلەن مەشۇلاملارنى ۋە ئۇلارغا قوشۇپ ئوقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوتارىب بىلەن ئەلئاناننى چاقىرتىپ كېلىپ، 17 ئۇلارغا ھاۋالە قىلىپ كاسىفىيا دېگەن يەرگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسىفىيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قېرىنداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سېلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يەرگە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بىزگە ئەكەشنى تۆتۈندۈم. 18 خۇدايىمىزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، ئۇلار بىزگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ ئەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى

بولۇپ جەمئىي ئون سەككىز كىشىنى باشلاپ كەلدى. 19 ئۇلار يەنە ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەرارانىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ھەم ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، 20 يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيىلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىيلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بىلەن تىزىملىنىدى. 21 شۇ چاغدا ئاخاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا ئۆزۈمىزنى تۆۋەن قىلىپ، ئۆزۈمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتايلى، دەپ جاكارلىدىم. 22 چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئىلتىپات كۆرسىتىشكە قويۇلدى، لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۆزىنى تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەيياردۇر» دېگەندۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۈشمەنلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمىزدىن خىجىل بولۇپ قالدۇم. 23 شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرىلىق ئۆتۈندۇق، ئۇ دۇئايمىزنى ئىجابەت قىلدى. 24 مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابىيا ۋە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-ئۆكلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، 25 ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قانچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىللىقلار «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. 26 مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قانچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇننى ئۇلارنىڭ قولىغا تۆلەپ تاپشۇردۇم. 27 ئۇلارغا تاپشۇرغانلىرىمىدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ دارىك، سۈيەتلىك ۋە ۋالدىپ پارقرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى

بولۇپ، ئالتۇندەك قىممەتلىك ئىدى. 28 مەن ئۇلارغا: - سىلەر پەرۋەردىگارغا مۇقەددەستۇرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەستۇر، ئالتۇن-كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىختىيارىي ھەدىيە قىلىنغان سوۋغا ئىتۇر. 29 تاكى يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرگە يەتكۈزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئۆتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغداڭلار، دېدىم. 30 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئۆتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. 31 شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۆبىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ تۇرغان قاراڭغىلاردىنمۇ قۇتقۇزدى. 32 بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۆيەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق؛ 33 تۆتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا ئۆلچىنىپ كاھىن ئۆيىنىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسىنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىنئۇئىيىنىڭ ئوغلى ئوتادىياھلار بار ئىدى. 34 ھەممە نەرسە سانى بويىچە ۋە ئېغىرلىقى بويىچە ئۆلچەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەر بىرىنىڭ ئېغىرلىقى پۈتۈپ قويۇلدى. 35 شۇ چاغدا ئەسلى ئېلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتتىن يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئىدى. 36 ئۇلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلەرنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ

بۇ غەرب تەرەپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋىدى، ئۇلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ ئوينىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل ياردەم بەردى.

9 بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: - ئىسرائىللار، كاهىنلار ۋە لاۋىيلار ئۆزلىرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى ئۇلارنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، - دېمەك، ئۇلار قاناتاننىلار، ھىتتىيلار، پەرزىيەلەر، يەبۇسىيلار، ئامونىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئامورىيلارغا ئەگىشىپ ماڭدى. 2 چۈنكى ئۇلار بۇ يات تائىپىلەردىن ئۆزلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەس نەسلىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقە ئىسىزلىكنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، - دېيىشتى. 3 مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كۆڭلۈم بىلەن تونۇمنى يىرتىپ، چاچ-ساقاللىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. 4 ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقە ئىسىزلىكى تۈپەيلىدىن يېنىمغا كەلدى. مەن تاكى كەچلىك قۇربانلىق سۇنۇلغۇچە غەم-قايغۇغا چۆمۈپ ئولتۇردۇم. 5 كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن ئۆزۈمنى تۆۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆڭلۈم ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، 6 دۇئا قىلىپ: - «ئاھ خۇدايم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتماقچىمەن، ئى خۇدايم؛ چۈنكى قەبھىلىكلەردىن باشلىرىمىزنىڭ ئاشىقى، ئاسىيلىق-ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. 7 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبھىلىكلەردىن تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاهىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۇرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ

قولغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلۇدۇق. 8 ئەمدى ھازىر ئازغىنە ۋاقىت خۇدايمىز كۆزلىرىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ، قۇللۇقىمىزدا بىزگە ئازغىنا ئارام بېرىلسۇن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدنى ساقلاپ قېلىپ، بىزگە ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىدىن خۇددى قاققان قوزۇقتەك مۇقىم ئورۇن بېرىپ، بىزگە خۇدايمىز پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. 9 چۈنكى بىز ھازىر قۇللارمىز، ھالبۇكى، خۇدايمىز مۇشۇ قۇللۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايمىزنىڭ ئۆيىنى سېلىپ، خارابىلەشكەن جايلارنى يېڭىۋاشتىن ئوڭلاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇنداقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىللىق قىلدى. 10 ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۆمىن بەندىلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلغان ئەمرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق؛ سەن [ئۇلار ئارقىلىق]: «سەلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگەلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى ئۇلار تۈرلۈك ئاپا كلىقلارنى قىلىپ، يىرگىنچىلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتتىن ئۆچىتىشچە تولدۇرۇۋەتتى. 12 شۇڭا سەلەر قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەڭلار، ئوغۇللىرىڭلارغا ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەڭلار؛ سەلەر كۈچىيىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلەتتە بەد ئەۋلادلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ ئۇلارنىڭ ئامان-تىنچلىقى ياكى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدەمەڭلار» - دېگەندىڭ. 13 بىزنىڭ رەزىل قىلىشىلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا بېشىمىزغا كەلگەندى ۋە سەن، ئى خۇدايمىز، قەبھىلىكلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بىزگە بۈگۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتنى كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، 14 بىز قانداقۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يىرگىنچىلىك

قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىشىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بىزگە غەزەپلىنىپ، بىزگە بىر قالدى ياكى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنىمۇ قالدۇرماي يوقاتماي قالامسەن؟ 15 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، سەن ھەققانىيۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۈگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدۇمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلەرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالماي قالدۇق» - دېدىم.

10 ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۇناھىنى تونۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ تۈرى ئالدىدا يىقىلىپ دۈم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئاياللار ۋە بالىلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى؛ كۆپچىلىككە قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. 2 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەھىيەنىڭ ئوغلى شېكانىيا ئەزراغا: - بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئاپتۇق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا تۆمۈد بار؛ 3 بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن ئەھدىلىشىپ، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسەپىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۇلاردىن تۈرەلگەن پەرزەنتلەرنى يولغا سېلىپ قويايلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى بويىچە قىلىنسۇن. 4 تۇرا بۇ ئىش ساڭا باغلىقتۇر، بىز سېنى قوللايمىز؛ جۈرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز بويىچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئېچىشكە ئۈندىدى، ئۇلار قەسەم ئېچتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ تۈرى ئالدىدىن قوپۇپ ئەلىياشېنىڭ ئوغلى يەھوھانانىڭ تويىگە كىردى؛ ئۇ ئۆيەرگە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۇمۇ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئېچىناتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ

ھەممىسىگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلىڭلار، 8 ئەمىرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسھىتى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىندۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جامائىتىدىنمۇ ئايرىلدى، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنياميندىكى بارلىق ئەلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئوينىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كۆپچىلىك بۇ ئىشتىن قورقۇپ، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۈپەيلىدىن، تىرەپ كېتىشتى. 10 كاهىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: - سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇردۇڭلار. 11 ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھىڭلارنى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانى قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلارنىڭ ئارىسى ئىچىدە قىلىڭلار، دېدى. 12 پۈتۈن جامائەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاب بېرىپ: - ماڭۇل، بىز ئۆزلىرىڭنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسلى بولغاچقا تالادا تۇرالمىمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇشۇ ئىش تۈپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزىپىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتكۈل جامائەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگەلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، - دېدى. 15 بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھەلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۇاھنىڭ ئوغلى يازىيا قارشى چىقتى، مەشۇلام

بىلەن لاۋي شايىتاي ئۇلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلەرنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بويىچە تىزىملىنىدى. ئۇلار ئونىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەلەرنىڭ سۈرىقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۈگەتتى. 18 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇشۇلار چىقتى: - يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: - مائاسىپىياھ، ئەلئىزەر، يارىب، گەدالىياھ. 19 ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويىمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۈندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ 21 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە مائاسىپىياھ، ئېلىياھ، شىمايا، يەھىيەل ۋە ئۆزىيا؛ 22 باشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىوينا، مائاسىپىياھ، ئىسمائىل، نەتانەل، يوزاباد ۋە ئەلاساھ. 23 لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شىمەي، كېلايا («كېلتا» مۇدېيلىدۇ)، پىتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلئىزەر؛ 24 غەزەلەكەشلەر ئىچىدە ئەلىياشىب؛ دەرۋازىلار ئىچىدە شالۇم، تەلەم، ئۇرى. 25 ئىسرائىللاردىن: - پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىزىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلئازار، مالكىيا، بىنايا؛ 26 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتىتانيا، زەكەرىيا، يەھىيەل، ئابدى، يەرموت بىلەن ئېلىياھ؛ 27 زامۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىوينا، ئەلىياشىب، ماتىتانيا، يەرموت، زاباد بىلەن ئازىيا؛ 28 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوهانان، ھانانيا، زاباي بىلەن ئاتاي؛ 29 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشۇلام، ماللۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ 30 پاھات-موتابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادانا، جىلال، بىنايا، مائاسىپىياھ، ماتىتانيا، بەزالەل، بىننۇئى بىلەن ماناسسەھ؛ 31 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن

ئەلشېزەر، يېشىيا، مالكىيا، شېمايا، شېمېئون، 32 بىنيامين، ماللۇق ۋە شەمارىيا؛
33 خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتىئىناي، ماتىئاتاھ، زاۋاد، ئەلقەلەت، يەرەماي،
ماناسسەھ ۋە شىمەي؛ 34 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماداي، ئامرام، تۆئەل، 35 بىنايا،
بەدىيا، كېلۇھاي، 36 ۋانىيا، مەرەموت، ئەلبىياشېب، 37 ماتىئانىياھ، ماتىئىناي،
يائاسۇ، 38 بانى، بىننۇئىي، شىمەي، 39 شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، 40 ماڭكادىباي،
شاشاي، شاراي، 41 ئازارەل، شەلەمىيا، شەمارىيا، 42 شاللۇم، ئامارىيا، يۈسۈپ،
43 نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەئىيەل، ماتىئىتىياھ، زاۋاد، زېبىنا، يادداي، يوشېل ۋە
بىنايا. 44 بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك
ئۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتمۇ كۆرگەندى.

نەھەمىيا

1 ھاقالىيانىڭ ئوغلى نەھەمىيا شۇنداق بايان قىلدىكى: - يىگىرمىنچى يىلى كىسلەۋ ئېيىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، 2 تۈز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىر نەچچە كىشى يەھۇدىيەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلۇپ قالغان يەھۇدىلار ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا سورىدىم. 3 ئۇلار ماڭا: - سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدۇقى [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلى بولسا تۈرۈۋېتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىلدى، دەپ ئېيتىپ بەردى. 4 مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ يىغلاپ كەتتىم، بىر نەچچە كۈنگىچە نالە-پەرياد كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ 5 مۇنداق دېدىم: - «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگار، ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا ئۆزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، 6 ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ پەيتتە قۇللارنىڭ ئىسرائىللار ئۈچۈن پىقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلىقىڭ سېلىنغان، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلمەن، مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتمۇ گۇناھ قىلدۇق! 7 بىز سېنىڭ يولۇڭغا تەتۈر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلغان ئەمرلەرنىڭ، بەلگىلىمىلەرنىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. 8 سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۈتۈن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ لېكىن ماڭا يېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلىۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ يەردىن يىغىپ، مېنىڭ نامىنى تىكلەشكە تاللىغان جايدا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى

ياد قىلغايىسەن، دەپ ئۆتۈنمەن. 10 بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، ئۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قولىڭ بىلەن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇڭ. 11 ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىغا ھەم سېنىڭ نامىڭدىن ئەيمىنىشتىن سۆيۈنگەن قۇللىرىڭنىڭمۇ دۇئاسىنى قۇلىقىڭ تىڭشىغاي، بۈگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغايىسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرگەيسىن. شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاھنىڭ يىگىرمىنچى يىلى نىسان ئېيى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى، مەن شارابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. 2 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: - بىرەر كېسىلىڭ بولمىسا، چىرايىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈندۈ؟ كۆڭلۈڭدە چوقۇم بىر دەرد بار، دېۋىدى، مەن ئىنتايىن قورقۇپ كەتتىم. 3 مەن پادىشاھقا: - پادىشاھم مەڭگۈ ياشىغايلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر خارابىلىككە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كۆيدۈرۈۋېتىلگەن تۇرسا، مەن قانداقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ - دېدىم. 4 پادىشاھ مېنىڭدىن: - سېنىڭ نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىۋېدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، 5 ئاندىن پادىشاھقا: - ئەگەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى يەھۇدىيەگە ئەۋەتكەن بولسىلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەرگە بېرىپ، ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. 6 پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: - سەپىرىڭگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ - دەپ سورىدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتتىشى مۇۋاپىق كۆردى، مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. 7 مەن يەنە

پادشاھتتىن: - ئالىيلرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۆقېتىدىكى ۋالىيلارغا مېنى تاكى يەھۇدىيەگە بارغۇچە ئۆتكىلى قويۇش توغرىلىق بارلىق خەتلەرنى پۈتۈپ بەرگەن بولسىلا؛ 8 ۋە يەنە پادشاھلىق ئورمانلىقىغا قارايدىغان ئاساققا مۇقەددەس ئۆيگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەروازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە ئۈزۈم تۇرىدىغان ئۆيگە كېتىدىغان لىملارنى ياساشقا كېرەكلىك ياغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرىلىقۇمۇ بىر يارلىقنى پۈتۈپ بەرگەن بولسىلا، دېدىم. خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. 9 شۇنىڭ بىلەن مەن دەريانىڭ ئۆقېتىدىكى ۋالىيلارنىڭ يېنىغا بېرىپ پادشاھنىڭ يارلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادشاھ يەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراھ بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 10 ھورونلۇق سانباللات بىلەن ئامموني تويىدا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدەپ ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتايىن نارازى بولدى. 11 مەن يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن تۇردۇم. 12 ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراھ بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدايىمنىڭ كۆڭلۈمگە يېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). ئۈزۈم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغمۇ ئالماي، 13 كېچىسى «جىلغا قوۋۇقى»دىن چىقىپ «ئەجدىھا بۇلقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇقى»غا كېلىپ، يېرۇسالېمنىڭ بۇزۇۋېتىلگەن سېپىللىرىنى ۋە كۆيدۈرۈۋېتىلگەن قوۋۇقى-دەروازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۈم. 14 يەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇقى» بىلەن «شاھانە كۆل»گە كەلدىم؛ لېكىن شۇ يەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ ئۆتۈشكە يول بەك تار كەلگەچكە، 15 كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن يېنىپ «جىلغا قوۋۇقى»دىن شەھەرگە كىرىپ، ئۆيگە قايتتىم. 16

ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نەگە بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن يەھۇدىيلارغا، كاهىنلارغا، يائەئەمىر-ھاكىملارغا ۋە ياكى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتىمىغانىدىم. 17 كېيىن مەن ئۇلارغا: - سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا يىتاپەتتى، يېرۇسالېمنىڭ خارابىگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كۆيدۈرۈۋېتىلگەنلىكىنى كۆردۈڭلار؛ كېلىڭلار، ھەممىمىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن ياساپ چىقايلى، - دېدىم. 18 مەن يەنە ئۇلارغا خۇدايىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋىدىم، ئۇلار: - ئورنۇمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى ياسايلى! - دېيىشىپ، بۇ ياخشى ئىشنى قىلىشقا تۈز قوللىرىنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 19 لېكىن ھورونلۇق سانباللات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاڭلىق قىلىپ مەنسىتمەي: - سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمۇسىلەر؟ - دېيىشتى. 20 مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلبىگە ئېرىشتۈرىدۇ ۋە ئۇنىڭ قۇللىرى بولغان بىزلەر قۇيۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ يېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋەڭلار، ھوقۇقۇڭلار ياكى يادنامەڭلار يوق، - دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاهىن ئەلىياشېب ۋە ئۇنىڭ كاهىن قېرىنداشلىرى قۇيۇپ «قوي قوۋۇقى» نى يېڭىۋاشتىن ياساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتاىپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «يۈزنىڭ مۇنارى» بىلەن «ھانانىيەنىڭ مۇنارى» غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سېپىلنى ئوڭشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ 2 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى؛ يەنە ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى ئىمرىنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. 3 «بېلىق قوۋۇقى» نى سەناتائىھنىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشەكلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە

بالداقلىرىنى ئورناتتى. 4 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرپاننىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇلام ياسىدى. ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى بائاناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. 5 ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى تەكوئاللىقلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئوزخوجسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئىلىشقا ئۇنىمىدى. 6 «كونا قوۋۇق»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھودا بىلەن بېسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇلام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشەكلىرىنى سېلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى گېبىئونلۇق مەلاتىيا، مېروئوتلۇق يادون ھەمدە دەريانىڭ بۇغەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گېبىئونلۇقلار بىلەن مېزىياھلىقلار ياسىدى. 8 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى زەرگەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۆزىيەل ياسىدى. ئۇنىڭغا تۇتاش قىسمىنى خۇشېۋىي بۇيۇم ياسايدىغان ئەتىرچىلەردىن ھانانىيا ياسىدى. ئۇلار يېرۇسالېم [سېپىلىنى] تاكى «قېلىن تام»غىچە ئوڭشاپ ياسىدى. 9 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى رېفائىيا ياسىدى. 10 ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇماڧنىڭ ئوغلى يەدايا ئۆزىنىڭ ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى قىسمىنى ياسىدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنىيانىڭ ئوغلى ھامبۇش ياسىدى. 11 ھارمىنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موتاپنىڭ ئوغلى ھاششۇب سېپىلنىڭ باشقا بىر بۆلىكى بىلەن «خۇمدانلار مۇنارى»نى ياسىدى. 12 ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شالوم ئۆزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسىدى. 13 «جىلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوتائە شەھىرىنىڭ ئاھالىسى ياسىدى. ئۇلار ئۆنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇق»غىچە مىڭ گەز سېپىلىنىمۇ ياسىدى. 14 «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ

باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. 15 «بۇلاق قوۋۇقى» نى مېزىپاھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللوم ياسىدى. ئۇ ئۇنى ياساپ، ئۆگزىسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سلوئام كۆلىنىڭ سېپىلىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېڭىۋاشتىن ياسىدى. 16 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلگە ھەم ئۇنىڭ كەينىدىكى «پالۋانلارنىڭ ئۆيى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمىنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسىدى. 17 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۇتاش قىسمىنى لاۋىيلار - يەنى باننىڭ ئوغلى رەھوم ياسىدى، ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى كېئىلاھنىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا ئوز يۇرتىغا ۋاكالەتەن ياساپ چىقتى. 18 ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى - كېئىلاھنىڭ ئىككىنچى يېرىمىنىڭ ھاكىمى، ھېنادادنىڭ ئوغلى باۋاي ياسىدى. 19 ئۇنىڭ يېنىدا، مېزىپاھنىڭ ھاكىمى يەشۇيانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-ياراغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۇدۇلىدا، سېپىلنىڭ دوڭقۇشىدىكى يەنە بىر بۆلىكىنى ياسىدى. 20 زابباينىڭ ئوغلى بارۇق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلىكىنى، يەنى سېپىلنىڭ دوڭقۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلىياشېبىنىڭ ئوينىنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلىكىنى كۆڭۈل قويۇپ ياسىدى. 21 ئۇنىڭ يېنىدا ھاكوزىنىڭ نەۋرىسى، ئورىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سېپىلنىڭ ئەلىياشېبىنىڭ ئوينىنىڭ دەرۋازىسىدىن تاكى ئەلىياشېبىنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكىنى ياسىدى. 22 بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسىمنى ئىئوردان تۈزلەڭلىكىدىكىلەر، كاھىنلار ياسىدى. 23 بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنيامىن بىلەن ھاششۇب ئوز ئوينىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بۆلىكىنى ياسىدى. ئۇلاردىن كېيىن ئانانىيانىڭ نەۋرىسى، مائاسېياھنىڭ ئوغلى ئازارىيا ئوز ئوينىنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى

ياسىدى. 24 ئۇنىڭ يېنىدا، ئازارىيانىڭ ئويىدىن تاكى سېپىلىنىڭ دوقۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكىنى ھېنادانىڭ ئوغلى بىنئۇنى ياسىدى. 25 [ئۇنىڭ يېنىدا]، ئۇزايىنىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوقچىسىپ تۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدىكى بۆلىكىنى ياسىدى. ئۇنىڭدىن كېيىنكى بىر بۆلىكىنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسىدى. 26 ئەمدى ئوفەلدە تۇرىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇقى»نىڭ ئۇدۇلىدىكى ۋە چوقچىسىپ تۇرغان مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدىكى سېپىلىنى ياسىدى. 27 چوقچىسىپ تۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۇدۇلىدا تەكوئاللىقلار تاكى ئوفەل سېپىلىغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۆلىكىنى ياسىدى. 28 «ئات قوۋۇقى»نىڭ يۇقىرى بىر بۆلىكىنى كاھىنلار ھەربىرى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى قىسمىنى ياسىدى. 29 ئىمەرنىڭ ئوغلى زادوك ئۇلارنىڭ يېنىدا، كېيىنكى قىسمىنى، ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بىر بۆلىكىنى ياسىدى. ئۇنىڭ يېنىدىكى تۇتاش قىسمىنى «شەرقىي دەرۋازا»نىڭ دەرۋازىۋەنى شېكەننىيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسىدى. 30 ئۇنىڭ يېنىدا، شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھانانىيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۆلىكىنى ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ يېنىدا، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇلام ئۆز قورۇسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى بىر بۆلەكنى ياسىدى. 31 ئۇنىڭ يېنىدا، شۇ يەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىرىدىن ئۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇقى»نىڭ ئۇدۇلىدىكى سېپىل دوقۇشىنىڭ بالخانسىغىچە بولغان بۆلىكىنى زەرگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسىدى. 32 دوقۇشنىڭ بالخانسى بىلەن «قوي قوۋۇقى»نىڭ ئارىلىقىدىكى بۆلەكنى زەرگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسىدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانباللات بىزنىڭ سېپىلىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. 2 ئۇ ئۆز

قېرىنداشلىرى ۋە سامارىيە قوشۇنى ئالدىدا: - بۇزە ئىپ يەھۇدالار نېمە قىلىۋاتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمە كېچمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتتۈرۈشمە كېچمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ - دېدى. 3 ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان ئاممىنى توبىيا: - ئۇلار ھەرقانچە ياسىسىمۇ، بىر تۈلكە سېپىلنىڭ ئۈستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمىنى تۇرۇۋېتىدۇ! - دېدى. 4 - ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايىسەن، كەمىستىلەكتىمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايىسۇن؛ ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان ياقا يۇرتتا خەقنىڭ ئولجىسىغا ئايلاندۇرغايىسۇن! 5 ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى يامىغايىسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭدۇمۇ ئوچۇرۇۋېتىلسۇن؛ چۈنكى ئۇلار سېپىلنى ئوڭشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! 6 شۇنداقتىمۇ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاۋەردۇق؛ ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكىنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆپچىلىك كۆڭۈل قويۇپ ئىشلىدى. 7 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەبلەر، ئاممىنىلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سېپىللىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلۋاتقانلىقىنى، سېپىل بۆسۈكلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپكە كېلىشتى - دە، 8 بىرلىكتە يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا قالماقچىلىق تۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. 9 شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە - كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەندۇق. 10 بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: - ئىشچى - ھاممالار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما - كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلنى ئوڭشاشقا ھەتتا سېپىلغىمۇ يېقىنداشالمىدۇق! - دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىمىز: - ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆرمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋېلىپ ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ، قۇرۇلۇشنى توختىتىۋېتىمىز! -

دېيىشتى. 12 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىلارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: - قايسى تەرەپكە قارىساڭلار، ئۇلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلەرگە ھۇجۇم قىلماقچى! - دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. 13 شۇڭا مەن خەلقنى جەمەت-جەمەت بويىچە، قولغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقپالارنى ئېلىپ، سېپىلى بەس بولغان ياكى ھۇجۇمغا ئوچۇق تۇرغان يەرلەردە سېپىلنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇللۇقتا تۇرۇشقا قويدۇم. 14 كۆزدىن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: - ئۇلاردىن قورققانلار، ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قېزىلىرىڭلار، ئاياللىرىڭلار ۋە ئۆي-ماكانىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. 15 شۇنداق بولدىكى، ئۆزلىرىنىڭ سۇيىقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلەرنىڭ قۇلقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىنى بېتىچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قايتىپ، ھەربىرىمىز ئەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. 16 ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىمىڭ يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولغا نەيزە، قالغان، ئوقيا تۇتقان، دويۇلغا-ساۋۇت كىيگەن ھالدا يۈرۈشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلنى ئوڭشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەتلىكلىرىنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم ئۇلارغا يۈك ئارتىۋاتقانلارمۇ بىر قولدا ئىشلەپ، بىر قولدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقاندى. 18 تاچىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلنى] ياساۋاتاتتى؛ كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. 19 مەن مۇتۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: - بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۆلەك-بۆلەكلەر بويىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. 20 شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلارلا، بىز بار شۇ يەرگە كېلىپ يىغىلىڭلار، خۇدا بىز ئۈچۈن

جەڭ قىلدۇ، - دېدىم. 21 بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق، خەلقنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلەرنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. 22 ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: - ھەممەيلەن ئۆز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالىمغا كىرىپ ئۆتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. 23 شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم ياكى ماڭا ئەگەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشىمىدى، ھەربىرى ھەتتا سۇغا بارغاندەم ئۆزىنىڭ ياراغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5 ئۇ چاغدا خالايق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدىلار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەرياد كۆتۈرۈشتى. 2 بەزىلەر: - بىز ۋە ئوغۇل-قىزلىرىمىزنىڭ جان سانىمىز كۆپ، كۈن كەچۈرىشىمىز ئۈچۈن تويغۇدەك ئاشلىق ئالمىساق بولمايدۇ، دېيىشتى. 3 يەنە بەزىلەر: - بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يەيمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئۈزۈمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئۆيلەرىمىزنى رەنىگە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. 4 ۋە يەنە بەزىلەر: - پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ئۈستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. 5 گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، پەرزەنتلىرىمىز ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرماي تامالىمىز بولمىدى، ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى، ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇربىمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدۇر، - دېيىشتى. 6 مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. 7 كۆڭلۈمدە بىرەر قۇر ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن، مۇتۈەرلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: - سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن

يىلدىن ئوتتۇز ئىككىنچى يىلىغىچە بولغان ئون ئىككى يىل ئىچىدە نە مەن، نە مېنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىم ۋالىيلىق نېنىنى ھېچ يېمىدۇق. 15 مەندىن ئىلگىرى ۋالىي بولغانلار خەلققە ئېغىرچىلىك سېلىپ، ئۇلاردىن [كۈندىلىك] ئاشلىق، مەي-شاراب ۋە شۇنىڭدەك قىرىق شەكەل كۈمۈش ئېلىپ كەلگەنكەن، ھەتتا ئۇلارنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ خەلقنىڭ ئۈستىدىن ھوقۇقۇزۇلۇق قىلىپ كەلگەنكەن. لېكىن مەن خۇدادىن قورقۇنغىنىم ئۈچۈن ئۇنداق قىلىدىم. 16 مەن دەرۋەقە سېپىلىنىڭ قۇرۇلۇشىغا بېرىلگەنچە، بىز ھەتتا بىرەر ئېتىزنىمۇ سېتىۋالمىدۇق؛ مېنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىمۇ قۇرۇلۇشتا ئىشلەشكە شۇ يەرگە يىغىلاتتى. 17 ئەتراپىمىزدىكى يات ئەللەردىن بىزنىڭ يېنىمىزغا كەلگەنلەردىن بۆلەك، مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندا غىزا يەيدىغانلار يەھۇدىيلار ۋە ئەمەلدارلاردىن بىر يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. 18 ھەركۈنى بىر كالا، خىللانغان ئالتە قوي تەييارلىناتتى، يەنە ماڭا بەزى ئۇچار قۇشلار تەييارلىناتتى؛ ھەر ئون كۈندە بىر قېتىم ھەرخىل مول مەي-شاراب بىلەن تەمىنلەنەتتى. شۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا «ۋالىي نېنى» نى تەلەپ قىلىدىم؛ چۈنكى قۇرۇلۇش ئىشى خەلقنىڭ ئۈستىدىكى ئېغىر يۈك ئىدى. 19 - ئاھ خۇدايم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشىمنى ياد ئەتكەيسەن، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!

6 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئوڭشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئەمدى بۆسۈكلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن تېخى سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمايدىم)، 2 سانباللات بىلەن گەشەم ماڭا: - كەلسىلا، بىز ئونون تۈزلەڭلىكىدىكى كەفرىم كەنتىدە كۈرۈشەيلى! - دەپ ئادەم ئەۋەتتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. 3 شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىم: - مەن

ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمىدىن سىلەر تەرەپكە چۈشمەيمەن. مەن قانداقۇ
سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قوياي؟ -
دېدىم. 4 ئۇلار ئۇدا تۆت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق
جاۋاپ بەردىم. 5 ئاندىن سانباللات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئۆز خىزمەتكارىغا
پېچەتلەنگەن خەتنى قولغا تۇتقۇزۇپ ئەۋەتتۇ. 6 خەتتە: «ھەر قايسى ئەللەر ئارىسىدا
مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈردى، ۋە گەشەممۇ شۇنداق دەيدۇ: - سەن ۋە
يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەڭچى ئىكەنلىرىڭ، شۇڭا سەن سېپىلىنمۇ يېڭىۋاشتىن
ئوڭشاشقا كىرىشىپسەن، ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا پادىشاھ
قىلماقچىكەنەن. 7 سەن يەنە يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭ توغرىلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە
ئۆزۈمنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر
قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۆزىڭنى پادىشاھنىڭ قولىغا يېتىپ بايان قىلىندۇ.
شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشىۋالايلى» دېيىلگەننىڭ. 8 مەن ئۇنىڭغا:
«سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس، بۇلار بەلكى ئۆز كۆڭلۈڭدىن
ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. 9 ئەمەلىيەتتە، ئۇلار:
«مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنماي
قالدۇ!» دەپ ئويلاپ بىزنى قورقاتماقچى ئىدى. - «ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا
تېخىمۇ كۈچلەندۈرگەنمەن!». 10 مەھەتابەننىڭ نەۋرىسى، دېلانىڭ ئوغلى شېميا
ئۆزىنى ئۆز ئۆيىگە قامۇالغاندى، مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: - بىز خۇدانىڭ
ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى
ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگىلى كېلىدۇ؛ شۇبھىسىزكى، كېچىسى كېلىپ
سېنى ئۆلتۈرمەڭچى بولدى! - دېدى. 11 مەن: - ماڭا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ
قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جېنىمنى قۇتقۇزمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا

كەرىۋالغۇدە كەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەرگە كەرىۋالمايمەن! - دەپ جاۋاب بەردىم. 12
چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن
سانباللات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت
بەرگەنلىكىگە كۈزۈم يەتتى. 13 ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ،
شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق
قىلغان بولسام، نامىنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. 14
- «ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانباللاتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارىشا
ئۆز بېشىغا ياندۇرغايىسەن، شۇنداقلا مېنى قورقۇتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا
بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايىسەن!»، 15 ئېلۇل
ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۇتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى
كۈن ۋاقىت كەتتى. 16 شۇنداق بولدىكى، دۈشمەنلىرىمىز بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى ۋە
ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ ئۆز نەزىرىدە ھەيۋىتى بەك چۈشۈپ
كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ ئۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ
يەتتى. 17 شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتۋەرلەر توبىياغا نۇرغۇن خەت يازدى،
توبىيامۇ ئۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ تۇردى. 18 چۈنكى يەھۇدىيەدە توبىياغا
باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن نۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئاراھنىڭ
ئوغلى، شېكەنىيانىڭ كۇيىوغلى ئىدى، ھەمدە ئۇنىڭ ئوغلى يوهانان بەرەكىيانىڭ
ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. 19 شۇنىڭدەك ئۇلار يەنە مېنىڭ
ئالدىدا پات-پات توبىيانىڭ ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قويۇشقا ھەم مېنىڭ
گەپلەرىمنىمۇ ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشقا؛ توبىيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت
سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7 سېپىل ئوڭشىلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىۋەنلەرنى، غەزەلكەشلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەيىنلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، 2 مەن ئىنىم ھانانى بىلەن قەلئە سەردارى ھانانىيانى يېرۇسالىمنى باشقۇرۇشقا قويدۇم؛ چۈنكى ھانانىيا ئىشەنچلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. 3 مەن ئۇلارغا: - كۈن ئىسسىغۇچە يېرۇسالىمنىڭ قوۋۇقلىرى ئېچىلمىسۇن؛ قوۋۇقلارنىڭ قاناتلىرى تېتىلگەندە، بالداقلار تاقالغان ۋاقىتلەردىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۆزەت قىلسۇن؛ شۇنىڭدەك يېرۇسالىمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۆزەت تۆۋەنلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن؛ ھەر بىر ئادەم ئۆزىنىڭ بىر كۆزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەر بىرنىڭ كۆزىتى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۇدۇلىدا بولسۇن، دەپ تاپلىدىم. 4 شەھەر چوڭ ھەم كەڭرى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ئويلەرنى سېلىنىمغاندى. 5 خۇدايىم كۆڭلۈمگە مۇتەۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەر بىرىنى نەسەبنامىسى بويىچە رويىخەتكە ئېلىشقا ئۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالىدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەندى: - 6 تۆۋەندىكىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالىم ۋە يەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەر بىرى ئۆز شەھەرلىرىگە كەتتى: - 7 ئۇلار زەرۇببابل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازارىيا، راھامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بېلشان، مىسپەرەت، بېگۇاي، نەھۇم ۋە باتاناھلار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئىچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - 8 پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 9 شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىككى كىشى؛ 10 ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ 11 پاھات-موتابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوتابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز

يۈز ئون سەككىز كىشى؛ 12 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك
تۆت كىشى؛ 13 زاتىيۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 14
زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ 15 بىنئۇئىيىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە
يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ 16 بىباينىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز
كىشى؛ 17 ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛
18 ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 19 بىگۋاينىڭ
ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئاتمىش يەتتە كىشى؛ 20 ئادىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز
ئەللىك بەش كىشى؛ 21 ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى
توقسان سەككىز كىشى؛ 22 ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز
كىشى؛ 23 بىزايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ 24 ھارىفىنىڭ
ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ 25 گىبېئوننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان
بەش كىشى؛ 26 بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن ئىتوفالىقلار جەمئىي بىر يۈز سەكسەن
سەككىز كىشى؛ 27 ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-
ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 كىرىئات-يېئارمىلىقلار، كەفراھلىقلار ۋە
بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 راماهلىقلار بىلەن
گىبالبىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكاشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە
ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايلىمىقلار جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ
كىشى؛ 33 ئىككىنچى بىر ئېبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بىر
ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 35 ھارىمىنىڭ
ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 پېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛
37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38
سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. 39 كاھىنلارنىڭ سانى

تۆۋەندىكىچە: - يەشۇئا جەمەتدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 باشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 42 ھارمىنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - خودۋاھىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادىمىيەنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. 44 غەزەلكەشلەردىن: - ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: - شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالموننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىئاننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوباينىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئون تۆت سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: - زىخاننىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تاباۋوتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياننىڭ ئەۋلادلىرى، پادوننىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لىبانانىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگابانىڭ ئەۋلادلىرى، شالمىنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھانانىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاهارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رېئايانىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززىمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئۆززاننىڭ ئەۋلادلىرى، پاسبىياننىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىداننىڭ ئەۋلادلىرى، خارشاننىڭ ئەۋلادلىرى، 55 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسپىراننىڭ ئەۋلادلىرى، تېماننىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىياننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىئاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: - سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرىداننىڭ ئەۋلادلىرى، 58 يائانانىڭ

ئەۋلادلىرى، داركونىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتپاننىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىلىنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازىباتىنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن تامونىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشى، كېرۇب، ئاددون، ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادىمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 62 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىياننىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كاھىنلاردىن خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمەتنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى، شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالىي ئۇلارغا: - ئۆرم ۋە تۆمىمىنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يىمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 66 پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ 67 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى، يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 69 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش توڭگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 70 جەمەت كاتىتۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالىي خەزىنىگە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ 71 جەمەت كاتىتۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ دارىك

ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىڭ كۈمۈش، 72 خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز مىڭ كۈمۈش، ئاتمىش يەتتە قۇر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. 73 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8 يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە كېلىپ ئورۇنلىشىپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇقى» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزىزادىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسالىنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزىزادە تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئاياللار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قوۋۇقى» نىڭ ئالدىدىكى مەيداندا، ئەتىگەندىن چۈشكەچە، ئەر-ئاياللارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلەرگە ئوقۇپ بەردى. پۈتكۈل جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى تەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 تەۋراتشۇناس ئەزىزادە مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبەرگە چىقىپ تۇردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتىتسىيا، شېما، ئاناياھ، ئۇرىيا، ھىلىقىيا بىلەن مائاسىپىياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائەل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشبادانا، زەكەرىيا بىلەن مەشۇلام ئىدى. 5 ئەزىزادە پۈتكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابىنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابىنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدىن قوپتى. 6 ئەزىزادە ئۇلۇغ خۇدا بولغان پەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇۋېدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى؛ ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يەرگە يېقىپ، پەرۋەردىگارغا

سەجدە قىلدى. 7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇيا، بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاڭكۇب، شايبىتاي، خودىيا، مائاسىپىياھ، كېلتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە پىلايالار خالايققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت تۆرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جاراڭلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغاننى چۈشىنىۋېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇننىڭ مەنىسىنى ئوڭتىدىغان لاۋىيلار پۈتكۈل جامائەتكە: - بۈگۈن خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۈر، يىغا-زار قىلماڭلار! - دېدى. چۈنكى خالايقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكە نىدى. 10 ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: - سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەرەتلەرنى ئىچىڭلار، ئۆزىڭگە [يەك-ئىچمەك] تەييارلىمىغانلارغا يەك-ئىچمەك بۆلۈپ بېرىڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن رەببىمىزگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر، غەمكىن بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. 11 لاۋىيلارمۇ: - بۈگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولماڭلار! - دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. 12 جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يەك-ئىچمەك ئۆلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۆمدى؛ چۈنكى ئۇلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلەرنى چۈشەنگەندى. 13 ئەتىسى خالايق ئىچىدىكى قەبىلە كاتىۋاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتشۇناس ئەزرا نىڭ يېنىغا يىغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ بەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. 14 ئۇلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇساننىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپلەردە تۇرۇشنى كېرەكلىكى پۈتۈلگەنلىكىنى ئۇقتى، 15 شۇنداقلا ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە

يېرۇسالېمدا: «سەلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شېخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس تۇجىمە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپلەرنى ياساڭلار» دېگەنلىكىنى تارقىتىپ جاركالاشنى بۇيرۇغانلىقىنى ئۇقتى. 16 شۇنىڭ بىلەن خالايىق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ھەر بىرى ئۆيلەرنىڭ ئۆگۈنلەردە، ھويلىلاردا، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇقى» نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى» نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپلەرنى ياساپ تىكتى. 17 سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپلەرگە جايلاشتى؛ ئۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغانىدى. ھەممە بىلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. 18 بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەركۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. ئۇلار يەتتە كۈن ھېيت ئۆتكۈزدى، سەككىزىنچى كۈنى بەلگىلىمە بويىچە تەنتەنىلىك ئىبادەت يىغىلىشى ئۆتكۈزۈلدى.

9 شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كىيىپ، ئۈستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يىغىلدى؛ 2 ئىسرائىل نەسلى ئۆزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن ئۆرە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. 3 ئۇلار شۇ كۈننىڭ تۆتىن بىرىدە ئۆز يېرىدە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى؛ كۈننىڭ يەنە تۆتىن بىرىدە ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا سەجدە قىلدى. 4 لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇنى، شەرەبىيا، بانى ۋە كېنئانلار پەلەمپەيلەردە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىغا ئۈزلۈك ئاۋاز بىلەن ندا قىلدى. 5 لاۋىي

يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، ھاشابىنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پىتاهىيالار:
«ئورنۇڭلاردىن قوپۇپ خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبەدىگىچە
تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار» - دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-ھەمدۇسانا ئوقۇدى]:
- «[ئى خۇدا]، ئىنسانلار سېنىڭ شان-شەۋكەتلىك نامىڭنى ئۇلۇغلىسۇن! بەرھەق،
بارلىق تەشەككۈر-مەدھىيەلەر نامىڭغا يېتىشمەيدۇ! 6 سەن، پەقەت سەنلا
پەرۋەردىگاردۇرسەن؛ ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق
قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۇلار ئىچىدىكى ھەممىنى
ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ
بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلغۇچىدۇر. 7 سەن بەرھەق پەرۋەردىگار
خۇدادۇرسەن، سەن ئابرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كالدېيەنىڭ ئور شەھىرىدىن ئېلىپ
چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. 8 سەن ئۇنىڭ قەلبىنىڭ
تۈزۈڭگە سادىق-ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ
قانائانىلارنىڭ، ھىتىيىلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، پەرزىيىلەرنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ
ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە
قىلدىڭ؛ سەن ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ. 9 سەن
ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ
قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئاللىسىغا قۇلاق سالدىڭ. 10 سەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا
قانداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پەرەۋىن، ئۇنىڭ
بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق خەلققە مۆجىزىلىك ئالامەت
ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈچۈن بۈگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان
ئۇلۇغ بىر نام-شۆھرەتنى تىكلەدىڭ. 11 سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى
بۆلۈپ، ئۇلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئۆتتى؛ ئۇلارنى

قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېڭىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جۇشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلىدىڭ. 12 سەن ئۇلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۇرۇكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۇرۇكى بىلەن يېتەكلىدىڭ، بۇلار ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ماڭدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. 13 سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا تۇرۇپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ، ئۇلارغا توغرا ھۆكۈم، ھەقىقىي ئىشەنچلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرلەرنى ئاتا قىلىدىڭ. 14 سەن ئۇلارغا تۈزۈڭنىڭ مۇقەددەس شابات كۈنۈڭنى تونۇتۇڭ، قۇلۇڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۇلارغا ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە تەۋرات قانۇنىنى تاپىلىدىڭ. 15 سەن ئۇلارغا ئاچ قالغاندا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، ئۇسسغاندا ئىچسۇن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ، سەن ئۇلارغا بېرىشكە قولۇڭنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىننى كىرىپ ئىگەلگۈلەر، دېدىڭ. 16 لېكىن ئۇلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇللىنىپ، بوينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلەرگە قۇلاق سالمىدى. 17 ئۇلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياراتقان كارامەت مۆجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى، بەلكى بوينى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل قىلىنغان جايغا كەتمەپكى بولۇپ، ئۆز ئالدىغا يولباشچى تىكلىدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېھىر-مۇھەببەتلىك تەڭرىدۇرسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ. 18 ئۇلار ھەتتا تېخى ئۆزلىرىگە بىر قۇيما موزايىنى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھ!» دېگەن ۋاقتىدا ھەم قاتتىق كۈپۈرلۈك قىلغىنىدا، 19 سەن تولىمۇ رەھىمدىل بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى يەنىلا باياۋاندا تاشلاپ قويمىدىڭ، كۈندۈزى بۇلۇت تۇرۇكى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا يول باشلىدى، كېچىسى ئوت تۇرۇكىمۇ ئۇلاردىن نېرى كەتمەي، ئۇلارغا نۇر بېرىپ، ماڭدىغان يولىنى كۆرسەتتى. 20 سەن تۈزۈڭنىڭ

مېھرىبانە روھىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇلارغا تەلىم بەردىڭ، سەن ئۇلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن «ماننا»نى ئايىمىڭ، ئۇسسۇزلۇقىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن سۇنى بەردىڭ. 21 سەن ئۇلارنى باياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ، ھېچنېمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كۈنرىمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىششىمىدى. 22 سەن پادىشاھلىقلار ۋە تائىپلەرنى ئۇلارنىڭ قولغا بەردىڭ، بۇلارنى ئۇلارنىڭ زېمىنىغا چېگرالار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەھون پادىشاھنىڭ زېمىنى، ھەشوننىڭ پادىشاھنىڭ زېمىنى ۋە باشان پادىشاھى ئوڭنىڭ زېمىنى ئىگىلىدى. 23 سەن ئۇلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتتۇڭ؛ سەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سەلەر بۇ زېمىنى ئىگەشكە ئۇنىڭغا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنىغا باشلاپ كىردىڭ. 24 ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ ئۇ زېمىنى ئىگىلىدى، سەن ئۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقان قاناتان ئاھالىسىنى ئۇلارغا بېقىندۇردۇڭ ھەم زېمىندىكى پادىشاھلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سەلەر ئۇلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇردۇڭ. 25 ئۇلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل بۇيۇملارغا تولغان ئۆيلەرگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈملۈقلەر، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلەرگە ئىگە بولدى، يەپ-ئىچىپ سەمرىپ، سېنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭدىن سۆيۈنۈشتى! 26 لېكىن ئۇلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سېنىڭدىن يۈز ئورۇپ، تەۋرات قانۇنىڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى، ئۇلارنى يېنىڭغا ياندۇرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۇۋاھلىق يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددىي كۇپۇرلۇق قىلدى. 27 شۇڭا سەن ئۇلارنى جەبە-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولغا تاپشۇردۇڭ، دەرۋەقە ئۇلار ئۇلارنى قىيىندى، ئۇلار قىيىنلانغان ۋاقىتلىرىدا ساڭا يالۋۇرۇشقانىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ ئۇلارغا قۇلاق سالىدىڭ، زور رەھىمدىللىقنى بويىچە ئۇلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتتىڭ،

ئۇلار بۇلارنى ئەزگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. 28 لېكىن ئۇلار ئاراملىققا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلىۋىدى، سەن ئۇلارنى يەنە دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى، ئۇلار يەنە سېنىڭ ئالدىڭدا نالە-پەريات قىلىشۇۋىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەھىمدىللىقلەرنىڭ بويىچە ئۇلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. 29 سەن ئۇلارنى تۈزۈشنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاھلاندۇردۇڭ؛ لېكىن ئۇلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمىرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىڭگە ئەمەل قىلسا، ئۇلار شۇ سەۋەبتىن ھاياتتا بولىدۇ). ئۇلار جاھىللىق بىلەن بويىنى تولىغاپ، گەدەنكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. 30 ئۇلارغا ئۇزۇن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاھلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى؛ شۇڭا سەن ئۇلارنى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 31 ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىللىقلەرنىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھەم ئۇلارنى تاشلىۋەتمىدىڭ؛ چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. 32 ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھدەڭدە تۇرۇپ تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان ئۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، ئەمدى سېنىڭدىن بىزنىڭ، پادىشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاھىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا تۈزۈشنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ زامانىدىن بۇيان بۈگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۆتۈنمىز. 33 بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سېنىڭ قىلغىنىڭ ھەقىقەت بويىچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. 34 پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاھىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-

بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭغا ئەمەل قىلماي، ئەمىرلىرىڭگە ۋە سېنىڭ ئۇلارغا ئىسپاتلاپ بەرگەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ھېچ قۇلاق سالمىدى. 35 ئۇلار سەن ئۇلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاھلىقتا تۇرۇشتىن، ئۇلارغا ئاتا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولمىدى ياكى تۈزلىرىنىڭ رەزىل قىلىنىشىدىن يانمىدى. 36 مانا، بىز بۈگۈن قوللارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا ئۇنىڭدا قۇل بولۇپ قالدۇق! 37 [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىدارە قىلىشقا بېكىتكەن پادىشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ، ئۇلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا ماللىرىمىزنى ئۆز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور دەرد-ئەلەمدە بولدۇق». 38 «بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار تۈپەيلى مۇقىم بىر ئەھدىنى تۈزۈپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاھىنلىرىمىز بۇنىڭغا ئۆز مۆھۈرلىرىنى باستى».

10 بۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۆھۈر باسقانلار ھاقلېيانىڭ ئوغلى، ۋالىي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى؛ 2 ئاندىن [كاھىنلاردىن] سېرايا، ئازاريا، يەرەمىيا، 3 پاشخۇر، ئاماريا، مالكىيا، 4 ھاتىئۇش، شەبانىيا، ماللۇق، 5 ھارم، مەرەموت، ئوبادىيا، 6 دانىيال، گىئىنتون، بارۇق، 7 مەشۇلام، ئابىيا، ميامىن، 8 ماتازىياھ، بىلگاي، شېمىيالار، ئۇلار كاھىنلار ئىدى. 9 لاۋىيلاردىن: - ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھېنادانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادمىيەل 10 ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېستا، پىلايا، ھانان، 11 مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، 12 زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، 13 خودىيا، بانى، بېننۇئى ئىدى. 14 جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موتاب، ئېلام، زاتۇ، بانى، 15

بۇنقى، ئازگاد، بىباي، 16 ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، 17 ئاتېر، ھەزەكىيا، ئاززۇر،
18 خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، 19 ھارىف، ئاناتوت، نىباي، 20 ماگپىياش،
مەشۇلام، ھېزىر، 21 مەشەزابەل، زادوك، ياددۇئا، 22 پىلاتىيا، ھانان، ئانايا،
23 ھوشىيا، ھانانىيا، ھاششۇب، 24 ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك، 25 رەھۇم،
ھاشابناھ، مائاسپىياھ، 26 ئاخىياھ، ھانان، ئانان، 27 ماللۇق، ھارىم، بائاناھلار
ئىدى. 28 قالغان خەلق: - كاهىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر،
ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك ئۆزلىرىنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن
ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ تەۋرات قانۇنىغا قايتقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۇلارنىڭ
ئاياللىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ
ھەممىسى 29 ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان مۇتۋەپپەق بىلەن قوشۇلۇپ: «ئۆزىمىزنى
قارغىنىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قولى مۇسا ئارقىلىق جاكارلىغان
تەۋرات قانۇنىدا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارىنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى، ھۆكۈم-
بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز، 30 قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەرگە
ياتلىق قىلمايمىز ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ 31 بۇ
يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئەكىلىپ ساتماقچى
بولسا، شابات كۈنلىرى ياكى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۇلاردىن
قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز ئاق قالدۇرىمىز ھەم
بارلىق قەرزلىرىنى كەچۈرۈم قىلىمىز» - دېيىشتى. 32 بىز يەنە ئۆزىمىزگە ھەربىر ئادەم
ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئوينىنىڭ خىزمەت خىراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەل
كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق؛ 33 بۇ پۇل «تىزىلدىغان تەقدىم نام» لار،
دائىمىي ئاشلىق ھەدىيەلەر، دائىمىي كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى
ئايلاردىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىندىغان

كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەس بۇيۇملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كافارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ تۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خىراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلسۇن دەپ بەلگىلەندى. 34 بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز بويىچە كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە خەلق ئارىسىدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ تۆيىگە تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئۈچۈن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش تۆۋەنلىرىنى بېكىتتۇق؛ 35 يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلنى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، 36 شۇنداقلا تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجى ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۇنجى چار پىيىمىزنى خۇدانىڭ تۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇ تۆيدە ۋەزىپە تۆتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكەلىشنى، 37 ھەر بىر يېڭى خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەيتۇن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ تۆيىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئاپىرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك ئېتىزلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان توشرىنى لاۋىيلارغا بېرىشنى بېكىتتۇق؛ لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان توشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛ 38 شۇنىڭدەك، لاۋىيلار چىققان ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى ئۇلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار ئەشۇ ئوندىن بىر ئۆلۈشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۆلۈشنى ئايرىپ خۇدانىڭ تۆيىگە، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلەندۇق. 39 ئىسرائىللار بىلەن لاۋىيلار ئاشلىقتىن، يېڭى

شارابىن، يېڭى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىپە ئۆتەيدىغان كاهىن، دەرۋازىۋەن ۋە غەزەلكەشلەر تۇرىدىغان جايعا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ ھاجەتلىرىدىن ھەرگىز ئۆزىمىزنى تارتمايمىز!

11 ئۇ چاغدا خەلق ئىچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا تۇراتتى، قالغان پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئۇندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئۇندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى. 2 ئۆز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىشىشقا ئوتتۇرىغا چىققانلارغا بولسا، جامائەت ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلدى. 3 يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان بەگ-ئەمىرلەر تۆۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار، كاهىنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەر بىرى ئۆز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە بىنيامينلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): - بۇلارنىڭ ئىچىدە، يەھۇدالاردىن: - پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئۆزىيانىڭ ئوغلى ئاتايا؛ ئۆزىيا زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا شەفامىيانىڭ ئوغلى، شەفامىيا ماھالالېلىنىڭ ئوغلى ئىدى. 5 يەنە بارۇقىنىڭ ئوغلى مائاسىياھ؛ بارۇق كۆل-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كۆل-ھوزەھ ھازايانىڭ ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا يوتارىبىنىڭ ئوغلى، يوتارىب زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا شىلونىنىڭ ئوغلى. 6 يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز جەمەتلىكلىرى جەمئىي تۆت يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ، ھەممىسى ئەزىمەتلىرى ئىدى. 7 بىنياميننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: - مەشۇللانىڭ ئوغلى ساللۇ؛ مەشۇللانم يوتەدىنىڭ ئوغلى، يوتەدى پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا مائاسىياھنىڭ ئوغلى، مائاسىياھ ئىتتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى. 8 ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر، گابىي

ۋە ساللاي ئىدى، شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. 9 زىكرىنىڭ ئوغلى يوئېل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. 10 كاهىنلاردىن: - يوئارىنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن ياقىن، 11 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوينىنىڭ باش غوجدارى سېرايا؛ سېرايا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇلامنىڭ ئوغلى، مەشۇلام زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك مېرايونىڭ ئوغلى، مېرايون ئاخىتۇبنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 12 يەنە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى؛ يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى؛ يەروھام پېللىيانىڭ ئوغلى، پېللىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زەكەرىيانىڭ ئوغلى، زەكەرىيا پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر مالكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ 13 ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى ئىدى؛ يەنە ئازارەلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى؛ ئازارەل ئاخزايىنىڭ ئوغلى، ئاخزاي مەشلىسموتنىڭ ئوغلى، مەشلىسموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 14 يەنە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزىمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى بار ئىدى؛ گېدولمىنىڭ ئوغلى زاڧىيەل ئۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى. 15 لاۋىيلاردىن: - ھاششۇبىنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاششۇب ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇنىنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 16 يەنە لاۋىيلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شاپىبتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ، خۇدانىڭ ئوينىنىڭ تېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. 17 يەنە مىكانىڭ ئوغلى ماتىئانیا دۇئا ۋاقتلىرىدا تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا زابدېنىڭ ئوغلى، زابدې ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئىچىدە مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى تۆتەيتتى؛ يەنە شاممۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شاممۇئا گالانىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇنىڭ ئوغلى

ئىدى. 18 مۇقەددەس شەھەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت كىشى ئىدى. 19 دەرۋازىۋەنلەردىن: - دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇرىدىغان ئاكتۇب بىلەن تالمون ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى ئىدى. 20 قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەر بىرى ئۆز مەراسىدا ماكانلاشتى. 21 ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا ئوفەل دۆڭگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشىيا باشقۇردى. 22 يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى باننىڭ ئوغلى ئۆزى ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتىئانىيانىڭ ئوغلى، ماتىئانىيا مىكانىڭ ئوغلى ئىدى - دېمەك، ئۆزى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتكە مەسئۇل بولغان غەزەلكەشلەردىن ئىدى. 23 چۈنكى پادىشاھ ئۇلار توغرىلىق يارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، غەزەلكەشلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئوزۇق-تۈلۈكىنى، شۇنداقلا تۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. 24 يەھۇدانىڭ ئوغلى زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. 25 يېزا-قىشلاقلار ۋە ئۇلارغا تەۋە ئەتراپىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-ئاربا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، دىبون ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، يەكازىيەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 26 شۇنداقلا يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، 27 ھازار-شۇئال، بەئەر-شېبا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 28 زىكلاگ، مىكونا ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 29 ئەن-رىمىمون، زوراھ، يارمۇت، 30 زانوتائ، ئادۇلام ۋە بۇ ئىككى يەرگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ ئۇلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-شېبادىن تاكى ھىننوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى. 31 بىنىامىنلار

بولسا گېبا، مېكاش، ئايچا، بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-كەنتلەردە، 32 بەزىلىرى ئاناتوت، نوب، ئانانیا، 33 ھازور، راماد، گىتتايم، 34 ھادىد، زەبوئىم، نىباللات، 35 لود، ئونو، شۇنداقلا ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقاندى. 36 ئەسلىدە يەھۇدىيەگە تەيىنلەنگەن لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بىنيامين قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

12 شېئالتىيەنىڭ ئوغلى زەرۇببەل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۇرگۈنلۈكتىن] چىققان كاھىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: - [كاھىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، 2 ئاماريا، ماللۇق، ھاسىئۇش، 3 شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، 4 ئىددو، گىنتىئوي، ئابىيا، 5 ميامىن، مائادىيا، بىلگاھ، 6 شېمايا، يوتارىب، يەدايا، 7 ساللو، ئاموك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدە كاھىن بولغانلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 8 لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىنتۇئى، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار، ماتتانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. 9 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن ئۇنى تۇتۇپ بويچە ئۇلار بىلەن ئۇدۇلمۇتۇدۇل خىزمەتتە تۇراتتى. 10 يەشۇئادىن يوياكىم تۆرەلدى، يوياكىمدىن ئەلبىياشېب تۆرەلدى، ئەلبىياشېبتىن يويادا تۆرەلدى، 11 يويادادىن يوناتان تۆرەلدى، يوناتاندىن ياددۇئا تۆرەلدى. 12 يوياكىمنىڭ كۈنلىرىدە كاھىنلاردىن جەمەت باشلىقى بولغانلار مۇتۇلار: - سېرايا جەمەتتە مېرايا، يەرەمىيا جەمەتتە ھانانىيا، 13 ئەزرا جەمەتتە مەشۇلام، ئاماريا جەمەتتە يەھوھانان، 14 مېلىكۇ جەمەتتە يوناتان، شەبانىيا جەمەتتە يۈسۈپ، 15 ھارم جەمەتتە ئادنا، مېرايوت جەمەتتە ھەلكاي، 16 ئىددو جەمەتتە زەكەرىيا، گىنتىئون جەمەتتە مەشۇلام، 17 ئابىيا جەمەتتە زىكرى، مېنيامين بىلەن موئادىيالارنىڭ جەمەتتە پىلتاي، 18 بىلگاھ جەمەتتە شامۇئا، شېمايا

جەمەتتەگە يەھوناتان، 19 يوتارب جەمەتتەگە ماتتساي، يەدايا جەمەتتەگە ئۆزى،
20 ساللاي جەمەتتەگە كاللاي، ئاموك جەمەتتەگە ئېبەر، 21 ھىلقيا جەمەتتەگە
ھاسابيا، يەدايا جەمەتتەگە ئەتەل. 22 ئەلىياشېب، يودادا، يوهانان ۋە ياددۇئاننىڭ
كۈنلىرىدە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىملىغان ۋە ئوخشاشلا، پارس
پادىشاھى دارىئۇس تەختتىكى چاغلارغىچە كەسنىلەر تىزىملىنىپ كەلگەن. 23
جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىيلار تاكى ئەلىياشېبنىڭ نەۋرىسى يوهاناننىڭ ۋاقتىغىچە
تەزكىرىنامىدە تىزىملىنىپ كەلگەن. 24 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان
ھاسابيا، شەرەبىيا، كادىمىيەنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۆدۈلۈۋاتقان
تۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ ئەمرى بويىچە تۆۋەنلىشىپ مەدەھىيە-مۇناجات،
تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىپ تۇراتتى. 25 ماتتانيا، باكۇكيا، ئوبادىيا، مەشۇلام،
تالمون بىلەن ئاكتۇبىلار دەرۋازىۋەنلەر بولۇپ، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا
قارايتتى. 26 بۇ كىشىلەر يوزاداكىنىڭ نەۋرىسى، يەشۇئاننىڭ ئوغلى يوياكىمنىڭ
كۈنلىرىدە، شۇنىڭدەك ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كەھن ئەزىزاننىڭ كۈنلىرىدە
ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن. 27 يېرۇسالېم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى
تۆتكۈزۈلدىغان چاغدا، جامائەت لاۋىيلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئىزدەپ
تېپىپ، ئۇلارنى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل ئوقۇش، چاڭ، تەمبۇر
ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇلۇش مۇراسىمى
تۆتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. 28 غەزەلكەشلەر يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى
تۈزلەڭلىكتىن، نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا-كەنتلىرىدىن، 29 بەيت-گىلگادىن، گىيا بىلەن
ئازماۋەت ئېتىزلىقلىرىدىن يىغىلغاندى، چۈنكى غەزەلكەشلەر يېرۇسالېمنىڭ تۆت
ئەتراپىغا تۈزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغانىدى. 30 كەسنىلەر بىلەن لاۋىيلار
تۈزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقنى ۋە سېپىل دەرۋازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ تۈزىنىمى

پاڭلىدى. 31 مەن [نەھەمىيا] يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ،
تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ ئەترەت ئادەمنى ئۇيۇشتۇردۇم،
بىر ئەترەت سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «تېزەك قوۋۇقى»غا قاراپ ماڭدى، 32
ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشاييا بىلەن يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېرىمى ماڭدى، 33
يەنە ئازاريا، ئەزرا، مەشۇلام، 34 يەھۇدا، بىنيامين، شېمايا، يەرەمىيامۇ ماڭدى؛
35 شۇنىڭدەك كاهىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلىرى قوللىرىغا كاناي ئالغان ھالدا
ماڭدى: - ئۇلاردىن يوناتانىڭ ئوغلى زەكەرىيا بار ئىدى (يوناتان شېمايانىڭ ئوغلى،
شېمايا ماتتائىيانىڭ ئوغلى، ماتتائىيا مەككايانىڭ ئوغلى، مەككاي زاككۇرنىڭ ئوغلى،
زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى). 36 ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا، ئازارەل،
مىلاي، جىلالاي، مائاي، نەتانەل، يەھۇدا، ھانانىيالار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا
خۇدانىڭ ئادىمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقانىدى؛ تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ
بېشىدا ماڭغانىدى. 37 ئۇلار «بۇلاق قوۋۇقى»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ
پەلەمپىسىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن ئۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ
قوۋۇقى»غا كەلدى. 38 تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول
تەرەپ بىلەن ماڭدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ،
سېپىل ئۈستىدە «خۇمدانلار مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە
مېڭىپ، 39 «ئەفرائىم قوۋۇقى»، «كونا قوۋۇقى»، «بېلىق قوۋۇقى» ئۈستىدىن
ئۆتۈپ، «ھانانىيەل مۇنارى» ۋە «يۈزنىڭ مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «قوي
قوۋۇقى»غا كېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇللار قوۋۇقى»دا توختىدۇق. 40 ئاندىن تەشەككۈر-
ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ تويىدە ئۆز ئورۇنلىرىدا
تۇردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمىمۇ شۇ يەردە تۇردۇق؛ 41 كاهىنلاردىن
ئېلشاكىم، مائاسىپاھ، مېنىامىن، مېگايا، ئەليويىناي، زەكەرىيا بىلەن ھانانىيالار

كارنايليرنى ئېلىپ تۇرۇشتى؛ 42 يەنە مائاسىياھ، شېبايا، ئەلئازار، ئۆزى، يەھوھانان، مالكىيا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ تۇرۇشتى؛ غەزەلكەشلەر يىزراقىيانىڭ يېتەكچىلىكىدە جاراڭلىق غەزەل ئوقۇشتى. 43 شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندى؛ ئاياللار بىلەن بالىلارمۇ شۇنداق شادلاندى، يېرۇسالېمدا بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراققا ئاڭلاندى. 44 ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇربانلىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە توشىرىلارنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەيىنلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كەھنلەرغا ۋە لاۋىيلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۇلۇشلەر شۇ يەردە ساقلىناتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى ئۆز خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان كەھنلەر بىلەن لاۋىيلاردىن خۇشال ئىدى. 45 [كەھنلەر بىلەن لاۋىيلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋەنلەرمۇ، ئۆز خۇداسىنىڭ تاپلىغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ ئەمرى بويىچە ئۆتەيتتى. 46 چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۈنلىرىدە، غەزەلكەشلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا كۈيلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغانىدى. 47 زەرۇببا بەلنىڭ كۈنلىرىدە ۋە نەھەمىيانىڭ كۈنلىرىدە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ ئۇلۇشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىيلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھېسابلانغان نەرسىلەرنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرەتتى، لاۋىيلارمۇ مۇقەددەس ھېسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ تۇراتتى.

13 شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئامونىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، 2 چۈنكى

ئۇلار ئىسرائىللارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ ئەككىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالا ئامنى ياللىۋالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەخت-بەرىكەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. 3 شۇنداق بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاڭلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرىۋەتتى. 4 بۇ ئىشتىن ئاۋۋال، خۇدايىمىزنىڭ ئوينىنىڭ خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كاھىن ئەلىياشېب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، 5 ئۇنىڭغا كەڭرى بىر ئوينى تەييارلاپ بەرگەندى. شۇ ئۆيدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلەر، مەستىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋەنلەرگە بېرىشكە بۇيرۇلغان ئاشلىق ئۆشۈرلەر، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كاھىنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق» لار ساقلىناتتى. 6 بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى ئارتاخشاشتانىڭ ئوتتۇز ئىككىنچى يىلى مەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەندىم؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاھتىن رۇخسەت ئېلىپ 7 يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، ئەلىياشېبنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا توبىياغا ئۆي ھازىرلاپ بەرگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۇقتۇم. 8 بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن توبىيانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق ئۆي جاھازىلىرىنى قويماي تالاغا تاشلاشقۇزۇۋەتتىم. 9 مەن يەنە ئەمىر قىلىپ، ئۇ ئۆيلەرنى پاكلاتقۇزۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن مەستىكىنى ئۆيەلەرگە ئەكىرگۈزۈپ قويدۇم. 10 مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىيلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۇلۇشلىرىنى بەرمىگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىيلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز يەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم؛ 11 شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: - نېمىشقا خۇدانىڭ ئۆيى شۇنداق تاشلىۋېتىلدى؟! - دەپ، [لاۋىيلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىرىكى ئورنىغا يېڭىۋاشتىن تۇرغۇزدۇم. 12 ئاندىن

بارلىق يەھۇدىيە خەلقى ئاشلىق توشرىسىنى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ تاپشۇردى. 13 مەن خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا خەزىنچى-ئامبارچىلارنى تەيىنلىدىم؛ ئۇلار كاھىن شەلەمىيا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىيلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتىئانىيانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى ھانان بار ئىدى؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ھەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ ھېسابلىناتتى؛ ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۇلۇشلارنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى. 14- «ئاي خۇدايم، مۇشۇ ئىش يۈزىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ ئويى ۋە ئۇنىڭغا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمنى ئۆچۈرۈۋەتمىگەيسەن!» 15 شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچلەكلەرنى چەيلەۋاتقىنىنى، ئوچىلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجۈر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشەكلەرگە تارتىپ، توشۇپ يۈرگەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى؛ ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۈلۈكلەرنى سېتىپ يۈرگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويدۇم. 16 يەنە يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بېلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلەرگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! 17 شۇ سەۋەبتىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: - سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ 18 ئىلگىرى ئاتا-بوۋاڭلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەسمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھەرگە ھازىرقى بۇ بالا يىتاپەتنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدۇڭلار، دېدىم. 19 شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈنىدىن ئىلگىرى،

گۈگۈم سايبىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقتىدا، مەن شەھەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشىنى بۇيرۇدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى تۆتۈپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى تاپچاسلىق توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەھەر قوۋۇقلىرىغا كۈزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. 20 شۇنداق بولسىمۇ سودىگەرلەر ۋە ھەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇندى. 21 مەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: - سىلەر نېمىشقا سېپىلىنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولساڭلار، مەن ئۈستۈڭلارغا قول سالغۇن، دېيىدىم، ئۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈنىدە كەلمىدى. 22 ئاندىن شابات كۈنىنىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: - ئوزۇڭلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. - «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزلىنىشىمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، ئوزۇڭنىڭ زور تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايغايىسەن!» 23 شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئامون ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەھۇدلارنى بايقىدىم. 24 ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەھۇدىي تىلىدا سۆزلىيەلمەيدىكەن. 25 مەن ئۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلدىم، ئۇلارنى قارىدىم، بىر نەچچىسىنى ئۇرۇپ چاچ-ساقاللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: - سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، ئوزۇڭلارغىمۇ ئۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! 26 ئىسرائىل پادىشاھى سۇلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناھ سادىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش ھېچقانداق پادىشاھ يوق ئىدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ

قىلىپ تىكلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئاياللار ئازدۇرۇپ گۇناھقا پاتقۇزغان. 27 ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ بۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايمىزغا ۋاپاسزلىق قىلىمىزمۇ؟ - دېدىم.

28 باش كاھىن ئەلىياشېنىڭ نەۋرىسى، يويادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ھورونلۇق سانباللاتنىڭ كۇيىغىلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلىۋەتتىم. 29 - «ئۇ خۇدايم، سەن ئۇلارنى يادىڭدا تۇتقايسەن، چۈنكى ئۇلار كاھىنلىققا داغ تەگكۈڭۈچىلەر، كاھىنلىق ھەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەھدىنىمۇ بۇلغىغۇچىلاردۇر!». 30 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن نېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [يېڭىۋاشتىن] بەلگىلەپ، ھەركىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا ئىگە قىلدىم. 31 مەن يەنە ئۆز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىشى ۋە دەسلەپكى ھوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورۇنلاشتۇردۇم. «ئالە خۇدايم، مېنى يادىڭدا تۇتۇپ، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!».

تەستەر

1 ئاھاشۇپروش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇپروش) نىڭ تەختىكى كۈنلىرىدە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: - 2 شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇپروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، 3 ئۆسەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى، پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ئېسىل زادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. 4 ئۆسەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۈز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. 5 بۇ كۈنلەر تۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چار بېغىدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. 6 ئۆيەر ئاق ۋە كۆك كەندىر يېتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۇرۇقلەرگە بېكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەڭلىك كەندىر يىپ ۋە سۇسۇن يۇڭلۇق شوپىنلار بىلەن ئېسىلغاندى، ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئۈستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. 7 ئىچمىلىكلەر ئالتۇن جاملاردا تۆتۈپ ئىچىلەتتى، جاملار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى، شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنتىگە يارىشا مول ئىدى. 8 شاراب ئىچىش قائىدىسى بويىچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلىنمايتتى، چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق غوجدارلارغا، ھەركىمنىڭ ئىچىشى ئۆز خاھىشى بويىچە بولسۇن، دەپ بېكىتىپ بەرگەنىدى. 9 خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇپروشنىڭ ئوردىسىدا ئاياللار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. 10 يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇپروش پادىشاھ شارابتىن كەپى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرغان

مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگى، ئاباگى، زىپار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاغىسىنى 11 خانىش ۋاشىنىڭ پۇقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چاقىرىغىلى ئەۋەتتى؛ چۈنكى ئۇ تولۇق چىرايلىق ئىدى. 12 لېكىن ھەرەمئاغىلىرى خانىش ۋاشىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەندە، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى تۈرلدى. 13 شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرىلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى؛ شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سورىدى 14 (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشىنا، شېتار، ئاداماتا، تارشىش، مەرەس، مارسېنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمىرلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۇلار ئالدىنقى قاتاردا تۇراتتى). 15 پادىشاھ ئۇلاردىن: - خانىش ۋاشى مەنكى پادىشاھ ئاھاشۇپروشىنىڭ ھەرەمئاغىلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىم بويىچە ئىش قىلىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن بويىچە قانداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ - دەپ سورىدى. 16 مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا جاۋاب بېرىپ: - خانىش ۋاشى ئالىيلەرنىڭ زىتىغا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇپروشىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق پۇقرالارنىڭ زىتىغا تەگدى. 17 چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئاياللارنىڭ قۇلقىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇپروش: «خانىش ۋاشىنى يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەپتۇ!» دەپ ئۆز ئەرلىرىنى مەنسىتمەيدىغان قىلىپ قويدۇ. 18 پارس ۋە مېدىئادىكى مەلىكە-خانىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشىنى ئاڭلاپ، بۈگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بەگ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دەيدىغان بولدى، شۇنىڭ بىلەن مەنسىتمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۈزۈلمەيدۇ. 19 پادىشاھىمغا

مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلاردىن مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈرۈلسۇن، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىتالارنىڭ مەڭگۈ ئۆزگەرتىلمەيدىغان قانۇن-بەلگىلىمىلىرى ئىچىگە پۈتۈلگەيلىكى، ۋاشىتنى ئىككىنچى پادىشاھ ئاھاشۇپروشىنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەيلى، ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەيلى. 20 ئالىيلارنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ زېمىنى بېپايان بولسىمۇ)، ئاياللارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۇلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان بولىدۇ، - دېدى. 21 مەمۇكاننىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلەرنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى بويىچە ئىش كۆردى. 22 ئۇ پادىشاھنىڭ بارلىق ئۆلكىلىرىگە، ھەربىر ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئىچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار تۈتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇپروشىنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشىتنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقى ھەققىدە ئەسلىپ ئويلىنىپ قالدى. 2 شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجدارلار ئۇنىڭغا: - ئالىيلەرى ئۈچۈن ساھىبجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈرگەيلا؛ 3 ئالىيلەرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۆلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەيىنلىگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئاياللارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاغىسى ھېڭاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي، ئۇلارغا كېرەكلىك ئۇپا-ئەڭلىكلەر تەمىنلەنگەيلى. 4 ئالىيلەرنى سۆيۈندۈرگەن قىز ۋاشىتنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. 5 شۇشان قەلئەسىدە بىنىيامىن قەبىلىسىدىن، كىشىنىڭ

ئەۋرىسى، شىمەينىڭ نەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى مۇردىكاي ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى 6 (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھ بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمدىن ئەكەتكەندە، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەندى). 7 مۇردىكاي ئۆزىنىڭ تاغسىنىڭ قىزى ھاداساھنى (يەنى ئەستەر) بېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەقى-تۇرقى كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا مۇردىكاي ئۇنى ئۆز قىزى قاتارىدا بېقىپ چوڭ قىلغانىدى. 8 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارىلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگايىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئوردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئاياللارغا مەسئۇل بولغان ھېگايىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. 9 ئەستەر ھېگايىغا ياققان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ئۇپا-ئەڭلىك ۋە تېگىشلىك پىچەكلىكلەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنەزەكنى بەردى، ئاندىن ئۇنى كېنەزەكلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. 10 ئەستەر ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتىمىدى، چۈنكى مۇردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقىنى تاپلىغانىدى. 11 مۇردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىنىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 12 قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت بويىچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشتۇرۇش بىلەن بىللە بولۇش تۈۋىتىدىن ئاۋۋال، ئون ئىككى ئاي بەدىنىنى تازىلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازىلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: - ئالتە ئاي مۇرمەككى مېيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئەڭلىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ بەدىنىنى پاكىزلايدىغان باشقا بۇيۇملار بىلەن پەرداز قىلىنىشى

كېرەك ئىدى. 13 قىز پادشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: - ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ نېمە تەلپى بولسا، شۇلار ھەرەمسارايىدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. 14 قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۆلۈم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنىزەكلەرگە مەسئۇل بولغان پادشاھنىڭ ھەرەمئىغا سى شائاشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتا پ چاقىرمغۇچە، ئۇ ئىككىنچى ئوردىغا كىرىپ پادشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. 15 مۇردىكاينىڭ تاغىسى ئابجائىنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى مۇردىكاي ئۆز قىزى قېلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كىرىش تۈۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادشاھنىڭ ھەرەمئىغا سى ھېكاي ئۆزىگە تەييارلاپ بەرگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ياقىتۇرۇپ قالاتتى. 16 پادشاھ ئاھاشۇپروش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلىنىڭ ئونىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. 17 پادشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر ئۇنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادشاھ خانىش تاجىنى ئۇنىڭ يېشىغا كىلدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. 18 ئاندىن پادشاھ ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە باج-ئالۋاندىن ئازاد مەزگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىرىدىن سېخىيلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. 19 ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا مۇردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغانىدى 20 (ئەستەر مۇردىكاينىڭ تاپلىغىنى بويىچە، ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-

تەكتىنى يەنىلا باشقىلارغا ئېيتمىغاندى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكاينىڭ گېپىنى ئىلگىرى باققان ۋاقتىدا ئاڭلىغاندەك ئاڭلايتتى). 21 ئۆ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورنىدا ئولتۇرغان ۋاقتىدا، پادىشاھنىڭ بىگان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىنەن ھەرەمئاغىسى پادىشاھ ئاھاشۇپروشا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشنى قەستلەۋاتقاندى. 22 بۇ سۇيىقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خاندش ئەستەرگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكاينىڭ نامىدا پادىشاھقا سۆزلەپ بەردى. 23 بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇپ، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۆز ئالدىدا تارىخ-تەزكىرە كىتابىدا پۈتۈلدى.

3 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۇپروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامانىڭ مەنسىپىنى ئۆستۈردى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. 2 پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئەمىر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۆرمىدى. 3 ئوردا دەرۋازىسىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: - سىلى نېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىڭلار؟ - دەپ سوراپتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسەھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالىمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: - قېنى، موردىكاينىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلمايدۇ-يوق، بىر كۆرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندى. 5 ھامان موردىكاينىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. 6 لېكىن ئۇ «موردىكاينىڭ ئۈستىگە قول سېلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھېسابلىدى؛ چۈنكى ئۇلار موردىكاينىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قويغاندى، شۇڭا ھامان ئاھاشۇپروشىنىڭ

پۈتكۈل پادشاھلىقىدىكى يەھۇدىيلارنى، يەنى موردېكايىنىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. 7 پادشاھ ئاھاشۋېروشىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرىنچى ھاماننىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈنىنى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي بويىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىۋىدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. 8 ھامان پادشاھ ئاھاشۋېروشىقا: پادشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار، ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگەمۇ بويسۇنمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. 9 ئەگەر پادشاھىمغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرىسىدا قارار چىقىرىپ چۈشۈرگەن بولسا، مانا مەن ئۆز يېنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادشاھلىقنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۈزۈكنى سېرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەقەبى، ئاگاگى ھامداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: 11 - شۇ كۈمۈشلەرنى ئۈزۈككە ئىنتام قىلىم، ئۇ خەلقىنىمۇ ساڭا تاپشۇردۇم، ئۇلارنى قانداق قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! - دېدى. 12 ئاندىن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادشاھنىڭ مەزىلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھاماننىڭ بارلىق تاپلىغىنى بويىچە پۈتۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەر بىر ئۆلكىلەرنىڭ ۋالىيلىرىغا، ھەر بىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادشاھ ئاھاشۋېروشىنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۈزۈك مۇھۈرى بىلەن چېچەتلەندى. 13 يارلىق مەكتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە - ئون ئىككىنچى

ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دېمەي، بارلىق يەھۇدىيلارنى قويماي قېرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەندى. 14 شۇ يارلىق ھەر بىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەر بىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەر بىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقتى بولدى. 15 چا پارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە دەرھال يولغا چىقتى، يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدەمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغانىدى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دەككە-دۈككەگە چۆمۈپ كېتىشتى.

4 موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلەرنى يىرتىپ، ئۈستىگە بۇز ئارتىپ، ۋە ئۈستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەرياد كۆتۈردى. 2 ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى، چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدىن كىرىشىگە رۇخسەت يوق ئىدى. 3 پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق ئالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ، يىغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۈلدە ئېغىناپ يېتىشتى. 4 ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغان دېدەكلىرى ۋە ھەرەمئاغلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاي بوزنى تاشلاپ، كىيىۋېلىشقا كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلىندى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەستەرنى ئۆزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغلىرىدىن ھاتاق ئىسىملىك بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاي بوزىغا قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى

قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبىدىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىك-تىگلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەۋرازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. 7 موردىكاي بېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. 8 موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆرۈپ بېقىشىغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستەرگە ئەھۋالىنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۆز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۈندەشنى تاپلىدى. 9 ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكايىنىڭ گەپلىرىنى ئەستەرگە يەتكۈزدى. 10 ئەستەر ھاتاققا موردىكايغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكايىنىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: - «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى تۈلكە خەلقلەرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي تۇرۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا ئۆز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەڭلەپ تولۇمدىم كەچۈرۈم قىلىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بېشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىمە باردۇر: - ئۇ تولۇم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغانغا ئوتتۇز كۈن بولدى.» 12 ئەستەرنىڭ سۆزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، 13 موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستەرگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: - «سەن كۆڭلۈڭدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتمەن، شۇڭا بارلىق باشقا يەھۇدىيلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. 14 ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتنىڭ بىلەن قوشۇلۇپ

يوقتىلسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۈگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». 15 ئەستە مۇردىكىغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: - 16 «سەن بېرىپ، شۇشاندېكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغىن، مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ يېمەڭلار، ھېچ ئىچمەڭلار، مەن ھەم دەپدەكلەرمۇ شۇنداق روزا تۇتمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرمەن، ماڭا تۆلۈم كەلسە، تۆلەي!» 17 شۇنىڭ بىلەن مۇردىكاي ئۇ يەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى.

5 ئۈچىنچى كۈنى ئەستە شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئويلەرنىڭ ئۇدۇلىدا تۇردى، پادىشاھ بولسا ئۆز شاھانە ئويدىكى تەختىدە، ئۇ يەردىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. 2 پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا تۇرغىنىنى كۆردى، خانىش ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۇنىڭغا تەكلىپ قىلدى. ئەستەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. 3 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: - ئۇ خانىش ئەستە، بىرەر ئىشنىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمنى تەلەپ قىلساڭمۇ شۇ ساڭا بېرىلىدۇ، دېدى. 4 - ئەگەر ئاللىبىرغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھنىڭ ھامانى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەم تەشرىپ قىلىشلىرىنى تۇتۇمەن، - دېدى ئەستە. 5 پادىشاھ: - تېز بېرىپ ھامانى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانى ئېلىپ ئەستە تەييارلىغان زىياپەتكە باردى. 6 داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلىۋاتقاندا پادىشاھ ئەستەرگە: - نېمە تەلپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ، نېمە ئىلتىپاتىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمنى تەلەپ قىلساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ، دېدى. 7 ئەستە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - مېنىڭ تەلپىم ۋە ئىلتىپاتىم بولسا، - 8 مۇبادا

مەن ئالىيلارنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىغا مېنىڭ تەلپىنى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىپاتىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنمەسە، ئالىيلارنىڭ ھامانى بىرگە ئېلىپ تەتە سىلەرگە تەييارلايدىغان زىياپەتتىكىگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى تۈتۈنمەن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلمەن، - دېدى. 9 شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يىراپ، خۇشال-خۇرام قايىپ چىقتى؛ لېكىن مۇردىكىنىڭ ئوردا دەۋرۋازىسىدا ئۇنىڭ ئالدىدا نە ئورنىدىن قوپماي نە مىدىرلىماي ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەندە، كۆڭلى ئۇنىڭغا قاتتىق قەھەر-غەزەپكە تولدى. 10 لېكىن ھامان غەزەپنى بېسىۋېلىپ، ئۆيىگە كەلدى-دە، دوست-ئاغىنلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، 11 ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۆستۈرۈپ بارلىق ھۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋەر قىلغانلىقى، ئۆزى قانداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ۋە ئەمەلدارلىرىدىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئىگە قىلغانلىقى توغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. 12 ھامان يەنە: - سىلەرگە دېسەم، خانىش ئەستە مېنىڭدىن باشقا مېھمان چىلىمماي، پەقەت پادىشاھ بىلەن ئىككىمىزنىلا ئۆزى تەييارلىغان زىياپەتكە چىللىغانىدى، ئەتمۇ مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە ئۆزى [تەييارلىغان زىياپەتكە] چىللىدى. 13 شۇغىنىسى، ئوردا دەۋرۋازىسىدا ئولتۇرغان ھېلىقى مۇردىكى دېگەن يەھۇدىيىنى كۆرگىنىدە، بۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا تولمۇ مەنسىز تۇيۇلدى، دېدى. 14 ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - ئەللىك گەز ئېگىزلىكتىكى داردىن بىرنى تەييارلاپ، ئەتە ئەتىگەندە پادىشاھتىن مۇردىكىنى دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلسىلا بولىدۇمۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يارىغان ھالدا پادىشاھ بىلەن بىللە زىياپەتكە بارىدىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ ھامانى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياستىپ قويدى.

6 شۇ كۈنى كېچىسى پادشاھنىڭ ئۇيقۇسى قېچىپ، تارىخ-تەزكىرىنامىنى ئەكەلدۈردى ۋە بۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. 2 بىر يەردە: «پادشاھنىڭ بىگانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى ھەرەمئاسى بار ئىدى، ئۇلار پادشاھ ئاھاشۇپروشىقا قول سېلىشقا قەستلىگەندە، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۈتۈلگەندى. 3 پادشاھ: - بۇ ئىش ئۈچۈن موردىكايغا قانداق نام-شۆھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام نائىل قىلىندى؟ - دەپ سورىدى. - ئۇ ھېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، - دەپ جاۋاب بېرىشتى پادشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتتە بولغان غۇلاملىرى. 4 - ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ - دەپ سورىدى پادشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادشاھتىن موردىكايىنى تۈزى تەييارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەندى. 5 - مانا، ھامان ھويلىدا تۇرىدۇ، - دېيىشتى پادشاھنىڭ غۇلاملىرى ئۇنىڭغا. - كىرسۇن، - دېدى پادشاھ. 6 ھامان كىرىۋىدى، پادشاھ ئۇنىڭدىن: - پادشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ - دەپ سورىۋىدى، ھامان كۆڭلىدە: «پادشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» - دەپ ئويلىدى. دە 7 پادشاھقا: - پادشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە 8 پادشاھم دائىم كىيىدىغان شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئارغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئارغىماق ئېلىپ كېلىنىپ، 9 شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى پادشاھنىڭ ئەڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرىدىن بىرىگە تۇتقۇزسۇن، ئۇ كىيىمنى پادشاھم ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئارغىماققا مىندۈرۈپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە

قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ
ھامانغا: - تېز بېرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەپكەل، ئوردا
دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا تولىتۇرغان ئاۋۇ يەھۇدىي موردىكاياغا دەل سۆزۈڭدەك قىلغىن،
سېنىڭ دېگەنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! - دېدى. 11 شۇنداق
قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەپكەل، ئالدى بىلەن موردىكاياغا
شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئارغىماققا مىندۈرۈپ، شەھەر مەيدان-
كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «مانا، پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى
قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىندۇ!» دەپ جاكارلاپ
ماڭدى. 12 موردىكايا يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى، ھامان
بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدىراپ-تېنەپ ئۆز ئۆيىگە
قايتىپ كەتتى. 13 ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنلىرىگە بېشىغا
كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى
زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: - موردىكاينىڭ ئالدىدا يېڭىلىشقا باشلاپتۇ، ئۇ
ئەگەر يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىدىن بولسا، ئۇنى يېڭىلەيلا، ئەكسىچە سۆزىڭنىڭ
ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. 14 ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان
چېغىدا، پادىشاھنىڭ ھەرەمئىلىرى كېلىپ ھاماننى ئەستە تەپيارلىغان زىياپەتكە
بېرىشقا ئالدىراتتى.

7 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىياپىتىگە داخىل بولۇشقا
كەلدى. 2 پادىشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىياپەت ئۈستىدە شاراب ئىچىلىۋاتقاندا
ئەستەردىن: - ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا ئىجابەت قىلىندۇ، نېمە
ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمنى ئىلتىماس قىلساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ،
- دېدى. 3 - ئەگەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە

پادشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسىم ئۆز جېنىمنى ئايغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ تەلپىم ئۆز خەلقىمنى ساقلىغايلا؛ 4 چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىرگە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، نەسلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدىق. ئەگەر بىز قۇل ۋە دېدەكلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتتىم؛ لېكىن پادشاھىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۇشمەن تۆلەپ بېرەلمەيتتى، - دەپ جاۋاب بەردى ئەستەر. 5 پادشاھ ئاھاشۇپروش خانىش ئەستەردىن: - بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! - دەپ سورىدى. ئەستەر جاۋابىن: - 6 بۇ دۇشمەن ۋە زەھەر خەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان! - دېۋىدى، ھامان پادشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زامانلا دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن پادشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىياپەت-شاراب ئۈستىدىن تۇردى-دە، چارباغقا چىقىپ كەتتى؛ ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلەشكە قالدى؛ چۈنكى ئۇ پادشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيەتكە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. 8 پادشاھ چارباغدىن زىياپەت-شاراب داستىخانغا قايتىپ كەلگىندە ھاماننىڭ ئۆزىنى ئەستەر يۈلەنگەن دېۋانغا تاشلىغىنىچە تۇرغىنىنى كۆردى-دە: - قارا، ئۇنىڭ ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلىۋاتقىنىنى؟! - دېۋىدى، بۇ سۆز پادشاھنىڭ ئاغزىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملەر ھاماننىڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. 9 پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقان ھەرەمئاغلىرىدىن ھاربونا ئىسىملىك بىرسى: - يەنە بىر ئىش بار، مانا، ھامان ئالىيلەرنىڭ ھاياتى ئۈچۈن گەپ قىلغان مۇردىكايىنى ئېسىش ئۈچۈن، ئەللىك گەز ئىگىزلىكتە ياساتقان دار تەييار تۇرىدۇ، ئۇ دار ھازىر مۇشۇ ھاماننىڭ ھويلىسىدا، دېۋىدى، پادشاھ: - ھاماننى ئۇنىڭغا ئېسىڭلار! - دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھاماننى ئۇ مۇردىكايغا تەييارلاپ قويغان دارغا ئاستى؛ شۇنىڭ بىلەن پادشاھنىڭ غەزىپى يېسىلدى.

8 پادشاھ ئاھاشۇپروش شۇ كۈنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى ھاماننىڭ ئويى-

زېمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستەرگە بەردى؛ مۇردىكايۇ پادشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۆزىنىڭ مۇردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادشاھقا دەپ بەرگەندى. 2 پادشاھ ئۆزىنىڭ ھاماندىن قايتۇرۇۋالغان ئۆزۈكىنى چىقىرىپ مۇردىكايغا بەردى، ئەستەرمۇ مۇردىكايى ھاماننىڭ ئويى-جاينى باشقۇرۇشقا قويدى. 3 ئەستەر يەنە پادشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايغىغا يىقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادشاھتىن ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا بىتاپەتنى ھەم ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى يوقىتىش سۇيىقەستىنى بىكار قىلىشنى يىلىنىپ تۇتۇندى. 4 پادشاھ ئالتۇن ھاسسىنى ئەستەرگە تەڭگۈدى، ئەستەر ئورنىدىن قوپۇپ پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5- ئەگەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئەگەر مەن پادشاھنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئەگەر پادشاھم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاگاگىيلاردىن ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادشاھنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىسىدىكى يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلىدىغان بىر يارلىق يېزىلىشىنى تىلەيمەن. 6 چۈنكى مەن ئۆز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا بىتاپەتكە قانداقۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قانداقۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ - دەيدى ئەستەر پادشاھقا. 7 پادشاھ ئاھاشۇپروش خانىش ئەستەر بىلەن يەھۇدىي مۇردىكايغا: - مانا، ھامان يەھۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۇنىڭ ئويى-زېمىنىنى ئەستەرگە بەردىم ۋە ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلار دارغا ئاستى. 8 ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ توغرا تاپقىنى بويىچە مېنىڭ نامىدا يەھۇدىيلار ئۈچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۆزۈك مۇھۈرۈمنى بېسىڭلار؛ چۈنكى پادشاھنىڭ نامىدا يېزىلغان، پادشاھنىڭ ئۆزۈك مۇھۈرى بېسىلغان يارلىقنى ھېچكىم بىكار

قىلالمايدۇ، دېدى. 9 شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سۇئان ئېيىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ مەزىنەلىرىنىڭ ھەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار مۇردىكىنىڭ بارلىق بۇيرۇقىنى بويىچە يارلىق يازدى؛ يارلىق يەھۇدىلارنىڭ ئىشى توغرىلىق ھىندىستاندىن ھەبەشتانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، ئۆلكە باشلىقى ۋە بەگلىرىگە يېزىلغان بولۇپ، مەكتۇبلار ھەرقايسى ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەھۇدىيلارغا ئۆز يېزىقى بىلەن، ئۆز تىلىدا پۈتۈلگەندى. 10 مۇردىكى يارلىقنى پادىشاھ ئاھاشۇپروشىنىڭ نامىدا يېزىپ، ئۇنىڭغا پادىشاھنىڭ ئۈزۈك مۇھۈرىنى باسقى، يارلىق مەكتۇپلىرىنى پادىشاھلىقنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى توپلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە تۈگەرگە مىنگەن چەۋەندازلار ئارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يوللىدى. 11 يارلىقتا: «پادىشاھ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئۇيۇشۇپ، ئۆز ھاياتىنى قوغدىشىغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىگە دۈشمەنلىك قىلىدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى ئۆلكىلەردىكى كۈچلەرنى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى قويماي يوقىتىشىغا، قەرىشىغا، نەسلىنى قۇرۇتۇشىغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشىغا ئىجازەت بېرىلدى؛ 12 بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۇپروشىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلەردە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەندى. 13 يارلىق ھەرقايسى ئۆلكىگە ئەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىيلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ قويۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۇقتۇرۇلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار توپلارغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بويىچە جىددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدەمۇ جاكارلاندى. 15 مۇردىكى كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىم كىيىپ، بېشىغا

كاسىما ئالتۇن تاجىنى تاقاپ، سۆسۈن رەڭ كەندىر يېپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھەردىكى خەلق خۇشاللىققا چۆمۈپ تەنتەنە قىلىشتى. 16 يەھۇدىيلار يورۇقلۇق، شاد-خۇراملىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. 17 ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىيلار شاد-خۇراملىققا چۆمۈپ، زىياپەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى تۆتكۈزۈشتى؛ نۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېيىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋە ھىمىسى ئۇلارنى بېسىۋالغانىدى.

9 ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەنلىرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئەكسىچە يەھۇدىيلارنىڭ ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنگە ئايلىنىپ كەتتى. 2 يەھۇدىيلار پادىشاھ ئاھاشۇپرونىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق شەھەرلەردە ئۇلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا باشلىدى؛ ھېچكىم ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرالمايتتى؛ ئۇلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقاندى. 3 ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى بەگلەر، ۋالىيلار، ئۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىيلارنى قوللىدى؛ چۈنكى مۇردىكايىدىن بولغان قورقۇنچ ئۇلارنى باسقاندى. 4 چۈنكى مۇردىكايى دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە ئۆلكىلەرگە تارقالغانىدى؛ ئۇنىڭ ھوقۇقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلارغا قانداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 6 شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىيلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. 7 ئۇلار

يەنە پارشانداتا، دالفون، ئاسپاتا، 8 پوراتا، ئاداليا، ئارىداتا، 9 پارماشتا، ئارساي، ئارىداي ۋە ۋايزاتانى قەتل قىلدى؛ 10 بۇ ئون ئادەم ھامىداتانىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىيلارنىڭ دۇشمىنى بولغان ھاماننىڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 11 شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادشاھقا مەلۇم قىلىندى. 12 پادشاھ خانىش ئەستەرگە: - يەھۇدىيلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقىتىپتۇ، يەنە ھاماننىڭ ئون ئوغلىنى قەتل قىپتۇ؛ ئۇلار پادشاھنىڭ باشقا ئۆلكىلەردە نېمە قىلىدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلدۇ. يەنە نېمە تەلپىڭ بار؟ ئۇمۇ بەجا ئەيلىندۇ، - دېدى. 13 - ئالىيلەرغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىيلارنىڭ ئەتمۇ بۈگۈنكى يارلىقتا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھاماننىڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلەرنى] دارغا ئېسىپ قويۇشقا ئىجازەت بەرگەيلا، دېدى ئەستەر. 14 پادشاھ شۇنداق قىلىشقا بۇيرۇق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھاماننىڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ قويۇشتى. 15 ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىيلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. 16 پادشاھنىڭ ھەرقايسى باشقا ئۆلكىلەردىكى قالغان يەھۇدىيلار يىغىلىپ ئۈچ جانلىرىنى ساقلاشقا سەپتە تۇرۇپ ئۆزلىرىگە ئۈچ بولغانلاردىن جەمئىي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئەمما ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئاراملىققا مۇيەسسەر بولدى. 17 بۇ ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنىدىكى ئىش ئىدى؛ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈنى زىياپەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 18 لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىيلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون تۆتىنچى كۈنلەرى توپلىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى

كۈنى ئۇلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىياپەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. 19 شۇ سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىيلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىيلار ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىنى زىياپەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرىگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. 20 مۇردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەمدە ئاھاشۇپروشىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلارىدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلارغا مەكتۇپلارنى يوللىدى. 21 شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھەريىلى ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ ئۆتكۈزۈلسۇن دەپ بېكىتتى؛ 22 ئۇ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمەندىن قۇتۇلۇپ ئاراملىققا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئايىنى ئۇلارنىڭ قايغۇ-ھەسرەت شادلىققا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە ئەسلەپ، بۇ ئىككى كۈننى زىياپەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆپچىلىك بىر-بىرىگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللەرگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشقا بۇيرۇدى. 23 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتى] داۋاملاشتۇرۇشقا ۋە شۇنىڭدەك مۇردىكايىنىڭ ئۇلارغا يازغانلىرىنىمۇ ئورۇنلايدىغانغا ۋە دەپ بېرىشتى. 24 چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ كۈشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھاممىدانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىيلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا ئۇلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ يوقاتماقچى بولۇپ «پۇر»، يەنى چەك تاشلىغانىدى. 25 لېكىن بۇ ئىش پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى قەست قىلغان ئىشى ئۇنىڭ ئۆز پېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى؛ ھەم كىشىلەر ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا ئاستى. 26 شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم بويىچە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىيلار ئەشۇ خەتتە پۈتۈلگەنلىرى بويىچە،

ھەم كۆرگەن، ھەم باشتىن ئۆتكۈزگەنلىرىگە ئاساسەن، 27 تۈزۈلۈش، ئەۋلادلىرى ھەمدە تۈزۈلۈش بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامىنى تۇتۇپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ ئۆزۈلدۈرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، 28 شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەر بىر دەۋردە، ھەر بىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرىلىنىپ تەبرىكلەپ تۇرسۇن ۋە «پۇرم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبرىكلەشنى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ ئۆزۈلۈپ قالمىسۇن، خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-نەسلى ئارىسىدىنمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. 29 ئاندىن ئىجتىمائىي قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي مۇردىكاي يەھۇدىيلارغا يازغان «پۇرم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇقى بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. 30 مۇردىكاي خاتىرىلەش مەلىكى ۋە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزۈدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇپروشىنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ئۆلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتىپ، 31 شۇ «پۇرم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئۆتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي مۇردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپلىغانلىرى بويىچە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئۆز-ئۆزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى بويىچە ئەينى ۋاقىتتىكى تۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن نىدا-پەريادلار ئەسلىپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. 32 ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى، بۇ ئىش تارىخنامىسىمۇ پۈتۈلدى.

10 پادىشاھ ئاھاشۇپروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىگە ئالۋان تۆلىگۈزەتتى. 2 ئۇنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا مۇردىكايىنىڭ پادىشاھنىڭ ئۆستۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۆھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ

تارىخ-تەزكىرىلەردە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 3 چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۋېروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ ئۇ دائىم ئۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسلىدىكىلەرگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قەبرىداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەندى.

ئايۇپ

1 «ئۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسىملىك بىر ئادەم ياشىغانىدى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن ئۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. 2 ئۇنىڭدىن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلدى. 3 ئۇنىڭ يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. ئۇنىڭ ماللىرى بەك كۆپ ئىدى؛ ئۇ شەرقلىقلەر ئىچىدە ھەممىدىن ئۇلۇغ ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى تۆۋەت بويىچە بېكىتكەن كۈندە ئۆز ئۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلاندىغا چاقىرىتاتتى. 5 ئۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانىغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «باللىرىم گۇناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بېھۆرمەتلىك قىلىپ قويامدىكىن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. 6 بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار شەيتاندىن: - نەدىن كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرگەپ كەلدىم، دېدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق، - دېدى. 9 شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - ئايۇپ خۇدادىن بىكاردىن بىكار قورقىغاندۇ؟ 10 ئۆزۈڭ ئۇنىڭ ئۆزى، ئائىلىسىدىكىلىرى ھەم ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنىڭ ئەتراپىغا قاشا قويغان ئەمەسمۇ؟ سەن ئۇنىڭ قولغا

بەرىكەت ئاتا قىلدىڭ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەئەللۇقاتى تەرەپ-تەرەپتىن گۈللىنىپ
ئاۋۇماقتا. 11 ئەگەر سەن قولۇڭنى سوزۇپ، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىلىرىگە تېگىپ
قويساڭ، ئۇ سەندىن يۈز تۈرۈپ، سېنى تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! -
دېدى. 12 پەرۋەردىگار شەيتانغا: - مانا، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا
تۇتقۇزدۇم! بىراق ئۇنىڭ ئۆزىگە تەگكۈچى بولما! - دېدى. شۇنداق قىلىپ شەيتان
پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كەتتى. 13 بىر كۈنى، ئايۇپنىڭ ئوغۇل-
قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇراتتى. 14 بىر
خەۋەرچى ئايۇپنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - كالىلار بىلەن يەر ھەيدەۋاتاتتۇق،
ئېشەكلەر ئەتراپتا ئوتلاۋاتتى؛ 15 شېبالىقلار ھۇجۇم قىلىپ كالا-ئېشەكلەرنى بۇلاپ
كەتتى. ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى. يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قېلىپ،
سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نېسىپ بولدۇم، - دېدى. 16 بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى
تۈگمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: - ئاسماندىن خۇدانىڭ ئوتى
چۈشۈپ قويلار ۋە ئىشلەۋاتقان ياشلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ
قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نېسىپ بولدۇم، - دېدى. 17 بۇ ئادەمنىڭ
گېپى تېخى تۈگمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: - كالىيلەر ئۈچ
تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىپ تۈگىلەرنى بۇلاپ ئېلىپ كەتتى، ئىشلەۋاتقان ياشلارنى
قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە
نېسىپ بولدۇم، - دېدى. 18 بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگمەي تۇرۇپلا، يەنە
بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: - ئوغۇللىرى ۋە قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە
تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇرغىنىدا، 19 تۇيۇقسىز، چۆلدىن قاتتىق بىر بوران
چىقىپ ئوينىڭ تۆت بۇلۇڭىنى قاتتىق سوقۇپ، ئوي غۇلاپ چۈشۈپ ياشلارنى
ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نېسىپ

بولدۇم، - دېدى. 20 ئايۇپ بولسا بۇنى ئاڭلاپ ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تونىنى يىرتىپ، چېچىنى چۈشۈرۈۋېتىپ، ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ خۇداغا ئىبادەت قىلدى: - 21 مەن ئاپامنىڭ قورسىقىدىن يالڭاچ چۈشكەن، ئۆيەرگىمۇ يالڭاچ قايتىمەن، ھەممىنى پەرۋەردىگار [ماڭا] بەرگەن، ئەمدى پەرۋەردىگار [مەندىن] ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! - دېدى. 22 بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئايۇپ گۇناھ قىلمىدى ۋە ياكى خۇدانى ھېچقانداق ئالايىقلىق بىلەن ئەيىبلەمىدى. ئەرىشتىكى ئىككىنچى قېتىملىق كېڭەش؛ شەيتان يەنە سوقۇنۇپ كىرىدۇ؛ ئىككىنچى سىناق

2 يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. 2 پەرۋەردىگار شەيتاندىن: - نەدىن كەلدىڭ؟ - دەپ سورىدى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۆرىگەپ كەلدىم، - دېدى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: - مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۇكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مەيلى سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، - دېدى. 4 شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تېرىسىنى بېرىشكەمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەيياردۇر؛ 5 بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتىلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! - دېدى. 6 پەرۋەردىگار شەيتانغا: - مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا تۇرۇۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! - دېدى. 7 شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۆررەك-ھۆررەك

يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. 8 ئايۇپ بولسا بەدىنى تاتلاش-غىرداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولغا ئېلىپ، كۈلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. 9 ئايالى ئۇنىڭغا: - ئەجەب سەن تېخىچە ئۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، ئۆلۈپلا تۈگەش! - دېدى. 10 لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: - سەن ھاماقەت ئاياللاردەك گەپ قىلىۋاتسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەب ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپە تىنمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ - دېدى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزمىدى. 11 ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپە تىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىقار، شۇخالىق بىلدا ۋە ئاتاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۆز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەندى. 12 ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارۋېدى، ئۇنى تونىيالماي قالدى. دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتىۋېتىپ، توپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. 13 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داڭ يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەھمىنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى.

3 [يەتتە كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] ئۆزىنىڭ كۆرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: - «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا بوپتىكەن! «ئوغۇل بالا ئاپىرىدە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە بولمىغان بولسا بوپتىكەن! 4 شۇ كۈننى زۇلمەت قاپلىغان بولسا بوپتىكەن! ئەرىشتە تۇرغان تەڭرى كۆز ئالدىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا بوپتىكەن، قۇياش نۇرى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە بوپتىكەن! 5 شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم ئۆلۈمنىڭ كۈلەڭگىسى ئۆز قوينىغا ئالسا بوپتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە بوپتىكەن، شۇ

كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقتىپ كەتكۈزۈۋەتكەن بولسا بوپتىكەن! 6
شۇ كەچنى - زۇلمەت تۇتۇپ كەتسە بوپتىكەن؛ شۇ كۈن يىل ئىچىدىكى [باشقا]
كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا بوپتىكەن! شۇ كۈن ئاينىڭ بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا
بوپتىكەن! 7 مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا بوپتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق
شاد-خۇراملىق ئاۋاز ياكى كىمىسا بوپتىكەن! 8 كۈنلەرگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە
لەنەت قىلسا بوپتىكەن! لېۋىئانى قوزغاشقا پېتىنلايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت
قىلسا بوپتىكەن! 9 شۇ كۈن تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا بوپتىكەن!
ئۇ كۈن قۇياش نۇرىنى بېھۇدە كۈتسە بوپتىكەن! شۇ كۈن سۈبھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ
ئېچىلىشىنى بېھۇدە كۈتسە بوپتىكەن! 10 چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۈتۈرگەن بالىياتقۇنىڭ
ئىشىكلىرىنى ئەتمىگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۆرەلمەس قىلىمىغان.
11 ئاھ، نېمىشقا ئانامنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا ئۆلۈپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا
قورساقتىن چىققاندىلا نەپەستىن قالمىغاندىمەن؟ 12 نېمىشقا مېنى قوبۇل قىلىدىغان
ئېتەكلەر بولغاندۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىدىغان ئەمچەكلەر بولغاندۇ؟ 13 مۇشۇلار بولمىغان
بولسا، ئۇنداقتا مەن مەڭگۈ تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن
بولاتتىم، شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. 14 شۇ چاغدا تۈزلىرى ئۈچۈنلا خىلۋەت
جايلارغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن، 15
ياكى ئالتۇن يىغقان، تۆپىلىرى كۆمۈشكە تولغان بەگ-شاھزادىلەر بىلەن بولاتتىم؛
16 قورساقتىن مەرگىلىسىز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالدەك، نۇرنى كۆرمەي
چاچراپ كەتكەن بالدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. 17 ئاشۇ يەردە رەزىللەر
ئاۋازچىلىكتىن خالىي بولدى، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام تاپىدۇ؛ 18 ئاشۇ
يەردە ئەسىرلەر راھەتتە جەم بولدى، ئۇلار ئەزگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19
غەربلارمۇ ھەم ئۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل بولسا خوجا بىندىن ئازاد بولىدۇ.

20 جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلدى؟ نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۆمگەنلەرگە
 ھايات بېرىلدى؟ 21 ئۇلار تەشئالىق بىلەن ئۆلۈمنى كۈتدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ،
 ئۇلار ئۆلۈمنى يوشۇرۇن گۆھەرنى كېزىپ ئىزدىگەندىنمۇ ئەۋزەل بىلدى، 22 ئۇلار
 گۆرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ، شاد-خۇراملىققا چۆمدۇ. 23 ئۆز يولى ئېنىقسىز
 ئادەمگە، يەنى تەكرىننىڭ توسقى سېلىنغان ئادەمگە نېمىشقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلدى؟
 24 شۇڭا تامىقىمىنىڭ ئورنىغا ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق پەريادلىرىم شارقىراتمىدەك
 شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى مەن دەل قورققان ۋەھشەت ئۆز بېشىمغا چۈشتى، مەن
 دەل قورقىدىغان ئىش ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ ئاراملىق يوقتۇر! ھەم ھېچ
 خاتىرجەم ئەمەسمەن! ھېچ تىنچ-ئامانلىقىم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان
 ئۈستۈمگە چۈشمەكتە!»،

4 تېمانلىق ئېلىقاز جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «بىرى سەن بىلەن سۆزلەشمەكچى
 بولسا، ئېغىر ئالامەتتە؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى يۇتۇۋاتالايدۇ؟ 3 قارا،
 سەن كۆپ ئادەملەرگە تەلىم-تەربىيە بەرگەن ئادەمسەن، سەن جانسىز قوللارغا كۈچ
 بەرگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدەك ئىش ئاران ماڭدىغانلارنى رىغبەتلەندۈرگەن،
 تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق ھازىر تۆۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭلىق
 بىلەن ھالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يىتاپەت ساڭا تېگىشى بىلەن، سەن ئالاقىزادە بولۇپ
 كەتتىڭ. 6 ئىخلاسسىمەنلىكىڭ تايانچىڭ بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يوللىرىڭدىكى دۇرۇسلۇق
 ئۆمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟ 7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران
 بولۇپ باققان؟ دۇرۇسلارنىڭ ھاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك،
 گۇناھ بىلەن يەر ئاغدۇرۇپ ئاۋارچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا ھوسۇل ئالدى. 9
 تەكرىننىڭ بىر نەپىسى بىلەنلا ئۇلار گۇمىران بولدى، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ پارتلىشى بىلەن
 ئۇلار يوقىلىپ كېتىدۇ. 10 شىرنىڭ ھۆركىرەشلىرى، ھەم ئەشەددى شىرنىڭ ئاۋازى

[بار بولسۇمۇ]، شىر ئارسلانلارنىڭ چىشىلىرى سۇندۇرۇلدى؛ 11 باتۇر شىر بولسا ئوۋ تاپالمى يوقلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شىرنىڭ كۈچۈكلەرى چېچىلىپ كېتىدۇ. 12- مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلىقىمغا بىر شىۋىرلىغان ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ئويلاردا، ئادەملەرنى چوڭقۇر ئۇيقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنۇش ۋە تىترەكۈمبىنى باسقى، سۆڭەك-سۆڭەكلەرنى تىترىتۈۋەتتى؛ 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئۆتۈپ كەتتى؛ بەدىنىمدىكى تۈكلەرم ھۈرپىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورنىدا مىدىرلىماي تۇردى، بىراق تۇرقىنى كۆرەلمىدىم؛ كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە تۇرۇپتۇ؛ شىۋىرلىغان بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: - 17 «ئىنسان بالىسى تەڭرىدىن ھەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۆز ياراتقۇچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۆز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، ھەتتا پەرىشتىلىرىنىمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئەيىبلەنگەن يەردە، 19 ئۇلى توپىلاردىن بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ئويلەردە تۇرغۇچىلار قانداق بولار؟! ئۇلار پەرۋاندىنمۇ ئاسانلا يانچىلىدۇ! 20 ئۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۆكۈم-تالقان بولىدۇ، ئۇلار ھېچكىم نەزىرىگە ئالمىغان ھالدا مەڭگۈگە يوقلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ چېدىر تانىسى يۇلۇپ تاشلانغانمۇ؟ ئۇلار ھېچ داناللىققا ئېچى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ كېتىدۇ!».

5 قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكىن؟ مۇقەددەسلەرنىڭ قايسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى ئۆزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى ناداننىڭ جېنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈم بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆرگەنمەن؛ لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى «لەنەتكە ئۇچرايدۇ!» دەپ بىلىدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراققۇر؛ ئۇلار شەھەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلدى؛ ئۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار يەپ تۈگىتىدۇ؛ ئۇلار ھەتتا تىكەن ئارىسىدا قالغانلىرىنىمۇ ئېلىپ تۈگىتىدۇ؛

قىلتاچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەييار تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەزەلدىن توپىدىن ئۇنۇپ چىقمايدۇ، كۆلپەتمۇ يەردىن ئۆسۈپ چىققانمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۇچقۇن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك، ئىنسان كۆلپەت تارتىشقا تۇغۇلغاندۇر. 8 ئورنىڭدا مەن بولسام، تەڭرىغلا مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىغلا تاپشۇرۇپتەتتىم. 9 ئۇ ھېسابسىز كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۇجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يەرگە يامغۇر تەقدىم قىلىدۇ، ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا تۇرىدىغانلارنىڭ مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ، ماتەم تۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ ھىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتۈرۈلمەيدۇ. 13 ئۇ مەككەلەرنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىدىن تۇزاققا ئالىدۇ، ئەگرەلەرنىڭ نەپرەڭلىرى ئېقىتىپ كېتىلىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قاراڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ، چۈشتە تۇن كېچىدەك سىلاشتۇرۇپ ماڭىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككەلەرنىڭ قىلىچى ۋە ئاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۈچۈن ئۈمىد تۇغۇلىدۇ، قەبىھلىك ئاغزىنى يۇمىدۇ. 17 قارا، تەڭرى ئىبرەت بەرگەن ئادەم بەختلىكتۇر، شۇڭا، ھەممىگە قادىرنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما جۇمۇ! 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى يارىلاندىرىدۇ، ئاندىن يارىنى تاڭىدۇ، ئۇ سانجىيدۇ، بىراق ئۇنىڭ قوللىرى يەنە ساقايتىدۇ. 19 ئۇ سېنى ئالتە قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەتتە كۆلپەتتە ھېچقانداق يامانلىق ساڭا تەگمەيدۇ. 20 ئاچارچىلىقتا ئۇ سېنىڭ ئۆلۈمىڭگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا تۇرۇلغان قىلىچ زەربىسىگە نىجاتكار بولىدۇ. 21 سەن زەھەرلىك تىللارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشپاناھلىق ئىچىگە يوشۇرۇنسىەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن ھېچ قورقمايدىغان بولسىەن. 22 ۋەيرانچىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قويسەن، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىنمۇ ھېچ قورقمايسەن. 23 سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش

بولسەن، ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق تۇتدۇ. 24 سەن چىدىرىڭنىڭ تىنىچ-
ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن؛ مال-مۈلكۈڭنى ئېدىتلىسەڭ، ھەممە نېمەڭنىڭ
تەل ئىكەنلىكىنى بايقايسەن. 25 نەسلىڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ
ئوت-چۆپتەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 26 سەن ئۆز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يىغىلغان
بىر باغ بۇغدايدەك، پەقەت ۋاقت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىككىگە
كىرسەن. 27 بىز ئۆزىمىز بۇنى تەكشۈرۈپ كۆرگەنمىز - ئۇلار ھەقىقەتەن شۇنداق تۇر.
شۇڭا ئۆزۈڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى ئۆزۈڭگە تەتبىقلاپ ئويلاپ باق».

6 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دەيدى: 2 «ئاي، مېنىڭ دەردلىك زارىم تارازىدا
ئۆلچەنسە! ئاي، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالايىقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! 3
شۇنداق قىلىنسا ئۇ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن
سۆزلىرىم تەلۈنلەرچە بولۇۋاتىدۇ. 4 چۈنكى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانجىلىپ
ئىچىمدە تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھىرىنى روھىم ئىچمەكتە، تەڭرىنىڭ ۋەھىملىرى
ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. 5 ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا
ھاڭراندۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۆرەمدۇ؟ 6 تۈز بولسا تەمسىز
نەرسىنى يېگىلى بولامدۇ؟ خام تۇخۇمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ 7 جېنىم ئۇلارغا
تەگسىمۇ سەسكىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا يىرگىنچىلىك تاماق بولۇپ تۇيۇلىدۇ.
8 ئاي، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تەڭرى ئىنتىزارىمنى ئىجابەت قىلىدى!
9 ئاي، تەڭرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولنى قويۇۋېتىپ جېنىمنى ئۆزۈپ
تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! 10 شۇنداق بولسا، ماڭا تەسەللى بولاتتى، ھەتتا
رەھىمسىز ئاغرىقلاردا قىينالساممۇ، شادلىناتتىم؛ چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ
سۆزلىرىدىن تاشمىغان بولاتتىم! 11 مەندە ئۆلۈمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر
قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-ئاقەتلىك بولۇپ ھاياتىمنى ئۇزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟

12 مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىگمۇ؟ مېنىڭ ئەتلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ 13
تۈزۈمگە ياردەم بەرگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر
مەندىن قوغلۇپتلىگەن ئەمەسمۇ؟ 14 ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى
مېھرىبانلىق كۆرسەتمىكى زۆرۈردۇر؛ بولمىسا ئۇ ھەممىگە قانداق قورقۇشتىن ۋاز
كېچىشى مۇمكىن. 15 بىراق بۇرادەرلىرىم ۋاقىتلىق «ئالدىنقى ئېرىق» سۈيىدەك،
ماڭا ھېلىگەلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا؛ ئۇلار سۈلىرى ئېقىپ تۈگىگەن ئېرىققا
ئوخشايدۇ. 16 ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىققا كىرگەندە ئۇلار قارىداپ كېتىدۇ،
قارلار ئۇلارنىڭ ئىچىدە يوقىلىپ كېتىدۇ، 17 ئۇلار پەسىلنىڭ ئىللىشى بىلەن قۇرۇپ
كېتىدۇ؛ ھاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزىدىن يوقىلىپ كېتىدۇ. 18 سەپەرداشلار
ماڭغان يولىدىن چىقىپ، ئېرىققا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئېرىقنى بويلاپ مېڭىپ، چۆلدە
ئېزىپ تولىدۇ. 19 تېملىق كارۋانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماڭدى؛ شېبىلىق سودىگەرلەرمۇ
ئۇلارغا ئۈمىد بىلەن قارىدى؛ 20 بىراق ئۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا
قالدى؛ ئۇلار ئاشۇ يەرگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. 21 مانا سىلەر
ئۇلارغا ئوخشاش [ماڭا تايىنى] يوق بولۇپ قالدىڭلار؛ سىلەر قورقۇنچىلۇق بىر
ۋەھىمنى كۆرۈپلا قورقۇپ كېتىۋاتسىلەر. 22 مەن سىلەرگە: «ماڭا بېرىڭلار»،
ياكى: «ماڭا مال-مۈلۈكلەرىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» - دېگەننى قاچان دەپ
باققان؟ 23 ياكى: «مېنى ئېزىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» ياكى «زوراۋانلارنىڭ
قولىدىن گۆرۈگە پۇل بەرسەڭلار!» دەپ باققانمۇ؟ 24 ماڭا تۈگىتىپ قويۇڭلار،
سۈكۈت قىلمەن؛ نەدە يولدىن چىققانلىقىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. 25 توغرا
سۆزلەر ئېيىدىگەن تۆتكۈر-ھە! بىراق ئەيىبلەرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! 26
ئۈمىدسىزلەنگەن كىشىنىڭ گەپلىرى تۈتۈپ كېتىدىغان شامالەك تۇرسا، پەقەت
سۆزلەرنىلا ئەيىبلەپ چىقىمۇسىلەر؟ 27 سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئۈستىدە چەك

تاشلىشىسىلەر! دوست-بۇرادىرىڭلار ئۈستىدە سودىلىشىشىلەر! 28 ئەمدى ماڭا يۈز تۇرانە قاراپ بېقىڭلار؛ ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدۇم؟ 29 تۇتۇنمەن، بولدى قىلىڭلار، گۇناھ بولىسۇن؛ راست، قايتىدىن ئويلاپ بېقىڭلار، چۈنكى ئۆزۈمنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. 30 تىلىمدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلىم يامانلىقى زادى تېتىيالماسمۇ؟

7 ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش بېكىتىلگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 2 قۇل كەچقۇرۇننىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار ئۆز ئەمگىكىنىڭ ھەققىنى كۈتكەندەك، 3 مانا بېھۇدە ئايلاپ ماڭا بېكىتىلگەن، غەشلىككە تولغان كېچىلەر ماڭا نېسىپ قىلىنغان. 4 مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارمەن؟» دەپ ئويلايمەن، پىراق كەچ ئۇزۇندىن ئۇزۇن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۈتۈن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتمەن. 5 ئەتلەرم قۇرتلار ھەم توپا-چاڭلار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يىرىڭلاپ كەتتى. 6 كۈنلىرىم باپكارنىڭ موكىسىدىن ئىتتىك ئۆتدۇ، ئۇلار ئۈمىدىسىزلىك بىلەن ئاياغلىشىپ دەپ قالدى. 7 [ئاھ خۇدا]، مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈم ياخشىلىقى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىڭدە بولسۇن؛ 8 مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا قارمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۈستۈمگە چۈشۈرگىنىڭدە، مەن يوقالغان بولىمەن. 9 بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىسارغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. (Sheol h7585) 10 ئۇيەنە ئۆز ئۆيىگە قايتمايدۇ، ئۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 11 شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەرد-ئەللىمى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. 12 نېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزەت قىلسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ ياكى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ 13 مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ،

كۆرپەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» - دېسەم، 14 ئەمدى سەن چۈشلەر بىلەن مېنى قورقۇتۋاتىسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھىمە سالدىسەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، تۆلۈمنى، بۇ سۆڭەكلەرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلىمەن. 16 مەن ئۆز جېنىمدىن تويدۇم، مېنىڭ مەڭگۈگە ياشىغۇم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇۋەتكىن، مېنىڭ كۈنلەرىم بېھۇددۇر. 17 ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن نېمىشقا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ 18 ھەر ئەتىگەندە ئۇنى سۈرۈشتۈرۈپ كېلىسەن، ھەر نەپەس ئۇنى سىنايسەن! 19 قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۇنى يۇتۇۋالغۇدەك ئارام بەرمەيسەن؟ 20 مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئۇ ئىنسانىيەتنى كۈزەتكۈچى، ساڭا نېمە قىلىپتىمەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدۇممۇ؟ بۇنىڭ بىلەن مېنى ئۆزۈڭگە زەربە نىشانى قىلغانىمۇ؟ 21 سەن نېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈم قىلىپ، گۇناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات ئارىدا توپىنىڭ ئىچىدە ئۇخلايمەن، سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8 ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۈچلۈك شامالدىك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ 3 تەڭرى ئادالەتنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قانداق ئادىللىقنى بۇرمىلامدۇ؟ 4 سېنىڭ بالىلىرىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇ ئۇلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىڭنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. 5 بىراق ئەگەر ئۆزۈڭ ھازىر چىن كۆڭلۈڭدىن تەڭرىنى ئىزدەيسەڭلا، ھەممىگە قانداق ئىلتىجا قىلساڭلا، 6 ئەگەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۇبھىسىزكى، ئۇ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان تۇرالغۇڭنى گۈللەندۈرىدۇ. 7 سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قارالغان بولساڭمۇ، بىراق سەن ئاخىرىدا چوقۇم تېخىمۇ گۈللەنسەن. 8 شۇڭا

سەندىن ئۆتۈنەيىكى، ئۆتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئەزىدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن 9 (چۈنكى بىز بولساق تۇنۇگۇنلا تۇغۇلغانمىز؛ كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلمەيمىز). 10 ساڭا كۆرسەتمە بېرىپ ئۆگەتەلەيدىغان ئۇلار ئەمەسمۇ؟ ئۇلار ئۆز كۆڭلىدىكىنى ساڭا سۆزلەيمەمدۇ؟ 11 لاتقا بولمىسا يېكەنلەر ئېگىز ئۆسەلمەمدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۆپلەر سۇسىز ئۆسەلمەمدۇ؟ 12 ئۇلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۆپتىن تېز تۈزۈپ كېتىدۇ. 13 تەڭرىنى ئۇنتۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاققۇۋەتلىرى مانا شۇنداققۇر؛ ئېپلاسلىرىنىڭ ئۆمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتەر. 14 چۈنكى ئۇنىڭ تايانغىنى چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچۈكنىڭ تورىدۇر، خالاس. 15 ئۇ ئۆز ئۇۋىسىغا يۈلىنىدۇ، بىراق ئۇ مەزمۇت تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۆزى چىڭ تۇتۇۋالغان بولسىمۇ، بىراق ئۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. 16 ئۇ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ پىلەكلىرى ئۆز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، 17 ئۇنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۆۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئەزدىگەن بولسىمۇ، 18 لېكىن [خۇدا] ئۇنى ئورنىدىن يۈلۈۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۇنىڭدىن تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» - دەيدۇ. 19 مانا ئۇنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۇنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى تۇپراقتىن ئۇنىدۇ. 20 قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، ياكى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى تۇتۇپ ئۇلارنى يۆلەيدۇ. 21 ئۇ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۆلگە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، 22 ساڭا نەپرەتلەنگەنلەرگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى]

ھەقىقەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! بىراق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەڭرى ئالدىدا ھەققانىي بولالسىۇن؟ 3 ھەتتا ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ بىلەن دەۋاللىشىشقا

پېتىنالسا، شۇ [كىشى] مەسىللەرنىڭ مىڭدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلمەيدۇ. 4 ئۇنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۇ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگىدۇر؛ كىممۇ ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ، يۈرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ 5 ئۇ تاغلارنى غەزىپىدە غۇلاتقاندا، ئۇلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. 6 ئۇ يەر-زېمىنى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۇۋرۇكلارى تىرەپ كېتىدۇ. 7 ئۇ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز قىلسىلا، ئۇ قوپمايدۇ؛ ئۇ [خاللىسا] يۇلتۇزلارنىڭمۇ نۇرىنى پىچەتلەپ قويايلىدۇ. 8 ئاسمانلارنى كەڭ ياغۇچى پەقەت ئۆدۈر، ئۇ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. 9 ئۇ يەتتە قاراڭچى يۇلتۇز، ئورثون يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى، جەنۇبىي يۇلتۇز تۈركۈملىرىنىمۇ ياراتقان. 10 ئۇ ھېسابلىغۇسىز ئۇلۇغ ئىشلارنى، ساناپ تۈگىتمەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلىدۇ. 11 قارا، ئۇ يېنىمدىن تۆتىدۇ، بىراق مەن ئۇنى كۆرمەيمەن؛ ئۇ تۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۇنى بايقىيالمايمەن. 12 مانا، ئۇ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۇنى ئۆز يولىدىن ياندۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭدىن: «نېمە قىلىۋاتىسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ 13 تەڭرى غەزىپىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ راھابىنىڭ ياردەمچىلىرى ئۇنىڭ ئايغىغا باش ئېگىدۇ. 14 شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن قانداقۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتتىم؟ 15 مۇبادا مەن ھەققانىي بولساممۇ، مەن يەنىلا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلمەيتتىم؛ مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجا قىلالايتتىم. 16 مەن ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۇ ماڭا جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، مەن تېخى ئۇنىڭ سادىقىنى ئاڭلىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم؛ 17 ئۇ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۇ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتتۇرماقتا. 18 ئۇ ماڭا ھەتتا نەپەس ئېلىشىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلەۋەتتى. 19 كۈچ-قۇدرەت توغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۇنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا

كەم [بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كەم ئۇنى سوتقا چاقىرىلسۇن؟! 20 مەن ئۆزۈمنى ئاقلىماقچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پاتۇرار، قوسۇرسىز بولغان بولسام، ئۆ يەنىلا مېنى ئەگرى دەپ بېكىتەر. 21 بىراق مەن ئەسلىدە ئېيىبىسىز ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايم پەلەك! ئۆز جېنىمدىن تويدۇم! 22 ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن، شۇڭا مەن دەيمەنكى، ئۇ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. 23 تويۇقسىز بېشىغا قازا كېلىپ تولىسە، ئۇ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۆلىدۇ. 24 يەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، بىراق ئۇ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرەلمەيدىغان قىلىپ قويدۇ؛ مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۇ بولماي، يەنە كەم بولسۇن؟ 25 مېنىڭ كۈنلىرىم يەلتاپاننىڭ يۇگۇرۇشىدىنمۇ تېز ئۆتىدۇ؛ ئۇلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. 26 ئۇلار قومۇش كېمىلەردەك چاپسان ئۆتۈپ كېتىدۇ؛ ئالغۇز بۇركۇت ئوۋنى تۇتقىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. 27 ئەگەر: «ئالە-پەريادىتىن توختاپ، چىرايىنى تۇتۇلدۇرماي خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، 28 مەن يەنىلا ئازابلارنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. 29 مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ 30 ھەتتا قارىسى بىلەن يۇيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولساممۇ، 31 سەن يەنىلا مېنى ئەۋرەزگە چۈمۈلدۈرسەنكى، ئۆز كىيىمىمۇ مەندىن نەپەرتلىنىدىغان بولىدۇ! 32 چۈنكى ئۇ مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرەلگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن سوتتا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. 33 ئوتتۇرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى ئۆز قولى بىلەن تەڭ تۇتىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسۇن! 34 ئۇ ئۆزىنىڭ تايقىنى مەندىن بىراق قىلسۇن، ئۇنىڭ ۋەھمىسى مېنى قورقاتمىسۇن؛ 35 شۇنداقلا مەن ئۇنىڭدىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ بىراق ئەھۋالىم ئۇنداق ئەمەستۇر!

مەن ئۆز جېنىمدىن نەپرەتلىنمەن؛ ئۆز دەردىمنى تۆكۈۋالاي؛ قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلۈۋالاي. 2 مەن تەڭرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە؛ ماڭا كۆرسەتكىنى، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالدىڭسەن؟ 3 ئادەمنى ئەزىزلىگىنىڭ، ئۆز قولىڭ بىلەن ياراتقىنىڭنى چەتكە قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۇيىقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ 4 سېنىڭ كۈزۈڭ ئىنساننىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆرگەندەك خىرە كۆرەمسەن؟ 5 سېنىڭ كۈنلىرىڭ تۆلىدىغان ئىنساننىڭ كۈنلىرىدەك چەكلىكمۇ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنساننىڭ يىللىرىدەك قىسقىمۇ؟ 6 سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ تۇرۇپ، نېمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرسەن؟ نېمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرسەن؟» - دەيمەن. 8 - سەن ئۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۈرۈپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانىسەن؛ بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! 9 سەن لايىنى ياسىغاندەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقانىسەن، دەپ يېلىنمەن؛ سەن مېنى يەنە تۇپراققا قايتۇرامسەن؟ 10 سەن [ئۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈپىتەك قۇيۇپ چايقاپ، مېنى ئىرىچكىتەك ئۇيۇتقان ئەمەسمۇ؟ 11 سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۈرگەنسەن، ئۆستىخان ھەم پەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. 12 سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۇيگۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. 13 بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇقلۇق ئىدى؛ بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكۈلكىنى بىلمەن. 14 گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۆزىتىپ يۈرگەن بولاتتىڭ؛ سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمىتتىڭ. 15 رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم ياكى ھەققانىي ھېسابلانساممۇ، قاتتىق نومۇسقا چۆمۈپ، ئازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم؛ 16 ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە

جۈرئەت قىلساممۇ، سەن ئەشەددىي شىردەك مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ؛ سەن ماڭا كارامەت كۈچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. 17 سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرسەن؛ ماڭا قارىتىلغان غەزىپىڭنى زور قىلسەن؛ كۈچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. 18 سەن ئەسلىدە نېمىشقا مېنى بالىياتقىۋدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! 19 مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالىياتقىۋدىن بۇ ئاستە گۈرگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! 20 مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا مەن بارسا كەلمەس يەرگە بارغۇچە، - قاراڭغۇلۇق، ئۆلۈم ساپە بولغان زېمىنغا، - زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئۆزىنىڭ زېمىنغا، ئۆلۈم ساپەسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا ئۆز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىڭنى بىر دەققە توختات، مەندىن نېرى بول!».

11 ئاندىن ئاتاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، ئۇنى جاۋابىز قالدۇرغىلى بولماس؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ 3 سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈڭگە سالمىسۇنمۇ؟ 4 چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقەبلىرىم ساپتۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكەن» - دېدىڭ. 5 ئاھ، تەكۈرى گەپ قىلىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىدى! 6 شۇنداق قىلىپ ئۇ دانالىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىككى تەرەپلىكتۇر! تەكۈرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈۋېتىپ، ئۇلاردىن تۆتىدىغانلىقىنى ئوبدان بىلىپ قوي! 7 سەن تەكۈرىنى ئىزدىگەن تەقدىردىمۇ ئۇنى تۇپتىن تونۇيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چەكسىزلىكىنى چۈشىنىپ يېتەلمەمسەن؟ 8 [بۇنداق دانالىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [ئۇنىڭغا ئېرىشىشكە] نېمە ئاماللىق بار؟ ئۇ تەھتەسارادىن چوڭقۇردۇر،

سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ (Sheol h7585) 9 ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يە-زېمىندىن ئۇزۇندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكيانلاردىن كەڭدۇر. 10 ئۇ ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامسا، ئۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالسىۇن؟ 11 چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئوبدان بىلدۇ، ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. 12 «ئىنسان تۇغۇلۇپ بىر ياۋا ئېشەكنىڭ تەخىيگە ئايلانغۇچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». 13 بىراق سەن بولساڭ، ئەگەر قەلبىڭنى توغرىلاساڭ، قولىڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، 14 قولىڭدىكى قەبىلىكى ئۆزۈڭدىن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلا، 15 سەن ئۇ چاغدا يۈزۈڭنى قۇسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنمىسىز بولسەن؛ 16 جاپايىڭنى تۇتۇپسەن، ھەتتا ئېقىپ ئۆتۈپ كەتكەن سۇنى ئويلىغاندەك ئۇلارنى ئەسلەيسەن؛ 17 كۈنلىرىڭ چۈشتىكى نۇردىن يورۇق بولدى، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقۇچى بىلەن، تاڭدەك پارلاق بولسەن. 18 ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىگە ئىگە بولسەن، سەن ئەتراپىڭغا خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرسەن. 19 راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھىممىتىڭنى ئەزدەپ كېلىدۇ. 20 بىراق رەزىللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، ئۇلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈمىدى نەپىسى توختاشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس».

12 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! ئۆلسەڭلار ھېكمەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! 3 مېنىڭمۇ سىلەردەك ئۆز ئەقلىم بار، ئەقىلە سىلەردىن قالمايمەن؛ بۇنچىلىك ئىشلارنى كىم بىلەيدۇ؟! 4 مەن ئۆز دوستلىرىمغا مازاق ئويىيىكىتى بولدۇم؛ مەندەك تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! 5 راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلىدە ھەرقانداق كۈلپەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇلار: «كۈلپەتلەر پۇتلىرى

تېپىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىگە تەييار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. 6 قاراچىلارنىڭ
چىدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ؛ تەڭرىگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ؛ ئۇلار
تۈزىنىڭ ئىلاھىنى ئۆز ئالقىنىدا كۆتۈرىدۇ. 7 ئەمدى ھايۋانلاردىنمۇ سوراپ باق،
ئۇلار ساڭا ئۆگىتىدۇ، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ؛ 8 ۋە ياكى يەر-
زېمىنغا گەپ قىلساڭمۇ، ئۇمۇ ساڭا ئۆگىتىدۇ؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز
قىلىدۇ. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلمەيدۇ؟ 10
بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنساننىڭ نەپىسى
ئۇنىڭ قولىدىدۇر. 11 ئېغىزدا تائامنى تېتىغاندەك، قۇلاق سۆزنىڭ توغرىلىقىنى
سېناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ 12 ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۈنلەرنىڭ
كۆپ بولۇشى بىلەن يورۇتۇلۇش كېلەمدۇ؟ 13 ئۇنىڭدىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار،
ئۇنىڭدىلا يوليورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. 14 مانا، ئۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم
قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ؛ ئۇ قاماپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلمەيدۇ. 15
مانا، ئۇ سۇلارنى توختىتىۋالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە،
ئۇلار يەر-زېمىننى بېسىپ ۋەيران قىلىدۇ. 16 ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ
بار، ئالدىغۇچى، ئالدىنغۇچىمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇر. 17 ئۇ مەسىلە تېچلەرنى يالىڭاچ
قىلدۇرۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىدۇ، سوراچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. 18 ئۇ پادىشاھلار
[ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشىلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالىڭاچلاپ،
چاتراقلەرنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. 19 ئۇ كاھىنلارنى يالىڭاچ
ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. 20 ئۇ ئىشەنچلىك
قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ؛ ئاقساقاللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. 21
ئۇ ئاقسۆڭەكلەرنىڭ ئۈستىگە ھاقارەت تۈكىدۇ، ئۇ پالۋانلارنىڭ بەلۋېغىنى يېشىپ
[ئۇلارنى كۈچسىز قىلىدۇ]. 22 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ؛

ئۇ ئۆلۈمنىڭ سايبىنى يورۇتدۇ. 23 ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۇلۇغلاشتۇردۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۇمران قىلدۇ؛ ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتدۇ، ئۇلارنى تارقىتىدۇ. 24 ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى يولسىز دەشت-باياۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. 25 ئۇلار نۇرسىز لاندۇرۇلۇپ قاراڭغۇلۇقتا يولنى سىلاشتۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-گۈلدۈك ماڭدۇرىدۇ.

13 مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىققان؛ مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. 2 سىلەرنىڭ بىلگەنلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن؛ مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. 3 بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قانداق بىلەن سۆزلىنىشىڭلار، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. 4 سىلەر بولساڭلار تۆھمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىڭلار يارامسىز تېۋىپسىلەر. 5 سىلەر پەقەتلا سۈكۈتتە تۇرغان بولساڭلار ئىدى! بۇ سىلەر ئۈچۈن دانالىق بولاتتى! 6 مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىمدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. 7 سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمۇسىلەر؟ 8 ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمۇسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالەت دەۋا سورىماقچىمۇسىلەر؟ 9 ئۇ ئىچ-باغرىڭلارنى ئاخشۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمۇسىلەر؟ 10 سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلساڭلار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. 11 بۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىتىنىڭ سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھمىتىنىڭ سىلەرگە چۈشكىنى تۈزۈك ئەمەسمۇ؟ 12 پەند-نەسەپتىكىلەر پەقەت كۈلگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامىڭلار پەقەت لاي ئىستىھكاملار، خالاس. 13

مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ زۇۋان سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلغىلى قويۇڭلار.
بېشىمغا ھەرنېمە كەلسە كەلسۇن! 14 قانداقلا بولسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل
قىلمەن، مەن جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويمەن! 15 ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا
ئۇنى كۈتمەن، ئۇنىڭغا تايىنمەن؛ بىراق قانداقلا بولسۇن مەن تۇتقان يوللىرىمنى
ئۇنىڭ ئالدىدا ئاقلىماقچىمەن؛ 16 بۇنداق قىلىشىم ماڭا نىجاتلىق بولىدۇ؛ چۈنكى
ئېپلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمىدۇ. 17 سۆزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار،
بايانلىرىمغا ئوبدان قۇلاق سېلىڭلار. 18 مانا، مەن ئۆز دەۋامىنى تەرتىپلىق قىلىپ
تەييار قىلدىم؛ مەن ئۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 19 مەن بىلەن
بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم باركىن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن
توختىغان بولاتتىم! 20 [ئاھ خۇدا!] ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنىلا قىلىپ بەرگىن؛
شۇنداق بولغاندىلا، مەن ئۆزۈمنى سەندىن قاچۇرمايمەن: 21 - قولۇڭنى مەندىن
يىراق قىلغىن؛ - ۋە ھىممەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. 22 ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر،
مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن؛ ياكى مەن ساڭا [دەۋامىدىن] سۆز قىلسام، سەنمۇ
ماڭا جاۋاب بېرىسەن. 23 مېنىڭ قەبھىلىكىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟
ئىنتايىن تىزىلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! 24 نېمىشقا دىدارىڭنى
مەندىن يوشۇرسەن؟ نېمىشقا مېنى ئۆز دۇشمىنىڭ دەپ بىلدىڭ؟ 25 ئۇياق-بۇياققا
ئۇچۇرۇۋېتىلىدىغان ئالچىكى بىر يوپۇرماقنى ۋە ھىممىگە سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ
كەتكەن پاخالنى قوغلىماقچىمۇسەن؟ 26 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈستۈمدىن زەھەردەك
ئەرزلەرنى يازسەن، سەن ياشلىقىمىدىكى قەبھىلىكىمنى ماڭا قايتۇرۇۋاتسەن. 27
مەن چىرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۆيە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم
بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشەنلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ
يۈرسەن؛ تاپانلىرىمغا ماڭا سىلىق ئۈچۈن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14 ئاندىن تۇغۇلغانلارنىڭ كۈنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۇنىڭغا ياردۇر. 2 ئۇ

گۈلدەك دۇنياغا كېلىپ ئاندىن تۈزۈيدۇ، ئۇ [قۇياش ئالدىدىن] سايگە ئوخشاش قېچىپ كېتىدۇ. 3 بىراق سەن تېخى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى ئۆز ئالدىڭغا سوراققا تارتتۇتامسەن؟ 4 كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟ - ھېچكىم! 5 [ئىنساننىڭ] كۈنلىرى بېكىتىلگەندىكىن، ئۇنىڭ ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ ئىلكىڭدە بولغاندىكىن، سەن ئۇنىڭ ئۆتسە بولمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكىن، 6 ئۇنىڭ بىر ئاز دەم ئېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنىڭ بىلەن مەدىكار دەك ئۇنىڭغا ئۆز كۈنلىرىدىن سۆيۈنۈش نېسىپ بولسۇن! 7 چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن كېيىن، قايتا تۈسۈشتىن ئۈمىد بار، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ يۇمران بىخلىرى تۈگەپ كەتمەيدۇ، 8 ئۇنىڭ يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆتىكى توپدا تۈلۈپ كەتكەن بولسىمۇ، 9 بىراق سۇنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۇ يەنە كۆكۈرىدۇ، يۇمران ئوت-چۈپتەك يېڭى بىخلىرىنى چىقىرىدۇ. 10 بىراق ئادەم بولسا ئۆلىدۇ، ئىلاجسىز ئوڭدا ياتىدۇ، بەرھەق، ئىنسان نەپەستىن قالدۇ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ 11 دېڭىزدىكى سۇلار پارغا ئايلىنىپ تۈگەپ كەتكەندەك، دەريالار قاغىراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، 12 ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ قالسىلا قايتىدىن تۇرمايدۇ، ئاسمانلار يوقىمغۇچە، ئۇلار ئويغائمايدۇ، ئۇيقۇدىن تۇرمايدۇ. 13 ئاھ، تەھتەسارغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە مېنى مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى ئېسىڭگە ئالدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ بەرسەڭ ئىدى! (Sheol h7585) 14 ئادەم ئۆلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا شۇنداق ئۆزگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جاپاغا تولغان كۈنلىرىم ئۆتكۈچە، سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! 15 شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭغا ئۈمىد-ئارزۇ بۇڭ

بولاتتى. 16 بىراق سەن ھازىر ھەربىر دەسسەگەن قەدەملەرنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتىسەنغۇ! 17 ئىتائەتسىزلىكىم خالىتىغا سېلىنىپ پىچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۈۋە-دۈۋە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. 18 دەرۋەقە تاغۇيمىرلىپ يوقالغاندەك، تاش ئۆز ئورنىدىن تەۋرىنىپ كەتكەندەك، 19 سۇلار تاش-شېغىللارنى ئۇيرىتىپ يوقاتقانداك، توپانلار زېمىندىكى توپىنى سۇپۇرۇپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. 20 سەن مەڭگۈگە ئۇنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ، ئۇنىڭ چىرايىنى تۇتۇلدۇرسەن، ئۇنى ئۆز يېنىڭدىن يىراق قىلىسەن. 21 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشىدۇ، بىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلار پەس قىلىنسىمۇ، بىراق ئۇنىڭ بۇلاردىنمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. 22 ئۇ [پەقەت] ئۆز تېنىدىكى ئاغرىقىدىنلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە ئۆزى ئۇچۇنلا ھەسرەت-نادامەت چېكىدۇ.

15 تېمىلىق ئېلىغۇز بۇنىڭغا جاۋاب بەن مۇنداق دەيدى: - 2 دانىشمەن كىشىنىڭ

قۇرۇق شامالداك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن توغۇزسا بولامدۇ؟ 3 پايدىسىز سۆزلەر بىلەن، تايىنى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىش مۇۋاپىقمۇ؟ 4 بەرھەق، سەن ئىمان-ئىخلاستى يوق قىلىۋەتمەكچىسەن، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىقامەتكە توسالغۇ بولسىەن. 5 چۈنكى قەبىھلىكنىڭ ئاغزىڭغا سۆز سالىدۇ، سەن مەككەلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. 6 مەن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئاغزىڭ ئۆزۈڭنىڭ گۇناھىڭنى بېكىتىدۇ، ئۆز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 7 سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئاپىرىدە بولغانمۇ؟ 8 تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ 9 سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەننى بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ 10 ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتاڭدەك خۇ

ياشتا چوڭدۇر. 11 تەڭرىنىڭ تەسەللىرى، يەنى ساڭا مۇلايىملىق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۈچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 نېمىشقا كۆڭۈلنىڭ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن! 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ تۈز-تۈزۈنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئاندىن تۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] تۈز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە، ئاسمانلارمۇ ئۇنىڭ نەزىرىدە پاك بولمىغان يەردە، 16 يىرگىنچىلىك بولغان، سېسىپ كەتكەن، قەبھەلىكى سۇنچىكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قانداق بولار؟ 17 مەن ساڭا كۆرسىتەي، ماڭا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلماقچىمەن. 18 دانىشمەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىدىن بۇلارنى ئاڭلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: - 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغانىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن يات ئادەم تۇتۇشكە پىتىنالمىتى) 20 - رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىللار ساناقلقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۇنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كىرىدۇ، باياشاتلىقىدا بۇلاچكى ئۇنىڭ ئۈستىگە بېسىپ چۈشىدۇ. 22 قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۇنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغاندۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا تېنەپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈنىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۇنىڭغا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەييار بولغان پادىشاھتەك ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تەڭرىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۈچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ بوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانى كۆتۈرۈپ ئۇنىڭغا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، بېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە،

ئادەم قونغۇسى كەلمەيدىغان، كېسەك دۈۋىلىرى بولۇشقا بېكىتىلگەن ئويلەردە ياشايدۇ؛ 29 ئۇ ھېچ بېسىمايدۇ، ئۇنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۈزۈلۈپ قالدۇ، ئۇنىڭ تەنەلۇقاتلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلمايدۇ، يالقۇن ئۇنىڭ شاخلىرىنى كۆيدۈرۈپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۆزى ئۇنىڭ ئىنتامى بولىدۇ؛ 32 ئۇنىڭ كۈنى تېخى توشماي تۇرۇپلا، ئۇنىڭ شېخى تېخى كۆكرەپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۈزۈم تېلى سىلكىنىپ، توك ئۈزۈملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا تۆكۈلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئىپلاسلىرىنىڭ جەمەتى تۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا يېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] ئۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبىھلىك تۇغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكەر تەييارلايدۇ.

16 ئاندىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانمەن؛ سىلەر ھەممىڭلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بەرگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلەرڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلەرگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قۇتراتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالساملا ئۈزۈم سىلەرگە ئوخشاش سۆز قىلالايتتىم؛ سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولىدىغان بولساڭلار، مەنمۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلەرگە زەربە قىلالايتتىم، بېشىمنىمۇ سىلەرگە قارىتىپ چايقىيالايتتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئەكسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلەرگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۆزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمىدۇ؛ ياكى گېپىمنى ئىچىمگە يۇتۇۋالساممۇ، ماڭا نېمە ئارامچىلىق بولسۇن؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى؛ شۇنداق،

سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قاماللىدىڭ! شۇنىڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماڭا] گۇۋاھلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [بەدىنىم] ئورنىدىن تۇرۇپ تۈزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدۇ! 9 ئۇنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئوۋ ئولجىسى قىلدۇ؛ ئۇ ماڭا قاراپ چىشىنى غۇچۇرلىتىدۇ؛ مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايىتىپ ماڭا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماڭا قاراپ [مازاق قىلىشىپ] ئاغزىنى ئاچىدۇ؛ ئۇلار نەپرەت بىلەن مەڭگۈمگە كاپاتلايدۇ؛ ماڭا ھۇجۇم قىلاي دەپ سەپ تۈزىدۇ. 11 خۇدا مېنى ئەسكەرگە تاپشۇرغان؛ مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلىۋەتكەنكەن. 12 ئەسلىدە مەن تىنچ-ئامانلىقتا تۇراتتىم، بىراق ئۇ مېنى پاقاقلدى؛ ئۇ بويۇمدىن سىلكىپ بىتچىت قىلىۋەتتى، مېنى ئۆز نىشانى قىلغانىكەن. 13 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرى مېنى قاپسۇۋالدى؛ ھېچ ئايماي ئۇ ئۈچەي-باغرىمنى يىرتىپ، ئۆتۈمنى يەرگە تۈكۈۋەتتى. 14 ئۇ ئۆيەر-بۇيىرىمگە ئۈستى-ئۈستىلەپ زەخم قىلىپ بۆسۈپ كىرىدۇ؛ ئۇ پالۋاندىك ماڭا قاراپ ئېتىلىدۇ. 15 تېرەمنىڭ ئۈستىگە بۆز رەخت تىكىپ قويدۇم؛ ئۆز ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سېلىپ قويدۇم. 16 گەرچە قولىمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زارىدىن قىزىرىپ كەتتى؛ قاپاقلارمىنى ئۆلۈم سايىسى باشتى. 18 ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى ياپمىغىن! ئالە-پەريادىم توختايدىغانغا جاي بولمىغاي! 19 بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماڭا شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشلەردە ماڭا كاپالەت بولغۇچى بار! 20 ئۆز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تېخىچە تەڭرىگە ياش تۆكەكتە. 21 ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن كېلىشتۈرگۈچى بولغاندەك، تەڭرى بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدىمۇ كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! 22 چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل تۇتۇشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتاس يولدا مېڭىپ قالغىمەن.

17 مېنىڭ روھم سۇنۇق، كۈنلىرىم تۈگەي دەيدۇ، گۈرلەر مېنى كۈتمەكتە. 2

ئەتراپىدا ئالدىنقى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۈزۈمنىڭ ئۇلارنىڭ ئىچىتىقۇلۇقىغا تىكىلىپ تۇرۇشتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. 3 ناھ، جېنىم ئۈچۈن ئۆزۈڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئۆزۈڭنىڭ ئالدىدا ماڭا بورۇن بولغايىسەن؛ سەندىن باشقا كىم مېنى قوللاپ بورۇن بولسۇن؟ 4 چۈنكى سەن [دوستلىرىمنىڭ] كۆڭلىنى يورۇقلۇقتىن قالدۇرغانسەن؛ شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلبىدىنمۇ مەھرۇم قىلسەن! 5 غەنىمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشۋا ئاتقان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلارنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. 6 ئۇ مېنى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئالدىدا سۆز-چۆچەككە قويدى؛ مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. 7 دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۈرلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۈلەڭگىدەك بولۇپ قالدى. 8 بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۇرۇسلار ھەيرانۇھەس بولىدۇ؛ بىگۇناھلار ئېيلاسارغا قارشى تۇرۇشقا قوزغىلىدۇ. 9 بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز يولىدا چىڭ تۇرىدۇ، قولى پاك يۈرىدىغان ئادەمنىڭ كۈچى توختاۋسىز ئۆلگىنىدۇ. 10 ئەمدى قېنى، ھەممىڭلار، يەنە كېلىڭلار، ئاراڭلاردىن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمىمەن. 11 كۈنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىتىم، كۈڭۈمدىكى ئىنتىزارلار ئۆزۈلدى. 12 بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈزگە ئايلاندۇرماقچى؛ ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشىۋاتىدۇ» دېيىشۋاتىدۇ. 13 ئەگەر كۈتسەم، ئۆيۈم تەھتىسار بولىدۇ؛ مەن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) 14 «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتام!»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! 15 ئۇنداقتا ئۆمىدىم نەدە؟ شۇنداق، ئۆمىدىم كىم كۆرەلسۇن؟ 16 ئۆمىدىم تەھتىساراننىڭ تۆمۈر پەنجىرىنى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

شۇخالىق بىلدا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە

مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئوبدان ئويلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز

سۆز قىلىمىز. 3 بىز نېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ نېمىشقا

ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلمىز؟ 4 ھەي ئوزۇڭنىڭ غەزىپىدە ئوزۇڭنى يىرتقۇچى،

سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلىۋېتىلەمدۇ؟! تاغ-تاشلار ئوز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ

كېتەمدۇ؟! 5 قانداقلا بولمىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئوچۇرۇلدى، ئۇنىڭ

ئوت-ئۇچقۇنلىرى يالقۇنلىمايدۇ. 6 چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ

ئۈستىگە ئاسقان چىرىغى ئوچۇرۇلدى. 7 ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلدى،

ئۇنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى موللاق ئاتقۇزىدۇ. 8 چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا

ئەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. 9 قىلتاق ئۇنى تاپىندىن

ئىلىۋالىدۇ، ئۇزاق ئۇنى تۇتۇۋالىدۇ. 10 يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن ئارغاچقا

بار، يولىدا ئۇنى تۇتماقچى بولغان بىر قاپقان بار. 11 ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىملەر

بېسىپ قورقتۇراتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. 12 ماغدۇرىنى

ئاچارچىلىق يەپ تۈگەتتى، پالا كەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ئۆلۈمنىڭ

چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورىدايدۇ. 14 ئۇ ئۆز

چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ، [ئۆلۈمنىڭ تۇنجىسى] ئۇنى «ۋەھىملەرنىڭ

پادىشاھى» نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. 15 ئۆيدىكىلەر ئەمەس، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ

چېدىرىدا تۇرىدۇ؛ تۇرالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈڭگۈرت ياغدۇرۇلدى. 16 ئۇنىڭ يىلتىزى

تېگىدىن قۇرۇتۇلدى، ئۈستىدىكى شاخلىرى كېسىلدى. 17 ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر

يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئارىۋى قالمىدايدۇ.

18 ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلىۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدىۋېتىلىدۇ.

19 ئەل-يۇرتتا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى ياكى ئەۋلادلىرى قالمىدايدۇ، ئۇ مۇساپىر بولۇپ

تۇرغان يەرلەردىمۇ نەسلى قالمايدۇ. 20 ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۈنىگە قاراپ ئالاقىزادە بولدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۈچۈپ كەتكەندەك. 21 مانا، قەبھە ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇبھىسىز شۇنداق، تەڭرىنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداق تۇر.

19 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «سېلەر قاچانغىچە جېنىمنى

ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ 3 سېلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماڭا ئۇۋال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. 4 ئەگەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۇنىڭ [دەردىنى] تارىتىمەن. 5 ئەگەر سېلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم ئالدىدا شەرم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلەمەي بولساڭلار، 6 ئەمدى بىلىپ قويۇڭلاركى، ماڭا ئۇۋال قىلغان تەڭرى ئىكەن، ئۇ تۈرى بىلەن مېنى چىرىماشتۇرۇپ تارتتى؛ 7 قارا، مەن نالە-پەرياد كۆتۈرۈپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ، مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماڭا ئادالەت كەلمەيدۇ. 8 ئۇ يولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. 9 ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجىنى تارتىۋالدى. 10 ئۇ ماڭا ھەر تەرەپتىن بۇزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن تۈگەشتمەي ئۈمىدىمنى ئۇ دەرەخنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. 11 غەزىپىنى ماڭا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. 12 ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئاتلاندى، پەلەمپەيلىرىنى ياساپ ماڭا ھۇجۇم قىلدى، ئۇلار چېدىرىمنى قورشاشقا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. 13 ئۇ قېرىنداشلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۆزدى. 14 تۇغقانلىرىم مەندىن ياتلىشىپ كەتتى، دوست-بۇرادەرلىرىم مېنى ئۇنۇتتى. 15 ئۆيۈمدە تۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدەكلىرىم مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ،

ئۇلارنىڭ نەزىرىدە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. 16 مەن چاكرىمى چاقىرسام، ئۇ ماڭا جاۋاب بەرمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئاغزىم بىلەن يېلىنىشىم كېرەك. 17 تىنىقىمىدىن ئايالىمنىڭ قۇسقىسى كېلىدۇ، ئاكا-ئۆڭكۈرىم سېسىقلىقىمىدىن بىزار. 18 ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمسىتىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرماقچى بولسام، ئۇلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. 19 مېنىڭ سېرىداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۈيگەنلەر مەندىن يۈز تۇرىدى. 20 ئەت-تېرىلىرىم ئۈستىخانىلىرىغا چاپلىشىپ تۇرىدۇ، جېنىم قىل ئۈستىدە قالدى. 21 ئاھ، دوستلىرىم، ماڭا ئىچكىلەر ئاغرىسۇن، ئىچكىلەر ئاغرىسۇن! چۈنكى تەڭرىنىڭ قولى ماڭا كېلىپ تەڭدى. 22 سىلەر نېمىشقا تەڭرىدەك ماڭا زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا ئەللىرىڭىزگە شۇنچە تويمايسىلەر! 23 ئاھ، مېنىڭ سۆزلىرىم يېزىلسىدى! ئۇلار بىريازىمغا پۈتۈكلۈك بولغان بولاتتى! 24 ئۇلار تۆمۈر قەلەم بىلەن قوغۇشۇن ئىچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدىگە بەد تاش ئۈستىگە ئويۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! 25 بىراق مەن شۇنى بىلىمەنكى، ئۆزۈمنىڭ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىم ھاياتتۇر، ئۇ ئاخىرەت كۈنىدە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ! 26 ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەللىرىم بۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا تېنىمدە تۇرۇپ تەڭرىنى كۆرىمەن! 27 ئۇنى ئۆزۈملا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم بۇنىڭغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! 28 ئەگەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۇنىڭدۇر، ئۇنى قانداق قىلىپ قىستاپ قوغلىۋېتەلەيمىز؟!» - دېسەڭلار، 29 ئەمدى ئۆزۈڭلار قىلچىتىن قورققىنىڭلار تۈزۈك! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20 ئاندىن ئاتاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «2 مېنى بىئارام قىلغان خىياللار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئاراملىقتا تۇرۇپ تەڭرىگە. 3 مەن

ماڭا ھاقارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. 4 سەن شۇنى بىلەمسەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئىتىز ئايرىدە بولغاندىن بېرى، 5 رەزىللەرنىڭ غالىبە تەنتەنىسى قىسقىدۇر، ئېپلاسارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. 6 ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، 7 يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقدەك يوقاپ كېتىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەنلەر: «ئۇ نەدەدۇر؟» دەيدۇ. 8 ئۇ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ، قايتا تاپقىلى بولمايدۇ؛ كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتەك ئۇ ھەيدىۋېتىلىدۇ. 9 ئۇنى كۆرگەن كۆز ئىككىنچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ تۇرغان جايى ئۇنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلەرگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. 11 ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، بىراق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. 12 گەرچە رەزىللىك ئۇنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېتىغان بولسىمۇ، ئۇ ئۇنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، 13 ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۈزەلمىسىمۇ، ئۇ ئۇنى ئاغزىدا قالدۇرسىمۇ، 14 بىراق ئۇنىڭ قارىندىكى تامىقى تۈزگىرىپ، كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىگە ئايلىنىدۇ. 15 ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۇلارنى ياندۇرىدۇ، خۇدا ئۇلارنى ئاشقازىنىدىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ئۇ كوبرا يىلاننىڭ زەھەرىنى شورايىدۇ، چار يىلاننىڭ نەشتىرى ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. 17 ئۇ قايتىدىن ئېرىق-تۈستەڭلەرگە ھەۋەس بىلەن قارىيالمايدۇ، بال ۋە سېرىق ماي بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمىدۇ. 18 ئۇ ئېرىشكەننى يۇتالمىي قايتۇرىدۇ، تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۇ ھېچ ھۇزۇرلىنالمىدۇ. 19 چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۇلارنى تاشلىۋەتكەن، ئۇ ئۆزى سالىمغان ئوينى ئىگىلىۋالغان. 20 ئۇ ئاچكۆزلۈكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمىدۇ. 21

ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ باياشاتلىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. 22 ئۇنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ئۇ يۇقسىز قىسلىچىلىققا ئۇچرايدۇ، ھەر بىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. 23 ئۇ قورسىقىنى تويغۇزۇۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ غەزىلىنىۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۇنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. 24 ئۇ تۆمۈر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسۇمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. 25 تەڭگەن ئوق كەينىدىن تارتىپ چىقىرىۋېلىڭىندە، يالتىراق ئوق ئۇچى ئۆتتىن چىقىرىۋېلىڭىندە، ۋەھمىلەر ئۇنى باسدۇ. 26 زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەييار تۇرىدۇ، ئىنسان پۇۋلىمگەن ئوت ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلىرىنىمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. 27 ئاسمانلار ئۇنىڭ قەبھىلىكىنى ئاشكارىلايدۇ، يەر-زېمىنىمۇ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. 28 ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ، [خۇدانىڭ] غەزەپلىك كۈندە كەلگۈن ئۇلغىيىپ ئوي-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. 29 خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نېسىۋىسى مانا شۇنداق تۇر، بۇ خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن مېراس تۇر».

21 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «گەپلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بەرگەن «تەسەللىرىڭلار» نىڭ ئورنىدا بولسۇن! 3 سۆز قىلىشىمغا يول قويساڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! 4 مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلىۋاتامدۇ؟ روھم قانداقۇ بىتاقەت بولىسۇن؟ 5 ماڭا ئوبدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالسىلەر، قۇلۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالسىلەر. 6 مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئويلاساملا، ۋەھمىگە چۆممەن، پۈتۈن ئەتلىرىمنى تىترەك باسدۇ. 7 نېمىشقا يامانلار ياشۇرىدۇ، ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ نەسلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەزمۇت تۇرسۇدۇ، 9 ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ۋەھمىدىن ئامان تۇرىدۇ، تەڭرىنىڭ

تايقى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگمەيدۇ. 10 ئۇلارنىڭ كاللىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىماي قالمايدۇ، ئىنكى موزايلايدۇ، موزىنىمۇ تاشلىمايدۇ. 11 [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئۈسسۈل ئويناپ يۈرىدۇ. 12 ئۇلار داپ ھەم چىلتارغا تەگكەش قىلىدۇ، ئۇلار نەينىڭ ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. 13 ئۇلار كۈنلىرى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئۆتكۈزىدۇ، ئاندىن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتىسارغا چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 14 ھەم ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» - دەيدۇ، 15 - «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرى باردۇ؟ ئۇنىڭغا دۇئا قىلساق بىزگە نېمە پايدا بولىسۇن؟»، 16 قاراڭلار، ئۇلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسەھىتى مەندىن نېرى بولىسۇن! 17 يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئوچىدۇ؟ ئۇلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۆلپەت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزىپىدىن ئۇلارغا دەردلەرنى بۆلۈپ بېرىمدۇ؟ 18 ئۇلار شامال ئالدىدىكى ئېڭىزغا ئوخشاش، قارا قۇيۇن ئۆچۈرۈپ كېتىدىغان پاخالغا ئوخشاشلا يوقامدۇ؟ 19 تەڭرى ئۇنىڭ قەبھىلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۇنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۇنىڭ ئۆزى بۇنى تېتىسۇن! 20 ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن، ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى تېتىسۇن! 21 چۈنكى ئۇنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلەرى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ قانداقۇ يەنە ئۆز ئۆيدىكىلەردىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ 22 تەڭرى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدە ئۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگىتەلەيدىغان ئادەم بارمىدۇ؟! 23 بىرسى ساق-سالامەت، پۈتۈنلەي غەم-ئەندىشىسىز، ئازادلىكتە يىللىرى توشقاندا ئۆلدۇ؛ 24 بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۈستىخانلىرىنىڭ يىلىكى خېلى نەم تۇرىدۇ. 25 يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا تۈگەپ كېتىدۇ، ئۇ ھېچقانداق راھەت-پاراغەت كۆرمىگەن.

26 ئۇلار بىلەن بىللە توپا-چاڭدا تەڭ ياتدۇ، قۇرۇتلار ئۇلارغا چاپلىنىدۇ. 27

- مانا، سىلەرنىڭ نېمىنى ئويلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قارىلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. 28 چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزاننىڭ تۈپى نەگە كەتكەن؟ رەزىلەرنىڭ تۇرغان چېدىرلىرى نەدەدۇر؟» دەپ سوراۋاتسىلەر. 29 سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سورىمىدىڭلارمۇ؟ ئۇلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويمىدىڭلارمۇ؟ 30 [دېمەك]، «يامان ئادەم پالا كەت كۈندىن ساقلىنىپ قالدۇ، ئۇلار غەزەپ كۈندىن قۇتۇلۇپ قالدۇ!» - [دەيدۇ]. 31 كىم [رەزىلەرنىڭ] تۇتقان يولىنى يۈز تۇرانە ئەيىبلەيدۇ؟ كىم ئۇنىڭغا ئۆز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى بېگۈزىدۇ؟ 32 ئەكسىچە، ئۇ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىدۇ، ئۇنىڭ قەيرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. 33 جىلغىنىڭ چامىلىرى ئۇنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىمۇ سانسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۇنىڭ كەينىدەمۇ بارلىق ئادەملەر ئەگىشىپ بارىدۇ. 34 سىلەر نېمىشقا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەيسىز؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا پەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22 ئاندىن تېمانلىق ئېلىقاز مۇنداق دېدى: - 2 ئادەم خۇداغا قانداقۇ پايىدا كەلتۈرەلسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۇنىڭغا نېمە پايىدا كەلتۈرەلسۇن؟ 3 سەن ھەققانىي بولساڭمۇ، ھەممىگە قانداق نېمە بەھرە بېرەلەيتتىڭ؟ يوللىرىڭ ئەيىبسىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۇنىڭغا نېمە غەنىمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ 4 ئۇنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۇنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمەن بولغىنىڭ ئۈچۈنمۇ-يا؟ 5 سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۇناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ 6 سەن قېرىنداشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېيىللىك ئالغانسەن؛ سەن يالاڭشۇشلەرنى كىيىم-كېچەكلىرىدىن مەھرۇم قىلىۋەتكەنسەن. 7 ھالسىز لانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئاياپ بەرمىدىڭ، 8 گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى

ئۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن تۇتۇپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، 9
 سەن تۇل خوتۇنلارنىمۇ قۇرۇق قول ياندۇرغانسەن، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قوللىنىمۇ
 يانچىتىۋەتكەنسەن. 10 مانا شۇ سەۋەبتىن ئەتراپىڭدا تۇزاقلا ياتىدۇ، ئۇشتۇمۇت
 پەيدا بولغان ۋەھىممۇ سېنى باسدۇ. 11 شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ
 كۆرەلمەس قىلدى، بىر كەلكۈن كېلىپ سېنى غەرق قىلدى. 12 تەڭرى ئەرشىلانىڭ
 چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەڭ ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە
 قاراپ باق! 13 بىراق سەن: «تەڭرى نېمىنى بىلىدۇ؟ ئۇ راست شۇنچە زۇلمەت
 قاراڭغۇلۇقتا بىرنېمىنى پەرق ئېتەلمەمدۇ؟!» دەۋاتسەن. 14 يەنە: «قويۇق بۇلۇتلار
 ئۇنى توسۇۋالدى، شۇڭا ئۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرمەيدۇ!» -
 دەپسەن. 15 يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ تۇتۇپىرەمسەن؟ 16 ئۇلار
 ۋاقتى توشماي تۇرۇپلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۇلارنىڭ ئۇللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن
 ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. 17 ئۇلار تەڭرىگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قانداق
 بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» - دەيتتى. 18 بىراق ئۇلارنىڭ ئويلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر
 بىلەن تولدۇرغان دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ نەسىھىتىدىن
 يىراقلاشقانمەن! 19 ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ،
 بىگۇناھلار ئۇلارنى مازاق قىلىپ: - 20 «بىزگە قارشى چىققۇچىلار شۇبھىسىز
 ۋەيران بولدى، ئوت ئۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەمدۇ؟» - دەيدۇ. 21 [شۇڭا]
 خۇداغا بويسۇنۇپ ئۇنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن ئامان بولسەن، شۇنىڭ بىلەن
 ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 ئۇنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن نەسىھەتنىمۇ قوبۇل قىل، ئۇنىڭ
 سۆزلىرىنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قوي. 23 سەن ھەممىگە قانداق بىلىشكە قايىپ
 كەلسەڭ، مۇقەررەركى، قايتىدىن قۇرۇلۇپ چىقالايسەن، ئەگەر سەن قەبھىلىكىنى
 چېقىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ، 24 ئەگەر سەن ئالتۇننى ئوي-چاڭ ئۈستىگە

تاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى شىددەتلىك ئېقىننىڭ تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ،
25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ ئۆزى ساڭا ئالتۇن بولىدۇ. سېنىڭ ئۈچۈن سەرخىل
كۈمۈشمۇ بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا سەن ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنسىن، يۈزۈڭنى تەڭرىگە
قاراپ كۆتۈرەلەيسەن. 27 سەن ئۇنىڭغا دۇئا قىلساڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا
سەنمۇ ئىچكەن قەسەملىرىگە ئەمەل قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئەمەلگە
ئاشىدۇ، يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا:
«ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۇنغانلارنى
قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەتتا گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، ئۇ قولۇڭدىكى ھالاللىقتىن
قۇتقۇزۇلىدۇ.

23 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دەيدى: - 2 «بۈگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر؛ ئۇنىڭ
مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمدىنمۇ ئېغىردۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن تاپالايدىغانلىقىمنى
بىلگەن بولسامشىدى، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئولتۇرىدىغان جايىغا بارار ئىدىم! 4 شۇندا مەن
ئۇنىڭ ئالدىدا دەۋايىمى بايان قىلاتتىم، ئاغزىمنى مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5
مەن ئۇنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى بىلەلەيتتىم، ئۇنىڭ ماڭا نېمىنى دېمەكچى
بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 ئۇ ماڭا قارشى تۇرۇپ زور كۈچى بىلەن مېنىڭ
بىلەن تاللىشامتى؟ ياق! ئۇ چوقۇم ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ ھۇزۇرىدا ھەققانىي
بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشالايتتى؛ شۇنداق بولسا، مەن ئۆز سوتچىم ئالدىدا
مەڭگۈگىچە ئاقلايغان بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭساممۇ، لېكىن ئۇ
ئۆيەردە يوق؛ كەينىمگە يانساممۇ، ئۇنىڭ سايىسىنىمۇ كۆرەلمەيمەن. 9 ئۇ سول
تەرەپتە ئىش قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمىمەن؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن
ئۇنى كۆرەلمەيمەن؛ 10 بىراق ئۇ مېنىڭ ماڭدىغان يولۇمنى بىلىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ مېنى
تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم ئۇنىڭ قەدەملىرىگە

چىڭ ئەگەشكەن؛ ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چە تىنىمىدىم. 12 مەن يەنە ئۇنىڭ لەۋلەرنىڭ بۇرۇقىدىن باش تارتىمىدىم؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى تۈز كۆڭۈلدىكىلىرىدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 بىراق ئۇنىڭ بولسا بىرلا مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولىدىن بۇرۇيالىسۇن؟ ئۇ كۆڭلىدە نېمىنى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمىنى ئىرادە قىلغان بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭغا يەنە نۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككەگە چۈشمەن؛ بۇلارنى ئويلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تەڭرى كۆڭلۈمنى ئاجىز قىلغان، ھەممىگە قانداق مېنى ساراسىمىگە سالىدۇ. 17 ھالبۇكى، مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئۇچۇقۇرۇلدىم، ۋە ياكى يۈزۈمنى ئورۋالغان زۇلمەت-قاراڭغۇلۇققىمۇ ھېچ سۈكۈت قىلىمىدىم.

24 - نېمىشقا ھەممىگە قانداق [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا ئۇنى تونۇغانلار ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل قىلىنغان تاشلارنى يۆتكەۋېتىدۇ؛ ئۇلار زوراۋانلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى بۇلاپ-تالاپ ئۆزلىرى [ئوچۇق-تاشكارا] باقىدۇ؛ 3 ئۇلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈل خوتۇننىڭ كالسىنى كېپىلىك ئۈچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 ئۇلار مىسكىنلەرنى يولىدىن نېرى ئىتتىرىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۆكۈشۈۋالىدۇ. 5 مانا، ئۇلار دەشت-باياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشەكلەردەك، تاڭ سەھەردە ئولجا ئىزدەش «خىزمىتى» گە چىقىدۇ؛ جاڭگال ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن يېمەكلىك تەمىنلەيدۇ. 6 ئۇلار ياماننىڭ [كاللىرى] ئۈچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئورنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن تاشقان-تاشقان ئۇزۇملىرىنى تېرىيدۇ؛ 7 ئۇلار كېچىنى كىيىمسىز يالاڭ ئۆتكۈزىدۇ، سوغۇقتا بولسا يېپىنغۇدەك

كىيىمى يوقتۇر. 8 ئۇلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار بىلەن سۈزمە بولۇپ كېتىدۇ، پاناھسىزلىقتىن تاشنى قۇچاقلشۇدۇ. 9 ئادەملەر ئاتىسىز بالىلارنى ئەمچەكتىن بۇلاپ كېتىدۇ، ئۇلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى] كېيىللىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر بولسا] كىيىمسىز، يېلىك ئۆتىدۇ، باشقىلار ئۈچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا ئاچ قالدۇ؛ 11 ئۇلار باشقىلارنىڭ ئۆيىدە زەيتۇنلارنى چەبلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ، ھويلىلىرىدا شاراب كۆچكىنى چەيلگەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۆسسۈزلۈقتا قالدۇ. 12 شەھەردىن ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ تۇرىدۇ، قىلىچ يېگەنلەرنىڭ جانلىرى نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ؛ بىراق تەڭرى ھېچكىمنىڭ ئىپلاسلىقىنى ئەيىبلەيدۇ. 13 - نۇرغا قارشى ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار؛ ئۇلار نۇرنىڭ يوللىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە تۇرمايدۇ. 14 قاتلى تاڭ نۇرى كېلىشى بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ؛ كېچىدە ئۇ ئوغرىدەك يۈرىدۇ. 15 زىناخورمۇ «مېنى ھېچ كۆز كۆرمەيدۇ» دەپ زاۋال ۋاقتىنى كۈتىدۇ، باشقىلار مېنى تونۇمسۇن دەپ ئايالنىڭ چۈمبىلىنى يۈزىگە تارتىۋالىدۇ. 16 قاراڭغۇلۇقتا [ئوغرىلار] ئۆيىنىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ؛ كۈندۈزدە ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۆز ئۆيىگە قاماپ قويدۇ؛ ئۇلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 ئۇلار ئۈچۈن تاڭ سەھەر تولىم سايبىدەك تۇيۇلىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇقنىڭ ۋەھمىلىرىنى دوست تۇتىدۇ. 18 ئۇلار سۇلارنىڭ يۈزىدىكى كۆپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن! ئۇلارنىڭ يەر-زېمىندىكى نېسىۋىسى لەنەت قىلىنغانىكى، شۇڭا ئۇلاردىن ھېچكىم ئۈزۈمزارلىققا يەنە ماڭسۇن! 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۇلىرىنىمۇ يەپ تۈگىتىدۇ؛ تەھتىسارامۇ ئوخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن! (Sheol h7585) 20 ئۆتى، تۇغقان ئانىسىمۇ ئۆتسۇن! قۇرت شۇلگەيلەرنى ئېقىتىپ ئۆتى يېسۇن! ئەسكە ھېچ ئېلىنمىسۇن! شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلىق دەرىخەتكە كېسىلسۇن! 21 ئۇ بالىسى يوق

تۇغماسلاردىن ئولجا ئالدى، ئۇ تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھېچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 بىراق [خۇدا] ئۆز قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۈچ-ھوقۇق بارلارنىڭ [كۈنىنى] ئۇزارتىدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرىدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا ئۇلارنى ئامانلىقتا مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇڭا ئۇلار خاتىرجەم بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزدە تۇتقان ئەمەسمۇ؟ 24 ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك تۈستۈرۈلىدۇ، ئاندىن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ ئۇلار ئوڭدا قالدۇرۇلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملەرگە ئوخشاشلا يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي باشاقلېرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق بولمىسا، قېنى كىم مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ دېيەلەيدۇ؟».

25 شۇخالىق بىلدا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «ئۇنىڭدا ھۆكۈمرانلىق ھەم ھەيۋەت باردۇر؛ ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالدى. 3 ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قانداقۇ تەكۈننىڭ ئالدىدا ھەققانىي بولالسىۇن؟ ئايال زاتىدىن تۇغۇلغانلار قانداقۇ پاك بولالسىۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ نەزىرىدە ھەتتا ئايىمۇ يورۇق بولمىغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولمىغان يەردە، 6 قۇرت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26 ئايۇپ [بىلداقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: - 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالىتىس ياردەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلەنلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقلى يوق كىشىگە قالىتىس نەسپەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟»

سەندىن چىقىۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 - «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا ئۇ يەردە بارلىق تۇرۇۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ؛ 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتىسارامۇ يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھاللا كەتتىڭمۇ ياپقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 ئۇ [يەرنىڭ] شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالەم بوشلۇقىغا سوزغان، ئۇ يەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق قىلغان؛ 8 ئۇ سۇلارنى قويۇق بۇلۇتلىرى ئىچىگە يىغىدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئاينىڭ يۈزىنى ياپىدۇ، ئۇ بۇلۇتلىرى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ سۇلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ قويغان، بۇنىڭ بىلەن ئۇ يورۇقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ تۇرۇۋاتقانلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئەيىبىنى ئاڭلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ، ئۆز ھېكمىتى بىلەن راھابىنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇپىتىدۇ. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدىھانى سانجىيدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس؛ ئۇنىڭ سۆز-كلامىدىن ئاڭلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى پەس بىر شىۋىرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمەمىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەلسۇن!؟».

27 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دەيدى: - «مېنىڭ ھەقىقىي تارتىۋالغان تەڭرىنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەقىقىي بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 3 تېنىمدە نەپەس بولسىلا، تەڭرىنىڭ بەرگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيىسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم ئالداچچىلىق بىلەن ھېچ شىۋىرلىمايدۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم چىققانغا قەدەر دۇرۇسلۇقۇمنى ئۆزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى قويۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانم ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى

ئەيىلمىسۇن! 7 مېنىڭ دۈشمىنم رەزىللەرگە ئوخشاش بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيىسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تەڭرى ئېپلاس ئادەمنى ئۈزۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جېنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېمە ئۈمىدى قالار؟ 9 بالا يىتاپەت تۇنى بېسىپ چۈشكەندە، تەڭرى ئۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلامدۇ؟ 10 ئۇ ھەممىگە قاندىن سۆيۈنەمدۇ؟ ئۇ ھەردائىم تەڭرىگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تەڭرىنىڭ قوللىنىشى قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلەرگە مەلۇمات بېرەي، ھەممىگە قاندىن نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار، سىلەر نېمىشقا ئاشۇنداق پۈتۈنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تەڭرى بېكىتكەن ئاقسۆزى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ ھەممىگە قاندىن ئالدىغان نېسىۋىسى شۇنداقكى: - 14 ئۇنىڭ بالىلىرى كۆپەيسە، قىلچىلىنىش ئۈچۈنلا كۆپىيىدۇ؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ تۈزىدىن كېيىن قالغان ئادەملەرنى ئۆلۈم بىلەن بىۋاسىتە دەپنە قىلىندۇ، بۇنىڭ بىلەن قالغان تۈل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۆۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەكلەرنى لايدەك كۆپ يىغىسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى تەييارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كىيىدۇ، بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۆلۈشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان ئويى پەرۋاننىڭ غوزىسىدەك، ئۈزۈمزارنىڭ كۆزەتچىسى ئۈزىگە سالغان كەپدەك بوش بولىدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى تۈگەشتىم دەيدۇ. 20 ۋەھمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ، كەچتە قارا قۇيۇن ئۇنى چاڭگىلغا ئالىدۇ. 21 شەرق شامىلى ئۇنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ؛ شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 بوران ئۇنى ھېچ ئايماي، بېشىغا ئۇرۇلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىلدىن

قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ تۇرۇندۇ؛ 23 بىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك

چالدى، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ قوغلىۋېتىدۇ».

28 - «شۈبھىسىزكى، كۈمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ تاولىنىدىغان ئۆز

ئورنى باردۇر؛ 2 تۆمۈر بولسا يەر ئاستىدىن قېزىۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ

ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويدۇ؛ ئۆيەر قەرىگىچە

چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۆلۈمنىڭ سايىسىدە تۇرغان تاشلارنى

ئىزدەيدۇ. 4 ئۆيەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ؛ مانا

شۇنداق ئادەم ئاياغ باسمايدىغان، ئۇتۇلغان يەرلەردە ئۇلار ئارغاچنى تۇتۇپ بوشلۇققا

پۇلاڭلاپ يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراققا ئېسىلىپ تۇرىدۇ. 5 ئاشلىق چىقىدىغان يەر،

تەككى كولاغاندا بولسا يالقۇندەك كۆرۈنىدۇ؛ 6 يەردىكى تاشلار ئارىسىدىن كۆك

ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولىنى ھېچقانداق ئالغۇز

قۇش بىلمەيدۇ، ھەتتا سارنىڭ كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. 8 ھاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ

يەرنى ھېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن ھېچقاچان تۇتۇپ

باقىغان. 9 ئىنسان بالىسى قولىنى چاقماق تېشىنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى

يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قاناللارنى چاپىدۇ؛ شۇنداق

قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى ھەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ؛ 11 يەر ئاستىدىكى

ئېقىنلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالدى؛ يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ

تاشكارىلايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13

ئىنسان بالىلىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى ھېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن

تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە

ئەمەستۇر» دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۈمۈشنىمۇ

ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. 16 ھەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن،

ئاق ھېقىق ياكى كۆك ياقتۇ بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھېچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 تۇنۇچە-مارجان، خرۇستالى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ، دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقتۇلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېغىر پىيەدىكى سېرىق ياقتۇ ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلمەيدۇ. 20 تۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇتۇلۇشنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق ھايات ئىككىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلاردىنمۇ يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 22 ھالاكەت ۋە تۆلۈم پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۇھرىتىدىن خەۋەر ئالدىق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ ماڭغان يولىنى چۈشىنىدىغان، تۇرىدىغان يېرىنى بىلىدىغان پەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. 25 ئۇ شاماللارنىڭ كۈچىنى تارازىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۇلىرىنى تۇپچىگەندە، 26 يامغۇرلارغا قانۇنىيەت چۈشۈرگەندە، گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقىغا يولىنى بېكىتكەندە، 27 ئۇ چاغدا ئۇ دانالىققا قاراپ ئۇنى بايان قىلغان؛ ئۇنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن؛ شۇنداق، ئۇ ئۇنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەبىدىن قورقۇش دانالىقتۇر، يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» - دېگەن».

29 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دەيدى: - 2 «ئاه، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى ئايىلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 ئۇ چاغدا ئۇنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۇنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن تۆتۈپ كەتكەن بولاتتىم! 4 بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چىدىرىمدا ماڭا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقىتتا بولغانىدى! 5 ھەممىگە قانداق مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ 6 مېنىڭ باسقان

قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۆمۈلگەن؛ يېنىمدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەيتۇن ماي دەرياسى بولۇپ ئاققان؛ 7 شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان ۋاقىتىدا، كەڭ مەيداندا ئورنۇم تەييارلانغاندا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيمىنىپ تۈزلىرىنى چەتكە ئالاتتى، قەبرىلەر بولسا ئورنىدىن تۇراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ گەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەكلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاڭلىيغا چاپلىۋالاتتى. 11 قۇلاق سۆزۈمنى تاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يىلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ تۇراتتىم. 13 ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماڭا بەخت تىلەيتتى، مەن تۇل خوتۇننىڭ كۆڭلىنى شادلاندىرۇپ ناخشا ياڭراتقۇزاتتىم. 14 مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، ئۇ مېنى ئۆز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىك ماڭا يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. 16 يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماڭا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. 17 مەن ئادالەتسىزنىڭ ھىڭگايغان چىشىلىرىنى چىقىپ تاشلايتتىم، ئولجىسىنى چىشىلىرىدىن ئېلىپ كېتەتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، ئۆز ئۇۋامدا راھەت ئىچىدە تولىمەن» دەيتتىم؛ 19 ھەم: «يىلتىزم سۇلارغىچە تارتىلىپ بارىدۇ، شەبنەم پۈتۈن كېچىچە شېخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ 20 شۆھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى ئوقيايم ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالاتتى، كۈتۈپ تۇراتتى؛ نەسەپتلىرىنى ئاڭلاي دەپ سۈكۈت ئىچىدە تۇراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى. 23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېيىنكى يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىمنى ئاغزىمنى ئىچىپ

ئىچىتى! 24 ئۆمىدىسىزلىكىڭىزدە مەن ئۇلارغا قاراپ كۆلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يەرگە چۈشۈرمەيتتى. 25 مەن ئۇلارغا يولنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتىق ئاش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق بۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30 - «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلەشكە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇرى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماڭا نېمە پايدا يەتكۈزەلسۇن؟ 3 يوقسۇزلۇق ھەم ئاچلىقتىن يىڭلەپ كەتكەن، ئۇلار ئۇزۇندىن بۇيان چۆلدە رەپ كەتكەن دەشت-باياۋاندا قۇرۇق يەرنى غاجايدۇ. 4 ئۇلار ئەمەن-شۇاقنى چاتقاللار ئارىسىدىن يۈلدۇ، شۇمبۇيىنىڭ يىلتىزلىرىنىمۇ تېرىپ ئۆزلىرىگە نان قىلدۇ. 5 ئۇلار ئەل-يۇرتلاردىن ھەيدىۋېتىلگەن بولدى، كىشىلەر ئۇلارنى كۆرۈپلا ئوغرىنى كۆرگەندەك ۋارقىراپ تىللايدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار ئىچىدە ياشاشقا مەجبۇر بولدى. 7 چاتقاللىق ئارىسىدا ئۇلار ھاكراپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا ئۇلار دۈڭدېيىپ ئولتۇرىشىدۇ؛ 8 نادانلارنىڭ، نام-ئابرويىسىزلىرىنىڭ بالىلىرى، ئۇلار زېمىندىن سۈرتۈپ ھەيدىۋېتىلگەن. 9 مەن ھازىر بولسام بۇلارنىڭ ھەجۋى ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۈچكىنىڭ دەستىكى بولۇپ قالدىم! 10 ئۇلار مەندىن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە تۆكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. 11 چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشىمنى ئۆزۈپ، مېنى جاپاغا چۆلدۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىدا تىزگىنلىرىنى ئېلىۋەتكەن. 12 ئوڭ يېنىمدا بىر توپ چۆپرەندە ياشلار ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلار پۇتۇمنى تۇرغان يېرىدىن ئىتتىرىۋەتمەيچى، ئۇلار سېپىلىمغا ھۇجۇم پەلەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ؛

13 ئۇلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ يۈلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. 14 ئۇلار سېپىلىنىڭ كەڭ بۆسۈك جايىدىن بۆسۈپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ؛ ۋەيرانلىكىدىن پايدىلىنىپ چوڭ تاشلاردەك دومىلاپ كىرىشىدۇ. 15 ۋەھىمىلەر بۇرۇلۇپ مېنى ئۆز نىشانى قىلغان، شۇنىڭ بىلەن ھۆرمىتىم شامال تۆتۈپ يوق بولغاندەك ھەيدىۋېتىلدى، ئاۋاتچىلىقىمۇ بۇلۇت تۆتۈپ كەتكەندەك تۆتۈپ كەتتى. 16 ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن تۆكۈلۈپ كەتكەندەك، ئازابلىق كۈنلەر مېنى تۇتۇۋالدى. 17 كېچىلەر بولسا، ماڭا سۆڭەكلىرىمگىچە سانجىماقتا؛ ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. 18 [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماڭا كىيىم-كېچىكىمدەك بولدى؛ ئۇلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماڭا چاپلىشىۋالدى. 19 خۇدا مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۆلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. 20 مەن ساڭا نالە-پەرياد كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماڭا جاۋاب بەرمەيسەن؛ مەن ئورنۇمدىن تۇرسام، سەن پەقەتلا ماڭا قاراپلا قويسەن. 21 سەن ئۆزگىرىپ ماڭا بىر زالىم بولدۇڭ، قولىڭنىڭ كۈچى بىلەن ماڭا زەربە قىلىۋاتىسەن؛ 22 سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالغا مىندۈرگەنسەن؛ بوران-چاپقۇندا تەئەللۇقاتىمنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. 23 چۈنكى سەن مېنى ئاخىرىدا تۈلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىش ئوينى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. 24 ئۇ ھالاك قىلغان ۋاقتىدا كىشىلەر نالە-پەرياد كۆتۈرسىمۇ، ئۇ قولىنى ئۇزاتقاندا، دۇئانىڭ دەۋرۋەقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق؛ 25 مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۇئا قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلايمدۇمۇ؟ 26 مەن ئۆزۈم ياخشىلىق كۆتۈپ يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى؛ نۇر كۈتكىنىم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم قازاندەك قايىپ، ئاراملىق تاپمايۋاتىدۇ؛ ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش نۇرىنى كۆرمەيمۇ قارىداپ يۈرمەكتىمەن؛ خالايتى ئارىسىدا مەن

ئورنۇمدىن تۇرۇپ، نالە-پەرياد كۆتۈرمەن. 29 مەن چىلبۇرلەرگە قېرىنداش بولۇپ
قالدىم، ھۇۋۇقۇشلارنىڭ ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ
كېتىۋاتىدۇ، سۈڭەكلەردىن قىزىقتىن كۆيۈپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارمىدىن ماتەم
مەرسىيەسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا تۇتقۇچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ
قالدى».

31 «مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقۇ قىزىلارغا
ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلىسام ئۈستۈمدىكى تەڭرىدىن
ئالدىغان نېسىۋەم نېمە بولار؟ ھەممىگە قانداق ئالدىغان مېراسىم نېمە بولار؟ 3
بۇ گۇناھنىڭ نەتىجىسى ھەققانىيلىقلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا
كۆلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ يوللىرىمنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ھەر بىر
قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئەگەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭغان
بولسام ئىدى! ئەگەر پۈتۈم ئالداچىلىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىغان بولسا، 6 (مەن
ئادىللىق مېزانغا قويۇلغان بولسام ئىدى! ئۇنداقتا تەڭرى ئەيىبىمىزلىكىمدىن خەۋەر
ئالالايتتى!) 7 ئەگەر قەدىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭلۈم كۆزۈمگە ئەگىشىپ
ماڭغان بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن
تېرىغاننى باشقا بىرسى يېسۇن! بىخەتەر يۇلۇنۇپ تاشلىۋېتىلسۇن! 9 ئەگەر قەلبىم مەلۇم
بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇنىيەتتە قوشنامىنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان
بولسام، 10 ئۆز ئايالىم باشقىلارنىڭ تۈگىنىنى تارتىدىغان كۈنگە قالىسۇن، باشقىلار ئۇنى
ئايلاق ئاستى قىلىسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر؛ ئۇ سوراچىلار
تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى
ئوتتۇر؛ ئۇ مېنىڭ بارلىق تاپقانلىرىمنى يۇلۇپ ئالغان بولاتتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ
ياكى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە

ئىلىمىغان بولسام، 14 ئۇنداقتا تەكزى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورنىدىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئەگەر ئۇ مەندىن سوئال-سوراق ئالمەن دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بالىياتقۇدا ئاپىرىدە قىلغۇچى ئۇلارنىمۇ ئاپىرىدە قىلغان ئەمەسمۇ. مەن بىلەن ئۇ ئىككىمىزنى ئانىلىرىمىزنىڭ بالىياتقۇسىدا تۈرەلدۈرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئەگەر مىسكىنلەرنى تۈز ئارزۇ-ئۈمىدلىرىدىن توسقان بولسام، ئەگەر تۇل خوتۇننىڭ كۆز نۇرىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسام، 17 ياكى تۈزۈمنىڭ بىر چىشلەم نېنىمى يالغۇز يېگەن بولسام، ئۇنى يېتىم-يېسىر بىلەن بىللە يېمىگەن بولسام 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقتىدىن تارتىپ ئوغلى ئاتا بىلەن بىللە بولغاندەك ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە تۇرغانىدى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا تۇل خوتۇننىڭ يۈلەنچۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئەگەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالاك بولاي دېگەن بىرىگە، ياكى چاپانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسام، 20 ئەگەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمسىز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمىگەن بولسا، ئەگەر ئۇ قوزىلىرىمنىڭ يۇڭدا ئىسىنىمىغان بولسا، 21 ئەگەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «ھۆكۈم چىقارغانلار ئارىسىدا» مېنىڭ يۈلەنچۈكۈم بار» دەپ، يېتىم-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغىقىدىن ئاجرىلىپ چۈشسۇن! بىلىكم ئۆگىسىدىن سۇنۇپ كەتسۇن! 23 چۈنكى تەكزى چۈشۈرگەن بالا يىتاپەت مېنى قورقۇنچقا سالماقتا ئىدى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداق ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايتىم.

24 ئەگەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۇنى تۈز تايانچىم قىلغان بولسام، ياكى ساپ ئالتۇنغا: «يۈلەنچۈكۈمەن!» دېگەن بولسام، 25 ئەگەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقىدىن، ياكى قولۇم ئالغان غەنىمەتتىن شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئەگەر مەن قۇياشنىڭ جۇلاسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، ياكى ئاينىڭ ئايدىكىدا ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆڭلۈم ئاستىرتىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇنداقلا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم

قولۇمنى سۆيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىناتتى، چۈنكى شۇنداق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تەكۋىگە ۋاپاسزلىق قىلغان بولاتتىم. 29 ئەگەر ماڭا نەپرەتلەنگەن كىشىنىڭ ھالاكىتىگە قارىغىنىدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، بېشىغا كۈلپەت چۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام - 30 (ئەمەلىيەتتە تۆتۈكە شۇسۇن دەپ قاراغۇ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ ئۆتكۈزۈشكە يول قويمىغانمەن) 31 ئەگەر چېدىرىمىدىكىلەر مەن توغرىلىق: «خوجا يىنىمىزنىڭ داستىخانىدىن يەپ تويۇنمىغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كۆچىدا قالغىنى ئەزەلدىن يوقتۇر؛ چۈنكى ئىشىكىمنى ھەردائىم يولۇچىلارغا ئېچىپ كەلگەنمەن) 33 ئەگەر ئادەمئائىمىزدەك ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ياپقان، قەبھلىكىمنى كۆڭلۈمگە يوشۇرغان بولسام، 34 ھەمدە شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل خالايىق ئالدىدا ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىشىدىن قورقۇپ يۈرگەن بولسام، جەمئىيەتنىڭ كەمسىتىشلىرى ماڭا ۋەھمە قىلغان بولسا، شۇنىڭ بىلەن مەن تالاغا چىقماي يۈرگەن بولسام،... 35 - ئاھ، ماڭا قۇلاق سالغۇچى بىرسى بولسىدى! مانا، ئىزىمنى قويۇپ بېرەي، ھەممىگە قادىر ماڭا جاۋاب بەرسۇن! رەقىبىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەرزىزىسۇن! 36 شۇ ئەرزىزىمگە ئارتىم ئەمەسمۇ؟ چوقۇم تاجلاردەك بېشىمغا كىيىۋالاتتىم. 37 مەن ئۇنىڭغا قەدەملىرىمنىڭ پۈتۈن سانىنى ھېسابلاپ بېرەتتىم، شاھزادىدەك مەن ئۇنىڭ ئالدىغا باراتتىم. 38 ئەگەر ئۆز ئېتىزلىرىم ماڭا قارشى گۇۋاھ بولۇپ چۇقان كۆتۈرسە، ئۇنىڭ چۈنەكلىرى بىلەن بىرگە يىغلاشسا، 39 چۈنكى چىقارغان مېۋىسىنى ھەق تۆلىمەي يېگەن بولسام، ھۆددىگەرلەرنى ھالىسىزلىنىدۇرۇپ نەپىسىنى توختاتقان بولسام، 40 ئۇنداقتا بۇغداينىڭ ئورنىدا شۇمبۇيا ئۆسسۇن! ئارىپنىڭ ئورنىدا مەستەك ئۆسسۇن. مانا شۇنىڭ بىلەن [مەن] ئايۇپنىڭ سۆزلىرى تامام ۋەسسالام!

32 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپنىڭ قارىشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تونۇيدىغانلىقىنى بىلدى. 2 ئاندىن بۇزىلىق رامنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسىملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى، ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى؛ 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستلىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بەرگۈدەك سۆز تاپالماي تۇرۇپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 بىراق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۈتكەنىدى، چۈنكى بۇ تۆتەيلەننىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى. 5 ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابى يوقلۇقىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا گۇناھكار ياشانغانسىلەر، شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمنى سىلەرگە تايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۋال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتتىم؛ 8 بىراق ھەر بىر ئىنساندا روھ بار، ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوڭلارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن، قەبىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالشمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان ئەيلەيمەن. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنمەن، سىلەرنىڭ مۇنازىرەڭلارغا قۇلاق سالسىم؛ 12 شۇنداق، سىلەرگە چىن كۆڭلۈمدىن قۇلاق سالدىم؛ بىراق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرىلمىدىڭلاركى، 13 سىلەر: «ھەقىقەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلمەيسىلەر، ئىنسان ئەمەس، بەلكى

تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلدۇ. 14 ئۇنىڭ جەڭگە تىزىلغان ھۇجۇم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس؛ ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۈچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشىمىدى؛ ھەممە سۆز ئۇلاردىن ئۇچۇپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلىدى، بەلكى جىمجىت ئورە تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى تۈزۈمنىڭ تۈۋىتىدە مەن جاۋاب بېرىي، مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرىي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى؛ ئىچىمىدىكى روھ ماڭا تۈرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسىقىم ئىچىلىدىغان شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئىچىمنى بوشىتاي؛ مەن لەۋلىرىمنى ئىچىپ جاۋاب بېرىي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە ياكى ھېچ ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى ئۈگەنمىگەنمەن؛ ئۇنداق بولىدىغان بولسا، ياراتقۇچۇم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33 «ئەمدىلىكتە، ئى ئايۇپ، بايانلىرىمغا قۇلاق سالغايىسەن، سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايىسەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم گەپ قىلدۇ. 3 سۆزلىرىم كۆڭلۈمدەك دۇرۇس بولىدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان تەلىمى بايان قىلدۇ. 4 تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى مېنى جانلاندىرىدۇ. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بەرگەن؛ سۆزلىرىڭنى ئالدىمغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! 6 مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساڭا ئوخشاش بەندىمەن؛ مەنمۇ لايدىن شەكىللەندۈرۈلۈپ ياسالغانمەن. 7 بەرھەق، مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالماقچى ئەمەسمەن، ۋە ياكى مەن سالغان يۈك ساڭا بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلىدىڭكى، ئۆز ئاۋازىڭ بىلەن: - «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولماي پاك بولمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن

سەۋەب تېپىپ ھۇجۇم قىلدۇ، ئۇ مېنى ئوز دۇشمىنى دەپ قارايدۇ، 11 ئۇ پۇتلىرىمنى كىشەنلەرگە سالدى، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» - دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم.

12 مانا، مەن ساڭا جاۋاب بېرىپكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنساندىن ئۇلۇغدۇر. 13 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋاللىشىپ: - ئۇ ئۆزى قىلغان ئىشلىرى توغرىلىق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرسەن؟ 14 چۈنكى تەڭرى ھەقىقەتەن گەپ قىلدۇ، بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى سەزمەيدۇ؛ 15 چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتتە، - (قاتتىق ئۇيقۇ ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرىپلىرىدە ئۆگدەك باسقاندا) - 16 - شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بەرگەن نەسىھەتنى [ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۇھۈرلەيدۇ. 17 ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [يامان] يولىدىن ياندۇرۇشتۇر، ئىنساننى تەكەبۇرلۇقتىن ساقلاشتۇر؛ 18 بۇنىڭ بىلەن [خۇدا] ئادەمنىڭ جېنىنى كۆز يەتمەس ھاڭدىن ياندۇرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ھاياتىنى قىلچىلىنىشتىن قوغدايدۇ. 19 ياكى بولمىسا، ئۇ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۆڭەكلىرىنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش بىلەن، تەرىپى قىلىنىدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدى تائامدىن نەپەزلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نەپەزلەردىن قاچىدۇ. 21 ئۇنىڭ ئېتى كۆزدىن يوقىلىپ كېتىدۇ، ئەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان سۆڭەكلىرى بۆرتۈپ چىقىدۇ. 22 بۇنىڭ بىلەن جېنى كۆز يەتمەس ھاڭغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالدا قىلغۇچى پەرىشتىلەرگە يېقىنلىشىدۇ؛ 23 بىراق، ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە تۇرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بىر پەرىشتە بولسا، يەنى مېڭىنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، - ئىنسان بالىسىغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسا، 24 ئۇنداقتا [خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتۇلۇشقا كاپالەت ئالدىم» - دەيدۇ. 25

بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەتلىرى بالىلىق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ، ئۇ ياشلىقىغا قايتىدۇ. 26 ئۇ تەڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇ خۇشال-خۇرام تەنتەنە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ. 27 ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كۆي ئېيتىپ: «مەن گۇناھ قىلىم، توغرا يولنى بۇرمىلىغانمەن، بىراق تېگىشلىك جازا ماڭا بېرىلمىدى! 28 ئۇ روھىمنى ھاڭغۇغا چۈشۈشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم نۇرنى ھۇزۇرلىنىپ كۆرىدۇ» - دەيدۇ. 29 مانا، بۇ ئەمەللەرنىڭ ھەممىسىنى تەڭرى ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەتتا ئۈچ مەرتەم ئايدان قىلىدۇ، 30 مەقسىتى ئۇنىڭ جېنىنى ھاڭدىن ياندۇرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش ئۈچۈندۇر. 31 ئۇ ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايىسەن، ئۇنىڭنى چىقارما، مەن يەنە سۆز قىلاي. 32 ئەگەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋەرگەن، سۆزلىگەن! چۈنكى ئىمكانىيەت بولسا مېنىڭ سېنى ئاقلغۇم بار. 33 بولسا، مېنىڭكىنى ئاڭلاپ ئولتۇر، سۈكۈت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قوياي.»

34 ئېلىخۇرىيەنە جاۋابەن مۇنداق دەيدى: - «ئى دانىشمەنلەر، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار. 3 ئېغىز تانام تېتىپ باققاندىكى، قۇلاق سۆزنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. 4 ئۆزىمىز ئۈچۈن نېمىنىڭ توغرا بولىدىغانلىقىنى بايقاپ تاللايلى؛ ئارىمىزدا نېمىنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلەيلى! 5 چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىي ئۇرۇمەن»، ۋە: «تەڭرى مېنىڭ ھەققىمنى بۇلاپ كەتكەن» - دەيدۇ. 6 يەنە ئۇ: «ھەققىمگە زىيان يەتكۈزۈدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ؟ ھېچ ئاسىيلىقم بولمىغىنى بىلەن، ماڭا سانجىلىغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» - دەيدۇ، 7 قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۇنچىكەندەك ئاددىي ئىشتۇر. 8 ئۇ قەبھەلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ

بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر بىلەن بىللە ماڭدۇ. 9 چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادان سۆيۈنسە، بۇ ئۇنىڭغا ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. 10 شۇڭا، ئۇ دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ رەزىللىك تەڭرىدىن يىراقتا تۇرسۇن! يامانلىق ھەممىگە قاندىن نېرى بولسۇن! 11 چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە ئۆز يولى بويىچە تېگىشلىك نېسىۋە تاپقۇزىدۇ. 12 دەرھەققەت، تەڭرى ھېچ ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قاندىن ھۆكۈمنى ھەرگىز بۇرمىلىمايدۇ. 13 كىم ئۇنىڭغا يەر-زېمىنى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا تەيىنلىدى؟ 14 ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسلا، ئۆزىنىڭ روھىنى ھەم نەپسىنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسلا، 15 شۇ ئان بارلىق ئەت ئىكلىرى بىرگە نەپەستىن قالدۇ، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 16 سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى ئاڭلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسىغا قۇلاق سال! 17 ئادالەتكە ئۈچ بولغۇچى ھۆكۈم سۈرەلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟! 18 ئۇ بولسا پادىشاھنى: «يارماس!»، مۆتۈرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر. 19 ئۇ نە ئەمىرلەرگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن يۇقىرى كۆرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ئۆز قولى بىلەن ياراتقاندىر. 20 كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار تۇتۇپ كېتىدۇ، تۇن يېرىمدا خەلقلەرمۇ تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ ئادەمنىڭ قولىسىز ئۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ. 21 چۈنكى ئۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ ئىنساننىڭ بار قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبھەلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا ئۆلۈمنىڭ سايسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمىدۇ. 23 چۈنكى تەڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۇزۇنغىچە كۆزىتىپ يۈرۈشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۈچلۈكلەرنى تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا قويدۇ؛ 25 چۈنكى ئۇلارنىڭ

قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى كېچىدە ئورۇنلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ يامانلارنى خالايدۇ ئالدىدا كاپاتلىغاندەك ئۇلارنى تۇرىدۇ، 27 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ ئەتۈرلمىغان. 28 ئۇلار شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كىرگۈزدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۈكۈتتە تۇرسا، كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخستىن بولسۇن، ئەگەر ئۇ [شەپقىتىنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلسۇن؟ 30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئېپلاسار ھۆكۈمرانلىق قىلىدىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامغا چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى بۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرى تەڭرىگە: «مەن تەكەببۇرلۇق قىلغانمەن، مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن؛ 32 ئۆزۈم بىلىگىنىمنى ماڭا تۈگىتىپ قويغايىسەن؛ مەن يامانلىق قىلغان بولسام، مەن قايتا قىلمايمەن» - دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ بېكىتكىنى رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ پەقەت سېنىڭ پىكرىڭ بويىچە ئىنساننىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايۇرۇشى كېرەك. مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر؛ ئەمدى بىلگەنلىرىڭنى بايان قىلساڭ! 34 ئەقلى بار ئادەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: - 35 «ئايۇپ ساۋاتسىز دەك گەپ قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتتىن ئەسەر يوق» - دەيدۇ. 36 ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بەرگەنلىكىدىن، ئاخىرغىچە سىنالسۇن! 37 چۈنكى ئۇ ئۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى قوشىدۇ؛ ئۇ ئارىمىزدا [ئاھاھات بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تەڭرىگە قارشى سۆزلەرنى كۆپەيتىۋاتىدۇ».

35 ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 2 «سەن مۇشۇ گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تەڭرىنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر» دېگىنىڭنى توغرا دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ گۇناھ

قىلىغىنىنىڭ گۇناھ قىلغىنىغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى نەدە؟» دەپ سورىدى. 4
 ئۆزۈم سۆزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان
 ئۆلپەتلىرىڭگە جاۋاب بېرەي؛ 5 ئاسمانلارغا قاراپ باققىن، پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا
 سەپسالغىن؛ ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئەگەر گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تەڭرىگە
 قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتتىڭ؟ جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا
 قانداق زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟ 7 سەن ھەققانىي بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە
 بېرەلەيتتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولۇڭدىن نېمىمۇ ئالار-ھە؟ 8 سېنىڭ ئەسكلىكلىرىڭ پەقەت
 سەندەك بىر ئىنسانغا، ھەققانىيلىق بولسا پەقەت ئىنسان بالىرىغا تەسىر قىلىدۇ،
 خالاس. 9 ئادەملەر زۇلۇم كۆپىيىپ كەتكەنلىكىدىن يالۋۇردۇ؛ كۈچلۈكلەرنىڭ
 بېسىمى تۈپەيلىدىن ئۇلار نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ. 10 بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە
 ئىنسانلارغا ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچۇم تەڭرىنى نەدىن ئەزىشىم كېرەك؟»
 دەيدۇ. 11 ئۇنىڭ بىزگە ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن
 كۆپ، ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 12
 ئۇلار نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تەسىرى
 تۈپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تەڭرى قۇرۇق دۇئاغا قۇلاق
 سالمىغان يەردە، ھەممىگە قانداق مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە، 14 سەن:
 «مەن ئۇنى كۆرەلمەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالىسۇن؟] دەۋايىڭ تېخى
 ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۆتۈپ تۇرغىن. 15 بىراق ئۇ ھازىر [توۋا قىلىش
 پۇرسىتى بېرىپ]، ئۆز غەزىپىنى تېخى تۆككەن ئەھۋالدا، ئايۇپ ئۆزىنىڭ تەكەببۇرلۇقىنى
 بىلمەيدىغاندۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ
 تۇتۇرۇقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36 ئېلىخۇ سۆزى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: - 2 «مېنى بىردەم سۆزلىگى

قويساڭ، مەن يەنە تەڭرىگە ۋاكالەتەن قىلىدىغان سۆزۈمنىڭ بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 3 بىلىمنى يىراقلاردىن ئېلىپ كەلتۈرمەن، ئادەملەرنى ياراتقۇچىنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ گېيىم ھەقىقەتەن يالغان ئەمەستۇر، بىلىمى مۇكەممەل بىرى سەن بىلەن بىللە بولىدۇ. 5 مانا، تەڭرى دېگەن ئۇلۇغدۇر، بىراق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چوڭقۇردۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى ھايات ساقلىمايدۇ؛ بىراق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى ئۇلارنى مەڭگۈگە پادىشاھلار بىلەن تەختتە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن بولىدۇ. 8 ۋە ئەگەر ئۇلار كىشىلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە تۇتۇلغان بولسا، 9 ئۇنداقتا ئۇ ئۇلارغا قىلغانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كۆرەڭگەپ كەتكەنلىكىنى ئۆزلىرىگە كۆرسەتكەن بولىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇلاقلىرىنى تەربىيىگە ئىچىپ قويدۇ، ئۇلارنى يامانلىقتىن قايتىشقا بۇيرۇيدۇ. 11 ئۇلار قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭغا بويسۇنسۇنسا ئۇلار [قالغان] كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىقتا، يىللىرىنى خۇشلۇقتا ئۆتكۈزىدۇ. 12 بىراق ئۇلار قۇلاق سالىمسا، قىلچىلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، بىلىمسىز ھالدا نەپەستىن توختاپ قالىدۇ. 13 بىراق كۆڭلىگە ئېيلاسلۇقنى پۈككەنلەر يەنىلا ئاداۋەت ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارغا ئاسارەت چۈشۈرگەندىمۇ ئۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ. 14 ئۇلار ياش تۇرۇپلا جان ئۆزىدۇ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بەچچىۋازلار ئارىسىدا تۈگەيدۇ. 15 بىراق ئۇ ئازاب تارتقۇچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئۇلار خار بولغان ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ قۇلۇقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سېنىمۇ ئازابنىڭ ئاغزىدىن قىستاقچىلىقى يوق كەڭ بىرەرگە جەلپ قىلغان بولاتتى؛ ئۇنداقتا داستىخاننىڭ مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 بىراق سەن ھازىر

يامانلارغا قارىتىلغان تېگىشلىك جازالارغا تولدۇرۇلغانىسەن، شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى ھەم ئادالىتى سېنى تۇتۇۋالدى. 18 غەزىپىڭنىڭ قايناپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا باشلاپ قويۇشىدىن ھۇشيار بول؛ ئۇنداقتا ھەتتا زور كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمىدۇ. 19 ياكى بايلىقلارنىڭ، ياكى كۈچۈڭنىڭ زور تىرىشىڭنى، ئۆزۈڭنى ئازاب-ئوقۇبەتتىن نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئۈمىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا خەلق ئۆز ئورنىدىن يوقىلىپ كېتىدۇ. 21 ھۇشيار بول، ئەسكىلىككە بۇرۇلۇپ كەتمە، چۈنكى سەن [قەبھەلىكىنى] دەردكە [سەۋر بولۇشنىڭ] ئورنىدا تاللىغانىسەن. 22 مانا، تەڭرى كۈچ-قۇدرىتى تۈپەيلىدىن ئۈستۈندۇر؛ ئۇنىڭدەك ئۈگەتكۈچى بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭدىغان يولنى بېكىتىپ بەرگەندى؟ ۋە ياكى ئۇنىڭغا: «يامان قىلىدىكەن؟» دېيىشكە پىتىنالايدۇ؟ 24 ئىنسانلار تەبرىكلەيدىغان خۇدانىڭ ئەمەللىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنتۇما! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى كۆرگەندۇر؛ ئىنسان بالىلىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ. 26 «- بەرھەق، تەڭرى ئۇلۇغدۇر، بىز ئۇنى چۈشىنەلمەيمىز، ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغىلى بولمايدۇ. 27 چۈنكى ئۇ سۇنى تاجىلاردىن شۇمۇرۇپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار پارغا ئايلىنىپ ئاندىن يامغۇر بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى] قۇيۇپ بېرىپ، ئىنسان بالىلىرى ئۈستىگە موچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 بىراق كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى] چېدىرىنىڭ گۈمبۈز-گۈمبۈز قىلىدىغانلىقىنى چۈشىنەلسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقىقى بىلەن ئەتراپىنى يورۇق قىلىدۇ، ھەتتا دېڭىز تەكتىنىمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلىق خەلقلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ھەم ئۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ قوللىرىنى چاقماق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئۆردىغان نىشانى بۇيرۇيدۇ. 33 [خۇدانىڭ] گۈلدۈرمەمسى ئۇنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ؛ ھەتتا كالىلارمۇ سېزىپ، ئۇنى ئېلان قىلىدۇ.

37 شۇنداق، يۈرىكىممۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم قېيىدىن چىقىپ كېتەي، دەيدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازىنى ئاسمان ئاستىدىكى پۈتكۈل بەرگە، چاقىقىنى يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقماقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۆركىرەيدۇ، ئۆز ھەيۋىتىنىڭ ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۈرلەيدۇ، ئاۋازى ئاڭلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئاياغماي چاقماقلىرىنىمۇ قويۇۋېتىدۇ. 5 تەڭرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۈرلەيدۇ، بىز چۈشىنەلمەيدىغان نۇرغۇن قالىتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «بەرگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنساننى ئۆزىنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلسۇن دەپ، ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويدۇ، 8 ياۋايى ھايۋانلار ئۆز ئۇۋىسىغا كىرىپ كېتىدۇ، ئۆز قونالغۇسىدا تۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كۆھىقاپتىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-زىمىستان تاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەڭرىنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ، بىپايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ چاقماق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە تۇرۇرغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يوليورۇقلىرى بىلەن ھەرياققا بۇرۇلىدۇ. 13 ياكى تەرىپىيە تايىقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى ئۆز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى ئۆز رەھىمدىللىكىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئۇ ئايۇپ، بۇنى ئاڭلاپ قوي، تەڭرىنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۇك تۇر. 15 تەڭرىنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق سەپتە تۇرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ ئۇنىڭ بۇلۇتىنىڭ چاقىقىنى قانداق چاقتۇرىدىغانلىقىنىمۇ بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشلۇقتا مۇئەللەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-زېمىننى جەنۇبىدىكى شامال بىلەن

تىنچلاندىرۇپ، سېنى كىم - كېچىكىڭنىڭ ئوتتەك ئىستىقىنى بىلمەن؟ 18
سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسماننى خۇددى قۇيۇپ چىقارغان ئەينەكتەك،
مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 ئۇنىڭغا نېمى دېيىشىمىز كېرەكلىكىنى بىزگە
ئۆگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز تۈپەيلىدىن بىزدە ۋايىمىزنى جايدا سەپكە قويالمايمىز.
20 ئۇنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش ياخشىمۇ؟ ئۇنداق دېگۈچى ئادەم
يۇتۇلماي قالمايدۇ! 21 ئەمدى شاماللا كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتىۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار
ئارىسىدىكى قۇياش نۇرىغا ئادەملەر بىۋاسىتە قاراپ تۇرالمىدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن
رەڭگى شىمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ، تەڭرىنىڭ ھۇزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت
باردۇر. ھەممىگە قادىرنى بولسا، بىز ئۇنى مۆلچەرلىمەيمىز؛ قۇدرىتى قاتتىقتۇر، ئۇنىڭ
ئادالىتى ئۇلۇغ، ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملەرگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا
ئادەملەر ئۇنىڭدىن قورقۇدۇ، كۆڭلىدە ئۆزىنى دانا چاغلایدىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار
قىلمايدۇ».

38 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق
دېدى: - 2 «نەسەپتى تۇتۇرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟
3 ئەركەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا؛ شۇندا مەن سەندىن سوراي، ئاندىن سەن
مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-زېمىننى ئاپىرىدە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە
ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان قىلىۋەر. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلچىمىنى
بېكىتكەن؟ - سەن بۇنى بىلمەمسەن؟ كىم ئۇنىڭ ئۈستىگە تانا تارتىپ ئۆلچىگەن؟
6 تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار بىللە كۆي ئېيتىشقان ۋاقتىدا، خۇدانىڭ غوغۇللىرى
خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقتىدا، يەر-زېمىننىڭ ئۆللىرى نەگە پاتۇرۇلغان؟ كىم
ئۇنىڭ بۇرچەك تېشىنى سالغان؟ 8 بالىياتقۇدىن چىققاندا، دېڭىز سۈيى بۆسۈپ
چىققاندا، كىم ئۇنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ

كېيىمى قىلغاندا، ۋە قاب-قاراڭغۇنى ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چەكلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنى ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يەرگىچە بارىسەن، پاسىلدىن تۆتمە، سېنىڭ تەكەببۇر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن تۇغۇلغاندىن بېرى سەھەرنى «چىقى» دەپ بۇيرۇپ باققانمۇ سەن؟ سەن تاڭ سەھەرگە ئۆزى چىقىدىغان جايىنى كۆرسەتكەنمۇ سەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەرگە يەر يۈزىنىڭ قەرىنىمۇ يورۇتقۇزۇپ ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىللەرنى تىرتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇ سەن؟ 14 شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سېغىز لايغا بېسىلغان مۆھۈر ئىزلىرىدەك تۈزگەرتىلدى، كىيگەن كىيىمدەك ھەممە ئېنىق بولدى، 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «ئور»ى ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلدى، كۆتۈرۈلگەن بىلەكلەر سۇندۇرۇلدى. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر قىلىپ يەتكەنمۇ سەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇ سەن؟ 17 ئۆلۈمنىڭ دەرۋازىلىرى ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ ئۆلۈم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆرگەنمۇ سەن؟ 18 ئەقلىڭ يەر-زېمىننىڭ چوڭلۇقىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر تۇرۇشلۇق جايغا بارىدىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلىي ئورنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى بىلىپ] ئۇلارنى ئۆز چېگراسىغا ئايرالامسەن؟ ئۇلارنىڭ ئويىگە ماڭىدىغان يوللارنى بىلىپ يېتەلمەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ چاغلىرىدىن ئىلگىرى تۇغۇلغانسەن، كۈنلىرىڭنىڭ سانى دەرھەققەت كۆپتىن كۆپتۇر! 22 قار قاچىلانغان خەزىنىلەرگە كىرىپ كۆردۈڭمۇ. مۇلدۇر ئامبىرلىرىنىمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى ئازاب-ئوقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە تۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەييارلاپ قويدۇم. 24 چاقاق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلدى؟ شەرق شامىلى يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن

تارقىتىلدى؟ 25 يامغۇر كەلكۈننىڭ چۈشىدىغان قانلىنى چېپىپ تەييارلىغان كىمدۇ؟ گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەييارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەم مۇراسىم دەشت-باياۋانغا ياغدۇرۇلمادۇ؟ 27 شۇنىڭ بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق تۇرراقلار قاندۇرۇلدى، ئوت-چۆپ بىخ ئۆرۈپ كۆكلەپ چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ ئاتىسى بارمۇ؟ شەنبەنى كىم تۇغقاندۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ بالىياتقۇسىدىن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قاراۋىنى بولسا كىم دۇنياغا كەلتۈردى؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولدى، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ تۇتاشتۇرۇلدى. 31 «قەلب يۇلتۇزلار توپى» نىڭ باغلىمىنى باغلىيالايمسەن؟ ئورنىنىڭ رىشتىلىرىنى بويىشتالايمسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تۈركۈملىرى» نى ئۆز پەسىلدە ئېلىپ چىقىرالايمسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى» نى كۈچۈكلەرى بىلەن يېتەكلىيەلەيمسەن؟ 33 ئاسماننىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسماننىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ ئۆزۈڭنى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالايمسەن؟ 35 سەن چاقماقلارنى بۇيرۇپ ئۆز يولىغا ماڭدۇرالايمسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرىمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كىرگۈزگەن كىمدۇ؟ ئەقىلگە چۈشىنىش قابىلىيىتىنى بەرگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانغان كىم؟ ئاسمانلاردىكى سۇ تۇلۇملىرىنى توكىدىغان كىم؟ 38 بۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ئويۇل قىلدۇرغان، چالمىلارنى بىر-بىرىگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر ئۈچۈن ئوۋ ئوۋلاپ يۈرەمسەن، شىر كۈچۈكلەرنىڭ ئىستىھاسىنى قاندۇرالمىسەن؟ 40 ئۇلار ئۇۋىلىرىدا زوڭىيىپ يۈرگەن ۋاقتىدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۇرۇپ تۇزاق قويۇپ، [سەن ئۇلارغا ئولجا بېرەلمەسەن]؟ 41 يېشى كەچچىل

بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يراققا كېتىپ قالغاندا، باللىرى تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ نالە-
پەرياد كۆتۈرگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم باللىرى ئۈچۈن يەنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39 سەن تاغدىكى ياۋا ئۆچكەلەرنىڭ قاچان تۇغدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟

جەرەنلەرنىڭ باللىغانلىقىنى كۆزىتىپ باققانمۇسەن؟ 2 ئۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى نەچچە

ئاي بولغانلىقىنى سانايالامسەن؟ ئۇلارنىڭ باللايدىغان ۋاقتىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟ 3

ئۇلار قەددىنى پۈكۈپ، يېتىپ باللىرىنى تۇغدى، ئۇلار ئۆزىدىكى تولغاقنى چىقىرىپ

تاشلايدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ باللىرى كۈچلىنىپ يېتىلدۇ، ئۇلار دالادا ئۆسۈپ،

[ئانىسىنىڭ] يېنىدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى دالادا قويۇۋېتىپ

ئەركىنلىككە چىقارغان كىم؟ شاش ئېشەكنىڭ نوختىلىرىنى يېشىۋەتكەن كىم؟ 6

چۈل-باياۋاننى ئۇنىڭ ئويى قىلغانمەن، شورلۇقىمۇ ئۇنىڭ ئۇرالغۇسى قىلغانمەن. 7

شەھەرنىڭ قىياس-سۈرەنلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۇنى مازاق قىلدۇ، ئۇ ئېشەكنىڭ

ۋارقىرىشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى ئۆز يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى

ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا كالا بولسا خىزمىتىگە كىرىشكە رازى

بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇرۇڭنىڭ يېنىدا تۇرۇشقا ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن

باغلاپ، تاپقا چۈشۈرەلمەمسەن؟! ئۇ ساڭا ئەگىشىپ جىلغىلاردا مېڭىپ تىرنا

تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۈچى زور بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنامسەن؟ ئەمگىكىڭنى

ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟ 12 دانلىرىڭنى ئويىگە كۆتۈرۈپ ئەكىلىشىنى ئۇنىڭغا

تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىمنى] خامنىمغا يىغىشتۇرىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشەنەمسەن؟

13 تۈگىمۇش قاناتلىرىنى شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار لەيلەكنىڭ قانات ئۆچلىرى

ھەم پەيلىرىگە يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يەرگە تاشلاپ قويدۇ، تۇخۇملىرىم

توپىدا ئىسسىتلىسۇن، دەيدۇ. 15 ئۇلارنىڭ تاسادىپى دەسسىلىپ يانجىلىدىغانلىقىنى،

دالدىكى بىرەر ھايۋاننىڭ ئاسانلا ئۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنتۇيدۇ.

16 باللىرىنى ئۆزىنىڭ ئەمەستەك باغرىنى قاتتىق قىلدۇ، ئۇنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئەجرى بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پەسەنت قىلمىغاندەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تەكۋىنى ئۇنى كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۈگۈرۈش ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈرگەندە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەمسىتىپ مازاق قىلدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ بويىغا يەلپۈنۈپ تۇرىدىغان يايلىنى كىيگۈزگەنىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكەتكىدەك سەكرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ ئەشەددىلىك بىلەن يەر تاتلاپ-زۇخچۇپ، ئۆز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ، قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۈلۈپلا قويدۇ، ھېچنېمىدىن قورقايدۇ، قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئۇ قۇدان، جۇلالىق نەيزە، گۈرۈمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچچىق ھەم غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كاناينى بىر ئاڭلاپلا ھاياجانلىنىپ قىلىشقا پاتماي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئايھاي!» دەيدۇ، ئۇ جەڭنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سەركەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جەڭچىلەرنىڭ ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقىللىق بىلەن تۇچامدۇ، قاناتلىرىنى جەنۇبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۈركۈت بۇيرۇقۇڭ بىلەن يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇۋىسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قونىدۇ، تىك قىياتمۇ تۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق- يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورىدايدۇ، ئولتۇرۇلگەنلەر نەدە بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40 پەرۋەردىگار ئايۇبقا يەنە جاۋابەن: - 2 «ھەممىگە قانداق بىلەن دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەرىپىيە قىلماقچىمۇ؟ تەكۋىنى ئەيىبلەنگۈچى كىشى جاۋاب بەرسۇن!»

- دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: - «مانا، مەن ھېچنېمىگە يارىمايمەن؛ ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي؛ 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب بەرمەيمەن؛ شۇنداق، ئىككى قېتىم دېسەم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» - دېدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - 7 «ئەرەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سوراي؛ سەن مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىمنى پۈتۈنلەي بىكارغا كەتكۈزمە كىچىمۇسەن؟ سەن ئۆزۈڭنى ھەققانىي قىلمەن دەپ، مېنى ناتوغرا دەپ ئەيىبلەمە كىچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تەڭرىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى، ھازىر ئۆزۈڭنى شان-شەرەپ ھەم سالاپەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم كۆركەملىك بىلەن ئۆزۈڭنى كىيىندۈرۈپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تەكەببۇرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى پەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تەكەببۇرنىڭ كۆزىگە تىكىلىپ قاراپ، ئاندىن ئۇنى بويسۇندۇرغىن، رەزىللەرنى ئۆز ئورنىدا دەسسەپ يەر بىلەن يەكسان قىل! 13 ئۇلارنى بىرگە توپىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى كېپەن بىلەن ئېتىپ قويغىن، 14 شۇنداق قىلالساڭ، مەن سېنى ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئوڭ قولۇڭ ئۆزۈڭنى قۇتقۇزدۇ!»، 15 مەن سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگېموتنى كۆرۈپ قوي؛ ئۇ كالدەك ئوت-چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قۇيرۇقىنى كېدىر دەرەخىدەك ئېگىدۇ، ئۇنىڭ يوتلىرىدىكى سىڭىرلىرى بىر-بىرىگە چىڭ تۇتۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ سۈڭەكلىرى مىس تۇرۇبىدەكتۇر، پۇت-قوللىرى تۆمۈر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ. 19 ئۇ تەڭرى ياراتقان جانىۋارلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسىلا ئۇنىڭغا

تۆز قىلىچىنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا يېپەكلىك تەمىنلەيدۇ، ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەر بىر ھايۋانلار ئوينايدۇ. 21 نۇسخە دەپگۈل دەرەخلىكىنىڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سارلىقنىڭ سالىقىدا ياتىدۇ. 22 سەدەپگۈللۈكلەر تۆز سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ، ئۈستىگە كىچىك تالار ئۇنى ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقمايدۇ؛ ھەتتا ئىئورداندەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا تۈركەشلەپ تۇرۇلسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرىۋېرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى تۇتقىلى بولامدۇ؟ ئۇنى تۇتۇپ، ئاندىن بۇرنىنى تېشىپ چۈلۈك تۆتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41 لېۋىئانىنى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئارغاچقا بىلەن [باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرنىغا قومۇش چۈلۈكىنى كىرگۈزەلمەمسەن؟ ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تۆمۈر نەيزە بىلەن تېشىلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا قىلامدۇ؟ ياكى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالايى سۈپىتىدە قوبۇل قىلالامسەن؟ 5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئويناقتاندەك ئوينايتامسەن؟ دېدەكلىرىڭنىڭ ھۇزۇرى ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟ ئۇنى سودىگەرلەرگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە ئاتارنەيزىنى سانجىيالايمسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالايمسەن؟ 8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تەڭكۈزگەندىن كېيىن، بۇ جەڭنى ئەسلەپ ئىككىنچى ئۇنداق قىلغۇچى بولمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى بويسۇندۇرغىن]» دېگەن ھەرقانداق ئۈمىد بېھۋەدلىكتۇر؛ ھەتتا ئۇنى بىر كۆرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يەرگە قاراپ قالدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جېنىغا تېگىشكە پېتىنلايدىغان ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇنداقتا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرماقچى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە مېنىڭ تۇرسا،

مېنىڭ ئالدىغا كىم كېلىپ «ماڭا تېگىشلىكىنى بەرگىنە» دەپ باققان ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكىمۇ؟ 12 [لېۋىئاننىڭ] ئەزالىرى، ئۇنىڭ زور كۈچى، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرىلىق، مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرالمىيەن. 13 كىم ئۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلسۇن؟ كىم ئۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچىگە كىرۋالالىسۇن؟ 14 كىم ئۇنىڭ يۈز دەرۋازىلىرىنى ئاچالالىسۇن؟ ئۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتدۇ. 15 قاسراقلارنىڭ سەپلىرى ئۇنىڭ پەخىرىدۇر، ئۇلار بىر-بىرىگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانىكى، 16 بىر-بىرىگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 ئۇلارنىڭ ھەر بىرى ئۆز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندىمۇ، بىر-بىرىگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماسۇن. 18 ئۇنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاچىدايدۇ، ئۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاپاقكەكتۇر. 19 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئوتلار چىقىپ تۇرىدۇ، ئوت ئۇچقۇنلىرى سەكرەپ چىقىدۇ. 20 قومۇش گۈلخانغا قويغان قايىۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، ئۇنىڭ بۇرۇن تۈشۈكىدىن تۈتۈن چىقىپ تۇرىدۇ، 21 ئۇنىڭ نەپىسى كۆمۈرلەرنى تۇتاشتۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. 22 بويىدا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە ئۇنىڭ ئالدىدا سەكرىشىپ ئوينايدۇ. 23 ئۇنىڭ ئەتىلىرى قات-قات بىرلەشتۈرۈلۈپ چىڭ تۇرىدۇ، ئۈستىدىكى [قاسراقلارنى] يېپىشتۈرۈلۈپ، مىدىرلماي تۇرىدۇ. 24 ئۇنىڭ يۈرىكى بەئەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگمەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 ئۇ ئورنىدىن قوزغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرىسى قىلىچنى ئۇنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ ئۈنۈمى يوق، نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرسىز تۈنۈمسىزدۇر. 27 ئۇ تۆمۈرنى ساماندىك، مىسنى پور ياغاچتەك چاڭغالايدۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقىتىپ قاقچۇزالمىدۇ، سالغا تاشلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 ئوقاقلارمۇ پاخالدەك ھېچنەمە ھېسابلاممايدۇ، ئۇ نەيزە-شەشەرنىڭ تەڭلىنىشىگە

قاراپ كۆلۈپ قويدۇ. 30 ئۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئۆتكۈر ساپال پارچىلىرىدۇر،
ئۇلاي ئۈستىگە چوڭ تىرنا بىلەن تاتلىغاندەك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 ئۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى
قازاندەك قاينىتىۋېتىدۇ؛ ئۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋارقاشتىدۇ؛ 32 ئۇ
ماڭسا ماڭغان يولى پارقايدۇ؛ ئادەم [بۇزغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېڭىزنى
ئاپئاق چاچلىق بوۋاي دەپ ئويلاپ قالدۇ. 33 بەر يۈزىدە ئۇنىڭ تەكلىشى يوقتۇر،
ئۇ ھېچ قورقاس يارىتىلغان. 34 ئۇ بۈيۈكلەرنىڭ ھەرقاندىقىغا [جۈرئەت بىلەن]
نەزەر سېلىپ، قورقايدۇ، ئۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42 ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: 2 «ھەممە ئىشنى
قىلالايدىغىنىڭنى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى توسىۋالغىلى بولمايدىغىنىنى بىلىم! 3
«نەسپەتنى تۇتۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن ئۆزۈم
چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. 4
ئاڭلاپ باققايسەن، سۆزلەپ بېرىي، مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار
قىلغايىسەن. 5 مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانمەن، بىراق ھازىر كۆزۈم
سېنى كۆرۈۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆز-ئۆزۈمدىن نەپەتلىنمەن، شۇنىڭ بىلەن
توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا توۋا قىلىم».

7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى
قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىنغانغا مۇنداق دېدى:-
«مېنىڭ غەزەپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى، چۈنكى سىلەر
مېنىڭ توغرامدا ئۆز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك سۆزلىمىدىڭلار. 8 بىراق
ھازىر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن يەتتە تورپاق ھەم يەتتە قوچقارنى ئېلىپ، قۇلۇم ئايۇپنىڭ
يېنىغا بېرىپ، ئۆز-ئۆزۈڭلار ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ قۇلۇم ئايۇپ
سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن ئۆز
نادانلىقلىرىڭلارنى ئۆزۈڭلارغا قايتۇرۇپ بېرىي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا

قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك توغرا سۆزلىمىدىڭلار». 9 شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىغاز، شۇخالىق بىلداد ۋە ناھاماتلىق زوفار ئۈچەيەلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا دېگىنىدەك قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىيىنچىلىقلاردىن قايتۇرۇپ، ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىلى ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەرىبىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. 12 پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلەردە بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قويى، ئالتە مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ ماددا ئېشىكى بار بولدى. 13 ئۇنىڭدىن يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز تۇغۇلدى. 14 ئۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «بېمماھ»، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ قويدى. 15 پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛ ئاتىسى ئۇلارنى ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن ئوخشاش مېھرىبان قىلدى. 16 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئايۇپ بىر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئوز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى ئەۋلاد قىچە، يەنى ئەۋرىلىرىنىمۇ كۆرگەن. 17 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۈنلىرىدىن قاناتتە تېپىپ ئالەمدىن ئۆتتى.

زەبۇر

1 رەزىللەرنىڭ گېيى بويىچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولىدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر! 2 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇندىلىدۇر؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچە-كۈندۈز سېغىنىپ ئويلايدۇ. 3 ئۇ خۇددى ئېرىق بويىغا تىكلەنگەن، ئۆز پەسىلدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يوپۇرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختەكتۇر؛ ئۇ ئېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. 4 رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس؛ ئۇلار خۇددى شامال ئۇچۇرۇۋەتكەن توزاندەكتۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن رەزىللەر سوراق كۈندە تىك تۇرالمىدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جامائىتىدە ھېچ بېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆڭلىگە پۈككەن؛ رەزىللەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۇيىقەست ئويلايدۇ؟ 2 دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسھى بىلەن قارشىلىشىپ: 3 «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى بۇزۇپ تاشلايلى!» - دېيىشىدۇ. 4 ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلدۈ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلدۇ؛ 5 ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمگە سېلىپ: 6 «ئۆزۈم بولسام زىغۇندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسھ قىلغان پادىشاھنى تىكلەيم». 7 «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: - «سەن مېنىڭ ئوغۇلۇم؛ ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغۇلدۇردۇم؛ 8 مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، تەئەللۇقۇڭ بولۇشقا يەريۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن، 9 سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بىتچىت قىلىۋېتىسەن؛ ساپال چىنىنى كۆكۈم-

تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» - دېدى. «10 ئەمدى،
مەي پادىشاھلار، ئەقىلدار بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراچىلار ساۋاق ئېلىڭلار،
11 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىرەك ئىچىدە
خۇشاللىنىڭلار! 12 ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر؛ ئۇنىڭغا
تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۆي: -
ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپىيىپ كەتكەن، مەن بىلەن
قارشىلىشىۋاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! 2 نۇرغۇنلار مەن توغرىلىق: «خۇدادىن
ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر!» دېيىشىۋاتىدۇ. سېلاھ! 3 بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار،
ئەتراپىدىكى قالدۇرۇرسەن، شان-شەرىپ ھەم بېشىمنى يۈلگۈچىدۇرسەن! 4 ئاۋازىم
بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا نىدا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ.
سېلاھ. 5 مەن بولسام ياتتىم، ئۆخلىدىم، ئويغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يار-
يۆلەك بولدى. 6 مېنى قورشاپ سەپ تۈزگەن تۈمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن
ئۇلاردىن قورقايمن! 7 ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايم!
مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىكىگە سالغايىسەن، رەزىللەرنىڭ چىشىلىرىنى
چىقىۋەتكەيسەن! 8 نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، بەرىكىتىڭ ئۆز خەلقىگە
بولسۇن! سېلاھ!

4 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ،
داۋۇت يازغان كۆي: - مەن نىدا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، ئى ماڭا
ھەققانىيلىقم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بېسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭچىلىككە
چىقاردىڭ، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايمنى ئاڭلا! 2 ئى ئىنسان

بالىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىكىنى سۆيۈپ، يالغاننى ئىزدەپ يۈرسىلەر؟ سېلاھ. 3 بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ئىخلاسەنلەرنى تۈزىگە خاس قىلغان، مەن ئۇنىڭغا نىدا قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. 4 ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار، ئۆز ئورنۇڭلاردا يېتىپ، قەلبىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. 5 ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار. 6 كۆپ خەلق: - «كىم بىزگە ياخشىلىق كۆرسىتەلسۇن؟» - دەپ سورىماقتا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۇن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئاشلىق ۋە يېڭى شارابلىرى مولچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىنمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى بەكرەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. 8 مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئوخلىۋالاي، چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسىن. 2 كۆتۈرگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى ساڭلا دۇئا قىلىمەن. 3 ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن، مەن سەھەردە ئۆزۈمنى ساڭا قارىتىمەن، يۇقىرىغا كۆز تىكىمەن. 4 چۈنكى سەن رەزىللىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەس دۇرسەن، يامانلىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. 5 پوچى-تەكەبۇرلار كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمىدۇ، قەبھەلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يىرگىنچىلىكتۇر. 6 يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھاللاڭ قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالداچى كىشىلەرگە نەپەت قىلۇر. 7 بىراق مەن بولسام، مېھرى-شەپقىتىڭنىڭ كەڭچىلىكىدىن ئۆيۈڭگە كىرىمەن، ساڭا بولغان ئەيىبىڭدىن مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ 8 مېنى ئوچ

كۆرگەنلەر تۈپەيلىدىن ئۆز ھەققانىيلىقىنىڭ بىلەن مېنى يېتەكلىگەن، ئى پەرۋەردىگار، يولۇڭنى ئالدىمدا تۈز قىلغىن. 9 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممىيلىك يوقتۇر، ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسسىڧىق، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىلى بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەن، ئى خۇدا، ئۇلار ئۆز پىلانلىرى بىلەن ئۆزلىرى موللاق ئاتسۇن؛ ئۇلارنى ئۆزلىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايىسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلدى. 11 شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ؛ سەن ئۇلارنى قوغدايسەن؛ سېنىڭ نامىڭنى سۆيگەنلەر سېنىڭدىن يارايدۇ. 12 چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالدۇرغان كەبى ئورايىسەن.

6 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ تۇتقاندا مېنى ئەيىبلەمە؛ قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. 2 ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ ئۆستىخانلىرىم ۋە ھىممىگە چۈشتى. 3 مېنىڭ جېنىم دەھشەتلىك دەككە-دۈككەگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە شۇنداق بولىدۇ؟ 4 يېنىمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى ئازاد قىلغايىسەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. 5 چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا ساڭا سېغىنىشلار يوق؛ تەھتىسارادا كىم ساڭا تەشەككۈرلەرنى ئېيتسۇن؟ (Sheol h7585) 6 مېنىڭ ئۆھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى؛ تۇن بويى ئورۇن-كۆرپەمنى كۆلچەك قىلمەن؛ ياشلىرىم بىلەن كارىۋىتىمنى چۆكتۈرىمەن. 7 دەردلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۈپەيلىدىن كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. 8 ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىڭلار

مەندىن نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى. 9 پەرۋەردىگار تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى؛ پەرۋەردىگار دۇئائىنى ئىجابەت قىلدۇ؛ 10 دۈشمەنلەرنىڭ ھەممىسى يەرگە قاراپ قالدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولدى؛ ئۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خىجالەتتە قالدۇ.

7 داۋۇتنىڭ «شىگىگاتون»ى: - كۇش ئىسىملىك بىر بىنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى توغرىلۇق ئېيتقان كۆيى: - ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايم، مەن ساڭا تاياندىم؛ ئۇلاردىن بىرى شىردەك مېنى تىتما-تىتما قىلۋەتمىسۇن، قۇتقۇزغۇچى يوقلۇقتىن پايدىلىنىپ مېنى ئېزۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغۇن، ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ 3 ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، ئەگەر قولىمدا قەبىھلىك قىلغان بولسام، ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام: - 4 ئەگەر مەن بىلەن ئىناق تۆتكۈچىگە يامانلىق قايتۇرغان بولسام، - (ئەكسىچە مەن بىلەن بىكاردىن-بىكار دۈشمەنلەشكەننىمۇ قۇتقۇزدۇم) - 5 - ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ تۇتۇۋالسا، ئۇ جېنىمنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۇرىتىمنى تۇپراققا كۆمسۇن! 6 ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مېنى ئەزگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ ئۈچۈن ئويغانغىن؛ سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەندىكىڭمۇ! 7 خەلقلەردىن بولغان جامائەت ئەتراپىڭغا ئولشۇدۇ؛ سەن ئۇلار ئۈچۈن پەلەككىسى ئورنۇڭغا قايتىپ بارغايسەن. 8 پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم بويىچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۇرۇسلىقىم بويىچە، ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. 9 ئاھ، رەزىللەرنىڭ يامانلىقى ئاخىرلاشسۇن! ھەققانىي ئادەمنى چىڭ تۇرغۇزغايسەن؛ ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچلىرىنى سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! 10 مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۇرۇس نىيەتلىكلەرنى قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر؛ 11 خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۈن بويى گۇناھتىن

رەنجىدىغان ئىلاھتۇر؛ 12 بەرسى [يامان] يولىدىن يانمىسا، ئۇ قىلچىنى بەلەيدۇ، يا ئوقنى تارتىپ بەتلەپ قويدۇ. 13 شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كۆيدۈرگۈچى ئوق قىلدى. 14 مانا، مۇشۇنداق كىشىلەر تولغاقتا قەبەلىك تۇغماقچى، ئۇنىڭ بويىدا قالغىنى يامانلىقتۇر؛ ئۇنىڭ تۇغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. 15 ئۇ بىر ئورنىنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ ئۆزى كولىغان ئورنىغا يېقىلىپ چۈشتى. 16 ئۆزىنىڭ يامانلىقى بېشىغا قايتىپ كېلىدۇ، ئۆز زوراۋانلىقى بولسا ئۆز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. 17 مەن پەرۋەردىگارىنى ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى تۇرغۇچى پەرۋەردىگارىنىڭ نامىنى ياكىرتىپ، كۆي قىلىپ ئېيتىمەن.

8 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف» تا ئورۇنلانغۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئى، ئۆز ھەيۋەتتىكى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكىلگەن پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! 2 ئۆز رەقىبلىرىڭ تۈپەيلىدىن، دۈشمەن ۋە قىساقچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشىكە، بوۋاقلار ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكىلدىڭىز. 3 مەن بارماقلىرىڭنىڭ ياسىغىنى بولغان ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەزمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىدا، 4 سەن ئىنساننى سېغىنىدىكەنسەن، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ 5 چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتىڭىز، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. 6 ئۇنى قولۇڭنىڭ ياسىغانلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تىكىلدىڭ؛ سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغانسەن، 7 جۈملىدىن بارلىق قوي-كالىلار، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار، 8 ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى

ئاستىغا قويدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نىمىدېگەن

شەرەپلىك-ھە!

9 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابىن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن

دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - مەن سەن پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم بىلەن

مەدھىيەلەيمەن؛ مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي، 2 مەن

سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ ئېيتىمەن،

ئى ھەممىدىن ئالىي! 3 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا، دەل

ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، يوقلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ. 4

چۈنكى سەن مېنىڭ ھەقىقىي ھەم دەۋايىمىنى سورىدىڭ؛ سەن تەختكە ئولتۇرۇپ،

ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. 5 سەن ئەللەرگە تەبىئەت بېرىپ، رەزىلەرنى ھالاك

قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈگە ئۆچۈرۈۋەتكەنسەن. 6 ئى دۈشمىنىم!

ھالاكەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا

ئۇلارنىڭ ناملىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ 7 بىراق پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ئولتۇرۇپ [ھۆكۈم

سۈرىدۇ]؛ ئۇ ئۆز تەختىنى سوت قىلىشقا تەييارلاپ بېكىتكەن؛ 8 ئالەمنى ھەققانىيلىق

بىلەن سوت قىلغۇچى ئۆدۈر؛ خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم

چىقىرىدۇ؛ 9 ھەم ئۇ پەرۋەردىگار ئېزىلگۈچىلەرگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا ئازابلىق

كۈنلەردە ئېگىز پاناھدۇر. 10 نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساڭا تايىنىدۇ؛ چۈنكى

سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭنى ئىزدىگەنلەرنى ھەرگىز تاشلىغان ئەمەسسەن.

11 زىئوندا تۇرغۇچى پەرۋەردىگارغا كۈيلەرنى ياكۇتلىقلار! ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى

خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىڭلار؛ 12 چۈنكى [تۈكۈلگەن] قاننىڭ سورىقىنى

قىلغۇچى ئۆدۈر؛ ئۇ دەل شۇنداق كىشىلەرنى ئەسلىيدۇ، خار قىلىنغانلارنىڭ

ئالە-پەريادلىرىنى ئۇ ئۇنتۇغان ئەمەس. 13 ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەن، ئى

پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئۆچمەنلەردىن كۆرگەن خورلۇقلىرىمغا نەزەر سالغىنىكى، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرى ئالدىدىن كۆتۈرگەيسەن؛ 14 شۇنداق قىلغاندا مەن زىننەت قىزىنىڭ دەرۋازىلىرىدا تۇرۇپ، ساڭا تەئەللۇق بارلىق مەدھىيەلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. 15 ئەللەر بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ قويغان تورغا پۇتى قاپسىلىپ قالدى. 16 پەرۋەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن تونۇلار؛ رەزىل ئادەملەر ئۆز قولىدا ياسىغىنى بىلەن ئىلىنىپ قالدى. خىگگائون - سېلاھ. 17 رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنتۇغان بارلىق ئەللەر، ياندۇرۇلۇپ، تەھتسارغا تاشلىنىدۇ. (Sheol h7585) 18 چۈنكى نامراتلار مەڭگۈگە ئەستىن چىقىرىلمايدۇ؛ مۆمىنلەرنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ ئۆچمەي، تۇرىدۇ. 19 ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇرغىن؛ ئادەم بالىرىنىڭ غەلبە قىلىشىغا يول قويمىغىن؛ ھۇزۇرۇڭ ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسون. 20 ئۇلارنى دەككە-دۈككەگە چۈشۈر، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم بالىلىرى خالاس، دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10 نېمىشقا، ئى پەرۋەردىگار، يىراقتا تۇرسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە تۇرۇڭنى يوشۇرسەن؟ 2 رەزىل ئادەملەر تەكەببۇرلۇقى بىلەن ئاجىز مۆمىنلەرنى تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنىپ، بايلىنىدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەر ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ كۆزلىر ئۆچۈن بەخت تىلەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنى بولسا كۆزىگە ئىلمىيدۇ. 4 ئۇلار چىرايدىن ھاكاۋۇرلۇق ياغدۇرۇپ، خۇدانى ئىزدەيمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىياللىرىدا: «ھېچبىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. 5 ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋان بولىدۇ؛ سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۈستۈن تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۇي!» دەپ مازاق قىلىدۇ. 6 [رەزىل ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي

تۇرۇپرىمەن! دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ مۇشەققەتكە ئۇچرىمايمەن» - دەيدۇ. 7 ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم زۇلۇمغا تولغان؛ تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبھلىك ياتىدۇ. 8 ئۇ مەھەللىلەردە يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۇناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ؛ كۆزلىرى يوقسۇللارنى كۆزلەيدۇ؛ 9 ئۇ چاتقاللىقتا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۆمىنلەرنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛ مۆمىنلەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇلارنى تۈز تورغا چۈشۈرىدۇ. 10 [يوقسۇللار] ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۇنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يىقىلىدۇ. 11 ئۇ كۆڭلىدە: «تەڭرى بۇنى تۇتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ؛ بۇنى ھەرگىز كۆرمەيدۇ» - دەيدۇ. 12 ئورنىڭدىن تۇرغىن، ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇ تەڭرىم، قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۆمىنلەرنى ئۇتۇما! 13 رەزىل ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزىگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى سۈرۈشتۈرمەيدۇ!» - دەيدۇ. 14 سەن بۇنى كۆرگەنسەن، سەن تۈز قولۇڭ بىلەن يامانلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، تۈزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ يۈرسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزلىرىنى ساڭا تامانەت قىلىدۇ؛ چۈنكى سەن يېتىم-يېسىرلەرگە يار-يۈلەك بولۇپ كەلگەنسەن؛ 15 رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكىنى سۈندۈرۈۋەتكەيسەن؛ ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بىر مۇبەر سۈرۈشتۈرۈپ، ئۈزۈل-كېسىل يوقاتقايسەن. 16 پەرۋەردىگار ئەبەدىگە بەدگىچە پادىشاھدۇر؛ [ئىمانسىز] ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقلار. 17 پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن؛ ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلىسەن؛ يېتىم-يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ [ئاجىز-مۆمىنلەرگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قوللىقىڭنى دىڭ تۇتسەن.

11 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: پەرۋەردىگارى باشپاناھم قىلدىم؛ ئەمدى سىلەر قانداقۇ ماڭا: «قۇشتەك ئۆز تېغىڭغا ئۇچۇپ قاچ! 2 چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانى تارتىپ، قاراڭغۇلۇقتىن كۆڭلى دۇرۇسلارغا قارىتىپ ئاتماقچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچقا سېلىپ قويدى؛ 3 «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمۇ قىلار؟» - دەۋاتىسىلەر؟ 4 پەرۋەردىگار تۆزىنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاسمانلاردىدۇر، ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سەزگۈر كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. 5 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنى سىنايدۇ؛ رەزىللەرگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 6 ئۇ رەزىللەرگە قاپقانلار، ئوت ۋە گۈڭگۈرتنى ياغدۇرىدۇ؛ پۇغرىم قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسۋىسى بولىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر؛ كۆڭلى دۇرۇسلار ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ.

12 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شېمىنت بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - قۇتقۇزغابىسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسەن ئادەم تۈگەپ كەتتى؛ ئادەملەر ئارىسىدىن سادىق مۆمىنلەر غايىپ بولدى. 2 ھەربىسى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ؛ خۇشامەتچى لەۋلەردە، ئاللىكۆڭۈللۈك بىلەن سۆزلىشىدۇ. 3 پەرۋەردىگار بارلىق خۇشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋەتكەي! 4 ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز؛ لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر؛ كىم بىزگە رەب بولالىسۇن؟» - دەيدۇ. 5 «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋە جىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى ۋە جىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇراي» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا، ئۇلار زارىقىپ كۈتكەن ئازادلىقنى يەتكۈزەمەن». 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى بولسا ساپ سۆزلەردۇر؛ ئۇلار يەتتە

قېتىم ساپلاشتۇرۇلغان، ساپال قازاندا تاۋلانغان كۈمۈشتەكتۇر. 7 سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن؛ سەن [مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈگە قوغدايسەن؛ 8 [چۈنكى] رەزىل ئادەملەر ھەرياندا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا ئالىيجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە ئۇنتۇمسەن؟ قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرسەن؟ 2 قاچانغىچە ھەركۈنى قايقۇرۇپ، قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمىنىم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ 3 ماڭا قارا، ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايم! تۆلۈم ئۇيقۇسى مېنى بېسىپ كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، 4 دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دەپمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەنتۈرۈلگەنلىكىمنى كۆرۈپ شادلانمىسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! 5 بىراق مەن بولسام سېنىڭ ئۆزىڭگە رەمەس مۇھەببىتىڭگە ئۆزۈمنى تاپشۇردۇم؛ يۈرىكىم سېنىڭ نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ، 6 مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ چۈنكى ئۇ ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئەنخەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» - دەيدۇ. ئۇلار چىرىكىلىشىپ، يىرگىنچىلىك قەبھىلىكىنى قىلىشتى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر؛ 2 پەرۋەردىگار ئەرىشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنسانى چۈشىنىدىغان بەرەسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم بولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكىلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 4 ناننى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبھىلىك قىلغۇچىلار ھېچنېمىنى بىلمەمدۇ؟» - دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا

قېلىپىدۇ. 5 مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باسقۇچى؛ چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدەدۇر. 6 «سەلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆڭلىگە پۈككەن ئۈمىدىنى يوق قىلماقچى بولسىلەر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ باشپاناھدۇر!» 7 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشاللىنىدۇ!

15 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، كىم چىدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟ كىم پاك-مۇقەددەس تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ 2 كىمكى تامامەن دۇرۇسلىقتا ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەقىقەتنى سۆزلىسە؛ 3 تىلى بىلەن گەپ توشۇمىسا، ئۆز يېقىنىغا يامانلىق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيىبىنى كولاپ ئاچمىسا، 4 پەس ئادەمنى كۆزگە ئېلىمىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيىمىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، ئۆزىگە زىيانلىق بولغان تەقدىردىمۇ ئىچكىن قەسىمنى ئۆزگەرتىمىسە، 5 پۇلى خەقلەرگە ئۈسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنىغا پارا ئالمىسا؛ كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈگە تەۋرەنمەس.

16 داۋۇت يازغان «مىختام» كۆي: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنمەن. 2 مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن؛ سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-سائادىتىم يوقتۇر» - دېدى. 3 يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيچانابىلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. 4 كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆپىيىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتا پەرھىمە، تۆكەن، تۆكەن، ئۇلارنىڭ ناملىرىنى تىلىمىغۇمۇ ئالمايمەن. 5 پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسۋەمدۇر؛ چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسۋەمنى ئۆزۈڭ ساقلايسەن؛ 6 [نېسۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى بېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم

باردۇر! 7 ماڭا نەسەت بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرغۇن،
ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا ئوڭىتىدۇ. 8 مەن پەرۋەردىگارىنى ھەردائىم كۆز
ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. 9
شۇڭا مېنىڭ قەلىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدى، مېنىڭ تېنىم ئامان-
ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ؛ 10 چۈنكى جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا
سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى چىراشتىن ساقلايسەن. (Sheol h7585) 11 سەن ماڭا
ھايات يولىنى كۆرسىتىسەن؛ ھۇزۇرۇڭدا تولۇپ تاشقان شاد-خۇراملىق باردۇر؛
ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززەتلەرمۇ باردۇر.

17 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: - ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ
ئىدىيىمغا كۆڭۈل قويغىن؛ مېنىڭ دۇئايمغا قۇلاق سالغىن، ئۇ يالغانچى لەۋلەردىن
چىققان ئەمەس. 2 ھۇزۇرۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭ نېمە دۇرۇس
ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! 3 سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ
ماڭا يېقىنلىشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ كۆزۈڭدىن كەچۈردىڭسەن،
مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ؛ كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلىسۇن!
- دەپ نىيەت قىلدىم. 4 ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتىنى ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن
چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن ئۆزۈمنى نېرى قىلدىم. 5 مېنىڭ
قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتمىگەن. 6 مەن ساڭا ئىلتىجا
قىلدىم، چۈنكى تىلەكلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم؛ ماڭا قۇلاق سالغىن،
سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. 7 ئى، ئۆزۈڭگە تايانغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ
قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى
تايان قىلغايىسەن! 8 مېنى كۆز قارىچۇقۇڭدەك ساقلىغايىسەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى
يوشۇرغايىسەن؛ 9 مېنى بۇلماقچى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشىۋالغان

ئەشەددىي كۈشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن، 10 ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ،
قېتىپ كەتكەن؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەببۇرلارچە سۆزلەيدۇ؛ 11 ئۇلار يولمىزنى
تورۇپلىپ، بىزنى يەرگە تۇرۇشقا كۈزىنى ئالايىتىپ، 12 ئولجىغا ئاچ كۈزۈلۈك بىلەن
تىكلەنگەن شەردەك، يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شەردەكتۇر. 13
ئورنۇڭدىن تۇرغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يەكسان
قىلغايىسەن، جېنىمنى رەزىل ئادەمدىن قۇتقۇزغىن، قىلىچىڭ بىلەن؛ 14 [مېنى]
ئۆز قولۇڭ بىلەن كىشىلەردىن، يەنى مۇشۇ دەۋردىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛
ئۇلارنىڭ نېسىۋىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلا دۇر؛ سەن ئۇلارنىڭ قارىنى نېمە تلىرىڭ
بىلەن تولدۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ كۈڭلى پەرزەنتلىرى بىلەن قاندى، بالىلىرىغا بايلىقلىرىنى
قالدۇرىدۇ. 15 مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈزۈڭگە قارىغۇچى بولمەن؛ ئويغانغىنىمدا،
سېنىڭ دىدارىڭدىن سۆيۈنمەن!

18 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ
قۇلى داۋۇت يازغان كۆي؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساتۇل
پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۆينىڭ سۆزلىرىنى
ئېيتتى: - ئاھ، پەرۋەردىگارم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيمەن! 2
پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ
تەكۈم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم،
مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىمدۇر! 3 مەدھىيىلەرگە
لايىق پەرۋەردىگارغا نىدا قىلمەن، شۇندا دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلمەن؛ 4
ئۆلۈمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى
قورقتۇۋەتتى؛ 5 تەھتىساراننىڭ تانلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتماقلىرى
ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا نىدا قىلدىم،

خۇدايىغا پەرياد كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ كەتتى، تاغلارنىڭ تۈللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئورلاپ تۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسىنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلارنى چىقتى؛ 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى، پۇتى ئاستى تۈم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 10 بىر كېرۋىنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ قاناتلىرىدا غۇيۇلداپ ئۆچۈپ كەلدى. 11 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان جايى قىلدى، سۇلارنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز تەتراپىدا چىدىرى قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۆلدۈر، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئوتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياڭراتتى، مۆلدۈر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. 14 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيىقاس-چۇقانىغا سالدى؛ 15 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، تەنبەھك بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسنىڭ زەربىسى بىلەن، ئۇ پەرۋەردىگار. 16 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۈزۈپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۆچمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئۆتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 21

چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى تۇتۇپ كەلدىم، رەزىللىك قىلىپ خۇدايىدىن ئايرىلىپ كەتتىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى ئۈزۈمدىن نېرى قىلىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۈزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلىدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى قولۇمنىڭ ھالالىقىغا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۈزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا ئۈزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 26 ساپ دىللىقلارغا ئۈزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلەرگە ئۈزۈڭنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 27 چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقى قۇتقۇزغۇچى ئۈزۈڭدۇرسەن؛ بىراق تەكەببۇر كۆزلەرنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 28 چىرىغىمنى جۇلالىق قىلغان سەندۇرسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىم مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇردۇ؛ 29 چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتتۈم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتتۈم. 30 تەكۈرم - ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالداندۇر. 31 چۈنكى پەرۋەردىگار دىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ 32 يەنى بېلىمنى كۈچ-قۇۋۋەت بىلەن ئوربۇغۇچى تەكۈرى، يولۇمنى تۇپتۇز، مۇكەممەل قىلغۇچى تەكۈردۇر؛ 33 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىپكىنىڭكىدەك [ئۇچقۇر] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلاردا تۇرغۇزدۇ؛ 34 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئوڭىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلەرم مەس كامانى كېرەلەيدۇ؛ 35 سەن ماڭا نىجاتلىقنىڭ بولغان قالقانى ئاتا قىلدىڭ، نېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلدى؛ سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 36 سەن قەدەملەرم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتتى. 37 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم؛ ئۇلار ھالەك بولمىغۇچە ھېچ

ياغىدىم. 38 قايتىدىن ئورنىدىن تۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانجۇۋەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يىقىلدى. 39 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ؛ سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۇتۇم ئاستىدا ئېڭىلدۈردۈڭ؛ 40 دۈشمەنلەرنى كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا ياندۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۈچمەنلەرنى يوقاتتىم. 41 ئۇلار پەرياد كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارىغا نىدا قىلدى، تۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 42 مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال ئۇچۇرغان توپدەك قىلىۋەتتىم؛ كۈچىدىكى پاتقاقچەك، ئۇلارنى تۈكۈۋەتتىم. 43 سەن مېنى خەلقنىڭ نىزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى قىلغانسەن؛ ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىدە بولماقتا. 44 سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلدۇ، يات ئەلدىكىلەر ماڭا ئىچىرىلەرچە تەسلىم بولدى؛ 45 يات ئەلدىكىلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدى؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدى؛ 46 پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن! نىجاتلىق بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىدۇر، دەپ مەدھىيەلەنسۇن! 47 ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلىقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]؛ 48 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. 49 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 50 [پەرۋەردىگار] ئۆزى تىكلەنگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسھ قىلغىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسىتىدۇ.

19 داۋۇت يازغان كۆي: - ئەرىشلەر تەڭرىنىڭ ئۇلۇغلىقىنى جاكارلايدۇ، ئاسمان گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-

كۈنلەر دەريادەك ئېقىۋاتىدۇ، كېچە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. 3
تېلىسىز ھەم ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ساداسى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. 4 ئۇلارنىڭ
ئۆلچەم تانسى يەر يۈزىدە تارتىلماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە.
ئۇلارنىڭ ئىچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىككەن، 5 [قۇياش] ھۇجرىسىدىن
تويغا چىققان يىگىتتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چۈشىدىغان پالۋاندىك شادلىنىدۇ؛ 6
ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن ئۆرلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۈچىتىگىچە چۆرگەيدۇ، ئۇنىڭ
ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخلۇقات يوشۇرۇنالمىدا. 7 پەرۋەردىگارىڭ تەۋرات-
قانۇنى مۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەرگەن ھۆكۈم-
گۇۋاھلار مۇقىم-ئىشەنچلىك، ئۇ نادانلارنى دانا قىلىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ
كۆرسەتمىلىرى دۇرۇس، ئۇ قەلبىنى شادلاندىرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىمانلىرى
يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندىرىدۇ. 9 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش پاك ئىشتۇر،
ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن
ھەققانىيەتتۇر. 10 ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر،
ھەسەلدىن، ھەسەل جەۋھىرىدىن شېرىندۇر؛ 11 ئۇلار بىلەن قۇلۇڭ ئويغىتىلىدۇ؛
ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىڭ تۇرسا چوڭ مۇكاپات باردۇر. 12 كىم ئۆز
خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان گۇناھلىرىدىن ساقىت
قىلغايىسەن؛ 13 ئۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق گۇناھلاردىن تارتقايسىن؛ بۇ
گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلدۇرمىغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن قۇسۇرسىز بولىمەن،
ئېغىر گۇناھتىن خالىي بولغايىمەن. 14 ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە
ھەججە مەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ئويلىنىشلار نەزىرىڭدە
مەقبۇل بولغاي!

20 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي:

- كۆلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇپنىڭ خۇدا سىنىڭ نامى سېنى ئېڭىزدە تامان ساقلىغاي! 2 ئۇ ئۆز مۇقەددەس جايدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىنئىدىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بەرگەي، 3 بارلىق «ئاشلىق ھەدىيە» لېرىڭنى ياد قىلغاي، كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! 4 كۆڭلۈڭدىكى تەشۋىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلېرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 5 بىز لەرغەلىبە ئىشى تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدا بىمىزنىڭ نامىدا تۇغلېرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلېرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمىكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشىلېرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 6 ھازىر بىلدىمىكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشىلېرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 بەزىلەر جەڭ ھارۋىلېرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدا بىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ 8 ئۇلار تېزى پۈكلىنىپ يىقىلدى؛ بىراق بىز بولساق، قەدىمىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. 9 ئۇ پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلىبە بەرگەيسەن؛ نىدا قىلغىنىمىزدا بىزگە ئىجابەت قىلغابىسەن!

21 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان

كۆي: - پادىشاھ قۇدرىتىڭدىن شادلىنىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار؛ غەلىبە-نىجاتلىقىڭدىن ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! 2 سەن ئۇنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلېرىنىڭ تەلپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! 3 چۈنكى سەن ئېسىل بەرىكەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ؛ ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيىۋەردىڭ. 4 ئۇ سەندىن ئۆمۈر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تاكى

ئەبەدىلئەبەدگىچە بەردىك. 5 ئۆسپىنىڭ بەرگەن غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن زور شەرەپ قوچتى؛ سەن ئۆنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شەۋكەت قوندۇردۇڭ. 6 سەن ئۆنىڭ ئۆزىنى مەڭگۈلۈك بەرىكەتلەر قىلدىڭ؛ دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۆنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ 7 چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ؛ ھەممىدىن ئالىي يولغۇچىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قولۇڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى تېپىپ، ئاشكارە قىلىدۇ؛ ئوڭ قولۇڭ ساڭا ئۆچمەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ ئاشكارە قىلىدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا سالغاندەك كۆيدۈرسەن؛ پەرۋەردىگار دەرىغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ تۇخۇمىنى جاھاندىن، نەسلىرىنى كىشىلىك دۇنيادىن قۇرتىسەن؛ 11 چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا ئۇرۇندى؛ ئۇلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ئويلاپ چىققىنى بىلەن، ئەمما غەلبە قىلالىدى. 12 چۈنكى سەن ئۇلارنى كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. 13 ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلۇغۇقۇڭنى نامايان قىلغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيەلەيمىز.

22 نەغمىچىلەرنىڭ يېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايىچەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۇي: - «ئاھ ئىلاھم، ئىلاھم، نېمىشقا مەندىن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرسەن، 2 خۇدايم، كۈندۈزدە نىدا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن؛ كېچىدىمۇ مەن شۇنداق پەرياد قىلىشتىن ئارام ئالالمايمەن. 3 بىراق ئۇ ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى ئۆز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەستۇرسەن! 4 ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى

تايانچى قىلغان، ئۇلار ساڭا تايانغان، سەن ئۇلارنى قۇتقۇزغان. 5 ئۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان؛ ساڭا تايىنىش بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. 6 بىراق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قۇرتىمەن، ئىنسان تەرىپىدىن [تۆھمەت بىلەن] رەسۋا بىئالەم قىلىنغانمەن، خالايق تەرىپىدىن كەمىستلىگەنمەن. 7 مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۆلدى، باشلىرىنى سىلكىشىپ ئاغزىلىرىنى پۈرۈشتۈرۈپ: 8 «ئۇ پەرۋەردىگارغا تۈزىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئەگەر، ئۇنى قۇتۇلدۇرسۇن!» - دېيىشىدۇ. 9 بىراق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى تۈزۈڭدۈرسەن؛ ھەتتا ئەنچە كىتىكى ۋاقىتىمىمۇ مېنى تۈزۈڭگە تاياندۇرغانسەن؛ 10 تۇغۇلغىنىدىن تارتىپلا، مەن تۈزۈمنى قويۇڭغا تاشلىغانمەن؛ ئانامنىڭ بالىياتقىۋىسىدىكى ۋاقىتىمدىلا، سەن مېنىڭ تەكۈم بولۇپ كەلگەنسەن. 11 مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى رىيازەت مېنى قىستاپ كەلدى؛ ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. 12 نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى؛ باشاننىڭ كۈچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئورنىۋالدى؛ 13 ئۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۆركەرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكىلىپ تۇرىدۇ. 14 مەن تۈكۈلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆڭەكلەردىن ئىزىدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زە ئېلىشىپ ئېرىپ كەتتى. 15 قاغىراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇم قالمىدى، تىلىم تاڭلىمىغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى ئۆلۈمنىڭ توپا-چاڭلىرىغا قويغانسەن. 16 غالجىر ئىتلار ماڭا ئۇلاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانجىپ تەشتى. 17 سۆڭەكلەرنىڭ ھەممىسىنى سانىيالايمەن، [ئۆستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغاندەك قىلىدۇ. 18 ئۇلار كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۆلەشتۈرۈۋاتىدۇ، كۆڭلىكىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. 19

بىراق، ئۇ پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 20 جېنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جېنىمنى ئىتىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن. 21 مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن؛ شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كالىلارنىڭ مۇڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! 22 مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە تۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جاكارلايمەن؛ 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار! ياقۇپنىڭ بارلىق نەسلىلىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىڭلار. 24 چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئاشۇ خارلىنىشلىرىنى نەزىرىدىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يىرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن ئۆز ۋىسالىنى ھېچ يوشۇرغان ئەمەس؛ بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كۆتۈرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. 25 چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئوقۇلغان مەدھىيىلەر ئۈزۈڭدندۇر، خۇدادىن ئەيمەنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئىچكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ 26 ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى تويغۇچە تاماقلاندى؛ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۇنى مەدھىيەلەيدۇ؛ سىلەرنىڭ قەلبىڭلار مەڭگۈ ياشنايدۇ! 27 زېمىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە تۇتۇپ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ؛ ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ 28 چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر؛ ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. 29 جاھاندىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ تۇپراققا كىرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا ئۆز جېنىنى ساقلىيالمىدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن ئۆز پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن

ئۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا تۇغۇلىدىغان بىر قوۋمغا ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى جاكارلاپ

شۇنى ئېلان قىلىدۇكى، «ئۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج

ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە؛ 2 ئۇ مېنى يۇمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار؛ تىنچ

ئاقىدىغان سۇلارنى بويلىتىپ باقدۇ؛ 3 ئۇ ئۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلىق

يولىدا ئۆز نامى ئۈچۈن يېتەكلەيدۇ؛ 4 ھەتتا مەن ئۆلۈم سايىسى بولغان جىلغىدىن

ئۆتسەممۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقايمن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن؛ سېنىڭ

ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا

ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن؛ مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسھ قىلىسەن؛

قەدەم تاشىدۇ؛ 6 بەرھەق، بارلىق كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە ئۆزگەرمەس شەپقەت

ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرياغىدا

ياشايمەن!

24 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا

تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار؛ ئۇنىڭغا تەئەللۇقتۇر يەريۇزى ۋە ئۇنىڭدا ئورنۇتقانلارمۇ؛

2 چۈنكى جاھاننىڭ ئۇلىنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، يەرنى

سۇلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۇدۇر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ

مۇقەددەس جايغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 - قوللىرى گۇناھتىن پاكىز، دىلى ساپ،

قۇرۇق نەرسىلەرگە تەلمۈرۈپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلمىغان كىشى كىرەلەيدۇ.

5 بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختتىن، ئۆز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن

ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ؛ 6 بۇ دەۋر ئۇنى ئىزدىگۈچى

دەۋردۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇپنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ!

7 ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىڭلار!] ئى مەڭگۈلۈك
ئىشىكلەر، كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 8
شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ تۆپەرۋەردىڭىز، تۆكۈچلۈك
ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئى قوۋۇقلار،
بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىڭلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، بېشىڭلارنى
كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 10 شان-
شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25 داۋۇت يازغان كۆي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 2
ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايم، مېنى يەرگە قارىتىپ خىجالەتتە قالدۇرمىغايىسەن، ۋە
ياكى دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن غالىب قىلىپ شادلاندىرمىغايىسەن؛ 3 بەرھەق،
سېنى كۈتكۈچلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس، بىراق ھېچبىر سەۋەبىز
خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرمەندە بولدى. 4 مېنى سېنىڭ ئىزلىرىڭنى بىلىدىغان
قىلغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا تۈگىتىپ قويغايىسەن. 5 مېنى
ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا تۈگەتكەيسەن؛ چۈنكى تۈزۈڭ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان
خۇدايمدۇرسەن، مەن كۈن بويى ساڭا قاراپ تەلمۈرىمەن؛ 6 تۈزۈرەھمىدلىقلىرىڭنى،
تۈزگەرمەس مېھرىلىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى ئۇلار
ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر؛ 7 مېنىڭ ياشلىقىمىدىكى گۇناھلىرىمنى،
شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىگەيسەن، تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ،
مېھرىبانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 8 پەرۋەردىگار
مېھرىبان ۋە دۇرۇستۇر؛ شۇڭا تۆگۈناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالدى. 9
مۇمىنلارنى ياخشى-يامانى پەرق ئېتىشىگە تۈپتەكلىدى، مۇمىنلەرگە تۈز يولنى

تۆگىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسىگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى تۈزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتتۇر. 11 تۈز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبھلىك ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى كەچۈرۈۋەتكەنسەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسە، خۇدا ئۆزى تاللىغان يولدا ئۇنىڭغا [ھەقىقەتتى] تۆگىتىدۇ؛ 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر؛ ئۇ ئۇلارغا ئۆز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكىلىپ قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەنسەن؛ چۈنكى مەن غەربانە، دەردمەندۇرمەن. 17 كۆڭلۈمنىڭ ئازارلىرى كۆپىيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايىسەن. 18 دەردلىرىمنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەنسەن! 19 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپتۇر؛ ئۇلار ماڭا چوڭقۇر ئۆچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. 20 جېنىمنى ساقلىغايىسەن، مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايىسەن؛ چۈنكى مەن سېنى باشپاناھم قىلدىم. 21 كۆڭۈل ساپلىقى ۋە دۇرۇسلىق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى مەن ساڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. 22 ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايىسەن!

26 داۋۇت يازغان كۇي: - مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ چۈنكى مەن ئۆز دۇرۇسلىقىمدا تۇرۇپ ماڭدىم؛ مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن؛ مەن تېپىلىپ كەتمەيمەن. 2 مېنى سىناپ باققايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تەكشۈرۈپ باققىن؛ ۋىجدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايىسەن؛ 3 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقانىمەن؛ مەن ھەقىقىتىڭنى ئۆزۈمگە

يېتەكچى قىلىپ ماڭدىمەن. 4 مەن يالغانچىلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم؛ ساختىپەزىلەرگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. 5 يامانلىق قىلغۇچىلار جامائىتىدىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەنمۇ ئولتۇرمايمەن. 6 قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا يۇيمەن؛ شۇنداق، قۇربانگاھىڭنى ئايلىنىپ يۈرەلەيمەن. 7 ۋە ھەم تەشەككۈرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛ بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ئويى، شان-شەرىپىڭ تۇرغان جايى سۆيۈپ كەلدىم؛ 9 جېنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمىگەيسەن؛ 10 ئۇلارنىڭ قولىدا سۇيىقەستلەر باردۇر، ئوڭ قولى پارىلەرگە تولدى. 11 مەن بولسام، دۇرۇسلۇققۇمدا مېڭىپ يۈرۈپرىمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە چىقىرىپ قۇتقۇزغايىسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 12 پۇتۇم بولسا تۇپتۇز جايدا تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر ئارىسىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمىدۇر؛ مەن يەنە كىمدىن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر؛ مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىرەي؟ 2 يامانلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم، دۈشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. 3 زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاشقا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق؛ ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم تۇرىۋىرىمەن. 4 پەرۋەردىگاردىن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم؛ مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىمەكتىمەنكى: - ئۆمۈر بويى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتەكلىشىگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، ئۆمۈرىمنى سايىۋىنى ئاستىغا ئالدىم؛ مېنى چېدىرىنىڭ ئىچىدە تامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالدىم. ئۆمۈرىمنى ئۇيۇلتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. 6 شۇڭا ھازىر

ئەتراپىدىكى دۈشمەنلەر ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۇنىڭ مۇقەددەس چەپىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگارغا! 7 نىدا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايىمەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايىمەن. 8 تۈز كۆڭلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى ئىزدەڭلار!» دەيدۇ؛ دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، تۈزۈم ئىزدەيمەن. 9 مەندىن تۈزۈڭنى قاچۇرمىغايىمەن! غەزەپلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايىمەن؛ سەن مېنىڭدىن ياردىمىڭنى ئايماي كەلدىڭ؛ سەن مەندىن ئايرىلمىغايىمەن، مېنى تاشلىۋەتمىگەيسىمەن، ئى نىجاتكارم خۇدا! 10 ئاتا-ئانىم مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قۇچقىغا ئالدى. 11 ماڭا تۈز يولۇڭنى ئۆگەتكەيسىمەن، ئى پەرۋەردىگار، كۈشەندىلىرىم [يايلاپ يۈرمەكتە]، مېنى تۈز يولغا باشلىغايىمەن. 12 مېنى رەقىبلىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمىغايىمەن، چۈنكى ماڭا قارا چاپلاشماقچى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپتۇر، ئۇلارنىڭ نەپەسلىرىمۇ زوراۋانلىقتۇر. 13 ئاھ، پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدە كۆرۈشكە كۆزۈم يەتمىگەن بولسا...! 14 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن!

28 داۋۇت يازغان كۆي: - ئى پەرۋەردىگار، ساڭا نىدا قىلىمەن؛ ئى مېنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلىمىغايىمەن؛ چۈنكى سەن جىمچىت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوڭقۇر ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا پەرياد كۆتۈرگىنىمدە، سېنىڭ مۇقەددەس كالاخاناڭغا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە، مېنىڭ ئىلتىجايرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايىمەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلىۋەتمىگەيسىمەن؛ ئۇلار تاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن دوستانە سۆزلەشىسىمۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك باردۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلىشلىرىغا قاراپ، ئىشلىرىنىڭ يامانلىقىغا قاراپ

ئىش تۇتقايىسەن، قولىنىڭ قىلغانلىرى بويىچە ئۆزلىرىگە ياندۇرغايىسەن، تېگىشلىك جازانى ئۆزلىرىگە قايتۇرغايىسەن. 5 چۈنكى ئۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى ھېچ نەزىرىگە ئالمايدۇ، [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى غۇلتىپ، قايتىدىن باش كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغان. 7 پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم، مېنىڭ قالىقىمىم، مېنىڭ كۈڭلۈم ئۈنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم تاپتىم؛ شۇڭا كۈڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۆز كۈيۈم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيەلەيمەن. 8 پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنىغا قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. 9 ئۆز خەلقىنى قۇتقۇزغايىسەن، مىراسىڭنى بەرىكەتلىك قىلغايىسەن، ئۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئوزۇقلاندۇرغايىسەن، مەڭگۈگە ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرگەيسىەن.

29 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا بەرگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شەۋكەت، كۈچ بەرگەيسىلەر! 2 پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شانۇ-شەۋكەت بەرگەيسىلەر، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان تەڭرى گۈلدۈرمامىلارنى ياكىتىدۇ؛ پەرۋەردىگار بۈيۈك دېڭىزلار ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى ھەيۋەتكە تولغاندۇر؛ 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى سۇندۇرۇپتىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار لىۋاندېكى كېدىرلارنى سۇندۇرۇپتىدۇ. 6 ئۇ ئۇلارنى موزاي ئويناقتا ئاتقاندا ئويناقتىدۇ؛ ياۋا كاللىنىڭ بالىسى ئويناقتا ئاتقاندا، ئۇ لىۋان ۋە سىرئون تېغىنى ئويناقتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چاقاقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى

شاخلىتىۋېتىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالدى؛
پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالدى؛ 9 پەرۋەردىگارنىڭ
ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەريان تولغىتىدۇ، ئورمانلىقلارنى يالڭاچلايدۇ؛
ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى «شانۇ-شەۋكەت!» دەپ تەنتەنە
قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ بەرھەق،
پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار
ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش ئېتىدۇ؛ ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن
بەرىكەتلەيدۇ.

30 مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان
كۆي: - مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى
پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشالاندۇرمىدىڭ. 2 ئى
پەرۋەردىگار خۇدايم، مەن ساڭا نالە كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقايتتىڭ. 3 ئى
پەرۋەردىگار، سەن تەھتىسارادىن جېنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار
ئارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585) 4 پەرۋەردىگارغا كۆي
ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسىمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ
تەشەككۈر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى دەققىدە ئۆتۈپ كېتىدۇ، شاپائىتى
بولسا ئۆمۈرۋايەت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە قونۇپ قالىسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ
سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە
تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» - دېدىم. 7 پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ
تېغىمنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغاندىڭ؛ ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ،
مەن ئالاقىزادە بولۇپ كەتتىم؛ 8 مەن ساڭا نالە-پەرياد كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار،
مەن [سەن] رەببە ئىلتىجا قىلدىم: - 9 - مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە

پايدىسى باردۇر؟ تويا-چاڭ سېنى مەدھىيەلەمدۇ؟ ئۇ ھەققىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ 10
ئاڭلىغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار،
ماڭا ياردەمدە بولغايىسەن! 11 سەن ماتەم قاينۇسنى ئۆسسۇل ئويناشلارغا
ئايلاندۇردۇڭ؛ [ھازىلىق] بۇز كىيىمىنى سالدۇرۇپتې، ماڭا خۇشاللىقنى بەلۋاغ
قىلىپ باغلىدىڭ؛ 12 شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، ساڭا كۆيەلەر ئوقۇسۇن! ئى
پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايم، ساڭا ئەبەدىلئەبەدىگىچە تەشەككۈرلەرنى ئېيتىمەن!

31 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان

كۆي: - سەن پەرۋەردىگارى، مەن باشپاناھ قىلدىم؛ مېنى ھېچقاچان يەرگە
قارىتىپ قويمىغايىسەن؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ قۇتقۇزغايىسەن؛
2 ماڭا قۇلاق سالغايىسەن، مېنى تېزىرەك قۇتقۇزۇۋالغايىسەن؛ ماڭا قورام تاش،
ئۆزۈمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قەلئە بولغايىسەن. 3 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۆيۈلۈشىم،
مېنىڭ قورغىنىم دۇرسەن؛ شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنى يېتەكلىگەيسەن، مېنى
باشلىغايىسەن. 4 ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان تۇزاقتىن قەدەملىرىمنى تارتقايىسەن؛ چۈنكى
سەن مېنىڭ باشپاناھىم دۇرسەن. 5 مەن روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ سەن ماڭا
نىجاتلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. 6 يالغان
ئىلاھلارغا چوقۇندىغانلاردىن يىرگىنىپ كەلدىم؛ مەن بولسام پەرۋەردىگارغا
ئېتىقاد قىلىمەن. 7 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛
چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆردۈڭسەن؛ جېنىمنىڭ ئازاپ-ئوقۇبەتلىرىدىن خەۋەر
تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كەڭرى جايغا
تۇرغۇزدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى
بېشىمغا كۈلپەت چۈشتى؛ دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۈگۈشەي دەپ قالدى، جېنىم،
ۋۇجۇدۇمۇ شۇنداق. 10 ھاياتىم قاينۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن

ئۇيراۋاتىدۇ. گۇناھم تۈپەيلىدىن ماغدۇرۇم كېتەي دەپ قالدى، ئۈستىخانلىرىم سىزىپ كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھاننىڭ قالدۇم، يېقىنلىرىم ئالدىدا تېخىمۇ شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم؛ كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ مەندىن داجىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلەن مېنى ئۆلگەن ئادەمدەك، كۆڭلىدىن چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۇچۇق چىندەك بولۇپ قالدۇم. 13 چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ تۆھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپ-تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشىۋاتىدۇ. 14 بىراق مەن ساڭا تايىنىمەن، ئى پەرۋەردىگارى؛ «سەن مېنىڭ خۇدايم!» - دېدىم. 15 مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولىڭدۇر؛ مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايىسەن. 16 قۇلۇڭغا دىدارىڭنىڭ جىلۋىسىنى چۈشۈرگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايىسەن. 17 ئى پەرۋەردىگارى، مېنى يەرگە قارىتىپ قويغايىسەن؛ چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم؛ رەزىللەر يەرگە قاراپ قالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن؛ (Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! ئۇلار ھەققانىيلارنى خالغانچە مازاق قىلىپ تەكەببۇرلۇق بىلەن سۆزلىمەكتە! 19 ئۆزۈڭنى باشپاناھ قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى ئۆزۈڭدىن قورقۇدىغانلار ئۈچۈن، ساقلىغان ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! 20 سەن ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ سۇيىقەستلىرىدىن ئۆز ھۇزۇرۇڭدىكى يوشۇرۇن دالدا جايغا ئالسىەن؛ سەن ئۇلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايۋىنىڭدە يوشۇرۇپ قويسەن. 21 پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيەلەر يوللانسا، ئۆزۈڭگەرمەس مۇھەببىتىنى زۇلمەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىپ نىمايەن قىلدى! 22 چۈنكى مەن دەككە-دۈككەدە ھودۇقۇپ: - سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمكىن، دەپ قورققاندىم؛ ھالبۇكى، مەن ئالە كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا،

پەريادىمغا قۇلاق سالىدۇ. 23 پەرۋەردىگارى سۆيۈڭلار، ئى ئۇنىڭ بارلىق مۆمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تەكەببۇرلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! 24 ئى پەرۋەردىگارى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32 داۋۇت يازغان «ماسقىل»: - ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان، روھىدا ھېچقانداق ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلماي]، سۈكۈتتە تۇرۇۋالغاندىم، كۈن بويى تاھۇ-پىغان ئىچىدە، سۈكۈت كىرىم چىرىپ كەتتى؛ 4 چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ماڭا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى؛ يازدىكى قۇرغاقچىلىقتە كىيلىكىم قاغىراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئېتىراپ قىلدىم، قەبھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇۋەرمەيدىغان بولدۇم؛ مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى ئېتىراپ قىلمەن» - دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەر بىر ئىخلاسىمەن ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلىسۇن! چوڭ توپانلار ئۆرلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۇلار] شۇ كىشىگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن؛ ئەتراپىمنى نىجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 - «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك يولدا سېنى يېتەكلەيمەن ھەم تەربىيەلەيمەن؛ مېنىڭ كۈزۈم ئۈستۈڭدە بولۇشى بىلەن ساڭا نەسىھەت قىلمەن. 9 ئەقلى يوق بولغان ئات ياكى ئېشەكتەك بولما؛ ئۇلارنى چەكلەشكە تىزگىنلەيدىغان يۈگەن بولمىسا، ئۇلار ھەرگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ»، 10 رەزىللەرگە چۈشۈدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۇر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر

پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۆرىدەيدۇ؛ 11 ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن

شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار؛ كۆڭلى دۇرۇسلار، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33 ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۈچۈن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيەلەش

دۇرۇسلار ئۈچۈن گۈزەل ئىشتۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەڭلار؛

ئوتتارغا تەگكەش بولۇپ، ئۇنىڭغا كۈيلەرنى ئېيتىڭلار. 3 ئۇنىڭغا ئاناپ يېڭى

بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار؛ ماھىرلىق بىلەن چېلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى

ياڭرىتىڭلار. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى

ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 ئۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛

يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى بىلەن تولغاندۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ

سۆزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق

قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغاندۇر؛ 7 ئۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر بەرگە يىغىپ دۆۋىلەيدۇ؛

ئۇ ئوكيانلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەر

پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسۇن؛ دۇنيادىكى پۈتۈن جان ئىگىلىرى ئۇنىڭدىن قورقۇپ،

ھۆرمەتلىسۇن؛ 9 چۈنكى ئۇنىڭ بىر سۆزى بىلەنلا ئىش پۈتۈرۈلگەندى؛ ئۇنىڭ بىر

ئەمرى بىلەنلا دېگەنلىرى بەرپا قىلىنغاندى. 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى

توسىۋېتىدۇ؛ ئۇ قوۋملارنىڭ خىياللىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 11 پەرۋەردىگارنىڭ

نەسھەتى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ئويلەرى دەۋردىن-دەۋرگە ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ.

12 «پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى ئۆز مىراسى

بولۇشقا تاللىغان خەلق بەختلىكتۇر! 13 پەرۋەردىگار ئەرىشتىن يەرگە نەزەر سالدى،

ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. 14 تۇرالغۇسىدىن يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ

ھەممىسىگە قارايدۇ؛ 15 ئۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ قەلبىنى ياسىغۇچىدۇر؛ ئۇلارنىڭ

بارلىق ئىشلىرىنى دەڭسەپ چىققۇچىدۇر. 16 پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى

بىلەن غالىب بولالمايدۇ، پالۋان ئۆزىنىڭ زور كۈچى بىلەن ئۆزىنى قۇتقۇزالمىدۇ، 17
تولپارغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن قۇتقۇزۇلۇش بىھۇدەلىكتۇر، ئۆزۈر كۈچى
بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمىدۇ؛ 18 مانا، ئۇلارنىڭ جېنىنى تولۇمدىن قۇتقۇزۇش
ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە ئۇلارنى ھايات ساقلاش ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىنىڭ كۆزى
ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۆزىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد
باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. 20 بىزنىڭ جېنىمىز پەرۋەردىگارىغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ
ياردەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز ئۇ بولىدۇ. 21 شۇڭا ئۇنىڭ بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ
كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەندۈك. 22 ئى پەرۋەردىگارى،
بىز ساڭىلا ئۈمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئۈستىمىزدە
بولغاي!

34 داۋۇت يازغان كۆي: - (داۋۇت ئاجمەلەك [پادىشاھنىڭ] ئالدىدا
يۈرۈش-تۇرۇشىنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئاجمەلەك] ئۇنى ھەيدىۋەتكەن ۋاقىتتا
يازغان) مەن ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرمىەن،
ئۇنى مەدھىيەلەش ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. 2 قەلبىم پەرۋەردىگارىنى ئىپتىخارلىنىپ
مەدھىيەلەيدۇ، مۆمىنلەر بۇنى ئاڭلاپ شادلىقتا بولىدۇ. 3 مەن بىلەن بىللە
پەرۋەردىگارىنى ئۇلۇغلاڭلار، بىرلىكتە ئۇنىڭ نامىغا مەدھىيەلەر ياكىرتايلى. 4
پەرۋەردىگارىنى ئىزدىدىم، ئۇ مېنىڭ دۇئايمىنى ئىجابەت قىلدى، مېنى باسقان بارلىق
ۋەھىمە-قورقۇنچىلارمىدىن قۇتقۇزدى. 5 [مۆمىنلەر] ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ نۇرلاندى؛
يۈزلىرى يەرگە قارىتىلدى. 6 [مەن] پىقىر-بىچارە [ئۇنىڭغا] ندا قىلدى، پەرۋەردىگارى
ئاڭلاپ، مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. 7 پەرۋەردىگارىنىڭ بەرىشتىسى
ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قوغداپ ئەتراپىغا چېدىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنى قۇتقۇزدۇ.
8 پەرۋەردىگارىنىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ، بىلگىن، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان ئادەم

نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 9 ئى ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن
 ئەيمىنىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس.
 10 كۈچلۈك ئارىسلانلار ئوزۇقسىز قېلىپ ئاچ قالمىمۇ، ئەمما پەرۋەردىگارى
 ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر ياخشى نەرسىسى كەم بولماس. 11 كېڭىڭلار بالىلىرىم،
 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ مەن سىلەرگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۆگىتىپ قوياي.
 12 ھاياتى ئەتۈرلەيدىغان كىشى كىم؟ كىمنىڭ ئۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى
 كۆرگۈسى بار؟ 13 ئۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مەككەرلىقتىن
 نېرى بولسۇن؛ 14 يامانلىقتىن ئايرىلىپ يىراق بولۇپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر؛
 ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈر. 15 پەرۋەردىگارىڭنىڭ كۆزى
 ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قۇلقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ،
 16 پەرۋەردىگارىڭنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى چىقار، ئۇلارنىڭ
 ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلا؛ 17 ھەققانىيلار ئىلتىجا
 قىلىدۇ، پەرۋەردىگارىڭ ئاڭلايدۇ، ئۇلارنى بارلىق ئازاب-مۇشەققەتلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ،
 18 پەرۋەردىگارىڭ كۈڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر، روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19
 ھەققانىيلار دۇچ كەلگەن ئاۋارىچىلىكلەر كۆپتۇر؛ بىراق پەرۋەردىگارىڭ ئۇلارنى
 بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. 20 [ئۇ ھەققانىينىڭ] سۆڭەكلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ،
 ئۇلاردىن بىرىسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ. 21 يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىلەرنى ئۆلتۈرىدۇ،
 ھەققانىيلارغا نەپەرتلىنىدىغانلار گۇناھتا قالىدۇ. 22 پەرۋەردىگارىڭ ئۆز قۇللىرىنىڭ
 جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە
 گۇناھ بېكىتمەيدۇ.

35 داۋۇت يازغان كۆي: - ئى پەرۋەردىگارى، مەن بىلەن ئېلىشقانلار

بىلەن ئېلىشقايسەن؛ ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايەن! 2 قولۇڭغا سپار

ۋە قالغان ئالغىن؛ ماڭا ياردەمگە ئورنۇڭدىن تۇرغايىسەن؛ 3 نەيزىنى سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ يولىنى توسقايىسەن؛ مېنىڭ جېنىمغا: «مەن سېنىڭ نىجاتلىقىڭدۇرمەن!» - دېگەيسەن! 4 مېنىڭ ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي؛ ماڭا قەست ئەيلەگەنلەر كەينىگە ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. 5 ئۇلار گويا شامالدا ئۇچقان ساماندىك تۈزۈپ كەتكەي؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! 6 ئۇلارنىڭ يولى قاراڭغۇ ۋە تېپىلغاق بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي! 7 چۈنكى ئۇلار ماڭا ئورۇنسىز ئورا-تۇزاق تەييارلىدى؛ جېنىمنى سەۋەبسىز ئېلىشقا ئۇلار ئۇنى كۆلدى. 8 ھالاكەت تۇيدۇرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەي، تۈزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا تۈزى چۈشكەي، ھالاكەتكە يىقىلغاي. 9 ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۆيۈندۇ، ئۇنىڭ نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشىدىن شادلىنىدۇ! 10 مېنىڭ ھەممە ئۈستىنخانلىرىم: - «ئى پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا تەڭداش كېلەلسۇن؟» - دەيدۇ، - «سەن ئېزىلگەن مۇمىنلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن، ئېزىلگەنلەر ھەم يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلغۇچىلاردىن تارتىۋېلىپ قۇتقۇزۇسەن». 11 ياۋۇز، يالغان گۇۋاھچىلار قوپۇپ، خەۋىرىم بولمىغان گۇناھلار بىلەن ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلماقتا. 12 ئۇلار مېنىڭ ياخشىلىقىمغا يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناھسىز يېتىم قىلىپ قويغاندى! 13 لېكىن مەن بولسام، ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇزنى يۈگەپ كىيۋالدىم؛ ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ، ئۈزۈمنى تۆۋەن قىلدىم؛ ئەمدى دۇئايم بولسا ھازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى! 14 مەن بۇ ئىشلاردىن دوست ياكى قېرىنداشىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا ئوخشاش مەيۈسلىنىپ يۈردۈم، مەن ئۆز ئانىسىغا ھازا تۇتقاندىك، بېشىمنى سېلىپ يۈردۈم. 15 بىراق مەن پۇتلىشىپ كەتكىنىمدە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ كەتكەندى، بىر يەرگە جەم بولدى؛ دەرۋەقە جەم

بولۇشۇپ مۇشۇ زوراۋانلار ماڭا قارشى چىقىشتى، بىراق خەۋىرىم يوق ئىدى. ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىش ئۈچۈن توختىماي زەربە بېرىشتى. 16 خۇددى بىر چىشلەم پوشىكال ئۈستىدە چاقچاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلاردەك، ئۇلار ماڭا چىشلەرنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىشتى. 17 ئى رەب، قاچانغىچە پەرۋا قىلمايسەن؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ ھالاكىتىدىن قۇتقۇزغايەن، مېنىڭ بىردىنبىر ھاياتىمنى [مۇشۇ] يىرتقۇچ شىرلارنىڭ ئاغزىدىن تارتىۋالغايەن! 18 زور جامائەت ئارىسىدا مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ نۇرغۇنلىغان خەلق ئارىسىدا سېنى مەدھىيەلەيمەن. 19 يالغان سەۋەب بىلەن ماڭا رەقىب بولغانلارنى ئۈستۈمدىن شادلاندىمۇرغايەن؛ مەندىن سەۋەبىز نەپەرتلەنگەنلەرنى ئۆزئارا كۆز قىسىشتۇرغايەن! 20 ئۇلار دوستانە سۆز قىلمايدۇ، زېمىندىكى تىنچلىقپەرۋەرلەرگە پىتتە-ئىغۋا توقۇماقتا. 21 ئۇلار ماڭا قاراپ ئېغىزىنى يوغان ئېچىپ: «ۋاي-ۋاي! كۈتكۈنۈمنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرۈۋالدىق!» - دېيىشىدۇ. 22 ئى پەرۋەردىگار، سەن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭ، سۈكۈت قىلغايەن؛ ئى رەب، مەندىن ئۆزۈڭنى يىراقلاشتۇرغايەن؛ 23 قوزغالغايەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئويغانغايەن، ئى مېنىڭ خۇدايم - رەببىم! 24 مېنىڭ ئىشىم ئۈستىدە ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بويىچە ھۆكۈم چىقارغايەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايم؛ ئۇلارنى مېنىڭ [ئوڭۇشسىزلىقىمدىن] شادلاندىمۇرغايەن! 25 ئۇلار كۆڭلىدە: «ۋاھ! ۋاھ! ئەجەب ئوبدان بولدى!» - دېيىشىمىسۇن؛ ياكى: «ئۇنى يۇتۇۋەتتۇق!» - دېيىشىمىسۇن. 26 مېنىڭ زېمىنىمدىن خۇشال بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي، مېنىڭدىن ئۆزلىرىنى ئۈستۈن تۇتقۇچىلارنىڭ كىيىم-كېچىكى خىجالەت ۋە نومۇسسۇزلۇق بولسۇن! 27 مېنىڭ ھەققانىيلىقىمدىن سۆيۈنگەنلەر تەنتەنە قىلىپ شادلانسۇن! ئۇلار ھەمىشە: «ئۆز قۇلىنىڭ ئامان-

ئېسەنلىكىگە سۆيۈنگەن پەرۋەردىگار ئۇلۇغلا نسۇن! - دېگەن ي. 28 شۇ چاغدا مېنىڭ تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىمغا توغرىلىق سۆزلەيدۇ، مەدھىيەلەرنى ياكى تىلىدۇ.

36 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ

قولى داۋۇت يازغان كۆي: - رەزىل ئادەمنىڭ ئاسىيلىقى مېنىڭ قەلبىمدە بىر بېشارەتنى پەيدا قىلىدۇ: - «ئۇنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر!»،

2 چۈنكى ئۆز-ئۆزىنى ماختايدۇكى، ئۆز-ئۆزىگە: - «مەندە گۇناھ تېپىلماس،

قىلغىنىم يىرگىنچىلىك ئىش ئەمەستۇر!» - دەيدۇ. 3 ئاغزىدىكى سۆزلەر قەبىھلىك ۋە

ھىيلىگەرلىكتۇر، پەزىلەتلىك ئىش قىلىش پارسىتىدىن ئۇ ئاللىبۇرۇن مەھرۇمدۇر. 4

ئۇ ئورنىدا ياتقاندىمۇ گۇناھنى كۆزلەيدۇ؛ ئۇ دۇرۇس بولمىغان يولغا مېڭىشنى ئىرادە

قىلىدۇ؛ يامانلىقتىن ھېچ نەپەرەتلىمەيدۇ. 5 ئۇ پەرۋەردىگار، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنىڭ

ئەرشىلەرگە تاقىشىدۇ؛ ھەقىقەت-سادىقلىقنىڭ بۇلۇتلارغا يېتىدۇ! 6 ھەققانىيلىقنىڭ

بۈيۈك تاغلاردەك، ھۆكۈملىرىنىڭ تىللىماتلىق چوڭقۇر دېڭىزلەردە كىتۇر. ئۇ

پەرۋەردىگار، سەن ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى ساقلىغۇچىدۇرسەن؛ 7 سېنىڭ

ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ نەقەدەر قىممەتلىكتۇر، ئۇ خۇدا! شۇڭا ئىنسان بالىلىرى

قانائەتلىرىنىڭ سايىسىدە پاناھلىنىدۇ. 8 ئۇلار ئۆيۈڭدىكى مول داستىخاندىن تويغۇچە

بەھرىمەن بولىدۇ؛ سەن ئۇلارغا ھۇزۇر-ھالاۋەتلىرىڭنىڭ دەرياسىدىن ئىچكىزىسەن.

9 چۈنكى سەندىلا باردۇر ھاياتلىق بۇلقى؛ نۇرۇڭدا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. 10 ئاھ،

ئۆزۈڭنى تونۇپ، بىلگەنلەرگە مۇھەببىتىڭنى، كۆڭلى دۇرۇسلارغىمۇ ھەققانىيلىقىڭنى

كۆرسىتىشى داۋاملاشتۇرغايىسەن. 11 تەكەبۇرلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا ھۇجۇم

قىلىشىغا يول قويمىغايىسەن؛ رەزىللەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن؛ 12

مانا، يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلتىۋېتىلدى، ئورنىدىن قايتا تۇرالمايدۇ!

37 داۋۇت يازغان كۆي: - يامانلىق قىلغۇچىلار تۈپەيلىدىن ئوزۇڭنى كۆيدۈرمە، ناكەسلەرگە ھەسەت قىلما. 2 چۈنكى ئۇلار ئوت-چۆپلەردەك تېزلا ئوزۇپ تاشلىنىدۇ، يۇمران تۈسۈملۈكلەرگە ئوخشاش ئوزۇپ كېتىدۇ. 3 پەرۋەردىگارغا تايان، تىرىشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماكانلىشىپ ياشاپ، ئۇنىڭ ۋاپا-ھەققىنى ئوزۇق بىلىپ ھۇزۇرلان. 4 «پەرۋەردىگارنى خۇرسەنلىكم» دەپ بىلگىن، ئۇ ئارزۇ-تەلەكلەرگە يەتكۈزىدۇ. 5 يولۇڭنى پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل، ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىكىڭنى] ئىجابەت قىلىدۇ. 6 ئۇ ھەققانىيلىقىڭنى نۇردەك، ئاداللىقىڭنى چۈشتمىكى قۇياشتەك چاقىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنىچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈت، ھارامدىن روناق تاپقان ئادەم تۈپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا ئاشىدىغان كىشى تۈپەيلىدىن ئوزۇڭنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقىڭدىن يان، غەزەپتىن قايت، ئوزۇڭنى كۆيدۈرمە، ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ بارىدۇ. 9 چۈنكى يامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئوزۇپ تاشلىنىدۇ، پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. 10: كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم ھالاك بولىدۇ، ئۇنىڭ ماكانىغا سەپسىلىپ قاراساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. 11 بىراق ياۋاش-مۆمىنلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز ئارامبەخشلىكتىن ھۇزۇرلىنىدۇ. 12 رەزىل ئادەم ھەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۇنىڭغا چىشىلىرىنى غۇچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ 13 لېكىن رەب ئۇنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ؛ چۈنكى [رەب] ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. 14 ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يىقىتىش ئۈچۈن، يولى دۇرۇسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، رەزىللەر قىلىچىنى غىلىپىدىن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەييارلىدى. 15 لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانجىلىدۇ، ئوقىيالىرى سۈندۈرۈۋېتىلىدۇ. 16 ھەققانىيلاردىكى «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. 17 چۈنكى

رەزىللەرنىڭ بىلەكلىرى سۇندۇرۇلدى، لېكىن پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى يۆلەيدۇ، 18
پەرۋەردىگار كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ، ئۇلارنىڭ مېراسى مەڭگۈگە
بولدى. 19 ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يەرگە قاراپ قالمايدۇ، قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق
يۈرىدۇ. 20 بىراق رەزىللەر ھالەك بولىدۇ، پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار
چىمەنزاردىكى گۈل-گىياھدەك تۈزۈپ كېتىدۇ، ئۇلار تۈگەيدۇ، ئىس-تۈتۈندەك
تارقىلىپ تۈگەيدۇ. 21 رەزىل ئادەم ئوتتە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ، ئەمما ھەققانىي ئادەم
مېھرىبانلىق بىلەن ئوتتە بېرىدۇ، 22 چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنغا
ئىگە بولىدۇ، بىراق ئۇنىڭ لەنتىگە ئۇچرىغانلار ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، 23 مەردانە
ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تۇرۇپ، [رەب] ئۇنىڭ يولىدىن خۇرسەن
بولدى. 24 ئۇ تېپىلىپ كەتسىمۇ، يىقىلىپ چۈشمەيدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ
قولىنى تۇتۇپ يۆلەپ تۇرىدۇ. 25 مەن ياش ئىدىم، ھازىر قېرىپ قالدىم، لېكىن
ھەققانىيلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنى، ياكى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا
كۆرگەن ئەمەسمەن، 26 ئۇ كۈن بويى مەرد-مېھرىبان بولۇپ ئوتتە بېرىدۇ، ئۇنىڭ
ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەرىكەت يەتكۈزىدۇ. 27 يامانلىقنى تاشلاڭلار، ياخشىلىق
قىلىڭلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! 28 چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۆز مۇمىن
بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ، ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ، لېكىن رەزىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى
ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدىلەت بەدگىچە ئۇنىڭدا
ماكان تۇتۇپ ياشايدۇ. 30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ، ئۇنىڭ
تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى سۆزلەيدۇ، 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى
تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قەدەملىرى تېپىلىپ كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ
يۈرىدۇ، ئۇلار ئۇنى ئولتۇرگۈدەك پەيتى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى
دۈشمەننىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ، ياكى ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۈتمەيدۇ. 34

پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتقىن، ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنغا ئىگە قىلدۇ، رەزىللەر ھالدا قىلىنغاندا، سەن بۇنى كۆرسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۈم، ئۇ خۇددى ئايىنغان باراقسان ياپېشىل دەرەختەك روناق تاپقان. 36 بىراق ئۇ ئوتتۇپ كەتتى، مانا، ئۇ يوق بولدى؛ مەن ئۇنى ئىزدەسەممۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 مۇكەممەل ئادەمگە نەزەر سال، دۇرۇس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامبەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئىتائەتسىزلەر بولسا بىرلىكتە ھالدا بولىشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كېلەچىكى ئۈزۈلىدۇ؛ 39 بىراق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر؛ ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار ياردەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلدۇ.

38 داۋۇت يازغان كۆي: - (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبە بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايىسەن! 2 چۈنكى ئوقلىرىڭ مېنى زەخمىلەندۈرۈپ سانجىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باسقى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ تۈپەيلىدىن ئەتىلىرىمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھم تۈپەيلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم بويۇمدىن تاشقى؛ ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈسىز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسىۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن جاراھەتلىرىم سېسىپ، شەۋرەپ كەتتى. 6 ئازابتىن بەللىرىم تولىمۇ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن بويى غەمگە پېتىپ يۈرمىن! 7 چاتىراقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەتىلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. 8 مەن تولىمۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم؛ قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ تۈپەيلىدىن ھۆركەرەيمەن. 9 رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۈز ئالدىڭىزدۇر؛ ئۇھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ 10 يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئوچتى. 11 يار-بۇرادەرلىرىممۇ

مېنى ئۇرغان ۋابا تۈپەيلىدىن، ئۆزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى. 12 جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار تۇزاق قۇرىدۇ؛ ماڭا زىياننى قەستلىگەنلەر زەھىرىنى چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ 14 بەرھەق، مەن ئاڭلىيالمايدىغان گاسلاردەك بولۇپ قالدىم؛ ئاغزىمدا قىلىدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىمنى سەن پەرۋەردىگارىغا باغلىدىم؛ رەب خۇدايم، سەن ئىلتىجايمغا ئىجابەت قىلسەن. 16 چۈنكى مەن: - «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغا، بولسا، پۇتلىرىم تېپىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» - دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدەك ئىشىپ، تۈگىشەي دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىقرار قىلمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قاينۇرمايمەن. 19 لېكىن دۈشمەنلەرىم جۇشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر؛ قارا چاپلاپ، ماڭا نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇندۇر. 20 ۋاپاغا جاپا قىلىدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنتىلمەن. 21 ئى پەرۋەردىگارى، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئى رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم، ماڭا چاپسان ياردەم قىلغايسەن!

39 نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۆي: - «تلىم گۇناھ قىلىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالمايمەن» - دېگەندىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرىمىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ بىراق دىل ئازابىم تېخىمۇ قوزغالدى. 3 كۆڭلۈمدە زەردەم قاينىدى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ ياندى؛ ئاندىن تلىم ئىختىيارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئى پەرۋەردىگارى، ئۆز ئەجلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان

بالىسى ئىكەنلىكىنى ماڭا بىلدۈرگەن. 5 مانا، سەن كۈنلىرىمنى پەقەت نەچچە غەرىپچا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئومۇم يوق ھېسابىدىدۇر. بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق، ھەر بىر ئىنساننىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلەڭگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بېھۇدە ئاۋازچىلىكتۇر؛ ئۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ، لېكىن كېيىن بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ قولىغا جۇغلاندىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئۇ رەب، ئەمدى مەن نېمىنى كۈتمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم ساڭغا باغلىقتۇر. 8 مېنى بارلىق ئاسىيلىقلارمىدىن قۇتقۇزغايەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەنئىرىسىگە قالدۇرمىغايەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈرمىدىم؛ چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] تۈزۈڭ يۈرگۈزگەنسەن. 10 مېنى سالغان ۋابايىڭنى مەندىن نېرى قىلغايەن، چۈنكى قولىڭنىڭ زەربىسى بىلەن تۈگىشەي دەپ قالدۇم. 11 سەن تەنپەلەرنىڭ بىلەن كىشىنى ئۆز يامانلىقى ئۈچۈن تەربىيلىگەنسىڭە، سەن خۇددى نەرسىلەرگە كۈيە قۇرتى چۈشكەندەك، ئۇنىڭ ئىززەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەر بىر ئادەم بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 12 ئۇ پەرۋەردىگار، دۇئايىنى ئاڭلىغايەن، پەريادىمغا قۇلاق سالغايەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلغايەن! چۈنكى مەن پۈتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! 13 ماڭا تىككەن كۆزۈڭنى مەندىن نېرى قىلغايەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايغا كەتكۈچە، مېنى بىر ئاز بولسىمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغايەن.

40 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ، كۈتتۈم، كۈتتۈم؛ ئۇ ماڭا ئېڭلىپ پەريادىمنى ئاڭلىدى. 2 ئۇ مېنى ھالاكەت ئورنىدىن، شۇنداقلا پاتىقلايدىن تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ئۇيۇلتاش ئۈستىگە تۇرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. 3 ئۇ تاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيەلەشەلەرنى

سالدى؛ نۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ. 4
تەكەببۇرلاردىن ياردەم ئىزدەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى
پەرۋەردىگارنى ئۆز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 5 ئى پەرۋەردىگار
خۇدايم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى
كۆپەيتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ
تۈزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالسىن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان
قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. 6 نە قۇربانلىق، نە
ئاش ھەدىيەلەر سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن ماڭا [سەزگۈر]
قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ؛ نە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ
قىلىدىڭ؛ 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى - «مانا مەن كەلدىم!» - دېدىم. ئورام يازما
دەستۇردا مەن توغرىلۇق پۈتۈلگەن: 8 «خۇدايم، سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى ئىرادەڭ
مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر، سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە پۈتۈكلۈكتۇر». 9 بۈيۈك
جامائەت ئارىسىدا تۇرۇپ مەن ھەققانىيلىقىنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى تۈزۈمدە قىلچە
ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ئۈزۈڭ بىلىسەن. 10 ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە
يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛ ۋاپادارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۆزگەرمەس
مۇھەببىتىڭ ۋە ھەقىقىتىڭنى بۈيۈك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. 11 ئى
پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى مەندىن ئايىمغايىسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە
ھەقىقىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! 12 چۈنكى سانسىز كۈلپەتلەر مېنى ئورنۇالدى،
قەبھەلىكلەرم مېنى بېسىۋېلىپ، كۆرەلمەيدىغان بولدۇم؛ ئۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن
كۆپ، جاسارىتىم تۈگىشىپ كەتتى. 13 مېنى قۇتقۇزۇشنى توغرا تاپقايىسەن، ئى
پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا ياردەم قىلغايىسەن! 14 مېنىڭ
ھاياتىمغا چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ

زېښمىدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 15 مېنى:

– «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەنمۇ قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقىزادە بولۇپ

كەتسۇن! 16 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال

بولغاي! نىجاتلىقنى سۆيگەنلەر ھەممىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلا نسۇن» دېيىشكەي!

17 مەن ئېزىلگەن ھەم يوقسۇل بولساممۇ، بىراق رەب يەنىلا مېنى ياد ئېتىدۇ؛ سەن

مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى خۇدايىم، كېچىككەي كەلگەيسەن!

41 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي:

– غەرب-ئاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! ئېغىر كۈنلەردە

پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولىدۇ. 2 پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان

ساقلايدۇ؛ ئۆزىمىدا تۇرۇپ بەختىيار ياشايدۇ؛ سەن ئۇنى دۈشمەنلەرنىڭ ئىختىيارغا

چۈشۈرمەيسەن! 3 ئورۇن تۇتۇپ زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا دەريمان

بولىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ تۈزەشتۈرۈپ تۇرسەن.

4 مەن ئىلتىجا قىلىپ: – «ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن،

جېنىمغا شىپالىق بەرگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» – دېدىم. 5

دۈشمەنلىرىم مەن توغرىلىق: – «ئۇ قاچاقمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» –

دەپ ماڭا يامانلىق تىلەيدۇ. 6 بىرىسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدىمچى

سۆزلەرنى قىلدۇ؛ ئۇلار كەينىدىن كۆڭلىدە شۇمۇلۇق توپلاپ، ئاندىن سىرتلارغا

چىقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ پۈتتۈردى؛ 7 ماڭا ئۈچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى

ماڭا قارىتا ئۆزئارا كۈسۈرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. 8

ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى؛ ئەمدى ئۇ ئورۇن

تۇتۇپ يېتىپ قالدى؛ ئۇ قايتىدىن تۇرالمايدۇ» – دېيىشىدۇ. 9 ھەتتا سىردىشىم دەپ

ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ تۇزۇمنى يېگەنمۇ ماڭا

پۇت ئاتتى. 10 بىراق سەن پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايەن؛ دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى تۇرغۇزغايەن؛ 11 دۈشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلانمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۆيۈندۈ، دەپ بىلىمەن. 12 بىراق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن مېنى يۈلەيسەن؛ سەن مېنى مەڭگۈ ئۆز ھۇزۇرۇڭدا قەد كۆتۈرۈتكۈزۈپ تۇرغۇزسەن. 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كورائىنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: - كىيىك ئېرىقلاردىكى سۇغا تەشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشنادۇر، ئى خۇدا. 2 مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تەڭرىگە ئىنتىزاردۇر؛ ئاھ، مەن قاچانمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ 3 مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنىم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن؛ خەقلەر كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. 4 تۆتكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى تۈكۈۋاتمەن (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېتىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەنتەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتىنى تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇندەك، جامائەت بىلەن بىللە بارايم!). 5- ئى جېنىم، سەن تېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قاغۇرسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۇلۇغلايمەن، - مېنىڭ خۇدايىمى! 6 جېنىم ئىچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سېغىنىمەن؛ ھەتتا مۇساپىرلىقتا ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مېزىر تېغىدىمۇ سېنى سېغىنىمەن. 7 سېنىڭ شارقرايملىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ ھۆركىرىمەكتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قاينام-تاشقىنلىرىڭ مېنى غەرق

قىلدى. 8 كۈندۈزى پەرۋەردىگار ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] بۇرۇيدۇ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تەڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 9 مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: «مېنى نېمىشقا تۇتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتمەن؟» - دەيمەن. 10 سۆڭەكلىرىمنى ئەزگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ؛ ئۇلار كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» - دەپ سورىماقتا. 11 ئى جېنىم، تېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۆمد باغلا؛ چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيەلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيەلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43 ئى پەرۋەردىگار، مەن توغرىلۇق ھۆكۈم چىقارغابىسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سورىغابىسەن، مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغابىسەن. 2 چۈنكى سەن پاناھىڭم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتكەنسەن؟ نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتمەن؟» - دەيمەن. 3 ئۆز ھەقىقىتىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكەن، ئۇلار مېنى يېتەكلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانىڭغا ئېلىپ كەلگەي! 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چەكسىز خۇشلۇقۇم بولغان تەڭرىنىڭ يېنىغا باراي؛ بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيەلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! 5 ئى جېنىم، سەن نېمىشقا بۇنداق قايغۇرسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق بىئارام بولۇپ كېتسەن؟ خۇداغا ئۆمد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيەلەيمەن، يەنى چىرايىمغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيەلەيمەن!

44 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: - ئى خۇدا، ئۆز قۇلاقلىرىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتلىرىمىز

بىزگە بايان قىلىپ، ئۆز كۈنلىرىدە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۇقتۇرغاندى، 2 سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئالدىدا] ئۆز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلىۋېتىپ، ئۇلارنىڭ [زېمىنىغا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى] ئورۇنلاشتۇردۇڭ، يات قوۋملارغا ئاپەت چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى تارقىتقۇۋەتتىڭ. 3 بەرھەق، بوۋىلىرىمىز زېمىنى ئۆز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۆز بىلىكى بىلەن ئۆزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىكىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر، چۈنكى سەن ئۇلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. 4 سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمىدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۈچۈن غەلبىلەر بۇيرۇغۇچىدۇرسەن. 5 سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمىزنى ھەيدىۋېتىمىز، نامىڭ بىلەن ئۆزىمىزگە قارشى تۇرغانلارنى چەيلەيمىز؛ 6 چۈنكى ئۆز ئوقىيىمىغا تايانمايمەن، قىلىچىمۇ مېنى قۇتقۇزالمىدۇ. 7 چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمىزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بىزگە ئۈچ بولغانلارنى يەرگە قاراتتىڭ. 8 خۇدانى كۈن بويى ئىپتىخارلىنىپ ماختايمىز، نامىڭنى ئەبەدىلىك بەدگىچە مەدھىيەلەيمىز. سېلاھ! 9 بىراق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ، قوشۇنلىرىمىز بىلەن جەڭگە بىللە چىقمايسەن. 10 سەن رەقىبلىرىمىز ئالدىدا بىزنى چېكىندۈردۇڭ، بىزنى تۆچمەنلەرگە خالىغانچە تالان-تاراج قىلدۇردۇڭ. 11 سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۇلارغا تاپشۇردۇڭ، ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتقۇۋەتتىڭ. 12 سەن ئۆز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ، ئۇنىڭ قىممىتىدىن ئۆزۈڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ، 13 سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن؛ ئەتراپىمىزدىكىلەرگە ئاھانەت، زاڭلىق ئويىڭنى قىلدۇرغىنىڭ. 14 سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەككە قويدۇرغىنىڭ، يات قوۋملار بىزگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. 15 مەسخىرە ھەم كۇپۇرلۇق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى تۈپەيلىدىن، دۈشمەنلەر ۋە ئۈچ ئالغۇچىلار تۈپەيلىدىن، كۈن بويى ئۇياتم ئالدىمىدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى

مېنى چىرمىۋالدى. 17 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمدۇق، ياكى ئەمدەگگە ھېچ ئاسىيلىق قىلىدۇق؛ 18 قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساڭا ساداقەتسىزلىك قىلىدۇق، قەدەملىرىمىز يولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. 19 بىراق سەن بىزنى چىلبۇرلەر ماكاندا ئەزدىڭ، بىزگە تۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. 20 ئەگەر بىز خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، ياكى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، 21 خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىتىكى سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان تۇرساڭ؟ 22 بىراق سەن تۆپەيلى بىز كۈن بويى قىرلىقتىمىز؛ بوغۇزلىنىشى كۈتۈپ تۇرغان قويلار كەبى ھېسابلامماقتىمىز. 23 ئويغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇر، بىزنى مەڭگۈگە تاشلاۋەتتىڭمىسەن! 24 نېمىشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرسەن؟ نېمىشقا كۈلپەتلىرىمىزگە، ئۇچرىغان زۇلۇملەرىمىزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ 25 قارىغىنا، جېنىمىز تۇپراقتا بېغىرلاپ يۈردى، تېنىمىز يەرگە چاپلاشتى؛ 26 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ بىزگە ياردەمدە بولغايىسەن! ئۆزۈڭنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ سەۋەبىدىن، بىزلەرنى ھۆرلۈككە چىقارغايىسەن!

45 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۆيۈملۈك يار ئۈچۈن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: - قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۇرغۇپ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجىتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلىم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلىمىدۇر؛ 2 ئىنسان باللىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇڭا خۇدا ساڭا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. 3 ئى بۈيۈك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن يېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شەۋكىتىڭ بىلەن! 4 ھەقىقەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتلانغىنىڭدا، شانۇ-شەۋكىت ئىچىدە غەلبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ ئۆزۈڭگە

كارامەت قورقۇنچۇلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! 5 سېنىڭ ئوقلىرىڭ تۆتكۈردۇر، ئۇلار پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانجىلىدۇ؛ پۈتۈن ئەللەر ئايغىڭغا يىقىتىلىدۇ. 6 سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، تەبەدىلىككە بەدىلىكتۇر؛ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىدىدۇر. 7 سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۆستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسھ قىلدى. 8 سېنىڭ كىيىملىرىڭدىن مۇرمەككى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى سارايللىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. 9 پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنىزە كلىرىڭنىڭ قاتارىدىدۇر؛ خانىشنىڭ ئوفىرىدىكى ساپ ئالتۇن [زىيۇ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ، 10 «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن، ئۆز قەبىلىڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇپ قال! 11 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ، ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل»، 12 تۇر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق ئارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۈتىدۇ؛ 13 شاھانە قىزىڭ ئىچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاققۇر، ئۇنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ 14 ئۇ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ؛ كەينىدىن ئۇنىڭغا قولداش كېنىزە كەلمەي بىللە يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ 15 ئۇلار خۇشال-خۇرام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. 16 «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئوغۇللىرىڭ چىقىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلسەن. 17 مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزۈمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى تەبەدىلىككە بەدىلىككە دەگىچە مەدھىيەلەيدۇ».

46 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئۈچۈن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆلپەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولىدىغان بىر ياردەمچىدۇر. 2 شۇڭا يەر-زېمىن ئۆكتۈرۈلۈپ، تاغلار گۆمۈرۈلۈپ دېڭىز تەڭلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قايىم بولسىمۇ، ئۆركەشلىرى بىلەن تاغلار سىلىكىنىپ كەتسىمۇ، قورقايىمىز. سېلاھ. 4 خۇدانىڭ شەھىرىنى - يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. 5 خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ يەر ھەرگىز تەۋرىمەيدۇ؛ خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. 6 [بارلىق] ئەللەر قايىپ، پادشاھلىقلار تىرەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازنى قويۇۋەتكەن ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە؛ ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېڭىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! 8 كېلگىلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋە پىرىنچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! 9 ئۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ؛ ئۇ ئوقىلارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئۈستۈۋېتىدۇ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 10 ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇش! مەن پۈتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن يەر يۈزىدە “بۈيۈك” دەپ قارىلىمەن» - دەيدۇ. 11 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى بىزنىڭ ئېڭىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالاقىلاشلاڭلار! ئۇنىڭغا يۇقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى ياكىرتىڭلار! 2 چۈنكى ھەممىدىن ئالىي

بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھاننى سورىغۇچى بۈيۈك پادىشاھتۇر. 3 ئۆبىزگە خەلقلەرنى بويسۇندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئۈستىگە ھاكىم قىلدۇ. 4 ئۆبىز ئۈچۈن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىننى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! 5 خۇدا تەنتەنە ساداسى ئىچىدە، پەرۋەردىگار سۇناي ساداسى ئىچىدە يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى؛ 6 خۇداغا ناخشا-كۆي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۆي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۆي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۆي ئېيتىڭلار! 7 خۇدا پۈتكۈل جاھاننىڭ پادىشاھىدۇر، زېھنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۆي ئېيتىڭلار! 8 خۇدا ئەللەر ئۈستىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۆزىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 9 ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى؛ چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر؛ ئۇ نەقەدەر ئالىدۇر!

48 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدا بىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى تۇرغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! 2 ئېگىزلىكىدىن كۆركەم، زىئون تېغى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ شىمالىي تەرەپلىرى گۈزەلدۇر، بۈيۈك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! 3 خۇدا قورغانلىرىدا تۇرىدۇ، بۇ يەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلدى؛ 4 مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بېسىپ ئۆتۈپ، جەم بولدى. 5 [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقزادە بولدى؛ دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. 6 ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باسقى، تولغاق يېگەن ئايالدىك ئۇلار ئازابلاندى؛ 7 سەن تارشىشتىكى كېمىلەرنى شەرق شامىلى بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. 8 قۇلقىمىز ئاڭلىغانى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدا بىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن

شۇنداق كۆردۈق، خۇدا مەڭگۈگە ئۇنى مۇستەھكەم قىلدۇ. سېلاھ. 9 بىز سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭ ئىچىدە تۇرۇپ، ئى خۇدا، تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سېغىندۇق. 10 نامىڭغا لايىقتۇر، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەتكۈزۈلگەن مەدھىيىلەرنىڭ، ئى خۇدا، سېنىڭ ئوڭ قولىڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. 11 سېنىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىڭنى، زىئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! 12 زىئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەتراپىدا سەيلى قىلگىلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىلگىلار، 13 كېيىنكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سېيىل-ئىستېھكاملىرىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزىتىلگىلار، قورغانلىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈلگىلار. 14 چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدىلىككە بەد بىزنىڭ خۇدايمىزدۇر؛ ئۇ تۆمۈرۋايەت بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولىدۇ!

49 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئى بارلىق خەلقلەر، كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 2 مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىل زادىلەر، يا باي، يا گادايىلار بولسۇن، ھەممىڭلار ئاڭلاڭلار! 3 ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلەم ئەقىلگە ئۇيغۇن ئىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. 4 قۇلقىم ھېكمەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئىچىپ بېرىمەن. 5 ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاقتا چۈشۈرمەپكى بولغانلارنىڭ قەبھىلىكلىرى ئەتراپىدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقۇدىكەنمەن؟ 6 ئۇلار بايلىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۈلۈكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ؛ 7 ئىنسان مەڭگۈگە ياشاپ، گۆر-ھاڭنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز بۇرادەرنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قايتۇرۇۋالالمايدۇ؛ ۋە ياكى خۇداغا ئۇنىڭ جېنىنى قۇتۇلدۇرغۇدەك باھانى بېرەلمەيدۇ، (چۈنكى ئۇنىڭ جېنىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا بويىچە بولغاندا، مەڭگۈگە قەرز تاپشۇرۇشى كېرەكتۇر) 10 ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ ئۆلىدۇ؛ ھەممە ئادەم بىلەن

تەك، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاک بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلار مال-دۇنياسىنى ئۆزىگەرگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈگە، ماكان-تۇرالغۇلىرىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»، ئۇلار ئۆز يەرلىرىگە ئىسىملىرىنى نام قىلىپ قويدۇ. 12 بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىزىتىدە تۇرۇۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاک بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. 13 ئۇلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۇلارنىڭ نادانلىقىدۇر؛ لېكىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۇلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئايرىن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 14 ئۇلار قويلاردەك تەھتىسارغا ياتقۇزۇلدى، تۆلۈم ئۇلارنى ئۆز ئوزۇقى قىلىدۇ؛ ئەتىسى سەھەردە دۇرۇسلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلدى؛ تەھتىسارا بولسا ئۇلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكاندۇر! (Sheol h7585) 15 بىراق خۇدا جېنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. (Sheol h7585) 16 بىرىسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتنىڭ ئايرىۋى تۈسۈپ كەتسىمۇ، قورقما؛ 17 چۈنكى ئۇ ئۆلگەندە ھېچنەرسىنى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ، ئۇنىڭ شۆھرىتى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [گۆرگە] چۈشمەيدۇ. 18 گەرچە ئۇ ئۆمۈر بويى ئۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر روناق تاپقىنىگدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) 19 ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ، ئۇلار مەڭگۈگە يورۇقلۇقنى كۆرەلمەيدۇ. 20 ئىنسان ئىززەت-ئابرويىدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاک بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50 ئاساف يازغان كۆي: - قادر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشىچە يەر يۈزىدىكىلەرگە مۇراجىئەت قىلدى. 2 گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۇلالىدى. 3 خۇدا بىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھەرگىزمۇ سۈكۈت ئىچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ؛ ئۇنىڭ

ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. 4 تۈز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۇ يۇقىرىدىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۇۋاھلىققا چاقىرىدۇ: 5 «مېنىڭ مۆمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۇزۇرۇمغا چاقىرىپ يىغىڭلار!» 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلان قىلدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. 7 «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. 8 ھازىر ئەيىبلەنگىن سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىمدا سۇنۇلدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، 9 مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچبىر ئۆكۈزنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچبىر تېكىنى ئالماقچى ئەمەسمەن. 10 چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋاناتلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ۋارانلارمۇ مېنىڭكىدۇر؛ 11 تاغلاردىكى پۈتۈن ئۇچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانىۋارلار مېنىڭكىدۇر. 12 قارىم ئاچسىمۇ ساڭا ئېيتمايمەن، چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. 13 ئەجەبا، مەن ئۆكۈزنىڭ گۆشىنى يەمدەمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچمەمدەمەن؟ 14 قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا تەشەككۈرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەگە ۋاپا قىل. 15 بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل، مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايىسەن». 16 لېكىن رەزىللەرگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ ئەمىرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ 17 سەن مېنىڭ تەلىملىرىمدىن يىرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ 18 ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ 19 ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. 20 ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا تۆھمەت

قىلىسەن. 21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئون چىقارمىدىم؛ دەرۋەقە، سەن مېنى ئوزۇڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى بويىچە ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 - ئى، تەڭرىنى تۇتۇغانلار، بۇنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلىۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمىدۇ. 23 ھەرقايسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

51 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي؛ بۇ [كۆي] ناتان پەيغەمبەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى بات-شېبا بىلەن بولغان زىناخورلۇقى توغرىدا ئۇنىڭ ئەيىبلەنگەندىن كېيىن يېزىلغان: - ئۆزگەرمەس مۇھەببەت بىلەن، ئى خۇدا، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھىمدىللىقلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەيسەن! 2 مېنى قەبەھلىكىمدىن يىلتىزغىچە يۇۋەتكەيسەن، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغىسەن. 3 چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم؛ گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشىنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىللىقنى ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن تۇغۇلغىنىمدا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارىنىدا پەيدا بولغىنىمدا مەن گۇناھتا بولدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئىچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغىسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكىز يۇغىسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن

سەن ئەزگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 7 مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايىسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاكىز يۇغايىسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. 8 ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى تاڭلا تىقايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۆستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 9 گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەيسەن. 10 مەندە پاك قەلب ياراتقايىسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايىسەن. 11 مېنى ھۇزۇرۇڭدىن چىقىرىۋەتمىگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايىسەن. 12 ئاھ، نىجاتلىقنىڭ شادلىقىنى ماڭا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايىسەن؛ ئىتائەتمەن روھ ئارقىلىق مېنى يۈلگەيسەن. 13 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلەرگە يوللىرىڭنى ئۆگىتتى، ۋە گۇناھكارلار يېنىڭغا قايتىدۇ. 14 قان توكۇش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايىسەن، ئى خۇدا، ماڭا نىجاتلىق بەرگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى ياكىرىتىپ كۆيەيدۇ. 15 ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئاچقايىسەن، ئاغزىم مەدھىيىلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. 16 چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن؛ بولمىسا سۇنار ئىدىم؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. 17 خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر؛ سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمسىتمەيسەن، ئى خۇدا؛ 18 شاپاتىنىڭ بىلەن زىئونغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن؛ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايىسەن! 19 ئۇ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-تۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدوملۇق دوئەگ سائۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئويىگە كىردى» دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: - ئى نوچى

باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىككەن ماختىنىسەن؟ تەكۋىننىڭ ئۆزىگە رەمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر. 2 ئۆتكۈر ئۆستىرا كەبى، تىلىك زەھەر چاچماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇۋاتىدۇ. 3 سەن ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرسەن؛ 4 ھامان ئادەمنى نابۇت قىلىدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرسەن، ئۇ ئالداچى تىل! 5 بەرھەق، تەكۋىن ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ ئۇ سېنى تۇتۇۋالىدۇ، يەنى ئۆز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ؛ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن سېنى يىلتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. 6 ھەققانىيلار بۇنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۆلۈپ: - «قاراڭلار، خۇدانى ئۆز يۆلەنچىسى قىلىمىغان ئادەم، پەقەت ئۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم، ئۇ ئاچ كۈزلۈكى بىلەن كۈچلەندى» - دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۆسكەن باراقسان زەيتۇن دەرەختىدەكەن، مەن خۇدانىڭ ئۆزىگە رەمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. 9 مەن ساڭا ئەبەدىلىككە تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلىدىكەن، مۆمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلمۈرۈپ كۈتمەن؛ مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، ماخالات ئاھاڭدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» - دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. 2 خۇدا ئەرىشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنساپنى چۈشىنىدىغان بىرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ 3 ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. 4 نانى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلىمى يوقمىدۇ؟» - دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارىغا

ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. 5 قورققۇدەك ھېچ ئىش بولمىسۇمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنۇچ باسقى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچمۇھەتتى؛ سەن ئۇلارنى خىجىللىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىرىدىن ساقىت قىلدى. 6 ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقىپ كەلگەن بولسا ئىدى! خۇدا ئۆز خەلقىنى ئاسارىتىدىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكىلەر سائۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۇكۇۋالغان، سىلى بىلەن مەدەنىيەت» دەپ ئايغاقچىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋايىمىنى سۇرىغايىسەن. 2 ئى خۇدا، دۇئايمىنى ئاڭلىغايىسەن؛ تاغزىمىدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سالغايىسەن. 3 چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدىن تۇردى؛ زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئوۋلىماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. 4 قارا، خۇدا ماڭا ياردەم قىلغۇچىدۇر؛ رەب جېنىمنى يۈلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. 5 ئۇ دۈشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلىغايىسەن. 6 مەن ساڭا خالىس قۇربانلىقلار سۇنمەن؛ نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. 7 چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: - ئى خۇدا، دۇئايمىنى ئاڭلىغايىسەن؛ تىلىكىمدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايىسەن، 2 ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بەرگەيسەن؛ مەن

داد-پەرياد ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرمەن؛ 3 سەۋەبى دۈشمەننىڭ تەھدىتلىرى، رەزىللەرنىڭ زۇلۇملىرى؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارچىلىكلەرنى تۈگىدۇ؛ ئۇلار غەزەپلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ. 4 ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ ئۆلۈم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. 5 قورقۇنۇش ۋە تىرەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈۋالدى. 6 مەن: «كەپتەردەك قاننىم بولسىچۇ كاشىكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» - دېدىم. 7 «بىراق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشار ئىدىم؛ سېلاھ. 8 بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن قېچىپ، پاناھگاھقا ئالدىرار ئىدىم!». 9 ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىللىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جېدەلخورلۇقى كۆردۈم. 10 ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. 11 ھارام ئارزۇ-ھەۋەسلىرى ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك، كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. 12 ئەگەر دۈشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا سەۋر قىلاتتىم؛ بىراق مېنى كەمسىتىپ، ئۆزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا ئۈچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئەگەر شۇنداق بولغان بولسا، ئۇنىڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇراتتىم؛ 13 لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى - مېنىڭ بۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئويلىماپتىمەن! 14 خالايققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغاندۇق، ئۆزئارا شېرىن پاراڭلاردا بولغاندۇق؛ 15 مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] ئۆلۈم تۇيۇقسىز چۆچىتىۋەتسۇن! ئۇلار تەھتىسارغا تىرىك چۈشكەي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك تۇرماقتا. (Sheol h7585) 16 لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزىدۇ. 17 ئەتىڭنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى تۈگۈپ پەرياد كۆتۈرمەن؛ ئۇ جەزمەن سادايىمغا قۇلاق سالدى. 18 ئۇ ماڭا قارشى قىلىنغان

جەڭدىن مېنى ئامان قىلدۇ؛ گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ،
 19 تەڭرى - ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ ئالەمنى] ئاڭلاپ ئۇلارنى
 بىر تەرەپ قىلدۇ؛ (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ تۈزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار
 خۇدادىن ھېچ قورقمايدۇ. 20 [ھېلىقى بۇرادىرىم] تۈزى بىلەن دوست بولغانلارغا
 مۇشت كۆتۈردى؛ تۈز ئەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. 21 ئاغزى سېرىق مايدىنمۇ
 يۇمشاق، بىراق كۈڭلى جەڭدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدۇمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە
 سۇغۇرۇپ ئالغان قىلچىلاردۇر. 22 يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارىغا تاشلاپ قوي، ئۇ
 سېنى يۆلەيدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلارنى ھەرگىز تەۋرەتمەيدۇ. 23 بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ
 رەزىللەرنى ھالاكەت ھاڭغىغا چۈشۈرسەن؛ قانخورلار ۋە ھىيلىگەرلەر تۆمرىنىڭ
 يېرىمىنىمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۋەتتىكى دۇب دەره خىلدىكى
 پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆپى
 (فىلىستىيەلەر گات شەھىرىدە تۇنى ئەسىرگە ئالغاندا يېزىلغان): - ئى خۇدا، ماڭا
 شەپقەت كۆرسەتكەنمەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپسى يوغىناپ مېنى قوغلىماقتا؛
 كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ 2 مېنى كۆزلىگەن
 رەقىبلىرىمنىڭ نەپسى يوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا؛ ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ
 قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! 3 مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. 4
 مەن سۆز-كالامنى ئۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛
 مەن قورقايمن؛ ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 5 ئۇلار كۈن
 بويى سۆزلىرىمنى بۇرمىلايدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق ئويى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ 6
 ئۇلار توپ بولۇپ ئادەمنى قەستلىشىپ، يوشۇرۇندۇ؛ بېيىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى
 ئېلىشنى كۈتىدۇ. 7 [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېپىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ

بىلەن ئەللەرنى يەرگە ئۇرغايىسەن، ئى خۇدا! 8 مېنىڭ سەرسانلىقلىرىمنى ئوزۇڭ ساناپ كەلگەن؛ كۆزدىن ئاققان ياشلىرىمنى تۇلۇمۇڭغا توپلاپ ساقلىغايىسەن؛ بۇلار دەپتىرىڭدە پۈتۈكلۈك ئەمەسمۇ؟ 9 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا نىدا قىلغان كۈندە، دۈشمەنلىرىم چېكىندۇ، مەن شۇنى بىلىدىمكى - خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! 10 خۇدانى - ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى ئۇلۇغلايمەن! پەرۋەردىگارىنى - ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى ئۇلۇغلايمەن! 11 خۇدانىلا تايانچ قىلىم - مەن قورقمايمەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 12 ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىڭگە ۋاپا قىلىمەن، ئى خۇدا؛ ساڭا تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۈنمەن. 13 چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن؛ سەن پۇتلىرىمنى پۇتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۇرىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭمەن.

57 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلىغايىسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۇبى، (ئۇ ساۋىل پادىشاھتىن قېچىپ، ئۆڭكۈردە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): - ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جېنىم سېنى پاناھ قىلدى. مۇشۇ بالا يىتاپەت ئوتتۇپ كەتكۈچە، قاناتلىرىڭ سايسىدە پاناھ تاپمەن. 2 خۇداغا، يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا، ئۆزۈم ئۈچۈن ھەممىنى ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە نىدا قىلىمەن؛ 3 ئۇ ئەرشتىن ياردەم ئەۋەتىپ مېنى قۇتقۇزىدۇ؛ ماڭا قاراپ نەپىسى يوغىناپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنى ئۆرەسۈۋا قىلىدۇ؛ سېلاھ؛ خۇدا ئۆز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتى ئەۋەتىدۇ! 4 جېنىم شىرلار ئارىسىدا قالدى؛ مەن نەپىسى يالقۇن كەبى بولغانلار ئارىسىدا ياتمەن! ئادەم باللىرى - ئۇلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلاردۇر، ئۇلارنىڭ تىلى - ئۆتكۈز قىلىچتۇر! 5 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلاغايىسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۇلار قەدەملىرىڭگە تور

قۇردى؛ جېنىم ئېگىلىپ كەتتى؛ ئۇلار مېنىڭ يولۇمغا ئورەك كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئىچىگە چۈشۈپ كەتتى. 7 ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ، بەرھەق سېنى كۆيلەيمەن! 8 ئويغان، ئى روھم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! 9 مەن خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى رەب؛ ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆيلەيمەن! 10 چۈنكى تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر؛ ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 11 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايىسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلىنغايىسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۆيى: - ئى قۇدرەت ئىگىلىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل ھۆكۈم چىقىرامسىلەر؟ 2 ياق، سىلەر كۆڭلۈڭلەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر؛ يەر يۈزىدە تۈز قولۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى ئۆچەۋاتسىلەر. 3 رەزىللەر ئانىسىنىڭ قورسىقىدىنلا ئېزىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان سۆزلەيدۇ. 4 ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلاننىڭ زەھىرىدۇر؛ ئۇلار تۈز قۇلغىنى پۈتۈك قىلغان گاس كوبرا يىلاندىكى، 5 مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ، ئۇ نەي ئاۋازغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. 6 ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى چىشىلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسىنەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توڭكاي چىشىلىرىنى چېقىۋەتكەيسىنەن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۇلاردەك ئوتۇپ كەتكەي؛ ئۇلار ئوقلارنى چەنلەپ تانتاندا، ئوقلىرى ئۆچسىز بولۇپ كەتكەي! 8 قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئىزى يوقىلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن؛ ئايالنىڭ چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۈن كۆرمىسۇن! 9 قازان پانتاقلارنىڭ ئىسسىقنى سەزگۈچە، (مەيلى ئۇلار

يۇمران پېتى، ياكى ئوت تۇتاشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى تۈزۈتۈۋېتىدۇ. 10 ھەققىي ئادەم [خۇدانىڭ] ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خۇشال بولىدۇ؛ ئۆز ئەزىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيدۇ. 11 شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۈچۈن ئىنتام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» - دەيدۇ.

59 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلىنغان» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (بۇ [كۈي] سائۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئويىنى كۆزلەشكە بايلاپچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): - ئى خۇدايم، دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغايىسەن؛ ماڭا قارشى تۇرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغايىسەن. 2 مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالغايىسەن، قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايىسەن. 3 چۈنكى مانا، ئۇلار جېنىمنى ئېلىش ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ بولۇشۇپ قەستلەشمەكتە؛ بۇ [قىلغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، ياكى گۇناھم ئۈچۈن ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار؛ 4 مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسۇم، ئۇلار يۈگۈرۈپ ماڭا قارشى سەپ سالىدۇ؛ مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، [ھالىمنى] نەزىرىگە ئالغايىسەن. 5 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا ئورۇنۇڭ. تۇرغايىسەن؛ قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھم قىلىنغايىسەن. سېلاھ. 6 ئۇلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى تايلىنىپ لاغايلاپ يۈرمەكتە. 7 قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئېقىۋاتقان شۈكەتلىرىنى! لەۋلىرىدىن قىلىچلار چىقىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار: «كىم ئاڭلىيالايدۇ؟» - دەيدۇ. 8 لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەسخىرە قىلىسەن؛ بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلىسەن! 9 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى! مەن ساڭا تەلۈرۈپ قاراپ يۈرمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ

يۇقىرى پاناھگاھىمىدۇر. 10 ماڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىدا ماڭدۇ؛ خۇدا ماڭا دۈشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. 11 بىراق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى قەتل قىلماي تۇرغاي، بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنتۇيدۇ. ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلارنى سەرسان قىلغايىسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايىسەن؛ ئى رەب، بىزنىڭ قالقىنىمىز! 12 ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى تۈپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ سۆزلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشلار ھەم ئالداچىلىقلار تۈپەيلىدىن، ئۇلار ئۆز تەكەببۇرلۇقى ئىچىدە تۇزاققا چۈشكەي! 13 غەزىپىڭ بىلەن بۇ ئىشلارغا خاتىمە بەرگەيسىەن، خاتىمە بەرگەيسىەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەقىقەتەن ياقۇپقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. 14 دەرۋەقە، ئۇلار ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاۋ-غۇز قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرىدۇ. 15 ئىتلاردەك ئۇلار ئوزۇق ئىزدەپ ھەر يەردە قاترايدۇ؛ قارنى تويىمغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە؛ 16 لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ ياكۇتسىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ بولۇپ كەلگەنسەن. 17 ئى مېنىڭ كۈچۈم بولغۇچى، ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمىدۇر، ماڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببەت كۆرسەتكۈچى خۇدايمىدۇر.

60 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۇۋاھلىق نىلۇپەرى» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: - (داۋۇت ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوبادىكى سۇرىيەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۇنىڭ سەردارى بولغان] يوتاب جەڭگە قايتا بېرىپ، «شور ۋادىسى» دا ئېدومدىكىلەردىن ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىچىغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن بىزنى چەتكە قاقىتىڭ؛ بىزنى پارە-پارە

قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ، ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! 2 سەن زېمىنى تەۋرىتىپ بېرۋەتكەندىڭ، ئەمدى ئۇنىڭ بۇسۇكلىرىنى ساقايتقايسەن؛ چۈنكى ئۇ دەلدەكشىپ كەتتى! 3 سەن ئۆز خەلقىگە كۈلپەت-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ، سەن بىزگە ئالاقزادىلىكنىڭ شارابىنى ئىچكۈزدۈڭ. 4 سەن ئۆزۈڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تۇغ تىكلەپ بەرگەنسەن؛ ئۇ ھەقىقەتتىن ئايان قىلىشقا كۈتۈرۈلدى. (سېلاھ). 5 ئۆز سۈيىگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايىسەن، [دۇئايمىنى] ئىجابەت قىلغايىسەن. 6 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: - «مەن تەنتەنە قىلمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۈككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 7 گېلىئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، ماناسسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمىر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 8 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر؛ ئېدومغا چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» 9 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالسۇن؟ 10 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستتىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 11 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنساننىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 12 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۆزىدۇر!

61 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ داۋۇت يازغان كۆي: - ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايىسەن؛ دۇئايمىغا قۇلاق سالغايىسەن! 2 يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇپ، يۈرىكىم زەئەپلىشىپ كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلىمەن: - سەن مېنى ئۆزۈمدىن يۇقىرى قورام تاشقا يېتەكلەيسەن! 3 چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۈشمىنىم ئالدىدا مۇستەھكەم مۇنار

بولۇپ كەلگەنسەن. 4 مەن چىدىرىڭنى مەڭگۈلۈك تۇرالغۇ قىلمەن؛ قاناتلىرىڭ سايسىدە پاناھ تاپمەن. سېلاھ. 5 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، قەسەملىرىمنى ئاڭلىدىڭ؛ تۈزۈڭدىن ئەيىندىغانلارغا تەۋە مېراسنى ماڭمۇ بەردىڭسەن. 6 پادىشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۈن قوشۇپ ئۇزارتسەن؛ ئۇنىڭ يىللىرى دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. 7 ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتنى بېكىتىپ تەمىنلىگەنسەن؛ 8 شۇنىڭ بىلەن ئالدىڭدا ئىچكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلمەن؛ مەن نامىڭنى مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62 نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۆي: - جېنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقىم ئۇنىڭدىندۇر. 2 پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر؛ مەن ئۇنچىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 3 سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا ھۇجۇم قىلسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭغىيىپ قالغان تامىنى، ئىرغاڭلاپ قالغان قاشانى غۇلاتقاندىكى، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ 4 ئۇنى شۆھرەت-ھەيۋىتىدىن چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلەھىتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن خۇرسەن ئۇلار؛ ئاغزىدا بەخت تىلىگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ. سېلاھ. 5 ئى جېنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكىن؛ چۈنكى مېنىڭ ئۈمىدىم ئۇنىڭدىندۇر. 6 پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر؛ مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 7 نىجاتلىقىم ھەم شان-شۆھرىتىم خۇداغا باغلىقتۇر؛ مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھىم خۇدادىدۇر. 8 ئى خالايق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار؛ خۇدا بىزنىڭ پاناھىمىزدۇر! سېلاھ. 9 ئاددىي بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلاردىنلەرمۇ بىر ئالدام سۆز خالاس؛ تارازغا سېلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىتى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. 10 زومىگەرلىككە تايانماڭلار؛

بۇلاچىلىقتىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇسىمۇ، بۇلارغا كۆڭلۈڭلارنى قويماڭلار؛ 11 خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانكى، مۇنداق دېگىنىنى ئىككى قېتىم ئاڭلىدىمكى: - «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». 12 ھەم ئى رەب، ساڭا تۈزگەرمەس مۇھەببەتمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەر بىر كىشىگە تۈز ئەمىلىگە يارىشا قايۇرسەن.

63 داۋۇت يازغان كۆي (تۆيەھۇدادىكى چۆل-باياۋاندا بولغان چاغدا

يېزىلغان): - ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشلىق بىلەن سېنى ئىزدىدىم! مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۇسىز زېمىندا تۇرۇپ، جېنىم ساڭا ئىنتىزار، ئەللىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلارنى - 2 مۇقەددەس جايىڭدا ساڭا كۆز تىكىپ قارىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغلىقىڭنى كۆرسەم! 3 تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھاياتىنىمۇ ئەزىزدۇر، لەۋلىرىم سېنى مەدھىيەلەيدۇ؛ 4 شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولساملا، ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. 5 جېنىم نازۇنچە تەلەردىن ھەم مايلق گۆشلەردىن قانائەتلىكەندەك قانائەتلىكەندى، ئاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيەلەرنى ياكىرتىدۇ؛ 6 ئورنىمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۇن كېچىلەردە سېنى سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 7 چۈنكى سەن ماڭا ياردەمدە بولۇپ كەلگەنسەن؛ سېنىڭ قاننىڭ سايبىدە شاد-خۇراملىقتا ناخشىلارنى ياكىرتىمەن. 8 مېنىڭ جېنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭدۇ، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۆلەكتە. 9 بىراق جېنىمنى يوقىتىشقا ئەزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا توكۇلىدۇ، ئۇلار چىلبۈرلەرگە يەم بولىدۇ. 11 لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ، ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى تۇۋاقلاندى.

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈرگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى دۈشمەننىڭ ۋەھشىلىكىدىن قۇتقايسەن! 2 قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۇيىقەستلىرىدىن، يامانلىق ئەيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. 3 ئۇلار تىللىرىنى قىلىچتەك تۆتكۈر بىلدى، مۇكەممەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن، ئۇلار ئوقنى بەتلەنگەندەك زەھەرلىك سۆزىنى تەييارلىدى. ئۇلار قىلچە ئەيمەنەي تۇيۇقسىز ئوق چىقىرىدۇ. 5 ئۇلار بەتنى تەبىئەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ، يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» - دېيىشمەكتە. 6 ئۇلار قەبىھلىككە ئىنتىلىپ: - «بىز ئىزدىنىپ، ئەتراپلىق بىر تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» - دەيدۇ؛ ئىنساننىڭ ئىچ-باغرى ۋە قەلبى دەرىۋەقە چوڭقۇر ۋە [بىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! 7 لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق ئاتىدۇ؛ ئۇلار تۇيۇقسىز زەخمىلىنىدۇ. 8 ئۇلار ئۆز تىلى بىلەن پۇتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. 9 ھەممە ئادەمنى قورقۇنچى باسدۇ؛ ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئويلىنىپ ساۋاق ئالىدۇ. 10 ھەققانىيلار پەرۋەردىگارىدا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا تايىنىدۇ؛ كۆڭلى دۇرۇس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ناخشا: - زىنۇدا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتدۇ، ئى خۇدا، ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 2 ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. 3 گۇناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلارمىز، [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىپ كېلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلسەن؛ 4 سەن تاللاپ ئۆزۈڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ؛ بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانىڭنىڭ بەرىكەتىدىن قاناتتەت

تاپمىز، 5 سەن ھەققانىيلىقى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بىزگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەرگىچە تايانچى بولغۇچى! 6 بېلىك قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۈچلۈك بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن؛ 7 دېڭىزلارنىڭ ئۆركەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانلىرىنى تىنچىتىشقا چىقسەن! 8 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقۇدۇ؛ سەن كۈنچىقىشتىكىلەرنى، كۈنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندىۋرسەن؛ 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۇغىرسەن، ئۇنى تولمۇ مۇنبەتلەشتۈرسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولغاندۇر؛ شۇنداق قىلىپ سۇلارنى تەييارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈنەكلىرىنى سۇغا قاندۇرسەن، قىرلىرىنى تاراشلايسەن، تۇپراقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن؛ ئۇنىڭدا ئۈنگەنلەرنى بەرىكەتلەيسەن. 11 سەن نېمەتلىرىڭنى يىلىنىڭ ھوسۇلىغا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرسەن؛ قەدەملىرىڭدىن باياشاتلىق ھەريانغا تامىدۇ؛ 12 دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خوراملىقىنى ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلىدۇ؛ 13 كۆكەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كىيىنگەن، جىلغىلار مايسىلارغا قاپلىنىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياكىرتىشىدۇ!

66 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، كۆي-ناخشا: - پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭ نامىنىڭ ئۇلۇغلىقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلىك قىلىڭلار! 3 خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۈشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ 4 بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۆيەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ؛ ئۇلار نامىڭنى كۆيەپ

ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» - دەڭلار! سېلاھ! 5 كېلىڭلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار؛ ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچۇق تۇر. 6 ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى؛ [ئەجدادلىرىمىز] دەريادىمۇ پىيادە توتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. 7 ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! 8 ئۇ قوۋملار، خۇدايمىزغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىڭلار؛ ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-ھەمدۇ سانالارنى ياكىتىڭلار! 9 ئۇ جېنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېپىلدۈرۈشلەرغا يول قويمىدۇ. 10 چۈنكى سەن، ئۇ خۇدا، بىزنى سىنىڭدەك كۈمۈشنى ئوتتا تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. 11 سەن بىزنى تورغا چۈشۈردۈڭ؛ بېلىمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. 12 خەقلەرنى بېشىمىزغا مىندۈردۈڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ تۇتۇق؛ سەن ئاخىر بىزنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ. 13 مەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ تويۇڭگە كىرەي؛ ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلمەن؛ 14 بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمنى ئەمەلگە ئاشۇرمىن. 15 مەن ساڭا بورداق ماللارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۈنمەن، قوچقارلارنىڭ يېغىنى خۇش پۇرتىپ كۆيدۈرمەن؛ ئۆكۈز ۋە ئۆچكىلەرنى ئەكىلىپ سۈنمەن. سېلاھ! 16 خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىڭلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! ئۇنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلمەن؛ 17 ئاغزىم ئېچىپ ئۇنىڭغا پەرياد كۆتۈردۈم، ئۇنىڭ تۇلۇغۇقنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. 18 كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايمىنى] ئاڭلىمىغان بولاتتى. 19 بىراق خۇدا ئاڭلىدى؛ ئۇ دۇئايمىغا قۇلاق سالدى. 20 خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ياغدۇرۇلسۇن! ئۇ مېنىڭ دۇئايمىنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى ئېلىپ كەتمىدى!

67 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۆي-ناخشا: - خۇدا بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەرىكەتلەپ، ئۆز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۈستىمىزگە چاچقاي! سېلاھ! 2 شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ پۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقنىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولىدۇ. 3 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 4 جىمى قوۋملار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ كۈيلىگەي، چۈنكى سەن خەلق-مىللەتلەرگە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تائىپىلەرنى، سەن يېتەكلەيسەن؛ سېلاھ. 5 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا؛ بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 6 ۋە يەر-زېمىن كۈكلەرنى ئۇندۇرىدۇ؛ خۇدا، بىزنىڭ خۇدايمىز، بىزنى بەرىكەتلەيدۇ؛ 7 خۇدا بىزنى بەرىكەتلەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۈنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي-ناخشا: - خۇدا ئورنىدىن تۇردى، دۈشمەنلىرىنى تەرىپەرەن قىلىۋېتىدۇ! ئۇنىڭغا ئۈچمەنلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! 2 ئىس-تۈتەك ئۇچۇرۇلغاندەك، ئۇلارنى ئۇچۇرۇپ يوقىتىسەن، موم ئوتتا ئېرىتىلگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاک بولىدۇ. 3 بىراق ھەققانىيلار خۇشاللىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەنتەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. 4 خۇداغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ ياكى تىڭلار، چۆل-باياۋانلارغا مىنگۈچىگە بىر يولنى كۆتۈرۈپ ياساڭلار؛ ئۇنىڭ نامى «ياھ» دۇر؛ ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. 5 يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورىغۇچى، ئۆز مۇقەددەس ماكاندا تۇرغان خۇدادۇر. 6 خۇدا غەربلارنى ئوي-ئوچاقلىق قىلىدۇ؛ ئۇ مەھبۇسلارنى ئاۋاتلىققا چىقىرىدۇ؛ لېكىن ئاسىيلارنى قاغىراق يەردە قالدۇرىدۇ. 7 ئى خۇدا، ئۆز خەلقىنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا،

چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ سەپەر قىلغىنىڭدا، - (سېلاھ) - 8 خۇدانىڭ ھۇزۇرى
 ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ،
 ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى، ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. 9 سەن،
 ئى خۇدا، ئۆز مېراسىڭ [بولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر
 ياغدۇردۇڭ؛ ئۇلار ھالىسىزلا نىغاندا ئۇلارنى كۈچلەندۈردۇڭ. 10 سېنىڭ باققان
 پاداڭ ئۆيەرگە ماكانلاشتى؛ مېھرىبانلىقىڭ بىلەن مۆمىنلەر ئۈچۈن تەييارلىق قىلدىڭ،
 ئى خۇدا! 11 رەب ئەمر قىلدى؛ ئۇنى جاكارلىغۇچى قىز-ئاياللار نېمىدېگەن زور بىر
 قوشۇندۇر! 12 «پادىشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» -
 [دېيىشتى]؛ ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئاياللار بولسا ئولجىلارنى بۆلۈشۈۋالدۇ؛ 13 سىلەر
 قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولساڭلارمۇ، زېمىنڭلار ئەمدى قاناتلىرىغا
 كۆمۈش سەپكەن، پەيلىرى پارقراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختەكتەك بولىدۇ؛
 14 ھەممىگە قانداق خۇدا پادىشاھلارنى زېمىندا تىرىپەرەن قىلۇۋەتكەندە، يەر زالمون
 تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 15 باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى
 ئېگىز چوققىلىرى كۆپ بىر تاغدۇر؛ 16 ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن
 خۇدا ئۆز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە،
 پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! 17 خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۈمەن-تۈمەن،
 مىليون-مىليون تۇرىدۇ؛ رەب ئۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ؛ سىناي تېغىدىكى مۇقەددەس
 جايدا تۇرىدۇ. 18 سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدىڭ، ئىنسانلارنى تۇتقۇن قىلغۇچىلارنى
 ئۆزۈڭ ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ؛ ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشى ئۈچۈن،
 ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ
 ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. 19 رەب مەدھىيەلەنسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى
 يۈكلىمىزنى كۆتۈرمەكتە؛ يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرى! سېلاھ. 20 بىزنىڭ تەڭرىمىز

بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر، رەببگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۆلۈمگە باغلىق ئىشلار تەۋەدۇر. 21 بەرھەق، خۇدا ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ بېشىنى يارىدۇ، ئۆز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. 22 رەب مۇنداق دېدى: «ئۆز خەلقىنى [باشان دىيارىدىنمۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ 23 شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم] نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىندۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدەك ئېسىۋىسىنى [يالايىدۇ]». 24 ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئۇ خۇدا، يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ 25 ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: 26 «جامائەتلەردە خۇدا رەببگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، - ئى ئىسرائىل بۇلاقلەردىن چىققانلار!» - دېيىشتى. 27 ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلاپچىسى بولغان كىچىك بىنايەت قەبىلىسى ماڭىدۇ، يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، ئاقتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. 28 سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى بۇيرۇپ بېكىتكەن، ئۆزۈڭ بىز ئۈچۈن قىلغىنىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئۇ خۇدا! 29 يېرۇسالېمىدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭ ۋە جىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، 30 ئاھ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يىرتقۇچ] جانىۋارنى، كۈچلۈكلەرنىڭ توپىنى، تائىپىلەردىكى تورپاقلارنىمۇ ئەيىبلەنگەيسەن، ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشىدۇ؛ ئۇرۇشخۇمار خەلقلىرىنى تىرىپىرەن قىلىۋەتكەيسەن! 31 مۇتەۋە ئەلچىلەر مىنىدىن كېلىدۇ، ئېقىنۇپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قوللىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. 32 ئۇ يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيەلەنگەنلەر، رەببى مەدھىيەلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) 33 ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۈستىگە

مىنگۈچى توغرىلىق كۆي ئېيتىڭلار! مانا، ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىتىدۇ، ئۇنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! 34 خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۇنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ 35 ئى خۇدا، مۇقەددەس جايلارىڭدىن سۈرلۈك كۆرۈنسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن!

69 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نەلۈپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - مېنى قۇتقۇزغايىسەن، ئى خۇدا! سۇلار جېنىمدىن تۇتتى؛ 2 تۇرغۇدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتقاقلىققا چۈكۈپ كەتتىم؛ سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. 3 پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم؛ گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى؛ خۇدايىمغا تەلمۈرۈپ، كۆزۈمدىن كېتەي دەپ قالدىم؛ 4 سەۋەبىسىز ماڭا ئۈچ بولغانلار چاچلىرىمدىن كۆپتۇر؛ مېنى يوقاتماقچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۈشمەنلىشىدىغانلار كۈچلۈكتۇر؛ شۇ چاغدا ئۆزۈم بۇلىمىغان نەرسىنى قايتۇرىمەن. 5 ئى خۇدا، مېنىڭ نادانلىقىم ئۆزۈڭگە ئايان؛ مېنىڭ قەبھىلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. 6 مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭگە ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر يەرگە قاراپ قالمىغاي؛ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆزۈڭنى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن شەرمەندە بولمىغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا ئۇچرىدىم؛ شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى. 8 مەن ئۆز قېرىنداشلىرىمغا يات، ئانامنىڭ بالىلىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. 9 چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] ئۆيۈڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۇلغۇۋالغاندى؛ ساڭا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىمۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ 10 مەن يىغلىدىم، جېنىم روزا تۇتتى، بۇمۇ ماڭا ئەيدى دەپ قارالدى. 11 مەن بۆزنى كىيىم قىلىپ كىيسەم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ

سۆز-چۆچىكىگە قالدىم. 12 شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گېپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدىم. 13 بىراق مەن شەپقىتىڭنى كۆرسەتكەن ۋاقتىڭدا دۇئاينى ساڭا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار، ئى خۇدا، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشەنچىدە ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن؛ 14 مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن؛ ماڭا ئۆچمەن بولغانلاردىن، سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايەن؛ 15 كەلكۈن سۇلىرىغا مېنى غەرق قىلدۇرمىغايەن؛ دېڭىز تەڭرىگىمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايەن؛ [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۇمۇۋېلىشىغا يول قويمىغايەن! 16 دۇئاينى ئىجابەت قىلغايەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ياخشىدۇر؛ مول رەھىمدىللىق بىلەن ماڭا يۈزلەنگەيسەن؛ 17 جاملىڭنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايەن؛ چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى؛ تېزدىن ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن. 18 جېنىمغا يېقىنلاشقايەن، ئۇنىڭغا ھەممەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايەن؛ دۈشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايەن؛ 19 ئۆزۈڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قانداق ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلسەن؛ رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى ئۆزۈڭگە تاياندۇر. 20 ھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى؛ مەن قايقۇغا چۆمۈپ كەتتىم؛ ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلۈرگەن بولساممۇ، يوق بولدى؛ تەسەللى بەرگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم، لېكىن بىرسىنىمۇ ئۇچرىتالدىم. 21 بەرھەق، ئۇلار ئوزۇقۇمغا توت سۈيى، ئۇسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى. 22 ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قىلتاق، ئۇلارنىڭ ھالاۋىتى قاپقان بولغاي. 23 كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي؛ بەل-پۇتلىرىنى تىترەككە سالغايەن؛ 24 قەھرىڭنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتلىرى ئۇلارغا تۇتاشقاي؛ 25 ئۇلارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۆلدە رەپ قالغاي؛ 26 چۈنكى ئۇلار سەن ئۇرغانغا

تېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا؛ سەن زەخمىلەندۈرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. 27 ئۇلارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسىەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ نېسىۋىسىگە ئۇلارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن. 28 ئۇلار ھاياتلىق دەپتىرىدىن ئۆچۈرۈلگەي، ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا پۈتۈلمىگەي. 29 بىراق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردمەن؛ نىجاتلىقنىڭ، ئى خۇدا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ 30 مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيەلەيمەن؛ تەشەككۈرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ 31 بۇ بولسا پەرۋەردىگارىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، ئۆكۈز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر؛ مۇڭگۈز-تۇياقلىرى ساق تورپاق بەرگەندىمۇ ئارتۇقتۇر. 32 ياۋاش مۇمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خۇشال بولىدۇ؛ خۇدانى ئىزدىگەنلەر - قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. 33 چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، ئۆزىگە تەۋە ئەسىر قىلىنغانلارنى ئۆكەمسىتمەيدۇ؛ 34 ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيىلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئۇلاردا يۈرگۈچى بارلىق جانىۋارلار ئۇنى مەدھىيىلىگەي! 35 چۈنكى خۇدا زىننىنى قۇتقۇزىدۇ؛ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ، ئىگىلىك تىكلەيدۇ. 36 ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مېراس بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئۇ يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70 نەغمىچىلەرنىڭ يېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئۈچۈن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، مېنى قۇتقۇزۇشقا ئالدىرىغايەن! پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماڭا ياردەم قىلغايەن! 2 مېنىڭ جېنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. 3 مېنى: - «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! 4 بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەممىشە: «خۇدا ئۇلۇغلايسۇن»

دېيىشكەي. 5 بىراق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن؛ يېنىمغا تېزدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم؛ ئى پەرۋەردىگار، كېچىككەي كەلگەيسەن!

71 سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپمەن؛ مېنى ھەرگىز يەرگە قارتمىغايسەن. 2 ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن! 3 ماڭا ئۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان تۇرالغۇ قورام تاش بولغايسەن؛ سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. 4 خۇدايم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ 5 چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ 6 بالىياتقىۋىدىكى ۋاقىتتىن باشلاپ مەن ساڭا تايىنىپ كەلدىم، ئۆزۈڭ مېنى ئانامنىڭ قارىندىن چىقارغۇچىسەن؛ مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن توغرىلۇقتۇر. 7 مەن نۇرغۇنلارغا غەيرىي ياكى كارامەت سانالىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگامدۇرسەن. 8 ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيىلەرنىڭ ھەم شان-شەرىپىڭگە تولدۇ؛ 9 ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمىغايسەن؛ ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. 10 چۈنكى دۈشمەنلىرىم ماڭا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جېنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: - «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» - دېيىشىدۇ. 12 ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن؛ ئى خۇدايم، ماڭا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 13 جېنىمغا كۆشەندە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زېنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ 14 بىراق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدەتە بولىمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيەلەيمەن. 15 ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا

كۈن بويى بايان قىلىندۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدىن كۆپ ئارتۇقتۇر.
16 مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ بۈيۈك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛
سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن - پەقەت سېنىڭكىنىلا! 17 ئى
خۇدا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماڭا ئۆگىتىپ كەلگەنسەن؛ بۈگۈنگە قەدەر
سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. 18 ئەمدى ھازىر مەن
قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇ دەۋرگە [كۈچلۈك] بىلىكىڭنى
[جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى
تاشلىۋەتمىگەيسەن]! 19 ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقنىڭ
پەلەككە تاقاشتى؛ ساڭا كىممۇ ئوخشاش بولالسىن! 20 سەن ماڭا كۆپ ھەم
ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يەر تەڭلىرىدىن
قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقسەن؛ 21 سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى
قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماڭا تەسەللى بېرىسەن. 22 مەن سېنى راۋاب چېلىپ
مەدھىيەلەيمەن، سېنىڭ ھەقىقىتىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى خۇدايم؛ چىلتار چېلىپ
سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددەسى! 23 ساڭا كۈيلەر ئېيتقىنىمدا،
لەۋلىرىم تەنتەنە قىلىدۇ، ئوزۇڭ ھۈرلۈككە چىقارغان جېنىمۇ شۇنداق روھلىنىپ
ئېيتىدۇ؛ 24 تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقنى توغرىسىدا سۆزلەيدۇ؛ چۈنكى ماڭا
يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىندۇ.

72 سۇلايمان ئۈچۈن: - ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايىسەن؛
پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆز ھەققانىيلىقىڭنى بەرگەيسەن. 2 شۇنداق بولغاندا ئۇ ئۆز
خەلقىنى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بىلەن، ساڭا تەۋە ئېزىلگەن مۇسۇلمانلار ئۈچۈن ئادىللىق
بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 3 تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ
ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. 4 پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلەرگە ئادىل

ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، زالىملارنى بېتىچت قىلىدۇ. 5 شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسىلا، ئەۋلادتىن- ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. 6 ئۇ بولسا گويا بېكىدىن ئورغان ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۇغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. 7 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ھەققانىيلار روناق تاپىدۇ؛ ئاي يوق بولغۇچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. 9 چۆل-باياۋاندا ياشاۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا باش قويدۇ؛ ئۇنىڭ دۈشمەنلىرى توپلارنى يالايدۇ. 10 تارشىشنىڭ ۋە ئاراللارنىڭ پادىشاھلىرى ئۇنىڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شېبا ۋە سېبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۇنىدۇ. 11 دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ؛ پۈتكۈل ئەللەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ پەرياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ 13 ئۇ يوقسۇل-تاجىزلارغا ئىچىنى تاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۇنىڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. 15 [پادىشاھ] ياشىسۇن! شېبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۇنىڭغا سۇنۇلىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا توختاۋسىز قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا كۈن بويى بەخت تىلىنىدۇ؛ 16 يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىغ-مىغ] چۈشكەن مېۋىلەر لىۋاندىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەردىكىلەر بولسا دالادىكى ئوت-يېشىللىقتەك گۈللىنىدۇ؛ 17 ئۇنىڭ نامى مەڭگۈگە ئۆچمەيدۇ، ئۇنىڭ نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ؛ ئادەملەر ئۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. 18 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەرۋەردىگار خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز ئۇدۇر! 19 ئۇنىڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-

مەدھىيە ئوقۇلسۇن! ئۇنىڭ شان-شۆھرەتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامەن! ۋە ئامەن!

20 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73 ئاساف يازغان كۆي: - دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا

مېھرىباندۇر؛ 2 لېكىن تۈزۈم بولسام، پۇتلىشىپ يىقىلىپ چۈشۈشكە تاسلا قالدىم؛

ئايانغلىرىم تېپىلىپ كەتكىلى قىل قالدى؛ 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ روناق تاپقانلىقىنى

كۆرۈپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم؛ 4 چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمدە ئازابلا

تارتمايدۇ، ئەكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. 5 ئۇلار ئىنسانغا خاس

جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا يىتاپتەككە ئوچىرمايدۇ. 6 شۇڭا مەغرۇرلۇق

مارجاندەك ئۇلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك تۈندەك ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. 7

ئۇلار سەمرىپ كەتكەنلىكىدىن كۆزلىرى تومپىيىپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى

خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتىدۇ. 8 باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك

سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى ئۈستۈن قىلىپ دىۋىنىپ، دوق قىلىدۇ. 9 ئۇلار ئاغزىنى پەلەككە

قويدۇ، ئۇلارنىڭ تىللىرى يەر يۈزىنى كېزىپ يۈرىدۇ. 10 شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى

مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۇنچىكەندەك ئاخىرىغىچە ئىچىپ: -

11 «تەڭرى قانداق بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىدا بىلىم بارمۇ؟» - دەيدۇ.

12 مانا بۇلار رەزىللەردۇر؛ ئۇلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرىدۇ، بايلىقلارنى

توپلايدۇ. 13 «ئاھ، ھەقىقەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭلۈمنى پاكلاندۇرۇپتەن،

گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارتۇقچە يۇيۇپ كەپتەن، 14 بىكارغا كۈن بويى جاپا

چېكىپتەن؛ شۇنداقمۇ ھەر سەھەردە [ۋىجداننىڭ] ئەيىبىگە ئۇچراپ كەلدىم!»، 15

بىراق مەن: - «بۇنداق [دېسەم]، بۇ دەۋردىكى پەرزەنتلىرىڭگە ئاسىيلىق قىلغان

بولمامدەن؟» - دېدىم. 16 ئۇلارنى كالامدىن ئۆتكۈزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق

ئېغىر كۆرۈندى. 17 تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلارىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم؛

كەرگەندىلا [يامانلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. 18 دەرۋەقە سەن ئۇلارنى تېپىلغاق يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرسەن، ئۇلارنى يىقىتىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. 19 ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلەر ئۇلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! 20 سەن ئى رەب، چۈشتىن ئويغانغاندەك ئويغىنىپ، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سىياقىنى كۆزگە ئېلىۋېسەن. 21 يۈرەكلىرىم قايناپ، ئىچلىرىم سانجىلغاندەك بولغان چاغدا، 22 تۈزۈمنى ھېچنەمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. 23 ھالبۇكى، مەن ھەممىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلدىڭ؛ 24 ئۆز نەسىھەتنىڭ بىلەن مېنى يېتەكلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىرىدا سەن مېنى ئۈزۈڭگە قوبۇل قىلىسەن. 25 ئەرىشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. 26 ئەتىلىرىم ھەم قەلبىم زە ئېلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسىۋەمدۇر! 27 چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھاللاڭ بولىدۇ؛ ۋاپاسىزلىق قىلغان پادىشاھ ئايالدىك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. 28 بىراق مەن ئۈچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن، رەب پەرۋەردىگارىنى تايانچ قىلىم.

74 ئاساف يازغان «ماسقىل»: - ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈگە بىزنى

تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى تۈتۈن چىقارغاندەك ئۆز يايلىقىڭدىكى قويلارنىڭغا چىقىرىسەن؟ 2 ئۈزۈڭ رەنە تۆلەپ ئازاد قىلغان جامائەتنىڭ، يەنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە ئۇلارغا ھەممەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، ئۈزۈڭ ماكان قىلغان زىغون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن! 3 قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابىلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۇمراڭ قىلغان بارلىق نەرسىلەرگە [قارىغايىسەن]؛ 4 رەقىبلىرىڭ جامائەتگاھىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆر-پۇر

قىلدۇ، مۆجىزاتلار ساقلانغان ئورۇنغا ئۇلار ئۆز تۇغلىرىنى تىكتى. 5 ھەربىرى
ئۆزلىرىنى كۆرسىتىشىپ، پالتا ئوينىتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، 6 ئۇلار ھازىر
[مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقىشلەرنى ئالا قويمىي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى،
7 ئۇلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى، ئۆز نامىڭدىكى ماكاننى بۇلغاپ، يەر
بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. 8 ئۇلار كۆڭلىدە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ،
تەڭرىنىڭ زېمىنىدىكى جامائەتگاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 9 بىزگە ئەسلىمە
بولغان مۆجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلمەيمىز، پەيغەمبەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى، ئارىمىزىمۇ
بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. 10 قاچانغىچە، ئى
خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈگە ھاقارەتلەمدۇ؟
11 سەن قولۇڭنى، يەنى ئوڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتىۋالدىسەن؟ قولۇڭنى قويۇڭدىن
ئېلىپ، ئۇلارنى يوقاتقايسىن! 12 بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھم بولۇپ كەلگەن،
يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. 13 سەن دېڭىز
سۈيىنى كۈچۈڭ بىلەن بۆلدۈڭ، سۇلاردىكى ئەجدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. 14
دېڭىزدىكى لېۋىئاننىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى ئوزۇق قىلىپ چۆلدىكى
ياۋايىلارغا بۆلۈپ بەردىڭ. 15 يەرنى يېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ،
سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇتۇۋەتتىڭ. 16 كۈن سېنىڭ، تۇغۇ
سېنىڭكىدۇر؛ ئاي بىلەن قۇياشنى ئورۇنلاشتۇردۇڭ. 17 يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى
بەلگىلىدىڭ؛ ياز بىلەن قىشنى - سەن شەكىللەندۈردۈڭ. 18 شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسىن،
ئى پەرۋەردىگار: - بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى
ھاقارەتلىدى. 19 پاختىكىڭنى يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن
مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ تۇتۇمغايسەن. 20 ئۆز ئەھدەڭگە قارىغايىسەن،
چۈنكى زېمىندىكى قاراڭغۇ بۇلۇڭ-پۇچقاقلار زورلۇق-زۇمۇلۇقنىڭ تۇرالغۇلىرى

بىلەن تولدى. 21 ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن ياندۇرغىلى بولىدۇ؛ ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىنى مەدھىيلىگەي. 22 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، ئۆز دەۋايىكىنى سورىغىلى بولىدۇ؛ ھاماقەت كىشىنىڭ ئۆزۈڭنى كۈن بويى مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى ئېسىڭدە تۇتقايلى. 23 دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى ئۇنتۇمغىلى بولىدۇ؛ ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلمەكتە.

75 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلىغىلى بولىدۇ» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۆي-ناخشىسى: - ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشەككۈر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بىزگە يېقىندۇر، بۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ. 2 [مەنىكى پەرۋەردىگار]: - «مەن بېكىتكەن ۋاقتىنى ئىختىيارىمغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ 3 يەر ھەم يەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار تەۋرىنىپ تۇرسىمۇ، ئۇنىڭ تۇرۇۋاتقانلىقىنى تۇرغۇزغۇچى ئۆزۈمدۈرمەن» - دېدى. سېلاھ. 4 ماختانغانلارغا: - «ماختانماڭلار»، ھەم رەزىللەرگە «مۈڭگۈزۈڭنى كۆتۈرمە» - دېدىم؛ 5 «مۈڭگۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، بويۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۈزۈم!» 6 چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقىدىن ياكى غەربتىن ئەمەس، ياكى جەنۇبتىنمۇ كەلمەيدۇ؛ 7 چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر؛ ئۇ بىرسىنى كۆتۈرىدۇ، بىرسىنى چۈشۈرىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولدا بىر قەدەر تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭدىكى شاراب كۆپۈكلەشسۇۋاتىدۇ؛ ئۇ ئەبجەش شاراب بىلەن تولدى؛ خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ؛ دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەر ئۇنىڭ دۇغىنى قويماي ئىچىۋېتىدۇ؛ 9 مەن بولسام، مەڭگۈگە گۇۋاھلىق بېرىمەن: - ياقۇپنىڭ خۇداسىغا كۆيلىرىنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزىللەرنىڭ مۈڭگۈزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن؛ بىراق ھەقىقەتلىرىنىڭ مۈڭگۈزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا، تارلىق سازلاردا چېلىنسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۆي-ناخشىسى: - يەھۇدادا خۇدا تونۇلغاندۇر؛ ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا تۇلۇغدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھى جايى ساھىدا، زىئون تېغىدا ئۇنىڭ ماكانى بار. 3 ئۇ يەردە ئۇ ئوتلۇق ئوقلارنى، قالقان، قىلىچ ھەم جەڭ قوراللىرىنى چېقىپ تاشلىدى. سېلاھ. 4 تۈزۈك ئوۋ-ئولجا تاغلىرىدىن نەقەدەر شەرەپلىك، نەقەدەر ئەلا سەن! 5 باتۇرلار بۇلاندى؛ ئۇلار ئۇزۇن ئۇيغۇغا كەتتى؛ پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئوز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيىبلىشىڭ بىلەن، ئۇ ياقۇپنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلار ئۆلۈكتەك ئۆختىلىدى. 7 سەندىن، سەندىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ غەزەپلەنگىنىڭدە كىم ئالدىڭدا تۇرالىسۇن؟ 8 يەر يۈزىدىكى بارلىق ياۋاش مۇمىنلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، سەن خۇدا سوراق قىلىشقا ئورنۇڭدىن تۇرغان ۋاقتىڭدا، ئاسماندىن ھۈكۈمنى چىقىرىپ ئاڭلاتقۇزدۇڭ؛ يەر بولسا ۋەھىمگە چۈشۈپ، سۈكۈت قىلدى. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قالغان قەھرى ساڭا بەلۋاغ بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتىكىلەر قورقۇشى كېرەك بولغۇچىغا ھەدىيەلەر سۇنسۇن؛ 12 ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۇندۇرىدۇ؛ ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىكتۇر.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۆي: - ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پەرياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ ماڭا قۇلاق سالدى. 2 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەببى ئىزدىدىم؛ كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش قويمىدىم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 3 مەن خۇدانى ئەسلىپ سېغىنىدىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ئويلىنىپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 4 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ؛ چوڭقۇر غەشلىك ئىلكىدە

بولغانلىقىمىدىن سۆزلىيەلمەيتتىم. 5 مەن: «كونا زاماندىكى كۈنلەرنى، قەدىمكى يىللارنى خىيال قىلىمەن؛ 6 كېچىلەردە ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەيمەن؛ كۆڭلۈمدە چوڭقۇر خىيال سۇرمەن» - [دېدىم]؛ روھم ئىنتىلىپ ئىزدەمەكتە ئىدى؛ 7 - «رەب مەڭگۈگە تاشلىۋېتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 8 ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈگە تۆگەپ كەتتىمۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلاد قىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 9 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشىنى ئۇنتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۆز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟»، سېلاھ. 10 ئاندىن مەن مۇنداق دېدىم: «بۇنداق دېسەم بولمايدۇ، بۇ [ئېتىقادىمنىڭ] ئاجىزلىقى ئەمەسمۇ! ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوڭ قولىنىڭ يىللىرىنى، يەنى ياھىنىڭ قىلغانلىرىنى - ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن بۇيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 12 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن؛ 13 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر؛ خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 14 مۆجىزىلەر ياراتقۇچى ئىلاھدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۈچۈڭنى نامايان قىلدىڭ. 15 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇپ ۋە يۇسۇپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 16 سۇلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۇلار سېنى كۆردى؛ تىترەك ئۇلارنى باسقى، دېڭىز تەڭلىرى پاتپاراق بولدى. 17 قارا بۇلۇتلار سۇلارنى تۆكۈۋەتتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاڭلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 18 گۈلدۈرماماڭنىڭ ئاۋازى قارا قۇيۇندا ئىدى، چاقماقلار جاھاننى يورۇتتى؛ يەر يۈزى ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 19 سېنىڭ يولۇڭ ئويگان-دېڭىزلاردا، قەدەملىرىڭ چوڭقۇر سۇلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولمايدۇ. 20 سەن قوي پادىسىنى باققاندەك، مۇسا ۋە ھارۇننىڭ قولى بىلەن ئۆز خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ».

ئاساف يازغان «ماسقىل»: - ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىنى ئاڭلاڭلار،

ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 مەن ئاغزىمنى بىر تەمسىل بىلەن

ئاچمەن، قەدىمكى تېپىشماقلارنى ئېلان قىلمەن. 3 بىز بۇلارنى ئاڭلىغان،

بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بىزگە ئېيتىپ بەرگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ

ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋرگە پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ مەدھىيىلىرىنى،

ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى

ئۇ ياقۇپتا بىر ئاگاھ-گۇۋاھنى بېكىتكەن، ئىسرائىلدا بىر قانۇننى ئورناتقان؛ ئۇ ئاتا-

بوۋىلىرىمىزغا بۇلارنى ئۆز پەرزەنتلىرىگە ئۆگىتىشنى بۇيرۇغان؛ 6 شۇنداق قىلىپ كېلەر

دەۋر، يەنى تۇغۇلىدىغان بالىلارمۇ بۇلارنى بىلسۇن، ئۇلارمۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆز

بالىلىرىغا بۇلارنى ئۆگەتسۇن؛ 7 پەرزەنتلىرى ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىسۇن، تەڭرىنىڭ

قىلغانلىرىنى ئۇنتۇمسۇن، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرسۇن؛ 8 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىغا

ئوخشىمىسۇن دەپ، يەنى جاھىل ھەم ئاسىي بىر دەۋر، ئۆز قەلبىنى دۇرۇس

قىلىغان، روھى تەڭرىگە ۋاپالىقتا تۇرمىغان بىر دەۋرگە ئوخشىمىسۇن دەپ، ئۇ

شۇنداق [بۇيرۇغاندۇر]. 9 مانا ئەفراتنىڭ ئەۋلادلىرى، قوراللانغان ئوقياچىلار

بولسىمۇ، جەڭ كۈنىدە سەپتىن ياندى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى تۇتتى،

بەلكى ئۇنىڭ تەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى،

ئۆزلىرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىنىدا، زوتانىنىڭ

دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەندى،

13 ئۇ دېڭىزنى بۆلۈۋېتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكۈزگەن؛ سۇلارنى دۆۋە-

دۆۋە قىلىپ تىكلدى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن

ئۇلارنى يېتەكلىدى. 15 چۆل-باياۋاندا تاشلارنى يېرۈۋەتتى، چوڭقۇر سۇرلاردىن

ئۇرغۇپ چىققانداك ئىچمىلىكىنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئۈستەك-ئېقىنلارنى

ھاسىل قىلدى، سۇنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 ھىراق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا
گۇناھ قىلىۋەردى، چۈنكى ھەممىدىن ئالى بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار
كۆڭلىدە تەكۋىنى سىنىدى، نەپسىنى قاندۇرۇشقا يېمەكلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار
خۇدانى ھاقارەتلەپ: - «تەكۋى چۆل-دەشتە داسىتخان سالالامدۇ؟ 20 مانا
ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋىدى، سۇلار ئۇرغۇپ، ئېقىنلار بۇلاقتەك تېشىپ چىقتى؛
ئەمدى ئۇ بەزگە نامۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۆز خەلقىنى گۆش بىلەن تەمىنلەيەلەمدۇ؟» -
دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، غەزەپلەندى؛ ياقۇپقا ئوت
تۇتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچچىق كۆتۈرۈلدى؛ 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى،
ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۇلار تايانمىدى، 23 ئۇ ئەرىشتىن بۇلۇتلارنى بۇيرۇپ، ئاسمان
دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى، 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «ماننا» نى ياغدۇرۇپ، ئۇلارغا
ئەرىشتىكى ئاشلىقنى بەرگەندى؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۈچ ئىگىلىرىنىڭ نېنىنى
يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق
شامىلى چىقىرىپ، كۈچى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۆشنى
چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلىدىكى قۇملاردەك
ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگەھنىڭ ئوتتۇرىسىغا،
چېدىرلىرىنىڭ ئەتراپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشچە يەپ تويۇشتى، چۈنكى
ئۇلارنىڭ نەپسى تارتقىنىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپسى
تارتقىنىدىن تېخى زېرىكمەيلا، گۆشنى ئېغىزلىرىدا تېخى چايناۋاتقىنىدىلا، 31 خۇدانىڭ
غەزىپى ئۇلارغا قارىتا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرىنى قىرۋەتتى،
ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرىنى يەرگە ئۇرۇۋەتتى. 32 مانا، شۇنداق بولسىمۇ،
ئۇلار يەنىلا داۋاملىق گۇناھ قىلىۋەردى، ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىگە تېخىچىلا ئىشەنمىدى؛
33 شۇڭا ئۇ ئۇلارنىڭ كۈنلىرىنى بېھۇدىلىكتە، يىللىرىنى دەككە-دۈككەك ئىچىدە

تۆگەتكۈزدى. 34 ئۇ ئۇلارنى ئولتۇرگىلى تۇرغاندا، ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئىزدىدى،
ئۇلار يولدىن يېنىپ، ئىنتىلىپ تەكشۈرۈش ئىزدىدى؛ 35 ئۇلار خۇدانىڭ ئۇلارنىڭ
ئۇيۇلتۇشى ئىكەنلىكىنى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى تەكشۈرۈش ئۇلارنىڭ ھەممەت-
قۇتقۇزغۇچىسى ئىكەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 36 بىراق ئۇلار ئاغزى بىلەن ئۇنىڭغا
خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ
كۈڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ
يەنىلا رەھىمدىل ئىدى، قەبىھلىكىنى كەچۈرۈپ، ئۇلارنى يوقاتمىدى؛ ئۇ قايتا-قايتا
تۈزگەن زېمىن ياندى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى تۈگىدى. 39 ئۇ ئۇلارنىڭ
پەقەت ئەت ئىگىلىرى، كەتسە قايتىپ كەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى ياد ئەتتى.
40 ئۇلار چۆل-دەشتتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە
كۆپ قېتىم باياۋاندا كۈڭلىگە ئازار بەردى! 41 بەرھەق، ئۇلار قايتىدىن يولدىن
چەتتەپ تەكشۈرۈش سىنىدى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زېدە
قىلدى. 42 ئۇلار ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ ئۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىلىدىن
ھۇرلۇككە قۇتقۇزغان كۈنىنى، قانداق قىلىپ مىسىردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان
دالاسىدا مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. 44 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ]
دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى قانغا ئايلاندۇرۇپ، ئۇلارنى ئىچىمەس قىلىپ قويدى؛ 45
ئۇلارنىڭ ئارىسىغا نەشتەرىلىك چۈشۈرۈش توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار
پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ 46 ئۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كېپىنەك قۇرتلىرىغا تۇتۇپ بېرىپ،
مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكەلەرگە بەردى؛ 47 ئۈزۈم تاللىرىنى مۆلدۈر بىلەن ئوردۇرۇپ،
ئەنجۈرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئۇششۇتۇۋەتتى. 48 ئۇ كالىلىرىنى مۆلدۈرگە سوقتۇرۇپ،
ماللىرىنى چاقماق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرۈۋەتتى]. 49 ئۇ ئۇلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى
- قەھرىنى، ئاچچىقىنى ھەم ئېغىر كۆلپەتلەرنى، بالايىناپەت ئېلىپ كېلىدىغان بىر

تۈركۈم پەرىشتىلەرنىمۇ چۈشۈردى. 50 نۆز غەزىپى ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ ئۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن ئايماي، بەلكى ھاياتىنى ۋاباغا تاپشۇردى؛ 51 نۆز مىسىردا بارلىق تۇنجى تۇغۇلغان بالىلارنى، ھامنىڭ چېدىرلىرىدا ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان تۇنجى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرۋەتتى. 52 نۆز پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسىردىن سەپەرگە ئاتالاندۇرۇپ، چۆل-باياۋاندىن ئۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ 53 نۆز ئۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتەكلىگەچكە، ئۇلار قورقۇنچتىن خالىي بولۇپ ماڭدى؛ دۈشمەنلىرىنى بولسا، دېڭىز يۇتۇپ كەتتى. 54 نۆز ئۇلارنى ئۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگراسىغا، ئوڭ قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىققا ئېلىپ كەلدى. 55 نۆز ئەللەرنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلىۋېتىپ، زېمىن ئۈستىگە تانا تارتقۇزۇپ تۇلچەپ، ئۇلارغا تەقسىم قىلدى؛ ئىسرائىل قەبىلىلىرىنى ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. 56 بىراق ئۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ تاپشۇرغان گۇۋاھ-ئاگاھلىرىنى تۇتمىدى؛ 57 بەلكى ئاتا-بوۋىلىرىدەك يولدىن تېپىپ ئاسىيلىق قىلدى، خاتىن ئوقىيادەك قېيىپ كەتتى. 58 نۆز ئۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويمان بۇتلەرى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى تۈرتتى. 59 خۇدا ئۇلارنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يىرگەندى. 60 نۆز شىلوھدىكى ماكانىنى، يەنى ئۇ ئىنسان ئارىسىدا تۇرغان چېدىرنى تاشلاپ كەتتى، 61 نۆزنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ 62 نۆز خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۇنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. 63 نۆز ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. 64 نۆزنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. 65 ئاندىن رەب بىرسى ئۇيقۇدىن ئويغاندەك ئويغاندى، شارابىن جاسارەتلەنگەن پالۋاندەك تۇۋلدى. 66 نۆز رەب قىلىرىنى

ئۇرۇپ چېكىندۈرۈپ، ئۇلارنى توگمەس رەسۋاغا قالدۇردى. 67 يۈسۈپنىڭ
چېدىرىنى شاللاپ، رەت قىلدى؛ ئەفرائىم قەبىلىسىنى تاللىدى؛ 68 بەلكى يەھۇدا
قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى تاللىدى. 69 [شۇ يەردە] مۇقەددەس
جاينى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدى ئورناتقانداك مەزمۇت بىنا قىلدى؛
70 ئۇ ئۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قويناقلاردىن چاقىرىۋالدى؛ 71 قوزىلىرىنى
ئېتىدىغان ساغلىقلارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئايرىپ، ئۇنى ئۆز خەلقى ياقۇپنى، مىراسى
بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. 72 داۋۇت ئۇلارنى قەلبىدىكى دۇرۇسلۇقى
بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئەپچىللىكى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى.

79 ئاساف يازغان كۇي: - ئى خۇدا، ئەللەر ئۆز مىراسىغا بۆسۈپ
كردى؛ ئۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىڭنى بۇلغىدى؛ يېرۇسالېمى دۆۋە-
دۆۋە خارابىلەرگە ئايلاندۇردى. 2 ئۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى
ئۇچار-قاناتلارغا يەم قىلىپ، مۇمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەللىرىنى دالدىكى ھايۋاناتلارغا
تاشلاپ بەردى. 3 ئۇلار خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۇدەك
تاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگىلى بىرەر ئادەمۇ قالدۇرمىدى. 4 قوشنىلىرىمىز ئالدىدا
رەسۋا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلەرگە مەسخىرە ۋە مازاق ئويىپتى بولدۇق. 5
قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈگە غەزەپلىنەمسەن؟ سېنىڭ يۈرىكىڭ
ئوت بولۇپ ئورتىنىۋېرەمدۇ؟ 6 قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى
بىلىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! 7 چۈنكى ئۇلار ياقۇپنى يالماپ، ئۇنىڭ
ماكانىنى خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. 8 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبەلىلىكىمىزنى بىزگە
ھېسابلىمىغايسەن؛ رەھىمدىللىقلىرىڭ بىزنىڭ يېنىمىزغا چاپسان كەلگەي! چۈنكى
بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالغا چۈشۈرۈلۈدۇق. 9 ئۆز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بىزگە
ياردەم قىلغايىسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايىسەن،

گۇناھلىرىمىزنى كىفارىت قىلىپ كەچۈرگەنمىز؛ 10 ئەللەر نېمىشقا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللارنىڭ تۆككەن قان قەرزىنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنسۇن. 11 ئەسەرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەن؛ بىلىڭنىڭ ئۇلۇغلىقى بىلەن، ئۆلۈمگە بۇيرۇلغانلارنى ساقلىغايىمەن. 12 ئۇ رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ تۈزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايتۇرغايىمەن؛ 13 شۇنداق قىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ - تۈزۈڭ باققان قۇبلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈگە تەشەككۈرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادىڭ ئەۋلادىڭقا سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80 «ئىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا؛ بىر گۇۋاھلىق؛ ئاساف يازغان كۇي: -

قۇلاق سالغايىمەن، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قۇي پادىسىدەك بېقىپ يېتتە كىلگۈچى؛ ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى، نۇرلانغايىمەن! 2 ئەفرائىم، بىنيامين، ماناسسە ھەلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايىمەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەنمىز! 3 ئۇ خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايىمەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايىمەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 4 ئۇ پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان غەزىپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ 5 سەن كۆز ياشلىرىڭنى ئۇلارغا ئوزۇق ئورنىدا قىلىدىڭ، كۆز ياشلىرىڭنى قاچا-قاچىلاپ ئۇلارغا ئىچكىزىدۇڭ. 6 بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ، دۈشمەنلىرىمىز بىزنى مەسخىرە قىلىشىدۇ. 7 ئۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايىمەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايىمەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز! 8 سەن مىسىردىن بىر تۈپ ئۆزۈم كۈچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدىۋېتىپ، ئورنىغا ئۇنى تىكىتىڭ. 9 ئۇنىڭ ئالدىدا يەرنى كەڭ ئاچتىڭ؛ ئۇ چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، پۈتۈن زېمىنغا يېيىلدى. 10 ئۇنىڭ سايىسى تاغلارنى

قابلىدى، غوللىرى قۇدرەتلىك كېدىر دەرەخلەردەك ئۆستى؛ 11 ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلەكلەرنى [ئەفرات] دەرياسى بويلىرىغىچە ئۇزارتتى. 12 سەن نېدىشقا ئۇنىڭ قاشالىرىنى بۇزۇپ، مېۋىسىنى تۈتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ ئۈزۈپ ئېلىشىغا يول قويدۇڭ؟ 13 مانا ئورمانلىقتىكى ياۋا توڭگۇزلار ئۇنى يېرۋاتىدۇ، دالادىكى ھايۋاناتلار ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىدۇ. 14 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، سەندىن تۈتۈنمىزكى، يېنىمىزغا قايتقايسەن! ئەرىشتىن ھالىمىزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ ئۈزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! 15 يەنى ئوڭ قولۇڭ تىككەن بۇ يىلتىزدىن، ئوزۇڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن بۇ ئوغلۇڭدىن خەۋەر ئالغايسەن! 16 مانا ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈزۈڭدىكى تەبىئىي قارشىڭنى كۆرۈپ ئۇلار ھالاک بولماقتا؛ 17 قولۇڭنى ئوڭ قولۇڭدىكى ئادەمگە، يەنى ئوزۇڭ ئۈچۈن مەزمۇت يېتىشتۈرگەن ئىنسان ئوغلغا قوندۇرغايسەن؛ 18 شۇنداق قىلغاندا بىز سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز، بىزنى يېڭىلغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ ساڭا ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئوز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاقىقسەن، شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ «گىتتىف» تاپشۇرۇلۇپ دەپ، ئاساف يازغان كۆي: - كۆچ-قۇۋۇتىمىز بولغان خۇداغا كۆي ئېيتىپ ياكىرىشكۇلار، ياقۇپنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىشكۇلار! 2 ناخشىنى ياكىرىش، داپنى ئېلىپ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابىنى چېلىشكۇلار! 3 يېڭى ئايدا، بەلگەلەنگەن ۋاقىتتا، بايرام-ھېيت كۈنىمىزدە ناغرا-سۇناي چېلىشكۇلار! 4 چۈنكى بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن يېكىتىلگەن بەلگىلەمە، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرمانىدۇر. 5 ئۇ مىسىر زېمىنىدا يۈرۈش قىلغانلاردا، (شۇ يەردە بىز چۈشەنمەيدىغان بىر تىلنى ئاڭلاپ يۈرەتتۇق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۇۋاھ قىلىپ بەردى؛ 6 - «ئۇنىڭ مۇرىسىنى يۈكتىن ساقىت قىلىم،

ئۇنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد بولدى؛ 7 قىستا قىلىقتا ندا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم؛ گۈلدۈرماما چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم؛ «مەرباھ» سۈلىرى بويىدا سېنى سىندىم». سېلاھ. 8 - «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۇۋاھلار بىلەن ئاڭلاندىمۇرەن؛ ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالىساڭ ئىدى! 9 ئارا كىدا يات ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئەلدىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگىن! 10 سېنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇر مەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى تولدۇرغىمەن. 11 - بىراق خەلقىم سادايمغا قۇلاق سالىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۇلارنى ئۆز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم؛ ئۇلار ئۆز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. 13 - ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا قۇلاق سالىسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنى تېزلا ئېڭىلدۈرەر ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە بۇراپ، ئۇلارنى باسار ئىدىم. 15 پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا زە ئېلىشىپ بويىسۇنار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شۇ ئاخىرى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا ئاش-بۇغداينىڭ ئەڭ ئېسىلىنى يېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى قاندۇرار ئىدىم».

82 ئاساف يازغان كۆي: - خۇدا ئۆز ئىلاھى مەجلىسدە تۇرۇپ رىياسەتچىلىك قىلىدۇ، ئۇ ئىلاھلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 - قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللەرگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. 3 گادايلا ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلەرگە ئادالەتنى كۆرسىتىڭلار؛ 4 مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇڭلار، ئۇلارنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىڭلار! 5 ئۇلار بۇلارنى بىلمەي ۋە چۈشەنمەي زۇلمەتتە كېزىپ يۈرمەكتە، شۇڭا يەرنىڭ ئۆللىرى تەۋرەنمەكتە. 6 مەن ئېيتتىم: - «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغۇللىرى سىلەر؛ 7 شۇنداق

بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر، ھەرقانداق ئەمىر-بەگكە ئوخشاشلا
يىقىلىسىلەر». 8- تۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-يۈزىنى سوراق قىلغابىسەن! چۈنكى سەن
بارلىق ئەللەرگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83 ئاسافنىڭ كۆيى-ناخشىسى: - ئى خۇدا، ئۇن چىقارماي تۇرۇۋالما، جىم
تۇرۇۋالما، سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋالما، ئى تەكۈم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ
داۋراڭ قىلماقتا، ساڭا تۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۇلار قۇۋلۇق بىلەن
سېنىڭ خەلقىڭگە سۇيقەست قىلدۇ، سېنىڭ ھىمايە قىلىپ قەدرلىگەنلىرىڭ بىلەن
قارشىلىشىشنى مەسلىھەتلىشىدۇ. 4 ئۇلار: - «بۇرۇڭلار، ئۇلارنى مىللەت قاتارىدىن
يوق قىلايلى! ئىسرائىلنىڭ نامى ئىككىنچى تىلغا ئېلىنمىسۇن!» - دېمەكتە. 5 ئۇلار
ھەمتەپەس، ھەمدىل مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا،
ئېدوم ۋە ئىسمائىللارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگرىيلار؛ 7 گەبال، ئاممون،
ۋە ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەمدە تۇر ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇرىيەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛ ئۇلار
لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۈلۈك بولۇپ كەلگەن. سېلاھ. 9 سەن كىشون دەرياسىدا
مىدىيانىيىلارغا، سىسېراغا ۋە يابنىغا قانداق تاقابلى تۇرغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق
قىلغابىسەن؛ 10 بۇلار ئەن-دور يېزىسىدا قىرلغانىدى، يەر ئۈچۈن تىزەك-ئوغۇتقا
ئايلانغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب ۋە زېئەبكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى
زەباھ ھەم زالمۇنغا ئوخشاش قىلغابىسەن؛ 12 چۈنكى ئۇلار: «خۇدانىڭ چىمەن-
يايلاقلىرىنى تۈزۈمىزگە مۈلۈك قىلىۋالايلى!» - دەپ ئېيتقان. 13 ئى خۇدايىم، ئۇلارنى
دوملىنىدىغان قامغاقتەك، شامالدا ئۆچۈرۈلگەن سامان كەبى سورۇۋەتكەيسەن. 14
ئوت ئورمانلىققا تۇتاشقانغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈرگەنگە ئوخشاش،
15 سەن يەنە ئۇلارنى بورنىڭ بىلەن قوغلىغابىسەن، قارا قۇيۇننىڭ بىلەن ۋە ھىمىگە
سالغابىسەن؛ 16 ئۇلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى

شەرم-ھايا بىلەن چۆمدۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 17 ئۇلار نومۇستىن ئەبەدىي شەرمەندە بولسۇن، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلسۇن. 18 ئۇلار بىلسۇنكى، نامىك پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف» تا چېلىنسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ماكانلارنىڭ نەقەدەر ئەزىزدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار! 2 جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سېغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىدۇ، دىلم ۋە ئەتىلىرىم ھايات تەڭرىگە تەلمۈرۈپ نىدا قىلىدۇ، 3 مانا، ھەتتا مۇبارەك قۇچقاچۇ بىر ماكاننى تاپقان، قارلىغاچۇ ئۆزىگە ھەم بالا تۇغدىغان ئۇۋا ياسايدىغان جايىنى تاپقان، - يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايم! 4 سېنىڭ ئۆيۈڭدە تۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۆزلۈكسىز سېنى مەدھىيەلەيدۇ. سېلاھ. 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر - قەلبىدە كۆتۈرۈلمە يوللار بولغانلار، 6 يىغا ۋادىسىدىن ئۆتكەندە، ئۇلار ئۇنى بۇلا قىلىشقا ئايلىنىدۇر؛ بەرھەق، كۈز يامغۇرلىرى ئۇنى بەرىكەتلەرگە تولدۇرىدۇ. 7 ئۇلار كۈچىگە-كۈچ ئۇلاپ مېڭىۋېرىدۇ؛ ھەر بىرى زىننەت يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا ھازىر بولىدۇ. 8 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، دۇئامىنى ئاڭلىغايىسەن؛ ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغايىسەن! سېلاھ. 9 قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، ئۆزۈڭ مەسھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات بىلەن قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا ئۆتكەن بىر كۈن باشقا يەردە ئۆتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر؛ رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە، خۇدايىمنىڭ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنىم ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا قۇياش ۋە قالداندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ، دۇرۇس

ماڭغانلاردىن ئۇ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايمىمايدۇ، 12 ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ

سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراهنىڭ ئوغۇللىرى

ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - سەن ئۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇپنى

سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغاندىن، ئى پەرۋەردىگار. 2 خەلقىنىڭ قەبھەلىكىنى

كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى ياپقانىدىن، سېلاھ. 3 سەن پۈتۈن

قەھرىڭنى ئىچكىگە قايتۇرۇۋېلىپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغاندىگىسەن. 4

ئەمدى بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بىزگە بولغان

ئاچچىقىڭغا ھاي بەرگەيسەن! 5 سەن بىزگە ئەبەدىي غەزەپلىنمەسەن؟ ئەۋلادىتىن-

ئەۋلادىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ 6 خەلقىڭ ئۆزۈڭدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى

قايتىدىن يېڭىلىمەسەن؟ 7 بىزگە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەيسەن، ئى

پەرۋەردىگار، بىزگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! 8 تەڭرى پەرۋەردىگارنىڭ نېمەلىرىنى

دەيدىغانلىقىغا قۇلاق سالاي، چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىگە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىگە ئامان-

خاتىرىچە مەلىكىنى سۆزلەيدۇ؛ ئۇلار يەنە ھاماقەتلىككە قايتىسۇن! 9 زېمىنىمىزدا شان-

شۆھرەتنىڭ تۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەققەت، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇنىڭ

نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ 10 ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەققەت ئۆزئارا كۆرۈشتى؛

ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرىچە مەلىكى بىر-بىرىنى سۆيۈشتى؛ 11 ھەققەت يەردىن

ئۆلۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشلەردىن قارايدۇ. 12 پەرۋەردىگار بەرىكەت

بېرىدۇ، زېمىنىمىز ھوسۇلنى بېرىدۇ؛ 13 ھەققانىيەت ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدۇ، ئۇنىڭ

قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

86 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلىقىڭنى مەن تەرەپكە تۇتقىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا

جاۋاب بەرگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. 2 جېنىمنى

ساقلغايىسەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىندۇرمەن؛ ئى سەن خۇدايم، ساڭا تايانغان
 قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايىسەن؛ 3 ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب،
 چۈنكى مەن كۈن بويى ساڭا نىدا قىلمەن. 4 قۇلۇڭنىڭ جېنىنى شاد قىلغىن،
 چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 5 چۈنكى سەن رەب، مېھىرىبان،
 كەچۈرۈمچان سەن! ئۈزەڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە زور مېھىر-مۇھەببەت
 كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! 6 مېنىڭ دۇئايمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار،
 يېلىنىشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايىسەن؛ 7 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا
 ئىلتىجا قىلمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرسەن. 8 ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ
 تەڭرىلىكىڭ يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ تەڭرىلىكى يوقتۇر. 9 سەن
 ياراتقان بارلىق ئەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلدۇ، ئى رەب، نامىڭنى
 تۇلۇغلايدۇ. 10 چۈنكى سەن ناھايىتى بۈيۈكسەن، مۆجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛
 سەن خۇدادۇرسەن، يالغۇز سەنلا. 11 ئۈز يولۇڭنى ماڭا تۈگەتكەيسەن، ئى
 پەرۋەردىگار، ۋە سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە يۈرىمەن؛ نامىڭغا ھۆرمەت-ئەيمىنىشتە بولۇشۇم
 ئۈچۈن، قەلبىمنى پۈتۈن قىلغايىسەن. 12 يا رەببىم خۇدا، پۈتۈن قەلبىم بىلەن سېنى
 مەدھىيەلەيمەن، ئەبەدىلىككە بەد نامىڭنى تۇلۇغلايمەن. 13 چۈنكى ماڭا بولغان مېھىر-
 مۇھەببىتىڭ زور دۇر، سەن تەھتىساراننىڭ تەڭرىسىدىن جېنىمنى قۇتقۇزغايىسەن؛ (Sheol
 h7585) 14 ئى خۇدا، تەكەببۇرلار ماڭا قارشى كۆتۈرۈلدى، ئەشەددىيەلەرنىڭ
 جامائىتى جېنىمنى ئىزدەمەكتە، ئۇلار سېنى نەزىرىگە ئالمەيدۇ! 15 ئەمما سەن،
 رەب، رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھسەن، ئاسانلىقچە ئاچچىقلاتمايسەن، مېھىر-
 مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-سادىقلىقنى تېشىپ تۇرىدۇ. 16 مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ،
 شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئۈز قۇلۇڭغا كۈچۈڭنى بەرگەيسەن، دېدىكىڭنىڭ
 ئوغلىنى قۇتقۇزغايىسەن! 17 ماڭا ئۈچمەنلەرنىڭ ئۈنى كۆرۈپ خىجىل بولۇشى

ئۈچۈن، ئىلتىپاتىنى كۆرسىتىدىغان بىر ئالامەتنى ماڭا كۆرسەتكەن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەم قىلدىڭ، ماڭا تەسەللى بېرىپ كەلگەنسەن.

87 كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي-ناخشا: - ئۇنىڭ ئۆلى بولسا مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. 2 پەرۋەردىگار زىئوننىڭ دەرۋازىلىرىنى سۆيىدۇ، ياقۇپنىڭ بارلىق ماكان-جايلىرىدىنمۇ ئەۋزەل كۆرىدۇ، 3 سېنىڭ شەرىپىڭگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. 4 «مېنى تونۇپ بىلگەنلەر ئارىسىدا راھاب بىلەن بابىلى تىلغا ئالمەن؛ مانا فىلىستىيە، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيە؛ مانا بۇ ئادەم شۇ يەردە تۇغۇلغان» - دەيمەن. 5 بەرھەق، زىئون توغۇرۇلۇق شۇنداق ئېيتىلدى: - «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكۇنچى ئۇنىڭدا تۇغۇلغان، ھەممىدىن ئالى بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ». 6 خەلق-قوۋملارنى خاتىرىلىگەندە پەرۋەردىگار: - «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» - دەپ ئالاھىدە خاتىرىگە يېزىپ قويدۇ. سېلاھ. 7 ناخشىچىلار، ئۇسسۇلچىلار شۇنى تەك ئېيتىدۇ: - «مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدۇر!»

88 كوراهنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي-ناخشا: - نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لېئانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزىزلىق ھېمان يازغان «ماسقىل»: - ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقم بولغان خۇدا، كېچە-كۈندۈز ساڭا نالە قىلىپ كەلدىم. 2 دۇئايم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن؛ ئىندايىغا قۇلاق سالغايىسەن؛ 3 چۈنكى دەردلەردىن جېنىم تويغان، ھاياتم تەھتەسارغا يېقىنلاشقان، (Sheol h7585) 4 ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتارىدا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. 5 ئۆلۈكلەر ئارىسىغا تاشلانغانمەن، قىرىلىپ قەبرىدە ياتقانلاردەك؛ سەن ئۇلارنى يەنە ئەسلىمەيسەن، ئۇلار قولۇڭدىن

ئۈزۈپ ئېلىنىپ يىراق قىلىنغان. 6 سەن مېنى ھاڭسنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۈلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۈڭ. 7 قەھرىڭ ئۈستۈمگە ئېغىر يۈكتەك باسقى، بارلىق دولقۇنلارنىڭ بىلەن مېنى قىيىندىڭ. 8 مەندىن دوست- بۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۈڭ؛ مەن قامالغانمەن، ھېچ چىقالمايمەن. 9 كۆزلىرىم ئازاب-ئوقۇبەتتىن خىرەلەشتى؛ ھەر كۈنى ساڭا نىدا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. 10 تۈلۈكلەرگە مۇجىزە كۆرسىتەرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر ئېيتارمۇ؟ 11 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلىنارمۇ؟ ھالاكەت دىيارىدا سادىقلىق- ھەقىقىتىڭ ماختىلارمۇ؟ 12 كارامەتلىرىڭ زۈلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «ئۆتۈلۈش زېمىنى» دە بىلىنەرمۇ؟ 13 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پەرياد كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايم ئالدىڭغا كىرىدۇ. 14 ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇردۇڭ؟ 15 ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، بىماردۇرمەن، ۋەھشەتلىرىڭنى كۆرۈۋېرىپ ھېچ ھالىم قالمىدى. 16 قەھرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتتى؛ ۋەھشىلىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. 17 ئۇلار كۈن بويى تاشقىن سۇلىرىدەك مېنى ئوراۋالدى، تامامەن مېنى چۆمدۈردى. 18 جان دوستلىرىمنى، ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەرز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89 ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: - پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەقىقەت- ساداقىتىڭنى ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: ئۆزگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈگە تىكىلىنىپ ماڭدۇ، سەن ھەقىقەت-ساداقىتىڭنى ئەرشىئەلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن - دەپ بىلدىم؛ 3 سەن دېدىڭكى: - «مەن تاللىۋالغىنىم بىلەن ئەھدە ئۆزگەتمەن؛

قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم: - 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرمەن،
تەختىڭنى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ
سېنىڭ مۇجىزىلىرىڭنى تەبرىكلەيدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جامائىتىدە
ئۇلار ھەقىقەت-ساداقتىڭنى مەدھىيەلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ
تەكلىپى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان
كىم بار؟ 7 تەڭرىنىڭ ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق
تەرتىپتۇ، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن ئۇ قورقۇنچۇقتۇر. 8 ئۇ
پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ،
ساڭا ئوخشايدىغان كىم بار؟ ئەتراپىڭدا ھەقىقەت-ساداقتىڭ تۇرۇقلۇقتۇر. 9
دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىسەن، دولقۇنلىرى ئۆركەشلىگەندە،
سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرسەن؛ 10 راھابىنى ئۆلگۈدەك يانچىدىڭسەن، كۈچلۈك
بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تىرىپەرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار سېنىڭكى،
يەرمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12 شىمال ۋە
جەنۇبى، ئۇلارنى ياراتقانسەن، تابور ۋە ھەرمون چوققىلىرى نامىڭنى ياكىتىپ
كۈيەلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر؛ كۈچلۈكتۇر سېنىڭ قولۇڭ، ئوڭ
قولۇڭ ھەم كۆتۈرۈكلۈكتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۇلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر،
مۇھەببەت ھەم ھەقىقەت-ساداقتە دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە
ساداسىنى بىلگەن خەلق بەختلىكتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭىدۇ،
ئۇ پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭدا كۈن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقتا ئۇلار
كۆتۈرۈلدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ شان-شەرىپى ئۈزۈلگۈدەرسەن،
سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇڭگۈزىمىز كۆتۈرۈلدى. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ
قالقىنىمىز، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن ئۆز

مۇمىن بەندەگىگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنى دېگەندىكىگەن: -
«مەن بىر ئەزىمەت ئۈستىگە ياردىمىمنى قوندۇردۇم، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللىۋالغان
بىرسىنى كۆتۈردۈم؛ 20 قۇلۇم داۋۇتنى تاپتىم، مۇقەددەس مېيىم بىلەن مەن ئۇنى
مەسھ قىلىپ تىكلدىم. 21 قۇلۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى
كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سېلىق ئالمايدۇ، پەسكەش ئادەم
ئۇنى قىستمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىمەن، ئۇنى ئۈچ
كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلمەن؛ 24 تۈز ھەققەت-ساداقتىم ھەم مېھىر-
مۇھەببەت ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۈڭگۈزى كۆتۈرۈلىدۇ.
25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26
ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى: - «سەن مېنىڭ ئاتام، مېنىڭ تەكۈم، نىجاتلىقىم بولغان
قورام تېشىمدۇرسەن!»». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغۇلم دەپ، دۇنيا
پادىشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقۇرىسى قىلمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن
ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدەم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ
نەسلىنى ئەبەدىيەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسماننىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن.
30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسە، 31
بەلگىلىملىرىمنى بۇزسا، ئەمىرلىرىمگە ئىتائەت قىلسا، 32 - ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى
تاپاق بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايىمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى
ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايىمەن، ھەققەت-ساداقتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن
تۈزگەن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ تۈزگەنمەيمەن.
35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم - داۋۇتقا قەتئىي يالغان
سۆزلىمەيمەن: - 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشىار؛ ئۇنىڭ تەختى كۆز
ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تۇرار؛ 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر،

ئاسماندىكى تۇرغۇن گۇۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سېلاھ. 38 بىراق سەن بۇلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ؛ سەن مەسسە قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى يەرگە تاشلاپ داغ تەڭگۈزدۈلۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-پاسىللىرىنى يىقىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابىلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن تۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى ئەزگەنلەرنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈلۈڭ، پۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قاپرىۋەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تىك تۇرغۇزىمىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى يەرگە تۈرۈۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۇنى خىجالەتكە چۆلدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئۇ پەرۋەردىگار؟ تۈزۈڭنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، ئۆمۈرنىڭ قىس ئىكەنلىكىنى ئەستە تۇتقىن! نېمىشقىمۇ بارلىق ئىنسان بالىلىرىنى بېھۇدىلىككە ياراتقانسەن؟ 48 قېنى، قايسى ئادەم ياشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۇ جېنىنى تەھتىساراننىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەقىقەت-ساداقتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچكەن، ئاۋۋالتقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەببىم؟ 50 قۇللىرىڭ ئوچراۋاتقان مەسخىرىلەرنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب - مەن ئىچىمدە پۈتكۈل كۈچلۈك ئەللەرنىڭ مازاقليرىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمەن - 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ تۈزۈڭ مەسسە قىلغاننىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەسخىرىلىگىنىنى، ئۇ پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90 خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇساننىڭ دۇئاسى: - يا رەببىم، سەن بارلىق دەۋردە بىزگە ماكان بولۇپ كېلىۋاتىسەن، 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر

ۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبەدىگىچە تەكۋىدۇرسەن. 3 سەن ئىنساننى تۇپراققا ئايلاندۇرۇپ: «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» - دەيسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل - تۆتۈپ كەتكەن تۈنۈگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسەكتۇر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىندەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار تۆتۈپ كەتكەن بىر ئۇيقۇدەك، تاڭ سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ. - 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكرىپ تۇندۇ، كېچىسى بولسا كېسىلىپ، سولىشىپ كېتەر. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككەدە قالمىز. 8 سەن قەبھىلىكلەرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلمىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرىغەزىپىڭ ئاستىدا تۆتۈپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئۆھ تارتىش بىلەنلا تۈگىتىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يەتمىش يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ بىراق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بېھۇدلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۆزەر، مانا، بىز ئۈچۈپ كەتتۇق. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلسۇن؟ 12 شۇڭا كۈڭلىمىزنى داناللىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىزگە تۈگەتكەن دەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتقانىمىز، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايىمەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندۇرغايىمەن؛ ئۇنداقتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۈنلەرنى ياكى تېپىپ شادلىنىمىز. 15 سەن بىزنى جاپاغا چۆمگەن كۈنلەرگە ئاساسەن، كۈنلەرنى كۆرگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۇلۇغ ئىشلارنىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شەۋكىتىڭ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى ئۈستىمىزگە بەرىكەتلىك قىلغايىمەن، بەرھەق، قولىمىزنىڭ ئىشلىرىنى بەرىكەتلىك قىلغايىمەن!

91 ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايدا تۇرغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارخىمۇدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارىنى: - «مېنىڭ باشپاناھم، مېنىڭ قورغىنىم؛ مېنىڭ خۇدايم، ئۇنىڭغا تايىنىمەن» - دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاچنىڭ تۇزىقىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم ۋابا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلەرى بىلەن سېنى ياپىدۇ؛ قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپسەن؛ ئۇنىڭ ھەقىقىتى ساڭا قالغان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمدىن، نە كۈندۈزى ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كەرگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالاكەتتىن قورقايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يىقىلىپ، ئوڭ يېقىڭدا ئون مىڭ غۇلاپ چۈشسۇمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۈزلىرىڭ بىلەن يېقىپ، پاسىقلارغا بېرىلگەن جازانى كۆرسەن. 9 پەرۋەردىگارىنى پاناھ دەپ بىلگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 بېشىڭغا ھېچ پالا كەت چۈشمەيدۇ، ھېچ ۋابا چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە ئەمر قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شەر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ تۆتسەن، ئارىسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇ نامىنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۇقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا نىدا قىلدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىمەن. 16 ئۇزاق ئۆمۈر بىلەن ئۇنى قاندۇرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92 شابات كۈنى ئۈچۈن بىر كۆي-ناخشاش: - پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كۈيلەش ئەلادۇر، ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى! 2 ئۆزگەرمەس

مۇھەببىتىڭىز سەھەردە، كېچىلەردە بولسا، ھەقىقەت-ساداقتىڭىز جاكارلاش، 3
 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىش ئەلادۇرا
 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، تۈز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ،
 قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار،
 قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن ئۇلۇغدۇر! ئويلېرىڭ ناھايىتى چوڭقۇردۇر! 6 بىغەم كىشى
 بۇنى بىلمەس، ھاماقەت بۇنى چۈشەنمەس، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئاينىغاندا،
 قەبھەلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەندە، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار
 شۇلاردۇر! 8 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلىك بەد ئۈستۈن تۇرسەن. 9
 چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ، بارلىق
 قەبھەلىك قىلغۇچىلار تىرىپەرەن قىلىۋېتىلىدۇ! 10 مۇڭگۈزۈمنى ياۋايى بۇقىنىڭكىدەك
 كۆتۈرسەن، بېشىم يېڭى ماي سۈركەپ، مەسھ قىلىنىدۇ. 11 مېنى قەست
 قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] تۈز كۆزۈم كۆرىدۇ، ماڭا قارشىلىشىشقا قوزغالغان
 رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بەرگەنلىكىنىمۇ] قۇلىقىم ئاڭلايدۇ. 12 ھەققانى ئادەم
 خورما دەرىخى كەبى گۈللەپ-ياشايدۇ؛ ئۇلۇندىكى كېدەر دەرىخىدەك ئۆسىدۇ.
 13 پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ، 14
 ئۇلار قېرىغاندۇمۇ يەنە مېۋە بېرىدۇ، سۇلۇق ھەم يېشىل ئۇلار، 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
 پەرۋەردىگار دۇرۇستۇر، دەپ ئىسپاتلايدۇ؛ ئۇ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا
 ھېچ ناھەقلىك يوقتۇر!

93

پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! ئۇ ھەيۋەتتىكى كىيىم قىلىپ كىيىگەن،
 پەرۋەردىگار كىيىنگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان؛ بەرھەق، شۇڭا دۇنيا
 مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدا بەرپا قىلىنغان،
 سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسىن! 3 كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى

پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار ئۇرغۇچى دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۇلارنىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكياندىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، ئۈستۈن تۇرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ نېمىدېگەن ئىشەنچلىكتۇر! كۈنلەر يوق بولغۇچە، ئى پەرۋەردىگار، ئويۇڭگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلئەبەد راۋادۇر.

94 ئى ئىتقىمىلار ئالغۇچى تەكۋى، پەرۋەردىگار! ئى ئىتقىمىلار ئالغۇچى تەكۋى، پارلىغابىسەن! 2 كۆتۈرۈلگەن، ئۆزۈڭنى كۆتۈرگەن، ئى جاھاننى سوراق قىلغۇچى، مەغرۇرلارغا جازاسىنى بەرگەن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرۈپىدۇ؟ 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشىدۇ، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۇلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭغا جەبرى-چاپا سالماقتا. 6 تۈل ئايال ۋە غەرىپ-مۇساپىرلارنى قەرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: - 7 «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇپنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلمەيدۇ»، - دەيدۇ. 8 سىلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەنخەقلەر، قاچان دانا بولسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكلەشچىنىڭ ئۆزى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسغۇچىنىڭ ئۆزى كۆرمەمدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم ئۆگەتكۈچىنىڭ ئۆزى ئادەمنى ئەيىبلەمدۇ؟ 11 پەرۋەردىگار ئىنساننىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ تۇتامى يوقلۇقىنى بىلىدۇ. 12 سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ئەقىل ئۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۇچۇن ئورەك كولاغۇچە - سەن ئۇنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى ئۆز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-پەرمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۇرۇسلار

بولسا، ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۈچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم ئورنىدىن تۇرىدۇ؟ مەن ئۈچۈن قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىشىشقا كىم مەيدانغا چىقىدۇ؟ 17 ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا، جېنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۆلىدى. 19 ئىچىمدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىرىڭ جېنىمنى سۆيۈندۈردى. 20 ئىنساپسىزلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، ئاچ كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولىدۇ، ھە، مېنىڭ خۇدايم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز بېشىغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز ياۋۇزۇقلىرى بىلەن ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ، بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئۇلارنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ياڭرىتىپ كۆيەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام تېشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! 2 تەشەككۈرلەر بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۇنىڭغا كۆيەر بىلەن تەنتەنە قىلايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار - بۈيۈك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى بۈيۈك بىر پادىشاھتۇر. 4 يەرنىڭ تەڭلىرى ئۇنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۇنىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۇنىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان، قۇرۇقلۇقنى ئۇنىڭ قولىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۇنىڭغا باش ئۈرۈپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز پۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايمىزدۇر، بىز بولساق ئۇنىڭ يايلىقىدىكى خەلق، ئۇنىڭ قولى باقىدىغان قويلارمىز. بۈگۈن، ئەگەر ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا مەرباھادا بولغاندەك، چۆل-باياۋاندىكى ماسساھادا بولغان كۈندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلماڭلار! 9 مانا شۇ

يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىندى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بەزار بولۇپ: - «بۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» - دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: - «ئۇلار ھەرگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرمەيدۇ» - دېدىم.

96

پەرۋەردىگارىغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر يۈزى، پەرۋەردىگارى كۈيلەڭلار! 2 پەرۋەردىگارىغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلۇغ، زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 5 چۈنكى بارلىق خەلقلەرنىڭ ئىلاھلىرى - بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقان دۇر. 6 شان-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارىغا [تەئەللۇقىنى] بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارىغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 8 پەرۋەردىگارىغا تۈز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بەرگەيسىلەر؛ سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارىغا پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار؛ پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: - «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسون، يەر-جاھان خۇش بولسون، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە ياپرسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياكىرتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھاننى

سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۆز ھەققەت-
ساداقتىدە سوراق قىلىدۇ.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كۆپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! 2 بۇلۇتلار ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۆلىدۇر، 3 ئۇنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ، 4 ئۇنىڭ چاقاقلرى جاھاننى يورۇتتى، يەر بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. 7 ئويما ھەيكەللەرگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچلەرنىڭ ھەممىسى ئۇ ياتما قالدى. بارلىق ئىلاھلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! 8 سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاڭلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيسىدۇرسەن، سەن بارلىق ئىلاھلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! ئۇ مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۇرۇسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغاندۇر، 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۈي: - پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۆزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۆز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى، ھەققانىيىتىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە زەبۇر

بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم ھەقىقەت-ساداقتىنى ئېسىگە ئالدى، زېمىنىنىڭ چەت-ياقلىرىمۇ خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازلىقلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل يەر يۈزى، تەبىئەت قىلىپ ئاۋازلىقلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۆيىنىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۇناي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەبىئەت قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۇش تۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلار شاۋقۇنلىسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن، پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەبىئەت قىلىپ ناخشا ئېيتسۇن؛ 9 چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلىرىنى ئۆز ھەقىقەت-ساداقتىدە سوراق قىلىدۇ.

99 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلىرى تىترىسۇن! ئۇ كېرۋىلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ؛ يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىننەتتا بۈيۈكتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلىرى ئۈستىدە تۇرىدىغان ئالىيدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرلۈك نامىڭنى مەدھىيەلەيدۇ؛ ئۇ پاك-مۇقەددەستۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغاندۇر؛ ئۆزۈڭ دۇرۇسلىقنى مەھكەم ئورناتقانسان؛ سەن ياقۇپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەقىقەتنى يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېڭلىپ سەجدە قىلىڭلار. ئۇ مۇقەددەستۇر! 6 ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرىغانلار ئىچىدە سامۇئېلىمۇ ھازىر ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇت تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى، ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىلىمىگە ئەمەل قىلىشتى. 8 ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ، يامان قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بەرگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى

كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدى. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەستۇر!

100 تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: - ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرىغا تەنتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلىشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر؛ بىزنى ياراتقان ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، ئۆز يايلىقىدا باققان قويلاردۇرمىز. 4 دەرۋازىلىرىغا تەشەككۈر ئېيتىشلار بىلەن، ھويلىلىرىغا مەدھىيەلەر بىلەن كىرىڭلار، ئۇنى مەدھىيەلەپ، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايىرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەبەدىلەپ بەدگىچە، ئۇنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا داۋاملىق!

101 داۋۇت يازغان كۆي: - مەن ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ھەم ئادالەت توغرىلىق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۈيلەيمەن. 2 مەن مۇكەممەل يولدا ئېھتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن؛ سەن قاچانمۇ يېنىمغا كېلسەن؟! ئۆز ئۆي-ئوردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. 3 ھېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگە نەرنىڭ قىلىشىلىرىغا نەپەتلىنىمەن؛ بۇنداقلار ماڭا ھېچ يېپىشماس ئەسلا. 4 ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، ھېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەينىدىن تۆھمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۇستۇن، دىلى تەكەببۇر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ 6 كۆزلىرىم زېمىندىكى مۇمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئوردامدا مەن بىلەن بىللە تۇرسۇن! كىم مۇكەممەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدىمچىلىق

يۈرگۈزگەنلەرنىڭ ئوي-ئوردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدىن يامانلىق قىلغۇچىلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، ھەر سەھەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102 ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ ھالدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار

ئالدىغا تۆككەندە: - دۇئايمى ئاڭلىغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كىرسۇن! 2 يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايىسەن؛ قىسىلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايىسەن؛ مەن نىدا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بەرگىن! 3 مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتەكتەك تۈگەپ كېتىدۇ، ئۆستىخانلىرىم ئوتۇن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيدى! 4 يۈرىكىم زەخمە يەپ چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتى، ھەتتا نېنىمنى بېيىشىنى ئۇنتۇدۇم. 5 مەن ئاھۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتىلىرىم سۈڭەكلىرىمگە چاپلىشىپ قالدى. 6 چۆل-باياۋاندىكى ساقىقۇشتەك، ۋەيرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن ھۇۋۇقۇشقا ئوخشايىمەن. 7 ئۇخلىماي سەگەك تۇرۇپ كۆزەتتىمەن؛ ئۆگزىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەيمەن. 8 دۈشمەنلىرىم كۈن بويى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى ھاقارەتلىگەنلەر ئىسمىمنى لەنەت ئورنىدا ئىشلەتمەكتە. 9 قەھرىڭ ھەم ئاچچىقىڭ تۈپەيلىدىن، كۈلنى نان دەپ يەۋاتىمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يەرگە ئۇردۇڭ. 11 كۈنلىرىم قۇياش ئۇزارتقان كۈلەڭگىدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۈزۈم بولسام چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتىم. 12 لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، ئەبەدىي تۇرسەن، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 13 سەن ئورنۇڭدىن تۇرسەن، زىننەتتە ھەم قىلىسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، ھە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! 14 چۈنكى قۇللارنىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، ھەم تۇپرىقىنىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 15 ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر

يۈزىدىكى شاھلار شان-شەرىپىڭدىن ئەيمىنىدۇ. 16 مانا، پەرۋەردىگار زىننى قايىتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈنىدۇ! 17 ئۇ غەرب-مىسكىنىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ، ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى ھەرگىز كەمسىتمەيدۇ. 18 بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرىلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلغان بىر خەلق ياكى مەدھىيەلەيدۇ؛ 19 چۈنكى ئۇ ئەسەرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۆلۈمگە بۇيرۇلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەس جايدىن ئېگىشىپ نەزەر سالىدى، ئەرشلەردىن پەرۋەردىگار يەرگە قارىدى، 21 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولايلى دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكەتلەر جەم يىغىلغان ۋاقتىدا - پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىننىدا، ئۇنىڭ شەرەپلىرى يېرۇسالېمدا جاكارلىنىدۇ! 23 بىراق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلىنىدۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. 24 مەن: «تەكۈم، تۆمرۈمنىڭ يېرىمدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» - دېدىم. - «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، 25 سەن يەرنى ئەملىساقىتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى ھەم قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛ 26 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، بىراق سەن داۋاملىق تۇرىۋېرسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېسىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرساڭ، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. 27 بىراق سەن ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. 28 قۇللىرىڭنىڭ بالىلىرىمۇ تۇرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى ھۇزۇرىڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103 داۋۇت يازغان كۇي: - پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۈر قايتۇر! 2 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر، ئى جېنىم، ئۇنىڭما ئۇنىڭ بارلىق مېھرىبانلىق-بەرىكەتلىرىنى؛ 3 ئۇ پۈتكۈل قەبھىلىكلىرىڭنى كەچۈرىدۇ، بارلىق كېسەللىرىڭگە داۋا قىلىدۇ؛ 4 ھاياتىڭنى ھاڭدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزىدۇ، بېشىڭغا مېھىر-مۇھەببەت ھەم رەھىمدىللىقلارنى

تاج قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 5 كۆڭلۈكنى نازۇنمەتلەر بىلەن قاندۇرىدۇ، ياشلىقنىڭ بۈركۈتىنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ؛ 7 ئۆز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا نامايان قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۇ ئاسانلىقچە ئاچچىقلاتمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىنى تۇرىدۇ. 9 ئۇ ئۇزۇنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، ياكى تا مەڭگۈگە غەزەپىدە تۇرىۋەرمەيدۇ. 10 ئۇ بىزگە گۇناھلىرىمىزغا قارىتا مۇئامىلىدە بولغان ئەمەس، بىزگە قەيەبلىكلىرىمىزگە قارىتا تېگىشلىكىنى ياندۇرغان ئەمەس. 11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقۇدىغانلارغا بولغان مۇھەببەتتۇر شۇنچىلىك زور دۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقۇدىغانلارغا شۇنداق مېھرىبان دۇر. 14 چۈنكى ئۇ ئۆزى بىزنىڭ جىسمىمىزنى بىلىدۇ، ئۇ پىراقىتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۇ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا - ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۈزۈپ چىقىپ چىچەكلەيدۇ؛ 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۇچۇپ ئۆتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلىي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن قورقۇدىغانلارغا، ئۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۇلارنى ئېسىدە تۇتقانلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئەزەلدىن ئەبەدىگىچە، ھەققانىيلىقى ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچە دۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرىشتە قۇرغان، ئۇنىڭ سەلتەنەتى ھەممىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ 20 ئۇ سۆزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 ئۇ سىلەر، ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 22 ئۇ، ئۇنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، ھۆكۈمرانلىقى

ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! ئى
مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر قايتۇر!

104 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جېنىم! ئى پەرۋەردىگار
خۇدايم، ئىنتايىن ئۇلۇغسەن، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىيىنگەنسەن؛ 2
لباس بىلەن پۈركەنگەندەك يورۇقلۇققا پۈركەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى
كەبى يايغانسەن. 3 ئۇ يۇقىرىقى راۋاقلارنىڭ لىملىرىنى سۇلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى
جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭدۇ؛ 4 ئۇ پەرىشتىلىرىنى
شاماللار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ. 5 يەرنى ئۇ ئۆللىرى ئۈستىگە
ئورناتقان؛ ئۇ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لباس بىلەن ئورالغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر
دېڭىزلار بىلەن ئورىغانسەن، سۇلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. 7 سېنىڭ
تەنبىھىڭ بىلەن سۇلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرماماڭنىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن
ياندى؛ 8 تاغلار ئۆرلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۇلار] سەن بېكىتكەن
جايعا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن
ئۇلارغا چەكلىمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۇرغۇتدۇ،
سۇلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دالادىكى ھەربىر جانئۇرغا ئۆسسۈلۈك بېرىدۇ،
ياۋايى ئېشەكلەر ئۆسسۈزلۈقنى قاندۇرىدۇ. 12 كۆكتىكى قۇشلار ئۇلارنىڭ بويىدا
قونىدۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايرايدۇ. 13 ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلاردىن تاغلارنى
سۇغىرىدۇ؛ يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قاندۇرۇلىدۇ! 14 ئۇ ماللار
ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكتاتلارنى ئۆستۈرىدۇ، شۇنداقلا ناننى
يەردىن چىقىرىدۇ؛ 15 ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شارابىنى، ئىنسان يۈزىنى
پارقىرىتىدىغان ماينى چىقىرىدۇ؛ ئىنساننىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛
16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۆزى تىككەن لىۋان كېدىر دەرەخلىرى

[سۇ ئىچىپ] قانائەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار ئۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئوچىكلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسىللەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئاينى ياراتتى، قۇياش بولسا پېتىشىنى بىلىدۇ. 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرسەن، تۇن بولىدۇ؛ ئورماندىكى جانئورلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدا شىپىر-شىپىر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارىسلانلار ئولجا ئىزدەپ ھۆركىرەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تۈلۈك سورىشىدۇ؛ 22 قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۇۋىلىرىدا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئۆز ئىشىغا چىقىدۇ، تاكەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. 24 ئۇ پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلەرنىڭ نەقەدەر كۆپتۇر! ھەممىسىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانىدىن، يەر يۈزى ئىجات-بايلىقلىرىنىڭ بىلەن تولدى. 25 ئەنە بۈيۈك بىبايان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇز-غۇز جانئورلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئويناقلۇسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋىئاتانمۇ بار، 27 ۋاقتىدا ئوزۇق-تۈلۈك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. 28 ئۇلارغا بەرگىنىڭدە، تېرىۋالدى، قولۇڭنى ئاچقىنىڭدە، ئۇلار نازۇنپەتلەرگە توپىدۇ. 29 يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، ئۇلار دەككە-دۈككەگە چۈشىدۇ، روھلىرىنى ئالساڭ، ئۇلار جان ئۈزۈپ، يەنە تۇپراققا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، ئۇلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۇ يەرگە باقمىنىدا، يەر تىرەيدۇ، تاغلارغا تەڭگىنىدە، ئۇلار تۇتۇن چىقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايمنى كۈيلەيمەن. 34 ئۇ سۈرگەن ئوي-خىياللىرىمدىن سۆيۈنسە! پەرۋەردىگاردا

خۇشاللىنىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن تۈگىتىلدى، رەزىللەر يوق بولدى. ئى
جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۇسانا!

105 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا
قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭغا ناخشىلار
ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ
ئويلىنىڭلار. 3 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى
ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۈڭلى شادلانسون! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۈچىنى
ئىزدەڭلار، دىدار-ھۇزۇرنى توختىماي ئىزدەڭلار. 5 ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى،
كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 6
ئۇ ئۇنىڭ قولى ئىبراھىم نەسلى، ئۆزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 7 ئۇ،
پەرۋەردىگار - خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۆزى تۈزگەن
ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا تۇتىدۇ - بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادىقىچە ۋەدىلەشكەن
سۆزىدۇر، - 9 يەنى ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئىچكەن قەسمىدۇر.
10 ئۇ بۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزمەلەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ
بېرىپ: - 11 «ساڭا قاناتان زېمىنى بېرىمەن، ئۇنى مېراسىڭ بولغان نېسۋەڭ قىلمەن»،
- دەپ، 12 - گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئېلىنمىغان، شۇ
يەردىكى مۇساپەرلەر بولسىمۇ. 13 ئۇلار ئۇ يۇرتتىن بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن ئۇ قەبىلىگە
كېزىپ يۈردى، 14 ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ
پادىشاھلارغىمۇ تەبىئە بېرىپ: - 15 مەن مەسىھ قىلغانلىرىمغا تەڭمە، پەيغەمبەرلىرىمگە
يامان ئىش قىلما! - دەپ. 16 ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى بۇيرۇدى، تىرەك
بولغان ئاش-نانى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى،
يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغانىدى. 18 ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىردە ئاغرىدى، ئۇنىڭ

جېنى تۆمۈرگە كىرىپ قىسىلدى، 19 شۇنداقلا تا تۈزىگە ئېيتىلغان ۋەھىي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى ئۇنى سىناپ تاۋلىدى، 20 پەرۋان ئادەملەرنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆرلۈككە چىقاردى. 21 ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا غوجدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلكىگە باشلىق قىلىپ تەيىنلەپ، 22 ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۇنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەربىيلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. 24 [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ نەسلىك قىلىپ، ئەزگۈچىلەردىن كۈچلۈك قىلدى. 25 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپرەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكىرلىك بولۇشقا مايىل قىلدى. 26 ئۇ ئۆز قۇلى بولغان مۇسانى، ئۆزىنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى يوللىدى. 27 ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھىي ئالامەتلەرنى ئايان قىلىپ، ھام زېمىنىدا ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى ئورناتتى. 28 پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ، [زېمىننى] زۇلمەتكە قاپلىتىۋەتتى، [مىسىرلىقلار] ئۇنىڭ ئەمرىگە قارشى تۇرغان ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇ ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى قانغا ئايلاندۇردى، بېلىقلەرنى قۇرۇتۇۋەتتى. 30 ئۇلارنىڭ يەرلىرىنى مېز-مېز پاقىلار باسقى، شاھ-ئەمىرلەرنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. 31 ئۇ بىر سۆز بىلەنلا، غۇز-غۇز چىۋىنلار بېسىپ كەلدى، ھەممە بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلەلەر. 32 ئۇ يامغۇرنىڭ ئورنىغا مۆلدۈر ياغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. 33 ئۇ ئۆزۈم تاللىرىنى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئۆردى، زېمىندىكى دەرەخلەرنى سۇندۇرۇۋەتتى. 34 ئۇ بىر سۆز قىلىشى بىلەنلا، چېكەتكىلەر كەلدى، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر مېزىلداپ، 35 زېمىندا بار بولغان گىياھلارنى يۇتۇۋەتتى، ئېتىزلارنىڭ بارلىق ھوسۇللىرىنى يەپ تۈگەتتى. 36 [ئاخىردا] زېمىندىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئۇلارنىڭ

غۇرۇرى بولغان بىرىنچى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرۋەتتى. 37 ئۆز خەلقىنى بولسا، ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرگۈزۈپ چىقاردى، قەبىلىلەردە بىرىسىمۇ يىقىلىپ چۈشۈپ قالغىنى يوق. 38 ئۇلارنىڭ چىققىنىغا مىسىر خۇشال بولدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋەھمىسى [مىسىرلىقلارغا] چۈشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا بۇلۇتتىن سايۋەن بولۇشقا، ئوتتى تۈندە نۇر بولۇشقا بەردى. 40 ئۇلار سورىدى، ئۇ بۇدىنلەرنى چىقاردى، ئۇلارنى ساماۋىي نان بىلەن قاندۇردى. 41 ئۇ تاشنى ياردى، سۇلار بۇلدۇقلاپ چىقتى، قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتى. 42 چۈنكى ئۇ بەرگەن مۇقەددەس سۆزىنى، ئۆز قولى ئىبراھىمنى ئەستە تۇتتى. 43 ئۇ خەلقىنى شاد-خۇراملىق بىلەن، ئۆز تاللىغىنىنى شادىيانە تەنتەنلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردى. 44 ئۇ ئۇلارغا ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېرىپ، ئۇلارنى خەلقلەرنىڭ ئەجىر-مېھنەتلىرىگە مۇيەسسەر قىلدى، 45 بۇ، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن ئىدى! ھەمدۇسانا!

106 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىبانىدۇر، ئەبەدىدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 2 پەرۋەردىگارىنىڭ قۇدرەتلىك قىلغانلىرىنى كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۇنىڭ بارشان-شۆھرىتىنى كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ 3 بەختلىكتۇر ئادالەتتى تۇتقان، دائىم ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن كىشى! 4 خەلقىگە بولغان ھىممىتىنىڭ بىلەن مېنى ئەسلىگە يەتسەن، ئى پەرۋەردىگارى، نىجاتلىقنىڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! 5 شۇنىڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنىڭ بەرىكىتىنى كۆرەي، ئۆز ئېلىڭنىڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، ئۆز مىراسىڭ [بولغان خەلقىڭ] بىلەن پەخىرلىنىپ، يىراپ يۈرەي! 6 بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتارىدا گۇناھ ئۆتكۈزۈدۇق، قەبھەلىك قىلدۇق، يامانلىق ئەيلىدۇق. 7 مىسىردا تۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۆجىزىلىرىڭنى نەزىرىگە ئالماي، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنى ئېسىگە ئالمىدى، بەلكى دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز بويىدا ئىسىيان كۆتۈردى. 8 بىراق ئۇ قۇدرىتىمنى نامايان قىلاي دەپ، ئۆز

نامى ئۈچۈن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 9 ئونىڭ قىزىل دېڭىزغا تەنبە بېرىشى بىلەن، ئۇ قۇيقۇرۇق بولدى؛ خۇددى قاغىراق چۆللۈكتىن يېتەكلەپ ماڭغاندەك، ئۇ ئۇلارنى دېڭىز تەڭلىرىدىن [قۇرۇق] تۈتكۈزدى. 10 ئۇلارنى ئۈچ كۆرگەنلەرنىڭ قولىدىن ھۈزلۈككە چىقاردى، ئۇلارغا ھەممەت بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى. 11 ياۋلارنى سۇلار باسقى، ئۇلارنىڭ ھېچبىرىسى ساق قالمىدى. 12 شۇنداقلا ئۇلار ئونىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى كۆيلىدى. 13 ئۇلار ئونىڭ قىلغانلىرىنى شۇنچە تېز ئۇنتىدى، نەسەپتىكى كۈتمىدى؛ 14 بەلكى دالادا ئاچ كۆزلۈككە بالادەك بېرىلدى، چۆل-باياۋاندا تەكۈننى سىندى. 15 شۇڭا ئۇ سورىغىنىنى ئۇلارغا بەردى، بىراق جۈدە تىكۈچى بىر كېسەلنى جانلىرىغا تەگكۈزدى. 16 ئۇلار بارگاھدا مۇساغا ھەسسەت قىلدى، خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىسى ھارۇنىمۇ كۆرەلمىدى. 17 يەر ئېچىلىپ داتاننى يۇتۇۋەتتى، ئابىرامنى ئادەملەرى بىلەن قاپسۇۋالدى. 18 ئەگەشكۈچىلىرى ئارىسىدا ئوت يېقىلدى؛ يالقۇن رەزىللەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 19 ئۇلار ھورەب تېغىدا موزاي بۇتىنى ياسىدى، قۇيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، 20 ئۆزلىرىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى بولغۇچىنىڭ ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنىڭ سۈرىتىنى ئالماشتۇردى. 21 مىسىردا تۇلۇغ ئىشلارنى كۆرسەتكەن نىجاتكارى تەكۈننى ئۇلار ئۇنتىدى. 22 دەرۋەقە، ھام دىيارىدا مۇجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز بويىدا قورقۇنچىلۇق ئىشلارنى كۆرسەتكەن خۇدانى [ئۇنتىدى]. 23 ئۇ ئۇلارنى ھالاك قىلمەن دېگەندى - ئۆز تاللىغىنى مۇسا قەھرىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئونىڭ ئالدىدا ئارىچى بولۇپ تىك تۇرمىغان بولسا، - دەرۋەقە شۇنداق قىلغان بولار ئىدى. 24 ئۇلار يەنە گۈزەل زېمىننى كەمسىتىپ رەت قىلدى، ئونىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدى؛ 25 بەلكى چېدىرلىرىدا قاقشاپ يۈرۈپ، پەرۋەردىگارىنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى. 26 شۇڭا ئۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۈرۈپ: - سىلەرنى چۆلدە يىقىتىپ

تۆگەشتۈرمەن - 27 ئەۋلادلىرىڭلارنىمۇ ئەللەر ئارىسىدا يىقىتىپ تۆگەشتۈرۈپ، ياقا يۇرتلار ئارا تارقىتىۋېتىمەن» - دېدى. 28 ئۇلار بائال-پېشور بۇتقا ئۆزىنى ئېتىپ چوقۇنۇپ، تۈلۈكلەرگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنى يېدى. 29 ئۇلار قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئاچقىنى كەلتۈردى، ئۇلار ئارىسىدا ۋابا قوزغالدى؛ 30 فىنھاس تۈردى-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدى، شۇنىڭ بىلەن ۋابا توسۇلدى؛ 31 بۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھېسابلاندى، ئۇنىڭ نەسلىگىمۇ ئەۋلادىدىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھېسابلاندى. 32 ئۇلار يەنە [پەرۋەردىگارىنى] مېرىياھ سۇلىرى بويىدا غەزەپكە كەلتۈردى، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەرەر يەتتى؛ 33 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ روھىنى تېرىكتۈردى، ئۇنىڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالىدى. 34 ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكى قوۋملارنى يوقاتتى؛ 35 بەلكى يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۇلارنىڭ قىلىقلىرىنى تۆگەندى؛ 36 ئۇلارنىڭ بۇتلارغا چوقۇندى، بۇلار ئۆزلىرىگە بىر تۇزاق بولۇپ چىقتى؛ 37 چۈنكى ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدى. 38 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بىگۇناھ قاننى، يەنى قانائادىكى بۇتلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ قېنىنى تۆكتى؛ زېمىنى قانغا بۇلغىنىپ كەتتى. 39 ئۇلار ئۆز قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغاندى؛ قىلىقلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدىك بۇزۇلدى. 40 شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى، ئۇ ئۆز مېراسىدىن يىرگەندى؛ 41 ئۇلارنى يات ئەللەرنىڭ قولىغا بەردى، ئۇلارغا ئۆچمەنلەر ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. 42 دۈشمەنلىرى ئۇلارنى ئەزدى، ئۇلار ياۋ قولى ئاستىدا ئېگىلىپ پۈكۈلدى. 43 كۆپ قېتىم [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى قۇتقۇزدى؛ بىراق ئۇلار بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى، ئۇلار ئۆز قەبھىلىكى بىلەن پەس ھالغا چۈشتى. 44 شۇنداقتىمۇ ئۇ ئۇلارنىڭ ئالە-پەريادىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلارنىڭ

جەبىر-جاپالرىغا ئېتىبار بەردى، 45 ھەم ئۇلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئەسلىدى،
زور مېھىر-شەپقىتى بىلەن، غەزىپىدىن ياندى، 46 ئۇ ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ
قەلبىدە رەھىم ئويغاتتى. 47 بىزنى قۇتقۇزغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايمىز!
مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنى مەدھىيەلەشكە،
بىزنى ئەللەر ئارىسىدىن يېنىڭغا يىغۇلغايىسەن! 48 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان
پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تەبەدگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل
خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۇسانا!

107 ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر،
ئەبەدىدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى! 2 پەرۋەردىگار ياۋ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۇ
ھەممەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقى بۇنى داۋاملىق بايان قىلسۇن - 3 يەنى ئۇ شەرق
بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسى يۇرتلاردىن يىغۇپلىنغانلار بۇنى
ئېيتسۇن! 4 ئۇلار چۆل-باياۋاننى كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتى، ئادەم ماكانلاشقان
ھېچبىر شەھەرنى تاپالمىستىن. 5 ئاچ ھەمدە ئۆسسۈز بولۇپ، جىنى چىقاي دەپ
قالدى. 6 ئاندىن پەرۋەردىگارغا پەرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلەردىن ئازاد
قىلدى. 7 ماكانلاشقۇدەك شەھەرگە يەتكۈچە، ئۇ ئۇلارنى تۈز يولدا باشلىدى. 8
ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ تۈزگەن مۇھەببىتى ئۈچۈن،
ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 9 چۈنكى ئۇ چاڭقىغان كۆڭلۈنى
قاندۇردى، ئاچ قالغان جاننى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 زۈلمەتتە، ئۆلۈم
كۈلەڭگىسىدە ياشىغانلار، تۆمۈر كىشەن سېلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنى بولسا، 11
(چۈنكى ئۇلار تەڭرىنىڭ ئەمىرلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ
نەسىھەتىنى كەمسىتتى) 12 - ئۇ ئۇلارنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر
قىلدى، ئۇلار پۇتلىشىپ يىقىلدى، ئۇلارغا ياردەمگە بىرسىمۇ يوق ئىدى. 13 ئاندىن

پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدى. 14
ئۇلارنى زۇلمەت ھەم ئۆلۈم سايبىسىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى
سۈندۈرۈپ تاشلىدى. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ
ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىرى ئۈچۈن!
16 مانا ئۇ مەس دەۋازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر تاقاقلارنى كېسىپ تاشلىدى.
17 ھاماقەتلەر ئۆز ئىنتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبىھلىكلىرىدىن ئازابلارغا ئۇچرايدۇ؛ 18
كۆڭلىدە ھەرخىل ئۇزۇق-تۈلۈكتىن بىزار بولۇپ، ئۆلۈم دەۋازىلىرىغا يېقىنلىشىدۇ.
19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد
قىلدۇ. 20 ئۇ سۆز-كلامنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ساقايتىدۇ، ئۇلارنى زاۋاللىقلىرىدىن
قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس
مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق
سۈپىتىدە تەشەككۈرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەنتەنىلىك ناخشىلار بىلەن
بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۇلاردا
تىرىكچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر،
چوڭقۇر ئوكياندا كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز
بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى ئۆرگەشتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر
ئاسمان-پەلەك ئۆرلەيدۇ، سۇلارنىڭ تەھتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتتىن ئۇلارنىڭ
جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەسىت ئادەمدەك ئەلەك-سەلەك ئىرغاڭلايدۇ،
ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۈگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد
قىلدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىرىدىن ئازاد قىلدۇ. 29 ئۇ بوراننى تىنچىتىدۇ، سۇ
دولقۇنلىرىمۇ جەم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنچلىقتىن شادلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى
تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتەكلەپ بارىدۇ. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر

ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقنىڭ جامائىتىدەمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقاللار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇردى. 34 ئاھالىسىنىڭ يامانلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇلۇق يەرنى شورلۇق قىلدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-باياۋاننى كۆلگە، چاڭقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇردى؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەرگە جايلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلدۇ؛ 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلدۇ؛ بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتتىن مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] ئۇلارغا بەرىكەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ بارىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 ئۇلار يەنە جەبىر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازىيىپ، پۈكۈلىدۇ. 40 ئۇ ئېسىلزاڭلار ئۈستىگە كەمسىتىشلىرىنى تۈگىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا ئۇلارنى سەرگەردان قىلدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبىر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋاباتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلدۇ. 42 بۇنى كۆڭلى دۇرۇسلار كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ پاسىقلارنىڭ ئاغزى ئېتىلىدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108 داۋۇتنىڭ كۆي-ناخشىسى: - ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۆيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۆيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغتۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۆھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى

ئۇلۇغلانغاي، شان-شەرىپنىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 تۈز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايىسەن، دۇئاىمنى ئىجابەت قىلغايىسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: - «مەن تەنتەنە قىلمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۈككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 8 كېڭىيىدۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، ماناسسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇيۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمىر-پەرىمان چىقارغۇچىمىدۇر؛ 9 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر؛ ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن؛ مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلمەن!»، 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالسۇن؟ 11 ئۇ خۇدا، سەن بىزنى راستتىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنساننىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز، بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

109 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئۇ مەدھىيەمنىڭ ئىگىسى خۇدايم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزى، مەككارلارنىڭ ئاغزى كۆز ئالدىمدا يوغان ئىچىلدى؛ ئۇلار يالغانچى تىل بىلەن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نەپرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۇلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زەربە بەرمەكتە. 4 مۇھەببەت ئۈچۈن ئۇلار ماڭا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام - دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن يامانلىق، سۆيگۈم ئۈچۈن نەپرەت قايتۇردى. 6 ھەربىرنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەيىنلىگەيسەن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋاگەر تۇرسۇن. 7 ئۇ سوراق قىلىنغاندا ئەيىبار بولۇپ چىقسۇن، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلانسۇن. 8 كۈنلەرى قىسقا بولسۇن، مەنسىپنى باشقىسى

ئىگىلىسۇن. 9 باللىرى يېتىم قالسۇن، خوتۇنى تۇل بولسۇن. 10 ئوغۇللىرى سەرگەردان تىلەنچى بولسۇن، تۇرغان خارابىلىكلەردىن نان ئەزدەپ. 11 جازانخور ئۇنىڭ ئىگىلىكى ئۈستىگە تور تاشلىسۇن، مېھنەت ئەجرىنى ياتلار بۇلاپ-تاللىسۇن. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرى بولسۇن، يېتىم قالغان بالىلارغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولسۇن. 13 ئۇنىڭ نەسلى قۇرۇتۇلسۇن؛ كېلەر ئەۋلادىدا ناملىرى ئۆچۈرۈلسۇن. 14 ئاتا-بوۋىلەرنىڭ قەبھىلىكىنىڭ ئەيىبلىرى پەرۋەردىگارىنىڭ يادىدا قالسۇن، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىسۇن. 15 بۇلارنىڭ ئەيىبلىرى دائىم پەرۋەردىگارىنىڭ كۆز ئالدىدا بولسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ نام-ئەمىلىنى يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇتۇقلارنى ئۆلتۈرمەككە قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لەنەت ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدۇ؛ بەخت تىلەشكە رايى يوق ئىدى، شۇڭا بەخت ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ شۇڭا بۇلار ئاققان سۇدەك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدەك، سۆڭەكلەرگە كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان تونىدەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋىغىدەك چاپلانسۇن. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلىگۈچىلەرگە پەرۋەردىگارىنىڭ يېكىتكەن مۇكاپاتى بولسۇن! مېنىڭ يامان گېيىمىنى قىلغانلارنىڭ ئىنتامى بولسۇن! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايىسەن، مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئەلا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھاجەتمەندۇرمەن، قەلىم خەستە بولدى. 23 مەن قۇياش ئۇزارتقان كۈلەڭگىدەك يوقىلاي دەپ قالدىم، چېكەتكە قېقىۋېتىلگەندەك چەتكە قېقىۋېتىلدىم. 24 روزا تۇتىشىمىدىن تىزلىرىم كېتىدۇ، ئەتىلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇڭلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا رەسۋا بولىدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمەكتە.

26 ماڭا ياردەملەشكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنىڭ بويىچە مېنى قۇتقۇزغايەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭدىكى ئىش ئىكەنلىكىنى، بۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلسۇن. 28 ئۇلار لەنەت ئوقۇۋەرسۇن، سەن بەخت ئاتا قىلغايەن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا، خىجالەتتە قالىسۇن، بىراق قۇلۇڭ شادلانسۇن! 29 مېنى ئەيىبلەگۈچىلەر خىجالەت بىلەن كىيىنسۇن، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئۆزلىرىگە تون قىلىپ يېپىنسۇن. 30 ئاغزىمدا پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرمەن؛ بەرھەق، كۆپچىلىك ئارىسىدا تۇرۇپ ئۆنى مەدھىيەلەيمەن؛ 31 چۈنكى ھاجەتمەننىڭ جېنىنى گۇناھقا بېكىتمەكچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە: «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرنىڭ قىلغۇچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» - دېدى. 2 پەرۋەردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە ھاساڭنى زىننەتتە تۇرۇتتىدۇ؛ دۈشمەنلىرىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگىن! 3 كۈچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە، ئۆز خەلقىڭ خالىس قۇربانلىق كەبى پىدا بولىدۇ؛ مۇقەددەس ھەيۋىتىڭدە، شۇ ياشلىق دەۋرىڭدىكىدەك، ساڭا ھازىرمۇ شەنبەلەر سەھەرنىڭ بايلىقتۇسىدىن يېڭى چىققانداك چۈشىدۇ؛ 4 پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم بۇنىڭدىن يانمايدۇ: - «سەن ئەبەدىگە بەدگىچە مەلئەزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن». 5 ئوڭ تەرىپىڭدە بولغان رەب غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە پادىشاھلارنى تۇرۇپ پارە- پارە قىلىۋېتىدۇ؛ 6 ئۇ ئەللەر ئارىسىدا سوتلايدۇ؛ جاي-جايلارنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇرىدۇ؛ كەڭ زېمىننىڭ بېشىنى يارىدۇ؛ 7 ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۆلىگۈچى بولىدۇ.

111 ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم جامائەتتە تۇرۇپ،
پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۈر ئېيتىمەن. 2 پەرۋەردىگارنىڭ ياسىغانلىرى
ئۇلۇغدۇر؛ بۇلاردىن خۇرسەن بولغانلار ئىزدىنىپ ئۇلارنى سۈرۈشتۈرمەكتە. 3
ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتۇر، ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 ئۇ
ئۆز مۇجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار مۇھەببەتلىك ھەم رەھىمدىللىكتۇر. 5
ئۇ ئۆزىدىن ئەيىمىدىغانلارنى تاش بىلەن تەسنىلەيدۇ؛ ئۆز ئەھدىسىنى ھەمىشە ياد
ئېتىدۇ. 6 ئۇ ئەمەللىرىدىكى قۇدرىتىنى ئۆز خەلقىگە كۆرسىتىپ، باشقا ئەللەرنىڭ
مىراس-زېمىنىنى ئۇلارغا تەقدىم قىلدى. 7 ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھەقىقەت-
ساداقەت ۋە ئادىللىقتۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق كۆرسەتمىلىرى ئىشەنچلىكتۇر. 8 بۇلار
ئەبەدىگە بەدگىچە ئىناۋەتلىكتۇر، ھەقىقەتتە ھەم دۇرۇسلۇقتا چىقىرىلغاندۇر. 9
ئۇ ئۆز خەلقىگە نىجاتلىق ئەۋەتتى؛ ئۆز ئەھدىسىنى ئەمىر قىلىپ مەڭگۈگە بېكىتتى؛
مۇقەددەس ھەم سۈرلۈكتۇر ئۇنىڭ نامى. 10 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش دانالىقنىڭ
باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسى يورۇتۇلغان ئادەملەردۇر؛
ئۇنىڭ مەدھىيىسى مەڭگۈ تۇرىدۇ.

112 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگاردىن ئەيىمىدىغان، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى زور
خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ نەسلى زېمىندا تۇرۇپ
كۈچ-قۇدرەتلىك بولىدۇ؛ دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئۆيىدە
دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان
دۇرۇس ئادەمگە نۇر پەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك، رەھىمدىل ھەم ھەققانىيدۇر.
5 خەيرخاھ، ئۆتتە بېرىپ تۇرىدىغان ئادەمنىڭ بەختى بولىدۇ؛ ئۇ ئۆز ئىشلىرىنى
ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. 6 بەرھەق، ئۇ ئەبەدىي تەۋرىنىلەيدۇ؛ ھەققانىي ئادەم
مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. 7 ئۇ شۇم خەۋەردىن قورقمايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا،

پەرۋەردىگارغا تايانغان. 8 دىلى مەھكەم قىلىنغان، ئۇ قورقمايدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ رەقىبلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزىنىڭكىنى مەردلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مۈڭگۈزى ئىززەت-شۆھرەت بىلەن كۆتۈرۈلدى. 10 رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدمايدۇ، چىشلەرنى غۇجۇرلىتىدۇ، ئۇ ئېرىپ كېتىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋسى يوقىتىلىدۇ.

113 ھەمدۇسانا! مەدھىيەلەر، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلەر! 2 ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىگە بەدگىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! 3 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيلىنىشكە لايىقتۇر! 4 پەرۋەردىگار ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ شان-شەرىپى ئەرشەلەردىن يۇقىرىدۇر. 5 كىممۇ پەرۋەردىگار خۇدايمىزغا تەڭ بولاللىسۇن - ئۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ، 6 ئاسمانلارغا ھەم يەرگە قاراش ئۈچۈن، ئۆزى تۆۋەن قىلغۇچىغا؟ 7 نامرات كىشىنى ئۇ توپا-چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ 8 ئۇنى ئېسىلزالىلەر قاتارىغا، يەنى ئۆز خەلقىنىڭ ئېسىلزالىلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛ 9 ئۇ تۇغماس ئايالى تۈيگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114 ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇپ جەمەتى يات تىللىق ئەللەردىن چىققاندا، 2 شۇ چاغدا يەھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەس جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ سەلتىنىقى بولدى، 3 دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىئوردان دەرياسى كەينىگە ياندى؛ 4 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئويناقلدى. 5 ئەي دېڭىز، سەن نېمە بولدۇڭ، قاچقىلى؟ ئىئوردان دەرياسى، يولۇڭدىن يانغىلى؟ 6 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئويناقلغىلى؟ 7 ئۇ يەر يۈزى، رەببىڭ جامالىدىن، ياقۇپنىڭ

خۇداسىنىڭ جامالىدىن تەۋرەن؛ 8 ئۇ قورام تاشنى كۆپلەپ كەككە، چاقماق تېشىنى مول بۇلاق سۇلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ.

115 بىزگە ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە ئەمەس - ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن، ھەقىقەت-ساداقتىڭ ئۈچۈن، ئۆز نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگەنمەن. 2 ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ [مازاق] قىلىشىدۇ؟ 3 بىراق خۇدايىمىز بولسا ئەرشلەردىدۇر؛ نېمىنى خالىسا، ئۇ شۇنى قىلغاندۇر. 4 ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەت كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىبارەت، ئىنساننىڭ قوللىرى ياسىغاندۇر، خالاس. 5 ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ 6 قۇلاقلىرى بار، ئاڭلىمايدۇ؛ بۇرنى بار، پۇرىيالمىدۇ؛ 7 قوللىرى بار، سىلىيالمىدۇ؛ پۇتلىرى بار، ماڭالمىدۇ؛ كانىيىدىن ھېچبىر سادا چىقارمايدۇ. 8 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 9 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچىڭلار ھەم قالقىنىڭلاردۇر. 10 ئى ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ قالقىنىڭلاردۇر. 11 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىڭلاردۇر. 12 پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلىپ كەلدى؛ ئۇ بەخت ئاتا قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلدى؛ ئۇ ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلدى؛ 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارغا، چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئاتا قىلدى. 14 پەرۋەردىگار سىلەرگە قوشلاپ بېرىدۇ، سىلەرگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ 15 سىلەرگە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەخت ئاتا قىلىنغان، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەرىكەتلەنگەن! 16 ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان بالىلىرىغا تاپشۇرغاندۇر. 17 ئۇلۇكلەر ياھىنى مەدھىيىلىيەلمەيدۇ، سۈكۈت دىيارىغا چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ

شۇنداق، 18 بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ ياھقا ئەبەدىلە بەدگىچە تەشەككۈر-

مەدھىيە قايتۇرىمىز! ھەمدۇسانا!

116 مەن پەرۋەردىگارىنى سۆيىمەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى، يېلىنىشىمىنى

ئاڭلىغان. 2 چۈنكى ئۇ قۇلغىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن بارلىق كۈنلىرىمدە ئۇنىڭغا

ئىلتىجا قىلىپ چاقىرىمەن. 3 ئۆلۈم ئاسارەتلىرى مېنى چىرمىۋالدى؛ تەھتىساراننىڭ

دەردلىرى مېنى تۇتۇۋالدى؛ مەن پېشىكەللىككە يولۇقتۇم، ئەلەم تارىتىم؛ (Sheol

h7585) 4 شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا توختىماي ئىدا قىلدىم: -

«سەندىن ئۆتۈنمەن، ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى قۇتۇلدۇرغايىسەن! 5 شەپقەتلىكتۇر

پەرۋەردىگار، ھەققانىيلىقىمىز رەھىمىدۇر. 6 پەرۋەردىگار نادانىنى

ساقلايدۇ؛ مەن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدىم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. 7 ھەي جېنىم،

قايتىدىن خاتىرجەم بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېخىلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛

8 چۈنكى سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن

قۇتقۇزغانسەن. 9 مەن پەرۋەردىگار ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ماڭمەن؛ 10

ئىشەنگىنىم ئۈچۈن مۇنداق سۆز قىلغانمەن: - «مەن قاتتىق خار قىلىنغانمەن»، 11

جىددىيەلىككە ئىشىنىمەن: - «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» - دېگەنمەن. 12 ماڭا

كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتۇرىمەن؟ 13

- نىجاتلىق قەدەھنى قولۇمغا ئالمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا

قىلىمەن؛ 14 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق،

ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن. 15 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە،

تۆزۈمۈم بەندىلىرىمنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك ئىشتۇر! 16 ئاھ پەرۋەردىگار، مەن

بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى

ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى يەشكەنسەن؛ 17 مەن ساڭا تەشەككۈر

قۇربانلىقلىرىنى سۇنمەن، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 18 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن؛ 19 پەرۋەردىگارنىڭ تۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا، سېنىڭ ئوتتۇرۇڭدا تۇرۇپ، ئى يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117 پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر، ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى غەلبىلىكتۇر؛ ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەت-ساداقتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! 2 ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 4 پەرۋەردىگار دىن قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» - دېسۇن! 5 قىستاققا قېلىپ يايغا نىدا قىلىم، ياي جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭرى-تازادىلىكتە تۇرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقايەن؛ ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا ياردەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ، مېنىڭ تەرىپىمدىدۇر؛ ئۆچمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرمەن. 8 پەرۋەردىگارنى باشپاناھم قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپاناھم قىلىش، ئەمىرلەرگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورشىۋالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى قورشىۋالدى؛ بەرھەق، قورشىۋالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەربىلەردەك مېنى قورشىۋالدى؛ ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتدەك تېزلا ئۆچۈرۈلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۈشمەن] مېنى زەرب بىلەن ئىتتەردىڭ، يىقىلغىلى تاس

قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولدى. 14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياهدۇر؛ ئۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى! 15 ھەققانىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ تەنتەنەلىرى ياكى تىلماقتا؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 17 مەن ئۆلمەيمەن، بەلكى ياشايمەن، ياهىنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى ئۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار؛ مەن كىرىمەن، ياهىنى مەدھىيەلەيمەن. 20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر؛ ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدۇڭ. 22 تاشچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر؛ بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار ياراتقان كۈندۇر؛ بىز ئۇنىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن بولىمىز. 25 قۇتقۇزغايىسەن، ئى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنمەن؛ سەندىن ئۆتۈنمەن، بىزنى ياشىناتقايسىەن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ توۋلىدۇق. 27 پەرۋەردىگار تەڭرىدۇر؛ ئۇ ئۆستىمىزگە نۇر بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانلار بىلەن باغلاڭلار، - قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن مېنىڭ ئىلاھىم دۇرسەن، مەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايم، مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېھرىبان دۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

119 (ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-قانۇندا

ماڭدىغانلار بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى چىن قەلبى

بىلەن ئىزدىگەنلەر، 3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىگە ئەستايىدىل ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن، ئۈزۈك ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۈنلىشى بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتىلگەي! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمر-پەرمانلىرىڭنى ئەتۋارلىسام، مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 7 سېنىڭ ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى ئۈگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. 8 مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم تۇتمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! 9 (بەت) ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك تۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا. 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم، مېنى ئەمرلىرىڭدىن ئادا ئىشتۇرمىغايسەن؛ 11 گۇناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقماستىنمۇ ئۈچۈن، سۆزۈڭنى كۆڭلۈمگە مەھكەم پۈكۈۋالدىم. 12 مۇبارەك دۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا ئۆز بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۈگەتكەيسەن. 13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 تۈرلۈك بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ ئىزلىرىڭغا قاراپ ئويلىنىمەن. 16 بەلگىلىمىلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن؛ سۆز-كلامىڭنى تۇتۇمايمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كلامىڭغا بويسۇنمەن. 18 تەۋرات-قانۇنۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن! 19 مەن بۇ دۇنيادا مۇساپىر مەن؛ ئەمىرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە بۇيرۇلغان تەكەببۇرلارغا تەنبەھ بېرىسەن، ئۇلار ئەمىرلىرىڭدىن ئادىشىپ كېتىدۇ. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەسخىرىنى يىراققا كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتمەن. 23 ئەمىرلەر

ئولتۇرۇپ يامان گېيىمىنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىلىمىلەرنىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلايدۇ. 24 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جېنىم تۇپراققا يېپىشقان؛ سۆز-كلامنىڭ بويىچە مېنى يېڭىلايدۇرغايىسەن. 26 ئۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ، ماڭا بەلگىلىمىلەرنىڭنى ئوڭ تەكلىپىسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايىسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 28 جېنىم قاينۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ، سۆز-كلامنىڭ بويىچە مېنى كۈچلەندۈرگەيسىەن. 29 مەندىن ئالداچى يولىنى نېرى قىلغايىسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايىسەن؛ 30 مەن ھەقىقەت-ساداقەت يولىنى تاللىۋالدىم، ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى چىڭ تۇتمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ئۇياتقا قالدۇرمىغايىسەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشنىڭ بىلەن، ئەمىرلىرىڭ يولىغا ئەگىشىپ يۈگۈرىمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىلىمىلەرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايىسەن؛ مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتمەن. 34 مېنى يورۇتقايىسەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتمەن، شۇنداقلا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمىرلىرىڭنىڭ يولىدا ماڭىدىغان قىلغايىسەن؛ چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭغا مايىل قىلغايىسەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايىسەن؛ مېنى يولۇڭدا جانلاندىرغايىسەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكىنى نېرى كەتكۈزگەيسىەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئۆز ھەققانىيلىقىڭدە مېنى جانلاندىرغايىسەن؛ 41 : (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ

يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ بويىچە نىجاتلىقنىڭ يېنىمغا كەلسۇن، 42
شۇندا مەندە مېنى مەسخىرە قىلغۇچىغا بەرگۈدەڭ جاۋاب بولدۇ؛ چۈنكى سۆزۈڭگە
تايىنىمەن. 43 ۋە تاغزىمدىن ھەقىقەتنىڭ سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن؛ چۈنكى
ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم، 44 شۇندا مەن سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان
تۇتمەن، بەرھەق، ئەبەدىئە بەدگىچە تۇتمەن؛ 45 شۇندا مەن ئازادلىكتە ماڭمەن؛
چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. 46 شۇندا مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگاھ-
گۇۋاھلىقلىرىڭ توغرىلىق سۆزلەيمەن، بۇ ئىشلاردا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 47
ۋە ئەمىرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 48
مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمىرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلمەن، ۋە بەلگىلىمىلىرىڭ
ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 49 (زائىن) سەن قۇلۇڭغا بەرگەن سۆزۈڭنى،
يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. 50 ئۇ بولسا دەردىمگە
بولغان تەسەللىدۇر؛ چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندىردى. 51 تەكەببۇرلار
ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتلىنىدىم. 52
قەدىمدە بېكىتىلگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق
قىلىپ ئۆزۈمگە تەسەللى بەردىم. 53 تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر
ۋەجدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە قايناپ تاشتى. 54 مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جايىدا،
كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. 55 كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى
ئەسلىپ يۈردۈم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇپ كەلدىم. 56 مەن بۇنىڭغا نېسىپ
بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 57 (خەت) ئۆزۈڭ
مېنىڭ نېسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ «سېنىڭ سۆز- كالامىڭنى تۇتاي» -
دېدىم. 58 مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم، ۋەدەڭ بويىچە
ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 59 مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلاندىم، ئاياغلىرىمنى

ئاگاھ- گۇۋاھلىقلارنىڭغا قارىتىپ بۇرىدىم. 60 مەن ئالدىرىدىم، ھېچ كېچىكىمىدىم، سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. 61 رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمۇۋالغىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانونۇڭنى ھېچ ئۇنتۇمىدىم. 62 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۇن كېچىدە تەشەككۈر ئېيتقىلى قويمەن. 63 مەن سەندىن قورقۇدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلپىتىدۇرمەن. 64 جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈگەتكەيسەن. 65 (تەت) سۆز- كالامنىڭ بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، تۈز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. 66 ماڭا ئوبدان پەرق ئېتىشىنى ۋە بىلىمنى تۈگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم. 67 مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتمەن. 68 سەن مېھرىباندۇرسەن، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈگەتكەيسەن. 69 تەكەببۇرلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. 70 ئۇلارنىڭ قەلبى تۇيماق بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانونۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 71 ئازابقا ئۇچرىغىنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈگەندىم. 72 مەن ئۈچۈن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. 73 (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى تۈگىتىمەن. 74 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۆز- كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. 75 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭدىن مېنى ئازابقا سالغىنىڭنى بىلىمەن. 76 ئاھ، قۇلۇڭغا بەرگەن ۋەدەڭ بويىچە، تۈزگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىم بولسۇن. 77 مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدارلىقىڭنىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانونۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 78 تەكەببۇرلار

خىجالەتتە قالسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەتۈرلۈك قىلغان، مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 79 سەندىن ئەيىبلىغانلار مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كەلسۇن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەر مۇ شۇنداق بولسۇن. 80 كۆڭلۈم بەلگىلىمىلىرىڭدە مۇكەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 81 (كاف) جېنىم نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالاڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 82 كۆزۈم سۆز-ۋەدەگە تەلمۈرۈپ تۈگىشىي دېدى، «سەن قاچانمۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» - دەپ. 83 چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۈلۈمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 84 قۇلۇڭنىڭ كۈنلىرى قانچە بولدى؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايىسەن؟ 85 تەكەببۇرلار ماڭا ئورنلارنى كولىغان، بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر؛ 86 سېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇلار يولسىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا؛ ماڭا ياردەم قىلغايىسەن! 87 ئۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى، بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز كەچمىدىم. 88 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندىرغايىسەن، ۋە تاغزىڭدىكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ئۇتىمەن. 89 (لامەد) مەڭگۈگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالاڭ ئەرشلەردە بېكىتىلگەندۇر. 90 سېنىڭ ساداقىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر؛ سەن يەر-زېمىننى مۇقىم بېكىتكەنسەن، ئۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. 91 سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۇلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ خىزمىتىڭدۇر. 92 سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولغان بولسا، ئازابىدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. 93 مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھەرگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ، 94 مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. 95 رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتمەكتە؛

بىراق مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى كۆڭلۈمدە تۇتۇپ ئويلايمەن. 96 مەن ھەممە مۇكەممەللىكىڭنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ ئەمىر-كالاڭنىڭ چېكىسىز كەڭدۇر! 97 (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن بويى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئويلايدىغىنىمدۇر. 98 ئەمىرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلىدۇ؛ 99 بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانمەن، چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. 100 مەن قەبىلەلەردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 101 سۆز-كالاڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. 102 ھۈكۈملىرىڭدىن ھېچ چىقىمىدىم؛ چۈنكى ماڭا ئۆگەتكەن سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. 103 سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن تېتىدىۋ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! 104 كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدىم؛ شۇڭا بارلىق ساختا يولنى تۆچ كۆرمىەن. 105 (نۇن) سۆز-كالاڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇردۇر. 106 قەسەم ئىچتىم، ئەمەل قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۈكۈملىرىڭنى تۇتمەن. 107 زور ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى چەكلىدىم، ئى پەرۋەردىگارى؛ سۆز-كالاڭ بويىچە مېنى جانلاندىرغايىسەن. 108 قوبۇل قىلغايىسەن، ئى پەرۋەردىگارى، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۈكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسىەن. 109 جېنىمنى ئالغىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرمەن، بىراق تەۋرات-قانۇنۇڭنى پەقەت ئۇنتۇمايمەن. 110 رەزىلەلەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئادا شىمدىم. 111 ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى مېراس قىلىپ مەڭگۈگە قويۇل قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار كۆڭلۈمنىڭ شادلىقىدۇر. 112 مەن كۆڭلۈمنى بەلگىلىمىلىرىڭگە مەڭگۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. 113 (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى تۆچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 114 سەن مېنىڭ دادا

جايم، مېنىڭ قالقاتمۇرسەن؛ سۆز-كالمىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 115 مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! 116 ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى يۈلگەيسەن؛ ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يەرگە قاراتمىغايىسەن. 117 مېنى قوللاپ قۇۋۋەتلىگەيسەن، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۈرمەن؛ ۋە بەلگىلىملىرىڭنى ھەردائىم قەدرلەيمەن. 118 بەلگىلىملىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساقىت قىلىدىڭ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالدىمچىلىقى قۇرۇقتۇر. 119 سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدەك شاللاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. 120 ئەتلەرم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ؛ ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرمەن. 121 (ئايىن) مەن دۇرۇس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئەزگۈچىلەرگە تاشلاپ قويمىغايىسەن؛ 122 ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپالەت بولغايىسەن؛ تەكەببۇرلارغا مېنى ئەزگۈزمىگەيسەن. 123 كۆزۈم نىجاتلىقىڭغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيلىقنى توغرىلۇق ۋەدەگە تەلمۈرۈپ تۈگىشەي دەپ قالدى؛ 124 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايىسەن؛ بەلگىلىملىرىڭنى ماڭا ئۈگەتكەيسەن. 125 مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايىسەن. 126 پەرۋەردىگار ھەرىكەتكە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 127 شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ 128 شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى ئوچ كۆرىمەن. 129 (پې) ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ كارامەتتۇر؛ شۇڭا جېنىم ئۇلارغا ئەگىشىدۇ. 130 سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر ئېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنىمۇ يورۇتىدۇ. 131 ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. 132 نامىڭنى سۆيگەنلەرگە بولغان

ئادىتىنىڭ بويىچە، جامالىنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەنمەن. 133
قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۈستۈمگە ھېچ قەبىھلىكنى ھۆكۈم
سۈرگۈزمىگەيسەن. 134 مېنى ئىنساننىڭ زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن
سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. 135 جامالىنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭنىڭ
ئۈستىگە چاچتۇرغايسەن؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 136 كۆزلىرىمدىن
ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ، چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇنۇڭغا بويسۇنمايدۇ. 137
(ئىسادە) ھەققانىيلىقىمىز، ئۇ پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. 138 سەن
ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا بۇيرۇغان؛ ئۇلار تولمۇ ئىشەنچلىكتۇر! 139
ئوتلۇق مۇھەببەتتىم ئۆزۈمنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە
پىسەنت قىلمايدۇ. 140 سۆزۈڭ تولۇق سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى
سۆيىدۇ. 141 مەن تېرىقتە كىتىرمەن، كەمسىتىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى
تۇتۇمايمەن. 142 سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-
قانۇنۇڭ ھەقىقەتتۇر. 143 پېشىكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشىۋالدى؛ بىراق
ئەمىرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمىزدۇر. 144 سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنىڭ
ھەققانىيلىقى ئەبەدىدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. 145 (كوف) مەن
پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ئىبادەت قىلىم، ئۇ پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن؛
مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى تۇتىمەن. 146 مەن ساڭا ئىبادەت قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛
ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىمەن. 147 مەن تاڭ ئاتماي ئورۇمدىن تۇرۇپ پەرياد
كۆتۈرمەن؛ سۆز-كالاڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 148 ۋەدىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ
ئويلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جېسەكلەر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلىدۇ. 149
ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئۇ پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ
بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. 150 قەيھ نىيەتكە ئەگەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار

تەۋرات-قانۇنۇڭدىن يىراقتۇر. 151 ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرسەن، بارلىق ئەمرلەرنىڭ ھەقىقەتتۇر. 152 ئۇزۇندىن بېرى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭدىن ئۆگەندىمىكى، ئۇلارنى مەڭگۈگە تىناۋەتلىك قىلغانسەن. 153 (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆرگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايەن، چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇنتۇمدىم. 154 مېنىڭ دەۋايىمنى سورىغايەن، ھەممەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايەن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايەن. 155 نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر؛ چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئىزدەيدۇ. 156 رەھىمدىللىقلەرنىڭ كۆپتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايەن. 157 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۇر، بىراق ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭدىن ھېچ چە تىنىمدىم. 158 مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يىرگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى تۇتمايدۇ. 159 سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆرگەيسەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايەن، ئى پەرۋەردىگار. 160 سۆز-كلامىڭنى مۇجەسسەملىگەندە ئاندىن ھەقىقەت بولۇر، سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىدۇر. 161 (شىن) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلدۇ؛ بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. 162 بىرسى زور ئولجا تاپقاندا، ۋەدەڭدىن خۇشاللىنىمەن. 163 ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن، سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 164 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۈپەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيەلەيمەن. 165 تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار، ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۇتلىيالماس. 166 مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتتۈم، ئى پەرۋەردىگار، ئەمىرلەرگە ئەمەل قىلىپ. 167 جېنىم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭغا ئەگىشىدۇ، ئۇلارنى تىنتايىن سۆيەن. 168 بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلارنىڭغا ئەگىشىمەن. 169 (تاۋ) مېنىڭ پەريادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن،

ئى پەرۋەردىگار، كالامىڭ بويىچە مېنى يورۇتقايسەن. 170 يىلىنىشىم ئالدىڭغا كەلسۇن؛ ۋەدەڭ بويىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. 171 ماڭا بەلگىلىمىلەرنى ئوڭتىشىڭ ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيەلەر ئۇرغۇپ چىقىدۇ. 172 تىلىم سۆزۈڭنى كۆيەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمىلىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىدۇر. 173 قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلەرنى تاللىۋالدىم. 174 مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 175 جېنىم ياشىسۇن، ئۇ سېنى مەدھىيەلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلسۇن. 176 مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم؛ قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن؛ چۈنكى ئەمىلىڭنى ئۇنتۇپ قالغىنىم يوق.

120 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەندە مەن

پەرۋەردىگارغا نىدا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. 2 ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالداچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 3 ساڭا نېمە بېرىلدى، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالداچى تىل؟ 4 - پالۋان ئاتقان ئۆتكۈر ئوقلار، ئارچا چوغلەرى ساڭا تەگسۇن! 5 مەشەك دىيارىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا تۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! 6 مەن تىنچلىققا ئۆچلەر ئارىسىدا ئۇزۇندىن بۇيان تۇرۇۋاتمەن؛ 7 مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار تۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ

قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىم قەيەردىن كېلۇر؟ 2 مېنىڭ ياردىم پەرۋەردىگاردىندۇر؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. 3 ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېپىلدۇرمايدۇ؛ سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇگىمەيدۇ! 4 مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇگىمەيدۇ، ھەم ئۆخلىمايدۇ! 5 پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئوڭ يېنىڭدىكى

سايۋەندۇر. 6 قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛

7 پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ 8

پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۇنىڭدىن كېيىن ئەبەدىلىككە بەدگىچە ساقلايدۇ.

122 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە

چىقايلى» - دېگەندە، شادلاندىم. 2 پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە تۇرۇشقا نېسىپ

بولدى، ئى يېرۇسالېم! 3 ئى يېرۇسالېم، سەن جىپسىلاشتۇرۇلۇپ رەتلىك سېلىنغان

بىر شەھەردۇرسەن؛ 4 قەبىلىلەر ئۆيەرگە چىقىدۇ، ياهىنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ؛

ئىسرائىلغا بېرىلگەن كۆرسەتمە بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر ئېيتىش

ئۈچۈن چىقىدۇ. 5 چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختلەر سېلىندى، داۋۇتنىڭ

جەمەتلىكلىرىگە تەختلەر سېلىندى. 6 يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ

دۇئا قىلىڭلار؛ سېنى سۆيگەنلەر روناق تاپىدۇ. 7 ئىستېھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-

خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-ئاراملىق بولسۇن! 8 قېرىنداشلىرىم

ھەم يار-يۇرادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» -

دەيمەن. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئويى ئۈچۈن، سېنىڭ روناق تېپىشىڭغا

ئىنتىلىمەن!

123 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشلەردە تۇرغۇچىسەن، ساڭا بېشىمنى

كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ 2 مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىڭ قولىغا قانداق

قارىغان بولسا، دېدەكلەرنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قولىغا قانداق قارىغان

بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بىزگە شەپقەت

كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. 3 بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسىن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە

شەپقەت كۆرگۈزگەيسىن؛ چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانمىز. 4 جېنىمىز

غوجاملارنىڭ مازاقليرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقانمىز.

124 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار

بولمىغان بولسا، - ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن - 2 بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، 3 ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە تۇتاشقاندا، - شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى، 4 [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلىۋېتەتتى، كەلكۈن بېشىمىزدىن تۆتەتتى، 5 داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن تۆتەتتى! 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشىلىرىغا ئوۋ بولۇشقا بىزنى قويۇپ بەرمىدى. 7 جېنىمىز تۇتقۇچىلارنىڭ باسمىقىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى، باسماق سۇندۇرۇلۇپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىغون تېغىدە كىتۇر؛

ئۇنى تەۋرەتكىلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالېم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئورۇغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تائەبەدىگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئوراپىدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ نېسىۋىسىنى باشقۇرمايدۇ؛ بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە ئۇزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايىسەن؛ كۆڭلى دۇرۇسلىرىغىمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 بىراق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىغوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى

قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولدۇق؛ 2 ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى؛ شۇ تاپتا ئەللەر ئارىسىدا ئۇلار: - «پەرۋەردىگار ئۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» - دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز بۇلاردىن شادلىنىمىز. 4 جەنۇبتىكى قۇرۇق ئېرىقلەر [شار-شار

سۇلارغا] ئايلاندۇرۇلغاندەك، بىز تۇتقۇنلارنىمۇ ئۆز ئەركىمىزگە قايتۇرغايىسەن، ئى
پەرۋەردىگار؛ 5 كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئورار؛ 6 يىغلاپ
يۈرۈپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن
ئورىغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۇلايمان يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار
ئۆزى ئوي سالىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۇنىڭغا ئەجىر سىڭدۈرىدۇ؛
پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق تۇرىدۇ. 2
سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنىڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-
مۇشەققەتنى ناندەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۇ ئۆز سۆيگىنىگە
ئۇيقۇنى بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مېراسىتۇر، بالىلىقنىڭ
مېۋىسى ئۇنىڭ مۇكاپاتىدۇر؛ 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلاردەك
بولدۇ. 5 ئوقىنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا
تۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەرگە قاراپ قالمايدۇ.

128 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۇنىڭ
يوللىرىدا ماڭدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ
ئەجرىنى يەيسەن؛ بەختلىك بولسەن، روناق تاپسەن؛ 3 ئايالىڭ بولسا ئۆيۈڭ
ئىچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولدۇ؛ بالىلىرىڭ داستىخاننى چۆرىدەپ، زەيتۇن
دەرەخلىرىدەك تىزىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى
شۇنداق بەختنى كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ساڭا زىئون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي،
سەن ئۆمرۈڭ بويىچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن؛ 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ
پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن؛ ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم

مېنى خار قىلىپ كەلدى» - - ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن - 2 «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۈستۈمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنەنكى ئۇنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئۇرۇش ئورۇنلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى؛ 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ ئارقىسىغا ياندۇرۇلسۇن، زىغوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆگزىدە ئۈنۈپ چىققان چۆپتەك بولسۇن؛ ئۈزۈلمەي تۇرۇپلا سولشىپ كېتىدىغان؛ 7 ئوت-چۆپ ئورغۇچىغا ئۈنۈشكەن بىر تۇتامۇ چىقمايدۇ؛ باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاققۇ چىقمايدۇ؛ 8 ئوتۇپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەرىكىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلەرگە بەخت تىلەيمىز!» - دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساڭا پەرياد

كۆتۈرمەن، ئۇ پەرۋەردىگار؛ 2 ئۇ رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغايىسەن؛ قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىش سادايىغا سالغايىسەن؛ 3 ئەگەر سەن ياد، قەبھىلىكلەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانسىڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 بىراق سەندە مەغپىرەت-كەچۈرۈم باردۇر، شۇڭا سەندىن ئەيىبنىشىشكە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتمەن؛ جېنىم كۈتۈۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆزىگە ئۈمىد باغلىدىم. 6 تۇن جېسە كىچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان تەشنىسىدىن ئارتۇق، بەرھەق، تۇن جېسە كىچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان تەشنىسىدىن ئارتۇق، جېنىم رەبكە تەشنى بولۇپ كۈتمەكتە. 7 ئۇ ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا تۈزگەرمەس مۇھەببەت باردۇر؛ ئۇنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ 8 ئۇ ئىسرائىلنى بارلىق قەبھىلىكلەردىن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» داۋۇت يازغان كۆي: - ئى پەرۋەردىگار،

كۆڭلۈم تەكەبۇر ئەمەس، نەزرىممۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ،
ياكى چامم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؛ 2 بەرھەق،
ئانىسىنىڭ قۇچقىدا ياتقان ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالدەك، ئۆز جېنىمنى بېسىۋېلىپ
تىنچلاندۇردۇم؛ كۆڭلۈم ئىچىمدە ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالدەكتۇر. 3 ئىسرائىل
پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبەدگىچە!

132 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۈچۈن تۇتقان

بارلىق جەبە-جاپالارنى ياد ئەتكەنمەن؛ 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا قانداق قەسەم ئىچكەن،
ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىگە قانداق ۋەدە قىلغان: - 3 «پەرۋەردىگارغا تۇرار
جاينى، ياقۇپنىڭ قۇدرەتلىك ئىگىسىگە ماكاننى تاپمىغۇچە، ئۈيۈمدىكى ھۇجرىغا
كىرمەيمەن، كارىۋاتتىكى كۆرپەمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ئۇيقۇنى، قاپاقلىرىمغا
مۈگدەشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۆنىڭ خەۋىرىنى ئەفراھادا ئاڭلىدۇق؛ ئۆنى
ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق؛ 7 ئۆنىڭ تۇرار جايلارىغا بېرىپ كىرىپ، ئۆنىڭ
تەختىپەرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى؛ 8 ئورنىڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار،
سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگەن!
9 كاهىنلارنىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلەرنىڭ تەنتەنلىك
ئاۋازىنى ياكرايسۇن! 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى
ياندۇرمىغىلىسەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەققىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى،
ئۇ ئۆنىڭدىن ھېچ يانمايدۇ: - ئۇ: - «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭگە
ئولتۇرغۇزغۇزمەن؛ 12 پەرزەنتلەرنىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان
ئاگاھ-گۇۋاھلىرىمنى تۇتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەڭگۈگە تەختىڭگە ئولتۇرىدۇ» -
دېگەن. 13 چۈنكى پەرۋەردىگار زىننەتنى تاللىغان؛ ئۇ ئۆز ماكانى ئۈچۈن ئۇنى خالىغان.

14 مانا ئۇ: - «بۇ مەڭگۈگە بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر، مۇشۇ يەردە تۇرمەن، چۈنكى مەن ئۇنى خالايمەن. 15 مەن ئۇنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەرىكەتلەيمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قاندۇرمەن؛ 16 ئۇنىڭ كاھىنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزمەن، ئۇنىڭ مۆمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنلىك ئاۋازىنى ياڭرىتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۈڭگۈزىنى بىخىلاندىرمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكەنمەن؛ 18 ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزمەن؛ ئەمما ئۇنىڭ كىيگەن تاجى بېشىدا روناق تاپىدۇ» - دېدى.

133 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: - قارا، مانا، قېرىنداشلار بىرلىكتە تۇرۇش نېمىدېگەن ياخشى، نېمىدېگەن شېرىندۇر! 2 ئۇ ھارۇننىڭ بېشىغا تۈكۈلۈپ، ساقلىدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۇ ھارۇننىڭ ساقلىدىن ئېقىپ، كىيىم-كېچەكنىڭ ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايدا ئوخشايدۇ؛ 3 ئۇ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون تاغلىرىغا چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەرىكەتنى - يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتنى بۇيرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قۇللىرى! 2 مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 3 ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن بەرىكەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلەڭلار، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! 2 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغانلار، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! 3 ياھىنى مەدھىيەلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار

مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ نامىغا كۆي ئېيتىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ 4
چۈنكى ياھ ياقۇپنى تۈزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى ئۆز مېراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. 5
چۈنكى تۈزۈم بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار تۇلۇغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن
ئۈستۈندۇر. 6 پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا،
زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تەڭلىرىدەمۇ شۇنى قىلغاندۇر. 7 ئۇ يەر
چەتلىرىدىن بۇلوت-تۇمانلارنى تۈرلىتىدۇ؛ يامغۇرلارغا چاقاقلارنى ھەمراھ قىلىدۇ؛
شامالىنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 8 ئۇ مىسىردىكى تۇنجى ئوغۇللارنى ھالاك
قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولسۇن، ھايۋانلارنىڭ بولسۇن ھەممىنى تۇرۇپ ھالاك
قىلدى. 9 ئۇ ئالامەتلەرنى، مۆجىزىلەرنى ئاراڭلارغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر، پىرەۋن
ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. 10 ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى،
قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 11 ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سېھوننى،
باشانىڭ پادىشاھى ئوگىنى، قاناتاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. 12
ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مېراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مېراس بولۇشقا تەقدىم
قىلدى. 13 سېنىڭ نامىڭ، پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە، شۇھرەت-خاتىرەڭ دەۋردىن-
دەۋرگىچىدۇر. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز
قۇللىرىغا رەھم قىلىدۇ. 15 ئەللەرنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن
ئىبارەتتۇر؛ ئۇلارنى ئىنساننىڭ قولى ياسىغاندۇر، خالاس. 16 ئۇلارنىڭ ئاغزى
بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ 17 قۇلاقلىرى بار، بىراق
ئاڭلىمايدۇ؛ ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. 18 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ
قالدۇ؛ ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداق تۇرۇر. 19 ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا
تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-
مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ 20 لاۋىي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە

قايتۇرۇڭلار؛ پەرۋەردىگار دىن قورقۇدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە
قايتۇرۇڭلار! 21 يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگارغا زىننەت تەشەككۈر-
مەدھىيە ئېيتىلسۇن! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىبان دۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 2 ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى
ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 3 رەببەرنىڭ رەببىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى
ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 4 زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۈرگۈزگۈچىگە
تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 5 ئەقىل-پاراسەت
ئارقىلىق ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ 6 زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۈر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 7 ئۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى
ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 8
كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى ياسىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 9 كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا
تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 10 ئۇلارنىڭ
تۇنجىلىرىنى ئۇرۇپ، مىسىرغا زەرب بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ
مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 11 ئىسرائىلنى ئۇلار ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشەككۈر
ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 12 كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان
بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى
مەڭگۈلۈكتۇر؛ 13 قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار،
چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 14 ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن
ئۆتكۈزگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛

15 قىزىل دېڭىزدا پىرەۋنى قوشۇنلىرى بىلەن سۇيۇرۇپ تاشلىغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 16 ئۆز خەلقىنى چۆل-باياۋاندىن يېتەكلىگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 17 بۈيۈك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋەتكۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 18 ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 19 جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 20 - ھەم باشان پادىشاھى ئوگىنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 21 ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مېراس ئۈچۈن بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 22 بۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مېراس قىلىپ بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 23 ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 24 بىزنى ئەزگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 25 بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە ئۇزۇق بەرگۈچىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 26 ئەرشىلەردىكى تەكۋىگە تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137 بابلىدىكى دەريا-ئېرىقلار بويىدا بىز ئۆلتۈردۇق؛ زىئوننى ئەسلىگىنىمىزدە، بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ 2 چىلتارمىزنى ئارىسىدىكى سۆڭەكلەرگە ئېسىپ قويدۇق. 3 چۈنكى بىزنى سۈرگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلاتقۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ قىلىپ: - «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بىزگە ئېيتقىن!» - دېيىشتى. 4 ياقا يۇرتتا تۇرۇپ پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ ناخشىسىنى قانداقۇ ئېيتايلى؟ 5

ئەي يېرۇسالېم، مەن سېنى ئۇنتۇسام، ئوڭ قولۇم [ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! 6 سېنى ئەسلىمىسەم، - يېرۇسالېمنى ئەڭ چوڭ خۇرسەنلىكىمدىن ئەۋزەل كۆرمىسەم - تىلىم تاڭلايمغا چاپلىشىپ قالسۇن! 7 ئى پەرۋەردىگار، ئېدوم بالىلىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈننى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار، ئۇلغىچە يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. 8 ئى بۇلىنىش ئالدىدا تۇرغان بابل قىزى، بىزگە قىلغان قىلمىشلىرىڭنى ئۈزۈڭگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! 9 بوۋاقلارنىڭ ئېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138 داۋۇت يازغان كوي: - پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. 2 پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش تۇرىمەن، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەقىقەت-ساداقتىڭ ئۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛ چۈنكى سەن پۈتۈن نام-شۈھرىتىڭنىمۇ بەكرەك، ۋەدە كەتۈردىغىنىڭنى ئۇلۇغ قىلغانسەن. 3 ساڭا نىدا قىلغان كۈندە، ماڭا جاۋاب بەرگەنسەن، جېنىمغا كۈچ كىرگۈزۈپ، مېنى رىغبەتلەندۈرگەنسەن. 4 ئاغزىڭدىكى سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئى پەرۋەردىگار، جاھاندىكى بارلىق شاھلار سېنى مەدھىيەلەيدۇ؛ 5 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار ئالىيدۇر، بىراق ئۇ ھالى بوشلارغا نەزەر سالدى؛ تەكەببۇلارنى بولسا ئۇ يىراقتىن تونۇپ يېتىدۇ. 7 زۇلمەت-مۇشەققەتلەر ئارىسىدا ماڭغان بولساممۇ، سەن مېنى جانلاندىۋرسەن؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ غەزىپىنى توسۇشقا قولۇڭنى ئۇزارتسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزدۇ. 8 پەرۋەردىگار ماڭا تەۋە ئىشلارنى پۈتكۈزدى؛ مېھىر-مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈكتۇر؛ ئۆز قوللىرىڭنى ياسىغاننى تاشلاپ كەتمىگەيسەن!

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: - ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بېلىپ يەتتىڭ؛ 2 تۈزۈك ئولتۇرغىنىمى، تۇرغىنىمىمۇ بىلسەن، يىراقتا تۇرۇقلۇق كۆڭلۈمدىكىنى بىلسەن. 3 باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئۆتكەمەڭدىن ئۆتكۈزدۈڭ؛ بارلىق يوللىرىم ساڭا ئاياندۇر. 4 بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز كېلە- كەلمەستىنلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى بويىچە بىلمەي قالمايسەن. 5 سەن مېنى ئالدى- كەينىدىن ئوراپ تۇرسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. 6 بۇنداق بىلم ماڭا شۇنچىلىك تىلىمات بىلىندۇ! شۇنداق يۈكسەككى، مەن ئۆنى بېلىپ يېتەلمەيدىكەنمەن. 7 روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەرگىمۇ بارالايتتىم؟ ھۇزۇرۇڭدىن تۈزۈمنى قاچۇرۇپ نەلەرگە بارالايتتىم؟ 8 ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە، تەھتىسارادا ئورۇن سالساممۇ، مانا سەن شۇ يەردە؛ (Sheol h7585) 9 سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى ئېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە تۇرسام، 10 ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. 11 مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى ياپسا، ئەتراپىدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» - دېسەم، 12 قاراڭغۇلۇق سەندىن يوشۇرۇنالمىدا، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭدۇر، قاراڭغۇلۇق [ساڭا] يورۇقتەكتۇر. 13 بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچلىرىمنى ياسىغانسەن؛ ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ 14 مەن سېنى مەدھىيەلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلىماتتۇر؛ بۇنى جېنىم ئوبدان بىلىدۇ. 15 مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغانىمدا، يەر تەڭلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكىللەندۈرۈلگەنمىدە، ئۆستىخانلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. 16 ئەزالىرىم تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلىۋاتقان كۈنلەردە، كۈزۈڭ تېخى شەكىللەنمىگەن جىسمىمنى كۆرۈپ يەتكەندى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللىبۇرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. 17 ئاھ

تەكۈم، ئۇلارنىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زور دۇر!
18 ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر؛ ئۇيۇدۇن
كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللەدۇرمەن! 19 ئاھ، سەن رەزىللەرنى
ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! 20
چۈنكى ئۇلار سېنىڭ توغۇلۇق ھىيلىلىك بىلەن سۆزلەيدۇ؛ سېنىڭ شەھەرلەرنىڭ
ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلدى. 21 ساڭا ئۈچمەن بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار،
مەنمۇ ئوچقۇ؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەنمۇ يىرگىنمەنمۇ؟ 22 ئۇلارغا چىش-
تېرىقچىمچە ئوچتۇرمەن؛ ئۇلارنى ئۆز دۈشمەنلىرىم دەپ ھېسابلايمەن. 23 مېنى
كۆزىتىپ تەكشۈرگەيسەن، ئى تەكۈم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى
سېناپ، غەملىك ئۇيلىرىمنى بىلگەيسەن؛ 24 مەندە [ئۆزۈڭگە] ئازار بەرگۈدەك
يولنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرگەيسەن؛ ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يولۇڭدا يېتەكلىگەيسەن!

140 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان
كۆي: - رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايەن؛ زوراۋان
كىشىدىن مېنى ساقلىغايەن. 2 ئۇلار كۆڭلىدە يامانلىقلارنى ئويلىماقتا؛ ئۇلار
ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقتى. 3 تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك
قىلدۇ؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ؛ سېلاھ. 4 رەزىل
ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى
قەستلەيدىغان زوراۋان كىشىدىن ساقلىغايەن. 5 تەكەببۇرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق،
تانلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى؛ يول بويىدا تور يايىدى، مەن ئۈچۈن تۇزاقلارنى
سالىدى؛ سېلاھ. 6 مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تەكۈمدۇرسەن» - دېدىم؛
يېلىنىشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 7 پەرۋەردىگار رەب
نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر؛ سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. 8

رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلىنغانىسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ
ھىيلىلىرىنى ئاققۇزمىغانىسەن؛ بولمىسا ئۆزلىرىنى چوڭ تۇتۇۋالدىمۇ. سېلاھ. 9 مېنى
قورشۇۋالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا
چۈشسۇن؛ 10 ئۈستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك
ھاڭلارغا تاشلىۋېتىلسۇن؛ 11 تىلى چىقىمچى ئادەمنىڭ يەر يۈزىدە ئورنى بولمىسۇن؛
بالا يىتاپەت زوراۋانلارنى تۈگەشكۈچە ئوۋلايدۇ؛ 12 مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار
ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەقىقىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ 13 بەرھەق،
ھەققانىيلار نامىگىغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ؛ كۆڭلى دۇرۇسلار ھۇزۇرۇڭدا ياشايدۇ.

141 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگار، مەن ساڭا نىدا قىلدىم، يېنىمغا

تېزىدىن كەلگەنمەن؛ ساڭا نىدا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغانىسەن. 2 دۇئاىمنى
ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۇنۇلغان خۇشبۇيىدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى
سۇنۇلغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. 3 ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى
تۇرغۇزغانىسەن، ئى پەرۋەردىگار، لەۋلىرىم دەۋازىسىنى ساقلىغانىسەن؛ 4 كۆڭلۈمنى
ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبھەلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا
مايىل قىلىنغانىسەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمە تىلىدىن ھېچ يېگۈزمىگەنمەن! 5 ھەققانىي
ئادەم مېنى ئۇرسۇن - بۇ ماڭا مېھرىبانلىقتۇر؛ ماڭا تەننەپ بەرسۇن - بۇ بولسا، بېشىم
رەت قىلمايدىغان، قۇيۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايم يەنىلا
شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن
تاشلىۋېتىلگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى بۇ سۆزلەر شېرىندۇر.
7 بىرسى ئوتۇن يارغاندا يەرگە چېچىلغان يېرىندىلاردەك، مانا، ئۈستىخانلىرىمىز
تەھتەسار ئىشىكى ئالدىدا چېچىۋېتىلدى؛ (Sheol h7585) 8 بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭا
تىكىلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جېنىمنى خاراب قىلىپ

تاشلۇۋىتىلگەن بولسا. 9 ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبھىلىك قىلغۇچىلارنىڭ تۇزاقلىرىدىن مېنى ساقلىغايلىق؛ 10 رەزىلەلەر ئۆزىنىڭ تورلىرىغا يىقىلسۇن، مەن بولسام - تۆتۈپ كېتىمەن.

142 داۋۇت غارىدا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقىل»: - مەن پەرۋەردىگارىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىتىپ نالە-پەرياد كۆتۈرمەن؛ پەرۋەردىگارىغا ئاۋازىم بىلەن يېلىنمەن؛ 2 ئۇنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى تۈگەتمەن؛ ئۇنىڭغا ئاۋازىمچىلىقىمنى ئېيتىمەن. 3 روھىم ئىچىمدە تۈگىشەي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنمەن؛ مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ يېنىمغا قاراپ باققايسىن؛ ئەتراپىدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناھگاھ يوقاپ كەتتى؛ ھېچ ئادەم جېنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پەرياد كۆتۈردۈم، ئۇ پەرۋەردىگارى، ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناھىمىسىن، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېسىۋەمدۇرسەن» - دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغايلىق؛ چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدىم؛ مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايلىق؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈكتۇر. 7 سېنىڭ نامىڭنى تەبرىكلەش ئۈچۈن، جېنىمنى تۈرمىدىن چىقارغايلىق؛ ھەققانىيلار ئەتراپىدا ئولتۇرۇشۇدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا زور مېھرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۆي: - پەرۋەردىگارى، دۇئايمىنى ئاڭلىغايلىق؛ يېلىنىشلىرىمغا قۇلاق سالغايلىق؛ ھەقىقەت-ساداقتىكىدە ھەم ھەققانىيلىقتىكىدە ماڭا جاۋاب بەرگەيسىن. 2 ئۆز قۇلۇڭنى سوراقتا تارتىشقا تۇرمىغايلىق؛ چۈنكى نەزىرىڭدە تىرىكلەرنىڭ ھېچبىرى ھەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۈشمەن جېنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ ھاياتىمنى دەپسەندە قىلدى؛ مېنى خۇددى تۆلگى ئۇزۇن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى. 4

شۇڭا روھىم ئىچىمدە تۈگىشەي دەپ قالدى؛ ئىچىمدە قەلبىم سۇندى. 5 مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن؛ سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالدىن ئۆتكۈزۈمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلمەن؛ جېنىم چاڭقىغان زېمىندەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا تېزدىن جاۋاب بەرگەيسىن، ئى پەرۋەردىگار؛ روھىم ھالدىن كېتىدۇ؛ دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرماغىن؛ بولسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېھىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاشقا بولىمەن؛ چۈنكى تايانغىنىم سەن؛ مېڭىشىم كېرەك بولغان يولى ماڭا بىلدۈرگەيسىن؛ چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 9 مېنى قۇتۇلدۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىمدىن؛ باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭغا قاچمەن. 10 ئۆز ئىرادەڭگە ئەمەل قىلىشىمقا مېنى ئۈمىد قىلىشىڭ؛ چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايمدۇرسەن؛ سېنىڭ مېھرىبان روھىڭ مېنى تۇتۇپ زېمىندا يېتەكلىگەي؛ 11 ئۆز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن مېنى جانانلاندۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا جېنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد قىلغىن. 12 ھەم مېھىر-شەپقىتىڭدە دۈشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەيسىن؛ جېنىمنى خار قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144 داۋۇت يازغان كۇي: - قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى

ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام تېشىم پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن!
 2 مېنىڭ ئۆزگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ ئېڭىز مۇنارىم ۋە نىجاتكارىم، مېنىڭ قالىقىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۆز خەلقىمنى قول ئاستىمدا بويسۇندۇرغۇچىدۇر! 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالدىڭكىنەن، ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ توغرىلۇق ئويلايدىكەنەن، ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ 4 ئادەم بولسا بىر نەپەستۇرلا، خالاس؛ ئۇنىڭ كۈنلىرى تۆتۈپ

كېتىۋاتقان بىر كۆلەڭگىدۇر، خالاس. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېڭىدۇرۇپ
 چۈشكەن بىسەن؛ تاغلارغا تېگىپ ئۇلاردىن ئىس-تۈتەك چىقارغايىسەن؛ 6 چاقماقلارنى
 چاققۇزۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەن بىسەن؛ ئوقلىرىڭنى ئېتىپ ئۇلارنى قىياس-سۈرەنگە
 سالغايىسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۈزۈپ، مېنى ئازاد قىلغايىسەن؛ مېنى ئۇلۇغ
 سۇلاردىن، ياقا يۇرتىڭنىڭ چاڭگىلىدىن چىقارغايىسەن. 8 ئۇلارنىڭ ئاغزى
 قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداچى قولىدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن ساڭا
 ئاتا بېيىڭى ناخشا ئېيتىمەن، ئوتتارغا تەڭگەش بولۇپ ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن.
 10 سەن پادىشاھلارغا نىجاتلىق-غەلبە بېغىشلايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتنى ئەجەللىك
 قىلىچتىن قۇتۇلدۇرسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايىسەن، يات يۇرتىڭنىڭ قولىدىن
 ئازاد قىلغايىسەن؛ ئۇلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالداچى
 قولىدۇر. 12 شۇنداق قىلىپ ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۇختا يېتىلگەن كۆچمەنلەرگە
 ئوخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئوردىچە نەقىشلەنگەن تۇرۇكلەردەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق
 ئامبارلىرىمىز تولدۇرۇلۇپ، تۈرلۈك-تۈرلۈك ئوزۇقلار بىلەن تەمىنلەيدىغان، قولىرىمىز
 ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۈمەنلەپ قوزىلار يىدىغان؛ 14 كالىلىرىمىز بوغاز بولىدىغان؛
 ھېچكىم بېسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [جەڭگە] چىقمايدىغان؛ كۆچلىرىمىزدا ھېچ
 جېدەل-غۇغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!
 خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۇر!

145 مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۇي: - مەن سېنى مەدھىيەلەپ ئۇلۇغلايمەن،
 خۇدايىم، ئى پادىشاھ؛ نامىڭغا ئەبەدىلئەبەدىگىچە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن.
 2 ھەركۈنى ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭغا ئەبەدىلئەبەدىگىچە
 تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرىمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيەلەرگە
 لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس؛ 4 بىر دەۋر بېيىڭى بىر

دەۋرگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ، ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ،
5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرەپلىك جۇلالىقىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ
سۆزلەيمەن؛ 6: شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچىلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ،
مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7 ئۇلار زور مېھرىبانلىقىڭنى ئەسلەپ،
ئۇنى مۇبارەكلەپ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرىلۇق يۇقىرى ئاۋازدا كۆيلەيدۇ،
8 پەرۋەردىگار مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلەردۇر؛ ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ،
ئۇ زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر؛ 9 پەرۋەردىگار ھەممىگە مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ
رەھىمدىللىقلىرى بارچە ياراتقانلىرىنىڭ ئۈستىدەدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ
سېنى مەدھىيەلەيدۇ، ئۇ پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشەككۈر-
مەدھىيە قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر يەتكۈزىدۇ،
كۈچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك
ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرەپلىك ھەيۋىتى ئايان قىلىنىدۇ. 13 سېنىڭ
پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14
پەرۋەردىگار يىقىلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى يۈلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ
ھەممىسىنى تۇرغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا تىكىلىپ كۆتىدۇ؛ ئۇلارغا
ئۆز ۋاقتىدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشك بىلەنلا، بارلىق جان
ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىرىدا ھەققانىيلىقىنى،
ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە مۇھەببەتلىكتۇر. 18 پەرۋەردىگار ئۆزىگە نىدا قىلغانلارنىڭ
ھەممىسىگە يېقىندۇر، ئۆزىگە ھەققەتتە نىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە يېقىندۇر؛ 19 ئۇ
ئۆزىدىن ئەيىبنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ پەريادىنى
ئاڭلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار ئۆزىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن
خەۋەر ئالىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ

مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئەبەدىلئەبەد ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا

تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146 ھەمدۇسانا! ئى جېنىم، پەرۋەردىگارىنى مەدھىيەلە! 2 مەن ھايات

بولساملا، پەرۋەردىگارىنى مەدھىيەلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسا خۇدايىغا كۆي

ئېتىمەن. 3 ئېسىلزالەلەرگىمۇ، ئىنسان بالىسىغىمۇ تايانماڭلار، ئۇلاردا ھېچ مەدەت-

نىجاتلىق يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۆز تۇپرىقىغا قايتىپ كېتىدۇ؛

شۇ كۈندىلا ئارزۇ-نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇپنىڭ تەكۋىنى مەدەتكارى

بولغان ئادەم، پەرۋەردىگارىنى خۇداسىنى ئۆز ئۆمىدى قىلغان ئادەم بەختلىكتۇر! 6 ئۇ

ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى ياراتقان دەردۇر؛ ئۇ

ھەقىقەت-ساداقەتتە مەڭگۈ تۇرىدۇ؛ 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛

ئانچ قالىغانلارغا نان بېرىدۇ. پەرۋەردىگارى مەھبۇسلارنى ئازاد قىلىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارى

كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ؛ پەرۋەردىگارى ئېگىلىپ قالغانلارنى تۇرغۇزىدۇ؛

پەرۋەردىگارى ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەرۋەردىگارى مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛

يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇننى يۆلەيدۇ؛ بىراق رەزىللەرنىڭ يولىنى ئەگرى-يۈگرى

قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگارى مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئى زىئون، سېنىڭ خۇدايىڭ

دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ! ھەمدۇسانا!

147 ھەمدۇسانا! ياھىنى مەدھىيەلەڭلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛

خۇدايىمىزنى كۈيەڭلار! مەدھىيە ئوقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ. 2 پەرۋەردىگارى

پېرۇسالىنى بىنا قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى ئۇ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ

كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ

سانىنى سانمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە بىر-بىرلەپ ئىسىم قويدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر

رەببىمىز، زور قۇدرەتلىكتۇر؛ ئۇنىڭ چۈشىنىشى چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگارى ياۋاش

مۇمىنلەرنى يۆلەپ كۆتۈرىدۇ، رەزىللەرنى يەرگىچە تۈۋەن قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار؛ كۆيلەرنى چىلتارغا تەكشۈپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسماننى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ، زېمىنغا يامغۇرنى بېكىتىدۇ، تاغلاردا ئوت-چۆپلەرنى ئۆستۈرىدۇ، 9 ماللارغا ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈجىلىرى زارلىغاندا، ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ؛ 10 ئات كۆچىدىن ئوزۇق ئالمايدۇ؛ ئادەمنىڭ چەبدەس پۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ بىلمەيدۇ؛ 11 پەرۋەردىگار بەلكى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى، ئۆزىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى ماختاڭلار، ئىيىرۇسالېم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيەلە، ئى زىئون. 13 چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ؛ سېنىڭدە تۇرۇۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە بەخت-بەرىكەت بەردى. 14 ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا ئارام-تىنچلىق يۈرگۈزىدۇ، سېنى بۇغداينىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. 15 ئۇ ئۆز ئەمر-بېشارەتلىرىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كلامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. 16 ئۇ ئاق قارنى يۇڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۆللەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇنىڭ مۇزىنى نان ئۇۋاقلەردەك قىلىپ پارچىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇقى ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟ 18 ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ئېرىتىدۇ؛ ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۇلارنى ئاققۇزىدۇ. 19 ئۇ ئۆز سۆز-كلامىنى ياقۇپقا، بەلگىلىمىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ 20 ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق مۇئامىلە قىلىنغاندۇر؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۇسانا!

148 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيەلەڭلار؛ يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، 2 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق پەرشتىلىرى؛ ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ئى قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ھەممە پارلاق يۇلتۇزلار؛ 4 ئۇنى مەدھىيەلەڭلار، ئاسمانلارنىڭ

ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۇلار! 5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ بۇيرۇغان ھامان، ئۇلار ياراتىلغاندۇر؛ 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلئەبەدىگىچە تۇرغۇزدى؛ ئۇلار ئۈچۈن ۋاقتى تۆتمەيدىغان بەلگىلىمىنى بۇيرۇغان. 7 پەرۋەردىگارنى زېمىندىن مەدھىيەلەنگانلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەڭلىرى؛ 8 ئوت، مۆلدۈز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۇدۇنلۇق شامال؛ 9 تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلەر، مېۋىلىك دەرەخلەر، بارلىق كېدەر دەرەخلەرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار، ئومىلىگۈچىلەر ھەم ئوچار-قانائاتلار؛ 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر ھەم يەر يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار؛ 12 ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايىلار ۋە ياشلار، - 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيەلىسۇن؛ چۈنكى پەقەتلا ئۇنىڭ نامى ئالىدۇر؛ ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. 14 ھەم ئۇ تۈز خەلقنىڭ مۈڭگۈزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ مەدھىيىسىنى ئېڭىز كۆتۈرگۈزگەن؛ ئۇلار ئىسرائىل بالىلىرى، تۈزىگە يېقىن بىر خەلقتۇر! ھەمدۇسانا!

149

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار؛ مۇمىن بەندىلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! 2 ئىسرائىل ئۆز ياراتقۇچىسىدىن شادلانسۇن؛ زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي! 3 ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى ئۆسسۈل بىلەن مەدھىيەلىسۇن؛ ئۇنىڭغا كۈيلەرنى داپ ھەم چىلتارغا تەكشۈپ ئېيتسۇن! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۆيۈنەر؛ ئۇ ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ؛ 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي، ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازىنى ياكراتقاي! 6 ئاغزىدا تەكشۈرگە يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولسۇن، قوللىرىدا قوش بىسلىق قىلىچ تۇتسۇن؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەرگە جازا بەرگۈزىدۇ؛ 8

ئەللەرنىڭ پادشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەكلىرىنى تۆمۈر كىشەنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈتۈلگەن ھۆكۈمنى بەجا كەلتۈرىدۇ. ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە ئېسىپ بولىدۇ! ھەمدۇسانا!

150 ھەمدۇسانا! تەكۋىنى ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىدا مەدھىيەلەڭلار؛ قۇدرىتى پارلاپ تۇرىدىغان ئەرشلەردە ئۇنى مەدھىيەلەڭلار؛ 2 ئۇنى قۇدرەتلىك ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيەلەڭلار؛ غايەت ئۇلۇغلۇقى ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيەلەڭلار؛ 3 ئۇنى بۇرغا ساداسى بىلەن مەدھىيەلەڭلار؛ ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن مەدھىيەلەڭلار؛ 4 ئۇنى داپ ھەم ئۆسسۈل بىلەن مەدھىيەلەڭلار؛ ئۇنى تارلىق سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيەلەڭلار؛ 5 ئۇنى جاراڭلىق چاڭلار ھەم ياكۋاق چاڭلار بىلەن مەدھىيەلەڭلار؛ 6 بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھىنى مەدھىيىلىسۇن! ھەمدۇسانا!

پەند-نەسەھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ پەند-نەسەھەتلىرى: 2 -
بۇ پەند-نەسەھەتلەر ساڭا ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى ئۆگىتىپ، سېنى
ئىبرەتلىك سۆزلەرنى چۈشىنىدىغان قىلدۇ؛ 3 ساڭا دانالىق، ھەققانىيلىق، پەم-
پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ يوليورۇق-تەربىيىسىنى قوبۇل قىلدۇرىدۇ. 4 بۇ پەند-
نەسەھەتلەر] نادانلارنى زىرەك قىلىپ، ياشلارنى بىلىملىك ۋە سەرگۈر قىلدۇ؛
5 بۇلارغا قۇلاق سېلىشى بىلەن دانالار بىلىمىنى ئاشۇرىدۇ، يورۇتۇلغان كىشىلەر
تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ، 6 شۇنداقلا پەند-نەسەھەتلەر ھەم تەمسىللەرنىڭ
مەنىسىنى، دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلىم سۆزلىرىنى چۈشىنىدىغان
قىلىنىدۇ. 7 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئەخەقەر دانالىقنى
ۋە تەربىيىنى كۆزگە ئېلىمايدۇ. 8 ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ تەربىيىسىگە قۇلاق سال،
ئاناڭنىڭ سۆز-نەسەھەتىدىن ئايرىلما؛ 9 چۈنكى ئۇلار سېنىڭ بېشىڭغا تاقالغان
گۈل چەمبەرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ. 10 ئى ئوغلۇم، يامانلار سېنى
ئازدۇرسا، ئۇلارغا ئەگەشمىگىن. 11 ئەگەر ئۇلار: - يۈر، تۇزاق قۇرۇپ ئادەم
ئۆلتۈرەيلى؛ يوشۇرۇنۇپ، بىرەر بىگۇناھ كەلگەندە ئۇرايلى! 12 تەھتىسارادەك
ئۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى، ساق بولسىمۇ، ھاڭغا چۈشكەنلەردەك ئۇلارنى يىقتايلى؛ (Sheol
h7585) 13 ئۇلاردىن خىلمۇخىل قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئويلەيمىزنى
ئولجا بىلەن تولدۇرىمىز. 14 بىز بىلەن شېرىك بول، ھەمىيائىمىز بىر بولسۇن، دېسە، - 15
ئى ئوغلۇم، ئۇلارغا يولداش بولما، ئۆزۈڭنى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن نېرى قىل! 16 چۈنكى
ئۇلارنىڭ پۇتلىرى رەزىللىككە يۈگۈرىدۇ، قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن ئالدايدۇ. 17
ھەرقانداق ئۇچار قانات تۇيۇپ قالغاندا تۇزاق قويۇش بىكار ئاۋارچىلىكتۇر؛ 18
لېكىن بۇلار دەل ئۆز قېنىنى تۆكۈش ئۈچۈن ساقلايدۇ؛ ئۆز جانلىرىغا زامان بولۇشنى

كۈتدۇ. 19 نەپىسى يوغىناپ كەتكەن ھەر بىر ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئاقىۋىتى مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-دۇنيا] تۈزۈشكۈچى جېنىنى ئالدى. 20 [بۈيۈك] دانالىق كوچىدا ئوچۇق-ئاشكارا خىتاب قىلماقتا، چوڭ مەيدانلاردا ساداسىنى ئاڭلاتماقتا. 21 كوچا دوقۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا، شەھەر دەرۋازىلىرىدا سۆزلىرىنى جاكارلىماقتا: - 22 ئى ساددىلار، قاچانغىچە مۇشۇنداق نادانلىققا پېرىلىسىلەر؟ مەسخىرە قىلغۇچىلار قاچانغىچە مەسخىرەلىكتىن ھۇزۇر ئالسۇن؟ ئەخمەقلەر قاچانغىچە بىلىمدىن نەپرەتلەنسۇن؟! 23 تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ ماڭغان يولۇڭلاردىن يانغان بولساڭلار ئىدى! روھىمنى سىلەرگە تۈكۈپ بېرەتتىم، سۆزلىرىمنى سىلەرگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. 24 لېكىن چاقىرسام، ئاڭلىمىدىڭلار، قولۇمنى ئۇزارتسام، ھېچقايسىڭلار قارىمىدىڭلار. 25 نەسپەتلىرىمنىڭ ھەممىسىگە پەرۋا قىلمىدىڭلار، تەنبىھىمنى ئاڭلاشنى قىلچە خالىمىدىڭلار. 26 شۇڭا، بېشىڭلارغا بالايىقازا كەلگەندە كۈلمەن، ۋەھىمە سىلەرگە يېتىشى بىلەن مەسخىرە قىلىمەن. 27 ھالاكەت ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە ئۈستۈڭلەرگە چۈشكەندە، ۋەيرانچىلىق سىلەرگە قۇيۇنتازدەك كەلگەندە، سىلەر ئېغىر قايغۇغا ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا - 28 ئۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن تۆتۈنۈپ چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلمۈرۈپ ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ. 29 ئۇلار بىلىمگە نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى تاللىمىغىنىدىن، 30 مېنىڭ نەسپەتىمنى قىلچە قوبۇل قىلغۇسى يوقلۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ پەرۋا قىلمىغىنىڭلاردىن، 31 ئۇلار تۈز بېشىنى يەيدۇ، تۈز قەستلىرىدىن تولۇق ئازاب تارتىدۇ؛ 32 چۈنكى ساددىلارنىڭ يولدىن چىقىشى تۈز جېنىغا زامىن بولىدۇ؛ ئەخمەقلەر راھەتلىك تۇرمۇشىدىن ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 لېكىن ماڭا قۇلاق سالغانلار ئامان-ئېسەن ياشايدۇ، بالايىقازالاردىن، غەم-ئەندىشلەردىن خالىي بولۇپ، خاتىرجەم تۇرىدۇ.

2 ئۇ ئوغلۇم، ئەگەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسپەتلىرىمنى قەلبىڭگە پۈكسەڭ، 2 ئەگەردە دانالىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە كۈڭۈل بەرسەڭ، 3 ئەگەر ئەقىل-پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۇقىرى ئاۋازدا يېلىنساڭ، 4 ئەگەر كۈمۈشكە ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۈھەرنى ئىزدىگەندەك ئىزدىسەڭ، 5 ئۇنداقتا پەرۋەردىگاردىن [ھەقىقىي] قورقۇشنى بىلىدىغان بولسەن، ۋە ساڭا خۇدانى تونۇش نېسىپ بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بەرگۈچىدۇر، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. 7 ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن مول ھېكمەت تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ۋىجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالدۇرۇپ. 8 ئۇ ئادىللىق قىلغۇچىلارنىڭ يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى قوغدايدۇ. 9 ئۇ چاغدا ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى، شۇنداقلا ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان بولسەن. 10 دانالىق قەلبىڭگە كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۈڭۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، 11 پەم-پاراسەت سېنى قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. 12 ئۇلار سېنى يامان يولدىن، تىلى زەھەر ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ؛ 13 يەنى توغرا يولدىن چەتتىكىلەردىن، قاراڭغۇ يوللاردا ماڭدىغانلاردىن، 14 رەزىللىك قىلىشى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن، يامانلىقنىڭ زىيانلىرىنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، 15 يەنى ئەگرى يوللاردا ماڭدىغانلاردىن، قىڭغىر يولدا ماڭدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. 16 [دانالىق] سېنى بۇزۇق ئايالدىن، يەنى شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان نامەھرەم ئاياللاردىن قۇتقۇزىدۇ. 17 [بۇنداق ئاياللار] ياش ۋاقتىدا تەگكەن جورىسىنى تاشلاپ، خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسمىنى ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلاردىندۇر. 18 ئۇنىڭ ئويىگە بارىدىغان يول تۈلۈمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر، ئۇنىڭ ماڭدىغان يوللىرى ئادەمنى ئەرۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. 19 ئۇنىڭ قېشىغا بارغانلارنىڭ بىرىمۇ قايتىپ كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن

بىرىمۇ ھاياتلىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق. 20 [شۇلارنى چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولىدا ماڭسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى تۇتسەن. 21 چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ، مۇكەممەل كىشى بۇ يەردە ماكانلىشالايدۇ. 22 لېكىن رەزىللەر زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار ئۇنىڭدىن يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغۇلۇم، تەلىمىنى ئۇنتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ تۇت. 2 چۈنكى ئۇ ساڭا بەرىكەتلىك كۈنلەر، ئۇزۇن تۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك قوشۇپ بېرىدۇ. 3 مېھرىبان ۋە ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە پۈتۈۋال. 4 شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلەرنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسەن، دانىشمەن ھېسابلىنسىەن. 5 ئۆز ئەقلىڭگە تايانماي، پەرۋەردىگارىغا چىن قەلبىڭ بىلەن تايانغىن، 6 قانداقلا ئىش قىلساڭ، پەرۋەردىگارى تونۇشقا ئىنتىل؛ ئۇ ساڭا توغرا يوللارنى كۆرسىتىدۇ. 7 ئۆزۈڭنى ئەقىللىق سانما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول. 8 شۇنداق قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرمان، ئۇستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ. 9 پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنيانىڭدىن ھەدىيەلەرنى سۇنغىن، ئېتىزىڭدىن تۇنجى چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۇنىڭغا تاتىغىن؛ 10 شۇنداق قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۆلچەكلىرىڭدە يېڭى شاراب ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ. 11 ئى ئوغۇلۇم، پەرۋەردىگارىڭنىڭ تەربىيىسىگە بېپەرۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەنبەھىدىن بەزمە. 12 چۈنكى، ئاتا ئەزىز كۆرگەن ئوغلىغا تەنبەھ-تەربىيە بەرگەندەك، پەرۋەردىگارى كىمنى سۆيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەنبەھ-تەربىيە بېرىدۇ. 13 دانالىققا مۇيەسسەر بولغان كىشى، يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! 14 چۈنكى دانالىقنىڭ پايدىسى كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن كۆپتۇر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىنمۇ زىياددۇر. 15 ئۇ لەئەل-ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسەڭدىن

ھېچبىر مۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 16 دانالىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۇزۇن ئومۇر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت باردۇر. 17 ئۇنىڭ يوللىرى ساڭا خۇش پۇراق تۇيۇلۇر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سېنى ئارام تاپقۇزۇر. 18 ئۇ ئۆزىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى» دۇر، ئۇنى چىڭ تۇتقان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك! 19 پەرۋەردىگار دانالىق بىلەن يەر-زېمىنى بەرپا قىلدى، ھېكمەت بىلەن ئاسماننى ئورناتتى. 20 ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم چۈشتى. 21 ئى ئوغلۇم! [دانالىق بىلەن بىلىمنى] كۆزۈڭدىن چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جېنىڭغا جان قوشىدۇ، بوينۇڭغا ئېسىلغان ئېسىل مارجاندەك ساڭا گۈزەللىك قوشىدۇ. 23 شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭالايسەن، يولدا پۇتلاشمايسەن. 24 ياتقاندا ھېچ نېمىدىن قورقمايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا تاتلىق ئۇخلايسەن. 25 بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋە ھىمە چۈشكەندە قورقىغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمىغىن! 26 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتوڭنى قاپقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. 27 پەقەت قولۇڭدىن كەلسىلا، ھاجەتمەنلەردىن ياخشىلىقنى ئايىمىغىن. 28 قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن تۆتتە سوراپ كىرسە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە كەلگىن، ئەتە بېرەي» - دېمىگىن. 29 قوشناڭغا زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشىنىپ يېنىڭدا خاتىرجەم ياشايدۇ. 30 بىرسى ساڭا زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالا شما. 31 زۇلۇمخور كىشىگە ھەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچنېمىنى تاللىما. 32 چۈنكى قىڭغىر يوللارنى ماڭدىغانلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يىرگىنچىلىكتۇر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇقى دۇرۇس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. 33 پەرۋەردىگارنىڭ لەنتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدۇر، لېكىن ئۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. 34 بەرھەق،

مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە قىلدۇ، لېكىن كىچىك پېشىل كىشىلەرگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 35 دانالار شۆھرەتكە ۋارىسلىق قىلدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىندۇ.

4 ئۇ ئوغۇللار، ئاناڭلارنىڭ نەسەپتلىرىنى ئاڭلاڭلار، كۆڭۈل قويساڭلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىلسە. 2 چۈنكى سىلەرگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمەڭلار. 3 چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يۇمران بالىسى ئىدىم، ئانامنىڭ ئارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، 4 ئاتام ماڭا ئۆگىتىپ مۇنداق دەيدى: - سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت؛ كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشىنايسەن. 5 دانالىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، ئۇلاردىن چىقما. 6 [دانالىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. 7 دانالىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر؛ شۇڭا دانالىقنى ئالغىن؛ بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولساڭمۇ، ئەقىل تاپقىن. 8 [دانالىقتىن] ئەزىزلىگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ، ئۇنى چىڭ قۇچاقلغاندا، سېنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلدۇ. 9 بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبەرەكتەك [ساڭا گۈزەللىك ئېلىپ كېلىدۇ]، ساڭا شۆھرەتلىك تاج ئېتىپ قىلدۇ. 10 ئۇ ئوغلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇندا تۇرمۇشنىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. 11 مەن ساڭا دانالىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۇرۇسلۇق يوللىرىغا باشلاي. 12 ماڭغىنىڭدا قەدەملەرنىڭ چەكلەنمەيدۇ، يۈڭۈرسەڭ يىقىلىپ چۈشمەيسەن. 13 ئالغان تەربىيەڭنى چىڭ تۇت، قولۇڭدىن كەتكۈزمىگىن، ئوبدان ساقلىغىن ئۇنى، چۈنكى ئۇ سېنىڭ ھاياتىڭدۇر. 14 يامان ئادەملەر ماڭغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئەزىنى باسما. 15 ئۇلارنىڭ [يولىدىن] ئۆزۈڭنى قاچۇر، [يولغا] يېقىن يولما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ تۇتۇپ كەت، نېرى كەتكىن. 16 چۈنكى [يامانلار] بىرەر رەزىللىك قىلىغۇچە ئۇخلىمالما، بىرەرسىنى يىقىتىمغۇچە ئۇيقۇسى كەلمەس.

17 يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. 18 لېكىن
 ھەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇردۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ.
 19 يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقاراڭغۇ، ئۇلار يىقىلىپ، نېمىگە پۇتلىشىپ
 كەتكىنى بىلەيدۇ. 20 ئى ئوغلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلا، گەپلىرىمگە
 قۇلاق سال. 21 ئۇلارنى كۈزۈڭدە تۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېتىدا قەدرلەپ ساقلىغىن.
 22 چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار ئۈچۈن ھاياتتۇر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېشىگە سالامەتلىكتۇر.
 23 قەلبىڭنى «ھەممىدىن ئەزىز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق ھايات ئىشلىرى
 قەلبتىن باشلىنىدۇ. 24 ئاغزىڭنى ئەگرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتىۋالغۇقتىن
 نېرى بولسۇن. 25 كۆزۈڭنى ئالدىڭغا تۈز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا؛
 26 ماڭدىغان يولۇڭنى ئوبدان ئويلاڭغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۇختا بولىدۇ.
 27 ئوڭغا، سولغا قايىمىغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغلۇم، دانالىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىك سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن.
 2 شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سەزگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولسەن، لەۋلىرىڭ پەم-
 پاراسەتتىن ئايرىلمايدۇ. 3 چۈنكى بۇزۇق خوتۇننىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى
 زەپتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر؛ 4 لېكىن ئۇنىڭ ئاقىۋىتى كەركىدەك ئاچچىق، ئىككى
 بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. 5 ئۇنىڭ قەدەملىرى ئۆلۈم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ،
 تۇتقان يولى گۆرگە باشلايدۇ. (Sheol h7585) 6 ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق
 دەپ، باسقان قەدەملىرى تۇراقسىز بولىدۇ، نەگە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 7
 شۇڭا، ئى ئوغللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن
 چىقماڭلار. 8 ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىكى ئالدىغىمۇ يېقىن يولما! 9
 بولسا، ئەزەت-ئابىرۇيۇڭنى باشقىلارغا تۇتقۇزۇپ قويسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى
 رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرسەن! 10 يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى

تولدۇرىدۇ، جاپالىق ئەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۇرتلۇقنىڭ ئۆيىگە ئۆتۈپ كېتىدۇ،
 11 ئەجىزلىككە نالە-پەرياد كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزايى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، 12 شۇ چاغدا
 سەن: - «ئاھ، نەسەپتەردىن نېمانچە نەپرەتلەنگەندىمەن! كۆڭلۈمدە تەبىئەلەرنى نېمانچە
 كەمسىتكەندىمەن! 13 نېمىشقا ئۇستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغاندىمەن؟ ماڭا تەربىيە
 بەرگەنلەرگە قۇلاق سالمىغاندىمەن؟ 14 جەمئىيەتتىمۇ، جامائەت ئالدىمۇ ھەرخىل
 نومۇسقا قالغاندەك بولدۇم!» - دەپ قالىسەن. 15 ئوزۇڭنىڭ كۆچكىكلىكى سۇنى
 ئىچكىن، ئۆز بۇلىقىڭدىن ئېقىۋاتقان سۇدىن ھۇزۇرلان. 16 بۇلاقلارنىڭ ئۇرغۇپ
 ھەرىكەت تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ
 يۈرسە بولامدۇ؟ 17 بۇلار ساڭلا خاس بولسۇن، يات كىشىلەرگە تەگمىسۇن! 18
 بۇلىقنىڭ بەخت-بەرىكەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان.
 19 ئۇ چىشى كېيىكتەك چىرايلىق! جەرەندەك سۆيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن ھەمىشە
 قاناتتە تىپە بولغايىسەن، ئۇنىڭ قايناق مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا ياتقايسىن. 20
 ئى ئوغلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولسەن؟ نېمىشقا يات خوتۇننىڭ قوينىغا
 ئۆزۈڭنى ئاتسەن؟ 21 چۈنكى ئىنساننىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارىنىڭ كۆز
 ئالدىدا ئاشكارىدۇر، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە ماڭغان يوللىرىنى تارازغا سېلىپ تۇرىدۇ. 22
 يامان ئادەمنىڭ ئۆز قەبىلىكلىرى ئۆزىنى ئۇزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ ئۆز گۇناھى بىلەن
 سىرتقا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يوليورۇقتىن مەھرۇم بولغانلىقىدىن جېنىدىن ئايرىلىدۇ،
 چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى تۈپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغلۇم، ئەگەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى
 تۆلەشكە قول بېرىشىپ ۋەدە بەرگەن بولساڭ، 2 ئەگەر ئۆز سۆزۈڭدىن ئىلىنغان
 بولساڭ، ئۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولغا چۈشكەنلىكىڭ
 ئۈچۈن، ئامال قىلىپ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز - دەرھال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ،

ئۆزۈڭنى كەمتەر تۇتۇپ [شۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشنى تۇتۇنۇپ سورا. 4 جە رەن
 شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تىرىشقاندا، قۇش ئوۋچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا
 تىرىشقاندا، قۇتۇلمۇچە ئۇخلاپ ياتما، ھەتتا ئۆگدەپ ئارامۇ ئالما. 6 ئى ھۇرۇن،
 چۆمۈلنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۆگەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ
 دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن
 ئۇلار يازدا يىلىنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش توپلىۋالدى، ھوسۇل پەسىلدە ئوزۇق
 تەييارلىۋالدى. 9 ئى ھۇرۇن، قاچانغىچە ئۇخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنىڭدىن
 تۇرسەن؟ 10 سەن: - بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قۇلۇمنى
 قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، - دەيسەن. 11 لېكىن ئۇخلاپ ياتقاندا، مىسكىنىڭ
 قاراچىدەك كېلىپ سېنى باسدۇ، يوقسۇللۇق خۇددى قوراللىق بۇلاچىدەك ھۇجۇمغا
 ئۆتدۇ. 12 ئەرزىمەس، پەيلى بۇزۇق ئادەم ھەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكى
 سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن
 كۆرسىتىدۇ، 14 كۆڭلىدە ئالدامچىلىقلا ياتىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ،
 ھەممىلا يەردە جېدەل-ماجىرا تېرىيدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا يېكىتىلگەن بالايىقا ئۇنى
 تۇيۇقسىز باسدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەرۋەردىگار نەپەرتلىنىدىغان
 ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يىرىگىنچىلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا،
 تەكەببۇرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناھلارنىڭ
 قېنىنى تۈكۈزىدىغان قول، 18 سۇيىقەست ئويلايدىغان كۆڭۈل، يامانلىق قىلىشقا
 تېز يۈگۈرىدىغان پۇتلار، 19 يالغان سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-
 قېرىنداشلىرى ئارىسىغا بۆلگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. 20 ئى ئوغۇلۇم، ئاناڭنىڭ
 ئەمرىگە ئەمەل قىل، ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىققا. 21 ئۇلارنىڭ سۆزىنى
 قەلبىڭگە تېكىپ، ئۇلارنى بوينۇڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. 22 يولغا چىققىنىڭدا

ئۇلار سېنى يېتەكلەيدۇ، ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ئۇيقۇدىن ئويغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 23 چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇردۇر، تەربىيەنىڭ تەبىئەتلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. 24 ئۇلار سېنى بۇزۇق خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. 25 ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭلۈڭنى باغلىمىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئوينىشى سېنى ئەسرگە ئالمىسۇن. 26 چۈنكى بۇزۇق ئاياللار تۈپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قىممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. 27 ئوتتى قوينۇڭغا سالساڭ، تۈز كىيىمىڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ 28 چوغنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ 29 باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ، كىم ئۇنىڭغا تېگىپ كەتسە ئاقىۋىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. 30 ئاچ قالغاندا قورسىقىنى تويغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتىدۇ، 31 شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ تۇتۇلۇپ قالسا، ئىگىسىگە يەتتىن تۈلەشكە توغرا كېلىدۇ، ئۇ ئۆز ئۆيىدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. 32 ھالبۇكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭدەك [بەتەر بولۇپ]، تولىمۇ غەپلەتلىكتۇر، ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 34 چۈنكى كۈنلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنتىقام ئالغان كۈندە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. 35 تۆلەم پۇلى بېرەي دېسە ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسە ئۇ ئۇنى بېسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. 2 تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشىنايسەن، تەللىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. 3 ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېگىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. 4 دانالىقنى،

سەن ھەدە-سەگم، دېگن، پەم-پاراسەتى «تۇغقىنىم» دەپ چاقىر. 5 شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يۈزۈڭدىن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. 6 [بىر قېتىم] ئۆينىڭ دېرىزە كۆزنەكلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، 7 بىرنەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر ئەقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، 8 ئۇ كىچىك بولۇپ بۇزۇق [خوتۇن تۇرۇشلۇق] دوقۇشتىن تۆتۈپ، ئاندىن ئۆينىڭ ئۆي تەرەپكە قاراپ ماڭدى. 9 كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشىكى ئالدىدىن ئۆتتى]. 10 مانا، ئۆيدىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۆي كۆتۈۋالدى؛ كىيىمى پادىشاھ ئاياللارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. 11 ئاغزى بىشەم-ھاياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ئۆيدە تۇرمايدۇ، 12 بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كىچىكلەردىكى ھەر دوقۇشتا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ھېلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۆي سۈيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۆيىگە: 14 «ئۆيۈمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۆشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقىنى قىلدىم، 15 شۇڭا مەن سىزنى چاقىرغىلى چىقىم، دىدارىڭىزغا تەلپۈنۈپ ئىزدىدىم. ئەمدى سىزنى تېپىۋالدىم! 16 كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىباس ياپقۇچىلىرىنى ياپتىم. 17 ئورۇن-كۆرىپىرىمگە خۇش بۇراق مۇرمەككى، مۇئەسسەر ۋە قوۋزاق دارچىنلارنى چاچتىم. 18 كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشىپ، ئويناپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانغۇچە ئوزنارا ئەيىش-ئىشەرت قىلايلى، 19 ئېرىم ئۆيدە يوق، يىراق سەپەرگە چىقىپ كەتتى. 20 ئۇ بىر ھەمىيان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغۇچە ئۆيىگە كەلمەيدۇ» - دېدى. 21 ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۆي ئەسىر قىلىۋالدى. 22 سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشەن بىلەن جازاغا ماڭغاندەك،

قىلتاقتا چۈشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. جىگىرنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامەن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 24 ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، 25 قەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزمەڭلار، ئۇنىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈپ كەتمەڭلار. 26 بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يىقىتىپ يارىلاندىرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولىمۇ كۆپتۇر، 27 ئۇنىڭ تويى بولسا تەھتىساراننىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر.

(Sheol h7585)

8 [قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرىۋاتمامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرىۋاتمامدۇ؟ 2 يوللارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوڭۇشلاردىن ئۇ ئورۇن ئالدى، 3 شەھەرگە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۇ مۇراجىئەت قىلماقتا: - 4 «ئى مۇتۈەرلەر، سىلەرگە مۇراجىئەت قىلمەن، ھەي، ئادەم باللىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلمەن، 5 گۈدەك بولغانلار، زېرەكلىكى ئۆگىنىۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! 6 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۇرۇس ئىشلارنى [سىلەرگە] يەتكۈزمەن. 7 ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپەتلىنىدۇ، 8 سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق ھىيلىگەرلىك ياكى ئەگىتمىلىك يوقتۇر. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشەنگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۇرۇس-توغرىدۇر. 10 كۈمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسپەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. 11 چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسە ئۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 12 مەن بولسام دانالىقمەن، زېرەكلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن كېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلمەن.

13 پەرۋەردىگار دىن ئەيمىنىش - يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر؛ تەكەببۇرلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئۆچ كۆرىمەن. 14 مەندە ئوبدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. 15 پادشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسىز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. 16 مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئاليجانابا، يەر يۈزىدىكى بارلىق سوراچىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. 17 كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيمەن، مېنى تەلمۈرۈپ ئەزىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ 18 مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كۈنرىماس، كۆچمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. 19 مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۈستۈندۇر. 20 مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرمەنكى، 21 مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلەرگە مېراس قىلدۇرمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرمەن. 22 پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا - مۇقەددەمدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكلەنگەنمەن. 24 چوڭقۇر ھاڭلار، دېڭىز-ئوكيانلار ئاپىرىدە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۇرغۇپ تۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، 25 ئېڭىز تاغلار ئۆز ئورۇنلىرىغا قويۇلماستىلا، تۆپىلىكلەر شەكىللەنمەستىلا، [پەرۋەردىگار] بىپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توپا-چاڭگىرىنىمۇ تېخى ياراتماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. 27 ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ئۇپۇق سىزىقنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۇلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۋاتقىنىدا، بىپايان زېمىننىڭ ئۇللىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا،

مەن ئۇ يەردە ئىدىم؛ 30 شۇ چاغدا گويا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىپتىم، مەن ئۇنىڭ كۈندىلىك دىئالارىم ئىدىم؛ 31 مەن ئۇنىڭ ئالدىدىن، يەر-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنيادىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، 32 شۇڭا ئۇ بالىلار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار نەقەدەر بەخت تاپار! 33 ئالغان نەسەپكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. 34 سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەركۈنى دەۋرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشكىلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 35 كىمكى مېنى تاپسا ھاياتى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ شەپقىتىگە ئېسىپ بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەركىم ئۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى يامان كۆرگەنلەر ئۆلۈمنى دوست تۇتقان بولىدۇ».

9 دانالىق ئۆزىگە بىر ئوي سېلىپ، ئۇنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ ماللىرىنى سويۇپ، ئېسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلاپ، زىياپەت داستىخىنى ياپىدى؛ 3 دېدەكلىرىنى [مېھمان چاقىرىشقا] ئەۋەتتى، ئۆزى شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئۇ سادىدانلار، بۇ يەرگە كېلىڭلار، - دەپ چاقىرىۋاتىدۇ، نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار؛ 6 نادانلار قاتارىدىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولىدا مېڭىڭلار»، - دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبە بەرگۈچى ئاھانەتكە ئۇچرايدۇ، قەبىلەرنى ئەيىلىگۈچى ئۆزىگە داغ كەلتۈرىدۇ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيىلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۈچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالبۇكى، دانا كىشىنى ئەيىلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ؛ ھەققانىي ئادەمگە دۇرۇس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيىلىنىش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەس بولغۇچى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن

[دانالىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى ئۆزاتمەن، ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپيەر. 12 سەندە دانالىق بولسا، پايدىنى كۆرىدىغان ئۆزۈڭسەن، دانالىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانمۇ ئۆزۈڭسەن. 13 نادان خوتۇن ئاغزى بىسەرەمجان، ئەقىلسىزدۇر، ھېچنەمە بىلەستۇر. 14 ئۇ ئىشك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆدۈل ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارغا: «كىمكى ساددا بولسا، بۇ يەرگە كەلسۇن!» - دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقىلسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىققە ئىچكەن سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان تەملىك بولىدۇ!» - دەپ چارقۇتىدۇ. 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى ئۆلۈكلەرنىڭ ئۆنۈك ئۆيدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۆنۈك [بۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىساراننىڭ تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol

h7585)

10 پادىشاھ سۇلايماننىڭ پەند-نەسەپلىرى: - دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىلسىز ئوغۇل ئاتىسىنى قاينۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس؛ ھەققانىيەت ئىنساننى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جېنىنى ئاچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قۇيىدۇ. 4 ھۇرۇنلۇق كىشىنى گاداي قىلار؛ ئىشچانلىق بولسا باياشات قىلار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغۋالغۇچى - دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى - خىجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 بەرىكەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەكتۇر؛ يامانلارنىڭ نامى بولسا، سېسىق قىلار. 8 دانا ئادەم يوليورۇق-نەسەپلەرنى قوبۇل قىلار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۇتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈرگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر؛ يوللىرىنى ئەگرى قىلغاننىڭ كىرى ئاخىرى تاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار؛

كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۇتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى ھاياتلىق بۇلىقىدۇر، ئەمما زوراۋانلىق ياماننىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچمەنلىك جېدەل قوزغار؛ مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى ياپار. 13 ئەقىل-ئىدراقلۇك ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار؛ ئەقىلسىزنىڭ دۈمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە توپلار؛ لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۇنى ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گۇناھ مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر؛ مىسكىننى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۇنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجىرلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىدۇ. 17 نەسەپتىكى ئاڭلاپ ئۇنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا ماڭار؛ تەنبەلەرنى رەت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلىمەي قالماي؛ تۆھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالى بولماي، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۆمۈش؛ ياماننىڭ ئويللىرى تولىمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇۋۋەتلەر؛ ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدىن ئۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەرىكىتى ئادەمنى دۈلەتتەن قىلار؛ ئۆبەرىكىتىگە ھېچبىر جاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكىنى تاماشا دەپ بىلەر؛ ئەمما دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى نېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا ئۇچرار؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قۇيۇندەك ئوتتۇپ يوقار؛ لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك ئۆلدەكتۇر. 26 ئادەم ئاچچىق سۇيۇتۇۋالغاندەك، كۆزىگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۇرۇن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، ياماننىڭ ئۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ

ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلىنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29
پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۇرۇس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر؛ قەبھلىك قىلغۇچىلارغا
بولسا ھاللا كەتتۇر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر؛ يامانلار زېمىندا
ئۇزۇن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار؛ لېكىن شۇملۇق
تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موڭ خۇشچاقار؛
يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11 يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئادىل جىڭ تېشى ئۇنى خۇرسەن
قىلار. 2 تەكەببۇرلۇق بىلەن بىرگە شەرمەندىچىلىك ئەگىشىپ كېلەر؛ لېكىن دانالىق
كىچىك پېتىللارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەممىلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛
لېكىن كازىپلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈنىدە
مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزار. 5
كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى تۈز يولغا باشلار؛ يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن
يىقىلار. 6 دۇرۇس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىپلار
ئۆز ھىيلە-نەيرىڭىدىن تۇتۇلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۇنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقار؛
گۇناھكارنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىيىنچىلىقتىن خالى
قىلىنار؛ رەزىل ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا تۇتۇلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىننى
بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم روناق
تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھاللا بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11
توغرىلارنىڭ بەرىكەت تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ
تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىننى سۆككەن كىشى - ئەقىلسىزدۇر؛ ئەمما
يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار؛
سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يوليورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت

يىقلار؛ ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتماي قالماس؛ قول بېرىشىپ كېپىل بولۇشى يامان كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلغى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقىنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار؛ رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەرىكەتسىز بولار؛ ئەمما ھەققانىيەت تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلىي ئىنتام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يىرىگىنچلىكتۇر؛ ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول تۇتۇشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەمما تېتىقسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ تۇمشۇقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەككۇر. 23 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر؛ يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۇر. 24 بىراۋ مەردلەرچە تارقانسىمۇ، گۈللەنەر؛ يەنە بىراۋ بېرىشكە تېگىشلىكىنى ئايدىسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسىۋالغان كىشى ئەلنىڭ لەنتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەرىكەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يىقلار؛ ھەققانىي كىشى يوپۇرماقتەك كۆكرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مېراس بولار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئاققاننىڭ قولى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىينىڭ بېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى» دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار.

31 قاراڭلار، ھەققانىي ئادەم بۇ دۇنيادا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن

يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقسۆيىتى قانداق بولار؟

12 كىمكى تەربىيىنى قەدرلىسە، بىلىنمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبەھكە

نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا

ئېرىشەر، ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكىرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. 3 ئادەملەر

يامانلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس.

4 پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر، ئەمما ئۇنى ئۇياتقا سالغۇچى خوتۇن ئۇنىڭ

ئۆستىخىنى چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكىرى دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرار،

يامانلارنىڭ نەسەپتلىرى مەككارلىقتۇر. 6 يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان

قىلتاقتۇر؛ لېكىن دۇرۇسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلتاقتىن قۇتۇلدۇرار. 7 يامانلار

ئاغدۇرۇلۇپ، يوقلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئويى مەزمۇت تۇرار. 8 ئادەم ئۆز

زېرىكىلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار؛ ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلىنماس.

9 پىقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئاچ يۈرگەن كىشىدىن

ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز ئۆلگىنىمۇ ئاسرار؛ ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا

ھەتتا رەھىمدىللىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تىرىشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقاننىڭ قورسىقى

توق بولار؛ ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. 12 يامان

ئادەم يامانلىق قىلىشنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە

بېرىپ تۇرار. 13 يامان ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن تۇتۇلار؛ ھەققانىي ئادەم

مۇشەققەت-قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت

تاپار؛ ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن ئۇنىڭغا ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق ئۆز يولىنى توغرا

دەپ بىلەر؛ ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقلاندىر. 16 ئەخمەقنىڭ

ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەتچىلىكىنى

ئاشكارىلىماس. 17 ھەققەتى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلەن، يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالدىنچىلىق بىلەن. 18 بەزىلەرنىڭ يېنىكىلىك بىلەن ئېيتقان گېپى ئادەمگە سانجىلىغان قىلىچقا ئوخشار، بىراق ئاقلاشنىڭ تىلى دەردكە دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلدى؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. 20 يامانلىقنىڭ كويدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر؛ ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىققا چۆمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس، قەبىلەر بالايقازغا چۆمۈلەر. 22 يالغان سۆزلەيدىغاننىڭ لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكتۇر؛ لېكىن لەۋزىدە تۇرغانلارغا ئۇ ئاپىرن ئېيتار. 23 پەملىك ئادەم بىلىمنى يوشۇرار، بىراق ئەخمەق نادانلىقنى جاكارلار. 24 تىرىشچان قول ھوقۇق تۇتار، ھۇرۇن قول ئالۋانغا تۇتۇلار. 25 كۆڭۈلنىڭ غەم-ئەندىشى كىشىنى مۈكچەيتەر، لېكىن مېھرىبانە بىر سۆز كىشىنى روھلاندىرۇر. 26 ھەققانىي كىشى ئۆز دوستى بىلەن بىرگە يول ئىزدەر؛ بىراق يامانلارنىڭ يولى تۈزلىرىنى ئاداشتۇرار. 27 ھۇرۇن ئۆزى تۇتقان ئوۋنى پىشۇرۇپ يېيەلمەس؛ بىراق ئەتۋارلىق بايلىقلار تىرىشچانغا مەنسۇپتۇر. 28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار؛ شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13 دانا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار، مەسخىرە قىلغۇچى تەنبەھكە قۇلاق سالماس. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزىنىڭ مېۋىسىدىن ھۇزۇرلىنار؛ تۈزكۈرلەر زوراۋانلىققا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا ئۇچرار. 3 سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار؛ ئاغزى ئىتتىك ھالدا كەتكە ئۇچرار. 4 ھۇرۇننىڭ ئارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس؛ لېكىن تىرىشچان ئەتلىنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يىرگىنەر؛ قەبىھ بولسا سېسىپ، شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار؛ لېكىن گۇناھكارنى رەزىللىك يىقتار. 7 بەزىلەر ئۆزىنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە قۇرۇق سۆلەتتۇر؛ بەزىلەر ئۆزىنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور

بايلىقلىرى باردۇر. 8 تۈز بايلىقى گۈرۈگە تۇتۇلغان باينىڭ جېنىغا ئارا تۇرار؛ بىراق يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمىنى ئاڭلىمىس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ پارلار؛ بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى ئوچۇرۇلەر. 10 كىبىرلىكتىن پەقەت جېدەل-ماجرالا چىقار؛ دانالىق بولسا نەسەھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بىللەدۇر. 11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەرىكەتسىزدۇر؛ تەر تۆكۈپ ھالال تاپقان گۈللىنەر. 12 تەلمۈرگىنىگە كۈتۈپ ئېرىشەلمەسلىك كۆڭۈلى سۇنۇق قىلار؛ لېكىن تەشۋىلەپ ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. 13 [خۇدانىڭ] كالام-سۈزىگە پىسەنت قىلىنغان ئادەم گۇناھنىڭ تۆلىمىگە قەرزدار بولار؛ لېكىن پەرىمانى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. 14 ئاقىلاننىڭ تەلىمى ھاياتلىق بەرگۈچى بۇلاقتۇر، ئۇ سېنى تۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقىلانلىك ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر؛ بىراق تۈزكۈرلارنىڭ يولى ئەگرى-يۈگرى، جاپالىق بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر؛ ھاماقەت تۈز نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 رەزىل ئالاقىچى بالا-قازاغا ئۇچرار؛ سادىق ئەلچى بولسا دەردكە دەرىماندۇر. 18 تەرىپىنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ ئۇياتقا قالار؛ ئەمما تەبىئىي قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن تۇيۇلار؛ لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى تاشلاشنى يامان كۆرەر. 20 ئاقىلانلەر بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار؛ بىراق ئەخمەقلەرگە ھەمراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. 21 بالايىقازا گۇناھكارلارنىڭ كەينىدىن بېسىپ ماڭار؛ لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئەجرىنى تاپار. 22 ياخشى ئادەم پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مېراس قالدۇرار؛ گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن توپلىنار. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندىق يېرى مول ھوسۇل بېرەر؛ لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 تاياقنى تايىغان كىشى ئوغلىنى

ياخشى كۆرمەس، بالنى سۇيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيەلەپ جازالار. 25

ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر، ياماننىڭ قورسىقى ئاچ قالار.

14 ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار؛ ئەخمەق ئايال ئائىلىسىنى ئۆز

قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلۇق يولدا ماڭىدىغان كىشى پەرۋەردىگاردىن

قورقار؛ قىڭغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆزگە ئىلماس. 3 ئەخمەقنىڭ

تەكەببۇر ئاغزى ئۆزىگە تاياق بولار؛ ئاققاننىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى قوغدار. 4 ئۇلاغ

بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز تۇرار؛ بىراق ئۆكۈزنىڭ كۆچى بولغاندىلا [ساڭغا]

ئاشلىق تولار. 5 ئىشەنچلىك گۇۋاھچى يالغان ئېيتماس؛ ساختا گۇۋاھچى

يالغان گەپنى نەپەستەك تىنار. 6 ھاكاۋۇرلار دانالىق ئەزدەپ تاپالماس؛ بىراق

يورۇتۇلغان ئادەمگە بىلىم ئېلىش ئاسانغا چۈشەر. 7 بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى

بىلىپ يەتكەندە، ئۇنىڭدىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت. 8 ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ

دانالىقى ئۆز يولىنى ئويلىنىشتىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ ئەقىلسىزلىكى بولسا ئۆزلىرىنىڭ

ئالدىنىشىدۇر. 9 ئەخمەقلەر بولسا «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى» نى كۆزگە ئىلمىيدۇ،

ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار. 10 كۆڭۈلدىكى دەردنى پەقەت ئۆزىلا

كۆتۈرەلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشالۇققىمۇ باشقىلار شېرىك بولالماس. 11 ياماننىڭ

ئۆيى ئورۇلۇپ چۈشەر؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ چېدىرى گۈللىنىپ كېتەر. 12 ئادەم

بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە بارىدىغان

يوللاردۇر. 13 ئويۇن-كۆلكە بولسا قەلبتىكى غەم-قايغۇنى ياپار، خۇشاللىق ئۆتۈپ

كەتكەندە، غەم-قايغۇ يەنىلا قالار. 14 توغرا يولدىن بۇرۇلۇپ يانغان ئادەم ھامان

ئۆز يولىدىن تويار؛ ياخشى ئادەم ئۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. 15 ساددىلار ھەممە

گەپكە ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ

باسار. 16 دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر؛ ئەخمەق

ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، ئۆزىگە ئىشىنىپ ئالدىغا ماڭار. 17 تېرىككەك ئەخمەقلىق قىلار،
نەپرەكۋاز ئادەم نەپرەتكە ئۇچرار. 18 ساددىنلار ئەخمەقلىققا ۋارىسلىق قىلار، پەم-
پاراسەتلىكلەر بىلىمى ئۆز تاجى قىلار. 19 يامانلار ياخشىلارنىڭ ئالدىدا ئىگىلەر،
قەبىھلەر ھەققانىيىنىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش ئۇرار]. 20 نامرات كىشى ھەتتا
ئۆز يېقىنىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا كۆپتۇر. 21 يېقىنىنى پەس
كۆرگەن گۇناھكار دۇر، لېكىن مىسكىنلەرگە رەھىم قىلغان بەرىكەت تاپار. 22
يامانلىق ئويلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟ بىراق ياخشىلىق ئويلىغانلار
رەھىم-شەپقەت، ھەقىقەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا
چىقار، بىراق قۇرۇق پاراڭلار ئادەمنى موھتاجلىقتا قالدۇرار. 24 ئاقلانلار ئۈچۈن
بايلىقلار بىر تاجدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىققا چىقار.
25 ھەققانىي گۇۋاھلىق بەرگۈچى كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار، يالغان-ياۋىداق
سۆزلەيدىغان [گۇۋاھچى] يالغان گەپنى نەپەستەك تىنار. 26 پەرۋەردىگار دىن
قورقۇدىغاننىڭ كۈچلۈك يۈلەنچۈكى بار، ئۇنىڭ بالىلىرىمۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27
پەرۋەردىگار دىن قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلىقىدۇر، ئۇ كىشىنى ئەجەللىك تۇزاقلاردىن
قۇتقۇزار. 28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقراسىنىڭ كۆپلىكىدىندۇر، پۇقراسىنىڭ
كەملىكى ئەمىرنىڭ ھالاكتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقل كىشىدۇر،
چىچىلغاق ئەخمەقلىقنى ئۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆڭۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر،
ھەسرەت چېكىش بولسا سۈڭەكلەرنى چىرتار. 31 مىسكىننى بوزەك قىلغۇچى
- پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر، ھاجەتمەنلەرگە شاپائەت قىلىش ئۇنى
ھۆرمەتلىگەنلىكتۇر. 32 يامان ئۆز يامانلىقى ئىچىدە يىقىتىلار، ھەققانىي ئادەم ھەتتا
سەكراتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆڭلىدە دانالىق
ياتار، بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكىسى ئاشكارا بولماي قالماس. 34 ھەققانىيەت

ھەرقايسى ئەلنى يۇقىرى كۆتۈرەر؛ گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى نومۇسقا قالدۇرار. 35
پادشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ بىراق ئۇنىڭ غەزىپى
نومۇستا قالدۇرغۇچى ئۆياتسىز خىزمەتكارنىڭ بېشىغا چۈشەر.

15

مۇلايم جاۋاب غەزەپنى باسار؛ قويال سۆز ئاچچىقى قوزغار. 2
ئاقىلانلارنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار؛ ئەخمەقنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ تۆكەر.
3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر؛ ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ تۇرار. 4
شېپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى» دۇر؛ تىلى ئەگرىلىك كىشىنىڭ
روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە پىسەنت قىلماس؛ لېكىن
ئاتىسىنىڭ تەبىئىگە قۇلاق سالغان زېرەك بولار. 6 ھەققانىيىنىڭ ئۆيىدە گۆھەرلەر
كۆپتۇر؛ بىراق ياماننىڭ تاپاۋىتى ئۆزىگە ئاۋارچىلىك تاپار. 7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم
تارقىتار؛ ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقماس. 8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى
پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكتۇر؛ دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر.
9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكتۇر؛ لېكىن ھەققانىيەتنى ئىنتىلىپ
ئۆزىگۈچىنى ئۆياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى
كۆرەر؛ تەبىئىگە ئوچ بولغۇچى تۈلەر. 11 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ
كۆز ئالدىدا ئوچۇق تۇرغان يەردە، ئىنسان كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرنى قانداقۇ
ئۆتكۈزۈش يوشۇرالىسۇن؟! (Sheol h7585) 12 ھاكاۋۇر تەبىئە بەرگۈچىنى ياقىتۇرماس؛
ئۇ ئاقىلانلاردىن نەسەھەت ئېلىشقا بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىرايى
بولار؛ دەرد-ئەلەم تارتسا، روھى سۇنار. 14 يورۇتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئۆزىدەر؛
ئەقىللىقنىڭ ئاغزى نادانلىقنى ئوزۇق قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى
تەستە ئۆتەر؛ بىراق شاد كۆڭۈل ھەركۈننى ھېيتتەك ئۆتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن
بىئاراملىق تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگەن ئەۋزەل. 17

نەپرەت ئىچىدە يېگەن بورداق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت
 ئىچىدە يېگەن كۆكتات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقىرار؛ ئېغىر-
 بېسىق تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۇرۇتنىڭ يولى تىكەنلىك قاشادۇر،
 دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدىكى داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل ئاتىسىنى
 شاد قىلار؛ ئەقىلىسىز ئادەم ئاتىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق كىشى ئەخمەقلىقى
 بىلەن خۇشتۇر، يورۇتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماڭار. 22 مەسلىھەتسىز ئىش
 قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس؛ مەسلىھەتچى كۆپ بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە
 ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايدا بەرگەن جاۋابدىن خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان
 سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇكى، ئۇنى
 چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار. (Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەببۇرنىڭ ئويىنى
 يۇلۇۋېتەر؛ بىراق ئۇ تۇل خوتۇنلارغا پاسىللارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئويى-
 پىكرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ بىراق ساپ دىلىنىڭ سۆزلىرى سۆيۈملۈكتۇر.
 27 ئاچ كۆز كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارىچىلىك كەلتۈرەر؛ پارا ئېلىشقا نەپرەتلەنگەن
 كىشى كۈن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايىتا-قايىتا ئويلىنار؛
 يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن
 يىراقتۇر؛ بىراق ئۇ ھەققانىيىنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۈزلەر كۆڭۈلنى
 شادلاندۇرار؛ خۇش خەۋەر ئۆستىخانلارغا گۆش-ماي قوندۇرار. 31 ھاياتلىققا
 ئېلىپ بارىدىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالار.
 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۆز جېنىنى خار قىلار؛ تەنبىھكە قۇلاق سالغان يورۇتۇلار.
 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا،
 ئاندىن شۆھرەت كېلەر.

16 كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر؛ بىراق تىلنىڭ جاۋابى پەرۋەردىگارنىڭ

ئىلكىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك دەپ بىلەر؛ لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق قىلغاندا پىلانلارنىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن تاپىرىدە قىلغان؛ ھەتتا يامانلارنىمۇ بالايىتاپەت كۈنى ئۈچۈن ياراتقاندىمۇ. 5 تەكەببۇرلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ قول تۇتۇشۇپ بىرلەشمىمۇ، جازاسىز قالماس. 6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەقىقەت بىلەن گۇناھلار كىفەرەت قىلىنىپ يېپىلار؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيىمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالىي قىلار. 7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارىنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۈشمەنلىرىنىمۇ ئۆزىنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر. 9 ئىنسان كۆڭلىدە ئۆز يولىنى توختىتار؛ ئەمما قەدەملەرنى توغرىلايدىغان پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئەپسۇن ئوقۇلىشىمۇ، ئۇنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار پەرۋەردىگارغا خاستۇر؛ تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ رەزىللىك قىلسا يىرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ ئۇلار دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گۇيا تۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر؛ بىراق دانا كىشى [ئۇنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار. 15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر؛ ئۇنىڭ شەپقىتى ۋاقتىدا ياغقان «كىيىنكى يامغۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن نەقەدەر ئەۋزەلدۇر؛ يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۈستۈندۇر! 17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېڭىز كۆتۈرۈلگەن يولى

يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر؛ ئۆز يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار.

18 مەغرۇرلۇق ھالداك بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەببۇرلۇق يېقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى-كەلدىدە بولۇش، تەكەببۇرلار بىلەن ھارام مال بۆلۈشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا تاپار؛ پەرۋەردىگارىغا تايانغان بولسا، بەخت-سائادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى دانا كىشى سەگەك ئاتلار؛ يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمىنى ئاشۇرار. 22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلىقىدۇر؛ ئەقىلسىزلىككە تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقىلسىزلىكتۇر. 23 ئاقىلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن ئەقىل چىقىرار؛ ئۇنىڭ لەۋزىگە بىلىمى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر گويىا ھەسەلدۇر؛ كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ تەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالىسىغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالدا كەتكە بارىدىغان يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىبى ئۇنى ئىشقا سالار؛ ئۇنىڭ قارىنى ئۇنىڭغا ھەيدەپ كېلىك قىلار. 27 مۇتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-ماجىرا تۇغدۇرغۇچىدۇر؛ غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زوراۋان كىشى يېقىن ئادىمىنى ئازدۇرار؛ ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كىرەر. 30 كۆزىنى يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتتى ئويلاپ، لېۋىنى چىشىلىگەن كىشى يامانلىققا تەيياردۇر. 31 ھەققانىيەت يولىدا ئاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۆھرەت تاجىدۇر. 32 ئاسان ئاچچىقلىمايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر؛ ئۆزىنى تۇتۇۋالغان شەھەر ئالغاندىنمۇ ئۈستۈندۇر. 33 چەك ئېتەككە تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن نەتىجىسى پۈتۈنلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17 قۇربانلىق گۆشلىرىگە تولغان جېدەللىك ئۆيدىن، بىر چىشلەم قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چىۋەر بولسا، خوجىسىنىڭ

نومۇستا قويغۇچى ئوغلى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ خوجىنىڭ ئوغلى قاتارىدا تۇرۇپ
ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۆمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى
تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبھە كىشى يامان سۆزلەرگە
ئىشىنەر، يالغانچى پىتىنچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەسخىرە
قىلغۇچى، ئۆزىنى ياراتقۇچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر؛ باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن
خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قەربلارنىڭ نەۋرىلىرى ئۇلارنىڭ تاجىدۇر،
پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى ئۇلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا
ئۇنىڭغا ياراشماس؛ مۆتۈەر يالغان سۆزلىسە ئۇنىڭغا تېخىمۇ ياراشماس. 8 پارا -
ئۇنى بەرگۈچىنىڭ نەزىرىدە ئېسىل بىر گۆھەردۇر؛ گويا ئۇنى نەگلا ئىشلەتسە
مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يوپۇتۇپ كەچۈرگەن
كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سورىغان كىشى يېقىن دوستلارنى
دۈشمەن قىلار. 10 ئاقىلانگە سىڭگەن بىر ئېغىز تەنبە، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز
دەرىدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۇنى جازالاشقا
رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمىقنە ئىش قىلىۋاتقان نادان كىشىگە
ئۇچراپ قالغاندىن كۆرە، بالىلىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى.
13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالايىقازا نېرى كەتمەس. 14
جېدەلنىڭ باشلىنىشى توشىمىنى سۇ ئېلىپ كەتكەنگە ئوخشايدۇ؛ شۇڭا جېدەل
پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول تۈزگەن. 15 يامانى ئاقلىغان، ھەققانىيغا
قارا چاپلىغان، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرىگىنچىلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى
دانالىقنى ئەتۋارلىمىسا، قانداقۇ ئۇنىڭ قولىدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟
17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش
يامان كۈنۈڭ ئۈچۈن ياردەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقىلسىز كىشى قول بېرىپ،

يېقىنى ئۈچۈن كېيىل بولدى. 19 جېدەلگە ئامراق گۇناھقا ئامراقتۇر؛ بوسۇغىنى
ئېگىز قىلغان ھالاكەتتى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلدا
ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا
غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتىسى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل
شېپالىق دورىدەك تەنگە داۋادۇر؛ سۇنۇق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلىكىنى قۇرۇتار.
23 چىرىك ئادەم يەك ئىچىدە پارىنى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار.
24 دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار؛ بىراق ئەقىلىنىڭ كۆزى
خىيالگەشلىك قىلىپ قۇتۇپتا يۈرەر. 25 گالۋاڭ بالا ئاتىنى ئازابغا سالار؛ ئۇنى
تۇغقۇچىنىڭمۇ دەردى بولار. 26 ھەققانىيلارغا جەرىمانە قويۇشقا قەتئىي بولماس؛
ئەمىرلەرنى ئادالەتتى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم
سۈزلۈك بولار؛ يورۇتۇلغان ئادەم قالىتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقۇ ئاز
سۈزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلىنى تىزگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18 كۆپچىلىكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوڭ
تارتار؛ ھەرقانداق چىن ھېكمەتكە ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2
ئەخمەق يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس؛ قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ئويلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا،
خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتمۇ پەيدا بولار؛ نومۇسىز ئىش ئىزا-
ئاھانە تىن ئايرىلماست. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق
بۇلىقى ئېرىق سۈيدەك تۈركەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقتا ھەققانىيغا
ئۇۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۇنى جېدەلگە باشلار؛ ئۇنىڭ
ئاغزى «مېنى دۇمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز بېشىغا
ھالاكەتتۇر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قاپقاندۇر. 8 غەيۈەتخورنىڭ سۆزلىرى
ھەرخىل نازۇنمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدۈرۈلەر. 9 ئىشىدا

ھۇرۇن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۆلپەتداش بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەزمۇت مۇناردۇر؛ ھەققانىيلار ئۇنىڭ ئىچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار. 11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىرىدە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىتچىت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تەكەببۇرلۇق كېلەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر. 13 سۆزنى ئاڭلىماي تۇرۇپ، ئالدىراپ جاۋاب بەرگەن، ئەخمەقلىقنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى خىجالەتتە قالدۇرۇر. 14 تەندىكى ئاغرىق ئازابغا ئادەمنىڭ ئۆز روى بىر داغلىق بەرگۈزەر؛ بىراق روى سۇنغان بولسا ئۇنى كىم كۆتۈرەر؟ 15 يورۇتۇلغاننىڭ قەلبى بىلىمگە ئېرىشمەكتە، ئاقىلاننىڭ قۇلاقلىرى بىلىمنى ئىزدەيمەكتە. 16 سوۋغات ئۆز ئىگىسىگە ئىشىكىنى داغدام ئېچىپ بېرەر؛ ئۇنى چوڭ ئەربابلار ئالدىغا يەتكۈزەر. 17 دەۋا قىلغاندا، ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئورۇنلۇق كۆرۈنەر؛ لېكىن قارشى تەرەپ سوئال قويۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 18 چەك تاشلاش جېدەللەرنى تۈگىتەر؛ غوجىلارنىڭ ئارىسىدىكى ئىشىنىمۇ ھەل قىلار. 19 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جېدەل-ماجرا قورغاننىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار؛ ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلىنىڭ ئىلكىدىدۇر؛ كىمكى ئۇنىڭ تەسىرىنى ئەتۋارلىسا ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يەر. 22 خوتۇننى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەرھىمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مەسكىنلەر پەس ئاۋازدا يېلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپاللىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستنى كۆپ تۇتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

بەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۈزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر.

2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۆز كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماي؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىدىن ئىلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ تۇرغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ يىراق قاپار؛ يالۋۇرۇپ قوغلىنىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كۆيۈنەر؛ نۇرنى ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماي؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھاللا ك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلىنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقىچە ئاچچىقلايدىغان قىلار؛ خاتالىقنى يوپۇتۇپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شېرىنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار؛ ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەق ئوغۇل ئاتىسى ئۈچۈن بالايىقازادۇر؛ ئۇرۇشقا خوتۇننىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تاجىچە-تاجىچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 ئوي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋىلاردىن مېراستۇر؛ بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەرۋەردىگارىنىڭ ئىلتىپاتىدىندۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەپلەت ئۇيقۇغا غەرق قىلار؛ بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەرۋەردىگارىنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلاپ، ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللەرگە رەھىمدىللىق قىلغان، پەرۋەردىگارىغا قەرز بەرگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ

شەپقىتىنى [پەرۋەردىگار] قايتۇرار. 18 پەرزەنتىنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلىشىغا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلگۈچە خار بولسۇن دېگۈچى بولما. 19 قەھرىلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۇنى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا-قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. 20 نەسەپتى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولسەن. 21 كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىرىدا پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ دالالەت-ھىدايتىدىن چىققان ئىش ئاقار. 22 كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالايىقا چۈشۈرۈلۈشىدىن خالىي بولار. 24 ھۇرۇن قولىنى سۇنۇپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشقىمۇ ھۇرۇنلۇق قىلار. 25 ھاكۇۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى ساددىغا قىلىنغان ئىبىرەتتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنپەھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. 26 ئاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلغان، ئانىسىنى ئويىدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. 27 ئى ئوغۇل، نەسەپتەكە قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالساڭ، ئەقلىنىڭ تەلەپىدىن يىراقلاشقىنىڭدۇر. 28 پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى رەزىللىكنى يۇتار. 29 ھاكۇۋۇرلار ئۈچۈن جازالار تەيياردۇر، ئەنخەم قەلەرنىڭ دۈمبىسىگە ئۇرىدىغان قانچا تەيياردۇر.

20 شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالجىرلاشتۇرار؛ كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلىپ ئېزىپ كەتسە، ئەقىلىسىزدۇر. 2 پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچۇقۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر. 3 ئۆزىنى ماجىرادىن ئېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەر بىر ئەنخەم ئۆزىنى باسالما. 4 ھۇرۇن ئادەم قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يىغىم ۋاقتىدا

يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر. 5 كىشىنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. 6 ئۆزى سادىق دەيدىغانلار كۆپتۇر؛ بىراق ئىشەنچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالسا؟ 7 ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەخت-بەرىكەت قالدۇرۇلار! 8 پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. 9 كىم ئۆزىنى گۇناھدىن تازىلاندىم، ۋىجدانم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ 10 ئىككى خىل تارازا تېشى، ئىككى خىل كۆرە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 11 ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس ياكى ئەمەسلىكى ھەرىكەتلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرار. 12 كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەرۋەردىگار ياراتتى. 13 ئۇيغۇغا ئامراق بولما، نامراتلىققا ئۇچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ئويغاق بول، نېنىڭ مول بولار. 14 خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، ئەرزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. 15 ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلارمۇ كۆپتۇر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر نېمىدېگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! 16 ياتقا كېيىل بولغان كىشىدىن قەرزگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 17 ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. 18 پىلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر؛ پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. 19 گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار؛ شۇڭا ۋالاقىتە كۆر بىلەن ئارىلاشما. 20 كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر! 21 تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەرىكەتلىك بولماس. 22 يامانلىققا يامانلىق قايتۇراي دېمە؛ پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كۈت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. 23 ئىككى خىل تارازا تېشى پەرۋەردىگارغا

يەرگىنچىلىكتۇر؛ ساختا ئۆلچەم قەتئىي يارىماس. 24 ئىنساننىڭ ھاياتلىق قەدەملىرىنى پەرۋەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلسۇن؟ 25 بىر نەرسىسىنى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەملەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قايتا ئويلىنىش، ئۆز جېنىنى قىلتاققا چۈشۈرگەنگە باراۋەر. 26 دانا پادىشاھ يامانلارنى توپاننى سورۇغاندەك سورۇۋېتىدۇ، خامان تەپكەندەك تۇلۇق بىلەن يانچۇپتەر. 27 ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى - پەرۋەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبنىڭ ھەرىرى تەڭلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر. 28 مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. 29 ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇللۇقى ئۇلارنىڭ پەخرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. 30 تەرىپىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار، تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغىرنى تازا قىلار.

21 پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيەرگە توغرىلسا، شۇ تەرەپكە ماڭدۇ. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبدىكى نىيەتلەرنى تارازغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 4 تەكەببۇر كۈزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى - ھەممىسى گۇناھتۇر. 5 ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۇلارنى پەقەت باياشاتلىققا يېتەكلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۇلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققا يېتەكلەر. 6 ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئۆلۈمنى ئىزدەپ يۈرگەنلەر قوغلاپ يۈرگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. 7 يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمىۋالار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولىدا مېڭىشنى رەت قىلغان. 8 جىنايەتكار ماڭدىغان يول ناھايىتى ئەگرىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەرىكىتى

تۇپتۇزدۇ. 9 سوقۇشقا خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە،
ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قوپقان ياخشى. 10 يامان كىشىنىڭ كۆڭلى
يامانلىققا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنغىمۇ شاپاتەت كۆرسەتمەس. 11 ھاكاۋۇرنىڭ
جازاغا تارتىلىشى، بىلىمىزگە ئىبرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسىھەتلەردىن
تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. 12 ھەققانىي بولغۇچى ياماننىڭ ئۆيىنى كۆزلەر؛ ئۇ
ھامان يامانلارنى يامانلىققا قويۇپ يىقتار. 13 مىسكىنلەرنىڭ ئاللىسىغا قۇلغىنى
يوقۇتۇپ كارى بولغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەرياد كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا
قىلماس. 14 يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار؛ يەك ئىچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-
غەزەپنى پەسەيتەر. 15 ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خۇشاللىقىدۇر،
بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمدۇر. 16 ھېكمەت يولدىن ئېزىپ كەتكەن
كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جامائىتى ئىچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار. 17 تاماشاغا بېرىلگەن
كىشى نامرات قالار؛ ياغ چايناشقا، شاراب ئىچىشكە نامرات بېسىماس. 18
يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن گۆرۈپۈلنىڭ ئورنىدا قالار؛ [ئېزىلگەن]
دۇرۇسلارنىڭ ئورنىغا ئېپلاسار قالار. 19 سوقۇشقا ۋە تېرىككەك ئايال بىلەن
ئورتاق تۇرغاندىن، چۆل-باياۋاندا يالغۇز ياشىغان ياخشىدۇر. 20 ئاقىلاتنىڭ ئۆيىدە
بايلىق بار، زەپتۇن ماي بار؛ بىراق ئەنخەقلەر تاپقىنىنى ئۆتۈرلۈك بۇزۇپ-چاچار.
21 ھەققانىيەت، مېھرىبانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-
ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 22 دانا كىشى كۈچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار،
ئۇلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنى غۇلتار. 23 ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا ئىگە بولغان كىشى،
جېنىنى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»،
«ھالى چوڭ»، «مازاچى» ئاتىلار. 25 ھۇرۇن كىشى ئۆز نەپسىدىن ھالاك بولار،
چۈنكى ئۇنىڭ قولى ئىشقا بارماس؛ 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۇ كۈن بويى تەمە قىلىپ

يۈرەر، بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچبىمىنى ئايماي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچىلىكتۇر؛ رەزىل غەرەزدە ئەپكەلىنگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداق تۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالدا بولار، ئەينى ئەھۋالنى ئاڭلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەدىگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قېلىن قىلار، دۇرۇس كىشى يولىنى ئويلاپ پۇختا باسار. 30 پەرۋەردىگارغا قارشى تۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت ياكى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۈچۈن تەييار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگاردىندۇر.

22 ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل، قەدىر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۈستۈندۇر. 2 گاداي بىلەن باي بىر زېمىندا ياشار، ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زېرەك كىشى بالايىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار، ساددىنلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەرىكىتى - باياشاتلىق، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىلىگەرلەرنىڭ يولىدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزى بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بالغا كىچىكىدە مەجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۇ شۇ يولدىن چىقماستىن. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلدۇر. 8 ناھەقلىق ئۇرۇقنى چاچقاننىڭ ئالدىغان ھوسۇلى بالايىتاپەتتۇر؛ ئۇنىڭ غەزەپ-مەيۋىسى چۈشەر. 9 سېخىي ئادەم بەرىكەت تاپار؛ چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرگە ئۆز نېنىدىن بۆلۈپ بەرگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جېدەل-ماجرىا بېسىلار؛ كېلىشمە سىلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدىرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر؛ شۇڭا پادىشاھ ئۇنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلىم-ھەقىقەتنى ساقلاپ، ئۇ ئىپلاسارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۇرۇن ئادەم: «تاشقىرىدا بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىغا

چىقسام ئولتۇرۇلمەن!» - دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالىنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئوردۇر؛
پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۇنىڭغا چۈشۈپ كېتەر. 15 نادانلىق سەبىي
بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلاغلىقتۇر؛ بىراق تەربىيە تايىقى بۇنى ئۇنىڭدىن يىراق قىلار.
16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۇنىدىغان
كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇللۇقتا قالار. 17 قۇلاق سال، ساڭا ئاقىلانلارنىڭ
سۆزلىرىنى تۈگىتەي، كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى تۈگەنگەن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە
چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساڭا شېرىن بولار، لەۋلىرىڭدە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ.
19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن [بۇ ھېكمەتلىك
سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساڭا يەتكۈزدۈم. 20 ئۇنىڭدىن مانا
ئوتتۇزنى يازدىم، بۇنىڭ ئىچىدە نەسەپتەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەقىقەتنىڭ
سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى
ئەۋەتكۈچىلەرگە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن
بۇلاپ ئالما، ئۆكەمبەغەل تۇرسا، ئاجىز مۆمىنلەرنى سوراق ئورنىدا بوزەك قىلما. 23
چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، ئۇلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن
بۇلاپ ئالار. 24 مەجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرىلىك ئادەم بىلەن
ئارىلاشما، 25 بولمىسا، ئۇنىڭ يامان يولىنى تۈگىتىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشسەن.
26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بەرگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تۆلەشكە
كاپالەت بەرگۈچىلەردىن بولما؛ 27 سېنىڭ قايتۇرالمىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا،
ئۇلار ئورۇن-كۆرىپلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28
ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسلىنى بەلگىلەپ بەرگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۆتكەمە. 29 ئىشىنى
ئەستايىدىل ۋە چاققان پىچىرىدىغان كىشىنى كۆرگەنمىدىڭ؟ ئۇ پەس ئادەملەرنىڭ
خىزمىتىدە بولماس، پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا تۇرار.

كاتتا ئەر باب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى

ئوبدان ئوبلان. 2 ئىشتىيىڭ يامان بولسا، گىلىڭغا پىچاق تەڭلەپ تۇرغاندەك ئوزۇڭنى

تارت. 3 ئۇنىڭ نازۇنچە تلىرىنى تاما قىلما، ئۇلار ئادەم ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي

بولمەن دەپ ئوزۇڭنى ئۇيراتما؛ ئوزۇڭنىڭ زېھنىڭنى بۇ ئىشقا قاراتما. 5 [بايلىقلارغا]

كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، ئۇلار يوق بولىدۇ؛ پۇل-مال دەرۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ،

خۇددى بۇركۈتتەك ئاسمانغا ئۇچۇپ كېتەر. 6 ئاچ كۆزنىڭ نېنىنى بېمە، ئۇنىڭ

ئېسىل نازۇنچە تلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى قانداق بولغاندەك، ئۆزىمۇ

شۇنداق. ئۇ ئاغزىدا: _ قېنى، ئالسىلا، ئىچىسىلە! _ دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى

ئويلىغىنى يوق. 8 بېگەن بىر يۇتۇم تاتامنىمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۇنىڭغا قىلغان چىرايلىق

سۆزلىرىڭمۇ بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۇ

ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆزگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى

يۆتكەمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئاياغ باسما؛ 11 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممەت-

قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن ئۈستۈڭىڭدىن دەۋا قىلار.

12 نەسەپتەكە كۆڭۈل قوي، ئىلىم-بىلىملەرگە قۇلاق سال. 13 بالاڭغا تەربىيە

بېرىشتىن ئېرىخە؛ ئەگەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۇ ئۆلۈپ كەتمەيدۇ؛ 14 سەن ئۇنى

تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۇنى تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن. (Sheol h7585) 15

ئى ئوغۇلم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا

ئورۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئىچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۇناھ سادىر قىلغۇچىلارغا

رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشتە تۇرغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا

جەزمەن كۆرىدىغان ياخشى كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس.

19 ئى ئوغۇلم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا

باشلىغىن. 20 مەيخۇرلارغا ئارىلاشما، نەپسى يامان گۆشخورلار بىلەن باردى-كەلدى

قىلما؛ 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپسى يامان ئاخىرىدا يوقسۇلۇقتا قالار، غەپلەت
 ئۇيقۇسىغا پاتقانلارغا جەندە كىيىمنى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاناڭنىڭ سۆزى
 ئاڭلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۇنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەقىقەتنى سېتىۋال، ئۇنى
 ھەرگىز سېتىۋەتمە. دانالىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشىنىمۇ ئال. 24 ھەققانىي بالىنىڭ
 ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولار.
 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈپ، سېنى تۇغقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئۇ ئوغۇلۇم،
 قەلبىڭنى ماڭا تاپشۇر؛ كۆزلىرىڭنى ھاياتلىق يوللىرىغا تىكلىسۇن! 27 چۈنكى پادىشاھ
 ئايال چوڭقۇر ئورنىدۇر، بۇزۇق يات ئايال تارىنىداندۇر؛ 28 ئۇلار قاراڭغۇدەك
 مۇكۈۋىلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب
 بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جېدەل ئىچىدە قالار؟ كىم نالە-پەرياد كۆتۈرەر؟
 كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۈستىدە
 ئۇزۇن ئولتۇرغان، ئەبجەش شارابتىن تېتىشىغا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ
 ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۇنىڭ جامىدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ گىلدىن شۇنداق سىلىق
 ئۆتكەنلىكىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىرىدا ئۈزەھەرلىك يىلان دەك چېقىۋالىدۇ،
 ئوق يىلان دەك نەشتىرىنى سانجىيدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا غەلتە مەنزىرىلەر كۆرۈنىدۇ،
 ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېڭىز-ئوكيانلاردا لەيلەپ
 قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۈستىدە ياتقان دەك بولسەن. 35
 سەن چوقۇم: - بىرى مېنى ئۆردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم! بىرى مېنى تاياق
 بىلەن ئۆردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم! - دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا
 كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن!» - دەيسەن.

24 يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردى-كەلدى قىلىشىنى تارزۇ
 قىلما؛ 2 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى زوراۋانلىقىغا ئويلا؛ ئۇلارنىڭ ئاغزى تازار

يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئائىلە بولسا دانالىق ئاساسدا بەرپا قىلنار؛ چۈشنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئۆينىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۆھەرلەرگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور كۈچكە ئىگىدۇر؛ بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ قىلغىن؛ غەلبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دانالىق ئەقىلسىز ئادەمگە نىسبەتەن تولمۇ ئېگىز، چۈشنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكى نىيەتلىگەن ئادەم «سۇيىقەستچى» ئاتالار. 9 ئەخمەقلىقتىن بولغان نىيەت گۇناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملەرگە يىرگىنچىلىكتۇر. 10 بېشىڭغا ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز] ئۆلۈمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە تۇرغانلاردىن ياردەم قولۇڭنى تارتما؛ 12 ئەگەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمىز يوقتۇر» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تارازغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەسمۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەسمۇ؟ ئۇ ھەر بىر ئىنسان بالىسىنىڭ ئوز قىلغانلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرماسمۇ؟ 13 ئۇ ئوغۇم، ھەسەل [تاپساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۈنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ، 14 دانالىق بىلەن تونۇشساڭ، ئۇمۇ كۆڭلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار؛ ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۆمىدنىڭ بىكارغا كەتمەس. 15 ئۇ رەزىل ئادەم، ھەققانىيلىقنىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۈتمە، ئۇنىڭ تۇرالغۇسىنى بۇلغۇچى بولما! 16 چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يىقىلىپ چۈشەر، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار. لېكىن رەزىل كىشى كۈلپەت ئىچىگە پۇتلىشىپ چۈشەر. 17 رەقەبىڭ يىقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۇتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرگەندە، بۇ قىلىشنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزىپىنى رەقەبىڭگە

چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە،
رەزىللەرگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى يامانلارنىڭ كېلەچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ
تۆچۈرۈلەر. 21 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت
قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلەرگە كېلىدىغان بالا يىتاپەت
ئۇششۇمۇت بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى
بىلمەسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاققانلارنىڭ سۆزلىرىدۇر: - سوت قىلغاندا بىر تەرەپكە يان
بېسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيىبىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان
كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار؛ ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 براق ئۇلار
جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا
بەخت-سائادەت تىلىشەر. 26 دۇرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويانى كىشىنىڭ
لەۋلىرىگە سۆيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتتا ئىشلىرىڭنىڭ يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-
ئېرىقلىرىڭنى تەييارلا، ئاندىن ئويۇڭنى سالغىن. 28 يېقىنىڭغا قارشى ئاساسسىز
گۇۋاھلىق قىلما، ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان
بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۆزىگە ياندۇرىمەن»،
دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۇرۇننىڭ ئېتىزلىقىدىن توتىم، ئەقىلىنىڭ ئۆزۈمزارلىقى
يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېرىدىن تىكەنلەر ئۆسۈپ چىققان، خوشلار يەر
يۈزىنى بېسىپ كەتكەن، قورۇق تېپى تۇرۇلۇپ كەتكەن! 32 ئۇلارنى كۆرگەچ،
ئوبدان ئويلاندىم، كۆرگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: - 33 سەن: «يەنە بىردەم كۆزۈمنى
يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۇخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» -
دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى بېسىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قانداقلىق
ئەسكەردەك ساڭا ھۇجۇم قىلار.

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۇلايماننىڭ پەندە-نەسەپەتلىرى؛ بۇلارنى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن:

2 - پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلىقى - ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىنى ئاشكارىلىمىغىنىدا؛ پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلىقى - بىر ئىشنىڭ سىرىنى يېشىلىگىنىدە. 3 ئەرلىكنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە پادىشاھلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى مۆلچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۋال كۈمۈشنىڭ پوقى ئايرىلىپ تاۋانسا، ئاندىن زەرگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۋال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى قوغلىۋېتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۈزۈلگۈچى ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ ئالدىدىكى] ئەر-بابىلارنىڭ ئورنىدا تۇرۇۋالما؛ 7 ئورنىنى تۈزۈۋالدىن يۇقىرى جانابقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا پەگاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە، ئۆزىگەرنىڭ سېنى تۈرگە تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىننىڭ [ئۈستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلسەن؟ 9 يېقىننىڭ بىلەن مۇنازىرەلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرىنى ئاچما. 10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنى نامدىن قۇتۇلمايسەن. 11 ۋاقتى-جايدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامىكلارغا تىزىلغان ئالتۇن ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى ياراشقاندا، ئاقىلاننىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆڭۈل قويغاننىڭ قۇلقىغا يارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقتىدىكى تومۇزدا [ئىچكەن] قار سۈيىدەك، ئىشەنچلىك ئەلچى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىلەرگە شۇنداق بولار؛ ئۇ خوجا يىنلىرىنىڭ كۆكسى-قارنىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋغاتى ۋەدە قىلىپ ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلىنار، يۇمشاق تىل سۆڭەكلەردىنمۇ تۆتەر. 16 سەن ھەسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۇنى پەقەت

تويغۇچلا يە، كۆپ يېسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشناڭنىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن تويۇپ، ئۈچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى گۈزە، قىلىچ ۋە تۆتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۇنۇق چىش بىلەن چايناش، توكۇر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۈلپەت كۈندە ۋاپاسىز كىشىگە ئۈمىد باغلىغاندەكتۇر. 20 قىش كۈندە كىشىلەرنىڭ كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىش، ياكى سۇدا ئۈستىگە ئاچچىق سۇ قۇيۇش، قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقانەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر، ئۈسسەن بولسا سۇ بەر؛ 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ سالغان بولسىن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىرايى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقا خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، ئۆگىنىڭ بىر بۇلۇڭدا [يالغۇز] يېتىپ-قوپقان ياخشى. 25 ئۈسسەپ كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتتىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە شۇنداق بولار. 26 پېتىقلىپ سۈيى لېپىپ كەتكەن بۇلاق، سۈيى بۇلغۇپتىلگەن قۇدۇق، رەزىللەرگە يول قويغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش ياخشى بولماس، بىراق ئۇلۇغۇقنى ئىزدەشنىڭ ئۆزى ئۇلۇغ ئىشتۇر. 28 ئۆزىنى تۇتالمايدىغان كىشى، ۋەيران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەرگە ئوخشايدۇ.

26 يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 لەيلەپ ئۇچۇپ يۈرگەن قۇچقاچتەك، ئۇچقان قارلىغاچ يەرگە قونمىغاندەك، سەۋەبىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرەلمەس. 3 ئاتقا قاچما، ئېشەككە نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دۈمبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقەنە گېپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب

بەرمىگن، جاۋاب بەرسەك ئۆزۈك ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشك مۇمكىن. 5
ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانه گېپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگن، جاۋاب بەرمىسەك ئۆز
ئۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 ئۆز پۇتىنى كېسۈۋەتكەندەك، ئۆز
پېشىغا زۇلمەت تىلگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7
توكۇرنىڭ كارغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسەھەتتۇ
بىكار بولۇر. 8 سالغىغا تاشنى باغلاپ ئاتقانداك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ
ئەخمىقانه ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسەھەت، مەستنىڭ قولغا
سانجىلغان تىكەندەكتۇر. 10 ئۆز يېقىنلىرىنى قارىسىغا زەخمىلەندۈرگەن ئوقياچىدەك،
ئەخمەقنى ياكى ئۇدۇل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ ئىشلەتكەن خوجا يىنىمۇ ئوخشاشلا
زەخمىلەندۈرگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالغانداك، ئەخمەق
ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 ئۆزىنى دانا چاغلانمى مەنۇن بولغان كىشىنى كۆردۈڭمۇ؟
ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۇرۇن ئادەم:-
«تاشقىرىدا دەھشەتلىك بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىدا بىر شىر يۈرىدۇ!» - دەپ [ئۆيدىن
چىقماس]. 14 ئۆز مۇجۇقىدا ئېچىلىپ-يېپىلىپ تۇرغان ئىشىككە ئوخشاش، ھۇرۇن
كارىۋاتما يېتىپ ئۇياق-بۇياققا تۈرۈلمەكتە. 15 ھۇرۇن قولىنى سۇنۇپ قاچىغا تىقىنى
بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشتىنمۇ ئېرىنەر. 16 ھۇرۇن ئۆزىنى پەم بىلەن جاۋاب
بەرگۈچى يەتتە كىشىدىنمۇ دانا سانار. 17 كوچىدا كېلىۋېتىپ، ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز
ماجرىغا ئارىلاشقان كىشى، ئىتنىڭ قۇلقىنى تۇتۇپ سوزغانغا ئوخشاش خەتەرگە
دۇچار بولار. 18 ئۆز يېقىنلىرىنى ئالداپ «پەقەت چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان
كىشى، ئوتقاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان تەلۈنگە
ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت ئۆچەر؛ غەيۋەت بولمىسا، جېدەل بېسىلار. 21
چوغلار ئۈستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۈستىگە قويغان ئوتۇندەك، جېدەلچى

جەدەلى ئۇلغايتار. 22 غەپۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنپەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭدۈرۈلەر. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈللەرگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۈمۈش ھەل بەرگەنگە ئوخشاشتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلايدىغان ئادەم ئۆچنى گەپلىرى بىلەن ياپسىمۇ، كۆڭلىدە قات-قات سۇيقەست ساقلايدۇ. 25 ئۇنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگەن؛ قەلبىدە يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 ئۇ ئۆچمەنلىكىنى چىرايلىق گەپ بىلەن ياپسىمۇ، لېكىن رەزىللىكى جامائەتنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئورا كولىغان ئۆزى چۈشەر؛ تاشنى دومىلاتقان كىشىنى تاش دۇمىلاپ قايىپ كېلىپ ئۇنى يانچار. 28 ساختا تىل ئۆزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلەرگە نەپرەتلىنەر؛ خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالاكەتكە ئىتتەرەر.

27 ئەتىكى كۈنۈڭ توغرىلۇق ماختاتما، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭنىمۇ بىلمەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلىرىڭ ئۇنداق قىلىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ باسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈرىدىغان خاپىچىلىق ئىككىسىدىن تېخىمۇ ئېغىردۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھەر بولسا كەلكۈندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىڭ قولىدىن يېگەن زەخمىلەر سادىقلىقتىن بولىدۇ؛ بىراق دۈشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكاندىن ئايرىلغان كىشى، ئۆزىدىن ئايرىلىپ يۈرگەن قۇشقا ئوخشار. 9 ئەتىر ۋە خۇشبۇي كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر دوستىڭ سەممى مەسلىھەتتىكى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىڭ سەممى، خۇشخۇي مەسلىھەتتىكى

كشىنى خۇش قىلۇر. 10 تۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنتۇما، بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىنداشىڭنىڭ ئۆيىگە كىرىپ يېلىنما، يېقىندىكى دوست، يىراقىدىكى قېرىنداشتىن ئەلا. 11 ئى ئوغلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەسخىرە قىلدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيمەن. 12 زىرەك كىشى بالايىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ ساددىنلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرزگە توننى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەخت تىلىگەنلىك، ئۆزىنى قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن تاجىچە-تاجىچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرىگە ئوخشاشتۇر. 16 ئۇنى تىزگەنلەش بوراننى توسقانغا، ياكى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر. 17 تۆمۈرنى تۆمۈرگە بىلىسە تۆتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى تۆتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچتىنى پەرۋىش قىلغۇچى ئۇنىڭدىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىنىنى ئاسراپ كۈتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكس ئەتكەندەك، ئىنساننىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى ئۆز يېنىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر. 20 تەھتىسار ۋە ھالاكەت ھەرگىز توپىغاندەك، ئادەمنىڭ [ئاچ] كۆزلىرى قاناتتە تاپماس. (Sheol h7585) 21 ساپال قازان كۆمۈشى، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغداي بىلەن بىرگە سەندەلدە تالقان قىلىپ سوقساڭمۇ، ئەخمەقلىقى يەنىلا ئۇنىڭدا تۇرار. 23 پادىللىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئوبدان بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلىرىڭنى ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختىمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇرۇغان چۆپلەر ئورۇلغاندىن كېيىن، يۇمران چۆپلەر ئۆسۈپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۇڭلىرى قىرىلىپ كېسىمىڭ بولار؛ ئۆچكەلەرنى ساتقان

پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە ئوچىكلەرنىڭ سۈتلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلىرىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدەكلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28 يامانلار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۇرتتا گۇناھلار كۆپەيسە، ئۇنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئالدىنقى، لېكىن ئۇنى سورىغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت ئامان-مۇقىم ئۇزۇن تۇرار. 3 مەسكىنلەرگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] ياتقۇزۇپ دېنىنى قويمىدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇندىن ۋاز كەچكەنلەر يامانلارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇننى تۇتقۇچىلار ئۇلارغا قارشى كۆرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشەنمەس؛ بىراق پەرۋەردىگارىنى ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنىدۇ. 6 پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مەسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇنغا ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر؛ بىراق نان قىپىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازانىخورلۇق قىلىپ يۇقىرى ئۆسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مەسكىنلەرگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن تويلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلىقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دېيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مەراسىم بولار. 11 باي دەرىۋەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يورۇتۇلغان مەسكىن ئۇنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالبىيەتلىك بولسا، جاھاننى تەنتەنە قاپلار؛ بىراق يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالاقتىن ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى روناق تاپماس؛ بىراق ئۇلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۇلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 [پەرۋەردىگاردىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن

كشى شۇنچە بەختلىكتۇر! براق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا يىتپەتكە قالار. 15
ھۆركىرەپ تۇرغان شىر، ياكى [ئوۋى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا،
يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىممۇ شۇنداقتۇر. 16 يورۇتۇلمىغان ئەمىر
ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، براق ھارام بايلىقلارغا نەپەرەتلەنسە، تەختىدە
ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەرز بىلەن ھاڭغا قاراپ يۈگۈرەر، ئۇنى
ھېچكىم توشمىسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار، ئىككى يولدا
ماڭغان ساختا كىشى ئۇلارنىڭ بىرىدە ھامان يىقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز يېرىگە
تېرىشىپ ئىشلىگەن دېھقاننىڭ نېنى يېتىپ ئاشار، براق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى
قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇللىقى مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر،
براق باي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرىگە يان
بېسىش قەتئىي بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۈچۈمۇ گۇناھ تۈتكۈزەر.
22 نەپىسى تويىماس كىشى بايلىقلارنى كۈزلەپ ئالدىرايدۇ، ئۇ نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا
چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلەگەن كىشى،
ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كۆپرەك ئىلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ
تەئەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك
قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپىسى تويىمغۇر كىشى جېدەل-ماجرىا تېرىدۇ؛ براق
پەرۋەردىگارىغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى
ئەخمەقتۇر؛ براق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەير خاھلىق
قىلىدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەننى كۆرسىمۇ كۆرمەسكە
سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق
ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۇلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

قايتا-قايتا ئەبىلىنىپ تۇرۇپ يەنە بويىنى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، تۇيۇقسىزدىن داۋالغۇسىز يانچىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار، قەبىھلەر ھوقۇق تۇتسا پۇقرا نالە-پەرياد كۆتۈرەر. 3 دانالغىنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار، بىراق باھدىشلەرگە ھەمراھ بولغان ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۇرتىنى تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سېلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 تۈز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۇنىڭ پۇتلىرىغا تور تەييارلاپ قويغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قاپقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار. 7 ھەققانىي كىشى مىسكىننىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۆلۈر؛ بىراق يامانلار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇرتىپ داۋالغۇتار؛ بىراق ئاقىلانلار ئاچچىق غەزەپلەرنى ياندۇرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۈر يېيىدۇ ياكى كۈلدۈ، نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلەرگە نەپرەتلىنەر؛ دۇرۇسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۇلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار؛ بىراق دانا ئۆزىنى بېسىۋالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلەرگە قۇلاق سالسا، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۆگەنمەي قالماس. 13 گاداي بىلەن ئۇنى ئەزگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەرۋەردىگار دۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سورىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈگە مەھكەم تۇرار. 15 تاياق بىلەن تەنبە-نەسەھەت بالىلارغا دانالىق يەتكۈزەر؛ بىراق ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئانىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 يامانلار گۈللىنىپ كەتسە، ناھەقلىك كۆپىيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ يىقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغلوڭنى تەربىيەلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۆيۈندۈرەر. 18 [پەرۋەردىگارنىڭ] ۋەھىيىسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چىقىپ باشپاناھسىز

قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆزۈڭنى چۈشەنگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 تاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆرگەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۈتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۈتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلنى كىچىكىدىن تارتىپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇنىڭ بېشىغا چىقار. 22 تېرىككەك كىشى جېدەل-ماجرىا قوزغاپ تۇرار؛ ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان كىشىنىڭ گۇناھلىرى كۆپتۇر. 23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار، بىراق كەمتەرلىك كىشىنى ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر. 24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى ئۆز جېنىغا دۈشمەندۇر؛ ئۇ سوراچىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا پىتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ؛ بىراق كىمكى پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بىخەتەر كۆتۈرۈلەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمداردىن ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر؛ بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزقى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭلا قولىدۇر. 27 ناھەقەر ھەققانىيلارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ دۇرۇس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا يىرگىنچلىكتۇر.

30 تۆۋەندىكىلەر ياكەھنىڭ ئوغلى ئاگۇرغا ۋەھىي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتتىپەلگە، يەنى ئىتتىپەل بىلەن ئۆكالىغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: 2 مەن دەرۋەقە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا ئوخشاشتۇرمەن؛ مەندە ئىنسان ئەقلى يوق. 3 دانالىقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم؛ ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەققىدىمۇ ساۋاتم يوقتۇر. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالى قولىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى ئۆز تونىغا يۈگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟ ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تەكرىپنىڭ ھەر بىر سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە

تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى قوغدايدىغان قالدۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما؛ ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 ئى [خۇدايم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛ مەن ئولگۇچە بۇلارنى مەندىن ئايىمغايىسەن: - 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن يىراق قىلغايىسەن؛ مېنى گادايمۇ قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق بەرگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە تويۇپ كەتسەم، سەندىن يېنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن كىم؟» - دەپ قېلىشىم مۇمكىن. ياكى گاداي بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشىم مۇمكىن. 10 خوجا يېنىنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ قولى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيىبكار بولىسەن. 11 ئۆز ئاتىسىنى قارغايدىغان، ئۆز ئانىسىغا بەخت تىلىمەيدىغان بىر دەۋر بار، 12 ئۆزىنى پاك چاغلایدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ يۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار، 13 بىر دەۋر بار - ئاھ، كىبىرلىكىدىن نەزىرى ئېمىدېگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى ئېمىدېگەن چوڭ! 14 ئۇنىڭ ئاجىزلار ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلەرى قىلىچتەك، ئېزىق چىشلەرى پىچاقچەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زۇلۇمنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم: «بەرگىن، بەرگىن» دەپ توۋلىشسا. ھەرگىز تويۇنمايدىغان ئۈچ نەرسە بار، ھەرگىز قاناتلەتمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: - 16 گۆر، تۇغماس خوتۇننىڭ قارى، سۇغا تويۇنمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھەرگىز «بولدى، تويۇم» دەپمەيدىغان ئوتتىن ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەسخىرە قىلىدىغان، ئاتىسىنى كەمسىتىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇرغۇنلار چوقۇلار، بۇركۇتنىڭ باللىرىمۇ ئۇنى يەر. 18 مەن ئۈچۈن ئىنتايىن تىلىسمات ئۈچ نەرسە بار؛ شۇنداق، مەن چۈشىنەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: - 19 بۇركۇتنىڭ ئاسماندىكى ئۇچۇش يولى، يىلاننىڭ تاشتا يېغىرلاپ ماڭدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى ۋە يىگىتنىڭ قىزغا

ئاشىق بولۇشتىكى يولدىۇر. 20 زىناخور خوتۇننىڭ يولمۇ شۇنداقتۇر؛ ئۇ بىر ئېمىنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتۈۋەتكەن كىشىدەك: «مەن ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم!» - دەيدۇ. 21 يەر-زېمىن ئۈچ نەرسە ئاستىدا بىئارام بولار؛ ئۇ كۆتۈرەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: - 22 پادىشاھ بولغان قۇل، تاماققا توپان ھاماقەت، 23 نەپەتەكە پاتقان، ئەزگە تەگكەن خوتۇن، ئۆز خاتىمىنىڭ ئورنىنى باسقان دەپدەك. 24 يەر يۈزىدە تېپى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن ئەقىللىق تۆت خىل جانۋار بار: - 25 چۆمۈلەر كۈچلۈك خەلق بولمىسىمۇ، بىراق يازدا ئوزۇق تەييارلىۋېلىشنى بىلىدۇ؛ 26 سۇغۇرلار ئۆزى ئاجىز بىر قۇم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ ئارىسىغا ئۇۋا سالىدۇ؛ 27 چېكەتكىلەرنىڭ پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ؛ 28 كەسلەنچۈكنى قول بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. 29 قەدەملەرى ھەيۋەتلىك ئۈچ جانۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: - 30 ھايۋاناتلار ئىچىدە ئەڭ كۈچلۈك، ھېچ نېمىدىن قورقماستىن، 31 زىلۋا بەيگە ئىتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قوللايدىغان پادىشاھدۇر. 32 ئەگەر سەن ئەخمەقلىق قىلىپ ئوزۇننى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە ياكى تەلۋە بىر ئويدا بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! 33 كالا سۇنى قوچۇلسا سېرىق ماي چىقار؛ بىرىنىڭ بۇرنى مىجىلسا، قان چىقار؛ ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ئېلىسا جىدەل-ماجىرا چىقار.

31 تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۇنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھىي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر؛ ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۇنىڭغا تۈگەتكەن: 2 ئى ئوغۇلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم، قەسەملەر بىلەن تىلگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە دەي؟ 3 كۈچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرىپ قىلمىغىن؛ ياكى پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا بېرىلگۈچى بولما! 4 ئى لەمۇئەل، شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمىرلەرگىمۇ ھاراققا خۇمار بولۇش ياراشماس. 5 بولمىسا ئۇلار شاراب

ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلەرنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن. 6 كۈچلۈك ھاراق ئۆلگۈسى كەلگەنلەرگە، ھەسرەتكە چۆمگەنلەرگە بېرىلسۇن! 7 ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مىسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايتىدىن دەرد-ئەللىنى ئېسىگە كەلتۈرمىسۇن! 8 ئۆزلىرى ئۈچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن، ھاللا بولاي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. 9 سۈكۈت قىلما، ئۇلار ئۈچۈن لىللا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ ۋە مىسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان بول. 10 پەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ زور ئېشىپ چۈشىدۇ. 11 ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ خاتىرجەم تۇرىدۇ، ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! 12 ئۇ تۆمۈر بويى ئېرىگە ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۇنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ. 13 ئۇ قوي يۇڭى ۋە كەندىر تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئەجىر قىلىدۇ. 14 ئۇ سودا كېمىلىرىگە ئوخشاش، [ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تۈلۈكلەرنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ. 15 تاڭ يورۇمىدا ئۇ ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئائىلىسىدىكىلەرگە يېمەكلىك تەييارلايدۇ، خىزمەتكار-دېدەكلەرگە نېسىۋىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. 16 ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى تۈزى كۆرۈپ ئالىدۇ، قولى بىلەن يىغقان دارامەتتىن ئۇ بىر ئۈزۈمزار بىنا قىلىدۇ. 17 [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار، بىلەكلەرنى كۈچلەندۈرەر، 18 ئۆز ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىغا كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى ئۆچۈرمەي ئىش قىلار. 19 ئۇ قوللىرى بىلەن چاقىنى چۆرەر، بارماقلىرى يىپ ئۇرچۇقنى تۇتار. 20 ئاجىزلارغا ياردەم قولىنى ئۇزىتار، ھاجەتمەنلەرگە قوللىرىنى سوزار. 21 قارىغاندا ئۇ ئائىلىسى توغرىلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ، ئۆيدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قىزىل كىيىملەر كىيىدۈرۈلگەن. 22 كارىۋات ياپۇقچىلىرىنى تۈزى توفۇيدۇ؛ ئۆزىنىڭ كىيىم-كېچەكلىرى كىناپ ۋە سۆسۈن رەختىنىدۇر. 23 ئېرىنىڭ شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابروۋى بار؛ شۇ يەردە

ئۇ يۇرتتىكى ئاقساقاللار قاتارىدىن ئورۇن ئالدى. 24 ئۇ نەپىس كاناپتىن كىيم-
كېچەك تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ؛ بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ.
25 كىيىمى كۈچ-قۇدرەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتۇر؛ ئۇ كېلەچەككە ئۈمىد بىلەن
كۈلۈپ قارايدۇ. 26 ئاغزىنى ئاچسىلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلدا مېھرىبانە نەسەپتەر
بار. 27 ئائىلىسىدىكى ئىشلاردىن دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان بېچەيدۇ. 28
پەرزەنتلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ؛ ئېرىمۇ مۇبارەكلەپ
ئۇنى ماختاپ: - 29 «بەزىلەت بىلەن ياشىغان ئاياللار كۆپتۇر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ
ھەممىسىدىنمۇ ئېشىپ چۈشىسەن» - دەيدۇ. 30 گۈزەللىك سېھرى ئالداچچىدۇر،
ھۆسن-جامالمۇ پەقەت بىر كۆپۈك، خالاس، پەقەت پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان
ئاياللا ماختىلىدۇ! 31 ئۇ ئۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن بولسۇن! ئەجرلىرى
ئۇنى دەروازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۈرسۇن!

ھېكەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالىھدا پادشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھېكەت توپلىغۇچى» نىڭ سۆزلىرى: - 2 «بەنلىك ئۈستىگە بىمەنلىك!» - دەيدۇ «ھېكەت توپلىغۇچى» - «بەنلىك ئۈستىگە بىمەنلىك! ھەممە ئىش بىمەنلىكتۇر!» 3 قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىغا ئېرىشەر؟ 4 بىر دەۋر تۇتۇدۇ، يەنە بىر دەۋر كېلىدۇ، بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈگە داۋام قىلىدۇ؛ 5 كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ، ۋە چىقىدىغان جايغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. 6 شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ، ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ ئۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم تۈز ئايلىنما يولىغا قايتىدۇ. 7 بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، بىراق دېڭىز تولىمايدۇ، دەريالار قايسى جايغا ئاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. 8 بارلىق ئىشلار جاپاغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ تۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توپمايدۇ. 9 بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىنىدۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. 10 «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگىلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ ئۇ بەربىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ تۈتكەن ئىشلاردۇر. 11 بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلىمەيدۇ، ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ. 12 مەنكى ھېكەت توپلىغۇچى يېرۇسالىھدا ئىسرائىلغا پادشاھ بولغانمەن، 13 مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم - خۇلاسىم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى بەند قىلىپ ئۆپىرىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! 14 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆرۈپ چىقتىم، - مانا، ھەممىسى بىمەنلىك ۋە شامالىنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. 15 ئەگرىنى تۈز قىلغىلى بولماس،

كەمنى تولۇق دەپ سانغىلى بولماس. 16 مەن ئۆز كۆڭلۈمدە ئويلىنىپ: «مانا، مەن ئۇلۇغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈم سۈرگەنلەردىن كۆپ دانالققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭلۈم نۇرغۇن داناللىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» - دېدىم.

17 شۇنىڭ بىلەن داناللىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۈپلىك ۋە ئەخمىقانلىقنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغاندەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. 18 چۈنكى داناللىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكىۈچىنىڭ دەرد-ئەللىمۇ كۆپىيدۇ.

2

مەن كۆڭلۈمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقمەن، كۆڭلۈم ئېچىلسۇن!» - دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ بىمەنلىكتۇر. 2 مەن كۆلكە-چاچقاقتا «تەلۈپلىك!» ۋە تاماشىغا «ئۇنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟» - دېدىم. 3 كۆڭلۈمدە ئۆز بەدىنىمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندىرغىلى بولىدىغانلىقىنى (داناللىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتەكلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىرىدە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن تۈگۈننى يەشسەم دەپ ئەخمىقانلىقنى قانداق تۇتۇپ يېتىشم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدەندىم. 4 مەن ئۇلۇغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆيلەرنى سالدۇم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆزۈم ئۆزۈم ئۆزۈم تىكتىم؛ 5 ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ 6 ئۆزۈم ئۈچۈن ئورماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئوبدان سۇغىرىش ئۈچۈن، كۆلچەكلەرنى ياساپ چىقتىم؛ 7 قۇللارغا ۋە دېدەكلەرگە ئىگە بولدۇم؛ ئۆيۈمدە ئۇلاردىن تۇغۇلغانلارمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. 8 ئۆز-ئۆزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل ئەتىۋارلىق

ئالاھىدە گۆھەرلەرنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلارنىڭ دىلىكۆيەلەرگە، يەنى كۆپلىگەن گۈزەل كېنىزەكلەرگە ئىگە بولدۇم. 9 ئۇلۇغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە روناق تاپتىم؛ شۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقم مەندىن كەتمىدى. 10 كۆزلىرىمگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۇنىڭدىن ئايمىدىم؛ ئۆز كۆڭلۈمگە ھېچقانداق خۇشاللىقنى ياق دېدىم؛ چۈنكى كۆڭلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان نېسىۋەم ئىدى. 11 ئاندىن ئۆز قولىم ياسىغانلارنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىڭدۈرگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى بىمەنلىك ۋە شامالىنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. 12 ئاندىن زېھنىمنى يىغىپ ئۇنى دانالىققا، تەلۋىلىك ۋە ئەخمىقانلىككە قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن تۇرىدىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ - قىلىشمۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولدۇم، خالاس! 13 شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغاندەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم. 14 دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭدۇ؛ بىراق ئۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. 15 كۆڭلۈمدە: «ئەخمەقكە بولىدىغان ئىش ماڭمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» - دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭلۈمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا بىمەنلىكتۇر!» - دېدىم. 16 چۈنكى مەڭگۈگە دانا كىشى ئەخمەقكە نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلىھەمەيدۇ؛ چۈنكى كەلگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان ئۆتۈلۈپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق ئۆلدۇ؟ - ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! 17 شۇڭا مەن ھاياتقا ئوچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا نېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى بىمەنلىك ۋە شامالىنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. 18 شۇنىڭدەك

مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە ئۈچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرما سىلىققا ئامالم يوق ئىدى. 19 ئۇنىڭ دانا ياكى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ ئۇ بەربىر مەن جاپالىق بىلەن سىڭدۈرگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ بىمەنلىكتۇر. 20 ئاندىن مەن رايىمدىن ياندىم، كۆڭلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. 21 چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار؛ بىراق ئۇ ئەجرىنى ئۇنىڭغا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ نېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ بىمەنلىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۈلپە تىتۇر. 22 چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۆزىنى ئۇيرىتىپ، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمگىكىدىن ۋە كۈڭلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن نېمىگە ئىگە بولىدۇ؟ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىقتۇر، ئۇنىڭ ئەجرى غەشلىكتۇر؛ ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭلى ھېچ ئارام تاپمايدۇ. بۇمۇ بىمەنلىكتۇر. 24 ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جېنىنى ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇر ئالدىرۇشىدىن ئىبارەتتۇر؛ بۇنى خۇدانىڭ قولىدىندۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. 25 چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېپەلسۇن ياكى بېسىپ ئىشلىيەلسۇن؟ 26 چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۇ مال-مۈلۈك يىغىپ-توپلاشقا جاپالىق ئەمگەكنى بېرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يىغىپ-توپلىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە ياخشى بولغانغا تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. بۇمۇ بىمەنلىك ۋە شامالى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەر بىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسىلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ ئۆز ۋاقتىمۇ بار؛ 2 تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، ئۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار؛ تىكىش ۋاقتى بار، تىكلەنگەننى سۈكۈش ۋاقتى بار؛ 3 تولىتۇرۇش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار؛

بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار، 4 يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار،
ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، ئۆسسۈل ئويناش ۋاقتى بار، 5 تاشلارنى چۈرۈپتەش ۋاقتى
بار، تاشلارنى يىغىپ-توپلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن
تۈزىنى تارتىش ۋاقتى بار، 6 ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش
ۋاقتىمۇ بار، 7 يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار، سۈكۈت قېلىش ۋاقتى بار،
سۆز قىلىش ۋاقتى بار، 8 سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپەرتلىنىش ۋاقتى بار، ئۇرۇش ۋاقتى
بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. 9 ئىشلىگەن ئۆز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا ئالدى؟ 10 مەن خۇدا
ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن.
11 ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛ ئۇ يەنە
مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان؛ شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ ئۆز ھاياتىغا
باشتىن ئاخىرغىچە نېمىنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر. 12 ئىنسانلارغا ھاياتىدا
شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم.
13 شۇنداقلا يەنە، ھەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىش، تۈزنىڭ بارلىق ئەجرىدىن
ھۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. 14 خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى
بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ ئۇنىڭغا ھېچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە تۈتكەن
ھېچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنساننى
تۈزىدىن ئەيىندۈرۈشتۇر. 15 ھازىر بولغانلىرى تۈتكەندىمۇ بولغاندۇر؛ كەلگۈسىدە
بولدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغاندۇر؛ خۇدا تۈتكەن ئىشلارنى سورايدۇ. 16 مەن
قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى - سوراق ئورنىدا، شۇ يەردە ھېلىھەم
رەزىللىك تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ!
17 مەن كۆڭلۈمدە: «خۇدا ھەققانىي ھەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى
ھەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە ھەربىر ئىشنىڭ ئۆز ۋاقتى بار» - دېدىم. 18 مەن

كۆڭلۈمدە: - بۇنداق بولۇشى ئىنسان بالىلىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا ئۇلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەقەت ھايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى كۆرۈشى ئۈچۈن بولغان، دەپ ئويلىدىم. 19 چۈنكى ئىنسان بالىلىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى ھايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئۇلاردىن ئالدىنقىسى قانداق ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئۇلاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنساننىڭ ھايۋانلاردىن ھېچ ئارتۇقچىلىقى يوق؛ چۈنكى ھەممە ئىش بىمەنلىكتۇر. 20 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر جايغا بارىدۇ، ھەممىسى توپا-چاڭدىن چىققان، ھەممىسى توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 21 كىم ئادەم بالىلىرىنىڭ روھىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، بۇنى كىم بىلىدۇ؟ ھايۋانلارنىڭ روھى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ 22 شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنساننىڭ ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم؛ چۈنكى مانا، بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايتىدىن زېھنىمنى يىغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زۇمبۇلۇقنى كۆردۈم؛ مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى، ئۇلارنى ئەزگەنلەرنىڭ كۈچلۈك يۈلەنچۈكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلەرگە ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى. 2 شۇڭا مەن ئاللىقاچان ئۆلۈپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تېخى ھايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ 3 شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كىشىدۇر؛ چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى ھېچ كۆرۈپ باقمىغان. 4 ئاندىن مەن بارلىق ئەجىر ۋە بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلەردىن شۇنى كۆرۈپ يەتمىكى، ئۇ ئىنساننىڭ يېقىنى كۆرەلمەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بىمەنلىك ۋە شامالىنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. 5 ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، ئۆز گۆشىنى يەيدۇ. 6 جاپا

چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزمەن دېگەندىن، چاڭگىلىنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. 7 مەن يەنە زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بەنلىكىنى كۆردۈم؛ 8 بىرى يالغۇز، تىكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە ئاكا-ئوكسى بولدىمۇ. بىراق ئۇنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆزى بايلىقلارغا توپمايدۇ. ئۇ: «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جېنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» - دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بەنلىك ۋە ئېغىر جاپادىن ئىبارەتتۇر. 9 ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنتام ئالدى. 10 يىقىلىپ كەتسە، بىرى ھەمراھنى يۆلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز ھالەتتە يىقىلىپ كەتسە، يۆلگۈدەك باشقا بىرى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ ھالىغا ۋاي! 11 يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىللىتىدۇ؛ لېكىن بىرى يالغۇز ياتسا قانداق ئىللىتىلسۇن؟ 12 يەنە، بىر ئۇ يالغۇز بىر ئادەمنى يېڭىۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغاچا ئاسان ئۈزۈلمەس. 13 كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسەپتىن ئەتۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاھتىن ياخشىدۇر؛ 14 چۈنكى گەرچە ئۇ پادىشاھنىڭ پادىشاھلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىنداندىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. 15 مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىچىنى، يەنى [پادىشاھنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يىگىتنى قوللايدىغانلىقىنى كۆردۈم. 16 بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتتىنمۇ رازى بولمايدۇ؛ بۇمۇ بەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگەن، ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ بويسۇنۇش ئۈچۈن يېقىنلاشقان؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلۋاتقىنى بىلمەيدۇ. 2 ئاغزىڭنى يېنىكلىك بىلەن ئاچما؛ كۆڭلۈڭ

خۇدا ئالدىدا بىر نېمىنى ئېيتىشقا ئالدىرمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلەرنىڭ ئاز بولسۇن. 3 چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشۈ كۆپ بولغاندەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالدۇ. 4 خۇداغا قەسەم ئىچسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە، چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن ھۇزۇر ئالمايدۇ؛ شۇڭا قەسمنى ئادا قىلغىن. 5 قەسەم ئىچىپ ئادا قىلمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۈزۈكتۇر. 6 تاغزىڭ تېنىڭنى گۇناھنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن، پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدەم» دېمە؛ نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغاننى ھالدا قىلدۇ؟ 7 چۈنكى چۈش كۆپ بولسا، بىمەنلىكىمۇ كۆپ بولىدۇ؛ گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر؛ شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! 8 سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى ياكى يەرلىك مەنەسپدارلارنىڭ ھەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قايرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن ھەيران قالما؛ چۈنكى مەنەسپداردىن يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلىمەكتە؛ ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىمۇ باردۇر. 9 بىراق نېمىلا بولمىسۇن يەر-تۇپراق ھەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر؛ ھەتتا پادىشاھنىڭ ئۆزىمۇ يەر-تۇپراققا تايىنىدۇ. 10 كۆمۈشكە ئامراق كۆمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا ئامراق تۈز كىرىمگە قانماس؛ بۇمۇ بىمەنلىكتۇر. 11 مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلەرمۇ كۆپىيدۇ؛ مال ئىگىسىگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشتىن باشقا نېمە پايدىسى بولسۇن؟ 12 ئاز بېسۇن، كۆپ بېسۇن، ئەمگە كېچىنىڭ ئۇيقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقلۇقى ئۇنى ئۇخلاتما. 13 مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۈم - ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى توپلاشتۇر؛ 14 شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا يىتاپەت تۈپەيلىدىن يوقىلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلنىڭ] قولغا قالدۇرغۇدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. 15 ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالڭاچ چىقىپ، كەتكەندىمۇ

يالگاچ پېتى كېتىدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولغا ئالغۇدەك ھېچنېمىنى ئېچكەنمەيدۇ. 16 مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش؛ چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ 17 ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشلىكى، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولىدۇ. 18 مانا نېمىنىڭ ياراملىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردۈم - ئۇ بولسىمۇ، ئىنساننىڭ خۇدا ئۇنىڭغا تەقدىم قىلغان تۆمرىنىڭ ھەر بىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېھنىتىدىن ھۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسۋەسىدۇر. 19 خۇدا ھەر بىرىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۆز رىزىقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۆز ئەمگىكىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا - مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. 20 چۈنكى ئۇ تۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلاتمايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ - 2 خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-ھۆرمەت تەقسىم قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۇزۇر ئالىدۇ؛ مانا بۇ بىمەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. 3 بىرى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىشى مۇمكىن؛ بىراق ئۇنىڭ يىل - كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولسىمۇ، ئۇنىڭ جېنى بەختى كۆرمىسە، ھەتتا گۈرنى كۆرمىگەن بولسىمۇ، تۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. 4 چۈنكى چاچرىغان بالا بىمەنلىك بىلەن كېلىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ؛ 5 ئۇ كۈنىمۇ كۆرمىگەن، بىلىمگەن؛ بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرىنچىسىگە

نىسبەتەن ئارام تاپقاندىۇر. 6 بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختى كۆرمىسە، ئەھۋالى ئوخشاشتۇر. ھەر بىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا بارىدۇ ئەمەسمۇ؟ 7 ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۈچۈندۇر؛ بىراق ئۇنىڭ ئىستىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. 8 شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولسۇن؟ نامرات كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟ 9 كۆزنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ئويان-بۇيان يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشىمۇ بەنلىك ۋە شامالىنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. 10 تۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان؛ ئىنساننىڭ نېمە ئىكەنلىكىمۇ ئايان بولغان؛ شۇڭا ئىنساننىڭ ئۆزىدىن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشىغا بولمايدۇ. 11 چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، بەنلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نېمە پايدىسى؟ 12 چۈنكى ئىنساننىڭ تۈمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايىدەك تېزلا تۆتىدىغان مەنسىز تۈمرىدىكى بارلىق كۈنلەردە ئۇنىڭغا نېمىنىڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كىم بىلسۇن؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا نېمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلسۇن؟

7 ياخشى نام-ئىبروي قىممەتلىك تۇتىدىن ئەۋزەل؛ ئادەمنىڭ ئۆلۈش كۈنى تۇغۇلۇش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. 2 ماتەم تۇتۇش ئويىگە بېرىش زىياپەت-توي ئويىگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنساننىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار بۇنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. 3 غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىرايىنىڭ پەرىشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. 4 دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم تۇتۇش ئويىدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئويىدۇر. 5 ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغان؛ 6 چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسىلىشىدەك، خالاس؛ بۇمۇ

بىمىلىكتۇر. 7 جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ، پارا بولسا قەلبىنى
ھالاک قىلىدۇ. 8 ئىشنىڭ ئايغى بېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تەكەببۇر
روھتىن ئەۋزەلدۇر. 9 روھىڭدا خاپا بولۇشقا ئالدىرما؛ چۈنكى خاپىلىق ئەخمىقەلەرنىڭ
باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. 10 «ئېمىشقا بۇرۇنقى كۈنلەر ھازىرقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» -
دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سورىغىنىڭ دانالىقتىن ئەمەس. 11 دانالىق مىراسقا
ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆرگۈچىلەرگە پايدىلىقتۇر. 12 چۈنكى
دانالىق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق دانالىقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ
تۈز ئىكلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. 13 خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ئويلاپ كۆر؛ چۈنكى
ئۇ ئەگرى قىلغاننى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ 14 ئاۋات كۈندە ھۇزۇر ئال؛ ۋە يامان
كۈندىمۇ شۇنى ئويلاپ كۆر: - خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ تەڭ
ياراتقاندىمۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىنسان تۈزى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ
يېتەلمەيدۇ. 15 مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى بىمەنە كۈنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم؛ ھەققانىي بىر
ئادەمنىڭ تۈز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم، شۇنىڭدەك رەزىل
بىر ئادەمنىڭ تۈز رەزىللىكى بىلەن ئومىرىنى ئۇزاراتقانلىقىنى كۆردۈم. 16 تۈزۈڭنى
دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما؛ ۋە تۈزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە دانا
بولما؛ سەن تۈز-تۈزۈڭنى ئالاقزادە قىلماقچىمۇسەن؟ 17 تۈزۈڭنى دەپ ھەددىدىن
زىيادە رەزىل بولما، ياكى ئەخمىق بولما؛ ئۆز ئەجلىڭ توشماي تۇرۇپ تۈلەپچىمۇسەن؟
18 شۇڭا، بۇ [ئاگاھى] چىڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۇ [ئاگاھىنىمۇ] قولۇڭدىن بەرمىگىنىڭ
ياخشى؛ چۈنكى خۇدادىن قورقۇدىغان كىشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۇتۇقلۇق
بولدۇ. 19 دانالىق دانا كىشىنى بىر شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن
زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. 20 بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان،
گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر. 21 يەنە، خەقلەرنىڭ ھەممىلا

گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە، بولمىسا، ئۆز خىزمەتكارىڭنىڭ ساڭا لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 22 چۈنكى كۆڭلۈڭدە، ئۆزۈڭنىڭ شۇنىڭغا ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئوبدان بىلىسەن. 23 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى داناللىق بىلەن سىناپ باقتىم؛ مەن: «دانا بولمەن» دېسەممۇ، ئەمما ئۇ مەندىن يىراق ئىدى. 24 بارلىق يۈز بەرگەن ئىشلار بولسا ئەقلىمىزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر؛ كىم ئۇنى ئىزدەپ بىلىپ يېتەلسۇن؟ 25 مەن چىن كۆڭلۈمدىن داناللىق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سۈرۈشتۈرۈشكە ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ تەلۋىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىشكە زېھنىمنى يىغدىم. 26 شۇنىڭ بىلەن كۆڭلىم تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاسارەت بولغان ئايالنىڭ ئۆلۈمىدىن ئاچچىق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم؛ خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇرىدۇ، بىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 27 بۇ بايقىغانلىرىمغا قارا، - دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى - پاكىتلارنى بىر-بىرىگە باغلاپ سېلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم؛ 28 مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمەكتە، بىراق تېخى تاپالمىدىم! - مېڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئەركەكنى تاپتىم - بىراق شۇ مېڭ كىشى ئارىسىدىن بىر مۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. 29 مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا - خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ بىراق ئادەملەر بولسا نۇرغۇنلىغان ھىيلە-مىكەرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8 كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ داناللىقى چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. 2 پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشىڭنى دەۋەت قىلىمەن؛ بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئىچكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. 3 ئۇنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىما، يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چىڭ تۇرما؛ چۈنكى پادىشاھ نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ.

4 چۈنكى پادشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر؛ كىم ئۇنىڭغا: «ئۆزلىرى نېمە قىلما؟» - دېيەلسۇن؟ 5 كىم [پادشاھنىڭ] پەرمانىنى تۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقى كۆرمەيدۇ؛ دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتى ھەم يولىنى پەملىيەلەيدۇ. 6 چۈنكى ھەر بىر ئىش - ئارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار؛ ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلىگەچكە، ئۇنىڭ دەرد - ئەللى ئۆزىنى قاتتىق باسدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېيتالىسۇن؟ 8 ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ ھېچكىمنىڭ ئۆلۈش كۈنىنى ئۆز قولىدا تۇتۇش ھوقۇقى يوقتۇر؛ شۇ جەڭدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر؛ رەزىللىك رەزىللىككە بېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزماس. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەر بىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق تۇتقانلىقى بىلەن ئۇلارغا زىيان يەتكۈزۈلدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم. 10 شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايعا كىرىپ - چىقىپ يۈرەتتى؛ ئۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئىچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ بىمەنلىكتۇر! 11 رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزىدىن بەجا كەلتۈرۈلگەچكە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. 12 گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلىرىنى ئۇزارتسىمۇ، خۇدادىن قورقۇدىغانلارنىڭ ئەھۋالى ئۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا قورقۇدۇ. 13 بىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلىرى سايدەك تېزلا ئۆتۈپ، كۈنلىرى ئۇزارتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقمايدۇ. 14 يەر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر بىمەنلىك بار؛ بېشىغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى بويىچە كۈن چۈشىدىغان ھەققانىي ئادەملەر بار؛ بېشىغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى بويىچە ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ بىمەنلىك دېدىم.

15 شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم؛ چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۇزۇر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى تومرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 16 كۆڭلۈمنى داناللىقى ۋە يەريۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قويغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە شۇنى بايقىدىم: - ئىنسان ھەتتا كېچە-كۈندۈز كۆزلىرىگە ئۇيقۇنى كۆرسەتمىسۇمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ؛ ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلمەيدۇ. ھەتتا دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم؛ شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانىي كىشى ياكى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم؛ ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت ياكى نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. 2 ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش پېتى كېلىدۇ؛ ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلمىغۇچىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ؛ ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا شۇنداق بولىدۇ؛ قەسەم ئىچكۈچىگە ۋە قەسەم ئىچىشتىن قورققۇچىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. 3 مانا ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆلپەتلىك ئىشتۇر؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭلىدە تەلۈك تۇرىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلەرگە قوشۇلىدۇ. 4 چۈنكى تىرىكلەرگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۆمىد بار؛ چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. 5 تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ

تۆلدىغانلىقىنى بىلدۈرۈپ، بىراق تۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچ
 ئىنتامى يەنە بولمايدۇ؛ ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا
 كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان،
 قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈگە قايتا
 نېسىۋىسى يوقتۇر. 7 بارغىن، نېنىڭنى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شارابىڭنى خۇشخۇيلىق
 بىلەن ئىچكىن، چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشىڭدىن رازى بولغان. 8 كىيىم-
 كېچەكلەرنىڭ ھەردائىم ئاپئاق بولسۇن، خۇشبۇي ماي بېشىڭدىن كەتمسۇن. 9
 خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان بىمەنە ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى
 بىمەنلىكتە تۆتكۈزگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۆيۈملۈك ئايالنىڭ بىلەن بىللە ھاياتىدىن
 ھۇزۇر ئالغىن؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ھاياتىڭدىكى نېسىۋەڭ ۋە قۇياش ئاستىدىكى
 بارلىق تارتقان جاپايىڭنىڭ ئەجرىدۇر. 10 قولۇڭ تۇتقانى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن
 قىلغىن؛ چۈنكى سەن بارىدىغان تەھتىسارادا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم
 ياكى ھېكمەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدا
 كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلبە يەلتاپانغا بولماس، يا جەڭدە غەلبە پالۋانغا بولماس،
 يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات
 بىلىملىكلەرگە بولماس - چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىيلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە كېلىدۇ. 12
 بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك،
 قۇشلار تاپان-تۇزاققا ئېلىنغاندەك، بۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر
 كۈندە تۇزاققا ئېلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13 مەن يەنە قۇياش ئاستىدا
 دانالىقنىڭ بۇ مىسالنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسەرلەندۈردى؛ 14 كىچىك بىر
 شەھەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا قارشى بۈيۈك بىر پادىشاھ چىقىپ، ئۇنى قورشاپ،
 ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدىغان يوغان پوتەلەرنى قۇردى. 15 بىراق شەھەردىن نامرات بىر

دانا كىشى تېپىلىپ قالدى؛ ئۇ ئۇنى ئوز دانالىقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ بىراق كىيىن،
ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق
كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» - دېدىم؛ بىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كىيىن
كۆزگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. 17 دانا كىشىنىڭ جىمجىتلىقتا
ئېيتقان سۆزلىرى ئەخمەقلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋارقىراشلىرىدىن ئېنىق
ئاڭلىنار. 18 دانالىق تۇرۇش قوراللىرىدىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور
ياخشىلىقنى ھالاك قىلدۇ.

10 خۇددى تۈلۈك چىۋىنلەر ئەتتارنىڭ ئەتىرىنى سېسىتىۋېتىدىغاندەك،
ئازراققىنە ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتتىنمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2
دانالىقنىڭ كۈڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. 3 ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا
مېڭىۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكىنى ھەممىگە ئايان
قىلدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساڭا ئاچچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستېپا بەرمە؛ چۈنكى
تىنچ-سەۋرچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش
ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمداردىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر. 6
ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنەسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7
مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماڭغانلىقىنى
كۆردۈم. 8 ئورنى كولىغان كىشى ئۇنىڭغا يىقىلىشى مۇمكىن؛ تامىنى بۇزغان
كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ 9 تاشلارنى يۆتكەگەن كىشى تاش تەرىپىدىن
يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە ئۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا،
بىرى تىغىنى بىلىمىسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا توغرا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق
ئادەمنى ئۇتۇق-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئوينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى
چاقسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شەپقەتلىكتۇر؛ بىراق

ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق، ئايىغى رەزىل تەلۋىلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەقلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ئۇيرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەرگە بارىدىغان يولىنىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئۇ زېمىن، پادىشاھنىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىك سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئۇ زېمىن، پادىشاھنىڭ مۇتەۋەرنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىك كەيپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى قۇۋۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقتىدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ سېنىڭ بەختىڭ! 18 ھۇرۇنلۇقتىن ئۆيىنىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ئۆيدىن يامغۇر تۇتىدۇ. 19 زىياپەت كۆلگە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتى خۇش قىلار؛ لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! 20 پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ئويۇڭدۇمۇ تىللىما؛ ھۇجرا كۆيۈم بايلارنى تىللىما؛ چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى تايان قىلىدۇ.

11 نانلىرىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. 2 بىر ئۆلۈشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگەن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرەپكە ئورۇلسە، ياكى جەنۇب تەرەپكە ئورۇلسە، قايسى تەرەپكە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. 4 شامالنى كۆزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئورما ئورمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك ياكى بويدا بارنىڭ ھامىلىسىنىڭ ئۈستىخانلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئۆسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ ياكى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقى ۋە ياكى ھەر

ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولدىغانلىقىنى بىلەيسەن. 7 نۇر شېرىن بولدى، ئاپتاپنى كۆرۈشۈمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇڭا بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر ئالسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولدى، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بىمەنلىكتۇر! 9 ياشلىقسىڭىز ھۇزۇر ئال، ئى يىگىت، ياشلىقسىڭىز كۈنلىرىدە كۆڭلۈڭ تۈزۈڭگە خۇشاللىقنى يەتكۈزگەي، كۆڭلۈڭ خالىغىنى بويىچە ۋە كۈزلىرىڭ كۆرگىنى بويىچە يۈرگىن، بىراق شۇنى بىلگىنىكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. 10 ئەمدى كۆڭلۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، تېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل، چۈنكى بالىلىق ۋە ياشلىقمۇ بىمەنلىكتۇر.

12 ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمەكچى، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقسىڭىز ياراتقۇچىڭنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت؛ 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمەكچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن. 3 شۇ كۈنى «ئوينىڭ كۈزەتچىلىرى» تىرەپ كېتىدۇ، پالۋانلار ئېگىلىدۇ، ئەرگۈچلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالىدۇ، دېرىزىلەردىن سىرتقا قاراپ تۇرغۇچىلار غۇۋالىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشىكلەر ئېتىلىدۇ؛ تۈگەننىڭ ئاۋازى پەسىيدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا چۈچۈپ كېتىدۇ، «ناخشىچى قىزلار» نىڭ سايراشلىرى سۇس ئاڭلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ، كوچىلاردا ۋە ھەممىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چېچەكلەيدۇ؛ چېكەتكە ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانغا كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۇتقۇچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا ئۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپتۇۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى چاق

كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى تۇپراققا قايتقۇچە، روھ ئوزىنى بەرگەن خۇداغا قايتقۇچە - ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن! 8 بەنلىك ئۈستىگە بەنلىك! - دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى - «بەنلىك ئۈستىگە بەنلىك! ھەممە ئىش بەنلىكتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى؛ ئۇ ئويلىنىپ، كۆپ پەندە-نەسەپتەلەرنى تارازغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى تېپىشقا ئىنتىلگەن؛ ئۇ شۇ يىزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەقىقەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر. 11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىنخقا ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ يىغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن مىختەكتۇر. ئۇلار بەرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ ئوغلۇم، بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يىزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ يىزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۆگىنىش تەننى ئۇيرىتىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورققىن ۋە ئۇنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىغا ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ ئىنساننىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سورتىنى قىلىدۇ.

كۈيلەرنىڭ كۈيى

1 «كۈيلەرنىڭ كۈيى» - سۇلايماننىڭ كۈيى. 2 «ئۇ ئوتلۇق ئاغزى بىلەن مېنى سۆيسۈن؛ چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شارابتىن شېرىندۇر. 3 خۇشپۇراققۇر سېنىڭ ئەتىرلىرىڭ، قۇيۇلغان پۇراقلىق ماي سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇڭلاشقا قىزلار سېنى سۆيىدۇ. كۆڭلۈمنى تۈزۈڭگە مەھلىيا قىلغايىسەن - بىز ساڭا ئەگىشىپ يۈگۈرەيلى! - پادىشاھ مېنى ئۆز ھۇجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» 4 «بىز سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شارابتىن ئارتۇق ئەسلەپ تەرىپلەيمىز». 5 «ئۇلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۆيىدۇ». - «قارا تەنلىك بولغىنىم بىلەن چىرايلىقىمەن، ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ چېدىرلىرىدەك، سۇلايماننىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. 6 ماڭا تىكىلىپ قارىماڭلار، چۈنكى قارىدۇرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كۆيدۈردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا ئۆز ئۈزۈمزارىمنى باقالغىمەن». 7 «ھەي، جېنىم سۆيگىنىم، دېگىنە، پادىشاھنى قەيەردە باقسەن؟ ئۇنى كۈن قىيامدا قەيەردە تارام ئالغۇزسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئاياللاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» 8 «ئۇ قىز-ئاياللار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئەگەر سەن بۇنى بىلمىسەڭ، پادىشاھنىڭ باسقان ئىزلىرىنى بېسىپ مېڭىپ، پادىشاھنىڭ چېدىرى يېنىدا ئۆز ئوغلاقلىرىڭنى ئورۇقلاندۇرغىن». 9 «ئۇ سۆيۈملۈكۈم، مەن سېنى پەرەۋىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاشتىم؛ 10 سېنىڭ مەڭلىرىڭ تىزىلغان مۇنچاقلار بىلەن، بوينۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەلدۇر. 11 بىز ساڭا كۈمۈش كۆزلەر قۇيۇلغان، ئالتۇندىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». 12 «پادىشاھ توي داستانىدا ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۇل مەلھىم پۇراق چاچىدۇ؛ 13 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، ئۇ ماڭا بىر مۇنەك مۇرمەككىدۇر، ئۇ كۆكسىلىم ئارىسىدا

قونۇپ قالدۇ، 14 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ماڭا ئەن-گەددىكى ئۈزۈملەرلاردا ئۆسكەن
بىر غۇنچە خېنە گۈلدەكتۇر». 15 «مانا، سەن گۈزەل، ئامرىقىم! مانا، سەن
شۇنداق گۈزەل! كۆزلىرىڭ پاختەكلەرنىڭكىدەكتۇر!» 16 «مانا، سەن گۈزەل،
سۆيۈملۈكۈم، بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن-كۆرىمىز يېشىلدۇر؛ 17
ئۆيىمىزدىكى ئىملار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسىلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەپىران، خالاس؛ جىلغىلاردا ئۆسكەن
بىر نىلۇپەر، خالاس!» 2 «تەكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى نىلۇپەردەك، مانا ئىنسان
قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامرىقىم شۇنداق تۇر!» 3 «ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا
ئۆسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل بالىلار ئارىسىدۇر مېنىڭ ئامرىقىم. ئۇنىڭ
سايىسى ئاستىدا دىلەم ئالەمچە سۆيۈنۈپ ئولتۇردۇم؛ ئۇنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن
تېتىدى؛ 4 ئۇ مېنى شارابخانغا ئېلىپ كىردى؛ ئۇنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن تۇغى
مۇھەببەتتۇر. 5 مېنى كىشىمىش پۈشكەللەر بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار؛ ئالىملار بىلەن مېنى
يېڭىلايدۇرۇڭلار؛ چۈنكى مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ 6 ئۇنىڭ سول قولى
بېشىم ئاستىدا، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلاۋاتىدۇ. 7 ئۇ يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر
ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ
ۋاقتى-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 8 «سۆيۈملۈكۈمنىڭ
ئاۋازى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ئويناقلاپ كېلىۋاتىدۇ!
9 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم جەرەن ياكى ياش بۇغدەكتۇر؛ مانا، ئۇ بىزنىڭ ئۆيىنىڭ
تېمىنىڭ كەينىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ دېرىزىلەردىن قارايدۇ، ئۇ پەنجىرە-پەنجىرەلەردىن ماراپ
باقىدۇ». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «ئورنۇڭدىن
تۇر، ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكەن؛ 11 چۈنكى مانا، قىش ئوتتۇپ
كەتتى، يامغۇر يېغىپ تۈگىدى، ئۇ كېتىپ قالدى؛ 12 يەر يۈزىدە گۈللەر كۆرۈندى؛

ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا پاختەكنىڭ ساداسى ئاڭلاماقتا؛ 13 ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا، ئۈزۈم تاللىرى چېچەكلەپ ئۈز پۇرىقىنى چاچماقتا؛ ئورنۇڭدىن تۇر، مېنىڭ ئامرىقىم، مېنىڭ گۈزۈلم، مەن بىلەن كەتكەن! 14 ئاھ مېنىڭ پاختىكىم، قورام تاش يېرىقى ئىچىدە، قىيا دالدىسىدا، ماڭا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسىەن، چۈنكى ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» 15 «تۈلكەرنى تۇتۇۋالايلى، يەنى ئۈزۈمزارلارنى بۇزغۇچى كىچىك تۈلكەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز چېچەكلىمەكتە»، 16 «سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۈنىڭكىدۇرمەن؛ ئۇ نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ»، 17 «تاڭ ئاتقۇچە، كۈلەڭگەلەر قېچىپ يوقىغۇچە، ماڭا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگەن، ئى سۆيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى ئۈستىدىن سەكرەپ كېلىدىغان جەرەن ياكى بۇغىدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن-كۆرپەمدە يېتىپ، كېچە-كېچىلەردە، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى ئىزدەپ تەلمۈرۈپ ياتتىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم؛ 2 مەن ھازىر تۇرۇپ، شەھەرنى ئايلىناي؛ كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى ئىزدەيمەن» - دېدىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم؛ 3 شەھەرنى چارلىغۇچى جېسەكچىلەر ماڭا ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: «جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» - دەپ سورىدىم. 4 - ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى تاپتىم؛ ئۇنى ئانامنىڭ تويىگە، ئۈز قورسىقىدا مېنى ھامىلىدار بولغاننىڭ ھۇجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». 5 «ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقتى-سائىتى بولمىغۇچە، ئۇنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار». 6 «بۇ زادى كىم، چۆل-باياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۆتەك تۇرۇۋالغۇدەك، مۇرمەككى ھەم مەستكى بىلەن پۇرتىلغان، ئەتىرپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئىپار-ئەنئەنەلىرى بىلەن پۇرتىلغان؟» 7 «مانا، ئۇنىڭ

تەختراۋانى، ئۇ سۇلايماننىڭ ئوزنىڭدۇر؛ ئەتراپدا ئاتمىش پالۋان يۈردى، ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. 8 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قىلىچى تۇتۇقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيەلەنگەنلەردۇر؛ تۈنلەردىكى ۋە سۆھبەتلەرگە تەييار تۇرۇپ، ھەممىسى ئۆز قىلىچى يانپىشىغا ئاسىدۇ. 9 «سۇلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايۋەنلىك كارىۋات ياسىغان؛ لىۋانىدىكى ياغاچلاردىن ياسىغان. 10 ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى كۈمۈشتىن، يۆلەنچۈكى ئالتۇندىن، سېلىنچىسى بولسا سۆسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن بېزەلگەن، يېرۇسالېم قىزلىرى تەرىپىدىن. 11 چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى، سۇلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈنىدە، كۆڭلى خۇشال بولغان كۈنىدە، ئانىسى ئۇنىڭغا تاجى كىيگۈزگەن قىياپەتتە ئۇنىڭغا قاراپ بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختەكلەردەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلپىدا تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكەلەردەكتۇر. 2 چىشىلىرىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىزىلغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قوشىكېزەك تۇغقانلاردىن، ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر. 3 لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يېپتەك، گەپلىرىڭ يېقىملىقتۇر؛ چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئاناردۇر. 4 بوينۇڭ بولسا، قورالخانا بولۇشقا تەييارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدەكتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە مىڭ قالقان ئېسىقلىقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سىپارلىرىدۇر. 5 ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى مارالدىر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەتنىڭ قوشىكېزەكلەردەكتۇر؛ 6 تاڭ ئاتقۇچە، كۈلەڭگەلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۈزۈمنى مۇرمەككە تېغىغا، مەستىكى دۈڭگە ئېلىپ كېتىمەن. 7 سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». 8 «لىۋاندىن مەن بىلەن كەلگەن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لىۋاندىن

كەلگىن - ئامانناھ چوققىسىدىن قارا، سېنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۆۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» 9 «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۆيۈندۈردۈڭ، ئى سىڭگىم، ئى جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، بويۇڭدىكى مارجاننىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردۈڭ. 10 سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭگىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شارابتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەتىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىتقۇدىن پەيزدۇر! 11 لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار؛ كىيىم - كىچەكلەرنىڭ پۇرىقى لىۋاننىڭ پۇرىقىدۇر؛ 12 سەن پىچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىڭگىم، ئى جۈرەم! تېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فوتتاندىرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق «ئېرەن باغچىسى» دۇر؛ ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۇمبۇل تۆسۈملۈكلىرى بىلەن، 14 سۇمبۇللار ۋە ئىپارلار، كالامۇس ۋە قوۋزاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمەككە، مۇتەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل تېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر فوتتان سەن، ھاياتلىق سۇلىرىنى بېرىدىغان، لىۋاندىن ئاقدىغان بىر بۇلاقسەن». 16 «ئويغان، شىمالدىكى شامال؛ كەلگىن، ئى جەنۇبتىكى شامال! مېنىڭ بېغىم ئۈستىدىن ئۇچۇپ تۆتكەي؛ شۇنىڭ بىلەن تېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۆيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا كىرسۇن! ئۆزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى بېسۇن!»

5 «مەن ئۆز بېغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىڭگىم، مېنىڭ جۈرەم، مۇرمەككەمنى تېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكىمنى ھەسلىم بىلەن يېدىم؛ شارابىنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يەڭلار! ئىچكىڭلار، كۆڭلۈڭلەر خالىغانچە ئىچكىڭلار، ئى ئاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن ئۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆڭلۈم ئويغاق ئىدى: - - سۆيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ ئىشكىنى قېقىۋاتىدۇ: - - «ماڭا ئىچىپ

بەر، ئى سىڭگم، ئى ئامرىقم، مېنىڭ پاختىكم، مېنىڭ غۇبارسىزم؛ چۈنكى
بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كېچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ
كەتتى!» 3 «مەن تۆشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقۇ ئۇنى يەنە كىيىۋالاي؟
مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۆيۈملۈكۈم قولىنى
ئىشىك تۆشۈكىدىن تىقتى؛ مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۇنىڭغا تەلۈرۈپ كەتتى؛ 5
سۆيۈملۈكۈمگە ئېچىشقا قوپتۇم؛ قوللىرىمدىن مۇرمەككى، بارماقلىرىمدىن سۇيۇق
مۇرمەككى تېمىدى، تاقاقنىڭ تۇتقۇچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ 6 سۆيۈملۈكۈمگە ئاچتىم؛
بىراق سۆيۈملۈكۈم بۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغانىدى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھم چىقىپ
كەتكەنىدى؛ ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم؛ ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب
بەرمىدى؛ 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جېسەكچىلەر مېنى ئۇچرىتىپ مېنى ئوردى، مېنى
يارىلاندىردى؛ سېپىللاردىكى كۆزەتچىلەر چۆمپەردەمنى مەندىن تارتىۋالدى. 8
ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، سۆيۈملۈكۈمنى تاپساڭلار، ئۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ئۇنىڭغا،
سۆيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! - دەيدى، دەڭلار». 9 «سېنىڭ
سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئاياللار
ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق
ئارتۇق يېرى بار؟ - سەن بىزگە شۇنداق تاپلىغانغۇ؟». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئاپئاق
ۋە پارقراق، يۈرەكلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا تۇغدەك كۆرۈنەرلىكتۇر؛ 11
ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇندىندۇر، بۇدۇر چاچلىرى ئاتنىڭ يايلىدەك، تاغ قاغىسىدەك
قارا. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار بويىدىكى پاختەكلەردەك، سۈت بىلەن يۇيۇلغان،
يارىشىقىدا قويۇلغان؛ 13 ئۇنىڭ مەڭزىلىرى بىر تەشتەك پۇراقلىق تۆسۈملۈكتەكتۇر؛
تايىنغان يېقىملىق گۈللۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۈپەر، ئۇلار سۇيۇق مۇرمەككىنى
تېمىتىدۇ؛ 14 ئۇنىڭ قوللىرى ئالتۇن تۇرۇبلار، ئىچىگە بېرىل ياقۇتلار قۇيۇلغان.

قورسقى نە قىشلىك پىل چىشلەردىن ياسالغان، كۆك ياقتۇتلار بىلەن بېزەلگەن. 15
ئۇنىڭ پۇتلەرى مەرمەر تۇۋرۇكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكلەنگەن. ئۇنىڭ سالابىتى
لۋانىڭكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۇر. 16 ئۇنىڭ ئاغزى
بەكمۇ شېرىندۇر؛ بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر؛ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، -
بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى!»

6 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ نەگە كەتكەندۇ، قىز-ئاياللار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل
بولغۇچى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ قەيەرگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە
ئۇنى تىزدەيلى!» 2 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا چۈشتى، تېتىتقۇ توياشلىقلارغا
چۈشتى. باغلاردا ئوزۇقلىنىشقا، نىلۋىرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن مېنىڭ
سۆيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر؛ ئۇ ئۆز پادىسىنى نىلۋىرلەر
ئارىسىدا باقۇدۇ» 4 «سەن گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، تىزراھ شەھىرىدەك گۈزەل،
يېرۇسالېمدەك يېقىملىق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىكتۇرسەن؛ 5
ئاي، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگىن! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب
كېلىۋاتىدۇ؛ چاچلىرىڭ گىلىپاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكەردەكتۇر. 6
چىشلەرنىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقلغان بىر توپ قويلاردەك؛ ئۇلارنىڭ
ھەممىسى قوشكېزەك تۇغقانلاردىندۇر؛ ئۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ 7
چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئاناردۇر. 8 تاتمىش خانىش، سەكسەن
كېنىزەكمۇ بار؛ قىزلار ساناقسىز؛ 9 بىراق مېنىڭ پاختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا
بىردىنبىردۇر؛ ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە تەڭداشسىز بولغۇچى، ئۆزىنى تۇغۇچىنىڭ
تاللىغىندۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە
كېنىزەكلەرمۇ كۆرۈپ ئۇنى ماختاشتى». 10 «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغاندەك،
ئايىدەك گۈزەل، ئايىدەك رۇشەن، ئىللىق قۇياشتەك يورۇق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن

قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» 11 «مېغىزلار بېغغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچەكلىگەن-چېچەكلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە؛ 12 بىراق بىلە-بىلەي، جېنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». 13 «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامت - قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساڭا قارىغۇمىز باردۇر!» «سىلەر شۇلامتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇڭلار بار؟» «ئىككى بارگاھ» ئۇسسۇلغا چۈشكەن ۋاقتىدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمىز!

7 «ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدېگەن گۈزەل! تولغىغان يامپاشلىرىڭ گۆھەرلەردەك، چېۋەر ھۈنەرۋەن قوللىنىڭ ھۈنەردۇر. 2 كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدە ھەتتۇر؛ ئۇنىڭ ئەبجەش شارابى كەم ئەمەس، قورسىقىڭ بۇغداي دۇۋىسىدۇر، ئەتراپىغا نالۇپەرلەر ئولتۇرىدۇ. 3 ئىككى كۆكسۇڭ ئىككى مارالدەك، جەرەتنىڭ قوشىقىزىكىدۇر؛ 4 بويۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇناردۇر؛ كۆزلىرىڭ بات-رابىم قوۋۇقى بويىدىكى ھەشپون كۆچلەكلەردەك، بۇرنۇڭ دەمەشققە قارايدىغان لۇان مۇنارىدەكتۇر؛ 5 ئۈستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك تۇرىدۇ، بېشىڭدىكى تۈرۈمە چاچلىرىڭ سۆسۈن رەڭلىكتۇر، پادىشاھ بۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. 6 ئى سۆيگىنىم، ھۇزۇرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ بويۇڭ پالما دەرىخىدەك، كۆكسۇڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدەكتۇر. 8 مەن: - «پالما دەرىخى ئۈستىگە چىقىمەن، شاخلىرىنى تۇتۇپ يامىشىمەن؛ كۆكسۇڭ دەرىخە قە ئۈزۈم تال غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاڭلايلىرىڭنىڭ تەمى ئەڭ ئېسىل شارابىدەكتۇر...». 9 «...مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭ گېلىدىن سىلىق تۇتۇپ، لەۋلەر، چىشلاردىن تېپىلىپ چۈشسۇن...! 10 مەن مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ئۇنىڭ تەقازاسى ماڭا كۈيلەرنىڭ كۈيى

قارىتىلدى. 11 «ئى سۆيۈملۈكۈم، كېلەيلى، ئېتىزلارغا چىقايلى، يېزىلاردا تۈنەپ كېلەيلى، 12 ئۈزۈملۈكقا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى، چېچەكلەرنىڭ ئېچىلغان-ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق ئۇرغان-ئۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى، ئاشۇ يەردە مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتكۈللەر ئاشۇ يەردە ئۆز پۇرىقىنى پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چۈشلەر باردۇر، يېڭى ھەم كۆنمۇ باردۇر، سەن ئۈچۈن ئۇلارنى توپلاپ تەييارلىدىم، ئى سۆيۈملۈكۈم!»

8 «ئاھ، ئاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنسىمىدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا ئۇچرىتار بولسام، سۆيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمسىتمەيتتى. 2 مەن سېنى يېتەكلەيتتىم، ئاپامنىڭ ئويىگە ئېلىپ كىرەتتىم؛ سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن ساڭا تېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم؛ ئانارلىرىمنىڭ شەرىپىدىن ئىچكۈزەتتىم. 3 ئۇنىڭ سول قولى يېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلايتتى!». 4 «سېلەرگە تاپلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى - «ئۇنىڭ ۋاقتى-سائىتى بولمىغۇچە، سېلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن چىققان بۇ زادى كىم؟ ئۆز سۆيۈملۈكىگە يۈلىنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى ئاستىدا سېنى ئويغاتقاندىم؛ ئاشۇ يەردە ئاپام تولىغاق يەپ سېنى دۇنياغا چىقارغاندى، ئاشۇ يەردە سېنى تۇغۇتقۇچى تولىغاق يەپ سېنى چىقارغاندى». 6 «مېنى كۆڭلۈڭگە مۆھۈردەك، بىلىكىڭگە مۆھۈردەك باسقاسەن؛ چۈنكى مۇھەببەت تۆلۈمدەك كۈچلۈكتۇر؛ مۇھەببەتنىڭ قىزغىنىشى تەھتىسارادەك رەھىمسىز؛ ئۇنىڭدىن چىققان ئوت ئۇچقۇنلىرى، - ياننىڭ دەھشەتلىك بىر يالقۇندۇر! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۇلار مۇھەببەتنى ئۆچۈرەلمەيدۇ؛ كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ؛ بىرسى: «ئوي-تەئەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىرىدىن پۈتۈنلەي

چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق ئۇنىڭ كۆكىسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا ئەلچىلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن نېمە قىلىمىز؟»

9 «ئەگەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۆمۈش مۇنار سالغىمىز، ئەگەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلا بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۆزۈم بىر سېپىلدۈرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلەرم مۇنارلاردەكتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». 11 «سۇلايماننىڭ باتال-ھاموندا ئۆزۈمبارى بار ئىدى، ئۆزۈمبارى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛ 12 ئۆزۈمنىڭ ئۆزۈمبارىم مانا مېنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، ئۇنىڭ مىڭ تەڭگىسى ساڭا بولسۇن، ئۇ سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى بار؛ ماڭمۇ ئۇنى ئاڭلاتقۇزغايىسەن». 14 «ئۇ سۆيۈملۈكۈم، تېز بولە، جەرەن ياكى ياش بۇغىدەك بول، تېتىققۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

يەشاييا

1 ئۆزىييا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيلا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان ۋاقتلاردا، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا توغرىسىدا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشاييا كۆرگەن غايىبانە ۋەھىي-ئالامەتلەر: - 2 «ئى ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى يەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: - «مەن بالىلارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 3 كالا بولسا ئىگىسىنى تونۇيدۇ، ئېشەك مۇ خوجا يىنىنىڭ ئوقۇرىغا [ماڭدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل بىلمەيدۇ، ئۆز خەلقىم ھېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. 4 ئاھ، گۇناھكار «يات ئەل»، قەبىھلىكنى توپلاپ ئۆزىگە يۈكلەنگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ كەتكەن بالىلار! ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يىراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى» نى كۆزىگە ئېلىدى، ئۇلار كەينىگە ياندى. 5 نېمىشقا يەنە دۇمبالانغۇڭلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىكىڭلار پۈتۈنلەي زە ئېلىشىپ كەتتى، 6 بېشىڭلاردىن ئايىغىڭلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراھەت، ئىششىق ۋە يىرىك بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانمىغان، تېپكىلىغان ياكى ئۇلارغا ھېچ مەلھەم سۈرۈلمىگەن. 7 ۋە تىنىڭلار چۆللەشتى؛ شەھەرلەر ئىگىلەر كۆيۈپ ۋەيرانە بولدى؛ يەر-زېمىننىڭلارنى بولسا، ياتلار كۆز ئالدىڭلاردىنلا يۇتۇۋېلىۋاتىدۇ؛ ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۆللىشىپ كەتتى. 8 ئەمدى ئۆزۈمزاغا سېلىنغان چەللىدەك، تەرخەمەكلىككە سېلىنغان كەپدەك، مۇھاسىرىگە چۈشكەن شەھەردەك، زىغوننىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى. 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بىزگە ئازغىنە «قالدىسى» نى قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەھىرىگە ئوخشاپ قالاتتۇق، گوموررا شەھىرىنىڭ ھالىغا چۈشۈپ قالاتتۇق. 10 ئى سودومنىڭ ھۆكۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ

قويۇڭلار، «ئى گوموررانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-نەسەپىگە قۇلاق سېلىڭلار! 11 سىلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ نۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۇنسىلەر؟» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - «مەن كۆيدۈرمە قوچقار قۇربانلىقلىرىدىن، بورداق مالنىڭ ياغلىرىدىن تويۇپ كەتتىم، بۇقلار، پاقالانلار، تېككەرنىڭ قانلىرىدىن ھېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. 12 سىلەر مېنىڭ ئالدىمغا كىرىپ كەلگىنىڭلاردىن، سىلەردىن ھويلا-تايۋانلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى كىم تەلەپ قىلغان؟ 13 بېھۇدە «ئاشلىق ھەدىيە»لەرنى ئېلىپ كېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇي بولسا ماڭا يىرگىنچىلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي» ھېيتلىرى ۋە «شاۋات كۈن»لەرگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا - قىسقىسى، قەبھەلىكتە تۇتۇلۇڭلار، داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىكىم قالمىدى. 14 «يېڭى ئاي» ھېيتلىرىدىن، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلىم نەپەتلىنىدۇ؛ ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى؛ ئۇلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ كەتتىم. 15 قولۇڭلارنى كۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، كۆزۈمنى سىلەردىن ئېلىپ قاچمەن؛ بەرھەق، كۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنكى قوللىرىڭلار قانغا بويالدى. 16 تۈزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاكلىنىڭلار؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى كۆز ئالدىمىدىن نېرى قىلىڭلار، رەزىللىكىنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى تۈزۈڭلار؛ 17 ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار؛ ئادىللىقنى ئىزدەڭلار، زومىگەرلەرگە تەنبە بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناھەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، تۈل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار. 18 ئەمدى كېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قاردەك ئاقىرىدۇ؛ ئۇلار قىزىل قۇرۇتتەك توق قىزىل بولسىمۇ، يۇڭدەك ئاپئاق بولىدۇ. 19 ئەگەر ئىتتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىساڭلار، زېمىندىكى ئېسىل مەھسۇلاتتىن بەھرىمەن بولىسىلەر؛ 20 بىراق رەت قىلىپ يۈز

تۆرسەڭلار، قىلىچ بىلەن ئۇچۇقتۇرۇلسىلەر» - چۈنكى پەرۋەردىگار ئوز ئاغزى بىلەن شۇنداق دېگەن. 21 سادىق شەھەر قانداقۇ باھىشە بولۇپ قالدى؟! ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغانىدى، ھەققانىيلىق ئۇنى ماكان قىلغانىدى، بىراق ھازىر قاتىلار ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتىدۇ. 22 كۈمۈشۈڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى، شارابىڭغا سۇ ئارىلىشىپ قالدى؛ 23 ئەمىرلەرنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئۆلپەت بولدى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى كۆزلەپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار بېتىم-بېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئەزىمەيدۇ، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ ئالدىغا يەتمەيدۇ. 24 شۇڭا - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار - يەنى ئىسرائىلدىكى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: - مەن كۈشەندىلىرىمنى [جازالاپ] پۇخادىن چىقىمەن، دۈشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ 25 قولۇمنى ئۈستۈڭگە تەگكۈزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىكى داشقالنى تەلتۈكۈس تازىلايمەن، سەندىكى بارلىق ئارىلاشماقنى ئېلىپ تاشلايمەن. 26 ھۆكۈمران-سوراچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك، مەسلىھەتچىلىرىڭلارنى دەسلەپتىكىدەك ھالغا كەلتۈرمەن. كېيىن سەن «ھەققانىيلىقنىڭ ماكانى»، «سادىق شەھەر» - دەپ ئاتىلىسەن. 27 ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۋە ئۇنىڭغا قايتىپ كەلگەنلەر ھەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ ھۆر قىلىندۇ. 28 بىراق ئاسىيىلار ۋە گۇناھكارلار بىردەك ئۇچۇقتۇرۇلدى، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا ھالاك بولدى. 29 شۇ چاغدا سىلەر تەشنا بولغان دۇب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان باغلاردىن خىجىل بولسىلەر. 30 چۈنكى ئۆزۈڭلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ كەتكەن دۇب دەرەخىدەك، سۇسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولسىلەر. 31 شۇ كۈنى كۈچى بارلار ئوتقا شام پىلىكى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۇچقۇن بولدى؛ بۇلار ھەر ئىككىسى تەڭلا كۆيۈپ كېتىدۇ، ئۇلارنى ئۇچۇرۇشكە ھېچكىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا توغرىسىدا كۆرگەن كالامدۇر:

2 - ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارىڭنىڭ تويى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىپ كۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 3 نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئويىگە چىققايلى، ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، بىز ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ماڭمىز» - دېيىشىدۇ. - چۈنكى قانۇن-يولبۇرۇق زىغوندىن، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆز-كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 4 ئۇ ئەللەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلىچلىرىنى ساپان چىشىلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. 5 - «ئى ياقۇپ جەمەتدىكىلەر، كېلىڭلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئورنىدا ماڭايلى!» 6 - سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان ياقۇپ جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنكى ئۇلار شەرقتىكى خۇراپاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيەلەردەك پال سالىدۇ؛ ئۇلار چەتئەللىكلەر بىلەن قول تۇتۇشىدۇ؛ 7 زېمىنى بولسا ئالتۇن-كۈمۈشكە تولۇپ كەتتى؛ بايلىقلىرى تۈگىمەس؛ يەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ كەتتى، جەڭ ھارۋىلىرى ھەم تۈگىمەس؛ 8 زېمىنى بۇتلار بىلەنمۇ تولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. 9 شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار ئېڭىلدۈرۈلىدۇ، مۆتىۋەرلەر مۇتۇۋەن قىلىنىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمايسەن ھەم ھېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. 10 ئەمدى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ۋەھشىتىدىن، ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇر، [خادا] تاشلار ئىچىگە كىرىۋال، توپا-چاڭلار ئىچىگە مۇكۈۋال! 11 چۈنكى ئادەمنىڭ تەكەببۇر كۆزلىرى يەرگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى پەس

قىلىندۇ؛ شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيلىنىدۇ. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر كۈنى تەييار تۇرىدۇ: - شۇ كۈنى ھەر بىر تەكەببۇر ۋە مەمەدانلارنىڭ ئۈستىگە، تۈزىنى يۇقىرى سانغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىندۇ!)، 13 شۇنىڭدەك لىۋاننىڭ ئېگىز، پەلەككە يېتىدىغان بارلىق كېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، باشاندىكى بارلىق دۇب دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىگە، 14 ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسىگە، يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق دۆڭلەرنىڭ ئۈستىگە، 15 ھەر بىر ھەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۈستىگە، ھەر بىر مۇستەھكەم سېپىلنىڭ ئۈستىگە، 16 تارشىشتىكى ھەر بىر سودا كېمىسىنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە گەۋدىسىنىڭ ئۈستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تەييار تۇرىدۇ. 17 ئادەملەرنىڭ كۆرەڭلىكى تۈۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تەكەببۇرلىقى پەس قىلىندۇ؛ شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۈستۈن دەپ مەدھىيلىنىدۇ. 18 بۇتلار بولسا ھەممىسى كۈزدىن يوقلىدۇ. 19 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاقچۇرۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئىچىگە، يەر يۈزىدىكى تۆڭكۈرلەرگە كىرىۋالىدۇ؛ 20 شۇ كۈندە كىشىلەر ئۆزىگە چوقۇنۇشقا ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرەڭلەرگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ 21 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۈرۈشكە ئورنىدىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭ ۋەھشىتىدىن، ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاقچۇرۇپ، خادا تاش چاكلارنىڭ ئىچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ 22 ئۈمىدلىكلارنى نەپسى دىمغىدىلا تۇرىدىغان ئىنساندىن ئۆزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالېم ۋە يەھۇداغا قۇۋۋەت ۋە يۈلەنچۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلدۇ]، - يەنى قۇۋۋەت بولغان پۈتكۈل تاش-نان، يۈلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، 2 پالۋان ۋە لەشكەر، سوتىچى ۋە پەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، 3 ئەللىك بېشى، مۇتۋەر ۋە مەسلەھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۇستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلدۇ. 4 - «ئۇلارنىڭ ئورنىغا» ياشلارنى ئەمەلدار قىلمەن، بەتخۇي بالىلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلدۇ. 5 پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ، بالىلار قېرىلارغا، مۇتەھەمەلەر مۇتۋەرلەرگە ئەدەپسىزلىك قىلدۇ؛ 6 شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭغا: «سىزنىڭ كىيىم-كېچىكىڭىز بار، بىزگە يېتەكچى بولۇڭ، بۇ خارابىلەر قوللىنىش ئاستىدا بولسۇن»، - دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئېچىپ]: «دەردىڭلارغا دەرمان بولالمايمەن، تويۇمدۇمۇ يا تاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلماڭلار!» - دەيدۇ. 8 چۈنكى يېرۇسالېم پۈتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، ئۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلەرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. 9 ئۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ، ئۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھنى ھېچ يوشۇرماي، ئوچۇق-ئاشكارا جاكارلايدۇ. ئۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! ئۇلار يامانلىقنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن! 10 ھەققانىيلارغا ئېيتقىنىكى، ئۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ، ئۇلار ئۆز ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ، 11 رەزىللەرگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە ياندۇ. 12 مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار ئۇلارنى خار قىلدۇ، ئاياللار ئۇلارنى ئىدارە قىلدۇ، ئۇ خەلقىم! سىلەرنى يېتەكلەۋاتقانلار سىلەرنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار ماڭدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلدۇ.

13 پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقۇ ئورۇن ئالدى، خەلق-مىللەتلەر ئۈستىدىن
ھۆكۈم چىقىرىشقا تۈرە تۇردى؛ 14 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە
ئەمىرلىرى بىلەن دەۋاللىشىپ، ئۇلارغا: - ئۆزۈم زارى يەپ تۈگەتكەنلەر سىلەر
ئۆزۈڭلار، ئاجىز مۆمىنلەردىن ئالغان ئولجا تۈيۈڭلاردا ياتىدۇ، دەيدۇ. 15 - سىلەرنىڭ
خەلقىمىنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە
قىلغىنىڭلار؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار.
16 پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: - «زىئون قىز-ئاياللىرى تەكەببۇرلۇق قىلىپ،
قاش-كېرىپكەرنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ئوينىتىپ، ناز قىلىپ تاپتاڭلىشىپ،
پۇتلىرىنى جىلدېلىتىپ مېڭىپ يۈرىشىدۇ؛ 17 شۇڭا رەب زىئون قىز-ئاياللىرىنىڭ
باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۇيات يەرلىرىنى ئېچىۋېتىدۇ»،
18 ئاشۇ كۈنى رەب ئۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ؛ - ئۇلارنىڭ ئوشۇق
جىلدېراقلىرىنى، باش جىيەكلىرىنى، ئاي شەكىللىك مارجانلىرىنى، 19 ھالقىلىرىنى،
بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۋانلىرىنى، 20 روماللىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى،
پوتىلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلتۇمارلىرىنى، 21 ئۆزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، 22
ھېيتلىق تونلىرىنى، يوپۇقلىرىنى، پۈركەنجىلىرىنى، ھەمىيانلىرىنى، 23 ئەينەكلىرىنى، ئاپئاق
ئىچ كۆينەكلىرىنى، سەللىرىنى ۋە تور پەردىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ.
24 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتبۇيۇق؛ پوتىنىڭ ئورنىدا
ئارغاچ، چىرايلىق ياسىغان چاچلىرىنىڭ ئورنىدا تاز بېشى، كېلىشكەن توننىڭ ئورنىدا
بۆز رەختلەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورنىدا داغمال تامغىسى بولىدۇ. 25 سېنىڭ يىگىتلىرىڭ
قىلىچلىنىپ، باتۇرلارنىڭ جەڭدە يىقىلىدۇ. 26 [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ
ماتەم تۇتىدۇ، ئۆيلىكچانلار ئالدى يەرگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن: «بىز ئۆز ئېنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەكلەرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىگىزغا تەۋە قىلىشىڭىزنى تۈتۈنمىز!» - دەيدۇ. 2 شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخى» ئۇنىڭ گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولدى، زېمىن بەرگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلەرگە شۆھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. 3 ھەم شۇنداق ئىش بولدىكى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملىغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. 4 شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۈرگۈزگۈچى روھ ھەم كۆيدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسقىلىقىنى يۇيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. 5 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۈندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەرىب ئۆيى، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۈستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇننىڭ جۇلاسىنى يارىتىدۇ؛ چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۈستىدە سايۋەن بار بولىدۇ. 6 شۇ كۈنى، كۈندۈزدە تومۇز ئىسسىققا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرىلىق بىر كۆي ئېيتىپ بەردى؛ سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۇنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە ئۈزۈمزارى بار ئىدى؛ 2 ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۈزۈم تېلى تىكىتى؛ ئۇ ئۈزۈمزار ئوتتۇرىسىغا كۆزىتىش مۇنارى سالدى، ئۈزۈمزار ئىچىدەمۇ شاراپ كۆچكى قازدى، ئاندىن ئۈزۈمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۈزۈمزار ئاچچىق ئۈزۈملەرنىلا بەردى. 3 قېنى، ئى يېرۇسالېملىكلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۈزۈمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن

ھۆكۈم چىقىرىڭلار! 4 مېنىڭ ئۈزۈمزارىدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۈزۈملەرنى كۈتكىنىمدە، نېدىشقا پەقەت ئاچچىق ئۈزۈمنىلا چىقىرىپ بەردى؟

5 ئەمدى ھازىر ئۈزۈمزارىمنى نېمە قىلىدىغىنىمنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرىي: - ئۇنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇيۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چىقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. 6 مەن ئۇنى چۆللۈككە ئايلاندۇرغىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۇتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ؛ جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭغا تۈسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ بۇيرۇيمەن. 7 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۈزۈمزارى - ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشاللىقى بولغان تۈسۈملۈك بولسا - يەھۇدادىكلەردۇر؛ ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى؛ ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى نالە-پەرياد بولدى! 8 خەقلەرگە ھېچ ئورۇن قالدۇرماي ئويى-ئويىگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا ئۇلغانلارغا ۋاي! ئۈزۈڭلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: - «كۆپلىگەن ئويلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ئويلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. 10 بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۈزۈمزار پەقەت ئالتە كۆپ شاراب بېرىدۇ، ئوتتۇز كۈرە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۈرە ھوسۇل بېرىدۇ. 11 مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدىن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شارابتىن كەيپ بولغۇچە بېسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! 12 ئۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۇر ۋە نەي، شارابمۇ بار؛ بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىۋار قىلمايدۇ. 13 شۇ سەۋەبتىن ئۈزۈم خەلقىم بىلىمىدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزابىلىرى ئىچىرىشىپ، پۇقرالىرى ئۈسسۈزۈلۈقتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. 14 شۇڭا تەھتىسارا نەپسىنى يوغىتىپ، تاغزىنى

ھاڭ ئاچدۇ، ئۇلارنىڭ شۆھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئوينىغۇچىلىرى بىراقلا ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 15 پۇقرالار ئېڭىلدۈرۈلدى، مۇتۋەرلەرمۇ تۈۋەن قىلىندۇ، تەكەبۇرلارنىڭ كۆزلىرى يەرگە قارىتىلدى، 16 بىراق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۈرگۈزگەندە ئۈستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تەڭرى ھەققانىيلىقىدىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. 17 شۇ چاغدا قوزىلار ئۆز يايلاقلىرىدا تۇرغاندەك ئوتلايدۇ، مۇساپىرلارمۇ يايلارنىڭ ۋەيرانە ئۆيلەردە ئوزۇقلىنىدۇ. 18 قەبھەلىكى ئالداچىلىقىنىڭ يىپىلىرى بىلەن، گۇناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! 19 يەنى: «[خۇدا] ئالدىرىسۇن! ئىشلىرىنى ئۆزى ئىتتىكەرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز!» ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى» نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۇنى بىلىۋالايلى!» - دېگەنلەرگە ۋاي! 20 ياماننى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلەرگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي! 21 ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! 22 شاراب ئىچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقىنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرىمان بولغانلارغا، 23 يەنى پارا ئۈچۈن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالەتنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! 24 شۇڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋەتكەندەك، يالقۇنلاردا مەڭگەنلەر سولشىپ يوقالغاندەك، ئۇلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چىچەكلەرى چاڭ-توزا كۆدەك تۈزۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يوليورۇق-قانۇننى چەتكە قاققان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆز-كلامىنى كۆزگە ئىلىمىغاندى. 25 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى

ئۆز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ ئۇلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ يىقىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ، ئۆلۈكلەر ئەخەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۈۋە-دۈۋە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايىۋرۇلماي تۇرىدۇ. 26 ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ تۇغى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ مانا ئۇلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! 27 ئۇلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ. ھېچبىرى مۈگىمەيدۇ، ئۇخلىمايدۇ، باغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھېچبىرى بوشمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغۇقچىلىرىدىن ھېچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ؛ 28 ئۇلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقىلىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەييار تۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى چاقاق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقىرى قۇيۇنتازدەك ئايلىنىدۇ؛ 29 ئۇلارنىڭ ھۆركىرىشلىرى شىرنىگىدەك بولىدۇ، ئۇلار ئارىسلانلاردەك ھۆركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۇلار ئوۋغا ئېرىشكەندە غاز-غۇز قىلىپ ھۆرپىيىشىدۇ، ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم بولماي، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىدۇ. 30 شۇ كۈنى ئۇلار دېڭىزلار ھۆركۈرىگەندەك ئوۋغا ھۆركىرىشىدۇ؛ ئەگەر بىرەرسى يەر-زېمىنغا قارىغۇدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋاللىشىدۇ.

6 ئۈزىيا پادىشاھ ئالەمدىن ئۆتكەن يىلى مەن رەبى كۆردۈم؛ ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ تونى مۇقەددەس ئىبادەتخانىغا بىر كەلگەندى. 2 ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى؛ ھەر بىرىنىڭ ئالتە تال قاننى بار ئىدى؛ ئىككى قاننى بىلەن ئۇ يۈزىنى ياپاتتى، ئىككى قاننى بىلەن ئۇ پۇتىنى ياپاتتى، ۋە ئىككى قاننى بىلەن ئۇ پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى. 3 ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار،

مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر! بارلىق يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان! - دەپ تۇلاۋاتاتتى. 4 توۋلغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشەكلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئوي ئىس-تۈتەك بىلەن قاپلاندى. 5 شۇنىڭ بىلەن مەن: - «ئۆزۈمگە ۋاي! مەن تۈگەشتىم! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەم مەن ھەم ناپاك لەۋلىك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ تۇرۇپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا قارىدىم!» - دېدىم. 6 شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولدا قۇربانگاھتىن بىر چوغىنى لاخشىگىرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا ئۇچۇپ كەلدى؛ 7 ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەگكۈزۈپ: - «مانا، بۇ لەۋلىرىگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كافارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» - دېدى. 8 ئاندىن مەن رەبىنىڭ: - «مەن كىمنى ئەۋەتمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ بارىدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: - «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن» - دېدىم. 9 ۋە ئۇ: «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: - «سەلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 10 مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن؛ ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشەنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولدىن ياندۇرۇلۇپ ساقايىتىلغان بولاتتى.» 11 ئاندىن مەن: - «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋاملىشىدۇ؟» - دەپ سورىدىم، ئۇ جاۋابىن: - «تاشەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمزاڭسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، 12 پەرۋەردىگار ئادەملەرنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلىۋېتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» - دېدى. 13 «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىرىلا قالدۇ، ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب

ياكى ئارئار دەرىخنىڭ كۆتكىدەك بولىدۇ؛ كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسل» بولۇر.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۆزىنىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۈنلىرىدە، مۇنداق ئىش بولدى: - سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەماليانىڭ ئوغلى پىكاه يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلمىدى. 2 داۋۇتنىڭ جەمەتكە: - «سۈرىيە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قۇردى» - دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتلىكلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار يەشاياغا مۇنداق دېدى: - «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئار-چاشۇب چىقىپ، كىرىغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولغا، يۇقىرى كۆچەك نورنىڭ بېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. 4 سەن ئۇنىڭغا: - «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆڭلۈڭنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۆيمەس ئوتقاشنىڭ كۆتكىدىن، يەنى رەزن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەماليانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەپلىرىدىن قورقا، يۈرەڭزادى بولۇپ كەتمە! 5 چۈنكى سۈرىيە، ئەفرائىم ۋە رەماليانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ: - «بىز يەھۇداغا بېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ، ئۆزىمىز ئۈچۈن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئەلنىڭ ئوغلىنى تىكلەيلى!» دېگەندى. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «بۇ سۆز ئاقمايدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ 8 چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشق شەھىرى ۋە دەمەشق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس؛ ۋە ئاتمىش بەش يىل ئىچىدە ئەفرائىم شۇنداق بىتتەت بولىدۇكى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگىلى بولمايدۇ؛ 9 ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى سامارىيە شەھىرىدۇر، سامارىيە شەھىرىنىڭ بېشى رەماليانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس؛ سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسەڭلار،

مۇستەھكەملەنمەيسلەر» - دېگىن. 10 پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ:

- 11 «ئۆزۈڭ ئۈچۈن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ تېگىدە ياكى پەلەكنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» - دېدى. (Sheol h7585) 12 بىراق ئاھاز جاۋابەن:

«مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايەن» - دېدى. 13 ئاندىن [يەشايا]: - ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتدىكىلەر، ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقىتىنىمۇ قويمىغىلىۋاتامسىلەر؟ 14 شۇڭا رەب ئۆزى سىلەرگە بىر بېشارەت بېرىدۇ: - مانا، پاك قىز ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئىممانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. 15 ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشلاق ۋە بال يەيدۇ. 16 چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپەرتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتكە ئەفرائىم يەھۇدانى ئايرىلغان كۈندىن بۇيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ كۈنلەر بولسا ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! 18 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇرىيەدىكى ھەرلەرنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ 19 ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەر بىر خىل ۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەر بىر ئاراچلىرىغا، ھەممە يانتاقلىرىغا ۋە ھەممە يايلاقلىرىغا غۇزۇرىدە قونۇشىدۇ. 20 ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەرياسىنىڭ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۆستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۆستىرا باشنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ تۆكلىرىنى ۋە ساقالىنىمۇ چۈشۈرۈپ غەردايدۇ؛ 21 شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، 22 ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بەرگىنىدىن ئۇ سېرىق ماي يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق ماي ۋە بال يەيدۇ. 23

ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەر تىلى بىر كۆمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تىلى بار ئۆزۈمزارلىق بولغان ھەر بىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ 24 ئاشۇ يەرگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. 25 ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەر بىر تاغلىق جىغانلارغا بولسا، ئۇلار ئۆيەرلەرگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كالىلارنى ئوتلىتىدىغان، قويلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا: «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرپلەر بىلەن: - «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» - دېدى. 2 مەن شۇنداق قىلىپ ئۈزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۇرىيا ۋە يەرەبەقىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيانى چاقىرىۋالدىم. 3 ئاندىن مەن ئايال پەيغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ 4 چۈنكى بالا «دادا، ئاپا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشەق بايلىقلىرى ۋە سامارىيەدىكى ئولجا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلدى» - دېدى. 5 پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - 6 «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ ئۆستىڭىدىكى لەرزىن ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەزىن ۋە رەماليانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، 7 شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەرياسىنىڭ سۇلىرىنى، - يەنى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۆھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئۆستەڭلەردىن تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ 8 ئۇ تاكى يەھۇداغىچە شىددەت بىلەن تېشىپ،

ھەتتا بوينىغىچە كېلىدۇ، ئۇ قاناتلىرىنى ياغاندا پۈتكۈل زېمىنغا سايبە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىممانئۇئېل! 9- غەزەپلىنىۋېرىڭلار، ئى ئەللەر، بىراق سۇندۇرۇلىسىلەر! جاھاننىڭ بارلىق چەت جايلارى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! 10 پىلاننىڭلارنى تۈزۈۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتلىڭلارنى قىلىۋېرىڭلار، ئۇمۇ ئاقايدۇ، سەۋەبى - ئىممانئۇئېل!». 11 چۈنكى پەرۋەردىگار كۈچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقنىڭ يولىدا ماڭاسلىقىمغا يوليورۇق بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: - 12 «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۇيىقەست بار» دېسە، سىلەر بولساڭلار «سۇيىقەست بار» دەپ يۈرمەڭلار؛ ئۇلارنىڭ قورققىنىدىن سىلەر قورقاڭلار، ياكى ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمەڭلار، 13 پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار؛ ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىڭلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمەڭلار بولسۇن! 14 ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۇتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈنمۇ قىلتاق ۋە تاپانئۇزاق بولىدۇ؛ 15 ئۇلاردىن كۆپلەر [ئۇنىڭغا] پۇتلىشىپ، يىقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». 16 - «بۇ گۇۋاھنامىنى يۈگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا پىچىتەپ قويغىن. 17 مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتتىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلمۈرۈپ ساقلايمەن. 18 قاراڭلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بەرگەن بالىلارغا، بىز زىئون تېغىنى ئۆز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان بېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمىز». 19 - باشقىلار سىلەرگە: - «بىز ۋىچىر-ۋىچىر، گۇدۇڭ-گۇدۇڭ قىلىدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى» لار ۋە

داخانلاردىن يول سورايلى» - دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىپ: «بىر خەلقنىڭ ئۆز خۇداسىنى ئەزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ ئۆلۈكلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» - دېگەنلەر. 20 - تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! 21 ئەكسىچە، ئۇلار قىسىلغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرىشىدۇ؛ ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىللايدۇ؛ 22 ئۇلار يەرگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-نادامەت ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدىنىۋېتىلىدۇ.

9 بىراق، ھەسرەت-نادامەتكە قالغانلارغا زۇلمەت بولۇۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنى ۋە ئافئالى زېمىنى خار قىلدۇرغان؛ بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گاللىيەگە، جۇملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۆھرەت كەلتۈرىدۇ؛ 2 قاراڭغۇلۇقتا مېڭىپ يۈرگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ ئۆلۈم سايسىنىڭ يۇرتىدا تۇرغۇچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. 3 - سەن ئەلنى ئاۋۇتتۇڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقىنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغاندەك، جەڭ ئولجىسىنى ئۈلەشتۈرگەن ۋاقتتا خۇشاللىققا چۈمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى مېدىياننىڭ [ئۈستىدىن غەلبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان بوۋۇتتۇرۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئەپكەشنى، ئۇلارنى ئەزگۈچىنىڭ تايىقىنى سۇندۇرۇپ تاشلىۋەتتىڭ. 5 چۈنكى [لەشكەرلەرنىڭ] تۇرۇشتا كىيگەن ھەر بىر ئۆتۈكلەرنى، قانغا مېلىنگەن ھەر بىر تولىرى بولسا پەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. 6 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىمىنىگە قويۇلدى؛ ئۇنىڭ

نامى: - «كارامەت مەسلەھەتچى، قۇدرەتلىك تەكشى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. 8 رەب ياقۇپ جەمەتكە بىر سۆز ئەۋەتتى، ئۇ پات ئارىدا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ، 9 بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە سامارىيەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] توغرىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ: - لېكىن كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: - 10 - «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدەر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» - دېيىشىدۇ؛ 11 شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىننىڭ كۈشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۈچلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. 12 شەرقتىن سۈرىيەلىكلەر، غەربتە فىلىستىيەلەر، ئۇلار ئاغزىنى ھاككەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا ياتمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 13 بىراق خەلق ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىنىڭ يېنىغا تېخى يېنىپ كەلمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەمەيۋاتىدۇ. 14 شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئىچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شېخى ۋە قومۇشنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ 15 مويسىپىت ۋە مۇھتەرەملەر بولسا باشتۇر؛ يالغانچىلىق ئوڭىتىدىغان پەيغەمبەر - قۇيرۇقتۇر. 16 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتەكلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. 17 شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن

خۇرسەنلىك تاممايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئېپلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەممە ئېغىزدىن چىققىنى پاسقىلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 18 چۈنكى رەزىللىك ئوتتەك كۆيدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇ ئورماننىڭ باراقسان جايلىرى ئارىسىدا تۇتشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتەكلىك تۇرۇك بولۇپ پۇرقىراپ يۇقىرىغا تۈرلەيدۇ؛ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كۆيدۈرۈپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس؛ ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنى ئاياپ رەھىم قىلمايدۇ. 20 بىرى ئوڭ تەرەپتە گۆش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تەرەپتىن يالماپ يەپمۇ، قاناتلەتمەيدۇ؛ ھەركىم ئۆز بىلىكىنى يەيدۇ؛ 21 مەناسسەھ ئەفرائىمى، ئەفرائىم بولسا مەناسسەھنى يەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى تۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ.

10 قەبھىلىك قانۇنلىرىنى تۈزگۈچىلەرگە، ئازابلىق پەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! 2 تۇل خوتۇنلارنى ئولجىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالاپلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلەرگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمىزنى ئاجىز-پىچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. 3 ھېساب ئالدىغان كۈندە، يەنى يىراقتىن كەلگەن تۇيۇقسىز بالا يىتاپەت كۈندە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن باشپاناھلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بايلىق-شۆھرىتىڭلارنى نەگە ئامانەت قويدىسىلەر؟ 4 ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا زوڭىيىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا يىقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. 5 قولغا غەزىپىمنىڭ توقىقى تۇتقۇزۇلغان، ئۆزۈمنىڭ

دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇرىيەلىككە ۋاي! 6 مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «بات ئەل» گە، دەرغەزىپىم قارىتىلغان خەلقىگە زەربە يېرىشكە ئەۋەتمەن؛ ئۇنىڭغا ئولجا تۇتۇۋېلىشقا، غەنىمەتنى بۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لاي-پاتقاقلارنى دەسسەگەندەك دەسسەشكە بۇيرۇيمەن. 7 بىراق [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] كۆزدە تۇتقىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ئويلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ئويلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. 8 ئۇ: - «مېنىڭ سەردارلىرىمنىڭمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ 9 كالىو شەھىرى كاركېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارىپاد شەھىرىگە، سامارىيە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 10 مەبۇدلىرى سامارىيەنىڭ ۋە يېرۇسالېمنىڭكىدىن ئۇلۇغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈدەك تۇرسا، 11 سامارىيە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمايمەن؟» - دەيدۇ. 12 بىراق رەب زىئون تېغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشىنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: - «مەن ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىدىكى باشباشتاقلقنىڭ ئاقىۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبىرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. 13 چۈنكى ئۇ: - «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز دانالىقىم بىلەن مەن قىلغانمەن؛ چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلۋالدىم، تەختكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن، 14 مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقانداك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلىۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تەرگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاپتىمىدى، تۇمشۇقنى ئاچمىدى، ياكى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» - دەيدۇ. 15 پالتا ئۆزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە

لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەرىدىگۈچىگە پوچلىق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئوزنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئوينىتالسا بولىدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچى كۆتۈرگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! 16 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] پالۋانلىرى ئارىسىغا ئورۇقلىتىش كېسىلىنى ئەۋەتدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. 17 «ئىسرائىلنىڭ نۇرى» نىڭ ئوزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يۇتۇۋالىدۇ. 18 ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كۆيدۈرۈپ كۆل قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بەئەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. 19 بۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ. 20 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قاپقانلار ئوزلىرىنى ئۇرغۇچىغا ئىككىنچى تايانمايدۇ؛ بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى» غا تايىنىدۇ. 21 بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇپنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تەڭرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 22 ئىسرائىل، خەلقىڭ دېڭىزدىكى قۇمىدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۈرگۈزۈلگەن، بىر ھالاكەتنىڭ تېشىپ ئۈستۈڭلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر؛ 23 چۈنكى بىر ھالاكەتنى - بېكىتىلگەن بىر ھالاكەتنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 24 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئى زىئون تېغىدا تۇرغان خەلقىم،

ئاسۇرىيەدىن قورقا! ئۇ سېنى تاياق بىلەن ئۇردىغان، ۋە مىسىرلىقلاردەك ساڭا قاراپ ھاسىنىنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، 25 پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلەرگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىچىم تۈگەپ، غەزىپىمنى ئۇلارغا ھالاکەت چۈشۈسۇن دەپ قارىتىمەن. 26 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۇلارغا قاچما بىلەن ھۇجۇم قوزغايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھالى «ئورەنىڭ قورام تېشى» دا بولغان مېدىيان قىرغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ؛ ئۇ ھاسىنىنى دېڭىزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە كۆتۈرگەندەك كۆتۈرىدۇ؛ 27 ئاندىن شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنىڭ يۈكى مۇرەككەن، بويۇنتۇرۇق بويۇنۇڭدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ؛ مايلېرىڭ سەۋەبىدىن، بويۇنتۇرۇق سۇندۇرۇپ يوقىتىلىدۇ. 28 مانا، ئۇلار ئاياتقا يېتىپ، مىگرودىن ئۆتكەن، مىخماشتا يۈك-تاقلىرىنى قويۇپ قويدۇ؛ 29 ئۇلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گېبادا قونۇپ قالىدۇ؛ رامما تىرەپ كېتىدۇ؛ ساۋىلىنىڭ يۇرتى گېبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن؛ 30 ئى گالىمنىڭ قىزى، پەريادىكىنى كۆتۈر! ھەي لائىش، ئاڭلاپ قوي! ئى بىچارە ئاناتوت! 31 مادىمەناھ بولسا قاچتى؛ گېبىمدىكىلەر بەدەر قاچتى؛ 32 شۇ كۈن ئۆتمىگۈچە ئۇلار نوب دۆڭدە توختاپ قالىدۇ؛ ئاشۇ يەردە ئۇزىئون قىزىنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمىدىكى دۆڭگە قاراپ مۇشتىنى ئوينىتىدۇ. 33 مانا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار چوڭ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئېگىز تۆسكەنلەر كېسىپ يىقىتىلىدۇ؛ ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. 34 ئۇ تۆمۈر [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لىۋان بولسا ئۇلۇغ بېرىسى تەرىپىدىن يىقىتىلىدۇ.

11 ۋە بىر تال نوتايەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۆزۈپ چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۆزۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى،

يەنى داناللىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ؛ 3 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلۇقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. 4 ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۆمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ. ئۇ جاھاننى تاغزىدىكى زاكون تايىقى بىلەن تۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپەسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. 5 ئۇنىڭ بەلۋېغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. 6 بۇرە بولسا قوزا بىلەن بىللە تۇرىدۇ، يىلپىز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارسلان ۋە بورداق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. 7 كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. 8 ئەمەيدىغان بالا كوبرا يىلاننىڭ توشۇكىگە يېقىن ئوينايدۇ، ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلاننىڭ ئۇۋىسىغا تىقىدۇ؛ 9 مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە «يەسسەنىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئەزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ؛ ۋە ئۇ ئارامگاھقا تاللىغان جاي شان-شەرەپكە تولدۇ. 11 شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقلىغان قالدسىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇرىيە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى يىراق ئاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. 12 ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غەربلىرىنى جەم

قىلىپ، يەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. 14 بىراق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيەلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۇچۇپ چۈشىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئولجا ئالىدۇ؛ ئۇلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قوللىرىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئاممونييلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. 15 پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «تىلى» نى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۈچلۈك پىرغىرنى شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۇچۇرىدۇ؛ ئۇنى ئادەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ ئۇرىدۇ؛ 16 شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدۇقى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈندە ئىسرائىل ئۈچۈن تەييارلىغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇرىيەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12 - ۋە شۇ كۈنى سەن: -- ئى پەرۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيەلەيمەن؛ سەن ماڭا غەزەپلەنگىنىڭ بىلەن، غەزىپىڭ مەندىن يۆتكىلىپ كەتتى، ۋە سەن ماڭا تەسەللى بەردىڭ. 2 مانا، تەڭرى مېنىڭ نىجاتىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن، قورقايىمەن، ياق پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛ ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، - دەيسەن. 3 - شادلىق بىلەن سىلەر نىجاتلىق قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. 4 شۇ كۈندە سىلەر: «پەرۋەردىگارغا رەھمەت ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ نىدا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابرويى تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار. 5 پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! 6 زىننەتلىكلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار؛ چۈنكى ئاراڭلاردا تۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى بۈيۈكتۇر!» - دەيسىلەر.

ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكەنگەن بابىل توغرىسىدىكى ۋەھىي: - 2 [بابىل] ئاقسۆڭەكلەرنىڭ قوۋۇقلاردىن تۆتۈپ كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئۇلارنى يۇقىرى ئاۋازدا چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلاڭلىتىپ ئىشارەت قىلىڭلار. 3 مەن بولسام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا بۇيرۇق چۈشۈرگەنمەن، ئۆز پائۇنلىرىمنى، يەنى تەكەببۇرلۇقتىن ياپراپ كەتكەن ئادەملەرنى غەزىپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە چاقىردىم. 4 ئاڭلاڭلار، بۈيۈك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ تاغلاردا ياكىراتقان قىيقاس-سۈرەنلىرىنى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار [جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قاينام-تاشقىنلىقنى! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغىدۇ. 5 ئۇلار، يەنى پەرۋەردىگار ۋە ئۆز غەزىپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتتىن، ھەتتا ئاسمانلارنىڭ قەرىدىنمۇ پۈتكۈل جاھاننى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. 6 پەرياد چېكىپ ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممىگە قەدردىن كېلىدىغان ھالاكەتتەك كېلىدۇ. 7 بۇنىڭدىن ھەر بىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ، ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. 8 ئۇلار ۋەھىمىگە چۈشىدۇ؛ ئازاب-ئوقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىنى تۇتقان ئايالدىك ئۇلار تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئىچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ، يۈزلىرى بولسا يالقۇندەك قىزىپ كېتىدۇ. 9 مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ كۈن جىمى يەر-جاھاننى ۋەيران قىلىشقا، رەھىمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھەر بىلەن تولغاندۇر؛ ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. 10 چۈنكى ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تۈركۈملىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ؛ قۇياش بولسا چىقىپلا قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايىمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. 11 مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن، قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمنەن؛ ھاكاۋۇرلارنىڭ تەكەببۇرلۇقىنى تۈگەل يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ

كېيىنكى پەس قىلمەن. 12 مەن ئىنسانلارنى ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلمەن، ئادەمنى
ھەتتا ئوفېردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلمەن. 13 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە، ئۇنىڭ قاينىغان قەھرىلىك كۈندە، مەن [خۇدا]
ئاسمانلارنى تەۋرىتمەن، يەر بولسا ئۆز ئورنىدىن يۆتكىلىدۇ؛ 14 شۇڭا ئوۋلانغان بىر
جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان بىر پادىدەك، ھەر بىرى ئۆز ئەل-جامائىتىنى
ئىزدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەر بىرى ئۆز يۇرت-ماكانغا قاچماقچى بولىدۇ؛ 15
قېچىپ تۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى سانجىپ ئولتۇرۇلىدۇ؛ ئەسەرگە چۈشكەنلەرمۇ
قىلىچلىنىدۇ. 16 ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ
تويلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، ئاياللىرىمۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارغا
قارشى تۇرۇشقا مېدائىلقلارنى قوزغىمەن، ئۇلار كۆمۈشلەرگە ھېچ قارمايدۇ،
ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق ئالمايدۇ. 18 ئۇلارنىڭ ئوقىلىرى يىگىتلەرنى تۆتمە-تۆشۈك
قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھىم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ
ئايمايدۇ. 19 پادىشاھلىقلارنىڭ گۆھىرى، كالدىلەرنىڭ پەخىرلىنىدىغان گۈزەللىكى
بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى ئورۇۋەتكىنىگە
ئوخشاش بولىدۇ. 20 ئۇ يەردە ھېچكىم ھەرگىز تۇرمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۇ
ئادەم ئاتسىز قالىدۇ، ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكەيدۇ، ماچىلار پادىلىرىنى
شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. 21 بىراق چۆل-باياۋاندىكى جانىۋارلار شۇ يەردە قونىدۇ،
ئۇلارنىڭ [خاراب] ئويلرىگە ھۇۋلايدىغان مەخلۇقلار تولدۇ، ھۇۋقۇشلار شۇ يەردە
ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جىن»لار سەكرەپ ئويناقلشىدۇ. 22 ياۋايى ئىتلار قەلئە-
قورغانلاردا، چېلبۇرلەر ئۇنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا ھۇۋلىشىدۇ، بەرھەق،
ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا بارمايدۇ.

14 چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپقا رەھىمدىللىك كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى

تاللايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئۆز يۇرت-زېمىنىدا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات ئادەملەر

ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتكە قوشۇلىدۇ. 2 ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر

ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ؛ ئىسرائىل جەمەتى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ

زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى

تۇتقۇن قىلغانلارنى تۇتىدۇ؛ ئۆزلىرىنى ئەزگەنلەرنىڭ ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 3 ۋە

شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە ئازابىتىن، ساراسمىدىن ۋە ئەسىر بولۇپ

مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇللۇقتىن ئاراملىق بەرگەن كۈنىدە، 4 سىلەر بايىل

پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-تەمسىلى ئېيتىسىلەر: «قارا، بۇ جازاخخور

قانداق ھالداك بولدى، تالان-تاراج قىلىپ ئالتۇن توپلىغۇچى قانداق يوقالدى! 5

پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، 6 يەنى خەلق-

مىللەتلەرنى ئاچچىقى بىلەن ئۈزلۈكسىز ئۇرغانى، ئەللەرگە غەزەپ قىلىپ تىزگىنسىز

زىيانكەشلىك قىلغانى سۇندۇرۇۋەتتى. 7 پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ،

ئۇلار ناخشا ئېيتىپ تەنبەنە قىلىدۇ. 8 قارىغايىلار بولسا ھالىڭدىن شادلىنىدۇ، لىۋاندىكى

كېدىرلارمۇ: «سەن گۈزۈڭدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكىچى بىزنى

قورقۇنمايدۇ!» - دەيدۇ. 9 سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر سېنى قارشى

ئېلىشقا ساراسمە بولۇپ كېتىدۇ؛ سەن ئۈچۈن ئۆلۈكلەرنىڭ روھلىرى، جاھاندىكى

جىمىكى «ئۆچكە جىنلار» قوزغىلىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى تەختلىرىدىن

تۇرغۇزۇلىدۇ، (Sheol h7585) 10 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ:

- «سېنىڭ ھالىڭمۇ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ

قالدىڭمۇ سەن؟!» 11 سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە

تەھتىساراغا چۈشۈرۈلۈپ تۈگىدى؛ ئاستىڭدا چۈن قۇرتى مېزىلداپ كېتىدۇ،

ئۈستۈنكى سازاڭلار قاپلاپ كېتىدۇ. (Sheol h7585) 12 ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن يىقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تېخى ئۆتكەندىلا ئەللەرنى يەرگە يىقىتقۇچى، سەن يەر يۈزىگە تاشلىۋېتىلدىڭ! 13 سەن ئەسلىدە كۆڭلۈڭدە: - «مەن ئاسمانلارغا چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن؛ مەن جامائەتنىڭ تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىمۇ ئولتۇرىمەن؛ 14 مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن يۇقىرىغا تۈرلەيمەن؛ ھەممىدىن ئالىي بىلەن تەڭ بولىمەن!» - دېدىڭ.

15 ھالبۇكى سەن تەھتىسارغا، چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىلىرىگە چۈشۈرۈلدىڭ. (Sheol h7585) 16 سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يېقىندىن سىنچىلاپ قاراپ: - «جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمۇ؟» 17 يەر يۈزىنى چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۆزىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، تۇتقان ئەسەرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمۇ؟» - دېيىشىدۇ. 18 مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرمۇ قالماي «شان-شەرەپ» تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ئۆيىدە يېتىشىدۇ، 19 بىراق سەن كەمسىتىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ دۇۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاڭنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئاياغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن تۈلۈكتەك، ئۆز گۈرۈڭدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلىۋېتىلدىڭ.

20 سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلىنمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتىڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنسەن؛ رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. 21 ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبھىلىكلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ يەر-جاھاننى ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەرگە توشقۇزۇۋېتەلمەيدۇ. 22 چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن بابىدىن ئۇنىڭ نامىنى ۋە ئۇنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-

پەرزەنتلىرىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 23 - ۋە ئۇنى ھۇۋۇقىنىڭ ماكانغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرغۇمەن؛ ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۇنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 24

ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، - مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ؛ قانداق مەقسەتنى كۆڭلۈمگە پۈكسەم، شۇ تىكلنىدۇ، 25 مەقسەتم تۈز زېمىنىدا ئاسۇرىيەلىكنى قىيما-قىيىما قىلىشتىن ئىبارەت؛ ئۆز تاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن، ئۇ سالغان بويۇنتۇرۇق خەلقىمنىڭ بويىنىدىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 26 مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى توغرىلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۇزارتىلغان قولىدۇر. 27 پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى پۈككەنكەن، كىم ئۇنى توسالسىۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۇزارتىلغانكەن، كىم ئۇنى ياندۇرالىسىۇن؟ 28 ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلىدا مۇنداق ۋەھىي يۈكەندى: - 29 ئى فىلىستىيە، ھەممىڭلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۇندى» دەپ شادلانماڭلار؛ چۈنكى يىلاننىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن يوقسۇللارنىڭ تۇنجى بالىلىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۆمىنلەر بولسا تىنچ-تامانلىقتا ياتىدۇ؛ بىراق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسىمىڭمۇ ئۇ تەرەپتىن ئۆلتۈرۈلىدۇ. 31 شۇڭا ئى قوۋۇق، نالە كۆتۈرگەن، ئى شەھەر، پەرياد چەككەن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تۆتەكلىك بىر تۇۋرۇك ئۆرلەيدۇ؛ ئۇنىڭ يىغىلغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. 32 ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ - «زىننىتى تىكلەنگۈچى پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇنىڭ خەلقى ئىچىدىكى ئېزىلگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» - دېگەن!

15 موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي، ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابنىكى ئار شەھىرى ۋەيران قىلىندۇ؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابنىكى كىر شەھىرى يوق قىلىندۇ؛ 2 يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇتخانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى؛ موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پەرياد كۆتۈردۇ؛ ھەممە باشلار تاقىر كۆرۈندۇ، جىمىكى ساقالار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. 3 كوچىلاردا ئۇلار بۇز كىنىدۇ؛ ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پەرياد كۆتۈردۇ. 4 ھەشبونغا، ئېلىپلاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولتۇردۇ، ئاۋازلىرى ياھاز شەھەرگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ نىدا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-باغرىنى تىترەك باسدۇ. 5 مېنىڭ قەلبىمۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈردۇ؛ ئۇلارنىڭ قاقچۇنلىرى زوتارغا ھەم ئەگلات-شېلى-شىجاغا بەدەر قاقچىدۇ؛ مانا ئۇلار توپلىشىپ، يىغلىغان پېتى لۇھىقتا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ، ھورونامغا چۈشىدىغان يولدا تۇرۇپ ھالاكەتتىن نالە-زار كۆتۈرىدۇ. 6 چۈنكى نىرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئوت-چۆپەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. 7 شۇڭا ئۇلار بايلىقلىرى، تاپقان-تەرگىنىنى يىغىپ «تەرەك ۋادىسى» دىن ئۆتمەكچى بولىدۇ؛ 8 ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگراسىغا، ئاھۇ-زارلىرى ئەگلاشمىغا، پىغانلىرى بەئەر-ئېلىمغا يېتىدۇ. 9 دىموننىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىموننىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا يىتاپەتنى توپلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاقچۇنلىرى ھەم زېمىنىدا قالغانلىرىنىڭمۇ ئۈستىگە بىر شىرنى ئەۋەتمەن.

16 «ئەمدى [غەللە-پارق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ زېمىنلارنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزىنىڭ تېغىغا ئەۋەتكەن!» 2 ئۇۋىسىدىن چۈۋۈلۈپ پاتىپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى

ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلەيدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. 3 «پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» 4 «[ئى زىئون قىزى]، سايىڭنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقنى تۈن قاراڭغۇسىدەك قىلىڭ، شۇ غەربلارنى يوشۇرۇپ قويغايىز، قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويغايىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپەرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە تۇرغۇزغايىز، ئۇلار ئۈچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايىز!». 5 «[تۆتۈنۈشۈكلەر توغرا]، چۈنكى ئەزگۈچى يوقلىدۇ، ھالاكەت يوق بولىدۇ، ئەزگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقلىدۇ. ئۆزگەرمەس مېھرى-شەپقەت بىلەن بىر تەخت تىكلەندۇ؛ «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئىچىدىكى شۇ تەخت ئۈستىدە بېرىشى ئولتۇرىدۇ. ئۇ بولسا، ھەقىقەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئەزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. 6-بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تەكەببۇرلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ بىراق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! 7 شۇڭا موئاب موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۆمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشىمىش پوشتىكالىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! 8 ھەشبون رايونىدىكى ئېتىزلار، سېماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىڭىلەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سەرخىل ئۆسۈملۈكلىرىنى بۇزۇپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئەسلىدە يانا زەرگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كەزگەندى؛ پېلەكلىرى سوزۇلۇپ، «[تۆلۈك] دېڭىز» نىڭ نېرىسىغا يەتتى. 9 شۇڭا مەن يانا زەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سېماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىپتالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە تەنتەنە بىر سادا ياكى تىلىدۇ. 10 خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۈزۈمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى

ئاڭلا نىمايدۇ، نە تەننە قىلىنمايدۇ؛ دەسسگۈچىلەر ئۈزۈم كۆچلەكلەرنى چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۈزۈم كۆچلەكلەردىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتتىم. 11 شۇڭا ئىچ-باغرىلارم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتاردەك ئاغرىپ مۇڭلۇق ياكرايدۇ، ئىچىم كىر-ھەرەسىدىكىلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق؛ 12 شۇنداق بولدىكى، موئاب ئۈزۈن ئۆپرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۈزۈننىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، ياكى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ئۆي»گە كىرگەندە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلمەيدۇ. 13 مانا مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار موئاب توغرىلىق بۇرۇن ئېيتقان. 14 بىراق ھازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، موئابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلىككەن شۆھرىتى يەكسان بولدى؛ ئۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولدى».

17 دەمەشقى توغرىلىق يۈكلەنگەن ۋەھىي: - مانا، دەمەشقى شەھەر بولۇپ تۇرۇۋەرمەي، ناھايىتى بىر دۇۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلدى. 2 ئارۋەردىكى شەھەرلەر ئادەمزاڭسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلدى، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورقۇتقۇدەك ھېچبىر ئادەم كۆرۈنمەيدۇ. 3 ئەفراتىدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقىنىڭ شاھانە ھوقۇقى، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ؛ ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۆھرىتى»دەك يوق بولدى. - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ياقۇبنىڭ شۆھرىتى سۇسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. 5 ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئورمىچى بۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفائىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تەرگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېپەرلىك بولدى]؛ 6 ھالبۇكى، يەنە ئازراق تەرگۈدەك باشقا، زەبتۇن دەرىخى سىلكىنىگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن

شاخلىرىدا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلدى، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. 7- شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرىنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. 8 ئۇلار تۈز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى تۈز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، ياكى بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ» لارغا نە «كۈن تۇرۇكلەرى» گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. 9 شۇ كۈندە ئۇنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا چاتقاللىققا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى نىجاتنىڭ بولغان خۇدانى تۇتۇپ قالدۇن، كۈچۈك بولغان «قورام تاش بولغۇچى» نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» تۈسۈملۈكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۇرتتىكى ئۈزۈم تاللىرىنى تىكىنىڭ بىلەن، 11 ئۇلارنى تىككەن كۈنىلا ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسىلا ئۇلارنى چېچەكلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلغا ئېرىشكەن كۈندە، ئۇ پەقەت بىر پاتمان داۋالغۇسىز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! 12 ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئۇرغۇتۇپ دولقۇنلاردەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قايىنام-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۈچلۈك سۇلاردەك ئۇلار قايىنام-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ، 13 ئەللەر ئۇلۇغ سۇلارنىڭ قايىنام-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ دەككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ. ئۇلار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ توپا-توپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۇچۇرۇۋېتىلگەندەك، قارا قۇيۇن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار قۇيۇن بولغاندەك ھەيدىۋېتىلىدۇ! 14 كەچتە - ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە - يوق بىراق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ نېسىۋىسى، بىزدىن ئولجا-غەنىمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18 ئاھ، ئېقىنىۋىيە دەريالىرىنىڭ بويلىرىدىكى قاناتلارنىڭ ۋىرلىدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! - سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەلچىلەرنى دېڭىزدىن تۆتكۈزۈپ ئەۋەتسەن، - ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېڭىز بويۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولىدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۆلۈنگەن، كۈچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! 3 جاھاندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۆرۈڭلار! كاناي چېلىنغاندىلا، ئاڭلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدى: - مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۈستىدە ياللىداپ تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل مەزگىلىدىكى شەبنەملىك بۇلۇتتەك، ئوز تۇرالغۇدا كۆزىتمەن؛ 5 چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، ئۈزۈم چېچەكلىگەندىن كېيىن، چېچەكلەر ئۈزۈم بولغاندا، ئۇ پۇتغۇچى پىچاقلار بىلەن بىخلىرىنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. 6 ئۇلار يىغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى ئالغۇر قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلدى. ئالغۇر قۇشلار ئۇلاردىن ئوزۇقلىنىپ يازنى تۆتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى تۆتكۈزىدۇ. 7 شۇ كۈندە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىندۇ، يەنى ئېڭىز بويۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولىدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۆلۈنگەن، كۈچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلدى؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىندۇ.

19 مىسىر توغرىلىق يۈكەنگەن ۋەھىي: - مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۇچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ؛ مىسىردىكى بۇتلار ئۇنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈزىكى بولسا ئىچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. 2- «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى

بىر-بىرىگە قارشى قۇتۇلمىدىن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قەيىداتلىرىغا قارشى تۇرىشىدۇ،
 ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقىشىدۇ؛ شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق
 بىر-بىرىگە قارشى تۇرىشىدۇ؛ 3 ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئىچىدىن يوقاپ كېتىدۇ؛
 مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرىمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى،
 ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئەزدەپ مەسلىھەت سورىدايدۇ؛ 4
 مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمراننىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر
 پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» - دەپ جاكارلايدۇ ساماۋى
 قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ 5 ھەم سۇلار «دېڭىز» دىن
 يوقايدۇ، دەرياسى قاغىراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ 6 دەريالارنى سېسىقچىلىق
 قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۈستىگە قاناللىرى قاغىراپ تۈگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكەنلەر
 سولىشىدۇ؛ 7 نىل دەرياسى بويىدىكى يەرلەر، نىل دەرياسىنىڭ قۇيۇلۇش ئاغزىدىكى
 يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەرياسى بويىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ،
 تۈزۈپ، يوقىلىدۇ. 8 بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەرياسىغا قارماق
 تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نالە كۆتۈرىدۇ؛ سۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇرپانغا چىقىرىلغان
 بېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ. 9 زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خىجالەتچىلىكتە
 قالىدۇ، 10 جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك» لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭلىمۇ
 يېرىم بولىدۇ. 11 تولغۇ ئەخمەق زوتان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋنىڭ ئەڭ
 دانا مەسلىھەتچىلىرىدىن ئەخمىقانە مەسلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قانداقۇ پىرەۋنگە:
 - «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ نەسلىدۇرمەن!»
 - دەۋاتقانلىرى تېخى؟ 12 [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار
 دانىشمەن بولسا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر
 توغرىلىق نېمىلەرنى كۆڭلىگە پۈككەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! 13 زوتان شەھىرىنىڭ

ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى،
مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرچەك تاش» لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇپ قويدى.
14 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايىمۇقۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى،
شۇڭا بىرىسى مەست بولۇپ ئۆز قۇسۇقىدا تېپىلىپ ئەلەك-سەلەك بولغاندەك، ئۇلار
مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشىدا ئەلەك-سەلەك قىلىۋەتتى. 15 شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا،
باش، قۇيرۇق، پالما شېخى ياكى قومۇشلار قىلالغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمىدۇ.
16 شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئاياللارغا ئوخشاپ قالدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەكلىشى بىلەن تىرەپ
قورقۇدۇ، 17 ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالدۇ، چۈنكى
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن ئىرادىسى
تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ئىرادىسى تۈپەيلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ
گېپى قىلىنسىلا شۇ چۈچۈيدۇ. 18 شۇ كۈنى قاناتاننىڭ تىلى سۆزلەيدىغان، ۋە
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى
قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولدى، ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى»
دەپ ئاتىلىدۇ. 19 شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر
قۇربانگاھ، ھەم چېگراسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۇرۇك بولدى. 20 بۇلار
بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەم بەلگە ھەم
شاھىت بولدى، چۈنكى ئەزگۈچىلەر تۈپەيلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن
بولدى، ئۇ ئۇلارنى ئەركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچى
ئەۋەتتى. 21 پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇتۇلۇپ ئايان قىلىندۇ، شۇ كۈنى
مىسىر پەرۋەردىگارنى تونۇيدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن
ئىبادەت قىلىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىدۇ. 22

پەرۋەردىگار مىسىرنى ئۆردى، ئۇ ئۇلارنى ئۆردى ھەم ساقايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. 23 شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۇرىيەگە ماڭدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلدى؛ ئاسۇرىيەلىكلەر مىسىرغا كىردى، مىسىرلىقلار ئاسۇرىيەگە كىردى؛ مىسىر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولدى. 24 شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىسى، يەر يۈزىدىكىلەرگە بەخت يەتكۈزگۈچىلەر بولدى. 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: «خەلقىم بولغان مىسىرغا، ئۆز قولىمنىڭ ئىجادى بولغان ئاسۇرىيەگە ۋە ئۆز مەراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» - دەيدۇ.

20 ئاسۇرىيەنىڭ [سەردارى بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئەۋەتكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): - 2 - شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغانىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - «چاترىقىڭدىن بۆس ئۈچ تامبىلىڭنى سېلىۋەت، پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سېلىۋەت» - دېگەندى؛ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ يالگاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. 3 ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە توغرىلىق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالگاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەندەك، 4 ئوخشاشلا مىسىرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالگاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسسى ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېپكىتىلىدۇ. 5 ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، ئۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە پەخرى بولغان مىسىردىن ئۆمىدىسىزلىنىپ كېتىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇ دېڭىز بويىدىكىلەر: - «مانا بۇ ئاسۇرىيە

پادشاھنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئەزدەپ بارغان تايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداق قۇتۇلالايمىز؟» - دېيىشسۇن.

21 «دېڭىزنىڭ چۆل-باياۋىنى» توغرىسىدا يۈكلەنگەن بىر ۋەھىي: - «جەنۇب تەرەپتە قويۇنتازلار تۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر نېمىلەر كېلىۋاتىدۇ!». 2- ئازابلىق بىر ۋەھىي- كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىندى؛ خاتىن خانىلىق قىلىۋاتىدۇ، بۇلاڭچى بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورتۇڭدىن تۇر، چىق! مېدىئا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشىۋال!» ئۇنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە ئالە-پەريادلارنى تۈگىتىۋەتتىم. 3- شۇڭا ئىچ-باغرىم ئاغرىق-ئازاب بىلەن تولدى، تولغىقى تۇتقان ئايالنىڭ ئازابلەردەك، كۆرگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئاڭلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. 4 شۇڭا كۆڭلۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسىراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باسقى، ئۇ مەن زوق ئالدىغان كېچىنى ساراسمە بولىدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. 5 ئۇلار داستىخان ۋە گىلەم-كۆرپىلەرنىمۇ سالىدۇ؛ ئۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ؛ «ھەي ئېسىلزاڭلار، ئورۇنڭلاردىن تۇرۇپ قالدقانى مایلاڭلار!» 6 چۈنكى رەب ماڭا: - «بارغىن، كۆرگەنلىرىنى ئەينى بويىچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچى تەخلەپ قويغىن» - دېگەندى. 7- «ئۇ جەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەكلەر بىلەن، جەڭ ھارۋىلىرىنى تۈگەلەر بىلەن كۆرگەندە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» 8 ئۇ جاۋابەن شېردەك توۋلىدى: - «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزلۈكسىز كۈن بويى تۇرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە تۇرىمەن؛ 9- ۋە مانا، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ شۇنداق دېگەن: - بابىل بولسا يىقىلدى، يىقىلىپ چۈشتى، ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ھەربىر ئويمان مەبۇدىلىرىنى يەرگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!» 10- ئى مېنىڭ تېپىلگەن دانلىرىم،

مېنىڭ خامنىمىدىكى بۇغدايلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغاننى سىلەرگە ئېيتىپ بەردىم! 11 «دۇماھ» توغرىلىق يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ بىرىسى سېتىردىن كېلىپ مەندىن: - «ئۇ كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى توتتى؟ ئۇ كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى توتتى؟» - دەپ سورايدۇ. 12 كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: - «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ؛ يەنە سورىغىڭ بولسا، يەنە كېلىپ سورا؛ يولۇڭدىن قايتىپ ماڭا يېقىن كەل!» 13 ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرىلىق يۈكلەنگەن ۋەھىي: - «ئۇ دېداتلىقلارنىڭ كارۋانلىرى، سىلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگالدا قونۇپ قالسىلەر؛ 14 ئۆسسەپ كەتكەنلەرگە سۇ ئاپىرىپ بېرىڭلار! ئۇ تېمادىكىلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۈتۈۋېلىڭلار! 15 چۈنكى ئۇلار قىلىچلاردىن، غىلاپىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقىدىن، ئۇرۇشنىڭ ئازابىدىن قاچىدۇ. 16 چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: - بىر يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، ئاندىن كېدارنىڭ بار شەرىپى يوقىلىدۇ، 17 ئوقياچلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېدارنىڭ پالۋان-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22 ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: - سىلەر ھەممىڭلار تۈگۈنلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىڭلار زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ 2 سىلەر خۇشاللىق دەبدەبىسىنى كۈتۈرىدىغان، ۋاراڭ-چۇرۇڭغا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر، سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، ياكى جەڭدە ئۆلگەن ئەمەس؛ 3 ئەمىرلەرڭلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى؛ ئۇلار ئوقياسىز ئەسىر بولدى؛ يىراققا قاچقان بولسىمۇ، سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە ئەسىر بولدى. 4 شۇڭا مەن: - «ئەزىزىڭلارنى مېنىڭدىن ئېلىڭلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار؛ خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرىلىق ماڭا تەسەللى بېرىشكە

ئالدىراپ ئۆزۈڭلارنى ئۇيراتماڭلار» - دېدىم. 5 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار دىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا» نىڭ بېشىغا بىر كۈن چۈشكەن، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئاياغ ئاستى قىلىنىپ يېتىۋالىدىغان، ئادەملەر قايىمۇ قۇتۇلدۇرۇلدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چىقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۋۇرۇپ چىقىرىۋالدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. 6 ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقداننى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالدۇقنى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازىنىڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇلار يەھۇدانىڭ ئۈستىدىكى قالدۇقنى ئېلىپ تاشلايدۇ، بىراق سەن [زىيۇن] شۇ كۈندە «ئورمان ساراڭى» دىكى قوراللارغا ئۈمىد باغلىغانسەن، 9 سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۆسۈلگەن جايلارنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆچمەك سۇلىرىنى بىر يەرگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلىدىڭلار، 10 يېرۇسالېمىدىكى ئۆيلەرنى ساناپ، ئۇلاردىن بەزىلىرىنى بۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىڭلار، 11 شۇنداقلا كونا كۆچمەكتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلىدىڭلار، بىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىڭلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شەكىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىڭلار! 12 شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۈشۈرۈپ پاينەكاش بولۇشقا، بۆز كىيىم كىيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. 13 بىراق بۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كالىلارنى سويۇش، قويلارنى بوغۇزلاش، گۆشلەرنى يېيىش، شارابلارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» - دېيىشلەر بولدى! 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلقىمغا ئايان قىلىندىكى، «بەرھەق،

مۇشۇ گۇناھ سىلەر ئۆلمىگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: «بارغىن، مۇشۇ غوجدار، ئوردىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبىنىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: 16 ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ ياكى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئۈزى ئۈچۈن بىر گۈز قازغاندەك، ئۈزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغاندەك، ئۈزۈڭ ئۈچۈن بىر گۈز كۆلدىڭمۇ؟ 17 مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئۆز چاڭگىلىغا ئېلىپ، چىڭ سىقىمداپ، 18 ئاندىن پومداقتەك سېنى بىپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلىۋېتىدۇ. سەن تاشۇ يەردە تولىسەن، ھەم تاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۋىلىرىڭمۇ قالدۇ، ئى غوجاڭنىڭ جەمەتكە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سېنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورنۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇكى، مەن ھىلىقىنىڭ ئوغلى ئۆز قۇلۇم بولغان ئېلىتاكىمنى چاقىرىمەن؛ 21 سېنىڭ تونۇڭنى كىيدۈرىمەن، سېنىڭ پوتاك بىلەن ئۇنىڭ بېلىنى چىڭ قىلىمەن؛ ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالېمدىكىلەرگە ۋە يەھۇدا جەمەتكە ئاتا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئۇنىڭ مۇرىسىدە قويىمەن؛ ئۇ ئاچسا، ھېچكىم ئېتەلمەيدۇ، ئەسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. 23 مەن ئۇنى مۇقىم بىر جايغا قوزۇق قىلىپ بېكىتىمەن؛ ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇق-تەخت بولىدۇ؛ 24 خەلق ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتنىڭ بارلىق شۆھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ؛ يەنى بارلىق ئۇرۇق-نەسلىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالىھ-جامالاردىن تارتىپ بارلىق كۆپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. 25 شۇ كۈنىدە - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: - مۇقىم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇق بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ؛

ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ»، - چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەندى.

23 تۇر توغرىلىق يۈكلەنگەن ۋەھىي: - ئى تارشىشىكى كېمىلەر، ئاھ-

زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە ئوي يوق، پورتمۇ يوق. سېپۇس ئارىلىدىن بۇ خەۋەر [كېمىدىكىلەر] گە ئايان قىلىندۇ. 2 زىدوندىكى

سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئارالدىكىلەر، ئەمدى شۇك بولۇڭلار! 3 شېھوردىكى بىپايان سۇلار ئۈستىدىن يۆتكىگەن دانلار، يەنى نىل

دەرياسىنىڭ ھوسۇلى تۇرنىڭ دارامىتى بولغاندى، ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغاندى! 4 ئى زىدون، خىجالەت بول، چۈنكى دېڭىز - يەنى تۇرغا قورغان بولغان دېڭىز

دەيدۇكى: - «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ تۇغىمىدىم، يىگىتلەرنى ياكى قىزلارنى ھېچ باقمىغاندەكەن!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلارمۇ بۇ خەۋەر خۇددى

تۇرغا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 - سىلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ تارشىشىققا كېتىڭلار! ئى دېڭىز بويىدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم

ئەبىيىدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىڭلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلاشقا كۆتۈرۈپ بارىدۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات

قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللەللىرى جاھاندا ئابرويۇقلار ھېسابلانغان تۇرنىڭ بۇ تەغدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 - بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگاردۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۆھرەتتىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەبۇرلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئابرويۇقلارنى

پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! 10 تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك ئۆز زېمىنىڭدا ئەركىن-ئازادە ياشا! چۈنكى [تۇردىن] كەلگەن تىزگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى

پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۈزۈتسە، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ. ئۇ قانائان

توغرۇلۇق ئەمر قىلغان، ئۇنىڭدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقۇتۇلسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: «ئى باسقۇنچىلىققا ئۇچرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەنتەنە قىلمايسەن، ئورتۇڭدىن تۇرۇپ، سېپرۇس ئارىلىغا تۆتۈپ كەتكەن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» - دېدى. 13 قاراڭلار، بابىل-كالدېيلەرنىڭ زېمىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغاندەك قىلدۇ؛ ئاسۈرىيە ئۆنى چۆل-باياۋان جانىۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان، پوتەيلەرنى ياساپ، ئۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولدىكى، پادىشاھنىڭ كۈنلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، تۇر يەتمىش يىل تۇتۇلدۇ. يەتمىش يىل تۆتكەندىن كېيىن، تۇرنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولدى؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى تۇتۇلغان پاھىشە ئايال! تۈزۈڭگە يەنە خەقنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر پەدە چېلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يەتمىش يىلنىڭ تۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار تۇرنى يوقلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە ئۆزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇقچىلىق قىلدۇ؛ 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ماللىرى ۋە ئۆزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس بولدى؛ ئۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ ياكى توپلانمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغانلار ئۈچۈن ئايرىم قىلىندۇ؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەكلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلدۇ.

24 مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولدىكى، خەلقلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولدى؛ قۇل

قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولدى؛ دېدەك قانداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولدى؛ سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولدى؛ ئوتتە ئالغۇچى قانداق بولسا، ئوتتە بەرگۈچى شۇنداق بولدى؛ ئوسۇم ئالغۇچى قانداق بولسا، ئوسۇم بەرگۈچى شۇنداق بولدى. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىندۇ، پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۇتۇدۇ، ئۈزە ئېلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زە ئېلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بەگ-تۈرلەر مۇھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن ئۆزىدە تۇرۇۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۆزگەرتۈۋەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىنىمۇ يوققا چىقىرىۋەتكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالدى، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىندۇ، ئىنسانلار ئاز قالدى. 7 يېڭى شاراب تۈگەي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولشىپ كېتىدۇ؛ كەيلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەر مۇ ئۆھ تارتىشىدۇ؛ 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇرۇڭلىرىمۇ تۈگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭمۇ ناخشىسى يوقايدۇ؛ ھاراق ئىچكەنلەرگە ھاراق ئاچچىق تۇيۇلدى. 10 تەرتىپسىز، مەنسىز شەھەر يۇزۇلدى؛ ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە ئۆيلەر ئېتىلىدۇ؛ 11 كۆچمىلەردا شاراب ئۈچۈن نالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ بار شاد-خۇراملىق تۈتەككە ئايلىنىدۇ؛ يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالدى، دەرۋازا بولسا چىقىلغان، ھەممىسى - خاراب بولدى؛ 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئارىسىدا، يەر-جاھاننىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنداق بولدىكى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك، ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغىۋالغاندىن كېيىن تەرگۈدەك بىرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدسى

قالدۇرۇلدى. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى، پەرۋەردىگارنىڭ
ھەيۋىتىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ، ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15
شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرقتىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى
غەربتىكى يىراق ئاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن بىز
ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: - «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق
مەن شۇنداق دېدىم: - «ئادەم، مېنىڭ ياداڭغۇلۇقۇم! مېنىڭ ياداڭغۇلۇقۇم! ھالىمغا
ۋاي! چۈنكى خانىنلار خانىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بەرھەق، خانىنلار نومۇسىزلا چە
خانىنلىق قىلىۋاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئورا ۋە تۇزاق
بېشىڭغا چۈشىدۇ، 18 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئورغا
چۈشىدۇ، ئوردىن چىققان بولسا تۇزاققا تۇتۇلىدۇ. چۈنكى ئاسماندىكى دېرىزىلەر
ئېچىلىدۇ، يەر ئۆللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەزىلىنىپ كېتىدۇ، يەر
پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست
ئادەمدەك ئىلەك-سىلەك ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئىرغاڭشىپ قالىدۇ. چۈنكى
ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئوزىنى قاتتىق باسدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى تۇرمايدۇ.
21 شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار يۇقىرىدا تۇرغان قوشۇنلارنى
يۇقىرىدا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايىدۇ. 22 ئۇلار ئورەككە
يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغىۋېلىنىدۇ، گۈندىنغانغا سولاپ قويۇلىدۇ.
نۇرغۇن كۈنلەردىن كېيىن ئۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ئۇياتلىقتا قالىدۇ، كۈنمۇ
خىجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېرۇسالېمدا سەلتەنتىنى يۈرگۈزىدۇ، ئۇنىڭ شان-
شەرىپى ئوز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايم، مەن سېنى ئۈستۈن دەپ مەدھىيەلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارەكلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەقىقەت ئىچىدە قەدىمدىن بۇيان قەلبىڭگە پۈككەنلەرنىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابىلىك، قەلئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، ئۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى تۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقۇدۇ، 4 چۈنكى سەن مىسكىنلەرگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىققا ساپە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيەلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا تۇرۇلغان بوراندەك، قاغىراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. بىراق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايسى بىلەن توسۇلغاندەك، سەن ياتلارنىڭ چۇقان-سۈرەنلەرنى پەسەيتسەن؛ ئەشەددىيەلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىندۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىيەت قىلدۇ. مايلق يېمەكلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن كونا شارابلار، يىلىكى توق مايلق يېمەكلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىيەت بولدى؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چۈمپەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان ياقۇچنى يوقىتىدۇ، 8 ئۇ تۆلۈمنى مەڭگۈگە يۇتۇپ يوقىتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەر بىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتۈۋېتىدۇ؛ پۈتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا تۈز خەلقنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈندە دېيىلىدۇكى: «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگار دۇر، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۇنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغقا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ، ۋە سامان ئازگالدا

تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب]
ئاشۇ [تېزەكلىك] ئازگالدىن ئۈزۈپ چىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، بىراق ئۇنىڭ
قولى چېۋەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەكەبۇرلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ
سېپىللىرىنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ،
توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈندە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: «مۇستەھكەم بىر
شەھىرىمىز بار؛ ئۇ ئىجتالىقنى ئۇنىڭغا سېپىل ۋە تىرەكلەر قىلىپ بېكىتىپ قويدۇ. 2
ۋاپادارلىقتا چىڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ
بېرىڭلار! 3 كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساڭا باغلىغان بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق
خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن؛ چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئېتىقاد باغلىغاندۇر. 4 مەڭگۈگە
پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ چۈنكى ياه پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن ئەبەدىلىك بەدىلىك بىر
قورام تاشتۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ؛ ئاشۇ ئالىي
شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ؛ ئۇنى يەرگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.
6 ئۇ پۇت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنىڭ پۇتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى
بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىيىنىڭ يولى بولسا تۈزدۇر؛ ئۇ ئەڭ تۈز يوللۇق بولغۇچى،
سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلسەن. 8 ئۇ پەرۋەردىگار، بىز
دەرھەقىقەت سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۈتۈپ كەلدۇق،
جېنىمىزنىڭ تەشۋالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۆھرىتىڭ ئاشسۇن! 9 ۋۇجۇدۇم بىلەن
كېچىلەردە ساڭا تەشۋا بولدۇم؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-
ئىچىمدىن سېنى ئىزدىدىم؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر
يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئوڭىنىدۇ. 10 رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسۇن،
ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئوڭىتىدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىندىمۇ ئۇ يەنىلا

ئادىلسىزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. 11 ئى
پەرۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، بىراق ئۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، تۈز خەلقىگە
بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خىجىل بولىدۇ؛ كۈشەندىلەرنىڭ
ئۈچۈن [تەييارلانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. 12 ئى پەرۋەردىگار، سەن
بىزگە خاتىرجەملىك نېسىپ قىلسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى
تۈزۈڭ ئۇجۇقا چىقارغانسەن. 13 دەۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايمىز، ئىلگىرى
سەندىن باشقا «رەبەلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا
تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلىپ تىلغا ئالىمىز. 14 ئۇلار بولسا تۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛
ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ،
ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قىلچە قالدۇرمىدىڭ. 15 سەن ئەلنى ئۇلغايتقانسەن،
ئى پەرۋەردىگار؛ ئەلنى ئۇلغايتقانسەن، ئۈزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛
زېمىنىڭ چېگرالىرىنى ھەرتەرەپكە ئۇزارتقانسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار دەرد-
ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سېنى ئىزدىدى؛ تەرىپىلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ يېشىغا
چۈشكەندە، ئۇلار ئاھ ئۇرۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: - 17 «بوشىنىش
ئالدىدا تۇرغان، تولغىقى تۆتۈپ، ئاغرىقتىن ۋارقىرىغان بىر ھامىلىدار ئايال دەك، بىز
سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى پەرۋەردىگار. 18 بىز ئىككى قات بولۇپ،
تولغاقتا چۈشتۇق، بىراق پەقەت يەللا چىقاردۇق؛ يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ
نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزۈلمىدۇق؛ دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ تۇغۇلمىدى». 19
«ساڭا تەۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ؛ مېنىڭ جەستىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ]
ئۇلارمۇ تىرىلىدۇ. ئى توپا-چاڭدا ياتقانلار، ئويغىنىپ ناخشا ياكۇتىڭلار! شەبىنىڭ
تاڭ سەھەرنىڭ شەبىنىمىدە كىتۇر؛ يەر-زېمىن ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تۇغۇپ بېرىدۇ.
20 ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ئۆيۈڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ

قويۇڭلار، مېنىڭ دەرىغە زېم ئۆتكۈچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. 21
چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى
ئۆزلىرىگە قايتۇرماقچى، يەر بولسا ئۈستىگە تۆكۈلگەن قانلارنى تاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە
ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27 شۇ كۈنىدە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، بۈيۈك ۋە كۈچلۈك شەمشىرى
بىلەن ئۇچقۇر يىلان لېۋىئاتانى، يەنى تولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانى جازالايدۇ؛ ئۇ
يەنە دېڭىزدا تۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. 2 شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان
بىر ئۆزۈمزار بولىدۇ! ئۇ توغرىلۇق ناخشا ئېيتىڭلار! 3 ئۆزۈم پەرۋەردىگار ئۆزىنى
ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەققە ئۇنى سۇغىرىمەن؛ بىرىنى ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزمىسۇن
دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. 4 غەزەپ مەندە قالمىدى؛ ئاھ، ماڭا قارشى
جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولسا ئىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا
قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يىغىشتۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتەتتىم! 5 بولمىسا ئۇ
مېنى باشپاناھلىق قىلىپ تۇتسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن،
دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! 6 كەلگۈسى
كۈنلەردە، ياقۇپ يىلتىز تارتىدۇ؛ ئىسرائىل بىخلىنىپ، چېچەكلەيدۇ، ئۇلار پۈتكۈل
يەر يۈزىنى مېۋە-چېۋە بىلەن قاپلايدۇ. 7 [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] ئۇرغانلارنى
ئۇرغانچىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ باققامۇ؟ ئۇ قىرغانلاردەك [ئىسرائىل] قىرىلىپ
باققامجۇ؟ 8 سەن ئۇلارنى ئەيىبلەگەندە ئۆلچەمدىن تۆۋەن جازالاپ ئۇلارنى
پالۋەتكەنسەن؛ شەرق شامىلى چىققان كۈنىدە ئۇ ئۆنۈك زەربىلىك شامىلى بىلەن
ئۇلارنى قوغلىۋەتكەن. 9 ئەمدى شۇ يول بىلەن ياقۇپنىڭ قەبىلىسى كەچۈرۈم
قىلىندۇكى، - ئۆنۈك گۇناھنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مۇسسى شۇ بولىدۇكى:
- ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ، «ئاشەراھ» لارنى ۋە

«كۈن تۇرۇكلەرى» نى زادىلا تۇرغۇزمايدۇ. 10 چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غەرب بولۇپ قالدۇ، ئادەماتسىز ماكان ھەم تاشلىۋېتىلگەن باياۋاندەك بولدى؛ شۇ يەردە موزاي ئوزۇقلىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۇنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. 11 ئۇنىڭ شاخلىرى سولشىش بىلەن ئوزۇلىدۇ، ئاياللار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يورۇتۇلغان خەلق؛ شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 12 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەرياسىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ، ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يىغۇپلىنىسىلەر، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! 13 ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، بۈيۈك كاناي چېلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە زېمىنىدا تۈگىشەي دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىدۇ.

28 ئەفرائىمىدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەببۇرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقىۋالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سوللىشىپ قالغان «پەخرى» بولغان گۈلگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! 2 مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى، ئۇ بولسا، مۆلدۈرلۈك جۇدۇن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بوراندەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۇلىرىدەك، ئەشەددىيەلەرچە [تاجى] يەرگە تۇرىدۇ. 3 ئەفرائىمىدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەببۇرلۇق بىلەن تاقىۋالغان گۈللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چېلىنىدۇ، 4 ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقىۋالغان، ئۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سوللىشىپ قالغان گۈلى بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈپلا، قولغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. 5 شۇ كۈندە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار

تۆز خەلقنىڭ قالدسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆركەم بىر چەمبىرەك بولدى. 6 ئۆيەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىندۈرگۈچىگە كۈچ بولدى. 7 بىراق بۇلارمۇ شاراب ئارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: - ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق ئارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنغان؛ ئۇلار ھاراق تۈپەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداقتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقتى؛ 8 چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالمىي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. 9 «ئۇ كىمگە بىلىم ئۆگەتمەپكەندۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقتىدۇ؟» 10 ئېزىلاندىرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەمچەكتىن ئايرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولدى... 11 چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلدى. 12 ئۇ ئۇلارغا: - «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدىرۇڭلار؛ يېڭىلىنىش مۇشۇدۇر» - دېگەن، بىراق ئۇلار ھېچنېمىنى ئاڭلاشنى خالىمىغان. 13 شۇڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ئۇلارغا: - «ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇ يەرگە ئازراق، شۇ يەرگە ئازراق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۇتلىشىپ، ئوڭدا چۈشىدۇ، سۇندۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 14 - شۇڭا ھەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇساھىدا تۇرغان مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار! 15 چۈنكى سىلەر: - «بىز تولۇم بىلەن ئەھدە تۈزدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر كېلىشىم بېكىتتۇق؛ قاچا تاشقىندەك توتۇپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تەگمەيدۇ؛ چۈنكى يالغانچىلىقنى باشپاناھمىز قىلدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۆكۈنۈۋالدۇق» -

دېدىڭلار، (Sheol h7585) 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، زىغۇندا ئۆل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن بىر تاش، قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۆل تېشىنى سالغۇچى مەن بولىمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھېچ ھودۇقمايدۇ، ئالدىرىمايدۇ. 17 ۋە مەن ئادالەتنى ئۆلچەم تانىسى قىلمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۆلچىگۈچ يىپ قىلمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۈپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن مۇكۇۋالغان جاينى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈم بىلەن تۈزگەن ئەھدەڭلار بىكار قىلىۋېتىلىدۇ؛ سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار ئاقايدۇ؛ قاچا تاشقىندەك تۆتۈپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلۈپتىلىسىلەر. (Sheol h7585) 19 ئۆتۈپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى تۇتىدۇ؛ ھەم سەھەر-سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردىمۇ ئۆتۈپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئوزىلا ۋەھىمىگە چۈشۈش بولىدۇ. 20 چۈنكى كارىۋات سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم تۈگۈلۈپ ياتسىمۇ تارلىق قىلىدۇ. 21 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئىشىنى، يەنى ئۆزىنىڭ غەيرى ئەمىلىنى يۈرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۆزىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن، پەرازىم تېغىدا تۇرغىنىدەك ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئۇ گىبېئون جىلغىسىدا غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ، 22 شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار؛ بولمىسا، كىشەنلەرڭلار چىڭ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل يەر يۈزىگە قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن.

23 - قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار؛ تىڭشاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار.

24 يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چامىلارنى ئېزەمدۇ؟ 25 ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى تەكشىلىگەندىن

كېيىن، قارا كۆز بەدىيانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغداينى تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن جايغا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىرلىرىغا تېرىمادۇ؟ 26 چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسەت قىلدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا ئۆگىتىدۇ. 27 بەرھەق، قارا كۆز بەدىيان چىشلىق تىرنا بىلەن تېپىلەيدۇ؛ تۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەلمەيدۇ؛ بەلكى قارا كۆز بەدىيان بولسا قانچا بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تۆمۈر-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. 28 ئۇن تارتىشقا داننى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ھارۋا چاقىرى ياكى ئات تۇياقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ؛ 29 مۇشۇ ئىشىمۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار دىن كېلىدۇ؛ ئۇ نەسەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29 ئارىئەلگە، داۋۇت ئۆز ماكانى قىلغان ئارىئەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل يىللارغا قوشۇلسۇن، ھېيت-بايراملار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ 2 بىراق مەن دەرد-ئەلەمنى ئارىئەلگە كەلتۈرمەن؛ داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇ ماڭا ھەقىقەتەن بىر «ئارىئەل» بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن سېنى قاپساپ چېدىرلار تىكتۈرۈپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالمەن، پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشىۋالغىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنسىن، سەن يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن كېلىدىغان، ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ توپا-چاڭدىن شۇبۇلاپ چىققاندىكىدەك بولىدۇ؛ 5 شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ توپى خۇددى يۇمشاق توپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ توپى شامال ئۇچۇرۇپ تاشلايدىغان توپاندەك تۈزۈپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۇيۇقسىز بولىدۇ! 6 ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەش، كۈچلۈك شاۋقۇن، قۇيۇتاز، بوران ۋە يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. 7 شۇنداق قىلىپ ئارىئەلگە

قارشى جەڭ قىلدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئە-قورغانلىق مۇداپىئەلەرگە جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆرگەن چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. 8 ئاچ قالغان بىرى چۈش كۆرگەندە، چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ؛ بىراق ئويغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان بىرى چۈش كۆرگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ؛ بىراق ئويغانسا، مانا ئۇ ھالدىن كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۇسسۇزلۇققا تەشنا بولىدۇ؛ مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. 9 ئەمدى ئارسالىدى بولۇپ، قايمۇقۇپ كېتىڭلار! تۈزۈڭلارنى قارىغۇ قىلىپ، قارىغۇ بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، بىراق شارابتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلەڭلىشىپ قالدى، بىراق ھاراقىتىن ئەمەس! 10 چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە غەپلەت ئۇيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى تۆكۈپ، كۈزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى؛ ئۇ پەيغەمبەرلەر ۋە باش-كۈزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىمۇ چۈمكۈۋەتتى. 11 مۇشۇ كۆرگەن پۈتكۈل ۋەھىي بولسا، سىلەر ئۈچۈن پىچەتلىۋېتىلگەن بىر يۈگمە كىتابدەك بولۇپ قالدى؛ خەق كىتابى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: - «ئوقۇپ بېرىشىڭىزنى تۈتۈنمەن» - دېسە، ئۇ: - «ئوقۇيالمىمەن، چۈنكى پىچىتى بار ئىكەن» - دەيدۇ. 12 كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: - «ئوقۇپ بېرىشىڭىزنى تۈتۈنمەن» - دېيىلسە، ئۇ: - «مەن ساۋاتسىز» - دەيدۇ. 13 ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: - «مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەندە، بىراق قەلبى بولسا مەندىن يىراق تۇرغاچقا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا، پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولىدۇ، خالاس؛ 14 شۇڭا مانا، مەن مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرسىتىمەن؛ كارامەت بىر ئىشنى كارامەت بىلەن قىلمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى يوقلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». 15 تۆزۈڭلارنىڭ

پۈككەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگار دىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يەرگە كىرىۋالغان،
تۈز ئىشلىرىنى قاراڭغۇلۇقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى
بىلگەن» دېگەنلەرگە ۋاي! 16 ئاھ، سىلەرنىڭ تەتۈرلۈكۈڭلار! ساپالچىنى سېغىز لايغا
ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى ئىشلىمىگەن»،
ياكى شەكىللەندۈرۈلگەن ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: «ئۇنىڭ ئەقلى يوق» دېسە
بولامدۇ؟! 17 چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا، لىۋان مېۋىلىك باغغا ئايلاندۇرۇلمايدۇ؟
مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلامدۇ؟ 18 شۇ كۈندە گاسلار شۇ يۈگمە كىتابنىڭ
سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى
كۆرىدىغان بولىدۇ؛ 19 مۆمىنلەر بولسا پەرۋەردىگار دىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ؛
ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ.
20 رەھىمسىز بولغۇچى يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ؛ قەبىھلىك پۇرسىتىنى
كۈتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ھاللاڭ قىلىنىدۇ؛ 21 مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى
بىر سۆز ئۈچۈنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۇرۇپ رەزىللىككە تەننەپ بەرگۈچى
ئۈچۈن تۇزاق تەييارلاپ قويدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار
قىلىۋېتىدۇ. 22 شۇڭا ئىبراھىم ئۈچۈن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ
جەمەتى توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - «ھازىر بولسا ياقۇپ خىجىللىققا قالمايدۇ، ھازىر
بولسا ئۆت-تەت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ؛ 23 چۈنكى [ياقۇپ] قولۇمنىڭ
ئىشلىگەن ئەمىلى بولغان، ئۆز ئارىسىدا تۇرغان ئەۋلادلىرىنى كۆرگەن ۋاقتىدا، ئۇلار
نامىنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇپنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-
مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن قورقۇدىغان بولىدۇ. 24 روھى
ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان، قاقشاپ يۈرگەنلەر نەسەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان
بولىدۇ.

30 «ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئۇلار

پىلانلارنى تۈزمەكچى، بىراق مەندىن ئالمايدۇ؛ ئۇلار مۇداپىئە توسۇقنى بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار گۇناھى ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالدى. 2 ئۇلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول ئالدى؛ پەرۋەردىگار قاننى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايبىسىگە ئىشىنىپ تايىنىدۇ يەنە! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار قاننى بولسا سىلەرنى يەرگە تاشلاپ لەت قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايبىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلەرگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ. 4 پەرۋەردىگار ئەمىرلىرى زوتان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس شەھىرىگە ھەردائىم كېلىپ تۇرىسىمۇ، 5 ئاۋام ھەممىسى ئۆزىگە پايدىسى بولمايدىغان، ھېچ ياردىمى ۋە پايدىسى تەمىنەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يەرگە تاشلايدىغان، ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەلقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. 6 نەگە ۋەدىكى ئۇلار توغرىسىدا يۈكەنگەن ۋەھىي: - ئۇلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك زېمىندىن ئۆتىدۇ؛ شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئەركەك شىرلار، چار يىلان ۋە ۋەھشىي ئۇچار يىلانمۇ چىقىدۇ؛ ئۇلار بايلىقلىرىنى ئېشەكلەرنىڭ دۈمبىسىگە، گۆھەرلىرىنى تۈگە لوڭكەلىرىغا يۈكەپ، ئۆزلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر خەلقتىن يېنىغا كۆتۈرۈپ بارىدۇ. 7 مىسىر!؟ ئۇلارنىڭ ياردىمى بىكار ھەم قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنېمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ ئاتىغانمەن. 8 - ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۈچۈن، گۇۋاھلىق سۈپىتىدە ئەبەدىلىك بەدگەر تۇرۇۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. 9 چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق، ئائەھلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەرىپىدىكى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان ئوغۇللاردۇر. 10 ئۇلار ئالدىن كۆرگۈچىلەرگە: - «ۋەھىينى كۆرمەڭلار!»، ۋە پەيغەمبەرلەرگە: «بىزگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمەڭلار؛ بىزگە

ئادەمنى ئازادە قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىشكە، 11 سەنلەر [دۇرۇس] يولدىن چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىمىزدىن يوق قىلىش! - دەيدۇ. 12 - ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ، زۇلۇمنى يۈلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 13 شۇڭا مۇشۇ قەبىھلىك سىلەرگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۇلتىيىپ قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۇنى چىقىۋېتىدۇ، 14 خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايماي چىقىۋېتىلگەندەك ئۇ ئۇنى چىقىۋېتىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك، باكتىن سۇ ئۆسكۈدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». 15 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - «يېنىمغا توۋا بىلەن قايتىپ كېلىپ ئارام تاپىسىلەر، قۇتقۇزۇلىسىلەر، خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسەنلىكتە كۈچ ئالىسىلەر!»، - بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. 16 سىلەر: - «ياق، بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچمىز» - دېدىڭلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلەر! ۋە «بىز چاققۇر ئۇلاڭلارغا مىنىپ كېتىمىز» - دېدىڭلار، - شۇڭا سىلەرنى قوغلىغۇچىلارمۇ چاققۇر بولىدۇ. 17 مىڭلار بىرىنىڭ ۋەھمىسىدىن قاچىسىلەر، بەشىنىڭ ۋەھمىسىدە [ھەممىڭلار] قاچىسىلەر، قېچىپ، تاغ ئۈستىدىكى يېگانە بايراق خادىسىدەك، دۇڭ ئۈستىدىكى تۇغدەك قالسىلەر. 18 ۋە شۇڭا سىلەرگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىمەن دەپ، پەرۋەردىگار كۈتىدۇ؛ شۇڭا ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىمەن دەپ ئورنىدىن قوزغىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ھۆكۈم-ھەقىقەت چىقارغۇچى خۇدادۇر؛ ئۇنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر! 19 چۈنكى خالايق يەنىلا زىغۇندا، يەنى يېرۇسالېمدا تۇرىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر يەنە ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ كۆتۈرگەن نالەڭدە ئۇ ئۆزىنى ساڭا ئىنتايىن شەپقەتلىك كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ نالەڭنى ئاڭلىسىلا، جاۋاب بېرىدۇ. 20 رەب سىلەرگە نان ئۈچۈن

مۆشكۈللۈكنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ ئۇستازىڭ يەنە يوشۇرۇن-ئۆزۈمچە، بەلكى كۆزۈڭ ئۇستازىڭنى كۆرىدۇ؛ 21 سىلەر ئوڭ تەرەپكە بۇرۇلساڭلار، ياكى سول تەرەپكە بۇرۇلساڭلار، قۇلىقىڭ كەينىڭدىن: «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭىڭلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلايسەن. 22 شۇ چاغدا سىلەر ئويۇلغان مەبۇدلىرىڭلارغا بېرىلگەن كۆمۈش ھەلگە، قۇيما مەبۇدلىرىڭلارغا بېرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تەڭگۈزىسىلەر؛ سىلەر ئۇلارنى ئادەت لاتىسىنى تاشلىغاندەك تاشلىۋېتىپ: «ئېرى تۇر» - دەيسىلەر. 23 ئۇ سەن تېرىدىغان ئۇرۇقۇڭ ئۈچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ؛ يەردىن چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۈچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ؛ شۇ كۈنى ماللىرىڭ كەڭ-ئازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ؛ 24 يەر ھەيدىگەن كالا ۋە ئېشەكلەر بولسا، گۈرچەك ۋە ئارا بىلەن سۇرۇغان، تۈزلانغان ھەلەپ يەيدۇ. 25 چوڭ قىرغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار تۈرۈلگەن كۈنى، ھەر بىر ئۇلۇغ تاغدا ۋە ھەر بىر ئېگىز دۆڭدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ. 26 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاشلىدىغان، ئۇلارنىڭ قانچا يارىسىنى ساقايتقان شۇ كۈندە، ئاي شولسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا يەتتە ھەسسە كۈچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. 27 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قويۇق ئىس-تۈتەكلەرنى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لەۋلىرى غەزەپكە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتتەك بولىدۇ. 28 ئۇنىڭ نەپەسى خۇددى تېشىپ بويۇنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرنى بىمەنلىكىنى يوقاتقۇچى غەلۋىر بىلەن تاسقايدۇ، شۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۇلارنى ئازدۇرىدىغان يۈگەن سالىدۇ. 29 مۇقەددەس بىر ھېيت تۈتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۆڭلۈڭلاردىن ناخشا ئۇرغۇپ چىقىدۇ، ئىسرائىلغا ئويۇلتاش بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا نەي ناۋاسى بىلەن چىققان

بىرسىنىڭ خۇشاللىقىدەك، كۆڭلۈڭلار خۇشال بولىدۇ. 30 پەرۋەردىگار ھەيۋەتلىك ئاۋازىنى ياكىرىتىدۇ؛ ئۇ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى يالقۇنلۇق ئوت، گۆلدۈرماسلىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۆلدۈرلەر بىلەن تۈز بىلىكىنى سوزۇپ كۆرسىتىدۇ. 31 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن ئاسۇرىيە يانچىلىدۇ، - باشقىلارنى ئۇرۇش تايىقى [بولغان ئاسۇرىيە] يانچىلىدۇ! 32 ۋە پەرۋەردىگار تەييارلانغان كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۇنى ئۇرغاندا، بۇنىڭغا داپلار ھەم چىلتارلار تەڭگەش قىلىنىدۇ؛ ئۇ قولنى ئويىتىپ زەرب قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. 33 چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەييار تۇرغاندى، بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەييارلانغان، [پەرۋەردىگار] ئۇنى چوڭقۇر ھەم كەڭ قىلغان، ئوتۇنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈنلەن بار، پەرۋەردىگارنىڭ نەپەسى بولسا گۈڭگۈرت ئېقىمىدەك ئۇنى تۇتاشتۇرىدۇ.

31 - ياردەم ئىزدەپ مىسىرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۋىلىرىغا، ئىنتايىن كۈچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق ئەسكەرلەرگە ئىشىنىپ كەتتى! بىراق ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەيدۇ. 2 بىراق ئۇمۇ دانادۇر! ئۇ كۈلپەت ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ ئۇ بۇزۇقلارنىڭ جەمەتگە، شۇنداقلا قەبھەلىك قىلغۇچىلارغا ياردەمدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. 3 مىسىرلىقلار تەڭرى ئەمەس، ئادەملەر خالاس؛ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىدىن خالاس؛ پەرۋەردىگار بولسا قولىنى ئۇزارتدۇ، ياردەم بەرگۈچى بولسا پۇتلىشىدۇ؛ ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ؛ ئۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: - «ئوۋنى تۇتۇۋالغان شىر ياكى ئارىسلاننى بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر ياكى ئارىسلان ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئوۋنى

ئاستىغا بېسىۋېلىپ غار-غۇر تالغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلەرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلدۇ. 5 ئۈستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز قاننى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالدى، قاننى ئاستىغا ئېلىپ، زىئوننى قۇتقۇزدى، ئۇنىڭ «تۈتۈپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشتى. 6 سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگەڭلارنىڭ يېنىغا توۋا قىلىپ قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل باللىرى! 7 چۈنكى شۇ كۈندە ئىنسانلار ھەرىرى ئۆزى ئۈچۈن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلىۋېتىدۇ. 8 «شۇ چاغدا ئاسۇرىيە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس، بىر قىلىچ ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەتتىكى ئادەمنىڭكى بولمايدۇ؛ ئۇ جېنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچماقچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. 9 ۋەھىمدىن ئۇنىڭ «ئۆل تېشى» يوقايدۇ؛ ئۇنىڭ سەردارلىرى جەڭ تۇغدىن ئالاقزادىلىشىدۇ» - دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كۆيۈۋاتقان، يېرۇسالېمدا خۇمدېنى يالقۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ؛ ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. 2 ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغىچىراق جايعا ئېرىق-سۇلاردەك، چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. 3 شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، ئاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلقى ئېنىق تىڭشايدۇ؛ 4 بەشباشنىڭ كۆڭلى بىلىمنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. 5 پەسەندىلەر ئەمدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، پىقىسسىق ئېپلاسار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، 6 چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكىنى سۆزلەيدۇ،

ئۇنىڭ كۆڭلى بۇزۇقچىلىق تەييارلايدۇ، ئېپلاسلق قىلىشقا، پەرۋەردىكارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئىچمىلىكىنى يوقىتىۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. 7 بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبھەتۈر؛ ئۇ قەستلەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۆمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. 8 پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر؛ ئۇ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. 9 ئورۇنلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئاياللار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشىسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 10 بىر يىل ئۆتە-ئۆتمەيلا، ئى بىغەم ئاياللار، پارا كەندە قىلىنىسىلەر! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. 11 ئى خاتىرجەم ئاياللار، تىترەڭلار! ئى ئەندىشىسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىمىڭلارنى سېلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۇز باغلاڭلار! 12 گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدەڭلارغا تۇرۇپ ھەسرەت چېكىڭلار! 13 ئۈستىدە تىكەن-ياتىناقلار ئۈستىدىن ئۆز خەلقىمىنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ئۆيلەر، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ ئوينايدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇرۇڭلار! 14 چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاۋىسىز بولىدۇ، ئىستېھكام ۋە كۆزەت مۇنارلىرى ئۇزۇن زامانغىچە پەقەتلا ياۋايى ئېشەكلەر زوق ئالدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. 15 تاكى روھ بىزگە يۇقىرىدىن تۆكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ يېتى بولىدۇ. 16 شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. 17 ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈگە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك

تۇرالغۇلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا تۇرىدۇ. 19 ئورمان كېسىلىپ يىقىتىلغاندا مۆلدۈر ياغسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسىمۇ، 20 سۇ بويىدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەكلەرنى كەڭ دالغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى تۈزۈك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنمىغان، باشقىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلمىغان، ئۈزۈك ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭغا ۋاي! سەن بۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشنى بىلەن، ئۈزۈك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنمىسەن؛ سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشنى بىلەن، ئۈزۈك ئاسىيلىققا ئۇچرايسەن؛ 2 ئى پەرۋەردىگار، بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەنمىسەن؛ بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق؛ تۆتۈنمىزكى، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۈچلۈك بىلەك-قول، قىيىنچىلىق پەيتلىرىدە نىجاتىمىز بولغايىسەن. 3 توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوۋغا-چۇقانىلىرىدىن خەلقلەر بەدەر قىچىدۇ؛ سەن [خۇدا] قەدىمكى تىك قىلىشنى بىلەن ئەللەر پىتىراپ كېتىدۇ؛ 4 چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت-كۆكلەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلەرگە بېكىتىپ بېرىلگەن ئولجا يىغىۋېلىندۇ؛ چېكەتكە ئۇيان-بۇيان يۈگۈرگەندەك ئادەملەر ئولجا ئۈستىدە ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈشىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ئۈستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ تۇرالغۇسى يۇقىرىدۇر؛ ئۇزىنغا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق تولدۇردى؛ 6 ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، دانالىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئۇنىڭ ئۈچۈن گۆھەردۇر. 7 مانا، ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى سىرتتا تۇرۇپ نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ؛ سۈلھ-ئەھدە تۈزگەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ 8 يوللار ئادەمسىز قالدى؛ تۆتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ شەھەرلەرنى كۆزىگە ئېلىپ، ئادەملەرنى ھېچ ئەتۈرلەيدۇ. 9 زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، زە ئېپىلىشىدۇ؛ لىۋان خىجالەتتىن سولىشىدۇ؛ شارون چۆل-باياۋانغا ئايلىنىدى؛ باشان ۋە كارمەل بولسا قىرىپ تاشلاندى. 10 مانا ھازىر ئورنۇمدىن

تۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ھازىر تۈزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەدەمنى كۆتۈرمەن. 11 - سىلەرنىڭ بۇيۇڭلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاختا تۇغىسىلەر، تۈز نەپەسلىرىڭلار ئوت بولۇپ تۈزۈڭلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ 12 ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرىلىدۇ؛ ئورۇلغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. 13 - ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار؛ يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. 14 زىننەتتىكى گۈناھكارلار قورقۇدۇ، ۋەھىمە ئېيلاسارنى بېسىۋالىدۇ. [ئۇلار]: «ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە تۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدىئەبەدى يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» - دەيدۇ. 15 - «ھەققانىيلىق يولىدا ماڭدىغان، دۇرۇس-لىللا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۇنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشىتىپ رەت قىلىدىغان، قاننىڭ گېپى بولسىلا قۇللىقىنى يوپۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان؛ 16 ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ؛ قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناھى بولىدۇ؛ تۈز رىسقى ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۈيى كاپالەتلىك بولىدۇ». 17 - «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ؛ كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. 18 كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا پاتىدۇ؛ رويىخەتچى بەگ قېنى؟ ئولجىنى ئۆلچەيدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستېھكام-مۇنارلارنى سانغۇچى بەگ قېنى؟ 19 قايتىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، - سەن ئاڭقىرالمىدىغان، بوغۇزىدا سۆزلەيدىغان، دۇدۇقلاپ گەپ قىلىدىغان، گېپىنى چۈشىنەلمەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 20 ئىبادەت ھېيتلىرىمىز تۆتكۈزۈلىدىغان شەھەر زىننەتقا قارا؛ سېنىڭ كۆزۈڭ يېرۇسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلۇنمايدىغان، تانلىرى ھەرگىز ئۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۆتكەلمەيدىغان

چېدىر بولغانلىقىنى كۆردى، 21 شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىزگە كۆرۈنىدۇ، - ئۇ ئۆزى دەريالار، كەڭ ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ۋە ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئۆتمەيدۇ، 22 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىمىمىز، پەرۋەردىگار بىزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار - بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! 23 سېنىڭ تانا-ئارغامچىلىرىڭ بوشىغان بولسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ تۇرۇمىنى مۇستەھكەم قىلىمىمۇ، يەلكەننى يېپىپ چىقىرىمىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۆلەشتۈرۈلىدۇ، ھەتتا ئاقساق-توكۇرلارمۇ ئولجىنى ئالىدۇ. 24 شۇ چاغدا شۇ يەردە تۇرغۇچى: «مەن كېسەل» دەيدۇ، شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34 يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئۇ قوۋم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۆزىڭىزنىڭ بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۆزىڭىز ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىڭشاشاڭلار! 2 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەرگە قارىتا غەزەپى بار، ئۆزىڭىز دەرىغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى تۇرىدۇ، ئۇ ئۇلارنى ھالاكەتكە پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋەتكەن، 3 ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلىۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق پۇرايدۇ، تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ، 4 ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار يۈگمە كىتابدەك تۈرۈلىدۇ؛ ئۆزۈم تېلىنىڭ يوپۇرماقلىرى خازان بولۇپ، سولشىپ چۈشكەندەك، يىگىلەپ كەتكەن ئەنجۈر شېخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يىقىلىدۇ، 5 چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى؛ قاراڭلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنتىمگە ئۇچرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئۆستىگە جازالاش ئۈچۈن

چۈشۈدۇ، 6 پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار، ئۇ قانغا بويالدى، ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۇرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. 7 مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋايى كالىلار، تورپاقلار ۋە كۈچلۈك بۇقلارمۇ يىقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چۆمۈلىدۇ، توپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىشىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىسسەسى ئالدىنقى بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالدىنقى يىلى بار. 9 [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ توپلىرى گۈڭگۈرتكە ئايالاندۇرۇلدى؛ زېمىنى بولسا كۆيۈۋاتقان قارىماي بولىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئوتى كېچە-كۈندۈز ئۆچۈرۈلمەيدۇ، ئىس-تۈتەكلىرى مەڭگۈگە تۈرلەيدۇ، ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابىلىكتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئىككىنچى ئۆيەرگە ئاياغ باسمايدۇ. 11 چۆل ھۇۋۇقۇشى ۋە چىرىغۇچى ھۇۋۇقۇشلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ، چوڭ ھۇۋۇقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ، خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-بىخەتەرلىكنى ئۆلچەيدىغان تانا»، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى ئۆلچەيدىغان تىك ئۆلچىگۈچ» نى تارتىدۇ. 12 بىرىسى كېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزاڭلىرىنى پادىشاھلىقىنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلىۋېتىلگەن بولىدۇ. 13 ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەئە-قورغانلىرىدا چاققاق-جىغانلار ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ ئۇ چىلبۇرلەرنىڭ ماكانى، «ھۇۋۇقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. 14 شۇ يەردە چۆل-باياۋاندىكى جانئورلار، ياۋايى ئىتلار جەم بولىدۇ، ھەربىر «ئۆچكە جىن» ئۆز قېرىندىشىغا توۋلايدۇ، تۇن مەخلۇقلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ تۇرىدۇ. 15 «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۇۋىلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە تۇخۇملايدۇ، بالىلىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تاپقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە توپلىنىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ

يۆگمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ؛ ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۆزىنىڭ ئاغزى ئۇلارغا بۇرۇغان؛ ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى توپلىغان. 17 چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈگە ئىگىدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەرنى ماكان قىلىدۇ.

35 - دالا ھەم قاغىراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ؛ چۆل-باياۋان شادلىنىپ زەپىراندەك چېچەكلەيدۇ؛ 2 ئۇ بەرق ئۇرۇپ چېچەكلەيدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ لىۋاننىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شاروندىكى گۈزەللىك ۋە سۈر ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. 3 ئاجىز قوللارنى كۈچلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭدىغان تىزلارنى چىكىتىڭلار، 4 يۈرىكى ئاغقانلارغا: - «چىڭ تۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار؛ قىسسە بېكىلدۇ - خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى بېكىلدۇ! ئۇ ئۆزى بېكىلدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» - دەڭ! 5 ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، 6 ئاندىن ئاقساق-توكۇرلار كېيىكتەك ئويناقلاپ سەكرەيدۇ؛ گاجىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۇلار، چۆل-باياۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار ئۇرغۇپ تاشىدۇ؛ 7 پىرغىرىن چۆل-جەزىرە كۈچلەنكە، چاڭقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۇرلەرنىڭ ماكانى - ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يېكەنلەر ئۆسۈپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. 8 شۇ يەردە ئېگىز كۆتۈرۈلگەن بىر يول، تۆپتۈز بىر يول بولىدۇ؛ ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ

ياسالغانكى، - ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ؛ 9 شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ تېپىلمايدۇ) - نىجات ئارقىلىق ھۆرلۈككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭدۇ! 10 پەرۋەردىگارىڭ بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كۆيلەرنى ئېيتىپ زىننەت يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قونىدۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولىدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.

36 ھەزەكىيانىڭ ئون تۆتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 2 ئاندىن ئاسۇرىيە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارىنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىرىۋاتقانلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆچلەكنىڭ ئورنىنىڭ يېشىغا كېلىپ تۇردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دېۋانچىسى بولغان شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مەزىبېگى بولغان يوئاهلار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى 4 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەر ھەزەكىياغا: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى ساگا مۇنداق دېدى، دەڭلار: - «سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىتى؟ سەن: (ئۇ پەقەت گەپلا، خالاس!) - «ئۇرۇش قىلىش تەدبىر-مەسلىھىتىمىز ھەم كۆچمىز بار» - دەپسەن؛ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆكتە قوپسەن؟ 6 مانا، سەن يېرىقى بار تاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنسەن! بىرسى ئۇنىڭغا يۆلەنسە، ئۇنىڭ قولىغا سانجىپ كىرىدۇ؛ مانا مىسىر پادىشاھى پەرۋەنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 7 ئەگەر سەن ماڭا: «بىز خۇدايمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنمىز» - دەپسەن، ھەزەكىيا ئۆزى يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى

مۇشۇ ئىبادەتكە ئالدىدىلا پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ
[پەرۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار» نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىغۇ؟
ئۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 8 ئەمدى خوجام
ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختامغا كەل: - «ئەگەر سەندە ئاتقا مەنەلگۈدەك
ئەسكەرلەرنىڭ بولسا، مەن ساڭا ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرىي!» 9 سەندە
ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر
بېشىنى قانداقمۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش
ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەن تېخى! 10 مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىش ئۈچۈن
پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك
قىلىشقا چىققىن!» - دېدى!» 11 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شا كەھگە: -
«پىقىرلىرىغا ئارامىي تىلىدا سۆزلىسە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز، بىزگە ئىبرانىي تىلىدا
سۆزلىمىسە، گەپلىرى سېپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» - دېدى. 12
بىراق راب-شا كەھ: - «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاڭلارغا ۋە سىلەرگە
ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا
دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆز پوقنى يىگۈچى
ھەم ئۆز سۈيدۈكنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» - دېدى. 13 ئاندىن راب-شا كەھ ئىبرانىي
تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى
ئاڭلاپ قويۇڭلار!» - دەپ ۋارقىرىدى. 14 «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: - «ھەزەكىيا
سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمىدۇ. 15 ئۇنىڭ سىلەرنى:
- «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزدۇ، مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ
قولغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويمىڭلار!»،
16 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار، چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: -

«مەن بىلەن سۆھبەتلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ ئۆزۈم بارىكىدىن ھەم ئۆزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆچكىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر، 17 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى بار ھەم ئۆزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا، - زېمىنڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! 18 ھەزەكىيانىڭ سىلەرگە: - «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويمىڭلار! ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 19 خامات ۋە ئارىپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى قېنى؟ سەفارۋائىم شەھىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى قېنى؟ ئۇلار سامارىيەنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 20 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولىمدىن قۇتقۇزالمىدۇ؟»، 21 ئاڭلىغۇچىلار سۈكۈت قىلىپ ئۆزىگە جاۋاب بەرمەڭلار، سۆز قىلىدى، چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇرۇقى شۇكى: - «ئۆزىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار»، 22 ئاندىن ھىلىقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانىيىگى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مەزىبىيىگى يوتاهلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۆزىگە ئۆتۈردى.

37 شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 2 ئۇ ھىلىقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دىۋانىيىگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز يېپىنچاقلىغان يېقى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۆزىگە: - «ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: - «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۆپلەپ چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان

بىر كۈندۈر. 4 تۈز خوجىسى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شا كەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىگىشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۇنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكەن؟ شۇڭا قېپ قالغان قالدېلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئا ئېيتىڭنى بەرسەڭ» - دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايا نىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: «خوجا يىنىڭلارغا: - «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - «ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چابارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۆپۈرلۈك قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورققا؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىنىدا تۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزمەن» - دەڭلار» - دېدى. 8 راب-شا كەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئاسۇرىيە پادىشاھى لېناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلىۋاتقاندى. 9 ئاندىن پادىشاھ: «ئېفىئوپىيە پادىشاھى ترهاكاھ سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى. شۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: - 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا مۇنداق دەڭلار: - «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدىنما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-بۇتلارغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قانداقۇ قۇتقۇزۇلسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەر ئىچمۇ؟ تېلاسارددا تۇرغان ئېدەنلەر ئىچمۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارىاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خېنا ھەم ئىۋاھ شەھەرلىرىنىڭ

پادشاھلىرى قېنى؟» 14 ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى بېيىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: -

16 «ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: - سەن ئوزۇڭدۇرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت ئوزۇڭدۇرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 17 ئۇ پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۈۋەن قىلىپ ئاڭلىغايىسەن، كۆزۈڭنى ئاچقايىسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەنناخېرىنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەممە گەپلىرىنى ئاڭلىغايىسەن! 18 ئۇ پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادشاھلىرى ھەققەتەن ھەممە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، 19 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلارنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇڭا ئاسۇرىيەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. 20 ئەمدى، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايىسەن!» 21 شۇنىڭ بىلەن ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن ماڭا سەنناخېرىب توغرۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: - «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۆلدۈ، يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ 23 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۆپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى!

24 قۇللارنىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ: - «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلارم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لىۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدەر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۈك-باراقسان ئورمانزىلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 25 ئۈزۈم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۈچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئۆستەڭلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم - دېدى. 26 - سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانىدىڭ؟ ئۇزۇندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلەرگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتتەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆگىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 28 بىراق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنىڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 29 ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلقىمغا يەتكىنى تۈپەيلىدىن، مەن قارىمىقىمنى بۇرىنىڭدىن تۈتكۈزۈمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالمەن، ئۈزۈڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 30 ئى [ھەزەكبىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، - مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ رىزىقىڭلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىپىسەلەر، ئوراسىلەر، ئۈزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسەلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسەلەر. 31 يەھۇدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 32 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان

پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلدۇ. 33 شۇڭا پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: - ئۇ نە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ؛ نە قالقانى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسمايدۇ. 34 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 35 - چۈنكى تۈزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزمەن». 36 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى تۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 37 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەناخېرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نەنە ۋە شەھەرگە قايتىپ تۇردى. 38 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇنى نىسروقىنىڭ بۇتخانىسىدا ئۇنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرايمەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى، ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

38 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتلا بولدى. ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -- ئويۇڭ توغرىلۇق ۋە سىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشمايسەن، - دېدى. 2 ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: 3- ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلىپ قويغايىسەن، - دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەشاياغا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: - 5 بىرىپ ھەزەكىياغا

مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: -
 «دۇئاڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، كۈنلىرىڭگە يەنە ئون بەش
 يىل قوشمەن؛ 6 شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ
 قولىدىن قۇتقۇزمەن؛ مەن سېنى بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. 7 شۇنىڭ بىلەن
 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش
 ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولدىكى، 8 مانا، مەن
 قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي ئۈستىگە چۈشكەن سايدىنى ئون
 قەدەم كەينىگە ياندۇرمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايدىنى ئون
 باسقۇچ كەينىگە ياندى. 9 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن
 كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى: 10 - «مەن:
 «تۆمۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتساراننىڭ دەرۋازىلىرىغا بېرىۋاتمەن، قالغان يىللىرىمدىن
 مەھرۇم بولدۇم» - دېدىم. (Sheol h7585) 11 مەن: - «تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا تۇرۇپ
 خۇدايم ياكى، ياكى كۆرەلمەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا
 تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنساننىمۇ كۆرەلمەيدىغان بولدۇم» - دېدىم. 12 مېنىڭ
 تۇرالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك تۈزۈمدىن يۆتكىلىپ كەتتى؛ مەن باپكار ئۆز
 توقۇغىنىنى تۈرۈۋەتكىنىدەك ھاياتىنى تۈرۈۋەتتىم؛ ئۇ مېنى توقۇش دەستىگە كەلدى
 كېسۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالدىڭ؛ 13 تاڭ
 ئاتقۇچە مەن كۈتۈپ، تۈزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۈرمىەن، بىراق ئۇ شىرغا ئوخشاش
 ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغاندەك قىلدۇ؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا]
 جېنىمنى ئالدىڭ. 14 مەن قارلىغاچ ياكى تۇرنىدەك ۋىچىرلاپ يۈرمىەن؛ پاختەكتەك
 ئاھ-ئۆھ تۈرمىەن؛ كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ؛ ئى رەب،
 مېنى زۇلۇم باسقى! جېنىمغا كېپىل بولغىن! 15 نېمە دېسەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز

قىلدى ۋە ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جېنىم تارتقان ئازاب تۈپەيلىدىن مەن بار يىللىرىدا قەدەملىرىمنى ساناپ بېسىپ ئاۋايلاپ ماڭمەن. 16 ئى رەب، ئادەملەر مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتىنى تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! 17 مانا، ئۆزۈمنىڭ بەخت-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتىم؛ ماڭا بولغان سۆيگۈڭ تۈپەيلىدىن جېنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقاردىڭسەن؛ سەن ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىڭگە چۆرۈۋەتىڭسەن. 18 چۈنكى تەھتىسارا ساڭا رەھمەت ئېيتالمايدۇ، ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلىمەيدۇ؛ ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭغا ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. (Sheol h7585) 19 ئۆزۈم بۈگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئاتا بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. 20 پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغاندۇر؛ بەز بولساق، قالغان ئۆمرۈمىزدە ھەر كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىمنى ئېيتىمىز!». 21 (يەشايا بولسا: - «ئەنجۈر پوشىكى تەييارلاپ، يارىسىغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»، دېگەندى 22 ۋە ھەزەكىيا: - «مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سورىغانىدى).

39 شۇ پەيتتە بالاداننىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان ھەزەكىيانىڭ كېسەل بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىياغا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 2 ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۇنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلىرىنى، ساۋۇت-قوراللارنى ساقلانغان ئۆيىنىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئۇنىڭ ئوردىسى ۋە ياكى

پۈتكۈل پادشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمىدى. 3 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» - دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. 4 يەشايا يەنە: «ئۇلار ئوردا گدا نېمىنى كۆردى؟» دەپ سورىدى. ھەزەكىيا: «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرمۇ قالمىدى» - دېدى. 5 يەشايا ھەزەكىياغا مۇنداق دېدى: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: - 6 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا گدا بار نەرسىلەر ۋە بۈگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ، ساقلاپ قويغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 7 - ھەمدە [بابىلىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى تۈزۈكۈدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۋات بولىدۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا تۈز-تۈزىگە: «تۈز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشاياغا: «سېز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» - دېدى.

40 خەلقىگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۈرىدۇ خۇدايىڭلار، 2 يېرۇسالېمنىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلاڭلاركى، ئۇنىڭ جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسىلەپ [مېھىر-شەپقىتىنى] ئالدى. 3 ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەپپارلاڭلار، چۆل-باياۋاندا خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر يولنى كۆتۈرۈپ تۇپتۇز قىلىڭلار! 4 بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلدى، بارلىق تاغ-دۆڭلەر پەس قىلىندى؛ ئەگرى-توقايىلار

تۈزلىنىدۇ، ئوڭغۇل-دوڭغۇل يەرلەر تەكشىلىنىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن ئىگىلىرى ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ تۈز ناغزى شۇنداق سۆز قىلغان!»، 6- ئاڭلاڭلار، بىر ئاۋاز «جا كارلا» دەيدۇ، جا كارلىغۇچى بولسا مۇنداق سوراپ: - «مەن نېمىنى جا كارلايمەن؟» - دەيدى. [جاۋاب بولسا: -] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۈر، خالاس؛ ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش، 7 ئوت-چۆپ سولشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۈستىگە پۈۋلەيدۇ؛ بەرھەق، [بارلىق] خەلقىمۇ ئوت-چۆپتۈر! 8 ئوت-چۆپ سولشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ؛ بىراق خۇدايىمىزنىڭ كالام-سۆزى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» 9 - ئى زىنۇغا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچى، يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن؛ يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى كۈچەپ كۆتۈرگەن! ئۇنى كۆتۈرگەن، قورقىمىن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: - «مانا، خۇدايىڭلارغا قاراڭلار!» دېگەن! 10 مانا، رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ بىلىكى ئۈزى ئۈچۈن ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ، مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۈزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۈزىنىڭ ئىنتامى ئۈزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 11 قويمىدەك ئۇ ئۈز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۇ قوزىلارنى بىلەك-قولغا يىغىدۇ، ئۇلارنى قۇچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۈچىلەرنى ئۇ مۇلايىملىق بىلەن يېتەكلەيدۇ. 12 كىم دەريا-ئوكيانلارنىڭ سۇلىرىنى ئوچۇمدا ئۆلچەپ بەلگىلىگەن، ئاسمانلارنى غەرىپچىلاپ بېكىتكەن، جاھاننىڭ توپا-چاڭلىرىنى مىسقاللاپ سالغان، تاغلارنى تارازىدا تارازىلاپ، دۆڭلەرنى جىڭدا تارتىپ ئورناتقان؟ 13 كىم پەرۋەردىگارنىڭ روھىغا يوليورۇق بەرگەن؟ كىم ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولۇپ تۈگەتكەن؟ 14 ئۇ كىم بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى ئەقىللىق قىلىپ تەربىيەلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەققەت چىقىرىش يولىدا كىم يېتەكلىگەن، ياكى ئۇنىڭغا بىلىم تۈگەتكەن، ياكى

ئۇنىڭغا يورۇتۇلۇش يولىنى كىم كۆرسەتكەن؟ 15 مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار
 ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلەكتە قالغان بىر تالچا سۇدەك، تارازىدا قالغان توپا-چاكدەك
 ھېسابلىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئاراللارنى زەررىچە نەرسىدەك قولغا ئالدى؛ 16 پۈتكۈل
 لىۋان بولسا [قۇربانگاھ] ئوتغا، ئۇنىڭ ھايۋانلىرى بولسا بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىققا
 يەتمەيدۇ. 17 ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەستۇر؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن
 ئۇلار يوقنىڭ ئارىلىقىدا، قۇرۇق-مەنسىز دەپ ھېسابلىنىدۇ. 18 ئەمدى سىلەر
 تەكزىنى كىمگە ئوخشاشماقچىسىلەر؟ ئۇنى نېمگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرسىلەر؟ 19
 [بىر بۇتقىمۇ؟] ئۇنى ھۈنەرۋەن قېلىپقا قۇيۇپ ياسايدۇ؛ زەرگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن
 ھەل بېرىدۇ، ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوقۇپ ياسايدۇ. 20 يوقسۇللارنىڭ
 بېغىشلىغۇدەك ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ؛
 ئۇ لىكشىپ قالمىغۇدەك بىر بۇتقىنى ئويۇپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئەزدەپ
 چاقىرىدۇ. 21 سىلەر بىلەمسىلەر؟ سىلەر ئاڭلاپ باقىغانمۇسىلەر؟ سىلەرگە ئەزەلدىن
 ئېيتىلىشىمۇ؟ يەر-زېمىن ئايرىدە بولغاندىن تارتىپ چۈشەنمەيۋاتامسىلەر؟ 22 ئۇ يەر-
 زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا
 چاقىقىقىرىلاردەك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ، ئۇلارنى خۇددى
 ماكان قىلىدىغان چېدىردەك يايىدۇ؛ 23 ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ؛ جاھاندىكى
 سوتىچى-بەگلەرنى ئارتۇپقە قىلىدۇ. 24 ئۇلار تىكىلمىمۇ؟ ئۇلار تېرىلدىمۇ؟ ئۇلارنىڭ غولى
 يىلتىز تارتىمۇ؟ - بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈۋلەپ، ئۇلار سولىشىپ كېتىدۇ، قۇيۇن
 ئۇلارنى توپاندەك ئېلىپ تاشلايدۇ. 25 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاشماقچىسىلەر؟ ماڭا
 كىم تەڭداش بولالىسۇن؟ - دەيدۇ مۇقەددەس بولغۇچى. 26 كۆزلىرىڭلارنى
 يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ، قاراڭلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقان؟ ئۇلارنى
 كىم تۈركۈم-تۈركۈم قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەپچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى

بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىنىڭ ئۇلۇغلىقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرىمۇ كەم قالمايدۇ. 27 - نېمىشقا شۇنى دەۋىرسەن، ئى ياقۇپ؟ نېمىشقا مۇنداق سۆزلەۋىرسەن، ئى ئىسرائىل: - «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايىم مېنىڭ دەۋامىغا ئېرەن قىلماي تۇتۇپرىدۇ!»؟ 28 سىلەر بىلىشىڭمۇ؟ ئاڭلاپ باقىڭمۇ؟ پەرۋەردىگار - ئەبەدىلىك بەدلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەربلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇيا ھالىسىزلا ئىدىدۇ، يا چارچىمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېڭىگە ھەرگىز يەتكىلى بولمايدۇ. 29 ئۇ ھالدىن كەتكەنلەرگە قۇدرەت بېرىدۇ؛ ماغدۇرسىزلىقلارغا ئۆبەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. 30 ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۇتلىشىپ يىقىلسىمۇ، 31 بىراق پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ؛ ئۇلار بۈركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۆرلەيدۇ؛ ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ؛ يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41 - «ئى ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار؛ خەلقلىرىمۇ كۈچىنى يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن؛ توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۆزئارا يېقىنلاشايلى!» 2 «كىم شەرقتىكى بىرسىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا تايلىنىدۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئوقىسى ئالدىدا شامال ئۇچۇرغان پاخال-توپاندەك قىلدۇ. 3 ئۇ ئۇلارنى قوغلىۋېتىپ، پۇتىنى يەرگە تەگكۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە تۇتۇپرىدۇ؛ 4 ئەملىساقىتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى بېكىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋال بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دېگەن

«ئۇ» دۇرمەن. 5 ئاراللار شۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقۇشۇ، جاھاننىڭ چەت-
چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ؛ 6
ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىغا ياردەم قىلىپ، ئۆز قېرىنداشىغا: «يۈرەكلىك
بول!» - دەيدۇ. 7 شۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زەرگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالى
ياپىلاقلاپ بولغا ئويناقتۇچى سەندەلنى بازغان بىلەن سوقۇقچى رىغبەتلەندۈرۈپ:
«كەپشەرلىگىنى ياخشى!» دەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىگىشىپ قالمىسۇن دەپ
بۇتنىڭ پۇتىنى مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. 8 بىراق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم
تاللىغان ياقتۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: 9 مەن جاھاننىڭ قەرىدىن
ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ چەتلىرىدىن چاقىرىغىنم سەن ئىكەن سەن؛ مەن ساڭا
«سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھەرگىز چەتكە قاقمايمەن» -
دېگەندىم. 10 - قورقما؛ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىلىدۇرمەن؛ ئۇيان-بۇيان قاراپ
ھودۇققاڭلار؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن،
بەرھەق، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن! بەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى
بىلدۈرگۈچى ئوڭ قۇلۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن. 11 مانا، ساڭا قاراپ غالجىرلىشىپ
كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ؛ ساڭا شىكايەت
قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. 12 سەن ئۇلارنى ئەزدەسەڭ،
ھېچ تاپالمىسەن؛ سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار - ساڭا قارشى تۇرۇش قىلغۇچىلار
يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغاندەك تۇرىدۇ. 13 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ ئوڭ قۇلۇڭنى تۇتۇپ تۇرۇپ، ساڭا: «قورقما، مەن ساڭا ياردەمدە
بولىمەن!» دەيمەن. 14 قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقتۇپ، ئىسرائىلنىڭ بالىلىرى!
مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن!» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەججە مەت-
قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى. 15 مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم

تۆتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان ئايرىغۇچى تىرنا قىلمەن، سەن تاغلارنى يانچىپ،
ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، دۆڭلەرنىمۇ كۆكۈم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. 16
سەن ئۇلارنى سورۇيسەن، شامال ئۇلارنى تۇچۇرۇپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى
تارقىتىۋېتىدۇ، ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس
بولغۇچىنى ئىپتىخارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. 17 بوزەكلەر ۋە يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ،
لېكىن سۇ يوق؛ ئۇلارنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن قاغىراپ كېتىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار
ئۇلارنى ئاڭلايمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن. 18
مەن قاقاس ئېگىزلىكلەردە دەريالارنى، جىلغىلار ئىچىدە بۇلاقلارنى ئاچمەن؛
دالانى كۆچكە ئايلاندۇرمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۇرغۇتۇپ سۇ بىلەن
قاپلاپ بېرىمەن. 19 دالادا كېدىر، ئاكتاسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى
ئۆستۈرۈپ بېرىمەن؛ چۆل-باياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى
بىرگە تىكىمەن؛ 20 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ:-
«پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇنى
ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ. 21 - مۇھاكىمىلەر ئۇلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار،
دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - كۈچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇپنىڭ
پادىشاھى. 22 - [بۇتلىرىڭلار] ئېلىپ كىرىلسۇن، بىزگە نېمىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى
ئېيتسۇن؛ ئىلگىرىكى ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۇچۇر-بۇجۇرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا
كۆرسەتسۇن، شۇنداقلا بۇلاردىن چىقىدىغان نەتىجىلەرنى بىزگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن
ئېيتىپ بەرسۇن؛ - ياكى بولمىسا، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئاڭلاپ بىلەيلى؛ 23
سىلەرنىڭ ئىلاھلىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، كېيىنكى يۈز بېرىدىغان
ئىشلارنى بىزگە بايان قىلىڭلار؛ قانداقلا بولمىسۇن، بىزنى ھاڭ-تاڭ قىلىپ تۇنى تەڭ
كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن، بىرەر ياخشى ئىش ياكى يامان بىر ئىشنى قىلىڭلار! 24

مانا، سىلەر يوقنىڭ ئارىلىقىدا، ئىشلىگىنىڭلارمۇ يوق ئىشتۇر؛ سىلەرنى تاللىغۇچى بىر لەنتىدۇر. 25 بىرسىنى شىمال تەرەپتىن قوزغىدىم، ئۇ كېلىدۇ؛ ئۇ كۆنچىقتىن مېنىڭ نامىنى جاكارلاپ كېلىدۇ؛ ئۇ بىرسى ھاك لايىنى دەسسەگەندەك، ساپالچى لايى چەيلىگەندەك ئەمەلدارلارنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىدۇ؛ 26 بىزگە ئۇقتۇرۇش ئۈچۈن، كىم مۇقەددەمدىن بۇيان بۇنى ئېيتقان؟ ياكى بىزنى «ئۇ ھەقىقەتتۇر» دېگۈزۈپ بۇ ئىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئالدىنلا ئېيتقان؟ ياق، ھېچكىم ئېيتمايدۇ؛ بەرھەق، ھېچكىم بايان قىلمايدۇ؛ سۆزۈڭلارنى ئاڭلىغۇچى بەرھەق يوقتۇر! 27 مەن دەسلەپتە زىئونغا: «مۇشۇ ئىشلارغا كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار! كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار!» دېدىم، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىنى ئەۋەتىپ بەردىم. 28 مەن قارىسام، شۇلار ئارىسىدا ھېچكىم يوق. مەسلەھەت بەرگۈدەك ھېچكىم يوق، شۇلاردىن سورىسام، جاۋاب بەرگۈدەك ھېچكىممۇ يوق. 29 قاراڭلار، ئۇلار ھەممىسى قۇرۇق؛ ئۇلارنىڭ ياسىغانلىرى يوق ئىشتۇر، قۇيما مەبۇدلىرى قۇرۇق شامالداك مەنسىزدۇر.

42 قاراڭلار، مانا مەن يۈلەيدىغان ئۆز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغىم؛ مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرغىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەقىقەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. 2 ئۇ نە ۋارقراپ-جارقارمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازىنى كۈچلاردا ئاڭلاتمايدۇ. 3 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۆتەپ ئۈچەي دەپ قالغان پىلىكىنى ئۈچۈرمەيدۇ؛ 4 ھۆكۈم-ھەقىقەتنى يەريۈزىدە تىكىلمىگۈچە، ئۇ ھالىسىزلاتمايدۇ، كۈڭلى ياتمايدۇ؛ ئاراللارمۇ ئۇنىڭ پەرىمان-قانۇنىنى تەلمۈرۈپ كۆتىدۇ. 5 ئاسمانلارنى يارىتىپ ئۇلارنى كەرگەن، يەر-زېمىننى ھەم ئۇنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭىۋاتقانلارغا روھ

بەرگۈچى تەڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 6 مەنكى پەرۋەردىگار سېنى
ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانمەنكى، - سېنىڭ قولۇڭنى تۇتمەن، سېنى قوغداپ
ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللەرگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ 7
قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىنداندىن مەھبۇسلارنى، تۈرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە
ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتمەن]. 8 مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مېنىڭ
نامم شۇدۇر؛ شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىيىنى ئويما
مەبۇدلارغا بەرمەيمەن. 9 مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان؛ سىلەرگە
يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن؛ ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلەرگە
بايان قىلىمەن. 10- پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئى دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم
ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا تۇرغانلارمۇ، جاھاننىڭ
چەت-چەتلىرىدىن ئۇنى مەدھىيەلەڭلار! 11 دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر،
كېدار قەبلىسىدىكىلەر تۇرغان كەنتلەر ئاۋازىنى كۈتۈرسۇن، سېلادىكىلەر يۇقىرى
ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! 12 ئۇلار
پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. 13
پەرۋەردىگار پالۋاندىك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتىنى قوزغايدۇ،
ئۇ ۋارقىرايدۇ، بەرھەق شىردەك ھۆركىرىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-
قۇدرىتىنى كۆرسىتىدۇ. 14- «مەن ئەبەدىلىككە بەد سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم؛ جىم
تۇرۇپ تۈزۈمنى بېسىۋېلىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر تولغىنى تۇتقان ئايالدىك ئىنچىقلاپ
توۋلايمەن؛ ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىكرايمەن! 15 مەن تاغلارنى ھەم دۈڭلەرنى
چۆلدەرتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇپتۇم؛ دەريالارنى ئاراللارغا
ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ كۈچلەكلەرنىمۇ قاغىرىتىمەن. 16 قارىغۇلارنى تۈزى بىلىمگەن بىر
يول بىلەن ئاپىرىپ قويىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلىمگەن يوللاردا يېتەكلەيمەن؛ ئۇلارنىڭ

ئالدىدا قاراڭغۇلۇقى نۇر، ئەگرى-توقاي يەرلەرنى تۇپتۇز قىلمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. 17 ئويما مەبۇدلارغا تايانغانلار، قۇيما مەبۇدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىندۇ. 18 - «ئاڭلاڭلار، ئى گاسلار! قارىغۇلار، كۆرۈش ئۈچۈن قاراڭلار! 19 مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچىم» دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ 20 سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق نەزىرىڭگە ھېچ ئالمايسەن؛ ئۇنىڭ قۇلۇقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». 21 پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇننى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. 22 بىراق شۇلار بولسا ئولجا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۇزاققا تۇتۇلغان، گۈندىن-گۈندە قانداق قىلىنغاندا قامىلىپ غايىب بولىدۇ؛ ئۇلار غەنىمەت بولىدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئولجا بولىدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. 23 بىراق ئاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالىسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاڭلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويسۇن؟ 24 ئەمدى كىم ياقۇپنى ئولجا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۇناھ قىلىپ كەمسىتىمەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتتى؛ ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتتى. 25 شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى؛ بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى؛ بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى؛ بۇلار ئۇنى كۆيدۈردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43 بىراق ھازىر ئى ياقۇپ، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۈرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: - «قورقما؛ چۈنكى مەن ساڭا ھەممەت بولۇپ

سېنى قۇتقۇزغان؛ سېنى ئۆز نامى بىلەن ئاتىغانمەن؛ سەن مېنىڭكىدۇرسەن! 2 سەن سۇلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولمەن؛ دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ؛ سەن ئوتتا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن؛ يالقۇنلار ئۈستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. 3 چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن؛ سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسىرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورنۇڭغا ئېقىپتۇ يەنە مەن سېنى ئالماشتۇردۇم. 4 سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن؛ شۇڭا مەن يەنە ئورنۇڭغا ئادەملەرنى، جېنىڭغا خەلقلەرنى تۇتۇپ بېرىمەن؛ 5 قورققا، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكەلمەن؛ 6 مەن شىمالغا: - «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: - «ئۇلارنى تۇتۇپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئەپكەلىپ بەر؛ 7 مېنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان ھەربىرىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرىنى ئەپكەلىپ بەر!» - دەيمەن، - «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۈم، مەن ئۇنى ئاپىرىدە قىلدىم!» 8 ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقىنى، يەنى «قۇللىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 9 - «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنى كىم مۇشۇنداق «ئىلگىرىكى ئىشلار»نى [ئالدىنقى] بەزگە ئاڭلىتىپ باققان؟ بار بولسا، ئۆزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: - «بۇ بولسا ھەقىقەت!» دەپ ئېيتىپ قىلسۇن! 10 سىلەر [خەلقىم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۈچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلەركى: - «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ

ئىلاھ شەكىللەنگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ؛ 11 مەن، مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». 12- ئاراڭلاردا «بات ئىلاھ» بولغان ۋاقتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانمەن؛ شۇڭا سىلەر مېنىڭ تەڭرى ئىكەنلىكىمگە گۇۋاھچىسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 «بەرھەق، ئەزەلدىن بۇيان مەن دېگەن «ئۇ» دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىم ھېچكىمنى قۇتقۇزالمىدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالسىن؟ 14 ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرنى دەپ مەن بابىنى جازالانمىدۇم، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدېيلەرنى، قاچقۇن سۈپىتىدە ئۆزلىرى خۇشاللىق بىلەن پەخىرلەنگەن كېمىلەرگە ئولتۇرۇشقا چۈشۈرۈپتەمەن. 15 مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلەرگە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇرمەن. 16 دېڭىزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالغۇغان سۇلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 17 (ئۇ جەڭ ھارۋىسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۈچلەرنى چىقارغۇچىدۇر: - ئۇلار بىراقلا يىقىلىدۇ، تۇرالمىدۇ؛ ئۇلار ئوچۇپ قالغان، چىراغ پىلىكىدەك ئوچۇرۇلگەن) 18 - مۇشۇ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلىمەڭلار، قەدىمكى ئىشلار توغرىلۇق ئويلاڭلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ؛ سىلەر ئۇنى كۆرمەي قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرمەن! 20 دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۇرلەر ھەم ھۇۋۇقۇشلار مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىمغا ئىچىملىك تەمىنلەشكە، دالالاردا سۇلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقنى ئۈزۈم ئۈچۈن شەكىللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيەلەرنى

ئېيتىپ ئايان قىلدۇ. 22 بىراق، ئۇ ياقۇپ، سەن نامىنى چاقىرىغىنىڭ بىلەن ئۆزۈمنى
ئىزدىمىدىڭ، ئۇ ئىسرائىل، ئەكسىچە سەن مەندىن كۆڭلۈڭ يېنىپ ھارسىنىدىڭ؛ 23
سەن ئېلىپ كەلگەن «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» قويلارىڭنى ماڭا قىلغان ئەمەس،
«ئىناق قۇربانلىق» لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەس سەن، مەن «ئاشلىق
ھەدىيە» نى قىلىش بىلەن سېنى «قۇللۇق» قا قويماقچى ئەمەسمەن، خۇشبۇي يېقىپ
سېنى ھارسىنىدۇرماقچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلنى خەجلىپ ماڭا ھېچ
ئېگىز ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق» لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى
رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەس سەن؛ ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى
قۇللۇققا قويماقچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارسىنىدۇردۇڭ. 25
مەن، مەن ئۆزۈم ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۆچۈرۈۋەتكۈچىمەن، مەن
سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى ئۆتمۈشۈڭ توغرىلۇق مېنى
ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، ئۆزۈڭنى ئاقلىغۇدەك گېپىڭ بولسا دەۋەرگىن!
27 بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھىچلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى.
28 شۇڭا مەن ئىبادەتخانا مەدىكى يېتەكلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇپنى
ھالاکەتتە تۇتۇشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىقتا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44 بىراق ھازىر، ئۇ ياقۇپ مېنىڭ قۇلۇم، ئۇ مېنىڭ تاللىغىم ئىسرائىل،
ئاڭلا! - 2 سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكلىگەندۈرگەن، ساڭا
ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «قورقا، ئۇ مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپ،
ئۇ مېنىڭ تاللىغىم «يەشۇرۇن»، قورقا! 3 چۈنكى مەن ئۆسسەپ كەتكەننىڭ
ئۈستىگە سۇنى، قاغىچاق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلگۈنلەرنى قۇيۇپ بېرىمەن؛ نەسلىڭ
ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەرىكىتىمنى قۇيىمەن؛ 4 ئۇلار يۇمران
چۆپلەر ئارىسىدىن، ئېرىق-ئۈستەڭلەر بويىدىكى مەجنۇن تاللىرىدەك ئۆسۈدۇ؛ 5

بىرسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» - دەيدۇ، يەنە بىرسى بولسا ياقۇپنىڭ
 ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ؛ يەنە باشقا بىرسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا
 تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش
 قوشىدۇ. 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممەت-
 قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق
 دەيدۇ: - «مەن بولسام تۇنجى ھەم ئاخىرىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ
 يوقتۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكلەپ بېكىتكىنىدەك بىر ئىشنى
 جاكارلاپ، ئالدىنلا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۆتى مېنىڭ ئالدىمغا مەندەك تىكلەپ
 قويايلىدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنلا
 بايان قىلالىسۇن! 8 قورقماڭلار، ساراڭلىقىڭلار چۈشۈپ كەتمەڭلەر! مەن ئىلگىرى
 مۇشۇلارنى سىلەرگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرىدا سىلەر
 مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام
 تاش يوق، ھېچبىرىدىن خەۋىرىم يوقتۇر. 9 ئويۇلغان مەبۇدى شەكىللەندۈرگەنلەرنىڭ
 ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق؛ ئۇلارنىڭ ئەتۋارلىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچ پايدىسى
 يوقتۇر؛ مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، ئۆزلىرى قارىغۇ، ھېچنەمىنى
 بىلمەس؛ دەرۋەقە نەتىجىسى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. 10 كىم بىر
 «ئىلاھ»نى شەكىللەندۈرگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدى قۇيغان، خالاس!
 11 [مەبۇدىنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدىنى ياسىغۇچىلار بولسا
 ئادەمدۇر، خالاس؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، ئورنىدىن تۇرۇپ كۆرسۇن، ئۇلار
 قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالىدۇ. 12 مانا تۆمۈرچى سايمانلىرىنى [قولغا ئېلىپ]،
 چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇ نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكىللەندۈرىدۇ؛
 ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ، بىراق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ

ماغدۇرىدىن قالدۇ؛ سۇ ئىچمەي ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. 13 ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە ئولچەش يېپىنى تارتىدۇ؛ ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ؛ ئۇ يەنە پەركا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ؛ ئاخىردا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان تەقى-تۇرقىنى شەكىللەندۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە تۇرۇشقا تەييار قىلىنىدۇ. 14 مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۈچۈن كېلىپ دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئەسلىدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۈچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغانىدى؛ ئۇ قارىغايۇ تىككەندى، يامغۇر ئۇنى ئۈندۈردى). 15 مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرىسى ئۈنىڭدىن ئېلىپ، ئىسسىندۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۈنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ئويۇلغان مەبۇد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۆرىدۇ. 16 دېمەك، يېرىمىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ يېرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ؛ ئۇ كاۋاب قىلىپ قانغۇچە يەيدۇ؛ بەرھەق، ئۇ ئىسسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە: - «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسسىندىمەن، ئوتنى كۆرۈۋاتمەن!» - دەيدۇ. 17 بىراق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ؛ بۇ ئۇنىڭ مەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلىپ ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايىسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» - دەيدۇ. 18 بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلەيدۇ، ھېچ چۈشەنمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشەنمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋىۋەتكەن. 19 ئۇلاردىن ھېچبىرىدە مۇشۇلارنى كۆڭلىگە كەلتۈرۈپ: - «ياغاچنىڭ يېرىمىنى مەن ئوتتا كۆيدۈردۈم، يېرىمنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتم؛ مەن كاۋابمۇ قىلىپ يەۋالدىم؛ قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلاتتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئورامتىم!» - دېگۈدەك ھېچ بىلىم ياكى يورۇتۇلۇش يوقتۇر. 20 ئۇنىڭ يېڭىنى كۆللەردۇر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ

ئۆز-ئۆزى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزالمىدۇ، ياكى: «مېنىڭ ئوڭ قولىمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» - دېيەلمەيدۇ. 21 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭدە تۇت، ئى ياقۇپ، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن؛ مەن سېنى ياساپ شەكىللەندۈردۈم؛ سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! 22 ئىتائەتسىزلىكلەرنىڭ بۇلۇتىنى ئوچۇرۇۋەتكەندەك، گۇناھلىرىڭنى تۇماننى ئوچۇرۇۋەتكەندەك ئوچۇرۇۋەتتىم؛ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل؛ چۈنكى مەن سېنى ھەممەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. 23 ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تېگىلىرى، شادلىنىپ، ياكراڭلار! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، ياكىرتىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنى ھەممەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكىنى كۆرسىتىدۇ!». 24 «سېنىڭ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى بايلىقتۇدا ياساپ شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن بولسام ھەممىنى ياراتقۇچى، ئاسمانلارنى يالغۇز كەرگەنمەن، ئۆز-ئۆزۈمدىنلا يە-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ 25 (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى بىكار قىلغۇچى، پالچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، دانالارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى؛ 26 ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلچىلەرنىڭ نەسەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، يېرۇسالىمغا: «سەن ئاھالىلىك بولسەن»، يەھۇدا شەھەرلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلسىلەر؛ خارابەڭلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» - دېگۈچى؛ 27 چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتتىمەن» - دېگۈچى؛ 28 ھەم قورەش توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭلۈمدىكىگە

تولۇق ئەمەل قىلىپ، بېرۇسالىمغا: «قۇرۇلسەن»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ ئۇلۇڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» - دېگۈچىدۇر: -

45 پەرۋەردىگار ئۆزى «مەسھ قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۇنىڭغا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: - (بەرھەق، مەن ئۇنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالڭاچلىتىمەن، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئۇنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلەيدۇ) - 2 «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا مېڭىپ ئېگىزلىكلەرنى تۈز قىلىمەن؛ مىس دەرۋازىلارنى چىقىپ تاشلايمەن، تۆمۈر تاقاقلارنى سۇندۇرۇۋېتىمەن؛ 3 ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۆھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئوزۇڭگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. 4 مەن ئۆز قۇلۇم ياقۇپ، يەنى ئۆز تاللىغىم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى ئۆزۈم قويغان؛ سەن مېنى بىلىشىڭنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويدۇم. 5 مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق؛ مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بېلىشىڭنى باغلاپ چىكىتىمكى، 6 كۈنچىقىشتىن كۆنپېتىشچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر. 7 نۇرنى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەخت-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا يىتاپەتتى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار دۇرمەن». 8 - «ئۇ ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىڭلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۈگۈپ بەرسۇن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن؛ زېمىن ئىككىسىنى تەڭ ئۆستۈرسۇن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى ياراتماي قويمايمەن». 9 - «ئۆز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن

ئەرز قىلماقچى بولغانغا ۋاي! ئۆيە-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى ئارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سېغىز لاي ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالچىغا: «سەن نېمە ياساۋاتسەن؟» دېسە، ياكى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېسە بولامدۇ؟

10 ئۆز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۇغدۇرماقچى؟» ياكى بىر ئايالغا: «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۇتتى؟» - دەپ سورىغانغا ۋاي! 11 ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۇنى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرىلىق سورىماقچىمۇ سىلەر يەنە؟ ئۆز ئوغۇللىرىم توغرىلىق، ئۆز قولىمدا ئىشلىگىنىم توغرىلىق ماڭا بۇيرۇق بەرمەڭمۇ سىلەر!؟ 12 مەن پەقەتلا يەر-زېمىنى ياسىغان، ئۇنىڭغا ئىنساننى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! ئۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كەرگەن، ئۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. 13 مەن ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن تۇرغۇزغان، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىنى ئۆز قىلىم؛ ئۇ بولسا شەھىرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنتام سورىماي ئۇ ماڭا تەۋە بولغان ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 14 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىسۇ پىيەنىڭ ۋە ئېگىز بويلۇقلار بولغان سېبائىيلارنىڭ ماللىرى ساڭا تۇتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئەگىشىپ ماڭىدۇ؛ ئۆزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن يېقى سەن تەرەپكە تۇتىدۇ، ئۇلار ساڭا باش ئۇرۇپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن ئوتۇنۇپ: «بەرھەق، تەڭرى سەندە تۇرىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقانداق خۇدا يوقتۇر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ.

15 «ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، نىجاتكار، دەرھەققەت ئۆزىنى يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تەڭرىدۇرسەن!» 16 ئۇلار ھەممىسى ئىستىسناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدىنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ؛ 17 ئىسرائىل بولسا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتۇلۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛

ئەبەدىيەتتە بەدگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكنى كۆرمەيسىلەر. 18

چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىننى شەكىللەندۈرۈپ ياسىغان، ئۇنى مەزمۇت قىلغان خۇدا بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - (ئۇ ئۇنى قۇرۇق-مەنسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاڭنىڭ تۇرالغۇسى بولۇشقا ياراتقاندى) «مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر؛ 19 - مەن مەخپىي ھالدا ياكى زېمىندىكى بىرەر قاراڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن؛ مەن ياقۇپقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بېھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن؛ مەن پەرۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۈز گەپ قىلمەن؛ 20 يىغىلىڭلار، كېلىڭلار؛ ئۇ ئەللەردىن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار؛ تۈزى ئويغان بۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمىدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلىمى يوقتۇر. 21 ئەمدى ئۇلار تۈز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېقىن كەلسۇن؛ مەيلى، ئۇلار مەسلەھەتلىشىپ باقسۇن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمدىنلا جاكارلىغاندى؟ كىم ئۇزۇندىن بېرى ئۇنى بايان قىلغان؟ ئۇ مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر؛ ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر. 22 ئۇ يەر-زېمىننىڭ چەت-ياقلىرىدىكىلەر، ماڭا تەلپۈنۈپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۇر؛ 23 مەن ئۈزۈم بىلەن قەسەم ئىچكەنمەن، مۇشۇ سۆز ھەققانىيلىق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھەرگىز قايتمايدۇ: - «ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماڭا [ئىتائەت ئىچىدە] قەسەم ئىچىدۇ». 24 شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت پەرۋەردىگاردۇر» - دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل ئۇنىڭلا قېشىغا كېلىدۇ؛ غالجىرلىشىپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. 25 ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىندۇ، ۋە ئۇلار ئۇنى داڭلىشىدۇ.

بەل بولسا تىز پۈكتى، نېبو ئېگىشىۋاتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى ئۇلارنىڭ زېمىنىگە، كاللارنىڭ زېمىنىگە چۈشتى؛ سىلەر كۆتۈرگەن نەرسىلەرڭلار ئەمدى ئۇلارغا تارتىلغان بولۇپ، ھالسىز ئۇلارغا ئېغىر يۈك بولدى! 2 ئۇلار ئېگىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ ئۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمىدى، بەلكى ئۆزلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ. 3 ئى ياقۇپنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدسى، ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۈستۈمگە تارتىلغانلار، بالىاتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، - ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 4 سىلەر قېرىغۇچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداق تۇرمەن، چېچىڭلار ئاقارغۇچىمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەندۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزمەن. 5 ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچى، ياكى كىمنى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ 6 ئۇلار بولسا ھەمياندىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشنىمۇ تارازىغا سالدى، بىر زەرگەرنى ياللىۋالدى، ئۇ بىر مەبۇدىنى ياساپ بېرىدۇ؛ ئۇلار يىقىلىدۇ، دەرۋەقە چوقۇندۇ! 7 ئۇلار ئۇنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئورنىغا قويىدۇ؛ ئاندىن ئۇ ئاشۇ يەردە تۈرە تۇرىدۇ، ئۇ ئورنىدىن قوزغىلالمىدۇ؛ بىرى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ؛ ئۇ كىشىنى ئاۋارىچىلىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. 8 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ شۇنداقلا ئۆزۈڭلارنى ھەقىقىي ئەركەكلەردەك كۆرسىتىڭلار، ئى، ئىتائەتسىزلەر، بۇنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار؛ 9 ئىلگىرىكى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار؛ چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر؛ مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر؛ 10 مەن: «مېنىڭ بېكىتكىنىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرماي قويمىمەن» دەپ، ئىشنىڭ نەتىجىسىنى باشتىلا، ئالدىنلا تېخى

قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن؛ 11 كۈنچىقىشتىن يىرتقۇچ بىر قوشنى، يەنى كۆڭلۈمگە پۈككىنىمنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۇرتتىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرمەن؛ بۇنى نىيەت قىلغانمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ۋۇجۇدقا چىقىرمەن. 12 ئى ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: 13 مەن ھەققانىيلىقىمنى يېقىن قىلمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ؛ شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكەيدۇ؛ مەن زىننەت نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۇلالىق-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47 «ئى بابىلىنىڭ پاك قىزى، كېلىپ توپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدېلەرنىڭ قىزى، تەختسىز بولۇپ بەرگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى ئاتالمايسەن. 2 «تۈگەن تېشىنى چۆرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردەڭنى ئېچىپ تاشلا، كۆڭلىڭنى سېلىۋەت، پاقىقىڭنى يالڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئوت؛ 3 ئۇياتلىقنىڭ ئىچىلدۇ؛ بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلدۇ؛ مەن ئىنتىقام ئالمەن، ھېچكىمنى ئاياپ قويمايەن. 4 بىزنىڭ ھەججە مەت-قوتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئى كالدېلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىشى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى بۇلغۇشەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ؛ ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: - «مەن مەڭگۈگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭلۈڭدىن ھېچ

تۆتكۈزۈشنىڭ، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىكەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى، ئۆز-ئۆزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھەرگىز تۈل ئايالنىڭ جاپاسىنى ياكى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ جاپاسىنى تارتمايمەن» - دېگۈچى، ئۇ سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: - 9 «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، - بالىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۈللۈك - بىر دەقىقىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا بېشىڭغا تەڭ چۈشۈدۇ، نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلەرنىڭ تۈپەيلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلارنىڭ ئۈچۈن ئۇلار تولۇق بېشىڭغا كېلىدۇ. 10 چۈنكى سەن تۈزۈكنىڭ رەزىللىكىگە تايانغانسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» - دېدىڭ، سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ تۈزۈكنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭلۈڭدە: - «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» - دېدىڭ. 11 بىراق بالا يىتاپەت سېنى بېسىپ كېلىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن؛ ھالاكەت بېشىڭغا چۈشۈدۇ؛ سەن ھېچقانداق «ھامىي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن؛ سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق تۇيۇقسىز سېنى بېسىپ چۈشۈدۇ. 12 ئەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ تۈزۈكنى ئۇيرىتىپ كەلگەن ئەپسۇنلارنىڭ، شۇنداقلا نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلەرنىڭ ھازىر ئوقۇپ تۇرۇۋەر؛ كىم بىلسۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بىرەر نېمىنى تەۋرىتىپ قويايارسەن ھەرقاچان؟! 13 سەن ئالغان مەسلىھەتلەرنىڭ بىلەن ھالىسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ تەبىر بەرگۈچىلەر، يۇلتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايىلارنى كۆزىتىپ مۇنەججىملىك قىلىپ ئىشلارنى «ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار» ئورنىدىن تەڭ تۇرۇپ بېشىڭغا چۈشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! 14 مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇننىڭ قولىدىن قۇتقۇزالمىدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسسىتقۇدەك ھېچ كۆمۈر، ياكى ئادەم

ئىسىنىڭ ھېچ گۈلخان يوقتۇر! 15 سېنى ئاۋارە قىلغان، ياشلىقنىڭ تارتىپ سەندە سودا قىلغانلار ساڭا مۇشۇنداق پايدىسىز بولىدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالدۇ؛ سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48 ئى ياقۇپنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل» نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى» دىن چىققانلار، پەرۋەردىگارىنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىلار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىلار، بىراق بۇلار ھەقىقەت ھەم ھەقىقەتتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: - 2 (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر» نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسىم قىلدۇ، تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «تاينار» دىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) 3 مەن بۇرۇنلا «ئىلگىرىكى ئىشلار» نى ئالدىنلا بايان قىلدىم؛ ئۇلار ئۆز ئاغزىدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلايم؛ مەن بۇلارنى تۇيۇقسىز ئۇچۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ 4 چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، بوينۇڭنىڭ پەيلىرىنىڭ تومۇر، يۈزۈڭنىڭ داپتەك ئىكەنلىكىنى بىلدىم؛ 5 سېنىڭ: «مېنىڭ بۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «ئويما مەبۇدۇم، قۇيما مەبۇدۇم بۇلارنى بۇيرۇدى» - دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم؛ ئىش يۈز بەرگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاڭلىتىپ تۇردۇم. 6 سەن بۇلارنى ئاڭلىغانسەن؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ تېتىراپ قىلمايمسۇن؟ مەن باياتىن «يېڭى ئىشلار» نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. 7 سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدى؛ مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغانسەن. 8 بەرھەق، سەن قۇلاق سالىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالمىدىڭ،

بەرھەق، سېنىڭ قۇلۇقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئىچىلماي ئېتىكىلىك قالدى؛ چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلىۋېرىدىغانلىقىڭنى، بالياتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ «ئاسىي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. 9 تۈز نامم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرمىەن، شۆھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۈزۈپ تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ 10 قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، پىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندىم؛ مەن ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ خۇمداندا سېنى تاللىۋالدىم؛ 11 تۈز سەۋەبىدىن، تۈز سەۋەبىدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ ناممغا داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن تۈزۈمنىڭ شان-شۆھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئۆتكۈزۈپ بەرمەيمەن. 12 ئى ياقۇپ، ئى چاقىرىغىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن؛ مەن «ئۇ» دۇرمەن؛ مەن ئۇنىڭدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ 13 مېنىڭ قولىم يەر-زېمىننىڭ ئۆلىنى سالغان، ئوڭ قولىم ئاسمانلارنى كەرگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرىساملا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورنىدىن تۇرىدۇ. 14 ھەممىڭلار، جەم بولۇپ يىغىلىڭلار، ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ [بۇتلار] ئارىسىدا قايسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بايلدا ئادا قىلىدۇ، ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالىيەلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چۈشىدۇ؛ 15 مەن، مەن سۆز قىلغانمەن؛ دەرھەقىقەت، مەن ئۇنى چاقىردىم؛ مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم؛ ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. 16 - ماڭا يېقىن كېلىڭلار، مۇشۇنى ئاڭلاپ قويۇڭلار؛ مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس؛ [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدۇمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانمەن؛ ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! 17 ھەممەت-نىجاتكارنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - «ئۈزۈڭگە پايدا بولسۇن دەپ ساڭا ئۈگەتكۈچى، ساڭا تېگىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتەكلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ 18 سەن مېنىڭ

پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭىدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكنىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقنىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! 19 سېنىڭ نەسلىڭ بولسا ئۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئىچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! ئۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھەرگىز ئۆچۈرۈۋېتىلمەيدىغان ياكى يوقىتىۋېتىلمەيدىغان بولاتتى! 20 بابىدىن چىقىڭلار، كالدېيەردىن قېچىپ كېتىڭلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى ياكى تىپ مۇشۇنى جاكارلاڭلار، بۇ خەۋەرنى ئاڭلىتىڭلار، جاھاننىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دەڭلار: - «پەرۋەردىگار ئۆز قولى ياقۇپنى ھەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! 21 ئۇلار چۆل-باياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۇسسۇپ قالمىدى، ئۇ سۇلارنى تاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى، بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۇلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!» 22 «رەزىللەر ئۈچۈن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49 «ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلاڭلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! بالىياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى، 2 ئۇ ئاغزىمنى ئۆتكۈزۈپ قىلىچتەك قىلدى، ئۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى، ئۇ مېنى ئوقدېنىغا سېلىپ ساقلىدى، 3 ۋە ماڭا: «سەن بولساڭ ئۆزۈڭدە مېنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قۇلۇم ئىسرائىلدىۋرسەن» - دېدى». 4 ئەمما مەن: - «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۈچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرىپ قىلدىم؛ شۇنداقىمۇ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگار دىندۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايىمغا تاپشۇردۇم» - دېدىم؛ 5 ئەمدى مېنى ئۆز قولى بولۇشقا، ياقۇپنى توۋا قىلىپ ئۇنىڭ يېنىغا قايتۇرۇشقا مېنى بالىياتقۇدا شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - (ئىسرائىل

قايتۇرۇلۇپ يېنىغا توپلانغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-
 شەرەپكە ئىگە بولدۇم، شۇنىڭدەك خۇدايىم مېنىڭ كۈچۈمدۇر) 6- ئۇ مۇنداق
 دەيدۇ: - «سېنىڭ ياقتۇپ قەبىلىلىرىنى [گۇناھتىن قۇتقۇزۇپ] تۇرغۇزۇشقا، ھەمدە
 ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختكە قايتۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن
 ئۈچۈن زەررىچىلىك بىر ئىشتۇر؛ مەن تېخى سېنى ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ
 چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتم بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم»، 7 تەمدى ئىسرائىلنىڭ
 ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق
 دەيدۇ: - ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك لەنتىي
 دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قۇل قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: - «سۆزىدە
 تۇرغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ
 سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئېچىپ كۆرۈپ ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئەمەلدارلارمۇ
 باش تۇرىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان بىر
 پەيتتە دۇئا ئېيتىشنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان
 بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن؛ مەن سېنى قوغدايمەن،
 سېنى خەلقىمگە ئەھدە سۈپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىننى ئەسلىگە
 كەلتۈرسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولۇپ كەتكەن مەراسىملىرىغا ۋارىسلىق قىلدۇرسەن،
 9 سەن مەھبۇسلارغا: «بۇ ياققا كېلىڭلار»، قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرغانلارغا: «نۇرغا
 چىقىڭلار» - دەيسەن؛ ئۇلار يوللار بويىدىمۇ ئوتلاپ يۈرىدۇ، ھەتتا ھەر بىر تاقىر
 تاغلاردىن ئۇزۇقلۇق تاپىدۇ؛ 10 ئۇلار ئاچ قالمىدۇ، ئۇسساپ كەتمەيدۇ؛ تومۇز
 ئىسسىقمۇ، قۇياش تەپتىمۇ ئۇلارنى ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارغا رەھىم قىلغۇچى
 ئۇلارنى يېتەكلەيدۇ، ئۇلارغا بۇلاقلارنى بويلىتىپ يول باشلايدۇ. 11 شۇنىڭدەك
 مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېڭىز كۆتۈرۈلىدۇ. 12

مانا، مۇشۇ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدۇ، مانا، بۇلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدۇ، ھەم مۇشۇلار سىنىم زېمىندىنمۇ كېلىۋاتىدۇ. 13 خۇشاللىقتىن توۋلاڭلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان؛ ناخشىلارنى ياكۇتسىڭلار، ئى تاغلار، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەردى، ئۆزىنىڭ خار بولغان پىقىر-مۆمىنلىرىگە رەھىم قىلىدۇ. 14 بىراق زىئون بولسا: - «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئۇنتۇپ كەتتى!» - دەيدۇ. 15 ئانا تۈزى ئېمىتۋاتقان بوۋىقىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ ئۆز قورسىقىدىن تۇغقان ئوغلىغا رەھىم قىلماي تۇرالامدۇ؟ ھەتتا ئۇلار ئۇنتۇغان بولسىمۇ، مەن سېنى ئۇنتۇيالمايمەن. 16 مانا، مەن سېنى ئۆز ئالاقانلىرىمغا ئويۇپ پۈتكەنمەن؛ [خارا بە] تاملىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمدىدۇر. 17 ئوغۇل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرىۋاتىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىۋاتىدۇ؛ 18 بېشىڭنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىۋاتىدۇ! ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلارنى ئۆزۈڭگە زىۋ-زىننەتلەر قىلىپ كىيسەن؛ تۈبى بولىدىغان قىزدەك سەن ئۇلارنى تاقايسەن؛ 19 چۈنكى خارابە ھەم چۆلدە رەپ كەتكەن جايلارنىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىننىڭ، ھازىر كېلىپ، تۇرماقچى بولغانلار تۈپەيلىدىن ساڭا تارچىلىق قىلىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى يۇتۇۋالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدۇ. 20 سېنىڭدىن جۇدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساڭا: - «مۇشۇ جاي تۇرۇشۇمغا بەك تارچىلىق قىلىدۇ؛ ماڭا تۇرغۇدەك بىر جايى بوشىتىپ بەرسەڭ!» - دەيدۇ؛ 21 سەن كۆڭلۈڭدە: - «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غەرب-مۇساپىر ۋە سۈرگۈن بولۇپ، ئۇيان-بۇيان ھەيدىنۇبتىلىگەن تۇرسام، كىم مۇشۇلارنى ماڭا تۇغۇپ بەردى؟ كىم ئۇلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غەرب-يالغۇز قالدۇرۇلغانمەن؛ ئەمدى مۇشۇلار زادى نەدىن كەلگەندۇر؟» - دەيسەن. 22 رەب

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن ئەللەرگە قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلەرگە كۆرۈنىدىغان بىر تۇغنى تىكلەيمەن؛ ئۇلار ئوغۇللىرىنى قۇچقىدا ئېلىپ كېلىشىدۇ؛ ئۇلار قىزلىرىنى ھاپاش قىلىپ كېلىدۇ. 23 پادىشاھلار بولسا، «ئاتاق دادىلىرى»، خانىشلار بولسا ئىنىكلىرىنىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار ساڭا بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، پۇتلىرىنىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپنىمۇ بالايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چۈنكى ماڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ. 24 ئولجىنى باتۇرلاردىن ئېلىۋالغىلى بولامدۇ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن تۇتقۇن قىلىنغان بولسا قۇتۇلدۇرغىلى بولامدۇ؟ 25 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھەتتا باتۇرلاردىن ئەسىرلەرنىمۇ قايتۇرۇۋالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئولجىنى قۇتقۇزۇۋالغىلى بولىدۇ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمۇ دەۋالاشمەن، شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. 26 سېنى ئەزگۈچىلەرنى ئۆزگۈشى بىلەن ئۆزىنى ئۇزۇقلاندۇرىمەن؛ ئۇلار يېڭى شاراب ئىچكەندەك ئۆز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىكلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم ھەججە مەت-نىجاتكارىڭ، ياقۇپقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن قويۇۋەتكەن ئاناڭلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماڭا قەرز بەرگۈچىلەرنىڭ قايسىسىغا سىلەرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر ئۆز گۇناھلىرىڭلار ئارقىلىق ئۆز-ئۆزۈڭلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئاناڭلار قويۇۋېتىلگەندى. 2 مەن سىلەردىنمۇ سورايەن: مەن كەلگىنىمدە، نېمىشقا ھېچ ئادەم چىقىمدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، نېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقىدۇ؟ مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېڭىزنى قۇرۇتۇپ،

دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ بولغاچقا ئۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېسىپ كېتىدۇ، ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلىدۇ؛ 3 ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيىدۈرمەن، ئۇلارنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى [قارا] بۇزدىن قىلىمەن». 4 «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چەككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۈچۈن ماڭا تەلىم-تەربىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئۆمبى ھەر سەھەر ئويغىتىپ تۇرىدۇ، تەربىيەلەنگەنلەرنىڭ قاتارىدا مېنىڭ قۇلقىمنى ئويغىتىدۇ. 5 رەب پەرۋەردىگار قۇلقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلىدىم، ياكى يولىدىن باش تارتىدىم. 6 دۈمبەمنى ساۋغۇچىلارغا، مەڭگۈلەرنى تۈك يۇلغۇچىلارغا تۇتۇپ بەردىم، خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاجۇرمىدىم؛ 7 بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىمىدە بولىدۇ؛ شۇڭا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ شۇڭا مەن [نىيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يۈزۈمنى ئالماستەك چىڭ قىلىم؛ خىجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 8 مېنى ئاقلىغۇچى يېنىمدىدۇر؛ كىم ماڭا ئەرز-شەكايەت قىلالىسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالشايل؛ كىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەيىبلەمەكچى بولسا، ئالدىمغا كەلسۇن! 9 ماڭا ياردەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار دۇر؛ ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكەرەپ كېتىدۇ؛ پەرۋانلەر ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ». 10 - «ئاراڭلاردا پەرۋەردىگار دىن قورقىدىغان، ئۇنىڭ قۇلىنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇق بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملىنىسۇن، خۇداسىغا يۈلەنسۇن! 11 مانا، ئۆزلىرى ئۈچۈن ئوت ياقىدىغان، ئەتراپىڭلارنى مەشئەللەر بىلەن ئورايدىغان ھەممىڭلار! قېنى، ئۆز ئوتۇڭلارنىڭ نۇرىدا، ئۆزۈڭلار ياققان مەشئەللەر ئارىسىدا مېڭىڭلار؛ بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالسىلەركى: - «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!»»

51 «ئى ھەققانىيلىققا ئىنتىلگۈچىلەر، پەرۋەردىگارى ئىزدىگۈچىلەر، ماڭا

قۇلاق سېلىڭلار: - سىلەرنى يۈنۈپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئورەككە نەزەر سېلىڭلار؛ 2 ئاتاڭلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تۇغۇپ بەرگەن ساراھقا نەزەر سېلىڭلار؛ چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چېغدا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. 3 چۈنكى پەرۋەردىگارى زىننەتتە سەلى بەرمەي قويمايدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەلى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگاللىرىنى ئېرەن باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-باياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارىنىڭ يېغىدەك قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن خۇشاللىق ھەم شاد-خۇراملىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. 4 مېنىڭ خەلقىم، گېيىمنى ئاڭلاڭلار، تۈز ئېلىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم كېلىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈم-ھەققىتىمنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. 5 مېنىڭ ھەققانىيلىقىم سىلەرگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى؛ مېنىڭ بىلەن كىرىم ئەل-يۇرتلارغا ھۆكۈم-ھەققەتنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئاراللار مېنى كۈتۈپ ئۈمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ بىلىكىمگە تايىنىدۇ. 6 بېشىڭلارنى كۈتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىڭلاردا تۇرغان يەر-زېمىنىڭمۇ قاراپ بېقىڭلار؛ چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتەكتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن بولسا بىر تال كىيىمدەك كۈنرەپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ ئوخشاشلا ئۆلىدۇ؛ بىراق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلەن بەدگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھەرگىز يانچىلمايدۇ. 7 ئى ھەققانىيلىقىمنى بىلگەنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمنى پۈككەن خەلق، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورققانلار، ئۇلاردىكى كۈيۈرلۈك ۋە غالجىرلاشلاردىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمەڭلار؛ 8 چۈنكى كۈيە ئۇلارنى كىيىمنى يەۋالغاندەك يەۋالدى، قۇرت يۇڭ يەۋالغاندەك يەۋالدى؛ بىراق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلەن بەدگىچىدۇر، مېنىڭ نىجاتىم دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 9 ئويغان، ئويغان،

كۈچنى ئۈزۈڭگە كىيىم قىلىپ كىيىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى
ۋاقىتلاردا، ئۆتكەن زامانلاردىكى دەۋرلەردە ئويغانغىنىڭدەك ئويغان! راھابى قىيما-
چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، ئەجدىھانى سانجىپ زەخمىلەندۈرگەن ئەسلى سەن
ئەمەسمۇ؟ 10 دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاڭلاردىكى سۇلارنى قۇرۇتۇپ، دېڭىزنىڭ
تېڭىلىرىنى سەن ھەججەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ ئۆتۈش يولى قىلغان ئۈزۈك
ئەمەسمۇ؟ 11 شۇڭا پەرۋەردىگار بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلار قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار
ناخشىلارنى ئېيتىپ زىننەت يېتىپ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-
خۇراملىق قونىدۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ؛ قاينۇ-ھەسرەت ھەم ئۆم-
نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ. 12 سىلەرگە تەسەللى بەرگۈچى ئۈزۈم، ئۈزۈمدۈرمەن،
ئۆلۈش ئالدىدا تۇرغان بىر ئىنساندىن، تېنى ئوت-چۆپلەرگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان
بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ 13 ئاسمانلارنى كەرگەن، يەر-زېمىننىڭ
ئۆلىنى سالغان ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ يۈرسەن، شۇنداقلا كۈن بويى
ھالاكەت يۈرگۈزمەكچى بولغان زالىمنىڭ قەھرىدىن توختاۋسىز قورقۇپ يۈرسەن،
ئەمدى زالىمنىڭ قەھرى قېنى؟ 14 باش ئەگكەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشتىلىدۇ؛
ئۇ ھاڭغا چۈشمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۈلمەيدۇ، ئۇنىڭ رىسىقىمۇ تۈگەپ قالمايدۇ.
15 مەن بولسام دېڭىزنى قوزغاپ، دولقۇنلارنى ھۆركەتتەتكۈچى پەرۋەردىگار
خۇدايىڭدۇرمەن؛ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ
نامىمدۇر؛ 16 ۋە ئاسمانلارنى تىكلەشكە، يەر-زېمىننىڭ ئۆلىنى سېلىشقا، ۋە زىننەت:
«سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن سۆزۈمنى ئاغزىڭغا قۇيغانمەن، سەن
[قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن ياپقانمەن. 17 ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولدىكى
قەھرىلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالېم، ئويغان، ئويغان، ئورنۇڭدىن تۇر؛ ئادەمنى
ۋەھىمىگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، بىراقلا كۆتۈرۈۋەتتىڭ؛ 18 ئۇنىڭ

تۇغۇپ بەرگەن بارلىق بالىلىرى ئارىسىدا ئۇنى يېتەكلىگۈدەك ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ بېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىرىدىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلگۈدەك ھېچبىرمۇ يوق. 19 بۇ ئىككى ئىش بېشىڭغا چۈشتى - (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ يىغلار؟!)- بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، ئاچارچىلىق ھەم قىلىچ، مەنمۇ ساڭا تەسەللى بېرەلمەيمەنمىكىن؟ 20 سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالىسىزلىنىپ ھوشىدىن كەتتى، تورغا چۈشكەن جەرەندەك ھەر بىر كۈچىڭنىڭ دوقۇشىدا ياتىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ قەھرى بىلەن، خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى، 21 شۇڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي، ئۇ خار بولغان، - مەست بولغان، پىراق شاراب بىلەن ئەمەس: - 22 تۈز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمگە سالدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىۋالدىم؛ سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ 23 مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا تۇتقۇزىمەن، ئۇلار ساڭا: «بىز ئۈستۈڭدىن دەسسەپ ئۆتمەز، ئېگىلىپ تۇر» دېدى، شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۈستۈڭدىن تۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئوزۇڭنى كۈچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 - ئويغان، ئويغان، ئۇ زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئۇ يېرۇسالېم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچەكلەرىڭنى كىيىۋال؛ چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۈنئەت قىلىنمىغانلار ياكى ناپاكار ئىچكىگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. 2 توي-چاڭدىن چىقىپ ئوزۇڭنى سىلكىۋەت، ئورۇڭدىن تۇر، ئولتۇرۇۋال، ئۇ يېرۇسالېم؛ ئوزۇڭنى بوينۇڭدىكى زەنجىرلەردىن بوشتىۋەتكىن، ئۇ تۇتقۇن بولغان زىئون قىزى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەر ئوزۇڭلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر، پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنسىلەر». 4 چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: - خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنمىكەن،

شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇرىيە ئۇلارنى ئەزگەن يەردە، 5 (ئەمدى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگەندە، - دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟ ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار قاقشاتقان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - شۇنداقلا نامم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن تۇرسا، مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟!» 6 شۇڭا ئۆز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلدۈ، شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۇ» ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆر، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلدۈ. 7 تاغلار ئۈستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكىنى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتۇلۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىننەتقا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ!» 8 كۈزە ئىچلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخىشلارنى ياكى ئېلىپ تۇرۇلمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار زىننەتنى ئېلىپ قاپتۇ، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! 9 ئۇ يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخىشلارنى ياكى ئېلىپ تەتتەنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەرگەن، ئۇ يېرۇسالېننى ھەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ تايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشىنى كۆرىدۇ. 11 چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار؛ ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار؛ ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئوزۇڭلارنى پاك تۇتۇڭلار؛ 12 چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان پېتى ئەمەس، پاتىپاراق قاچقان پېتى ئەمەس چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. 13 «- كۆرۈڭلاركى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ، ئۇ [ئالەم ئالدىدا]

كۆتۈرۈلدى، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلدى، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلدى. 14
لېكىن نۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، - چۈنكى ئۇنىڭ
چىرايى باشقا ھەرقاندىقىنىڭكىدىن كۆپ زەخمىلەنگەن، [قۇلنىڭ] قىياپىتى شۇ
دەرىجىدە بۇزۇۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمىغان! 15 ئۇ شۇ يول
بىلەن نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ
كارامىتىدىن ئاغزىنى تۇتۇپلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۆزلىرىگە ئەزەلدىن ئېيتىلىغانى ئۇلار
كۆرەلەيدۇ، ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغانى چۈشىنەلەيدۇ.

53 بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارىڭ بىلىكى»
بولغۇچى كىممۇ تايان قىلىنغان؟ 2 ئۇ بولسا [پەرۋەردىگارىڭ] ئالدىدا خۇددى
يۇمران مايسىدەك، ياكى خۇددى قاغجىراق تۇپراقتا تارتقان بىر يىلتىزدەك ئۆسۈدۇ،
ئۇنىڭدا جەزىمدارلىق ياكى ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى
جەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ يوق بولىدۇ. 3 ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمسىتىلىدۇ،
ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ؛ ئۇ كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-
ئوقۇبەت يار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاجۇرۇلىدۇ؛ ئۇ كەمسىتىلىدۇ،
بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزىمەس دەپ ھېسابلىدۇق. 4 بىراق ئەمەلىيەتتە بولسا،
ئۇ بىزنىڭ قايغۇ-ھەسرەتىمىزنى كۆتۈردى، ئازاب-ئوقۇبەتلىرىمىزنى ئۆز ئۈستىگە
ئالدى. بىز بولساق، بۇ ئىشلارنى ئۇ ۋاباغا ئۇچرىغانلىقىدىن، خۇدا تەرىپىدىن
جازالىنىپ تۇرۇلغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ قارىدۇق!
5 لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاسىيلىقلىرىمىز تۈپەيلىدىن يارىلاندى، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن
زەخمىلەندى؛ ئۇنىڭ جازالىنىش بەدىلىگە، بىز ئارام-خاتىرجەملىك تاپتۇق، ھەم
قاچىمىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپامۇ تاپتۇق. 6 ھەممىمىز خۇددى قويلاردەك
يولدىن ئېزىپ، ھەر بىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان يولغا ماڭغاندۇق؛ بىراق پەرۋەردىگار

ھەممىزنىڭ قەبھلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يىغىپ يۈكلىدى. 7 ئۇ قىيىنلىق، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىغان پاقاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىدى، شۇنداقلا يۇڭ قىرغۇچىلار ئالدىدا قوي ئۈن-تىنىسىز ياتقاندا، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 8 ئۇ قاماپ قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋابا بىلەن ئۈرۈلدى. 9 كىشىلەر ئۇنى رەزىللەر بىلەن ئورتاق بىر گۆرگە بېكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمدە بىر باي بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. 10 بىراق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جېنىنى گۇناھنى يۇيدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ تۇرىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۈنلىرى ئۇزارتىلدى؛ ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ كۆڭلى سۆيۈنىدىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 11 ئۇ ئۆزى تارتقان جاپانىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەنۇن بولىدۇ؛ ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۆزىنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھلىكلىرىنى ئۆزىگە يۈكلەيدۇ. 12 بۇ ئىشلىرى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر» نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ نېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزى كۈچلۈكلەرنى غەنمەت سۈپىتىدە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تاتلىق ئۆلۈشكە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]» نى تۆككەندەك، ئۆز جېنىنى تۇتۇپ بەردى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتارىدا سانىلىشىغا يول قويدى.

شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى».

54 - تەنتەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! ناخشىلارنى ياكۇت، شادلىنىپ توۋلا، ئۇ تولغاق تۇتۇپ باقمىغان ئايال! - چۈنكى غەرب ئايالىنىڭ بالىسى ئېرى بار ئايالىنىڭكىدىن كۆپتۇر! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - 2 چىدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، تۇرالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكىلىرىنى ئۇلار يايىسۇن؛ كۈچۈڭنى ھېچ ئايماي چىدىر تانلىرىڭنى ئۇزارتىقن، قوزۇقلىرىڭنى چىڭايتقىن؛ 3 چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرەپكە كېڭىيىسەن، سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگەلەيدۇ؛ ئۇلار غەرب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلدۇ. 4 قورقما، چۈنكى سەن ھېچ خىجالەتتە بولمايسەن، ھېچ ئۇياتقا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يەرگە ھېچ قارىتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خىجالەتلىقنى ئۇنتۇيسەن، تۆللۈقۇڭنىڭ ئاھانتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. 5 چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكىللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى؛ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىننىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردى، - خۇددى ئېرى ئۆزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايالدىك، ياشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلىۋېتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردى» - دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ 7 مەن بىر دەققە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈمچانلىق بىلەن سېنى يېنىمغا يىغمەن؛ 8 غەزىپىمنىڭ تېشىنى بىلەن مەن بىر دەققىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم؛ بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببەت بىلەن ساڭا كۆيۈمچانلىق كۆرسىتىمەن» - دەيدۇ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەرۋەردىگار. 9 مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۇلىرىدەك بولدى - مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۇلار

ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ تۇتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمىدەك، - مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنمەنكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبە بەرمەيمەن. 10 چۈنكى تاغلار يوقلىدۇ، دۆڭلەر مۇيۇتكىلىپ كېتىدۇ، بىراق مېھىر-مۇھەببەت سەندىن ھەرگىز كەتمەيدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بەرگەن ئەھدەمۇ سەندىن نېرى بولمايدۇ» - دەيدۇ ساڭا كۆيۈمچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. 11 ئى خار بولغان، بوراندا تۇيان-بۇيان چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سالماق؛ 12 پاراق مۇنارلىرىڭنى لەئەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. 13 سېنىڭ بالىلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئوڭىتىلىدۇ؛ بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! 14 سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەنسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشە تىنىمۇ يىراق تۇرغۇچى بولسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. 15 مانا، بىرەرسى ھامان يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يىقىلىدۇ. 16 مانا، كۆمۈر ئوتنى يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى تۆمۈرچىنى مەن ياراتقانمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنىمۇ مەن ياراتقانمەن؛ 17 ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ؛ ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەر بىر تىلنى سەن مات قىلسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ ئالدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55 ھوي! بارلىق ئۆسسەپ كەتكەنلەر، سۇغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، تاش-نان سېتىۋېلىپ يەڭلار؛ مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل تۆلمەيلا شاراب

ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار؛ 2 نېدىشقا ھەقىقىي ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسلەر؟ ئەجىرىڭلارنى ئادەمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىدىن يەڭلار، كۆڭلۈڭلار مولچىلىقتىن قانائەتلىنىدۇ؛ 3 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ؛ ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: - شۇ ئەھدە - داۋۇتقا ۋەدە قىلىنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! 4 مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سەرگەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم - 5 - «مانا، سەن ئۆزۈڭگە يات بىر ئەلنى چاقىرسەن، سېنى بىلىگەن بىر ئەل يېنىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ؛ سەۋەبى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ ئۆزىدۇر؛ چۈنكى ئۇ سېنى ئۇلۇغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىقىنى يارقىلىدى». 6 - ئىزدەڭلار پەرۋەردىگارنى، ئۇ ئۆزىنى تاپقۇزماقچى بولغان پەيتتە؛ ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقىتدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! 7 رەزىل ئادەم ئۆز يولىنى، ناھەق ئادەم ئۆز ئوي-خىياللىرىنى تاشلىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ؛ خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. 8 چۈنكى مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ 9 چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۆز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىلەرنىڭ ئويلىغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. 10 يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يەر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى كۆكەرتىپ، چېچەكلىتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېڭۈچىگە ئاش-ناننى تەمىنلىگۈچە قايتمايدىغاندەك، 11 مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز-كلامم شۇنداقتۇر؛ ئۆز كۆڭلۈمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش

مەقسىتىمگە تولۇق يەتمىگۈچە، ئۇ ئۆزۈمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. 12 چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتەكلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم دۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا ياڭرىتىدۇ، دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ تەنتەنە قىلىدۇ، 13 يانتاقلىقنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقنىڭ ئورنىدا خاداس دەرىخى ئۆسىدۇ؛ مۇشۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈگە ئۈزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئادالەت ھەم ھىدايەتتە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈپرىڭلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىق ئايان قىلىنماي دەۋاتىدۇ، 2 مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالسى - شابات كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 3 ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۇرتلۇق ئادەم: - «پەرۋەردىگار چوقۇم مېنى ئۆز خەلقىدىن ئايرىۋېتىدۇ!»، ياكى ئاغۋات بولغان كىشى: - «مانا، قاقشال بىر دەرەخچەن!» دېگۈچى بولمىسۇن. 4 چۈنكى پەرۋەردىگار: - مەن ئۆز «شابات كۈنلىرىم» نى ساقلايدىغان، كۆڭلۈمدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: - 5 مەن ئۇلارغا ئۆز ئويۇمدە، يەنى ئۆز تاملىرىم ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلارنىڭكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۈزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. 6 پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى باغلىغان، شابات كۈننى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات يۇرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا، 7 ئۇلارنىمۇ ئۆز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئاگاھ بولغان ئويۇمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كۆيدۈرمە

قۇربانلىقلىرى ھەم تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى مېنىڭ قۇربانغاھم ئۈستىدە قوبۇل قىلىندۇ؛ چۈنكى مېنىڭ ئويۇم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن دۇئا قىلىندىغان ئوي» دەپ ئاتىلىدۇ. 8 ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غەربلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەرۋەردىگار: - مەن يەنە ئۇنىڭغا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغمەن! - دەيدۇ. 9-ئى دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئوزۇقتىن ئېلىڭلار، ئورمانلىقتىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىڭلار! 10 [ئىسرائىلنىڭ] كۆزەنچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ، ئۇلار ھېچ بىلەيدۇ، ھەممىسى قاۋاشنى بىلەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشەكەپ ياتىدىغان، ئۇيقۇغا ئامراقلار! 11 مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپسى يامان، تويغانى بىلەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىمنى] «باققۇچى» لارمىش تېخى! ئۇلار يورۇتۇلۇشنى ھېچ بىلەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالغانچە يول تاللاپ قېلىپ كەتكەن، بىرىمۇ قالماي ھەربىرى ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! 12 ئۇلار: «قىنى، شاراب كەلتۈرمەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى، ئەتمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ مولچىلىق بولىدۇ يەنە!» - دەۋرىدۇ.

57 ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتىدۇ، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلەيدۇ؛ مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ئويلاپ چۈشەنەلمەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. 2 ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ، يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۇرۇس يولىدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۆز ئورنىدا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. 3 بىراق سەنلەر، ئى جادۇگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن پادىشاھ ئايالنىڭ نەسلى، بۇياققا يېقىن كېلىڭلار؛ 4 سىلەر كىمنى مازاق قىلىۋاتىسىلەر؟ ياكى كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كىچىكىتىپ، تىلىڭلارنى ئۇزۇن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولساڭلار ئاسىيلىقتىن تۈرەلگەن بالىلار، ئالدىمچىلىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ 5 ھەربىر چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ

ئاستىدا شەھۋانلىق بىلەن كۆيۈپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا
 ھەم خادا تاشلارنىڭ يېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! 6 ئېرىقتىكى سىلىقلانغان
 تاشلار ئارىسىدا سېنىڭ نېسۋەڭ باردۇر؛ شۇلار، شۇلارلا سېنىڭ تەقسىماتىڭدۇر؛
 شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ «شاراب ھەدىيەسى» نى قۇيۇپ، ئۇلارغا «ئاشلىق
 ھەدىيە» نىمۇ سۇنۇپ بەردىڭگۈ؛ ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ تۈزۈمنى بېسىۋالسام
 بولامتى؟ 7 سەن يۇقىرى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن-كۆرپە سېلىپ قويدۇڭ،
 سەن ئاشۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. 8 ئىشكەرنىڭ كەينىگە ۋە
 كەينى كېشەكلەرگە «ئەسلىمىلەرنىڭ» نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن
 ئايرىلدىڭ، سەن يالڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ؛ ئورۇن-كۆرپەڭنى كېڭەيتىپ
 [خېرىدارلارنىڭ] بىلەن تۈزۈڭ ئۈچۈن ئەھدىلەشتىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە
 كۆڭلۈڭ چۈشتى، سەن ئۇلاردا كۈچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالدىڭ. 9 سەن زەيتۇن
 مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەتىرىلەرنى ئۈستىبېشىڭگە بولۇشقا چېچىپ، پادىشاھنىڭ
 ئالدىغا باردىڭ؛ ئەلچىلەرنى يىراققا ئەۋەتىپ، ھەتتا تەھتىسارغا يەتكۈچە تۈزۈڭنى
 پەس قىلدىڭ. (Sheol h7585) 10 سەن بېسىپ ماڭغان بارلىق يوللارنىڭ چارچىغىنىڭ
 بىلەن، يەنە: «پوق يەپتىمەن، بولدى بەس!» دەپ قويمىدىڭ تېخى، ئېزىپ يۈرۈشكە
 يەنىلا كۈچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق تويمىدىڭ. 11 سەن زادى كىمدىن يۈرەكزادە
 بولۇپ، قورقۇپ يۈرسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي،
 كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئۆتكۈزۈلمىدىڭ. مەن ئۇزۇنغىچە سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟
 سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! 12 سېنىڭ «ھەققانىيلىق» نى
 ھەم «تۆھپىلەرنىڭ» نى بايان قىلىمەن: _ ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! 13
 چىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ توپلىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق
 شامال پۇۋ قىلىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۇلارنى

ئېلىپ كېتىدۇ، بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مېراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەس تېغىغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. 14 [شۇ چاغدا]: «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۇنى تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولىنى بوشىتىپ بارلىق پۈتلىكاشاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار» دېيىلىدۇ. 15 چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى، ئەبەدىلئەبەدىگىچە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۇنۇق ھەم كىچىك پېشىل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى، كىچىك پېشىل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۇنۇقنىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن. 16 چۈنكى مەن ھەرگىز مەڭگۈگە ئەرز قىلىپ ئەيىبلەيمەن، ھەم ئەبەدىلئەبەدىگىچە غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنساننىڭ روھى مېنىڭ ئالدىدا سۇسلىشىپ يوقايدۇ، ئۆزۈم ياراتقان نەپەس ئىكلىرى تۈگىشىدۇ. 17 ئۇنىڭ ئۆز نەپەسلىنى تىلىك قەبھلىكىدە مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى ئۇرغانمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنىچە ئۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ 18 مەن ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىردىمۇ، مەن ئۇنى ساقايتىمەن؛ مەن ئۇنى يېتەكلەيمەن، مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چەككۈچىلەرگە يەنە تەسەللى بېرىمەن؛ بىراق تۇرۇۋاتقانغا، يېقىن تۇرۇۋاتقانغىمۇ مۇتلەق ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن! ۋە مەن ئۇنى ساقايتىمەن! 20 بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشىنى ھېچ بىلمەيدىغان، دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۇرغۇتۇۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدە كىتۈر. 21 رەزىللەرگە، - دەيدۇ خۇدايىم - ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58 - نىدا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قويۇپ بېرىپ بولۇشچە توۋلا، ئاۋازىڭنى كانايىدەك كۆتۈر، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇپنىڭ جەمەتكە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. 2 بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان،

هەققانىيلىقى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-پەرمانلىرىنى تاشلىۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقى بېكىتىدىغان ھۆكۈم-پەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 3 [ئاندىن ئۇلار]: «بىز روزا تۇتۇق، ئەمدى نېمىشقا سەن كۈزۈڭگە ئىلمىداڭ؟ بىز جېنىمىزنى قىيىندۇق، ئەمدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» - [دەپ سورايدۇ] ۰ - قاراڭلار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭلۈڭلاردىكى قىلىۋىرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق ئىشلىتىسىلەر؛ 4 سىلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جېدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئوخشىمامدۇ؟ ھازىرقى روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشلەردە ئاڭلىتىش ئەمەستۇر! 5 مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى - ئادەملەرنىڭ جېنىنى قىيىنايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك ئېگىپ، ئاستىغا بۆز ۋە كۈللەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سىلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغۇدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ 6 مانا، مەن تاللىغان روزا مۇشۇكى: - رەزىللىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، بويۇنتۇرۇقنىڭ تاسمىلىرىنى يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق بويۇنتۇرۇقنى چىقىپ تاشلاش ئەمەسمۇ؟ 7 ئاش-نېنىڭنى ئاچلارغا ئۆلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ تويۇڭگە ئاپىرىشىڭ، يالڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۇنى كىيىدۈرۈشۈڭ، ئوزۇڭنى ئوزۇڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاجۇر ماسلىقىڭدىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 8 شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋاللىدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزىدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشىبايسەن؛ ھەققانىيلىقنىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ، ئارقا كىيىكى مۇھاپىزەتچىڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. 9 سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب

بېرىدۇ، نىدا قىلسەن، ئۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئەگەر ئاراڭلاردىن بويۇنتۇرۇقنى، تەڭلەيدىغان بارماقنى، ھەم تۆھمەت گەپلىرىنى يوق قىلساڭ، 10 جېنىڭنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قاراڭغۇلۇقتا كۆتۈرۈلۈدۇ، زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ، 11 ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتەكلىگۈچىڭ بولىدۇ، جېنىڭنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتىدىمۇ قامدايدۇ، ئۈستىخانلىرىڭنى كۈچەيتىدۇ، سەن سۇغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۇرغۇپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىمايدىغان بىر بۇلاق بولسىن، 12 سەندىن تۈرەلگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ؛ نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان ئۇلارنى قايتىدىن كۆتۈرسەن، شۇنىڭ بىلەن «بۆسۈلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە تۇرالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. 13 ئەگەر سەن شابات كۈنىدە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنىمدە تۈزۈڭنىڭنى كۆڭلۈڭدىكىلەرنى قىلماي، شاباتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماڭماي، ئۆز بىلگىنىڭنى ئەزىمەت، قۇرۇق پاراڭ سالىساڭ، 14 ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭلۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرغۇمەن، ئاتاڭ ياقۇپنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئوزۇقلاندۇرغۇمەن - چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59 - قاراڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۈچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ ياكى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس؛ 2 بىراق سىلەرنىڭ قەيەھلىكىڭلار سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھىڭلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىكىڭلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتقۇزمىدى. 3 چۈنكى

قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبەھلىك بىلەن مەلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدېرلاپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ 4 ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوقتۇر، ھەقىقەت تەرەپتە تۇرىدىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالدامچىلىق قىلماقتا، ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىيانداش، ئۇلارنىڭ تۇغۇۋاتقىنى قەبەھلىك؛ 5 ئۇلار چار يىلاننىڭ تۇخۇملىرىنى تۈرەلدۈرىدۇ، تۆمۈچۈكنىڭ تورىنى تورلايدۇ، كىم ئۇنىڭ تۇخۇملىرىنى بېسە تۈلدۈ؛ ئۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. 6 ئۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ؛ ئۆزلىرى ئىشلىگەنلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى ياپالمايدۇ؛ ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبەھ ئىشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ 7 قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قانى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئويلىرى قەبەھلىك توغرىسىدىكى ئويىلاردۇر؛ بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. 8 تىنچلىق-ئاراملىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇمايدۇ؛ يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەقىقەت-ئادالەت يوقتۇر؛ ئۇلار يوللىرىنى ئەگرى-توقاي قىلىۋالدى؛ كىم بۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-ئاراملىقنى كۆرمەيدۇ. 9- شۇڭا ھەقىقەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق بېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ئەمەس؛ نۇرنى كۆتىمىز، بىراق يەنىلا قاراڭغۇلۇق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقىمۇ كۆتىمىز، يەنىلا زۇلمەتتە ماڭمىز. 10 قارىغۇلاردەك بىز تامنى سىلاشتۇرۇپ ئەزدەيمىز، كۆزىمىز بولغاندەك سىلاشتۇرمىز؛ گۆگۈمدا تۇرغاندەك چۈشىتمۇ پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا تۈلۈكلەردەك يۈرمىز. 11 ئېيىقلاردەك نەرە تارتىمىز، پاختەكلەردەك قاتتىق ئاھ ئۆرمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەقىقەتنى كۆتۈپ قارايمىز، بىراق ئۇ يوق؛ نىجات-قۇتۇلۇشنى كۆتىمىز، بىراق ئۇ بىزدىن يىراق تۇر؛ 12 چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىڭدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللەدۇر؛

قەبھلىكلەرىمىز بولسا، بىزگە روشەندۇر: - 13 چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، ئۇنىڭدىن يۈز تۈرمەكتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىپ قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئىچىمىزدىن سۆزلەمەكتىمىز، 14 ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى، ھەققانىيلىق يىراقتا تۇردى، چۈنكى ھەقىقەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ، دۇرۇس-دىيانەتنىڭ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. 15 شۇنىڭ بىلەن ھەقىقەت يوقاي دەپ قالدى، ئۆزۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقنىڭ ئولجا نىشانى بولۇپ قالدى! 16 ھەم پەرۋەردىگار كۆردى، ھۆكۈم-ھەقىقەتنىڭ يوقلۇقى ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] بىرمۇ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى، [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭلى پارا كەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىشى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى، ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قوللاپ چىداملىق قىلدى؛ 17 ئۇ ھەققانىيلىقنى قالغان-ساۋۇت قىلدى، بېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيىدى، قىساس لىباسىنى كىيىم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيىدى. 18 ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى بويىچە، ئۇ ئۇلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھەر چۈشۈرىدۇ، دۈشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت ئاراللاردىكىلەرگەمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار غەرىبە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقۇدۇ؛ دۈشمەن كەلكۈندەك بېسىپ كىرگەندە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر تۇغنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ 20 شۇنىڭ بىلەن ھەججە مەت-قۇتقۇزغۇچى زىننەتتە كېلىدۇ، ئۇ ياقۇپ جەمەتلىكلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېقىنلىشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 21 مەن بولسام، مانا، مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان

مېنىڭ روھم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قۇيغان سۆز-كلامم بولسا، بۇنىڭدىن باشلاپ ئەبەدىگە بەدگىچە ئۆز ئاغزىڭدىن، نەسلىڭنىڭ ئاغزىدىن ياكى نەسلىڭنىڭ نەسلىنىڭ ئاغزىدىن ھەرگىز چۈشمەيدۇ! - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60 - ئورۇنۇڭدىن تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ

شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! 2 چۈنكى قاراڭغۇلۇق يەر-زېمىنى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ؛ 3 ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭدۇ. 4 بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق، ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغىلىدۇ؛ ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ، - ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 5 شۇ چاغدا كۆرسەن، كۆزلىرىڭ چاقناپ كېتىدۇ، يۈرەكلىرىڭ تېپىپ كەتسە، ئىچ-ئىچىڭگە پاتماي قالسىن، چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. 6 توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفەدىكى تايلاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شېبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ؛ ئۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇي ئېلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جاكارلايدۇ. 7 كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭغا يىغىلىدۇ؛ نېپايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا چىقىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۇلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان تۇيۇمنى گۈزەللەشتۈرىمەن. 8 كەپتەر خانلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۇچۇپ كېلىۋاتقان بۇلۇتتەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ 9 چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ؛ شۇلار ئارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، ئۆز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشتىكى كېمىلەر بىرىنچى بولىدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى

مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىق كەلتۈردى. 10 يات ئادەملەرنىڭ بالىلىرى سېپىللىرىنى قۇردۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىگە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزىپىمىدە مەن سېنى تۇردۇم؛ بىراق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. 11 دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتەكلەپ كەلگىلى بولىدۇ. 12 چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقىلىدۇ؛ مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. 13 مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لىۋانىڭ شەرىپى، - ئارچا، قارىغاي ۋە يوكسۇس دەرەخلىرىنىڭ ھەممىسى ساڭا كېلىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئايغىم تۇرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. 14 سېنى خارلىغانلارنىڭ بالىلىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلىگىچە كېلىدۇ؛ سېنى كەمسىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئايغىڭغا باش تۇرىدۇ؛ ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىننى» دەپ ئاتايدۇ. 15 سەن تاشلىۋېتىلگەن ھەم نەپرەتكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن تۆتمىگەن؛ ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. 16 ئەللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى ئۈزۈڭنىڭ نىجاتكارىڭ ھەم ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. 17 مىنىڭ ئورنىغا ئالتۇننى، تۆمۈرنىڭ ئورنىغا كۆمۈشنى ئەپكەپ ئالماشتۇرمىەن؛ ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۆمۈرنى ئەپكەپ ئالماشتۇرمىەن؛ سېنىڭ ھاكىملىرىڭنى بولسا تىنچ-ئاراملىق، بەگلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. 18 زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ

ساداسى بولمايدۇ، چېگرالىرىڭ ئىچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاکەتمۇ يوق بولدى؛ سەن سېپىللىرىڭنى «نجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتاپسەن. 19 نە قۇياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بولمايدۇ، نە ئاينىڭ جۇلاسى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولدى، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۇلالىقىڭ بولدى. 20 سېنىڭ قۇياشنىڭ ئىككىنچى پاتمايدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولدى، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلدى. 21 سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولدى، يەر-زېمىنغا مەڭگۈگە ئىگىدارچىلىق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۇلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆز قولىم بىلەن تىككەن مايسا، ئۆز قولىم بىلەن ئىشلىگىنىم بولدى. 22 سەبىي بالا بولسا مىڭغا، ئەڭ كىچىكى بولسا ئۇلۇغ ئەلگە ئايلاندى، مەنىكى پەرۋەردىگار بۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61 «رەب پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلەرگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسئەلگەن. ئۇ مېنى سۇنۇق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، تۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، چۈشەپ قويۇلغانلارغا زىنداننىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ 2 پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۆرسىتىدىغان يىلىنى، ھەم خۇدايىمىزنىڭ قىساسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەرگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. 3 زىئۇندىكى ھەسرەت-قايغۇ چەككەنلەرگە، كۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكىنى، ھەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇراملىق مېيىنى، غەشلىك-مەيۈسلۈك روھىنىڭ ئورنىغا، مەدھىيە تونىنى كىلدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىيلىقنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايسىلىرى» دەپ ئاتىلىدى، ئۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ گۈزەللىك-جۇلالىقى ئايان قىلىندى. 4 ئۇلار قەدىمكى خارابىزلىقلارنى

قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكلەيدۇ، خارابە شەھەرلەرنى، دەۋردىن-دەۋرگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ 5 ياقا يۇرتلۇقلار تۇرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىنى باقىدۇ؛ ياتلارنىڭ بالىلىرى قوشچىلىرىغا، ئۆزۈمچىلىرىغا بولىدۇ. 6 بىراق سىلەر بولساڭلار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر؛ سىلەر توغراڭلاردا: «ئۇلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ؛ ئۆزۈمچىلىرىغا ئىللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. 7 خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسە نېسۋەڭلەر بېرىلىدۇ؛ رەسۋا قىلىنغانلىقنىڭ ئورنىغا ئۇلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەبەنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېمىنغا ئىككى ھەسسەلىپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. 8 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار توغرا ھۆكۈم، ھەقىقەتنى ئەزىلەيمەن؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشتا ھەرقانداق بۇلاڭچىلىق ۋە ئالدامچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن ئۇلارغا ھەقىقەت بىلەن تېڭىشلىقنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ مەن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدى تۈزۈمەن. 9 شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ نەسلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلەرنىڭ داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسىدا چىقىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇكى، «ئۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەخت ئاتا قىلغان نەسلىدۇر»، 10-
«مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇراملىق دەپ بىلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم تۈپەيلىدىن خۇشاللىنىدۇ؛ چۈنكى توي قىلىدىغان يىگىت ئۆزىگە «كاھىنلىق سەللە» كىيىۋالغاندەك، توي قىلىدىغان قىز لەئەل-ياقۇتلار بىلەن ئۆزىنى پەردازلىغاندەك، ئۇ نىجاتلىقنىڭ كىيىم-كېچىكىنى ماڭا كىيىدۇردى، ھەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندۈردى. 11 چۈنكى زېمىن ئۆزىنىڭ بىخىنى چىقارغىنىدەك، باغ ئۆزىدە

تېرىلغانلارنى ئۇندۇرگىندەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىقى ھەم مەدھىيىنى ئۇندۇرىدۇ».

62 - «تاكى زىئونىڭ ھەققانىيلىقى جۇلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، ئۇنىڭ نىجاتى

لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىققۇچە، زىئون ئۈچۈن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم ئۈچۈن ھەرگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ 2 ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ ھەم سەن پەرۋەردىگار ئۆز تاغزى بىلەن ساڭا قويدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، 3 شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا تۇرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولسەن. 4 سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلىۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋەيران قىلىپ تاشلىۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ؛ بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «نىكاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. 5 چۈنكى يىگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ؛ توي يىگىتى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. 6 مەن سېپىللىرىڭدا كۆزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالېم، ئۇلار كۈندۈزمۇ ھەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ؛ ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلماڭلار! 7 ئۇ يېرۇسالېمنى تىكلەگۈچە، ئۇنى بەر-جاھاننىڭ ئوتتۇرىسىدا رەھمەت-مەدھىيەلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەڭلار!». 8 پەرۋەردىگار ئوڭ قولى ھەم ئۆز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئىچتى: - «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئۇزۇق بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن؛ جاپا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شارابىنىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئىچمەيدۇ؛ 9 زىرائەتلەرنى ئورۇپ يىغقانلار ئۆزلىرىلا ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەيدۇ؛ [ئۆزۈملەرنى] ئۆزگەنلەر

مۇقەددەس ئويۇمنىڭ سەينالىرىدا ئۇلاردىن ئىچىدۇ»، 10 - ئوتۇڭلار، دەرۋازىلاردىن ئوتۇڭلار! خەلقنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەييارلاڭلار! يولىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار؛ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىۋېتىڭلار؛ خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر تۇغنى كۆتۈرۈڭلار. 11 مانا، پەرۋەردىگار جاھاننىڭ چەت-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: - زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتتىن: - «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ تۈزى ئالغان مۇكاپىنى تۈزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ ئىنتايىم ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 12 ۋە خەقلەر ئۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار ھەججە مەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولساڭ: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «ھېچ تاشلىۋېتىلمىگەن شەھەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63 «بوزراھ شەھىرىدىن چىققان، ئۈستىبېشى قېنىق قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەكلىرى قالىتس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سېلىپ مېڭىۋاتقان، ئېدومدىن مۇشۇ يەرگە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق بىلەن سۆزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». 2 «ئۈستىبېشىڭكىسى نېمىشقا قىزىل، قانداقسىگە كىيىم-كېچەكلىرىڭ شاراب كۆلچىكىنى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». 3 «مەن يالغۇز شاراب كۆلچىكىنى چەيلىدىم؛ بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق؛ مەن ئۇلارنى غەزەپىمدە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسۈۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەكلىرىم ئۈستىگە چاچرىدى؛ مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبېشىم بويالدى؛ 4 چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈكۈلگەندى، شۇنداقلا مەن ھەججە مەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى؛ 5 مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆڭلۈم پارا كەندە بولدى؛ شۇڭا ئۆز بىلىكىم ئۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۆز قەھرىم بولسا، مېنى قوللاپ ماڭا چىدام بەردى؛ 6 شۇنىڭ

بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزىپىمىدە دەسسۈۋەتكەنمەن، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى يەرگە تۆكۈۋەتتىم». 7 «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرىلىق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيەگە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ بەزى قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرىلىق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ 8 ئۇ ئۇلارنى: - «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالدىمچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. 9 ئۇلارنىڭ بارلىق دەردلىرىگە ئۇمۇ دەردداش ئىدى؛ «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرىشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ ئۆز مۇھەببىتى ھەم رەھىمدىللىقى بىلەن ئۇلارنى ھەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان؛ ئاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى ئۆزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن؛ 10 بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى، شۇڭا ئۇلاردىن يۈز تۇرۇپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۈشمىنىگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. 11 بىراق ئۇ: - «مۇسا پەيغەمبەرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئەينى كۈنلەرنى ئەسلىپ توختىدى. ئەمدى ئۆز [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرىۋالغۇچى قېنى؟ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس روھىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ قويغۇچى قېنى؟ 12 ئۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇسانىڭ ئوڭ قولى ئارقىلىق ئۇلارنى يېتەكلىگۈچى بولدى، ئۆزى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، ئۇلار ئالدىدا سۇلارنى بۆلۈۋەتكۈچى، 13 ئۇلارنى دالادا ئەركىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاسمەك، ھېچ پۇتلاشتۇرماي ئۇلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىن تۆتكۈزگۈچى قېنى؟ 14 ماللار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇلارغا ئارام بەردى، سەن ئۆزۈڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇ يوللار بىلەن خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ. 15 ئاھ، ئاسمانلاردىن

نەزىرىكى چۈشۈرگەن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرىپىڭ تۇرغان ماكانىڭدىن [ھالىمىزغا] قاراپ باق! قېنى ئوتلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭ؟! ئىچكى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھىمدىللىقلىرىڭ قېنى؟ ئۇلار ماڭا كەلگەندە بېسىپ قالدۇمۇ؟ 16 چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى تونۇمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز؛ سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ ئەزەلدىن تارتىپ «ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. 17 ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرغانسەن؟ نېمىشقا ئۆزۈڭدىن قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆڭلىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللارنىڭ ئۈچۈن، ئۆز مېراسىڭ بولغان قەبىلىلەر ئۈچۈن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەنسەن! 18 مۇقەددەس خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىگە] ئىگە بولالغان، دۈشمەنلىرىمىز مۇقەددەس جاينىڭنى ئاياغ ئاستى قىلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزۈڭدىن بۇيان سەن ئىدارە قىلىپ باقىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64 ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتىۋېتىپ، يەرگە چۈشكەن بولساڭىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا تۇتۇرۇققا ئوت ياققاندىك، ئوت سۇنى قايناتقاندىك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈزۈڭدىنلا تىترەپ كېتەتتى! 3 سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتتىڭدا، سەن چۈشكەندىڭ، يۈزۈڭدىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! 4 سەندىن باشقا تۈزىگە تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر ئۈچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقىغان، قۇلاققا يېتىپ باقىغان، كۆز كۆرۈپ باقىغاندۇر! 5 سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق؛

ئۇنداق ئىشلار ئۇزۇن بولۇۋەردى؛ ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلالمىدۇق؟ 6 ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلىۋاتقان بارلىق «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر ئەۋرەت لاتىسىغىلا ئوخشايدۇ، خالاس؛ ھەممىمىز يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتىق، قەبھىلىكلىرىمىز شامالداك بىزنى ئۇچۇرۇپ تاشلىۋەتتى. 7 سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى تۇتۇشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈزۈڭنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ، قەبھىلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزدۇڭ. 8 بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سېغىز لايى، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن؛ ھەممىمىز بولساق قولۇڭدا ياسالغاندۇرمىز؛ 9 ئى پەرۋەردىگار، بىزگە قاراتقان غەزىپىڭنى زور قىلىغايىسەن، قەبھىلىكى مەڭگۈگىچە ئەسلەپ يۈرمىگەن؛ مانا، قارىغىن، ھەممىمىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! 10 مۇقەددەس شەھەرلەرنىڭ جاڭگال، زىغۇمۇ جاڭگال بولۇپ قالدى؛ يېرۇسالېم ۋەيران بولدى؛ 11 ئاتا-بوۋىمىز سېنى مەدھىيلىگەن جايى، پاك-مۇقەددەسلىك، گۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ئۆيىمىز بولسا ئوت بىلەن كۆيۈپ كۆل بولدى؛ قەدر-قىممەتلىك نەرسىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. 12 مۇشۇ ئىشلار ئالدىدا ئوزۇڭنى چەتكە ئالامسەن، ئى پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشىچە خار قىلىپ ئۇرۇپمىسەن؟»

65 ئەزەلدىن مېنى ئەزىمىگەنلەرگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئوزۇمگە ئىنتىلىمىگەنلەرگە ئوزۇمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: «ماڭا قارا، ماڭا قارا» - دېدىم. 2 بىراق يامان يولدا ماڭدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۆزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم. 3 يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشلىق سۇپىلار ئۈستىدەمۇ كۆيدۈرۈپ، كۆز ئالدىمدا زەردەمگە تېگىدىغان بىر

خەلق؛ 4 ئۇلار قەربلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردا تۇنەپ ئولتۇرىدۇ،
ئۇلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ
شورپىسى بار. 5 ئۇلار: «تۈزۈك بىلەن بول، ماڭا يېقىنلاشقۇچى بولما؛ چۈنكى
مەن سەندىن پاكەن» - دەيدۇ، مۇشۇلار دىمىغىغا كىرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن
بويى تۆچمەي تۇرىدىغان ئوتتۇرا! 6 مانا، مېنىڭ ئالدىدا پۈتۈكلۈك تۇرىدۇكى: -
مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار - بەلكى ھەم سىلەرنىڭ
قەبھلىكلىرىڭلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسرىق ياققان، دۈڭلەر ئۈستىدە مېنى
ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ قەبھلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرمايمەن، - شۇلارنى
تۈز قۇچاقلارغا قايتۇرمايمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىرىكى قىلغانلىرىنى تۈز قۇچاقلارغا
تۈز قۇچاقلارغا قايتۇرمايمەن. 8 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ساپاق ئۈزۈمنىڭ «سارقىندى
شېرنە» سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۆي چەيلۈپتەپ ۋەيران قىلىۋىتىش، چۈنكى
ئۇنىڭدا بەرىكەت تۇرىدۇ» دېگەندەك، مەن تۈز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق
قىلمىشنى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. 9 شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن
بىر نەسلىنى، يەھۇدادىنمۇ تاغلىرىغا بىر ئىگىدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ
تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. 10 مېنى
ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا
كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. 11 بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس
تېغىمنى ئۇتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر»
[دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئەبجەش شارابىنى قۇيۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، 12
مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىڭلار قىرغىنچىلىقتا باش
ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىڭلار؛ مەن سۆز قىلدىم،
سىلەر قۇلاق سالىدىڭلار؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغاننى قىلىۋاتىسىلەر، مەن

ياقتۇرمايدىغانى تاللىغانسىلەر. 13 شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر ئۆسۈز قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ 14 مانا، كۆڭلىدىكى شاد-خۇراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭۈلدىكى ئازابىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۇنۇقلۇقىدىن نالە-پەرياد كۆتۈرىسىلەر. 15 ئىسمىڭلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرىسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سېنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلەسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن ئاشۇ بەختنى تىلەيدۇ؛ كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى دەرد-ئەلەملەر ئۆتۈلگەن بولدى، چۈنكى ئۇلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. 17 چۈنكى قاراڭلار، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىننى يارىتىمەن؛ ئىلگىرىكى ئىشلار ھېچ ئەسلىمەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. 18 ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشاللىنىڭلار؛ مەڭگۈگە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېرۇسالېمنى شاد-خۇراملىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بەرگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. 19 ئۆزۈم يېرۇسالېمدىن شاد-خۇراملىقتا بولمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشاللىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاڭلانمايدۇ؛ 20 ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشماي ۋاقتىسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ؛ يۈز ياشقا كىرگەن بولسا «يىگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۇناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنتىگە ئۇچرىغان» دەپ ھېسابلىنىدۇ. 21 ئۇلار ئۆيلەرنى سالىدۇ، ئۇلاردا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۇلاردىن مېۋە يەيدۇ، 22 ئۇلار ياسىغان ئۆيلەردە، باشقا بىرسى

تۇرمايدۇ، تىكلەنگەن ئۈزۈملەرلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ بېمەيدۇ، چۈنكى خەلقىمىزنىڭ كۆزلىرى دەرەخنىڭ ئۈمرىدەك بولىدۇ؛ مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۈمرىدە تولۇق بەھرىمەن بولىدۇ. 23 ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۇلارنىڭ بالىلىرى تۇغۇلغاندا كېلەچىكى توغرىلىق ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار بەخت ئانا قىلغان نەسىلدۇر، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. 24 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار نىدا قىلىپ چاقىرىستىلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۇلار دۇئا قىلىپ سۆزلەۋاتقىنىدىلا، مەن ئۇلارنى ئاڭلايمەن. 25 بۇرە ھەم پاققان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ؛ شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ؛ يىلاننىڭ رىزىقى بولسا توپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «تاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئايانلىرىمغا تەختىپەرەمدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئوي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 2 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالغىمەن: - مۇمىن-كەمتەر، روھى سۇنۇق، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك باسدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالغىمەن. 3 كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئۆلتۈرىدۇ، قوزنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتتىكى بونىنى سۇندۇرۇپ ئۆلتۈرىدۇ؛ ماڭا ھەدىيە تۇتقۇچى چوشقا قېنىنىمۇ تۇتۇپ بەرمەپكەندۇر؛ دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياقۇچى مەبۇدىقىمۇ مەدھىيە ئوقۇيدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقىتۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭلى يىرگىنچىلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 4 شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۈلپەتلىرىنى تاللايمەن؛ ئۇلار

دەل قورقۇدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرىغىنىدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىدا، ئۇلار قۇلاق سالىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدا يامان بولغانى قىلدى، مەن ياقۇرمايدىغانى تاللىدى». 5 «ئى پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاڭلاڭلار: - «سەلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۈپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنى سەلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىنداشلىرىڭلار سەلەرگە: - «قېنى پەرۋەردىگارىنىڭ تۇلۇغۇقى ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» - دېدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. 6 ئاڭلاڭلار! - شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! - ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى! ئاڭلاڭلار! - پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قاينۇرۇۋاتىدۇ! 7 - تولغىقى تۇتمايلا تۇ بوشىنىدۇ؛ ئاغرىقى تۇتمايلا، ئوغۇل بالا تۇغىدۇ! 8 كىمىنىڭ مۇشۇنداق ئىش توغرىلىق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ باققان؟ زېمىن بىر خەلقى بىر كۈن ئىچىدىلا تۇغىدىغان ئىش بارمۇ؟ دەققە ئىچىدىلا بىر ئەلنىڭ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئۇنىڭ ئەمدىلا تولغىقى تۇتۇشىغا، ئۇ ئوغۇل بالىلىرىنى تۇغدى! 9 بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولسام، مەن بالىنى چىقارغۇزماي قالاتمى؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆزۈم تۇغۇرغۇچى تۇرسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ - دەيدۇ خۇدايىڭ. 10 يېرۇسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشاللىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! 11 چۈنكى سەلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچەكلەردىن ئېمىپ قاناتەتلىنىسىلەر؛ چۈنكى سەلەر قانغۇچە ئىچىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆڭلۈڭلار خۇرسەن بولىدۇ». 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك

ئارام-خاتىرجەملىكى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۇنۇپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانپاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتەكتە ئەكىلىتىلىسىلەر. 13 خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بەرگەندەك، مەن شۇنداق سىلەرگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر يېرۇسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. 14 سىلەر بۇلارنى كۆرگەندە كۆڭلۈڭلار شادلىنىدۇ، سۆڭەكلىرىڭلار يۇمران ئوت-چۆپتەك ياشناپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قولى تۈز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. 15 چۈنكى غەزىپىنى قەھەر بىلەن، تەنپەينى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگارىڭلار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قۇيۇندەك كېلىدۇ. 16 چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگارىڭلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايىدۇ؛ پەرۋەردىگارىڭلار ئۆلتۈرگەنلەر نۇرغۇن بولىدۇ. 17 «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم تۇتۇپ، ئوتتۇرىدا تۇرغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يىرگىنچىلىك بولغاننى، جۈملىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى تەڭ تۈگىشىدۇ. دەيدۇ پەرۋەردىگارىڭلار. 18 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ئويلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمدۇر؛ بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۆزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ 19 ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللەرگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۆھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لىۋىيەگە، ئوقياچلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، تۇبال، گرېتسىيەگە ھەم يىراق چەتلەردىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار «ئاشلىق ھەدىيە»نى پاكىز قاجىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلگەندەك،

شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللەرگە، قېچىرلارغا ھەم ئارتوڭلەرگە مىندۈرۈپ مۇقەددەس تېخىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيىلار بولۇشقا تاللايمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 22 چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن تۈزۈمىنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغاندەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ تۇرۇپ ساقلىنىدۇ. 23 ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنىمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 24 - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىرتقا چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار تۆلمەيدۇ؛ ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋاتقان ئوت ئۆچمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچىلىك بىلىنىدۇ.

يەرەميا

1 بنيامين قەبىلىسى زېمىنىدىكى ئاناتوت يېزىسىدا تۇرۇۋاتقان كاهىنلاردىن بولغان ھىلقىيانىڭ ئوغلى يەرەميا نىڭ سۆزلىرى [تۆۋەندە خاتىرىلىندۇ]: 2 يەھۇدا پادىشاھى، ئاموننىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە، يەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون ئۈچىنچى يىلىدا [يەرەمياغا] پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى كەلدى؛ 3 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمىنىڭ كۈنلىرىدە ھەممە يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە، يەنى شۇ يىلنىڭ بەشىنچى ئېيىدا يېرۇسالېملىكلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى يەنە كېلىپ تۇردى. 4 پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: 5- ئاناڭنىڭ قورسىقىدا سېنى تاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىلىقتىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى ئۆزۈمگە ئاتاپ، ئەللەرگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلەدىم، - دېيىلدى. 6 مەن بولسام: - ئاپلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۆدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: - ئۆزۈڭنى گۆدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. 8 ئۇلاردىن قورقا، چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دېدى. 9 ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەگكۈزدى؛ پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، ئۆز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛ 10 قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھالاک قىلىش ۋە ئورۇش، قۇرۇش ۋە تېرىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلەدىم، - دېدى. 11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: «يەرەميا، نېمىنى كۆرۈۋاتىسەن؟» - دېيىلدى. مەن: «بادام دەرىخىنىڭ شېخىنى كۆرۈۋاتمەن» - دېدىم. 12 پەرۋەردىگار ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن

سۆزۈمنى كۆزىتىپ تۇرىمەن» - دېدى. 13 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ: «نېمىنى كۆرۈۋاتىسەن؟» - دېيىلدى. مەن: «پورۇق-پورۇق قايناۋاتقان، تاغزى شىمال تەرىپىدىن قىيىسايدىغان بىر قازاننى كۆردۈم» - دېدىم. 14 پەرۋەردىگار ماڭا: - كۈلپەت شىمال تەرىپىدىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۆسۈپ كېلىدۇ - دېدى. 15 - چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنىڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - ئۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى ئۆز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەممە سېپىللارغا ۋە يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەييارلىنىدۇ؛ 16 شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۇدادىكلەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، ئۆز قوللىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. 17 سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ساڭا بۇرۇغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا ئېيت؛ ئۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگەن، بولمىسا مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. 18 قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم پۈتكۈل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تۆمۈر تۈۋرۈك ۋە مىس سېپىللاردەك تىكلەدىم. 19 ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ - چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 بېرىپ يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: - «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن سېنىڭ ياش ۋاقتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ ئاشىقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۆل-باياۋاندا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە

ماڭا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلىمەن. 3 شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارىغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، ئۇلار ئۇنىڭ ئۆز ھوسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسى دەپ قارالغانىدى؛ ئۇلارنى يەۋمالماچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغانىدى ھەم ئۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا يىتاپەت چۈشكەنىدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئۇ ياقۇبىنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى: - 5 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، ئۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ ئۇلار نېمىشقا جەننەت بۇتلارغا باش ئورۇپ، ئۆزلىرى جەننەت بولۇپ كەتتى؟ 6 ئۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، باياۋاندىن، يەنى چۆل-دەشت ۋە تىك ئازگالار بىلەن قاپلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە ئۆلۈم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات ئۆتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان تۇرمايدىغان شۇ باياۋاندىن بىزنى تۇتقۇزگەن پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشماپتىغۇ؟ 7 مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم موچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىننى بۇلغىدىڭلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرگىنچىلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. 8 كاهىنلار: «پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى؛ تەۋرات-قانۇن ئىجراچىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى؛ خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ پەيغەمبەرلەر بولسا باتالنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز جەمەت نەرسىلەرگە ئەگىشىپ كەتتى. 9 شۇڭا سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالاشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 10 - سىلەر سىپىرۇستىكى دېڭىز بويلىرىغا تۇتۇپ بېقىڭلار، كېدارغا تەكشۈرۈشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار - مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ

بېقىڭلار - 11 قايىسى بىر ئەل ئۆز ئىلاھلىرىنى (ئۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) ئۆزگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ شان-شەرىپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-بىمەنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. 12 بۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار، ھاك-تاڭ بولۇڭلار! ساراسىمىگە چۈشۈڭلار! چۆچۈڭلار! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 13 - چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ ئۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى؛ ئاندىن ئۆزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ تۇرمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يۈنۈپ چىقتى. 14 ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ ئۇ خوجاينىڭ ئۆيىدە تۇغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئولجىغا ئايلىنىپ قالدى؟ 15 ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۆركىردى؛ ئۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى؛ ئۇلار [ئىسرائىل] زېمىنى ۋەيرانە قىلدى؛ شەھەرلىرى كۆيدۈرۈلدى، ئادەم ئاتسىز قالدى. 16 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا ئوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەر مۇ چوققاڭنى بېرۋەتتى. 17 بۇ ئىشلارنى ئۆزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ - چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەندىڭ. 18 ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە يەنە شەھور دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقۇننىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقۇننىڭ نېمىسى؟ 19 ئۆز رەزىللىكىڭ ئۆزۈڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۆزۈڭنىڭ يېنىمدىن چەتتەپ كەتكىنىڭ ئۆزۈڭگە تەبىھ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەرداپقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، - دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 20 چۈنكى سەن قەدىمدىنلا مەن ساڭا سالغان بويۇتتۇرۇقنى بۇزۇپ، ئۇنىڭ رىشىنى ئۇزۇپ تاشلىۋەتكەنسىن، سەن: «قۇللۇقۇڭدا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۇڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق

بېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پادىشاھ ئايال دەك كېرىلىپ ياتقان سەن. 21 لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم؛ سەن ماڭا نىسبەتەن قانداقۇيات ۋە ياۋا بىر سېسىق ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ 22 چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن يۇيۇنساڭمۇ، كۆپ ئاقارتقۇچ سويۇن ئىشلەتسەڭمۇ سېنىڭ قەبھەلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 23 سەن قانداقۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتالار» غا ھېچ ئەگەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلىشلىرىڭنى ئىقرار قىل - سەن ئۆز يوللىرىدا ئۆيان-بۇيان قاتراپ يۈرىدىغان چاققاق ھىڭگاندۇرسەن! 24 سەن چۆل-باياۋانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋايى ماددا ئېشەكسەن! كۈيلىگەندە كىم ئۇنى توسالسىن؟ ئۇنى ئىزدىگەن ھاڭگىلار ئۆزلىرىنى ھېچ ئۇپرا تىمىدۇ؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئىزدەپ تاپماق ئاسان دۇر. 25 [ئىسرائىل]، [بىكار يۈگۈرۈپ]، پۇتۇڭنى ئاياغىسىز، گېلىڭنى ئۈسسۈلۈقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇيات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭمەن!» - دېدىڭ. 26 ئوغرى تۇتۇلۇپ قېلىپ خىجالەتكە قالغاندەك، ئىسرائىل جەمەتمۇ خىجالەتكە قالدۇ - يەنى ئۆزلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى - 27 ئۇلار ياغاچ كۆتىكىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار يۈزىنى ماڭا قاراتماي، ئەكسىچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى، لېكىن كۈلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغاي سەن!» دەيدۇ. 28 ئەمدى ئۆزۈڭگە ياسىغان ئىلاھلارنىڭ قېنى؟! كۈلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! - چۈنكى شەھەرلەرنىڭ قانچە كۆپ بولسا بۇتلىرىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! 29 نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن

دەۋاغا چۈشمەكچىسىلەر؟ سىلەر ھەممىڭلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 30 بالىلىرىڭنى بىكاردىن بىكار ئورۇپ قويدۇم؛ ئۇلار ھېچ تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى. ئۆز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك پەيغەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. 31 ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-باياۋان ياكى قاپقاراڭغۇلۇق باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېدىشقا: «ئەڭلا بارساق ئۆز ئەركىمىز، ئەمدى يېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» - دەيدۇ؟ 32 قىز زىيۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ لېكىن ئۆز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىرىدە مېنى ئۇنتۇدى. 33 سەن ئىشقى ئەزدەپ بارىدىغان يوللارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ بۇزۇق ئاياللارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. 34 ئۇنىڭ ئۈستىگە تونۇشنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىققا كىرگىنى ئۈچۈن ئۆلتۈردىڭمۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، 35 سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق، [رەب] مەندىن رەنجۈرمەيدۇ!» دەيسەن. بىلىپ قوي! مەن ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلىدىم!» - دەۋرىسەن. 36 سەن نېدىشقا بۇنچۇلا ئۇيان-بۇيان قاتراپ ئالا كۆڭۈللۈك قىلىسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن يەرگە قارىتىلغاندەك مىسىر تەرىپىدىنمۇ يەرگە قارىتىلسەن. 37 بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن يۈلەنچۈك قىلغانلارنى چەتكە قاققى؛ سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3 شۇنداق دېيىلىدۇكى، بىرسى ئايالىنى قويۇۋەتسە، ئايال ئۇنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئەرگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۇنىڭ بىلەن قايتا يارىشۇالسا بولامدۇ؟ بۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشنىلىرىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ تۇرۇپ يەنە يېنىمغا قايتاي دەۋاتامسەن تېخى؟ 2

بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق؛ - سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن
بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈمگەنەن؟! - سەن چۆل-باياۋاندا كۆتۈپ ئولتۇرغان نەرىدەك
ئۇلارنى يوللار بويى كۆتۈپ ئولتۇرغانەن؛ زېمىنى بۇزۇقلۇقلىرىڭ ۋە زەزىللىكىڭ
بىلەن بۇلغانەن. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغۇرلار تۇتۇپ قېلىنىپ ساڭا بېرىلدى
ھەمدە «كېيىنكى يامغۇرلار» يامغىدى. لېكىن سەندە تېخى پادىشاھ ئايالىنىڭ قېلىن
يۈزى بار، ئىزا تارتىشى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. 4 ھەتتا سەن باياتىن ماڭا: «ئى ئاتام،
ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتەكچى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» - دەيسەن، ۋە: 5 -
«ئۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ ئۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە تۇتامدۇ؟» - دەيسەن.
مانا، سەن شۇنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قولۇڭدىن كېلىشىچە زەزىللىك
قىلغانەن. 6 يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ
نېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ بارلىق ئېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ
ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پادىشاھدەك بۇزۇقلۇق قىلغان» - دېدى. 7 - «مەن: ئۇ
بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم يېنىمغا قايتىپ كېلىدۇ، - دېدىم، لېكىن
ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ 8 لېكىن
ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ
ئۇنى قويۇۋەتكىنىنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا قورقىدى، بەلكى ئۆزىمۇ
بېرىپ پادىشاھلىق قىلدى. 9 شۇنداق بولدىكى، ئۆز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش
دەپ قارىغاچقا، ئۇ ھەتتا ياغاچ ۋە تاش بىلەن زىنا قىلىپ زېمىنى بۇلغىۋەتتى. 10
بۇلارنىڭ ھەممىسىگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا تېخى پۈتۈن كۆڭلى
بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن يېنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇۋالدى، -
دەيدۇ پەرۋەردىگار. 11 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - «ۋاپاسىز ئىسرائىل
ئۆزىنى ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. 12 بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ

سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگەن: «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - ۋە مەن ساڭا قايىقىمنى قايتا تۇرمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - مەن غەزىپىمنى مەڭگۈگە ساقلاپ تۇرمايمەن. 13 پەقەت سېنىڭ قەبھلىكىڭنى، - پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۆيان-بۇيان قاتراپ يۈرۈپ ئوزۇڭنى ھەر بىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك ئاۋازىمغا ھېچ قۇلاق سالىغانلىقىڭنى ئىقرار قىلساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۆرسەن] - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - چۈنكى مەن سىلەرنى ھەقىقىي سۆيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايسى جەمەتتىن ئىككىدىن پۇقرانى زىغونغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. 15 مەن سىلەرگە كۆڭلۈمدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، ئەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. 16 شۇنداق بولىدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپىيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولىشىڭلاردا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر؛ ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقۇ ياسمايسىلەر. 17 شۇ تاپتا ئۇلار يېرۇسالېمنى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا يىغىلىدۇ، - يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ ئۇلار قەلبىدىكى رەزىل جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ ئەگىشىپ ماڭايدۇ. 18 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ ئۇلار شىمال زېمىنىدىن بىللە چىقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مېراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. 19 مەن: «مەن سېنى بالىلىرىم قاتارىغا قويۇپ، ساڭا گۈزەل

زېمىنى، يەنى كۆپلىگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىكى ئەڭ كۆركەم جايىنى مېراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» - دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەپسەن، ۋە مەندىن يۈز تۈرۈمەيسەن!» - دېدىم. 20 لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال ئۆز جۆرسىدىن ئايرىلغاندەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئۇ ئىسرائىل جەمەتى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۇ بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى، چۈنكى ئۇلار ئۆز يولىنى بۇرمىلىغان، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۇنتۇغان. 22 - قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار؛ مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولمەن. - «مانا، بىز يېنىڭغا بارىمىز؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايمىزدۇرسەن» - دەڭلار! 23 - بەرھەق، ئېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئاڭلىتىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيىقاس-سۈرەنلىرى بېھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەرۋەردىگار خۇدايمىزدىنلا دۇر. 24 لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۇلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ئۇيات-نومۇس يەپ كەتكەن؛ 25 نەتىجىدە بىز ئۇيات-خىجىللىق ئىچىدە ياتىمىز، قالايمىقانچىلىق ۋە ئالاقىزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى، چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەرۋەردىگار خۇدايمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالىمىدۇق.

4 - «بۇ يوللىرىمىدىن بۇرۇلماي!» - دېسەڭ، ئۇ ئىسرائىل - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا بۇرۇلۇپ قايتىپ كەل! ئەگەر بۇ يىرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆرۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېنەپ كەتمەسەڭ، 2 - ئەگەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىنىڭدە، ئۇ قەسەم ھەقىقەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئەللەرمۇ

ئۇنىڭ نامدا تۈزۈلگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۆزىنىڭ بەخىر-شۆھرىتى قىلدۇ.
3 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدادىكلەر ۋە يېرۇسالېملىكلەرگە مۇنداق دەيدۇ: -
«بوز يېرىڭلارنى چېپىپ ئاغدۇرۇڭلار؛ تىكەنلىك ئارىسىغا تۇرۇق چاچماڭلار! 4
تۈزۈلۈڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدا سۈننەت قىلىڭلار؛ قەلبىڭلارنى سۈننەت
قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار! - بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم
پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ قىلىشىڭلارنىڭ رەزىللىكى
تۈپەيلىدىن ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 5 - يەھۇدادا مۇشۇلارنى ئېلان
قىلىپ، يېرۇسالېمدا: - «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» - دەپ جاكارلاڭلار؛
«يىغلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلەرگە قېچىپ كىرىلى!» - دەپ ندا قىلىڭلار!
6 زىغونى كۆرسىتىدىغان بىر تۇغنى تىكلەڭلار؛ دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ
قالماڭلار! چۈنكى مەن كۈلپەت، يەنى زور بىر ھالاكەتتى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن.
7 شىر ئۆز چاتقاللىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى؛ ئۇ ئۆز
جايدىن چىقىپ زېمىنىڭنى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ؛ شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ،
ئادەمزاڭسىز بولىدۇ. 8 بۇ سەۋەبتىن تۈزۈلۈڭلارغا بۈز كىيىم ئوراڭلار، داد-
پەرياد كۆتۈرۈپ نالە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن
ياغدى! 9 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - پادىشاھنىڭ
يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ،
پەيغەمبەرلەر تەبىئەتتە جۈپلىنىدۇ. 10 - ئاندىن مەن: - ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق
سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنىچ بولىسىلەر» دەپ
ئالدىڭىز؛ ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. 11 - شۇ چاغدا بۇ
خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-باياۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان
ئىسسىق بىر شامال خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يولىغا قاراپ چۈشىدۇ؛ لېكىن ئۇ خامان

سورۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! 12 - بۇنىڭدىن ئەشەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ؛ مانا، مەن ھازىر ئۇلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. 13 مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلاردەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قۇيۇندەكتۇر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۈركۈتلەردىن تېزدۇر! - «ھالەمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!»

14 - «ئى يېرۇسالېم، ئۆز قۇتۇلۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭنى رەزىللىكتىن يۇيۇۋەت؛ قاچانغىچە كۆڭلۈڭگە بەھۋە ئوي-خىياللارنى پۈكۈپ تۇرسەن؟ 15 چۈنكى دان دىيارىدىن، ئەفراتتىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۈلپەتنى ئېلان قىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىتىلىدۇ: 16 ئۇلار: ئەللەرگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغۇ ئاڭلىتىڭلار: - مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يىۇرتتىن كېلىۋاتىدۇ! ئۇلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانىلىرىنى كۆتۈرۈشكە تەييار! - دەيدۇ. 17 ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى ئۆز بېشىڭغا چۈشۈردى؛ بۇ رەزىللىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر؛ بەرھەق، ئۇ ئازابلىقتۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىيدۇ!». 19 - [مەن]: «ئاد، ئىچ-باغرىم! ئىچ-باغرىم! تولغاققا چۈشتۈم! ئاد، كۆڭلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۈپۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ تۇرالمىمەن؛ چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن؛ جەڭ چۇقانىلىرى جېنىمغا سانجىدى. 20 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى؛ چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-ھۇيتنىڭ ئىچىدە يىرتىپ تاشلاندى! 21 قاچانغىچە تۇغقا قاراپ تۇرۇشۇم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟» - [دېدىم]. 22 - «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ناداندۇر؛ ئۇلار مېنى ھېچ تونۇمىغان؛ ئۇلار ئەقلى يوق بالىلار، ئۇلار ھېچ يورۇتۇلمىغان؛ رەزىللىككە نىسبەتەن ئۇلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۇلار بىلىمسىزدۇر». 23 - «مەن يەر يۈزىگە قارىدىم؛ مانا، ئۇ شەكىلسىز

ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلار غىمۇ قارىدىم، ئۇ نۇرسىز قالدى؛ 24 تاغلارغا قارىدىم، مانا، ئۇلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. 25 قاراپ تۇرۇۋەردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۆزلىرىنى دالدىغا ئالدى. 26 مەن قارىدىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-باياۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋەيران بولدى. 27 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولىدۇ؛ ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. 28 بۇنىڭ تۈپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن ئۆكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ 29 ئاتلىقلار ۋە ئوقايلىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەربىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۆكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ؛ بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالدۇ. 30-سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن پەرەڭ كىيىملەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىمۇ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى ئوسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، ئوزۇڭنى ياسىغىنىڭ بىكاردۇر؛ سېنىڭ ئاشىقلىرىڭ سېنى كەمسىتىدۇ؛ ئۇلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. 31 چۈنكى مەن تولغاقتا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، تۇنجى بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتمەن؛ ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتللار تۈپەيلىدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرماقتا.

5 [پەرۋەردىگار]: - يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆرۈپ بىلىۋېلىڭلار؛ مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆرۈڭلار؛ ئادالەت بىلەن ئىش كۆرىدىغان، ۋە دەسسىدە تۇرۇشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى

تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرمەن! 2 گەرچە ئۇلار: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۆزلەيدۇ، [دېدى]. 3- ئى پەرۋەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ يۈرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن بۇلارنى ئۆردۈڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلاشمايدۇ؛ سەن ئۇلارنى نابۇت قىلىپ تۈگەشتۈردۈڭ، لېكىن ئۇلار تەرىپىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولىدىن يېنىشنى رەت قىلىدۇ»

4- مەن: «شۈبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» - دەيدىم. 5- «مەن مۇتۋەرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلىدۇ». بىراق ئۇلارمۇ بويۇنتۇرۇقنى ئۈزۈل-كېسىل بۇزۇپ، رىشتىلىرىنى ئۈزۈپ تاشلىغان. 6- شۇڭا ئورماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋەيران قىلىدۇ؛ يىلپىز شەھەرلەرگە قاراپ پايلايدۇ؛ شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقلىرى كۆپىيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيدۇ. 7 مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلەرگە قەسەم ئىچمەكتە؛ مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پادىشاھلارنىڭ ئۆيىگە توپ-توپ بولۇپ مېڭىۋاتىدۇ. 8 ئۇلار سەمرىگەن ئىشقىۋاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىغا ھەۋەس قىلىپ كىشىنەۋاتىدۇ. 9 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدۇم؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىسساس ئالماي قويامدۇم؟ 10 ئۇنىڭ ئۈزۈم چۈنەكلىرىدىن ئۆتۈپ، تاللىرىنى ۋەيران قىلڭلار؛ لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي نابۇت قىلماڭلار؛ شاخلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار،

چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەۋە ئەمەستۇر، 11 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇتلەق ۋاپاسىزلىق قىلدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 ئۇلار: «ئۇ ھېچنەمە قىلمايدۇ! بىزگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ؛ نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» - دەپ پەرۋەردىگاردىن تېنىپ كەتتى. 13 پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولدى، خالاس؛ [پەرۋەردىگارنىڭ] سۆز-كلامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى تۈز بېشىغا يانسۇن! 14 شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. 15 - مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇ كۈچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشمەيدىغان بىر ئەل بولدى، 16 ئۇلارنىڭ ئوقدېنى يوغان ئېچىلغان بىر گۆردۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. 17 ئۇلار ھوسۇلنى ۋە نېنىكىنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىنى قىلىچ بىلەن ۋەيران قىلىدۇ. 18 ھالبۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن. 19 شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز نېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرگەن؟» - دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز تۇرۇپ، ئۆز زېمىنڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولسىلەر» - دېگەن. 20 - ياقۇبىنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنى ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنى، 21 «بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى

نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى تۇرۇپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى تۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان
بىر خەلق: - 22 مەندىن قورقۇمىسىلەر؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - دېگىز سۈنى ئۈچۈن
ساھىلى مەڭگۈلۈك چەكلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ
ئالدىدا تەۋرىمەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى ئۆركەشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن
ھېچ غەلبە قىلمايدۇ؛ شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئۆتەلمەيدۇ. 23
لېكىن بۇ خەلقنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆڭلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز
پىشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. 24 ئۇلار كۆڭلىدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى
ئاۋۋالقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بىزگە ھوسۇل پەسلىنى بېكىتىپ ئامان-
ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەننى ھېچ دېمەيدۇ. 25
سەلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سەلەرگە نېسىپ قىلىنغان؛ سەلەرنىڭ
گۇناھلىرىڭلار سەلەردىن بەرىكەتنى مەھرۇم قىلغان. 26 چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا
رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پىستىرىمىدا ياتقان قىلتاچىلاردەك پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار
تۇزاق سېلىپ، ئادەملەرنى تۇتۇۋالىدۇ. 27 تۇتقان قۇشلارغا تولغان قەبەستەك،
ئۇلارنىڭ ئويلىرى ئالدىمچىلىقتىن ئېرىشكەن ماللار بىلەن تولغان؛ ئۇلار شۇ يول بىلەن
بۈيۈك ھەم باي بولۇپ كەتتى. 28 ئۇلار سەمرىپ، پارقراپ كەتتى؛ بەرھەق،
ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ
خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سورىمايدۇ؛ نامراتلارنىڭ
ھوقۇقىنى قوغدايدىغان ھۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. 29 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى
جازالىماي قويامدۇم؟! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن
قىسساق ئالماي قويامدۇم؟ 30 زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچۇلۇق ۋە يىرگىنچىلىق بىر ئىش
سادىر قىلىنغانكى - 31 پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە؛ كاهىنلار

بولسا ئۆز ھوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىمۇ بۇ

ئىشلارنى ياقتۇرىدۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسەلەر؟

6 جېنىڭلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالېم شەھىرىدىن قېچىڭلار، ئى بىنىامىن

جەمەتلىكلەر! تەكۈن ئېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەيت-ھاكىكەرەمدە ئىس سىڭلىنى

كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا يىئاپەت، يەنى دەھشەتلىك ھالەت شىمال تەرەپتىن پەيدا

بولدۇ. 2 زىغون قىزى، يەنى نازىدىن ساھىبجامالى، مەن نايۇت قىلمەن. 3 يېرۇسالېمغا

قارشى چىقىۋاتقان پادا باقمۇچىلارمۇ ئۆز پادىلىرىنى ئېپىكىلدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى

قورشىۋاغا ئېلىپ چىقىرىلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىككىگەن جايدا

پادا باقىدۇ. 4 [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەييارلىنىڭلار! تۇرۇڭلار، چۈش

ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلايلى!»، «ئايلا! كۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى

سايىلەر ئۇزراۋاتىدۇ!» - [دەيدۇ]، [ئاندىن]: 5 «شۇڭا، كېچىچە ھۇجۇم قىلىپ

چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتىلى!» - دەيدۇ. 6 - چۈنكى ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: - دەرەخلەرنى

كېسىپ، ئۇلار بىلەن يېرۇسالېم ئەتراپىدا دۆڭ-پوتەيلەرنى ياساڭلار؛ چۈنكى ئۇ

جازالانمىسا بولمايدىغان شەھەردۇر؛ ئۇنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. 7

قۇدۇق ئۆز سۇلىرىنى تۇرغۇتۇپ چىقارغاندەك، ئۇمۇ رەزىللىكلەرنى تۇرغۇتۇپ

چىقارماقتا؛ ئۇنىڭدىن زۇلمەت-زوراۋانلىق ۋە ھالەت سادالىرى ئاڭلانماقتا؛

مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر ھەم يارىلانغانلار پەيدا بولماقتا. 8

ئى يېرۇسالېم، تەلەم-تەرىپىيە قويۇل قىل؛ بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، -

بولمىسا، مەن سېنى خارابىلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلىۋېتىمەن. 9 ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - ئۇلار ئۆزۈم

تېلىنى پاساڭدۇغۇچىلاردەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ؛ شۇڭا سەن ئۆزۈم

ئۆزگۈچىدەك ئۈزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئۆتكۈزگىن!
10 [مەن]: - مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاھلاندۇراي؟ ئۇلاردىن ئاڭلىغۇدەك
زادى كىم بار؟ مانا، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈننەت قىلىنمىغان، ئۇلار ھېچ
ئاڭلىيالمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ئۇلارغا ئېغىر كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ھېچ
خۇشياقمايدۇ، - [دېدىم]. 11 - قەلىم پەرۋەردىگارىنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن
تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئىچىمگە سىغدۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كوچىدىكى
باللار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۈككەيسەن. ئەر-ئاياللار، قېرىلار ھەم
ياشاغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! 12 - ئۇلارنىڭ ئويللىرى، ئېتىزلىرى
ئاياللىرى بىلەن بىللە ئۆزىگەرگە تاپشۇرۇلدى؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلەرگە
سوزمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 - چۈنكى ئەڭ كىچىككىدىن چوڭغىچە
ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كەينىگە ھەممىسى
ئوخشاشلا ئالداچىلىق قىلىدۇ؛ 14 ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!»
دەپ خەلقىمىنىڭ قەزىنىڭ يارىسىنى سۇسۇق بىلەن قول ئۇچىدا چالا تېڭىپ
قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! 15 ئۇلار يىرگىنچىلىك ئىشلارنى سادىر
قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ - ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشىمۇ
ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ تۈلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ تۈلدى؛ ئۇلارنى
جازالاشقا كەلگىنىدە ئۇلار پۇتلىشىپ كېتىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 16
شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر تۆت ئاچا يولدا
تۇرۇۋاتىسىلەر؛ شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆرۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا
ئېلىپ بارغان يوللارنى سوراپ، ئۇلاردا مېڭىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا جېنىڭلار
ئوبدان تارام تاپىدۇ. لېكىن ئۇلار: «بىز شۇلاردا ماڭايمىز!» - دەيدۇ. 17 مەن:
سىلەرگە «كانايىنىڭ ئاگاھ ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بەرگۈچى

كۆزەتچىلەرنى تىكلەيمەن، لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالمايمىز» دېدىڭلار. 18 شۇڭا ئى
ئەللەر، ئاڭلاڭلار؛ گۇۋاھچىلار بولۇپ ئۇلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ
قويۇڭلار! 19 ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقنىڭ بېشىغا كۆلپەت، يەنى
ئۇلارنىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئاقۇتىنى چۈشۈرمەن، چۈنكى ئۇلار سۆزلىرىمگە قۇلاق
سالمايدۇ؛ مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۇلار چەتكە قاققان. 20 - ئەمدى زادى
نېمە مەقسەتتە شېبادىن چىققان خۇشبوۋى، يىراق يۇرتتىن ئېلىپ كېلىنكەن ئېگىز
ماڭا سۇنۇلدۇ؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قوبۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ
«تەشەككۈر قۇربانلىق» لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. 21 شۇڭا پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۇتلىكاشاڭلارنى سالمايمەن؛ شۇنىڭ
بىلەن ھەم ئاتلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۇتلىشىدۇ؛ قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا
ئابۇت بولىدۇ. 22 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق
كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەرىنلىرىدىن تۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ؛ 23 ئۇلار ئوقيا ۋە
قىلىچ بىلەن قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار زالىم، ھېچ رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز
دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگىۋار ئادەملەردەك سەپ-
سەپ بولۇپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى!
24 «بىز ئۇلار توغرىلىق خەۋەر ئاڭلىدۇق؛ قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشلىك،
تولغاقتا قالغان ئايالدىك ئازاب بىزنى تۇتتى» - [دېدىم]. 25 «دالاغا چىقماڭلار،
يوللار بىلەن ماڭاڭلار، چۈنكى دۈشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە
باسدۇ. 26 ئى خەلقىمنىڭ قىزى، سەن ئۆزۈڭگە بۆز كىيىم كىيىۋال، كۆللەر
ئىچىدە ئېغىن يات؛ ئۆزۈڭنىڭ بىر تال ئوغۇلۇڭدىن جۇدا بولغاندەك قاتتىق يىغلاپ
ماتەم تۇت؛ چۈنكى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى بىزگە قاراپ تۇيۇقسىز كېلىدۇ». 27
[پەرۋەردىگار ماڭا]: - مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن، خەلقىم بولسا

خۇددى تەكشۈرۈلدىغان روددەك بولدى؛ سېنى ئۇلارنىڭ يوللىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكلەدىم، - [دېدى]. 28 - ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئاسىيىنىڭ ئاسىيىسى، ئۇلار تۆھمەت چاپلاپ ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ ئۆزىدۇر، ھەممىسى چىرىپ كەتكەندۇر؛ 29 تۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكىمۇ كۆيۈپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتتا يەم بولدى؛ رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى؛ خەلقىم يامانلاردىن خالىي بولدى. 30 ئۇلار «داشقال كۆمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى رەت قىلدى.

7 پەرۋەردىگاردىن يەرەمياغا مۇنداق بىر سۆز كەلدى: - 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى دەرۋازىدا تۇرۇپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئۇ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەھۇدىلار!» - دېگەن. 3 - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - يوللىرىڭلار ھەم قىلىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. 4 «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى دەپ ئالدىنقى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتمەڭلار. 5 ئەگەر سىلەر ھەقىقەتەن يوللىرىڭلار ھەم قىلىشلىرىڭلارنى تۈزەتسەڭلار، - ئەگەر كىشىلەر ۋە قوشناڭلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسەڭلار، 6 - ئەگەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، - شۇنداقلا تۈزۈڭلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كېتىشتىن قول تۈزسەڭلار، - 7 شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. 8 لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق

پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتكەنسەلەر. 9 ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتلىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، باتالغا ئىسرىق يېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تونۇمىغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، 10 ئاندىن مېنىڭ نامىدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆيگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەمسەلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلاردا تۇرۇۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇ سىلەر؟! 11 مېنىڭ نامىدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆي سىلەرنىڭ نەزىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىمۇ؟! مانا، مەن ئۆزۈم بۇ ئىشلارنى كۆرگەنمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 شۇڭا، مەن ئەسلىدە ئۆز نامىدا تۇرالغۇ قىلغان شىلوھ دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ يېقىڭلار! 13 ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلىدىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرگە تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار. - 14 ئەمدى مەن شىلوھدىكى ئۆيىنى قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامم قويۇلغان بۇ ئۆيى ۋە مەن سىلەرگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىننىمۇ شۇنداق قىلىمەن؛ 15 مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكەنمىدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. 16 ئەمدى سەن، [يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەرياد كۆتۈرمە ياكى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. 17 ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كۆچمىلىرىدە نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتمامسەن؟ 18 بالىلار ئوتۇن تېرىدۇ، ئاتلار ئوت قالايدۇ، ئاياللار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسماننىڭ خانىشى» ئۈچۈن

پوشكاللارنى سېلىشقا خېمىرنى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا «شاراب
ھەدىيە»لەرنى قۇيدۇ. 19 ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛
- تۈز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى تۈزلىرى ئەمەسمۇ؟ 20 شۇڭا رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۈكۈلدى؛
ئىنسان ئۈستىگە، ھايۋان ئۈستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۈستىگە، تۇپراقتىكى مېۋىلەر
ئۈستىگە تۈكۈلدى؛ ئۇ ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۇنى ھېچ تۈچۈرمەلمەيدۇ. 21 ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق
دەيدۇ: - پېرۋېرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ
قويۇڭلار، بارلىق گۆشلىرىنى يەۋىلىڭلار! 22 چۈنكى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن
قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار ياكى
باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە ياكى ئەمىر بەرمىگەندىم؛ 23 بەلكى
مەن ئۇلارغا مۇنداق ئەمىر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن
سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر؛ مەن ئۆزۈڭلارغا
ياخشىلىق بولسۇن دەپ بۇيرۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» - دەپ بۇيرۇغاندىم.
24 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئۆز زەربىلىرى
كۆڭلىدىكى جاھىللىقى بىلەن ئۆز خىيال-خاھىشلىرىغا ئەگىشىپ مېڭىۋەتكەن؛ ئۇلار
ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭغان. 25 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن
چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى
يېنىڭلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم؛ مەن ھەركۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ
ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. 26 لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛
ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. 27
سەن بۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا ئېيتىسەن؛ لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ؛ سەن

ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرىسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. 28 - سەن ئۇلارغا: - «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» - دەيسەن. ئۇلاردىن ھەقىقەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۈزۈلۈپ كەتتى. 29 چېچىڭنى چۈشۈرۈپ ئۇنى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈزگەن زىپىنى چۈشۈرمەكچى بولغان بۇ دەۋرىنى رەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى. 30 چۈنكى يەھۇدادىكلەر كۆز ئالدىدا رەزىللىك قىلغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇلار مېنىڭ نامىدا ئاتالغان ئويىگە يىرگىنچىلىك نەرسىلەرنى تەكشۈپ ئۇنى بۇلغىغان؛ 31 ۋە ئۈز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ كۆيدۈرۈش ئۈچۈن «ھىنىمنىڭ ئوغلى» نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ بۇرۇمىغا ئالمەن، ئۇ ئويۇمغا ھېچ كىرىپ باقمىغاندۇر. 32 شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «توفەت» ياكى «ئىبن-ھىنىمنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمدۈ. 33 بۇ خەلقنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانىۋارلارنىڭ تائامى بولىدۇ؛ ئۇلارنى ئۆلۈكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. 34 مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ئويۇن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزىنىڭ ئاۋازىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8 شۇ چاغدا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇلار يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۆستىخانلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆستىخانلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرغانلارنىڭ ئۆستىخانلىرىنى

گۈرلەردىن ئېلىپ چىقىرىدۇ، 2 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسمانلاردىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئەگەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يەرگە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئوغۇت بولۇپ ياتىدۇ. 3 مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل جەمەتتىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتنىڭ ئورنىغا ماماتى تاللايدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 4 ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئادەملەر يىقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چىقىپ كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ 5 نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چىقىش بىلەنلا يېنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالدىنچىلىقىنى چىڭ تۇتدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشىنى رەت قىلدۇ. 6 مەن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدىم؛ لېكىن ئۇلار دۇرۇسلۇقنى سۆزلەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلىدىغان ھېچكىم يوق؛ ئات جەڭگە بۇرۇلۇپ ئېتىلغاندەك ھەربىرسى ئۆز يولىغا بۇرۇلۇپ ئېتىلىدۇ. 7 ھەتتا ئاسماندىكى لەيلىلەمۇ ئۆزىگە بېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلىدۇ، پاختەك، قارلغاچ ۋە تۇرنلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە تۇتدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا بېكىتكەنلىرىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 8 سىلەر قانداقۇن: «بىز دانادۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى بىزدە باردۇر!» دەيسىلەر؟ مانا، بەرھەق، ئولما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۇنى بۇرمىلىغان. 9 دانىشمەنلەر خىجىل بولىدۇ، ئۇلار يەرگە قاراپ قالىدۇ؛ مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى چەتكە قاققاندىن كېيىن، ئۇلاردا زادى نېمە دانالىق قالدۇ؟ 10 شۇڭا مەن ئۇلارنىڭ ئاياللىرىنى باشقىلارغا، ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېڭى ئىگىلىرىگە تاپشۇرۇپ

بېرىمەن؛ چۈنكى ئەڭ كىچىككىدىن چوڭغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كەينىگىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. 11 ئۇلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۇسلىق بىلەن قول ئۇچىدا چالا تېكىپ قويدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! 12 ئۇلار يىرگىنچىلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ - ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشىمۇ ئۇلار ھېچ بىلەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ تۈگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ تۈلدى؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىدە ئۇلار پۇتلىشىپ كېتىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئۇلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۈزۈم تېلىدا ئۈزۈملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ قالمىدى؛ يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى شۇلار ئۇلاردىن تۆتكۈزۈۋېلىندۇ. 14 «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟ يىغلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلەرگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۈرەش قىلىپ] تۈگىشەيلى! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى تۈگەشتۈرۈپ، بىزگە تۆت سۈيىنى بەردى؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 15 ئامان-تېنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۈتۈپ كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى؛ شىپا ۋاقتىنى كۈتتۇق، لېكىن مانا، ۋەھمە باسقى! 16 دۈشمەن ئاتلىرىنىڭ خارتىلىداشلىرى دان زېمىندىن تارتىپ ئاڭلاشماقتا؛ ئايغىرلىرىنىڭ كىشىلەر پۈتكۈل زېمىنى قورقىتىپ تەۋرەتمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». 17 - مانا، مەن ئاراڭلارغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھرىلىمەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتمەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 [مەن]: «مېنىڭ دەرد-ئەللىم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەپىلىشىپ كەتتى!» - [دېدىم]. 19 «مانا، خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ ئىنتايىن يىراق

يۇرتتىن كۆتۈرۈلگەن پەريادىنىڭ ساداسى! [ئۇلار] - «پەرۋەردىگار زىغۇندا ئەمەسمۇ؟
زىغۇننىڭ پادىشاھى ئۆيەردە تۇرمامدۇ؟!» - [دەيدۇ]. نېمىشقا ئەمدى ئۇلار مېنى ئويما
مەبۇدلىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈرىدۇ؟!» 20 - «ئورما
ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز تۈگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» 21
«خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ سۇنۇق يارىسى تۈپەيلىدىن ئۈزۈم سۇنۇقەن؛ ماتەم تۇتمەن؛
دەككە-دۈككە مېنى بېسىۋالدى، - 22 گېئادتا تۇتيا تېپىلمايدىكەن؟ ئۆيەردە تۇپ
يوقىكەن؟ نېمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمىنىڭ قىزىغا داۋا تېپىلمايدۇ؟!».

9 ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۇنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلقى بولسىدۇ! ئۇنداقتا
خەلقىمىنىڭ قىزى ئارىسىدىكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتىم! 2
ئاھ، مەن ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا يولۇچىلار چۈشكەن بىر تۇرالغۇ بولسىدۇ!
ئۇنداقتا خەلقىمىنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى
زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر!» 3 - ئۇلار ئوقياچى لەشكەرلەر
ئوقياينى ئېگىلدۈرگەندەك تىلنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلانغان؛ ئۇلار زېمىندا
ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق بۇ سەممىلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ ئۇلار رەزىللىك
ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 -
ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلاردىن ھېزى بولۇڭلار، قېرىنداشلىرىڭلارغا ھېچ تايانماڭلار،
چۈنكى ھەربىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىغۇچى، خالاس، ھەربىر يېقىنلىرىڭ بولسا
تۆھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. 5 ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالداچىلىق قىلماقتا،
ھېچكىم ھەقىقەتنى سۆزلىمەيدۇ، ئۇلار ئۆز تىلنى يالغان سۆزلەشكە ئوڭىتىدۇ،
ئۇلار قەبھەلىكتە ئۆزلىرىنى ئۇيرىتىدۇ. 6 ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم
قىلماقتا، ئالداچىلىقتىن يەنە بىر ئالداچىلىققا ئۆتمەكتە؛ ئۇلار مېنى تونۇشنى رەت
قىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛ خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ رەزىللىكىگە ماڭا باشقا يول قالمىدۇمۇ؟ 8 ئۇلارنىڭ تىلى ئەجەل ئوقىدۇر؛ ئۇ ئالدىمچىلىقىنى سۆزلەيدۇ؛ ھەر بىر ئىغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنچ-تامانلىقنى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. 9 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويالمايمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىسساس ئالماي قويالمايدۇ؟ 10 «تاغلاردىكى يايلاقلار ئۈچۈن يىغا ۋە نالە-پەرياد كۆتۈرىمەن، دالادىكى ئوتلاق ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى ئۇلار كۆيۈپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ؛ كالىلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى ئاڭلانمايدۇ؛ ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم ھايۋاناتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». 11 - مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-توپ دۇۋە، چىلبۆرلەرنىڭ بىر تۇرالغۇسى قىلىمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم تۇرمايدىغان دەرىجىدە ۋايرانە قىلىمەن. 12 - كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ نېمىشقا زېمىن ۋەيرانە، ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كۆيۈپ چۆل-باياۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ 13 پەرۋەردىگار دەيدۇ، - چۈنكى ئۇلار مەن ئۇلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇننى تاشلىۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالىمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماڭمىغان، 14 بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئەگەشكەن، ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارغا ئۆگەتكەندەك باتاللارنىڭ كەينىگە ئەگىشىپ كەتكەن، 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ خەلققە كەكرىنى يېڭۈزمەن، ئۇلارغا ئوت سۈيىنى ئىچكۈزمەن، 16 ئۇلارنى ئۇلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا قىلىچى ئەۋەتمەن. 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

- كۆڭۈل قويۇڭلار، ماتهچى ئاياللارنى كېلىشكە چاقىرىڭلار، يىغلاشقا ئەڭ ئۇستا بولغان قىز-ئاياللارنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىڭلار! 18 - بەرھەق، ئۇلار تېز كەلسۇن، بىز ئۈچۈن زور يىغا كۆتۈرسۇنكى، بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىنمۇ ياشلار تاراملاپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىنمۇ ياش تانچىلىرى ئاقسۇن - 19 چۈنكى زىخوندىن يىغا ئاۋازى ئاڭلىنىپ: - «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق! قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! ئۇلار تۇرالغۇلىرىمىزنى ئورۇۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!» - دېيىلىدۇ. 20 پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئاياللار، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزگە قۇلاق سېلىڭلار؛ قىزىڭلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىڭلار، ھەربىرىڭلار يېقىنىڭلارغا مەرسىيە ئوقۇتۇڭلار، 21 چۈنكى ئۆلۈم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كىرگەن، ئوردا-ئىستېھكاملىرىمىزغىمۇ كىرگەن؛ ئۇ بالىلارنى كۈچلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن يۇلۇپ تاشلىغان. 22 [يېقىنلىرىڭلارغا] ئۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزەكتەك يىقىلىدۇ؛ ئۇلار ئورمىچىنىڭ ئورغىقىنىڭ ئاستىغا يىقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغمايدىغان باشاقتەك يەرگە چېچىلىدۇ!» - دەڭلار! 23 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلىكى بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ 24 پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا شۇنىڭدىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن خەتتە قىلمىغانلارنى خەتتە قىلىنغانلار بىلەن بىللە جازالامەن؛ 26 يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئاممونييلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان،

چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەرنى جازالايىمەن؛ چۈنكى بۇ ئەللەرنىڭ
ھەممىسى خەتتە تىنىدۇر؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەتمۇ كۆڭلىدە خەتتە تىنىدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئىسرائىل
جەمەتى: - 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمەڭلار؛
گەرچە ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۈككەگە چۆمگەن
بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۆچۈپ كەتمەڭلار. 3 چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-
يوسۇنلىرى بىمەنلىكتۇر؛ ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچنىڭ
ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغاندۇر. 4 ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش
بىلەن ھەللەيدۇ؛ ئۇنى يىقىلىنىش دەپ ئۇلار بولغا، مىخىلار بىلەن بېكىتىدۇ. 5
بۇنداق بۇتلار تەرخەمەكلىكتە تۇرىدىغان بىر قاراغۇچتۇر، خالاس؛ ئۇلار ھېچ
سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلار باشقىلار تەرىپىدىن كۆتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇلار
ماڭالمىدۇ. ئۇلاردىن قورقماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار رەزىللىك قىلالمىدۇ، ئۇلارنىڭ
قولدىن ياخشىلىق قىلىشىمۇ كەلمەيدۇ. 6 - ساڭا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى
پەرۋەردىگار؛ سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. 7 كىم سەندىن
قورقاي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ؟! چۈنكى بۇ ساڭا
تېگىشلىكتۇر؛ چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار
ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. 8 [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىناسىز ئەقلى
يوق، نادانلاردۇر؛ بۇ ئەزىمەتلىرى ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرەلمەيدۇ؟! 9
سوقۇپ يالپاقلانغان كۈمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىندۇ؛ ئالتۇنمۇ ئۇلاردىن ئېلىپ
كېلىندۇ؛ ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زەرگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىغا كۆك ۋە سۇسۇن
رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزۈندۇ. بۇلارنىڭ ھەممىسى شۈبھىسىزكى، دانىشمەن
ئۈستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! 10 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ تۈزى ھەقىقەتتۇر؛

ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-
زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۇنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. 11 ئۇلارغا مۇنداق دېگەن:
«ئاسمان بىلەن زېمىننى ياراتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن
يوقايدۇ!». 12 [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىننى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان،
ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن ياغۇچىدۇر.
13 ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن
بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ، ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ،
ۋە شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 14 مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقىلسىز،
بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، زەرگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن
شەرمەندىگە قالدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق
يوقتۇر. 15 ئۇلار بىمەنلەردۇر، مازاق ئويىپىكىتىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ
ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 16 ياقۇپنىڭ نېسىۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك
ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز
مىراسى بولغان قەبىلىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار
ئۇنىڭ نامىدۇر. 17 زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئۇ مۇھاسىرىگە
ئېلىنغۇچى قىز، 18 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا
زېمىندىكىلەرنى ئېلىپ ئۆيەردىن چۆرىۋېتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تونۇپ يەتكۈچە
ئازار بېرىمەن!». 19 جاراھىتىم ئۈچۈن ھالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر!
بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەكمەن»
- دەپتىكەنمەن. 20 مېنىڭ چېدىرىم ھاللاڭ بولدى، بارلىق تانلىرىم ئۈزۈلدى؛
باللىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چېدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ
تىككۈدەك، چېدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمىدى. 21 چۈنكى خەلق

پادىچىلىرى ئەقىلىسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارىنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. 22 ئاڭلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپسى! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۇقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋەيرانە، چىلىۋىرىلەرنىڭ تۇرالغۇسىغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! 23 بىلىمەنكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنساننىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر؛ مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى بولماستۇر؛ 24 پەرۋەردىگار، مېنى تۈزىگەيسەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۈزىگەيسەن؛ بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. 25 قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭغا ندا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە تۆككەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار ياقۇپنى يەپ كەتكەن؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنى يۇتۇپ تۈگەشتۈرۈپ، تۇرغان جاينى مۇتلەق ۋەيران قىلغان.

11 يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: 2 - بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار؛ شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، 3 - سەن يەرەمىيا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتتى: - پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم بويسۇنمىسا ئۇلەنەتتە قالدۇ؛ 4 مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى تۆمۈر تاۋلايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئۇلارغا تاپىلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلەرگە، يەنى مەن سىلەرگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن؛ 5 شۇنداق بولغىنىدا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلەرگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئىچكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرمىەن» - دېگەندىم. سىلەر بۈگۈنكى كۈندە

دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋابەن «ئامىن، پەرۋەردىگار!» - دەپم. 6 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: - بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! 7 چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۈگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېككەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن، مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. 8 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھاللىققا ئەگىشىپ ماڭغان، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈردۈم؛ مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپلىغانمەن، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. 9 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سۇيىقەست بايقالدى؛ 10 ئۇلار سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزدى. 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلماستىن ئاپەت چۈشۈرمەن؛ ئۇلار ماڭا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ ئۇلارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا ئۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمايدۇ. 13 چۈنكى شەھەرلىرىنىڭ قانچە كۆپ بولغانىسىرى، بۇتلارنىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا؛ يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانىسىرى، سىلەر «بىرگىنچىلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇردۇڭلار، يەنى بائالغا ئىسرىق

يېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. 14 ئەمدى سەن، [ئى يەرەميا]،
بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پەرياد ياكى تىلاۋەت قىلما؛
چۈنكى ئاپەت بېشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماڭا نىدا قىلغان ۋاقتىدا مەن ئۇلارنى
ئاڭلىمايمەن. 15 - مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ئۆيۈمدە تۇرۇشىغا نېمە ھەققى؟
چۈنكى كۆپىنچىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشكە ئورۇنسىلەر؛
سىلەر رەزىللىكڭلار ئەمەلگە ئاشقاندا خۇرسەن بولساڭلار، ئۇنداقتا «مۇقەددەس
گۆشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقڭلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالايدۇ؟ 16 پەرۋەردىگار
ئىسمىڭنى «ياپېشىل، مول مېۋىلىك، باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغانىدى؛
لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالىدۇ ۋە شاخلىرى
يوق قىلىنىدۇ. 17 چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار ساڭا قاراپ كۆلپەت بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل
جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، بانالغا
ئىسرىق يېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. 18 «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر
يەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم؛ ئۇ ماڭا ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئايان
قىلدى؛ 19 مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭغان كۈتۈك پاقلاندەك
ئىدىم؛ مەن ئەسلى ئۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ
ئىسمى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىنىدىن ئۈزۈپ تاشلايلى»
دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ 20 لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى،
ئادەمنىڭ ۋىجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسىڭنى ئۆز كۆزۈم بىلەن
كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايىسەن؛ چۈنكى دەۋايىمى ساڭلا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم».
21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا

بېشارەت بەرمە، بولسا جېنىڭ قولىمىزدا تۇگىشىدۇ» - دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: - 22 - بۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - مانا، مەن ئۇلارنى جازالايمەن؛ يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلدۈ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۈ. 23 ئۇلاردىن ھېچبىر قالدۇقى قالمايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلار جازالىنىدىغان يىلىدا، شۇ ئاناتوتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرمەن.

12 مەن دەۋايىنى ئالدىڭغا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئى پەرۋەردىگار؛ لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرىلۇق سۆزلەشمە كىچمەن؛ نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى روناق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭرى-ئازادلىكتە تۇرىدۇ؟ 2 سەن ئۇلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۇلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ ئۇلار ئۆسۈپ گۈللىنىدۇ، ئۇلار مېۋىلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋىجدانىدىن يىراقسەن؛ 3 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلسەن؛ سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، ئۆزۈڭگە بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. ئۇلارنى بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن قويلاردەك ئايرىپ سۆرەپ چىققايسەن، ئۇلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. 4 زېمىن قاچانغىچە قاچىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە تۇرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ تۈگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «[خۇدا] ئاقىۋىتىمىزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. 5 - سەن يۈگۈرگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلىشكەندە، ئۇلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلىشسەڭ قانداق بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا تۇرغان زېمىننىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەرياسى

بويىدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قانداق يۈرسەن؟ 6 چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتاڭنىڭ جەمەتمۇ ساڭا ئاسىيلىق قىلغان. ئۇلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بەرگەن. گەرچە ئۇلار ساڭا مېھرىلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۇلارغا ئىشەنمە!» 7- ئۆزۈم ئائىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مېراسىمنى تاشلىۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 8 مېنىڭ مېراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا نورمانلىقتىكى بىر شىرگە ئوخشاش بولۇپ قالدى، ئۇلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى، شۇڭا مەن ئۇلارنى يامان كۆرىمەن. 9 مېنىڭ مېراسىم ماڭا سار-بۈركۈت ياكى چىلبۆرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىغا باشقا سار-بۈركۈتلەر ئولاشماقتا! بېرىڭلار، ئۇلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! 10 نۇرغۇنلىغان خەلق پادىچىلىرى ئۆزۈمزارىمنى ھالەك قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ نېسىۋەمنى ئاياغ ئاستى قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ يېقىملىق نېسىۋەمنى غەرب بىر چۆل-باياۋانغا ئايلاندۇردى، 11 ئۇلار ئۇنى غەرب قىلىۋېتىدۇ، ئۇ مېنىڭ ئالدىدا غەرب ھەم قاغىراق تۇرىدۇ، پۈتكۈل زېمىن غەرب قالدۇ، ئەمما ھېچ ئادەم بۇنىڭغا كۆڭلىنى بۆلمەيدۇ. 12 چۆل-باياۋاندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئۈستىگە ھالەك قىلغۇچىلار غۇزۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ، ھېچ ئەت ئىگىسىنىڭ تىنچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. 13 [خەلقىم] بۇغداينى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېكەنلەرنى ئورىيدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇيراتقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ، شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلارنىڭ تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى تۈپەيلىدىن، يەرگە قاراپ قالدىلەر. 14 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مېراسقا چاڭگال سالغان، زېمىننىڭ ھەممە رەزىل قوشنىلىرى توغرىلۇق مۇنداق دەيمەن: - مانا، مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىندىن يۇلۇپ ئالغەن، شۇنىڭدەك

يەھۇدا جەمەتىنى ئۇلار ئارىسىدىن يۇلۇۋالغان، 15 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن بۇ يولدىن يېنىپ، ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مېراسىغا، ھەربىرىنى ئۆز زېمىنىغا قايتۇرىمەن. 16 شۇنداق قىلىپ، ئەگەر (ئۇلار ئۆتكەندە خەلقىمگە بائالنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆڭۈل قويۇپ خەلقىمىنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنسە، جۈملىدىن مېنىڭ نامىمغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، - ئەمدى ئۇلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقىم] ئورۇن بېرىلىپ، ئۇلار گۈللەندۈرۈلدى. 17 بىراق ئۇلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەلنى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدى: - بارغىن، كاناپ ئىچ تامبالى ئال، بېلىگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلما. 2 شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالى ئالدىم ۋە بېلىگە باغلاپ قويدۇم. 3 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 4 «سەن پۇلغا ئالغان، بېلىگە باغلانغان ئىچ تامبالى ئېلىپ، ئورنىڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». 5 شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بۇيرۇغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. 6 كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنىڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يەرگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالىنى قولۇڭغا ئال» - دەيدى. 7 شۇڭا مەن فراتقا باردىم؛ مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالىنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم؛ مانا، ئىچ تامبال سېسىپ چىرىپ كەتكەندى، پۈتۈنلەي كىيگۈسىز بولغانىدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن يەھۇدانىڭ پەخىرى ۋە بېرۇسالىنىڭ چوڭ پەخىرىنى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ 10 مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ

قۇلۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەي كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبالغا ئوخشاش بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىقىغا چىڭ باغلانغاندەك، ئۇلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابروي، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۈزۈمگە چىڭ باغلاندىغانمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن ئۇلار ھېچ قۇلاق سالىمىدى. 12 ئۇلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگەن: - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك»، ئۇلار ساڭا: «ئەجەب، ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەكلىكىنى ئوبدان بىلمەمدۇق؟» - دەيدۇ؛ 13 سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋەكىل بولۇپ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاهىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەممە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. 14 مەن ئۇلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - مەن ئۇلارغا ئىچىمنى تاغرىتايىمەن، ئۇلارنى تايىمايمەن، ئۇلارغا رەھىم قىلمايمەن؛ ئۇلارنى ئابۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسۇمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى ئۇ بېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۈتۈڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئىزدىگەن نۇرنى ئۆلۈم سايىسىغا، قاپقاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچە، پەرۋەردىگار خۇدا بېشىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 بۇنى ئاڭلىمىساڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار تۈپەيلىدىن جېنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ، ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن

قىلىنىسىلەر. 18 پادشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يەرگە ئولتۇرۇڭلار، چۈنكى كۆركەم تاجلىرىڭلار بېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلىدۇ» - دېگەن. 19 جەنۇبىدىكى شەھەرلەر قورشۇۋېلىنىپ تاقىلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولىدۇ. 20 بېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]، شىمالدىن چىققانلارغا قارا؛ ساڭا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نەگە كەتكەندۇ؟ 21 [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىندە سەن نېمە دېيەلەيتىڭ؟ ئەسلى ئۆزۈڭ ئۇلارغا باشقۇرۇشنى تۈگەتكەن تۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق تۇتقان ئايالدىك ئازاب-ئوقۇبەتلەر سېنى تۇتقاندۇ؟ 22 سەن ئەگەر كۆڭلۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا بېشىمغا چۈشتى؟ - دەپ سورىساڭ، بۇ ئىشلار قەبىھلىكنىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى - كۆيىنىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، يوتلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. 23 ئېشىۋېيەلىك قارا تېرىسىنى تۈزگەرتەلمەمدۇ؟ ياكى يىلپىز چىپار تەڭگىلىرىنى تۈزگەرتەلمەمدۇ؟ ئۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشقا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-باياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن ساماندىك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقۇتنىڭ بولىدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسۋەڭ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانسەن، يالغانچىلىققا تايانغانسەن. 26 شۇڭا مەن كۆيىنىڭنىڭ پەشلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلىدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىنالىرىڭ، ئايغىرىڭنىڭدەك پوخۇر كىشىلەرنىڭ، ئېگىزلىكلەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان بۇزۇقچىلىقلىرىڭنىڭ پەسكەشلىكى! - بارلىق يىرگىنچىلىكلىرىڭنى كۆردۈم! ھالىڭغا ۋاي، ئى پىرۇسالىم! سەن پاك قىلىنىشى قانچىچە رەت قىلماقتىسەن!؟

14 يەرەمياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرۇلۇق سۆزى:

- 2 يەھۇدا ماتەم تۇتدۇ، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يەرگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتدۇ؛ يېرۇسالېمدىن نالە-پەرياد كۆتۈرۈلمەكتە. 3 مۆتۈرەلىرى چاپارمەنلىرىنى سۇ ئەكلىشكە ئەۋەتدۇ؛ ئۇلار سۇ ئازگاللىرىغا بارىدۇ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ كۆپلىرى قۇرۇق قايىنىپ كېلىدۇ؛ ئۇلار يەرگە قاراپ قالىدۇ، ساراسىمگە چۈشىدۇ؛ ئۇلار بېشىنى يېپىپ تۈۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 4 ھېچ يامغۇر بولمىغاچقا يەر يۈزى يېرىلىپ كەتتى؛ يەر ھەيدىگۈچىلەر يەرگە قاراپ بېشىنى يېپىپ تۈۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 5 مارال بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ؛ چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. 6 ياۋا ئېشەكلەر ئېگىزلىكلەردە تۇرۇپ چىلىۋىرىلەردەك ھاسىراپ كېتىدۇ؛ ئوزۇق ئىزدەپ كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئوزۇق يوق. 7- ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكلەردىن بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرگىنى بىلەن، ئوزۇقنىڭ نامىنى ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايىسەن! چۈنكى بىزنىڭ يولۇڭدىن چىقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 8 ئى ئىسرائىلنىڭ ئارزۇسى، كۆلپەت چۈشكەندە ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا بىزگە زېمىنىمىزدىكى مۇساپىردەك، بىر كېچىلا قونماقچى بولغان بىر يولۇچىدەك بولسەن؟ 9 نېمىشقا ھېچ ئامالسىز كىشىدەك، ھېچكىمنى قۇتقۇزالمىدىغان بىر پالۋانغا ئوخشاش بولسەن؟ لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئارىمىزدا تۇرسەن، بىز سېنىڭ نامىنى بىلەن ئاتالغاندۇرمىز؛ بىزدىن ۋاز كېچىپ كەتتە! 10 پەرۋەردىگار مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەيدۇ: - ئۇلار دەرھەققەت [مەندىن] تېزىپ، كېزىشكە ئامراق تۇرۇ؛ ئۇلار قەدەملىرىنى [يامان يولدىن] ھېچ تىزگىنلىمەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلاردىن ھېچقانداق خۇرسەنلىكى يوق؛ ئەمدى ھازىر ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايىدۇ.

11 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: - بۇ خەلقنىڭ بەخت-بەرىكىتى ئۈچۈن دۇئا قىلما - دېدى. 12 - ئۇلار روزا تۇتقاندا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ ئۇلار كۆيۈمۈمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلەر بىلەن سۇنغاندا، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار ئارقىلىق يوقىتىمەن. 13 مەن بولسام: - ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككەمۇ دۇچ كەلمەيسىلەر؛ چۈنكى مەن بۇ يەردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسەنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، - دېدىم. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن، ۋە ئۇلارغا گەپ قىلغىنىم يوق. ئۇلار سىلەرگە ساختا كۆرۈنۈش، پالچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرىلىق ئۆز كۆڭلىدىكى خام خىياللارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. 15 شۇڭا پەرۋەردىگار: - مېنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنى: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرىلىق: - بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ؛ 16 ئۇلار بېشارەت بەرگەن خەلقنىڭ بولسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۈپەيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالېم كۆچىلىرىغا تاشلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى، ئاياللىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا تۈكمەن. 17 سەن ئۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: - «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ پاك قىزىم بولغان خەلقىم يارىسى بۆسۈلگەندەك قاتتىق بىر زەربە يەپ، ئىنتايىن ئېغىر يارىلاندى»، - دەيدۇ. 18 مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر؛ شەھەرگە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلىمسىز-نادان بولۇپ، ئۇلار زېمىندا ئۆز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى.

19 سەن يەھۇدادىن نېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جېنىڭ زىئەتتىن زېرىكتىمۇ؟ سەن نېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالغۇسىز دەرىجىدە ئۇرغاندىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتتۈڭ، لېكىن ھېچ قۇتۇلۇق كۈنلەر يوقتۇر؛ شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتتۈڭ، لېكىن مانا دەككە-دۈككە ئىچىدىدۇرمىز! 20 ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبھىلىكىنى تونۇپ ئىقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 21 تۈزۈڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمى] كۈزۈڭگە ئىلھاي قويمىغايىسەن؛ شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايى رەسۋا قىلىنغايىسەن؛ ئەھدەڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسىن، ئۇنى بۇزمىغايىسەن! 22 ئەللەر چوقۇندىغان «ئەرزىمە سىلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىنى ئاسمانلار تۈزلىرىلا يېرىمىدۇ؟ [بۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۈتىمىز؛ چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «مۇسا ياكى سامۇئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىدا تۇرغان بولسىمۇ، كۈڭلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋەت! ئۇلار مەندىن نېرى چىقىپ كەتسۇن! 2 ئەگەر ئۇلار سەندىن: «بىز نەگە چىقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» - دەيسەن. 3 چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۈچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالەك قىلىش ئۈچۈن ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتتىم؛ 4 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى

بارلىق پادشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمىگە سالغۇچى بىر ئويىكت قىلمەن. 5 چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار تۇرىدۇ؟ كىم ئەھۋالنى سوراشقا يولدا توختاپ يېنىڭغا بارىدۇ؟ 6 سەن مېنى تاشلىۋەتكەنسەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - سەن چېكىنىپ كەتتىڭ؛ مەن ئۈستۈڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇردۇم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالىسىراپ كەتتىم. 7 شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلپۈگۈچ بىلەن سورىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلمەن؛ ئۇلار ئۆز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. 8 كۆز ئالدىمدا ئۇلارنىڭ تۇل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملاردىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ ئانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن ئۇشتۇمتۇت ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرمەن. 9 يەتتە بالىنى تۇغقان ئانا سوللىشىپ تىنىقىدىن قالايسى دەپ قالىدۇ؛ كۆپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ قۇياشى تۇيۇقسىز [مەغرىپكە] پاتىدۇ؛ ئۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 ئاھ، ئانا، ھالىغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارىتىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە تۇغقانسان! مەن ئۇلارغا ئۆسۈمگە قەرزىمۇ بەرمىدىم، ياكى ئۇلاردىن ئۆسۈمگە قەرزىمۇ ئالمىدىم؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: - بەرھەق، مەن بەختىڭگە سېنى ئازاد قىلمەن؛ كۆلپەت ۋە بالايىناپەت بولغان كۈندە مەن ساڭا دۈشمەننى چىرايلىق ئۇچراشتۇرىمەن. 12 تۆمۈر سۇنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تۆمۈر، ياكى مىس سۇنامدۇ؟ 13 بەلكى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن، ئۇ چېتىڭدىن بۇ چېتىڭگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ 14 مەن سېنى دۈشمەنلىرىڭ

بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلەيدىغان بىر زېمىنغا ئۆتكۈزۈمەن؛ چۈنكى غەزىپىمدە بىر ئوت قوزغالدى، ئۇ ئۈستۈڭگە چۈشۈپ سېنى كۆيدۈرىدۇ. 15 ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىنى بىلىسەن؛ مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىنى ئالغايسەن؛ سەن ئۇلارغا سەۋر-تاقەت كۆرسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. 16 سۆزلىرىڭگە ئېرىشىپ، ئۇلارنى يەۋالدىم، سۆزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندىرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان؛ چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا! 17 مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ سورۇنىدا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم؛ سېنىڭ مېنى تۇتقان قولىڭ تۈپەيلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم؛ چۈنكى سەن مېنى [ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. 18 مېنىڭ ئازابىم نېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامىنىڭ داۋامى يوق، نېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالدىچى ئېرىق» ۋە تۇيۇقسىز غايىب بولىدىغان سۇلاردەك بولماقچىسەن؟ 19 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن ھازىرقى ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمىدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا ياندۇرۇپ كېلىمەن؛ سەن قىممەتلىك [سۆزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۆزلەرنى] پەرقلەندۈرەلسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولسەن؛ بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۇلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتاسلىقىڭ كېرەك؛ 20 ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىدىتىن قوپۇرۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۇلار ساڭا ھۇجۇم قىلدۇ، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۇلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 - بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ

چاڭگىلدىن قۇتقۇزىمەن، ئەشەددىيەرنىڭ چاڭگىلدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارنىڭ بولمەن.

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 سەن ئايال زاتىنى ئەمرىڭگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغۇلغان ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: - 4 ئۇلار ئەلەملىك كېسەللەر بىلەن ئۆلدۇ؛ ئۇلار ئۈچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلەيدۇ؛ ئۆلۈكلەرى تېزەكتەك تۇپراق يۈزىدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ؛ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن [يەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچبىر ئۆيگە كىرمە، ياكى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش ياكى ئۆكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقنى خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىكلىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئۇلۇغلاردىن تارتىپ پەسلىرىگىچە بۇ زېمىندا ئۆلدۇ؛ ئۇلار يەرگە كۆمۈلەيدۇ؛ ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇلارنى دەپ، يا ئەتىلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەيدۇ؛ 7 ئۇلار قارىلىق تۇتقانلارنى يوقلاپ، نان ئوشۇتمايدۇ، ئۆلگەنلەر ئۈچۈن كۆكۈل سورىمايدۇ؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھنى سۇنمايدۇ. 8 سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە توي-بەزمە بولغان ئۆيىڭمۇ كىرمە؛ 9 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۆز كۈنلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۆز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. 10 شۇنداق بولىدۇكى،

سەن بۇ خەلققە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۈلپەتتى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەبھلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايمىز ئالدىدا زادى سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمىز باردۇ؟» - دەپ سوراپدۇ. 11 ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: - چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندىن ۋاز كەچكەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلار مەندىن ۋاز كەچكەن، تەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان؛ 12 سىلەر بولسا ئىلغار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتتەر قىلغانىسىلەر؛ مانا، ھەر بىرىڭلار ئۆز رەزىلى كۈڭلىدىكى جاھىللىقنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالىغانىسىلەر؛ 13 شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ھېچ مېھرىنى كۆرسەتمەيمەن. 14 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 15 بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىللارنى شىمالىي زېمىندىن ۋە ئۆزى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. 16 ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن يېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇزۇشقا چاقىرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئاندىن نۇرغۇن ئوۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئوۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەر بىر تاغدىن، ھەر بىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. 17 چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ

سۇقۇنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. 18 لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسەلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىننى يىرگىنچىلىك نەرسىلەرنىڭ ئۈلۈكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مېراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. 19 - ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمىمەن، ئازاب-ئوقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمىمەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىڭغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنلىككە مېراسخورلۇق قىلغان؛ بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. 20 ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» - دەيدۇ. 21 - شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇرەزىل خەلققە] شۇنى ئوبدان بىلدۈرىمەن، - ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئوبدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ نامىمنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17 يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۆچلۈك تۆمۈر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرەكلىرىگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۇڭگۈزلەرگە ئويۇلغان؛ 2 باللىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر بويىدا تىكلەنگەن، ئېگىز دۆڭلەر ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلارنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ» لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. 3 مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، - سېنىڭ «يۇقىرى جايلار» نىڭمۇ بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس - بۇ چېتىڭدىن ئۇ چېتىڭگىچە بولغان گۇناھىڭ تۈپەيلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ 4 ئۆزۈڭنىڭ شۇرى، مەن ساڭا تەقدىم قىلغان مېراسىڭ قولۇڭدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ ئۇنى قوزغىغانسىلەر؛ ئۇ مەڭگۈگە كۆيدۈ. 5 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۈچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتلىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا

لەنەت بولسۇن! 6 ئۇ چۆل-باياۋاندا تۆسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولدى؛ بەخت-
ياخشىلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغىچىراق يەرلەردە،
ئادەمزاڭسىز شورلۇق بىر زېمىندا تۇرىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى
تايانچ قىلغان ئادەم بەخت-بەرىكەتلىك بولدى! 8 ئۇ سۇلار بويىدا تىكلەنگەن،
ئېرىق بويىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەخدەك؛ پىرغىرم ئىسسىقتىن ئۇ قورقمايدۇ؛
ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى ھەمىشە يېشىلدۇر؛ قۇرغاقچىلىق يىلى ئۇ سولاشمايدۇ ۋە مېۋە
بېرىشتىن قالمايدۇ. 9 قەلب ھەممىدىن ئالداچى، ئۇنىڭ داۋاسى يوقتۇر. كىممۇ ئۇنى
چۈشىنەلسۇن؟ 10 مەنكى پەرۋەردىگار ئىنسان قەلبىنى كۆزىتىپ تەكشۈرمەن؛
ھەر بىرسىگە ئۆز يوللىرى بويىچە، قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە تەقسىم قىلىش
ئۈچۈن، ئىنسان ۋىجدانىنى سىنايمەن. 11 خۇددى ئۆزى تۇغمىغان تۇخۇملارنى
بېسىۋالغان كەكلىكتەك، ھارامدىن بايلىقلارغا ئېرىشكەن كىشىمۇ شۇنداق بولدى؛
كۈنلىرىنىڭ يېرىمى ئۆتمەيلا ئېرىشكىنىدىن ئايرىلىدۇ، ئۇ ئاخىرىدا ئەخمەق بولۇپ
چىقىدۇ. 12 شان-شەرەپلىك بىر تەخت، ئەزەلدىن يۇقىرىغا تىكلەنگەن، دەل بىزنىڭ
باشپاناھىمىز بولغان جايدۇر؛ 13 ئۇ پەرۋەردىگار، سەن ئىسرائىلنىڭ ئۆمىدىسىن!
سەندىن ۋاز كەچكەن ھەممەيلەن يەرگە قاراپ قالدۇ؛ سەندىن يىراقلاشقانلار
تۇپراقتا ياتقانلار ئارىسىدا تىزىملىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھاياتلىق سۇلىرىنىڭ مەنبەسى بولغان
پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەن. 14 مېنى ساقايتقىن، ئۇ پەرۋەردىگار، مەن شۇنىڭ
بىلەن جەزمەن ساقايتىلمەن! مېنى قۇتقۇزغىن، شۇنىڭ بىلەن جەزمەن قۇتقۇزۇلمەن!
- چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ مەدھىيەمدۇرسەن! 15 مانا، ئۇلار ماڭا: - پەرۋەردىگارنىڭ
سۆز-بېشارىتى قېنى؟! قېنى، ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن! - دەيدۇ. 16 لېكىن مەن
بولسام، ساڭا ئەگەشكىنىمدە «پادا باققۇچى» بولۇشتىن ھېچ قاچقان ئەمەسمەن، ۋە
ئەجەل كۈنىنى ھېچ ئارزۇ قىلمىغانمەن، - سەن بىلىسەن! ئاغزىمدىن بارلىق چىققانلار

سېنىڭ يۈز ئالدىڭدا بولغان. 17 ماڭا ۋەھىمە بولمىغايسەن، كۈلپەتلىك كۈندە سەن مېنىڭ باشپاناھىمىدۇرسەن. 18 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار يەرگە قاراپ قالسۇن، لېكىن مېنى يەرگە قاراتمىغايسەن! ئۇلار دەككە-دۈككەگە چۈشسۇن، لېكىن مېنى دەككە-دۈككەگە چۈشۈرمىگەيسەن؛ ئۇلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كۈنى چۈشۈرگەيسەن؛ ئۇلارنى ئىككى ھەسسىلىك ھالاکەت بىلەن ئۈزۈل-كېسىل پاچاقلاپ تاشلىغايسەن! 19 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: - بارغىن، يەھۇدا پادىشاھلىرى شەھەرگە كىرىدىغان ۋە چىقىدىغان «خەلقنىڭ بالىلىرى» دېگەن دەرۋازىدا، ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىدا تۇرغىن، ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىدىغان يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان خالايىق! 21 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز جېنىڭلارغا ھېزى بولۇڭلار! «شابات» كۈنىدە ھېچقانداق يۈكنى كۆتۈرمەڭلار، يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن ھېچنەرسىنى ئېپكىرمەڭلار، 22 شابات كۈنلىرىدە ئۆيلىرىڭلاردىن ھېچ يۈكنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقماڭلار، ۋە ھېچقانداق ئەمگەك قىلماڭلار؛ بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بۇرغۇغىنىمدەك، شابات كۈنىنى تۈزۈمگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈن دەپ قاراڭلار. 23 لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئاڭلىماسلىققا ھەم تەربىيىنى قوبۇل قىلماسلىققا بوينىنى قاتتىق قىلغان. 24 شۇنداق بولدىكى، سىلەر ئاۋازىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - يەنى شابات كۈنىدە شەھەر دەرۋازىلىرىدىن ھېچ يۈكنى ئېلىپ كىرمىسەڭلار ۋە ھېچ ئەمگەك قىلماسلىق ئارقىلىق شابات كۈنىنى ماڭا پاك-مۇقەددەس بىر كۈن ھېسابلىساڭلار، 25 بۇ شەھەر دەرۋازىلىرىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرىدىغان پادىشاھلىرى ۋە ئەمىرلىرى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ كىرىدۇ،

ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى، يەھۇدا دىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارمۇ كىرىپ-چىقىشىدۇ؛ بۇ شەھەر مەڭگۈ ئاۋات بولىدۇ. 26 شۇنداق قىلساڭلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بىنياميننىڭ زېمىنىدىن، [غەربتىكى] «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىن، جەنۇبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەنۇبىي باياۋانلاردىن پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار، «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى»، «ئاشلىق ھەدىيە»لەر ۋە خۇشبۇيىلارنى تۇتۇپ، [پەرۋەردىگارىغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالىدىساڭلار، يەنى شابات كۈنىنى تۈزۈمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شابات كۈنىدە يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسەڭلار، ئەمدى مەن دەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋىتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ.

18 بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: - 2 «ئورنۇڭدىن تۇر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن».

3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم؛ ۋە مانا، ساپالچى غالىتەك ئۈستىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقاندى. 4 ئۇ سېغىز لايىدىن ياساۋاتقان قاچا تۇرۇپ-تۇرۇپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايىدىن ئۆزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 6 «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلامدەم؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - مانا، سېغىز لايىنىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولىمدىكىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرىلىق، يەنى ئۇنىڭ يۇلۇشى، بۇزۇلۇشى ۋە ھالاك قىلىنىشى توغرىلىق سۆزلەيمەن؛ 8 شۇ چاغ مەن ئاگاھلاندۇرغان شۇ ئەل يامانلىقىدىن

توۋا قىلىپ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىقتىن يانمەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ تۇستۇرۇلۇشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 10 شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىدا يامانلىق قىلىپ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەرىكەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن يانمەن. 11 ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكلەرگە ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سىلەرگە يامانلىق تەييارلاۋاتمەن، سىلەرگە قارشى بىر پىلان تۈزۋاتمەن؛ شۇڭا ھەر بىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. 12 - لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز ئۆز پىلانلىرىمىزغا ئەگىشىۋېرىمىز، ئۆز رەزىل كۆڭلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» - دەيدۇ. 13 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سورىڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يىرگىنچىلىك ئىشنى قىلغان! 14 لىۋان قارلىرى ئايدالادىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۇنىڭ يىراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۇلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ 15 لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى تۇتۇغان؛ ئۇلار يوق بىر نەرسىلەرگە خۇشبۇي ياقىدۇ؛ مانا، بۇلار ئۇلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن پۇتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر تۇش-تۇش قىلىدىغان ئويىپىكت قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن تۇتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، بېشىنى چايقىشىدۇ. 17 مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامال دەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا يىتاپەت كۈنىدە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». 18 كىشىلەر: «كېلىڭلار، يەرەمياغا قەست قىلايلى؛ چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-

تەرىپى، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلىمىزنى بىر قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» - دېيىشى. 19 - ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايىسەن؛ ماڭا قارشىلىشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايىسەن. 20 ياخشىلىققا يامانلىق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئورا كولىغان؛ مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى ئۇلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايىسەن. 21 شۇڭا بالىلىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغايىسەن، قىلىچىڭ بىسىغا ئېلىپ بەرگەيسەن؛ ئاياللىرى بالىلىرىدىن جۇدا قىلىنىپ تۇل قالىسۇن؛ ئەزىزلىرى ۋابا-تولۇم بىلەن يوقالىسۇن، يىگىتلەر جەڭدە قىلىچالانسۇن. 22 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە باسمىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ئۆيلىرىدىن نالە-پەرياد ئاڭلىانسۇن؛ چۈنكى ئۇلار مېنى تۇتۇشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇن سالغان. 23 ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتل قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوبدان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبھىلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمغايىسەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن؛ غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغايىسەن.

19 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن؛ ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچچىنى تاپىپ، 2 «ساپال پارچىلىرى» دەرۋازىسىغا يېقىن بولغان «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. 3 مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېملىكلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ

خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن مۇشۇ يەرگە بالا يىتاپەتنى چۈشۈرمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسا قۇلاقلىرى زىڭىلاپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «يات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە تۈزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياققان، ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. 5 ئۇلار ئاتالغان ئۆز بالىلىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كۆيدۈرۈش ئۈچۈن ئاتالنىڭ «يۇقىرى جايلار»نى قۇرغان، مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېيتىمىغان، ئۇ ھەرگىز ئويۇمغا كىرىپ باقمىغان. 6 شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، ياكى «ھىنىمنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىدا يىقىتىمەن، مەن جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئوچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارغا ئوزۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. 8 مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر ئۇش-ئۇش قىلىدىغان ئويىپىكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئوتتۇراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن دەھشەت بېسىپ ئۇشقىرتىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قاتتىق قىستاپىدىغان قورشاشىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 10 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋەتكەن؛ 11 شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بىرىسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن

ھېچ ياسىيالمغۇدەك دەرىجىدە چىقىۋەتكىندەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى شۇنداق چىقىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلەرنى توفەتتە كۆمدۈ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە، 12 مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلمەن. 13 يېرۇسالېمدىكى ئويلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئويلەرى، - يەنى ئۇلارنىڭ ئوگرىلەردە تۇرۇپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەييارىلەرگە خۇشبۇي ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى تۆككەن بارلىق ئويلەر خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. 14 ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدى: 15 - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالايتاپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرمەن؛ چۈنكى ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

20 ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر - ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدە «ئامانلىق ساقلاش بېگى» مۇئەددى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى. 2 پاشخۇر يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغۇزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدىكى «بىنياميننىڭ يۇقىرى دەۋۋازىسى» نىڭ يېنىدىكى تاقاققا سالدى. 3 ئىككىنچى كۈنى، پاشخۇر يەرەمىيانى تاقاقتىن بوشاتتى؛ يەرەمىيا ئۇنىڭغا: - پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-مىسسايىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. 4 - چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭگە ۋە بارلىق تاغنىلەرگە ۋە ھەممە سالغۇچى ئويىپىكت قىلمەن؛ ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ قىلىچى

بىلەن يىقىلىدۇ، سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرسەن، مەن بارلىق يەھۇدانى
بايىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇمەن؛ ئۇ ئۇلارنى بايلىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ
كېتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى قىلىچ بىلەن تۇرىدۇ. 5 مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە بايلىقلىرى
- بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ
بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئولجا قىلىپ
بۇلۇپ بايلىغا ئېلىپ كېتىدۇ. 6 سەن بولساڭ، ئى پاشىزور، ھەممە ئۆيدىكىلەرنىڭ
بىرگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن، سەن بايلىغا كېلىسەن، سەن شۇ يەردە دۇنيادىن
كېتىسەن، شۇ يەرگە كۆمۈلسەن؛ سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق
سالغان تاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ. 7 ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ
[يەنە مەبەللىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلۈم؛ سەن مەندىن زور
كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن كۈن تاپا-تەننىڭ ئويىپكىتى بولمەن؛
ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. 8 مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم
بۇلاڭچىلىق كېلىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەستىرنىڭ ئويىپكىتى قىلىدۇ. 9 لېكىن مەن: «مەن
ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە ياكى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم،
ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆڭەكلەرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن
بولدۇ؛ ئىچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالىم قالماي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمىمەن. 10
شۇنداق، قىلىۋېرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پىچىرلاشقان قەستلىرىنى
ئاڭلىساممۇ، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋە ھەممە باسدۇ! «ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىڭلار!
ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلايلى!» دەپ، بارلىق ئۆلپەت-ھەمراھلىرىم پۇتلىشىپ
كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز
ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۋاتىدۇ. 11

لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋاندىكى مەن بىلەن بىلىدۇر؛ شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار پۇتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ؛ ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھەرگىز ئۆتۈلمەيدۇ. 12 ئەمدى سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنساننىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆرىدىغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بولغان قىساسنىڭ ماڭا كۆرگۈزگەنەن؛ چۈنكى مەن دەۋايىنى ئالدىڭغا قويغانمەن. 13 پەرۋەردىگارنى كۆي ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيەلەڭلەر؛ چۈنكى ئۇ نامرات كىشىنى رەزىللىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. 14 مېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى تۇغقان كۈنى مۇبارەك بولسۇن! 15 ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا تۇغۇلدى!» دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندىغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! 16 بۇ ئادەم پەرۋەردىگار رەھىم قىلماي غۇلاتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتەكتەندە نالە، چۈشتە ئالاقزادىلىك چۇقانىلىرىنى ئاڭلىسۇن - 17 چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتىقتىن چۈشكەنمىدىلا ئولتۇرۇۋەتمىگەن؛ ئاپام مېنىڭ گۈرۈم بولسىنىدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولسىنىدى! 18 نېشىقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۈنلىرىمنى خىجالەت-ئاھانەت ئىچىدە ئۆتكۈزۈشكە بالىياتىقتىن چىققاندىمەن؟

21 پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم مائاسىپياھنىڭ ئوغلى، كاھىن زەفانىيانى ئەۋەتكەندە، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: - 2 ([ئۇلار]: «بىز ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن ياردەم سورىغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار بىزگە ھۇجۇم قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ [تۆتكەنكى] كارامەت قىلغان ئىشلىرى بويىچە، بىزگەمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپ، ئۇنى يېنىمىزدىن

ياندۇرارمىكىن؟» - [دەپ سورىدى] . 3 يەرەمىيا ئۇلارغا: - زەدەكياغا مۇنداق دەڭلار، - دەپى) 4 - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن قوللىرىڭلار تۇتقان، سىلەرنى قورشىۋالغان بابل پادىشاھى ھەم كالدېيلەرگە سېپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايرىۋېتىمەن ۋە بۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا يىغۋالمەن؛ 5 مەن ئۈزۈم سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن، قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلەنگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلەرگە جەڭ قىلىمەن! 6 مەن بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ئۆرمەن؛ ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا بىلەن ئۆلدۈ. 7 ئاندىن كېيىن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا، خىزمەتكارلىرىنى، خەلقىنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ۋە جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى قىلىچ تىغى بىلەن ئۆرىدۇ؛ ئۇ نە ئۇلارنى ئايىمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم قىلمايدۇ. 8 لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولى ۋە مامات يولىنى سالىمەن؛ 9 كىم بۇ شەھەردە قالمىچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلدۈ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ، سىلەرنى قورشىۋالغان كالدېيلەرگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ئۆزىگە ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. 10 چۈنكى مەن بۇ شەھەرگە ياخشىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلىش ئۈچۈن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇ بابل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۆتى ئوت سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 11 ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ جەمەتى توغرىلىق پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - 12 ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھەر

ئەتىگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، قەھرىم پارتلاپ، ئوتتەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ؛ ئۇنى ئوچۇرلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ 13 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۈزلەڭلىكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۈستىمىزگە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلالىسۇن، كىم ئۆيلىرىمىزگە بېسىپ كىرەلسۇن؟!» دېگۈچى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مەن سىلەرنىڭ قىلىشىڭلارنىڭ مېۋىسى بويىچە سىلەرگە يېقىنلىشىپ جازالايىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ تۇگىتىدۇ.

22 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: - 2 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى - سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەۋرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، - 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەقىقەتلىق يۈرگۈزۈڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار؛ مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىماڭلار ياكى بوزەك قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۈكەڭلار. 4 سىلەر بۇ ئەمرلەرگە ھەقىقەتەن ئەمەل قىلساڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ تۈيىنىڭ دەۋرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. 5 بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: - سەن ماڭا

خۇددى گېئاد، لىۋاننىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر
چۆل-باياۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلمەن. 7 مەن ھەربىرى
ياخشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتمەن؛ ئۇلار «ئېسىل
كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. 8 نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ،
ھەربىرى يېقىندىن: «ئېشىقا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ
سورايدۇ. 9 ۋە ئۇلار جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن
ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» - دەيدۇ.
10 ئۆلگىنىگە يىغلىماڭلار، ئۆنك ئۇچۇن ئاھ-زارلىماڭلار؛ بەلكى سۈرگۈن بولغىنى
ئۈچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. 11
چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى، يەنى ئاتىسى يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە
ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شالۇم توغرىلۇق پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ئۇ ھەرگىز بۇ يەرگە قايتمايدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ ئەسىر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يۇرتىغا
ئۆلدى، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. 13 ئۆيىنى ئادىلىسىزلىق بىلەن، بالخانا-
راۋاقلارنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغاننىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ،
ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ 14 ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭكەشكەش بىر ئوردىنى،
ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن؛ تاملىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن؛
تاملىرىنى كېدىر تاختايىلار بىلەن بېزەيمەن، ئۆيلەرنى پەرەڭ سىرلايمەن» - دەيدۇ.
[ئۆنك ھالىغا ۋاي!] 15 سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايىلارنى چاپلاپ،
[ئاتا-بوۋىلىرىڭ] بىلەن بەسلىشىشكە قانداقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولسەن؟ سېنىڭ
ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشەككۈر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دۇرۇس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن
ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. 16 ئۇ مۇمىنلەرنىڭ ۋە نامراتلارنىڭ
دەۋاسىنى توغرا سورىغان؛ شۇڭا خەلقنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش

مېنى تونۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 - بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت ئۆز جازانە-مەنپەئەتتىگە ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى تۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش پەيتىنى كۆزلەپ تىكلەگەندۇر. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكام توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - خەلق ئۇنىڭ ئۆلۈمىدە: «ئاي، ئايكام! ئاي، سىڭگام!» دەپ ئاي-زارلار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇنىڭ ئۈچۈن: «ئاي، بېگىم! ئاي، ئۇنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاي-زارلار كۆتۈرمەيدۇ، 19 ئۇ ئېشەكنىڭ دەپنىسىدەك كۆمۈلدى، جەستى يېرۇسالېم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۈرۈپ تاشلىنىدۇ. 20 لىۋانغا چىقىپ پەرياد قىل، باشاندا ئاۋازىڭنى كۆتۈر، ئايبارىنىڭ چوققىلىرىدىنمۇ ئالە كۆتۈر، چۈنكى سېنىڭ «ئاشىنلىرىڭ» نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىندى. 21 مەن ئامان-ئېسەن تۇرغىنىڭدا ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم، لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» - دېدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالماستىن دەل سېنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. 22 شامال بارلىق «باققۇچى» لىرىڭغا «باققۇچى» بولۇپ ئۇلارنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاشىنلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكنىڭ تۈپەيلىدىن خىجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. 23 ئى «لىۋان» دا تۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى ئۈستىگە ئۇۋىلىغۇچى، سەن تولغاق تۇتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىڭغا چۈشكەندە قانچىلىك ئىكراپ كېتەرسەن! 24 ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - سەن يەھوئاكامنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئوڭ قولىمدىكى مۆھۈرلۈك ئۈزۈك بولساڭمۇ، مەن سېنى شۇ يەردىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛ 25 مەن سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدېيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 26 مەن سېنى ھەم سېنى تۇغقان ئاناڭ ئىككىڭلارنى

ئۆزۈڭلار تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۆرىۋېتىمەن؛ سىلەر شۇ يەردە ئۆلسىلەر. 27
جېنىڭلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنى بولغان بۇ زېمىنغا بولسا، سىلەر ھەرگىز
قايتىپ كېلمەيسىلەر. 28 كونييا دېگەن بۇ كىشى چىقىلغان، نەزەرگە ئېلىنمايدىغان
ساپال كوزمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچمۇ؟ ئەمدى نېدىشقا ئۇلار، يەنى ئۇ ۋە
ئۇنىڭ نەسلى بولغانلار چۆرىۋېتىلگەن، ئۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلىۋېتىلدى؟
29 ئى زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 30 پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: - بۇ ئادەم «پەرزەنتسىز، ئۆز كۈنىدە ھېچ غەلبە قىلالىغان بىر
ئادەم» دەپ يازغىن؛ چۈنكى ئۇنىڭ نەسلىدىن ھېچقانداق ئادەم غەلبە قىلىپ،
داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23 مېنىڭ يايلىقىمىدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا
باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 2 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ:
«سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەنسىلەر ۋە ئۇلارنى
ئىزدىمىگەنسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر، مانا، مەن سىلەرنىڭ
قىلىشىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار -
3 ۋە پادامنىڭ قالدسىنى بولسا، مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادشاھلىقلاردىن
يىغمەن، ئۇلارنى ئۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرمەن؛ ئۇلار ئاۋۇپ كۆپىيىدۇ. 4 مەن
ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنى ھەقىقىي باقىدىغان باققۇچىلارنى تىكلەيمەن؛ شۇنىڭ
بىلەن ئۇلار ئىككىنچى قورقمايدۇ ياكى پارا كەندە بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى
كەم بولمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ
پەرۋەردىگار، - مەن داۋۇت ئۈچۈن بىر «ھەققانىي شاخ» نى ئۆستۈرۈپ تىكلەيمەن؛
ئۇ پادشاھ بولۇپ داناللىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق

يۈرگۈزۈلدى. 6 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە يەھۇدا قۇتقۇزۇلدى، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇردى؛ ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇكى - «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىن». 7 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 8 بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى شىمالدىكى زېمىندىن ۋە ئۆزى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن ئۇلار ئۆز يۇرتىدا تۇرىدۇ. 9 پەيغەمبەرلەر توغرىلىق: - مېنىڭ كۆڭلۈم ئىچ-باغرىمدا سۇنۇقتۇر، سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ؛ مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلىگەن ئادەمگە ئوخشاشمەن؛ بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى تۈپەيلىدىندۇر؛ 10 چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان؛ ئۇلارنىڭ يۈگۈرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس؛ ئۇلارنىڭ ھوقۇقى ھەققانىيلىق يولىدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنتى تۈپەيلىدىن زېمىن قاغىرايدۇ؛ دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ؛ 11 چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھارام بولدى؛ ھەتتا ئۆز تۈيۈمدىمۇ ئۇلارنىڭ رەزىل قىلىنىشىنى بايقىدىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 - شۇڭا ئۇلارنىڭ يولى ئۆزلىرىگە قاراڭغۇلۇقتا ماڭدىغان، تېپىلغاق يوللاردەك بولدى؛ ئۇلار بۇ يوللاردا پۇتلىشىپ، يىقىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار جازالىنىدىغان يىلدا مەن ئۇلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئاۋۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن؛ ئۇلار باتالنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ 14 بىراق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ يىرگىنچىلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۈچەيتىدۇكى، نەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكتىن يانمايدۇ؛

ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك، [يېرۇسالېمدا] تۇرۇۋاتقانلار ماڭا گوموررادەك بولدى. 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنى ئەمەن بىلەن ئوزۇقلاندۇرىمەن، ئۇلارغا ئوت سۈيىنى ئىچكۈزمەن؛ چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھاراملىقنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ھاراملىق ئۇلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. 16 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار؛ ئۇلار سىلەرنى بىمەنلىككە يېتەكلەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر» دەيدۇ ۋە ئۆز كۆڭلىنىڭ جاھىلىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ» - دەيدۇ. 18 بىراق ئۇلاردىن قايسى بىرى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن تۇرغان؟ ئۇلاردىن كىم ئۇنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ 19 مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھر چىقتى، بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 20 ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلەرنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئوبدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. 21 مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن ئۇلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاترىغان؛ مەن ئۇلارغا سۆز قىلىدىم، لېكىن ئۇلار بېشارەت بەرگەن. 22 ھالبۇكى، ئۇلار مېنىڭ كېڭىشىمدە تۇرغان بولسا، مېنىڭ خەلقىمگە سۆزلىرىمنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى خەلقىمنى رەزىل يولىدىن

ۋە قەلبىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن ياندۇرغان بولاتتى. 23 مەن پەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان خۇدامۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەر جايدا تۇرىدىغان خۇدا ئەمەسمۇ؟ 24 بىرى يوشۇرۇن جايلاردا مۇكۈۋالسا مەن تۇنى كۆرەلمەمدەن؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مەن مېنىڭ نامىدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم، 26 بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى بېرىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىتقۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشىۋالغان. ئەمدى ئۇلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈككۈ؟ 27 ئۇلار ھەربىرى قاچانغىچە تۈز يېقىنغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بائالغا چوقۇنۇپ نامىنى ئۇنتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىگە نامىنى ئۇنتۇلدۇرۇشنى پەمەلەيدۇ؟ 28 چۈشنى كۆرگەن پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتىپ بەرسۇن؛ مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۆزۈمنى ئەستايىدىللىق بىلەن سۆزلىسۇن؛ پاخالنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىك نېمىسى باردۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 29 - مېنىڭ سۆزۈم خۇددى كۆيدۈرگۈچى بىر ئوت ۋە تاشنى چاقىدىغان بازغان ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 30 شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە قارشىدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۈز يېقىندىن «مېنىڭ سۆزلىرىم» نى ئوغرىلاپ دوراچىلىق قىلىدۇ. 31 مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە قارشىدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇلار تۈز تىللىرىنى چايناپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ بېشارەت بېرىدۇ. 32 مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ بۇلارنى يەتكۈزۈپ، يالغانچىلىقى ۋە باشباشتاقلقى بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۇلارنى يۇرۇغان ئەمەسمەن؛ ئۇلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا

يەتكۈزمەيدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 33 ئەمدى ياكى بۇ خەلق، ياكى پەيغەمبەر، ياكى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن سۆزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن ئۇلارغا: «قايسى يۈك؟! مەن سىلەرنى تۈزۈمدىن يىراق تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 34 «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەيدىغان ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن ياكى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى تويىدىكىلەر بىلەن تەڭ جازالايمەن. 35 ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلار تۈز يېقىندىن ۋە ھەربىرىڭلار تۈز قېرىنداشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دەيدى؟» دەپ سورىشىڭلار كېرەك. 36 سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېگەننى قايتىدىن ئاغزىڭلارغا ئالمايسىلەر؛ چۈنكى ھەربىرىڭلارنىڭ تۈز سۆزى ئۆزىگە يۈك بولىدۇ؛ چۈنكى سىلەر خۇدايىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، تىرىك خۇدانىڭ سۆزلىرىنى يۇرمىلىغانسىلەر. 37 ھەربىرىڭلار پەيغەمبەردىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دەيدى؟» دەپ سورىشىڭ كېرەك. 38 لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋەرىڭىزگە تۇپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋىرىسىلەر ۋە مەن سىلەرگە: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېمەڭلەر» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، 39 شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۆتۈيمەن، مەن سىلەرنى سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يۈزۈمدىن يىراق تاشلايمەن؛ 40 مەن ئۈستۈڭلارغا مەڭگۈرە سۋاچلىق ۋە ھەرگىز ئۆتۈلمەيدىغان مەڭگۈلۈك شەرمەندىلىكنى چۈشۈرمەن!

24 بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسار يېرۇسالېمدىن يەھوئاكېمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھ، يەھۇدا ئەمىر-شاھزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۆمۈرچىلەرنى

ئەسرگە ئېلىپ بابلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا ئۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت ئەنجۈرنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتكەن. 2 بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان ئەنجۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى؛ ئىككىنچى سېۋەتتە يېڭى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەمىيا؟» - دەپ سورىدى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم؛ ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن؛ ناچارلىرى يېڭى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» - دېدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -

5 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدەيلەرنىڭ زېمىنىغا ئەۋەتكەنلىرىمنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ 6 مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى غۇلتىپ تاشلىمايمەن، بەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، بەلكى تىكىپ ئۆستۈرىمەن. 7 مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدىغان، مېنى تونۇيدىغان بىر قەلبى تەقدىم قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن يېنىمغا قايتىدۇ. 8 لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېڭى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بەرمەق، مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاھزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېملىكلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ 9 مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ۋە ھەممە سالغۇچى بىر ئويىپىكت بولۇشقا، كۆلپەتكە چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچلىقنىڭ ئويىپىكتى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەننىڭ ئويىپىكتى ۋە لەنەت

سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرغۇچى. 10 مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان
زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار ئارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتمەن.

25 يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ تۆتىنچى يىلىدا (يەنى

بابىل پادىشاھى نبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلىدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرىلىق

يەرەمىياغا كەلگەن سۆز، - 2 بۇ سۆزنى يەرەمىيا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى

ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: - 3 ئاموننىڭ ئوغلى،

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلىدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە،

بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ

سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلەرگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ

قۇلاق سالىدىڭلار؛ 4 ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان

پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن؛ ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى

ئەۋەتىپ كەلگەن؛ لېكىن سىلەر قۇلاق سالىماي ھېچ ئاڭلىمىدىڭلار. 5 ئۇلار:

«سىلەر ھەربىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا

قىلىپ يانساڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن

تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. 6 باشقا ئىلاھلارغا

ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار؛ مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار

بىلەن غەزەپلەندۈرمەڭلار؛ مەن سىلەرگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» - دەپ

جاكارلىغان. 7 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار

بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ ئۆزۈڭلارغا زىيان كەلتۈرۈۋىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

8 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -

«سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالىمىغان بولغاچقا، 9 مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە

جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادىشاھى نبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن،

ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرگە قارشىلىشىشقا ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپتىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى تولمۇ ۋەھىملىك قىلىمەن ھەم ئۆش-ئۆش ئويىكىتى، دائىملىق بىر خارابىلىك قىلىمەن؛ 10 مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزىنىڭ ئاۋازىنى، تۈگەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ 11 بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئويىكىت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادىشاھىنىڭ يەتمىش يىل قۇللۇقىدا بولىدۇ. 12 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىل توشقاندا، مەن بابىل پادىشاھىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ بېشىغا، شۇنداقلا كالدىيلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە ئۆز قەبھلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابىلىك قىلىمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىلىگەن بارلىق سۆزلىرىمنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەمىيانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىلىگەن بېشارەتلىرىنى چۈشۈرمەن. 14 چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادىشاھلار [بۇ پادىشاھ ھەم قوۋملىرىنىمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى بويىچە ئۇلارنى جازالايەن. 15 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: - مېنىڭ قولىمدىكى غەزەپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزگەن؛ 16 ئۇلار ئىچىدۇ، ئۇيان-بۇيان ئىرغاڭلايدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۈپەيلىدىن ساراڭ بولىدۇ. 17 شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزدۈم، 18 - يەنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادىشاھلىرىغا ۋە ئەمىر-شاھزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، ئۆش-ئۆش

ئويىپكىتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكۈزدۈم؛ 19 مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاھزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكۈزدۈم؛ 20 بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۆز زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئاشىكچىلۇندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئەكرىندىكىلەرگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكۈزدۈم؛ 21 ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئامونىيلار، 22 تۇرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى ھەم زېدوونىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادىشاھلار، 23 دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۇزىدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، 24 ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادىشاھلار ۋە چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 25 زېمىندىكى بارلىق پادىشاھلار، ئېلامدىكى بارلىق پادىشاھلار، مېدئالىقلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى، 26 شىمالدىكى بارلىق پادىشاھلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكۈزدۈم؛ جاھاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ئىچكۈزدۈم؛ ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېشاقنىڭ پادىشاھىمۇ [قەدەھنى] ئىچىدۇ. 27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پىرەۋردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىچىڭلار، مەسىت بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئاراڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۈپەيلىدىن يىقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرماڭلار» - دېگەن. 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار قولۇڭدىن ئېلىپ ئىچىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پىرەۋردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» - دېگەن. 29 چۈنكى مانا، مەن ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرگىلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالمىسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمىسىلەر؛ چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پىرەۋردىگار. 30 ئەمدى سەن [يەرەمىيا]، ئۇلارغا

مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: - پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىردەك ھۆركىرىدۇ، ئۆز مۇقەددەس تۇرالغۇسىدىن ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تۇرۇۋاتقان جايى ئۈستىگە ھۆركىرىدۇ، ئۇ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەر توۋلىغاندەك يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. 31 ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، رەزىللەرنى بولسا، ئۇلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ؛ - پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. 32 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بالا يىتاپەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ؛ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇران-چاققۇن چىقىدۇ. 33 پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ؛ ئۇلارغا ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار يەر يۈزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. 34 ئۇ باققۇچىلار، زارلاڭلار، نالە كۆتۈرۈڭلار! توپا-چاڭ ئىچىدە ئىغىنىڭلار، ئۇ پادا يېتەكچىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن؛ سىلەر تۈرۈلگەن ئېسىل چىندەك پارچە-پارچە چىقىلسىلەر. 35 پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ قاچار يولى يوقاپ كېتىدۇ. 36 باققۇچىلارنىڭ ئازابلىق پەريادى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلاي دەۋاتىدۇ؛ 37 پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، تىنچلىق قوتانلىرى خارابە بولىدۇ. 38 پەرۋەردىگار ئۆز ئۇۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىردەكتۇر؛ ئەزگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگار دىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ھويلىسىدا تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلەرگە مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەربىر سۆزلەرنى جاكارلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! 3 ئۇلار بەلكىم ئاڭلاپ قوياي، ھەربىرى ئۆز رەزىل يولىدىن يانار؛ شۇنداق قىلسا، مەن قىلىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بېشىغا كۈلپەت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىدىن يانمەن. 4 سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: - «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا قۇلاق سالماي، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭىمىساڭلار، 5 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمىساڭلار (سىلەر ئۇلارغا ھېچ قۇلاق سالماي كەلگەنسەلەر!)، 6 ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ئوينىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەرگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». 7 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەمىيانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدا جاكارلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. 8 شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا بارلىق خەلققە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەرگەندىن كېيىن، كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم ئولۇشۇڭ كېرەك! 9 سەن ئېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ: «بۇ ئوي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاڭسىز بولىدۇ!» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىدىكى بارلىق خەلق يەرەمىياغا دوق قىلىپ ئۇنى ئورۇنۇپلىشى. 10 يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى؛ ئۇلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىگە كىردى،

پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. 11 كاهىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلەرگە ۋە خەلققە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق، چۈنكى سىلەر ئۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغاندەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەردى» - دېدى. 12 ئاندىن يەرەمىيا بارلىق ئەمىرلەرگە ۋە بارلىق خەلققە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: - «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ئۆيى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. 13 ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلەرگە جاكارلىغان كۈلپەتتىن ياندىۇ. 14 لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ مانا كۈزۈڭلەرگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈلسە شۇنداق قىلىڭلار، 15 پەقەت شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مېنى ئولتۇرۇۋەتسەڭلەر گۇناھسىز قاننىڭ جازاسىنى ئۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەرگە ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرسىلەر؛ چۈنكى دېگىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». 16 ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاهىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلەرگە: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بىزگە سۆزلىدى» - دېدى. 17 ئاندىن زېمىندىكى بەزى ئاقساقاللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: - 18 «مورەشەتلىك مىكاه يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بېشارەت بېرىپ: - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - زىئون تېغى ئېتىزىدەك ئاغدۇرۇلدى، يېرۇسالېم دۆڭ-تۆپىلەر بولۇپ قالدۇ، «ئۆي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلاشلا بولدى، خالاس» - دېگەندى. 19 يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاهنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا پەرۋەردىگاردىن

قورقۇپ، پەرۋەردىگار دىن ئۆتۈنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۇلارغا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [بۇ يولدىن يانمىساق] ئۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۈلپەتنى چۈشۈرگەن بولمامدۇمۇ؟» 20 (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يەرەمىيانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن، كىرىئات-يېئارىملىق شەمايانىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. 21 پادىشاھ يەھوئاكام ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. 22 لېكىن يەھوئاكام چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكىبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ 23 ئۇلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكامنىڭ ئالدىغا ئاپارغان؛ ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەستىنى پۇقرالارنىڭ گۆرلۈكىگە تاشلىۋەتكەن). 24 - ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافانىڭ ئوغلى ئاھىكام ئۇلارنىڭ يەرەمىيانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماستىن ئۇچۇن، ئۇنى قوللىدى.

27 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، شۇ سۆز يەرەمىياغا پەرۋەردىگار دىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: - ئاسارەتلەر ۋە بويۇنتۇرۇقلارنى ياساپ ئۆز بويۇنۇڭغا سال؛ 3 بۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا، موتابنىڭ پادىشاھىغا، ئامونىيلارنىڭ پادىشاھىغا، ئورنىڭ پادىشاھىغا ۋە زېدوننىڭ پادىشاھىغا يېزىلىپ، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ ئۆز ئەلچىلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن؛ 4 ھەر بىرىنى ئۆز خوجا يىنىلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغىن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز خوجا يىنىلىرىڭلارغا مۇنداق دەڭلار: - 5 مەن زېمىن

ۋە زېمىن يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلىكىم بىلەن ياراتقانمەن؛ ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. 6 ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ھەتتا دالدىكى ھايۋانلارنىمۇ ئۇنىڭ قۇلۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. 7 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇلۇقىدا بولدى؛ ئاندىن ئۆز زېمىنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۇنىمۇ قۇلۇققا سالدۇ. 8 شۇنداق بولدىكى، قايسى ئەل ياكى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇشى، يەنى بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بوينۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇشى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 - سىلەر بولساڭلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇلۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلارغا، پالچىلىرىڭلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىڭلارغا، رەم ئاچقۇچىلىرىڭلارغا ياكى جادۇگەرلىرىڭلارغا قۇلاق سالماڭلار، 10 چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسەڭلار]، سىلەرنى ئۆز يۇرتۇڭلاردىن سۈرگۈن قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولسىلەر. 11 لېكىن قايسى ئەل بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بوينۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇلۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى ئۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۇنىڭدا تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. 12 - مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكياغىمۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دېدىم: «بوينۇڭلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ بوينۇتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ خەلقىنىڭ قۇلۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالىسىلەر. 13 ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇلۇقىغا بويسۇنمىغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىندەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن

ئۆلەكچى بولسىلەر؟ 14 پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بايلىنىڭ قۇلۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلەرگە قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇڭلاردىن ھەيدىۋېتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولسىلەر؛ سىلەر ۋە سىلەرگە بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولسىلەر». 16 ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدىم: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات ئارىدا بايلىدىن قايتۇرۇلدى» دېگەن سۆزلەرگە قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلدۇ. 17 ئۇلارغا قۇلاق سالماڭلار؛ بايلى پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا بولساڭلار، ھايات قالسىلەر؛ بۇ شەھەر نېدىشقا ۋەيران بولسۇن؟ 18 ئەگەر بۇلار ھەقىقەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بايلىغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تلاۋەت قىلسۇن! 19 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئىككى [مىس] تۇۋرۇك، [مىس] «دېڭىز»، داس ھارۋىلىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرىلۇق مۇنداق دەيدۇ: - 20 (بۇلارنى بولسا بايلى پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزا-ئەمىرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بايلىغا سۈرگۈن قىلغاندا ئۇ ئېلىپ كەتمىگەندى) 21 بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە

يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچلار توغرىلىق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 22 ئۇلارمۇ بابلغا ئېلىپ كېتىلدى؛ ئۇلار مەن ئۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار: - شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئېلىپ بۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28 شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زەكەرىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئاززۇرنىڭ ئوغلى، گېبىئون شەھىرىدىكى ھانانىيا پەيغەمبەر، كاهىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ماڭا: 2 - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «مەن بابل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم! 3 بابل پادىشاھى نېبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېپكەتكەن، بابلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، ئىككى يىل ئۆتمەيلا مەن مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ ئېچكىلمەن؛ 4 ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھوشافاتنى يەھۇدادىن بابلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن بابل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋەتتىم!» - دېدى. 5 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاهىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھانانىيا پەيغەمبەرگە سۆز قىلدى. 6 يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بەرگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچلار ۋە يەھۇدادىن بابلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يەرگە قايتۇرسۇن! 7 لېكىن ئۆز قۇلىقىڭغا ۋە بارلىق خەلقنىڭ قۇلىقىغا سېلىپ قويۇلدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاڭلا! 8 - مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن

بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۇلۇغ دۆلەتلەر توغرىلىق، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرىلىق بېشارەت بېرىپ كەلگەن؛ 9 تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرىلىق بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». 10 ئاندىن ھانانىيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بوينۇتۇرۇقنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتتى. 11 ھانانىيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل ئۆتمەيلا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بوينۇتۇرۇقنى بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن!» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چىقىپ كەتتى. 12 ھانانىيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بوينۇتۇرۇقنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بىر ئاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 13 بارغىن، ھانانىياغا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن ياغاچتىن ياسالغان بوينۇتۇرۇقنى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۇنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان بوينۇتۇرۇقنى سېلىپ قويدۇڭ! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىغا تۆمۈردىن ياسالغان بوينۇتۇرۇقنى سالىمەنكى، ئۇلار بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانمەن». 15 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھانانىيا پەيغەمبەرگە: «قۇلاق سال، ھانانىيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! 16 شۇنىڭ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەريۇزدىن ئەۋەتۋېتىمەن! سەن دەل

مۇشۇ يىلدا تۆلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىشقا دەۋەت قىلغانسەن». 17 ھانانىيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يەتتىنچى ئايدا تۆلدى.

29 يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلەرگە ۋە نېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: - 2 (خەت پادىشاھ يەكوتىياھ، خاندىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، 3 شافانىڭ ئوغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەمارىيانىڭ قولى بىلەن يوللانغان - يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان). يوللىغان خەت مۇنداق: - 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دەيدۇ: - 5 تۆبەلەرنى قۇرۇڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار، 6 تويلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار، ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلەرگە ياتلىق قىلىڭلار، ئۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن، شۇ يەردە كۆپىيىڭلاركى، تازىيىپ كەتمەڭلار، 7 مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنچ-ئاۋات بولىسىلەر. 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - ئاراڭلاردىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن؛ سىلەر ئۇلارغا كۆرگۈزگەن چۈشلەرگە قۇلاق سالماڭلار، 9 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

- بابلغا بېكىتىلگەن يەتمىش يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كېلىپ سىلەرگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلەرگە قىلغان شاپائەتلىك ۋە دەمنى ئادا قىلىمەن؛ 11 چۈنكى ئۆزۈمنىڭ سىلەر توغرىسىدا، پىلانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىردا سىلەرگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئوبدان بىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا نىدا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. 13 سىلەر مېنى ئەزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. 14 مەن ئۆزۈمنى سىلەرگە تاپقۇزىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىڭە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئايرىغان يۇرتقا قايتۇرىمەن. 15 سىلەر: «پەرۋەردىگار بىزگە بايلىدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلدى» دېسەڭلار، 16 ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرىسىدا شۇنى دەيدۇ: - 17 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى خۇددى سېسىغان، يېڭى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ 18 ئۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن، ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ھەيدەپ ئاپىرىمەن؛ ئۇلارنى شۇ ئەللەرگە ۋە ھىممە، لەنەت، دەھشەت، ئۇش-ئۇش قىلىندىغان ۋە رەسۋا قىلىندىغان ئوبيېكت قىلىمەن. 19 چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، خىزمەتكارلىرىم بولغان

پەيغە مەبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، ئۇلار قۇلاق سالمىغان؛
 سىلەر [سۈرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.
 20 لېكىن ئۇ سىلەر سۈرگۈن بولغانلار، مەن يېرۇسالېمدىن بايلغا ئەۋەتكەنلەر،
 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - 21 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
 پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مېنىڭ نامىدا سىلەرگە
 يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ ئوغلى ئاھاب توغرىلىق ۋە مائاسىياھنىڭ
 ئوغلى زەدەكىيا توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى
 نېبوئادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا ئۆلۈمگە مەھكۈم
 قىلدۇ؛ 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا تۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق
 سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسار
 ئوتتا كاۋاب قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۆزى بولىدۇ؛
 23 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە ئىپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئاياللىرى بىلەن زىنا
 قىلغان ۋە مېنىڭ نامىدا يالغان سۆزلەرنى، مەن ئۇلارغا ھېچ تاپلىمىغان سۆزلەرنى
 قىلغان؛ مەن بۇلارنى بىلگۈچى ۋە گۇۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.
 24 «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېياياغا مۇنداق دېگەن: - 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
 سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى
 سەن ئۆز نامىڭدا يېرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان مائاسىياھنىڭ ئوغلى
 زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ تۈپەيلىدىن، - 26 (سەن
 زەفانىياغا مۇنداق يازغان): «پەرۋەردىگار سېنى كاھىن يەھۇياداننىڭ ئورنىغا كاھىن
 تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەتچى قىلغانىكى،
 بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەربىر تەلۋىنى بېسىش ئۈچۈن پۇتى ۋە
 بوينىغا تاقاق سېلىشنىڭ كېرەك. 27 ئەمدى سەن نېمىشقا سىلەرگە ئۆزىنى پەيغەمبەر

قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئەيىلىمىدىڭ؟ 28 چۈنكى ئۇ ھەتتا بايلىدا تۇرۇۋاتقان بىزىلەرگىمۇ: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتلىقلار ئۇزۇن بولىدۇ؛ شۇڭا تويلىرىنى سېلىڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار» دەپ خەت يوللىدى!» (29 - زەفانىيا مۇشۇ خەتنى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. 30 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 31 بارلىق سۈرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار نەھەلاملىق شەمايا توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولساممۇ، شېمايانىڭ سىلەرگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى تۈپەيلىدىن، 32 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، نەھەلاملىق شېمايانى نەسلى بىلەن بىللە جازالايمن، مۇشۇ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسلى تېپىلمايدۇ، ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلماقچى بولغان ياخشىلىقنى ھېچ كۆرمەيدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار: - چۈنكى ئۇ ئادەملەرنى ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30 پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: - 2 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق سۆزلەرنى يازمىغا يازغىن؛ 3 چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن، ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرىلىق ۋە يەھۇدا توغرىلىق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: - 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئاڭلىتىلىدۇ ئالاقزادىلىك ھەم قورقۇنچۇلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە تامان-تىنچلىق! 6 سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلاركى، ئەر بالا تۇغامدۇ؟ مەن نېمىشقا ئەمدى تولغاقتا چۈشكەن ئايالداك ھەرىيەر ئەر كىشىنىڭ چاتىرىقىنى قولى بىلەن تۇتقانلىقىنى كۆرمەن؟ نېمىشقا

يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ 7 ئايھاي، شۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ياقۇپنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت كۈندۈر، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلدى. 8 شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بويۇڭدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاسارەتلىرىڭنى بۇزۇپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنى ئىككىنچى قۇلۇققا چۈشۈرمەيدۇ. 9 شۇنىڭ ئورنىدا ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە مەن ئۇلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھنىڭ قۇلۇقىدا بولىدۇ. 10 ئەمدى سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزمەن؛ ياقۇپ قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تېپىپ ئازادە تۇرىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. 11 چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويۇپ قويمايمەن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ داۋالغۇسىز، سېنىڭ ياراڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. 13 سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايدىغان ھېچكىم يوق، ياراڭنى تاشغۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار يوقتۇر؛ 14 سېنىڭ بارلىق ئاشىنلىرىڭ سېنى ئۆلتۈرگەن، ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنى ھېچ سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانمەن، رەھىمسىز بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانمەن؛ چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ھەددى-ھېسابسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. 15 نېمىشقا زېدەڭ تۈپەيلىدىن، دەرد-ئەلىمىڭ داۋالغۇسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرياد كۆتۈرسەن؟ قەبىھلىكىڭنىڭ ھەددى-ھېسابسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ

ھەددىدىن زىيادە بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنى ساڭا قىلغانمەن. 16 لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ ھەممىسى يۇتۇۋېلىندۇ؛ سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۈرگۈن بولدى؛ سېنى بۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇ؛ سېنى ئوۋ قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئوۋلىنىدىغان قىلمەن. 17 چۈنكى مەن ساڭا تېڭىق تېڭىپ قويغەن ۋە يارىلىرىڭنى ساقايتىمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - چۈنكى ئۇلار سېنى: «غەرب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر» دەپ ھاقارەتلىگەن. 18 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ياقۇپنىڭ چىدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ تۇرالغۇلىرى ئۈستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ، ئوردا-قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاڭلىق بولىدۇ. 19 شۇ جايلاردىن تەشەككۈر كۈيلىرى ۋە شاد-خۇراملىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى، ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس بولمايدۇ. 20 ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى ئالدىمدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن. 21 ئۇلارنىڭ بېشى ئۆزلىرىدىن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۆز يېنىمغا كەلتۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 22 - شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 23 مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھەر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 24 كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31 شۇ ۋاقتتا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىنىڭ

خۇداسى بولمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدى. 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: -

قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-باياۋاندا ئىلتىپاتقا ئىگە بولغان،

مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزمەن. 3 پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بىزگە كۆرۈنۈپ:

«مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم؛ شۇڭا مەن ئۆزگەرمەس

مېھرىبانلىق بىلەن سېنى ئۆزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. 4 مەن سېنى قايتىدىن قۇرىمەن،

شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن قايتىدىن داپلىرىڭنى ئېلىپ

شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۆسسۈللىرىغا چىقسەن. 5 سەن قايتىدىن سامارىيەنىڭ

تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى تىككۈچىلەر ئۆزلىرى تىكىپ،

مېۋىسىنى ئۆزلىرى يەيدۇ. 6 چۈنكى ئەفرائىمنىڭ ئېگىزلىكىدە تۇرغان كۆزەتچىلەر:

«تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت قىلىشقا زىغۇغا چىقايلى!» - دەپ

نىدا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ياقۇپ

ئۈچۈن شاد-خۇراملىق بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى بولغۇچى ئۈچۈن

ئايىھاي كۆتۈرۈڭلار؛ جاكارلاڭلار، مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ

خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قالدۇقىنى قۇتقۇزغايىسەن!» - دەڭلار! 8 مانا، مەن

ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن ئېيىكلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغمەن؛

ئۇلار ئارىسىدا ئەمەللەر ۋە توكۇرلار بولىدۇ؛ ھامىلىدار ۋە تۇغاي دېگەنلەر بىللە

بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇغ بىر جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. 9 ئۇلار يىغا-زارلار

كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، ئۇلار دۇئا-تلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتەكلەيمەن؛ مەن ئۇلارنى

ئېرىق-ئۆستەڭلەر بويىدا، ھېچ پۇتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتەكلەيمەن؛ چۈنكى مەن

ئىسرائىلغا ئاتا بولمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغۇلمۇر. 10 پەرۋەردىگارنىڭ

سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئەللەر، دېڭىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: - «ئىسرائىلنى

تارقاق تۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندىكى ئۇ ئۇلارنى باققۇ؛ 11 چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇپنى بەدەل تۆلەپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا ھەممەت بولۇپ تۈزىدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇرغان!» - دەپ جاكارلاڭلار. 12 ئۇلار كېلىپ زىننەتتىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-خۇراملىقتا تۇرالايدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شارابىن، زەيتۇن مېيىدىن، مال-ۋاراننىڭ قوزىلىرىدىن بەرق ئۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول سۇغرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى ھېچ سولاشمايدۇ. 13 شۇ چاغدا قىزلار ئۆسسۇلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە مويىسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلاندۇرىمەن، مەن ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۆمدۈرىمەن. 14 مەن كاھىنلارنى مولچىلىق بىلەن تويغۇزىمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىغا قانائەت قىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 15 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - رامماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ پىغانى ئاڭلىنىدۇ، - بۇ راھىلەنىڭ ئۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۈتۈرگەن ئاھ-زارلىرى، چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي پىغان كۆتۈرىدۇ. 16 پەرۋەردىگار [ئۇنىڭغا] مۇنداق دەيدۇ: - يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت، چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىڭدىن مېۋە بولىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - ئۇلار دۈشمەننىڭ زېمىنىدىن قايتىدۇ، 17 بەرھەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە ئۆز چېگرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. 18 مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ ئۆزى توغرىلۇق ئۆكۈنۈپ: «سەن بىزگە شاش تورپاققا تەربىيە بەرگەندەك ساۋاق-تەربىيە بەردىڭ، ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايىسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايمىزدۇرسەن، 19 چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن ھەقىقەتەن توۋا قىلدۇق؛ بىز ئۆزىمىزنى

تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يۆتىمىزنى ئۇردۇق؛ بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلبىشنىڭ] شەرم-
ھاياسى تۈپەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!»، - دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم.
20 - ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى
ئەيىبلەنگەن تەقدىردىمۇ، ئۇنى ھەردائىم كۆڭلۈمدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم
ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەھىم قىلىپسام بولمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.
21 - شۇڭا ئوزۇڭگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭغان
يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن؛ ھازىر شۇ يول
بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلەرگە
قاراپ قايتىپ كەل! 22 سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرسەن، ئى يولدىن چىققۇچى
قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەريۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ: - ئايال كىشى باتۇرنىڭ
ئەتراپىدا بېپىشىپ خەۋەر ئالىدۇ! 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن
قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلەردە خەقلەر يەنە
[يېرۇسالېم توغرىلىق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى ھەققانىيلىق تۇرغان
جاي، پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. 24 شۇ يەردە يەھۇدا -
شەھەرلەردىكىلەر، دېھقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمەن چارۋىچىلار ھەممىسى بىللە
تۇرىدۇ. 25 چۈنكى مەن ھېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمەن،
ھەربىر ھالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلايدۇرمەن. 26 - مەن [يەرەمىيا]
بۇنى ئاڭلاپ ئويغاندىم، ئەتراپقا قارىدىم، ناھايىتى تاتلىق ئۇخلاپتىمەن. 27 مانا،
شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتىدە ۋە
يەھۇدا جەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ ئۆستۈرمەن. 28
شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش

ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالغۇدەك، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 29 شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالىنى ھېچ ئىشلەتمەيدۇ. 30 چۈنكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلدۇ؛ ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. 31 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزۈمەن؛ 32 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگەندە ئۇلار بىلەن تۈزگەندىم؛ گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولساممۇ، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمنى بۇزغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 33 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: - مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالغۇدەك، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازغۇدەك. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاھى بولىمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 34 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم ئۆز يېقىنىغا ياكى ئۆز قېرىندىشىغا: - «پەرۋەردىگارنى تونۇغۇن» دەپ ئۆگىتىپ يۈرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ھەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى كەچۈرمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ھەرگىز ئېسىگە كەلتۈرمەيمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 35 قۇياشنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ بەرگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقۇرتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامدۇر): - 36 - مۇشۇ بەلگىلىگەنلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، - دەيدۇ

پەرۋەردىگار، - ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈگە قېلىشى مۇمكىن. 37 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - يۇقىرىدا ئاسمانلار مۆلچەرلەنسە، تۆۋەندە يەر تۆللىرى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان ھەممە قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ئۇلاردىن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 38 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - شەھەر مەخسۇس ماڭا تاتلىپ «ھانانىيەنىڭ مۇنارى»دىن «دوقۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلدۇ، 39 ئۆلچەم تاننىسى قايتىدىن ئۆلچەش ئۈچۈن شۇ يەردىن «گارەب دۆڭى» گىچە، ئاندىن گونئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلدۇ؛ 40 جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈللىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدىرون دەرياسىغىچە ھەم شەرقكە قارايدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقۇشىغىچە ياتقان ئېتىزلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ شەھەر قايتىدىن ھېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، ھەرگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئونىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىلى نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ 2 شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغانىدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغانىدى. 3 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنى ئەيىبلەپ: «ئېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرمەن؛ ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلدۇ؛ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى كالىيەلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۇنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ

پەرۋەردىگار، سىلەر كالىيلەر بىلەن قارشىلاشساڭلارمۇ غەلبە قىلالمايسىلەر! -
دەيدۇ پەرۋەردىگار. - دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» - دەپ ئۇنى قاماپ قويغاندى.
6 يەرەمىيا: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى - دەپ: - 7
مانا، تاغنىڭ شاللىمنىڭ ئوغلى ھانامە ئەل يېنىڭغا كېلىپ: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئاناتوتتىكى
ئېتىزمنى سېتىۋال؛ چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەججە مەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» -
دەيدىغان بولىدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىندەك تاغنىڭ ئوغلى ھانامە ئەل،
قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا يېنىمغا كېلىپ ماڭا: «بىنيامىننىڭ زېمىنىدىكى مېنىڭ
ئاناتوتتىكى ئېتىزمنى سېتىۋالغايىسەن؛ چۈنكى ھەججە مەت ھوقۇقى سېنىڭكىدۇر؛ ئۆزۈڭ
ئۈچۈن سېتىۋال» - دەپ؛ ئاندىن مەن بۇنىڭ ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 9 شۇڭا مەن تاغنىڭ ئوغلى ھانامە ئەلدىن ئاناتوتتىكى بۇ
ئېتىزنى سېتىۋالدىم؛ پۇلى، يەنى ئون يەتتە شەكەل كۈمۈشنى گىرگە سېلىپ ئۆچىدىم.
10 مەن توختام خېتىگە ئىمزا قويۇپ، ئۈستىگە مۆھۈرنى بېسىپ پېچەتلىدىم؛ بۇنىڭغا
گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھ بەرگۈزدۈم، كۈمۈشنى تارازغا سالىدىم؛ 11 توختام خېتىنى
قولۇمغا ئالدىم، - بىرىسدە سودا تۈزۈمى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلىگەن، يەنە
بىرىسى پېچەتلىگەن ئىدى - 12 ۋە مەن تاغنىڭ ئوغلى ھانامە ئەلنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ
سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئولتۇرغان
يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى مائاسىپياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى
بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. 13 ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق تاپىلاپ
دېدىم: - 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلىگەن ۋە پېچەتلىگەن بۇ
توختام خەتلەرنى ئېلىپ، بۇلار ئۇزۇن ۋاقىتتىچە ساقلانسۇن دەپ ساپال ئىدىش
ئىچىگە سالغىن؛ 15 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار -

ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - كەلگۈسىدە بۇ زېمىندا ھەم ئۆيلەر، ھەم ئېتىزلار، ھەم ئۈزۈملەر قايىتىدىن سېتىۋېلىندۇ. 16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: - 17 «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى ئۈزۈشنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ بىلەن ياسىغانسەن؛ ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر؛ 18 سەن مىڭلىغان كىشىلەرگە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىسەن ھەمدە ئاتلارنىڭ قەبھىلىكىنىڭ جازاسىنىمۇ كېيىن بالىلارنىڭ قولىغا قايۇرسەن؛ ئاھ سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت ئىگىسى تەڭرىدۇرسەن - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سېنىڭ نامىڭدۇر؛ 19 ئوي-نشانلارنىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن؛ كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلارنىڭ ئۆز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە ھەرىبىگە [ئىنتام ياكى جازا] قايۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ 20 - سەن بۈگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىنىدا، ئىسرائىل ئىچىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھەم كارامەتلەرنى ئايان قىلىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭلاشقا بۈگۈنگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ كەلمەكتە. 21 سەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەھشەتلىك ۋەھشەت ئارقىلىق ئۆز خەلقىنىڭ ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغانسەن؛ 22 سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ زېمىننى تەقدىم قىلغانسەن. 23 ئۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە بولغان؛ لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالماي، تەۋرات-قانۇنۇڭدا ماڭغان؛ ئۇلارغا ئەمر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان؛ شۇڭا سەن بۇ كۈنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسەن. 24 مانا، شەھەرنى بېسىپ كىرىش ئۈچۈن سېلىنغان

سېلىپ چىقىرىلغان دۆڭلۈك-پوتەيلەرگە قارىغايىسەن! قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا تۈپەيلىدىن شەھەر ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدېيلەرنىڭ قولغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ؛ سەن ئالدىنقىلا ئېيتقىنىڭ ھازىر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ مانا، تۈزۈڭ كۆرسەن. 25 لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، گەرچە شەھەر كالدېيلەرنىڭ قولغا تاپشۇرۇلدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۈزۈڭ ئۈچۈن ئېتىزنى كۈمۈشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» - دېدىڭ. 26 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 27 مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا تەس چۈشىدىغان بىرەر ئىش بارمىدۇ؟ 28 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ شەھەرنى كالدېيلەرنىڭ قولغا ۋە بابىل پادىشاھى نېبوئادنە سارنىڭ قولغا تاپشۇرغۇچىمەن؛ ئۇلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ. 29 بۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلىۋاتقان كالدېيلەر ئۇنىڭغا بېسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار شەھەردىكىلەرنىڭ ئۆيلىرىنىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار بۇ ئۆيلەرنىڭ ئۆگزىلىرى ئۈستىدە مېنى غەزەپلەندۈرۈپ بائالغا ئىسرىق ياققان، يات ئىلاھلارغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغان. 30 چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەھۇدىلار ياشلىقىدىن تارتىپ كۆز ئالدىدا پەقەت رەزىللىكلا قىلىپ كەلمەكتە؛ ئىسرائىللار پەقەتلا ئۆز قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غەزىپىنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 چۈنكى بۇ شەھەر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى، مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈم ئالدىدىن يوقاتمىسام بولمايدۇ. 32 ئىسرائىللار ۋە يەھۇدىلار - ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئەمىرلىرى كاهىنلىرى، پەيغەمبەرلىرى، يەھۇدا ئادەملىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ مېنى غەزەپلەندۈرگەن بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن [شەھەرنى يوقىتىمەن]. 33 ئۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان ئەمەس، بەلكى

ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تەتۈر قارىغان؛ گەرچە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارغا ئۆگەتكەن بولساممۇ، ئۇلار ئاڭلىماي تەلىم-تەربىيىنى قوبۇل قىلىشنى رەت قىلغان. 34 ئۇلار ئۆز نامى بىلەن ئاتالغان ئۆيدە يىرگىنچىلىك بۇتلارنى سېلىپ ئۇنى بۇلغىغان؛ 35 ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ «مولەك» كە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دىكى، باتالغا بېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار» نى قۇرۇپ چىققان؛ مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلىشىنى زادى بۇرۇپ باقمىغانمەن؛ ئۇلارنىڭ يەھۇدانى گۇناھقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لەنەتلىك ئىش قىلىسۇن دېگەن ئوي-نىيەتتە ھېچقاچان بولۇپ باقمىغانمەن. 36 سىلەر مۇشۇ شەھەر توغرىلۇق: «دەرھەققەت، ئۇ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئارقىلىق بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى!» - دەۋاتىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شەھەر توغرىلۇق ھازىر مۇنداق دەيدۇ: - 37 مانا مەن، مەن ئۇلارنى غەزىپىم، قەھرىم ۋە زور ئاچچىم بىلەن ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يەرگە ئېپىكىلمەن، ئۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا تۇرغۇزىمەن. 38 ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 39 مەن ئۇلار ۋە ئۇلاردىن كېيىن بولغان بالىلىرىنى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، ئۇلارغا بىر قەلب، بىر يولنى ئاتا قىلىمەن. 40 مەن ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى ئىككىنچى ئۆزۈمەسلىكىم ئۈچۈن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈمەن؛ ئۇلارنىڭ قايتىدىن يېنىمدىن چەتلىمەسلىكى ئۈچۈن مەن قەلبىگە قورقۇنچۇمنى سالمايمەن. 41 مەن ئۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن ھۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمەن ۋە پۈتۈن قەلبىم، پۈتۈن جېنىم بىلەن ئۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمەن! 42 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن خۇددى بۇ خەلقنىڭ بېشىغا بۇ دەھشەتلىك كۆلپەتنىڭ ھەممىسىنى

چۈشۈرگىنىدەك، مەن ئۇلار توغرۇلۇق ۋەدە قىلغان بارلىق بەخت-بەرىكەتلەرنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەن؛ 43 سىلەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «ئۇ ۋەيرانە، ئادەمزاڭسىز ۋە ھايۋاناتسىزدۇر، كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دەيسىلەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىندۇ! 44 بىنايىمىنىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلاردا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، [جەنۇبتىكى] تاغلىق شەھەرلىرىدە، غەربتىكى «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىي باياۋانلىرىدىكى شەھەرلەردىمۇ كىشىلەر قايتىدىن كۆمۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالدى، توختام خەتلەرگە ئىمزا قويدۇ، مۆھۈرلەپ، گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھقا ھازىر قىلدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33 يەرەمىيا تېخى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىشى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشىنى شەكىللەندۈرگۈچى ھەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيمەن - پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمۇر - 3 ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، بۈيۈك ھەم تىلىمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 4 چۈنكى [دۈشمەننىڭ] دۆڭ-پوتەلىرىگە ھەم قىلىچىغا تاقابىل تۇرۇشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چىقىلغان بۇ شەھەردىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 5 «كالدىيلەر بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەرگە كىرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزىپم ۋە قەھرىمدە ئۆرۈۋەتكەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ ئۆيلەرنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن تۈرۈپ يوشۇرغانمەن. 6

ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەرگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەردان بولمەن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەقىقەتنى يېشىپ ئايان قىلىمەن. 7 مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن؛ ئۇلارنى ئاۋۋالقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. 8 مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىھلىكىدىن پاڭلاندىرۇمەن، مېنىڭ ئالدىدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمەن؛ 9 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندىرۇپ، ئۆزۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلىدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر مۇشۇ يەر توغرىلىق: «ئۆبىر خارابىلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر - دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا 11 يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇراملىق ساداسى ۋە تويى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە «تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى» نى ئاڭلىغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان

قوتانلىرى قايتىدىن بار بولدى. 13 [جەنۇبىي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەنۇبىي باياۋانلاردىكى شەھەرلەردە، بىنياميننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلاردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدەمۇ قوي پادىلىرى ئۇلارنى سانغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئوتتۇرىغا چىقتى. - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋە دەمىگە ئەمەل قىلىمەن. 15 شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇت نەسلىدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا تۇستۇرۇپ چىقىرىمەن؛ ئۇ زېمىندا توغرا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. 16 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلدى، يېرۇسالېم ئارامبەخىشتە تۇرىدۇ؛ [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسلى ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ، 18 ياكى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئاشلىق ھەدىيە» ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۇندىغان ئادەم ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ. 19 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 20 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى ئۆز ۋاقتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويساڭلار، 21 شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «ئۆز تەختىڭگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغۇلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ. 22 ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغىلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قۇملارنى ئۆلچەپ بولغىلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسلىنى ۋە ئۆزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان

لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 24 بۇ خەلقنىڭ: «پەرۋەردىگار ئۆزى تاللىغان بۇ ئىككى جەمەتتىن ۋاز كېچىپ، ئۇلارنى تاشلىدى» دېگىنىنى بايقىمىدىكمۇ؟ شۇڭا ئۇلار مېنىڭ خەلقىمى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆزگە ئېلىپ ئېلىدۇ. 25 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بېكىتكەن ئەھدەم تۈزگۈرىپ كەتسە، ياكى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بېكىتمىگەن بولسام، 26 مەن ياقۇپنىڭ نەسلىدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ۋاز كېچىپ ئۇلارنى تاشلايدىغان بولمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ نەسلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسلىدىن ئادەم تاللىمايدىغان بولمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرمەن، ئۇلارغا رەھىملىك كۆرسىتىمەن.

34 بابىل پادىشاھى نبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە جەڭ قىلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگار دىن يەرەمياغا كەلگەن سۆز: - 2 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - زەدەكىيانىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇم، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 3 سەن بولساڭ، ئۇنىڭ قولىدىن قاچالمىسەن، بەلكى سەن تۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلسەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. 4 لېكىن، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگار سېنىڭ تۇغراڭدا مۇنداق دەيدۇ: - سەن قىلىچ بىلەن تۈلەيسەن، 5 سەن ئامان-

تىنچلىقتا تولىسەن، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆزۈڭدىن ئىلگىرىكى پادىشاھلار ئۈچۈن
 ماتەم تۇتۇپ خۇشبۇي ياققان دەك ئۇلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشبۇي]
 ياقىدۇ؛ ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى مەن
 شۇنداق ۋەدە قىلغانمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر بۇ
 سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. 7 شۇ چاغدا
 بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى
 لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلىۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر
 ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولغانىدى. 8 پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللارمىزغا]
 ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇسالېملىكلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېسىپ
 تۈزگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى بۇ سۆز يەرەمىياغا كەلدى 9
 (ئەھدە بويىچە ھەربىرى ئۆز ئىبرانىي قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن،
 قويۇۋېتىشى كېرەك ئىدى؛ ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىيىنى قۇللۇقتا
 قالدۇرماستىكى كېرەك ئىدى. 10 ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق
 خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىمىز ئۆز قولى ياكى دېدىكىنى قويۇۋېتىپلى، ئۇلارنى
 قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۆزگە بويسۇندى. ئۇلار بويسۇنۇپ ئۇلارنى
 قويۇۋەتتى. 11 لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قويۇۋەتكەن قۇل-
 دېدەكلەرنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك
 قىلىۋالدى). 12 - شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق
 دېيىلدى: - 13 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئاتا-
 بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار
 بىلەن ئەھدە تۈزگەندىم؛ 14 [شۇ ئەھدە بويىچە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلىدا سىلەرگە
 ئۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبرانىي كىشىلىرىنى قويۇۋېتىشىڭلار

كېرەك، ئوقۇلۇقۇڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قويۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەندىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. 15 لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك ئۆز نامى بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەمدە تۈزۈدىڭلار؛ 16 لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار ئۆز رايىغا قويۇۋەتكەن قۇلنى ھەم ئىختىيارغا قويۇۋەتكەن دېدەكنى قايتۇرۇۋېلىپ قايتىدىن ئۆزۈڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىنداشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار؛ مانا، مەن سىلەرگە بىر خىل ئازادلىقنى - يەنى قىلىچقا، ۋاباغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن؛ سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھشەت باسقۇچى قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەمدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېسىپ تۈزگەن ئەمدىنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار ئۆزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ 19 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكەن بارلىق خەلقنى بولسا، 20 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ 21 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشتىن چىكىنىپ تۇرغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 22 مانا، مەن ئەمىر قىلىمەن، -

دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە ئۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەم ئاتسىز قىلىمەن.

35 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىرىدە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمياغا سۆز كېلىپ: - 2 «رەكابنىڭ جەمەتلىكلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇنىڭ كىچىك ئۆيلىرىنىڭ بىرىگە تەكلىپ قىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا شاراب تۇتقىن» - دېيىلدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن خابازنىيەنىڭ نەۋرىسى، يەرەميانىڭ ئوغلى جازاننىيەنى، ئۇنىڭ ئۆكلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رەكابنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىققىم؛ 4 مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە، ئىگىلىكىنىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھانانىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ئۆيگە ئاپاردىم؛ بۇ ئۆي ئەمىرلەرنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا، شالۇمنىڭ ئوغلى، ئىشچىقار مائاسىياھنىڭ ئۆيىنىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ 5 مەن رەكابنىڭ جەمەتلىكلىرىنىڭ ئالدىغا شارابلىق تولغان پىياللەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ ئۇلارغا: «شارابقا ئېغىز تېگىڭلار!» - دېدىم. 6 ئۇلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب بىزگە: «سىلەر ۋە ئوغۇل-ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمەڭلار؛ 7 يەنە كېلىپ ئۆيلەرنى قۇرماڭلار، نە ئۇرۇق تېرىماڭلار، نە ئۆزۈمزارلارنى تىكەڭلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولماڭلار؛ بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا تۇرۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرسىلەر» - دەپ ئەمر قالدۇرغان. 8 شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ: «بارلىق كۈنۈڭلەردە زادى شاراب ئىچمەڭلار» دېگەن ئاۋازغا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئاياللىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز ئۇنىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل

قىلىپ كەلگەنمىز؛ 9 بىز يەنە تۇرغۇدەك ئۆيلەرنى سالىمىغان؛ بىزدە ھېچ ئۈزۈمىز، ئېتىز، ئۇرۇق دېگەنلەر يوق؛ 10 بەلكى بىز چېدىرلاردا تۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يونادابنىڭ بىزگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. 11 لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا بېسىپ كىرگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بارايلى، كالدېلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۇرىيەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالېم شەھىرىگە كىرەيلى» - دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتىمىز». 12 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 13 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بارغىن، يەھۇدادىكلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: - بۇنىڭدىن تەرىپىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 - مانا، رەكابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمەڭلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن؛ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار ھېچ شاراب ئىچىپ باقمىغان، چۈنكى ئۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلەرگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولساممۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. 15 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەر بىرىڭلار ھازىر ئۆز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قېلىشنىڭلارنى تۈزۈڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ چوقۇنماڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي ھېچ ئاڭلىمىغانسىلەر. 16 بەرھەق، رەكابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغاندۇر. 17 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق

دەيدۇ: - مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇسالېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنلا ئېيتقان بارلىق بالا يىتاپەتنى چۈشۈرمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا سۆز قىلغان، لېكىن ئۇلار ئاڭلىمىغان؛ مەن ئۇلارنى چاقىرىغان، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمىگەن». 18 ئاندىن يەرەمىيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سىلەر ئاتاڭلار يونادابنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يوليورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلەرگە تاپىلغانلارنىڭ ھەممىسى بويىچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسە، - 19 ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - رەكابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ نەسلىدىن ئالدىدا خىزمەت قىلغۇچى ھەرگىز ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ.

36 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى سۆز كەلدى: - 2 ئۆزۈڭگە ئورام قەغەز ئالغىن؛ ئۇنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە ساڭا سۆز قىلغىنىدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلەگەن، يەھۇدانى ئەيىبلەگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلەگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. 3 يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن بېشىغا چۈشۈرمەكچى بولغان بارلىق بالا يىتاپەتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىلى يولىدىن يانارمىكىن؛ ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى؛ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەزگە يېزىپ بەردى. 5 يەرەمىيا بارۇققا تاپلاپ مۇنداق دېدى: - ئۆزۈم قاماپ قويۇلغانمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئويىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق؛ لېكىن ئۆزۈڭ بېرىپ كىرگىن؛ 6 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە روزا

تۇتقان بىر كۈندە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارىنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قوللىرىغا يەتكۈزگەن؛ ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدالىكلەرنىڭ قۇلىقىغىمۇ يەتكۈزگەن. 7 ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلققە ئاگاھلاندۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. 8 نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا تاپلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى ئوقۇپ جاكارلىدى. 9 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكام تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېملىكلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر مەزگىل روزا تۇتۇشىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. 10 شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پۈتۈنچى شافانىڭ ئوغلى گەمىيانىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ، يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ ئۆي پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقاندى. 11 شافانىڭ نەۋرىسى، گەمىيانىڭ ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالدى. 12 ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈنچىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋېتىلدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى؛ پۈتۈنچى ئەلشامما، شېمىيانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكىبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافانىڭ ئوغلى گەمىيا ۋە ھانانىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارلىقىنىڭ سۆزلىگەنلىرىنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغاندا تۈزى ئاڭلىغان بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارغا بايان قىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۇشىنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ

ئەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى يەھۇدىيى بارۇقىنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قولىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولغا ئېلىپ ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 15 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئولتۇر، ئۇنى قولىقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» - دېدى. بارۇق ئۇنى ئۇلارغا ئاڭلىتىپ ئوقۇدى. 16 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئالاقىزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادشاھقا يەتكۈزۈپ بولمايدۇ» - دېدى. 17 ئاندىن بارۇقتىن: «بىزگە دېگەن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قانداق يازدىڭ؟ ئۇلارنى يەرەمىيانىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدىڭمۇ؟» - دەپ سورىدى. 18 بارۇق ئۇلارغا: «ئۇ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئاغزى بىلەن ماڭا ئېيتتى، مەن ئورام قەغەزگە سىياھ بىلەن يازدىم» - دېدى. 19 ئەمەلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرەمىيا مۆكۈۋېلىڭلار. قەيەردە بولساڭلار ھېچكىمگە بىلدۈرمەڭلار» - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئورام يازمىنى پۈتۈنچى ئەلشامانىڭ ئۆيىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىغا كىرىپ پادشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قولىقىغا يەتكۈزدى. 21 پادشاھ يەھۇدىيى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنى ئەلشامانىڭ ئۆيىدىن ئېپكەلدى. يەھۇدىي ئۇنى پادشاھنىڭ قولىقىغا ۋە پادشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمەلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. 22 شۇ چاغ توققۇزىنچى ئاي بولۇپ، پادشاھ «قىشلىق توي»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلق ئىدى. 23 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدىي ئۇنىڭدىن ئۈچ-تۆت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادشاھ قەلەمىتىرى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتتا كۆيۈپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. 24 لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغان پادشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورققىدى، ئۇلاردىن كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقانلار

يوق ئىدى. 25 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كۆيدۈرمەسلىكىنى تۈتۈنگەندى، لېكىن ئۇ ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 26 پادىشاھ بولسا شاھزادە يىراھمە ئەل، ئازىيە ئەلنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ئابدە ئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۈتۈنچى بارۇقنى ۋە يەرەمىيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. 27 پادىشاھ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 28 يەنە بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكام كۆيدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. 29 ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكامغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەن بۇ ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مېنىڭ توغرىلىق: سەن بۇنىڭغا: «بايىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەم ئىنساننى ھەم ھايۋاننى يوقىتىدۇ» - دەپ يېزىشقا قانداقمۇ يېتىندىڭ؟» - دېدى. 30 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكام توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - ئۇنىڭ نەسلىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلىۋېتىلىپ كۆندۈرۈلۈپ ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. 31 مەن ئۇنىڭ ۋە نەسلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبھەلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئۈستىگە مەن ئۇلارغا ئاگاھلاندۇرغان بارلىق كۈلپەتلەرنى چۈشۈرمەن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان. 32 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا باشقا بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇققا بەردى؛ ئۇ يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى

يەھوئاكم ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلەرگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنىمۇ قوشۇپ يازدى.

37 بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسار زەدەكيانى يەھۇدانىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلدى؛

شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكمنىڭ ئوغلى كونيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم

سۈردى. 2 ئۇ، ياكى خىزمەتكارلىرى، ياكى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارنىڭ

يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. 3 پادىشاھ

زەدەكيا شەلەمىيانىڭ ئوغلى يەھوئالنى ھەم كاھىن مائاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىيانى

يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار خۇدايمىزغا بىز ئۈچۈن

دۇئا قىلغايىسەن» - دېگۈزدى 4 (شۇ چاغدا يەرەمىيا زىنداندا قاماقلىق ئەمەس ئىدى؛

ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ- كىرىشكە ئەركىن ئىدى. 5 پەرۋەننىڭ قوشۇنى مىسىردىن

چىققاندى؛ يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغان كالدېيلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ

يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىيا

پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 7 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار

مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرنى ماڭا ئىلتىجا قىلدۇرۇپ ئىزدەشكە ئەۋەتكەن يەھۇدا

پادىشاھىغا مۇنداق دەڭلار: - مانا، سىلەرگە ياردەم بېرىمىز دەپ چىقىپ كەلگەن

پەرۋەننىڭ قوشۇنى بولسا، ئۆز زېمىنىغا، يەنى مىسىرغا قايتىپ كېتىدۇ. 8 ئاندىن

كالدېيلەر بۇ شەھەرگە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدۇ، ئۇنى

ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز-ئۆزۈڭلارنى

ئالداپ: « كالدېيلەر بىزدىن چېكىنىپ كەتكەن» - دېمەڭلار؛ ئۇلار كەتكەن

ئەمەس! 10 چۈنكى گەرچە سىلەر ئۆزۈڭلارغا جەڭ قىلىدىغان كالدېيلەرنىڭ

تولۇق قوشۇنىنى ئۆرۈۋەتكەن بولساڭلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا

قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز چېدىرىدىن تۇرۇپ بۇ شەھەرنى ئوت

قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتكەن بولاتتى. 11 پەرەۋننىڭ قوشۇنى تۈپەيلىدىن كالدېيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ تۇرغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: 12 يەرەمىيا بىنياميندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلىرى ئارىسىدىن تۆز نېسۇسىنى ئىگەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققاندا، 13 ئۇ «بىنيامين دەرۋازىسى» غا يەتكەندە، ھانانىيانىڭ نەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئوغلى كۈزەت بېگى ئېرىيا شۇ يەردە تۇراتتى؛ ئۇ: «سەن كالدېيلەرگە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى تۇتۇۋالدى. 14 يەرەمىيا: «يالغان! مەن كالدېيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» - دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئېرىيا يەرەمىيانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. 15 ئەمىرلەر بولسا يەرەمىيادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى دىۋانېگى يوناتاننىڭ ئۆيىدىكى قامانغانغا سولدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ ئۆيىنى زىندانغا ئايلاندۇرغانىدى. 16 يەرەمىيا زىنداندىكى بىر گۆندىن ئىچىپ، شۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدەكيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاستىرتىن ئۇنىڭدىن: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سورىدى. يەرەمىيا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولغا تاپشۇرۇلسەن» - دېدى. 18 يەرەمىيا زەدەكيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: «مەن ساڭا ياكى خىزمەتكارلىرىڭغا ياكى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇڭلار؟ 19 سىلەرگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا ياكى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلار قېنى؟» - دېدى 20 - «ئەمدى ئۇ پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىشكىنى تۇتۇنمەن؛ ئىلتىجايم ئالدىڭدا ئىجابەت بولسۇن، دەپ تۇتۇنمەن؛ دىۋانېگى يوناتاننىڭ ئۆيىگە مېنى قايتقۇزمىغايىسەن، سەن ئۇنداق قىلساڭ، شۇ يەردە تولىمەن». 21 زەدەكيا پادىشاھ پەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەمىيانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە

نان تۆگەپ كەتمىسلا، ئۇنىڭغا ھەركۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلدىنى تاپىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

38 مائىتانىڭ ئوغلى سەفاتىيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۇكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەمىيانىڭ خەلقى: 2 «يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلدۈ، لېكىن كىمكى چىقىپ كالىدىلەرگە تەسلىم بولسا ھايات قالدۇ؛ جېنى ئۆزىگە ئولجىدەك قالدۇ، ئۇ ھايات قالدۇ. 3 يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلدى» - دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. 4 ئەمىرلەر پادىشاھقا: «سىلدىن تۆتۈمىز، بۇ ئادەم ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ چۈنكى نېمىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان جەڭگىۋار لەشكەرلەرنىڭ قولىنى ۋە خەلقنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىشقا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» - دېدى. 5 زەدەكىيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قولىڭلارغا تاپشۇرۇلدى؛ سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسقۇدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» - دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تۇتۇپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئازىغىغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇلار يەرەمىيانى ئارغاچچىلار بىلەن ئۇنىڭغا چۈشەردى؛ ئازىڭدا بولسا سۇ بولماي، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى؛ يەرەمىيا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. 7 ئەمما پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېقىشۇپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىيانىڭ سۇ ئازىغىغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بىنىامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). 8 ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چىقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 9 «ئى پادىشاھىئالەم، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەرگە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازىغىغا تاشلىۋەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي

رەزىللىكتۇر؛ ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئۆلۈپ قالدۇ؛ چۈنكى شەھەردە ئۇزۇق-
تۇلۇك قالمىدى» - دېدى. 10 پادىشاھ ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە بۇيرۇق بېرىپ:
«مۇشۇ يەردىن ئوتتۇز ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەمىيا پەيغەمبەرنى
ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازىكىدىن ئېلىپ چىقارغىن» - دېدى. 11 شۇنىڭ
بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئۇلارغا يېتەكچىلىك قىلىپ، پادىشاھنىڭ
ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى تۈيگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۇتا ۋە جۈل-
جۈل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانلار بىلەن ئازگالغا، يەرەمىيانىڭ يېنىغا
چۈشۈرۈپ بەردى. 12 ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەمىياغا: - بۇ لاتا-پۇتا ۋە
جونداق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانلار ئارىسىغا تىقىپ قويغىن - دېدى.
يەرەمىيا شۇنداق قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەمىيانى تانلار بىلەن تارتىپ،
سۇ ئازىكىدىن چىقاردى؛ يەرەمىيا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى. 14
پادىشاھ زەدەكىيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەمىيا پەيغەمبەرنى پەرۋەردىگارىنىڭ تۆيىدىكى
ئۈچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، ئۆز يېنىغا ئاپارغۇزدى. پادىشاھ يەرەمىياغا: - مەن
سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن - دېدى. 15
يەرەمىيا زەدەكىياغا: «مەن ئۇنى ساڭا تايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن تۈلۈمگە
مەھكۇم قىلمايسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» -
دېدى. 16 پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمىياغا ئاستىدىن قەسەم ئېچىپ ئۇنىڭغا: «بىزگە
جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارىنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئېچىمەنكى، مەن سېنى
تۈلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، ياكى سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا
تاپشۇرمايمەن» - دېدى. 17 يەرەمىيا زەدەكىياغا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - سەن ئىختىيارەن باھىل
پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېنىغا چىقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالدۇ ۋە بۇ

شەھەر ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلەيدۇ، سەن ۋە ئۆيدىكىلەرنىڭ ھايات قالدۇقىمۇ. 18

لېكىن سەن چىقىپ بايىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالدېيەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمىسەن - دېدى. 19 پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمياغا: «مەن كالدېيەلەرگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقمەن؛ كالدېيەلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» - دېدى. 20 يەرەميا مۇنداق دېدى: - ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغىنەن، شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالدۇ. 21 لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: - 22 مانا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئاياللار بايىل پادىشاھنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئاياللار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلېرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى، ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلدى، ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاقتا پىتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئورۇپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» - دەيدۇ. 23 سېنىڭ بارلىق ئاياللىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدېيەلەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئۆزۈڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمىسەن، چۈنكى سەن بايىل پادىشاھنىڭ قولى بىلەن تۇتۇۋېلىنسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن. 24 زەدەكىيا يەرەمياغا مۇنداق دېدى: - سەن بۇ سۆھبەتىمنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇنداقلا سەن ئۆلمەيسەن. 25 ئەمىرلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ساڭا قانداق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بىزگە ئېيت، ئۇنى بىزدىن يوشۇرما، شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، 26 ئۇنداقتا

سەن ئۇلارغا: «مەن پادشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتاننىڭ ئويىگە قايتقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلمەن» - دېگەن ئىلتىجايىنى قويغانمەن» - دەپسەن. 27 دەۋرۋەقە ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى يەرەمىيانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سورىدى؛ ئۇ ئۇلارغا پادشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغانىدى. 28 شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

39 يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: - يەھۇدا پادشاھى زەدەكىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئونىنچى ئايدا، بابىل پادشاھى نېبوئادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ 2 زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۆسۈپ كىردى. 3 شۇنىڭ بىلەن بابىل پادشاھىنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامگارلىق نەرگال-شارەزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسېقىم، باش سېپەرگەر نەرگال-شارەزەر ۋە بابىل پادشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. 4 يەھۇدا پادشاھى زەدەكىيا ۋە بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچماقچى بولۇپ، تۆن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشتى؛ ئۇ پادشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارقىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چىقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى»گە قاراپ قېچىشتى. 5 كالدېيلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يىرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى رېبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادشاھى نېبوئادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 6 بابىل پادشاھى رېبلاھ شەھىرىدە زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئولتۇرۇۋەتتى؛ بابىل پادشاھى

يەھۇدادىكى بارلىق مۆتۈەرلەرنىمۇ ئولتۇرۇۋەتتى. 7 ئۆزەدە كىيانىڭ كۆزلىرىنى
 ئويۇپ، ئۇنى بابىلغا ئاپىرىش ئۈچۈن مىس كىشەنلەر بىلەن كىشەنلەپ قويدى. 8
 كالدېيلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ئۆيلىرىنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ
 يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆمۈرۈپ تاشلىدى. 9 شاھانە قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-
 ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقى، ئۆزىگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى،
 يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. 10 ھالبۇكى،
 قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىنىدا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى
 قالدۇردى؛ شۇ چاغدا ئۇ ئۇلارغا ئۈزۈملەر ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى.
 11 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەمىيا توغرىلىق قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان
 ئارقىلىق: «ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭدىن خەۋەر ئال؛ ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە؛ ئۇ نېمىنى
 خالىسا شۇنى ئۇنىڭغا قىلىپ بەر» - دەپ پەرمان چۈشۈرگەندى. 13 شۇڭا قاراۋۇل
 بېگى نېبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى نېبۇشازبان، باش سېھىرگەر نەرگال-
 شارەزەر ۋە بابىل پادىشاھىنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ
 14 يەرەمىيانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى» دىن ئېلىپ شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ
 ئوغلى گەدالىيانىڭ ئۆز ئۆيىگە ئاپىرىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ قولغا تاپشۇرغۇزدى. لېكىن
 يەرەمىيا پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. 15 يەرەمىيا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى» دا قاماپ
 قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېيىلگەندى: -
 16 بارغىن، ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
 سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن
 ئۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرمەن؛ ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس،
 بەلكى بالايىتاپەت چۈشۈرمەن؛ شۇ كۈنى بۇ ئىشلار ئۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز
 بېرىدۇ. 17 لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - سەن

قورقيدىغان ئادەملەرنىڭ قولغا تاپشۇرۇلمايىسەن؛ 18 چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزمەن؛ سەن قىلچىلا ئىمىيەن، بەلكى ئۆز جېنىڭ ئۆزۈڭگە ئولجىدەك قالدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40 قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئۇنى رامماھ شەھىرىدىن قويۇۋەتكەندە، پەرۋەردىگار يەرەمياغا سۆز قىلدى. ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بايلىغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەميا مۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىغانىدى. 2 قاراۋۇل بېگى يەرەميا نى بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەرگە بالايتاپەت چۈشۈرمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ 3 مانا، پەرۋەردىگار ئۆز دېڭىنى بويىچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. 4 لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكەللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بايلىغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالمەن؛ ئەمما مەن بىلەن بىللە بايلىغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارىساڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيەرگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يەرگە بارغىن». 5 يەرەميا تېخى يېنىدىن ماڭاي تۇرۇپ، نېبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن؛ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرىۋەر، ياكى ھەرقانداق باشقا يەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە بارغىن» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۈلۈك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەرەميا مېزىياھ شەھىرىگە، شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى

گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. 7 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بايبل پادىشاھىنىڭ شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بايلىغا سۈرگۈن بولىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مېزىپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارپائىھنىڭ ئوغۇللىرى يوهانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا، نەتوفاتلىق ئەفائىننىڭ ئوغۇللىرى ۋە مائاكاتلىق بىرىسنىڭ ئوغلى يەزانيا ئىدى. 9 شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدېيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار، زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بايبل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 10 مەن بولسام كالدېيلەر زېمىنغا كەلگەندە [سىلەرگە] ۋەكىل بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مېزىپاھ شەھىرىدە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشكىلارغا قويۇڭلار، ئۆزۈڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇڭلار» - دەپ قەسەم ئىچتى. 11 ئوخشاشلا موتابدا، ئامونىيلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەر بىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بايبل پادىشاھى يەھۇدادا خەلقنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە ئۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافانىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەممە جاي-يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مېزىپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كەڭچىلىكتە ئالدى. 13 كارپائىھنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى

مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: 14 «سەن ئاممىنىلار پادىشاھى بائالىس نەتەننىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئۆلتۈرۈشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» - دېدى. لېكىن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ ئۆلۈشىگە ئىشەنمىدى.

15 كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان مىزپاھدا گەدالىيانىڭ ئاستىدىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايەن، باشقىلار ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتەننىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئۆلتۈرەي، ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدادىكلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتىۋېتىلىپ، يەھۇدانىڭ قالدۇقى يوقىتىۋېتىلىشنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟» دېدى. 16 بىراق گەدالىيانىڭ كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانانغا: «سەن ئۇنداق قىلما، چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرىلىق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» - دېدى.

41 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئەلشاماننىڭ نەۋرىسى، نەتەننىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھقا، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئۈستۈپ غىزالانغاندا، 2 نەتەننىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېپكەلگەن ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ قىلىچ چاپتى، ئۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەننى ئۆلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 3 ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىيانىڭ ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالىدىي جەڭگىۋار لەشكەرلەرنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تېخى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، 5 مانا شەقەم، شىلوھ ھەم سامارىيەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. ئۇلار ساقلىنى چۈشۈرگەن، كىيىملىرىنى يىرتقان، ئەتىلىرىنى تىلغان،

پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە سۇنۇشقا قولدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇيىنى تۇتقان ھالدا كەلگەندى. 6 نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭغىنىچە يىغلىغانغا سېلىپ مېزىپاھدىن چىقتى؛ ئۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەداليا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئاپىرىمەن» - دېدى. 7 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ جەسەتلىرىنى سۇ ئازىكىغا تاشلىۋەتتى. 8 ھالبۇكى، ئۇلار ئارىسىدىن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئۆلتۈرۈۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىمىز بار» - دېدى. شۇڭا ئۇ قولىنى يىغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. 9 ئىشمائىل ئۆلتۈرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئازگال بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى باتاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغانىدى. نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئازگالنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 ئىشمائىل مېزىپاھتا تۇرغان خەلقنىڭ قالدسىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالياغا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مېزىپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئامونىيلارنىڭ قېشىغا ئۆتۈشكە يول ئالدى. 11 كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەممە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارلىق ئادەملەرنى ئېلىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ ئۇلار گېبېئوندىكى چوڭ كۆل بويىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 13 ئىشمائىلنىڭ قولىدا تۇرغان بارلىق خەلق كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. 14

ئىشمائىل مېزىھادىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولىدىن يېنىپ، كارپىھانىڭ ئوغلى يوهاننانىڭ يېنىغا كەلدى. 15 لېكىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادىمى بىلەن يوهانناندىن قېچىپ، ئاممونييلار تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتتى. 16 ئاندىن كارپىھانىڭ ئوغلى يوهاننان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن مېزىھادىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدۇقىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ ئۇلارنى، يەنى جەڭگىۋار لەشكەرلەر، قىز-ئاياللار، بالىلار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گېبىئوندىن ئېلىپ كەتتى. 17 ئۇلار كالدېيلەردىن ئۆزلىرىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قىمخامدا توختاپ تۇردى. 18 سەۋەبى بولسا، ئۇلار كالدېيلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئۆلتۈرۈۋەتكەندى.

42 بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارپىھانىڭ ئوغلى يوهاننان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق 2 يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇنۇشۇپ: «تەلپىمىزنى ئىجابەت قىلغايىسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا خەلقنىڭ قالدۇقى بولغان بىزلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغايىسەنكى (كۆزۈڭ كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، 3 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بىزگە ماڭدىغان يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» - دەپ ئىلتىجا قىلدى. 4 يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە قانداق جاۋاب بەرسە، مەن ئۇنى سىلەرگە ھېچنېمىسىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلىمەن» - دېدى. 5 ئۇلار يەرەمىياغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتىپ

بىزگە يەتكۈزىدىغان سۆزنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىنسا، پەرۋەردىگار بىزگە ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيىبلەنسۇن!» - دېدى. 6 «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا ئەۋەتىمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن يامان بولسۇن، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بىزگە ياخشى بولىدۇ». 7 شۇنداق بولدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمياغا كەلدى. 8 ئۇ كارپاھنىڭ ئوغلى يوهانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ 9 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «سىلەر مېنى تەلپىگۈلەرنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر. ئۇ مۇنداق دېدى: - 10 «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرۇۋەرسەڭلارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقىمەن؛ سىلەرنى غۇلا تىمىمەن؛ مەن سىلەرنى تىكىپ ئۆستۈرمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن؛ چۈنكى مەن بېشىڭلارغا چۈشۈرگەن بالا يىتاپەتكە ئۆكۈنمەن. 11 سىلەر قورقىدىغان بايىل پادىشاھىدىن قورقاڭلار؛ ئۇنىڭدىن قورقاڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. 12 مەن سىلەرگە شۇنداق رەھىمدىلىقنى كۆرسىتىمەنكى، ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى ئۆز زېمىنڭلارغا قايتىشقا يول قويدۇ. 13 بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىي» «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» - دېسەڭلار 14 ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى؛ شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىڭالىنى ئاڭلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» - دېسەڭلار، 15 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ

يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولساڭلار، 16 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلەرگە يېتىشىۋالىدۇ، سىلەر قورقىدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلەرگە ئەگىشىپ قوغلاپ بارىدۇ؛ شۇ يەردە سىلەر تولىسىلەر. 17 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە تۇرايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە ياكى مەن بېشىغا چۈشۈرىدىغان بالا يىتاپەتتىن قۇتۇلالمىدۇ. 18 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - غەزەپ ۋە قەھرىم يېرۇسالېملىكلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم بېشىڭلارغا چۈشۈرۈلدى؛ سىلەر لەنەتكە قالدىغان ۋە دەھشەت باسدىغان ئويىپكىت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئويىپكىتى بولسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. 19 پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرىلۇق: «مىسىرغا بارماڭلار!» - دېگەن. - ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». 20 - سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايىسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە نېمە دېسە، بىزگە يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز». دېگۈزگىنىڭلار ئۆزۈڭلارنى ئالداپ چېنىڭلارغا زامان بولۇشتىن تىبارەت بولدى، خالاس. 21 مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە ئۇنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە ياكى ئۇنىڭ مېنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىڭلار. 22 ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، سىلەر ئولتۇراقلىشىپ دەپ بارىدىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن تولىسىلەر».

شۇنداق بولدىكى، يەرەمىيا ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۈگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەمىيانى ئۇلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، - 2 شۇنىڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ۋە كارېئاھنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ ئادەملەر يەرەمىياغا مۇنداق دېدى: - «سەن يالغان ئېيتىۋاتىسەن! خۇدايمىز پەرۋەردىگار سېنى بىزگە: «سەلەر مىسىردا ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن بارماڭلار!» دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس، 3 بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقۇم سېنى بىزگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدېيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۈشكۈرتمەكتە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرماي كىرىپ، بىزنى بايلىغا سۈرگۈن قىلدۇرۇپ، 4 شۇنىڭ بىلەن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوهانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالىدى؛ 5 بەلكى كارېئاھنىڭ ئوغلى يوهانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدىۋېتىلگەن بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىنىدا ئولتۇراقلىشىشقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدسىنى، 6 يەنى ئەرلەر، قىز-ئاياللار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىياغا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەممە يەرەمىيا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى ئېلىپ، 7 مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىدى. ئۇلار تاپھانەس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا تاپھانەستە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قولۇڭغا بىرنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پەرەۋنىڭ تاپھانەستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولىدىكى سېغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، 10 ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى

مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېچكىلمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە ئۆز تەختىنى سالدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. 11 ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ بېكىتىلگەنلەر ئۆلدى، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولدى؛ قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. 12 مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت ياققۇرغۇزغۇنمەن؛ ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ، بۇتلارنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ، قوي پادىچىسى ئۆز تونىنى كىيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىنىنى ئۆزىگە كىيىۋالىدۇ؛ ئۇ شۇ يەردىن ئامان-ئېسەن چىقىدۇ. 13 ئۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۇرۇكلەرنى چىقىۋېتىدۇ؛ ئۇ مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44 مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبىي تەرىپى] پاتروس زېمىنىدا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرىلىق بۇ سۆز يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مەن يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەن بارلىق بالايىناپەتنى كۆرگەنلىرىم، مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بۈگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابىلىك بولۇپ، ئادەمزاڭسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە ئۆزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇي يېقىشقا بېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. 4 مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلەرگە ئەۋەتتىم: «مەن نەپەرتلىنىدىغان بۇ يىرگىنلىك ئىشنى قىلغۇچى بولماڭلار!» - دەپ ئاگاھلاندۇرغانمەن. 5 لېكىن ئۇلار ئىتائەت قىلمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار رەزىللىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن

قولنى زادى ئۆزىگەن. 6 شۇنىڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [ئۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كۆيگەن، ئۇلار بۈگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابىلىك بولۇپ قالدى. 7 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر نېمىشقا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا زور كۈلپەت كەلتۈرمەڭىز، تۈزۈڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي تۈزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئىچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بوۋاقلارنى ئۆزۈمگە كېڭەيتىڭىز! 8 نېمىشقا ئۆز قولىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىنىدا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئويىكت بولىسىلەر. 9 سىلەر يەھۇدا زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرىنىڭ رەزىللىكىنى، سىلەرنىڭ ئۆز رەزىللىكىڭلارنى ھەم ئاياللىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۇنتۇپ قالدىڭلارمۇ؟ 10 بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىڭلار ئۆزىنى ھېچ تۈۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقمايدى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ياكى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. 11 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بېشىڭلارغا كۈلپەت چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ 12 مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدسغا قول سالغىنى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا تۇڭشۇدۇ؛ مىسىر زېمىنىدا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۈرۈلۈپ، ئۇلار

قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلدۈ، ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئويىپكىت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئويىپكىت بولىدۇ. 13 مەن مىسىر زېمىنىدا تۇرۇۋاتقانلارنى يېرۇسالېمنى جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايىمەن؛ 14 شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلىشىپ دەپ شۇ يەرگە كىرگەن يەھۇدانىڭ قالدسىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قانداقلىقى ياكى ھېچكىم قانداقلىقى، شۇ يەرگە قايتىپ ئولتۇراقلىشىشقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قانداقلىقى ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قانداقلىقى، 15 ئاندىن ئۆز ئاياللىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا تۇرغان بارلىق ئاياللار، - زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شېمالىي تەرەپى ۋە جەنۇبىي تەرەپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەمىياغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - 16 «سەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان سۆزگە كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالىمىز! 17 ئەكسىچە بىز چوقۇم ئۆز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلەرگە ئەمەل قىلىمىز، ئۆزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىمىز ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇۋىرىمىز، چۈنكى ئەينى چاغدا بىزنىڭ نېمىز پۈتۈن بولۇپ، توققۇزمىز تەل، ھېچ كۈلپەتتى كۆرمەي ئۆتكەن. 18 ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ، بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. 19 بىز ئاياللار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي ياقىنىمىزدا ۋە ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئوخشىتىپ پوشكاللارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». 20 يەرەمىيا

بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئاياللارغا، مۇشۇنداق جاۋابى بەرگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: - 21 - «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قېلىپ كۆڭلىگە تەگكەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىندىكى خەلقنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياققان خۇشبۇيى ئەمەسمۇ؟ 22 ئاخىرىدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قېلىشىڭلارنىڭ رەزىللىكىگە ھەم سادىر قىلغان يىرگىنچىلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ تۇرالمىغان، شۇڭا زېمىنڭلار بۈگۈنكى كۈندىكىدەك خارابىلىك، ئادەمنى دەھشەت باسقۇچى، لەنەت ئويىڭى ۋە ئادەمزاۋىسىز بولغان. 23 سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇيى ياققانلىرىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، ئۇنىڭ نە تەۋرات-قانۇندا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ماڭغانلىرىڭلار، شۇڭا بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا يىتاپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». 24 يەرەمىيا بارلىق خەلققە، بولۇپمۇ بارلىق ئاياللارغا مۇنداق دېدى: - «ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر ئاياللار تۈز تاغزىڭلار بىلەن: «بىز» ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇيى يېقىش، ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئىچكەن قەسەملىرىمىزگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز» دېگەنلىرىڭلار ۋە ئۇنىڭغا تۈز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانلىرىڭلار. ئەمدى قەسىمىڭلاردا چىڭ تۇرۇۋېرىڭلار! قەسىمىڭلارغا تولۇق ئەمەل قىلىۋېرىڭلار! 26 لېكىن شۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا تۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! مانا، مەن ئوزۇمنىڭ ئۇلۇغ نامى بىلەن قەسەم قىلغانمەنكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مىسىرنىڭ بارلىق زېمىنىدا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىلىق ھېچقايسى كىشى مېنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ

قايتىدىن قەسەم ئىچمەيدۇ. 27 مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالايىتاپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۈزلەۋاتمەن؛ شۇڭا مىسىردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى تۈگۈچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھاللا ك بولىدۇ. 28 قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىنىدىن يەھۇدا زېمىنىغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىغا ئولتۇراقلىشىپ دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدۇقى كىمىنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى ياكى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بېلىپ يېتىدۇ. 29 مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلەرگە كۈلپەت كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە شۇ ئالدىنلا بېشارەت بولىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 30 - مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جېنىنى قوغلاپ ئىزدىگەن باپىل پادىشاھى نېپوقادەنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمىدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پەرۋەن خوفرانى ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45 يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمىنىڭ تۆتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئورام قەغەزگە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: - 2 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - 3 سەن: «ھالىغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قاينۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى؛ مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» - دېدىڭ. 4 - [يەرەمىيا]، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ پۈتكۈل جاھاننى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. 5 مەن بۇنداق

قىلغان يەردە سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئىزدىشىڭگە توغرا كېلمەدۇ؟
بۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىكلىرى ئۈستىگە بالا يىتاپەت
چۈشۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - لېكىن جېنىڭنى سەن بارىدىغان بارلىق
يەرلەردە ئۆزۈڭگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن».

46 يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرىلىق سۆزى
تۆۋەندە: - 2 مىسىر توغرىلىق: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىنىڭ
يېنىدا تۇرۇۋاتقان، پەرەۋن-نەقونىڭ قوشۇنى توغرىلىق (بۇ قوشۇننى بابل پادىشاھى
نېبوئادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمىنىڭ تۆتىنچى يىلى بېتىچت قىلغان): - 3
«قالقان-سىپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار!
4 ئاتلارنى ھارۋىلارغا قېتىڭلار! ئاتلىرىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۇبۇلغا
سېلىپ سەپتە تۇرۇڭلار! نەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ ئىتتىكىلىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى
كىيۈۋېلىڭلار! 5 لېكىن مەن نېمىنى كۆرمەن؟! - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مانا، مۇشۇ
[لەشكەرلەر] دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ چىكىندۇ؛ باتۇر-پالۋانلىرى بېتىچت
قىلىنىپ كەينىگە قارىماي بەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسدۇ! -
دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 - ئەمدى ئەڭ چاققانلارمۇ قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ
ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ؛ مانا، شىمال تەرىپىدە، ئەفرات دەرياسى بويىدا
ئۇلار پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ! 7 سۇلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل
دەرياسى [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن كىمدۇر؟! 8
سۇلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن
دەل مىسىر ئۆزىدۇر؛ ئۇ: «مەن ئۆزۈمنى كۆتۈرۈپ پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن،
مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» - دەيدۇ. 9 ئېتىلىڭلار، ئى
ئاتلار! مە دەپ ئالغا بېسىپ چېپىڭلار، ئى جەڭ ھارۋىلىرى! قالقان كۆتۈرگەن

ئېفىئوپىيە ھەم لىۋىيەدىكىلەر، ئوقىيالىرىنى ئېڭىلدۈرگەن لىۋىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەڭگە چىقسۇن! 10 لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ كۈندۈر؛ ئۇ قىسسىلىق بىر كۈن، يەنى ئۆز ياۋىلىرىدىن قىسسىسى ئالدىغان كۈنى بولدى؛ ئۇنىڭ قىلچى كىشىلەرنى توغۇچە يۇتدۇ؛ ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرات دەرياسى بويىدا قىلماقچى بولغان بىر قۇربانلىقى بار! 11 گىلبادقا چىقىپ تۇتيا ئەزدەپ تاپ، ئۇ مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۆزۈڭگە نۇرغۇن دورىلارنى ئالساڭمۇ بىكار؛ سەن ئۈچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! 12 ئەللەر خىجالىتىڭ توغرىلىق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ پەريادلىرىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كېتىدۇ؛ پالۋان پالۋانغا پۇتلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ مەغلۇپ بولۇپ يىقىلىدۇ! 13 پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ مىسىر زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشى توغرىلىق يەرەمىيا پەيغەمبەرگە ئېيتقان سۆزى: - 14 مىسىردا جاكارلا، مىگدولدا ئېلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانەستىمۇ ئېلان قىل: چىڭ تۇر، جەڭگە بەل باغلا؛ چۈنكى قىلچ ئەتراپىڭدىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ؛ 15 سېنىڭ باتۇرلىرىڭ نېمىشقا سۈپۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چىڭ تۇرالمىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن ئىتتىرىپ يىقىتىۋېتىدۇ. 16 ئۇلاردىن كۆپلىرىنى پۇتلاشتۇرىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار قاچقاندا بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلچىدىن قېچىپ ئۆز خەلقىمىزگە ۋە ئانا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» - دەيدۇ؛ 17 شۇ يەرگە [قايتقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پەرۋەن پەقەت بىر قىيىقاس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتى بىلمەي تۆتكۈزۈۋەتتى!» - دەيدۇ. 18 ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ پادىشاھ، نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - تاغلار ئارىسىدا تابور تېغى بولغاندەك، كارمەل

تېغى دېڭىز بويىدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] تۇرغاندەك بىرسى كېلىدۇ. 19 ئەمدى سەن،
ئى مىسىردا تۇرۇۋاتقان قىز، سۈرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقىلارنى تەييارلاپ قوي،
چۈنكى نوب خارا بە بولۇپ كۆيدۈرۈلدى، ھېچ ئادەمزا ئىسىز بولدى. 20 مىسىر بولسا
چىرايلىق بىر ئىنەكتۇر؛ لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۆكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن
كېلىۋاتىدۇ! 21 ئۇنىڭ ئارىسىدىكى ياللانما لەشكەرلەر بولسا بورداق تورپاقلاردەك
بولدى؛ ئۇلارمۇ ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ؛ ئۇلار چىڭ تۇرۇۋالمايدۇ،
چۈنكى كۈلپەتلىك كۈن، يەنى جازاللىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەن بولدى.
22 [مىسىرنىڭ] ئاۋازى يىلاننىڭكىدەك «كۈش-كۈش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى
[دۈشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، ئوتۇن كەسكىۋچىلەردەك ئۇنىڭغا قارشى
پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 23 ئورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كىرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار
ئۇنى كېسىپ يىقىتىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى كەسكىۋچىلەر چېكەتكە
توپىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولدى. 24 مىسىرنىڭ قىزى خىجالەتتە قالدۇرۇلدى؛
ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن نو شەھىرىدىكى
بۇت ئامونى، پىرەۋنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى
جازالايىمەن؛ بەرھەق، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايىمەن؛ 26
مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسارنىڭ
قولغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن، [مىسىر] قەدىمكى
زامانلاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 27 لېكىن سەن، ئى
قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق
يۇرتتىن، نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن
ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخىشتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقۇنمايدۇ.

28 قورقا، ئى قۇلۇم ياقۇپ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەممۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويمايمەن.

47 پەرۋان گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيەلەر توغرىسىدىكى سۆزى: - 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۇلار تۈزلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ؛ ئۇ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن بولۇپ باسدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى نالە-پەرياد كۆتۈرىدۇ، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار [ئازابىن] نالە-زار قىلىدۇ؛ 3 توپلارلىرىنىڭ تۇياقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ تاراقلاشلىرىنى، چاقىلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتلار ئۆز باللىرىدىن خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىسىمۇ قارمايدۇ. 4 چۈنكى بارلىق فىلىستىيەلەرنى نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم تۇر ۋە زىدوونى ئۇلارغا ياردەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنى، يەنى كەبىت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. 5 گازانىڭ ئۈستى تاقىرلىق بولىدۇ؛ ئاشىچى شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالىدۇ؛ قاچانغىچە ئەتلەر ئىگىلەرنى تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۈچلىرىدىن ئامان قالغانلار؟ 6 ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! 7 لېكىن ئۇ قانداق تۇختىيالىسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەريمان چۈشۈرگەن، ئاشىچى شەھىرىگە ھەم دېڭىز بويىدىكىلەرگە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48 موئاب توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار -

ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىندۇ؛ كىرىئائىم خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىندۇ؛ يۇقىرى قورغان بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. 2 موئاب يەنە ھېچ ماختالمىدۇ، ھەشېوندا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتارىدىن يوقىتىلى!» دەپ سۇيىقەست قىلدۇ؛ سەئۇ، ئى مادمەن، تۆگەشتۈرۈلسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. 3 ھورونائىمدىن ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلدى: - «ئاھ، ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتىپاراقچىلىق!» 4 موئاب بىتچىت قىلىندى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. 5 بەرھەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولىدىن توختىماي يىغىلار كۆتۈرۈلدى؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالاكەتتىن ئازابلىق ئالە-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. 6 قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۈگۈرۈڭلار! چۈلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! 7 چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەئۇ ئەسىرگە چۈشىسەن، [بۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. 8 ۋەيران قىلغۇچى ھەربىر شەھەرگە جەڭ قىلىدۇ؛ شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۈزلەڭلىككە ھالاكەتكە يۈزلىنىدۇ. 9 دالدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن موئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابىلىك، ئادەمزانسىز بولىدۇ. 10 (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلىنغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). 11 موئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۈشادە ياشاپ ئارزاڭلىرى ئۈستىدە تىنىغان شارابتەك ئەندىشىسىز بولۇپ كەلگەن، ئۇ ھېچقاچان كۈپتىن كۈپكە قۇيۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس؛ شۇڭا ئۇنىڭ تەمى بىرخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ ئۆزگەرمىگەن. 12 شۇڭا، - دەيدۇ

پەرۋەردىگار، - مەن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆپىدىن تۆككۈچىلەرنى ئەۋەتمەن؛ ئۇلار ئۇنىڭ كۆپلىرىنى قۇرۇق قىلدى، ئۇنىڭ چۆگۈنلىرىنى چىقىۋېتىدۇ. 13 ئۆتكەندە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تايانچىسى بولغان بەيت-ئەل تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالغاندەك موئابمۇ كېموش تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالدۇ. 14 سىلەر قانداقۇ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار پالۋانمىز!» - دېيەلەيسىلەر؟ 15 موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىندۇ؛ [دۈشمەن] ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، - دەيدۇ پادىشاھ، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 16 - موئابنىڭ ھالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۆلىپتى يېشىغا چۈشۈشكە ئالدىرايدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى بىلگەنلەر: «كۈچلۈك شاھانە ھاسسى، گۈزەل تايقىمۇ شۇنچە سۇندۇرۇلدىغۇ!» - دەڭلار. 18 شان-شۆھرىتىڭىز چۈشۈپ قاغىراپ كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىيۈن تۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى ھالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى؛ ئۇ ئىستېھكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلىدۇ. 19 يول بويىدا كۆزەت قىل، ئى ئاروئەردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سوراپ؛ 20 «موئاب خىجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتچىت قىلىندى!» [دەپ جاۋاب بېرىلدى]. ئاھ-زار تارتىپ نالە-پەرياد كۆتۈرۈڭلار؛ ئارنۇندا: «موئاب ھالاك قىلىندى» - دەپ جاكارلاڭلار. 21 جازا ھۆكۈمى تۈزلەڭلىك جايلارى ئۈستىگە چىقىرىلدى؛ ھولون، ياھاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، 22 دىيۈن، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، 23 كىرىشائىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، 24 كېرىئوت، بوزراھ ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدى. 25 موئابنىڭ مۇڭگۈزى كېسىۋېتىلدى، ئۇنىڭ بىلىكى سۇندۇرۇلدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26 -

ئۇنى مەست قىلگىلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارىغا ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب
ئۆز قۇسۇقىدا ئېغىنلاپ ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. 27 چۈنكى سەن
[موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغرىلار قاتارىدا تۇتۇۋېلىنغانمۇ،
سەن ئۇنى تىلغا ئالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! 28 شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-
قىيالار ئارىسىنى تۇرالغۇ قىلگىلار، ئۇ موئابدا تۇرۇۋاتقانلار؛ غار ئاغزىدا ئۆۋىلىغان
پاختەكتەك بولۇڭلار! 29 بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى
ئۇنىڭ تەكەبۇرلۇقى، ھاكاۋۇرلۇقى، كۈڭلىدىكى مەغرۇر-كۆرەڭلىكى توغرىسىدا
ئاڭلىدۇق. 30 مەن ئۇنىڭ نوچىلىق قىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگارى،
- بىراق [نوچىلىق] كارغا يارمايدۇ؛ ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. 31
شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن زار-زار
كۆتۈرمەن؛ كىر-خارەسە تىككەلەر ئۈچۈن ئاھ-پىغان ئاڭلىنىدۇ. 32 ئۇ سىبماھتىكى
ئۆزۈم تېلى، مەن ياتازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛
سېنىڭ يېپەكلىرىڭ سوزۇلۇپ، ئەسلىدە «ئۆلۈك دېگەن» نىڭ نېرىغا يەتكەندى؛ ئۇلار
ئەسلىدە ياتازەر شەھىرىگىچىمۇ يەتكەندى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۆزۈم
ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۇزغۇچى بېسىپ كېلىدۇ. 33 شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خۇشاللىق
موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىرىدىن ۋە زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىندۇ؛ مەن ئۆزۈم كۆچكەلەردىن
شارابى يوقىتىمەن؛ ئۆزۈم چەبلىگۈچىلەرنىڭ تەنتەنە ئاۋازلىرى قايتىدىن ياكىرمايدۇ؛
ئاۋازلار بولسا تەنتەنە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. 34 چۈنكى
نالە-پەريادلار ھەشپىدىن كۆتۈرۈلۈپ، ياھازغىچە ۋە ئېلىئالاھىغىچە يېتىدۇ؛ نالە
ئاۋازلىرى زوتاردىن كۆتۈرۈلۈپ، ھورونائىمغىچە ۋە ئەگلات-شېلباشياغىچە يېتىدۇ؛
ھەتتا ئىمرىدىكى سۇلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. 35 مەن موئابتا «يۇقىرى جايلار» دا
قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياققۇچىلارنى يوقىتىمەن،

- دەيدۇ پەرۋەردىگار. 36- شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-ھەرەستىكلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىلىۋالغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. 37 ھەممە باش تاقىر قىلدۇرۇلغان، ھەممە ساقال چۈشۈرۈلگەن؛ ھەممە قول تىتما-تىتما كېسىلگەن، ھەممە چاتىراققا بۇز كېسىلگەن. 38 موئابنىڭ بارلىق ئوي ئوڭرىلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم تۇتۇشتىن باشقا ئىش بولمايدۇ؛ چۈنكى مەن موئابنى ھېچكىمگە ياقمايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 39- ئۇلار پىغاندىن زارلىشىدۇ؛ [موئاب] شۇنچىلىك پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇكى، ئۇ خىجالەتتىن كۆپچىلىككە ئارقىسىنى قىلدۇ؛ موئاب ئەتراپىدىكى ھەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىندىغان، ۋە ھەممە سالغۇچى ئويىپىكت بولىدۇ. 40 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بىرسى بۈركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موئاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. 41 شەھەرلىرى ئىشىغال بولىدۇ، ئىستېھكاملار ئىگىلىۋېلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى موئابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاقتا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. 42 موئاب ئەل قاتارىدىن يوقىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ 43 ۋە ھىشەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىڭلارغا چۈشۈشنى كۈتمەكتە، ئۇ موئابدا تۇرۇۋاتقانلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 44- ۋە ھىشەتتىن قاچقان ئورغا يىقىلىدۇ؛ ئورىدىن چىققان قىلتاقتا تۇتۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موئاب ئۈستىگە جازالىنىش يىلىنى چۈشۈرمەن - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 45 قاچقانلار ھەشبون [سېپىلىنىڭ] دالدىسىدا تۇرۇپ ئامالسىز قالىدۇ؛ چۈنكى ھەشبوندىن ئوت، ھەم [مەھرۇم] سېھون [پادىشاھ] نىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە موئابنىڭ چېكىلىرىنى، سوقۇشقا خەلقنىڭ باش چوققىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 46 ھالىڭغا ۋاي، ئۇ موئاب! كېمۇشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى؛ ئوغۇللىرىڭ

ئەسەرگە چۈشكۈن بولدى، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولدى. 47 لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موئابنى سۈرگۈنلۈككە قايتۇرۇپ ئەسەرگە كەلتۈرۈمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. موئاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان ھۆكۈم مۇشۇ يەرگىچە.

49 ئامونىيلار توغرىلىق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقمىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقمىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا مىلكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، مىلكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ 2 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن؛ ئۇ خارابىلىك دۆڭ بولدى، تەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈلدى، ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىگىلىۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 3 - زارلاڭلار، ئىھەشبون! چۈنكى ئاي شەھىرى خارابە قىلىنغان! رابباھ قىزلىرى، ئۆزۈڭلارغا بۆز رەختنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار، سېپىل ئىچىدە ئويان-بويان پاتپاراق يۈگۈرۈڭلار، چۈنكى مىلكوم ۋە ئۇنىڭ كاھىنلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمىرلىرى سۈرگۈن بولدى. 4 نېمىشقا كۈچ-ھەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۈچۈڭ ئېقىپ كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلىشىشقا يېتىنالىسۇن؟» دەپ ئۆز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! 5 مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭدىكىلەردىن ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرۈمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، - شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىرىڭلار ھەيدىۋېتىلىسىلەر، ئالدى-كەيىڭگە قارىماي قاچىسىلەر، قاچقانلارنى يەنە يىغغۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. 6 لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامونىيلارنى سۈرگۈنلۈككە قايتۇرۇپ ئەسەرگە كەلتۈرۈمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 7 ئېدوم توغرىلىق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - تېپاندا ھازىر

دانالىق تېپىلمايدۇ؟ دانىشمەنلىرىدىن نەسەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۇلارنىڭ دانالىقىنى دات بېسىپ قالغانمۇ؟! 8 بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى دېدەندە تۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەساۋغا تېگىشلىك بالايىتاپەتتى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈننى بېشىغا چۈشۈرمەن. 9 ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئۇلار ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلە بۇزۇپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ 10 مەن ئەساۋنى ياللىڭا چىلىۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغۇدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلەرنى ئېچىپ تاشلايمەن؛ ئۇنىڭ نەسلى، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ؛ ئۇ ئۆزى يوق بولىدۇ. 11 لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۇلارنىڭ ھاياتىنى ساقلايمەن؛ تۇل خوتۇنلار ماڭا تايانسۇن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، [غەزىپىمنىڭ] قەدەمدىن ئىچىشكە تېگىشلىك بولغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچمەي قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانماي قالامسەن؟ سەن جازالانماي قالمايسەن؛ سەن چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچسەن. 13 چۈنكى ئۆز نامى بىلەن قەسەم ئىچكەنمەنكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئويىپكىتى، خارابىلىك ۋە لەنەت سۆزى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابىلىك بولىدۇ. 14 مەن پەرۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇم، - ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەندى - ئۇ: «ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» - دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 15 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمىستىلگەن قىلىمەن. 16 سېنىڭ ئۆزىڭگەرگە دەھشەت سالىدىغانلىقىڭ، كۆڭلۈڭدىكى تەكەببۇرلۇقۇڭ ئۆزۈڭنى ئالداپ قويدى؛ ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇڭ ئېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغۇچى، گەرچە

سەن چاڭگاڭنى بۈركۈتىشكەندەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 - ۋە ئېدوم تولغۇ ۋە ھىملىك بولدى؛ ئېدومدىن توتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن ۋە ھىملىككە چۈشۈپ، ئۇش-ئۇش قىلدۇ. 18 سودوم، گوموررا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە تۈرۈۋېتىلگەندەك ئېدوممۇ شۇنداق بولدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان باللىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 19 مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقتىكى [قويلارنى] تارقاتقان بىر شىردەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزمەن. ئەمدى كىمنى خالسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭكىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 20 شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېماندىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلدۇ. 21 ئۇلارنىڭ يىقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ نالە-پەريادلىرى «قېزىل دېڭىز» غىچە ئاڭلىنىدۇ. 22 مانا، بىرىسى بۈركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاقتا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولدى. 23 دەمەشەق توغرىلۇق: - خامات، ئارىپاد شەھىرىدىكىلەر خىجالەتكە قالدۇرۇلدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك ئۇلار ھېچ تىنچلىنالمىدۇ. 24 دەمەشەق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلدى؛ ئۇنى ۋە ھىمە باسدۇ؛ ئازابلار تولغاقتا چۈشكەن

ئايالى تۇتقاندا، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى تۇتدۇ. 25 نام-داكىتى چىققان يۇرت،
 مەن ھۇزۇر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلىۋېتىلگەن بولدى! 26 شۇڭا ئۇنىڭ
 يىگىتلىرى كۈچلىرىدا يىقىلدى، جەڭگىۋار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلدى، - دەيدۇ
 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 27 - ھەم مەن دەمەشقىنىڭ
 سېپىلىگە بىر ئوت ياقمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى. 28 بابىل
 پادىشاھى نېبوئادنەسار يەڭگەن كېدار توغرىلىق ھەم ھازىرنىڭ پادىشاھلىقلىرى
 تۇغۇلۇق سۆز: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئورۇڭدىن تۇر، كېدارغا ھۇجۇم
 قىلىپ، شەرقىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» - دېيىلدى، 29 ھۇجۇم قىلغانلار
 ئۇلارنىڭ چېدىرلىرى ھەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى،
 بارلىق قاچا-قۇچا، تۈگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ، خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى
 ۋەھىمە باسدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 30 قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنھان
 جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى ھازىردىكىلەر، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، -
 چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوئادنەسار سىلەرگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلەرگە
 قاراپ نىيىتى بۇزۇلغان. 31 - ئورۇڭدىن تۇر، سېپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولمىغان
 ئارامخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان تۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق، ئۇلار يالغۇز تۇرىدۇ
 - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 32 - ئۇلارنىڭ تۈگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى
 غەنىمەت بولىدۇ، مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن،
 ئۇلارنىڭ بېشىغا ھەر ئەتراپىدىن كۆلپەت چۈشۈرىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 33
 - ھازىر بولسا چىلبۆرىلەرنىڭ تۇرالغۇسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. ھېچكىم شۇ
 يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. 34 يەھۇدا پادىشاھى
 زەدەكيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلىرىدا، يەرەميا پەيغەمبەرگە كەلگەن
 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مۇنداق ئىدى: - 35 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى

بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئېلامنىڭ غوللۇق كۈچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرمەن. 36 ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالىنى چىقىرىپ ئېلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەن؛ مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېلامدىن ھەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكەتلەر قالمىدۇ. 37 مەن ئېلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا ھەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككەگە چۈشۈرمەن؛ دەھشەتلىك غەزىپىمنى بېشىغا تۈكۈپ، كۈلپەتلەرنى چۈشۈرمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا ئەۋەتمەن. 38 مەن ئۆز تەختىمنى ئېلامدا تىكلەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاھى ۋە شاھزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 39 - لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

50 پەرۋەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدېيەلەرنىڭ زېمىنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: - 2 ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، توغ كۆتۈرۈڭلار؛ جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! - «بابىل ئىشغال قىلىندى؛ بەل بولسا خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتىپاراق بولۇپ كەتتى؛ بابىلنىڭ ئويما بۇتلەرى خىجالەتكە قالدۇرۇلدى، يىرگىنچىلىك نەرسىلىرى پاتىپاراقچىلىققا چۈشتى!» - دەڭلار. 3 چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل كېلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ؛ ئىنسان ھەم ھايۋانمۇ قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. 4 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار ھەم يەھۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يىغىلغان ھالدا مېڭىپ پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. 5 ئۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارىتىپ: «ھەرگىز ئۇنتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بىلەن ئۆزىمىزنى پەرۋەردىگارغا باغلايلى» -

دەيدۇ. 6 - مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا تېنىتىپ يۈرگەن؛ ئۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، تۈز ئارامگاھىنى تۇتۇغاندۇر. 7 ئۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۈشەندىلىرى ئۇلار توغرىلىق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] ھېچ گۇناھ يوق، چۈنكى ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۈمىدى بولغان پەرۋەردىگار، يەنى ھەققانىيلىقنىڭ يايلاق-تۇرالغۇسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان!» - دېگەن. 8 [ئۇ خەلقىم]، بايىل ئوتتۇرىسىدىن قېچىڭلار، كالدېيلەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتەكلىگۈچى تېكەردەك بولۇڭلار. 9 - چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بايلىغا ھۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۇلۇغ ئەللەرنى قوزغايەن؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بايىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن ئەسەرگە چۈشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر مەرگەنلەرنىڭكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى جەڭدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. 10 كالدېيە بولسا ئولجا بولىدۇ؛ ئولجا ئالغان بارلىق بۇلغۇچىلار ئۇنىڭدىن قاناتەتلىنىدۇ؛ - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 11 - چۈنكى سىلەر شادلانغانسىلەر، سىلەر يايىراپ كەتكەنسىلەر، ئۇ مېراسىم بولغان [خەلقىمى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چىمەندە تۇرغان موزايىلاردەك سەكرىگەنسىلەر، ئايغىرلاردەك خۇشاللىقتىن كىشىگەنسىلەر! 12 ئەمدى ئانا [يۇرتۇڭ] زور خىجالەتكە قالدۇرۇلدى؛ رەسۋاچلىق سېنى تۇغغۇچىنى قاپلايدۇ؛ مانا، ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى، - بىر جاڭگال، قاغىراق يەر ۋە چۆل-باياۋان بولۇپ قالدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ھېچ ئاھالىسى بولمايدۇ، بەلكى تولۇق تاشلىۋېتىلگەن بولىدۇ؛ بايىلدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. 14 بايلىغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىدا سەپكە تىزىلگانلار، بارلىق ئوقياچىلار؛

ئۇنىڭغا ئېتىگىلار، ئوقلارنى ھېچ ئايماڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغان. 15 ئۇنىڭ ئەتراپىدا جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈرىدۇ؛ مۇنارلىرى تۈرۈلىدۇ، سېپىللىرى غۇلتىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار، ئۇ باشقىلارغا نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. 16 بايلىدىن ئۇرۇق تېرىغۇچى ھەم ھوسۇل ۋاقتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار، زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى تۈپەيلىدىن بۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېلىگە قايتىپ، ھەربىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچسۇن! 17 ئىسرائىل تارقىتىۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭ ئۆستىخانلىرىنى ئېزىپ غاجلىغان. 18 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاھىنى ھەم زېمىنىنى جازالايەن. 19 مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىنىدا ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە ھەم گېڭىئاد زېمىنىدا قاناتەتلىنىدۇ. 20 شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئىسرائىلنىڭ قەبىلىكى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ يەھۇدانىڭ گۇناھلىرى ئىزدەلسە، ھېچ تېپىلمايدۇ؛ چۈنكى مەن قالدۇرغان قالدۇسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. 21 - مېراتىمىنىڭ زېمىنىغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا، پېكودتا تۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ ھالاك قىلىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن نېمىنى ساڭا بۇيرۇغان بولسام شۇنى ئادا قىلىڭلار. 22 جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىنىدا تاڭلىنىدۇ؛ ئۆزۈر ھالاكەتنىڭ ساداسىدۇر! 23 ئەسلىدە پۈتكۈل يەريۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چىقىۋېتىلدىغۇ! بابىل

ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەھشەت باسقۇچى بولۇپ چىققانغۇ! 24 مەن ساڭا تۇزاق قۇردۇم؛ سەن، ئى بابىل، ھېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا تۇتۇلدۇڭ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىشنىڭ تۈپەيلىدىن سەن تېپىلىپ تۇتۇلدۇڭ. 25 پەرۋەردىگار قورال ئامبىرىنى ئېچىپ، غەزىپىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار كالدېيلەرنىڭ زېمىنىدا قىلىدىغان ئىشى باردۇر. 26 ئۇنىڭ ھەر چەت-چەتلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىڭلار، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار؛ ئونچىلەرنى دۇۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۈۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! 27 ئۇنىڭ بارلىق تورپاقلارنى تۈلتۈرۈۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالانىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. 28 ئاڭلاڭلار! زىغونغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىنىدىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! 29 بايلىغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانى ئەگكۈچىلەرنى چاقىرىڭلار؛ بابىلنىڭ ئەتراپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار؛ ھېچكىمنى قاچقۇزماڭلار؛ تۈز قىلىشىنى تۈز بېشىغا چۈشۈرۈڭلار؛ تۈنەپلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا - ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى كۆرەڭلەپ كەتكەندى. 30 شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كۈچلىرىدا يىقىلىدۇ؛ شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ بارلىق جەڭچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 31 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى كۆرەڭلەپ كەتكۈچى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - چۈنكى سېنىڭ كۈتۈڭ، يەنى مەن يېنىڭغا يېقىن كېلىپ جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ 32 كۆرەڭلەپ كەتكۈچى پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى

قايتىدىن يۈلەپ تۇرغۇزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت ياقمەن،
ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ يۇتۇپ كېتىدۇ. 33 ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق
دەيدۇ: - ئىسرائىللار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن؛ ئۇلارنى
ئەسىر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قاماپ تۇتقانىدى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت
قىلغان. 34 لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۇر؛ ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق
بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ زېمىنىغا ئاراملىق بېرىدۇ، بايلىدىكىلەرگە
ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. 35 كالدېيەر ئۈستىگە، بايلىدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە
بايلىنىڭ ئەمىرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار،
36 قىلىچ پالچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەخمەقلەردەك كۆرۈنىدۇ؛
قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتىپاراق بولۇپ كېتىدۇ؛ 37
قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ سەپلىرىدە
تۇرغان بارلىق يات لەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولىدۇ؛
قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. 38 قۇرغاقچىلىق
ئۇلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، بۇلارنىڭ سەۋەبى
زېمىنى ئويما بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچىلۇق مەبۇدلار تۈپەيلىدىن تەلۈشىپ
كەتكەن. 39 شۇڭا چۆلدىكى جانىۋارلار ۋە چىلبۇرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ؛ شۇ
يەردە ھۇۋۇقۇشلار ماكانلىشىدۇ، ئۇمەڭگۈگە ئادەمزانسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە
ھېچ ئاھالىلىك بولمايدۇ. 40 خۇدا سودوم ۋە گوموررانى ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى
بىلەن بىللە تۇرۇۋەتكەندەك، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان باللىرى شۇ
يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 41 - مانا، شىمالدىن بىر خەلق،

ئۇلۇغ بىر ئەل چىقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن نۇرغۇن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. 42 ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار ۋەھشىي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ؛ ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ، ئۇلار جەڭگە ئاتلاتقان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساڭا ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! 43 بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپلا قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ؛ غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاققا چۈشكەن ئايالدىك ئازابىلار ئۇنى بېسىۋالىدۇ. 44 مانا، ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقنىڭ قويلارنى تارقاتقان بىر شىردەك مەن بابىلدىكىلەرنى بەدەر قاققۇزمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ 45 شۇڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كادىيەلەرنىڭ زېمىنىنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېيىكىلىنىدۇ، بەرھەق، قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. 46 بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ يەر يۈزى تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئالە-پەريادى بارلىق ئەللەرگىچە ئاڭلىنىدۇ.

51 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-كاماي» دا تۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتچىت قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ 2 مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتمەن؛ ئۇلار ئۇنى سورۇۋېتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ بېشىغا كۆلپەت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارشىلىشىشقا كېلىدۇ. 3 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىپچى تارتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرغۇچىلارغا دۇبۇلغا-ساۋۇت كىيگۈدەك پۇرسەت

بەرمەڭلار، ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى ئاياپ قويمىڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتچىت قىلىڭلار. 4 كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا سانجىلغانلار، كۈچلىرىدا قىلچانغانلار يىقىلسۇن! 5 چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تاشلىۋېتىلگەن ئەمەس؛ چۈنكى [بايلىنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. 6 [بارلىق ئەللەر]، بايلى ئىچىدىن قېچىڭلار، ئۆز جېنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! ئۇنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ ھالاك بولماڭلار؛ چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالدىغان ۋاقتىدۇر؛ ئۇ قىلمىشىنى ئۆز بېشىغا قايۇرىدۇ. 7 بايلى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھاننى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان، ئەللەر ئۇنىڭ شارىبىدىن ئىچكەن، ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. 8 بايلى تۇيۇقسىز يىقىلىپ بىتچىت بولىدۇ؛ ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! ئۇنىڭ ئازابلىرى ئۈچۈن تۇتيا ئېلىڭلار، ئۇ بەلكىم ساقايتىلارمىكەن؟

9 - «بىز بايلىنى ساقايتماقچىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايمىدى؛ ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز ئۆز يۇرتىمىزغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ.» 10 - «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر، كېلەيلى، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايمىزنىڭ قىلغان ئىشىنى جاكارلايلى!» 11 - ئوقلارنى ئوچلاڭلار! قالقانلارنى تۇتۇڭلار! پەرۋەردىگار مېدىئانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بايلىغا قارشىدۇر، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر؛ بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىدۇر. 12 بايلىنىڭ سېپىللىرىغا قارىتىپ جەڭ تۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆزەتنى تېخىمۇ چىڭراق قىلىڭلار، كۆزەتچىلەرنى [بايلىنى چۆرىدىتىپ] سەپتە تۇرغۇزۇڭلار؛ بۈكتۈرمە قويۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار

بايلىدىكىلەرنىڭ جازاسى توغرىلىق نېمىلەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆڭلىدە پەملەپ، ئۇنى ئادا قىلدۇ. 13 - ئى ئەلۋەك سۇلار ئۈستىدە تۇرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجلىڭ يېتىپ كەلدى، جېنىڭ تولىنىپ تۇرۇلۇش ۋاقتى توشتى. 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكىلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە تەنتەنلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. 15 - ئۇ بولسا يەر-زېمىنى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن ياغۇچىدۇر؛ 16 ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، شامالىنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. 17 بۇ [بۇ تېرەسلىرىنىڭ] ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر؛ ھەربىرى زەرگەر ئۆزى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. 18 ئۇلار بىمەنلەردۇر، مازاق ئويىيىكىتىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. 19 ياقۇپنىڭ نېسۋىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر؛ چۈنكى ھەممىنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ سرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مەراسىمى بولغان قەبلىسىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 20 سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۆرۈم، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىم؛ سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ 21 سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۋىسى ھەم ھەيدىگۈچىنى بىتچىت قىلىمەن؛ 22 سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتچىت

قىلمەن، 23 سېنىڭ بىلەن ھەم يادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتچىت قىلمەن؛
سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم بويۇنتۇرۇققا قېتىلغان كالىلەرنى بىتچىت قىلمەن؛
سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتچىت قىلمەن. 24 - مەن كۆز
ئالدىڭلاردا بايلىنىڭ ھەم بارلىق كالىيەرنىڭ زىننىتىدا قىلغان بارلىق رەزىللىكنى ئۆز
بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرغۇمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 - مانا، مەن سەن [بايلىغا]
قارشىمەن، ئى پۈتكۈل يەر يۈزىنى ھاللاڭ قىلغۇچى تاغ، مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە
سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلتىپ، دومىلىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كۆيۈپ
تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
سەندىن بۇرچەك چىقىرىش ئۈچۈن تاش تاپالمىدۇ، ياكى ئۇلار ئۈچۈنمۇ ھېچىدىن
تاش تاپالمىدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولسەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.
27 - زېمىندا جەڭ تۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، ئەللەر ئارىسىدا كاناي چېلىڭلار؛ بايلىغا
جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار؛ ئارارات، مىنى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى
چاقىرىپ يىغىڭلار؛ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىڭلار؛
ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنىكىلىرىدەك زېمىنغا تۈركۈملەپ چىقىرىڭلار؛
28 ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار، - مېدىئالىقلارنىڭ پادىشاھلىرى،
ۋالىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن زېمىنلارنىڭ
بارلىق ئادەملىرىنى تەييارلاڭلار! 29 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛
چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بايلىغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بايلىنىڭ زېمىنىنى ھېچ
ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-باياۋان قىلىۋېتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. 30
بايلىدىكى پالۋانلار ئۇرۇشتىن قول تۇتىدۇ؛ ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛
ئۇلارنىڭ دەرمىنى قالمىدۇ، ئۇلار ئاياللاردەك بولۇپ قالدۇ؛ ئۇنىڭ تۇرالغۇلىرىغا
ئوت قويۇلدى؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلدى. 31 يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر

چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بايىل پادىشاھنىڭ ئالدىدىلا ئۇچراشنى قېلىپ ئۇنىڭغا: «سىلنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۈچە تىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىندى؛ 32 دەريا كېچىكلىرى ئىگىلىۋېلىندى، قومۇشلۇقلار ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، پالۋانلىرى دەككە-دۈككەگە چۈشۈشتى!» - دەپ جاكارلىنىدۇ.

33 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: - بايلىق قىزى تەكشىلىنىپ چىكىلىدىغان ۋاقتى بولغان خاماندەك بېسىلىدۇ؛ بىردەمدىلا، ئۇنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولىدۇ!

34 زىنۇدا تۇرغۇچى قىز: - «بايىل پادىشاھى نېپوقادىنە سار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجلاپ ئەزگەن؛ ئۇ ئىچىمنى بوشتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۇ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئۆزىنى نازۇ-نېمە تىرىم بىلەن تويغۇزغان، مېنى قۇرۇقداپ پاك-پاكىز قىلىۋەتكەن. ماڭا، مېنىڭ تېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بايلىقنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» - دەيدۇ، ۋە يېرۇسالېم: «مېنىڭ قانىرىم كالىيەدە تۇرغۇچىلارنىڭ بېشىغا تۈكۈلسۇن» - دەيدۇ. 36 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايمەن، سەن ئۈچۈن قىساس ئالغىن؛ مەن ئۇنىڭ دېڭىزنى قۇرۇتمەن، بۇلىقنى قاغىرىتىمەن. 37 بايىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابىلەر، چىلبۇرىلەرنىڭ تۇرالغۇسى بولىدۇ؛ زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۇش-ئۇش قىلىنىدىغان ئويىپىكت بولىدۇ، ھېچ ئادەم شۇ يەردە تۇرمايدۇ. 38 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇۋلىشىدۇ، ئارىسلانلاردەك بىر-بىرىگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ 39 ئۇلارنىڭ كەيپىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۇلارغا بىر زىياپەت تەييارلاپ قويىمەنكى، ئۇلارنى مەست قىلىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يىراپ-ياشنىپ كېتىدۇ، - ئاندىن مەڭگۈگە ئۇيقۇغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 40 بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلاردەك ۋە بىللە يېتىلگەن قوچىقلار ھەم تېكەلەردەك

مەن ئۇلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرمەن. 41 شېشاقنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا!
 پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخىرىنىڭ تۇتۇلغانلىقىغا قارا! بابلىنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى
 دەھشەت باسدىغان ئويىڭنى بولغانلىقىغا قارا! 42 دېڭىز بابىل ئۈستىدىن تۈرلەپ
 كەتتى؛ ئۇ نۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. 43 ئۇنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى
 دەھشەت باسدىغان ئويىڭنى، قاغىراق يەر، بىر چۆل، ھېچكىم تۇرمايدىغان زېمىن
 بولدى؛ ھېچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن تۆمەيدۇ. 44 مەن بابىلدا
 بەلنى جازالامەن؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرۇۋالغىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن
 ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ؛ بەرھەق، بابلىنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ.
 45 ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىڭلار، ئى خەلقىم! ھەر بىر ئىككىنچى پەرۋەردىگارىڭنىڭ
 قاتتىق غەزىپىدىن ئۆز جېنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قىچىڭلار! 46 سىلەر زېمىندا
 ئاڭلىنىۋاتقان پىتتە-ئىغۋادىن يۈرىكىڭلارنى سۇ قىلماڭلار ۋە قورقماڭلار؛ بۇ يىل
 بىر پىتتە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتتە-ئىغۋا چىقىدۇ؛ زېمىندا زۇلوم-زوراۋانلىق
 پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. 47 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر
 كېلىدۇكى، مەن بابىلدىكى ئويما مەيۋىلەرنى جازالامەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتكۈل
 زېمىنى خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭدا ئولتۇرۇلگەنلەر ئۇنىڭ ئىچىدە يىقىلىدۇ؛ 48
 شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۇلاردا بار بولغانلار بابىل ئۈستىدىن شادلىقتىن
 ياكرايدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ. دەيدۇ
 پەرۋەردىگارىم. 49 بابىل تۈپەيلىدىن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئولتۇرۇلگەنلەر يىقىلغاندەك،
 بابىل ئىسرائىلدا ئولتۇرۇلگەنلەر تۈپەيلىدىن بابىل يىقىلماي قالمايدۇ. 50 قىلىچتىن
 قاچقانلار، يىراق كېتىڭلار، ھاياال بولماڭلار؛ چەت يەرلەردىن پەرۋەردىگارىم
 سېغىنىڭلار، يېرۇسالېم ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 51 «بىز خىجالەتكە قالدۇق،
 چۈنكى ھاھقارەتكە ئۇچرىدۇق؛ شەرمەندىچىلىكتىن يۈزىمىز تۆكۈلدى؛ چۈنكى يات

ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مۇقەددەس جايلارغا بېسىپ كىردى!»،
52 شۇڭا شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئۇنىڭدىكى ئويما
مەبۇدلارنى جازالايەن؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى بويىدا يارىلىنىپ جان ھەلقۇمدا
ئىكشىدۇ. 53 بايىل ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ يۇقىرى ئىستېھكام-
قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىڭدىن ئۇنىڭغا ھالاک قىلغۇچىلار
يېتىپ بارىدىغان بولدى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 54 بايىلدىن نالە-پەريادنىڭ
ئاۋازى، كالىيەلەرنىڭ زېمىندىن زور ھالاکەتنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلدى. 55
چۈنكى پەرۋەردىگار بايىلنى ھالاک قىلماقچى بولدى؛ ئۇ ئۇنىڭدىن ۋاراڭ-چۈرۈڭلىرىنى
يوقىتىدۇ؛ سۇلارنىڭ دولقۇنلىرى تۈركەشلەۋاتقان سۇلاردەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ
ئاۋازى شاۋقۇنلاپ كېلىدۇ. 56 چۈنكى ھالاک قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بايىلغا
جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى ئەسەرگە چۈشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ
ئوقىلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار - قىساسلار ئالغۇچى تەڭرىدۇر؛ ئۇ
يامانلىقنى ياندۇرماي قالمىدۇ. 57 - مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى،
ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرىنى مەست قىلمەن؛ ئۇلار مەڭگۈگە ئۇخلايدۇ ۋە
قايتىدىن ھېچ ئويغىنمايدۇ - دەيدۇ پادىشاھ، - ناھى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار. 58 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار
مۇنداق دەيدۇ: - بايىلنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىندۇ، ئۇنىڭ ئېگىز
دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان
مېھنىتى بېھۇدە بولدى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجىرى پەقەت ئوتقا
يېقىلغۇ بولدى. 59 يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بايىلغا
بارغىنىدا ماھسېياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سېرايا زەدەكىياغا ھەمراھ بولۇپ
بارغان (سېرايا باش غوجدار ئىدى). يەرەميا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا سۆز تاپلىغان. 60

يەرەميا ئورام قەغەزگە بابلىنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۆپلەتلەرنى، - يەنى بابىل توغرىلىق پۈتۈكلۈك بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغاندى؛ 61 ۋە يەرەميا سېراياغا مۇنداق دېدى: - سەن بابلىغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: - 62 «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرىلىق: - مەن ئۇنى يەكسان قىلمەنكى، ئۇنىڭدا ھېچكىم، نە ئىنسان نە ھايۋان تۇرمايدىغان، مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولىدۇ - دېگەنسەن» - دەيسەن؛ 63 شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېكىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۆرۈۋەت، 64 ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچى بولغان كۆپلەتلەر تۈپەيلىدىن، بابىل [شۇ تاشقا] ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرىمەيدۇ؛ ئۇلار ھالىدىن كېتىدۇ» - دەيسەن. يەرەميا نىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لېناھلىق يەرەميا نىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 2 ئۇ [پادىشاھ] يەھوئاكىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگار نىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. 3 پەرۋەردىگار نىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىپى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرىنچىدىن، زەدەكيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى. 4 شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنغا يېتەكچىلىك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ئۇلار ئۇنى قورشىۋېلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكيا نىڭ ئون بىرىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 6 شۇ يىلى تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ تاش-

ئۇزۇق قالمىغاندى. 7 شەھەر سېپىلى بۆسۈلدى، بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۇن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكشۈپتىشى. ئۇلار پادىشاھ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشى (كالدېيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى» نى بويلاپ قېچىشى. 8 لېكىن كالدېيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدە كىياغا يېتىشى، ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەندى. 9 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، خامات زېمىنىدىكى رىبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ [شۇ يەردە] ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. 10 بابىل پادىشاھى زەدە كىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى، ئۇ يەھۇدانىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنىمۇ رىبلاھ شەھىرىدە قەتل قىلدى؛ 11 ئاندىن زەدە كىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ بايلىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۆلگۈچە زىندانغا قاماپ قويدى. 12 بەشىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئون توقمۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 13 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۆت قويۇپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 ۋە پاسىبان بېگى يەتتە كىچىلىكىدىكى كالدېيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلنى تۇرۇۋەتتى. 15 پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىنىدىكى ئەڭ نامرات كىشىلەردىن بىر قىسمىنى، شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 16 لېكىن پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان زېمىنىدىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۈزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش

قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 17 كالدېلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى
مىستىن ياسالغان ئىككى تۇۋرۇكنى، داس تەگلىكلەرنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى
مىستىن ياسالغان «دېڭىز» نى چىقىپ، بارلىق مىسلەرنى بايلغا ئېلىپ كەتتى.
18 ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلدىغان] ئىدىشلار، گۈرچەك-بەلگۈرچەكلەر،
لاخشىگىرلار، قاچىلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى
ئېلىپ كەتتى؛ 19 داسلار، خۇشبۇيدانلار، قاچىلار، كۈلدانلار، چىراغدانلار،
پىياللەر ۋە جام-قەدەھلەرنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان
بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىبان بېگى ئېلىپ كەتتى. 20 سۇلايمان پادىشاھ
پەرۋەردىگارنىڭ تويى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۇۋرۇك ۋە «دېڭىز»،
شۇنداقلا ئۇنىڭ تەگلىكى بولغان ئون ئىككى بۇقنى ئۇ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ
مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 21 ئىككى تۇۋرۇك
بولسا، ھەربىرنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئايلاشمىسى ئون ئىككى گەز
كېلەتتى؛ ھەربىرنىڭ ئىچى كاۋاك بولۇپ، مىسنىڭ قېلىنلىقى تۆت بارماق ئىدى. 22
تۇۋرۇكنىڭ ئۈستىدىكى بېشى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى؛
ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلاشمىسى تور شەكىلدە ھەم ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەندى،
ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۇۋرۇك ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ
ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەندى. 23 ھەربىر تۇۋرۇكنىڭ بېشىنىڭ يانلىرىدا
توقسان ئالتە ئانار نۇسخىسى بار ئىدى؛ تورا جەمئىي بولۇپ يۈز ئانار نۇسخىسى
بار ئىدى. 24 پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئورۇنباسار
كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشچىقارنىمۇ ئەسرگە ئالدى. 25 ئۇ
شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان
ئوردا مەسلىھەتچىلىرىدىن يەتتىن، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنى

قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپى ۋە شەھەردىن ئاتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى.

26 پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان بۇلارنى بايىل پادىشاھنىڭ ئالدىغا، رىپلاھغا ئېلىپ باردى. 27 بايىل پادىشاھى خامات زېمىندىكى رىپلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىندىن سۈرگۈن قىلىندى. 28 نېبوقادنەسار سۈرگۈن قىلغان كىشىلەرنىڭ سانى مۇنداق ئىدى: - يەتتىنچى يىلى ئۈچ مىڭ يىگىرمە ئۈچ يەھۇدىي؛ 29 نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۈچ يۈز ئون بىر ئون سەككىز يۈز ئون بىر ئون سەككىزىنچى كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ 30 نېبوقادنەسارنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى پاسىبان بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدىيلاردىن يەتتە يۈز قىرىق بەش كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ جەمئىي بولۇپ سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 31 شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكن سۈرگۈن بولغان ئون بىر يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى شۇ ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مېروداق بايلىغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن چىقاردى؛ 32 ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بايلىدا ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ 33 شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. 34 ئۇنىڭ نېسۋىسى بولسا، بايىل پادىشاھنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇ ئۇنىڭغا تاكى ئالەمدىن ئۆتكىچە ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يىگانە ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۆل خوتۇندەك بولدى! ئۆلكىلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن مەلىكە، ھاشارغا تۇتۇلدى! **2** (بەت) ئۇ كېچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمەكتە، مەكۈبە كۆز ياشلىرى تاراملىماقتا؛ ئاشىنلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىغان ھېچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۈشمەن بولۇپ كەتتى. **3** (گمەل) يەھۇدا جەبەر-جاپا ھەم ئېغىر قۇللۇق ئاستىدا، سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھېچ ئارام تاپمايدۇ؛ ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشىۋېلىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايىدۇ؛ **4** (دالەت) ھېچكىم ھېيتلارغا كەلمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، زىغۇنغا بارىدىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قۇرۇقلۇق چۆلدە رەپ قالدۇ، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدۇر؛ ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلاتماقتا. **5** (خې) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى روناق تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبەر-جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەلمەسكە كەتتى، كۈشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. **6** (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرەت زىغۇننىڭ قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقنى تاپالمىغان كىيىكلەردەك بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئوۋچىدىن ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھېچ دەرمانى قالمىدى. **7** (زائىن) خارلانغان، سەرگەردان بولغان كۈنلىرىدە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھېچكىم ياردەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالېم قەدىمدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمەكتە؛ كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەسخىرىلىك قارايتتى؛ كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. **8** (خەت) يېرۇسالېم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان؛

شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ يالڭاچلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ؛ ئۇ ياتتا، ئۆھ تارتقىنچە ئۇ كەينىگە بۇرۇلدى. 9 (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيزلىرى ئېتەكلىرىنى بۇلغۇشەتتى؛ ئۇ ئاقسۇتتى ھېچ ئويلىمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ يىقىلىشى ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوقتۇر؛ - «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا قارا! چۈنكى دۈشمەن [ھالىمدىن] ماختىنىپ كەتتى!» 10 (يود) كۈشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايغا ئەللەرنىڭ بېسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى؛ سەن ئەسلى ئۇلارنى ئىبادەت جامائىتىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! 11 (كاف) بىر چىشلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆھ تارتماقتا؛ جېنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. 12 (لامەد) ئەي تۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھېچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلىمىدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈرگەن كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلدى. 13 (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۆڭەكلىرىمدىن تۆتۈپ كۆيدۈردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-تۇزاقنى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىمگە ياندۇردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەئىپلەشتۈردى. 14 (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم بويۇنتۇرۇق بولۇپ بوينۇمغا باغلاندى؛ قوللىرى تاننى چىڭ چىگىپ چەمبەرچاس قىلىۋەتتى؛ ئاسىيلىقلىرىم بوينۇمغا ئارتىلدى؛ ئۇ دەرماتىنى مەندىن كەتكۈزدى؛ رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلمەيدىغانلارنىڭ قوللىرىغا تاپشۇردى. 15 (سامەق) رەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يەرگە تۇرۇۋەتتى؛ ئۇ مېنىڭ خىل يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب گوي ئۈزۈم كۆلچىكىدىكى ئۈزۈملەرنى

چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزىنى چەيلىۋەتتى. 16 (ئايىن) مۇشۇلار تۈپەيلىدىن تاراملاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ؛ ماڭا تەسەللى بەرگۈچى، جېنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراقتۇر؛ بالىلىرىمنىڭ كۆڭلى سۇنۇقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. 17 (پى) زىئون قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ توغرىلۇق پەرمان چۈشۈردى - قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالېم ئۇلار ئارىسىدا نىچىس نەرسە دەپ قارالدى. 18 (ئىسادە) پەرۋەردىگار ھەققانىيلىق؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قاراڭلار! پاك قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! 19 (كوف) ئاشىنلىرىمنى چاقىردىم، لېكىن ئۇلار مېنى ئالدىغانىدى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تولۇك ئىزدەپ يۈرۈپ، كاهىنلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەستىن قالدى. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم تۈپەيلىدىن، ئىچ-باغرىم قىيىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم تۈرتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئانىسىنى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ئۆيلىرىمدە بولسا تۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! 21 (شىين) [خەقلەر] ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى؛ لېكىن تەسەللى بەرگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى كۈلپىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭدىن خۇشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈننى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسەن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. 22 (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈرگەنسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايىسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇندۇر، قەلبىم ئازابىتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بۇلۇقى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ

ئىسرائىلنىڭ شەرەپ-جۇلاسىنى ئاسماندىن يەرگە چۈرۈۋەتتى، غەزىپى چۈشكەن كۈنىدە ئۆز تەختىپەرىنى ھېچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. 2 (بەت) رەب ياقۇپنىڭ بارلىق تۇرالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھېچ ئايىمىدى، ئۇ قەھرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزىنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا قويۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىۋەتتى. 3 (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۇڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛ دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلداپ كۆيگەن ئۆز ئەتراپىنى يەپ كەتكۈچى ئوتتەك، ئۇ ياقۇپنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 4 (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى كەردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغانىدى؛ كۆزىگە ئىسسىق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى كۈشەندىسى كەبى قىردى؛ زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھرىنى ئوتتەك ياغدۇردى؛ 5 (خې) رەب دۈشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-زارلارنى كۆپەيتتى. 6 (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەپسىنى باغچىنى پاچاقلاشقاندا پىچاقلاقتى؛ ئۇ ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايراملار ھەم شاباتلارنى [خەلقىنىڭ] ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى؛ غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىنى چەتكە قېقىۋەتتى. 7 (زائىن) رەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىئوندىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈنىدىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! 8 (خەت) پەرۋەردىگار زىئون قىزىنىڭ سېپىلىنى چىقىۋېتىشنى قارار قىلغان؛ ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاک] ئۆلچەم تاننىسىنى تارتىپ قويغان؛ ئۇ قولىنى چىقىشتىن ھېچ ئۈزۈلمىدى؛ ئۇ ھەم ئىستېھكاملارنى ھەم سېپىلىنى زارلاتتى؛ ئىككىسى تەڭ

ھالسىراپ قايغۇرماقتا. 9 (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يەر تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۆمۈر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم ئەمىرلىرى ئەللەر ئارىسىغا پالاندى، تەۋراتتىكى تەرىپىيە-يوليورۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگار دىن ۋەھىي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمىدۇ. 10 (يود) زىئون قىزىنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋان سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-چاڭ چېچىشتى؛ ئۇلار بېلىگە بۇز يۇڭگۈ بېلىشتى؛ يېرۇسالېمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. 11 (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تاراملىغان ياشلىرىمدىن ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم زەردايغا تولدى؛ جىگىرىم يەر يۈزىگە تۈكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ قىزى ئابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا نارسىدەلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز ياتماقتا. 12 (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قۇچقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «ئېمەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ يالۋۇرۇشماقتا. 13 (مەم) مەن دەردىڭىگە گۇۋاھچى بولۇپ، سېنى نېمىگە ئوخشىتارمەن؟ سېنى نېمىگە سېلىشتۇرارمەن، ئۇ يېرۇسالېم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە، نېنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئۇ زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چەكسىزدۇر؛ كىم سېنى ساقايتالىسۇن؟ 14 (نۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى بىمەنلىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ قەبھەلىكىڭنى ھېچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالدى. ئەكسىچە ئۇلارنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يېنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋا كلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۇشقىرتىپ يېرۇسالېمنىڭ قىزىغا باش چايقاشماقتا: «گۈزەللىكىڭنىڭ جەۋھىرى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمدۇ؟» 16 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان

ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۇش-ئۇش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا؛ ئۇلار: «بىز ئۇنى يۇتۇۋالدىق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۇر! بىز بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» - دېمەكتە. 17 (ئايىن) پەرۋەردىگار ئۆز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛ قەدىمدىن تارتىپ ئۆزىنىڭ بېكىتكەن سۆزىگە ئەمەل قىلدى؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈڭدىن شادلاندى؛ كۈشەندىلىرىڭنىڭ مۇڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (ئىسادە) ئۇلارنىڭ كۆڭلى رەببىگە نىدا قىلماقتا! ئۇ زىئون قەزىنىڭ سېپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! ئۆزۈڭگە ئارام بەرمە؛ ياش تاشچىلىرىڭ تاراملاشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۇن كېچىدە ئورنۇڭدىن تۇر، كەچتە جېسەك باشلىنىشى بىلەن نىدا قىل! كۆڭلۈڭنى رەببىڭ ئالدىغا سۈدەك تۈك؛ نارسىدلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمەكتە. 20 (رەش) قارا، ئۇ پەرۋەردىگار، ئويلاپ باققايسەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئاياللار ئۆز مېۋىلىرى - ئەركە بوۋاقلارنى بېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببىڭ مۇقەددەس جايدا تۇتۇرۇشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قەبىرلەر كوچىلاردا يېتىشىماقتا؛ پاك قەزىلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچىلىنىپ يىقىلدى؛ ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە قەردىڭسەن؛ ئۇلارنى ھېچ ئاجىماي سويۇۋىڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيت-بايرام كۈنىدە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بېسىشقا ۋەھمىلەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ كۈنىدە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ ئۆزۈم ئەركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمىنىم يەپ كەتتى.

3 (ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزەپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆرگەن

ئادەمدۈرمەن. 2 مېنى ئۇ ھەيدىۋەتتى، نۇرغا ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا

ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن بويى قولنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4
(بەت) ئەتلەرنى ۋە تېرىلەرنى قاقشال قىلىۋەتتى، سۆڭەكلەرنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ
ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، تۆت سۈيى ۋە جاپا بىلەن مېنى قاپسۇۋالدى. 6 ئۇ مېنى ئولگى
ئۇزۇن بولغانلاردەك قاپقاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ
مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشۇۋالدى؛ زەنجىرنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن
ۋارقىراپ ندا قىلساممۇ، ئۇ دۇئاينى ھېچ ئىشتمىدى. 9 ئۇ يوللارنى جىپسىلاشقان
تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يوللارنى ئەگرى-توقاي قىلىۋەتتى. 10 (دالەت)
ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىستىرىمدا ياتقان شىردەكتۇر. 11 مېنى يوللارمىدىن
بۇراپ تېتما-تېتما قىلدى؛ مېنى تۈگەشتۈردى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ، مېنى
ئوقنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوق پەندىكى ئوقلارنى بۇرەكلەرنىگە سانجىقتۇردى.
14 مەن ئۆز خەلقىمگە رەسۋا ئويىپكىتى، كۈن بويى ئۇلارنىڭ مەننى ناخشىسىنىڭ
نشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى تويغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى تويغۇچە
ئىچكۈزدى. 16 (ۋاۋ) ئۇ چىشىلارنى شېغىل تاشلار بىلەن چىقىۋەتتى، مېنى كۈللەردە
تۈگۈلدۈردى؛ 17 جېنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى؛ ئارامبەخشىنىڭ
نېمە ئىكەنلىكىنى تۇتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن
ئۈمىدىم قالمىدى» - دېدىم. 19 (زائىن) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سەرگەدان
بولغانلىرىمنى، ئەمەن ۋە تۆت سۈيىنى [يەپ-ئىچكىنمىنى] ئېسىڭگە كەلتۈرگەنسەن!
20 جېنىم بۇلارنى ھەردائىم ئەسلەۋاتىدۇ، يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21
لېكىن شۇنى كۆڭلۈمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن
ياندۇ، - 22 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا
بىز تۈگەشمىدۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر؛ 23 ئۇلار ھەر
سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تولىمۇ مولدۇر! 24 ئۆز-ئۆزۈمگە:

«پەرۋەردىگار مېنىڭ نېسىۋەمدۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايمەن» - دەيمەن.

25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۆزىنى كۈتكەنلەرگە، ئۆزىنى ئەزدىگەن جان شىگىسىگە مېھرىباندىر؛ 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا بويۇنتۇرۇقنى كۈتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28 (يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن؛ چۈنكى رەب بۇنى ئۇنىڭغا يۈكلىدى. 29 يۈزىنى توپا-تۇپراققا تەگكۈزسۇن، - ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 مەكزىنى ئۇرغۇچىغا تۇتۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى تويغۇچە ئىشتىسۇن! 31 (كاف) چۈنكى رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىنساندىن ۋاز كەچمەيدۇ؛ 32 ئازار بەرگەن بولسۇمۇ، ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرىنىڭ موللۇقى بىلەن ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەستۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئاياغ ئاستىدا يانچىشقا، 35 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۆز ھەققىدىن مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانغا ئۆز دەۋاسىدا ئۇۋال قىلىشقا، - رەب بۇلارنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى بۇيرۇمىغان بولسا، كىم دېگىنىنى ئەمەلگە ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۈلپەتلەر بولسۇن، بەخت-ساتادەت بولسۇن، ھەممىسى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن نېمە دەپ ۋاپاسىدايۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمىزنى تەكشۈرۈپ سىناپ بىلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا يەنە قايتايلى؛ 41 قوللىرىمىزنى كۆڭلىمىز بىلەن بىللە ئەرىشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز تۇرىدۇق؛ سەن كەچۈرۈم قىلىدىكەن. 43 (سامەق) سەن ئۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىكەن؛ سەن ئولتۇردۇڭ، ھېچ رەھىم قىلىدىكەن. 44 سەن ئۆزۈڭنى بۇلۇت بىلەن قاپلىغانسەنكى، دۇئا-تلاۋەت ئۇنىڭدىن ھېچ ئوتتەلمەس. 45 سەن بىزنى خەلقلەر

ئارىسىدا داشقال ۋە نىجاسەت قىلىدىك. 46 (پى) بارلىق دۈشمەنلىرىمىز بىزگە قاراپ
ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلدى]؛ 47 ئۈستىمىزگە چۈشتى ئالاقىدارلىك ۋە ئورا-
تۇزاق، ۋەيرانچىلىق ھەم ھالاكەت. 48 خەلقىمىزنىڭ قىزى نابۇت بولغىنى ئۈچۈن،
كۆزۈمدىن ياشلار ئۈستىگە بولۇپ ئاقاقتا. 49 (ئايىن) كۆزۈم ياشلارنى ئۈزۈلمەي
تۆكۈۋاتىدۇ، ئۇلار ھېچ توختىيالمايدۇ، 50 تاكى پەرۋەردىگار ئاسمانلاردىن تۆۋەنگە
نەزەر سېلىپ [ھالىمىزغا] قارىغۇچە. 51 مېنىڭ كۆزۈم روھىمغا ئازاب يەتكۈزمەكتە،
شەھرىمىزنىڭ بارلىق قىزلىرىنىڭ ھالى تۈپەيلىدىن. 52 (ئسادە) ماڭا سەۋەبسىز دۈشمەن
بولغانلار، مېنى قۇشتەك ھەدەپ ئوۋلاپ كەلدى. 53 ئۇلار ئوردا جېنىمنى
ئۈزۈپ كەچى بولۇپ، ئۈستۈمگە تاشنى چۆرىدى. 54 سۇلار بېشىمدىن تېشىپ ئاقتى؛
مەن: «ئۈزۈپ تاشلاندىم!» - دېدىم. 55 (كوف) ھاكىمىڭ تۈۋلىرىدىن نامىڭنى
چاقىرىپ ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ 56 سەن ئاۋازىمنى ئاڭلىدىڭ؛ قۇتۇلدۇرۇشقا
ندايىمغا قۇلىقىڭنى يۇپۇرۇۋالمىغىن! 57 ساڭا ندا قىلغان كۈندە ماڭا يېقىن كەلدىڭ،
«قورقا» - دېدىڭ. 58 (رەش) ئى رەب، جېنىمنىڭ دەۋاسىنى تۈزۈڭ سۈرىدىڭ؛
سەن ماڭا ھەججە مەت بولۇپ ھاياتىمنى قۇتقۇزدۇڭ. 59 ئى پەرۋەردىگار، ماڭا بولغان
ئۇۋاللىقنى كۆردۈڭسىن؛ مەن ئۈچۈن ھۈكۈم چىقارغايىسەن؛ 60 سەن ئۇلارنىڭ
ماڭا قىلغان بارلىق ئۈچمەنلىكلىرىنى، بارلىق قەستلىرىنى كۆردۈڭسىن. 61 (شىين)
ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئاھانەتلىرىنى، مېنى بارلىق قەستلىگەنلىرىنى ئاڭلىدىڭسىن،
62 ماڭا قارشى تۇرغانلارنىڭ شۇۋىراشلىرىنى، ئۇلارنىڭ كۈن بويى كەينىمدىن
كۈسۈر-كۈسۈر قىلىشقانلىرىنى ئاڭلىدىڭسىن. 63 ئولتۇرغانلىرىدا، تۇرغانلىرىدا ئۇلارغا
قارىغايىسەن! مەن ئۇلارنىڭ [مەسىخەرە] ناخشىسى بولدۇم. 64 (تاۋ) ئۇلارنىڭ
قوللىرى قىلغانلىرى بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، بېشىغا جازا ياندۇرغايىسەن؛ 65 ئۇلارنىڭ
كۆڭۈللىرىنى كاج قىلغايىسەن! بۇ سېنىڭ ئۇلارغا چۈشىدىغان لەنتىڭ بولدۇ! 66

غەزەپ بىلەن ئۇلارنى قوغلىغايسەن، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرى ئاستىدىن

يوقاقتايسەن!

4 (ئالەف) ئاھ! ئالتۇن شۇنچە جۇلاسىز بولۇپ كەتتى! ساپ ئالتۇن شۇنچە تۇتۇق

بولۇپ كەتتى! مۇقەددەس ئۆيدىكى تاشلار ھەر بىر كوچىنىڭ يېشىغا توكۇلۇپ

چىچىلدى! 2 (بەت) زىئوننىڭ ئوغۇللىرى شۇنچە قىممەتلىك، ساپ ئالتۇنغا

تېگىشكۈسىز ئىدى، ھازىر ساپال كوزىلاردەك، ساپالچىنىڭ قولى ياسىغانلارمىچىلىككۇ

[قىممىتى يوق] دەپ قارىلىۋاتىدۇ! 3 (گىمەل) ھەتتا چىلبۇرلەر ئەمچىكىنى تۇتۇپ

بېرىپ بالىلىرىنى ئېمىتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم چۆلدىكى تۆگىقۇشلارغا ئوخشاش

رەھىمسىز بولدى. 4 (دالەت) بوۋاقنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن تاڭلىغىغا چاپلىنىۋاتىدۇ؛

كىچىك بالىلار نان تىلىمەكتە، ھېچكىم ئۇلارغا ئوشۇتۇپ بەرمەيۋاتىدۇ. 5 (خې)

نازۇنپەتلەرنى يەپ كۆنگەنلەر كوچىلاردا سارغىيىپ يۈرىدۇ؛ سۆسۈن كىيىم

كىيىدۈرۈلۈپ چوڭ قىلىنغانلار تېزەكلىكىنى قۇچاقلاپ يېتىۋاتىدۇ. 6 (ۋاۋ)

خەلقىمىنىڭ قىزىنىڭ قەبىھلىكىگە چۈشكەن جازا سودومنىڭ گۇناھىنىڭ جازاسىدىن

ئېغىردۇر؛ چۈنكى سودوم بىراقلا ئورۇۋېتىلگەندى، ھېچ ئادەمنىڭ قولى ئۇنى

قىيىنمىغانىدى. 7 (زائەن) خەلقىمىنىڭ «نازارى» لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈتتىن

ئاق، تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقراق ئىدى، تەقى-تۇرقى كۆك ياقۇتتەك ئىدى. 8

(خەت) ھازىر چىرايلىرى قۇرۇمدىن قارا؛ كوچىلاردا كىشىلەر تونىيالىمغۇدەك

بولۇپ قالدى؛ بىر تېرە-بىر ئۆستىخان بولۇپ قالدى؛ ئۇ قاقشاللىشىپ ياغاچتەك

بولۇپ كەتتى. 9 (تەت) قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن

بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇلار قاقشال بولۇپ كەتمەكتە، تۇپراقنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا

يىقىنلىماقتا. 10 (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار ئۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ

پىشۇردى؛ خەلقىمىنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغاندا بالىلار ئۇلارنىڭ گۆشى بولۇپ

قالدى. 11 (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ بىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىغوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ ئۆللىرىنى يۇتۇۋەتتى. 12 (لامەد) يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە كۈشەندە نە دۈشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. 13 (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، كاھىنلارنىڭ قەبەلىكلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى تۈپەيلىدىن، - بۇ ئىش [يېشىغا] چۈشتى! 14 (نۇن) ھازىر ئۇلار قارغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمەكتە، ئۇلار قانغا بۇلغانغانىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تەگكۈچى بولمايدۇ. 15 (سامەق) خەق ئۇلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بىزگە تەگكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. ئۇلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سەرگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئەللەر: «ئۇلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» - دەۋاتىدۇ. 16 (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ، كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. 17 (ئايىن) كۆزىمىز ياردەمنى بېھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەلنى كۈتۈپ كۆزەت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. 18 (ئسادە) دۈشمەنلىرىمىز ئىزمىزدىن قوغلاپ يوردى، شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلمەيتتۇق؛ ئەجلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى؛ چۈنكى ئەجلىمىز كەلدى! 19 (كوف) پېيىمىزگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۈركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، باياۋاندىمۇ بىزنى يۆكتۈرمىدە پايلاشتى. 20 (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسھ قىلغىنى ئۇلارنىڭ ئورا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى؛ بىز ئۇ توغرىسىدا: «ئۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ئويلىدۇق! 21 (شىين) ئۇ ئۆز زېمىنىدا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايىغىن! لېكىن بۇ

[جازا] قەدەھى ساڭمۇ تۇتدۇ، سەئۇ مەست بولسەن، يالڭاچلىنسىن! 22 (تاۋ)
قەبەھلىكىڭنىڭ جازاسىغا خاتىمە بېرىلدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۆسپىنى سۈرگۈنلۈككە
قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ، لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۆسپىنىڭ قەبەھلىكىڭنى جازالمايدۇ،
ئۆگۈنلەرنىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

5 بېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ قارا،
بىزنىڭ رەسۋاچلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايەن! 2 مىراسىمىز ياتلارغا، ئۆيلىرىمىز
ياقا يۇرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. 3 بىز يېتىم-يېسىرلەر، ئاتىسىزىلار بولۇپ قالدۇق،
ئانىلىرىمىز مۇتۇل قالدى. 4 ئىچىدىغان سۇنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇننى پەقەت
پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. 5 بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ ھالسىراپ،
ھېچ ئارام تاپالمايمىز. 6 جان ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم ناننى دەپ، مىسىر ھەم
ئاسۇرىيەگە قول بېرىپ بويسۇنغانمىز. 7 ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن
كەتتى؛ بىز بولساق، ئۇلارنىڭ قەبەھلىكىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق.
8 ئۆستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللاردۇر؛ بىزنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئازاد
قىلغۇچى يوقتۇر. 9 دالادا قىلىچ تۈپەيلىدىن، نېنىمىزنى تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەككۈل
قىلماقتىمىز. 10 تېرىمىز تونۇردەك قىزىق، ئاچلىق تۈپەيلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا.
11 زىئوندا ئاياللار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە پاك قىزلار ئاياغ ئاستى قىلىندى. 12
ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛ ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى.
13 ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقتا جاپا تارتماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلىرىنى
يۈدۈپ دەلدەگىشىپ ماڭماقتا. 14 ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماستىن
بولدى؛ يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن قالدى. 15 شاد-خۇراملىق كۆڭلىمىزدىن كەتتى،
ئۆسسۈل ئوينىشىمىز ماتەمگە ئايلاندى. 16 بېشىمىزدىن تاج يىقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي!
چۈنكى بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق! 17 بۇنىڭ تۈپەيلىدىن يۈرەكلىرىمىز مۇجۇلدى؛

بۇلار تۈپەيلىدىن كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى - 18 - زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى، چۈنكى ئۇ چۆلدە رەپ كەتتى، چىلبۇرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمەكتە. 19 سەن، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرسەن؛ تەختىڭ دەۋردىن-دەۋرگە داۋاملىشىدۇ. 20 سەن نېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنتۇيسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ 21 بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار! شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن، 22 - ئەگەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقىمىغان بولساڭ، ئەگەر بىزدىن چەكسىز غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتتۇزىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مەزگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆردۈم. 2 تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى - يەھوئاكىينىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى - 3 كالدېلەرنىڭ زېمىنىدا، كېۋار دەرياسى بويىدا، بۇزنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاهىنىغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كەلدى - شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. 4 مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى، يوغان بىر بۇلۇت ۋە ئۇنى ئوراپ تۇرغان بىر ئوت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جۇلالىنىپ تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئىچىدىن، ئىسسىقتىن جۇلالانغان پارقراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. 5 يەنە ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، تۆت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: - ئۇلاردا ئىنساننىڭ قىياپىتى بار ئىدى؛ 6 ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەر بىرىنىڭ تۆتىن قانچى بار ئىدى. 7 ئۇلارنىڭ تۈپتۈز پۇتلىرى بار ئىدى؛ تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ تۇياقلىرىغا ئوخشايتتى؛ ئۇلار پارقىرىتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. 8 تۆت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنساننىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ ھەر بىرىنىڭ تۆتىن يۈزى ۋە تۆتىن قانچى بار ئىدى؛ 9 ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى؛ ئۇلار يۈرگەندە ھېچقاچقا بۇرۇلمايتتى؛ ئۇلار ھەممىسى ئۇدۇل ئالدىغا يۈرەتتى. 10 ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنساننىڭكىدەك ئىدى؛ ئۇ تۆتىنچىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ سول تەرىپىدە بۇقنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىنچىنىڭ بۈركۈتىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى. 11 ئۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەر بىرىنىڭ ئىككى قانچى ئىككى

تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانئىغا تۇتاشتى؛ يەنە ئىككى قانئى ئۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى.

12 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۇدۇلغا قاراپ ماڭاتتى؛ ئۇلاردا بولغان روھ نەگە بارمەن دەپسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى.

13 ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىياپىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغىدەك، مەشئەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئوتتىن چاقاقلار چىقىپ تۇراتتى؛

14 ھايات مەخلۇقلار چاقماقتەك پال-پۇل قىلىپ ئۇياقتىن-بۇياققا يۈگۈرۈپ تۇراتتى.

15 مەن ھايات مەخلۇقلارغا قارىدىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە ئۇدۇللانغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ 16 چاقلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىللا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق باردەك ئىدى. 17 مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرەپنىڭ ھەممىسىگە ئۇدۇل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. 18 چاقلارنىڭ ئۇلتاڭلىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىسىنىڭ ئۇلتاڭلىرىنىڭ پۈتۈن ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. 19 ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار ئۇلارغا ياندىشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. 20 روھ نەگە ماڭ دەپسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى - دەپكە، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلىرىدا ئىدى. 21 مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى.

22 ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈسىز گۈمبەزگە

ئوخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خۇستالدەك دەھشەتلىك پارقراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېپىلىپ تۇراتتى. 23 بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەر بىر مەخلۇقنىڭ ئۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قاننى بار ئىدى. 24 ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم - ئۇ ئۇلۇغ سۇلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك - قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلارنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. 25 ۋە ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. 26 ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىمىمىسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىمىمىسىنىڭ ئۈستىدە، تولمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىياپىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. 27 ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ تۇرقى مىستەك پارقىرىغان، ئەتراپىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىياپەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم؛ ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ تۇرقى، ئوتنىڭ قىياپىتىدە ئىدى، ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۈچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. 28 بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۈچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلۇتتا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۆسەننىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارىڭنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىياپىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنىڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، - دېدى. 2 ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. 3 ۋە ئۇ ماڭا: - «ئى

ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «بات ئەللەر» گە ئەۋەتمەن؛ بۈگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۈرۈپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە»، - دېدى. 4 - «بۇ بالىلار بولسا نومۇسىز ۋە كۆڭلى قاتتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتمەن؛ سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» - دېگەن - 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالىسۇن، سالىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) - تۈزلىرى ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ تۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. 6 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چايانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقا، ۋە سۆزلىرىدىنمۇ قورقا؛ شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقا، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دەككە-دۈككەگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 7 سەن ئۇلار تىكشىسۇن، تىكشىمسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. 8 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال؛ بۇ ئاسىي جەمەتتەك تەتۈر بولمىغان؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرگىنىمنى يېگەن». 9 - مەن قارىسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، ئۇنىڭدا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. 10 ئۇ كۆز ئالدىمدا تۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدى-كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغاندى، ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە ئۇ ماڭا: - ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يېگەن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتكە سۆز قىلغىن، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماڭا يازمىنى يېگۈزدى. 3 ئۇ ماڭا: - ئى ئىنسان ئوغلى، قورسىقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساڭا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يېدىم، ئاغزىمدا ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. 4 ۋە ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى:

«ئۇ ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. 5 چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىلى تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ 6 - غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىلى تەس، سۆزلىرىنى چۈشەنگىلى بولمايدىغان كۆپ ئەللەرگە ئەۋەتىلدىڭ، مەن سېنى شۇلارغا ئەتەتكەن بولسام، ئۇلار ساڭا قۇلاق سالماق سالاتتى! 7 بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساڭا قۇلاق سالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھېچبىرى ساڭا قۇلاق سېلىشى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتنىڭ قايتى توڭ ۋە كۆڭلى قاتتىقتۇر. 8 مانا، مەن يۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. 9 بەرھەق، سېنىڭ پېشانەڭنى چاقاق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا ئالماستەك قىلدىم. ئۇلاردىن قورقما، ۋە ئۇلار تۈپەيلىدىن دەككە-دۈككەگە چۈشمە، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر». 10 ۋە ئۇ ماڭا: - ئۇ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قويغىن، ئۇلارنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغىن. 11 ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئېلىڭدىكىلەرگە سۆز قىل، ئۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» - دېگىن! - دەپدى. 12 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم - «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئۆز جايلىرىدا ئوقۇلسۇن!» - 13 - ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. 14 ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى، ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھىمدىكى غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-تابىب شەھىرىدە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېۋاز دەرياسى بويىدا تۇرغانلارنىڭ يېنىغا يېتىپ كەلدىم؛ مەن

ئۇلار تۇرغان جايدا ئولتۇردۇم؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھاڭ-تاڭ قېتىپ
ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق
دېيىلدى: - 17 «ئۇ ئىنسان توغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى
قىلىپ تىكلەيم؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن بولغان
ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللەرگە: «سەن جەزمەن ئۆلسەن» - دېسەم، بىراق
سەن ئۇنى ئاڭلاپ ئۇرۇنساڭ - يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشىۋېتىشۈن دەپ
رەزىل يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشىۋېتىشۈن دەپ ئاڭلاپ ئۇرۇنساڭ، شۇ
رەزىل ئادەم ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلدى؛ بىراق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب
ئالىمەن. 19 بىراق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاڭلاپ ئۇرۇنساڭمۇ، ئۇ رەزىللىكىدىن،
يەنى ئۆز رەزىل يولىدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىھلىكىدە ئۆلدى؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى
قۇتقۇزۇپ قالدىڭ. 20 ياكى بولمىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ،
قەبىھلىك قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالىسام، ئۇ ئۆلدى؛ چۈنكى سەن
ئۇنى ئاڭلاپ ئۇرۇنساڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا ئۆلدى، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار
ئەسلىمەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 21 ۋە ئەگەر
سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاڭلاپ ئۇرۇنساڭ، ۋە
ئۇ گۇناھ سادىر قىلىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالدۇ، چۈنكى ئۇ ئاڭلىما
كۆڭۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالدىڭ. 22 ۋە
پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا تۇراتتى؛ ئۇ ماڭا: - ئورنۇڭدىن تۇر،
تۈزلەڭلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، - دېدى. 23 شۇنىڭ
بىلەن مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، تۈزلەڭلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېۋاز دەرياسى
بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە
تۇراتتى؛ كۆرۈپلا مەن دۈم يىقىلدىم. 24 ۋە روھ ئىچىمگە كىرىپ مېنى تىك

تۇرغۇزدى؛ ئۇ ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - «بارغىن، تېگە كىرىپ تۈزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئىنسان ئوغلى، مانا، ئۇلار ئارغاچچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، ئۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن سەن تالاغا چىقالماي، ئەل-يۇرت ئىچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا ئۇلارغا تەنبە بەرگۈچى بولماسلىقىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاڭلىيىڭغا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمەن، تاغزىڭنى ئېچىپ، سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4 ئەمدى سەن، ئىنسان ئوغلى، بىر كېسەكنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى - يەنى يېرۇسالېمنى ئويۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پۈتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۈڭلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۆسكۈچى بازغانلارنى تىكلەپ قويغىن. 3 بىر تۆمۈر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى ئۈزۈك بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكلە؛ يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكلە؛ ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ؛ سەن ئۈزۈك ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالسىن؛ بۇ ئىشنىڭ ئۆزى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ ياتقىن؛ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرسەن. 5 مەن ساڭا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبىھلىك قىلغان يىللىرى بويىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرسەن. 6 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئۇنىڭ يانپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرسەن؛ ساڭا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەر بىر كۈن بىر يىلنى

ئېبادىلەيدۇ. 7 ۋە سەن يۈزۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىنى تۈرگەن ھالدا، ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىسەن؛ 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغاچلارنى سالغىنى، سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ئويان-بويانغا ھېچ ئورۇلمەيسەن. 9 ۋە سەن ئۈزۈڭگە بۇغداي، ئارپا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىرىشىڭغا سەن ۋە بۇنىڭدىن ئۈزۈڭ ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن بۇنى يانپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بويىچە ھەر كۈنى يىگىرمە شەكەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن؛ 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۇنۇمۇ نورما بويىچە، يەنى ئالتىدىن بىر ھىن ئىچسەن؛ [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئىچسەن. 12 سەن ئۇنى ئارپا كۆمىچى شەكلىدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىنى ئۈستىدە پىشۇرسەن».

13 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا تۇرۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز نېنىنى ھارام يەيدۇ» - دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئۇ پەرۋەردىگار! مەن ئۈزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ قويمىدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر مەن ئۈزۈمنى تۈگەندىن، ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ بىگەنمەن؛ ھېچقانداق يىرگىنچىلىك گۆشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» - دېدىم. 15 ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن ساڭا ئىنساننىڭ نىجاسىتىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم، سەن نېنىڭنى شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرسەن» - دېدى. 16 ۋە ئۇ ماڭا: «ئۇ ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا ئۇلارغا يۈلەنچۈك بولغان ناننى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ ئۇلار ناننى تارازىغا سېلىپ، ئۇنى تەشۋىش ئىچىدە يەيدۇ، سۇنى ئۆلچەم بىلەن ئالاقىزىدىلىك ئىچىدە ئىچىدۇ؛ 17 چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن قالدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسدۇ، ئۆز قەبىھلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5 «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭ ئۆتكۈر بىر قىلىچنى ئال؛ ئۇنى ئۆستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقلىڭغا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ بۆلگەن. 2 مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۈچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كۆيدۈرگەن؛ يەنە ئۈچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكەن؛ يەنە ئۈچتىن بىرىنى شامالغا سورۇۋەتكەن؛ مەن بىر قىلىچنى سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 3 سەن يەنە ئۇلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇڭنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ 4 بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئىچىگە تاشلاپ كۆيدۈرۋەتكەن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت تۇتىشىپ كېتىدۇ». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇردۇم؛ باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ئۆپچۈرىسىدە تۇرىدۇ؛ 6 بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىللىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى، بەلگىلىمىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ئۆپچۈرىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بولسا، ئۇلاردا ئاقايدۇ. 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سىلەر ئۆپچۈرەڭلەردىكى ئەللەردىنمۇ بەكرەك باشباشتا قلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭاسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ئۆپچۈرەڭلەردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىمۇ ماڭاسلىقىڭلار تۈپەيلىدىن، 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن ئۆزۈمنى ساڭا قارشىمەن، [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئاراڭغا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى يۈرگۈزمەن؛ 9 ۋە سېنىڭ بارلىق يىرگىنچىلىكلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاراڭدا ئۆزۈم قىلىپ باقمىغان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلمەن. 10 شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار ئۆز بالىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار ئۆز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ؛ ۋە مەن ساڭا جازالارنى يۈرگۈزمەن، ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى

ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتىمەن. 11 شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى تۈزۈشنىڭ بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنىڭ ھەم بارلىق يىرگىنچىلىكلەرنىڭ بىلەن بۇلغىنىشنى تۈپەيلىدىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ، ئىچىمىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن. 12 شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋابا كېسىلى بىلەن تولىدۇ ھەمدە ئاراڭلاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن بېشىنى يەيدۇ؛ ئۈچتىن بىر قىسمى ئۆپچۆرەڭلەردە قىلىچلىنىدۇ؛ ۋە مەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چىققان شامالغا سورۇپتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقىدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۈكۈپ تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۇلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىكىگە چىدمايدىغان ئوتۇمدىن سۆز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن سېنىڭ ئۆپچۆرەڭدىكى ئەللەر ئارىسىدا ھەمدە تۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسىخىرە ئويىپكىتى قىلىمەن؛ 15 سېنىڭ ئۈستۈڭگە غەزەپ ھەم قەھر ۋە قەھرىلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۈرگۈزگىنىمدە سەن ئۆپچۆرەڭدىكى ئەللەرگە خورلۇق ۋە تاپا-تەننىڭ ئويىپكىتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقىزادىلىك چىقارغۇچى بولسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم! 16 مەن ئۇلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئۇقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن، ۋە يۈلەنچۈك بولغان نېنىكىنى قۇرۇتۇپتىمەن. 17 ۋە ئۈستۈڭلارغا ئۆز بالىلىرىڭلارنى تۈزۈڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتمەن؛ ۋابا

كېسىللىرى ۋە قان تۆككۈچىلەر ئاراڭلارغا يامراپ كېتىدۇ؛ ئۈستۈڭلارغا قىلىچ چۈشۈرمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم!».

6 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بەرگەن: - 3 «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلەرگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي» لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۇۋرۇك» لىرىڭلار بۇزۇلىدۇ؛ سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا تاشلايمەن. 5 ئىسرائىللاردىن بولغان ئۆلۈكلەرنى ئۆز بۇتلىرى ئالدىغا ياتقۇزمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۈستىخانلارنى چېچىۋېتىمەن. 6 سىلەر تۇرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاک بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۇۋرۇك» لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلتىلىدۇ، ۋە ھەممە ياسىغىنىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ؛ 7 ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئاراڭلاردا يىقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلەرگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. 9 ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا پادىشاھلار دەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلغان زەبىللىكلىرى ھەم يىرگىنچىلىك قىلىشىلىرى تۈپەيلىدىن ئۆز-ئۆزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار

ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ، مەن مۇشۇ كۈلپەتنى سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشۈرمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». 11 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاللىقىڭنى-ئاللىقىڭغا ئۇرۇپ، پۈتۈك بىلەن يەرنى تەپكەن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يىرگىنچلىك قىلىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى ئۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋابا كېسىلى بىلەن يىقىلىدۇ» - دېگەن! 12 يىراققا تۇرغان ۋابادىن ئۆلدى، يېقىندا تۇرغان قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ؛ ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلدى، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ ئۇلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن. 13 ئەمدى ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆز بۇتلىرى ئارىسىدا، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەتراپىدا، ئۆز بۇتلىرىغا خۇشبۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 14 ۋە مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، ئۇلار ھەر تۇرغان جايلىرىدا زېمىنى دىبلا تىكى چۆل-باياۋاندىن بەتتەر ۋەيران قىلىۋېتىمەن. ئاندىن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «سەن ئاڭلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دەيدۇ: خاتىمە! زېمىننىڭ تۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە بېرىلدى! 3 ساڭا ھازىر خاتىمە بېرىلدى! ئۆز غەزىپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرمەن، ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرمەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئىچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن، ئەكسىچە ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرمەن، ئۆز يىرگىنچلىكلىرىڭنى ئۆز ئاراڭدا بولىدۇ؛ ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

- «بالا يىتاپەت! ھېچ بولۇپ باقمىغان بالا يىتاپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كەلدى! 6 خاتمە، خاتمە! ئۇ ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالا كەت يېنىڭغا كەلدى، ئۇ زېمىندا تۇرغۇچى؛ ۋاقىت-سائىتى توشتى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى؛ خۇشاللىق ۋارقىراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىيىقاس-سۈرەن تاغلاردا ئاڭلىنىدۇ. 8 مەن تېزلا قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۈكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچىلىكلىرىڭنى بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھىم قىلمايدۇ ھەم ئىچىمنىمۇ ساڭا ئاغرىتمايمەن؛ مەن ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە ئۆز يىرگىنچىلىك ئىشلىرىڭ ئۆز ئاراڭغا چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئورغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كەلدى! ھالا كەت چىقىپ يۈرۈۋاتىدۇ! - تاياق بىخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەكلىدى! 11 زوراۋانلىق يېتىلىپ رەزىللىك تاپقى بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمايدۇ - ئۇلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىرىدىن ياكى ھەيۋىتىدىن ھېچنەمە قالمايدۇ. 12 ۋاقىت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتتى، ساتقۇچى ماتەم تۇتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى ئۆزى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرىلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچقايسىسى قەبىھلىكى بىلەن ئۆز ھاياتىنى ساقلىيالمايدۇ. 14 ئۇلار كانايى چىلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. 15 تالادا قىلىچ، ئىچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق تۇرىدۇ؛ دالادا

بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ. 16 ۋە ئۇلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۈرۈپ ھەربىرى ئۆز قەبھىلىكى ئۈچۈن جىلغىدىكى پاختەكلەردەك بۇقۇلداپ ماتەم تۇتدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرىمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ 18 ئۇلار ئۆزىگە بۆز كېسىمنى باغلايدۇ، ۋەھشەت ئۇلارنى باسدۇ؛ ھەرقايسىنىڭ يۈزىدە خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 ئۇلار ئۆز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، ئۇلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈنىدە ئۇلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار بۇلاردىن ئاچلىقىنى قاندۇرالمىدا، قورسىقىنى تولدۇرالمىدا، چۈنكى بۇ نەرسىلەر ئۇلارغا ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان قەبھىلىك بولدى. 20 ئۇ ئۇنىڭ گۈزەل بېزەكنى ھەيۋە بىلەن تىكلدى، بىراق ئۇلار ئۇنىڭ ئىچىدە يىرگىنچىلىك مەبۇدلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرىنى ياسىدى؛ شۇڭا مەن ئۇنى ئۇلار ئۈچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. 21 مەن ئۇنى ئولجا سۈپىتىدە يات ئادەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىللەرگە تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار بۇنى بۇلغايدۇ. 22 مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن تۇرۇيمەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۆيەرنى بۇلغايدۇ. 23 زەنجىرنى تەييارلاڭلار، چۈنكى زېمىن قانلىق جىنايەتلەرگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. 24 شۇڭا مەن ئەللەر ئىچىدىكى ئەڭ رەزىلنى كەلتۈرىمەن، ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئىگە بولىدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ «مۇقەددەس جايلارى» بۇلغىنىدۇ. 25 ۋەھشەت كېلىۋاتدۇ! ئۇلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولىدۇ، بىراق ھېچ تاپالمىدا. 26 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ؛ ئۇلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، بىراق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى،

ئاقساقاللاردىن، مويىسىپىتلەردىن نەسەپەت يوقاپ كېتىدۇ. 27 پادشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلىدۇ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ، مەن ئۇلارنى ئۆز يوللىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىمەن، ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە ئۇلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن ئۆز ئويۇمدە ئولتۇرغىنىدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. 2 مەن قارىدىم، مانا، ئوتنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى، بېلىنىڭ تۇخۇ ئوت تۇرقىدا تۇراتتى، بېلىنىڭ ئۈستى بولسا جۇلالىغان يورۇقلۇق، قىزىلغان مىس پارقىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. 3 ئۇ قولنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شەكىلنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى، روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئوتتۇرىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىغا قارايدىغان ئىچكى دەۋرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزىپىنى قوزغايدىغان مەبۇد تۇرغان جاي ئىدى. 4 مانا، مەن تۈزلەڭلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. 5 ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قارىدىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەۋرۋازىسىنىڭ شىمالىي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەبۇد» تۇراتتى. 6 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلىشلىرىنى - ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جاھىدىن يىراق كەتكۈزۈپ بەرگەن، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يىرگىنچىلىك

ئىشلىرىنى كۆردۈڭسەن؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنى كۆرسەن،
- دېدى. 7 ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن
قارىدىم، مانا، تامدا بىر توشۇك تۇراتتى. 8 ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ
تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشك تۇراتتى. 9 ئۇ ماڭا: -
كىرگىن، ئۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ
باق، دېدى. 10 مەن كىرىپ قارىدىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان
ھەرخىل ئۆملىگۈچى ھەم يىرگىنچىلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە
بۇتلەرنى كۆردۈم. 11 ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقلى
تۇراتتى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافانىڭ ئوغلى جاتازانىيا تۇراتتى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى
قولدا ئۆز خۇشبۇيدىنى تۇتۇپ تۇراتتى، خۇشبۇي قۇيۇق بۇلۇتتەك ئۆرلەپ
چىقتى. 12 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقاللارنىڭ
قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرنىڭ ئۆز مەبۇد نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى
كۆردۈڭمۇ؟ چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ، پەرۋەردىگار زېمىنى
تاشلاپ كەتتى» - دەيدۇ، - دېدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: - بىراق سەن ئۇلارنىڭ تېخىمۇ
يىرگىنچىلىك قىلىشىلىرىنى كۆرسەن، دېدى. 14 ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ
شىمالىي دەۋرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى، مانا، شۇ يەردە «تامۇز ئۈچۈن ماتەم
تۇتۇپ» يىغلاۋاتقان ئاياللار ئولتۇراتتى. 15 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، سەن
مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچىلىك ئىشلارنى كۆرسەن، -
دېدى. 16 ۋە ئۇ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئوينىنىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا،
پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولىدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ
ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ
شەرققە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇۋاتاتتى. 17 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، سەن

مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ يەھۇدا جەمەتى ئۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، ئۇلار يەنە بۇنىڭ ئۈستىگە زېمىنى جەبە-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، ئۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرغىغا تۇتۇۋاتقىنىغا قارا! 18 شۇڭا مەن قەھەر بىلەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئىچىمنىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ ئۇلار قۇلقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلىشىمۇ، ئۇلارنى تاڭلىمايمەن، - دېدى.

9 ئۇ قۇلقىمغا كۈچلۈك بىر ئاۋازدا توۋلاپ: - يېقىن كېلىڭلار، شەھەرگە مەسئۇل بولغۇچىلار، ھەربىرىڭلار ئۆز ھالاكەت قوراللىقلىرىنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، - دېدى. 2 ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالىغا قارايدىغان «يۇقىرى دەۋۋازا» تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولدا بىتچىت قىلغۇچى قورالنى تۇتقان؛ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يېنىغا پۈتۈنچىنىڭ سىياھىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن بىرى بار ئىدى؛ ۋە ئۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. 3 شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۋىتىن كۆتۈرۈلۈپ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇردى. پەرۋەردىگار يېنىغا پۈتۈنچىنىڭ سىياھىنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - 4 شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، شەھەر ئىچىدە تۆتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن ئاھ-ئادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، - دېدى. 5 ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلەرگە: - بۇ كىشىنىڭ كەينىدىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىڭلار؛ كۆزۈڭلار رەھىم قىلىشىمۇ، ئۇلارغا ئىچكىڭلارنى ئاغرىتماڭلار! 6 بىرىمۇ قويماي ھەممىنى - قېرىلار، ياش يىگىت-قىزىلار، بوۋاق-بالىلار ۋە ئاياللارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار؛ پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلەرگە

يېقىنلاشماڭلار؛ بۇ ئىشنى ئۆز مۇقەددەس جايىدىن باشلاڭلار، - دېدى. شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ ئويى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقاللاردىن باشلىغان. 7 ۋە ئۇ ئۇلارغا: - ئويى بۇلغاڭلار، ھويلىلىرىنى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇڭلار، ئەمدى بېرىڭلار! - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چىقىپ شەھەر بويىچە ئادەملەرنى قېرىشقا باشلىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدۇم؛ ئۆزۈمنى يەرگە دۈم تاشلىدىم ۋە: - ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۈككەندە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدۇقىنى ھالاك قىلامسەن؟ - دېدىم. 9 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتنىڭ قەبىھلىكى ئىنتايىن رەزىل، چۈنكى ئۇلار: «پەرۋەردىگار زېمىنى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» - دەيدۇ. 10 «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئىچىمىمۇ ئۇلارغا ئاغرىتقۇمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يولىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، - دېدى. 11 ۋە مانا، يېنىغا پۈتۈنچىنىڭ سىياھىدىنى ئاسقان، كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماڭا سەن بۇرۇغان ئىشنى ئورۇندىم» - دېدى.

10 مەن قارىدىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۆك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ 2 ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاناپ كىيىملىرىنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئۈستىدىكى چاقلارنىڭ ئارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار ئارىسىدا كۆيۈۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇپ، ئۇلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» - دېدى. مەن قارىدىم، ئۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. 3 بۇ كىشى كىرگەندە كېرۇبلار ئوينىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇراتتى، [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت ئوينىنىڭ ئىچكى ھويلىسىنى تولدۇردى. 4 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۇب ئۈستىدىن چىقىپ، ئوينىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندى؛ ئوي بۇلۇتقا تولدى، ھويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۇلالىقىغا چۆمگەن.

5 كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ ساداسى ھەممىدىن قاتتىق سۆزلىگەن چاغدىكى
ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتىكى ھويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى،
[رەب] كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار ئارىسىدىن، يەنى كېرۇبلار
ئارىسىدىن ئوت ئالغىن» - دەپ بۇيرۇغىنىدا، ئۇ كىرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى.
7 ۋە كېرۇبلاردىن بىرى ئۆز قولىنى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۇنىڭدىن
ئوت ئېلىپ، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇ بۇنى
ئېلىپ چىقىپ كەتتى 8 (كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قولىنىڭ
قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). 9 مەن قارىدىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ يېنىدا تۆت
چاق بار ئىدى، بىر كېرۇبىنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۇبىنىڭ يېنىدا يەنە
بىر چاق تۇراتتى؛ چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى.
10 ئۇلارنىڭ شەكلى بولسا، تۆتىلىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئىچىدە چاق
باردەك كۆرۈنەتتى. 11 كېرۇبلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرەپكە ئۇدۇل
قاراپ ماڭاتتى، ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بېشى قايسى تەرەپكە
قارىغان بولسا، ئۇلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچ بۇرۇلمايتتى. 12
ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنى، دۈمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ چاقلرىمۇ،
يەنى تۆتىلىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. 13 چاقلارنى
بولسا: «پىرقىرايدىغان چاقلار!» - دەپ ئاتىغىنىنى ئۆز قولىم بىلەن ئاڭلىدىم. 14
ھەر بىر كېرۇبىنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى؛ بىرىنچىسى كېرۇبىنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى
ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۈركۈتنىڭ يۈزى ئىدى. 15
كېرۇبلار يۇقىرىغا ئورلىدى. بۇلار دەل مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا كۆرگەن ھايات
مەخلۇقلار ئىدى. 16 كېرۇبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ئۇلارغا ياندېشىپ ماڭاتتى،
كېرۇبلار يەردىن ئورلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگەندە، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدىن

بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. 17 ئۇلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى؛ ئۇلار كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينىڭ بوسۇغىسى ئۈستىدىن چىقىپ، كېرۇبلار ئۈستىدە تۇردى؛ 19 كېرۇبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىدا يەردىن كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار ئۆيىدىن چىققاندا، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شەرقىي دەرىزىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. 20 بۇلار دەل مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كېرۇبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. 21 ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى، ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانچى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سىياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. 22 ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، ئۇلار مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆدۈلىغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ شەرقىي، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرىزىسىغا ئاپاردى؛ ۋە مانا، دەرىزىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقساقلى بولغان، ئازۇرنىڭ ئوغلى جازانىيا ھەم بەنئاياننىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۈم. 2 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، قەبھلىكنى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلەھەت بەرگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. 3 ئۇلار: «ئويلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئىچىدىكى گۆش» - دەيدۇ. 4 شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن؛ - بېشارەت بەرگەن، ئىنسان ئوغلى! - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا ئۇرۇلۇپ چۈشۈپ،

ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» - دېگەن. «سېلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىڭلارنى، ئىسرائىل جەمەتى، كۆڭلۈڭلەرگە پۈككەن ئوي-پىكىرىڭلارنى، مەن بىلىمەن. 6 سېلەر مۇشۇ شەھەردە ئادەم ئۆلتۈرۈشنى كۆپەيتكەنسىلەر؛ سېلەر رەستە-كوچىلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». 7 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سېلەر ئۆلتۈرگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەھەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سېلەرنى بولسا ئۆتكىن تارتىۋالغۇن. 8 سېلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 «شۇنىڭ بىلەن مەن سېلەرنى شەھەردىن تارتىۋېلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمەن، سېلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايەن. 10 سېلەر قىلىچلىنىپ يىقىلسىلەر؛ ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايەن؛ ۋە سېلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 11 بۇ شەھەر سېلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، ھەم سېلەرمۇ ئۆتكىكى «گۆش» بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايەن. 12 ۋە سېلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سېلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرمىگەن، ھۆكۈملىرىم بويىچە ماڭغانسىلەر، بەلكى ئۆپچۆرەڭلاردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرى بويىچە ماڭغانسىلەر». 13 شۇنداق بولدىكى، مەن بېشارەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۆزدى. مەن دۇم يىقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇ سەن؟» - دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. 14 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 15 ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگە مېراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېچى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۈرگۈنلەرگە ھەم

ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. 16 شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن ئۇلارنى يىراق يەرلەرگە، ئەللەر ئارىسىغا يۆتكەۋەتكەن ھەم مەملىكەتلەر ئىچىگە تارقىتىۋەتكەن بولساممۇ، ئۇلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن ئۆزۈم ئۇلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەس باشپاناھ بولمەن»، 17 شۇڭا مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغمەن، تارقىتىۋېتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنى سىلەرگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز يەرگە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى ھەم بارلىق يىرگىنچىلىك ئىشلىرىنى ئۆز يەردىن يوق قىلىدۇ. 19 مەن ئۇلارغا بىر قەلبى بېرىمەن، ئىچكىلارغا يېڭى بىر روھنى سالغۇن، مەن ئۇلارنىڭ تېنىدىن تاشتەك قەلبى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلارغا مېھرىلىك بىر قەلبى بېرىمەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلەردە بۇرىدۇ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن. 21 بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلەرگە ۋە يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 22 كېرۇبلار قاناتلىرىنى يايدى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى ئۆز يېنىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ 23 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روھى بەرگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدېيەگە، يەنى سۈرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى؛ شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. 25 شۇنىڭ بىلەن مەن سۈرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا تۇرسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 3 ۋە سەن، ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقلىرىنى تەييارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك ئۆز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىماللىقى يوق ئەمەسكى، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. 4 كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەييارلانغان يۈك-تاقلىرىدەك يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىق؛ ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولىدىغان كىشىلەردەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ 5 تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ 6 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۈرۈڭگە ئېلىپ، گۈڭۈمدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلمەسلىكنىڭ ئۈچۈن يۈزۈڭنى ياپقىن، چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. 7 ۋە مەن بۇيرۇلغان بويىچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقلىرىمنى چىقىرىپ، گۈڭۈمدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۈرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. 8 ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 «ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ» دەپ سورىغان ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكەنگەن ۋەھىي يېرۇسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتلىكلىرى توغرىلىقتۇر» - دېگىن. 11 ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلدۇرۇلدى؛ ئۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ»

- دېگەن. 12 ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقلىرىنى گۇگۇمدە مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ تۆشۈكتىن نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىننى كۆرەلمەيدىغان بولىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورۇمىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە بايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلدى؛ مەن ئۇنى كالدېلەرنىڭ زېمىنى بولغان بابلىغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۆيەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرەلمەيدۇ؛ ئۇ شۇ يەردە تۇلدى. 14 ئۇنىڭغا ياردەملەشكەن ئوچۇرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلچىنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. 15 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 16 بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسەتتىم شۇكى، ئۇلارغا ئۆزلىرى بارىدىغان ئەللەردە ئۆزلىرىگە يىرگىنچىلىك قىلىشىلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 18 «ئىنسان ئوغلى، ئۆز نېنىڭنى تىترىگەن ھالدا يېگەن، سۈيۈڭنى در-در قىلىپ ئەنسىرىگەن ھالدا ئىچكىن، 19 ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلەرگە مۇنداق دەپ ئېيتتىن: «رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېملىكلەر ۋە ئىسرائىل زېمىنىدە تۇرۇۋاتقانلار توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلار ئۆز نېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۈككىدە ئىچىدۇ؛ چۈنكى زېمىندە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۈپەيلىدىن، ئۆيەر ھەممىسى يەكسان قىلىندۇ. 20 ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 21 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 22 «ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدە: «كۈنلەر ئۆزاتىلىدۇ، ھەربىر ئالامەت

كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالىنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ 23 ئەمدى ئۇلارغا: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالىنى يوق قىلمەن؛ ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ؛ سەن ئەكسچە ئۇلارغا: «كۈنلەر يېقىنلاشتى، ھەر بىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» - دېگەن. 24 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» ياكى ئادەمنى ئوچۇرۇدىغان پالچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. 25 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار دۇرۇمەن؛ مەن سۆز قىلمەن، ھەم قىلغان سۆزۈم چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 26 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 27 «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتلىكلەر سېنىڭ توغرىلۇق: «ئۆزۈڭگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۈزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۆزۈڭگە يىراق كەلگۈسى توغرىلۇق بېشارەت بېرىدۇ» - دەيدۇ. 28 شۇڭا ئۇلارغا: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» - دېگەن».

13 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بەرگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بەرگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» - دېگەن. 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز روھىغا ئەگىشىپ ماڭدىغان، ھېچ ۋەھىينى كۆرمىگەن ھاماقەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! 4 ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. 5 سىلەر بۆسۈلگەن جايلارغا چىقىمىغانسىلەر،

ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ كۈنىدە بولىدىغان جەڭدە پۇختا تۇرۇشى ئۈچۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بۇزۇلغان تېمىنى ھېچ ياسىمىدىڭلار. 6 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالى كۆرگەنلەردىن ئىبارەتتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق ئۇلار ئۆز سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. 7 سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىڭلاردا، مەن ھېچ سۆز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن، يالغان پالى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ 8 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئويدۇرما سۆزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆرگىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ئەمدى مانا، مەن سىلەرگە قارشىمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 9 - مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ۋە يالغان پالى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۆز خەلقىنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا ھېچ كىرگۈزۈلمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 بەرھەق، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندۇمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سېلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۈچۈن، بىرسى نېپىز ئارا تامىنى قويۇرسا، ئۇلار كېلىپ پەقەت ئۇنى ھاك سۇۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۈچۈن - 11 تامىنى ھاك سۇۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يىقىلىدۇ!» دېگەن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئۇ يوغان مۆلدۈرلەر، سىلەر چۈشىدىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ؛ 12 ۋە مانا، تام تۈرۈلۈپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامىنى سۇۋىغان ھاك سۇۋاق قېنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ 13 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن؛ مېنىڭ ئاچچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممىنى

ھالاک قىلدىغان قەھرىلىك مۆلدۈرلەر ياغدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۇۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلتىپ، ئۇنىڭ ئۆلىنى ئاشكارە قىلىپ، ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۇنىڭ ئارىسىدا ھالاک بولسىلەر؛ ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 15 شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۇنى ھاك سۇۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۇنى ھاك سۇۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى يېرۇسالېم توغرىلىق بېشارەت بەرگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ ئۇ توغرىلىق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن» (ئالامەت كۆرۈنۈش) «نى كۆرگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىمۇ يوق بولدى» - دەيمەن. 17 «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆز تەسەۋۋۇرى بويىچە بېشارەت بەرگۈچى ئۆز خەلقىنىڭ قىزلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 18 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز بېغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سېھىرلىك] بىلەن زۈكەرنى قاداپ، جانلارنى تۇزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنجىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر ئۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، جانلىرىڭلارنى ساق قالدۇرمىز دەۋاتامسىلەر؟ 19 نەچچە تۇتام ئارپا، نەچچە چىشلەم ناننى دەپ سىلەر ماڭا كۆيۈرلۈك قىلىپ، يالغان سۆزگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقلىقلار ئارقىلىق ئۆلەسكە تېگىشلىكلىرىنى تۇتۇرۇپ، تىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمۇسىلەر؟ 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن سىلەرنىڭ قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك كىشىلەرنى تۇزاققا چۈشۈرگۈچى سېھىرلىك «تېڭىق» لىرىڭلارغا قارشىمەن، مەن ئۇلارنى بىلىكلىكلاردىن يىرتىپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى تۇزاققا چۈشۈرگەندەك تۇتقان كىشىلەرنى ئەركىنلىككە ئۇچۇرۇپتەمەن.

21 مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىڭلارنىمۇ يىرتىپ تاشلىۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزمەن؛ ئۇلار يەنە قولۇڭلاردىن ئولجا بولۇپ تۇرمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 22 سىلەر يالغانچىلىق بىلەن، تۈزۈم ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرگەنلىكىڭلار ئۈچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا ئۇلارنى رەزىل يولىدىن ياندۇرماي، ئەكسىچە ئۇلارنىڭ قولىنى كۈچەيتكىنىڭلار ئۈچۈن، 23 سىلەر قۇرۇق «ئالامەت كۆزۈنۈش» لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، ياكى يالغان پالچىلىق قىلمايسىلەر؛ مەن ئۆز خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14 ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىدا ئولتۇرۇشتى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 3 «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبھىلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغانىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سوراشىنى قوبۇل قىلمايمەن؟ 4 ئەمدى ئۇلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە ئۆز بۇتلىرىنى تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبھىلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇتلىرىنىڭ كۆپلۈكى بويىچە جاۋاب قايتۇرمەن. 5 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى ئۈزۈمگە ئىگىلدۈرمەن؛ چۈنكى ئۇلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». 6 - شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچىلىك قىلمىشىڭلاردىن يۈزۈڭلارنى تۈزۈڭلار! 7 چۈنكى ئىسرائىل

جەمەتدىكى ئۆزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، ئۆز بۇتلارنى كۆڭلىدە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش ئۈچۈن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزۈم ئۇلارغا جاۋاب قايتۇرغۇنمەن؛ 8 مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۇنى سۆز-چۈچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۇنىڭغا قارشى قىلىمەن؛ مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 9 بىراق پەيغەمبەر ئۆزى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۆزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىقتۇرغان ئۇچراتقانمەن؛ مەن ئۇنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۇزارتىپ، ئۇنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاک قىلىمەن. 10 ئۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ پەيغەمبەرگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سورىغۇچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتتەپ كەتمەيدۇ، ياكى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 12 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 13 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزارتىپ، ئۇلارنىڭ يۆلەنچۈكى بولغان نېنىنى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتمەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈمەن؛ 14 ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار ئۆز ھەققانىيلىقى تۈپەيلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنىلا ساقلىيالىغان بولاتتى - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ئەگەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى تۈتكۈزسەم، ئۇلار ئۇنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار تۈپەيلىدىن

ئۇنىڭدىن ئۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋەيرانە بولسا، 16 ئەمدى مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمىدى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالمىدى، زېمىننىڭ ئۆزى ۋەيرانە يېقى قالاتتى. 17 ياكى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋاننى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، 18 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى ساقلاپ قۇتقۇزالمىدى؛ ئۇلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالمىدى. 19 ياكى بولمىسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۆز قەھرىمنى قان تۆكۈرۈلۈشى بىلەن ئۈستىگە تۆكسەم، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋاننى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، 20 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - نۇھ، دانيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، ئۇلار نە ئۆز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمىدى؛ ئۇلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالمىدى. 21 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋاننى ئۈزۈۋېتىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا تۆت جازايىمنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېسىلىنى چۈشۈرسەم قانداق بولار؟ 22 بىراق مانا، ئۇنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولدى، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلدى؛ مانا، ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا چىقىپ، سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالېمغا چۈشۈرگەن كۈلپەت، يەنى ئۇنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار توغرىلۇق تەسەللى ئالسىلەر؛ 23 ئەمدى سىلەر ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىڭلاردا،

ئۇلار سىلەرگە تەسەللى ئېيىكلىدۇ، سىلەر مېنىڭ ئۇنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار، ئۇنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ 3 ئۇنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېرىيال ئالغاننىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۇنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قوزۇقنى ياسىغىلى بولامدۇ؟ 4 مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۇنىڭ ئىككى ئۇچىنى كۆيدۈرگەندە، ئوتتۇرىسىمۇ يېرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 5 مانا، ئۇ ساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكىلى بولامدۇ؟ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۆزۈم تېلىنىڭ ياغىچىنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرغىمەن. 7 يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى قىلىپ قارىتىمەن، ئۇلار بىر ئوتتىن چىقسا، باشقا بىر ئوت ئۇلارنى يەۋەتدۇ. ئۆز يۈزۈمنى ئۇلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 ئۇلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە قىلىمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزىنىڭ يىرگىنچىلىك قىلىشلىرىنى يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلىي زاتىڭ ۋە تۇغۇلۇشۇڭ قاناتاننىلارنىڭ زېمىنىدا بولغان، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتىي

قز ئىدى. 4 سېنىڭ تۇغۇلۇشۇغا كەلسەك، سەن تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كىندىكىڭ كېسىلسەن، سەن سۇدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان؛ ھېچكىم ساڭا تۇز سۈركىگەن ياكى سېنى زاكىلمىغان. 5 ھېچكىمنىڭ كۈزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھىم قىلىغان ياكى ئىچىنى ساڭا ئاغرىتىمىغان؛ ئەكسىچە سەن دالاغا تاشلىۋېتىلگەنسەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كەمسىتىلگەنسەن. 6 شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېنى تۇز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقىنىڭنى كۆرگەن؛ ۋە مەن تۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغن!» - دېدىم. بەرھەق، سەن تۇز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغن!» - دېدىم. 7 مەن سېنى دالادىكى ئوت-چۆپلەردەك ئاينىتىم؛ سەن ئۆسۈپ خېلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ؛ كۆكسىلەرنىڭ شەكىللەندى، چاچلىرىڭ ئۇزۇن ئۆستى؛ بىراق سەن تېخى تۇغما-يالىڭىچ ئىدىڭ. 8 مەن يەنە يېنىڭدىن ئۆتۈۋېتىپ ساڭا قارىدىم؛ مانا، ئىشقى-مۇھەببەت مەزگىلىڭ يېتىپ كەلدى؛ مەن تونۇمنىڭ پېشىنى ئۈستۈڭگە يېپىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزدۇم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. 9 مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى تېنىڭدىن يۇيۇۋېتىپ، ساڭا پۇراقلىق ماينى سۈرتتۇم. 10 مەن ساڭا كەشتىلىك كۆڭلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىڭغا دەلفىن تېرىسىدىن تىككەن كەشلەرنى سايىم؛ سېنى نېپىس كاناپ بىلەن ئوراپ، يىپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم. 11 سېنى زىيۇ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەزۈكلەرنى، بوينۇڭغا مارجانى تاقاپ قويدۇم؛ 12 بۇرتۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرلەرنى، يېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۇم. 13 شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچەكلىرىڭ نېپىس كاپاپ، يىپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېڭىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش

مەرتۇسىگە كۆتۈرۈلۈڭ. 14 گۈزەللىكى تۈپەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛
 چۈنكى مەن ساڭا كۆركەملىكىمنى بېغىشلەش بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى،
 دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 بىراق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭدىن
 پايدىلىنىپ پادىشاھ بولدىڭ؛ سەن ھەر بىر ئۆتكۈچى كىشىگە پادىشاھ مۇھەببەتلىرىڭنى
 تۆكتۈڭ؛ گۈزەللىكىڭ ئۆزۈڭ بولدى! 16 سەن كىيىم-كېچەكلەرىڭدىن ئېلىپ
 تۈزۈڭ ئۈچۈن رەڭگارەڭ بېزەلگەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۇلارنىڭ
 ئۈستىدە بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى
 يۈز بەرمەيدۇ! 17 سەن مەن ساڭا بېغىشلانغان گۈزەل زىننەتلەردىن ۋە ئالتۇن-
 كۈمۈش بىلەن تەركەك مەبۇدلارنى ياساپ ئۇلار بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. 18
 سەن ئۆز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۇلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە
 مېنىڭ خۇشبۇيۇمنى ئۇلارغا سۇنۇپ بېغىشلىدىڭ؛ 19 مەن ئۈزۈڭگە بەرگەن نېنىمنى،
 مەن ساڭا ئوزۇققا بەرگەن ئاق ئان، زەيتۇن مېيى ۋە بالى بولسا، سەن ئۇلارنىڭ
 ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۇندۇڭ: ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! -
 دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 20 - ئۆزۈڭ ئۈستىگە سەن ئۈزۈمگە تۇغۇپ بەرگەن قىز-
 ئوغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەبۇدلارنىڭ ئوزۇقى بولسۇن دەپ ئۇلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ.
 سېنىڭ بۇزۇقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، 21 سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۇلارنى
 ئوتتىن ئۆتكۈزۈپ مەبۇدلارغا ئاتاپ قويدۇڭغۇ؟ 22 سېنىڭ بارلىق يىرىڭنىڭ
 قىلىشلىرىڭ ھەم پادىشاھ بۇزۇقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا تۇغما-يالىڭچ بولۇپ
 ئۆز قېنىڭدا ئېغىن ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. 23
 ئەمدى سېنىڭ بۇ زەنلىكلىرىڭدىن كېيىن - (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي!) - دەيدۇ رەب
 پەرۋەردىگار) 24 سەن يەنە ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەر بىر مەيدانغا بىر
 «يۇقىرى جاي»نى ياسىدىڭ؛ 25 سەن ھەر بىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۇقىرى جاي»نىڭ

سالدىڭ، سەن ئۆز گۈزەللىكىڭنى يىرگىنچىلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەر بىر ئۆتكۈچىگە تۇتۇپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ تۈزۈڭنى بېرىپ پادىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 26 سەن ئىشقا ئىشقا ئىشقا ئىشقا چوڭ قوشناڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ، مېنىڭ ئاچچىقىمنى قوزغاپ، پادىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتتىڭ. 27 ۋە مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنىڭ نېسۋەڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپەزلىنىدىغان، بۇزۇق يولۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۈچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيەلەرنىڭ قىزلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم. 28 سەن يەنە قانماي يەنە ئاسۇرىيلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلىدىڭ. 29 شۇڭا سەن سودىگەرلەرنىڭ زېمىنى، يەنى كالدەيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلىدىڭ. 30 مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسىز پادىشە ئايالنىڭ ئىشلىرىنى قىلسەن، نېمىچە سۇيۇق سېنىڭ قەلبىڭ! - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، 31 ئۆزۈڭنىڭ پەشتىقىڭنى ھەر كۈچىڭنى بېشىدا قۇرىدىغان، ھەر بىر مەيداندا «يۇقىرى جاي»نى ياسايدىغان! ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن پادىشە ئايال دەك ئەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقىقىي نەزىرىڭگە ئالمايتىڭ! 32 ئۇ ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورنىدا يات ئادەملەرگە كۆڭۈل بېرىدىغان! 33 خەقلەر پادىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ، بىراق سەن ئاشىنلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا ھەرياندىن يېنىڭغا كەلسۇن دەپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئۈستەك بېرىپ ئىنتام قىلسەن؛ 34 بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئاياللارنىڭ ئەكسىسى، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇق مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى، سەن ئۈستەك بەردىڭ، ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى - سەن ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ ئەكسىسى! 35 شۇڭا، ئۇ پادىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 36 - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سېنىڭ تەڭگىلىرىڭ تۈكۈلۈپ، ئاشىنلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن

سېنىڭ ئۇيات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى تۈپەيلىدىن، بارلىق يىرگىنچىلىك مەبۇدلىرىڭ تۈپەيلىدىن، ئۇلارغا ئاتاپ سۇنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى تۈپەيلىدىن - 37 شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ ئۆزۈڭگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۈيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشىنلىرىڭنى يىغمەن - مەن ئۇلارنى ساڭا قارشى چىقىرىپ ئەتراپىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ئۇيات يېرىڭنى ئۇلارغا ئاشكارە قىلمەن، ئۇلار سېنىڭ بارلىق ئۇيات يېرىڭنى كۆرىدۇ. 38 شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئاياللارنى جازالىغاندەك جازالامەن، مەن قەھەر بىلەن، ئۆسمەك غەزەپىمنىڭ تەلپى بىلەن ئۈستۈڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرمەن؛ 39 ۋە مەن سېنى ئۇلارنىڭ قولغا تاپشۇرمەن، ئۇلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غۇلىتىدۇ، سېنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىڭنى چىقىپ تاشلايدۇ، ئۇلار كىيىم-كېچىكىڭنى ئۈستۈڭدىن سالدۇرۇپ تاشلاپ، گۈزەل زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى تۇغما-يالگاچ قالدۇرىدۇ. 40 ئۇلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېپىكىلىدۇ، ئۇلار سېنى چالما-كېسەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلچىلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. 41 ئۇلار ئۆيلىرىڭنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىدۇ، كۆپ ئاياللارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۈستۈڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پادىشاھ ئايال بولۇشتىن قالدۇرمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. 42 شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. 43 سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئەكسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، ئۆز يولۇڭنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - شۇنىڭ بىلەن بۇ بۇزۇقلۇقنى باشقا يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرىڭ ئۈستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمىشەن. 44 مانا، ماقالىلارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرىلۇق: «ئانىسى قانداق بولسا، قىزى

شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالىنى تىلغا ئالدىمۇ. 45 سەن ئۆز ئېرى ھەم بالىلىرىدىن نەپەرەتلەنگەن ئاناڭنىڭ قىزدۇرسەن؛ ھەم ئۆز ئەزىزلىرى ھەم بالىلىرىدىن نەپەرەتلەنگەن ئاچا-سىڭلىرىڭنىڭ ئارىلىقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتتىي، سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي ئىدى. 46 سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىڭدە تۇرغان سامارىيە، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى؛ سىڭلىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىڭدە تۇرغان سودوم ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى. 47 سەن نە ئۇلارنىڭ يوللىرىدا ماڭمىغان، نە ئۇلارنىڭ يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن؛ ياق! بەلكى قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئۇلاردىن بۇزۇق بولۇپ كەتتىڭ. 48 ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - سىڭلىڭ سودوم، يەنى ئۇ ياكى قىزلىرى سەن ياكى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى؛ 49 مانا، مۇشۇ سىڭلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى - ئۇ ۋە قىزلىرىنىڭ تەكەببۇلۇقى، نانلىرى مول، ئەندىشىسىز ئازادلىك كۈنلىرىدە ئاجىز-نامراتلارنىڭ قولىنى ھېچ كۈچەيتىمگەنلىكى ئىدى. 50 ئۇلار تەكەببۇرلىشىپ، مېنىڭ ئالدىدا يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئۇلارنى يوقاتتىم. 51 سامارىيە بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدە كۆز گۇناھ سادىر قىلمىدى؛ ھالبۇكى، سەن بولساڭ يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرىڭنى ئۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛ شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاچا-سىڭلىڭنى خۇددى ھەققانىيەتكە كۆرۈندۈرگەندىڭ. 52 سەن ئەسلىدە ئۆز ئاچا-سىڭلىڭنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ؛ ئەمدى سەنمۇ، ئۆز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! سېنىڭ ئۇلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپەرەتلىك گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈندۈ؛ شۇڭا سەنمۇ ئاچا-سىڭلىڭنى ھەققانىي كۆرسەتكىنىڭ تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قېلىپ شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈر! 53 ۋە مەن ئۇلارنى سۈرگۈندىم، يەنى سودوم ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىم، سامارىيە ھەم قىزلىرىنى

سۈرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا سۈرگۈن بولغانلىرىنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ 54 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن ئۆز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرسەن، سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قالدىسەن. 55 سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، سامارىيە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا كېلىدۇ؛ سەممۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلى ھالىڭلارغا كېلىسەلەر. 56 سېنىڭ رەزىللىكىڭ پاش قىلىنماي، تەكەبۇرلۇقتا يۈرگەن كۈنۈڭدە، سىڭلىڭ سودوم ئاغزىڭدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن ئۆزۈڭ سۈرىيە قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى سېنى كۆزگە ئېلىپىدىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئويىڭنى بولۇپ قالدىڭ. 58 سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرسەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 59 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز قىلغانلىرىڭ، يەنى ئىچكەن قەسەمىڭنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ بويىچە سېنى بىر تەرەپ قىلىمەن؛ 60 ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈزگەن ئەھدەمنى ئەسلىمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزمەن. 61 شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭدىن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭىللىرىڭنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خىجالەتكە قالدىسەن؛ چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭىللىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە تۈپەيلىدىن بولمايدۇ. 62 مەن ئۆز ئەھدەمنى سەن بىلەن تۈزمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلسەن؛ 63 شۇنىڭ بىلەن سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ خىجىل بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ تۈپەيلىدىن قايتىدىن ئاغزىڭنى ھېچ ئاچمايسەن.» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەتىگە بىر تەمسىلى سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «كەڭ قاناتلىق، زىچ رەڭگارەڭ ئۇزۇن پەيلىك چوڭ بىر بۈركۈت لىۋانغا كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ ئۈچىدىكى شاخنى ئالدى؛ 4 ئۇ ئەڭ يۇقىرى يۇمران بىخنى ئۈزۈۋېلىپ، ئۇنى سودىگەرنىڭ زېمىنىغا ئاپىرىپ، تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. 5 ئۇ يەنە زېمىندىن باشقا ئۇرۇقنى ئېلىپ باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۇلار بويىدا سېلىپ، سۈگەت تېلەدەك تىكلىدى. 6 ئۇ ئۆسۈپ، كەڭ يېيىلىپ، پەس بولۇق ئۈزۈم تېلى بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۈركۈت] تەرەپكە قاراپ تۆستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن ئۇ ئۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بىخلاندى. 7 ئەمدى كەڭ قاناتلىق، زىچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۈركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا، بۇ ئۈزۈم تېلى «ئۇ مېنى سۇغار سۇن» دەپ، تىكلىگەن چۈنەكلەردىن يىلتىزلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ 8 مانا، ئۇ ئوبدان شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدە، مول سۇلار بويىغا تىكلىگەندى». 9 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئۇ روناقتا تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلىۋېتىش ئۈچۈن [بۈركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ، مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۇمران يوپۇرماقلىرى خازان بولدى؛ شۇ چاغدا ئۇنى يىلتىزلىرىدىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك ياكى نۇرغۇن خەقلەرنىڭ ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. 10 ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكلىگەن بولسا، روناقتا تاپامدۇ؟ شەرق شامىلى ئۇنىڭغا تەگكەندىلا تازا قاغىراپ كەتمەمدۇ؟ ئۇ تىكلىپ تۆسكەن چۈنەكلەردە قاغىراپ كېتىدۇ». 11 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 12 «ئاسىي جەمەتتىن: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ،

ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: «مانا، بابىل پادىشاھى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 13 شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسلىدىن بىر كىشىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئىچكۈزدى. ئۇ يەنە زېمىندىكى ئېسىل-مۆتۈەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى؛ 14 مەقسەت، پادىشاھلىقنىڭ تۆۋەن ئاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالىماي، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى تۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. 15 بىراق ئۇ مىسىر بىزگە ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇننى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ روناقتا تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ 16 مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - بەرھەق ئۇ ئۆزىنى پادىشاھ قىلغان پادىشاھنىڭ زېمىندە، - يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمسىتكەن، ئەھدىسىنى بۇزغان ھېلىقى پادىشاھنىڭ زېمىندە، - ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇلدۇ. 17 بولدىغان جەڭدە، ئۇلار كېلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قەرىش ئۈچۈن [سېپىلغا] چىقىدىغان دۆڭلۈكلەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پەرۋەن كۈچلۈك قوشۇن ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھېچنېمە قىلىپ بېرەلمەيدۇ. 18 ئۇ قەسەمنى كەمسىتىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، ئۇ قول ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى؛ شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ». 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمسىتكەن قەسىم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى بولسا، بۇلارنى ئۆز بېشىغا كىيگۈزۈمەن. 20 مەن ئۆز تورۇمنى ئۈستىگە يېيىپ تاشلايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا تۇتۇلدى؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئاپىرىمەن ھەمدە شۇ يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 21 ئۇنىڭ

بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يىقىلدۇ؛ بۇلاردىن قالغانلار ھەر بىر شامالغا تارقىتىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۈچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ ياپىش شاخچىلىرىنىڭ ئۈچىدىن يۇمران بىرسىنى ئۈزۈپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۈستىگە تىكىمەن؛ 23 ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ئوبدان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قانائاتلار قونىدۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ تۇرىدۇ؛ 24 شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلىدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىراتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - «ئىسرائىل زېمىنى توغرىلىق سىلەر: «ئاتلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېسە، بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالىنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ 3 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئىچىدە مۇشۇ ماقالىنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. 4 مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئىگىسى بولسا، ئۆتۈلىدۇ. 5 بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، 6 - ئۇ نە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى بېگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇرمىغان، نە ئاي كۆرگەندە ئايالغا يېقىن كەلمىگەن 7 نە ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزداردىن كاپالەت

ئالغاننى قايتۇرىدىغان، بۇلاچىلىق قىلىنغان، ئۆز نېنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىگاچقا كىم كىيگۈزگەن؛ 8 پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبھلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ 9 مېنىك بەلگىلىمىدىمە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى تۇتىدىغان بولسا - مانا مۇشۇ كىشى ھەققىنى، ئۆجەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 ئەگەردە ئۆز پۇشى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق يامانلىقلارنىڭ بىرىنى ئۆز قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرىقى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، - يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، 12 ئاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، بۇلاچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغاننى قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىگەن، يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلغان، 13 پۇلنى ئۆسۈمگە بەرگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا - ئەمدى ئۇ ھايات قالمىدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ؛ ئۇ مۇشۇنداق يىرگىنچىلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۆجەزمەن ئۆلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشىدۇ. 14 بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا 15 - يەنى تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، 16 ھېچبىرگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزىگە تۇتمىغان، بۇلاچىلىق قىلمىغان، ئۆز نېنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىگاچقا كىم كىيگۈزگەن، 17 ئۆز قولىنى قەبھلىكتىن تارتىدىغان، پۇلنى ئۆسۈمگە بەرمىگەن، ئۆسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىك ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل

قىلىدىغان، بەلگىلىمىدىمە ماڭىدىغان بولسا - ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن
ئۆلەيدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ. 18 ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇق
ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىنداشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى
قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن، مانا ئۇ ئۆز قەبىھلىكى ئىچىدە ئۆلدى. 19 سىلەر: «ئېھىشقا
ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سوراپسۇن؛ بىراق
ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىمنى تۇتۇپ
ئۇلارغا ئەمەل قىلغان؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، 20 گۇناھ سادىر قىلغۇچى
جان ئىگىسى ئۆلدى. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ،
ۋە ياكى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ
ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە تۇرىدۇ،
21 ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلىپ، مېنىڭ
بارلىق بەلگىلىمىمنى تۇتۇپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ
جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلەيدۇ. 22 ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى
ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلىمەيدۇ؛ ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. 23 مەن
رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدۇم؟ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.
ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ 24
ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ
يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالمىدۇ؟ ئۇنىڭ
قىلغان ھەققانىيلىقلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئۆتكۈزگەن ئاسىيلىقى، سادىر
قىلغان گۇناھ ئىچىدە، ئۇ ئۆلدى. 25 ئەمما سىلەر: «رەبىڭ بولى ئادىل ئەمەس»
دەيسىلەر؛ ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار؛ مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟
سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلسىزلىك ئەمەسمۇ؟ 26 ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن

يېنىپ، قەبھىلىكى ئۆتكۈزگەن بولسا، ئۇ ئۆلدى؛ ئۆتكۈزگەن قەبھىلىكى بىلەن ئۇ ئۆلدى. 27 ھەم رەزىل ئادەم ئۆتكۈزگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. 28 چۈنكى ئۇ ئويلىنىپ، بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن ياندى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 29 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەببىڭ بولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ؛ ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ 30 شۇڭا مەن ئۆستۈڭلارغا، يەنى ھەرىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاي مەن، ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن قەبھىلىك سىلەرگە قىلتاق بولمايدۇ. 31 ئۆزۈڭلاردىن بارلىق ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكلەڭلار؛ نېمىشقا ئۆلمەي كېتىسىلەر، ئىسرائىل جەمەتى؟ 32 چۈنكى ئۆلدىغان كىشىنىڭ ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىپ ھايات بولۇڭلار!».

19 - «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغىن: - 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قانداق بىر چىشى شىرى ئىدى! ئۇ ياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارىسلارنى بېقىپ قۇۋۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارىسلارنى بىرىنى چوڭ قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى؛ ئۇ ئوۋنى تۇتۇپ بىرىشىنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋپتە تى. 4 ئەللەر ئۇنىڭدىن خەۋەر ئاڭلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تۈزىقىدا تۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بۇرغىغا ئىلمەكنى سېلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېپكە تى. 5 چىش شىر ئۆزىنىڭ ئارمىنى بىكار كۈتكىنى، ئۆمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ باشقا بىر ئارىسىنى ئېلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش

شېرقىلىدى، 6 ئۇشۇرلار ئارىسىدا ئۇيان-بۇيان كەزدى، ئۇ ياش شېرقىلى بولۇپ، ئوۋنى تۇتۇپ يېرتىشىنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋپتە تى. 7 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستېھكاملىرىنى بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋەتتى، زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 8 ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورىنى يېيىپ تاشلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئورا تۈزىقىدا تۇتۇۋېلىندى. 9 ئۇلار بۇرغىغا ئىلمەك سېلىپ قەپەسكە سولدى، ئۇنى بايلىنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى، ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 10 سېنىڭ ئاناڭ ئۈزۈمزارىڭدا بىر ئۈزۈم تېلى ئىدى، ئۇ سۇ بويىدا تىكلەنگەندى، سۇلارنىڭ موللۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. 11 ئۇنىڭ كۈچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى، ئۇنىڭ بويى بۇلۇتلاردىمۇ ئېگىز كۆككە تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى ۋە شاخلىرىنىڭ نۇرغۇنلىقى بىلەن كۆرۈنەرلىك ئىدى؛ 12 بىراق ئۇ قەھەر بىلەن يۇلۇندى، ئۇ يەرگە تاشلاندى، شەرق شامىلى مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۈچلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىچىراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. 13 ھازىر ئۇ چۆل-باياۋاندا، چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكلدى؛ 14 ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارنىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۈچلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۆزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار پەقەت مەرسىيە ئۈچۈنلا ئىشلىتىلدى.».

20 يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى پەرۋەردىگارىنى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ ئولتۇردى. 2 ۋە پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 3

ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلار؟ تۆز ھاياتىم
بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - مەن سىلەرنىڭ مەندىن
سوراشىڭلارغا يولغا قويمىمەن. 4 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن، ئى
ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرگىنچلىك قىلىشىنى
ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن
ئىسرائىلنى تاللىغان كۈندە، ياقۇپ جەمەتنىڭ نەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم
قىلىپ، مىسىر زېمىنىدا ئۆزۈمنى ئۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى ئۇلارغا قول كۆتۈرۈپ
قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن» دېگىنىمدا 6 -
شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە ئىزدەپ
تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل
زېمىننىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم،
7 مەن ئۇلارغا: «ھەربىرىڭلار تۆز كۈزۈڭلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى
تاشلىۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇتلەرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار؛ مەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلاردۇرمەن» - دېدىم. 8 لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق
سېلىشىنى خالىمايتتى، ھېچقايسىسى نە ئۆز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى
تاشلىۋەتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلەردىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر
زېمىنى ئىچىدە ئۇلارغا تۈكۈپ، ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى باسىمەن، دېدىم - 9
ھالبۇكى، نامىمنىڭ ئۇلار تۇرغان ئەللەر ئارىسىدا بۇلغىناماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز نامىم
ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن
چىقىرىشىم بىلەن ئۆزۈمنى ئايان قىلغاندىم، 10 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن
[تولۇق] چىقىرىپ، چۆل-باياۋانغا ئاپاردىم. 11 ۋە مەن بەلگىلىمىنى بېرىپ،

تۆز ھۆكۈملىرىنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم - ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. 12 تۈزۈم ھەم ئۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ، مېنىڭ ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۈچۈن «شابات كۈن» لىرىنى ئۇلارغا بېغىشلىدىم؛ 13 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۆل-باياۋاندا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ چۈنكى ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەتكە قاقتى (ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرلەرگە ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ۋە مېنىڭ «شابات كۈن» لىرىنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۆل-باياۋاندا ئۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكۈمەن دېدىم - 14 ھالبۇكى، ناممىنىڭ ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانمىسلىقى ئۈچۈن، تۆز نامم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانمەن. 15 مەن يەنە چۆل-باياۋاندا ئۇلارغا سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىننىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ، قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم 16 (چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبى بۇتلارغا ئەگىشىپ كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ «شابات كۈن» لىرىنى بۇزغان)؛ - 17 ھالبۇكى، كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلىدىم ياكى ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا تۈگەشتۈرمىدىم. 18 مەن چۆل-باياۋاندا ئۇلارنىڭ بالىلىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە ماڭاڭلار، نە ئۇلارنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتماڭلار نە بۇتلەرنى بىلەن تۈزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار. 19 مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ 20 مېنىڭ «شابات كۈن» لىرىنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلاڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن ۋە سىلەر

ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. 21 لېكىن بالىلىرىمۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ ئۇلار نە مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتمىغان (بىرىسى ئۇلارغا ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغىغان؛ شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۈكۈپ ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن، دېدىم؛ 22 لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، نامىمنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغىغانمىسۇن دەپ ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانمەن. 23 چۆل-باياۋاندا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئۇلارغا سىلەرنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتىمەن دەپ قەسەم قىلىمەن، دېدىم؛ 24 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلىنغان، بەلگىلىمىلىرىمنى چەتكە قاققان، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان؛ ئۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا تىكەكتە ئىدى؛ 25 شۇڭا مەن ئۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلىرىنى، ئۇلارنى ھاياتقا ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملىرىنى بېغىشلىدىم؛ 26 ۋە ئۇلارنى ئۆز-ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ، مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنى ئۆز ھەدىيەلىرى ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى ئۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق تۇنجى بالىلىرىنى ئاتاپ قوياتتى. 27 شۇڭا، ئۇ ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۆپۈرلۈك قىلغانىكى، ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان؛ 28 ئۇلار مەن ئۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يەرگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى ئۇدۇل كەلگەن ھەر بىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۇرىتىپ، «شاراب ھەدىيە»لىرىنى تۈكەتتى؛

29 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سورىدىم؛ شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭ ئىسمى «بامام» دۇر. 30 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا تۈزلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماقچىمۇ سىلەر؟ ئۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلماقچىمۇ سىلەر؟ 31 ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، تۈز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن تۈتكۈزگەندە، سىلەر يەنىلا بۈگۈنگە قەدەر تۈزۈڭلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتسىلەر؛ ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئەزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - مەن سىلەرنىڭ مېنى ئەزدەپ سورىشىڭلارغا يول قويايمەن! 32 شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۈڭۈڭلەردىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇتتىم» دېگەن كويۇڭلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! 33 مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. 34 مەن كۈچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلىكم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھرىم بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېچىكىمەن، تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغمەن؛ 35 سىلەرنى ئەللەرگە تەۋە بولغان چۆل-باياۋانغا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۈستۈڭلاردىن يۈز تۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ 36 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۈستىدىن مىسىر زېمىنىدىكى چۆل-باياۋانغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 37 مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن تۈتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلاندۇرۇمەن. 38 مەن ئاراڭلاردىن ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شاللاپ چىقىرىمەن؛

ئۇلارنى تۇرۇۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 39 - ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - ماڭا قۇلاق سالمايمىز دېسەڭلار، بېرىۋېرىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇۋېرىڭلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! 40 چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىندە تۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ؛ مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، تۇنجى ھوسۇل بولغان كۆكتات-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىپ بېغىشلىغان نەسىرلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. 41 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيىدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاراڭلاردا تۈزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. 42 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 43 سىلەر ئۇ يەردە ئۆز يوللىرىڭلارنى ۋە ئۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلىيىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن تۈتكۈزگەن رەزىل ئىشلىرىڭلار تۈپەيلىدىن سىلەر ئۆز-ئۆزۈڭلارنى كۆزگە ئېلىۋالسىلەر، ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. 44 مەن رەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، ياكى بۇزۇق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز نامىم ئۈچۈن سىلەرگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، - دەيدۇ رەب

پەرۋەردىگار. 45 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 46 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەنۇبتىكىلەرنى ئەيىبلەپ، نەگە ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، - 47 يەنى نەگە ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا بىر ئوت ياقمەن، ئۆسەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋىتىدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ھېچ ئۆچمەيدۇ، جەنۇبتىن شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ بىلەن كۆيۈپ كېتىدۇ، 48 بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمى كۆرۈپ يېتىدۇ، ئۆھچىقچان ئۆچۈرۈلمەيدۇ!». 49 ۋە مەن: - ئاھ، پەرۋەردىگار! ئۇلار مەن توغرىلىق: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنىلا سۆزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! - دېدىم.

21 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، 3 يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن: - پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 4 مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچىم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەنۇبتىن شىمالغىچە بولغان ھەممەيلەن بىلەن قارشىلىشىشىغا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ 5 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلىچىمنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. 6 ئەمدى ئۆھ تارتقىن، ئىنسان ئوغلى، ئىچ-باغرىڭ ئېچىشقۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆھ-زار قىل. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار سەندىن: «ئېشىقا ئۆھ تارتسەن؟» دەپ سورىغاندا، سەن

ئۇلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر تۈپەيلىدىن! مانا، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرەكلەر ئېرىپ،
بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيىدۈك
بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! -
دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» - دېگەن. 8 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ
شۇنداق دېيىلدى: - 9 ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - رەب
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلاڭغان، پارقىتىلغان!
10 ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلاڭغان، ئۇنى يالتىراشقا پارقاتقان؛ ئۇز ئوغلۇمنىڭ
شاھانە ھاسسىسى ھەرقانداق ئاددىي تاياقنى كەمسىتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، خۇشال
بولۇپ كېتىشىمىزگە توغرا كېلەمدۇ؟ 11 ئۇ قىلىچنى پارقىتىلىشقا، قول بىلەن تۇتۇشقا
يېتىككەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىتىلغان، قەتل قىلغۇچىنىڭ قولغا تۇتقۇزۇشقا
تەييارلانغاندۇر! 12 نالە-پەرياد كۆتۈرۈپ پىغان چەككەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، چۈنكى
[قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە
قارشى چىققان؛ ئۇلار ئۆز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان؛ شۇڭا يانپىشىڭغا
قاتتىق ئۇرۇپ قويغىن! 13 چۈنكى سىناق كەلدى؛ ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسسا»
باشقا ياغاچلارنى كەمسىتكىنى بىلەن، ئۇ بەرسىز تۈگىشىدۇ ئەمەسمۇ؟! - دەيدۇ
رەب پەرۋەردىگار. 14 - ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بەرگەن،
چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغۇچى قىلىچ،
ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشىۋالغان زور قەتل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ
يۈرەكلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى پۇتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن
ئۇلارنىڭ بارلىق دەۋرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىچنى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي!
ئۇ چاقاقتەك پارقىتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۇغۇرۇلغان؛ 16 ئۇ قىلىچ، ئوڭ تەرەپكە
تۆتكۈر بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسىڭنى قەيەرگە قاراتقان بولسا شۇ

يەرگە چاپ! 17 مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز قولۇم بىلەن چاۋاك چالمەن، ئۆز قەھرىمنى
 تۆكۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 18 ۋە
 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 19 سەن ئى ئىنسان ئوغلى،
 بابل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛
 ئىككىلىسى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [يېرۇسالېم] شەھىرىگە ماڭدىغان
 يولنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكلەپ قويغىن؛ 20 يەنى قىلىچىنىڭ يېتىپ كېلىشى
 ئۈچۈن ئاممىنىلارنىڭ رايىھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستېھكامى
 مەستەھكەم يېرۇسالېم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ 21 چۈنكى بابىلنىڭ
 پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال ئاچقۇزىدۇ؛ ئۇ ئوقلارنى
 سىلكىدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈرىدۇ. 22 ئەمدى
 سېپىلنى بۆسكۈچى بازغانلارنى تىكلەشنى، قان تۆكۈشكە پەرمان قىلىشنى، جەڭ
 تېلان قىلىپ تۇرۇشنى، دەرۋازىلارغا ئورۇلغۇچى بازغانلارنى تىكلەشنى، سېپىلغا
 چىقىدىغان دۈڭلۈكلەرنى ياساشنى، پوتەيلەرنى قۇرۇشنى، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە
 ئېلىشنى] كۆرسىتىدىغان پال ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ؛ 23 گەرچە بۇ پال ئۇلارغا
 يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچكەن قەسەملەر تۈپەيلىدىن، يەھۇدادىكلەرنى
 چاڭگىلىغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ. 24 -
 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىڭلار ئاشكارىلىنىپ،
 بارلىق قىلىنىشلىرىڭلاردا گۇناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىھلىكىڭلارنى ئەسكە
 كەلتۈرگىنىڭلار تۈپەيلىدىن - يەنى ئوزۇڭلار پاش قىلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار
 تۈپەيلىدىن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. 25 ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق
 ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىھلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى - سائىتى توشقىنىدا،
 كۆرىدىغان كۈنىڭ كېلىدۇ! 26 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سەللىنى

ئۇنىڭدىن ئېلىۋەت، تاجىنى ئېلىۋەت، ئىشلار ئۆز پېتىدا تۇرۇۋەرمەيدۇ؛ پەس تۇرغانى ئېگىز قىل، ئېگىز تۇرغانى پەس قىل، 27 ئۇنىڭ [تەختىنى] تۇرۇۋەت، تۇرۇۋەت، تۇرۇۋەت! ئۇنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇنىڭغا تەقدىم قىلمەن. 28 ئەمدى ئۇ ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار ئاممىنىلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتل قىلىشقا سۇغۇرۇلغان؛ ئۇ ئادەمنى يەۋەتتىكى، چاقماقتەك يالتىراشقا پار قىرىلغان!» - دېگەن! 29 چۈنكى پالچىلار سەن قىلىچ توغرىدا قۇرۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈپ، سەن ئۈچۈن يالغاندىن بىر پال سالىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ كۆرىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبھەلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى - سائىتى توشقاندا، بۇلار سېنى شۇ قىرلغان رەزىللەرنىڭ بويۇنلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! 30 بۇ قىلىچنى ئۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئۆزۈڭ يارىتىلغان جايدا، يەنى سەن تۇرۇلگەن جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 31 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزىپىمنىڭ ئوتى قىلىپ پۈۋلەيمەن؛ مەن سېنى قاتلىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ 32 سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولسەن؛ سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلدى؛ سەن قايتىدىن ئەسلەنمەيسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئەمدى سەن، ئۇ ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر - 4 سەن تۆككەن قان تۈپەيلىدىن گۇناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار

تۈپەيلىدىن تۈزۈڭنى بۇلغىدىڭ، سەن ئۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ،
يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللەرگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلەرگە
مازاقنىڭ ئويىڭنى قىلدىم. 5 ساڭا يېقىندىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى
مازاق قىلدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولىغان بەتناملىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى،
ھەر بىرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئىچكىدە قانداق قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7
سېنىڭ ئىچكىدە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلىنغان، ئاراڭلاردا مۇساپىرلارغا زۇلۇم-
زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا ئۇۋال قىلغان، 8 مېنىڭ پاك-
مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمسىتىدىكەن، مېنىڭ «شابات كۈن» لىرىمنى بۇلغاپ
بۇزغانسەن، 9 سېنىڭ ئىچكىدە قانغا تەشنى تۆھمە تىخۇر ئادەملەر بولغان، ئۇلار تاغلار
ئۈستىدە بۇتپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن، سېنىڭ ئىچكىدە ئۇلار بۇزۇقلۇق پەسەندىلىك
قىلغان، 10 سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تەگكەنلەر بار، ئاي كۆرگەن قىز-
ئاياللارنى ئاياغ ئاستى قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرىسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يىرگىنچىلىك
بۇزۇقلۇق قىلغان، يەنە بىرىسى ئۆز كېلىنى بۇزۇپ شەھۋانىيەت قىلغان، سەندە بولغان
يەنە بىرىسى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا باسقۇنچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار
قان تۆكۈش ئۈچۈن ئارا كىدا «سوۋغاتلار» نى قوبۇل قىلغان، سەن ئۆسۈم-جازانە
ئالغان، سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن -
دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا
ۋە سەن ئۆز ئارا كىدا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! 14 مەن
سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق، قوللىرىڭ چىڭ
تۇرۇپمۇدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، ئۆزۈم ئۇنى ئادا قىلىمەن. 15 مەن
سېنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتىمەن، ئوتتۇرا كىدا بولغان
پەسەندىلىككىگە خاتىمە بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن تۈزۈڭ ئارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز

ئالدىدا بۇلغىنىسى، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 18 ئىنسان ئوغلى،
ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى
خۇمداندا قالغان مىس، قەلەي، تۆمۈر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر؛ ئۇلار كۆمۈشنىڭ
پوقى بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھەممىڭلار
داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن سىلەرنى يېرۇسالېم ئوتتۇرىسىغا يىغمەن؛
20 كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۆمۈش،
مىس، تۆمۈر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئىچىگە يىققاندىكى، مەن غەزەپم ۋە
قەھرىم بىلەن سىلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئىچىگە سېلىپ سىلەرنى ئېرىتمەن. 21
شۇنداق، مەن سىلەرنى يىغىپ، غەزەپىمنىڭ ئوتىنى ئۈستۈڭلەرگە پۈۋلەيمەن، سىلەر
ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر؛ 22 كۆمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك، سىلەر
شەھەر ئوتتۇرىسىدا ئېرىتىلىسىلەر؛ ۋە سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قەھرىمنى
ئۈستۈڭلەرگە تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا
كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 24 ئىنسان ئوغلى، شەھەرگە مۇنداق دېگەن: -
غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلاندۇرۇلغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنەن.
25 ئۆز ئولجىسىنى تىتما قىلىدىغان، ھۆركىرىدىغان شەردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى
ئۇنىڭدا سۇيىقەست ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار جانلارنى يەۋىتىدۇ؛ خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك
نەرسىلەرنى بۇلۇۋالىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى تۈل خوتۇنلارنى كۆپەيتىمەكتە. 26
ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇنۇمنى بۇزۇپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلەرنى
بۇلغىغان؛ ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ؛ ئۇلار
«شابات كۈن» لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ يۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماڭا
بەتنام چاپلىنىدۇ. 27 ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلەر خۇددى ئولجىسىنى تىتما قىلىدىغان

بۆرلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشۈدۇ، جانلارنى نابۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى بۇلىشىدۇ. 28 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى] «ھاك سۇۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋېلىپ، پال سېلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. 29 زېمىندىكى ئاددىي پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سېلىپ ئۇۋال قىلىدۇ. 30 مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامىنى قايتىدىن ياستىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنى ۋەيران قىلىشىمىدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈدەك، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدىغان ئارپىچى بىر ئەزىمەتنى ئىزدەپ كەلدىم؛ بىراق ھېچبىرنى تاپالمىدىم. 31 شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۈستىگە تۆكمەن؛ غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا قايۇرىمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئۇ ئىنسان ئوغلى، بىر ئاندىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ 3 ئۇلار مىسىر زېمىنىدە پادىشاھلىق قىلغان، ئۇلار ياشلىقتا پادىشاھلىق قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمچەك توپچىلىرى سىلانغان. 4 ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ ئوھولباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلىرىنى تۇغۇغان. سامارىيە بولسا ئوھولاھ، يېرۇسالېم ئوھولباھدۇر. 5 ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلۇق قىلغان - ئۇ ئاشىقلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيەلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە بولغان؛ 6 كۆك كىيىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. 7 ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى

ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىل زادىلىرى ئىدى؛ ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن ئۆتۈزىنى بۇلغىغان. 8 ئۆيەنىلا مىسىردا بولغان پادىشاھلىرىدىن ۋاز كەچمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆكتى. 9 شۇڭا مەن ئۇنى ئۆز ئاشىنلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى قوزغاتقان ئاسۇرىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ 10 ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى تاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلچىلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئاياللار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. 11 ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولباھ بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ، ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىدە ھەدىسىدىن تېخىمۇ بۇزۇق، پادىشاھلىرى ھەدىسىنىڭكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. 12 ئۇ ئۆز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيەلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى قوزغاتقان؛ ئۇلار ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت، فورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر ئىدى. 13 مەن ئۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم؛ ئۇلار ئىككىلىسى بىر يوللۇق ئىدى. 14 ئۇ ئۇنىڭ پادىشاھلىرىنى ئاشۇردى؛ چۈنكى ئۇ تامدا پەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن ئادەملەرنى، يەنى كالىدىيەلەرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى؛ 15 ئۇلارنىڭ بەللىرى پوتىلار بىلەن ئورالغان، بېشىغا قۇيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك، يەنى تۇغۇلغان يۇرتى كالىدىيەدىكى بابىلىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. 16 ئۇ شۇئان ئۇلارغا قاراپ ئۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئەزدەپ كالىدىيەگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتكەن. 17 شۇنىڭ بىلەن بابىلىقلار ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنىڭ ئاشىنلىق ئورۇن-كۆرپىلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى ئۆز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان؛ ئۇ ئۆزىنى ئۇلار بىلەن بىللە بۇلغىغاندىن كېيىن ئۇلاردىن بىزار بولدى. 18 ئۇ

ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ، نومۇسنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جېنىم ھەدىسىدىن يىرگەنگەندەك ئۇنىڭدۇنمۇ يىرگەندى. 19 بىراق ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا بۇزۇقلۇق پادىشاھلىق قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. 20 ئۇنىڭ ئەزەلدىكى ئېشەك مەدەكلىرىدەك، مەنىيىسى ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بايلىقنىڭ پادىشاھلىق ئەركەكلىرىگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى. 21 سەن ياشلىقنىڭكى بۇزۇقلۇقلىرىغا، يەنى ياشلىقنىڭ مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچەكلىرىگىنى سىلىغىغا يەنە تەشنا بولۇپ تەلۈردۇڭ. 22 شۇڭا، ئۇ ئوھولباھ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار - مانا، مەن جېنىڭ ھازىر بىزار بولغان ئاشىنلىرىڭنى ئۆزۈڭگە قارشى قوزغىتىمەن، ئۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە تەرىپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ 23 بايلىقلار، بارلىق كالىيلەر، پېكودلار، شوئالار، كوتاللار ھەمدە ئاسۇرىيلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار بىلەن تەڭ قوزغاپمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىشكەن يىگىتلەر، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ئۇلۇغ بەگلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلاردۇر؛ 24 ئۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۋىلىرى، يۈك ھارۋىلىرى ھەم زور بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساڭا قارشى چىقىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەممە تەرىپىڭدە سىپار-قالقانلار ۋە دۇبۇلغالارنى كىيىپ ساڭا قارشى سەپاس بولىدۇ؛ بېشىڭغا چۈشىدىغان تېگىشلىك جازانى ئۇلارغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالانىدۇ. 25 مەن مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپنى ساڭا قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قەھەر بىلەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بۇرۇنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن ئاخىرقى قالغانلار قىلچىلىنىدۇ؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ، سەندىن يەنىلا قالغانلار ئوتتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. 26 ئۇلار سەندىن كىيىم-كېچەكلىرىڭنى ئېلىۋېلىپ، گۈزەل زىبۇ-زىننەتلىرىڭنى بۇلايدۇ. 27 شۇنىڭ بىلەن مەن سەندە مىسىر زېمىنىدا باشلانغان بۇزۇقلۇقلىرىڭنى

ۋە پادىشاھلىقلىرىنى توختىتىش، سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلۈم مەسئەت، مىسرىنى قايتا ئەسلىمەيسەن. 28 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن سېنى تۈزۈشكە نەپەس تەلەنگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جېنىڭ يىرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، 29 ئۇلار سېنى ئۆچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، سېنى تۇغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقلىرىڭنىڭ نومۇسىنى تاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر بىلەن پادىشاھلىق قىلغانلىقىڭ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن تۈزۈشنى بۇلغىغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سېنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭ ھەم پادىشاھلىقلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. 31 ھەدەڭنىڭ يولىدا تۈزۈش ماڭغانسەن، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىكى قەدەمنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ تۇتقۇزدۇم. 32 - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ھەدەڭنىڭ قەدەمنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ بىر قەدەمنى سەنمۇ ئىچىسەن، سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنسەن، چۈنكى ئۇنىڭ ھەجىمى چوڭدۇر؛ 33 سەن دەھشەتلىك ۋە ھالاکەت قەدەمى، يەنى ھەدەڭ سامارىيەنىڭ قەدەمى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلسەن، 34 سەن ئۇنى ئىچىۋېتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا ئۇنىڭ پارچىلىرىنىمۇ غاجلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ ئارقاڭغا تاشلىۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا تۈز بۇزۇقلۇقۇڭ ھەم پادىشاھلىقلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرسەن. 36 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: - ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولاھ ۋە ئوھولبامماھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا تۈز يىرگىنچىلىك قىلىشىلىرىنى ئايان قىلىپ كۆرسەتكەن. 37 چۈنكى ئۇلار بۇزۇقلۇق قىلدى، قوللىرى قان بولدى، ئۇلار تۈز بۇتلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا تۇغقان تۈز بالىرىنى ئۇلارنىڭ ئوزۇقى سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ ئۆتكۈزۈپ

بېغىشلىدى. 38 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاپ، «شابات كۈن» لىرىمىنى بۇزغان. 39 چۈنكى ئۇلار ئۆز بالىلىرىمنى بۇتلارغا سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاشقا كىردى؛ مانا، ئۇلار مېنىڭ تويۇم ئوتتۇرىسىدا شۇنداق قىلغان. 40 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى؛ مانا، ئۇلار كەلدى، سەن ئۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭغا ئوسما قويۇپ، ئۆزۈڭنى زىيۇ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىڭ؛ 41 ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشبۇيۇم ھەم زەينۇن مېيىم قويۇلغان داستىخاننى قويدۇڭ؛ 42 غەمسىز يۈرگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۇنىڭدا ئاڭلاندى؛ چۆپرەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-باياۋاندىن سېپائىلارمۇ ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇلار [ھەدە-سىڭىلىنىڭ] قوللىرىغا بىلە زۈكەر، بېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالىدى. 43 ئەمدى مەن زىنا-بۇزۇقلۇقلار بىلەن ئۇپراپ قېرىغان پادىشاھ توغرىلىق: «ئۇلار ئەمدى ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىۋەرسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەقىقەتەن [پادىشاھ]» - دېدىم. 44 - شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پادىشاھ ئايالغا يېقىنلاشقاندا ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى؛ ئۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھلاھ ۋە ئوھولبامام بۇ ئىككى بۇزۇق ئايالغا يېقىنلىشىپ بىللە ياتتى. 45 بىراق ھەققانىي ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئاياللارنى ۋە قان تۆككۈچى ئاياللارنى جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار زىناخور ئاياللار، ئۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر. 46 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەريانغا ھەيدىۋېتىشكە ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرمەن. 47 بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ، قىلچىلىرى بىلەن چېپىپ سويدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى

تۆلتۈردى، ئۆيلەرنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈپتەندۇ. 48 شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىندە بۇزۇقلۇققا خاتىمە بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئاياللار سىلەردىن ساۋاق ئېلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىنى دورىمايدۇ. 49 ئۇلار بۇزۇقلۇقنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىدۇ، ۋە سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24 توققۇزىنچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ ئونىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈنى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسىلاسىنى بېزۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلىنىڭ پادىشاھى يېرۇسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى. 3 ئاسىي جەمەتنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلىنى قويۇپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قازاننى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قويۇڭلار؛ 4 گۆش پارچىلىرى، ھەر بىر ئېسىل گۆش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولىنى ئۇنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار؛ ئېسىل ئۈستىخانلارنىمۇ قوشۇڭلار؛ 5 قوي پادىسىدىن ئەڭ ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار؛ ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۇنىڭ ئاستىغا ئوتۇن توپلاپ قويۇڭلار؛ ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۇنىڭدىكى ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. 6 - شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۇنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال، ئۇنىڭغا نېسۋە چېكى تاشلامىسۇن! 7 چۈنكى ئۇ تۆككەن قان ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ قاننى توپا بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يەرگە ئەمەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە تۆكتى. 8 قەھرىمنى قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، ئۇ تۆككەن قاننىڭ يېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش ئۈستىگە قالدۇردۇم. 9 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا ۋاي! مەنمۇ ئۇنىڭ ئوتۇن دۆۋىسىنى يوغان قىلمەن!

10 ئوتۇننى دۆۋىلەڭلار، ئوتنى يىقىپ چۈنچۈلاڭلار، گۆش ئوبدان پىشسۇن، دورا-دەرمەكلەرنى قوشۇڭلار، ئۆستىخانلار كۆيۈپ كەتسۇن! 11 ئاندىن قازاننى قىزىتىپ، ئۆنكەڭىكى مىسنى قىپقىزىل قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۇنىڭ دېتى چىقىرىۋېتىلىش ئۈچۈن ئۇنى قۇرۇق پېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار!

12 ئۇنىڭ قىلغان ئاۋازىچىلىكلىرى مېنى ئۇيراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ قېلىن دېتى ئۇنىڭدىن كەتتى؛ شۇڭا ئۇنىڭ دېتى ئوتتا تۇرۇۋەرسۇن! 13 سېنىڭ پاسكىنچىلىكىڭدە بۇزۇق پاهىشلىك باردۇر؛ مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندىرۇلمىدەن دېدىڭ؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۈكۈپ توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندىرۇلمىدەن. 14 مەنىكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم؛ ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە بۇنىڭدىن يانمايمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى تاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن ئۆكۈمەيمەن؛ ئۇلار سېنىڭ يوللىرىڭ ۋە قىلىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۈكۈم چىقىرىپ جازالايىدۇ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى:

- «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر تۇرۇش بىلەن سەندىن ئېلىپ كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما؛ 17 سۈكۈت ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ ئۆلگۈچى ئۈچۈن ھېچ ھازا تۇتما؛ سەللەڭنى بېشىڭغا ئوراپ، كەشلىرىڭنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈزۈڭنىڭ تۈۋىنى يېپۈۋەتمە، ئادەملەر ئېپپەرگەن ئاندىن يە». 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەتەگەندە خەلقكە سۆز قىلدىم؛ كەچقۇرۇندا ئايالم ئۆلدى. ئىككىنچى كۈنى ئەتەگەندە مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە ئىش قىلدىم. 19 ئەمدى خالايق ماڭا: «سېنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. 20 مەن ئۇلارغا مۇنداق دېدىم: - پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 21 ئىسرائىل

جەمەتكە مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مەن ئۆز مۇقەددەس جايىنى، يەنى سەن پەخىرلەنگەن كۈچ-تايانچىڭنى، كۆزۈڭلارنى خۇشال قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغاي دەۋاتمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلدۇ. 22 شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈزۈڭلارنىڭ تۈۋىنى يامايىسىلەر، ئادەملەر ئېپىەرگەن ناندن يەيسىلەر؛ 23 سەللەڭلار بېشىڭلاردا، كەشىڭلار ئاياغلىرىڭدا بولۇپرىدۇ، سىلەر ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر ياكى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبھەلىكلىرىڭلار ئىچىدە سولىشىپ، بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. 24 شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالىنىڭ ئۆزى سىلەرگە بېشارەت بولدى؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 25 - ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۇلاردىن كۈچ-ئىستىھكامىنى، ئۇلار پەخىرلەنگەن كۈزەك گۆھرىنى، سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جېگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۇلاردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈندە، 26 - يەنى شۇ كۈندە، ساڭا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچقۇن يېنىڭغا كەلمەمدۇ؟ 27 شۇ كۈندە تاغزىڭ ئېچىلغان بولدى، سەن بۇ قاچقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

25 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ئاممونييلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەبىلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 3 - ئاممونييلارغا مۇنداق دېگەن - رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن ئۇلارغا قاراپ:

«ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۈپەيلىدىن، 4 ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرغىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئاراڭدا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراڭدا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. 5 مەن رايىباھ شەھىرىنى تۈگىلەر ئۈچۈن ئوتلاق، ئاممونييلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۈچۈن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 6 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنىغا قاراپ چاۋاڭ چېلىپ، پۈتۈڭنى تېپىپچەكلىتىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن ئۆچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن ئۈستۈڭگە قولۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللەرگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرغىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۆزۈمگە، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 8 رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 9 شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى - چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىنىنىڭ پەخىرى بولغان بەيت-يەشموت، باتال-مېئون ۋە كىرىئائىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچمەن؛ 10 ئۇلارنى ئاممونييلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللەرگە تاپشۇرغىمەن؛ مەن ئاممونييلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمە سىلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرغىمەن؛ 11 ۋە موئاب ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 12 رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۆچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۈپەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنى تۈپەيلىدىن، 13 - ئەمدى رەب پەرۋەردىگارىڭ مۇنداق دەيدۇ: - مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن

ئادەملەر ھەم ھاياتلاردىن مەھرۇم قىلمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ
ۋەيران قىلمەن؛ ئۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يىقىلدى. 14 شۇنىڭ بىلەن
مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىنى ئالدىم؛
ئۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلدى؛ ئېدومىيلار مېنىڭ
ئىنتىقامىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15
رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - فىلىستىيەلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت
قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتىپ دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئوچ ئالغىنى
تۈپەيلىدىن، 16 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن فىلىستىيەنىڭ
ئۈستىگە قولۇمنى ئۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتلىرىنى قىرۋېتىمەن، دېڭىز بويىدىكىلەرنىڭ
قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلمەن. 17 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىلىك تەنبەلەرنى
چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالدىم؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىدا ئۇلار
مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26 ئون بىرىنچى يىلى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ يېرۇسالېم
توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ
ماڭا قاراپ قايىلىپ ئېچىلدى؛ ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنىشى بىلەن ئۆزۈمنى توغۇزىمەن!»
دېگىنى تۈپەيلىدىن، 3- شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، ئى تۇر،
مەن ساڭا قارشىمەن، دېڭىز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن
بىلەن قارشىلىشقا قوزغىدىم؛ 4 ئۇلار تۇرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ
مۇنارىلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى توپلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى
تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. 5 ئۇ پەقەت دېڭىز ئوتتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان
جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ئۇ

ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالدۇ. 6 ئۇنىڭ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارى ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 7 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگارى مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن تۇر بىلەن قارىشىلىشىشقا بايىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى» نى، ئاتلار، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چىقىرىپ ئېپكىمەن. 8 ئۇ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويدۇ، ساڭا مۇھاسىرە پوتە يىلىرىنى قۇردۇ، سېپىلغا چىقىدىغان دۆڭلۈكنى ياسايدۇ، ساڭا قاراپ قالغانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. 9 ئۇ سېپىللىرىڭغا بۆسكۈچى بازغانلارنى قارىتىپ تىكلەيدۇ، قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چىقىپ غۇلىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كۆيۈكىدىن ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ، سېپىللىرى بۇسۈلگەن بىر شەھەرگە بۇسۇپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۋۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق ئەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. 11 ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق رەستە-كۈچلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۈچلۈك تۇۋرۇكلارنى يەرگە يىقىلىدۇ. 12 ئۇلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنەمەت قىلىدۇ؛ ئۇلار سېپىللىرىڭنى بۇزۇپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ئۆيلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۇلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاڭلىرىڭنى دېڭىز سۇلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. 13 مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى تۈگىتىمەن؛ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازى قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. 14 مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېپىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارى شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى. 15 رەب پەرۋەردىگارى تۇرغا مۇنداق دەيدۇ: - سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىنىدا، ئوتتۇرۇڭدا قىرغىن-

چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقلىرى تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ 16 دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختلىرىدىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بىر ياققا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى قورقۇنچ-تىرەك بىلەن پۈركەيدۇ؛ ئۇلار يەرگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىرەپ، ساڭا قاراپ ساراسىمىگە چۈشىدۇ. 17 ئۇلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساڭا مۇنداق دەيدۇ: «ئى ئاھالەڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۈچلۈك ھۆكۈم سۈرگەن، ئۆز ۋەھشەتلىرىڭنى بارلىق دېڭىزدا تۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە سەندا تۇرۇۋاتقانلار نەقەدەر ھالاک بولغان! 18 ھازىر سېنىڭ غۇلاپ كەتكەن كۈنۈڭدە، دېڭىز بويىدىكىلەر تىرەپ كېتىدۇ؛ دېڭىزدىكى ئاراللار ۋە قىرغاقلىقلار سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدىن دەككە-دۈككەگە چۈشۈپ قالدى». 19 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئادەمزانسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سېنى چۆكۈرگىنىمدە، ئۇلۇغ سۇلار سېنى بېسىپ ياپقاندا، 20 شۇ تاپتا مەن سېنى ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرمەن؛ سېنى يەرنىڭ تېڭىلىرىدە تۇرغۇزىمەن؛ سېنىڭدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر ئارىسىغا، ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرمەن؛ بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولسا گۈزەللىك تىكلەپ قويىمەن؛ 21 مەن سېنى باشقىلارغا بىر ئاگاھى-ۋەھشەت قىلىمەن؛ سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ ئۇلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈگە تېپىلمايسەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغرىلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق

دېگن: - 3 ئى دېگنلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېگن بويلىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. 4 سېنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېگنلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى، سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. 5 ئۇلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سېنىدىكى قارىغايالاردىن ياسىغان، ساڭا موما ئۈچۈن ئۇلار لىۋاندىن كېدىر دەرىخىنى ئېپكەلگەن؛ 6 پالاقلىرىڭنى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرىدىن ياسىغان؛ پالۋباڭنى سەمشىت دەرەخلىرىدىن ياساپ، كۇپروس دېگن بويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. 7 يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لىباستىن ياسالغان، ئۇ ساڭا تۇغ بولغان، سايۇنىڭ بولسا دېگن بويىدىكى ئېلىشاھدىكى كۆك ۋە سۆسۈن رەختلەردىن ئىدى؛ 8 زىندىكىلەر ھەم ئارۋادىكىلەر سېنىڭ پالاق ئۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى؛ سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۇر، سېنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. 9 گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى؛ دېگن-ئوچىكىدىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۇلارنىڭ دېگنچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېنىڭغا كېلەتتى. 10 پارسلار، لۇدىكىلەر، لىۋىيەدىكىلەر قوشۇنغا تىزىملىنىپ، سېنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان؛ ئۇلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئۈستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان؛ 11 ئارۋادىكىلەر قوشۇننىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا تۇرۇپ كۈزەتتە بولغان؛ گاممادىكىلەر مۇنارلىرىڭدا تۇرغان؛ ئۇلار قالقان-قوراللىرىنى ئەتراپىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان؛ ئۇلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن؛ 12 تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساڭا خېرىدار بولغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۇلار كۈمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بەرگەن. 13 جاۋان، تۇبال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان؛ ئۇلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى،

مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. 14 تورگاماھ جەمەتدىكىلەر مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 15 دېداندىكىلەر سەن بىلەن سودىلاشقان؛ دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ خەلق ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۇلار ساڭا دەندان، ئەبۇس ياغىچىنى تۈلگەن؛ 16 سۈرىيە قول ھۈنەرلىرىنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۇلار مەھسۇلاتلىرىغا ماۋى ياقۇتلار، سۈسۈن رەختلىرىنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاناپ رەختلىرىنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 17 يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىندىكىلەردىنمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋارلىرىغا ئۇلار مىنىتىنىڭ بۇغدايلىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 18 دەمەشق قول ھۈنەرلىرىنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بايلىقلىرىنىڭ تۈپەيلىدىن ساڭا خېرىدار بولۇپ ساڭا خەلبونىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۇڭلارنى تېگىشىپ بەرگەن. 19 ۋېدان ۋە ئۇزالدىن چىققان جاۋاندىكىلەر مەھسۇلاتلىرىغا سوقۇلغان تۆمۈر، قوۋزاقداقچىن، ئېگىرنى تېگىشكەندى. 20 دېدان ساڭا ئات توقۇمىلىرىنى تېگىشىپ بەرگەن؛ 21 ئەرەبىستان ۋە كېباردىكى بارلىق شاھزادىلەر ساڭا خېرىدار بولدى؛ ساڭا پاختىلار، قوچقارلار ۋە ئۆچكەلەرنى تېگىشىپ بەرگەن. 22 شېبا ھەم راتامادىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىغا ئۇلار ھەرخىل سەرخىل تېنتىقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بەرگەن. 23 ھاران، كاننەھ، ئېدەندىكىلەر ۋە شېبا، ئاشۇر، خىلپادىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ 24 ئۇلار ساڭا ھەشەمەتلىك كىيىم-كېچەك، سۈسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭگۈرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بەرگەن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تۈگۈنچە كىلىنىپ تانا-ئارغىچىلار بىلەن چىڭ باغلىنىپ، بازارىغا كىردى. 25 تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋارلىرىنى كۆتۈرگەن كارۋانلاردەك بولغان؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكياننىڭ

باغرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەن سەن؛ 26 سېنىڭ پالاق ئورغۇچىلىرىنىڭ سېنى ئۇلۇغ سۇلارغا ئاپاردى؛ شەرق شامىلى سېنى دېڭىز-ئوكياننىڭ باغرىدا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ 27 سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ، بازارلىرىنىڭ، دېڭىزچىلىرىنىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىنىڭ، كاۋا كلىرىنىڭ ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلەرنىڭ، جۈملىدىن ئاراڭدا توپلانغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن ئورۇلۇپ كەتكەن كۈنۈڭدە ئورۇلۇپ دېڭىز-ئوكياننىڭ قوينىغا غەرق بولۇپ كېتىدۇ. 28 يول باشلىغۇچىلىرىنىڭ ئاھ-زارلىرىدىن دالادىكىلەر تەۋرەپ كېتىدۇ. 29 پالاق ئورغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار ئۆز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ ئۇلار قۇرۇقلۇقتا تۇرىدۇ؛ 30 ئۇلار ساڭا قاراپ ئاۋازىنى ئاڭلىتىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ؛ ئۇلار كۈللەر ئىچىدە ئېغىنايدۇ. 31 ئۇلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ ئۆزلىرىنى تازىلىشىپ، بۇز كىيىملەرگە ئورايىدۇ؛ ئۇلار قاتتىق ماتەم تۇتۇپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئىچىدە يىغلايدۇ. 32 ئۇلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرىلۇق ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: - «ئۇر دېڭىز-ئوكيانلار ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ 33 مەھسۇلاتلىرىنىڭ دېڭىز-ئوكيانلاردىن ئوتۇپ كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قاناتتەنلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىنىڭ ۋە تاۋارلىرىنىڭ موللۇقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. 34 سەن سۇلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكيانلار تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىنىڭ ھەم ئاراڭدا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭنى ئورۇلۇپ غەرق بولۇپ كەتتى. 35 بارلىق دېڭىز بويىدىكىلەر ساڭا قاراپ ئالاقىدە بولغان؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، ئۇلارنىڭ

يۈزلىرىنى سۇر باسقان. 36 خەلقلەر ئارىسىدىكى سودىگەرلەر ساڭا قاراپ «ئۇش-

ئۇش» قىلدى؛ سەن ئوزۇڭ بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن».

28 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى،

تۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سېنىڭ

ئوزۇڭنى چوڭ تۇتۇپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن، مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى

دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ باغرىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن؛ (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا

ئەمەسسەن!) سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ قالدىڭ. 3 مانا،

سەن دانيالدىن داناسەن؛ ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ 4 دانالىقنىڭ

ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىڭگە

توپلاپ قويدۇڭ؛ 5 تىجارەتتە بولغان زور دانالىقنىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتتۇڭ؛

بايلىقلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئوزۇڭنى چوڭ تۇتتۇڭ: - 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق

دەيدۇ: - سەن ئۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، 7

ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئۈستۈڭگە ئېچكەلمەن؛

ئۇلار دانالىقنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلچىلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى

بۇلغايىدۇ؛ 8 ئۇلار سېنى ھاڭغا چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ

قويندا ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمدە ئۆلسەن. 9 ئەمدى سېنى ئولتۇرگۈچىنىڭ

ئالدىدا: «مەن خۇدا» - دەمسەن؟ بىراق سەن ئوزۇڭنى سانجىپ ئولتۇرىدىغاننىڭ

قولى ئاستىدا تەكۈرى ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقىسەن. 10 سەن يات ئادەملەرنىڭ

قولدا خەتتە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق

سۆز قىلغان»، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 11 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا

كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 12 ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق

ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: -

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، دانالىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەندىكى، 13 سەن ئېرەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەر بىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانارتاش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساڭا يۈكەك بولغان؛ ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە نەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان؛ سەن يارىتىلغان كۈنۈڭدە ئۇلار تەييارلانغانىدى. 14 سەن بولساڭ مەسھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىگىسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەندىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ 15 سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبھەلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەندىڭ. 16 قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانمەن؛ 17 سېنىڭ كۆڭلۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تەكەببۇرلىشىپ كەتتى؛ پارلاقلىقىڭ تۈپەيلىدىن سەن دانالىقىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن سېنى يەرگە تاشلىۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كۆرۈپ يېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. 18 سېنىڭ قەبھەلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۈپەيلىدىن، قىلغان سوداڭنىڭ ئادىلسىزلىقى تۈپەيلىدىن، ئۆز مۇقەددەس جايلارىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن ئۆزۈڭدىن بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۆيدۈرۈپ يەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ساڭا قاراپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈللەرگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. 19 سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ ساراسىمىدە قالدۇ؛ سەن ئۆزۈڭ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -

21 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدون؛ تۈزۈم ئاراڭدا تۈلۈغلىنمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىدا، تۈزۈمنى ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكىنىدە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 23 مەن ئۇلارغا ۋابانى ئەۋەتىپ، رەستە-كۈچلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلچىنىڭ ھەر ئەتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرۇلگەنلەر يىقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 24 ئۇلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆزگە ئېلىنغان ئەتراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۈچۈن ئادەمنى سانجىغۇچى جىغان ياكى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 25 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئۇلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغىنىمدا، ئۇلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۈزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكىنىدە، ئەمدى ئۇلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇپقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىنىدا ئولتۇرىدۇ؛ 26 ئۇلار ئۇنىڭدا تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ياشاپ، ئۆيلەرنى سېلىپ ئۈزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆزگە ئېلىپ بارغان ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىدا، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ».

29 ئونىنچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى مىسىر پادىشاھى پەرۋەنگە قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەھلىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئى ئۆز-ئۆزىگە: «بۇ

دەريا ئوزۇمنىڭكى، مەن ئۇنى ئوزۇم ئۈچۈن ياراتقانمەن» دېگۈچى بولغان، ئۆز دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پەرۋان، مانا، مەن ساڭا قارشىمەن! 4 مەن قارماقلارنى ئېكەكلەرگە سېلىپ، دەريالىرىڭنى بېلىقلارنى ئۆز قاسراقلېرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭنى بارلىق بېلىقلار قاسراقلېرىڭغا چاپلىشىدۇ. 5 مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭنى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-باياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يىقىلسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئوچار-قاناتلارنىڭ ئوزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. 6 شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. 7 ئۇلار سېنى قول بىلەن تۇتقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل مۇرىلىرىنى قىلىۋەتتىڭ؛ ئۇلار ساڭا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتکۈت قىلىۋەتتىڭ». 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئۈستۈڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرىۋېتىمەن. 9 مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋان: «ئىل دەرياسى مېنىڭكى، مەن ئۇنى ياراتقانمەن» دېگەندى. 10 شۇڭا مانا، مەن ساڭا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىنىنى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىسۇپىيەنىڭ چېگراسىغىچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلىۋېتىمەن. 11 قىرىق يىل ئىچىدە، ئىنساننىڭ ياكى ھايۋاننىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ تۇتمەيدۇ ۋە ئۇنىڭدا ھېچ ئادەم تۇرمايدۇ. 12 مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر

ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن»، 13 بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ 14 مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى تۇغۇلغان زېمىنىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار شۇ يەردە تۆۋەن دەرىجىلىك بىر مەملىكەت بولىدۇ. 15 ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۆۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۆزىنى باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرمەيدۇ؛ مەن ئۇلارنى پەسەيتىمەنكى، ئۇلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 16 [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تايانچىسى بولمايدۇ؛ ئەكسىچە ئۇلار دائىم ئىسرائىل ئۈچۈن ئۆتكۈن پاناھ ئىزدەش گۇناھىنىڭ ئەسلىتىمىسى بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». 17 يىگىرمە يەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولىدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 18 ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تۇرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇنىنى قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۇرە سۈركىلىپ يىغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۇر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئولجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىتىنى تۇتۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۇنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. 20 مەن ئۇنىڭغا [تۇرغا] جەڭ قىلغاننىڭ ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلىم؛ چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 21 - مەن شۇ كۈندە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۈڭگۈز تۈستۈرۈپ چىقىرىمەن، ۋە

سەن [ئەزاكىيانىڭ] ئاغزىڭنى ئۇلار ئارىسىدا ئاچمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان

ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سەلەر داد-پەرياد سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنى!» - دەڭلار!» - دېگەن. 3 چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى، بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان كۈندۇر. 4 شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئۆلتۈرۈلگەنلەر مىسىردا يىقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۆللىرى ئورۇلۇپ چۈشكەندە، ئېفىئوپىيەلىكلەر دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 5 ئېفىئوپىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لىۋىيە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىنلىكلەر مۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىپلىنىدۇ. 6 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مىسىرنى قوللايدىغانلار يىقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخرى يەرگە چۈشىدۇ؛ مىگىدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىپلىنىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 7 - ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردىمىدە بولغانلار سۇندۇرۇلغاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 9 شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېفىئوپىيەنى قورقىتىش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۇلار غىمۇ ئازاب-ئوقۇبەت چۈشىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن تۈگىتىمەن. 11 ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىكى زېمىنى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۇغۇرۇپ،

زېمىنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. 12 مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتمەن، ۋە زېمىنى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان».

13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوب شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئويغان مەبۇدلارنىمۇ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىنىدىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچقا چۈشۈرمەن. 14 مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوتان شەھىرىدە ئوت سالغىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىمەن.

15 مىسىرنىڭ ئىستېھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى تۆكۈمەن؛ نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملەرنى قىرىۋېتىمەن. 16 مەن مىسىردا بىر ئوت سالغىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۆسۈلىدۇ، نوب شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يۈزلىنىدۇ. 17 ئاۋەن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى يىگىتلەر قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. 18 مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ بويۇن تۇرۇقلىرىنى سۇندۇرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىرىدە كۈن قاراڭغۇلىشىدۇ؛ ئۇنىڭدا ئۆز كۈچىدىن بولغان پەخىرى يوقىلىدۇ؛ بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ؛ ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىنىدۇ. 19 مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايىمەن؛ ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 20 ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 21 ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ بىلىكىنى سۇندۇردۇم؛ ۋە مانا، ئۇ داۋاللىنىشقا تېگىلىدى، ياكى قىلىچ تۇتۇشقا تېگىش بىلەن كۈچەيتىلىدى. 22 - شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارشىمەن؛ مەن ئۇنىڭ بىلەنكىرىنى، ھەم كۈچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلىكىنى ئۈزۈۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى

قولدىن چۈشۈرمەن، 23 مىسىرلىقلارنى ئەللەرگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارتىمەن. 24 مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلچىمنى ئۇنىڭ قولىغا تۇتقۇزمەن، مەن پىرەۋنىڭ بىلەنلىرىنى سۇندۇرمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى ئالدىدا ئەجلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىگرايدۇ. 25 مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بىلەنلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەۋنىڭ بىلەنلىرى ساڭگىلاپ قالدۇ، مەن ئۆز قىلچىمنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تۇتقۇزغىنىدا، ئۇ ئۆزى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پىرەۋەردىگار ئىكەنلىمىنى تونۇپ يېتىدۇ، 26 ۋە مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارتىمەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پىرەۋەردىگار ئىكەنلىمىنى تونۇپ يېتىدۇ».

31 ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پىرەۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگەن: - ئەمدى سەن بۈيۈكلۈككۈدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ 3 مانا، ئاسۇرىيە مۇلىۋاندىكى بىر كېدىر دەرىخى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئورمانلىققا سايە بەرگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز بولۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۈچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ 4 سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۆستۈرگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ تۈۋىدىن، ئەتراپىدىن ئېقىپ ئوتەتتى، ئۇلار ئۆز ئۈستىگە ئېگىزنى دالادىكى بارلىق دەرەخلەرگىچە ئەۋەتكەندى. 5 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ بىخاھارغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان؛ 6 ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋىلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانۋارلار باللىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. 7 شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ،

ئۇ بۈيۈكلۈكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن.

8 خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدەر دەرەخلەرمۇ ئۇنى توسالمايتتى؛ قارىغايىلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلەرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدە كۈكلەيتتى؛ خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. 9 مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانمەن؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېرەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. 10 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۆچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرۇپ ئۇزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆڭلىنىڭ تەكەببۇرلاشقانلىقى تۈپەيلىدىن، 11 ئەمدى مەن ئۇنى ئۈزۈل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى مۇستەبىتنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە قاققاندىم. 12 يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر ئارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغىلارغا يىقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىندىكى بارلىق جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتدۇ، يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چىقىپ ئۇنىڭدىن نېرى كەتتى. 13 ئۇنىڭ يىقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ؛ دالادىكى بارلىق جانئورلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. 14 بۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۇغرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرمىسۇن، ياكى ئۆچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمىسۇن، ياخشى سۇغرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمىسۇن ئۈچۈندۇر؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە بېكىتىلگەن - يەرنىڭ تېگىلىرىگە چۈشۈشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ، ئۆلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتارىدىدۇر. 15 - شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۇ تەھتىسارغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر مائەم تۇتقۇزغانمەن؛

چوڭقۇر سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋەتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۇلۇغ سۇلىرى تىزگىنلەنگەن. مەن لۇئانى ئۇنىڭ ئۈچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولشىپ كەتتى. (Sheol h7585) 16 مەن ئۇنى ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتسارغا تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇنىڭ يىقىلغان چاغدىكى ساداسى بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئېرەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لۇئانىدىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەممە دەرەخلەر يەر تېگىلىرىدە تۇرۇپ تەسەللى تاپقان. (Sheol h7585) 17 ئۇنىڭ سايىسىدە تۇرغانلار ۋە ئەللەر ئارىسىدا ئۇنى قوللايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تەھتسارغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. (Sheol h7585) 18 قېنى ئېيتە، ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسىرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېرەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تېگىلىرىگە چۈشۈرۈلسەن؛ سەن خەتتە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتسەن؛ مانا بۇ پەرەۋەن ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنىڭ نېسىۋىسىدۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

32

ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پەرەۋەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - سەن ئۆزۈڭنى ئەللەر ئارىسىدا بىر شىرغا ئوخشاتقانمەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكيانلار ئارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس؛ سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىتىپ، دەريالىرىنى لېيتىپ قويدۇڭ. 3 - ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملەرى ئالدىدا ئۆز تورۇمىنى ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا

تۇتۇپ تارتىشىدۇ. 4 مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قانانلارنى ئۈستۈڭگە قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانىۋارلارنى سېنىڭدىن تويۇندۇرىمەن؛ 5 گۆشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە قويىمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايمىڭ بىلەن تولدۇرىمەن؛ 6 مەن قېنىڭنىڭ ئېقىشلىرى بىلەن زېمىننى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن؛ جىرالار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. 7 نۇرۇڭنى ئوچۇرگىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋېتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن؛ قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. 8 ئاسمانلاردىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈڭگە قارا قىلىپ، زېمىنىڭگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 مەن ئەللەر ئارىسىغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر ئارىسىغا سېنىڭ ھالاكتىن [قالغان ئادەملەرنىڭ] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن؛ 10 مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقزادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچىنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئويناقتىنىمدا، يەنى سېنىڭ يىقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز جان قايغۇسىدا ھەر دەققە تەۋرىنىدۇ. 11 - چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «بابل پادىشاھىنىڭ قىلىچى ئۈستۈڭگە چىقىدۇ. 12 پالۋانلارنىڭ قىلىچىلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملەرنى يىقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر ئارىسىدىكى مۇستەبىتلەردۇر؛ ئۇلار مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ، ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇۋېتىلىدۇ. 13 مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلارنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى چالغاتمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ تۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيتىمايدۇ. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۈرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۇپسۈزۈك مايدەك ئاقتۇرىمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 - مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىمدا، زېمىن ئۆزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى

ئۇرۇۋەتكىنىدە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

16 - بۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار ئۇنى ئوقۇيدۇ - ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئوقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 17 ئون ئىككىنچى يىلى، ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 18 ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئۈچۈن ئاھ-زار چەككەن؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۈچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە تۇۋەنگە، ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تېگىلىرىگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ 19 گۈزەللىكتە سەن كىمىدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتتە قىلىنمىغان بىلەن بىللە يات! 20 ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا يېقىلىدۇ؛ قىلىچ سۇغۇرۇلدى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۆرەپ ئاپىرۇپتۇ بىلىسۇن! 21 ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتەسارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ [مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: «مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ - خەتتە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». (Sheol h7585) 22 - مانا، شۇ يەردىدۇر ئاسۇرىيە ۋە ئۇنىڭ يىغىلغان قوشۇنى؛ ئۇنىڭ گۈرلىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر؛ مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 23 ئۇلارنىڭ گۈرلىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىدىدۇر؛ ئۇنىڭ يىغىلغان قوشۇنى ئۆز گۈرى ئەتراپىدا تۇرىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ۋەھشەت سالغانلار - بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. 24 مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۈرلىرى ئەتراپىدا تۇرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتتە قىلىنمىغان يېتى يەر تېگىلىرىگە چۈشكەنلەر - يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ئۆز ۋەھشىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر

ئۇلار ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۆمدۇ. 25 كىشىلەر ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملەرنى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان، خەلقنىڭ گۈزەللىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىنمىغانلار، قىلىنمىغانلار، شۇڭا ئۇلار ھاڭغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ، ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدى. گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ۋەھشىي ئادەملەرگە سېلىنغان بولسىمۇ! 26 مانا شۇ يەردە مەشەك بىلەن تۇبال بارلىق توپ-توپ ئادەملەرنى بىلەن تۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۈزەللىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتتە قىلىنمىغانلار، قىلىنمىغانلار. گەرچە ئۇلار تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىدا ئۆز ۋەھشىي ئادەملەرگە سالغان بولسىمۇ! 27 ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىسارغا چۈشكەن، قىلىچلىرى ئۆز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتتە قىلىنماي تۇرۇپ يىقىلغان پالۋانلار ئارىسىدا ياتمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قەبىلىكلىرى ئۆز ئۆستىخانلىرى ئۈستىدە بولدى. گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا باتۇرلارغىمۇ ۋەھشىت سالغان بولسىمۇ! (Sheol h7585) 28 سەن [پىرەۋمۇ] خەتتە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتسەن. 29 مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ؛ ئۇلار كۈچلۈك بولسىمۇ، قىلىنمىغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلدى؛ ئۇلار خەتتە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. 30 مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى؛ مانا بارلىق زىندىكىلەر، ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن؛ گەرچە ئۆز كۈچى بىلەن ۋەھشىت سالغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى؛ ئۇلار خەتتە قىلىنمىغان بولۇپ، قىلىنمىغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە خىجالەتكە قالدۇ. 31 پىرەۋن بۇلارنى كۆرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ قىلىنمىغان توپ-توپ ئادەملەرنى توغرىلۇق، يەنى ئۆزى ۋە قوشۇنى توغرىلۇق ئۇلاردىن

تەسەللى ئالدى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 32 - گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھشىتىنى تىرىك تۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق ئۇ خەتتە قىلمىغانلار ئارىسىغا، قىلچ بىلەن تولىۋرۇلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدى، - يەنى پەرۋەن ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى

ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە سۆز يەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - مەن قىلچنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىدا، زېمىندىكى خەلق ئۆز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنى كۆزەتچى بېكىتسە، - 3 ئۇ قىلچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، 4 كىمىدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالدىسا، قىلچ كېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. 5 ئۇ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالدىغان؛ شۇڭا ئۇنىڭ قېنى ئۆزىگە بولىدۇ؛ ئۇ ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. 6 بىراق كۆزەتچى قىلچنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چىلماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلچ كېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىراۋنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز قەبىلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن مەن كۆزەتچىدىن ھېساب ئالمەن. 7 ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى دەپ بېكىتكەنمەن؛ سەن مېنىڭ تاغرىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزۈسەن. 8 مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم ئۆلسەن» دېسەم، ۋە ئۆزۈڭ بۇ رەزىلنى يولىدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلماي ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالمەن. 9 بىراق سەن رەزىلنى يولىدىن يېنىش توغرىلىق ئاگاھلاندۇرساڭ، ئۇ يولىدىن ياندىسا، ئۇ ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ؛

بىراق ئۆزۈڭ ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالسىەن. 10 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: «سەلەر: «بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدۇر، بىز ئۇلار بىلەن زە ئېلىشىپ كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قانداقۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دەپسەلەر. 11 ئۇلارغا سۆزۈمنى يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگەر، - مەن رەزىل ئادەمنىڭ تۆلۈمدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر؛ پەقەت ئۇلارنى رەزىل يولدىن يېنىپ ھاياتقا ئېرىشىشۇن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىڭلار، يېنىڭلار! نېمىشقا ئۆلگۈڭلار كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» - دېگەن. 12 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە مۇنداق دېگەن: - ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان كۈندە ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، ئۇ ئۆز رەزىللىكىدىن يانغان كۈندە رەزىللىكىدىن يىقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈندە، ئۇ ئەسلىدىكى ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتتا تۇرۇۋەرمەيدۇ. 13 مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا ئېرىشىسەن» دېگەنمەن، ئۇ ئۆز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ ئۆتۈكۈزگەن قەبھلىكى تۈپەيلىدىن ئۆلىدۇ. 14 ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم ئۆلسەن» دېسەم، بىراق ئۇ گۇناھىدىن يېنىپ، كۆز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈرسە - 15 رەزىل ئادەم قەرزگە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، - بۇلا چىلىقتا ئالغاننى قايتۇرۇپ بەرسە - قەبھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىمىلىرىدە ماڭسا - ئەمدى ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 16 ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمەيدۇ؛ ئۇ ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈرگەن - ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 17 بىراق ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر: «رەبىڭنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ

يولى بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. 18 ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبھىلىكىنى سادىر قىلسا، ئۇ بۇنىڭدا ئۆلدى. 19 رەزىل ئادەم ئۆز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 20 لېكىن سىلەر: «رەببىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەپسەلەر؛ ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسى ئىشلارغا ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ئۈستۈنلەرگە ھۆكۈم چىقىرىمەن! 21 ۋە شۇنداق بولدىكى، سۈرگۈن بولغان ئون ئىككىنچى يىلى، ئونىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېرۇسالېمدىن قاچقان بىرىسى يېنىمغا كېلىپ: «شەھەر بۆسۈلدى!» - دېدى. 22 ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ كېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەرۋەردىگارىڭنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قونغانىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىمنى ئىچىپ قويدى، ئاغزىم ئىچىلىپ، مەن يەنە گاچا بولىدىم. 23 ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 24 ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدىكى خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم پەقەت بىر ئادەم تۇرۇپمۇ بۇ زېمىنغا مىراس بولغانىدى؛ بىراق بىز كۆپ ئادەمىز، ئەمدى زېمىن بەرسىز بىزگە تەقدىم قىلىندى» - دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. 25 شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر گۆشى قان بىلەن يەيسىلەر، سىلەر ئۆز مەبۇدلىرىڭلارنى باش كۆتۈرۈپ ئىزدەيسىلەر؛ سىلەر قان تۆكۈۋاتىسىلەر؛ ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ 26 سىلەر قىلچىڭلارغا تايىنىسىلەر، سىلەر يىرگىنچىلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەر بىرىڭلار ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ. ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟». 27 ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا تۇرۇۋاتقانلار قىلچىلىنىپ يىقىلىدۇ؛ دالادا قالغانى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ يەۋپىتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستېھكاملار ۋە غارلاردا تۇرغانلارمۇ ۋابا كېسىلىدىن ئۆلىدۇ. 28 مەن

زېمىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلمەن، ئۇنىڭ كۆچىدىن بولغان پەخرى يوقلىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، ئۇلاردىن ئۆتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولمايدۇ. 29 ئۇلارنىڭ يۈرگۈزگەن يىرگىنچىلىك قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ»، 30 - ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر ھەردائىم سېنى تاغزىغا ئېلىپ ئۆيلەرنىڭ تاملىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە ھەم ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىغا سەن توغرىلۇق: «قىنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز بارىكىن، ئاڭلاپ كېلەيلى!» - دەيدۇ. 31 ئۇلار جامائەت سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ ئۇلار تاغزى بىلەن ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى ھارام مەنەپەئەتكە تارتىدۇ؛ 32 مانا، سەن ئۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن، سازلىرى ئوبدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇھەببەت ناخشىسىدەن، خالاس، ئۇلار سۆزلىرىڭنى ئاڭلايدۇ، بىراق ئۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. 33 ئەمدى بۇنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (ئۇ بەرھەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) ئۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ».

34 ۋە پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگەن: - پادىچىلارغا مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگارىم مۇنداق دەيدۇ: - ئۆزلىرىنىلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ ھالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ 3 سىلەر يېغىنى ئوزۇڭلار بەيسىلەر، يۇڭنى ئوزۇڭلار كېيىسىلەر؛ بوردالغان ئېسىل مالىنى سويۇسىلەر؛ لېكىن قويلارنى باقايسىلەر. 4 ئاجىزلارنى كۈچەيتىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتىدىڭلار، زەخمىلەنگەنلەرنى

تېگىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار؛ ئەكسىچە سىلەر زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە رەھىمسىزلىك بىلەن ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. 5 ئۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ ئۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوزۇق بولۇپ كەتتى. 6 مېنىڭ قويلېرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، ھەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە تېنەپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلېرىم پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق ئۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى ياكى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. 7 شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - 8 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - قويلېرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، ئۇلار ئوۋ بولۇپ قالدى، دالادىكى ھەربىر ھايۋانغا ئوزۇق بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم ئۆز پادامىنى ئىزدەيدۇ، ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلېرىمنى باقمايدۇ. 9 - شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن پادىچىلارغا قارىشىمەن؛ مەن ئۆز قويلېرىمنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمەن، ۋە ئۇلارنى پادىچى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار ئۆزلىرىنىمۇ باقمايدۇ؛ ۋە مەن قويلېرىمنى ئۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرمەن. 11 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن ئۆزۈم ئۆز قويلېرىمنى ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ھالىنى سورايەن؛ 12 پادىچى ئۆزىنىڭ قويلېرى ئارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندا، مەنمۇ قويلېرىمنى ئىزدەپ باقمەن؛ ئۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن ھەربىر جايلاردىن مەن ئۇلارنى قۇتۇلدۇرمەن. 13 مەن ئۇلارنى خەلقلەردىن ئېپىكىمەن، ئۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغمەن، ئۆز زېمىنىغا ئاپىرمەن؛ مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، ئېرىق-ئۈستەڭلەر بويىدا ۋە زېمىندىكى بارلىق تۇرالغۇ جايلاردا باقمەن؛

14 مەن ئۇلارنى ئېسىل چىمە زاردا باقمەن، ئىسرائىل تاغلىرى ئۇلارنىڭ يايلىقى بولدى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئوبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە، مۇنبەت چىمە زاردا ئوزۇقلىنىدۇ. 15 مەن ئوزۇم ئوز پادامنى باقمەن، ئۇلارنى ياتقۇزمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 - مەن يولدىن تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قاينۇرمەن؛ زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ بىراق سەمرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن؛ پادامنى ئادالەت بىلەن باقمەن. 17 ئەمدى سىلەرگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرمەن. 18 ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمە زارنى يېگىنىڭلار ئازلىق قىلىپ، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلەپتۈشىڭلار كېرەكمۇ؟ سىلەر سۇپسۈزۈك سۇلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيتىۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ 19 شۇڭا مېنىڭ قولىمغا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلەۋەتكەننى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسسەپ لېيتىۋېتكەننى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: - مانا مەن، مەن ئوزۇم سەمرىگەن قويلار ۋە ئورۇق قويلار ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرمەن. 21 چۈنكى سىلەر مۇرە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۈڭگۈزلىرىڭلار بىلەن ئۇلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئۈسسەلەر، 22 - مەن ئۇلارنى يەنە ئوۋ ئويىپكىتى بولمىسۇن دەپ ئوز پادامنى قۇتقۇزمەن؛ ۋە مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرمەن. 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۇ ئۇلارنى باقىدۇ؛ ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۇ ئۇلارنى بېقىپ، ئۇلارغا پادىچى بولىدۇ؛ 24 ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 25 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك

بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يىرتقۇچ ھاياتلارنى زېمىندىن تۈگىتىمەن؛ ئۇلار
 بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا تۇرىدۇ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. 26 مەن ئۇلارنى
 ھەم ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەرىكەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى ئۆز
 پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەرىكەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. 27 دالادىكى دەرەخلەر
 مېۋىلىرىنى، تۇپراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ ئۇلار ئۆز زېمىنىدا بىخەتەر تۇرىدۇ؛ مەن
 ئۇلارنىڭ بويۇنتۇرۇق-ئاسارەتلىرىنى سۈندۈرۈپ، ئۇلارنى قۇللۇققا تۇتقانلارنىڭ
 قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 28
 ئۇلار يەنە ئەللەرگە ئوۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى ھاياتلار يەنە ئۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ ئۇلار
 بىخەتەر تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ. 29 مەن ئۇلار ئۈچۈن داڭقى چىققان
 ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ ئۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا
 يىگىلەپ قالمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ئويىپكىتى بولمايدۇ. 30 ئاندىن ئۇلار
 مەنكى پەرۋەردىگارىم خۇداسىنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە ئۆزلىرىنىڭ،
 يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىمنى بىلىپ يېتىدۇ، - دەيدۇ
 رەب پەرۋەردىگارىم. 31 - ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى مېنىڭ قولىم، مېنىڭ
 چىمەنزارىمكى قولىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ
 خۇدايىڭلاردۇرمەن» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارىم.

35 ۋە پەرۋەردىگارىم سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان
 ئوغلى، يۈزۈڭنى سېتىپ تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق
 دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگارىم مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، ئى سېتىپ تېغى، مەن
 ساڭا قارشىمەن؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنى بىر ۋەيرانە ۋە چۆل-
 باياۋان قىلىمەن. 4 مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە
 بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 5 چۈنكى

سەن مەڭگۈگە ئۆچمەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا كۆلپەت چۈشكەن كۈندە، قەبەلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۈچىگە تاپشۇرۇپ بەرگەنلىكىنىڭ تۈپەيلىدىن، 6 شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشىنى بېكىتتىم؛ قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلىگەنلىكىنىڭ تۈپەيلىدىن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. 7 مەن سېنى تېخىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن بېسىپ ئۆتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. 8 مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلىرى بىلەن تولدۇرمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىراللىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يىقىلىدۇ. 9 مەن سېنى مەڭگۈگە ۋەيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاڭسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 - چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز ئۇلارغا ئىكە بولىمىز» دېگەننىڭ تۈپەيلىدىن - گەرچە مەن پەرۋەردىگار شۇ يەردە بولغان بولساممۇ، - 11 ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - مەن سېنىڭ نەپرەتلىكىدىن چىققان ئاچچىقنىڭ بويىچە ۋە ھەسەتنىڭ بويىچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن ئۇلار ئارىسىدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «ئۇلار ۋەيران بولدى، ئۇلار بىزگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاڭلىغىنىمى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. 13 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆزۈڭلارنى چوڭ كۆرسىتىپ، ماڭا كۈپۈرلۈك قىلغان سۆزۈڭلەرنى كۆپەيتكەنلىرىڭ، مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. 14 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكەندە،

مەن سېنى ۋەيرانە قىلمەن. 15 ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلمەن؛ سەنمۇ، ئى سېپىر تېغى ۋە بارلىق ئېدوم - سىلەرنىڭ بارلىقىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

36 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - ئىسرائىل تاغلىرى، پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - 2 رەب پەرۋەردىگارىڭلار مۇنداق دەيدۇ: - دۈشمەننىڭ سىلەرگە قاراپ: «ۋاھا! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بىزگە تەئەللۇق بولدى!» دېگەننى تۈپەيلىدىن، 3 شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگارىڭلار مۇنداق دەيدۇ: - بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەرياندىن سىلەرنى ئەزگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە سىلەر ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تۆھمەت ئويىپكىتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، 4 ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: - رەب پەرۋەردىگارىڭلار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئولجا ھەم مازاق ئويىپكىتى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلىۋېتىلگەن شەھەرلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - 5 شۇڭا رەب پەرۋەردىگارىڭلار مۇنداق دەيدۇ: - خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن ئۈچمەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىننى ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۇنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە بەرھەق، مەن [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن چىققان ئاچچىق ئوتدا سۆز قىلدىم: - 6 ئىسرائىل زېمىنى توغرىلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگارىڭلار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدىن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم - چۈنكى

سەلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى يېگەنسەلەر. 7- شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچكەنكى، بەرھەق، ئەتراپىڭلاردىكى ئەللەر ئۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئۆزى ئىشىتىدۇ. 8 لېكىن سەلەر، ئىسرائىل تاغلىرى، شاھلىنىسەلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسەلەر؛ چۈنكى ئۇلار پات ئارىدا قايتىپ كېلىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن سەلەر تەرىپىڭلاردىن دۇرەنە؛ مەن سەلەرگە قارايمەن، سەلەر يۇمشىتىلسەلەر ھەم تېرىلسەلەر. 10 ۋە مەن ئۈستۈڭلەردە ئادەملەرنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، ئۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆپەيتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 11 مەن ئۈستۈڭلەردە ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆپەيتىمەن، ئۇلار ئاۋۇپ نەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۆتكەن زامانلاردىكىدەك سەلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن؛ بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سەلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەلەر. 12 مەن ئۈستۈڭلەرگە ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرمىەن؛ ئۇلار سەلەرگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سەلەر ئۇلارنىڭ مىراسى بولىسەلەر؛ سەلەر يەنە ئۇلارنى بالىلىرىدىن جۇدا قىلمايسەلەر. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - چۈنكى ئۇلارنىڭ سەلەرگە: «سەلەر ئادەملەرنى يەيسەلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلغانسەلەر!» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 14 ئەمدى سەلەر يەنە ئادەملەرنى يېمەيسەلەر، ئۆز ئېلىڭلارنى بالىلىرىدىن يەنە جۇدا قىلمايسەلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15- مەن سەلەرگە يەنە ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاڭلاتقۇزمايمەن؛ سەلەر ئەللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسەلەر، سەلەر ئۆز ئېلىڭلارنى قايتىدىن يىقىتمايسەلەر، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ شۇنداق دېيىلدى: - 17 ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ئۆز زېمىنىدا تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار ئۆز يولى ھەم قىلىشلىرى بىلەن ئۇنى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ

يولى ئاي كۆرگەن ئايالنىڭ ئاياللىقىغا ئوخشاش. 18 شۇڭا زېمىنغا تۆككەن قان ئۈچۈن، زېمىننى مەيۋىلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈم؛ 19 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، ئۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارلىنىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. 20 ئۇلار بارىدىغان ھەرقايسى ئەللەرگە كەلگەندە، ئۇلار توغرىسىدا: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى، بىراق ئۇلار ئۇنىڭ زېمىنىدىن چىققان!» - دېيىلگەندە، ئۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ 21 بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا بۇلغىغان پاك-مۇقەددەس نامم ئۈچۈن كۆڭۈل بۆلۈم. 22 شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا سىلەر بۇلغىغان ئۆز پاك-مۇقەددەس نامم ئۈچۈن قىلمەن. 23 مەن ئەللەر ئارىسىدا بۇلغىغان، ئۆزۈمنىڭ بۈيۈك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ناممىنى دەل سىلەر ئۇلار ئارىسىدا بۇلغىغان؛ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىدە، ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 24 مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى ئۆز زېمىنڭلارغا قايتۇرىمەن. 25 - مەن سۈيۈشۈك سۈنى ئۈستۈڭلارغا چاچمەن، بۇنىڭ بىلەن سىلەر پاك بولىسىلەر. سىلەرنى ھەممە پاسكىنلىقڭلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سىلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالامەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرىلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمىر-پەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى

تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسەلەر؛ 28 سىلەر مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر؛ مېنىڭ قوۋمىم بولسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولمەن. 29 مەن سىلەرنى بارلىق پاسكىنچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغداينى ئاۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۈستۈڭلەرگە ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمىمەن؛ 30 مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇتمەنكى، سىلەر ئاچارچىلىق تۈپەيلىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. 31 سىلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ئاچار قىلىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبھىلىكلىرىڭلار ۋە يىرگىنچىلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن يىرگىنسىلەر. 32 سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سىلەر ئۈچۈن ئەمەس، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - ئۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن قەبھىلىكلىڭلاردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان جايلارمۇ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 34 ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيران كۆرۈنۈشمۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېرەم باغچىسىدەك بولدى، خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» - دەيدۇ. 36 ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 37 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك ئۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇتمەن؛ 38 مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايراملارغا بېغىشلانغان

قوي پادىسى يېرۇسالىمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى؛ پەرۋەردىگار مېنى روھى بىلەن

كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تۇرغۇزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەكلەرگە تولدى. 2 ئۇ مېنى سۆڭەكلەر ئەتراپىدىن ئۇياق-بۇياققا تۆتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق

جىلغىدا [سۆڭەكلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەندى. 3 ئۇ مەندىن: - ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر قايتىدىن ياشنامدۇ؟ -

دەپ سورىدى. مەن: - ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن بىلىسەن، - دېدىم. 4 ئۇ

ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگەن: «ئى قۇرۇق سۆڭەكلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 5 رەب پەرۋەردىگار بۇ

سۆڭەكلەرگە مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن سىلەرگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزمەن، ۋە سىلەر ھايات بولىسىلەر. 6 مەن ئۈستۈڭلەرگە پەي-سىڭىرلەرنى سالىمەن، سىلەرنى

تېرە بىلەن ياپمەن، سىلەرگە روھ-نەپەس كىرگۈزمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». 7 شۇڭا مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە بېشارەت بەردىم؛

مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەكلەر جىپسىلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. 8 مەن كۆردۈم، مانا،

پەي-سىڭىرلەر ۋە ئەت ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كېلىپ ئۇلارنى قاپلىدى؛ بىراق ئۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. 9 ئۇ ماڭا: - ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت

بېرىپ مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر تىرىلسۇن ئۈچۈن ئۇلارنىڭ

ئۈستىگە پۈۋلەڭلەر» - دېدى. 10 شۇڭا مەن بۇيرۇلغاندەك بېشارەت بېرىۋېدىم، روھ-نەپەس ئۇلارغا كىردى-دە، ئۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى - بۈيۈك بىر قوشۇنغا

ئايلاندى. 11 ۋە ئۇ ماڭا: - ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، ئۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەكلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى؛ بىز تۈگەشتۇق!» - دەيدۇ. 12 شۇڭا بېشارەت بېرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن گۆرۈڭلەرنى ئېچىپ، سىلەرنى گۆرۈڭلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەرنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئېلىپ كىرىمەن؛ 13 مەن گۆرۈڭلەرنى ئاچقىنىمدا، سىلەرنى گۆرۈڭلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 14 ۋە مەن ئۆز روھىمنى سىلەرگە كىرگۈزمەن، سىلەر ھايات بولىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى ئۆز زېمىنلىرىڭلاردا تۇرغۇزمەن؛ سىلەر مەننى پەرۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». 15 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 16 ئىنسان ئوغلى، بىر تايماقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىل تۇچۇن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تايماقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «ئەفرات ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر تۇچۇن» دەپ يازغىن؛ 17 ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قولۇڭدا بىر بولسۇن. 18 خەلقىمىدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن نېمىنى چۈشەندۈرمەيچى بىزگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سورىسا، 19 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفراتنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى تۇتقان يۈسۈپنىڭ تايماقنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايماقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تايماق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تايماق بولىدۇ. 20 سەن يازغان تايماقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قولۇڭدا تۇتۇپ ئۇلارغا شۇنداق دېگەن: - 21 «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەريادىن يىغىپ

ئۆز زېمىنىغا ئېچىلمەن. 22 مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولىدۇ، ياكى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۆلۈنمەيدۇ. 23 ئۇلار ئۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى ياكى ئاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن ھېچ بۇلغىمايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ ئۆتكۈزگەن ئولتۇراقلاشقان جايلاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلايدۇرمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 24 ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىلەرنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. 25 ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تۇرۇپ كەلگەن زېمىندا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا تۇرىدۇ. ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ تۇرىدۇ. مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. 26 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە تۈزۈمەن؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇتمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىمى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈگە تىكلەيمەن. 27 مېنىڭ تۇرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 28 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تىكلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر ئۆزۈم پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

38 پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى گوگقا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەن: - 3 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، - روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا

قارشىمەن؛ 4 مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، ئېڭىڭگە ئىلمەكلەرنى سېلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى - ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ 5 پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۇت، ھەممىسى قالغان-دۇيۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ 6 - گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن كەلگەن تورگاماھ جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. 7 تۈزۈڭنى تەييارلا؛ سەن ۋە ساڭا يىغىلغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان پېتىدا بول؛ سەن ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلسەن. 8 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلسەن؛ سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقنىڭ زېمىنىغا، يەنى ئۇزۇندىن بېرى ۋەيران قىلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلسەن؛ ئۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن تۇرىۋېرىدۇ؛ 9 سەن، بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا بېسىپ، بوران-چاپقۇندەك كېلسەن؛ سەن يەر يۈزى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولسەن. 10 - رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىياللار كىرىپ، سەن رەزىل ھىيلە-نەيرەڭنى ئويلاپ چىقسەن؛ 11 سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا-كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا بېسىپ كىرىمەن؛ مەن ئامان-ئېسەن تۇرۇۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن - ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز تۇرۇۋاتىدۇ»، دەپسەن، - 12 «شۇنىڭ بىلەن ئوچىلارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەمدىلىكتە ماكانلىق بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن».

13 شۇ تاپتا شېبا، دېدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئولجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملەرنىڭنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋېلىشقا - ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئولجىغا ئېرىشىۋېلىشقا يىغدىڭمۇ؟» - دەپ سورايدۇ. 14 شۇڭا بېشارەت بەرگەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگقا شۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن بولىدىغان كۈننى، سەن بىلىپ يەتمەمسەن؟ 15 سەن ئۆز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولسىن. 16 سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن - بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ - مەن سېنى ئۆز زېمىنىغا قارشىلىشقا چىقىرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنى تونۇيدۇ». 17 - رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان پىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىشقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرىلىق بېشارەت بەرگەن ئەمەسمۇ؟ 18 ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - غەزىپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم ئورلەپ چىقىدۇ. 19 مېنىڭ [ئۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۆز قىلغانمەنكى، ئىسرائىل زېمىنىدا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ؛ 20 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دالدىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى ئۆملىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم ئالدىدا

تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ تاغلار تۇرۇلۇپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ، بارلىق تاملار يەرگە تۇرۇلۇپ چۈشىدۇ. 21 مەن بارلىق تاغلىرىمدا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا بىر قىلىچ چاقىرىمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - ھەر بىرىنىڭ قىلىچى ئۆز قېرىندىشىگە قارشى چىقىدۇ. 22 مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان توكۇش بىلەن ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا كىرىشمەن؛ مەن ئۇنىڭغا، ئۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىگە، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر ئۈستىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۈلدۈر تاشلىرى، ئوت ۋە گۈنكۈرت ياغدۇرىمەن؛ 23 مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلاپ، ئۆزۈمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە نۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39 «ئەمدى سەن، ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەن: - رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - مانا، ئى گوگ، - روش، مەشەك ۋە تۇبالىنڭ ئەمرى، مەن ساڭا قارىشىمەن؛ 2 مەن سېنى ئارقىڭغا ياندۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ 3 مەن ئوقيايىڭنى سول قولۇڭدىن تۇرۇپ تاشلىغۇزۇپتەمەن، ئوقلىرىڭنى ئوڭ قولۇڭدىن چۈشۈرۈپتەمەن؛ 4 سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يىقىلسەن؛ سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يىقىلسىلەر؛ مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ ئۇچار-قاناتلارغا گۆش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلىم. 5 سەن دالادا يىقىلسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلىم، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 6 مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا تامان-ئېسەن تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 7 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل ئارىسىدا تونۇتمەن؛ پاك-مۇقەددەس نامىمنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول

قويمايمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگارى، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى
ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 8 مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، - دەيدۇ
رەب پەرۋەردىگارى، - بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈندۇر. 9 ئىسرائىل شەھەرلىرىدە
تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جۈملىدىن سىپار-قالقانلار، ئوقبالار، توقماقلار ۋە
نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ. - ئۇلار بۇلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. 10
دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى
ئۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىدىن ئولجا تۇتقانلارنى ئولجا
تۇتىدۇ، ئۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، - دەيدۇ رەب
پەرۋەردىگارى. 11 ۋە شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى
دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىن ئوتدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گوگقا بىر يەرلىك
بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن؛ بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛
ئۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ «ھامون-
گوگ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. 12 ئىسرائىل جەمەتى زېمىنىنى ھالال قىلىش
ئۈچۈن، ئۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ 13 زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۇلارنى يەرلىككە
قويدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈم ئۇلۇغلانغان مۇشۇ كۈندە بۇ ئىش ئۇلارغا شەرەپ
بولدى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى. 14 ئۇلار بىرنەچچە ئادەمنى زېمىنى داۋاملىق
ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە
ئىشنى قىلىش ئۈچۈن ئايرىيدۇ؛ ئۇلار شۇ يەتتە ئاي تۈگىگەندە، ئاندىن جەسەتلەرنى
ئىزدەش خىزمىتىنى باشلايدۇ. 15 بۇ «زېمىندىن ئۆتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئەگەر
بىرسى ئادەمنىڭ ئۆستىخىنىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكلەيدۇ؛
«ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە
تۇرىدۇ 16 [جىلغىدا] «ھاموناھ» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولىدۇ. ئۇلار شۇ يول

بىلەن زېمىنى پاكالادۇ». 17- «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا مۇنداق دېگەن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەرياندىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. 18 سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى - قوچقارلارنىڭ، تۆچكەلەرنىڭ، تورپاقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر - ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! 19 سىلەر مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمدىن، تويغۇچە ماي يەپ، تويغۇچە قان ئىچىسىلەر! 20 سىلەر داستىخانىمدا ئاتلار ۋە جەڭ ھارۋىسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن تويۇنسىلەر» - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 21 - ۋە مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. 22 ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 23 ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبەھلىكى، ماڭا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇرۇپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلچىلىنىپ يىقىلدى. 24 ئۇلارنىڭ پاسكىنچىلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى بويىچە مەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇردۇم». 25 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - مەن ھازىر ياقۇپنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە رەھم قىلىپ، ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن ئوتلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. 26 ئۆز زېمىنىدا تامان-ئېسەن تۇرغىنىدا، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇپ،

دۈشمەنلەرنىڭ زېمىنلىرىدىن يىغىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۈزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكىنىدە، شۇ چاغدا ئۇلار خىجالىتىنى ۋە مەندىن يۈز تۇرۇپ قىلغان ئاسىيلىقنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈردى؛ 28 ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم تۈپەيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى شۇ يەردە قالدۇرماي تۈز زېمىنغا يىغقانلىقىم تۈپەيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ 29 ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە ئۆز روھىمنى قويغان بولمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40 بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلىنىڭ بېشىدا، ئابىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر يۆسۈلگەندىن ئون تۆت يىل كېيىن - دەل ئاشۇ كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۆمبىنى [شەھەرگە] ئاپاردى. 2 خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلەردە ئۆمبىنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى؛ تاغنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. 3 ئۆمبىنى شۇ يەرگە ئاپاردى؛ مانا قولدا كاناپ تاناسى ۋە تۆلچەم خادىسىنى تۇتقان، مىسىنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى؛ ئۇ دەۋرۋازىدا تۇراتتى. 4 بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كېلىنىدىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل». 5 ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك تۆلچەم خادىسى بار ئىدى؛ شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالغانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، بىر «خادا» چىقتى؛ ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى.

6 ئۇ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى؛ ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كەڭلىكى بىر خادا چىقتى. 7 [دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى] ھەر بىر «ئويۇق ئوي» نىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر خادا، كەڭلىكى بىر خادا ئىدى؛ ئويۇق ئويلەرنىڭ ئارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزىنىڭ ئالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنىڭ] ئۇزۇنلۇقى [ئايرىم-ئايرىم] بىر «خادا» چىقتى؛ 8 ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزىنى ئۆلچىدى، [ئۇزۇنلۇقى] بىر خادا چىقتى. 9 ئۇ دەرۋازىنىڭ داللىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، سەككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېشىكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئىچكىرىگە قارايتتى. 10 شەرققە قارىغان دەرۋازىنىڭ ئىچىدە، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئويلەر بار ئىدى. ئۈچىلىسى ئوخشاش ئۆلچەمدە ئىدى؛ ئۈچ ئوينىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. 11 ئۇ دەرۋازىنى ئۆلچىدى، كەڭلىكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئون ئۈچ گەز ئىدى. 12 بۇ ياندىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇ ياندىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى؛ ھەر ياندىكى ئويۇق ئويلەرنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كەڭلىكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئوينىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئوينىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىغىچە] يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئوينىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئوينىڭ ئىشىكى بىر-بىرىگە قارشاتتى. 14 ئۇ ئىچكى ھويلىغا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈۋرۈكلەرنى ئۆلچىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئوراپ تۇرغانىدى. 15 دەرۋازىنىڭ تۈۋىدىن دالانىڭ ئىچكى ئېغىزىغىچە ئەللىك گەز چىقتى. 16 ئويۇق ئويلەرنىڭ

ھەربىرنىڭ ئۇدۇل تېمىدا، شۇنداقلا ئويۇق ئويلەرنىڭ ئارىلىقىدا، دالانىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجەكلەر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجەكلەر سىرتىغا قاراپ تارىيىپ ماڭغان ئىدى؛ ھەربىر ئارىلىقتىكى تام-تۈۋرۈكلەرگە پالما دەرەخلىرى نەققىشلەنگەن ئىدى. 17 ئۇمبىنى سىرتىنى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتىنى ھويلىنى چۆرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۇپا؛ سۇپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. 18 بۇ تاش تاختايلىق سۇپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا تۇتاشقان، ئۇنىڭ كەڭلىكى ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقىغا باراۋەر ئىدى؛ بۇ «پەس تاش سۇپا» ئىدى. 19 ئۇ تۆۋەنكى دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدىن ئىچكى ھويلىنىڭ سىرتىنى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئۆلچىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭ ئۇزۇنلۇقى 20 ئاندىن سىرتىنى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىدى. 21 ئۇنىڭ بۇ تەرەپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئوي، ئۇ تەرەپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئوي بار ئىدى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانى بىرىنچى دەرۋازىنىڭ ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز. 22 ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانى بىرىنچى، پالما دەرەخ نەققىشلىرى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالنى ئىچكىرىگە قارايتتى. 23 ئىچكى ھويلىدا شىمال ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا ئۇدۇل بىردىن دەرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن دەرۋازىغىچە ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 24 ئۇمبىنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى؛ مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى، دالانى بىرىنچى ئۆلچىدى، ئۇلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 25 دەرۋازىنىڭ ۋە دالانىنىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 26 ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالنى ئىچكىرىگە قارايتتى؛ ئۇنىڭ

تۇۋرۇكلەردە پالما دەرىخىنىڭ نەقىشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى. 27 ئىچكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەۋازا بار ئىدى؛ ئۇ جەنۇبىي تەرەپتە دەۋازىدىن دەۋازىغا ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 28 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىغا جەنۇبىي دەۋازىدىن ئەكىردى، ۋە جەنۇبىي دەۋازىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقا دەۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. 29 ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، داللىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلارنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە داللىنىڭ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 30 ئەتراپىدا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز ئەتراپىدا داللى بار ئىدى. 31 ئۇنىڭ داللى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۇۋرۇكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىي بار ئىدى. 32 ئۇ مېنى ئىچكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛ ئۇ تەرەپتىكى دەۋازىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلارغا ئوخشاش ئىدى. 33 ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، داللىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلارنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە داللىنىڭ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 34 ئۇنىڭ داللى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ] ئۈستى بۇ تەرەپتىكى تۇۋرۇكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىي بار ئىدى. 35 ئۇ مېنى شىمالىي دەۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلارغا ئوخشاش ئىدى. 36 ئۇنىڭ ئويۇق ئويلىرى، ئارىلىق تاملىرى، داللىلىرى [باشقىلارغا] ئوخشاش ئىدى؛ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 37 ئۇنىڭ داللىدىكى تۇۋرۇكلەر سىرتقى ھويلىغا

قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۇرۇۋىكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقىشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپەيى بار ئىدى. 38 ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۇرۇۋىكىنىڭ يېنىدا ئىشكىلىك كىچىك ئۆي بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ ئۆيلەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى يۇياتتى. 39 دەرۋازىنىڭ دالىنىدا ئۇياندا ئىككىدىن شىرە، بۇياندا ئىككىدىن شىرە بار ئىدى؛ ئۇلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويدۇ. 40 شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى؛ دالىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. 41 شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى - جەمئىي سەككىز جوزا بار ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويدۇ. 42 يەنە تاشتىن يونۇپ ياسالغان، ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويدىغان قورال-ئەسۋابلار قويۇلدى. 43 دەرۋازا ئىچىدە، تاملىرى ئۈستىگە بىر ئالغان ئۇزۇنلۇقتىكى جۈپ ئىلمەكلىك كانارلار بېكىتىلگەن. شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۆشلىرى قويۇلدى. 44 ئىچكى ھويلا ئىچىدە ۋە ئىچكى دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەدھىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك ئۆي بار ئىدى؛ بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەن ئىدى. 45 ئۇ ماڭا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئۆي كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. 46 جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئۆي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋە زىيارەتچىلەرگە مەسئۇللار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا زادوكنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى؛ شۇلارلا لاۋىي جەمەتلىك ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمىتىدە بولۇشقا كىرەلەيدۇ» - دېدى. 47 ئۇ ھويلىنى

تولچىدى، ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى يۈز گەز، تۆت چاسلىق ئىدى، قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 48 ئۇ مېنى مۇقەددەسنىڭ دالىغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى تولچىدى؛ بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى؛ دالان ئېغىزىنىڭ [ئۆزى ئون تۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ [ئىچكى تەرىپىنىڭ] كەڭلىكى بۇ تەرىپى ئۈچ گەز، ئۇ تەرىپى ئۈچ گەز ئىدى. 49 دالاننىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئۇزۇنلۇقى ئون بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان بەلەمپەي بار ئىدى؛ تۈۋرۈكىمۇ بار ئىدى، ئۇ يېنىدا بىرى، بۇ يېنىدا بىرى بار ئىدى.

41 ئۇ مېنى [مۇقەددەسنىڭ] مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ جاينىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامىنى تولچىدى، ھەر ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. 2 كىرىش ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئىچكى تەرىپىنىڭ كەڭلىكىنى تولچىدى، ھەر ئىككىسى بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ ئۇزۇنلۇقىنى تولچىدى، قىرىق گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز چىقتى. 3 ئۇ ئىچكىرىگە قاراپ ماڭدى، ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى گەز؛ ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى بولسا، يەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ كەينىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى تولچىدى، يىگىرمە گەز چىقتى؛ كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» - دېدى. 5 ئۇ مۇقەددەسنىڭ تېمىنى تولچىدى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ ياندىكى كىچىك خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسنىڭ چۆرىدەپ سېلىنغانىدى. 6 يېنىدىكى كىچىك خانىلار

ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە ئۈستىلەكلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇردىن خانانا بار ئىدى؛ كىچىك خانانلارنىڭ ئىملىرى مۇقەددەس خانانىڭ تېمىغا چىقىپ قالماستىن ئۈچۈن، ئىملىرى كىچىك خانانلارنىڭ سىرتقى تېمىغا بېكىتىلگەن ئىدى. 7 يۈرۈلگەن ئىملىرى مۇقەددەس خانانىڭ ئەتراپىدىكى كىچىك خانانلار كېڭىيىپ بارغان ئىدى؛ چۈنكى مۇقەددەس خانانىڭ ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەن ئىملىرى خانانلار كېڭەيگەن. شۇ سەۋەبتىن مۇقەددەس خانانىڭ ئېگىزلىگەن ئىملىرى كېڭەيگەن. تۆۋەندىكى قەۋەتتىن يۈرۈلگەن قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەت ئارقىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى. 8 مەن مۇقەددەس خانانىڭ ئېگىز ئۇلۇق سۇپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ ھەم يېنىدىكى كىچىك خانانلارنىڭ ئولى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 يېنىدىكى خانانلارنىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەس خانانىڭ يېنىدىكى كىچىك خانانلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۆججەتلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەس خانانىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. 11 يېنىدىكى كىچىك خانانلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يەرگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۇپا ئۈستىدىكى خانانلارنى چۆرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. 12 غەربكە جايلاشقان، بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۇزۇنلۇقى يەتتى گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمىنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. 13 ھېلىقى كىشى مۇقەددەس خانانىڭ ئۆزىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 14 مۇقەددەس خانانىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرققە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. 15 ئۇ [مۇقەددەس خانانىڭ] كەينىدىكى بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ

كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى كارىدورنى ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەس تىخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالنى بولسا، ياغاچ تاختايلا بىلەن بېزەلگەن؛ ئۇنىڭ بوسۇغىلىرى، ئىچىدىكى ئۈچ جايىنىڭ ئەتراپىدىكى روجەكلەرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولىدىن دېرىزىلەرگىچە ياغاچ تاختايلا بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر ئۆزى روجەكلىك ئىدى). 17 دالاندىن ئىچكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تورۇس، ئىچكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆلچەملىك نەقىشلەنگەنىدى. ھەر ئىككى كېرۇب ئارىسىدا بىر پالما دەرەخى نەقىشلەنگەنىدى؛ ھەر بىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. 19 كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرەخى نەقىشىگە قارايتتى؛ شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرەخى نەقىشىگە قارايتتى؛ پۈتكۈل مۇقەددەس تىخانىنىڭ [ئىچكى] ھەممە تەرەپى شۇنداق ئىدى؛ 20 دالانىڭ پولىدىن تارتىپ تورۇسىغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبىلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. 21 «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشەكلىرى بولسا، تۆت چاسلىق ئىدى؛ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشەكلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. 22 «مۇقەددەس جاي»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۇنىڭ بۇرجەكلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» - دېدى. 23 «مۇقەددەس تىخانىنىڭ» «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەر بىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى بار ئىدى. 24 ھەر بىر قانتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قانتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. 25

ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي» نىڭ ئىشكىلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستىنى نەقىشلىگەندەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىشلىگەندىكى سىرتقى دالانىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. 26 دالانىڭ ئۈستى ۋە تەرىپىدە روجەكلەر ۋە پالما دەرەخ نەقىشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەس خانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋاننىڭ شەكلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى؛ ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە تۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىي ئۇدۇلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. 2 خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. 3 خانىلار ئىچكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلىكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سىرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۇپا» نىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. ئۈچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كارىدورنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. 4 خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۇزۇنلۇقتا بىر كارىدور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشكىلىرى شىمالغا قارايتتى؛ 5 يۇقىرىدىكى خانىلار تۆۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ئۆيلەردىن تار ئىدى؛ چۈنكى كارىدورلار كۆپ ئورۇننى ئىگىلىۋالغانىدى. 6 خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى؛ بىراق ھويلىغا تۇتاش خانىلارنىڭ كەڭ تۈۋرۈكلىرى بولمىغاچقا، ئۈچىنچى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. 7 سىرتتىكى خانىلارنىڭ يېنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سىرتقى تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى. 8 سىرتقى ھويلىغا تۇتاشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەس خانىغا قارايدىغان تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. 9 بۇ خانىلار ئاستىدا، سىرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق

تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. 10 ئىبادەتخانىنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئىچكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە تۇتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۆزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ 11 ئۇلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كارىدور بار ئىدى؛ ئۇلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشاپتتى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكى، بارلىق چىقىش يوللىرى، شەكلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. 12 جەنۇبقا قارايدىغان بىر يۈرۈش خانىلارنىڭ ئىشىكى ئالدىدىكى كارىدورنىڭ بېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى؛ بۇ كىرىش يولىمۇ شەرقتە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. 13 ۋە ئۇ ماڭا: «ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىدىكى» «بوش يەر» گە تۇتاشلىق بۇ شىمالىي ۋە جەنۇبىي يۈرۈش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر؛ پەرۋەردىگارغا يېقىنلىشىشقا قارايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر» نى بەيدۇ. ئۇلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر» نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلەرنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويدۇ؛ چۈنكى شۇ يەرلەر مۇقەددەستۇر. 14 كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس جاي» دىن بىۋاسىتە سىرتقى ھويلىغا چىقمايدۇ؛ بەلكى شۇ يەرگە خىزمەت كىيىمىنى سېلىپ قويدۇ؛ چۈنكى بۇ كىيىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار پەقەت باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، ئاندىن جامائەت تۇرغان يەرگە چىقىدۇ» - دېدى. 15 ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى كۆلىمىنى ئۆلچىگەندىن كېيىن، ئۇ مېنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋزىدىن چىقاردى ۋە ئەتراپىدىكى تامنى ئۆلچىدى. 16 ئۇ شەرقىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 17 ئۇ شىمالىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 18 ئۇ جەنۇبىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 19 ئۇ غەربىي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛

ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. 20 ئۇ تۆت تەرىپىنى ئولچىدى، ئەتراپىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇرىدىغان، ئۇزۇنلۇقى بەش يۈز [خادا]، كەڭلىكى بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43 ئۇ مېنى دەرۋازىغا، يەنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى، 2 مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى؛ ئۇنىڭ ئاۋازى ئۇلۇغ سۇلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك ئىدى؛ يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. 3 مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېۋاز دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ مەن دۈم يىقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى؛ 5 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدىن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم؛ 7 ئۇ ماڭا: - ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىل تارىخىدا مەڭگۈگە تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتلىككەر - ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ياكى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇقى بىلەن ياكى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىنى يەنە ھېچ بۇلغىمايدۇ. 8 ئۇلار ئۆز بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمىنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمىنىڭ يېنىغا سالغان، ئۇلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۇلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىنى يىرگىنچلىكلىرى بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزىپىم بىلەن ئۇلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۇلار بۇزۇقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن؛

ۋە مەن ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرمەن. 10 - ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى،
ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئۆز قەبىلىكلىرىدىن خىجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ئويىنى ئۇلارغا
كۆرسىتىپ بەرگەن؛ ئۇلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى تۈلچەپ باقسۇن. 11 ئەگەردە
ئۇلار ئۆز قىلغانلىرىدىن خىجال بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ئوينىنىڭ شەكلىنى، ئۇنىڭ
سېلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق
بەلگىلىمىلىرىنى - شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگەن؛
ئۇلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى
ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. 12 ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق
بولدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ بېكىتىلگەن پاسلىغىچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ
مۇقەددەس» بولدۇ؛ مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇندۇر. 13 قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ]
گەز» دە تۈلچەنگەن تۈلچەملىرى شۇنداق ئىدى: - بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان
بىر ئالقان بولدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى ئۆلنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر
گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا بىر ئالقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ ئۆلى ئىدى.
14 ئۇنىڭ ئۆلىدىن ئاستىنقى تەكچىگىچە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ بۇ
«كىچىك تەكچە» دىن «چوڭ تەكچە» گىچە تۆت گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ 15
قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى تۆت گەز ئىدى؛ ئوت سۇپىسىدا تۆت
مۈڭگۈز چوقچىسىپ چىقىپ تۇراتتى. 16 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى
ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسلىق ئىدى. 17
يۇقىرى تەكچىگىچە تۆت چاسلىق ئىدى، ئۇزۇنلۇقى ئون تۆت گەز، كەڭلىكى ئون
تۆت گەز؛ ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا يېرىم گەز ئىدى؛ ئاستىنىڭ كەڭلىكى بىر
گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىي شەرققە قارايتتى. 18 ئۇ ماڭا شۇنداق
دېدى: - ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۈستىگە

كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ۋە ئۈستىگە قان سېپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈنىدە، شۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى بولدى: - 19 سەن لاۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلىشىدىغان زادوڭ نەسلىدىكىلەردىن بولغان كاھىنلارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ 20 سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانغاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەكچىنىڭ تۆت بۇرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۋەكلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ ۋە ئۇنىڭغا كافارەت قىلسەن. 21 سەن گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۇنىڭ جەستىنى «مۇقەددەس جاي» نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كۆيدۈرسەن؛ 22 ئىككىنچى كۈنىدە سەن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بېچىرىم بىر تېكىنى سۈنسەن؛ ئۇلار قۇربانغاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغاندەك تېكە بىلەن ئۇنى پاكلایدۇ. 23 سەن ئۇنى پاكلانغاندىن كېيىن، سەن بېچىرىم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنى سۈنسەن؛ 24 سەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئالدىغا سۈنسەن؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۈز سېپىدۇ ۋە ئۇلارنى پەرۋەردىگارىڭغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇندۇ. 25 يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكىنى سۈنسەن؛ ئۇلار بېچىرىم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بېچىرىم بىر قوچقارنىمۇ سۇندۇ. 26 ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانغاھ ئۈچۈن كافارەت قىلىپ ئۇنى پاكلایدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىيدۇ. 27 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كېيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانغاھ ئۈستىگە سۇندۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگارى.

44 ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ئۇ ئېتىكىلىك ئىدى. 2 پەرۋەردىگار ماڭا: - بۇ دەرۋازا ئېتىكىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئىچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن؛ شۇڭا ئۇ ئېتىكىلىك قالدۇ. 3 پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كارىدورىدا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىنىدىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، - دېدى.

4 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ تۆپىنى تولدۇردى؛ مەن دۈم يىقىلدىم. 5 پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: - ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ تۆپىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرىلىق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلا؛ ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جاينىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. 6 ئاندىن ئاسىيلاڭغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگەن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - يىرگىنچىلىك قىلىشىڭلارغا بولدى بەس، ئىسرائىل جەمەتى! 7 سىلەر بارلىق يىرگىنچىلىك قىلىشىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۇنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتتە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتتە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىدا، يەنى مېنىڭ تۆيۈمدە تۇرۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار؛ ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. 8 سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىدا تۈزۈڭلارنىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». 9 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتتە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتتە

قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىشىگە بولمايدۇ
10 لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان،
مەبۇدلىرىغا ئىنتىلگەن لاۋىي جەمەتلىكلەر ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛
11 ھالبۇكى، ئۇلار يەنىلا مۇقەددەس ئورنۇمدا، ئۆي دەرۋازىلىرىدا نازارەتچىلىك
قىلىدىغان ۋە ئۆي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۇلار خەلق ئۈچۈن
كۆيدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ
ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. 12 ئەمما خەلق مەبۇدلىرىغا چوقۇنغاندا، ئۇلار خەلقنىڭ
شۇ ئىشلىرىدا، ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتىنى
قەبىھلىككە ئېلىپ بارىدىغان پۈتلىكاشاڭ بولغانلىقى تۈپەيلىدىن، شۇڭا مەن ئۇلارغا
قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنمەنكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - ئۇلار
قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. 13 شۇڭا ئۇلار مەن ئۈچۈن كاھىنلىق ۋە زىيىسىنى
تۆتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، ياكى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە،
«ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئۆز خىجالتىنى
ۋە يىرگىنچىلىك قىلىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشى كېرەك. 14 بىراق مەن ئۇلارنى
تۆينىڭ تۈزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، تۆينىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە تۆينىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق
ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. 15 بىراق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، ئۆز
مۇقەددەس جايىغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زادوكونىڭ
ئەۋلادلىرى - ئۇلار خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار قۇربانلىقلارنىڭ
مېيىنى ۋە قېنىنى سۇنۇشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.
16 ئۇلار مۇقەددەس جايىغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا داستىخاننىمغا
يېقىن كېلىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى،
ئۇلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاناپ كىيىمىنى كىيىشى كېرەك؛

ئىچكى ھويلا دەۋرۋازلىرىدا ياكى مۇقەددەسخانا ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، ئۇلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ 18 بېشىغا كاناپىن تىكلەنگەن سەللە، بېلىنىڭ تۆۋىنىگە كاناپىن تامبال كىيدۇ؛ ئۇلار ئادەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيىمەسلىكى كېرەك. 19 ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، ئۇلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۇلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانلار»غا قويۇپ قويدۇ؛ ئۇلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملەرنى كىيىشى كېرەك. 20 ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەسلىكى، ياكى چاچلىرىنى ئۇزۇن قويۇۋەتمەسلىكى لازىم؛ ئۇلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. 21 ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. 22 ئۇلار تۇل ياكى ئاجراشقان ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ ئۇلار ئىسرائىل نەسلىدىن بولغان پاك قىزنى، ياكى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. 23 ئۇلار خەلقىگە پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىينىڭ پەرقىنى ئۆگىتىدۇ، ئۇلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشىنى كۆرسىتىدۇ. 24 ئەرز-دەۋالاردا ئۇلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورنىدا بولىدۇ؛ ئۇلار بۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۆز ھۆكۈملىرىم بويىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايراملارم توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلىشى كېرەك. 25 ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن ئۇلار تۈلۈكنىڭ يېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، تۈلگەن ئاتىسى، ئانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-ئۇكىسى ياكى ئېرى يوق ئاچا-سىڭىلىسى ئۈچۈن ئۇلار ئۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. 26 ئۆزىنى پاكلايدۇرغاندىن كېيىن، ئۆزىگە يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ 27 ئۇ مۇقەددەس جايدا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئىچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈندە، ئۇ ئۆزى ئۈچۈن گۇناھ

قۇربانلىقىنى سۇنۇشى كېرەك، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 28 بۇ ئۇلارغا مېراس بولدى: - مەن ئۆزۈم ئۇلارغا مېراس بولمەن؛ سىلەر ئۇلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگىلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر؛ مەن ئۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولمەن. 29 ئۇلار ئاشلىق ھەدىيە، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە ئۇلارنىڭكى بولدى. 30 تۇنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار ئۈچۈن بولدى. سىلەر [ئارپا-بۇغدىيىگىلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۇنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەرىكەت ئۈيۈڭلەرگە ئاتا قىلىندۇ. 31 كاھىنلار ئۆزلۈگىدىن تۈلگەن، ياكى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان ياكى ئوچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45 سىلەر زېمىنى مېراس قىلىپ بۆلۈش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلىشىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بىر ئۇلۇشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنسىلەر. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولدى. بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چىگرىسىغىچە مۇقەددەس ھېسابلىندۇ. 2 ئۇ يەردىن بەش مىڭ [خادا] ئۆزۈنلۈقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى تۆت چاسلىق يەر مۇقەددەس جايغا ئايرىلدى؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا بوش يەر بۆلۈش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كەڭلىكتىكى يەر بۆلۈندى. 3 بۇ ئۇلۇشتىن سەن ئۆزۈنلۈكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى تۆلچەپ بۆلسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولدى. 4 بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس ئۇلۇشى بولدى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ تۈيلىرى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس

جاينىڭ ئورۇنلىشىشى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولدى. 5 ئۇنىڭدىن سىرت يەنە ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كەڭلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ئوينىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى ئۆزلىرى تۇرىدىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولدى. 6 سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتىسىلەر. بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولدى. 7 شاھزادىنىڭ ئۆلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس ئۆلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەرگە تەۋە جاينىڭ ئىككى تەرىپىگە تۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرقكە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرنىڭ ئۆلۈشنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. 8 بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىنىدىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمى يەنە ھېچ ئەزمەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى بويىچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىندۇ. 9 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - بولدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبەل-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى ئۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈڭلار، مېنىڭ خەلقىمى قايتا يېرىدىن ھەيدىۋەتكۈچى بولماڭلار، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 سىلەردە توغرا مېزان، توغرا ئەھدە، توغرا «بات» بولسۇن. 11 «ئەھدە» ۋە «بات» بولسا بىر ئۆلچەم بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرنىڭ ئوندىن بىرىگە، ئەھدە خومىرنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا ئۇلار ئىككىسى ئۈچۈن ئۆلچەم بولسۇن. 12 بىر شەكەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شەكەل، يىگىرمە بەش شەكەل، ئون بەش شەكەل قوشۇلۇپ سىلەرگە «مىنا» بولىدۇ. 13 بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەھدە بۇغداي،

بىر «خومىر» ئارىپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ئارپا سۇنسىلەر؛ 14 زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن ئولچىنىدۇ، ھەر بىر «كور»دىن ئوندىن بىر بات سۇنسىلەر (بىر «كور») ئون «بات» ياكى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ. 15 ئىسرائىلنىڭ سۈنى مول يايلاقلاردىن، ھەر ئىككى يۈز تۇياق پادىغا بىردىن پاخان سۇنسىلەر - بۇلار بولسا، «ئاشلىق ھەدىيە»، «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»، «ئىناقلىق قۇربانلىق» لار بولۇپ، ئىسرائىل ئۈچۈن كافارەت قىلىش ئۈچۈن بولىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۇنغان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۆھپىسى بولىدۇ. 17 شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلەرگە، «يېڭى ئاي» لارغا، «شابات كۈن» لەرگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن» لىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەر ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كافارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. 18 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: - بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە سەن بېجىم ياش بىر تورپاقنى ئالسىن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جاينى پاكلايسەن. 19 كاھىن بۇ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشەكلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ يۇقىرى تەكچىسىدىكى تۆت بۇرجەككە ۋە ئىچكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشەكلىرىگە سۈرىدۇ؛ 20 شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار ياكى نادانلار ئۈچۈن سەن شۇ ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشنىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كافارەت قىلىسەن. 21 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەتتە كۈنلۈك بىر ھېيتتى تۆتكۈزۈلسە، پېتىر ناننى يېيىش كېرەك. 22 شۇ كۈنى شاھزادە تۈزى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق

ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇندۇ. 23 ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەر بىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، يەنى يەتتە كۈننىڭ ھەر بىرىدە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسىنى بېجىم ھالدا سۇندۇ؛ ھەر كۈنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى سۇندۇ. 24 ئۇ ھەر بىر تورپاققا بىر ئەفەھ ئاشلىق ھەدىيەنى، ھەر بىر قوچقارغا بىر ئەفەھ ئاشلىق ھەدىيەنى قوشۇپ سۇندۇ؛ ھەر بىر ئەفەھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇندۇ. 25 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەر بىرىدە ئۇ مۇشۇنداق گۇناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلەرنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۇنۇشى كېرەك.

46 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىچكى ھويلىنىڭ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى»دە ئېتىكىلىك بولىدۇ، بىراق شابات كۈنىدە ئۇ ئېچىلىدۇ؛ ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىرىدە ئۇ ئېچىلىدۇ. 2 شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ، ئۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشەك تېپى تۈۋىدە تۇرىدۇ، كاھىنلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندۇ؛ ئۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ، بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلەيدۇ. 3 زېمىندىكى خەلقىمۇ شابات كۈنلىرىدە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۈۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. 4 شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۇنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بېجىم پاخلان، بىر بېجىم قوچقار بولىدۇ. 5 بۇلارغا قوشۇلدىغان ئاشلىق ھەدىيەلەر قوچقارغا بىر ئەفەھ، پاخانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەر بىر ئەفەھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇندۇ. 6 «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە ئۇ سۇنغان قۇربانلىق ياش بىر بېجىم تورپاق، ئالتە پاخان، بىر قوچقار بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ

ھەممىسى بېجىرم بولدى. 7 بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلەرنى قۇشۇپ سۇندۇ، تورپاققا بىر ئەفەھ، قوچقارغا بىر ئەفەھ، پاخانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولدى؛ ھەربىر ئەفەھ ئۇنغا بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇندۇ. 8 شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىردى، ۋە شۇ يول بىلەن چىقىدۇ. 9 زېمىندىكى خەلق ھېيت كۈنلىرىدە بېكىتىلگەن «ئىبادەت سورۇن» لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ جەنۇبىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقىمايدۇ، بەلكى ئۇدۇلغا مېڭىپ چىقىدۇ. 10 خەلق كىرگەندە شاھزادە ئۇلار بىلەن بىللە كىردى؛ ئۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. 11 ھېيت-بايراملاردا ۋە «ئىبادەت سورۇن» لىرىدا بولسا، ئۇ قوشۇمچە سۇنغان ئاشلىق ھەدىيەلەر تورپاققا بىر ئەفەھ، قوچقارغا بىر ئەفەھ، پاخانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولدى؛ ھەربىر ئەفەھ ئۇنغا ئۇ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۇندۇ. 12 شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ياكى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنماقچى بولسا، ئەمدى شەرققە قارايدىغان دەرۋازا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېچىلىدۇ؛ شابات كۈنىدە قىلغاندەك، ئۇ ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندۇ؛ ئۇ قايتىپ چىقىدۇ؛ چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. 13 ھەر كۈندە سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر ياشلىق بېجىرم پاخاننى سۇنسىن؛ سەن ھەر ئەتىگىنى تەييارلاپ بېرىسەن. 14 ھەر ئەتىگەندە سەن ئۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيە، يەنى ئۇندىن ئالتىدىن بىر ئەفەھ ۋە ئۇنى مايلاشقا زەيتۇن مېيىدىن ئۈچتىن بىر ھىن تەييارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي بەلگىمە بىلەن بېكىتىلگەن ئاشلىق ھەدىيە بولدى. 15 ئۇلار ھەر ئەتىگەندە پاخاننى، ئۇنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىنى زەيتۇن مېيى بىلەن ئەبەدىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇندۇ. 16

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - شاھزادە ئۆز مەراسىدىن ئوغۇللىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى ئۇ يەنە ئاشۇ ئوغلىنىڭ ئۆز ئوغۇل-ئەجدادلىرى ئۈچۈن بولىدۇ؛ مەراس يولى بويىچە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىدۇ. 17 بىراق ئۇ ئۆز مەراسىدىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بەرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭكى «خالاس قىلىش يىلى» غىچە بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مەراسى] ئەسلى ئۆز ئوغۇللىرىغا مەنسۇپ بولىدۇ. 18 ۋە شاھزادە خەلققە جەبە-زۇلۇم سېلىپ، ئۇلارنى مەراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ؛ ئۇ ئوغۇللىرىغا ئۆز ئىگىلىكىدىن مەراس تەقسىم قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ئۆز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. 19 ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كەھنەلەر ئۈچۈن بولغان مۇقەددەس «كىچىك خانىلار» غا دەۋرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپاردى، مانا، ئۇنىڭ غەرب تەرىپىدە مەخسۇس بىر جاي بار ئىدى؛ 20 ئۇ ماڭا: «بۇ كەھنەلەر ئىتتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى ۋە گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلەرنى پىشۇرىدىغان جايدۇر؛ بۇ جاينى بېكىتىشتىكى مەقسەت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. 21 ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپرىپ، مېنى ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن ئۆتكۈزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەر بىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. 22 ھويلىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا، ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز، كەڭلىكى ئون ئون گەز بولغان توشما تاملىق ھويلىلار بار ئىدى؛ بۇ تۆت ھويلىنىڭ ئۆلچەملىرى ئوخشاش ئىدى. 23 بۇ تۆت ھويلا ئىچىدە ئەتراپىدا تاش تاختايلىق تەكچە بار ئىدى؛ تەكچە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئوت قالايدىغان] جايلار بار ئىدى. 24 ئۇ ماڭا: «بۇلار «گۆش قاينىتىش ئۆيلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ئۆيىنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» - دېدى.

47 [ھېلىقى كىشى] مېنى ئۆيىنىڭ دەۋرۋازىسىغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ

بوسۇغىسىدىن سۇلار شەرققە قاراپ ئېقىپ چىقىۋاتاتتى؛ چۈنكى ئۆيىنىڭ ئالدى شەرققە قارايتتى. سۇلار ئۆيىنىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەنۇبى تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 ئۆيىنى شىمالغا قارايدىغان دەۋرۋازىسىدىن چىقاردى؛ ئۆيىنى ئايلاندۇرۇپ شەرققە قارايدىغان دەۋرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى؛ مانا، سۇلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ تۇراتتى. 3 ھېلىقى كىشى قولىدا ئوچىكچۈچ تاننى تۇتۇپ، شەرققە قاراپ ماڭدى؛ ئۆيىنىڭ گەز ئوچىدى، ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ ئوشۇقىغا چىقاتتى. 4 ئۆيەنە مىڭ گەز ئوچىدى؛ ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. ئۆيەنە مىڭ گەز ئوچىدى؛ ئاندىن مېنى سۇلاردىن ئۆتكۈزدى؛ سۇلار ئادەمنىڭ يېلىگە چىقاتتى. 5 ئۆيەنە مىڭ گەز ئوچىدى؛ ئۆمەن ئۆتەلمەيدىغان دەريا بولۇپ چىقتى؛ چۈنكى سۇلار ئۆزلەپ كەتتى؛ ئۇنىڭدا سۇ ئورگىلى بولاتتى، ئۆتۈكى بولمايدىغان دەريا بولۇپ چىقتى. 6 ئۆي مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆرگەنسەن؟» دەپ سورىدى؛ ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۆي ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۆي ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۇلار يۇرتنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ؛ شۇ يەردىن ئۇلار ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۈپ دەريا» قايسى يەرگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۇ ئۆزىدىن جانىۋارلار ياشايدۇ؛ دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۇلار شۇ يەرگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۇلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نەگە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئەگلا ئىككىچە ئۇلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان

جايليري بولدۇ، دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتتۇرا دېڭىز» دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولدۇ؛ 11 بىراق ئۇنىڭ زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ ئۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلدى. 12 دەريا بويىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر ئۆسدى. ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولاشمايدۇ، ئۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ؛ ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۇلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولدى. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - تۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مەراسىم سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چىگرالار ئايرىلدى؛ يۈسۈپنىڭ قەبىلىسىگە ئۆلۈش بۆلۈندى. 14 مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىڭلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مەراسىم بولۇشقا بۆلسىلەر؛ ئۇ سىلەرگە مەراسىم بولدى. 15 زېمىننىڭ [تۆت] تەرىپىنىڭ چىگرىسى مۇنداق: شىمالىي تەرىپى، «ئوتتۇرا دېڭىز» دىن باشلىنىپ خەتلوننىڭ يولىنى بويلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولدى؛ 16 ئۇ خامات، بېروتاھ، سېرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چىگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋراننىڭ چىگرىسىدا بولغان خازار-ھاتىكون شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ 17 شۇنىڭدەك «ئوتتۇرا دېڭىز» دىن باشلانغان چىگرا ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلدى؛ ئۇ دەمەشقنىڭ چىگرىسىنى بويلاپ، خاماتنىڭ شىمالىي رايونىنىڭ چىگراسىغا تۇتاشىدۇ؛ بۇ بولسا شىمالىي تەرىپى بولدى. 18 شەرق تەرىپىنىڭ چىگرىسى، ھاۋران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گىلباد ۋە ئىسرائىل زېمىنىنى بۆلۈپ تۇرىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولدى. سىلەر بۇنىڭدىن «ئۆلۈك دېڭىز» غىچە مەراسىملارنى بۆلۈپ ئۆلچەيسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولدى. 19 جەنۇبىي تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتتۇرا دېڭىز» غىچە سوزۇلدى. بۇ جەنۇبىي

چېگرا بولدى. 20 غەربىي تەرىپى بولسا «ئوتتۇرا دېڭىز» نىڭ ئۆزى، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولدى؛ بۇ غەربىي چېگرىسى بولدى. 21 سىلەر بۇ زېمىننى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىسى بويىچە ئۆز-ئارا كىلاردى تۇلۇشۇشۇڭلار كېرەك. 22 شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر ئۆز-ئارا كىلار ۋە ئارا كىلاردى ئولتۇراقلاشقان، ئارا كىلاردى باللىق بولغان مۇساپىرلارغا ئۆزى مېراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۇلىسىلەر؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ۋە تىنىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. ئۇلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدىن مېراس ئالسۇن. 23 مۇساپىر قايسى قەبىلە ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن ئۇنىڭغا مېراس تەقسىم قىلىسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

48 تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى بويىچە تىزىملىنىدۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشى بار. ئۇنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىنىنىڭ شىمالىي چېگرىسىمۇ بولدى؛ ئۇ خەتلوننىڭ يولىنى بويلاپ، خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئېنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئېنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۇنىڭ تۇلۇشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغاندۇر. 2 داننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشىدۇر. 3 ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاقتالى قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشىدۇر. 4 ئاقتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشىدۇر. 5 ماناسسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشىدۇر. 6 ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر تۇلۇشىدۇر. 7 رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان

زېمېن يەھۇدا قەبلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 8 يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا تۇتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمېن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گىلار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى قەبلىلەرگە تەقسىم قىلىنغان ئۆلۈشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 9 سىلەر پەرۋەردىگارىغا ئالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. 10 بۇ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاهىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، جەنۇبىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 11 بۇ يەر زادوڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان كاهىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. ئىسرائىل ئېزىپ كەتكەندە، ئۇلار لاۋىيلار ئېزىپ كەتكەندەك ئېزىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغانىدى. 12 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، ئۇلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەس بىر نەرسە» دەپ بىلىنسۇن. ئۇ لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشىگە تۇتاشقان بولىدۇ. 13 كاهىنلارنىڭ ئۆلۈشىنىڭ چېگرىسىغا تۇتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]. پۈتكۈل ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. 14 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەرنى ھېچ ساتمايدۇ ياكى ئالماشتۇرمايدۇ. ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى باشقىلارغا ھېچ تۆتكۈزمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەس دەپ ئاتالغان. 15 قالغان يەر، كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئادەتتىكى يەر

بولۇپ، شەھەر ئۈچۈن، يەنى ئۆيلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۈچۈن بولدى. شەھەر ئۈچۈن ئۆيلەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق بولدى؛ شىمالىي تەرەپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرەپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرەپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي تەرەپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولدى. 17 شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرەپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، جەنۇبقا قارايدىغان تەرەپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، شەرقتە قارايدىغان تەرەپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، غەربكە قارايدىغان تەرەپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە بولدى. 18 قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىپ ئۈستىگە پاراللېل بولدى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى شەرقتە قارايدىغان تەرەپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرەپى ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە تۇتىشىدۇ؛ بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ. 19 ئۇنى تەرىپىدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولدى. 20 پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولدى؛ سىلەر بۇ تۆت چاسلىق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھەرگە تەۋە جايلارنىمۇ قوشۇپ سۇنسىلەر. 21 مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە ئۈچۈن بولدى. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرقتە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۆلۈشلىرىگە پاراللېل بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن ئىبادەتخانىنىڭ مۇقەددەس

جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، 22 شۇنىڭدەك لاۋىيلارنىڭ ئۆلۈشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولدى. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بىنياميننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولدى. 23 قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۆلۈشلىرى بولسا: - بىنيامين قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۆلۈشى بولدى. 24 بىنياميننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن شىمېئون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 25 شىمېئوننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 26 ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن زەبۇلون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 27 زەبۇلوننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۆلۈشىدۇر. 28 گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىننىڭ جەنۇبىي چېگرىسى تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن [مىسىر] ۋادىسىنى بويلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز» غىچە سوزۇلدى. 29 بۇ سىلەر ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مېراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلۈنغان زېمىن بولدى؛ بۇلار ئۇلارنىڭ ئۆلۈشلىرى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 30 تۆۋەندە شەھەرنىڭ چىقىش يوللىرى بولدى؛ ئۇنىڭ شىمالىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا] بولدى؛ 31 شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بويىچە بولدى؛ شىمالىي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولدى؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولدى؛ بىرى يەھۇدانىڭ قوۋۇقى بولدى؛ بىرى لاۋىينىڭ قوۋۇقى بولدى؛ 32 شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدى؛ بىرى يۇسۇپنىڭ قوۋۇقى بولدى؛ بىرى بىنياميننىڭ قوۋۇقى بولدى؛ بىرى داننىڭ قوۋۇقى بولدى. 33 جەنۇبىي تەرىپىنىڭ ئۈچىمى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولدى؛ بىرى

شىمبۇتونىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى ئىسسا كارنىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى زەبۇلۇنىڭ
قوۋۇقى بولدى. 34 شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا
ئۈچ قوۋۇق بولدى، بىرى گادنىڭ قوۋۇقى بولدى، بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇقى بولدى،
بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇقى بولدى. 35 جەمئىي بولۇپ ئۇنىڭ ئايلاشمىسى ئون سەككىز
مىڭ [خادا] بولدى، شۇ كۈندىن باشلاپ شەھەرنىڭ نامى: «پەرۋەردىگار شۇ
يەردە» بولدى.

دانيال

1 يەھۇدا پادشاھى يەھوياكم تەختكە ئولتۇرۇپ ئۈچىنچى يىلى، بابىل پادشاھى نېبوئادنەسار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. 2 رەب يەھۇدانىڭ پادشاھى يەھۇياكمىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسەرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇندىغان مەبۇدىنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچلارنى بۇتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. 3 پادشاھ نېبوئادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسەرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىرنەچچىدىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 4 بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-ئوقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۈر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدېيلەرنىڭ ئىلىم-پەنلەرنى ھەم تىلىنى ئۆگىنەلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. 5 پادشاھ ئۇلار توغرىسىدا ئۇلار ئۈچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە شارابىلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. 6 تاللانغان يەھۇدا قەبلىسىدىكى ياشلاردىن دانيال، ھانانىيا، مىشايل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. 7 ئاغۋات بېشى ئۇلارغا يېڭى ئىسىملار، يەنى دانيالغا بەلتەشاسار، ھانانىياغا شادراك، مىشايلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنىگو دېگەن ئىسىملارنى قويدى. 8 دانيال پادشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابىلرى بىلەن ئۆزىنى [خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى؛ شۇڭا ئۇ ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. 9 ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانيالغا ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغانىدى. 10 لېكىن ئاغۋات بېشى دانيالغا: - مەن ئۆز غوجام پادشاھتىن قورقمەن. سىلەرنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى

ئۇ ئۆزى بەلگىلىگەن؛ ئۇ ئەگەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىراي ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادىشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ تاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا تەيىنلىگەن غوجىداردىن تەلەپ قىلىپ: 12 - كە مىنىلەرنى ئۇماچ، كۆككەت ۋە سۇ بىلەنلا بېقىپ ئون كۈنلۈك سىناق قىلسا. 13 ئاندىن بىزنىڭ چىرايمىز بىلەن پادىشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى بويىچە كە مىنىلەرگە ئىش كۆرگەيلا! - دېدى. 14 غوجىدار ئۇلارنىڭ گېپىگە كىرىپ، ئۇلارنى ئون كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. 15 ئون كۈندىن كېيىن قارىسا، ئۇلارنىڭ چىرايلىرى پادىشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىنمۇ نۇرلۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن غوجىدار ئۇلارغا پادىشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەرنى ۋە ئىچىشكە بەلگىلىگەن شارابىنى بەرمەي، ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇماچ، كۆككەتلەرنى بېرىشكە باشلىدى. 17 بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلىم-مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئوقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالىمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن چۈشەلەرگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. 18 پادىشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا، تاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نېپوقادىنە سارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 19 پادىشاھ ئۇلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى، ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ تۆتەيلەن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. 20 پادىشاھقا دانالىق-ھېكمەت كېرەك بولغاندا ياكى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، ئۇلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنتىدىكى بارلىق رەمىي-پالچى ياكى پىر-ئۇستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىقاتتى. 21

دانىيال پارس پادىشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2 نېبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى، ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ئۇيقۇسى قاچتى. 2 شۇڭا پادىشاھ رەمىي-پالچى، پىر-ئۇستاز، جادۇگەر ۋە كالدېي مۇنەججىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار كېلىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. 3 پادىشاھ ئۇلارغا: - مەن بىر چۈش كۆردۈم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، - دېدى. 4 ئاندىن كالدېيلەر پادىشاھقا (ئارامىي تىلدا): - ئالىيلرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىلىرىگە چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، - دېدى. 5 پادىشاھ كالدېيلەرگە: - مەندىن بۇيرۇق! سىلەر ئاۋۋال كۆرگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشىڭلار كېرەك. ئۇنداق قىلىساڭلار قىيما-قىيما قىلىۋېتىلسىلەر، ئويۇڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلىدۇ! 6 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرىلسەڭلار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئاملار ۋە ئالىي ئىززەتتىن مۇيەسسەر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! - دېدى. 7 ئۇلار پادىشاھقا يەنە بىر قېتىم: - ئالىيلرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن ئۆزلىرىگە تەبىرىنى ئېيتىپ بېرىمىز، - دېدى. 8 بۇ چاغدا پادىشاھ جاۋابەن: - شۇبېسىزكى، سىلەر پەرمانىدىن قايتمايدىغىنىمنى بىلگەچكە، ۋاقىتنى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلەر. 9 لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسەڭلار، سىلەرگە پەقەت بۇيرۇقۇملا قالىدۇ. چۈنكى سىلەر ۋاقىت ئەھۋالىنى ئۆزگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىماقچى بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، - دېدى. 10 كالدېيلەر پادىشاھقا جاۋابەن: - دۇنيادا ئالىيلەرنىڭ سورىغان ئىشىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچبىر

ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق پادشاھ، ئۇنىڭ قانداق ئۇلۇغ ياكى كۈچلۈك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، رەببى-پالچى، پىر-ئۆستاز ياكى كالدېي مۇنەججىملەرگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. 11 چۈنكى ئالىيلەرنىڭ سوريغانلىرى ھەقىقەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، - دەيدى. 12 پادشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پادشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش توغرىسىدىكى بۇيرۇق چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىمۇ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزدىدى. 14 شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى ئىجرا قىلغىلى چىققان پادشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئارىئوققا ئاقلانە ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ 15 ئۆنگىن: - پادشاھنىڭ چۈشۈرگەن پەرمانى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ - دەپ سورىدى. ئارىئوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. 16 دانىيال دەرھال پادشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادشاھتىن چۈشكەن تەبىر بەرگۈدەك ۋاقىت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. 17 ئاندىن دانىيال ئويىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالىارغا ئېيتىپ بەردى. 18 ئۇ ئۇلاردىن ئەرشىتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى توغرىلۇق رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم تۆتىمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھاللاڭ قىلىنماستىمىزنى تىلەڭلار، دەپ تەلەپ قىلدى. 19 ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ يېشىمى ۋەھىي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشىتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ مۇنداق دەيدى: 20 «خۇدانىڭ نامى ئەبەدىلىككە بەد مەدھىيەلەنگەي! چۈنكى داناللىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 ئۇ ۋاقىت، پەسىللەرنى ئۆزگەرتكۈچدۇر؛ ئۇ پادشاھلارنى

يېقىندۇ، ۋە پادشاھلارنى تىكلەيدۇ، ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقلانلارغا ھېكمەت بېرىدۇ. 22 ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلىق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇققا يوشۇرۇنغان ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللەدۇر. 23 ئۇ ماڭا دانالىق ۋە كۈچ بەرگەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتاي! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بىزگە كۆرسىتىپ بەردىڭ. 24 ئاندىن دانىيال پادشاھ بايلىدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەيىنلىگەن ئارىغۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: - بايلىدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا. مېنى پادشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرگەيلا، مەن پادشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، - دېدى. 25 ئارىغۇ شۇ ئاندىن دانىيالنى پادشاھ نېپوقادەنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادشاھقا: - «مەن يەھۇدىي ئەسىرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپتىم» - دېدى. 26 پادشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلمەسەن؟ - دېدى. 27 دانىيال پادشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: - ئۇ ئالىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-ئۇستاز، رەببى-پالچى ۋە مۇنەججىملار ئۆزلىرىگە يېشىپ بېرەلمەيدۇ. 28 بىراق ئەرىشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زاماننىڭ كۈنلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى ئۆزلىرىنىڭ چۈشىنى، يەنى ئالىيلىرى ئۇخلاۋاتقاندا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: - 29 ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئويلاپ ياتتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى ئۆزلىرىگە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. 30 ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنغىنى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرىنى، شۇنداقلا شاھ

ئاليليرنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ئويليرنى تۈزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. 31 - ئەي ئاليليرى، سىلى غايدىبانە ئالامەتتە تۈزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. 32 ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆركى ۋە قوللىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، 33 يۇلتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لايىنىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. 34 تۈزلىرى ئۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىرىدا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە ئۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لايىنىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. 35 ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەئەينى يازلىق خاماندىكى توپلارنى ئۇچۇرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلسۇندەك قىلىپ ئۇچۇرۇۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلىنىدى. 36 كۆرگەن چۈشلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز تۈزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بېشىپ بېرىمىز. 37 ئەي ئاليليرى، تۈزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشىتىكى خۇدا سىلىگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۆھرەت ئاتا قىلدى. 38 ئىنسان باللىرى، ھايۋاناتلار، ئۇچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. 39 تۈزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۈچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. 40 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ بولسۇندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق تۈز ئالدىنقى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. 41

تۈزلىرى كۆرگەندەك تۆمۈر بىلەن سېغىز لايىنىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈمە بولۇپ كېتىدىغىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۈچكە ئىگە بولدى، چۈنكى سىلى كۆرگەندەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. 42 تۆمۈر بىلەن لايىنىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۈچىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ تاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. 43 تۈزلىرى تۆمۈر بىلەن لايىنىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلە. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لايى بىلەن ئارىلاشمىغاندەك، بىرلىشىپ كېتەلمەيدۇ. 44 ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان مەزگىلدە، ئەشتىكى خۇدا بىمىرلەس بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلدى. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە تۆتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۈزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، ئۆزى مەڭگۈ مەزمۇت تۇرىدۇ. 45 تۈزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇننى چىقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلە. شۇڭا ئۇلۇغ خۇدا ئالىيلارغا كەلگۈسىدە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆرگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىرى مۇتلەق ئىشەنچلىكتۇر. 46 ئاندىن پادىشاھ نېبوقادنەسار ئۆزى يەرگە ئېتىپ دانيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خۇشپۇراق-ئىسرىق سېلىشنى ئەمر قىلدى. 47 پادىشاھ ئۇنىڭغا: - دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ ئۇلۇغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! - دېدى. 48 ئاندىن پادىشاھ دانيالنىڭ مەرتۈبىنى يۇقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بايلىق ئۆلكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەيىنلىدى ۋە ئۇنى بايلىدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ

باش ئاقساقلى قىلدى. 49 دانىيانىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدىنېگولارنى بابل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلەرنى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىدى. دانىيال ئۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3 پادىشاھ نېبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتىمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابل ئۆلكىسىنىڭ دۇرا تۈزلەڭلىكىگە ئورناتتى. 2 پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراچىلارنى شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى ئۆز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتنىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. 4 جاكارچى يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، 5 سىلەر سۇناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يەرگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. 6 كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ، - دەپ جاكارلىدى. 7 شۇڭا، سۇناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەن، ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يەرگە باش ئۇرۇپ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. 8 ئۇ چاغدا، بەزى كالدېيلەر ئالدىغا چىقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. 9 ئۇلار پادىشاھ نېبوقادنەسارغا: - ئى ئالىيلرى، مەڭگۈ

ياشغا يايلا! 10 ئاليليرى سۇناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان ھەممەيلەن يەرگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، 11 شۇنداقلا كىمكى يەرگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلانۇسۇن دەپ پەرمان قىلغاندىلا. 12 سىلى بابىل ئۆلكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگەن بىر نەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدىنگولار بار؛ ئۇ ئاليليرى، بۇ ئادەملەر سىلىگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولمىدى ياكى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگىمۇ سەجدە قىلمايدۇ، - دېدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېپوقادىنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدىنگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۈچەيلەننى پادىشاھ ئالدىغا ئەپكەلدى. 14 نېپوقادىنەسار ئۇلارغا: - شادراك، مىشاك، ئەبەدىنگول، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىدىكەنمۇ؟ 15 ھازىر سىلەر سۇناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرساڭلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىساڭلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ كېلىپ سىلەرنى چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالدىكىن، قېنى؟! - دېدى. 16 شادراك، مىشاك، ئەبەدىنگولار پادىشاھقا جاۋابەن: - ئۇ نېپوقادىنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. 17 بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمداندىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئۇ ئاليليرى، ئۇ چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. 18 لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئاليليرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىمىز ۋە سىلى

ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، - دېدى. 19 بۇنى ئاڭلىغان ھامان پادشاھ نېپوقادەنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنىڭلارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملەرگە خۇمداننى ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزغىنىنى بۇيرۇدى. 20 ئۇ قوشۇندىكى ئەڭ قاۋۇل پالۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنىڭلارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تولىرى، ئىشتانلىرى، سەللىرى ۋە باشقا لباس كىيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. 22 پادشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمداندىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشقا خۇمداندىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنىڭلارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى. 23 شۇنداق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنىڭلار ئۈچەيلەن باغلاقلق ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. 24 ئاندىن نېپوقادەنەسار چۆچۈگەن ھالدا ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلەھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: - بىز باغلاپ ئوت ئىچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. - ئۇلار جاۋابەن «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى!» - دېدى. 25 پادشاھ جاۋابەن: - مانا، مەن تۆت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئىچىدە ئەركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتىمەنغۇ، ئۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس، ھەمدە تۆتىنچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇردۇ! - دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن نېپوقادەنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمداننىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: - شادراك، مىشاك، ئەبەدنىڭلار! ھەممىدىن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، ماياققا كېلىڭلار! - دەپ توۋلىدى. شۇنىڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنىڭلار ئوتتىن چىقتى. 27 بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادشاھنىڭ مەسلەھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۈچەيلەنگە تىكىلىشىپ قاراشتى؛

ئۇلارنىڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيىمگەن، كىيىم-كېچەكلەرىمۇ شۇ يېتى ئىدى، ئۈستى-بېشىدىمۇ ئىس-تۈتۈننىڭ پۇرىقى يوق ئىدى.

28 نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: - شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولارنىڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، ئۆزىگە تايانغان قۇللارنى قۇتقۇزۇۋالدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ۋە ياكى باش تۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، پەقەت ئۆز خۇدايىمىزنىڭلا ئىبادىتىدە بولمىز دەپ پادىشاھنىڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. 29 ئەمدى مەن شۇنداق پەرمان چۈشۈرمەنكى: قايسى ئەل-يۇرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولارنىڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-چىيما قىلىنسۇن، ئۆيلىرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى بۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. 30 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنىگولار ئۈچەيلەننى ئۆستۈرۈپ، بابىل ئۆلكىسىدە يۇقىرى مەنەسپكە تەيىنلىدى.

4 «مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۇرتقا، ھەرقايسى تائىپىلەرگە، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! 2 ھەممىدىن ئالىي خۇدا ماڭا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. 3 ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدېگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمىدېگەن قالىتس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگىمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! 4 مەنكى نېبوقادنەسار ئويۇمدە بخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا باياشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، 5 مېنى ئىنتايىن قورقتۇۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۈم، ئوردۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئويلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى.

6 بابلىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىغا چاقىرىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشىنى بۇيرۇدىم. 7 شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەھىمى-پالچى، پىر-ئۇستاز، كالىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماڭا تەبىرىنى بېرىلمىدى. 8 لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا:

9 - ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىرتەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسىەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بەرگەيسىەن، - دېدىم. 10 - مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۈپ دەرەخ بار ئىكەن؛ ئۇ تولمۇ ئېگىز مېشى. 11 ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت ئۆسۈپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. 12 ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالدىكى ھايۋانلار سايدايدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن؛ مېۋىسىدىن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ ئوزۇقلىنىدىكەن. 13 ئورنۇمدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۈزە تېچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، 14 مۇنداق جاكارلىدى: «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چىچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۇۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. 15 يەردە پەقەت كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-

چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەنبەمدىن چىلىق-چىلىق
ھۇل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسۇسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن
بىللە بولسۇن. 16 ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ
ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە «يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. 17 دۇنيادىكى
جان ئىگىلىرى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى
ئىدارە قىلىدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى تۈزى تاللىغان كىشى
(مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسۇن) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ
ھۆكۈم قارىغۇچى مۇتەككەللەرنىڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ
قارار بۇيرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». 18 - مەن پادىشاھ نېبوغادنەسار مانا شۇنداق
چۈشنى كۆردۈم. ئەي بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بەرگەيسەن. پادىشاھلىقىمىدىكى
دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۈچۈن بۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىر ئادەم چىقىمىدى.
لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە
ئىكەن. 19 شۇنىڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا
ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش توغرىسىدا ئويلاپ تولىمۇ بىشارام بولدى. پادىشاھ: -
ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلىۋاتسۇن، - دېدى.
بەلتەشاسار جاۋابەن: - ئى ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلدىن نەپەتلەنگەنلەرگە بولسۇن،
ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۈشمەنلىرىگە چۈشكەي! 20 بارغانسېرى ئۆسۈپ
مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈنىدىغان،
يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك
ئوزۇق بولىدىغان، سايسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئوچار قوشلار
ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ - دەل ئۆزلىرىدۇر،
ئى ئالىيلىرى! - چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا؛ سىلنىڭ ھەيۋەتلىرى

ئېشىپ پەلەككە يەتتى؛ ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى.

22 - چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا؛ سىلنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى؛ ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. 23 ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىرىدا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇكى، يەردە كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇپ، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» بېشىدىن ئۆتكۈچە ئۇنىڭ نېسۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، - دەپتۇ. 24 - ئى ئالىيلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنسى مانا شۇ - بۇلار بولسا ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار - 25 ئۆزلىرى كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كالىلاردەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تاكى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتدۇ. 26 «دەرەخنىڭ كۆتكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇرۇڭلار» دەپ بۇيرۇلغانىكەن، ئۆزلىرى ئەرشلەرنىڭ ھەممىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇلدى.

27 شۇڭا ئى ئالىيلىرى، مېنىڭ نەسەپتىم سىلگە لايىق كۆرۈلگەي، گۇناھلىرىدىن قول ئۆزگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبھەلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللەرگە رەھىمدىللىك قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈللەپ ياشىنىمامدىلا؟

28 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 29 ئون ئىككى

ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۆگزىسىدە سەيلە قىلىۋېتىپ: 30 -
قاراڭلار، مەن ئۆز ئەزىتىم ۋە شان-شۆھرىتىم نامايان قىلىنسۇن دەپ، شاھانە
ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۈچۈم بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى
مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 31 ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى ئۈزۈلمەيلا، ئاسماندىن بىر
ئاۋاز چۈشۈپ: - ئەي پادىشاھ نېپوقادىنەسار، بۇ سۆز ساڭا كەلدى: پادىشاھلىق
سەندىن ئېلىندى. 32 سەن كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋاناتلار
بىلەن بىللە ماكان قىلسەن ۋە كاللاردەك ئوت-چۆپ يەيسەن، سەن ھەممىدىن
ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى
تۈزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە تۇتقۇزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتتە ۋاقىت
بېشىڭدىن تۆتۈپ كېتىدۇ - دېيىلدى. 33 بۇ سۆز نېپوقادىنەساردا شۇئان ئەمەلگە
ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، كاللاردەك ئوت-چۆپ يەپ،
تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۈركۈتنىڭ
پەيلەردەك، تىرىقلىرى قۇشنىڭ تىرىقلىرىدەك ئۆسۈپ كەتتى. 34 ئەمدى شۇ كۈنلەر
توشقاندا، مەن نېپوقادىنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە
كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى
مەدھىيەلەپ، ھۆرمەت ئەيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر؛ ئۇنىڭ
پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قالدۇرۇلۇپ، 35 ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار
ھېچنېمە ھېسابلايدۇ؛ ئەرىشكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۈنەم
قىلىشنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالسىن ياكى ئۇنىڭدىن «نېمە
قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ 36 شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە
كەلدى؛ پادىشاھلىقىمنىڭ شان-شەرىپى، ئەزىتىم، پادىشاھلىق ھەيۋەت مۇئەسسەلگە
كەلتۈرۈلدى. مەسلەھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئېسىلزاڭلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى.

پادشاھلىقىم مۇستەھلەملەندى، بۇرۇنقىدىنمۇ زور ھەيۋەتكە يېڭىباشتىن ئىگە بولدۇم. 37 ئەمدى مەنكى نېپوقادىنەسار ئەرىشتىكى پادشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۇلۇغلايمەن ۋە ئۇنى ئىززەتلەيمەن: - ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەققۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر؛ ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادشاھ بەلىشازار ئەمىر-ئېسىلزابىلەردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيىش-ئىشرەت كەيپىنى سۈردى. 2 پادشاھ بەلىشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلزابىلەرى، ئۆز خوتۇن-كېنىزەكلەرنىڭ شارابنى ئاتىسى نېپوقادىنەسار يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىن ئولجىغا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 3 [تەۋكەلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى؛ پادشاھنىڭ ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلزابىلەرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلەرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. 4 ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيلەشتى. 5 دەل شۇ پەيتتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغدانىڭ ئۇدۇلىدىكى ئوردىنىڭ تام سۇۋىقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادشاھ خەت يازغان قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، 6 چىراغنى تاتىرىپ، كۆڭلىدە ئىنتايىن ئالاقىدە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىرەپ كەتتى. 7 پادشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-ئۆستازلار، كالىدىلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرىشنى بۇيرۇدى. بابىلىدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادشاھ ئۇلارغا: - كىمكى تامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلسە، ئۇنىڭغا سۆسۈن رەڭلىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، بوينىغا

ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلدى، - دېدى. 8

پادشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى؛ لېكىن ئۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتتى نە پادشاھقا مەنسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلمەيتتى. 9 بەلشازار تېخىمۇ ئالاقىزادە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئېسىلزاڭلارمۇ قانداق قىلىشنى بىلەلمەي قالدى. 10 پادشاھ ۋە ئەمىر-ئېسىلزاڭلارنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادشاھقا مۇنداق دېدى: - ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! ئالاقىزادە بولۇپ كەتمىگەنلا، چىرايلىرى تاتىراپ كەتمىگەنلا. 11 پادشاھلىقلاردا بىر كىشى بار، ئۇنىڭدا مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى بار، ئاتىلىرى تەختتىكى ۋاقىتدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىلاھلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغانىدى. ئاتىلىرى نېپوقادىنەسار، يەنى پادشاھ ئاتىلىرى ئۇنى پۈتۈن رەھىمى-پالچىلار، پىر-ئۆستازلار، كالدېيلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ بېشى قىلىپ تەيىنلىگەن. 12 بۇ كىشىدە ئالاھىدە بىر روھى خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكمەت، چۈشەنگەن تەبىرى بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى بېشەلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قابىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانيال بولۇپ، پادشاھ ئۇنىڭغا بەلئەشاسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانيال چاقىرتىلسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنسىنى بېشىپ بېرىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن دانيال پادشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادشاھ دانيالدىن: - پادشاھ ئاتام يەھۇدا تۈلكىسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانيال سەنمۇ؟ - دەپ سورىۋېدى، 14 - سەن توغرىلۇق خەۋىرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئالاھىدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. 15 ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-ئۆستازلارنى تامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرسۇن دەپ ئالدىمغا

چاقىرىتىپ كېلىندى؛ لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرتى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرىلمىدى. 16
بىراق سەن توغرىلىق ئاڭلىغانمەنكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىكەنەن ۋە
تۈگۈنلەرنى بېشەلەيدىكەنەن. ئەگەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەننى چۈشەندۈرۈپ
بېرىلسەڭ، ساڭا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيگۈزۈلدى، بوينۇڭغا ئالتۇن زەنجىر
ئېسىلدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن، - دېدى.
17 دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئالىيلەرنىڭ ئىنتايىن تۈزلىرىدە
قالسۇن، مۇكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بەرگەنمەن. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلارغا بۇ خەتنى
ئوقۇپ، مەننى چۈشەندۈرۈپ بېرىدى. 18 - ئى ئالىيلار، ھەممىدىن ئالىي خۇدا
ئاتىلىرى نېمەدەن سارغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلىق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى.
19 ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلىقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە
ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىرەپ قورقۇپ
تۇراتتى؛ ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى تۇتۇرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قوياتتى،
كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋىلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى.
20 لېكىن ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مەجەزى
تەرسالىشىپ، پادىشاھلىق تەختىدىن چۈشۈرۈلۈپ، ئىزىتىدىن مەھرۇم قىلىندى. 21
ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلدى. ئۇ
ياۋا ئېشەكلەر بىلەن بىللە ماكانلىشىپ، كالىلاردەك ئوت-چۆپ يېگۈزۈلدى، تېنى
شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى، تاكى ئۇ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ
ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇ پادىشاھلىقنىڭ ھوقۇقىنى تۈزى
تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە شۇ ھالەتتە بولدى.
22 ئەي بەلشازار، نېمەدەن سارنىڭ ئوغلى تۇرۇپ تۈزلىرى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن
خەۋەرلىرى بولسىمۇ، لېكىن تۈزلىرىنى تۈزەن قىلىدىلا. 23 ئەكسىچە تەكەببۇرلىشىپ

ئەرشتىكى رەبگە قارشى تۇردىلا. سىلى ئۇنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن ئولجا ئالغان جام-قاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۆزلىرى، ئەمىر-ئېسىلزالدىلىرى، ئۆز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلەرمۇ ئۇلاردا شاراب ئىچتىڭلار ئاندىن كۆرمەيدىغان، ئاڭلىمايدىغان ۋە ھېچنېمىنى چۈشەتمەيدىغان ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيلىدىلە. ھالبۇكى، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى ئۆز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەرىكەتلىرىنى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان خۇدانى ئۇلۇغلىمىدىلا. 24 شۇڭا، خۇدا بۇ قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتلەرنى يازدۇردى. 25 بۇ خەتلەر: «مېنى، مېنى، تەكەل، ئۆپھارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. 26 بۇنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى: «مېنى» - خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئاياغلاشتۇردى. 27 «تەكەل» - سىلى تارازىدا تارتىلىۋىدىلا، كەم چىقتىلا. 28 «پەرەس» - پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىندى. 29 شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نەۋكەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، ئۇلار دانيالغا سۆسۈن رەڭلىك تونى كىيىدۈرۈپ، بوينىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى، ئۇ ئۇ توغرىلۇق: «پادىشاھلىق ئىچىدە ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. 30 شۇ كېچە كالدېيلەرنىڭ پادىشاھى بەلشازار ئۆلتۈرۈلدى. 31 پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىۋىسىنىڭ قولىغا ئۆتتى. ئۇ تەخمىنەن ئاتمىش ئىككى ياشتا ئىدى.

6 پادىشاھ دارىۋىس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋە زىرىنى ھەرقايسى يۇرتلارنى باشقۇرۇشقا تەيىنلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. 2 بۇنىڭدىن باشقا ئۇ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچرىمىسۇن دەپ دانيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. 3 دانيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت

بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئىقتىدارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىدارە قىلىشقا تەيىنلىمەكچى بولدى. 4 شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن ئۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب ياكى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەمچىلىك ياكى سەۋەنلىك چىقىرىلمىغانىدى. 5 شۇڭا شۇ ئادەملەر ئۆزئارا: - دانىيالىنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن ئەيىبلەنگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمىمىز، - دېيىشتى. 6 شۇڭا ئۇلار ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: - پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! 7 ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈرۈپ، ھەرقانداق كىشى ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە ياكى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئۇ ئالىيلىرى، پەقەت سىلدىنلا تىلەش رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى لايىق كۆردۈق. بۇ پەرمان قەتئىي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۆگۈرگە تاشلانسۇن! 8 ئەمدى، ئۇ ئالىيلىرى بۇ پەرماننى بېكىتىپ چۈشۈرگەيلا، ئۇنىڭ ئۆزگەرتىلمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغايلا؛ چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە، پەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، - دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن دارىئۇس پەرماننى بېكىتىپ يارلىقنامىغا قول قويدى. 10 دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ ئۈستىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېرىمىغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادىتى بويىچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت

قىلىپ شۇكۈر ئىيتاتتى. 11 لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالىنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلىۋاتقىنىنى كۆردى. 12 ئاندىن ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ پەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: - ئى ئالىيلىرى، ئۆزلىرى: ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ئۆزلىرىدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھتىن ياكى ھەرقانداق ئىنساندىن بىرەر نېمىنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۆتكۈزۈلگە تاشلانمىسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. پادىشاھ: - دەرۋەقە شۇنداق قىلىدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە پەرماننى ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، - دېدى. 13 ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: - يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھېلىقى دانىيال، ئى ئالىيلىرى، سىلنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرماننى كۆزگە ئېلىمايدۇ، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشتى. 14 بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالىنى قۇتقۇشۇشقا ئامال تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. 15 لېكىن ئاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: - ئى ئالىيلىرى، ئۆزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتكەن ھەرقانداق قارارى ياكى پەرمانىنى ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، - دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمر قىلىشى بىلەن دانىيال تۇتۇپ كېلىنىپ، شىرلار ئۆتكۈزۈلگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: - سەن ئۆزۈڭدۈرمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇۋالدۇ! - دېدى. 17 بىر تاش ئېلىنىپ، ئۆتكۈرنىڭ ئاغزى ئۇنىڭ بىلەن ئېتىلدى، دانىيالىنىڭ ئىشىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۇنى پادىشاھ ئۆز مۇھورى ۋە ئۇنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھورلىرى بىلەن مۇھورلىدى. 18 ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا تۇتۇپ ئۆتكۈزدى، ئۆزىنىڭ توقال-كېنىزەكلەردىن ھېچقايسىسىنى ئۆز يېنىغا

كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە ئۇخلىمىدى. 19 تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئالدىراپ شىرلار ئۆڭكۈرگە باردى. 20 پادىشاھ ئۆڭكۈرگە يېقىنلاشقاندا، ئازابلانغان ھالدا دانىيالىنى چاقىرىپ: - ئەي دانىيال، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قولى، سەن ئۈزۈلمەس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇۋالدىمۇ؟ - دەپ تۈۋەندى. 21 دانىيال جاۋابەن: - ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! 22 خۇدايىنىڭ پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمىدۇرۇشى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى؛ چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلىدىم، - دېدى. 23 بۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالىنى ئۆڭكۈردىن ئېلىپ چىقىشىنى بۇرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دانىيالىنى ئۆڭكۈردىن ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭدىن قىلچە زېدە-زەخمەت تاپالمىدى؛ چۈنكى ئۇ خۇداسىغا تايانغانىدى. 24 ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [نەۋكەرلىرى] دانىيالىنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۆڭكۈرگە تاشلىۋەتتى. ئۇلار ئۆڭكۈر تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئېلىنىپ چايناپ قىيما-چىيما قىلىۋەتتى. 25 شۇ ئىشتىن كېيىن دارىئۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق پۈتۈك چۈشۈردى: «ھەممىڭلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! 26 مەن ئۇشۇ يارلىقنى چۈشۈرمەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەر بىر يۇرتتىكى پۇقرالار دانىيالىنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! - چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈ مۇستەھكەم تۈزگەرمەستۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلىنماس، ئۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدىلەن بەدگىچە بولىدۇ. 27 ئۇ بالايقازادىن قوغدايدۇ»

ۋە قۇتقۇزۇدۇ، ئۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت-كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، ئۇ دانىيالى شىرلارنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى»، 28 دانىيالىنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىئۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇرەش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقتلاردا ئىشلىرى راۋان يۈرۈشتى.

7 بەلشازار بابلىغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورنىدا يېتىپ چۈشىدە بىرنەچچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆرگەنلەرنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: - 2 كېچىدە كۆرگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «ئۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. 3 دېڭىزدىن شەكىللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. 4 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۈركۈتنىڭ قاننى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىمدا، قاناتلىرى يۇلۇندى، ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يەرگە دەسسەلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. 5 مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيىققا ئوخشايتتى. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشىلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورنۇڭدىن تۇر، گۆشىنى يېيىشىڭچە يەۋال!» - دېدى. 6 قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ يىلپىزغا ئوخشايتتى، دۈمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قاننى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ بېشى تۆت ئىدى. ئۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. 7 ئۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا تۆتىنچى بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ ئىنتايىن قورقۇنچىلىق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۈچلۈك ئىدى. ئۇ يوغان تۆمۈر چىشىلىرى بىلەن ئوۋنى چايناپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيتتى. ئۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى؛ ئۇنىڭ ئون مۇڭگۈزى بار ئىدى. 8

مەن بۇ مۇڭگۈزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۇڭگۈزلەرنىڭ ئارىسىدىن يەنە بىر كىچىك مۇڭگۈز تۆسۈپ چىقتى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۇڭگۈزلەردىن ئۈچى يۇلۇۋېتىلدى. بۇ كىچىك مۇڭگۈزنىڭ ئادەمنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى. 9 مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ يەرگە بىرنەچچە تەختنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئۇنىڭ كىيىملىرى قارەك ئاپئاق، چاچلىرى ئاپئاق قوزا يۇڭدەك ئىدى. ئۇنىڭ تەخى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان يالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت چاقلارنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 10 ئۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت يالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغۇچىلار تۈمەن مىڭلىغان ئىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يۈز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جاكارلىنىپ، دەستۇرلار ئىچىلدى. 11 ھېلىقى كىچىك مۇڭگۈزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلىۋاتقان ئاۋازىدىن دىققەت شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، تۆتىنچى مەخلۇق ئولتۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈلۈشكە تاپشۇرۇلدى. 12 قالغان ئۈچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ تۈمىرى يەنە بىر مەزگىل ئۇزارتىلدى. 13 كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۈم. ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» نىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر ئەل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. ئۇنىڭ سەلتەنەتى مەڭگۈ سولاشماس سەلتەنەتتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماس. 15 مەنكى دانىيالىنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بىئاراملىققا چۆمدى،

كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقىزادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەقىقىتى توغرىدا سورايمەن. ئۇ ماڭا تەبىرى بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: - «بۇ تۆت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار ئۆزىگە مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلىك بەدگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۈچ مەخلۇققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخلۇق، يەنى زور قورقۇنچىلۇق، تۆمۈر چىشىلىق، مىس تىرىقلىق، ئوۋنى چايناپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى، 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۈڭگۈزنىڭ ۋە كېيىن ئۆسۈپ چىققان كىچىك مۈڭگۈز توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلمەكچى بولىدۇم - ئۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان باشقا ئۈچ مۈڭگۈز يۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۈڭگۈزلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىدا، ئۇ كىچىك مۈڭگۈز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولدى، 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بېكىتىلگەن ۋاقتى كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈۋالدى. 23 [تەبىرى بەرگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: - «تۆتىنچى مەخلۇق كەلگۈسى دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى پادىشاھلىق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنيانى يۇتۇپ، ئۇنى ئاياغ ئاستى قىلىپ، كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۈڭگۈز بولسا،

بۇ پادشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىرىكى پادشاھلارغا ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ئۈچ پادشاھنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۇپۇرلۇق سۆزلەرنى قىلدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالىسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كالىندارنى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى ئۆزگەرتىۋېتىشنى قەستلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلدى. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلدى، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۈزۈل-كېسىل يوقىتىلدى. 27 لېكىن ئۇنىڭ پادشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنيادىكى ھەرقايسى پادشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ ئۆز خەلقىگە ئۆتكۈزۈلدى. ئۇنىڭ پادشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادشاھلىقتۇر، دۇنيادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدۇ. 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ يەرگىچە بولدى. مەنكى دانىيال، ئۆز ئويلىرىم ئۆزۈمنى ئالاقزادە قىلدى، چىرايم تاتىرىپ كەتتى. بىراق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8 پادشاھ بەلشازار تەختكە ئولتۇرۇپ ئۈچىنچى يىلى، مەنكى دانىيال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۈم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، ئۆزۈمنى ئېلام ئۆلكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۈم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ ئۆستىكى بويىدا ئىدىم. 3 بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارىسام، ئىككى مۈڭگۈزى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ ئۆستەڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ مۈڭگۈزى ئېگىز بولۇپ، بىر مۈڭگۈز يەنە بىرىدىن ئېگىز ئىدى؛ ئېگىزرەك بولغان مۈڭگۈز يەنە بىرسىدىن كېيىنرەك ئۆسۈپ چىققانىدى. 4 مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلەرگە

ئۈسۈۋاتقىنى كۆردۈم. ھېچقانداق ھاۋان ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمەيتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمىتتى. ئۈنە قىلىشنى خالسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كېتۋاتاتتى. 5 مەن بۇ توغرىدا ئويلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۇتلىرى يەرگە تەگمىگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ يۈگۈرۈپ كەلدى. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆرۈنەرلىك چوڭ بىر مۇڭگۈز تۈسۈپ چىققانىدى. 6 ئۇ مەن دەسلەپ كۆرگەن ھېلىقى ئۈستەڭ بويدا تۇرغان ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدى. 7 مەن ئۇنىڭ قوچقارغا يېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى ئۈسۈپ ئىككى مۇڭگۈزنى سۇندۇرۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك مادارى قالمىغانىدى، تېكە ئۇنى يەرگە يىقىتىپ، دەسسەپ-چەيلىدى، تېكەنىڭ چاڭگىلىدىن ئۇنى قۇتقۇزۇۋالدىغان ئادەم چىقمىدى. 8 تېكە بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كەتتى، لېكىن ئۇ خېلى كۈچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۇڭگۈزى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايدىن ئاسماندىكى تۆت شامالغا قاراپ تۇرىدىغان، كۆزگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۇڭگۈز تۈسۈپ چىقتى. 9 بۇ تۆت مۇڭگۈزنىڭ ئىچىدىكى بىرىدىن يەنە بىر مۇڭگۈز تۈسۈپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۇڭگۈز تۈسۈپ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولدى، جەنۇب، شەرق تەرەپلەرگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۈچىنى كېڭەيتتى. 10 ئۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇندىكىلەرگە ھۇجۇم قىلغۇدەك دەرىجىگە يەتتى، ساماۋىي قوشۇندىكىلەردىن ۋە يۇلتۇزلاردىن بىر مۇنچىسىنى يەرگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دەسسەدى 11 (ئۇ تولمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇننىڭ سەردارى بىلەن تەڭ بولماقچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۈندىلىك قۇربانلىق سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس جاي»نى ۋەيران

قىلىۋەتتى. 12 ئاسىيلىق تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۈندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇڭگۈزگە تاپشۇرۇلدى. ئۇ ھەقىقەتتىن ئاياغ ئاستى قىلدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھايىتى ئوڭۇشلۇق بولدى. 13 كەينىدىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن يەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: - غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن بۇ ۋەقەلەر، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» ئاسىيلىق، كۈندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەمدە مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ - دەپ سورىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 14 ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: - بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ. بۇ مەزگىلدىن كېيىن مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى، - دېدى. 15 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشى كۆرگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنىسىنى ئويلاۋاتقىنىدا، مانا، ئالدىدا ئادەمنىڭ قىياپىتىدە بىرسى پەيدا بولۇپ تۈرە تۇردى. 16 ئۇلاي ئۈستىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدىن: - ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتتىن چۈشەندۈرۈپ بەر، - دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۈچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 17 [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يەرگە يىقىلىپ دۈم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: - ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان توغرىسىدۇر، - دېدى. 18 ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۈم ياتايمىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: - 19 «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مەزگىلدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى توغرىسىدۇر. 20 سەن كۆرگەن ئىككى

مۇڭگۇزلۇك قوچقار مېدئا بىلەن پارس پادشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. 21 ياۋا تېكە بولسا گرېتسىيە پادشاھلىقى بولۇپ، كۆزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆزگە كۆرۈنەرلىك مۇڭگۇز بولسا، ئۇنىڭ بىرىنچى پادشاھىدۇر. 22 ئۇ مۇڭگۇز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن ئۆسۈپ چىققان ھېلىقى تۆت مۇڭگۇز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادشاھلىققا بۆلۈندۈرۈلگەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ كۆچى بىرىنچى پادشاھلىققا يەتمەيدۇ. 23 بۇ پادشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مەزگىلدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۇناھى توشۇشى بىلەن تولىمۇ نومۇسىز، چىڭگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. 24 ئۇنىڭ كۆچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۆچ ئۆزلۈكىدىن چىقمايدۇ؛ ئۇ مىسلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۇنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئوڭۇشلۇق بولۇپ، نېمى خالسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۆچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. 25 ئۆز ئۇستاتلىقى بىلەن ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى روناق تاپىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ؛ باشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتىدىن پايدىلىنىپ تۇيۇقسىز زەرب قىلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھاللاك قىلىدۇ؛ ئۇ ھەتتا ئوچۇقتىن ئوچۇق «ئەمىرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھاللاك قىلىنىدۇ. 26 ساڭا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. لېكىن سەن ئۇنى ۋاقىتنىچە مەخپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدەدۇر». 27 مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېلىپ، بىرنەچچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولىدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆڭلۈمنى پارا كەندە قىلىۋەتكەندى. ئۇنىڭ مەنىسىنى بېشەلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9 مېدىتالىق ئاھاشۇپروشنىڭ ئوغلى دارىئۇسنىڭ بىرىنچى يىلىدا (ئۇ كالدېيلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) 2 يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇشۇم بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەرگە يەتكۈزگەن كالام-بېشارىتى بويىچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولدىغان جازا مەزگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايمغا روزا تۇتۇپ، بۇز رەختكە يۈگىنىپ، كۈل-توپدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. 4 مەن پەرۋەردىگار خۇدايمغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: - «ئاھ رەب، ئى سېنى سۆيۈپ، ئۆز ئەمىرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدە كىدە ۋاپادار بولۇپ، ئۆزگەرمەس مېھرىڭنى ئۈزلۈكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سۈرلۈك تەكۈم! 5 بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق؛ رەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساڭا ئاسىيلىق قىلدۇق، 6 شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتكۈل زېمىندىكى خەلىقكە سۆز-كلامىڭنى يەتكۈزگەن قۇللارنىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. 7 ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا تېپىلىدۇ، لېكىن ساڭا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۈپەيلىدىن، بىزگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېملىكلەرگە ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈرگۈنلۈككە ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، پەقەت بۈگۈنكىدەك يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. 8 ئى رەب، بىزگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىزگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 9 ئى رەب خۇدايمىز، بىز ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولساقمۇ، سەندىن يەنىلا رەھىمدىللىك ۋە مەغپىرەت-كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. 10 بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايمىزنىڭ ئاۋازىغا

قۇلاق سالماي، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-
ھۆكۈملەرگە ھېچ ماڭمىدۇق. 11 پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنىڭغا
خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىڭغا قۇلاق سالماي سېنىڭدىن يۈز توردى. دەرۋەقە، سېنىڭ
قۇلۇڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمدە ئۇنىڭ
قەسەمىدىكى جازالار ئۈستىمىزگە ياغدۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ
سادىر قىلدۇق. 12 سەن ئۆزۈڭ بىزگە ۋە ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا
قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ بىزگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈردۈڭ؛ چۈنكى
يېرۇسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق باشقا يۇرتتا ئەزەلدىن
قىلىنغان ئەمەس! 13 مۇساغا تاپلانغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك، بۇ پۈتۈن
كۈلپەت بىزگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايمىز، لېكىن بىز
قەبھىلىكلەرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەقىقىتىڭنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايىسەن دەپ
تېخىچە سەندىن ئىلتىپاتىڭنى تۈتۈمىدۇق. 14 دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۈلپەتنى
تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈردۈڭ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار
خۇدايمىز، بارلىق قىلغان ئىشلەرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق
سالمدۇق. 15 ئەمدى، ئۆز كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن خەلقىڭنى مىسىردىن ئېلىپ
چىقىشقا، شۇڭلاشقا بۈگۈنكىدەك ئۆزۈڭگە نام-شۈھرەت تىكىلدىڭ، ئۇ رەب
خۇدايمىز، بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! 16 تۈتۈنمەن، ئۇ رەب،
پۈتكۈل ھەققانىيلىقىڭغا تۇيغۇن، يېرۇسالېم شەھىرىڭگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭغا
بولغان قەھر-غەزىپىڭنى توختاتقايسىن! چۈنكى بىزنىڭ ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىمىز
ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبھىلىكلەرىنىڭ ۋەجىدىن، يېرۇسالېم ۋە خەلقىڭ
بارلىق ئەتراپتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ئويىپكىتى بولۇپ قالدۇق. 17 ئەمدى ئۇ
خۇدايمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىگە قۇلاق سالغايىسەن، ئۆزۈڭ ئوچۇن ۋەيران

قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايسەن. 18 ئى خۇدايم،
قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ
بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلەرگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساڭا ئىلتىجا قىلغىنىمىز
ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئىش قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور
رەھىمدىللىقلىرىڭغا تايانغانلىقىمىز سەۋىبىدىندۇر. 19 ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب،
كەچۈرگەيسەن! قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! ئۆزۈڭنىڭ نام-شۆھرىتىڭ
ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلىنغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقنىڭ
ئۆز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغاندى!»، 20 مەن دۇئاىمنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۆزۈم ۋە
خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەمدە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى
ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، 21 تېغى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە
ماڭا غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات يېنىمغا كېلىپ ماڭا قولىنى
تەگكۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولمۇ چارچاپ كەتكەندىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق
سۇنۇش ۋاقتى ئىدى. 22 جەبرائىل ماڭا ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: «ئى دانىيال،
مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوڭقۇر چۈشىنەلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. 23
سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب-كلام بېرىلدى؛ سەن
ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن ساڭا ئۇنىڭ جاۋاب-كلامىنى يەتكۈزۈڭلى
كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب-كلام ئۈستىدە پۇختا ئويلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشى
كۆڭۈل قويۇپ چۈشەنگىن: 24 - «خۇدا» تەرىپىدىن «يەتمىش ھەسسە» يەتتە
ۋاقىت» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ
ۋاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تىزگىنلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن
كافارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن ئورۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە
ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز-كلاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە

مۇقەددەس ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» يېڭىباشتىن مەسھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. 25 شۇنى بىلىشكە ۋە چۈشىنىشكە كېرەككى، يېرۇسالېمى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش بۇيرۇقى جاكارلانغاندىن تارتىپ، مەسھ دېگەن ئەمىر مەيدانغا چىققۇچە يەتتە ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» قوشۇلغان ئاتىمىش ئىككى ھەسسە «يەتتە ۋاقىت» تۇتۇدۇ. يېرۇسالېم شەھىرى يېڭىباشتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان-كوچىلار ۋە سېپىل-ئىستېھكام بارلىققا كەلتۈرۈلدى، ئەمما بۇ بىسەرەمجان كۈنلەردە بولدى. 26 بۇ ئاتىمىش ئىككى «يەتتە ۋاقىت» مەزگىلى تۆتكەندىن كېيىن مەسھ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۇمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلگۈندەك بېسىپ كېلىدۇ، ئاخىرىغىچە جەڭلەر داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋەيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. 27 ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرقى بىر «يەتتە ۋاقىت» تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاقامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتتە ۋاقىت» نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلەرنى سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلدى. تاكى بالا يىتاپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۈلپەت ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10 قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھىي قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچلىكتۇر. لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۇدۇنلىرى توغرىسىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. 2 ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتۇم. 3 ئۈچ ھەپتىگىچە

ھېچقانداق نازۇ-نېمەت ھېدىم، گۆش ھېدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە پۇراقلىق
ماي سۇرمىدىم. 4 بىرىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا،
يەنى دىچلە دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، 5 بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا
تىكىتىم، كاناپ كىيىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى
كۆردۈم. 6 ئۇنىڭ تېنى سېرىق ياقتىدەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقاقتەك يالتىراپ،
كۈزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتتەك چاقنايتتى؛ ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقراپ تۇرىدىغان
مىستەك ۋالىدايتتى؛ ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جاراڭلايتتى.
7 غايىبانە كۆرۈنۈشىنى يالغۇز مەنىكى دانىياللا كۆردۈم، يېنىمىدىكىلەر ئالامەتنى
كۆرمىگەنىدى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بېسىپ، ئىنتايىن سترەپ كېتىشتى،
مۇكۈنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قېچىپ كەتتى. 8 ئۇ يەردە ئۆزۈم يالغۇز قېلىپ بۇ
كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشىنى كۆردۈم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمىدى، چىرايم قاتتىق
تۈرگىرىپ ئۆلۈك ئادەمدەك بولۇپ قالمىم، پۇت-قوللىرىمدا بىر ئازمۇ ماغدۇر قالمىدى.
9 لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يەرگە يىقىلىپ دۈم
چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. 10 مانا، تۇيۇقسىز بىر قول ماڭا تەگدى، مېنى شۇ ئان
يۈلەپ يەرگە تۆت پۇتلۇق قىلىپ تۇرغۇزدى. 11 شۇ زات ماڭا: - ئەي دانىيال،
ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشەنگىن، ئۆرە
تۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭ يېنىڭغا ئەۋەتلىدىم، - دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى
بىلەن، مەن تىرىككەن ھالدا ئورنۇمدىن تۇردۇم. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا مۇنداق
دېدى: - «ئەي دانىيال، قورقما، چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە
ئېرىشىشكە، ئۆزۈڭنى تۆۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان بىرىنچى كۈندىن بۇيان سېنىڭ
دۇئا-تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى، ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن يېنىڭغا ئەۋەتلىدىم. 13
لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمرى» ماڭا قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر

كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادشاھلىرىنىڭ يېنىدا تۈزۈم يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماڭا ياردەم قىلغىلى كەلدى. 14 مەن ساڭا ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ بېشىغا كېلىدىغان ئىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى توغرىسىدۇر». 15 ئۇ ماڭا بۇ گەپنى قىلىۋاتقاندا، پەقەتلا يەرگە قارغىنىمچە زۇۋان سۈرەلمەي تۇرۇپ قالدىم. 16 مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولنى ئۈزۈپ لەۋلىرىنى سىلاپ قويۇدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغۇچىغا: - تەقىسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ-ئىچىمدىن ئازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. 17 تەقىسىرىمنىڭ كەمسە قۇللىرى قانداقۇسىلى تەقىسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالايتتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم تۈگەپ، نەپەسىم ئۈزۈلدى، - دېدىم. 18 ئاندىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سىلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى 19 ۋە: - ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورققا! ساڭا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! - دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماڭا تېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: - تەقىسىرى يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماڭا ماغدۇر كىرگۈزدىلا، - دېدىم. 20 ئۇ مۇنداق دېدى: - «مېنىڭ قېشىڭغا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارسىكى ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلىمەن، مەن ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن، «گرېتسىيەدىكى ئەمىر» مەيدانغا چىقىدۇ. 21 لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەقىقەتنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ۋەھىيلەرنى مەن ساڭا بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ ئەمىرلىكلىرى مىكائىلدىن باشقا، ماڭا ياردەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11 مەن مېدىئالىق دارىئۇس پادشاھ بولغان بىرىنچى يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغاندىم. 2 ئەمدى مەن ساڭا ھەقىقەتنى ئېيتىپ بېرىمەن: - بۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ،

كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپىن كۆپ مال-دۇنيانى توپلايدۇ؛ ئۇ مال-دۇنيالىرىدىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گەرتىسىيەگە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. 3 ئۆنگىدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، نېمى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسماننىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتىدىكىدەك كۈچلۈك بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. 5 ئۆنگىدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۈچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۆنگىدىنمۇ كۈچلۈك بولىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ تېخىمۇ چوڭ پادىشاھلىقىنى سورايدۇ. 6 بىرنەچچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن، [جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا بارىدۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ شىمالىي پادىشاھ ئۆزىمۇ ھوقۇقىنى قولدا تۇتالماي، مەزمۇت تۇرالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە ساتقۇنلۇق قىلىنىدۇ. 7 ھالبۇكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] تۇغىنىدىن بىرى قوشۇننىڭ ھوقۇقىنى قولغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا بېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبە قىلىدۇ. 8 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قۇيما مەبۇدلىرى ۋە بۇتخانىلىرىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسىرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزىنى نېرى قىلىدۇ. 9 شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا بېسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. 10 شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قوزغىلىپ،

زور قوشۇن تەشكىللەيدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا بېسىپ كىرىدۇ. كېيىن ئۆيەنە جەڭ قىلىپ، دۈشمەن قورغىنىغىچىمۇ بېسىپ كىرىدۇ. 11 جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەڭگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەڭگە سالدى، لېكىن ئۇنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسىرگە ئېلىندۇ. 12 شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسىرگە ئېلىنىشى بىلەن جەنۇبىي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۆتمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ، بىراق ئۇنىڭ غەلبىسى ئۇزۇن داۋاملاشمايدۇ. 13 چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، بۇرۇنقىدەك كۆپ ۋە كۈچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ. بېكىتىلگەن يىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. 14 ئۇ چاغدا نۇرغۇن كىشىلەر جەنۇبىي پادىشاھقا قارشى تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانيال -] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتتىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. 15 شىمالىي پادىشاھ پوتەي سېلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ بېسىۋالىدۇ. جەنۇبىدىكى كۈچلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. 16 شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن» نى ئىشغال قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. 17 [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسىرغا] يول ئالىدۇ؛ ئۇ [مىسىر] بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، ئۆزى ئەھدە تۇرغاندەك قىلىدۇ. بىراق [مىسىرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئۇ ئاياللىرىنىڭ بىر قىزىنى [مىسىر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. 18 كېيىن ئۇ دېڭىز

بويىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسىرگە ئالدى. لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلەرنى خار قىلىشلىرىنى چەكلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۇنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى تۈزىگە ياندۇرىدۇ. 19 ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىرىدا ئۇ پۇتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. 20 كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پادىشاھلىقنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭبېگىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن ئۇ ئۇزۇن تۇتمەيلا، مالىمانچىلىقمۇ بولماي، جەڭمۇ بولماي ئولتۇرۇلدى». 21. «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالدى؛ ئەمما پادىشاھلىقنىڭ ھۆرمەت-شۆھرىتى ئۇنىڭغا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ؛ لېكىن ئۇ خەلقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، يالاقچىلىق ۋاسىتىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. 22 زېمىنغا كەلگۈدەك بېسىپ كىرگەن كۈچلەرنى ئۇ ھەم كەلگۈدەك ھۇجۇم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتاكى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»مۇ يوقىتىدۇ. 23 شەرئەتنامە تۈزۈش ئارقىلىق ئۇ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ؛ ئادەملەرنى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كۈچى ئاۋۇپ-ئاۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. 24 ئۇ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ باي ئۆلكىلەرگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى ياكى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى ئۇ ئولجىنى، غەنمەتلەرنى ۋە نۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلەرگە ئۆلەشتۈرۈپ بېرىدۇ؛ مەلۇم بىر مەزگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۇجۇم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. 25 ئۇ ئۆز كۈچىنى ئىشقا سېلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەنۇبىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. جەنۇبىي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەنۇبىي پادىشاھ خانىئىلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىگە ئۇچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمىدى. 26 چۈنكى ئۇنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر

ئۇنى يېقىتىدۇ. ئۇنىڭ قوشۇنى ھەممە يەرگە تارقىلىدۇ، نۇرغۇنلىرى ئۆلتۈرۈلدى. 27 كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داسىتخانداندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرىگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ؛ لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگەنگەن ۋاقىتتا بولىدۇ. 28 [شمالىي پادىشاھ] نۇرغۇن مال-مۈلۈكلەرنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. 29 بەلگەنگەن ۋاقىتتا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەنۇبقا تاجاۋۇز قىلىدۇ؛ لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىدىكى بىلەن ئوخشىمايدۇ. 30 چۈنكى كىتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ دەرد-ئەلەم بىلەن چېكىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] ئۆز خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قاراپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ، ئۇنىڭغا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ؛ شۇنداقلا چېكىنىپ يانغاندا مۇقەددەس ئەھدىگە ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتۈرلەيدۇ. 31 ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇرغان بىرنەچچە كۈچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس تىبادە تىخانىنى بۇلغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق»نى ئۇنىڭ ئورنىغا قويدۇ. 32 ئۇ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ؛ لېكىن ئۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. 33 خەلق ئىچىدىكى ئاقلار نۇرغۇن قېرىنداشلىرىغا تەلىم يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرى قىلىچتا يىقىلىدۇ، ئوتتا كۆيدۈرۈلۈپ ئۆلتۈرۈلدى، زىندانغا چۈشىدۇ ياكى بۇلاڭ-تالاڭغا ئۇچرايدۇ. 34 يىقىلغان ۋاقىتلىرىدا، خۇدانىڭ خەلقى ئازغىنە ياردەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ قاتىرىغا

خۇشامەت-ھىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. 35 بەزى ئاقلار يىقىلىدۇ. لېكىن ئۇلارنىڭ يىقىلىشى ئۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى، تاۋلىنىش-تازىلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكلىنىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلىگەن ۋاقىتتا كېلىدۇ. 36 شىمالىي پادىشاھ ئۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇ تەكەببۇرلىشىپ، ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھلاردىنمۇ ئۇلۇغلاپ ئۈستۈن قىلىپ، ھەتتا ھەممە ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى بولغۇچىغا ئاجايىب كۈپۈرلۈك سۆز قىلىدۇ؛ تاكى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۈگۈلگەن كۈنىگىچە ئۇ داۋاملىق زور روناق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بېكىتكىنى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. 37 بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ؛ ئاياللارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۇلۇغ دەپ قارايدۇ. 38 بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۈچلەر ئىلاھى» نى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. 39 ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگەلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنتىم سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 40 ئاخىر زامان كەلگەندە، جەنۇبىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قۇيۇندەك ئۇنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ. ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. 41 ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن» غا بېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر ئازدۇرۇلۇپ يىقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدوملار، موئابلار ۋە ئاممۇنلارنىڭ چوڭلىرى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. 42 شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلەرگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر

زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلمايدۇ. 43 ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق بۇيۇملىرىنى تالان-تاراج قىلدۇ. لىۋىيەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر ئۇنىڭغا بويسۇنۇپ ئەگىشىدۇ. 44 كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپىلەر ئۇنى ئالاقزادە قىلدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ 45 ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۆركەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12 - «ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۇلۇغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مەزگىل بولىدۇ؛ يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، شۇنداق چوڭ بالا يىتاپەتلىك مەزگىل بولۇپ باقمىغان. بىراق شۇ چاغدا خەلقنىڭ قۇتقۇزۇلدى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. 2 تۇپراقتا ياتقان ئۆلۈكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتتىن بەھرىمەن بولىدۇ؛ قالغانلىرى نومۇستا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. 3 ئاقىللار ئاسماندىكى گۈمبۈزدەك پارلاق جۇلالىنىدۇ؛ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كىرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلىككە پارلاپ تۇرىدۇ». 4 ئۇ ماڭا يەنە: - ئۇ دانيال، سەن ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات؛ مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇنى پىچەتلەپ مۇھۈرلەۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇيان-بۇيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، - دېدى. 5 مەنكى دانيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. 6 ئۇلاردىن بىرى دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاناپ كىيىم كىيگەن زاتتىن: - بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ - دەپ سورىدى.

7 ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاناپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: - بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگەيدۇ، - دېدى. 8 ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولساممۇ، مەنىسىنى چۈشەنمىدىم. شۇڭا مەن: - تەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ - دەپ سورىدىم. 9 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: - «ئەي دانىيال، يولۇڭغا ماڭ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي تۇتۇلۇپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. 10 نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر بولسا، داۋاملىق رەزىللىك قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشەنمەيدۇ، بىراق ئاقلار چۈشىنىدۇ. 11 كۈندىلىك قۇربانلىق سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى يۈز توقسان كۈن تۇتىدۇ. 12 ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئونمۇز بەش كۈننى كۈتۈپ تۇتكۈزگەنلەر نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! 13 ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە يولۇڭدا مېڭىۋەرگەن. سەن ئارام تاپمىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا نېسىۋەگە مۇيەسسەر بولۇشقا قايتا تىرىلمىسەن».

ھوشىيا

1 پەرۋەردىگارنىڭ كالامى - ئۆزىيا، يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيلار يەھۇداغا، يوتاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقتلاردا، كالام بەئەرنىڭ ئوغلى ھوشىياغا كەلدى؛ 2 پەرۋەردىگارنىڭ ھوشىيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزىنىڭ باشلىنىشى - پەرۋەردىگار ھوشىياغا: «بارغىن، پادىشاھلىققا بېرىلگەن بىر ئايالى ئەمرىگە ئالغىن، پادىشاھلىقتىن بولغان بالىلارنى ئۆز قولىڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۋەردىگاردىن ۋاز كېچىپ پادىشاھلىققا پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ دىپلوماتىنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال ئۇنىڭدىن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. 4 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقت ئۆتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويغىن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. 5 ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقياسىنى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندىرىۋېتىمەن». 6 [گومەر] يەنە ھامىلدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۋەردىگار ھوشىياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھامما» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ 7 بىراق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلارنى ئوقياسىز، قىلچىسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» - دېدى. 8 گومەر لو-رۇھاممانى ئەمچەكتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ 9 [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلەرگە [پەرۋەردىگار] بولمايمەن» دېدى. 10 - بىراق ئىسرائىلنىڭ بالىلىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قۇمدەك بولۇپ، ئۇنى ئۆلچىگىلى

ياكى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سەلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، ئۇلارغا: «[سەلەر] تىرىك تەڭرىنىڭ ئوغۇللىرى!» - دېيىلدى. 11 ئىسرائىل باللىرى ۋە يەھۇدا باللىرى بىرگە يىغىلدى، تۈزلەنگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «بىز ئەلنىڭ كۈنى» ئۇلۇغدۇر! ئاكا-ئۆڭلەرىڭلارغا «ئامى! ([مېنىڭ خەلقىم!])» ۋە سىڭلىرىڭلارغا «رۇھامما! ([رەھىم قىلىنغان!])» - دەڭلار!

2 - ئاناڭلارغا دەۋايىمى يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن دەۋالدىشىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن ئۇنىڭ ئېرى ئەمەس، ئۇ پادىشاھلىق تۇرقىنى چىرايدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقا تىسۇن! 3 بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالگاچ قىلىپ قويىمەن، تۇغۇلغان كۈنىدىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويىمەن؛ مەن ئۇنى خۇددى چۆل-باياۋانغا ئوخشاش قىلىمەن، ئۇنى بىر قاغىراق يەرگە ئايلاندۇرىمەن، ئۇنى ئۆسسۈزلۈك بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ 4 ئۇنىڭ باللىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پادىشاھلىقلاردىن تۈرەلگەن بالىلاردۇر. 5 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پادىشاھلىق قىلغان، ئۇلارنى قارىدا كۆتۈرگۈچى نومۇسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى ئۇ: «مەن ماڭا نان ۋە سۈيۈمنى، يۇڭ ۋە كانايىمى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شارابلىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشىنلىرىمغا ئىنتىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» - دېدى. 6 - شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇتالمەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەتراپىنى تام بىلەن تۈسىمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمىدىغان بولىدۇ. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاشىنلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق ئۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ؛ ئۇلارنى ئەزدەيدۇ، تاپالمىدى؛ شۇڭلاشقا ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋال بۈگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» - دەيدۇ. 8 - ئۆز رايىتىمىزنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۆزلىرى

«باتال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۆمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. 9 شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلەرنى تۈزۈۋاتقاندا، يېڭى شارابلىرىمنى تۈزۈپەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، تۈزۈمىدىكى ئۇلارنىڭ يالساڭچىلىقىنى يېپىشقا كېرەكلىك يۇڭ-كاناپلىرىمنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ 10 ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشنىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمىدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شاھات»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! 12 ۋە مەن ئۇنىڭ ئۈزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇ بۇلارنى: «بۇلار بولسا ئاشنىلىرىم ماڭا بەرگەن ئىش ھەققىلىرىمدۇر!» دېگەندى؛ مەن بۇلارنى جاساڭگاغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. 13 مەن ئۇنىڭ بېشىغا «باتال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلەردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۈزۈكلەرنى ۋە زىيۇ-زىننەتلەرنى بىلەن پەردازلاپ، ئاشنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۇتتۇدى - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئالىمەن، ئۇنى دالغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆڭلىگە سۆزلەيمەن. 15 شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۈزۈملەرنى قايتۇرىمەن، «ئاقور جىلغىسى»نى «ئۆمد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلەردىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندەك كۆي-ناخشا ئېيتىدۇ. 16 ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - «سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى «باتال»م دەيمەن. 17 چۈنكى مەن «باتال»لارنىڭ ناملىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار بۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسلىمەيدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دالدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قانائاتلار ۋە

يەر يۈزىدىكى ئومۇلگۈچلەر بىلەن ئەھدە تۈزۈمەن، مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزۇمەن. 19 شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىگە تۈزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى تۈزۈمگە باغلايمەن؛ 20 ساداقەتلىكتە سېنى تۈزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۋەردىگارىنى بىلىپ يېتىسەن. 21 ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، «مەن ئاڭلايمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگارى، - «مەن ئاسمانلارنىڭ تەلىپىنى ئاڭلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ؛ 22 يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېھنىنىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ؛ ۋە بۇلار «يىزرەئەل» نىڭ تەلىپىنى ئاڭلايدۇ! 23 ۋە مەن تۈزۈم ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا تېرىمەن؛ مەن «لو-رۇھامام» غا رەھىم قىلىمەن، مەن «لو-ئامى» غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن، ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايم!» - دەيدۇ.

3 ۋە پەرۋەردىگارى ماڭا: - يەنە بارغىن، ئاشىنىسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالىنى سۆيگەن، گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشىمىش پوشتال» لارنى سۆيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۋەردىگارى ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۆيگۈمدەك سەن ئۇنى سۆيگەن، - دېدى 2 (شۇڭا مەن ئون بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغداي ۋە يېرىم خومىر ئارپىغا تۈزۈمگە قايتۇرۇۋالدىم؛ 3 مەن ئۇنىڭغا: «سەن مەن ئۈچۈن ئۇزۇن كۈنلەر كۈتسەن، سەن پاهىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن، مەنمۇ سەن ئۈچۈن ئوخشاشلا سېنى كۈتمەن» - دېدىم). 4 - «چۈنكى ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەر پادىشاھسىز، شاھزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۆۋرۈك» سىز، «ئەفود» سىز ۋە ھېچ ئوي بۇتلىرىسىز كۈتۈپ تۇرىدۇ. 5 ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگارى بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھىنى ئىزدەيدۇ؛ كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار

تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى

پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى

زېمىنىدا ھېچ ھەقىقەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش يوقتۇر؛ 2

قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق - بۇلار زېمىنىدا

يامراپ كەتتى؛ قان ئۈستىگە قان تۆكۈلدى. 3 مانا شۇ سەۋەبتىن زېمىن ماتەم

تۇتدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۈدەپ كېتىدۇ، ئۇلار دالادىكى

ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە جۈدەپ كېتىدۇ؛ بەرھەق،

دېڭىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلدى. 4 ئەمدى ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن،

ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ دەۋايم دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! 5 سەن

كۈندۈزدە پۇتلىشىپ يىقىلسەن؛ پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۇتلىشىپ

يىقىلىدۇ؛ ۋە مەن ئاناڭنى ھالاک قىلىمەن. 6 مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاک

قىلىندى؛ ۋە سەنمۇ بىلىمنى چەتكە قاققانكەنسەن، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقمەنكى، سەن

ماڭا يەنە ھېچ كاھىن بولمايسەن؛ خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ

تۈپەيلىدىن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى ئۇنتۇيمەن. 7 ئۇلار كۆپەيگەنسېرى، ماڭا قارشى

كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى شەرمەندىچىلىككە

ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. 8 ئۇلار خەلقىمىنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ

جېنى [خەلقىمىنىڭ] قەبھلىككە ئىنتىزار بولىدۇ. 9 ۋە خەلقىم قانداق بولسا،

كاھىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ مەن [كاھىنلارنىڭ] تۇتقان يوللىرىنى ئۆز ئۈستىگە

چۈشۈرمەن، ئۆز قىلمىشلىرىنى بېشىغا قايىتۇرمەن. 10 ئۇلار يەيدۇ، بىراق تويمىدايدۇ،

ئۇلار پاھىشلىك قىلىدۇ، بىراق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنى

تىگىشاشنى تاشلاپ كەتتى، 11 ئۆزلىرىنى پادىشاھلىق، شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى؛ بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى بۇلاپ كېتىدۇ. 12 خەلقىم ئۆز تايىقىدىن يوليورۇق سورايدۇ، ئۇلارنىڭ ھاسىسى ئۇلارغا يول كۆرسىتىرمەش! چۈنكى پادىشاھلىقنىڭ روھى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پادىشاھلىققا چىقىپ، 13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قارىياغاچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ، شۇڭا قىزلىرىڭلار پادىشاھلىق، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. 14 مەن قىزلىرىڭلارنى پادىشاھلىقلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى ئۈچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتلىرى] ئۆزلىرىمۇ پادىشاھلىق بىلەن سىرتقا چىقىدۇ، «بۇتخانا پادىشاھ» لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يورۇتۇلمىغان بىر خەلق يىقىتىلىدۇ. 15 سەن، ئىسرائىل، پادىشاھلىق قىلىشنىڭ بىلەن، يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نەگىگالغا كەلمەڭلار، نە «بەيت-ئاۋەن» گە چىقىماڭلار، نە «پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلماڭلار. 16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنەكتەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار قانداقۇم پاخلاننى باققاندىكى، ئۇلارنى كەڭ بىر يايلاقتا ئوزۇقلاندۇرسۇن؟ 17 ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن! 18 ئۇلارنىڭ شارابى تۈگىشى بىلەنلا، ئۇلار ئۆزلىرىنى پادىشاھلىققا بېغىشلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېسىل زادىلىرى نومۇسىزلىققا ئەسەبىيلەرچە مەپتۇن بولدى. 19 بىر شامال-روھ ئۇلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورناتتى، ئۇلار قۇربانلىقلىرى تۈپەيلىدىن ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ.

5 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاهىنلار، تىگىشاشلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى؛ چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلەرگە بېكىتىلگەن؛ چۈنكى سىلەر مېزىباھ شەھىرىدە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېيىلغان بىر تور بولغانسىلەر.

2 ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۆكۈپ كەتتى؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ
ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولمەن. 3 ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل مەندىن يوشۇرۇن
ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ ئەفرائىم، سەن ھازىر پادىشاھلىق قىلىدىكەن، ئىسرائىل بولغانغاندۇر.
4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇلارنى خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتىشىغا قويمىدۇ؛ چۈنكى
پادىشاھلىقنىڭ روھى ئۇلار ئارىسىدۇر، ئۇلار پەرۋەردىگارىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 5
ئىسرائىلنىڭ تەكەببۇرلۇقى ئۆزىگە قارشى گۇۋاھلىق بەرمەكتە؛ ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم
ئۆز قەبىلىكى بىلەن يىقىلىپ كېتىدۇ، يەھۇدامۇ ئۇلار بىلەن تەڭ يىقىلىدۇ. 6 ئۇلار
قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى ئېلىپ پەرۋەردىگارىنى ئىزدەشكە بارىدۇ؛ بىراق
ئۇلار ئۇنى تاپالمىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆزىنى تارتىپ ئۇلاردىن يىراقلاشتى. 7 ئۇلار
پەرۋەردىگارىغا ئاسىيلىق قىلدى، چۈنكى ئۇلار بالىلارنى ھارامدىن تۇغدۇرغان؛
ئەمدى «يېڭى ئاي» ئۇلارنى نېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. 8 گىبىئاھتا سۇنابىنى،
راماھدا كانابىنى چېلىڭلار؛ بەيت-ئاۋەندە تاگاھ سىڭالىنى ئاڭلىتىڭلار؛ كەينىڭدە!
قارا، ئۇ بىنىامىن! 9 ئەفرائىم ئەيىلىنىدىغان كۈندە ۋەيرانە بولىدۇ؛ مانا، ئىسرائىل
قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! 10 يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى
پاسىل تاشلارنى يۆتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر؛ مەن ئۇلار ئۈستىگە غەزىپىمنى سۈدەك
تۆكۈۋېتىمەن. 11 ئەفرائىم خورلانغان، جازابىدا ئېزىلگەن، چۈنكى ئۇ ئۆز بېشىمچىلىق
قىلىپ «پاسىكىلىق» نى قوغلاپ يۈردى. 12 شۇڭا مەن ئەفرائىمغا كۆي قۇرتى،
يەھۇدا جەمەتىگە چىرىتكۈچ بولمەن. 13 ئەمدى ئەفرائىم ئۆزىنىڭ كېسىلىنى،
يەھۇدا ئۆز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇرىيەلىكنى ئىزدەپ باردى، «جېدەنخور
پادىشاھ» غا تەلپىنى يوللىدى؛ بىراق ئۇ ھەم سىلەرنى ساقايتالمىقتى، - ھەم ياراڭلارنىمۇ
داۋالىيالمىقتى. 14 چۈنكى مەن ئەفرائىمغا شىردەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارىسلاندەك
بولمەن؛ مەن، يەنى مەنكى، ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىپ، كېتىپ قالغىمەن؛ ئۇلارنى

ئېلىپ كېتىمەن، قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ، 15 مەن كېتىمەن، ئۇلار
گۇناھىنى تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە ئۆز جايىغا قايتىپ تۇرىمەن؛ بېشىغا
كۈن چۈشكەندە ئۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6 «ئېلىڭلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ يېنىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما قىلغۇچى،
بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېكىپ قويىدۇ. 2 ئۇ ئىككى كۈندىن
كېيىن بىزنى جانلاندىرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ، بىز ئۇنىڭ يۈزى
ئالدىدا ھايات ياشايمىز! 3 ۋە بىز ئۇنى بىلىدىغان بولىمىز! بىز پەرۋەردىگارىنى تونۇش ھەم
بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى قۇتقۇزۇشقا چىقىشى تاڭ سەھەرنىڭ
بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ يېنىمىزغا يامغۇردەك، يەر-زېمىنى سۇغىرىدىغان» كېيىنكى
يامغۇر» دەك چۈشۈپ كېلىدۇ! 4. ئۇ ئەفرائىم، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ ئۇ
يەھۇدا، سېنى قانداق قىلسام بولار؟ چۈنكى ياخشىلىقلىرىڭ سەھەردىكى بىر پارچە
بۇلۇتتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان شەنبەمدە كۆتۈر. 5 شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر
ئارقىلىق ئۇلارنى چېپىۋەتكەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنمەن؛
مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ نۇرىدەك چىقىدۇ. 6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس،
بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم
بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپىمەن. 7 بىراق ئۇلار ئادەمئادەتكە ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك
قىلغان؛ ئۇلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گېڭىڭلار بولسا قەبھەلىك
قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى؛ ئۇ قان بىلەن بويالغان. 9 قاراڭچىلار ئادەمنى پايلىغاندەك،
كاھىنلار توپى شەكەمگە بارىدىغان يولدا قاتلىق قىلماقتا؛ بەرھەق، ئۇلار ئېپلاستىق
قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمەتدە يىرگىنچىلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئەفرائىمنىڭ
پاھىشلىكى شۇ يەردە تېپىلىدۇ؛ ئىسرائىل بۇلغاندى. 11 يەنە ساڭمۇ، ئۇ يەھۇدا،
تېرىغان [گۇناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرەي دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى، سامارىيەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالداچىلىق قىلىدۇ، ئوغرىلار بولسا بۆسۈپ كىرىۋاتىدۇ، قاراچىلار توپى سىرىتا بۇلاچىلىق قىلىۋاتىدۇ. 2 ئۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈزلىرىنى قىستاتىۋاتىدۇ؛ بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمىدۇر. 3 ئۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار؛ ئۇلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتىنى يەنە ئۇلغايتىدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [تەبرىكلەنگەن] كۈندە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپچى بىلەن ئۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى؛ [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى؛ 6 چۈنكى ئۇلار كۆڭلىنى تونۇردەك قىزىتىپ سۇيىقەست پۈكۈپ قويغانىدى؛ كېچىچە ئۇلارنىڭ غەزىپى چوڭلىنىپ تۇرىدۇ؛ سەھەردىلا ئۇ يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. 7 ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىقتۇر، ئۇلار ئۆز سوراچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يىقىلدى - ئۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «تۈرۈلگەن بىر قوتۇرماچ» دەكتۇر. 9 يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرھەق، [بېشىنىڭ] ئۇ يەر-بۇ يەردە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەكەببۇرلۇقى ئۆزىگە قارشى گۇۋاھ بېرىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ بېشىغا قايىتمايدۇ؛ ياكى شۇنداق ئىشلار [بېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئىزدەيمەيدۇ. 11 ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختەكتەك؛ مىسىرغا قاراپ سايرايدۇ، ئاسۇرىيەنى

ئىزدەپ بارىدۇ، 12 ئۇلار بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈرگەندەك ئۇلارنى چۈشۈرمەن؛ [بۇ خەۋەر] ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، ئۇلارنى جازالايمەن. 13 ئۇلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار مەندىن يىراقلىشىپ تېنىپ كەتتى! ئۇلار ھاللاك بولسۇن! چۈنكى ئۇلار ماڭا ۋاپاسزلىق قىلدى! مەن ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقىراي دېگەندە، ئۇلار مەن توغرىلىق يالغان گەپ قىلدۇ! 14 ئۇلار ئورنىدا يېتىپ نالە قىلغاندا، ماڭا كۆڭلىدە ھېچ نىدا قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ جامائەتكە يىغىلىشى پەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس؛ ئۇلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. 15 بەرھەق، مەن ئەسلى ئۇلارنى تەربىيىلەگەنمەن، ئۇلارنىڭ بىلەنلىرىنى چېنىقتۇرۇپ كۈچەيتكۈزگەندىم، بىراق ئۇلار ماڭا قارشى يامانلىق قەستلەۋاتىدۇ. 16 ئۇلار بۇرۇلدى - بىراق بۇرۇلۇشى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس؛ ئۇلار ئالدىنقى بىر ئوقياغا ئوخشاش. ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى ئۆزلىرىنىڭ غالىپلىقىغا تىل-ئاھانەتلىرى ۋە جىدىن قىلىپلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا ئۇلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8 كانايىنى تاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. 2 ئۇلار ماڭا: «ئۇ خۇدايم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى تونۇيمىز!» دەپ ۋارىقرايدۇ. 3 ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقىنى تاشلىۋەتكەن؛ شۇڭا دۈشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. 4 ئۇلار ئۆزلىرى پادىشاھلارنى تىكلەنگەن، بىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ ئۇلار بەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۇنىڭدىن خەۋىرم يوق؛ ئۇلار ئۆز جېنىغا زامان بولۇش ئۈچۈن، ئۆزلىرىگە بۇتلارنى كۆمۈش-ئالتۇنلىرىدىن ياسىغان. 5 ئۇ سامارىيە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلىۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا قوزغالدى؛ ئۇلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ 6 شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ -

ئۇنى بىر ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس؛ ئۇ خۇدا ئەمەس؛ سامارىيەنىڭ موزىي دەۋرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلدى! 7 چۈنكى ئۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇنى ئوردۇ! ئۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئاش بەرگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. 8 ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى؛ ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى؛ 9 چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۈرگەن ياۋايى ئېشەكتەك ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ چىقتى؛ ئەفرائىم «ئاشنا» لارنى ياللىۋالدى. 10 گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللىۋالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن؛ ئۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى» نىڭ بېسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. 11 ئەفرائىم «گۇناھ قۇربانلىق» لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۇناھ قوزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. 12 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولساممۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلانماقتا. 13 ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشىدىن يەيدۇ، بىراق پەرۋەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك ئالمايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۇناھلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! 14 چۈنكى ئىسرائىل ئۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا» لارنى قۇرىدۇ؛ يەھۇدا بولسا ئىستېھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9 ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتتەپ پاهىشلىككە بېرىلدىڭ؛ ھەر بىر خاماندا سەن پادىشاھ ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. 2 خامان ۋە شاراب كۆپچىكى ئۇلارنى باقالمىدۇ؛ يېڭى شاراب ئۇنى يەرگە قارىتىپ قويدۇ. 3 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ

زېمىندا تۇرۇۋەرمەيدۇ، ئەفرائىم بەلكى مىسىرغا قايتىدۇ، ئۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارىغا ھېچ «شاراب ھەدىيە»لەرنى قويمىدايدۇ، ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئېنى ماتەم تۇتقۇچىلارنىڭ ئېنىدەك بولىدۇ، ئۇنى يېگەن ھەرىكەت «ناپاك» بولىدۇ، بۇ نان ھەرگىز پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. 5 ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۈنىدە، «پەرۋەردىگارىنىڭ ھېيتى» بولغان كۈنىدە قانداق قىلارسىلەر؟ 6 چۈنكى مانا، ئۇلار ھەتتا ھالاكەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغىۋېلىپ، ئاندىن مېھمۇس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدرلىك كۆمۈش بۇيۇملىرىنى بولسا، چاققاقلار ئىگىلىۋالىدۇ، ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. 7 ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يامانلىق قايتۇرىدىغان كۈنلەر كەلدى؛ ئىسرائىل بۇنى بىلىپ يەتسۇن! سېنىڭ قەبھەلىكىڭنىڭ كۆپلۈكى تۈپەيلىدىن، زور نەپىتنىڭ بولغىنى تۈپەيلىدىن، پەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. 8 پەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايم بىلەن بىللە تۇرغان كۆزەتچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللاردا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ تۈپەيلىدە نەپەت ئۇنى كۈتمەكتە. 9 گېبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىكىدەك ئۇلار ئۆزلىرىنى چوڭقۇر بۇلغىغان، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھەلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 10 -چۆل-باياۋاندا ئۈزۈم ئۆچرەپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆرگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆرگەنمەن؛ ئاندىن ئۇلار «ئاتال-پېتىر»نى ئىزدەپ باردى، ئۆزلىرىنى ئاشۇ نومۇسلىق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ «سۆيگۈچىسى»گە ئوخشاش يىرگىنچىلىك بولدى. 11 ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۆچۈپ كېتىدۇ. - خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمىغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمىغاندەك، بويدا ئاپىرىدە

بولۇش بولۇپ باقمىغاندەك! 12 ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرنى قالدۇرماي جۇدا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 13 مەن كۆرگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەن زاردا تىكلەنگەن بىر «تۇر شەھىرى» دەك ئىدى؛ بىراق ئەفرائىم بالىلىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. 14 ئۇلارغا بەرگەن، ئۇ پەرۋەردىگار – زادى نېمە بەرگىنىڭ تۈزۈك؟ – ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالىياتقۇ، قۇرۇق ئەمچەكلەرنى بەرگەن! 15 ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپەتەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، ئۇلارنى تويۇمدىن ھەيدىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيۈمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. 16 ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى؛ ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالىياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى تۇتۇۋېتىمەن. 17 مېنىڭ خۇدايم ئۇلارنى چەتكە قاقى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر؛ ئۇ ئۆزى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسېرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىنىنىڭ ئېسىللىقىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۈۋرۈكلىرىنى ياسىدى. 2 ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئاللا؛ ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چىقىپ غۇلتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇت تۈۋرۈكلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. 3 چۈنكى ئۇلار پات ئارىدا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەرۋەردىگار دىن قورقۇندۇق؛ پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بىزگە نېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» – دەيدىغان بولىدۇ. 4 ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ؛ شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋاللىشىشلار ئېتىزىدىكى

چۈنەكلەرگە شۇمبۇيا ئۆزۈپ كەتكەندەك بولدى. 5 سامارىيەدە تۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋەن» نىڭ موزىيى ئۈچۈن غەم-ئەنداشىگە چۈشىدۇ؛ «[بەيت-ئاۋەن]» [دىككەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم تۇتدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن» لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇ؛ ئۇلار «بەيت-ئاۋەن» نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلاندى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىندى! 6 بەرھەق، شۇ نەرسە «جېدەلىخور پادىشاھ» ئۈچۈن ھەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇرىيەگە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلدى؛ ئەفرائىم ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەقلى» دىن خىجىل بولدى. 7 سامارىيەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشەكتەك يوقىلىپ كەتتى؛ 8 «ئاۋەن» دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىندۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسدۇ؛ ئۇلار تاغلارغا: «ئۈستىمىزنى يېپىڭلار!»، دۈڭلۈكلەرگە: «ئۈستىمىزگە تۈرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» - دەيدۇ. 9 - ئىسرائىل، گىبىئاھنىڭ كۈنلىرىدىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ پېتى تۇرۇۋەردى؛ رەزىللىكنىڭ بالىلىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبىئاھتا بېسىۋەتمىدۇ؟ 10 مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالامەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى تۈپەيلىدىن ئەسىرگە چۈشۈشكە توغرا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ. 11 ئەفرائىم بولسا كۆندۈرۈلگەن بىر ئىنەكتۇر، ئۇ خامان تېپىشكە ئامراق؛ مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنى ئۇپراشتىن ئاياپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا بوينۇتۇرۇق سېلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ ئۆزى ئۈچۈن يەرنى تىرىلىشى كېرەك. 12 ئۆزۈڭلارغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىڭلار، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ھوسۇل ئالدىڭلار؛ بوز يېرىڭلارنى چاناپ ئىچىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، - تا ئۇ ئۈستۈڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغۇچە! 13 [بىراق] سىلەر رەزىللىكنى ئاغدۇردۇڭلار، قەبىھلىك ھوسۇلنى ئوردۇڭلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يېدىڭلار،

چۈنكى سەن ئۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ تاياندىڭ؛ 14
قوۋملىرىڭ ئارىسىدا چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلدى؛ شالمان جەڭ كۈنىدە بەيت-
ئار بەلنى بەربات قىلغاندەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىندۇ؛ (شۇ كۈنى
[بەيت-ئار بەلدىكى] ئانا-باللار تەڭلا پارە-پارە قىلىۋېتىلگەنمۇ؟) - 15 ئەمدى ئوچىغا
چىققان رەزىللىكنىڭ تۈپەيلىدىن، ئوخشاش بىر كۈن سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرۈلدى،
ئى بەيت-ئەل! تاڭ سەھەردىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغدا، مەن ئۇنى سۆيۈم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسىردىن
چىقىشقا چاقىردىم. 2 بىراق ئۇلار [خەلقىمنى] چاقىرىۋىدى، ئۇلار دەرھال
ھۇزۇرۇمدىن چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار «ئاتال»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئويما
مەبۇدلارغا ئىسرىق سالىدى. 3 ئەفرائىمغا مېڭىشنى ئۈگەتكۈچى ئۆزۈم ئىدىم، ئۇنىڭ
قولنى تۇتۇپ ۋە يۆلەپ - بىراق ئۆزىنى ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار
بىلمىدى. 4 مەن ئادەم تېجىلىكنىڭ كۆيۈنۈش رىشتىلىرى بىلەن، سۆيگۈنىڭ تارلىرى
بىلەن ئۇلارنىڭ كۈڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خۇددى ئېڭىكىدىن بويۇنتۇرۇقنى
ئېلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانمەن، ئېڭىلىپ ئۆزۈم ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرغانمەن.
5 ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولمامدۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى
بولدىغان ئەمەسمۇ؟ - چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! 6 قىلىچ ئۇنىڭ
شەھەرلىرىدە ھەريان ئوينىتىلدى؛ [دەرۋازىسىدىكى] تۆمۈر بالداقلارنى ۋەيران
قىلىپ يەپ كېتىدۇ؛ بۇ ئۆز ئەقىللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! 7 بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم
مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا نىدا قىلىپ
چاقىرىسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. 8 مەن قانداقۇ سېنى تاشلاپ
قويمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قانداقۇ سېنى [دۈشمەنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟!
قانداقۇ سېنى ئادماھ شەھىرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقۇ زەبوئىم شەھىرىدەك

بىر تەرەپ قىلمەن؟! قەلىم ئىچ-باغرىمدا قايىپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقم قوزغىلىۋاتىدۇ! 9 غەزىپىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تەڭرىدۇرمەن، - يەنى ئاراڭدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ كەينىدىن ماڭدۇ؛ ئۇ شىردەك ھۆركىرەيدۇ؛ ئۇ ھۆركىرىگەندە، ئەمدى بالىلىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ؛ 11 ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختەكتەك تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز ئويلىرىگە ماكانلاشتۇرمىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12 ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ؛ يەھۇدامۇ تەڭرىگە، يەنى ئىشەنچلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا تۇتۇقسىز بولىدۇ. ئەفرائىمنىڭ يېڭىنى شامالدىرۇ، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۈنلەپ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتىۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك مىسىرغا ماي «سوغلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. 2 پەرۋەردىگارىڭنىڭ يەھۇدا بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار؛ ئۇ ياقۇپنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. 3 ئۇ بالىياتقىدا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىنىدىن تۇتۇۋالغان، ئۆز كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ 4 ئۇ بەرمەق پەرىشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلبە قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بىزگە سۆز قىلدى؛ 5 - يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، - «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە نامىدۇر! 6 شۇڭا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ يېنىغا قايت؛ مېھرىبانلىق ۋە ئادالەتنى قولۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتىكىن. 7 مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالداچىلىق تارازىسى بار؛ ئۇ بوزەك قىلىشقا ئامراق تۇر. 8 ئەفرائىم:

«مەن دەرۋەقە بېيىدىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى توپلىدىم؛ بىراق ئۇلار بارلىق ئەجىرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھى قەبھىلىكىنى تاپالمىدا!» - دەيدۇ. 9 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن، مەن سېنى يەنە «[كەپىلەر] ھېيتى» دىكىدەك چېدىرلاردا تۇرغۇزىمەن! 10 «مەن پەيغەمبەرلەرگە سۆز قىلغانمەن، ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى كۆرسەتكەنمەن. 11 گېلىئاد قەبھىمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارماسلاردۇر! ئۇلار گىگالدا تورپاقلارنى قۇربانلىق قىلدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى دەرۋەقە ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! 12 (ياقۇپ سۇرىيەگە قېچىپ كەتتى، شۇ يەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى). 13 پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ ئالغان. 14 ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى ئۇ تۆككەن قان قەرزىنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ، شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13 [بۇرۇن] ئەفرائىم سۆز قىلغاندا، كىشىلەر ھۆرمەتلەپ تىرەپ كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ بائال ئارقىلىق گۇناھ قىلىپ تۇلدى. 2 ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا! ئۆزلىرىگە كۆمۈشلىرىدىن قۇيما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقلى ئويلاپ چىققان بۇتلارنى ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەننىڭ ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر توغرۇلۇق: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقىنى قىلغۇچىلار، موزايىلارنى سۇيۇپ قويۇڭلار!» دېيىلىدۇ. 3 شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خاماندىن قارا قۇيۇندا ئۇچقان پاخالدەك، تۈگۈكتىن

چىققان ئىس-تۈتەكتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. 4 بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانمەن؛ سەن مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھى بىلمەيدىغان بولسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر. 5 مەن چۆل-باياۋاندا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تونۇشتۇم؛ 6 ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، تويۇنغان، تويۇنغاندىن كېيىن كۈڭلەدە تەكەببۇرلىشىپ كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. 7 ئەمدى مەن ئۇلارغا شىردەك بولمەن؛ يىلپىزدەك ئۇلارنى يول بويىدا پايلاپ كۈتمەن؛ 8 كۈچۈكلەردىن مەھرۇم بولغان ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋىسىنى تىتىۋېتىمەن؛ ئۇلارنى چىشى شىردەك نەق مەيداندا يەۋېتىمەن؛ دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتىۋېتىدۇ. 9 سېنىڭ ھالاكتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقنىڭ، يەنى ياردەمچىگە قارشى چىققانلىقتىن ئىبارەتتۇر. 10 ئەمدى بارلىق شەھەرلەرنىڭ ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھنىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقتى-ھاكىملىرىڭ قېنى؟ سەن بۇلار توغرۇلۇق: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايەن!» دەپ تىلگەن ئەمەسمۇ؟ - 11 مەن غەزىپم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم قىلغانمەن، ئەمدى ئۇنى غەزىپم بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. 12 ئەفراتنىڭ قەبھەلىكى چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان؛ ئۇنىڭ گۇناھى جۇغلىنىپ ساقلانغان؛ 13 تولغاق باسقان ئايالنىڭ ئازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشكەن؛ ئۇ ئەقەلسىز بىر ئوغۇلدۇر؛ چۈنكى بالىياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، ئۇ ھازىر بولىغان! 14 مەن بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى تەھتىساراننىڭ كۈچىدىن قۇتۇلدۇرمىەن؛ ئۇلارغا ھەممە مەت بولۇپ ئۆلۈمدىن قۇتقۇزمەن؛ ئەي، ئۆلۈم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتىسارا، سېنىڭ ھالاكەتلىرىڭ قېنى؟! مەن بۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن! (Sheol h7585) 15 [ئەفراتنىم] قېرىنداشلىرى ئارىسىدا «مېۋىلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۆل-باياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ؛ [ئەفراتنىڭ] بۇلىقى

قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ يېشى قاغىراپ كېتىدۇ؛ ئۇ [شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نەپەس قاچا-قۇچىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ. 16 سامارىيەنىڭ ئۆز گۇناھى ئۆز زىمىنىگە قويۇلدى، چۈنكى ئۇ ئۆز خۇداسىغا بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ ئۇلار قىلچ بىلەن يىقىلدى، بوۋاقلرى پارە-پارە قىلىپ چېقىۋېتىلدى، ھامىلدار ئاياللىرى يېرۋېتىلدى.

14 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا ئىككىلەشمەي قايتىپ كەل! چۈنكى ئۆز قەبھىلىكىڭ بىلەن پۇتلىشىپ يىقىلغانسەن. 2 تۈزۈڭلار بىلەن بىللە سۆزلەرنى ئېپىكىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىڭلار؛ ئۇنىڭغا: «بارلىق قەبھىلىكىڭنى كەچۈرگەنسەن، شاپائەت بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغانسەن، شۇنىڭ بىلەن بىز ساڭا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا [قۇربانلىقلار]» نى تۇتمىز - دەڭلار. 3 - «ئاسۇرىيە بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىننەتچىمىز؛ بىز ھەرگىز ئۆز قولىمىز ياسىغىنىغا: «خۇدايمىز!» دېمەيمىز؛ چۈنكى سەندىنلا يېتىم - يېسىرلار رەھىم - شەپقەت تاپىدۇ». 4 - مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشىلىرى» دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن كۆڭلۈمدىن خالاپ سۆيىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ غەزەپىم ئۇنىڭدىن ياندى. 5 مەن ئىسرائىلغا شەبنەمدەك بولمەن؛ ئۇ نىلۇيەردەك بەرق ئۆرىدۇ، يىلتىزلىرى لىۋان [كېدەر] دەرىخىدەك يىلتىز تارتىدۇ؛ 6 ئۇنىڭ بىخلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكى زەيتۇن دەرىخىدەك، پۇرىقى لىۋان [كېدەرنىڭكىدەك] بولىدۇ. 7 خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار زىرائەتلەردەك ياشنايدۇ، ئۈزۈم تېلىدەك چېچەكلەيدۇ؛ لىۋاننىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]، ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. 8 ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار بىلەن يەنە نېمە كارىم!» - دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالمەن!»؛ «مەن ياپېشىل بىر قارىغاي دورمەن»؛ «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» 9 كىم دانا بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى

بىلەر؟ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى دۇرۇستۇر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭدۇ،

بىراق ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۇتلىشىپ يىقىلدى.

يوئېل

1 پەرۋەردىگارنىڭ پېتىۋېلىنىڭ ئوغلى يوئېلغا چۈشكەن سۆزى: - 2 «ئى قېرىلار، ئاڭلاڭلار، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، ئۆز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدەمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ 3 بالىلىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار ئۆز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، ئۇلارمۇ كېلەر دەۋرگە ئېيتسۇن: - 4 «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغاننى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغاننى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكىلىرى قالدۇرغاننى «ۋەيرانچى قۇرت» لار يەپ بولدى. 5 ئەي، ھاراقكەشلەر، ئويغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۇۋلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن - چۈنكى ئۇ ئاغزىڭىزنى ئېلىپ تاشلاندى. 6 چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنمۇ ئۈستىگە بېسىپ كەلدى؛ ئۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، ئۇنىڭدا شىرنىڭ ھىڭگاڭ چىشلىرى باردۇر؛ 7 ئۇ مېنىڭ ئۈزۈم تاللىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋزاقلارنى سىيرىۋەتتى، ئۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى؛ ئۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقلىۋېتىلدى. 8 ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ بۆز كىيىملەرگە ئورانغان نەۋجۇۋاندەك قاتتىق پىغان چېكىڭلار، 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئوينى «ئاشلىق ھەدىيە» دىن ھەم «شاراب ھەدىيە» لەردىن مەھرۇم قىلىندى؛ كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۇتدۇ. 10 ئېتىزلار چۆلدە رەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۇتدۇ؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەبۇن مېيى قاغجىرىدى. 11 ھەي دېھقانلار، ئۇيۇلۇڭلار، بۇغدايلار ھەم ئارپىلار ئۈچۈن يالۋۇرۇڭلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. 12 ئۈزۈم تېلى قاغجىراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ،

دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولشىپ كەتتى، بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىلىرىدا سولشىپ كەتتى. 13 بېلىڭلارنى باغلاڭلار، پەرياد ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار؛ ھۇۋلاڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۇز كىيىملەرنى كىيىپ دۈم يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى، چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ تويىدىن «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە» ئۈزۈلۈپ قالدى. 14 «روزا تۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەرگىلى ئايرىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، ئاقساقاللارنى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تويىگە يىغىپ، پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! 15 «ئاه، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قانداق تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. 16 مانا، غىزا كۈز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ تويىدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ 17 ئۇرۇقلار توپا-چامىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خارابىلەشتى، بوغۇزخانلار غۇلاپ چۈشتى، چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. 18 چاربايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتىپاراق بولدى، ئوتلاقنى تاپالمىغاچ، قوي پادىلىرىمۇ ئوزى «گۇناھىمىز بار» دېگەندەك مەيۈسلەندى؛ 19 ئاه، پەرۋەردىگار، نىدا قىلمەن ساڭا، چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپەلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 20 دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا نىدا قىلدۇ، چۈنكى ئېرىق-ئۆستەڭلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپەلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىدا ئاگاھ سىڭالىنى ئاڭلىتىڭلار، زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن در-در تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئويىقىنىدۇر. 2 ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار

قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، - تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغاندەك،
زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ
باقىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋرگە يەنە بولمايدۇ. 3 ئۇلارنىڭ ئالدىدا
كۆيدۈرگۈچى ئوت ماڭدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۆيدۈرۈپ
تۇتدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېرەن باغچىسى» دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى
تەككەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-باياۋان بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنەمە
قېچىپ قۇتۇلمايدۇ. 4 ئۇلارنىڭ قىياپىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك
چاپىدۇ. 5 جەڭ ھارۋىلىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن
سەكرەپ تۇتدۇ؛ پاخالنى پاراسلاپ كۆيدۈرگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ
ماڭدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ تۇرغان كۈچلۈك قوشۇندەك يۈرىدۇ، 6
ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. 7 ئۇلار
پالۋانلاردەك يۈگۈرىدۇ؛ جەڭچىلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ تۇتدۇ؛ ھەممىسى ئۆز
ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ؛ سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. 8 ھېچقايسىسى ئۆز
قېرىنداشىنى قىستىمايدۇ؛ ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلىشمۇ،
يارىلماي تۇتۇپ ماڭدۇ؛ 9 شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ؛ سېپىل ئۈستىدە
يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ؛ ئۆيلەرگە يامىشىپ چىقىدۇ؛ دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. 10
ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىنى تىترەك باسىدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ قۇياش ھەم
ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. 11 پەرۋەردىگار
ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ بارگى پايانسىزدۇر،
ئۇنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ،
ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر؛ كىم ئۇنى كۆتۈرەلسۇن؟ 12 بىراق ھەتتا ھازىرمۇ، -
دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چىن كۆڭلۈڭلەر بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغىلار بىلەن ماتەم

تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، 13 كىم - كېچىكىڭلارنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن ياندىغان [خۇدا] دۇر. 14 كىم بىلدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بىرەر بەرىكەتنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بىرەر «ئاشلىق ھەدىيە» ھەم «شاراب ھەدىيە»نى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ 15 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا تۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەزگىلى ئايرىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار؛ 16 ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى پاكلايدۇرۇڭلار، ئاقساقاللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمىۋاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار؛ توي قىلىۋاتقان يىگىت ئۆز ئۆيىدىن، ياتلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن؛ 17 كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتۇرسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردىگار، ئۆز خەلقىڭگە ئىچكىنى ئاغرىتقايسەن، ئۆز مېراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللەرگە سۆز-چۆچەك بولۇشقا قويمايسەن؛ ئەل-يۇرتلار ئارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قېنى؟» دېيىلىسۇن». 18 ئاندىن پەرۋەردىگار ئۆز زېمىنىغا ئوتلۇق مۇھەببىتىنى، ئۆز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى؛ 19 پەرۋەردىگار جاۋابەن ئۆز خەلقىگە مۇنداق دېدى: - «مانا، مەن سىلەرگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتتىمەن، سىلەر بۇلاردىن قاندۇرۇلسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە قىلىپ قويمايمەن؛ 20 ھەم شىمالدىن كەلگۈچى سىلەردىن يىراق قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا قوغلىۋېتىمەن؛ ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدىۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ سېسىقلىقى پۇراپ تۇرىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ، چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن»

دەپ ئۆزىنى ئۇلۇغ قىلماقچى بولدى. 21 قورقا، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. 22 ئى دالادىكى ھايۋانلار، قورقاڭلار؛ چۈنكى چۆللۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق تۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تىلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. 23 ھەم سىلەر، زىئوننىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛ چۈنكى تۇھەققانىيلىق بويىچە سىلەرگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ تۇ سىلەرگە ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغاندەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. 24 خامانلار بۇغدايغا تولغان بولدى، ئىدىش-كۆپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلاغا تولۇپ تاشىدۇ. 25 ۋە مەن سىلەرگە چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكىلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى قۇرت»لار، يەنى مەن ئاراڭلارغا ئەۋەتكەن ئۇلۇغ قوشۇنۇم يېگەن يىللارنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ 26 سىلەر بولۇشچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر، شۇنىڭدەك سىلەرگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى مەدھىيەلىسەلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 27 سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 28 ھەم كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېزىلىرىڭلار ئالامەت چۈشەلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگىمۇ، دېدەكلەر ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30 مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۇۋرۇكلەرنى كۆرسىتىمەن. 31 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك

كۈنى كەلسىگۈچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلدى. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى» لار ئۈچۈن قۇتقۇزۇش-نىجات بولدى.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى» غا چۈشۈرمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ خەلقىمىنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمى بۇلاپ پارچىلەۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مېراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل تۈپەيلىدىن سوراقتا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمىنى دوغا تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پايەنەشە ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى «شاراب ئىچمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، تۇر ھەم زىدون، فىلىستىيەنىڭ بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن ئۈچ ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۈچ ئالماز دېسەڭلار، ئۈچىنى تېزلا ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرۇپ بېرىمەن!) 5 كۆمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمى بۇلۇغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، گۈزەل گۆھەرلىرىمى ئۆز بۇتخانىلىرىڭلارغا ئاپارغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 6 يەھۇدا بالىلىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بالىلىرىنى ئۆز چېگراسىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى گىربىكلارغا سېتىۋېتىكىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 7 مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن جايدا ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىڭلارنى ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرىمەن. 8 ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنى يەھۇدا بالىلىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، ئۇلار شۇلارنى يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شابدېئالقلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 9 شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاڭلاركى، «جەڭگە تەييارلىنىڭلار،

پالۋانلارنى قوزغاڭلار، جەڭچىلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر بولسۇن؛
10 ساپان چىشلەرنى قىلىچ قىلىپ، ئورغاقلېرىڭلارنى نەيزە قىلىپ سوقۇشۇڭلار؛
تاجىز ئادەممۇ: «مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ 11 ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەر، تېزدىن
كېلىڭلار، ھەممىڭلار شۇ يەرگە جەم بولۇڭلار!». «تۈزۈڭنىڭ كۈچلۈكلىرىڭنى ئاشۇ
يەرگە چۈشۈرگەيسەن، ئاھ پەرۋەردىگارا!» 12 «ئەللەر قوزغىلىپ «يەھوسافات
جىلغىسى» غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى
سوراققا تارتىمەن. 13 ئورغاقتى سېلىڭلار، چۈنكى زىرائەت پىشتى، كېلىڭلار،
چۈشۈپ چەيلەڭلار، چۈنكى شاراب كۈچلۈكلىرى لىق تۇشۇقتۇر، ئىدىش-كۈپلەر
تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكى زور دۇر» 14 ئاھ، نۇرغۇن، نۇرغۇن
كىشىلەر «قارار جىلغىسى» دا! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار جىلغىسى» غا
يېقىنلاشتى. 15 قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار تۈز جۇلاسىنى
قايتۇرۇۋالىدۇ. 16 پەرۋەردىگار زىئۇندىن ھۈركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى
قويۇۋېتىدۇ، ئاسمانلار، زېمىنلار سىلىكىنىدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار تۈز خەلقىگە
باشپاناھ، ئىسرائىل بالىلىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى
پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، تۈز مۇقەددەس تېغىم
زىئۇندا تۇرىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن ھېچ
يات ئادەملەر يەنە تۆتمەيدۇ. 18 ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، تاغلار
يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى بارلىق
ئېرىق-ئۆستەڭلەردە لىق سۇ ئاقىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن بىر بۇلاق چىقىدۇ،
شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. 19 مىسىر بولسا بىر چۆللۈك، ئېدوم ئادەمزانسىز
بىر چۆل-باياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بالىلىرىغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقى
تۈپەيلىدىن، ئۇلار بۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى تۆككەنلىكى تۈپەيلىدىن. 20

بىراق يەھۇدا مەڭگۈگە تۇرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋرىدىن-دەۋرگىچە قالدۇ، 21 ھەم مەن
ئۇلارنى تۆككەن قانلارنىڭ پاكلىنىدۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن پاكلىنىدۇرمەن؛ چۈنكى
پەرۋەردىگار زىنۇندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 ئۆزىيا يەھۇداغا، يوتاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوتادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرىلىق ئېيتقان سۆزلىرى: - 2 ئۆ: «پەرۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرىدى، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل چوققىسى غازاڭلىشىدۇ» - دېدى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «دەمەشنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گىلبئادتىكىلەرنى تۆمۈر تىرىلىق سۈرەملەر بىلەن سوققانىدى؛ 4 شۇنداقلا ھازائەلنىڭ تويىگە بىر ئوت ئەۋەتمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. 5 دەمەشەق دەرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىنىنى تۇتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسەرگە چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ئېدومغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق تۇتقۇنلارنى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى. 7 ھەم مەن گازانىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ 8 مەن ئاشدودتا تۇرغۇچىنى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىنىنى تۇتقۇچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئەكرەن شەھىرىگە قارشى قول كۆتۈرمەن؛ فىلىستىيەلەرنىڭ قالدۇقى يوقىلىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «تۇرنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى. 10 ھەم مەن تۇرنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتمەن، ئوت ئۇنىڭ

ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى. 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلىۋېتىپ، قىلچ بىلەن ئۆز قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرلىغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزىپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ 12 ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتمەن، ئوت بوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى». 13 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئاموننىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگرىمىزنى كېڭەيتىمىز دەپ، گېلېئادتىكى ھامىلىدار ئاياللارنىڭ قورساقلىرىنى يېرۋەتتى. 14 ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقمەن، جەڭ كۈنىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا قۇيۇننىڭ كۈنىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى؛ 15 ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۈشىدۇ، - ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۈشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «موئابنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۈستىخانلىرىنى كۆيدۈرۈپ ھاك قىلىۋەتتى. 2 ھەم مەن موئاب ئۈستىگە ئوت ئەۋەتمەن، ئوت كېرىشنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدى؛ ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن ئۆلدى. 3 ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «يەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى ياندۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى كەمسىتتى، ئۇنىڭدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلمىدى، ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى ئۆزلىرىنى

ئاداشتۇرۇپ قويدى، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغانىدى. 5 ھەم مەن يەھۇدا ئۈستىگە ئوت ئەۋەتمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالدىمۇ. 6 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ 7 ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپلىرىنى بوش قويۇۋەتمەيدۇ، ئاجىز مۇمىنلارنىڭ نېسۋىسىنى قايرىۋالدىمۇ؛ ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ بارىدۇ. 8 ئۇلار [قىزلارنى] ھەممە قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەرزگە رەنگە قويغان كىيىم - كېچەكلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ئۆيىدە جەرىمانە بىلەن ئالغان شارابنى ئىچمەكتە. 9 بىراق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھاللاڭ قىلغانمەن، ئامورىيلار كېدىر دەرەخىدەك ئېگىز، دۇب دەرەخىدەك كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۈستىدىن ئۇنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھاللاڭ قىلدىم. 10 ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىدىم. 11 سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى «نازارى» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 بىراق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزدۈڭلار، ھەم پەيغەمبەرلەرگە: «پەيغەمبەرلىك قىلماڭلار» - دەپ بۇيرۇدۇڭلار. 13 مانا، مەن سىلەرنى باسىمەن، خۇددى لىق ئۈنچە بېسىلغان ھارۋا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرمەن؛ 14 ھەم چاپقۇرلارنىڭمۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتىلمەيدۇ، زەبەردەس باتۇر ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمىدۇ. 15 ئوقيانى تۇتقۇچى تىك تۇرالمىدۇ، يەلتاپان قاچالمىدۇ، ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمىدۇ. 16 پالۋانلار

ئارسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ شۇ كۈندە يالڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، - دەيدۇ
پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ ئېيتقان بۇ سۆز- كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى

ئىسرائىل باللىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتكۈل جەمەت:
2 - «يەر يۈزىدىكى بارلىق جەمەتلەر ئارسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم؛

شۇڭا ئۇستۇڭلارغا بارلىق قەبىھلىكلەرنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرمەن»، 3

ئىككى كىشى بىر نىيەتتە بولمىسا، قانداقۇ بىللە ماڭالىسۇن؟ 4 ئولجىسى يوق شىر

ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارىسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا ئۇۋاسىدا ھۇۋلامدۇ؟ 5

تۇزاققا يەپچۈك بولمىسا قۇش يەرگە يىقىلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق

يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ 6 شەھەردە [ئاگاھ] كانىيى چىلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟

پەرۋەردىگار قىلىنغان بولسا، شەھەرگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ 7 رەب پەرۋەردىگار ئۆز

قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە ئاۋۋال تاشكارىلىماي تۇرۇپ، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ.

8 شىر ھۆركىرىگەن تۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم

[ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي تۇرالايدۇ؟ 9 ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلاردا،

شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: - «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە

يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زور قىيقاس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى جەبىر-

زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» - دەڭلار. 10 - ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ.

دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتىۋالغانلىرىنى ھەم

ئولجىلارنى جۇغلىغۇچىلار! 11 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا بىر ياۋا! ئۇ

زېمىننى قورشىۋالدى! ئۇ مۇداپىئەگىنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ بۇلاڭ-تالاڭ

قىلىندۇ. 12 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - پادىچى شىرنىڭ تاغزىدىن قوينىڭ

ئىككى پۇتىنى ياكى قۇلقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، سامارىيىدە

ئولتۇرغان ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلدى، - شەھەردە پەقەت كارىۋاتنىڭ بىر بۇرجىكى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لباسلا قالدۇ! 13 - ئاڭلاڭلار، ياقۇپنىڭ جەمەتىدە گۇۋاھلىق بېرىڭلار، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، 14 - مەن ئىسرائىلنىڭ ئاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن كۈندە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنىمۇ جازالاي مەن؛ قۇربانگاھنىڭ بۇرجەكلىرىدىكى مۇڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يەرگە چۈشۈرۈلدى. 15 مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي» نى بىراقلا تۇرۇۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئويلەرمۇ يوقلىپ كېتىدۇ، كۆپلىگەن ئويلەر تۈگىشىدۇ، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنەكلەر، سامارىيە تېغىدا تۇرۇپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شارابىنى] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچمەن» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: - 2 رەب پەرۋەردىگار ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇكى، ئۆسلەرنى ئىلەكلەر بىلەن، نەسلىڭلارنى چاڭگاڭلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. 3 ھەم سىلەر [ئاياللار] ھەربىرىڭلار سېپىلىنىڭ شوراھىدىن قىسىلىپ ئۆتۈپ، ئۆدۈل مېڭىپ تىكىۋېتىلسە، ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۆرۈۋېتىلسە، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىگالدىمۇ ئاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئۇندىن بىر» ئۆلۈش ئۆشۈرلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، 5 «تەشەككۈر قۇربانلىقى» نى خېمىرتۇرۇپ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار - سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار» نىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 6 «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشىنىڭ پاكىزلىقى» نى چۈشۈردۈم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم؛ بىراق

سەلەر يەنىلا يېنىمغا قايتىدىكىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، 7 ھوسۇلغا ئۈچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سەلەردىن يامغۇرنى تارتىۋېلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇردۇم، يەنە بىر شەھەرگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدى؛ يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاغىراپ قالدى؛ 8 شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۈچ شەھەرنىڭ [پۇقرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەرگە ئەلەكشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ بىراق سەلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىكىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 9 مەن سەلەرنى جۇدۇن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئوردۇم؛ «غاجلىغۇچى قۇرت» لار نۇرغۇنلىغان يېغىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ بىراق سەلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىكىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 10 مەن ئاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم؛ يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئولجا بولۇشقا قويۇۋەتتىم؛ مەن قارارگاھىڭلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېسىقچىلىقىنى پۇرۇتۇۋەتتىم، ئۇنى دىمىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سەلەر يېنىمغا يەنىلا قايتىدىكىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 11 مەن ئاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى تۇرۇۋەتكەندەك تۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سەلەر ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۈچۈلا ئوتۇندەك بولۇپ قالدىڭلار؛ بىراق يېنىمغا يەنىلا قايتىدىكىلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 12 شۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل؛ مەن بۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم تۈپەيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! 13 چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالىنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا ئۆزلىرىنىڭ ئوي-پىكىرنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ

يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
خۇدا ئۇنىڭ نامىدۇر!

5 ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرىلۇق ئوقۇيدىغان
بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: - 2 «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى؛ ئۇ قايتىدىن
ئورنىدىن تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۆز تۇپرىقىغا تاشلانغان، ئۇنى تۇرغۇزۇپ يۈلگۈچى يوقتۇر».
3 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر]
چىققان بىر شەھىرىنىڭ يۈز [لەشكىرىلا] تىرىك قالدۇ؛ يۈز لەشكەر چىققان
بىر شەھىرىنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن ئون [لەشكىرىلا] تىرىك قالدۇ؛ 4
چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتكە مۇنداق دەيدۇ: - مېنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا
ئېرىشىشىلەر؛ 5 بەيت-ئەلنى ئىزدەڭلار، گىلگالغىمۇ بارماڭلار، بەئەر-شېباغا
سەپەر قىلماڭلار؛ چۈنكى گىلگال ئەسەرگە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلىنماي قالمايدۇ،
بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. 6 پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىشىلەر؛
بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتى ئىچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ،
ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى ئوچۇرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. 7 ئى ئادالەتنى ئەمەنگە
ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يەرگە تاشلىغۇچىلار، 8 سىلەر ئورثون يۇلتۇز
تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى ياراتقۇچى، ئۆلۈم كۆلەڭگىسىنى تاڭ نۇرىغا
ئايلاندۇرغۇچى، كۈندۈزنى قاراڭغۇلۇق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى
سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچى ئىزدەڭلار؛ پەرۋەردىگار
ئۇنىڭ نامىدۇر. 9 ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە تۇيۇقسىز ھالدا كەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستېھكام
ئۈستىگە ھالدا كەت چۈشۈرىدۇ. 10 شۇ [ئىسرائىلدار] شەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ
بېرىدىغانلارغا ئوچ، دۇرۇس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. 11 ئەمدى سىلەر
نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئويۇلغان تاشلاردىن

تۆيلەرنى سالدىڭلار، براق ئۇلاردا تۇرمايسىلەر، سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانسىلەر، براق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. 12 چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كۆپلۈكىنى، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىمەن، ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قاپتۇرۇلدى. 13 شۇڭا بۇنداق دەۋردە «پەملىك ئادەم» سۈكۈت قىلىدۇ، چۈنكى ئۆرەزىل بىر دەۋردۇر. 14 ھايات ياشاش ئۈچۈن يامانلىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدەڭلار، شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 15 يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈڭلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار، شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدسىغا شاپائەت كۆرسىتەر. 16 شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: «بارلىق كەڭ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ، ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم تۇتۇشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۆستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. 17 ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردا ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چۈنكى مەن ئۆزۈم ئاراڭلاردىن ئۆتۈپ كېتىمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىگە تەقەززار بولغان سىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى سىلەرگە قانداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ ئۇ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. 19 ئۇ كۈنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا ئوچراپ، ئاندىن تويىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاققانداك بىر ئىش بولىدۇ! 20 پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ئېلىپ كېلىدۇ

ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدىغۇ؟! 21
ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۇلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ
پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. 22 چۈنكى سىلەر ماڭا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» لار ھەم «ئاش
ھەدىيە»لىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتىساڭلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ
بورداق ماللىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»غا قارىمايمەن. 23
مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ سادالىرىنى ئېپكېتىڭلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۈيلىرىنى
ئاڭلىمايمەن؛ 24 بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقاتمىدەك، ھەققانىيلىق
ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! 25 سىلەر چۆل-باياۋاندىكى قىرىق يىلدا
قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئىسرائىل جەمەتى؟!
26 بەرھەق، سىلەر «سۈككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئون» دېگەن
بۇتلەرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» گۇلارنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! 27 ئەمدى
مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرغىمەن، -
دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان
پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم سامارىيە تېغىغا تايىنىپ ئامان-ئېسەن
ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى
ئىزدەپ كېلىدۇ -- سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! 2 [سىلەر خەلققە]: «كالتەھ
شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈڭلار؛ شۇ يەردىن «بۈيۈك خامات» شەھىرىگە بېرىڭلار،
ئاندىن فىلىستىيەلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىڭلار؛ بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى
پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەلمۇ؟ ئۇلارنىڭ چېگرىسى سىلەرنىڭكىدىن كەتمۇ؟» -
[دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. 3 ئى يامان كۈنى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار!
سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۇنى ئوزۇڭلارغا يېقىن قىلماقچى

بولسىلەر، 4 پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كارىۋاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دىۋانلىرىڭلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخالانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزايىنى تاللاپ يەيسىلەر، 5 چىلتار ئاھاڭغا تەڭكەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتتەك ئۆزۈڭلارغا سازلارنى ئىجاد قىلىسىلەر، 6 شارابىنى چىنلەپ-چىنلەپ ئىچىسىلەر، ئۆزۈڭلارغا سەرخىل مايلىق ئەتىرلەرنى سۈرىسىلەر، - بىراق كۆڭۈڭلار يۈسۈپ جەمەتنىڭ زىيان-زەخمىتى ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! 7 شۇڭا ئۇلار تۇنجى ئەسىرگە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىرگە ئېلىندۇ، كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەپىش-ئىشىرىقى ئاخىرلىشىدۇ. 8 رەب پەرۋەردىگار ئۆز ھاياتى بىلەن قەسەم قىلغانىكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، - مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرىدىن بىزار بولدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنمەن، مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەڭلا ئۆتكۈزۈپ بېرىمەن، 9 ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، بىر تۈيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ تۈنەيلەنمۇ ئۆلدى. 10 ئەگەر مەلۇم بىر ئۆلگۈچىنىڭ تۇغىنى، يەنى ئۆلگۈچىنىڭ جەستىنى كۆيدۈرۈشكە مەسئۇل كىشى ئۆستىخانلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسىدىن: - «قېشىڭدا يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [تۇغىنى] يەنە: «سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشىمىزغا بولمايدۇ!» - دەيدۇ. 11 سەۋەبى، پەرۋەردىگار بۇيرۇق چۈشۈرىدۇ، ۋە چوڭ ئۆيىنى پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، كىچىك ئۆينىمۇ چاك-چىكىدىن بېرىپ چىقىۋېتىدۇ. 12 ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ يەرنى كالىلار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ بىراق سىلەر ئادالەتتى ئۆت سۇيۇقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسىنى ئەمەنگە ئايالاندۇرغانسىلەر - 13 - يوق بىر نەرسىدىن شادلىنىپ كەتكەنسىلەر، «ئۆز كۆچمىزگە تايىنىپ قۇدرەتكە ئىگە بولغانمىن» - دېگەنسىلەر. 14 چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل جەمەتى، - دەيدۇ

پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، - مەن سىلەر بىلەن قارىشىشىدىغان بىر ئەلنى تۇرغۇزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋىنىدىن ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى - كېيىنكى ئوت-چۆپ باش تارتقان ۋاقتىدا، مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۆپ ئورغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۆپ ئۆسكەن ۋاقت ئىدى) 2 ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكىلەر زېمىندىكى ئوت-چۆپنى قالدۇرماي يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: - «ئۇ رەب پەرۋەردىگار، ئوتۇنۇپ قالاي، كەچۈرگەيسەن! ياقۇپ قانداقۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» - دېدىم. 3 پەرۋەردىگار ئەمدى ئۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» - دېدى پەرۋەردىگار. 4 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى - مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۆرەش قىلىشقا ئوتتى چاقىردى؛ ئوت ھەتتا چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىننىمۇ يەپ كەتتى؛ 5 ئەمدى مەن: - «ئۇ رەب پەرۋەردىگار، ئوتۇنۇپ قالاي، توختىغايىسەن! ياقۇپ قانداقۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك تۇرسا!» - دېدىم. 6 پەرۋەردىگار شۇنداق قىلىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» - دېدى رەب پەرۋەردىگار. 7 ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى - ۋە مانا، رەب تىك ئۆلچىگۈچ يىپ بىلەن قوپۇرۇلغان تام تۈۋىدە، قولدا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى تۇتقىنىچە تۇراتتى؛ 8 ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: - «ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سورىدى. مەن: «تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى» - دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتتۇرىسىغا تىك ئۆلچىگۈچ يىپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛ 9 ھەم ئىسھاقنىڭ «يۇقىرى جايلىرى» ھالاك بولدى، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران قىلىندۇ؛ يەرەبوئام جەمەتكە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورنۇمدىن تۇرمەن»

- دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ: - «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا تۇرۇپمۇ سىلگە سۇيىقەست قىلدى، زېمىن ئۇنىڭ قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. 11 چۈنكى ئاموس: - «يەرەبوئام قىلچىتا ئۆلدى، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ!» - دەيدۇ» - دېدى. 12 ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: - ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنىغا قاچ، ئاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! 13 بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە، چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ئۆيدۇر، - دېدى. 14 ئاموس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، ياكى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن، بەلكى مەن بىر چارۋىچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. 15 بىراق پادا بېقىۋاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» - دېدى. 16 ئەمدى، ئى ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. 17 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ قىلچ بىلەن قېرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ ئۆلچەش تانىسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ؛ سەن ناپاك بىر زېمىندا ئۆلسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ».

8 رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. 2 ئاندىن ئۆمەندىن: ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟ - دەپ سورىدى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» - دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي تۇتۇپ كەتمەيمەن، - دېدى. 3 - شۇ

كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيا-چىيالارغا ئايلىنىدۇ، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ - جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ؛ ئۇلار جاي-جايلىرىدا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! 4 بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئەزگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۇمىنلەرنى يوقاتماقچى بولغانلار - 5 «ئاشلىقىمىزنى ساتماقچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچانمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي يامىدىنى ئاچاتتۇق، شابات كۈنى قاچان تۈگەر؟» - دەيدىغانلار، - شۇنداقلا «ئەفھ» نى كىچىك قىلىپ، «شەكەل» نى چوڭ ئېلىپ، ئالداچىلىق ئۈچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! 6 - نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغداينى سۈپۈرۈندىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! 7 پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، - بەرھەق، مەن ھەرگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى ئۇنتۇمايمەن! 8 زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمايدۇ؟ ئۇنىل دەرياسىدەك ئورلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەرياسىدەك ئۆركەشلەپ، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. 9 شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، - قۇياشنى چۈشتە پاتقۇزغۇن، زېمىننى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرغۇن. 10 ھېيتلىرىڭلارنى مۇسبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن، ھەممە ئادەمنىڭ چاترىقى ئۈستىنى بۆز رەخت بىلەن ئوربۇغۇزغۇن، ھەر بىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يەككە-يېگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك، ھېيتنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. 11 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا قەھەتچىلىكنى ئەۋەتمەن، - ناناغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، ياكى سۇغا بولغان چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى ئەۋەتمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن

شەرققە كېزىپ ماڭدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ سۆز- كالامىنى ئىزدەپ ئۇيان- بۇيان يۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. 13 شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ ئۇسسۇزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ؛ 14 ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، ياكى «بەئەر- شىبادىكى [ئىلاھى] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا - ئۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9 مەن رەبىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم؛ ئۇ مۇنداق دېدى: - - تۇرۇكلەرنىڭ باشلىرىنى تۇرۇڭلار، بوسۇغلار سىلكنىڭچە تۇرۇڭلار، ئۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ [بۇتپەرەسلەر] دىن ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىنىمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ ئۇلاردىن قاچاي دېگەنلەر قاچالمايدۇ، ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ. 2 ئۇلار تەھتىسارا ئىچىگە تېشىپ كىرسە، قولۇم ئاشۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار ئاسمانغا يامىشىپ چىقسا، مەن شۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ 3 ئۇلار كارمەل چوققىسىغا مۆكۈۋالسىمۇ، مەن ئۇلارنى ئىزدەپ شۇ يەردىن ئالىمەن؛ ئۇلار دېڭىز تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان بولسىمۇ، مەن يىلاننى بۇيرۇيمەن، ئۇ ئۇلارنى چاقىدۇ؛ 4 دۈشمەنلىرىگە ئەسەرگە چۈشكەن بولسىمۇ، مەن شۇ يەردە قىلىچنى بۇيرۇيمەن، ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كۆزلىرىمنى ئۇلارغا تىكمەن. 5 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا تەگكۈچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر؛ ئۇ تېگىشى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتىدۇ؛ زېمىن نىل دەرياسىدەك ئورلەپ كېتىدۇ - مىسىرنىڭ دەرياسىدەك [تۈركەشلەپ]، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. 6 راۋاقلارنى ئەرشلەرگە

سېلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە بېكىتكۈچى شۇدۇر؛ دېڭىزدىكى سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچى ئۇدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 7 سىلەر ماڭا نىسبەتەن ئېفىئوپىيە بالىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ، ئىسرائىل بالىرى؟ مەن ئىسرائىلنى مىسىردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىلەرنى كرىت ئارىلىدىن، سۈرىيەلىكلەرنى كىر شەھىرىدىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ 8 قاراڭلار، رەب پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى «گۇناھكار پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى - مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى يوقىتىمەن؛ لېكىن مەن ياقۇپ جەمەتىنى تولۇق يوقىتقۇمەنمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 چۈنكى قاراڭلار، مەن بۇيرۇق چۈشۈرۈمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرسى دانى غەلۋىدە تاسقىغاندەك، ئىسرائىل جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا تاسقايمەن، بىراق ئۇلاردىن ئەڭ كىچىكىمۇ يەرگە چۈشۈپ كەتمەيدۇ. 10 [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى، يەنى: «كۈلپەت بىزگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ تېگىدە تۇلدۇ. 11 شۇ كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپسىنى يېڭىباشتىن تىكلەيمەن، ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى ئېتىمەن؛ ئۇنى خارابىلىكتىن ئوڭشاپ، ئەينى زاماندىكى پېتىدەك قۇرمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئېدومنىڭ قالدسىغا ھەمدە نامم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەرگە ئىگىدارچىلىق قىلدۇ، - دەيدۇ بۇنى پېچىرگۈچى پەرۋەردىگار. 13 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ، ئۈزۈملەرنى چەيلىگۈچى ئۇرۇق چاققۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ؛ تاغلار يېڭى شارابى تېمىتىپ، بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكلەر ئېرىپ كېتىدۇ. 14 ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرمەن؛ ئۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، ئۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى تىكىپ، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ ئۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ، مېۋىسىنى يەيدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئۆز

زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، ئۇلار مەن ئۇلارغا ئاتا قىلغان زېمىندىن ھەرگىز قايتىدىن

يۇلۇۋېتىلمايدۇ - دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادىيا

1 ئوبادىيا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: - رەب پەرۋەردىگار ئېدوم توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - (بىز پەرۋەردىگاردىن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) - «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى؛ ئۇ: «ئورۇنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن تۇرايلى!» - دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 2 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم؛ سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولسەن! 3 ھەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئىچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭلۈڭدە: «كىم مېنى يەرگە چۈشۈرەلسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭلۈڭدىكى تەكەببۇرلۇق ئۆزۈڭنى ئالداپ قويدى! 4 سەن بۈركۈتمەك ئۆزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرسەڭمۇ، چاڭگاڭنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تەزىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (ھەي، شۇنچە ئۈزۈپ تاشلىنمەن!) ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلە ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۆزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 6 بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قانداق ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قانداق تېپىپ چىقىلدى! 7 بارلىق ئىتتىپاقداشلارنىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە ھەيدىۋېتىدۇ؛ سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلىدۇ؛ ئېنىڭنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ؛ [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! 8 مەن شۇ كۈنى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتتىن يوقاتمامدەن؟ 9 شۇنىڭ بىلەن پالۋانلارنىڭ پارا كەندە بولىدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى ھەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىنىدۇ. 10 ئۇكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقنىڭ تۈپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ، سەن مەڭگۈگە ئۈزۈپ

تاشلىنىسەن. 11 سەن بىر چەتتە [پەرۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۈلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تائىپىلەر ئۆنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانسەن. 12 بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە پەرۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ بالىلىرىنىڭ ھالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى، كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ 13 ئۆز خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمىگە ئېرەنسەز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ 14 سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. 15 چۈنكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 16 چۈنكى سەن ئۆز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتدۇ، ئاندىن ئۇلار ھېچ مەۋجۇت ئەمەستەك يوقاپ كېتىدۇ. 17 بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ياقۇپ جەمەتنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئۆزىگە تەۋە بولىدۇ؛ 18 ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ؛ [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن ھېچبىرىسى قالمىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ شۇنداق سۆز

قىلغان. 19 [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ، شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكىلەر فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى ھەم سامارىيەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ، بىنيامين گېلىئاداغا ئىگە بولىدۇ، 20 سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تەركىب تاپقان بۇ قوشۇن قاناتلىقلارغا تەۋە بولغان زېمىنغا زارە قاتتىقچە ئىگە بولىدۇ، سەفاراتا سۈرگۈندە تۇرغان يېرۇسالېملىقلار بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلەرگە ئىگە بولىدۇ. 21 ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن پادىشاھلىق پەرۋەردىگارىغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئاممىتىنىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: — 2 «ئورنۇڭدىن تۇر، دەرھال نىنەۋە دېگەن ئاشۇ بۈيۈك شەھەرگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ ئۆيەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قارىلىپ تۇرىدۇ». 3 بىراق يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاجۇرۇش ئۈچۈن تارشىش دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپيا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا بارىدىغان كېمە تېپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۇنىڭغا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاجۇرماقچى بولدى. 4 پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بوراننى دېڭىزغا تاشلىدى، شۇڭا دېڭىزدا دەھشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى. 5 كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايسى ئۆز ئىلاھلىرىغا خىتاب قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۇنىڭدىكى يۈك-تاقىلارنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. بىراق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ، شۇ يەردە ئۆلۈكتەك ئۇخلاۋاتقاندى. 6 كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قانداق قىلىغىنىڭ؟ ئورنۇڭدىن تۇر، ئىلاھىڭنى سېغىنىپ نىدا قىل! كىم بىلىدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ بىزنى ھالا كەتتىن قۇتقۇزۇپ قالمىدۇ تېخى؟» — دېدى. 7 ئۇلار بىر-بىرىگە: — كېلىڭلار، بۇ كۈلپەتنىڭ كىمىنىڭ ۋە جىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى بېكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى، — دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك تاشلاشتى، ئاخىردا چەككە يۇنۇس چىقىپ قالدى. 8 ئۇلار ئۇنىڭدىن: — قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۈلپەت كىمىنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟ سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن سەن؟ — دەپ سورىدى. 9 ئۇ

ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن، ئەرشلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، يەر-زېمىننى ياراتقان پەرۋەردىگاردىن قورققۇچىمەن، دېدى. 10 بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتتى. ئۇلار: «سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» — دەپ سورىدى [چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەندى، چۈنكى ئۇلار بۇنى ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغانىدى]. 11 ئۇلار ئۇنىڭدىن: — ئەمدى بىز سېنى قانداق قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سورىدى؛ چۈنكى دېڭىز دولقۇنى بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. 12 ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا تاشلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؛ چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ زور بوران مېنىڭ سەۋەبىدىن سىلەرگە چۈشتى، — دېدى. 13 بىراق بۇ ئادەملەر كۈچەپ پالاق ئۇرۇپ قىرغاققا يېتىشكە تىرىشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى دېڭىز قېرىشقاندەك تېخىمۇ دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ پەرياد كۆتۈرۈپ: — ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنمىز، بۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسىەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويمىغايىسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ئوزۇڭنىڭ خالىغىنىنى قىلىدىكەن! — دەپ ندا قىلدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۇنۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېڭىزغا تاشلىۋەتتى؛ دېڭىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان توختىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتا پۇر بىلىق قىلىپ قەسەم ئېچىشتى. 17 بىراق پەرۋەردىگار يۇنۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر بېلىقنى ئەۋەتكەندى. يۇنۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ قارىندى ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يۇنۇس بېلىقنىڭ قارىندى تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى: — 2 «مەن دەرد-ئەللىمىدىن پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا ئىجابەت قىلدى. مەن تەھتىساراننىڭ تەكتىدىن پەرياد قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا قۇلاق سالىدىكەن. (Sheol)

h7585) 3 چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز قارىغا تاشلىۋەتتىڭ، كەلكۈن

ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۆركەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن تۆتۈپ كەتتى؛ 4 ۋە مەن: «مەن نەزىرىڭدىن تاشلىۋېتىلگەنمەن؛ بىراق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭغا قاراپ ئۈمىد بىلەن تەلۈرمەن» - دېدىم. 5 سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك دەرىجىدە ئوربۇۋالدى، دېڭىز تەكتى مېنى قاپسۇۋالدى؛ دېڭىز چۆپلىرى بېشىمغا چىرمىشىۋالدى. 6 مەن تاغلارنىڭ تەڭلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېڭىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىگە بەدكەچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايم. 7 جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس ئىبادەتخاناڭغا كىرىپ كەلدى. 8 بىمەن ئەزىمەس يۇتلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە ئېسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدۇ. 9 بىراق مەن بولسام تەشەككۈر سادىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئىچكەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگاردىندۇر!» 10 پەرۋەردىگار بېلىققا بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسىنى قۇرۇقلۇققا قەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 «ئورنىڭدىن تۇر، نەنەۋە دېگەن ئاشۇ بۈيۈك شەھەرگە بېرىپ، مەن ساڭا تاپشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا». 3 يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە نەنەۋە شەھەرگە باردى. نەنەۋە بولسا ناھايىتى بۈيۈك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ ئۆزىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. 4 يۇنۇس شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن كېيىن، نەنەۋە شەھىرى ۋەيران قىلىندۇ! — دەپ جاكارلىدى. 5 نەنەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا تۇتۇلسۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۆتۈەرلەردىن تارتىپ ئەڭ كىچىككىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى

بۆز كىم كىدى. 6 بۇ سۆز پادشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ بۆز كىم كىيىپ كۆلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. 7 ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق پۈتكۈل نىنەۋە شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: «پادشاھ ھەم ئاقسۆڭەكلەرنىڭ يارلىقى بويىچە، نىنەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-ئۇلاغ، كالا، قوي پادىلەرى ھېچنەرسىگە ئېغىز تەگمىسۇن؛ ھېچنەرسىنى بېسىسۇن، سۇمۇ ئىچمىسۇن. 8 ھەر بىر ئادەم ۋە ھايۋان بۆز كىيىسۇن، ھەر بىرى خۇداغا قاتتىق پەرياد كۆتۈرسۇن؛ ھەر بىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەر بىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن ئۆزسۇن؛ 9 كىم بىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزەپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلساممىكىن؟». 10 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالايىقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالايىقازانى چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارغا: «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتىدىكى چاغدا سېنىڭ شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدىم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچماقچى بولغانمەن؛ چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمىدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر مېھىربانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ بېشىغا كۆلپەت چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. 3 ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى مەندىن ئېلىپ كەت، ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى. 4 پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: — بۇنداق ئاچچىقلاغىنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سورىدى. 5 ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چەللە ياساپ، شەھەردە زادى نېمە ئىشلار بولار كىن دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. 6 پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن

قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ساياە چۈشسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر كىچىك
دەرەخنى ئۆستۈرۈپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن
بولدى. 7 بىراق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى.
قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىكىگە زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. 8 كۈن
قەرزغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر شەرق شامىلىنى تەييارلىدى؛ كۈن تەپتى
يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە ئۆلۈم تىلەپ:
— ئۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل، — دېدى. 9 بىراق خۇدا ئۇنىڭدىن: —
سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ —
دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: — ھەئە، ھەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىم كەلگىنى
توغرىدۇر، — دېدى. 10 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ
ئەجرىڭنى سىڭدۈرمىگەن ھەم ئۆزۈڭ ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچكىنى
ئاغرىتىش؛ بىراق ئۇ بىر كىچىك ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كىچىك قۇرۇپ كەتتى؛
11 ئەمدى مېنىڭ ئوڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئەتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ
ئادەم ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق
بۈيۈك شەھەردىكىلەرگە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مىكاھ

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى - يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھغا كەلگەن: - تۇ بۇلارنى سامارىيە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. 2 ئاڭلاڭلار، ئى خەلقلەر، ھەممىڭلار! قۇلاق سال، ئى يەريۇزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىڭلار: - رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! 3 چۈنكى مانا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيەلەيدۇ؛ 4 ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغىلار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۇلار تىك ياردىن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. 5 بۇنىڭ ھەممىسى ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ؛ ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ ئۇ سامارىيەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار» [نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ 6 شۇڭا مەن سامارىيەنى ئېتىزدىكى تاش دۇۋىسىدەك، ئۆزۈم تاللىرى تىكشىكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يالىڭچىلايمەن؛ 7 ئۇنىڭ بارلىق ئويما مەبۇدلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ بارلىق بۇتلارنى ۋەيرانە قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھ ئايالىنىڭ ھەقىقىي بىلەن بۇلارنى يىغىپ تويلىدى؛ ئۇلار يەنە پادىشاھ ئايالىنىڭ ھەقىقىي بولۇپ قاپتىن كېتىدۇ. 8 بۇلار ئۈچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن؛ يالىڭچاق، يالىڭچاق دېگۈدەك يۈرىمەن؛ مەن چىلىۋېرىلەر دەك ھۇۋلايمەن، ھۇۋقۇشلار دەك ماتەم تۇتۇپ يۈرىمەن. 9 چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالغۇسىزدۇر، ئۇ ھەتتا يەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىمنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامرىدى.

10 بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىرىدە سۆزلىمەڭلار، قەتئىي يىغىلماڭلار؛ بەيت-لە-ئافراھ شەھىرىدە توپا-چاڭدا ئېغىناڭلار! 11 ئى شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئىچىدە [ئەسىرلىككە] تۆت؛ زاتاندا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس؛ بەيت-ئەزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە؛ «خۇدا» سەندىن مۇقىم جايىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ!» 12 ماروتتا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىققا تەلمۈرۈپ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ؛ بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. 13 ئۇلارنى جەڭ ھارۋىسىغا قات، ئى لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز، (لاقىش بولسا، زىئون قىزغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ نىئائەتسىزلىكى تېپىلىدۇ. 14 شۇڭا سەن خۇشلىنىش ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن؛ ئاقزېنىڭ دۇكاندارلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ 15 مەن تېخى ساڭا بىر «مىراخخور» ئەپكېلمەن، ئى مارەشاھ شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. 16 ئۆزۈڭنى تاقىرىباش قىل، زوقۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت؛ قورۇلتازدەك ئايدىڭچاشلىقىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئورنىدا يېتىپ قەبىلىكىنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلەرگە ۋاي! پەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلسىلا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ؛ 2 ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشىسىلا، ئۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۋالىدۇ؛ ئۆيلەرگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتتى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۆز مېراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلىغا كىرگۈزۈۋالىدۇ. 3 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، بويۇنلىرىڭلاردىن چىقىرالمىدىغان يامان بىر [بويۇتۇرۇقنى] ئويلاپ تەييارلىۋاتمەن؛ سىلەر ئەمدى

گىدىيىپ ماڭا بىسەلەر؛ چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. 4 شۇ كۈنى ئۇلار سىلەر توغراڭلاردا تەمسىلى تىلغا ئېلىپ، ئىچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارايدۇ: - «بىز پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىندۇق!» ئۇ خەلقىنىڭ نېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۆلۈۋەتتى، ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! ئۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! 5 شۇڭا پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ جامائىتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن ئۈستىگە تانا تارتىپ نېسىۋە بۆلگۈچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. 6 ئۇلار: «بىشارەت بەرمەڭلار!» - دەپ بىشارەت بېرىدۇ! ئەگەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار توغرىلىق بىشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھەرگىز كەتمەيدۇ! 7 ئى ياقۇپ جەمەتى، «پەرۋەردىگارىڭىزنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» - دېگىلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۇرۇس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەيدۇ؟ 8 بىراق تۇنۇڭلارنىڭ مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدىن قوزغالدى، سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن تۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئىچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالسىلەركى، ئۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتقانلاردەك [كىيىمىڭىز] قالدۇرىسىلەر. 9 خەلقىم ئارىسىدىكى ئاياللارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىللىق ئۆيلىرىدىن قوغلايسىلەر، ئۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزەل گۆھرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. 10 ئورۇڭلاردىن تۇرۇپ نېرى كېتىڭلار؛ چۈنكى ھالاكەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالاكەتتى كەلتۈرىدىغان ناپا كلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەر سىلەرگە تەۋە ئارامگاھ بولمايدۇ. 11 ئەگەر بېھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈرگەن بىرسى يالغان گەپ قىلىپ: - «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلەرگە بىشارەت بېرىمەن» - دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلققە پەيغەمبەر بولۇپ قالدۇ! 12 مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ئويۇشتۇرىمەن، ئى ياقۇپ؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغمەن؛ مەن ئۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، ئۆز يايلىقىدا يىغلانغان بىر پادىدەك

جەم قىلمەن، ئۇلار ئادىمىنىڭ كۆيۈكىدىن ۋاراڭ-چۇرۇڭلۇققا تولدۇ. 13 بىر «بۆسۈپ تۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ماڭدۇ، ئۇلار بۆسۈپ چىقىپ، قوۋۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلار بۆسۈپ چىقتى، يەنى قوۋۇققا يېتىپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن چىقتى؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇتۇپ ماڭدۇ.

3 مەن مۇنداق دەيم: «ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمىنى بىلىش سىلەرگە خاس ئەمەسمۇ؟ 2 ئى ياخشىلىقنى ئۈچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر - سىلەر ئۆز خەلقىدىن تېرىسنى، ئۆستىخانلىرىدىن گۆشىنى يۇلىدىغان، ئۇلارنىڭ گۆشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۆستىدىن ساۋايدىغان، ئۆستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەييارلىغاندەك، داشقازاندىكى گۆشىنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! 4 بۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ندا قىلدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر تۈرلۈك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى ئۇلاردىن قاقچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!» 5 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرىلىق مۇنداق دەيدۇ: - (ئۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋارقىرايدۇ، كىمەركىم ئۇلارنىڭ گېلىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى تۇرۇش ھازىرلايدۇ!) 6 - شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق باسدۇ، پەيغەمبەرلەر ئۈچۈن قۇياش پاتىدۇ، كۈن ئۇلار ئۆستىدە قارا بولىدۇ؛ 7 «ئالامەت كۆرۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پالچىلار يەرگە قارىتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كالىپۇكلارنى توسۇپ يۈرىدۇ، چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. 8 بىراق مەن بەرھەق پەرۋەردىگارنىڭ روھىدىن كۈچكە تولغانمەن، ياقۇپقا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۆزىنىڭ

گۇناھنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملەرگە ھەم قۇدرەتكە تولغانمەن. 9 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئۆتۈنمەن، ئى ياقۇپ جەمەتنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە ئۈچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرمىلايدىغانلار، 10 زىننى قان تۈكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇردىغانلار! 11 [زىننىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كەسنىلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ، «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پالچىلىق قىلىدۇ، بىراق ئۇلار «پەرۋەردىگارغا تايىنار» مىش تېخى، ۋە: «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بىزگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» - دېيىشىدۇ. 12 شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجەڭلاردىن زىننى تېخى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-تۆپىلىك بولۇپ قالىدۇ، «ئوي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلاردەكلا بولىدۇ، خالاس.

4 بىراق ئاخىرقى زاماندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئويى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ؛ بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 2 نۇرغۇن قوۋم-مىللەتلەر چىقىپ بىرىگە: «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئويىگە چىقىپ كېلەيلى؛ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، ۋە بىز ئۇنىڭ ئىزلىرىدا ماڭمىز» - دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يوليورۇق زىننىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كلامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 3 ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۈچلۈك ئەللەر، يىراقتا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز قىلچىلىرىنى ساپان چىشىلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۆگەنمەيدۇ؛ 4 بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆزۈم تېلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ؛ چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ

سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. 5 بارلىق خەلقلەر ئۆز «ئىلاھ» نىڭ نامىدا ماڭسىمۇ، بىراق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبەدگىچە ماڭمىز. 6 شۇ كۈندە، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن مېيىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدىۋېتىلگەنلەرنى ۋە ئۆزۈم ئازار بەرگەنلەرنى يىغمەن، 7 ۋە مېيىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدىۋېتىلگەننى كۈچلۈك بىر ئەل قىلمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. 8 ۋە سەن، ئى پادىنى كۆزەتكۈچى مۇنار، - زىئون قىزىنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ: - . بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق- ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ، پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. 9 ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ نالە كۆتۈرسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭمۇ ھاللا ك بولغانىدى، ئايالىنى تولغاق تۇتقاندا ئەزاپلار سېنى تۇتۇۋالغانىدى؟ 10 ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدا ئەزاپلىق تۇتۇشقا تولىغىنى تېرىشقىن، ئى زىئون قىزى، چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرسەن، سەن ھەتتا بابلىغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلسەن؛ ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگار ساڭا ھەججە مەت بولۇپ دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. 11 ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: - «ئۇ ئايغ ئاستى قىلىنىپ بولغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۈن!» - دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ؛ 12 بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئويلارنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشەنمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭلارنى خامانغا يىغقاندا ئەزاپ ئۇلارنى يىغىپ قويدى. 13 ئۇرۇڭدىن تۇرۇپ خاماننى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگۈزۈڭنى تۆمۈر، تۇياقلارنىڭنى مىس قىلمەن؛ نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن؛ مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردىگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنيالىرىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى تۈزۈكلەر قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلغۇلار، ئى قوشۇن قىزى، چۈنكى بىرى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سوراقتىسىنىڭ مەككىگە ھاسا بىلەن تۇردى؛ 2 (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتتاھ، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولسا، سەندىن مەن ئۈچۈن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ [ھۇزۇرۇمدىن] چىقىشىلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) 3 شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدسى ئىسرائىلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 4 ئۇ بولسا پەرۋەردىگارىنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا تۇرىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. 5 ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكىمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتەكچىنى چىقىرىمىز؛ 6 ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودىنىڭ زېمىنىنى تۆتكەللىرىدە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. 7 ۋە ياقۇپنىڭ قالدسى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگاردىن چۈشكەن شەبەئەمدەك بولىدۇ؛ چۆپ ئۆستىگە ياققان يامغۇرلاردەك بولىدۇ؛ بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىككەيدۇ؛ ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. 8 ياقۇپنىڭ قالدسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى نۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىردەك بولىدۇ؛ قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارىسلاندەك بولىدۇ؛ شىر تۆتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلىپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يىرتىۋېتىدۇ. 9

قولۇڭ كۈشەندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلدى، بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 10 شۇ كۈندە شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئاراڭلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. 11 زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقىتىمەن، بارلىق ئىستېھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. 12 سېپەرلەرنى قولۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پالچىلار بولمايدۇ. 13 مەن ئويما مەبۇدىلىرىڭنى، «بۇت تۇرۇك»لىرىڭلارنى ئوتتۇرۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. 14 ئاراڭدىن «ئاشپراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىمەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ 15 ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچچىق ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردىگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: - «ئورنۇڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلەرگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن». 2 «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىننىڭ ئۆزگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار، ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيىبنى كۆرسەتمەپتىكى، 3 ئى خەلقىم، مەن ساڭا زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرىلىق گۇۋاھلىق بېرىشكىن! 4 چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم، سېنى قۇللۇق ماكانىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇم؛ ئالدىڭدا يېتەكلەشكە مۇسا، ھارۇن ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. 5 ئى خەلقىم، پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ يېتىشىڭلار ئۈچۈن، موئاب پادىشاھى بالاكىنىڭ قانداق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى، بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بەرگەنلىكىنى، شىنتىمدىن گىلگالىغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 6 - مەن ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمە بىلەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى

خۇدانىڭ ئالدىدا ئېڭىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، بىر يىللىق موزايىلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ 7 پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن، تۈمەنلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىك ئۈچۈن تۇنجى بالامنى، تېنىمنىڭ پۇشتىنى جېنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتامدىمەن؟! 8 ئى ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى - ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشنىڭ بولسۇن؟ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھەرگە خىتاب قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (پەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى ھۆكۈم پالىقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: - 10 رەزىل ئادەمنىڭ ئۆيىدە رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم ئۆلچەيدىغان يىرگىنچىلىك ئۆلچەم يەنە بارمىدۇ؟ 11 بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالدا ساختا تارازا تاشلىرى بىلەن پاك بولالامدىم؟ 12 چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ ئاھالىسى يالغان گەپ قىلدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالداچىدۇر. 13 شۇڭا مەن سېنى ئۇرۇپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن سېنى خارابە قىلىمەن. 14 يەيسەن، بىراق تويۇنمايسەن، ئوتتۇراڭدا ئاچ-بوشلۇق قالدۇ، سەن مۈلكۈڭنى ئېلىپ يۆتكەمەنكى بولسەن، بىراق ساقلىيالماسەن؛ ساقلاپ قالدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرمىەن. 15 تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل ئالماسەن؛ زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق ئوزۇڭنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسھ قىلالمايسەن، يېڭى شارابنى چەيلەپ چىقىرىسەن، بىراق شاراب ئىچەلمەيسەن. 16 چۈنكى «ئومرنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتدىكىلەر قىلغانلىرى»نى تۇتسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسەپ تەلپىدە ماڭسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى خارابە،

سەندە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئىسقىرتىش ئويىڭنى قىلمەن؛ سەن خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرسەن.

7 مېنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ، ئۈزۈم ھوسۇلدىن كېيىنكى ۋاساڭدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشايمەن، يېڭۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جېنىم تەشنا بولغان تۇنجى ئەنجۈر يوقتۇر! 2 ئىخلاسەن كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۇرۇس بىرسىمۇ يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايلىماقتا، ھەربىرى ئۆز قېرىنداشىنى تور بىلەن ئوۋلايدۇ. 3 رەزىللىكنى پۇختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا تەييارلانغان، ئەمىر «ئىنتام» نى سورايدۇ، سوراچىمۇ شۇنداق؛ مۇتۋەر جاناب بولسا ئۆز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى توقۇشماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىلى خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۇرۇسى بولسا، شوخلىق توسۇقتىن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [ھورقۇپ] كۆتكەن كۈن، يەنى [خۇدا] ساڭا يېقىنلاپ جازالايدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ ئالاقىدە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. 5 ئۆلىپىتىڭگە ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تايانما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچقىڭدا ياتقۇچىدىن بېيىپ يۈر. 6 چۈنكى ئوغۇل ئانىسىغا بەھۇرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن قېين ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ؛ كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئۆيىدىكى ئادەملەردىن ئىبارەت بولىدۇ. 7 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگارىغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛ نىجاتىمنى بەرگۈچى خۇدانى كۈتمەن؛ مېنىڭ خۇدايم ماڭا قۇلاق سالىدۇ. 8 ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ كەتمە، ئى دۈشمىنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ كەتسەممۇ، يەنە قويمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام، پەرۋەردىگار ماڭا يورۇقلۇق بولىدۇ. 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ تۇرمەن - چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم - ئۇ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن ئۈچۈن

ھۆكۈم چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۆتمەن؛ ئۇ مېنى يورۇقلۇققا چىقىرىدۇ؛ مەن ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى كۆرمەن. 10 ۋە مېنىڭ دۈشمىنىم بۇنى كۆرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسدۇ؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۇنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] كۆرىدۇ؛ ئۇ كۈچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ چەيلىنىدۇ. 11 - سېنىڭ تام-سېپىللىرىڭ قۇرۇلدىغان كۈنىدە، شۇ كۈنىدە ساڭا بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلىرىغا يۆتكىلدۇ. 12 شۇ كۈنىدە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ - ئاسۇرىيەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن [ئەفرات] دەرياسىغىچە، دېڭىزدىن دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغغىچە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ. 13 بىراق يەر يۈزى بولسا ئۆزىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ مېۋىسى تۈپەيلىدىن خارابە بولىدۇ. 14 - ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ئورماندا، كارمەل ئويمانلىقىدا يالغۇز تۇرۇۋاتقان ئۆز مېراسىڭ بولغان پادىنى، تاياق-ھاساڭ بىلەن ئوزۇقلاندۇرغايىسەن؛ قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۇلار باشان ھەم گىلىتاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئوزۇقلانسۇن! 15 - سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنلەردە بولغاندەك، مەن ئۇلارغا كارامەت ئىشلارنى كۆرسىتىپ بېرىمەن. 16 ئەللەر بۇنى كۆرۈپ بارلىق ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛ قولىنى ئاغزى ئۈستىگە ياپىدۇ، قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ 17 ئۇلار يىلان دەك توپا-چاڭنى يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى ئۆملىگۈچىلەردەك ئۆز تۆشۈكلىرىدىن تىترىگەن پېتى چىقىدۇ؛ ئۇلار قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ تۈپەيلىڭدە قورقىدۇ. 18 قەبھەلكنى كەچۈرىدىغان، ئۆز مېراسى بولغانلارنىڭ قالدسىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىدىن تۇتىدىغان تەڭرىدۇرسەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە ساقلاۋەرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى خۇشاللىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساڭا تەڭداش ئىلاھدۇر؟ 19 - ئۇ يەنە بىزگە قاراپ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ قەبھەللىرىمىزنى ئۇ دەسسەپ چەيلىدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى دېڭىز

تەڭلىرىگە تاشلاپسەن. 20 - سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم
قىلغان ھەقىقەت-ساداقەتنى ياقتۇپقا، ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا يەتكۈزۈپ
كۆرسىتىسەن.

ناھۇم

1 نىننە ۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي - ئەلكۈشلۈك ناھۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. 2 پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. 3 پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلا ئىنتىقام ئالىدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلىمايدۇ؛ پەرۋەردىگار - ئۇنىڭ يولى قارا قۇيۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۇرقىراتقان چاڭ-توزا كۆدۈر. 4 ئۇ دېڭىزغا تەننەپ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلىدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇپتىدۇ؛ باشان قاغىراپ كېتىدۇ، كارمەلمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ؛ لىۋاندكى گۈل-گىياھمۇ قاغىرايدۇ. 5 تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۆڭلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. 6 كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەددىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئوتتەك تۈكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار يېرىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۈلپەتلىك كۈندە باشپاناھدۇر؛ ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. 8 بىراق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرىدۇ، قارا كۆڭۈلۈك ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. 9 سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىڭلارنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرىدۇ؛ يامانلىق سىلەردىن ئىككىنچى قېتىم چىقمايدۇ. 10 ئۇلار قامغاقتەك بىر-بىرىگە چىرىمىشىۋالغان بولسىمۇ، ئۆز ھازاقلرىدىن سۆزمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاختا دەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىدۇ. 11 سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققاندى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسەبەتچىسىدۇر.

12 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ئۇلارنىڭ تەييارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلمەسكە كېتىدۇ؛ مەن ساڭا تازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن ساڭا تازار قىلمايمەن. 13 ھازىر مەن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بويۇڭدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋاتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۆسۈپ تاشلايمەن. 14 پەرۋەردىگار سەن توغرىلىق پەرمان چۈشۈرگەنكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ؛ بۇتۇڭنىڭ ئويىدىن مەن ئويما ھەيكەل، قۇيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن؛ مەن قەبرەڭنى تەييارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدۇرسەن. 15 مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، ئارام-خاتىرجەملىكىنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئىچكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۆرەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى تۆتمەيدۇ؛ ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچىت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغا كەلدى؛ ئەمدى ئىستېھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۆچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! 2 (چۈنكى پەرۋەردىگار باقۇپنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى؛ چۈنكى قۇرۇق دېڭىز چىلار ئۇلارنى قۇرۇقداپ قويغانىدى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغانىدى). 3 [بىتچىت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالدانلىرى قىزىل بويالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرەڭدە كىيىگۈزۈلدى؛ تەييارلىق كۈنىدە، جەڭ ھارۋىلىرى پولاتنىڭ جۇلاسىدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئوينىتىلىدۇ؛ 4 جەڭ ھارۋىلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشىۋاتىدۇ؛ كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقماقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. 5 [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىنىدىن

بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ ماڭىدۇ، نىنەۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ، [باشلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالغىنى» تەييارلىنىدۇ. 6 «دەريالارنىڭ دەۋرۋازلىرى» ئېچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. 7 خۇززانىڭ بولسا ئۇياتلىرى ئېچىلىدۇ - [دۈشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېپكېتىلىدۇ، دېدەكلىرى خۇددى پاختەكلەرنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۆھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. 8 نىنەۋە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، بىراق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! - بىراق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. 9 كۈمۈشلەرنى بۇلۇپلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلۇپلىڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەۋكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. 10 ئۇ قۇرۇقلانغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەگمەكتە، بەللىرى تولغاق تۇتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. 11 قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر ئارىسىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ 12 شىر ئوز ئارىسلارنى قاندۇرۇشقا ئوۋلارنى تىتما-تىتما قىلغانىدى، چىشى شىرلىرى ئوۋچۇن ئوۋلارنى بوغقاندى، ئوڭكۈزلىرىنى ئوۋ بىلەن، ئوۋلىرىنى ئولجا بىلەن توشقۇزغانىدى. 13 مانا، مەن ساڭا قارشىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، مەن سېنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئوۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلىق شەھەرگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئولجا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۆزگەن ئەمەس! 2 ئاھ، قاچىنىڭ قارسىداشلىرى! چاقىرىنىڭ داڭكەشۋاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچۇۋاتقان، پىڭكاداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ

سادالرى! 3 قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قانقۇنلىرى، قىلچانلارنىڭ ۋالىداشلىرى،
نەيزىلەرنىڭ پالىداشلىرى، ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە!
جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر؛ ئۇلار جەسەتلەرگە پۇتلىشىدۇ. 4- سېپەرلەرنىڭ پىرى
ئۇ، - ئەللەرنى پادىشاھلىقلىقى، جەمەتلەرنى سېپەرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ؛ سەن
شېرىنسۇخەن پادىشاھنىڭ نۇرغۇن پادىشاھلىقلىرى تۈپەيلىدىن، 5 مانا، مەن ساڭا
قارشىلىشىپ چىققانمەن، - دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار، كۆڭلىكىڭنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن،
ئەللەرگە ئۇيات يەللىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. 6 ئۆستۈڭگە
نجاسەتتى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. 7
ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: - «ئىنەۋە
ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» - دەيدۇ؛ مەن ساڭا تەسەللى
بەرگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ 8 سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان،
ئەتراپىدا سۇلار بولغان، ئىستىھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-ئامون
شەھىرىدىن ئەۋزەلمۇسەن؟ 9 ئېفىسۇپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىدى،
ئۇلارنىڭ كۈچى چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لىۋىيەلىكلەر ئۇنىڭغا ياردەمچى ئىدى،
10 ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسەرلىككە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلارنى
چۆرۈپ تاشلىۋېتىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ مۆتىۋەرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ
بارلىق ئەربابلىرى زەنجىردە باغلانغانىدى. 11 سەئۇمەست بولسەن؛ سەن
مۈكۈنۈۋالسىەن؛ سەن دۈشمەندىن ھىمايە ئەزدەپ يۈرسەن؛ 12 سېنىڭ بارلىق
ئىستىھكاملىرىڭ خۇددى تۇنجى مېۋىگە كىرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە
ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. 13 مانا، خەلقىڭ
شەھىرىڭدە قىز-ئاياللاردەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۈشمەنلىرىڭگە

كەڭ ئىچىلدۇ؛ ئوت تۆمۈر تاقاقلارنىڭ يەپ كېتىدۇ. 14 ئەمدى مۇھاسىرىگە تەييارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سېغىز توپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمداننى راسلاپ قوي! 15 ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ، قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۈزۈڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىرىدەك كۆپ قىل، چېكەتكە ئۈزۈڭنى زور كۆپ قىل! 16 سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدۇ، مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! 17 سېنىڭ ئەربابلېرىڭ چېكەتكەردەك، سەردارلىرىڭ مىجر-مىجر چاقىقىزىلاردەك بولىدۇ؛ مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتتار ئىچىگە كىرىۋېلىپ ماكان قىلدۇ؛ قۇياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. 18 چوپانلىرىڭ مۈگدەپ قالدى، ئى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى؛ سېنىڭ ئاقسۆڭەكلىرىڭ جىم ياتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يىغمايدۇ؛ 19 سېنىڭ ياراڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكنىڭ كىمىنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

ھابا ككوك

1 ھابا ككوك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھىي: - 2 ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا نىدا قىلمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ نالە-پەرياد كۆتۈرمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. 3 سەن نېمىشقا ماڭا قەبھەلىكىنى كۆرگۈزۈسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرسەن؟ چۈنكى بۇلا ئىشلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمىدىدۇر؛ جەڭگى-جېدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. 4 شۇڭا قانۇن پالەچ بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا ھېچ چىقمايدۇ؛ چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلدى. 5 ئەللەر ئارىسىدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئوبدان قاراڭلار، ھەيرانۇھەس قىلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلمەنكى، بىرسى سىلەرگە بايان قىلغان تەغدىردىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. 6 چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدەيلەرنى ئورنىدىن تۇرغۇزۇمەن؛ ئەسلى ئۆزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگەش ئۈچۈن، ئۇلار يەر يۈزىنىڭ كەڭى جايلارنى بېسىپ ماڭىدۇ؛ 7 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېڭىنى ھېساب قىلىدۇ ھەم ئۆزىنى خالىغانچە يۇقىرى تۇتىدۇ؛ 8 ئۇلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىنتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۇرىلەردىن ئەشەددىدۇر؛ ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ؛ ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۈركۈتتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ، ئەسەرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. 10 بەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇ ھەممە ئىستېھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-تۇپراقلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ ئۇ

شامالداك غۇيۇلداپ تۇتدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولدى؛ ئۇنىڭ بۇ كۆچ-قۇدرىتى ئۆزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. 12 سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايم، مېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىم؟ بىز تۆلمەيمىز، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنى جازايىڭنى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن؛ سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بىزگە] ئىبرەت قىلىپ تۈزىتىشكە بەلگىلىگەنسەن. 13 سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇناپىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرسەن، رەزىللەر ئۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلسەن؟ 14 سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى ئۆزلىرى ئۈستىدە ھېچ يېتەكلىگۈچىسى يوق ئومىلىگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلسەن؛ 15 شۇ [كالىدى كىشى] ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىلىغا ئىلىندۈرىدۇ، ئۇلارنى ئۆز تورى بىلەن تۇتۇۋالىدۇ، ئۇلارنى يىغما تورغا يىغىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ؛ 16 ۋە تورغا قۇربانلىق سۇنىدۇ، يىغما تورغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نېسۋىسى مول، نېمەتلىرى لەززەتلىك بولىدۇ. 17 ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشىتۇرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قېرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمىدە تۇرۇپرىمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكلەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرىلىق قانداق تېگىشلىك جاۋاب تېپىشىم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۈتۈپ تۇرىمەن». 2 ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: «ئوقۇغانلار يۈگۈرسۇن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى يېزىۋال؛ ئۇنى تاختايىلار ئۈستىگە ئېنىق ئويۇپ چىق؛ 3 چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملەرگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۈرىدۇ، ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۆزۈنچە كەلمەي

قالسىمۇ، ئۇنى كۆتكىن؛ چۈنكى ئۇ جەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكەيدۇ.

4 قارا، تەكەبۇرلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئىچىدە تۈز ئەمەس؛ بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. 5 بەرھەق، شاراب ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، -- ئۇ تەكەبۇر ئادەم، ئۆيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋسىنى تەھتىسارادەك يوغان قىلىدۇ؛ ئۇ ئۆلۈمدەك ھېچقاچان قانمايدۇ؛ ئۆزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. (Sheol h7585) 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرىلۇق تەمسىلىنى سۆزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: -- «ئۆزىنىڭ ئەمەسىنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! ([بۇنداق ئىشلار] قاچانغىچە بولىدۇ؟!)) گۈرۈگە قويغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىكىدىغۇچىغا ۋاي!» 7 سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمادۇ؟ سېنى تىرەتكۈچىلەر بىراقلا ئويغالمادۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولمامسەن؟ 8 سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ 9 ھالاكەت چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، ئۇۋامنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! 10 نۇرغۇن خەلقلەرنى ۋەيران قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈردۈڭ، ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. 11 چۈنكى تامدىن تاش نىدا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: -- 12 يۇرتى قان بىلەن، شەھەرنى قەبھىلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» 13 مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ 14 چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتۈن يەر يۈزى پەرۋەردىگارنى بىلىپ-تونۇش

بىلەن قاپلىنىدۇ. 15 ئۆز يېقىنىڭغا ھاراقى ئىچكۈزگۈچىگە -- ئۇنىڭ ئۆيات بېرىگە قارىشىڭ ئۈچۈن، تۆلۈمۈڭدىن قۇيۇپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! 16 شان- شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرەندىچىلىككە تولسەن، تۈزۈڭمۇ ئىچ، خەتىلىككە ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە بۇرۇلىدۇ، شان- شەرەپنىڭ ئۈستى رەسۋا يەپەسلىك باسدۇ. 17 لىۋانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇنداقلا ھايۋانلارنى قورقتىپ ئۇلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق تۈپەيلىدىن، بۇلار سېنىڭ مىجىقىڭنى چىقىرىدۇ. 18 ئويما مەبۇدىنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ئويۇپ چىققان تۇرسا؟ قۇيما مەبۇدىنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بەرگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى -- چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا تايىنىدۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر» نى ياسايدۇ؟ 19 ياغاچقا «ئويغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «تۈرە!» دېگەنگە ۋاي! تۈۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن- كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. 20 بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3 ھاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائون» ئاھاڭدا: 2 «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەيىنىپ قورقتۇم. ئۇ پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندىرغايىسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى تونۇتقايىسەن، دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىللىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسىەن! 3 تەڭرى تېماندىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى؛ سېلاھ! ئۇنىڭ شان-شەرىپى تاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن تولدى؛ 4 ئۇنىڭ پارقراقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقماق چاققانداك ئىككى نۇر چىقتى؛

شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. 5 ئۇنىڭ ئالدىدىن ۋابا،
پۇتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ 6 ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى مۆلچەرلىدى؛ ئۇ
قارۋىدى، ئەللەرنى دەككە-دۈككەگە سالدى؛ «مەڭگۈ تاغلار» پارە-پارە قىلىندى،
«ئەبەدىي دۇڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۈرۈلدى، ئۇنىڭ يوللىرى بولسا ئەبەدىدۇر. 7
مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە بولغانلىقىنى، مىدىيان
زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۈم. 8 پەرۋەردىگار دەريالارغا
ئاچچىقلاندىمىكىن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا قارىتىلدىمىكىن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا
قارىتىلدىمىكىن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېچىپ بېرىدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ
كەلگەنمۇسەن! 9 سېنىڭ ئوقيايىڭ ئايان قىلىندى، سۈزۈڭ بويىچە، [ئىسرائىل]
قەبىلىلىرىگە ئىچكەن قەسەملىرىڭ ئۈچۈن ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى
دەريا-كەلكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ. 10 تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ
تولغىنىپ كەتتى؛ دولقۇنلاپ تاققان سۇلار كەلكۈندەك تۆتۈپ كەتتى؛ چوڭقۇر
دېڭىز ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ، قوللىرىنى يۇقىرىغا تۈرلەتتى. 11 ئېتىلغان ئوقلىرىڭنىڭ
پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ، پاللىدىغان نەيزەڭنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش
ھەم ئاي ئۆز تۇرالغۇسىدا جەم توردى. 12 سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن تۆتۈپ
يۈرۈش قىلدىڭ؛ ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوققانداك سوقتۇڭ؛ 13 ئۆز
خەلقىڭنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسھىڭ بىلەن بىللە نىجات-
قۇتقۇزۇش ئۈچۈن چىقتىڭ؛ ئۆلىنى بويىنغىچە ئىچىپ تاشلاپ، رەزىلىنىڭ جەمەتىنىڭ
پېشىنى ئۇرۇپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ؛ سېلاھ! 14 سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى
بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى
تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۆمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا
يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! 15 سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-دۆۋە

قىلىنغان ئۇلۇغ سۇلاردىن ئوتتۇپ ماڭدىڭ! 16 مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم، ئىچى-باغرىمنى
تترەك باسقى، ئاۋازنى ئاڭلاپ كالىپۇكلەرم در-در قىلدى، ئۆستىخانلەرم چىرىپ
كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تترەك باسقى؛ چۈنكى مەن كۈلپەتلىك كۈندە، يەنى
ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بېسىپ كىرگەن كۈندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە
تۇرۇشۇم كېرەك. 17 چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى چېچەكلىمىدىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە
بولمىدىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ
ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا
پادىسى يوق بولسىمۇ، 18 مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىنى
بەرگۈچى خۇدايىدىن شادلىققا چۈمۈلمەن، 19 پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-
قۇدرىتىمدۇر، ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكىنىڭكىدەك قىلدۇ، مېنى يۇقىرى جايلاردا
ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۆي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن
ئوقۇلسۇن).

زەفانىيا

1 ئاموننىڭ ئوغلى يوسىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان ۋاقتلاردا، ھەزەكىيانىڭ چەۋرىسى، ئامارىيانىڭ ئەۋرىسى، گەدالىيانىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى زەفانىياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: - 2 مەن يەريۇزدىن ھەممىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ 3 - ئىنسان ھەم ھايۋاننى قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۇتلىكاشاڭلارنى رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەريۇزدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 4 - شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق يېرۇسالېملىكلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزمەن؛ مۇشۇ يەردە «باتال» نىڭ قالدۇقىنى، «قېمار» لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ 5 شۇنداقلا ئۆڭرىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، «مالكام» نىڭ نامى بىلەنمۇ قەسەم قىلىدىغانلارنى، 6 پەرۋەردىگاردىن تەزگەنلەرنى، پەرۋەردىگارىنى ئىزدەيدىغان ياكى ئۇنىڭدىن يول سورىمىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. 7 رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى «تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ 9 شۇ كۈنى مەن بوسۇغدىن دەسسەمەي تاتالايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم ئالدامچىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلارنىڭ ئۆيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن. 10 شۇ كۈندە، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بېلىق دەۋرۋازىسى» دىن «ۋايداد»، «ئىككىنچى مەھەللە» دىن ھۆركىرەشلەر، دۇڭ-

ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور «گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ.

11 «ھۆركىرەڭلار، ئى ئويمانلىق مەھەللىسى» دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق» نىڭ ھەممىسى قىلىچلاندى، كۈمۈش بىلەن چىڭداغانلار قىرىلدى!» 12 - ۋە شۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن، ئارزاڭلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك تۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە: «پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى جازالىمەن. 13 ئەمدى بايلىقلىرى ئولجا، تويلىرى بەربات بولدى؛ ئۇلار تويلىرىنى سالغىنى بىلەن، ئۇلاردا تۇرمايدۇ؛ ئۈزۈملارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچمەيدۇ. 14 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ؛ ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىنىڭ ساداسى! يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. 15 شۇ كۈنى قەھر ئېلىپ كېلىدىغان بىر كۈن، كۈلپەتلىك ھەم دەرد- ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم بەرباتلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سۈرلۈك بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم قاب-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، 16 ئىستېھكاملاشقان شەھەرلەرگە، سېپىلنىڭ ئېگىز پوتەبلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىنىدىغان، ئاگاھ سىڭالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. 17 مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن، - ئۇلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۇلارنىڭ ئۈچەي-قېرىنلىرى پوقتەك تۈكۈلىدۇ؛ 18 پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈنىدە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزالمىدۇ؛ بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭ غەزەپ ئوتى تەرىپىدىن يەۋىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق بىر ھالاكەت، دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىقلار، تۈزۈكلەرنى يىغىلىقلار، ئى نومۇسىز «يات ئەل»، 2 يارلىق

چىققۇچە، كۈن توپاندەك تېز ئۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىق غەزىپى ئۈستۈڭلەرگە چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن ئۈستۈڭلەرگە چۈشكۈچە، 3 پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ئى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر؛ ھەققانىيلىقنى ئىزدەڭلار، كەمتەرلىكنى ئىزدەڭلار؛ ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈنىدە پاناھ تاپقان بولىسىلەر. 4 چۈنكى گازا تاشلانغان بولدى، ئاشكېلون ۋەيرانە بولدى، ئۇلار ئاشدودتىكلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدىۋېتىلدى، ئەكرىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ. 5 دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساڭا قارشىدۇ، ئى قاناتان، فىلىستىيەلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالەڭ قالمىغۇچە مەن سېنى ھالاك قىلىمەن. 6 دېڭىز بويى پادىچىلار ئۈچۈن چىمەنزار، قوي پادىلىرى ئۈچۈن قوتانلار بولدى؛ 7 دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدسى ئىگىدارچىلىقىدا بولدى؛ ئاشۇ يەردە ئۇلار ئوزۇقلىنىدۇ، ئاشكېلوننىڭ ئۆيلىرىدە ئۇلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۇلارنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۇلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. 8 مەن موبابنىڭ دەشنىمىنى، ئامونىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ئۇلار شۇنداق قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۇلارنىڭ چېگرالىرىنى پايىمال قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. 9 شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، موباب جەزمەن خۇددى سودومەدەك، ئامونىيلار خۇددى گوموررادەك بولدى. - يەنى چاقىقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۆل-جەزىرە بولدى؛ ھەم خەلقىمنىڭ قالدسى ئۇلاردىن ئولجا ئالدى، قوۋمىمنىڭ قالغانلىرى بۇلارغا ئىگە بولدى. 10 ئۇلارنىڭ تەكەببۇرلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۇلار ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. 11 پەرۋەردىگار ئۇلارغا دەھشەتلىك بولدى؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇتلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەر، بارلىق چەت ئارالدىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۆزىگە ئىبادەت قىلىدۇ. 12 ئۇ ئېفىئوپىيەلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئۆلتۈرۈلسىلەر. 13 ئۇ قولىنى سوزۇپ شىمالغا تەگكۈزۈپ، ئاسۇرىيەنى ھالاك قىلىدۇ، نىنەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۆل-باياۋاندىكى قەھەتچىلىك جايى قىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا چارۋا پادىلىرى، شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىللىرى ياتىدۇ؛ چۆل ھۇۋۇقۇشى، چىرقىغۇچى ھۇۋۇقۇشلار ئۇنىڭ تۈۋرۈك باشلىرىدا قونىدۇ؛ دېرىزىلەردىن سايراشلار ئاڭلىنىدۇ؛ بوسۇغلىرىدا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقىشلىرىنى ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ 15 مانا بۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن شەھەر - ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدۇغۇ! ئۇنىڭدىن ئوتتۇراتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇشقىرتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەرگە ۋاي! 2 ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى؛ پەرۋەردىگارغا تايانمىدى، خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. 3 ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى ھۆركەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سوراچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان، ئەتىگىنى غاجلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ 4 ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ۋەزىنىسىز، ئاسىي كىشىلەر؛ ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. 5 ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدۇ؛ ھۆكۈمدە كەچچىلىك يوقتۇر؛ بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسىنى بىلمەيدۇ. 6 -

مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستېھكام پۈتەيلىرى ۋەيراندۇر؛
كوچىلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۆتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن؛ شەھەرلىرى
ئادەمزاڭسىز، ھېچ تۇرغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھاللاڭ بولغان. 7 مەن: «پەقەت مەندىن
قورقۇڭلار، تەرىپىنى قوبۇل قىلىڭلار» - دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە
بېكىتكەنلەرم چۈشۈرۈلمەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا
ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. 8 شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، -
دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۇۋاھلىق بېرىشكە ئورنۇمدىن قوزغالغان كۈنگىچە -
چۈنكى مېنىڭ قارارىم - ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتتىكى،
ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى بېشىغا تۈكۈش ئۈچۈندۇر.
چۈنكى يەريۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزىپىمنىڭ ئوقى بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. 9
چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا ئىزا قىلىپ چاقىرىشى
ئۈچۈن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى
ساب بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، 10 چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرسىدىن مېنىڭ
دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيەنى
ئېپكەلدۇ. 11 شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئىزا
تارتىپ قالمايسەن؛ چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەببۇرلۇقۇڭدىن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى
ئاراڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۈپەيلىدىن
ھالىڭنى ئىككىنچى چوڭ قىلمايسەن؛ 12 ۋە مەن ئاراڭدا كەمتەر ھەم مىسكىن
بىر خەلقنى قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. 13 ئىسرائىلنىڭ
قالدىسى نە قەبھىلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالداچى
تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، ياتدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ.
14 يىراپ-ياشنا، ئى زىغون قىزى! تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن

قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ قىزى! 15 پەرۋەردىگار سېنى جازالادىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئارا كېلىدۇر، يامانلىقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. 16 شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقا، ئى زىئون! قوللىرىڭ بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتمسۇن! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كېلىدۇ، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھرى-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. 18 جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسىز ئىبادەت تۈپەيلىدىن ئارا كېلىدىن ئارا كېلىدىن ئازابلانغانلارنى يىغمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكلىرى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. 19 مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزمەن تالاغا ھەيدىۋېتىلگەن قىزنى يىغمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [تۈزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. 20 مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىققان ۋاقىتتا، سىلەرنى [تۈزۈمگە] ئېچىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك، [تۈزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

- 1 دارىئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبىبا بەلگە ھەم يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كەلدى: -
- 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ تويىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» - دەيدۇ.
- 3 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -
- 4 بۇ توي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئويلدىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ 5 مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! 6 تېرىغىنىڭلار كۆپ، يىغۋالدىغىنىڭلار ئاز؛ يەيسىلەر، براق تويمايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، براق قانمايسىلەر؛ كىيىسىلەر، براق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۆشۈك ھەمىيانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. 7 - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! 8 تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، تويىنى قۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار مەن ئۈنىڭدىن خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 - سىلەر كۆپىنى كۈتىۋالغۇلار، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۇنى ئۆيگە ئېپكەلگىنىڭلاردا، مەن ئۇنى پۈتۈلەپ يوقا قىلىم؛ بۇ نېمە ئۈچۈن؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. - چۈنكى مېنىڭ ئويۇمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، ئۆز ئويۇڭلارنى [سېلىشقا] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر.
- 10 شۇڭا ئۈستۈڭلاردا ئاسمانلار شەنبەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلنى بەرمەيدۇ؛
- 11 مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلەرگە، يېڭى شارابىلارغا، زەيتۇن مېيىغا، تۇپراقنىڭ

ئۇندۇرمىلىرىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قوللاردىكى بارلىق ئەجىرلەرگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. 12 شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەنىڭ ئوغلى زەرۇببەل ھەم يەھوزادانىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالداسنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى بىلەن، ئۇنىڭ سۆزلەرگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋىرىنى خەلققە يەتكۈزۈپ: - «مەن سىلەر بىلەن بىللەدۇرمەن» - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - دەيدى. 14 ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەنىڭ ئوغلى، يەھوزادانىڭ ۋالىيسى زەرۇببەلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالداسنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ تويىگە كېلىپ ئىشلىدى. 15 بۇ دارغۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 2 - «شېئالتىئەنىڭ ئوغلى، يەھوزادانىڭ ۋالىيسى زەرۇببەلگە، يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالداسىغا سۆز قىلىپ ئۇلاردىن: 3 «ئاراڭلاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپتە بولغان بۇ تويىنى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر ئۇنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنەمگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقمۇ؟» - دەپ سورىغىن. 4 - بىراق ھازىر، ئۇ زەرۇببەل، جاسارەتلىك بول، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - يەھوزادانىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول، زېمىندىكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلەڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. - چۈنكى مەن

سەلەر بىلەن بىللدۇرمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 5- مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سەلەرگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھم ئاراڭلاردا تۇرۇپ كەلدى، ھەرگىز قورققاڭلار. 6 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - . يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتمەن؛ 7 مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتمەن؛ نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىندۇ. مەن مۇشۇ ئوينى شان-شەرەپكە تولدۇرمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 8- كۆمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 9- بۇ ئوينىڭ كېيىنكى شان-شەرىپى ئەسلىدىكىدىن زور بولدى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئاراملىك-خاتىرجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 10 دارىئۇس پادىشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 11 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - كاهىنلارغا سۆز قىلىپ ئۇلاردىن تەۋرات-قانۇنى توغرىلۇق: - 12 «بىرى توننىڭ ئېتىكىدە» [خۇداغا] ئاتالغان گۆش»نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ ئېتىكى نانىغا، ئۇماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا ياكى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ نەرسىلەر «خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» - دەپ سورىغىن. «كاهىنلار جاۋابەن: «ياق» - دېدى. 13 ۋە ھاگاي: «بىرى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، ئۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» -

دەپ سورىدى. كاهىنلار جاۋابەن: «ئۇ ناپاك بولدى» - دېدى. 14 ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداق تۇر، ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق تۇر، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ شۇ يەردە ماڭا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاك تۇر» - دەيدۇ. 15 - ئەمدى ھازىر كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار - بۈگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار - تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى تاش ئۈستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، 16 شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، بىرى «يىگىرمە كۈرە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۈرىلا چىقتى؛ بىرى شاراب كۈپىدىن ئەللىك كۈمۈزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كۈمۈزەك چىقتى. 17 مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلارنىڭدا سىلەرنى جۇدۇن، ھال ۋە مۆلدۈر ئاپەتلىرى بىلەن ئۆرۈپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر يېنىمغا قايتىدىڭلار. 18 ئەمدى تۆتۈنمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار - بۇ كۈن، يەنى توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، - يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈندىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار، 19 دانالار ئامبارغا يىغىلمۇ؟ ئۆزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سىلەرنى بەرىكەتلەيمەن». 20 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگايغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 21 - يەھۇداغا ۋالىي بولغان زەرۇبابەلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگەن: - «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمىنلەيمەن؛ 22 پادىشاھلىقلارنىڭ تەختىنى تۈرۈۋېتىمەن، ئەللەرنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ كۈچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۋىلىرى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى تۈرۈۋېتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر،

ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قېرىنداشىنىڭ قىلچى بىلەن موللاق ئاتقۇزۇلدى. 23 شۇ
كۈندە - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - مەن
سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇببەلنى ئالىمەن، - دەيدۇ پەرۋەردىگار - ئاندىن
سېنى خۇددى مۆھۈرلۈك ئۈزۈكۈمدەك قىلمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللىۋالدىم، -
دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار».

زەكەرىيا

1 دارىئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىددونىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيا پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 - «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. 3 شۇڭا سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: - «مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، - دېگەن. 4 - ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار، چۈنكى ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: - رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، - دەپ جاكارلىغان. بىراق ئۇلار ماڭا قۇلاق سالمىغان، بويسۇنمىغان، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 - سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ 6 لېكىن مېنىڭ پەيغەمبەرلەرگە بۇيرۇغان سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟»، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولدىن يېنىپ: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلىشلىرىمىز بويىچە بىزنى قانداق قىلمەن دېسە، شۇنداق قىلدى، - دېگەن. 7 دارىئۇس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شېبات ئېيى» نىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ كالامى ئىددوننىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيا پەيغەمبەرگە كەلدى. ئۇ مۇنداق بېشارەتنى كۆردى: - 8 مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۈم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۈم؛ ئۇ چوڭقۇر ئويمانلىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ ئۇنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. 9 مەن ئۇنىڭدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن

ساڭا بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» - دېدى. 10 خاداس دەره خلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يەر يۈزىنى ئويان-بويان كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» - دېدى. 11 بۇ ئاتلار خاداس دەره خلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ئويان-بويان كېزىپ كەلدۇق؛ مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تېپىنىچ، ئاراملىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» - دېدى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالېم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» - دېدى. 13 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بەرگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. 14 شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن مۇنداق جاكارلىغىن: - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېم ۋە زىئونغا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋىلداپ كۆيدۇ! 15 شۇنىڭ بىلەن مەن ئەركىن-ئازادلىكتە ياشاۋاتقان ئەللەرگە قاتتىق غەزەپلىنىمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويىۋىدۇم، ئۇلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. 16 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم؛ مېنىڭ ئۆيۈم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلدى» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - «ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە «ئۆلچەم تانىسى» يەنە تارتىلدى». 17 - يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنىڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالېم يەنە تاللىۋالىدۇ». 18 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۇڭگۈزنى كۆردۈم. 19 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «بۇلار

نېمە؟» دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمنى تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەردۇر» - دېدى. 20 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەننى كۆرسەتتى. 21 مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەنلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سورىدىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۇڭگۈزلەر؛ بىراق بۇ [ھۈنەرۋەنلەر مۇڭگۈزلەرنى] دەككە-دۈككەگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنىڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۇڭگۈزلەرنى يەرگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» - دېدى.

2 ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولدا ئۆلچەم تاندىنى تۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم 2 ۋە ئۇنىڭدىن: «نەگە بارسەن؟» دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمنى ئۆلچىگىلى، ئۇنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [ئۆلچەپ] بىلگىلى بارمەن» - دېدى. 3 مانا، مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقتى؛ يەنە بىر پەرىشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى 4 ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: - يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: - «يېرۇسالېم ئۆزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەرنىڭ ۋە ماللارنىڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. 5 - ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولمەن. 6 - ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى تۆت تەرەپتىن چىققان شامالداك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». 7 «- ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن تۇرغۇچى زىئون، قانچىن! 8 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۆز شان-شەرىپىنى دەپ ئۆمىنى سىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەللەرگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلەرگە چېقىلسا، شۇ ئۆزىنىڭ كۆز قارىچوققىغا چېقىلغان بولىدۇ. 9 چۈنكى مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سىلكىمەن، ئۇلار ئۆزلىرىگە قۇل

قىلىنغۇچىلارغا ئولجا بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 10 ناخشىلارنى ياكىرتىپ شادلان، ئى زىئون قېزى؛ چۈنكى مانا، كېلىۋاتمەن، ئاراڭدا ماكانلىشىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، 11 - ۋە شۇ كۈندە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا باغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ؛ ئاراڭدا ماكانلىشىمەن ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ 12 شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۆزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى» دا نېسىۋىسى بولۇشقا مېراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمنى تاللىۋالىدۇ. 13 بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!

3 ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۈشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتاننى كۆرسەتتى. 2 پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلەسۇن، ئى شەيتان! بەرھەق، يېرۇسالېمنى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلەسۇن! بۇ [كىشى] ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۇچۇلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» - دېدى. 3 يەشۇئا بولسا پاسكنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 4 ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكنا كىيىمنى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار!» - دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەبھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيىم كىيگۈزدۈم» - دېدى. 5 مەن: «ئۇلار بېشىغا پاكىز بىر سەللىنى ئورسۇن!» - دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاكىز بىر سەللىنى ئۇنىڭ بېشىغا ئوراپ، ئۇنىڭغا كىيىم كىيىۋەردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىر ياندا تۇراتتى. 6 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەشۇئاغا مۇنداق جېكىلدى: - 7 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئەگەر يوللىرىمدا ماڭساڭ، تاپلىغىنىمنى

چىڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ئۆيۈمنى باشقۇرسەن، ھويلىرىمغا قارايدىغان بولسەن؛ ساڭا يېنىمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. 8- ئى باش كاھىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان ھەمراھلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): - مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. 9 مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! - بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار؛ مانا، مەن ئۇنىڭ نەقىشلىرىنى تۈزۈم ئويىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبھەلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايمەن. 10 شۇ كۈنى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ھەر بىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارنى ئۈزۈم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى ئاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسەن.

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ئويغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ئويۇقسىدىن ئويغىتىۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، 2 ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سورىدى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانى كۆردۈم؛ ئۇنىڭ ئۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىراغقا تۇتىشىدىغان يەتتە نەيچە بار ئىكەن؛ 3 ئۇنىڭ يېنىدا ئىككى زەپىر دەرىخى بار، بىرى ئوڭ تەرەپتە، بىرى سول تەرەپتە»، دېدىم. 4 ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. 5 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» - دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» - دېدىم. 6 ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەررۇبىيەلگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روھىم ئارقىلىق پۈتدۇ! - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ

سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 7- ئى بۈيۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۇببا بەل ئالدىدا سەن تۈزلەڭلىك بولسەن؛ ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جىپسىما تاشنى قويدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۇنىڭغا»، دېگەن توۋلاشلار ياكراپ ئاڭلىنىدۇ. 8 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: 9 «زەرۇببا بەلنىڭ قولى مۇشۇ تۈپنىڭ ئۈلنى سالىدى ۋە ئۇنىڭ قوللىرى ئۇنى پۈتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. 10 كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن» نى كۆزگە ئېلىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ، بەرھەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ، زەرۇببا بەلنىڭ قولى تۇتقان تىك ئۆلچەم تېشىنى كۆرگەندە شادلىنىدۇ؛ بۇ «يەتتە» بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسىلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر. 11 مەن جاۋابەن پەرۋەردىگار: «چىراغدانىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سورىدىم؛ 12 ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۇنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق ئۆزلىكىدىن «ئالتۇن» قۇيۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شېخى نېمە؟» دەپ سورىدىم. 13 ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سورىدى. مەن: «ياق، تەقسىر» - دېدىم. 14 ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالىدۇر» - دېدى.

5 ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سورىدى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم؛ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» - دېدىم. 3 ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چىقىرىلغان لەنە تىۋر؛ چۈنكى ھەر بىر ئوغرىلىق

قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ ۋە قەسەم ئىچكۈچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». 4 - «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرمەن» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ئويىگە ھەمدە نامم بىلەن يالغاندىن قەسەم ئىچكۈچىنىڭ ئويىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ئويىدە قونۇپ ئۇنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋەتىدۇ». 5 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» - دېدى. 6 مەن: «ئۇ نېمە؟» - دەپ سورىدىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋىتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇرەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» - دېدى. 7 ئەفاھ سېۋىتىنىڭ ئاغزىدىن دۇمىلاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋىتى ئىچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. 8 ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك» تۇر» - دەپ، ئۇنى ئەفاھ سېۋىتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. 9 بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم؛ شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى يەلپۈتۈپ تۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلەكنىڭدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۇلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. 10 مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئۇلار ئەفاھنى نەگە كۆتۈرۈپ ماڭدۇ؟» - دەپ سورىدىم. 11 ئۇ ماڭا: ئۇلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمىنى»دا بىر ئوي سېلىشقا كەتتى؛ ئوي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋىتى شۇ يەردە ئۈز تۇرالغۇسىغا قويۇلدى، - دەپ جاۋاب بەردى.

6 ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن تۆت جەڭ ھارۋىسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. 2 بىرىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قىزىل ئاتلار ئىدى؛ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى قارا ئاتلار ئىدى؛ 3 ئۈچىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى ئاق ئاتلار، تۆتىنچى جەڭ ھارۋىسىدىكى

كۈچلۈك چېپار ئاتلار ئىدى. 4 مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن:
«تەقسىر، بۇلار نېمە؟» - دەپ سورىدىم. 5 پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل
يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روھى. 6 قارا
ئاتلار قېتىلغان ھارۋا شىمالىي زېمىنلار تەرەپكە كىرىدۇ، ئاقلار ئۇلارنىڭ كەينىدىن
ماڭىدۇ؛ چېپارلار بولسا جەنۇبىي زېمىنلار تەرەپكە ماڭىدۇ. 7 ئاندىن مۇشۇ
كۈچلۈك ئاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق كېزىشكە ئالدىرايدۇ» - دېدى. ئۇ
ئۇلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق مېڭىڭلار» - دېدى؛ ئۇلار يەر
يۈزىدە ئۇياق-بۇياق ماڭدى. 8 ۋە ئۇ ماڭا ئۈنلۈك ئاۋازدا: «قارا، شىمالىي يەر-
زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روھىمدىكى ئاچچىقى شىمالىي زېمىن تەرەپتە
پىسىقتۇردى» - دېدى. 9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: -
10 سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى ھەلداي، توبىيا ۋە يەدايادىن سوۋغانلارنى
قوبۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى ئۇلار بابىلدىن كېلىپ چۈشكەن ئۆيگە، يەنى زەفانىيانىڭ
ئوغلى يوسىيانىڭ ئۆيىگە كىرگەن؛ 11 شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن،
بۇلاردىن چەمبەر سىمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەھوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كاھىن
يەشۇئانىڭ بېشىغا كىيگۈزگەن؛ 12 ۋە يەشۇئاغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قاراڭلار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان!
ئۇ ئۆز تۈۋىدىن ئورنىدا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇردۇ» -
دېگەن. 13 «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ؛
ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زىممىسىگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم
سۈرىدۇ؛ ئۇ تەختكە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ؛ خاتىرجەملىك-ئاراملىقنى ئېلىپ
كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. 14 مۇشۇ چەمبەر سىمان تاج
پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ

مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلىمە ئۈچۈن قويۇلدى. 15 ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ پەرۋەردىگارىنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ ئەگەر پەرۋەردىگارىنىڭ ئاۋازىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساڭلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى».

7 دارىئۇس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توقمۇزىچى ئاي، يەنى «خىسەلەۋ» نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى زەكەرىياغا كەلدى. 2 شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرەزەر ۋە رەگەم-مەلەكلەرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەنىدى. 3 بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەكمۇ؟» - دەپ سوراڭلار» دەپ تاپلىغانىدى. 4 پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - «زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: - «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىڭلاردا، سىلەر ماڭا، ھەقىقەتەن ماڭا روزا تۇتۇڭلارمۇ؟ 6 يېگىنىڭلار، ئىچكىنىڭلار، بۇ پەقەت ئۆزۈڭلار ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىڭلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ 7 بۇلار يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەرى ئاھالىلىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي يەھۇدا ۋە تۆۋەن تۈزلەڭلىك ئاھالىلىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى زەكەرىياغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 9 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار

مۇنداق دەيدۇ: «ھەقىقىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىڭلار، 10 تۈل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى بوزەك قىلماڭلار؛ ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىغا كۆڭلىدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق [ئاتا-بوۋىلىرىڭلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۇلار جاھىللىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، ئاڭلىماسقا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان؛ 12 ئۇلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆڭلىنى ئالماستەك قاتتىق قىلغاندى، شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ 13 شۇنداق بولدىكى، مەن ئۇلارنى چاقىرغاندا ئۇلار ئاڭلاشنى رەت قىلغاندەك، ئۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 14 - «ۋە مەن ئۇلارنى ئۇلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قۇيۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋەيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرمۇ، قايتقانلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋەيرانە قىلىنغان».

8 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 2 «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ زىننەت باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببەت قايىپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۇنىڭغا باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببەت تۈپەيلىدىن [ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزەپ قايىپ تاشتى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىننەت قايىپ كەلدىم، يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛ يېرۇسالېم «ھەقىقەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ

ئاتىلىدۇ. 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:

«قېرى بوۋاي-مومايلا يەنە يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ؛ كۈنلىرى ئۇزۇن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولدا تۇتۇپ ئولتۇرىدۇ؛ 5 شەھەرنىڭ كوچىلىرى ئويناۋاتقان ئوغۇل-قىز بالىلار بىلەن لىق تولىدۇ. 6 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «بۇ ئىش شۇ كۈنلەردە بۇ خەلقنىڭ قالدسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈنىدىغىنى بىلەن، ئۆمبىنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «مانا، مەن ئۆز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزغىمەن؛ 8 مەن ئۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، مەن ھەقىقەت ۋە ھەققانىيلىقتا ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن.»

9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلى سېلىنغان كۈنىدە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدىن مۇشۇ كۈنلەردە بايان قىلىنىۋاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئىشىتىۋاتسىلەر، مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قولۇڭلار كۈچلۈك قىلىنسۇن! 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-ئۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛ جەبە-زۇلۇم تۈپەيلىدىن چىققۇچى ياكى كىرگۈچى ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛ چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۈشمەنلەشتۈردۈم؛ 11 بىراق مەن بۇ خەلقنىڭ قالدسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ 12 چۈنكى ئۇرۇق ھوسۇللۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تېلى مېۋىلەيدۇ، تۇپراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبەملىرىنى بېرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ

خەلقنىڭ قالداسىغا مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلدۇرغىمەن. 13 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىڭلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزغىمەن، سىلەر [ئۇلارغا] بەخت-بەرىكەت بولسىلەر، قورقماڭلار، قوللىرىڭلار كۈچلۈك قىلىنسۇن! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلەرگە يامانلىق يەتكۈزۈش ئويىدا بولغىم ۋە شۇ [جازا] يولىدىن يانمىغىنىمدەك - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - 15 مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش ئويىدا بولىدۇم؛ قورقماڭلار. 16 مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىڭلار: - ھەر بىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلارغا ھەقىقەتنى سۆزلەڭلار، دەرۋازىلىرىڭلاردا ھەقىقەتكە، ئامان-تىنچلىققا ئۇيغۇن ھۆكۈملەرنى يۈرگۈزۈڭلار؛ 17 ھېچكىم كۆڭلىدە ئۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن؛ ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماڭلار؛ چۈنكى مەن دەل بۇلارنىڭ ھەممىسىگە نەپەرتلىنىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: - 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، يەتتىنچى ئايدىكى روزا ۋە ئونىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇراملىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ؛ شۇڭا ھەقىقەت ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار. 20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «نۇرغۇن قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەرگە كېلىدۇ؛ 21 بىر شەھەردە تۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەرگە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى

بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ بارمەن!» - دەيدىغان بولدى. 22
كۆپ قوۋملار ۋە كۈچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ. 23
ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - «شۇ
كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي
بىر ئادەمنىڭ تونىنىڭ ئېتىكىنى تۇتۇۋېلىپ تۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى
خۇدانى سەن بىلەن بىلىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» - دەيدۇ.

9 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكەنگەن بېشارەت - خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق
ئۈستىگە قوندى (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق
قەبىلىلىرى ئۈستىدەدۇر)؛ 2 ئۇ بۇلارغا چېگرىداش بولغان خاماتقا، تۇر ۋە زىدون
ئۈستىگە قوندى. تۇر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، 3 تۈزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان،
كۈمۈشنى توپىدەك، ساپ ئالتۇننى كۈچلاردىكى پاتقاققەك دۇۋىلەپ قويغان.
4 مانا، رەب ئۇنى مال-دۇنياسىدىن ئايرىۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنى دېڭىزدا يوق
قىلدۇ؛ ئۇ ئوت تەرەپىدىن يەپ كېتىلدى. 5 ئاشىچى بۇنى كۆرۈپ قورقۇدۇ؛
گازامۇ كۆرۈپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ كېتىدۇ؛ ئەكرۇمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ
ئارزۇ-ئۈمىدى تۈزۈپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ گازادىن يوقاپ كېتىدۇ، ئاشىچى
ئادەمزاتسىز قالدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن بولغان بىرى تۇرىدۇ؛ مەن
فىلىستىيەلەرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرىنى يوقىتىمەن. 7 مەن تاغزىدىن قانلارنى،
ئۇنىڭ ھارام يېگەن يىرگىنچىلىك نەرسىلەرنى چىشىلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ كېتىمەن؛
ئاندىن قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا تەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى
بولدۇ؛ ئەكرۇمنىڭ ئورنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلەرگە ئوخشاش بولدى. 8 مەن قوشۇن
تۈپەيلىدىن، يەنى تۆتۈپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كەلگۈچى تۈپەيلىدىن ئۆز ئۆيۈم

ئەتراپىدا چىدىرىمى تىكتۈرىمەن، ئەزگۈچى قايتىدىن ئۈنىگەن ئۆتمەيدۇ، چۈنكى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆزىتىمەن. 9 زور شادلان، ئى زىئون قىزى! تەنتەنەلىك نىدا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى! قاراڭلار، پادىشاھنىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ، ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ، كەمتەر-مۆمىن بولۇپ، ماددا ئېشەككە، يەنى ئېشەك تەخىيگە مىنىپ كېلىدۇ، 10 شۇنىڭ بىلەن مەن جەڭ ھارۋىلىرىنى ئەفراتتىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئوقياسمۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ. ئۇ بولسا ئەللەرگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەتكۈزىدۇ، ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقى دېڭىزدىن دېڭىزغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە بولىدۇ. 11 ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۈشۈرۈلگەن ئەھدە قېنى تۈپەيلىدىن، مەن ئاراڭدىكى مەھبۇسلارنى سۇسىز ئۆرەكتىن ئازادلىققا چىقىرىمەن. 12 مۇستەھكەم جايغا قايتىپ كېلىڭلار، ئى ئارزۇ-ئۆمىدىڭ مەھبۇسلىرى! بۈگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭنىڭ ئەكسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. 13 چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئوقىيادەك ئېڭىلدۈردۈم، ئەفراتنى ئوق قىلىپ ئوقياغا سالىم، مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن، ئى زىئون - ئۇلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، ئى گىرتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋاننىڭ قولىدىكى قىلىچتەك قىلىمەن. 14 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ، ئۇنىڭ ئوقى چاقاقتەك ئېتىلىپ ئۆچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايىنى چالىدۇ، ئۇ جەنۇبتىكى دەھشەتلىك قارا قۇيۇنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ، ئۇلار سالغا تاشلىرىنى كۆكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ، ئۇلار ئىچىۋېلىپ، شاراب كەيىنى سۈرگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كۆتۈرىدۇ، ئۇلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرچەكلىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. 16 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۇلارنىڭ

خۇداسى ئۇلارنى ئۆزۈم باققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ، چۈنكى ئۇلار تاج گۆھەرلەردەك ئۇنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كۆتۈرۈلۈدۇ. 17 شۇنچە زور دۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىستۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشىتىدۇ!

10 پەرۋەردىگار دىن «كېيىنكى يامغۇر» پەسىلىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىڭلار، پەرۋەردىگار چاقاقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. 2 چۈنكى «ئوي بۇتلەرى» بىمەنە گەپلەرنى ئېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت» لەرنى كۆرگەن، تۇتۇرۇقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن، ئۇلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى؛ ئۇلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازار يەمەكتە. 3 مېنىڭ غەزەپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتەكچىلەرنى] جازالاي مەن؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى، ئۇ جەڭدە ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. 4 ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرچەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئوقىسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جەڭدە، [دۈشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسەگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ؛ ئۇلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىلىدۇر؛ ئۇلار ئاتلىق ئەسكەرلەرنىمۇ يەرگە قارىتىپ قويدۇ. 6 مەن يەھۇدا جەمەتىنى كۈچەيتىمەن، يۈسۈپنىڭ جەمەتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلىشىشقا قايتۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا رەھىم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. ئۇلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مەن؛ مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن. 7 ئەفرائىملىكلەر پالۋان دەپ بولىدۇ،

كۆڭۈللىرى شاراب كەيپىنى سۈرگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. 8 مەن ئۇشقىرتىپ، ئۇلارنى يىغمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن؛ ئۇلار ئىلگىرى كۆپىيىپ كەتكەندەك كۆپىيدۇ. 9 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىدا ئۇرۇقتەك چاچمەن؛ ئاندىن ئۇلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلىيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. 10 مەن ئۇلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇرىيەدىنمۇ چىقىرىپ يىغمەن؛ ئۇلارنى گىلگاد ۋە لىۋان زېمىنىغا ئېلىپ كىرگۈزمەن؛ يەر-زېمىن ئۇلارنى پاتقۇزالمىي قالدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەبىر-جاپا دېڭىزىدىن ئۆتۈپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۆرىدۇ؛ نىل دەرياسىنىڭ تەڭلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاسۇرىيەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرى پەس قىلىنىدۇ؛ مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ. 12 مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۈچەيتىمەن؛ ئۇلار ئۇنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11 ئى لىۋان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلىرىڭنى ئاچ! 2 ۋايساڭلار، ئى قارىغايىلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋايساڭلار، ئى باشاندىكى دۈب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتلىدى! 3 پادىچىلارنىڭ ۋايسىغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۇلارنىڭ شەرىپى [بولغان چىمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى؛ ئارىسلانلارنىڭ ھۆر كىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ پەخرى بولغان [بۆك-باراقسانلىقى] ۋەيران قىلىندى. 4 پەرۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: - بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادىنى باققىن! 5 ئۇلارنى سېتىۋالغانلار ئۇلارنى بوغۇزلىۋەتكەندە ھېچ گۇناھكار دەپ قارالمايدۇ؛ ئۇلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا شۈكرى! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» - دەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆز پادىچىلىرى ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ.

6 چۈنكى مەن زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارغا يەنە ئىچىمنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ - ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەر بىرىنى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىغا ۋە ئۆز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرمامەن؛ مانا، بۇلار زېمىننى خاراب قىلدۇ، مەن ئۇلارنى بۇلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. 7 شۇڭا مەن «بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادا»نى بېقىپ تۇردۇم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلەرنى باقتىم. مەن ئۆزۈمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باقتىم. 8 شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالەك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقنى] بىزار بولدى ۋە ئۇلارنىڭ جېنى مېنى ئۈچ كۆردى. 9 مەن: «مەن سىلەرنى باقايىمەن؛ تۆلەي دەپ قالغانلىرى ئۆلۈپ كەتسۇن؛ ھالەك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالەك بولسۇن؛ تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يېسۇن» - دېدىم. 10 مەن «شاپائەت» دېگەن تايقىمنى ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. 11 ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى؛ شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 12 ۋە مەن ئۇلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسەڭلار، مېنىڭ ئىش ھەققىمنى بېرىڭلار؛ بولسا بولدى قىلىڭلار» - دېدىم. شۇڭا ئۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىمگە ئۈمىد كۆمۈش تەڭگىنى تارازغا سالدى. 13 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۇلار ماڭا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈمىد كۆمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بۇلارنى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۆرۈۋەتتىم. 14 ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۇزۇش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۇندۇرۇۋەتتىم. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. 16

چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنەپ كەتكەنلەرنى ئىزدەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقلايتايدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلكى سەمرىگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا تۇياقلىرىنى يىرىپ يەيدۇ. 17 پادىخى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشكەن؛ ئۇنىڭ بىلىكى پۈتۈنلەي يىگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرىلىق سۆزىدىن يۈكەنگەن بېشارەت: - ئاسمانلارنى ياغۇچى، يەرنىڭ ئۇلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - 2 مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرگە كىشىلەرنى دەككە-دۈككەگە سالىدىغان ئاپقۇر قىلمەن؛ يېرۇسالېمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. 3 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئەللەرگە ئېغىر يۈك بولغان تاش قىلمەن؛ كىم ئۇنى ئۆزىگە يۈكلىسە يارىلانماي قالمايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. 4 شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى ساراسىمىگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۆرىمەن؛ بىراق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە تۇتمەن؛ ئەللەردىكى ھەر بىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن تۇرۇۋېتىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلىدە: «يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماڭا كۈچ بولىدۇ» دەيدۇ. 6 شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتداندەك، ئونچىلەر ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلمەن؛ ئۇلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋېتىدۇ؛ يېرۇسالېملىكلەر يەنە ئۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىرىدە تۇرىدىغان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛

سەۋەبى - داۋۇت جەمەتنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن ئۇلۇغلاشماسلىقى ئۈچۈندۇر. 8 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەكشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ، داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۈچلۈك بولىدۇ. 9 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشمەن. 10 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلگۈچى روھنى قۇيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرى سانجىپ تۇلۇرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ تۇنجى ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ، يەككە-يېگانە ئوغلدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۈچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 11 شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىممون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زاردەك بولىدۇ. 12 زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا، 13 لاۋىي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا؛ 14 بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13 شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنىلىقىنى يۇيدىغان بىر بۇلاق ئېچىلىدۇ. 2 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن مەبۇدلارنىڭ

ناملىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، ئۇلار يەنە ھېچ ئەسلىمەيدۇ، ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۆتكىۋېتىمەن. 3 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلىپ بېشارەت بېرىپ دېسە، ئۇنىڭ ئۆزى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمىسەن، چۈنكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلىۋاتىسەن» دەيدۇ؛ ئاندىن ئۆزى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنى بېشارەت بېرىۋاتقىنىدىلا سانجىپ تولىۋىدۇ. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدىكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى بېشارەت بېرىۋاتقاندا كۆرگەن كۆرۈنۈشتىن خىجىل بولىدۇ؛ ئۇلار خەقى ئالداش ئۈچۈن ئىككىنچى چۈپۈرلۈك چاپاننى كىيمەيدۇ؛ 5 ئۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ تۇپراق بىلەن تىرىكچىلىك قىلىۋاتىمەن» - دەيدۇ. 6 ئەمدى بىرسى ئۇنىڭدىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدەڭدىكى بۇ زەخمەتلەر نېمە؟» - دېسە، ئۇ: «دوستلىرىمنىڭ ئۆيىدە يارىلىنىپ قالدىم» - دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 7 ئۇ يىغان، ئۇ قىلچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارى - پادىچىنى ئۇرۇۋەت، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ؛ مەن قولۇمنى كىچىك پېشىلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ تۇرغۇزىمەن. 8 زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگارى، - ئۈچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ ئۆلدى؛ بىراق ئۈچتىن بىر قىسمى ئۇنىڭدا تىرىك قالىدۇ. 9 ئاندىن مەن ئۈچىنچى قىسمىنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، ئۇلارنى كۈمۈش تاۋلىغاندەك تاۋلايمەن، ئالتۇن سىناغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن؛ مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ ئۇلار: «پەرۋەردىگارىڭ مېنىڭ خۇدايم» - دەيدۇ.

14 مانا، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [ئۇ كۈنى] ئاراگىن مال-

مۈلكۈك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۆلۈشۈۋېلىندۇ. 2 مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا يىغمەن؛ شەھەر ئىشغال قىلىندۇ، تۆيلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئاياللار ئاياغ-ئاستى قىلىندۇ، شەھەرنىڭ يېرىمى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىندۇ؛ تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلەيدۇ. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن تۇرۇشىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈنىدىكىدەك تۇرۇشىدۇ. 4 ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ؛ زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۆتكىلىدۇ. 5 ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر؛ چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ؛ سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۆزىنىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار» مۇ كېلىدۇ! 6 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ؛ پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ؛ 7 بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ؛ شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. 8 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ھاياتلىق سۇلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. 9 پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۇنىڭلا نامى بولىدۇ. 10 گېبادىن يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىدىكى رىمىمۇنغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئاراباھ» دەك تۈزلەڭلىككە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ يېرۇسالېم

بولسا «بنيامن دەرۋازىسى» دىن «بىرىنچى دەرۋازا» غىچە ۋە يەنە «بۇرجەك دەرۋازىسى» غىچە، «ھانا ئىيەننىڭ مۇنارى» دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۆچەكلەرگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى، لېكىن شەھەر يەنىلا ئۆز جايىدا شۇ يېتى تۇردى؛ 11 ئادەملەر يەنە ئۇنىڭدا تۇردى. «ھالاك پەرمىنى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇردى. 12 ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى تۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تۈرە بولسىلا گۆشلىرى چىرىپ كېتىدۇ؛ كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ؛ تىللىرى ئاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. 13 شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەرۋەردىگار دىن زور بىر ئالاقىدەلىك چۈشىدۇ؛ ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىنى تۇتۇشىدۇ، ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلدى. 14 يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلدى؛ ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۈلۈكلىرى جەم قىلىپ يىغىلدى. سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەكلەر بولدى. 15 ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارگاھلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۈستىگە چۈشكەن ۋابا يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولدى. 16 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەممە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەربىرى يېرۇسالېمغا پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە «كەپلەر ھېيتى» نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. 17 شۇنداق بولدىكى، يەر يۈزىدىكى قوۋم-جەمەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەتكە چىقىمغانلار بولسا، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغمايدۇ. 18 مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولسا، ئۇلارغىمۇ يامغۇر بولمايدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار «كەپلەر ھېيتى» نى تەبرىكلەشكە چىقىمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابا ئۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلدى. 19 بۇ مىسىرنىڭ

جازاسى، شۇنداقلا «كەپلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. 20 شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلرى ئۈستىگە «پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ، 21 يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، قۇربانلىق قىلغۇچىلار كېلىپ ئۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۆشلىرىنى پىشۇرىدۇ، شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «قانائەتلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولىدۇ.

مالاكى

1 پەرۋەردىگار دىن مالاكىغا يۈكلەنگەن ۋەھىي، ئۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا كەلگەن:

2 - مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» - دەپسەلەر. ئەساۋ ياقۇپقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق ياقۇپنى سۆيۈم، 3 ئەساۋغا نەپرەتلەندىم، ئۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-باياۋاندىكى چىلبۇرلەرگە تاپشۇرۇپ بەردىم. 4 ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، بىراق بىز خارابىلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» - دېسە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - ئۇلار قۇرىدۇ، بىراق مەن تۇرۇمەن؛ خەقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۋەردىگار مەڭگۈگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. 5 سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار بۇنى كۆرۈپ: «پەرۋەردىگار ئىسرائىل چىگراسىنىڭ سىرتىدا تۇلۇغلايدى!» - دەپسەلەر. 6 - ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ، ئەمدى مەن ئاتا بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرگە شۇنداق دەيدۇ، ئى مېنىڭ نامىنى كەمسىتكەن كاهىنلار! بىراق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى كەمسىتتۇق؟» - دەپسەلەر. 7 سىلەر قۇربانغاھم ئۈستىگە بۇلغانغان ئوزۇقنى سۇنسىلەر؛ ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى بۇلغاپ قويدۇق؟» - دەپسەلەر؛ ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ داستانىنىڭ تايىنى يوقتۇر» - دەپسەلەر. 8 كور مالىنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبھەلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل مالىنى قۇربانلىققا سۇنساڭلار، بۇ قەبھەلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا سۇنۇپ باق؛ ئۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ساڭا يۈز-خاتىرە قىلامدۇ؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 9 -

ئەمدى، قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بىزگە شەپقەت كۆرسەتكەن بىسەن دەپ ئوتۇنۇپ
بېقىڭلار؛ قولۇڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ سىلەردىن ھەرقاندىقىڭلارنى
قوبۇل قىلامدۇ؟ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.
10 - ئاراڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرىسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق
بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ
سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۋەردىگار، - ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق «ئاشلىق ھەدىيە»نى قوبۇل
قىلمايمەن. 11 كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ
دەپ قارىلىدۇ؛ ھەر بىر جايدا ناممغا خۇشبۇي سېلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر
«ئاشلىق ھەدىيە» سۇنۇلىدۇ؛ چۈنكى نامم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ، -
دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 12 بىراق سىلەر
بولساڭلار: «پەرۋەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى، يەنى تاش-
ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» - دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر؛ 13 ۋە سىلەر:
«مانا، نېمىدېگەن ئاۋارچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ دىمىڭلارنى قاقسىلەر، -
دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - سىلەر يارىلانغان،
توكۇر ھەم كېسەل ماللارنى ئېلىپ كېلىسىلەر. قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى شۇ يېقى ئېلىپ
كېلىسىلەر؛ مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلامدەن؟ - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14
بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ، رەببە قىلغان قەسمىنى ئادا قىلىش ئۈچۈن
بۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان ئالدامچى لەنەتكە قالدۇ، چۈنكى مەن ئۇلۇغ
پادىشاھدۇرمەن، نامم ئەللەر ئارىسىدا ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.

2 - ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلەرگە چۈشتى: - 2 سىلەر ئاڭلىمىساڭلار، نامىمغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - مەن ئاراڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتمەن؛ سىلەرنىڭ بەرىكەتلىرىڭلارغىمۇ لەنەت قىلمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدۇم، چۈنكى سىلەر [شەرىپىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. 3 مانا، مەن ئۇرۇقلىرىڭلارغا تەنپەھ بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭلەرگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرىمەن؛ بىرىسى سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە ئاپىرىپ تاشلايدۇ. 4 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ سىلەرگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسەت، مېنىڭ لاۋىي بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈندۇر، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 5 - مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدەم ھاياتلىق ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقسۇن دەپ بۇلارنى ئۇنىڭغا بەردىم، ئۇ مەندىن قورقۇپ نامم ئالدىدا تىرىگەندى. 6 ئاغزىدىن ھەقىقەتنىڭ تەلىم-تەرىپىسى چۈشمىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ ئۇ ئاراملىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭغان، نۇرغۇن كىشىلەرنى قەبھەلىكتىن ياندۇرغان. 7 چۈنكى كاھىننىڭ لەۋلىرى ئىلىم-بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننى ئەزدىشى لازىم؛ چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسىدۇر. 8 - بىراق سىلەر يولدىن چەتتەپ كەتتىڭلار؛ سىلەر نۇرغۇن كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننى پۈتكۈشكە ئايلاندىرۇۋەتتىڭلار؛ سىلەر لاۋىي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانسىلەر. - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، 9 - شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا نەپەرتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا تەۋرات-قانۇننى ئىجرا قىلغاندا بىر

تەرەپكە يان باسقان. 10 - بىزدە بىر ئاتا بار ئەمەسمۇ؟ بىزنى ياراتقۇچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەر بىرىمىز ئۆز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى بۇلغايىمىز؟ 11 يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىرگىنچىلىك بىر ئىش سادىر قىلىندى؛ چۈنكى يەھۇدا پەرۋەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس جاينى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. 12 ئۇنداق قىلغۇچى، يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا «ئاشلىق ھەدىيە» نى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۆزۈپ تاشلايدۇ. 13 سىلەر شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلەركى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغما، ئاھ-زارلار بىلەن قاپلايسىلەر - چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيلەرگە ھېچ قارىمايدىغان بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولماي قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى. 14 بىراق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سورائىسىلەر. - چۈنكى پەرۋەردىگار سەن ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالنىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغاندى، سەن ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈزگەن ئايالنىڭ بولسىمۇ. 15 خۇدا [ئەر-ئايالى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۈتكەندى. ئەمدى ھەر بىرىڭلار ئۆز قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالغا ۋاپاسىزلىق قىلمىسۇن! 16 چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئوچتۇرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، - شۇنىڭدەك ئۆز تونغا زومبۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا ئوچمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. - شۇڭا قەلب-روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلماڭلار! 17 - سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن

پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ ئۇنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويماپتۇق؟» - دەيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قويمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، ئۇ ئۇلاردىن خۇرسەن بولىدۇ»، ياكى «ئادالەتنى يورگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» - دېگىنىڭلەردە بولمامدۇ!

3 - مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىدا يول تەييارلايدۇ، سىلەر ئەزىزىڭەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا تۇيۇقسىز كىرىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 2- بىراق ئۇنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ ئۇ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى ئۇ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرىشنىڭ ئاقارتقۇچ شولتسىدەك بولىدۇ، 3 ئۇ كۆمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىغىغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ، لاۋىنىڭ بالىلىرىنى ساپلاشتۇرىدۇ، ئۇلارنى ئالتۇن-كۆمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۇنىدۇ. 4 ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. 5 مەن ھېساب ئېلىشقا سىلەرگە يېقىن كېلىمەن؛ مەن سېھىرگەرلەرگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلەرگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى تۇتۇۋېلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى ئۆز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلەرگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقماغانلارغا تېزىدىن تەيىبلىگۈچى گۇۋاھچى بولىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 6 چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزىگە رەمەستۇرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى يا قۇبىنىڭ ئوغۇللىرى، تۈگەشمىگەنسىلەر. 7 - ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن

تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىلىرىدىن چەتتەپ، ئۇلارنى ھېچ تۇتمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر: «بىز قانداقۇ قايتىپ كېلىمىز؟» - دەپسەلەر. 8 ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلسا بولامدۇ؟ - بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاپكىلىق قىلۋاتىمىز» - دەپسەلەر. سىلەر «ئۇندىن بىر» ئۇلۇش تۇشۇرۇلدىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى» سۇنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدۇڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاپكىلىق قىلۋاتىسىلەر - سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلۋاتىسىلەر! 10 ئەمدى ئويۇمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئۇندىن بىر» ئۇلۇش تۇشۇرۇش ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. مەن ئاسماننىڭ دېرىزىلەرنى چوڭ ئېچىپ سىلەرگە پاتقۇزالمىغۇدەك بىر بەرىكەتنى تۈكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقمىسىلەر؟ 11 شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچى ئەيىبلەيمەن، ئۇ توپرىقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال ئۆزۈملەر ۋاقىتسىز تۈكۈلۈپ كەتمەيدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 12 - شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 13 - سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تەگدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، - بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارىشىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» - دەپسەلەر. 14 - سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۋىدلىكتۇر» ھەم: «ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك

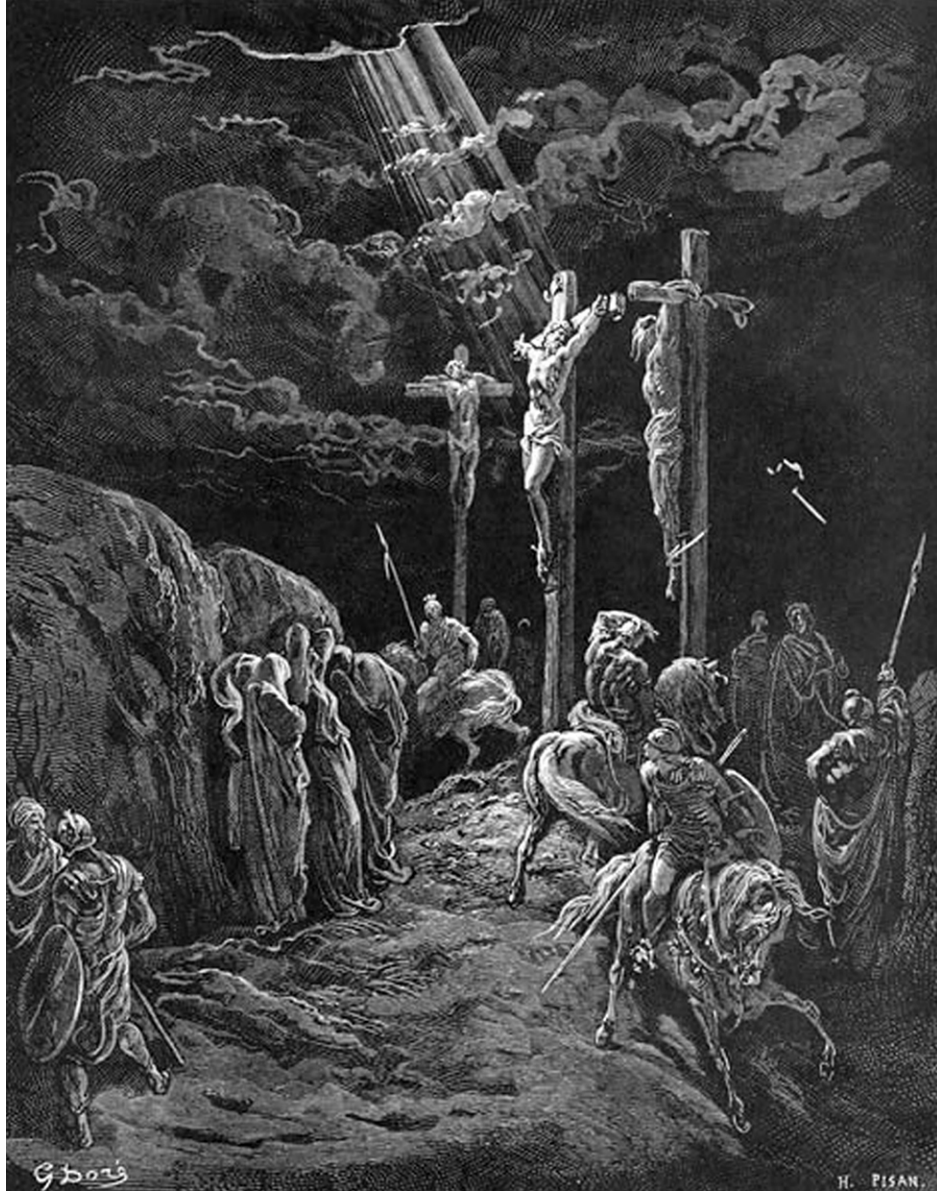
يۈرۈشمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» - دەيسلەر، 15 ھەم شۇنىڭدەك: «تەكەبۇرلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار روناق تاپىدۇ؛ ئۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» - دەيسلەر. 16 پەرۋەردىگار دىن ئەيمىنىدىغانلار [يۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇڭداشتى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلىمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. 17 - بۇ كىشىلەر بولسا ئۆزۈمنىڭ ئالاھىدە گۆھەرىمىنى يىغقان كۈندە مېنىڭكى بولىدۇ - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار - ۋە مەن خۇددى ئادەم ئۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئىچىنى ئاغرىتقانداك ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن. 18 سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4 - چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كۆيدۈرگۈچى كۈن كېلىدۇ؛ ھەربىر تەكەبۇرلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ؛ شۇ كېلىدىغان كۈن ئۇلارنى كۆيدۈرىۋېتىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، - ئۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. 2 لېكىن نامىدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايىلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ 3 سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۈپتىسىلەر؛ ئۇلار مەن تەييارلىغان كۈندە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، - دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 4 - مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا بۇيرۇغان قانۇننى، يەنى بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. 5 - مانا، پەرۋەردىگارنىڭ تۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن

سىلەرگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتمەن. 6 ئۇ ئاتلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل،
بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتلارغا مايىل قىلىدۇ؛ ئۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەرىۋىزى
قارغاش بىلەن تۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

ئەيسا - ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگەن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ تېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، - دېدى. [ئەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.

ئۇتا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە كىتابىدۇر: - 2 ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۈرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۈرەلدى، ياقۇپ يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆڭلەرنىڭ ئاتىسى بولدى؛ 3 يەھۇدادىن تامار ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۈرەلدى؛ پەرەزدىن ھەزرون تۈرەلدى، ھەزروندىن رام تۈرەلدى، 4 رامدىن ئامىناداب تۈرەلدى، ئامىنادابدىن ناھشون تۈرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۈرەلدى، 5 سالموندىن راھاب ئارقىلىق بوئاز تۈرەلدى، بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۈرەلدى، ئوبەدتىن يەسسە تۈرەلدى، 6 يەسسەدىن داۋۇت پادىشاھ تۈرەلدى. داۋۇتتىن ئۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلايمان تۈرەلدى، 7 سۇلايماندىن رەھوبئام تۈرەلدى، رەھوبئامدىن ئابىيا تۈرەلدى، ئابىيادىن ئاسا تۈرەلدى، 8 ئاسادىن يەھوشافات تۈرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۈرەلدى، يەھورامدىن ئۆزىيا تۈرەلدى، 9 ئۆزىيادىن يوتام تۈرەلدى، يوتامدىن ئاھاز تۈرەلدى، ئاھازدىن ھەزەكىيا تۈرەلدى، 10 ھەزەكىيادىن ماناسسەھ تۈرەلدى، ماناسسەھدىن ئامون تۈرەلدى، ئاموندىن يوشىيا تۈرەلدى؛ 11 بابلىغا سۈرگۈن قىلىنغاندا يوشىيادىن يەكونىياھ ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆڭلەرى تۈرەلدى. 12 بابلىغا سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن، يەكونىياھدىن شېئالتىئەل تۈرەلدى، شېئالتىئەلدىن زەرۇببەل تۈرەلدى، 13 زەرۇببەلدىن ئابھۇد تۈرەلدى، ئابھۇددىن ئېلىشاقم تۈرەلدى، ئېلىشاقمىدىن ئازور تۈرەلدى، 14 ئازوردىن زادوك تۈرەلدى، زادوكتىن ئاقم تۈرەلدى، ئاقمىدىن ئەلھۇد تۈرەلدى، 15 ئەلھۇدتىن ئەلئازار تۈرەلدى، ئەلئازاردىن ماتتان تۈرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۈرەلدى، 16 ياقۇپتىن مەريەمنىڭ ئېرى بولغان يۈسۈپ تۈرەلدى؛ مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان ئەيسا تۇغۇلدى. 17 شۇنداق بولۇپ، ئىبراھىمدىن داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ داۋۇتتىن بابلىغا سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي ئون

تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابلىغا سۈرگۈن قىلىنىشتىن مەسھ كەلگۈچە جەمئىي
ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. 18 ئەيسا مەسھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق بولدى: -
ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە ياتلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغانىدى؛ لېكىن تېخى نىكاھ
قىلىنمايلا، ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھامىلدار بولغانلىقى مەلۇم بولدى. 19 لېكىن
ئۇنىڭ [بولغۇسى] ئېرى يۈسۈپ، دۇرۇس كىشى بولۇپ، ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا
خىجالەتكە قالدۇرۇشنى خالىماي، ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن ئاجرىشىپ كېتىشى نىيەت
قىلدى. 20 ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ئويلاپ يۈرگەندە، مانا پەرۋەردىگارنىڭ بىر
پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: - ئەي داۋۇتنىڭ ئوغلى يۈسۈپ،
ئاياللىڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىگە ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان ھامىلە
مۇقەددەس روھتىن كەلگەن. 21 ئۇ بىر ئوغۇل تۇغۇدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى
ئەيسا دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» - دېدى.
22 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەر ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ
ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولغان، دېمەك: - 23 «پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر
ئوغۇل تۇغۇدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىمانئۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە»)
دەپ ئاتايدۇ». 24 يۈسۈپ ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ شۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى
بويىچە قىلىپ، مەريەمنى ئەمرىگە ئالدى. 25 لېكىن مەريەم بوشانغۇچە ئۇ ئۇنىڭغا
يېقىنلاشمىدى. بۇ مەريەمنىڭ تۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم
قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ بەيت-
لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر مەشرىقتىن
يېرۇسالېمغا يېتىپ كېلىپ، پۇقرالاردىن: 2 يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن] تۇغۇلغان
پادىشاھى قەيەردە؟ چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆردۈق.

شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى كەلدۇق، - دېيىشتى. 3 بۇنى ئاڭلىغان ھېرود پادشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم خەلقىمۇ ئالاقىزادىلىككە چۈشتى. 4 ئۇ پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات ئۇستازلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» - دەپ سورىدى. 5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، - چۈنكى پەيغەمبەر ئارقىلىق شۇنداق پۈتۈلگەن: - «ئى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىكى بولمايدۇ؛ چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى بولىدۇ» - دېيىشتى. 7 بۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەلەرنى مەخپىي چاقىرتىپ، يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلىۋالدى. 8 ئاندىن: «بېرىپ بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار، مەنمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» - دەپ، ئۇلارنى بەيت-لەھەمگە يولغا سالدى. 9 دانىشمەنلەر پادشاھنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ يولغا چىقتى، ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن ھېلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول باشلاپ ماڭدى ۋە بالا تۇرغان يەرگە كېلىپ توختىدى. 10 ئۇلار ھېلىقى يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى 11 ھەم ئويگە كىرىپ، بالىنى ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەرگە يىقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى. ئاندىن، خەزىنىلىرىنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەككى قاتارلىق سوۋغاتلارنى سۇنۇشتى. 12 ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھىي كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. 13 ئۇلار يولغا كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارىنىڭ بىر پەرشتىسى يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ: ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن ساڭا ئۇقتۇرغۇچە ئۇ يەردە تۇرغىن. چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئورنىدىن

تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا چىقتى. 15 ئۇ ھېرود ئۆلگۈچە شۇ يەردە تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان: «ئوغلۇمنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 16 ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالدىنغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ دانىشمەنلەردىن ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم يېزىسى ۋە ئەتراپىدىكى ئىككى ياش ۋە ئۈچ ئىككىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. 17 شۇ چاغدا يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: - 18 «رامام شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ پىغانى ئاڭلىنار، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئام-زارلىرى، بالىلارنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى تۈپەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي پىغان كۆتۈرىدۇ». 19 ئەمدى ھېرود ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرمانىسى مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: - 20 ئورنىڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ جېنىنى ئالماقچى بولغانلار ئۆلدى، - دېدى. 21 بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. 22 ئۇ ئارخېلا ئۇنىڭ ئاتىسى ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا تەختكە ئولتۇرۇپ يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەرگە قايتىشتىن قورقتى؛ ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر ۋەھىي كېلىپ، گاللىيە زېمىنىغا بېرىپ، 23 ناسارەت دەپ ئاتىلىدىغان بىر يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك دەپ ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ 2 كىشىلەرگە: - توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى! - دەپ جاكارلاشقا باشلىدى. 3 چۈنكى [چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى

يەشايا پەيغەمبەر پېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل ئۆزى بولۇپ: «باباۋاندا توۋلايدىغان بىر كىشىنىڭ: رەبىنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى تۇتۇز قىلىڭلار! - دېگەن ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ». 4 يەھيا [پەيغەمبەر] تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغانىدى. يەيدىغىنى بولسا چېچكە تىكلەر بىلەن ياۋا ھەرە ھەسلى ئىدى. 5 ئەمدى يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسى ۋە پۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، 6 گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشى ۋە ئۇنىڭ ئۆزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلىشى. 7 لېكىن پەرسىي ۋە سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۆمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلغىلى كەلگەنلىكىنى كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا: - ئەي يىلانلارنىڭ باللىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزەپىدىن قېچىڭلار دەپ ئاڭلاندىردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! 9 ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ يۈرمەڭلار؛ چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى ئاپىرىدە قىلالايدۇ. 10 پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزغا تەڭلەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 11 مەن دەرۋەقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۆمۈلدۈرمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىكتۇر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنىنى كۆتۈرۈشكۈمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. 12 ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۆز خامىنىنى [توپا-ساماندىن] تەلئۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-ساماننى ئۆچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، - دېدى. 13 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن

گاللىيە ئۆلكىسىدىن ئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 14 بىراق يەھيا چۆمۈلدۈرۈشكە ئۇنى تۇتۇپ: - ئەسلى چۆمۈلدۈرۈلۈشى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم كېرەك ئىدى، بىراق سەن مېنىڭ ئالدىغا كەلمەنغۇ؟ - دېدى. 15 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن، چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. 16 ۋە ئەيسا چۆمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۇدىن چىقتى؛ ئۇ سۇدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئىچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 17 ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: - «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغۇلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خۇرسەنمەن!» - دەپ ئاڭلاندى.

4 ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئېلىسىنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئىچىپ كەتكەندى. 3 ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن راستتىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلاندۇرغۇن! - دېدى. 4 لېكىن ئۇ جاۋابەن: - «تەۋراتتا:» «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەر بىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، - دېدى. 5 ئاندىن ئېلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەرگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: 6 - خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، تۈزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «خۇدا» تۈز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلدۇ؛ ۋە، «پۈتۈڭنىڭ تاشقا ئۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن - دېدى. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى

بولما» دەپمۇ پۈتۈلگەن - دەپدى. 8 ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلەرى بىلەن كۆرسىتىپ: 9 يەرگە يىقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، - دەپدى. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «بەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭغا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، - دەپدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرىشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 12 ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گاللىيەگە يول ئالدى. 13 ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلون ۋە ئاقتالى رايونىدىكى [گاللىيە] دېڭىزى بويىدىكى كەپەرنائۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورۇنلاشتى. 14 شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دەپمەك: - 15 «زەبۇلون زېمىنى ۋە ئاقتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ نېرىقى تەرىپىدىكى «دېڭىز يولى» بويىدا، «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گاللىيەدە، 16 قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى، يەنى ئۆلۈم كۆلەڭگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشتى». 17 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «تۇۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرەش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» - دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. 18 [بىر كۈنى]، ئۇ گاللىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىلغان سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ 19 ئۇ ئۇلارغا: - مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار - مەن سىلەرنى ئادەم تۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! - دەپدى. 20 ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 21 ئۇ شۇ يەردىن ئۆتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى

ياقۇپ ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلەرنى ئوڭشاۋاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. 22 ئۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 23 ۋە ئەيسا گاللىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتتى، خەلق ئارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېھىپلارنى ساقايتتى. 24 ئۇ توغرىلۇق خەۋەر پۈتكۈل سۈرىيە ئۆلكىسىگە تارقالدى، ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سلاقلارنى ھەممە جىن چاپلاشقانلارنى، تۇتقاقلق ۋە پالەچ كېسىلىگە گېرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 25 گاللىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالېم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

5 مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. 2 ئۇ ئاغىزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: - 3 مۇبارەك، روھتا نامرات بولغانلار! چۈنكى ئەررش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 4 مۇبارەك، پىغان چەككەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپدۇ. 5 مۇبارەك، ياۋاش-مۆمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەريۈزىگە مىراسخوردۇر. 6 مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە تەشنىلار! چۈنكى ئۇلار تولۇق تويۇندۇ. 7 مۇبارەك، رەھىمدىلار! چۈنكى ئۇلار رەھىم كۆرىدۇ. 8 مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى ئۇلار خۇدانى كۆرىدۇ. 9 مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 10 مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئەررش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. 11 مۇبارەك، مەن ئۇچۇن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك تۆھمىتىگە ئۇچرىساڭلار،

12 شاد-خۇرام بولۇپ يايراڭلار! چۈنكى ئەرشلەردە كاتتا ئىنتام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. 13 سىلەر يەر يۈزىدىكى تۈزدۈرسىلەر. ھالبۇكى، ئەگەر تۈز تۈز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۈز تەمىنى قانداقۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ ئۇ چاغدا، ئۇ ھېچنېمىگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسسەلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارمايدۇ. 14 سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمىدۇ. 15 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىڭ ئۈستىگە قويدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن، ئۇ تۆي ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. 16 شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇرۇڭلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقىتىڭلاركى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتاڭلارنى ئۇلۇغلىسۇن. 17 مېنى تەۋرات قانۇنىنى ياكى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. 18 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلىنمايدۇ. 19 شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئەقىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھەرىكەت ئەرەش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ. ئەمما ئەكسىچە، تەۋرات قانۇنى ئەقىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرەش پادىشاھلىقىدا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. 20 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھەققانىيلىقنىڭ تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرسىيەلىرىنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرەش پادىشاھلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. 21 بۇرۇنقىلارغا «قاتىللىق قىلما، قاتىللىق

قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلدۇ» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانىلەر. 22
 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، ئۆز قېرىنداشىغا بىكاردىن-بىكار
 ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرمۇ سوراققا تارتىلدۇ. ئۆز قېرىنداشىنى «ئەخمەق» دەپ
 تىللىغان ھەرىكم ئالىي كېڭەشمىدە سوراققا تارتىلدۇ؛ ئەمما قېرىنداشلىرىنى «تەلۋە»
 دەپ ھاقارەتلىگەن ھەرىكم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولدى. (Geenna g1067) 23
 شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە تاپماقچى بولغىنىڭدا،
 قېرىنداشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، 24 ھەدىيەنى
 قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىنداشىڭ بىلەن يارىشىۋال، ئاندىن
 كېلىپ ھەدىيەنى ئاتا. 25 ئەگەر ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلماقچى بولغان بىرسى بولسا،
 ئۇنىڭ بىلەن بىرگە يولدا بولغىنىڭدا ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن.
 بولمىسا، ئۇ سېنى سوراپچىغا، سوراپچى بولسا گۇندىپايغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا
 سولتىۋېتىلسەن. 26 مەن ساڭا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ
 ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. 27 سىلەر «زىنا
 قىلماڭلار» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانىلەر. 28 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە
 ئېيتىپ قويايىكى، بىرەر ئايالغا شەھۋانىي نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە ئۇ
 ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. 29 ئەگەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى
 گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا
 تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل.
 (Geenna g1067) 30 ئەگەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ
 تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى
 بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 31 يەنە: «كىمىدىكىم
 ئايالىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ بۇيرۇلغان. 32 بىراق

مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، كىمكىم ئۆز ئايالىنىڭ بۇزۇقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۆزى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۆزى زىناغا تۇتۇپ بەرگەن بولدى؛ تالاق قىلىنغان ئايالى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولدى. 33 سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسىمىڭىزنى ياتما، پەرۋەردىگارىغا قىلغان قەسىمىڭىزگە ئەمەل قىل» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. 34 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، قەتئىي قەسىم قىلماڭلار، ئەر شىنى تىلغا ئېلىپ قەسىم قىلماڭلار، چۈنكى ئەر شى خۇدانىڭ تەختىدۇر؛ 35 ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسىم قىلماڭلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىدۇر. پىرۇسالىنى تىلغا ئېلىپ قەسىم قىلماڭلار، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. 36 ھەتتا ئۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپ قەسىم قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىڭلارنىڭ بىر تېلىنىمۇ ئاق ياكى قارا رەڭگە ئۆزگەرتىش قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ. 37 پەقەت دېگىنىڭلار «بولدى»، «بولدى»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. 38 سىلەر «كۆزگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ بۇيرۇلغىنىنى ئاڭلىغانسىلەر. 39 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولماڭلار. كىمكىم ئوڭ مەڭگىگە ئۇرسا، سول مەڭگىنىمۇ تۇتۇپ بەر؛ 40 ۋە بىرى ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭىنى ئالماقچى بولسا، چاينىڭىنىمۇ بەر. 41 بىرى ساڭا [يۈك-تاقىنى يۈدكۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. 42 بىرى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەر. بىرى سەندىن ئۆتتە-بىرىم قىلماقچى بولسا، ئۇنىڭغا بويۇڭنى تولغىما. 43 سىلەر «قوشناڭنى سۆيگىن، دۈشمىنىڭگە نەپەرتلەن» دەپ ئېيتىلغاننى ئاڭلىغان. 44 بىراق مەن ئۆزۈم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، سىلەرگە دۈشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نەپەرتلەنگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار،

سەلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. 45 شۇنداق قىلغاندا، ئەرشىتىكى ئاتاڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشنىڭ نۇرىنى ياخشىلاشغۇمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلاشغۇمۇ، ھەققانىيەتسىزلەرگىمۇ ياغدۇرىدۇ. 46 ئەگەر سەلەر ئۆزۈڭلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، بۇنىڭ قانداقۇ ئىنتامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولسۇن؟ ھەتتا باجگىرلارمۇ شۇنداق قىلىۋاتمامدۇ؟ 47 ئەگەر سەلەر پەقەت قېرىنداشلىرىڭلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشساڭلار، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! 48 شۇڭا، ئەرشىتىكى ئاتاڭلار مۇكەممەل بولغىنىدەك، سەلەرمۇ مۇكەممەل بولۇڭلار.

6 ھەزى بولۇڭلاركى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلماڭلار. بۇنداق قىلساڭلار، ئەرشىتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىنتامغا ئېرىشەلمەيسىلەر. 2 شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزىلەرلا سىناگوگلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سەلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنتامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 3 لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى سول قولۇڭ بىلىسۇن. 4 شۇنىڭ بىلەن خەير-ساخاۋەتنىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. 5 دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزىلەردەك بولما؛ چۈنكى ئۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار ياكى توت كوچا ئېغىزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراق تۇر. مەن سەلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنتامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 6 لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئىچكىرى ئۆيگە كىرىپ، ئىشىكىنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغا دۇئا قىلىڭلار؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. 7

دۇئا-تلاۋەت قىلغاندا، [بۇتپەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمەڭلار. چۈنكى ئۇلار دېگەنلەرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلدۇ، دەپ ئويلايدۇ. 8 شۇڭا، سىلەر ئۇلارنى دورىماڭلار. چۈنكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: - «ئى ئاسمانلاردا تۇرغۇچى ئاتىمىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلىنىڭ. 10 پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغاندەك يەر يۈزىدەمۇ ئادا قىلىنغاي. 11 بۈگۈنكى ئېنىمىزنى بۈگۈن بەزگە بەرگەيسەن. 12 بەزگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. 13 بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايىسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايىسەن». 14 چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. 15 بىراق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمىسەڭلەر، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. 16 روزا تۇتقان ۋاقىتڭلاردا، ساختىپەزەردەك تاتراڭغۇ قىياپەتكە كىرىۋالماڭلار. ئۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىياپەتتە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 17 ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈزۈڭنى يۇيۇپ يۈر. 18 شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ ئۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. 19 يەر يۈزىدە تۈزۈڭلارغا بايلىقلارنى توپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۈيە يەپ كېتىدۇ، يادات باسقىدۇ ياكى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. 20 ئەكسىچە، ئەرشتە تۈزۈڭلارغا بايلىقلار توپلاڭلار. ئۇ يەردە كۈيە بېجەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ.

21 چۈنكى بايلىقنىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭىز شۇ يەردە بولىدۇ. 22 تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭىز ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭىز يورۇتۇلىدۇ. 23 لېكىن ئەگەر كۆزۈڭىز يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭىز قاراڭغۇ بولىدۇ. ئەگەر ۋۇجۇدۇڭىزنى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق نېمىدېگەن قورقۇنچىلۇق - ھە! 24 ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجاينىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال - دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 25 شۇڭا مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھاياتىڭلارغا كېرەكلىك يېمەك - ئىچمەك ياكى ئۇچاڭلارغا كىيىدىغان كىيىم - كېچەكنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ھاياتلىق ئوزۇقتىن، تەن كىيىم - كېچەكتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 26 ئاسماندىكى ئۇچار - قاناتلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمىدايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتاڭلار ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ 27 ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم - قايغۇ بىلەن ئۆمرۈڭلارنى بىرەر سائەت ئۆز تالايىسىلەر؟ 28 سىلەرنىڭ كىيىم - كېچەكنىڭ غېمىنى قىلىشىڭلارنىڭ نېمە ھاجىتى؟! دالدىكى نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق ئۆسدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەك قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ؛ 29 لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان - شەرەپتە تۇرغاندۇمۇ ئۇنىڭ كىيىنىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. 30 ئەمدى خۇدا دالدىكى بۈگۈن ئېچىلسا، ئەتسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىندىغان ئاشۇ گۈل - گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەسمۇ، ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! 31 شۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچىمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلماڭلار. 32 چۈنكى يات ئەلدىكىلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ

بۇ ھەممە نەرسىلەرگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلدۈرۈڭ، 33 شۇنداق ئىكەن، ھەممىدىن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ھەققانىيلىقىغا ئىنتىلىڭلار. ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ تېسىپ بولىدۇ. 34 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. ھەر كۈننىڭ دەردى شۇ كۈنگە تۇشلۇق بولىدۇ.

7 باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. شۇنداققا [خۇدانىڭ]

ھۆكۈمىگە ئۇچرىمايسىلەر. 2 چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باھا بىلەن ھۆكۈم قىلساڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن شۇنداق باھا بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى قانداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچىسەڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەيدۇ. 3 ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆزۈڭدىكى لىنى بايقىيالمىسەن؟! 4 سەن قانداقۇ بۇرادىرىڭغا: «قىلنى، كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، ئۆزۈڭنىڭ كۆزىدە لىم تۇرىدۇ؟! 5 ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆزۈڭنىڭ كۆزىدىكى لىنى ئېلىۋېت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. 6 مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمەڭلار، ياكى ئۆنچە-مەرۋايىتلىرىڭلارنى توڭگۇزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويماڭلار. بولمىسا، ئۇلار بۇلارنى پۇتلىرىدا دەسسەپ، ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. 7 تىلەڭلار، سىلەرگە ئاتا قىلىندۇ، ئەزەڭلار، تاپىسىلەر؛ ئىشىكىنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. 8 چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئەزىگۈچى ئەزىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكىنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 9 ئاراڭلاردا ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 10 ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟! 11 ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇپمۇ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشى بىلگەن يەردە، ئەرىشىكى ئاتاڭلار ئۆزىدىن تىلىگەنلەرگە ياخشى نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلمايمۇ؟! 12 شۇڭا ھەر ئىشتا باشقىلارنىڭ

تۈزۈڭلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۈمىد قىلساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. 13 تار دەرۋازىدىن كىرىڭلار. چۈنكى كىشىنى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭكاشا ۋە داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. 14 بىراق ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان دەرۋازا تار، يولى قىستىك بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. 15 ئالدىڭلارغا قوي تېرىسىگە ئورنىتىپ كەلگەن، ئىچى يىرتقۇچ چىلبۆرىدەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھوشيار بولۇڭلار. 16 سىلەر ئۇلارنى مېۋىلەردىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈملەر، قامغاقتىن ئەنجۈرلەر ئالغىلى بولامدۇ؟ 17 شۇنىڭغا ئوخشاش، ھەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. 18 ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 19 ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەر بىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 20 شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلەردىن تونۇۋالالايسىلەر. 21 ماڭا «رەببىم، رەببىم» دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىلا ئەرەش پادىشاھلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرەشتە تۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. 22 شۇ كۈندە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەھىي-پىشارەتلەرنى يەتكۈزدۈك، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلدۇك ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۆجىزىلەرنى كۆرسەتتۈك» دەيدۇ. 23 ھالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقلىڭلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. 24 ئەمدى ھەر بىرى بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ تۈز ئۆيىنى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. 25 يامغۇر يىغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۆي تۇرۇلمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. 26 بىراق سۆزلەرنى ئاڭلاپ

تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان ھەربىرى ئۆيىنى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەقكە ئوخشايدۇ. 27 يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆي تۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ تۇرۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى! 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايق ئۇنىڭ تەلىملىرىگە ھەيرانئۆھەس بولۇشتى. 29 چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى تولمۇ نوپۇزلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 2 ۋە مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، يېشىنى بەرگە تۇرۇپ تىزلىنىپ: - تەقسىر، ئەگەر خاللىسىڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! - دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: - خالايمەن، پاك بولغىن! - دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇ ئان پاك بولۇپ ساقايدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ كاهىنىغا ئۈزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغان ھەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، - دېدى. 5 ئۇ كەپەرنائۇم شەھىرىگە بارغاندا، [رىملىق] بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: 6 - تەقسىر، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ئۆيدە ياتىدۇ، - دېدى. 7 مەن بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قوياي، - دېدى ئەيسا. 8 يۈزبېشى جاۋابەن: - تەقسىر، تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭىزگە لايىق ئەمەسمەن. پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويسىڭىز، چاكىرىم ساقىيىپ كېتىدۇ. 9 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا لەشكەرلىرىم بار. بىرىگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، - دېدى. 10 ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ، ھەيران بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلەرگە: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق

ئېيتىپ قويايىكى، بۇنداق ئىشەنچى ھەتتا ئىسرائىللار ئارىسىدا مۇ تاپالمىغاندىم. 11
سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، نۇرغۇن كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ،
ئەرش پادىشاھلىقىدا ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبلار بىلەن بىر داستاندا ئولتۇرىدۇ.
12 لېكىن بۇ پادىشاھلىقنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرى بولسا، سىرتتا قاراڭغۇلۇققا تاشلىنىپ،
ئۆيەردە يىغا-زارلار كۆتۈرىدۇ، چىشلەرنى غۇچۇرلىتىدۇ، - دېدى. 13 ئاندىن،
ئەيسا يۈزبېشىغا: - ئويۇڭگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىنىدۇ،
دېدى. ھېلىقى چاكارنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. 14 ئەيسا پېترۇسنىڭ
ئۆيىگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قېيىنئانىسىنىڭ قىزىپ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالغىنىنى
كۆردى. 15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇدى، ئۇنىڭ قىزىقىسى ياندى. [ئايال] دەرھال
ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. 16 كەچ كىرگەندە، كىشىلەر
جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز
سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. 17 بۇنىڭ
بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ ئۆزى ئاغرىق-سىلاقلارمىزنى
كۆتۈردى، كېسەللەرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 18
ئەيسا ئۆزىنى ئورۇنلىغان توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ، [مۇخلىسلىرىغا] دېگەننىڭ
ئۇ قېتىغا ئۆتۈپ كېتىشىنى ئەمىر قىلدى. 19 شۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن
بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، سەن قەيەرگە بارساڭ، مەنمۇ ساڭا ئەگىشىپ شۇ
يەرگە بارمەن، - دېدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا: - تۈلكىلەرنىڭ ئوڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى
قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار، بىراق ئىنسانئوغلنىڭ بېشىنى قويغۇدەك بېرىمۇ يوق، -
دېدى. 21 مۇخلىسلىرىدىن يەنە بىرى ئۇنىڭغا: - رەب، مېنىڭ ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى
يەرلىككە قويۇشۇمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، - دېدى. 22 بىراق ئەيسا ئۇنىڭغا: -
ماڭا ئەگەشكىن، ۋە تۈلكىلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى يەرلىككە قويسۇن، - دېدى. 23

ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ بىللە ماڭدى. 24 ۋە مانا، دېڭىز ئۈستىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىدىن ھالقىپ كېمىنى غەرق قىلىۋېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئوخلاۋاتاتتى. 25 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: - ئى ئۇستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايىسەن! بىز ھالاكەت ئالدىدا تۇرىمىز - دېدى. 26 - نېمىشقا قورقسىلەر، ئى ئىشەنچى ئاجىزلار! - دېدى ئۇ ۋە ئورنىدىن تۇرۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېڭىزغا تەنبە بېرىۋىدى، ھەممىسى بىردىنلا تىنىچىدى. 27 مۇخلىسلار ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ ھەتتا بوران-چاپقۇنلار ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا بويسۇنىدىكەن-ھە! - دەپ كېتىشتى. 28 ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى گادارلىقلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۆرلىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار شۇنچە ۋەھشىي ئىدىكى، ھېچكىم بۇ يەردىن ئۆتۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتى. 29 ئۇنى كۆرگەندە ئۇلار: - ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىيىنغىلى كەلدىڭمۇ؟ - دەپ توۋىلدى. 30 شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 31 جىنلار ئەمدى ئۇنىڭغا: - ئەگەر سەن بىزنى قوغلىۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۇز پادىسى ئىچىگە كىرگۈزۈۋەتكەيسىەن، - دەپ يالۋۇرۇشتى. 32 ئۇ ئۇلارغا: - چىقىڭلار! - دېۋىدى، جىنلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۇلاردا غەرق بولدى. 33 لېكىن توڭگۇز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ، شەھەرگە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ كەچۈرمىشلىرىنى خالايمىقا ئېيتىپ بېرىشتى. 34 ۋە مانا، پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئەيسا بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇرايونىدىن ئايرىلىپ كېتىشىنى ئوتۇندى.

9 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېڭىزدىن تۆتۈپ، ئۆزى تۇرغان شەھەرگە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلىگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەنچى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ ھېلىقى پالەنچىگە: - ئوغلۇم، يۈرەكلىك بول، گۇناھلىرىڭنىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، - دېدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭلىدە: «بۇ ئادەم كۇپۇرلۇق قىلىۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: - نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولسىلەر؟ 5 «گۇناھلىرىڭنىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاساغۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ - دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: 6 - ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسان توغلىنىش يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، - ئۇ پالەنچى كېسەلگە: - ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ تويۇڭگە قايت، - دېدى. 7 ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ ئويىگە قايتتى. 8 بۇنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق ھوقۇقى بەرگەن خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 9 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېتىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسىملىك بىر [باجگىرنى] كۆردى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. ۋە ماتتا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 10 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا [ماتتانىڭ] ئۆيىدە مېھمان بولۇپ داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارمۇ كىرىپ، ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. 11 بۇنى كۆرگەن پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: - ئۇستازىڭلار نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! - دېدى. 12 بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئەيسا: - ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. 13 سىلەر بېرىپ [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: «ئەزەيدىغىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-

شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى ئۆگىنىڭلار، چۈنكى مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرىشقا كەلدىم، دېدى. 14 شۇ ۋاقىتلاردا، يەھيا [يەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرى ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - نېمىشقا بىز ۋە پەرىسىيەلەر پات-پات روزا تۇتىمىز، لېكىن سىزنىڭ مۇخلىسلىرىڭىز تۇتمايدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 15 ئەيسا جاۋابەن: - تويى بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداسىنىڭ ئولتۇرغان چاغدا، توي مېھمانلىرى ھازا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ؟! ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. 16 ھېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كىيىمنى تارتىپ يىرتىۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 17 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابىنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، [شارابنىڭ ئىچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر يېڭى شارابىنى يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلايدۇ، شۇنداق قىلغاندا، ھەر ئىككىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. 18 [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا] بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان ۋاقىتتا، مانا بىر ھۆكۈمدار كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باش ئۇرۇپ: - مېنىڭ قىزىم ھازىرا تۇلۇپ كەتتى، ئەمما سىز بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭىزنى تەگكۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ تىرىلىدۇ، دېدى. 19 ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ كەينىدىن ماڭدى. 20 ۋە مانا، يولدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال ئەيسانىڭ ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ تونىنىڭ يېنىنى سىلدى. 21 چۈنكى ئۇ ئىچىدە «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا، چوقۇم ساقىيىپ كېتىمەن» دەپ ئويلىغانىدى. 22 ئەمما ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇنى كۆرۈپ: - قىزىم، يۈرەڭلىك بول، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال شۇ سائەتتە ساقايدى. 23 ئەمدى ئەيسا

ھېلىقى ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، نەي چېلىۋاتقان ۋە ھازا تۇتۇپ ۋاپاساۋاتقان كىشىلەر توپىنى كۆرۈپ، 24 ئۇلارغا: - چىقىپ كېتىڭلار، بۇ قىز ئۆلمىدى، بەلكى ئۇخلاۋاتىدۇ، دېدى. [شۇنى ئاڭلاپ] كۆپچىلىك ئۇنى مەسخىرە قىلدى. 25 كىشىلەر چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇۋېدى، قىز ئورنىدىن تۇردى. 26 بۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتۈن يۇرتتا پۇر كەتتى. 27 ئەيسا ئۇ يەردىن چىققاندا، ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ كەينىدىن كېلىپ: - ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايلىمىز! - دەپ نىدا قىلىشتى. 28 ئۇ ئۆيىگە كىرگەندىن كېيىن، شۇ ئىككى قارىغۇ ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئەيسا ئۇلاردىن: - سىلەر مېنىڭ بۇ ئىشقا قانداق ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىنمىسىلەر؟! - دەپ سورىدى. - ئى رەببىم، ئىشىنىمىز، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 29 ئۇ قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: - ئىشەنچىڭلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار! دەپ قاتتىق تاپىلدى. 31 لېكىن ئۇلار ئۆز يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا يېيىۋەتتى. 32 ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جىن چاپلاشقان بىر گاچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىننىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋانغا كەلدى. خالايق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: - بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، - دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيەلەر: - ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسىز قوي پادىلەردەك پاناھسىز ئىدى. 37 شۇنىڭ

بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - ھوسۇل دەۋر ۋە قە كۆپ ئىكەن، بىراق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز ھوسۇلنىڭنى يىغۇن بىلىشقا ئىشلەپچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەڭلار، - دېدى.

10 ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روھلارنى قوغلاش ۋە ھەر بىر كېسەللىكنى ھەم ھەر بىر مېيىپ-ئاجىزنى ساقايتىش ھوقۇقىنى بەردى. 2 ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ئاندىن زەبەدىنىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھاننا، 3 فىلىپ ۋە بارتولوماي، توماس ۋە باجگېر ماتتا، ئالفانىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە لەبىئۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تاداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقارىوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقنىڭ ئارىسىغا] مۇنداق تاپلاپ ئەۋەتتى: - يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماڭلار، ياكى سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەڭلار، 6 بەلكى تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىڭلار. 7 بارغان يېرىڭلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلىشىپ قالدى!» دەپ جاكارلاڭلار. 8 ئاغرىق-سىلاقلارنى ساقايتىڭلار، تولۇكلەرنى تىرىلدۈرۈڭلار، ماخاۋ كېسەللىرىنى ساقايتىڭلار، جىنلارنى ھەيدىۋېتىڭلار. سىلەرگە شاپائەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىڭلار. 9 بەلۋېغىڭلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەڭلار. 10 سەپەر ئۈچۈن بىرلا يەكتەكتىن باشقا نە خۇرجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماڭلار. چۈنكى خىزمەتكار ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر ياكى يېزىغا بارغان ۋاقتىڭلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۆتىۋەر ئىكەنلىكىنى سوراڭلار، شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ ئۆيدىنلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر ئۆيگە كىرگىنىڭلاردا،

ئۇلارغا سالام بېرىڭلار. 13 ئەگەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۇتەۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۇلارغا ئىجابەت بولسۇن؛ ئەگەر ئۇلار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئوزۇڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قوبۇل قىلمىغان، سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلىمىغان كىم دەكم بولسا، ئۇلارنىڭ ئويىدىن ياكى شۇ شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گوموررا زېمىندىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتمەن. شۇڭا، يىلاندىكى سەزگۈر، پاختەكتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. 17 ئىنسانلاردىن پەخەس بولۇڭلار؛ چۈنكى ئۇلار سىلەرنى تۇتۇۋېلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگىدا قانچىلايدۇ. 18 ئۇلار ۋە شۇنداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 19 لېكىن ئۇلار سىلەرنى سوراققا تارتقان ۋاقتىدا، قانداق جاۋاب بېرىش ياكى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەڭلار. چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلەرگە تەمىنلىنىدۇ. 20 چۈنكى سۆزلىگۈچى ئوزۇڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتاڭلارنىڭ روھى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. 21 قېرىنداش قېرىنداشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ، ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسىغا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 22 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. 23 ئۇلار سىلەرگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھەرگە قېچىپ بېرىڭلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاش

[ۋەزىپىگىلار] تۈگىمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجا يىنىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ. 25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجا يىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۇلار ئۆيىنىڭ ئىگىسىنى «بەئەلەزىبۇل» دەپ تىللىغان يەردە، ئۆيىنىڭ ئۆيدىكىلىرىنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇڭا ئۇلاردىن قورققانلار، چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش تايان بولماي قالمايدۇ. 27 مېنىڭ سىلەرگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىڭلار. قۇللىقلىقلارغا پىچىرلاپ ئېيتىلغانلارنى ئۆگىلەردە جاكارلاڭلار. 28 تەننى ئۆلتۈرسىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روھىنى ئۆلتۈرەلمەيدىغانلاردىن قورققانلار، ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روھىنى دوزاختا ھالدا قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورققانلار.

(Geenna g1067) 29 ئىككى قۇشقاچنى بىر تىپىگە سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتاڭلارسىز يەرگە چۈشمەيدۇ. 30 ئەمما سىلەر بولساڭلار، ھەتتا ھەر بىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. 31 شۇڭا، قورققانلار، سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇڭا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەر بىرىنى مەنمۇ ئەرشىتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلمەن؛ 33 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانغانلارنىڭ ھەر بىرىدىن مەنمۇ ئەرشىتىكى ئاتام ئالدىدا تاتمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچىنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىنى قېنىئانىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولىدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37 ئاتا-ئانىسىنى مەندىمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى مەندىمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزىنىڭ كرىستىنى كۆتۈرۈپ، ماڭا ئەگەشمىگەنلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ

ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايايدىغان كىشى ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 40 سىلەرنى قوبۇل قىلغانلار مېنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قوبۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قوبۇل قىلغان كىشى پەيغەمبەرگە خاس بولغان ئىنتامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۇ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قوبۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنتامغا ئېرىشىدۇ. 42 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ بۇ شاكىچىكلەردىن ئەڭ كىچىكى بىرنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۇنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بەرگەن كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنتامدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11 ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىمۇ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن ئۇ يەردىن كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسھنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئارقىلىق ئەيسادىن: 3 «كىلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» - دەپ سورىدى. 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - يەھيانىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىڭلارنى بايان قىلىپ - 5 كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» - دەپ ئېيتتىڭلار. 6 ۋە [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانماي پۇتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قوبۇللىڭلار، - دېدى. 7 ئۇلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا توغرىلىق سۆزلەشكە باشلىدى: - «سىلەر ئەسلى [يەھيانى ئەزدەپ]

چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 8 ياكى ئېسىل كىيىنگەن بىر ئەر يانمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيىگەنلەر خان ئوردىلىرىدىن تېپىلىدۇغۇ! 9 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: - «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» - دەپ پۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئاياللاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادىنمۇ ئۇلۇغ تۇرغۇزۇلغىنى يوق؛ ئەمما ئەرلەر پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ. 12 ئەمما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوتتۇرىغا چىققان كۈنلەردىن بۈگۈنكى كۈنگىچە، ئەرلەر پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۇنى شىددەت بىلەن تۇتۇۋالدى. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتتىكى يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. 14 ۋە ئەگەر شۇ سۆزنى قوبۇل قىلالىساڭلار، «[قايتىپ] كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلىياس [پەيغەمبەر]» بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملىرىگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سىلەرگە سۇناي چېلىپ بەرسەكۇ، ئۇسسۇل ئوينىمىدىڭلار»، «ماتەم بەدىسىگە چېلىپ بەرسەكۇ، يىغا-زار قىلىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان تۇتۇرۇقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار: «ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسان توغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا،

ئۇلار: «تازا بىر تويىماس ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». 20 ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۆجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە تۇرۇۋاتقانلارنى توۋا قىلىغانلىقى ئۈچۈن ئەيىبلەپ، مۇنداق دېدى: 21 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازنىلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدلىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۆجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۆز كىيىمگە يۆگىنىپ، كۆلگە مىلىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قىيامەت كۈنىدە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 23 ئەي ئەرىشكە كۆتۈرۈلگەن كەبەرنىلەر! سىلەر تەھتىسارغا چۈشۈرۈلۈشىلەر. چۈنكى ئاراڭلاردا يارىتىلغان مۆجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، ئۇ شەھەر بۈگۈنكىچە ھالاك بولغان بولاتتى. (Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: - ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەقىقەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىقلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. 28 ئەي جاپا كەشىلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىڭلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلەرگە ئاراملىق بېرىمەن. 29 مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىڭلار،

چۈنكى مەن مۆمىن ۋە كەمتەرمەن؛ شۇنداق قىلغاندا، كۆڭلۈڭلار ئارام تاپدۇ. 30

چۈنكى مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12 شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتتى.

قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى.

2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا: - قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى

تەۋراتتا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇ ئۇلارغا: - داۋۇت

ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن]

ئوقۇمىغانمۇ سىلەر؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئويىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا

ئۆزى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولمايدىغان «تەقدىم

نانالار» نى [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ

نانالارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگە بولاتتى. 5 سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئوقۇپ

باقىغانسىلەركى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ

شابات تەرتىپىنى بۇزسىمۇ، گۇناھقا بۇرۇلمايدۇ. 6 بىراق مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ

قويايىكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. 7 ئەمدىلىكتە ئەگەر سىلەر

[خۇدانىڭ] «مۇقەددەس يازمىلاردا»: «ئەزەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس،

بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولساڭلار،

بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ بېكىتمەيتتىڭلار. 8 چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات

كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر. 9 ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 10

ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېڭىلەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن

ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: - شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش

تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب

بەردى: - بەرىسىڭلارنىڭ قولى شابات كۈنى ئورغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى

دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ 12 ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئەتىبارلىقتۇر! شۇڭا، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇندۇر.

13 ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: - قولۇڭنى تۇزات، - دېدى. ئۇ قولنى تۈزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 14 بىراق پەرىسىيەلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش ھەققىدە مەسلىھەت قىلىشتى. 15 ئەمما ئەيسا بۇنى بىلمۈپ ئۆيەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى، 16 ئاندىن ئۇلارغا ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقىنى قاتتىق تاپىلدى. 17 بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: 18 «قاراڭلار، مانا مەن تاللىغان ئۆز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيۈملۈكىم، دىلىمنىڭ سۆيۈنگىنى! مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرغىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققەتنى جاكارلايدۇ. 19 ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈرگەن ئاۋازىنى ھېچ ئاڭلىغۇچى بولمايدۇ. 20 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلىغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۆتەپ ئۆچەي دەپ قالغان پىلىكىنى تۆچۈرمەيدۇ، 21 ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ». 22 شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جىن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاچا بىرى ئېلىپ كېلىندى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاچىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. 23 بارلىق خالايق ھەيران بولۇشۇپ: - ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ - دېيىشتى. 24 لېكىن پەرىسىيەلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: - ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەزىمۇبقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىۋېتىدىكەن، دېيىشتى. 25 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ھەرقانداق شەھەر ياكى ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ

ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 26 ئەگەر شەيتان شەيتاننى قوغلىسا، ئۆتۈز-
 ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداق پۈت تەرەپ
 تۇرالىسۇن؟ 27 ئەگەر مەن جننلارنى بەئەزىمۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ
 پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جننلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرىلىق
 ھۆكۈم چىقارسۇن! 28 لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جننلارنى قوغلىغان
 بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان
 بولىدۇ. 29 بىر كىشى كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى
 قانداق بۇلاپ كېتەلسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالىسا،
 ئاندىن ئۆيىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 30 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى
 تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تۈزۈتۈۋەتكۈچىدۇر.
 31 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئىنسانلارنىڭ ئۆتكۈزگەن
 ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۇپۇرلۇقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ.
 بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا كۇپۇرلۇق قىلىش ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ.
 32 ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدەكىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛
 لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ
 كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ. (aiōn g165) 33 دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى
 بولىدۇ - ياكى دەرەخ پور بولسا، مېۋىسىمۇ ناچار بولىدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق
 دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. 34 ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل
 تۇرساڭلار، ئاغزىڭلاردىن قانداقۇ ياخشى سۆز چىقسۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ
 قەلبىدە نېمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 35 ياخشى ئادەم ئۆز ياخشى
 خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان
 نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. 36 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئىنسانلار قىلغان

ھەر بىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. 37 چۈنكى ئۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسەن. 38 شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، - دېدى. 39 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر بىر «ئالامەت» نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ دەۋردىكىلەرگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت» تىن باشقا ھېچقانداق مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 40 چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقاندا، ئىنسانىيەتتە ئوخشاشلا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. 41 سوراق كۈنى نىنە ۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر] دىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ! 42 سوراق كۈنى «جەنۇبتىكى ئايال پادىشاھ» مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. 43 ناپاك روھى بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ 44 ۋە: «مەن چىققان ماكانغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ يەنىلا بوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتەنگە ئىلگىنى بايقايدۇ. دە، 45 بېرىپ تۇرىدىنمۇ بەتتەر يەتتە جىننى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان

بولدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولدى. 46 نۇ توپلاشقان خالا يققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىرىدا تۇرۇشتى. 47 شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: - ئانىڭىز ۋە ئىنلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىرىدا تۇرىدۇ، - دېدى. 48 لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنلىرىم؟» - دەپ سورىدى. 49 ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: - مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنلىرىم! 50 چۈنكى كىم ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭىم ۋە ئانامدۇر، - دېدى.

13 شۇ كۈنى ئەيسا ئويدىن چىقىپ، دېڭىز بويىدا ئولتۇراتتى. 2 ئە تراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولشۇۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز بويىدا تۇرۇشاتتى. 3 ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بىرىپ، مۇنداق دېدى: - مانا، ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. 4 ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 5 بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپىسى ئاز يەرلەرگە چۈشۈپتۇ. تۇپرىقى چوڭقۇر بولغاچقا، تېزلا ئۆنۈپ چىقىپتۇ، 6 لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۆسۈپ مايسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. 8 بەزىلىرى بولسا ياخشى تۇپراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. 9 قۇلغى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 10 مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: - سەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ - دەپ سورىدى. 11 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق

جاۋاب بەردى: - سىلەر ئەرەش پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىنىدىكەن، لېكىن ئۇلارغا نېسىپ قىلىنمىدى. 12 چۈنكى كىم دە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدى، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولدى؛ ئەمما كىم دە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. 13 ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىڭشىمايدۇ ھەم ھەقىقىي چۈشەنمەيدۇ. 14 بۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئېيتقان بېشارەتتىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. 15 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى ئۇخلىغاندەك يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولىدىكى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن ياندۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم. 16 لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار كۆرىدۇ؛ قۇلقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار ئاڭلايدۇ. 17 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە ھەقىقەت ئادەملەر سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ سىلەرنىڭ ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاڭلىمىغان. 18 ئەمدى ئۇرۇق چاچقۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاڭلاڭلار: 19 ئەگەر بىرى [ئەرەش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ چۈشەنمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆڭلىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. بۇ دەل چىغىر يول ئۈستىگە چېچىلغان ئۇرۇقلاردۇر. 20 تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز-كلامىنى ئاڭلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 21 ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق مەۋجۇت بولۇپ

تۇرىدۇ، سۆز-كالامنىڭ ۋە جەدىن قىيىنچىلىق ياكى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا،
 ئۇلار شۇئان يولدىن چەتتەپ كېتىدۇ. 22 تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق
 ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ
 ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە،
 ئۇلار ھوسۇلسىز قالدۇ. (aiōn g165) 23 لېكىن ياخشى يەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار
 بولسا - سۆز-كالامنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر
 ھوسۇل بېرىدۇ، بىرى يۈز ھەسسە، بىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرى ئوتتۇز
 ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 24 ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلىنى بايان قىلدى:
 - ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە
 ئوخشايدۇ. 25 ئەمما كىشىلەر ئۇيۇغۇغا چۆمگەن چاغدا، دۈشمىنى كېلىپ بۇغداي
 ئارىسىغا كۆرمەك ئۇرۇقلىرىنى چېچىۋېتىپ، كېتىپتۇ. 26 ئەمدى مايسىلار ئۆسۈپ،
 باشاق چىقارغاندا، كۆرمەك ئاشكارلىنىشقا باشلاپتۇ. 27 خوجاينىڭ چاكارلىرى
 كېلىپ ئۇنىڭغا: «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىڭىز؟»
 كۆرمەكلەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. 28 خوجاينى: «بۇنى بىر دۈشمەن قىلغان» -
 دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتۇتتىڭىلار دېمەكچىمۇ؟» -
 دەپ سوراپتۇ. 29 «ياق»، - دەپتۇ خوجاينى، «ئۇنداق قىلغاندا كۆرمەكلەرنى
 يۇلغاندا، بۇغدايلارنىمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. 30 بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقىتىغىچە بىللە
 تۇسسۇن، ئورما ۋاقتىدا، مەن ئورمىچىلارغا: - ئالدى بىلەن كۆرمەكلەرنى ئايرىپ
 يىغىپ، باغلاپ كۆيدۈرۈشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يىغىپ ئامبىرىمغا
 ئەكىرىڭلار، دەيمەن» - دەپتۇ خوجاينى. 31 ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلىنى ئېيتتى: -
 ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولغا ئېلىپ ئېتىزغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا
 ئوخشايدۇ. 32 قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك

بولسىمۇ، ئۇ ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز ئۆسۈپ، دەرەخ بولىدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلارمۇ كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلايدۇ. 33 ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلى ئېيتتى:

– ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۈچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىغان ئىچىتقۇغا ئوخشايدۇ. 34 ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى تەمسىللەر بىلەن كۆپچىلىككە بايان قىلدى. ئۇ تەمسىلسىز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. 35 بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىنلا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئاغزىمنى تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچمەن، ئالەم ئايرىدە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». 36 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كۆپچىلىكنى يولغا سېلىۋېتىپ تويىگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: – ئېتىزلىقتىكى كۈرمەك توغرىسىدىكى تەمسىلنى بىزگە شەرھلەپ بەرسەڭ، – دەپ ئۆتۈندى. 37 ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى:

– ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان كىشى ئىنسانىتىغىلدۇر. 38 ئېتىزلىق بولسا – دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۈرمەك رەزىل بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 39 كۈرمەك چاچقان دۇشمەن – ئېيلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى – زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار – پەرىشتىلەردۇر. (aiōn g165) 40 كۈرمەكلەر يۇلۇنۇپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگەندەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ. (aiōn g165) 41 ئىنسانىتىغىلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى ئۆز پادىشاھلىقىدىن شاللاپ چىقىپ، 42 خۇمداننىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتتا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشىلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ. 43 ئۇ چاغدا ھەققانىيلار ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇللىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 44 – ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى

ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەزىنىنى قايتىدىن
 يوشۇرۇپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئىچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى
 سېتىۋالىدۇ. 45 يەنە كېلىپ، ئەر ش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۇنچە-مەرۋايىتلارنى ئىزدىگەن
 سودىگەرگە ئوخشايدۇ. 46 سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق بىر مەرۋايىتىنى
 تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتىنى سېتىۋالىدۇ. 47 - يەنە
 كېلىپ، ئەر ش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل بېلىقلارنى تۇتىدىغان تورغا
 ئوخشايدۇ. 48 تور توشقاندا، [بېلىقچىلار] ئۇنى قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن
 ئولتۇرۇپ، ياخشى بېلىقلارنى ئىلغۇ بىلىپ، قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلىرىنى
 تاشلىۋېتىدۇ. 49 زامان ئاخىرىدا شۇنداق بولىدۇ. پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل
 كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدىن ئايرىيدۇ (aiōn g165) 50 ۋە خۇمدانىڭ
 لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتغا تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشىلىرىنى
 غۇچۇرلىتىدۇ. 51 ئەيسا ئۇلاردىن: - بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟
 دەپ سورىدى. چۈشەندۇق، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 52 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا:
 - شۇڭا، ئەر ش پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمىگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر
 تەۋرات ئۇستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ
 تارقاقچى ئوي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، - دېدى. 53 ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى سۆزلەپ
 بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، 54 ئۆز يۇرتىغا كەتتى ۋە
 ئۆز يۇرتىدىكى سىنا گونگا خەلقىگە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. بۇنى ئاڭلىغان خالايىق
 ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: - بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۆجىزە-كارامەتلىرى
 نەدىن كەلگەندۇ؟ 55 ئۇ پەقەت ھېلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ
 ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۈسۈپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟
 56 ئۇنىڭ سىڭىلىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىمۇ؟ شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ

ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ - دېيىشەتتى. 57 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قارىدى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمىدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. 58 ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ئۇ ئۆيەردە كۆپ مۆجىزە كۆرسەتمىدى.

14 ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر تېپىپ، 2 خىزمەتكارلىرىگە: - بۇ ئادەم چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا بولدى، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۈچىنى كۆرسەتمەكتە، - دېدى. 3 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئوگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى تۇتقۇن قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. 4 چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبە بېرىپ]: «بۇ ئايالى تارتىۋېلىشكە تەۋرات قانۇنىغا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەنىدى. 5 ھېرود [شۇ سەۋەبتىن] يەھيانى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالاقتىن قورققانىدى، چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. 6 ئەمما ھېرودنىڭ تۇغۇلغان كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ ئۆسسۈل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى، 7 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇنىڭغا: - ھەرنېمە تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرىي، دەپ قەسەم قىلدى. 8 لېكىن قىز ئانىسىنىڭ كۈشكۈرتۈشى بىلەن: - چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكەلسە، - دېدى. 9 پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى] ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 10 ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىنداندا يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇردى. 11 شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. 12 [يەھيانىڭ] مۇخلىسلىرى

بولسا بېرىپ، جەسەتنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيساغا بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. 13 ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى يالغۇز پىنھان بىر جايغا كېتەي دەپ بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ ئۆيەردىن ئايرىلدى. خالايق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەتراپتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن پىيادە ماڭدى. 14 ئۇ [قىرغاققا] چىقىپ كەتكەندە، زور بىر توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋېتىدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى ساقايتتى. 15 كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يەرگە بېرىپ قالدى. خالايقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەنتلەرگە بېرىپ ئۆزلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، - دېدى. 16 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: - ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئوزۇڭلار ئۇلارغا ئوزۇق بېرىڭلار، - دېدى. 17 لېكىن مۇخلىسلار: - بىزدە بەش نان بىلەن ئىككى دانە بېلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، - دېيىشتى. 18 ئۇ: - ئۇلارنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. 19 ئۇ خالايقنى چۆلۈكنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلارغا بەردى، مۇخلىسلىرى خالايققا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. 20 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 21 ئوزۇقلانغانلارنىڭ سانى ئاياللار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ كىشى ئىدى. 22 ئارقىدىنلا، ئۇ مۇخلىسلارغا: ئوزۇم بۇ خالايقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاڭغۇچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئۆتۈپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 23 خالايقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز قالدى. 24 بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۈرگەندى، لېكىن شامال قارشى

يۆنلىشتىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئىچىدە چايقىلىپ تۇراتتى. 25 كېچە تۆتىنچە جېسەك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى. 26 مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقىزادە بولۇپ: - ئالۋاسى ئىكەن! - دەپ قورقۇپ چۇقان سېلىشتى. 27 لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: - يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! - دېدى. 28 پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: - ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايىسەن، - دېدى. 29 كەل، - دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۇ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيساغا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ 30 لېكىن بورانىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۇغا چۈكۈشكە باشلىدى: - رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايىسەن! - دەپ ۋارقىردى. 31 ئەيسا دەرھال قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: - ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ - دېدى. 32 ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. 33 كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: - بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، - دېيىشتى. 34 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتكەندە، گىنىئىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇققا] چىقتى. 35 ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ 36 ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى تۈتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمازا ساقايدى.

15 بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرسىيەلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: 2 - مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەتەنلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇماي تاماق يەيدىكەنغۇ، -

دېدى. 3 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ 4 چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 5 لېكىن سىلەر: - ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: - مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم - دېسىلا، 6 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋاپادارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمايدۇ، - دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنەتلىرىمىز دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار. 7 ئەي ساختىپەزىلەر! يەشايا پەيغەمبەر بەرگەن مۇشۇ بېشارەت توپتوغرا سىلەر توغرىلىق ئىكەن: - 8 «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. 9 ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلدۇ. ئۇلارنىڭ ئۈگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس».

10 ئاندىن ئۇ خالايقىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: - قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلاركى، 11 ئىنساننى ناپاك قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، - دېدى. 12 كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيەلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدۈرگەنمۇ؟ - دېدى. 13 لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - ئەرىشتىكى ئاتام تىكىمگەن ھەرقانداق ئۈسۈملۈك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. 14 سىلەر ئۇلارغا پەسەنت قىلماڭلار؛ ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئەگەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئورغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: - بايا ئېيتقان تەمسىلى بىزگە چۈشەندۈرۈپ بەرگەنمەن، - دېدى. 16 لېكىن ئۇ: - سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشىمىدىڭلار؟! - دېدى. 17 ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ

كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ 18 لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنساننى ناپاك قىلىدىغىنىمۇ شۇدۇر. 19 چۈنكى يامان ئويلار، قاتلىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. 20 ئىنساننى ناپاك قىلىدىغانلار مانا شۇلاردۇر، يۇيۇلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنساننى ناپاك قىلمايدۇ. 21 ئەيسا ئۆيەردىن چىقىپ، تۇرۇپ زېدۇن شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. 22 مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قانائىي بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايىز! قەزىمغا جىن چاپلىشىۋالغانىكەن، قىيىنلىق كېتىۋاتىدۇ! - دەپ ئۇنىڭغا نىدا قىلىپ زارلىدى. 23 لېكىن ئۇ ئۇ ئايالغا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بۇ ئايالنى يولغا سالساڭ! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن ئەگىشىپ يالۋۇرۇپ نىدا قىلىۋاتىدۇ، - دېدى. 24 ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: - مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرگە ئەۋەتىلگەنمەن، - دېدى. 25 ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: - رەب، ماڭا ياردەم قىلغايىسەن! - دەپ يالۋۇردى. 26 ئۇ ئۇنىڭغا: - بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، - دېدى. 27 لېكىن ھېلىقى ئايال: - دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجا يېنىنىڭ داستىخىندىن چۈشكەن ئۇۋاقلارنى يەيدىغۇ، - دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەي خانىم، ئىشەنچىڭ كۈچلۈك ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! - دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. 29 ئەيسا ئۆيەردىن چىقىپ، گاللىيە دېڭىزىنىڭ بويىدىن ئۆتۈپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. 30 ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايق يىغىلدى. ئۇلار توڭۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە نۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇشتى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 31 شۇنىڭ بىلەن

خالايق گاچلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنى،
توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ،
ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. 32 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى
يېنىغا چاقىرىپ: - بۇ خالا يىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۈچ كۈندىن بېرى
يېنىمدا بولدى، يېڭۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ئۆيلەرگە ئاچ قايۇرۇشنى
خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، - دېدى. 33 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - بۇ
چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى تويغۇزغۇدەك كۆپ ناننى نەدىن تاپمىز؟ - دېيىشتى. 34
ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە نېنىڭلار بار؟ - دەپ سورىدى. - يەتتە نان بىلەن بىر نەچچە
تال كىچىك بېلىق بار، - دېيىشتى ئۇلار. 35 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خالا يىقنى يەردە
ئولتۇرۇشقا بۇرۇدى. 36 ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولغا ئېلىپ [خۇداغا]
تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئۈستۈپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالا يىققا
ئۆلەشتۈردى. 37 ھەممەيلەن تويغۇچە يېدى، ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان
پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. 38 تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى
باللار ۋە ئاياللاردىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. 39 ئۇ خالا يىقنى يولغا سالغاندىن
كېيىن، كېمىگە چۈشۈپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چەت يەرلىرىگە باردى.

16 ئەمدى پەرىسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ،
ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن مۆجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ
قىلىشتى. 2 بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل شەپەقنى
كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئەتە ئوچۇق بولىدۇ» دەيسىلەر 3 ۋە ئەتىگەندە: «بۈگۈن
بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسماننىڭ رەڭگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان
رەڭگى-روپىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زاماندا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى
پەرق ئېتەلمەيسىلەر! 4 رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر «مۆجىزىلىك بىر ئالامەت» نىڭ

كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋرىدىكىلەرگە] «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت»دىن باشقا ھېچقانداق مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ ئۇلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. 5 مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قېتىغا تۆتكىندە، نان ئېلىۋېلىشنى تۇتۇغاندى. 6 ئەيسا ئۇلارغا: - ھوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئىچىتىۋىسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار، - دېدى. 7 [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: - نان ئەكەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتسا كېرەك، - دېيىشتى. 8 ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: - ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نېمە ئۈچۈن نان ئەكەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ 9 تېخىچە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [تويغۇزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئوزۇق يىغۇلغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 10 يەتتە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [تويغۇزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئوزۇق يىغۇلغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ 11 سىلەر قانداقۇ مېنىڭ سىلەرگە: «پەرىسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئىچىتىۋىسىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرىلۇق ئەمەسلىكىنى چۈشەنمەيسىلەر؟ 12 مۇخلىسلار شۇنداقلا ئۇنىڭ ئاندىكى ئىچىتىۋىدىن ئەمەس، بەلكى پەرىسىيەلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېھتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. 13 ئەيسا قەيسەرىيە-فېلىپپى رايونىغا كەلگەندە، ئۇ مۇخلىسلاردىن: كىشىلەر مەن ئىنسان توغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ - دەپ سورىدى. 14 مۇخلىسلىرى: - بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەميا ياكى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، - دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ ئۇلاردىن: - ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 16 سېمون پېترۇس: - سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك ھايات خۇدانىڭ ئوغلى

ئىكەن، - دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: - بەختلىكسەن، ئۇ يۇنۇس ئوغلى سمون! بۇنى ساڭا ئايان قىلغۇچى ھېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. 18 مەن ساڭا شۇنى ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇس دۇرسەن. مەن جامائىتىمى بۇ ئۇيۇلتاش ئۈستىگە قۇرغىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەھتىساراننىڭ دەۋرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلەيدۇ. (Hadēs g86) 19 ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا تاپشۇرغىمەن؛ سەن يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ، دېدى. 20 بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ مەسھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقىنى تاپىلدى. 21 شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ يېرۇسالېمغا كېتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئولتۇرۇلۇشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: - يارەب، ساڭا رەھىم قىلىنغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! - دېدى. 23 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: - ئارقامغا تۆت، شەيتان! سەن ماڭا پۈتلىكشاڭسەن، سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنساننىڭ ئىشلىرىدۇر، - دېدى. 24 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدەكم ماڭا ئەگىشىشى خالسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كىرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 25 چۈنكى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 26 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! ئۇ نېمىنى جېنىغا تېگىشىسۇن؟! 27 چۈنكى ئىنسان ئوغلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە پەرىشتىلىرى

بىلەن كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆز ئەمەللىرىگە تۇشلۇق جاۋاب قايتۇرىدۇ. 28 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەبىئىي تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن ئىنسانىيەتنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇب ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. 2 ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا تۈزگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلدى، كىيىملىرى نۇردەك ئاڭاق بولۇپ چاقنىدى. 3 ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلىياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. 4 شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيساغا: - ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز نېمىدېگەن ياخشى! خالساڭ، بىرنى ساڭا، بىرنى مۇساغا، يەنە بىرنى ئىلىياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى! - دېدى. 5 ئۇنىڭ گېپى تۈگمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغۇلمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 6 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ دۈم يېتىپ ۋە ھىممىگە چۈشتى. 7 بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تەگكۈزۈپ: قوپۇڭلار، قورققانلار، - دېدى. 8 ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. 9 تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: - ئىنسانىيەتنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار، - دەپ تاپلىدى. 10 ئاندىن مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: - تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلىياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 11 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - ئىلىياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ. 12 ئەمما

مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلۇمۇ ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا تۇردى، - دەيدى. 13 شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا توغرىسىدا سۆزلەشتۈرۈلۈشنى چۈشەندى. 14 ئۇلار خالايقىنىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: 15 رەب، ئوغلۇمغا ئىچكى ئاغرىقتايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ تۇتاقلىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ دائىم ئوتنىڭ ياكى سۇنىڭ ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. 16 ئۇنى مۇخلىسلارنىڭغا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتالمىدى، - دەيدى. 17 ئەيسا جاۋابەن: - ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ - بالىنى ئالدىغا ئېلىپ كېلىڭلار - دەيدى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەننەھ بېرىۋېتىدى، جىن بالىدىن چىقىپ كەتتى، بالىمۇ شۇ ئاندا ساقايدى. 19 كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلىۋېتەلمىدۇق؟ - دەپ سوراشتى. 20 ئۇ ئۇلارغا: - ئىشەنچىڭلار بولمىغانلىقى ئۈچۈن. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، سىلەردە قىچا تۇرۇقىدەك زەررىچە ئىشەنچ بولمىسا، سىلەر ئاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يەرگە كۆچ» دېسەڭلار، كۆچىدۇ، شۇنداقلا سىلەرگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. 21 بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگىلى بولمايدۇ - دەيدى. 22 ئۇلار گاللىيە ئۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگەندە، ئەيسا ئۇلارغا: - ئىنسانئوغلۇ [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى، 23 ئۇلار ئۇنى تولىۋېرىدۇ، لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلىدۇ، - دەيدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئىغىر غەم-قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 24 ئاندىن ئۇلار كەپەرناسىنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقما» [بېجىنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ

يېنىغا كېلىپ: - ئۇستازىڭلار «ئىككى دراقما» نى تۆلەمدۇ؟ - دەپ سورىدى. 25
تۆلەيدۇ، - دەپدى پېترۇس. لېكىن ئۇ ئويىگە كىرگىشىگىلا، تېخى بىر نېمە دەپمەستىلا ئەيسا
ئۇنىڭدىن: - سىمۇن، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملىرىدىن باج ئالىدۇ؟ ئوز
پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى ياتلاردىنمۇ، - دەپ سورىدى. 26 پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن،
- دەپتۇ، ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالىي بولىدۇ. 27 براق
[باج يىغقۇچىلارغا] پۇتلىكاشاڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى
تاشلا. تۇتقان بىرىنچى بېلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، تۆت دراقىلىق بىر تەڭگە پۇل
چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ بېشى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، - دەپدى.

18 بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرەش پادىشاھلىقىدا
كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ،
ئۇنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزۇپ، مۇنداق دەپتى: 3 - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق
ئېيتىپ قويايىكى، ئوز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەبىي بولمىساڭلار،
ئەرەش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. 4 ئەمدى كىم ئوزىنى بۇ كىچىك
بالىدەك كىچىك پېشىل تۇتسا، ئۇ ئەرەش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. 5 بۇنداق
كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 6
لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان
ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بويىغا يوغان تۈگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە
چۈكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 7 ئىنساننى گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار
تۈپەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ،
لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 8 ئەگەر ئەمدى قولۇڭ ياكى
پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ
ياكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، چولاق ياكى

توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (aiōnios g166) 9 ئەگەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ ئۈزۈڭدىن نېرى تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 10 - بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇلارنىڭ ئەرشىتى پەرىشتىلىرى ئەرشىتى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. 11 چۈنكى ئىنسانئوغلى ھالاكەتكە ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. 12 قانداق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز تۇياق قويى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ توپتىن چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغۇ؟ 13 ۋە ئەگەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشاللىقى ئازمىغان توقسان توققۇزىنىڭدىن زور بولىدۇ. 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىنىڭ ھالاكەتكە ئېزىپ قېلىشى ئەرشىتى ئاتاڭلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. 15 - ئەمدى ئەگەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىڭلار خالىي چاغدا سەۋەنلىكىنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆزۈڭنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېرىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولسەن. 16 لېكىن ئاڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنسۇن. 17 لېكىن ئەگەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالىمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئەگەر ئۇ جامائەتتىكىلەرگە قۇلاق سالىمىسا، ئۇنى يات ئەللىك ياكى باجگىر قاتارىدا كۆرۈڭلار. 18 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭلار، ئەرشىتىمۇ شۇ باغلىغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەڭلار، ئەرشىتىمۇ

قويۇپ بېرىلگەن بولدى. 19 مەن يەنە شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، يەريۇزىدە ئاراڭلاردىن ئىككىسى ئۆزلىرى تىلگەن بىر ئىش توغرىلىق قەلجى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرىشتىكى ئاتام ئۆلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئىككى ياكى ئۈچەيلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغىلغان بولسا، مەن شۇ يەردە ئۆلارنىڭ ئارىسىدا بولىمەن. 21 ئاندىن پېتروس ئۆنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئى رەب، قېرىنداشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ تۆتكۈزگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ - دېدى. 22 ئەيسا ئۆنىڭغا مۇنداق دېدى: - مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتتىمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! 23 ئەرىش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 24 ھېساب-كىتابنى باشلىغاندا، ئۆنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. 25 چاكارنىڭ تولىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ ئۆزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزىنى تۆلەشنى بۇيرۇپتۇ. 26 شۇڭا چاكار ئۆنىڭ ئالدىدا يەرگە يىقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەچكىلىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 27 چاكارنىڭ خوجىسى ئۆنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزىنى كەچۈرۈم قىلىپتۇ. 28 لېكىن چاكار ئۆيەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى ئۇچرىتىپتۇ. ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، بوينىنى بوغۇپ تۇرۇپ: «قەرزىنى تۆلە!» دەپتۇ. 29 بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يەرگە يىقىلىپ ئۆنىڭدىن: «ماڭا كەچكىلىك قىل، قەرزىنى چوقۇم قايتۇرغىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. 30 لېكىن ئۇ ئۇنماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزىنى تۆلمىگۈچە زىنداندا ياتسەن» دەپ ئۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. 31 بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ

ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. 32 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يېلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۈم. 33 مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتىقىنىمىدەك، سەمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭغا توغرا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. 34 بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تۆلەپ بولغۇچە ئادەم قېنىغۇچى گۈندىپايلىرىنىڭ قولىدا تۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. 35 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسەڭلار، ئەرىشتىكى ئاتامۇ سىلەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19 شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گاللىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ چەت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى يۇرتلارغا باردى. 2 توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يەردىلا ساقايتتى. 3 ئەمدى بەزى پەرسىيەلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: - بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - [تەۋراتتىن] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەمدە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە 5 «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 6 شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقاننى ئىنسان ئايرىمىسۇن. 7 پەرسىيەلەر ئۇنىڭدىن يەنە: - تۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە ئۈچۈن [تەۋرات قانۇنىدا] ئەر كىشى ئۆز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ بۇيرۇغان؟ - دەپ سوراشتى. 8 ئۇ ئۇلارغا: - تاش يۈرەكلىكلىڭلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئاياللىرىڭلارنى

تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان؛ لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى.

9 ئەمدى شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بىرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. 10 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - ئەگەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ئۆيلەنمەسلىك ياخشى ئىكەن، - دېدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: - بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نېسىپ قىلىنغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. 12 چۈنكى ئانىسىنىڭ بالىاتۇتۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۋاتلار بار؛ ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۋاتلارمۇ بار؛ ۋە ئەر پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاغۋات قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! - دېدى. 13 قولۇڭنى تەڭكۈزۈپ دۇئا قىلغايىسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلدى. 14 ئەمما ئەيسا: - بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەر پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر، - دېدى. 15 ۋە قوللىرىنى ئۇلارغا تەڭكۈزگەندىن كېيىن، ئۇ ئۆيەردىن ئايرىلدى. 16 مانا، بىر كۈنى بىر سى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەن؟ - دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 17 ئۇ ئۇنىڭغا: - نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورىسەن؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا پەقەت بىرىلا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرلەرگە ئەمەل قىل، - دېدى. 18 قايسى ئەمرلەرگە دەيسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: - «قاتىللىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، 19 ئاتا-ئاناڭغا ھۆرمەت قىل ۋە قوشناڭنى ئۈزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» - دېدى. 20 ياش يىگىت ئۇنىڭغا: - بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ - دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەگەر مۇكەممەل

بولۇشنى خالساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە بەرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن، - دېدى. 22 يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ تۇرىدىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. 24 ۋە يەنە شۇنى سىلەرگە ئېيتايىكى، تۆگىنىڭ يىڭىنىڭ كۆزىدىن تۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! - دېدى. 25 مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: - ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 26 ئەمما ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: - بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، - دېدى. 27 بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: - مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۈق! بىز بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ - دەپ سورىدى. 28 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىنىدا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىلسىلەر. 29 مېنىڭ نامىم دەپ ئۆيلەر، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە ئارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مېراس بولىدۇ. (aiōnios g166) 30 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا تۆتۈدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا تۆتۈدۇ.

20 - چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى بىر يەر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۆزۈمزالىقىدا ئىشلەشكە ئادەملەرنى ياللاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا

چىقىپتۇ. 2 ئۇ ئىشلەمچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئۈچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۇلارنى ئۈزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سېرىقا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. 4 ئۇلارغا: «سەلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» - دەپتۇ. 5 ئۇلار ئۈزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. 6 لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ يەردە تۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بويى بىكار تۇرىسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. 7 ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم ياللىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سەلەرمۇ ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلەڭلار» - دەپتۇ. 8 كەچ بولغاندا، ئۈزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارغا: «ئىشلەمچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىرىدا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئەڭ ئاۋۋال كەلگەنلەرگىچە ھەممىسىنىڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. 9 ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 10 ئەڭ ئاۋۋال ياللاپ كېلىنگەنلەرنىڭ تۆۋتى كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققى ئالمازغۇ، دەپ ئويلىشىپتۇ؛ بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. 11 ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: 12 «بۇ ئاخىردا كەلگەنلەر پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بويى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقنى چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرشىپتۇ. 13 لېكىن [يەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «بۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بىر كۈمۈش دىنارغا كېلىشىمگە ئىمىدۇق؟ 14 ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكەن. بۇ ئاخىردا كەلگەنكىمۇ ساڭا ئوخشاش بەرگۈم بار. 15 ئۆزۈمنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە ئىشلىتىش ھوقۇقىم يوقۇ؟ سېخى بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىۋاتامدۇ؟ 16

شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئۆتدۇ، ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئۆتدۇ»،
چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولدى. 17 ئەيسا يېرۇسالېمغا
چىقىۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى:
18 - مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاهىنلار ۋە
تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلدى. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. 19 ئاندىن ئۇنى
مەسخىرە قىلىپ، قاقچىلاپ ۋە كرېستلەشكە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇرىدۇ. لېكىن ئۇ
ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلدى. 20 شۇ چاغدا، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى
ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بىر ئىشىنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ
سەجدە قىلدى. 21 نېمە تەلپىڭ بار؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: - شۇنى
ئەمر قىلغايىسەنكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغۇلدىن بىرى ئوڭ يېنىڭدا،
بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، - دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - سىلەر
نېمە تەلەپ قىلىۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىشكە تەمشەلگەن قەدەھنى
ئىچەلمەيسىلەر؟ ئىچەلمەيمىز، - دېيىشتى ئۇلار. 23 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر ھەقىقەتەنمۇ
مېنىڭ قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. بىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش
نېسىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملىرىگە تەييارلىغان بولسا،
شۇلارغا نېسىپ بولىدۇ. 24 [قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا،
ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. 25 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق
دېدى: - سىلەرگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن
بۇيرۇق ئۆزلىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى
خوجا يىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. 26 بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا شۇنداق بولمىسۇن،
بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشى خالىسا، سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن،
27 ۋە كىم ئاراڭلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشى خالىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇڭلار

بولسۇن. 28 ئىنسانئوغلۇمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمىتىدە بولسۇن دەپمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جېنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. 29 ئۇلار يېرىخو شەھىرىدىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 30 ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەمەلىيەتچى ئۇيەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: - ئى رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھم قىلغايىسەن، - دەپ توۋلىدى. 31 كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: - يا رەب، ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھم قىلغايىسەن! - دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. 32 ئەيسا قەدىمىي توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: - سىلەر ئۈچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 33 يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! - دېيىشتى ئۇلار. 34 ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزۈۋېتىدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

21 ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭا يېزىسىغا كەلگەندە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 2 - سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارساڭلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر تەخەينى كۆرسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرى سىلەرگە بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دەڭلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. 4 بۇ پۈتۈن ۋەقە پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: - 5 «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: - مانا، پادىشاھنىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۆمىن بولۇپ، مەن بىر ئېشەككە، بويۇنتۇرۇقلۇق ئېشەكنىڭ تەخىيىگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا سېنىڭ». 6 ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلغىنىدەك قىلدى. 7 ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ،

ئۈستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالىدى ۋە ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالىدى؛ يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا يايىتى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەن توپ-توپ خالايىق: «داۋۇتنىڭ ئوغلغا ھوساننا بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ نامدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرىشئەلادا تەشەككۈر-ھوساننalar ئوقۇلسۇن!» - دەپ ۋارقىرىشاتتى. 10 ئۇ يېرۇسالېمغا كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: - بۇ زادى كىمدۇ؟ - دېيىشەتتى. 11 خالايىق: - بۇ گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. 12 ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۆيەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى ۋە باختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئورۇپ، 13 ئۇلارغا: - [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ تويۇم دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋاپسىلەر! - دېدى. 14 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغاندا قارىغۇ ۋە توڭۇرلار ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 15 لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۆستازلىرى ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە بالىلارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ ئوغلغا ھوساننا-تەشەككۈرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. 16 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بۇ بالىلارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇلارغا: - ئاڭلاۋاتمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئوقۇپ باقىغانىكى، «ئۆزۈڭگە كىچىك بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىللىرىدىن مەدھىيە سۆزلىرىنى مۇكەممەل قىلىدىكەن» دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانىيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. 18 ئەمدى سەھەردە، شەھەرگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى

ئاچقاندى. 19 ئۇ يول بويىدىكى بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىغا باردى. لېكىن دەرىختىن يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى، ئۇنىڭغا قاراپ:

- ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەڭگۈ مېۋە بولمىسۇن! - دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. (aiōn g165) 20 مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ تەئەببۇپلىنىپ:

ئەنجۈر دەرىخى نېمىچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! - دېدى. 21 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى:

- مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئەگەر ھېچ گۇمان بولماي ئىشەنچىڭلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالماي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسەڭلار، ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 22 دۇئا قىلىپ نېمى تىلىسەڭلار، ئىشەنچىڭلار بولسلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر. 23 ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلەرگە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ:

- سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ - دەپ سوراشتى. 24 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ:

- مەن ئاۋۋال سىلەرگە بىر سوئال قوياي. ئەگەر سىلەر جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. 25 يەھىيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرىشتىمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ:

- ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 26 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقنى قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھىيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ - دېيىشتى. 27

بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: بىلەيمىز، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. - ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، - دېدى ئۇ ئۇلارغا.

28 ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ

بىرىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. 29 «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. 30 ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارماپتۇ. 31 بۇ ئىككىيلەننىڭ قايسىسى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدى؟ - بىرىنچى ئوغلى، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، باجگىرلار بىلەن پادىشاھلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. 32 چۈنكى گەرچە يەھيا [يەيغەمبەر] سىلەرگە ھەققانىيەت يولىنى ئايدان ئايدىن كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، لېكىن باجگىرلار بىلەن پادىشاھلار ئۇنىڭغا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇڭلاردىن پۇشايمان قىلماي ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار. 33 يەنە بىر تەمسىلى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ. ئۇ ئۇنىڭدا بىر شاراب كۆچكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياساپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 34 ئۈزۈم بەسى يېقىنلاشقاندا، ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 35 لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى تۇتۇپ، بىرىنى دۇمبالاپتۇ، بىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، يەنە بىرىنى چالما-كېسەك قىلىپتۇ. 36 ئۇ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. 37 ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمنىڭ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. 38 لېكىن باغۋەنلەر ئوغلىنى كۆرۈپ، ئۆزئارا: «بۇ بولسا مېراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ مېراسىنى ئىگىلەۋالايلى» دېيىشىپتۇ. 39 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ. 40 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ 41

ئۇلار ئۇنىڭغا: - بۇرەزىل ئادەملەرنى ۋە ھىشىلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۆزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا ئۆزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىدۇ، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 42 ئەيسا ئۇلاردىن سورىدى: - مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقىنغانمۇ سىلەر؟: - «تاجىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». 43 شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىندۇ. 44 بۇ «تاش» قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. 45 باش كاهىنلار ۋە پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىللىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. 46 ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22 ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: 2 ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەييارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. 3 ئۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۇنماپتۇ. 4 ئۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: - مانا، مەن زىياپىتىمنى تەييار قىلدىم؛ مېنىڭ تورپاقلىرىم، بورداق ماللىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەييار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي، دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، - دەپتۇ. 5 بىراق ئۇلار تەكلىپنى ئېتىبارغا ئالماي، بىرى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. 6 قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ تۇتۇرۇۋېتىپتۇ. 7 پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە

ئوت قويۇۋېتىپتۇ. 8 ئاندىن ئۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەييار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. 9 ئەمدى سىلەر ئاچا يوللارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىڭلار!» دەپتۇ. 10 بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يوللارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئەكەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. 11 پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكىلى كىرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيىمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. 12 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيىمى، بۇ يەرگە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. 13 پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلدى، چىشلەرنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 14 چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. 15 بۇنىڭ بىلەن پەرىسىيەلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن تۇزاققا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسلىھەتلەشتى. 16 ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودنىڭ تەرەپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: «ئۇستاز، سىلنى سەممىي ئادەم، كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملەرگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلماي ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. 17 قېنى، قانداق ئويلايلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟» - دېيىشتى. 18 لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: «ئەي ساختىپەزىلەر، مېنى نېمىشقا سىنماقچىسىلەر؟ 19 قېنى، باجغا تاپشۇرۇلدىغان بىر تەڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، - دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلىنى ئەكەلدى. 20 ئۇ ئۇلاردىن: «بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟» - دەپ سورىدى. 21 قەيسەرنىڭ، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداق

بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، - دېدى. 22 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قالدى. 23 شۇ كۈنى، «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: 24- ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا]: «بىر كىشى پەرزەنتسىز ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپلىغان. 25 بۇرۇن ئارىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى تۆيلەنگەندىن كېيىن ئۆلۈپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئەمرىگە قالدۇردى. 26 بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋال ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىنداشقىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. 27 ئاخىردا، ئۇ ئايال ئۆلۈپ كەتتى. 28 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۆككىنىڭ قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئەمرىگە ئالغان-دە! 29 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلىمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. 30 چۈنكى ئۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار تۆيلەنمەيدۇ، ئەرگە تەگمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشىتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. 31 ئەمدى ئۆلۈمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلەرگە ئېيتقان: 32 «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگەن شۇ سۆزىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا ئۆلۈكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!»، 33 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ تەلىمىدىن ھەيرانئۆھەس قېلىشتى. 34 پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى تۇۋاقلانغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتى. 35 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن ئۇستازى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: 36- ئۇستاز، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمر قايسى؟ - دەپ قىستاپ سورىدى.

37 تۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگەن» 38- ئەڭ ئۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمىر مانا شۇ. 39 تۇ ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمىر بولسا «قوشناڭنى تۈزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي»، 40 پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمىرگە ئېسىلغان ھالدا ماڭدۇ. 41 پەرسىيەلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەيسا ئۇلاردىن: 42- مەسىھ توغرىسىدا قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ - دەپ سورىدى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، - دېيىشتى ئۇلار. 43 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇنداقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتايدۇ، - 44 «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: - «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تايغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» - دەيدۇ؟ 45 داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قانداق داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 46 ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرمىدى؛ شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ يېتىنالمىدى.

23 بۇ سۆزلەردىن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايققا ۋە مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: 2- تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرسىيەلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ [ھۆكۈم چىقىرىش] ئورنىدا ئولتۇرغان بولىدۇ. 3 شۇڭا، ئۇلارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدەك قىلماڭلار؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىگە ئۆزلىرى ئەمەل قىلمايدۇ، 4 بەلكى ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويدۇ. ئەمما ئۆزلىرى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىر مۇبارمىقىنى مىدرلىتىشنى خۇشياق قىلىدۇ. 5 ئۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار «ئايەت قاپلىرى» نى كەڭ قىلىپ چىڭگۈلەپ، تونلىرىنىڭ چۈچىلىرىنى ئۇزۇن

ساڭگىلىتىپ قويدۇ؛ 6 ئۇلار زىياپەتلەردە تۈردە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، 7 بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۇزۇن] سالاملارغا ۋە تۈزلىرىنى «ئۇستاز، ئۇستاز» دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. 8 بىراق سىلەر بولساڭلار «ئۇستاز» دەپ ئاتىلىشنى قوبۇل قىلماڭلار؛ چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا ئۇستازىڭلار بار ۋە ھەممىڭلار قېرىنداشتۇرسىلەر. 9 يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام» دېمەڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتاڭلار، يەنى ئەرىشتە تۇرغۇچى باردۇر. 10 سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشىنىمۇ قوبۇل قىلماڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ ئۆزى باردۇر؛ 11 بەلكى ئاراڭلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولىدۇ. 12 ئۆزىنى يۇقىرى تۇتماقچى بولغىنى تۆۋەن قىلىنىدۇ، ئۆزى تۆۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. 13 بىراق ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا ئوزۇڭلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشى ئىستىگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويماسىلەر. 14 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر تۇل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقسىمۇ باشقىلار ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنەك دەپ، ئۆزۈندىن-ئۆزۈن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا، سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. 15 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى تېتىقادىڭلارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. بىراق ئۆزۈڭلار كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى ئۆزلىرىڭلاردىن ئىككى ھەسسە بەتتەر بولغان دوزاخنىڭ پەرزەنتى قىلىپ يېتىشتۈرۈپ چىقىسىلەر. (Geenna 1067g 16 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى ئالتۇننى تىلغا

ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەپسەلەر. 17 ئەي كور ئەخمەقەلەر! ئالتۇن ئۇلۇغۇمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ 18 سىلەر يەنە: «ھەركىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ ئۈستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسەمدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەپسەلەر. 19 ئەي كورلار! ھەدىيە ئۇلۇغۇمۇ ياكى ھەدىيىنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ 20 شۇڭا، قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. 21 ئىبادەتخانىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى»نى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. 22 ئەرىشىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى خۇدانىڭ تەختى ۋە تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. 23 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، ئارپىبەدىيان ۋە زىربىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى تۈشۈرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىلىك ۋە سادىقلىقنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر. ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. 24 ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنەڭلەردىكى] پاشىنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىسىلەر، لېكىن بەرە تۆگىنى پۈتۈن پېتى يۇتۇۋېتىسىلەر! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر چىنە-قاجىلارنىڭ تېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچى ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. 26 ئەي قارىغۇ پەرىسىيە! ئاۋۋال چىنە-قاجىننىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا تېشىمۇ پاك بولىدۇ! 27 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! سىلەر ئاقارتىپ قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق

كۆرۈنىدىغان لېكىن ئىچى تۈلۈكلەرنىڭ ئۈستىخانلىرى ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلەرگە تولغان قەبرىلەرگە ئوخشايسىلەر. 28 شۇنىڭدەك تېشىكلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنىسىلەر، لېكىن ئىچىكلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. 29 ھالىكلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات ئۈستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر، ساختىپەزىلەر! چۈنكى سىلەر پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر 30 ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق ئىدۇق، ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۈكۈشلىرىگە شېرىك بولمايتۇق» - دەيسىلەر. 31 شۇڭا سىلەر ئۆز سۆزۈڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىڭلارغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار. 32 ئۇنداقتا، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار باشلىغان قىلمىشلىرىنى تولۇقلاڭلار! 33 ئەي يىلانلار! زەھەرلىك يىلانلارنىڭ نەسىللىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ (Geenna g1067) 34 شۇڭا مانا، سىلەرگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى ئەۋەتىپ تۇرمەن. سىلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى كرىستلەپ ئۆلتۈرسىلەر، بەزىلىرىنى سىناگوگىلېرىڭلاردا دەرىزىگە باسىسىلەر، شەھەردىن شەھەرگە قوغلايسىلەر. 35 شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلىنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئۆلتۈرگەن بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى بۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. 36 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 37 ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرىدىغان، ئۆزىگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرنى چالما-كېسەك قىلىدىغان شەھەر! مېككىيان چۈچىلىرىنى قانات ئاستىغا يىغقان دەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قويۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر

ئۆتىدىڭلار! 38 مانا، ئەمدى ئويۇڭلار سىلەرگە خارابە بولۇپ قالدۇ! 39 چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويماي، سىلەر: «پەرۋەردىگارىڭ نامدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24 ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتۈۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ

ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. «مات.» 2 ئۇ ئۇلارغا: -

مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ

قويايىكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي

گۇمران قىلىندۇ، - دېدى. 3 ئۇ زەيتۇن تېغىدا ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا

ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بىزگە ئېيتقىنچۇ، بۇ دېگەنلەرنىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ

[قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىڭ ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ -

دەپ سوراشتى. (aiōn g165) 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ھېزى

بولۇڭلارنى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. 5 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر

مېنىڭ نامىدا كېلىپ: «مەسسەھ مەن بولمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ.

6 سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپلىرىنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن

ئالاقىزادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن

بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. 7 چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا

چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا

ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. 8 لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز

بېرىشى «ئۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. 9 ئاندىن كىشىلەر

سىلەرنى تۇتۇپ، ئازاب-ئوقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋە جىدىن پۈتكۈل

ئەللەر سىلەردىن نەپەرەتلىنىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تاندى، بىر-

بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. 11 نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر

مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. 12 ئىنتائەنسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپىيىشى تۈپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. 13 لېكىن ئاخىرىغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلدى. 14 بارلىق ئەللەرگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەققىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ؛ ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. 15 دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق» نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، 16 يەھۇدىيە تۈلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن؛ 17 تۈگىدە تۇرغان كىشى تۈپەيلىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. 18 ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغىلى تۈپەيلىگە ياتمىسۇن. 19 ئۇ كۈنلەردە ھامىلىدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 20 قاچىدىغان ۋاقىتلىقلارنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 21 چۈنكى ئۇ چاغدا دۇنيا ئايرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغغىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدەمۇ كۆرۈلمەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. 22 ئۇ كۈنلەر ئازايتىلسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمىيىتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] ئۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. 23 ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسھ بار!» ياكى «[مەسھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. 24 چۈنكى ساختا مەسھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلەرگە ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-باياۋاندا!» دېسە، ئۇ يەرگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئىچكىرىدىكى تۈپەلەردە!»

دېسە، ئىشەنمەڭلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنساننىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردەمۇ قۇزغۇنلار توپلىشىدۇ! 29 ئۇ كۈنلەردىكى ئازاب-ئوقۇبەتلەر تۆتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنساننىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. ئۇلار ئىنساننىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلەرنى زور جاراڭلىق بىر كاناي ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەر يەردىن يىغىپ بىر يەرگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلىنى بىلىۋېلىڭلار: ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلىۋېلىڭلار. 34 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۆتمەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرىنى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ. ھەتتا ئەرىشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتاملا بىلىدۇ. 37 ئەمدى نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنساننىڭ [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىرىكى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، تويلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى. 39 توپان تۇيۇقسىز كېلىپ

ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش،
 ئىنسانئوغلنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 نۆ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى
 تۇرغان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ 41 ئىككى
 ئايال تۆگەن بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ،
 يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ
 قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئەگەر
 ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جېسەكتە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا،
 سەگەك تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆيى تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويمىتتى. 44
 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تەييار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغللى سىلەر ئويلىمىغان
 ۋاقت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجاينى ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ،
 ئۇلارغا ئوزۇق-تۈلۈكنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىگەن ئىشەنچلىك
 ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجاينى [ئۆيىگە] قايتقاندا، چاكارنىڭ شۇنداق
 قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختدۇر! 47 مەن سىلەرگە بەرھەق
 شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجاينى ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويدۇ. 48
 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۆڭلىدە: «خوجاينىم ھاياىل بولۇپ قالدۇ»
 دەپ ئويلاپ، 49 باشقا چاكار بۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە ھاراقكەشلەرگە
 ھەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجاينى كۈتۈلمىگەن بىر
 كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە
 قىلىپ، ئۇنىڭ نېسۋىسىنى ساختىپەزىلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ
 يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ.

25 ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ تويى
 بولغان يىگىتنى قىشچى ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ

بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا ماي ئېلىۋالماپتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاقچىلىرىدا مایمۇ ئېلىۋاپتۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ بېسىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. 6 يېرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى پەرلەپتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلىۋاتىدۇ، مېنىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ» دەپتۇ. 9 بىراق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلەرگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، تۈزۈڭلار [ماي] ساتقۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. 10 لېكىن ئۇلار ماي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يىگىت كېلىپ قاپتۇ، تەييار بولۇپ بولغان قىزلار ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. 11 كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «غوجام، غوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. 12 بىراق ئۇ: «سىلەرگە بەرھەق ئېيتايكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 14 [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولۇپ، ئۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى ئۇلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. 15 ئۇ ئادەم ھەربىر چاكارنىڭ قابىلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆمۈش تەڭگە بېرىپ، ياقا يۇرتقا يول ئاپتۇ. 16 بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا تېپىپتۇ. 17 شۇ يولدا ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا تېپتۇ. 18 لېكىن بىر تالانت تەڭگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بەرگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويۇپتۇ. 19 ئەمدى ئۇزۇن

ۋاقت تۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ غوجىسى قايتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. 20 بەش تالانت تەڭگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تەڭگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارسىلا، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 21 خوجاينى ئۇنىڭغا: «ئوبدان بوپتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسىن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجاينىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 22 ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارسىلا، يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. 23 خوجاينى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسىن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجاينىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. 24 ئاندىن، بىر تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «غوجام، سىلىنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى ئۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايدىلا، ھەمدە ئۇرۇق چاچمىغان يەردىنمۇ خامان ئالىلا. 25 شۇڭا قورقۇپ، سىلىنىڭ بەرگەن بىر تالانت تەڭگىلىرىنى يەرگە كۆمۈپ يوشۇرۇپ قويغاندىم. مانا پۇللىرىنى ئالسىلا» دەپتۇ. 26 غوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، ھۇرۇن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالدىغان، ئۇرۇق چاچمىغان يەردىن خامان ئالدىغان ئادەم دەپ بىلىپ، 27 ھېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازاخخورلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۆسۈمى بىلەن ئالغان بولمايتتىم؟! 28 شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى تالانت تەڭگىنى ئېلىپ، ئون تالانت تەڭگە بار بولغانغا بېرىڭلار! 29 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولدى، ئەمما كىمدە يوق بولسا،

ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. 30 بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۆيەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلدى، چىشىلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ» دەپتۇ. 31 ئىنسانىيەتنى ئۆز-شان-شەپقى ئىچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. 32 بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. پادىچى قويلارنى ئوچىكلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىدۇ؛ 33 ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، ئوچىكلەرنى سول يېنىغا ئايرىدۇ. 34 ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلەرگە: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار! ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە بولۇڭلار! 35 چۈنكى ئاچ قالغىنىدا سىلەر ماڭا يېمەكلىك بەردىڭلار، ئۆسسۈز قالغىنىدا ئۆسسۈلۈك بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىدە ئۆز ئۆيۈڭلەرگە ئالدىڭلار، 36 يالىڭاچ قالغىنىدا كىيىدۈردۈڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىدا ھالىدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىنداندا ياتقىنىدا يوقلاپ تۇردۇڭلار» - دەيدۇ. 37 ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئى رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق ياكى ئۆسسۈز كۆرۈپ ئۆسسۈلۈك بەردۇق؟ 38 سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ئۆيۈمىزگە ئالدىڭ ياكى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۈڭ؟ 39 سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى ياكى زىنداندا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇڭ؟» دەپ سورىدايدۇ. 40 ۋە پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە بەرمەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەر سىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولدىڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 41 ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلەرگە: «ئەي لەنتىلەر، كۆزۈمدىن يوقلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ ئۆچمەس ئوتقا كىرىڭلار! (aiōnios g166) 42 چۈنكى ئاچ قالغىنىدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۆسسۈز قالغىنىدا ئۆسسۈلۈك بەرمىدىڭلار؛ 43 مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىدە ئۆز

تويۇڭلەرگە ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىدا كىدۇرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىدا ۋە زىنداندا ياتقىنىدا يوقلىدىڭلار» دەيدۇ. 44 ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئۇ رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۆسسۈز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل ياكى زىنداندا كۆرۈپ تۇرۇپ خىزمىتىڭدە بولىدۇ؟» دەيدۇ. 45 ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلاردىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلىشىڭلار ماڭمۇ قىلىنغان بولىدۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 46 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. (aiōnios g166)

26 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: 2 - سىلەرگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كرىستلىنىش ئۈچۈن تۇتۇپ بېرىلىدۇ، - دەيدى. 3 باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قاياغا ئىسىملىك باش كاھىننىڭ سارىيىدا جەم بولۇشتى. 4 ئۇلار ئەيسانى قانداق قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئولتۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. 5 بىراق ئۇلار: - بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق ئارىسىدا مالىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، - دېيىشتى. 6 ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ» نىڭ ئۆيىدە بولغىنىدا، 7 بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتېشى شېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەتىرىنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئەتىرىنى ئۇنىڭ يېنىغا قويدى. 8 لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: - زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىندۇ؟ 9 چۈنكى بۇ ئەتىرىنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلسا بولاتتىغۇ! - دېيىشتى. 10 لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: - بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدۇ، لېكىن

مېنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! 12 بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەتىرىنى بەدىنىمگە قۇيۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. 13 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، - دەيدى. 14 بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىشقا رىيوت ئىسمىلىك بىرى باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: 15 - ئۇنى تۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىلسە؟ - دەيدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگە قويدى. 16 يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. 17 پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: - تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشنىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسىز؟ - دەپ سورىدى. 18 ئۇ ئۇلارغا: - شەھەرگە كىرىپ پالانچىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز: - ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ ئۆيۈڭدە ئۆتكۈزەي - دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، - دەيدى. 19 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپلىغىنىدەك تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەييارلىدى. 20 كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. 21 ئۇلار غزالىنى ئاتقاندا ئۇ: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاراڭلاردىكى بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، - دەيدى. 22 [بۇنى ئاڭلاپ] ئۇلار ئىنتايىن قايغۇغا چۆمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: - يارەب، مەن ئەمەستىمەن؟ - دەپ سوراشقا باشلىدى. 23 ئۇ جاۋابەن: - قولىدىكى ناننى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۆگۈرگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. 24 ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئۆزى توغرىسىدا پۈتۈلگىنىدەك [تۆلۈمگە] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم

تۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! - دېدى. 25 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا:
- ئۇستاز، مەن ئەمەستىمەن؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ئۈزۈك دېدىڭ
جۇمۇ، - دېدى. 26 ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر ناننى قولغا ئېلىپ [خۇداغا]
تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئۈستۈپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ
بەردى ۋە: - ئېلىڭلار، يەڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، - دېدى. 27 ئاندىن، قولغا جامنى
ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا تۇتۇپ: -
ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. 28 بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ
كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن تۈكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. 29
لېكىن مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە
يېڭىدىن شارابىن ئىچمىگۈچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەرىپىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، -
دېدى. 30 ئۇلار مەدەھىيە كۆيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا
قاراپ كېتىشتى. 31 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: - بۈگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ
تۈپەيلىمدىن تاندۇرۇلۇپ پۇتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: - «مەن
پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ
پۈتۈلگەن. 32 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گاللىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارمەن، -
دېدى. 33 پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ھەممەيلەن سېنىڭ تۈپەيلىڭدىن تاندۇرۇلۇپ
پۇتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۇتلاشمايمەن، دېدى. 34 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا
بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۈگۈن كېچە خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن
مەندىن ئۈچ قېتىم تانسەن، - دېدى. 35 پېترۇس ئۇنىڭغا: - سەن بىلەن بىللە تۇلۇشۇم
كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تاممايمەن، - دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ
ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 36 ئاندىن ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يەرگە
كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ ياققا بېرىپ دۇئا-تلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە،

مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دېدى. 37 ئۇ پېترۇسنى، شۇنداقلا زەبەدىنىڭ ئىككى ئوغلىنى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭلى تولغۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 38 ئۇ ئۇلارغا: - جېنىم ئۆلدىغاندەك بەكمۇ ئازابلاتماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئويغاق تۇرۇڭلار، - دېۋىدى، 39 سەل نېرىق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۈم يېتىپ دۇئا قىلىپ: - ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن تۆتۈپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، - دېدى. 40 ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: - مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمدىڭلارمۇ؟! 41 ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسۇمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، - دېدى. 42 ئۇ ئىككىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: - ئى ئاتام، ئەگەر مەن بۇ قەدەھنى ئىچمىسەم ئۇ مەندىن كەتمىسە، ئۇنداقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، - دېدى. 43 ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كەلگەندە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغانىدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئۈچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. 45 ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا: - سىلەر تېخىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تېخىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى؛ ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. 46 قوپۇڭلار، كېتەيلى، مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! - دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقماقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. 48 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن

كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ كېلىشكەندى.

49 ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: - سالام، ئۇستاز! - دەپ ئۇنى سۇيۇپ كەتتى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ - دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر يوپۇرۇلۇپ كېلىپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. 51 ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچىنى سۇغۇرۇپ، باش كاهىنىنىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: - قىلىچىڭنى قىنىغا سال، قىلىچ كۆتۈرگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھاللاك بولىدۇ. 53 ياكى مېنى ئاتىسىغا نىدا قىلالمايدىغان بولدى، دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلساملا ئۇ ماڭا شۇئان ئون ئىككى قىسىمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماڭدۇرمامدۇ؟ 54 بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ دېگەن بېشارەتلەر قانداقۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؟ - دېدى. 55 شۇ پەيتتە ئەيسا توپلاشقان ئادەملەرگە قاراپ: - بىر قاراڭچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتىدىڭلار. 56 لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلارنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، - دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. 57 ئەمدى ئەيسانى تۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاهىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقانىدى. 58 پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاهىننىڭ سارىيىنىڭ [ھويلىسىغىچە] يىراقتىن ئەگىشىپ كېلىپ، ئىشىنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇردى. 59 باش كاهىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن،

يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. 60 نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۇلار بۇلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: 61 - بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇپ چىقالايمەن» دېگەن، دېدى. 62 باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: - قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ - دېدى. 63 لېكىن ئەيسا سۈكۈت قىلىپ تۇرۇۋەردى. باش كاھىن ئۇنىڭغا: - [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشىڭنى بۇيرۇيمەنكى، بىزگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەئۇمۇ؟ - دېدى. 64 ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلەرگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانىيەتنىڭ قانداق بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغىنىنى ۋە كۆكتىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرسىلەر. 65 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: - ئۇ كۇپۇرلۇق قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، ئۆزۈڭلار بۇ كۇپۇرلۇقنى ئاڭلىدىڭلار! 66 بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ - دېدى. - ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا لايىقتۇر! - دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. 67 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە تۆكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاپچىلاپ: 68 - ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلمايمسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ - دېيىشتى. 69 ئەمدى پېترۇس ساراينىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - سەن گاللىيەلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدىڭغۇ، - دېدى. 70 لېكىن ئۇ ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: - سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! - دېدى. 71 ئاندىن ئۇ دالانىغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: - بۇ ئادەم ئاسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدى، - دېدى. 72 ئۇ يەنە

ئىنكار قىلىپ: - مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! - دەپ قەسەم ئىچتى. 73 بىر ئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - شۇ يەھىيەنى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسىن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلىدۇ، - دېيىشتى. 74 [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: - ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! - دېيىشىگلا خوراز چىلىدى. 75 پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىللاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تاننىسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27 تاڭ ئارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. 2 ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپىرپ، ۋالىي پونتئۇس پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 3 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۆمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: 4 - مەن بىگۇناھ بىر جاننىڭ قېنى تۈگۈلۈشكە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ تۈتكۈزدۈم، - دېدى. بۇنىڭغا بىزنىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بىل! - دېيىشتى ئۇلار. 5 يەھۇدا كۆمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۈرۈۋەتتى ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئولتۇرغانىدى. 6 باش كاھىنلار كۆمۈش تەڭگىلەرنى يىغىۋېلىپ: - بۇ خۇن تۆلۈمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، - دېيىشتى. 7 ئۇلار ئورتازا مەسلىھەتلەشىپ، بۇ پۇللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. 8 شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلىق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 9 شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: - «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۆمۈش تەڭگىنى ئۇلار

ئېلىشتى، 10 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». 11 ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئېيتقىنىڭدەك، - دېدى ئەيسا. 12 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىز مۇ جاۋاب بەرمىدى. 13 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنىڭغا: - ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شكايەتلىرىنى ئاڭلىمايۋاتامسەن؟ - دېدى. 14 بىراق ئۇ [پىلاتۇسقا] جاۋابەن [شكايەتلەرنىڭ] بىرسىگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 15 ھەر قېتىملىق [تۇتۇپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. 16 ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] بارابباس ئىسىملىك ئاتىقى چىققان بىر مەھبۇسى [زىنداندا] ئىدى. 17 خالايق جەم بولغاندا، پىلاتۇس ئۇلاردىن: - كىمىنى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ بارابباسنىمۇ ياكى مەسسە دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 18 (چۈنكى ئۇ [باش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكىنى بىلەتتى). 19 پىلاتۇس «سوراق تەختى» دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: - ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كېچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتم، - دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 20 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار بولسا خالايقنى ماقۇل قىلىپ، بارابباسنى قويۇپ بېرىشنى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. 21 ۋالىي جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: - سىلەرگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايسىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ - دەپ سورىدى. بارابباسنى، - دېيىشتى ئۇلار. 22 پىلاتۇس ئەمدى: - ئۇنداق بولسا، مەسسە دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ - دېدى. ھەممەيلەن: - ئۇ كرىستلەنسۇن! - دېيىشتى. 23

پىلاتۇس: - نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق ئۆتكۈزۈپتۇ؟ - دەپ سورىدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىشىپ: ئۇ كرىستلەنسۇن! - دەپ تۇرۇۋېلىشتى. 24

پىلاتۇس سۆزلۈپرىشىنىڭ بىھۇدە ئىكەنلىكىنى، بەلكى بۇنىڭ ئورنىغا مائىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغىچ: - بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئوزۇڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! - دېدى. 25 پۈتۈن خەلق جاۋابەن: - ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ۋە بالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! - دېيىشتى. 26 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس بارابباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قانچىلا تىقاندىن كېيىن، كرىستلەشكە [لەشكەرلەرگە] تاپشۇردى. 27 ئاندىن ۋالىينىڭ لەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە ئۇنىڭ ئەتراپىغا يىغدى. 28

ئۇلار ئەيسانى يالڭاچلاپ، ئۇچىسىغا پەرەڭ رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى. 29 تىكەنلىك شاخچىلارنى تۈرۈپ بىر تاج ياساپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئۇنىڭ قولىغا بىر قومۇشنى تۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشغايلا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. 30 ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا تۇرۇشتى. 31 ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، توننى سالدۇرۇپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كرىستلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. 32

ئۇلار تاشقىرىغا چىققىنىدا، كۆزىنى شەھەرلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ئۇچرىتىپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىپ ئەيسانىڭ كرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 33

ئۇلار گولگوتتا، يەنى «باش سۈڭەك» دېگەن يەرگە كەلگەندە، 34 [ئەيساغا] ئىچىش ئۈچۈن كەكرە سۈيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ باققاندىن كېيىن، ئىچكىلى ئۇنىمىدى. 35 لەشكەرلەر ئۇنى كرىستلىگەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى ئوزتارا بۆلۈشۈۋالدى. 36 ئاندىن ئۇ يەردە

ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە
«بۇ ئەيسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شىكايەتنامە تاختىيىنى
بېكىتتى. 38 [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قاراچىمۇ كرىستىگە مىخلانغان بولۇپ،
بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 39 بۇ يەردىن ئۆتكەنلەر
باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: 40 - قېنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ
تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۈزۈڭنى
قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كرىستتىن چۈشۈپ باققىنا! - دېيىشتى. 41 باش
كاھىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار بىلەن بىرگە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ: 42
- باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمىدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىمىش!
ئەمدى كرىستتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. 43 ئۇ خۇداغا
تايانغان! خۇدا ئۇنى ئەزىزلىسە، ھازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۇ: «مەن خۇدانىڭ
ئوغلى» دېگەن ئىدى، - دېيىشتى. 44 ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كرىستىگە ئىگەن قاراچىقلارمۇ
ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. 45 ئەمدى كۈننىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توققۇزىنچى
سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىنى قاراڭغۇلۇق باستى. 46 توققۇزىنچى سائەتلەردە ئەيسا
يۇقىرى ئاۋازدا: «ئىلى، ئىلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايم، خۇدايم، مېنى نېمىشقا
تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى
ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلىياس [پەيغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشتى. 48
ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بەزىلەر دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە بۇلۇتنى ئەكىلىپ، ئۇنى
ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ قويدى. 49
بىراق باشقىلار: - توختا! قاراپ باقايلى، ئىلىياس [پەيغەمبەر] كېلىپ ئۇنى قۇتقۇزۇپ
قالارمىكەن؟ - دېيىشتى. 50 ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يەنە بىر ۋارقىرىدى-دە،
روھىنى قويۇۋەتتى. 51 ۋە مانا، شۇ دەقىقىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى

يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۆلۈپ يىرتىلدى. يەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار يىرىلىپ، 52 قەبرىلەر ئىچىلدى (ئۆتۈرلۈكەندىن كېيىن، [ئۆلۈمدە] ئوخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ ئۇلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەھەرگە كىرىپ، ئۆيەردە نۇرغۇن كىشىلەرگە كۆرۈندى). 54 ئەمدى ئەيسانى كۆزەت قىلىۋاتقان يۈزبېشى ھەم يېنىدىكى لەشكەرلەر يەرنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا يۈز بەرگەن ھادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتايىن قورقۇشۇپ: - ئۇ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! - دېيىشتى. 55 ئۆيەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلار ئەسلىدە ئەيسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەنىدى. 56 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدا للىق مەريەم، ياقۇپ بىلەن يۈسۈپنىڭ ئانىسى مەريەم، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. 57 كەچقۇرۇن، ئارماتىيالىق يۈسۈپ ئىسىملىك بىر باي كەلدى. ئۇمۇ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. 58 ئۇ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاتۇس جەسىتىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. 59 يۈسۈپ جەسىتىنى ئېلىپ، پاكىز كاناپ رەخت بىلەن ئوراپ كېپەتلىدى 60 ۋە ئۇنى ئۆزى ئۈچۈن قىيادا ئويدۇرغان يېڭى قەبرىسىگە قويدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قويۇپ، كېتىپ قالدى 61 (شۇ چاغدا ماگدا للىق مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەممۇ ئۆيەردە، قەبرىنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇراتتى). 62 ئەمدى ئەتسى، يەنى «تەييارلاش كۈنى» تۈتكەندىن كېيىن، باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيەلەر جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: 63 - جانابلىرى، ھېلىقى ئالداچىنىڭ ھايات ۋاقتىدا: «مەن ئۆلۈپ ئۈچىنچى كۈنى تىرىلمەن» دېگىنى ئېسىمىزدە بار. 64 شۇنىڭ ئۈچۈن، قەبرى ئۈچىنچى كۈنىگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۈچۈن ئەمىر بەرگەيسىز. ئۇنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسىتىنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە:

«ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالدامچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتتەر بولدى، - دېيىشتى. 65 پىلاتۇس ئۇلارغا: - بىر گۇرۇپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلەرگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇربىگىلارنىڭ يېتىشىچە مەھكەم قوغداڭلار، - دېدى. 66 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار [كۆزەتچى لەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پىچەتلەپ، قەبرىنى مۇھاپىزەت ئاستىغا قويدى.

28 شابات كۈنى تۆتۈپ، ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگداللىق

مەريەم بىلەن يەنە بىر مەريەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. 2 ۋە مانا، يەرلەر تۇيۇقسىز قاتتىق تەۋرەپ كەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. 3 پەرىشتىنىڭ قىياپىتى چاقماقتەك، كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق ئىدى. 4 كۆزەتچىلەر ئۇنىڭدىن شۇنچە قورقۇشنىكى، تىرىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىپلا قالدى. 5 پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: - قورقماڭلار! سىلەرنىڭ كىيىملىرى ئۆزىڭلارنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانىدى. بىلىمەن. 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، ئۇ ئۆزى ئېيتقان دەك تىرىلدۈرۈلدى. كېلىڭلار، رەب ياتقان جايىنى كۆرۈڭلار؛ 7 ئاندىن دەرھال بېرىپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلپتۇ. ۋە مانا، ئۇ سىلەردىن ئاۋۋال گاللىيەگە بارىدىكەن، ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دېگەنلەر. مانا مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىپ بەردىم، - دېدى. 8 شۇڭا ئاياللار ھەم قورقۇنۇپ ھەم زور خۇشاللىق ئىچىدە قەبرىدىن دەرھال ئايرىلىپ، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە يۈگۈرۈشتى. 9 ئۇلار مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە يولدا ماڭغاندا، مانا ئەيسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - سالام سىلەرگە! - دېدى. ئۇلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 10 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: - قورقماڭلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گاللىيەگە بېرىڭلار، دەپ ئۆتۈرۈڭلار، ئۇلار مېنى شۇ يەردە كۆرىدۇ، - دېدى. 11

ئاياللار تېخى يولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۆزە تېچلەرنىڭ بەزىلىرى شەھەرگە كىرىپ،
بولغان ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى توغرىسىدا باش كاھىنلارغا خەۋەر قىلدى. 12
[باش كاھىنلار] ئاقساقاللار بىلەن بىر يەرگە يىغىلىپ مەسلىھەتلىشىشكەندىن كېيىن،
لەشكەرلەرگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: 13 - سىلەر: «ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى
كېلىپ، بىز ئۇخلاۋاتقاندا ئۇنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئەكېتىپتۇ» - دەڭلار. 14
ئەگەر بۇ خەۋەر ۋالىينىڭ قولىغا يېتىپ قالسا، بىز ئۇنى قايىل قىلىپ سىلەرنى
ئاۋارىچىلىكتىن ساقلايمىز - دېدى. 15 شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى
ۋە ئۆزلىرىگە تاپلانغاندەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ بۈگۈنگىچە يەھۇدىيلار
ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمەكتە. 16 ئون بىر مۇخلىس گاللىيەگە بېرىپ، ئەيسا ئۇلارغا
يېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. 17 ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى،
لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. 18 ئەيسا ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق
دېدى: - ئەرىشتە ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماڭا بېرىلدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن،
بېرىپ پۈتكۈل ئەللەرنى [تۈزۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا
ئۇلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، 20
ئۇلارغا مەن سىلەرگە تاپىلغان بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشنى تۈگىتىڭلار. ۋە مانا،
مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. (aiōn g165)

ماركوس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: 2 يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: - «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىنلا تەييارلايدۇ. 3 ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ تۇلغان تاۋازىنى! ئۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» - دەيدۇ». 4 كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ بارىدىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۆمۈلدۈرۈش» نى جاكارلاشقا باشلىدى. 5 پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتكۈل يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. 6 يەھيا بولسا تۈگە يۇڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى، يېمەكلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. 7 ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتتى: - مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېڭىشىپ كەشىلەرنىڭ بوغۇقچىنى يېشىشىكمۇ لايىق ئەمەسمەن! 8 مەن سىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرىدۇ. 9 شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەھيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. 10 ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۆز ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئاسمانلاردىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 12 ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-باياۋانغا سۈيىلەپ چىقاردى. 13 ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەپتان تەرىپىدىن سىنىلىپ تۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار

بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. 14 ئەمدى
يەھىيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى،
خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋەرگە ئىشىنىڭلار!»
دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. 16 [شۇ
كۈنلەردە] ئۇ گاللىيە دېڭىزى بويىدا كېتۈپتېپ، سەمۇن بىلەن ئىنىسى ئاندرىياسنى
كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. 17 ئەيسا ئۇلارغا: -
مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار، مەن سىلەرنى ئادەم تۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! -
دېدى. 18 ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 19 ئۇ شۇ
يەردىن بىر ئاز تۆتۈپ زەبەدىنىڭ ئوغلى ياقۇپنى ئىنىسى يۇھاننا بىلەن كۆردى. بۇ
ئىككىسى كېمىدە تۇرۇپ تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. 20 ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى.
ئۇلار ئاتىسى زەبەدىنى مەدكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۆزلىرى ئۇنىڭ
بىلەن ماڭدى. 21 ئۇلار كەپەرنائۇم شەھىرىگە كىردى. شابات كۈنى ئۇ ئۇدۇل
سېتىۋالغانغا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 22 خالايق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيرانۇھەس
بولۇشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى
تولمۇ نوپۇزلۇق ئىدى. 23 سېتىۋالغان ناپاك روھ چاچلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: 24
- ئى ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟
مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدەن!
- دەپ توۋلايتتى. 25 لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبەھ بېرىپ: - ئاغزىڭنى يۇم، بۇ
ئادەمدىن چىق! - دېدى. 26 ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ،
قاتتىق ۋارقىرىغىنچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. 27 خالايق ھەممىسى بۇنىڭدىن
ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، ئۆزئارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: - بۇ قانداق ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ!
چۈنكى ئۇ ھوقۇق بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ بۇيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ

ئۇنىڭ سۆزىگە بولسۇندىكەن، - دېيىشتى. 28 بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۇھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گاللىيە ئۆلكىسىنىڭ ئەتراپىغا پۇر كەتتى. 29 ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپلا، ياقۇپ ۋە يۇھاننا بىلەن سىمون ۋە ئاندرىياسنىڭ ئۆيىگە باردى. 30 ئەمما سىموننىڭ قېيىنئانىسى قىزىمما ئىچىدە يېتىپ قالغانىدى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيساغا] ئېيتتى. 31 ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۆلەپ تۈرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىمىسى دەرھال ياندى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. 32 كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جىن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. 33 پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا توپلاشقانىدى. 34 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدىۋەتتى. لېكىن ئۇ جىنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. 35 ئەتسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىنلا، ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. 36 سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. 37 ئۇنى تاپقاندا: - ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشىۋاتىدۇ! - دېيىشتى. 38 ئۇ ئۇلارغا: - باشقا يەرلەرگە، ئەتراپتىكى يېزىلاردىمۇ سۆز-كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، - دېدى. 39 شۇنداق قىلىپ، ئۇ پۈتكۈل گاللىيە ئۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلىرىدا سۆز-كالامنى جاكارلايتتى ھەمدە جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدىۋەتەتتى. 40 ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: - ئەگەر خالدىسىڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! - دەپ ئوتۇندى. 41 ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: - خالايىمەن، پاك قىلىنغىن! - دېۋىدى، 42 شۇ سۆز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال بىماردىن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. 43

ئۇ ئۇنىڭغا: - ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ [مەسئۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسەلدىن پاكلانغانلارغا ئەمر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، - دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. 45 ھەپتە ئۈچۈن چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ يېپىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھەرگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خىلۋەت جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر بولدى، خالايق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا توپلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپورناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۆيدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، 2 شۇنچە كۆپ ئادەم ئۆيەرگە يىغىلىدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۇت دەسسەگۈدەك يەر قالمىغانىدى. ئۇ ئۇلارغا سۆز-كلام يەتكۈزۈۋاتاتتى. 3 مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالە چىنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن تۆتى كۆتۈرۈپ ئەكەلگەندى. 4 ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىلمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆزگىنى تېشىپ، توشۇك ئاچقاندىن كېيىن پالە چىنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. 5 ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالە چىكە: - بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، - دېدى. 6 لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوئاللارنى قويۇپ: 7 «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۆپۈرلۈك قىلىۋاتىدىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. 8 ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قويۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويسىلەر؟ 9 مۇشۇ پالە چىكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆپرەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ 10 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ

ئىنساننىڭ يەرىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، - ئۇ پالەچ كېسەلگە: 11 - ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ تويۇڭگە قايت! - دېدى. 12 ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل- كۆرپىسىنى يىغىشتۇردى ۋە ھەممەيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [ئويىدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممەيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: - مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغاندۇق، - دېيىشتى. 13 ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر توپى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرغاندى. ئۇلارغا تەلىم بەردى. 14 ئۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالفاينىڭ ئوغلى لاۋينى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگەشكىن، - دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋينىڭ] ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. بۇنداق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئىدى. 16 ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: - ئۇ نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! - دېيىشتى. 17 بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا ئۇلارغا: - ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرىغىلى كەلدىم، - دېدى. 18 ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيەلەر روزا تۇتۇۋاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيەلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتۇدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 19 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - تويى بولۇۋاتقان يىگىت تېخى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ؟! تويى بولۇۋاتقان يىگىت

تويدا بولسلا، ئۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. 20 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتدۇ. 21 ھېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كېرىشپ]، كونا كىيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتىۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. 22 ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. 23 بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن تۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشاقلارنى ئۈزۈشكە باشلىدى. 24 پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا: - قارا، ئۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ - دېيىشتى. 25 ئۇ ئۇلارغا: - [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇ؟ 26 - دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتتا، ئۇ خۇدانىڭ ئويىگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتتا پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگە بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن؟ - دېدى. 27 ئۇ ئۇلارغا يەنە: - ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن بارىتىلدى. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسان توغرىلىق شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، - دېدى.

3 ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يىگەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. 2 [پەرىسىيەلەر] ئەيسانىڭ ئۈستىدىن ئەرر قىلايلى دەپ شابات كۈنىدە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى بايلاپ يۈرەتتى. 3 ئەيسا قولى يىگەپ كەتكەن ئادەمگە: - ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! - دېدى. 4 ئاندىن،

سنا گوگدىكلەردىن: - تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇن بولغىنى شابات كۆنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جاننى قۇتقۇزۇشۇمۇ ياكى ھالاك قىلىشمۇ؟ - دەپ سورىدى. لېكىن ئۇلار زۇۋان سۈرۈشمىدى. 5 ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ ئۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، ئۇلارنىڭ تاش يۈرەكلىكىدىن قاينغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: - قولۇڭنى ئۇزات، - دېدى. ئۇ قولنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 6 ئەمدى پەرسىيەلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش توغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] تەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشقا باشلىدى. 7 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۇ يەردىن ئايرىلىپ دېڭىز بويىغا كەتتى؛ گاللىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالېم شەھىرىدىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تۇر ۋە زېدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. 9 ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۆزىنى قىستاپ قويمىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كىچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن تۇرۇشىنى تاپىلدى. 10 چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى تۈپەيلىدىن ھەرقانداق ۋابا- كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تەگكۈزۈۋالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكە نىدى. 11 ناپاك روھلار [چاپلىنىۋالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. 12 لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبە بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. 13 ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى؛ ئۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. 14 ئۇ ئۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۆز- كالامنى جاكارلاشقا، 15 كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش

ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. 16 ئۇ [بېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، 17 زەبەدىنىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھاننا، (ئۇ ئۇلارنى «بىنى-رەگاز»، يەنى «گۈلدۈرماما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، 18 ئاندرىياس، فىلىپ، بارتولوماي، ماتتا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇب، تاداي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون 19 ۋە ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىسقىرىيوتلاردىن ئىبارەت. 20 ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يەرگە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى غىزالانغۇدەك مۇۋاپىق چىقىمىدى. 21 [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى ئۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەندى. 22 بىرۇسالىدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەزىمۇب بار»، ۋە «ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلىۋېلىدىكەن»، دېيىشەتتى. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: - شەيتان شەيتاننى قانداقۇ قوغلىسۇن؟ 24 ئەگەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۇت تەرەپ تۇرالمايدۇ؛ 25 شۇنىڭدەك ئەگەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا شۇ ئائىلە پۇت تەرەپ تۇرالمايدۇ. 26 ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۆلۈنسە، ئۇ پۇت تەرەپ تۇرالماي، يوقالمايدۇ. 27 ھېچكىم كۈچتۈگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى بۇلاپ كېتەلمەيدۇ. پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالىسا ئاندىن ئوينى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 28 شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئىنسان بالىلىرى تۆتكۈزگەن تۈرلۈك گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا ئۇلار قىلغان كۇپۇرلۇقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. 29 بىراق كىمكى مۇقەددەس روھقا كۇپۇرلۇق قىلسا، ئەبەدىلىك بەدگىچە ھېچ

كە چۈرۈلمەيدۇ، بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا تۇرىدۇ. (aiōn

g165, aiōnios g166] 30 [ئەيسانىڭ بۇ سۆزى] ئۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ

چاپلىشىپتۇ» دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتىلغاندى]. 31 شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن

ئىنلىرى كەلدى. ئۇلار سىرتىدا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كىرگۈزدى. 32 بىر

توپ خالايق ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: - مانا، ئانىڭىز، ئىنلىرىڭىز سىزنى

ئىزدەپ سىرتىدا تۇرىدۇ، - دېيىشتى. 33 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - كىم مېنىڭ ئانام،

كىم مېنىڭ ئىنلىرىم؟ - دېدى. 34 ئاندىن، ئۇ ئۆيچۈرسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ

مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنلىرىم! 35 چۈنكى كىمكى خۇدانىڭ

ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭىم ۋە ئانامدۇر.

4 ئۇ يەنە دېگىز بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئەتراپىغا زور بىر

توپ ئادەملەر ئولتۇرغانغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېگىزدا ئولتۇردى؛ پۈتكۈل

خالايق بولسا دېگىز قىرغىقىدا تۇرۇشاتتى. 2 ئۇ ئۇلارغا تەمسىل بىلەن نۇرغۇن

ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: 3 - قۇلاق سېلىڭلار! ئۇرۇق

چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. 4 ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن

بەزىلىرى چىغىر يول بويىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 5

بەزىلىرى تۇپرىقى ئاز تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ. توپىسى چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن،

تېزلا تۇنۇپ چىقىپتۇ، 6 لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا ئاپتاپتا كۆيۈپ، يىلتىزى

بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر

ئۆسۈپ مايسىلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل بەرمەپتۇ. 8 بەزىلىرى بولسا،

ياخشى تۇپراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار ئۆسۈپ ئاۋۇپ چوڭ بولغاندا ھوسۇل بېرىپتۇ.

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز

ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. 9 - ئاڭلىغۇدەك قۇلقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! - دېدى

ئۇ. 10 ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون ئىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار
 ئۇنىڭدىن تەمسىللەر توغرىلىق سوراقتى. 11 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - خۇدانىڭ
 پادىشاھلىقىنىڭ سىرىنى بىلىشكە سىلەر نېسىپ بولدۇڭلار. لېكىن سىرتىڭلارغا
 ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلدى؛ 12 بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشنى قارايدۇ،
 بىراق كۆرمەيدۇ؛ ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ، بىراق چۈشەنمەيدۇ؛ شۇنداق بولسىمۇ،
 ئۇلار يولىدىن ياندۇرۇلۇشى بىلەن، كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۆز ئەمەلگە
 ئاشۇرۇلدى]. 13 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟
 ئۇنداقتا، قانداقۇ باشقا ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشەنەلەيسىلەر؟ - دەيدى. 14 ئۇرۇق
 چاچقۇچى سۆز- كالام چاچىدۇ. 15 ئۈستىگە سۆز- كالام چېچىلغان چىغىر يول بويى
 شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان
 دەرھال كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چېچىلغان سۆز- كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. 16 بۇنىڭغا
 ئوخشاش، تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز- كالامنى ئاڭلىغان
 ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 17 ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ
 يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق تۇرىدۇ؛ سۆز- كالامنىڭ ۋەجىدىن قېيىنچىلىق ياكى
 زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولىدىن چەتتەپ كېتىدۇ. 18 تىكەنلەرنىڭ
 ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، بۇ ئادەملەر سۆز-
 كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، 19 لېكىن كۆڭلىگە بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ
 ئېزىقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلەرگە بولغان ھەۋەسلەر كىرىۋېلىپ، سۆز- كالامنى
 بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aiōn g165) 20 لېكىن ياخشى
 تۇپراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا - سۆز- كالامنى ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان
 ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرى ئوتتۇز ھەسسە،
 بىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 21 ئۇ ئۇلارغا

يەنە مۇنداق دېدى: - چىراغ سېۋەت ياكى كارىۋات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانىڭ ئۈستىگە قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلمەمدۇ؟ 22 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز بەرگەندىن كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. 23 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 24 ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! چۈنكى سىلەر [باشقىلارغا] قانداق تۆلچەم بىلەن تۆلچىسىڭلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق تۆلچەم بىلەن تۆلچەپ بېرىلدۇ، ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلدۇ. 25 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. 26 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يەنە بىرسىنىڭ تۇپراققا ئۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: 27 ئۇ ئوخلايدۇ، ئورۇندىن تۇرىدۇ، كېچە-كۈندۈزلەر ئوتتۇرىسى، ئۇرۇق بىخ ئۇرۇپ ئۆسىدۇ. لېكىن چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئۆسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 28 تۇپراق ئۈزلۈكسىز ھوسۇل بېرىدۇ، ئۇرۇق ئاۋۋال بىخ ئۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىردا باشاقلار تولۇق دان تۇتىدۇ. 29 دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. 30 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ ياكى قانداق بىر تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ 31 ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ يەرگە تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىكى بولسىمۇ، 32 تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز ئۆسۈپ شۇنداق چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قونىدۇ. 33 ئۇ شۇنىڭغا ئوخشاش خالايق ئاڭلاپ چۈشىنەلگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن سۆز-كلامنى يەتكۈزدى. 34 لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي تۇرۇپ ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز قىلمايتتى. لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز

قالغىندا، ئۇلارغا ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىپتى. 35 شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا: - دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتەيلى، - دېدى. 36 خالايتقىنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. 37 ۋە مانا، ئەشەددىي قارا قۇيۇن چىقىپ كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالقىپ كىرىپ، كېمىگە توشاي دەپ قالغانىدى. 38 لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە ياستۇققا باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەنىدى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: - ئى ئۇستاز، ھاللاڭ بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ - دېدى. 39 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا تەننەپ بېرىپ، دېڭىزغا: «تەنچان! جەم بول!» دېيىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. 40 - نېمىشقا شۇنچە قورقسىلەر؟ سىلەردە قانداقسىگە تېخىچە ئىشەنچ بولمايدۇ؟ - دېدى ئۇ ئۇلارغا. 41 ئۇلارنى ئىنتايىن زور بىر قورقۇنچ باسقى، ئۇلار بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىنتائەت قىلىدىكەن-ھە! - دەپ كېتىشتى.

5 ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا، گادارلىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. 2 ئۇ كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپايك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۆر ئوڭكۈرلىرىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 3 ئۇ ئادەم ئوڭكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ، ھەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەنمۇ باغلىيالمىيتتى. 4 چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت-قوللىرى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋېتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋەتكەنىدى؛ ھېچكىم ئۇنى بويسۇندۇرالمىغانىدى. 5 ئۇ كېچە-كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋار قىراپ-جارقىراپ يۈرەتتى، ئۆز-ئۆزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندىراتتى. 6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى 7 ۋە قاتتىق ئاۋازدا

ۋارقراپ: - ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ!
خۇدا ھەقىقىي، سەندىن ئوتۇنۇپ قالاي، مېنى قىيىنما! - دەپ 8 (چۈنكى ئەيسا
ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەندى). 9 ئۇ ئۇنىڭدىن: - ئىسىمىڭ
نېمە؟ - دەپ سورىدى. - ئىسىم «قوشۇن» - چۈنكى سانمىز كۆپ، - دەپ
جاۋاب بەردى ئۇ. 10 ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى بۇ يۇرتتىن ھەيدىۋەتمىگەيسەن،
دەپ كۆپ ئوتۇنۇپ يالۋۇردى. 11 تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى
ئوتلاپ يۈرەتتى. 12 جنلار ئۇنىڭغا: - بىزنى مۇشۇ توڭگۇزلارغا ئەۋەتكەن،
ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، - دەپ يالۋۇرۇشتى. 13
ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ
تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توڭگۇزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق
بولدى. ئۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. 14 توڭگۇز باققۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن
قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۇر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز
بەرگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقىشتى. 15 ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى
جنلار چاپلىنىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىملەرنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايدا
ئولتۇرغىنى - يەنى «قوشۇن جنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ
كېتىشتى. 16 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بەرگەنلىكىنى
ۋە توڭگۇزلارنىڭ ئاقۋىتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. 17 بۇنىڭ بىلەن خالايىق
ئەيساغا: يۇرتلىرىمىزدىن چىقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. 18
ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن:
مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ ئوتۇندى. 19 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا ئۇنماي: - ئوز
تويدىكىلەرنىڭ ۋە يۇرتداشلرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا پەرۋەردىگارىڭنىڭ ساڭا
شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھىم-شەپقەت

كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگەن، - دەدى. 20 ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى «ئون شەھەر رايونى»دا چار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولىمۇ ھەيران قېلىشتى. 21 ئەيسا قايتىدىن كېمە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ ئۇ دېڭىز بويىدا تۇراتتى. 22 مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭى يائىروس ئىسىملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يىقىلىپ: - كىچىك قىزىم ئۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى تەگكۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ ساقىيىپ ياشىغاي! - دەپ قاتتىق يېلىندى. 24 ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولتۇرۇپ قىستاشقان ھالدا كەينىدىن مېڭىشتى. 25 خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، 26 ئۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ قولىدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار-يوقنى خەجلىپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈم بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. 27 بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قىستىلىپ كېلىپ، ئارقا تەرەپتىن ئۇنىڭ تونىنى سىلىدى. 28 چۈنكى ئۇ كۆڭلىدە: «ئۇنىڭ تونىنى سىلساملا ساقايماي قالمايمەن» دەپ ئويلىغانىدى. 29 خۇن شۇئان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايغانلىقىنى ئۆز تېنىدە سەزدى. 30 ئەيسا دەرھال ۋۇجۇدىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئىچىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ: - كىيىمىنى سىلغان كىم؟ - دەپ سورىدى. 31 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: - خالايىقنىڭ ئۆزۈڭنى قىستاپ مېڭىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇقلۇق، يەنە: «مېنى سىلغان كىم؟» دەپ سوراپسەنغۇ؟ - دېيىشتى. 32 بىراق ئەيسا ئۆزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن تېخىچە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. 33 ئۆزىدە نېمە ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى سەزگەن ئايال قورقۇپ-تېرىگەن ھالدا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالىنى پۈتۈنلەي

ئېيتتى. 34 ئۇ ئۇنىڭغا: - قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنىچ-خاتىرجەملىكتە قايىت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، - دېدى. 35 ئۇ بۇ سۆزنى قىلۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭنىڭ ئۆيىدىن بەزىلەر بەزىلەر كېلىپ ئۇنىڭغا: قىزىڭىز ئۆلدى. ئەمدى ئۇستازنى نېمىشقا يەنە ئاۋارە قىلىسىز؟! - دېيىشتى. 36 لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقىغىن! پەقەت ئىشەنچتە بول! - دېدى. 37 ئۇ پەقەت پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى، باشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزى بىلەن بىللە بېرىشىغا يول قويمىدى. 38 ئۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيىقاس-چۇقانى، خالايقىنىڭ قاتتىق نالە-پەرياد ۋە ئاھ-زار كۆتۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ، 39 ئۆيگە كىرىپ ئۇلارغا: - نېمىشقا قىيىقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈرىسىلەر؟ بالا ئۆلمەپتۇ، ئۇخلاپ قاپتۇ، - دېدى. 40 ئۇلار ئۆي مەنئىرى قىلىشتى، لېكىن ئۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرىۋېتىپ، بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى ۋە ئۆز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ئۆيگە كىردى. 41 ئۇ بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «تاللىتا كۆمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورنىڭدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. 42 قىز دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى (ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). ئۇلار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. 43 ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقىنى قاتتىق تاپىلدى، شۇنداقلا قىزغا يېڭۈدەك بىرىنچە بېرىشنى ئېيتتى.

6 ئۇ ئۆيەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 2 شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگدا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەلىمنى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: - بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلدىغاندۇ؟ 3 ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى،

شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمۇنلارنىڭ ئاكىسىغۇ؟ ئۇنىڭ سىڭىلىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا تۇرۇۋاتمامدۇ؟ - دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قارىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارغا: - ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، - دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىر قانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتىلمىدى. 6 ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمان-ئىشەنچسىزلىكىدىن ھەيران قالدى. 7 ئاندىن ئۇ ئەتراپتىكى يېزا-كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككى يەرنى يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق ئارىسىغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتتىكى باشلىدى. ئۇ ئۇلارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى، 8 ۋە ئۇلارغا: - سەپەردە يېنىڭلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خۇرجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغقا پۇلمۇ سالماڭلار، 9 پۇتۇڭلارغا كەشلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، - دەپ تاپىلدى. 10 ئۇ يەنە: - [بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ئۆيىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ئۆيدىلا تۇرۇڭلار. 11 قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلىنسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار! - دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا چار سېلىپ ئۈندىدى. 13 ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسھ قىلىپ ساقايتتى. 14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۈچنى كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. 15 باشقىلار: «ئۇ ئىلىياس

[يەيغە مېر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى يەيغە مېرلەردەك بىر يەيغە مېر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. 16 بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: - مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ تۈزى شۇ - ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ! - دېدى. 17 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [تۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغانىدى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبە بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشنىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەنىدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھياغا ئاداۋەت ساقلايتتى؛ ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. 20 چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىرىدا ئالاقزادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. 21 ئەمما [ھېرودىيە كۆتكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغۇلغان كۈنىدە ئۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گاللىيە ئۆلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىياپەت بىلەن كۈتۈۋالدى؛ 22 ھېلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ ئۇسسۇل ئويناپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بەكمۇ ياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: - مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، - دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: - مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى دېسەڭمۇ شۇنى بېرىمەن، - دېدى. 24 قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: - نېمە تەلەپ قىلاي؟ - دەپ سورىۋىدى، ئانىسى: - چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، - دېدى. 25 قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: - چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكىلىشىنى خالايمەن، - دېدى. 26 پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار

ۋەجدىن، ئۇنىڭغا بەرگەن سۆزدىن يانغۇسى كەلمىدى. 27 شۇڭا پادشاھ دەرهال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشىنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، 28 ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. 29 بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسەتنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. 30 قايتىپ كەلگەن روسۇللار ئەيسانىڭ يېنىغا يىغىلدى، نېمە قىلغانلىرى ھەم نېمە تەلەم بەرگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. 31 كېلىپ- كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كۆپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلاندۇرۇشقا ۋاقىت چىقىمىدى. شۇڭا ئۇلارغا: - يۈرۈڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، - دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يەرگە قاراپ ماڭدى. 33 بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىۋېتىدى، ئەتراپتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يەرگە بېرىپ يىغىلىشتى. 34 ئەيسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسىز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى تۈگىتىشكە باشلىدى. 35 كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: - بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. 36 خالايتتى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئۇلار ئەتراپتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزلىرىگە نان سېتىۋالسىن؛ چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، - دېدى. 37 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - ئۇلارغا ئوزۇڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، - دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: - ئىككى يۈز كۈمۈش دىنارغا ئۇلارغا نان ئەكىلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ - دەپ سورىدى. 38 ئەيسا ئۇلارغا: - قانچە نېنىڭلار بار؟ بېرىپ قاراپ بېقىڭلار، - دېدى. ئۇلار قاراپ باققاندىن كېيىن: - بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بېلىقمۇ بار

ئىكەن، - دېيىشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ يېشىل چىمەندە ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. 40 خالايق يۈزدىن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرۇشتى. 41 ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى، ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە تۇتۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ تۇراتتى؛ ئىككى بېلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. 42 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. 43 [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بېلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 44 نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. 45 بۇ ئىشتىن كېيىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۈزۈم بۇ خالايقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، ئاڭغىچە سىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا تۇتۇپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 46 ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. 47 كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ ئۆزى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. 48 ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقى كۈچەپ ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى، چۈنكى شامال تەتۈر يۈنلىشتە چىققاندى. كېچە تۆتىنچى جېسەك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن تۇتۇپ كېتىدىغاندەك قىلاتتى. 49 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاسى ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ چۇقان سېلىشتى. 50 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ ساراسمىگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: - يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! - دېدى. 51 ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ يېنىغا چىققاندىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشىدىن كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، نېمىنى ئويلاشنى بىلمەيتتى؛ 52 چۈنكى ئۇلار نان بېرىش [مۇجىزىسىنى] تېخىچە چۈشەنمىگەندى، ئۇلارنىڭ قەلبى بىخۇد ھالەتتە تۇراتتى.

53 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈپ، گىننىسارەت دېگەن يۇرتتا [قۇرۇقلۇققا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. 54 ئۇلار كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، [خالايق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، 55 ئەتراپتىكى ھەممە جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ پالانچى يەرگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاڭلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يەرگە [ئۇنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. 56 ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر ياكى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سېنىڭ يېپىنچاڭنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋالساڭ دەپ ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7 بۇ چاغدا، پەرسىيەلەر ۋە تەۋرات ئۆستازلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى؛ 2 شۇ پەرسىيەلەر ۋە تەۋرات ئۆستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقنى قولىنى يۇماي، يەنى «ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: - مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماي، بەلكى يۇيۇلمىغان قوللىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ - دەپ سوراشتى (چۈنكى پەرسىيەلەر ۋە پۈتۈن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن قالدۇرۇلغان ئەنئەنىنى چىڭ تۇتقاچقا، ئاۋۋال قوللىرىنى ئەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، ئۇلار قول يۇماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، پىيالىھ-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دىۋانلارنى يۇيۇش توغرىسىدا تاپشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان ئەنئەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). 6 ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - يەشايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزىلەر توغراڭلاردا ئالدىنلا توپتوغرا بېشارەت بەرگەن! [ئۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: - «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق؛ 7 ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت

قىلدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتىۋالارلا، خالاس». 8 چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتۇۋالدىڭلار ئىنسانلار - داس - چۈڭگۈن، پىيالە - قەدەھلەرنى يۇيۇش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغۇن باشقا ئىشلارنى ئەنئەنە قىلىپ يۈرسىلەر. 9 ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - سىلەر ئۆزلىرىڭلارنىڭ ئەنئەنىسىنى چىڭ تۇتمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپچىللىك بىلەن بىر چەتكە قايىپ قويدۇڭلار! 10 چۈنكى مۇسا [يەنە مەبەر]: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 11 لېكىن سىلەر: - بىرىسى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: - مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم - دېسە، 12 شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشىغا بولمايدۇ، دەپ ئۆگىتىسىلەر. 13 شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىڭلارغا] تاپشۇرغان ئەنئەنەڭلەرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. 14 ئاندىن خالايىقىنى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: - ھەممىڭلار ماڭا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىڭلاركى، 15 ئىنساننىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقاندىقى ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، ئۇلار ئىنساننى ناپاك قىلدۇ. 16 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! - دېدى. 17 ئۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ ئۆيگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سورىدى. 18 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتىدىن ئىنساننىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ 19 [سىرتىدىن كىرگەن نەرسە] ئىنساننىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، - دېدى (ئۇ بۇ

گەبى دېيىش بىلەن، ھەممە يەككەلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). 20 نۆمبەرنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: - ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنىلا، ئىنساننى ناپاك قىلدۇ. 21 چۈنكى شۇلار - يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، توغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالدامچىلىق، شەھۋانلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەببۇرلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنساننىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ 23 - بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنساننىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۆزىنى ناپاك قىلدۇ. 24 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۆيەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەتراپىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر تويگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. 25 دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يىقىلدى 26 (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۇرىيە ئۆلكىسىدىكى فەنىكى مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزىدىن جىنىي ھەيدىۋېتىشنى تۈتۈندى. 27 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئالدى بىلەن بالىلار قورسىقىنى تويغۇزسۇن، چۈنكى بالىلارنىڭ نېپىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، - دېدى. 28 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابەن: - دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا تۇرۇپ بالىلاردىن چۈشكەن نان ئۇۋاقلارنى يەيدىغۇ، - دېدى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: - سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭ تۈپەيلىدىن يولۇڭغا قايت، جىن قىزىڭدىن چىقىپ كەتتى، - دېدى. 30 ئايال تويگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كارىۋاتما ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەنىدى. 31 ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، يەنە گاللىيە دېڭىزىغا كەلدى. 32 خالايق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ تۈتۈنۈشتى. 33 ئۇ ئۇ

ئادەمنى خالاقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، تۆكۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئۇنىڭ تىلىغا تەگگۈزدى. 34 ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئۆھ تارتىپ خورسىنىغاندىن كېيىن، ئۇ ئادەمگە: «ئەفقاتا» (مەنىسى «ئىچىل») دېدى. 35 ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئىچىلىپ، تىلىمۇ ئىچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. 36 ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقىنى تاپلىدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپلىغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كەڭ تارقىتىۋەتتى. 37 خالايىق [بۇ ئىشقا] مۇتلەق ھەيران قېلىشىپ: - ئۇ ھەممە ئىشلارنى قالىتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى ئاڭلايدىغان، گاجىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، - دېيىشتى.

8 شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلغانىدى. ئۇلارنىڭ يېڭۈدەك ھېچنېمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: 2 - بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا تۇرغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېڭۈدەك ھېچنېرسىمۇ قالمىدى. 3 ئۇلارنى ئۆيلەرگە ئاچ قورساق قايتۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنىكەن، - دېدى. 4 مۇخلىسلىرى بۇنىڭغا جاۋابەن: - بۇنداق خىلۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك ناننى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ - دېيىشتى. 5 - قانچە نېنىڭلار بار؟ - دەپ سورىدى ئۇ. يەتتە، - دېيىشتى ئۇلار. 6 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقىنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندىن يەتتە ناننى قولغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشۇپ، كۆپچىلىككە تۇتۇشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايىققا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. 7 [مۇخلىسلاردا] يەنە بىر قانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ ئۇلارنى بەرىكەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. 8 خالايىق تويغۇچە يېدى، ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. 9 يېگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى

بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. 11 پەرسىيەلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەن، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكى تۇردى. 12 ئۇ ئىچىدە بىر ئۇلۇغ-كىچىك تىنىپ: - بۇ دەۋر نېمىشقا بىر «مۆجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈردىمۇ؟ شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇ دەۋرگە ھېچقانداق مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، - دېدى. 13 ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇچىتىگە تۆتۈپ كەتتى. 14 مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئوتتۇرغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال ناندان باشقا يەيدىغىنى يوق ئىدى. 15 ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: - ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرسىيەلەرنىڭ ئىچىتقۇسى ۋە ھېرودنىڭ ئىچىتقۇسىدىن ھېزى بولۇڭلار، - دېدى. 16 مۇخلىسلار ئوزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: - ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئەكەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، - دېيىشتى. 17 ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشىۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: - نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت ياكى چۈشەنچىگە ئىگە بولىدىڭلارمۇ؟ قەلبلىرىڭلار تېخىمۇ بىخۇدلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ 18 كۆزۈڭلار تۇرۇپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇللىڭلار تۇرۇپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلاردا يوقۇ؟ 19 بەش مىڭ كىشىگە بەش ناننى ئوشۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغۋالدىڭلار؟ - دېدى. - ئون ئىككىنى، - جاۋاب بەردى ئۇلار. 20 - يەتتە ناننى تۆت مىڭ كىشىگە ئوشۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغۋالدىڭلار؟ - دېدى ئۇ. - يەتتىنى، - جاۋاب بەردى ئۇلار. 21 ئۇ ئۇلارغا: - ئۇنداقتا، قانداقسىگە سىلەر تېخى چۈشەنمەيسىلەر؟ - دېدى. 22 ئۇلار بەيت-سائىدا يېزىسىغا كەلدى، خالايق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ توتۇندى. 23 ئۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن

تۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى؛ ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۈستىگە قوللىرىنى تەگگۈزۈپ: - بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ - دەپ سورىدى. 24 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: - كىشىلەرنى كۆرۈۋاتمەن، ئۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرىجىدە كۆرۈنۈۋاتىدۇ، - دېدى. 25 ئاندىن ئۇ قايتىدىن قوللىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگگۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئىچىۋىدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. 26 ئەيسا ئۇنى تويىگە قايتۇرۇپ: - يېزىغۇ كىرە، ياكى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، - دەپ تاپىلدى. 27 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فېلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: - كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ - دەپ سورىدى. 28 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلىياس [يەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى يەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 29 ئۇ ئۇلاردىن: - ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس جاۋابەن: - سەن مەسھدۇرسەن، - دېدى. 30 ئۇ ئۇلارغا ئۆزى توغرىلىق ھېچكىمگە تىنماسلىقىنى جىددىي تاپىلدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانىيەتنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. 32 ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. 33 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: - ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنساننىڭ ئىشلىرىدۇر، - دېدى. 34 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايتىنمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: - كىمدەكم ماڭا ئەگىشىشى نىيەت قىلسا،

تۆزىدىن كېچىپ، تۆزىنىڭ كرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 35 چۈنكى كىمدەكم تۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۆنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن كىمدەكم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن تۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. 36 چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 37 ئۆنىمىدىنى جېنىغا تېگىشىسۇن؟! 38 چۈنكى كىمدەكم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلۇمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۆنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9 ئۇ ئۇلارغا يەنە: - مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 2 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياقى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا تۈزگىرىپ، 3 كىيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغۇدەك دەرىجىدە پارقراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلىياس [يەيغەمبەرلەر] تۇيۇقسىز كۆرۈندى؛ ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندى. 5 پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيساغا: - ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلىياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايل! - دېدى 6 (چۈنكى پېترۇس نېمە دېيىشنى بىلمەي قالغانىدى، چۈنكى ئۇلار قورقۇنۇشقا چۆمۈپ كەتكەنىدى). 7 تۇيۇقسىز بىر پارچە بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 8 ئۇلار لايپىدە ئەتراپىغا قارىشىۋىدى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، ئۆز

يېنىدا پەقەت ئەيسانىلا كۆردى. 9 ئۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا ئۇلارغا، ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، كۆرگەنلىرىنى ھېچكىمگە ئېيتماستىقىنى ئەمىر قىلىپ تاپىلدى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىش» دېگەننىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە ئۆزئارا مۇلاھىزىلەشتى. 11 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە: - تەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلىياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 12 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - ئىلىياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈرىدۇ؛ ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ پۈتۈلگەن؟ 13 لېكىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلىياس [پەيغەمبەر] دەرھەققەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇ ھەققىدە پۈتۈلگەندەك، كىشىلەر ئۇنىڭغا نېمىنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 14 ئۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇلغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشىۋاتقانلىقىنى كۆردى. 15 ئۇنى كۆرگەن پۈتۈن خالايق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ ئۇنىڭ بىلەن سالاھىتى. 16 ئۇ ئۇلاردىن: - ئۇلار بىلەن نېمە توغرىلۇق مۇنازىرە قىلىشىۋاتىسىلەر، - دەپ سورىدى. 17 خالاقتىن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، مەن ئوغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى ئۇنىڭغا گاچا قىلغۇچى بىر روھ چاپلىنىۋالغان. 18 ھەر قېتىم روھ ئۇنى چىرمۇلسا، ئۇنى تارتىشتۇرۇپ يىقىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزى كۆپۈكلىشىپ، چىشلىرى كىرىشىپ كېتىدۇ؛ قاقشال بولۇپ قالدۇ. مۇخلىسلەردىن جىنى ھەيدىۋەتكەنلەر دەپ تىلىدىم، بىراق ئۇلار قىلالىدى، - دېدى. 19 ئۇ جاۋابەن: - ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟

- بالنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار - دېدى. 20 ئۇلار بالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋەتتى. بالا يىقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. 21 ئۇ بالنىڭ ئاتىسىدىن: - بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە ئۇزۇن بولدى؟ - دەپ سورىدى. ئۇ: - كىچىكىدىن تارتىپ شۇنداق، 22 جىن ئۇنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن كۆپ قېتىم ئوتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالساڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ شاپائەت قىلغايىسەن! - دېدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا: - «قىلالساڭ!» دەپسەنغۇ! ئىشەنچتە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىندۇر! - دېدى. 24 بالنىڭ ئاتىسى دەرھال: - مەن ئىشىنىمەن، ئىشەنچسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايىسەن! - دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. 25 ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ناپاك روھقا تەنپە بېرىپ: - ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! بۇيرۇق قىلمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق، ئىككىنچى كىرگۈچى بولما! - دېدى. 26 شۇ ھامان جىن بىر چىرقىردى-دە، بالنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا ئۆلۈكتەك يېتىپ قالدى، خالا يىقىنىڭ كۆپىنچىسى «ئۆتۈلدى!» دېيىشتى. 27 لېكىن ئەيسا بالنى قولىدىن تۇتۇپ يۆلدى، بالا ئورنىدىن تۇردى. 28 ئەيسا ئۆيگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: - بىز نېمە ئۈچۈن جىننى ھەيدىۋېتەلمىدۇق؟ - دەپ سوراشتى. 29 ئۇ ئۇلارغا: - بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، - دېدى. 30 ئۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گاللىيەدىن ئۆتۈپ كېتۋاتتى. بىراق ئۇ يۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالىمايتتى. 31 چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - ئىنسانىيەتنىڭ ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، ئۇلار ئۇنى تولىتۇرىدۇ. تولىتۇرۇلۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۆتۈلدى، - دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتتى. 32 لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە

ئۇنىڭدىن سوراشقۇمۇ پېتىنالمىدى. 33 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ئۆيگە كىرگەندە ئۇ ئۇلاردىن: - يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ - دەپ سورىدى.

34 لېكىن ئۇلار شۇك تۇردى، چۈنكى ئۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەندى. 35 ئۇ ئولتۇرۇپ، ئون ئىككى يىلەننى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: - كىم بىرىنچى بولۇشىنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممە يىلەننىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممە يىلەننىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، - دېدى. 36 ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى:

37 - كىم مېنىڭ نامىدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 38 يۇھاننا ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۈك. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساڭا ئەگەشكەنلەردىن بولغاچقا، ئۇنى توستۇق، - دېدى. 39 لېكىن ئەيسا: - ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۆجىزە ياراتقان بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. 40 چۈنكى بىزگە قارشى تۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. 41 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، مېنىڭ نامىدا سىلەرگە ھەتتا بىرەر پىيالا سۇ بەرگەن كىشىمۇ ئۆز ئىنتامىغا ئېرىشمەي قالمىدۇ. 42 لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بىنىغا يوغان تۆگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 43 ئەگەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاخقا، يەنى ئوچۇرۇلمەس ئوتقا كىرگىنىڭدىن كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) 44 چۈنكى دوزاختا

شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 45

ئەگەر ئەمدى پۈتۈك سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۈتۈك بار ھالدا دوزاخقا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن

كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 46 چۈنكى

دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ.

47 ئەگەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. ئىككى

كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاخقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىڭار كۆزلۈك بولۇپ

خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 48 چۈنكى دوزاختا

شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. 49

ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۈزلىنىدۇ ۋە ھەر بىر قۇربانلىق تۈز بىلەن تۈزلىنىدۇ. 50 تۈز

ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئەگەر تۈز ئۆز تۈزۈلۈقىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۈز

تەمنى قانداقۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ تۈزۈڭلاردا تۈز تېپىلسۇن ۋە بىر-بىرىڭلار بىلەن

ئىناقلىقتا ئۆتۈڭلار.

10 ئۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان

دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ

ئەتراپىغا ئولتۇرغانىدى. ئۇ ئادىتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بەزى

پەرسىيەلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: - بىر

ئادەمنىڭ ئايالىنى تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 3

لېكىن ئۇ جاۋابەن: - مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ - دېدى. 4

ئۇلار: - مۇسا [پەيغەمبەر] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق

قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، - دېيىشتى. 5 ئەيسا ئۇلارغا: - تاش يۈرەكلىكلىڭلاردىن

ئۇ سىلەرگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن، 6 لېكىن خۇدا ئالەم ئاپىرىدە بولغىنىدا [ئىنسانلارنى]

«ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى»، 7 «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلدى، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ 8 ئىككىلىسى بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقاننى ئىنسان ئايرىمىسۇن، - دېدى. 10 ئۇلار ئۆيگە قايتىپ كېلىپ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە سورىدى. 11 ئۇ ئۇلارغا: - ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. 12 ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئەرگە تەگكەن ئايال زىنا قىلغان بولىدۇ، - دېدى. 13 قولۇڭنى تەگكۈزگەن بىسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلدى. 14 بۇنى كۆرگەن ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلىنسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچقىغا ئېلىپ، ئۇلارغا قوللىرىنى تەگكۈزۈپ بەخت تىلدى. 17 ئۇ يولغا چىققاندا، بىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۇنىڭدىن: - ئى ياخشى ئۇستاز، مەن قانداق قىلسام مەڭگۈلۈك ھاياتقا مۇراسلىق قىلىمەن؟ - دەپ سورىدى. (aiōnios)

g166) 18 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىرىدىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. 19 سەن تەۋراتتىكى «زىنا قىلما، قاتلىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن پەرھىز-پەرزلەرنى بىلىسەن، - دېدى. 20 ئۇ ئادەم جاۋابەن: - ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتمەن، - دېدى. 21 ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ مۇھەببىتى قوزغالدى ۋە ئۇنىڭغا: - سەندە يەنە بىر

ئىش كەم. بېرىپ پۈتۈن مال-مۈلكىنى سېتىپ، بۇلنى يوقسۇللارغا بەرگەن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرىشتە خەزىنەڭ بولدۇ؛ ئاندىن كېلىپ كېرىستى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. 22 لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى تۇتۇلۇپ، قاينۇغا چۆمۈپ ئۆيەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 23 ئاندىن ئەيسا چۆرىسىگە سەپسىلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: - مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەسلىكتە بولدۇ-ھە! - دېدى. 24 مۇخلىسلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى، لېكىن ئەيسا ئۇلارغا يەنە جاۋابەن: - باللىرىم، مال-مۈلۈككە تايانغانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش نېمىدېگەن تەس-ھە! 25 تۈگىنىڭ يىگىنىنىڭ كۆزىدىن تۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! - دېدى. 26 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىدىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 27 ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: - بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۈچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولدۇ، - دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭغا: - مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۈق!؟ - دېگىلى تۇردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆيى، ئاكا-تۆكلىرى، ئاچا-سىڭىللىرى، ئانىسى، ئانىسى، ئايالى، باللىرى ياكى يەر-زېمىنلىرىدىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى 30 بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى ئۆي، ئاكا-تۆكا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندا مۇمكىن بولۇپلا قالمايدۇ. (aiōn g165)

31 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا تۇتۇدۇ، نۇرغۇن (aiōnios g166)

ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا تۇتدۇ. 32 ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر مۇ قورقۇنۇپ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككى يەنە ئۆز يېنىغا تارتىپ، ئۇلارغا ئۆز بېشىغا چۈشىدىغانلىرىنى ئۇقتۇرۇشقا باشلاپ: 33 - مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنساننىڭ باش كاهىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلدى. ئۇلار ئۇنى تولۇمگە مەھكۇم قىلدى ۋە يات ئەللىككەرگە تاپشۇردى. 34 ئۇلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قانچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈگۈرىدۇ ۋە ئۇنى تۈلتۈردى. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تېرىلدى، - دېدى. 35 زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ تۇتۇمىز، - دېيىشتى. 36 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ - دېدى. 37 - سەن شان-شەرىپىڭگە بولغىنىڭدا، بىرىمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايىسەن، - دېيىشتى ئۇلار. 38 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلەيۋاتسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەمنى ئىچەلمەيسىلەر؟ مەن قوبۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قوبۇل قىلالامسىلەر؟ 39 - قىلالايمىز، - دېيىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەمنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قوبۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلسىلەر. 40 بىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا نېسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلكىمدە ئەمەس، بەلكى كىملىرىگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلدى، - دېدى. 41 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. 42 لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: - سىلەرگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇرۇقۇزۇلۇپ قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ،

ۋە ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلدۇ. 43 ھىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ؛ بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولسۇن؛ 44 ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قولى بولسۇن. 45 چۈنكى ئىنسانىيەتتە ھەر ۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جېنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. 46 ئۇلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تىمانىڭ بارتىماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول بويىدا ئولتۇرۇپ، تىلەپچىلىك قىلىۋاتاتتى. 47 ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا» نىڭ ئۆيەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: - ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايىسەن! - دەپ توۋلاشقا باشلىدى. 48 نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: - ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايىسەن، - دەپ تېخىمۇ ئۈزلۈك تۇتۇلدى. 49 ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - يۈرەكلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! - دېدى. 50 ئۇ ئادەم چاچىنىنى سېلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. 51 ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: - سەن مېنى نېمە قىل دېسەن؟ - دەپ سورىدى. قارىغۇ: - ئى ئىگەم، قايتا كۆرىدىغان بولسام ئىدى! - دېدى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: - يولۇڭغا قايتساڭ بولىدۇ، ئەپتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، - دېدى، ئۇ شۇ ئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيساغا ئەگىشىپ ماڭدى.

11 ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاڭگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگەندە، ئۇ ئىككى مۇخلىسغا ئالدىن ماڭدۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى

مەن بېقىمەن، باغلاقلق بىر تەخەبى كۆرسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ
 كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرى سىلەردىن: «ئېشىقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ
 قالسا، «رەببىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇ يەرگە ئەۋەتىپ
 بېرىدۇ» - دەڭلار، - دەپ تاپىلدى. 4 ئۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ئۆينىڭ
 دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاغلىق تۇرغان بىر تەخەبى كۆردى. ئۇلار تانىنى يەشتى. 5
 ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىلەر: - تەخەبى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ - دېيىشتى. 6
 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ بۇرۇغىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر ئۇلارغا
 يول قويدى. 7 مۇخلىسلار تەخەبى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە
 تۈز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى، ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر
 يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالىدى، باشقىلرى دەرەخلەردىن شاخ-
 شۇمىلارنى كېسىپ يولغا يايىدى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر:
 «ھوساننا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! 10 تاتىمىز داۋۇتنىڭ
 كېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا تەشەككۈر-ھوساننالار
 ئوقۇلسۇن!» - دەپ ۋارقىرىشتى. 11 ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا
 كىردى، ۋە ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يەرگە
 بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانىياغا چىقتى. 12 ئەتىسى،
 ئۇلار بەيت-ئانىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. 13 يىراقىكى
 يوپۇرماقلىق بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكەن
 دەپ يېنىغا باردى، لېكىن تۇۋىگە كەلگەندە يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى.
 چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. 14 ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: -
 بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمەي! - دېدى. مۇخلىسلارمۇ بۇنى
 ئاڭلىدى. (aiōn g165) 15 ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى، ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ،

ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئورۇۋەتتى؛ 16 ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-بۇيۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئۆتۈشكە يول قويمىدى. 17 ئۇ خەلققە: - مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئۆيۈم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! - دەپ تەلىم باشلىدى. 18 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى ئەزدەشكە باشلىدى؛ پۈتكۈل خالايق ئۇنىڭ تەلىمىگە تەئەبجۇپلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. 19 كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. 20 ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكىنى بايقاشتى. 21 [دەرەخنىڭ ھالىتى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: - ئۇستاز، قارا، سەن قارغىغان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىۋېتتى! - دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. 23 مەن سىلەرگە شۇنى بەرمەق ئېيتىپ قويايىكى، كىم دەپمۇ بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!، دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۇمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمەلگە ئاشىدۇ. 24 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇندا، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. 25 ۋە ئورۇنۇڭلاردىن تۇرۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرىشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 26 لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلىساڭلار، ئەرىشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ

گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. 27 ئۇلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كاهىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: 28 - سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بەرگەن؟ - دەپ سورىدى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - مەنمۇ سىلەردىن بىر سوئال سوراپ، سىلەر ئۇنىڭغا جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: 30 - يەھيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشىتىمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسەڭلارچۇ! 31 ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: - ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 32 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! - دېيىشى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلار خەلقنى قورقاتتى). 33 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: - بىلمەيمىز، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. - ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، - دېدى ئۇ ئۇلارغا.

12

ئاندىن، ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: - بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ، ئۇ بىر شاراب كۆچكىسى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياساپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 2 ئۈزۈم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئەپكىلىش ئۈچۈن بىر قۇلىنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇپتۇ. 4 خوجاين يەنە بىر قۇلىنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. ئۇنى بولسا ئۇلار چالما-كېسەك قىلىپ، باش-كۆزىنى بېرىپ، ھاقارەتلەپ قايتۇرۇپتۇ. 5 خوجاين يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇنى

ئۇلار ئولتۇرۇپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى ئولتۇرۇپتۇ. 6 خوجاينىنىڭ يېنىدا پەقەت ئۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر ئوغلىلا قالغاچقا، ئۇلار ئوغلىمىنىڭ ھۆرمەت قىلار دەپ، ئۇ ئۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 7 لېكىن شۇ باغۋەنلەر ئۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئولتۇرۇۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. 8 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئولتۇرۇپ، ئۆزۈمزالىقنىڭ سىرتىغا تاشلىۋېتىپتۇ. 9 ئەمدى ئۆزۈمزالىقنىڭ خوجاينى قانداق قىلدۇ؟ ئۇ ئۆزى كېلىپ باغۋەنلەرنى ئولتۇرىدۇ ۋە ئۆزۈمزالىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. 10 ئەمدى سىلەر مۇقەددەس يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ باقمىغانمۇ سىلەر؟ - «تاشقىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەندى. 11 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» 12 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى؛ شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى، ھالبۇكى، خالاقتىن قورقۇشۇپ، ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. 13 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇلار بىرنەچچە پەرىسىي ۋە ھېرودنىڭ تەرەپدارلىرىنى ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. 14 ئۇلار كېلىپ ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، سىلنى سەممىي ئادەم، ئادەملەرگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلىچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ 15 زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرامدۇق؟ - دېيىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ ماڭا بىر «دىنار» پۇلى ئەكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، - دېدى. 16 ئۇلار پۇلىنى ئېلىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: - بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ - دەپ

سوربدى. - قەيسەرنىڭ، - دېيىشتى ئۇلار. 17 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: [ئۇنداق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 18 ئاندىن «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: 19 - ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بەزگە: «بىر كىشى ئۆلۈپ كېتىپ، ئايالى تۇل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمىگەن بولسا، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ يازغان. 20 بۇرۇن يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭ ئويلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا ئۆلدى. 21 ئىككىنچى قېرىندىشى يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇمۇ پەرزەنت كۆرمەي ئۆلدى. ئۈچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى. 22 شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا ئۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىردا، ئۇ ئايال ئالەمدىن ئۆتتى. 23 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە ئۇلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە! - دېيىشتى. 24 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلىشكە ئىلكىڭلار سەۋەبىدىن مۇشۇنداق تازغان ئەمەسمۇسۇلەر؟ 25 چۈنكى ئۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ئەركە تەگمەيدۇ، بەلكى ئەرىشتىكى پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. 26 ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋە قەسىدە، خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قانداق ئېيتقىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ 27 ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! 28 ئۇلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلىرىنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ ئۇلارغا

ياخشى جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرگەن بىر تەۋرات ئۇستازى ئۇنىڭدىن: - پۈتۈن ئەمرلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ - دەپ سورىدى. 29 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايمىز بولغان رەب بىردۇر. 30 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. 31 ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا: - «قوشناڭنى ئۈزۈشنى سۆيگەندەك سۆي»، ھېچقانداق ئەمر بۇلاردىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. 32 تەۋرات ئۇستازى ئۇنىڭغا: - توغرا ئېيتتىڭىز، ئۇستاز، ھەقىقەت بويىچە سۆزلىدىڭىز؛ چۈنكى ئۇ بىردۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر، 33 ئىنساننىڭ ئۇنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىمۇ ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. 34 ئەيسا ئۇنىڭ ئاقىلانلىك بىلەن جاۋاب بەرگىنىنى كۆرۈپ: - سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، - دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. 35 ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بەرگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ مەسھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ 36 چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: - «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: - «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرنىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» 37 داۋۇت [مەسھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسھ] قانداقۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولدۇ؟ ئۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. 38 ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەرگىنىدە مۇنداق دېدى: - تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۇزۇن تونلارنى كېيىۋالغان ھالدا

كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۇزۇن] سالاملارغا،
 39 سىناگوگىلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تۈردە ئولتۇرۇشقا ئامراق
 كېلىدۇ. 40 ئۇلار تۇل ئاياللارنىڭ بارلىق ئوي-پىسائىرىنى يەۋالدۇ ۋە كۆز-كۆز
 قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى
 تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! 41 ئۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندىقىنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇرۇپ،
 ئۇنىڭغا پۇللىرىنى تاشلاۋاتقان خالايققا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بايلار ئۇنىڭغا خېلى
 كۆپ پۇل تاشلاشتى. 42 نامرات بىر تۇل ئايالمۇ كېلىپ، تىبىننىڭ تۆتىن بىرى
 قىممىتىدىكى ئىككى لەپتوننى تاشلىدى. 43 ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا
 مۇنداق دېدى: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ نامرات تۇل
 ئايالنىڭ ئىنانە ساندىقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر.
 44 چۈنكى باشقىلار ئۆزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى؛ لېكىن بۇ ئايال
 نامرات تۇرۇپمۇ، ئۆزىنىڭ بار-يوقىنى - تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە
 قىلىپ تاشلىدى.

13 ئۇ ئىبادەتخانىدىن چىقىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز،
 قارا، بۇ نېمىدېگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! - دېدى. 2 ئەيسا ئۇنىڭغا
 جاۋابەن: - سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆردۈڭمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە
 قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۇمران قىلىندۇ، - دېدى. 3 ئۇزەيتۇن تېغىدا، يەنى
 ئىبادەتخانىنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇب، يۇھاننا ۋە ئاندىرياسلار ئۇنىڭدىن
 تاستىغىنا: 4 - بىزگە ئېيتىقنچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ
 يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سوراشتى. 5 ئەيسا
 ئۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: - ھېزى بولۇڭلاركى، ھېچكىم
 سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمەسۇن. 6 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىدا كېلىپ:

«مانا تۈزۈم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. 7 سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، بۇلاردىن ئالاقىزادە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. 8 چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىنىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. 9 سىلەر بولساڭلار، ئۈزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوڭلاردا قانچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 10 لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلىنىشى كېرەك. 11 ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئاپىرىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، نېمە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلماڭلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلەرگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىڭلار؛ چۈنكى سۈزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەس روھتۇر. 12 قېرىنداش قېرىنداشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 13 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. 14 «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچىلىك نومۇسىزلىق» نىڭ ئۆزى تۇرۇشقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي) يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن. 15 ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيىگە چۈشمەي ياكى ئۆيىدىكى بىرەر نېمىنى ئالغىلى ئىچىگە

كەرمەي [قاچسۇن]. 16 ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چا پىننى ئالغىلى تويىگە ياتمىسۇن. 17 ئۇ كۈنلەردە ھامىلىدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 18 [قاچىدىغان] ۋاقىتلىقلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىنغانلار. 19 چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا ياراتقان دۇنيانىڭ ئاپىرىدە قىلىنغاندىن بۇيان مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدەمۇ كۆرۈلمەيدىغان زور ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. 20 ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇ كۈنلەرنى ئازايمىسا، ھېچقانداق ئەت شىگىسى قۇتۇلمايدۇ. لېكىن ئۇ ئۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. 21 ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «قاراڭلار، ئۇ ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. 22 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە ئالدىنلا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. 24 ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-ئوقۇبەت ئۆتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، 25 يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 26 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 27 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسماننىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. 28 - ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلى بىلىۋېلىڭلار: - ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 29 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] يۈز بېرۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى

بىلىۋېلىڭلار. 30 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 31 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 32 لېكىن شۇ كۈنى ياكى ۋاقىت-سائىتى توغرىلىق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ. ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرشتىلەر مۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتىلا بىلىدۇ. 33 ھوشيار بولۇڭلار، سەگەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائەتنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. 34 بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللىرىغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەر بىرىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەروازىۋەننىڭ سەگەك بولۇشىنى تاپىلايدۇ. 35 شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۆيىڭىزنىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ - كەچقۇرۇنمۇ، تۇن بېرىمۇ، خوراز چىلىغان ۋاقىتمۇ ياكى سەھەر ۋاقتىمۇ - ئۇنى بىلمەيسىلەر؛ 36 ئۇ تۇيۇقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ ئۇخلاۋاتقىنىڭلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسۇن! 37 سىلەرگە ئېيتقىنىمى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سەگەك تۇرۇڭلار!

14 «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پېتىر نان ھېيتى» غا ئىككى كۈن قالغانىدى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەك بىلەن تۆتۈپ ئولتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. 2 چۈنكى ئۇلار: - بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولمىسا، خەلق ئارىسىدا مالىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، - دېيىشەتتى. 3 ئەمدى ئۇ بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمىن ماخاۋ» نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتېشى شىشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۇمبۇل ئەتىرىنى كۆتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئايال ئاق قاشتېشى شېشىنى چېقىپ، ئەتىرىنى ئەيسانىڭ بېشىغا قويدى. 4 لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئەتىرى نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىندۇ؟ 5 چۈنكى بۇ ئەتىرى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا

ساتقىلى بولاتتى، پۇلى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىنسا بولماقتى! - دېيىشتى. ئۇلار ئايالغا شۇنداق تاپا-تەنە قىلغىلى تۇردى. 6 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: - ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. 7 چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئاراڭلاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقىتڭلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر؛ لېكىن مېنىڭ ئاراڭلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نېسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! 8 ئايال چامىنىڭ يېتىشىچە قىلدى، ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنلا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-ماي قويۇپ قويدى. 9 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيەردە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، - دېدى. 10 شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىشقاىوت ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. 11 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى. 12 يېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويۇلىدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: - تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشنىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيەرگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسىن؟ - دەپ سورىدى. 13 ئۇ مۇخلىسلىرىدىن ئىككىيلەننى ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئۇلارغا: - شەھەرگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىڭلار. 14 ئۇ ئادەم نەگە كىرسە شۇ ئۆيىنىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟ - دەپ سوراۋاتىدۇ» - دەڭلار. 15 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆيىنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بىزگە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار، - دېدى.

16 مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھەرگە كىرىپ، يولۇققان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئېيتقاندەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى.

17 كەچ كىرگەندە، ئۇ ئون ئىككىگە بىلەن ئۆيگە كەلدى. 18 ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاراڭلاردىكى بىرەيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنىۋاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ، - دېدى. 19 ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۆمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۆتۈنگۈدەن: - مەن ئەمەستىمەن؟ - دەپ سورىدى. يەنە بىرسى: - مەن ئەمەستىمەن؟ - دېدى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - [شۇ كىشى] ئون ئىككىگە بىلەننىڭ بىرى، يەنى قولىدىكى ناننى مەن بىلەن تەڭ تاۋاقتا تۆگۈرگۈچى بولدۇم. 21 ئىنسانىغىلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانىغىلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ئۇنىڭغا ياخشى بولاتتى! - دېدى. 22 ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر ناننى قولغا ئېلىپ تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئۈستۈپ، مۇخلىسلىرىغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: - ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، - دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قولغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆتۈنگۈدەن ئىچىشتى. 24 ئۇ ئۇلارغا: - بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن تۆكۈلدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. 25 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شارابىن ئىچىدىغان كۈنگىچە، ئۆزۈم تېلىنىڭ شەرىپىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، - دېدى. 26 ئۇلار بىر مەدھىيە كۆيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. 27 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىڭلار تاندۇرۇلۇپ پۇتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ»

دەپ پۈتۈلگەن. 28 لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گاللىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارمەن، - دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: - ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ پۇتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۇتلاشمايمەن، دېدى. 30 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۈگۈن، يەنى بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تاندىسەن، - دېدى. 31 لېكىن پېترۇس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۇنىڭغا: - سەن بىلەن بىللە تولىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، - دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. 32 ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: - مەن دۇئا-تلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە تولىتۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېدى. 33 ئۇ پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۈر بېسىپ، روھ-قەلبىدە تولىمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. 34 ئۇ ئۇلارغا: - جېنىم تولىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ئويغاق تۇرۇڭلار، - دېدى. 35 ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۈم ياتتى ۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەقىقىنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشمەي تۇتۇپ كېتىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىپ: 36 - ئى ئاببا ئاتا، ساڭا ھەممە ئىش مۇمكىندۇر؛ بۇ قەدەھنى مەندىن تۈتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، - دېدى. 37 ئۇ [ئۈچەيلەننىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: - ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالدىڭمۇ؟! 38 نېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، - دېدى. 39 ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. 40 ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشىنى بىلمەي

قالدى. 41 ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: - سىلەر تېخىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تېخىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ ئەمدى بولدى بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى؛ مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! 42 قوبۇلگۇلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! - دېدى. 43 ۋە شۇ دەققىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگمەيلا، مانا، ئون ئىككىگە بىلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. 44 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتتى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار!» دەپ كېلىشكەندى. 45 ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: - ئۇستاز، ئۇستاز! - دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. 46 ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. 47 ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلاردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قولىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. 48 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: - بىر قاراڭچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ 49 مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، - دېدى. 50 بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. 51 پەقەت ئۇچىسىغا كاناپ رەخت يېپىنچاقلىۋالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىۋىدى، 52 لېكىن ئۇ كاناپ رەختتىن بوشىنىپ، يالڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. 53 ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن

تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۇ يەرگە ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى. 54 پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ سارايدىكى ھويلىنىڭ ئىچىگىچە يىراقتىن ئەگىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئوتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى. 55 باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئەزدىدى، ئەمما تاپالمىدى. 56 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. 57 بەزى ئادەملەر ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: 58 - بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، - دېدى. 59 ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرىگە ماس كەلمىدى. 60 ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسانى: - قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 61 لېكىن ئەيسا شۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمىدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: - سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسھۇمۇسەن؟ - دەپ سورىدى. 62 شۇنداق، مەن ئۆزۈم، - دېدى ئەيسا، - ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. 63 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: - ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 64 ئۆزۈڭلار بۇ كۇپۇرلۇقنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ - دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆتۈلم جازاسىغا بۇيرۇلسۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. 65 ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇشتلاپ: «قېنى، [يەنە مەبەرىچلىك]

[قىلىپ] بېشارەت بېرە!، دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپلاق بىلەن كىچىكلىدى.

66 پېترۇس ساراينىڭ تۆۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كاهىنىنىڭ دېدەكلىرىدىن بىرى كېلىپ، 67 ئىسسىنىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ: - سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، - دېدى. 68 لېكىن ئۇ تېنىپ: - سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، - دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئايۋانغا چىقىپ تۇردى. شۇ ئەتىھادا خوراز بىر چىللىدى. 69 ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: - بۇ ئۇلاردىن بىرى، - دېگىلى تۇردى. 70 [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىر ئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: - بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسىن. چۈنكى سەنمۇ گاللىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! - دېيىشتى. 71 لېكىن ئۇ قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: - سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! - دېدى. 72 دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىللىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ تۈزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن»، دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى، ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15 ئەتىسى تاڭ ئېتىشى بىلەنلا، باش كاهىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشچىلىكلەر بىلەن مەسلىھەتلەشپ، ئەيسانى باغلاپ ئاپىرىپ، [ۋالى] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 2 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋابەن: - ئېيتقىنىڭدەك، - دېدى. 3 باش كاهىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. 4 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: - جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن شۇنچىۋالا شىكايەت قىلىۋاتىدۇ!؟ - دەپ سورىدى. 5 بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى، پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 6 ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايق

قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. 7 ئەينى ۋاقىتتا، زىنداندا بارايباس ئىسىملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە توپلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە توپلاڭدا قاتىللىق قىلغان نەچچە يەنە بىلەن تەڭ سولانغانىدى. 8 خالايتى چۇقان-سۈرەن سېلىپ ۋالىيىدىن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. 9 پىلاتۇس ئۇلارغا: «سەلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟» دېدى. 10 (چۈنكى ئۇ باش كاهىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكىنى بىلەتتى). 11 لېكىن باش كاهىنلار خالايتىنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، بارايباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۆشكۈرتتى. 12 پىلاتۇس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: «ئۇنداق بولسا، سەلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟» دېدى. 13 ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «ئۇنى كرىستلىگەن!» دەپ ۋارقىرىشتى. 14 پىلاتۇس ئۇلارغا: «نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئۆتكۈزۈپتۇ؟» دېدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ غالىجىرلىشىپ: «ئۇنى كرىستلىگەن!» دەپ ۋارقىراشتى. 15 شۇڭا پىلاتۇس، خالايتىنى رازى قىلماقچى بولۇپ، بارايباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاچىلاپ تەنەدىن كېيىن، كرىستلەش ئۈچۈن [لەشكەرلەرگە] تاپشۇردى. 16 ئاندىن لەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە جەم بولۇشقا چاقىردى. 17 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆچىسىغا سۆسۈن رەڭلىك تون كىيىدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاتىچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بېشىغا كىيگۈزدى. 18 ئاندىن ئۇنى مۇبارەكلەپ: «ياشغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. 19 ئاندىن بېشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۆكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. 20 ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۆسۈن توننى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۆچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىدۈردى،

ئاندىن ئۇلار ئۇنى كرىستلەش ئۈچۈن ئېلىپ چىقىشتى. 21 كۈرنى شەھىرىدىن بولغان، سەمۇن ئىسىملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن تۆتۈپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى ئىدى). [لەشكەرلەر] ئۇنى تۆتۈپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 22 ئۇلار ئەيسانى گولگوتتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يەرگە ئېلىپ كەلدى؛ 23 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىچىش ئۈچۈن مۇرمەككى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. 24 ئۇلار ئۇنى كرىستلەنگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى ئۆزئارا بۆلۈشۈۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۆلۈشىنى بېكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. 25 ئۇنى كرىستلەنگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. 26 ئۇنى ئەيىبلەنگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ پۈتۈلگەندى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراچىنىمۇ كرىستلىدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. 28 شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتارىدا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 29 ئۇ يەردىن ئۆتكەنلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: - ئۇھۇي، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، 30 ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كرىستتىن چۈشۈپ باققىنا! - دېيىشتى. 31 باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۆزئارا شۇنداق مەسخىرە قىلىپ: - ئۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتەكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمىدۇ. 32 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسسەھ ئەمدى كرىستتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسەكلا ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز! - دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كرىستلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. 33 ئەمدى [كۈننىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزىنچى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. 34

توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلوئى، ئېلوئى، لا ما شاۋاقتانى؟»، مەنسى: - «خۇدايم، خۇدايم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. 35 ئۆيەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى تاڭلاپ: - مانا، ئۇ ئىلىياس پەيغەمبەرگە ندا قىلىۋاتىدۇ، - دېيىشى. 36 ئۇلاردىن بەرەبەلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سېلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ: - توختاپ تۇرۇڭلار! قاراپ باقايلى، ئىلىياس [پەيغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكىن؟ - دېدى. 37 ئەيسا قاتتىق ۋارقىرىدى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. 38 ۋە [شۇ ئەسنادا] ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرى پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۆلۈپ يىرتىلدى. 39 ئەمدى ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قانداق ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: - بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! - دېدى. 40 ئۆيەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگداللىق مەريەم، كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. 41 ئۇلار ئەسلىدە ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىدى؛ بۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بىرگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [ئۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. 42 كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەپپارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، 43 ئالىي كېكەشمىنىڭ تولىمۇ مۇتۋەر ئەزاسى، ئارماتىيالىق يۈسۈپ بار ئىدى. ئۇمۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت قىلىپ [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشىنى تەلەپ قىلدى. 44 پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ ئۇ يۈزبېشىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ ئۆلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سورىدى. 45 يۈزبېشىدىن ئەھۋالى ئۇققاندىن كېيىن، يۈسۈپكە جەسەتنى

بەردى. 46 يۈسۈپ ئېسىل كاناپ رەخت سېتىۋېلىپ، جەسەتنى [كراستىن] چۈشۈرۈپ كاناپ رەختتە كېپەنلىدى ۋە ئۇنى قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دومىلىتىپ قويدى. 47 ۋە ماگداللىق مەريەم بىلەن يوسەننىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16 شابات كۈنى تۆتۈشۈ بىلەنلا، ماگداللىق مەريەم، ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشپۇراقلىق بۇيۇملارنى سېتىۋالدى. 2 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ، كۈن چىقىشى بىلەن قەبرگە باردى. 3 ئۇلار ئۆزئارا: «بىزگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. 4 لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر يانغا دومىلىتىۋېتىلگىنىنى كۆردى - ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. 5 ئۇلار قەبرگە كىرگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دەككە-دۈككەگە چۈشتى. 6 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار. سىلەر كېستەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! 7 لېكىن بېرىڭلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «ئۇ گاللىيەگە سىلەردىن ئاۋۋال بارىدىكەن؛ ئۇ سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دەڭلار، - دېدى. 8 ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. ئۇلارنى تىرەك بېسىپ ھوشىنى يوقىتاي دېگەندى؛ بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە

ھېچنېمىنى ئېيتىمىدى. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not

include Mark 16:9-20.) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن

كېيىن، ئاۋۋال ماگداللىق مەريەمگە كۆرۈندى. ئۇ ئەسلىدە ئۇنىڭدىن يەتتە جىننى ھەيدىۋەتكەندى. 10 مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان، بۇرۇن ئۇنىڭ

بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. 11 ئۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ئىشەنمىدى. 12 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى. 13 بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ئۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار بۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. 14 ئاندىن ئون بەرەبەن داسىتخانىدا ئولتۇرۇپ غزالىنىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارغا كۆرۈندى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرەكلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تەنبەھ پېرىپ ئەيىبلدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ تىرىلگىنىنى كۆرگەنلەرگە ئىشەنمىگەن ئىدى. 15 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - پۈتكۈل جاھانغا پېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلاڭلار. 16 ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلدى. ئېتىقاد قىلىنغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلدى. 17 ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ئەگىشىپ ھەمراھ بولدى: - ئۇلار مېنىڭ نامم بىلەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىدۇ؛ ئۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، 18 ئۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچسىمۇ، ئۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ قوللىرىنى بىمارلارغا تەگكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقىيىپ كېتىدۇ. 19 شۇڭا رەب ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 20 مۇخلىسلار چىقىپ، ھەريەرگە پېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب ئۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز-كالا مىغا ھەمراھ بولۇپ ئەگەشكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان ئىشلارنى توپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، 2 (خۇددى سۆز-كلامغا باشتىن-ئاخىر ئۆز كۆزى بىلەن گۇۋاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بىزگە ئامانەت قىلغان بايانلىرىدەك)، 3 مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى باشتىن تەپسىلىي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپى بويىچە يېزىشنى لايىق تاپتىم. 4 بۇنىڭدىن مەقسەت، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەقىقەت ئىكەنلىكىگە جەزم قىلىشىڭلارنى ئۈچۈندۈر. 5 يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود سەلتەنەت قىلغان كۈنلىرىدە، «ئابىيا» كاهىنلىق تۇۋىتىدىن بىر كاهىن بار بولۇپ، ئىسمى زەكەرىيا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلېزابېت ئىدى. 6 ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەقىقەت كىشىلەر بولۇپ، پەرۋەردىگارىنىڭ پۈتۈن ئەمر-بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئەيىبسىز ماڭاتتى. 7 ئەمما ئېلېزابېت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار پەرزەنت كۆرمىگەندى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغانىدى. 8 ئۇ ئۆز تۈركۈمىدىكى كاهىنلار ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] تۆۋەنچىلىك ۋەزىپىسىنى خۇدا ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقاندا، 9 [شۇ چاغدىكى] كاهىنلىق ئادىتى بويىچە، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ «مۇقەددەس جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا شۇنداق بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. 10 ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقتىدا، جامائەت تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. 11 تۇيۇقسىز پەرۋەردىگارىنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. 12 ئۇنى كۆرگەن زەكەرىيا ھودۇقۇپ قورقۇنچقا چۆمۈپ كەتتى. 13 بىراق پەرىشتە ئۇنىڭغا: - ئەي زەكەرىيا، قورقما، چۈنكى تىلىڭنىڭ ئىجابەت

قىلىندى، ئاياللىق ئېلىزابېت ساڭا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھىيا قويغىن. 14 ئۇ ساڭا شاد-خۇراملىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر شادلىنىدۇ. 15 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە تۇلۇغ بولىدۇ، ئۇ ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك، ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى ۋاقتىدىن تارتىپمۇ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. 16 ئۇ ئىسرائىللاردىن نۇرغۇنلىرىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتۇرىدۇ. 17 ئۇ [رەبىنىڭ] ئالدىدا ئىلىياس پەيغەمبەرگە خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتىلارنىڭ قەلبىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ، ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانلىكىگە كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدۇ، - دېدى. 18 زەكەرىيا بولسا پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان، ئايالىممۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق جەزم قىلالايمەن؟ - دەپ سورىدى. 19 پەرىشتە جاۋابەن: - مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇچى جەبرائىلەن. ساڭا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساڭا يەتكۈزۈشكە مەن ئەۋەتلىدىم. 20 ۋاقت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بۇ سۆزلىرىمگە ئىشەنمىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان كۈنىگىچە مانا سەن تىلىڭ تۇتۇلۇپ، زۇۋانغا كېلەلمەيسەن، - دېدى. 21 ئەمدى جامائەت زەكەرىيانى كۈتۈپ تۇراتتى، ئۇلار ئۇ مۇقەددەس جايدا نېمە ئۈچۈن بۇنچىۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران قالغىلى تۇردى. 22 ئۇ چىققاندا ئۇلارغا گەپ قىلدى، ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى قىلىشىدىن، شۇنداقلا زۇۋان سۈرەلمىگەنلىكىدىن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەس جايدا بىرەر ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى. 23 شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ [ئىبادەتخانىدىكى] خىزمەت مۇددىتى توشۇشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيىگە قايتتى. 24 دەرۋەقە، بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلىزابېت ھامىلدار بولدى، ئۇ

بەش ئايغىچە تالا-تۈزگە چىقماي: 25 «ئەمدى پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىغا نەزىرىنى چۈشۈرۈپ، مېنى خالايق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن خالاس قىلىپ، ماڭا بۇ كۈنلەردە شۇنچىلىك شاپائەت كۆرسەتتى» - دېدى. 26 [ئېلزابىت ھامىلىدار بولۇپ] ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گاللىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت دېگەن بىر شەھەرگە، پاك بىر قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىر كىشىگە دېيىشىپ قويۇلغانىدى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. 28 جەبرائىل ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: - سالام ساڭا، ئەي شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان قىز! پەرۋەردىگار ساڭا ياردۇر! - دېدى. 29 ئۇ پەرىشتىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ سۆزىدىن بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە بۇنداق سالام سۆزى زادى نېمىنى كۆرسىتىدىغاندۇ، دەپ ئويلاپ قالدى. 30 پەرىشتە ئۇنىڭغا: - ئەي مەريەم، قورقىغىن. سەن خۇدا ئالدىدا شەپقەت تاپقانسەن. 31 مانا، سەن ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغسەن، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويسەن. 32 ئۇ ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنىڭغا ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ. 33 ئۇ ياقۇپنىڭ جەمەتى ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى تۈگىمەستۇر، - دېدى. (aiōn g165) 34 مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: - مەن تېخى ئەر كىشىگە تەگمىگەن تۇرسام، بۇ ئىش قانداقۇ مۇمكىن بولسۇن؟ - دەپ سورىدى. 35 پەرىشتە ئۇنىڭغا جاۋابەن: - مۇقەددەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ ۋە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساڭا سايبە بولۇپ يېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن تۇغۇلىدىغان مۇقەددەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. 36 ۋە مانا، تۇغىنىڭ ئېلزابىتمۇ ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھامىلىدار بولدى؛ تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى. 37

چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش مۇمكىن بولماي قالمايدۇ، - دېدى. 38 مەريەم:
- مانا پەرۋەردىگارىڭنىڭ دېدىكىمەن؛ ماڭا سۆزۈڭ بويىچە بولسۇن، - دېدى. شۇنىڭ
بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. 39 مەريەم شۇ كۈنلەردە ئورنىدىن قوپۇپ
ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايونىدىكى بىر شەھەرگە باردى. 40 ئۆزەكەرىيانىڭ ئۆيىگە
كىرىپ، ئېلزابېتقا سالام بەردى. 41 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئېلزابېت مەريەمنىڭ
سالامىنى ئاڭلىغاندىلا، قورسىقىدىكى بوۋاق ئويناقلاپ كەتتى. ئېلزابېت بولسا
مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تەنتەنە قىلىپ مۇنداق دېدى: -
قىز-ئاياللار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن، قورسىقىڭدىكى مېۋىمۇ بەختلىكتۇر! 43 ماڭا
شۇنداق [شەرەپ] نەدىن كەلدىكىن، رەببىمنىڭ ئانىسى بولغۇچى مېنى يوقلاپ
كەلدى! 44 چۈنكى مانا، سالمىڭ قۇلقىمغا كىرگەندىلا، قورسىقىدىكى بوۋاق
سۆيۈنۈپ ئويناقلاپ كەتتى. 45 ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر؛ چۈنكى
ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى! 46
مەريەممۇ خۇش بولۇپ مۇنداق دېدى: - «جېنىم رەببى ئۇلۇغلايدۇ، 47 روھىم
قۇتقۇزغۇچىم خۇدادىن شادلاندى، 48 چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا
نەزەر سالدى؛ چۈنكى مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ
ئاتايدۇ؛ 49 چۈنكى قانداق بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى،
مۇقەددەستۇر ئۇنىڭ نامى. 50 ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۆزىدىن
قورقۇدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، 51 ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلدى،
ئۇ تەكەبۇرلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-خىياللىرى ئىچىدىلا تارمار قىلدى. 52 ئۇ
كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى، پېقىرلارنى ئېگىز كۆتۈردى.
53 ئۇ ئاچلارنى نازى-نېمەتلەر بىلەن تويۇندۇردى، لېكىن بايلارنى قۇرۇق قول
قايتۇردى. 55 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە

مەڭگۈ ۋە دە قىلغىنىدەك، ئۇ ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قولى ئىسرائىلغا ياردەمگە كەلدى». (aiōn g165) 56 مەريەم ئېلزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ئۆيىگە قايتتى. 57 ئېلزابىتنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. 58 ئەمدى ئۇنىڭ قولىم-قوشنىلىرى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارىنىڭ ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى شۇنچە ئۇلغايتقانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلاندى. 59 ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق تۇغۇلۇپ سەككىز كۈن بولغاندا، خالايق بالىنىڭ خەتىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەرىيا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى قويمىقچى بولۇشتى. 60 لېكىن ئاتىسى جاۋابەن: - ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن - دېدى. 61 ئۇلار ئۇنىڭغا: - بىراق ئۇرۇق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوققۇ! - دېيىشتى. 62 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرۋەردىگارىگە نېمە ئىسىم قويۇشنى خالايسىز، دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. 63 ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى ئەكىلىشىنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا دۇر» دەپ يازدى. ھەممە بىلەن ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 64 شۇئان ئۇنىڭ ئاغزى ئىچىلدى، ئۇنىڭ تىلى يېشىلىپ، زۇۋانغا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى. 65 ئۇلارنىڭ ئويچۇرسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قورقۇنۇپ باشتى، يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل ئاغزىدا پۇر كەتتى. 66 بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قانداق ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارىنىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يارىتىدى. 67 شۇ چاغدا بالىنىڭ ئاتىسى زەكەرىيا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھىي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: - 68 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى ھۆر قىلدى. 70 ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس

پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قولى بولغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئىچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇڭگۈزىنى ئۆستۈرۈپ تۇرغۇزدى؛ بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى تۇنجى كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتتۇر.

(aiōn g165) 72 ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدىغان قىلدى. 76 ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. 77 ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر؛ 78 چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن تۇرغۇپ چىققان شەپقەتلەر ۋە جىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە تۆلۈم كۆلەڭگىسى ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، نەرسىتىن تاڭ شەپقى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. 80 بالا بولسا ئۆسۈپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2 ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويخېتى تىزىملىنىش دەپ پەرمان چۈشتى. 2 تۇنجى قېتىملىق بۇ نوپۇس تىزىملاش كىرىنىيۇس سۇرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغان ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلغانىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم نوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. 4 يۈسۈپمۇ داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىۋاسىتە ئەۋلادى بولغاچقا، گاللىيە ئۆلكىسىدىكى

ناسارەت شەھىرىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-
لەھەم دېگەن شەھەرگە كەتتى. 5 نوپۇسقا تەزىملىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى
تايالى مەريەم مۇبللە باردى. مەريەم ھامىلىدار بولۇپ، قورسىقى خېلىلا يوغىناپ
قالغانىدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمدە تۇرغان ۋاقىتدا مەريەمنىڭ
تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. 7 بىراق سارايدا ئۇلارغا ئورۇن بولمىغاچقا،
مەريەم شۇ يەردە تۇنجى ئوغلىنى تۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئىغلىدىكى ئوقۇرغا
ياتقۇزدى. 8 شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا تۇراتتى؛ ئۇلار
كېچىچە تۇنەپ، پادىسىغا قارايتتى. 9 ۋە مانا، پەرۋەردىگارىنىڭ بىر پەرىشتىسى
ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ پەرۋەردىگارىنىڭ پارلاق شەرىپى ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى
يورۇتۇۋەتتى. ئۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. 10 بىراق پەرىشتە ئۇلارغا: -
قورققانلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولدىغان بىر خۇش خەۋەرنى
سىلەرگە ئېلان قىلىمەن. 11 چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىرىدە سىلەر ئۈچۈن بىر
قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ - رەب مەسھدۇر! 12 [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۈچۈن] شۇ
ئالامەت بولدىكى، بوۋاقنى زاكلايدىغان ھالدا بىر ئوقۇردا ياتقان پېتىدە تاپسىلەر، -
دېدى. 13 بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋى قوشۇندىكىلەر پەيدا
بولۇپ، خۇدانى مەدھىيەلەپ: 14 «ئەرىشئەلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي!
يەر يۈزىدە بولسا ئۇ سۆيۈندىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى.
15 پەرىشتىلەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: -
بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ
ئىشنى كۆرۈپ كېلەيلى، - دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ شەھەرگە
بېرىپ، مەريەم بىلەن يۈسۈپنى ۋە ئوقۇردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. 17 پادىچىلار
[بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، ئۆزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ

تارقىتىۋەتتى. 18 بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 19 مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ئويلىنىپ يۈرەتتى. 20 پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان يېتى قايىشىتى؛ بارلىق ئىشلار دەل ئۇلارغا خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققاندى. 21 بوۋاقنى خەتتە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسىمنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدا ئايرىدە بولمايلا قويغاندى. 22 ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەرگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن بويىچە يۈسۈپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا ئۇلار بالىنى پەرۋەردىگارىغا ئاتا پاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى 23 (پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارىغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتىلىشى كېرەك» دەپ يېزىلغاندەك) 24 ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارىنىڭ تەۋرات قانۇنىدا دېيىلگىنى بويىچە، بىر جۈپ پاختەك ياكى ئىككى كەپتەر باچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى. 25 ۋە مانا شۇ چاغلاردا، يېرۇسالېمدا سىمپئون ئىسىملىك بىر كىشى تۇراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلغا تەسەللى بەرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەندى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. 26 ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھىدىن ئۆزىنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ مەسھىنى كۆرمىگۈچە تولۇم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەندى. 27 ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتتا بېكىتىلگەن ئادەتنى بېجىرىش ئۈچۈن بوۋاق ئەيسانى كۆتۈرۈپ كىرگەندە، 28 سىمپئون بوۋاقنى قۇچقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دەيدى: 29 «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ بويىچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە

يول قويغاسەن؛ 30 چۈنكى ئۆز كۆزۈم سېنىڭ نىجاتىڭنى كۆردى، 31 ئۇنى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن؛ 32 ئۇ ئەللەرگە ۋەھىي بولىدىغان نۇر، ۋە خەلقنىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» 33 بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 34 سىمپون ئۇلارغا بەخت تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: - مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەيىنلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارەتلىك ئالامىتى بولىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەزەپلىرى ئاشكارىلىنىدۇ - ۋە بىر قىلىچمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە سانجىلىدۇ! 36 شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدىن بولغان فانۇئىلنىڭ قىزى ئاننا ئىسىملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال پەيغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئەزگە تەگكەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، 37 ئاندىن سەكسەن تۆت يىل تۇل تۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقماي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. 38 ئۇ دەل شۇ پەيتتە يېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارىغا تەشەككۈر ئېيتتى، ھەمدە يېرۇسالېمدا نىجات-ھۆرلۈكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. 39 [يۈسۈپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتتا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گاللىيەگە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. 40 بالا بولسا ئۆسۈپ، دانا-ئاقلا نىلىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 41 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا يېرۇسالېمغا باراتتى. 42 ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كىرگەن يىلى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادىتى بويىچە يەنە چىقىپ باردى. 43 ھېيت كۈنلىرىنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئۇلار ئۆيىگە قاراپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن

خەۋرى يوق ئىدى، 44 بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئۇرۇق-توغقانلارنى ۋە دوست-بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئىزدەشكە باشلىدى؛ 45 ئىزدەپ تاپالمى، ئۇلار كەينىگە يېنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. 46 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۈچىنچى كۈنى ئۇلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم ئۇلاردىن سوئال سوراۋاتقاننىڭ ئۈستىدە تاپتى. 47 ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە بەرگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 48 ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيرانئۆھسەس بولۇشى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: - ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئىزدەپ كەلدۇق! - دېدى. 49 ئۇ ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنى ئىزدەدىڭلار؟ ئەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەكلىكىمنى بىلمەيتتىڭلار؟ - دېدى. 50 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇلارغا ئېيتقىنىنى چۈشەنمىدى. 51 ئاندىن ئۇ ئۇلار بىلەن ناسارەتكە قايتتى ۋە ئۇلارنىڭ گېپىگە ئىزچىل بويسۇناتتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. 52 شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقلاملىك-دانالىقتا ۋە قامەتتە يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈلمەكتە ئىدى.

3 رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتئۇس پلاتۇس يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە ئۆلكىسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خاننىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتورىيە ۋە تراخونىتس ئۆلكىسىنىڭ ھاكىمى، لىسانىاس خان ئابىلنىي ئۆلكىسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، 2 ھانئاس ھەم قايافا باش كاهىنلىق قىلىۋاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كلامى چۆلدە ياشاۋاتقان زەكەرىيەنىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. 3 ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ،

كەشىلەرگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۇغا] «چۆمۈلدۈرۈش» نى جاكارلاشنى باشلىدى. 4 خۇددى تەۋراتتىكى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسىمدا پۈتۈلگەندەك: «باياۋاندا توۋلغۇچى بىر كىشىنىڭ: رەببىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىڭلار! - دېگەن ئاۋازى ئاڭلاندى. 5 بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلدى، بارلىق تاغ-دۆڭلەر پەسلىتىلدى، ئەگرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدى، ئوڭغۇل-دوڭغۇل يەرلەر تەكشى يوللار قىلىنىدۇ. 6 شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ! - دەپ توۋلايدۇ». 7 يەھىيا ئەمدى ئالدىغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: - ئەي زەھەرلىك يىلان باللىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزەپىدىن قىچىڭلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! 8 ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈڭلار! ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئەيلىمەڭلار؛ چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى يارىتىپ بېرەلەيدۇ. 9 پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەڭگەپ قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقانداق دەرەخلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ! - دېدى. 10 [ئۇنىڭ ئەتراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئەمدى ئۇنىڭدىن: - ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ - دەپ سورىدى. 11 ئۇ جاۋابەن: - ئىككى قۇرچا پىنى بار كىشى بىرنى يوق كىشىگە بەرسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، - دېدى. 12 بەزى باجگىرلارمۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ - دەپ سورىدى. 13 ئۇ ئۇلارغا: - بەلگەنگەندىن ئارتۇق باج ئالماڭلار، - دېدى. 14 ئاندىن بەزى لەشكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: - بىزچۇ، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ - دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا: - باشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋانلىق بىلەن ئېلىۋالماڭلار،

ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلماڭلار ۋە ئىش ھەققىڭلارغا رازى بولۇڭلار، - دەيدى. 15 ئەمدى خەلق تەقەززالىقتا بولۇپ ھەممەيلەن كۆڭلىدە يەھيا توغرۇلۇق «مەسھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. 16 يەھيا ھەممەيلەنگە جاۋابەن: - مەن سىلەرنى دەرۋەقە سۇغا چۆمۈلدۈرمەن. لېكىن مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ؛ مەن ھەتتا كەشلىرىنىڭ بوغۇقچىنى بېشىڭىزنى لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. 17 ئۇنىڭ سورۇغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۆز خامىنى توپا-ساماندىن تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-ساماننى ئۆچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، - دەيدى. 18 ئەمدى شۇنداق كۆپ باشقا نەسەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. 19 [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۆگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتىۋالغانلىقى] تۈپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بارلىق باشقا رەزىل قىلمىشلىرى ئۈچۈن يەھيا تەرىپىدىن ئەيىبلەنگەن، 20 ھېرود بۇ بارلىق رەزىللىكنىڭ ئۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى. 21 شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، 22 مۇقەددەس روھ كەپتەر سىياقتا چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. 23 ئەيسا ئۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغانىدى. ئۇ (خەقنىڭ نەزىرىدە) يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يۈسۈپ خېلىنىڭ ئوغلى، 24 خېلى مائىتاتنىڭ ئوغلى، مائىتات لاۋېنىڭ ئوغلى، لاۋې مەلكىنىڭ ئوغلى، مەلكى ياننانىڭ ئوغلى، ياننانى يۈسۈپنىڭ ئوغلى، 25 يۈسۈپ مائىتاتىنىڭ ئوغلى، مائىتاتى ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگابىنىڭ ئوغلى، 26 ناگگابى

ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتتاتىيانىڭ ئوغلى، ماتتاتىيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يۇدانىڭ ئوغلى، 27 يۇدا يوتانانىڭ ئوغلى، يوتانان رېسانىڭ ئوغلى، رېسا زەرۇبىبەلنىڭ ئوغلى، زەرۇبىبەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالتىيەل نېرىينىڭ ئوغلى، 28 نېرى مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكى ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلھادامنىڭ ئوغلى، ئېلھادام ئېرنىڭ ئوغلى، 29 ئېرىسەنىڭ ئوغلى، ئېرىسە ئەلئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلئېزەر يورمىنىڭ ئوغلى، يورم ماتتاتنىڭ ئوغلى، ماتتات لاۋىينىڭ ئوغلى، 30 لاۋى سىمېوننىڭ ئوغلى، سىمېون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يوناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلئاقىمنىڭ ئوغلى، 31 ئەلئاقىم مېلېئاھنىڭ ئوغلى، مېلېئاھ مەننانىڭ ئوغلى، مەننا ماتتاتنىڭ ئوغلى، ماتتاتا ناتاننىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، 32 داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدىنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالموننىڭ ئوغلى، سالمون ناھشوننىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىنادانىڭ ئوغلى، 33 ئامىنادان ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزروننىڭ ئوغلى، ھېزرون پەرزەنتىڭ ئوغلى، پەرزەنت يەھۇدانىڭ ئوغلى، 34 يەھۇدا ياقۇپنىڭ ئوغلى، ياقۇپ ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تەراھىنىڭ ئوغلى، تەراھ ناھورنىڭ ئوغلى، 35 ناھور سېرۇگنىڭ ئوغلى، سېرۇگ راغۇننىڭ ئوغلى، راغۇ پەلەگنىڭ ئوغلى، پەلەگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، 36 شېلاھ قانناننىڭ ئوغلى، قاننان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، 37 لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخننىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىنىڭ ئوغلى، ماھالالى قېناننىڭ ئوغلى، 38 قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېبتنىڭ ئوغلى، سېبت ئادەمىتاتنىڭ ئوغلى، ئادەمىتاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4 ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەرياسىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. 2 ئۇ ئۆيەردە قىرىق كۈن ئېلىس تەرىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنەرسە يېمىدى. كۈنلەر ئاياغلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقاندى. 3 ئەمدى ئېلىس ئۇنىڭغا: - سەن ئەگەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلا!» دەپ بۇيرۇغىن - دېدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر بىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، - دېدى. 5 ئېلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەققە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. 6 ئېلىس ئۇنىڭغا: - مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇشەۋكەتلەرنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن، چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. 7 ئەگەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، - دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭغا قۇلۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، - دېدى. 9 ئاندىن ئېلىس ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: - خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئوزۇڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! 10 چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئوز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمر قىلدۇ»؛ 11 ۋە، «پۇتۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، - دېدى. 12 ئەيسا ئۇنىڭغا: - [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، - دېدى. 13 ئېلىس بارلىق سىناشلارنى ئىشلىتىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. 14 ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىچىدە گاللىيە ئۆلكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-

شۆھریتی ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 15 نۇتۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىلگى تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇلۇغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. 16 نۇتۇزى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شابات كۈنى ئادەتتىكىدەك سىناگوگقا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا ئورە تۇردى 17 ۋە تەۋراتتىكى «بەشاي» دېگەن قىسىم ئۇنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ ئورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: 18 - «پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسئەل قىلدى. تۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۆرسىتىدىغان يىلىنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». 20 نۇتۇزىمىنى تۇرۇۋېتىپ، سىناگوگ خىزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سىناگوگ ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى. 21 نۇتۇ كۆپچىلىككە: - مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقلىڭلارغا ئاڭلانغىنىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلماقتا، - دېدى. 22 ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلەرگە ھەيران قېلىشىپ: - بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ - دېيىشتى. 23 نۇتۇلارغا: - شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال ئوزۇڭنى ساقايت!» دېگەن تەمسىلىنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر تاپقىنىمىزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بەرگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، ئوز يۇرتۇڭدۇمۇ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، - دېدى. 24 - بىراق شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر ئوز يۇرتى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنغان ئەمەس. 25 مەن سىلەرگە شۇ ھەقىقەتنى ئەسلىتىمەنكى، ئىلىياس [پەيغەمبەر] نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان ئۇدا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قەھەتچىلىك بارلىق زېمىننى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى، 26

بىراق ئىلياس ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدوننىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلگەن. 27 ۋە [شۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۈرىيەلىك ئائىمەندىن باشقا، ھېچقايسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! - دەيدى. 28 سىناگوگدىكىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ 29 ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئەچقىپ، تىك ياردىن تاشلىۋەتمەكچى بولۇشتى. 30 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىمالال ئۆتۈپ، ئۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. 31 ئۇ گاللىيە ئۆلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىرىدە خەلققە تەلىم بېرەتتى. 32 ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى تولۇق نوپۇزلۇق ئىدى. 33 ئەمدى سىناگوگا ناپاك جىنىنىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭدىكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: 34 - ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدەن! - دەپ توۋلاپ كەتتى. 35 لېكىن ئەيسا جىنىغا تەنبە بېرىپ: - تاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! - دېۋىدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايدىغان ئۆتمۈرسىدا يىقىتىۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. 36 ھەممەيلەن بۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ زادى قانداق ئىش! ئۇ دەرۋەقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، - دېيىشتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرەتى ئەتراپتىكى ھەر بىر يۇرتلارغا تارقالدى. 38 ئەيسا سىناگوگتىن چىقىپ، سىمونيڭ ئۆيىگە كىردى. لېكىن سىمونيڭ قېنىئانسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى، ئۇلار ئەيسادىن ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشىنى تۈتۈندى. 39 ئۇ

ئايالنىڭ بېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەنبە بېرىۋىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرهال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلارنى كۈتۈشكە باشلىدى. 40 كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان يېقىنلىرى بولسىلا، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايىتى. 41 كىشىلەرگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەنبە بېرىپ، سۆز قىلىشىغا يول قويمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. 42 كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. 43 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، - دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەدىكى سىناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرۈۋەردى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىننىسارەت كۆلىنىڭ بويىدا تۇرغاندا، خالايق خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. 2 ئۇ كۆل بويىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بېلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاققا] تورلەرنى يۇيۇشۇۋاتاتتى. 3 ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىمونتىكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايققا تەلىم بەردى. 4 سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونتىغا: - كېمىنى چوڭقۇرراق يەرگە ھەيدەپ بېرىپ، بېلىقلارنى تۇتۇشقا تورلەرڭلارنى سېلىڭلار، - دېدى. 5 سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورنى

سالسام سالاي، دېدى. 6 ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن يېلىقلار تورغا چۈشتى؛
تور سۆكۈلۈشكە باشلىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلەرنى
ياردەمگە كېلىشكە ئىشارەت قىلىشى. ئۇلار كېلىپ، [يېلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق
قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۈكۈپ كېتەي دەپ قالدى. 8 سمون پېترۇس بۇ ئىشنى
كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يىقىلىپ: - مەندىن يىراقلاشقانمەن، ئى رەب!
چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! - دېدى. 9 چۈنكى بۇنچە كۆپ يېلىق تۇتۇلغانلىقىدىن تۇۋە
ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقاندى. 10 ۋە سموننىڭ شېرىكلەرى
- زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننامۇ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى
ئەيسا سمونغا: - قورقىغىن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن - دېدى.
11 ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاققا چىقىرىپ، ھەممە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا
ئەگىشىپ ماڭدى. 12 شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا
شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى
كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا ئوزىنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: - تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ،
مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! - دەپ يالۋۇردى. 13 ئەيسا قولىنى سوزۇپ
ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: - خالايمەن، پاكلاينغىن! - دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ
كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى. 14 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە
ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ كاھىنىغا ئوزۇڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق
بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغاندەك ئوزۇڭنىڭ ساقايتىلغىنىڭ ئۈچۈن بىر
[قۇربانلىقنى] سۇنغىن، - دېدى. 15 لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ
پۇر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش ۋە ئوز ئاغرىق-
كېسەللەرنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىپ كېلەتتى. 16 ھالبۇكى، ئۇ پات-
پات ئۇلاردىن چېكىنىپ چۆللۈك يەرلەرگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. 17 شۇ كۈنلەرنىڭ

بەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم پېرېۋاتقاندا، يېنىدا پەرسىيەلەر ۋە تەۋرات ئەھلىلىرى ئولتۇراتتى. ئۇلار گاللىيە، يەھۇدىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلارنى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەندى. پەرۋەردىگارنىڭ كېسەللەرنى ساقايتىش كۈچ-قۇدرىتى ئۇنىڭغا يار بولدى. 18 شۇ پەيتتە، مانا بىرقانچە كىشى زەمبىلىگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. 19 بىراق ئادەملەرنىڭ تولىقىدىن كېسەلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالمىدى، ئۇلار ئۆگۈنگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگۈندىكى كاھىنلارنى ئېچىپ، كېسەلنى ئۆينىڭ ئىچىگە زەمبىلىدە ياتقان ھالدا خالايقىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. 20 ئۇ ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ [پالەچكە]: - بۇرادەر، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى! - دېدى. 21 تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرسىيەلەر كۆڭۈللىرىدە: - بۇنداق كۆيۈرلۈك سۆزلىگەن بۇ ئادەم كىمدۇر؟! خۇدادىن باشقا گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدىغان كىم بار؟ - دەپ ئويلاشتى. 22 بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ يېتىپ، جاۋابەن: - سىلەر كۆڭلۈڭلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ 23 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ 24 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، - ئۇ پالەچ كېسەلگە: - ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ئويۇڭگە قايت! - دەپ بۇيرۇدى. 25 ھېلىقى ئادەم دەرھال ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، ئۆزى ياتقان زەمبىلىنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنىچە ئويۇڭگە قايتتى. 26 ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باشتى؛ ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنۇپ چۆمگەن ھالدا: - بىز بۈگۈن تىلىسمات ئىشلارنى كۆردۈق! - دېيىشتى. 27 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋىي ئىسىملىك بىر باجگىرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان

ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. 28 ئۇ ئورۇندىن تۇرۇپ،
ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 29 لاۋي ئۆيىدە ئۇنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت
بەردى. ئۇلار بىلەن زور بىر توپ باجگەرلەر ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان
بولغانىدى. 30 بىراق پەرىسىيەلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋرات ئۇستازلىرى
غۇدۇڭشۇپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: - سىلەر نېمىشقا باجگەر ۋە گۇناھكارلار بىلەن
بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! - دەپ تاغرىنىشتى. 31 ئەيسا ئۇلارغا
جاۋابەن: - ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر.
32 مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى تۇيغۇغا چاقىرىغىلى كەلدىم،
- دېدى. 33 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭدىن: - نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا
تۇتۇپ دۇئا-تلاۋەت قىلىدۇ، پەرىسىيەلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن
سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! - دەپ سوراشتى. 34 ئۇ ئۇلارغا:
- تويى بولۇۋاتقان يىگىت تويىدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان
چاغدا ئۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ 35 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت
ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. 36 ئۇ ئۇلارغا بىر
تەمسىلەۋ كەلتۈردى: - ھېچكىم يېڭى كۆڭلەكتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۆڭلەككە
ياماق قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۆڭلەكنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن
ئالغان ياماقۇ كونا كۆڭلەككە ماس كەلمەيدۇ. 37 شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شىرابنى
كونا تۇلۇملارغا قاقچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شىرابنىڭ [كۆپۈشى بىلەن]
تۇلۇملار يېرىلىدۇ-دە، شىرابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ.
38 شۇڭا يېڭى شىراب يېڭى تۇلۇملارغا قاقچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى
ساقلىنىپ قالىدۇ. 39 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھېچكىم كونا شىرابتىن كېيىن يېڭىسىنى
ئىچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونسى ياخشى!» دەيدۇ.

6 شىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن تۆتۈپ كېتىۋاتاتتى.

ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋېلىپ، ئالدىدا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتتى. 2

لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرىسىيەلەر ئۇلارغا: - سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى تەۋراتتا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ - دېيىشتى. 3 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - سىلەر ھەتتا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇ سىلەر؟ 4 دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋراتتا] كاهىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چەكلەنگەن «تەقدىم نانلار» نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن - دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئاخىرىدا ئۇ ئۇلارغا: - ئىنسانىيەت شابات كۈنىنىڭ ئىگىسىدۇر، - دېدى. 6 يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگقا ئوڭ قولى يىگىلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. 7 ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپايلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان - ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. 8 بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يىگىلەپ كەتكەن ئادەمگە: - ئورنۇڭدىن تۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن! - دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. 9 ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: - سىلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا ئۇيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جاننى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ - دەپ سورىدى. 10 ئەتراپدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: - قولۇڭنى ئۇزات، - دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ شىككىنچى قولغا ئوخشاش بولدى. 11 لېكىن ئۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقىتىپ، ئەيساغا قانداق تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى.

12 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. 13 تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىيلەننى تاللاپ، ئۇلارنى روسۇل دەپ ئاتىدى. 14 ئۇلار: سمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ياقۇپ ۋە يۇھاننا، فىلىپ ۋە بارتولوماي، 15 مائتا ۋە توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سمون، 16 ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقارىيوتلار ئىدى. 17 ئەيسا [روسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلەڭلىكتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۇر ۋە زېدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۇرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. 18 ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. 19 بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەگكۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى؛ چۈنكى كىچىق-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: «مۇبارەك، ئەي يوقسۇللار! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. 21 مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلار! چۈنكى سىلەر تولۇق تويۇنسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلار! چۈنكى كۈلىدىغان بولىسىلەر. 22 كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپەرتلەنسە، سىلەرنى ئۆزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلەرگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارغىسا، سىلەرگە مۇبارەك! 23 شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سەكرەڭلار. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنسانىيەتلەر زور دۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [بۇرۇنقى] پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان.

24 - لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلار! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت- پاراغىنىڭلارغا ئىگە بولدۇڭلار! 25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارى تويۇنغانلار! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلار! چۈنكى ھازا تۈتۈپ يىغلايسىلەر. 26 ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [بۇرۇنقى] ساختا پەيغەمبەرلەرگە شۇنداق قىلغان». 27 - بىراق ماڭا قۇلاق سالغان سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەرگە ئۈچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. 28 سىلەرنى قارغىغانلارغا بەخت تىلەڭلار، سىلەرگە يامان مۇئامىلە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. 29 بىرسى مەڭگىگە ئۇرسا، ئىككىنچى مەڭگىنىمۇ تۈتۈپ بەر، بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالماي دېسە، كۆڭلىڭنىمۇ ئايماي بەرگىن. 30 بىرسى سەندىن بىرنەچچە تىلەسە، ئۇنىڭغا بەرگىن. بىرسى سېنىڭ بەرەر نەرسەڭنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشىنى سورىما. 31 باشقىلارنىڭ ئوزۇڭلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۈمىد قىلساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. 32 ئەگەر سىلەر ئوزۇڭلارنى ياخشى كۆرگەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئوزۇڭلارغا ياخشى كۆرگەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. 33 ئەگەر سىلەر ئوزۇڭلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلساڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! 34 ئەگەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ئويلىغانلارغا بەرسەڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولسۇن؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئەينەن قايتۇرۇپ ئالىمىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! 35 لېكىن سىلەر بولساڭلار، دۈشمىنىڭلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا ئۆتتە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بىزگە بىرنەچچە

قايۇرىدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىڭلار زور بولدى ۋە سىلەر ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولسىلەر. چۈنكى ئۇ تۈزكۈرلارغا ۋە رەزىللەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلدۇ. 36 ئاتاڭلار مېھرىبان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھرىبان بولۇڭلار. 37 - باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. بولمىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمەڭلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنسىلەر. 38 بېرىڭلار ۋە سىلەرگىمۇ بېرىلدۇ. - ھەتتا چوڭ ئولچىگۈچكە لىق چىڭداپ، سىلىكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۈستىدىن تېشىپ چۈشكىدەك دەرىجىدە قوينۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلدۇ. سىلەر باشقىلارغا قانداق ئولچەم بىلەن ئولچەپ بەرسەڭلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق ئولچەم بىلەن ئولچەپ بېرىلدۇ. 39 ئاندىن ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: - قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ماڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورەككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ 40 مۇخلىس ئۈستازىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ، لېكىن تاكامۇلاشتۇرۇلغىنى ئۈستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. 41 ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆزۈڭدىكى لىنى بايقىيالمىسەن؟! 42 سەن قانداقۇ ئۆز كۆزۈڭدە تۇرغان لىنى كۆرمىي تۇرۇپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى، كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال ئۆزۈڭنىڭ كۆزىدىكى لىنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. 43 چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. 44 ھەرقانداق دەرەخنى بەرگەن مېۋىسىدىن پەرق ئەتكىلى بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۆزگىلى بولماس، يانتاقتىن ئۈزۈم ئۆزگىلى بولماس. 45 ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ.

چۈنكى قەلب نېمىگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 46 - سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەپسەلەر-يۇ، بىراق سىلەرگە ئېيتقانلىرىمغا ئەمەل قىلمايسىلەر؟ 47 ئەمەس، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەركىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلەرگە كۆرسىتىپ بېرەي. 48 ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ تۆپنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئورۇلغىنى بىلەن، ئۇنى مۇدەر-سىدر قىلالىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. 49 لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلسىز توي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ تۆپنىڭ ئۈستىگە ئورۇلۇشى بىلەن ئۇ ئورۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئورۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7 ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرنائۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. 2 ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈز بېشىنىڭ ئەتۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سەكراتتا ياتاتتى. 3 يۈز بېشى ئەيسانىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قۇلىنى قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن تۇتۇنۇشكە ئەۋەتتى. 4 ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىللىكىنى ئىجابەت قىلىشىڭىزغا ھەقىقەتەن ئەرەبىدىغان ئادەم. 5 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگوگۇ سېلىپ بەردى، - دەپ جىددىي قىياپەتتە تۇتۇنۇشتى. 6 ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق تويىگە ئاز قالغاندا، يۈز بېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: - «تەقىسىز، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلىسىلا، ئۆزلىرىنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشىڭىزگە ئەرزىمەيمەن. 7 شۇڭا تۈزۈمىنىمۇ سىلنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى پەقەت بىر ئېغىز

سۆز قىلىپ قويسلا، قۇلۇم ساقىيىپ كېتىدۇ. 8 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ
ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىدىمۇ لەشكەرلەرم بار. بىرىگە بار دېسەم
بارىدۇ، بىرىگە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى
قىلىدۇ». 9 ئەيسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ [يۈز بېشىغا] تەنە جىۋىلەندى. ئۇ بۇرۇلۇپ
كەينىگە ئەگەشكەن خالا يىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى
تاپالمىغاندىم! - دېدى. 10 يۈز بېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل
بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. 11 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ ئانى
دېگەن بىر شەھەرگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر
ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 12 ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر
جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۆلگۈچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە ئوغلى ئىدى،
ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا
ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. 13 رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ:-
يىغلىمىغىن، - دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆتۈپ، تاۋۇتقا قولىنى تەگگۈزۈۋېتىدى،
تاۋۇت كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ:- يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن، ئويغان! - دېدى. 15
ئۆلگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا]
ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 16 ھەممەيلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى
ئۇلۇغلاپ:- «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى
يوقلاپ كەلدى!» - دېيىشتى. 17 ئۇنىڭ توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتۈن يەھۇدىيە
زېمىنى ۋە ئەتراپتىكى رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى. 18 يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى
بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋىرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىرىدىن ئىككىيلەننى
تۈزىگە چاقىرىپ، 19 ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر
زات ئۆزۈڭلەر، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە

ئەۋەتى. 20 ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: - چۆمۈلدۈرگۈچى يەھىيا بەرنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە يېنىڭغا ئەۋەتى - دېدى. 21 دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغرىق-سېلىق ۋە كېسەل-ۋابا باسقان ۋە يامان روھلار چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆرىدىغان قىلدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ئۇ [يەھىيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: - سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھىياغا ئۆز ئاڭلىغان ۋە كۆرگەنلىرىڭلار توغرىلىق خەۋەر يەتكۈزۈپ - «كۆرلەر كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەر مۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» - دەپ ئېيتىڭلار. 23 [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانماي پۇتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، - دېدى. 24 يەھىيانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، ئۇ توپ-توپ ئادەملەرگە يەھىيا توغرىلىق سۆز ئېچىپ: - «سىلەر [بۇرۇن يەھىيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 25 ياكى ئېسىل كىيىمگەن بىر ئەر يانمىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەن، ئەيىش-ئىشەرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىرىدىن تېپىلىدۇغۇ! 26 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 27 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: - «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتمەن، ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇقنى تەييارلايدۇ» - دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغاندۇر. 28 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئاياللاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھىيادىنمۇ ئۇلۇغ يوق، ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ 29

(ئەمدى [يەھيانى] ئاڭلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجگەرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىنىڭ چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەندى. 30 لېكىن پەرسىيەلەر ۋە تەۋراتشۇناسلار يەھيانىنىڭ چۆمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلماي، خۇدانىڭ ئۆزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى چەتكە قاققاندى). 31 لېكىن بۇ زاماننىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملىرىگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملىرىگە ئوخشايدۇ؟ 32 ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: «بىز سىلەرگە سۇناي چېلىپ بەرسەكە، ئۇسسۇل ئوينىمىدىڭلار»، «ماتەم بەدىسىگە چېلىپ بەرسەكە، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان تۇتۇقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 33 چۈنكى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتتە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىسىلەر. 34 ئىنسان توغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بىر تويماق ۋە مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگەرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. 35 لېكىن دانالىق بولسا ئۆزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلدى». 36 پەرسىيەلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ئويۇمدە مېھمان بولسىڭىز دەپ ئوتۇندى. ئەمدى ئۇ پەرسىيەنىڭ ئويىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. 37 ۋە مانا، ئۇ شەھەردە بۇزۇق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ پەرسىيەنىڭ ئويىدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرمەككى ئېلىپ كەلدى. 38 ئۇ يىغلىغان پېتى ئۇنىڭ كەينىدە، پۇتغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۇنىڭ پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۆيۈپ، ئۈستىگە ئەتىر سۈردى. 39 ئەمدى ئۇنى چاقىرىغان پەرسىيە بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۆزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر بۇزۇق!» دەپ ئويلىدى. 40 شۇنىڭ بىلەن

ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سەمۇن، ساڭا دەيدىغان بىر گېيىم بار، - دېدى. - ئېيتىڭ،
ئۇستاز، - دېدى سەمۇن. 41 - ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار
ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا
قەرزدار ئىكەن. 42 لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى
بولغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم
قىپتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنى بەكرەك سۆيىدۇ؟ - دەپ سورىدى
ئەيسا. 43 سەمۇن جاۋابەن: - مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلىنغان
كىشى، - دېدى. - توغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، - دېدى ئەيسا. 44 ئاندىن ھېلىقى ئايالغا
بۇرۇلۇپ، سەمۇنغا: - بۇ ئايالنى كۆردۈڭمۇ؟ مەن ئويۇڭگە كىرگىنىم بىلەن، سەن
پۇتلىرىمنى يۇيۇشقا سۇ بەرمىگەندىڭ، لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە
چىچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. 45 سەن مېنى سالام بېرىپ سۆيىدىڭ، لېكىن ئۇ
مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۆيۈشتىن توختىمىدى. 46 سەن بېشىڭنى
ماي سۈركىمىگەندىڭ، بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمەككىنى سۈركەپ قويدى.
47 شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويايىكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم
قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟
ئەمما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببەتى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولدى، -
دېدى. 48 ئاندىن ئۇ ئايالغا: - گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، - دېدى. 49 ئۇلار
بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلەدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنىمۇ كەچۈرۈم
قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. 50 ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: - ئېتىقادىڭ
سېنى قۇتقۇزدى، ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتىن! - دېدى.

8 كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەر-مۇشەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ
پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى، ئون ئىككىيلەنمۇ ئۇنىڭ

بىلەن بىرگە باردى. 2 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغرىق-سىلاقلاردىن ساقايىتىلغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۆزىدىن يەتتە جىن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگداللىق دەپ ئاتالغان)، 3 ھېرود [خان] نىڭ سارايى غوجدارى خۇزانىڭ ئايالى يوتاننا، سۇزانا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۈلۈكلىرى بىلەن ئۇ [ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. 4 چوڭ بىر توپ ئادەملەر يىغىلغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل سۆزلەپ بەردى: 5 - «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 6 باشقا بەزىلىرى تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ. يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىققىنى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايسىلار بىلەن تەڭ ئۆسۈپ مايسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. 8 باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى تۇپراققا چۈشۈپتۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ تۇتۇلدى. 9 كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: - بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ - دەپ سورىدى. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلەرگە نېسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرەمدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشەنمەيدۇ»، 11 ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: - ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆز-كلامىدۇر. 12 چىغىر يول بويىدىكىلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز-كلامنى ئاڭلايدۇ؛ لېكىن ئېلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ

قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. 13 تاشلىق يەرگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز-
كلامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان.
ئۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۈللۈك
ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادىن] تېپىلىپ كېتىدۇ. 14 تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار
بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن
كېيىن بۇ پانىي ھاياتىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى
بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشماي ھوسۇل بەرمەيدۇ. 15 لېكىن ياخشى تۇپراققا
چىچىلغان ئۇرۇقلار بولسا - سۆز-كلامنى ئاڭلاپ، سەممىي ۋە ياخشى قەلبى
بىلەن تۇنى تۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل
بېرىدۇ. 16 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۈستىگە ئىشىنى كۆتۈرۈپ قويماس
ياكى كارىۋات ئاستىغا تۇرغۇزماس، بەلكى چىراغدا نىڭ ئۈستىگە قويدۇ؛ بۇنىڭ
بىلەن تۈيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقى كۆرىدۇ. 17 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق
ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا
چىقماي قالمايدۇ. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل
قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە
يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھاسابلغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 19 ئەمدى
ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنسىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدى. لېكىن ئادەم نۇرغۇن
بولغاچقا، يېنىغا كېلەلمىگەندى. 20 شۇنىڭ بىلەن بىرىسى ئۇنىڭغا: - ئانىڭىز ۋە
ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن كۆرۈشىمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، - دېدى. 21 لېكىن ئۇ
جاۋابەن: - مېنىڭ ئانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ،
ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. 22 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن
بېرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: - كۆلىنىڭ ئۇ قېتىغا

بارايلى، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. 23 كېمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ئۇيغۇغا كەتكەندى. كۆلگە تۇيۇقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ توشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋپتە قالدى. 24 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: - ئۇستاز، ئۇستاز، تۇڭشىدىغان بولدۇق! - دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنپە بەردى؛ ھەممىسى توختاپ، تىنچ بولدى. 25 ئۇ مۇخلىسلارغا قاراپ: - ئىشەنچىڭلار نەگە كەتتى؟ - دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم بەكمۇ ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، بۇيرۇق قىلسا، ھەتتا شاماللا ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا بويسۇنىدىكەن-ھە! - دەپ كېتىشتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گاللىيەنىڭ ئۇدۇلدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. 27 ئۇ قىرغاققا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىم كىمەي، ھېچ ئۆيدە تۇرماي، گۆرلەر ئارىسىدا ياشايتتى. 28 لېكىن ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، ئۇنىڭ ئايغىغا يىقىلىپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: - ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن ئۆتۈنمەنكى، مېنى قىنىما! - دەپ توۋلاپ كەتتى. 29 چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ ئۇنىڭدىن چىقىشىنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جىن نۇرغۇن قېتىم ئۇنى تۇتۇۋالغانىدى؛ ئۇ چاغلاردا كىشىلەر ئۇنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ ئۇنى قاماپ قويغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۇزۇپ قېچىپ چىققان ۋە جىن تەرىپىدىن چۆل-باياۋانلارغا ھەيدىۋېتىلگەندى). 30 ئەيسا بۇ ئادەمدىن: - ئىسمىڭ نېمە؟ - دەپ سورىۋىدى، ئۇ: - ئىسمىم «قوشۇن»، - دېدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ چاپلىنىۋالغانىدى. 31 ئەمدى ئۇلار ئەيسانىڭ ئۆزلىرىنى تېگى يوق ھاڭغا كەتكۈزمەسلىكىنى ئوتۇنۇپ يالۋۇردى. (Abyssos g12) 32 شۇ يەردە تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوزۇقلىنىۋاتاتتى. جىنلار

ئەيساغا يالۋۇرۇپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشىنى تۇتۇندى. ئۇ
ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. 33 جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە
كىرىۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ،
كۆلگە غەرق بولدى. 34 توڭگۇزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋەقەنى كۆرۈپ ئۇ
يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقىتى. 35 خالايق زادى نېمە
ئىش بولغانلىقىنى كۆرگىلى چىقتى؛ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە تۈزدىن
جىنلار چىققان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىم-كېچەكىنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايدا
ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ ئۇلار قورقۇپ كېتىشتى.
36 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلاشقان ئادەمنىڭ قانداق ساقايتىلغىنىنى
كۆيچىلىككە تەسۋىرلەپ بەردى. 37 ئاندىن گېراسالىقلارنىڭ يۇرتدىكىلەر ۋە
ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن كېتىشىنى تۇتۇنۇشتى. چۈنكى
دەھشەتلىك قورقۇنچ ئۇلارنى باسقانىدى. شۇڭا ئۇ كېمىگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول
ئالدى. 38 ئەمما جىنلار تۈزدىن چىقىپ كەتكەن ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭغا، مەن
سەن بىلەن بىللە كېتەي، - دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئۇ ئۇنى يولغا سېلىپ: 39 -
تويۇڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى
يەتكۈزگىن، - دېدى. ئۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ
تۈزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. 40 ئەيسا قايتىپ
كەلگەندە، شۇنداق بولدىكى، خالايق ئۇنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛
چۈنكى ھەممەيەن ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. 41 ۋە مانا، بىر كىشى،
سېناگوگنىڭ چوڭ بولغان يائىرۇس ئىسىملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ
ئايىغىغا ئوزنى ئېتىپ، ئۇنىڭ ئويىگە بېرىشىنى تۇتۇندى. 42 چۈنكى ئۇنىڭ ئون ئىككى
ياشلىق يالغۇز قىزى سەكراتتا ئىدى. ئەيسا ئۇ يەرگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر

ئۇنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئولشىپ ئۇنى قىستىشاتتى. 43 ئارىسىدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گېرېتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ ئۇ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شىپا تاپمىغانىكەن. 44 ئۇ [ئەيسانىڭ] ئارقىسىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ توننىڭ يېشىنى سىلىۋىدى، شۇئان خۇن توختىدى. 45 ئەيسا: - ماڭا قول تەگكۈزگەن كىم؟ - دەپ سورىدى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغاندا، پېترۇسۇمۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: - ئۇستاز، خالايق توپ-توپ بولۇپ توت ئەتراپىڭنى ئولشىپ، سېنى قىستىشۇاتقان يەردە، سەن «ماڭا تەگكەن كىم؟»، دەپ سورىسەنمۇ؟ - دېدى. 46 لېكىن ئەيسا: - ياق! بىرسى ماڭا تەگدى؛ چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتۋاتقىنىنى سەزدىم، - دېدى. 47 ھېلىقى ئايال ئۆزىنىڭ يوشۇرۇپ قالالمىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلدى ۋە كۆپچىلىك ئالدىدا ئۆزىنىڭ نېمە سەۋەبتىن ئەيساغا قول تەگكۈزگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قانداق ساقايغانلىقىنى ئېيتتى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: - يۈرەكلىك بول، قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن! - دېدى. 49 ئۇ سۆز قىلىۋاتقاندا، سىناگوگ چوگىنىڭ ئۆيىدىن چىققان بىرەيلەن كېلىپ سىناگوگ چوگىغا: - قىزىڭىز جان ئۆزدى. ئەمدى ئۇستازنى كايىتىمىغىن، - دېدى. 50 لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: - قورقىغىن! پەقەت ئىشەنچتە بول، ئۇ ساقىيىپ كېتىدۇ، - دېدى. 51 ئۇ ئۆيگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇب ۋە قىزىنىڭ ئاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزى بىلەن بىللە ئۆيگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. 52 ئۇ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرۈۋاتاتتى. لېكىن ئۇ: - بولدى، يىغلىماڭلار! چۈنكى قىز ئۆلمىدى، پەقەت ئۇخلاپ قاپتۇ! - دېدى. 53 ئۇلار بولسا قىزنىڭ ئاللىقاچان جان ئۆزدى دەپ بىلگەچكە، ئۇنى مەسخىرە قىلدى. 54 لېكىن ئۇ ئۇلارنى چىقىرىۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: - بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، - دەپ

چاقىردى. 55 [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، ئۇ دەرهھال ئورنىدىن تۇردى. ئۇ قىزغا يېڭىدەك بىرنەپە بېرىشنى ئېيتتى. 56 قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقىنى تاپىلدى.

9 ئەيسا ئون ئىككىيلەننى چاقىرىپ، ئۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدىۋېتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. 2 ئاندىن ئۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى چاقىرىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. 3 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەر سەپەر ئۈچۈن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا، نە خۇرجۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالماڭلار؛ بەرەر ئارتۇق يەكتەكمۇ ئېلىۋالماڭلار. 4 ۋە قايسى تۈگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرسەڭلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ تۈيدە تۇرۇڭلار. 5 ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۇ شەھەردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! - دېدى. 6 مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. 7 ئەمدى ھېرود ھاكىم ئۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھىيا ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، 8 يەنە بەزىلەر: «ئىلىياس پەيغەمبەر [قايتا] يەيدا بولدى» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. 9 ھېرود: «مەن يەھىيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغاندىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. 10 روسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. ئۇ ئۇلارنى ئېلىپ، خۇپىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلوۋەت بىر يەرگە كەلدى. 11 بىراق خالايق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. ئۇ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ، ئۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى

توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. 12 كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: - خالا يىقىنى يولغا سالساڭ، ئۇلار ئەتراپتىكى بىزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بېرىپ قونغۇدەك جايلار ۋە ئوزۇق-تۈلۈك تاپسۇن، چۈنكى مۇشۇ يەر چۈللۈك ئىكەن، - دېدى. 13 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - ئۇلارغا ئوزۇقلار ئوزۇق بېرىڭلار، - دېدى. - بەزىدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تۈلۈك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! - دېدىشى ئۇلار. 14 چۈنكى شۇ يەردە يىغىلغان ئەزلەرنىڭ سانى بەش مىڭچە ئىدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: - خالا يىقىنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۆلۈپ ئولتۇرغۇزۇڭلار، - دېدى. 15 ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلەننى ئولتۇرغۇزدى. 16 ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتىپ بۇلارنى بەرىكەتلىدى. ئاندىن ئۇلارنى ئوشتۇپ، خالا يىققا سۇنۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بەردى. 17 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە يىغىپ قاچىلىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا تۇراتتى. ئۇ ئۇلاردىن: - خالا يىقىنى كىم دەيدۇ؟ - دەپ سورىدى. 19 ئۇلار جاۋابەن: - بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [يەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى يەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، - دېدى. 20 ئۇ ئۇلاردىن: - سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس جاۋاب بېرىپ: - سەن خۇدانىڭ مەسھۇدۇرسەن، - دېدى. 21 ئۇ ئۇلارغا قاتتىق جېكەلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنماڭلار، دەپ تاپىلدى. 22 - چۈنكى ئىنسانىيەتنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئولتۇرۇلۇشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، - دېدى.

23 ئاندىن ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: - كىم دەمەك ماڭا ئەگىشىشى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كىيىمىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 24 چۈنكى كىم دەمەك ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. 25 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆزىنى ھالاك قىلسا ياكى ئۆزىدىن مەھرۇم قىلسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 26 چۈنكى كىم دەمەك مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە، ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئىچىدە قايىپ كەلگەندە ئۇنىڭ ئىسمىنى نومۇس قىلىدۇ. 27 لېكىن مەن دەرھەقىقەت سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 28 بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولىدىكى، ئۇ پېترۇس، يۇھاننا ۋە ياقۇپنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. 29 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ قىياپىتى ئۆزگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقماقتەك چاقىدى. 30 ۋە مانا، ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقانىدى؛ ئۇلار مۇسا ۋە ئىلياس [يەيغەمبەرلەر] ئىدى. 31 ئۇلار پارلاق جۇلا ئىچىدە ئايان بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بېرۇسالىمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن ئۆتۈپ كېتىش»ى توغرىسىدا سۆھبەتلەشتى. 32 ئەمدى پېترۇس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۆگىدەك باسقانىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇيغۇسى تولۇق ئىچىلغاندا ئۇلار ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەم ئاتى كۆردى. 33 ۋە شۇنداق بولىدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلىۋاتقاندا، پېترۇس ئۆزىنىڭ نېمىنى دەۋاتقانلىقىنى بىلىگەن ھالدا ئەيساغا: - ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى

ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى، - دېدى. 34 لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ ئۇلارنى قاپلىۋالدى؛ ئۇلار بۇلۇت ئىچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. 35 بۇلۇتتىن تۇيۇقسىز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: - بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! - دېدى. 36 ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا ئۆزى يالغۇز قالغانىدى. ئۇلار سۈكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەردە ئۆزلىرى كۆرگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتىمىدى. 37 ئەتسى، ئۇلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقتىدا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۇنى قارشى ئالدى. 38 مانا، توپنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: - ئۇستاز، تۇتۇنۇپ قالاي، ئوغلۇمغا ئىچكىنى ئاغرىتىپ قاراپ قويغايىسەن! چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. 39 مانا، ئۇنى دائىم بىر روھ تۇتۇۋېلىپ، ئۇ ئۆزىچىلا ۋارقىراپ- جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] ئۇنى دائىم دېگۈدەك قىناپ، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. 40 مەن مۇخلىسلىرىڭىزدىن روھنى ھەيدىۋېتىشنى تۇتۇۋېتىم، بىراق ئۇلار ئۇنداق قىلالىدى، - دېدى. 41 ئەيسا جاۋابەن: - ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇرۇپ، سىلەرگە سەۋر قىلاي؟ - ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن - دېدى. 42 بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقاندا، جىن ئۇنى يىقىتىپ، پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە ئۇنى ئاتىسىغا قايتۇرۇپ بەردى. 43 ھەممەيلەن خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنىغا پاتماي تەئەببۇپلەندى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ تۇرغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: 44 - بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئوبدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانىيەتنى پات ئارىدا [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولغا تاپشۇرۇپ بېرىلدى، - دېدى. 45 بىراق ئۇلار بۇ سۆزنى چۈشىنىلمىدى. بۇنىڭ

مەنسى ئۇلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن ئۇلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن بۇ سۆز توغرۇلۇق سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. 46 ئەمدى مۇخلىسلار ئارىسىدا ئۇلاردىن كىمىنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ بولىدىغانلىقى توغرۇلۇق تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 47 ئەمما ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئويلارنى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغۇزۇپ، 48 ئۇلارغا: - كىم مېنىڭ نامىدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئاراڭلاردا ئۆزىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتىشى بولسا ئۇلۇغ بولىدۇ، - دېدى. 49 يۇھاننا جاۋابەن ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۈق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساڭا ئەگەشمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ئۇنى توسىتۇق، - دېدى. 50 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى كىم سىلەرگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، - دېدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشىغا ئاز قالغاندا، ئۇ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇسالېمغا بېرىشقا قاراتتى. 52 [شۇنىڭ ئۈچۈن] ئۇ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. ئۇلار يولغا چىقىپ، ئۇنىڭ كېلىشىگە تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن سامارىيە ئۆلكىسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. 53 بىراق ئۇ يۈزىنى يېرۇسالېمغا قاراتقانلىقى تۈپەيلىدىن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. 54 ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇپ بىلەن يۇھاننا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: - ئى رەب، ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلىياس پەيغەمبەردەك ئاسماندىن ئوت يېغىشىنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ - دېدى. 55 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ: «سىلەر قانداق روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» - دېدى. 56 ئاندىن ئۇلار باشقا بىر يېزىغا ئۆتۈپ كەتتى. 57 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، بىرسى ئۇنىڭغا: - ئى رەب، سەن قەيەرگە بارما، مەن ساڭا ئەگىشىپ ماڭمەن، - دېدى. 58 ئەيسا ئۇنىڭغا: - تۈلكىلەرنىڭ ئوڭكۈرلىرى،

ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار. بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، - دېدى. 59 ئۇ يەنە باشقا بېرىسگە: - ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. لېكىن ئۇ: - رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىككە قويغىلى ئىجازەت بەرگەيسەن، - دېدى. 60 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا - ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى كۆمسۇن! بىراق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، - دېدى. 61 يەنە بېرىسى: - ئەي رەب، مەن ساڭا ئەگىشمەن، لېكىن ئاۋۋال ئويۇمگە بېرىپ، ئويدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، - دېدى. 62 - كىم قولىدا قوشنىڭ تۇتقۇچىنى تۇتۇپ تۇرۇپ كەينىگە قارىسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، - دېدى.

10 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتتىنچىسىنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن ئۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. 2 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق تاپىلدى: - يىغلىدىغان ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەپچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەپچىلەرنى ئۆز ھوسۇلۇڭنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەڭلار. 3 مېڭىڭلار! مەن قوزىلارنى بۇرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتتىمەن. 4 ھەميان، خۇرجۇن ۋە كەشلىر ئالماڭلار؛ يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشىشقا [توختماڭلار]. 5 قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ئويدىكىلەرگە ئاراملىق بولغاي!» دەڭلار. 6 ئۇ ئۆيدە «ئاراملىق ئىگىسى» بولسا، تىلىگەن ئاراملىقلىقڭلار شۇ ئۆيگە قونىدۇ؛ ئەگەر بولمىسا، ئۇ ئاراملىق ئۆزۈڭلارغا ياندۇ. 7 ئاندىن چۈشكەن ئۆيدە تۇرۇپ يۆتكەلمەڭلەر، شۇ ئويدىكىلەرنىڭ بەرگىنىنى يەپ-ئىچىڭلار، چۈنكى ئىشلەپچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۇ ئۆيدىن بۇ ئۆيگە يۆتكىلىپ يۈرمەڭلار. 8 سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۇلار ئالدىڭلارغا نېمە قويسا شۇنى يەڭلار. 9 ئۇ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۇلارغا: «خۇدانىڭ

پادشاھلىقى سىلەرگە يېقىنلاشتى!» دەڭلار. 10 بىراق سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۇلارنىڭ رەستە-كۈچلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: 11 «سىلەرگە ئاگاھ بولسۇن ئۈچۈن ھەتتا شەھىرىڭلارنىڭ ئايغىمىزغا چاپلاشقان توپىسىنىمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، خۇدانىڭ پادشاھلىقى سىلەرگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» - دەڭلار. 12 مەن سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 13 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدلىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۆزگە يۈگىنىپ، كۈلگە مىلىنىپ تۇۋا قىلغان بولاتتى. 14 قىيامەت كۈنىدە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 15 ئەي ئەرىشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىسارغا چۈشۈرۈلسىلەر! (Hadēs g86) 16 [ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: - كىمدەكم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدەكم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ، - دېدى. 17 يەتمىش مۇخلىس خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: - ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بىزگە بويسۇنىدىكەن! - دەپ مەلۇم قىلدى. 18 ئۇ ئۇلارغا: - مەن شەيتاننىڭ ئاسماندىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەنمەن. 19 مانا، مەن سىلەرگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانچىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بېسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلەرگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. 20 لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلەرگە بويسۇنغانلىقى تۈپەيلىدىن شادلانماڭلار، بەلكى نامىڭلارنىڭ ئەرىشلەردە پۈتۈلگەنلىكى تۈپەيلىدىن شادلىنىڭلار،

- دەپدى. 21 شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەقىقەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقىللىقلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيەلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 22 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى، ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». 23 ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، ئۇلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرۈۋاتقان ئىشلارنى كۆرگەن كۆزلەر نەقەدەر بەختلىكتۇر! 24 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلەر كۆرگەن ئىشلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن ئۇلارنى كۆرمىگەن، ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان ئىشلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، ئۇلارنى ئاڭلاپ باقمىغان، - دەپدى. 25 ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيسانى سىنىماقچى بولۇپ: - ئۇستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ - دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 26 ئۇ جاۋابەن: - تەۋرات قانۇنىدا نېمە پۈتۈلگەن؟ بۇنىڭغا ئۈزۈك قانداق قارايسەن؟ - دەپدى. 27 ھېلىقى كىشى جاۋابەن: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جىنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»، ۋە «قوشناڭنى ئۈزۈككىنى سۆيگەندەك سۆي» - دەپدى. 28 ئەيسا ئۇنىڭغا: - توغرا جاۋاب بەردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ ھايات بولىسەن، - دەپدى. 29 لېكىن ئۆزىنى ھەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سوراپ: - ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ - دەپدى. 30 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراچىلار ئۇنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئۇنى يارىلاندىرۇپ،

چالا ئۆلۈك ھالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاھىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، ھېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولنىڭ ئۈچىتى بىلەن مېڭىپ تۆتۈپ كېتىپتۇ. 32 شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روھانىي] بۇ يەرگە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولنىڭ ئۈچىتى بىلەن مېڭىپ تۆتۈپ كېتىپتۇ. 33 لېكىن سەپەردە بولغان بىر سامارىيەلىك ھېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇنى كۆرۈپلا ئىچ ئاغرىتىپتۇ 34 ۋە ئالدىغا بېرىپ، جاراھەتلىرىگە ماي ۋە شاراب قويۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۇلىغىغا مىندۈرۈپ، بىر ساراينغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە ھالدىن خەۋەر ئاپتۇ. 35 ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارى ئېلىپ ساراينىڭگە بېرىپ: «ئۇنىڭغا قاراپ قويۇڭ، بۇنىڭدىن ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سىزگە تۆلەيمەن» دەپتۇ. 36 [ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ئۇستازدىن]: «سېنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئىچىدە قايسىسى قاراچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن ھېلىقى كىشىگە [ھەقىقىي] قوشنا بولغان؟» دەپ سورىدى. 37 - ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداق بولسا، سەن ھەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، - دېدى. 38 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۇ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۇنى ئۆيىگە چاقىرىپ مېھمان قىلدى. 39 مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۇ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭ سۆز-كلامىنى تىڭشۇۋاتتى. 40 ئەمدى مېھمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۈڭلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېھمان كۈتكىلى يالغۇز تاشلاپ قويغىنىغا كارىڭ بولمامدۇ؟ ئۇنى ماڭا ياردەملىشىشكە بۇيرۇغىن! - دېدى. 41 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەن: - ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتىسەن. 42 بىراق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر، ۋە

مەريەم شۇنىڭدىن ئۆزىگە نېسىۋە بولىدىغان ياخشى ئۇلۇشنى تاللىدى؛ بۇ ھەرگىز ئۇنىڭدىن تارتۇپلىنمايدۇ - دەيدى.

11 ئەمدى شۇنداق بولىدىكى، ئۇ بىر يەردە دۇئا قىلىۋاتاتتى؛ دۇئا ئاياغلاشقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكەندەك، سەئۇبىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، - دەيدى. 2 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - دۇئا قىلغىنىڭلاردىن، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلىغانى. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. 3 ھەر كۈنلۈك نېنىمىزنى بىزگە ھەرىكىتى بەرگەيسەن. 4 بىزگە قەرزدار بولغان ھەرىكىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەئۇبىزگە كۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراتقۇزمىغايەن.» 5 ئۇ سۆزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - سىلەرنىڭ ئىچكىڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتتە بەرگىن؛ 6 چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمىپتۇ، دېسە، 7 ئۇ ئۆيىنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ: «مېنى تاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، بالىلار ئورۇندا يېنىمدا ياتدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوبالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. 8 سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدىن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدىن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە ئېيتايكى، تىلەڭلار، سىلەرگە ئاتا قىلىندۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. ئىشىكىنى چېكىڭلار، ئىچىلىدۇ. 10 چۈنكى ھەر بىر تىلگۈچى تىلگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكىنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئىچىلىدۇ. 11 ئاراڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 12

تۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان پېرىدىغانلار بارمۇ؟ 13 ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇپ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلەرگە مۇقەددەس روھنى تېخىمۇ ئاتا قىلمايمۇ؟ 14 ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىنى ھەيدىۋەتكەندە، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاچا زۇۋانغا كەلدى. خالايىق بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. 15 بىراق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمرى بولغان بەئەزلەپ بۇلغا تايىنىپ ھەيدىۋېتىدۇ» - دېدى. 16 ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ، ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقۇ پۇت تەرەپ تۇرالىسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەزلەپ بۇلغا تايىنىپ ھەيدەيدىكەن» دەيسىلەر. 19 ئەگەر مەن جىنلارنى بەئەزلەپ بۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرىلىق ھۆكۈم چىقارسۇن! 20 لېكىن مەن خۇدانىڭ بارلىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. 21 تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭلۈك ئۆز ئۆيىنى قوغداپ تۇرغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ، 22 لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچتۈڭلۈك بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يەكسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلىپ ئۆزىدىكىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 23 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار

بولسا توزۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 24 ناپاك روھى براۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۆرگەپ يۈرۈپ بەرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ؛ بىراق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانغا قايتاي!» دەيدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، 26 بېرىپ ئۆزىدىنمۇ بەتتەر يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. 27 ۋە شۇنداق بولىدىكى، ئۇ بۇگەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كۆپچىلىك ئارىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: - سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! - دېدى. 28 بىراق ئۇ جاۋابەن: - بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىنتائەت قىلىدىغانلار بەختلىكتۇر! - دېدى. 29 شۇ چاغدا، توپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: - بۇ دەۋر دەۋرە قەرزىل بىر دەۋردۇر؛ ئۇ مۆجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرسىتىلىشى ئىستىپا يۈرىدۇ. بىراق بۇنىڭغا «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت» تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 30 چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئۆزى نىنەۋە شەھىرىدىكىلەرگە ئالامەت-كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانىيەتتە مۇشۇ بۇ دەۋرگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 قىيامەت كۈنى «جەنۇبتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ» مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرىسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ. 32 قىيامەت كۈنى نىنەۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى نىنەۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرىسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ! 33 ھېچكىم

چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قويماس، ياكى ئۈستىگە سېۋەتى كۆمتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىڭ ئۈستىگە قويدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۆيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. 34 تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلدۇ. لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ خۇنۇك بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنىكى، ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! 36 ئەمدى ئەگەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقان دەك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. 37 ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر پەرسىي ئۇنى ئۆيگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. 38 لېكىن ھېلىقى پەرسىي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمىغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 39 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: - ئەمدى سىلەر ئەي پەرسىيىلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئىچكىڭلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغاندۇر. 40 ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئىچىنىمۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! 41 ئەمدى ئۆز ئىچىڭلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سىلەرگە پاكىز بولىدۇ. 42 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرسىيىلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۇزاپنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشۈرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالماي كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. 43 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرسىيىلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلەرگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالاملارغا ئامراقسىلەر. 44 سىلەرگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ،

ئۈستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ سەزمەي تۇتۇپ كەتكەن گۈرلەرگە ئوخشايسلەر!
- دېدى. 45 تەۋرات ئەھلىلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ
بىزگىمۇ ھاقارەت بولدى! - دېدى. 46 ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: -
سىلەرگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر
يۈكلەرنى ئادەملەرنىڭ زىمىنىگە ئارتىپ قويسىلەر-يۇ، ئەمما ئۆزۈڭلار بۇ يۈكلەرنى
كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تەگكۈزمەيسىلەر! 47 سىلەرگە ۋاي! چۈنكى
پەيغەمبەرلەرنىڭ قەربلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۇلارنى
تۇتۇردى. 48 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا
گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى تۇتۇردى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ
قەربلىرىنى ياسايسىلەر. 49 بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۇلارغا
پەيغەمبەرلەر ۋە روسۇللارنى ئەۋەتتىم ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۇلار تۇتۇردى ۋە
بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلىۋېتىدۇ». 50 شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن
بۇيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۈكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھايلنىڭ تۈكۈلگەن
قېنىدىن تارتىپ تاكى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇقەددەس جاي ئارىلىقىدا
قەتل قىلىنغان [كاھىن] زەكەرىيەنىڭ تۈكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلىرى ئۈچۈن
مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىندۇ. مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ
قويايىكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! 52 ھالىڭلارغا ۋاي،
ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ تۇرۇپ،
ئۆزۈڭلار ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. 53 ئۇ
شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيەلەر ئۇنىڭ بىلەن
قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى 54

ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزدىن بىرەر ئەيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ
يۈرەتتى.

12 شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسۈۋەتكۈدەك
قىستا-قىستا بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق
دېدى: - پەرىسىيەلەرنىڭ ئىچىتىقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار.
2 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق
مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 3 شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار
يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ؛ ئۆيىڭىزنىڭ ئىچكىرىدە خۇپىيانە پىچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆزىڭلەردە
جاكارلىنىدۇ. 4 مەن سىلەر دوستلىرىمغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئۆلتۈرۈپ،
باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. 5 لېكىن مەن سىلەرگە كىمدىن
قورقۇشۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قوياي: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دوزاخقا
تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار؛ بەرھەق سىلەرگە ئېيتاي - ئۆيىڭىز
قورقۇڭلار! (Geenna g1067) 6 بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن
ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۆلتۈلۈپ قالغىنى يوق. 7 لېكىن ھەتتا ھەر بىر
تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقماڭلار؛ سىلەر نۇرغۇنلىغان
قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! 8 - بىراق مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىم
مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلۇمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى
ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. 9 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى،
خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. 10 ئىنسانئوغلۇغا قارشى سۆز قىلغان
ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا كۆيۈرلۈك
قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلمەيدۇ. 11 لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگىلارغا
ياكى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا،

«ئەرزگە [قانداق جاۋاب بەرسەم؟» ياكى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. 12 چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئوڭتىدۇ. 13 كۆپچىلىك ئارىسىدىن بىرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتىمىزدىن] [قالغان] مېراسىنى مەن بىلەن تەڭ ئۆلىشىڭىزگە بۇرۇڭلارغا - دەيدى. 14 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۇستۇڭلارغا سوتىشى ياكى ئۆلەشتۈرگۈچى قىلدى؟ - دەيدى. 15 ئۇ كۆپچىلىككە قاراپ: - پەخەس بولۇپ تۈزۈڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلاڭلار. چۈنكى ئىنساننىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە باغلىق ئەمەستۇر، دەيدى. 16 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلى ئېيتىپ بەردى: - «بىر باينىڭ يېرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ. 17 ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچۇالا ھوسۇلنى قويغۇدەك يېرىم يوق» - دەپ ئويلاپتۇ. 18 ئاندىن ئۇ: - «مۇنداق قىلاي: - ھازىرقى ئامبارلىرىمنى چۈۋۈۋېتىپ، تېخىمۇ چوڭنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۈلۈكلىرىمنى شۇ يەرگە يىغىپ ساقلاي! 19 ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يىغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك نېمە تىلەڭ بار، راھەت ئىچىدە يەپ-ئىچىپ خۇش بولغىن!» دەيدىغان بولمەن» دەپ ئويلاپتۇ. 20 لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۈگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ، ئۇنداقتا بۇ توپلىغىنىڭ كىمگە قالدۇ؟» دەپتۇ. 21 خۇدانىڭ ئالدىدا دۈلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقاننىڭ ھالى شۇنداق بولار». 22 ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دەيدى: - شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، تۇرمۇشۇڭلار توغرىلۇق، نېمە يەرمىز ياكى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. 23 چۈنكى ھاياتلىق نېمە كىلىكتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىزدۇر. 24 قۇزغۇنلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئامبار، ئىسكىلاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا ئۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن

قانچىلىك ئەزىز-ھە! 25 ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قاينۇ بىلەن ئومۇڭلارنى بەرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ 26 ئەگەر شۇنچىلىك كىچىككىنە ئىشىمۇ قولۇڭلاردىن كەلمسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار توغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ 27 نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق ئۆسدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگە كۇ قىلمايدۇ، چاقۇ ئېگىرمەيدۇ؛ لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندۇمۇ ئۇنىڭ كىيىنىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلچىلىكىمۇ يوق ئىدى. 28 ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بۈگۈن ئىچىلسا، ئەتسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەسمۇ؟! 29 شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئىچىمىز دەپ باش قاتۇرماڭلار، ھېچنېمىدىن ئەندىشە قىلماڭلار. 30 چۈنكى ھەرقايسى ئەلدىكىلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىلەرگە ئىنتىلىدۇ. بىراق ئاتاڭلار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلەرگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ 31 شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىڭلار ۋە ئۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. 32 قورقاڭلار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتاڭلار پادىشاھلىقنى سىلەرگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. 33 مال-مۈلكۈڭلارنى سېتىپ، [كەمبەغەللەرگە] خەير خاھلىق قىلىڭلار. ئوزۇڭلارغا ئۇيرىمايدىغان ھەميان، ئەرىشلەردە ھەرگىز تۈگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلاڭلار؛ - شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۆيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. 34 چۈنكى بايلىقىڭلار قەيەردە بولسا، قەلبىڭلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. 35 سىلەر بېلىڭلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىڭلارنى ياندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ 36 خۇددى خوجاينىڭ توي زىياپىتىدىن قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇرغان چاكارلاردەك، ھەردائىم تەييار تۇرۇڭلار. شۇنىڭ بىلەن خوجاينى كېلىپ ئىشىكىنى قاققاندا، چاكارلار دەرھال چىقىپ ئىشىكىنى ئاچىدىغان بولىدۇ. 37 خوجاينى قايتىپ كەلگەندە، چاكارلارنىڭ ئويغاق، تەييار

تۇرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجاين ئۆزى بېلىنى باغلاپ، ئۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن ئۆزى ئۇلارنى كۈتۈۋالدى! 38 ۋە ئەگەر خوجاين ئىككىنچى ياكى ئۈچىنچى جېسەكتە كەلسىمۇ، چاكارلارنىڭ شۇنداق ئويغاقلىقىنى كۆرسە، بۇ ئۇلارنىڭ بەختىدۇر! 39 لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، ئەگەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۇ ئويغاق تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆيگە تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويمىتتى! 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەييار تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. 41 پېترۇس ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، سەن بۇ تەمسىلىنى بىزگە قارىتىپ ئېيتتىڭمۇ ياكى ھەممەيلەنگە قارىتىپمۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 رەب مۇنداق دېدى: - خوجاينى ئۆز ئويىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلەيدىغان ئىشەنچلىك ۋە پەملىك غوجىدار كىم بولىدۇ؟ 43 خوجاين ئۆيگە قايتقاندا، چاكارنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 44 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، خوجاين ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويدۇ. 45 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجاينىم ھايات بولۇپ قالدۇ» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدەكلەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، 46 شۇ چاكارنىڭ خوجاينى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسۋىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. 47 ئەمدى خوجاينىنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەييارلىنىپ تۇرمىغان ۋە خوجاينىنىڭ ئىرادىسى بويىچە قىلىنغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. 48 بىراق خوجاينىنىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق

بېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىندىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا، ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. 49 مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ تۇتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ تۇتىشىغا نەقەدەر تەقەززامەن! 50 لېكىن مەن ئالدى بىلەن بىر چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ چۆمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىيىنلىقىمەن! 51 سىلەر مېنى يەر يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمىكىن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۆلۈنۈش ئېلىپ كەلدىم! 52 چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئويدىكى بەش كىشى بۆلۈندۈ، ئۈچى ئىككىسىگە قارىسى ۋە ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۆلۈندۈ. 53 ئانا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئانىسىغا، ئانا قىزىغا ۋە قىز ئانىسىغا، قېيىنئانا كېلىنىگە ۋە كېلىن قېيىنئانىسىغا قارشى تۇرىدۇ. 54 ئەيسا يەنە توپلاشقان ئادەملەرگە مۇنداق دېدى: - سىلەر كۆپىيىش تەرەپتىن بۆلۈنۈشنىڭ چىققىنى كۆرسەڭلار، دەرھال «يامغۇر ياغدى» دەيسىلەر، ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 55 جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىققىنى كۆرسەڭلار، «ھاۋا ئىسسىيدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 56 ئەي ساختىپەزىلەر! سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قانداقسىگە بۇ زامانى پەرق ئېتەلەيسىلەر؟! 57 ئەمدى نېمىشقا قايسى ئىشلارنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە ئۈزۈڭلار ھۆكۈم قىلىپ باقايسىلەر؟! 58 چۈنكى دەۋاڭىرىڭ بىلەن بىرگە سوتىچى ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يارىشىپ دوست بولۇشقا ئىنتىلگىن؛ بولمىسا، ئۆسپىنى سوتىچىغا، سوتىچى بولسا گۆندىپايغا تاپشۇرىدۇ ۋە گۆندىپاي سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. 59 مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تېيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمگۈچە، شۇ يەردىن ھەرگىز چىقالمايسىن.

شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر قىسىم گاللىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلىۋاتقان [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى. 2 ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ئۇلارنىڭ بۇ ئازابىلارنى تارتقىنى ئۈچۈن بۇ گاللىيەلىكلەرنى باشقا گاللىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟ 3 مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلىساڭلار، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقسۇ تە ھالداك بولىسىلەر. 4 سلوئام مەھەللىسىدىكى مۇنار تۈرۈلۈپ چۈشۈپ، ئون سەككىز كىشىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان باشقىلاردىن قەبىھ، دەپ قارامسىلەر؟ 5 مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلىساڭلار، ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقسۇ تە ھالداك بولىسىلەر. 6 ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: - مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تىكلەنگەن بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ ئۇ دەرىختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ مېۋە تاپالمىپتۇ. 7 ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۈچ مەن دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگەلەپ تۇرىدۇ؟» دەپتۇ. 8 لېكىن باغۋەن: «خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تەگمىگەيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۇنىڭ تۈۋىدىكى توپىلارنى بوشىتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. 9 ئەگەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە، ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. 10 بىر شابات كۈنى، ئۇ بىر سىناگوگا تەلىم بېرىۋاتاتتى. 11 مانا شۇ يەردە ئون سەككىز يىلدىن بېرى زەئەپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن تۇتۇلۇپ، دۇمچىسىپ تۇرۇۋالغان بىر ئايال بار ئىدى. 12 ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: - خانىم، سەن بۇ زەئەپلىككىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! - دېدى. 13 ئاندىن ئۇ قولنى ئۇنىڭ

ئۇچىسىغا قويۇۋىدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك تۇرۇپ، خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

14 بىراق سىناگوگىنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل ساقايتقىنىدىن غەزەپلىنىپ، كۆپچىلىككە: - ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىڭلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق قىلىڭلار، - دېدى. 15 شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەي ساختىپەزىلەر! ھەر بىر كىشى شابات كۈنى تورپاق ۋە ئېشىكىڭلارنى ئوقۇردىن يېشىپ، سۇغارغىلى باشلىمامسىلەر؟! 16 ئەمدى شەيتان مانا ئون سەككىز يىل بوغۇپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ سىمىقتىن بوشتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! 17 ئۇ مۇشۇ سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خىجالەتكە قالدى، بىراق خالايىق ئۇنىڭ قىلىۋاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلەردىن شادلىنىپ يايىدى. 18 ئۇ سۆزىنى [داۋاملاشتۇرۇپ] مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ؟ مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ 19 ئۇ گويىا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ، بىرسى ئۇنى ئېلىپ ئۆز يېغىدا تېرىغاندى، ئۇ ئۆسۈپ يوغان دەرەخ بولدى، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. 20 ئۇ يەنە: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ، بىر ئايال ئۇنى قولغا ئېلىپ، ئۈچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىدى، - دېدى. 22 [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، يېسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ ماڭدى. 23 بىرەيلەن ئۇنىڭدىن: - ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟ - دەپ سورىدى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: 24 - سىلەر تار ئىشىكتىن كىرىشكە كۆرەش قىلىڭلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسۇمۇ، ئەمما كىرەلمەيدۇ. 25 ئۇنىڭ ئىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ

ئىشكىنى تاققاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىرىدا تۇرۇپ ئىشكىنى قېقىپ: «رەب، بىزگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىڭلاردا، ئۇ سىلەرگە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن» - دەيدۇ. 26 ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا يېگەن، ئىچكەن، سەنمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بەرگەن» دېسەڭلار، 27 ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىڭلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىڭلار، ئەي قەبەھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. 28 سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇب ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆزۈڭلارنىڭ سىرتقا تاشلىۋېتىلگىنىڭلارنى كۆرگىنىڭلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلدى، چىشلار غۇچۇرلايدۇ. 29 ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغربىتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ. 31 دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرسىيەلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇنىڭغا: - مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆزۈڭنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئۆلتۈرمەكچى، - دېدى. 32 ئۇ ئۇلارغا: - بېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىڭلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە شىپا بېرىمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكامۇلاشتۇرۇلمەن، دەڭلار. 33 ھالبۇكى، بۈگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۈچۈنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەكتۇر؛ چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. 34 ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلىدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان ئۆز چۈچىلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىڭلار. 35 مانا تۆيۈڭلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالدۇ، ۋە مەن سىلەرگە

شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر.

14 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرسىيەلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە غىزاغا باردى؛ ئەمدى ئۇلار ئۇنى پايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. 2 ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. 3 ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرسىيەلەردىن: - شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ - دەپ سورىدى. 4 بىراق ئۇلار لام-جىم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. 5 ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: - ئاراڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كاللىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ - دەپ سورىدى. 6 ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى. 7 ئەيسا چاقىرىلغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۆردىن ئورۇنلارنى قانداق تاللىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلىنى ئېيتىپ بەردى: 8 - بىرىنى سېنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلسا، تۆردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىككە بىرىنى تەكلىپ قىلىنغان بولسا، 9 ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرىغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بەرگەيسىن» دەپ قالسا، سەن خىجالەتتە قېلىپ پەگاھغا چۈشۈپ قالسىەن. 10 لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پەگاھدا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرىغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. 11 چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىندۇ ۋە كىمدەكىم ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن قىلىندۇ. 12 ئۇ ئۆزىنى مېھمانغا چاقىرىغان ساھىبخانغا مۇنداق دېدى: - مېھماننى تاماققا ياكى زىياپەتكە چاقىرىغىنىڭدا، دوست-يۇرادەر، قېرىنداش،

ئۇرۇق-ئۇغقان ياكى باي قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىمىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمەتنى قايتۇرۇشى مۇمكىن. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن زىيادەت بېرەي دېسەڭ، غەرب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمالارنى چاقىرىغىن 14 ۋە بەخت-بەرىكەت كۆرسەن؛ چۈنكى ئۇ كىشىلەرنىڭ ياخشىلىقىنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈنىدە قىلغىنىڭ ئۈزۈڭگە قايتۇرۇلدى. 15 ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غزالانغۇچىلار ئېتىدېگەن بەختلىك-ھە! - دېدى. 16 بىراق ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - بىر كىشى كاتتا زىيادەتكە تۇتۇش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. 17 داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرىنى ئەۋەتىپ، چاقىرىلغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەييار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. 18 بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ ئۈزۈر-باھانە كۆرسەتكىلى تۇرۇپتۇ. بىرىنچىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغاندىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمىمەن» دەپتۇ. 19 يەنە بىرى: «مەن بەش قوشلۇق ئۆكۈز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمىمەن» دەپتۇ. 20 يەنە بىرى: «مەن يېڭى ئويلىغانىم، شۇڭا بارالمىمەن» دەپتۇ. 21 چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجا يىنىغا مەلۇم قىپتۇ. خوجا يىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكارغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غەرب-غۇرۇا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇ يەرگە يىغىپ كەل» دەپتۇ. 22 ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجا يىن، ئەمىر بەرگىنىڭدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن خوجا يىن چاكارغا: «ئويۇم مېھمانلارغا تولۇش ئۈچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك

يوللارنى، مەھەللەلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمنى زورلاپ ئېلىپ كەلگەن! 24 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخانىدىن تېتىمايدۇ»، دەپتۇ. 25 ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: 26 - ماڭا ئەگەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلەردىن] تۈز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۆكلىرى ۋە ئاچا-سىڭىللىرى، ھەتتا تۈز جېنىنىمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولماس. 27 كىم دەپ ئۆزىنىڭ كرىستىنى يۇدۇپ ماڭا ئەگەشمەسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولماس. 28 ئاراڭلاردىن بىرى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خىراجەت تۈزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلسامۇ؟ 29 ئۇنداق قىلىغاندا، ئۇنى سېلىپ پۈتكۈزەلمەسە، كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ قويۇپ پۈتكۈزەلمىدى» - دېمەي قالمايدۇ. 31 ياكى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: - مېنىڭ ئۈستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسىگە مەن ئون مىڭ ئەسكەرم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۇچلەرلەپ كۆرمەمدۇ؟! 32 ئەگەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ئويلىسا، دۈشمەن تېخى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۇلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. 33 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىم دەپ [كۆڭلۈدە] ئۆزىنىڭ بار-يوق بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولماس. 34 تۈز ياخشى نەرسىدۇر، ھالبۇكى، تۈز تۈز تەمنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۈز تەمنى قانداقۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ 35 ئۇ تۇپراققا ئىشلىتىشكە ياكى ئوغۇتقا ئارىلاشتۇرۇشقا يارماي، تالاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلۇقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15 ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. 2 لېكىن پەرسىيەلەر بىلەن تەۋرات

ئۇستازلىرى غۇدۇڭشۇپ: - بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالدى ۋە ئۇلار بىلەن
ھەمداسىتخان ئولتۇرىدۇ! - دېيىشتى. 3 شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ
بەردى: 4 - ئەگەر ئاراڭلاردا بىرەيلەننىڭ يۈز تۇياق قوينى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى
يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزىنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە
ئەزىمە سمۇ؟ 5 ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ 6 ئاندىن ئويىگە
ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن
يىتكەن قويۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. 7 مەن سىلەرگە
شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن ئەرىشتە
زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز
ھەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. 8 - ياكى بىر ئايالنىڭ
ئون كۆمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقىتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى
ئۇنى تاپقۇچە ئوينى سۇپۇرۇپ، زەن قويۇپ ئەزىمە سمۇ؟ 9 ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر،
قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن
يوقىتىپ قويغان دىنارنى تېپىۋالدىم» - دەيدۇ. 10 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى،
شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ
ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ. 11 ئۇ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: - مەلۇم بىر
ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. 12 كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-
مۈلۈكتىن تېگىشلىك ئۆلۈشۈمنى ھازىرلا ماڭا بەرگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە ئۇ ئۆز مال-
مۈلۈكلىرىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. 13 ئۇزۇن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-
يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۆيەردە ئەبىش-ئىشرەتلىك
ئىچىدە تۇرمۇش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چىچىپتۇ. 14 دەل ئۇ بار-يوقىنى
سەرىپ قىلىپ تۈگەتكەن ۋاقتىدا، ئۇ يۇرتتا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا

قدسلىچلىقتا قايتۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر يۇقراسىغا مەدكار بولۇپ ياللىنىپتۇ، ئۇ ئۇنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتپتۇ. 16 ئۇ ھەتتا قورسىقىنى چوشقىلارنىڭ يېيى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن تويغۇزۇشقا تەقەززا بوپتۇ؛ لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا ھېچنەرسە بەرمەپتۇ. 17 ئاخىر بېرىپ ئۇ ھوشىنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدكارلىرىنىڭ ئالدىدىن بېك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن تۆلەي دەپ قالدىم! 18 ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدۇمۇ گۇناھ قىلدىم. 19 ئەمدى سېنىڭ ئوغۇلۇڭ ئاتلىشىغا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايىسەن! - دەيمەن» دەپ ئويلاپتۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىنلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىتىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. 21 ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدۇمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغۇلۇڭ ئاتلىشىغا لايىق ئەمەسمەن» - دەپتۇ. 22 بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرھال ئەڭ ئېسىل توننى ئەكىلىپ ئۇنىڭغا كىيدۈرۈڭلار، قولغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلەر؛ 23 ۋە بورداق تورپاقنى ئەكىلىپ سويۇڭلار؛ ئاندىن ئوبدان يەپ، راۋۇرۇس تەرىكلەيلى! 24 چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغۇلۇم ئۆلگەندى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەندى، تېپىلدى!» - دەپتۇ. ئاندىن ئۇلار تەرىكلەشكىلى باشلاپتۇ. 25 ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنىكەن. ئۇ قايتىپ كېلىۋېتىپ ئۆيگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۇسسۇلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. 26 ئۇ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. 27 چاكار ئۇنىڭغا: ئۇ كاكك كەلدى ۋە ئاتاڭ ئۇنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى» دەپتۇ. 28 لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ،

ئۆيگە كىرگىلى ئۇنىماپتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ئۆيگە كىرىشىنى تۇتۇنۇپتۇ. 29 ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمىتىڭدە بولدۇم، ئەسلا ھېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقاچان بىرەر ئوغلاقۇ بەرمىدىڭ! 30 لېكىن سېنىڭ مال-مۈلۈكلەرىڭنى پادىشاھلارگە خەجەلەپ تۈگەتكەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويۇپسەن» - دەپتۇ. 31 بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن ھەردائىم مېنىڭ يېنىمدىن سەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. 32 ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۆلكە ئۆلكە ئىدى، تىرىلدى، يوقىلىپ كەتكەن ئىدى، تېپىلدى» - دەپتۇ.

16 ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: - بىر باينىڭ بىر غوجىدارى بار ئىكەن. بىرى بايغا: «بۇ غوجىدارىڭنىز مال-مۈلكىڭنىزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قىپتۇ. 2 ئۇ غوجىدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا كىيىم ئاڭلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجىدارلىقىڭنىكى ھېساب-كىتابى ئېنىق تاپشۇرۇ، چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجىدار بولمايسەن» - دەپتۇ. 3 غوجىدار ئەمدى ئۆز ئىچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجا يېنىم مېنى غوجىدارلىقتىن مەھرۇم قىلدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم ئۇنچىلىك ماغدۇر يوق، تىلەمچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلمەن. 4 ھە، تاپتىم! غوجىدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ئۆيلەرگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلىم» دەپ 5 ئۆز خوجا يېنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرىنچىسىدىن: «خوجا يېنىمغا قانچىلىك قەرزىڭنىز بار؟» دەپ سوراپتۇ. 6 ۋە قەرزدار: «يۈز تۈڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجىدار ئۇنىڭغا: «مانا، ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۈڭغا ئۆزگەرتۈپتىڭ!» دەپتۇ. 7 ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە:

«سىزچۇ، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سوراپتۇ. ئۇ: «يۈز كۈرە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «ھېسابات دەپتىرىڭىزنى ئېلىپ سەكسەن كۈرگە تۈزگەرتۈپتەن!» دەپتۇ. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ پەرزەنتلىرى ئۆز دەۋرىدە نۇرنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. (aiōn g165) 9 ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق ئۆزۈڭلارغا دوست تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلساڭلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۈندە] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالدى. (aiōnios) 10 كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. 11 شۇڭا ئەگەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا» دا سادىق بولمىساڭلار، كىم سىلەرگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ 12 ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىدە سادىق بولمىساڭلار كىم سىلەرگە ئۆزۈڭلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ 13 ھېچكىم ئىككى خوجايىنغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا ئۆزىنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. 14 ئەمدى پەرسىيەلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. 15 ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - «سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر؛ لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدرلىنىدىغىنى خۇدانىڭ نەزىرىدە يىرگىنچىلىكتۇر. 16 تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى [چۆمۈلدۈرگۈچى] يەھياغىچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى؛

شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛ [پادىشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا بۆسۈپ كىرىۋېلىشى كېرەكتۇر. 17 لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى تەۋراتنىڭ بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاساندۇر. 18 - ھەر كىم ئۆز ئايالىنى تالاق قىلىپ باشقا بىرنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى ئۆز ئېرىدىن تالاق قىلىنغاننى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». 19 - بۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ سۆسۈن رەڭلىك تون ۋە كاناپ كىيىملەرنى كىيىپ، ھەركۈنى ئەيىش-ئىشەرەت ئىچىدە تەنتەنە قىلاتتى. 20 ۋە پۈتۈن ئەزەبىنى چاقا-جاھارەت بېسىپ كەتكەن لازارۇس ئىسىملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ باينىڭ دەۋازىسىنىڭ ئالدىغا [ھەركۈنى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. 21 ئۇنىڭ داستانىدىن چۈشۈپ قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسىقىنى تويغۇزغۇشقا تەشنى ئىدى. ھالبۇكى، ئىتتار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. 22 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي ھەم ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى؛ 23 ۋە تەھتسارادا قاتتىق قىيىنلىق، بېشىنى كۆتۈرۈپ، يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: (Hadēs 986) 24 «ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلغايەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەيسەن، ئۇ بارمىقىنىڭ ئۇچىنى سۇغا چىلاپ، تىلىمغا تېمىتىپ سوۋۇتقايدى. چۈنكى مەن بۇ ئوت يالقۇندا قاتتىق ئازابلىنىۋاتمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋۇردى. 25 لېكىن ئىبراھىم مۇنداق دەيدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقتىڭدا ھالاۋەتنى يەتكۈچە كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەرد-بالا تارتقىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. 26 ۋە بۇلاردىن باشقا، بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ يېكىتلىگەندۇركى، بۇ يەردىن سىلەر تەرەپكە تۆتەيلى دېگەنلەر تۆتەلمەس ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە تۆتمىز دېگەنلەر تۆتەلمەس». 27 ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى

ئاتا، سەندىن [لازارۇسنى] ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئوتتۇرىغا قويۇڭ. 28 چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۆكۈم بار، ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئوقۇبەتلىك يەرگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇس] ئۇلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» - دېدى. 29 بىراق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [باشقا] بەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار، ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» - دېدى. 30 لېكىن ئۇ: «ياق، ئىبراھىم ئاتا، ئەگەر ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلدۇ» - دېدى. 31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئەگەر ئۇلار مۇسا ۋە [باشقا] بەيغەمبەرلەرنىڭ [گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىسۇمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشىنىشى رەت قىلدۇ» - دېدى.

17 ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: - ئىنسانىي پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار بولماي قالمايدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرۇش ۋاسىتىچىسى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 2 بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك بالىلاردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان بولسا، بويىغا تۆگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. 3 ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئەگەر قېرىندىشىڭ گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا تەبىئە-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن. 4 مۇبادا ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ساڭا يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە يېنىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. 5 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار رەببىگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى تاشۇرغىن، - دېيىشتى. 6 ۋە رەب ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەردە قىچا ئۇرۇقىدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسا ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۈجمە دەرىخىگە: «يىلتىزنىڭ قۇمۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ تىكىل!» دېسەڭلار، ئۇ سۆزۈڭلارنى ئاڭلاپ كۆچەتتى. 7 لېكىن ئاراڭلاردىن كىمىنىڭ يەر ھەيدەيدىغان ياكى مال باقىدىغان بىر قولى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»،

دەيدىغانلار بارمۇ؟ 8 ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامىقىمنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكەن، ئاندىن ئۈزۈك يەپ-ئىچكىن، دېمەسمۇ؟ 9 قۇل ئەمر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟ مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. 10 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۈزۈكلەرغا ئەمر قىلىنغاننىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز؛ بىز پەقەت تېگىشلىك بۇرجمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولسىلەر. 11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقاندا، سامارىيە بىلەن گاللىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، 12 بىر كەنتكە كىرگەندە ماخاۋ كېسىلگە گىرېتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، 13 ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ: ئەي ئەيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئۆتۈندى. 14 ئۇلارنى كۆرگەندە ئۇ ئۇلارغا: بېرىپ ئۈزۈكلەرنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار، دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى. 15 ئۇلاردىن بىرەيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە بۇرۇلۇپ، قايتى. 16 ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا يىقىلىپ دۈم يېتىپ تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. 17 ئەيسا بۇ ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزەيلەن قېنى؟ 18 بۇ يات ئەللىك مۇساپىردىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! - دېدى. 19 ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: «ئورۇنۇڭدىن تۇر، يولۇڭغا ماڭغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» - دېدى. 20 [بىر كۈنى] پەرىسىيەلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ سورىغاندا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس؛ 21 كىشىلەر: «قاراڭلار، ئۇ مانا بۇ يەردە!» ياكى «ئۇ يەردە!» دېيەلمەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى

ئاراڭلاردىدۇر. 22 كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: - «شۇنداق كۈنلەر كېلدۇكى، سىلەر ئىنسانىيەتنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈنىنى بولسىمۇ كۆرۈشكە تەشنا بولسىلەر، لېكىن كۆرەلمەيسىلەر. 23 شۇ چاغدا كىشىلەر سىلەرگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە!» ۋە ياكى «مانا ئۇ ئۇ يەردە!» دەيدۇ، سىلەر نە بارماڭلار نە ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمەڭلار. 24 چۈنكى گويما ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن چاقماق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يورۇتىدىغاندەك، ئىنسانىيەتنىڭ ئۆز كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 25 لېكىن ئۇ ئاۋۋال كۆپ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتىشى بۇ دەۋردىكىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. 26 ۋە نۇھ [پەيغەمبەرنىڭ] كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانىيەتنىڭ كۈنلىرىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. 27 تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئويلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقاندى، ئاندىن توپان كېلىپ ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 28 ھەم يەنە، ئۇنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا شۇنداق بولىدۇ - كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق قىلاتتى ۋە ئويلەرنى سالاتتى. 29 لېكىن ئۇت سودوم شەھىرىدىن چىققان كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ] ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. 30 ئەمدى ئىنسانىيەتنىڭ ئاشكارا بولىدىغان كۈنىدە ئەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 شۇ كۈنى، ھەركىم ئۆگۈدە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى ئۆيدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمىسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا بولسا [ئۆيىگە] ھېچ يانمىسۇن. 32 ئۇنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار! 33 كىمكى ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. 34 سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئۇ كېچىدە ئىككى ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 35 ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئون تارتۇتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ

كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلدى» . 37 ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ - دەپ سورىدى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قۇرغۇنلار شۇ يەرگە توپلىشىدۇ!

18 ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشماي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ تۇرۇش كېرەكلىكى

توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: 2- «مەلۇم شەھەردە بىر سوتىچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقمايدىكەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. 3 شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتىچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيىباردىن ھەقىقىتى ئېلىپ بەرگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. 4 ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىپتۇ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقمايمەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، 5 لېكىن بۇ تۇل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭا چاپلىشىۋېلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكۈزۈۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋايىنى سوراپ قويماي!» - دەپ ئويلاپتۇ. 6 رەب: قاراڭلار، ئادالەتسىز بۇ سوتىچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! 7 ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كىچە-كۆندۈز ئىدا قىلىۋاتقان تاللىغان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۆز بەندىلىرىگە ھەمدەرد بولۇش بىلەن بىرگە [رەزىللىككە] ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىشىمۇ، ئاخىرىدا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ 8 مەن سىلەرگە ئېيتايكى: ئۇ ئۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەقىقىتى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانئوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ - دېدى. 9 ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزىگە ئىلمايدىغان بەزىلەرگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: 10 - ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. 11 پەرىسىي تۆرە تۇرۇپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: - «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلايچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولغىنىم ئۈچۈن

ساڭا شۇكۇر! 12 ھەر ھەپتەدە ئىككى قېتىم روزا تۇتمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». 13 بىراق ھېلىقى باجگىر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمىي مەيدىسىگە تۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايىسەن!» - دەپتۇ. 14 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ ئۆيىگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەرىكەت ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن كۆتۈرۈلەر. 15 ئەمدى قولىنى تەڭگۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلارنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلەدى. 16 ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. 17 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، - دېدى. 18 مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئى ياخشى ئۆستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، - دەپ سورىدى. (aiōnios g166) 19 لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. 20 ئەمىرلەرنى بىلىسەن: - «زىنا قىلما، قاتلىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» - دېدى. 21 - بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتمەن، - دېدى ئۇ. 22 ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: - سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۈتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلىنى يوقسۇللارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەرگەن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرىشتە خەزىنەڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن! - دېدى. 23 ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ

ناھايىتى باي ئىدى. 24 تولىمۇ قايغۇغا چۆمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: -
 مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە!
 25 تۆگىنىڭ يىگىنىنىڭ كۆزىدىن تۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا
 كىرىشىدىن ئاساندۇر! - دېدى. 26 بۇنى ئاڭلىغانلار: - ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا
 ئېرىشەلسۇن؟ - دېيىشتى. 27 ئەمما ئۇ جاۋابەن: - ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان
 ئىشلار خۇداغا مۇمكىندۇر - دېدى. 28 ئەمدى پېترۇس: - مانا، بىز بار-يوقىمىزنى
 تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۈق!؟ - دېدى. 29 ئۇ ئۇلارغا: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى
 ئېيتتىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئوي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى
 يا ئايالى يا بالىلىرىدىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرى 30 بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ
 ھەسسەلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زامانمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي
 قالمايدۇ. - دېدى. (aīōn g165, aīōnios g166) 31 ئاندىن ئۇ ئون ئىككەيلەننى ئۆز
 يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە
 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا پۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە
 ئاشۇرۇلدى. 32 چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە
 قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ؛ 33 ئۇلار ئۇنى قاقچىلىغاندىن كېيىن
 ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ، - دېدى. 34 بىراق ئۇلار بۇ
 سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان
 بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلمەي قالدى. 35 ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ
 يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ بويىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك
 قىلىۋاتاتتى. 36 ئۇ كۆپچىلىكنىڭ تۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: - نېمە ئىش
 بولغاندۇ؟ - دەپ سورىدى. 37 خەق ئۇنىڭغا: - ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن تۆتۈپ
 كېتىۋاتىدۇ، - دەپ خەۋەر بەردى. 38 - ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم

قىلغايىسەن! - دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. 39 ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنى: - شۇڭ ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. بىراق ئۇ: - ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، مانا رەھىم قىلغايىسەن! - دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىردى. 40 ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشىنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: 41 - سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەپسەن؟ - دەپ سورىدى. - ئى رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولسامشىدى! - دېدى ئۇ. 42 ئەيسا ئۇنىڭغا: - كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، - دېدى. 43 ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى؛ ئۇ ئەيساغا ئەگىشىپ، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقىمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19 ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن تۆتۈپ كېتىۋاتتى. 2 مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىن» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. 3 ئۇ ئەيسانىڭ قانداق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئەزدەۋاتتى، لېكىن بويى پاك بولغاچقا، خەلقنىڭ توللىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. 4 شۇڭا ئۇ ئالدى تەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۆجمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئۆتەتتى. 5 ۋە ئەيسا ئۇ يەرگە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: - زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ئويۇڭدە قونۇشۇم كېرەك، - دېدى. 6 ئۇ ئالدىراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ئۆيدە] مېھمان قىلدى. 7 بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! - دەپ غوتۇلداشىپ كەتتى. 8 لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببە: - ئى رەببىم، مانا، مۈلكۈمنىڭ يېرىمىنى يوقسۇللارغا بېرىمەن؛ ئەگەر بىراۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرىگە تۆتى قايتۇرىمەن، - دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن

ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: - بۈگۈن نىجات بۇ ئۆيگە كىردى. چۈنكى بۇ كىشى
ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! 10 چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئەزدەپ
قۇتقۇزغىلى كەلدى، - دېدى. 11 خالايق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۆيەنە سۆز
قىلىپ بىر تەمسىلىنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقاندى ۋە ئۇلار:
«خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!» - دەپ ئويلاشقاندى. 12 شۇڭا
ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق
بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. 13 [ئاۋۋال] ئۇ ئۆزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا
ئون تىلانى ئۆلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [بۇنىڭ بىلەن] ئوقەت
قىلىڭلار» - دەپتۇ. 14 بىراق ئۆز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئۈچ يولغا چىققا، كەينىدىن
ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ.
15 ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى،
ھەر بىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلمەكچى بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان
ھېلىقى قۇللارنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. 16 ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى
بەرگەن تىلانى ئون تىللا پايدا قىلدى» دەپتۇ. 17 «بارايسەن، ئەي ياخشى قۇل! سەن
كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەرگە ھاكىم بولغىن»
- دەپتۇ خوجاين ئۇنىڭغا. 18 ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بەرگەن
تىللا بەش تىللا پايدا قىلدى» دەپتۇ. 19 خوجاين ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش
شەھەرگە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. 20 لېكىن يەنە بىرىسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا
سىلى بەرگەن تىللا! بۇنى ياغلىققا چىگىپ بىر جايدا قويۇپ ساقلىدىم. 21 چۈنكى
سىلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سىلى ئامانەت قىلمىغانلىرىدىن پايدا ئۈندۈرۈپ، ئۆزلىرى
تېرىمغانلىرىدىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلدىن قورقۇم» دەپتۇ. 22 ئەمما
[خوجاينى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ

بويىچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۈندۈرۈۋالدىغان، تېرىماي تۇرۇپ يىغۋالدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ تۇرۇپ، 23 نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلەرگە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى تۆسۈمى بىلەن ئالماستىم؟» - دەپتۇ. 24 ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە: «ئۇنىڭدىكى تىللانى ئېلىپ ئون تىللا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. 25 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىللاسى تۇرسا!» - دەپتەن، 26 [ھوجاين يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىندۇ. 27 ئەمدى ئۇنىڭغا پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىدا قەتل قىلىڭلار». 28 ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىغا قاراپ ما كدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئاناييا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگەندە، ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 30 - سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يەرگە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلق بىر تەخەبى كۆرسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. 31 ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «رەبىنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى» - دەڭلار. 32 شۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىلگەنلەر بېرىۋىدى، ئىش دەل ئۇ ئۇلارغا ئېيتقانداك بولدى. 33 ئۇلار تەخەبىنى يېشىۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: - تەخەبىنى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 34 ئۇلار: - رەبىنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى، - دېدى. 35 ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى؛ ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەخەبىنىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئەيسانى يۆلەپ ئۈستىگە مىندۈردى. 36 ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز

قىلىپ سالدى. 37 ۋە ئۇزەيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولىغا يېقىنلاشقاندا، پۈتكۈل
 مۇخلىسلار جامائىتى شادلىنىپ، ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر
 ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارەكتۇر!
 ئاسمانلاردا تىنچ-ئىناقلىق تىكلەنگەي، ئەرشىئەلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!»
 دەپ توۋلىشىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشقا باشلىدى. 39 لېكىن توپنىڭ ئىچىدە بەزى
 پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا: - ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلەرنى ئۈچۈن] تەنبە
 بەر! - دېيىشتى. 40 بىراق ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، بۇلار
 جىم تۇرغان بولسا، ھەتتا بۇ تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، - دېدى. 41
 ئەمدى ئۇ شەھەرگە يېقىنلىشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق
 دېدى: 42 - [ئى يەرۇسالېم! سەن بۈگۈن، بۇ كۈنۈڭدە، تىنچ-ئامانلىقنى ئۈچۈن نېمە
 كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار ھازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر.
 43 چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇكى، دۈشمەنلەرنىڭ ئەتراپىڭنى قاشا-
 ئىستىھكام بىلەن قورشاپ سېنى قاماپ تۆت تەرەپتىن قىستىدۇ. 44 ئۇلار سېنى ۋە
 [سېپىلىڭ] نىڭ ئىچىڭدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يەكسەن قىلىپ، ھەتتا تاشنى تاشنىڭ
 ئۈستىدەمۇ قالدۇرمايدۇ؛ چۈنكى [خۇدا] نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يەتمىدىڭ.
 45 ۋە ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەپ
 چىقىرىپ، 46 ئۇلارغا: - مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئويۇم دۇئا-تىلاۋەتخانا
 بولىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسى»
 قىلىۋالدىڭلار! - دېدى. 47 شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ھەركۈنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى.
 باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يۇرت چوڭلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال
 ئىزدىدى. 48 لېكىن ئۇلار قانداق قول سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق
 ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقاندى.

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئوستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: 2 - بىزگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ - دەپ سورىدى. 3 ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سوراي، سىلەر ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، 4 - يەھيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش ئىشلىتىمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ - دەپ سورىدى. 5 ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: - ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەھياغا] ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 6 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى ئۇلار يەھيانىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلگەن، - دېيىشتى. 7 ۋە ئۇلار: - [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 8 ئەيسا ئۇلارغا: - ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، - دېدى. 9 ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلىنى سۆزلەشكە باشلىدى: - «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا بېرىپ ئۇ يەردە ئۇزۇن ۋاقىت تۇرۇپتۇ. 10 ئۈزۈملەرنى يىغدىغان مەزگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن ئۇنىڭغا بېرىشكە قۇللاردىن بىرىنى ئۇلارنىڭ يېشىغا ئەۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر ئۇنى تۇرۇپ-دۇمبالاپ قۇرۇق قول ياندۇرۇۋېتىپتۇ. 11 ئۇ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇلار ئۇنىمۇ دۇمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. 12 ئۇ يەنە ئۈچىنچىسىنى ئەۋەتىپتۇ، ئۇلار ئۇنىمۇ تۇرۇپ يارىلاندىرۇپ، تالاغا ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپتۇ. 13 [ئاخىردا] ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيۈملۈك ئوغلۇمنى ئەۋەتەي، ئۇلار ئۇنى

كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا ئۇنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. 14 بىراق باغۋەنلەر ئۇنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى جايلىۋېتىلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشىپتۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا ئاچقىپ ئولتۇرۇۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى ئۇلارنى قانداق قىلىدۇ؟ 16 ئۇ كېلىپ ئۇ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ. خالايق بۇنى ئاڭلاپ: - بۇنداق ئىشلار ھەرگىز بولمىسۇن! - دېيىشتى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: - ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا «تاپچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ 18 بۇ «تاش» قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. 19 باش كەھنەلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ بۇ تەمسىلى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان ئۇنىڭغا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى، لېكىن ئۇلار خالاقتىن قورققۇشتى. 20 شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ كەينىدىن ماراپ، ئۇنى [رىم] ۋالىيىسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراقتا تارتىشقا تاپشۇرۇش ئۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوقۇتۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. ئۇلار سەممىي قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، ئۇنىڭ سۆزىدىن يوقۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. 21 ئۇلار ئۇنىڭغا مۇنداق سوئال قويدى: - ئەي ئۇستاز، سىلنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. 22 [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟». 23 ئەمما ئۇ ئۇلارنىڭ ھىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ ئۇلارغا: - نېمىشقا مېنى سىنماقچىسىلەر؟ 24 ماڭا بىر كۆمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ

ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمىنىڭ؟ - دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: قەيسەرنىڭكى،
 - دېدى. 25 ۋە ئۇ ئۇلارغا: - ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە،
 خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، - دېدى. 26 ئۇلار خالا يىقىنىڭ ئالدىدا
 ئۇنىڭ سۆزلىرىدىن ئۇنى تۇتۇۋالغۇدەك ھېچقانداق يۈچۈك تاپالمىدى. ئۇلار ئۇنىڭ
 بۇ جاۋابغا ھەيرانئۆھسەس بولۇپ، زۇۋانى تۇتۇلدى. 27 ۋە «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ»
 دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىيلارنىڭ بەزىلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ
 مۇنداق دېدى: 28 - ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا] بىزگە: «ئايالى بار، ئەمما
 پەرزەنت كۆرمىگەن كىشى ئۆلۈپ كەتسە، ئۆلگۈچىنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل
 قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» -
 دەپ يازغان. 29 ئەمدى يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چۈنكى ئۆيلەنگەندىن كېيىن
 پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئۆتتى. 30 ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمرىگە
 ئېلىپ، پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن ئۆتتى. 31 ئاندىن ئۈچىنچىسى ئۇنى ئالدى،
 شۇنداق قىلىپ، يەتتىسى ئۇنى ئەمرىگە ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي ئۆلدى. 32
 ھەممىسىدىن كېيىن ئايالمۇ ئۆلدى. 33 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال ئۇلارنىڭ
 قايسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يەتتىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە؟! 34 ئەيسا ئۇلارغا
 مۇنداق جاۋاب بەردى: - بۇ ئالەمنىڭ پەرزەنتلىرى ئويلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. (aiōn
 g165) 35 لېكىن ئۇ ئالەمدىن نېسۋە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆلۈكلەردىن تىرىلىشكە لايىق
 سانالغانلار ئويلىنمەيدۇ، ياتلىق بولمايدۇ. (aiōn g165) 36 چۈنكى ئۇلار يەنە ئۆلمەيدۇ،
 پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىشتىن تۇغۇلغان پەرزەنتلەر» بولغاچقا،
 ئۇلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. 37 ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشىنى ھەتتا مۇسا
 [پەيغەمبەر] ئۆزىمۇ ئايان قىلغان؛ چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تەكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ
 خاتىرىسىدە ئۇ پەرۋەردىگارىنى: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە

ياقۇپنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. 38 نۆۋەتلىك خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكتۇر! 39 شۇنىڭ بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: - ئۇستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، - دېدى. 40 چۈنكى ئۇلاردىن ھېچكىم يەنە ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 41 ئەمدى ئۇ ئۇلارغا سوئال قويدى: - كىشىلەر مەسىھنى قانداقسىگە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ 42 چۈنكى داۋۇت تۈزى زەبۇردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرنىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» - دېگەنغۇ؟ 44 ئەمما داۋۇت ئۇنى «رەببىم» دەپ چاقىرىغان يەردە، ئۇنداقتا ئۇ قانداق ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ 45 ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: - 46 تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۇزۇن تونلارنى كىيىۋالغان ھالدا غادىسىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان سالاملىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردىمۇ تۈردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. 47 ئۇلار تۈل ئاياللارنىڭ بارلىق ئوي-بېسىملىرىنى يەۋالدى ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىدى، بايلارنىڭ ئۆز سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى كۆردى. 2 ئۇ يەنە ساندۇققا ئىككى تىيىنى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۈل ئايالىنىمۇ كۆردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۇ: - مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ نامرات تۈل ئايالنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۇر. 4 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ ئاشقانلىرىدىن ئىئانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلەرگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارىماي، ئۆزىنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئىئانە قىلىپ تاشلىدى. 5 ۋە بەزىلەر

ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى. ئۆ: 6 - سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلەرگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلماي، ھەممىسى گۇمران قىلىندۇ، - دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئۇستاز، بۇ دېگەنلەرنىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ - دەپ سورىدى. 8 ئۇ مۇنداق دېدى: - ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىنى سېتىپ: «مانا تۈزۈم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرمەڭلار. 9 سىلەر تۇرۇش ۋە توپىلاڭلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغان ۋاقىتتىكىڭلاردىمۇ ۋەھىمىگە چۈشمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررە. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. 10 ئاندىن ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: - بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. 11 جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھىشەتلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. 12 بىراق بۇ ھەر بىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلەرگە قول سېلىپ تۇتقۇن قىلىدۇ ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناڭلارنىڭ سوراقلارغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ نامم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بارىدۇ، 13 ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىڭلار چىقىدۇ. 14 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەزىزگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنلا ھېچ ئويلاشماسلىققا قەلبىڭلاردا قەتئىي نىيەت قىلىڭلار. 15 چۈنكى مەن سىلەرگە بارلىق دۈشمەنلىرىڭلار رەددىيە ۋە رەت قىلالمىغۇدەك پادىشاھلىك تىل ۋە

دانشمەنلىك ئاتا قىلمەن. 16 ھە تىنا ئاتا-ئانا، ئاكا-ئوكا، ئۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-
بۇرادەرلىرىڭلارمۇ سىلەرگە خاتىئىلىق قىلىپ تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراڭلاردىكى
بەزىلىرىڭلارنى تولىتۇرىدۇ. 17 سىلەر مېنىڭ نامم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە
ئۇچرايسىلەر. 18 ھالبۇكى، بېشىڭلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاک بولمايدۇ! 19 سەۋر-
چىداملىق بولغىنىڭلاردا، جېنىڭلارغا ئىگە بولالايسىلەر. 20 - لېكىن يېرۇسالېمنىڭ
[دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇۋېلىنغانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران
بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قاپتۇ، دەپ بىلىڭلار. 21 ئۇ چاغدا يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە
تۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە تۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقىپ
كەتسۇن، يېزىلاردا تۇرۇۋاتقانلار شەھەرگە كىرمىسۇن. 22 چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام
جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر» دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق
پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 23 ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلىدار ئاياللار ۋە بالا
ئېتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسچىلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى]
غەزەپ بۇ خەلقنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، 24 ئۇلار قىلىچنىڭ بېسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە
تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە،
يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئاياغ ئاستىدا قالىدۇ. 25 - قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار دېمۇ
ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئارىسىدا دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن
ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. 26 ئادەملەر قورقۇپ،
يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋە ھەممە ئىچىدە كۈتۈپ ئەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ؛
چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 27 ئاندىن كىشىلەر ئىنسانىيەتنىڭ
كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى
كۆرىدۇ. 28 لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەدىمكىلارنى رۇسلاپ
بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى،

دېگەنلىكتۇر. 29 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلىنى سۆزلەپ بەردى: - ئەنجۈر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلەرگە قاراڭلار. 30 ئۇلارنىڭ يېڭىدىن بىخىلانغاندا ئۇلارغا قاراپ، ئوزۇڭلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسەلەر. 31 شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىڭلار. 32 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 33 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 34 - لېكىن ئوزۇڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلاركى، كۆڭۈللىرىڭلار ئەبىش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكنىڭ غەم-ئەندىشلىرى بىلەن بىخۇدلاشمىسۇن، شۇ كۈنى ئۈستۈڭلارغا تۇيۇقسىز چۈشمىسۇن. 35 چۈنكى ئۇ گويا تۇزاق تەك بارلىق يەر يۈزىدە ھەر بىر تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 36 شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان بۇ ئىشلاردىن ئوزۇڭلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانىيەتنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇرۇشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىڭلار، - دېدى. 37 ئەمدى ئۇ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا ئۆتكۈزەتتى. 38 ۋە بارلىق خەلق ئۇنىڭ تەلىمىنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، ئۇنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22 ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («تۆتۈپ كېتىش ھېيتى») دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغانىدى. 2 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى تۆلۈمگە مەھكۈم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈمكى ئۇلار خەلقنى قورقاتتى. 3 شۇ پەيتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىشقا ئىشقا دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەپقان كىردى. 4 ئۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبان بەگلىرى بىلەن

ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. 5 ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. 6 يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالاقتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. 7 ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى يېتىپ كەلگەندى. شۇ كۈنى «تۇتۇپ كېتىش ھېيتى» غا ئاتاپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھانناغا: - بېرىپ بىزگە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بىرگە يېڭى تەييارلاڭلار، - دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. 9 - قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسىن؟ - دەپ سورىدى ئۇلار. 10 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - شەھەرگە كىرسەڭلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئۇ كىرگەن تۈگە كىرىڭلار. 11 ۋە ئۆي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: - مۇخلىسلىرىم بىلەن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۆي قەيەردە؟ - دەپ سوراۋاتىدۇ» دەڭلار. 12 ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆيىنى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار. 13 شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. 14 ئەمدى ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى؛ ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. 15 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىغا ھەمداستىخاندا بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. 16 چۈنكى سىلەرگە ئېيتايكى، بۇ ھېيت زىياپىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا بېجەيمەن، - دېدى. 17 ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولغا ئېلىپ، تەشەككۈر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا:

- بۇنى ئېلىپ ئاراڭلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچكىلەر]. 18 چۈنكى شۇنى ئېيتايكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلگۈچە، ھەرگىز ئۈزۈم شەرىپىدىن قەتئىي ئىچمەيمەن، - دېدى. 19 ئاندىن ئۇ بىر تال ناننى قولغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشتۇپ، ئۇلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بېرىپ: - بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلىپ تۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يەڭلار، - دېدى. 20 ئۇ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: - بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۈگۈلدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. 21 لېكىن مانا، مېنى تۇتۇپ بەرگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستاندىدۇر. 22 ۋە ئىنسانىيەتنىڭ دەۋرىدە قەتئىي توغرىسىدا يېقىنلىقىڭىزدەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ، بىراق ئىنسانىيەتنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! 23 ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: - ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ - دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى. 24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئەللەردىكى پادىشاھلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇۋاتلىق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماڭلار، بەلكى ئاراڭلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۆزىنى ئەڭ كىچىك دەپ ھېسابلىسۇن ۋە يېتەكچى بولغانلار [ھەممەيلەنگە] خىزمەتكار دەپ بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستاندا ئولتۇرغانمۇ ياكى داستاندىكى كۈتكۈچمۇ؟ داستاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئاراڭلاردا خىزمەتكارلاردا بولغۇچى كۈتكۈچىدە كۈتمەيمەن. 28 سىلەر بولساڭلار، بېشىمغا سىناقلا كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە ھەمراھ بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماڭا پادىشاھلىق ھوقۇقى يېقىنلىقىڭىزدەك، مەن

سەلەرگەمۇ شۇنداق بېكىتمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سەلەر مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەن بىلەن بىر داسىتخانىدا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: «ئەي سەمۇن، سەمۇن! مانا، شەيتان ھەممىڭلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغاندەك تاسقاپ سىناشنى تىلگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ تۈز يولغا قايتقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەھكەملىگەن»

- دېدى. 33 - ئى رەب، - دېدى پېترۇس، - مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە ئۆلۈمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئى پېترۇس، ساڭا ئېيتايكى، بۈگۈن خوراز چىللىغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: - سەلەرنى ھەمىيانسىز، خۇرجۇنسىز ۋە كەشسىز [سەپەرگە] ئەۋەتكىنىمدە سەلەرنىڭ پەرەزەرسەڭلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟

- دەپ سورىدى. ئۇلار: - ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: - لېكىن ھازىر ھەر كىمنىڭ ھەمىيانى بولسا، ئۇنى ئالسۇن؛ شۇنداق ھەم خۇرجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولسا، چاپىنىنى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سەلەرگە شۇنى ئېيتايكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتارىدا سانىلدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. چۈنكى مېنىڭ توغرامدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. - دېدى. 38 -

ئى رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. - بولدى، يېتىدۇ! - دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادىتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 ئۇ يەرگە يېتىپ بارغاندا ئۇ ئۇلارغا: - ئازدۇرۇلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، - دېدى. 41

ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىق بېرىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: 42 - ئى ئاتا،

خالساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن - دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ تۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلۇق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يەرگە تۆكۈلگەن قان تايچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگىتىپ، ئورنىدىن تۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ ھالسىزلىنىپ مۇكەدەپ قالغانلىقىنى كۆرۈۋېدى، ئۇلارغا: 46 - ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قوپۇپ دۇئا قىلىڭلار، - دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىلا، بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككى يەلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى؛ ئۇ ئەيساغا [سالام بېرىپ] سۆيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانىيەتنى تۇتۇپ بېرەرسەنمۇ؟ - دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەتراپىدىكىلەر نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: - ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ - دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچنى كۆتۈرۈپ]، باش كاھىنىنىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئوڭ قولىنى شىلۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا بۇنىڭغا جاۋابەن: - بولدى، توختا! - دېدى؛ ئۇ قولىنى ئۈزۈپ قولىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئۆزىنى تۇتقىلى كەلگەن باش كاھىنلار، پاسىبان بەگلىرى ۋە ئاقساقاللارغا قاراپ: - بىر قاراڭچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ كەپسىلەرغۇ؟ 53 مۇقەددەس ئىبادەتخانىدا ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالىدىڭلار. ھازىر بۇ سىلەرگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈم سۈرۈشىدۇر - دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى تۇتۇۋېلىپ، باش كاھىننىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئەگىشىپ ماڭدى. 55 ئەمدى ئۇلار ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ

چۆرىسدە [ئىسسىنىپ] ئولتۇرغاندا، پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ئولتۇردى.

56 ئاندىن ئوتنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆرگەن بىر دەپدەك ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ تۇرۇپ: - بۇ ئادەمۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، - دېدى. 57 لېكىن ئۇ تېنىپ: - ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! - دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۆتمەي، يەنە بىرەيلەن ئۇنى كۆرۈپ: - سەمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسىن، - دېدى. لېكىن پېترۇس: - ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! - دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرەيلەن: - دەرھەققەت، بۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ چۈنكى ئۇمۇ گاللىيەلىكتۇر، - دەپ چىڭ تۇرۇۋالدى. 60 لېكىن پېترۇس: - ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! - دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى ئاياغلاشماستىنلا، خوراز چىلىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكىلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنى: «بۈگۈن خوراز چىللاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تاننىسەن» دېگەنلىكىنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى تۇتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۇمبىلاشقا باشلىدى؛ 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېكىپ ئۇنىڭدىن: - سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بەرگىن! - دەپ سوراشتى. 65 ۋە ئۇنىڭغا بۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇردى. 66 تاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقاللىرى، يەنى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى ئۆز كېڭەشمىسىگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: - ئېيتە، سەن مەسىھمۇ؟ - دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: - سىلەرگە ئېيتساممۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سورىسام، ھېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، - دېدى. 70 - ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسىن-دە؟ - دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: - دېگىنىڭلاردەك مەن شۇدۇرمەن! -

دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ئەمدى باشقا گۇۋاھچىلىقنىڭ
بىزگە نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! -
دېيىشقى.

23 ئاندىن [كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ] ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي]

پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. 2 ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت
قىلىپ: - ئۆزىنى مەسھ، يەنى پادىشاھ دەپ ئاتىۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇپ
ۋە قۇرتىتىپ، قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى
تۇتۇق، - دېيىشتى. 3 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ سەن؟
- دەپ سورىدى. ئۇ: - ئېيتقىنىڭدەك، - دەپ جاۋاب بەردى. 4 ئاندىن پىلاتۇس
باش كاھىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: - بۇ ئادەمدىن بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى
تاپالمىدىم، - دېدى. 5 لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي ھالدا: - ئۇ گاللىيەدىن تارتىپ تاكى
بۇ يەرگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ تەلىم بېرىش بىلەن خەلقنى قۇرتىتىدۇ. 6 پىلاتۇس
«گاللىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: - بۇ كىشى گاللىيەلىكمۇ؟ - دەپ سورىدى
7 ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خاننىڭ] ئىدارە قىلغان ئۆلكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر
تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يوللاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى).
8 ھېرود ئەيسانى كۆرگەندە ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى
ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۆجىزە كۆرۈش ئۈمىدىدە
بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدەۋاتاتتى. 9 ئۇ ئەيسانى كۆپ سوئاللارنى
سورىدى، لېكىن ئۇ ھېرودقا بىر ئىغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. 10 باش كاھىنلار ۋە
تەۋرات ئۇستازلىرى يېقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت
قىلىۋاتاتتى. 11 ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىرە قىلىشىپ،
ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىم كىيىدۈرۈپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ

يوللىدى. 12 مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. 13 ۋالىي پىلاتۇس باش كاهىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقى يىغىپ، 14 ئۇلارغا: - سىلەر بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن «خەلقى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇرتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمغا تارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنىمۇ تاپالمىدىم. 15 ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا تۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. 16 شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، - دېدى 17 (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [تۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرىنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). 18 لېكىن كۆپچىلىك تەڭلا چۇقان سېلىشىپ: - بۇنى يوقىتىڭ! بىزگە باراباسنى قويۇپ بېرىڭ! - دېيىشتى 19 (باراباس بولسا شەھەردە توپىلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). 20 شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى تۇردى. 21 لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: - كرىستلىگىن، ئۇنى كرىستلىگىن! - دەپ ۋارقىراشتى. 22 [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: - نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن تۆلۈمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، - دېدى. 23 بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كرىستلەنسۇن!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمدە باش كاهىنلارنىڭ چۇقانلىرى ئاخىر كۈچلۈك كەلدى. 24 پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. 25 ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنى، يەنى توپىلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتلىق

ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغاننى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 26 ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۇرنى شەھىرىلىك سىمون ئىسىملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى؛ ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كېيىنكى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. 27 ئەيسانىڭ كەينىدە زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۋاتقان ئاياللارمۇ تەڭگىشىپ كېلىۋاتاتتى. 28 لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: - ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۈچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى تۈزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! 29 چۈنكى سىلەرگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئوغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېتىمىگەن ئەمچەكلەر بەختلىكتۇر!» - دېيىشىدۇ. 30 شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۈستىمىزگە تۈرۈل!»، دۇڭلۇكلەرگە: «ئۈستىمىزنى ياپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. 31 چۈنكى ئادەملەر ياپېشىل دەرەخكە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەردە، قۇرۇپ كەتكەن دەرەخكە نېمە ئىشلار بولار؟! - دېدى. 32 ئىككى جىنايەتچىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئېلىپ كېلىنگەندى. 33 ۋە ئۇلار «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەندە، ئۇ يەردە ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرىنى ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە يەنە بىرىنى سول يېنىدا كېسىكە تارتتى. 34 ئەيسا: - ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، - دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى. 35 خالايق قاراپ تۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا دىمىغىنى قېقىپ مەسخىرە قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتەكەن! ئەگەر ئۇ راستتىن خۇدانىڭ مەسھى، ئۇنىڭ تاللىۋالغىنى بولسا، ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! - دېيىشتى. 36 لەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ، يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا سىر كە تەڭلەپ: 37 - ئەگەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! -

دېيىشقى . 38 ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] گرىپكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغانىدى. 39 ئۇنىڭ بىلەن بىللە كرىستكە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: - سەن مەسىھ ئەمەسمىڭ؟ ئەمدى ئوزۇڭنىمۇ، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! - دېدى. 40 بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گېپىگە تەنبە يېرىپ: سەن ئوزۇڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ تېگىدە تۇرۇپ خۇدادىن قورقمايسەن؟ 41 بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقىقەت، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىمۇق، لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! - دەپ جاۋاب بەردى. 42 ئاندىن، ئۇ ئەيساغا: ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭدە، مېنى ياد قىلغىن، - دېدى. 43 ئەيسا ئۇنىڭغا: - بەرھەق، مەن ساڭا ئىبتايىكى، بۈگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەننەتتە بولىسەن، - دېدى. 44 ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىننى توققۇزىنچى سائەتكىچە قاراڭغۇلۇق باشتى. 45 قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توساتتىن ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. 46 ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: - ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، - دېدى-دە، تىنىقى توختاپ، جان ئۆزدى. 47 ئۇ يەردە تۇرغان يۈزبېشى يۈز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: - بۇ ئادەم ھەقىقەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! - دەپ خۇدادى ئۇلۇغلىدى. 48 ۋە بۇ مەزىرىنى كۆرۈشكە يىغلىغان بارلىق خەلق يۈز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆكرەكلىرىگە تۇرۇپ تويلىرىگە قايتىشقى. 49 ۋە ئۇنى تونۇيدىغان بارلىق كىشىلەر ۋە گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن ئاياللار يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلەرگە قاراپ تۇردى. 50 ۋە مانا شۇ يەردە كېڭەشمىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسىملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ ئۆزى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەسلىھەتلىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلغانىدى. ئۆزى يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئارماتىيا

دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلۈرۈپ كۈتەتتى. 52 ئۇ ئۆزى پىلائوننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ 53 ۋە ئۇنى كرېستتىن چۈشۈرۈپ كاناپ بىلەن كېپەنەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبرىگە دەپنە قىلدى. 54 بۇ «تەپپارلىق كۈنى» بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنىلىشىپ قالغانىدى. 55 ۋە ئۇنىڭ بىلەن گاللىيەدىن كەلگەن ئاياللار [يۈسۈپكە] ئەگىشىپ، قەبرىنى ۋە ئۇنىڭ جەسەتىنىڭ قانداق قويۇلغىنىنى كۆردى. 56 ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەترەلەر ۋە خۇش پۇراقلىق بۇيۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتتىكى] ئەمر بويىچە شابات كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24 ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە تاڭ يۇراي دەپ قالغاندا، ئاياللار ئۆزلىرى تەييارلىغان ئەترەلەرنى ئېلىپ، قەبرىگە كەلدى. 2 ئۇلار قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ دومىلىتىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى؛ 3 ۋە قەبرىگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەستى يوق تۇراتتى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بۇنىڭدىن پاتىپاراق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇرىدىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز پەيدا بولدى. 5 ئاياللار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يەرگە يېقىشتى. ئىككى زات ئۇلارغا: - نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى ئۆلگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ 6 ئۇ بۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تېخى گاللىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلەرگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانىيەتنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كرېستلىنىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! - دېدى. 8 ۋە ئۇلار ئۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ 9 ۋە قەبرىدىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىگە يەتكۈزدى. 10 روسۇللارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگداللىق مەريەم، يوثانا ۋە

ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئاياللار ئىدى. 11 لېكىن [ئاياللارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] ئۇلارغا ئەپسانىدەك بىلىندى، ئۇلار ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. 12 بىراق پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېڭىشىپ قەبرىگە ئىچىگە قارىدى، يالغۇز كاناپ كېيەنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بەرگەن ئىشلارغا تەئەببۇپ قېلىپ كەتتى. 13 ۋە مانا، شۇ كۈندە ئۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېميايۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. 14 ئۇلار يۈز بەرگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. 15 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزىلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى ئۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى، 16 لېكىن ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن تۇتۇلدى. 17 ئۇ ئۇلاردىن: - كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرىلىق مۇنازىرە قىلىشىۋاتىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار قايغۇلۇق قىياپەتتە توختاپ، 18 ئۇلاردىن كىيىپاس ئىسىملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: - يېرۇسالېمدا تۇرۇپمۇ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بەرگەن ۋە قەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇساپىر سەن ئوخشىمامسەن؟! - دېدى. 19 ۋە ئۇ ئۇلاردىن: - نېمە ۋە قەلەر بولدى؟ - دەپ سورىدى. «ناسارەتلىك ئەيساغا مۇناسىۋەتلىك ۋە قەلەر!» - دېدى ئۇلار، - «ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، 20 باش كاهىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى تۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ، كرىستلەتتى. 21 بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەممەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغاندۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋە قەلەر يۈز بەرگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ 22 يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى ئۇلار بۈگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتىكەن، 23 ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپالماي قاپتىپ كېلىپ:

«بىزگە بىرنەچچە پەرىشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. 24 بۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچە بىلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئاياللارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلارمۇ كۆرمەپتۇ. 25 ئەيسا ئۇلارغا: - ئەي نادانلار، بەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللا! 26 مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈشى مۇقەررەر ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 27 ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق بەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۆزى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى ئۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. 28 ئۇلار بارىدىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقاق بىر يەرگە بارىدىغاندەك تۇراتتى. 29 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: - كەچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ. بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، - دەپ تۇتۇندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلار بىلەن قونغىلى ئويىگە كىردى. 30 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ناننى قولغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن ناننى ئوشۇتۇپ ئۇلارغا تۇتتى. 31 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇ ئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. 32 ئۇلار بىر-بىرىگە: - ئۇ يولدا بىز بىلەن پاراڭلىشىپ، بىزگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بەرگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويىا ئوتتەك ياندىمۇ؟! - دېيىشتى. 33 ۋە ئۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىرىگە يىغىلىپ تۇرغىنىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمۇغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. 35 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىيلەنمۇ يولدا يۈز بەرگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ ئاننى ئۇششۇۋاتقاندا ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قانداق تونۇلغىنىنى كۆپچىلىككە سۆزلەپ بەردى. 36 ۋە ئۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا]

ئۆزى توساتتىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 37 ئۇلار بىرەر روھنى ئۇچراتتۇقۇنېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقىزادە بولۇشۇپ ۋەھىمىگە چۈشتى. 38 ئۇ ئۇلارغا: - نېمىگە شۇنچە ئالاقىزادە بولۇپ كەتتىڭلار؟ نېمىشقا قەلبىڭلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ 39 قوللىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرسىلەر، - دېدى. 40 ۋە شۇنداق دېگەچ ئۇلارغا پۇت-قولنى كۆرسەتتى. 41 ئۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ ئۇلاردىن: - سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېڭۈدەك نەرسەڭلار بارمۇ؟ - دەپ سورىدى. 42 ئۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋىپى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنكىنى ئۇنىڭغا سۇنۇۋىدى، 43 ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. 44 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: - مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلەرگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ - دېدى. 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ زېھنىلىرىنى ئاچتى 46 ۋە ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۆزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چېكىپ، ئۈچىنچى كۈندە ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈد، 47 ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللەرگە جاكارلىنىدۇ. 48 سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. 49 ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇدۇڭلارغا ئەۋەتمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە كۈتۈپ تۇرۇڭلار». 50 ۋە ئۇ

ئۇلارنى بەيت-ئانىيا يېزىسىغىچە باشلاپ باردى ۋە قوللىرىنى كۆتۈرۈپ ئۇلارنى بەرىكەتلىدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنى بەرىكەتلىگەندە ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ تاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 52 ئۇلار ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشنى ۋە زور خۇشال-خۇراملىق ئىچىدە يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، 53 ھەردائىم ئىبادەتخانىدا تۇرۇپ خۇداغا شۈكۈر-سانا ئوقۇشۇپ تۇردى.

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كلام» بار ئىدى؛ كلام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كلام خۇدا ئىدى. 2 ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. 3 ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. 4 ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. 5 ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بېسىپ چۈشەلمىگەن ئەمەس. 6 بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. 7 ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۆزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەن ئىدى. 8 [يەھيانىڭ] ئۆزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەن ئىدى. 9 ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنساننى يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقان ئىدى. 10 ئۇ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. 11 ئۇ ئۆزىنىڭكەلەرگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى ئۆز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. 12 شۇنداقتىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. 13 ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۈرەلگەن بولدى. 14 كلام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قارىدۇق؛ ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. 15 (يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: - مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغاندى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! - دەپ جار قىلدى) 16 چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن

ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. 17 چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەندى؛ لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. 18 خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس؛ بىراق ئاتىنىڭ قۇچقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. 19 يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاهىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بەرگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: 20 ئۇ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» - دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. 21 ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا ئوزۇڭ كىم بولىسەن؟ ئىلىياس [پەيغەمبەر] مۇسەن؟ - دەپ سورىدى. - ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، - دېدى ئۇ. - ئەمدى، سەن ھېلىقى پەيغەمبەر مۇسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇلار. ئۇ يەنە: - ياق! - دېدى. 22 شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولىسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلەرگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىزگە ئېيتقىن]، ئوزۇڭ توغرىلىق نېمە دەيسەن؟ - دەپ سورىدى. 23 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: - يەشاييا پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۆلدە «رەبىنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ تۇتۇلغان ئاۋازدۇرمەن! 24 ئەمدى [يېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيەلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: - سەن يا مەسىھ، يا ئىلىياس ياكى ھېلىقى پەيغەمبەر بولساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرسەن؟ - دەپ سورىدى. 26 يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: - مەن كىشىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرمەن، لېكىن ئاراڭلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرى بار؛ 27 ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنىنىڭ بوغۇقۇچىنى يېشىشىمۇ لايىق ئەمەسمەن! 28 بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز

بەرگەندى. 29 ئەتسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: - مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! 30 مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرى بار، ئۇ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! 31 مەن بۇرۇن ئۆتى بېلىسەممۇ، لېكىن ئۆتى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. 32 يەھيا يەنە گۇناھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: - مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. 33 مەن ئەسلىدە ئۆتى بېلىگەندىم، لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمىنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەندى. 34 مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇناھلىق بەردىم! 35 ئەتسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. 36 ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: - قاراڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! - دېدى. 37 ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. 38 ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: - نېمە ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. ئۇلار: - راجى (بۇ ئىبرانىچە سۆز بولۇپ)، «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە، قەيەردە تۇرسەن؟ - دېدى. 39 - بېرىپ كۆرۈڭلار، - دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈننىڭ ئونىنچى سائىتى ئىدى). 40 يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىيلەننىڭ بىرى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس ئىدى. 41 ئاندرىياس ئاۋۋال ئۆز ئاكىسى سىموننى

تېپىپ، ئۇنىڭغا: - بىز «مەسەھ» نى تاپتۇق! - دېدى («مەسەھ» ئىبرانىچە سۆز بولۇپ، گرىك تىلىدا «خىراستوس» دەپ تەرجىمە قىلىندۇ) 42 ۋە ئاكسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمۇن، بۇنىڭدىن كېيىن «كېفاس» دەپ ئاتىلىسەن، - دېدى (مەنىسى «تاش» تۇر). 43 ئەتىسى، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - ماڭا ئەگىشىپ ماڭ! - دېدى 44 (فىلىپ بەيت-سائىدلىق بولۇپ، ئاندرىياس بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتى ئىدى). 45 فىلىپ ناتانىيەنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازىملىرىدا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! - دېدى. 46 بىراق ناتانىيەل: - ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىر نېمە چىقامدۇ؟! - دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! - دېدى فىلىپ. 47 ئەيسا ناتانىيەنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرىدا: - مانا، ئىچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىسنى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! - دېدى. 48 ناتانىيەل: - مېنى قەيىرىمدىن بىلىدۇ؟! - دەپ سورىدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۇر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرگەندىم، - دېدى. 49 ناتانىيەل جاۋابەن: - ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسىەن! - دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - سېنى ئەنجۇر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە كۆرگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىنمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرسەن! - دېدى 51 ۋە يەنە: - بەرھەق، بەرھەق سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر ئاسمانلار ئىچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسان توغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! - دېدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گاللىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەريەم] ئۆيەردە ئىدى 2 ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ تويغا تەكلىپ قىلىنغانىدى. 3 تويدا شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: - ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، - دېدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: - خانىم، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، - دېدى. 5 ئانىسى چاكارلارغا: - ئۇ سىلەرگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، - دېدى. 6 ئەمدى شۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەر بىرىگە ئىككى-ئۈچ تۈگدىن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۆپ قويۇلغانىدى. 7 ئەيسا چاكارلارغا: - كۆپلەرگە سۇ تولدۇرۇڭلار، - دېدى. ئۇلار كۆپلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى. 8 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: - ئەمدى بۇنىڭدىن ئۆسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا بېرىڭلار، - دېدى. ئۇلار ئۇنى ئاپىرىپ بەردى. 9 توي باشقۇرغۇچى شارابقا ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن تېتىپ كۆرگەندە (ئۇ ئۇنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىلمىدى، ئەمما بۇنى سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توي بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، 10 ئۇنىڭغا: - ھەر بىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابنى تويىنىڭ بېشىدا قويدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرىنى قويدۇ. ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغغىچە ساقلاپسەن! - دېدى. 11 بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گاللىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەندى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 12 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرنائۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۆيەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. 13 يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيىق» غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. 14 ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى

ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. 15 ئۇ تاندىن قاچما ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى قوي-كالىلىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شەرەلەرنى تۇرۇۋەتتى 16 ۋە پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارغا: - بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ ئوينى سودا-سېتىق ئوينى قىلىشىۋالما! - دېدى. 17 بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەبۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ئويۇڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەتتەم ئۆزۈمنى چۈلغۈۋالدى!» 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: - بۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسىن، قېنى، بىزگە نېمە مۆجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! - دەپ سورىدى. 19 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇشبۇ ئىبادەتخانىنى چۇۋۇۋەتسەڭلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! - دېدى. 21 ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز تېنىنى كۆرسەتكەندى. 22 شۇڭا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. 23 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشتى. 24 لېكىن ئەيسا پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۆزىنى ئۇلارغا تاپشۇرمايتتى. 25 ئىنسان توغۇلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى بىلەتتى.

3 يەھۇدىيلار [كېڭەشمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. 2 بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بەرگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، - دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! - دېدى. 4 نىكودىم: - ئادەم قېرىغىنىدا قانداقۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! - دەپ سورىدى. 5 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! 6 ئەتىدىن تۇغۇلغان بولسا ئەتىمۇ، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. 7 ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. 8 شامال خالىغان تەرەپكە سوقۇدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيەرگە بارىدىغىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىر مۇ شۇنداق تۇر. 9 نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: - بۇ ئىشلار قانداقۇ مۇمكىن بولار؟ - دېدى. 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «سەن ئىسرائىلنىڭ ئولماسى تۇرۇپ، بۇنى بىلمەيسەن؟ 11 بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بىز بىلگىنىمىزنى ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلمايسىلەر. 12 سىلەرگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟ 13 ئۆزى ئەرشتە بولۇپ، ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانىيەتتىن باشقا ھېچكىم ئەرشتە چىقىمىدى. 14 مۇسا چۆلدە [تۇچ] يىلاننى كۆتۈرگەندەك، ئىنسانىيەتتىن چىقىمىدى.

ئوخشاشلا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. 15 شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) 16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، ئۆزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. (aiōnios g166) 17 خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. 18 كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا بېكىتىلەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا بېكىتىلگەندۇر؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە-يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان. 19 ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبى مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. 20 چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ 21 لېكىن ھەقىقەتتىن يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تايىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. 22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. 23 شۇ چاغدا يەھيا [پەيغەمبەر مۇ] سالم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى تايون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۈيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشنى 24 (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغانىدى). 25 [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قاندىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. 26 ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: -

ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇقىقىدا سەن بىلەن بىرگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپلەپ] گۇۋاھلىق بەرگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىشىۋاتىدۇ، - دېدى. 27 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەگەر ئۇنىڭغا ئەرىشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلەرگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە ئۆزۈڭلار گۇۋاھچىسىلەر. 29 كېلىنچەكنى ئەمرىگە ئالغۇچى يىگىتتۇر، قولدىشى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ، قولداش ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولۇمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. 30 ئۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىم مۇقەررەردۇر. 31 ئۈستۈندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرىشتىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر؛ 32 ئۆزىنىڭ [ئەرىشتە] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ بۇلار توغرىلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ، بىراق ھېچكىم ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. 33 [ھالبۇكى]، كىمكى ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگىمۇ مۇھۈرىنى باسقان بولىدۇ. 34 چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ، چۈنكى خۇدا روھى [ئۇنىڭغا] ئۆلچەم بىلەن كەلمەپ بەرمەس. 35 ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۇنىڭ قولغا تاپشۇرغاندۇر. 36 ئوغۇلغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغۇلغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. (aiōnios g166)

4 ئەمدى پەرىسىيەلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنى رەب ئوققاندىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) 3 ئۇ يەھۇدىيە

ئۆلكىسىدىن چىقىپ يەنە گاللىيەگە كەتتى. 4 ئەمدى ئۇ يول ئۈستىدە سامارىيە
 ئۆلكىسىدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقۇپ ئۆز ئوغلى يۈسۈپكە
 بەرگەن يەرگە يېقىن بولغان سامارىيەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ
 يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى، ئەيسا سەپىرىدە چارچىغىنىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا
 كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى
 يەپكەك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەرگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، سامارىيەلىك
 بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: - ماڭا ئىچكىلى سۇ بەرگىن، - دېدى. 9
 ئايال ئۇنىڭدىن: - ئۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك سامارىيەلىك بىر ئايالدىن
 قانداقلا چە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ - دەپ سورىدى (چۈنكى
 يەھۇدىيلار سامارىيەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا
 ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئەگەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىسى ۋە سەندىن سۇ
 سوريغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسەڭىدى، ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىش ۋە
 ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرەتتى. 11 ئايال ئۇنىڭدىن: - تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك
 ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن
 ئالىسىز؟ 12 ئەجەب، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز ياقۇپتىن ئۇلۇغمۇسىز؟
 بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن - دېدى. 13 ئەيسا
 ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بۇ سۇنى ئىچكەن ھەرىكەت يەنە ئۇسسايىدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان
 سۇنى ئىچكۈچى ھەرىكەت مەڭگۈگە ئۇسسمايدىغان بولىدۇ ۋە بەلكى مەن ئۇنىڭغا
 بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان، ئۇرغۇپ
 چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، - دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: - تەقسىر،
 ماڭا بۇ سۇدىن بەرگەيسىزكى، مەن يەنە ئۇسسمايدىغان ۋە مۇشۇ يەرگە سۇ تارتقىلى
 ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! - دېدى. 16 ئەيسا: - بېرىپ ئېرىڭى بۇ

يەرگە چاقىرىپ كەلگەن، - دېدى. 17 - ئېرىم يوق، - دەپ جاۋاب بەردى
ئايال. - ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئەرگە تەگدىڭ ۋە ھازىر
سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! - دېدى ئەيسا. 19 ئايال
ئۇنىڭغا: - تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! 20 ئاتا-
بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى
يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋالسىلەرغۇ؟ - دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق
دېدى: - خانىم، ماڭا ئىشەنگەن، شۇنداق بىر ۋاقتى-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ
ئاتىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۈچۈن نە بۇ تاغدا ياكى نە يېرۇسالېمدا بولۇشىڭلارنىڭ
ھاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلىشىڭلارنى بىلەيسىلەر، بىراق بىز كىمگە
ئىبادەت قىلىشىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق
بولدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقت كېلىدۇ. ۋە شۇنداقتا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي
ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئانا ئۆزىگە ئەنە
شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدەمەكتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە ئۇنىڭغا
ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر.
25 ئايال ئۇنىڭغا: - مەسھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن.
ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. - دېدى. 26 ئەيسا ئۇنىڭغا:
- سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! - دېدى. 27 شۇ چاغدا
ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا
ھاڭ-تاڭ قىلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» ياكى
«نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سورىمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال
كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھەرگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: 29 - يۈرۈڭلار،
ھاياتىدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار.

ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ - دېدى. 30 بۇنىڭ بىلەن خالايق شەھەردىن چىقىپ،
 ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز،
 بىر نەرسە يەۋالساڭچۇ؟ - دەپ توتۇنۇشتى. 32 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - مېنىڭ سىلەر
 بىلەيدىغان بىر يېمەكلىك بار، - دېدى. 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: - ئەجەبا، بىرىسى
 ئۇنىڭغا يېڭى بىر نەرسە ئەكەپ بەرگەنمىدۇ؟ - دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق
 دېدى: - مېنىڭ يېمەكلىك - مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە
 ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماملاشتۇر. 35 - سىلەر: «ھوسۇل يىغىشقا يەنە
 تۆت ئاي قالدى» دەۋاتمامسىلەر؟ مانا، سىلەرگە ئېيتايكى، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ
 ئېتىزلارغا قاراڭلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولدى! 36 ۋە ئورمىچى
 ئىش ھەققىنى ئالدى ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا توپلانغان ھوسۇلنى يىغدۇ، شۇنىڭ بىلەن
 تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى
 تېرىدۇ، يەنە بىرى يىغدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 38 مەن سىلەرنى
 ئۆزۈڭلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك
 قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا تېرىپ بولدۇڭلار. 39 شۇ
 شەھەردىكى نۇرغۇن سامارىيەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتىدا قىلغانلىرىمنىڭ
 ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد
 قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشنى
 توتۇنۇشكى تۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيەردە ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز-
 كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: -
 بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى
 ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۈرۈشكە، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! -
 دېيىشتى. 43 بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گاللىيەگە قاراپ

ما كدى 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بەرگەندى). 45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەگە كەلگەندە، گاللىيەلىكلەر ئۇنىڭ [تۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققاندى). 46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گاللىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغاندى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرنائھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيەگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: - [تويۇمگە] چۈشۈپ، سەكراتتا ياتقان ئوغلىمنى ساقايتىپ بەرگەيلا! - دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: - سىلەر [گاللىيەلىكلەر] مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! - دېدى. 49 ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: - تەقسىر، بالام ئۆلەستە چۈشكەيلا! - دېدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا: - بارغىن، ئوغلىڭ ھايات قالدى! - دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ئۆيىگە قاراپ ما كدى. 51 يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، باللىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. 52 ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى سائەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سورىۋېدى، ئۇلار: - تۈنۈگۈن يەتتىنچى سائەتتە قىزىقىمى ياندى، - دېيىشتى. 53 بالىنىڭ ئاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «ئوغلىڭ ھايات قالدى!» دېگەن سائەت ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. 54 بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيەگە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. 2 يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى» نىڭ يېنىدا ئىبرانى تىلىدا

«بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆچمەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. 3 بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، توكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشتى. ئۇلار ئۆيەردە يېتىپ كۆچمەكنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. 4 چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆچمەككە چۈشۈپ سۇنى ئۇرغۇتىدىكەن؛ سۇ ئۇرغۇغاندا كۆچمەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۆزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقىيىدىكەن. 5 ئەمدى ئۆيەردە ئوتتۇز سەككىز يىلدىن بېرى ئاغرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. 6 ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يەردە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۇزۇندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: - ساقىيىشىنى خالامسەن؟ - دەپ سورىدى. 7 بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۇغا چۈشۈرىدىغان ئادەم يوق. مەن چۈشەي دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالدى، - دېدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! - دېدى. 9 ھېلىقى ئادەم شۇ ئان ساقىيىپ، ئورۇن- كۆرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. 10 شۇڭا [بەزى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: - بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئورۇن- كۆرپەڭنى كۆتۈرۈش [تەۋراتتا] ساڭا مەنئى قىلىنغان! - دېدى. 11 لېكىن ئۇلارغا جاۋابەن: - مېنى ساقايىقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئورۇن- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەندى! - دېدى. 12 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئەمدى ساڭا: «ئورۇن- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ - دەپ سوراشتى. 13 بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يەردە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزى دالدىغا ئېلىپ، ئاستىغىغا كېتىپ قالدى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: - مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۆلپەت

چۈشۈپ قالمىسۇن! - دېدى. 15 ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ،
 ئۆزى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 16 ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى
 قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. 17 لېكىن ئەيسا
 ئۇلارغا: - ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمەكتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن!
 - دېدى. 18 شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى؛ چۈنكى ئۇ
 شابات كۈنىنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ چاقىرىپ،
 ئۆزى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. 19 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى:
 - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئوغۇل ئۆزلۈكىدىن
 ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاندىن شۇ
 ئىشنى قىلدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلدۇ. 20 چۈنكى
 ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلدۇ
 ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا
 ئايان قىلدۇ. 21 چۈنكى ئۆلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق
 ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلەرگە ھاياتلىق
 ئاتا قىلدۇ. 22 شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ،
 بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. 23 بۇنىڭدىن مەقسەت، -
 ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىغا ھۆرمەت قىلغاندەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت
 قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ
 ھۆرمەتلىمىگەنلەردىن بولىدۇ. 24 - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ
 قويايىكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھەركىم مەڭگۈلۈك
 ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ؛ ئۇ ئادەم سوراقتا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا
 ئۆتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ

قويايىكى، ئۆلۈكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغللىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە بولىدۇ. 26 چۈنكى ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغللىغىمۇ ئۆزىدە شۇنداق ھاياتلىققا ئىگە بولۇشى ئاتا قىلدى 27 ۋە يەنە ئۇنىڭغا سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغللىدۇر. 28 بۇنىڭغا تەئەبجۇپ قىلماڭلار؛ چۈنكى بارلىق گۆردە ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە ئۇلار شۇئان يەرلىكلەردىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. 30 مەن ئۆزۈمگۈمدىن ھېچنېمە قىلالمىمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم بويىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 - ئەگەر ئۆزۈم ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەقىقەت ھېسابلانمايدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدىغان باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ راستلىقىنى بىلىمەن. 33 سىلەر يەھىياغا ئەلچى ئەۋەتكىنىڭلاردا، ئۇ ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بەرگەن 34 ((ئەمەلىيەتتە))، ماڭا ئىنساننىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشىمنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ [يەھىيا توغرىلىق] شۇنداق ئېيتىۋاتقىنىم پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر). 35 [يەھىيا] بولسا كۆيۈپ نۇر چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا بىر مەزگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن يەھىيانىڭ مەن ئۈچۈن بەرگەن گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرىمدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزۈم مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار،

قىياپتىنى كۆرمىدىڭلار 38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كلامى سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن ئورۇن

ئالدىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگۈچىدۇر.

40 (aīōnios g166) شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ

يېنىمغا كېلىشى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ 42

لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. 43 مەن

ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر. ھالبۇكى،

باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-

بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۆھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يېگانە خۇدادىن كەلگەن

ئىززەت-شۆھرەتكە ئىنتىلمەسەڭلەر، ئۇنداقتا سىلەر قانداقۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45

بىراق مېنى ئۈستىمىزدىن ئاتىغا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۈستۈڭلاردىن

شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [پەيغەمبەردۇر].

46 چۈنكى ئەگەر سىلەر راستتىن مۇسا [پەيغەمبەرگە] ئىشەنگەن بولساڭلار،

ماڭمۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرىلىق

پۈتكەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمەسەڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقۇ

ئىشىنىسىلەر!؟

6 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە دېڭىزى (تىبېرىياس دېڭىزى) دەپمۇ

ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتتى. 2 زور بىر توپ خالايق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان

مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. 3

ئەيسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى. 4 ئۇ چاغدا

يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا ئاز قالغان ۋاقىت ئىدى. 5

ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خالا يېقىنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپپىن: - بۇلارغا يەيدىغانغا نانىنى نەدىن ئالغىز؟ - دەپ سورىدى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپپىن سىناش ئۈچۈن ئېيتقاندى. چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). 7 فىلىپ جاۋابەن: - ئىككى يۈز دىنارغا نان ئالساڭمۇ، ھەر بىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن بېيىشكىمۇ يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ تىنىسى ئاندىرىياس ئەيساغا: 9 - بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! - دېدى. 10 ئەيسا: - كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، - دېدى (ئۇ يەردە ئوت-چۆپ مول تۈسكەندى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ سانى بەش مىڭچە بار ئىدى. 11 ئەيسا ئانلارنى قولغا ئېلىپ، [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۆلەشتۈرۈپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك خالغانچە يېدى. 12 ھەممەيەن يەپ تويۇنغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - ئاشقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، - دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا ئېنىدىن يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغۋالدى. 14 ئەمدى خالايىق ئەيسانىڭ كۆرسەتكەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلارنىڭ كېلىپ ئۆزىنى پادىشاھ بولۇشقا زورلىماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. 17 ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ، دېڭىزنىڭ ئۈستىدىكى كەپەرنائۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ چۈشۈپ كەتكەندى ۋە ئەيسا تېخىچە ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلمىگەندى). 18 قاتتىق بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار

پالاق ئۇرۇپ ئون-ئون بىر چاقىرىغىچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - بۇ مەن، قورقماڭلار! - دېدى. 21 شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغۇسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال ئۇلار بارىدىغان يەرگە يېتىپ باردى. 22 ئەتسى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايق [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىللە چىقمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۆزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆرگەندى. 23 ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-قولۇق تىبىرىياس شەھىرىدىن رەب تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يەرگە يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خالايق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلەرگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگىلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماڭدى. 25 ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، بۇ يەرگە قاچان كەلدىڭ؟ - دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ تويۇنغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدەيسىلەر. 27 بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانىي ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقىي قالدىغان ئوزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلەڭلار؛ بۇنى ئىنسانئوغلى سىلەرگە بېرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا تۈزى مۆھۈرلەپ تەستىقلىغان، - دېدى.

28 (aiōnios g166) شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن: - نېمىگە ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ - دەپ سوراشتى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، - دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: - ئۇنداق بولسا سەن بىزنى

كۆرۈپ تۇرۇشقا ئىشەندۈرگۈدەك قانداق مۆجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟ 31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۈرگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ ئۇلارغا نەرسىدىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «مانتا»نى يېگەن - دېيىشتى. 32 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ناننى بەرگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر؛ ئۇ [ھازىرمۇ] سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي ناننى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلدىغان، نەرسىدىن چۈشكۈچىدۇر. 34 - تەقسىر، ھەمىشە بىزگە شۇ ناننى بېرىپ تۇرغايىسەن! - دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەركىم ھېچقاچان ئاچ قالمىدۇ، ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھەركىم ھېچقاچان ئۆسسىمايدۇ. 36 لېكىن سىلەرگە ئېيتقىنىمىدەك، سىلەر مېنى كۆرگەن بولساڭلارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتسىلەر. 37 ئاتا ماڭا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. 38 چۈنكى ئۆز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن نەرسىدىن چۈشتۈم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن ھېچبىرىنى يىتتۈرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئىبارەت. 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلغا كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 41 ئەمدى يەھۇدىيلار ئەيسانىڭ: «نەرسىدىن چۈشكەن نان ئۈزۈمدۇرمەن!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 - «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ تونۇيدىغان تۇرساق، يەنە قانداقلارچە: -

«ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېسۇن؟» - دېيىشەتتى ئۇلار. 43 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - [مېنىڭ توغرامدا] ئوزئارا غوتۇلداشماڭلار. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا تۈزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ؛ مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەربىرى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرمەن. 45 بەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا: «ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدا تەرىپىدىن توڭتىلدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزى] تىڭشىغان ۋە ئۇنىڭدىن ئۆگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 بىراق بۇ بىرەركىم ئاتىنى كۆرگەن دېگەنلىك ئەمەس؛ پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆرگەندۇر. 47 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمدۈرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆللەردە «ماننا» يېگىنى بىلەن يەنلا ئۆلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرسى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا ئۆلمەيدۇ. 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمدۈرمەن؛ كىمدەكىم بۇ ناندان يېسە، ئەبەدىلىك بەدگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-ئېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: - بۇ ئادەم بىزنىڭ يېيىشىمىزگە ئۆزىنىڭ ئەت-ئېنىنى قانداق پېرەلسۇن؟! - دېيىشەتتى. 53 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر ئىنسانئوغلنىڭ ئەت-ئېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى ئىچمىگۈچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-ئېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-ئېنىم ھەقىقىي ئۇزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچمىلىكتۇر. 56 ئەت-ئېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى

ئىچكىچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېڭىچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاسىتىم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن ناندۇر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «ماننا» دەك ئەمەس، چۈنكى ئۇلار «ماننا» نى يېيىشى بىلەن ئۆلدى، بىراق بۇ ناننى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۆكەپەرناھۇمدىكى سىناگوگدا تەلىم بەرگىنىدە ئېيتقاندى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: - بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلسۇن؟ - دېيىشتى. 61 بىراق ئۆز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوۋىلاشقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ سۆزۈم سىلەرنى تاپدۇردىمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىنسانىيەتنىڭ ئەسلى كەلگەن جايغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنى كۆرسەڭلار، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] ھاياتلىق بەرگۈچى - روھتۇر. ئىنساننىڭ ئەتلىرى بولسا ھېچقانداق پايدا بەرمەيدۇ. مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا ھەم روھتۇر ۋە ھەم ھاياتلىقتۇر. 64 لېكىن ئاراڭلاردىن ئېتىقاد قىلىنغان بەزىلەر بار، - دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلىنغانلارنىڭ ۋە ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلىدىغاننىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: - مەن شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتتىمكى، ئاتامدىن ئاتا قىلىنمىسا، ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلمەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىرىدىن خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون ئىككىيەندىن: - سىلەرمۇ، ھەم [مەندىن] كېتىشى خالامسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 68 سىمۇن پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: - ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەيتىق؟ مەڭگۈ ھاياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەندۈك ۋە شۇنى بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! - دېدى. 70 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - مەن سىلەر

ئون ئىككىگىلارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، بىراق ئاراڭلاردا بىرسى ئىبلىستۇر! - دېدى 71
(ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقا يۈتۈلۈك سىمونتىڭ ئوغلى يەھۇدانى كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى
يەھۇدانى ئون ئىككىگىلەرنىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلدۇ).

7 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ
يۈرۈشىنى خالىمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقتى
ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى» غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا
ئەيسانىڭ ئىنسىلىرى ئۇنىڭغا: - مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيەگە بارغىن، شۇنىڭ
بىلەن مۇخلىسلىرىڭمۇ [كارامەت] ئەمەللەرنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزى خەلق-
ئالەمگە تونۇتماقتى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى
قىلۋاتقانكەنەن، ئۆزۈڭنى دۇنياغا كۆرسەت! - دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنسىلىرىمۇ
ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغانىدى. 6 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: - مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى
كەلمىدى، لېكىن سىلەرگە نىسبەتەن ھەر ۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر
سىلەرگە ھەرگىز ئوچ بولمايدۇ، لېكىن مېنى ئوچ كۆرىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ
قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاھلىق بېرىۋاتمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن
ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، -
دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گاللىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنسىلىرى ھېيتقا
چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئۆزىمۇ ئۇنىڭغا باردى. ئەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى.
11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سورىۋاتاتتى. 12
كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى
ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالاقتى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق
يەھۇدىي [چوڭلىرىدىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-ئاشكارا ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى.
14 ھېيتنىڭ يېرىمى ئۆتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە

باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: - بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلىم ئالمىغان تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداق مۇنچە كۆپ بىلىمى بولسۇن؟ - دەپ ھاڭ-تاڭ قېلىشتى. 16 ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۆز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەركىم بۇ تەلىم توغرىلىق - ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى ياكى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتىۋاتقانلىقىنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا ھەققانىيلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىسىلەر؟ - دېدى. 20 كۆپچىلىك: - ساڭا جىن چاپلىشىپتۇ! سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ - دېيىشتى. 21 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن بىر كارامەتتى يارىتىشىم بىلەن ھەممىڭلار ھاڭ-تاڭ قېلىشتىڭلار. 22 - ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە خەتتە قىلىش توغرىلىق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتتە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈندە ئادەمنىڭ خەتتىسىنى قىلىۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلىنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتتە قىلىنغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچقىلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىياپەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ۋاقىتتا يېرۇسالېملىقلارنىڭ بەزىلىرى: - [چوڭلار] ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمۇ؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقاللارنىڭ ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھالبۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسىھ

كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەستىغۇ، - دېيىشتى. 28

شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلىم بېرىۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتىسىلەر]؟! بىراق مەن ئۆزلۈكۈمدىن ئەمەس، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر؛ بىراق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمايدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 31 لېكىن خالايق ئارىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. ئۇلار: «مەسىھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] يارىتالارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 پەرسىيەلەر خالايقنىڭ ئۇ توغرىدا غۇلغۇلا بولۇۋاتقان بۇ گەپ-سۆزلەرنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەر بىلەن باش كاھىنلار ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قاراۋۇللارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: - يەنە بىر ئاز ۋاقت سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر، - دېدى. 35 بۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: - ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گرىپكەلەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گرىپكلارغا تەلىم بېرەمدىغاندۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن بارىدىغان يەرگە بارالمايسىلەر» دېگىنى نېمىسىدۇ؟ - دېيىشتى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كىمدەكىم ئۇسىسىدا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! - دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى

ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىندىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقاندى.

[خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەن ئىدى). 40 خالايق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: - [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن! - دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسەھ ئىكەن!» دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسەھ گاللىيەدىن كېلەتتىمۇ؟»

42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسەھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلىشىمىدى؟» - دېيىشتى. 43 بۇنىڭ بىلەن، خالايق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلەر ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالىدى. 45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيەلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇللارغا: - نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ - دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: - ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرىسىيەلەر ئۇلارغا جاۋابەن: - سىلەرمۇ ئازدۇرۇلدىڭلارمۇ؟ 48 ئاقساقاللاردىن ياكى پەرىسىيەلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟! 49 لېكىن تەۋرات قانۇنى بىلەن بىر بولغان بۇ چۆپرەندىلەر لەنەتكە قالدۇ! - دېيىشتى. 50 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم ئۇلارغا: 51 - تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئۆزىدىن ئاڭلاپ بىلمەي تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ! 52 ئۇلار جاۋاب قىلىپ: - سەنمۇ گاللىيەدىنمۇ؟ [مۇقەددەس يازمىلارنى] كۆر، قېتىرقىنىپ ئوقۇپ باق، گاللىيەدىن ھېچقانداق پەيغەمبەر چىقمايدۇ! - دېدى. 53 شۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ] ھەربىرى ئۆز ئويىگە كەتتى.

8 ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خالايقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشكە ئىزدى.

ئۇ ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيەلىرى زىنا قىلىپ تۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇلار ئايالىنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ، 4 ئىنىڭدىن: - تۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۇستىدە تۇتۇۋېلىندى. 5 مۇسا [يەنە مېر] تەۋرات قانۇنىدا بىزگە مۇشۇنداق ئاياللارنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنى قانداق قىلىش كېرەك؟ - دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشتىكى نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يەرگە بىر نېمىلەرنى يازغىلى تۇردى. 7 ئۇلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ ئۇلارغا: - ئاراڭلاردىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! - دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يەرگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. 9 ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىرىدا ئەيسا ئوتتۇرىدا تۈرە تۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. 10 ئەيسا رۇسلىنىپ تۇرۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا بېكىتىدىغان ھېچكىم چىقىمىدۇ؟ - دەپ سورىۋىدى، 11 - ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چىقىمىدى، - دېدى ئايال. ئەيسا: - مەنمۇ سېنى گۇناھقا بېكىتمەيمەن. بارغىن، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! - دېدى. 12 شۇڭا ئەيسا يەنە كۆپچىلىككە سۆز قىلىپ: - دۇنيانىڭ نۇرى تۈزۈمدۇرمەن. ماڭا ئەگەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭا ئېرىدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، - دېدى. 13 پەرىسىيەلىرى: - سەن تۈزۈمگە تۈزۈڭ گۇناھلىق بىر ئاتىسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇناھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، - دېيىشتى. 14 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ھەتتا مەن تۈزۈمگە گۇناھلىق بەرسەممۇ،

گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۆزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيەرگە بارىدىغانلىقىمنى بىلمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيەرگە بارىدىغانلىقىمنى بىلمەيسىلەر. 15 سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ تۆلچىمى بويىچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. 16 مەن ھۆكۈم قىلساممۇ، ھۆكۈمۈم ھەققىدۇر؛ چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللەدۇر. 17 سىلەرگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۇر. 18 راست، مەن ئۆزۈم توغرىمدا ئۆزۈم گۇۋاھلىق بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ توغرىمدا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 19 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئاتاڭ قەيەردە؟ - دەپ سوراشتى. ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇيتىۋىڭلار، - دېدى. 20 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بەرگەندە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقاندى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتتى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئەزدەيسىلەر، لېكىن ئۆز گۇناھىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالماسىلەر، - دېدى. 22 بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: - ئۇ: «مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالماسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان دەپكىنىمىدۇ؟ - دېيىشتى. 23 ئەيسا ئۇلارغا: - سىلەر تۆۋەندىن ئۇرىسىلەر، مەن يۇقىرىدىن ئۇرىمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىن ئۆرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسىڭلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە ئۆلىسىلەر، - دېدى. 25 سەن زادى كىم؟ - دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - باشتا سىلەرگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ.

26 تۈزۈمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا كىلىشىدا ۋە ئۈستۈنلەردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار؛ لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۈنۈمگە ئېرىشكەن بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلەرگە تۇتقۇرۇپ ئېيتىمەن، - دېدى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرىسىدا ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ قالدى. 28 شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنساننىڭ ئۆمرىدىن كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «ئەزەلدىن» بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزۈڭلاردىن قىلىشىڭلارنى، پەقەت ئاتىڭلارنىڭ ماڭا تۈگەتكەنلىكىنىلا سۆزلىگەنلىكىڭلارنى بىلىشىڭلار. 29 مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىلىدۇ، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. 30 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 31 ئەيسا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: - ئەگەر مېنىڭ سۆز-كلامىدىن چىقماي تۇرساڭلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىشىڭلار، 32 ۋە ھەقىقەتنى بىلىشىڭلار ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، - دېدى. 33 ئۇلار جاۋابەن: - بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، - ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللىقىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىشىڭلار، دەپسەن؟ - دېدى. 34 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلىدۇر. 35 قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. (aiōn g165) 36 شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىشىڭلار. 37 سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇۋاتىشىڭلار، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچكىڭلاردىن ئورۇن ئالدى. 38 مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سىلەر بولسا ئۇلار ئۆز ئاتاڭلاردىن كۆرگەنلىرىڭلارنى قىلىۋاتىشىڭلار! 39 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، - دېدى. ئەيسا ئۇلارغا: - ئەگەر

ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا گلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىڭلار! 40
بىراق ھازىر ئەكسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتنى سىلەرگە يەتكۈزگەن
ئادەمنى تولىتۇرۇشكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. 41 سىلەر ئۆز
ئاتاڭلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتسىلەر! - دېدى. - بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ
پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! - دېيىشتى ئۇلار. 42 ئەيسا ئۇلارغا: -
ئاتاڭلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىڭلار؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ
باغرىدىن چىقىپ، بۇ يەرگە كەلدىم. مەن ئۆزلۈكۈمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى
ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. 43 سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى،
مېنىڭ سۆز-كلامم قۇلىقڭلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! 44 سىلەر ئاتاڭلار ئىبلىستىن
بولغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالەم
ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەقىقەت بولمىغاچقا، ھەقىقەتتە
تۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە
شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. 45 لېكىن مەن ھەقىقەتنى سۆزلىگىم ئۈچۈن،
ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. 46 قايسىڭلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەلىللىمەيسىلەر،
قېنى؟ ھەقىقەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ 47 خۇدادىن بولغان
كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر
خۇدادىن بولغان ئەمەسىلەر! 48 يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئەجەب، بىزنىڭ
سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جىن چاپلاشقان ئادەم» سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ -
دېيىشتى. 49 ئەيسا جاۋابەن: - ماڭا جىن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى
ھۆرمەت قىلمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتسىلەر. 50 مەن ئۆز
شان-شەرىپىمنى ئىزدەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم
قىلغۇچى بىرسى بار. 51 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى،

مېنىڭ سۆز- كالامىنى تۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد تۆلۈم كۆرمەيدۇ. (aiōn)

g165) 52 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: - ساڭا دەرۋەقە جىن چاپلاشقانلىقىنى

ئەمدى بىلدۈرۈڭ! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ تۈلگەن تۇرسا، سەن

قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز- كالامىنى تۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد تۆلۈم تېتىمايدۇ»

دەيسەن؟ (aiōn g165) 53 ئەجەبا، سەن ئاتىمىز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغمۇسەن؟ ئۇ تۆلدى،

پەيغەمبەرلەر ھەم تۆلدى!؟ سەن تۈزۈڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ 54 ئەيسا جاۋابەن

مۇنداق دېدى: - ئەگەر مەن تۈزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە

ھېسابلاشمايتتى. بىراق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى - سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايمىز» دەپ

ئاتايدىغان ئاتامنىڭ تۈزىدۇر. 55 سىلەر ئۇنى تونۇمىدىڭلار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيمەن.

ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ بىراق مەن ئۇنى تونۇيمەن ۋە

ئۇنىڭ سۆز- كالامىنى تۇتىمەن. 56 ئاتاڭلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىدىن

يايراپ-ياشىنىدى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنلا كۆرۈپ شادلاندى. 57 - سەن

تىنچى ئەللىك ياشقا كىرمەي تۇرۇپ، ئىبراھىمنى كۆردۈڭمۇ؟ - دېيىشتى ئۇلار. 58

ئەيسا ئۇلارغا: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئىبراھىم

تۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! - دېدى. 59 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى چالما-

كېسەك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى، لېكىن ئەيسا ئۇلارغا كۆرۈنمەي،

ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9 ۋە ئۇ يولدا كېتىۋېتىپ، تۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. 2 مۇخلىسلىرى

ئۇنىڭدىن: - ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ تۇغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟

ئۇ ئۆزىمۇ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ - دەپ سوراشتى. 3 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: -

ئۆزى ياكى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز

ئەمەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنسۇن دەپ شۇنداق بولغان. 4 كۈننىڭ يورۇقىدا، مېنى

ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كەچ كىرىسە، شۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. 5 مەن دۇنيادا تۇرغان ۋاقىتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۈرمەن. 6 بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يەرگە تۈكۈرۈپ، تۈكۈرۈكتىن لاي قىلىپ، لايى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى 7 ۋە ئۇنىڭغا: «سلوئام كۆچكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكەن» دېدى («سلوئام» ئىبرانىچە سۆز بولۇپ)، «ئەۋەتلىگەن» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ يۇيۇۋىدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. 8 قوشنىلىرى ۋە ئۇ ئىلگىرى تىلەمچىلىك قىلغاندا ئۇنى كۆرگەنلەر: - بۇ ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ - دېيىشىپ كەتتى. 9 بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. بىراق ئۇ ئۆزى: - مەن دەل شۇ كىشى بولمەن! - دېدى. 10 - ئۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ - دەپ سوراشتى ئۇلار. 11 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى [تۈكۈرۈۋىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇۋىدى، ماڭا: «سلوئام كۆچكىگە بېرىپ يۇيۇۋەتكەن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋىدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 12 - ئۇ ھازىر قەيەردە؟ - دەپ سوراشتى ئۇلار. - بىلمەيمەن، - دېدى ئۇ. 13 خالايق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرسىيەلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى 14 (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). 15 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سورىۋىدى، ئۇ ئۇلارغا: - ئۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋىدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەردىن بەزىلىرى: - ئۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنى تۇتمايدۇ، - دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: - ئۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلا چە بۇنداق مۆجىزىلىك

ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ - دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۇلۇنۇش پەيدا بولدى. 17 ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: - ئۇ كۆزلىرىڭنى ئىچىپتۇ، ئەمدى سەن ئۇ توغرىدا نېمە دەيسەن؟ - دەپ سوراشتى. ئۇ: - ئۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، - دېدى. 18 يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، بۇرۇن ئۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، 19 ئۇلاردىن: - بۇ سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتتىڭلار؟ ئەمدى ھازىر قانداقلا چەك كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ - دەپ سوراشتى. 20 ئاتا-ئانىسى ئۇلارغا: - ئۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا تۇغۇلۇشىدىنلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، 21 لېكىن ھازىر قانداقلا چەك كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. ئۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىڭلار، ئۇ ئۆزى دەپ بەرسۇن، - دەپ جاۋاب بەردى. 22 ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى، چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدەكىم ئەيسانى مەسھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، ئۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلسۇن دەپ قارار قىلغانىدى. 23 شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «ئۇ چوڭ ئادەم تۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىڭلار» دېگەندى. 24 پەرىسىيەلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، - دېيىشتى. 25 ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 26 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: - ئۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ - دەپ سوراشتى. 27 ئۇ جاۋابەن: - سىلەرگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟

سەلەرمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! - دېدى. 28 بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار
 ئۇنى قاتتىق تىللاپ: - سەن ھېلىقىنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ]
 مۇخلىسلىرىمىز. 29 خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز؛ لېكىن بۇ نېمىنىڭ
 بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلمەيمىز، - دېيىشتى. 30 ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا
 مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - ئاجايىپ ئىش قۇبۇل! گەرچە سەلەر ئۇنىڭ قەيەردىن
 كەلگەنلىكىنى بىلىشىڭلار بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. 31 بىز بىلىمىزكى،
 خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ؛ بىراق ئۆزىگە ئىخلاسمەن بولۇپ
 ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. 32 دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ،
 بىرەرسىنىڭ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. (aion
 g165) 33 ئەگەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالىغان بولاتتى.
 34 ئۇلار ئۇنى: - سەن تۇپتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بىزگە تەلىم
 بەرمە كىچىمۇ سەن؟ - دېيىشىپ، ئۇنى [سېنا گوگتىن] قوغلاپ چىقىرىۋېتىشتى. 35
 ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۇنى [سېنا گوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنى ئىزدەپ
 تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ - دەپ سورىدى. 36 ئۇ
 جاۋابەن: - تەقسىر، ئۇ كىم؟ مەن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، - دېدى. 37 - سەن ھەم
 ئۇنى كۆردۈڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل شۇنىڭ ئۆزى، -
 دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 38 ھېلىقى ئادەم: - ئى رەب، ئېتىقاد قىلىمەن! - دەپ،
 ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 39 - مەن كورلارنى كۆرىدىغان بولسۇن، كۆرىدىغانلارنى
 كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، - دېدى ئەيسا. 40 ئۇنىڭ
 يېنىدىكى بەزى پەرىسىيەلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئۇنىڭدىن: - بىزمۇ كورمۇ؟ - دەپ
 سوراشتى. 41 ئەيسا ئۇلارغا: - كور بولغان بولساڭلار، گۇناھىڭلار بولمايتتى؛ لېكىن

سەلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار ئۈچۈن سەلەرگە گۇناھ ھېسابلىنىۋېرىدۇ، -

دېدى.

10 بەرھەق، بەرھەق، مەن سەلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قوي قوتىنىغا

ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر.

2 ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. 3 ئىشىك باقار

ئۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تونۇيدۇ؛ ئۆز

قويلارنىڭ ئىسىملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. 4 ئۆز

قويلارنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ

ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىشىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. 5

لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭدىن قاچىدۇ؛ چۈنكى

ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. 6 ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بەرگىنى

بىلەن، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. 7 شۇڭا

ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سەلەرگە شۇنى ئېيتىپ

قويايىكى، قويلارنىڭ ئىشىكى ئۈزۈلمەيدۇ. 8 مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ

ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر، لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالمايدۇ. 9 ئىشىك

ئۈزۈلمەيدۇ. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلدى ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-

چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. 10 ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە

بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ. مەن بولسام ئۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىۋېتىش ۋە شۇ ھاياتلىقى

مول بولسۇن دەپ كەلدىم. 11 ياخشى پادىچى ئۈزۈلمەيدۇ. ياخشى پادىچى

قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. 12 لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ. ئۆز

بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە،

قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرىپەرەن قىلىۋېتىدۇ.

13 ئەمدى مەدەكار بولسا پەقەت ھەققىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلەي بەدەر قاچىدۇ. 14 ياخشى پادىچى ئوزۇمدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىدەك، مەن ئوزۇمنىڭكىلەرنى تونۇيمەن ۋە ئوزۇمنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. 16 بۇ قوتاندىن بولمىغان باشقا قويلارمۇ بار. ئۇلارنىمۇ ئېلىپ باشلىشىم كېرەك ۋە ئۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. 17 ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم ئۈچۈن ئۇنى پىدا قىلىمەن. 18 جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن ئۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقمەن ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشىمۇ ھوقۇقلۇقمەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن. 19 بۇ سۆزلەر تۈپەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 20 ئۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: - ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ، ئۇ جۈبۇۋاتىدۇ، نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدەكسىلەر؟ - دېيىشتى. 21 يەنە بەزىلەر بولسا: - جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولمايدۇ. جىن قانداقۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالسىۇن؟! - دېيىشتى. 22 قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» تۈتكۈزۈلۈۋاتاتتى. 23 ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايماننىڭ پېشايۇنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. 24 يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇلۇپ: - بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ تۇتۇقلۇقتا قالدۇرماقچىسەن؟ ئەگەر مەسىھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقنى ئېيت، - دېيىشتى. 25 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن سىلەرگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 26 بىراق مەن سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلارىمدىن ئەمەسسىلەر. 27 مېنىڭ قويلارىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى تونۇيمەن ۋە ئۇلار ماڭا ئەڭشىدۇ. 28 مەن ئۇلارغا

مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلمەن، ئۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم ئۇلارنى قولۇمدىن تارتىۋالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 ئۇلارنى ماڭا تەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن ئۈستۈندۈر ۋە ھېچكىم ئۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايدۇ. 30 مەن ۋە ئاتا [ئەسلىدىنلا] بىردۇرمىز. 31 بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنى چالما- كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ، يەردىن قوللىرىغا تاش ئېلىشتى. 32 ئەيسا ئۇلارغا: - ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئەمەللەرنى سىلەرگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى چالما- كېسەك قىلىۋاتىسىلەر؟ - دېدى. 33 - سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۇپۇرلۇق قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما- كېسەك قىلىمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، ئوزۇڭنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! - دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - سىلەرگە تەۋە مۇقەددەس قانۇندا «مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلار سىلەر» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ 35 خۇدا ئوز سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۈچتىن قالمايدۇ) 36 نېمە ئۈچۈن ئاتا ئوزىگە خاس- مۇقەددەس قىلىپ پانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ ئوغلىمەن» دېسە، ئۇ توغرىلۇق «كۇپۇرلۇق قىلىدىڭ!» دەيسىلەر؟ 37 ئەگەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلىپسەم، ماڭا ئىشەنمەڭلار. 38 بىراق قىلىپسەم، ماڭا ئىشەنمەڭلەر ھالەتتىمۇ، ئەمەللەرنىڭ ئوزلىرىگە ئىشىنىڭلار. بۇنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭمۇ ئاتامدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلىدىغان بولىسىلەر. 39 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە ئۇنى تۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. 40 ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [پەيغەمبەر] دەسلىپىدە ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى. 41 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار: - يەھيا ھېچ

مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! - دېيىشتى. 42 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11 لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا تۇرغان، بەيت-ئانبا دېگەن كەنتتە تۇراتتى 2 (بۇ مەريەم بولسا، رەبگە خۇشبۇي ماينى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى تۈز چاچلىرى بىلەن ئېرىتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى؛ كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىسمى ئىدى).

3 لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيساغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۈيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. 4 لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: - بۇ كېسەلدىن تۆلۈپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى تۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىندۇ - دېدى. 5 ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولۇق سۆيەتتى. 6 شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، ئۆزى تۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - يەھۇدىيەگە قايتا بارايلى! - دېدى. 8 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: - ئۆستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان تۇرسا، يەنە ئۇ يەرگە قايتا بارامسەن؟ - دېيىشتى. 9 ئەيسا مۇنداق دېدى: - كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. 10 لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشما، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. 11 بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: - دوستىم لازارۇس ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ئويۇقسىدىن ئويغاتقىلى بارمەن، - دەپ قوشۇپ قويدى. 12 شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - ئى رەب، ئۇ خىلغا بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، - دېدى. 13 ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ

تۆلۈمى توغرۇلۇق ئېيتقاندى، لېكىن ئۇلار ئۇ دەم ئېلىشتىكى ئۇيغۇنى دەۋاتىدۇ، دەپ ئويلاشتى. 14 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا ئوچۇقنى ئېيتىپ: - لازارۇس تۆلدى، - دەپتى. 15 - بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئوچۇن، [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىمغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى، - دەپتى. 16 «قوشكېزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس باشقا مۇخلىسداشلىرىغا: - بزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۆلەيلى، - دەپتى. 17 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بەيت-ئانىياغا بارغاندا، لازارۇسنىڭ يەرلىككە قويۇلغىنىغا ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. 18 بەيت-ئانىيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىغىچە يىراقلىقتا ئىدى، 19 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنىسى توغرىسىدا تەسەللى بەرگىلى ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەنىدى. 20 مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا تۆيىدە ئولتۇرۇپ قالدى. 21 مارتا ئەمدى ئەيساغا: - ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى. 22 ھېلىھەم خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، - دەپتى. 23 - ئۇنىڭ قايتا تىرىلدۈ، - دەپتى ئەيسا. 24 مارتا: - ئاخىرقى كۈنىدە، يەنە تىرىلىش كۈنىدە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، - دەپتى. 25 ئەيسا ئۇنىڭغا: - تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن تۈزۈمدۈرمەن، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلىمۇ، ھايات بولىدۇ؛ 26 ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلئەبەد تۆلمەس، بۇنىڭغا ئىشىنىمەنمەن؟ (aiōn g165) 27 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئىشىنىمەن، ئى رەب، سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. 28 بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىغا چاقىرىپ: - ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، - دەپتى. 29 مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى (شۇ

پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچرىشىپ قالغان يەردە ئىدى). 31 ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ئۆيدە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىراپ قوپۇپ سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەبرىگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ئويلاپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. 32 مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يەرگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ: - ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم تولىمىگەن بولاتتى! - دېدى. 33 ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقنىڭ يىغا-زار قىلىشىنى كۆرگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان چىكىپ، كۆڭلى تولىمۇ بىئارام بولدى ۋە: 34 - ئۇنى قەبرىگە قويدۇڭلار؟ - دەپ سورىدى. - ئى رەب، كېلىپ كۆرگەن، - دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. 36 يەھۇدىي خەلقى: - قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! - دېيىشتى. 37 ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: - قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالمىدى؟ - دېيىشتى. 38 ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چىكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. 39 ئەيسا: - تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! - دېدى. ئۆلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: - ئى رەب، يەرلىككە قويغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، - دېدى. 40 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرسەن» دېگەندىمغۇ! - دېدى. 41 بۇنىڭ بىلەن خالايىق تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئاتا، تىلىكىمنى ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. 42 تىلەكلىرىمنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىمنى بىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، ئەتراپىدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىگە ئىشەنسۇن دەپ، بۇنى ئېيتىۋاتىمەن! 43 بۇ سۆزلەرنى

قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: - لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! - دەپ توۋلىدى.

44 تۈلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى.

ئەيسا ئۇلارغا: - كېپەننى بېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! - دېدى. 45 مەريەمنىڭ يېنىغا پەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 46 لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى پەرىسىيەلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى مەلۇم قىلىشتى. 47 شۇڭا پەرىسىيەلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭەشمىسىنى يىغىپ: - قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. 48 ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قورۇمىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! - دېيىشتى. 49 ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: - سىلەر ھېچنەمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! 50 پۈتۈن خەلقنىڭ ھالداك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئۆلۈشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، - دېدى 51 (بۇ سۆزنى ئۇ ئۆزۈڭدىن ئېيتىمىغاندى، بەلكى ئۇ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەريانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ئۇيۇشتۇرۇش ئۈچۈن تۈلدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەندى). 53 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى تۈلتۈرۈۋېتىشنى قەستلىدى. 54 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۆيەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسىملىك بىر شەھەرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە تۇردى. 55 ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا ئاز قالغاندى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش

ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 56 شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغاندا بىر-بىرىگە: - قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ھېيت تۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ - دېيىشتى. 57 باش كاهىنلار بىلەن پەرىسىيەلەر بولسا ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن، ھەركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى توغرىلىق پەرمان چىقارغانىدى.

12 تۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي - بەيت-ئانىياغا كەلدى. 2 شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. 3 مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۇمبۇل ئەتىردىن بىر قانداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قۇيىدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ئۆيى بىر ئالدى. 4 لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئارىدا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سىمونيڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقارىيوت: 5 - نېدىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىلىشكە ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلىدى؟ - دېدى 6 (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەندى؛ چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئورتاق] ھەمياننى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى).

7 ئەمدى ئەيسا: - ئايالى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈم ئۈچۈن تەييارلىق قىلىپ ساقلىغاندۇر؛ 8 چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، - دېدى.

9 زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن

تېرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. 10 لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەندى؛ 11 چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. 12 ئەنسى، «[ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتى» نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 13 قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۈر-ھوساننا! پەرۋەردىگارىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. 14 ئەيسا بىر تەخەبى تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: - 15 «قورقا، ئى زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەخىيگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». 16 ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە ئۇلۇغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ توغرىلىق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭدا شۇنداق يۈز بەرگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 17 ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبرىدىن چاقىرىپ تېرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. 18 ئەيسا ياراتقان بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتىنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقانىدى. 19 پەرىسىيەلەر بولسا بىر-بىرىگە: - قاراڭلار، [بارلىق] قىلغىنىڭلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئەگەشمەكتە! - دېيىشتى. 20 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە گرېكلارمۇ بار ئىدى. 21 بۇلار ئەمدى گاللىيەنىڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، - دەپ تەلەپ قىلىشتى. 22 فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندرىياسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندرىياس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. 23 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق

دېدى: - «ئىنساننىڭ شەرىپى تۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. 24 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇغداي دېنى تۇپراق ئىچىگە چۈشۈپ تولىگۇچە، تۈزى يەنىلا يالغۇز قالدۇ، لېكىن تولىسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. 25 كىمدەكىم ئۆز ھاياتىنى ئايسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپەرتلەنسە، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. (aiōnios g166) 26 كىمدەكىم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئەگەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كېمدەكىم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، ئاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. 27 ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنىۋاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ «ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. 28 ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!، شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: - ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۈم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرمەن!» - دېيىلدى. 29 بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: - ھاۋا گۈلدۈرلىدى، - دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: - بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، - دېيىشتى. 30 ئەيسا بولسا جاۋابەن: - بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. 31 ئەمدى دۇنيانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى، ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. 32 ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۈزۈمگە جەلپ قىلىپ تارتىمەن، - دېدى 33 (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۆزىنىڭ قانداق تۆلۈم بىلەن ئۆلدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). 34 خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: - بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسھنىڭ ئەبەدىگىچە قالدۇغىنىنى ئاڭلىغان، سەن قانداقسىگە «ئىنساننىڭ كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قانداقۇ «ئىنساننىڭ» بولسۇن؟ - دەپ سورىدى. (aiōn g165) 35 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: -

نۇرنىڭ ئاراڭلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۇزۇن بولمايدۇ. شۇڭا قاراڭغۇلۇقنىڭ سىلەرنى بېسىۋالماستىكى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۇنىڭدا] مېڭىڭلار؛ قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. 36 نۇر ئاراڭلاردا بار ۋاقتىدا، ئۇنىڭغا ئىشىنىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتلىرى بولسىلەر، - دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. 37 گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار تېخى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. 38 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنقىلا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يەتكۈزگەن خەۋرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىممۇ ئايان قىلىنغان؟» 39 خالايقنىڭ ئېتىقاد قىلغىنىنىڭ سەۋەبى دەل شۇكى (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنقىلا ئېيتقاندەك): «پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى؛ مەقسەت، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] يېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولسا، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، - [دەيدۇ پەرۋەردىگار].» 41 بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] [مەسھىنىڭ] شان-شەرىپىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا قارىتا ئالدىنقىلا سۆز قىلغىنىدا ئېيتقانىدى. 42 ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىي ئاقساقاللىرىدىنمۇ نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيەلەر ۋە جىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوكتىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. 43 بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. 44 بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. 45 كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى

ئەۋەتكۈچى كۆرگۈچى بولدى. 46 مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. 47 بىرى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇتسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. 48 بىراق مېنى چەتكە قاققۇچى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغانى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز-كالا مەمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. 49 چۈنكى مەن ئۆزلۈكۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمى دېيىش ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمىر بەرگەن. 50 ئۇنىڭ ئەمرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا بۇرۇغىنىدەك سۆزلەيمەن. (aiōnios g166)

13 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. 2 ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلىۋاتقانىدى، ئېلىس ئاللىبۇرۇن سېمۇنىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋە سۈەسىنى سالغانىدى. 3 ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشىنى ئۇنىڭ قولغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، 4 داستىخاندىن تۇرۇپ، تون-كۆڭلىكىنى يېشىپ، بىر لۈڭگە بىلەن بېلىنى باغلىدى. 5 ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قۇيۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە يېلىگە باغلىغان لۈڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. 6 تۆۋەت سېمۇن پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۇنىڭغا: - ئى رەب، پۇتۈمنى سەن يۇساڭ قانداق بولغىنى؟! - دېدى. 7 ئەيسا ئۇنىڭغا: - نېمە قىلىۋاتقىنىمىز ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، - دېدى.

8 پېتروس: - سەن مېنىڭ پۈتۈمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ! - دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ نېسسۋەڭ بولمايدۇ، - دېدى. (aiōn. 9 g165 سمون پېتروس: - ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمىزلا ئەمەس، قوللىرىمىز، بېشىمىز يۇغايىسەن! - دېدى. 10 ئەيسا ئۇنىڭغا: - بەدىنى يۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسلا قايتا يۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىڭلار ئەمەس، - دېدى 11 (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمىنىڭ تۇتۇپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىڭلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەندى). 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون-كۆڭلىكىنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - سىلەرگە نېمە قىلغىنىنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ 13 سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەپسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. 14 ئەگەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار تۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. 15 مەن سىلەرگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۆلگىنى قالدۇردۇم. 16 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قول خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ، ئەلچىمۇ ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. 17 بۇ ئىشلارنى بىلگەننىڭىز، شۇنداق قىلىشىڭلار بەختلىكسىلەر! 18 مەن بۇلارنى ھەممىڭلارغا قارىتىپ ئېيتىمىدىم. مەن تاللىغانلىرىمنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. 19 مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايىكى، ئۇ ئىشلار يۈز بەرگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر. 20 بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل

قىلغان بولدى، ۋە مېنى قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولدى.
 21 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق پىغان چېكىپ، مۇنداق
 گۇۋاھلىق بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى،
 ئاراڭلاردا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلدۇ! 22 مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى
 بىلمەي، بىر-بىرىگە قاراشتى. 23 ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلاردىن بىرى ئەيسانىڭ
 مەيدىسىگە يۈلىنىپ ياتقانىدى، ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. 24
 سىمون پىترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت
 قىلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۈلىنىپ تۇرۇپ ئۇنىڭدىن: - ئى
 رەب، ئۇ كىمدۇر؟ - دەپ سورىدى. 26 ئەيسا جاۋاب بېرىپ: - بۇ بىر چىشلەم
 ناننى ئاشقا تۆگۈرۈپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر
 چىشلەم ناننى [ئاشقا] تۆگۈرۈپ، سىموننىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقارىيوتقا سۇندى. 27
 يەھۇدا ناننى ئېلىۋېدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. - قىلىدىغىنىڭنى چاپسان قىل،
 - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 28 ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى
 ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. 29 يەھۇدا ئۇلارنىڭ
 ئورتاق ھەميانىنى تۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بىزگە كېرەكلىك ھېيتلىق
 نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» ياكى «كەمبەغەللەرگە بىرەر نەرسە بەر» دەۋاتسا كېرەك،
 دەپ ئويلاشتى. 30 يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم ناننى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى
 (بۇ چاغ كېچە ئىدى). 31 يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا
 مۇنداق دېدى: - ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى
 ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. 32 ۋە ئەگەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلىنىسا، خۇدامۇ
 تۈزىدە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. 33 باللىرىم، سىلەر بىلەن
 بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقىتم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ

يەھۇدىيلارغا: «مەن بارىدىغان يەرگە سىلەر بارالماسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمىدەك، بۇنى سىلەرگىمۇ ئېيتىمەن. 34 سىلەرگە يېڭى بىر ئەمىر تاپشۇرغىمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 35 ئاراڭلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتتىڭلار بولسا، ھەممە ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىدۇ. 36 سىمۇن پېترۇس ئۆنگىنى: - ئى رەب، قەيەرگە بارىسەن؟ - دەپ سورىدى. ئەيسا جاۋابەن: - مەن كېتىدىغان يەرگە ھازىرچە ئەگىشىپ بارالماسەن، لېكىن كېيىن ماڭا ئەگىشىپ بارىسەن، - دېدى. 37 پېترۇس ئۆنگىغا: - ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر سېنىڭ كەينىڭدەن ئەگىشىپ بارالماسەن؟ سەن ئۈچۈن جېنىمنى پىدا قىلاي! - دېدى. 38 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - مەن ئۈچۈن راستتىنلا جېنىڭنى پىدا قىلامسەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويايىكى، خوراز چىلىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانسەن!

14 كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلىڭلار! خۇداغا ئىشىنىشىلەر، ماڭمۇ ئىشىنىڭلار. 2 ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، بۇنى سىلەرگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەر بىرىڭلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن شۇ يەرگە كېتىپ بارىمەن. 3 مەن سىلەرگە ئورۇن تەييارلىغىلى بارىدىغانىكەنمەن، چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۈزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. 4 سىلەر مېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىمنى ۋە ئۆيەرگە بارىدىغان يولىنى بىلىسىلەر. 5 توماس ئۆنگىغا: - ئى رەب، سېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمەن. شۇنداق ئىكەن، يولىنى قانداق بىلىمىز؟ - دېدى. 6 ئەيسا ئۆنگىغا: - يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۈزۈمدۇرمەن. مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. 7 ئەگەر مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردىن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى كۆردۈڭلار، - دېدى. 8 - ئى رەب، ئاتىنى بىزگە كۆرسىتىپ

قويساڭلا، شۇ كۇپايە، - دەيدى فىلسپ. 9 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دەيدى: «ئى
 فىلسپ، سىلەر بىلەن بىرگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمدىكىمۇ؟
 مېنى كۆرگەن كىشى ئاتىنى كۆرگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا يەنە:
 «بىزگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ 10 مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە ئىكەنلىكىگە
 ئىشەنمەيسەن؟ سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق، بەلكى مەندە
 تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۆز ئەمەللىرىنى قىلىۋاتىدۇ. 11 مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ
 مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. ياكى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا
 ئىشىنىڭلار. 12 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا
 ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلىۋاتقان ئەمەللىرىمنى قىلالايدۇ، ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ ئۇلۇغ
 ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. 13 ۋە ئاتىنىڭ
 ئوغۇلدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرىقىمى مېنىڭ نامى بىلەن تىلىسەڭلار، شۇلارنى
 ئىجابەت قىلىمەن. 14 مېنىڭ نامى بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسەڭلار، مەن
 سىلەرگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». 15 - «مېنى سۆيسەڭلار، ئەمەللىرىمگە ئەمەل
 قىلىسەلەر. 16 مەن ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلەرگە باشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلىدۇ.
 ئۇ سىلەر بىلەن ئەبەدىگىچە بىرگە بولىدۇ. (aiōn g165) 17 ئۇ بولسىمۇ ھەقىقەتنىڭ
 روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە
 تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيسەلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ
 ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە
 قايتىپ كېلىمەن. 19 ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر
 كۆرۈسەلەر. مەن ھايات بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسەلەر. 20 شۇ
 كۈندە مېنىڭ ئاتامدا بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەن ھەم
 سىلەردە بولغانلىقىمنى بىلىسەلەر. 21 كىم ئەمەللىرىمگە ئىگە بولۇپ ئۇلارنى تۇتسا،

مېنى سۆيگۈچى شۇ بولدى. مېنى سۆيگۈچى ئاتامۇ سۆيدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيەن ۋە ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا ئايان قىلمەن». 22 يەھۇدا (يەھۇدا ئىشقارىيوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، سەن ئۆزۈڭنى بۇ دۇنيادىكىلەرگە ئايان قىلماي، بىزگە ئايان قىلىشقا قانداق ئىش؟ - دەپ سورىدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «بىرىكم مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى تۇتدۇ؛ ئاتامۇ ئۇنى سۆيدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. 24 مېنى سۆيەيدىغان كىشى سۆزلىرىمنى تۇتمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چېغىمدا، بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامى بىلەن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلەرگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. 27 سىلەرگە خاتىرجەملىك قالدۇرمىەن، ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلەرگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلەرگە بەرگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ بەرگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار ۋە جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولساڭلار، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئاتا مەندىن ئولۇغدۇر. 29 سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بەرگىنىدە ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلەرگە ئېيتىم. 30 مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كىرگۈدەك ھېچ يوقۇق تاپالمىدۇ. 31 لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15 - «هەققىي ئۈزۈم تىلى» ئۈزۈمدۈرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن

مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بەرگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۇتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن سۈزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرمەن. شاخ تالدا تۇرماي، ئۈزۈم مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرەلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تىلى» ئۈزۈمدۈرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالمايسىلەر. 6 بىرى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمى تەلەپ قىلساڭلار، سىلەرگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيۈم، مېنىڭ مېھىر-مۇھەببەتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئەگەر ئەمىرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمىرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببەتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببەتىمدە تۇرىسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت يوقتۇر. 14 سىلەرگە بۇيرۇغان ئەمىرلىرىمنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى

«قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجا يېنىنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسەڭلار، ئۇ سىلەرگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلەدىم. 17 سىلەرگە شۇنى ئەمىر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپەرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجا يېنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلەرگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتدۇ. 21 بىراق مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلەرگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. 22 ئەگەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلىمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدەكىم مەندىن نەپەرەتلەنسە ئاتامدىن نەپەرەتلەنگەن بولىدۇ. 24 مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللىرىمنى] كۆرگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپەرەتلەندى. 25 لېكىن بۇ ئىشلار ئۇلارغا تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپەرەتلەندى» دەپ پۈتۈلگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن شۇنداق يۈز بەردى. 26

لېكىن مەن سىلەرگە ئاتنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى ئاتنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 27 سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16 سىلەرنىڭ پۇتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوڭلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ؛ ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئولتۇرگۇچى ئۆزىنى خۇداغا خىزمەت قىلىۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتنى، يا مېنى تونۇمغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېيتىمكى، ۋاقىت-سائەتنى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنلا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. 5- مەن باشتا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتىمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نەگە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. 6 ئەكسىچە، سىلەرگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قاغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلەرگە ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلەرگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئەگەر كەتسەم، ياردەمچى سىلەرگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلەرگە ئەۋەتىمەن. 8 ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلەرگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا ھەقىقەتنى بىلگۈزىدۇ. 9 ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلىدى. 10 ئۇلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر. 11 ئۇلارنى ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلەرگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر.

13 لېكىن ئۇ، يەنى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەقىقەتكە باشلاپ باردۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزلۈكىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. 14 ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ؛ چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. 15 ئاتىدا بار بولغاننىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر؛ مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. 16 ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ ۋە يەنە بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». 17 شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: «بىزىلەرگە: «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ يەنە بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇ؟ 18 «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلىدۇق، - دېيىشىدۇ. 19 ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن نېمىنى سورىماقچى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ يەنە بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىڭلاردىن سوراۋاتامسىلەر؟ 20 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قاينۇرىسىلەر، لېكىن قاينۇرلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. 21 ئايال كىشى تۇغۇتتا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بوۋىقى تۇغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى ئۇتۇپ كېتىدۇ. 22 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن

تارتىۋالمايدۇ. 23 شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمىسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمىنى تىلىسەڭلار، ئۇ شۇنى سىلەرگە بېرىدۇ. 24 ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنەمە تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلەڭلار، ئېرىشىسىلەر، بۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ! 25 سىلەرگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا سىلەرگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلەيمەن، ئاتا توغرىلۇق سىلەرگە ئوچۇق ئېيتىمەن. 26 شۇ كۈنى تىلەكلىرىڭلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۈچۈن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ 27 چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛ چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىڭلار. 28 مەن ئاتىنىڭ يېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىنىڭ يېنىغا بارىمەن». 29 مۇخلىسلىرى: - مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتۋاتىسەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! 30 بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق، - دېيىشتى. 31 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: - ھازىر ئىشەندىڭلارمۇ؟ 32 مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلەي دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەر بىرىڭلار ئۆز يوللىرىڭلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللەدۇر. 33 سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىگە ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا تۇرۇپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم!

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ،

مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئاتا، ۋاقت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى

ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن؛ بۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭمۇ سېنى ئۇلۇغلاقتۇردۇ؛ 2 يەنى، ئۇنىڭ سەن

ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل

ئەت ئىككىرىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن. (aiōnios

g166) 3 مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا - سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن

ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. (aiōnios g166) 4 مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم

ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇنداشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاقتۇردۇم. 5 ئى

ئاتا، سېنىڭ ئالەم ئايرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئوزۇڭنىڭ يېنىڭدا ئىكەن بولغان شان-

شەرەپ بىلەن مېنى ئوزۇڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن. 6 سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا

تاللاپ بەرگەن ئادەملەرگە سېنىڭ نامىڭنى ئايدان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى،

سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى تۇتۇپ كەلدى.

7 ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بەرگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى

بىلدى. 8 چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۈم؛ ئۇلارمۇ

بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى

ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. 9 بۇلارغا دۇئا قىلمەن؛ بۇ

دۇنيادىكى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بەرگەن ئادەملەرگە دۇئا قىلمەن؛

چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. 10 مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ

بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. 11 مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا

تۇرۇۋەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتمەن.

ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىكى، بىز

ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. 12 مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان

ۋاقتىمدا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولىدا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ھالاکەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرىمۇ يوقالمىدى. 13 مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقتىمدا سۆزلىدىم. 14 مەن ئۇلارغا سۆز-كلامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدا، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. 15 ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەن بىسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايىسەن، دەپ تىلەيمەن. 16 مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدا، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. 17 ئۇلارنى ھەقىقەت ئارقىلىق ئۆزۈڭگە مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايىسەن، چۈنكى سۆز-كلامىڭ ھەقىقەتتۇر. 18 سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. 19 ئۇلارمۇ ھەقىقەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ ئۆزۈڭگە ئاتالسىۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا خاس ئاتايمەن. 20 مەن يالغۇز ئۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، بەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. 21 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. 22 سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى ئۇلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ 23 يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. 24 ئى ئاتا، سەن ماڭا بەرگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بىرگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئايرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ

ئۈچۈن، ماڭا بەرگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. 25 ئى
ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە بۇلارمۇ
مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. 26 ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان
قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن
مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۇلاردا بولاي.

18 ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ
كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۆقېتىغا ئۆتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن
مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. 2 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى
بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. 3
شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاهىنلار ھەم پەرىسىيەلەر
ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس،
مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. 4 ئەيسا بېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ،
ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 5 ناسارەتلىك
ئەيسانى، - دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - مانا مەن بولمەن، - دېدى.
(ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى). 6 ئەيسا: «مانا
مەن بولمەن» دېۋىدى، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يەرگە يىقىلىشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن
ئەيسا ئۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: - كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. - ناسارەتلىك
ئەيسانى، - دېيىشتى ئۇلار. 8 ئەيسا: - سىلەرگە ئېيتىمغۇ، مەن شۇ بولمەن. ئەگەر
ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، - دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن
تۇزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بەرگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتتۈرمىدىم» دېگەن
سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 10 سىمون پىترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇ ئان
ئۇنى سۇغۇرۇپ، باش كاهىننىڭ چاكىرىغا بېرىپ ئۇرۇپ، ئوڭ قولىنى شىلىپ

چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. 11 ئەيسا پېترۇسقا: - قىلچىنى غىلاپقا سال! ئانا ماگا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ - دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىڭبېشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى تۇتۇپ باغلاشتى. 13 ئاندىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئانناسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئانناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايفانىڭ قېنىئاتسى ئىدى. 14 بۇرۇن يەھۇدىي كېڭەشمىسىدىكىلەرگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ [ھالاك بولۇشنىڭ] ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ھالاك بولۇشى ياخشى» دەپ مەسلىھەت بەرگەن كىشى دەل شۇ قايفانى ئىدى. 15 ئەمدى سىمۇن پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ بارغانىدى. ئۇ مۇخلىس باش كاھىنغا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىننىڭ سارىيىغا ئەيسا بىلەن تەڭ كىردى. 16 لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا باش كاھىنغا تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىۋەن قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. 17 دەرۋازىۋەن بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: - سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ - دەپ سورىدى. ياق، ئەمەس، - دېدى پېترۇس. 18 ئەمدى ھاۋا سوغۇق بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈنلەن ياققان بولۇپ، ئۇنىڭ چۆرسىدە ئىسسىنپ تۇرۇشقا، پېترۇس ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئىسسىندى. 19 باش كاھىن بولسا ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى توغرۇلۇق ۋە تەلىمى توغرۇلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق بەردى: - مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانمەن، بارلىق يەھۇدىيلار يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن يوشۇرۇن ھېچنەمە دېمىدىم. 21 بۇلارنى نېمىشقا مەندىن سوراپسەن؟ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سورىغىن، مانا، ئۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ. 22 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا

تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى ئۇنى بىر كاچات ئۇرۇپ: - باش كاھىنغا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ - دېدى. 23 - ئەگەر يامان سۆز قىلغان بولسام، ئۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. ئەمما ئېيتقانلارمۇ دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن ئۆرسەن؟ - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 24 بۇنىڭ بىلەن ئاناس ئۇنى باغلاقلق پېتى باش كاھىن قاياغا يوللىدى. 25 سەمون پېترۇس [ئوتنىڭ] ئالدىدا ئىسسىنىپ تۇرۇۋاتقاندى. [يېنىدىكىلەر]: - سەممۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىڭ؟ - دېيىشتى. - ياق، ئەمەسمەن، - دەپ تاندى پېترۇس. 26 ئۇ يەردە باش كاھىننىڭ چاكارلىرىدىن، پېترۇس قۇلقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە تۇغقان بىرى بار ئىدى. ئۇ پېترۇسقا: - باغچىدە سېنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆرگەندىمغۇ؟! - دېدى. 27 پېترۇس يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. 28 ئاندىن ئۇلار ئەيسانى قايافانىڭ يېنىدىن رىملىق ۋالىينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقاندى). ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا ئۆزىمىزنى ناپاك قىلىپ بۇلغىمايلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. بولمىسا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىندىن غىزالىملىقتى. 29 شۇڭا [ۋالىي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇلارغا: - بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 30 ئۇلار: - بۇ ئادەم جىنايەتچى بولمىسا، ئۇنى سىزگە تاپشۇرمىغان بولاتتۇق، - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 31 - ئۇنى ئۈزۈڭلار ئېلىپ كېتىپ، ئۆز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! - دېدى پىلاتۇس ئۇلارغا. يەھۇدىيلار: - بىزنىڭ ھېچكىمنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، - دېيىشتى. 32 بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ ئۆزى قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلۈدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈز بەردى. 33 ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 34 ئەيسا ئۇنىڭغا: -

بۇ سوئالنى ئوزۇڭ سوراۋاتامەسەن، ياكى باشقىلار مەن توغرىلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ - دېدى. 35 - مەن بىر يەھۇدىيۇمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار ئوز خەلقنىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] تۆتكۈزگەندىكى؟ - دېدى پىلاتۇس. 36 ئەيسا جاۋابەن: - مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئەگەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم ئۈچۈن جەڭ قىلىۋاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يەرگە تەۋە ئەمەستۇر، - دېدى. 37 شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ئەيسا جاۋابەن: - شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: - ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە تەۋە بولغان ھەر بىر كىشى بولسا مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالدى، - دېدى. 38 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - «ھەقىقەت» دېگەن نېمە؟ - دەپ سورىدى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ تۇلارغا: - مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. 39 لېكىن ھەر يىلى ئوتتۇپ كېتىش ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قانۇنى بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» نى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ - دېدى. 40 ئۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: - بۇ ئادەمنى ئەمەس، بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! - دەپ قىيىقاس-سۈرەن سېلىشتى (بارابباس بولسا بىر قاراچى ئىدى).

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قاچچىلاتتى. 2 لەشكەرلەر تىكەنلىك شاخلارنى ئورۇپ، بىر تاج ياساپ، ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭغا [شاھانە] سۆسۈن رەڭلىك بىر تون كىيدۈرۈپ، 3 ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! - دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، ئۇنىڭ يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. 4 پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ،

خالا يققا: - مانا! ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن،
ئۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقىم، - دېدى. 5 بۇنىڭ بىلەن ئەيسا بېشىغا
تىكەنلىك تاج ۋە ئۈچىسىغا سۈسۈن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا تاشقىرىغا ئېلىپ
چىقىلدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: - قاراڭلار، ئۇ ئادەمگە! - دېدى. 6 باش كاھىنلار
ۋە قاراۋۇللار ئۇنى كۆرۈپ: - ئۇنى كرىستلەك، كرىستلەك! - دەپ ۋارقىراشتى.
پىلاتۇس ئۇلارغا: - ئۇنى ئېلىپ بېرىپ تۈزۈڭلار كرىستلەكلار! چۈنكى مەن ئۇنىڭدىن
ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! - دېدى. 7 يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بىزدە
شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇننىڭ ئاساسەن ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك،
چۈنكى ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىۋالدى. 8 پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ
تېخىمۇ قورقۇپ، 9 يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسادىن: - سەن زادى قەيەردىن
كەلگەن؟ - دەپ سورىدى. لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. 10 شۇڭا
پىلاتۇس ئۇنىڭغا: - سەن ماڭا گەپ قىلمايمسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقىم
بارلىقىنى، شۇنداقلا كرىستلەشكۈم ھوقۇقىم بارلىقىنى بىلمەيمسەن؟ - دېدى. 11 ئەيسا
جاۋابەن: - ساڭا نەرسىدىن بېرىلگەن بولسا، مېنىڭ ئۈستۈمدىن ھېچقانداق ھوقۇقىڭ
بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناھى
تېخىمۇ ئېغىردۇر، - دېدى. 12 شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى قويۇۋېتىشكە
ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: - بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسەڭىز، سىز
قەيسەرنىڭ دوستى بولىمىز! ئۆزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسەرگە
قارشى چىققان بولىدۇ! - دەپ چۇقان سېلىشتى. 13 پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى
ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش تاختايلق ھويلا» دەپ ئاتالغان،
ئىبرانى تىلىدا «گابىاتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى 14
(ئۇ ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەتراپىدا)

ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! - دېدى.

15 لېكىن ئۇلار ۋارقىرىشىپ: - يوقتىڭ، يوقتىڭ، ئۇنى كېستەلەڭ! - دېدى.

پىلاتۇس ئۇلارغا: - مېنى پادىشاھىڭلارنى كېستىلگىن، دەمسىلەر؟ - دېدى.

باش كاھىنلار جاۋابەن: - قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! -

دەپ [توۋلاشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېستەلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 16 [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كېستىنى يۈدۈپ، «باش سۆڭەك جايى» (ئىبرانىي تىلدا «گولگوتا») دېگەن يەرگە باردى. 18 ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كېستىگە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كېستىگە تارتىلدى. 19 پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كېستىگە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: - «ناسارەتلىك ئەيسا - يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغانىدى. 20 ئەيسا كېستىلىنىدىغان يەر شەھەرگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گرىكچە يېزىقتا يېزىلغانىدى. 21 شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كاھىنلىرى پىلاتۇسقا: - «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، - دېيىشتى. 22 بىراق پىلاتۇس جاۋابەن: - يازىدىغاننى يېزىپ بولدۇم! - دېدى. 23 لەشكەرلەر ئەيسانى كېستىلىگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى ئېلىپ، تۆتكە بۆلۈپ، ھەر بىر لەشكەر بىر تۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئىچىدىكى ئۇزۇن كۆڭلەكنىمۇ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەك تىكىلىگەن، ئۈستىدىن ئايغىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغانىدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: - بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، - دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: - «ئۇلار مېنىڭ كىيىملىرىمنى

تۆز ئارىسىدا ئۆلەشتى، مېنىڭ كۆڭلىكىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى»،
دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. 25 ئەيسانىڭ كرىستىنىڭ يېنىدا ئانىسى،
ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگداللىق مەريەملەر تۇراتتى.
26 ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ بىرگە تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ،
ئانىسىغا: - ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغۇلكۇ! - دېدى. 27 ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسىغا: -
مانا سېنىڭ ئانالۇكۇ! - دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە
تۇرغۇزدى. 28 ئاندىن ئەيسا ھەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس
يازىملاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): - ئۆسسەپ كەتتىم! -
دېدى. 29 ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. ئۇلار بىر
پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپە كىگۈل غولغا باغلاپ، ئەيسانىڭ
ئاغزىغا تەڭلىدى. 30 ئەيسا سىركە شارابىنى ئىچكەندىن كېيىن: - تامام بولدى! -
دېدى-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. 31 ئۇ كۈنى [توتۇپ
كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كرىستلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى
شاھىبات كۈنىدە كرىستتە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شاھىبات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن»
ھېسابلانغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاستىن كرىستلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چىقىپ ئاندىن
جەسەتلىرىنى كرىستتىن تېزىرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. 32 شۇنىڭ بىلەن
لەشكەرلەر بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كرىستلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ
پۇتلىرىنى چاقتى. 33 لېكىن ئەيساغا كەلگەندە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىنى
كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقتى. 34 ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ
بىقىنىغا نەيزىنى سانجىۋىدى، شۇ ئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. 35 بۇنى كۆرگۈچى
سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ، كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى
ھەققۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. 36 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى

مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سانجىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. 38 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارماتىيالىق يۈسۈپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەستىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يۈسۈپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورققىنى ئۈچۈن بۇنى مەخپىي تۇتاتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىنى ئېلىپ كەتتى. 39 بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ مۇرمەككى بىلەن سەبرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-دەرماندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. 40 ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەستىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاناپ رەختلەر بىلەن ئوراپ كېپەتلىدى. 41 ئەيسا كرىستلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئىچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەتمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. 42 بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگداللىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى. 2 شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە كېلىپ سمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: - ئۇلار رەببى قەبرىدىن يۆتكىۋېتىپتۇ، ئۇنى قەبرىگە قويغىنى بىلىدۇق! - دېدى. 3 پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. 4 ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماگدالى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. 5 ئۇ ئېڭىشىپ ئىچىگە قاراپ، كاناپ كېپەنلەرنىڭ ئۇ يەردە يېپىقلىق تۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئىچكىرىگە

كردى. 6 ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇ يەردە يېپىقلىق تۇرغان كاناپ كېپەنلەرنى، 7 شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېپەنلەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈكەكلىك تۇراتتى. 8 ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسىمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى 9 (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەررەرلىكى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). 10 شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز تۇرالغۇلىرىغا قايتىشتى. 11 ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ قەبرىنىڭ ئىچىگە ئېگىشىپ قارىۋىدى، 12 مانا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى پەرىشتە تۇراتتى، ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. 13 ئۇلار مەريەمدىن: - خانىم، نېمىشقا يىغلايسىن؟ - دەپ سورىدى. - رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نەگە قويغانلىقىنى بىلمەيۋاتىمەن، - دېدى ئۇ ئۇلارغا. 14 ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. 15 ئەيسا ئۇنىڭدىن: - خانىم، نېمىشقا يىغلايسىن، كىمنى ئىزدەيسىن؟ - دەپ سورىدى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: - تەقىسىز، ئەگەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۈتكۈۋەتكەن بولسىڭىز، قەيەرگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بەرگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، - دېدى. 16 مەريەم! - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇلۇپلا، ئىبرانى تىلىدا: - راببونى! - دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). 17 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ماڭا ئېسىلىغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقىمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتاڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقىمەن!» دەيدۇ، - دەپ يەتكۈزگەن، دېدى. 18

شۇنىڭ بىلەن ماگداللىق مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەبىنى كۆردۈم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۆزىگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 19 شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغىلغان ئۆيدە ئىشىكلەرنى ھىم تاقىۋالغانىدى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئورە تۇرغان ھالدا ئۇلارغا: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 20 بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بېقىنىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەبىنى كۆرگەندىن شادلاندى. 21 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكەندەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتمەن، - دېدى. 22 بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۇۋلەپ: - مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. 23 كىمىنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ كىمىنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالساڭلار، شۇنىڭ گۇناھى تۇتۇۋېلىنىدۇ! - دېدى. 24 ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. 25 شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - بىز رەبىنى كۆردۈق! - دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: - ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئېزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئېزىغا ئۆز بارمىقىمنى ۋە بېقىنىمغا ئۆز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، - دېدى. 26 سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئۆي ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 27 ئاندىن ئۇ توماسقا: - بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەگكۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا. قولۇڭنى ئۆزىتىپ، بېقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! - دېدى. 28 توماس ئۇنىڭغا: - مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ

خۇدايىمىسەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! - دېدى. 30 ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرىلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. 31 لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشىسۇن، دەپ يېزىلدى.

21 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: 2 سىمىون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گاللىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىنىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. 3 سىمىون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارمەن، - دېدى. كۆپچىلىك: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارمىز، - دېيىشتى. ئۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتمىدى. 4 تاڭ ئاتاى دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاققا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. 5 شۇڭا ئەيسا: - بالىلار، سىلەردە يېڭۈدەك بىر نەرسە يوققۇمۇ؟ - دەپ سورىدى. - يوق، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 6 ئەيسا ئۇلارغا: - توننى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلساڭلار تۇتسىلەر، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار توننى [شۇ ياققا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق تۇتتىكى، ھەتتا توننى تارتىپ چىقىرالمىدى. 7 ئەيسا سۇيىگەن مۇخلىس پېترۇسقا: - بۇ رەبىقۇ! - دېدى. سىمىون پېترۇس ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، توننى ئۆزىگە يۆگەپ (چۈنكى [بېلىنىڭ ئاستى] يالڭاچ ئىدى) ئۆزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. 8 قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان توننى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا

كەلدى. 9 ئۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، ئۈستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈلخاننى ۋە ناننى كۆردى. 10 ئەيسا: - ئەمدى تۇتقان بېلىقنىڭلاردىن ئەكىڭلار، - دېدى. 11 سمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلغاندى. 12 ئەيسا: - كېڭىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، - دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن: - سەن كىم بولسەن؟ - دەپ سوراشقا پىتئىنالمىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. 13 ئەيسا ناننى ئەكىلىپ ئۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. 14 مانا بۇ ئەيسانىڭ تۈلگەندىن كېيىن تىرىلىپ، ئۆزىنى مۇخلىسلارىغا ئۈچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. 15 ئۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سمون پېترۇستىن: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سمون، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. - شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! - دېدى پېترۇس. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! - دېدى. 16 ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سمون، مېنى سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس يەنە: - شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، - دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى باق، - دېدى. 17 ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سمون، مېنى سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۆزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سورىغانلىقىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: - رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، - دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلات. 18 بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىقنى ئۆزۈڭ باغلاپ، قەيەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ، لېكىن ياشانغاندا، قولىرىڭنى ئۆزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ،

سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، - دېدى. 19 ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قانداق تۇلۇش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: - ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، - دېدى. 20 پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۇلىنىپ: «ئۇ رەب، سېنى تۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سورىغان مۇخلىس ئىدى). 21 پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: - ئۇ رەب، بۇ ئادەم كىيىن قانداق بولار؟ - دەپ سورىدى. 22 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىساممۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، - دېدى. 23 بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس ئۆلمەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «ئۇ ئۆلمەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى پەقەت: «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خالىساممۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ?!» دېگەندى. 24 بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. 25 ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغانىدى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [ھۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا ئۆزى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ ئارقىلىق ئەمرلەرنى تاپشۇرۇپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگۈچە بولغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلانمىسى توغرىسىدا ئىدى. 3 ئۇ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتقاندىن كېيىن، ئۇلارغا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن ئۆزىنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتكەن؛ ئۇلارغا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرىلىق سۆزلەپ بەرگەن؛ 4 ۋە ئۇلار بىلەن جەم قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى: «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان، ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. 5 چۈنكى يەھىيا سۇدا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولساڭلار كۆپ كۈنلەر تۆتمەي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلسىلەر». 6 روسۇللار [ئۇنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، سەن مۇشۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچىمۇسەن؟ - دەپ سوراشقا باشلىدى. 7 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش نېسىۋەڭلار يوق. 8 بىراق مۇقەددەس روھ ئۈستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم، پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە سامارىيە بويىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر. 9 ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى، بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى ئارىغا ئالدى-دە، ئۇ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن غايىب بولدى. 10 ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۇلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا تۇيۇقسىز ئۇلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: 11 - ئەي گاللىيەلىكلەر، نېمىشقا تۈرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟ سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى

كۆرگەن بولساڭلار، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، - دېدى. 12 ئاندىن ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىن، ئۇنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 13 ئۇلار شەھەرگە كىرىپ، ئۆزلىرى تۇرۇۋاتقان ئۆينىڭ ئۈستۈنكى قەۋىتىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. شۇ يەردە پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇب، ئاندرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولوماي، ماتىئا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇب، «مىللەتپەرۋەر» سمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى. 14 بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ ئۆزۈلدۈرمەي بېرىلىپ دۇئا-تلاۋەت قىلىشتى، بۇ ئىشتا بىر يەرگە جەم بولغانلاردىن بىر قانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. 15 شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پېترۇس قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدا تۆرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: 16 - قېرىنداشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر ئىدى. 17 چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى 18 (ئۇ قىلغان قەبىھلىكنىڭ ئىنتامىدىن ئېرىشكەن پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدى، ئۇ شۇ يەردە بېشىچىلاپ يىقىلىپ، ئۈچەي-قېرىنى چۇۋۇلۇپ كەتتى؛ 19 بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېملىكلەرگە مەلۇم بولۇپ، ئۇلار ئۆيەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاقلەدەما» دەپ ئاتاشتى. بۇنىڭ مەنىسى «قان تۆكۈلگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) 20 چۈنكى زەھۇردا [يەھۇداغا] قارىتىلغان مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەن: - «ئۇنىڭ تۇرالغۇسى چۆلگە ئايالانسۇن، ئۇنىڭدا ھېچ تۇرغۇچى بولمىسۇن!» ۋە: - «ئۇنىڭ يېتەكچىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» 21 شۇنىڭ ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن، بىز كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈرگەن كۈنلەردە، يەھيا

[يەنە مەنبە] دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تاكى ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن بولۇشى كېرەك، - دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۈسۈپ (يەنە بارساباس دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۇستۇس) بىلەن ماتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: 24 - سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى پەرۋەردىگارا! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇلۇقتىن مەھرۇم بولۇپ تۈزىگە خاس بولغان يەرگە كەتتى. ئەمدى ئۇ تاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە روسۇلۇقنىڭ نېسىۋىسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىنى كۆرسەتكەنەن! 26 ئاندىن ئۇلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك ماتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن ئالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈنىنىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يەرگە جەم بولغانىدى. 2 ئاسماندىن تۇيۇقسىز كۈچلۈك شامال سوققاندا بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۇلار ئولتۇرۇۋاتقان تۈپنى بىر ئالدى. 3 توت يالقۇندەك تىللار ئۇلارغا كۆرۈنۈپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە تارقىلىپ قوندى. 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، روھ ئۇلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۇردى. 5 ئۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن ئىخلامەن يەھۇدىي ئەلەرەمۇ تۇرۇۋاتقاندى. 6 ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ] بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يەرگە جەم بولۇشى ھەمدە [ئېتىقادچىلارنىڭ] تۈزلىرى تۇرۇشلۇق جايدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. 7 ئۇلار ھەيران بولۇپ تەئەببۇپلىنىپ: - قاراڭلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گاللىيەلىكلەرغۇ؟ 8 قانداقلارچە ئۇلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىللىرىمىزدا

سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقاندىمىز؟ 9 ئارىمىزدا پارتىيىلار، مېدىتالار، ئېلاملار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە، كاپادوكىيا، پونتوس، ئاسىيا، 10 فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لىۋىيەنىڭ كۆرىنىشىگە يېقىن جايلاردىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر - يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەنلەر بولسۇن، كرىتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىمىز ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىللىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتمىز! - دېيىشتى. 12 ئۇلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقىدارلىك بىلەن بىر-بىرىگە: - بۇ زادى قانداق ئىشتۇ؟ - دېيىشتى. 13 ئەمما بەزىلەر: - بۇلار يېڭى شاراب بىلەن ئوبدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! - دەپ مەسخىرە قىلىشتى. 14 ئەمما پېترۇس قالغان ئون بىرەيلەن بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە مۇنداق دېدى: - ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار! بۇ ئىش سىلەرگە مەلۇم بولغايسى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 15 بۇلار سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىگەن سائەت توققۇز بولدى. 16 ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئىل پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان شۇ ئىشتۇ: 17 - «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار ۋە ھىيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ سىلەرنىڭ قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 18 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگىمۇ، دېدەكلىرىم ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن، ئۇلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. 19 مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۆتەك تۇرۇرۇكلىرىنى كۆرسىتىمەن. 20 رەببىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولىغۇچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 21 ھەم شۇ چاغدا

شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، رەبىننىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلدى. 22 ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئاراڭلاردا تۇتار قىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلەرگە تەستىقلىغان بىر زات - بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم - 23 تۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنلا بىلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ تۇتۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تەۋرات قانۇنىسىز يۈرگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كرىستلەپ ئۆلتۈرگۈزدۈڭلار. 24 لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمنىڭ ئازابلىرىنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تىرىلدۈردى. چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئۇنى تۇتقۇن قىلىشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. 25 داۋۇت [زەبۇردا] تۇ توغرىلۇق مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «مەن پەرۋەردىگارىنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. 26 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم خۇشاللاندى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يايىدى؛ مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-ئارزۇ ئىچىدە تۇرىدۇ؛ 27 چۈنكى سەن جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچۇڭغا چىرىشلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. (Hadēs g86) 28 سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇراملىققا تولۇپ تاشقۇزسەن». 29 قېرىنداشلار، مەن ئاتىمىز [پادىشاھ] داۋۇت توغرىلۇق ھېچ ئىككىلەنمەي شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۇ ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ قەبرىسى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا بار. 30 ئەمدى ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ئۆز پۇشتىدىن بىرەيلەننى تۇرغۇزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بەرگەنلىكىنى بىلەتتى. 31 ئۇ مەسھنىڭ [تولگەندىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلدىغىنىنى ئالدىنلا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسھنىڭ تەھتىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنىنى ۋە تېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنىنى تىلغا ئالغان. (Hadēs g86) 32 خۇدا دەل بۇ ئەيسانى ئۆلۈمدىن

تېرىلدۇردى، ۋە ھەممىمىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. 33 نۇسخۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئىچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئانا ۋە دە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى توكۇپ [بىزلەرگە] چۈشۈردى. 34 چۈنكى داۋۇت ئۆزى ئەرشىكە چىققان ئەمەس، لېكىن ئۇ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: - «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: - «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرنىڭ قىلىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»».

36 شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي بىلىۋېتىپ، خۇدا سىلەر كىرىستلىگەن دەل ئۇشۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسھ قىلىپ تىكلىدى!».

37 بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلىغاندەك قاتتىق تەڭگەن بولۇپ ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا روسۇللاردىن: - ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ - دەپ سوراشتى. 38 پېترۇس ئۇلارغا: - توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئەيسا مەسھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىندۇ. 39 چۈنكى بۇ ۋە دە سىلەرگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئاتا قىلىندۇ. 40 پېترۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: - سىلەر ئۆزۈڭلارنى بۇ ئىپلاس دەۋردىن قۇتقۇزۇڭلار! - دەپ چېكىلدى. 41 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جامائەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى ئىدى. 42 ئۇلار ئۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا روسۇللارنىڭ تەلىمىگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ] بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، ناننى ئوشۇشقا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. 43 ۋە قورقۇنچ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە روسۇللارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن نۇرغۇن

كارامەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. 44 پۈتۈن ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە ياشاپ، بارلىقىنى ئورتاق تۇتۇشتى. 45 ئۇلار مال-مۈلۈكلەرنى سېتىپ، پۇلنى ھەركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسىگە تەقسىم قىلىشتى. 46 ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا بىر نىيەتتە جەم بولۇشتى، ئوي-ئويلىرىدە خۇشال-خۇراملىق ۋە ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن ئورتاق غىزالىنىشىپ، ناننى ئوشۇتۇپ يېيىشىپ، 47 خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشتى؛ ئۇلار پۈتكۈل خالايقنىڭ ئىززىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى جامائەتكە قوشاتتى.

3 بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىندىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چىقىپ بارغانىدى. 2 شۇ پەيتتە بىر تۇغما توكۇر ئادەممۇ بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىنۋاتقاندى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا تەكلىپ قوياتتى. 3 ئۇ پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلدى. 4 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: - بىزگە قارا! - دېدى. 5 ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۆزىمەي قاراپ تۇراتتى. 6 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: - مەندە ئالتۇن ياكى كۈمۈش يوق، لېكىن قولۇمدا بارىنى ساڭا بېرىي. ناسارەتلىك ئەيسا مەسھىننىڭ نامى بىلەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ماڭ! - دېۋىدى، 7 ئۇنى ئوڭ قولىدىن تارتىپ، يۈلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇق بېغىشلىرى شۇ ئان كۈچلەندۈرۈلۈپ، 8 ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. 9 بارلىق خالايق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ 10 ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان

ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭدا يۈز بەرگىنىگە ھەيرانۇھەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى. 11 [ساقايغان كىشى] پېترۇس بىلەن يۇھانناغا چىڭ ئېسىلىپ تۇرۇۋالغاندا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق ئۇلارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۇلايمان پېشاۋىخى» دېگەن يەرگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. 12 بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن پېترۇس خالايققا مۇنداق دېدى: - ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا نېمانچە ھەيران بولسىلەر؟ بىز خۇددى ئۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز ياكى ئىخلاسەنلىكىمىزگە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ماڭدۇرغاندەك بىزگە نېمانچە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ 13 ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن تۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولساڭلار شۇ ئەيسانى [رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىڭلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بېرىشنى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن تېنىپ رەت قىلىشتىڭلار. 14 مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەقىقەت بولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن] ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قاتلىنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلىدىڭلار. 15 شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى بارلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئۆلتۈردۈڭلار! بىراق خۇدا ئۇنى تۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. 16 مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرىمان كىرگۈزدى؛ ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد ئۇ كىشىنى كۆز ئالدىڭلاردىن سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىڭلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە قىلغانلىقىڭلارنى بىلىمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزى بىلەن ئالدىنئاللا جاكارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسھىنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھكارلارنىڭ ئۆچۈرۈۋېتىلىشى ئۈچۈن ھازىر توۋا قىلىپ

يوللىرىڭلاردىن بۇرۇلۇڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جېنى يېڭىلاندىدۇر دېگەن پەسىل-كۈنلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسھ، يەنى ئەيسانى قېشىڭلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. 21 ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرىشلەر ئۇنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. (aiōn g165) 22 مۇسا دەۋرەۋە مۇنداق دېگەندى: - «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ، ئۇنىڭ سىلەرگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىڭلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەۋرەۋە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاڭلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر - بۇ ئەھدە بويىچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىندۇ» دەپ ۋەدە بەرگەن. 26 شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى ئۆز رەزىللىكلىرىڭلاردىن قايىتۇرۇپ، سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئاۋۋال سىلەرگە ئەۋەتتى.

4 پېترۇس بىلەن يۇھاننا خالايققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. 2 ئۇلار [روسۇللارنىڭ] خالايققا تەلىم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن تۈگەنلەر تېرىلدۈرۈلدى» دەپ جاكارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. 3

ئۇلار ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ، ئەتسىگىچە تۈرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. 4 لېكىن چار قىلىنغان سۆز-كلامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. 5 ئەتسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭەشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقاللار ۋە تەۋرات ئۆستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. 6 ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن ئانناس، قايافاس، يۇھاننا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتلىكلىرى بار ئىدى. 7 ئۇلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ: - سىلەر بۇ ئىشنى قايسى كىچ-قۇدرەتكە تايىنىپ ياكى كىمنىڭ نامى بىلەن قىلىدىڭلار؟ - دەپ سورىدى. 8 پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: خەلقنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى! 9 ئەگەر بىز بۈگۈن بۇ تۈگۈر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشى ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قانداق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراقتا تارتىلغان بولساق، 10 سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلسۇنكى، سىلەر كرىستلىككەن، ئەمما خۇدا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كىچ-قۇدرىتى] ئارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇردى! 11 بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاجىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، بىراق بۇرچەك تېشى بولۇپ تىكلەنگەن تاشتۇر. 12 ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىرنى قۇتقۇزىدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. 13 پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ بۇ جۈرئىتىنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنىڭ ئوقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۇلارنىڭ بۇرۇن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنىمۇ بىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى

كۆرۈپ، ئۇلار ھېچقانداق گەپ ياندۇرالمىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۇلارنى كېڭەشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: 16 - بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۇجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بەرگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېملىكلەرگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزىمىز. 17 لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئىچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىككە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! - دېيىشتى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى چاقىرتىپ، بۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلەمسلىك ياكى تەلىم بەرمەسلىكىنى قەتئىي بۇيرۇدى. 19 لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھاننا: - خۇدانىڭ ئالدىدا سىلەرگە ئىتائەت قىلىش توغرىمۇ ياكى خۇداغىمۇ، بۇنىڭغا ئۈزۈڭلار بىر نېمە دەڭلار! 20 ئەمما بىز بولساق، كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتماي تۇرالمايمىز! - دەپ جاۋاب بەردى. 21 [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالاقتىن قورقۇپ، ئۇلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالماي، ئۇلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايق بولغان ۋە قەتئىيەت بىلەن خۇدانى ئۇلۇغلىغانىدى. 22 چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۇجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرقتىن ئاشقاندى. 23 ئۇلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاهىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئوقۇردى. 24 ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دەل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: - ئى ئىگىمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيانلارنى ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدادۇرسەن. 25 سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارنىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۇيىقەست ئويلايدۇ؟» 26

دۇنيادىكى پادشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسھى بىلەن قارشىلىشقا جەم بولۇشتى» 27 - چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتئوس پىلاتوس، يات ئەللىكلەر ھەم ئىسرائىل خەلقلەرى بىرلىشىپ، سەن مەسھىلگەن مۇقەددەس خىزمەتكارنىڭ ئەيساغا قارشى چىقىپ توپلانغانىدى، 28 شۇنىڭ بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنىڭ ۋە ئىرادەنىڭ بويىچە سەن بۇرۇنلا نېمىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۇلار شۇلارنى قىلغان. 29 ئەمدى ئۇ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆرگەنسەن، قۇللارنىڭ سۆز-كلامىنى تولۇق يۈرەكلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزۈپ قىلغانىسەن؛ 30 ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى تۈزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارنىڭ ئەيسانىڭ نامدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى ياراتقايسىن. 31 ئۇلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلاشقاندا، ئۇلار تۇرغان يەر تەۋرىنىپ كەتتى. ئۇلار ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يۈرەكلىك سۆزلەپ يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 32 توپ-توپ ئېتىقادچىلار بىر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۆزىگە تەئەللۇق پۇل-مېلىنى «تۈزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسىگە ئورتاق ئىدى. 33 روسۇللار زور كۈچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھرى-شەپقىتى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە قوندى. 34 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچبىرىگە ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، تۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار ئۇلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ 35 روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويايتتى؛ ئاندىن ھەركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلىناتتى. 36 ئۇلارنىڭ ئىچىدە لاۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، سېرۇستا تۇغۇلغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىرسى بار ئىدى (روسۇللار ئۇنى بارتاباس، يەنى «رىغىبەتەندۈرگۈچى

ئوغۇل بالا» دەپ ئاتىغان)؛ 37 ئۆزىگە بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى، ئۇ شۇ يولدا

ئۇنى سېتىپ، پۇلىنى ئېلىپ روسۇللارنىڭ ئايغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5 ئەمدى ئانانىياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەم ئايالى ساھرا بىلەن بىر پارچە

يېرىنى ساتتى. 2 ئانانىياس پۇلىنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزىگە قالدۇردى، يەنى بىر قىسمىنى

ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ ئايغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار

ئىدى. 3 بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: - ئانانىياس، نېمىشقا قەلبىڭنى شەيتاننىڭ ئىلكىگە

تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ، يەر ساتقان پۇلىنىڭ بىر قىسمىنى

ئۆزۈڭگە قالدۇردۇڭ؟ 4 يەر سېتىلمىغاندا، سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن

كېيىن، پۇلمۇ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولماقتى؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ

ئىشنى نىيەت قىلىدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! -

دېدى. 5 ئانانىياس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۆزدى. بۇ ئىشنى

ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنۇچ باسقى. 6 ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورنىدىن تۇرۇپ

جەسەتنى كېپەنلەپ، سىرتقا ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. 7 تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن

كېيىن، [ئانانىياسنىڭ] ئايالى كىرىپ كەلدى؛ بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز

ئىدى. 8 پېترۇس ئۇنىڭدىن: - ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ -

دەپ سورىدى. - شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇ.

9 پېترۇس: - سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىرىكتۈردۈڭلار؟

قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ، ئۇلار

سېنىمۇ ئەكېتىدۇ! - دېدى. 10 ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئاياغلىرى ئالدىغا يىقىلىپ، جان

بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى؛ ئۇلار ئۆتمۇ

ئېلىپ بېرىپ ئېرىنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى. 11 پۈتۈن جامائەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى

ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنۇچ باسقى. 12 روسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق

خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ ئىبادەتخانىدىكى «سۇلايمان پېشايۇنى» دا دائىم جەم بولاتتى. 13 بىراق باشقا كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى، ئەمما خالايق ئۇلارنى ئىنتايىن ھۆرمەتلەيتتى. 14 شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپىيىپ، ھەم ئەرلەر ھەم ئاياللار توپ-توپ بولۇپ رەبگە قوشۇلغىلى تۇردى). 15 شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس تۆتۈپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى بولسىمۇ ئۈستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ كۆرۈپ ۋە زەمبىللەرگە ياتقۇزۇپ قوياتتى. 16 يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قايتىشاتتى. 17 باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپىدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، 18 روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانغانغا قامدى. 19 لېكىن شۇ كېچە، رەبىنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانغاننىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ، روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇلارغا: 20 - سىلەر ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، خالايققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار - دەپ تاپىلدى. 21 روسۇللار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىرىپ، كىشىلەرگە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ تەرەپدارلىرى كەلگەندە، ئۇلار ئالىي كېڭەشچىدىكىلەر ۋە ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلسۇن دەپ قامانغانغا ئادەم ئەۋەتتى. 22 لېكىن سىپاھلار زىندانغا يېتىپ بارغاندا، روسۇللارنىڭ ئۆيەردە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭەشچىدىكىلەرگە: 23 - بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇپتۇ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىرىدا كۆزەتتە تۇرۇپتۇ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارساق،

ئىچىدە بىرمۇ ئادەم يوق! - دەپ مەلۇمات بەردى. 24 بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ئىبادەتخانىدىكى [مەسئۇل] كاھىن ھەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاھىنلار: - «ئەمدى بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتەر؟» دېيىشىپ ئالاقىدلىككە چۆمدى. 25 دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كىرىپ: - قاراڭلار، سىلەر زىندانغا قامىغان ئادەملەر ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇرۇپ خالايققا تەلىم بېرىۋاتىدۇغۇ! - دەپ خەۋەر قىلدى. 26 بۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سىپاھلىرىنى باشلاپ بېرىپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. بىراق ئۇلار خالايق بىزنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، ئۇلارغا زورلۇق ئىشلەتمىدى. 27 ئۇلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كېڭەشمىدىكىلەر ئالدىدا تۇرغۇزدى. باش كاھىن ئۇلارنى سوراق قىلىپ: 28 - بىز ئەسلى سىلەرنى بۇ نامدا كىشىلەرگە تەلىم بەرمەڭلار، دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرغاندۇق. لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىملىكلىرى بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىڭلار ھەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بىزگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! - دېدى. 29 لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - ئىنسانغا ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! 30 سىلەر تۇتۇپ ياغاچقا ئېسىپ ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇداسى تىرىلدۈردى. 31 خۇدا ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلىشىگە مۇيەسسەر قىلىش ئۈچۈن، ئۇنى ئۇلۇغلاپ يېتەكچى ھەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ ئۆلتۈرگۈزدى. 32 بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىلارمىز، شۇنداقلا خۇدا ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھمۇ بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇر. 33 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلىغاندەك بولۇپ [روسۇللارنى] ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەتلەشتى. 34 لېكىن كېڭەشمە ئىچىدە پۈتۈن خەلقنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان پەرسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك بىر

تەۋرات ئولماسى بار ئىدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ: - ئۇلارنى بىردەم سىرتقا چىقىرىپ تۇرۇڭلار، - دەپ بۇيرۇدى. 35 ئاندىن ئۇ [كېڭەشمىدىكىلەرگە] مۇنداق دېدى: - ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار! 36 ئىلگىرى، ھېلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئوتتۇرىغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى. بىراق ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئەگەشكۈچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ، ئۇنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. 37 ئاندىن كېيىن نوپۇس تىزىملاش كۈنلىرىدە، گاللىيەلىك يەھۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى توپلاپ ئۆزىگە ئەگەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئەگەشكۈچىلىرىمۇ تارقىتىۋېتىلگەن. 38 ئەمدى سىلەرگە نەسىھەت شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن! ئۇلارنى ئىختىيارغا قويۇپ بېرىڭلار. چۈنكى ئەگەر بۇ ئېقىم ياكى بۇ ئىش پەقەت ئىنساندىن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوققا چىقىدۇ. 39 لېكىن ئەگەر خۇدادىن بولسا، سىلەر ئۇلارنى يوقىتىۋالمايسىلەر! ھەتتا ئۆزۈڭلار خۇداغا ھۇجۇم قىلغۇچىلار بولۇپ چىقىسىلەر! 40 ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر نەسىھەتنى قوبۇل قىلدى؛ ئۇلار روسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، ئۇلارنى قانچىلىتىپ، ئۇلارغا ھەرگىز ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكىنى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن ئۇلارنى قويۇپ بەردى. 41 روسۇللار ئەمدى كېڭەشمىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. 42 ئۇلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ۋە ئۆي-ئۆي بېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا - مەسھدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6 شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ، گىرېكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: - كۈندىلىك ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىنىشتا ئارمىزدىكى تۈل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازىلىق

بىلدۈرۈشتى. 2 شۇڭا، ئون ئىككىيلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوزۇق-تۈلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىكى نام-ئىبرۈنى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز ئۇلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. 4 بىز بولساق، ئۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز-كلامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. 5 بۇ مەسلىھەت خالايدىغان ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىمان-ئىشەنچكە ۋە روھقا تولغان ئىستىپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكورو، نىكاتور، تىمون، پارمېناس ھەمدە بۇرۇن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكيالىق نىكولاسنى تاللاپ، 6 ئۇلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار ئۇلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. 7 ۋە خۇدانىڭ سۆز-كلامى داۋاملىق تارقالدى، يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ سانىمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاھىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشىۋاتتى. 8 ۋە ئىستىپان [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ۋە كۈچ-قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 9 پىراق «قۇللۇقتىن چىققان ھۆلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۇرنى ۋە ئىسكەندەرىيە شەھەرلىرى ۋە كىلىكىيە ھەم ئاسىيا ئۆلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستىپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. 10 لېكىن ئۇلار ئۆز سۆز قىلغاندا ئۇنىڭدا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. 11 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: - بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا

كۇپۇرلۇق سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، - دېگەننى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. 12
ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايدىقى، ئاقساقاللارنى ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىنى قۇتراتتى؛
ئاندىن ئىستىپانىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ
باردى. 13 ئۇلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى:
- بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن
توختىمايدۇ. 14 چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرىلىق: «ئۇ بۇ جايى
ۋەيران قىلدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بىزگە تاپشۇرغان ئەنئەنىۋى قانۇن-يوسۇنلىرىمىزنى
ئۆزگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. 15 كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى
ئىستىپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقراق
ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7 باش كاھىن ئىستىپاندىن: - بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ - دەپ سورىدى.
2 ئىستىپان مۇنداق جاۋاب بەردى: - قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە
قۇلاق سېلىڭلار! ئاتىمىز ئىبراھىم تېخى مېسوپوتامىيە رايونىدا تۇرۇۋاتقاندا، يەنى ھاران
شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا
ئۇنىڭغا ئايان بولۇپ: 3 «سەن ئۆز يۇرتۇڭ ۋە ئۇرۇق-جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ چىقىپ،
مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. 4 بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدېيەلەرنىڭ
زېمىنىنى تاشلاپ، ھاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن،
خۇدا ئۇنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر ھازىر تۇرۇۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. 5 ئۇ
ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۇنىڭغا بۇ زېمىندىن مېراس بەرمىدى، ھەتتا ئۇنىڭغا تەۋە پۇت
قويغۇدەك مۇبەررە بەرمىگەندى. گەرچە ئۇ تېخىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ،
[خۇدا] بۇ زېمىننى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ نەسلىگە ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىشكە ۋەدە
قىلدى. 6 ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسلىڭنىڭ ياقا يۇرتىدا

مۇساپەر بولۇپ تۇرىدۇ، شۇ يۇرتتىكىلەر ئۇلارنى قۇل قىلىپ تۆت يۈز يىل خورلايدۇ.
 7 بىراق ئۇلارنى قۇللۇققا سالغان ئەلنى جازالامەن»، دەيدى خۇدا، «ۋە ئۇنىڭدىن
 كېيىن، [نەسىللەرنىڭ] ئۆيەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە
 بولىدۇ». 8 كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتتە بولغان ئەھدىنى تۈزگەن،
 شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ئۇنىڭدىن تۆرەلدى؛ [ئىبراھىم] ئۇنى سەككىزىنچى كۈنى خەتتە
 قىلدى، شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تۆرەلدى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە
 ئاتىسى» [تۆرەلدى]. 9 كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنسى يۈسۈپكە ھەسەت قىلىپ،
 ئۇنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋەتتى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، 10 ئۇنى
 بارلىق جەبىر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇنى مىسىر پادىشاھى پەرۋەننىڭ نەزىرىدە
 ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، ئۇنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ ئۇنى مىسىرغا باش
 ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجىدار قىلدى. 11 كېيىن، ئىبىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل
 مىسىر ۋە قاناتان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىيىنچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئوزۇق-
 تۈلۈك تاپالمىدى. 12 ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ،
 [ئوغۇللىرىنى]، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئۆيەرگە بىرىشى قېتىم ئەۋەتتى. 13 ئىككىنچى
 قېتىم بارغاندا، يۈسۈپ ئاڭلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ
 جەمەتلىكلىرى پەرۋەن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. 14 ئاندىن يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇپنىڭ
 ئالدىغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى پۈتۈن ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمئىي يەتمىش بەش
 كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. 15 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە
 شۇ يەردە ئۆلدى؛ كېيىن [ئۇنىڭدىن بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىز شۇ يەردە ئۆلدى.
 16 ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شەكەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن
 ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شەكەمدىكى بىر يەرلىككە قويۇلدى.
 17 لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا

تۇرۇۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ نوپۇسى خېلى كۆپەيگەندى. 18 ئۇ ۋاقىتتا، يۈسۈپتىن خەۋىرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. 19 بۇ پادىشاھ قوۋمىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا ئۇلارنى ئۆز بوۋاقلارنى ھايات قالدۇرماستىكى ئۈچۈن تاشلىۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. 20 مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغانىدى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملىق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ تويىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. 21 كېيىن ئۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پرەۋىنىنىڭ قىزى ئۇنى [سۇدىن] ئېلىپ، ئۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. 22 مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. 23 لېكىن ئۇنىڭ تۇغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، ئۆز قەبرىداشلىرى بولغان ئىسرائىللىقلارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. 24 ئۇ ئۇلاردىن بىرىنىڭ ئۇۋال قىلىنىپ بوزەك قىلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئۆلتۈردى. 25 چۈنكى ئۇ ئۆز قەبرىداشلىرىنى: - خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق بىزگە قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ئويلىغانىدى. لېكىن ئۇلار بۇنى چۈشەنمىدى. 26 ئەتىسى، مۇسا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تۇرۇش-جېدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قەبرىداش تۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ - دېدى. 27 بىراق قەبرىداشنى يولسىز بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرىۋېتىپ: - كىم سېنى بىزگە باش ھەم سوراپقى بولسۇن دەپتۇ؟! 28 مېنىمۇ تۈنۈگۈنكى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگەندەك ئۆلتۈرمەيچىمۇسەن؟ - دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مېدىيان زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كۆردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىناي تېغىنىڭ يېنىدىكى

چۆلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقاللىقنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى.

31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى؛ بۇنىڭ قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئەت قىلالىدى. 33 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: - ئايىغىڭنى سېلىۋەت، چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەستۇر. 34 مەن دەرھەققەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىققىلى چۈشۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بىزگە باش ھەم سوراچقى بولسۇن دەپتۇ؟!» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسالى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا خەلققە يېتەكچىلىك قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ بويىدا ۋە قىزىق يىلىنى ئۆتكۈزگەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 37 ئەنە شۇ مۇسا تۈزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەندى. 38 چۆل-باياۋاندىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىناي تېغىدا تۈزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋە ھىيلەرنى بىزگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قوبۇل قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ 39 شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىنتائەت قىلىشنى خالىماي، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ 40 شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: - «بىزگە يول

باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇسانىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موزاي شەكىلدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەبۇدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇراملىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى تۈرۈپ، ئۇلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: «سىلەر چۆل-باياۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەقىقەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق» نىڭ چېدىرى ھەم بۇتۇڭ بولغان «رەمفان» نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار؛ ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بايلىدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كەزگەن ۋاقتىدا، «ھۆكۈم-گۇۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەنگەنىدى؛ ئۇ دەل مۇساغا سۆز-كلام يەتكۈزگۈچىنىڭ بۇيرۇغىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئورنەك بويىچە ياسالغانىدى. 45 شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدارچىلىقىغا تاپۇشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېسىۋالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە تۇرغان. 46 داۋۇت خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۈچۈن بىر مۇقىم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سورىغان. 47 بىراق كېيىن، [خۇدا] ئۈچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۇلايمان بولدى. 48 ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنساننىڭ قوللىرى بىلەن ياسىغان ماكانلاردا تۇرمايدۇ؛ خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك:

49 - «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەردۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئوي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟»
50 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» 51 - ئەي، بوينى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلقى خەتتىسىز بولغانلار! سىلەر مۇقەددەس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر؛ سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! 52 پەيغەمبەرلەردىن زادى قايسىسىغا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىي بولغۇچى» نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى تۇتۇرۇشكەن. ئەمدى ئۇ ئۆزى ھازىر كەلگەندە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقىڭلار، 53 ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ ئەمرى-تاپىلغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» 54 [ئىستېپاننىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە [خەنجەر] سانجىلىغاندەك بولۇپ، ئۇنىڭغا چىشىلىرىنى غۇچۇرلاتتى. 55 لېكىن ئۇ بولسا مۇقەددەس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلاسىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئەيسانىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، 56 - قاراڭلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ، ئىنساننىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! - دېدى. 57 ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋارقىرىشىپ بىرلىكتە ئۇنىڭغا يوپۇرۇلۇپ كېلىۋىدى، 58 ئۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسەك قىلىشقا باشلىدى. [ئۇنى ئەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشتىن ئاۋۋال] چاپانلىرىنى سائۇل ئىسىملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. 59 ئۇلار ئىستېپانى چالما-كېسەك قىلغىنىدا ئۇ: - ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايىسەن! - دەپ ئىدا قىلدى. 60 ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ تۇرۇپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: - ئى رەب، بۇ

گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمىغايىسەن، - دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۇخلاپ كەتتى.

8 ئىستېپاننىڭ ئولتۇرۇلۇشىنى ساتۇلۇ قولايىتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارىتىلغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇللاردىن باشقا بارلىق جامائەتتىكىلەر بەھۇدىيە ۋە سامارىيەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئىخلاسەن كىشىلەر ئىستېپانى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساتۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ئۆي-ئۆي ئاخشۇرۇپ، ئەر-ئايالغا قارىماي ئۇلارنى سۆرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كلامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئىچىدىن فىلىپ بولسا سامارىيەنىڭ مەلۇم بىر شەھەرگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلەرگە مەسھنى جاكارلىدى. 6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنى ئاڭلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دېلى بىلەن ئۇنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. 7 چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىنىۋالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارقىرىغىنچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، توكۇرلارمۇ ساقايىتىلدى؛ 8 زور شاد-خۇراملىق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. 9 ئۇ شەھەردە ئەسلى جادۇگەر-سېھىرگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل سامارىيەدىكىلەرنى ھاك-تاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قالىتس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. 10 پېقىردىن تارتىپ ئامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاس قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. 11 خالايق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاس قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جادۇگەر-سېھىرگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاك-تاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى تۈپەيلىدىن ئىدى. 12 لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى

ۋە ئەيسا مەسھىنىڭ نامى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئاياللار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 13 سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 14 يېرۇسالېمدىكى روسۇللار سامارىيەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى، 15 ئىككىيلەن ئۇ يەرگە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. 16 چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەندى، ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەندى. 17 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىندى. 18 لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەلگەپ: 19 - بۇ كىچىق-قۇدرەتتىن ماڭمۇ بېرىڭلاركى، مەنمۇ ھەرىكىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگكۈزۈسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، - دېدى. 20 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: - خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى بۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۈچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالاكەتكە بارسۇن! 21 سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسەڭ ياكى نېسىۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۇرۇس ئەمەس! 22 شۇڭا، بۇ رەزىللىككىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭلۈمدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ تۆتۈن! 23 چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسسەتكە تولۇپ، ھەققانىيىسىزلىقنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. 24 سىمون ئۇلارغا: - مەن ئۈچۈن رەبىدىن تۆتۈنۈڭلاركى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا

كەلمىگەي! - دېدى. 25 پېترۇس بىلەن يۇھاننا يەنە شۇ يەردە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بېرىپ رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، سامارىيەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 26 شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: - ئورنۇڭدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭدىغان يول بىلەن ماڭ! - دېدى (شۇ يول چۆلدەكى يولدۇر). 27 شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كانداسىنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاغۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغىلى بارغانىدى؛ ھازىر قايتىش يولىدا ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. 29 روھ فىلىپقا: - بۇ ھارۋىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقان، - دېدى. 30 فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن: - ئوقۇۋاتقىنىڭىزنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ - دەپ سورىدى. 31 ۋەزىر ئۇنىڭغا: - بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قانداقۇ چۈشىنەلەيمەن؟! - دەپ، فىلىپنى ھارۋىسىغا چىقىپ يېنىدا ئولتۇرۇشقا تۇتۇندى. 32 ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گۇيا بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىغان قويدەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىدى، قىرغۇچى ئالدىدا ئۇن-تىنسىز ياتقان قوزدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 33 ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىممۇ بايان قىلالسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدىن ئېلىپ كېتىلدى»، 34 ئاغۋات فىلىپتىن: - دەپ بەرسىڭىز، پەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىڭمۇ ياكى باشقا بىرسىڭمۇ؟ - دەپ سورىدى. 35 فىلىپ ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدىن باشلاپ، ئۇنىڭغا ئەيسا توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. 36 ئۇلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ

بار بىر يەرگە كەلگەندە، ئاغۋات: - مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشۈمگە قانداق توسالغۇ بار؟ - دېدى. 38 ئۇ ھارۋىنى توختىتىشنى بۇرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۇنى چۆمۈلدۈردى. 39 ئۇلار سۇدىن چىققاندا، رەببىنىڭ روھى فىلىپنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەرىيە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9 ئەمما [شۇ چاغلار] سائۇل ھەر نەپىسىدە رەببىنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاهىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشقى شەھىرىدىكى سىناگوگىلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سورايدى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشقتە [مەسەھ] يولدىكىلەردىن بىرەرسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن تېپىۋالسىلا، باغلاپ تۇتقۇن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. 3 سائۇل يولغا چىقىپ، دەمەشقى شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۈچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 4 ئۇ يەرگە يېقىلدى ۋە ئۆزىگە: - سائۇل، سائۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ - دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. 5 - ئۇ رەب، سەن كىمسەن؟ - دەپ سورىدى ئۇ. ئاۋاز: - مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. 6 ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەرگە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلدى» - دېدى. 7 ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۇن چىقىرىلماي تۇرۇپلا قالدى. 8 سائۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قارىدى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولدىن يېتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. 9 ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە يېمىدى

نە ئىچىدى. 10 دەمەشقتە ئانانىياس ئىسىملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۆتتى: - ئانانىياس! - دەپ چاقىردى. - مانا مەن، ئى رەب، - دەپ جاۋاب بەردى ئۆ. 11 رەب ئۇنىڭغا: - سەن دەرھال «تۈز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدىن تارسۇسلۇق سائۇل ئىسىملىك بىرىنى سوراپ تاپ؛ چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تېلاۋەت قىلىۋاتىدۇ. 12 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئانانىياس ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكىنى كۆردى، - دېدى. 13 ئانانىياس: - ئى رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋىرىنى نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىگە شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! 14 ھازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭغا نىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ باغلاش ئۈچۈن باش كاھىنلاردىن ھوقۇق تاپتۇ - دېدى. 15 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: - بارىۋەر! چۈنكى ئۇ نامىنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن ئۈزۈمگە ئالامەت تاللىغان بىر ئەسۋابتۇر. 16 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا نامم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، - دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئانانىياس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى؛ ئۇ قوللىرىنى سائۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇنىڭغا: - قېرىنداش سائۇل، رەب، يەنى بۇ يەرگە كېلىۋاتقان يولۇڭدا ساڭا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، - دېدى. 18 سائۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 19 ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. 20 [سائۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە

كۈن تۇردى ۋە ۋاقتى تۆتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. 21 ئۇنى ئاڭلىغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: - بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا نىدا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەرگىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاهىنلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ - دېيىشتى. 22 لېكىن سائۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشقىتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۆمدۈردى. 23 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار سائۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. 24 لېكىن سائۇل ئۇلارنىڭ سۇيىقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى تۇتۇپ ئولتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار كېچە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا يايلاپ يۈردى. 25 لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كاماردىن] چۈشۈردى. 26 سائۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. 27 بىراق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، روسۇللار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا سائۇلنىڭ دەمەشقىنىڭ يولىدا رەببى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەببىنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز-كلام يەتكۈزگەنلىكىنى ئۆقتۈردى. 28 بۇنىڭ بىلەن، سائۇل يېرۇسالېمدا روسۇللار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرەكلىك ھالدا رەببىنىڭ نامىدا سۆز-كلام يەتكۈزەتتى. 29 ئۇ يەنە گرېكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەنمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى؛ نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. 30 قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى قەيسەرىيە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەرگە يولغا سالدى. 31 ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە،

گاللىيە ۋە سامارىيەدىكى جامائەتلەر [بىر مەزگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى؛ رەبىنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رىغبەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. 32 شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى ئارىلاپ يۈرگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. 33 ئۇ يەردە ئۇ ئەنپاس ئىسىملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئورۇن تۇتۇپ ياتقىلى سەككىز يىل بولغانىكەن. 34 پېترۇس ئۇنىڭغا: - ئەنپاس، ئەيسا، يەنى مەسسە بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، پالدىسىڭنى يىغىشتۇر! - دېدى. ئۇ دەرهال ئورنىدىن تۇردى. 35 [ئەنپاسنى] كۆرگەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ ھەممىسى توۋا قىلىپ رەبگە باغلايدى. 36 يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسىملىك بىر ئايال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گرېكچىدە «دوركاس» ئىدى).

ئۇ ھەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. 37 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۆلۈپ كەتتى. كىشىلەر جەسەتنى يۇيۇپ، ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى بىر تۈيگە ياتقۇزۇپ قويدى. 38 يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىدادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «ھاياال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» - دەپ يېلىندى. 39 پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى تۈيگە باشلاپ چىقتى. بارلىق تۈل ئاياللار پېترۇسنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرۇپ، يىغا-زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتدا ئۆزلىرىگە تىكىپ بەرگەن كۆڭلەك-كىيىملىرىنى كۆرسىتىشتى. 40 لېكىن پېترۇس ھەممەيلەننى چىقىرىۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسەتكە قاراپ: - تابىتا، ئورنۇڭدىن تۇر! - دېدى.

تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورنىدا ئولتۇردى. 41 پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى ئۆزىنى ئۆيۈپ تۇرغۇزدى ۋە مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن تۇل ئاياللارنى چاقىرىپ، دوركاسىنى ئۇلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. 42 بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپىغا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەببگە ئېتىقاد قىلدى. 43 شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپىدا سىمون ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە ئۇزۇن كۈنلەر تۇردى.

10 قەيسەرىيە شەھىرىدە كورنىلى ئىسىملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسىمىنىڭ يۈزبېشى ئىدى. 2 ئۇ ئىخلاسەن ئادەم بولۇپ، ئۆزى ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلىرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەردلىك بىلەن نامراتلارغا خەير-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تلاۋەت قىلاتتى. 3 بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچلەردە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: - كورنىلى! - دەپ چاقىردى. 4 كورنىلى ئۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۆچۈپ: - تەقسىر، نېمە ئىش؟ - دەپ سورىدى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: - سېنىڭ دۇئالېرىڭ ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. 5 ئەمدى سەن يوپىغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. 6 ئۇ سىمون ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىموننىڭ ئۆيى دېڭىز بويىدا، - دېدى. 7 ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلى ئۆيىدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئىخلاسەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. 8 بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپىغا ئەۋەتتى. 9 ئەتىسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەرگە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئوڭرىگە چىقتى. 10 ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ،

بىر نەرسە يەي دەيدى. بىراق ئۇلار غىزا تەييارلاۋاتقاندا، غايىبانە بىر ئالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. 11 ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندا بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: «ئورنۇڭدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» 14 - ياق، رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ناپاك ياكى ھارام نەرسىنى يېگەن ئەمەسمەن! - دەيدى پېترۇس. 15 ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئۇنىڭغا: - خۇدا ھالال دەپ پاكلىغاننى سەن ھارام دەپ! - دېيىلدى. 16 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندا بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. 17 پېترۇس كۆرگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايىمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىيى ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمۇنىڭ ئويىنى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. 18 ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمۇن دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ - دەپ سورىدى. 19 پېترۇس تېخىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ئويلىنىۋاتقاندا، روھ ئۇنىڭغا: - مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. 20 ئورنۇڭدىن تۇر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەشمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! - دەيدى. 21 پېترۇس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملەرگە: - سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولمەن. بۇ يەرگە كېلىش سەۋەبىڭلار نېمىكىن؟ - دەيدى. 22 ئۇلار جاۋابەن: - ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقۇدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپلىگەن كورنىيى ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ئويىگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز-كلام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! - دەيدى. 23 شۇڭا پېترۇس ئۇلارنى ئويىگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى.

ئەتسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپىدىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 24 ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەرىيەگە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنىيلى تۇغقانلىرى ۋە يېقىن يار-بۇرادەرلىرىنى ئۆيىگە چاقىرىپ، پېترۇسلارنى تەققەزارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. 25 پېترۇس ئۆيىگە كىرگەندە، كورنىيلى ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئوزۇن ئېتىپ سەجدە قىلدى. 26 لېكىن پېترۇس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزۇپ: - ئورنۇڭدىن تۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! - دېدى. 27 ئۇ كورنىيلىگە گەپ قىلغاچ ئۆيىگە كىرىۋېتىپ، ئۆينىڭ ئىچىگە يىغىلغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. 28 ئۇ ئۇلارغا: - سىلەرگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردى- كەلدى قىلىشى ياكى ئۆيلىرىگە كىرىشى تەۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىزگە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك ياكى ھارام دەپمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايدان قىلدى. 29 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلماي ئالدىڭلارغا كەلدىم. ئەمدى سوراي، مېنى نېمە دەپ چاقىردىڭلار؟ - دېدى. 30 كورنىيلى مۇنداق دېدى: - تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۈگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتتىنچە روزا تۇتقانىدىم؛ سائەت ئۈچلەردە مەن ئۆيدە دۇئا قىلىۋاتاتتىم. تۇيۇقسىز كىيىملىرىدىن نۇر چاقىپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ ئۆرە تۇردى: 31 «كورنىيلى! دۇئاڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلىتمە قۇربانلىقتەك يەتتى. 32 شۇڭا يوپىغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمۇن ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز بويىدا ئولتۇراقلىق سىمۇن ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۆزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. ئۆزلىرى كۈلبەمگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلىن خۇدا ئۆزلىرىگە ئەمىر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن

خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. 34 پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: -
بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ
يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەلدىن بولغانلار ئىچىدە تۇنىڭدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت
يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، تۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. 36 خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە
يەتكۈزگەن سۆز-كلام، يەنى ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدالارغا
رەبدۇر) ئىناق-جاتىرچە مەلىك جاكارلانغان خۇش خەۋەر سىلەرگە مەلۇمغۇ؛ 37
سىلەرنىڭمۇ يەھيا [پەيغەمبەر] چۆمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈزگەندىن تارتىپ،
گاللىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنلىرىدا ناسارەتلىك ئەيسا توغرىلىق
گۇۋاھلىقتىن - يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ تۇنى مۇقەددەس روھ ۋە كۈچ-
قۇدرەت بىلەن مەسھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشى
ئەمەللەرنى قىلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتقانلىقىدىن
خەۋىرىڭلار باردۇر. چۈنكى خۇدا تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 39 بىزمۇ تۇنىڭ ھەم
يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئەمەللەرنىڭ گۇۋاھچىلىرى.
ئۇلار تۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. 40 بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا تۇنى
قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. بىراق ھەممە كىشىلەرگە ئەمەس، پەقەت خۇدا
تۇنى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن تۇنىڭ
بىلەن ھەمداسىتىخان بولغان بىزنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. 42 ئۇ بىزگە خەلققە
خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە تۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ
سوراچىسى قىلىنىپ تەيىنلەنگۈچى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. 43
بارلىق پەيغەمبەرلەر تۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىدۇكى، ھەركىم تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان
بولسا تۇنىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندۇ. 44 پېترۇس تېخى بۇ
سۆزلەرنى قىلىۋاتقاندا، مۇقەددەس روھ سۆز-كلامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە

چۈشتى. 45 پېترۇس بىلەن بىللە كەلگەن خەتنىلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ
ھەر بىرى مۇقەددەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلەرگىمۇ ئاتا قىلىنىپ تۈكۈلگەنلىكىنى
كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. 46 چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۈم] تىللاردا
سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پېترۇس: 47- مۇشۇ كىشىلەر
بىزگە ئوخشاش مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ
سۇغا چۆمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلىشىنى توسالسىۇن؟! - دېدى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئۇ
ئۇلارنىڭ رەبىنىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېترۇسنىڭ ئۇلار
بىلەن بىر نەچچە كۈن تۇرۇشىنى ئۆتۈندى.

11 روسۇللار ۋە پۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ
خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. 2 شۇڭا، پېترۇس يېرۇسالېمغا
قايتقاندا، خەتنىلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيىبگە بۇيرۇپ: 3- سەن خەتنە
قىلىنمىغان ئادەملەرنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدىڭ؟!
- دېدى. 4 بىراق پېترۇس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىر-بىرلەپ
چۈشەندۈرۈپ 5 مۇنداق دېدى: - يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە
كۆرۈنۈش مېنى ئوربۇپ، بىر ئالامەتنى كۆردۈم. كەڭ داستىخاندا بىر نەرسە
تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى.
6 ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئىچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋاناتلار، ياۋايى
ھايۋاناتلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىكەن. 7 ئاندىن:
«ئورنۇڭدىن تۇر پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 مەن:
«ياق رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك ياكى ھارام نەرسىنى
تاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. 9 بىراق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان
نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 10 بۇ ئىش ئۈچ قېتىم شۇنداق

تەكرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. 11 مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەرىيەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ئۆينىڭ ئالدىغا كەلدى. 12 مۇقەددەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا بۇيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشىمۇ مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەرىيەگە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردۇق. 13 بۇ كىشى بىزگە ئۆزىنىڭ ئۆيىدە پەيدا بولۇپ تۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆرگەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۆزىگە: «سەن يوپىغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمۇن ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، 14 ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلەڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنكەن. 15 مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشكەندەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. 16 شۇ چاغدا، رەببىڭ سۆز-كلامىنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا گۇناھكار مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرۈلسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. 17 شۇڭا، ئەگەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىزگە بەرگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ 18 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: - بەرھەق، خۇدا ئەللەرگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان تۇۋا قىلىشنى نېسىپ قىلىپتۇ! - دېيىشتى. 19 ئۇ چاغدا، ئىستېپاننىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئارىلى ۋە ئانتاكا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز-كلامىنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. 20 لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئارىلى ۋە كۇرنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گىرېكلەرگىمۇ يەتكۈزدى. 21

رەبىننىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. 22 بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارئاباسنى ئانتاكيغاچە ئارىلاپ تۇتۇشكە ئەۋەتتى. 23 بارئاباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دېلىدىن قەتئىيلىك بىلەن رەبگە چىڭ باغلىنىشقا رىغبەتلەندۈردى. 24 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچكە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەبگە قوشۇلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن بارئاباس تارسۇس شەھىرىگە ساتۇلنى ئىزدەپ باردى. 26 ئۇنى تېپىپ ئانتاكيغا ئېلىپ كەلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىرىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خىستىئانلار» دەپ تۇنجى ئاتىلىشى ئانتاكيادىن باشلاندى. 27 ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكيغا چۈشۈپ كەلدى. 28 بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسىملىك بىرەيلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھىيىنى يەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنيانى باسىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەرىۋە قە «كلاۋدىيۇس قەيسەر») ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). 29 بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. 30 ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىئاننى بارئاباس ۋە ساتۇلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى.

12 شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتتىكىلەردىن بەزىلەرگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. 2 ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقۇبنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 3 ئۆزىنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا ياققانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ تۇتقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مەزگىلى ئىدى). 4

پېترۇسى تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، تۆت لەشكەر بىر گۇرۇپپا قىلىنغان تۆت قاراۋۇل توپىغا تاپشۇردى. پاتىخا ھېيتتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. 5 شۇڭا پېترۇس زىنداندا تۇتۇپ قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دېل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۋاتاتتى. 6 ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلق پېتى، ئىككى قاراۋۇلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى؛ ئىشىكىنىڭ سىرتىدىن بىرنەچچە قاراۋۇل زىنداننى كۆزەت قىلىۋاتاتتى. 7 ۋە تۇيۇقسىز رەببىنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىقىنىغا ئوقۇپ: - تېز تۇر! - دەپ ئويغاتتى. ئۇنىڭ قوللىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. 8 پەرىشتە ئۇنىڭغا: - بېلىڭنى باغلىۋال! كەشكىنىمۇ كىي! - دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: - چا پىنىڭنى يېپىنچاقلاپ كەينىدىن ماڭ! - دېدى. 9 پېترۇس ئۇنىڭغا ئەگىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈپتەن، دەپ ئويلاۋاتاتتى. 10 ئۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۆزەتتىن تۆتۈپ، زىنداننىڭ شەھەرگە چىقىدىغان تۆمۈر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا ئۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. ئۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئۆتكەندە، پەرىشتە تۇيۇقسىز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. 11 شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەرۋەقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇپتۇ، دەپ بىلدىم» - دېدى. 12 ھەقىقىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ ماركۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تلاۋەت قىلىۋاتاتتى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشىكىنى قاققاندا، رودا ئىسىملىك بىر

دېدەك ئاۋازنى ئاڭلاپ چىقتى. 14 ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشاللىقتىن ئىشىكىنى ئېچىشقىمۇ ئۆلگۈرمەي يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: - پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! - دەپ خەۋەر قىلدى. 15 لېكىن ئۇلار: - ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! - دېيىشتى. بىراق ئۇ: - راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: - ئۇ ئۇنىڭ پەرىشتىسى بولسا كېرەك! - دېيىشتى. 16 بىراق پېترۇس دەرۋازىنى قېمىۋەردى. ئۇلار چىقىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. 17 پېترۇس ئۇلارغا ئون چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەبىنىڭ ئۆزىنى زىنداندىن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: - بۇ خەۋەرنى ياقۇپقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكۈزۈپ قويۇڭلار، - دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەرگە كەتتى. 18 تاڭ ئاتقاندا، قاراۋۇللار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ ساراسىمىگە چۈشتى. 19 ھېرود ئۇنى ئەزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋۇللارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى تۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەرىيە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە تۇردى. 20 ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن تۇرۇۋە زىندىكىلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، تۇرۇۋە زىندىكىلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشىۋېلىش ئۈچۈن ئۇلار ئالدى بىلەن خاننىڭ بىلاستۇس ئىسىملىك شەخسى غوجىدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغانىدى. چۈنكى بۇ يۇرتتىكىلەر ئاشلىقنى خاننىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. 21 بەلگەلەنگەن كۆرۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. 22 ئاڭلىغان خەلق: - بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! - دەپ ۋارقىراشتى. 23 شۇ ئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى خانى ئۇردى، چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم

بولۇپ ئۆلدى. 24 ئەمما خۇدانىڭ سۆز-كلامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى.
25 بارناباس بىلەن ساتئول يېرۇسالېمدا ئىشانلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن
كېيىن، ئانتاكيغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار ماركۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بىللە
ئېلىپ باردى.

13 ئانتاكيادىكى جامائەت ئىچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بەرگۈچىلەر بار
ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتىلىدىغان شىمپئون، كۇرنىلىك لۇكتۇس،
ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساتئوللار ئىدى. 2 ئۇلار رەبىننىڭ
ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەزگىلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا: -
بارناباس بىلەن ساتئولنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرىغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا
تايىپ قويۇڭلار، - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن
كېيىن، ئىككىيلەننىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ ئۈزۈپ قويدى. 4 ئۇلار
مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلىۈكىيە شەھىرىگە بېرىپ،
ئۆيەردىن كېمىگە چىقىپ سېرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. 5 سالامىس
شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىدا خۇدانىڭ سۆز-
كلامىنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. يۇھاننا ئۇلارنىڭ ياردەمچىسى ئىدى. 6 ئۇلار
پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۆيەردە بار يەشۇئا
ئىسىملىك بىر كىشى بىلەن ئۇچرىشىپ قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر
بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. 7 ئۇ كىشى بۇ [ئاراننىڭ] رىملىق ۋالىيسى سېرگىيۇس
پاۋلۇسنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن
ساتئولنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. 8 لېكىن ھېلىقى
سېھىرگەر (ئۇنىڭ گىرېكچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر» دېگەن مەنىدە)
ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ رايبىنى ئېتىقادىدىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنماقتا ئىدى. 9

بىراق مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان سائۇل (يەنە «پاۋلۇس» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) ھېلىقى سېپەرگەرگە تىكىلىپ قاراپ 10 ئۇنىڭغا: - ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالدامچىلىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمىنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختاتمامسەن؟! 11 ئەمدى رەببىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۆزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مەزگىل كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلمەيسەن! - دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باسقۇچ. ئۇ يولنى سىلاشتۇرۇپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلەڭلار، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. 12 يۈز بەرگەن ئىشنى كۆرگەن ۋالىي رەببىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 13 پاۋلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كېمىگە چىقىپ، پافوستىن پامفولىيە ئۆلكىسىدىكى بەرگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھاننا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى. 14 پاۋلۇسلار بولسا بەرگە شەھىرىدىن چىقىپ، داۋاملىق مېڭىپ پىسىدىيە رايونىدىكى ئانتاكييا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگقا كىردى. 15 تەۋرات قىسىملىرىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن ئوقۇغاندىن كېيىن، سىناگوگنىڭ چوڭلىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: - قېرىنداشلار، ئەگەر خالايدىغان بىرەر نەسىھەت سۆزۈڭلار بولسا، ئېيتىڭلار، - دېدى. 16 پاۋلۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قول ئىشلىتىپ قىلىپ، خالايدىغان مۇنداق دېدى: - ئەي ئىسرائىللار ۋە خۇدادىن قورققانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 17 بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى، ئۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارنى ئۇلۇغ قىلدى، ئۆزىنىڭ ئېگىز كۆتۈرگەن بىلىكى بىلەن ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 18 ئۇ چۆلدە ئۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى 19 ئاندىن قاناتان زېمىنىدىكى يەتتە ئەلنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئۇلارغا مېراس قىلىپ بەردى. 20 بۇ ئىشلارغا ئالدى-كەينى بولۇپ تەخمىنەن تۆت يۈز ئەللىك يىل

كەتتى. كېيىن، تاكى سامۇئىل پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا چىققىچە، ئۇ ئۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. 21 ئاندىن ئۇلار بىزگە بىر پادىشاھنى بەرسەن، دەپ [سامۇئىل پەيغەمبەردىن] تىلدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنايەت قەبلىسىدىن كىش ئىسىملىك ئادەمنىڭ ئوغلى سائۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. 22 بىراق [خۇدا] سائۇلنى سەلتەنتىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «كۆڭلۈمدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسەننىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. ئۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە ئەمەل قىلدۇ»، - دېدى. 23 ئۆزى ۋەدە قىلغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى - ئۇ بولسا ئەيسانىڭ ئۆزىدۇر! 24 ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىشتىن ئالۋاھل، يەھيا [پەيغەمبەر] چىقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشنى [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار، دەپ جاكارلىدى. 25 يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تاماملىغاندا، خالايققا مۇنداق دېگەندى: «سەلەر مېنى كىم دەپ بىلىسەلەر؟ مەن سەلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. بىراق مانا، مەندىن كېيىن بىرى كېلىدۇ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ ئاياغ كەشلىرىنى يېشىشىكمۇ لايىق ئەمەسمەن!» 26 ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتنىڭ نەسلىرى ۋە ئاراڭلاردىكى خۇدادىن قورققانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۆز-كلامى سەلەرگە ئەۋەتىلدى! 27 يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇماي، ئۇنىڭ ئۈستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. 28 گەرچە ئۇلار ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالىي پىلاستىن يەنىلا ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى تۇتۇندى. 29 ئۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇنىڭ ھەققىدە

ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [تۈزۈلۈرى بىلىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ جەسىتىنى كرىستىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرگە قويدى. 30 لېكىن خۇدا ئۇنى تۆلۈمدىن تىرىلدۈردى! 31 تىرىلگەندىن كېيىن، ئۇ بۇرۇن تۈزى بىلەن گاللىيەدىن يېرۇسالېمغىچە ئەگىشىپ كەلگەنلەرگە كۆپ كۈنلەر ئىچىدە [نەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل] خەلقىگە ئۇنىڭ گۇۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. 32 بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە ھازىر جاكارلايمىز - خۇدا ئەيسانى [ئارىمىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلەرگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۈيىدە ئالدىنلا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، تۈزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈنىدە تۇغدۇردۇم»، 34 ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشىنى قايتا كۆرگۈزمەي تۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدىغانلىقى ھەققىدە ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋە دە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلەرگە ئاتا قىلىمەن!» 35 شۇڭا يەنە بۇ ھەقتە يەنە بىر ئايەتتە: - «[ئى خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچۇڭغا تېنىنىڭ چىرىشىنى كۆرگۈزمەيسەن». 36 چۈنكى داۋۇت دەروھە قە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە تۈز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ تۆلۈمدە تۇخلاپ ئۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەندى. 37 لېكىن خۇدا تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشىنى ھېچ كۆرمىدى. 38 ئەمدى شۇڭا سىلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئى قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. 39 مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلەر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ! 40 شۇڭا، پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا يىتاپەت بېشىڭلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! - 41

«قاراڭلار، ئى مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇھەس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلمەنكى، ئۇنى بىرسى سىلەرگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھەرگىز ئىشەنمەيسىلەر!» 42 پاۋلۇس بىلەن بارناباس سىناگوگىدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلەركى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى يېلىندى. 43 سىناگوگىدىكى جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋراتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي ئەمەسلىرىمۇ پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئەگەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۆز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. 44 كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. 45 بىراق بۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ھەسەتكە چۆمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۈر گەپ قىلىپ، ئۇنىڭغا تۆھمەت قىلدى. 46 ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرەكلىك ھالدا مۇنداق دېدى: - خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېقىپ ئۆزۈڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] بۇرۇلۇپ ئەللەرگە يۈزلىنىمىز! (aiōnios g166) 47 چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بىزگە مۇنداق بۇيرۇغان: - «مەن سېنى [يات] ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم»، 48 ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەببىڭ سۆز-كلامىنى ئۇلۇغلاشتى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشكە يېقىنلىشىشقا ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. 49 (aiōnios g166) شۇنداق قىلىپ، رەببىڭ سۆز-كلامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. 50 بىراق يەھۇدىيلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىئىيلىك ئاياللارنى ھەم شەھەر مۇتەۋەللىرىنى قۇتۇتۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، ئۇلار

ئىككىسىنى ئۆز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. 51 ئەمما پاۋلوس بىلەن بارناباس ئۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋېتىپ، كونييا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. 52 [ئاتاكايدىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىققا ھەمدە مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلدى.

14 كونييا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلوس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدىيلار ۋە گرېكلەردىنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدىيلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، ئۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). 3 شۇڭا [پاۋلوس بىلەن بارناباس] ئۆيەردە خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ، رەببگە تايىنىپ يۈرەكلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى؛ رەبب ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۆز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز-كلامىغا گۇۋاھلىق بەردى. 4 بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدىيلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇللار تەرەپتە تۇردى. 5 ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدىيلار ئارىسىدا (ئۆز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇللارنى قىيناپ، چالما-كېسەك قىلىش قۇتراتقۇلۇقى باش كۆتۈردى. 6 لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۋۇنىيا رايونىدىكى لىسترا ۋە دەرىبە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۇرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. 8 شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە پۇتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. 9 پاۋلوس سۆز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلوس ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ ئۇنىڭ ساقايىتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، 10 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئورنۇڭدىن دەس تۇر! -

دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. 11 لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۋۇنيا تىلى بىلەن: - ئىلاھلار ئىنسان قىياپىتىگە كىرىپ ئارىمىزغا چۈشۈپتۇ! - دەپ ۋارقىرىشىپ كەتتى. 12 ئۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېڭۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى سۆزلەشتە باشلاپچى بولغاچقا ئۇنى «ئىلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتى. 13 شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېڭۇس ئىلاھ» نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخانىدىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا توكۇز ۋە گۈل چەمبىرەكلەرنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇللارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. 14 لېكىن روسۇللار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىم-كېچەكلەرنى يىرتقان ھالدا، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: 15 - خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلەرگە ئوخشاش ھېسسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلەرگە بۇ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇداغىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! 16 بۇرۇنقى دەۋرلەردە، ئۇ ھەرقايسى ئەللەرنى ئۆز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. 17 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى ئىسپاتلايدىغان گۇۋاھلىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەمىشە سىلەرگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى ئۆز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى توغۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۆمدۈرۈپ كەلدى. 18 ھەتتا ئۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ ئۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشنى ئارانلا توسۇۋالدى. 19 لېكىن ئانتاكييا ۋە كونىيا شەھەرلىرىدىن بەزى يەھۇدىيلار كېلىپ، كىشىلەرنى ئۆزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چالما-كېسەك قىلدى، ئاندىن ئۇنى ئۆلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۈرەپ ئاچقىپ تاشلىۋەتتى. 20 لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا

ئولاشقاندا، پاۋلوس ئورنىدىن تۇرۇپ، شەھەرگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، ئۇ بارئاباس بىلەن بىللە دەربە شەھەرگە كەتتى. 21 ئەمدى ئۇلار دەربە شەھىرىدە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسھىگە] مۇخلىس بولۇشقا كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونييا ۋە ئانتاكييا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. 22 ئۇلار ئۇ يەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: - بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىمىزدىن ئۆتكۈزۈشمىز مۇقەررەر بولدى، - دەپ نەسىھەت قىلدى. 23 ئۇلار يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقاللارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق ئۇلارنى ئۆزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببىگە تاپشۇردى. 24 ئىككىيلەن پىسىدىيە رايونىدىن ئۆتۈپ پامفىلىيە ئۆلكىسىگە كەلدى. 25 ئۇلار پەرگە شەھىرىدە سۆز-كلامنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ئانتالييا شەھىرىگە باردى. 26 ئاندىن ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۈرىيەدىكى] ئانتاكيياغا قاراپ كەتتى. ئۇلار ئەسلىدە شۇ يەردە ئۆزلىرى ھازىر تاماملىغان بۇ ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا [جامائەتلىكلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغانىدى. 27 قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار جامائەتنى بىر يەرگە جەم قىلغاندا، ئۇلارغا خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئەللەركە ئېتىقادنىڭ بىر ئىشىكىنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. 28 ئۇلار ئۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۇزۇن مەزگىل تۇردى.

15 شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئانتاكييادىكى] قېرىنداشلارغا: - سىلەر مۇسا [پەيغەمبەرگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن بويىچە خەتنە قىلىنىشنى قوبۇل قىلىدىغانلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! - دەپ تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلوس بىلەن بارئاباس

ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچە يەننى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇللار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتكەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، سەپىرىدە فەنىكىيە رايونى ۋە سامارىيە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلا يېرىدە ئەللەرنىڭ تۇتۇق قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كىرگەنلىكىنى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. 4 پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگەندە، ئۇلار جامائەتتىكىلەر، روسۇللار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆچمىچىلىككە خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن پەرىسىي مەزھىپىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: - مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتتە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشى كېرەكلىكىنى چېكىش كېرەك! - دېدى. 6 شۇڭا روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۇزۇن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: - قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچكىڭلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز-كلامنى يات ئەللىكلەرگە ئاڭلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاسىتە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىڭلار بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇقەددەس روھنى بىزگە ئاتا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن تۈزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بىر بويۇنتۇرۇقنى مۇخلىسلارنىڭ بويىغا ئارتماقچى بولۇپ، خۇدانى

سىنماقچى بولسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە
 تايىنىپ ئۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلەيمىز، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن]،
 بارئاباس بىلەن پاۋلوس چىقىپ، خۇدا تۈزلىرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا
 كۆرسەتكەن بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى،
 كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۈكۈتتە تۇردى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن
 كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: - قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 باياتىن
 شىمىئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ
 ئارىسىدىن ئۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتتى.
 15 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس
 يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: - 16 - «مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن
 قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن،
 ئۇنىڭ خارابىلىكلىرىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ،
 جاھاندىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى
 ئەزدەپ تاپىدۇ» دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى
 ئەزەلدىن تايان قىلىپ كەلگەن پەرۋەردىگارا! (aiōn g165) - 19 شۇنىڭ ئۈچۈن
 خۇلاسىم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇداغا ئېتىقاد باغلىغانلارغا
 ئاۋارە-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ 20 پەقەت ئۇلارغا: «بۇتلارغا
 ئاتىلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى بېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇپ
 سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىنمۇ بېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر
 پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە
 شابات كۈنىدە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر] نىڭ ئېيتقانلىرى ئوقۇلۇپ، ئۇنىڭ
 كۆرسەتمىلىرى ئۆگىتىلىپ كەلگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن روسۇللار، ئاقساقاللار،

شۇنداقلا يېرۇسالېمدىكى پۈتكۈل جامائەتتىكىلەر ئۆز ئارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، ئۇلارنى پاۋلوس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكيغا ئەۋەتىشنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئىچىدە باشلاپچى بولغان يەھۇدا (بارسباس دەپمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. 23 خەت بولسا ئۇلارغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغانىدى: «ئى ئانتاكيغا، سۈرىيە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، - [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇللار بىلەن ئاقساقاللاردىن سىلەرگە سالام! 24 ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چىقىپ يېنىڭلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى بىئاراملىققا سېلىپ كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلىپ قويغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. 25 شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشتا ئويلەيمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچە يەلەننى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلوس بىلەن بىللە يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. 26 بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتەرگە تەۋە كۆزۈ قىلغان كىشىلەردۇر. 27 شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسىنى يازغانلىرىمىزنى سىلەرگە ئۆز ئاغزى بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، يېنىڭلارغا ئەۋەتىۋىدۇق. 28 گە پىنىڭ پوسكىللىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلەرگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۆرۈر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلەرگە ھېچقانداق باشقا ئىشنى يۈكسىمەسلىكىمىز كېرەك: 29 - بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەردىن، قانى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جىنسى بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇش - سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلىنىشىڭلار، ياخشى قىلغان بولسىلەر. ئامان-خاتىرجەم بولۇڭلار!» 30 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكيغا باردى. ئۇ يەردە پۈتۈن جامائەتتىكىلەرنى يىغىپ، خەتنى ئۇلارغا تاپشۇردى. 31 ئۇلار خەتنى ئوقۇپ، ئۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن

زور شادلاندى. 32 يەھۇدا ۋە سىلاسلار ئۆزلىرىمۇ بەيغەمبەرلەردىن بولۇپ،
ئۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسەپتەلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۇلارنى
قۇۋۋەتلەندۈردى. 33 [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] ئۇ يەردە بىر مەزگىلنى تۆتكۈزگەندىن
كېيىن، ئانتاكيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلگەن ھالدا ئۆزىتىشى بىلەن،
ئۇلار ئۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. 34 لېكىن پاۋلۇس ۋە
بارناباس ئانتاكيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ
رەبىنىڭ سۆز-كلامىدىكى خۇش خەۋىرىنى جاكارلاپ تۇردى. 36 لېكىن يەنە
بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: بىز بۇرۇن رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى
يەتكۈزگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھالىنى
سوراپ كېلەيلى، - دېدى. 37 بارناباس بولسا يۇھاننا (ماركۇسنى دېيىلدۇ) نى بىللە
ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. 38 بىراق پاۋلۇس ئالدىنقى قېتىم پامفولىيە ئۆلكىسىدە
ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەبىنىڭ خىزمىتىدە ئۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر
قىلىغان ماركۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقىلانلىك ئەمەس دەپ قارىدى. 39
شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، ئاخىر بېرىپ
ئۇلار بىر-بىرىدىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس ماركۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ
سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. 40 پاۋلۇس بولسا سىلاسىنى تاللىدى، قېرىنداشلارنىڭ
ئىككىيلەننى خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن ئۇ ئىككىسى يولغا چىقتى.
41 ئۇ ئەمدى سۇرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىنى ئارىلاپ ئۆتۈپ، [ھەرقايسى جايلىرىدا]
جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16 ئاندىن ئۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى
يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتىي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ
ئاتىسى بولسا گرېك ئىدى. 2 لىسترا ۋە كونييا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ

ھەممىسى ئۇنىڭ توغرىلۇق ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. 3 پاۋلوس ئۇنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماڭاچقى بولدى. بىراق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تەموتىينىڭ] ئاتىسىنىڭ گىرېك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلوس ئۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. 4 ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئۆتكەچ، يېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [يات ئەللەرگە] بېكىتكەن بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن تاپشۇردى. 5 شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. 6 مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئاسىيا ئۆلكىسىدە سۆز-كلامنى جاكارلىشىغا يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلوسلار ئەمدى فونىقىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئۆتۈپ، 7 مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە ئۆلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. بىراق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمۇ يول قويمىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئۆتۈپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. 9 شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلوسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: - [دېڭىزدىن] ئۆتۈپ، ماكدونىيەگە كېلىپ، بىزگە ياردەم بەرگەيسىن! - دەپ ئۆتۈندى. 10 ئۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن ئۆكشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسسىگە كېلىپ، دەرھال ماكدونىيەگە بېرىشقا تەييارلاندى. 11 بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدىق ۋە ئەنسى [ماكدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. 12 ئۇ يەردىن ماكدونىيەنىڭ شۇ رايوندىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئۆتتۇق. بۇمۇ رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. 13 شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق، چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە

شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەرگە يىغىلغان ئاياللارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. 14
ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۆسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىر شەھىرىلىك، خۇدادىن
قورقىدىغان لىدىا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ
ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. 15 ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن
بولۇپ بىزدىن ئۆتۈنۈپ: - ئەگەر سىلەر مېنى [ھەقىقەتەن] رەبگە ئېتىقاد قىلغۇچى
دەپ بىلسەڭلەر، مېنىڭ ئۆيۈمگە بېرىپ تۇرۇڭلار! - دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى
ماقۇللاتتى. 16 بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر
دېدەك بىزگە يولۇقتى؛ بۇ قىزغا پال سالغۇچى بىر جىن چاپلىنىۋالغانىدى؛ دېدەك
خوجا يىنىلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بەرگەندى. 17 ئۇ يول
بويى پاۋلۇس ۋە بىزگە ئەگىشىپ: - بۇ كىشىلەر ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى،
ئۇلار سىلەرگە نىجاتلىق بىر يولنى جاكارلايدۇ! - دەپ ۋارقىراپ ماڭدى. 18 ئۇ
ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىرىدى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ،
ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: - ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن بۇيرۇيمەنكى، ئۇنىڭدىن
چىق! - دېيىشىڭلار، جىن شۇ ئان چىقىپ كەتتى. 19 دېدەك كىشى خوجا يىنىلىرى
ئۇنىڭغا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس
بىلەن سىلاسىقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۆرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ
ئالدىغا ئېلىپ باردى. 20 ئۇلار ئىككىيلەننى سوراچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا
چىقىرىپ: - بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتمەكتە.
21 بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا
ياكى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلىۋاتىدۇ! - دەپ
شىكايەت قىلدى. 22 توپلانغان خالايمىقۇمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى،
سوراچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كىيىملىرىنى يىرتىپ يالڭاچلاپ، كالتەك بىلەن

دۇمبلاشقا ئەم چۈشۈردى. 23 ئىككىيلەننى كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۇندىپايى قاتتىق كۆزىتىشكە بۇيرۇدى. 24 ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋېلىش بىلەن ئۇلارنى زىنداننىڭ ئىچكىرىدىكى كامېراغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىشكەل سالدى. 25 تۈن يېرىمدا، پاۋلوس بىلەن سىلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۆيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. 26 ئۇيۇقسىز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىنداننىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىنداننىڭ ھەممە ئىشىكلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ھەرىپ مەھبۇسنىڭ كىشىلەرگە چۈشۈپ كەتتى. 27 گۇندىپاي ئۇيۇقدىن ئويغىنىپ، زىنداننىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ئويلاپ، قىلچىنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالماقچى بولدى. 28 لېكىن پاۋلوس قاتتىق ئاۋازدا: - ئۆزۈڭگە زەرەرى يەتكۈزمە، ھەممىز بار! - دەپ ۋارقىردى. 29 گۇندىپاي: چىراغلارنى كەلتۈرۈڭلار دەپ توۋلاپ ئىچكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلوس بىلەن سىلاسىنىڭ ئايىغىغا يىقىلدى. 30 ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: - قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ - دەپ سورىدى. 31 رەب ئەيساغا ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلەڭدىكىلەرمۇ قۇتقۇزۇلدۇ! - دېدى ئۇلار. 32 شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرگە رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزدى. 33 كېچە شۇ سائەتنىڭ ئۆزىدىلا [گۇندىپاي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى يۇيۇپ تازىلىدى؛ ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى؛ 34 ئىككىيلەننى ئۆز ئۆيىگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. 35 ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراچى ئەمەلدارلار ياساۋۇللارنى زىندانغا ئەۋەتىپ: - ئۇ ئىككىيلەننى

قويۇۋېتىڭلار! - دەپ بۇيرۇدى. 36 گۇندىپاي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ:
 - سوراچقى ئەمەلدارلار ئىككىڭلارنى قويۇۋېتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر
 ئەمدى زىنداندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭلارغا چىقىڭلار، - دېدى. 37 بىراق
 پاۋلۇس ياساۋۇللارغا: - بىزىم پۇقرالىرى بولساقمۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا
 خالايمىنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبالاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى ئۇلار
 ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار
 ئۆزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! - دېدى. 38 ياساۋۇللار بۇ سۆزلەرنى سوراچقى
 ئەمەلدارلارغا يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەننىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ
 قورقۇپ كەتتى؛ 39 ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىنداندىن
 ئېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا-قايتا ئۆتۈندى. 40
 ئىككىيلەن زىنداندىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئاندىن ئۆيەردە
 قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ
 كەتتى.

17 ئۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولس ۋە ئاپولونىيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ،
 تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. ئۆيەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. 2
 پاۋلۇس ئادىتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۇدا ئۈچ شابات كۈنى ئۆيەردە
 جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ مۇنازىرىلىشىپ، 3 ئۇلارغا
 مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلەر تارتقاندىن كېيىن ئۆلۈمدىن تىرىلىشى مۇقەددەر دەپ
 چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: - مەن سىلەرگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل
 مەسىھنىڭ ئۆزى شۇ! - دېدى. 4 [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدىن بەزىلەر قايىل بولۇپ
 ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسىقا قوشۇلدى؛ شۇنداقلا خۇدادىن قورقۇدىغان
 گېرېكلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىئىدىكى گېرېك

ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. 5 بىراق يەھۇدىيلار بۇنىڭغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سىلاسىنى شەھەر خەلق [كېڭەشمىسىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلارنى تۇتۇش مەقسىتىدە ياسون ئىسىملىك بىرسىنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. 6 لېكىن ئۇلار ئىككىيلەننى تاپالمىدى ئۇلار ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىنداشنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: - ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن ئاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگەمۇ يېتىپ كەلدى، 7 ياسون ئۇلارنى ئۆيىدە قوبۇل قىلدى. ئۇلار ئەيسا ئىسىملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! - دەپ چۇقان سېلىشتى. 8 ئۇلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايتقى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۈككەگە سېلىپ قويدى. 9 ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا تۇتۇپ كېلىنگەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 10 قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سىلاسىنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتۋەتتى. ئۇلار ئۆيەرگە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 11 ئۆيەردىكى [سىناگوگىدىكىلەر] تېسالونىكىدىكىلەرگە قارىغاندا ئېسىل خىسەلەتلىك بولۇپ، سۆز-كلامنى قىزىقىپ ئاڭلىدى ۋە ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا ياكى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئۆزلەندى. 12 نەتىجىدە، ئۇلاردىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گېرىك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گېرىك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. 13 لېكىن تېسالونىكىدىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز-كلامىنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىلدىمۇ جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۆيەرگەمۇ بېرىپ توپىلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئاممىنى قۇتراتتى. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتۋەتتى. سىلاس

بىلەن تىموتىي بولسا بېرىيادا قالدى. 15 پاۋلۇسنى ئۆزىنى ئۇنى ئافىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن ئۇلار پاۋلۇسنىڭ: «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتىيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. 16 پاۋلۇس ئافىنا شەھىرىدە سىلاس بىلەن تىموتىي كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىكىگە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. 17 شۇڭا ئۇ سىناگوگدا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقۇدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەركۈنى بازاردا ئۇچرىغاندا كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. 18 «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوتىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. ئۇلاردىن بەزىلەر: - بۇ بىلەرمەن پوچى نېمە دەپ جۈلۈۋاتىدۇ؟ - دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلدۈرۈلدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: - ئۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! - دېيىشتى. 19 شۇڭا، ئۇلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىپوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: - سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلسەك قانداق؟ 20 چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قوللىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز ئۇلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، - دېيىشتى 21 (ئەمدى ئافىنالىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقىتنى بىرەر يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش ياكى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا سەرپ قىلمايتتى). 22 شۇڭا پاۋلۇس ئارىپوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئافىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جىن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتناق بېرىلگەنلىكىڭلارنى كۆردۈم. 23 چۈنكى ھەممە يەرنى ئارىلاپ، سىلەرنىڭ تاۋاپگاھلىرىڭلارنى كۆزدىن كەچۈرگەندە، ئۈستىگە «نامەلۇم بىر خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بېغىشلىمىسى

بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇماي تۇرۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلەرگە تونۇشتۇرۇپ جاكارلاي. 24 پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدا ئاسمان-زېمىننىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ، 25 ياكى بىرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ھەممە جانۋارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلىدۇ. 26 ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتتىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، ئۇلارنى پۈتۈن يەر يۈزىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارغا خاس بولغان پەيت-پەسىللەر ھەمدە تۇرىدىغان جايلارنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. 27 بۇلارنىڭ مەقسىتى «ئىنسانلار مېنى ئەزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. 28 چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە ئۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز باردۇر، ئاراڭلاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ نەسلىدۇرمىز!». 29 شۇڭا، خۇدانىڭ نەسلى بولغاچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش ياكى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەننىڭ ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ئويۇلغان بىرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. 30 شۇڭا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقتلىرىنى نەزىرىدىن ساقىت قىلغىنى بىلەن، لېكىن بۈگۈنكى كۈندە ئۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! 31 چۈنكى ئۇ ئۆزى تىكلەنگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلىدى، ئۇ ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بەرگەندى. 32 [پاۋلۇسنىڭ] «ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر:

- بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، - دېدى. 33 بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. 34 بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئارېتوپاگۇس» كېڭەشمە ھەيئەتلىرىدىن بىرى بولغان دىيونىسىيۇس ۋە دامارس ئىسىملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئافىنا شەھىرىدىن ئايرىلىپ كورنىت شەھىرىگە باردى. 2 ئۇ ئۇيەردە پونتۇس ئۆلكىسىدە تۇغۇلغان ئاكوڭىلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن ئۇنىڭ ئايالى پرسىككلانى ئۇچراتتى. ئۇلار [رىم] [ئىمپېراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەندى. پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تونۇشۇپ، 3 ئۇلار بىلەن كەسپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى ئۇلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). 4 ھەر بىر شابات كۈنىدە ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گرېكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ ئۇلارنى [خۇدانىڭ سۆز-كلامىغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. 5 بىراق سىلاس بىلەن تىموتىي ماكدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز-كلامىنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۆيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: - ئەيسا - مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. 6 لېكىن، ئۇلار ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنى ھاقارەتلىدى. بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پېشىنى قېقىپ، ئۇلارغا: - ئۆز قېنىڭلار ئۆز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن بۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! بۇگۈندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن بۇرۇلۇپ] يات ئەللىكلەرگە بارمەن، - دېدى. 7 بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسىملىك، خۇدادىن قورقۇدىغان بىر كىشىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ تۇردى. ئۇنىڭ ئۆيى سىناگوگىنىڭ يېنىدا ئىدى. 8 ئەمدى سىناگوگىنىڭ چوڭى كراسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەبگە ئېتىقاد قىلدى. نۇرغۇن كورنىتلىقلارمۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ

چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھىي يەتكۈزۈپ ئۇنىڭغا: - قورقما، سۈكۈت قىلماي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سېلىپ زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلەرم بار، - دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۆز-يەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، ئۆيەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى ئۆگەتتى. 12 ئەمما گاللىيو ئاخايا ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقتىدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ گاللىيونىڭ «سوراق تەختى» نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلىۋاتىدۇ! - دەپ شىكايەت قىلدى. 14 پاۋلۇس تاغزىنى ئاچاي دەپ تۇرۇشىغا، ۋالىي گاللىيو يەھۇدىيلارغا: - دەرۋەقە، ئۇ يەھۇدىيلار، بۇ شىكايەتچىلەر بىرەر ناھەقلىق ياكى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلەرگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام-ئىسىملار، سۆزلەر ۋە ئۆزۈڭلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنلىرى ئۈستىدە تالاش-تارتىشلارغا چېتىشلىق ئىكەن، ئۇنى ئۆزۈڭلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سوراقتى بولمايمەن! - دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايتتى سىناگوگنىڭ چوڭى سوسپېنىسنى تۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق ئۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالىي] گاللىيو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىلچە پىسەنت قىلمىدى. 18 پاۋلۇس كورنىت شەھىرىدە يەنە كۆپ كۈنلەرنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، قېرىنداشلار بىلەن خوشلىشىپ، پرىسكىلا ۋە ئاكتۇنلارنىڭ ھەمراھلىقىدا كېمىگە ئولتۇرۇپ، سۈرىيەگە قاراپ كەتتى. [بولغا چىقىشتىن ئىلگىرى] ئۇ كەنتىرىيا شەھىرىدە خۇداغا ئىچكەن بىر قەسىمدىن چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەندى. 19 ئۇلار ئەفەسۇس شەھىرىگە

بارغاندىن كېيىن، ئۇ پىرسىكىلا ۋە ئاكتۇبلانى قالدۇرۇپ قويۇپ ئۆزى [شۇ يەردىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى. 20 ئۇلار ئۇنى ئۇزۇنراق تۇرۇشقا تەلەپ قىلىۋىدى، ئۇ قوشۇلماي، 21 «مەن قانداقلا بولمىسۇن كېلەر ھېيتنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزۈمەن، ئاندىن خۇدا بۇرۇسا، سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا يەنە كېلىمەن»، - دەپ ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ئەفەسۇستىن كېمە بىلەن يولغا چىقتى. 22 ئۇ قەيسەرىيە شەھىرىدە كېمىدىن چۈشۈپ، [يېرۇسالېمغا] چىقىپ جامائەت بىلەن ھال سوراشقاندىن كېيىن، ئانتاكييا شەھىرىگە چۈشۈپ كەتتى. 23 ئانتاكيادا بىر مەزگىل تۇرغاندىن كېيىن، ئۇ يەنە يولغا چىقىپ گالاتىيا ۋە فىرىگىيە يۇرتلىرىنى بىر-بىرلەپ ئارىلاپ، بارغانلا يېرىدە بارلىق مۇخلىسلارنىڭ ئېتىقادىنى قۇۋۋەتلىدى. 24 بۇ ئارىدا، ئىسكەندەرىيە شەھىرىدە تۇغۇلغان ئاپوللوس ئىسىملىك بىر يەھۇدىي ئەفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ ئانتى ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس يازمىلاردىن خېلىلا چوڭقۇر ساۋاتى بار ئادەم ئىدى. 25 ئۇ رەبىنىڭ يولى توغرىلىق تەلىم ئالغان بولۇپ، ئوتلۇق روھ بىلەن ئەيسا ھەققىدە ئەينەن سۆزلەپ تەلىم بېرىتتى. بىراق ئۇنىڭ خەۋىرى پەقەت يەھىيا [پەيغەمبەر] نىڭ يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چەكلەنەتتى. 26 ئۇ سىناگوگدا يۈرەكلىك سۆزلەشكە باشلىدى. ئۇنى ئاڭلىغان پىرسىكىلا بىلەن ئاكتۇبلانى ئۇنى ئويىگە ئېلىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا خۇدانىڭ يولىنى تېخىمۇ تەپسىلىي چۈشەندۈردى. 27 كېيىن، ئاپوللوس ئاخايا ئۆلكىسىگە بارماقچى بولغاندا، [ئەفەسۇسلۇق] قېرىنداشلار [ئاخايادىكى] مۇخلىسلارغا خەت يېزىپ، ئۇلاردىن ئاپوللوسنى قارشى ئېلىشنى بەكمۇ تەلەپ قىلدى. ئۇ شۇ يەرگە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغانلارغا قوشۇلۇپ، ئۇلارغا زور ياردەمدە بولدى. 28 چۈنكى ئۇ خەلق-ئالەم ئالدىدا يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ، ئۇلارغا

كۈچلۈك رەددىيە بېرىپ، مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلىشى بىلەن مەسھنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى.

19 ئاپولوس كورننت شەھىرىدىكى ۋاقتىدا، پاۋلوس سەپەر قىلىپ، ئىچكى

قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئەفەسسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۇچرىشىپ، 2 ئۇلاردىن: - سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ - دەپ سورىدى. - ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىماپتىكەنمىز، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 3 پاۋلوس يەنە: - ئۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ - دەپ سورىدى. - بىز يەھيا [پەيغەمبەر] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، - دېدى ئۇلار. 4 پاۋلوس: - يەھيا [پەيغەمبەر] خەلققە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، ئۇلارغا ئۆزىدىن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىنى تاپىلغاندى، - دېدى. 5 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پاۋلوس قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا چۈشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 ئۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئەركەك كىشى ئىدى. 8 پاۋلوس ئۈچ ئاي داۋامىدا [ئەفەسسۇس شەھىرىدىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يۈرەكلىك بىلەن سۆز قىلىپ، ئۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلەر جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايق ئالدىدا [رەبىنىڭ] يولغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلوس ئۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئايرىپ چىقتى. ئۇ ھەركۈنى ترانئۇس ئىسىملىك ئادەمنىڭ لېكسىيەخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزدى. 10 بۇ ئىش

ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى پۈتۈن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلەر بولسۇن ھەممەيلەن رەبىنىڭ سۆز-كلامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پاۋلۇسنىڭ قوللىرى ئارقىلىق كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە پەرتۇقلارنى پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياپاتتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئەتراپتا يۈرىدىغان، «جىنگەش» يەھۇدىيلار بىزىلەرمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ باققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق بۇيرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ ئارىسىدا سىكىۋا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلىۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: - ئەيسانى تونۇيمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، بىراق ئوزۇڭلار كىم بولىسىلەر؟! - دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىنىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېيتىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ شامام قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار ياللىڭچ ۋە يارىلانغان ھالدا ئۆيىدىن قېچىپ چىقىپ كەتتى. 17 بۇ ئىش ئەفەسسۇس شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە گرېكلەرگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىنى باسقى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. 18 نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار بۇرۇنقى قىلغانلىرىنى ئىقار قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. 19 سېھىرگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر ئۆزلىرىنىڭ سېھىرگەرلىك كىتاب-پاننامىلىرىنى ئەكېلىپ [بىر يەرگە دۆۋىلەپ]، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتەتتى. 20 شۇنداق قىلىپ، رەبىنىڭ سۆز-كلامى كۈچكە ئىگە بولۇپ، بەرق ئۇرۇپ ئۈستۈنلۈككە ئۆتتى. 21 بۇ ئىشلار يۈز بەرگەندىن كېيىن،

پاۋلوس كۆڭلەدە، ماكدونىيە ۋە ئاخايا ئۆلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىشىم كېرەك، - دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆزىگە ياردەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتى بىلەن ئېراستوس ئىككىلىنى ماكدونىيەگە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مەزگىل ئاسىيا ئۆلكىسىدە تۇردى. 23 دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسسۇس شەھىرىدە] [رەبنىڭ] يولى توغرىلىق ئىچىر مالىچىلىق كۆتۈرۈلدى. 24 ئايال ئىلاھ ئارتېمىنى سۈرەتلەپ كۆمۈش تەكچە-مەيكەللەرنى ياسىغۇچى دىمىترى ئىسىملىك بىر زەرگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلەرگە كۆپ پايدا تاپقۇزاتتى. 25 دىمىترى ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئۇستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: - بۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر، 26 ھازىر ھېلىقى پاۋلوسنىڭ نېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆرگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسىۋالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، پەقەت ئەفەسسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا ئۆلكىسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. 27 ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالماي، بەلكى بۈيۈك ئايال ئىلاھ ئارتېمىنىنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا ئۆلكىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! - دېدى. 28 بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەپكە چۆمۈپ، قايتا-قايتا: - ئەفەسسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىنىمىز بۈيۈكتۇر! - دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. 29 بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل شەھەر مالىماتىڭ بولۇپ كەتتى. خالايق پاۋلوسنىڭ سەپەرداشلىرىدىن ماكدونىيەلىك گايۇس ۋە ئارستارخۇسلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىك مەيدانىغا تەڭلا يوپۇرۇلۇپ ماڭدى. 30 پاۋلوس خالايق

ئارسىغا كىرمەكچى بولغانىدى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى.

31 ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۆلكە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىك مەيدانىغا بېرىشقا تەۋەككۈل قىلماسلىققا چېكىلدى.

32 ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، پۈتۈن سورۇن ۋاراڭ-چۇرۇڭغا تولدى؛ كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۆزلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. 33 يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسىملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرىۋېتىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. 34 بىراق كۆپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تەڭگلا: - ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىز بۈيۈكتۇر! - دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. 35 ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مېرىسى خالايقى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: - ئەي ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ بۈيۈك ئارتېمىسىنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! 36 بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، ئۆزۈڭلارنى بېسىۋېلىشىڭلار، باشباشتاقلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 37 چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يەرگە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار؛ لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى بۇلغۇچىلار يا بىزنىڭ ئايال ئىلاھىمىزغا كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. 38 ئەگەر دىمىتري ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سورانغانلار ئوچۇق تۇرماقتا ۋە سوراچقى ۋالىيلارمۇ بار. ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ 39 ۋە باشقا بىرەر مەسىلىلەرڭلار بولسا، رەسمىي سورۇندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. 40 بىز ئەمدى يەنە بۈگۈنكى ۋەقەنى توپلاڭ دەپ ئەرز قىلىنىش خەۋىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىمانچىلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى

كۆرسىتىلىشىگە چىكە، ھېسابلىنىمۇ بىرەلمەيمىز-دە! 41 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغىلغان خالايقىنى تارقىتىۋەتتى.

20 توپلاڭ بېسىقاندان كېيىن، پاۋلوس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكدونىيەگە قاراپ كەتتى. 2 ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەلىملەر بىلەن رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يۇنانغا بېرىپ، 3 ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلوس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيەگە ماڭاي دەپ تۇرغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۆلتۈرۈش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. 4 ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېربىلىق پېررۇسنىڭ ئوغلى سىپاتېر، تېسالونىكالىقلاردىن ئارىستارخۇس بىلەن سېكۇندۇس، دەربەلىك گايۇس، تىموتى ۋە ئاسىيا تۆلكىسىدىن تىككۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. 5 ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. 6 بىز بولساق «يېتىپ نان ھېيتى» كۈنلىرىدىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. 7 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئۇشتۇشقا جەم بولغاندا، پاۋلوس ئەتىسى كەتمەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزىنى تون يېرىمگىچە تۇراتتى. 8 بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۆيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. 9 ئەۋتىكۇس ئىسىملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغانىدى. پاۋلوس سۆزلەپ خېلى بىر يەرگە بارغاندا، ئۇنى مۇگدەك بېسىۋاتقاندى. ئاندىن ئۇ غەرق ئويۇغۇغا كېتىپ، ئۇ ئۈچىنچى قەۋەتتىن يەرگە يىقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغانىدى. 10 پاۋلوس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇپ: ئازابلاشماڭلار، ئۇ تىرىككەن! - دېدى. 11 قايتىدىن ئۆيگە

چىقىپ، ناننى ئوشتۇپ يىگەندىن كېيىن، پاۋلوس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۇزۇن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. 12 [تروئاستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ئۆيىگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چەكسىز تەسەللى تاپتى. 13 بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن ئاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلوس شۇ يەرگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغانىدى. 14 ئاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مېتۇلن شەھىرىگە كەلدۇق. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتىسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۇدۇلغا كېلىپ تۇردۇق. ئۈچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگلىتۇم شەھىرىدە قونۇدۇق؛ ئۇنىڭ ئەتىسى مېلىتۇس شەھىرىگە باردۇق. 16 چۈنكى پاۋلوس ئاسىيا تولىكىسىدە كۆپ ۋاقتنى ئۆتكۈزۈۋەتمەسلىك ئۈچۈن، دېڭىز سەپىرىدە ئەفەسۇستا توختىماي تۇتۇپ كېتىشنى قارار قىلغانىدى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر يېرۇسالىمدا ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىرايتتى. 17 ئەمدى مېلىتۇس شەھىرىدىن ئەفەسۇسقا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىردى. 18 ئۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - مەن ئاسىيا تولىكىسىگە تايىغ باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئۆتكەنلىكىم ھەربىرىڭلارغا مەلۇم. 19 رەبىنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم ئۆكۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۇيىقەستلىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن ئۆتكەن سىناقلىرىدا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئاممىۋى سورۇنلاردا بولسۇن ياكى ئۆي-تۈيەلدە بولسۇن، سىلەرگە تەلىم بەرگىنىمدە، سىلەرگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمىنى ئايىماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم گرېكلەرگىمۇ خۇدا ئالدىدا توۋا قىلىش ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ چېكىلگەنلىكىم ھەممىڭلارغا مەلۇم. 22

ھازىر مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقايەن؛ 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس روھ مەن بارغانلا شەھەرلەردە زىندان كىشەنلىرى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ مېنى كۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز مۇساپەمنى تاماملىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى بولۇشىم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايىمايمەن. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ، ھەممىڭلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم؛ ئەمدى مانا ماڭا مەلۇمكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن سىلەرگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايىكى، مەن ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. 27 چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق مەقسەت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالماي سىلەرگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش تارتىدىم. 28 مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلەنگەندى؛ ئەمدى ئۆزۈڭلارغا ھەم ئۆز ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سەگەك بولۇڭلار! 29 چۈنكى ماڭا ئايانكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلبۆرلەر ئاراڭلارغا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايمايدۇ، 30 ھەمدە ھەتتا ئاراڭلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەقىقەتنى بۇرمىلىغان تۈرلۈك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. 31 شۇڭا، سەگەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەربىرىڭلارغا كۆز ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. 32 ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتى يەتكۈزىدىغان سۆز-كلامغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز-كلام ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى ئارىسىدا

ئىلتىپات قىلىندىغان مىراستىن سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. 33 مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم-كېچەك ياكى ئالتۇن-كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. 34 سىلەرگە مەلۇمكى، مەن ئىككى بىلىكىمگە تايىنىپ، تۈزۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن چىقىم. 35 بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلەرگە مۇشۇنداق ئەجىز-ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلەرگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا رەب ئەيسا تۈزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىنىنى ئېسىڭلاردىن چىقارماسلىقىڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. 36 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ ھەممەيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. 37 ھەممەيلەن قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پاۋلۇسنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن سۆيۈشتى. 38 ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ، «بۇنىڭدىن كېيىن يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ ئۆزىنى قويدى.

21 ئاندىن بىز ئۇلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۇدۇل قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتىسى، رودوس ئارىلىغا، ئۇ يەردىن پاتارا شەھىرىگە باردۇق. 2 پاتارادا فەنىكىيە رايونىغا بارىدىغان بىر كېمىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. 3 سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، ئۇنى سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ تۆتۈپ، سۈرىيەگە قاراپ مېڭىپ، تۇر شەھىرىدە قۇرۇقلۇققا چىقتۇق. چۈنكى كېمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. 4 ئۇ يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلارغا مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھىيىسى كېلىپ، ئۇلار پاۋلۇسقا ئايغىڭ يېرۇسالىمغا باسمىسۇن، دەپ نەسەت قىلدى. 5 بىراق بىز ئۇ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە ئۆزىتىپ چىقتى. ھەممىمىز دېڭىز بويىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. 6 قۇچاقلاندىم

خوشلاشقاندىن كېيىن، بىز كېمىگە چىقتۇق، ئۇلار ئۆيلەرگە قايتىشى. 7 تۇر شەھىرىدىن دېڭىز سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولمايس شەھىرىگە كەلدۇق. ئۆيەردىكى قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا بىر كۈن تۇردۇق. 8 ئەتىسى، ئۆيەردىن ئايرىلىپ، قەيسەرىيە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز يۇرۇن [يېرۇسالېمدىكى] «يەتتە خىزمەتكار»دىن بېرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قوندۇق. 9 بۇ كىشىنىڭ تېخى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھىيلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت قىزى بار ئىدى. 10 بىز ئۆيەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاڭگابۇس ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن چۈشتى. 11 بۇ كىشى بىزنىڭ ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەلۋاغىنى قولغا ئېلىپ، ئۆزىنىڭ پۇت-قولنى باغلاپ: - مۇقەددەس روھ مۇنداق دەيدۇ: - يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى يېرۇسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولغا تاپشۇرىدۇ! - دېدى. 12 بۇلارنى ئاڭلاپ، ھەم بىز ھەم شۇ يەرلىك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بارمىغىن دەپ تۇتۇندۇق. 13 لېكىن پاۋلۇس جاۋابىن: - سىلەر نېمىشقا بۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېرۇسالېمدا رەب ئەيسانىڭ نامى ئۈچۈن تۇتقۇن بولۇشقا ئەمەس، شۇ يەردە تۈلۈشكىمۇ تەييارمەن، - دېدى. 14 بىز ئۇنى قايىل قىلالماي، ئاخىرىدا سۈكۈت قىلىپ: - رەبىنىڭ ئىرادىسى ئادا قىلىنسۇن! - دېدى. 15 بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك-تاقىمىزنى يىغىشتۇرۇپ، يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق. 16 قەيسەرىيەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى بىز بىلەن سەپەرداش بولدى، ئۇلار مناسون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ئۆيىدە قونمىز دەپ ئۇنى بىرگە ئېلىپ ماڭدى؛ بۇ كىشى سىپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس ئىدى. 17 يېرۇسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئالدى. 18 ئەتىسى، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقۇپنى كۆرگىلى باردى. ياقۇپ بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى ئۆ

يەرگە يىغىلغاندى. 19 پاۋلوس ئۇلار بىلەن سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا قىلغان ئىشلىرىنى بىر-بىرلەپ ئۇلارغا تەپسىلىي ئېيتىپ بەردى. 20 بۇلارنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلوسقا: - كۆرۈۋاتسەن، ئۇ قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! ئۇلارنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [ئەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. 21 ئۇلار سېنىڭ توغرا گۇناھ: «ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ياشىغان پۈتۈن يەھۇدىيلارغا مۇسا [يەنە مەبەرگە] تاپشۇرۇلغىنىدىن يېنىشى، يەنى بالىلىرىنى خەتتە قىلدۇرما سىلىقى، يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقىنى ئوڭتىدۇ» دەپ ئاڭلىدى. 22 ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايق چوقۇم سېنىڭ بۇ يەرگە كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالدۇ. 23 شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: ئارىمىزدا قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. 24 سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتتىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن تۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى ئۆزۈڭ كۆتۈرگىن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلى سەن توغرىلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ ئۆزۈڭ تەۋراتقا تەرتىپى بويىچە رىئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. 25 ئەمما ئەللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا پەقەتلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى بېمەسلىك، قانى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنىمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن تۈزلىرىنى ساقلاش توغرىلۇق قارارىمىزنى تۈتكەنكى خەت ئارقىلىق ئۇقتۇردۇق. 26 بۇنىڭ بىلەن، پاۋلوس ئۇ كىشىلەرنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۆزى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى ئۆتكۈزۈشتى، ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايسى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىنىشنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويدى. 27 يەتتە كۈنلۈك

مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئوكسىدنى كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار
پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايقىنى قۇترىتىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىپ: 28-
ئەي ئىسرائىللار، ياردەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىزگە،
تەۋرات قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئوڭىتىۋاتقان ئادەم دەل شۇ.
ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گرېكەلەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس
جايىنى بولغىدى! - دەپ چۇقان كۆتۈردى 29 (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ
سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسۇسلىق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە
بولغانلىقىنى كۆرگەندى ۋە پاۋلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ
ئويلىغانىدى). 30 شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايق تەرەپ-
تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۆرەپ ئېلىپ چىقتى.
ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقىۋېتىلدى. 31 بۇ ئۆپ ئادەم پاۋلۇسنى
[ئۇرۇپ] ئولتۇرۇۋەتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا، پۈتكۈل يېرۇسالېمى مالىمانچلىق قاپلاپ
كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇ يەردە تۇرۇشلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مىگىبىشىغا
يەتكۈزۈلدى. 32 مىگىبىشى دەرھال لەشكەر ۋە بىرنەچچە يۈزبېشىنى ئېلىپ، توپ-
توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مىگىبىشى ۋە ئەسكەرلەرنى
كۆرگەن خالايق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىدى. 33 مىگىبىشى ئالدىغا تۇتۇپ،
لەشكەرلەرنى پاۋلۇسنى تۇتۇپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇ: -
بۇ ئادەم كىم؟ ئۇ نېمە گۇناھ قىلدى؟ - دەپ سورىدى. 34 لېكىن [توپلاڭچىلارنىڭ]
ئىچىدە بەزىلەر ئۇنى دېسە، بەزىلەر بۇنى دېيىشىپ ۋارقىرىشاتتى. مالىمانچلىق تۈپەيلىدىن
مىگىبىشى ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئەگە
ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 35 لېكىن پاۋلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپىيىگە كەلگەندە،
توپلاڭچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، لەشكەرلەر ئۇنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر

بولدى. 36 چۈنكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن توپ-توپ ئادەملەر ئەگىشىپ مېڭىپ: - ئۇ يوقىتىلسۇن! - دەپ ۋارقىرىشاتتى. 37 قەلئەگە ئەكىرىلىشىگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مېڭىشىغا: - سىزگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدەك؟ - دەپ سورىدى. مېڭىشى: - گرېكچە بىلەن مەن؟ 38 ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتلار» دىن تۆت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھېلىقى مىسىرلىق ئەمەسمۇسەن؟ - دەپ سورىدى. 39 لېكىن پاۋلۇس: - مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە ئۆلكىسىدىكى ئۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقراسىمەن. خالا يىققا بىر نەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى ئۈمىدەن، - دېدى. 40 [مېڭىشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالا يىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتتىق جىمجىتلىق باسقاندا، ئۇ ئىبرانىي تىلدا سۆزلەشكە باشلاپ: -

22

- قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى ئۆزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايىسىلەر، - دېدى. 2 ئۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبرانىي تىلدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. ئۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: 3- مەن بىر يەھۇدىي، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم، لېكىن بۇ شەھەردە بېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قويماي ئۆگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۈگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. 4 مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دەپمەي تۇتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدۇردۇم. 5 بۇ توغرىدا باش كاهىن ۋە ئالىي كېڭەشچىدىكى بارلىق ئاقساقالارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقىتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەرنى] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققاندىم. 6 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر

قىلىپ دەمەشكە يېقىنلاشقاندا، چۈشكە يېقىن، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۈچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 7 مەن يەرگە يىقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساتۇل، ساتۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 8 «ئۇ رەب، سەن كىمەن؟» دەپ سورىسام، ئۇ ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. 9 مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. 10 مەن يەنە، «ئۇ رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا، «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشكە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بېكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرىلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلدى!» دېدى. 11 ھېلىقى ئورنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتەكلەپ، دەمەشكە ئېلىپ كىردى. 12 ئۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشكە بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئاناىياس ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. 13 ئۇ كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساتۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇ ئان بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۈم. 14 ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلىشكە، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. 15 چۈنكى سەن پۈتۈن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئۇنىڭ گۇۋاھچىسى بولسەن! 16 شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ندا قىلىپ چۈمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. 17 شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى 18 ۋە [رەبىنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان

گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. 19 مەن، «ئۇ رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگىلارغا كىرىپ ئۇلارنى تۇرغانلىقىمنى بىلدۈ. 20 سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستېپاننىڭ قېنى تۈكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» - دېدىم. 21 بىراق ئۇ ماڭا: «كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللەرگە ئەۋەتمەن!» - دېدى. 22 پاولوس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايتى ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: - ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلسۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! - دەپ چۇقان سېلىشتى. 23 ئۇلار چىقىرىشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سورۇۋاتقاندا، 24 مېڭىشى پاولوسنى قەئەگە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمىر قىلىۋېدى، خالايتىنىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالىدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قاچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. 25 لېكىن ئۇلار پاولوسنى قاچىلاش ئۈچۈن غۇلاچلىتىپ باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈزبېشىغا: - بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بېكىتىلمەيلا قاچىلىشىڭلار قانۇنغا ئويغۇنمۇ؟ - دېدى. 26 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈزبېشى مېڭىشىنىڭ ئالدىغا بېرىپ: - سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! - دېدى. 27 مېڭىشى پاولوسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: - ماڭا ئېيتقىن، سەن راستتىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ - دەپ سورىدى. - راست، دېدى ئۇ. 28 - مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئىگە بولدۇم، - دېدى مېڭىشى. پاولوس: ئەمما مەن تۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! - دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراقتا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭدىن ئۆزىنى چەتكە ئالدى. مېڭىشىمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلاشقانلىقى تۈپەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. 30 مېڭىشى يەھۇدىيلارنىڭ

پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبى بىلىش ئۈچۈن، ئەتسى ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشچىلىكلەرنىڭ بىر يەرگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۇرغۇزدى.

23 پاۋلۇس ئالىي كېڭەشچى ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋە ئىبادەتتە مېڭىپ كەلدىم، - دېدى. 2 بۇنى ئاڭلىغان باش كاھىن ئانانىاس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇرۇشنى بۇيرۇدى. 3 پاۋلۇس ئۇنىڭغا: - خۇدا سېنى ئۆردۈ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن ئۆيەردە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئولتۇرسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى ئۇرۇڭلار دەپ بۇيرۇدىڭمۇ؟! - دېدى. 4 - سەن خۇدانىڭ باش كاھىنىغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرمەسەن؟! - دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. 5 پاۋلۇس: - ئۇ قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلمەيتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، - دېدى. 6 لېكىن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقىي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيەلىرى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشچىلىككە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيەلىرىدىن بولمەن ۋە پەرىسىيەلىرىنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرىلىق بۇ يەردە سوراققا تارتىلمايمەن! - دەپ ۋارقىرىدى. 7 ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيەلىرى بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جېدەل-غوغۇغا قوزغىلىپ، كېڭەشچىلىكلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى 8 (چۈنكى سادۇقىيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، ياكى پەرىشتە ياكى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيەلىرى ھەممىسىنى ئېتىراپ قىلىدۇ). 9 بۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىيە تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: - بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب

تاپالمىدۇق! بىر روھ ياكى بەرشتە ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە بوپتۇ! - دەپ، قاتتىق مۇنازىرەلەشتى. 10 چۇقان-سۈرەن تېخىمۇ كۈچىيىپ كەتكەچكە، مېڭىبېشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلوسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىشىدىن قورقۇپ، قىسىمغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئەگە ئەكىرىپ كېتىشىنى بۇيرۇدى. 11 شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلوسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: - جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرامدىكى ئىشلارغا تولۇق گۇۋاھلىق بەرگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولدى! - دېدى. 12 ئەتسى ئەتگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلوسنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ ئۆزلىرىگە لەنتى بىر قەسەمنى قىلىشتى. 13 بۇ سۇيىقەست قەسمنى ئىچكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. 14 ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: - بىز پاۋلوسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئىچتۇق. 15 ھازىر سىلەر ۋە ئالىي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرىنى تېخىمۇ تەپسىلىي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل ئەۋەتىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشىنى مېڭىبېشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يەرگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلىۋېتىشكە تەييار تۇرىمىز، - دېدى. 16 لېكىن پاۋلوسنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بۇكتۇرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئەگە كىرىپ، پاۋلوسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. 17 بۇنىڭ بىلەن پاۋلوس يۈزبېشىلىرىدىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: - بۇ بالىنى مېڭىبېشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويسىڭىز. چۈنكى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، - دېدى. 18 يۈزبېشى ئۇنى ئېلىپ مېڭىبېشىنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: - مەھبۇس پاۋلوس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويۇشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۈنكى ئۇنىڭ سىزگە مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، - دېدى. 19 مېڭىبېشى ئۇنى قولدىن تۇتۇپ، بىر چەتكە تارتىپ: - ماڭا مەلۇم قىلىدىغان

نېمە ئىشنىڭ بار؟ - دەپ سورىدى. 20 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: - يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلىي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ ئۆزلىرىدىن ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىرىكتۈرۈشتى. 21 ئۇلارغا قايىل بولغايللا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۇنى پايلاپ تۇرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە بېھىمىز، ئىچمەيمىز، دېگەن قارغىش قەسىمىگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر ئۆزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. 22 مىڭبېشى ئۇنىڭغا: - بۇ ئىشنى ماڭا مەلۇم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! - دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. 23 مىڭبېشى يۈزبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: - ئىككى يۈز پىيادە لەشكەر، يەتمىش ئاتلىق لەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىۋاز لەشكەرنى بۈگۈن كېچە سائەت توققۇزدا قەيسەرىيە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلاڭلار! 24 شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ۋالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۇنىڭ مىنىشىگە ئۇلارنى تەييارلاڭلار! - دەپ بۇيرۇدى. 25 مىڭبېشى [فېلىكسكە] مۇنداق بىر خەت يازدى: - 26 «ھۆرمەتلىك ۋالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىئوس لىسىياستىن سالام! 27 ئۆشۈبۇ ئادەمنى يەھۇدىيلار تۇتۇۋالغان بولۇپ، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغاندا، ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمىنى باشلاپ بېرىپ ئۇنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۇنى يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭەشمىسىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلەرگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، بىراق ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسى بېرىشكە ياكى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىش قەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى

ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۇم قىلىنغاندا، دەرھال ئۇنى سىلگە يوللايم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتىشىنى بۇيرۇدۇم. خەير!». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلوسنى كېچىلەپ ئانتىپاترس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلوسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئەگە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەرىيەگە كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلوسنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلوسنىڭ قايسى ئۆلكىدىن ئىكەنلىكىنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: - ئۇستۇڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، - دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خاننىڭ ئوردىسىدا نەزەرىيەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئانانىاس ئاقساقاللاردىن بىرنەچچە بىلەن ۋە تەرتۇلۇس ئىسىملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەرىيەگە چۈشۈپ، پاۋلوس توغرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۇندى. 2 پاۋلوس چاقىرتىلىپ، تەرتۇلۇس ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: - ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز ئۆزلىرىمىزنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە ئېسىپ بولۇپ كەلمەكتىمىز ۋە ئالدىن كۆرۈلگەن بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمەكتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مەنئەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق ئۆز ۋاقتىمىزنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى تۈتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتتۇكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ماجىرا-توپىلاڭ پەيدا قىلىشنى كۈشكۈرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتىتۇاشلىرىدىن بىرىدۇر.

6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغانىدى. شۇڭا، بىز ئۇنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلايتتۇق. لېكىن مىڭبېشى لىسىياس ئەشەددىي زورلۇق بىلەن ئۇنى قوللىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغانىدى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسەلسە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەزەللىرىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىغان! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىيلارمۇ ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۈچەيتتى. 10 ۋالىي پاۋلۇسقا سۆز قىلغان دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دەيدى: - مەن سىلنىڭ ئۇزۇن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكىڭىزنى بىلىمەن، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىڭىزدا تۈزۈم توغرىمدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىلىكى، مەن يېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىدىن ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئۆتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخانىدا بېرە ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئاممىنى توپلاشقا قۇتراتقانلىقىمىزنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىغا مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلگە شۇنى ئېيتىپ قىلىمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتتا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭمۇ ھەممىسىگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم باركى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدىنى تۇتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈم ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يەرگە ئۆز خەلقىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ بەرگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۇنغىلى

بارغاندىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۇچراتتى؛ لېكىن مەن ئەتراپىغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، مائىنچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۇچراتقانلار بولسا ئاسىيا ئۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار ئىدى، ئۇلارنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا توغرا كېلەتتى. 20 بولمىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالىي كېڭەشچى ئالدىدا تۇرغىنىدا، مېنىڭ قانداق جىنايەت تاپقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغانىدى: - مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «بۈگۈنكى كۈندە ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرىلىق سىلەرنىڭ سورىقىڭلارغا تارتىلغانمەن!» دەپ ۋارقىغاندىم. 22 [رەبىنىڭ] يولى توغرىلىق تەپسىلىي خەۋىرى بار بولغان فېلىكس سوراقى توختىتىپ، ئۇلارغا: - مېڭىشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىڭلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، - دېدى. 23 ئۇ يۈزبېشىغا پاۋلوسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۇنىڭغا بىر ئاز كەڭلىك قىلىپ، دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ ئۇنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشىنى توشمىغىن، دەپ بۇيرۇدى. 24 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالىي فېلىكس ئايالى درۇسىلا بىلەن بىللە كەلدى (درۇسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلوسنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن مەسھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش يولى توغرىلىق ئاڭلىدى. 25 پاۋلوس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش، قىيامەت كۈنىدىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۆزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمىگە چۈشۈپ ئۇنىڭغا: - ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، - دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلوسنىڭ پارا پېرىشىنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل توشقاندا، فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيۇس

فېستۇس ۋالىي بولدى. فېلىكس يەھۇدىيلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاققا قالدۇردى.

25 فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۆلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەرىيەدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا بارغانىدى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ مۆتۈەرلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋەتىپ پاۋلۇسنى 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى تۈتۈندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە بۆكتۈرمە تەييارلاپ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: - پاۋلۇس ھازىر قەيسەرىيەدە سولاققا تۇرىۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۆيەرگە قايتىپ كەتمەكچىمەن. 5 ئاراڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن. ئەگەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيىبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، - دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئىچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرماي، قەيسەرىيەگە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولدىشىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلاپ: - مەن ھېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنغا، ئىبادەتخانىسىغا ياكى [ئىمپېراتور] قەيسەرگە قارشى بىرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، - دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: - يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۆيەردە مېنىڭ ئالدىدا بۇ شىكايەتلەرگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ - دەپ سورىدى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: - مەن ھازىر قەيسەرنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ.

تۈزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن يەھۇدىيلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئەگەر جىنايەتم بولسا، شۇنداقلا تۆلۈمگە لايىق بەرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن تۈزۈمنى تۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، ھېچكىمنىڭ مېنى ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلمەن! 12 ئاندىن فېستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: - سەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلدىڭ - ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارسەن! - دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرېپا خان بىلەن [سىگلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيەگە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشىنى خانغا مەلۇم قىلىپ: - بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاهىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلەشتۈرۈلۈپ، ئۇنىڭغا تۈزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەرگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقىتنى كەينىگە سوزماي، ئەتىسلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئەكىلىشىنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورۇنلىرىدىن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئويلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆز ئىبادەت تۈزۈمى توغرىلىق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلمەي، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار توغرىلىق سوراققا

تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سورىغاندىم. 21 پاۋلۇس سولاققا تۇرۇپ ئىمپراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرىشىنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاققا تۇتۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرېپا فېستۇسقا: - مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، - دېدى. - ئەتە ئاڭلايسىز، - دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتەسى، ئاگرېپا بىلەن بەرىنكى ھەيۋەت بىلەن ئاممىۋىي يىغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەھەر كاتىۋاشلىرىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمر قىلىۋېدى، پاۋلۇس ئېلىپ كېرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: - ئاگرېپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سورۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم يېرۇسالىمدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاھالىسى ئۇنىڭ توغرىلىق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! - دەپ چۇرقىراشقاندى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 بىراق ئۇنىڭ ھەققىدە غوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەھۋالىنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرېپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىندۇ.

26 شۇنىڭ بىلەن، ئاگرېپا پاۋلۇسقا: - ئۆزۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، - دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 - ئى ئاگرېپا خان، بۈگۈن ئالدىلىرىدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار

توغرۇلۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە نېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلەرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! شۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىمنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۈتۈنمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقتلىرىمدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئېلىمدا، يېرۇسالېمدا يۈرۈش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسىگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتىدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالسا ئىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت تۈزۈمىدىكى ئەڭ تەلەپچان مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسىي بولۇپ ئۆمرۈمنى ئۆتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىغان ئۈمىدىم تۈپەيلىدىن ھازىر سوراق قىلىنۋاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] نېسىۋىسىگە يېتىشىنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئۇ ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدكە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشىگە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، ئۆزۈم ئەسلىدە ناسارەتلىك ئەيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، ئۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا تۇتۇپ بەرگەن، ئۇلار تۈلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقاندىم. 11 مەن ھەممە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۆپۈرلۈك گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەلۋىلەرچە ئۈچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۇرتىكى شەھەرلەرگە بېرىپ، ئۇلارغا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بەرگەن تولۇق ۋەكىللىك ھوقۇقى بىلەن دەمەشىق شەھىرىگە قاراپ سەپەر

قىلىۋاتتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۈچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىنى ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يەرگە يىقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانى تىلىدا ئېيتىلغان: «ئەي سائۇل، سائۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپكىنىڭ سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: «ئى رەب، سەن كىمەن؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورتۇڭدىن تۇر، چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە ئۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولۇشقا تىكلەش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى ئۆز خەلقىڭنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمەن - چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا بۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمىگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مېراسقا مۇيەسسەر بولدۇم» - دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرېپيا ئالىيلىرى، مەن تەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشقى خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەرگە، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەرگە ھەمدە يات ئەللىكلەرگە، «توۋا قىلىپ، خۇداغا باغلىنىڭلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ئۇيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇتۇپ، مۇشتلاپ تۇتۇرۇۋەتمەكچى بولۇشتى. 22 لېكىن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردەم-مەدەتلىگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۆۋەندىكىلەر بولسۇن يۇقىرىدىكىلەر بولسۇن ھەممەيلەنگە

گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل پەيغەمبەرلەر ھەم مۇسا تۇزى بېشارەت قىلىپ ئېيتقانلاردىن باشقا نەرسە ئەمەس - 23 دېمەك، مەسىھ جەزمەن ئازاب-ئوقۇبەت چېكىپ، تۇنجى بولۇپ تۆلۈمدىن تىرىلگۈچى بولۇپ [يەھۇدىي] خەلقكە ھەم پۈتكۈل ئەللەرگىمۇ يورۇقلۇق جاكارلايدۇ. 24 پاۋلوس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ تۇزى شۇنداق ئاقلاش جاۋابىنى بەرگەندە، فېستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ئۇنىڭغا: - پاۋلوس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمىڭنىڭ كۆپلىكى ئەقلىڭنى ئازدۇرۇپتۇ! - دېدى. 25 لېكىن پاۋلوس: - ساراڭ ئەمەسمەن، ئى فېستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەقىقەتكە ئۇيغۇن ھەم سالمىقى بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. 26 چۈنكى [ئاگرېپيا] ئالىيلارنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. مەن ئۇنىڭغا يۈرەكلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئەمەسلىكىگە ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! 27 - ئەي ئاگرېپيا ئالىيلەرى، تۈزلەرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىغا ئىشىنىمەنمىدەن؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن! - دېدى. 28 ئاگرېپيا پاۋلوسقا: - سەن مېنى مۇشۇنچىلىك قىسىغىنا ۋاقىتتا خرىستىئان بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇسەن؟ - دېدى. 29 پاۋلوس: - مەيلى قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ياكى ئۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، پەقەت تۈزلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى بۈگۈن سۆزۈمنى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاي (پەقەت مەندىكى زەنجىرلەر سىلەردە بولمىسۇن!) دەپ خۇدادىن تەلەپمەن، - دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن [ئاگرېپيا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرىنكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، 31 [زالدىن] چىقىپ، بىر-بىرىگە: - بۇ كىشىنىڭ ئۆلۈمگە ياكى تۈرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچبىر جىنايىتى يوق ئىكەن! - دېيىشتى. 32 ئاگرېپيا فېستۇسقا: - بۇ ئادەم قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىنغان بولسا، قويۇپ بېرىلسە بولىدىكەنتۇق! - دېدى.

27 بىزنىڭ ئىتالىيەگە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلوس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى» دىكى يۇليۇس ئىسىملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. 2 بىز ئادرامىنتتۇمنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا ئۆلكىسىنىڭ دېڭىز بويلىرىدىكى شەھەرلەرگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىرىدىن بولغان ماكدونىيەلىك، ئارستارخۇس ئىسىملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. 3 ئەتسى بىز زېدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۇليۇس پاۋلۇسقا كەچلىك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. 4 بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شاماللا قېرىشقاندەك قارشى تەرىپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماڭدۇق. 5 كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ئۇدۇلىدىكى دېڭىزدىن ئۆتۈپ، لىكىيە ئۆلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. 6 شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەرىيە شەھىرىدىكى ئىتالىيەگە باردىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. 7 دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كىندوس شەھىرىنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۈنلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونى [يېرىم ئارىلى] دىن ئۆتۈپ، 8 دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى بويلاپ، لاسىپا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يەرگە كەلدۇق. 9 سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئاللىقاچان ئۆتكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلوس كۆپچىلىككە نەسەھەت قىلىپ: 10 - بۇرادەرلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالايىناپەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن تۈگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتمەن؛ مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر ئۆز جېنىمىزغىمۇ زامىن بولىدۇ! - دەپ ئاگاھلاندۇردى.

11 بىراق يۈزبېشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ پورتۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فېنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇۋۋەتلىدى. فېنىكس بولسا كرېت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرەپى غەربىي جەنۇبقا ۋە بىر تەرەپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. 13 جەنۇبتىن مەيىن شىمال چىقىۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىغا يېتىدىغان بولۇق دەپ، لەڭگەرنى ئېلىۋېتىپ، كېمىنى كرېت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى بويلاپ ھەيدەپ ماڭدى. 14 لېكىن ئۇزۇن ئۆتمەي، ئاراندىن قاتتىق «شەرقىي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. 15 كېمە بوراننىڭ قاتتىقلىقىدا قالغاچقا، ئۇنى شىمالغا يۈزلەندۈرەلمەي، بوراننىڭ مەيلىچە مېڭىشىغا قويۇپ بەردۇق. 16 كالاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئاراننىڭ شىمالىغا دالدا تەرىپىگە تۇتۇۋېلىپ، قولۋاقتى كېمىگە چىقىرىۋېلىپ، ئارانلا ئۇنى ساقلاپ قالالدى. ئاندىن كېمىچىلەر كېمىنى ئارغامچىلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلىۋالدى. كېمىنىڭ سىرتىسى دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېقىلىپ يېتىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لەڭگەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كېمىنى شىمالنىڭ ھەيدىشىگە قويۇپ بەردى. 18 بوران ئۈستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. 19 ئۈچىنچى كۈندە ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن كېمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 20 كۆپ كۈنلەرگىچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاققۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۈستىمىزگە توختىماي سوقۇۋەرگەچكە، ئاخىردا قۇتۇلۇپ قېلىش ئۈمىدىمىز مۇ پوققا چىققاندى. 21 كېمىدىكىلەر بىر نەرسە يېمىگىنىگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: - بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېيىمگە قۇلاق

سېلىپ كېتىدىن دېڭىزغا چىقىمىلىقلىقلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا گلار بۇ بالا يىتاپەت ۋە زىيان-زەخمەتلەرگە ئۇچرىمىغان بولاتتىڭلار. 22 لېكىن ئەمدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئاراگلاردا ھېچقايسىڭلار جېنىدىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كېمىدىنلا مەھرۇم قالسىلەر. 23 چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۇنۇڭزۇن كېچە يېنىمغا كېلىپ 24 ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەپەر قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ جېنىنى تىلگىنىڭنى ساڭا ئىجابەت قىلدى!» دېدى. 25 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 26 بىراق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولدى. 27 سەپىرىمىزنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى كېچىسى، كېمە ئادىرئالتىك دېڭىزىدا لەيلىپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، تۇن نىسپىدە، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىپتۇق، دەپ ئويلىدى. 28 ئۇلار چوڭقۇرلۇقنى ئۆلچەش ئارغىچىسىنى دېڭىزغا چۈشۈرۈپ، سۇنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەپ كۆرگەندى، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە ئۆلچىۋىدى، ئون بەش غۇلاچ چىقتى. 29 ئۇلار كېمىنىڭ خادا تاشلارغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينىدىن تۆت لەڭگەرنى تاشلىۋېتىپ، تاڭ ئېتىشىنى تەلۈرۈپ كۈتۈپ تۇردى. 30 لېكىن كېمىچىلەر كېمىدىن قاچماقچى بولۇپ كېمىنىڭ يېشىدىنمۇ لەڭگەرنى ئېلىپ تاشلىۋېتەيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قولواقنى دېڭىزغا چۈشۈردى. 31 پاۋلۇس يۈزبېشى ۋە لەشكەرلەرگە: - بۇ [كېمىچىلەر] كېمىدە قالمىسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! - دېدى. 32 بۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كېمىدىكى قولواقنىڭ ئارغىچىلىرىنى كېسىپ، ئۇنى لەيلىتىپ قويدى. 33 تاڭ ئاتاى دېگەندە،

پاۋلوس ھەممەيلەننى بىرئاز غزالنىڭ بىلىشقا دەۋەت قىلدى. ئۇ: - سىلەرنىڭ دەككە-
دۈككە ئىچىدە ھېچنەمە يېھىي تۇرغىنىڭلارغا ئون تۆت كۈن بولدى. 34 ئەمدى
بىرئاز غزالنىڭلارنى تۇتۇنمەن. چۈنكى ھايات قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇنداق
قىلىشقا توغرا كېلىدۇ؛ چۈنكى ھېچقايسىڭلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مومۇزىيانغا
ئۇچرىمايدۇ! - دېدى. 35 بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ قولغا بىر پارچە ناننى ئېلىپ،
كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ ئۈستۈپ يېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن
ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غزالنىڭ باشلىدى 37 (كېمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز
يەتمىش ئالتە كىشى ئىدى). 38 ھەممەيلەن قورساقلىرىنى تولقلاندىن كېيىن، كېمىنى
يېنىكلىتىش ئۈچۈن، كېمىدىكى بۇغدايلارنىمۇ دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 39 تاڭ ئاتقاندا،
كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمدى. لېكىن ئۇنىڭدىكى بىر قۇملۇق
قولتۇقى بايقاپ، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە ئۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا
چىقارماقتى بولدى. 40 ئۇلار ئالدى بىلەن لەڭگەرلەرنى بوشۇۋېتىپ، ئۇلارنى
دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككى يۈزلىك پالىقنىڭ
باغلىرىنى بوشىتىپ، ئۇلارنى چۈشۈرۈۋەتتى. ئاندىن كېمىنىڭ بېشىدىكى يەلكەننى
شامالغا چىقىرىپ، كېمىنى قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. 41 ئەمدى
ئىككى ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يەرگە كىرىپ قېلىپ، ئۇلار كېمىنى قىراققا
سوقۇتۇۋالدى؛ كېمىنىڭ بېشى دېڭىز تېگىگە ئۇرۇلۇپ پېتىپ، مىدىرلماي قالدى،
لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۇۋۇلۇپ كېتىشكە
باشلىدى. 42 لەشكەرلەر مەھبۇسلارنىڭ سۇغا سەكرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى
ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. 43 لېكىن يۈزبېشى پاۋلوسنى
قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ، لەشكەرلەرنىڭ بۇنداق قىلىشىغا يول قويمىدى. ئۇ
ئالدى بىلەن سۇ ئۆزۈشنى بىلىدىغانلارنىڭ سۇغا چۈشۈپ قىراققا چىقىشىنى،

44 قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلاىارغا، بەزىلىرىنى كېمىنىڭ چۇۋۇلۇپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىرغاققا چىقىشىنى بۇيرۇدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممەيلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28 بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىرغاققا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئارالنىڭ

مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى بىلدۇق. 2 يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ چۈنكى ئۇ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۇلار گۈنلەن يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. 3 پاۋلوس بىر باغلام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلىۋىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشىلىگىنىچە چاپلىشىۋالدى. 4 شۇ يەرلىكلەر پاۋلوسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلاننى كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: - بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېگەندىن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىللىق» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدى، - دېيىشتى. 5 لېكىن پاۋلوس يىلاننى ئوتنىڭ ئىچىگە سىلكىپ ئاتتى، ئۆزى بولسا ھېچقانداق زەخم يېمىدى. 6 خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىششىپ كېتىدۇ ياكى ئۇ ئۇيۇقسىز يىقىلىپ ئۆلىدۇ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئويلىغىنىدىن يېنىپ: - بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! - دېيىشتى. 7 ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتا، ئارال باشلىقى (پۇبلىيۇس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئويىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. 8 ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزىقىسى ئۆرلەپ، تولغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلوس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. 9 شۇنىڭدىن كېيىن ئارالدىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. 10 ئۇلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوۋغاتلارنى بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا

بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەكلەر بىلەن تەمىنلىدى. 11 مائىتا ئارىلىدا ئىسكەندەرىيەدىن كەلگەن، بېشىغا «ساماۋىي قوشكېزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقىشلىرى ئويۇلغان بىر كېمە قىشلىغانىدى. ئارالدا ئۈچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كېمە بىلەن يولغا چىقتۇق. 12 سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۆيەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق. 13 ئاندىن ئايلىنىپ مېڭىپ، [ئىتالىيەدىكى] رېگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتسى شامال يۈنىلىشى تۈزگىرىپ جەنۇبتىن چىقىشى بىلەن، ئىككىنچى كۈنى پۇتبول شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 14 ئۆيەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنى تاپتۇق، ئۇلارنىڭ تۇتۇنۇشلىرى بىلەن بىز ئۇلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىزىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. 15 كېلۋاتقانلىقىمىزدىن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىزنى قارشى ئېلىش ئۈچۈن شەھەردىن چىقىپ ھەتتا «ئاپىيۇس بازىرى» غىچە، [بەزىلەرى] «ئۈچ ساراي» غىچە كەلگەنىدى. پاۋلۇس ئۇلارنى كۆرگەندە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەندى. 16 رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزبېشى مەھبۇسلارنى ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردى؛ لېكىن پاۋلۇسنىڭ بىرلا كۆزەتكۈچى لەشكەر بىلەن بىر ئۆيدە ئايرىم تۇرۇشىغا رۇخسەت قىلىندى. 17 ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ ئۆيەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ كاتىۋاشلىرىنى ئۆزى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردى. ئۇلار جەم بولغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: - قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىزگە ياكى ئاتا-بوۋىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان ئورپ-ئادەتلەرگە قارشى ھېچقانداق ئىش قىلمىغان بولساممۇ، يېرۇسالېمدا تۇرغىنىمدا تۇتقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدىم. 18 رىملىقلار مېنى سوراققا تارتىپ، مەندە ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنى قويۇۋەتمەي بولدى. 19 لېكىن يەھۇدىيلار بۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرگەچكە، قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. بۇلارنى دېگىنىم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شىكايەت بار

دېگەنلىكىم ئەمەس. 20 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەقتە سىلەرگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى بۇ يەرگە چاقىردىم. چۈنكى بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشنىڭ سەۋەبى دەل ئىسرائىلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىدۇر. 21 ئۇلار پاۋلۇسقا: - بىز بولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرىلىق خەت ئالمىدۇق، ياكى ئۇ يەردىن كەلگەن قېرىنداشلارنىڭ ھېچقايسىسىمۇ سەن توغرىلىق بىرەر يامان خەۋەر ئەكىلمىدى ياكى يامان گېپىڭنى قىلمىدى. 22 لېكىن سېنىڭ پىكىرلىرىڭنى ئاڭلىغۇمىز بار. چۈنكى ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشى سۆزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىرىمىز بار! - دېيىشتى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈننى بېكىتتى. ئۇ كۈنى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ تۇرالغۇسىغا كەلگەندى؛ ئۇ تاڭ ئاتقاندىن كەچكىچە ئۇلارغا [سۆز-كلامىنى] شەرھىلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۇۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئەيسا توغرىلىق قايىل قىلىشقا كۈچىدى. 24 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بەزىلەر ئىشەندۈرۈلدى، بەزىلەر ئىشىنىشى رەت قىلدى. 25 ئۇلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۆزىنى قىلىشى بىلەن ئوزتارا كېلىشەلمەي قاپتى كەتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: - مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۆزنى دەل جايدا ئېيتقان: 26 - «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: - «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. 27 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قوللىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قولى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆز يولىدىن ياندۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم»». 28 شۇڭا بىلىشىڭلار كېرەككى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىق يات

ئەللىكلەرگە ئەۋەتىلۋاتىدۇ. ئۇلار بولسا ئۇنىڭغا قۇلاق سالماي قالمايدۇ! - دېدى. ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار ئۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. 30 [پاۋلوس] ئۆزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل تۇردى ۋە بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، 31 تولىمۇ يۈرەكلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇغا ئۆچرەنمەي، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەقىقەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

رىملىقلارغا

1 روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قولى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! 2 خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغانىدى. 3 بۇ خۇش خەۋەر ئۆز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدا تۇر؛ جىسمانىي جەھەتتىن ئۇ داۋۇتنىڭ نەسلىدىن تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ 5 ئۇ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادىتىن بولغان ئىتائەتتە ئىكەنلىك ۋە ئۇچۇرغا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇلۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ 6 سىلەر ئۇلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلەر. 7 شۇڭا، خۇدا سۆيگەن ۋە ئۇ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىڭلارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! 8 ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىڭلار ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. 9 ئۆز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇدا ئۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلىپ تۇرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. 10 مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۆتۈمەن. 11 چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ 12 يەنى، مەن ئاراڭلاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۆزئارا تەسەللى ۋە

ئىلھام ئالالايمىز دېمەكچىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىڭلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا خىزمەت مېۋە بەرگەندەك، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىمۇ خىزمەتنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىشى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۈگۈنگىچە توسالغۇغا ئۇچراپ كېلىۋاتمەن. 14 مەن ھەرقانداق ئادەملەرگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات تائىپىلەرگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسىگە قەرزدارمەن. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ماڭا يار بەرسىلا مەن رىمىدىكى سىلەرگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. 16 چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھەرگىز خىجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گېرېكلەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! 17 چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ۋەھىي قىلىنغاندۇر. [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغاندەك: «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 18 چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەقىقەتنى باسدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېپىستولىسىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىككە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. 19 چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلەيدىغان ئىشلار ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۇلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بەرگەن 20 (چۈنكى دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆزگە كۆرۈنمەس ئۆزگىچىلىكلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىكەنلىكى ئۆزى ياراتقان مەۋجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلمەكتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ باھانە كۆرسىتمەيدۇ) (aidios g126) 21

- چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلىشمۇ، ئۇنى خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۇنىڭغا

تەشەككۈر ئېيتىمىدى، ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. 22 ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئەقىلىسىز بولۇپ چىقتى؛ 23 چىرىمىسى خۇدانىڭ ئۇلۇغلىقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ تۈلدىغان ئادەم ئىكەن، ئۇچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشايدىغان بۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغانىدى. 24 شۇڭا خۇدا ئۇلارنى قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئىپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەنلىرىنى نومۇسقا قالدۇرۇشقا قويۇپ بەردى. 25 ئۇلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، ياراتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلەرگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-ئائەت قىلغانىدى. ھالبۇكى، ياراتقۇچىغا تەشەككۈر-مەدھىيە مەڭگۈگە ئوقۇماقتا! ئامەن!

(aiōn g165) 26 مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى پەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلىرىگە قويۇپ بەردى. ھەتتا ئاياللارمۇ تەبىئىي جىنسى مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ 27 شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئاياللار بىلەن بولىدىغان تەبىئىي جىنسى مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ، باشقا ئەرلەرگە شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن كۆيۈپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلەر بىلەن شەرىئەتتىكى كىرىشتى ۋە نەتىجىدە ئۇلارنىڭ مۇخالىپ قىلىنىشى تۈز بېشىغا چىقتى. 28 ئۇلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆرگەنلىكى تاللانغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۇلارنى بۇزۇق نىيەتلەرگە ۋە نالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. 29 ئۇلار ھەرخىل ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، ئۆچمەنلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتلىق، جېدەنخورلۇق، مەككارلىق ۋە ھەرخىل بەننىيەتلەر بىلەن تولدى. ئۇلار ئىغۋاگەر، 30 تۆھمەتخور، خۇداغا نەپەرتلىنىدىغان، كىبىرلىك، ماختانچاق، چوڭچى، ھەرخىل رەزىللىكلەرنى ئويلاپ چىقىرىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، 31 يورۇتۇلمىغان، ۋە دەسلەپتە تۇرمايدىغان، كۆيۈمسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. 32 ئۇلار خۇدانىڭ

شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ ئۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق باسقۇچتا، بۇ ئىشلارنى ئۆزلىرى قىلىپلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۇيۈنۈپ ئۇلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭدىن

قەتئىيەن زەر باھانە كۆرسىتمەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار ئۈستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلساڭ، شۇ ئىشتا ئۆز گۇناھىڭنى بېكىتسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن ئۆزۈڭمۇ

ئۇلارغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن. 2 بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى [مۇتلەق] ھەقىقەتكە ئاساسلانغاندۇر.

3 شۇڭا، ئۇ شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا

شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ 4 ياكى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا

قىلىش يولىغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقىتىنىڭ موللۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ 5 ئەكسچە، توۋا قىلمايدىغان

جاھىللىقنىڭ ۋە تاش يۈرەكلىكىڭدىن، خۇدا ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدىغان غەزەپلىك كۈنى ئۈچۈن سەن ئۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزەپنى توپلاۋاتىسەن. 6 خۇدا

ھەركىمگە ئۆز ئەمەللىرىگە يارىشا ئىش كۆرىدۇ. 7 ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە باقىيلىقنى ئىزدىگەنلەرگە ئۆز

مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىدۇ؛ (aiōnios g166) 8 لېكىن شەخسىيەتچىلەرگە، ھەقىقەتكە تەن بەرمەي، ئەكسچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئەگەشكەنلەرگە غەزەپ-

قەھرى ياغدۇرۇلىدۇ؛ 9 يامانلىق قىلىدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن كېڭەيگەن كۈلپەت ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ؛ 10 بىراق، بارلىق

ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەلسىزلىرىگە

شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە ئامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىندۇ. 11
چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. 12- چۈنكى تەۋرات
قانۇنى بىلەن گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەر بىرى تەۋرات قانۇنىنىڭ ھۆكۈمىگە
ئۇچرىمىسىمۇ، [ئەيىبىگە ئۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇنىنى بىلىپ تۇرۇپ
گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەر بىرى بۇ قانۇن بويىچە سوراققا تارتىلدى. 13 (چۈنكى
خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇننى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار
ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. 14 چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلەيدىغان ئەللىكلەر تەبىئىي ھالدا
بۇ قانۇنغا ئۇيغۇن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات
قانۇنى ئۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. 15 ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى ئۆز قەلبلىرىگە قانۇن
تەلەپلىرىنىڭ پۈتۈكلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ
ئۆزلىرىگە ھەقىقەتنىڭ گۇۋاھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكىرلىرى ئۆزىنى ئەيىبلەيدۇ ياكى
ئۆزىنى ئاقلايدۇ) 16- مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەرگە ئاساسەن
خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈتكەن مەخپىي ئىشلار
ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈندە، [يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز
بېرىدۇ]. 17 سەنچۇ، ئەگەر ئۆزۈڭنى يەھۇدىي دەپ ئاتا، تەۋرات قانۇنىغا
ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋە مەن دەپ ماختانساڭ، 18 قانۇندىن ئۆگىنىپ ئۇنىڭ
ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، 19 تەۋرات قانۇنىدىن
بىلىم ۋە ھەقىقەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولىدۇم دەپ قاراپ، ئۆزۈڭنى كورلارغا يول
باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا ماياك، نادانلارغا ئۆگەتكۈچى، گۆدەكلەرگە
ئۆستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ. 21 ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، ئۆزۈڭگە
بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلماڭلار دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، ئۆزۈڭ ئوغرىلىق قىلمىسەن؟
22 «زىنا قىلماڭلار» - دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، ئۆزۈڭ زىنا قىلمىسەن؟ بۇتلاردىن

نەپرەتلىنىسەنۇ، ئۆزۈڭ بۇتخانىلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ 23
تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ، ئۆزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ
كەلتۈرەمسەن؟! 24 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغاندەك: «سىلەرنىڭ
قىلىشىڭلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تائىپىلەر ئارىسىدا كۇپۇرلۇققا ئۇچرىماقتا»، 25
تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلساڭ، خەتتە قىلىنغىنىڭنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ، لېكىن
ئۇنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتتە قىلىنغىنىڭ خەتتە قىلىنمىغاندەك ھېسابلىنىدۇ. 26
ئەمدى خەتتىسىزلىرى قانۇننىڭ تەلەپلىگە ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتتىسىز بولسىمۇ،
خۇدا تەرىپىدىن خەتتىلىك ھېسابلا تىمامدۇ؟ 27 تەۋرات قانۇن دەستۇرىدىن خەۋەردار
ۋە خەتتىلىك تۇرۇقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئۇ يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل
قىلىدىغان جىسمانىي خەتتىسىزلىرى تەرىپىدىن سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم
چىقىرىلىۋاتمامدۇ؟ 28 چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدىي بولسىلا ئۇنى [ھەقىقىي]
يەھۇدىي دېگىلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتتىسىزلىرى [ھەقىقىي] خەتتە
دېگىلى بولمايدۇ، 29 روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىيىدۇر، ئۇنىڭ خەتتە
قىلىنغىنى خەتتە قانۇن دەستۇرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھىتىدۇر.
بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن
بولدۇ.

3 ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغاننىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتتىلىك
بولغاننىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 2 ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى
بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. 3
ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچسىز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟
ئۇلارنىڭ ئىشەنچسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچلىكلىكىنى يوققا چىقىرىۋېتەرمۇ؟ 4 ھەرگىز
ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلىنىدۇ!

خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: - «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغىنىدەن، شىكايەتكە ئۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغىنىدەن». 5 لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيلىقىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرسىتىلسە، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ 6 مۇنداق دېيىشكە ھەرگىز بولمايدۇ! ئەگەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قانداق سوراققا تارتىدۇ؟ 7 [بەزىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇق تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلمەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. 8 ئۇنداق بولغاندا نېمىشقا (بەزىلەر بىزگە تۆھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرۇۋەتكەندەك) «يامانلىق قىلىپ، بۇنىڭدىن ياخشىلىق چىقىپ قالار» - دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقىقەتتۇر! 9 ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھەرگىز! چۈنكى بىز يۇقۇرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلەر بولسۇن ھەممىسىنىڭ گۇناھنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلەشكە. 10 دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: - «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، 11 يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر. 12 ھەممە ئادەم يولدىن چەتلىدى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. 13 ئۇلارنىڭ گىلى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، تىللىرى كازاپلىق قىلماقتا؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا تۇرىدۇ؛ 14 ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. 15 «پۇتلىرى قان توكۇشكە ئالدىرايدۇ؛ 16 بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە پاجىئەلىك ئىشلار باردۇر. 17 تىنچلىق-ئاراملىق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». 18 «ئۇلارنىڭ نەزىرىدە

خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر». 19 تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بىزگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنساننىڭ ئاغزى باھانە كۆرسىتىلمەي تۇۋاقلنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سورىقىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. 20 شۇڭا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ؛ چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان ئۆز گۇناھىنى تونۇپ يېتىدۇ. 21 بىراق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىدىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇننىڭ ئۆزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازىملىرىمۇ] گۇۋاھلىق بەرگەندۇر؛ 22 يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزۈلدىغان ھەققانىيلىقتۇر! بۇ ئىشتا ئايرىمچىلىق يوقتۇر 23 (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، ئۆزىگە مەھرۇم بولدى) 24 چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىندۇ. 25 خۇدا ئۇنى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى، [ئىنسانلارنىڭ] ئۇنىڭ [قۇربانلىق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلىق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى زاماندىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىماي تۆتكۈزۈۋېتىشنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 بۇنىڭغا ئوخشاش بۇ [قۇربانلىق] ئارقىلىق ئۇ ھازىرقى زاماندا بولغان ھەققانىيلىقنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنساننىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى

بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! - نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەنمۇ؟ - ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! 28 چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىندۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەب، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىڭلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتتە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتتە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلدۇ. 31 ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇنىنى بىكار قىلىۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچكە ئىگە قىلىمىز.

4 ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى توغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ 2 ئەگەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەربىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ - «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېيىلىدۇ. 4 ئىشلىگۈچىگە بېرىلدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرىلىق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: - 7 «ئىنائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى بېيىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلاشمايدىغانلار نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتتە قىلىنغانلارغىلا مەنسۇپ بولامدۇ، ياكى خەتتە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟

چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلاندى» دەۋاتىمىز. 10 ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۇنىڭغا ھېسابلاندى؟ خەتتە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ ياكى خەتتە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتتە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتتە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلاندى! 11 ئۇنىڭ خەتتىنى قويۇپ قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتتە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۇھەر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغانىدى. دېمەك، ئۇ خەتتىسىز تۇرۇپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى - ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! 12 ئۇ يەنە خەتتە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر؛ دېمەك، خەتتە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تەڭلا خەتتە قىلىنمىغان ۋاقىتىمۇ ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى بېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. 13 چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىشى ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. 14 چۈنكى ئەگەر قانۇنغا ئىنتىلدىغانلار مىراسخور بولىدىغان بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. 15 چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشنىمۇ بولمايدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [پەقەت] ئۆز مېھرى-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقاد قىلا ئاساسلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، پەقەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرىدىغانلارغا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگەمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغاندەك، ئىبراھىم ھەممىمىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەقىقەت، ئۇ ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغانى بار

دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، ئۆزى ئېتىقاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىمىزنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىد تە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغاندەك نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى بولدى. 19 ئۇ يۈز ياشقا يېقىنلاپ، تېنىنى ئۆلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى ساراھنىڭمۇ بالىياتقۇسىنى ئۆلدى دەپ قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا ئاجىزلاشمىدى، 20 خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قىلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى ئۆلۈڭلىدى، 21 «ئۆنمىنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەندۈرۈلدى. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى»، 23 بۇ، «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز ئۇنىڭ ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىشىمىز بىلەن ھەققانىي ھېسابلىنىدىغان بىزلەر ئۈچۈنمۇ يېزىلغان؛ [مەسىھ] بولسا تىناتەتسىزلىكلىرىمىز ئۈچۈن پىدا يولىغا تاپشۇرۇلدى ۋە ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تىرىلدۈرۈلدى.

5 شۇڭا ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناق مۇناسىۋەتتە بولىمىز. 2 ئۇ ئارقىلىق ئېتىقاد يولىدا بىزنى چىڭ تۇرغۇزىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئىچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولىدۇ، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۈمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. 3 شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۈشكۈل ئەھۋاللار ئىچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۈشكۈللۈك سەۋرچانلىقتىن، سەۋرچانلىق چىداملىقتىن، چىداملىق ئۈمىدىنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 5 ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يەرگە قارىتىپ قويمىدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قۇيۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. 6 چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسىمىزدا

ئۈچۈن [خۇدا] بېكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. 7 بىرىنىڭ ھەققىنى ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى ئاز ئۇچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرىنى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ 8 لېكىن خۇدا ئۆز مېھرى-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقىتىمىزدا، مەسھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. 9 ھازىر بىز ئۇنىڭ قېنى بىلەن ھەققىنى قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [كېلىدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. 10 چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقمۇ، ئوغلنىڭ ئۆلۈمى ئارقىلىق بىزنى ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلنىڭ] ھاياتى ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمايمدۇق؟! 11 بۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدىق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. 12 شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى (چۈنكى تەۋرات قانۇنىدىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ دۇنيادا بار ئىدى، ئەلۋەتتە؛ ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. 14 شۇنداقتىمۇ، ئۆلۈم ئادەمئاتا ۋاقىتىدىن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇلار گەرچە ئادەمئاتىنىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلىنغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ ئۆلۈم ھۆكۈمىدىن خالىي بولمىدى). ئادەمئاتىنىڭ ئۆزى - كېيىن كېلىدىغان مەسھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۆلگۈسىدۇر؛ 15 ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋغىتى ئادەمئاتىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسھنىڭ

مېھەر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاچقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ تېخىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! 16 شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقسۆڭىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ بارىدۇ. 17 ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق ئۆلۈم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھەر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىنىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھاياتتا شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولمايدۇ! 18 شۇڭا، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلىنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. 19 بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلدى. 20 ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنساننىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپرەك ئاشكارىلىنىپ بىلىنسۇن دەپ كىرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھەر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى.

21 شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [ئۇلارنى] ئۆلۈمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھەر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنساننى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. (aiōnios g166)

6 ئۇنداقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرىمۇ؟ 2 ياق، ھەرگىز! گۇناھقا نىسبەتەن تۈلگەن بىزلەر قانداقۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ 3 ياكى سىلەر بىلەمەسىلەر؟ ھەرقايسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولساق، ئۇنىڭ تۈلۈمى ئىچىگە چۈمۈلدۈرۈلۈپتۇ؟ 4 بىز چۈمۈلدۈرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ تۈلۈمى ئىچىگە كىرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۈرۈپ، بۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق تۈلۈمدىن تىرىلگەندەك، بىزنىڭمۇ يېڭى ھاياتتا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. 5 چۈنكى [مەسىھنىڭ] تۈلۈمىگە ئوخشاش بىر تۈلۈمدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە باغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم ئۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. 6 شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان تېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇللۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»مىز مەسىھ بىلەن بىللە كېلىشىپ تۈلگەن 7 (چۈنكى تۈلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). 8 مەسىھ بىلەن بىللە تۈلگەن بولساق، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىز غىمۇ ئىشىنىمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ تۈلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا تۈلەيدىغانلىقى، تۈلۈمنىڭ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بىزگە مەلۇم. 10 چۈنكى ئۇنىڭ تۈلۈمى، ئۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن پەقەت بىر قېتىملىق تۈلدى، ئۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، ئۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتتۇر. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تۈزۈڭلارنى گۇناھقا نىسبەتەن تۈلگەن، ئەمما مەسىھ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. 12 شۇڭا گۇناھنىڭ تۈلدىغان تېنىڭلاردا ھۆكۈمرانلىق قىلىشىغا يول قويماڭلار، ئۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە بويسۇنماڭلار، 13 شۇنىڭدەك تېنىڭلارنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيەتسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۇتۇپ بەرمەڭلار. ئەكسىچە، تۈلۈمدىن

تېرىلدۈرۈلگەنلەردەك، ئوزۇڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە تېنىڭلاردىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. 14 گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ؛ چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتىسىلەر. 15 ئۇنداقتا، قانداق قىلىش كېرەك؟ قانۇننىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز ئۈچۈن گۇناھ سادىر قىلىۋەرسەك بولامدۇ؟ ياق، ھەرگىز! 16 ئۆزلىرىڭلارنى ئىتائەتمەن قۇللاردەك بىرىگە تۇتۇپ بەرسەڭلار، شۇ كىشىنىڭ قولى بولغانلىقىڭلارنى بىلمەمسىلەر. ياكى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، ياكى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئېلىپ بارىدىغان ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇخەررەر. 17 خۇداغا تەشەككۈر! بۇرۇن گۇناھنىڭ قولى بولغانسىلەر، بىراق [مەسھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسەتكەن نەمۇنىگە چىن دىلىڭلاردىن ئىتائەت قىلىدىڭلار. 18 سىلەر گۇناھنىڭ كۈچىدىن قۇتۇلدۇرۇلۇپ، ھەققانىيلىقنىڭ قۇللىرى بولدۇڭلار. 19 ئەتلەرىڭلار ئاجىز بولغاچقا، سىلەرگە ئىنسانچە سۆزلەۋاتمەن: - ئىلگىرى سىلەر تەن ئەزايىڭلارنى ناپاك ئىشلارغا ۋە ئەخلاقسىزلىققا قۇللاردەك تۇتۇپ بېرىشىڭلار بىلەن تېخىمۇ ئەخلاقسىزلىقلارنى قىلغاندەك، ئەمدى ھازىر تەن-ئەزالىرىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە باشلايدىغان ھەققانىيلىققا قۇللاردەك تۇتۇپ بېرىڭلار. 20 سىلەر گۇناھنىڭ قۇللىرى بولغان ۋاقىتڭلاردا، ھەققانىيلىقنىڭ ئىلكىدە ئەمەس ئىدىڭلار. 21 ھازىر نومۇس دەپ قارىغان بۇرۇنقى ئىشلاردىن شۇ چاغدا سىلەر زادى قانداق مېۋە كۆردۈڭلار؟ ئۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆلۈمدۇر. 22 بىراق، ھازىر سىلەر گۇناھتىن ئەركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىكەنسىلەر، سىلەردە ئوزۇڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە ئېلىپ بارىدىغان مېۋە بار، ئۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر.

(aiōnios g166) 23 چۈنكى گۇناھنىڭ ئىش ھەققى يەنىلا ئۆلۈمدۇر، بىراق خۇدانىڭ

رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر. (aiōnios g166)

7 ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلەرگە سۆزلەۋاتىمەن؛

سىلەر قانۇننىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولدىغانلىقىنى

بىلمەمسىلەر؟ 2 مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولدىكەن، قانۇن بويىچە ئېرىگە

باغلانغان؛ لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، [ئۆزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن

ئازاد قىلىنىدۇ. 3 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئەرگە

باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى ئۆلۈپ كەتسە، ئۇ [نىكاھ]

قانۇنىدىن ئەركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر ئەرگە تەگسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ.

4 خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى

ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۈرۈلگەن. بۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا

بىرسىگە، يەنى ئۆلۈمدىن تىرىلىگۈچىگە باغلىنىشىڭلار ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە

بېرىشىڭلاردىن ئىبارەتتۇر. 5 چۈنكى بىز «ئەت» نىڭ ئىلكىدە ۋاقتىمىزدا، تەۋرات

قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا ئۆلۈمگە

ئېلىپ بارىدىغان مېۋىنى چىقارغانىدى؛ 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇنىنىڭ

ئىلكىدىن ئەركىن بولدۇق. چۈنكى ئۆزىمىزنى بوغۇپ تۇرىدىغان بۇ قانۇنغا نىسبەتەن

ئۆلگەن بولۇپ، قانۇننىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولىدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى

يولىدا [خۇدانىڭ] قۇللۇقىدا بولىمىز. 7 ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆزى

گۇناھمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! دەرۋەقە، قانۇننىڭ كۆرسەتمىلىرى بولمىسا،

گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتىم. قانۇن «نەپسانىيە تېجلىك قىلما» دېمىگەن بولسا،

نەپسانىيە تېجلىكىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇننىڭ

ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تېپىپ، ئىچىمدە ھەرخىل نەپسانىيە تېجلىكلەرنى قوزغىدى.

تەۋرات قانۇنى بولسا، گۇناھمۇ ئۆلۈكتەك جانسىز بولاتتى. 9 بىر چاغلاردا قانۇننىڭ سىرتىدا ياشىغىنىدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىش بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردى. 10 ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ بۇيرۇلغان قانۇننىڭ ئەمرى ئەكسىچە ماڭا ئۆلۈم ئېلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى بىلەن ھۇجۇم پۇرسىتىنى تېپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى ئۆلتۈردى. 12 بۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەقىقەتەن پاك-مۇقەددەستۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13 ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا ئۆلۈم بولدىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋەتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئەمر ئارقىلىق ئوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن گۇناھ مەندە ئۆلۈم پەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇننىڭ «روھقا تەۋە» ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتكە تەۋە» دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇلدەك سېتىلغانمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ئۆزۈم بىلمەيمەن. چۈنكى ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئەكسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئەگەر ئۆزۈم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، ئۆزۈم قانۇننىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى تېتىراپ قىلغان بولىمەن. 17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئىچىمدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلدۇرىدۇ. 18 ئىچىمدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيەتم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئەكسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشنى قىلسام، بۇنى قىلىدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئىچىمدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. 21 بۇنىڭدىن ئۆزۈمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىدا، يامانلىق ھامان ئىچىمدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ

قانۇندىن سۆيۈنمەن؛ 23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئەسەر قىلدۇ. 24 نېمىدېگەن دەردىمەن ئادەممەن-ھە! ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان بۇ تېنىمدىن كىممۇ مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۈر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەللىرىمدە گۇناھ سادىر قىلدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8 خۇلاسىلىساق، مەسھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2 چۈنكى مەسھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا ۋە ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق تۈپەيلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالىغاننى خۇدانىڭ ئۆزى [قىلدى]؛ ئۇ ئۆز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىياپەتتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئەتتىكى مەۋجۇت گۇناھنى [ئۆلۈمگە] مەھكۇم قىلغۇتتى؛ 4 بۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس] قانۇننىڭ ھەققانىي تەلپى ئەتكە ئەگەشمەيدىغان، بەلكى روھقا ئەگىشىپ ماڭىدىغان بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 5 چۈنكى ئەتكە بويسۇنىدىغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا بويسۇنىدىغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ. 6 ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاتىرجەم-ئامانلىقتۇر؛ 7 چۈنكى ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر؛ چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا بويسۇنمايدۇ ھەم ھەتتا ئۇنىڭغا بويسۇنۇشى مۇمكىن ئەمەس؛ 8 ئەتتە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ. 9 ئەمما سىلەرگە كەلسەك، پەقەت خۇدانىڭ روھى دەۋە قە ئىچىڭلاردا ياشاۋاتقان بولسا،

سەلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسەلەر. ئەمما مەسھنىڭ روھىغا ئىگە بولغان ئادەم بولسا، ئۇ مەسھكە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. 10 لېكىن مەسھ قەلبىڭلاردا بولسا، تېنىڭلار گۇناھ تۈپەيلىدىن تۆلۈمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق تۈپەيلىدىن روھىڭلار ھاياتتۇر. 11 ھالبۇكى، ئۆلگەن ئەيسانى تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچىڭلار تۈزىدىكى روھ سەلەردە ياشىسا، مەسھنى تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى قەلبىڭلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق تۆلىدىغان تېنىڭلارنىمۇ ھاياتى كۈچكە ئىگە قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار ئەمەس، يەنى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ياشاشقا قەرزدار ئەمەسمىز. 13 چۈنكى ئەتكە ئەگىشىپ ياشىساڭلار، ھالاك بولىسىلەر، لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئەتىكى قىلىنىشلارنى تۆلۈمگە مەھكۇم قىلساڭلار، ياشايسەلەر. 14 چۈنكى كىملىرىكى خۇدانىڭ روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياشىسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 15 چۈنكى سەلەر قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سەلەرنى قايتا قورقۇنۇشقا سالغۇچى بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سەلەر ئوغۇللۇققا ئېلىپ بارىدىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر؛ ئۇ ئارقىلىق «ئابابا، ئاتا!» دەپ نىدا قىلىمىز. 16 روھ بىزنىڭ ئۆز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 17 خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز، ئەمدى مېراسخورلارمۇ بولىمىز. خۇدانىڭ مېراسخورلىرى ھەمدە مەسھ بىلەن تەڭ مېراسخور بولىمىز. پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئازاب-ئوقۇبەت تارتساقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن تەڭ بەھرىمەن بولىمىز. 18 چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپلەرگە ھېچ سېلىشتۇرغۇچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن. 19 چۈنكى پۈتكۈل كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتە. 20 چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [لەنتى ئاستىدا قېلىپ]، بىمەنلىككە چۆكتۈرۈلدى.

بۇ، كائىناتنىڭ ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۆكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۆمدى بىلەن بولدىكى، كائىنات ئۆزىمۇ چىرىشتىن بولغان قۇلۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە بېغىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 22 چۈنكى پۈتكۈل كائىناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پەرياد كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. 23 يالغۇز كائىنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرىمەن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پەرياد كۆتۈرمەكتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتنىڭ ھۆرلۈكىگە چىقىرىلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. 24 بىز ئۈمىدكە باغلا نىچاققا، قۇتقۇزۇلغانىكەنمىز، لېكىن ئۈمىد قىلىنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىممۇ كۈز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلسۇن؟ 25 بىراق، تېخى كۆرمىگىنىمىزگە ئۈمىد باغلىغانىكەنمىز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر. 26 شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ كېلىپ بىزگە ياردەم قىلدۇ؛ چۈنكى قانداق دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز، لېكىن روھنىڭ ئۆزى ئىپادىلىگۈسىز نالە-پەرياد بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تلاۋەت قىلماقتا. 27 ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكەلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ تۇتۇمەكتە. 28 شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەرىكىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. 29 چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆڭلىگە پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئۆز ئوغلىنىڭ ئوبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئۇغلىنىڭ

نۇرغۇن قەبرىداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنى ئالدىن بەلگىلىگەن. 30 ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ ھەققانىي قىلدى؛ ھەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. 31 ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە تۇرغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالسۇن؟! 32 ئۆز ئوغلىنىمۇ ئايماي، ئۇنى ھەممىمىز ئۈچۈن پىدا بولغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ ھەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلماي قالارمۇ؟ 33 كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا ھەققانىي قىلغان يەردە، 34 كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقان، ھەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتقان مەسھ شۇنداق قىلارمۇ؟! 35 كىم بىزنى مەسھنىڭ مېھرى-مۇھەببىتىدىن ئايرىۋېتەلسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتتۇ، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىككۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالڭاچلىقمۇ، خېمىم-خەتەرمۇ ياكى قىلىچمۇ؟ 36 [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: - «سېنى دەپ كۈن بويى قەربلىماقتىمىز، بوغۇزلىنىشى كۈتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلانماقتىمىز». 37 بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز؛ 38 شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىندىمىكى، مەيلى ئۆلۈم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار ياكى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھاڭ بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتتا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھرى-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9 مەن مەسھتە ھەققەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ ئۆزەمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا - 2 قەلبىمدە

زور دەرد-ئەلەم ۋە تۈگمەس ئازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى
 جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىللارنى [نجات تاپقۇزالسام]
 [خۇدانىڭ] لەنتىگە قېلىپ مەسھەت مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم،
 ئۇلار ئىسرائىللار! - ئۇلارغا ئوغۇللۇق ھوقۇقى، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان
 قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى
 ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسىۋە قىلىندى. 5 تۇلۇغ [ئىبرانىي] ئاتا-بوۋىلىرى
 ئۇلارنىڭ كىندۇر، جىسمانىي جەھەتتە مەسھ ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق
 مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aion
 g165 6 - بىراق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى
 ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسىلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلاشمايدۇ؛ 7 شۇنىڭدەك،
 ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسىمۇ، ھەممىسىلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلاشمايدۇ.
 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاق تۈرەلگەنلەرلا سېنىڭ
 نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ» - دېيىلگەن. 8 دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن]
 تۈرەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇۋەرمەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ]
 ۋەدىسى ئارقىلىق تۈرەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەقىقىي نەسلى ھېسابلىنىدۇ. 9 چۈنكى
 خۇدانىڭ بەرگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ
 كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئانا بولىدۇ». 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە، رىۋكاه بىر ئەردىن،
 يەنى ئەجدادىمىز ئىسھاق تۈرەلگەن [قوشكېزەككە] ھامىلىدار بولغاندا، 11 پەرزەنتلىرى
 تېخى تۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشى ياكى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا ئۆزىنىڭ
 ئادەملەرنى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۇلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس،
 پەقەت چاقىرغۇچى بولغاننىڭ ئىرادىسىگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن،
 رىۋكاهقا: «چوڭ كىچىكنىڭ خىزمىتىنى قىلدۇ» - دېيىلگەندى. 13 خۇددى يەنە

مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «ياقۇپنى سۆيۈم، ئەساۋدىن نەپەتەلەندىم»،

14 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھەرگىز يوق! 15

چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن»، 16

دېمەك، بۇ ئىش ئىنساننىڭ ئىرادىسىگە ياكى ئۇلارنىڭ تىرىشچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىلىك كۆرسەتكۈچى خۇداغا باغلىقتۇر. 17 چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: «مېنىڭ سېنى تىكلەشۈمۈكى مەقسەت دەل شۇكى، قۇدرىتىمنى ئۈستۈڭدە كۆرسىتىش ھەمدە نامىنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جاكارلىنىشى». 18 دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلدۇ، خالىغىنى تاش يۈرەك قىلدۇ. 19 ئەمدى بەلكىم سەن ماڭا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنساننى ئەيىبلەيدۇ؟» - دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 بىراق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكلالاشقۇدەك كىمسەن؟ قىلىپتا شەكىللەندۈرۈلۈۋاتقان نەرسە ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: «مېنى نېمە ئۈچۈن بۇنداق ياسىدىڭ؟» - دېيەلەمدۇ؟ 21 خۇدا ئىنساننىڭ ئوخشاش بىر كالىھك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچمۇ، شۇنداقلا ئادەتتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچمۇ ياساش ھوقۇقى يوقۇ؟ 22 خۇدا ئۆز غەزىپىنى كۆرسىتىشى ۋە كۈچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىپىگە لايىق بولغان، ھالاكەتكە تەييارلانغان «قاچىلار»غا ئادەتتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە بويۇ؟ 23 ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنلا تەييارلانغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزى يەھۇدىيلار ئارىسىدىنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىنمۇ چاقىرىغان بىزلەردە شان-شەرىپىنىڭ چەكسىزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن

شۇنداق قىلىشى خالىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە بوپتۇ؟ 25 بۇ خۇددى خۇدانىڭ
ھوشىدا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: - «ئەسلى خەلقىم ھېسابلاشمىغان خەلقى
خەلقىم، ئەسلى سۆيىمگەنلەرنى سۆيىگەنلەرم دەيمەن»، 26 ۋە يەنە: - «بۇرۇن ئۇلارغا:
«سەلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا
ئۇلارغا «تېرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلدى». 27 يەشايا پەيغەمبەرمۇ
ئىسرائىل توغرىلىق مۇنداق جاكارلىغانىدى: - «ئىسرائىلنىڭ سانى دېڭىز
ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلدى، 28
چۈنكى، پەرۋەردىگار ئۆز ئىشىنى تۈگىتىۋېتىپ، ھەققانىيلىق بىلەن تېزىدىن ئۆتى ئىجرا
قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمىنى تەلۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». 29 يەشايا
پەيغەمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: - «ئەگەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار بىزگە بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا، سودوم شەھىرىدەك، گوموررا
شەھىرىدەك [يوقالغان] بولاتتۇق». 30 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟
ھەققانىيلىققا ئىنتىلگەن ئەللىكەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان بىرخىل
ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. 31 لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات
قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇننىڭ تەلپىگە يېتەلمىدى. 32 نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى
ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار»
بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشاڭ تاش» قا پۇتلىشىپ يىقىلىپ چۈشتى؛ 33 خۇددى
[مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى،
ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاشنى زىننەت قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرگىز
يەرگە قارىتىلىپ قالماستىن».

10 قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىلنىڭ
قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. 2 چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا

ھەققە تەمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەقىقىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. 3 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا بويىسۇنمىدى. 4 چۈنكى تەۋرات قانۇنىنىڭ نىشان-مەقسىتى مەسھنىڭ ئۆزىدۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. 5 چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا پەيغەمبەر مۇنداق يازغان: «قانۇننىڭ ئەمەل قىلغانلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلاردىن ھاياتلىق تاپىدۇ». 6 لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: «كۆڭلۈڭدە: - «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرەر؟») 7 ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسھنى ئۆلۈمدىن كىم قايتۇرار؟») - دېمىگەن». (Abyssos g12) 8 ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ - «سۆز-كلام ساڭا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدۇر!» - بۇ سۆز-كلام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. 9 دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۆنى تۈلۈكلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلسەن!» 10 چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىندۇ، ئېغىزدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. 11 مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك: «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يەرگە قارىتىلماس»، 12 چۈنكى بۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گرېكلارنىڭ پەرقى يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەببى ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە مول بايلىقلىرىنى تاپمايدۇ. 13 چۈنكى: «كىمدىكىم رەببىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ»، 14 لېكىن رەببىگە ئىشەنمىگەن كىشى قانداقۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرىدا نۇسخا ئاڭلىمىغان كىشى قانداقۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا،

ئۇلار ئۇنى قانداقۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ 15 شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتلىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قانداقۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرىلىق خۇش خەۋەرنى، بەخت-سائادەت توغرىلىق خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە!». 16 بىراق، خۇددى يەشايا [پەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋەرگە ئىنتايىن قىلغان ئەمەس. 17 شۇڭا ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرىلىق سۆزدە ئاڭلىنىدۇ. 18 لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى. - «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ قەلەبىگە يەتتى»، 19 يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بەرگەن: - ««ھىچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق غەزىپىڭلارنى قوزغايەن». 20 كېيىن، يەشايا پەيغەمبەر ئىنتايىن يۈرەكلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: - «ئۆزۈمگە ئىنتىلىمىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم، مېنى سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۈم» - دېدى. 21 لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: - «مەن كۈن بويى بۇ ئىنتايىن تەرسا خەلققە قوللىرىمنى ئۈزۈپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» - دەيدۇ.

11 ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: - خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنىامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! 2 خۇدا ئالدىن كۆڭلىگە پۈككەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [پەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلەرگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يېلىنىپ: - 3 «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېقىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا

قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جېنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. 4 خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «بائالغا تېز پۈكمىگەن يەتتە مىڭ ئادەمنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» - دېگەن. 5 خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىغان بىر «قالدى» بار. 6 [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەمىلى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت بولماي قالاتتى. 7 نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆڭۈللىرى بىخۇدلاشتۇرۇلدى. 8 خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: - «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». 9 شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قاپقان ۋە تۇزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۇتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! 10 كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۇن؛ بەللىرىنى مەڭگۈرۇسلاتماي پۈكۈلدۈرگەيسەن!» 11 ئۇنداقتا، شۇنۇمۇ سورايىكى: [ئىسرائىللار] يېقىلىپ قايتىدىن تۇرغۇزۇلماسلىققا پۇتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلەرگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. 12 ئەمدى ئۇلارنىڭ تېپىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخىش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زىيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كەلمەيدۇ؟! 13 ئەمدى سىلەر ئەللىكلەرگە سۆزلەۋاتمەن؛ مەن ئەللىكلەرگە روسۇل سۈپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلايمەنكى، 14 جانجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەستىنى

قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرۇر مەنمىكىن دېگەن ئۈمىد تە بولمەن. 15
چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلىق بىلىگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى دۇنيادىكى ئەللەرنى خۇدا بىلەن
تىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولماي
نېمە؟ 16 ھوسۇلدىن تۇنجى بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كالىكى مۇقەددەس
ھېسابلاڭ، پۈتۈن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى
مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. 17 زەيتۇن دەرەخىنىڭ بىر نەچچە
شېخى دەرىۋەقە سۇندۇرۇپ بېتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچتى بولۇپ،
ئۇلارنىڭ ئورنىغا ئۆلاندىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئوزۇقلۇق ئېلىپ، مول
شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانىكەنمەن،. 18 ئەمدى سۇندۇرۇۋېتىلگەن ئاشۇ
شاخلاردىن ئوزۇقنى ئۈستۈن قىلىپ ماختاڭما. ماختانساڭ، شۇنى ئۈتمۈغىنىكى، سەن
يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. 19 سەن ئەمدى: «شاخلار
مېنىڭ ئۆلىنىشىم ئۈچۈن سۇندۇرۇۋېتىلدى» - دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 توغرا، ئۇلار
ئېتىقادسىزلىقتىن سۇندۇرۇلدى، سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرسەن،
بىراق ئۆنىڭدىن مەغرۇرلانما، ئەكسىچە [خۇدادىن] قورق! 21 چۈنكى خۇدا ئەينى
ۋاقىتتا بۇ دەرەخنىڭ ئۆز شاخلىرىنى ئايىمغانىكەن، سېنىمۇ ئايىمىسلىقى مۇمكىن. 22
مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئىكەنلىكىگە قارا. ئۇ
ئۆز يولىدىن يىقىلىپ چۈشكەنلەرگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا
داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ كېسىپ
تاشلىنىسەن. 23 [يەھۇدىيلارمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چىڭ تۇرۇۋالسا، ئەسلىدىكى
دەرەخكە ئۆلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا ئۇلارنى قايتا ئۇلاشقا قادىردۇر. 24 چۈنكى
ئەگەر سەن ياۋا زەيتۇن دەرەخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ
ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەيتۇن دەرەخىگە ئۆلانغان يەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي

شاخلارنىڭ ئۆز دەرىجىگە ئۆلۈشى تېخىمۇ مۇمكىنمۇ؟! 25 قېرىنداشلار، ئۆزۈڭلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلانغان ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھىي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى، تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرەكلىككە قالدۇرۇلدى؛ 26 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلدى. بۇ توغرىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: - «قۇتقۇزغۇچى زىننەتتىن كېلىپ، ئىپلاسلۇقنى ياقۇپتىن يوق قىلدى. 27 مەن ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكەندە، مانا بۇ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم بولدى». 28 ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا، سىلەرنىڭ بەختىڭلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋەرگە] دۈشمەن قىلىپ بېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. 29 چۈنكى خۇدا ئۆزى بەرگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. 30 سىلەر ئەللىكلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلىنغان بولساڭلارمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 يەھۇدىيلار بولسا ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ؛ [خۇدانىڭ] بۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلەرگە كۆرسەتكەن رەھىم-شەپقەت ئارقىلىق ئۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. (eleēsē g1653) 33 - ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ بىناھا بايلىقلىرى ھەم ھېسابسىز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراقتۇر! 34 «كىممۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بەر دېيەلدى؟». 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن،

ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ.

[بارلىق] شان-شەرەپ ئەبەدىگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12 شۇڭا، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى

تۇتۇنمەنكى، تېنىڭلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق

سۈپىتىدە ئۇنىڭغا يېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقىي

ئىبادىتىڭلاردۇر. 2 بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكىرىڭلارنىڭ

يېڭىلىنىشى بىلەن ئۆزگەرتىلىڭلار؛ ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق

ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3

ماڭا ئاتا قىلىنغان شاپائەتكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار

توغرۇقلۇق تۈزەڭلاردا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ئويلىماي، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا

تەقسىم قىلغان ئىشەنچنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەڭسەپ

كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى تېنىمىز كۆپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر

ئەزىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى بولغاندەك، 5 بزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن

مەسھەتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىزگە باغلىنىشلىق ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بىزگە ئاتا

قىلىنغان مېھىر-شەپقەت بويىچە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولدى. بىرىڭىگە

ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىيىنى يەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىيىنى

يەتكۈزۈش، 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلىش، تەلىم

بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ 8 رىغبەتلەندۈرۈش بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە

بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛ يېتەكلەش بولسا، ئەستايىدىللىق بىلەن

يېتەكلىسۇن؛ خەيرخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن قىلىسۇن.

9 مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا

چىڭ باغلىنىڭلار؛ 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن

سۆيۈڭلار، بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۇقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. 11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىنمەڭلار، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كۆيۈپ تۇرۇپ، رەببە قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈمىد تە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار؛ مۇشەققەت-قىيىنچىلىقلارغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇڭلار؛ دۇئاڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار. 13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار؛ مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار؛ 14 سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلەڭلار؛ پەقەت بەخت تىلەڭلارنى، ئۇلارنى قارغىماڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار؛ قايغۇرۇپ يىغلىغانلار بىلەن بىللە قايغۇرۇپ يىغلاڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق تۇتۇپ ئوخشاش ئوي-پىكىردە بولۇڭلار؛ نەزىرىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىماڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار پەزىلەتلىك بولۇشقا كۈتكۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق تۇتۇڭلار، 19 ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيۈملۈكلەرم؛ ئۇنى خۇداغا تاپشۇرۇپ ئۇنىڭ غەزىپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار دەيدۇكى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، [يامانلىق] مەن قايتۇرىمەن». 20 شۇڭا ئەكسىچە «دۈشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى تويدۇر، ئۇسسغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «ئۇنىڭ بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ سالغان بولسەن». 21 يامانلىق ئالدىدا باش ئەگەڭلار، بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13 ھەممە ئادەم ئۆزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە بويسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكلىمىگەن ھۆكۈمەت يوق؛ قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇت بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق

قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلدى 3 (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمەن دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنپەئەتنىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلچىنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئۇ يامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى كۆرسىتىدىغان جازا بەرگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا بويسۇنۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈندۇر. 6 مۇشۇ سەۋەبتىنمۇ باج تاپشۇرۇڭلار؛ ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى باشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. 7 ھەركىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تۆلەڭلار؛ غەللە-پاراق تاپشۇرۇۋالغۇچىغا غەللە-پاراقنى، باج يىغقۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇڭلار؛ ئېھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغاننى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولماڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن پەرھىزلەر ۋە بۇلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرھىزلىرىمۇ، «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگەن» دېگەن بۇ ئەمرگە يىغىنچاقلىغان. 10 مېھىر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] ئۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يۈرگۈزمەيدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرقى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى

بىلىپ، شۇلارنى قىلگىلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ئۇيقۇدىن ئويغىنىش ۋاقت-
سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقتىمىزغا نىسبەتەن
نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە تۆتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى.
شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-ياراقلارنى كىيەيلى.
13 كۈندۈزگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيىش-ئىشرەت ۋە
شارابخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساياغا، جېدەل-ماجرىا ۋە ھەسەتخورلۇققا بېرىلمەيلى،
14 ئەكسىچە ئۆزۈڭلارغا رەب ئەيسا مەسىھنى كىيىۋېلىڭلار ۋە گۇناھكار ئەتتىكى
ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قانداق قاندۇرۇشنى ھېچ ئويلىماڭلار.

14 ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلگىلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-
تارتىش قىلماڭلار. 2 بىرىسى ھەرقانداق يېمەكلىكنى يېيىشكە بولىدىغىغا ئىشىنىدۇ،
لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرىسى پەقەت كۆكتاتلارنىلا يەيدۇ. 3 ھەرقانداق
يېمەكلىكلەرنى يەيدىغان كىشى يېمەيدىغان كىشىنى كەمسىتىمىسۇن؛ ھەمدە [بەزى
نەرسىنى] يېمەيدىغان كىشى ھەرقانداق يېمەكلىكلەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن
ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرىسىنىڭ خىزمەتكارى
ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارنىڭ تىك تۇرۇشى ياكى
يىقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ]
تىك تۇرىدىغان قىلىندۇ - چۈنكى [خوجايىنى] رەب ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا
قادر دۇر. 5 مەلۇم بىرىسى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە
بىرىسى ھەممە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھەركىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق
ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈننى قەدرلەيدىغان كىشى بۇنىڭ بىلەن رەبىنىڭ
ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدرلەيدۇ. بىر نەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ رەبىنىڭ ھۆرمىتىدە
يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزىقى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى

يېمەيدىغان كىشى يېمەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يېمەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. 7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلمەيمىز، 8 بەلكى ئەگەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز، ئۆلسەك، رەببىمىز ئۈچۈن ئۆلمىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقمۇ، ئۆلسەكمۇ رەببىمىزگە مەنسۇپتۇرمىز. 9 چۈنكى مەسھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تىرىلىشىدەل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ رەببى بولۇشى ئۈچۈندۇر. 10 ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسەن؟ ياكى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنسىتمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا تۇرىشىمىز كېرەك بولىدۇ. 11 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: - «پەرۋەردىگار دەيدۇكى: - ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». 12 شۇڭا، ھەر بىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرىلۇق ھېساب بېرىمىز. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچى بىرى بولمايلى. بۇنىڭ ئورنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلاركى، ھەرقانداق قېرىنداشقا گۇناھقا يىقىتىدىغان بىر نەرسىنى ياكى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. 14 رەببىمىز ئەيسادا بولغانلىقىمىدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۈرۈلۈپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر، لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۇنىڭغا ھارامدۇر. 15 ئەگەر يېمەكلىكنىڭ تۈپەيلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولىدا ماڭىغان بولسەن. مەسھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] يېمەكلىكنىڭ بىلەن ئاپۇت قىلما! 16 ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالماڭلار. 17 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېمەك-ئىچمەكتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان

ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتۇر. 18 بۇلاردا ياشاپ مەسھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپلىشىگە سازاۋەر بولدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئاتايلى. 20 يېمەكلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئەجرىنى نابۇت قىلماڭلار. ھەممە نەرسە دەرىۋەقە ھالالدىر؛ بىراق بىرىسى يېڭى بىلەن [ئېتىقاددا] پۇتلاشسا، ئۇ ئۇنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېيىش، شاراب ئىچىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشنىڭ قېرىنداشىڭنى گۇناھقا تەپسىلدۈرىدىغان، ئازابقا قويىدىغان ياكى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلىشىڭنى تۈزۈك. 22 سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئاراڭدىكى ئىشتۇر. ئۆزى قىلىۋاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىمۇ ئەيىبە بۇيرۇلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! 23 لېكىن [يېمەكلىكتىن] گۇمانلىنىپ تۇرۇپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيىبە بۇيرۇلدى، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېگەن. ئىشەنچتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15 ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر ئۆزىمىزنى قانائەتلىنىۋېرىشىمىزغا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرىشىمىز كېرەك. 2 ھەر بىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بەخت-بەرىكىتىنى كۈزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلەيلى. 3 چۈنكى ھەتتا مەسھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغاندى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». 4 چۈنكى بۇرۇندا [ۋەھىي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە ئۆگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن

كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارقىلىق بىزدە ئازرۇ-ئۆمدىنىڭ بولۇشى
 ئۈچۈندۇر. 5 ئەمدى سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشنىڭ ئىككىسى خۇدا سىلەرنى
 مەسھ ئەيسانى ئۆلگە قىلىپ، ئوزئارا بىر ئوي-نىيەتكە كەلتۈرگەي، 6 بۇنىڭ بىلەن
 سىلەر خۇدانى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر
 ئېغىزدىن ئۇلۇغلىغايسىلەر. 7 شۇڭا، مەسھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇداغا شان-
 شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. 8 چۈنكى
 سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بەرگەن ۋەدىلىرىنى
 ئىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ
 ئۇنى ئۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەقىقىتىنى يەتكۈزگۈچى
 خىزمەتكار سۈپىتىدە تەيىنلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «شۇڭا
 ساڭا ئەللەر ئارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» -
 دەپ يېزىلغانىدى. 10 ۋە ئۇ يەنە: «ئەي ئەللەر، [خۇدا] نىڭ خەلقى بىلەن
 بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» - دەيدۇ. 11 ۋە يەنە ئۇ: «ئەي بارلىق ئەللەر،
 پەرۋەردىگارى مەدھىيەلەڭلار، ئەي پۈتكۈل قوۋملەر، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار!» - دەيدۇ.
 12 يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: «يەسەننىڭ يىلتىزى بولغان كىشى
 مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللەرگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدىن تۈرىدۇ؛ ئەللەر
 دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۆمد باغلايدۇ». 13 ئەمدى ئۆمدىنىڭ ئىككىسى خۇدا ئۆزىگە
 ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇراملىق ۋە تىنچ-خاتىرجەملىككە
 تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۆمدىگە تولۇپ
 تاشقايسىلەر. 14 ئى قېرىنداشلىرىم، كۆڭلۈڭلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا،
 مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزەلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىڭلارغا ئوزئارا چېكىلەپ
 بېرەلەيدىغانلىقىڭلارغىمۇ قايىلەن. 15 شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان

شاپائەت تۈپەيلىدىن مەن سىلەرگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ئەسلىتىپ قويدۇم. سەل جۈرەتلىك بولۇپ ئۇشۇ خەتنى يازماقتىمەن. 16 شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپ كەلسەن ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەممە يەردە ئۇچۇرغا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئەللەرگە مەسھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەيىنلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۇندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىشىغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. 17 شۇنىڭ ئۈچۈن مەسھ ئەيسانىڭ بولغانلىقىدىن خۇدانىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن پەخىرلىنىمەن. 18 چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنەمىنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۆجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۆچ-قۇدرىتى بىلەن يېرۇسالېمدىن باشلاپ ئىللىرىكون ئۆلكىسىگىچە ئايلىنىپ ھەممە يەردە مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى تولۇق جاكارلىدىم. 20 شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسھنىڭ نامى ئاڭلانمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. 21 بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغاندەك: «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». 22 مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ئويلىغان بولساممۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالمىدىم. 23 لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەتراپلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيەگە بېرىشىمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ تۇتۇپ كېچمەن. سەپىرىمدە ئالدى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مەزگىل ھەمراھلىققا كىرگەن تۇلۇق خۇشاللىنىپ،

ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن.

25 بىراق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۆيەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتمەن. 26 چۈنكى ما كېدونىيە ۋە ئاقاييا ئۆلكىلەردىكى جامائەتلەر يېرۇسالېمىدىكى مۇقەددەس بەندىلەر ئارىسىدىكى يوقسۇللارغا ئىئانە توپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. 27 بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى؛ ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار يېرۇسالېمىدىكىلەرگە قەرزداردۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. 28 مەن بۇ ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، يەنى [يېرۇسالېمىدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ] بۇ مۇسۇلماننى قوبۇل قىلىشىنى جەزمەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۆتۈپ ئىسپانىيەگە بارمەن.

29 يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، مەسھنىڭ تولۇق بەخت-بەرىكىتىنى سىلەرگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 30 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنمەنكى، مەن ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايىسىلەر. 31 مېنىڭ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئېتىقاد قىلىنغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىئامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىغا ئېرىشىشى ئۈچۈن 32 ھەمدە ئاخىردا خۇدا بۇيرۇسا، پېقىرنىڭ شاد-خۇراملىق بىلەن يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستىراھەت قىلىشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايىسىلەر. 33 ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16 كەنقىريا شەھىرىدىكى جامائەتنىڭ خىزمەتچىسى سىڭلىمىز فېبىنى سىلەرگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ 2 ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق رەببىڭ

مۇھەببەتدە قوبۇل قىلىپ كۈتۈۋالغايىسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشتا سىلەرگە
ھاجىتى چۈشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايىسىلەر. چۈنكى ئۆزۈم ئۇرغۇن كىشىلەرگە،
جۈملىدىن ماڭمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. 3 مەن بىلەن بىرگە ئىشلىگەن، مەسىھ
ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پىرسكا بىلەن ئاڭلاغا سالام ئېيتقايسىلەر 4 (ئۇلار
مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەتەرگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس،
بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتداردۇر). 5 ئۇلارنىڭ
ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدىن
مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەنتىكە
سالام ئېيتقايسىلەر. 6 سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام
ئېيتقايسىلەر. 7 مەن بىلەن زىندانداش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرىونىكۇس
ۋە يۇنياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسھەتتە بولغان بولۇپ،
روسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرىيۇلۇقتۇر. 8 رەببىمىزدە بولغان سۆيۈملۈكۈم ئامېلىياتقا
سالام ئېيتقايسىلەر. 9 بىز بىرگە ئىشلىگەن مەسھەتتە بولغان خىزمەتداشمىز ئورىبانۇس
ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخۇسلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 10 سىناقلاردىن ئۆتكەن،
مەسھەتتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپپىلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ
ئائىلىسىدىكىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. 11 يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونغا، ئاركىسنىڭ
ئائىلىسىدىكىلەردىن رەببە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. 12 رەببىڭ خىزمىتىدە جاپا
تارتىۋاتقان تىرىقنا ۋە تىرىقنا خاتىمىغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەببىڭ خىزمىتىدە ئۇرغۇن
جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىڭلىم] پەرسىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. 13 رەببە تاللانغان
رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. 14 ئاسىنىكىتۇس،
فىلىگۇن، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا
سالام ئېيتقايسىلەر. 15 فىلولوگۇس ۋە يۇلياغا، نېرىئۇس ۋە سىڭلىسىغا، ئولمپاس

ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. 16 بىر-
 بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. مەسھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن
 سىلەرگە سالام! 17 قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى تۇتۇنمەنكى، سىلەر ئۆگەنگەن
 تەلىمگە قارشى چىققان، ئاراڭلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى ئېتىقاد
 يولىدىن تېپىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى بولۇڭلار.
 18 بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارىغىغا قۇل بولىدۇ،
 ئۇلار سىلىق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن سادىقلىقنىڭ قەلبىنى
 ئازدۇرىدۇ. 19 سىلەرنىڭ رەببىگە بولغان ئىتائەتتە ئەنلىككەڭلاردىن ھەممەيلى خەۋەر
 تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىڭلاردىن شادلىنىمەن؛ شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار جەھەتتە
 ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى خالايمەن.
 20 ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۇزۇن ئۆتمەي شەيتاننى ئاياغ
 ئاستىڭلاردا يەنجىدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي! 21
 خىزمەتدەشم تىموتىي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكىئوس، ياسون ۋە سوسپاتىرلاردىن
 سىلەرگە سالام. 22 (ئۇشۇ خەتكە قەلەم تەۋرەتكۈچى مەنكى تەرتىبىمۇ رەببە
 سىلەرگە سالام يوللايمەن). 23 ماڭا ۋە ئۆيىدە دائىم يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتكە
 ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلەرگە سالام. شەھەرنىڭ خەزىنىچىسى ئېراستۇس
 سىلەرگە سالام يوللايدۇ، قېرىنداشلىرىمىز كۇۋارتۇسىمۇ شۇنداق. 24 رەببىمىز ئەيسا
 مەسھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! ئامىن! 25 ئۇزۇن زامانلاردىن
 بۇيان سۈكۈتتە ساقلىنىپ كەلگەن سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنىشى بويىچە، مېنىڭ ئارقىلىق
 يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر، يەنى ئەيسا مەسھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى
 مۇستەھكەملەشكە قادر بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! (aionios g166) 26 سىر
 بولسا ئىنسانلارنى ئېتىقادتىكى ئىتائەتتە ئەنلىك بولغىغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ

ھايات خۇدانىڭ ئەمرىگە بىنائەن ھەم بىۋاسىتە ھەم بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ

قالدۇرغانلىرى ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللەرگە ۋەھىي قىلىندى؛ (aiōnios g166) 27

شۇنداق قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ

ئەبەدىلىك بەد بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسھ ئەيسانىڭ روسۇلى دەپ چاقىرىلغان مەنىكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداشىمىز سوستېنىستىن كورنىت شەھىرىدىكى جامائەتكە، مەسھ ئەيسادا پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر يەرلەردە رەب ئەيسا مەسھنىڭ (ئۇ ئۇلارغا ۋە بىزگە مەنسۇپ!) نامىغا نىدا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە سالام! 3 ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 خۇدانىڭ مەسھ ئەيسادا سىلەرگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن خۇدايىغا ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 5 بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭدا ھەر تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر، 6 خۇددى مەسھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغاندەك. 7 شۇنىڭ بىلەن سىلەردە ھەرقانداق روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتسىلەر؛ 8 ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى، رەب ئەيسا مەسھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئەيىبىز ساقلىنىسىلەر؛ 9 خۇدا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر - سىلەرنى ئۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسھنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. 10 ئەمدى مەن سىلەردىن رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنمەنكى، ئۇ قېرىنداشلار، گېپىڭلار بىر يەردىن چىقسۇن، ئاراڭلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر نىيەتتە كامىل بىرلەشتۈرۈلۈڭلار؛ 11 چۈنكى كلوۋنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ماڭا سىلەر توغراڭلاردا ئېيتىشىچە، ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا تالاش-تارتىشلار بار ئىكەن. 12 دېمەكچى بولغىنىم شۇكى، ھەر بىرىڭلار: «مەن پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن كېفاسنىڭ تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. 13 ئەجەب، مەسھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن

كرىستلەنگەن ئادەم پاۋلۇسىمىدى؟ سىلەر پاۋلۇسنىڭ نامىغا چۆمۈلدۈرۈلۈۋاتقانمۇ؟
 14 مەن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەنكى، ئاراڭلاردىن كرسپۇس بىلەن گايۇستىن
 باشقا ھېچقايسىڭلارنى چۆمۈلدۈرمىدىم؛ 15 شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم مېنى تۈزىنىڭ
 نامدا ئادەملەرنى چۆمۈلدۈردى، دېيەلمەيدۇ. 16 دۇرۇس، مەن يەنە ئىستىفانانىڭ
 ئۆيىدىكىلەرنىمۇ چۆمۈلدۈردۈم؛ باشقا بىر ئادەمنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى ئەسلىيەلمەيمەن. 17
 چۈنكى مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى خۇش خەۋەرنى
 جاكارلاشقا ئەۋەتتى، ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىنساننىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرى
 بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كرىستىكى [قۇربانلىقنىڭ]
 كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. 18 چۈنكى كرىستىكى قۇربانلىق توغرىلىق سۆز-
 كالام ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بىزىلەرگە
 خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر. 19 چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن دانىشمەنلەرنىڭ
 دانىشمەنلىكىنى يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئاقىللىقىنى چەتكە قاقىمەن». 20 ئۇنداقتا،
 دانىشمەنلەر قېنى؟ تەۋرات ئۆلىمالىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار
 قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ (aion
 g165) 21 چۈنكى خۇدا دانالىق بىلەن بېكىتكىنى بويىچە، دۇنيا تۈز دانالىق ئارقىلىق
 خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمىقانە دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز-
 كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلەرگە نىجاتلىق يەتكۈزۈشنى لايىق كۆرگەن. 22
 چۈنكى يەھۇدىيلار مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى، گىرېكلار بولسا «دانالىق»نى تەلەپ
 قىلىدۇ؛ 23 ئەمما بىز بولساق مەسىھنى، يەنى كرىستلەنگەن مەسىھنى جاكارلايمىز؛
 بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن بىزارلىق ئىش، ئەللەرگە نىسبەتەن ئەخمىقانىلىك دەپ
 قارىلىدۇ؛ 24 ئەمما چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار بولسۇن ياكى
 گىرېكلار بولسۇن، مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر. 25

چۈنكى خۇدانىڭ ئەخمقانلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ ئاجىزلىقى ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. 26 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ چاقىرىلغان ۋاقىتىكى ھالىڭلار ئۈستىدە ئويلىنىپ بېقىڭلار، چاقىرىلغانلار ئارىسىدا ئىنسانىي تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە بولغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، ئاقسۆڭەكلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ 27 بەلكى خۇدا دانالارنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ كۈچلۈكلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز سانالغانلارنى تاللىۋالدى؛ 28 ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى قەدىرىسىزلىرىنى، پەس كۆرۈلىدىغانلارنى تاللىۋالدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت شەيئىلەرنى يوققا چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن تاللىۋالدى. 29 ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا ھېچ ئەت ئىگىسى ماختاتماسلىق ئۈچۈندۇر. 30 ئەمما ئۇنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسھ ئەيسادا تۇرىسىلەر؛ ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەقىقەتلىق، پاك-مۇقەددەسلىك ۋە ھۆرلۈك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر، 31 شۇنىڭدەك [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبىدىن پەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقىنى جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق ياكى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ كەلگەن ئەمەسمەن؛ 2 چۈنكى مەن ئاراڭلاردا ئەيسا مەسھىدىن باشقا، يەنى كرىستلەنگەن مەسھىدىن باشقا ھېچنېمىنى بىلەسلىكىگە بەل باغلىغانىم، 3 مەن ئاراڭلاردا بولغان ۋاقىتىمدا ئاجىزلىقتا، قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛ 4 مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت كۆرسىتىشلىرى ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. 5 بۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس،

بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە باغلاشۇن دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. 6 ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا بىز دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، ياكى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقاندۇر)، (aiōn g165) 7 ئەمما بىز بىر سىرنى ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن بېكىتكەنىدى. (aiōn g165) 8 بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى چۈشىنىپ يەتمىگەنىدى؛ ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان رەببى كرىستلىمىگەن بولاتتى. (aiōn g165) 9 ھالبۇكى، [تەۋراتتا] پۈتۈلگەندەك: - «ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە خۇدانىڭ تەييارلىغانلىرى - دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن، ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق كۆڭۈل ئويلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر»، 10 ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى ئارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ چوڭقۇر تەڭلىرىنى ئىنچىكەلەپ ئىزلىگۈچىدۇر؛ 11 چۈنكى ئىنسانلاردا، ئىنساننىڭ كۆڭلىدىكى بىلگۈچى شۇ ئىنساننىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟ شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكى بىلگۈچى يوقتۇر. 12 ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا تەرىپىدىن بىزگە سېخىلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز. 13 بۇ ئىش - شەيلىلەرنى ئىنسانىي دانالىقتىن ئوڭتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئوڭتىلگەن سۆزلەر بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. 14 ئەمما «جانغا تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئەخمىقانلىكتۇر؛

ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلمەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ بىلەن پەرق ئېتىلىپ باھالاندىكى كېرەكتۇر. 15 روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا بېرەلەيدۇ؛ ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلمەيدۇ. 16 چۈنكى كىم رەببىنىڭ ئوي-كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلەھەتچى بولالسا؟ ئەمما بىز بولساق مەسلىھەتچى ئوي-كۆڭلىگە ئىگىمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلەرگە سۆز قىلغاندەك سىلەرگە سۆز قىلالماي كېلىۋاتمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتكە تەۋە كىشىلەر، مەسلىھەت بولغان بوۋاق ھېسابلاپ سىلەرگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. 2 مەن سىلەرگە سۆز ئىچكىۋىزىدۇم، گۆشىنى يېگۈزمىدىم؛ چۈنكى سىلەر گۆشىنى ھەزىم قىلالمايتتىڭلار، شۇنداقلا ھازىرمۇ تېخى ھەزىم قىلالمايسىلەر؛ 3 چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتكە تەۋە دۇرسىلەر. ئاراڭلاردا ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتكە تەۋە ئەمەسمۇ، ئىنسانلارچە مېڭىۋاتمامسىلەر؟ 4 چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولىدا ماڭغان بولۇپ قالمامسىلەر؟ 5 ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارغا ۋاسىتىچى بولدۇق، خالاس؛ ھەر بىرىمىز پەقەت رەببىزگە تەقسىم قىلغىنى بويىچە ۋەزىپە ئادا قىلىدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ 6 مەن تىكىتم، ئاپوللوس سۇغاردى، ئەمما ئۆستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. 7 شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېساب ئەمەس، پەقەت ئۆستۈرگۈچى خۇدا ئۆزى ھەممىدۇر. 8 ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسە تىتىدۇر؛ شۇنداقسىمۇ ھەر بىرى ئۆز ئەجرى بويىچە ئىنئامىنى قوبۇل قىلىدۇ. 9 چۈنكى بىز خۇداغا تەۋە مېھنەتداشتۇرمىز؛ سىلەر بولسا ئۇلار خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ

قۇرۇلۇشسىلەر. 10 خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى بويىچە، خۇددى ئۆستام مېھاردەك ئۇل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەر بىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلسۇن. 11 چۈنكى سېلىنغان ئۇلى، يەنى ئەيسا مەسىھدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلى سېلىشقا بولمايدۇ. 12 ئەمدى بىرسى بۇ ئۇل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالسا، 13 ھەر بىرىنىڭ سىڭدۈرگەن نەجرىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈنىدۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتتا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەر بىر كىشىنىڭ نەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. 14 بىرسىنىڭ ئۇل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى پۇختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىتتىمغا ئېرىشىدۇ؛ 15 بىرسىنىڭ قۇرغىنى كۆيۈپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن تۆتۈپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. 16 ئەجەب، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە تۇرغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 17 بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەستۇر، سىلەر دەل شۇنداقسىلەر. 18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋردە دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. (aiōn g165) 19 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر؛ چۈنكى: - «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىلىگەرلىكىنىڭ تۈزىقىغا ئالىدۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ تۇتامى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ پۈتۈكلۈكتۇر. 21 شۇڭا ھېچكىم ئىنسان دېگەنلەرنى پەخىرلىنىپ داڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلەرگە تەۋەدۇر؛ 22 پاۋلۇس بولسۇن، ئاپولوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار

بولسۇن، ھەممىسى سىلەرگە مەنسۇپتۇر؛ 23 سىلەر بولساڭلار مەسھنىڭ، مەسھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرى بىز توغرىلىق بىرنەچچە دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجدارلار دەپ بىلسۇن. 2 ئەمدى غوجدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىندىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. 3 ئەمما مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن ياكى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈپ باھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىغىرچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرىلىق سۈرۈشتۈرۈپ ئولتۇرمايمەن. 4 چۈنكى ۋىجدانىم ئەيىبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلەردىن خەۋىرىم يوق؛ ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈپ باھالىغۇچى بولسا رەببۇر. 5 شۇڭا ۋاقتى-سائىتى كەلگۈچە، يەنى رەبب كەلگۈچە ھېچ ئىش توغرىلىق ھۆكۈم چىقارماڭلار؛ رەبب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نەپەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. 6 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتلىرىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم؛ مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «پۈتۈلگەننىڭ دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمەڭلار» دېگەن ساۋاقتى ئۆگىنىشىڭلار، شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن دەپ پەخىرلىنىپ تەكەببۇرلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 7 چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن قىلىدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نەچچە بار؟ ھەممە ساڭا بېرىلگەن نۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخىرلىنىپ كۆرۈڭلەپ كېتىسەن؟ 8 سىلەر ئاللىقاچان تويۇنۇپ كەتتىڭلار! ئاللىقاچان بېيىپ كەتتىڭلار! سىلەر بىزنى پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈم سۈردۈڭلار! كاشكى سىلەر

ھەققەتەن ھۆكۈم سۈرگەن بولساڭلار ئىدى - ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولايلىق! 9 چۈنكى خۇدا روسۇللار بولغان بىزلەرنى ئۆلۈمگە مەھكۈم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم پەرىشتىلەرگە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇق. 10 بىز مەسىھ ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز، ئەمما سىلەر مەسىھدە داناسىلەر! بىز ئاجىز، ئەمما سىلەر كۈچلۈكسىلەر؛ سىلەر ئىززەتلىك، ئەمما بىز خار؛ 11 ھازىرقى دەققىگىچە ئاچ-يالىڭاچ، چاڭقاپ يۈرمەكتىمىز، دۇمبالنىپ، سەرگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمەكتىمىز؛ 12 ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ 13 تۆھمەتكە ئۇچرىغاندا، [بىز ئۇلارنى] چىرايلىقچە [توۋغا] ئۈندەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۇپۇرۇندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز، تا ھازىرغىچە شۇنداق. 14 بۇ ئىشلارنى يېزىش، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۆيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلەرگە نەسىھەت قىلىۋاتىمەن؛ 15 چۈنكى سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلىگۈچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاڭلار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق تۈرەلدۈرۈپ ئاتا بولدۇم. 16 شۇڭا مەن سىلەردىن ئۆتۈنمەنكى، مېنى ئۆلگە قىلىڭلار. 17 دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەببە بولغان ئۆز سۆيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم؛ ئۇ سىلەرگە ھەرقايسى جايلاردىكى جامائەتتە ئۆگەتكەنلىرىمگە ئەگىشىپ، مەسىھدە بولغان يوللىرىم توغرىلىق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىڭلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆرەڭلەپ كەتتىڭلار؛ 19 بىراق رەبب بۇرۇسا مەن پات ئارىدا يېنىڭلارغا بارمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆرەڭلەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلاردا بولغان كۈچ-

قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمى خالايسىلەر؟ يېنىڭلارغا تاياق كۆتۈرۈپ بېرىشمىنمۇ، ياكى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بېرىشمىنمۇ؟

5 ھەرتەرەپتىن شۇ ئاڭلىنىۋاتىدۇكى، ئاراڭلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن - بۇنداق بۇزۇقچىلىق ھەتتا تائىپىلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ - ئۇ بولسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالىغا چىقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆرەڭلەپ كەتتىڭلار! بۇرەزىل ئىشىنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇپتۇسۇن دەپ ئۆتكۈنۈشۈڭلارغا توغرا كەلمەمدۇ؟! 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولسىمۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىڭلار رەب ئەيسا مەسھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەبىمىز ئەيسا مەسھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) - 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىڭلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خېمىر تۇرۇپ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلەمسىلەر؟ 7 كونا خېمىر تۇرۇپ چىقىرىۋېتىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خېمىر تۇرۇپ چىقىرىۋېتىڭلار، يېڭى بىر زۇۋۇلا بولسىلەر؛ چۈنكى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» [دىكى قوزغىمىز] بولغان مەسھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتتى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان خېمىر تۇرۇپ بىلەن ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەقىقەت بولغان پېتىر نان بىلەن تەنتەنە قىلىپ ئۆتكۈزۈۋېلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلەرگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماڭلار دەپ يازغانىدىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كازىپلار ياكى بۇتپەرەسەر

بىلەن ئارىلاشماڭلار دېگىنىم ئەمەس، ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتتىڭلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۆزىنى «قېرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش ياكى كازىپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماڭلار، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخانىمۇ بولماڭلار. 12 سىرتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچكىلەردىكىلەرنى تۈزۈڭلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىڭلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتىكىلەرنىڭ ئۈستىگە بولسا خۇدا ئۆزى ھۆكۈم چىقىرىدۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئاراڭلاردىن چىقىرىۋېتىڭلار».

6 سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئۆزئارا ئارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرماي، ھەققانىيىسىزلارنىڭ ئالدىدا دەۋاللىشىشقا يېتىنالمىسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؟ ئەگەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامىسىلەر؟ 3 پەرشتىلەر ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەيسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۆرۈر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۆۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامىسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتمەن. ئەجەبا، ئاراڭلاردا ئۆز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋاللىشىۋاتىدۇ، - ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە ئۆز ئاراڭلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلەرگە نىسبەتەن بىر ئەيىبتۇر. نېمىشقا ئۇۋالچىلىققا

چىدىمىسىلەر؟ نېمىشقا ناھەقىچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ 8 ئەكسىچە، سىلەر ناھەقىچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خىيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىڭلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەققانىيىسىزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمەڭلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسىلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلىرى، تۆھمەتخورلار ياكى ئالداچى - كازىپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، 11 بەزىڭلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇلدۇڭلار، پاك - مۇقەددەس قىلىندىڭلار، ھەققانىي قىلىندىڭلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالال دۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ، «ھەممە نەرسە ماڭا ھالال دۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇمارىغا قۇل بولمايمەن. 13 «بېجەكلىكلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا بېجەكلىكلەر ئۈچۈندۇر»، ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوققا چىقىرىدۇ، تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر، رەب تەن ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەبى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن تۈلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. 15 تېنىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەيسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پادىشە ئايالىنىڭ ئەزالىرى قىلىپ بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم پادىشە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەيسىلەر؟ چۈنكى «ئەر-ئايال» ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» - دېيىلگەندى. 17 ئەمما رەبگە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 بۇزۇقلۇقتىن قېچىڭلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەر بىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» - ئەمما بۇزۇقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ تېنىڭلار سىلەرنى تۇرالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلەرگە ئىلتىپات

قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئۆزۈمنىڭكى ئەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا تېنىڭلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاڭلار.

7 ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىڭلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئاللارغا كېلەيلى، - «ئەر ئايال زاتىنىڭ تېنىگە تەگمىسە ياخشىدۇر». 2 دۇرۇس. ئەمما بۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەر بىر ئەركەكنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەر بىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالغا نىسبەتەن ئەركەك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايال ئېرىگە نىسبەتەن ئاياللىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۇنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىڭلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇڭلار بىلەن ۋاقتىنچە بىرگە ياتماسلىققا كېلىشكەندىنلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جىنسىي ھەق-تەلپىنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بىرگە بولۇڭلار. بولمىسا، ئۆزۈڭلارنى تۇتۇۋالمايدىغانلىقىڭلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇش پۇرسىتىنى تېپىشى مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىشىم بۇيرۇق يولىدا ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدۇر. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [بويلاق] بولۇشىنى خالايتتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن ئۆز ئىلتىپاتى بار؛ بىرى ئۇنداق، يەنە بىرى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە ئۇلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا تۇرۇۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ 9 ئەمما ئۆزۈڭلارنى تۇتۇۋالالمىساڭلار، نىكاھلىنىڭلار؛ چۈنكى [ئىشقى] ئوتدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكاھلانغانلارغا كەلسەك، ئۇلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، - (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپلىغىنىم ئەمەس، يەنىلا رەببىڭكى)،

ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتسۇن، ياكى ئېرى بىلەن يارىشىۋالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىڭلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببىڭ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كەتمىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان تەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجرىشىپ كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۇكا، ھەدە-سىڭىللار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قانداقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرىغاندۇر. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلسەن؟ 17 ھالبۇكى، رەب ھەرقايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرىغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭۋەرسۇن؛ مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يوليورۇقنى تاپلايمەن. 18 بىرى سۈننەتلىك ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرى سۈننەتسىز ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلاشماس، سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلاشماس؛ [ھېساب بولىدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ھۆرلۈك پۇرسىتى

كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەببىڭ
ھۆر ئادىمىدۇر؛ ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسھنىڭ قۇلىدۇر.
23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنىدىغانلار؛ ئىنسانلارغا قۇل بولماڭلار. 24
ئۇ قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولساڭلار، شۇ ھالەتتە
خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. 25 ئەمما نىكاھلانمىغانلار توغرىلىق رەببىڭ بۇيرۇق
تاپشۇرۇۋالدىم؛ شۇنداقتىمۇ رەببىڭ بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم
ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قىيىنچىلىققا
قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27
ئايالغا باغلانغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجرىشىشىنى ئويلىما؛ ئايالدىن
ئاجرىشىپ كەتكۈمۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئويلىنىشىنى ئويلىما. 28 لېكىن ئويلىنەنەنە، سەن
گۇناھ قىلغان بولمايسەن؛ ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، ئۇلارمۇ گۇناھ قىلغان
بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا ئۇچرايدۇ، مېنىڭ
سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالىي قىلغۇم بار. 29 ئەمما شۇنى دېگۈم باركى، ئۇ قېرىنداشلار
- ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئاياللىق بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛ 30 مائەم
تۇتقانلار مائەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشاللىقتا بولغانلار بەخت-
خۇشاللىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۈلۈك سېتىۋالغانلار مال-مۈلۈكسىزلەردەك
بولسۇن؛ 31 بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرىمەن بولغانلار دۇنيانى ئۆزىنىڭ تەئەللۇقاتى
دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت تۆتۈپ كېتىدۇ. 32 ئەمما
سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەببىڭ ئىشلىرىنى
ئويلايدۇ، قانداق قىلىپ رەببى خۇرسەن قىلىشىنىڭ غەمىدە بولىدۇ. 33 ئەمما ئاياللىق
كىشى قانداق قىلىپ ئايالنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ
غەمىدە بولىدۇ؛ 34 يەنە كېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەرق

بار، نىكاھلانغان قىز بولسا رەبىنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قانداق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما ياتلىق بولغان ئايال قانداق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 35 ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتلىرىنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ بويۇنۇڭلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىڭلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆڭلۈڭلار بۆلۈنمىگەن ھالدا رەببگە بېرىلىپ ئۇنى كۈتۈشۈڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. 36 ئەمما ئەگەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزغا نىسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھارىدىن تۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ، ئۇلار نىكاھ قىلسۇن. 37 بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقىم تۇرۇپ، ھېچقانداق ئىشنى بېسىمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقىنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. 38 قىسقىسى، ئۆيلەنگەننىڭ ئۆيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۆيلەنمىگەننىڭ ئۆيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. 39 ئېرى ھايات چاغدا ئايالى ئۇنىڭغا باغلاغاندۇر؛ ئەمما ئېرى ئۆلۈمدە ئۇخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببە، ئەلۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئەركىن بولىدۇ. 40 لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ؛ مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئىشىنىمەن!

8 ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تائاملار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز، خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆرەڭلىتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. 2 «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنېمىنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بېلىگەن بولىدۇ. 3 ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. 4 خوش،

ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تائاملار» توغرىلۇق - بىزگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنېمە ھېسابلا نىمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». 5 گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ - مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىينەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار») كۆپ، ۋە «رەب» لەر كۆپتۇر) 6 بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار ئاپىرىدە بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [شۇنىڭدەك]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتمىز. 7 ئەمما بۇنداق بىلىم ھەممىمىزدە تېخى يوقتۇر؛ تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدىن خالاس بولمىغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تائاملارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ؛ شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، بۇلغانغان بولىدۇ. 8 ئەمەلىيەتتە تائاملارنىڭ ئۆزلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمىدۇ؛ پېسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلا نىمايدۇ، يېگەن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلا نىمايدۇ. 9 بىراق ھەرھالدا [يېيىش] ئەركىنلىكىڭلارنىڭ ئاجىزلارغا پۇتلىكشاڭ بولماسلىقىغا كۆڭۈل قويۇڭلار. 10 چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ بۇتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تائاملارنى يېيىشكە «قۇرۇلۇپ كۈچەيتىلىدىغان» بولمامدۇ؟ 11 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئۇنىڭ نىجاتى ئۈچۈن تۈلگەن، سېنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋە جىدىن ھالاك بولىدۇ. 12 شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۇناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخمىلەندۈرۈپ، مەسىھكە قارشى گۇناھ قىلىۋاتىسىلەر. 13 شۇڭا، ئەگەر بىرەر تائام ئۆز قېرىندىشىمنى

يىقىتىدىغان قىلتاق بولسا، قېرىنداشىمنى يىقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە

گۆشى قەتئىي بېمەن. (aiōn g165)

9 مەن ئەركىن ئەمەسمۇ؟ مەن روسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى

كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئوزۇڭلار مېنىڭ رەببە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ 2

ئەگەر باشقىلارغا نىسبەتەن روسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولغاندا

سىلەرگە روسۇل بولدۇم؛ چۈنكى ئوزۇڭلار رەببە مېنىڭ روسۇل بولغانلىقىمنى

تەستىقلىغان مۆھۈردۈرسىلەر. 3 مېنى سۈرۈشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم

مۇنداق: - 4 بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ 5 بىزنىڭ باشقا

روسۇللار، رەببىڭ ئۆز ئىسلىرى ۋە كېفاسىنىڭ قىلغىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭىنى

ئەمىزگە ئېلىپ سەپەردە ھەمراھ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقۇ؟ 6 ئەجەبا،

پەقەت بارناپاس بىلەن مېنىڭلا ئەمگەك قىلماستىن ھوقۇقىمىز يوقۇ؟ 7 كىم

خىراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەڭگە چىقىدۇ؟ كىم ئۆزۈمىز بىنا

قىلىپ ئۇنىڭ مېۋىسىدىن بېمەيدۇ؟ قايسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ 8 بۇ

دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۈزقاراش بويىچە ئېيتىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇننىڭ ئۆزىدىمۇ

ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! 9 چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان

تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىغا كۈشەك سالما» دەپ پۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئۆكۈزلەرگە

كۆيۈنگەنمۇ، 10 ياكى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر

بىزلەر ئۈچۈن پۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىد تە ھەيدىشىگە

تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە

ئىشلەشكە تېگىشلىكتۇر. 11 بىز سىلەرگە روھىي بەخت-بەرىكەتلەرنى تېرىپ،

سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يىغۋالساق بۇ چەكتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟

12 باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن يەردە، بىز شۇنداق

قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق؛ ئەكسىچە، ھەرقانداق ئىشلارغا چىداپ كېلىۋاتىمىز. 13 ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن تۇلۇشىنى ئالدىنغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ 14 شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋەرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن بېقىلسۇن دەپ بېكىتكەندۇر. 15 ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پادىلناي دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ خەۋەرنىڭ ئىسمىدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە تولىگىم تۈزۈك! 16 چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق؛ چۈنكى ئۇنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بېسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋەرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! 17 چۈنكى ئەگەر ئۇنى خالىس قىلسام، بۇنىڭدىن ماڭا ئىنتام بولىدۇ؛ ئەمما ئۆز ئىختىيارىم بىلەن بولمىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ غوجدارلىق بۇرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس. 18 شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنتام زادى نېمە بولىدۇ؟ مېنىڭ ئىنتام دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋەرگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۈرىمەن - دەپمەك، ئىنتام خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىق [ھەق ئېلىش] ھوقۇقىمىنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. 19 چۈنكى ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولۇپ، ئۆزۈمنى كۆپچىلىككە قۇل قىلدىم؛ شۇ يول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. 20 يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن يەھۇدىيغا ئوخشاش بولدىم؛ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغان

بولسا مۇمكىن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانلارغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇرغانغا ئوخشاش بولدۇم؛ 21 تەۋرات قانۇنىدا بولغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇنىدا بولغانلارغا نىسبەتەن (خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسھنىڭ قانۇنىغا بويسۇنۇشۇم بىلەن) مەن تەۋرات قانۇنىدا بولغانلارغا ئوخشاش بولدۇم؛ 22 ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاجىزلارغا ئۈزۈم ئاجىز دەك بولدۇم؛ مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. 23 ئۈزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن نېسىۋەم بولۇشى ئۈچۈن ئۆتى دەپ ھەممە ئىشنى قىلمەن. 24 بەيگىگە چۈشكەنلەرنىڭ ھەممىسى يۈگۈرۈشكە، ئەمما پەقەت بىرلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنى بىلەن مەسلىھەت؟ غەلبە قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈرۈڭلار. 25 مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ھەر جەھەتتىن تىزگىنلەيدۇ؛ ئۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئەمما بىز بولساق چىرىمىس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. 26 شۇڭا مەن نىشانسىز ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتمايمەن؛ مۇشت ئاتسام ھاۋاغا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولمايمەن. 27 ئۇنىڭ ئورنىغا مەن ئۆز تېنىمنى ئۇرۇپ ئۈزۈمگە كۆندۈرۈپ، ئۇنى ئۈزۈمگە قۇل قىلىمەن؛ ئۇنداق قىلىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ تۇرۇپ ئۈزۈم لايىقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا يۈرگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن تۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمەن؛ 2 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتتا ھەم دېڭىزدا مۇسانىڭ [يېتەكچىلىكىگە] چۆمۈلدۈرۈلگەن؛ 3 ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تائامنى يېگەن، 4 ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ] ئەگىشىپ يۈرگەن روھىي ئۇيۇلۇشتىن ئىچەتتى

(ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ئۇيۇلتاش مەسىھنىڭ ئۆزى ئىدى)؛ 5 شۇنداقتىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغانىدى؛ چۈنكى «ئۇلار» نىڭ جەسەتلەرى [چۆل-باياۋاندا چېچىلىپ قالغان]. 6 ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا بىزلەرگە ساۋاق-بېشارەت بولسۇن ئۈچۈن چۈشكەندى؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 7 سىلەر يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇندىغانلاردىن بولماڭلار؛ بۇلار توغرىلۇق: «خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەپ-ساپاغا تۇردى» دەپ پۈتۈلگەن. 8 بىز يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. 9 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغىنىدەك مەسىھنى سىنىمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چىقىشى بىلەن ھالاك بولدى. 10 يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى تاغرىغاندەك تاغرىنىپ قاقشىماڭلار - نەتىجىدە، ئۇلار جان ئالغۇچى [پەرىشتە] تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. 11 ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بېشىغا بېشارەتلىك مىساللار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە ئاخىرقى زامانلار بېشىمىزغا كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى.

(aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تىرەپ تۇرماقتىمەن» دېگەن كىشى ئۆزىنىڭ يىقىلىپ كېتىشىدىن ھېزى بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسىگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن. ۋە خۇدا بولسا ۋەدەسىدە تۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگۈدەك سىناقلارغا ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سىناق بېشىڭلارغا چۈشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن تۆتۈپ قۇتۇلۇش يولىنى يارىتىپ بېرىدۇ؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىدىغان بولسىلەر. 14 شۇ سەۋەبتىن، سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ تېپەرەسلىكتىن قېچىڭلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-

ھوشى جايدا كىشىلەر دەپ قاراپ شۇنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ
 بېقىڭلار: - 16 بىز بەرىكەتلىك بولسۇن دەپ تىلىگەن، بەرىكەتلىك جامدىكى شارابىنى
 ئىچكىنىمىز، مەسھنىڭ قېنىدىن ئورتاق بەھىرلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇتقان
 ناننى يېگىنىمىز، مەسھنىڭ تېنىدىن ئورتاق بەھىرلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن
 بولساقۇ بىر نان، بىر تەندۇرمىز؛ چۈنكى ھەممىمىز شۇ بىر ناندان نېسىۋە ئالىمىز. 18
 جىسمانىي ئىسرائىلغا قاراڭلار؛ قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانگاھقا نېسىپداشلار
 ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر
 ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق، بىراق كاپىرلار
 بۇتلارغا سۇنغان قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن
 سىلەرنىڭ جىنلار بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەبىنىڭ
 جامىدىن ۋە جىنلارنىڭ جامىدىن تەڭ ئىچكىۋىچى بولساڭلار بولمايدۇ؛ رەبىنىڭ
 داستىخىنىغا ۋە جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولساڭلار بولمايدۇ. 22 رەبىنىڭ
 ھەسەت-غەزىپىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈكۈ-يا؟ 23 «ھەممە نەرسە
 ھالالدىر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ھالالدىر»،
 ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم ئۆز
 مەنپەئەتىنى ئىزدەيمسۇن، بەلكى ئۆزىڭلەرنىڭكىنى ئىزدەيسۇن. 25 گۆش بازىرىدا
 سېتىلغان ھەر بىر نەرسىنى ۋىجدانىڭلارنى دەپ ئولتۇرماي، ھېچنېمىنى سۈرۈشتە
 قىلماي يەۋىرىڭلار. 26 چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار
 پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما ئېتىقاد قىلىنغانلارنىڭ
 بىرەرسى سېنى زىيادەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭلۈڭ تارتسا، ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى
 ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر؛ 28 ئەمما بىرسى ساڭا: «بۇ بۇتلارغا ئاتالغان
 قۇربانلىق تائامى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى يېمە، نېمىشقا دېسەڭ، بۇ ئىشنى ساڭا ئېيتقان

ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجداننىڭ سەۋەبى ئۈچۈندۇر، 29 مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى كىشىنىڭ ۋىجدانى، مېنىڭ ئەركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن تەشەككۈر ئېيتىپ بېسەم، تەشەككۈر ئېيتقان نەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم تۈپەيلىدىن يامان دەپ قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمىنى بېسەڭلار، نېمىنى ئىچسەڭلار ياكى ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلساڭلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلساڭلار. 32 مەن تۈزۈم ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەنئۇن قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، تۈز مەنپەئەتمە ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ مەنپەئەتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا - يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائىتىدىكىلەر بولسۇن ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولماڭلار. مەن مەسھىنى ئۆلگە قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى ئۆلگە قىلساڭلار.

11 ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ھەممە ئىشلاردا سىلەر مېنى ئەسلىپ تۇرۇۋاتىسىلەر، مەن سىلەرگە تاپشۇرغىنىمدەك، كۆرسەتمىلەرنى تۇتۇپ كېلىۋاتىسىلەر. 3 ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئىرنىڭ بېشى مەسھدۇر، ئايالنىڭ بېشى ئەردۇر ۋە مەسھنىڭ بېشى خۇدادۇر دەپ بىلىشىڭلارنى خالايمەن. 4 شۇڭا، [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر بېشىغا بىر نەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. 5 ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئايال بېشىغا بىرەر نەرسە ئارتىمىغان ھالدا دۇئا قىلسا ياكى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ؛ بۇنداق ئايالنىڭ چىچى چۈشۈرۈۋېتىلگەن، [رەسۋا قىلىنغان] ئايالدىن پەرقى يوقتۇر. 6 ئايال كىشىنىڭ بېشىغا ئارتقىنى يوق بولسا، چاچلىرى چۈشۈرۈۋېتىلسۇن؛ ئايالغا

نەسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى ياكى چۈشۈرۈۋېتىلىشى ئۇيغۇن ئىش بولسا، ئەمدى ئۇنىڭ بېشىغا بىرەر ئارتقىنى بولسۇن. 7 چۈنكى ئەر كىشى بولسا بېشىنى ياپماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى ۋە شان-شەرىپىدۇر؛ ئەمما ئايال كىشى بولسا ئەرنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 8 چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس، بەلكى ئايال ئەردىندۇر. 9 شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى ئەر ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. 10 بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال كىشى بېشىدا ھوقۇق [نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. 11 ھالبۇكى، رەببە ئايال ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالىسىز بولماس؛ 12 چۈنكى ئايال ئەردىن چىقىرىلغاندەك، ئەر ئايال ئارقىلىق [تۇغۇلدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىندۇر. 13 ئۆز كۆڭلۈڭلاردا باھا بېرىڭلار؛ ئاياللارنىڭ بېشىغا بىرنەرسە ئارتماي تۇرۇپ خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 14 تەبىئەتنىڭ ئۆزى سىلەرگە ئەر كىشىنىڭ ئۇزۇن چاچلىرى بولسا ئۇنىڭغا ئۇيات ئىكەنلىكىنى ئۆگەتمىدۇمۇ؟ 15 ئەمما ئايال كىشىنىڭ ئۇزۇن چاچلىرى بولسا، بۇ ئۇنىڭغا شان-شەرىپ بولدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۇزۇن چاچلىرى ئۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان. 16 [بىرىسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرىلىق] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى بىلسۇنكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدەمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ قائىدىلەر يوقتۇر. 17 ئەمما ھازىر دەپكە بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان سورۇنلارغا كەلسەك، ئۇنىڭدا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن؛ چۈنكى يىغىلغىنىڭلارنىڭ نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. 18 چۈنكى بىرىنچىدىن، سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىڭلاردا، ئاراڭلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشلەر بولغانلىقىنى ئاڭلىدىم؛ بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. 19 ئاراڭلاردا بۆلۈنۈشلەر پەيدا بولماي قالمايدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا ئاراڭلاردا كىمىنىڭ لايىقەتلىك بولغانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولمايتتى. 20 سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا،

سىلەر [ھەققەتەن] «رەبىنىڭ زىياپىتى» دىن بېجەيسىلەر. 21 چۈنكى يېگىنىڭلاردا
 ھەر بىرىڭلار باشقىلارنىڭ يېيىشىنى كۆتمەيلا ئوزۇڭلار ئېلىپ كەلگەن غىزانى
 يەۋىرىسىلەر-دە، بىرى ئاچ قالدۇ، يەنە بىرى مەست بولۇپ كېتىدۇ. 22 يەپ-
 ئىچىشكە ئوزۇن ئويلارڭلار يوقۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۆزگە ئىلماي، يوقسۇللارنى
 خىجالەتكە قويماقچىمۇسىلەر؟ سىلەرگە نېمە دېسەم بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟
 ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. 23 چۈنكى مەن سىلەرگە [رەبىنىڭ زىياپىتى توغرىلىق]
 يەتكۈزگەنلىرىمنى ئوزۇم رەبىدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن؛ دېمەك، رەب ئەيساغا ساتقۇنلۇق
 قىلىنغان كېچىدە ئۇ قولغا نان ئېلىپ، 24 تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن ئۇنى
 ئوشتۇپ: «مانا، سىلەرگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم؛ بۇنى مېنى ئەسلىپ تۇرۇش ئۈچۈن
 مۇشۇنداق قىلىڭلار» - دېدى. 25 شۇنىڭدەك، غىزادىن كېيىن ئۇ جامنى قولغا
 ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان «يېڭى ئەھدە» دۇر؛ ھەر قېتىم
 بۇنىڭدىن ئىچكىنىڭلاردا، مېنى ئەسلىپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلىڭلار» - دېدى.
 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ ناندىن يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولساڭلار، تاكى
 ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەبىنىڭ ئۆلۈمىنى جاكارلىغان بولىسىلەر. 27 شۇنىڭ
 ئۈچۈن، كىمكى لايىقەتسىز ھالدا بۇ ناننى يېسە ياكى رەبىنىڭ جامىدىن ئىچسە،
 رەبىنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەر بىرى بۇ
 ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن ئاندىن يېسۇن، جامدىن ئىچسۇن. 29
 چۈنكى [رەبىنىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەرىكەت ئۆزىگە
 ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ يەپ-ئىچىدۇ. 30 بۇ سەۋەبتىن ئاراڭلاردىكى نۇرغۇن
 ئادەملەر زەئىپلىشىپ كېسەل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئوخلاپ
 قالدى. 31 لېكىن ئەگەر ئۆز ئۈستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق،
 بېشىمىزغا [رەبىنىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلمەيدىغان بولىدۇ. 32 ئەمما گەرچە

ئۈستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈرگەن «تەربىيە جازاسى» دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالاكەتكە ھۆكۈم قىلىنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 33 شۇڭا، ئى قېرىنداشلار، [رەبىنىڭ زىياپىتىدە] يېيىشكە جەم بولغىنىڭلاردا، [ھەممەيەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىڭلارنى كۈتۈڭلار. 34 بىرى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۋال تۆپىدە يەپ كەلسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشۇڭلار ئوزۇڭلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولىدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىدا تەرتىپكە سالىمەن.

12 ئەمما ئى قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۇلار توغرىلىق بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالىمايمەن. 2 سىلەر تائىپىلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان ۋاقتىڭلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] ئازدۇرۇلۇپ كەتكىنىڭلارنى بىلىسىلەر. 3 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۆقتۈرمەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيساغا لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەبىدۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇخىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5 خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7 ئەمما ھەممەيەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. 8 چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرىگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرىگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرىگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرىگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، 10 بىراۋغا مۆجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھىي-

بېشارەت بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىندۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى يۈرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ئۇ ھەر بىرىگە ئۆزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ ئۆزئارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغاندەك، مەسىھ ئۆزىمۇ ھەم شۇنداق تۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقمۇ، گرىككە بولساقمۇ، قۇللار بولساقمۇ، ھۆرلەر بولساقمۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلۈدۇق ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە ئېسىپ قىلىندۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن ئەمەس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. 15 ئەگەر پۇت: «مەن قول بولمىغىم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەس، شۇڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 17 پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەر بىرىنى ئايرىم-ئايرىم ئۆز جايىغا ئورۇنلاشتۇرغان؛ 19 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداق تەن دېگىلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىر دۇر. 21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ؛ ياكى باش بولسا پۇتلارغا: «مېنىڭ سىلەرگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەرزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ؛ 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېستۇارسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېستۇار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك

قىلىندۇ، 24 ئەسلىدە يارىشىملىق بولغان ئەزالىرىمىزغا بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ
 ھاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، ئۇ ئېتىۋارسىز دەپ
 ھېسابلانغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتىۋار بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەندە
 ھېچ بۆلۈنۈشلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆيۈمچانلىقتا
 بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ
 جاپا-دەرد تارتىدۇ؛ بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ
 شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسھنىڭ تېنىدۇرسىلەر، ھەر بىرىڭلار ئۇنىڭ ئايرىم-
 ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇشۇنداقلارنى ئورۇنلاشتۇرغان: -
 ئاۋۋال روسۇللارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ تەلىم بەرگۈچىلەرنى،
 ئاندىن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۈرلۈك كېسەللەرنى ساقايتىش ئىلتىپاتلىرىغا
 ئىگە بولغانلارنى، ياردەم بەرگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل
 نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەيىنلەپ ئورۇنلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن
 روسۇلمۇ؟ ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بەرگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۆجىزە
 كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم
 تىللاردا سۆزلەمدۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر
 چوڭراق ئىلتىپاتلارنى تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلەرگە
 ھەممىدىن ئەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرىمەن.

13 مەن ئەگەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار
 ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلىيەلەيدىغان بولساممۇ، بىراق مەن مېھىر-
 مۇھەببەتسىز بولسام، ئۇ چاغدا مەن پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر
 «چاڭ-چاڭ» قىلىدىغان چاڭ بولۇپ قالغىمەن، خالاس. 2 ئەگەر مەن پەيغەمبەرلىك
 قىلالسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولساممۇ، ھەم

شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى يۆتكىيەلگۈدەك تولۇق ئىشەنچتە بولساممۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مەن ھېچنەرسە بولمىغان بولمەن. 3 ئەگەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە ئاتاپ ھەم تېنىمنى [خۇدانىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرۈلۈشىگە سۇنغان تەغدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ. 4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھىربانلىقتۇر؛ مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تەكەببۇرلۇق قىلمايدۇ، 5 نومۇسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېرىكتۇرۇلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۈچمەنلىك ساقلىمايدۇ؛ 6 ھەققانىيىسىزلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن، ھەقىقەتتىن خۇشال بولىدۇ؛ 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كەڭلىك قىلىدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە چىدايدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھەرگىز ئاخىرلاشمايدۇ. بېشارەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، تۈگەيدۇ؛ [مۈجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، بېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن مۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمىدە بالىلارچە سۆزلىدىم، بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم؛ چوڭ بولغىنىمدا، مەن بالىلىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز ھازىر بىر تۇتۇق دېرىزىدىن مۇجمەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۇيۈز كۆرىمىز؛ ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقاندا كەتتىم. 13 ھازىر ئىشەنچ، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇپتۇ؛ بۇلاردىن ئەڭ ئۈستۈن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14 مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۆزىنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ بېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان

كىشى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم
 ئۇنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما ئۇ روھتا سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن بېشارەت
 بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە
 ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ،
 ئەمما بېشارەت بەرگۈچى جامائەتنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن
 سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىللاردا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن،
 لېكىن بېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى
 سۆزىنى تەرجىمە قىلىسا، جامائەتنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا بېشارەت بەرگۈچى
 ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن يېنىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىللاردا
 سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھىي، بىلىم، بېشارەت ياكى تەلىمى يەتكۈزۈمىسەم، مەن
 سىلەرگە نېمە پايدا تەڭگۈزمەن؟ 7 ھەتتا ئاۋاز چىقىرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر،
 مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق؛ ئۇلارنىڭ ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن
 پەرقى بولمىسا، ئۇلاردا چېلىنغان پەدە قانداقۇ پەرق ئېتىلىسۇن؟ 8 [جەڭ] كانىيىمۇ
 بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چېلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلانسۇن؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر
 تىلدا ئېنىق چۈشىنەلىگۈدەك سۆز قىلىساڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم
 چۈشىنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولسىلەر. 10 جاھاندا، شۇبھىسىزكى،
 خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس؛ 11
 ئەگەر ئەمدى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە
 نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12 ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق.
 شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگەنكىنەنسىلەر، جامائەتنىڭ
 ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. 13 شۇڭا، نامەلۇم
 تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام

دەپ دۇئا قىلسۇن. 14 چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىدا، روھم دۇئا قىلدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەنمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولسا، پەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلەتكەن [تىلىڭنى] بىلىمگەنلەرنىڭ قاتارىدا ئولتۇرغۇچى تەشەككۈرۈڭگە قانداق «ئامىن» دېيەلسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتىنىڭنى چۈشەنمەيدۇ. 17 سەن دەرھەققەت تەشەككۈرنى ياخشى ئېيتىسەن، ئەمما يېنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق. 18 مەن بۇنداق نامەلۇم تىللاردا شەخسەن ھەممىڭلاردىن كۆپ سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 19 ھالبۇكى، جامائەتتە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۆمەن ئېغىز سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش ئېغىزلا سۆزلىيەلسەم دەيمەن. 20 قېرىنداشلار، ئەقىل-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق جەھەتتە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقىل-ھوشۇڭلاردا پىشقەدەم بولۇڭلار. 21 تەۋراتتا: «چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ قىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ. دەيدۇ پەرۋەردىگار» دەپ پۈتۈلگەندۇر. 22 شۇڭا «نامەلۇم تىللار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر؛ ئېتىقادچىلارغا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھىي-پىشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى ئۆز ئالدىغا بۇنداق نامەلۇم تىللاردا سۆزلەۋەرسە ۋە ساددا ياكى ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىڭلارنى ساراڭ بولۇپ قاپسىلەر

دېيىشمەمدۇ؟ 24 ئەمما ھەممىگىلار ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزسەڭلار، ئېتىقادسىز ياكى ساددا كىشى ئاراڭلارغا كىرىپ قالسا، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبە بېرىلدۇ، ھەممىگىلار تەرىپىدىن ئۇنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلدى؛ 25 قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ: - «خۇدا ھەقىقەتەن ئاراڭلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. 26 ئەمدى قېرىنداشلار، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەر بىرىڭلاردا [بىر ئىلتىپات] بولدى؛ بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل، بىرسىدە ۋەھىي، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولدى. ھەممە ئىشلار ئېتىقادنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولسۇن. 27 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى ياكى ئەڭ كۆپ بولغاندا ئۈچى تۈۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى ئورسۇن. 28 ئەمما [جامائەتتە] تۈرگۈچى بولسا، ئۇ سۈكۈت قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. 29 ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزىنى دىتلاپ تۇرسۇن؛ 30 ئەمما ئولتۇرغانلار ئارىسىدىن باشقا بىر كىشىگە مەلۇم بىر ۋەھىي بېرىلسە، سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ تۈۋەتنى ئۇنىڭغا بەرسۇن. 31 چۈنكى ھەممىگىلار بىر-بىرلەپ ۋەھىي-بېشارەت يەتكۈزسەڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئۆگىنىدۇ، ھەممەيلەن رىغبەتلىنىدۇ. 32 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. 33 چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنىچ-خاتىرجەملىك بەرگۈچىدۇر. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائەتلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. 34 ئاراڭلاردىكى ئاياللار جامائەتلەردە سۈكۈتتە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمىغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلەنگەندەك، ئۇلار [تەرتىپكە] بويسۇنسۇن. 35 ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەي بولسا، ئۆيدە ئۆز

ئەرلەردىن سورىسۇن؛ ئايالنىڭ جامائەتتە سۆزلىشى ئۇياتلىق ئىشتۇر. 36 خۇدانىڭ سۆز-كلامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! ياكى يالغۇز سىلەرگلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟! 37 بىرسى ئوزىنى ۋەھىي-بېشارەتچى ياكى روھىي كىشى دەپ سانسى، ئۇ سىلەرگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن رەببىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. 38 بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلىشنى خالىمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلىنمايدۇ. 39 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ قېرىنداشلار، ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلۈرۈپ ئىنتىلىڭلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشنى چەكلىمەڭلار. 40 [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەر بىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15 ئەمما، ئۇ قېرىنداشلار، مەن سىلەرگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر؛ 2 مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولساڭلار، - (ئىشەنگىنىڭلار بىكارغا كەتمىگەن بولسا) - سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر. 3 چۈنكى مەن ئۈزۈمگە ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ زۆرۈر ئىش سۈپىتىدە سىلەرگىمۇ تاپشۇردۇم؛ يەنى، تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى؛ 4 ئۇ دەپنە قىلىندى؛ ۋە ئۈچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك تىرىلدۈرۈلدى؛ 5 ئۇ كېفاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى؛ 6 ئاندىن ئۆزى بىر سورۇندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتىدۇ؛ 7 ئۇ ياقۇيقا، ئاندىن روسۇللارنىڭ ھەممىسىگە كۆرۈندى؛ 8 ھەممىسىدىن كېيىن ئۇ خۇددى ۋاقىتسىز تۇغۇلغان بوۋاقتەك بولغان ماڭمۇ كۆرۈندى. 9 چۈنكى مەن روسۇللار ئارىسىدىكى ئەڭ تۆۋەنمەن، روسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك

قىلغانمەن. 10 لېكىن ھازىر نېمىلا بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم؛
ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى؛ چۈنكى مەن
[خۇدانىڭ خىزمىتىدە] بارلىق روسۇللاردىن بەكرەك جاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە
ئىشلىگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر.
11 دېمەك، مەيلى مەن ياكى باشقا [روسۇللار] بولسۇن، ھەممىمىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى
ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشىنىپ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر. 12
ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا، قانداقۇ
ئاراڭلاردىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟ 13 ئەمما
ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ يوق ئىش
بولغان بولاتتى. 14 شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن بولمىسا، جاكارلىغان
خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارمۇ بېھۇدە بولغان بولاتتى. 15 ھەتتا
بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان بولاتتۇق - چۈنكى بىز خۇدانىڭ
مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردۇق. ئەگەر ھەقىقەتەن ئۆلۈمدىن
تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. 16 چۈنكى
ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھمۇ تىرىلمىگەن بولاتتى. 17 مۇبادا مەسىھ
تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىڭلار كېرەكسىز بولغان، سىلەر تېخىچە گۇناھلىرىڭلاردا
يۈرۈۋاتقان بولاتتىڭلار، 18 شۇنداقلا مەسىھتە ئۆلۈمدە ئۇخلاۋاتقانلارمۇ ھالاكەتكە
يۈز تۇتقان بولاتتى. 19 ئەگەر ئۈمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا
مەسىھكە باغلىغان بولساق، بىز ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ ئىچىرە ئادەملەردىن بولغان
بولمىز. 20 ئەمما ئەمەلىيەتتە، مەسىھ ئۆلۈمدە ئۇخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ تۇنجى
مېۋىسى» بولۇپ، ئۆلۈمدىن تىرىلگەندۇر؛ 21 چۈنكى بىز ئىنسان ئارقىلىق ئۆلۈم
[ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك، ئۆلۈمدىن تىرىلىشىمۇ بىز ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە]

پەيدا بولدى. 22 ئادامتا ئىمىزدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۇنىڭ تۈپەيلىدىن] ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش، مەسھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۇنىڭ تۈپەيلىدىن] ئۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشكەن. 23 ئەمما ھەممەيلىدىن ئۆز نۆۋەت-قاتارىدا تىرىلدۈرۈلۈپ، تۇنجى ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان مەسھ بىرىنچى، ئىككىنچىلەر بولسا مەسھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگەندە ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. 24 ئاندىن ئاخىرەت بولدى، شۇ چاغدا ئۆز بارلىق ھۆكۈمرانلىقى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، پادىشاھلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇردى. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ قىلىپ] ئايىقى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشى كېرەكتۇر؛ 26 ئەڭ ئاخىرقى يوقىتىلدىغان دۈشمەن بولسا ئۆلۈم تۈزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «خۇدا» پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۇنىڭ ئايىقى ئاستىغا بويسۇندۇرغان» [دەپ پۈتۈكلۈكتۇر]. ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۇنىڭغا بويسۇندۇرۇلغان» دېيىلگەندە، روشەنكى، شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۇنىڭغا بويسۇندۇرغۇزغۇچى» نىڭ ئۆزى ئىچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۇنىڭغا بويسۇندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئوغۇل ھەممىنى ئۆزىگە بويسۇندۇرغۇچىغا بويسۇندۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ ھەممىسى بولدى. 29 ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمەسە، كىشىلەر ئۇلار ئۈچۈن نېمە دەپ چۆمۈلدۈرۈلدى؟ 30 بەزىلەر نېمە دەپ [ھەر كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتەرگە دۇچ كېلىپ يۈرمىز؟ 31 رەببىمىز مەسھ ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغاندەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن ھەركۈنى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئەگەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىئىنەزىرىدىن ئېيتقاندا «ئەفەسۇس شەھىرىدە ۋە ھىشى ھاياتلار بىلەن ئېلىشتىم» دېسەم، ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمەسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەربىر ئۆلۈپ كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى»

دېگەن سۆز يوللۇق بولماقتى؟ 33 ئالداغماڭلار، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقى بۇزىدۇ». 34 ھەققانىي بولۇش ئۈچۈن ئويغىنىڭلار، گۇناھدىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى بەزىلىرىڭلاردا خۇدا توغرىلىق خەۋەر يوقتۇر - بۇنى ئېيتسام سىلەر ئۈچۈن ئۇيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلدۈرىلەر؟ ئۇلار قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» - دەپ سوراشى مۇمكىن. 36 ئى ئەخمەق كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۆلمەي تۇرۇپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۆسۈملۈكنىڭ تېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى - مەسىلەن، بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋە كېيىن خۇدا ئۆز خاھىشى بويىچە ئۇنىڭغا مەلۇم بىر تەننى بېرىدۇ، شۇنداقلا ئۇرۇق دانلىرىنىڭ ھەر بىرىگە ئۆزىنىڭ تېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانىۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار. 40 ئاسماندا جىسىملار بار، يەر يۈزىدىمۇ جىسىملار بار، ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۇلا-شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-شەرىپى بىر خىل، ئاينىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرىپلەردە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ. 42 ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداق تۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تىرىلىدۇ، چىرىماس ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ 43 ئۇياتلىق ھالەتتە تىرىلىدۇ، شان-شەرىپ بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تىرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ. 44 ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تىرىلىدۇ، روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى روھى بىر تەن بولىدۇ. 45 شۇڭا [تەۋراتتا] مۇنداق پۈتۈلگەنكى: «تۇنجى ئىنسان ئادەم ئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»، ئەمما «ئاخىرقى ئادەم ئاتا» بولسا

ھاياتلىق بەرگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھى ئادەم ئەمەس، بەلكى «تەبئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھى ئادەم» كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، تۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغان؛ ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 تۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلىنغىنى قانداق بولغان بولسا، [ئۆزىڭدىن] [بولغان] «تۇپراقلق» لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۆزىڭدىن بولغان «ئاسمانلىقلار» مۇ شۇنداق بولىدۇ. 49 بىز «تۇپراقلق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق ئادەم» سۈرىتىدەمۇ بولالايمىز. 50 ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تۈرەلگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالايدۇ. 51 مانا، مەن سىلەرگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن؛ بىز ھەممىمىزلا [تۆلۈمدە] ئۇخلايدىغانلاردىن بولمايمىز؛ بىراق ھەممىمىز ئۆزگەرتىلىمىز! 52 بىر دەققىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا ئۆزگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنسىلا ئۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تەرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا ئۆزگەرتىلىمىز؛ 53 چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيىۋېلىشى، بۇ ئۆلگۈچى تۆلەسلىكىنى كىيىۋېلىشى كېرەك؛ 54 ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيىگەندە، بۇ ئۆلگۈچى تۆلەسلىكىنى كىيىگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «تۆلۈم غەلبە تەرىپىدىن يۇتۇلۇپ يوقۇتۇلىدۇ!». 55 «ئاه، تۆلۈم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاه، تۆلۈم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى?!» (Hadēs 986) 56 تۆلۈمدىكى نەشتەر – گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولىدۇ. 57 لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇداغا تەشەككۈر! 58 شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس

بولۇڭلار، رەبىنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلەپچىقىرىش ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبىدە بولغان ئەجىر-جاپايىڭلار ھەرگىز بېھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسەلەر.

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىشانە توپلاش توغرىسىدا، سىلەرمۇ گالاتىيا ئۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە تاپلىغىنىمىدەك قىلىڭلار. 2 ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ھەر بىر يىلدا تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەرىكىتى بويىچە ئۈنۈمدىن بىر ئۆلۈشىنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا ساقلاپ قويۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقىتىدا ئىشانە توپلاش ھاجەت بولمايدۇ. 3 مەن كەلگىنىمىدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن شۇلارغا [تونۇشتۇرۇش] خەتلەرنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىشانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىپ بېرىشكە ئەۋەتمەن. 4 مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ بولۇپ بارىدۇ. 5 ئەمما مەن ماكبىدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن - چۈنكى مەن ماكبىدونىيەدىن ئۆتمەيچىمەن - 6 بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مەزگىل تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىم مۇمكىن؛ شۇنىڭدەك ئاندىن قەيەرگە بارماقچى بولسام، سىلەر ياردەم قىلىپ، مېنى يولغا سېلىپ قويارسىلەر. 7 چۈنكى بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشى خالىمايمەن، بەلكى رەب بۇيرۇسا، سىلەر بىلەن بىللە ئۇزۇنراق بىر مەزگىل تۇرغۇم بار. 8 ئەمما مەن ئەفەسسۇس شەھىرىدە ئورما ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. 9 چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىپ چوڭ، ئۇتۇق-مېۋە بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. 10 تىموتىي يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقاي ئەركىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەبىنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. 11 شۇڭا ھېچكىم ئۇنى تۆۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۆزىنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن

بىللە كېلىشىنى كۈتمەكتىمەن. 12 ئەمما قېرىنداشىمىز ئاپولوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشىنى كۆپ ئۆتۈندۈم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پېشىپ يېتىلگەندە بارىدۇ. 13 ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار، مەردانە ئەردەك بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! 14 سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قىلىنسۇن. 15 ئەمدى، ئۇ قېرىنداشلار، ئاخابا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا قانداق تۈزلەرنى تاتىغانلىقىنى ئوبدان بىلىسىلەر؛ مەن سىلەردىن تۆتۈنمەنكى، مۇشۇنداق كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە ھەربىر جاپا تارتقۇتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار. 17 ئەمما [يېنىڭلاردىن] ستىفاناس، فورۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇ يەرگە مېنى يوقلاپ كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. 18 چۈنكى ئۇلار مېنىڭ روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلايدۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى ئەتۈرۈلۈپ ھۆرمەتلەڭلار. 19 ئاسىيادىكى جامائەتلەردىن سىلەرگە سالام. ئاكوئېلا ۋە پرىسكىلا ھەم ئۇلارنىڭ تۈيىدە جەم بولىدىغان جامائەتتىنمۇ رەببە سىلەرگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. 20 قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 21 مانا، مەنكى پاولۇس تۈز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتمەن! 22 ھەركىم رەب ئەيسا مەسھنى سۆيگۈچى بولسا، ئۇنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەنسەن! 23 رەب ئەيسا مەسھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! 24 مېنىڭ مەسھ ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بېكىتىلگەن، مەسھ ئەيسانىڭ روسۇلى مەنكى پاولۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىدىن كورىنت شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاھايا ئۆلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام! 2 تاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 رەبىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ئاتىسى، رەھىمدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! 4 بىز ئۇچرىغان ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتتە ئۆزىڭزىگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۈرۈلگەن بولۇپ ئۆزىڭزىگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا جاپا-مۇشەققەتكە ئۇچرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولدۇق. 5 چۈنكى، مەسھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندا، مەسھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىز مۇ ئېشىپ تاشدۇ. 6 ئەمما بىز جاپا-مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولدۇم، بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىندۇ، بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۆز سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىلىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولدۇم، شۇڭا بىزنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر؛ چۈنكى سىلەر ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن ئورتاق ئېسىۋىلىك بولساڭلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق ئېسىۋىلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. 8 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن جاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمىز؛ ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتنىڭ ئۆزىدىن ئۈمىد ئۆزگۈدەك بولغاندۇق؛ 9 ئەمما ئۆزىمىزگە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى

خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرە تىزۇق. 10 ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۆزىگە ئۈمىد باغلىدۇق؛ 11 سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاسىتىسى ئارقىلىق بەزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات تۈپەيلىدىن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. 12 چۈنكى پەخرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۇۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەمىمىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلەرگە نىسبەتەن تۈزىمىزنى تۇتۇۋالدىغان بولدۇق. 13 چۈنكى سىلەرگە يازغىنىمىز ئوقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس، لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار بويىچە رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە سىلەر بىزنىڭ پەخرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچتە بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلەرگە مېھرى-شەپقىتى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ 16 يەنى، قېشىڭلاردىن ماكبىدونىيەگە ئۆتۈپ، ئاندىن ماكبىدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشىنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە ئۆزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. 17 مەندە شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەندە «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ 18 ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە تۇرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ 19 چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلەرنىڭ ۋە تىموتىي) نىڭ ئاراڭلاردا جاكارلىغىنىمىز - خۇدانىڭ

ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر، بەلكى ئۇنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. 20 چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلار ئۇنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۇنىڭدۇمۇ خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. 21 ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. 22 ئۇ يەنە ئۈستىمىزگە مۇھۇر بېسىپ، قەلبىمىزگە ئۆز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى. 23 ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورنىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمىنىڭ سەۋەبى كۆڭلۈڭلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. 24 ھەرگىز ئۆزىمىزنى ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرمىز، دېمەك، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلەرگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز، چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرسىلەر.

2 لېكىن مەن ئىچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. 2 چۈنكى ئەگەر مەن سىلەرگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۈپەيلىمدىن ئازار يېگەنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندىرالىسۇن؟ 3 مەن ئەسلى مېنى شادلاندىرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئەكسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسەتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. 4 چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئىچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ تۇرۇپ سىلەرگە شۇ خەتنى يازغاندىم؛ مەقسىتىم سىلەرگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلەرگە چوڭقۇر باغلاش، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. 5 ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار

يەتكۈزدى. 6 بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىسى تەرىپىدىن تەنبەلەنگىنى يېتەرلىكتۇر؛

7 شۇڭا ھازىر ئەكسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ؛ بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۆزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. 8 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا مۇھەببەتلىرىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېككەيمەن. 9 شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسەتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن ياكى ئىتائەتمەن ئەمەسلىكىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. 10 لېكىن سىلەر قايسىدىن مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولساڭلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسھەت ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. 11 شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلمەيدۇ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. 12 ئەمدى مەسھەت خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشىكى ماڭا ئېچىلغىنى بىلەن، 13 قېرىنداشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنىم تۈپەيلىدىن روھىم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكبېدونىيەگە سەپەر ئالدىم. 14 ئەمما بىزنى مەسھەدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقنى چاققۇچى خۇداغا تەشەككۈر! 15 چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈۋاتقان مەسھەت خۇشپۇرىقىمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقمۇ، 16 كېيىنكىلەرگە ئۆلۈمگە بولغان ئۆلۈمنىڭ پۇرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۇرىقىمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۆددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ 17 چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛

ئەكسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتلىگەنلەر] سۈپىتىدە مەسھدە سۆزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلغىلى تۇرۇۋاتامدۇق؟ ياكى باشقا بەزىلەرگە كېرەك بولغاندەك، سىلەرگە يېزىلغان ياكى سىلەر يازغان تەۋسىيىنىمىز بىزگە كېرەكمۇ؟

2 سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنىمىزدۇر سىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. 3 سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسھنىڭ مەكتۇپى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتلىك تاختايلارغا پۈتۈكلۈكتۇر). 4 ئەمدى بىزنىڭ مەسھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار؛ 5 ئۆزىمىزنى بەرەنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلغىنىمىز يوقتۇر؛ ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇداداندۇر. 6 ئۆزىنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى، بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەرگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈرىدۇ؛ لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈرىدۇ. 7 ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم كەلتۈرىدىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇساڭنى يۈزىدە جۇلالانغان شان-شەرەپتىن ئۆزىڭنى يۈزىڭگە كۆزلەرنى تىكىپ قارىيالمىغان يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، 8 روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ 9 چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنساننى ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرەپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ؟! 10 چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا

ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر؛ 11 چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. 12 بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرەكلىك بولىمىز. 13 بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. 14 ئەمما ئۇلارنىڭ ئويى-كۆڭۈللىرى قاقلاشقاندى؛ چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلەي كەلدى؛ چۈنكى پەقەت مەسھەدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلىدۇ. 15 ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا. 16 ئەمما ھەرىكەت قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 17 ئەمما رەب شۇ روھتۇر؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. 18 ۋە بىز ھەممىمىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردىسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆزگەرتىلەنمىز.

4 شۇڭا [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەندەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ 2 ئەمدىلىكتە شەرىمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالداچىلىقتا ماڭاي، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىماي، بەلكى ھەقىقەتنى ئەينەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلىقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. 3 ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالداك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى؛ 4 چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسھنىڭ شان-شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زاماننىڭ ئىلاھى ئېتىقادسىزلارنىڭ ئويى-

زېھنلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) 5 چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىڭلار دەپ ئېلان قىلىمىز. 6 چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ بۇيرۇغان خۇدا، مەسھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقاندىمۇ. 7 ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنۈشۈن دەپ بۇ گۆھەرگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلاشقا ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. 8 مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنجىلىمدۇق؛ تەمتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدىسىزلىك ئىدىدۇق؛ 9 زىيانكەشلىككە ئۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمىسىز قالمىدۇق؛ يىقىتىلدۇق، ئەمما ھاللاك بولمىدۇق؛ 10 ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ ئۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. 11 چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى ئۆلىدىغان ئەللىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم ئۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. 12 شۇنىڭ بىلەن بىزدە ئۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. 13 ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچتىكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ 14 چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈردى، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلدۇ، دەپ بىلىمىز. 15 چۈنكى [بۇ] ھەممە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇركى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشەككۈرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ. 16 شۇڭا بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەققەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۈندىن-كۈنگە يېڭىلاشماقتا. 17 چۈنكى بىزنىڭ بىر

دەققىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلدۇ. (aiōnios g166) 18 شۇڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بىر ئۆي، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) 2 ئەمدى بۇ [كونا ئۆيىمىزدە] تۇرغىنىمىزدا ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ تۇرماقتىمىز 3 (بەرھەق، [ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى] كىيىۋالساق يالڭاچ قالمايمىز). 4 چۈنكى مۇشۇ چېدىردا تۇرغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ تۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالڭاچلىنىشى خالغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشى، يەنى بىزدە ئۆلىدىغان نېمە بولسا، ئۇنىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشىنى خالايمىز. 5 ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر؛ ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان ئۆز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بىز ھەممىشە يۈرەكلىك بولىمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان تۇتقىنىمىزدا رەبىدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز 7 (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماڭمىز)؛ 8 بىز يۈرەكلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خۇرسەنمىز. 9 شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندە بولايلى، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خۇرسەن قىلىشى ئىستەك-نیشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. 10 چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، يامانلىق بولسۇن، ھەر بىرىمىزگە قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن رەبىنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز،

شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. 12
بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلەرگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى پەقەت سىلەردە
قەلبىدىكى ئىشلاردىن ئەمەس، تاشقى قىياپەتتىن پەخىرلىنىدىغانلارغا بەرگۈدەك
جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلەرگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ
بېرىۋاتىمىز. 13 چۈنكى ئىچ-ئىچىمىزگە سىغماي قالغان بولساقمۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق
بولدۇق، سالىق بولساقمۇ سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. 14 چۈنكى مەسھنىڭ
مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرىسى ھەممەيلەن ئۈچۈن
ئۆلدى، شۇڭا ھەممەيلەننىمۇ ئۆلدى، دەپ ھېسابلايمىز. 15 ۋە ئۇ ھەممەيلەننى
دەپ ئۆلدى، بۇنىڭدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس،
بەلكى ئۇلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. 16 شۇنىڭ
بىلەن بىز بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسھنى
ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، بۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. 17
شۇڭا ئەمدى بىرىسى مەسھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار
تۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! 18 ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر؛ ئۇ
بىزنى مەسھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش
خىزمىتىنى تاپشۇردى: - 19 دېمەك، خۇدا مەسھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى
ئۇلارنىڭ ئەيىبى بىلەن ھېسابلاشماي، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى؛ شۇنىڭدەك
بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. 20 شۇڭا خۇددى خۇدا
بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا كېلىشىنى] ئۆتۈنگەندەك، بىز مەسھكە ۋاكالەتەن
ئەلچىلەردۇرمىز؛ مەسھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغانلىقىمىز!» دەپ ئۆتۈنمىز.
21 گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى
قىلدى؛ مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ تۇرۇپ ئۇنى بىكارغا كەتكۈزمەڭلار دەپ ئۆتۈنمىز 2 (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئاڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» - دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۆرسىتىلدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى» دۇرا! 3 [رەبىنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ 4 بەلكى ھەر بىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نەمۇنە قىلىپ يۈرمىز، زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بېسىم-قىستاقلاردا، 5 قاچا يارىلىرىدا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەشلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، 6 پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، 7 ھەقىقەتنىڭ سۆز-كلامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قوللاردىكى قوراللىرى بىلەن، 8 ھەم ئىززەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە [ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقمۇ سەمىي-سادىق بولۇپ، 9 نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھورمىز؛ تۆلەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتتۇرمىز؛ تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق؛ 10 دەرد-ئەلەم تارتتۇق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇراملىقتا تۇرىمىز؛ نامرات بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. 11 سىلەرگە ئوچۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورنىتلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلەرگە كەڭ ئىچىلدى! 12 سىلەر بىز تەرەپتىن

قىنىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىنىلىشىغا، 13 ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ - (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) - باغرىڭلارنى بىزگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار. 14 ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر بويۇنتۇرۇققا چېتىلىپ تەكشىلىكتە بولماڭلار، چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبھلىك ئوتتۇرىسىدا قانداق ئورتاقلىق بولسۇن؟ يورۇقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ 15 مەسھنىڭ بېلىتال بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق نېسىۋىسى بولسۇن؟ 16 خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر - خۇدانىڭ: «مەن ئۇلاردا تۇرمەن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرمەن؛ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن ۋە ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولدى» دېگەندەك [سىلەر ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]،» 17 شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، - دەيدۇ رەب، - «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگكۈچى بولماڭلار»، «شۇنداقلا مەن سىلەرنى قوبۇل قىلمەن»، 18 ۋە: «مەن سىلەرگە ئاتا بولمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولسىلەر» - دەيدۇ ھەممىگە قادر بولغان رەب.

7 ئەمدى بۇ ۋەدىلەرگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنىلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە [تايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزەيلى. 2 بىزنى قوبۇل قىلغايلىقىڭلار! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلىمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. 3 مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلەمەيچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىن دۇرسىلەردىكى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. 4 سىلەرگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغەت-

تەسەللىگە تولدۇرۇلۇم، بارلىق جايا-مۈشكۈچلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقم ئېشىپ تاشتى. 5 چۈنكى بەرھەق، ماكبەدونيەگە كىرگىنىمىزدىمۇ ئەتلەرىمىز ھېچ ئارام تاپالمى، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۈرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. 6 ئەمما چۈشكۈنلەرگە رىغبەت-تەسەللى بەرگۈچى خۇدا بىزگە تىنۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بەردى؛ 7 تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت ئۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىقلا ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ [بىزگە] زارىقىپ تەلمۈرگىنىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرەتلىكلىرىنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشاللاندىم. 8 چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولساممۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغاندىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مەزگىللا بولغان). 9 ئەمما ھازىر شادلىنىمەن - ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى توۋا قىلدۇرغانلىقىدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتىدىڭلار. 10 چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھەرگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋىغا ئېلىپ بارىدۇ؛ ئەمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى تۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 11 چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلەرگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيىبتىن نەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززازلىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەييار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيىبتىن خالاس بولۇشىڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. 12 ئەمدى

سەلەرگە [شۇ] خەتنى يازغان بولساممۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، ياكى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆڭلۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ ئاراڭلاردا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. 13 بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسەللىمىز ئۈستىگە بىز تىتۇسنىڭ خۇشاللىقى تۈپەيلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندىق؛ چۈنكى ئۇنىڭ روھى سەلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. 14 چۈنكى مەن سەلەر توغراڭلاردا بىرەر ئىشتا پەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمىدىم؛ بەلكى سەلەرگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەقىقەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىتۇسقا سەلەرنى پەخىرلىنىپ ماختىشىمىز مۇھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. 15 ئۇ سەلەرنىڭ ئىتائەتەمەنلىكلىرى، سەلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئەيمەنگەن ۋە تىرىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىندە، ئۇنىڭ سەلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. 16 مەن سەلەرگە ھەر بىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سەلەرگە خۇدانىڭ ماكبۇدۇنىيەدىكى جامائەتلىرىگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ 2 ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىنالىغاندا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قوللۇقىنىڭ بايلىقى ئۇرغۇپ چىقتى؛ 3 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارىچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۈزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، 4 بىزدىن مۇقەددەس بەندىلەرگە شۇ ياردەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۈمىدى؛ 5 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۈمىد قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەببىگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگەمۇ بېغىشلىدى؛ 6 شۇڭا، تىتۇس سەلەردە

[بۇ] مېھرىبانلىقى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى بۇنىڭغا نېسىپداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا تۇتۇندۇق. 7 ئەمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشىتمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. 8 مەن بۇ گەپ بىلەن سىلەرگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەقىقىيلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. 9 چۈنكى سىلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر. گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇلۇقى ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر. 10 مەن بۇ توغرىدا يۇقىرىدىكى پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن. بۇ سىلەرگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىلىلا ئىئانە قىلىشتا ۋە شۇنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىڭلار. 11 ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار؛ قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنيايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. 12 چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولدا يوققا ئەمەس، بەلكى قولدا بارغا باغلىقتۇر. 13 چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىڭلىتىمەن دەپ، ئۆزۈڭلارنى قىيىنلاشتۇرۇپ، 14 سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۇلارنىڭ كەم يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، [كۈنلەرنىڭ بىرىدە] ئۇلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم يېرىڭلارنى تولدۇردۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تەڭلىشىدۇ. 15 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭكىدە كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغاندەك بولغاي. 16 ئەمما تىتۇستىڭ قەلبىگە سىلەرگە بولغان كۆيۈمۈڭگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشەككۈرلەر بولغاي؛ 17 چۈنكى ئۇ دەرھەققەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۆزىنىڭ سىلەرگە كۈچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۇ ئۆزلۈكىدىن يېنىڭلارغا باردى؛ 18

ئەمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتىۋاتىمىز؛ 19 شۇنىڭدەك ئۇ پەقەت شۇ تەرەپنىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بىزگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللىۋېلىنغانىدى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەبىئۇلئەكۋىم شەرىپىنى ھەم ياردەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ 20 شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن تۆھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. 21 چۈنكى بىز پەقەت رەبىئۇلئەكۋىم ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ كېلىۋاتىمىز. 22 بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى ئۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمەي كېلىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۈچلۈك بولدى. 23 تىنئۇس توغرىلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىنداشىمىز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسھۇننىڭ شان-شەرىپىدۇر. 24 شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

9 چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ ياردەم خىزمىتى توغرىلۇق سىلەرگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتنىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرىلۇق: ئاخباراتىڭلار تۈتەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەييار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ما كېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمەكتەمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] [بېرىشىگە] تۈرتكە بولدى. 3 لېكىن قېرىنداشلارنى

ئەۋەتشتىكى مەقسەتم سىلەرنىڭ توغراڭلاردا پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بېھۇدە ئىش بولۇپ قالماستىكى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەييار بولۇپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. 4 مۇبادا ماكبىدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەييارلىقسىز بولساڭلار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بىز خىجالەتكە قالدۇرۇلغىمىز، سىلەر سۆزىسىز شۇنداق بولسىلەر. 5 شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنلا تەييارلاپ پۈتتۈرۈشىنى ئوتتۇرىشى زۆرۈر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇنداقلا بۇ سىلەردىن بىرەر نەرسە ئۇندۇرۇلۇشى بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىڭلاردىن بولسۇن. 6 ئەمما بۇنى [ئەسلىڭلار]: پىخلىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدىمۇ، ئوچۇق قوللۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالدىمۇ. 7 ھەر ئادەم ھېچ قىيىنلىق قىلماي ياكى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۈڭلىدە پۈككىنچە بەرسۇن؛ چۈنكى خۇدا خۇشاللىق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. 8 ئەمما خۇدا ھەر بىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلەرگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەر تەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەييار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كەڭرىچلىكتە تۇرۇپ قوللىرىڭلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ. 9 [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگىنىدەك: - «ئۇ ئۆزىنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇ يوقسۇلارغا سەدىقە بەرگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ»، (aiōn g165) 10 ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىنى تۇرۇق، يېڭى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىدىغان ئۇرۇقلىرىڭلارنى تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە يېتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشەككۈرلەرنى ئېلىپ بارىدۇ؛ 12 چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا بەتكۈزگەن تەشەككۈرلىرىنى ئېشىپ

تاشتۇردۇ. 13 بۇ ياردەم خىزمىتى ئۆزلىرىڭلارنىڭ مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلارغا دەلىل-ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇشۇ [ھاجەتمەن] بەندىلەرگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملەرگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قوللۇق سېخىلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلايدۇ. 14 ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاشقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلەرگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلىدۇ. 15 ئۇنىڭ تىل بىلەن ئىپادىلىگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر بولغاي!

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلەرگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنىكى پائۇلس مەسھنىڭ يۇۋاش-مۆمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئوتتۇنۇمەن، 2- شۇنى تەلەپ قىلمەنكى، يېنىڭلارغا بارغىنىدا، بىزنى «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلەرگە قارىتا ئويلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماڭلار؛ 3 گەرچە بىز ئىنسانىي ئەتلەردە يۈرسەكۇ، بىز ئەتلەر بويىچە جەڭ قىلمايمىز. 4 چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە تەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستېھكاملارنى گۇمران قىلىش كۈچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ 5 بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۇمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئوي-خىياللارنى مەسھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ 6 سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراڭلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەييارمىز. 7 سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر. ئەگەر بىرسى ئۆزىنى مەسھكە تەۋەمەن دەپ قارسا، ئۇ يەنە

شۇنىڭ ئۈستىگە ئويلاشۇنكى، ئۇ مەسھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. 8 چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى ئابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بىزگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرىلىق تېخىمۇ كۆپ زىيادىرەك ماختانساممۇ، بۇنىڭدا ھېچ يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ 9 ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقاتماقچى ئەمەسمەن؛ 10 چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۈچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە ساللاپەتسىز، گېپىنىڭ تۇتامى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. 11 ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلىپ قويسۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىز شۇنداق بولىدۇ. 12 چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئۆزى قالىتىس چاغلادىغانلار بىلەن بىر قاتارغا قويۇشقا ياكى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا يېتىنمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر ئۆزلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆلچىمى بىلەن ئۆلچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەقىقەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. 13 بىز ئەمدى ئۆزىمىزگە بېكىتىلگەن ئۆلچەمدىن ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى ھەممىنى ئۆلچىگۈچى خۇدا بىزگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆلچەم، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىڭلارغىمۇ] يېتىدىغان ئۆلچەم بىلەن پەخىرلىنىمىز. 14 چۈنكى ئۆلچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك، [خىزمىتىڭلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز، چۈنكى بىز مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىڭلارغىمۇ كەلدۇق. 15 بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىڭدۈرگەن جاپا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ئىسپات ئاراڭلاردىكى خىزمىتىمىز بىزگە بېكىتىلگەن دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلسۇن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ 16 شۇنداق بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ

جا كارلايدىغان بولمىز؛ تە ييارغا ھە ييار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بەزگە يات. 17 ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىشى كېرەك!»، 18 چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەقىقەتەن لايىقە تەلىكتۇر.

11 [ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايىسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. 2 چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇشلاردىن] ھەسەت قىلمەن؛ چۈنكى قىزى بىر ئەرگىلا ياتلىق قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسھكەلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن. 3 ئەمما يىلان ھاۋا ئانىمىزنى ھىلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغاندەك، ئوي-كۆڭلۈڭلار مەسھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. 4 چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلەرگە ھېچ جا كارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جا كارلىسا، ياكى قەلبىڭلاردىن ئورۇن بەرگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسەڭلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلساڭلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىپ سەۋر-تاقەت بىلەن تۇتۇۋېرىشىڭلار مۇمكىن! 5 ھالبۇكى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساتمايمەن! 6 گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس، بىز قىلىۋاتقان ھەربىر ئەمەللەرىمىزدە بۇنى سىلەرگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلدۇق. 7 ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلسۇن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جا كارلاپ گۇناھ قىلدىممۇ؟ 8 مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ ياردىمىنى قوبۇل قىلدىم. 9 سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتلاردا، ھاجەتتەن

بولغان بولسامۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)، ھەرقانداق ئىشتا تۈزۈمنى سىلەرگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. 10 مەسىھنىڭ ھەقىقىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقاي يۇرتلىرىدا ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسۇمايدۇ! 11 نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! 12 لېكىن [بىزگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەقىقەتەن بىزگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن نېمە قىلىۋاتقان بولسام شۇنى قىلىۋېرىمەن. 13 چۈنكى بۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالداچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان ئۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالدى. 15 شۇڭا ئۇنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۈۋېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس، لېكىن ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ. 16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن، ھەتتا ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىساڭلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايلىقىم، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈممۇ ئازغىنە ماختىنىۋالاي. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرەكلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. 18 نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختانغاندىكىن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى ئۆزۈڭلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلەرگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! 20 مەسىھ بىرىنى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرىنى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرىنى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرىنى ئالدىڭلاردا چوڭچىلىق قىلسا

ياكى يۈزۈڭلارغا كاجات سالسا، سىلەر ئۇنىڭغا يول قويسىلەر. 21 ئەپسۇس،
نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز ئۇنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما ئۇلار
بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا يېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتمەن!) مەنمۇ شۇ
ئىشتا [ماختىنىشقا] يېتىنمەن. 22 ئۇلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار
ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. ئۇلار ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 ئۇلار
مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتمەن!)؛ مەن
تېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەرىجىدەندىم،
ئىنتايىن كۆپ قېتىم قامالدىم، كۆپ قېتىم ئۆلۈم خەۋپلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24
يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قاچما» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، 25 ئۈچ
قېتىم تىكەنلىك قاچما جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، ئۈچ قېتىم
كېمە ھادىسىسىگە ئۇچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزۈنى دېڭىزدا ئۆتكۈزدۈم. 26
دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋپلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ خەۋپلىرىنى،
يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋپلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋپلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋپلىرىنى،
باياۋاننىڭ خەۋپلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋپلىرىنى، ساختا قېرىنداشلار ئارىسىدىكى
خەۋپلىرىنى باشتىن كەچۈردۈم؛ 27 ئەمگەكلەر ۋە جاپا ئىشلاردا زورۇقۇپ، پات-
پات تۈنەكلەردە، ئاچلىقتا ۋە ئۇسسۇزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە
يېلىڭ-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-باغرىمدا
بارلىق جامائەتلەر ئۈچۈن ھەر كۈنى ئۈستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملىرىنى يەۋاتمەن.
29 ھەركىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىدىممۇ؟ ھەركىم ئېزىپ پۇتلاشقان بولسا، مەن
ئۆرتەنمىدىممۇ؟! 30 ئەمدى ئەگەر ماختىنىشىم زۆرۈر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى
كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. 31 رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مەڭگۈ
تەشەككۈر-مەدھىيەلەرگە لايىق بولغۇچىغا ئايانكى، مەن يالغان ئېيتىمىدىم. (aīōn

(g165 32 دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئارپاسىنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى تۇتۇش

ئۈچۈن، پۈتۈن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغانىدى. 33 لېكىن مەن سېپىلدىكى بىر كاماردىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12 [ئەپسۇس]، ماختىنىشۋېرلىشىنىڭ زورۇرىيىتى بار. گەرچە ئۇنىڭ پايدىسى

بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھىيلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسھەدە بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن، ئۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 3 مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلىمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، ياكى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) - 4 ئۈچەن تەككە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەردە تىل بىلەن ئىپادىلىگىلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى مەنى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن، ئۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدىن باشقا بىرەر ئىش بىلەن ماختانمايمەن. 6 ھەتتا ماختىنماي دېسەمۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەقىقەتتىن ئېيتقان بولسىم، ئەمما بىرسى مەندە كۆرگىنىدىن ياكى مەن توغرىلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا تاشكارىلانغان ۋەھىيلەرنىڭ غايەت زور ئۇلۇغلىقى تۈپەيلىدىن) يۇقىرى ئويلاپ قالمىسۇن دەپ ئۆزۈمنى ماختىنىشتىن يىغدىم. مۇشۇ ۋەھىيلەرنىڭ زور ئۇلۇغلىقى تۈپەيلىدىن كۆرەڭگەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەللىرىمگە سانجىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى ئۇرۇپ تۇرسۇن دەپ شەيتاننىڭ بىر ئەلچىسى ماڭا تەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆرەڭگەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. 8 بۇنىڭ توغرىسىدا ئۆمەندىن كەتسۇن دەپ رەبگە ئۈچ قېتىم يېلىندىم؛ 9 لېكىن ئۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم ئىنساننىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق ئەمەلگە

ئاشۇرۇلدى) - دېدى. شۇڭا مەن مەسھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە جۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقلارمىدىن ماختىنىشىنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن تاللىۋالدىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىيىنچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. 11 مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن ئوزۇڭلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلىدىكەنلەر. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولساممۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار» دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. 12 دەرۋەقە مەن ئاراڭلاردا بولغان چاغدا روسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەر تەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئىچىدە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن. 13 سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۇۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ - پەقەتلا ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەرگە يۈك قىلىپ ئارتىپ قويغىنىم بىلەنمۇ؟! مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايىسىلەر! 14 مانا، ھازىر يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىككەنلەر ئەمەس، بەلكى ئوزۇڭلاردۇر؛ پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈك يىغىشى كېرەك. 15 ئەمدى جېنىڭلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە ئۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن - گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسىمۇ مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلسەنمۇ. 16 ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلەرگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرىلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بايلاپ قويدۇم! 17 ئەجەب، مەن سىلەرگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىممۇ؟! 18 مەن تىنۇسنى

سەلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئۈندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشلىقىم ئۈنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىنچلىقنىڭ سەلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىمىز ئوخشاش بىر روھتا يۈرۈۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ باسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟

19 ياكى سەلەر ئەزەلدىن بىزنى «ئۇلار ئالدىمىزدا ئۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۇنداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسھەدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سەلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. 20 چۈنكى مەن يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، سەلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي قېلىشىڭلاردىن، ئۆزۈمنىڭ سەلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىڭلاردىن چىقماي قېلىشىمدىن، يەنى ئاراڭلاردا غوۋغا-جېدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەغمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەببۇرلۇق ۋە پارا كەندىچىلىكلەر بولارمىكەن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ 21 - بۇ قېتىم سەلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، ئاراڭلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر ئۆتكۈزگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانچى ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلىنغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىڭلاردا تۆۋەن قىلىپ قويارىمىكەن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتماي تۇرالمايمەنمىكەن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13 بۇ يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇناھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك»، 2 مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىڭلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىڭلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىر سەلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىڭلاردا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سەلەر مەسھەت مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىڭلار تۈپەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايمىمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسھەت سەلەرگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىڭلاردا

ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ 4 ئۇ دەۋرۋەقە ئاجىزلىقتا كرىستلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ، خۇدانىڭ سىلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. 5 ئەمدى ئۆزۈڭلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈڭلار؛ ئۆزۈڭلارنى سىناپ بېقىڭلار! سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈڭلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ 6 ئەمدى سىلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. 7 سىلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس - ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقمۇ، مەيلى - مۇھىمى سىلەرنىڭ دۇرۇس بولغانى قىلىشىڭلار. 8 چۈنكى بىز ھەقىقەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ نېملا قىلساقمۇ ئۇ بەربىر ھەقىقەتنى ئايدان قىلدۇ، خالاس. 9 چۈنكى بىز ئاجىز بولساقمۇ، سىلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سىلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن بولسىلەر. 10 سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمىنى ئىشلىتىپ سىلەرگە قاتتىق قولۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سىلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. 11 ئەڭ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭلار؛ كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭلار، رىغىبەت-تەسەللەدە كۈچەيتىلىڭلار؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار؛ ئىناق-خاتىرجەملىكتە تۇتۇڭلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. 12 بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 13 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سىلەرگە سالام. 14 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ

شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھىنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى

سىلەرگە يار بولغاي!

گالاتىيالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلوس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس ياكى ئىنسانلارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى ئۆلگەنلەردىن تىرىلدۈرگۈچى خۇدا ئاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) 2 ۋە مەن بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيا ئۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە سالام. 3 خۇدا ئاتا ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 ئۇ خۇدا ئاتىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل زاماندىن قۇتقۇزۇشقا ئۆزىنى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى؛ (aiōn g165) 5 خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەدىگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 6 سىلەر ئۆزۈڭلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق چاقىرىۋېتىشنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئەگىشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن! 7 ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! - پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقچى تۇرۇپ، مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى بۇرمىلىماقچى بولغان، خالاس. 8 لېكىن ھەتتا بىز ئۆزىمىز بولايلى ياكى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرىمىزنىڭ سىلەرگە جاكارلىغىنىمىزغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر» نى سىلەرگە جاكارلىسا، بېشىغا لەنەت ياغسۇن! 9 بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرىمىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئوخشىمايدىغان باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، بېشىغا لەنەت ياغسۇن! 10 مەن خۇدانى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەككۇ ياكى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەككۇ؟ ياكى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەككۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قولى بولمىغان بولاتتىم. 11 ئەمدى، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرىمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن

ئەمەس. 12 چۈنكى مەن ئۇنى ئىنساندىن قوبۇل قىلغىنىم يوق ياكى بىرەر كىشى ئۇنى
ماڭا تۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ ماڭا ۋەھىي ئارقىلىق يەتكۈزگەن. 13
چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولىدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم
توغرىلىق - مېنىڭ خۇدانىڭ جامائىتىگە ئەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا
بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى ئاڭلىغانسىلەر. 14 ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي
يولىدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن تەكشۈشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ
ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا پەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. 15 ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن
تارتىپ مېنى تۈزى ئۈچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا
تۈز ئوغلىنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق
كۆرگىنىدە، مەن ھېچقانداق قان-ئەت شىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، 17 ياكى
يېرۇسالېمغا مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارماي، بەلكى
ئۇدۇل ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشققە قايتىپ كەلدىم. 18 ئاندىن ئۈچ
يىلدىن كېيىن يېرۇسالېمغا پېترۇس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا ئون بەش
كۈن تۇردۇم. 19 ئەمما شۇ چاغدا رەبىنىڭ ئىنىسى ياقۇپتىن باشقا روسۇللارنىڭ
ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. 20 مانا، مېنىڭ سىلەرگە ھازىر يازغىنىم خۇدا
ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! 21 كېيىن، مەن سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىگە باردىم.
22 ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر مېنى چىرايىدىن تونۇمايتتى. 23
ئۇلار پەقەت بۇرۇن بىزگە زىيانكەشلىك قىلغان ئادەمنىڭ ئۆزى شۇ چاغدا يوقاتماقچى
بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغاندى، 24
شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىدىن خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

2 يەنە بۇنىڭدىن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېرۇسالېمغا
چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. 2 مەن بىر ۋەھىيگە بىنائەن شۇ

يەرگە بارغاندىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمى ياكى بىكار چاپمايۋاتقىنىمنى
جەزمەلەشتۈرۈش ئۈچۈن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت
«جامائەتنىڭ تۇرۇڭلىرى» دەكلەرگە ئايرىم ھالدا) ئەللەر ئارىسىدا جاكارلايدىغان
خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. 3 نەتىجىدە، ھەتتا ماڭا ھەمراھ بولغان تىتۇس يۇنانلىق
بولسىمۇ، خەتنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلانمىدى؛ 4 [شۇ چاغدىكى «خەتنە»
مەسىلىسى] بولسا، بىزنىڭ مەسھ ئەيسادا مۇيەسسەر بولغان ھۆرلۈكۈمىزنى نازارەت
قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقۇنۇپ كىرىۋالغان، بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈشمەكچى
بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار تۈپەيلىدىن بولغانىدى. 5 لېكىن بىز
خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى سىلەردىن مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ ئۇلارغا ھەتتا بىر
سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق؛ 6 لېكىن ئابرىيۇلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا
(مېنىڭ ئۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق؛ خۇدا ھېچقانداق ئىنساننىڭ
يۈز خاتىرىسىنى قىلمايدۇ!) - مۇشۇ ئابرىيۇلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ
مەندىكى [خۇش خەۋەرگە] قوشقىنى يوق ئىدى. 7 دەل ئەكسىچە، خۇش
خەۋەرنى خەتنە قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغاندەك،
خەتنى سىلەرگە يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماڭا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ 8
(چۈنكى پېترۇسنى خەتنىلەكلەرگە روسۇللۇققا كۈچلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ
ئەللەرگە [روسۇل بولۇشقا] كۈچلەندۈرگەندى)، 9 ماڭا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-
شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇرۇڭلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ، كېفاس
ۋە يۇھاننالار بولسا، سىلەر ئەللەرگە بېرىڭلار، بىز خەتنىلەكلەرگە بارايلى دەپ
بارناباس بىلەن ئىككىمىزگە ھەمدەملىك ئوڭ قولىنى بېرىشتى. 10 ئۇلارنىڭ بىزگە
پەقەت كەمبەغەللەرنى تۇتۇماڭلار دېگەن بىرلا تەلپى بار ئىدى، مەن دەل
بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتتىم. 11 بىراق، كېيىن پېترۇس ئانتاكييا شەھىرىگە

كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيىبلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا، مەن ئۇنى يۈز تۇرانە ئەيىبلىدىم. 12 چۈنكى ياقۇپنىڭ يېنىدىن بەزى ئادەملەر كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇ يات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداسىتىخان بولغانىدى؛ بىراق ئۇلار كەلگەندە، خەتلىكلەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى تارتتى. 13 ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارنا باسىمۇ ئازدۇرۇلۇپ ئۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە شېرىك بولدى. 14 ئەمما مەن ئۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى بويىچە دۇرۇس ماڭغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا پېتروسقا: «سەن يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى بويىچە ياشىماي، بەلكى يات ئەللىكلەردەك ياشاۋاتسەن؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىماقچىمۇ سەن؟» - دېدىم، 15 ۋە يەنە: «بىز [ئىككىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىنلا يەھۇدىيىمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات ئەللىكلەر» دىن ئەمەسمىز، 16 لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن ھەققانىي قىلىندۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھكە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلدۇق - چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» - دېدىم. 17 ئەمما مەسىھتە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقمۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھەرگىز! 18 ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، ئۆزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. 19 چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۈم؛ نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتمەن. 20 مەن

مەسىھ بىلەن بىللە كرىستلەنگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتىمەن! لېكىن ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتلەردە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۈيگەن ۋە مەن ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئوغلنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. 21 مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلۇۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ ئۆلۈشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئۇ ئەقىلىسىز گالاتىيالىقلار، كۆز ئالدىڭلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، ئاراڭلاردا كرىستلەنگەندەك كۆرۈنگەنمەن، كىم سىلەرنى ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ 2 مەن پەقەت شۇنىلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: - سىلەر روھىنى تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىڭلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلىدىڭلارمۇ؟ 3 سىلەر شۇنچە ئەقىلىسىزمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھاياتى] باشلىغانىكەنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەيچىمۇ؟ 4 سىلەر [ئېتىقاد يولىدا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتىڭلارمۇ؟ دەرۋەقە بىكارغا كەتتىڭمۇ؟! 5 سىلەرگە روھى تەمىنلىگۈچى، ئاراڭلاردا مۆجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تايانغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋەرگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى؛ بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۇلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنلا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلەرگە بەخت ئاتا قىلىندۇ» دەپ

خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەندى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادىدىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرلەرگە ئۆزلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەر بىر كىشى لەنەتكە قالدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنغا ئىتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنمايدۇ؛ چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغاندەك]: «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: «قانۇننىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەك. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئورنىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۆلىدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغاچقا ئېسىلغان ھەر بىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلا نسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەرگە كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن؛ ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا ئۆزئارا ئەھدە تۈزۈلسمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوققا چىقىرىۋېتەلمەيدۇ ياكى ئۇنىڭغا بىرەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ۋەدەلەر ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ نەسلىگە ئېيتىلغان. [مۇقەددەس كىتابتا] ئۇ: «ۋە سېنىڭ نەسلىرىڭگە»، (يەنى، كۆپ كىشىلەرگە) دېمەيدۇ، بەلكى «سېنىڭ نەسلىڭگە»، (يەنى يالغۇز بىر كىشىگە)، دەيدۇ. بۇ «نەسىل» مەسىھدۇر. 17 مەن شۇنى دېمەكچىمەنكى، خۇدانىڭ مەسىھكە ئالدىن تۈزگەن بىر ئەھدىسىنى تۆت يۈز ئوتتۇز يىلدىن كېيىن چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى ئەمەلدىن قالدۇرالمىدۇ، خۇدانىڭ بۇ ۋەدىسىنى ھېچ

بىكار قىلالمايدۇ. 18 چۈنكى [ۋەدە قىلىنغان] مېراس قانۇنغا ئاساسلانغان بولسا، مانا ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئاساسلانغان بولمايتتى؛ لېكىن خۇدا شاپائەت بىلەن ئۇنى ئىبراھىمغا ۋەدە ئارقىلىق ئاتا قىلغان. 19 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنىنى چۈشۈرۈشتىكى مەقسەت نېمە؟ ئۇ بولسا، ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ مېراسى ۋەدە قىلىنغۇچى، يەنى ئىبراھىمنىڭ نەسلى دۇنياغا كەلگۈچە قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگەن؛ ئۇ پەرىشتىلەر ئارقىلىق بىر ۋاسىتىچىنىڭ قولى بىلەن بېكىتىلىپ يولغا قويۇلغان. 20 ئەمما «ۋاسىتىچى» بىر تەرەپنىڭلا ۋاسىتىچىسى ئەمەس (بەلكى ئىككى تەرەپنىڭكىدۇر)، لېكىن خۇدا ئۆزى پەقەت بىردۇر. 21 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە زىمىن؟ ياق، ھەرگىز! ئەگەر بىرەر قانۇن ئىنسانلارنى ھاياتلىققا ئېرىشتۈرەلەيدىغان بولسا، ئۇنداقتا ھەققانىيلىق جەزمەن شۇ قانۇنغا ئاساسلانغان بولاتتى. 22 ھالبۇكى، مۇقەددەس يازمىلار پۈتكۈل ئالەمنى گۇناھنىڭ ئىلگىگە قاماپ قويغان؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئەيسا مەسىھنىڭ ساداقەت-ئېتىقادى ئارقىلىق ۋەدىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا بېرىلىشى ئۈچۈندۇر. 23 لېكىن ئېتىقاد يولى كېلىپ ئاشكارە بولغۇچە، بىز تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىپ، ئاشكارە بولىدىغان ئېتىقادنى كۈتۈشكە قاماپ قويۇلغاندۇق. 24 شۇ تەرىقىدە، بىزنىڭ ئېتىقاد ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تەۋرات قانۇنى بىزگە «تەربىيىلىگۈچى» بولۇپ، بىزنى مەسىھكە يېتەكلىدى. 25 لېكىن ئېتىقاد يولى ئاشكارا بولۇپ، بىز ئەمدى يەنە «تەربىيىلىگۈچى» نىڭ نازارىتىدە ئەمەسمىز. 26 چۈنكى ھەممىڭلار مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولدۇڭلار. 27 چۈنكى ھەرقايسىڭلار مەسىھكە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلگەن بولساڭلار، مەسىھنى كىيىۋالغان بولدۇڭلار. 28 مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گېرېك بولمايدۇ، نە قول بولمايدۇ نە ھۆر بولمايدۇ، نە ئەر بولمايدۇ نە ئايال بولمايدۇ، ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسادا بىر بولىسىلەر. 29 سىلەر

مەسھكە مەنسۇپ بولغانىكەنسىلەر، سىلەر مۇئىراھىمىنىڭ نەسلى بولسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ۋەدە قىلىنغان [بەخت-سائادەتكە] مەراسىنۇردۇرسىلەر.

4 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۈلۈكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مەراسىنۇر گۆدەك ۋاقىتلىرىدا تاكى ئاتىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۇ ئۆز ئۆيىدىكى قۇلدىن پەرق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باققۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۆدەك ۋاقىتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنلار» ئاستىدا قۇل بولغاندۇق. 4 لېكىن، ۋاقىت-سائىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغۇلغان، شۇنىڭدەك تەۋرات قانۇنى ئاستىدا تۇغۇلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللىققا قوبۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئايى! ئاتام!» دەپ چاقىرغۇچى روھىنى ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سالىدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر؛ ئوغۇللىرى بولغانىكەنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق ئۆزىگە مەراسىنۇر بولسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقىتتىكىلاردا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا تۇتۇلغانسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانىكەنسىلەر، - ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانىكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچسىز، ئەبجەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنلار» گە قاراپ ياندىسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېڭىۋاشتىن قايتىشىنى خالايسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلەرگە سىڭدۈرگەن ئەجرىم بىكار كېتەرمىكەن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتمەن. 12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن تونۇمەنكى، ماڭا

ئوخشاش بولۇڭلار؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسلىدە ماڭا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەندىڭلار. 13 ئەمما سىلەرگە مەلۇمكى، ئەتىلىرىدىكى بىر زەئىپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلەرگە بىرىشى قېتىم يەتكۈزگەندىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتىلىرىدىكى بۇ زەئىپلىك سىلەرگە نىسبەتەن سىناقتەك بولسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمسىتىدىڭلار ياكى چەتكە قاقىدىڭلار. ئەكسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۈتكەندەك كۈتۈۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نەگە كەتتى؟! مەن سىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماڭا كۆزلىرىڭلارنى ئويۇپ بېرىشىكمۇ رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلەرگە ھەقىقەتنى سۆزلىگەنلىكم ئۈچۈن دۈشمىنىڭلارغا ئايلىنىپ قالدىمۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئۆتكەن] ھېلىقى ئادەملەر سىلەرگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [ئىجتاتنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقتى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بىرگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى دائىم ياخشى ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشىڭلارنى ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تۈرەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق ئازابلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەرگە باشقىچە تەلەپپۇز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئەھۋالڭلار توغرىلىق نېمە قىلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتمەن! 21 ئۇ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ ئۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدەكتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدەكتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغاندۇر. 24 بۇ ئىككى

ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگىلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈزگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىناي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەققەت بالىلىرىنى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغدۇ؛ مانا ھەجەر تۇنىڭغا ۋەكىلدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىناي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى بۈگۈنكى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بالىلىرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالېم ھۆردۇر، ئۇ ھەممىنىڭ ئانىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: - «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! تەنتەنە قىلىپ ياكۇت، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ باقمىغان! - چۈنكى غەرب ئايالىنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالىنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغاندەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدىڭكى ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدەكتىن تاپقان ئوغۇل ھەرگىز ھۆر ئايالىڭدىن بولغان ئوغۇل بىلەن مېراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ پۈتۈلگەن. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدەكنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۈكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تېرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇللۇقنىڭ بويۇنتۇرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5 مانا، مەنكى ياۋۇس سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئەگەر سىلەر خەتنە قوبۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلەرگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنى قوبۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايىكى، ئۇلارنىڭ تەۋراتتىكى بارلىق ئەمر-بەلگىلىمىلەرگە [تولۇق ئەمەل قىلىش]

مەجبۇرىيىتى باردۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئۆزۈمنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسھىدىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چىقىپ، يىقىلىپ ئۈنىڭدىن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا باغلانغان ئارزۇ-ئارماننى ئېتىقاد بىلەن تەلپۈنۈپ كۆتمەكتىمىز. 6 چۈنكى مەسھ ئەيسادا خەتنىلىك كۈچكە ئىگە ئەمەس، خەتتىسىزلىكىمۇ كۈچكە ئىگە ئەمەس، كۈچكە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. 7 سىلەر ئوبدان چېپىپ مېڭىۋاتقاندىڭلار، بىراق كىم سىلەرنى ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ 8 بۇنداق قايىل قىلىش ئامىلى سىلەرنى چاقىرغۇچىدىن بولغان ئەمەس! 9 «كىچىككىنە خېمىر تۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» 10 ئۆزۈم رەبگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. 11 قېرىنداشلار، ئەگەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈرگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن بۈگۈنكى كۈنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلمەن؟ ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كېسىت بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! 12 سىلەرنى قۇرتىۋاتقان بۇ ئادەملەر ئۆزلىرىنى ئاختا قىلىۋەتسۇن دەيمەن! 13 چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئەركىنلىككە چاقىرىلدىڭلار. لېكىن ئەركىنلىكىڭلارنى ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قاندۇرۇشنىڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 14 چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشناڭنى ئوزۇڭنى سۆيگەندەك سۆيگەن» دېگەن بىرلا ئەمردە ئەمەل قىلىنىدۇ. 15 لېكىن پەخەس بولۇڭلاركى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۈرۈپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمەڭلار يەنە! 16 ئەمما شۇنى دەيمەنكى - [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار،

ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. 17 چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىمۇ قارشىدۇر، نەتىجىدە، ئۆزۈڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. 18 ۋە ھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولساڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر. 19 ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى - زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانلىق، 20 بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، ئۆچمەنلىكلەر، جېدەللەر، قىزغىنچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، بۆلگۈنچىلىكلەر، گۇرۇھۋازلىقلار، 21 ھەسەتخورلۇقلار، قاتلىملىقلار، ھاراقكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر؛ بۇ ئىشلار توغرىلۇق بۇرۇنقى ئېيتقىنىمىدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، بۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مېراسلىق قىلمايدۇ. 22 ۋە ھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا مېھىر-مۇھەببەت، شاد-خۇراملىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھرىبانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. 24 لېكىن مەسھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتلەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ئىشقلار ۋە ھەم ھەۋەسلىرىنى تەڭ كرىستلىگەن بولىدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئەگىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۆھرەتپەرەسلىرىدىن بولمايلى.

6 قېرىنداشلار، ئاراڭلاردىن بىرىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراڭلاردىكى روھى كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولىدىن قايتۇرۇپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۆزۈڭلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار. 2 بىر-بىرىڭلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى

كۆتۈرۈڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، مەسھنىڭ قانۇنغا ئەمەل قىلغان بولسىلەر.
3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ ئۆزىنى تارازىغا
توختىغۇدەك دەپ چاغلانسا، ئۆز-ئۆزى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەر كىم
ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تەكشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن
ئەمەس، بەلكى ئۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. 5
چۈنكى ھەر بىر ئادەم ئۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز-كلامىدىن
تەلىم ئالغۇچى ئۆزىگە تەلىم بەرگۈچىنى ئۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق
بەھرىمەن قىلسۇن. 7 ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالدىماڭلار - خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى
بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. 8 ئۆز ئەتلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسىلىرىنى
قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى ئۆز ئەتلىرىدىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن
روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك
ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا
ئېرىنمىسەك ۋاقتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبتىن، بىزدە
پۇرسەت بولسىلا، ھەممەيلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادىمىز ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا
ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرىلى. 11 مانا، ئۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرپلەر بىلەن
يازغىنىمغا قاراڭلار! 12 سىلەرگە خەتنى قوبۇل قىلىشنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار،
ئۇلارنىڭ ھەر بىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ تاشقى قىياپىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى
بولغان، خالاس؛ ئۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسھنىڭ كېسىتى» تۈپەيلىدىن
بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىمۇ
خەتتە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۇلار ئەتلىرىڭلاردىن
ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنى قوبۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. 14 ئۆزۈمنى
ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ كېسىتىكى [ئۆلۈم]دىن باشقا ھېچ

ئىش بىلەن ماختانمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كرىستى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا
نەسىبە تەن كرىستلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نەسىبە تەن كرىستلەنگەنمەن. 15 چۈنكى
مەسىھ ئەيسادا نە خەتلىك نە خەتسىزلىك دېگەنلەر كۈچكە ئىگە ئەمەستۇر،
بىردىنبىر كۈچكە ئىگە بولدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە
ماڭدىغانلارغا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلغا خاتىرجەملىك ۋە
رەھىم-شەپقەت بولغاي! 17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى
ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن ئۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! 18
قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!
ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام! 2 ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 بىزنى مەسىھتە، ئەرشلەردە بارلىق روھىي بەخت-بەرىكەتلەر بىلەن بەرىكەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! 4 چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە بولۇپ ئۆزىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىرىدە قىلىنماي تۇرۇپلا تاللىۋالغانىدى؛ 5 ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياقىنى بويىچە بىزنى ئالدىنلا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىشقا بېكىتكەندى؛ 6 بۇ ئىشتا ئۇنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۇلۇغلىقىغا مەدھىيە ئوقۇلدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈرگەندى. 7 بىز ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ موللۇقى بىلەن ئۇنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇللۇقتىن ھۆر قىلىنىشقا، ئەتائەتسىزلىكلىرىمىزگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛ 8 [بۇ مېھىر-شەپقەتنى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بىزگە زور تارتۇقلىدىكى، 9 - ئۇ ئۆز كۆڭلىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى بويىچە ئىرادىسىدىكى سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشلەردە بولغاننىڭ ھەممىسىگە، زېمىندا بولغاننىڭ ھەممىسىگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بىزگە تايان قىلدى؛ 11 ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مېراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى بويىچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا ئالدىنلا بېكىتىلگەندۇق؛ 12 شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تايانچ قىلغان بىزلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۇلۇغلىقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ 13 ھەقىقەتنىڭ كالام-

سۈزى، يەنى نىجاتىڭلاردىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەر مۇ ئۇنىڭغا تاياندىڭلار - ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس روھ بىلەن مۇھۈرلەندىڭلار. 14 خۇدانىڭ شان-شەرىپىنىڭ تۇلۇغۇلۇقى نامايان قىلىنىپ، ئىگىلىكى ئۈزۈل-كېسىل ھۆر-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ مېراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولىدۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مۇھەببىتىڭلار توغرىلىق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، 16 دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتتىم؛ 17 تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرىپىنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ ئۇنى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىينى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھنى ئاتا قىلغاي، 18 شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىتىكى كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ، ئۇنىڭ چاقىرىقىغا باغلىنغان ئۈمىدىڭلارنىڭ نېمىلىكىنى، ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە بولغان شەرەپلىك مېراسىنىڭ قىممەتلىكىنى 19 ۋە ئۇنىڭ ئىشەنگۈچى بىزىلەرگە زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز بۈيۈكلىكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛ 20 دەل شۇ قۇدرەتتىن ئۇ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرىشەردە ئۆزىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزغىنىدا ئۇنىڭدا يۈرگۈزگەندى، 21 پەقەت بۇ زاماندىلا ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن، كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىندىغان ھەرقانداق نام-شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قويغان؛ (aiōn g165) 22 بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قويۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممىگە باش بولۇشقا ئاتا قىلغان. 23 جامائەت بولسا ئۇنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن تولدۇرغۇچىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولساڭلار، قەبىھلىكلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا ئۆلگەن بولۇپ، 2 بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى تۇتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى

بۇگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇتۇتقان روھقا ئەگىشىپ،
بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانىسلەر؛ (aiōn g165) 3 بىز ھەر بىرىمىز مۇ ئىلگىرى
شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتىلىرىمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات تۇتقۇزگەنمىز،
ئەتىلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىياللىرىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا
ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ 4 بىراق خۇدا، مول رەھىم-
شەپقەتنى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بىزگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش
مېھىر-مۇھەببەتنى تۈپەيلىدىن، 5 ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدىمۇ، بىزگە
مەسھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلۇڭلار!)،
6 بىزنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، تەرىشلەردە مەسھ ئەيسا بىلەن بىللە
ئولتۇرغۇزغان؛ 7 مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسھ ئەيسادا بىزگە
قارىتىلغان مېھرىبانلىقى بىلەن ئىپادىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى
كۆستىشتىن ئىبارەتتۇر؛ (aiōn g165) 8 چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ
ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇڭلار. بۇ ئىش ئۆزۈڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى
خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، 9 ئۇزادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ،
بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. 10 چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن
ھۈنەرىدۇرمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسھ ئەيسادا يارىتىلغانمىز؛ خۇدا ئەسلى
بىزنىڭ ئۇلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئاللا تەييارلىغانىدى. 11 شۇڭا
سىلەر ئەسلىدە ئەتىلىرىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر» دەپ ھېسابلانغانىڭلارنى،
- ئىنساننىڭ قولى بىلەن ئەتىلىرىدە «خەتتە قىلىنغانلار» دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن
«خەتتىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، 12 شۇنداقلا شۇ چاغدا مەسھسىز بولۇپ،
ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ، ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى
يات بىلىپ، بۇ دۇنيادا ئۆمىدىسىز ھەم خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا

تۇتۇڭلار، 13 لېكىن ئەسلى يىراقلاردا بولغان سىلەر ھازىر مەسھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىنىدىكەنلەر؛ 14 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامىنى چېقىۋەتتى؛ 15 يەنى، ئۆز ئەللىرى ئارقىلىق ئۆچمەنلىكنى تۇڭسىپ، بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتكەن، ئەمىرلەرنى يەتكۈزگەن قانۇننى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئاپىرىدە قىلدى؛ 16 كېيىنكى مەخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ، ئىككىسىنى بىر تەندە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى؛ 17 ئاندىن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا تۇرغان سىلەرگىمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرنى جاكارلىدى، يېقىندىكىلەرگىمۇ ئىناقلىقنى جاكارلىدى. 18 چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۇنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا ئانا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. 19 شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر مۇساپىرلار، ياقا يۇرتلىكلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلەرگە ۋە تەنداش بولسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيدىكىلىرىدىن بولسىلەر؛ 20 سىلەر روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر؛ بىنانىڭ «بۇرچەك تېشى» بولسا ئەيسا مەسھ ئۆزىدۇر؛ 21 ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۇختا جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، رەببە مۇقەددەس بىر تىبادە تىخانا بولۇشقا تۈسۈپ بارماقتا. 22 سىلەرمۇ [قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر تۇرالغۇسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەلدىكىلەر» ئۈچۈن مەسھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى بولغان مەنىكى پاۋلۇس - 2 (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلەرگە خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ بارىدىغان غوجدارلىقم توغرىلىق، 3 يەنى ئۇنىڭ ماڭا ۋەھىي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرىلىق خەۋەردار بولۇشۇڭلار مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-پاز يازغانىدىم؛ 4 سىلەر ئۇنى ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسھنىڭ سىرى توغرىلىق يورۇتۇلغانلىقىنى بىلىپ يېتىسىلەر) 5 ئىلگىرىكى دەۋرلەردە بۇ سىر

ئىنسان باللىرىغا ئۇنىڭ مۇقەددەس روسۇللىرى ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھىي قىلىنغاندەك، ئايان قىلىنغان ئەمەس. 6 دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەلدىكىلەر» دىن بولغانلارمۇ ئورتاق مىراسخورلار، تەندىكى ئورتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولىدۇ؛ 7 خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۇنىڭ كۆچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن، مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەيىنلەندىم؛ 8 ماڭا - مۇقەددەس بەندىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ تۆۋىندىن تۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا مەسىھنىڭ مۆلچەرلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرىلىق خۇش خەۋەر جاكارلاش 9 ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى توغرىلىق ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت قىلىندى. 10 (aiōn g165) بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىملىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر ئاشكارە قىلىنىشتىن ئىبارەتتۇر. 11 بۇ ئىش بولسا، ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە ئىجرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى بويىچىدۇر؛ 12 (aiōn g165) ئۇنىڭ ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛ 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن ئوتتۇرىدىكى، مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبىرىم تۈپەيلىدىن پەرىشان بولماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ. 14 مەن شۇ سەۋەبتىن تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكۈمەنكى، 15 (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتلىق مۇناسىۋەتلەر ئۇنىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالىدۇ) 16 ئۆز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن، روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنيانىڭلاردا كۈچلەندۈرگەي؛ 17 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق تۇرۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە يىلتىز تارتقان، ئۇل سېلىنغان، 18

بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە مەسھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كەڭلىكى، ئۇزۇنلۇقى، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى چۈشىنىپ ئىگلىۋالغايلىرى؛ يەنى ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ ئېشىپ چۈشىدىغان ئۇنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ يەتكەنلىرى، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغانلىرى. 20 ئەمدى ئىچىمىزدە يۈرگۈزۈلدىغان قۇدرىتى بويىچە بارلىق تىلىكىمىز ياكى ئويلانغانلىرىمىزدىنمۇ ھەددى-ھېسابسىز ئارتۇق ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قادىر بولغۇچىغا، - 21 ئۇنىڭغا دەۋردىن دەۋرگىچە، ئەبەدىلەتتە بەدگىچە جامائەتتە مەسھ ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

4 ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببىڭ مەھبۇسى بولغان مەنىكى، [خۇدانىڭ] سىلەرنى چاقىرىغان [بۈيۈك] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى تۇتۇنمەن، 2 ھەممە ئىشتا كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىرىڭلارغا مۇھەببەت ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، 3 ئىناق-خاتىرجەملىكىڭلارنى رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان بىرلىكىنى تۇتۇشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [تۇتۇنمەن]. 4 تەن بىردۇر، روھ بىردۇر، - خۇددى چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۆمىدكە چاقىرىلغىنىڭلاردەك، - 5 رەب بىردۇر، ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۆمۈلدۈرۈلۈش بىردۇر، 6 ھەممىنىڭ خۇدائاتىسى بىردۇر؛ ئۇ بولسا ھەممىدىن ئۈستۈن تۇرغۇچى، ھەممىنى يۈرگۈزگۈچى ۋە ھەممىمىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. 7 شۇنداقسىمۇ ھازىر ھەر بىرىمىزگە مەسھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە شەپقەت تەقدىم قىلىنغاندۇر؛ 8 شۇڭا، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: - «ئۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى، [ئىنسانلارنى] تۇتقۇن قىلغۇچىلارنى ئۇ ئۆزى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم ئىنسانلارغا ئىلتىپاتلارنى تەقدىم قىلدى». 9 ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا، [ئاۋۋال] يەرنىڭ تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ 10 چۈشكەن زات

بولسا بارلىق ئەرشلەردىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەننىڭ دەل ئۆزىدۇر؛ كۆتۈرۈلۈشنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ 11 شۇڭا، بەزىلەرنى روسۇللار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى خۇش خەۋەرچىلەر، بەزىلەرنى باققۇچى ۋە ياكى تەلىم بەرگۈچىلەر قىلىپ تەيىنلىگەن دەل ئۆزىدۇر. 12 بۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋە زىپىسىگە، جۈملىدىن مەسھنىڭ تېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قوراللاندىرۇپ كامالەتكە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت؛ 13 ۋەزىپە ھەممىنىڭ ئېتىقادتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە، كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، - يەنى مەسھنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۆلچىمىگە يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ 14 شۇنداق بولغاندا، يەنە گۆدەك بالىلاردىن بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇۋلۇقىدىن ئويلاپ چىققان ئالدامچى نىيەت-پىلانلىرى بىلەن، ئۇلارنىڭ ھىيلە-نەيرىكىدىن چىققان تەلھاتنىڭ دولقۇنلىرىدىن ئۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ ھەرخىل شامىلىدا ئۇياق-بۇياققا ئۇچۇرۇلۇپ كەتمەيمىز؛ 15 ئەكسىچە، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە تۇرۇپ ھەقىقەتكە بېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، بېشىمىز بولغان مەسھكە باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۆسۈپ يېتىلىدىغان بولىمىز؛ 16 ئۇنىڭدىن پۈتكۈل تەن، ئەزالىرى بىر-بىرىگە جىپىسلاشتۇرۇلۇپ، ئوزۇقلۇق تەمىنلىگۈچى ھەرىس ئۆگە ئارقىلىق بىر-بىرىگە تۇتاشتۇرۇلۇپ، ھەرىس ئەزانىڭ ئۆزىگە خاس ئۆلچەنگەن ۋەزىپىنى ئوتىشى بىلەن بارغانچە ئۆستۈرۈلۈپ، مۇھەببەت ئىچىدە ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا ئىشلىمەكتە. 17 شۇڭا شۇنى ئېيتىمەنكى، رەببە ئۇنى تاپلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك، يەنى ئۇلارنىڭ ئۆز ئوي-پىكىرلىرىنىڭ جەمئىيلىكىدە ماڭغىنىدەك مېڭىۋەرمەسلىكىڭلار كېرەك؛ 18 ئۇلار قەلبىنىڭ قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمىزلىك تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ ھاياتىدىن ئادا-جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قاراڭغۇلىشىپ كەتكەن، 19 ئار-نومۇسىنى تاشلىۋېتىپ،

نەپسانىيە تېخىلىكى ئاۋۇپ ھەرخىل ئىپلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە، كەيپ-ساپاغا بېرىلگەن. 20 ئەمما سىلەر بولساڭلار، مەسھنى شۇنداق يولدا تۈگىتىپ تونۇغان ئەمەسسىلەر - 21 (ھەقىقەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك، ئۇنى ھەقىقەتەن ئاڭلىغان، ئۇنىڭدا تۈگىتىلگەن بولساڭلار) - 22 دەپمەك، ئىلگىرىكى تۈرمۈشۈڭلارغا خاس بولغان، ئالداچى ئارزۇ-ھەۋەسلەرگە ئەگىشىپ ئۆزىنى بۇلغۇغۇچى «كونا ئادەم»نى سېلىۋېتىپ، 23 ئوي-زېھنىڭلارنىڭ روھىدا يېڭىلىنىپ، 24 خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن، ھەقىقەتتىن چىققان ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى كىيىۋېلىشىڭلار كېرەكتۇر. 25 شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سېلىۋېتىپ، ھەر بىرىمىز ئۆز يېقىنلىرىمىز بىلەن ھەقىقەتنى سۆزلىشىپ، چۈنكى بىز بىر-بىرىمىزگە نىسبەتەن بىر تەننىڭ ئەزالىرىدۇرمىز. 26 «ئاچچىقلىنىڭلار، ئەمما گۇناھ قىلماڭلار»، غەزىپىڭلار كۈن پاتقۇچە داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛ 27 ياكى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قويۇپ بەرمەڭلار. 28 ئوغرى ئىككىنچى ئوغرىلىق قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە ئۇ مېھنەت قىلىپ ئىككى قولىغا تايىنىپ ھالال ئىش قىلىۋىتىپ، ھاجىتى بولغانلارغىمۇ بۆلۈپ بەرگۈدەك ئۆز تاپقىنى بولسۇن. 29 ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق ئىپلاس سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئاڭلىغۇچىلارغا شەپقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا ئۇيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. 30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمەڭلەر؛ چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ بىلەن ھۆر-نىجات كۈنى ئۈچۈن مۇھۈرلەنگەنسىلەر؛ 31 ئۆزۈڭلاردىن ھەرقانداق ئوچ-ئاداۋەت، ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجرالار، تىل-ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار؛ 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۇمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسھتە سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5 شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۇنى ئۆلگە قىلغانلار، ھەمدە مەسھ بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا ئاتا پىدا قىلغاندەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئەمما مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق ياكى نەپسانىيەتچىلىك ئاراڭلاردا ھەتتا تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ 4 شۇنداقلا ئېپىسلىق، ئەخمىقەنە پاراڭلار ياكى چاڭنا چاقچاقلارمۇ تىلڭلارغا ئېلىنمىسۇن - بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر - بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشەككۈرلەر چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردار سىلەردىكى، ھەرقانداق بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك بولغۇچى ياكى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر) مەسھ ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مەراسىم بولالمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆزۈڭلارنى قۇرۇق گەپلەر بىلەن ئالداڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى نىسبەتەن تىزىلكتىن بولغان پەرزەنتلەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 7 شۇڭا ئۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولماڭلار؛ 8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قاراڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببە يورۇقلۇقسىلەر؛ يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تەركىب تاپقاندۇر)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببى خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى ئوڭىنىپ ئىسپاتلاڭلار. 11 قاراڭغۇلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار؛ ئەكسىچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئەيىبلەڭلار؛ 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشۇمۇ نومۇس ئىشتۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن ئەيىبلەپ ئاشكارىلىغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈنىدۇ؛ يورۇقلۇق ئاشكارىلانغان ھەممە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ مۇنداق دەيدۇ: - «ئويغان، ئەي ئويۇنچى! تىرىل ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن! ۋە مەسھ سېنى پارلاپ يورۇتىدۇ». 15 شۇنىڭ ئۈچۈن

سەلەرنىڭ مېڭىۋاتقان يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار؛ يولۇڭلار نادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ 16 ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىمەت بىلىپ تۇتۇۋېلىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. 17 بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار، بەلكى رەببىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار؛ 18 ھاراق-شاراب ئىچىپ مەست بولماڭلار؛ شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاقتۇرىدۇ؛ بۇنىڭ ئورنىغا روھقا تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، 19 بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۆيلىرى ۋە روھىي ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر ياكى تىپ رەببى مەدھىيەلەر؛ 20 ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا تەشەككۈر-رەھمەت ئېيتىڭلار، 21 مەسھتىن ئەيمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار. 22 سىلەر ئاياللار، رەبكە بويسۇنغاندەك ئۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ 23 چۈنكى مەسھ جامائەتنىڭ بېشى بولغاندەك، ئەر ئايالنىڭ بېشىدۇر؛ مەسھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر. 24 ئەمدىلىكتە جامائەت مەسھكە بويسۇنغاندەك، ئاياللار ئەرلىرىگە ھەممە ئىشتا بويسۇنۇن. 25 ئەرلەر ئاياللىرىڭلارنى سۆيۈڭلەر، خۇددى مەسھنىڭ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ 26 [مەسھنىڭ جامائەت ئۈچۈن] شۇنداق قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسنىڭ سۈيى» بولغان سۆز-كلام بىلەن يۇيۇپ پاكلايدۇرۇش ئۈچۈندۇر، 27 شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا ئۆزىگە ھازىر قىلىپ، ئۇنى ھېچ داغ، قورۇق ياكى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالىي قىلىپ، تولۇق مۇقەددەس ۋە ئەيىبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 28 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر ئۆز ئاياللىرىنى ئۆز تېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى كېرەكتۇر؛ ئۆز ئايالنى سۆيگەن كىشى ئۆزىنى سۆيگەن بىلەن باراۋەر. 29 چۈنكى ھېچكىم ئەسلا ئۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپەتەنلەنگەن ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى ئۇزۇقلاندۇرىدۇ

ھەم ئاسرايدۇ؛ بۇ خۇددى مەسھنىڭ جامائەتى [ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. 30 چۈنكى بىز ئۇنىڭ تېنىنىڭ ئەزالىرىدۇرمىز: 31 «شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 32 بۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن ھازىر مەسھ ۋە جامائەت توغرىلىق سۆزلەۋاتمەن. 33 ئەمما سىلەر مۇھەررىرلەر ئۆز ئايالىڭلارنى ئوزۇڭلارنى سۆيگەندەك سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنىپ، ئۇنى ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇ دۇرۇس دۇر. 2 «ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەتلە» - بۇ بولسا ئىچكىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر. 3 «شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرسەن» - [دەپ ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى ئۇلارنى رەببىڭ تەرىپىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. 5 سىلەر قۇللار، ئەتىدىن بولغان خوجا يىنىڭلارغا مەسھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭلۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە تىترەش بىلەن ئىتائەت قىلىڭلار؛ 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى مەسھنىڭ قۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-دىل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار؛ 7 ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى رەببىگە چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار؛ 8 شۇنى بىلگەنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن ياكى ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەببىدىن ئۆزىگە ياندى. 9 سىلەر خوجا يىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجا يىنىڭلار ئەرشتىدۇر، ئۇنىڭدا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. 10 ئاخىردا، قېرىنداشلار، رەببە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈلۈڭلار؛ 11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-نەيرەڭلىرىگە تاقابىل

تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ بۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيىۋېلىڭلار؛ 12 چۈنكى ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان رەزىل روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn q165) 13 مۇشۇ ۋەجىدىن تۈزۈڭلارغا خۇدانىڭ پۈتۈن ساۋۇت-يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلارنى، رەزىللىك كۈنىدە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولسىلەر. 14 ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار - ھەقىقەت بەلۋېغىنى بېلىڭلارغا باغلاپ، مەيدەڭلەرگە ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۇتۇڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق چورۇقنى كىيىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچنىڭ قالىقىنى قولغا ئېلىڭلار؛ ئۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق ئوت ئوقلىرىنى ئۆچۈرۈپتەلەيدىغان بولسىلەر. 17 ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇيۇلغىسىنى كىيىپ، خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى، يەنى روھنىڭ قىلچىنى ئېلىڭلار؛ 18 ھەممە ۋاقىت-پەسىلدە روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن دۇئا قىلىڭلار؛ دەل بۇ ئىشتا قەتئىي ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە دۇئا-ئىلتىجالار قىلىڭلار؛ 19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلارنى، - ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىللىق بىلەن ئاشكارە قىلاي. 20 مەن دەل شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىللىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا [دۇئا قىلىڭلار].

21 ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى ئىشلاردىن، مېنىڭ قانداق ئوتۇۋاتقانلىقىمدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببە سادىق خىزمەتكار بولغان تىككۇس سىلەرگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلدۇ. 22 مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ

ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار
ۋە ئۇنىڭ كۆڭلۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا
خاتىرىجە مەلۇمات، مۇھەببەت ھەم ئىمان-ئىشەنچ خۇدا ئاتا ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن
بولغاي! 24 رەب ئەيسا مەسىھنى ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈ بىلەن سۆيگۈچىلەرگە
مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپلىقلارغا

1 ئەيسا مەسھنىڭ قۇللىرى بولغان پاۋلوس ۋە تىموتىدىن، فىلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە، يېتەكچىلەر ۋە خىزمەتچىلەرگە سالام! 2 سىلەرگە خۇدا ئاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغانى! 3 ھەرقېتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىدە مەن خۇدايىغا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 4 ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىدا، سىلەرنىڭ بىرىنچى كۈنىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىڭلار تۈپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇراملىق بىلەن سىلەرگە دۇئا-تلاۋەت قىلىۋاتىمەن؛ 6 چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىلىكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تاكى ئەيسا مەسھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تاماملايدۇ؛ 7 مېنىڭ ھەممىڭلار توغرىلىق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر؛ چۈنكى مەن قەلبىڭلاردىن دۇرۇمەن، مەن زىنداندا زەنجىرلەنگەنمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمۇ، دەلىللىگەنمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. 8 مېنىڭ مەسھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا ئۆزى گۇۋاھچىدۇر. 9 مېنىڭ دۇئا-تلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەر تەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايىكى، 10 سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسھنىڭ كۈنىدە پاك-دىيانەتلىك، ئەيىبىز بولسىلەر 11 ھەمدە ئەيسا مەسھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلەر. 12 بىراق سىلەرگە شۇنى خەۋەرلەندۈرمەكچىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى؛ 13 چۈنكى مېنىڭ

قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىمپېراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇنخاندىكىلەرگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. 14 شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم تۈپەيلىدىن رەبگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىنى قورقاي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ 15 دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ ياكى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جاكارلايدۇ؛ 16 كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يەرگە قويۇلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدىن شۇنداق قىلماقتا؛ 17 ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭلىدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. 18 ئەمدى بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداقلا بولمىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جاكارلىنىدۇ؛ مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنىۋېرىمەن. 19 چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولدى دەپ بىلىمەن، 20 - دەپمەك، تەقەززالىقىم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم بويىچە ھېچ ئىشتا خىجالەتچىلىكتە قالماستىن، تىرىك ياكى تۈلۈك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ تېنىمدە ئۇلۇغلانسۇن! 21 چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، ئۆلۈش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. 22 جېنىم تېنىمدە قالسا، ئەمدى نېسۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولدى؛ لېكىن قايسىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللىۋېلىشىمنى بىلمەيۋاتمەن؛ 23 مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن - بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ 24 ئەمما سىلەر ئۈچۈن جېنىمنىڭ تېنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەيمەن. 25 ئەمدى بۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادتا ئالغا ئىلگىرىلىشىڭلار ھەم شاد-خۇرام

بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرمەن دەپ بىلىمەن؛
26 شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلەرگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋە جىدىن مەن ئارقىلىق
مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ تەنتەنە قىلىشىڭلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ! 27 پەقەت
ئۆزۈڭلارنى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇڭلارنى، مەن يېنىڭلارغا بېرىپ
سىلەر بىلەن دېدارلاشقاندىمۇ، سىلەردىن ئايرىلغاندىمۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاڭلايدىغىنىم
سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى
ئېتىقادنىڭ يولىدا كۈرەشكە ئىنتىلىۋاتقىنىڭلار، 28 شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ
ھېچقانداق ۋەھىمىلىرىدىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ
غەيرەت، ئۇلارغا ھالاكەتنىڭ بەلگىسى، سىلەرگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ
ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالايتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتتۇر؛ 29 چۈنكى
مەسىھنىڭ يولىدا سىلەرگە پەقەت ئۇنىڭغا ئىشىنىشىڭلار ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ
ئۈچۈن خورلۇققا ئۇچراشۇمۇ نېسىۋە قىلىنغاندۇر. 30 چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە
كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۈرەشكە
سىلەرمۇ يولۇققانسىلەر.

2 ئەگەر ئەمدى مەسىھتە رىغبەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار
دېيىلسە، روھنىڭ سېرداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىنلىق
بار دېيىلسە، 2 - ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا
ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، ئاراڭلاردا ھېچ ئىش
رىقابەتتىن ياكى قۇرۇق شۆھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئەكسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا
كىچىك پېشىللىق بولۇپ ھەر بىرىڭلار باشقىلارنى ئۆزۈڭلاردىن يۇقىرى دەپ
بىلىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا شاد-خۇراملىقىمنى كامىل قىلىسىلەر. 4 ھەر بىرىڭلار
پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ

كۆڭۈل بۇلۇڭلار. 5 مەسھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: -
6 ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شەكلىدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئولجا قىلىپ تۇتۇۋالدى؛ 7 ئەكسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقلىدى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شەكلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ، 8 ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كرىستىنكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەت مەن بولدى؛ 9 شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ مەرتىۋىلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، 10 ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، 11 خۇدا ئاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسھنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلدۇ. 12 شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلەردىم، سىلەر ھەممىڭ ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىڭلاردا بولغىنىمىزلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئەيىنىشتە، تىرىگەن ھالدا ئۆز ئىجتىھاتلىرىنى ھەرتەرەپكە تەتبىقلاشقا ئىنتىلىڭلار. 13 چۈنكى خۇدانىڭ كۆزەل خاھىشى بويىچە سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلەشكىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئىچكىڭلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. 14 ھەممە ئىشلارنى غۇدۇڭشىماي ياكى تالاش-تارتىش قىلماي قىلىڭلار؛ 15 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى تەتۈر، ئەسەبىي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بەرگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغىسىز پەرزەنتلىرى بولسىلەر؛ 16 شۇنىڭدەك ھاياتنىڭ سۆز-كلامىنى سۇنۇپ بەرگۈچى بولغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، مەن سىلەردىن مەسھنىڭ كۈنىدە بىكار يۈگۈرمە پىتمەن، بىكار جاپا تارتما پىتمەن دەپ پەخىرلىنىپ تەنتەنە قىلايلايدىغان بولمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېتىقادىڭلاردىكى قۇربانلىق ھەم

خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلسامۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەببە پات ئارىدا تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام، 20 چۈنكى يېنىمدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلىدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ 22 ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالىدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكىنى بىلىسىلەر. 23 ئەمدى ئاقىۋىتىمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشىنى ئۈمىد قىلىمەن؛ 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىڭلارغا پات ئارىدا بارىدىغانلىقىمغا رەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭدىن ئاۋۋال مېنىڭ قېرىندىشىم، خىزمەتدەشىم ھەم سەپدەشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىڭلار ھەم ھاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق ياردىمىڭلارنى يەتكۈزگۈچى ئېپافرودىنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىنى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەندى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل ھالىدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار تۈپەيلىدىن ئازابلىدى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلىشىپ قالدى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھىم قىلدى، ھەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغا ئەمەس، بەلكى ماڭمۇ رەھىم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەببە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەرگە ھۆرمەت قىلىڭلار؛ 30 چۈنكى ئۇ

مەسھنىڭ خىزمىتى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان ياردىمىڭلارنى بېجىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

3 ئاخىرىدا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەببە شادلىنىڭلار! بۇلارنى سىلەرگە قايتا

يېزىش مەن ئۈچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلەرگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2

ئىنتىلاردىن ھېزى بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزى بولۇڭلار، «تىلىم-تىلىم

كەسكۈچىلەر»دىن ھېزى بولۇڭلار! 3 چۈنكى ھەقىقىي سۈننەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ

روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسھ ئەيسادىن پەخىرلىنىپ تەنتەنە قىلغۇچى،

ئەتكە تايانمايدىغان بىزلەردۇرمىز. 4 مېنىڭمۇ ئەتكە تايانغۇچىلىكىم بار! باشقىلار «ئۆز

ئەتلىرىمگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ 5 سۈننەتكە كەلسەك، مەن

توغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈننەت قىلىندىم، ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنىئامىنىنىڭ

قەبىلىسىدىن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيىسى» مەن؛ تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا،

«پەرىسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ 6 خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك،

جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم، تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان ھەققانىيلىققا

كەلسەك، ئەيىبىم ئىدىم؛ 7 ئەمما ماڭا نېمە ئىش «پايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسھ

سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ 8 مەسھ ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى

ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن؛ مەن دەرۋەقە

ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان، بەرھەق، مەسھكە ئېرىشىشىم ئۈچۈن

بۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9 مەسھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر

ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان ھەققانىيلىق) تىن ۋاز كېچىپ، مەسھنىڭ

ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن

بولغان ھەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛ 10 مۇددىئايىم ئۇنى تونۇشتۇر، - يەنى ئۇنىڭ تۆلۈپ

تېرىلىشىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-ھەمدەملىكتە

بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى ئۆلگە قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ، 11 شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر ئۆلۈمدىن تىرىلىشكە يېتىشىنى مۇددىئا قىلىمەن. 12 ئۇلارغا ئېرىشتىم ياكى كامالەتكە يەتتىم دېمەكچى ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىھ ئەيسانىڭ مېنى تۇتۇۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نشانىنى ئۆزۈم تۇتۇۋالسام دەپ چىپىپ يۈرمەكتىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن ئۆزۈمنى ئۇنى تۇتۇۋالدىم دەپ قارىمايمەن. پەقەت شۇ بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، تۇتۇپ كەتكەن ئىشلارنى تۇتۇپ، ئالدىمىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ، 14 نشانىنى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان بۈيۈك چاقىرىقىدىكى ئىنئامغا قاراپ چىپىپ يۈرمەكتىمەن. 15 ئەمدى ئارىمىزدىن كىمكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ ئوي-مەقسەتتە بولايلى. ئەگەر باشقىچە ئوي-مەقسەتتە بولساڭلار، خۇدا بۇنىمۇ سىلەرگە كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 16 قانداقلا بولمىسۇن، قانداق ئۆلچەمگە يەتكەن بولساق، شۇ ئۆلچەم بويىچە قەدەم بېسىۋېرەيلى. 17 مېنى ئۆلگە قىلىپ ئەگىشىڭلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا بىز سىلەرگە تىكلەپ بەرگەن نەمۇنە بويىچە ئوخشاش يولدا ماڭغانلارغىمۇ كۆزۈڭلارنى تىكىپ، ئۇلاردىن ئۆگىنىڭلار. 18 چۈنكى سىلەرگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ۋە ھازىرمۇ كۆز ياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، نۇرغۇن كىشىلەر مەسىھنىڭ كىرىستىغا دۈشمەن بولۇپ ماڭاقتا. 19 ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ھاللا كەتتۇر، خۇداسى ئۆزىنىڭ قارىندۇر، شەرىپى قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسىسىزلىقىدۇر، ئويلانغىلىرى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ئىشلاردۇر. 20 ھالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرىشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ چۈشۈشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىھدۇر. 21 ئۇ بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدىغان قۇدرىتى بويىچە بىزنىڭ ئەبگارى بۇ تېنىمىزنى ئۆزگەرتىپ، ئۆزىنىڭ شان-شەرەپلىك تېنىگە ئوخشاش ھالغا كەلتۈرىدۇ.

4 ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۆيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەببە چىڭ تۇرۇڭلار، ئى سۆيگەنلىرىم! 2 ئىۋودىيادىن تۆتۈنمەن، ۋە سۇنتىخەدىن تۆتۈنمەنكى، رەببە بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار! 3 دۇرۇس، مەن سەندىمۇ تەلەپ قىلمەنكى، ئى ھەقىقىي ھەمبويۇنتۇرۇقلۇق خىزمەتدەشم، بۇ ئاياللارنىڭ ياردىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا ناملىرى «ھاياتلىك دەپىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بىرگە كۆرەش قىلغان. 4 رەببە شادلىنىڭلار؛ مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىڭلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن؛ رەببە يېقىندۇر! 6 ھېچ ئىش توغرۇلۇق ئەندىشە قىلماڭلار؛ بەلكى ھەر بىر ئىشتا تەشەككۈر ئېيتىپ تىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا ھەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار؛ 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئويلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكىرىڭلارنى مەسھ ئەيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىردا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار ھەققەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار ھەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۆھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت ياكى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار. 9 مەندىن ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆرگەنلەرنىڭ ھەرقاندىقى بولسا، سىلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا سىلەرگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەببە زىيادە شادلاندىمكى، سىلەر ھازىر ئاخىردا ماڭا بولغان كۆيۈنچانلىقىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار (بىلىمەنكى، ماڭا دائىم كۆيۈنۈپ كەلدىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش پۇرسىتى چىقمىدى). 11 مەن بۇ گېپىمنى،

برەر موھتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم يوق؛ چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر،
 بارىغا قانائەت قىلىشنى ئوگىنىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن،
 ھەم كەڭچىلىكتە ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا
 ھەم ئاچلىقتا، ھەم باياشاتچىلىقتا ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئوگىنىۋالدىم.
 13 ماڭا قۇدرەت بەرگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. 14
 ھالبۇكى، مېنىڭ قىيىنچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلىدىڭلار. 15
 سىلەرگىمۇ مەلۇمكى، ئەي فىلىپپىلىقلار، مەن ماكىدونىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ
 چىققىنىمدا، خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلەرگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا،
 سىلەردىن باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن
 بىلەن ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى ۋاقىتىمىمۇ ئىھتىياجىم
 چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم ياردەم ئەۋەتىڭلار. 17 مېنىڭ بۇنداق
 دېيىشىم، سىلەردىن برەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سورىغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم بولسا
 ھېساۋاتىڭلارغا [روھىي] مېۋىنىڭ كۆپ تولىنىشىدىن ئىبارەتتۇر. 18 لېكىن مەندە
 ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى ئېپىفودىنتىن
 تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە موچىلىققا چۆمدۇم. بۇ ئەۋەتكىنىڭلار
 ئىنتايىن خۇشبۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان بىر
 قۇربانلىقتەك ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى
 مەسىھ ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. 20
 ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدىلىك بەدگىچە شان-شەرىپ بولغاي! ئامىن. (aiōn)
 g165) 21 مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام يەتكۈزۈڭلار.
 يېنىمىدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلەرگە سالام! 22 بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن،

بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ] ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلەرگە سالام! 23 رەبىمىز

ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولوسسلىكلەرگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىدىن، كولوسسى شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە بولغاي! 3 بىز مەسھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە باغلىغان مۇھەببىتىڭلار توغرىلىق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشىلەردە ساقلاشقا ئۈمىد تۇيەيلىدىن رەب ئەيسا مەسھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۈزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ 5 سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەقىقەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانىڭلار؛ 6 بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇماقتا، شۇنداقلا سىلەرگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۇنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۇ سىلەردىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا؛ 7 سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشلىشىمىز ئەپپاسىتىن تۈگەنگەنلىرىڭلار، ئۇ ياردىمىزدە مەسھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ 8 ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى. 9 بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھى يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. 10 شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بەرگەندە، خۇدانى ھەقىقىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىشىڭلار؛ 11 بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك

كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلسىلەر. 13 ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ 14 ئۇنىڭدا ھۆرلۈك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. 15 ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر؛ 16 چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجا يىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. 17 ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ 18 ئۇ يەنە تەننىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلىگۈچىدۇر؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. 19 چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا، 20 ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۇنىڭ كىرىستتە تۈكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، - ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى؛ 21 ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭلۈڭلاردا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرمۇ، ئۇ ئۆز ئەتلىك تېنىدە ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان 23 (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۆل سېلىنىپ مۇستەھكەم تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدىن نېرى قىلىنمىساڭلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتتا جاكارلانغان؛ مەنكى پاۋلوس ئۇنىڭغا خىزمەتچى

قىلىندىم. 24 ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن،
 ۋە شۇنىڭدەك مەسھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى،
 يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن؛ 25 مەن [جامائەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-
 كالامغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجدارلىقى
 بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ 26 بۇ سۆز- كالامدىكى سىز بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە
 دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرىگە ئاشكارىلاندى؛
 (aiōn g165) 27 چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ
 سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىز بولسا شان-شەرەپكە
 ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسھنىڭ ئۆزىدۇر. 28 بىز ئۇنى
 جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر
 قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېككەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم
 بېرىمىز. 29 مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۆرەش
 قىلىپ جاپا تارتمەن؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زور دۇر.

2 چۈنكى مەندە سىلەر ئۈچۈن، لا ئودىكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى
 كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۆرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلەرگە
 بىلگۈزمەپكەن؛ 2 كۆرۈشۈمنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-
 بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرنى، يەنى مەسھنى
 چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر؛ 3
 چۈنكى ئۇنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. 4 مېنىڭ
 بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلىق-سىپايە گەپلىرى بىلەن
 ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ 5 چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولساممۇ،
 روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىلىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە

مەسھەگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىڭلىقىغا قاراپ شادلىنىمەن. 6 مەسھە،
رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولساڭلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، 7
سىلەر تەلىم بېرىلگەندە ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا،
ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ تۇرغۇچى
بولۇڭلار؛ 8 ھېچكىمنىڭ مەسھە بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق ياكى بىمەنە ئالدامچىلىق
بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-
قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى ئۆز ئولجىسى قىلىپ ئازدۇرماستىقى ئۈچۈن ھېزى
بولۇڭلار؛ 9 چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسھەدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرى
تەن شەكلىدە تۇرىدۇ؛ 10 ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم
ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇكەممەلدۇرسىلەر؛ 11 سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ
قوللىرى بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانلىقىدە، دەپمەك، مەسھەنىڭ سۈننىتى
بىلەن [گۇناھلىق] ئەتكە باغلىغان تەندىن خالاس قىلىنغانلىقىدە؛ 12 ئۇنىڭ بىلەن
تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپمە قىلىنغانلىقىدە، سىلەر يەنە ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن
خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇڭلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن
تەڭ تىرىلگەنلىقىدە. 13 ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىككەڭلار ۋە ئەتىراپىڭلاردىكى
سۈننەتسىزلىككەڭلار تۈپەيلىدىن ئۆلگەن بولساڭلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسھە بىلەن بىللە
جانلاندىردى؛ ھەممە ئىتائەتسىزلىككەڭلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، 14 بەلگىلىمىلەردە
ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۈستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى
ئۆچۈرۈپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كىرىستكە مىخلاتقۇزدى. 15
ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، [كىرىستتە] ئۇلارنى رەسۋا
قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. 16 ئەمدى ھېچكىمنىڭ
بىمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» ياكى شابات كۈنلەر جەھەتلەردە

سەلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار، 17 بۇ ئىشلار بولسا بىر كۈلەڭگە، خالاس؛ ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسھنىڭكىدۇر! 18 ھېچكىمنىڭ سەلەرنى «كىچىك پېشلىق» ۋە پەراشتىلەرگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىتتىپاقىڭلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويماڭلار، مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] ئەتىرىدىكى ئوي-پىكىرلىرى بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆرگەن كۆرۈنۈشلەرگە ئېسىلىۋالماقتىدۇر؛ 19 ئۇلار «باش» نى چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر، لېكىن باشتىن ئۆگە ۋە سىڭىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. 20 ئەگەر مەسھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنلارغا نەسبەتەن تۈلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىنمىسە 22 (بۇنداق بەلگىلىمىلەر ئىلكىدىكى) نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ؟ مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىملەردىن ئىبارەت، خالاس؛ 23 ئۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېشلىق ۋە ئۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە [بۇنداق دانالىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر - ئۇلار پەقەت ئەتىكى ھەۋەسلىرىگە يول قويدۇلا، خالاس.

3 سەلەر مەسھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولساڭلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىتىلىپ ئىزدىنىڭلار، مەسھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆڭۈل-زېھنىڭلارنى يەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار؛ 3 چۈنكى سەلەر ئۆلگەنلىرى، ۋە ھاياتلىقلار مەسھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسھ تاشكارىلانغان چاغدا، شۇ ئان سەلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە تاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر. 5 شۇڭا يەرگە

تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىك، ئېپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۇ بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر) نى تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار؛ 6 چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىنتائەتسىز پەرزەنتلەرگە چۈشكەن. 7 سىلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقتىڭلاردا، بۇنداق ئىشلاردىمۇ ماڭغانسىلەر. 8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۈزۈڭلاردىن سېلىۋېتىڭلار. يەنى غەزەپ، قەھەر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغزىڭلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سېلىۋېتىڭلار. 9 بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار؛ چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيىگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا ئۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىماقتا؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق ياكى يەھۇدىي، سۈننەتلىك ياكى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك، سىكىت، قۇل ياكى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر؛ بەلكى مەسھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلەرگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغرىلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېشىلىق، مۇمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىڭلار؛ 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار؛ مەسھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىڭلار. 15 مەسھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۇن (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشىڭلاردا بولۇڭلار. 16 مەسھنىڭ سۆز-كلامىنى ئۈزۈڭلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا ئۆگىتىڭلار، چېكىلەڭلار، چىن قەلبىڭلاردا

زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى ياكى تىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيەلەنگەنلەر؛ 17 ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار. 18 سىلەر ئاياللار، رەب دە بولغان سۈپىتىڭلارغا لايىق ئۆز ئەللىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ 19 سىلەر ئەرلەر، ئۆز ئاياللىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار؛ ئۇلارغا ئاچچىق قىلماڭلار. 20 سىلەر بالىلار، ئاتا-ئاناڭلارغا ھەممە ئىشلاردا نىئەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىش رەب دە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. 21 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمەڭلار؛ ئۇنداق قىلساڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. 22 سىلەر قۇللار، ئەتىدىن بولغان خوجايىنىڭلارغا ھەممە ئىشتا نىئەت قىلىڭلار؛ پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى رەب بىلەن ئەيىنىپ چىن كۆڭۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار. 23 نېمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولساڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دەل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەڭلار؛ 24 چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامغا رەب بىلەن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر رەب مەسھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم ھەققانىيلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيلىقى ئۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سىلەر خوجايىنلار، قۇلللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىڭلار؛ چۈنكى ئەرىشتە ئۆز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇڭلار؛ 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغابىلىرىڭلار، خۇدا بىزگە مەسھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن ئۆز سۆزىڭگە ئىشىك ئاچسۇن؛ مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا

[دۇئا قىلغۇلار]. 5 سىرتتىكىلەرگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولىدىن بەرمەڭلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۇز بىلەن تېتىتلىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشىنى بىلىسەلەر. 7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەببە سادىق خىزمەتكار، ئىشلىشىمىز بولغان تىككۈس سىلەرگە مەن توغرىلىق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىڭلارنى بىلىۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈلڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۆزى سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىنداشىمىز ئونپىسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلەرگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۇرمىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنىسى ماركۇس شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرىلىق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار؛ ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ماڭا تەسەللى بولغان. 12 سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قولى ئەپافراس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئەرادىسىدە مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆرەش قىلىدۇ. 13 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لا ئودىكتادىكلەر ئۈچۈن ۋە خېيراپولىستىكلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. 14 سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلەرگە سالام، دېھاستىنىمۇ شۇنداق. 15 لا ئودىكتادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. 16 بۇ خەت ئاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لا ئودىكىدىكى جامائەتتىمۇ

ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيەدىكىلەرگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار، 17 ۋە
ئاركىپۇسقا: «سەن رەببە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ
ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» - دەڭلار. 18 مەنكى پاۋلۇستىن تۈز قولۇم بىلەن يازغان
سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلىڭلار. سىلەرگە مېھىر-
شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلوس، سىلاس ھەمدە تىموتىدىن خۇدا ئاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھەدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 2 بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇداغا سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىمىز؛ 3 خۇدا ئاتىمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسھەكە باغلىغان ئۈمىد تە بولغان چىداملىقلىقىڭلارنى ئەزىچىل ئەسلىپ تۇرۇۋاتىمىز. 4 چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۈيىگەنلەر، ئۇنىڭ سىلەرنى تاللىغانلىقى بىزگە ئايان. 5 چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلەرگە يەتكۈزۈلگەندە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزمەلەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ ئۆزىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئوبدان بىلىسلىرىمۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت ئىچىدە تۇرۇقلۇقۇمۇ، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كلامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەببىڭ ئۆزىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، 7 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ما كېدونىيە ۋە ئاقاييا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار؛ 8 چۈنكى رەببىڭ سۆز-كلامى سىلەردىن پەقەت ما كېدونىيە ۋە ئاقايياغلا ياكراپ قالمىستىن، بەلكى ھەممە يەرگە خۇداغا باغلىغان ئېتىقادچىلار توغرىلىق ھەممە يەرگە خەۋەر تارقىلىپتۇ، نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر توغرىلىق] ھېچنەمە دېيىشىمىزنىڭ ھاجىتى قالمىدى. 9 چۈنكى [بىز بارغانلىقى جايدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇتلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەقىقىي خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ،

يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تەربىلۈرگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى

ئەيسانىڭ ئەرىشتىن كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا باققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئاراڭلارغا كىرگىنىمىز توغرىلىق بىلىشلەردىكى،

ئۇ بىكارغا كەتمىدى. 2 سىلەرگە يەنە شۇمۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى

شەھىرىدە قىيىن-قىستاق ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقمۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا

قارىماي خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت

بېرىشى بىلەن يۈرەكلىك بولدۇق. 3 چۈنكى بىزنىڭ تۇتۇش-جېككەشلىرىمىزدە

ھېچقانداق ئالدامچىلىق، ناپاك نىيەت ياكى ھىيلەگەرلىك يوقتۇر. 4 ئەكسىچە، بىز

خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋەرنىڭ ئامانەت قىلىنىشىغا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر

سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى

سېنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋەرنى] جاكارلايمىز. 5

چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئاراڭلارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە

ياكى تاماخورلۇققا نىقاب تاقاپ كەلمدۇق - (بۇ ئىشتا خۇدا بىزگە گۇۋاھچىدۇر -

6 گەرچە بىز مەسھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقمۇ،

مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنساندىن بىرەر ئىززەت -

شۆھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. 7 ئەكسىچە بىز ئاراڭلاردا خۇددى بالا

ئىمتىدىغان ئانا ئۆز بوۋاقلارنى كۆيۈنۈپ ئاسرىغاندەك سىلەرگە مۇلايم مۇئامىلەدە

بولدۇق. 8 شۇ چاغدا، سىلەرگە شۇنداق تەلپۈنگەندۇق، سىلەرگە پەقەت خۇدانىڭ

خۇش خەۋەرىنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا ئۆز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز،

چۈنكى سىلەر بىزگە ئىنتايىن قەدىرلىك ئىدىڭلار. 9 چۈنكى، ئۇ قېرىنداشلار، بىزنىڭ

قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر؛ ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى

ساماسلىق ئۈچۈن كېچە - كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى

سەلەرگە يەتكۈزدۇق. 10 ئېتىقادچىلاردىن بولغان سەلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئەيىبىزى ئىكەنلىكىگە ئۈزۈڭلار ۋە خۇدانىڭ تۈزۈمى گۇۋاھچىدۇر. 11 ۋە يەنە سەلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسەت بەرگىندەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق چېكىلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سەلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. 13 خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشەككۈر ئېيتىمىزكى، سەلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇدانىڭ سۆز-كلامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز-كلام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلىدىڭلار؛ ئۇ [سۆز-كلام] ھازىر ئىشەنگۈچى سەلەردە ئىشلىمەكتە. 14 چۈنكى سەلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسھ ئەيسادا بولغان جامائەتلەردىن ئۆلگەن ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا ئۇچرىغان بولسا، سەلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچرىدىڭلار. 15 ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلۇۋەتكەندى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، 16 «يات ئەللىكلەر» نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىزگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۈزلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزمەكتە؛ لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ بېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. 17 لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سەلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۇدالاشقان بولساقمۇ (تەندە بولسۇمۇ، قەلبدە ئەمەس)، سەلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن يېنىڭلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! 18 شۇنىڭدەك يېنىڭلارغا بارغۇمىز بار

ئىدى - ئەمەلىيەتتە مەنكى ياۋلۇس قايتا-قايتا تىرىشىپ باقتىم، بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. 19 چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇيىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە پەخىرلىنىدىغان تاجىمىز نېمە بولىدۇ؟ بۇ دەل سىلەر ئۆزۈڭلار ئەمەسمۇ؟ 20 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئافىنا شەھىرىدە يالغۇز قېلىپ، 2 ئالدىڭلارغا قېرىنداشىمىز ھەم خۇدا يولىدا مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىدە بولۇۋاتقان خىزمەتداشلىقىمىزنى تىموتىيىنى سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش - كۈچەيتىش ۋە رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق، 3 [بىزنىڭ ئۇنى ئەۋەتىشنىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىيىنچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماستىكى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۆزۈڭلار بۇنداق ئىشلارغا ئۇچراشقا ئالدىنلا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسەلەر. 4 چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمىزدا، سىلەرگە ھەممىمىز ئازاب-قىيىنچىلىققا ئۇچرىماي قالمايمىز دەپ ئالدىنلا ئېيتقاندىق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسەلەر. 5 شۇ سەۋەبتىن تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلەرگە سىڭدۈرگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتتىمىكەن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىيىنى يېنىڭلارغا ئەۋەتكەندىم. 6 لېكىن تىموتىيى بايا يېنىڭلاردىن قايتىپ كەلگەندە، ئېتىقادىڭلار ۋە مېھىر-مۇھەببىتىڭلار توغرىسىدا بىزگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىمىزدەك، سىلەرنىڭمۇ بىزنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. 7 شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئوقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىمىزدا

سەلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رەببەت-تەسەللى تاپتۇق؛ 8 چۈنكى رەببە چىڭ تۇرغان بولساڭلار، بىز [تۆلمەي]، ھايات قالمىز! 9 ئەمدى سەلەر ئۈچۈن، خۇدا بىز ئالدىدا سەلەرنىڭ ۋە جىڭلاردىن تولمۇ شادلاندىق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سەلەر ئۈچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۈر ئېيتساق بولار؟! 10 سەلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى مۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلۈرۈپ يېلىنماقتىمىز. 11 ئەمدى بىزنىڭ خۇدا ئاتىمىزنىڭ تۈزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يوللىرىنى يېنىڭلارغا باشلىغاي؛ 12 ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتتىمىز سەلەرگە تولغاندەك، رەب سەلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي؛ 13 ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا تۈزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىڭلار بىزنىڭ خۇدا ئاتىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سەلەردىن شۇنى تۈتۈنمىز ھەم جېككەيمىزكى، سەلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ بويىچە مېڭىۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. 2 چۈنكى سەلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سەلەرگە نېمە ئەمرلەرنى تاپلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. 3 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقچىلىقتىن ساقلىنىش، 4 يەنى ھەر بىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلىرىگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ تۈز تېنىنى باشقۇرۇپ، ئۆزى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشتۇر. 6 بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم ئۆز قېرىنداشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سېلىپ، ئۆز بايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى

بىز ئىلگىرى سىلەرگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب تۈزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. 7 چۈنكى خۇدا بىزنى ناپا كلىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. 8 شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەقىقەتتىن] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقى ئەمەس، بەلكى سىلەرگە مۇقەددەس روھىنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. 9 ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلەرگە يېزىپ ئولتۇرىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا تۈزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىنى تۈگەتمەكتە. 10 چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكدونىيە ئۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر؛ شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا بېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ تېشىشىڭلارنى، 11 شۇنداقلا بىز سىلەرگە تاپلىغىنىمىزدەك، تىنىچ يۈرۈشىنى، [باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشماي]، ئۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىتىلىشىڭلارنى تۈتۈنمىز. 12 مانا شۇنداق قىلىساڭلار، سىرتىڭلار ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا بېقىنىپ قالمايسىلەر. 13 لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۈمىدىسىزلىك ئىچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئاراڭلاردىكى] [تۈلۈمدە] ئۇخلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چەكمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھالى توغرىلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. 14 چۈنكى بىز ئەيسانىڭ ئۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەن ئىكەنمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، تۈلۈمدە ئۇنىڭدا ئۇخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. 15 چۈنكى رەبىنىڭ سۆز-كلامى بويىچە سىلەرگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن تۈلۈمدە ئۇخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ 16 چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ

ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كاناي ساداسى ئىچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسھىدە بولۇپ
ئۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلدۈرۈلۈپ، 17 ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب
بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار ئارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلۈپ، شۇنىڭ
بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. 18 شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن
رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5 لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقتلىرى ۋە زامانلىرى
توغرىسىدا يېزىشنىڭ ھاجىتى يوق. 2 چۈنكى ئۆزۈڭلار ئوبدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ
كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [تۇيۇقسىز] كېلىدۇ.
3 ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى
ھامىلىدار ئايالنىڭ تولغىقى ئۆشۈمۈتۈ تۇتقىنىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا
تۇيۇقسىز چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. 4 لېكىن
سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا تۇرغۇچىلار ئەمەسسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن
ئۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۈچۈتۈپ كەلمەيدۇ. 5 چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار
يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە ياكى
قاراڭغۇلۇقتا مەنسۇپ ئەمەسمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى،
بەلكى سەگەك ۋە سالماق بولايلى. 7 چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ،
مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. 8 بىراق ئۆزىمىز كۈندۈزگە مەنسۇپ
بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆركىمىزگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى
ساۋۇت قىلىپ، بېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدىنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى؛
9 چۈنكى خۇدا بىزنى ئۆز غەزىپىگە ئۇچرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز
ئەيسا مەسھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. 10 ئۇ بىز
ئۈچۈن تۇردى - مەقسىتى، ھايات قىلىپ ئويغاق تۇرساقۇ ياكى [تولۇمدە] ئۇخلىغان

بولساقۇ، بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھاياتتا بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن،
ھازىر قىلىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈپ، بىر-
بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. 12 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردا
جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەببە سىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسەت پېرۋاتقانلارنى
قەدرلىشىڭلارنى تۇتۇمىز. 13 بۇ خىزمەتلەرنى ئۈچۈن ئۇلارنى چوڭقۇر ھۆرمەت ۋە
مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدرلەڭلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق تۇتۇڭلار. 14 ئەمما، ئى
قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنمۇ تۇتۇمىزكى، تەرتىپسىز يۈرگەنلەرگە نەسەت بېرىڭلار،
يۈرەكسىزلىرىنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۈلەك بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە
سەۋرچان بولۇڭلار. 15 ھېچقايسىڭلار يامانلىققا يامانلىق قىلماسلىققا كۈڭۈل
بۆلۈڭلار، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلەرگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا ئىنتىلىڭلار.
16 ھەردائىم شادلىنىڭلار. 17 توختىماي دۇئا قىلىڭلار. 18 ھەرقانداق ئىشتا
تەشەككۈر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسھ ئەيسادا سىلەرگە قاراتقان
ئىرادىسىدۇر. 19 روھنىڭ ئوتىنى ئۈچۈرمەڭلار. 20 ئاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە
يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمسىتمەڭلار؛ 21 ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ
ئىسپاتلاپ كۆرۈڭلار، دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ تۇتۇپ [قولدىن بەرمەڭلار]. 22
يامانلىقنىڭ ھەرقانداق شەكلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 23 خاتىرجەملىكنىڭ
ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى تۈزۈل-كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي،
رەببىمىز ئەيسا مەسھ قايتا كەلگۈچە پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى
ئەيىبىز ساقلىغاي. 24 سىلەرنى چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۇنى جەزمەن
ئادا قىلماي قالمايدۇ. 25 قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 26 ھەممە قېرىنداشلار
بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 27 مەن رەببە سىلەرگە شۇنى جىددىي

تا پىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ

بېرىڭلار! 28 رەبىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي!

تېسالونىكىلىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلوس، سىلاس ھەمدە تىموتىدىن خۇدا ئاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھىدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. 2 خۇدا ئاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسھىتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! 3 سىلەر ئۈچۈن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۈر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش تولىمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، - چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۈچلۈك تۆسەكتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. 4 شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا بەرداشلىق بېرىۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئىچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ 5 بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمىنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتتۇر ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ 6 شۇنداق ئىكەن، سىلەرگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالىسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرىشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا ئۇچرىغان سىلەرگە بىز بىلەن تەڭ ئاراملىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولمامدۇ؟ 8 شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسھىنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. 9 بۇنداق كىشىلەر رەببىنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالدا كەت جازاسىنى تارتىدۇ. (aiōnios g166) 10 ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈندە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) ئۆزىنىڭ

كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيەلەنگىلى كېلىدۇ. 11 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرىغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى تۈز [تۈلۈغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇرغاي. 12 شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ ئۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئوتتۇرىمىزكى، 2 ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھىي»دىن بولسۇن، بىرىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن ياكى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «رەببىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساڭلار، جىددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمەڭلار ياكى دەككە-دۈككەگە چۈشمەڭلار! 3 بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق ئۇسۇل بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماساڭلار، چۈنكى ئاۋۋال «چوڭ» يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۇناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلاشمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. 4 شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانغا ياكى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلەرگە قارشى چىقىپ، ئۆزىنى ھەممىدىن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، ئۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. 5 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتىمدا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتقىمىن ئېسىڭلاردا باردۇ؟ 6 ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىقى ئۈچۈن، نېمىنىڭ

ئۇنى توسۇپ تۇرۇۋاتقانلىقى سىلەرگە مەلۇم. 7 چۈنكى «قانۇننى يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر؛ ئۇ ئوتتۇرىدىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېتى تۇرىدۇ؛ 8 ئاندىن ئاشۇ «قانۇننى يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپىسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. 9 «قانۇننى يوقاتقۇچى» نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتاننىڭ پەتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، 10 ھالاكەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھە-ھىيلە-مىكەرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتەكلەيدىغان ھەقىقەتنى سۆيىمەي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. 11 شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشەنسۇن دەپ ھەقىقەتتىن چەتلىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. 12 نەتىجىدە، ھەقىقەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. 13 لېكىن، ئەي، رەب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇكى، خۇدا روھنىڭ ۋاسىتىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەقىقەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشىشكە مۇقەددەس مەدەنىيەت تاللىۋالدى. 14 ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشىشكە چاقىردى. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلەرگە ئېغىزچە ياكى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمى چىڭ تۇتۇڭلار! 16 ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۆمىد ئاتا قىلغان خۇدا ئاتىمىز قەلبىڭلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەربىر

گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەرىبە ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي!

(aiōnios g166)

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلاركى، رەبىنىڭ سۆزى خۇددى سىلەرگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلانسۇن؛ 2 شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبھە ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. 3 ئەمما رەب ئۆزى ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. 4 ئەمما رەب دە، سىلەرگە تاپىلغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەمىز. 5 ئەمدى رەب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۆمكەشكە يېتەكلىگەي. 6 ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىملەرگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈرگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. 7 بىزدىن قانداق ئۆلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. 8 ھېچكىمنىڭ نېنىنى بىكارغا يېمە يېتتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرىشىپ-تىرىشىپ جاپالىق ئىشلەيتتۇق. 9 بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن ياردەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلەرگە بىزدىن ياخشى ئۆلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىزگە ئەگىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. 10 چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرگە: «بىرىمى ئىشلىمەيمەن دەسە، ئۇ يېمىسۇن!» دەپ تاپىلغاندۇق. 11 چۈنكى بىز ئاراڭلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. 12 بىز مۇشۇنداقلارغا رەب ئەيسا مەسھدە

شۇنداق بۇرۇمىز ۋە ئۇلاردىن ئۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ ياشاپ، ئەمگىكىڭلار بىلەن ئۆز نېنىڭلارنى تېپىپ يەڭلار. 13 لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، ياخشى نىشلارنى قىلىشتىن ئېرىخەڭلار. 14 ئەمما ئەگەر ئۇشۇ خېتىمىزدىكى سۆزلەرگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر ئەيلەڭلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردى- كەلدى قىلماڭلار. 15 بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتارىدا كۆرمەي، ئەكسىچە ئۇنىڭغا بىر قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلماڭلار. 16 خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلەرگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي. رەب ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! 17 مەنكى ياۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمىنى ئۆز قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ ئۆزىگە خاس بەلگىسىدۇر. مانا بۇ مېنىڭ ئۆز قەلىمىمدۇر. 18 رەبىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر- شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

تموتىغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۆمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەنىكى پاۋلۇستىن 2 ئېتىقاد يولىدىكى ئۆزۈمنىڭ سادىق ئوغلۇم بولغان تموتىغا سالام. خۇدا ئاتىمىز ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 ما كېدونىيە ئۆلكىسىگە بارغاندا، سەندىن ئۆتۈنگىنىمدەك [شۇنى يەنە ئۆتۈنمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلەرگە بىدئەت تەلىملىرىنى ئۆگەتمەڭلار دەپ تاپلىشىڭ ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەفەسسۇس شەھىرىدە قالغىن؛ 4 ئۇلارنىڭ ئەپسانىلەر ۋە ئايغى يوق نەسەب نامىلەرگە بەند بولماسلىقىنى تاپلىغىن؛ بۇلار خۇدانىڭ ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغان ئۆز ئۆيىگە بولغان پىلاننى ئىلگىرى سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت بىمەنە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، خالاس. 5 ئەمدىلىكتە بىزگە تاپلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى ساپ قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر چەتتەپ، بىمەنە گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. 7 ئۇلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆلىمىسى بولغۇسى بار؛ بىراق ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ياكى ئۆزلىرىنىڭ ھەدەپ قەيت قىلىۋاتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. 8 ئەمدى بىزگە مەلۇمكى، ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قوللانسا، ئۇ پايدىلىقتۇر. 9 چۈنكى بىز يەنە شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە بوينى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار ئۈچۈن، ئېپلاسار ۋە كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ئۈچۈن، قاتىللار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچىۋازلار، ئادەملەرنى قۇللۇققا بۇلغۇچىلار، يالغانچىلار،

قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە ياكى ساغلام تەلەملەرگە زىت بولغان باشقا ھەرقانداق قەلبىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. 11 بۇ تەلەملەر تەشەككۈر-مۇبارەككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماڭا نامانەت قىلغان شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان خۇش خەۋەرگە ئاساسلانغان. 12 ماڭا كۈچ-قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ قاراپ، ئۆز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن رەببىمىز مەسھ ئەيساغا تەشەككۈر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ مېنى تەيىنلىدى! - بۇرۇن كۆپۈرلۈك ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولساممۇ، ماڭا رەھم كۆرسىتىلدى؛ چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغاندىم. 14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ، مەسھ ئەيسادا بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋۇجۇدۇمغا ئېلىپ كىرىلدى بىلەن ئېشىپ تاشتى. 16 مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۇنى قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر. «مەسھ ئەيسا گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى!»، مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن مەسھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار بولغان مېنى، كېيىن ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال قىلىپ مەندە ئۆزىنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماڭا رەھم-شەپقەت كۆرسىتىلگەندۇر. (aiōnios g166) 17 ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا، يەنى تۆلەيدىغان ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە ھۆرمەت-ئىززەت ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165) 18 ئەي، ئوغلۇم تىموتىي، بۇرۇن سەن توغرىلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋە ھىيلەرگە ئاساسەن بۇ بۇيرۇقنى ساڭا تاپشۇرمىەن. بۇ ۋە ھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجداننىڭدا چىڭ تۇرۇپ، گۈزەل تۇرۇش قىلغىسىەن. بەزىلەر ۋىجداندا پاك تۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە ئۇلارنىڭ ئېتىقادى خۇددى خادا تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران

بولدى. 20 خۇمبېنتۇس ۋە ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. ئۇلارنى

كۆپۈرلۈك قىلماسلىقىنى ئۆگەنسۇن دەپ، شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن

تەلەكلەر تىلىشىنى، دۇئا-تلاۋەت قىلىشىنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشىنى

ۋە تەشەككۈرلەر ئېيتىشىنى، 2 بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن

دۇئا-تلاۋەت قىلىشىنى جېككەيمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسمەنلىك

ۋە سالماقلىق بىلەن تىنىچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3 بۇنداق دۇئا-

تلاۋەت قىلىش گۈزەل ئىشتۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ.

4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنساننىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقەتنى تونۇپ

يېتىشىنى خالايدۇ. 5 چۈنكى بىرلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر

كېلىشتۈرگۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن مەسھ ئەيسادۇر. 6

ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل تۆلىدى،

شۇنداق قىلىپ بېكىتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ نىجاتىغا گۇۋاھلىق بېرىلدى.

7 مەن بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارچى ۋە روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ

(مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ قىلمىدىم)، يات

ئەللىكلەرگە ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت يولىدا ئۆگەتكۈچى بولۇپ تىكلەندىم. 8 شۇڭا،

مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا غەزەپسىز ۋە

دەتلاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن. 9 ئوخشاش

يولدا ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كىيىنىپ، ئۆزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق بىلەن پەرداز

قىلسۇن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى پەردازلاش، چاچلىرىنى ئالاھىدە ياساش ۋە ئالتۇن،

ئۇنچە-مەرۋايىت ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەكلەر بىلەن ئەمەس، 10 بەلكى

گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن پەردازلىشىنى خالايمەن. بۇ، خۇدا يولىدا تەقۋادار بولاي

دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. 11 [جامائەت سورۇنلىرىدا]، ئاياللار تىنچ ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم ئالىدۇ. 12 لېكىن ئاياللارنىڭ ئەرلەرگە تەلىم بېرىشى ياكى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە يول قويمىمەن. ئەكسىچە، ئۇلار تىنچ بولىدۇ. 13 چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا، كېيىن ھاۋا ئانا يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا ئەمەس، بەلكى [ھاۋا ئانا] ئىدى. ئۇ تولمۇ ئالدىنقىدىن ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە چۈشۈپ قالغانىدى. 15 لېكىن ئاياللار ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن تۇرىدىغانلا بولسا، ئۇلار تۇغۇتتا ساق-سالامەت قۇتۇلىدۇ.

3 «ئەگەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقىقەت. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز، بىر خوتۇنلۇق، سالماق، پەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا توغرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى، 3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە زوراۋان بولماسلىقى، مۇلايم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى بولماسلىقى، 4 ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولمۇ ساللاپەتلىك بىلەن پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا بويسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيەلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك. 5 چۈنكى بىرسى ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قانداقۇ خەۋەر ئالالىدۇ؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولسا، ئۇ تەكەببۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتاننىڭ ئەيىبىگە كىرىپ، ئۇ ئۇچرىغان ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىنمۇ ئوبدان تەرىپلىنىدىغان بولۇشى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ قارىلىشىغا ئۇچرىمايدۇ، شەيتاننىڭ قىلتىقىغا چۈشمەيدۇ. 8 خۇددى [يېتەكچىلەرگە] ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلمايدىغان، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى

بولمىغان كىشىلەردىن بولۇشى، 9 پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ سىرىنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى لازىم. 10 بۇنداق ئادەملەرنىمۇ ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىب تەرەپلىرى بولمىسا، ئاندىن خىزمەت ۋەزىپىسىگە قويۇشقا بولىدۇ. 11 شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتكارلارنىڭ ئاياللىرىمۇ تەمكىن، پىتتە-پاسات قىلمايدىغان، سالماق ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن بولۇشى لازىم. 12 خىزمەتكارلار بىر خوتۇنلۇق، تۈز پەرزەنتلىرى ۋە ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. 13 خىزمەتكارنىڭ ۋەزىپىسىنى ئوبدان ئورۇنغانلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى نام-ئاتاققا سازاۋەر بولىدۇ ۋە مەسھ ئەيسادا بولغان ئېتىقادتا زور جۈرئەت-ئىشەنچكە ئېرىشىدۇ. 14 مەن گەرچە پات ئارىدا يېنىڭغا يېتىپ بېرىشنى ئارزۇ قىلساممۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم؛ 15 مۇبادا مەن ھايال بولۇپ قالسام، خەتتىن خۇدانىڭ ئائىلىسى ئارىسىدا تۈزۈڭنى قانداق تۇتۇش كېرەكلىكىنى بىلىسەن. بۇ ئائىلە بولسا تىرىك خۇدانىڭ جامائىتى، ھەقىقەتنىڭ تۇرۇركى ۋە تەڭلىكىدۇر. 16 ھەممەيلەن ئېتىراپ قىلماي تۇرالمادۇكى، ئىخلاسەنلىكنىڭ سىرى بۈيۈكتۇر: «ئۆزى ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى، روھ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى، پەرىشتىلەرگە ئۆ كۆرۈندى، ئۇنىڭ خەۋىرى پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلاندى، جاھاندا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۈرۈلدى، ئۇ شان-شەرەپ ئىچىدە ئەرشىكە كۆتۈرۈلدى».

4 ئەمدى روھ شۇنى ئالاھىدە ئېيتىدۇكى، ئاخىر زامانلاردا بەزىلەر ئېتىقادتىن يېنىپ، ئالداچى روھلارغا ۋە جىنلارنىڭ تەلىملىرىگە بېرىلىپ ئەگىشىدۇ. 2 بۇنداق [تەلىم بەرگۈچىلەر] ساختىلىقتا يالغانچىلىق قىلىپ، خۇددى داغماللاپ كۆيدۈرۈۋەتكەندەك ئۆز ۋىجدانىنى يوقىتىپ قويغان؛ 3 ئۇلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ئەمما [ئۇلار مەنئى قىلىدىغان] يېمەكلىكلەرنى خۇدا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەقىقەتنى بىلگەنلەرنىڭ تەشەككۈر

ئېيتىپ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن ياراتقاندى. 4 چۈنكى خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر، ئۇلار تەشەككۈر بىلەن قوبۇل قىلىنسا، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى چەكلەپ رەت قىلىشقا بولمايدۇ. 5 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال قىلىندۇ. 6 بۇ نەسىھەتلەرنى قېرىنداشلارنىڭ سەمگە سالساڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولىسەن. شۇنداقلا، ئوزۇڭنىڭ ئەستايىدىل ئەگەشكەن ئېتىقادىڭى ۋە ساغلام تەلىملىرىڭى سۆزلەر بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەنلىكىڭ ئايان بولىدۇ. 7 ئەمما ئىخلاسسىزلارنىڭ ۋە مومايىلارنىڭ ئەيسانىلارنى چەتكە قېقىپ، ئوزۇڭنى ئىخلاسسىمەنلىك يولىدا چېنىقتۇرۇپ يېتىشتۈرگەن. 8 چۈنكى «بەدەننى چېنىقتۇرۇشنىڭ ئازراق پايدىسى بار، لېكىن ئىخلاسسىمەنلىكتە ئىنتىلىشنىڭ ھەرتەرەپلىك پايدىسى بار؛ ئۇ ھازىرقى ۋە كەلگۈسى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ» 9 - بۇ سۆز ھەقتۇر ۋە ئۇنى قوبۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي ئەرزىيدۇ. 10 ئەمەلىيەتتە بىز بۇنىڭ ئۈچۈن جاپالىق ئەجر سىڭدۈرۈۋاتىمىز ۋە خار قىلىنىۋاتىمىز. چۈنكى ئۈمىدىمىزنى پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى - مەڭگۈ ھايات خۇداغا باغلىدۇق. 11 بۇ ئىشلارنى [جامائەتكە] توختىماي تاپلىغىن ۋە ئۆگەتكەن. 12 ھېچكىمنىڭ سېنىڭ ياشلىقىڭغا سەل قارىشىغا يول قويمىغا، بەلكى سۆزلىرىڭدە، ئەمەللىرىڭدە، مېھىر-مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا نەمۇنە بول. 13 مەن يېنىڭغا بارغۇچە، ئوزۇڭنى جامائەتكە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ بېرىش، چېكىلەش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. 14 [جامائىتىڭنىڭ] ئاقساقاللىرى قوللىرىنى ئۇچاڭغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھىيىسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىندى بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بېھىرۋالىق قىلما. 15 بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، ئوزۇڭنى ئۇلارغا تولۇق تاتىغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالغا باسقانلىقىڭ ھەممەيلەنگە ئايان بولىدۇ. 16 ئوزۇڭگە ۋە بەرگەن تەلىمىڭگە ئىزچىل

كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى شۇنداق قىلغاندا ئوزۇنسىمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزسىن.

5 ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلەنگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا ئاتاڭ سۈپىتىدە نەسەت بەرگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلەرگە قېرىنداشلىرىڭ سۈپىتىدە سۆزلىگىن. 2 ياشانغان ئاياللارغا ئاناڭ سۈپىتىدە، ياش ئاياللارغا ئاچا-سىڭىلىرىڭ سۈپىتىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. 3 ھەقىقىي تۇل ئاياللارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. 4 لېكىن، تۇل ئاياللارنىڭ پەرزەنتلىرى ياكى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇلار ئالدى بىلەن ئۆز ئائىلىسىگە نىسبەتەن ئىخلاسلىقنى ئۆگىنىپ، ئۆز ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ. 5 ئەمدى ھەقىقىي تۇل ئۆتۈۋاتقان، يالغۇز قالغان ئاياللار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تالاۋەتتە بولىدۇ. 6 لېكىن ھۇزۇر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ، ئۆلگەنگە باراۋەردۇر. 7 ئەمدى باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلەندىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى جېڭىلەپ تاپلىغىن. 8 لېكىن بىرسى ئۆز تۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ ئۆز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالمىسا، ئۇ ئېتىقادىدىن تانغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتتەر بولىدۇ. 9 تۇل ئايال تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى ئاتىدىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان بولۇشى كېرەك، 10 يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى ياخشى تەربىيەلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھماندوستلۇق كۆرسەتكەن، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىيىنچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قولىنى ئۇزارتقان، ئۆزىنى ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولۇشى كېرەك. 11 لېكىن ياش تۇل ئاياللارنى [تىزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىشقى ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسھەپتىن تېنىپ، قايتا

نىكاهلىنىشى ئارزۇ قىلدۇ، 12 شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار دەسلەپ بەرگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولدۇ. 13 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ھۇرۇنلۇقنى ئادەت قىلىۋېلىپ، تۆمۈ-توي دوڭقۇرۇپ يۈرۈشنى تۈگىتىدۇ؛ شۇنداقلا ھۇرۇن بولۇپلا قالماي، ئۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ ئالايىق ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنداق ياش تۇل ئاياللارنىڭ نىكاهلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، توي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشىنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىزگە قارشى تۇرغۇچىغا بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. 15 چۈنكى شۇنداق بەزى تۇل ئاياللار ئاللىقاچان ئېتىقادىدىن تېنىپ شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. 16 ئەگەر ئېتىقادى بار بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ تۇل قالغان تۇغقانلىرى بولسا، ئۇ ئۆزى ئۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۈكى جامائەتكە چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەقىقىي ئىگە-چاقىسىز تۇل ئاياللارغا ياردەم قىلالايدۇ. 17 جامائەتنى ياخشى يېتەكلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىر سىڭدۈرگەنلەر ئىككى ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. 18 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار ئۆز ھەقىقىي ئېلىشقا ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. 19 ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزىنى قوبۇل قىلما. 20 ئەگەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن ئىبرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن، جامائەت ئالدىدا تەنبەھ بېرىپ ئەيىبلىگەن. 21 خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا ئاگاھ قىلىپ تاپىلمايمەنكى، سەن بۇ ئەمرلەرگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسماي قەتئىي ئەمەل قىلغىن. 22 بىراۋنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى قويۇشقا ئالدىراپ كەتمە،

باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. ئوزۇننى پاك تۇتقىن 23 (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا، سۇلا ئىچمەرمەي، بىر ئاز شارابمۇ ئىچىپ بەرگىن). 24 بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بۇرۇنلا تېنىق، شۇنداقلا سوراق كۈنىگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن بەزىلەرنىڭكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ بارىدۇ، كىيىن ئاشكارە بولىدۇ. 25 خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كىيىن ئاشكارىلا ئىنمىي قالمىدۇ.

6 قۇللۇق بويۇنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆز خوجايىنلىرىنى ھەر تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە ئۇنىڭ تەلىمىنىڭ ھاقارەتكە ئۇچرىشىدىن ساقلىنىشى بولىدۇ. 2 خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا، قۇللىرى: «بىز ھەممىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. ئەكسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلىسۇن. چۈنكى ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار ھەم سۆيۈملۈك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى ئۆگەتكەن ۋە جېكىلىگەن. 3 ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتەكلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلىغان كىشى بولسا، 4 ئۇنداقلا دەۋەقە كۆرەڭگەپ كەتكەن، ھېچنەمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىندۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە گەپ تالىشىشقا ھېرىسمەن؛ بۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجرى، تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، 5 ھەمدە نىيىتى چىرىككەشكەن، ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان كىشىلەر ئارىسىدا داھىلىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ قارايدۇ. 6 دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە

رازمەن بولۇش غايەت زور پايدىدۇر. 7 چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنەمە ئېلىپ
 كەلمدۇق، شۇنىڭدەك ئۆزىڭدىن ھېچنەمە ئېلىپ كېتەلمەيمىز. 8 شۇڭا، ھەك-
 ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچىك يېتەرلىك بولسلا بۇلاردىن قاناتتە قىلىمىز. 9 لېكىن باي
 بولۇشنى ئويلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا
 ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھاللا كەتكە چۈكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە ھەم
 زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلگىگە تېپىلىپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى پۇلپەرەسلىك
 ھەرخىل رەزىللەكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن ئېتىقادتىن
 چەتنەپ، ئۆزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار بىلەن سانجىدى. 11 ئەمما سەن، ئەي
 خۇدانىڭ ئادىمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-
 ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۆمىن-مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. 12
 ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۈچەپ كۈرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ
 تۇتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ ھەمدە ئۇنىڭ يولىدا نۇرغۇنلىغان گۇۋاھچىلار
 ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل شاھىتىلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios g166) 13 ھەممىگە ھاياتلىق
 بېرىۋاتقان خۇدانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا پونتئۇس پىلاتۇسقا گۈزەل شاھىتىلىقىنى قىلىپ
 گۇۋاھلىق بەرگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپىلايمەنكى، 14 رەببىمىز
 ئەيسا مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە ھېچ قۇسۇرسىز ۋە داغسىز
 ئەمەل قىلغىن. 16 ئۇنىڭ ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە بىردىنبىر مەڭگۈ
 تۇلگۇچى، ئىنسان يېقىنلىشىلمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە
 كۆرەلمەيدىغان مۇبارەكلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران، يەنى پادىشاھلارنىڭ
 پادىشاھى، رەببەرنىڭ رەببى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا ئىززەت-ھۆرمەت ۋە
 ئەبەدىلىك بەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios g166) 17 بۇ زاماندا باي
 بولغانلارغا مەغرۇرلاشماسلىقىنى، تايانغۇسىز ئۆتكۈنچى بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز

بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بىزگە سېخىلىق بىلەن تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلغىن؛ (aiōn g165) 18 ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا [ھەقىقىي] باي بولۇڭلار، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرىلىنىشكە قولى ئوچۇق بولۇڭلار دەپ تاپىلغىن. 19 ئۇلار بۇنداق قىلغاندا، ھەقىقىي ھاياتى تۇتۇش ئۈچۈن كېلەچەكتە ئۆزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-ئۆل بولىدىغان بىر خەزىنە توپلىيالايدۇ. 20 ئەي تەموتىي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان [ھەقىقەتلەرنى] قوغدا. ئۆزۈڭنى ئىخلاسىسىز، قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە ئاتالمىش ئىلىمنىڭ تالاش-تارتىشلىرىدىن نېرى تۇتقىن. 21 بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە [ئىلىمگە] ئېگىمەن دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادىدىن چەتنىدى. مېھىر-شەپقەت سىلەرگە يار بولغاي!

تموتىغا 2

1 مەسھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تموتىغا سالام: خۇدائاتىمىزدىن ۋە رەببىمىز مەسھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىلىك ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 3 مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئىزىنى بېسىپ ساپ ۋىجدانم بىلەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن؛ 4 كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن؛ 5 چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد ئەڭ ئاۋۋال موماڭ لويستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەم دۇرۇمەن. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساڭا ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئۇچاڭغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساڭا تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتىنى قايتىدىن يالقۇنلىتىپ جارى قىلغىن. 7 چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ۋە سالماقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. 8 شۇڭا رەببىمىز ھەقىقىدىكى خەۋەر-گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتقىن؛ 9 خۇدا بىزنى ئۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى؛ ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسھ ئەيسادا بىزگە بېغىشلانغاندۇر؛ 10 (aiōnios g166)

لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان

بولدى؛ ئۇ ئۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقىنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. 11 مەن بولسام ئەللەرگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بەرگۈچىسى بولۇپ تەيىنلەنگەن. 12 مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرقى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغان ئاماننىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قانداق ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدىم. 13 مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ 14 بەزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساڭا تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. 15 سەن بىلگىنىڭدەك، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز تۇردى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنېسۇم بار. 16 رەب ئوبىسفىورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەن. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلماي كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. 17 ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگەندە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. 18 رەب شۇ كۈندە ئۇنى ئۆزىدىن رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي؛ ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماڭا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول؛ 2 ۋە سەن كۆپ گۇۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملەرگە ئامانەت قىلغىن. 3 ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەنچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتتىن. 4 جەنچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە

تېزىملىغان سەردارىنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى تۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە
 ھەلەك قىلىۋالماستىكى كېرەك. 5 مۇسابىقىگە قاتناشقان تەنھەرىكەتچىمۇ مۇسابىقىگە
 قاتنىدىلىرىگە رىئايە قىلىنسا، غەلبە تاجىغا ئېرىشەلمەيدۇ. 6 ئەجر سىڭدۈرگەن دېھقان
 ھوسۇلدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشى تېگىشلىكتۇر. 7 بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە
 ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساڭا ھەممە ئىشتا يورۇتدۇ. 8 سەن داۋۇتنىڭ
 نەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تېرىلگەن ئەيسا مەسھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر
 بويىچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. 9 بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت
 چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھېسابلىنىپ كىشەنلىنىپ ياتمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ
 سۆز-كلامى ھېچ كىشەنلەنمەيدۇ! 10 ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا]
 تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن
 ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. (aiōnios g166) 11 تۆۋەندىكى بۇ
 سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: - «ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلگەنكە ئىمىز، ئۇنىڭ بىلەن ھاياتتا بىللە
 ياشايمىز. 12 قىيىنچىلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز.
 بىز ئۇنىڭدىن تانساق، ئۇمۇ بىزدىن تاندى. 13 بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ، ئۇ
 يەنىلا ساداقەتلىكتۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزىدىن ھېچ تانالمىدۇ». 14 بۇ ئىشلارنى داۋاملىق
 [قېرىنداشلارنىڭ] سەمگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا بىمەنە سۆزلەر ئۈستىدە
 تالاش-تارتىش قىلماسلىقىنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئاڭلايدۇرغىن. بۇنداق تالاش-
 تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت
 قىلدۇ. 15 ئۇستا تىكىمچى رەختنى توغرا پىچقانداك ھەققەت سۆزىنى دۇرۇس
 چۈشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلاڭغۇدەك، يەرگە قاراپ قالمايدىغان
 ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە ئىنتىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ 16 لېكىن
 ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار بەرسىر

تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۆمۈپ كېتىدۇ. 17 مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزىدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمپىنيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئىچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ 18 ئۇلار ھەقىقەتتىن چەتتەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى غۇلتىدۇ. 19 ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەزمۇت ئۆلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۈر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەبىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالدىغانلارنىڭ ھەممىسى رەزىللىكتىن قول ئۈزسۇن» دەپ مۇھۈرلەنگەندۇر. 20 باي-باياشات ئادەمنىڭ ئۆيىدە پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، ساپال قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. 21 ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالىي قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلىنغان، خوجا بىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. 22 شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەبگە نىدا قىلغۇچى بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنچ-خاتىرجەملىكنى قوغداشنى ئىزدە. 23 لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جېدەل تېرىيدىغانلىقىنى بىلسەن. 24 ئەمدىلىكتە رەبىڭ قولى جېدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلەرگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ 25 شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۇخۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىگە توۋا قىلىدىغان قەلبنى بېرەر دەپ، مۇمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسەپەت قىلسۇن؛ 26 بۇنداق بولغاندا ئۇلار ئۇيغۇسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا تۇتقۇن قىلغان ئىبلىسنىڭ تۇزىقىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنمۇ بىلگىنىكى، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. 2 ئۇ چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ئويلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر، كۆپۈرلۈك قىلىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تىگىشىمايدىغان، تۈزكۈر، ئېپلاس، 3 كۆيۈمسىز، كەچۈرۈمسىز، تۆھمەتخور، ئۆزىنى تۇتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، 4 ساتقۇن، تەلۋە، شۆھرەتپەرەس، ھۇزۇر-ھالاۋەتتى خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، 5 سىرتقى قىياپەتتە ئىخلاس مەن بولۇۋېلىپ، ئەمەلىيەتتە ئىخلاس مەنلىكىنىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن يىراق تۇر. 6 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆي-ئۆي سوقۇنۇپ كىرىپ، گۇناھلار بىلەن بېسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قولى بولۇپ قالغان نادان ئاياللارنى ئازدۇرۇپ ئۆزىگە ئەسىر قىلىدۇ. 7 بۇنداق ئاياللار دائىم تەلىم ئالسىمۇ، ھەرگىز ھەقىقەتنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ. 8 ئەمدى ياندىس بىلەن يامبىرىس مۇسا پەيغەمبەرگە قانداق قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ] ھەقىقەتكە شۇنداق قارشى چىقىدۇ. ئۇلار زېھىن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد جەھەتتە داشقال دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. 9 لېكىن ئەمدى ئۇلار بۇ يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ؛ چۈنكى [ياندىس بىلەن يامبىرىس] نىڭ ھاماقەتلىكى ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىگە كۆرۈنىدۇ. 10 لېكىن سەن بولساڭ مېنىڭ تەلىمىم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم، سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببەتىم، چىداملىقىم، مەن ئۇچرىغان زىيانكەشلىكلەر ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرگە، جۈملىدىن ئانتايكا، كونييا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە يۈز بەرگەنلەرگە تولىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بەرگەن شۇنچە زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋىرنىڭ بار؛ رەب ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى قۇتقۇزدى. 12 دەرۋەقە، مەسھ ئەيسادا ئىخلاس مەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە تىكلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى زىيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ.

13 لېكىن رەزىل ئادەملەر ۋە ئېزىتقۇ-كازىپلار بەرسىز باشقىلارنىمۇ ئالداپ، ئۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى ئەسە بېلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ، ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن ھەقىقەتلەردە چىڭ تۇر، چۈنكى بۇلارنى كىمىدىن ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلسەن، 15 ھەمدە باللىق چاغلارنىڭ تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى بىلىپ كەلدىڭ؛ بۇلارنىڭ ساڭا مەسھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقاد ئارقىلىق بولغان نىجات توغرىلىق سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يوليورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۆتەلم بېرىش، تەنبەھ بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەقىقەت يولىغا باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17 بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادىمى تولۇق قوراللىنىپ، بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تىرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان مەسھ ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۆزىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۆزىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن ساڭا شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىنى جاكارلا؛ ۋاقىت-پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۆزىڭغا جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلىم-ئەقىدە بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبەھ بەرگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار ساغلام تەلىمى ئاڭلاشقا چىدىماي، بەلكى قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئەتراپىغا ئۆز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ئۇيغۇن تەلىم بەرگۈچىلەرنى توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەقىقەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى تىڭشاشقا بۇرمىلىنىپ كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ئويغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلەرگە بەرداشلىق بەر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋە زىپىسىنى ئورۇندا، تاپشۇرۇلغان خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى ئۆزۈمگە كەلسەم، جېنىم قۇربانلىقىڭنىڭ «شاراب ھەدىيە»سىدەك

تۆكۈلدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى، مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىمۇ يېقىنلاشتى.

7 گۈزەل كۈرەشنى مەن قىلىپ بولدۇم، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ بولدۇم، بىردىنبىر ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر ھەققانىيلىقنىڭ [غەلبە] تاجى مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، ھەققانىي سوراچى بولغان رەب شۇ كۈندە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭلا ئەمەس، ئۇنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئىنتام قىلىپ كىيگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە يېنىمغا تېزدىن يېتىپ كەل. 10 چۈنكى دېھاس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالونىكا شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا ئۆلكىسىگە، تىئۇس دالماتىيا ئۆلكىسىگە كەتتى. (aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز لۇقا قالدى.

ماركۇسنى ئۆزۈڭ بىلەن بىرگە ئېلىپ كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە ماڭا كۆپ ئەسقاتىدۇ. 12 تىككۇسنى بولسا ئەفەسسۇس شەھىرىگە ئەۋەتۈۋەتتىم. 13 كېلىشىڭدە تروئاس شەھىرىدە كارپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ قويغان يېپىنچام بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاي كەلگىن. 14 مىسكەر ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى. رەب ئۇنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق ياندۇرماي قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول؛ چۈنكى ئۇ بىز يەتكۈزگەن سۆزلىرىمىزگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 تۇنجى قېتىملىق سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا ياردەم قىلىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلانمىغاي! 17 لېكىن رەب مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۈچلەندۈردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شېرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇۋېلىندىم.

18 رەب مېنى بارلىق رەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرىشتىكى پادىشاھلىقىغا ساق يەتكۈزىدۇ! شان-شەرەپ ئۇنىڭغا ئەبەدىلەت بەدگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامەن! (aiōn)

g165) 19 پىرسكا بىلەن ئاكتۇبلاغا ۋە ئونپىسفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە مەندىن سالام

ئېيت. 20 ئېراستۇس كورنىت شەھىرىدە قالدى. لېكىن تروفىمۇس كېسەل بولۇپ

قالغانلىقتىن، ئۇنى مېلىتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ قويدۇم. 21 قىش چۈشۈپ

كەتكۈچە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ يەرگە كەلگەن. يۇبۇلۇس، پۇدس، لىنوس،

كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام. 22 رەب ئەيسا مەسىھ روھىڭ

بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ بارىدىغان ھەقىقەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى ئۈچۈن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن، خۇدانىڭ قولى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ساڭا سالام - 2 (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەقىقەت مەڭگۈلۈك ھاياتقا باغلانغان ئۈمىدىنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇتلەق يالغان ئېيتمايدىغان خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋە دە قىلغانىدى؛ (aiōnios g166) 3 لېكىن [ھازىر] ۋە دەسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى ئۆز ئەمرى بىلەن ماڭا تاپشۇرغان جاكار ئارقىلىق ئاشكارىلىدى) 4- ئورتاق ئېتىقادىمىزدا ئۆز ئوغلۇم بولغان تتۇسقا سالام! خۇدا ئاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 5 سېنى كرىپت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساڭا تاپلىغىنىمدەك جامائەتكە ئاقساقاللارنى تەيىنلىش ئۈچۈن ئىدى. 6 ئاقساقاللىققا تەيىنلىنىدىغان كىشى ئەيىبسىز بولۇشى، بىر ئاياللىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا شاللاقلق قىلىدىغان ياكى [ئاتا-ئانىسىغا] بويسۇنمايدىغان ئەيىبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك. 7 چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئاتىلىشىغا] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە، ئەيىبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا يېرىلگەن ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، 8 بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك، ياخشىلىقنى سۆيىدىغان، سالماق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋالغان بولۇشى لازىم. 9 ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمدىكى ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى كېرەك. 10 چۈنكى ھازىر بىمەنە سۆز

قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتىۋالۇق قىلىدىغان، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتلىككەردىن چىققانلار بار. 11 ئۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى ئۇلار ھارام دۇنيانى دەپ ئوگىتىشكە تېگىشلىك بولغان تەلىملەرنى ئوگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلەرنى نابۇت قىلماقتا. 12 شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] ئۆزىنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېتبار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشى ھايۋانلار ۋە ھۇرۇن تويماسلاردۇر» دېگەن. 13 بۇ گۇۋاھلىق ھەقىقەتتۇر؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ئېتىقادتا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن، شۇنداقلا يەھۇدىي ئەپسانىلەرگە ۋە ھەقىقەتتىن چەتلىگەنلەر توغۇۋالغان ئىنسانىي قائىدە-بەلگىلىمىلەرگە قۇلاق سالماستىكى ئۈچۈن ئۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. 15 پاك كىشىلەر ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن بۇلغانغان ئاپاكلار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ھېچقانداق نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ بۇلغىنىپ كەتكەن. 16 ئۇلار خۇدانى تونۇيمىز دەپ داۋراڭ قىلىمۇ، لېكىن ئەمەللىرىدە ئۇنىڭدىن تاندى؛ چۈنكى ئۇلار يىرگىنچىلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا يارمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق ئۇيغۇن ياشاشنى ئوگىتىشنىڭ كېرەك. 2 ياشانغان ئەرلەرگە، ھوشيار، سالماق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋر-تاقەتتە ساغلام بولۇشنى تاپلىغىن. 3 شۇنىڭدەك، ياشانغان ئاياللارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاس-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چىقىمچىلىق قىلىشنى، ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى ئوگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپلىغىن. 4 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ياش ئاياللارغا ئەرلەرگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، سالماق بولۇش، پاك بولۇش، ئوي ئىشلىرىنى پۇختا قىلىش، مېھىبان بولۇش ۋە ئۆز ئەرلىرىگە بويسۇنۇشنى ئوگىتەلەيدۇ. شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلانمايدۇ. 6

شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ سالماق بولۇشقا چېكىلگەن. 7 تۈزۈكۈم ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەللەرنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئۆلگە بولغىن؛ تەلىم بەرگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، 8 ھېچكىم قۇسۇر تاپالمىدىغان، ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگەن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالمىي خىجىل بولىدۇ. 9 قۇللارغا ئۆز خوجا يىنلەرنى ھەممە ئىشتا قانائەتلەندۈرۈپ ئۇلارغا بويسۇنۇشنى تۈگەتكەن. ئۇلار گەپ ياندۇرماي، 10 توغرۇلۇق قىلماي، ئۆزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكىنى كۆرسەتسۇن. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. 11 چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ 12 ئۇ بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇدۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا سالماق، ھەققانىي، ئىخلاسەن ھاياتى ئۆتكۈزۈشىمىز بىلەن، (aīōn g165) 13 ئۇلۇغ خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى تۈگىتىدۇ. 14 ئۇ بەدەل تۆلەپ بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى. 15 بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسەت بېرىپ چېكىلگەن ۋە ئاگاھلاندىرغىن. ھېچكىم سېنى كەمسىتىمىسۇن.

3 [جامائە تىنكىلەرگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىكى، ئۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا بويسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، 2 ھېچكىمنىڭ يامان گېپىنى قىلمىسۇن، چېدەنخور بولمىسۇن، مۇلايم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۆمىنلىك كۆرسەتسۇن. 3

چۈنكى بىز ئۆزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قولى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. 4 بىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھرىبانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، 5 (ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ رەھىم-شەپقىتى بىلەن) يېڭىدىن تۇغۇلۇشتا يۇيۇشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق ئۆزىمىزنى قۇتقۇزدى؛ 6 بۇ روھنى خۇدا نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇجۇدلىمىزغا مول قۇيىدى. 7 بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانىي قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى تۇتقان مىراسخورلار بولدۇق. 8 (aiōnios g166) بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەقىقەتلەرنى ئالاھىدە تەكىتلىشىڭىزنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭىزدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار ئۆزلىرىنى ياخشى ئەمەللىرىنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن گۈزەل ۋە پايدىلىق. 9 بىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]، جېدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن ئۆزۈڭىزنى نېرى تۇتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بىمەنلىكتۇر. 10 ئارىغا بۆلگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردى-كەلدىنى ئۈزۈۋەت؛ 11 چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەقىقەتتىن چەتتىن، گۇناھ سادىر قىلىۋاتىدۇ، شۇنداقلا ئۆزىنى ئۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن. 12 ئارتېمىسنى ياكى تىككۇسىنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېز رەك نىكوپولس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى ئۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتمەن. 13 ئادۋوكات زېناس بىلەن ئاپوللوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھىممىتىڭىزنىڭ بارىچە ئۇزاتقىن؛ كەم-كۈتلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ

ھاجىتىدىن چىققىن. 14 بىزنىڭ قوۋمىمىز مېۋىسىز قالماسلىقى ئۈچۈن ھاجەتتە نەزەرگە
ياردەم قىلىپ، ئۆزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۈگەنسۇن. 15
يېنىمىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام
ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

فېلمونغا

1 مەسھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلوس ۋە قېرىنداشلىرىمىز تىموتىدىن سۆيۈملۈكلىرىمىز ۋە خىزمەتداشلىرىمىز فېلمونغا 2 ۋە سىگلىمىز ئافىياغا، سەپدىشىمىز ئاركىپپوسقا ۋە تۆيۈگدە يىغلىدىغان جامائەتكە سالام! 3 خۇدا ئاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھدىن سىلەرگە مېھرى-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4 رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مېھرى-مۇھەببەتنىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭىزنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالىرىمدا ھەمىشە سېنى ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۈچۈن تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 6 بىزگە نېسىپ بولغان، مەسھنى ئۇلۇغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سېنىڭ ئېتىقادىڭ ئەمەللەردە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشنىڭ كۈچەيتىلىشۇن دەپ دۇئا قىلىمەن. 7 چۈنكى سېنىڭ مېھرى-مۇھەببەتنىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىنداشلىقىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سېنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى. 8 شۇڭا، گەرچە سېنى لايىق ئىشنى قىلىشقا بۇرۇشقا مەسھدە جۈرئەتلىك بولالسايمۇ، 9 لېكىن يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاۋلوس ھەمدە ھازىرمۇ ئەيسا مەسھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساڭا ئىلتىماس قىلىپ تۇتۇنۇشنى لايىق كۆردۈم - 10 كىشىلەردە تۇرۇپ تۇغقان بالام، يەنى ئونبىسىمۇس توغرىلىق ئىلتىماسم بار. 11 ئۇ بۇرۇن ساڭا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر ساڭامۇ، ماڭمۇ پايدىلىقتۇر. 12 مەن ھازىر ئۇنى - جانجىگىرىمنى سېنىڭ يېنىڭغا قايتۇرۇپ ئەۋەتىمەن. 13 خۇش خەۋەرنى دەپ كىشىلەردە تۇرغىنىدا ئۇنى سېنىڭ ئورنىڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛ 14 بىراق سېنىڭ رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛ شۇنداق قىلغاندا سېنىڭ ماڭا قىلغان ياخشىلىقىڭ مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى رازىمەنلىك بىلەن بولدى. 15 چۈنكى سېنىڭ

ئۇنىۋېرسىتېت ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭ سەۋەبى، بەلكىم دەل سېنىڭ ئۇنىۋېرسىتېتقا
 ئەبەدىيەتكە بەدگىچە نېسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى. (aiōnios g166) 16 مېنىڭ شۇنداق
 دېگىنىم، ئۇنىۋېرسىتېتقا قۇل قاتارىدا ئەمەس، بەلكى قۇلدىن كۆپ ئۈستۈن - ماڭا نەقەدەر
 سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساڭا تېخىمۇ شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي مۇناسىۋەتلەر بىلەن
 ھەم رەببە بولغان مۇناسىۋەت بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتارىدا ئىكەن بولسەن،
 17 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەگەر سەن مېنى ھەمداش قاتارىدا كۆرسەڭ، ئۇنى مېنى قوبۇل
 قىلغاندەك قوبۇل قىلغىن. 18 ئەگەر بۇرۇن ئۇ ساڭا بەرە يولسىزلىق قىلغان بولسا ياكى
 ساڭا قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىغا يازغىن. 19 مانا مەنكى باۋلۇس بۇ
 سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزى بولسا ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن
 ساڭا ئۆزۈڭنىڭ جېنىڭ بىلەن ماڭا قەرزدار بولغىنىڭنى تىلغا ئالمايمەن. 20 شۇڭا،
 ئەي قېرىنداشىم، مەن رەببە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشمەيچىمەن؛ ئىچ-باغىرلىرىمنى
 مەسھەدە سۆيۈندۈرگىن. 21 ئىشەنچىم سۆزۈمنى تاڭلايدىغانلىقىڭغا كامىل بولۇپ
 ۋە سورىغانلىرىمدىن ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساڭا مۇشۇنداق يازدىم. 22
 بۇلاردىن باشقا، ماڭا ئۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى دۇئالىرىڭلار ئارقىلىق
 مېنىڭ سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن. 23 ئەيسا مەسھەك خىزمەت
 قىلغانلىقى ئۈچۈن زىنداندىشىم بولغان ئەپاراس، 24 خىزمەتداشلىرىم ماركۇس،
 ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن ساڭا سالام. 25 رەببىمىز ئەيسا مەسھەنڭ
 مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈركۈم-تۈركۈم

بويىچە ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، 2 مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە

بولسا بىزگە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى

قىلىپ بېكەتكەن، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. (aiōn g165) 3 ئۇ خۇدانىڭ

شان-شەرىپىدىن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز-

كلامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتتىكى مەۋجۇداتنى ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ،

ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرىشتىكى شانۇ-شەۋكەت

ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. 4 شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن

نام-مەرتىۋىگە مىراس بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە يۈكسەك تۇردى. 5 چۈنكى خۇدا

[مۇقەددەس يازمىلاردا] پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن،

بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل

بولدۇ» دېگەندى؟ 6 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ ئۆزىنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە،

«بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن. 7 ئۇ پەرىشتىلەر توغرىلۇق: -

«ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ»، دېگەندى؛

8 لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: - «سېنىڭ تەختىڭ، ئى

خۇدا، ئەبەدىلەتتە بەدلىكتۇر؛ سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ ئادالەتنىڭ

ھاسىدىدۇر. (aiōn g165) 9 سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ

كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن

قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسھ قىلدى». 10 خۇدا ئوغلغا يەنە مۇنداق دېگەن: -

«سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۆلىنى سالىدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا

قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛ 11 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرسەن؛

ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ، 12 سەن ئۇلارنى تون كەبى
يۆكەپ قويدىسەن، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ.
بىراق سەن مەڭگۈ ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر»، 13 يەنە، ئۇ
قايسىبىر پەرىشتىگە: - «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلىغۇچە، مېنىڭ
ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرسەن» - دېگەندى؟ 14 شۇنداق ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى
پەقەت نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن]
ئەۋەتلىگەن خىزمەتچى روللار ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەقىقىي يولدىن] تېپىلىپ كەتمەسلىكىمىز
ئۈچۈن، ئاڭلىغان ھەقىقەتلەرگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. 2 چۈنكى پەرىشتىلەر
ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن سۆز-كلامنىڭ تۇراقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە
ئۇنىڭغا ھەر بىر بويسۇنمىسلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان
يەردە، 3 شۇنچە تۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداقۇ [جازادىن]
قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟! چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋىرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق
ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقىقىي بىۋاسىتە ئاڭلىغانلارمۇ بەزىگە تەستىقلىغان؛ 4
ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك
مۇجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان
ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ بۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. 5 بىز دەۋاتقان كەلگۈسى
دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بەرگەن يوق؛ 6 بەلكى بۇ
ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېرىدە بىرەيلەن مۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەندۇر:
- «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنەن؟ ئادەم بالىسى
نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنەن؟ 7 چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى
پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە

شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىلدۈردۈڭسەن؛ ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىدارە قىلىشقا تىكىلدىڭ؛ 8 سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن».

ئەمدى «بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا بويسۇنماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ ھەممىسىنىڭلا ئۇنىڭغا بويسۇنغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز.

9 لېكىن بىز ئۈچۈن پەرىشتىلەردىن «ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۆلۈم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ ۋە ھۆرمەت تاجى كىلدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەممەيەن ئۈچۈن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىدى. 10 چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۆزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن، نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. 11 چۈنكى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش بىرسىدىن كەلگەندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ. 12 خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا جاكارلايمەن، جامائەت ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۆيەلمەن» دېگەن. 13 ئۇ يەنە: «مەن ساڭا تايىنمەن» ۋە «قاراڭلار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان پەرزەنتلەر بىلەن بىللە» دېگەن. 14 پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلمۇ [شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، ئۇ ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆلۈم ھوقۇقىنى تۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، 15 ئۆمۈر بويى ئۆلۈم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا تۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن ئىدى. 16 چۈنكى ئۇ

دەرۋەقە پەرىشتىلەرگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا تۇتىشىدۇ؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش كاهىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بېرىشى ئۈچۈن، ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. 18 چۈنكى ئۆزى سىناقلارنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا دۇچ كەلگەنلەرگىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەس قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق نېسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاهىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل قويۇپ قاراڭلار. 2 خۇددى مۇسا [پەيغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت قىلغاندا خۇداغا سادىق بولغاندەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەيىنلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق بولدى. 3 لېكىن ئۆيى بەرپا قىلغۇچى ئۆزى بەرپا قىلغان ئۆيدىن ئارتۇق شۆھرەتكە سازاۋەر بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. 4 چۈنكى ھەممە ئۆيىنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. 5 مۇسا بولسا خىزمەتكار سالاھىيىتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېيىنكى ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. 6 لېكىن مەسىھ بولسا خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيىتى بىلەن ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز جاسارىتىمىز ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئىپتىخارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئاشۇ ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولىمىز. 7 شۇڭا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ دېگىنىدەك، بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا ئۇنى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-باياۋاندا ئۇنى سىنىغان كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىندى،

ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەندى. 10 مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن. 11 شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: «ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم». 12 ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۇنىڭ مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز تۈرمەسلىكىگە كۈڭۈل بۆلۈڭلار، 13 پەقەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشلىرى بىلەن كۆڭۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى جېككەڭلار. 14 دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساڭلار، دەرۋەقە مەسھ بىلەن شېرىك بولغان بولمىز. 15 يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك: - «بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، ئەينى چاغلاردا [ئۇنى] غەزەپلەندۈرگەن كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلىپلاڭلار!» 16 (ئەمدى ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئۇنى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملىرى ئىدى؟ مۇسا پەيغەمبەرنىڭ يېتەكچىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىللارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ 17 ئۇ قىرىق يىل كىملىرىگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ تۈتكۈزۈپ، يىقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ 18 شۇنداقلا ئۇ كىملىرىگە ئۆز ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ ئۆزىگە ئىتائەت قىلىنغانلارنى ئەمەسمۇ؟ 19 شۇڭا بۇلاردىن كۆرۈۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [ئاراملىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى تۈپەيلىدىن ئىدى).

4 ئەمدى ئۇنىڭ ئاراملىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدىسى [بىزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، ئاراڭلاردىكى بىرەرسىنىڭمۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنۇپ ئېھتىيات قىلايلى. 2 چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلدىكى ئىسرائىللارغا] ئاڭلىتىلغاندەك بىزلەرگىمۇ ئاڭلىتىلدى. لېكىن ئۇلارنىڭ

ئاڭلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز-كلامنىڭ ئۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغانىدى. 3 چۈنكى بۇ ئاراملىققا كىرگەنلەر بولسا - ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: - «ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ - دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئايرىدە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغانىدى؛ 4 چۈنكى يارىتىلىشنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېرىدە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىرىدىن ئارام ئالدى». 5 يەنە كېلىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك خۇدا: «ئۇلار مېنىڭ ئاراملىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەنىدى. 6 بۇنىڭدىن كۆرۈنەرلىكى، خۇدانىڭ ئاراملىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاڭلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا كىرەلمىدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [ئاراملىق توغرىسىدا] ئۇزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈنى «بۈگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: - «بۈگۈن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلىپلاڭلار!» 8 ئەگەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] ئاراملىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [ئاراملىق] كۈنى توغرىلىق دېمىگەن بولاتتى. 9 قىسقىسى، شابات كۈنىدىكى بىر ئاراملىق خۇدانىڭ خەلقىنى كۈتمەكتە. 10 چۈنكى خۇدانىڭ ئاراملىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا «ئۆز ئەمەل-ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان» دەك، ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالدى. 11 شۇڭا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، ھەر بىرىمىز بۇ ئاراملىققا كىرىشكە ئىنتىلىيلى. 12 چۈنكى خۇدانىڭ سۆز-كلامى جانلىقتۇر ۋە كۈچكە ئىگىدۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغۇملارنى بىر-بىرىدىن ئايرىۋېتەلگۈدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق

قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتتىكىتۇر، قەلبىكى ئوي-پىكىر ۋە ئارزۇ-نىيەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىپ ئەمەستۇر، بەلكى بىزدىن ھېساب ئالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئۇچۇق-ئاشكارىدۇر. 14 شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەر-ئايال ئاسمانلاردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. 15 چۈنكى بىزگە تەيىنلەنگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلارمىزغا ھېسداشلىق قىلىغۇچى ئەمەس، بەلكى بىزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدۇرۇش-سېناقلىرىغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. 16 شۇڭا يۈرۈكىمىز توق ھالدا رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە ياردەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش ئۈچۈن مېھىر-شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختكە يېقىنلاشايلى.

5 ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالەتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەيىنلىنىدۇ. 2 ئۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمىزىلەر ۋە يولدىن چەتىگە نەزەرگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. 3 شۇ ئاجىزلىقى ئۈچۈن ئۇ خەلقنىڭ گۇناھلىرى ھېسابغا قۇربانلىق سۇنغاندەك، ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا توغرا كېلىدۇ. 4 ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى ئۆزۈڭدىن ئالمايدۇ، پەقەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. 5 خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۇلۇغلاپ ئۆزۈڭدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: «سەن مېنىڭ ئوغۇلمۇدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغۇردۇم» دېگەن. 6 ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە

بىر يېرىدە ئۇنىڭغا: - «سەن ئەبەدىلىككە بەدگىچە مەلەكزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دېگەن. (aiōn g165) 7 [مەسىھ] يەريۇزدىكى كۈنلەردە، ئۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق نىدالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا-تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئىخلاسمەنلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىندى. 8 گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەتتەن بولۇشنى ئۆگەندى. 9 ئۇ مانا مۇشۇنداق مۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، (aiōnios g166) 10 خۇدا تەرىپىدىن «مەلەكزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى. 11 بۇ ئىش توغرىلىق ئېيتىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلارنىڭ پاك بولۇپ كەتكەنچە، بۇلارنى سىلەرگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. 12 چۈنكى سىلەر ئاللىبۇرۇن تەلىم بەرگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، ئەمەلىيەتتە سىلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز-كلامىنىڭ ئاساسىي ھەقىقەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ يېڭىۋاشتىن ئۆگىنىشىگە موھتاجسىلەر، سىلەرگە يېرىك يېمەكلىك ئەمەس، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. 13 چۈنكى پەقەت سۈت بىلەنلا ئوزۇقلىنىدىغانلارنىڭ بوۋاقتىن پەرق يوقتۇر، ئۇلار ھەققانىيەت كالمىغا پىششىق بولمىغان غورىدۇر، خالاس. 14 بىراق يېمەكلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئۆز ئاڭ-زېھنىلىرىنى ياخشى-يامانى پەرق ئېتىشىگە يېتىلدۈرگەنلەر ئۈچۈندۇر.

6 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە توختاپ قالماي، - يەنى قايتىدىن «ئۆلۈك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا ئېتىقاد باغلاش، چۆمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تەگكۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىملەردىن ئۆل سالاھىيىتى دەپ ئولتۇرماي،

مۇكەممەللىككە قاراپ ماگىلى. (aiōnios g166) 3 خۇدا خالغانىكەن، بىز شۇنداق

قىلىمىز. 5 چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ، ئەرىشتىكى ئىلتىپاتتىن تېتىغان، مۇقەددەس روھتىن نېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز-كلامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىنىدىغان قۇدرەتلەرنى ھېس قىلىپ باققانلار ئەگەر يولدىن چەتىگەن بولسا، ئۇلارنى قايتىدىن توۋا قىلدۇرۇش ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۇلار تۈز-تۈزىگە قىلىپ خۇدانىڭ توغلىنى قايتىدىن كېلىپ رەسۋا قىلماقتا. (aiōn

g165) 7 چۈنكى كۆپ قېتىملاپ ئۆز ئۆستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئىچكەن، ئۆزىدە

تېرىغۇچىلارغا مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئۆستۈرۈپ بەرگەن يەر بولسا خۇدادىن بەرىكەت ئالماقتا. 8 بىراق تىكەن ۋە قامغاق ئۆستۈرگەن بولسا، ئۇ ئەرزىمەس بولۇپ، لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقسۇيى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. 9 لېكىن ئەي سۆيۈملۈكلەرم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقمۇ، سىلەردە بۇنىڭدەك ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار دەپ قايىل بولىدۇق. 10 چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ۋە ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمىتىڭلار ئارقىلىق ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنتۇپ قالىدىغان ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس. 11 ئەمما سىلەرنىڭ ئۆمىدىڭلارنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز؛ 12 شۇنداقلا سۆزەلمىلەردىن بولماي، بەلكى ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدەلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى ئۆلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايىسىلەر. 13 چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا، ئۆزىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ: 14 «ساڭا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» - دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] ئۇزۇن ۋاقىت سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتۈپ،

خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. 16 چۈنكى ئىنسانلار ئۆزلىرىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان بىرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قەسەم ئىسپات-تەستىق ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. 17 شۇنىڭدەك خۇدا، ئۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا ئۆز نىشان-مەقسىتىنىڭ ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن قەتئىي ئۆزگەرمەس ئىككى ئىش ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدىنى چىڭ تۇتۇش ئۈچۈن [ھالاكەتتىن] ئۆزىمىزنى قاقچۇرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان بىزلەر كۈچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ يالغان ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). 19 بۇ ئۈمىد جېنىمىزغا چىڭ باغلانغان كېمە لەڭگىرىدەك شۈبھىسىز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرىشتىكى] ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكى] پەردىسىدىن ئۆتۈپ بىزنى شۇ يەرگە تۇتاشتۇرىدۇ. 20 ئۇ يەرگە بىز ئۈچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ، مەلەكەزەدە كىنىڭ كەسلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەيىنلەنگەن باش كاھىن بولدى. (aiōn g165)

7 چۈنكى بۇ مەلەكەزەدەك سالېم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ جەڭدىن قايتقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلگەندى. 2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئولجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى ئۇنىڭغا تاتىغانىدى. [مەلەكەزەدەك دېگەن ئىسمىنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ ئۇنىڭ يەنە بىر نامى «سالېمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ، بۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ 3 ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى يوق، نەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كاھىن بولۇپ تۇرىدۇ. 4 ئەمدى قاراڭلار، بۇ مەلەكەزەدەك نېمىدېگەن

ئۇلۇغ ئادەم-ھە! ھەتتا ئاتا-بوۋىلەرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىمىمۇ ئولجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان. 5 دەرىۋە قەلاۋىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زىممىسىگە ئالغانلار تەۋرات قانۇنى بويىچە خەلقىتىن، يەنى ئۆز قەبرىداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ پۇشتىدىن بولغىنىغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۆلۈشىنى يىغىشى ئەمىر قىلىنغان. 6 لېكىن بۇلارنىڭ قەبىلە-ئورۇقىدىن بولمىغان مەلىكەزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئوندىن بىر ئۆلۈشى»نى قوبۇل قىلغان ئاندىن خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا بەخت تىلگەن. 7 شۇبھىسىزكى، بەخت تىلگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن ئۈستۈندۇر. 8 بۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۆلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار ئۆلىدىغان ئادەملەردىندۇر؛ ئۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۆلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر. 9 ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئوندىن بىر ئۆلۈشى ئالدىنقى لاۋىيۇ [ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلىكەزەدەككە] ئوندىن بىر ئۆلۈشى بەرگەن. 10 چۈنكى مەلىكەزەدەك ئىبراھىمنى قارشى ئالغاندا، لاۋىيى [كەلگۈسىدىكى پۇشتى بولۇش سۈپىتىدە] يەنىلا ئىبراھىمنىڭ تېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ. 11 ئەمدى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۈزۈمگە ئاساسلىنىپ تەۋرات قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەندى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلىكەزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە باشقا بىر كاھىننىڭ چىقىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بولاتتى؟ 12 ئەمدى كاھىنلىق تۈزۈمى ئۆزگەرتىلگەن بولسا، ئۇنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۈزۈم ئۆزگەرتىلىشىگە توغرا كېلىدۇ. 13 چۈنكى بۇ ئېيتىلىۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات بولسا باشقا بىر قەبىلىدىن بولۇپ، بۇ قەبىلىدىن ھېچكىم قۇربانگاھتا خىزمەتتە بولۇپ باقمىغان. 14 چۈنكى رەببىمىزنىڭ يەھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى ئېنىق، مۇسا

بۇ قەبلە توغرىسىدا كاھىنلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە دېمىگەندى. 15 ئەمدى مەلىكەزەدەكتەك باشقا بىر كاھىن چىققان بولۇپ، بۇ ئۆزگىرىش مۇنۇلاردىن تېخىمۇ روشەن بولدى؛ 16 ئۇنىڭ [كاھىنلىققا] تەيىنلىنىشى ئەت ئىگىلىرىگە باغلىق ئەمەس بىلەن ئەمەس، بەلكى پۈتمەس-تۈگمەس ھاياتنىڭ قۇدرىتىدىن بولغاندۇر. 17 چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «سەن ئەبەدىلئەبەدىگىچە مەلىكەزەدەكنىڭ تىپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەن. (aiōn g165) 18 چۈنكى ئالدىنقى ئەمەس-تۈزۈم ئاجىزلىقى ۋە ئۈنۈمسىزلىكى تۈپەيلىدىن كۈچىدىن قالدۇرۇلغان 19 (- چۈنكى تەۋرات قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى). ئۇنىڭ ئورنىغا بىزنى خۇداغا يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۇنىڭدىن ئەۋزەل ئۈمىد ئېلىپ كېلىندى. 21 ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالدى (ئىلگىرى تۆتكەن كاھىنلار [خۇدانىڭ] قەسىمىدىن كاھىن بولغانىدى؛ لېكىن، ئەيسا بولسا ئۆزىگە: «پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھەرگىز بۇنىڭدىن يانمايدۇ: - «سەن ئەبەدىلئەبەدىگىچە كاھىندۇرسەن»» دېگۈچىنىڭ قەسىمى بىلەن كاھىن بولدى). (aiōn g165) 22 ئەمدى ئەيسا شۇنداق ئۇلۇغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. 23 يەنە ئېلىپ، ئىلگىرى تۆتكەن كاھىنلار كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەربىرى] ئۆلۈم تۈپەيلىدىن ۋەزىپىسىنى داۋاملاشتۇرالمىدى قالغان. 24 لېكىن [ئەيسا] مەڭگۈگە تۇرغاچقا، ئۇنىڭ كاھىنلىقى ھەرگىز ئۆزگەرتىلمەستۇر. (aiōn g165) 25 شۇ سەۋەبتىن، ئۇ ئۆزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۈزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر، چۈنكى ئۇ ئۇلار ئۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەڭگۈ ھاياتتۇر. 26 مۇشۇنداق بىر باش كاھىن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان - مۇقەددەس، ئەيىبسىز، غۇبارسىز، گۇناھكارلاردىن نېرى قىلىنغان، ئەرىشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كاھىندۇر. 27 ئۇ ئاشۇ باش كاھىنلاردەك

ھەر كۈنى ئالدى بىلەن ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن قۇربانلىق سۇنۇشقا موھتاج ئەمەس. چۈنكى ئۇ ئۆزىنى قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغاندا، ھەممەيلەن ئۈچۈن بۇنى بىر يوللا ئادا قىلدى. 28 چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز بەندە بولغان ئىنسانلارنى باش كاھىن قىلىپ تەيىنلەيدۇ، لېكىن تەۋرات قانۇنىدىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم-كالا مى مەڭگۈگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كاھىن قىلىپ تەيىنلىدى. (aiōn g165)

8 ئېيتقانلارمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: تەرىشىكى تۇلۇغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنمىز بار. 2 ئۇ مۇقەددەس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەر بىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش ئۈچۈن تەيىنلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، [بىزنىڭ بۇ باش كاھىنمىزنىڭ] بىرەر سۇنىدىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەرۋەقە ئەگەر ئۆيە يۈزىدە بولسى، ھەرگىز كاھىن بولمايتتى؛ چۈنكى بۇ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى بويىچە ھەدىيە سۇنىدىغان كاھىنلار ئاللىبۇرۇنلا باردۇر 5 [بۇ كاھىنلار] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا تەرىشىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلەڭگىسىدۇر. مۇسا دەل بۇ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىيىسى ئۇنىڭغا كېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنىكى، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا تاغدا كۆرسىتىلگەن ئورنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. 6 لېكىن ھازىر ئۇ [كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدەلەردىن ئەۋزەل ۋەدەلەر ئۈستىگە بېكىتىلگەن (تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاسىتىچىسى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۇرىدۇ. 7 ئەگەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۈتسىز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى ئۈچۈن

ئورۇن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، - دەيدۇ پەرۋەردىگار، - مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۈچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگەنمەن ئۇلار بىلەن تۈزگەندىم؛ چۈنكى ئۇلار مەن بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدەمدە تۇرمىدى، مەن ئۇلاردىن نەزىرىمنى يۆتكەمدىم، - دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: - «مەن تۈز تەۋرات-قانۇنلارنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالغىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يۈتمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولمەن، ئۇلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم ئۆز يۇرتىداشقا، ياكى ئۆز قېرىنداشىغا: «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ 12 چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۇ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۇرۇنقىسىنى «كونا» دېگەنلىكىدۇر؛ ئەمدى ۋاقتى تۆتكەن، كونىرىغان ئىش بولسا ئۇزۇن تۆتمەي يوقىلىدۇ.

9 بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۇنىڭغا بىر ئىبادەت چىدىرى تىكلىگەندى؛ ئۇنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىنچى بۆلۈمدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە ئۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. 3 ئۇنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئىچكى] پەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چىدىر

بۆلۈمى بار ئىدى. 4 شۇ يەرگە تەۋە بولغان ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ۋە پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۇندىن ياسالغان، ماننا سېلىنغان كومزەك، ھارۇننىڭ بىخ سۈرگەن ھاسسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىسى بار ئىدى. 5 [ساندۇق] ئۈستىدىكى «كافارەت تەختى» نىڭ ئۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۇب» لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى. ئەمدى بۇلار توغرىلىق تەپسىلىي توختىلىشنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. 6 بۇ نەرسىلەر مانا شۇنداق ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار چېدىرنىڭ بىرىنچى بۆلۈمىگە [(يەنى «مۇقەددەس جاي» غا)] ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. 7 بىراق، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان [ئىككىنچى بۆلۈمگە] پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۇ يەرگە ئۆز گۈناھلىرى ۋە خەلقنىڭ نادانلىقتىن ئۆتكۈزگەن گۈناھلىرى ئۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماس كىرمەيدۇ. 8 بۇ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۇ بىرىنچى ئىبادەت چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۇرسلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا بارىدىغان يول يەنىلا ئىچىلمايدۇ. 9 مانا بۇلار رەسىمىدەك ھازىرقى زامانىي روشەنلەشتۈرىدىغان بىر خىل ئوبراز، خالاس. بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۇ چېدىردا سۇنۇلدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجداندا پاك-كامىل قىلالمايدۇ. 10 ئۇلار پەقەت يەك-ئىچمەكلەر ۋە بويىنى سۇغا سېلىشنىڭ تۈرلۈك رەسىمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۈچكە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتلىرىگىلا باغلىق بولغان بەلگىلىمە-نەزاملاردۇر. 11 لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۇ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، تېخىمۇ ئۇلۇغ ۋە تېخىمۇ مۇكەممەل

ئىبادەت چىدىرىغا كىردى. 12 ئۆچكە ياكى موزايىلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى

ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق ئۇ ئۇ (ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-

نىجاتىنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يوللا مەڭگۈگە ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى.

شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆزىلا مەڭگۈلۈك ھۆرلۈك-نىجاتىنى ئىگىلىدى. (aiōnios g166) 13

[كونا ئەھدە دەۋرىدە] ئۆچكە ۋە بۇقىلارنىڭ قېنى ھەم ئىنەكنىڭ كۆللىرى ناپاك

بولغانلارنىڭ ئۈستىگە سېپىلسە، ئۇلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان

يەردە، 14 ئۇنداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق ئۆزىنى غۇبارسىز قۇربانلىق سۈپىتىدە

خۇداغا ئاتىغان مەسھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى تولۇك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى

مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتەكلىمەمدۇ؟! (aiōnios g166) 15

شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاسىتىسىدۇر. بۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ

ئاۋۋالىقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى

سۈپىتىدە شۇنداق بىر تولۇم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان

مەڭگۈلۈك مەراسىمغا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) 16 ئەگەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا،

ۋەسىيەت قالدۇرغۇچىنىڭ ئۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۈچكە ئىگە بولمايدۇ.

17 چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت تولۇمدىن كېيىن كۈچكە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت

قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيەتنىڭ ھېچقانداق كۈچى بولمايدۇ. 18 شۇنىڭغا

ئوخشاش، دەسلەپكى ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۈچكە ئىگە بولغان. 19

چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەر بىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە ئۆتۈرغاندىن

كېيىن، موزايى ۋە ئۆچكەلەرنىڭ سۇغا ئارىلاشتۇرۇلغان قېنىنى قىزىل يۇڭ يېپىتا

باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىغا ۋە پۈتۈن خەلققە سېپىپ، ئۇلارغا: 20 «مانا،

بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمىر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» - دېدى.

21 ئۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چىدىرىغا ۋە چىدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك

پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. 22 دەرۋەقە، تەۋرات قانۇنى بويىچە
ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ؛ [قۇربانلىق] قېنى تۈكۈلمىگۈچە،
گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. 23 خوش، ئەرىشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ
بۇيۇملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرىشتىكى
نەرسىلەرنىڭ ئۆزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. 24
چۈنكى مەسھ ئەرىشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايغا تەقلىد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن
ياسالغان مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىزگە ۋەكىللىك
قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرىشتىكى ئۆزىگە كىرىپ بولدى. 25 [يەر يۈزىدىكى] باش
كاھىننىڭ يىلمۇيىل ئۆز قېنىنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ
مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا كىرىپ تۇرغىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى
قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كىرگىنى يوق. 26 ئەگەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۆرۈرىيىتى
بولغان بولسا، دۇنيا ئايرىدە بولغاندىن بېرى ئۇنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا
كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر
يوللا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئوتتۇرىغا چىقتى. (aiōn g165) 27 ھەممە ئادەمنىڭ بىر
قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئۆلگەندىن كېيىن سوراقتا تارتىلىشى بېكىتىلگەنگە ئوخشاش، 28
مەسھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم
قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، ئۆزىنى تەلپۈنۈپ كۈتكەنلەرگە گۇناھنى يوق
قىلغان ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم تاشكارە بولىدۇ.

10 تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىنىدىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز
ئەينى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۆلەڭگىسىنىلا سۈرەتلەپ بەرگەچكە، ئۇ
تەلەپ قىلىنغان، يىلمۇيىل سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق
[خۇداغا] يېقىنلاشماقچى بولغانلارنى ھەرگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. 2 بولمىسا، مۇشۇ

قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئاخىرلىشىپ، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ،
ۋىجدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن ئازابلاشمايتتى. 3 ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار
يىلمۇ يىل ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە ئەسلىتىپ تۇرىدۇ. 4 چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكەلەرنىڭ
قېنى گۇناھلارنى ھەرگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە
مۇنداق دېگەن: «نە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-
ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ؛ 6 نە
كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنمۇ سۈيۈمىدىڭ؛ 7 شۇڭا جاۋاب
بەردىمكى - «مانا مەن كەلدىم! - قانۇن دەستۇرۇڭدا مەن توغرىلۇق پۈتۈلگەندەك
- ئى خۇدا، ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». 8 ئۇ يۇقىرىدا: «نە
قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى تىلگۈچى
قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۈيۈمىدىڭ» (بۇ
قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلپى بويىچە سۇنۇلۇشى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن
كېيىن 9 يەنە: «سېنىڭ ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن.
دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۈچكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن
قالدۇرىدۇ. 10 خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى بويىچە ئەيسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يوللا قۇربان
قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدىق. 11 ھەر كاھىن
ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھەرگىز ساقىت
قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. 12
بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر
قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى؛ 13 ئۇ شۇ يەردە
«دۈشمەنلىرى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. 14 ئۇ مۇشۇ بىرلا
قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈگە مۇكەممەل

قىلدى. 15 [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە
بىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: - 16 «ئۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ
ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆز تەۋرات-
قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقىلىگىمۇ سالغىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتمەن»
دېگەندىن كېيىن، ئۆيەنە: - 17 «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكىنى مەڭگۈگە
ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن» - دېگەن. 18 ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم
قىلىنغانىكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. 19 شۇنىڭ
ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە
جۈرئەتلىك بولۇپ، 20 (ئۇ بىزگە ئېچىپ بەرگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى،
ئۇنىڭ ئەت-تېنىدىن) ئۆتىدىغان شۇ يېپىڭى، ھاياتلىق يولى بىلەن) 21 شۇنداقلا
خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، 22
دىللىرىمىز ۋىجدانىدىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلاشقان ۋە بەدىنىمىز ساپ
سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئېتىقادنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىكى ۋە
سەمىمىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلىشىلى! 23 ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە
تەۋرەنمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بەرگۈچى بولسا سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر) 24
ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قانداق
قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ئويلايلى. 25 بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتتە
جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى چېكىلەپ-ئىلھاملاندۇرايلى،
بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بايقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى. 26
ھەقىقەتتىن تونۇشقا نېسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋەرسەك،
ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، 27 بەلكى
بىزگە قالدغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارىلىشىدىغانلارنى يەپ

تۇگىتىشكە تەييار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنۇپ ئىچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28
ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۆزگە ئېلىنغان ھەرقانداق كىشى
ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچلىك قىلىنمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. 29
ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا،
يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت
قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلاماسلار؟ 30
چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز پېشىغا ئۆزۈم
ياندۇرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار» ۋە «پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سوراققا تارتىدۇ»
دېگۈچى بىلىمىز. 31 مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قوللىرىغا چۈشۈپ جازالىنىش
نەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! 32 ئەمدى سىلەر ئاشۇ يورۇتۇلۇشتىن كېيىن، ئازاب-
ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلەرگە بەرداشلىق بەرگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىڭلاردا
تۇتۇڭلار. 33 بەزى ۋاقتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا
ئۇچرىدىڭلار ۋە بەزى ۋاقتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلەلەرگە ئۇچرىغانلارغا دەردداش
بولدۇڭلار. 34 چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم
مال-مۈلكۈڭلار بۇلانغاندۇمۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان
باقى تەئەللۇقاتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خۇشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل
قىلىدىڭلار. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتماڭلار، ئۇنىڭدىن ئىنتايىن
زور ئىنتام بولىدۇ. 36 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنىڭ ۋەدە
قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ.
37 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: «پەقەت ئازغىنە
ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەۋرە قەيىتپ كېلىدۇ، ئۇ كېچىكەيدۇ. 38
بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ، لېكىن ئۇ كەينىگە چېكىنسە،

جېنىم ئۇنىڭدىن سۆيۈمەيدۇ». 39 ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ئۆز جېنىمىزنى ئىگىلىگەنلەردىندۇرمىز.

11 ئېتىقاد بولسا ئۆمىد قىلغان ئىشلارنىڭ رېئاللىقتىكى ئىپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان

شەيئەلەرنىڭ دەلىللىدۇر. 2 چۈنكى بۇرۇنقى مۇستەۋەللىرىمىز قەدىمدە مانا شۇ

ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىقنى ئالغان. 3 بىز ئېتىقاد

ئارقىلىق كاتىئىتىنىڭ خۇدانىڭ سۆز-كلامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز

كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆرۈلگى بولىدىغان شەيئەلەردىن چىققان ئەمەسلىكىنى

چۈشىنەلەيمىز. (aiōn g165) 4 ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قابىلىتىگە ئۇ ئۆزەل بىر

قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا ئۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ،

ئۇنىڭغا ھەققانىي دەپ گۇۋاھلىق بەردى. گەرچە ئۆلگەن بولسۇمۇ، ئېتىقادى

بىلەن ئۇ يەنىلا بىزگە گەپ قىلماقتا. 5 ئېتىقادى بولغاچقا، ھانىخ ئۆلۈمنى كۆرمەيلا

[ئەرشكە] كۆتۈرۈلدى، خۇدا ئۇنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتكەچكە، ئۇ يەرىۋىدە ھېچ

تېپىلمىدى. سەۋەبى ئۇ ئېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم

دەپ تەرىپلەنگەندى. 6 ئەمدىلىكتە ئېتىقاد بولماي تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن

قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا بارىدىغان كىشى ئۇنىڭ بارلىقىغا،

شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆزىنى ئىزدىگەنلەرگە ئەجىرىنى قاينۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى

كېرەك. 7 ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە

خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندىرۇلغاندا، ئىخلاسمەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى

قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق

قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا

ئېتىقادى بولغان ھەققانىيلىققا مۇراسىم بولدى. 8 ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا

ئىبراھىمنى ئۇنىڭغا مۇراسىم سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ

ئىتائەت قىلدى؛ ئۇ قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. 9 ئېتىقادى بولغاچقا ئۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتتا تۇرغاندەك مۇساپىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ تۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مەراسىملىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ تۇنىڭ بىلەن بىرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. 10 ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، ئۇ ئۆللىرى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۆتكەندى؛ شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا ئۆزىدۇر. 11 ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ گەرچە ياشىنىپ قالغان، تۇغۇت يېشىدىن ئۆتكەن بولسىمۇ، ھامىلىدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى ئۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچلىك دەپ قارايتتى. 12 بۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى ئۆلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. 13 بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولماي تۇرۇپلا ئېتىقادى بولغان ھالدا ئالەمدىن ئۆتتى. بىراق ئۇلار ھايات ۋاقتىدا بۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۆتكەن ۋە ئۆزلىرىنى يەر يۈزىدە مۇساپىر ۋە يولۇچى دەپ تاشكارە ئېيتقاندى. 14 بۇ بۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋە تەننى تەشنا بولۇپ ئەزدە ۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. 15 دەرۋەقە، ئۇلار ئۆز يۇرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. 16 لېكىن ئۇلار تۇنىڭدۇمۇ ئەۋزەل، يەنى ئەرشىتىكى بىر ماكاننى تەلپۈنۈپ ئەزىمەكتە. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ ئۇلار ئۈچۈن بىر شەھەر ھازىرلىغان. 17 ئىبراھىم خۇدا تەرىپىدىن سىناغىنىدا، ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «سېنىڭ

نامىڭنى داۋاملاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، ئۇ يەنىلا بىردىنبىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەييار تۇردى. 19 چۈنكى ئۇ ھەتتا ئىسھاقتىن تۈلگەن تەقدىردىمۇ، خۇدانىڭ ئۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ئىسھاقتىن تۈلۈمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. 20 ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسھاقتىن ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. 21 ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن ئۆتۈش ئالدىدا يۈسۈپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن خەيرلىك دۇئا قىلىپ، ھاسىسىغا تايىنىپ تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. 22 ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سەكراتقا چۈشۈپ قالغاندا، بەنى ئىسرائىلنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى ھەمدە ئۆزىنىڭ ئۆستىخانلىرى توغرىلىق ئۇ ئۇلۇق ئەر قىلدى. 23 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا ئۇغۇلغاندا، ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇردى؛ چۈنكى ئۇلار مۇسا نىڭ يېقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاھنىڭ پەرىمانىدىن قورقۇلدى. 24 ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ ئۇلۇغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەۋنىڭ قىزىنىڭ ئوغلى» دېگەن ئاتاققا ئۇرۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، 25 گۇناھ ئىچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقىتلىق بەھرىمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چىكىشىنى ئەۋزەل كۆردى. 26 ئۇ مەسىھكە قارىتىلغان ھاقارەتكە ئۇچراشنى مىسىرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۈنكى كۆزلىرىنى [ئەرىشتىكى] ئىنئامغا تىكۈتۈۋاتتى. 27 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ پادىشاھنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسىردىن چىقىپ كەتتى. [جاپا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۈنكى كۆزىگە كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزىگە كۆرۈنۈپ تۇرغاندەك ئىدى. 28 ئېتىقادى بولغاچقا، ئۇ «تۇنجى ئوغلىنىڭ جېنىنى ئالغۇچى» [پەرىشتىنىڭ] [ئىسرائىللارغا] تەڭمەسلىكى ئۈچۈن [تۇنجى] «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتىنى

تۆتكۈزۈپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قاننى [بۇيرۇلغىنى بويىچە] سېپىپ-سۈركىدى. 29
ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماڭغاندەك
مېڭىپ توتتى. بىراق [ئۇلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسىرلىقلار تۆتمە كىچى بولغاندا
سۇغا غەرق بولدى. 30 ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىخو شەھىرىنىڭ
سېپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سېپىل تۇرۇلدى. 31 ئېتىقادى بولغاچقا، پادىشاھ ئايال
راھاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرىنى دوستلارچە كۈتۈۋالغاچقا، ئىتائەتسىزلەر [بولغان
تۆز شەھىرىدىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە ھالدا بولدى. 32 مەن يەنە نېدىشقا سۆزلەپ
ئولتۇراي؟ گىدېئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋۇت، سامۇئىل ۋە قالغان باشقا
پەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتىپ كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 ئۇلار ئېتىقادى
بىلەن ئەللەرنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە
قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ
يالقۇنىنى تۇچۇردى، قىلىچنىڭ تىغىدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى،
جەڭلەردە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-پىرەڭ قىلدى. 35
[ئېتىقادى بولغاچقا]، ئاياللار ئۆلگەن ئورۇق-تۇغقانلىرىنى تۈلۈمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ
قايتۇرۇۋالدى؛ بىراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى ھالدا تۈلۈمدىن تىرىلەيلى
دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىيىنلىققا بەرداشلىق بەردى. 36 يەنە بەزىلەر
سېنىلىپ خار-مەتخىرىلەرگە ئۇچراپ قالمىغاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشىلىنىپ زىندانغا
تاشلاندى؛ 37 ئۇلار چالما-كېسەك قىلىپ تۇتۇرۇلدى، ھەرە بىلەن ھەرىلىنىپ
پارچىلاندى، سىناقلىرى بېشىدىن تۆتكۈزدى، قىلىچلىنىپ تۇتۇرۇلدى؛ ئۇلار قوي-
ئۆچكە تېرىلىرىنى يېپىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى،
قىيىن-قىستاققا ئۇچرىدى، خورلاندى 38 (ئۇلار بۇ دۇنياغا زاپە كەتكەندى)،
چۆللەردە، تاغلاردا، ئۆڭكۈرلەردە ۋە گەملىرىدە سەرگەردان بولۇپ يۈردى.

39 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ ئۆز گۇۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىغا ئەينى بويىچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر ئۈچۈن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسەتنى بېكىتكەن بولۇپ، ئۇلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلمەيدۇ.

12 ئەمدى ئەتراپىمىزدا گۇۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئورۇۋالغاچقا، ھەرخىل ئېغىر يۈك ھەم بىزگە ئاسانلا چىرىمىشۋالدىغان گۇناھنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىداملىق بىلەن بېسىپ يۈگۈرەيلى، بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇلاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيساغا تىكلەيلى. ئۆزىنى كۈتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كرىستىكى ئازابقا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پىسەنت قىلىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆڭلۈڭلەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەرداشلىق بەرگۈچى كۆڭۈل قويۇپ ئويلاڭلار. 4 گۇناھقا قارشى كۈرەشلەردە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە بېرىپ يەتمىدىڭلار. 5 خۇدانىڭ سىلەرگە ئۆز پەرزەنتلىرىم دەپ جېككەيدىغان [مۇقەددەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇنتۇدۇڭلار: - «ئۇ ئوغلۇم، پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىسىگە سەل قارىما، ئەيىبلەنگىنىڭدە كۆڭلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەرىپىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قوبۇل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررەلەيدۇ». 7 ئازاب چەككىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەرىپىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار. چۈنكى سىلەرنىڭ تەرىپىيە ئېلىشىڭلارنىڭ ئۆزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت ئاتىسى تەرىپىدىن تەرىپىيەلمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەرىپىلىشىدە ھەر بىر پەرزەنتنىڭ ئۆز ئۆلۈشى بار، لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا

ھەقىقىي ئوغۇللىرىدىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر.

9 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىزنىڭ ئۆزىمىزگە تەربىيە بەرگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىمۇ ھۆرمەتلەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، روھلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئەتئەت قىلمايدۇق؟ شۇنداقتا ھاياتىمىز ياشىنمايدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرھەق پەقەت ئۆزى مۇۋاپىق كۆرگەن يول بويىچە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلىگەن. لېكىن ئۇ بولسا بىزگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن تەربىيىلەيدۇ. 11 ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتتا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئەكسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۆلدۈرىدۇ؛ بىراق بۇنىڭ بىلەن تۈزەلگەنلەرگە ئۇ كېيىن ھەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكىنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، «تېلىپ ساڭگىلىغان قولىڭلارنى، زە ئېلىشىپ كەتكەن تىزىڭلارنى رۇسلاڭلار»، 13 ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۈكۈلۈپ قالمىي، بەلكى شىپا تېپىشى ئۈچۈن پۇتلىرىڭلارنى تۈز يوللاردا ماڭدۇرۇڭلار. 14 بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئۆتۈشكە ۋە پاك-مۇقەددەس ياشاشقا ئىنتىلىڭلار؛ مۇقەددەس بولمىغان كىشى ھەرگىز رەببى كۆرەلمەيدۇ. 15 ئويغاق تۇرۇڭلارنى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراڭلاردا سىلەرگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كۆيدۈرىدىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى بۇلغاپ نابەك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر ئوچ-ئاداۋەت يىلتىزى ئۇمىسۇن. 16 ئاراڭلاردا ھېچبىر بۇزۇقلۇق قىلغۇچى ياكى ئۆزىنىڭ تۇنجى ئوغۇللۇق ھوقۇقىنى بىر ۋاخ تاماققا سېتىۋەتكەن ئەسلىدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. 17 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، ئەسلىدە كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خەيرلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ئويلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۋۇرغان بولسىمۇ، ئۇ [بۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈرىدىغان] توۋا قىلىش يولىنى تاپالمىي، رەت قىلىندى. 18 چۈنكى سىلەر قول

بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۈرلۈك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قۇيۇن قاپلىغان ئاشۇ تاغقا كەلمىدىڭلار - 19 (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەتكۈزۈلگەندە، بۇلارنى ئاڭلىغانلار: «بىزگە يەنە سۆز قىلىنمىسۇن!») دەپ [خۇداغا] يالۋۇرۇشتى؛ 20 چۈنكى ئۇلار قىلىنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئەگەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ ئايىغى تەگسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» [دەپ تاپلانغاندى]؛ 21 ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچۇلۇق ئىدىكى، مۇسامۇ: «بەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى. 22 - سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى - ئەرىشتىكى يېرۇسالېمغا، تۆمەنلىگەن پەرىشتىلەرگە، 23 ئىسىملىرى ئەرىشتە پۈتۈلگەن تۇنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جامائەتكە، ھەممەيلەننىڭ سوراچىسى خۇداغا، تاكامۇلاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ رولىغا 24 ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاسىتىچىسى ئەيساغا، شۇنداقلا ھەم ئۇنىڭ سېپىلگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھايلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلدۇ. 25 بۇ سۆزنى قىلغۇچى رەت قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە ئۆزلىرىگە ۋەھىي يەتكۈزۈپ ئاگاھلاندۇرغۇچى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان يەردە، ئەرىشتە بىزنى ئاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز ئۆرۈسەك، ھالەنچە تېخىمۇ شۇنداق بولمامدۇ؟ 26 ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىننى تەۋرىتتۈۋەتكەندى؛ لېكىن ئەمدى ئۇ: «تۈزۈم يەنە بىر قېتىم زېمىنغا ئەمەس، ئاسماننىمۇ تەۋرىتمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. 27 «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلدىغانلىقىنى، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مەڭگۈ مۇقىم بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكىلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى

چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاس مەنلىك ۋە ئەيمىنىش-قورقۇنۇش بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. 29 چۈنكى خۇدا ئىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13 ئاراڭلاردا قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. 2 ناتونۇش

كىشىلەرگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. 3 زىندانغا تاشلانغانلارنى ئۇلار بىلەن بىللە [زىنداندا] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى ئۇزۇڭلارمۇ تەندە

تۇرۇۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ تۇرۇڭلار. 4 ھەممە ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغسىز بولسۇن؛ چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب ئالدى. 5 مېڭىش-تۇرۇشۇڭلار

پۇلپەرەسلىكتىن خالىي بولسۇن، بارىغا قانائەت قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا تاشلىمايمەن». 6 شۇڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ ياردەمچىمدۇر، ھېچ قورقمايمەن، كىشىلەر

مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» 7 سىلەرگە خۇدانىڭ سۆز-كلامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىش-تۇرۇشىنىڭ مېۋە-نەتىجىسىگە كۆڭۈل قويۇپ قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۆلگە قىلىڭلار: - 8

ئەيسا مەسىھ تۇنۇڭۇن، بۈگۈن ۋە ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆزگەرمەيدۇ! (aiōn g165) 9

شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئىنساننىڭ قەلبى [قۇربانلىققا خاس] يېمەكلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق يېمەكلىكلەرگە

بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. 10 بەزىلەرنىڭ شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز باركى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ تۇتىشىدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. 11 چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويلغان، قېنى باش

كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى. 12 شۇڭا ئەيسامۇ تۈز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن، شەھەر دەروازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چىكىپ ئۆلدى. 13 شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ قارارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرىپتۇ. 14 چۈنكى يەر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەرگە ئىنتىلەكتىمىز. 15 شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى تۈز لەۋلەيمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى ئېتىراپ قىلايلى. 16 ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە بارىڭلاردىن ئورتاق تەقسىملەشنى ئۇنتۇماڭلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن بولىدۇ. 17 يېتەكچىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا بويسۇنۇڭلار. چۈنكى ئۇلار تۈز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەمىشە جېنىڭلاردىن خەۋەر ئېلىشقا ئويغاقتۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس (چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلەرگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-خۇراملىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. 18 بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛ چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېڭىشنى خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. 19 يېنىڭلارغا پاتراق قايتىپ بېرىشم ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە تۈتۈنەن. 20 ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا (aiōnios g166) 21 ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلەرگە تۈزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاقامۇلاشۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ ئىجراچىلىرى قىلغاي!

مەسھكە ئەبەدىلئەبەدگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! (aīōn g165) 22 سىلەردىن
تۆتۈنمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ نەسىھەت سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق
سالغايىسىلەر؛ سىلەرگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى يازدىم، خالاس. 23 قېرىنداشلىرىم
تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن خەۋەردار بولغايىسىلەر. يېقىندا يېنىمغا
كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ بارغىنىمدا ئۆمەن بىلەن بىللە باردۇم. 24 بارلىق
يېتەكچىلىرىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. ئىتالىيەدىن
كەلگەنلەر سىلەرگە سالام يوللىدى. 25 مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي!
ئامىن! روسۇل ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھىنىڭ قولى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! 2 ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسەڭلار، بۇنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. 3 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۈرىدۇ؛ 4 سەۋر-چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۇرۇپ شۇنداق پىششىق يېتىلسۇنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، مۇكەممەل ۋە كەم-كۈتسىز بولىسىلەر. 5 بىراق ئەگەر ئاراڭلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممىگە سېخىلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلەيدىغان خۇدادىن تىلىسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىندۇ. 6 بىراق ئۇ ھېچ دېلىغۇل بولماي ئىشەنچ بىلەن تىلىسۇن، چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا تۇرۇلۇپ ئۆي-بۇيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. 7 ئۇنداق كىشى رەبىدىن بىرەر نەرسىگە ئېرىشمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلىسۇن؛ 8 ئۇنداقلار ئۈجمە كۆكۈل بولۇپ، بارلىق يوللىرىدا تۇتاي يوق ئادەمدۇر. 9 نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزىنىڭ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەنتەنە قىلىسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا تەنتەنە قىلىسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپلەرنىڭ چېچەكلىرىدەك تۈزۈپ كېتىدۇ. 11 قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللەرنى تۈزۈپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز ھەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ. 12 سىناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بەرگەن كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. 13 ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار

بىلەن ئازدۇرۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس ھەم باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. 14 بەلكى
بىرى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز ھەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن
بولدۇ؛ 15 ئاندىن ھەۋەس-نەپس ھامىلىدار بولۇپ كۇناھنى تۇغدۇ؛ كۇناھ
تۇسۇپ يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. 16 شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ
قالماڭلار! 17 بارلىق يۈكسەك سېخىلىق ۋە ھەرىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن،
يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا
ھېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ ياكى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان
كۆلەڭگەرمۇ بولمايدۇ. 18 ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ
ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مەۋدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى
ھەقىقەتنىڭ سۆز-كلامى ئارقىلىق تۇغدۇردى. 19 شۇنىڭ بىلەن، ئۇ سۆيۈملۈك
قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز تەييار تۇرسۇن، سۆزلەشكە ئالدىرىمىسۇن،
غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن. 20 چۈنكى ئىنساننىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى
ئېلىپ كەلمەيدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئىپلاسلىقلارنى ۋە قىنگىلارغا
پاتمايۋاتقان رەزىللىكنى تاشلاڭلار، [قەلبىڭلاردىن] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى
قۇتقۇزالايدىغان سۆز-كلامنى كەمتەرلىك-مۆمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. 22
ئەمما ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ پەقەت سۆز-كلامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن بولماڭلار،
بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. 23 چۈنكى بىرى سۆز-كلامنى ئاڭلاپ
قويۇپلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى ئەينەكتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىياپىتىگە قاراپ
قويۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز تۇرقىغا قاراپ بولۇپ،
چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. 25 لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى
ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ،
ئۇنتۇغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان

كشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىندۇ. 26 بىرى ئۆزى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بېھۇدىلىكتۇر. 27 خۇداتائىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇكى، قىيىنچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان رەببىمىز ئەيسا مەسھىنىڭ ئېتىقاد يولىنى تۇتقانكەنسەلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. 2 چۈنكى سىناگوگىڭلارغا ئالتۇن ئۈزۈك تاققان، ئېسىل كىيىنگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۇل-جۇل كىيىنگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، 3 سىلەر ئېسىل كىيىنگەننى ئەتۈرۈپ «تۈرگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسەڭلار، كەمبەغەلگە، «ئۇ يەردە تۇر!» ياكى «ئايغ تەرىپىمدە ئولتۇر!» دېسەڭلار، 4 ئۆزئارا ئايرىمچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! 5 قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۇيۇملۇك قېرىنداشلىرىم - خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۇلارنى ئۆزى سۆيگەنلەرگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مەراسىم بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ 6 بىراق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆزگە ئېلىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئەزگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۆرىگەن ئەمەسمۇ؟ 7 ئۈستۈڭلەرگە قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۇپۇرلۇق قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ 8 مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. 9 لېكىن كىشىلەرگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. 10 چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۆتكىدىكى بىرلا

ئەمرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. 11 چۈنكى:

«زىنا قىلما» دېگۈچى ھەم «قاتىللىق قىلما» مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىساڭلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. 12 شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ئۇيغۇن بولسۇن. 13 چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش» نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ تەنتەنە قىلىدۇ. 14 ئى قېرىنداشلىرىم! بىرى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۇنىڭدا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ 15 ئەمدى ئەگەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭىللاردىن بىرى ياللىڭچ قالىسا ياكى كۈندىلىك يېمەكلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «خۇداغا] ئامانەت، كىيىمىڭلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قويۇپلا، تېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ 17 شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۇنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق] ئېتىقاد] ئۆلۈك ئېتىقاد تۇر. 18 لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تاللىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. 19 - سەن «خۇدا بىر» دەپ ئىشىنىسەن - بارىكالا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ در-در تىرەيدۇغۇ! 20 ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادنىڭ ئۆلۈك ئېتىقاد شەكىللىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ 21 تائىمىز ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنغاندا ئۆز ئەمىلى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ 22 ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇنىڭ ئېتىقادى

مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. 23
مانا بۇ ئىش [تەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى
ھېسابلىنىدى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ
ئاتالدى. 24 بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسلەركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئەمەس،
بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ. 25 مۇشۇنىڭغا ئوخشاش،
پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى ئۆز ئۆيىدە كۈتۈپ، ئۇلارنى باشقا
يول بىلەن قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەمىلى بىلەن ھەققانىي
دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟ 26 تەن روھ بولمىسا ئۆلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق
ئېتىقاد مۇتولۇكتۇر.

3 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالماڭلار!
چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بەرگۈچىلەر] باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق
سوراققا تارتىلىمىز. 2 چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۇتلىشىمىز.
[ھالبۇكى]، ئەگەر بىرسى تىلدا خاتالىشىمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېپىنى
تېزگىنلىيەلگەن ئادەم بولىدۇ. 3 مانا، بىز ئاتلارنى ئۆزىمىزگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن
ئاغزىغا يۈگەن سالىمىز، بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالغان تەرەپكە] بۇرچالايمىز.
4 مانا، كېمىلەرگىمۇ قاراڭلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك
شاماللار تەرىپىدىن ئۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيەرگە ئۇلارنى
ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرەپكە بۇرايدۇ.
5 شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ،
لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۇچقۇننىڭ چوڭ ئورمانغا
ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! 6 تىل - دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ
ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبھەلىككە تولغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل

تەننى بۇلغۇغۇچىدۇر؛ ئۇ دوزاخ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقىغا ئوت تۇتاشتۇرىدۇ! (Geenna g1067) 7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، ئوملىگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۈندۈرۈلمەكتە ھەمدە كۈندۈرۈلگەندى. 8 ئەمما تىلنى ھېچكىم كۈندۈرەلمەيدۇ؛ ئۇ تىنىمسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەرگە تولغاندۇر. 9 بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشەككۈر قايتۇرمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايىمىز. 10 دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۈر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئۇ قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! 11 بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قىرتاق سۇ چىقىرامدۇ؟ 12 ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇننىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، ياكى ئۈزۈم تىلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بەرەلمەيدۇ؟ ھەم تۈزلۈك [بۇلاق] تاتلىق سۇنىمۇ چىقىرالمىدۇ. 13 ئاراڭلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالققا خاس بولغان مۇمىن-كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! 14 لېكىن ئەگەر قەلبىڭلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەقىقەتنى يوققا چىقارماڭلار، ماختانماڭلار. 15 بۇنداق «داناللىق» ئەرىشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىيىتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. 16 چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ. 17 لېكىن ئەرىشتىن كەلگەن داناللىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكىتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېتىل، باشقىلارنىڭ پىكىرىگە قۇللىق ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپازلىق ياكى ساختىپەزلىك يوقتۇر. 18 ھەققانىيلىق ئورۇنلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئىچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4 ئاراڭلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىڭلار ئىچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلاردىن ئەمەسمۇ؟ 2 سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارغا ئېرىشمەيسىلەر، ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشمەيسىلەر، جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. 3 تىلىمەڭلارمۇ ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تۈز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. 4 ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشنىڭ ئەمەلىيەتتە خۇدا بىلەن دۈشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىڭلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، ئۆزىنى خۇدانىڭ دۈشمىنى قىلىدۇ. 5 مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ 6 لېكىن [خۇدا] بەرگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن تۇرىدۇ. شۇنىڭ تۈپەيلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارىشىدۇ، لېكىن مۆمىن-كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغاندۇر. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇڭلار. شەيتانغا قارشى تۇرۇڭلار؛ [شۇنداق قىلساڭلار] ئۆز سىلەردىن قاچىدۇ. 8 خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلەرگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇڭلارنى يۇيۇڭلار؛ ئەي ئۆچمە كۆڭۈللەر، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. 9 [گۇناھلىرىڭلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاڭلار، كۈلكەڭلارنى ماتەمگە، خۇشاللىقىڭلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. 10 رەببىڭ ئالدىدا تۈزۈڭلارنى تۈۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۆز سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. 11 ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆكەڭلار. كىمدىكىم قېرىنداشىنى سۆكسە ياكى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلىپ

قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ئاتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭنى [ئۆزۈڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولسەن. 12 قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاک قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ 13 ھەي، «بۈگۈن ياكى ئەتە پالانى-پۈكۈنى شەھەرگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! 14 ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلار، ھاياتىڭلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. 15 بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب بۇيرۇسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. 16 لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلەرڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. 17 شۇنىڭدەك كىمىڭمۇ مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر ئۈچۈن داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلاڭلار. 2 بايلىقىڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-كېچىكىڭلارنى كۈيە يەپ كەتتى، 3 ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] ئۆزۈڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۆشۈڭلارنى ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋىتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى توپلىشىڭلار ئاخىرقى كۈنلەردە بولدى! 4 مانا، ئېتىزلىقىڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خىيانەت قىلىپ ئىش ھەقىقىتىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ تۇتۇۋېلىنغان ھەق ئۈستۈڭلاردىن پەرياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ ئالە-پەريادلىرى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ قۇلقىغا يەتتى. 5 سىلەر بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك

ۋە ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر. [قويلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە تۈزۈڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر. 6 سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا مەھكۇم قىلىپ، تولىتۇرۇپ كەلدىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ. 7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەبىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-تاقەت ئىچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم قىلىڭلار. چۈنكى رەبىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. 9 قېرىنداشلار، تۈزۈڭلار سوراققا تارتىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماڭلار، مانا، سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-تاقەت قىلغانلىقىنى ئۈلگە قىلىڭلار. 11 بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت بىلەن] بەرداشلىق بەرگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بەرگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەرۋەردىگارنىڭ ئىچ-باغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. 12 ئەمدى ئۇ قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلماڭلار. نە ئاسمان نە زەمىن نە ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماڭلار، بەلكى «بولدۇ» دېسەڭلار ھەقىقىي «بولدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسەڭلار ھەقىقىي «ياق» بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. 13 ئاراڭلاردا ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ كۆي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. 14 ئاراڭلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟ ئۇلار جامائەتنىڭ

ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەبىنىڭ نامىدا ئۇنىڭ [بېشىغا] ماي سۈرۈپ مەسھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. 15 شۇنداق قىلىپ ئىمان-ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزىدۇ. ئەگەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىندۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئىقرار قىلىڭلار ۋە شىپالىق تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. 17 ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بەزگە ئوخشاشلا ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغىمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى، نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. 18 ئاندىن ئۇ يەنە دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى. 19 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتلىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى ئۇنى [ھەقىقەتكە] قايتۇرسا، 20 مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار كىشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئەكەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ ئۆلۈمىدىن قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پېتروس 1

1 ئەيسا مەسھىنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پېتروسىدىن پونتوس، گالاتىيا، كاپادوكىيا، ئاسىيا ۋە بىتىنىيە ئۆلكىلىرىدە تارقاق ياشاۋاتقان مۇساپىر بەندىلەرگە سلام. 2 سىلەر خۇدا ئاتىنىڭ ئالدىن بىلگىنى بويىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار. بۇنىڭدىن مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسھىنىڭ ئىتائىتىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىڭ ئۈستۈڭلارغا سېپىلىشى ئۈچۈندۇر. مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسەلەپ ئاتا قىلىنغاي! 3 ئۆزىڭ زور رەھىمدىلىكى بىلەن، ئەيسا مەسھىنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى يېڭىدىن تۇغدۇرۇپ، ئۆلەس ئۈمىدكە نېسىۋە قىلغان رەببىمىز ئەيسا مەسھىنىڭ خۇدا ئاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىيەلەر ئوقۇلغاي! 4 دېمەك، سىلەر ئۈچۈن چىرىمەس، داغىسىز ۋە سولماس مېراس ئەرىشەردە ساقلاماقتا. 5 ئاخىر زاماندا ئاشكارىلىنىشقا تەييارلانغان نىجات ئۈچۈن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ قۇدرىتى ئارقىلىق قوغدىلىنىشىڭلار. 6 سىلەر بۇ [نىجاتتىن] زور شادلىنىشىڭلار. گەرچە ھازىر زۆرۈر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلىرى تۈپەيلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئوقۇبەت چېكىشىڭلارغا توغرا كەلسۇمۇ. 7 ئالتۇن ھامان يوقىلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ، ساپلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولمۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسا مەسھ [قايتا] ئاشكارىلانغان ۋاقىتتا مەدھىيە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرىدۇ. 8 ئەيسا مەسھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولساڭلارمۇ، ئۇنى سۆيۈپ كەلدىڭلار، ۋە ھازىر مۇئەننى كۆرۈۋاتىسىز، لېكىن ئۇنىڭغا يەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئىپادىلىگۈسىز شان-شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن يارايدۇ. 9 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، يەنى چېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇيەسسەر بولۇۋاتىسىز. 10 سىلەرگە ئاتا

قىلىنغان بۇ مېھىر-شەپقەتنى ئالدىن ئېيتقان [ئىلگىرىكى] بەيغەمبەرلەر بۇ نىجات-
قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقاندى. 11
ئۇلاردا بولغان مەسھنىڭ روھى ئۇلارغا مەسھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-
ئوقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنلا
مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگەندە، ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ قانداق يول بىلەن
ۋە قايسى زاماندا يۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا
بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېيتىشى ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ
خىزمىتىڭلاردا بولغان، دەپ ئايدان قىلىنغان. ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە بۇ ئىشلار
ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچى بىلەن سىلەرگە خۇش خەۋەرنى
يەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلاندى. ھەتتا پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ
تېگى-تەكتىنى سەپسىلاپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنمەكتە. 13 شۇڭا، زېھنىڭلارنىڭ
بېلىنى باغلاپ، ئۆزۈڭلارنى سەگەك-سالماق تۇتۇڭلار، ئۈمىدڭلارنى ئەيسا مەسھ
قايتا كۆرۈنگەن كۈندە سىلەرگە ئېلىپ كېلىدىغان بەخت-شاپائەتكە پۈتۈنلەي
باغلاڭلار. 14 [خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىرىكى غاپىللىق
چاغلارڭلاردىكىدەك ھاۋايى-ھەۋەسىلەرگە بېرىلمەڭلار. 15 ئەكسىچە، سىلەرنى
چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغانغا ئوخشاش بارلىق يۈرۈش-تۇرۇشڭلاردا
ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار. 16 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «پاك-
مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەستۇرمەن» دەپ خاتىرىلەنگەن. 17
سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەرىپىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە قاراپ يۈز-
خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ چاقىرىدىكەنسىلەر، ئۇنداقتا بۇ دۇنيادا
مۇساپىر بولۇپ ياشاۋاتقان ۋاقىتڭلارنى [ئۇنىڭ] قورقۇنچىدا تۇتۇڭلار. 18
چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلەرگە قالدۇرۇلغان

ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ [قوللۇقدىن] ئازاد بولۇڭلار. بۇ، قىممىتىنى ھامان يوقىتىدىغان ئالتۇن ياكى كۈمۈشتەك نەرسىلەرنىڭ تۆلىمى بىلەن بولغان ئەمەس، 19 بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، يەنى كەم-كۈتسىز ۋە داغسىز قوزا كەبى مەسھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ بەدىلىگە كەلدى. 20 ئۇ دەروە قە دۇنيا ئاپىرىدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقىتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنياغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. 21 سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بەرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلىۋاتسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۆمىدىڭلار ئۆزىگە باغلانسۇن ئۈچۈندۇر. 22 سىلەر ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۆيىدىغان ساختىسىز مېھىر-مۇھەببەتكە كىرىشتىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن سۆيۈڭلار. 23 چۈنكى سىلەر يېڭىۋاشتىن تۇغۇلدۇڭلار - بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، يەنى خۇدانىڭ ھاياتى كۈچكە ئىگە ۋە مەڭگۈ تۇرىدىغان سۆز-كلامى ئارقىلىق بولدى. (aiōn g165) 24 چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۈر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ ئوت-چۆپ سولشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، 25 بىراق رەببىڭ سۆز-كلامى مەڭگۈگە تۇرىدۇ»، سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز-كلام دەل شۇدۇر. (aiōn g165)

2 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككالىق، ساختىپەزلىك، ھەسەتخورلۇق ۋە ھەممە تۆھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، 2 رەببىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ بىلگەنكى ئىنسانلار، خۇددى يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلاردەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىدىكى ساپ سۈتكە تەشنا بولۇڭلار. بۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجائىتىڭلارنىڭ [كامالىتىڭلار]

يېتىپ ئۆسدىلەر. 4 ئەمدى سىلەر ئۇنىڭغا، يەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىپ 5 سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھىي قۇربانلىقلارنى سۇنىدىغان مۇقەددەس كاھىن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتىسىلەر؛ 6 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق دېيىلگەن: «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرچەك ئۇل تېشىنى زىئونغا قويدۇم. ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرىكەت ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ». 7 ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان سىلەرگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا نىسبەتەن ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك] بولدى: «تاشلار ئەرزىمەس دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرچەك [ئۇل] تېشى بولۇپ تىكلەندى!»، ۋە: «[بۇ تاش] كىشىلەرگە پۇتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش بولىدۇ». چۈنكى [مۇشۇنداق كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز-كلامىغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۈپەيلىدىن پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەندۇر. 9 لېكىن سىلەر بولساڭلار [خۇدا] تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، شۇنداقلا ئۆزىگە ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر؛ بۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن ئۆزىنىڭ تىلىسمات يورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت. 10 بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلايمىتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر؛ بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-شەپقىتىگە ئېرىشمىگەندىڭلار، لېكىن ھازىر ئېرىشتىڭلار. 11 ئى سۆيۈملۈكلەرم، سىلەر بۇ دۇنياغا مۇساپىر ۋە مېھماندۇر سىلەر، سىلەردىن ئۆتۈنۈمەنكى، روھ-قەلبىڭلار بىلەن قارشىلىشىدىغان ئەتلىرىڭلاردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن ئۆزۈڭلارنى يىراق تۇتۇڭلار. 12 يۈرۈش-

تۇرۇشۇڭلار ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغاندا، گەرچە ئۇلار سىلەرگە يامانلىق قىلغۇچىلار دەپ تۆھمەت قىلىشمۇ، دەل تۆھمەت قىلغان ئىشلاردا سىلەرنىڭ ياخشى ئەمەللىرىڭلارغا قاراپ، [خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ئويغىتىپ] يوقلايدىغان كۈندە ئۇنى ئۇلۇغلىشى مۇمكىن. 13 شۇڭا رەبىنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۈزۈمىگە، مەيلى ئەڭ يۇقىرى مەنەسەپتىكى پادىشاھقا بولسۇن ياكى تۆتە يىنىلگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن بويىسۇنۇڭلار. چۈنكى بۇ ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا تارتىش، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تەيىنلەنگەندۇر. 15 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىڭلار بىلەن نادان ئادەملەرنىڭ ئورۇنسىز شىكايەتلىرىنى تۇۋاقلاشتۇر. 16 سىلەر ئەركىن-ئازاد بولغىنىڭلار بىلەن، بۇ ئەركىنلىكىڭلارنى يامانلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلىۋالماڭلار، بەلكى خۇدانىڭ قولى سۈپىتىدە بولۇپ، 17 بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەڭلار، [ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، خۇدادىن قورقۇڭلار، پادىشاھنى ھۆرمەتلەڭلار. 18 قۇللار، خوجا يىنىلەرڭلارغا تولۇق قورقۇنۇش بىلەن بويىسۇنۇڭلار. يالغۇز مېھرىبان ۋە خۇش پېشىل خوجا يىنىلارغىلا ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجا يىنىلارغىمۇ بويىسۇنۇڭلار. 19 چۈنكى ئەگەر بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈن ناھەق ئازاب-ئوقۇبەت چەكسە ھەمدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 20 چۈنكى ئەگەر سىلەر گۇناھ تۆتكۈزۈپ، تېگىشلىك ئۇرۇلغىنىڭلاردا، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسەڭلار، بۇنىڭ ماختانغۇدەك نېمىسى بارا! لېكىن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ئازاب-ئوقۇبەت چەكسەڭلار ھەمدە ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسەڭلار، ئۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 21 چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭلار. چۈنكى مەسھۇم سىلەر ئۈچۈن

ئازاب-ئوقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى ئۆزىنىڭ ئىزىدىن ماڭسۇن دەپ، سىلەرگە ئۆلگە قالدۇردى؛ 22 «ئۇ گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالدامچىلىق-يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس». 23 ئۇ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايىنۇرمايتتى. ئازاب-ئوقۇبەت چەككەندە، ئۇ ھېچ تەھدىت سالمايتتى؛ ئەكسىچە، ئۆزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قوللىرىغا تاپشۇراتتى. 24 ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھقا نىسبەتەن تۈلۈپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ تۈۋرۈكتە گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى؛ سىلەر ئۇنىڭ يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭلار. 25 چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويلاردەك يولدىن ئېزىپ كەتكەنسىلەر، لېكىن ھازىر جېنىڭلارنىڭ پادىچىسى ھەم يېتەكچىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدىڭلار.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئاياللار، سىلەر ئەللىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھەتتا سۆز-كلامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەلەر بولسا، ئۆز ئايالىنىڭ بۇ پەزىلىتىدىن تەسەرلىنىپ، ئىخلاسلىق بىلەن ئۆتكۈزگەن پاك يۈرۈش-تۇرۇشىڭلارغا قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. 3 گۈزەللىكىڭلار سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە تۇرۇۋالغان چېچىڭلار ۋە تاقىغان ئالتۇن زىبۇ-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل كىيىملەردىن بولسۇن، 4 بەلكى «قەلبىڭلاردىكى ئۆزۈڭلار»، يەنى مۆمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛ بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر. 5 چۈنكى بۇرۇنقى چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسلىق ئاياللار دەل مۇشۇنداق [گۈزەللىك بىلەن] ئۆزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەللىرىگە ئىتائەت قىلاتتى. 6 دەل مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «غوجام» دەپ ئاتاپ، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بويسۇناتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋە سۆھبەتلىرىدىن قورقاي ئىشلارنى دۇرۇس قىلساڭلار، سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] پەرزەنتلىرى بولغان بولىسىلەر. 7 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەي ئەلەر، سىلەرمۇ ئاياللىرىڭلار بىلەن تۇرۇشتا،

ئۇلارنى ئايال كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ بىلىپ ئۇلارنى چۈشىنىپ
يېتىڭلار؛ سىلەر ئۇلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا ئورتاق مېراسخور بولۇپ،
ئۇلارنى ھۆرمەت قىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، دۇئالىرىڭلار توسالغۇغا ئوچىرمايدۇ.
8 ئاخىرىدا، ھەممىڭلار بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىڭلارغا ھەمدەرد بولۇپ،
بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭلار، ئىچ-باغرى يۇمشاق ۋە كەمتەر بولۇڭلار.
9 يامانلىققا يامانلىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس، ئەكسىچە، بەخت تىلەش
بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭلار. چۈنكى سىلەر دەل بۇ ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر؛ شۇنىڭ
بىلەن ئوزۇڭلار بەختكە مېراسخور بولىسىلەر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا
يېزىلغاندەك]: «كىمكى ھاياتى سۆيۈپ، ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە،
تىلىنى يامانلىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى مەككەرلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 11 يامانلىقتىن ئۆزىنى
تارتىپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ، ئۇنى
قوغلاپ يۈرسۇن. 12 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە
تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ
يۈزى رەزىللىك يۈرگۈزگۈچىلەرگە قارشى تۇرىدۇ». 13 ئەگەر سىلەر دائىم ياخشى
ئىشلارنى قىلىشقا ئىنتىلسەڭلار، كىم سىلەرگە يامانلىق قىلار؟ 14 لېكىن ھەتتا
ھەققانىيلىق يولىدا ئازاب-ئوقۇبەت چەكسەڭلارمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر! لېكىن
ئۇلارنىڭ ۋەھمىسىدىن قورقماڭلار ۋە ئالاقىزادە بولماڭلار؛ 15 بەلكى قەلبىڭلاردا
رەب مەسھىنى ھەممىدىن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار؛ سىلەردە بولغان ئۈمىدىڭلارنىڭ
سەۋەبىنى سورىغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئىخلاسلۇق بىلەن جاۋاب بېرىشكە
ھەمىشە تەييار تۇرۇڭلار. 16 ھەردائىم ۋىجدانىڭلارنى پاك تۇتۇڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن
سىلەرگە «يامانلىق قىلغۇچىلار» دەپ تۆھمەت قىلغانلار سىلەرنىڭ مەسھىدە بولغان
پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشۇڭلارنى كۆرۈپ، ئۆزلىرى قىلغان تۆھمەتلەردىن خىجىل

بولسۇن. 17 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق بولسا، ياخشىلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەت چەكسەڭلار، بۇ يامان ئىش قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنڭلاردىن ئەۋزەل، [ئەلۋەتتە]. 18 چۈنكى مەسھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-ئوقۇبەت چەكتى؛ گەرچە ئۆتەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا جانلاندىرۇلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ يېنىغا مۇشۇ روھى ھاياتلىقى بىلەن بېرىپ، [ئۆزىنىڭ بۇ غەلبىسىنى] جاكارلىدى. 20 [سولاپ قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زاماندا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر] نىڭ كۈنلىرىدە، كېمە ياسىلىۋاتقان مەزگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كىشىلەرنىڭ توۋا قىلىشىنى] كۈتكەندە، ئۇنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. پەقەت شۇ كېمىگە كىرگەن بىرقانچىسى، يەنى جەمئىي سەككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى. 21 مانا بۇ «سۇغا چۆمۈلدۈرۈش» نىڭ بېشارىتى بولغان. ئەمدى چۆمۈلدۈرۈش - بەدەننىڭ كىردىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ پاك ۋىجدان بىلەن ئەيسا مەسھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلپى - بىزنى ھازىر قۇتقۇزۇۋاتىدۇ 22 (مەسھ [تىرىلىپ] ئەرشكە چىقىپ، پەرىشتىلەر، بارلىق روھىي ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بوسۇندۇرۇلدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرماقتا).

4 ئەمدى مەسھ تېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنكەن، سىلەرمۇ شۇنداق ئىرادە بىلەن ئۆزۈڭلارنى قوراللاندىرۇڭلار. (چۈنكى [خۇدا يولىدا] ئۆز تېنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن كىشى گۇناھتىن قول ئۆزگەن بولىدۇ؛ 2 ئۇنداق كىشى تېنىدە قالغان ھاياتىنى يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلەرگە بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ئۆتكۈزىدۇ). 3 چۈنكى كۈنلەرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك بۇزۇقچىلىق -

شەھۋانلىق، نەپس-ھەۋەسلەر، ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخۇرلۇق ۋە يىرگىنچلىك بۇ تەرەپلەردە سىلىكلەر ئىچىدە تۆتكۈزگىنىمىز ئەمدى كۆپايە قىلار! 4 بۇ ئىشلاردا ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئىپلاسلققا يۈگۈرمىگەنلىكىڭلارغا ئەجەبلىنىپ، سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. 5 ئۇلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغۇچىغا ھېساب بەرمەي قالمادۇ. 6 شۇڭا دەل شۇ سەۋەبتىن، ئۆلگەنلەر ئەتتە ياشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان] دەك سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ، ئۇلارغىمۇ خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. 7 ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سەگەك تۇرۇڭلار. 8 لېكىن ھەممىدىن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇۋېرىڭلار. چۈنكى «مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى ياپار». 9 بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىماي ئۆزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. 10 خۇدا تەرىپىدىن ھەر بىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان ئىلتىپاتقا بىنائەن، ئۇنىڭ ھەر تەرەپلىك مېھىرى-شەپقىتىنى كىشىلەرگە يەتكۈزىدىغان ياخشى غوجدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت قىلىڭلار. 11 كىم سۆز قىلسا، ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم باشقىلارغا خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭغا ئەبەدىلەپ بەدگىچە مەنسۇپتۇر، ئامەن!

(aiōn g165) 12 سۆيۈملۈكلىرىم، ئوتلۇق سىناقنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ قالدىم، دەپ ھەيران قالماڭلار. 13 بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىگە قانداق ئورتاق بولغان بولساڭلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنغاندا، سىلەرمۇ يىراپ شادلىنىسىلەر.

14 سىلەر مەسىھنىڭ نامى تۈپەيلىدىن ھاقارەتكە ئۇچرىساڭلار، بەختلىك بولىسىلەر!
چۈنكى شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى ۋۇجۇدۇڭلارغا چۈشكەن بولدى.
15 ئاراڭلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت چېكىشى ھەرگىزمۇ قاتىل، ئوغرى، رەزىل ياكى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق چەككەن ئازاب-ئوقۇبەت «مەسىھى» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ بۇنىڭدىن نومۇس قىلىنىسۇن؛ ئەكسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] ئۈچۈن خۇداغا مەدھىيە ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقتىكى باشلىنىدىغان ۋاقتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق ئالدى بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلىرىدىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سالىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟ 18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك]: - «ئەگەر ھەققانىيلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسىسىزلىق ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋە دەسسىدە تۇرىدىغان ياراتقۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراڭلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنىڭ گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە نېسىپ بولغۇچى ۋە سىلەرگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى تۆتۈنمەنكى، 2 - خۇدانىڭ سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى پادىسىنى ئوبدان بېقىڭلار؛ ئۇلارغا يېتەكچىلىك خىزمىتىدە بولۇپ، ئۇنى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زىممىڭلارغا ئېلىڭلار؛ پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇشاللىق بىلەن قىلىڭلار. 3 خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەئەللۇقاتلىرىغا بولغىنىدەك بولماي، بەلكى ئۇلارغا ئۆلگە بولۇڭلار. 4 شۇنداق قىلىساڭلار، باش پادىچى ئاشكارە بولغاندا، مەڭگۈ تۇرۇماس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. 5 ئەي ياشلار، چوڭلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىڭلار

بىر-بىرىگىلارغا نىسبەتەن كىچىك پېشلىقنى ئۈستۈڭلارغا ئورۇنلەڭلار. چۈنكى:
 «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارىشىدۇر، لېكىن مۆمىن-كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلدۇ». 6
 تۈزۈڭلارنى خۇدانىڭ قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا تۆۋەن تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار،
 ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ 7 بارلىق غەم-
 قايغۇلارنىڭ ئۆزىنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ غېمىڭلارنى
 قىلدۇ. 8 تۈزۈڭلارنى ھوشيار ۋە سەگەك تۇتۇڭلار. چۈنكى دۈشمىنىڭلار بولغان
 ئىبلىس خۇددى ھۆركىرە ۋاتقان شىردەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ قاتراپ
 يۈرمەكتە؛ 9 سىلەر ئېتىقادىڭلاردا چىڭ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار. چۈنكى
 بىلىسلىرىكى، پۈتۈن دۇنيادىكى قېرىنداشلىرىڭلارمۇ ئوخشاش ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ
 تۈگىشىگۈچە چىداۋاتىدۇ. 10 ئەمما سىلەرنى مەسھ ئەيسا ئارقىلىق تۈزىنىڭ
 مەڭگۈلۈك شان-شەرىپىگە چاقىرىغان، پۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ ئىگىسى بولغان
 خۇدا ئازراققىنە ۋاقت ئازاب-ئوقۇبەت چەككىنىڭلاردىن كېيىن، ئۆزى سىلەرنى
 ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دەس تۇرغۇزۇپ، مۇستەھكەم ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك
 تەۋرەنمەس قىلدۇ. (aiōnios g166) 11 ئۇنىڭغا [بارلىق] شان-شەرىپ ۋە كۈچ-
 قۇدرەت ئەبەدىلىككە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 12 مەن بۇ قىسقىغىنا
 خەتنى يېزىپ، تۈزۈم سادىق قېرىنداشىم دەپ بىلىدىغان سىلەرنىڭ ۋاسىتىسى
 بىلەن سىلەرگە يوللىدىم. ئۇشبۇ خەتنى يېزىشىمنىڭ مەقسىتى، سىلەرگە جېڭەش
 ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش، شۇنداقلا خۇدانىڭ ھەقىقىي مېھىر-شەپقىتىنىڭ
 ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-شەپقەتتە چىڭ
 تۇرۇڭلار. 13 سىلەر بىلەن بىللە تاللانغان بايلىدا تۇرۇۋاتقان جامائەت ۋە ئوغلۇم
 ماركۇستىن سىلەرگە سالام. 14 بىر-بىرىڭلار بىلەن مېھىربانلارچە سۆيۈشۈپ

سالاملشگلار. سلەرگه، يه نى مه سهده بولغان هه مملكلارغا تامانلق - خاتهرجه ملىك

يار بولغاي!

پېتروس 2

1 ئەيسا مەسسىھنىڭ قولى ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سىمپتون پېتروسىدىن خۇدايىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسسىھنىڭ ھەققانىيلىقى ئارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش قىممەتلىك بىر ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! 2 سىلەر خۇدانى ۋە رەببىمىز ئەيسانى چوڭقۇر تونۇغانسىڭىز، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسەلەپ ئاشقاي! 3 بۇ [دۇئاينىڭ] ئاساسى - بىز بىزنى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى ئارقىلىق چاقىرىغۇچىنى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسەنلىكتە مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. 4 ئۇ مۇشۇ پەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىزگە قىممەتلىك، ئەڭ ئۇلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسىلەردىن بولغان ئىپلاسلقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق تەبىئەتكە ئورتاق نېسىپ بولالايسىلەر. 5 دەل مۇشۇ سەۋەبتىن، سىلەر پۈتۈن كۈچۈڭلار بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلەتتى، ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا بىلىمنى، 6 بىلىمىڭلارغا تەمكىنلىكنى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا ئىخلاسەنلىكنى، 7 ئىخلاسەنلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقىنى، قېرىنداشلىق مېھرىبانلىقىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشنى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. 8 چۈنكى بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسسىھنى چوڭقۇر تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. 9 ئەمە ئەگەر بىرسىدە بۇلار كەم بولسا، ئۇ كور ئادەمدۇر - ئۇ بۇرنىنىڭ ئۇچىنىلا كۆرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى گۇناھلىرىدىن پاك قىلىنغىنىنى تۇتۇغان بولىدۇ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ قېرىنداشلار، سىلەر [خۇدا تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزمەلەشتۈرۈشكە ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ھېچقاچان تېپىلىپ كەتمەيسىلەر. 11 شۇنداق

بولغاندا رەبىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسھنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىمۇ قىزغىن قارشى ئېلىنىشىلەر. (aiōnios g166) 12 شۇڭا، گەرچە سىلەر بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولساڭلارمۇ، شۇنداقلا بىزگە ئىگە قىلىنغان ھەقىقەتتە مۇستەھكەملەنگەن بولساڭلارمۇ، مەن يەنىلا ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا سالماقچىمەن. 13 دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چىدىرىمدا بولساملا، بۇلارنى سەمكىلارغا سېلىپ، سىلەرنى ئويغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرىمەن. 14 چۈنكى رەبىمىز ئەيسا مەسھنىڭ بۇرۇن ماڭا ئايان قىلغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چىدىرىم پات ئارىدا ئۇچامدىن سېلىۋېتىلدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇپتەمەن. 15 بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈشۈڭلار ئۈچۈن كۈچۈمنىڭ بارىچە ئىنتىلمەن. 16 چۈنكى بىز سىلەرگە رەبىمىز ئەيسا مەسھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشىنى ئۇقتۇرغىنىمىزدا ھەرگىزمۇ ھېلىگەلەپتىن ئويدۇرۇپ چىقىلغان رىۋايەتلەرگە ئەگەشمىدۇق، بەلكى بىز ئۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۆھرىتىگە ئۆز كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. 17 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس تاغدا خۇدا ئاتىدىن شان-شۆھرەت ۋە ئۇلۇغلىققا ئېرىشكەندە، ئاشۇ ئۇلۇغ شان-شۆھرەتلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ ئاڭلاندى. 18 مۇقەددەس تاغدا بىز ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا، ئەرشتىن بۇ ئاۋاز ئاڭلانغىنىدا بىزمۇ تۈز قۇلقىمىز بىلەن تۇنى ئاڭلىدۇق. 19 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىمىزدە پەيغەمبەرلەر يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك بېشارەتلىك سۆز-كلام باردۇر، سىلەر تاڭ سۆزۈلگۈچە، تاڭ يۈلۈزى قەلبىڭلارنى تولۇق يورۇتقۇچە بۇ سۆز-كلامغا قۇلاق سالىساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ سۆز-كلام خۇددى قاراڭغۇدا چاقناپ تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر). 20 شۇنى ھەممىدىن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى، مۇقەددەس يازمىلاردىكى ھېچقايسى

ۋەھىي پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە يەتكۈزۈلگەن ئەمەس. 21 چۈنكى ھېچقانداق ۋەھىي-بېشارەت ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن كەلگەن ئەمەس، ئۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇقەددەس ئادەملىرى مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن يېتەكلىنىپ، ئۇنىڭ تۈرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز-كلامدۇر.

2 لېكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك ئاراڭلاردىمۇ ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ، ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدىغان بدئەت تەلىملەرنى ئاراڭلارغا ئاستىرتىپ كىرگۈزۈپ، ھەتتا ئۆزلىرىنى ھۆر قىلىشقا سېتىۋالغان ئىگىسىدىنمۇ تېنىپ، بۇنىڭ بىلەن ئۆز بېشىغا تېزلا ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. 2 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىگە ئەگىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھەقىقەت يولى ھاقارەتكە ئۇچرايدۇ. 3 ئۇلار ئاچكۆزلۈككە ئۇيغۇرما سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان مېلى قىلىدۇ. ئەمدى ئۇلارنىڭ بېشىغا خېلى بۇرۇنلا بېكىتىلگەن جازا بىكار ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا ئۇخلاپ ياتمايدۇ. 4 چۈنكى خۇدا گۇناھ سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى ئاياپ ئولتۇرماي، بەلكى ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ ھاكىمىغا تاشلاپ، سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قاراڭغۇلۇقتىكى زەنجىرلەر بىلەن سولاپ قويغان يەردە، (Tartaro g5020) 5 شۇنداقلا قەدىمكى دۇنيادىكىلەرنىمۇ ئاياپ قويماي، خۇداسىزلىققا بېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن غەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت قىلغۇچى نۇھنى باشقا يەتتىسى بىلەن ساقلاپ قالغان يەردە - 6 ھەمدە كېيىن سودوم ۋە گوموررا شەھەرلىرىنى كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلەرگە ئىبەرەت بولسۇن دەپ بېكىتىپ، بېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۆل قىلغان، 7 شۇنىڭ بىلەن بىرگە مۇشۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ بۇزۇقچىلىقلىرىدىن يىرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي بولغان لۇتىنى ئۇلار ئارىسىدىن قۇتۇلدۇرغان يەردە - 8 (ئەنە شۇنداق

كىشىلەرنىڭ ئىچىدە ياشىغان ھەققانىي لۇتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كۈنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەن ئىتائەتسىزلىكلەر تۈپەيلىدىن ئازابلىناتتى) 9 ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، رەب ئىخلاسمەنلەرنى دۇچ كەلگەن سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك ھەققانىيسىزلارنى سوراق كۈنىگىچە جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ. 10 بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ئۆز ئەتلەرگە ئەگىشىپ پاسىق ھەۋەسلەرگە بېرىلگەن، شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازاسى تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ. مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنمەنچىلەردۇر، ئۇلار «[روھىي] تۇلۇغلار»غا ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقمايدىغانلاردۇر. 11 ھەتتا ئۇلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە ئۈستۈن تۇرىدىغان پەرىشتىلەر مۇپەرۋەردىگارىنىڭ ئالدىدا بۇ «[تۇلۇغلار]»نى [نى] ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. 12 ئەمما بۇلار خۇددى ئوۋلىنىپ بوغۇزلىنىش ئۈچۈن تۇغۇلغان ياۋايى ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك كېلىپ، ئۆزلىرى چۈشەنمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ ھالاكەت ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك بولىدۇ، 13 شۇنداقلا ئۆز ھەققانىيسىزلىقىغا تۇشلۇق جازانىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ. ئۇلار ھەتتا كۈندۈزى ئوچۇق-ئاشكارا ئەيىب-ئىشەرەت قىلىشىمۇ لەززەت دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلار [سىلەرگە] نومۇس ۋە داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستاندا ئولتۇرۇپ، ئۆز مەككالىقلىرىدىن زوقلىنىدۇ. 14 ئۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۆزلىرى گۇناھ سادىر قىلىشتىن ئۈزۈلمەيدۇ؛ ئۇلار تۇتامى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ؛ ئۇلار قەلبىنى ئاچكۆزلۈككە كۈندۈرگەن، لەنەتكە يېقىن بالىلاردۇر! 15 ئۇلار توغرا يولدىن چەتنەپ، بوسورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ يولىغا ئەگىشىپ كەتتى. ئۇ كىشى ھارام يولدا تاپقان ھەقىقىي ياخشى كۆرگۈچى ئىدى، 16 لېكىن ئۇ قىلغان قەبھەلىكى تۈپەيلىدىن تەنبەھنى يېدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنساننىڭ ئاۋازى بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقەنە ئىشىنى توسى). 17 مانا مۇشۇنداق كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار،

بوراندن ھەيدىلىپ يۈرگەن تۇمانلارغا ئوخشايدۇ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ

قايقاراڭغۇلۇقىدا جاي ھازىرلاپ قويۇلغان. (questioned) 18 چۈنكى ئۇلار يالغان-

ياۋىداق يوغان سۆزلەر بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ

ئەيش-ئىشرەت ئىشلىرى بىلەن ئېزىقۇلۇق يولدا مېڭىۋاتقانلاردىن ئۆزلىرىنى يېڭىلا

قاچۇرغانلارنى ئازدۇرىدۇ. 19 ئۇلار مۇشۇ كىشىلەرگە «سەلەرنى ئەركىنلىككە

ئېرىشتۈرىمىن» دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن ئۆزلىرى ئەمەلىيەتتە بۇزۇقلۇقنىڭ قۇللىرىدۇر.

چۈنكى ئادەم نېمە تەرىپىدىن بويسۇندۇرۇلغان بولسا، شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ. 20 چۈنكى

ئەگەر ئۇلار رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ

پاسقىلىقىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە باغلىنىپ، بويسۇندۇرۇلغان بولسا،

ئۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلەپكىسىدىنمۇ بەتتەر بولىدۇ. 21 چۈنكى ھەققانىيلىق يولىنى

بىلىپ تۇرۇپ، ئۆزىگە يەتكۈزۈلگەن مۇقەددەس ئەمردىن يۈز ئورۇنگەندىن كۆرە، بۇ

يولنى ئەسلىدىنلا بىلىشى ئۈزۈل بولاتتى. 22 مۇشۇ ئىشەنچلىك ھېكمەتلىك سۆزلەر

ئۇلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: - «ئىت ئايلىنىپ ئۆز قۇسۇقىنى يەر» ۋە يەنە «چوشقا

يۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاققا ئېغىنار».

3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ھازىر سەلەرگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر. ھەر

ئىككى خېتىمدە سەلەرنىڭ ساپ كۆڭۈللىرىنى ئويغىتىپ، شۇ ئىشلارنى ئەسلىتىشكە

ئىنتىلىدىمكى، 2 مۇقەددەس پەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلەرگە ۋە رەببىمىز

ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ روسۇللىرىڭلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە كۆڭۈل

بۆلۈشۈڭلارنى ئوتۇنمەن. 3 ئەڭ مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، كۈنلەرنىڭ

ئاخىرىدا ئۆزىنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدىغان، مەسىخە قىلىدىغان

مازاچىلار چىقىپ: 4 «قېنى، ئۇنىڭ قايتىپ كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟! ئاتا-بوۋىلىرىمىز

[تۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالغاندىن تاشقا ھازىرغىچە ھەممە ئىشلار دۇنيا ئاپىرىدە بولغان

ۋاقتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ مەنخىرە قىلىشىدۇ. 5 ھالبۇكى، ئۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنتۇيدۇ. 6 شۇ ئامىللارنىڭ ۋاسىتىلىرى بىلەن شۇ زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى. 7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان ئاشۇ كۈندە ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشكە ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ تۇرىدۇ. 8 ئەمدى ئى سۆيۈملۈكلەرم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچىمىسۇنكى، رەببگە نىسبەتەن بىر كۈن مىڭ يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندە كىتۇر. 9 رەبب ئۆز ۋەدىسىنى [ئورۇنداشنى] (بەزىلەرنىڭ «كېچىكتۈردى» دەپ ئويلىغاندەك) كېچىكتۈرگىنى يوق، بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك بولۇشىنى خالىماي، ھەممە ئىنساننىڭ تۇۋا قىلىشىغا كىرىشىنى ئارزۇلاپ، سىلەرگە كەچلىك قىلىپ [ۋاقتىنى سوزماقتا]. 10 لېكىن رەببىڭ كۈنى خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك [كۈتۈلمىگەن ۋاقتتا] بولىدۇ. ئۇ كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك گۈلدۈرۈلگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ، زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى پۈتكۈل نەرسىلەرمۇ كۆيۈپ كېتىدۇ. 11 ھەممە نەرسە مانا شۇنداق ئېرىپ يوقىلىدىغان يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار كېرەك؟ - ھاياتىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسلىقتە تۇتقۇزۇپ، 12 خۇدانىڭ كۈنىنى تەلمۈرۈپ كۈتۈپ، ئۇ كۈننىڭ تېزىرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك ئەمەسمۇ؟ ئۇ كۈننىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ تۈگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ. 13 لېكىن بىز بولساق ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى ئاسمان-زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكاندۇر. 14

شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانكى ئىشلەر، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا نۇقسانسىز ۋە داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن ئىنتىلىڭلار. 15 ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ بىلىڭلار، دەل سۆيۈملۈك قەربىدىشىمىز پائۇلۇسنى ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار توغرىلىق سىلەرگە يازغان؛ 16 بارلىق خەتلەردىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە توختىلىدۇ. ئۇنىڭ خەتلەردە چۈشىنىش تەس بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە تۇتامى يوق كىشىلەر مۇقەددەس يازمىلارنىڭ باشقا قىسىملىرىنى بۇرمىلىغاندەك، بۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆز بېشىغا ھاللا كەت ئېلىپ كېلىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، [مەن ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنلا بىلگەنكى ئىشلەر، بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ سەپسەتلىرى بىلەن ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقىتىپ قويۇشتىن ھوشيار بولۇڭلار. 18 ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھكە بولغان بىلىشتە داۋاملىق تۇسۇڭلار. ئۇنىڭغا ھەم ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد كۈنىگىچە بارلىق شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

يۇھاننا 1

1 ئەزەلدىن بار بولغۇچى، ئۆزىمىز ئاڭلىغان، ئۆز كۆزلىرىمىز تىكىلىپ قارىغان ۋە قوللىرىمىز بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلەرگە بايان قىلىمىز] 2 (بۇ ھاياتلىق بىزگە ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن بىزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتى سىلەرگە بايان قىلىمىز) (aiōnios g166) 3 - سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدە مەلىكەتە بولسۇن دەپ بىز كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلەرگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدە مەلىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەن ئۇرۇ. 4 سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمىز. 5 ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلەرگە بايان قىلىدىغان خەۋرىمىز مانا شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق بولمايدۇ. 6 ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدە مەلىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتكە ئەمەل قىلمىغان بولىمىز. 7 لېكىن ئۇ ئۆزى نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدە مەلىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. 8 ئەگەر گۇناھىمىز يوق دېسەك، ئۆز ئۆزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. 9 گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، بىزنى بارلىق ھەققانىيلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. 10 ئەگەر گۇناھ قىلىدۇق دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

2 ئى ئەزىز باللىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلىشىڭلارنى دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرىسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر ياردەمچى ۋەكىلىمىز،

يەنى ھەققانىي بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. 2 ئۇ ئۆزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كافارەتتۇر؛ مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. 3 بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز - ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 4 «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىز كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. 5 لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز ئۆزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. 6 «خۇدادا تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشى كېرەك. 7 ئۇ سۆيۈملۈكلەردىم، سىلەرگە [بۇرۇن ئاڭلاپ باقمىغان] يېڭى بىر ئەمرنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى يېزىۋاتىمەن. ئۇشۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كلامدۇر. 8 لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلەرگە يېزىۋاتقىنىمى يېڭى ئەمىر [دېسە كۇ بولىدۇ]؛ بۇ ئەمىر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى. 9 كىمدەكىم ئۆزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى ئوچ كۆرسە، ئۇ يۈكۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. 10 قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ھېچنېمە قالمايدۇ. 11 لېكىن قېرىندىشىنى ئوچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر؛ ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلىۋەتكەن. 12 مەن بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. 13 مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئۇ ئاتلار، چۈنكى سىلەر

ئەزەلدىن بار بولغۇچى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر ئۆزىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىدىڭلار. 14 مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتمەن، ئى ئەزىز باللىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتمەن، ئى ئاتلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كلامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە سىلەر ئۆزىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىدىڭلار. 15 بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى سۆيىمەڭلار. ھەرىكەت بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. 16 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتىغا بولغان مەغرۇرلۇقنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس؛ 17 ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلىرىنىڭ ھەممىسى تۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ. (aiōn g165) 18 ئەزىز باللىرىم، زاماننىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەجىلنىڭ [ئاخىر زاماندا] كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەجىللەر مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زاماننىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بىزگە مەلۇم. 19 ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزلەردىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرۇۋەرگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى. 20 ھالبۇكى، سىلەر بولساڭلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسھىلگۈچى روھتىن نېسىپ بولىدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. 21 سىلەرگە بۇ خەتنى يېزىشىمىدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەقىقەتنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ

ھەققە تىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. 22 ئەمىسە، كىم
 يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى بولسا، ئۇ يالغانچىدۇر.
 ئانا ۋە ئوغۇلنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۆزى بىر دەجىالدۇر. 23 كىمدەكىم ئوغۇلنى
 رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئانا بولمايدۇ. لېكىن ئوغۇلنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئانا بولىدۇ.
 24 سىلەر بولسا كىلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق
 تۇرغۇزۇپرىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرۇۋەرسە،
 سىلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولسىلەر، 25 ۋە ئۇنىڭ بىزگە
 قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ. مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر. (aiōnios g166) 26 سىلەرنى
 ئازدۇرماقچى بولغانلارنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلەرگە يازدىم؛ 27 سىلەر
 بولسا كىلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سىلەردە تۇرۇپرىدۇ،
 سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج ئەمەسسىلەر؛ بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى
 روھ سىلەرگە بارلىق ئىشلار توغرىلۇق ئۆگىتىۋاتقانداك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان
 ئەمەستۇر!) - ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولسىلەر.
 28 ئەمىسە، ئۇ ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋىرىڭلار. شۇنداق
 قىلسا كىلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقاس بولمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە
 ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خىجالەت بولۇپ قالمايمىز. 29 [خۇدانىڭ] ھەققانىي ئىكەنلىكىنى
 بىلگەنلىكىڭلار، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن
 تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلسە كىلار كېرەك.

3 قارا كىلار، ئانا بىزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى،
 بىز «خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدىق - ۋە بىز ھەققەتتە ئۇ شۇنداق. بۇ
 دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى.
 2 سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق

بولدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۆزىنى كۆرمىز. 3 ۋە [مەسىھكە] ئۈمىد باغلىغان ھەربىر كىشى ئۇ پاك بولغاندەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. 4 گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. 5 ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. 6 ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەكم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. 7 ئەزىز باللىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويمىڭلار. ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ ھەققانىي بولغىنىدەك ھەققانىيىدۇر. 8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەمىسلىقتىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلنىڭ دۇنيادا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسەت ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئورۇق ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر. 10 خۇدانىڭ باللىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ باللىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمدەكم ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلسا ۋە ياكى ئۆز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن ئەمەستۇر. 11 چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ ئۆز زىلىدىن بولغان، ئىنسىنى ئۆلتۈرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى رەزىل، ئىنسىنىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان. 13 شۇڭا، ئۇ قېرىنداشلار،

بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۈچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھەيران قالماڭلار. 14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئۆتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىنداشىنى سۆيىمگۈچى تېخى ئۆلۈمدە تۇرۇۋاتىدۇ. 15 قېرىنداشىغا ئۈچمەنلىك قىلغان كىشى قاتلىدۇر ۋە ھېچقانداق قاتلىدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسەلەر.

16 (aiōnios g166) بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۆز بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزداردۇرمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلكى تۇرۇپ، قېرىنداشىنىڭ موھتاجلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا كۆكسى-قارنىنى ئاچمىسا، بۇنداق كىشىدە نەدىمۇ خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ 18 ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز. 20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى يەنىلا ئەيىبلەسە، خۇدا يەنىلا قەلبىمىزدىن ئۈستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئەگەر قەلبىمىز بىزنى ئەيىبلەمسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك تۇرىمىز 22 ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن نېمىنى تىلەسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. 23 ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بىزگە تاپىلغىنىدەك بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. 24 ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى [خۇدادا] ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىزگە ئاتا قىلغان روھتىندۇر.

4 سۆيۈملۈكلەرم، ھەربىر [ۋەھىي قىلغۇچى] روھلارنىڭ ھەممىسىگلا ئىشىنىۋەرمەڭلار، بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن-كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى سىناڭلار. چۈنكى نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جاي-جايلارغا پەيدا بولدى. 2 خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسھىنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ خۇدادىن بولدى. 3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن ئەيسا مەسھىنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روھ خۇدادىن كەلگەن ئەمەس. بۇنداقلاردا ئەكسىچە دەجىئالنىڭ روھى ئىشلەيدۇ؛ سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرىلىق ئاڭلىغاندىكىلەر ۋە دەرۋەقە ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. 4 ئەي ئەزىز بالىلەر، سىلەر بولساڭلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىڭلار؛ چۈنكى سىلەردە تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا تۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ؛ شۇڭا ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلدۇ ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالدى. 6 بىز بولساق خۇدادىن بولغانمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلايدۇ. خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايدۇ. مانا بۇنىڭدىن ھەقىقەتنىڭ روھى بىلەن ئېزىتىۋالۇقنىڭ روھىنى پەرق ئېتەلەيمىز. 7 ئى سۆيۈملۈكلەرم، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىلىپ، چۈنكى مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولدى ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا بولىدىكى، خۇدا بىزنى ئۇنىڭ ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەپ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. 10 مېھىر-مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن ئايانكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى

سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزى بىزنى سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى ئەۋەتكىنى بىلەن ئاياندۇر. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىزگە شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن يەردە، بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە قەرزداردۇرمىز. 12 ھېچكىم ھېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس؛ لېكىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىزگە ئاتا قىلغان. 14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغۇلنى دۇنياغا قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئەگەر كىمدەكىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. 16 بىز بولساق خۇدانىڭ بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تولمۇ ئىشەندۇق. خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق بولغاندا، مېھىر-مۇھەببەت بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈنىدە خاتىرجەم-قورقماق بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز. 18 مېھىر-مۇھەببەتتە قورقۇنۇپ يوقتۇر؛ كامىل مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنۇپ ھەيدەپ يوققا چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنۇپ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنۇپ بار كىشى مېھىر-مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. 19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز، چۈنكى خۇدا ئالدى بىلەن بىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. 20 ئەگەر بىرسى «خۇدانى سۆيىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى سۆيىمگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداق سۆيىسۇن؟

21 شۇڭا بىزدە ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى قېرىنداشلىقىمۇ سۆيىسۇن» دېگەن

ئەمىر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەر بىر كىشى خۇدادىن تۇغۇلغان

بولدۇ؛ ۋە تۇغۇلغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان ھەر بىر كىشى ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ

سۆيىدۇ. 2 بىز ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى،

خۇدانى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش

ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىدە تۇرماق ئېغىر ئىش

ئەمەستۇر. 4 چۈنكى خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە

قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى كۈچ - دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر.

5 بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى زادى كىملىرى؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ

ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟ 6 ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن

زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان

بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر، چۈنكى روھ ئۆزى

ھەقىقەتتۇر. 7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرىلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: 8 بۇلار

روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى] بىردۇر. 9 ئەگەر بىز

ئىنسانلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن

ئۈستۈندۇر. خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن - 10 (خۇدانىڭ

ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا

ئىشەنمىگەن كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز ئوغلىنى

تەستىقلىغان گۇۋاھلىقىغا ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاھلىق دەل شۇندۇركى، خۇدا بىزگە

مەڭگۈلۈك ھاياتىنى ئاتا قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدۇر. 12 (aiōnios g166)

شۇڭا ئوغۇلغا ئىگە بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە

بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ. 13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلاننىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلەرگە سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios g166) 14 ۋە بىزنىڭ ئۇنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر ئىشنى تىلەسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. 15 ئۇنى ھەرنىمە تىلگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنكىمىز، دۇئايمىزدا ئۇنىڭدىن تىلگىنىمىزگە ئېرىشتۇق، دەپ بىلىمىز. 16 بىرى قېرىنداشىنىڭ ئۆلۈمىگە مەھكۇم قىلىنغان بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىلەسۇن، دەيمەن. 17 ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك گۇناھتۇر، ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغان گۇناھمۇ بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناھ سادىر قىلىنغانلىقىنى بىلىمىز، چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ قالدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۇنىڭغا تېگەلمەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن بولغانلىقىمىز ئۆزىمىزگە مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۇ رەزىلنىڭ ئىلكىدەدۇر. 20 يەنە بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە ھەقىقىي بولغۇچىنى تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز ھەقىقىي بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھدە ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا ھەقىقىي خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) 21 ئەزىز بالىلىرىم، ئۆزۈڭلارنى ھەرقانداق بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇھاننا 2

1 2 مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە ئۇنىڭ ئەزىز بالىلىرىغا سالام! مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا ئەمەس، يەنە ھەقىقەتتىن تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا ئەبەدىگىچە بىزگە يار بولىدىغان ھەقىقەتتىن دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ. (aiōn g165) 3 خۇدا ئاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھتىن شاپائەت، رەھىم-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەقىقەت ۋە مېھرى-مۇھەببەت ئىچىدە بولغاي! 4 بالىلىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمىر تاپشۇرۇۋالغاندەك ھەقىقەتتە ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولدۇم. 5 ئەمدى، ھۆرمەتلىك خانىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىزگە مېھرى-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ تۆتۈنمەن. مېنىڭ ساڭا يېزىپ تۆتۈنگىنىم يېڭى بىر ئەمىر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ بىزدە بار ئەمىردۇر 6 (مېھرى-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشتۇر). مانا بۇ ئەمىر سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تاپلانغاندۇر. 7 چۈنكى نۇرغۇن ئالداچىلار دۇنيانىڭ جاي-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالداچى ۋە دەججالدۇر. 8 بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىڭدۈرگەن ئەجىرنى يوقىتىپ قويماي، بەلكى تولۇق ئىنتامغا ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. 9 كىمكى مەسىھنىڭ تەلىمىدىن ھالقىپ چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ. لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. 10 ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى ئويۇڭلارغا باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالامۇ بەرمەڭلار. 11 چۈنكى ئۇنداق ئادەمگە سالام بەرگەن كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك

بولغۇچىدۇر. 12 سىلەرگە پۈتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى، لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېشىڭلارغا بېرىپ دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى ئارزۇ قىلىمەن. 13 خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ھەدەڭنىڭ بالىلىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال ئۈزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام! 2 ئى سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تىلەكداشمەن. 3 قېرىنداشلار كېلىپ، سەندە بولغان ھەققەت توغرىلىق گۇۋاھلىق بەرگەندە، مەن ئىنتايىن بەك خۇشاللاندىم؛ چۈنكى سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. 4 ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمنىڭ ھەققەتتە مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر. 5 سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا بارغان قېرىنداشلارغا (گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە ئىخلاسسىمەنلىكىڭ ئىسپاتلىنىدۇ. 6 ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە ئۆزىتىپ قويساڭ، ياخشى قىلغان بولىسەن. 7 چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] يات ئەللىك [ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ نېمە ئالماي، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى. 8 شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز شۇنداقلارنى قوللاپ-قۇۋۇۋەتلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. 9 بۇ توغرىلىق جامائەتكە مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ، جامائەتكە باش بولۇش تەمەسسە بولغان دىئوتەرەپەس بەزى قوبۇل قىلمايدۇ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋىتىنى يۈزىگە سالمەن؛ ئۇ ئۇنىڭلىق بىلەنلا توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل قىلماقچى بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋاتىدۇ. 11 ئى سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۆلگە ئالغىن. ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر. يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر. 12 دېمىتىڭىزنى بولسا

ھەممە بىلەن، ھەتتا ھەقىقەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۇۋاھلىق بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ
ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىز ۋە گۇۋاھلىقىمىزنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى سەمىمىي بىلسەن.
13 ساڭا يازدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى، لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى
ئىشلەتكەندىن كۆرە، 14 سەن بىلەن پات ئارىدا دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛
شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا خاتىرجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن
ساڭا سالام. سەئۇد [ئۆيەردىكى] دوستلارغا ئىسىم-فامىلىلىرى بويىچە مەندىن سالام
ئېيتقايىسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسھنىڭ قولى، ياقۇپنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدانى چاقىرىلغانلارغا، يەنى خۇداتائىمىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلەرگە سلام. 2 سىلەرگە رەھىمدىلىك، ئامانلىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغان! 3 ئى سۆيۈملۈكلەرىم، مەن ئەسلى سىلەرگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان نىجاتىمىز توغرىسىدا خەت يېزىشقا زور ئىشتىياقم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى مۇقەددەس بەندىلەرگە بىر يوللا ئامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قولۇڭلاردىن بەرمەسلىكىگە جىددىي كۆرەش قىلىشقا چېكىلەپ تۇشۇپ خەتنى يازمىسام بولىدى. 4 چۈنكى مەلۇم كىشىلەر - ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئاراڭلارغا سۇقۇنۇپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھدىن تانغان ئادەملەردۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېسىڭلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى (گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۈرۈلگەن بولساڭلارمۇ)، بۇرۇن رەب [ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە] ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. 6 [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلەركى]، ئەسلىدىكى ئورنىدا تۇرماي، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب ئۇلۇغ [قىيامەت] كۈنىنىڭ سورتىغىچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇددەش قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا، 7 سودوم ۋە گوموررا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ شۇ ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلەرگە] ئوخشاش ئۈچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي شەھۋەتلەرگە بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت ئالسۇن ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا ئورنەك

قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. (aiōnios g166) 8 لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچلەر» شۇ
 ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ تەنلەرنىمۇ بۇلغىماقتا، ئۇلار ھوقۇق ئىككىگە
 سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرىشتىكى] ئۇلارغىلا غىمۇ ھاقارەت قىلىشماقتا.
 9 لېكىن ھەتتا باش پەرىشتە مەكائىلۇمۇ مۇساڭنىڭ جەسىتى توغرىسىدا ئىبلىس
 بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۇنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن
 ئەيىبلەشكە پىتىنالمىغان، پەقەت «ساڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ تۈزى تەبىئە بەرسۇن»
 دەپلا قويغان. 10 لېكىن بۇ كىشىلەر ئۆزلىرى چۈشەنمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە
 كۆپۈرلۈك قىلدۇ. بىراق ئۇلار ھەتتا ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك تۈز تەبىئەتنىڭ
 ئىنكاسلىرى بويىچە چۈشەنگىنىچە ياشاپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنى ھالاك قىلدۇ.
 11 بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار قابىلىنىڭ يولى بىلەن ماڭدى، مال-
 مۈلۈكىنى دەپ بالائامنىڭ ئازغان يولىغا ئۆزىنى ئاتتى ۋە ئۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق
 قىلغىنىغا [ئوخشاش] ئاخىر ھالاك بولدى. 12 ئۇلار مېھىر-مۇھەببەتنى تەبرىكلەش
 زىياپەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنماي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولىدىغان، ئۆزلىرىنىلا
 باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. ئۇلار شامالاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن
 يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۆزدىكى مېۋىسىز
 دەرەخلەر، ئىككى قېتىم ئۆلگەنلەر! 13 ئۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان، بۇزغۇنلۇق
 دولقۇنلىرى، ئۇلار ئۆز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ ئۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار
 بولۇپ، ئۇلارغا مەڭگۈلۈك قاپقاراڭغۇلۇقنىڭ زۇلىقى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. (aiōn
 g165) 14 ئادەمئاتنىڭ يەتتىنچى ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا
 مۇنداق بېشارەت بەرگەن: - «مانا، رەب تۆمەنمىگىلىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن
 كېلىدۇ، 15 ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق قىلىپ، بارلىق ئىخلاسسىزلىقلارنىڭ
 ئىخلاسسىزلىقچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا ئاساسەن، شۇنداقلا ئىخلاسسىز

گۇناھكارلارنىڭ ئۆزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلىرىگە ئاساسەن ئۇلارنى ئەيىبىگە بۇيرۇيدۇ». 16 بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ، ئاغرىنىپ يۈرىدۇ، ئۆز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ، ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. 17 لېكىن، ئۇ سۆيۈملۈكلەردىمۇ، رەببىمىز ئەيسا مەسھىنىڭ روسۇللىرىنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، 18 ئۇلار سىلەرگە: «ئاخىر زاماندا، ئۆزىنىڭ ئىخلاسىنى ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق قىلغۇچىلار مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەندى. 19 مۇشۇنداق كىشىلەر بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلىدىغان، ئۆز تەبىئىتىگە ئەگەشكەن، روھقا ئىگە بولمىغان ئادەملەردۇر. 20 لېكىن سىلەر، ئۇ سۆيۈملۈكلەردىمۇ، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى ئۇل قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى قۇرۇپ چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، 21 ئادەمنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ بارىدىغان رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ رەھىمدىلىكىنى تەلۈرۈپ كۈتۈپ، ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە تۇتۇڭلار. (aiōnios

g166) 22 ئىككىلىنىپ قالغانلارغا رەھىم قىلىڭلار، 23 بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار، بەزىلەرگە ھەتتا ئەتلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ بۇلغانغان كىيىم-كېچىكىڭىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا قورقۇنۇپ ئىچىدە رەھىم قىلىڭلار. 24 ئەمما سىلەرنى يولدا تېپىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ، ئىچىلىپ-يېيىلىپ ئۆزىڭلارنىڭ شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبىزىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا، يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز بىردىنبىر 25 خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسھ ئارقىلىق شان-شەرەپ، ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن بۇرۇن، ھازىرمۇ تا بارلىق زامانلارغىچە بولغاي! ئامىن!

(aiōn g165)

ۋەھىي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھىيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز يېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھىيدۇر. مەسىھ بۇنى ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ قۇلى يۇھانناغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. 2 يۇھاننا بولسا خۇدانىڭ سۆز-كلامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىققا كۆرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھلىق بەردى. 3 بۇ بېشارەتنى ئوقۇپ بەرگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھىينىڭ ۋاقتى يېقىندۇر. 4 مەنكى يۇھانناندىن ئاسىيا [تۆلكىسىدىكى] يەتتە جامائەتكە سالام! ھازىر بار بولغان، ئۆتكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن، ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن 5 ۋە سادىق گۇۋاھچى، ئۆلۈمدىن تۇنجى تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي. ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى، يەنى ئۆز قېنى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان 6 ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۆز ئاتىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانغا بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىگە بەدگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165) 7 مانا، ئۇ بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى كۆرىدۇ. يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبلە-خەلق ئۇ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ. شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! 8 مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، مۇقەددىمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۈرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدەمۇ بار بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قانداق دۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا. 9 سىلەرنىڭ قېرىنداشلىقلار ھەم سىلەر بىلەن بىرگە ئەيسادا بولغان ئازاب-ئوقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورتاق نېسىپىدىشىڭلار

بولغان مەنكى يۇھاننا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋە جىدىن پاتموس دېگەن ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغانىم. 10 «رەبىنىڭ كۈنى» دە مەن روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 11 بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسسۇس، سىمىرنا، پەرگامۇم، تىياتىرا، ساردىس، فىلادېلفىيە ۋە لائۇدىكىيادىكى جامائەتلەرگە ئەۋەت» دېدى. 12 ماڭا سۆز قىلغان ئاۋازنىڭ كىمىنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم. بۇرۇلغىنىدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان 13 ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچىدىغان پۇتلارغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيىگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ئىنسانلارغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. 14 ئۇنىڭ باش-چىچى ئاق يۇڭدەك، ھەتتا قاردەك ئاپئاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتتەك ئىدى. 15 پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان تۇچقا ئوخشايتتى، ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. 16 ئۇ ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز تۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق تۆتكۈر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغاندەك يارقىن ئىدى. 17 ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايغىغا تۈلۈكتەك يىقىلدىم. ئۇ ئوڭ قولىنى ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى: - قورققا، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى 18 ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۈزۈمدۈرمەن. مەن ئۆلگەندىم، ئەمما مانا، مەن ئەبەدىلەپ بەدگىچە ھاياتتۇرمەن، تۈلۈم ۋە تەھتىساراننىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمدىدۇر! (aiōn q165, Hadēs g86) 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر. 20 سەن ئوڭ قولىدا كۆرگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدىن ئىككىسى مانا مۇنداق - يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 - ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭغۇچى مۇنداق دەيدۇ: 2 - سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم سەۋر-تاقىتىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمىدىغانلىقىڭنى، شۇنداقلا روسۇل بولمىسىمۇ ئۆزلىرىنى روسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ، ئۇلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. 3 شۇنداق، سېنىڭ سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە بەرداشلىق بەرگەنلىكىڭنى ئەمما ئېرىتمىگەنلىكىڭنى بىلىمەن. 4 لېكىن ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم باركى، سەن ئۆزۈڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتتىن ۋاز كەچتىڭ. 5 شۇڭا قايسى ھالەتتىن يىقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ توۋا قىلغىن، ئاۋۋالتقى ئەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلىنساڭ چىراغدىن ئېلىنىپ چىقىرىۋېتىمەن. 6 بىراق، سېنىڭ شۇ تارتقۇچىلىقىڭ باركى، مەن ئۆزۈم نەپەرەتلىنىدىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ نەپەرەتلىنىسەن. 7 قۇلۇقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». 8 - ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، ئۆلگەن ۋە تىرىلگۈچى مۇنداق دەيدۇ: 9 - سېنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتاننىڭ بىر سىنا گوڭى بولغانلارنىڭ تۆھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. 10 ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-ئوقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، ئىبلىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا تاشلىتىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىيىنلىقىلەر. تاكى ئۆلگۈچە سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىلدۈرىمەن. 11 قۇلۇقى بارلار روھنىڭ

جامائەتلەرگە دېگەنلەرنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھەرگىز ئۇچرىمايدۇ!». 12 - پەرگامۇمدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «ئىككى بىسلىق تۆتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: 13 - مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتاننىڭ تەختى بولغان جايى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ نامىنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتل قىلىنغان كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. 14 لېكىن ساڭا شۇ بىرنەچچە ئېتىرازىم باركى، ئاراڭلاردا بالائامنىڭ تەلىمىگە ئەگەشكەنلەردىن بەزىلەر بولماقتا - بالائام بولسا بالاقتا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گۆشىنى يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ئۆگەتكەندى. 15 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمىنى تۇتقانلارمۇ بار. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلىنساڭ، يېنىڭغا تېز ئارىدا بېرىپ، ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. 17 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلەرنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان مانئادىن بېرىمەن ۋە ھەر بىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر ئىسىم پۈتۈكلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». 18 - تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «كۆزلىرى يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقراق تۇچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق دەيدۇ: 19 - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقىتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۋالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. 20 لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم باركى، ئۆزىنى پەيغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يەزەبەلگە يول قويۇۋاتىسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىغا تەلىم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي

بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گۆشى بېيىشكە ئازدۇرماقتا. 21 مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بەرگەندىم، لېكىن ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. 22 ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلمىشلىرىغا توۋا قىلىنسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۆمدۈرمەن. 23 ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۆرمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ تۈزۈم ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىڭلارغا قىلغان ئەمەلىيىتىڭلارغا يارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. 24 لېكىن، تىياتىرادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلپنى قوبۇل قىلىنغانلار (ئۇلارنىڭ پىكرى بويىچە، شەيتاننىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۆگەنگەنلەر)، يەنى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى: ئۆزۈڭلاردا بار بولغانى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۈستۈڭلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈكنى ئارتىمايمەن. 26 غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلەرگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللەرگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. 27 مانا بۇ ئاتام ماڭا بەرگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر: - «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى ئۇرۇپ چاققان دەك تارمار قىلىدۇ». 28 مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىنىمۇ ئاتا قىلىمەن. 29 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3 - ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئابىرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. 2 شۇڭا، ئويغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما تۆلەي دەپ قالغان [خىسەلەتلىرىڭنى] كۆچەيت، چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل

ئەمەسلىكىنى بىلىم. 3 ئۇنىڭ ئۈچۈن [سۆز-كلامنى] قانداق قوبۇل قىلىپ
ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويغىنىمدا
مەن ئوغرىدەك ئۈستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۈستۈڭگە كېلىدىغىنىنى
ھەرگىز بىلمەيسەن. 4 لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەڭگۈزۈمگەن بىرنەچچە
شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا
لايىقتۇر. 5 غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملەرنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ
نامىنى ھاياتلىق دەپتىرىدىن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام
خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئوچۇق ئېيتىپ قىلىمەن. 6 قۇلۇقى بارلار
روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 7 - فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ
ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: - «مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ
ئاقچۇقىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ
دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: 8 - سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بىر ئاز
كۈچۈڭ بولغاچ سۆز-كلامىغا ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ
ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشكىنى ئېچىپ قويدۇم. 9 مانا، شەيتاننىڭ
سېنىڭ گۈڭدەكلىرىدىن، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان
يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭغا
باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. 10 سەن مېنىڭ
سەۋر-تاقەت يولۇمدىكى سۆز-كلامىنى ساقلاپ ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ
دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەريۈزىگە چۈشىدىغان ۋابالىق سىناقنىڭ
ۋاقتى-سائىتى كەلگەندە سېنى ئۇنىڭدىن ساقلاپ قوغداپ قالمەن. 11 مەن پات
ئارىدا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆزۈڭدە بار بولغانى
چىڭ تۇتىق. 12 غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۇرۇك

قىلمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى،
خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن - خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى
يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىنى يازمەن. 13 قۇلۇقى بارلار روھنىڭ
جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» 14 - لائودىكىيادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە
مۇنداق يازغىن: - «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەقىقىي گۇۋاھچى، خۇدانىڭ
كائىناتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: 15 سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى
بىلىمەنكى، سەن سوغۇقۇ ئەمەس، قىزىقمۇ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق
بولۇشۇڭنى خالايتىم! 16 سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقىڭ
ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۇقىقىيەت قىلمەن. 17 سەن باي ئادەمەن، دۆلەتمەن بولدۇم،
ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن تۈزۈڭنىڭ غەرب، بىچارە،
يوقسۇل، كور ۋە يالڭاچ ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەنچكە، 18 باي بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئوتتا
تاۋلانغان ئالتۇن، يالڭاچلىق نومۇسلۇقۇڭنىڭ يېپىلىشى ئۈچۈن كىيگۈزۈلۈشۈڭگە
ئاق كىيىم - كېچەك، كۆرۈشۈڭ ئۈچۈن كۆزلىرىڭگە سۈرتۈشكە تۇتايان مەندىن
سېتىۋېلىشىڭنى نەسەھەت قىلمەن. 19 مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيىبىنى
كۆرسىتىپ تەربىيەلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كۆيۈپ - پىشىپ تۇۋا قىل. 20
مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكىنى قېتىۋاتىمەن. ئەگەر بىرى ئاۋازىمنى
ئاڭلاپ ئىشىكىنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن
بىلەن بىللە غزالىنىدۇ. 21 غەلبە قىلغۇچى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ
تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئولتۇرغىنىمدا، ئۇمۇ تەختىدە مەن بىلەن بىرگە
ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلمەن. 22 قۇلۇقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى
ئاڭلىسۇن!»

4 ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن تۇنجى قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلاردىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررە بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى 2 ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولىۋىم؛ مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. 3 تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىياپىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۋارتىسقا ئوخشايتتى. تەختنىڭ چۆرىسىنى زۇمرە تىنەك بىر ھەسەن-ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. 4 تەختنىڭ ئەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كىيىنگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. 5 تەختتىن چاقماقلار چىقىپ، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كۆيۈپ تۇراتتى، بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. 6 تەختنىڭ ئالدى خۇددى خىرۇستالداك پارقراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېڭىزدەك ئىدى. تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختنىڭ چۆرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. 7 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۈركۈتكە ئوخشايتتى. 8 تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدىن قاننى بار ئىدى، ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغان ئىدى؛ ئۇلار كېچە-كۈندۈز توختىماي: «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس» بار بولغان، ھازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدا!»، - دېيىشەتتى. 9 ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەت-شەۋكەت ۋە تەشەككۈر ئىزھار قىلغىنىدا، (aion g165) 10 يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد

ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: - (aiōn g165) 11 «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۆھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۆھۈر بىلەن بېچەتلەنگەن بىر ئورام يازمىنى كۆردۈم. 2 يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورام يازمىنى ئېچىپ، بېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرستىنىمۇ كۆردۈم. 3 لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئورام يازمىنى ئاچالايدىغان ياكى ئىچىگە قارىيالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. 4 ئورام يازمىنى ئېچىشقا ياكى ئىچىگە قاراشقا لايىق بىرەرسى تېپىلغاچقا، قاتتىق يىغلىۋەتتىم. 5 ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: - يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبلىسىدىن بولغان شىر - داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلبە قىلدى؛ شۇڭا ئورام يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە بېچىتىنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، - دېدى. 6 ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقاللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا تۆرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۈزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. 7 قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئورام يازمىنى ئالدى. 8 يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يىقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەر بىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇيى بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇيى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى ئىدى). 9 ئۇلار يېڭى بىر كۆي ئېيتىشتى: - «ئورام يازمىنى ئېلىشقا، ۋە بېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقسەن؛ چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە

ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى ئۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا مەنسۇپ قىلىدىك. 10 ئۇلارنى خۇدايمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا تۇيۇشتۇرۇپ، كاهىنلار قىلىدىك. ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ،»
11 ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختنىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا نۇرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى تۆمەن مىڭ- تۆمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. 12 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دۆلەت، دانالىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. 13 ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەر بىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: - «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق- قۇدرەت ئەبەدىلىككە بەدگىچە مەنسۇپ بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. (aiōn g165) 14
تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقاللار يەرگە يىقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندىن قوزا يەتتە پىچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 2 كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق-يا بار ئىدى، ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلبە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. 3 قوزا ئىككىنچى پىچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقتىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. 4 يەنە بىر ئات ئوتتۇرىغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىپقىزىل ئىدى. ئاتقا مىنگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. 5 قوزا ئۈچىنچى پىچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقتىڭ: «كەل!» دېگىنىنى

ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. 6 تۆت ھايات مەخلۇقىنىڭ ئارىسىدىن: - «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارىئۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق ئارپا بىر دىنارىئۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگەن!» - دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 7 قوزا تۆتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقىنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. 8 كۆردۈمكى، مانا بىر تاتراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەينىدىن تەھتسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتىن بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى ئۆلتۈرۈش ھوقۇقى بېرىلدى. (Hadēs 986) 9 قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كلامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۇۋاھلىق بەرگەنلىكى ۋە جىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. 10 ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن نىدا سېلىشىپ: - ئەي ھاكىممۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ - دېيىشەتتى. 11 ئۇلارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، تۈزۈڭلارغا ئوخشاش ئۆلتۈرۈلىدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىڭلار ھەم قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىڭلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. 12 ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەئەينى قارا يۇڭدىن توقۇلغان بۇزدەك قاپقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. 13 ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بوراندا سىلكىنىشىدىن ئەنجۈر غوربىلىرى يەرگە تۈكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۈكۈلدى. 14 ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۈرۈلگىنىدەك غايىب بولدى، ھەر بىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن

يۆتكەلدى، 15 ھەمدە دۇنيادىكى پادشاھلار، مۆتۈەرلەر، سەردارلار، بايلار، كۈچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۈزلەرنىڭ ھەممىسى ئوڭكۈرلەرگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. 16 ئۇلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ چار سالدى: - «ئۈستىمىزگە چۈشۈڭلار! بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىماسىدىن ھەم قوزنىڭ غەزەپىدىن يوشۇرۇڭلار ۋە ساقلاڭلار! 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۇت تىرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7 ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرىشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلەرگە ئۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تىزگىنلەپ تۇراتتى. 2 مەن ھايات خۇدانىڭ مۇھۈرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن ئاشۇ تۆت پەرىشتىگە: 3 «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۇھىر باسقۇچ، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلىڭلار!» دەپ تۈۋلدى. 4 مەن مۇھۈرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم - ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىدىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: - 5 يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 6 ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئافئال قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ماناسسەھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 7 شىمېئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋىي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، 8 زەبۇلون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۇسۇپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامين قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى

مۇھۈرلەنگەندى. 9 بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايق تەختنىڭ ۋە قوزنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئاق تون كىيىدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقاندى. 10 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. 11 بارلىق پەرىشتىلەر تەختنىڭ، ئاقساقاللارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولتۇرغاندى. ئۇلار تەختنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشەتتى: - 12 «ئامىن! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۈر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىگىچە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!» (aiōn g165) 13 ئەمدى ئاقساقاللاردىن بىرى مەندىن: - بۇ ئاق تون كىيىدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولىدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ - دەپ سورىدى. 14 - تەقسىر، بۇ تۈزلۈشكە مەلۇمدۇر، - دېدىم. ئۇ ماڭا: - بۇلار دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتتىن بېشىدىن تۆتكۈزۈپ كەلگەنلەر. ئۇلار تونلىرىنى قوزنىڭ قېنىدا يۇيۇپ ئاپئاق قىلغان. 15 شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ، تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چېدىرىنى سايىۋەن قىلدۇ. 16 ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمىدۇ، ھېچ ئۇسسمايدۇ، ئۇلارغا نە ئاپتاپ، نە پۇتۇرغىم ئىسسىق ھېچ ئورمايدۇ. 17 چۈنكى ئۇلارنى تەختنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلارغا ئېلىپ بارىدۇ، ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ، - دېدى.

8 قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرىشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. 2 ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. 3 ئالتۇن خۇشبۇيدان تۇتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خۇشبۇيگاھنىڭ

ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۇنۇشقا ئۈنىڭغا كۆپ خۇشبۇي بېرىلدى. 4 ۋە خۇشبۇينىڭ تۆتۈنلىرى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. 5 ئاندىن پەرىشتە خۇشبۇيدانى قولغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە تاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۈرلۈك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقاقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. 6 ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كاناي تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چېلىشقا ھازىرلاندى. 7 بىرىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن مۆلدۈر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل يېشىل ئوت-چۆپلەر كۆيدۈرۈلدى. 8 ئىككىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن گويياكى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى 9 ۋە دېڭىزدىكى جانىۋارلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلدى؛ كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. 10 ئۈچىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى؛ ئۇ دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشتى. 11 يۇلتۇزنىڭ ئىسمى «كەكرە» ئىدى. سۇلارنىڭ ئۈچتىن بىرى كەكرەدەك بولۇپ كەتتى، سۇلار ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۇدىن ئۆلدى. 12 تۆتىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئاينىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرى تۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى قاراڭغۇلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىرىدە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ

ئۈچتىن بىرىدىمۇ شۇنداق بولدى. 13 يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر بۈركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: « كانايى چىشىقا تەمشەلگەن قالغان ئۈچ پەرىشتىنىڭ كاناي ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم.

9 بەشىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى، مەن ئاسماندىن يەرگە چۈشۈپ كەتكەن بىر يۇلتۇزنى كۆردۈم. تېگى يوق ھاڭغا بارىدىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى ئۇنىڭغا بېرىلدى، (Abyssos g12) 2 ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمداننىڭ ئىسسىك تۆتۈن ئۆرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۆتۈندىن قۇياش ۋە كۆكنى قاراڭغۇلۇق باستى. (Abyssos g12) 3 تۆتۈننىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى جايانلاردەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. 4 ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپەرگە ۋە ھەرقانداق ئۆسۈملۈك ياكى دەل-دەرەخلەرگە زەرەر يەتكۈزمەڭلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۆھۈرى بولمىغان ئادەملەرگىلا زەرەر قىلىڭلار، دەپ ئېيتىلدى. 5 ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قىيناشقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى جايان چاققاندىكىدەك ئازاب ئىدى. 6 شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۆلۈمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۆلۈمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۆلۈم ئۇلاردىن قاچىدۇ. 7 چېكەتكەنلەرنىڭ قىياپىتى خۇددى جەڭگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بىر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتتى. 8 چاچلىرى ئاياللارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ساۋۇتى تۆمۈر ساۋۇتلارغا ئوخشايتتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتتى. 10 جايانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە نەشتەلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان

كۈچ بولسا قۇيرۇقلىرىدا ئىدى. 11 ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاكىمىنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىچە ئىسمى ئاۋاددون؛ گېرېكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. (Abyssos g12) 12 بىرىنچى «ۋاي» تۆتۈپ كەتتى. مانا، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. 13 ئالتىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى، مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگاھنىڭ تۆت مۇڭگۈزىدىن چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانىيىنى تۇتقان ئالتىنچى پەرىشتىگە: - چوڭ ئەفرات دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاقلق تۆت پەرىشتىنى بوشات، دېدى. 15 دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ تۆت پەرىشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالەك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشىتىلدى. 16 بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 17 غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۈستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتتەك كۆك ۋە گۈڭگۈرىتتەك سېرىق ئىدى. ئاتلارنىڭ باشلىرى شىرنىڭ يېشىدەك ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئوت، تۆتۈن ۋە گۈڭگۈرت چىقىپ تۇراتتى. 18 بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى ئاتلارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۆتۈن ۋە گۈڭگۈرىتىدىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتلارنىڭ كۆچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش بېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى زەخمىلەندۈرەتتى. 20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ يالايىتاپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي قالغانلار ئۆز قوللىرىنىڭ ئەمەللىرىگە توۋا قىلىدى، يەنى جىنلارغا، كۆرەلمەس، ئاڭلىمىلاس ۋە ماڭماس ئالتۇن، كۈمۈش، تۇچ ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتىللىق، سېھىرگەرلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە ئوغرىلىقلىرىغىمۇ توۋا قىلىدى.

ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرىشتىنى كۆردۈم.

ئۇ بىر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بىر ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۇرۇۋىكىگە ئوخشايتتى؛ 2 قولىدا بىر كىچىك ئىچىقلىق ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3 شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىرىدى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە گۈلدۈرماما ئۆز ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى.

4 يەتتە گۈلدۈرماما سۆز قىلغاندا، دېگەنلىرىنى خاتىرىلىۋالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: - «يەتتە گۈلدۈرمامانىڭ ئېيتقانلىرىنى مۇھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرىشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا كۆتۈرۈپ، 6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى، يەنى ئەبەدىلىك بەدگىچە ھايات ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: - ۋاقت يەنە كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ (aiōn g165) 7 بەلكى يەتتىنچى پەرىشتە كاناي چېلىش ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزگەندەك ئۇنىڭ سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ، - دېدى. 8 مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: - بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان پەرىشتىنىڭ قولىدىكى ئىچىقلىق ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ، پەرىشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشىنى سورايدىم. ئۇ ماڭا: - بۇنى ئېلىپ يە! ئاشقازىنىڭنى زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ، دېدى. 10 مەن شۇنىڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرىشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك تاتلىق تېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن ئاشقازىم زۇرداب بولدى.

11 شۇنىڭ بىلەن ماڭا: - سەن كۆپ مىللەتلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11 ماڭا ئۆلچىگۈچ ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۆيەردە ئىبادەت قىلىۋاتقانلارنى ئۆلچىگىن. 2 لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىنى ئۆلچىمەي قوي، چۈنكى ئۆيە يات تائىپىلەرگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىندۇ. 3 مەن ئىككى گۇۋاھچىمغا قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۆز كىيىم كىيىپ، ۋەھىي-بېشارەتلەرنى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئاتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىننىڭ رەببى ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۈپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر). 5 بىرەرسى ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەپكى بولسا، ئېغىزلىرىدىن ئوت پۈركۈلۈپ چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ تۈگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەپكى بولغانلار مانا شۇنداق ئۆلتۈرۈلدى. 6 ئۇلار بېشارەت-ۋەھىينى يەتكۈزگەن كۈنلەردە يامغۇر ياغۇر ماسلىققا ئاسماننى ئېتىۋېتىش قۇدرىتىگە ئىگە، سۇلارنى قانغا ئايلاندۇرۇش ۋە ھەرخىل بالا-ۋابا بىلەن يەر-زېمىننى خالىغان ۋاقىتتا ئۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگە. 7 ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق ۋە زىيىسى ئاياغلىشىشى بىلەن، تېڭى يوق ھاككىن چىقىدىغان دىۋە ئۇلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېڭىپ ئۆلتۈرىدۇ. (Abyssos g12) 8 جەسەتلىرى روھىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ رەببىمۇ كرىستىلەنگەندى. 9 ھەر مىللەتتىن، ھەر قەبىلىدىن ۋە ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە ئۈچ بېرىم كۈن تىكىلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول قويمىدۇ. 10 يەر

يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالدىن خۇشاللىنىپ، تەبرىكلىشىپ، بىر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. 11 لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلەنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۇت تىرەپ تۇردى؛ ئۇلارغا قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. 12 ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەنگە ئەرىشتىن كەلگەن: - «بۇ ياققا چىق!» دېگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلەرنىڭ كۆز ئالدىدا بىر بۇلۇت ئىچىدە ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 13 دەل شۇ سائەت ئىچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۇمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۈككە چۆمۈپ، ئەرىشتىكى خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 14 ئىككىنچى «ۋاي» ئوتۇپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى «ۋاي» كېلىشكە ئاز قالدى. 15 ئاندىن يەتتىنچى پەرىشتە كانىيىنى چالدى؛ ئەرىشتە يۇقىرى ئاۋازلار ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: - «دۇنيانىڭ پادىشاھلىقى پەرۋەردىگارمىز ۋە ئۇنىڭ مەسھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدىلەت بەدگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ». (aiōn, g165) 16 خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆز تەختلىرىدە ئولتۇرغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال يەرگە يىقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى: - 17 «شۈكۈرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادر پەرۋەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قولۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمۈڭنى يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. 18 ئەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سېنىڭ غەزىپىڭ يېتىپ كەلدى! تۈلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەس بەندىلەرنى، تۆۋەن ياكى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن قورققانلارنى ئىنتامغا ئىگە قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش ۋاقتى كەلدى». 19 ئاندىن خۇدانىڭ ئەرىشتىكى

ئىبادەتخانىسى ئىچىلدى ۋە ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى؛ چاقماقلار، تۈرلۈك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۆلدۈر بولدى.

12 ئۇ چاغدا، ئەرشتە تاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى - ئۇ قۇياشنى

يېپىنچاقلىغان، پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر

ئايال ئىدى. 2 ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، تولغاق يەپ تۇغۇش ئازابىدا داد-پەرياد

كۆتۈردى. 3 ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر ئالامەت كۆرۈندى - مانا، يەتتە باشلىق، ئون

مۈڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار بولغان چوڭ بىر قىزىل ئەجدىھا تۇراتتى.

4 ئۇ قۇيرۇق بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى سۈپۈرۈپ، ئۇلارنى

يەر يۈزىگە چۆرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغاي دەپ قالغان ئايال يەڭگىگە ھامان

ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال بىر

بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۆمۈر ھاسسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل

تۇغدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا غاچچىدە ئېلىپ چىقىلدى.

6 ئايال چۆلگە قاچتى؛ ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىشنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا

خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ

بولدى. [باش پەرشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ

قىلغىلى تۇردى؛ ئەجدىھامۇ ئۆز پەرشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ

ئۈستۈنلۈك قازىنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرشتىلىرىگە ئەرشتە تۇرۇشقا ئورۇن قالمىدى. 9

شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھاننى

ئازدۇرغۇچى ھېلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ پەرشتىلىرىمۇ

ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق

دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: « كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى ۋە

ئۇنىڭ مەسھىنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا

كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەشتىن تاشلىۋېتىلدى؛

11 قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قوزنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا تولىمنى كۆزىگە ئىلماي تۈز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى.

12 شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشلەر ۋە ئۇلاردا تۇرۇۋاتقانلار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى؛ ۋاقتىنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگەچ، غەزەپ-قەھرى بىلەن كەلدى!». 13 ئەجدىھا ئۆزىنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى تۇغقان ئايالىنى قوغلاشقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدىن دالدىلىنىشى، چۆلدە ئۆزى [ئۆچۈن ھازىرلانغان] ماكانغا بېرىپ مەزگىل، ئىككى مەزگىل ۋە يېرىم مەزگىل بېقىلسۇن دەپ شۇ يەرگە ئۆچۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر پۈركۈتنىڭ ئىككى قانچى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى.

17 بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزىپى كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى تۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى؛ ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13 ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۇڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دۇننىڭ چىقۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ ھەربىر مۇڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۆپۈرلۈك ناملىرى يېزىقلىق ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دۇنە يىلپىزغا ئوخشايتتى، پۇتلىرى ئېيىقنىڭ پۇتلىرىغا، ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. 3 دۇننىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجەللىك يارا ساقايغانىدى. پۈتكۈل دۇنيا دۇننىڭ

ھەيرانۇھەس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشتى]. 4 ئەجدىھا دىۋىگە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بەرگەچكە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار يەنە دىۋىگىمۇ چوقۇنۇپ: - دىۋىنىڭ تەكلىپى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالسىۇن؟ - دېدى. 5 دىۋىگە تەكەبۇرلۇق ۋە كۇپۇرلۇق قىلىدىغان ئېغىز بېرىلدى؛ ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۇپۇرلۇق قىلغىلى - ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دەرگاھىغا، شۇنداقلا ئەرشىنى ماكان قىلغانلارغا كۇپۇرلۇق قىلغىلى تاغزىنى ئاچتى. 7 ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشىگە يول قويۇلدى؛ ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىش ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. 8 يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى - ئالەم ئايرىدە بولغاندىن بۇيان بوغۇزلىنىپ بولغان قوزنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدۇ. 9 قۇللىقى بارلار، بۇنى ئاڭلىسىۇن! 10 «تۇتقۇن بولدى» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم تۇتقۇن بولدى، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلدى. مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولدى. 11 مەن يەردىن چىقىۋاتقان يەنە بىر دىۋىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ قوزنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۈڭگۈزى بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. 12 ئۇ ئاۋۋاللى دىۋىگە ۋاكالەتەن ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى ساقايغان ئاۋۋاللى دىۋىگە چوقۇندۇرىدۇ. 13 ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى، ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. 14 ئۇ ئاۋۋاللى دىۋىگە ۋاكالەتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندىرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋاللى دىۋىگە ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ

تىكلەشنى تاپىلدى. 15 دىۋىنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە نەپەس كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇمىغا ئانلارنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. 16 ئۇ تۆۋەن ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۆر ۋە قوللارنىڭ ھەممىسىنى ئوڭ قولى ياكى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. 17 ئۇ يەنە بۇ تامغا، يەنى دىۋىنىڭ نامى ياكى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم بىر نەرسە سېتىۋالمايدۇ ياكى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. 18 مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر دىۋىنىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ. ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14 ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئۆز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. 2 ئاسماندىن خۇددى [شارقراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشاپتتى، 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختنىڭ، تۆت ھايات مەخلۇقىنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۆيىنى ئېيتىشتى. بۇ كۆيىنى [گۇناھلىرىنىڭ] بەدىلى تۈلىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم ئۆگىنەلمەيتتى. 4 ئۇلار ئاياللار تەرىپىدىن گۇناھتا بۇلغىنىمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نەگە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ شۇ يەرگە بارىدۇ. ئۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. 5 ئۇلار ئەيىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. 6 ئاندىن مەن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆچۈپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەر بىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر

مىللەتلەرگە ئېلىپ يەتكۈزۈشى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى.

(aiōnios g166) 7 تۇيۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار!

چۈنكى ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسماننى، زېمىننى، دېڭىزنى

ۋە سۇ بۇلاقلارنى ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! - دەيتتى. 8 ئۇنىڭ كەينىدىن

ئىككىنچى پەرشتە كېلىپ مۇنداق دېدى: «غۇلىدى! كاتتا شەھەر بايىل غۇلىدى،

ئۇ ئۆز زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىنى پۈتكۈل ئەللەرگە ئىچكۈزگەن». 9

ئالدىنقى ئىككى پەرشتىنىڭ كەينىدىن يەنە بىر پەرشتە، يەنى ئۈچىنچى پەرشتە

يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - «كىمدىكىم دېۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە

چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە ياكى قولىغا قوبۇل قىلسا، 10 خۇدانىڭ

قەھرىنىڭ ئەبجەش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان قەدەتتە

ئىچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرشتىلەرنىڭ ۋە قوزنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۆڭگۈرتتە

قىيىلىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ قىيىلىشلىرىدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر ئەبەدىلەتتە پۇرقىراپ

تۇرىدۇ، دېۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار ياكى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى

قوبۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئاراملىق بولمايدۇ». (aiōn g165) 12 مۇقەددەس

بەندىلەرنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13

مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: - «بۇ سۆزنى ياز: «بۇنىڭدىن كېيىن

رەبدە ۋاپات بولۇپ ئۆلگەنلەر بەختلىكتۇر! - دۇرۇس، دەيدۇ روھ، - ئۇلار

ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى ئۇلارغا

ئەگىشىپ كېلىدۇ»». 14 مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ

ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كىيگەن، قولدا ئۆتكۈر بىر ئورغاق تۇتقان ئىنسانغۇلغا

ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەرشتە چىقىپ،

بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئورغىڭنى سال ۋە ئورۇشقا

باشلا! چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشپىپ يېتىلدى، دەپدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 ئەرىشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەرىشتە چىقتى. ئۇنىڭ ئۆتكۈر بىر ئورغىقى بار ئىدى. 18 ئارقىدىنلا، ئوتتى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەرىشتە قۇربانگاھىدىن چىقىپ، ئۆتكۈر ئورغاق تۇتقان پەرىشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - ئۆتكۈر ئورغىقىنى سېلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپاقلارنى يىغىۋال، چۈنكى ئۈزۈملەرنى پىشپىپ يېتىلدى، - دەپدى. 19 بۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئورغىقىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەردىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلەرنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۈچىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۈچىكىدىكى ئۈزۈملەر دەسسەلىپ، شەرىپەتلەرنى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15 ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالايىناپەتنى تۇتۇپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالايىناپەت دېيىلىشىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دېۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە نامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بەرگەن چىلتارلار بولۇپ، 3 ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇساننىڭ كۈيىنى ھەم قوزنىڭ كۈيىنى ئېيتىشتى: - «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ ئادىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقمايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالسىن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس ئۈزۈڭدۇرسەن؛ بارلىق ئەللەر ئالدىڭغا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ؛

چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشىتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! 6 يەنە بالايىناپەتنى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان يەنە پەرىشتە پاكىز، پارقراپ تۇرىدىغان لىباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. 7 تۆت ھايات مەخلۇقىنىڭ بىرى يەنە پەرىشتىگە ئەبەدىگە بەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەنە ئالتۇن چىنىنى بەردى. (aiōn g165) 8 ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۇتۇن بىلەن لىق تولدى. يەنە پەرىشتىنىڭ يەنە بالايىناپەتنى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16

شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۆتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەنە پەرىشتىگە: «بىرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەنە چىنىنى يەر يۈزىگە تۈكۈڭلار!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 2 بىرىنچىسى بېرىپ چىنىدىكىنى يەر-زېمىنغا تۈكتى. بۇنىڭ بىلەن دۇنيانىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يىرگىنچىلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى. 3 ئىككىنچىسى چىنىدىكىنى دېڭىزغا تۈكتى؛ دېڭىز سۈيى ئۆلۈكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايالاندى ۋە ئىچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. 4 ئۈچىنچىسى چىنىدىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ سۇلىرىغا تۈكتى؛ ئۇلارنىڭ سۈيىمۇ قانغا ئايالاندى. 5 ئاندىن مەن سۇلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مۇشۇنداق ھۆكۈملەرنى چىقىرىشكىدا ئادىل بولغانسەن، ئى ھازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! 6 مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۈككەنلىكى ۋە جىدىن، سەن ئۇلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. ئۇلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». 7 ئاندىن قۇربانگاھنىڭ جاۋابى: «شۇنداق، ئى ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدا، ھۆكۈملىرىڭ ھەق ۋە ئادىلدۇر» - دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 8 تۆتىنچىسى چىنىدىكىنى قۇياشنىڭ ئۈستىگە

تۆكتى؛ بۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن ئورتىڭلى قۇدرەت بېرىلدى.

9 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەھشەتلىك قىزىقتا ئۆرتەلدى؛ بىراق ئۇلار ھېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا يىتاپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى ئۇلۇغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. 10 بەشىنچىسى چىندىكىنى دۇننىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دۇننىڭ پادىشاھلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر ئازابىن تىللىرىنى چىشلەشتى 11 ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراھەتلەرنىڭ دەستىدىن ئەرشىتىكى خۇدانى كۆپۈرلۈك قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا ھېچ توۋا قىلمىدى. 12 ئالتىنچىسى چىندىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ ھامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاھلارنىڭ يولىنى ھازىرلاشقا دەريانىڭ سۈيى قۇرىدى. 13 ئاندىن مەن ئەجدىھاننىڭ، دۇننىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان پاقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ئاپاك روھى كۆردۈم. 14 بۇلار مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روھلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى ھەممىگە قادر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈندىكى جەڭگە جەم قىلىشقا ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتتى 15 («مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭاسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چىڭ ساقلاپ، سەگەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). 16 ئەمدى ئاپاك روھلار [پادىشاھلارنى] ئىبرانىچە «ھارماگېدون» دېيىلىدىغان يەرگە جەم قىلدى. 17 يەتتىنچىسى چىندىكىنى ھاۋاغا تۆكتى؛ ئەرشىتىكى ئىبادەتخانىدىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: «ئىش تامام بولدى!» دېيىلدى. 18 شۇ ئان چاقماقلار چېقىلدى، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى ۋە دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بۇ ئىچىلىك دەھشەتلىك يەر تەۋرەش ھېچ بولۇپ باقمىغانىدى. 19 كاتتا شەھەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ ھەرقايسى ئەللەردىكى شەھەرلەرمۇ غۇلتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەھەر بايىل

خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۇنىڭ ئەشەددى قەھرىلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ ئۇنىڭغا بېرىلدى. 20 بارلىق ئاراللار ئۆزىنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى، 21 ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە ھەر بىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۆلدۈر ئاسماندىن ياغدى. مۆلدۈر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۆپۈرلۈك قىلىپ قارغاشتى.

17 يەتتە چىنسى بار يەتتە پەرىشتىنىڭ بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: - بۇ يەرگە كەل، نۇرغۇن سۇلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاھىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قوياي. 2 يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، - دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئۆپەرىشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۇڭگۈزلۈك، پۈتۈن ئەزاينى كۆپۈرلۈك ناملىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دېۋىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالى كۆردۈم. 4 ئايال سۆسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋايىتلار بىلەن پەردازلانغانىدى. قولىدا يىرگىنچلىك نومۇسىزلىقلار ۋە ئۆز بۇزۇقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. 5 پېشانىسىگە بىر سىر - «كاتتا بايىل، پاھىشلەرنىڭ ۋە دۇنيادىكى پۈتكۈل يىرگىنچلىك نومۇسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام پۈتۈكلۈك ئىدى. 6 مەن ئايالنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تولىمۇ تەئەببۇپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم. 7 پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: - «ئېمگە ھەيران قالدۇڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۇڭگۈزلۈك دېۋىنىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي. 8 سەن كۆرگەن دېۋە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، ئۇزۇن ئۆتمەي تېڭى يوق ھاككەن چىقىپ،

ھالاكەتكە قاراپ ماڭدۇ. يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار - دۇنيا ئايرىدە بولغاندىن بۇيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپتىرگە پۈتۈلمىگەن كىشىلەر دېنىنى كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولدى. (Abysos g12) 9 مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكمەت: - يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلدۇ. 10 بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. 11 بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىر يوق بولغان دېنىنىڭ ئۆزى سەككىزىنچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم يەتتىسىدىن بىرى بولۇپ ھالاكەتكە قاراپ ماڭدۇ. 12 سەن كۆرگەن ئون مۇڭگۈز ئون پادىشاھدۇر. ئۇلارنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى ئۇلارغا دېۋە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇقى بېرىلدى. 13 بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ ئۆز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دېۋىگە بېرىشىدۇ. 14 دېۋە ۋە پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزغا قارشى جەڭ قىلدۇ. قوزا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇرەبلەرنىڭ رەببى، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». 15 پەرىشتە ماڭا يەنە: - پادىشاھ ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۇلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزئارا تويلاشقان نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. 16 سەن كۆرگەن ئون مۇڭگۈز ۋە دېۋە بۇ پادىشاھ ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالڭاچلاپ قويدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۆزىنى ئوتتا كۆيدۈرىدۇ. 17 چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز-كلاملىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆڭلىگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا توختىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى

دېۋىگە بېرىش نىيىتىنى سالدى. 18 سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادشاھلار

ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، - دېدى.

18 ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن

چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۇلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. 2

پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: - «غۇلىدى! كاتتا شەھەر بايىل

غۇلىدى! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەر بىر ناپاك روھلارنىڭ سولانغانىسى،

ھەر بىر مەكرۇھ ۋە يىرگىنچىلىك قۇشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! 3 چۈنكى

بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى، يەر يۈزىدىكى

بارلىق پادشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزۈشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر

ئۇنىڭ ئەيىب-ئىشەننىڭ ئەۋەكچىلىكىدىن بېيىشتى». 4 ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى

ئاڭلىدىم: - «ئۇ مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن،

ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا يىتاپەتلەرگە ئۇچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ

ئىچىدىن چىقىڭلار! 5 چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى پەلەككە يەتكۈدەك دۆۋىلىنىپ

كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. 6 ئۇ باشقىلارغا

ياندۇرغىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى تۈزىگە ياندۇرۇڭلار؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىغا مۇۋاپىق

ئىككى ھەسسە قوشلاپ قايىنۇرۇڭلار؛ ئۇ [باشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بەرگەن

قەدەھتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىڭلار. 7 ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك

ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيىب-ئىشەنمە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك

قىيىنلىش ۋە دەرد بېرىڭلار؛ ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۇل ئەمەس، بەلكى تەختە

ئولتۇرغان خانىشمەن، مەن دەرد-ئەلەمنى ئەسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى تۈپەيلىدىن، 8

بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا يىتاپەتلەر، يەنى ئۆلۈم، دەرد-

ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سوراق

قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!». 9 ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنى ئورتىگەن ئۇنىڭ ئىس-تۈتەكلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. 10 ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇكى: - «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» 11 يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئەمدى ئۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، 12 يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۈنچە-مەرۋايىت، نەپىس لىباس رەخت، سۆسۈن رەخت، يىپەك، توق قىزىل رەڭلىك گەزىمەل، ھەرخىل خۇشبۇي تۇرۇنچ ياغاچلار، پىل چىشى بۇيۇملىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، تۇنج، تۆمۈر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل بۇيۇملار، 13 شۇنىڭدەك قورۇقلاردىن، تېتىتقۇلار، خۇشبۇي، مۇرمەككى، مەستىكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق تۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ تەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالدىغان كىشى يوقتۇر. 14 (ئى بابىل)، جېنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. ئۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ!) 15 بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: - «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لىباس رەختلەرگە، سۆسۈن ۋە توق قىزىل رەڭلىك گەزىماللارغا ئورنىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۈنچە-مەرۋايىتلەر بىلەن بېزەلگەنسەن! 17 بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ

جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، 18 ئۇنى تۇرتىگەن ئۇنىڭ ئىسىمى - تۆتەكلەرنى كۆرۈپ: - بۇ كاتتا شەھەرگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلسۇن؟ - دەپ پەرياد كۆتۈرۈشتى. 19 ئۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پەرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: - ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئۇ كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغاندى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! - دېيىشىدۇ. 20 - «ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئەرش، ئەي مۇقەددەس بەندىلەر، روسۇللار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلاردىكى ھۆكۈمىنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». 21 ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرىشتە تۆگەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: - «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بايىل غۇلىتىلدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! 22 چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەچچىلەر ۋە سۇنايچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز تېپىلمايدۇ، تۆگەننىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، 23 ھەتتا چىراغنىڭ يورۇقى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ؛ چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەر بابالار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالدىندى؛ 24 پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [تۈكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ ئۇنىڭدا تېپىلدى».

19 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. ئۇلار: - ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايمىزغا مەنسۇپتۇر! 2 چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر؛ ئۇ يەر

يۈزى ئۆز بۇزۇقلۇقى بىلەن بۇزغان چوڭ باھىشنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ،
 ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، - دېيىشەتتى.
 3 ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: - «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-
 تۈتەكلەر ئەبەدىگە بەدگىچە پۇرقىرايدۇ! (aiōn g165) 4 يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت
 ھايات مەخلۇق يەرگە يىقىلىپ: - «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان
 خۇداغا سەجدە قىلىشتى. 5 ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: -
 «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقىدىغان كاتىتلار بولسۇن،
 تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىڭلار خۇدايىمىزنى مەدھىيەلەڭلار!» 6 ئاندىن زور بىر توپ
 ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۇلارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرمامىلارنىڭ
 گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: - «ھەمدۇسانا!
 ھەممىگە قانداق پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! 7 شادلىنىپ، تەنتەنە
 قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيەلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ
 كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» 8 قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقىراپ
 تۇرىدىغان نەپىس لباس بېرىلدى (نەپىس لباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ
 ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). 9 ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: - مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋال: -
 «قوزنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» - دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: -
 بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، - دېدى. 10 مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى
 تايىغىغا يىقىلدىم. لېكىن ئۇ: - ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيساغا
 گۇۋاھلىق بەرگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا
 ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھىي-بېشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە
 گۇۋاھلىق بېرىشتۇر، - دېدى. 11 ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا،
 بىر ئاق ئات تۇراتتى، ئۈستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقىي»

بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلدۇ. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنغا ئوخشايتتى، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر نام پۈتۈكلۈك ئىدى. 13 ئۇ ئۈچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر تون كىيىگەندى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ كېلىۋاتقان ئەرىشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپئاق، پاك نەپىس كاناپ لىباس بىلەن كىيىدۈرۈلگەندى. 15 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئۆتكۈز بىر قىلچ چىقىپ تۇراتتى؛ ئۇ بۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇردۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقدۇ؛ ئۇ ھەممىگە قادر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كۆچكىسى» نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. 16 ئۇنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەبلىرىنىڭ رەببى» دېگەن نام يېزىلغانىدى. 17 ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتىبا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! 18 پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتىبلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يەڭلار! - دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مەن دېۋە، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. 20 ئەمدى دېۋە ۋە ئۇنىڭغا ۋاكالەتەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىندى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دېۋىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈرگەندى). ئۇلار ئىككىسى گۇڭگۇرت يېنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ

ئاغزىدىن چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۈتۈن ئۇچار-قاناتلار بۇلارنىڭ

گۆشى بىلەن يەپ تويۇندى.

20 ئۇنىڭدىن كېيىن، قولدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر

تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. (Abyssos g12) 2

پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى قەدىمىي يىلاننى

تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. 3 ئۇنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى

ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ

بېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقىتتىنچە قويۇپ بېرىلشى مۇقەررەر.

(Abyssos g12) 4 ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا

ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيساغا بەرگەن گۇۋاھلىقى ۋە جىدىن

ۋە خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە جىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلارنىمۇ كۆردۈم.

ئۇلار دېۋىگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇمىغان، ئۇنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە

قولغا ئۇرۇلغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسەھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم

سۈردى 5 (ئۆلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلەيدۇ). بۇ دەسلەپكى

تىرىلىش ئىدى. 6 دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسۋە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەستۇر،

ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ بۇلارنى ئىلىكىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە

مەسھنىڭ كاھىنلىرى بولدى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى. 7

مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىنداندىن بوشىتىلىپ، 8 يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى

ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە

توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز

بولدۇ. 9 ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ

بارگەننى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن ئاسماندىن

ئوت يىغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. 10 ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلەس بولسا دېۋە بىلەن

ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈڭگۈرت كۆلگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە

كېچە- كۈندۈز ئەبەدىگە بەدگىچە قىيىلىدۇ. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11

ئۇنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان

بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاقچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھەرگىز تېپىلمايدۇ.

12 مەن يەنە كائىناتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختنىڭ

ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئىچىلدى، ئاندىن يەنە بىر كىتاب - «ھاياتلىق

دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئىچىلدى. ئۆلگەنلەرگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى

بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. 13 دېڭىز ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى

تاپشۇرۇپ بەردى، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ

بېرىشتى. ھەركىمنىڭ ئۈستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. (Hadēs

g86) 14 ئاندىن ئۆلۈم ۋە تەھتىسارامۇ ئوت كۆلگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۆلۈم

- ئوت كۆلدۈر. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 كىمنىڭ ئىسمىنىڭ

«ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ يېزىلغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلگە تاشلاندى. (Limnē Pyr

g3041 g4442)

21 ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە

زېمىن ئۆتۈپ كەتكەندى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. 2 مۇقەددەس شەھەرنىڭ،

يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان

قەزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. 3 ئەرشتىن يۇقىرى

كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى

ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدەدۇر؛ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ

خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. 4

ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى ھەر تاجىچە ياشنى سۈرتدۇ، ئەمدى ئۆلۈم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار تۆتۈپ كەتتى».

5 تەختتە ئولتۇرغۇچى: - مانا، ھەممىنى يېڭى قىلمەن! - دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، - دېدى. 6 ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: - «ئىش تامام بولدى! مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا» دۇرمەن، مۇقەددەم ۋە خاتمە تۈزۈمۈرمەن. ئۇسسەن ھەركىمگە ھاياتلىق سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. 7 غەلبە قىلغۇچى ھەركىم بۇلارغا مەراسىنخورلۇق قىلدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولدۇ. 8 لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمى ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۈر - بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». (Limnē Pyr g3041 g4442) 9

ئاخىرقى يەتتە بالا يىتاپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى تۇتقان يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: - كەل! ساڭا قوزنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قويماي، - دېدى. 10 ئاندىن ئۇ مېنى روھنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمنىڭ ئەرىشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. 11 ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلاسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۈھەرنىڭ، يېشىل ياقتىتەك يالتىرىغان خرۇستالنىڭ جۇلاسىغا ئوخشايتتى. 12 ئۇنىڭ چوڭ ھەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى، سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەۋرۋازىسى بولۇپ، دەۋرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. ھەر بىر دەۋرۋازىنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغان ئىدى. 13 مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا ۋە مەغرب تەرىپىدە ئۈچ دەۋرۋازا بار

ئىدى. 14 شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون ئىككى ئۆل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزنىڭ روسۇلىنىڭ ئىسىملىرى پۈتۈكلۈكتۇر. 15 ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆلچىگۈچ ھاسا بار ئىدى. 16 شەھەر تۆت چاسا بولۇپ، ئۆزۈنلۈكى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى ھاسا بىلەن ئۆلچىدى - ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۆزۈنلۈكى، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى تەڭدۇر). 17 ئۇ سېپىلىنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلىنىڭ [قىلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. 18 سېپىلىنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن بىنا قىلىنغانىدى. 19 شەھەر سېپىلىنىڭ ئۆلچىمى ھەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۆل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۆك ياقۇت، ئۈچىنچىسى ھېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، 20 بەشىنچىسى قىزىل ھېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش، يەتتىنچىسى سېرىق كۋارتس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى توپاز، ئونىنچىسى يېشىل كۋارتس، ئون بىرىنچىسى سۆسۈن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پېروزا ئىدى. 21 ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دەپكە دەرۋازىلارنىڭ ھەر بىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن ئىدى. 22 شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. 23 شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۈچۈن قۇياشقا ياكى ئايغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقاندى، ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. 24 ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈرىدۇ، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار شانۇشەۋكىتىنى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. 25 ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى

كۈندۈزدە ھەرگىز تاقالمىدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). 26
ھەرقايسى ئەللەرنىڭ شانئۇشەۋكىتى ۋە ھۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كېلىندۇ.
27 ھەرقانداق ھارام نەرسە ۋە ھەرقانداق يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى
يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا كىرەلمەيدۇ؛ پەقەت نامى قوزنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىدە
يېزىلغانلارلا كىرەلمەيدۇ.

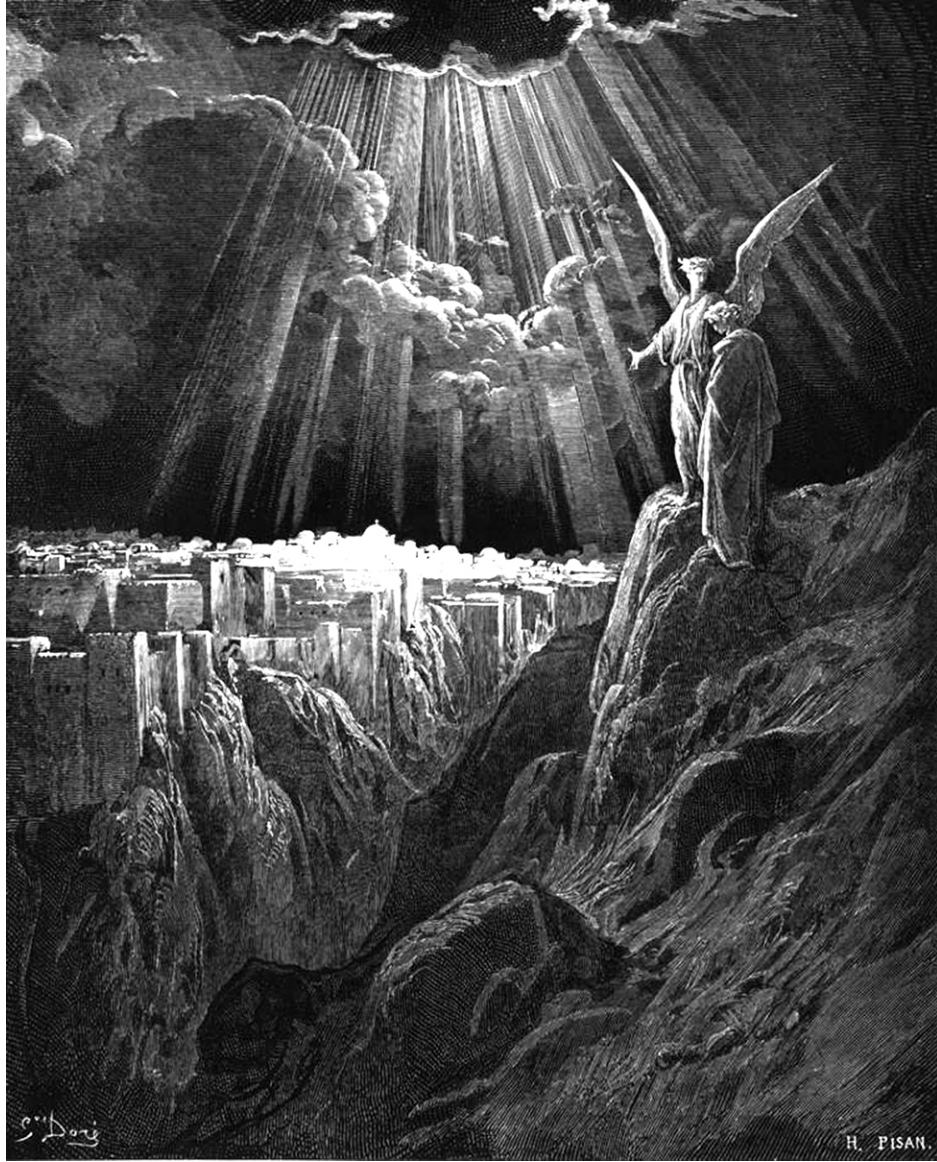
22 ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خروستالدىك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان
دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، 2
شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقاندى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە
ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋىلەيدىغان ھاياتلىق
دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى.
3 لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ۋە قوزنىڭ تەختى شەھەرنىڭ
ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ.
4 ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك
بولدۇ. 5 ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا
موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ، ئۇلار
ئەبەدىيەتتە بەدگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. (aiōn g165) 6 پەرىشتە ماڭا: بۇ سۆزلەر ھەقىقىي
ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە
يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن،
پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، - دېدى. 7 («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى
بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى تۇتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!») 8 بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە
كۆرگۈچى مەن يۇھاننامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغۇچىمدا ۋە كۆرگۈچىمدا، بۇلارنى ماڭا
كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. 9 لېكىن ئۇ ماڭا: -

ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! - دېدى. 10 ئۇ ماڭا يەنە: - بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى بېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. 11 قەبھەلىك قىلغۇچى كىشى قەبھەلىكىنى قىلىۋەرسۇن؛ پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە تۇرۇۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقىنى يۈرگۈزۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە تۇرۇۋەرسۇن، - دېدى. 12 «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەركىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىمنى ئۆزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. 13 مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۈرمەن»، 14 ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن ئېسىپ بولۇش ۋە دەرۋازىلىرىدىن شەھەرگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار بەختلىكتۇر! 15 شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر - ئىتلار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. 16 «مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلەرگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» 17 روھ ۋە تويى بولىدىغان قىز: «كەل!» دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسۇغۇچى ھەركىم كەلسۇن، خالىغان ھەركىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. 18 مەنكى بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ سۆزلەرگە بىرىنچى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالايىنئاپەتلەرنى قوشىدۇ. 19 كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان ئېسۋىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. 20 - مانا، بۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق دەيدۇ: -

«شۇنداق، پات يېقىندا كېلمەن!» - «ئامىن! كەل، يارەب ئەيسا!» 21 رەب ئەيسا

مەسھەنڭ مېھەر-شەپقىتى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادان چىققان، خۇددى ئۆز يىڭىتىگە ئوي پەردەلەرنى قىلىپ ھازىرلانغان قەدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدۇر، ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۇزۇن ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھىي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

ai̅dios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

ai̅ōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the ai̅ōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

ai̅ōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

ele̅ēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

ئوقا 31:8
رەملىقلارغا 7:10
ۋەھىي 1:9
ۋەھىي 2:9
ۋەھىي 11:9
ۋەھىي 7:11
ۋەھىي 8:17
ۋەھىي 1:20
ۋەھىي 3:20

aidios

رەملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتتا 32:12
ماتتا 22:13
ماتتا 39:13
ماتتا 40:13
ماتتا 49:13
ماتتا 19:21
ماتتا 3:24
ماتتا 20:28
ماركۇس 29:3
ماركۇس 19:4
ماركۇس 30:10
ماركۇس 14:11
ئوقا 33:1
ئوقا 55:1
ئوقا 70:1
ئوقا 8:16
ئوقا 30:18
ئوقا 34:20
ئوقا 35:20
يۇھاننا 14:4
يۇھاننا 51:6
يۇھاننا 58:6
يۇھاننا 35:8
يۇھاننا 51:8
يۇھاننا 52:8
يۇھاننا 32:9
يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 26:11
يۇھاننا 34:12
يۇھاننا 8:13
يۇھاننا 16:14

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رەملىقلارغا 25:1
رەملىقلارغا 5:9
رەملىقلارغا 36:11
رەملىقلارغا 2:12
رەملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 20:1
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 6:2
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 7:2
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 8:2
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 18:3
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 13:8
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 11:10
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 4:4
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 9:9
كورىنتۇسۇلۇقلارغا 31:11
گاللا تىيالىقلارغا 4:1
گاللا تىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسۇلۇقلارغا 12:6
فىلىپپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەرگە 26:1
تىموتىيغا 17:1
تىموتىيغا 17:6
تىموتىيغا 10:4
تىموتىيغا 18:4
تىمۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 23:1

پېترۇس 25:1
پېترۇس 11:4
پېترۇس 11:5
پېترۇس 18:3
يۇھاننا 17:2
يۇھاننا 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھىي 6:1
ۋەھىي 18:1
ۋەھىي 9:4
ۋەھىي 10:4
ۋەھىي 13:5
ۋەھىي 12:7
ۋەھىي 6:10
ۋەھىي 15:11
ۋەھىي 11:14
ۋەھىي 7:15
ۋەھىي 3:19
ۋەھىي 10:20
ۋەھىي 5:22

aiōnios

ماتتا 8:18
ماتتا 16:19
ماتتا 29:19
ماتتا 41:25
ماتتا 46:25
ماركۇس 29:3
ماركۇس 17:10
ماركۇس 30:10
ئوقا 25:10
ئوقا 9:16
ئوقا 18:18
ئوقا 30:18
يۇھاننا 15:3
يۇھاننا 16:3
يۇھاننا 36:3
يۇھاننا 14:4
يۇھاننا 36:4
يۇھاننا 24:5
يۇھاننا 39:5
يۇھاننا 27:6
يۇھاننا 40:6
يۇھاننا 47:6
يۇھاننا 54:6
يۇھاننا 68:6

يۇھاننا 28:10
يۇھاننا 25:12
يۇھاننا 50:12
يۇھاننا 2:17
يۇھاننا 3:17
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 46:13
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 48:13
رەلىقىلارغا 7:2
رەلىقىلارغا 21:5
رەلىقىلارغا 22:6
رەلىقىلارغا 23:6
رەلىقىلارغا 25:16
رەلىقىلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گاللاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكىلىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكىلىقلارغا 2 16:2
تېموتىيغا 1 16:1
تېموتىيغا 1 12:6
تېموتىيغا 16:6
تېموتىيغا 2 9:1
تېموتىيغا 2 10:2
تىتىۇسقا 2:1
تىتىۇسقا 7:3
فېلىمۇنغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېترۇس 1 10:5
پېترۇس 2 11:1
يۇھاننا 1 2:1
يۇھاننا 1 25:2
يۇھاننا 1 15:3
يۇھاننا 1 11:5
يۇھاننا 1 13:5
يۇھاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھىي 6:14

eleēsē

رەلىقىلارغا 32:11

Geenna

ماتتا 22:5
ماتتا 29:5
ماتتا 30:5
ماتتا 28:10
ماتتا 9:18
ماتتا 15:23
ماتتا 33:23
ماركۇس 43:9

ماركۇس 45:9
ماركۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇب 6:3

Hadēs

ماتتا 23:11
ماتتا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 27:2
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھىي 18:1
ۋەھىي 8:6
ۋەھىي 13:20
ۋەھىي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھىي 20:19
ۋەھىي 10:20
ۋەھىي 14:20
ۋەھىي 15:20
ۋەھىي 8:21

Sheol

يارتىلىش 35:37
يارتىلىش 38:42
يارتىلىش 29:44
يارتىلىش 31:44
چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 30:16
چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرىھى 22:32
سامۇئىل 6:2
سامۇئىل 6:22
پادىشاھلار 6:2
پادىشاھلار 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89

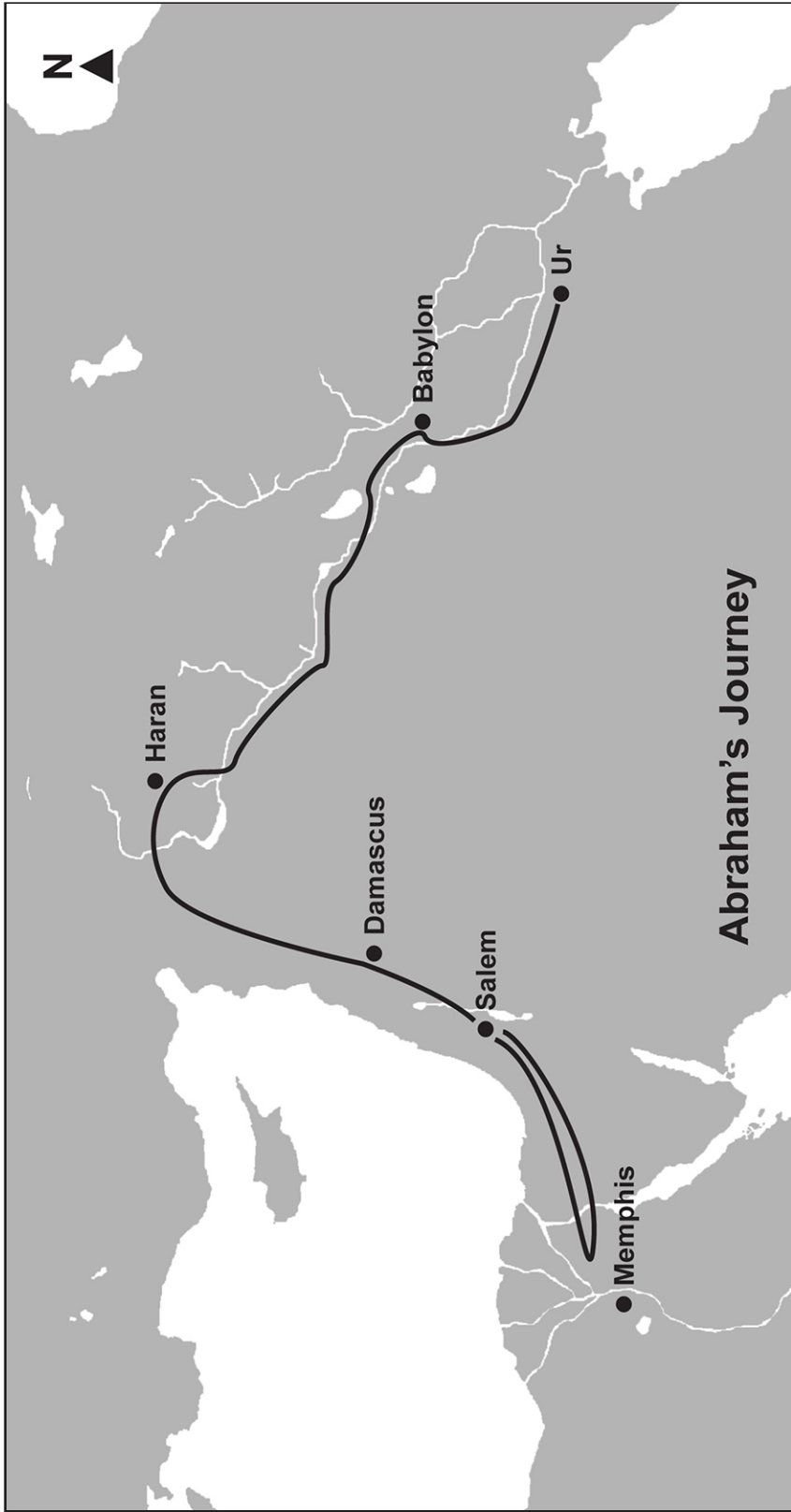
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
يەئىز-نەسپەتلىرى 12:1
يەئىز-نەسپەتلىرى 5:5
يەئىز-نەسپەتلىرى 27:7
يەئىز-نەسپەتلىرى 18:9
يەئىز-نەسپەتلىرى 11:15
يەئىز-نەسپەتلىرى 24:15
يەئىز-نەسپەتلىرى 14:23
يەئىز-نەسپەتلىرى 20:27
يەئىز-نەسپەتلىرى 16:30
ھېكەت توپلىغۇچى 10:9
كۆپلەرنىڭ كىزى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 11:7
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يۇئۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېترۇس 4:2

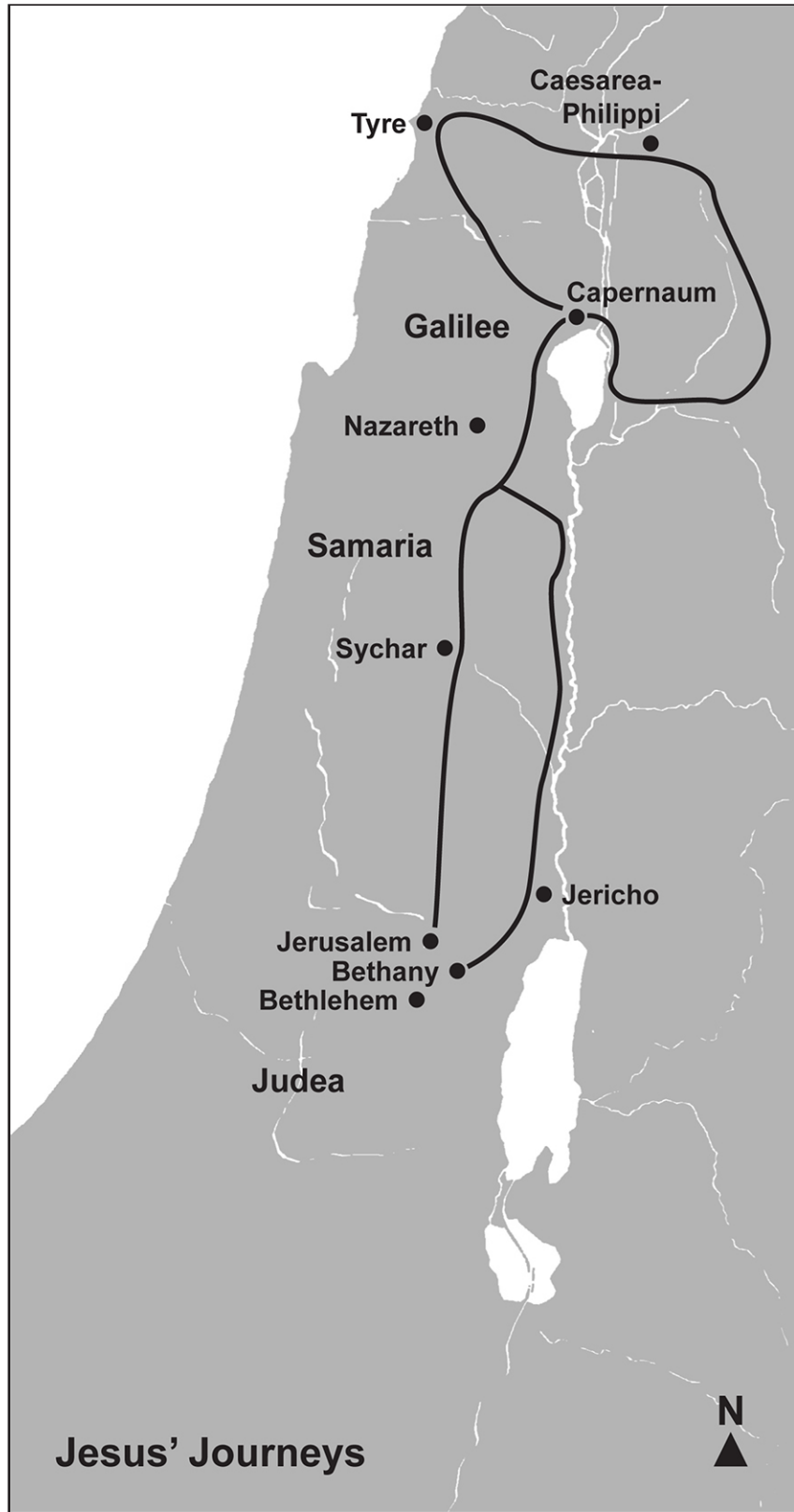
Questioned

پېترۇس 17:2

پنجادی یولانیچقا، خۇدا ئېراھىمى قۇرگۇن مۇراسىمى، بۇرۇنقى زامان زېمىنىدا چاقۇرۇلدا، قۇتتەت قىلىدى، قۇ قەدەرگە بارىدە مۇنەققى بىلەن تۇرۇپ يولغا چىقى، - ئىبراھىمغا 11:8

Jesus' Journeys

چونكى ئىسائىيەتتە دەۋرەھە ئىز يولدا كۆچمەك مەنكە خەزىنىدە بولسۇن دەپمۇ، بەلكى كۆچمەككەنكەن خەزىنىدە بولاي دە چىقىشى پەيدا قىلىش بەدەلگە ئازغۇن ئادەملەرنى ئورۇنلاشقا چىقىرى دەپ كەلدى. - ماركۇس 10/45

1:1 روملۇق تالاب چاقىرىغان، خۇدا نىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلاشقا ئېلىپ بېرىلگەن، مەسىھچىلىكنىڭ قول بولغان مەنى باۋۇستىن سالاھ - رىتلارغا 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

Christ returns for his people	1956
Jim Elliot martyrdom in Ecuador	1830
John Williams reaches Polynesia	1731
Zinzendorf leads Moravian mission	1614
Japanese kill 40,000 Christians	1572
Jesuits reach Mexico	1517
Martin Luther leads Reformation	1455
Gutenberg prints first Bible	1323
Franciscans reach Sumatra	1276
Ramon Llull trains missionaries	1100
Crusades tarnish the church	1054
The Great Schism	997
Adalbert martyrdom in Prussia	864
Bulgarian Prince Boris converts	716
Boniface reaches Germany	635
Alopen reaches China	569
Longinus reaches Alodia / Sudan	432
Saint Patrick reaches Ireland	397
Carthage ratifies Bible Canon	341
Ulfilas reaches Goth / Romania	325
Niceae proclaims God is Trinity	250
Denis reaches Paris, France	197
Tertullian writes Christian literature	70
Titus destroys the Jewish Temple	61
Paul imprisoned in Rome, Italy	52
Thomas reaches Malabar, India	39
Peter reaches Gentile Cornelius	33
Holy Spirit empowers the Church	33

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▲	Genesis 1:26 - 2:3					Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ▲	Romans 5:12-19					Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼											
Where are we? ▲	Innocence		Fallen			Glory					
	Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City			
	God's perfect fellowship		John 8:58	John 14:17							Living in believers
	Holy Spirit		Psalms 139:7 Everywhere	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth							
	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Luke 16:22	Blessed in Paradise		Matthew 25:41 Revelation 20:10		Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels		
	Deceased believing			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment							
	Deceased unbelieving	Genesis 1:1 No Creation No people		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command		Revelation 20:13 Thalaasa		Revelation 19:20 Lake of Fire		Revelation 20:2 Abyss	
	Holy			2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus							
	Imprisoned	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind		Revelation 20:13 Thalaasa		Revelation 19:20 Lake of Fire		Revelation 20:2 Abyss	
Fugitive	1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind										
First Beast	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind		Revelation 20:13 Thalaasa		Revelation 19:20 Lake of Fire		Revelation 20:2 Abyss		
False Prophet			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind								
Satan	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels		1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind		Revelation 20:13 Thalaasa		Revelation 19:20 Lake of Fire		Revelation 20:2 Abyss		
			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind								
Why are we? ▲	Romans 11:25-36, Ephesian 2:7					For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

دۇنيانىڭ ئۆزگىچە، يېرىم يېرىملىق مەللىرى [ئۆزىڭىزگە] بۇرۇنقى قىلىپ يېتىشىۋاتقان، ئىزداۋالغان ئۇلارنى تاپ، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا سۆز قىلىپ چۈشۈرۈش، - مائارىپ 28:19